PUBLISHED UNDER THE AUSPICES OF GOVERNMENT OF INDIA

THE STUDENT'S ENGLISH—SANSKRIT D:CTIONARY

MOTILAL BANARSIDASS
DELHI :: PATNA : VARANASI

Sukrita Krati 2.5.65

THE

STUDENT'S ENGLISH-SANSKRIT DICTIONARY

BY

VAMAN SHIVRAM APTE, M.A.,

Author of the "Practical" and "Student's" Sanskrit-English
Dictionaries, "Student's Guide to Sanskrit
Composition" &c. &c.,

LATE PRINCIPAL AND PROFESSOR OF SANSKRIT, FERGUSSON COLLEGE POONA

भारतीयाधिशासनसंरक्षकतायां प्रकाशितम्
Published under the auspices of Govt. of India

SOLE DISTRIBUTORS :

MOTILAL BANARSIDASS
DELHI :: PATNA :: VARANASI

PRINTERS & PUBLISHERS:
SHANTILAL JAIN
SHRI JAINENDRA PRESS,
Bungalow Road, Jawahar Nagar,
Delhi-6.

This Dictionary has been published with the subsidy given by the Ministry of Education, Govt. of India.

Price Rs. 4.00

1964

Books available at :

- 1. MOTILAL BANARSIDASS, Bungalow Road, Jawahar Nagar, P. B. 1586, Delhi-6.
- 2. MOTILAL BANARSIDASS, Nepali Khapra, P. B. 75, Varanasi.
- 3. MOTILAL BANARSIDASS, Bankipur, Patna.

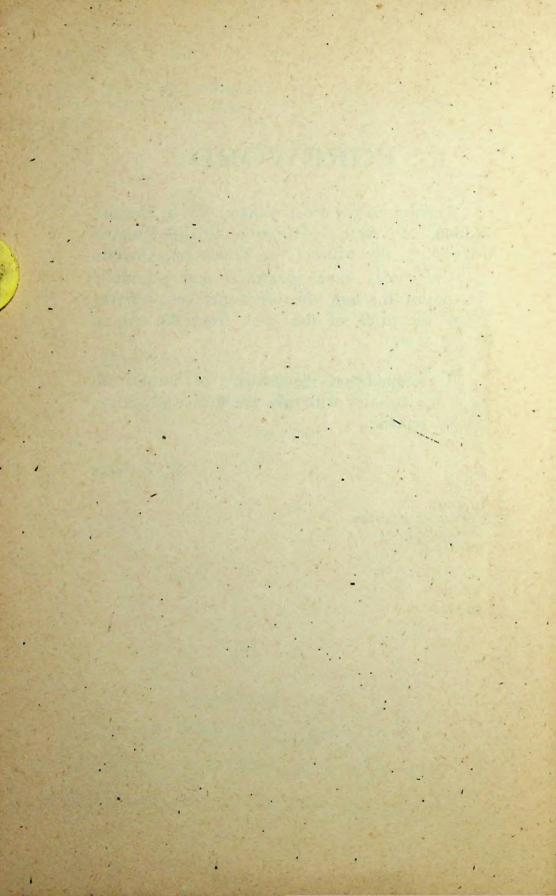
FOREWORD

Looking to the great demand for a cheaper edition of Apte's Student's English-Sanskrit Dictionary, the Ministry of Education, Government of India have sponsored and subsidised its reprint through the offset process, bringing down the price of the book from Rs. 12/- to Rs. 4/- only.

It is hoped that the students of Sanskrit all over the country will take the fullest advantage of this reprint.

R. P. NAIK

Ministry of Education, NEW DELHI.

Publisher's Preface to the Third Edition.

In preparing this edition, extreme care has been taken to make a thorough revision of the book, the main features of which are:—

- (a) Over a thousand new words frequently occurring in the English literature but not given in the previous editions have now been added with their appropriate Sanskrit equivalents.
 - (b) In some cases, Sanskrit equivalents of words in senses other than those given in the earlier editions have been supplied.
 - (c) Words similar in form but different in sense, and also their derivatives were mixed up in the earlier editions to save space. But as this was found to interfere greatly with clearness and facility of reference, they have now been separately given in some cases to remedy the inconvenience.
 - (d) The feminine forms of adjectives ending in a, a, and which are regularly formed by the simple addition of § were, given in the previous editions in the case of the first three letters, and then discontinued. They have now been deleted throughout.

In making these changes, the original plan of the learned author has been strictly followed.

These additions and alterations will be found to have considerably added to the usefulness of the book, and it is hoped that in its present form, it will be more helpful to the student world-

PREFACE TO THE FIRST EDITION.

When I prepared "The Student's Hand-Book of Progressive Exercises," Part II., I thought of adding to it a glossary of difficult words and expressions in the Exercises. When this was done, an idea occurred that the Glossary should be made to include all words of ordinary occurrence, such as are given in small School-Dictionaries. When the revision of the sheets thus written out commenced, and when they were put to a practical test, it was found that several words and expressions had still been left out. I, then, resolved to prepare an English-Sanskrit Dictionary as complete as possible, and the following pages are the result. The Dictionary has thus passed through different stages, and has assumed this form, far exceeding the limits which I had first assigned to it.

Much need not, I think, be said with regard to the necessity of a work like this. In these days of literary activity, when the attention of students is drawn more and more to the study of Sanskrit, it is necessary that all appliances should be ready before them to facilitate this study. There are one or two small Sanskrit-English Dictionaries, though not quite adequate to meet the wants of advanced students of Sanskrit, but there is no English-Sanskrit Dictionary such as will be within their easy reach. The Dictionaries of this description that I know of, are two in number: one by Professor Monier Williams, and another by Mr. Anundoram Borooah of Calcutta. Both these Dictionaries, though valuable in themselves, are not accesible to the student, the prices being prohibitively high. But there are other considerations which make these works not quite adapted to his wants. Professor Monier Williams' Dictionary. having been compiled nearly 35 years ago, chiefly by inverting the then existing Sanskrit-English Dictionaries, is naturally open to the fault of being often not pracical. As he says in the Preface to his Dictionary, he proceeded to translate Webster's Dictionary systematically into Sanskiit, omitting . words, phrases &c. of which no classical equivalent could be found or suggested. The result has been that many of his syponyms appear more as coined words than classical expressions used by standard Sanskrit authors. With regard to words

collected in Lexicons, such as Amarakosha, Medini, Sabdakalpadruma, there is no difficulty; but in the case of those words and expressions which can only be suggested by a careful study of the usage of the best authors, the work, in my humble opinion, falls short of one's expectations. Mr. Anundoram Borooah's work is eminently practical: it abounds with quotations from several standard authors; the renderings are generally happy, and the work has, at least, a classical appearance. fondness for giving quotations has induced the writer to give several quotations for illustrating such words as गम, इति, तत्र, वद &c., of the meanings of which there is no doubt nor is any confirmation needed. But one great defect of his otherwise very useful work is that it gives too few equivalents. He has pursued the course of referring one word to another, but this is, in some cases, carried to such an extent, that when a word, as directed, is referred to another, that again is referred to some other word of a synonymous nature, which in its turn is referred to another till the reader returns to the original word, apparently without having his labours rewarded. A study of Mr. Borooah's work is a good treat for an advanced Sanskrit scholar, but will not, I believe, satisfy the student. From considerations like these I thought I should be doing some service to the Sanskrit reading public, if I compiled an English-Sanskrit Dictionary adapted to the wants of the student. The foregoing remarks are made not with the view of detracting from the high and acknowledged merits of the two works. but solely to indicate the line I have followed, and the object I have had in compiling this work.

Some words are now necessary as to the plan and scope of the Dictionary. When I resolved to make this Dictionary as complete as possible, consistently with its aim of being useful for the student, I took the latest edition of Webster's Complete Dictionary, and taking that as my basis, proceeded with the work of compilation. As I advanced, I found that several words, phrases and expressions and several senses of single words, could not be adequiely represented in Sanskrit so as to appear like Sanskrit, either because the words &c. were purely technical and referred to specific ideas in subjects, such as Chemistry, Botany, Medicine, Psychology, Law, Engineering &c., or were such as had no corresponding ideas in Sanskrit and were peculial to the English language. Words of this nature

are numerous in Webster's Dictionary, and I have omitted them, including also obsolete and rare words or senses of words. Several words of obvious signification, such as those formed by the prefixes, 'in, 'mis, 'pre' 'un, 'are also omitted, as they may be easily formed from their second member. But the general terms of all sciences have been included, and of technical terms such as could be duly represented by Sanskrit equivalents actually existing in the language or by short, wieldy new combinations of words have been inserted. this description are words like Telegram, Democrat, Society, Literature, Address (of a letter) and several other words which have a peculiar sense in English and have to be translated by inventing equivalents. English, like many other languages, has so many expressions and idioms peculiar to itself, so many shades and nice distinctions of meaning, and so many new formations of words, progressing with the progress of the language, that it would be impossible to embrace them all in an English-Sanskrit Dictionary, even if it were the most comprehensive work, much more so, in a work designed principally for students. Take the words Line, Pass, Strong. Webster gives 21 senses under Line, '13 under 'Pass (v. i.)' and 20 under 'Strong.' Some of these are technical, and some are not different senses as such, but shades of meaning or particularities of use; most of which may be translated by the words given for the general sense, (see the words). I have not thought it desirable, like Professor Monier Williams, to insert words the English explanation of which has to be systematically translated, in order to give some idea of their meaning. 'Indian-rubber' is translated by अतिस्थितिस्थापकविशिष्टो भारतदेशीरावृक्षानियासः; Shuttle cock by लघुगुलिकाविशेषः यो विनोदार्थे दंडाहतो भूत्वा इतस्ततः प्रक्षिप्यते; and many others of this nature, which can be translated by विशेष: 'a kind of tree, flower, fruit '&c. Such words may be retained by the student in their English form, or their meaning may be translated if he desire to have them in a Sanskrit garb. स्पंजः 'Sponge,' बुद:' Duke, ' सावनं 'Soap, ' लाटिनं 'Latinity' (as given by Mr. Boroosh) may, I think, be very safely omitted even in a comprehensive Dictionary.

To turn now to the plan and arrangement of the work. The most striking feature of the arrangement is that a word in its different parts of speech, compound words derived from it, derivatives formed from it either regularly, by means of terminations (e. g. ed, ing, ly, ness &c.)

or irregularly, have been given together, the derivatives being arranged in order under the root or primitive word, by means of small black dashes. The dashes intended to at once strike the eye and to direct it to the word after it; and when the "directions to the student" are remembered, there, will, I believe, be no difficulty in referring words to the Dictionary. The principle of the arrangement is to give words according to the root-system; words regularly derived will, of course, be referred in their proper places; but words formed from the radical irregularly should also be referred under that radical. 'Abstemious.' should be referred under 'Abstain, ' Perception 'under, 'Perceive, 'Death, ' Dead, ' under 'Die, ' Strength '&c., under 'Strong, ' Would, 'under Will, and so on; where it is not likely for the student to know where such words are given, reference is made to those places; e. g. see Material, Sight. One of the greatest advantages of the system has been practically (whatever it may be theoretically) to effect a very large saving of space. To give the reader an idea of the vast saving effected by this system, it may be stated that, if the words in their different parts of speech and their compounds and derivatives were separately given, as in Monier Williams' Dictionary, they would cover nearly 800 pages of this size, or 1,000 of the size, style of printing, &c. of Monier Williams' Dictionary. Besides, by giving the words 'Dead' 'Death' under 'Die, 'a considerable repetition of words is avoided. About 20 equivalents are given for 'Die,' and only a few are given for 'Dead; the rest can be formed in the same way from the roots immediately above: if it were given in its usual place, all words would have to be given or a reference made to 'Die.' My chief aim has been to give a good deal of matter in a small space, and this object is, I believe, considerably secured, as shown by the figures given above; and I have thus been enabled to give this book to the public at a cheap price.

The next point to be noticed is the number of equivalents that are given for a word. I believe that in an English-Sanskrit Dictionary, it is sufficient to give such words only as are of very frequeut occurrence in Sanskrit authors. It cannot include all words in the language, and even if it could, it would be of no great use, since many of the words would be found to be very rarely used. The word 'Gold' has over 50 synonyms given for it in the different lexicons; "Sun' has

nearly a hundred. But it will easily be seen that, excepting some, the synonyms are either combinations of simple words. or are descriptive epithets. Of this class are the words वकपुच्छः, ललजिन्हः, रात्रिजागरः, for 'Dog.' Mr. Borooah in his Dictionary has given only a few equivalents, in some in stances. only one, where there were 5 most commonly used; Prof. Williams has very often given too many equivalents, grouping together common and rare, synonyms proper and epithets. the former case the student will hardly have any room left for choosing his word, while in the latter, he will be at a loss to see which to choose. In giving equivalents in this Dictionary, whether for Substantives, Adjectives, Adverbs or Verbs, I have endeavoured to strike a middle course between these two courses, and, have kept one principle steadily in view : to give such words as are found frequently used in the works of standard authors. The equivalents are arranged in the order of their frequency of use; and the students, in his ordinary prose composition, would do well to make his selection from the first few equivalents enumerated. In the case of Verbs it has not been possible to maintain this principle with perfect accaracy in every case, but it is generally maintained. It is only in a few cases of substantives that I have gone the length. of giving all words enumerated in the Amarakosha; and in the case of names of material substances, names of plants and trees that have been identified, and in a few others, all the words given in the Amarakosha have been here incorporated. care being taken to arrange them in the order of their usefulness. Similarly such Genders, Padas or Conjugations are given as will be found generally used; I have very rarely given all possible ones. It has not been thought necessary to give the 3rd person singular, Present tense, nor all possible derivatives from simple words; they will have, if necessary, to be made up according to the "Directions" afterwards given. In giving equivalents for a word in its different senses, it has also not been thought necessary to give the meanings in English, except where it was necessary to note a particular sense. One word in Sanskrit often represents several meanings in English, and to render them into Sanskrit, the Sanskrit word has to be repeated. This accounts for the repetition of some Sanskrit words under different meanings.

In will be noticed that there are several sentences given to illustrate the meanings of words, some of which are quotations

from standard authors, as will be readily seen from the references given after them; but many of the phrases and sentences that are translated, and are not supported by any authority, are taken from the "Student's Hand-Book of Progressive Exercises," Part II. I deemed it essential to illustgate, in some cases at least, the construction of the equivalents given, wherever it was peculiar in Sanskrit; and I thought I could do this better if I gave sentences from classical authors instead of framing them myself. The quotations have become quite necessary in those cases where equivalents have been here suggested for the first time; I thought I should produce my vouchers for a particular word that I suggested rather than leave the reader in doubt as to its genuineness. In a few cases the English or Sanskrit sentences are closely translated; in a few others only such parts of the Sanskrit sentences are translated as are sufficient to illustrate the word intended to be illustrated, while in several cases, Sanskrit sentences alone are given which might be readily understood by the student. On a reference to the names of works or authors drawn upon for quotations, it will be found that the list is not very comprehensive; several large and useful works have been left out, and works falling in the range of classical literature excluded. But my principal aim in giving quotations has been to supply the student with good expressions from works within his easy reach so that he might study, if necessary, the particular places referred to. Kalidasa's works and Bana's Kadambari are more frequently drawn upon than the Ramayana, the Mahabhharata, the Naishadha or the Mahâvîracharita.

An attempt has been made to avoid as much unnecessary repetition as was possible, without marring the usefulness of the work. A Dictionary is necessarily a work of repetition; several words have to be unavoidably repeated, howsoever unwilling one might be to do so. I have thought it necessary to make reference under some words to preceding or succeeding parts of the Dictionary, chiefly with the view of avoiding repetition; but in such cases a few equivalents are given, and the student is told to follow out the reference, if he want to know more about the word. Take, for instance, the words, Beguile, Cheat, Deceive, Delude, Defraud, Impose upon, Take in; or Blame, Censure, Reprove, Reproach, Scold, Reprimand, Reprehend; or Path, Road, Way: these words, whatever be their shades of meaning in English, are, when represented in

Sanskrit, almost synonymous, and may be conveniently represented by the same words. If ten or fifteen equivalents under one of these words, say, Cheat, Censure, or Way, are given, it would be unnecessary to repeat all of them again under the synonymous words. In all such cases, therefore, references have been made to some general word under which are given all the equivalents. In a few cases the reference has been made, not for any equivalents, but for any expressions, phrases, idioms &c. that may have been given under the principal word. In no case will the student have to refer to the Dictionary more than twice.

In a work which professes to deal with the phrases and expressions of the English Language, the writer cannot afford to disregard the several small useful proverbs, mottoes, or other expressions which have become proverbial. I have, with this view, inserted, under some principal word therein, such proverbs &c., and have given exact or approximate equivalents, wherever they existed in Sanskrit, and have in a few cases given my own translation of them. Of this nature are proverbs given under Bush, Handsome, Make, Oil. Race, Something, Suffer, Touch &c.

with regard to the method of writing the Sanskrit equivalents, an objection might possibly be raised. Throughout the work the usual practice of representing every anusvara in the body or a word by its corresponding nasals has been rejected and the anusvara sign is invariably used, where usually a nasal would stand. I have not been able to understand the principle, on which scholars reject this system and betake themselves solely to the other; though the anusvara system is most convenient in printing, and occasionally saves much misunderstanding. Besides, it is a practice generally followed in our old Manuscripts, and is sanctioned by Panini as being optional. For these reasons I have scrupulously followed it in this Dictionary, but more especially because it is very-convenient in printing. The rules of Sandhi, to make the words clearly intelligible, are not in all cases strictly observed.

It now remains for me to do the grateful duty of acknowledging my obligations to those that have assisted me in the preparation of the Dictionary in one form or another. Foremost among them stand the works of Mr- Borocah and Prof. Williams, both of which I have most frequently consult-

ed. Monier Williams' Dictionary, though inferior in several respects to Mr. Borooah's, has several happy renderings of short words and expressions, especially where ideas, purely English, have to be clothed in a Sanskrit garb, and I have freely consulted his Dictionary for such renderings. I have also frequently referred to the learned Professor's valuable Sanskrit-English Dictionary: for both of which my sincere thanks are due to him. But my acknowledgments are chiefly due to Mr. Borooah, from whose work I have derived much substantial assistance, in the suggestion of equivalents for words or phrases, more particularly from his numerous quotations, and therein again, quotations from such works as were not accessible to me, or being accessible, I had no time at my disposal sufficient to go through them. I have also had to keep constantly by my side, the useful Sanskrit Lexicon-the Kosha of Amarasimha-made more useful by the edition published by the Department of Public Instruction, Bombay. In giving illustrative sentences from classical Authors, I have used annotations or translations wherever they existed, and have derived hints from them and have occasionally adopted their translation. My thanks are due to all annotators, editors or translators of such works. I have to thank' sincerely Prof. R. G. Bhandarkar, M. A. Deccan College, Poona, who kindly proposed suitable equivalents for some difficult words and phrases which were referred to him. I have also to thank my friend, Mr. Ganesh Krishna Garde, L. M. & S., for having supplied me with jaccurate equivalents for some knotty and technical terms in Medicine, from books and sources which I had no time to reach, and which even if I had time to reach and use, I could not, unaided by him, turn to much practical account. Lastly, my thanks are due to several kind and obliging friends who assisted me either in collecting materials for the Dictionary, or in carrying it through the Press.

In conclusion, I trust that the Dictionary will be useful not only to those for whose use it is principally prepared, but to the general public also who may wish to avail themselves of appliances calculated to help the study of Sanskrit. It is my belief that, except for the translation of passages from purely technical subjects, such as Chemistry, Botany, Medicine, Philosophy etc., this Dictionary will be useful to all readers of Sanskrit for translating any passage dealing with Ordinary subjects. None is more conscious than myself of the defects

of the book, and of the mistakes or inaccuracies that might have crept into it, in spite of my vigilance; and when a second edition is prepared, I shall endeavour, to the best of my ability, to make the Dictionary complete in itself. I shall be very happy to receive any suggestions that readers may have to make and shall be but too willing to adopt them, if I find them useful. With these prefatory remarks I leave the work to the indulgent judgment of the public.

Poona, June 11th, 1884.

V. S. A.

PUBLISHER'S PREFACE TO THE SECOND EDITION.

The Publisher had hoped that the learned author would write a preface to this Edition; but unfortunately it was not to be. He was snatched away suddenly from amongst us by the cruel hand of death to the sincere regret of all lovers of Sanskrit learning. Therefore the present edition has had to suffer along with other works of his, the want of his finishing touch. However it is in some respects a consolation to think that Mr. Apte found time before his death to go carefully through the first Edition and to make the necessary corrections in it in the light of his riper studies.

DIRECTIONS TO THE STUDENT.

(To BE STUDIED BEFORE USING THE DICTIONARY.)

- 1. Words and their derivatives are arranged in the following order: first the radical or primitive word, in all its different parts of speech; then compound words, arranged in alphabetical order; (in the case of verbs, such words as Break off, Turn out, are given as -off, -out); and then the derivatives which are always distinguished by a black dash; those formed regularly being given first, and the irregular ones, written fully, after them (see Ambition, Humble, Young).
- Note.—This order is not regularly observed in the first three letters, compound words and derivatives being, in a few cases, both distinguished by black dashes.
- 2. In giving the terminations by which derivatives are formed, the changes which the final and initial letters undergo, e. q. the dropping. doubling or assimilation of letters are assumed; the terminations being always given in their original form; see Cut, Hurry, Mature.
- 3. (a) A small black dash (-) marks the commencement: of a new derivative. (b) A word preceded by a large black dash (-) indicates that the derivatives given after it, are from that word and not from the radical or primitive word; see Die, Dead. (c) A hyphen used in the middle of Sanskrit words indicates that each of the members separated by the hyphen is to be repeated with the word after it; or that the word after the hyphen is to be taken as an alternative for the word immediately before it (to be, in some cases, decided by the context). e. g. in HAVE, l. 9, यथाकाम-स्वरुच्या वृत् means यथाकामं वृत्, स्वरुच्या वृत्; in PRACTICE, 1. 3, नित्यवृत्तिः-चर्या अनुष्ठानं means नित्यवृत्तिः, नित्यचर्या, नित्यानुष्ठानं (d) A hyphen followed by a comma (-,) indicates that the word after it may stand by itself or may be joined with the word before it; e g. in, Place l. 1, प्र-,देश: means the word is either देश: or प्रदेश:; (e) A comma followed by a hyphen (,-) indicates that the word after it may be compounded with the word preceding it;e g. in STAGE, l. 1, रंग:-, ज्ञाला means the word is either रंग:, or रंगशाला. (f)° denotes that the word immediately before it which is separated by a comma, may be compounded with the words which it connects; e. g. PREVENT, l. 1 वृ c.. नि-विनि, means the root is also नियु c. and विनियु c.

- 4. In the case of substantives, the nominative case, wherever it could at once indicate the gender, has been given; the visarga thus indicates masculine gender, and anusvara neuter gender. Where the nominative is not indicative of the gender, it is given as m, f, n, as the case may be. All substantives ending in consonants have their genders specified as m, f, or n.
- 5. In the case of adjectives, the simple base only is given. The feminine of the majority of adjectives in आ ends in , and adjectives ending in 表 have generally the same base for all genders. In all such cases the simple base is given, the genders being formed regularly according to similar substantive bases. Irregular feminines are denoted in brackets. (f.) Bases ending in 表 表 表 form their feminine regularly in 部、部、部、
- 6. (a) In the case of verbs, the Arabic figure denotes the conjugation to which the root belongs; Pdenoting Parasmaipada, A Atmanepada, and U Ubhayapada (P&A). Roots of the tenth conjugation belong to both Padas, theoretically at least; and hence 10 is used for all roots of this conjugation, though the Parasmaipada, unless where otherwise specified, should be generally preferred for use. (b) c. denotes causal, and is formed from roots by making the same changes as in the 10th conjugation. Wherever it cannot be formed by this general rule, it is shown in brackets. (e) D. means Denominatives; here the 3rd pers. singular Present tense is given throughout.
- 7. All the derivatives from a word are not always given when they may be easily supplied; more especially, in the case of potential passive participles, formed by तब्य, य, अनीय, past participles, present participles, verbal nouns, abstract nouns from adjectives, and adverbs from adjectives. Where there was any peculiarity in the formation of these derivatives, they are given; but in many cases the student will have to supply the forms, according to rules given in grammars.

ABBREVIATIONS.

A.

Of Grammatical Terms &c.

A	Atmanepada.	gen, abs	Genitive abso-	lares	Dunnastita
a.	Adjective.	0	lute.	pron.	Preposition. Pronoun.
abl.	Ablative.	ind.	Indeclinable.	pron. a	Pronount.
	Accusative.	inf.	Infinitive.	pron. a	The second section
	Adverb.	instr.	Instrumental.	q. v.	jectivo.
	Arithmetic.	interj.		4	Quod vide,
	Bahuvrihi.	lit.	Literal, literally		which see.
C.	Causal	loc.	Locative.		Substantive.
	.Circumlocution.			SIBL COL	mp.Similar com-
		TOC. ADS.	Locative abso-	m. s	pound.
	Compound	l	Iute.	Tat.	Tatpurnsha.
	Conjunction.	772.	Masculine.	υ.	Ubhayspada
_	Denominative.	Math.	Mathematics.		(Parasmai-
dat.	Dative.	72.	Neuter.		.pada and At-
	Derivative.	nom,	Nominative.		manepada)
-	Desiderative.	<u>P</u> .	Parasmaipada,	v-	Verb (trausi-
ez.		Part.	Participle.		tive and in-
	Feminine.	pass.	Passive.		tlansitive).
fig.	Figurative.	pot.	Potential.	v. i.	Verb intrausi-
	Erequentative.	pot. pass	Potential pas-		tive.
gen.	Genitive, Gener-	part.	sive participle.	V0C-	Vocative.
	ally (when fol-		Plural.	v.t.	Verb transitive.
		pr.	Prefixed.		
			,	•	

B.

Of the Names of Works.

N. B—where a Roman figure is followed by an Arabic figure, the former refers to the canto or chapter, and the latter, to the number of the verse, Arabic figures in the case of dramas &c. refer to the act or page.

TOTAL OF SHE CALLO OF CHICAGO, WILL SHE SHE SHE AND SHE									
Arabic figures in the case of dramas &c. refer to the act or page.									
Bh. Bhartribari, II denoting Nitishataka and III Vairagyashataka. (Bombay Edition.) D.K. Dashakumaracharita, I denoting the Purvapithika, and II the Uttarapithik, and the Arabic figure,	Kav. Kav. Ki. Li. M. Mal. Man.	Kadambari (Bom- hay Edition) Kavyadarsha, Kiratarjuniyam. Lilavati. Malavikagnimitra (Bombay Edi- tion.) Malatimadhava (Bombay edition) Mahabharata.	R. Rut. S. S. B. Si. S. K.	and the Arabic, the number of the story (Bombay Edition.) Raghuvamsha. Ratnavali. Shakuntala. Shunkar Bhashya.					
the number of the	Mn.	Mallinath.	ΰ.	Uttararamacharita					
H. Hitopadesha, the	Mr.	Mrichchhakatika. Mudrarakshasa.		Vikramorvashiyam Vyavahara Mayu-					
Arabic figures de- noting the four	N.	Naishadha.		kha (Mr. Mand-					
parts in their	P.	Panchatantra, the Roman figure de-	Vo.	lik's edition.) Venisambara.					
order.	1	Dollar the sun-	17:	Viracharita.					
K Kumarasambhaya.	1	noting the num- ber of the Tantra	Y.	Yajnavalkya.					

THE

STUDENT'S ENGLISH-SANSKRIT DICTIONARY.

A.

A. An (As an article) not ex.; 'a man'
जरः 2 (One) एक. 3 (Indefinite) कि
with चित्र, चन or अपि. 4 With part.,
ox. by dat. or inf.; 'set out a hunting'
सुगयारे or सुगयां कर्त्त प्रतस्थे; 'fell a-weeping' कंदिनं प्रदूतः. 5 (Every) प्रति in
comp., or by repetition of word;
'100 Rs. a day' प्रतिदिनं or दिने दिने
ज्ञातस्वकं. 6 (Species) विशेषः, भेदः,
in comp.; 'dog is an animal' श्वा
पाणिदिशेषः.

Abandon, v. t. त्यज् 1 P, हा 3 P, वि-उत्-सृद्ध 6 P, उज्झ 6 P, अपास् 4 P, वह 1 P, 10, सृज्य 6 P. -cd. a. त्यक्त, हीन, सुक्त &c. 2 पापात्मन्, अष्टचरित; 'he was a. to his fate' दैवाधीनः कृतः, यद्भावि तद्भ-वतु इत्युक्त्वा स परित्यक्तः. -ment, s. त्यागः, उत्सर्गः; 'a. of worldly connections' संन्यासः, विरक्ति f.

Abase, v. t. अभिसू 1 P, स्वस्थानात् निपत् c., अपकुष् 1 P, लघुकु 8 U. =ment, s. अपकर्षः, अभिभवः, मानभंगः, अवज्ञानं

Abash, v. t. लज्ज् c., न्ही c. (न्हेपयति), अपू c. (अपयति). -ed, a. लज्जित, अपित, विलक्ष, ब्रीडित, न्हीपरिगत; 'with an a. countenance' अपाधोस्रख (सी f.).

Abate, v. t. प्हस c., लघपति (D.), हाम c. (हामपति). 2 (price) न्यूनीक 8 U; अव पह c. =v. i. क्षि pass., प्हस् 1 P; प्रप्र हाम् 4 P. =ment, s. न्यूनीकरणं; प्रकार क्षर क्षर

Abbacy, s. मठाधीश-पर्द्-त्वं.

Abbey, 8. विहारः, मठः-

Abbot, 8. मठाध्यक्षः, विहारस्य प्रधानपुरुषः. -- Abbess, 8. मठाध्यक्षा, विहारपालिनी.

Abbreviate, v. t. सं-मतिसं-ह 1 P, संक्षिष्ट 6 P, समस् 4 P, न्हस् c. =ion, s. संक्षेपा-पणं-

Abdicate, ए. राज्यं or पदं त्यञ् 1 P or अपास् 4 P or क्षिष् 6 P. -lon, इ. पद्-त्यागः, अधिकारत्यागः, स्वेच्छया परित्यागः.

Abdomen, s. उद्दं, कुदि m.

Abduct, v. t. अपृतु 1 P. -lon, s. अपृत्र्रणं, अपृत्र्रः

Aberration, s. अंज्ञः, च्युति f., अंजः, पथ-अष्टता ; 'a. of mind 'चित्त or माति-समः. Abet, v. t. प्रवृत् c., प्रोत्सह c. 2 उपक 8 U.

साहाय्यं कु. =tor, s. प्रवर्तकः, मोत्साहकः• Abeyance, s. वित्रंयः, ध्याक्षेपः•

Abhor, v. t. गुष् desid. (जुगुटसते), बध् desid. (बीभत्सते), (with abl.) गर्छ 1, 10 A, विद्विष 2 U. -rence, s. जुगुटसा, बीभत्सा, गर्हा, विद्वेष: -rent, a. जात-विद्वेष. 2 विरुद्ध, अयुक्त, विपरीत.

Abide, v. i. वस् 1 P, स्था 1 P, वृत् 1 A.

—v. t. (Wait for) मतीक्ष 1 A, मतिपाल् 10. 2 (Endure) सह् 1 A, क्षम् 1 A, 4 P, तिज् desid. (तितिक्षते); 'a. by' स्था (loc.), अञ्चवृत् ; कस्यान्यस्य वा वच्चिस मया स्थातव्यं (Ka. 156); 'I shall a. by your decision' तव निर्णयमनुवर्तिस्ये, निर्णयानुरोधेन वर्तिस्ये, निर्णये स्थास्यामि; 'a. s by his promise' प्रतिज्ञां-अभिसंधां-पाल्यतिः -lng, a. स्थायिन् ; अञ्चवर्तिन्

Abject, a. अधम, अप-नि-कृष्ट, कृपण, नीच, तिरस्कार्य, See Mean. -ness, s. अधमता, कार्पण्यं

Abjure, v. t. सज्ञपर्थ त्यज् 1 P. 2 बत्याख्या 2 P. -ation, s. सज्ञपद्मः त्यायः.

Ablative, 8. पंचमी विभक्तिं f.

Ablaze, a. अवलत्, उज्ज्वल, मदीस-

Able, a. समर्थ, क्षम, शक्त; कर्मक्षम, अलंक्सीण. 2 प्रवल, वलवत् शक्तिमत्. 3 पदु, निपुण; 'to be a.' शक् 5 P, पू c., or पारू 10 U, उत्सह 1 A, प्रभू 1 P, with inf.; अलं with inf. or dat. of noun; 'a. to protect' 'सितुं-रक्षणाय-अलं, प्रभवति &c.—Ablity, s. शक्ति f., वलं, सामर्थ्य. 2 पाटवं, वेचक्षण्यं; कर्मक्षमता. 3 धीशक्ति f., अत्युक्तपंः, मित f., बुद्धि f.; 'to the best (utmost) of one's a.' वधाशक्ति, पाव-

Ablution, 8. प्रकालनं, धावनं; सानं, मज्जनं.

Ahnegation, इ. प्रत्याख्यानं, संयमः, निग्रहः, ६ हर्शान्तः । आत्मसंयमः, इंद्रियनिग्रहः 2 अप-नि-हवः

Abnormal, a. अनियत, नियमविरुद्ध, अपूर्व,

Aboard, adv. अधित ; ' go a. ' नावमाधिक इ

Abode, s. गृहं, वेश्मन् n., निवासः, निलयः, आलयः, वसति f., See House. 2 पदं, अग्रस्पदं, स्थानं, भाजनं ; 'riches are the s. of calamities' संपदः पदं (आस्पदं) आपदां

Abolish, v. t. विलुप, c., निरस् 4 U; संद् 10. 2 नज्ञ c., उत्सद c., उन्हिट् 7 P. —Abolition, s. लोपः 2 नाज्ञः, उन्होदः, निवर्तनं, संहनं

Abominate, v. t. हिष् 2 U, गई 1, 10 A; See Abhor. -lon, s. गर्हा, विदेष: 2 अधुद्धद्रव्यं, कुत्सास्पद्. -Abominable, a. देख, गर्हणीय, गर्हित 2 जुगुप्साकर (री रि.). Aboriginal, a. आदा, आदिम, पूर्वकालीन-

Aborigines, s: आद्मिवासिन: (pl.).

Abortion, s. गर्भसावः पातः ; 'to cause a.' अपहर्या कु 8 U, 'causing a.' अपहर्या -Abortive, a. गर्भसाविन, अपूर्णकाल. 2 अकालकृत, निक्कल, मोघ, व्यर्थ (as an attempt.).

Abound, v. i. (with, in) सकु-पू pass., or by बहु, भ्यिष्ठ, in comp.; भ्र्यिष्ठवृक्षं दनं; बहुकीतकः स देशः ' a. s in curiosities.' -ing, a. आढ्य, संकीर्ण, आकुल, माय, in comp. -Abundant, a. चहुल, मभूत, मचुर, विपुल, भूरि. -iy. adv. बहुशः, अनेकवारं, विपुलं. -Abun ance, क्रम्पूर्यं, महुर्यं.

A bocus. p. परि; परि-इ 'go a.' &c.
2 केंद्र (with numerals); 'a. five
years old' पंचवर्षदेशीयः 3 (Regarding) आं क्रिय, प्रति, उद्दिश्य; संबद्धअविषय अतिविषये in comp.; 'I ask a.

my friend ' मित्रगतं पृष्छामि ; पराजया-नुविद्धा आलापाः &c. 4 कृते, अर्थे, अर्थे, हेतोः. 5 परितः, अभितः, (acc.) ; समीपं, समीपे, पार्श्वतः, निकटे, (gen.). (Nearly) with numerals उप, आसप, अदूर, in comp. ; उपचतुरा: 'a. four '. -adv. (Showing prospective fut.) ex. by fut. part., उन्मुख (सी f.), उद्यत, आसन्न, or desid.; अनुयास्यय सुनितनयां (S. 1) ' a. to follow ' &c.; जियांस्यमानी नरः 'a. to be killed'; आसन्तमरण: 'a. to die '; आसन्तराज्य-नाजः : a. to lose the realm '. 2 माय-केल्प, in comp.; 'it is a. noon ' मध्याहा-प्राय: क्लप: समय: ; ! what are you a. ' किं कर्तुसुद्यतोसि, किंकार्यव्ययोसि, किमारंभः स्तं 3 परितः, अभितः 4 इतस्ततः, स्था-नात्स्थानं -

Above, adv. अधि or अभि pr.; उपरि, उपरिष्टात, उर्ध्व ; 'just a. 'उपयुपरि (acc.)
-a. प्राग्रक्त, पूर्वनिर्दिष्टः -prep. उपरि
(gen.); अति pr; अधिक, उत्तर, विशिष्ट,
(abl.); 'a. calculation' अतिसंख्य;
'he stands a. all' स सर्वेषां मूर्धि तिष्ठति;
'a. mentioned' पूर्वोक्त, प्राग्रक्त; 'to be
a.' उर्ध्व स्था 1 P, अभिभू 1 P, See
Excel.

Abrade, v. t. घर्षणेन क्षि 1 P. = Abraslon,

Abresst, adv. पार्श्वापार्श्वि

Abridge, v. t. संक्षिप 6 P, समस् 4 P, संग्रह 9 P. =ment, s. संक्षेप:, सारः, संग्रह: &c.

Abroad, adv. विदेश, देशांतरं. 2 विहः (abl.). 3 (Widely) सर्वत्र, दूरं ; 'casting a. his rays' दूरपसारितकरः (स्प्रे:); 'live a.' प्रवस् 1 P; 'go a.' प्रस् 1 P, बहुलीभू 1 P, प्रकाशतां गम् 1 P, प्रकाशीभू 1 P, निर्गस् 1 P; 'the dreadful vow became known a.' सा द्रारुणा प्रतिज्ञा लोके प्रसिद्धाभूत, लोके प्रकाशतां गता

Abrogate, See Abolish.

Abrupt, a. विषम, (प्रपात:). 2 आकस्मिक (की f.), असंवंध, अकांड. -ly, adv. एकपदे, सहसा, अकस्मात्.

Abscess, इ. विद्धाः ; स्फोटः, जणः-णं-

Abscond, v. i. प्रच्छक a. भू 1 P, आत्मानं ग्रह् 1 U or प्रच्छद् 10, अंतर्धा pass. 2 पलाय् 1 A, व्यपसूप् 1 P, अपक्रम् 1 U, 4 P.

Absent, a. अवर्तमान, अविद्यमान, अञ्चपस्थित, स्थानांतरगतः 2 प्रोपितः 3 (In mind) हृद्येन असमिहित, ज्ञून्य-हृद्य-मानस ; 'to be a.' स्थानांतरे इत् 1 Å, न उपस्था 1 U. -cc, s. अनुपस्थितः, प्रवासिस कः प्रोपितः.

-Absence, 8. अनुपश्थिति f., असिकिधि m. परोक्षं, परोक्षता. 2 (Non-existence) अभाव: 3 विरहः, वियोगः ; 'in one's 4. 'परोक्षे ; 'a. of mind' ज्ञून्यमनस्कता, ज्ञून्य-हृद्यन्तं, अनवधानं, विगतचेतन्त्तं.

Absolute, a. संपूर्ण, पर्याप्त- 2 नित्य, पराम.
3 (Not relative) केवल, मानक, अनन्य-संबद्ध- 4 परम, उत्तम, श्रेष्ठ- 5 अनियत, निर्यत्रण, स्वाधीन: 'a. king' सम्राज् m., अधिराज: नि., adv. सर्वथा, सर्वज्ञः, केवलं, एकांततः

Absolve, v. t. (पापात् &c.) सुझ 6 P or c., उद्धु 1 P, 10; पापं-अपराधं-सम् 1 A, -Absolution, उ. पापसक्ति , ., अमा. 2 स्कि. है., सोक्षः, निःश्रेयसं, अपर्याः, निर्दाणं, श्रेयस ॥, केवस्यं.

Absonant, a. विसंवादिन, विराधिन्-

Absorb, v. l. उत्-, जुद्, c., नियु 6 P, आन्यम्
1 P, नि-आ पा 1 P. 2 ग्रह्म 1 A, आत्माधीन व. कृ 8 U; स्थापु c., आसंज् c. =ed,
व. नि-,मग्र, आसग्न, निरत, टीन, स्थापुत,
पर, परायण, in comp. 2 निपीत. =Absorption, s. निपानं, शोषणं; 'a. into
the Supreme Soul' भोक्षः, निर्वाणं; ब्रह्मणि स्थः, ईश्वरसायुज्यं.

Abstain, v. i. निष्टुत् 1 A (abl.), परि-वि
हुज् 10 (acc.); 'has a. ed from eating flesh' निष्टुत्तमांसी जनक: (U. 4).
2 विरम् 1 P (abl.); 'a. from
food' उपवस् 1 P. -Abstinence,
s. निष्टुत्ति है. 2 उपवास:, अल्पादार:,
आहारनियम: 3 संयमनं, जिसेद्वियदं-Abstinent, a. उपवासिन् 2 जितेद्विय,
संयतात्मन्; विशिन्

Abstemious, a. मिताहार, अल्पाहारिन्, अल्पाजन, मितभुञ, -ness, s. मिताहारः, मितभोजन, अल्पाहारः

Abstersion, s. जुद्धीकरणं.

Abstract, v. t. संक्षिप् 6 P, संह् 1 P. 2 आदा 3 A, अप-अव-कृष् 1 P, अपह्र 1 P. =8. सार:, संग्रहः, संग्रेपः, -a. विभिन्नः, केवलः, अमूर्तः 2 आन्वीक्षित (की गं), निग्रहः -edly, -ly, udv. विविक्तः 2 केवलं, मार्त्रः -ion, s. समिधः, प्रणिधानं, ध्यानैकाग्रताः 2 अपहरणं, आदानं 3 विभदः, पृथक्करणं

Abstruse, a. गूढ, प्रच्छन्न 3 निग्द, दुर्ज्ञेय, गूढार्थ, असुबोध, दुर्बोध, गहन

Absurd, a. अनर्थक, अयुक्त, न्यायिक द्वं, अनुपक्त, -mess, -lty, इ. आनर्थक्यं, अनुपक्ति कि. असंगति कि. इ. sometimes ex. by ज्ञानियाणं, गमनपुर्वं &c. -ly, ade. अवि-वारेण, अनुपक्तं ; ' do not talk so a. ' कृतमेताहरोन असंगतेन-अनर्थकेन-मल्योन-

Abuse, v. १. वृथा-मृषा-अन्यायतः प्र-विनि युज् 7 A, 10 or. ध्यय् 1 P. 2 अधि-आ-कुत्त् 10, भर्त्त् 10 A, आ-अधि-क्षिष् 6 P, अभिज्ञन् 1 P, अपवर् 1 U, अभिज्ञष् 1 U, अभिज्ञष् 1 U, अपभाष् 1 A. = 8. आक्रोज्ञः, अपवादः, उपार्लभः, अपभाष्णं, निंदा, अधिक्षेपः, वाक्यार्र्लभः, प्रदाक्ति f. 2 कुत्रयोगः, अपष्ट्यः, अन्यायोपयोगः. = Abusive, a. निंद्कः, आक्षेपस्त्रः, निंद्वागर्भः ' a. word ' निंद्वान्तिकवन्तः, आक्षेपवन्तनं

Abut, e. i. अवलंब् 1 A, आधा 3 U (Pass.).

Abysm, s. See Abyss.

Abyss, इ. गभीरगर्तः, अगाधविलं, अतलस्यर्जे खातं

Academy, s. विद्यालय:-यं- 2 विद्वस्परिपद् f-Accade, e. i. अनुमन् 4 A, अंगी-स्वी-कु 8U, अनुज्ञा 9 U. 2 सं-इ 2 P, संमिल् 6 P, सं-अभि-गम् 1 P.

Accelerate, e. t. त्वर् c. (त्वरयित), आञ्च

संपद् c. or प्रवृत् c.

Accent, ह. स्वरः. 2 आघातः, उञ्चारणचिह्नं : 'human a.a' मातुषी गिर् रं -ए.!. सरंबरस्य :

e. =ed, a. स्परित, उटाच-

Accept, र. १. प्रतिग्रह 9 P, आवा 3 A, प्रति-पद् 4 A, प्रति-हष् 6 P, स्वीकृ 8 U. -श्ठोट, त. ग्रहणीय, आदेय- 2 सचिर, मनोरम, प्रिय--ance, र. प्रतिपत्ति हैं. प्रतिग्रहः, आवानं, स्वीकारः -ation, १. अर्थः; आज्ञयः; 'usual a. of a word' ज्ञन्दस्य निरुद्धार्थः-

Access, s. प्रवेशः, उपसर्पणं, आभे-उप-गमः; 'wishing to gain a. to the king'राजानं द्रित्तामः. -ibie, a. सुलभ, सुखोपसर्प्यं,
आभ-, गम्य, सुगम, उपसर्पणीय; अवसरोपसर्पणीया राजानः (S. 6.), सुलभदर्शनः
'nothing is in-a. to desires' मनोर्थानामगतिनं विद्यते (K. v. 64). -ion, s. योगः,
उपगमनं, मिलनं 2 (to power) राजपदावासि! f., राज्यप्राप्ति f., सिंहासनारोहणं 3
आगमः, नृद्धि f., उपचयः -ary, -ory, s.
सहसारिन m., प्रवर्तकः, पापसहायः -a.
अधिकः सहित, संयुक्तः

Accident, क समापात्त नं, देवयोगः गति नं, देवघटनं, यहुच्छा ; 'seen by n.' समापात्त नं, यहुच्छा-हृष्टः 2 आपद्-विपद् नं, अत्याहितं, उपहृदः 3 अपकृति नं, असहजो ग्रणः विकृति नं, 'life is but an a.' विकृति जीवितः मृच्येत (श. पारा. 87); 'by a.' अकस्मात्, देवन, देवात्, देवगत्याः -al, " यादृष्टिक आकस्मात्, देवन, देवात्, देवगत्याः -al, " यादृष्टिक आकस्मात्, याद्र्ष्याः -ally "तीरः देवात्, देवयोगेन, यहुच्छ्या, विश्वापितः देवात्, देवयोगेन, यहुच्छ्या, क्रिक्तां क्ष्यां ने स्वाप्तः अकस्मात्.

Accinitation, ३. धन्यवादः, प्रश्लाघोषः, अध्यादः, प्रश्लाघोषः,

Accilvity, इ. उत्संग:-

Accommodate, v. t. युद्ध 10, See Adapt; 'a. oneself to the will of 'भावमञ्जप्रविद्य 6 P (स्वामिनो भावं भृत्योऽन्तपविशेत्).
2 वसतिस्थानेन उपकु 8U, उपकरणद्वन्याणि उपकर्ष ८ 3 संघा 3 U, प्रशस् ८., (dispute &c.). -ion, s. संयोजनं, संघानं- 2 उपकरणद्वन्योपकरणनं &c.

Accompany, v. t. अमु-ह 2 P, अमुया 2 P, धरिब 5 U or c.; संदुष् 10; सह चर् or ब्रज् 1 P, सं-इ, अमुम 1 P, महचरो भू 1 P. -cd, a. सहित, अमुबक्त, समेत, परिवृत, परिवार, in comp. by Bah. co.ap. with स or word indicating 'companion-ship'; वसंतसहाय:-सवसंत:-वसंतद्वितीय: क्लाम: 'Cupid a. by Spring.'

Accomplice, इ. अद्यंगिन्: See Accessory.

Accomplish, v. t. साष् 5 P or c., सिष् c. (साधयति); पूर् 10; समाप् c., अनुष्ठा 1 P, संपद् c., निर्वृत् c. =ed, a. सिद्ध, सं-,पूर्ण, संपस. 2 विकारद, निपुण, ग्रुणवत्, कृतिन्. =ment, s. सिद्धि-समाप्ति f., निर्वृत्ति f., निर्वृत्ति f. 2कृतार्थता, कृतकृत्यता उग्रणित्वं, निपुणता, वैचक्षण्यं, ग्रुणः

Accord, v. i. संबद् 1 P, संयुक्त pass. 2 एकचित्तीभू 1 P, एकमनीभू. =o. t. See Give. - . संमति f., स्वीकरणं. 2 ऐकमत्यं, एकचित्तता; ' with one a. ' एकचित्तीभूय. 3 charm (in music); of one's own a. यदृच्छया, स्वयं, स्वेच्छातः, कामतः. -auce, ह. अनुसारः, साहर्यं, अनुरोधः; ' iti a. with his words' तद्भचना स्तारेण-रोधेन; oft, by the instr. or abl. of the noun itself ; सचिवाज्ञया, मदादेशात् &c. prep. यथा, अनुस्प, in comp.; 'a. to seniority' अञ्चल्येष्ठः ' a. to desire ' यथेष्टं, यथाभिमतं; ' a. to one's power, 'यथाशक्ति =ingly, 'adv. इत्यं, तव्हरायात्, तद्वसारेण, तथाच-

Accost, v. 1. सं-अभि-आ भाष् 1 A. अभिधा 3 U. समामंत्र् 10 A. संबुद् c.

Accouchement, इ. प्रस्ति र. मसवः. Accoucheur, इ. प्रसव-स्ति-वैद्यः.

Account, a. गणना, संख्यानं, विगणनं; 'balancing a. s' गणनां समीकृत्य 2 मूल्यं, अर्थः 3 गणना, मात्रा 'of what a. is a king' राजेति का मात्रा or गणना, 4 वृत्तांतः, कथा, जथनं, उपाक्यानं; 'to turn to a.' हितं साध् c., हितालकुल a. \$ 8 U; 'take into a.' समीक्ष्य 1 A, गण् 10, तेजसां हि न वयः समीक्ष्यते (k. xt. 1). 5 कारणं, हेतुः, निमित्तं; 'on a. of 'ex. by the abl. or instr.; हेताः, निमित्तेन अर्थे थें; 'on this

a.'अतः, अतःकारणात्; 'on no a.' न कथंचनः; 'on one's a.' कृते (gen.); 'on all' a. s' सर्वथा - v. t. मन् 4 A. 2 गण् 10; 'a. for 'कारणं-निमित्तं-सञ्च c. (with gen.). -able, a. चिंत्यहेतुक, प्रतिसंख्येय 2 पराञ्च-योगायत्त. -ant, s. गणकः, लेखकः, गणना-कृत् m.

Accourte, v. t. संनह 4 P or c. -ment, s. संनाहः, अलंकारः, घूवणं, प्रसाधनं, सच्चाः Accredit, v. t. विश्वासपत्रं दा 3 U. 2 See 'Believe'. 3 See 'Ascribe'. -ed, a. मत, संमत, स्वीकृत.

Accrescent, a. See 'Increasing' under

'Increase'.

Accretion, s. See 'Increase,s'.

Accrue v. i. उत्पद् जन् 4 A, प्राप् pass. 2 भितंबृत् 1 A, गम् 1 P; ' the fruit a.s to the agent' कर्तृगामि फलं.

Accubation, s. संवेशः, अधिशयनं.

Accumbent, a. संविष्ट, आधेशयान.

Accumulate, v. t. सं-प्र-चि 5 U, संग्रह् 9 P, राजीकु 8 U, एकत्र कु. =v. f. उपचि pass, वृध् 1 A, राजीभू. 1 P. =ion, s. संचयः, राजी-करणं.

Accurate, a. यथार्घ, सुक्ष्म, सत्य, यथावृत्तः, विशुद्धः, See Exact. = 1y, adv. यथार्थतः-थी, स्क्ष्मतः, तत्त्वतः, सम्यक्, सत्यं. = Accuracy, क. याथार्थ्यं, सत्यता, यथार्थता, स्क्ष्मता.

Accurse, v. l. Sec 'Curse' -ed,a. ex. by हतक, अपसद, at the end of nouns, or by दुग्ध pr.; 'the a. fate' द्वेचहतक, द्रग्धदेवं: 'a. man.' नरापसदः 2 निय, गई-णिय; शापग्रस्त, अभिशास, आकृष्ट.

Accusative, 8. हितीया विभक्ति र्र-

Accuse, v.t. आभियुज् 7 A, 10, अपवद् 1 A, अभिशंस् 1 P, अधिक्षिप् 6 P, दुष् c- नाईसि कामापराधेदेंचं दूषितां (Ka. 235); धातकः अयं इति तमभियुयुजिरे 'they a. ed. bim of murder.' -stion, s. अभियोगः, अपवादः, अधिक्षेपः, अभिशंसनं, दूषणं. -- 8. अभियोक्त m., अभियोगिन् m.

Accustom, ए.र. अभ्यस् 4P, अभ्यासं वा च्यव-हारं कु 8 U; 'to be a. ed' अभ्यस्त-परि-चित-यः भू 1 P.

Ace, s. एकविंदू:, 2 अणु:, लवः, 'within an a. of' आसस, c.

Acerb, a. तुवर, कहु, अम्ल. =ate, v. t... अम्लीकृ 8 U. =ity, s. कहुता, अम्लता; 'a of tempor' स्वभावपच्चता, कक्षता.

Acetic, a. See 'Acid, a. 7

Acetify, v. t. sieglig 8 U.

Ache, s. वेदना, पीडा, रुयथा; 'head-a. हिरोवेदना; '.l have a strong head-a. वलवती शिरोवेदना मां पाधते; 'tooth-a.

इंतवेदना, -v. i. पीड् pass., व्यश् 1 A. See Pain.

Achieve, ७. १. समाप् ८., संपद् ८., निर्वृत् ८., See Accomplish. 2 बाप् 5 P, लभ् 1 A. See Get. -ment, इ. निष्पत्ति र्र., साधनं. 2 पराक्रमः, विक्रमः, अवदातं कर्म-चिष्ठितं, विक्रांतचरितं.

Acicular, त. तीक्ष्णाम, स्च्यम.

Acid, s. अम्ल: . =a. अम्ल, जुक्त. =lfy, v. t. अम्लीकु 8 U. =lfication, s. अम्लीकरणं, =lmetre, s. अम्लमापक: =lty, s. अम्ल-जुक्तेन्ता or न्वं. =ulate, v. t.अम्लीकु 8 U. =ulous, a. इष्ट्रस्ल.

Aciform, See ' Acicular. '

Acknowledge, ए. र. अम्युपगम् 1 P, अम्युपः इ 2 P, प्रतिपद् 4 A, अंगीकु 8 U, स्वीकु; प्रह 9 P. -ment, इ. स्वीकारः, अभ्युपगमः, अंगी-स्वी-कारः, प्रतिपत्ति हैं 2 (receipt) अभ्युपगमलेखः-पत्ते, निस्तारलेखः.

·Acme, ह. परा काष्टा-कोटि र्.

Acoustic, a. श्रुतिविषयक, अवणसंबंधिन, --Acoustics, s. ध्यनिविद्या-शास्त्रं.

Acquaint. v. t. जुधू c., ज्ञा c. (ज्ञापयाति), निविद्द c, (with dat.), मृहीतार्थ or परिगृहीतार्थ a. कु 8 U; 'the queen was made a. ed with your immodesty' भवतोऽविनयमंतरेण परिगृहीतार्था कुता देवी (M. 4), 2 परिचयं कु. अभ्यस् 4 P. -ance, s. परिज्ञानं; परिचयः, ज्ञानं. 2 मिन्नं, परिचितः; 'old a.' चिरंतनं मिन्नं, चिरपरिचितः, 3 संसगः, संस्तवः, -ed, a. परिचित, अभ्यस्त; अभिन्न, अभ्यंतर; अन्यंतरे आवां मद्दनगः तस्य वस्तातस्य (S. 3).

Acquiesce, v. i. अद्यमन् 4 A, अद्यक्ता U संमाति ह्या c. -ence, s. सं-अद्य-मति f.

Acquire, v. t. अर्ज 1 P, लभ् 1 A, समासङ् c., अवाप् 5 P, प्रतिपद् 4 A, अञ् 5 A, अधिगम् 1 P. See Get. -ment, -Acquisition, s. अर्जनं, प्राप्ति f., लाभः, अधिगमः. 2 ग्रुणः, जानं.

Acquit, v. t. (पापात्-होपात्) सुच् c., वि-सुच् c., निस्तृ c., शुष् c.; 'he was a. ted 'स निद्धिः कृतः, पापविस्रकोऽमन्यतः; 'a. oneselt' कर्म निर्वृ c., आचर् 1 P; 'they a. ted themselves well' ते स्वकर्म साधु निरवाहयन् -आचरन्, -al, s. सुक्ति-शुद्धिः f., मोचनं -ance, s. निस्तारः, 'a. of debt' ऋणनिर्यातनं-परिशोधनं.

Acrid, Acrimonious, a. कहु, उग्र, तीक्ष्ण-अर्चतुन्. -Acrimony, s. कहुता, तीक्ष्णता, -Acritude, s. कहुत्वं. 2 वाक्पाक्ष्यं.

Acrobat, 8. कलायनः, स्त्रायणः.

Across, prep. पारं, तीरांतरं, in comp.; 'a. the ocean ' सागरपारं. 2 ब्यत्यस्त ((); 'with legs a.' ब्यत्यस्तपाद ((); 'to

come a. ' लभ् 1 A, अधिनम् 1 P. See Get.

Act, v. i. युत् 1 A आयोर्डिसम् विनयेन वर्ततां (U. 6), व्यवह 1 P, आच्यू 1 P, (with loc. of person); अयमाच्रत्यविन्धं तपस्विकन्यासु (S. 1) 'a. s rudely towards' &c. 2 चेन्द् 1 A, विधा 3 U, क 8 U. 3 स्थानेऽधिकारं क्षः 4 फल 1 P. गुणं आवह 1 P ; कार्य क्र ; 'fire a. s like water' अग्रिजेलायते; स कृष्णायते &c.; 'a. up to ' अनुवृत् 1 Å ; अनुरुध् 4 Å, स्था 1 P, शासने तिष्ठ भर्तुः (V. 5). - t. नह 10, निरूप 10, अभिनी 1 P; प्रयुक्त 10; oft. by denom.; 'a. ing the part of Lakshmi' हक्ष्मीभूमिकायां वर्तमाना (V.3); च्यायने ' a. s the king '; 'a. the part of a dear friend towards your rivals ' कुरु वियसस्वीवृत्तिं सपत्नीजने (S. 4.). -8. कमेन् ", कुति मं, किया, चरितं, चेष्टितं. 2 अंकः. 3 ध्यवस्था, विधिः. -ion, s. क्रिया, व्यापारः, चेष्टितं &c.; प्रवृत्ति f: कारणं 2 अभियोगः, व्यवहारकार्यः, कार्यः, अर्थः 3 संग्रामः, युद्धं, See Fight. 4 अंगविक्षेप:, हस्ताद्यभिनय:, 'in a., thought and speech ' कर्मणा मनसा वाचा, मनोबा-क्वायकर्मभि:. =ionable, a. अभियोज्य, व्यवहार्य. -Active, a. उद्योगिन्, कमोंसुक्त, अनलस, सोद्योग, सोत्साह, व्यवसायित, 2 क्षिप्रकारिन्, अतंद्र, क्षिप्रकर्मन् 🕉 व्यायामशीलः व्यायामिन्. 4 उत्थानयोग्य, उत्थानयोग्य वपुः (S. 2) ; 'a. voice ' कर्त्वा च्यम्. =ity, 8. उद्योगिता, व्यवसायः, क्षित्रकारिता. 2 उत्साहः. 3 उत्थानयोग्यता, -ly, ade. सोद्योगं, सोत्साई. =or, 8. कर्नु 111.; कारिन m.; कारकः, in comp. 2 नटः, नतेकः, कुशीलवः, अभिनेतृ भः, शैलूषः. -Actress, s. नटी, नर्तकी. -Actual, a. वास्तविक (की र्रं.), तुथ्य, सत्य, वास्तव (वी f.), यथार्थ, प्रमार्थ.-ly, ade. साक्षात, प्रत्यक्षं. 2 यथार्थतः, परमार्थतः, वस्तृतः, अर्थतः, वस्तुवृत्तेन; ' what a. took place यद्यद् वृत्तं : oft. ex. by एव only.

Actuate, v. t. भेर 10, भोरसह, c., प्रवृत् c., भणुद्ध 6 P; See Prompt.

Acumen, s. मतिसूक्ष्मता, विद्याधता,

Acute, a. नि-, शित, तिश्ण; 'a.pain' द्वारण-तीव-वेदना. 2 स्थममित, विद्य्ध. -ly, ade. तीवं, तीश्णं. -ness, s. तीश्णता, तेजस् अ. 2 विद्य्धता; 'a. of intellect' कुशाशबुद्धि . Adage, s. सुर्वं, वन्दनं, वाद्यं, आभाणकः.

Adamant, ह. वज्रः ज्यं. 2 हीरकः, मणिः, हीर.

Adapt. v. t. युज्र 10, संधा 3 U; 'a. your conduct to circumstances ' यथाकाल ब्यवहर, कालानुवर्ती भव; 'has 2. ed a

portion of it to the stage 'तस्यैकवृद्धः असिनेयार्थः कृतः (U.4). -ation, इ. संबोजनं, संविधानं. -ed, व. युक्त, योग्य, पर्यात.

Add, v. t. संकल 10 (कलयाते), पश्चिण् 10, परिसंख्या 2 P, सं-समा-युद्ध 10; 'he a. ed his army to the general's ' सेनापते: सेनया स्ववलं संयोजयामासः समाचि 5 U, संभिल c. 2 अन्यञ्च मू 2 U, or कथू 10 or अभिधा 3 U; 'a. to' बुध ए., पुष् 4 P, तन् 8 U; मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनीति (S. 1) 'a. s to her lustre'; there is this also to a. to my (grounds of) anger ' एतव्यि मे ।द्वेतीयं संतापकारणं (Mr. 5); this is another evil to a, to the first' गंडस्योपरि पिटिका संवृत्ता (S. 2), अयमपरा गहस्योपरि विस्फोटः (Mu. 5). -Ition, 8. संमेलनं, संयोजनं, संयोग:. परिगणनं, परिसंख्या, संकलनं. 3 (Something added) आधिक्यं; 'he is a valuable a. to our side' अस्मत्यक्षेऽयमनध्यः सहायः संजात:. -Itionsi, a. अपर, अधिक, अधिक-

Addict, v. t. (oneself) आ-नि-सेव् 1 A; भक् 1 U; आसंज pass., आसक्त-निरत -a.भू 1 P, (loc.). -ed, a. आसक्त. प्रसक्त, निरत, निविष्ठ, परायण, in comp.-edness, -ion, s. आसक्ति-प्रसक्ति f., निषेवणं, व्यसनं, विरति f., परायणता.

Addle, a. असंपूर्ण, नष्ट, दुष्ट; 'a. headedpated ' मूह, नष्टभी, दुर्मति.

Address, v. t. आमंत्र 10 A: सं-अभि-आ-भाष 1 A, अभिधा 3 U, संबुध c., आलप्, 1 P; 's. ed his mind to Surya' सुरी मनसाध्यायत्; 'a. me as is wont with you' (मां प्रति) यथाभ्यस्तमभिधीयताम् (U. 1.). 2 नाम ग्रह 9 P, नामग्राहे वट 1 P or आहे 1 P 3 प्रहि 5 P, प्रेष् 10. =s. अभि सं-भाषणं, संबोधनं &c. 2 वचनं. आलाप: ; 'inode of a.' आमंत्रणपदं; संश-थिते यरिणये नेथ समुदाचारः (S. 5). ' not the proper mode of a.'; 'of agreeable 🥾 ' मधुरालाप, त्रियंबद्. 3 पहुता, दक्षता, नैपुण्यं. 4 (Of a lotter) बाह्यनामन् ॥; अद्त्रवाह्मनामानं लेखं (Mu. 1) 'a letter without any a. upon it '; send the letter to my a. ' दत्त-लिखित मद्बाह्यनाम (मासुद्धिक्य) पत्रं प्रेषय. 5 (Place of 188idence &c.) नामधामविशेषाः. ँ

Adduce, r. t. (proof, witness &c.) निर्दिश् 6 P, उपन्यस् 4 P, उपक्षिप् 6 P, उपानी 1 P; 'a. ing proofs' प्रमाणोयन्यासः.

Adept, a. निपुण, कुशल, नवीण, अभिज्ञ. Adequate, a. पर्याप्त, समर्थ, क्षम, तुल्य योग्य, अनुस्प. -ly, adv. पर्याप्तं. Adoquacy, s. क्षमता, सामध्ये, &c.

Adhere, v. i. संज् pass., सज्ज् 1 P, संसक्तअञ्चषक्त- a. भू, संलग् 1 P, (loc.); अनुबंध्
9 P. 2 अवलंब् 1 A, पाल् 10, रक्ष् 1 P;
'a. s to his promise' प्रतिज्ञां पालयतिरक्षति. —ence, s. आसक्ति f., आसंगः,
अञ्चषंगः, अवलंबनं. —ent, s. पक्षीयः, पश्यः,
सपक्षः. 2 अञ्चषंगिन् m., सहायः, अञ्चगासन् m. —Adhesion, s. संसक्ति f.,
आसंगः, आसक्ति, f. अवलंबनं, संलग्नत्वं.
—Adhesive, a. संलग्नशील.

Adieu, ade. स्वस्ति (dat). = 8. आमंत्रणं, आयच्छनं, 'to bid a.' आयच्छ ६ A. आमंत्र 10 A; आमंत्रयस्य सहचरं (S. 3).

Adjacent, a. आसज, समीप, समीपवर्तिन्, सिक्ट्रिट, सिक्टित, निकटवर्तिन्, निकट, पार्श्वस्थ

Adjective, ह. विशेषणं.

Adjoin, v. t. लग् 1 P, समीपे-निकटे-पृत् 1 A or स्था 1 P; See Adjacent above.

Adjourn, v. t. व्याक्षिप् 6 P, विलंघ c.;

Adjudge, र.रे. दा ८ (दापयति). 2 निर्णयं कु 8 U, निर्णीयं समापू ८

Adjudicate, v. t. Foff 1 P. See above.

Adjunct, a. संयुक्त, सहित. 🗝 अनुयंधः.

Adjure, . t. सञ्जापथं समादिश् 6 P, ज्ञाप् c. -ation, s. सञ्जापथं समोद्शः, ञ्रापथः.

Adjust, क. t. समीक्ष 8 U, समा-प्रतिसमा-धा 3 U, समायुक्त 10, व्यवस्था c. (स्थापयति), (accounts) एकीक्ष्त, संमिल् c. -ment, s. समाधानं, समायोगः, एकीकरणं.

Adjutant, ह. सहायः, सहकारिन m. Admeasure, v. t. See ' Measure '.

Administer, v. t. प्रशास- 2 P, निर्वह् c., निर्वृत् c.; 'a. justice' धर्म-न्याय-विवेचणं क्रु, न्यायं पणी 1 P, or प्रवृत् c.; 'a. an oath' शप् c. 2 दा 3 U, प्रतिपद्: c.—Administration, s. शासनं, प्रवर्तमं, निर्वाहः; राज्यधुरा; 'during his a.' तस्मिष् राज्यं (प्रजाः) शासति. 2 धर्मविवेचनं. 3 प्रकृति f., सचिवाः. 4 साचिव्यं, मंत्रित्वं.—Administrative, a. शासनद्श, कार्यमिर्वाहकुश्ल.—Administrator, s. शासितृ. m., राज्यधुरंधरः. 2 प्रवर्तकः, प्रणेतृ m.

Admiral, 8. नीसाधनाध्यक्षः.

Admire, ए. t. प्रशंस् 1 P, श्राष् 1 A, स्तु 2 U. 2 विस्मयेन दृश् 1 P. -able, a. श्राध्य, अद्भुत, प्रशंसनीय, अनुपम. -ably, adv. श्राध्यप्रकारेण, साधु, अद्भृतं. -ation, s. प्रशंसा, श्राधा. 2 विस्मयः, आश्चर्य. -er, श्राधान, श्राधिन, m.; 'a. of ladies." कामिन, m., कामुकः.

Admit, v. t. प्रविधा c., अध्येतरीकु 8 U; 'should be a. ed to all confidential matters' सर्विधिश्रेभेष्यभ्यत्तरीक्षणीया (Ka. 101). 2 अंगी-स्वी-कु, अध्युपन्य 1 P, अध्युपे 2 P; मह 9 P; 'a. of 'ex. by adj. or noun denoting 'capability'; 'his remark a. s of no doubt' तस्य वचनं न संवेद्वास्पवं; 'her illness a s of no delay तस्या विकारो विलंबाक्षमः. -Admission, s. प्रवेदानं, प्रवेदाः. 2 अध्युपनमः, अंगीकारः, प्रातिपत्ति f. --Admissible, a. उपादेय, स्वीकरणीय, आधा. --Admittance, s. प्रवेदाः-हानं.

Admix, v. l. संमिश्र् 10, संयुद्ध् 7 U, 10, संकृ 6 P. =ture, s. मिश्रणं, संकर:.

Admonish, ए. १. उपिद्द् ६ P, अनुबुध् ८., विज्ञा ८. (ज्ञापयति), अनुजास् 2 P. 2 निर्भर्त्म् 10 A, उपालभ् 1A, See Censure.
-er, ४. उपदेज्ञकः, अनुयोधकः. -Admonition, ४. अनुयोधनं, उपदेज्ञः, अनुशासनं, उपालभः.

Ado, 8. असः, दीर्घायासः.

Adolescence, ह. योवनह्शां, योवनं -Adolescent, a. युवन् (यूनी f.), प्राप्तयोवन.

Adopt, v. t. परिश्रह 9 P, पुत्रीक 8 U. 2 शह, स्वी-अंगी-क्र, अनुस्त 1 A. -ed, a. परिग्रहीत, स्वी-अंगी-क्रत; 'a. son 'क्रतकः पुत्रः, द्विमः सुतः, द्विकः; 'a. daughter' क्रतिका दृहिता, अपत्यक्षतिका. -ion, s. परिग्रहः, पुत्रीकरणं. 2 अंगी-स्वी-कारः, अञ्चवर्तनं.

Adore, v. l. आराध् c, नमस्यति (D), नमस्क 8 U, अर्च् 1 P, or c. पूज्र 10, उपस्था 1 U, उपास् 2 A. =ation, s. पूजा, अर्चनं, नमस्कार:. =er, s. पूजकः, उपासकः, आरा-धकः, भक्तः, अर्चकः.

Adorn, v.t. वि-,भूष् 10, अलंकु 8 U, परिष्कु, संस्कृ, मंद्र, 10, प्रसाध्, c., ग्रुस् c. =lng, s. अलंकारः, भूषणं, प्रसाधनं, मंडनं.

Adritt, adv. इतस्ततः प्रकान व. 2 अशरण-अनाथ-निरालंग. व.

Adroit, a. निपुण, दूक्ष, धूर्त, चतुर.-Iy, adv. सनेपुण्यं, चतुरं &c. -ness, ह. नेपुण्यं, दक्षता, &c.

Adry, a. See 'Thirsty 1.

Adulate, ए. १. श्राष् १ A, स्तु १ U, अजुनी १ P. =lon, ६. चाह्निक f, अतिप्रशंसा, श्राषा, स्तुतिपूर्वकः अज्ञनयः, स्त्वोक्ति f., अतिस्तुति f. =ory. a. चाह्निपूर्ण, प्रशंसा- गर्भ, अतिप्रशंसायुक्त-

Adult, 8. प्रौढः, प्राप्तयौवनः, प्राप्तव्यवहारद्शः,

Adulterate, v. t. अपद्रव्येण संमिश्र् 10, अञ्चली कृ 8 U. -ion, s. दूषणं, सिश्रणं.

Adultery, इ. व्यभिचारः, पारवार्ये, परभाया-लंबनं, (of a woman) परपुरुषसंगति र., पृति-लंबनं, -Adulterer, इ., परस्रीगासिन् m-पारवारिकः, भुजंगः, विटः, जारः -Adulteress, इ. व्यभिचारिणी, जारिणी, पुश्चली, पर-पुरुषसंगता, बंधकी. -Adulterine, इ. जारजः.

Adumbrate, v. १ पांडुलेख्यं-प्रतिच्छायां-चित्रारंभं-कु 8 U. =tion, अ प्रतिच्छाया,

मतिभियं. 2 पांडुलेख्यकरणं. Adust, a. दग्ध, भस्भी-भूत or कृत.

Advance, v. i. प्र-उत्-चल 1 P, प्र-अभि-या. 2 P, अभिमुखं या, or -गम् वज् 1 P, प्रगय, परथा 1 A; इाजोरभिमुखं याति 'a. ह ngainst the enemy '2 ब्रुध् 1 A, ज-उप-चि pass. उन्नति-उत्कर्ष-याः 'a. ed some steps to receive ' सावरमाभिमुखदत्ताचि-रलवहः (Ka. 95); 'a. ed in age' परिणत-वयस्, वयोबुद्ध, प्रवयस्; 'a. ed in knowledgo' ज्ञानवृद्ध =v.t. उञ्चल c., पुरस्कु 8 U, अग्रे नी 1P.2 वृष् c., वरिष्ठष् 4 P 3 उपिश्वप 6 P, उपन्यस् 4 P, पुरो निधो 3 U. 4 प्राक् दा 3 🗓 - ह. उच्चलनं, प्रगमनं, प्रयाणं. 2 उन्नात f., कमशो पृद्धि f., उत्कर्षः, वर्धनं ; 'price of a book in a.' पुस्तक्षमकाशना-त्पूर्व द्वतं मूल्यं. -ment, ह. उत्कर्षः, उन्नति ʃ , अभ्युद्धः, वृद्धि / .,आगमः, उपचयः, ' ८. in knowledge ' विद्यागमः: 'a. of learning 'ज्ञानोत्कर्षः

Advantage, s. लाभः, हितं, ग्रणः, फलं, अर्थः.

2 अवसरः, अवकाशः.

3 आधिवयं, उरक्षः;

'taking a. of my weak point' मम

छिन्नेण लब्धावकाशः; 'show or set off to
a.' लक्ष्मीं-शोभां-तन् 8 U, See Add.
'They had an a. over their enemy
in bravery' शीर्ये ते श्रुक्तम्योऽस्परिच्यंत.

-ए. १. उपकु 8 U, अनुम्रह 9 P, लाभाय सू.

-ошь, a. फलद, हिताबह, लाभकर. हितकर
(री.). -ously, adv. सफलं, सलाभं.

2 सावकाशं-

Advent, इ. आगमनं, प्रवृत्ति र्र.; 'a. of spring' वसंतसमयावतारः, मधुप्रवृत्ति र्र. =itious, a. बाह्य, औपाधिक आगतुक (की र्र.),

आहार्य.

Adventure, s. साहसं, अद्भुतं कर्म. 2 दैवा-धीनं कर्मचेटितं. 3 हतांतः, चितिं, चेटा, चेटितं, किया. =0. i. देवाधीनं कर्म कु 8 U. 2 साहसेन व्यवसो 4 l', or प्रयत् 1 A. =er, s. साहसिकः, साहसव्यवसाथिन् m. =ous, a. साहसिक (की f.), प्रगत्म, निर्भय. 2 संदिग्ध, देवायत्त.

Adverb, 8. क्रियाविशेषणं, अव्ययं.

Adverse, a. प्रतिकूल, विपक्ष, वैरिन, विपरीत, वाम, विरुद्ध, पराक्ष्मुख (खी f.). -ary, s. इान्नुः, अरिः. See Enemy. -ative, a, विरोध-दक्षिन्-दर्शन. -ity, s. विपद् f., ं आपर्, विपासि र्., आपत्कालः, ज्यसनं, दुःसं.
Advort (to), v. i. उदाह 1 P. अनुलक्ष् 10,
अधिफुरप-उद्दिश्य-वद् 1 P or वस् 2 P. 2
जय-सं-ईक्ष् 1 A, मनः समाधा 3 U, अवधा,
अवधानं द्वा 3 U. =once, s. अवधानं, अवहितता, मनोयोगः, अवेक्षा.

Advertise, v. ६. विज्ञा c. (ज्ञापयति), निविद् c., पकाञ् c., पुष् c., वि-उद्-पुष् 10.

पना, घोषणा.

Advise, o. t. उपिद्ध्य 6 P, अनुशास् 2 P.
2 बुष् c., निविद् .c., ज्ञा c. (ज्ञापयति).
- o. i. विचर् c., आलोच् 10. -able, a.
उचित्त, योग्य, युक्त. 2 उपदेष्टस्य. - edly,
ado. सुविचारतः, ज्ञानतः, वोधपूर्वः 2 सावधानं, अवधानेनः - er, s. उपदेशकः, उपदेष्ट m. 2 सचिवः, अमारयः, मंत्रित् m.-Advice,
s. उपदेशः, अनुशासनं, वोधनं. 2 समाचारः,
वार्ताः.

Advocate, v. t. परार्थ वर् 1 P, पक्षं समर्थ् 10 or रक्ष् 1 P. = s. परार्थ वन्तः m, पक्षसमथकः, वन्तृ m. 2 आश्रयः, रक्षकः, प्रतिपालकः.

Adze, s. कुंठारिका, तक्षणी.

Aerial, a. See under Air.

Aeroplane, s. आकाशयानं, विमान.

Aery, द. आध्यात्मिक. 2 अमूर्त. 3 मन:सृष्ट-कल्पित.

Alar, ado. ब्रात्, आरात् ; द्ररे-रं; 'a. off '

Affable, a. सुजन, सुशील. 2 मधुरालाप, प्रियधादिन -Affability, s. मधुरालापता, सुशीलत्व, सीजन्यं, प्रश्नयः, -Affably, adv. चाद्वक्त्या, मृदुवचनेन, सुजन्मत्, सपश्चयं.

Affair, s कार्य, ध्यापारः, कर्मन् n., अर्थः.

. Affect, v. t. (To act upon) अभिन 1 P, आकुलीकु 8 U, उपहन् 2 P, विकृ, उपसूज् 6 P, सस्क ; क्रेशलेशैरभिक्तं (S. 2) 'not a. ed by the slightest fatigue '; 'a. ed by a devil ' वेतालोपहत ; ' a. ed with many diseases' अनेक-बाध्यपसूर ; 'our position is not in the least a. ed (it does not a. us in the least)' ज नः किचिच्छियते (S. B. 345). 2 (Pretend) Ex. by छस-छलं कु, मिरया in comp., by कृतक कृत्रिम-a. कृ; ' a. ing a quarrel or anger ' कुतककलई-कोपं-कृत्वा. 3 आकु-लीक, आर्दीक, द्रु ८.; अवकाशं-पदं-ग्रह् 9 P; 'my words a. ed his heart ' मम वचसा तस्य हृद्यं इवीसूतं, मम वचस्तस्य हृद्ये हर्व पदं लेभे. 4 मन् 4 A ; ' he a. s learning' पंडितंमन्योसी. =ation, 8. अहंकारः, आटोपः, मिट्यागीरवं. 2 छझन् n. See Protext, 3 विलासः, अभिनयः, हामः. -cd,

u. आकुल, अभिभूत,उपहत, थिछत. 2 सिध्या in comp.; कृतक, कृतिम; 'by an a. courage' मिध्यामतापमात्मन्यारोटय. 3 अहंकारिन, मानिन, सदंप. -edly, adv. साहंकारं, साहोपं. -ing, a. कर्चणं, ममिदिन्--ingly, adv. कर्चण--ion, s. प्रमन् क. क., अनुरायः, स्नेहः, प्रणयः, प्रीति f., वात्सल्यं, (with loc.). 2 धर्मः,संस्कारः, विकारः, अनुरायः, इर्ति f., भावः, विकिया, रागः. -ionate, a. स्निग्ध, स्नेह्नालि, प्रणयिन, सप्रणय, सानुराण, वत्सल. -ionately, adv. सप्रमं, सस्नेहं, स्निग्धं, सानुराणं.

Affiance, v. t. प्रतिश्च 5 P, बाचा दा 3 U.

🗝 , वाग्दानं 2 विश्वासः, अद्धा.

Affidavit, s. इापथपत्रं, सञ्जापथं लिखितो लेखः

Affiliate, v. t. सांग्लिष c., संयुज् 10.

Affinity, 8. संबंधः, संपर्कः, योगः- 2 बंधुता, त्वं, सादुव्यं, साम्यं-

Affirm, v. t. प्रतिज्ञा 9 A, बद्द 1 P, बद्द 2 P उपिश् पू 6 P, उपन्यस् 4 P. 2 सनिश्चयं वद्, तथेति हृढ जू 2 U. 3 हृढीकृ 8 U, जिश्चित यः कृ, प्रमाणीकृ --ation, s. उन्ति f. हृढवचनं, प्रमाणीकरणं, सनिश्चयं वन्दनं 2 प्रतिज्ञा, प्रसः --ative, यः स्त्रीकार or अंगीकार वांतक or सूचक ; 'two negatives make one s.' हो नश्ची प्रकृतार्थं गमयतः 2 प्रक्षान्तकल

Affix, s. आगमः. =v. t. अनुवंध् 9 P, सं-आ-

युंज़ 7 U, 10.

Afflict, v. t. क्लिज् 9 P, दु 5 P, परि-सं-तप् c., व्यथ् c. (व्यथ्यति), पीड् 10, बाएँ 1 A, आयम् c. -ed a. आर्त, दुःखित, अभि-भूत, पाडित, आहर- 'to be a. for' तस् 4 P. क्रिक a. भू 1 P.; -ion, s. क्लेजः, बाधा, पीडा, कष्टं, व्यथा, दुःखं. -ing, -ive, a. क्लेजावह, व्यथाकर (री f.)

Affluence, s. समृद्धि f., सधनता,धनबाहुल्ये-Affluent, c. समृद्ध, धनाढ्य, बहु-महाधनः, 'a. circumstances' सधनता, सुरिथिति
f. 2 एकस्थानं प्रति प्रवाहकः -Afflux, s.

एकस्थाने प्रवाहः-

Afford, v. t. दा 3 U. 2 (To be able) जाक् 5 P, समर्थ-क्षम-a. सू 1 P.

Affray, 8. कलहः, इंद्रं, युद्धे-

Affright, v. t. संत्रस् c., भी c. (भाषयते, भीषयते), उद्विज् c. = श्र. भयं, सं-,त्रासः साध्वसं-

Affront, इ. अवज्ञा, निकृति f., अपमानः, तिर-स्कारः, मानभंगः = ए. ६. (संसुखं-प्रत्यक्षं) अवज्ञा 9 U, अवमन् 4 A, अधिक्षिप् 6 P, तिरस्क्र 8 U.

Affusion, इ. आसेकः-

Afire, Aflame, a. दहासान-

Afloat, a. ह्रवमान; 'a rumour :is a.' चार्ती पद्यताः

Afoot, adv. पद्स्याद् ; 'set a.' प्रारम् 1 A, See Begin; 'the army is a.' मचलितं सैन्यं, 'going a.' पाइग, पाइग्वारिय-

Afore, ade. अबे, पुरः, संमुखं 2 पूर्ध, पुरा, गतकाले; 'a. said,' पूर्वोक्त, मागुक्त- 'a. thought.' s. पूर्व-माक्-संकल्पितं; 'a.times,' adv. पुरा.

Afraid, a. भीत, भयान्वित, शंकान्वित; 'to be a.' झस् 1, 4 P, भी 3 P, (with abl.). 2 आ-शंकू 1 A, मन् 4 A.

Airesh, adv. पुनरपि, आभिनवं.

After, prep. see pr. to roots, usata: 'to go a.' अनुगन्, अनुस्, 1 P. 2 (of time) परं, अनेतरं, ऊर्ध्व, (with abl.); 'a. that' तरमात्पर, ततअध्वै, 'a. one another' आस-यूट्येण. अङ्पूर्वज्ञः. 'a. 10 years' स्कावचे ज्यतीते; 'a. cating ' भोजनानंतरं; पश्चात् (gen.), and in comp.; 'a. a few days विनेषु गरहात्सु; by gerund, or पूर्वके in comp.; अनामयश्चपूर्वक (S. 5); 'he waters tree a. tree' वृक्षं वृक्षं सिंचति; 'in a. time' आगाभिकाले, उत्तरकाले- 3 अनु-सारण-सारतः, अञ्चलपं; 'you write a. his hand' लेखने तस्याज्ञकरोपि; 'he is called a. his grandfuther' स पितामहनाम्नाऽ-भिधीयते आहु यते; See Name. In comp. e.g. 'a. ages,' ox. by उत्तर; 'a.-ages' उत्तरकालः; पुत्रपौत्राः; 'a. all' अंते, देषे; 'a. birth,' s. जरायु n. 'a.-crop ' इास्यस्य द्वितीयसंग्रहः: 'a. glow, s. सायं-संध्या-'u.-inquiry, ' उत्तरजिज्ञासा; 'a.-life ' आयु:शेष:, उत्तरवयस् n.; 'a. noon' s. अपराह्मः, पराह्मः, विकालः; (a.) अपराह्मतन (नी f_{\cdot}), वैक्तांलिक (की f_{\cdot}); 'a. pains,' प्रसवोत्तरवेदना. 'a. thought,' 'उत्तरचिंता, अनुवोधः. 'त. wardu पश्चात्, अनंतरं, ततः परं, परं-

Agoin, adv. पुन:, भूय:; 'a. and a.' भूयो भूय:, वारंवारं; 'as much a.' हिग्रुण a. 2 अपरं च, अन्यच, अपि च. 3 (With verbs) by प्रति pr

Against, prep. पति-आभी pr. to nouns; प्रतिवातं 'a. the wind' &c. 2 अभिस्रकं, प्रतिसुकं, सस्तकं, in comp. or with gen. 3 विरुद्धं, प्रतिसुकं, or by आतिक्रम्य; 'a. my order' मम शासनस्य विरुद्धं, शासनमितिक्रम्य-उद्धंदय; 'assist him a. his brother' भ्रातिर यद्धवेरस्य तस्य साहाय्यं कुरु-4 अधे, अधे; आपवर्षे धनं रक्षेत् 'should lay by wealth a. (as a provision for)

Agape, a. जुंभमाण, ' with eyes a. with astonishment ! विस्मयोद्धालाचन

Agastric, a. जठरञ्जून्य-

Age, ६. युगं, कालः, समयः- 2 वयस् गः; 'a. of the world' कल्पः; 'old a.' हृद्ध्तं, वार्धक्यं, हृद्धभावः, परिणतं वयस् गः 'come of a.' प्राप्तव्यवहारः, 'of the same a.' समकालीन, समानवयस्क; 'of age ex. by वर्षीय गः वर्षात्मक वः; '5 years of a.' पंचवर्षीय-वर्षात्मक; 'about 8 years of a.' अटबंष्ट्रेशीय; 'a. of majority' योचन-द्शा, योचनावस्था; व्यवहारज्ञताद्शीकवयस् गः 'he reached the 16th year of his a.' पोडश्वर्षवयोवस्थासस्पृशत् -ed, व. पृद्ध-र्जाणं, युराप-

Agendo, हा कार्यक्रमपत्रं-

Agent, s. मतिहस्तः, प्रतिनिधिः 2 (in gramnar) कर्नु m.; कारकः, कारः in comp. 3
हेतुः, कारणं, साधनं, शक्ति f. -Agency, s.
कर्नुत्वं, निर्मानुत्वं, 'the action was done
through his s.' तत्कर्नुका क्रिया, तस्य
साहाय्येन संपाहिता क्रिया- 2 कारणं- 3 नियोगिपदं, नियोज्यत्वं-

Agglomerate, v. t. संचि 5 U, एकज-राशी-

कु 8 U.

Agglutinate, v. l. संयुज् 10., संशिष् c,

संलग्न *a*. कु 8 U, संसंज् c.

Aggrandize, ए. १. वि-सं-प्र-वृध् ८., आप्ये ८., एघ् ८., स्फाय् ८. (स्फाययति), उत्कृष् 1 P, उपिच ठ U. =ment, इ. विवृद्धि ƒ., उन्नति ƒ., अभ्युद्यः, उत्कर्षः, उपचयः, उदयः.

Aggravate, ए. १. वृध् ०., उपचि ५ ८, प्रवृद्धिं नी 1 P. 2 प्रकुष् ०., संक्षुभ् ०., उदीप् ०. –lon, ६. वृद्धि १., उपचयः. 2 प्रकोषनं-णं,

उद्दीपनं.

Aggregate, अ. संग्रहः, समाहारः, राहिः, स मृहः, समुदायः. -०. १. संग्रह् 9 P, राहीक 8 U, संचि 5 U, एत्त्रज्ञ. -ed, a. एकीकृत, समुद्दित, संचित, समाहत. -lon, अ. संग्रहणे, राहीकरणे. 2 समृहः, See (8) above.

Aggress, v. i. (मधर्म) आक्रम 1 U, 4 P, लंघ 1 A, 10, हिंसारंभं कु 8 Û. =ion, s. आ-आत-क्रमः, लंघनं. 2 मधमापकारः, हिंसारंभः∴=ive, a. मधमापकारिन, 'a. step' हिंसारंभः, मधमाक्रमः.=or, s. मधमापकारकः, आक्रामकः.

Aggrieve, v. t. अर्द 1 P or c., दु:खाकु-लोक 8 U, See Afflict.

Aghast, a. ससाध्वस, भयाभिभूत. 2 विस्म-याकुल, आश्वर्यचितित.

Agile, a. लघु, चपल, लघुशरीर.

Agitate, v. t. सं-चि-त्र-धुभ् ८., आकुलीक 8 U, उद्दिन् ८.; धू 5, 9 U, प्रमंध् 9 P, विद्धङ् ८. (water). 2 Discuss, q. v.-ed, u. शुब्ध, विह्नल, आकुल, विक्रव, पारिहव. 2 प्रमथित, विलोडित; 'to be a., शुभ् 4, 9 P, 1 A, विद्वल &c. भू. नाता, उ. संक्षोभः, उन्द्वेगः, उपह्रवः, आकुलत्वं. 2 विलोडनं. 3 विश्वारणा, वाद्वाद्यवादः. नाता, इ. क्षोभकः.

Aglow, a. आग्नितस.

Agnate, त. संबंधिन, संबद्ध.

Agnostic, इ. अनीश्वर-निरीश्वर-वादिन् m.

Ago, ade: पूर्व, प्राक्, (with abl.); 'long a.' पुरा; 'not long a.' नातिचिरात्प्राक्, अनितिपूर्व.

Agony, 8. व्यथा, यातना, वेदना, संतापः; 'in the a. es of death' मृत्युवेदनाभिभूत; 'sharp a.' तीवयातना-वेदना &c.-ize,-ए. i. व्यथ् 1 A. -c. t. Afflict, q. v.

Agrarian, a. भूमिनिपयक, क्षेत्रसंबंधिन्.

Agree, ए. i. संयन् 4 A, तथा-एवं-मन् ; ' I don't a. with you' नैवमई मन्ये. 2 एक-चित्रीभू, एकमत व. भू; birds in their nests a. स्नहभावेनैकन वसंति; 'they all a. on this point' अस्मिन्विषये सर्वेषां तेषा. मैकमत्यम्. 3 बह् १ 17, स्वीकृ 8 U, अनुमन् 4 1, अल्जा १ ि. 4 संक्रुप ७., समयं-संविदं-क्ट, मतिपड़ 4 A, अभ्युप-इ 2 P or गम् 1 P, मतिश्च 5 l'. 5 आरोग्याय क्रुप् 1 A, हिताय मू, हितमाबन 1 P; '(living in) Bombay does not a. with my bealth स्वापुर-निवासो ममारोग्याय न कल्पते.6 Resemble, q. v. -able, a. रम्य, सुख in comp. सुखस्पर्शता शिलाविशेषस्य (M. 4); मनोज्ञ, प्रिय, स्ट्रत, अभिमत, सुभग. 2 अनुरूप,योग्य, तुल्य, सदृश (शी.f.). -ably, adv. यथासुखं. 2 अनुरूपं, अनुसारत: ; 'a. to one's nature' सत्त्वानुस्पं. -ment, ह. समयः, संविद् f. 2 ऐक्यं, संमति 🏸 ऐकमत्यं. 3 सादृइयं, संवादः. 4 अन्युपगमः, स्वीकारः, प्रतिपात्ति गै.

Agrestic, a. असम्य, ग्राम्य, क्षेत्रिक.

Agriculture, ह. कृषि गं., कर्षणं, 'science of a. कृषिकमंतिया. -Agriculturist, ह. कृषीवलूः, कर्षकः, कृषिजीविन् m., क्षेत्रिन् m. 2 वर्षः, विश् m.

Agronomial, ॥ क्षेत्रकर्मविषयक, कृषिकर्म-संयोधन.

Aground, adr. तटस्थ a., उत्तीरं, सैकतस्थं.

Ague, s. कंप-शीत-ज्वरः, विषमः ; 'tertian a.' ज्याहिकविषमः; 'quartan a.' चातुर्थिक-विषमः.

Aguerried, a. युद्धपरिचित, युद्धाभ्यस्त.

Ah, interj. आ:, इंत, हा, अहो, अहह.

Ahead, adv. अये, पुरतः, पुरः.

Aheap, ade, संकलितं.

Aid, v. t. उपक 8 U, साहाट्यं कु (with gen.). = 8. साहाट्यं, उपकार: 2 सहाय:,

उपकारकः. -less, a. असहाय. See Help. Ald-de-camp, s. आसजसहायः. 2 सेना-पतिसहायः.

All, v. t. पींड 10; हु 5 P, तप् c.; 'what a. s thee' कि त्वां व्यथयति or का ते पींडा. -ing, a. पींडित, श्चेंद्ररोगपींडित. -ment, s. पींडा, आतंक:. 2 शुद्ररोग:, व्याधि:

Aim, v. t. लक्षीक 8 U, जिल्ला 6 P, संघा 3 U; 'well a. ed arrow 'साधुकृतसंघानः शरः (S. I.). 2 आप desid. (ईएसित), आकांक्ष 1 P, लस् desid. (ईएसित); 'a. ed at the crown' राजपदं हिप्सांचके &c. उत्तरं मति क्षिप 6 P or अस् 4 P. = 8. लक्ष्यं मति क्षिप 6 P or अस् 4 P. = 8. लक्ष्यं का राष्ट्रं य संघानं; 'taking a.' शर्म्संघानं कुर्वन् 3 अभिमायः, आश्रयः, वांद्या, कांक्षा, हेतुः, चिकीर्षितं; 'friend, where are you going without any definite a.'

Air, ह. ब्योमन् n., आकाशः शं, नभस् n.. बिहा-यस् ".; ' to take the a.' वातमासेव् 1 A; 'take a. प्रकाशतां गम् 1 P. 2 वायु:, वातः, समीरणः. 3 तालः, रागः, मूर्छना. 4 रूपं, आ-कारः, सदाः, 'with a dignified a.' सगौर-वाकारेण; ' a. of conceit' अवलेपसदा; with the a. of one who is offended निकृतमिवात्मानं संदृश्यं: 5 गति र्., विधि 10-, प्रकारः, इतं ; 'through a.' विहायसा, नभोषत्मना; 'to build castles in the a.' गगनकसमानि चि 5 U; 'a. balloon' आका-श्यानं, च्योमयानं ; 'a. bladder' वायुकोषः; 'a. holo' बातायनं, गवाक्षः, जालं; 'a. born,' 'aerial,' आकाशन, आकाशस्थ, नभःस्थ. - प्र, ७, वायव (धी /.), वायुमय (यी.f.). 2 सुवात, प्रवात; 'a. place' प्रवातः, प्रवातशयनं 'a bed in a, place (in the current of wind)'. 3 असार, फल्फ, खपुष्पवत् ind. -Aeronaut, हः वैमानिकः

Ait, s. पुलिनं, अन्तरीपं.

Ajar, adr. अर्धविवृत ७.

Akin, «. सगोत्र, सनाभि, सजातीय. 2 सदृशः (क्री.गं.), समान, संबंधिन

Alack, See Alas.

Alscrity, ह. औत्सुक्यं, उत्साह: 2 शिवर्तं, क्षिपता, अविलंब:

Alar, a. सपक्ष.

Alarm, ८. जासः, शंका, भयं, साध्वसं के सामहिनकं 3 भयध्वनिः, भयाकंद्नं ; '८. bell' भयस्वको घंटानादः 4 प्राग्भयस्चना-ए. १. प्राक् सूचनां दा 3 U. 2 भी ८., संजस्
८., उद्विच् ८. -ed, ॥ भीत, उद्विग्न, भयात, चिक्तः -ing, ॥ भयावह उद्वेगकर (री र्र.), जासजनन (नी र्र.), भयपद् -ist, ८. भयो-त्याद्कः -Alarum, ८. सामहिनकं, भय-> ध्वनिः, प्रयोधनघंटाः

Alas, interj. कटं, हा, हत, हा धिक्, अहह, अहो बत. 2 अत्याहितं, अमझण्यं

Alate, z. See 'Alar'.

Albeit, adv. यद्यपिः

Albescent, a. ईषत्थेत, श्वेतमाय.

Albugineous, a. अंडशुक्रांशोपम-

Albugo, ह. शुक्रं ; चक्ष्रोगः

Albumen, ह. अंडशुङ्कांशः

Alchemy, क रसिया, रसिद्धि रि--Alchemist, ह रसायनविद् :: , रसज्ञः

Alcohol, है। सद्यसार:-

Alcorau, 🌮 महंमदीय धर्मग्रंथः-

Alcove, ह. कुंजः, पर्णशाला, निभृतस्थानं.

Alderman, इ. पुरास्यक्षः ; बृद्ध-गुरु-जनः Ale, इ. यवसुरा-रं, मद्यं ; 'a. house' हांडा, पानागारं; 'keeper of an a. house' शैं-

डिक::-

Aleatory, तः यद्भ्रद्धाधीन.

Alert, त. जागरूक, दक्ष, सावधान, अवहित, अतद्भ, उद्यमिन, उद्योगिन, -ness, ह. जाग-रूकता, अवधान, दक्षता

Alias, adv. अन्यथा (अभिहित, a.); ex. by इति अपरनामधेय, a.

Alibi, s. अन्यस्थानवार्तित्वं.

Algebra, ह. बीजगणितं =ical, a. बीज-विषयक

Allen, a. विदेशीय, अन्यदेशीय. 2 विरक्त; विरुद्ध, भिन्न, अपस्तुत •ate, v. t. (affection) विघद c., विश्लिष्ठ c., विनश् c., विनश् c., विभिन्न 7 P or c., विश्लिष्ठ 7 P or c. 2 (person) विरंक्र c., वि-अप-रक्त a. इ. 8 U. 3 पराधीन a. इ. परस्वरवे प्रतिपद c. =ation, s. विघटनं, विरागः, विरक्ति f.

Alight, v. i. अवतृ 1 P, उपविज्ञ 6 P, अव-

निपत् 1 P.

Alight, a. प्रद्ति।

Alike, a. सहुश (शी f.), तुल्य, समान, सम.
Aliment, s. आहारः, भोजनं -Al, -Ary,
a. पोषक, पुष्टित्रद्, शक्तिवर्धक. -ation, s.
पोषणं, भरणं

Alive, a. जीवत् (न्ती f.), सजीव, सचेतन; 'I caught him a.' जीवग्राहमग्रहीषं (D. K. II. 4). 2 आभेज्ञ (with gen.), or विद्य 2 P, See Know.

Alkali, 3. क्षारः, सर्जिका, See Natron. a. -fy, v. t. क्षारीक 8 U. -ne, a. क्षार-

स्वभाव, क्षारविशिष्ट.

All, 8. सर्वे, अखिलं, साकल्यं. = कः सर्व-विश्व, pron. a., आखिलं, सकलं, कृत्व, निविलं, समस्त ; 'not at a.' न किमापि, न मनागपि 'at a. times' सर्वदा; 'a. but' प्राय, कल्प, in comp.; 'a. but dead' मृतप्राय; क्लिपाय 'a. but cut'; 'a. of a sudden' अकस्मात, सहसा, सपदि, एकपदे; 'this is

not a.' एतावतापि बोषो क्ष्ट- न समाप्यते;
'a. I can' यथाशाक्ति, यथासामध्ये; 'this
is a. I can do to serve you' एतावान्मे
विभवो भवंत सेवितुं (M. 2); 'by a. means'
सर्वथा; 'a.-in-a. of one's life' जीवितसर्वदं; 'a. at once' युगपत्; 'a. round,'
सर्वतः, सर्वदिशु, समततः; 'in a.' साकल्पेन,
पिंडीकृत्य, मिलित्वा; 'give me 20 rupees
in a.' एवं पिंडीकृत्य मह्म विश्वतिं रूपकान्दिहि,
सर्वे मिलित्वा सम वर्थ 'we are 7 in a.';
'a-bearing' सर्वसह; 'a.-tonquoring'
सर्वद्रमन, सर्वजय, सर्वद्रम; 'a.-destroying' सर्वकप; 'a.-knowing' सर्वज्ञ, मर्वविद्; 'a.-pervading' सर्वव्यापिन्, विश्वातमन, सर्वगत; 'a. powerful' सर्वशाकिनत्

Allay, ए. १. घ-उप-इाम् ६. (इस्यति). निथम् ६., निर्वा ६. (बापयति), '॥ ing of heat' निर्वापणं 2 सांत्व् 10, तुष् ६.-१, ४. इस्विः, इस्तिद्: करः -ment, इ. प्रश्मनं, सांत्वनं;

'a. of hunger ' श्रुत्मतीकारः-

Allege, v. t. प्रतिज्ञा 9 A, बद् 1 P, हुई ब् 2 U; the charges a. ed against me? मिय समारोपिता दोपा:. 2. छस छ 8 U, व्यपदिश् 6 P, मिथ्या बद् 3 उदाह 1 P. -ation, s. प्रतिज्ञा, उक्ति j., बचनोपन्यास:-2 दोषारोप:, मिथ्याभियोग:- 3 व्यपदेश:, छसन् n., व्याज:-

Allegiance, s. निष्ठा, भाक्ति ʃ , अनुरागः; ' a. to the king' राजनिष्ठाः

Allegory, ह रूपकं, दृष्टांतः: =ical, a लाक्ष-णिक (की f ·), रूपकमय (ची f ·).=ically, adv. दृष्टांततः, दृष्टांतेन- =ize, v · t · दृष्टांत-यति (D ·), रूपकेण दश C ·

यति (D.), रूपकेण हुज् c.
Alleviate, v. ६ उप-प्र-ज्ञम् c., नियम् c., सांत्व 10; निर्वा c. (वापयति), लघयति (D.), लघुकु 8 U. =ion, इ. उप-प्र-ज्ञामः, निर्वापणं; 'a. of sorrow' दुःखानिर्वापणं =ive, u. ज्ञांतिद, ज्ञामक

Alley, & उद्यानपथः, विधि-धी रे. 2 दुर्गममार्गः, संवाधपथः

Alligate, v. t. सं-अनु-वंध् 9 P. -ion, s. संबंध:, संयोजनं

Alligator, ८ नक्रः, ग्रहः

Alliteration, 8. अनुपासः

Allocate, v. t. स्थानं दा 3 U. -lon, इ. स्थान-

Allot, v. t. पार्क्ट्रपू c., दा 3 U, विभन्त 1 U. -ment, s. विभागः, विभन्ननं. 2 अंशः, भागः

Allow, v. t. अनुज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A, अनु-सुद् 1 A. 2 Give, q. v. 3 ग्रह् 9 1'. See Admit. 4 उप हें ज्ञा 1 A, विषद् 1 A; स कस्मादार्थणापक्रामञ्जयेशित: (Mu. 3); 'I a. my feet to be burnt' दहामानाविष चरणावुपेके 5 (for) न्यूनी हु 8U, न गण् 10, न्कble, a. अनुक्षेय, अनुमोद्य; 'a, mistake, क्षमाहोंपराधः; 'not a.' प्रति-नि-षिद्धः न्वाट्ट, ह. अनुक्षा, अनुमति f., अनुमोदनं. 2 नेतनं, निरूपितमूल्यं, हृत्ति f. 3 स्वीकारः; न्यूनीकरणं.

Alloy, इ. मिश्रणं, दोषः, न्यूनता. 2 अपद्रव्यं, कुप्यं, मिश्रधातुः. -ed. a. मिश्रित, दूषित; un-a. pleasure 'कंवलं-दुःखासंभिन्नं-सुखं.

Allude, v. t. उद्दिश्य-अधिकृत्य वद् 1 P or वस् 2 P or अभिधा 3 U; उद्दिश् 6 P, सूच् 10, लक्षीकः, अद्धसंधाः, 'this story a. s to myself, इयं कथा मामेत्र लक्षीकरोति (S.7).

-Allusion, ४. उद्देशः, उदाहरणं, कीर्तनं, इंगितं, स्चनं, 'in a. to' अधिकृत्य, स-सुद्धिश्य.

Allure, v. t. ह 1 P, आकृष् 1 P, विन्य-लुभ् c. =ing, a- प्रलोभक, हारिन, आकर्षक; tathings , प्रलोभनवस्तानि. =ment, s. प्र-वि-लेभिन, वंचनं, विकारहेतुः, आकर्षणं.

Alluvium, s. पुलिनं, नदीरयसमाहता मृत्तिका. -Alluviai, a. पुलिनमय ('यी f'.)

Ally, s. भित्रं, सहायः, पश्यः, सहकारिन् m.
- v. i, संबंध् 9 P. 2 संधा 3 U; संयुद्ध 10,
संक्ष्रिय c.-Alliance, s.संधिः; friendly s.;
सख्यं, मैझी. 2 संबंधः, सपर्कः; matrimonial
a. ' विवाहसंबंधः.

Almanac, s. पंजिका, पंचांगं.

Almighty, a. सर्वशक्तिमत्,अमितीजस् ; सर्व-शक्, सर्वसमर्थः

Almond, 8. वातामफलं.

Almonry, 8. भिक्षादानगृहं, भैक्ष्यकाला. -Almoner, 8. भिक्षादाने अधिकृतः.

Almost, adv. माय, भूविष्ठ, कल्प, affixed to adj.; 'a. dead' मृतकल्प, मृतपाय; 'when the night had a. worn away' क्षिणभूविष्ठायां क्षपायां; 'it is a. dawn now' अधुना प्रभात-प्राया-कल्पा शर्वती. 2 नायः, पायशः, 'a. all' प्रायः सर्वे. 3 (With num.) ex. by आसन्न, उप, in comp.; उप-आसन्न-द्शाः &c.

Alms, ह. भेहप, भिक्षा, भिक्षादानं; 'beg a.' भिक्षादनं हु 8 U, भिक्ष-पाच् 1 A; 'a.-giving' भिक्षादानं, त्यागः; 'a. house' अनाथ-गृहं, भिक्षागृहं; 'a. man' भिक्षुकः, भिक्षा-जिन् m.

Aloe, ह. सहा; कुमारीरसोन्द्रवो बोल:.

Aloft, adv. ऊध्वे, उपरि; 'a. in the air'

Alone, a. एंक, अद्वितीय, एकाकिन् 2 एव, के वहं, सात्र in comp.

Along, prep. अल in comp. or with acc.; or by instr.; 'a. the way ' अल्पान, 'a. the city of Ayodbya ' अयोध्यानगरीमञ्जः 'a. a road ' मार्गेण. 2 दुरः, अमे, पुरस्तातः, 'a. with' सह, सार्थ, See With; 'all a.' आपयमं, प्रथमावधिः, 'a. side ' पार्श्वतः; समीप्-पे.

Aloof, adv. दूरे, अंतरे, पृथक्, 'standing a.' दूरस्थ, 'keep a.' पृथक्र निधा 3 U, न गण् 10.

Alopecia, 8. अकेशता, केशहीनत्वं.

Aloud, adv. उद्ये:, उद्य-तार-स्वरेण. 2 मकाकां, म-उत्-मुक्तकंठं (weep a.), call a. ; शब्दायते (D.).

Alphabet, s. वर्णमाला.-ical, a. वर्णक्रमाल-सारिन्.-ically, adv.वर्णक्रमेण,वर्णावुसारेण.

Already, adv. पूर्व, युरा, पाक्, with एव; sometimes by एव alone; 'the moon has a. risen ' उद्दित एव हिमराईम:.

Also, adv. अपि, च. 2 अपरंच, पुनश्च, अपिच. 3 तहत्.

Altar, s. वेदि-दी f., चैत्यं, स्थंडिलं.

Alter, v. t. अन्यथा कु 8 U, विपर्यस् 4 P, विपर्यस् नी 1 P, परिवृत्त् c. 2 विक्रु, विरूप् 10, 'a. ed in appearance' भित्ताकार इच लक्ष्यमाण = v. i. परिवृत् 1 A, अन्यथा-अन्यस्प व. भू; विपर्यासं या 2 P; =ation, s. परि(री) वर्तः, विकारः, विकृति f., विपर्यासः.

Altercate, v. i. विवद् 1 A, कलहायते (D.)
—ion, s. विवादः, कलहः, वाग्युद्धं.

Alter-ego, 8. लिंगदेहः, स्क्मशरीरं.

Alternate, a. Ex. by पर्याय in comp.; 'a. service ' पर्यायसेवा. = v.t. परिवृत् ए.; ex. by a verb with पर्यायेण.—ion, s. विपर्ययः, परिवृत्ति f., पर्यायः.—ive, s. विकल्पः, पक्षः, पक्षांतरं, gen. ex. by words like गतिः, शरणं &с.; 'there is no other a. 'अन्या गतिनास्ति, अन्यच्छरणं नालोक्यते (Ka. 152)
2 विकल्पः, विभाषा (in grammar).—iy, adv. पर्यायेण, यथाक्रमं.

Although, conj. यद्यपि, अपि. Altimeter, s. उद्यत्वमापकं यंत्रं.

Altitude, इ. उच्चत्वं, उच्छायः, उत्सेधः.

Altogether, adv. सर्वथा, सर्वतः, अशेषतः, सांकल्पेन. 2 सहित-सहत-एकीकृत-वः, समं, एकीकृत्य.

Alum, s. स्फटी, तुवरी, सौराष्ट्री, स्फाटिकी. Alveary, s. मधुकाष:, 2 कर्णशब्कुलि र्.

Always, adv. सदा, सर्वदा, अनिशं, सततं, सर्वकालं, निरंतरं, अनवरतं.

Amain, ade. प्रसमं, प्रसह्म, बलात्, सवेगं,

Amalgam, s. कांस्यं, मिश्रधातः, पारदसंख्ड-धातः. -ate, v. l. संमिश्र 10. 2 संयुज् 10, एकीकृ 8 U, संश्ठित् c. -ation, s. धातसं-मिश्रणं. 2 संयोजनं, संयोगः, संमेलनं.

Amanuensis, s. लेखकः, लिपिकारः-

Amaranth, s. अस्लानपुष्पं. 2 अस्लानः, म-

Amess, v. t. संचि 5 U, संबह् 9 P, संस् 3 U, राजी-एकी-कृ 8 U. =ment, s. संचय:, संबह:, &c.

Amatory, a. कामिन्द्र, वेमशील, श्रंगारिय.

Amaze, v. t. विस्मि c. (विस्मापयित, विस्मापयित, विस्मापयेते), विस्मयोकुल-साश्चर्य-व. क्षु 8 U. =ed, a. विस्मापित, विस्मित, विस्मयोकुल, साश्चर्य. =ment, s. विस्मयः, आश्चर्य, विस्मयाकुलतं . =edly, adv. सविस्मयं; साश्चर्य. =ing, a. विस्मयकारिन, विचित्र, अनुस्त. 2 अतिरिक्त; अति pr.

Ambages, s. वक्रोक्ति f.

Ambassador, s. दूत:, राजदृत:, प्रणिधः, सं-देशहर: -ship, -Ambassage, s. दोत्पं, प्रणिधिकार्थे.

Amber, s. तृणसणि:

Ambidextrous, a. उभयहस्तकुशल. 2 अ-सरल, उभयपक्षपातिन्.

Ambient, a. ध्यावक; निपातिच, गामिन् in comp. 2 वेष्टक, परिवेष्टक.

Ambiguous, a. द्वचर्थ, संदिग्धार्थ, अन्यक्त, अस्पष्ट, संदिग्धः-!y, adv. अस्पष्टं, वक्रीक्त्या, द्वचर्यतः. =ness,-Ambigulty, s. वक्रीकि f., संदिग्धार्थता, संदेहार्थः.

Ambit, s. मंडलं, चक्रवालं, वर्तलं.

Ambition, s. स्पृहा, आकांक्षा. 2 कीर्तिस्पृहा, ऐश्वयांकांक्षा, उच्चपद्वांछा; 'a. o get a throne,' राज्यलोभ: नृत्या. -Ambitious, a. सस्पृह, साकांक्ष, ऐश्वयमेष्य, यशस्काम; 'who, a. of your throne, has roused your envy' केनाम्यस्या पदकांक्षिणा ते जनिता (K. 111.4). 2 (Of hopes) दूरा-धिरोहिन, उत्सर्पिन्. -Jy, adv. ऐश्वयोकांक्ष-या &c.

Amble, v. i. लिलितं वत्न् 1 P, पु 1 A; धोर् 1 P. = s. धोरितं, -er, s. धोरितंगामिन् m.

Ambrosia, s. अमृतं, सुधा, पीयूपं. -al, a. अमृतत्वयं (पी f.), अमृतत्वयं, (s.) in comp.

Ambulate, v. i. विचार 1 P, परिकस् 1 U, 4 P, इतस्ततक्षर. =ion, s. परिक्रमः, पर्यटनं.

Ambush, Ambuscade, ह. (परावरकंद्नार्थ) निभृते स्थानं, निभृतावस्थिति र्: ' they all lay in s. , सर्व एव ते निभृतं तस्थुः.

Ameliorate, v. t. वृध् c., श्रेयस्-साधीयस् कृ 8 U, समुज्ञतिं नी l P, See Improve. —ion, s. वर्धनं, समुज्ञति f., श्रेयस्त्वं.

Amen, adv. ओस्, भनतु, एवमस्तु, तथास्तु. Amenable, a. पराजुयागाधीन, अजुविधायिन्, आज्ञाकर (री र्र.), आयत, वर्श यात; 'a. to another's power, पराधिकारवशः. Amend, ए. १. सं वि-परि-छुध् ८., समा-प्रतिसमा-धा 3 U; 'a. one's life 'पापानिवृत्त 1 A, पापं त्यक्त्वा धर्ममान्चर्र 1 P. २०. १. छुष् 4 P; समाधा pass., भद्गतर व. भू. -ment, s. संशोधनं, प्रतिसमाधानं. 2 दोषशोधनं &c. -Amends, s. प्रमार्जनं, निस्तारः, निष्कृति f., शोधनं, 'to make a. for ' प्रसुद्ध 2 P, छुध् ८.; See Atone.

Amenity, s. रम्यता, मनोज्ञता.

Amerce, v. t. See Punish.

Amiable, a. सुशील, सुप्रिय, सुजन. 2 प्रियदर्शन, रमणीय. =ness, s. सौजन्यं, सन्द्रावः, सुशी-लत्तं. =Amiably, adv. सुशीलतया, प्रत्या, स्नेहभावेन.

Amicable, a. मैच (जी f.), हित, स्नेहशील; मित्रभावेन ; 'a. settlement' मित्रभावेन निर्णय: =ness, s. मित्रत्वं, सर्व्यं, सौहार्दे. =Amicably, adv. भित्रवत्, भित्रभावेन सौहार्देन.

Amid,-st, prep. मध्ये, अंतरे, अभ्यंतरे, (with gen.); मध्यगत-स्थित त. ' a. these thoughts he was pierced by an arrow; एवं विचारयम्-एवं विचारिनमग्नः सन्-वाणेन हतः.

Amiss, a. दोषिन, अपराधिन. 2 अनुचित, अयोग्य. =adv. अनुचितं, अयुक्तं; ' take a.' See Misunderstand.

Amity, s. मैत्री, स्नेहभावः, सख्यं, संधिः.

Ammunition, इ.युद्धसामग्री,युद्धीदकरणानि. Amnesia, इ. सम्रति-अंशः-नाज्ञः.

Amnesty, s. (राजकृता) द्रोपक्षमा, द्रोषाद्धि-मोचनं.

Among,-st, prep. मध्ये, अभ्यंतरे, (with gen.); ex. by loc. or gen. of noun; a. cows the black one gives much milk; गवां गोषु वा कुषणा बहुकीरा (8. K.) काच्येषु नाटक रूम्यं &c.

Amoretto, s. Lover, q, v.

Amorous, a. कामुक, मेमशील, रसिक, शंगार-भिय. 2 सविलास, सविभ्रम, ललित; 'a. sport' सविलासकीडा - - yy. adv. सकामं, सानुरागं; सविलासं, सविभ्रमं, ललितं.

Amount, ए. i. उपिच-संस्था- piss.; संपद्
4 A; 'a. ing to ' संस्थाक in comp.; 'a.
to 100 ' इतसंस्थ-संस्थाक; 'they a. in
all to 24 men ' एवं दिंडीकृत्य चतुर्विद्यातिनेरा: संप्यंते; 'thus the iamilies a. to
14 'एवमेतान्यकत्र चतुर्द्य कुलानि (Ka.
136); 'your whole speech a. s to this'
एतावता-एवंच; एष तव वचसी निष्कर्षः प्रेष्टितोर्थः; 'your exertions do not a. to
oven a hundredth part of mine ' तव
च्यवसायो समोधोगस्य इततमीमपि कलां म

स्पूजाति. - शाहिः, परिमाणं, समुदायः, संख्या, समुद्रायः; 'by any a. of labour' महता अमेणापि; 'to the a. of 100' ज्ञत-संख्यं.

Amphibious, त. स्थलजलचर. 2 द्विधागति. Amphibiology, ड. संदिग्धवचनं, श्लेषः.

Amphitheatre, ह. रंगः, रंगभूमि f., रंगांगणं.

Ample, a. विशाल, विपुल, चृहत, विस्तीर्ण, विस्तृत. 2 प्रचुर, प्रसूत, ग्रहुल, प्रथेष्ट. -ness, s. विशालता. 2 प्राचुर्थे. -Amply, adv. सविस्तरं, प्रचुरं, प्रथेष्टं; 'he was a. rewarded' तस्म प्रभूतं पारितोषिकं दृतं. -Amplify, v. t. सविस्तरं-विस्तरंण न्वण् 10. 2 तन् 8 U, दृध् c., विस्तृ 9 U. -Amplification, -Amplitude, s. विस्तारः, वृद्धि f. 2 महस्वं, प्राचुर्थे.

Amputate, v. t. अंगं छिद् 7 P or निकृत् 6 P. =ion s. छेदः, फर्तनं.

Amulet, s. रक्षाकरंडः.

Amuse, v. t. विद्युद् c., रस् c., नंद् c.; 'a. oneself' विद्यु 1 P, विलस् 1 P, कीट् 1 P. =ment, s. विनोदः, विनोद्नं, कीटा, केलि f., विलासः, कीटाकं. =ing, a. विनोद्नं, विनोद्नं, दिनोद्नं, स्थ.

Anachronism, 8- कालगणनायां ममादः or

असः. 2 कालनिर्देशपमादः.

Anæsthetic, a. स्वेद्नानाशक.

Anagogy, 8. गृहार्थः.

Anagraph, इ. वर्णनं. 2 परिगणनापत्रं.

Analogy, ६. साहृश्यं, समानता, संबंधः. -ical, -ous, a. सहृश (शी f.), तुल्यस्प, समान, अनुस्प, संबंधिन, आनुषंगिक (की f). -ly, ade. साहृश्येन, औपम्येन.

Analphabete, s. निरक्षर, अनक्षर.

Analyze, v. i. व्याकु 8 U, विभन्न 1 U, विभन्न 1 U, विभन्न 7 P, विभिन्न व. - खंडशः - पृथक् - कृ, विभिन्न ए. - Analysis, इ. विभागः, व्यव- च्होदः, विभेदः, व्याकरणं. 2 सारः.

Anaphrodisiac, a. कामशामक.

Anarchy, ह. अशासनं, अनीश्वरता, राजवि-इवः, अराजकता ; 'when the country is in a.' अराजके जनपदे. Anarch, Anarchist, a. अराजकतात्रतिपादक

Anathema, s. अभिशापः, शापः, आक्रोशः. -tize, v. t. शप् 1 U, आकुश 1 P.

Anatomy, s. पृथक्तरणं, विच्छेदः. 2 शरीर-ध्यवच्छेद-विद्या-शास्त्रं. ≔ize, v. t. (शरीरं) ध्यवच्छिद् 7 P. पृथक् कु. 2 थिष्टु 5 U, ध्याख्या 2 P. ≕ist, s. ध्यवच्छेदकः.

Ancestor, s. पूर्वपुरुष :; s. s. पूर्वजाः (pl.), पितंरः (pl.), पितृलोक .: -Ancestral, a. पितृका, पैतृका (की f.); ' 2. property' पित्र्यं रिक्यं. -Ancestry, s. पितरः, पितृ- Anchor, s. नीवंधनकीलः-लं, लांगलं. =v, t. कीलेन बंध् 9 P, स्थिरीकृ, गतिं निरुष् 7 U or प्रतिहन् 2 P.

Anchorite, ह. यतिः, आरण्यकः, संन्यासिन् m., वनवासिन् m., वानप्रस्थः.

Ancient, a. पुराण, पुरातन (नी f.), पूर्व, प्राक्तालीन, प्राक्तन, प्राचीन.=३. (१. ३) हुद्धा:- प्राचीनपुरुषा: (pl.). 2 ध्वजः, पताका. 3 पताकिन् m.=!y, adv. पुरा, पूर्व, पूर्वकाले.=ness, ३. प्राचीनता, पुरातनत्वे, &c.

Aucipital, a. ब्रिशीर्थक. 2 संदिग्ध.

And, conj. = repeated after each word joined, or after all. In the case of nouns, ex. by Dvandva comps.; 'the Sun and the Moon ' आदित्यचंदी. 2 (With adjectives) gen. ex. by Karm. comps.; अलसलुलितमुग्धानि अंगकानि; (with numerals) by a comp. with अधिक, उत्तर ; '100 a. 8' अष्टाधिकं अष्टोत्तर इति. 3 (In the case of verbs) ex. by the use of gerunds ; 'go a. tell him' गत्वा तस्मे कथय; sometimes by वा in questions; जातं अस्ति ते माता स्मरसि वा तातं (U. 4). 4 अपि च, अन्यद्य, किं च. ' A. then ' अथ, तद्द्र, ततः ; ' a. yet, तथापि, or ex. by च-च ; असुलभा सकलेंडु-मुखी च सा किमपि चेद्मनंगिवचेष्टितं (V. 2).

Androgynous, a. द्विलिंगविशिष्ट.

Aneal, v. t. तैलेन अभ्यंज् 7 P.

Anear, adv. प्रायः, 2 prep. संनिधी, सकार्श. 3 v. t. अभिगम् 1 P, अम्युप-इ 2 P.

Anecdote, इ. कथा, उपारुवानं, आरूवायिका-Auemograph, इ. वायुवेशदिग्दर्शकं पंत्रं.

Anemometer, s. वायुवेगमापकः यंत्रं.

Anent, prep. उद्दिश्य, अधिकृत्य, विषये in comp.

Anew, adv. पुनः, पुनरपि. 2 अभिनर्ष.

Angel, s. देवदूतः, ईश्वरपेष्यः, स्वर्गदूतः, 'you are my a.' त्वं मे वियतमा, प्राणपेयसी. नंc, -ical, a. दिच्य, देवदूतोपम, अमानुष, (पी रि.)-

Anger, इ. क्रोधः, कोपः, अमर्षः, रोषः, मन्यः-ए. t. प्रकुप् C., कुष् C. -Angry, a. जाता.मर्प, रुष्ट, सामर्ष, सरोष, कोपिन, कुपित,
कुद्ध, समन्युः, 'to be a.' कुप्-कुष्-रुष्- 4 P,
(with dat.). -Angrily, adv. सकोपं,
सरोषं, कोपात् &c.

Angle, s. असः, कोणः. - i. विहिनेन मत्स्यान् ग्रह् 9 P, उद्धृद्ध 1 P.-er, s. मत्स्यवेधकः. -ing, s. मत्स्यग्रहणं. - Angular, a. कोणविशिष्ट, असोपेत.

Anguish, ह. परितापः, पीद्यः, बाधा, बेदना, यातना, आतंकः ; 'ध. of mind' मनस्तापः. Anhelation, ह. उच्छु सने, हृद्यकंपः, वेपश्रः.

६ देश च छ।

Animadvert, v. i. तिंद् 1 P, उपालघ् 1 A; See Censure. 2 परीक्ष् 1 A, चर्ची छ. -Animadversion, s. तिंदा, उपालंभः. 2 परीक्षणं, चर्चा.

Animal, s. जंतु:, प्राणिच् m., जीविन् m., जीवः, जन्मवत् m. 2 पद्युः, सृगः, तियंच् m. = a. प्राणिसंगंधिन् &c. 2 चतनः, 'a. food' मांसाहारः; 'a. pleasures' विषयाः, विषय-सुखानि ; 'a. passions' (carnal) पद्द-रिपवः-इंद्रियाणि; 'a. kingdom' प्राणिवर्गः

=cule, ह. श्रुद्रजेतुः.

Animate, e. t. जीव् c., समा-आ-श्वस् c., प्राण् c. 2 प्रोत्सह c., जीवं संचर् c., उत्तिव्य् c., उद्युद्ध 10, पराणुद्ध c. -ed, a. सजीव, चेतन, चर, प्राणिच. 2 पोत्साहित, आश्वासित. 3 प्रफुद्ध, प्रोत्साहनाभेरित, सारवत्; 'a. by passion' मदोद्धासित, समद्द. -ion, s. जीवसचारणं, जीवपदानं. 2 पोत्साहनं, प्रफुट्खता, उद्धासः. -or, s. प्राणवः, प्रोत्साहनः &c.

Animosity, 8. द्वेष:, वैरं, विरोधः, मात्सर्थे.

Animus, ६. चोद्ना, उद्देशः.

Anise, ८ छत्रा, सालेयः.

Ankle, s. गुरुकः, घुटिका.

Anklet, s. नूपुर्: रं, मंजीरं.

Annals, इ. याधिकवृत्तांतः, वाधिकवृत्तेतिहासः. 2 पुरावृत्तकथा, चरित्राख्यानं. -Annalist, इ. चरित्रलेखकः.

Annex, v. t. संयुद्ध 10, अञ्चनंध 9 P, उपाधा 3.U; 4 Ondh was a.ed to the Eritish territory 'अवधदेश आंग्टराज्यांगं कृत:, राज्येन संयोजित:. 2 अंते निर्देश 6 P; 'a list of names is a. ed 'नामावली लेखांते द्सा, नामान लेखांते निर्देशानि. -ation, s. संयोजनं, अञ्चनंधनं, 'a thing annexed' अञ्चनंध:. -ed, u. संयोजित, जपाहित.

Annihilate, v. L. उत्-सग्रत्-छिद् 7 P, उन्मूल्
10, अव-उत्-सद् c., नज् c., विलुप् c.=ion,
s. उच्छेदः, क्षयः, अवसाद्नं, विलोपः,

पिनाशः; प्रलयः (of the world).

Anniversary, a. सांबत्सरिक-वार्षिक (की f.).

- सांबत्सरिको विधिः; 'a. of birth' जन्मदिवसः; 'a. of death' मृततिथिः.

Annotate, v. t. टीका-भाष्य-लिख् 6 P (with gen.), ब्याख्या 2 P, ब्याचक्ष 2 A. =ion, .s. टीका, ब्याख्यानं, भाष्यं, टिप्पनी. =or, s. टीकाकारः, टीका-भाष्य-कृत् m.

Announce, v. t. आख्या 2 P or c., निविद् c., विधुषं 10, प्रकाश c.-er, s. आख्यायकः, संदेशहरः. -ment, s. ख्यापनं, निवेदनं, विधोषणा. 2 वार्ता, समाचारः, संदेशः.

Annoy, v. t. बाध् 1 A, पहि 10, दु 5 P, See Afflict. -ance, s. पीहा, ज्यथा, क्रेज्ञः, बाधा, दुःसं, 'a source of a.' संटकः.-er, s. पीहा-व्यथा-करः.-ing, a. बाधक, दुःसमद्.
Annual, a. बार्षिक-सांबत्सरिक-आव्दिक (की

f.); प्रति°. -Jy, adv. प्रतिवर्ष, प्रतिसंबन्सरं, वर्षे वर्षे.

Annuity, s. वार्षिकं येतनं.

Annul, र. t. वि-अव-छुप् ८, निरस् 4 U, निरर्थक a. कु. -ment, इ. लोप:.

Annular, a. मंडलाकार, वलयाकार.

Annulet, इ. श्रुद्रवलयः-यं.

Anodyrie, ৪. সূত্রয়.

Anoint, v. 1. हिप् 6 P, दिह् 2 U, अंक् 7 P, समालभ् 1 A. 2 अभिषिच् 6 P; 'a. ed as king' राज्येभिषिक्तः. -er, अभिषेचकः, वि-होपकः. -ing, s. विहेपनं, अभ्यंजनं, अभि-षेकः-षेचनं, समालंभः.

Anomaly, ह. विधि-नियम-विशेधः, अनियमः, व्यभिन्तारः. =ous, ७. विधि-नियम-विरुद्ध, > अविधि. =ously, adv. अनियमतः, विधि-विरुद्धं-

Anon, ado, संपद्दि, शीर्घ, झिटिति ; 'ever

and a.' सहर्सहः.

Anonymous, तः अविद्नि आनिर्दिष्ट लेखक-नामन्, नाम-संज्ञा-हीन. -ly, तर्तरः नाम विना, नामनिर्देशं विना.

Another, a. अन्य-इतर-पर-अपर, pron. a.; or sint in comp.; नगरांतर 'a. city;' 'in a. place 'अन्यज्ञ, 'in a. manner' अन्यथा; 'at a. time' अन्यदा; 'a. day' अन्येशुः, परेशुः; 'one after a.' अञ्चपूर्वज्ञः, एकेकशः.

Answer, v. i. उत्तरं दा 3 U or मतिपद् 4 A, मितवद् 2 P, प्रतिभाष् 1 A.; 'he a. ed in the affirmative' वाहं तथा इति स मत्युवाच. 2 संबद् 1 P, अनुरूप तुल्य-भू. 3 प्रतिभू: स्था 1 P, मितिभाष्यं स्वीकृ 8 U; उत्तरं दा 3 U. = c. l. (a question) कथ् 10, ब्र 2 U, उत्तरं दा (with gen.); 'a. my letter' मम लेखस्योत्तरं मिर्छ-प्रेषय. 2 Refute, q. v. 3 क्रूप् 1 A (dat.); उप्युक्त a. भू 1 P; 'this will a. my purposer अनेन मे प्रयोजनं भवेत, इदं में इप्टिस्त्येय कल्पत.= 8. उत्तरं, मितवचनं, मत्युक्ति f, मितवचनं, प्रत्युक्तरं. = Able, a. प्रानृयोगाधीन, भएरय.

Ant, s. पिपीलिका.-hill, s. वस्मीकः-कं, वा-

मलूर:, बूलकः. Antagonist, इ. प्रतिपक्षः, विपक्षः, शत्रुः, वैरि-न् m., See Enemy. -ic, a. विरुद्ध, विरो-धन्. Antagonism, इ. विरोधः, वैरं.

Antarctic, तं दक्षिणकेंद्रीय. = दक्षिणकेंद्रं.
Antecedent, तः पूर्रगाभिन, पूर्वगत. = पूर्वचरितं-द्रतं. 2 पूर्वगामी भव्दः चब्दससूहः.

Antechamber, s. Sec 'Antichamber. '

Antediluvian, a. विश्वमलयात् माग् वर्तमानः अतिप्राण.

16

Antelope, इ. क्रुडणसारः, हरिणः, एणः, सृगः, कुरंगः.

Anterior, a. माक्तन (नी f.), पूर्व.

Anthem, ८. इंश्वरस्तुति र्र., स्तुतिरूपं गीतं. Anthropology, ८. मानवजातिशास्त्रं.

Anthropophagi, s. क्रव्याशिनः (pl.) रा-

Antic, s. भंडः, बैहासिकः. -a. भंडसद्दर्श (ज्ञी f.), अयोग्य, असंगत.

Antichamber, ह. उपशाला.

Anticipate, v. t. पूर्व पागेव ज्ञा 9 U or नि-रूप् 10 or बहू 9 P. 2 अग्रतः अनुभू 1 P or अजर 7 A, पूर्वास्वादनं क्ष. -10n, s. पूर्वमेव ज्ञानं, पूर्वभुक्ति f., पूर्वास्वादनं.

Antidote, 8. विषये। उगदः, प्रतिविषं; 8. against anxiety दिताविषयो। उगदः, ' dealer in a. s ' विषयेद्यः. जांग्रिलकः. 2 प्रतिकारः. -al, a. विषय (ध्नी f.).

Antimony, क स्रोतोंजर्न, यासुर्न, सावीरं. Antipathy, क विरोधः, वेरं, इंद्वभावः, विद्वेषः;

'natural a. ' झाश्वातिको विरोधः Antiphony, s. प्रतिध्वनिः, प्रतिगानं.

Antipodes, s. पतिलोमं; 'living in a. ' प्र-

Antipyrin (e), इ. ज्वरहां औषधं.

Antiquary, =rian, 8. प्राक्वालीनविषयकोवि-दः-पंडितः. = प्राक्वालीन, प्राक्तन (नी f.)

Antiquated, Antique, a. प्राचीन, पुरातन-भाक्तन (नी f.), पुराण ; (style) अपच-लित, लुप्तप्रयोग (भाषासरिणः).-Antiquity, s. Ancicuts, q. v. 2 प्राक्कालः, पूर्वकालः. 3 पुरातनत्वं, प्राक्कालीनत्वं.

_Antiseptic, a. पुतिनाशक.

Antithesis, ह. प्रतिपक्षता, विरोधः, अधेवै-

Antitype, s. मूलमृति f-, आद्र्शः.

Antler, s. हरिणशृंगं, मृगविषाणं. −ed, æ. शृं-यवत्, विषाणिनः

Anus, s. गुद्दं, अपानं, पायुः. Anvil, s. गुर्मः-मी, स्थूणा.

Anxlety, है. चिंता, उत्कंठा, औत्सुक्यं, स्ययता, मनस्तापः, चित्तद्विगः; आकुलत्वं, उत्कलिका, रणरणकः. -Anxlous, व. स्याकुलित, उद्विग्न, उत्कंठित, चिंतापर, स्यय. 2 उत्सुक, इंप्सु, सकाम; 'he thus passes a. nights' एवस्रद्विग्रस्य यांति रजन्यः; 'to be a. (for)' उत्कंठ 1 A, उत्सुका-यते (D.), उत्तस् 4 P; 'he is a. to see you near' उत्कंठते सुष्मत्सिकपस्य (U.6.). 3 चिंतापद, उद्देगकर (ति f.).-iy, adv. सोद्वेगं, सोत्कंठं, सचिंतं.

Any, a. Ex. by चित्, चन, or आप with the forms of किस्, 'a. man' कोपि नर:; 'a. woman' काचित्झी &c., 'at a. time' कदाचित. 2 (Any whosoever) Ex. by forms of यत with the above; यः कश्चनागच्छतु 'let a. come'; 'l may be a. one' यो या को वा भवाम्यहं; 'a. how' कथंचित्, येन केन प्रकारेण, यथा कथंचित्; 'a. longer' पुनः, इतः-अतः-प्रं, 'a. where' कुत्रापि, काचिद्पि; 'a. thing' ईषद्पि, स्तोकमपि.

Apace, adv. सत्वरं, जीवं, See Quickly.

Apart, adv. पृथक् ; नि-प्र-गत a.; 'having knees a.' प्रज्ञु:. 2 निभृतं, रहासि, विजने, एकांते, विविक्ते. 3 हरे. 4 स्वर्गतं, जनांतिकं. 'a. from this consideration', 'this consideration a.' इतं कारणं विद्यापत्यक्ता, एतवृर्थभिका a.; 'excellence of virtues a., a woman must have modesty at least' गुणसंपत्थिया मा नास भवत, शालीनता पुनरवर्थ स्यादेव: —ment, s. काष्टः, शाला, कक्षा, आवासः, सोधं; 'inner a. s' अंतःपुरं, अंतवेर्मन् n.

Apathy, s. औदासीन्यं, उदासीनता, वैराग्यं.
-etic, a. उदासीन. 2 वीतस्पृह-राग, निःस्पृहं,

निरीह, निरपेक्ष. 3 निरुत्साह.

Ape, 8. वानर:, किप:, हव(वं)गः. 2 अलु-कारिन m. -v. t. वानरवत् अनुकृ 8 U. (gen.). -Apish, a. कापेय (यी f.), वानरोपम.

Apepsy, 8. अर्जीणी.

Aperient, s. रेचकं, रेचनं,

Aperture, s. छिद्रं, रंधं, स्थमं द्वारं.

Apetalous, a. दलहीन, निष्पंत्र, निर्दल-

Apex, s. शिखा, चूडा, अग्रं; शिरह : 10-7

Aphorism, ३. सूत्रं, वचनं.

Apiary, 8. मधुमक्षिका-करंडः -आधारः

Apiece, adv. एकैकशः, पृथक् पृथक्, एकैकं.

Apocryphal, a. संदिग्धप्रमाण.

Apologue, 8. उपकथा, उपाख्यानं.

Apology, क. क्षमां प्रार्थना, क्षमायाचना, स्वदोष-स्वीकारः. 2 व्यप-अप-देशः, छद्मन् n. -ist, क. स्वदोषस्वीकारिन् n., व्यपदेष्ट n. =ize, v. i. क्षमां याच् 1 A. or प्रार्थ 10 A, स्वदोषं स्वीकु-अंगीकु 8 U. 2 व्यपदिश् 6 P, व्यपदश-छद्म-कु. -Apologetic, a. व्यपदेश-छद्म-कु. -Apologetic, a.

Apophlegmatic, a. कफनाशन (नी र्र.). Apophthegm, s. सूत्रं, वचनं, नीतिवचनं. Apoplexy, s. अंगविकृति र्र., संन्यासः.

Apostate, s. स्वधमत्यागिन् गा., स्वधमश्रष्टःस्युतः, पतितः. -Apostacy, s. स्वधमत्यागः,
धमश्रेद्राः, परधमाश्रयः. -Apostatize, v. i.
स्वधमात् श्रेद्राः 1 A, 4 P or पत् 1 P, परधमश्राश्रिः 1 U.

Apostle, s. क्रेश्वरमेरितः, क्रेश्वरवृतः.

Apostrophe, ह. संबोधनं. =ize, v. t. संबुध् c., आसंब 10 A.

Apothecary, s. औपधानां विकेतृ m., भेषज-

विक्रयिन् गः

Appall, v. t. सं-वि-नस् ८., भी ८., उद्विच् ८., घ्याकुलीकु 8 U; 'he was a. ed with fear 'भयेन विवर्णीभूत:; 'a. ing sight ' महाजासजनकं स्थानं ठा दर्शनं.

Apparatus, ह. उपकरणं, सामग्री.

Apparel, इ. वेङ -पः, वस्त्र, परिधानं, आभरणं. =८. १. वस्त् ८., प्रावृ 5 U, संब्ये 1 P.

Apparent, a. च्यक्त, अभिन्यक्त, स्फुट, स्पष्ट, प्रत्यक्ष, प्रकाश, आविभूत. 2 मिध्या ind., अवास्तव (वी.f.); 'a. praise' च्याज-स्तुति f. 3 बाह्य, बहि: in comp.; 'to make a.' आविष्कु, स्पष्टी-प्रकटी-कृ. =\y, adc. च्यक्तं, स्पष्टं &o. 2 बहि:, 'a wise man acts a. agreenbly' विद्वान जनो बही सम्मितियं च्यवहरति (Mal. 1).

Apparition, s. आभासः, छाया, आकारः. 2

वेतालः, पिशास्तः.

Appeal, v. i. पुनिवेचारं पार्थ 10 A. 2 प्रमा-णीक् 8 U, प्रमाणयति (D.); or by प्रमाणं; ' I a. to your lordship in this case ' अज विषयेऽज्ञभवंतं प्रमाणीकरोभि, अज्ञभवान् प्रमाणं. = पुनिवेचारप्रार्थना; प्रमाणीकरणं.

Appear, v. i. उदि 2 P, उद्ग्रं 1 P, प्रकाश् 1 A, प्रादुर्भू 1 P, आविर्भू. 2 उपस्था 1 U, सिंख्या pass. 3 प्रतिभा 2 P, अवभास् 1 A, हृश् pass., लक्ष्र pass.; 'so as to a. dead' मृतिमवात्मानं संदृश्यं; 'the witness did not a.' साक्षी नोपतस्थी. =ance, s. उद्याः, प्रादुर्भावः, आविर्भावः. 2 उपस्थिति f. 3 आकारः, आकृति f., रूपं; 'good in a.' शोभनाकृति, सहश्य, प्रेक्षणीय. 4 आभासः, छाया, आमा; 'your story bas an a. of truth' तव कथा सत्येव प्रतिभाति-अवभासते. 5 अनुमानं.

Appease, v. l. सां(जां)त्व् 10, प्र-उप-ज्ञाम् c. (ज्ञामपति), तुष् c.. प्रसद् c., अनुनी 1 P; 'to he a. ed' प्रसद् 1 P, प्राम् 4 P. =ing, श्र. सांत्वनं, प्र-उप-ज्ञांति f., प्रसाद्नं, अनुनयः.

Appellation, ८. See Name.=Appellative,

Append, v. t. अनुःदंध् 9 P, उपाधा 3 U, आसंबर् c. -age, s. अनुःदंधः, उपाहितभागः. 2 उपकरणं. -ed, s. संयोजित, उपाहित.-ix, s. परिशिष्टं, शेषसंग्रहः.

Appertain, v. i. See Belong.-Appertenance, s. अनुवंधः; उपकरणं, उपस्करः,

सामग्री.

Appetite, s. काम:, राग:, अभिलाष:, इच्छा, राचि f. 2 बुभुक्षा, श्रुधा-धृ f.; 'sensual a.' विषयरुचिः, विषयोपरागः.

Applaud, v. t. प्रशंस् 1 P, श्लाच् 1 A, अभि-नंद् 1 P, स्तु 2 U. 2 उपने 1 P. - Applause, s. मझंसा, श्लापा, स्तुति f. 2 मझंसावाचः (pi.). धन्यवादः, 'he rese to speak amids' loud a. 'उर्चः मझंसावाच उदीर- यत्सु श्रोतृष्ट् स वन्तुगृद्दःतिइत्.-Applausive, a. श्लापान्वतः स्तुतिमय (यी f.).

Apple, 8 आतावृक्षः, -फलं. 2 (Of the eye) तारा, क्वीनिका; 'a. of discord' भेट्-

कलह-भीजं.

Apply, v. i. संयुद्ध 10, न्यस 4 P, इर c (अर्पयति), निविश C., निधा 3 U, आसह c.: 'a. your shoulder to the wheel चक्रमंसेन उत्तंभय: 'a. ing the hand to my shoulder' असे हस्तं निवेश्य &c. 2 विधा 3 U; प्युक्त 7 A, 10; 'they do not a. the word विषय to happiness ' सुखार्थ विषयशब्दं न प्रयुजंते, -शब्द्स्य प्रयोगो न दुश्यते. 3 आश्रि 1 U; याच् 1 A, अर्थ् 10 A. 4 (Oneself to) अनुष्ठा 1 P, मन:-चित्तं-समाधा or बंधू 9 l', अभियुद्ध pass (एते वयं स्वकार्मण्याभयुज्यामहे Mu. 3). =v. i. लग् 1 P, सं-अनु-चंध् 9 P. 2 प्रयुद्ध pass., उपपद 4 A; oft. by जम 1 P, w 2 P; 'this our title does not a. to any one else ' द्वितीयगामी न हि शब्द एष नः (R. III. 45); राम इत्ययं शब्द उच्चरित एवं मामगात (R. xi. 73.); विषय in comp.; 'the word \$ at not a. ing to anybody else ' ईश्वर इत्यनस्यविषयः शब्द: (V. 1). 3 (to, for) याच् 1 A, म-आभ-अर्थ 10 A; 'a. ed for further orders 'कोपरो नियोगोनुष्ठीयतामिति प्रार्थ-यामास. -Appliance, s. उपायः, उपकरणं, सामग्री. =Application, है। योजनं, विधानं, प्रयोगः, संप्रयोगः, निवेशनं, न्यासः, अर्पणं. 2 मनोनियोगः, चित्तासक्ति 🏸, अभ्यसनं, अध्य-वसायः, अभिनिवेशः, आसक्ति र्र., अनुष्ठानं. 3 उपयोगः, प्रयोजनं. 4 संबंधः, 'a. of this speech to Râma ' अस्य वचनस्य रामगामी संबंधः. 5 प्रार्थना. =Applicable, a. लगत (न्ती f.), प्रयोज्य. 2 संगत, संबद्ध.-Applicant, s. प्रार्थायेतृ m., अधिन् m., याचकः, वणायेच 🖚

Appoint, v. t. युद्ध 7 U,10, स्था c. (स्थापयति), निधा 3 U. 2 अधिकृ, नियुद्ध 7 A (with loc.) य इमामाश्रमधर्में नियुद्ध (S. 1); व्यादिश् 6 P. 3 निर्देश 6 P. निरूप 10; 'a. ed lesson' निर्देशपाठः; 'a. ed time' कृतः कालावधिः, कृतसंकेतः, समयः. -ment, s. नियोगः, अधिकारः, पदं.2 नियमः, विधिः, आज्ञा, शासनं. 3 उपकरणं 4 निरूपणं, स्थापनं. 5 समयः, संकेतः; 'keep your a.' समयमनुष्ध्यस्व चर्तस्व; 'Queon, let us keep (to) our a.' देवि सामियकाः भवामः (M. 1.).

Apportion, See Divide.

Apposite, a. युक्त, यथार्थ, संगत. -ly, adv. स्थाने, यथार्थतः.

Apposition, 8. समानाधिकरणं, एकान्वयः. Appraise, v. t. (goods) (मूल्यं) निरूप् 10, निर्धु 10. -er, s. मूल्यनिरूपक:.

Appreciate, v. t. (ग्रेणाग्रुणं) ज्ञा 9 U, अवगम् 1 P, ग्रह् 9 P, विविच् 7 P; 'appreciator of merits' गुण्यहीतृ m.; गुणज्ञः, मर्सज्ञः. 2 बहु मन् 4 A. =ion, 8. ग्रुणग्रहणं, गुणागुणज्ञानं-विवेचनं.

Apprehend, v. t. ग्रह् 9 P, पराभुश 6 P, आसिष् 1 P, आक्रम् 1 U, 4 P, धू 1 P. 2 आ-वि-परि- शंकु 1 A. 3 मन् 4 A, शंक् 1 A; तर्क् 10, अत् 1 U, अनुमा 3 A. 4 अव-अधि-गम् 1 P, उपलम् 1 A. -Apprehension, ८. ग्रहणं, आसेधः; आ-वि-परि-शंका, अनुमानं, तर्कः ,मति f., बुद्धि f.; ' of quick a. 'तीक्ष्णमति; ' of dull a. ' मंदधी, स्थूल-इन्द्रि. -Apprehensive, a. आशंकमान, शंकित: ' a. of danger ' भयमाशंकमान:-

Apprentice, ह. शिल्पाविद्याशिष्यः, अंतेवा-मिन् m., जिल्यः. -ship, s. सेवाकालः.

शिष्यत्वकालः.

Apprise (of), See Inform.

Approach, v. t. उप-समुप-अभि-गम् 1 P, 'इ या 2 P, 'स सूप् 1 P; समीपं-निकटे-गम् (with gen.). -v. i. उप-समुपा-स्था 1 U, भमः, प्रत्यासद् 1 P. - अगमः, अवतारः, उपस्थिति f.; 'a. of night' दोषागमः, रजन्यपरियतिः. 2 संनिक्षयः, आसन्नता. 3 पर्वेशः, उपसर्गणनार्गः. =ing, a. आसनः ' his death a. 'आसन्तमरणे तरिमन्, संनि-कृष्ट, समुपस्थित. -able, a. उपसर्पेणीय, सञ्चयगम्य

Appropriate, v. i. आत्मसात् कु 8 U, स्वायीनस्वायत्त. =4. कृ. 2 प्र-विनि-उप-युक् 7 U, 10, उपक्छप् c. -a. उपपन्न, संगत, उचित, युक्त; 'a. to the occasion' प्रस्ताव-सदृशं. 2 स्वकीय. -ly, adv. उपपनं, युक्तं, स्थाने, यथार्थतः. =ion, s. आत्मसात्करणं:

विनियोगः, उपकल्पनं.

Approve, v. l. अनुसुद् 1 A, अनु-सं-भन् 4 A, मझंस् 1 P, अभि-पति-नंद् 1 P, कच् 1 A ; एतयोधिवाद एव मे न रोचेते (M. 1) 'I do not a. of their very quarrel'; 'I do not a. of your speech' न ते वचोऽभिनंदामि (S. 2). 2 प्रमाणयति (D.). विभू c. -क्षां, हु, अनुमोद्नं, अभिनंद्नं, संमति f., भशंसा, 'he got the a. of his mother ' मात्रातुमोदित:. -ed, a. संमत, प्रशस्त केंद्र, परीक्षित -Approbation, s. सं-अद्यु-मति 🗸 2 साधु-धन्यवादः, प्रशंसा.

Approximate, v. t. उपनी 1 P, उपस्था c. स्थापयाति). - श. i समीपं-निकर्त-वृत् 1 A, अत्सव a. भू, See Approach. 2 Resem-

ble, q. v. =a. समीप, आसन्न, संनिकृष्ट; 'a. to 10' आसनद्शाः. -lou, s. आसंखता, उपगमः &c.

April, 8. चैत्रः, मधुमासः, वेशाखः.

Apron, s. (मलनिवारणार्थ) कटिप्रच्छद्ः, मलवर्खं.

Apropos, adv. अनुरूपं, यथा in comp.

Apt, a: टिचत, योग्य, युक्त. 2 Ex by शील in comps., त्राय: with pot. pass. part.; 'youths are a. to forget' युवानी विस्म-रणशिलाः: 'lazv boys are a. to be bad boys' अलसैर्गालकै: मायो दुईत्तैर्भवितव्यं; . over-affection is a. to suspect evil; अतिस्रोहः पापशंकी (S. 4); आलु in comp.; 'a. to take pity' दयाह्य: 'a. to break' भंगुर. 3 दक्ष, कुशल, अभिज्ञ, See Skilful. 4 त्वरित, चुपल, उद्युक्त.-itude, ह. योग्यता, पात्रता, औचित्यं. 2 °शीलता, स्वभावः, शिलं.=!y, adv. यथोचितं, यथोपपनं, स्थाने, चातुर्येण, सकौशलं. =ness, 8. योग्यताः कौशलं, पाटवं. 2 शक्ति 🏸 सामर्थ्यं.

Aquarium, ८. जलचरप्राणिसंग्रहः -पल्वलं.

Aquatic, a. जल in comp., जलोद्भव, वारिचर; 'a. animal ' जलजंतुः, याद्स् n. 2 जलचर, जलज, वारिज.

Aqueduct, ४. जलप्रणाली, जलमार्गः, परीवाहः. Aqueous, a. जलमय (यी f.), अम्मय, सजलः

Aquiline, a. गरुडचं चुसदृश (शी f.); वक्र, कंचित: 'having an a: nose' वरहनासः.

Arable, a. क्रबंणीय, क्रवियोग्य.

Arbiter, 8. मध्यस्थः; निर्णेतृ 18., प्रमाणपुरुषः. 2 ईश:, प्रमु:. -Arbitrate, v. विचर् c., निर्णो 1 P; मध्यस्थतां गृहीत्वा निर्णी or परिच्छिद् 7 P. =ion, s. मध्यस्यकृतनिर्णयः: विचारणं, निर्णयः. 2 माध्यस्थं. =or, 8. See Arbiter.

Arbitrary, a. स्वेच्छाचारिन, कामचारिन्, स्वच्छंद्, स्वेरवृत्त. 2 अनियंत्रण, उद्दाम. 3 चपल, अविहित -ly, adv. स्वेच्छया स्वकामतः, स्वैर, निर्धेत्रणं.

Arbour, s. लतागृहं, कुंजः, निक्कंजः जं, पर्णे शाला.

Arc, ह. वृत्तखंडं, धनुस् n.

Arcade, इ. आच्छादितपथ:-मार्ग:.

Arcadlan, a. ग्रास्य, ग्रामीण.

Arch, s. खंडमंडलं, वृत्तखंडं ; 'a. of heaven नभोमंडलं. 2 तोरणः -णं. =ए. ह. मंडलीकु. तोरणरूपेण निर्मा 3 A, गोलाकारेण आच्छ**र्** 10, 'a.ed' सतीरण, न्यस्ततीरण; सुग्न, कुंच्वित, वक, तोरणाकार. -a. विदग्ध, धूर्त, चहर; सुख्य, श्रेष्ठ, उत्तम, प्रधान, अद्यणी; 'a. fiend' पिशाचाग्रणीः; 'a angel' प्रधानदेवदूतः। 'a. bishop' मुख्यो धर्माध्यक्षः.

Archaic, a, आर्च, माचीन.

Archaism, ह. प्राचीन-आर्ष-प्रयोगः.

Archeology, s. पुराणवस्तुशास्त्रं.

Archer, ६. धनिवन् m., धानुष्कः, इपुधरः, निर्धानिन् m., धनुषरः. =y, ६. धनुषिया, शरा-भ्यासः, धनुषेदः.

Archetype, ८. मूल्खपं, आद्शेः.

Archipelago, s, द्वीपसमूहः. 2 द्वीपस्तितार्णनः.
Architect, s. स्थपतिः, शिल्पन m; 'man is
the a. of his own fortune' लोके गुरुत्वं
विपरीततां वा स्वचेष्टितान्येव नरं नयंति
(H. 2). =ure, s. शिल्पं, वस्तुनिमाणकोशलं,
निमाणशिल्पं.

Archives, ह. ग्रंथरक्षागारं. 2 पुरावृत्तं. Arctic, व. उत्तर, उदीचीन, उत्तरकंदीय.

Ardent, a. उत्तप्त, प्रचंड, उत्कट, उत्स्वत, कुतू-हलिच, उत्साहिच, ब्यग्न; 'a. love' निरति-श्योद्धरागः; 'a. looks' सतृष्णा दृष्टिः. बीप्र, adv. उत्क्रदं, सतृष्णं, साद्धरागं. Ardour, ६. उत्तापः, अत्येतता, निरतिशयः, अतिरेकः, उत्कटता, उत्साहः, ब्यग्रता, कुतूहलं, औत्सुक्यं. Arduous, a. दुव्कर, यत्नसाध्य, दुःसाध्य, सु-

अति-दुष्कर. 2 पांचु, दुरारोह, उच्च. Area, s. फलं, 'a. of a field' क्षेत्रफलं. 2

अंगणं-नं ; 'inner a 'प्रकोधः.

Arena, इ. रंग:, रंगभूमि रि., मूलभू:. Argent, a. राजत (ती रि.), रोट्य (प्यी रि.).

Argue, v. i. तर्क् 10, जहापोहं कु 8 U, विचय c., विवेचनं कु. 2 विवद् 1 A, वादे उत्तरं-प्रत्युत्तरं कु. =v. t. प्रमाणन-तर्कण सिध् c.; (साधयति), प्रमाणयति (D), युक्तिवादेन सिध् c., युक्त्या तर्क् 10. कहु 1 A. =er, s. तर्किन m., विचारकः, वादिन् m. =Argument, s. युक्ति f., उपपत्ति f. 2 पक्षः, प्रमाणं, हेतुः, न्यायः, वितर्कः; 'a wrong a.' पक्षाभासः, हेत्वाभासः. 3 वादान्तवादः, विवादः, वाक्कलहः. 4 विषयः, अनुक्रमणिका. =ative, a. तार्किक (की f.), तर्काग्रवद्ध. न्यायानुसारिन् उपपत्तिमत्. 2 वादशील, विवाद्भिय. =ly, adv. सोपपत्तिकं, सवितर्कं, युक्तिवादेन. Arid, a. ग्रुष्क, आतपाकांत; 'a. soil' मकः, मरुस्थलं-ली.

Aright, ado. युक्त, यथातयं, ब्यास्थानं,

सम्यक्, यथाहै

Arlse, र. i. उत्था 1 P; उत्पद्ध 4 A, उत्पन्न सं-भू 1 P, प्रजन् 4 A, प्रवृत् 1 A; उद्दि 2 P, उद्दर्भ 1 P; आवि-प्राटु-भू, विनि:-प्र-स्ध 1 P, 'a. ing from' es. by ज, भव, उद्भव, प्रभव, in comp.; रमरजा पीडा 'torment a. ing from love'; यौवनपभवं तमः &c.; oft. by उत्थ, ससुत्य; नयनससुत्थं ज्योतिः, Flash arising from the eye.

Aristocracy, ह. कुलीन-विशिष्ट-जनाः. 2 शिष्टजनसत्ताकं राज्यं. =Aristocratic, a. कुलीन, अभिजात. Arithmetic, s. अंकविद्या-गणितं, परिकर्मन् n. =ian, s. अंकविद्याज्ञः, गणकः.

Ark, इ. नी f., तरणी, पोतः. 2 आधारः, स्तोषः.
Arm, इ. बाहुः, भुजः, भुजा, दोस् m. n.;
'fore-a.' प्रकाष्टः. 2 शाखा. 3 नदीवंतः,
वर्कः. 4 शक्ति f., बलं वीर्यः, 'got by one's
own a.' स्वभुजवीयंण लब्धं, भुजोपाजितं
च्यः ध. सज्ज्ञह् c., सज्ज्ञिष्ठ U, अल्लेः संकु
10, सायुध व ज्ञः. च्यः ध. सम्बद्ध 1 U, सज्जिस्
1 P. =इ अल्लं, शलं, आयुधः-धं, शल्लालं. 2
विग्रहः, रणसमयः, संग्रामः, युद्धः, 'taking
up a.' युद्धारंभः; 'passage of a.' अल्लविग्राः. =ed, सायुध, सज्जद्धः, सज्जः, 'a. with
a sword' सखङ्गः. =less, a. अभुजः, अञ्चल,
अनायुधः. =pit, =hole, इ. क्यास्यः, बाहुसूलं, भुजकोटरः-रं, दोर्मूलं. =let, केयूरः-रं,
अगदः-दं. 2 क्षुद्रगृहः, उपशाखा.

Armada, s. बहलीसाधनं.

Armament, 3. वहं, सजीकृतं वहं, उद्शेष-करणानि.

Armistice, ३. युद्धविरति 🍎 संधिः, युद्धनिय-र्त्तनं (नियतकालं यावत्).

Armorial, अ कावचिक्र, आयुधीय, आयुधिक. 2 कुलचिन्हसंबंधिच.

Armour, ३. वर्मन् ॥, कवचः-चं, कंचुकः, समाहः, तत्त्वारं, तत्रचं-न्नाणं. 'a. for the head' शिरस्ताणं. =er, ३. शस्त्रकारः, अस्व-कारः. =y, ३. आयुधागारं, शस्त्रगृहं. 2 शस्त्रकारः.

Army, क सेना, सैन्यं, बल, बाहिनी, चम्:, अनीकं, पुतना, दंह: हं: 'full a.' चतुरंग

वलं, अक्षाहिणी.

Aroma, अ. गंधः, आमोदः, परिमलः. -tlc, त. सुरभि, सुगंधि. 2 सुरभित; इ. इ. सुगंधि- वृद्याणि. -tize, र. त वास् 10-

Around, prep. परितः, अमितः (with acc.). - ade. समंततः, सर्वतः, विष्वक्र, समंतात्.

Arouse, v. t. (From sleep) जाग ८-, मबुधू c. 2 उत्-मोत्-सह ८., उत्तिब्द ८-, उत्था ८- (उत्थापयित); उद्बुध् ८-, जन ८. (जनयित). Arraign, v. t. See Accuse.

Arrange, c. l. रच् 10, घट् .c., वि-ऊह् 1 U; सं-विधा 3 U, विति-अस् 1 U, स्था C.(स्थाप-यति); 'well a. ed' सुघटित; 'a. in order' यथाकमं रच्, संविधा c. &c. 2 (Settle) उपकरूप C., निणी 1 P; 'I have a. ed to pay his debts' तस्य ऋणं कथं प्रतिदेयमिति सया निणीत-आलोचितं. -ment, तः रचना, विन्यासः, संविधा, च्यूहनं, क्रमेण स्थापनं, परिपाटि-टी ा., कमः; 'a. of plot' चस्तु-रचना, संविधानकं; सरणि-णी / 2 निणयः; 'all a. s for his reception are complete' सर्वास्तरसंभावनासंविधा उपकल्पिताः.

Arrant, a. अत्यंत, भूता, अति pr. 2 अतिनिद्ध, अतिदृष्ट, निकुष्ट.

Array, ह. ह्यूहः, रचनं, विन्यासः, क्रमः, श्रीण-जी f., पंक्ति f. 2 वेषः, आभरणं, परिच्छदः. -ए. t. क्रमेण रच् 10, सजीकृ 8 U. 2-भूष् 10, अलंकु; वसेण आच्छद् 10; 'he was richly s. ed' स महार्घवस्त्रभूषितः,-वस्त्राणि पर्यथतः.

Arrear,: s. अवशिष्टदेयं, ऋणशेपं, अशोधितो भागः; 'clear up all a. s. सर्वमयशिष्टदेयं परिशोधयः कार्यपरिशेषं समापयः 'hir pay remained in a. s' यथावसरमदत्तत्वात्तस्य

वेतनं समुश्चितं.

Arrest, v. t. निरुध् 7 U, श्रह् 9 P, आसिध् 1 P, ध्रंष् 9 P, ध्रु 1 P, 10; संगहेताः राजा- ज्ञ्या ध्रु 10. 2 निवृत् c., स्तंथ् 9 P oc. (नित्रतयामास च्यस्य दृष्टिं) (R. 11. 28); 'the Chitrakuta mountain a. s my oye' बधाति मे च्छुश्चित्रकृदः (R. द्रारा. 47); 'a. attention' अनन्यसनस् a. इ 8 U, अनन्यचित्र a. इ. - इ निरोधः, आसेधः, ग्रहणं, धरणं, बंधनं.

Arrive, ७. ६. प्र-संप्र-अनुप्र-आपू 5 P, आ-समा-सद् 1 P, अभि-उपा-गद् ! P, उपस्था 1 U, पद् 4 A (यावनदृशां प्रपेदे). =al, ३. आगमनं,

उपस्थितिं र &c.

Arrogance, ३. औद्ध्रत्यं, दृषः, अभिमानः, अहं-कारः, गर्वः, भदः, अवलेषः, शागल्यं, उत्सेकः, आटोषः. -Arrogant, a. उद्ध्रतः, हप्त, अहं-कारयुक्त, मगल्भ, समद, गर्वित, अवलिप्त. उत्सिक्त, मानिनः, '८. lady' मानिनीः, ममदा. -ly, ado. उद्ध्रतं, सावलेषं, सद्पे &c.

Arrogate, v. t. सगर्व-अन्यायेन-ग्रह 9 P or स्वायत्तीक 8 U or आदा 3 A. -ion, s.

अन्यायग्रहणं, उपधा-

Arrow, क शरः, वाणः, सायकः, इपुः, कांढं, भट्टः, नाराचः, मार्गणः, शिलीयुखः, विशिखः. •५, ७ वाणयत् ६०:, वाणकार.

Arsenal, s. आयुधागारं, शस्त्रगृहं. 2 शस्त्रास-

समूहः.

Arsenic, s. केनाश्मन् m.; मन:शिला.

Arson, 8. गृहदृहनापराधः.

Art, ३. शिल्पं, शिल्पविद्या, कला, घ्यवसायः, नाट्यकला ३. of dancing १. 2 कल्पना, विद्या (science). ३ निपुणता, सिक्त १. को-शलं, साथनं, १८. ८ of lite' जीवनसाधनानि. ४ व्याजः, कपटं, माया, वेद्ग्ध्यं, चातुर्यं, म्या, वेद्ग्ध्यं, चातुर्यं, म्याविन्, १८. look' चतुरो दृष्यं, वेद्ग्धं, मायावन्, २ शिल्पेन कृत. ३ निपुण, कुशल. -fulness, ३. चातुर्यं, वेद्ग्ध्यं, १८ -less, ८. ऋजु, अमाय, अकृतक, अकृत्रिम, अध्याजः, १८. 1). -less-ness, ३. सरलता, अमायिता, अकृतकता, आर्ज्यं, -Artifice, ३. उपायः, स्टं, स्याच्याः, व्यादेशः, कपटं, व्याजः. -Artificer, ३. शिल्पन् १८. १ कर्नृ १८. १००० विल्पन् १८. १०० विल्पन् १८. १०० विल्पन् १८. १००० विल्पन् १८. १०० विल्पन्य १८. १०० विल्पन् १८. १०० विल्पन्य १८. १००

निर्मातृ m. -Artificial, a. जुनिस, कृतकः, सञ्याज. 2 शिल्पनिर्मितः, a. minutain ' कीडापर्वतः. -Artizan, Artist, s. शिल्पिन् m., चित्रकरः. 2 पंडितः, निष्णः.

Artery, 8. धमनी, रक्तवाहिनी.

Article, ८. इन्यं, वस्तु ॥, सामग्री. 2 विषयः, पद्, भागः. 3 समयः, समयपत्रं 4 वृत्तपत्रलेखः. Articulate, ॥, साम् प्राप्तिस्त्र, स्यक्तः ॥॥ १

Articulate, a. स्पष्ट, परिस्फुट, ध्यक्त. = v. t. स्पष्टं-स्फुटं-उच्चत्र c. or उदीत्र 10. 2 ग्रंथ् 9 P, संयुक्त् 10, संघा 3 U, =ness, s. स्पष्ट्-ता, स्फुटता; 'a. in uttering syllables' वर्णाच्चारणे स्पष्टताः 'utters articulate sound's परिस्फुटाक्षरां गिरमुदीरयति (Ka. 13). =ion, s. उच्चारणं ६८. 2 संघानं.

Artillery, ह. अग्न्यस्त्राणि; युद्धास्त्राणि.

As, conj., ado. Ex. by वत्, इव; मातूवत्-मातरामिव-परदारान् पश्य. 2 यथा, यद्वत्, अन्तु-रूपं-पेण: यथा in comp. (यथोक्तं कथय): 'as-so' यथा-तथा with or without एव 'as-as' यधेव-तथेव (यथेव शांता तथेव सीतर दशरथस्य भिया (U. 4). as since-therefore' तथा-तथा, यत:-ततः, यत्-तत्; ' as for instance,' यथा (यथा महानसे), or तथाहि. 2 (On account of) ex. by abl. or instr. of noun. 3 (While) यावत्-तावत्; or by pres. part.; 'as be was going, he. thought' गच्छन् स इत्थं मनसि चकार; '28 high as' दश (शी f.), मात्र, in comp.; 'water as high as the knee' जाउदभे जलं : ऊरमात्रा भित्ति: &c ; 'as soon as' यानत् तावत् ; or loc. abs. constr. with मात्र or एव ; 'as he had spoken' उक्तव-त्येव तस्मिन्; 'as before,' यथापुत, यथापुर्व, पूर्ववत् ; 'as far as' यावत् with acc., आ with abl.or in comp (आसमुद्रक्षितीशानां) 'as if,' 'as it were 'इव; oft. by मन् 4 A; 'as if the city had been a large tank' नगरं महाकासारं मन्यमानः; follows' इति (इति वक्तं प्रचक्रमे), or exby यथा-यत् at the beginning of narratives ; 'it is as follows' तदाथा ; 'as to,' 'as for' तु, तावत्, इति, अधिकृत्य, उद्दिश्य : 'as for merits, he has none' गुणास्ताव-त्तस्य नैव विद्यते; 'as for doing it quickly it is easy' शीयमिति सकरं (निभूतमिति त चिंतनीयं S. 3); 'as well as' च-च; ' as. many as' 'as much as' यावत् तावत्; 'as yet' अद्यापि, अद्य यावत्- 4 (Connecting words in apposition) ex. by इति: स घंधुरिति मतः, बंधुमतः 'as a father he respects me' पितेति मां स मानयति-

Ascend, v. i. उदि 2 P, उदम् 1 P. -v. t. आ-अधि-उद्घ 1 P, आ-अधि-क्रम् 1 U, 4 P, (with acc.); 'a. ed the throne राजपद- मनाप, सिंहासनमाररोह. -ant, a अधिरोहिन, 2 प्रधान, प्रवल, उत्तम. - s उच्चता, उच्छायः. 2 प्रधानयं, प्रावन्यं, प्रभुत्वं, ' his stars are in the a.' तस्य जन्मग्रहाः उच्चसंश्रयाः. -ancy, s. प्रभुत्वं, प्राधान्यं, प्रावन्यं. - Ascent, s. आरोहणं, उद्भाः, उद्यः, समुत्यानं, अधिरोहणं, 2 अधिरोहणमार्गः, सोपानं, 'difficult of a.' द्रारोह.

Ascertain, v. t. ज्ञा 9 U, ज्ञा desid. (जिज्ञासते), निरूप् 10, उपलम् 1 A. 2 निर्णा
1 P, अव-निर्-धु 10, निष्टि 5 U, दयवसो
4 P; 'I shall a. accurately (the truth)
about her' तत्त्वत एनासुपलप्स्य (S. 1);
'for a. ing time' वेलोपलसणार्थ (S. 4);
ment, s. निरूपणं,अव-निर्धारणं, निर्णयः.
Ascetic, s. यतिः, योगिन m., तापसः, तप-

स्विन् m. सुनिः, वानप्रस्थः, संन्यासिन् m.

Ascribe, v. l. निश्चिप् 6 P, :अध्या-आ-रुह् c.,
(रोपयति), कारणत्वेन संबंध् 9 P; 'a. the
defeat to my weakness' मम दौर्यल्यात्
पराजयः संभूतः, दौर्यल्यं पराभवस्य कारणं,
इति वदंति; 'a. every thing to Fate'
दैवायकं सर्वमिति वदंति; 'to whom shall
I a. the bowe' कस्मिन् दोषं निश्चिपामि, कं
दोषपक्षे स्थापयासिः पापं कर्म च यत्परिप कृतं तत्तस्य संभाव्यतं (Mr. I) 'is a. ed to
him' &c.

Ashamed, a. व्हीण, व्हीत, लज्जमान, त्रपा-न्वित, लज्जित, ब्रीडित, त्रापित, (with instr.); 'to be a.' लज्ज्ज् 6 A, व्ही 3 P, त्रप् 1 A.

Ashore, adv. तिरे, तहे, उत्तीरं, तहस्थ a.

Aside, adv. एकपार्श्व; पार्श्वतः. 2 निभृते, एकां-ते; जनांतिकं, अपनार्य ' a. to one's self' आत्मगतं, स्वगतं.

ABK, v. t. याच् 1 A, अर्थ 10 A, भिक्ष् 1 A. 2 अन्तयुद्ध 7 U प्रच्छ 6 P, (all governing two acc.) = ing, s. प्रार्थना, याचना. 2 अनुयोगः, प्रच्छा.

Askance, Askew, Aslant, adv. तिर्यक्, साचि; 'looking a.' साचितिलोकिन-

अपांगदिशिन्.

Asleep, a. सुप्त, शियत, निद्धित, निद्धालस; 'he fell a.' स निद्धावशं गतः; 'fast a.' गाढ-सुप्तः, गाढनिद्धावशं गतः.

Aslope, adv. प्रवण a.; प्रवणं.

Asp, 8, सर्पः, शुजंगः.

Aspect, s. रूपं, आकारः, आकृति f.; 'a gloomy a.' विषण्णाकृतिः; 'he had a cheerful a.' तस्य चद्नं हपाँत्फुल्लं चभो. 2 अवस्था, द्शा ; "all things wore a different a.' सर्व विभिन्नावस्थायामवर्तत, विपर्णसं यातं. 3 अवस्थानं; 'my house has a northerly a.' उद्गाभिमुखं मे गृहं. 4 दुर्शनं, निरीक्षणं, संबंधः.

Asperity, s. तीवता, रोक्यं, कर्कशता 2 वि-

पमता, असमानत्वं.

Asperse, v. t. आधिक्षिप् 6 P, परिचर् 1 U. See Consure, 2 सिच् 6 P, उस् 1 P. =ion, s. आक्षेप:, निंदा &c. 2 सेक:, प्रोसणं-

Aspire, ए. i. सृहु 10 (with dat.), आआभ-कांध्र 1 U, आप desid. (इंप्सित)
प्रार्थ 10 A, अभिल्ह्य 1,4 P. =ing, a =ant,
s. आकांकिन, अभिलाषिन, ईप्सु; 'a, to the
throne' राजपदाभिलाषी; 'a. to the fame
of a poet' कवियशःपाधी (R. I. 3.);
जनायसचेःपदलंघनोत्स्रकः (K. V. 64).
=ation, s. स्पृहा, आकांका, ईप्सा, अभिलाषः, लालसा; 'high a.' महाकांका; 'these
are, indeed, bigh 3.8' स्राख्टाः-द्रुराधिरोहिण्यः यस्तु एता आकांकाः.

Aspirate, ३. महाप्राण:.

Ass, s. गर्दभः, खरः, रासभः, 'a. headed' मंद्धी, खरद्यद्धि. -Asinine, a. रासभीय, खरसंबंधिन.

Assafætida, 8. हिंगु ॥, जतुकं, बाह्वीकं, रा

मठं, सहस्रवेधि ".

Assail, e. t. See Attack, 'the character of the thing is a. ed' द्रोपेर्ट्य: स्पृड्यते (Mr. 9). -ant, s. अभियोक्तृ कः, आक्रा-

Assassin, ३. पातकः, हेतृ m., उपांशुधातकः, पाणहारकः. =ate, v. t. हन् c. (धातयित), मृ c., ध्यापद् c., निभृतं हन् 2 P, वधं-हत्यां— क्व (with gen.) =ation, ३. वधः, धातः, उपांशु-निभृत-वधः.

Assault, e. t., s. See Attack.

Assay, 3. परीक्षा, निकषः. 2 प्रारंभः, प्रथमा-प्रवृति f. =v. t. परीक्ष् 1 A,2 प्रयत् 1 A, See Attempt.

Assemble, १. i. समागम् 1 P, संमिल् 6 P। समुद्-समा-समिभिन्द 2 P, संनिपत् 1 P, संग्वाम् 1 A, एकीभू, एकज इ, संकुलीभू, ०० कि. तं कि

Assent, e. i. अद्भुज्ञा 9 U, अद्युप्तम् 4 A. 2 बहु 9 P, अंगीकः 8 U, स्त्रीकः, अन्युप-गस् 1 P, इ 2 P. = इंगति f., अद्युपिति f., अद्युप्ति f.,

Assert, v. l. मतिषद् c., see Affirm. -ion,

8. वचनं: मतिज्ञा, पूर्वपक्षः.

Assess, v. t. देथ कर निरूप् 10 or निर्धु 10 or दा c. (दापयति).=ment, s. करनिर्धा-रणं, राजस्वग्रहणं. 2 करः, वालिः, शुल्कः स्कं, राजस्व.=or. s. सम्यः, समासद् m. 2 कर-श्रुल्क-प्राहिन m.

Assets, 8. विभवः, संपाति f.

Asseverate, v i. सप्रतिज्ञं-सज्ञपथं-वद् 1 P. =ion, s. ज्ञापथपूर्वकं वचनं, दृढोिक्तः f.

Assiduity, Assiduousness, ह. ज्यवसायः, उद्यमः, तत्परता, अभियोगः, उद्योगः, मनो-योगः, मसिक्त : -Assiduous, a. उद्यमिन्-व्यवसायिन्-उद्योगिन् : तत्पर, सोद्योग, भसक्त, परायण, अभियोगवत्. -ly, adv. सत्परतया सामियोगं, सोद्योगं, अविरतं, मसक्तं, मयत्वतः.

Assign, v. t. निरूप् 10, निर्देश 6 P. 2 अ-उप्-क्रप् ८., निर्णी 1 P. 3 नियुद्ध 7 U,10, स्था ८. (स्थापवति). 4 दा 3 U, ऋ ८. अर्प-बति). 5 Ascribe, q. v. -ation, s. द्रव्य-समर्पणं-दानं. 2 संकेतः, अभिसारः; 'place of a.' संकेतस्थानं. -ce, s. मतिनिधिः, मति-प्रस्थः, नियोगिन् m. -ment, s. निदेशः, समर्पणं, दानं, उपकल्पनं.

Assimilate, v. t. सहुशी-एकी-क 8 U; 'a. foo i' परिपार्क नी 1 P, परिणम् ८ (णमयति) —ion, s, समीकरणं. 2 समता, साम्यं, ऐक्यं. 3 परिपाकः, परिणामः, पक्कता.

Assimulate See Pretend.

Apolst, v. t. उपकृ 8 U, साहाय्यं-उपकार-कृ (gen.); अनुग्रह् 9 P. -ance, s. उपकार:; साहाय्यं, साहित्यं. -er, -ant, s. सहाय:, उपकृत m., उपकारिन m., साहाय्यकर् m. 2 उप in comp.; 'a. master' उपग्रुव:.

Assize, s. न्यायसभा. 2 अर्घपरिमाणं. =v. t. अर्ध-मूल्यं-निरूप् 10 or संख्या c. (ख्यापयति)

-CI, ३. मूल्यनिक्एकः.

Associate, ए. i. संसर्ग-संगति-समागम-क 8.U; संबस् 1 P, समिल 6 P, सहवासं कु, संगम् छवस् 1 P; 'deer a. with deer' सृगा सृगैः संगमछवजाति. → o. t. संयुक्त 7 U,10, संश्रिष्ठ् c., संगम् c. (गमयति). → s. वयस्यः, मित्रं, सहचरः, अञ्चपंगिन् m., सजुस् m., सहवासिन् m. → ion, s. संगमः, संसर्गः, संगः, समागमः, साहचर्यं, संयोगः, संश्रेषः; 'a. of the good with the good' सता सिद्धः संगः (U. 2). 2 समा, समाजः, पंक्ति f., यरिष्ट् f.

Assort, v. t. यथाक्रमं स्था ८. (स्थापयाति) or रच् 10 or विन्यस् 4 P; पृथक् क 8 U. -ment, s. विन्यासः, पृथक्करणं, रचना.

Assuage, v. i. प्र-उप-शस् c. (शमयति), तुस् c.; शां(सां)त्व् 10. -v. i. प्र-उप-शस् 4 P.

-Assusive, a. शांतिमद्, शामक.

Assume, v. t. ग्रह् 9 P, घू 10, आदा 3 A.

2 Arrogate, q. v. 3 ग्रह्म, सिद्ध व. सन्
4 A; प्रमाण विना वद 1 P; 'a. ing to be
true 'तत्सत्यमिति ग्रह्मीत्वापि; 'a.ed silence'
कृतकं मिध्या भीनं - ing, a. See Arrogant.

- Assumption, s. ग्रहण, धारणं 2 कल्पनाः,
'on the a. that he is a fool' स ग्रूर्स

इति मत्वा. 3 प्रतिज्ञाः प्रमेयं.

Assure, v. t. प्रतिन्द्रं c., प्रतितिं कु 8 U, विश्वस् c. 2 दृढीकु, संस्तंभ् 9 P or c., सुनिश्वित a. कु. (Oneself) प्रति-द्रं 2 P, विश्वस्तु
2 P, विश्वपेन कथ् 10; सिनश्चगं-दृढं-वृद्
1 P. -ance, s. विश्वासः, प्रत्ययः, दृढः प्रत्ययः, प्रत्याक्षाः 2 साहसं, प्रागल्भ्यं. 3 विश्वासकारणं, प्रत्यपद्देतुः. 4 योगक्षेमः, अभयवचनं. -cd, a. असंदिग्ध, सुनिश्चित, असंश्य,
दृढः-edly, adv. नियतं, नूनं, खलु, असंश्यं,
'I a. feel, '' I feel a. ed ' दृति मे निश्वयः, दृढं मन्ये.

Asterisk, इ. तारकाचिन्हं.

Asterism, s. न्क्षत्रं, तारा, तारकं का.

Astern, adv. नौपश्चिमभागं प्रति.

Asteroid, ८. लघुग्रहः.

Asthenia, s. द्विन्य, शीणता.

Asthma, 8. श्वासः, श्वासरोगः:-tic, a. श्वास-रोगपीहित.

Astonish, v. t. विस्मि c. (विस्माययति, विस्माययते), विस्मयं जन् c. (जनयृति), विस्मयं जन् c. (जनयृति), विस्मयाकुलीकृ 8 U, चिक्तितः, कृ. -ed, c. विस्मित, विस्मयाकुल, चिक्तितः, to be a. विस्मि 1 A, विस्मयवशं गम् 1 P. -ing, a. विस्मयक्त (री. f.), अद्भुत, साश्चरं. -ment, s-विस्मयः, आश्चरं, चमत्कारः.

Astound, v. t. विसुद् c., विस्मयाकुल a. क 8 U, व्याकुलीकृ, जडीकु; 'a. ed with fear 'साध्वसजडीकृत:.

Astray, adv. उत्पर्ध; 'who goes a. 'उन्मा-गंगामिन पथग्रह, भ्रांत, विषयगामिनः, 'to lead a. 'उत्पर्ध उन्मार्ग-नी 1 P.

Astride, ade. प्रगतजंधं स्थित व ., पादौ पृथक् कृत्वा स्थित व

Astringent, a. रूक्ष, कषाय. 2 संकोचनशील.

Astrology, इ. ज्योतिषं, नक्षत्रविद्या, दैवज्ञ-विद्या. -er, इ. गणकः, दैवज्ञः, ज्योतिषिकः, कार्तातिकः, दैवचितकः, मोहतिकः, सांवत्सि-कः. -ical, «. ज्योतिष (श्री f.), नक्षत्र in comp. Astronomy, ३. ज्योतिःशास्त्रं, ज्योतिपं, खगोल-विद्या. =er, s. ज्योतिर्विद् भ., ज्योतिःशा-खज्ञः, ज्योतिषिकः, खगोलविद्याभिज्ञः. =ical, a. ज्योतिष (पी f.), नाक्षत्रिक (की f.), खगोलियद्याविषयक.

Astute, a. विद्ग्ध, चतुर, निपुण, कायदश्त. Asunder. ade. पृथक्, चिरलं, ावगत-पगत a.; oft. by वि; 'throw a.' विक्षिप् । P; 'burst a.' विदीर्ण &c.

Asylum, s. आश्रमं:. 2 आश्रयः, श्ररणं, संश्रयः, गति f.; ' seek a. with' आ-सम्रपा-

13 1 U.

At, prep. (Denoting time or place) by loc. of noun; ' a Kasi ' काइयां ; ' a that time 'तिसन्दाले. 2 In other senses, by instr. or abl.; oft. by gerund, or loc. abs.; 'a. this 'इदं श्रुत्वा; 'a. his arrival ' संपात तास्मिन्: 'a. his adhis arrival ' संप्राप्ते तास्मिन्; 'a. his advice ' तस्योपदेशन; 'a. what price ' कियता सल्येन; 'a. first ' प्रथमं; े कियता मूल्येन; 'a. first' प्रथम ; 'a. last' अंततः, 'at once' युगपत्, समं; 'a. all ' सनागपि, किस्पि.

Atelier, 8- चित्रकर्मगृहे.

Atheist, 8. नास्तिकः अनीश्वरवादिन् m., नास्तिकवृत्ति. a. -ical, निरीश्वरः. =Atheism, श्रंनास्तिक्यं, ईश्वर्शिदा.

Athlete, s. महाः, महायोद्ध् m. -Athletic, a. महा, बाहुधीर, बलवत् संनद्धशरीर; a exercise, sports ' ब्यायामः

Athwart, prep. विलोभं; व्यत्यस्तं; पारं, मित

pr.

Atlas, ८. देशालेख्यसंग्रहः.

Atmosphere, 8. गगनं, आकाशः शं, अंतरि-(री) क्षं, नभम् " 2 जून्यं.-ical, ". आंत-रिक्ष (की f.), वायव (की f.), आकाशीय.

Atom, ह. परमाणुः, अणुः, कणः, लवः, लेशः ; 'a. ie theory ' प्रमाणुवादः. –ical, a. परमाणुमय (यी र्र.), सूक्ष्म. 2 अणुविषय,

अग्राविषयक.

Atone, ए. i. प्रायश्चित्तं कु 8 U, निष्कृतिं कु, मायाश्चित्तेन प्रिशुद् c.; प्रमृद्ध 2 P; उपचारा-तिकमं प्रमार्ण्डुमयमस्माकमारंभः (14. 4) 'to a.for the slighting of prostration, &c. 2 अनुनी 1 P, संधा 3 U, प्रशम् c (शमयति) -ment, ह. प्रायश्चित्तं, निष्कृति f.2 प्रमार्जनं.

Atonic, a. अग्रिनाशक, अतेजस्विन्-Atrabilious, a. दुर्मनस्, विमनस्क.

Atramentous, a. See Black. Atrocious, a. चोर, बीभत्स (of thing); पापिष्ठ, अतिपापिन अतिदुर्वेत्त, -ness,-Atrocity, 8. नृशंसता, भीभत्सता,

घोरता. 2 अतियापं, घोरकमेन् गः Atrophy, ह. क्षय:. क्षयरोगः, अग्नचभावः.

Attach, e. t. आसंज् c., अनुरंक् c , संबंध् c., a. great importance to public cen-

sure ' लोकापवादो चलेवान्मतो मे .(R. xiv. 40) 'a. friends to you by virtue' सदाचरणेनात्मनि मित्राण्यासंजय-अनुरंजय. 2 आसिध् 1 P, आऋम् 1 U, 4 P, धृ 10. 3 Ascribe, q. v. - ध. i. संबंध 9 P, अनुपत्त a. भू 1 P. -ed, a. अद्युरक्त, आसक्त, सं-प-सक्त. 2 भिक्तमत् सादुराग, अविरक्त (with loc.); 3 आसिद्ध, आक्रांत. 'to be a.! आसंबर-अनुरंबर-pass.; 'subjects are firmly a. to the king' देवे सुदृढमनुरक्ताः पजाः. (Mu.1); 'fondly a. ' बद्धगाढात्तरागः =ment, ह. अदुरागः, अभिनिवेशः, आसक्ति f., भीति f., भक्ति f., प्रसक्ति f., आसंगः (all with loc.). 2 आसेघः, ग्रहणं-

Attack, v. l. अभिद्र, l l', अवस्कंद् l P, आ-कम् 1 U, 4 P, अभियुक्त् 7 A; आपत् 1 P, अभिमया 2 P, मतियुध् 4 A; आसद् c. 2आ-परा-हन् 2 U; (an opinion &c.) परा-मुञ्ज 6 P, मत्यवस्था 1 A (with loc.): 'a. ed by a disease' ज्याधियस्तः, रागा-क्रांतः. =% अभियोगः, अवस्कंदः द्नं, आपातः,

Attain, v. (to) प्राप् 5 P, प्रति-प्र-आ-पङ् 4 A, लम 1 A, अधिगम् 1 P, आ-समा-संद c. अञ्च 5 A; 'easy to a.' सुलभ u.; difficult to a.':दुराप ..., दुष्प्राप a. -ment, s. अधि-गमः, लाभः, अवासि f-, पासि f-, समासादनं. Attainder, s. कलंकः, अपयशस् n. 2 आध-

र्षणं, अभियोगः.

Attaint, v. t. आधृष् c., अभियुक् 7 A. 2 Stain, q. v.

Attemper, ए. रं. यथांशतः मिश्र् 10 or संयुक्तः 10. 2 नियम् 1 P, ज्ञाम् c. (ज्ञामयंति)

Attempt, ए. र. प्रयत् 1 A, घरू 1 A, उपक्रम् 1 A, आरभ् 1 A, उद्यम् 1 P, प्रवृत् 1 A, चेप्ट 1 A, ब्यवसो 4 P (शमीलतां छेतुं ब्यब-स्यात S. 1). 2 Attack, q. v. = 8. यतनः, प्रयत्नः, उद्यमः, आरंभः, प्रयासः, उपक्रमः,

प्रवृत्ति 🗗 उद्योगः. Attend, v. t. उपस्था 1 U, संनिधा 3 U, आ-समा-गम् 1 P; 'a. the meeting' संस-दि संनिहितो भवः ' a. school' शालां गच्छ-2 अतु-इ-या 2 P, परिवृ c., सह गम्; 'good luck a. s our lord in every respect सर्वथा स्पृशंति नः स्वाभिनमस्युद्याः (Rat. 1.) 3 (on, upon) उप-पर्श्वप-स्था 1 A, उप-आस 2 A, उपचर् 1 P, उपसेव् I A, श्र desid. (शुश्रवते), (with acc.). 4 (to words) हु 5 P, आकर्ण 10; 'a. to me' महत्त्वनं ग्रुणः, 'a. now' सावधानी भव, अवधीयतां; (duty &c.) 3 U, मनः चा, निधा, 3 U, मनी युद्ध 10, (with loc.); अवेक्ष् 1 A. 5 विलंब-मतीक्ष 1 A. -ed, a. समेत, परिवृत, समान्वित, अनु-यात, सहित, स in comp. ; 'a. by maid-

24

servants' सादीगणपरिवृता, सातीपरिवारा. -ance, ह. उपस्थानं, संनिधानं; शुश्रूपा, उप-चारः, उपासनं, सेदा. -ant, ॥. आदुषंगिक (की 🏸), सहगानिन् सहचारिन् 🗝 अनुचरः, सेवकः, अतुयायिन् गाः, परिचरः, 'A group of a. s' अद्यायिवर्गः, परिच्छदः, परिवारः, परिवर्ह:, -Attention, क. आसक्ति 1., आभे-निवेशः, अवधानं, मने योगः, अयेशा, अपनादः, अममत्तता. 2 अनुष्ठानं, उपसेवनं, परायणताः 'a.to one subject' एकाग्रता, निविष्टचित्ताता, 'pay a.' अवधानं दा (with loc.). -Atten-Ative, a. अवहित, सावधान, द्त्तावधान, समाहित, अवमत्त, आसत्ता, आमीनिविष्टः 'closely a.' एकाय, अनन्यवृत्ति, एकतान, सादर, दक्षिण (toladies), in-a. to household &c.' गृहद्गरनिरपेक्ष; a. ly ade. साव-धानं, अवहितं & ट.

Attenuate, e. t. क्षे c. (क्षपयति), तन् क्क १ U, क्षीणी-क्वरी-क्व. -ed, a: क्वरा, क्षीण, तन्त, क्षाम, अपाचित (अपाचितं गात्रं). -ion,

🌯 कुशता, क्षामता, कृशांगत्वं.

Attest, र. १. साहयं दा 3 1. (साहयेण) प्रमा णीकु 8 U, रवंजर 7 P, प्रकटीकु, दिश् 6 P. 2 साक्षिणं कु, साहये आह्रे 1 P. -ation, s. साहयं, प्रमाणं, प्रत्यक्षप्रमाणं.

Attic, इ. शौम:-मं, अहः.

Attire, इ. वेषः, वेशः, वर्कः, परिधानं, आभरणं, परिच्छदः, नेपटपं, अलंकारः; 'richly attired' गृहीतमहाध्वेषः, उदार-आर्य-नेपट्यः. -ए. १. (वस्त्रेण) आच्छद् १०. वेष्ट १ ते, संद्ये १ P. 2 भूष् १०, See Adorn, 'a. oneself' वस् 2 Å; a. ing business' नेपटयविधानं.

Attitude, ह संस्थिति र्रं, संस्थितं, भावः, अव-स्था, बृत्ति र्रं, आकारः, 'hostile a.' वैरभावः, विषक्षवात्तिः

Attorney, इ. परकार्यस्थाधकः, प्रतिपुरुषः,

Attract, v. t. आ-समा-कृष् 1 P, अनुकृष् (in grammar); आवृन्त् 10, अभिमणी: 1 P, विसुद्ध c., वि-म- लुभू c. =ion, म. आ-समा-कर्षण, आवर्जनं; अनुकर्षः-पंणं. 2 प्र-वि-लोभ-नं-=ive, व. आकर्षक, आकर्षणहील, मनोहर, चिन्त-अपहारिन्-हारिन्. 2 मोहक, प्रलोभक.

Attribute, r. t. See Ascribe, 'a ing to themselves false greatness' आत्मन्या-रेपिताळीकाभिमानाः (Ka. 108). = अः धर्मः, उपाधिः, गुणः. 2 विशेषणं. =ive, a. वाच्य, विशेषक-ण.

Attrition, इ. घर्षणं, पेषणं, क्षयः. 2 अद्युतापः, अतुशयः.

Attune, व. t. तालापेत (4. क् 8 U. 2 एक-ताल क, तल्यस्वर-तायत्रिक-कु

Auburn, a. विशंग (मी f.), गीर (री f.), कपिश, पांडुवर्ण,

Auction, ह. घोषणपूर्वकी दृष्यविक्रयः. -eer, स्वोषणं विकेत ॥.

Audacious, त. प्रगलभ, निर्भयः 2 साहजिक, निर्लञ, भृष्ट, प्रतिभानवतः =ness. =Audaci1y, इ. धृष्टता, प्रागलभ्य, साहसं, प्रतिभानं. 2 निर्लञ्जत्वं

Audible, «. स्फुट, अवणक्षम, आन्य, कर्ण-गोचर, ओत्रग्राह्म -Audibly, «dc. स्फुटं; 'in a.' अस्फुटं, नि:ज्ञच्दं; 'began to sobi.' नि:ज्ञच्दं रेवित्तमारेभे (Kn. 135)

Audience, उ. समाक्षणेनं, श्रवणं, निशमनं. 2 दर्शनं; 'nave an a.' दर्शनं लभ् 1 A; (राज-दर्शनं लभे); 'I wish to be favoured with an a.' दर्शना छग्रहमिच्छामि (M. 4); 'give a.' कणं दा 3 P, See Attend, (to). 3 प्रेसकाः, श्रोतृवर्गः. श्रोतारः. 4 सभा परिपद् तः, रंगः (आलिखित इत्र सर्वतो रंगः S. 1); 'a. chamber 'दर्शनगृहं.

Audit, ८. १. (गणितं) शुभू ८., अनुसंघा ३ U, परिक्ष् 1 A. = गणितशोधनं-परिक्षणं &c. = or, ४. श्रोतृ m. 2 गणितशोधकः-परीक्षकः.

-ory, s. See Audience.

Aught, *. किमपि, किंचन, किंचित्.
Augment, v. l. वृध् .c., एध् c., आप्ये c.,
प्रचुरीकृ 8 U. उपचि 5 U. =v. i. वृध्-एर्
1 A, उपचि p. ss., ट्ये 1 A. =s. वृद्धि f.
2 आगमः. =ation, *. वृद्धि f., वर्धनं. 2
उपचयः, ऋद्धि f., ससुन्नति f.

August, त. महनीय, अत्युत्कृष्ट, अतिमहत्, महामहिमन्, ऐश्वर (श. क.) प्रतापवत् ; 'a. queen' आरूटपतापा राज्ञी. = अवणः, न्भस्यः, नभस् ॥. =ness, इ. महाप्रतापः,

ईश्वरत्वं,

Aunt, इ. पितृस्व (ष्व) स् , मातृस्व (ष्व) स् f., पितृब्या, मातुलानी, मातुलान्ली. Aural, a. v. Auricular, q. v.

Auricle, s. कर्णशष्कुली. -Auricular, α. कार्णिक (की f), आवण (णी f). 2 कर्णे- उपकर्ण कथित, जित, उपत... Αuriferous, α. सवर्णि (अत.

Aurist, s. कणवेद्य.

Aurora, इ. उषस् f., अरुणः.
Auspice, इ. शकुनं, निभित्तं, पूर्वलक्षणं, a. 8
अद्ययः, आश्रयः, यसादः: =Auspicious,
a. शिव, शुभ, शिवं-शुभं-तर, मांगलिक (की
f.), कल्याण (णी f.), मंगल, भद्रः, 'a. time'
लग्नवेला, शुभलग्नं. 2 श्रीयुक्त, सौभाग्यवत्.
3 प्रसन्त, अद्याहिन्. = y. ado. शुभक्षणेः

मौभारयेन, क्षेमेण. -ness, ह. कल्याणं, मंगलं, मांगल्यं, साभारयं, भवं, क्षेम:-मं, झ्रमं.

Austere, v. तीज्ञ, उम्म, (तपः), निष्ठर, कर्फश, कठोर, निर्द्य, कठिन; (in taste) झुक्त, रूक्ष, कहु. -ity, s. उम्रता, कठोरता &c. 'religions u.' तपस् u., कुन्हरं.

Austral, s. See 'southern.'

Authentic, =al, a. अकुन्तिम, तथ्य, प्रमाणयुक्त, अकल्पित, सत्य--ate, e. l. सप्रमाण a. कु 8 U, प्रमाणिकः, ity, s. सप्रमाणता, सत्यता, प्रामाण्यं - =ally, adv. सप्रमाणं, प्रमाणानु-सारेण.

Anthor, अ. कार:-कृत् in comp.; 'a. of Gaddalhiri' गद्धाशिकार:- कृत्, ग्रंथकार:. 2 कृत् m., प्रणेतृ m., लेखकः. 2 प्रवतकः, आरंभकः, उत्पादकः, जनकः, संपाद्यितृ m.

-ship, कर्तृत्वं, प्रवर्तकता.

Authority, अ. प्रशुत्वं, प्रभावः, शक्ति / 2 अ-धिकारः, प्रशुत्वं. 3 ऐश्वर्यं, आधिपत्यं, आज्ञा, शासनं, नियोगः. 4 प्रमाणं, आप्तवन्तनं, निद्-र्शनं ; ' Pānini is an a. in this respect; अत्र विषये पाणिनिः प्रमाणं. 5 प्रामाण्यं, वि-श्वसनीयता. 6 ग्रुवत्वं, कौरवः 7 अधिकारिन् ११ , नियोगिन् ११ , अधिकृतः प्ररुपः, प्रशुः. -ative, १८ सप्रमाणं, शासनाग्रुरूपं, वैधिक (की /.); १८ ly, १८० शासनेन; सप्रमाणं.

Authorize, v. /. प्रमाणीकु 8 U, सप्रमाण c. कु. 2 अधिकु,, नियुद्ध 7 A, 10. 3 अनुज्ञा 9 U, अनुगन् 4 A; 'a. ed person' अधिकृतः

पुरुषः.

Autobiography, अ. आत्मवृत्तक्षथनं, आत्म-चरितरचनं.

Auto=car, ४. स्वयंप्रेरितवाहनं-शक्तटः-रथः. Autocrat, ४. समाज्य ॥ , अधिराजः, अनियं-त्रितशासनः.-Autocracy, साम्राज्यं, आधि-

Autograph, ८. स्वहस्तलेखः. = । स्वहस्तलि-

Automatic, a. स्वयंभेरित.

Automaton, इ. स्वयं-चलव् यंत्रं.

Automobile, s. See ' Auto-car '.

Autonomy, ह. स्वयंशासनाधिकारः. Autono-mous, त. स्वयंशासित.

Autopsy, अ स्वयंनिरक्षिणं (अवपरीक्षणे).

Autumn, s: शरद् f: =al., a: शरत्कालीन, शारदीय, शारद (दी f:) 2 शरदिज.

Auxiliary, a. सहायभूत, उपकारक, सहका-रिन. = सहायः. उपकारकः, सहकारित कः

Avail, v. l. उपकु 8 U, अनुग्रह 9 P; gen. ex.by instr. with अर्थ, ग्रुण ६८: 'what a. s thy weeping, child ' बत्स किं रुदित्तेन. 2 प्र-उप-युक्त 7 A, 10; 'a. ing him self of the opportunity गृहीतावसर:.=v.i. सफल व. भू, हिताय-फलाय-भू; लाभाय-भू. -s. प्रयोजनं, उपयोगः, ग्रुणः. 2 फलं, हितं,

लाभः, अर्थः ; ' of no a. ' निष्मल, व्यर्थ &c. -able, a. प्रयोज्य. 2 स्तल, हितावह. 3 पाष्य, लम्य; ' not a ' दुर्लभ, असुलभ, असुलभ, असुलभ्य.

Avalanche, s. गिरिज़िखरस्वलत् हिमराज्ञि m. Avant guard, s. सेनामुखं, रणज़िरस् n.

Avarice, s. लोभः, लालसा, जिम्नुक्षा, चित्तेहाः
-Avaricious, a. लोभिन, धनलुच्य, अर्थपर,
मितपच, लुच्य, कृपण. =!y, adv. अतिलोभेन, कृपणवत्. =ness, s. कृपणत्वं, कार्पण्यं,
अतिलोभः, लुच्यता.

Avaunt, interj. अपेहि, अपसर.

Avenge, e. t. प्रतिकृ 8 U, प्रति(ती)कारं सु, (with gen.); वैराहण्यं गम् 1 P (with loc. of offender). 2 निर्यत् 10, शुद् ः; 'a. a wrong' वैरनिर्यातन-वैरसाधन- कृ. 3 दंद् 10, प्रतिहिंस् 7 P. =er, अ प्रतिकर्तृ m., प्रतिहिंसकः, वैरशोधकः.

Avenue, अ. द्वारं, मार्गः; वीथि रि:; तरुपंक्ति-

वृक्ष-श्रेणी *f*ं

Aver, ए. १. सप्रतिज्ञं-सञापधं वद् 1 P, दृढं वस् 2 P.

Average, तः सामान्य , मध्यमः 🤲 मध्यमाव-स्था, मध्यस्थता ; on an a. सामान्यतः,

स्थूलप्रमाणेन.
Averse, a. पराइसुख (खी f.), विरक्त, प्रतिकूल, विपरीत, द्रेषिन 2 अनस्कूल, वाम;
'fate being a.' प्रतिकूलतां उपगते विधो;
'a. to giving intelligence' प्रवृत्तिद्वानपराइसुख:; 'to be :a.' (to) अपाहत्
1 A, विरंत्र pass. =ness, Aversion, s.
विराग:, अपीति f., द्रेषः, विमति f., प्रतिकूलता,
विरक्ति f., पराइसुखता (with loc.). 2
नास:, भयं.

Avert, r. t. सं-परि-ह 1 P, विनि-अप-नि- ष्ट c., नि-ध्या-अप-चृत् c., अपाद्धव् 6 P; with the face a cd ' विसुख-पराङ्ख्य (सी j.).

Aviary, ४. पंजरं, वीतंसः, विटंकः, परिशाला. Aviation, ४. आकाशगमनं. -Aviator, 8.

आकाशगामिन ॥

Avidity, s. Avarice, q. v. 2 अतिसप्रहा, कौत्रहलं.

Avocation, अ. कार्य, व्यापारः, वृत्ति र्र., कर्मच् ॥ 2 आकर्षणं

Avoid, ए. १. परिह 1 P, वि-परि-चृन्तं 10, मोज्झ् 6 P, हा 3 P, त्यन्त् 1 P. =Ance,=ing, ड. त्यागः, वर्जनं, परिहारः,-हरणं.

Avouch, v. t. सूनिश्चयं-सश्चापथं-वद् 1 P. 2

परार्थ वद्, निर्व्यूह् 1 U.

Avow, v. १- प्रकाई-स्पर्ध-वद् 1 P. 2 स्वीकु 8 U, अंगीकु, अम्युपगम् 1 P. -edly, adv-स्पर्ध, प्रकार्श, प्रकृटे.

Await, ए. ८ प्रति-ईक्ष् 1 A (तपायमनं प्रती-क्षते), प्रतिपाल् 10, उत्दूश्च 1 P 2 पत्यासद 1 P, लग्न व. संपद् 4 A; उपस्था 1 U, आपत् 1 P, (with gen.); destruction (death) a. s those that are born' विपदु-त्याचिमतासुपस्थिता (R. VIII. 83).

Awake, v. i· वि-य-बुध् 4 A, निद्रां त्यक् 1 P, विनिद्धः वः भू, जागृ 2 P. =v. t. Awaken, जागृ c., बुध् c., निद्रां भकः 7 P. 2 जन् c. (जन्नयति), उत्तिक् v., उत्था c. (उत्थापयति) =a. जाग्रत् (ती f.), उन्निद्ध, प्रज्ञागर, जाग्रुक्त.

Aware, a. विज्ञापित, सावधान. 2 वेद्न-ज्ञ in comp.; or by ज्ञा 9 U, Sec Know.

Awe, ६. साध्वसं, भयं, त्रासः, आदरः, संभ्रमः, आद्रश्युक्तं भयं; 'I spproach the king with a. 'चिकतं त्रपस्य पार्श्वसुपैमि (M. 1); 'Stand in a. of 'भी 3 P. त्रस् 1, 4 P. -ए. '६. भी ८., त्रस् ८. संभ्रमेण आकुलीकु 8 U; 'a. ed., struck with awe 'संभ्रात, विस्मयाकुल; भयाकुल, भयविहृत, ससाध्वस. -Awful, a. चोर, दारुण, भीवण, भैरव (बी गृं.) (of things). 2 आतितेजस्विन्, महातेजस्, आद्रणीय, पूज्य; 'how a. is royal greatness 'अहो दुरासदो राजमहिमा (M. 1). 3 प्रशांतगंशीर (अरण्यश्रीः). -ly ado. समयं, अत्यंतं. -ness, ६. तेजस्थः; दारुणता, चोरता.

Awhile, ade. किंचित्कालं, महूर्त, क्षण यावत्. Awkward, a. अकुशल, अदक्ष, अक्षिपं, अपहु. 2 (Manners) ग्राम्यः, विरूप, स्थूल. -ness, इ. अदक्षताः, ग्राम्यता &c.

Awl, 8. आरा, चर्मप्रभेदिका.

Awn, 8. शूकं, किंशारु:.

Awning, ह. वितानं भाच्छाद्नं.

Awry, ode. तियक्, साचि, जिह्नं. 2 विपरीतं, भतिलोमं, प्रतिकूलं.

Axe, ८. टंकः, परशुः, कुठारः, परश्वधः.

Axiom, s. तत्त्वं, सिद्धांतः, 2 वचनं, सूत्रं. -atic, α. स्वरंसिद्ध.

Axis, ४. अक्षरेखा, अक्षः, धवः.

Axie, s. अक्षायं.

Ay, adv. तथेति, एवं, आम्, नूनं :

Ayah, ह. उपमानू f., धात्री, आसमपरिचारिका.

Aye ade. सदा, सर्वदा, अजन्नं.

Azure, a. नील, नील-आकाश-वर्ण.

B.

Babble, v. i. जलप् 1 P, प्रलप् 1 P. 2 रहस्य-भेदं कु 8 U. =ing, s. जल्पः, प्रलपितं, =er, s. जल्पकः, वाचाटः, वाचालः, प्रलापिन् m., वावद्रकः.

Babe, Baby, अ. शिक्षुः, शावकः, दारकः (रिका f.), सतंध्यः. = hood, अ. बाल्यं, शशवं, बाल-

भावः. =ish, व. वालिश, बालेय.

Babel, क संकरः, कोलाइलः, संकीणेनादुः Baboon, क वानरः, कपिः, मर्कटः.

Bacchanal है कि मद्यपानासक्तः, मद्यपियः, पानरतः.

Bachelor, ६. अकृतदारपरिग्रहः, अकृतोहाहः अविवाहितः.

Bacilli, s. (Pl.) रागजंतवः.

Back, s. पृष्ठं, पृष्ठदेश: ; 'lying on the b. ' उत्तानशय: ; ' behind one's b. ' परोक्षे-क्षं. =adv. प्रति, अपा, नि, एरा, with verbs; पुनिचृत् 1 A 'come b.' 'give b.' प्रतिदा 3 U. =prep. See Before. =v. t. अनुमुद् 1 A, समर्थ 10, रक्ष 1 P. 2 (horse), आ-अधि-रह 1 l'. 3 पराणुट् 6 P, See Drive.-bite,-v. t. परोक्षे अधिक्षिप 6 P, परि-बद् 1 U, असूयति (D.) with dat.; पृष्ठमांसं अद् 2 P or खाद् 1 P (with gen.). =bi= ter, s. पिश्चनः, पृष्ठमांसादः, परिवादरतः. -biting, पंद्युन्यं, परि (श) वादः -bone, s. पृष्ठवंशः, कशेरुका. -door, s. पक्षद्वारं, पक्षकं. -gammon, ह. चर्मपहिका-कीहा. -ground, ह. पश्चान्त्रमि f.; 'throw into the v. ' (।।t.) दृष्टिपथाजिनाइ निभृते स्था c. (स्थापयति); (fig.) vas'I throws LakshmI iuto the b. उर्वशी पत्यादेशः श्रियः (V. 1); रतेरपि न्हीपदमादधाति (K. III. 57). -room, ८ अंतगृहें, अंत:-उप-ज्ञाला. =side, ४. पृष्ठ= भागः-देशः. =Slide, ए. १. स्वधर्मात श्रेश 1 A, 4 P or च्यु 1 A. =stairs, ह. उप-प्रचान-सोपानं:'b. influence 'प्रच्छक्त-सामध्यें-गुणः. =ward, a. पराइमुख (की f.), अतीतकाल. 2 मंदधी- मति, मंद, (of a boy), 3 अनिच्छु, मतीप.-wards, adv परा, प्रति, with verbs; पृष्ठतः, पष्टभागे-देशे. 2 पश्चात्, प्रतीपं; गतागतः; move b, and forward ' गतागत-गमनाग-मर्नक्8 U.

Bacon, s. ज्ञूकरमांसं.

Bacteria, s. (Pl.) रोगजंतवः.

Bad, a. निंदित, गुर्छा. 2 अञ्चभ, अभद्र. 3 असार निर्मण, अहित; 4 सदोष, अञ्चुद्ध; gcn. exby द्व:, वि, कु, किं, कत्, अप, prefixed; '8 b. man' दुजनः; दुदंचं &c.; कुपधः' a b. way; 'कुमतिः; किंसखा' a b. friend'; 'b. coin,' कूटनाणकं; 'b. debts,' अमितलम्पं

ऋणं, अपयद्राः b. fame ', infamy; सद्धः 'a b. horse.' -ly, adv. Gen. Ex. by इर, कु; 'b. prepared ' कुनिमित; 'smells दुर्गधः अस्यः ' b. bitten ' तीवं-चलवत्-असुखं-दृष्ट; 'b. off' दुःस्थित, कष्टापन्न, दुर्गत. =ness, s. Ex. by (a.); 'b. of result' कुपरिणामः; दुराचारः. 2 दुर्जनता, दुष्टता. 3 निःसारता, निगुणता, अभद्ता. 4 अञ्चर्द्धता, सद्यापता.

Bedge, ८ चित्रं, तक्षणं.

Badinage, s. उपहास:, लघुक्ति f., टहरी,

Baffle, v. t. व्यर्थी-मोधी-कृ 8 U, खंडु 10, भंडर 7 P, मित-वि-हन् 2 P. 2 पराभू 1 U, पराजि 1 A; 'b. ed in efforts ' भशोद्यमः; ' the scene b. s description ' वर्णनविषयाति-कांत तत्त्थानं. =34, त. खंडित, भग्नाज्ञ, मो-वाशः, पराजित.

Bag, s. पुट:-दं, पसेव:, स्यूत:, कोप:; 'leather b. ' चर्मभिश्चिका. = : t. स्यूते निधा 3 U. 'to let the cat out of the b', 現刻 報報

c., गुहास्कोटं कु 8 U.

Bagatelle, ह. क्षुड्विषयः, अग्रर्वर्थः.

Baggage, s. सामग्री, उपकरणं, साधनं, ' bag and b. ' सर्वमपि गृहीत्वा, किमपि नावशेष्य. Bagnio, ह. स्नानागारं. 2 वेशवासः, वेश्यालयः.

Bah, interj. अहह, धिक्.

Bail, s. शतिथु:, लग्नकः, भातिभाव्यं; ' admited to b. ' प्रतिभूदानेन सक्तः. = v. t. लग्नकं दा 3 U. दस्वा सुच् c. 2पोतं निर्जली कु 8 U.

Bailiff, s. आसेध्द्र m., ग्राहकः.

Bairn, s. See Babe. Bait, 8. आमिपं; ' b. fixed to a fish-hook ' षडिशयुतं पिशितं. 2 प्र-वि-लोभनं. 3 प्रवासो-पहारः. 🗝 · ८ प्र-विलुभ् ७ · 2 आमिषं दा 3 U (with dat.); आमिषं याडिशे निधा 3 U or यु 2 P or निविद्य c.; ' this is surely a b. to catch me ' मां वशीकतें जूनभिद्रमामिषं प्रकालिपतं. 3 (horses) विश्रम् ः; भुद्ध ः. 4 See ' Harass. ' 5 (प्रवासे) मार्गे उपहारं कु 8 U. =v. i. भोजनार्थ विश्रम् 4 P.

Bake, v. t. (कदा) पच् 1 P, तप् c., अस्ज् 6 P. -ed, a. पक्क; 'b. brick' पक्केष्टका; कंडुपक. -er, s. कांद्विकः; आपूपिकः. -house, 8. आपाकः; कंदु m. f.

Balance, s. तुला, मापनः; ' beam of a b. ' तुलांद्द:-यप्टि रं- 2 शेषं, अवशेष: ' what is the b. against me' मया देयः (द्व्य-)शेषः कियान्वतंते. 3 विवेचनं: विगणनं, सम-तोलनं. 4 तल्यता, समानभारता. = 1. रे. तल्य 10 (तुलपति); ' b. accounts ' समी क् 8 U, जुष् c. 2 (In thought) विविच 7 P; विक्रुप् c.=v.i.दोलायते(D.)=ed, a. हुलित. 2 तुल्यभार, समीकृत, 'b.sheet', संक्षिप्तनणनालिखः, देयादेयशेषदशेकं गणना-पत्रकं.

Balcony, ह. वरंड:, प्रश्रीय:, वितर्टि-र्टी 🏸

Bald, a. वि-अ-केश (शी 🎷), संह, खराति. 🏖 अनावृत, नग्न, असंस्कृत. उ असम्य, अशिष्ट, अलंकारहीन.

Baldrick, s. मेखला, कांची, रस(श)ना. 🙎

राशिमंडलं, ज्योतिश्वकं.

Bale, हे. भांडं, भारः; द्रव्यपोटिलिका. 2 क्लेकाः, विनाश:. = ६ १ जलं उत्सिप् 6 P. =ful, a. सशोक, क्रेशार्त, दुःखित. 2 माणहर (री र्र.), विनाशिन्, See Deadly.

Balk, e. t. See Baffie. = s. सेतु:, सेतुर्वध:. Ball, ह. कंदुक: (for playing); गोल:-ल, वर्तुल, मंहलं, 'eye b. 'तारा. 2 ऋत्यक्रीडा, 'b. room ' ऋत्यरधानं.

Ballad, s. गीतं, गीति f., गानं; ' b. singer.' गायकः.

Ballast, 8. पोतस्थेर्यक्रव्यं.

Balloon, ह. विमान, आकाश-व्योम-यानं.

Ballot, s. गुदि(लि)का.

Balm, ह. गुन्गुलः, वृक्षनिर्यासः. 2 प्रश्नमः, शांतिः f. =y, a. सुरंभि. 2 तापहर (री f.), शांतिद्र, उपशमक.

Balsam, 8. विलेपनं, अभ्यंजनं. नंट, त. स्निम्ध,

Baluster, s. लघुस्तंभ:.

Balustrade, ४. लघुस्तंभपंक्तिः 🏳

Bamboo, ए. वेणुः, वंशः, कीचकः (sounding b.).

Bamboozle, See Cheat.

Ban, s. चोंपणं. 2 अभिशापः, आक्रोशः. 3 नि-प्रति-वेधः. 🗝 ं रः अभिशप् 1 U, प्रतिषिध् 1 P.

Banal, a. क्षुद्र, लघु, तुच्छ.

Banana, s. कदली, तृणसारा, गुच्छफला.

Band, 8. वंध:, पाशः, वंधनं . 2 समूहः, श्रेणी. 3 दलं, गुल्मः-लमं (of troops). 4 तूर्यसमूहः, वादित्रगण:. = v. समिल 6 P, संयुक्त 10 See Assemble.

Bandage, ४. धंधः, बंधनं, पद्यः, आवेष्टनं.

Bandit, ह. दस्यु:, चोर:, स्तेन:.

Bandy, ए. १. इतस्ततो विक्षिप् 6 P. 2 विनि-मे 1 A; 'b. words ' वाचा उत्तरं दा 3 U. -legged, a. प्रज्ञु, यगतजानु. -४. वकाग्रयदि∫•

Bane, ह. गर:-रं, विषं. 2 (fig.) नाश-अन-र्थ-मूलं, क्षयकारणं, विनाशहेतुः, आधिः; वामाः कुलस्याधय: (S. 4.) ' are a b. to the family. ' -ful, a. विदान्वित, विनाशिन्, विनाशन -

Bang, v. t. मह 1 P, तइ 10, अभि-मति-हन्द 2 P. = 8. आचातः, प्रहारः, कराघातः.

Bangle, ८. वलय:-यं, केकणं.

Banian, See Banyan.

Banish, v. t. वि-निर्-वस् ८., प्रवद् ८. 2 नि-राकृ 8 U, निः-उत्-स् c., अपानुद् 6 P, निरस् 4 P; 'the thought was b. ed from his mind 'सा चिंता मनसो निरस्ता. = ment.

s. विवासनं, निर्वासनं, पन्ना(व्र)जनं. 2 नि-

राकरणं, निरसनं.

Bank, ह. तीरं, कूलं, तटं-टी, रोधस् गुन्, कच्छः 'the other b. 'पारं; 'sand b' सेकतं. 2 धनागारं. = ». l. कूलेन परिवेद 1 A or c. =er, s. धनागारपतिः; श्रेष्ठिन् m., कुसीदिकः. Bankrupt, ह. ऋणदान-ऋणशोधन-अक्षमः,

सर्वस्वच्युतः, परिक्षीणः, निर्धनः. =६५, 8. परि-क्षीणता, ऋणशोधनाक्षर मा, &c.

Banner, ह. ध्वजः, पताका, केतनं, वेजयंती,

Banns, 8. विवाहघोषणा.

Banquet, ह. विशिष्टभीजनं, स्वाद्वजभोजनं. -v. t. मिटाचै: भुद्ध c. or संतुष् c. -v. i. विशिष्टाकं मुद्ध 7 A or भक्ष 10; the horses were b. ing upon the grass 'अश्वास्तृणं चथेष्टं भक्षयंत आसत.

Banter, e. t. भर्त्स् 10 A, निंद् 1 P, अधिक्षि-पू ते P. 2 अव-वि-उप- हसू 1 P. -8. निंदा,

अधिक्षेपः, अवहासः, &c. Bantling, s. See Baby.

Banyan, इ. वटः, न्ययोधः.

Bar, ह. अगेलं-ला, अगेलाबंधः. 2 पत्यूहः, अंत-राय:, 3 ज्ञालाका (of a cage). 4 दंड:; 'iron b. ' लोहदंड:, लोहपिंड:. 5 सेकतं. 6 न्यायसभा. =0. t. नि-पाति-रुध् 7 U, नि-प्रति-पिध् $1\ P$, निराकु $8\ U$, निरस् $4\ P$, निद् c. or निवाह 10. 2 अगलेन बंधू 9 P.

Barb, s. कण:, जूलाग्रं. 2 अश्वतन्तुत्रं. -ed,

a. किणिन्

Barbarian, ह. ग्राम्य:, असम्य:. 2 म्लेच्छ: ; यवनः, किरातः. 3 विदेशिन् 🕬 -, वेदेशिकः.

Barbarous, a. बेंद्रेशिक (की f.). 2 अशिए, असम्य, अश्लील. उ निष्ठर, क्रूर, निर्द्य. निर् ado. झूरं, निष्ठरं, निद्यं, श्वापद्वत्, पशुवत्. -Barbarity, 8. निष्ठरता, चुशंसता, कौर्य, असभ्यता, अशिष्टताः

Barber, s. नायितः, शौरिकः, श्वरिन् m.; 'b.' s wife ' नापिती; ' b.' s business ' नापित्यं.

Bard, s. वंदिन m., वैतालिकः.

Bare, a. अनावृत. शून्य. 2 केवल, मात्र in comp. ; 'on the b. ground ' अध्यवधा-नायां भूमात्रेव (Ka. 151). 3 विवस्तः, 'b. footed ' पादुकाहीन, अनावृतपाद ; ' b. headed ' अनावृतशिरस ; ' b. faced ' निलंज्ज, पृष्ट; ' thread b. ' (clothes). जीणानि वासांसि. =c. t. नग्नीकु 8 U, विव-सीमु; उच्छद् 10. 2 उत्सुष् 1 P. -ly, adv. मार्त्र, केवलं. 2 कथमपि, कटेन, कुच्छ्रेण. =ness, ३. झून्यता, विवस्रता. 2 क्षीणता, देन्यं.

Bargain, s. संतिङ् f., समयः, अम्युपगमः, a b. was struck 'इति समयः छुतः; 'bny the horse, it is a good b. 'स्तीकमूल्यन लम्यतेयमभ्यः क्रीणीिह ताषदेनं; 'in the b. ' अपि, अपरंच, 2 पणः, विपणः, क्रयविक्रय-नियम:. =v. t. पण् 1 A, व्यवह 1 P.

Barge, s. केलिनौका. 2 तराखुः, बहिन्नं. =ाग्रधा, नाविकः, पोतवाहः.

Bark, इ. त्वच् f., वल्कं, वल्कलः-लं. 2 पोतः धुदनोः, तरीः. -ः . ं. बुद्ध 1 P, 10; ' dogs b. at the moon 'श्वान: शशिनं वीक्य बुक्त-यंति; भष् 1 P. =0. t. त्वन्तं-त्रहके-अपनी 1 P or निष्कृत् 1 P. -ing, s. बुझनं, भएणं. -y, a. बाल्कल (ली f), त्वङ्गमय (यी f).

Barley, s. यव:, प्रवेट:; 'b. broth ' यवसुरा-रं; 'b. corn ' यव: ; ' unripe b. ' कु-ल्मापं; 'b. water ' उद्मंथ:.

Barm, ३. सुरा-मद्य-मंहः.

Barn, ८. क्रुञ्जूलः, धान्यागारं, धान्यसंग्रहस्थानं.

Barometer, है. आकाशतोलनयंत्रे.

Barrack, s. सेन्यावास:, सेन्यागारं. 🗝 👈 से-न्यागारे स्था C. (स्थापयाति) O दिनवस् C.

Barrel, s. दीवेगोलाकारं काष्ट्रपात्रं. 2 (Of guns) नाहि-ही f., नालि-ली f.

Barren, a. वंध्य (lit. and fig.). 2 ज्यर्थ, मोघ, निष्फल, 3 (Ground) असुर्वर, अ-शस्यपद, मरुस्थलं-ली. 4 श्रून्य, रिक्त. =ness, 8. वंध्यत्वं. 2 वेयथ्ये, शुक्कता.

Barricade, ३. प्राकारः, घ ः-प्रं, प्राचीरं. 🗝 ा वि-प्रति-रुध् 7 U, See Obstruct.

Barrier, s. वृति j., वयः-मं, प्राकारः. 2 सीमन् f-, सीमा, पर्येतः- तं. 3 विञ्चः, प्रत्यूहः, अंत-रायः, व्याघातः.

Barrister, s. उत्तरवाहिन् m., परार्थ वक्तु m.; स्मृतिशास्त्रकुशलः.

Barrow, 8. जूकर:. 2 उन्नतभूभाग:. 3 शकांटेका. Barter, क विनिमयः, प्रतिदानं, परि(श)वर्तः-=o · l · विनि-मे 1 A, परिवृत् c.; ' b. ed for 5 cows ' पच्छ (गृहं &c.). 🗝 ं भांहवि-निमयेन वाणिज्यं कु 8 U, व्यवह 1 P.

Base, a. नीच, अनार्य, खल, दुष्ट, कद्र्य, ज्य-न्य, अधम, नि-अप-कृष्ट. 2 विजात, हीनजाति, अनभिजात, अकुलीन्. 3 कृपण. 4 (Notes) धीर, गंभीर; 'b. metal ' कुटवं. = अधी-भागः, मूलं, तलं, उपष्टंभः. 2 मुर्घन् т., भूमि f. 3 वास्तु n.; पोट:; 'based on 'ex. by मुल in comp.; 'delusion b. ed on ignorance : अज्ञानमूलका अांति:. =ly, adv. नीचतया, अधम &c. =less, अ. निर्मूलक, निराधार, अमुल. =ness, ह. अधमता, अना-येता, निकृष्टता; अकुलीनता, वैजात्यं; गांभीये.

Bashful, a. व्हीमत्, लज्जावत्, सत्रीड, त्रपित, सलज्ज, शालीन, सत्रप, दिनीत, भीरु. 📲 🏸 ado. सलज्जं, सत्रपं, सबीहं; ' his face b. bent down ' लज्जाचनतसुखः. त्रयाधीसुखः. =ness, ६ लज्जा, त्रपा, ऱ्हीः; वीडा , शालीनता, विनयः, भीचता.

Basil, ह. तुल्सी, कुटेरकः, पणांसः.

Bosin, ह. भांड, द्रोणी. 2 जलाशयः, तडागः, कासार:. 3 आलवाल, आधार:, आवाप:, आवालं. 4 खातं. 5 सारेत्तदप्रदेशः, रयपथः.

Basis, मूलं, यानि 🥕 ; आधार:.

Bask, v. i. सूर्यातपं नि-आ-सेड् 1 A; b. s in the morning sun ' वालातपं निषवत.

Basket, s. मंजूपा, पि(पे)टक:, करंड:, कं-होल:. -maker, s. वैणव:, वैदलकार:. =work, s. वेदलं.

Bass, s. See Base 4. 2. कर: 'b. relief '

मतिच्छाया.

Bastard, u., s. जारज, कुंड, कुलटोत्पच; कॉ-लहेय, कानीन, विजन्मन्, दासीपुत्रः (त्री f.), विजात.

Baste, v. t. लगुडेन तड् 10 or यह 1 P or आह्न 2 U. 2 सिच् 4 P. -Bastinade, s. लगुडायातः, गदापहारः, ताइन.

Bastile, s. प्राकारयुक्तं दुर्गे.

Bastion, s. चन्र:-मे.

Bat, s. जतुका, अजिनपत्रा, परोण्णी, तैलपायि-का. 2 यप्टि f., गदा, लग्रहः.

Batch, s. गण:, संघ:, समूह:.

Bate, See Abate.

Bath, 8. स्नानागारं, स्नानकुड, अवगाहनस्थानं. Bathe, v. i. स्ना 2 P, मस्त्र 6 P. (loc.); गाह 1 A, वि-अव-गाइ (with acc.). =v. t. स्ना c. (स्ना-स्न-पयाति); प्रक्षन्त्र 10, धाव् 10; अ-भिषिच् 6 P, निमस्ड c. (मज्जयति).-ing, 🖇 स्नानं, निमञ्जनं, अवगाहनं, अभिषेकः. 🗝 . स्नानीय: 'b. cloth 'स्नानीयवर्धः

Bathos, s. नीचता 2 गांभीय.

Bating, prep. See Except.

Batlet, s. राजकपश्चक्तः काष्टसदूरः.

Baton, Batoon, s. दंड:, गदा, यप्टि f., लगुड:. Battalion, s. ग्रुल्म: लमं, वाहिनी, सैन्यदलं.

Batten, v. i. आरथे 1 A, स्कास् 1 A; the wolf b. s on the lamb' अजा (मांस) भक्षणेनात्मानमाप्याययतिः उदरं भू 3 U. =0. 1. ट्ये c., संबुध् c. पीन a. कु 8 U.

Batter, v. t. मृद् 9 P, चूर्ण् 10, मंथ् 9 P, नि-हिपय 7 P. प्रभंद 7 P. -y, 8. मर्टन, पेपण, 2 कामानश्रेणी.

Battle, ८. युद्धं, रण:-णं, समरः, संग्रामः, संख्यं, पधनं, आहवः, आजि f_{\cdot} , समिति f_{\cdot} , युध् f_{\cdot} , ' b. array ' ब्यूहः, सैन्यविन्यासः; 'b. axe' परजा: ; ' b. cry ' सिंहनादः, क्ष्वेडितं; ' b. field 'रण-समर-& म्सि f., रणांगणं. =v.i. युष् 4 A. -mant, इ. सच्छिद्रः शकारः, भित्ति 🏂

Battue, s. संकुलक्धः नियुद्नं-

Bauble, ह. अल्पसूल्यं आभरणं, अल्पार्धे की-

Bawd, 8. कुहिनी, दूती, शंभली. = y. 8. दूती-कार्य ; कुद्धिनीकर्मन् ग. - y, u.गर्हित, अशुद्ध,

अविनीत, नीच, 'bawd-house ' वेश्याअमः वेशः.

Bawl, v. i. आ-उत्-सुद्यु 1 P, उच्चे:-तारस्वरेण शब्दायते (D.); रह् 1 P, नद् 1 P, उद्घुष् 10. -er, ह. आ-उत्-क्रोप्ट m., उद्योषकः. ≕ing, ६. उल्क्रोशः, उच्घोषणं.

Bay, a. पिंग, पिंगल. ~v. i. See Bark, ~s. खातं, वेक: ; 'turn to b. ' ' atand at b. ' शत्रोरभिसुख स्था 1 P; 'b. aalt: 'समुद्रलक' णं, संधर्वः

Bayonet, s. निश्चित्रः, गुलिकामक्षेपणीसंसक्ता

छरिका.

Bazar, s. आपणः-णं, पण्यत्रीधिका-वीधी, वि-

पणि-जी 🏸, हट्टः, निपद्या.

Be, v. i. सू 1 P, अस् 2 P, बृत् 1 A, विद् 4 A; ' b. it so ' भवतु, एवं-तथा-अस्तु. =Being, भावः, अवस्था, वृत्ति f., अस्तित्वं, सत्ता. 2 भूतं, सत्व:- त्वं; 'rational b. ' सचेतनः, प्राणिन m.; 'corporal b.' शरीरिन m., देहिन m.; 'Supreme B.' परमेश्वरः, पर-मात्मन $m \cdot 2$ जन्मन् $n \cdot$, संभवः, उत्पत्ति $f \cdot$. -a. सत्, वर्तमान : 'b. that ' यतः, यस्म त : ex. by abl. or instr. of nouns.

Beach, s. (समुद्र-) तीरं, कूलं, वेला, तटं-दी. =y. a. तदयुक्त, कूलमय (यी f.).

Beacon, s. आकाशदीप:, महोल्का.

Bead, s. मुली, मुस्कित ; 'a string of b. s ' माला; हार:; 'a rosary of b. s;' जप-अक्षमाला; 'telling b. s' जपमालां गण 10. =man, s. जपकरणे नियुक्तो जनः.

Beadle, ८. दंडधर:.

Beak, ८. चंचु f., चंचू:, मुखं, तुंह:-हं.=ed, a. चंचुमत्, तुंडयुक्त. 🗝 , 🍪 काचपात्रं.

Beam, s. तुला, स्थूणा; 'of a balance ' दंह:, यप्टि f .; ' of a carriage ' धुद् f . 2 किरण:, अंडा:: See Ray. =v. i. मोत्-वि-लस् 1 P, स्फ्रा 6 P; 'a face b. ing with joy ' सदा विलसदाननं. -less, u. निष्मभ, निस्तेजस, -y, α. भारवत्, भाष्ठर, देदीध्यमान, अंश्रमत. Bean, इ. मापः, शिविकः.

Bear, v. t. वह 1 P, ਜੀ 1 P. 2 ਬੂ 1 P, आਲਂ-बू 1 A, भु 3 U (राज्यभारसवाह-बभार) 3 सङ् 1 A, मूण् 4 P, 10, क्षम् 1 A.4 मस 2 A; उत्पद् C., जन् C. (जनयति); 'Satyavati bore two sons to the king ' चूपेण' सत्य-बत्यां पुत्री जाती, उत्पादिती, दूपः सत्यवत्यां पुत्रावजीजनत्: the same sense ex. in स नैवधस्य सुतायां धुत्रसत्याद्यामास (R. xviii. 1) 'he had a son by the daughter '&c. 5 (Cherish) y 3 U, y 1 P; 'I b. no malice to you' त्वीपरि हेषं न धारयामि, ा न त्वं मम हेषपात्रं-स्थानं: he bore himself bravely on the occasion 'तस्मिजवसरे तेन साधु आचरितं. धीरं विकातं ; ' b. witness ' साक्ष्यं दा 3 P

(with gen.) ; ' b. company 'सहचरः (री f.) भू 1 P; 'b. name ' नाम भु 3 U, or भू 10; व्यपदेश मज् 1 A; (एवंव्यपदेश-भाजिन: U. 6); 'b. fruit 'सफलीभू, फल् 1 P; · b. in mind ' चित्ते अवधु 10, मनिस क, अनुस्मृ 1 P, = अस्तः, भल्लकः, भालुकः. -Born, a. जात, उत्पन्न, प्रस्त, संभूत; to be b. 'जन 4 A; उत्पड् 4 A; प्रस् pass., उन्ह् 1 P, संमु; 'was b. in the form of a dwarf' वामनस्थेण जात:-अवतीर्ण:. =back, v. i. परा-प्रति-नि-हृत् 1 A. =down, v. t. अपाकु 8 U; पराजि 1 A, निपत् c.; 'bore down all opposition' सर्वमंतरायमपाकुवेन्--on, v. i. See Apply. -out v. t. (fig.) हृहयति (D.); समर्थ् 10. =up, v. उद्गृह c., उत्तंश् C., as in झिटिति घटनोत्तिभितमिव (U.3). 2 सह 1 A; 'b. under grief' दु:ख-प्रतिकारं कुर, शोकवशं मा गमः. =er, 8. वाहः, हरः, वाहकः, in comp. वार्ताहरः 'b. of news ' =ing, 8. अवस्थानं, स्थिति f. 2 इचि f. यतेनं, आचरगं, रीति f.

Beard, s. इमश्र "., कूर्व; मुखरामन् n; wearing long b. s. 'दीपेक्सची: (pl.). 2 श्रूकं, किंशाचः. 3 फाउं, कर्णः. = 0. t. न्यक्क 8 U, समक्षं अत्रज्ञा 9 U or निर्भत्स् 10 A or अ-धिक्षिप् 6 P. -ed, a सरमश्र; रमश्रल, कूचे-धर &c. =less, a इमश्रहीन;अजात-अनुद्धिन-

-इमश्च- 2 अशासन्यवहार.

Beast, इ. पशुः, मृगः, जतः ; 'b. of prey ' श्वापदः; 'b. of burden' धुर्यः, धुरीणः ; b. in the form of man , नरपडा:. -ial, =ly, a. पशुतुल्य; जवन्य, पशुशील.

Beat, 8. आयातः, पहारः ; ताइनं 2 स्पंदनं, स्फरणं. =0. t. तड्र 10, प्रह 1 P, तुद् 6 P, अनिहन् 2 P, आहंन् 2 A, (आहतायां पया-णभेगी). 2 (defeat) विद्वस c., भंजू 7 P, पराजि । A, पराभू 1 U. 3 आलुद्ध ७., च्यूर्य 10: = धः स्पंड्-कंप्र-वेष् 1 A, स्कुर् 6 P; 'b. very fast' धमधमायत (D.). -down, निपत् :: (price) न्यूनीका, -into, ताइनेन के Or निर्मा 8 A: ' I shall be thee into a good boy ' ताहियत्वा ताहियत्वा त्वामहं विद्वांसं करिज्यामि -011, विद्व c., प्रतिहन्. -about the bush, (lit.) वर्न ग्रह 9 P or अलुङ् -0; (fig.) अवस्तुतमा-लप् । P. See Bush.

Beatify, v. t. परमानंदं दा 3 U. 2 अमरेषु गया 10, स्वर्गीयले!कमध्ये आहतु ए. =ic, a.

अपवर्गद्, मोक्षत्रद्.

Beatitude, इ. मोशः, गुक्ति र्, निःश्रेयसं, अपं-बर्गः, निर्वाणं, परमा गतिः, केवल्यं, 'desirous of b. सुनुद्ध:.

Beau, s. सुवैश्:, सुभगंमन्य:.

Beauty, ह. सींद्री, चारता, लावण्यं, शोमा, कांति 🏞 रूपं, रमणीयता, अभिरूपा,मनोज्ञत्वं,

श्री:, लक्ष्मी:. -Beautify, v. t. जुम् c., भूव 10, अलंक 8 U. -Beautiful, Beauteous, a. सुंद्र (री f.), रस्य, रल-णीय, कांत, मनोज्ञ, सुरूप, लावण्यवत्, रुचिर, शोभन, चार (वी f.), मंजुल oft ., by हु in comp.; सुमुखं-सुरुथलं. -ly, adv. साध्र, संदरं, सुरहु, स in comps.

Beaver, 8. शिरस्त्राणभागः.

30

Becaim, v. t. निर्वात a. कु 8 U, प्रशम् c. (शमयति): See Calm.

Because, conj. इति, हि (not at the beginning of a statement); यत:, यत्; more oft. ex. by कुत:, ऋस्मात् with abl.; by abl. or instr.; 'b. be is liable to the charge of inequality and cruelty ' (नेश्वरो जगतः कारणमुपपद्यते) कुतः वैषय्य-नेव्यवसंगात 'b of 'ex. by instr. or abl.; हेतो:, कारणात्; 'b. of this' इति हेतोः.

Beck, s. संजा: संकेत:. =011, v. t. शिरसा-ह-स्तेन संज्ञां-संकेतं दा 3 🗸 . 2 संज्ञया आहे

Become, v. i. \ 1 P, \(\dag{d}\) 4 Λ; \(\frac{1}{2}\) A, जन् 4 A; in majority of adjectives ex. by nouns with नम्, भाष &c.; ' became dejected' विषादं गतः, विषण्णो वसूवः 'b. 8 hated ' द्वेच्यतां याति: 'became amazed' विस्मयमापेदे; ' b. ing curious ' समुपजात-कुत्हलः, ' what became of the queen Sita ' सीतादेव्याः कि वृत्तं (U. 2), किम-भवत्.-v. l. युज् pass., उपपद् 4 A,(with loc.); gen. ex. by अनुरूप, सहश (शी f.), उचित, उपपन्न (all with gen.); ' does this b. thy matted hair ' किसिदं जदानामनुरूपं, युक्त-सहशं &c. -ing, a. उचित, अञ्चलप, युक्त, उपपन्न; 'it is b.' सांप्रतं.=ingiy, ado. यथोचितं, यथाई, युक्तं, अनुसर्पे.

Bed, ८. शय्या, शयने, तल्पः ल्पं, सस्तरः, शय-नीयं, 'leave the b. 'संच श्रूटयां, 'confined to b.' 'b. rid' श्रूटयागत, श्रूटयाग्रस्त ; 'polluter of other's b. ' पारत्तिपकः, परतल्पन: ; 'go to b. 'स्वप् 2 P, शी 2 A; 'b. chamber, ' b. room ' श्वनागार, श्यनगृहं, वासगृहं ; 'b. clothes 'शय्योप-स्कराः ; 'b. sheet ' श्यनास्तरणं, उत्तर-च्छद्ः ; 'b. stead ' पर्यकः, खट्ठा, संचः 2 (of a river) मध्यं, रयपधः 3 कलकः.. -Bedding, ह. झटयोपकरणं, श्यनसामग्री.

Bedash, Bedaggle, See Stain.

Becaub, See Daub.

Bedeck, v. t. विभूष् 10, See Adorn.

Bedew, v. t. आद्दीक 8 U, क्रिट् c., प्रीक्ष् 1 P, सिच् 6 P.

'Bedim, v. t. मलिनीकु 8 U, कलुपीकु; 'eyes b. ed with tears' वाष्प्रकारकलु-वा दृष्टि (S. 6).

Bedizen, v. t. परिष्कु 8 U. See Adorn, Bediam, s. उन्मत्तानां निवासः, वातुलालयः.

=a., =ite, उन्मत्त, वातुल.

Bee, इ. आलः, भ्रमरः, द्विरेकः, शिलीसुखः, भृंगः, मधुक्तरः, पद्यदः, ' honey b. ' सरघा, मधु-मक्षिका, ' b. hive ' मधुकोयः, ' bees wax' मधुजं, शिक्थं.

Beef, s. गोमांस.

Beer, s. यवसुरा-रं, यवसद्धं.

Beetle, s. पिंगकपिशा. 2 सदूरा. ৹v. i. See Jut.

Befall, v. t. आ-समा-पत् 1 P; ' such incidents b. worldly persons ' आपतंति हि संसारपथमवतीर्णानामेते हसांताः (Ka. 175): उपस्था 1 U, उपनम् 1 P (with gen.); सस्यात्यंतं सुखसुपनतं दुःखमेकांततो वा (Me. 109) संपद् 4 A, बद् 1 A.

Befit, v. t. Become.

Befool, v. t. व्यासह ८., विश्रम् ८. (श्रमणती).
Before, prep. (Time) प्राकृ, पूर्व, अर्थाक्, (with abl.). 2 (Place) पुरः, पुरतः, अशे, अश्रतः, पुरस्तात् (with gen.); समक्षं, साक्षात्, प्रत्यात् (with gen.); समक्षं, साक्षात्, प्रत्यात् (place) See above. 2 (Time) पूर्व in comp.; 'not heard b. 'अश्रतपूर्व. =conj. यावत् न-तावत्; 'study your lesson b. he comes 'याव्यत् नायच्छित तावत्पाटमधीण्यः, एकस्य दुःखस्य न यावद्तं गच्छामि तायद्द्वितीयं स-स्परियतं मे; 'b. hand 'प्राचेन, पूर्वमेन; मथमनेव, अशे, 'b. mentioned 'पूर्वोक्त, प्राग्रकः; 'as b. 'यथा पुरा, यथापुर्वः, पूर्ववत्, 'in times gone b. 'पुरा, गतकाले.

Befoul, v. t. दुव् c. (दूवयति), See Stain. Befriend, v.t. अनुबह् 9 P; उपक् 8 U,

साहाडवं कु (with gen.),

Beg, v. i. भिश्च 1 A, भिक्षादर्न कु 8 U, भिक्षां याद् 1 A. = v. l. अंजलिं बद्धवा-पाद्योः पतिरवा विज्ञा (ज्ञापयति) or निविद् c. 2
याद् 1 A: अभि-य-अर्थ् 10 A; 'b. s. to
say 'विज्ञापयति; 'b. favour of 'यसद्
c., अञ्जनी 1 P. = ging, s. याच्जा, पार्थना.
2 भिक्षा, भिक्षादर्न. = Beggar, v. l. द्रिद्री
कु 8 U, सर्वस्वं ह्व 1 P; 'b. s description ' वर्णनातित. s. — प्रार्थकः, अर्थेन् m.,
भिक्षः, याचकः, द्रिदः. = ly, c. निर्धन, कुपण.
2 नीन्त, अपकृष्ट. = y, s. दैन्यं, कार्पण्यं, द्रारिद्रा, भेरुपं.

Beget, v. t. जन् c. (जनयति): उत्पद् c.; प्रस् 2 A, मुज् 6 P. -ter, s. जनकः, उ-त्पादकः, जनियृतृ m.

Begin, v. t. आं-आ-रभ् 1 A; प्र-उप-क्रम् 1 A, प्रस्त 2 U, (प्रस्तुपतां भोः), प्रवृत् 1 A;

the wind began ' वातोधेसरीभूत्. =ner, s. आरम्धू m., नवच्छात्राः. =ning, s. आर्भः, उपक्रमः. 2 आदि m.; ' having no b. ' अनादि. 3 मूलं, योनि f., प्रभवः; ' b. with ' आदि-आय- in comp.; 'in the b. ' आदी; ' from the b. ' आयुलात्, आदितः; ' God has neither b. nor end' अनायनंत ईप्रवरः.

Begird, v. t. परिवेद्द् 1 A or c., अवरूप् 7U, आ-परि-इ 5 U; बलय, रसना, in comp,; समुद्रसना-उद्धिबलया-पृथ्वी 'earth be-

girt by sea '.

Begone, interj. अपेहि, अपसर, अपयाहि. Begrease, v. t. इसया लिप् 6 P, or ज्ञि-ग्धीकु 8 U.

Begrime, See Soil.

Begrudge, See Envy, v. t.

Beguile, v. t. त्रिजुड् с., आतिवह с. (of time) (क्षथाभिदिवसमस्यवाह्यत्). 2 व्याखह् с., वंच् 10, विप्रलभ् 1 Å, आकृष् 1 P; प्र-वि-लुभ् с.

Behalf, (on or in) अर्थ, अर्थ, हेतोः, कार-

णात्, कृते (with gen).

Behave, v. i. आचर् 1 P, वृत् 1 A, व्यवह 1 P; See Act. 2 वृत्ति कु 8 U, अनुद्रा 1 P; ' well b. ed ' सदाचार:. -Behaviour, s. आचार:, वृत्ति f., व्यवहार:, चेटितं, चारतं, आचरणं.

Behead, v. t. शिर: (n.) छिद् 7 P or कृत् 6 P. -ing, s. शिरच्छेद: ; worthy of b.' शीर्षच्छेय:.

Behest, Sec Command (s.)

Behind, prep. पश्चात्, पृष्ठतः, (with gen.)
अञ्च (with acc.); 'concealing his
body b. the creepers ' लतांतरित-लताच्याहितविग्रहः; 'he is far b. (backward)'
मंदः, मंद्धीः; 'b. the scenes' नेपच्ये. -adv.
पृष्ठतः; 'from b.' पश्चादेत्य, पृष्ठेनागत्य 2
अवरतः, अधस्तात्. 3 दूरे, दूरतः; 'b. part'
पश्चाहेशः, पृष्ठं, नितंयः.

Behold, v. t. हुन् 1 P, ईक्ष् 1 A; See See. en, a. उपक्रत, कृतोपकारेण पराधीन.

=er, s. प्रेक्षकः, द्र्ककः, द्रष्ट m.

Behoof, ह. अर्थः, फलं, बृद्धि f., लाभः.

Behove, v. t. Ex. by pot. pass. part. pot. mood, or अर्ह 1 P; 'it b. s thee to assist me' त्वया मम साहाट्यं कर्तव्यं, साहाट्यं कर्तामहीस &c., See Become, v. t.

Belabour, v. 4. See Beat.

Belate, v. i. चिराय or चिरयू D.

Belay, v. t. प्रति-उप-इध् 7 U.

Beich, v. र उद्दम् I P, उद्यू 6 P. =ing, s. उद्दमनं, उद्दिरणं, उद्गरः.

Belenguer, See Besiege.

Belie, v. t. अमत्यं आरुद् c. (रोपयति);
मिध्याभियोर्य कु 8 U; परि-अप-वह 1 A.

Belleve, v. t. विश्वस 2 P, (with loc.), अद्धा 3 U (with loc. of person and acc. of thing); प्रति-इ 2 P. (with acc.). 2 संपू ८., तर्जू 10, मन् 4 A.=er, s. विश्वासित क., अद्धालुः, अद्धान्तितः. =Belief, s. विश्वासः, विश्रमः, पत्ययः, 2 अद्धा, आस्तिक्यसुद्धि है. 3 मति है., सुद्धि है., 'it is my b.' इति मे मतिः or मतं, इत्यहं मन्ये.

Belike, ade अपि नाम, किंस्वित्.

Belittle, v. t. लघुक 8 U.

Bell, इ. घंटा; 'sinall b. ' किंकिणी; 'b. metal 'कांस्यं, पीतलोहं; 'b. clapper ' घंटावादकः.

Belladonna, इ. कंटकारिका.

Belle, s. सुंद्री, स्तपवती श्री; सुभगमन्या.

Belies letters, ४. बाह्ममर्थ.

Bellicose, a. कलड्बिय,-शील, रणोत्सुक, खुरसु.

Belligerent, a., s. यद्धसमर; योधनशील,

Bellow, v. i. नद् 1 P, निनद्, गर्क् 1P, रस् 1 P, रद् 1 P, नर्द 1 P. ⇒ing, s. गर्जित, निनादः, गर्जनं, रसितं.

Bellows, s. भखा, हुति f., भखी, चर्मपसेविका.
Belly, s. उदरं, जठरं, हुदं, कुक्षिः; 'b. ache'
अदरश्लान्तं; 'p. full' आकंठः उदरपूरणं
(अ.); 'b. bound' आनद्धः; चद्धोदरः, 'b.
god' उदरंभिरः, औदरिकः; 'b. worm'
किमिः; कृमिः.

Belong, v. i. अस 2 P, विद 4 A, सू 1 P, with gen.; or by an adj. from noun; 'this book helongs to me' ममेदं पुस्तकं, or मदीयमेतत् पुस्तकं, 'b. ing to spring 'वासंतिक (की f.); 'b. ing to the king; 'राजकीय. 2 संबंध pass.; 'this does not b. to you 'नायं तव ज्यापार:.

Beloved, a. त्रिय, इप्ट, द्वित, वल्लभ; 'b. person' द्वितजनः, &c.

Belt, ह. मेखला, रस(श)ना, कांचा. =0. t. मेखलारूपेण परिदृ 5 U or परिवेच्द्र 1 A.

Bemangle, See Mangle.

Bemire, v. t. पंकेन मिलनयित (D.). or दुष्

Bemoan, See Lament.

Bench, s. पीठं; फलकाः; 'b. of justice' धर्मासनं, व्यवहारासनं

Bend, v. t. नम् c. (न-ना-मयित), अव-आ-वस् c. (नमयित), नमीकु 8 U, आवृद्ध् 10,

बक्तीक, भुज्, वि-आ°-, 6 P; ' bent under the load of breasts ' कुचभारानाभेता. स्तनभरंग नम्रतानानीता, स्तनभारेगाविज्ञताः b. the brow बूमेर्ग कु; he bent his mind again to his task 'स पुनराप स्व-कार्ये मनोन्यद्धात्-वर्षध-न्यवेशयतः . b. to one's will ' बशीकु. =0. i. आ-अव-प्र-तम् 1 P, नम्र-लीन- a. भू 1 P, ' trees b. down under the load of fruits ' भवंति नद्रास्त-रवः फलागमैः (S. b) =Bent, a. आनामितः ना-न-मित, आश्रुग्न; प्रचण, प्रह्न, आवर्जित; ' b. on' कुत्तिश्वय, सुनिश्वय, कृतसंकल्प, विहित-भतिज्ञ; 'eagerly b. on killing each other' परस्परवधोद्यती. 🤏 नति 🏸, वकता, जिह्मता. 2 वंकः, पुटभेदः. 3 शीलं, वांछा, निश्रयः, प्रज्ञति 🏸 अभिनिवेशः, 🖃 📆 🕏 . नति 🏳 नमनं, अवनमनं.

Beneath, prep., adv. See Below.

Benedict, s. नदोढ़:, नवपरिणीत:.

Benediction, s. आशिस् f., आशीवाँदः; नांदी

(in dramas); आशास्यं, f. धन्यवाय:. 2

स्तवः, स्तृति f. =Benedictory, a. मांगलिक (की f.); b. stanza ' नांदीश्लोकः;
नांदी.

Benefaction, s. उपकारः, उपकृतं, हितं.

Benefactor, s. उपकर्तृ m., उपकारिन् m., हितकृत् m., उपकारिन् क.,

Benefice, s. धर्माशिक्षकवृति f.

Beneficence, इ. उपकारहािलता, परीपकारः, उपकारः, हितं, द्या, कृपा, त्यागिता.

Beneficent, a. दान-त्याग-शील, परोकारिन, उपकारपर. 2 (thing) हितकर (री f.), हितकारिन, हितावह.

Beneficial, a. हित, हितावह, उपकारक, लाम-जनकः कल्याणकारक, सुखपदः

Benefit, s. उपकारः, हितं, अद्ययहः. 2 फलं, लाभः, 'for public b. ' जनहितार्थः - . t. उपकृ 8 U, अद्यह् 9 P, हितं कु, लाभं दा 3 U.

Benevolence, इ. परिहितेच्छा, परीपकारिता, द्या, कृपा, उदारता, -Benevolent, a. हितेथिन, उपकारपर, परीपकारशिल, दयाल, परिहितेच्छ. -ly, adv. परिहतेच्छया, कृपया, दयापूर्व.

Benight, v. t. तमसा आच्छद् 10. -ed, a. तमसा आच्छद् 10. -ed, a. तमसा क्षांत; (fig.) अज्ञानतमोद्रत.

Benign, Benignant, a. द्यालु, फ्रेमपर, सदय, सुखपद, कुपालु. -ity, s. द्या, भीति ., कुपा, अनुभद्दः, दयालुत्वं.

Benison, ह. आशिस् f., आशीर्वादः.

Benumb, v. t. जडयति (D.), जडांकु 8 U, स्तंभ् 9 P.

Bequeath, ए. र. मृत्युसमये इच्छापत्रेण द्रा 3 U or ऋ c. (अपर्यात), or प्रतिपद् c. =Be= quest, s. रिक्थमदानं. Bereave, v. t. विनाद्य 8 U, वियुद्ध 10, (with instr. for 'of '); 'b. ed of Madana ' मद्नेन विनाकृता. 2 अपनी 1 P, मंशू c., ' to be b. ed' परिहा pass., विद्व pass. -ed. Bereft, u. रहित, हीन, वियुक्त, द्यत-गत in comp. =ment, 8. ावप्रयोगः, वियोगः; विरहः.

Berry, इ. गुली, गुटिका.

Berth, ८. शयनागारं, वासगृहं (नाकायां).

Bescatter, See Scatter.

Beseech, v. t. अनुनी 1 P, प्रसद् c., विनयेन याच् 1 A or प्रार्थ 10 A. =er, इ. प्रार्थक:, याचकः, आधन् m.

Beseem, -ly, See Become.

Beset, v. t. इस् 7 U, आकुलीकु 8 U, आक्रम् 1 U, 4 P, संबाध 1 A, उपपीड़ 10, अभिसू 1 P. = अञ्चल, अभिस्तः 'b. with 1 P. -a. आकुल, अभिभूत; b. with difficulties or dangers 'सकटाकुल, अनर्थसंबाध, वियद्भिस्त.

Beshrew, v. t. अमेगल मार्च 10 A, ज्ञाप 1 A. Beside, prop. पार्च, तमीपं-पं; अभितः, परितः (acc.); निकटं-टे (gen). 2 असंबद्ध a., ' b. oneself with joy ' आनंदपरवशः, आनंदेन विगतचेतन इव भूत्वा; ' this is b. the question ' अत्रास्ताचिकं अभासंगिकं-एतत्, अम्कुतं.

Besides, prep. Ex. by भिन्न, व्यतिरिक्त, अपर, इतर, in comp., or with abl. -adv. अपरंच, अन्यच्च, किंच, अपिच, अधिक.

Bosiege, v. t. रुद् 7 U, अव-उप-रुप्, परिवेष्ट 1 A or c., आकम् 1 U, 4 P = er, s. अव-उप-रोधकः. =Ing, ह. उप-अव-रोधः, राधनं.

Beslave, v. t. वशीक्व 8 U, द्य् c. (द्मयति). Besmear, a. t. वि-आ-अनु-लिप् 6 P, अंबर 7 P. दिह 2 U. =ed, a. लिप्त, अन्त, दिग्ध; विषविग्धः शरः 'b. with poison'; रक्ताक्तः b. with blood '-

Besmirch, v. t. See Besmear. 2 मलिनी 35 8 U.

Besom, s. मार्जनी, शोधनी.

Besort. v. i. युक्त pass., उपपद् 4 A.

Besot, v. t. मुहु c., जहींकु 8 U _-ted, a. मृदञ्जस्ति, मृदात्मन्.

Bespangle, e. t. नक्षत्राकारभूषणैः अनुष्यप्

4 P or उप-शुभ् c. or भूद् 10. Bespatter, v. t. मलेन सिच् 6 P, मलिनंयति

(D.), कलुषयति (D.).

Bespeak, v. t. सूच् 10,हुत् c., कथ् 10, See आकृतिरेवानुमापयत्यमानुषतां (Ka.132) 'b. s its being superhuman., Bespeckle, Besprinkle, See Speckle,

Sprinkle.

Best, u. प्रशस्ततम, उत्तम, श्रेष्ठ, परम, प्राध्ये; 'to the b, of one's capacity or power'

यथाशक्ति, सावच्छक्यं; 'to the b. of one's belief' यथामति; 'b. of' ex. by रतन or वर in comp.; ख्रीरत्नं, हिनवरः.

Bestain, See Stain.

38

Bestend, v. t. लाभाय भू 1 P, हिताय क्रम्

Bestial, See under Beast

Bestir, (oneself) चेह 1 A, यद 1 A, प्रयुत् 1 A. उधमं कु 8 U, व्यवसी 4 P.

Bestow, v. t. दा 1 P, 3 U, मदा, मतिपद् c., (with dat.) विद् 1 P (with loc.). 2 मयुक्त् 7 A, 10, निक्षिप् 6 P; b. ing wealth on proper persons ' वित्तस्य पाने ब्यय:, . great care seems to be b. ed on this picture ' इदमालेख्यं भयत्नतः-सुनिपुणं-निर्मितमिति अनुमीयते; 'b, onesel'£' सेव 1 A, आस्था 1 A, मनो निषिश्च C. -al, 8. दानं, प्रतिपादनं. -er, 8. दातृ m.x-बद्धः in comp.

Bestraught, a. ब्यम, चिंताकुल; See

Anxious.

Bestrew, v. t. आस्त्र-स्मृ 5-9 U.

Bestride, v. t. पादी पृथक् फुत्वा आ-अधिरह 1 P or अधिक्रम् 1 U, 4 P.

Bestud, v. t. अनुब्यय् 4 P, खन् 10.

Bet, s. पण:, प्रतिज्ञा. -v. t. एक् 1 A (with gen, of thing staked); state que (S.K.)

Betake, (oneself to) v. t. smir IU अंगीकु 8 U; अरण्यवासमंगी चकार belook himself to forest residence'.

Betel, s. (tree) तांबुली, पुत्रागवली, नागलता; ' b, box ' तांचूलकरंकः, पूगपार्त्र ('b, nut' पूर्व, तांबूलं: 'b. box bearer' तांबूलकरंक-

Bethink, v. t. अनुसर्व 1 P, विसुद्धा 6 P ; See Think.

Betide, v. t. आपत् 1 P, उपस्था 1 U,(gen.) See Befall, 'may woo b, him ' mora' तस्य भूयात्.

Betimes, adv. ममाते, मातः, मत्यूषे. 2

यथासमयं, बेलायां, यथावसरं,

Betise, n. मौरूर्य, मृहता. 2 मौरूर्यविलसित. Betoken, v. t. स्व. 10, दुश् c., See

Indicate. Betray, v. t. शत्रुकरेषु ऋ c. (अर्पयति), विश्वासधातेन ऋ c. 2 भिट् 7 U; b. ed

the secret' रहस्यं थिभेव. 3 Indicate, q.v. '4 वंच 10, See Cheat; 'b themselves आत्मर्षरूपं प्रकटयंति. -er, ह. विश्वासपातकः, वंचकः.

Betrim, v. t. भूर् 10, अलंक 8 U.

Betroth, v. t. (वाऱ्या) दा 3 U, प्रतिपट्ट 0, प्रतिश्च 5 P, (dat.) =al, s. धाग्वान, चाक पदाने , Betrust, Sec Entrust.

Better, a. श्रेयस्, भद्रतर, गरीयस्, प्रशस्ततर, साधीयस : 'b. than' वरं-न: 'better death than disgrace (I prefer death to disgrace)' वर मृत्युर्न पुनरपमानः. 2 (In health) ex. by विशेषः; 'I am b. to-day' अस्ति मे विशेषोऽध (8. 3).-॥तेग, वरं, अपः, भद्रतरं, अधिकतरं, अधिकं. 2 (With verbs) ex, by ati; 'he cooks b, than Ra'ms ' रामात्पचिततरां. 🗝 श्रेष्ठता, प्रमुखत्वं, वर्चस्यं; 'get the b. of' अभिभू 1 P, अतिरिस् pass., See Excel. = v. t. gar c.; g with (a.). -Betters, wign: (pl.).

Between, Betwixt, prep. मध्ये, अन्यंतरे, अंतरे, मध्यस्थाने; oft, ex. by gen. of nouns: दश्योरंतर distance b, the two countries'; 'b. joy and sorrow (tears)' शोकानंदमध्यवर्तिनी (Ka. 318).

Beverage, s. पानं, पेयं, पानीयं; b. of the

Gods' असतं.

Bevy, s. गण:, संघ:, समवाय:.

Bewail, v. t. विलप् 1 P, श्रुख् 1 P, 866 Lament. =ing, ह. शोकः, विलापः, परिदेवनं. Beware, v. i. सावधान-अत्रमत्त-अवहित a भू 1 P;: 'b. of your enemies ' शत्रविषये सावधानी भव; 'b, lest you will be seduced by pleasures' सावधानी भव नोचेद्विषयैः पलोभ्येथाः ; or तथा पयतेथा यथानाक्षिप्यसे विषयै: (Ka, 109)

Beweep, Bewet, See Weep, Wet. Bewilder, v. t. आकुलीकु 8 U, विक्रवीक, व्या सं सह C., संभ्रम C. (भ्रमयति), जडीकु--ed, α. विक्रम, आकुलीभूत, आ-व्या-कुल, 'विमूह, विह्नल, संज्ञांत; 'b. what to do' किंकतंब्य्तामुढः, प्रतिपात्तमुढः. -ment, s. संग्रमः, वेक्कव्यं, संमोद्यः, व्याकुलत्वं.

Bewitch, v. t. मुहु c., सं-वि- परि°; वशीक्र 8 U, मद c. (मनो मद्दंति ये Mal. 2): मंत्रेण बशीक. 2 मनो ह or आकृष् 1 P. -ing, a. मोहन (नी f.), हारिन् =ment, s. मोहनं, मोहः, वशीकरणं, माया, आकर्षणं.

Bewray, See Betray.

Beyond, prep. प्रत: (with abl.) अतिक्रम्य. अतीत्य, (with acc.); 'b. the forest is the Kailasa' तद्रण्यमतिक्रम्य कैलासगिरिः (Ka. 121); 'Oh! Change b. belief' अहो विश्वासातिकांतो (अविश्वास्यः) दशा-विषयांसः ; - 'b comprehension' अगस्य, दुर्ज्ञेय, दुर्चोध, 'b. expectations' मनोर्था-नामभूमि: (S. 7); gen. ex, by अति pr.; अधिकं, 'b. measure' अतिमात्रं, 'b. human power' अतिमानुषं, 'b. this continent' द्वीपांतरे; lives b, his means' आयाधिक व्ययं करोति. -वर्तन, हूरे, पारे-रं; 'go or pass b.' अतिकस् 1 U, अति-इ 2 P.

Bias, & सूहा, अभिलाष:. 2 शीलं, भाष:. 3 पक्षपातः, पक्षपातित्वं. 4 मोत्साहनं, मवर्तन. =0. t. प्रवृत, c., प्रशुद् 6 P, प्रोत्सह c. 2 साचीकु 8 Ü; दुष् c. (दूषपति).

Bibber, 8. मद्यपायिन् ं 18:, सुरापः, मदापः

Bibliography, s. पुस्तकाविद्या.

Bibliomania, 8. दूर्लभपुस्तकसंग्रहणोन्मादः or =व्यग्रता.

Bibulous, a. जलशोषक.

34

Bicentenary, a. द्विशतसांवत्सरिक.

Bicker, v.i. कलइं कु 8 U, विवस् 1 A. वाग्युद्ध कु. =ing, ह. कलहः, विवादः, कलिः-2 डिंबाहदः.

Bicycle, 8. द्विचक्रं वाहनं.

Bid, v. t. आ-ज्या-विश् 6 P, आज्ञा c. (ज्ञाययति). 2 मूल्यं ख्या c. (ख्यापयति) or उद्धुष् 10. 3 निमंत्र 10 A; 'b. welcome' स्वागतं वद् 1 P, or ब्याह् 1 P, b, adien or farewell' आमंत्र् 10 A, आवच्छ 6 A; 'b. defiance' धृष् 5 P, आहे 1 A. -der, s. होत् m. =ding, s. आज्ञा, आदेशः, शासनं. 2 मूल्यख्यापनं, अर्घघोषणा.

Bide, v. t. स्था 1 P. बूत 1 A. -v. t. प्रतीख 1 A. 2 सह 1 A.

Bidental, a. झिद्त, झिरद.

Biennial, a. हिवार्षिक (का f.), हिवयणि,

Bier, s. श्वयानं, क्टः, खाटः -टी. Bifold, a. द्विगुण, द्वेध (ध्री f.).

Biformed, a. द्विरूप:

Bifurcate, v. t. द्विधा कु 8 U, विभिद् 7 P or c. =ed, a. द्या. 2 विश्लेषित, द्विधा कृत:

Big, a. महाकाय, बृहत्काय (of animate creatures); महाप्रमाण, अतिप्रमाण; स्थूल, विप्रल, षृहत्, पृथु (थु:, श्वी f.). 2 Pregnant g. v. 3 संकुल, पूर्ण, संकीर्ण: आकीर्ण: 'as b. a8' परिमाण, परिमित, माझ, in comp; बिल्बमात्र 'b. as Bilwa.' =ness, स्थूलता, वेपुल्यं & c. 2 परिमाणं, प्रमाणं.

Bigamy, 8: (एककाले) द्विपत्नीकरण ; हिभट्टे-करणं. =ist, अ. द्विपत्नीकः ; द्विभवृकाः

Bight, ८. अ(आ)खातं.

Bigotry, 8. स्वमतासक्ति f., स्वमताग्रहः. स-निर्वधं स्वमतालंघनं. -Bigoted, a. Bigot, ८. निर्वेधशील, (अतिचार्य) स्वमतरक्षिन्, निष-धेन स्वमतावलंबिन्.

Bijou, 8. शुद्र-अलकार:-भूपणे.

Bilbo, See Sword.

Bile, s. पित्तं, मायुः. -ous, पंत्तिक (की f.), मायुमय (यी f.).

Bilingual, a. द्विभावावादिन्द. Bilinguous, a. हिजिब. Bilk, See Cheat.

Bill, s. पत्रं, लेखः. 2. चंतु (चू.) f., तुंहं. 3 टार्च, स्तेत्रह:. =0. t. See Kiss, or Embrace; 'b, of fare,' भोजनवस्तुपत्रिका.

Billet, ह. पत्र, लेख:, लेख्यं. 2 काष्टवंडं. =v. t. सैन्यानि वस् c.

Billion, s. खरे:.

Billow, 8. महोभि f., कल्लोलः, तर्गः. 🗝 i. तरंगायते (D.). =y, a. कहोलमालाकुल, प्रचलदूर्मिमालाकुल ; तर्गित.

Bimetallic, a. द्विधातुक, द्विधातुमय.

Bin, ह. कुज़ूलः, धान्यकोटः.

Binary, a. हिगुज, हेघ (धी f.).

Bind, v. t. बंध् 9 P, (lit. and fig.); नि-सं-यस 1 P; 'bound by affection ' होहनिबद्धः; नियं 10; 'I am not bound by these rules' नाहमिभिविधिभिनियंत्रितोरिम.-आनह् 4 P, पिनहु; 'b, together' संन्यं , संभित्रह c.; ग्रंथू 9 P, संह 1 P, संयुक्त 7 U, 10; 'b, oneself' मतिज्ञा 9 U, मतिश्च 5 P; 'b.' by oath' 新項 c.; 'b. on' ex. by pot pass, part, or NE 1 P; the protection of your wife is b. ing on you' त्वया भार्यापीयणम-चर्यमेव कर्तव्यं. ≕ing, ८. बंध:, यंधनं, वेष्टनं, यहः, आवरणं. =Bound, a. घद्ध, निवद्ध, संयत, नियंत्रित, आनद्ध, ' you are b. to obey my orders ' त्वया ममादेशा अनुरो-द्भव्या एव, आदेशान हरो द्भार्व सिं; ' where are you b., जुन गंतुं कृतनिश्चयोसि-कुन गतुकामोसि.

Binocular, a. द्विनेञ्च, द्विनयन.

Biography, s. चरितं, जीवनवृत्तांत:. =ar, s. द्वरांतलेखकः-आख्यान् m., चरितनिवेद्कः.

. Biology, ३. माणिशास्त्र.

· Bipartition, ८. द्विधाकरणं.

Biped, s. द्विपाइ m., or द्विपद्:.

Biplane, s. द्विपृष्ठं विमानं or आकाशयाने. Birch, s. भूर्जः, मृदुत्वचः, प्रतिविषा.=20, a.

भूजमय (यी 🏂), भूजीनिर्मित.

Bird, 8. दिह्गः, विहंगः, गमः, पक्षित् m., खगः, शक्केतः, पतित्रम् ル , गरत्मत् ル , द्विजः, पित्रेन् ..., शकुंतिः, अंडजः, पतंगः, शकुनिः; ' bird's eye view ' उच्चस्थानादालोकनं, . स्थूलवृज्ञनं, असूक्ष्महाधः.

Birth, s. जन्मन् n., उद्भवः, संभवः, उत्पत्ति f., जिन रि., उत्पादनं, प्रस्ति रि.; 'rich from his b. गमें वर: ; 'high or noble b.' कुल, कु-लीनता, अभिजातता, अभिजमः, कुले जन्म . 2 वंशः, कुलं, अन्वयः 3 योनि र्रः, मूलं; ' pride of b.' कुलाभिमानः ; ' blind from b.' जात्यंघ, जन्मांघ, जतुषांघ. -day, 8. जन्म-दिवसः-दिनं. =place, हम जनमस्थानं-भूमि f. =right, है जनमती लच्चीधिकारः; पतुर्क पवर्त्य.

Biscuit, हे. अपूपः, विष्टकः, पूपः.

Bisect, ए. र. समांशहयेन त्रिभन्न 1U, हिसं-डीफ़ 8 U, द्विधा छिद् 7 P.

Bishop, इ. धर्माध्यक्ष:. =ric, a, धर्माधिकार:.

Bison, 🛭 , चनबूषभः.

Bit, s. खलीन:-नं, काचिका. 2 खंडः, लषः, भागः; 'not a b. ' न मनागपि, न स्तोकांके-नापिः गंधः (कियायाः गंधमात्रस्यापि अनुत्रये-श-इहं नीपपद्यते S. B. 74). 3 पिंडः, शास:. □ v. 1. खलीनेन नियंश 10.

Bitch, s. हानी, कुक़्री, सरमा.

Bite, v. t. & 1 P; bit off a large piece'. दंतैर्महाखंड सदस्यान चित्रवान, उत्पद्द 10, चर्च 1 P, खाद्द 1 P. 2 जीतेन पीड्द 10. 3 अधिक्षिप् 6 P, See Censure. 4 पीड्द 10, अर्दे 1 P, 10. 🗝 दंश:, दंशनं. 2 दंतपर्दं, द्शनांकः. नांगष्ठ, इ.स्शनं, 'b.of conscience' मनसे खुताप:. =a. दंशक. 2 पहिलक् (री f.).

Bitter, a. जह, तिक. 2 (Touching) सर्म-भिङ्-छिद्. ३ उग्र, निष्टर, परुष, तीक्ष्ण, क-ठोर. न्रेप्र, adv. निष्ट्रं, परुषं. 2 अत्यंतं. 3 प्रमुक्तकंडं (weeping b.). =ness, s. कहुता, शुक्तता, तीक्ष्णता. 2 दुःखातिरेकः, उश्राकः, in b. of soul : दुर्मनायमान-चित्त 🐠, समन्युना चेतसा. 🗗 कठोरता, परुपन ता, निष्ठरता. 4 मात्सर्ये, पेशुन्यं.

Bitumen, ३ शिलाजतु ॥-, भिरियुच्यक्तं, वेरेयं,

गिरिजं, अइमजं, अटर्थे. Bivalve, त. द्विकोप..

Bizarre, s. Sec Grotesque.

Blab, v. i. रहस्यं भिद् । P. -ber, s. रहस्य-

Black, a. कृष्ण, इयाम, कृष्णवर्ण, काल: 2 निब्मभ, तिभिर, असित, नील, मेचकं. 3 (fig.) निंद्य, वोर, दारुण, 'b. deed ' अपयशी-मिलन कर्म, 'b. guard ' दुर्शनः,-दुराचारः, अधमः, खलः - कृष्णः, कृष्णवर्णः, clothed in b. नीलवद्यः. - ३०, v. t. कृष्णिकः 8 U, इयामी-नीलीकु. 2 दुष् ७. (दूपयति), कलंक-यति (D.), See Stain. aish, a. ईपत्क्वण, आनील. =11ess, ४. क्वाध्यिमन् m., इयामत्वं, नीलता, कालिमन् किन, तमस् "न तिमिरं -smith, ह. क्रमेकारः, लेखकारः, अयस्कारः.

Bladder, ह. मूत्राह्मयः, वास्त. 10., 1.

Blade, s. (Of a sword) धारा; पत्रं, फलं. 2 (Of grass) दले, कांडे, अंकुर:. 3 रकंबा-स्थि ॥.

Blain, ८. स्कोटः, बणः-णं.

Blame, है. !. निंद् 1 P, गई 1, 10 A, उपा-लभ् 1 A; दोव क्षिप् 6 P, or आकह c. (रोव-यति), See Censure, 'I am not to b.' नाहमपराधा, न ममायं दोषः. 🗝 दोषः, अपरा-धः 2 गर्हा, आक्षेपः, उपार्टभः, निवा, ज्ञ्यप्साः ' lays the b. on another ' अन्यस्मिन्दीच शिपति. -able, a. तिंद्य, निंद्यनीय, गईणीय, गर्छा, वाच्यः 'he is not b. or to blame 'स न दोपास्पदं-दोषपात्रं. -er, s. निंद्रकः, परि-वाद्रकः, अधिक्षेपकः, -less, a. अनिंद्य, निद्र्षिप, विज्ञद्ध (puro). -lessness, s. अनिंद्यता, अनवद्यता (अहो अनवद्यता रूपस्य M. 2), अवाच्यता, दोपाभाषः.

Blanch, v. t. जुङ्गीक 8 U, धवलीक. 2 नि-स्तुषयति (D.), त्यसं निष्कृष् or अपनी 1 P.

3 Avoid, q. v.

Bland, त. मृदु, कोमल, मसण, सौम्य श्लह्ण; b. in speech ' प्रियंबद, =ish, v. i. शां- (सां)त्र् 10, चाहािकािम: तुर ८., अञ्जनी 1 P, उपच्छंद 10. =ishment, s. विलास:, विद्यम:. 2 प्रियंबाक्यं, चाहािक f., मधुर- भाषितं, उपच्छंद्वं, अञ्जनयः.

Blank, a. शुझ, शुक्कः, b. with fear 'भय-विवर्णः-विवर्णाननः. 2 शुन्य,रिक्त, लेखारहित. 3 एकांत, अत्यंतः, b. despair ' एकांततो नेराइयं. 4 अलुपास-यमक-हीन (verse). - लेखाशून्यं पत्रं. 2 शुन्यताः, रिक्तं, शुन्यं.

Blanket, s. कंब्लः, ऊर्णायुः, रहकः

Blare, v. i. उद्ये: नद् ह. उद्यनादः, उद्घोषः.

Blarney, s. See Flattery.

Blaspheme, v. t. ईश्वर निंद् 1 P or अवमन् 4 A, or अभिज्ञप् 1 U.-ous, a. ईश्वरनिं-दक, पांधडीय. - y. s. पांचडता, ईश्वरनिंदा.

Blast, 8. बात्यां, बातः, वायुवेगः, पर्भजनः, जवानिलः. 2 ध्मानं (of horns). 3 विनाशः, क्यः, अपायः. 🗝 . ६ विनश्च ८., विहन् 2 P, म्लानीकु 8 U, विशृ ८., क्षे ८. (क्षपयति); b. ed by lightning 'अशानि-विद्युत्-हत = देर, 8. विनाशकः.

Blatant, s. See Noisy.

Blaze, v. i. उनस् 1 P, प्र-उत्°-, द्येप 4 A,स-उत्-प्र-°; 'b. ing ' उज्ज्वल, पद्यात, देव्टिय-मान, भास्त्रर, See Bright, 'b. abroad' प्रकाश् ७, मख्या ८. (ख्यापयति). -- प्रभा, अचिक्ष् f., n., दीति f., ज्वाला, 'b. of light'' रिझ-अंड्र-जालं.

Blazon, v. t. सूब् 10, अलंक 8 U. 2 प्रख्याः c. (ख्यापयित), प्रकाशू c., उद्युष् 10.

Bleach, v. t. निर्णिक्स 3 U, धाव 1 P, 10, धवली-कृ 8 U. =ed, a. धात, निर्णिक्त. =er,

Bleak, a. अतिशीत (winter); शिशिर, हैमंत (सी.f.), हिमशीत. 2 (fig.) निरानंद,

असुभग

Blear-oyed, a. क्रिमास, चुह, चिह, पिहु; 'b. eye' चुहु: &c.

Bleat, v. i. रोस् 1 A, मॅम शब्दं कु 8 U, उ 1 A. =ing, s. रेभण, मेयवतं, उरभ्रनादः.

Bleed, v. t. रक्त-किर &c. (blood) सुच् c. or सु c. or मोझ 10, with gen.of person or part bled; 'they b. the wound 'सते रक्तमोक्षणं कुर्वति.=v. i. रक्त-रुधिरं. सु 1 P, or सुन् 6 P, or मनहू 1 P; 'his hand b. s' तस्य हस्तानुधिरं स्वति; 'b. ing profusely' रुधिरमाग्भारिनस्यंदिन् (Mal. 5); 'to b. for one's country 'स्वदेशाथं जीवितं त्यज् 1 P. =er, रक्तसावकः-मोचकः. =ing, s. रक्तसावः, रक्तमोक्षणं, रक्तस्ति f., रुधिर-सर्णं.

Blemish, इ. दोष:, कलंक:, छिद्रं; 'un-b. ed' निष्कलंक, निर्देश. 2 अपयशस् ॥, अकीर्ति / - v. t. मलिनयति (D.), कलंकयति (D.),

दुष् ८. (हूपयति).

Blench, v.i. सहसा संकुच् 1 P. 2 सहसा अपद्य 1 P or अपक्रम् 1 U, 4 P or निवृत् 1 A; पराइमुख (सी v.) भू 1 P.

Blend. v. t. मिश्र 10, संयुज् 10, एकज क् 8 U; 'to be b. ed' संकृ pass.; संमिल् 6 P, एकी सू 1 P. = ed, a. संमिश्र, ज्यामिश्र, संकीण संस्ट, मिश्रीकृत. 2 एकस्प, एकी सूत.

Bless, v. !. Gen. ex. by Imperative or Benedictive of verb; 'I b. that you may get a son ' पुत्रं लमस्व or लप्सीष्टाः. 2 आशास् 2 A, आशिपं दा 3 U; विद्व 1 P' (with loc.); स्वाये वितरत मद्रं (U. 3) 'b. you with auspicious good.3 सुखिन्ध्यम् a. कु 8 U, ' was b. ed with a son' सुतलाभेन कृती वभून.—ed. a. धन्य, महाभागः; कल्याण (णी f.), मंगल, सुखिन, सुखभाष्ट्रं 'of b. memory or name' सुगृहीतनामन् a. (शी f.), पुण्यश्लोक.—eduess, s. धन्यता, कृतार्थता. 2 परमानंदः, परमसुखं; परं पदं, अपनगः.—ing, s. आशिस् f, आशीर्वादः, आशीर्वचनं. 2 वरः, हितं, उपकारः, कुशलं, धन्यत्वं लाभः, सुखं.

Blight. v. t. विफलीकु 8 U, नज्र c., See Blast; 'schemes of policy' b. ed by opposing fate' विग्रुणविधियोगान्नयाः फले-इंगिः (Mu. 6). = अ नाज्ञः, क्षयः.

Blind, a. अंध; 'born b.' जनमांध:, 'b. following the b.' अंधपरंपरा; 'b. of one eye' अक्ष्णा काण:. Z अज्ञान, इतज्ञान.=v. t. अंधीकु 8 U, अंधपति (D.); 'b. ed by rage' कोधांध:; 'b. ed by lust' कामांध:, &c. =s. तिरस्त्रिणी, व्यवधान, यवनिका. Z छसन् n., कृपटं. =fold, v. t. चक्रेण नयने पिधा 3 U पा चेन् 9 P or अवरुष् 7 U: 'b. ed' बद्धनेत्र, अवरुद्धनयन. =ly, adv. अंध-वत्, असमीक्ष्य, रभसा, साइसेन. =ncss, s. अंधता. Z अज्ञान, मोष्टः.

Blink, v. i. निसील 1 P, निमिष् 6 P. = 5., = 108, निमि(मे)षः, दृष्टिनिपातः, विमीलनं

Bliss, s. परमसुन्नं, सुखातिशयः, महर्षः, धन्यता, अस्पेतसुन्नं. 2 अपवर्षः, See Beatitude.

=ful, a. आनंदमय (यी f.), धन्य, सानंद, परमसुख्भाव्द; सुखावह. -fully, adv. पर-मानंदपूर्वकं, सानंदं, समुखं. =less, a. सुख-

हीन-रहित, निरानंद.

Blister, s. त्वक्स्सोटः, शोफः; वणः-णं, b. on the foot ' पाइस्फोड:, विपादिका. क्षोटजननः उपनाहः. =0. ध स्कोटं उत्पद् C. Blithe, Blithesome, a. हप्ट, मस्दिन, सा-नंद, प्रसलवद्न. -ly, adv. सहपे, सानंदं, हृष्टमनसा. =ness, s. प्रहर्ष:, आह्नाद:, आनंदः.

Blizzard, ३. सहिमवात्या, हिमवर्षयुतः पर्भ-

Bloat, v. t. श्वि c., आप्ये c., पीनीक 8 U. =0. i. स्काय् 1 A, श्वि 1 P, आत्ये 1 A. ≕टबे, a. झून, पीन, रुसीत, आप्यायित. 2 हप्त.

Block, 8. कार्ड, शिला (of stone); 'b. of snow' शिलीभूतं हिमं, घनं हिमं. ²वस्यशिला-काष्टं. 3 उपरोधः, प्रत्यूहः, अंतरायः. 4 पिंडः, भार:. =up, v. l. नि-,अव-,पति-,यद 7 U, रतंम् 9 P, प्रतिबंध् 9 P, आबृ 5 U, (आबृत्य पंथानमजस्य तस्थी B, vii, 31), -ade, v. t. उच्7 U, See Besiege. 🛶. उप-अव-रोधः, परिवेष्टनं. =head, इ. कृत्पिहञ्जक्तिः,

स्थूलवीः, मूढः, दुईद्धिः, मूखेः.

Blood, s. रक्त, रुधिरं, शोणितं, लोहितं, अनं, असुन्त् n., ' shed b. ' दियरं पत् c.; ' take one's b.' हम् 2 P. 2 गोत्रं, वंशः, कुलं; 'of whole b.' सोद्र, सोद्र्य, सगर्भ ; सनाभि ; 'of noble b.' कुलीन, अभिजात; 'of royal b.' राजकुलमस्त. 3 (Temper) शीलं; 'notb. ed ' तीवकोप, सुलभकोप ; ' b. rising to the cheeks' कोपप्रदीप्ताननः. - . . . रक्तेन लिप् 6 P or अंज् 7 P. =less, a. रक्तहीन, 2 रक्तवार्व विना. -letter, 8. एक-स्रावकः, रुधिरमोक्षकः.=red, a. रक्त-लोहित-वर्ण. =shed, इ. रक्तस्राव:-पात:, बहत्या. -shot, a. रक्तपूर्ण, शोणितापूत. -thirsty, a. रुधिरप्रिय ; जिघांसु, वधोद्यत. =vessel, ै रक्तवाहिनी, नाही, शिरा, असुग्वहा, धै-मनी. =y, a. रक्तमय (यी), रक्ताक. 2 कूर, मारात्मक, दशेस; 'a b. battle it was 'तस्मिन् युद्धे महारक्तमावोऽभूत्.

Bloom, s. See Blossom below; of youth' यौवनभरः, नवयौवनं; the b. ing youth' अधने नवयीवने. 2 रागः (कपोलरागः). 🗝 🥬 फुछ 1 P, विकल् 1 P, स्फुद्ध 6 P, 2 वर्ष 1 A, एक्

1 A.

Blossom, इ. पुष्पं, कुदुमं, सुकुलः लं, प्रसवः, -०. i. सुद्ध 6 P, प्रदुष्ट् 1 P, भिड् pass.; विकस् 1 P, मुकुलैः संसद्ध a. भू. =ed, =ing, a. स्फुटित, प्रफुल, विकसित, भिन, विकच, . स्फ्राटितकुसुम ; स्मित.

Blot, इ. कलकः, दोषः, लक्ष्मन् गः, अपयशस् गः 2 लोपः, व्यामेर्यः. 🗝 🕹 मलिनयति (D.), हुच् c. (दूचरित), कलंकराति (D.), फ़-वणीका 8 U. 2 अस्पष्टीक ; ' b. out ' विनश् o., उन्छिष् 7 P, विलुप् o., ध्यामुझ् o., ब्या-सुश् c., ' b. ing paper ' नसीशोषकः, 'कं

Blotch, s. किलास, सिध्म; स्कोटः, विस्कोटः ञ्चण: -णं, सिध्मन् n.; 'having b. es' किला-सिन्, सिध्यल. =v. t. मलिनयति (D.).

Blow, s. आ-अभि-धातः, यहारः; पातनं, निर्धातः; 'Oh! the hard b. of Fate' अहह द्वांचणो दैवनिर्वातः (U.2); ' b. with the fist ' द्धियात:-प्रहात:, 'to strike a b.'' द्धिना तह् 10 or हन् 2 P or बहु 1 P or अभि-आ-इन् 2 P ; युद् 4 A, युद्धार्थ संमिल् 6 P. 2 स्कुटनं, विकासः, फुलनं. 🗝 i. Sec Blossom; oft. by Ral A; 'b. n Patala flower ' स्थितपारले 2 वा 2 F, बहु 1 P, पवह्. 3 श्वस् 2 P, उद्धुस्, विनिश्वस्. =0. €. उव्-हन् 2 P, उद्-धू 9U, उत्-क्षिप् 6 P, वह-2 उत्-, श्वि c., स्काय o. (स्कावयति).; 'dust b. n by wind अनिलोद्धतं रजः. 3 (As an instrument) ध्मा 1 P, मुखमार. तेन पूर् 10, (स्नानशंखानामापूर्यमाणानां Ka. 16); b. hot and cold नियहाद्ययही (युगपत्) अकटयति (D.). -away, उद-इन्, तद्भु, उत्क्षिप्. -out, निर्वा 0. (निर्वा-पयति). न्ध्रः, वि-उत्-धू, सहसा उन्मूल् 10. =upon, वीख् 10. -ing, ३. विकासः, व्या-कोशः, स्फुटता, मोर्कुल्लता. 2 नादः; ध्मानं -

Blubber, ह. तिभिमेद्स् n. =0. 🤞 अतिरोद्-नात् उच्छनसुख a. (खी f.) भू. -ed, a.

उच्छन, स्मीत.

Bludgeon, s. लगुडः, गद्रा.

Blue, a. नील, इंशास. 🗝. नीलः, नीलिमन् m., नीलवर्णः, cisis, a. आनील, इपसील.

Bluff, a. स्थूल; See Big. 2 सक्ष, पराष, उग्र. Blunder, इ. प्रमादः, स्वतितं, दोषः. 🗝. 🦫 प्रमद् 4 P, स्वल् 1 P, ज्ञम् 1, 1 P. wer, s: प्रमादिन m., स्वलनशील:. =ing, a. प्रमादिन, प्रमत्त, अनव्यान, अद्श. eingly, ado सप्र-माद्ं, स्वलनपूर्वे.

Blunt, a. धाराहीन, अतीक्ष्ण, कुंठिंड, निस्ते-जस्. 2 स्थूल, घन; मंद, अविदम्ध. 3 सरल, अजिहा, ऋजुमकृति. 4 रूक्ष, परुष, कर्करा, असम्प. =:. 1. कुंठीकु 8 U, तीक्ष्णतां विलुप् c. ; कु with (a.) ; तेजी ह 1 P. 2 न्यूनीक, शम् c. (शमयति). - y. ade. सरलतया, अजिह्मं ; परुष्वित्या, सपारुष्यं; अविदुग्धं =ness, ₹. अतीणस्ता, स्थूलता, पारुष्यं, &c.

Blur, ः. कलकः, मलं, दूषणं. 🗝 ः. मलिनयति (D.), मलेन लिप् हें P.

Blurt, v. t. असंमीक्य-अविचार्य-वद् 1 P. Blush, v. i. लज्जां नद् 10, न्ही 3 P, लज्ज् ·6 A, त्रप् 1 A; ब्रोडया-त्रपया-अधोसुल व. (स्री f.) सू 1 P. 2 अवणीसू, लोहितायते (D.). = : t. अरुणीकु 8 U. = 8. अरुणिमन् m., रंक्तिमन m., क्योलरागः. 2लज्जा, बीडा, जपा, द्शिः, 'put to b. ' न्ही c. (न्हेपयति). -ing, a. मफुछ, विकसित; 'bears b. honors ' संमानक्याणि विकसितकुंसुमानि धारयति, संमानस्वपुष्यभरेणानतः. 2 (Blushful) लिजित, सबीह, सञ्ज्य, ल-जावनत. चीपरिगत, त्रपाधीसुख (खी f.).

Bluster, v. i. गर्न 1 P, तुसल कोलाहलं क 8-U, उच्चे: आरद 1 P, उत्कृश 1 P. 2 विकत्थ 1 A, श्लांबू-1 A. 3 तर्ज 10 A, भत्स् 10 A, =cr, 8. कलहकारः, दांभिकः, विकत्थिनः ं आत्मंश्लाघापर: :-8., =ing, 8. गर्जनं, तुस्रलं, कोलाहलः, उद्यैः आरटनं, उत्कोशः

Boa-constrictor, s. अजगरः, शयुः, वाहसः. 8. वराहः, किरि:-रः, श्रू(स्)करः, कोलः, पृ(गृ)दिः, पोत्रिन् ग., किटिः, दंष्टिन 10., घोणिन 10., स्तव्धरोमन 10., क्रोडः, भूदार:: -ish; a. चाराह: (ही f.). 2 असम्य, बाम्य.

Board, s. फलक:-कं; भोजनासनं, काष्टलंह. 2 ग्रासः, भोजनं, आहारः. 3 सभा, परिषद् री., समाजः, नणः, वर्गः. 4 नौकातलं पृष्ठं ; 'to go on b. a ship 'पोत् आ-अधि रुद्धं 1 P ; 'on b. ' नौकारूड a., नौतले. 5 अष्टापदं, शारि-फलं. -v. ! चलात् नावं आरुद्ध् 1 P. 2 फलके: मास्तु रहा 5, 9 U. -er, अ. निरूपितमृत्येन भोक्त 10,

Boast, v. i. विकल्प 1 A दूप 4 P, (with instr.) नात्मना दृष्यति ; आत्मानं श्लाच् 1 A, गर्व वह 1 P (with gen.); (स्था यी-वनगर्व वहासि M. 4). - 21, 8, आत्मश्लाधिन 26., विकत्थनशीलः, शूरंमन्यः. -ful, a. ·आत्मेश्रुाधापर, विकल्धन, दूस, गर्वित, अव-· लिस. -fully, adv. गर्नण, सद्ध, विकत्यन-.पूर्व. =ing, १. आत्मश्लाघा, अंहकारोक्ति ʃ : द्रपः, विकत्यनं, गर्वः. -ingiy, adv. सगर्वे, सद्र्प,

Boat, s नी:, तरी:, तरिंग-जी f.; ' a small b, ' उहुपं, नौका, प्रवः, कोलः; b. man ' s. नाविकः, पोतवाहः, अद्विपिकः; 'b. swain ' 8. सुख्यनाविकः, कणधारः.

Bob, v. i. तह 10; See Beat. 2 Crop, q. v. -v. i. इतस्ततो खुद्र 6 P, 1 A, स्फ्राइ 6 P,

चंच् 1 P.

Bobbin, ह. तंतुकीलः, क्रपालनाहिका. Bobtail, 8. छिन्नपुच्छथारिन् m. छिन्नपुच्छ:.

Bode; v. t. शुभाशुभं सूच् 10; आविद् c., कर्थ् 10., माकू शंस् 1 P, See Predict; 'absence of delay b, s future success ' speurक्षेपो भविष्यंत्याः कार्यसिद्धेहिः लक्षणं (R. x. 6); 'b, sevil to the country ' जन-पदस्य अनिष्टशंसि-स्चक, अशुभचिह्नं-लक्षणं. -ment, ह. जुभाजुभलक्षणं, पूर्वचिद्धं, निमित्तं.

Bodice, 8. कंचुकः, चोलः, कूर्पासकः कं Bodkin, s. सचि-ची f. 2 छारिका, वेधनिका, कुपाणिका है

Body, 8. शरीरं, कायः, देहः, विग्रहः, अंग, वपुस् n., कलेवरं, तनु-सू f., गार्त्र ; 'dead b. ' इाव:-वं,, द्वणपं:. 2 (Some b.) का: or का or किस्-अपि or चित् or चन; जनः, लोकः. 3 पदार्थः, वस्तु ग. 4 समवायः, समुद्दः, 'संधातः, बृंदं; समाजः, समुदायः ; ' in a b. समेत व., संहत-व., एकत्र मिलित व. 5 समा-गमः, श्रेणी. 6 कांडः डं, स्कंथः; 'b, of the · house' गर्भ:, अभ्यंत्रं, उद्रं: b. of troops' सैन्यदलं : 'b. guard ' आसन्नपरिचारकः-रिका, परिवारगण:. -Bodiless, a. अ (अन्) iu comp. with (8.); अनंग, &c. =Bodily, a. शारीरिक-दैहिक-कायिक (की.f.); gen. (8.) in comp. ; ' b. pain ' शरीरवेदना, देहक्केश: &c =adv. सशरीरं, सांगं. 2 साक-ल्येन.

Bog, ह. अनूप:, कच्छमू:, पंक:. -Boggy,

पंक्तिलं, आनूप (पी f.).

Boggle, v. i. वि-आ-शंक् 1 A, संदिह 2 U, विक्छप् 1 A. -er, 8. शंकितमातिः, शंकाशीलः Bogus, a. छाझिक.

Bogy, ३. पिशाचः, भूतः.

Boil, v. t. पच् I P, उत्कथ् 1 P, आ 2 .P. = v. i. क्वथ् pass., तप्-पच् pass.; 'b.ing. with anger ' कोपपरीतमानसः, संतप्तचित्तः. 2 फेनायते ('D.). = अ. व्रणः-णं, स्फोटं:, विस्फोटः, पिटकः, पिट(टि)का, गंडः. =24, 4 उख्य, पक्क, स्थालीपक्क. 2 आण, ज्ञत. -er, ह. स्थाली, पिठरः-रं ; उखा.

Boisterous, a. गर्जनकारिन ; मचंड, उत्कृट ह ' b. noise ' कोलाहलः, तुझलरवः, उचेरा-कोशः. 2 कल्ह-तुझल-कारिन ; ' b. laugh ' अहहासः. -ly, adv. प्रचंडं, उत्कटं, कोलाइ-लेन. =ness, ह. प्रचंडता, &c.

Bold, α . भूर, साहंसिक (की f.), साहंसपर. 2 (Of things) साहसाभास, साहसं, (इति वचनं साहसमात्रं S. B. 79). 3 (Rude) धृष्ट, निर्लज्ज, अविनीत. 4 प्रगत्भ, निर्विशंक, निर्भय, निर्भीक. 5 सुप्रकाश, स्पष्ट; made b, to say 'स निर्मयसुवाच ; be b. 'धृष् 5 P. -ly, adv. साहसेन, निर्भर्य, मगल्भं ; धृष्टतया. -ness, ह, स्तहसं, शार्थे. 2 धृष्टता, अविनयः. 3 अगल्भता, निर्भयता.

.Bole, है, स्कंधः, प्रकांहः:

Boll, क्ष. नाहि-ही f. ; कांडः ्हं. Bolster, ह, उपधानं, उपवर्हः ; वधः; आलंबः. =v. t. (up) संस्तं प् 9.P. समालंबू 1 A.

Bolt, s. अर्गलाचंधः, अर्गलं, कालकं, कालः लं. 2 शहं:-लं, शकुः, शरः. 🗝 💪 अग्लेन रुष् 7 U or पिधा 3 U or बंध 9 P; कीलयति (D.). 2 तितउना शुथ् c. or चल् c. =v. i. (away, out) सहसा-अलक्षित निर्गम्-निःस 1 P, or अपक्रम् 1 U, 4 P, or अपया 2 P.

Bolus, 8. गुली, गुलिका.

Bomb, ह. आन्युर्ख, =ard, ए. १. अग्न्युखेण अव-मृद् 9 P, or विदु 9 U, 10, or चूर्ण् 10.

Bombast, ह. दर्पवचनं, अतिश्वाक्ति र्., अ-सारं भाक्यं, निःसारा उक्तिः. -ic, -ical, a. असार : दर्पध्मात.

Bonafide, a. निर्वाज, निर्वलीक. 2 adv. वस्तुतः, तस्वतः. -8, 8. निर्ब्याजता, निर्व्य-लीकता.

Bond, s. चत्र:, बंधनं, पाज्ञः, जालं ; (fig. also) ; निगडाः (pl.) ; ' b. of love ' प्रेमवंधः-पाज्ञः. 2 संश्लेपः, संहाति f., संधिः, संबंधः. 3 प्रतिज्ञापत्रं-लेख्यं, समयपत्रं. समयः, नियमः, संविद् f. =age, s, बंधनं, दासत्वं ; 'died in b. ' का गृहे-दासाव-स्थायां मृत: ; ' bond-maid ' दासी, चढी ; ' bondman ' द्वास:, भृत्य:, किंकर:.

Bonbon, 8: मोदकः, शकरान्वितं द्वासं.

Bone, s, अस्थि. n.; 'set a b. ' ब्रुटितास्थि संधा 3 U. =less, a. अस्थिहीन, निरस्थि. =y, a. अस्थिमय (यी f.). 2 अस्थिमत्, अस्थिपूर्ण.

Bonfire, ८. जयसूचकः अग्निः. Bonhomie, ८. सोजन्यं, सुजनता.. Bonmot, 8, नमंबचन, रसिकाक्ति J. Bonnet, 8. ख्रीधृतं शिरोबेष्टनं, शिरस्कं.

Bonny, a. सुंदर (री f.); रूपवत् See Beautiful. 2 हुए, सुपीत, प्रसुद्ति. 3 ह्रष्टपुष्ट, सुलालित.

Bonton, s. विनीताचारः, सुजनता. Bonus, 8. वेतनाधिक दाने.

Bouvivant, 8. सुखेकवृत्ति m.

Booby, ३. मंद्बुद्धिः, मूढः, मूखः.

Book, इ. पुस्तकं, ग्रंथ: ; ' part of a b. ' अ-ध्यायः, पर्वन् n.; ' b. case ' ग्रंथाधारः, ग्रंथ-ध्यायः, पवन् गः, कुटा ; 'b. mate ' सहाध्यायिन् गः. ; 'b. worm ' अधवाचनासक्तः. =v. t. आरु c. =ish, a. पुस्तकपठनाहुन्धः; व्यव-हाराविसंवादिन, अन्यवहाय.

Boom, 8. वातवसनयष्टि, f. 2 नोकाअयद्वारा-

Boon, १. वरः, पसादः, अद्यग्रहः. ∹७. हट, वि-लासिन्, उदार, प्रमुद्तित. 'b.'companion,' s. सहपायिन् m., सहभोजिन् m.

Boor, ८. ग्राम्यः जनः, ग्रामिकः, वृष्तुः. =ish, a. श्राम्य, अशिए, असम्य.

Boot, v. t. or s. Sec Avail. = 8, उपानह f., पादुका, पाद्यं. =less, a. निष्फल, व्यर्थ, निरधंक, मोब, निर्गुण.

Booth, 8. पटमंडप:, उपकार्या, पटभवने.

Booty, s. लोप्त्रं, लुंडितं, लुंदनं. Borax, 8. रसशोधनः, विहं.

Border, 8. पर्यंत:-तं, प्रांत:, परिसरभूभि f., उत्संगः, उपांतः. 2 (Of a garment) अंचलः, दशा. 3 समतः, सीमा, सामतं. 4 तीरं, कुल, तटं (of a river); b, of a forest ' च-नात:. =v. i. (on, upon) Ex. by ब्रुत् 1 A, स्था 1 P, with (ह) ; जनस्थानपर्यतानि दोर्घारण्यानि (U. 2) large forests b. ing on Janusthana '; ' his age b. s on 20 ' विंशतिवर्षवयोवस्थां स्पृशति, विंशति-वर्षदेशीयोसी. 2 कल्प, प्राय, in comp.; 'his condition-b. s on poverty ' तस्य द्शा दारिद्यात्किचिद्रना, दारिद्यकल्पा.=७.१. पात-यति (D.), पर्यतं क् 8 U; पर्यते निविद्य .; 'garment b. ed with silk' निर्मितकोशेय-पांतं चसनं. =lag, a. प्रत्यंत, प्रयेतस्य, निकटस्थ.

Bore, s, छिड़ं, रंधं. 2 वेंधनी. 3 सुषिरं, छिद्र-ब्यासः. 4 वेलोभि 🏸 , वेलातरंगः. 🗝 . ધ व्य**प्** 4 P, छिदं कु 8 U, -er, s. वेधकः.

Boreal, a. उदीचीन, उत्तर.

Boreas, ह. उत्तरवायुः.

Borrow, v. t. ऋणं कु 8 U, or प्रार्थ 10 A or गंह 9 P. 2 अन्यस्माद् ग्रह or आंदा 3 A, or लभ् 1 A. -er, 8. ऋणकर्त्र-गृहीतृ m., ऋणयाचकः.

Bosom, ह, वृक्षस् ॥., उरस् ॥., कोइं, वक्षः-स्थलं. 2 गर्भः, अम्यंतरं. 3 हृद्यं, चित्तं, मनस् n.; 1), friend' हृद्यंगंमः सखा, भियसहद्-4 स्तनः, कुचः, वक्षोजः.

Boss, ह. गृह:. 2 नियामक:. -ed, a. गंडाइ-

Botany, ह. उद्मिद्धिया, औषधिशास्त्रं, वनस्पति-

शास्त्रं. =ist, ह. ओषाधिशास्त्रज्ञः. Botch, ह. व्रण:-णं, स्फोटः. 2 छिदं, दोषः =v. !. जीर्णवद्याणि सिव् 4 P, सूच्या संधा

Both, pron. a. उभी, उभे; उभय-द्वि in comp.; उभये, ह्रयं; ' b. sides ' उभयपक्षी; 'on b. sides ' उभयत: ; 'in b. ways ' उभयथा; 'in b. places ' उभयत्र. 2 Ex. by च-च, तथा; 'does b. good and bad' शुभ बाशुभं च विद्धाति.

Bother, v. i. क्लिश् 9 P, पीड 10, बाद 1 A. Bottle, 8. काचकूपी-पात्रं-भाजने. =0. 4. का-

चकुप्यां निविश् ^८.

Bottom, 8. तलं, अधोभागः, 'examine it to the b.' आमूर्ल-तर्ल परीक्षरव तत् ; 'you are at the b. of this plot' अस्य कपटभवंधस्य रवं मूल-प्रधान-कारणं, स्वं प्रधानः प्रवर्तकाः. 2

द्री, उपत्यका, निम्नभूः, पादः. 3 मलं, शेषं, अवशेषं. = v. i. (upon) आलंब् 1 A, मूल in comp. =less, a. अगाध, अतलस्पर्शे.

Boudoir, ह, नेपष्टयगृहं.

Bouffant, a. नेपध्य-वेश-आध्मात.

Bough, & ज्ञाखा, विटंपः.

Boulder. s. See 'Rock.'

Boruce, v. i. प्रपत् 1 P, अभि-उत्-कु 1 A, सत्वरं-सवेगं-धाद् 1 P or प्रलाय् 1 A. 2 स्वन्-ध्वन् 1 P. 3 Roast, q. v. =s. स्कोटः,

ध्वनिः, अकस्मादाघातः.

Bound, ह. हुति f., हुतं, वस्त्रानं. 2: वर्षावा, सीमव f., सीमा, प्रांतः, पर्यंतः, अंतः. 3 प्रतिधातः, उत्पतनं. =v. t. Ex. by सीमा, प्रांतः 'b. ed on the south by the ocean' अस्य दक्षिणा सीमा सागरः; 'b. ed by dales on all sides' द्रीपरिगतः; See Border. 2 नियस् 1 P, निग्रह् 9 P. =v. i. उत्सु 1 A, वस्त् 1 P.=up, उत्स्त् 1 P. =less, & अनंत, अमित, निःसीम, निरवधि. =Boundary, ह. सीमा, सीमन् f., मर्यादा, पर्यंतः, प्रांतः, अवधिः.

Bounteous, Bountlful, a. वदान्य, उदार, सक्तान्त, दान-त्याग-शील. -1y, adv. अति-त्यागेन, उदारवत्, सक्तान्त. -Bounty, -ness, s. औदार्थ, वदान्यता, सक्तान्तता, त्यागिता. 2 प्रदानं, पारितोषिकं. 3 कुपा, असुग्रहः, प्रसादः.

Bouquet, s. कुसमस्तयकः, पुष्पगुच्छः

Bourn, See Boundary.

Bout, s. बार: : 'drinking b. ' संपीति f. 2

Bovine, a, शब्य,

Bow, v. i. नस् 1P, पणस् (acc. or dat.); अभिवद् c., अभिवंद् 1 A, प्रह्मीभू; चरणयो: पत् 1 P. 2 अंगीकु 8 U, अन्युप इ 2 P, भम् 1 P; oft. by प्रमाणं; 'I b. to your deci-. Bion' आर्यमिश्राः प्रमाणं (M. 1) or भवती निणयो मे प्रमाणं. = १. १. अव-आवि-नम् १. (नमयति), पही-नम्रीकु; 'b. ing the head down' प्रगम्य शिरसा; 'b. ed down with age' जरानाभितकायः; 'b, ing. down the head on the ground ' अवनितलनिवेशित-लोल-शिरस् ८.; = १. प्रणामः, प्रणति र्र., नम-स्कारः. 2 धंतुस् ग., चापः-पं, कार्सुकं, शरा-सर्न, कोर्दर्ड, इच्चासः, शरावापः; 'b. man' धन्विन् m., धनुष्मत् m., धनुर्धरः, धनुर्धत m., धासुक्तः, निषंगिन् m.; 'b, string ' ह ज्या, मोर्ची, ग्रणः, शिजिनी; 'b. shot' बाण-गोर्चर, शरपथ:-विषय:, -interj, नम:. (with

Bowels- ८. अंज्ञाणि (pl.). 2 (fig.) अन्यंतरं, गर्भः Bower, s. कुंज:-जं, लतामंहप:. 2 कुटीर:, पर्णशाला. -v. l. परिवेष्ट्र 1 A, परिवृ 5 U or c. =y, a. कुंजवत्, लतापरिच्छन.

Bowl, s. पात्र, भाजनं, शरावः. 2 गुलिका, 3 विषं. = v. i. गुलिकाभिः क्रीड्र 1 P.

Box, s. पेटिका, ससुदूकः, संपुरः, पिटकः, मं-जूषा. 2 साधिमहारः-चातः, पाणिधातः. =v. i. स्रष्टीसिष्ट मह 1 P; चाहुनाहाव-युष् 4 A or तसू 16; मल्लयुद्धं कु 8 U. =v. t. स्रुप्टिना मह or तसू. 2 संपुरके निधा 3 U. =or, s. मल्लयुद्धं, बोह्ययुद्धं, बाहुबाहवि ind.

Boy, 8. बाल: लकः, शिद्धः, कुमार: रकः, द्वा-रकः. =hood, 8. बाल्यं, कीमारं, जेशव, बालभावः. =ish, a. बालिश, बालेय. 2 शिद्धयोग्यः, बालसदश (शी f.), बालभावः स्रुलमः, b. nature बालभावः, शिद्धत्वं, बालिशता.

Boycot, १. व्यवसायवहिण्कारः = १. १. व्यव-सायाद्वाहण्डः 8 U.

Brabble, Sec Quarrel.

Brace, s. युग्नं, युगं, युगलं, ह्रयं, युग्लं. 2 वंधःधनं, चर्मवंधः. = c. t. वंच 9 P. 2 हहीछ 8 U, संस्तंम् 9 P.or c., शक्ति-चलं-वृष् c. =ing, a. शक्ति-चल-वर्धक.

Bracelet, इ. कंकणं, कटकः कं, आवापकः, पारिहायः, हस्तक्ष्यं, वलयः-यं; करभूषणं; 'marriage b.' विवाहकोतुकं.

Bracket, ह. नागदंत:. 2 अर्धचंद्रह्यं.

Brackish, a. क्षार, क्षारसयुक्त.

Brag, v. i. विकत्य-, श्लाघ् 1 A; See Boast.

-s. आत्मश्लाया, विकत्यनं, वृथास्तृति f-ingly, adv. साहंकारं, आत्मश्लायापुर्वे.

-Braggart, (Braggadocio) s., a., विकत्यनशीलः,आत्मश्लायिन् m., आत्मश्लायापरः,
पिंडीञ्चरः.

Brahman, इ. ब्राह्मणः, विमः, हिजः, शिजन्मन् क., अग्रजन्मन् क., भूसुरः, भूदेवः, ' ६ pseudo b ' ब्राह्मणबुवः. –icai, a. ब्राह्म (ह्यो र्र.); ब्राह्मणजातीयः

Braid, इ. कवरी, वेशि-णी f., धन्मिहः, केश-वंधः-पाशः. = शः वेणीकः 8 U, वेशीक्ष्येण केशान् संग्रंथ् 9 P or रच् 10. 2 संग्रंप्, पे 1 P, संश्लिष् c, संसिव् 4 P.

Braille, & अंधलिपि र्र.

Brain, ह मस्तिष्कं, मस्तिकं, गोर्व. 2 बुद्धि f., मति f., -less, a. बुद्धिर्दीन, निर्छुद्धि. -pan, s. कपालः-लं, शिरोस्थि n. -sick, d. मुद्धमति, भ्रांतिचत्त, संभ्रांत.

Brake, ह. गुल्मगहनं, फंटकवनं. 2 कंटक-

खलीनं, खलीनः-नं.

Bramble, ह. कंटकः, कंटकगुल्मः, गोग्रुरः. Bran, ह. तुषः, धान्यत्वस् र्र, दुस, कदगरः- Branch, क ज्ञाखा, विदयः 2 अंगं, ज्ञाखा, क्रिक्ट्सः-भागः 3 उपनत्।, अल्पसरित् f. 4 अपन्यं, क्रुलसंतानं, वंदाः = v. i. ज्ञाखाळ्वेण विद्यू pass., or भिद्य pass.; 'the family b. ed into 8 parts' भिजोड्या विभमसार वंदाः (R. xvi. 3) = y, ब्रीव्ह, a. ज्ञाखिन, ज्ञाखामय (यो f), ज्ञाखासनाथ; विस्तीर्ण, विस्तारद्यकः.

Brand, s. अलातं, उन्हा, द्रग्धकाष्टं. 2 कलंकः, शंकः, लांछनं, अपकीतिन्दितं. ए. र. तत्तलोहेन शंक् 10 or चिह्न 10; 'b. ed with disgrace' अपयशोकितः, उपकीश्वतलीमसः. -ed, a. ततलोहेन चिहित, पुष्कीतिन्दितं-कित. -now, (Bran new) See Fresh or New.

Brandish, v. t. परि-अस् (असयति), विधू 5, 9 U.

क्रियाद्येy, इ. हुरा, आसर्व, यारणी, सीधु र्र-

Brangie, s. कलहः, व्याक्रीशः.

Brass, s. पित्तलं, आरकूट:-दं, पीति-ती f.=y, a. पित्तलसय (पी.f.).=Efflorescence, s. रितिमुण्यं, पुष्पकेत, पुष्पकं, कुसुमांजगं.

Brat, s. शिद्य:, बाल:, बहु:.

Brave, v. t. भरम् 10 A, तर्क 10 A, 2 धृष् 5 P; आ-समा-द्वे 1 A. - a. वीर, श्रूर, विकांत, श्रीर, एराक्रमनत्, वीर्य-विकाम-शालिच, साइ- क्षित्र (की रं.); उदार, तेजस्विन् 'iortune favours the b.' साइसे श्रीः प्रतिवसाति. - s. शूरंमन्यः. 2 समाहानं. - y, adv. सधेर्य, निर्भयं, सविकामं, शूर-वीर-वत्. - xy, s. वीर्यं, शोर्यं, धेर्यं, परा-वि-क्रमः, साइसं. 2 (Bravado) विकत्यनं, आत्मश्राचा.

Bravo, interj. साधु, साधु साधु- = श्र. चातकः, आतताथिन् m.

Brawl, s. कालि:, कलहः, विवादः, इंद्रं, विमति-पत्ति f. =c. s. विवद् 1 A, कलई कृ 8 U, कलहायते (D).

Brawn, इ. ज्ञूकरमांसं. 2 सायुः; बाहुः. -9, a. मांसल; इढांग (भी र.); संनद्धशरीर.

Bray, v. t. चीत्कारअब्दं कु 8 U, आरइ 1 P. =v. t. चूर्ण 10, पिष् 7 P =s., =lng, s. ची-(चि)त्कारः, खरनादः.

Braze, v. t. पित्तलेन संघा 3 U. =en. a. पि-त्रलमय (पी f). 2 निर्लज्ज, धृष्ट, निस्त्रपाव-रण. v. t. धृष्ठ् 5 P. =ier, s. ताम्र-कास्य-कारः, कामधनित् m. 3 अंगारपात्रं

Breach, s. छिद्रं, रार्थ- 2 भंगः, भेदनं अतिकासः, लेघनं, 'b. of promise' प्रतिज्ञाभंगः, आज्ञा-भंगः. 3 भेदः (सहन्द्रेदः), 'b. in a wall' संधिः, सुरंगा.

Bread, 8. अपूपः, पिष्टकः, कांद्वे. 2 अर्थः, आहारः.

Breadth, s. See under Broad.

Break, v. t. भंडर 7 P (fig. also), खंडू 10. 2 श्रुव्-पिव् 7 P, जुण् 10, मृद् 9 P. 3 अति-क्रम् 1 U, 4 P, उल्लंघ् 1 A, 10, अतिचार 1 P; बिलुप् c. 4 भिद्द् 7 U, विघद् c. (घट-याति); विद 9 P, 10, रहुद् c. (as heart); 'b. fast 'पारणां निर्वृत् o., पातराशं-कल्य-पर्त सेव् 1 A; 'b. wind' गुद्रवं कु 8 U, पर्ट 1 A; 'b. the way for ' अपस् 1 P, अप-इ -2 P, अपक्रम्. 5 विनञ् 0., उच्छित् 7 P. =v. i. भिद्-द-मंद्द- pass., शुद् 5, 4 P, रफुट् 6 P, (स्फुटिस हुव्ये), इल् 1 P. 2 प्रभा 2 P; 'the day broke' उपा: समापता, प्रभाता रजनी, दृष्टं विनसुखं. 3 क्षि pass., अवसन् 1 P, विज्ञ pass., ध्वंस् 1 A, ज् 4, 9 P. 🖦 विच्छेद्ः, निवृत्ति f., विरामः, भँगः; ' b. of day ' प्रभातं, उप:कालः, अपणीवृषः; the story has suffered a b. ' विकेद-साप कथाप्रशंधः (Ka. 239). =down, जूर्ण् 10; (v. i.) See Fail. -in upon, чеш-सइसा-प्रविश् 6 P. =into, दिनी 1 P, तुम् c. (दमयति). -into, (a house) संधि फ़त्या प्रविशू, -loose, प्रमुच् , विसुच् pass.; 'the elephant broke loose from the post आलानस्तंभे भंक्त्या निर्जगाम. =0ff, अंध्र, भंगं कु 8 U; (v. i.) अक्रस्मात् विरम् 1 P, स्यव्य 1 P, निवृत् 1 A.=open, बलात्-सहसा-उद्घद् c. or अपनु 5 U. =out, (v. i.) उद्ध 1 P, उत्पद् 4 A, प्राहुर्भू, उदि 2 P. 2 निर्गय 1 P. -through, निर्मेल्,अपातुद् 6 P, निरस् 4 P; See Dispel. -up, (v. t.) See Break (v. i.) 'the party broke up' सम्याः स्वं स्वं स्थानं प्रतिजग्तुः. =upon, आइन् 2 A; 'the dawn broke upon his eyes' तस्याक्णोः प्रभातमासीत् (S. 2). =with, विवद् 1 Å, कलहं कु. € г, ऽ. भंजकः, भेदकः. 2 प्रस्तर or तट-अग्ना अमि f., लहरि f. =fast, s. प्रातराज्ञः, कल्यवर्तः. =water, s. सेतु:, धरणः.

Breast, s. उरस् n., क्रोडं, यक्षस् n. 2 स्तनः, पयोधरः, यक्षोजः, कुंचः, /(of human beings). 3 हृद्यं, अंतःकरणं, चित्तं, मनस् n.; 'b. bigh' यक्षोद्धाः (शि f.); 'b. plate' क्रवचं, उरस्राणं; 'b work ' वक्षःप्रमाणः प्राकारः.:' Make a clean b. of,' See Confess,

Breathe, v. i. श्यस् 2 !'; प्राण् 2 P. 2 अस् 2 P, जीव् 1 P, वृत् 1 A. 3 आ-प्रत्या-समाश्यस्; 'b. deep 'दीर्घ-स्थूलंस्थूलं निश्वस्; 'b. the last ' See Die, =v. t. (out) उद्यु 6 P, अव-प्र-चंकृ 6 P. 2 प्रवा 2 P. =Breath, s. श्वासः, निश्वासः, उच्छुसितं. 2 प्राणाः (pl.); प्राणा-यामः 'holding the b. '; असवः (pl.). 3

विरामः उपनामः. 4 उद्गारः. 5 मंद्रानिलः, सुदु-वातः; 'in the same b.' एकावसरे, सम-कालमेव. –ing, s. श्वासः, श्वसितं. 2 स्पृद्धा, इच्छा; 'b. through nose' नासिकंधमः; 'b. hole' वातायन, गवाक्षः. –less, a. भाणहीन, निरुच्छुास, विचेतन. 2 भृत, उत्कांत्-वाय 3 राष्ट्रमाण.

Broech, ह. पश्चाद्धागः, नितंबः, कारिदेशः. -es, कि करिवसं, शास्कः.

Breed, v. t. जब c. (जनयित), उत्पद् c., प्रस् 2 A. 2 पुष् 1, 4, 9 P or c., सं c. 3 विनी 1 P. =v. i. वृष् 1 A, प्रजन्-उत्पद् 4 A: 2 गर्भवती मूं, 8ee Conceive; 'b. ing season' गर्भधारणकालः. उत्पत्तिसमयः. =s. वंशः, कुलं, जाति f. 2 अपत्यं, प्रजा. 3 सम्यस्यः शावकगणः, शिश्चजातं. =bred, a. जनित; संवर्ष्ट्रितं, विनीत, 'well b.' म्रविनीत, सवाचारं, 'ill b.' दुविनीतं, दुराचार. =er, s. जन तः, पोषकः, विनेतृ m. =ing, s. पोषणं, पालनं, संवर्द्धनं. 2 शिक्षणं, विनयः. 3 सम्यता, सुशीलता; 'of good b.' म्रविनीतं, सुशील. 4 गर्भधारणं, गर्भाधानं.

Breeze, s. मृदुपवनः, मंदानिलः, 2 वातः, अनिलः, See Wind. 3 See Coke, , 'Agrcéable b.' सुसस्पर्शः- सुस्नः-वायुः.

-y, a: बातवत्, वातैरुपजीवित.

Breviary, s. संहिता, संग्रहः. 2 स्तोत्रसंग्रहः. Brevity, s. इ क्षेपः, समासः, संहारः, संग्रहणं. Brew, v. t. (यवसुरं) पन् 1 P or क्ष्य् 1 P. 2 प्रनित 10, प्रकलप् c. -age, s. निष्कार्थः. -cry, s. यवसुरापचनस्थानं.

Bribe, इ. उत्कोचः, उपायन. 🗝. इ. उत्कोचं दा 3 U, उत्कोचदानेन वशीकः .U. = ry, इ. उत्कोचदानं-ग्रहणं. 2 उ .।चदानादाना-पराधः.

Brick, s. इष्टका, सुधा; 'burnt b.' पक्षेष्टका; 'b. bit' इष्टकाशकलं; 'b. kiln' आपाकः, पचनस्थानं; 'b. layer' लेपकः, सुधाजीविन् m,; 'b; work' इष्टकानिर्मितं.

Bridal, ह. विवाहोत्सवः, उद्दाहकमन् ॥ =a. वैवाहिक (का f.), विवाहयोग्यः

Bride, इ. वधू:, नववधू; पाणिगृहीता, नवोही. 2 कन्या, कुमारी. -groom, इ. वरः, परिणेतु m., परिग्रहीतृ m., पाणिग्राहकः; bride and b. 'वधूवर-रो. -maid, इ. जन्या.

Bridge, s. सेतुः, घरणं, संवरः, 2 आलि-ली f... घरणः (small); 'make's b.' सतुं निर्मा 3 A, or कु. 8 U, or. घंष 9 P; 'fort b.' सक्रमः; 'b. of the nose 'नासार्यकाः...' t.

सेतुना वर 9 P, सब् 5 U.

Bridle, ब यल्गा; रश्मिः; 'giving the b. 'to the passions' रागाणीनः, रागवशः. 2 निम्रहः, संयमः का. दे. वल्गासनाथ व. क. रश्मिनेः यम् 1 P. 2 निम्रहः 9 P. मिसं-यम्: See

.Control, 'by un-b, ed tongue ' निर्ध-

Brief, u. स्वल्प, आचिर, अल्पकाल, क्षणिक (की f.), अचिरस्थायिन्; संक्षिप्त, परिमित, सहत, अदीवें: संकुचित; 'to.be b.' किं बहुना 2 संग्रहः, संक्षेपः. 3 सारपत्रं. -ly, adv. संक्षेपतः, संक्षेपण, समासतः, समासेन-2 अचिरेण, आञ्च, क्षिपं. -ness, s. संक्षेपः, समासंः, संहारः, परिमितता.

Briar, Brier, ε. गोश्चर:, कटकगुल्म:. =y, α.

·कटकानृत. ·

Brig, s. क्रूपकद्मययुतः पोतः.

Brigade, s. चम्:, वाहिनी, सैन्यदलं, गुल्म:-ल्म.-ier, s. वाहिनीपतिः, चमूपतिः.

Brigand, ३. दस्यः, चौरः.

Bright, a. उज्ज्वल, प्रदीस, भासुर, रुचिर, तेजस्विन, भास्वत, भ्राजमान, प्रभावत, द्वीप्त-मत्, देवाप्यमान. 2 विशद, निर्मल. शुचि. ॐ विश्वत. =en, v. t. प्र-उत्-शुत् c., प्र-उत्-दीप् c., उद्धास् c, भ्राब्द c., विराव्द c. 2 विमल्पति (D.), विशद्धि 8 U. =v. t. विमलीस् 1 P, पसद् 1 P, प्रसादं गस् 1 P, विशद्धि, (दिशः पसेदुः R. III. 14). 2 शुभ्-शुत् 1 A, See Shine. =ly, adv. उज्ज्वलं, विमलं, तेजसा, कांत्या. =ness, s. तेजस् n. औ-ज्ज्वलं, शुतिः, रुचिः, कांतिः, प्रभा, द्विसः, शोमा, (all fem.), भासुरत्वं, तेजस्विता; b. of intellect प्रदीसा प्रभा.

Brilliance, Brilliant, Sec Bright.

Brim, s. कठः, मातः, सुखं, धारः, कुणः; 'to the b.' आसुखं, आकंट. 2 (of a river) तीरं, तदः द. 3 अंचलः, दशा (of a cloth). -ful, a. परिपूर्ण, आकर्ण पूर्ण; ex. by सय (यी f.), निभरं, 'b. of joy' हर्षनिभरः.

Brimstone, ह. गंधक:. =y, a. गंधकपूर्ण-

Brindle, ह. चित्रता,चित्रांगत्वं, श्वलत्वं. व्या. व. शवल. चित्रित, कल्माषित.

Brine, s. लवणजलं. 2 वाष्प:, अश्रु n., असं. Bring, v. t. आनी, 1 P, आ-उपा-ह 1 P, आवह 1 P. 2 पाप C., आगम् C. (गमयति). 3 अहंनी 1 P, आकृष् 1 P. 4 जन् c. (जन-यति), उत्पद् c.; ex. by प्रभू 1 P, जन 4 A; 'poverty b. s one to shame' दारिद्याद् िहरमिति (-Mr. 1); 'b. to end' समाप् C., निर्वृत् C., अवसो 4 P; 'b. ruin' नरा c., नाशकारणं भ ; 'b. word ' निविद् ., बार्ती आख्या 2 P; 'b. action' अभि-युक्त 7 A. -about, (to pass) साध् 5 P, 10; घर c., (घटयति), संपट् c., आवह् 1P; क्छप् 1 A, संपद् 4 A, (with dat.)-=dowa, नि-अव-पत् c. अपकृष्,_ अभिसू -forth, See Beget. -forward, उपन्यस् 4 P, उदाह 1 P, उपिक्षप 6 P, उपाना, प्रस्क 2 अग्रे-पुर:-आनी, मसु c.,=on, आवहु 1 P; or with dat.; 'disgrace b. s on despair' परिभवः निवेदमावहति, निवेदाय (भवति); oft. by प्रमु, जनः; 's. avarice b. s on anger' लोभात् कोधः मभवति-जायते &c. =out, प्रकाश् c., प्रकटीकृ. =together, समा-नी, ससुपाह ; See Assemble. =under, आनम् c. (नमयति); 'b. under one's power' वशं नी, दम् c. (दमयति), अभिमू. =up, संवृद् c., पोपणं-पालनं-कृ 8 U (with gen.); पुष् 10.

Brink, ह. तीरं, तटः-टं, क्लं. 2 प्रांतः, अंतः, पर्यंतः, धारा, उत्संगः, परिसरः, कंटः.

Brisk, a: चपल, त्वरित, क्षिप, अविलंब. 2 प्रयल, ससार, तीच; 'b. shower' धारा-संपात:. =ly, adv. सत्वरं, क्षिपं, आञ्च. =ness, s. तेजस् n₁ सारः, सत्वं.

Bristle, v. i. पुलकित -रोमांचित-कटाकित d. भू 1 P; 'his body b. ing with joy 'हर्षरोमांचित-पुलकित-तन्तः; हृष् 4 P (of hair). = अ. शूक:-कं, इहलोमन १२., 2 शूकर-लोमन ११. = ing, 4. हृषित, पुलकित, रोमांचित.

Brittle, a. भंगुरं, भिहुरं, सुखभेद्यं, सुभंगू.

Brize, ६. ट्रा:; गोमक्षिका.

Broach, ह. भूलः, शंकुः, कीलः लं = . . . अपातृ 5 U. 2 तिविद् .., प्रकाश्र .., कथ् 10. 3 छिद्र 10.

Broad, a. विस्तीर्ण, पृथु, विपुल, विस्तृत, विशाल, परिणाहवत, आयत; '10 yojanas b.' दृश्योजनमायता (नगरी). 2 असम्य, अश्लील, गहित; 'b. day-break' सुप्रभात; स्पष्टे जाते प्रत्यूपसि (Ka. 26); 'b. day light' प्रखरतेजासि सवितरि; 'b. awake' प्रबुद्ध, उजिद्ध; 'b. breasted' स्पृद्धोरस्तः; विशालवक्षस्—ness, Breadth, s. विस्तारः, परिणाहः, आयामः, विशालता, पृथुता; 'five fingers in b.' पंचांग्रलं (दाह).

Brocade, ह. कामिकवर्ख.

. Brochure, s. लघुपुस्तकी.

Brogue, ह. प्राकृतभाषा, अपभ्रंशः. 2 चर्म-

Broider, v. t. चित्र् 10, सूच्या वस्त्रे पुष्पादिकं सित् 4 P. =y, s. सूचिकर्मन् n.

Broil, v. i. तप्-पच्-pass. =v. t. अस्त्र 6 P; (fig.) संक्षुम् c., प्रकुप् c., उद्दीप् c. =s.

कलहः, इद्रं, कलिः, तुस्ल. Broker, ३. निरूपितमूल्येन कार्यनिर्वाहकः. -age, ३. कार्यनिर्वाहणार्थे दृत्तं द्रव्यं.

Bronze, s. See Brass.

Brooch, इ. वक्षोभूषणं, उरोमाणिः.

Brood, v.i. (lit.) (अंडानां) उपरिसद् 1P. निविधा 6 P; (fig.) निस्ये 1 P, प्रनः

पुनर् आलोच् 10; चिंतान्यय α . भू. — अ प्रजा, संतति f., अपत्यं. 2 समसुत्पनः शावकगणः, अपत्यजातं.

Brook, s. कुसरित् f., स्रोतस् n., शुद्रनदी, शुद्र-अल्प-सरित्. =v. t. सह् 1 A, सम् 1 A, मृष् 4 P, 10.

Broom, s. संमार्जेनी, शोधनी. b. stick-staff' मार्जेनीदंडः; दीर्घ-कुश-यप्टिः.

Broth, s. सूप:, यू(जू)पं.

Brothel, ३. वेशः, वेश्यालयः, गणिकायहै.

Brother, ३. आतृ m., सीद्रः, सहोद्रः, सो
हर्यः. 2 बंधुः, सहकारिन m.; संसर्गिन m.;
' spiritual brethren ' एकग्रवः. =hood,

३. आतृभावः, न्वं, सीआत्रं. 2 साहचर्यं, बंधुता,
संसर्गः, समाजः. =ly, a. आत्रीय, आतृसदृश (शी. f.,); ' b. in law,' इ. इयालः, देवु, m.,

हेवरः (husband's brother.).

Brow, s. कटंक:, उत्संग:, See Edge. 2 सू:, भूलता; 'knit the b. s.' भूमंगं छ 8 U, भूकुटिं वंप १ P, भूकुटिंग्चनां छु. उ ललाटं; वदनं, आननं. -beat, v. t. भूमंगण-कटाक्षेण-तर्ज्द 10, or निरीक्ष 1 A.-Bound, a. किरीटिन.

Brown, a. कापिश, पिशंग (गी रि.), पिंगल, कपिल, इयाव. =ish, u. ईपत्कृपिश, आपिंगल.

=ness, है कि पिदाः, पिंगलवर्णः.

Browse, v. t. अह् 2 P, चर्च 10, लंघू 1 A, (पल्लवान लंभितमागच्छति M. 4), भक्ष 10, संद्रुर् 1 P. -s., =ing, s. किसलय:-पं, नव-पल्लव:-वं, नवनुणं, शाहलं.

Bruin, ८. ऋक्षः, भल्लूकः,

Bruise, v. t. अपकृ 8 U, क्षण् 8 P, महारेण हिंस् 7 P. 2 मृद् 9 P, पिष् 7 P. = 3. क्षतं, अपकारः, महारः, आयातः 2 पिश्चितवणः.

Bruit, 8. ध्वनिः. 2 वार्ता, जनमवादः. - 1. ह्या ८. (ख्यापयित), युष् 10.

Brunette, 8. इयामा, इयामवर्णी.

Brunt, s. भार:; ' b. of battle ' राजुरा ; संबद्घः, प्रथमाक्रमः; पहारः, आचातः.

Brush, s. आचर्पणी; लोममयी मार्जनी or शी-धनीं: 2 तूलिका, शलाका, वर्तिका. 3 संघडः, समाधातः. =v. t. गृज 2 P, गृष् 1 P, पर्य-णेन शुध c. 2 मृदु तद् 10, लघुगत्या मह 1 P. =v. i. (by) लघु गृष, 2 अपधात् 1 P, विस्प् 1 P. =wood, s. गुलमः, जेगलं. -У, क लोमश.

Brusque, a. अविनीत. 2 असंबद्ध. 3 अन-

अद्वित

Brute, s. पशुः, तिर्यस् कः 2 त्यपशुः, दुईसः, कूराचारः -वः अःवि-चेतन, अज्ञान. 2 कूर-कर्मन, असम्य -al, -ish, वः त्वशंस, कूर, पशुः in comp; See Cruel. 2 पशुशिल, पाशव (वी र्रः), पशुसदृशः (शी र्रः), पशुत्रत्य. -ally, ado, पशुवतः, निर्द्धमं, अतिकार्यभः,

Bubble, इ. बुस्बुद्ः, हिर्गिका. 2 (fig.) असार वस्तु, माया, वंचकः, मोहः, मायाजालं - ०० i. हुद्बुद्यसे (D). -v. t. See Cheat.

Bubby, s. See Breast.

Bubo, s. 112 f.

Buck, इ. हरिण:, मृग:. 2 वस्त्रधावनार्थ जलं. 3 सुभगमन्य:. = ७. ८ वस्त्र धाव् 1 P.

Bucket, s. अरवहः, उद्चनं, घटीयंत्रं. 2 पात्रं, द्रोणी, सेचनी-नं.

Buckle, s. कुडुप:, गंडक:. =v. t. कुडुपेन बंध् 9 P; 'to be b. ed to' परायण-आसक्त a. भू 1 P. =er, s. फलक:-कं, चर्मन n.

Buckram, ८. स्थूलप्दं-पटः.

Bud, s. कलिका, कीरकः-कं, सुकुलः.लं, कु-ड्रमलः, जालं, कोशः षः, प्ररोहः, अकुरः, पह्नवः-र्ष. =v. t., =ed, See under Blossom.

Budge, v. i. प्रचल 1 P, अपस् 1 P, नि-परा-इत 1 A, त्यक्त 1 P.

Budget, 8. शाणपुटः, दृति f. 2 कोषः, संग्रहः, संचयः. 3 आयव्यगगणना, प्रजं.

Buff, 8. महिषचर्मन् n. 2 पांडुवर्णः.

Buffalo, s. महिषा; 'she-b.:' महिषी; 'b.

Buffer, ह. आचात-भंजकः or मोधीकारकः. Buffet, ह. सुष्टिप्रहारः, कराधातः, चपेटिका. 2

कुञ्लः. 🗝 ा. मुस्तिना तङ् 10 or बहु 1 P. Buffoon, s. विदूषकः, वैहासिकः, भंडः. = ery, s. परिहासः, हास्यं, नर्मन् n.

Bug, s. मत्कुणः, उर्दशः ; 'b. bear' महाभया-स्पदं, भयहेतुः.

Bugle, 8. काहलः ला, न्याधश्चंगं-विषाणं. 2

श्य, व्यवाणं.

Build, v. t. निर्मा 3 A or c. (सापयित), मक्दूप् c., विधा 3 U, विरच् 10; 'b. upon' समालव् 1 $^$

Bulb, s. कंदः-दं, गोलमूलं. -ous, a. कंदिन,

फंद्विशिष्ट. 2 कंद्राकृति.

Bulge, v. i. बहिर्लेब् 1 A, उदराकारेण प्रलंब् , Bulk, s. प्रमाणं, परिमाणं, मात्रा. 2 स्थूलता, बृहस्तं. 3 प्रधान-अधिक-भागः, सूयस् m. —y, a. See Big.

Bull, Bullock, उ. वृषः, वृषभः, बलीवर्दः, ऋषभः, अनहुद् गः, उक्षन् गः, ककुदात् गः. 2वाग्दोषः, महास्वलितं, सुस्पष्टी वचनविरोधः.

Bullet, 8. सीसकगुलिका.

Bulletin, इ. शरीरस्थितिज्ञापकं पत्रं.

· Bullion, s. हिरण्यं; स्ट्यं.

Bully, 3. पिंडीशूरः, शूरंमन्य ; दांभिकः, कलह-कारिन m. =v. 4. तर्व् 10, भन्म् 10 A; आहे 1 A.

Bulwark, s. वपः-प्रं, प्राकारः. 2 आश्रयः, ज्ञ-रणं, संश्रयस्थानं, आलंबः, रक्षणसानं. Bum, 8. नितंबः, क्वटिमोधः.

Bump, s. स्कोटः, गंडः, शोफः. 🗝 i. ब्रिट

Bumper, ह. अतिपूर्ण पात्रं; चषकः; 'b. crope' अतिमञ्जरः शस्यागमः ; 'b. house' जना-कीण मेक्षागृहं.

Bumpkin, s. बूपलः, जानपदः, ग्राम्यजनः.

Bumptious, a. सावलेप, अवलिप्त.

Bunch, s. गुच्छः, स्तमकः. 2 पिंडः, गंडः. 3 ग्रंथिः, शेखरः-रं. 4 पोहली, संवातः, संवतः दृष्य. च्य. i. (out) पिंडीसू 1 P.

Bundle, ह. भारः, कूचः, पोटलिका, डुण्डः, संपातः ; 'b. of goods' भांडकः. =v. t. (up) डुच्छीकु 8 U, एकत्र समाह 1 P.

Bung, v. t. छिन्नं जिरुष 7 U or विधा 3 U. =hole, s. पानिक्छनं, पानधारा.

Bungalow, इ. हम्ये.

Bungle, v. i. अद्सतया कार्य निर्वेद्ध c., प्रमञ् 4 P, स्वल् 1 P. = s. प्रमादः, स्वलितं, दोषः. -er, .s. अद्कः, प्रमादिन् m., अनियुणः. -ingly, adv. सप्रमादं, प्रमादतः, अद्क्षतपा.

Bunter, ६. अकुलीना स्री.

Bunting, 8. ध्वजपटः, कंतुवसनं. = 5. तर्णः, हवः.

Buoy, (up) v. t. उत्तंस् 9 P, उद्धृ 1 P, 10, आलंब् 1 A. 2 हु c. =s. तरणः, ह्रवः. =ancy, s. लखता, लाववं, ह्रवनशीलता.

Burden, ६. भारः, भरः, धुर् f. (राज्यधुरा); 'beast of b.' धुर्यः, धुराणः. 2 धुवलं, अलुप्द. 3 पीडाकर a. (री f.), पीडाहेतः, भार्भ्य a. =0. t. भारं न्यस् 4 P or निविद्य c. =0d, a. भाराकांत, आरोपितभार. =30116, a. दुर्वह, दुर्भर, दुरुद्दह. 2पीडाकर, दुःखावह.

Bureau, s. आधार:. 2 लेखनस्थानं, लेखन-साधनाधार:.

Bureaucratic, a. अनियंत्रितशासन.

Burgh, s. नगरं, पुरं. -er, Burgess, s. नगरजनः; पारः. 2 नगरप्रतिनिधिः, उरम्पति-निधिः. -ership, s. नगरजनाधिकारः, पौरा-धिकारः.

Burglar, इ. संधिचौरः, गृहभगकृत् ..., जुङ्च-च्छेदिन ..., संधिच्छेदकः. =y, इ. अतिचौर्य, गृहभगः.

Burgomaster, s. नगराध्यक्षः

Burke, v. t. श्वांसनिरोधेन हम् 2 P or ड्या-

पड् c. or मृ. 2 त्वरितं संपट् c.

Burlesque, a. परिहासकर (री f.), हास-जनन (नी f.), परिहास्य. = परिहासः, भांड, नर्मन n. =v. l. See Laugh.

Burly, a. See Big.

Burn, v. t. वृह् 1 P, सुष् 1 P, ज्वल् C. (ज्वलयित), तप् 1 P or c., उब् 1 P, दीप् c. =v. i. ज्वल् 1 P, दृह् pass., तप् 4 A, दीप् 4 A; 'b. after' उत्कंड 1 A, स्पृद् 10; 'b. out' शस् 4 P; 'b. up' निर्देष्ट्.

-s. दाहत्रणः,-अंतः. 2 See 'Brook', -or,

s. दाहतः, तापकः द्विपकः. -ing, s. दाहः,
दहनं, होपः, तापः, ज्वलनं ; 'b. ground'

इमझानं. -a. दाहकः, तापक. 2 चंड, पखर;
'b. glass' स्पेकांतः, स्पोपलः.

Burnish, v. t. ममुख्य 2 P (प्रमुप्टं प्वामीकरं); तिद्य C., परिष्कुः 8 U. ⇒эг. इ. तेजकः,

धाचकः.

Burrow, ह. बिलं, विवरं, गर्तः-र्ता .= । धिले-गर्ते-वस् 1 P.

Bursar, ३. धनाध्यक्षः, कोवाशियपिः. 2 शिष्य-बुत्युपजीविन् m. -y, ३. कोवः, धनागारं. 2 शिष्यवृत्ति f.

Burst, v. i. सफुद् 6 P, त्लु 1 P, वि-दु-ज्ञpass., भिद्-भंद्य pass.; 'b. in pieces'
ज्ञाकलीमू, खंडमो भिद्द pass.; 'b. into
tears' सहसा सोदितुमारेभे, सहसा प्राप्तताश्रुधारा. =v. t. भिद्द-भंद्य 7 P, स्फुद् c., द्
9 P, 10, ज्ञाकलीकु 8 U, दल् c. (दलयाती);
'she b. herself' हृद्यस्तीदनेन मृता. =v.
स्तोटनं, विद्लनं, भंगः, भेदः, 'there was
a b. of applause' संभूय मज्ञासागिरः उद्तिष्टच्; 'b. of laughter' अहहासः,
उद्येहासः.

Burthen, s. See Burden.

Bury, v. t. निखन् 1 P, निग्रह् 1 U, (इमझाने-भूमी) निधा 3 U, स्था C. (स्थाप-यति), निसिष् 6 P; निग्र-ह 1 P; 'this baried the king into sorrow' एतेन (बचसा) राजा दुःखमग्नी-दुःखोव्धिमग्न इव-चभून; 'b. the hatchet' कलहाद्विरम् 1 P.—ing, s. निखननं, इमझाने स्थापनं; 'b. ground' इमझानं, बेतावासः, परेतभूमि f., पित्रयनं, पित्रयमन् गः

Bush, उ. गुल्म:-ल्मं:, खुप:, स्तंव:; 'why do you beat about the b.' अमस्तुतं किमिति अनुसंधीयते, (निर्धंकं किमिति वनमालो-ह्यासि); 'a: bird in the hand is worth two in the b.' धुनाणि परित्यज्य अधुननिषेवणं नेष्टं, अधुनाइ धुन वरं, वरं तत्कालो-पनता तित्तिरि: न धुनादेवसांतरिता मयूरि or वरमद्य कपोतो न श्वो मयूर:--५, व. गुल्मावृत, निविद्य; गढ, अविरल. 2 घन, स्थूल; लोमज्ञ.

Business, इ. कार्य, अर्थः, कृत्यं, कमंत्र ", ज्यवसायः, ज्यवहारः; ज्यापारः; नियोगः (duty). 2 अर्थः, प्रयोजनं, 'what b. had you to talk with him' तेम सहालापेन किं तब कार्यमासीत्. 3 वृत्ति f., जीविका; 'a man of b.' कार्यकुशलः, हष्ट्कमंद ".

Buss, See Kiss. .

Bust, 8. ऊर्धकायमितमा-मतिकृति र्र-

Bustle, इ. संग्रमः, आकुलत्वं, त्वरा, इयग्रता.
2 कोलाइकः, तुझुलरचः. =0 i. कार्यच्याप्रम-

त्वाद् इतस्ततो धाव् 1 P or गम् 1 P or चेट् 1 A, or ब्यवसी 4 P. =er, =lng, s., a. चपलप्रकृतिः, व्यवसायिन् गः

Busy, a. व्यावृत्त (with loc.); कार्यसमाञ्चल, कार्यव्यय; 'with what work are you b.' कार्यव्यय; 'with what work are you b.' कार्यव्यय; 'with what work are you b.' कार्यव्यक्त, सोद्योग, अतंदित, अनलस, व्यय. =0. t. व्याप्ट ट., कार्ये नियुज्ञ 10 or अधिक्व 8 U. =Body, s. पराधिकारचर्चकः. =1y, adv. अतंदितं, सोत्साहं, मनोभिनिचेशेन, औत्यव्योन, व्ययतया.

But, prep. अन्य, इतर, ऋते with abl. विना; विद्याय, सुक्ता (acc.). -adv. एव, केवलं, भार्ज. -conj. हु, पुन:, (not at beginning); in 'not only but' अपि takes the place of 'but'; न केवलं रूपे शिल्पेट्यहितीया मालविका (M. 2); 'b. for' (=uf it were not) यदि न; 'all b.' See Almost; 'next b. one' एकांतर a.

Butcher, शो(सो)निकः, आखेटकः, मासिकः, विश्वसितृ m. = ७.६ विश्वस् 1 P, निश्रुद् 10, हन् 2 P. = y, ३ वधः, हनने, विश्वसने. 2

ञ्चना, वयस्यानं

Butler, s. गृहकर्म-दास:-करः.

Butt, ६. लक्ष्यं, शरव्यं. 2 उपहासास्पद्ं, परि-धाससूनि में डे आशयः, अभिशयः. 4 पात्रं, (सरा-) भाजन-नाढं. =०. ६ शिरसा-श्रीण-आहम् 2 U. =०nd, ६. घनाग्रं, स्थूलाग्रं.

Butter, ह. नवनीतं, नविद्धृतं, द्धिनं, किलाटः, 'claritied b.' ष्ट्रतं, स्थिस् n., आज्यं ; 'b. man' नवनीतविक्षयिन् m.; 'b. milk' (ह.) सकं, अरिटं, कालश्यं, दृंदाहतं, गोरसः, 'b. of last day's milk' हेयंग्धीनं. =0. t. नवनीतेन लिन् 6 P.; (fig.) चाद्विकिभिः प्रसद् c. or अदनी 1 P.

Butterfly, 8. चित्रपतेगः.

Buttock, s. नितंबः, कटिप्रोधः, जवनं, श्रोणि-णी f.

Button, क गंडः, कुहुपः, 'b. hole' गंडाधारः-=७. ६ गंडेन बंद 9 पे.

Buttress, अ. वयः-वे, आधाराधे कृतः मांकारः-2 आश्रयः, आधारः.

Buxom, a. सानंद, मकुल्लवद्न, हष्ट. 2 सरस, सविलास, ललित. -ly, adv. सानंदं, सरसं, ललितं. -ness, s. लीला, लालित्यं, विलासः.

Buy, v. t. की 9 U; 'b. oft' मूल्यदानेन परिकी. = cr, s. केतृ m., कथिकः, कथिन m. Buzz, v. i. गुज्र 1 P, विरु 2 P. = s., =ing,

ग्रंजितं, ग्रंजारयः, कलरयः.

Buzzard, 8. इयेनकः. 2 स्थूल-मंद्-धीः.

By, prep. Gen. ex. by instr. of noun; रामेण हतः, बाजेन हतः, &c. 2 (Near) उप in comp., or समीपे-निकट-पान्चे with gen.; 'b. her father' उपजनकं, पिद्धा पान्चे समीपे; 'by this time' अनेन समयेन; .day b. day' अद्यदिवसं-दिनं, दिने दिने; 'b. god' ईश्वरं साक्षीकृत्य-ईश्वरंसमक्षं; 'b. and b.' अधिरात; अचिरेण, क्रमशः; शनैः शनैः ; 'b. the b.' अपरंच; 'b. degrees' क्रमशः; 'b. hundreds' शतशः; 'one b. one' एकेकशः, आद्यपूर्वण; 'b. end' स्वाधः, स्विहतं, 2 गौणार्थः. 'b. one-self' रहसि, निश्तं, रहः. 'b.-gone' अतीत, अतिकांत, गतः, 'b.-path' विसार्गः, विषयः, उपमार्गः, गृहपथः; 'b.-law' उपव्यवस्था, उपविधः; 'b,-name' उपाधिः; 'b,-product,' s. गौण-क्रलं-उत्पन्न-लाभः. 'b.-stander' पार्श्वर्थः, मेक्षकः, समीपरथः; 'b. word' उपहासास्पदं. 2 जनोत्ति f. आभाणकः.

Byre, ८. बजः, गोष्टं, गोशाला,

C.

Cab, s. एकाश्ववाहनं शक्तदः, 'c. man,' See

Cabal, s. यूहमंत्रणा, कुविचारणा -v. i. निभृतं मञ्च 10 Å, कूटार्थ संमिल् 6 P. -ler, s. कुमंत्रणकृत् कः, यूहमंत्रिन् कः, भेदकरः.

Cabala, इ. गूहजास्त्रं, ग्रामिक्या. -Cabalist, इ. गूहजास्त्रः. - रे. व. निग्हार्थ, ग्रामि

Cabbage, इ. जाकं, हरितकं: 2 है (स्चिकेन) स्पितं पटलंडं. =0 ं (स्चिकेवत्) पटलंडं सुष् 9 P.

Cabin, 8. कुटि न्टी र्र., शाला, कोष्ठः. 2 नी-काम्यंतरे कोष्ठः. 3 वेश्मन् ११., कुटीरः. 4 Tent, q. ४. = 2t, 8. वेश्मन् ११., कक्षांतरं, उपरोधकं. 2 शिष्टसभा, धोसचिवसभा; गूढमंत्रणं. 3 रत्नकोष्टः. 4 ससुद्रकः, संयुद्धः, See Box.

Cable, 8. नीरज्जु र. 2 विद्युतसद्शवाहकं तंत्रं. -3d, a. रज्जुबद्धं. -gram, विद्युतसद्शः.

Cachexy, ८ दोषत्रयं, त्रिदोषं, शरीरदोष:. Cachination, ८ अहहासः, महासः.

Cackle, Cackling, ह. कूजनं, हंसरुतं, अ-ध्यक्तरवः. 2 जल्पितं, मलापः.-७.१. कूज् 1 P, अध्यक्तं रु 2 P, -- er, ह. कूजकः.

Cad, s. ग्राम्यजनः, असन्यः.

Cadaverous, a. शवतुल्य, शवसवर्ण.

Caddie, a. संदेशहरः, दूतः.

Cadence, इ. पातः, च्युति र्र. 2 स्वरः, विरावः, नि-हादः, स्वरसंक्रमः, स्वरावरोहः.

Cadet, 8. अनुजः, अवरजः. 2 युद्धकर्माध्यायि-

Cadge, ए. i. छदाना जीविकां कु 8 ए. 2 घोषण-पूर्वक अल्पब्च्यं किती 9 U. '3 See 'Beg.) -er, 8. आपणिकः, विवधिकः, 2 छन्नजी-

Cafe', 8. पानगृहे.

46

Cæcsura, s. विच्छेदः, विरामः.

Cage, अ. पंजर:-रं, पिंजर, वितंस:. 2 Prison, q. v. =v. ध. पंजरे रुच् 7 U or वंच 9 P

Caira, ३. उपल-पाषाण-सािशः, शिलासगुच्चयः, मस्तरिचिति र्रः

Caltiff, s. खलः, शठः, दुर्द्वतः; See Wicked. Cajole, v. t. लल् 10, उपच्छंद्र 10. 2 Cheat, q. v. =ry, s. चाह्तिक f. 2 वंचनं, छलं, &c.

Cake, s. पूपः, पिष्टकः, अपूपः. 👓 i. पिंडी-

Calamity, s. चिपद् f., आपद् f., ब्यसनं, अन् नर्थः, उपह्रवः, दुःखं, संकटं, अल्याहितं. 2 उत्पातः, देवी आपद्. =०थेऽ, a. चिपद्यंस्त, व्यसनोपेत, विपद्ापस, दुर्गत, विधुर.

Calamus, ह. वेज:, वेणु:.

Calash, s. केलिरथः, क्रीडायानं.

Calcareous, a. ज्ञार्करीय. 2 चूर्णमय-गुण.

Calcine, v. t. भस्मीकु 8 U.

Calculate, v. t. मण् 10, परिस-तं-ख्या 2 P, संकल् 10. 2 निरूप 10; चिंत् 10, प्रकल्ए c. =ed, a. गणित, संख्येय. 2 युक्त, पर्यात, उचित, अलं with inf. =ion, s. गणनं-मा, संख्यानं. =or, s. गणनः.

Calculous, a. शिला-अइम-मय (यी f.) Calculus, s. अइमरी, मूत्रकुच्छं.

Caldron, s. पिडर:-रं, उसा, कुंड, स्थाली.

Calefy, v. t. aq 1 P

Calendar, 8. पंजी, पंजिका.

Calends, क. प्रतिपद् f.; प्रथमदिवसः.

Calf, s. गोषत्सः, वत्सः, तर्णकः. 2 जंधापिंडः, पिंडिका.

Calibre, 8. छिद्र; छिद्रव्यासः. 2 परिमाणं. 3 मकारः: जाति र्र. 4 मेथा.

Calico, s. चित्रितकार्पासपटः. Caligation, See Darkness.

Caligraphy, 8. शोभनलेखनकर्ला-शिल्प.

Calisthenics, ह. ह्यायामः

Calix; 8. युव्पगर्भः, युव्पकोशः.

Call, v. t. क्षे 1 P, आंद्रे, शब्दायित (D.), आंद्र c. 2 अभिधा 3 U, आंद्र्या 2 P, आंद्रें, चंद्र 2 A, नाम कु 8 U; कृत् 10; 'c. ed her by the name of Parvati' तां पार्व-तीति नाम्ना जुहांच (वधुजनः) (K. 1. 26), तस्याः पार्वतीति नाम चकार; वच्च 2 P, उदा-इ 1 P, ज् 2 U. 3 नि-आ-मंत्र् 10 A; 'c. by name' नामबाहमाद्दें, संजुद्ध c.; 'c., to mind' एम 1 P, मनिस कु 8 U; 'c. to account:' कि कि जुतमिति प्रच्छ 6 P or अजुरुज् 7 A or अजुरुग् 3 U; 'c. to witness' साक्षि-णंक, तमेष '(अप्रिं)' चाषाय विवाहसास्ये

(R. vii, 20). = अाद्वानं; पुच्छा; निमं-वण: संघोधनं. 2 प्रयोजनं 3 अभिगमः। नि-योग:: 'I have many c. s upon me today मयाद्य कर्तव्या घहवी नियोगाः संति. -back, प्रत्यादिशू 6 P, निवृत् c.; खंड 10, निरस् 4 P. =for, अहं 1 P; ' this matter c. 8 for consideration 'अयमधे विचा-रणामहीतिः ⁰¹ अत्र विचारणया प्रयोजनंः अपेक्ष् 1 A. =forth, भोत्सह 0-, उद्युद्ध 10; प्रकटीक, प्रकाश् e -out, पेट्स 1 P; उत्कुश् 1 P. 2 तारस्वरेण. उच्चे: आहे, युष् 10. =upon, on, अर्थ 10 A, याच्यू 1 A. 2 इंग्हुं जम् 1 P, अभिगम्. =up, (from sleep) प्रदुष् c. =ed, a.: आहूत; 2 अभिहित; उक्त, उदाहत; gen. ex. by नाम ind., नामन, अभिधान, आख्या, अभिधा, संज्ञा, नामधेय, in comp: 'a boy c. Rama, 'रामी नाम, शमनामा, रामसंज्ञः, &c. बालः. नावष्ट, s. See (s.). 2 बृत्ति: f., जीवनसाधनं,उपजीविकाः ध्यवसायः.

Calligraphy, See Caligraphy.

Collous, a. कठिन, घन. 2 कठोर, निर्दय, कर्फश; c. to contempt' तिरस्कारमणयन, तिरस्कारमणयन, तिरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमणयन, किरस्कारमण्यान, किरस

Callow, व. अजातपस, पश्चहीन. 2 See Inexperienced.

Calm, a. प्र-उप-शांत, निश्चल, प्रसन्ध, स्तिमित, अञ्चलंग, अशुन्ध, निष्कंप, निर्वात, अध्याकुलः, to be c.' इस् 4 P, प्रसन्ध 1 P; 'heart, be c.' इद्ध्य प्रसीदः, मा उत्ताम्य. =ऽ. निर्वातः, शांति f: प्रसादः, विश्वामः. 2 शांतता, स्तिमितताः, व्र. by (a.). =v. t. उप-प्र-शस् c. (शमयति), उप-परि-सांत्यू 10; तुष् c., प्रसन्ध c. 2 लघुकु 8 U, अपना 1 P. =ly, adv. निश्चलं, अंशोभं, शांत्या, प्रशांतं.=ness, ऽ. प्र-उप-शांति f:, निर्विकारता, प्रसादः, अच्याकुलता, अर्थभ्रमः. 2 निर्वातत्वं, अक्षोभः, स्तिमितता.

Caloric, 8. उच्णता, तापः.

Calorific, a तापकर (री.f); तापजनक. Calve, v i. वत्सं सू 2 A; प्रजन् 4 A.

Calumniate, v. l. परि-अप-वह 1 U; निर्भत्स् 10 A, निर्झ 1 P, अपभाव् 1 A; मिश्या अ-भियुद्ध 7 A, 10; आ-अधि-क्षिप 6 P.—or, s. परिवाद्दतः, परिवादिन m., निद्दकः, अभ्यायकः, अभिज्ञापकः, पिश्चनः, आक्षेपकः. —Calumny, s. परिवादः, पेश्चन्यं, अभ्याद्यम्, अलीकमवादः, मिश्याभिशापः, पिश्चन्यम्, अलीकमवादः, मिश्याभिशापः, पिश्चन्यम्, आक्षेपः, निश्चाभियोगः.—ous, a पिश्चन्, कलकमय (यी f.).—ously, adv. सापवादं, पारवादन, साम्यस्य.

Caix, 8. चूर्ण, भरमन् 2 रीतिपुष्प.

Calyx, s. See Calix.

Cambric, s. अधुकं, दुक्लं.

Camel, s. उष्ट्रः; क्रमेलकः, मयः, महांगः; 'young c. 'करभः; 'she-c. 'उष्ट्री.

Camisado, s. रात्रियुद्धं. Camiet, s. ऊर्णावस्त्रं.

Camp, ६ शिथिरं, निवेशतस्थानं, निवेशः. 2 सैन्यनिवासः. =७ ६ सैन्यं निविश् ७.

Campaign, s. समरम्भि नं, न्थलं. 2 युद्धकालः, युद्धभवास न

Camphor, क कर्षूर:-रं, घनसार:, सिताथ:, हिम-वालुका, चंद्र:, सोम:. =ated, a. कर्षूर-संभिश्र-संस्ट.

Camus, a. चिपिट.

Can, v. i. शक् 5 P, प्रमु 1 P, or समर्थ-क्षम-शक्त a. मू with inf. of verb; See Able; off. by ईशू 2 A; पू 10. 2 In pass. ex. by pot. pass. part.; 'c. be done' करणीय a., कार्य, &c.; 'I cannot but go' मयावश्य गंतन्यमेव. - कंस:, भाजनं, धातुपात्र, चयक:.

Canal, s. कुंल्या, प्रणाली. Canard, s. अश्रद्धेया कथा.

Cancel, v. t. अव-वि-लुप् 6 P or c., च्या-अप-निर्-मृज् 2 P; निरस् 4 P, खंडु 10, निवृत् c.

Cancer, अ. कर्कटः, कर्काः. 2 कुलीरः. अ मासा-इदः, तद्यवणः, विस्कोटः. -ate, ए. i. वणीम् 1 P.

Candent, a. See Ho

Candid, a. निष्कपट, निष्यांज, सरल, स्फुट-स्पट-वादिन, ऋजु, निर्मल, गुद्धात्मच, निष्यं-लीक; गुन्धि. -ly, adv. निष्कपटं; स्फुटं, निष्यांजं. -ness, -Candour, s.निष्कापटंग्रं निष्यांजता; आर्ज्वं, सरलता, अमाया, दाक्षिण्यं निष्यलीकता, शोर्चं.

Candidate, 8. अधिन् m., याचकः, प्रार्थकः, पटान्वेपिन् m:

Candify, v. t. धवलीकु 8 U, जुक्लीकु.

Canule, इ. दीप:, दीपिका, वर्ति-ति f. -holder, इ. दीपहस्त:-वाह:. -stick, इ. दीपाइस्त:-वाह:. -stick, इ.

Candy, v. t. घनी-खंडी-सांदी-कृ 8 U, इये c--v. i. इये 1 A, धनीभू 1 P. - अ अर्करा सितोपला, खंडमोदकः.

Cane, s. वेतसः, वेत्रः, वेणुः, वंशः, वानीरः. 2 वेत्रयप्टि f. - दंडः; 'sugar-c.' इशुः; 'seat of c.' वेत्रासनं; 'made of c.' वेणव (धार्त-), वेदल (लीर्त). -ए. s. वेत्रेण तद्द्-10 or हन् 2 P or मह् 1 P.

Canine, a. कुक्करीय, श्वन् in comp.

Canker, अ. विद्धिः, जणः. 2 फलनाशी कीटः. 3 कलकः, विष. 3 दूषणं, विलयनं, विनाशः. -ए. १. विनञ्ज ८., विली ८., दुष् ८. (दूषपति). -ए. १. विली 4 Å, दुष् 4 P.

48 .

Cannibal, s. मुश्चेंद्र m., पिशिताशः -शनः, पुरुपादः, कव्याशित् m. =ism, s. कव्याशित् कित्वं, &o.

Cannon, ह. गुलिमक्षेपणी . लोहनाडि-डी र्रः =Ball, ह. आग्नेयांस्न, रणगुलि र्रः

Cance, इ. लचुनीका, उद्धुपं, हवः, कोलः.
Canon, इ. विधिः, नियमः ; शास्तं, व्यवस्था. 2
पौरेहितधर्मशास्तं. 3 धर्मपुस्तकसंहिता. 4
(a ravine) जलप्रवाहकृतवृरी. -ical, a.
वैधिक (की f.), नियमान्तसारिन. -ically,
adv. विधिवत्, यथाविधि, शास्तं. -ize, v. t.
सिद्धजनमध्ये आरह् c. (रापयित) or
गण् 10 or संख्या 2 P.

Canopy, s. वितानं, उल्लोचः, आच्छादनं, पिधानं. = t. वितानीकु 8 U, वितानेन आच्छट्ट 10.

Canorous, a. सुस्थर, मधुस्वन.

Cant, s. परिभाषा, कल्पितसंज्ञा. 2 अपभाषा.

3 वाक्छलं, दंभीकि f., दांभिकवध्यं.. 4
प्रावण्यं. 5 उद्धीषणेन विकयः. - v. i.
परिभाव 1 A. 2 दांभिकतया वद् 1 P 3
अर्धवल्पितेन चल् 1 P. v. l. उद्धीषणेन
विकी 9 A. a. उत्साहिन, तेजस्विन. - atlon,

1. गानं, गीतं. - er, s. अर्धवल्पितं. 2 दांभिकः,
धर्मध्यजिन् m. - icle, s. उपगानं.

Cantankerous, a. दुराग्रह, दुर्दम, आग्रहिन्.

Cantharides, इ. विस्केटिकीटक:. Canthus, इ. अपांग:- गं, नेत्रपर्यतः Cantillate, ए. १. ०० ए. १. मे 1 1. Cantle, Cantlet, इ. खंड:, भागः.

Canto, ह. सर्गः, पर्वन् गः, परिच्छेदः; अध्यायः; कांधः, (of different compositions),

Canton, s. चर्क ; सूभागः, प्रदेशः. - t. संदर्शा विभन्न 1 P. 2 आवासं क्लप् o. -ment, s. सेन्यावासः, शिथिरं.

Canty, a. उत्साहिन्, तेजस्विन्.

Canvas, : शणवसं, शाणं, स्थूलपटः. 2

Canvass, v. t. Beg, q. v. 2 परि-ईस् 1 A, विचार c., निरूप् 10; अनुसंधा 3 U. - s. स्थूलपटः, झाणे. 2 वातवस्तं. - cr, s. प्राथकः.

Cap, s. शिरस्राणं, शिरस्तं, शिरोवसं, शिरोवे-दर्न. 2 अग्रे. =0. b. पिधा 3 U; See Cover. 2 अति-शी 2 A 3 अग्रं आच्छ्यु. 10 =v. i. अभिवादनार्थं शिरस्रसुन्सुच् 6 P or अवद् c. or अपनी 1 P.

Capable, a. समर्थ, शक्त, क्षम, योग्य, उचित; gen. ex. by शक्य with inf., or pot. pass. part.; 'c. of being defeated' यराजेतं शक्यः, पराजेतन्यः, 'Râma is not .o. of such atrocity ' नेहुशं दर्शसचरितं -रामेण कर्ति शक्योत, रामे संभाज्यते, 'c. person' पार्च, सुजवत, 'to be c.' शक्

5 P, उत्सह 1 A, क्लप् 1 A (with dat.). -Capability, इ. सामध्ये, शक्ति र्र., पाञ्चता, योग्यता.

Capacious, त. विशाल, उत्त, मस्त; See Broad. 2 विप्रल, मसुर.

Capacitate, v. t. उपयुक्त-क्षम c. क 8 U.
Capacity, s. धारणशक्ति f., ग्रहणसामध्ये (lit. & fig.); 'c. for all knowledge ' अशेषविद्याग्रहणसामध्ये 2 चलं, शक्ति f., सामध्ये, पात्रता, योग्यता. 3 परिणामं, विस्तार: 4 (Relation) gen. ex., by इति or रूपेण; 'he served the king in the c. of a servant 'सेवसरूपेण राजानं सिपेचे; अवस्था, भावः, हसि f., विषयः; विधेयविषये सभवाक्षिग्रंके (Mal. 1)' employs me in the c. of a servant.

Cap-a-pie, adv. नखशिखांत, सर्वांगं.

Caparison, ८. आस्तरणं, अश्वसञ्जा-मलायनं, अश्वाहंकाराः (pl.). = १. १. विसूत् 10, अलंकारेर्मुष्

Capcase, ह. ससुद्रकः, संयुद्रः.

Cape, इ. भूशिरस् गः,अंतरीपः-पं. 2 स्कंधमायरणं, ।
धीवामच्छत्ः

Caper, s. See Leap.

Capillament, ३. केशर:-रं, किंजल्फः.

Capillary, a. केशोपम; स्ट्रम, केशांu comp., 'c. attraction' केशाकपर्ण.

Capital, a. श्रेष्ठ, परम, मुख्य, प्रधान, विशिष्ट, वरिष्ठ, उत्तम, उत्कृष्ट; 'c. punishment उत्तमसाहसं, देहदंडः, भाणदंडः; 'c. crime वर्धाई पातक; षधदंडचं पाप. क राजधानी. 2 मूलं, मूलद्रव्यं; 'floating or circulating c.' s. परिवर्तिन् a. मूलद्रव्यं. 'fixed c.' स्थापिन् a. मूलद्रव्यं; 'make c out of,' हितं सार c., हितानुकूल a., क. 8U. 3 शीर्षं, अगं. कंडरं, s. द्रव्यवत् m., कोटीभ्वरः. -ly, adv. उत्तमसाहसेन; माणदंडेन. 2 परमं, श्लाध्यमकारेण, विशिष्टत्या.

Capitation, s. एक्तैकशः परिगणनं; मस्तक-

Capitulate, v. i. शतुहस्ते आत्मानं ससमयं सम्-ऋ c. (अपयति), शत्रोरधीन a. भू, वशं गम् 1 P. 2 संक्षेपतः लिख् 6 P or कथ् 10. –ion, s. समयपूर्वकं समपणं; वशीभवनं, शतुकरार्पणं.

Caprice, 8. कामचार:, चापल्यं, मनोलोल्यं;
'c. of fortune ' दैवविलसित-धिज्ञंभणं;
दैषस्य कामचार: ('Mu. 2). -Capricious,
a. कामचारित, चपल, चंचलप्रकृति, लोल-चल-चित्त, लोल, अस्यिर, स्वैरवृत्त, स्वैरित.
-ly, adv. लोलचतसा, चापल्यंम, कामतः,
स्वैरं, कामचारेण. -ness, अ. चापल्यं, सोत-ता, कामचारिता, &v.

Capricorn, s. Haveill:, Hat:. Capsize, See Overturn.

Capstan, s. चक्रयंत्रं.

Capsule, s. बीजकोषः, पुटः-रं. -ar, «. प्रटाकार.

Captain, इ. सैनानी:, गुलमपति:, दंडनायक:. 2 पोताध्यक्ष:. 3 नायक:, नेतृ m., मुखर:, अग्र-पुरो-ग:.

Captation, ह. लोकरंजनं, जनश्लाधासेवनं.

Caption, s. निरोधः, आसेधः.

Captious, a. दोषेक्षहरू, छिद्रान्नेपिन् विवादशील 2 भ्रांतिकर (री में). नीप्र, adv. विवादेश्ययेन, छिद्रान्नेपिनत्. नाess,

छिद्रान्वेथिताः, विवादशीलताः.

Captivate, v. l. सुद् c., यह 9 P; ह 1 P; विद्धभू c. (eye, ear, &e.); 'c. s the eye' विलोभयति चक्षः. 2 दासीकृ 8 U, वंदीकृ, वशीकृ, दम् c. (दमयति). =ing, a. मनोहर, चित्तहारिन, मनोक्ष, हद्य्यादिन, हारिन, मोहिन, =ion, ε. वंदी-दासी-करणं &c.

Captive, s. चंदी, चंदि . , काराग्रतः, ' made c. ' (taken prisoner) चंदीकृत, चंदीबाई गृहीत. 2 दासः. = 2 चंदीकृत, दासीकृत, ज्ञुचका, कारास्थ. = ity, s. चंधनं, गंदित्वं, कारावासः. 2 दासत्वं, दासभावः.

Captor, 8. जेतृ m., चंद्दीकर्तृ m.

Capture, c. t. यह 9 P, बंदी-इासी-कु 8 U; (a fort) भंज 7 P, लंच 10, आकस 1 U, 4 P. = 8. यहः, यहणं; लोप्बं, लोवं; 'c. of a fort' दुर्गलंबनं; 'c. of cattle' गोयहः, धेन्रहरणं.

Car, इ. रथ:, बाहनं, चक्तयानं, प्रवहणं; 'heavenly c.' विमानं; 'war c.' स्यंदनः. Caracole, इ. तिर्यक्षुतं, वक्र-कुटिल-गति j.

Caravan, s. सार्थः, संघः; ' leader of c. ' सार्थवाहः -- sary, s. पथिकावासः; पांथ-निवासस्थानं

Carbuncle, ८. विस्तोदः; वल्मीकं. 2 पदारागः. Carcanet, ८. सुक्ताविल 🏸, मिलमालां.

Carcass, s. शव:-वं, कुणपः, वृतं शरीरं.

Card, इ. पत्रं, की डापत्रं. 2 ऊर्णामार्जनी. - १. १. जणी संयुज् 2 P or घृद् 1 P. - cr, इ. जणीमार्जकः.

Cardamom, ह. एला, विष्कुटि-टी 🎵 पृथ्वाका, चंद्रवाला, यहुला; ' small ट. ' उपकुंचिका, तुत्था, कोरंगी, त्रिपुटा, शुटि-टी 🏸

Cardiac, a. तेजस्कर, दीपक, अग्निदं. = ... ह्रदोगः

Cardinal, a. प्रधान; See Capital, a. : 'c. point ' दिग्भाग:. = धर्माध्यक्ष:

Care, इ. चिंता, औत्सुक्यं, उद्देगः; See Anxiety. 2 यत्नः, प्रयत्नः, आव्दः, मनो-योगः; 'brought up with c.' प्रयत्न-संपधितः, साध्दं परिपालितः. उ चुस्मता, निपुणता ; 'searching with c.' निपुण-मन्दिण्य; 'thinking with c.' सुनिपुण विमृह्य. 4 रक्षा; अवेक्षा; 'leave under the c. of ' See Charge. 5 अवमादः, सावधा-नता, अवधानं, ' have a c. what you do ' यत्कतन्यं नद्विसुश्य-समीक्ष्य-कुरुतः = १. १. अव-अप-ईक्ष् 1 A, चित् 10, मनो धा 3 U, oft. ex. by the several nouns above; 'I do not e. now अधुनाहं बीतचितः, 'I c. very much for your protection' तब रक्षण बलवान्समाद्रः. 2 गण् 10, (न तृणसपि गण-यति शत्रुं), आइ 6 A (न त्यागमादियते); ईक्ष I A, (the sense being clear), ज कामवृत्तिर्वचनीयमीश्रते (K. V. 82) 'a self. willed person c. s not for blame '. -- take c.' रक्ष् 1 P, अव-ईक्ष् 1 A (श्लाह्यां दुहितरमवेक्षस्य जानकी U. 1), चित् 10 (तातस्त्वां चितियण्यति). 2 लल् 10; संदुध c., पा c. (पाटयति), विनी 1 P. 3 अवमत्त--सावधान a- मु 1 P, अवधा 3 U, 'let e. be taken of each character ' प्रतिपा-जमाधीयतां यत्नः (S. 1), 'do not c. to think' सावधानेन चेतसा न विचारपंति, इति विचारं नाडियंते. =ful. a. Anxious,: q. v. 2 अममत्त, सावधान,अभियुक्त,अवहित, दक्ष. -fully, adv. सावधानं, प्रयत्नतः, अपमत्तं, साद्रे, नियुणं. -less, a. प्रमत्त, अनवधान, निरवेक्ष, निरवधान, असमीक्ष्यकारिन्, 'to be c. in ' ममङ् 4 P (with abl.), स्वाधिकारा-त्यमत्तः (Me. 1.), =lessly, adv. स्थमार्ट. अनवधानेन, &c.

Career, s. चर्या; धावनं 2 गति / , क्रमः, च-लनं, चरितं; 'c. in life' जीव-लोक-यात्रा; 'during his c.' तस्मिन् (भुवं) शासति. -७. i. वेगेन धाव 1 P.

Caress, v. t. परामुञ् 6 P, आलिंग् 1 P, परि-रम् 1 A; See Clasp. 2 लल् 10. - परि-रंभ:-णं, लालनं, आलिंगनं, परिट्वंगः.

Caret, ३. काकपद्ं, इंसपादाकृति चिह्नं. Cargo, ४. पोतभारः, पोतस्थं दृश्यं-भांडं.

Caricature, s. हासजनकं चित्रं, हास्यचित्रं, = ए. t. चित्रेण हास्यास्यदं नी 1 P; हास्यप्रकारेण चित्रं 10. – ist, s. हास्यप्रतिमाकृत् m. Cariole, Carriole, s. लयुशकटः, अनावृत a.

Carious, a. गलित, क्षीण, पूरपूर्ण. -Caries, -Cariosity, s. अस्थिक्षयः-शोषः.

Cark, v. i. चिंताकुल 4 मू 1 P.

Carle, इ. दुर्बृत्तः; ग्राम्यः अभिनीतः ; See Wicked.

Carminative, a. वायुनाशिन, अग्निद्, अग्नि-वर्षक.

Carmine, इ. जतुजरंग:.

Carnage, ८. वधः, विशसनं, सैहारः, इत्या.

Carnal, a. कायिक शारी त्यं (की f.). 2 ऐहिक '(की f.). 3 विषयित, विषयासक्त, विषयोगसेवित, 'c. pleasure' विषयसक्त, 'c. desires' विषयसक्ताः; 'c. union' संभोगः, अभिगमः. =ity, 8. विषयासक्ति f., विषयोगसेवा, कासकता. =!y, adv. कासक

Carnation, s. मांसवर्णः; लोहिसवर्णः

Carnival, ८. तुमुलोत्सवः.

Carnivorous, a. क्रब्याद्, मांसभुज्, पिशि-ताशन, क्रब्यभोजन.

Carnosity, ३. गंडः; मेदोग्रंथिः. Caroche, ३. कीडारयः, चातुरं.

Carol, s. हर्ष-आनंद-गीतं. 2 स्तोत्रं, भक्तिगीतं.

Carouse, हुन्नं, अतिपानं कु 8 U, पानोत्सर्व कु, अतिपानेन क्षीब क भू 1 P. =ड., =डा, ड. अतिपानं, पानोत्सवः.-ver, ड. पानरतः, अतिपा-पान, पानोत्सवः.-ver, ड. पानरतः, अतिपा-

Carp, इ. इकरी, मोड:-डी. =v. i. (at) छिदं अन्विष् 4 P; दोषं दश् 1 P or निक्ष् 10, निंद् 1 P; See Consure. =cr, इ. छिद्रा-स्वेबिन् म., दोषेकदश् म. =lng, इ. गर्हा, निंदा, छिद्रान्वेष:.

Carpenter, क तक्षकः, सूत्रधारः, स्थकारः, स्थापतः, त्यष्टु m., तक्षत्र m. -- Carpentry, क द्वारुवामन् n., तक्षकित्रया, तक्षशिल्पं.

Carpet, s. कुय: या, आस्तरणं, 'brought on the c.' प्रस्तुत, उपक्षिप्त.

Carrion, s. प्रतिमांसं, अलायमांसं; कुणपः.

-eater, s. जुणपश्च m.

Carry, v. t. बहु 1 P, नी 1 P, भु 3 U, ह 1 P; 'c. ed a dog on his shoulder स्कंथे-धेन श्वानस्वाह. 2 साध् 5 P or c.; 'c s fort ' दुर्ग लंघू 1 A, 10 or भंजू 7 P, or बझीक 8 U; 'the enemy c. ed the day ' शत्रको जयमापु:; 'c. one's point ' अभीष्टं लम् 1 A, प्रतिज्ञां पूर् 10, 'c. oneself ' आवा 1 P, See Act, ' c. arms ' शकाणि बहु 9 P, सीनिक इचि आस्था 1 A. ••• way, =off, अप रहू, अरबी, अप हु ; अप-ऊह 1 U, अवकृष् 1 P. - 00, प्रशुत् C., प्रणी-विधा 3 U, 'c. on war' युद्ध संवाध क, विवा 9 P. -out, अउता 1 P, क 8 U, सार 5 P or c.-through, पार नी. 'o. ing through all disticulties । आपदा पारं नयतं. -Carriag:, इ. चाहतं, यानं, रधः, अवहणं, ज्ञक्यः-दं; 'clos'd c.' कुणीर्यः, अवहणं, हयतं; 'c. road 'रध्या; 'c. hoise'रध्यः, यति f., चरितं, चटा. 3 निशंहः, मणयन. -Carrier, s. बाइकः, इरः, in comp. 2 भांद्रवाहनजीविन् m.

Cart, s. शकाः दं, सकटिका, बाहनं, प्रवहणं, यानं. 🗝 ं शकटेन यह 1 P. 2 शकटे निधा 3 U. 'Carter,' 'o. man ' शाकितः; शक्टबाहः, 'o. horse' शकटबाहः, 'g. horse' शकटबाहनः ; धुर्यः: धुरीणः; 'c. load 'शाकटं, शलाटः, शाकटो भरः; 'c. rut' शकटबिक्ट-पदवी-पद्धति f.; 'o. wright' शकटकारः. 'To put the c. before the horse, 'विषयस् 4 P, विपर्यासं नी 1 P.

Carte, ह. भोजनपत्रिका. 'c. blanche,' अनि-दिष्टसुमय व. पत्रे.

Cartel, 8. युद्धाह्मानपत्रे.

Cartilage, 8. कोमलास्थि ११. -Cartilaginous, व. तरुणास्थिविशिष्ट.

Carto-graphy, हः भूम्यालेख्य-कला-बुत्तिः र्र-Cartoon, हः चित्रितपटः, विचित्रमालेख्यं, हा-स्योत्पादकं चित्रं.

Caruncle, क्ष्मांडः, मांसपिंडः.

Carus, 8. निःसंज्ञता.

Carve, v. t. कू 6 P, तस् 1, 5 P, उत्कृ, (उत्कीणां इव वासर्यप्टिषु V. 3); उल्लिख् 6P. 2 कृत् 6P, छिद् 7P, क्रृप् c., विभज् 1U; 'c. out (a plan)' युज् 10; प्रकृप् c.; प्रतियुज् 10; चित् 10, निरूप् 10 = cr, s. तक्षकः, कारुः, त्वष्ट m., तष्ट m., 2 परि-कल्पकः.

Cascade, ह. प्रपातः, प्रसवर्ण, बारिप्रवाहः, नि

श्रेरः, उत्सः.

Case, 3. अवस्था, भावः, दशाः, स्थिति र्रः, वृत्ति र्रः, 'what is the c. with him ' किं तस्य वृत्तं. 2 पदं. 3 अर्थः. 4 कार्यं, पकः. 5 पुटः, पिथानं, काषः, आयेष्टनं. 6 भांढं, अतथारः. 7 स्थानं, स्थलं. 'In .c. ' यदि चेतः, 'this being the c. ' एवं सित-गते; 'in this c.' अत्र, अत्र विषये; 'in the c. of' gen. ex. by gen., or विषये in comp.; 'in the c. before us, ''in the present o.' प्रस्तुतिवषये, प्रकृते :'if such be the o ' यथेषं, तेन हि; 'in both c. s' समयया, समयः पक्षे — ए. १. भांडे निधा 3 U or निविद्यु с-2 पिधा 3 U, आवु 5 U.

Casement, ३, गत्राक्षः, वातायनं, जालं-

Cash, s. टंकः सुद्रा, नाणकं. -keeper, -ier. s. टंक धीदाः रक्षकार्ं Inc. स्थन a. 'Out of c,' निर्णन a.

Cashier, ए. १. अधिकाराद् संशू ट. वर च्यु ७. वर निरान्त्र 8 U ar अपास् 4 P.

Cask, s. भांड, भाजनं, पार्त्रः

Casket, श. संपुरका, भांड, मंजूरा, करंडका,

Casque, a. शिरखाणं, श्रिरस्कं

Cast, v. t. क्षि [6 P. प वि- ; अस् 4 P, स्य-सूज् 6 P, पत् c. 2 (ahout) विषण् 10, आकल् 10, चित् 10 विचा c. 3 विलाप्य संधा 3 U; 'c. glunco 'हु हो क्षिप्, हर्षि-चक्षः &c. दा 3 P. (क्रुणमारे द्वार्थि, S. I) 'o. akia 'क्रंबुकां विश्वच्, 'o. lots' ग्रुटिकां पत् C.; 'wby c. pearls before swide' किमिटमं स्वरस्कराणी - 8. क्षेपः; पातः 2 मूर्ति / ; घटनं-ना; 'c. ot characters' भूभिकासंविभागः - eside, अपाकृ 8 U, निराकृ - eway, अपास्, परित्युद्ध, उत्थिप् - edown, अत्र वि-सद् 1 P, म्हे 1 P; दिचण्ण ८. भू 1 P; 'with a face c.' खिल-विवण्ण बद्दनः; 'c. look' अधोदृद्धि / 2 निषत् C., अधः क्षिप् - forth, उत्स्यु, उद्ध्य 1 P, उद्गृ 6 P. = off, विसुद्धः, अप-निर्भम् - out, अपाकृ, निःस् ट., नि-कक्ष्यु, अस्याद्ध्यः, अस्याद्ध्यः, अस्याद्ध्यः, अप्राक्षियः - ling, अ. गर्भपतितः, गर्भस्थतः

Caste, *. वर्ण:, जाति f, कुलं; 'of the same c.' मवर्ण:; 'low c.' हीनवर्ण:, नीचः, निकृष्टजातिः; 'high c.' उत्तमवर्ण:; 'mixture of c. 8 'वर्णसंकरः; 'low c. man 'अंत्यजः; 'loss of c. 'जातिभंगः; 'out of c. 'अपसदः, चांडालः, जातिहीनः; 'c. man 'सजातीयः.

Castigate, v. t. दंड् 10 ; तह 10. =ion, ». कशाधातः, तीवभहारः ; दंडः, निम्रहः

Castle, s. दुर्ग, कोट:, 'c. in the air (in Spain), मनोराज्यं. -Castellan, s. दुर्गा-धिपति: -Castellated, a. दुर्गाकार

Castor-oil, ह. एरंहतेलं.

Castrate, v. t. वृषणी कृत् 6 P or उत्पद् 10 or छिद् 7 P. =21, a. छित्र उद्भा, निर्वृषण-=lon, s. सुरक्त-वृषण-छेदः, प्रस्ताहरण-

Castrel, s. इयेन:-

Casual, a. अतिकेतः अचितितः आकिस्मकः आपातिकः आगतिकः दैनिक को ति.), दैवा-यत्तः चीप, adv. अचितितं, दैवात्, समा-पस्पाः दैवयोगात् = ty. ४. द्वयोगः चढनाः, संगतिति समापति ति. 2 अष्टु इ. आकिस्निकी आपद् = tles, युद्धे हताः

Casuist, a. धर्मा वर्मविचारकः = y, a. धर्मा-धर्माविचारणाः 2 विवेचनविद्या 3 वितंदवादः.

Cat, s. मार्जारः, विहालः, ओएः, आखुम्रज् m.
'c. a. (o)' mountain,' नमार्जारः. दे चित्रह्याद्यः. 'c. eyed' तिनिरद्दिन् a. -ling, s.
मार्जारशानकः; 'c. 's paw मेद्गातः; (bg)
भुख्यतार्थः, a. 'c. witten' a. सास्पद्रमः, 'it
rained c. s and dogs,' अतिहाहचेसूनः
' cat o' nino-tails' नदरज्जुयुक्ता चर्मयाद्देf., or कहा or तहनीः

Cataclysm, s. क्टबिहानः, भूततंहनः 2 राज्य-

Catacomb, 8. अंतर्भीमं इनशानं-

Catalepsis, } क. अपरमारः यहामयः

Catalogue, s. परि 'ख्या, परिगणना; ' c. of nances ' नामानलि-ली र्र.

Cataplasm, इ. प्रलेपः, जन्नगृहः.

Catapult, s. गोफगा.

Cataract, ह. निर्झरः, प्रपातः, प्रसंबणं, उत्सः-2 नेजपटलं, संधः, क्रकः, कान्तः.

Catarrh, त. अभिवयंदः. 2 श्लेष्टमन् त.. कफः, (variety of c.). -al, ous, a.अभिवयंदिच-ककिन, श्लेष्मल-

Catastrophe, ह. परिणामः, निर्वाहः, निर्वहणं

2 आपर् f., See Calamity.

Catch, v. t. घू 1 P. 10, यह 9 P, बंद 9 P (in a net &c.). 2 परामुझ् 6 P, अवलंद 1 A. 3 मलुभ् c., आकुष्-ह-1 l'; 'the house caught fire ' ज्वलनसुपगतं-अझि-इंति-गेहं; 'caught cold 'श्तिकुलो बसुष, पीनसोपइतः, अभिष्यंदाकुलः; 'c. in the act ' (red-handed) कर्मगृतीत, स्पाभि-धाद्यित, लोप्त्रेण गृहीतः; 'Sir, you are c.' भी निगृहीतोऽसि (U. 4); 'c. in his own words' स्ववस्त्रेनेष गृहीतः-निकत्तर्राकृतः. -at, अवलंद्य 1 A, आभि 1 U.-up, अपह 1 P, अपनी 1 P.-अ-तालकं. 2 लामः, फलं. 3 पर्याचगीतं. -er, अ- धाहकः, जाम् लिकः. 2 षागुरा, जालं. -ing, u. संपर्कीय, संचारक 2 हारित.

Catchpole, ८. दंह-यष्टि-धरः ; राजपुरुषः. Catechism, ८. पश्चीत्तरं, सपश्चीतरः पाठः.

-Catechize, ए. १. अक्षोत्तरहारेण-क्रमेण-अधि-इ ८. (अध्यापयति) or उपितृत् 6 P or प्रव्ह 6 P. -Catechist, -Catechises, ३. अक्षोत्तरविधिना अध्यापक:-पाडक:.

Catechu, s. खदिरसार:.

Catechumen, s. न्वशिष्य:-छात्रः.

Category, 5. पदार्थ: 2 समानवर्ग:, अधि-क्ररणं. =ical, a. सुक्यक्त,स्पष्टार्थ: नियत,न्यकः. =ically, adv. स्वष्टं, सुक्यकः.

Catenation, इ. संपंधः, अन्वयः, परस्परान्यकः,

2 ज्रंखलाःचं, दामताः, परंपराः

Cater, v. i. भोजनादि परि-उप-कर्त्य o. Caterpillar, s. को पकार: वातिस् m.

Cates, s. स्वाह्सं, विशिष्टासं.

Catgut, अ. पुरीतत् निर्मिता तंत्री, तंतु कः.

Cathartic, ८. रेचकं, रेचनं, उद्दरशोधनं, Cathedral, ८. महामेदिरं, मदता पूजाशाला.

Caunolic, क सर्वसामान्य, साधारण (की. र्र.) सार्वलीकिस (की.र्र.) - नोडळ, क साधारण्य, सार्वलीकिसता

Cattle, s. नावः (pl) ; गोकुलं. पञ्चसन्तः, मोद्यजः; ' ए. fer draugut धुर्दः, धुरीणः; ' keepej of ए.े.मोपालः, पञ्चपालः

Caudal, s. लांग्रहीय.

Caul, s. शितिनेष्टन 2 अंत्रानेष्टनं. 3 मभनिष्टनं. Cauldron, s. See Caldron.

Cause, क कारण (otc. with loc. of effect, दैवं द्वणां हुद्धी कारणं), निद्धांनं, बीजं, हेतुः, निभिन्नं, मूलं, पोनि है. 2 कार्यं, प्रयोजनं. 3 स्थानं, अवसरः, पर्द. 4 उत्यादकः,

52

प्रवर्तकः 5 अर्थः प्रकः, कार्यः 'material c.' समवायिकारणं; उपादानकारणं,प्रकृतिः; 'ellicient (instrumental) c. 'निमित्तकारणं: ' primary c. ' श्रीजं, भूल-कारणं. =v.:t. Ex. by causal of verbs; 'c. to fall' पातयति; गमयति, &c. 2 उत्पद् c., जन् c. (जनपात); क 8 U; oft. ex. by dat. of nouns with or without T, अस; यतस्नी स्वल्पदुःस्वाय (भवतः) (P. 1.1); See Tend (to); also ex. by संभव, जन्य. ज, in comp.;स्मरजा पीटा 'torment c. ed by Cupid', &c. -al, a. हेतुक, हेतुमत्. = : शिच् (of verbs), =atios, s. कारणत्वं, हेतुता. =ative, «. उत्पादक, जनयितृ. =er, s. कारकः, उत्पादकः, प्रव-र्तकः. =less, a. अञ्चारण, निष्कारण, निर्नि-At. and sim. comps. -lessly, adv. अकारणं, अहेतुकं, निर्निमित्तं, निष्प्रयोजनं

Causerie, इ. वार्ती, जनमबादः.

Causeway, 8. सेतुः, धरणं-

Caustic, a. दाहक, तिग्म, प्रसर. 2 अर्वतुद, मर्म-सृक्: छिट्.

Cauterize, v. t. इह c. -Cautery, s

ढाहः' तप्तलोहेन मांसदाहः.

Caution, ८. द्क्षता, सावधानता, अप्रमादः, समीक्षा, अवेका, अवधानं. 2 प्रातिभाव्यं, आधिः. 3 प्रत्यादेशनं, प्राक् सूचना or उपर्देशः, प्राक् प्रवोधनं- =0. ८ प्राक् सूच् 10; प्रस्यादिश् 6 P, प्राक् प्रवृष्ट् c.; 'c. ed me against the approaching danger ' उप्रिक्षतापद्विचये सावधानो भव इति मासुपादिश्व, =Cautious, a. सावधान, दक्ष, अप्रमादः, समीक्ष्य विस्तृश्य-कारिन, अन्हित. —Iy, adv. सावधानं, अवेक्षया, &c. =ness. s. अप्रमादः, दक्षता.

Cavalcade, र सादियात्रा, अश्वारोहश्रेणी

Cavalier, इ. अभ्वारोहः, सादिन् तुरगिन् र्. to treat c. ly ' अवमन् ई A, सावहेपं अवज्ञा ? U.-C.s, -Cavairy, इ. तुरगवलं, अभ्वारोहवगः, आश्विकं, सादिगणः.

Cave, Cavern, s. गुहा, दरी, गहरं, कंदर:-

Caveat, s. प्राक्त्यनं; निषेधः

Cavil, र. ं. मिथ्यो निंद् 1 P; दोषं यह 9 P; छिदं अन्तिष् 4 P; मिथ्या विवद् 1 A; मिथ्या अभियुज् 7 A, 10. -ह. विवादः. वाग्युद्धं, मिथ्याविवादः, विवतिपत्ति न; मिथ्याभियोगः. -let. ह. विवादक्तं, क्ष्यादिवादः, विवादक्तं, क्षयादिवादः, छिद्दान्वेषिन्।

Cavity, इ. रंध्रं, छिद्रं, विवरं, विलं, खातं. 2 बुट:-दं; खं; 'c. of hunda' अंजलियुट:.

Cease, v. i. निरम् 1 P, निवृत् 1 A, विश्रम्
4 P, (with abl.); अम् 4 P, अ-उप°;
this said, he c. ed ' इत्युक्तवीपश्चामा;
c. ed to be opulent 'निर्मनीयृत्; 'c. to

exist ' लयं-क्षयं-गम् 1 P. नज् 4 P. 3 गम्, वि-अप्-निर्-, अपया 2 P. नः १. (c.) of roots above. —Ing, —Cessation, इ. विरामः, उप-म-शमः, निष्टति र्-, विरति र्-, विच्छेदः. —less, व अनवरत, निरंतर, सतत, निरंप; अविच्छिन. —lessly, ade. निरंपरं, अनवरतं, निन्यं, देंट.

Cecity, s. अंधता, तिमिरं.

Cedar, s. देवद्:य:.

Cede, v. t. उत्सुज् 6 P, दा 3 U, विद्व 1 P, परित्यज् 1 P. 2 अम्युपनम् 1 P. वर्श या 2 P. =Cession, d. मदानं, वितरणं, विस-र्जनं.

Cedrate, s. See Citron.

Ceillng, ह. वितानं, अंतःपटलं, पटलं, अंत-

Celebrate, e. l. प्रशंस् 1 P, उपने 2 P, स्तु 2 U, कृत् 10, प्रथ् 10, प्रस्था c. (स्वराप्यति), वर्ष् 10, प्रथ् 10, प्रस्था c. (स्वराप्यति), वर्ष् 10 2 (As a ceremony) यथाविधि अद्धुडा 1 P; पा c. (पालयति), आचर् 1 P, अभिनंद c. (प्रहोत्सवन मज्जन्माभिनंदितवाच् Ks. 137); निर्वृत् c. (प्रस्थानकोतुकं निर्वर्तथितुं S.4), निर्वृद् c. -24, द. प्रथित, वि-मस्त्यात, प्रसिद्ध, विश्वत; ल्य्यावर्ण. 2 अद्युद्धानं, पालनं, &c. 2 स्तुति f., वर्णनं, कीर्तनं, प्रशंसा --Celebrity, इ. यशस्य.; कीर्तनं, प्रशंसा --Celebrity, इ. यशस्य.; कीर्ति-स्वराति-विश्वति-प्रसिद्धिः f., प्रतिष्ठाः

Celerity, s. वेगः, जवः, स्व्रा.

Celestial, a. दिव्य, अमर्त्य, स्वर्गीय, दिविज; 'c. world ' स्वर्लीकः; द्यो f., 'c. damsel ' अप्सरस् f. 2 (fig.) परम, उत्कृष्ट.

Cellbacy, ह. अनुद्वाहः, अदारपरिग्रहः, अ-विवाहः, ' he led a life of c.' अकृतदारः

स आयुरत्यवाहयत्.

Cell, इ. बिलं, रंघ्रं, छिदं. 2 कुटी, कक्षः-क्षा, कु-टरि:. 3 मठः, आश्रमः. =Cellular, a. सूक्ष्म-रंधपूर्ण.

Cellar, इ. भूमिगृहं, गुप्ति f. Celsitude, इ. See Height.

Cement, s. लेप:, सुधा. 2 वंधनं, दृढीकरणं, संधि:. = v. र. संक्षित्र ए., संधा है U, संयुद्ध 10. =atlon, s. संयोगः, संक्ष्त्रेषः, संधानं.

Cemetery, 8. इमझानं, परेतभूमि 🏸, धितृका-

Cenotaph, 8. चेत्यं.

Cense, v. i. धूर्प अर्प 10. -er, ह. धूर्यपात्र-

Censor, * गृणदोषिविवेचकः, पापापापनिणेंतृ

m. 2 इंडमणेतृ m., नीतिशास्तु m. -Censorious, a. दोषेक्टशू, अपवादक, निंद्कः, दोषद्किन्, निंद्वशील.-ly, adv. सापवादं, निंद्रपूर्वकं.-ness, s. निंद्रा, छिन्नान्वेषिता, अपवाद्मियता.

Censure, c. t. लिंदू 1 P, उपा लभ् 1 A, निर्मरत्ते 10 A, गर्द्ध 1, 10 A, परि-अप-वड् 1 U, विक्र्य 8 U, तिरस्क्ष, दूव ६ (दूययति), आ-अधि-क्षिप् 6 P; कुत्स 10 - अ निद्दा, उपालभः, निर्मर्तना, गर्द्धगं, निर्मर्तना, गर्द्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, निर्माद्धगं, व्याद्धगं, निर्माद्धगं, महंगीय, वाद्यगं, ८७ - व्याद्धभ्य, गर्हणीय, वाद्यगं, ८७ - व्याद्धभ्य, गर्हणीय, वाद्यगं, ८७ - व्याद्धभः, अत्रोपकः

Census, इ. लेकपरियणना, जनगणना.
Cent, इ. शतं; '3 per c.' त्रिकं शतं; पंचकं
शतं दृद्धिदेया 'interest at 5 per c.'
-Centenarian, इ. शत(युस् m. -Centenary, इ. शतकं, शतं.-ब. शतक, शत्य. -Centennial, त. शताबद्, शतकं .-Centesimal,
a. शतका (सी हे.). -Centipede, इ.
शतपदी, कर्णजलाकं .-Centuple, इ.
शतपुण: -Centuplicate, इ. (शतगुणीकु
ह U. -Century, इ. वर्षशतं, शतवर्ष. 2

Centinel, s. See Sontinel.

Centra, क महय:-हथं, सहयभागः 2 उद्रं, गर्भः 3 केंद्रं. =2- t- एकत्र छ 8 . U, समाह 1 P. =0. i. संसिद्ध 6 P, सं-इ 2 P, एकत्र अमागम् 1 P, एकिश्रः, 'all eyes were c. ed on him 'नेत्र कास्तिस्मितितृः (R. vi 7); त्विय तु परिसमाप्त वंधुकृत्यं मजागम् (S. 5); 'is c. ed in you' &c. 2 आश्रि 1 U, आ-अव-लव् 1 A. =Central, =Centrical, a. मध्यः मध्यम, मध्यम्य, मध्यम्ति, मध्यम्तिन् =ly, adv. मध्ये, मध्यस्थनि. =Centrifugal, a. मध्योरसारिन्. =Centripetal, a. मध्यगाभिन्.

Cephalagy, अ. शिरविद्ना.

Cerated, « सिज्यिति, सिज्यमय (यी f.). Cerebrum, क मस्तिक्ज, गोर्द. -Cerebral, ७ मस्तिक्जसंबंधिन.

Cerecloth, Cerement, ह. सिक्याक्तं वर्खं.
Ceremony, ह. विधिः, संकारः; 'marriage e.' परिणयविधिः. 2 नियमः, आद्विकाचारः, नित्यक्तम् ह्रमः, नित्यक्तरं; 'c. es of religion' वर्णाश्रमधर्मः (as opposed to क्षाभ्रवधर्मः); 'occasional e' नैमित्तिकं कर्मन् हर्म. 3 शिष्टाचारः, सभ्याचारविधिः. च्यां, व. वैधिक-नैयमिक-च्यावहारिक (की. र्र.). च्या व्यवहारः, आचारः, विधिः, नियमः &c.; 'acrificial e.' यज्ञ कर्मन् हर्ष्ट हैं. =ous, व. अतिसम्य, अत्याद्रयुक्त, अत्याद्रत, अत्याद्रम्, वर्षण्, अतिमश्रयेणं, सप्रश्रयं, साद्रं- =ousness, हें अत्याद्ररः, अतिसाजन्यं, अतिमश्रयंः,

Certain, a. Ex. by चित्-चन and अपि with forms of किं. 2 निश्चित, भूष, असांदिग्ध, असंदग्ध, निस्ता, 'I feel c.' इति मे निश्चयः, दुढं मन्य, 'it is c.' नाज

संजयः, द्वं, स्वतुः. 3 अमोब, असिष्मल, अबंध्यः. 4 सविशेष, विशिष्टः. -ly, ado. (for c.) नियतं, धुवं, खलु, असंज्ञयं, द्वं, नान, 'oh c.' (as a reply), अध किं.क, संदृहः, कोऽत्र संज्ञयः. -ness, -ty, -Certitude, अधुवत्वं, धुवं, निश्चयः असंज्ञयः, निर्णयः, नियमः, 'leaves c. es ' धुवाणि परित्यज्ञति.

Certes, adr. See Certainly.

Certify, o. t. विद्वा ए (ज्ञापयति). 2 ममा-णीकु 8 U, सप्रमाणं कथु 10; दृद्धीकु -- Certificate, अ प्रमाण निर्णय-पत्रं, आगमः, आगमपत्रं, निद्दशनपत्रं

Cerulean, o. नील, आकाशवर्ण.

Cerumen, ह- कुणनले, तरिक्स.

Cervical, a. चुनेय.

Cess, s. कर:, शुरुक, राजस्वं. 🗝 । 🎉 राजस्वं दा

Cessation. s. Ses under Cease.

Cession, s. See under Cede.

Cesspool, ह. दूधितजलकुंड.

Chaie, o. :- प्रकुष्-कृष्-कृष्-कृष् 4 P, संतप् pass-शामं या 2 P, शुभ् 4 P, 1 A. = c. ! वाष् 1 A. प्रकुष् c., संतप् c., शुभ् c. 2 निष्टेष् 1 P, घर्षणन तप् c. =: रोषः, मन्यः, शोभः, प्रकाषः.

Chaif, *- तुप:, दुपं-सं, कडंगर: -!css, d. निस्तुष. -y, a. दुसमय (यी f.).

Chaifer, हा एण् 1 A, क्यविकयं कु. 8 U.

ज्यवह 1 P. Chagrin, e. t. उद्विज् e., संतप् e., क्लिस् ा P., ह्यथ् e. (ज्यथवति). = मन्द्रः, ज्यथा,

संतापः, क्लेशः
Chain, अ. शृंखला-लं, निगडः, यंधनं (lit. and fig.); 'a golden c. 'क नकस्त्रं- 2 परंपरा, नंक्ति ा, अर्था, माला; 'c work ' शृंखला-रूपं विरलकर्मः = 2. ८ निगडेन-शृंखलया-र्यप् १ १, निगडयति (D.). = 24, व. निगडित, शृंखलानियद्ध, संयत, संदानित

Chair, इ. विष्टरः, आसर्न, पाँठ ; 'arm c.' आसर्वः -man, इ. अध्यक्षः, सभापतिः,

Chaise, ४. रथ:, यानं, वाहनं Chaldron, ६. See Caldron.

Chalice, ४. पात्रे. भाजने. शरावः, कंसः

Chalk, s 'कठिनी', खदि(डि)का, अझ्रिका-धातुः, सितेष्पलः; 'red c.' गेरेयं, शिला-जतु n. =o. t. (out) निर्दिश् 6 P, प्रक्लप् c., चिंत् 10, निरूप् 10. 2 (lit.) कठिनी-खंडेन लिख् 6 P.

Challenge, v. l. घृष् 5 P, आहे 1 A, युद्धार्थ आकृ c., प्रत्यर्थ 10 A. स्पर्ध 1A. 2 अभियुद्ध 7 A, 10, दोषं ग्रह् 9 P; निषिध 1 P. ~ 0 . आहानं, समराहानं, अभिग्रहः. $\sim er$, s. समाहान् m., अभिग्रेन्

54

Chaiybeate, a. लोहसंस्ट, अयोग्रणविशिष्ट. Chamber, s. कोष्ठः, शाला, आगारं, आवासः, कक्षः, वेइसन् n.; ' bed-c. ' इाटया वेंइसन् n., अपनागारं, वासगृहं; 'inner c. ' कक्षांतरं, उपरोधकं: 'upper c. ' चंद्रशाला शिरागृहं. −izin, 8. फंचुकित् कः; शयनाधिकृतः, अंतः-पुरवर्तिन् m., महत्तरः; 'female c. ' मह-त्तरिका. - maid, इ. शयनपारेचारिका, अंत:-पुरदासी-

Chameleon, s. कुक्तलासः, सरदः

Chamois, s. धातमभी:- 'C. leather' सून्-

Champ, v. t. चर्च 1 P, परि-सं-दंश 1 P. Champagns, a. सम. 2 अनावृत. = 8. अना-

Champion, s. योधः, वीरः, विक्रांतः, भटः 2

रक्षकः, रक्षितृ m., गोस m.

बृतसम-सूमि ʃ-

Chance, s. देंब, दैवयोग:-घटना-गति f. 2 सं-ज्ञयः, संदेहपदं-चस्तु %.;'try your c.'आत्मनो देवपरीक्षणं कुरु; 'to try the c.of a battle' रणसंज्ञये आत्मार्न पातियतुं; 'birth in a noble family is the work of c. देवायसं कुले जन्म (Ve.3); depending on c.' दैव-परः, यद्धविष्यः, ' by c. 'देवात्, देववशात्-योगात्, अकस्मात्, असमर्थितं 3 संभवः 4 अवसरः, अवकाशः: 🗝 ः देवात् अकस्मात्-आपत् 1 P or समापद् 4 A or उपस्था 1 U or बृत् 1 A; oft ex by यद्रक्छया, देवात्, with verbs; c ed to see two Kinnuras' किसरमिधुनं यद्रच्छयाद्राक्षीतु (Ka 119); I c. ed to see her' सा दैवान्सम लोचन-पर्य याता: 'who:n I c. ed to see ' स-मापत्तिदृष्टः; ' stand a good c.' उपपक्ष अपेक्ष् 1 A

Chancellor, 8. प्रधानधर्माधिकारिन् m., आध्यक्षः-

Chandelier, s. दीपहुक्षः, दीपाधारः-Chandler, इ. वातावहः, वि(वै)वधिकः.

Change, s. परि(रि)वर्तः, परिवर्तनं, परिवृत्ति f., विपर्ययः, (प्रवहणविपर्ययः); विकारः, बिक्रति f., विकिया (of feelings &c.); oh, what a c. in the site of the ground , अहो अनवस्थिती भूसंनिवेशः (U. 2); विवरिणामः- वियपीसः, विवर्तः- 2 अल्पार्वसुद्धाः 3 श्रीष्टिचत्वरं. 4 विभेदः, वैचित्रयं 5 निवर्तनं - र. i. परिवृत् 1 A; in this c. ing world 'परिवातीन संसार; अन्यचा अन्यस्य व मू. अंतर affixed to nouns; ' the colour of the water c. ed in a moment' जलं क्षणेनैव वर्णातरसुपागमत्। विपर्यासं या 2 P, विपर्यस् 4 P, विक् pass. or विकार था. =v. १. परिवृत्.c., विकृ 8 U; ' nature can't be c. ed ' स्वभावी दुर-तिक्रमः; विषयंस् c., अन्यथाकु; oft. ex. by (s.) with क्य, or अन्य-भिन्न व. क्य. 2

विनि नि में 1 A, प्रतिदा 1 P, 3 U; 'to be c. ed into 'ex. by आवेन परिणय 1 U, भावमापद् 4 A: 'milk is c. ed into curds ' क्षीरं द्धिभावेन परिणमते (S. B. 475); न हि बायुद्धिभाषमापद्यते (S. B. 476); 'he has c. ed his evil course of life 'पापाचरणाजिवृत्तोसी: ' c. ing his clothes' वेषपरिवर्तनं विधाय- 'c. colour,' e. i. रही; विवर्ण a. मू 1 P. -able, -ful, a. लोल, चपल अधीर, अस्थिर; नैकभावाश्रय, अनित्य, चल, अस्थायिन्। -ling, कुत्रिमपुत्रः, पुत्रमतिनिधिः

Channe!, s. स्रोतस् n. 2 प्रणाली, कुल्या, खात. 3 नदीपात्रं-गर्भः 4 संकर्ः संकट-संकीर्ण-पथ:. =v i. खन् 1 P, कुल्याः कु 8 U.

Chant, v. t. मे 1 P, पद् 1 P. -8. गीत, गार्न, स्ते। बं - - अ. इ. गातु म., यायकः.

Chanticleer, ८. कुक्र शक्तः, टबाकलः, ताझ-चूहः.

Chaos, इ. संकरः, संकुलं, संकीणता, व्यस्तता-

-Chaotic, a. संकीर्ण, संकुल, अस्तान्यस्त. Chap, s. बदुः, माणवकः 2 गतः, छित्रं, रंधं, ' c. 8 ' आस्यं, बद्नं. =v. i. (शीतवशात्) विभिद् pass., हुह् 4, 6 P, विद् pass., स्फ्रद 6 P.

Chape, s. बंधनी, ग्रहणी-

Chapel, ह. देवायतनं, देवालयं-

Chaperon, s. (जनसमाजे) नारीसहचरः.

Chaplain, s. पुरोहित: ; कुलग्रुक:, कुलावार्य:. Chaplet, s. See Garlaud.

Chapman, s. See Pediar.

Chapter, s. अध्यायः; परिच्छेदः, स्कंधः, उल्लासः, उच्छासः, प्रकरणं (of various compositions).

Char, v. t. अंगारीक 8 U, इंपर दह 1 P, 2 Do. q. v. -s. See 'Chare.'

Character, s. अक्षरं, चर्णः 2 निसर्गः, प्रकृति f., स्वभावः 3 शीलं, चारिज्यं, सीजन्यं 4 कीर्ति f., यशस्य., गौरवं, 'he obtained the c. of a dull boy ' मंद्रमतिरसामिति स विख्यातो वभूवः 5 रूपं, लक्षणं, चिह्नं, अभि-ज्ञानं; ' assuming the c. of an astrologer, कार्तातिको नाम भूत्वा. 6 गुणः, विशेषः. 7 भूमिका; ' chief c. 'प्रधानपुरुषः, नायकः. -istic, s. स्वभावः, लक्षणं, चित्रं, विशेषः, विशेष गं,विशिष्टलिंगं. 🗝 स्वभावासुरूप, स्वा-भाविक (की f.). -iz ?, v. t. विशिष् C., संलक्ष् 10; विशेषणं दा 3 U. 2 गुणदोषवि-वेचनं कु 8 U. =less, a. विशिष्टगुणराहित.

Charade, 8. सर्वतामद्रः.

Charcoal, s. अंगार:-रं, द्ग्धकाष्टं. Chare, ह. नियुक्त a. कर्मन् n.

Charge, v. t. अवस्कंड् 1 P, अभिद्र 1 P. 866 Attack. 2 Accuse, q. v. 3 आदिश 6 P,

ज्ञास् 2 P, आज्ञा c. (आज्ञापयप्ति). 4 मूल्यं आर्थ 10 A; 'you will be c. ed 8 Rupees' अप्टरूपकं त्वया देयं भविष्यति. 5 निक्षिप् 6 P, सम्-ऋ c. (अप्यति), न्यस् 4 P ; नियुष्य 7 A, 10 ; योग्यसचिवे न्यस्तः समस्तो भरः (Rat. 1) 'a competent minister is c. ed with the whole responsibility. '6 भारं न्यस् or निविद्यू c.; ' c. ed with water. ' जलपूर्ण:- गर्भ: (मेघ:). = निक्षेप:, न्यास:; 'give in c. of ' इस्ते निक्षिप: सम् द C. ; अयं जनः कस्य हस्ते समर्पितः, यथा इस्ते वां निक्षेप: (S. 4); इमां देवीहस्ते निक्षिपता (Rat. 1). 2 रक्षणं, अवेक्षा, ग्रिस f. 3 आदेशः, आज्ञा, शासनं 4 नियोगः, अ-श्विकारः. 5 अभियोगः,भिष्टयादोषः, दोषारोपः; lays a crime to one's c. ' कस्मिकपि होचमारोपयति. бअवस्कंदः,आक्रमः, संपद्यः, अभिसंपातः. 7 भारः 8 व्ययः. 9 मूल्यं, अर्घः. च्टा, 8. युद्धाश्वः, बारकीरः. 2 पात्रे, भाजनं. Chariot, 8. रथ:, स्यंद्न:. -eer, 8. सारथि:, स्तः, सब्येष्ट m., नि,-यंत्र m.

Charity, ह. मृतान्तकंपा, दीनवत्सलता, द्यातुत्वं, कृपा. 2 दानं, भिक्षादानं, त्यागः;
'out of c.' पुण्यार्थे. =able, a. दीनवत्सल,
दानशील, धर्मात्मन, दिद्यालक. 2 सद्यक्
कृपाल, द्याद्गं, अनुकंपारत. 3 अनस्यक,
परदेषसहन. =ably, adv. सद्यं, सानुकंपं;
अनस्यया, अमत्सरं.

Chark, v. t. See Char, v. t. s. अंगारः. Charlatan, s. उदा वैद्यां, मिश्याचिकित्सकः. 2 इसिन् मान्, मायिन् कपटिन मान्, छासिकः. =ical, a. दांभिक-छासिक (की f.). =ry, s. मिश्याचिकित्साः, छलं, छद्मन् मन्, माया, वंचनं.

Charm, इ. गावहं, मंत्रः. 2 रक्षाकरंडः. 3 मनो-रमत्वं, चित्ताकर्षकर्वं, रामणीयकं, मनोज्ञता, ज्ञोमा, कांति f., श्रीः. 3 प्र-वि-लोभनं. =0. t. मंत्रेवंज्ञीकु 8 U, अभिन्यर ७. 2 परि-वि-सुद् ७, हु 1 P; I was c. ed by the melody of thy song 'तव गीतरागेण हतोस्म (S.1). =er, इ. गाचडिकः, जांग्रलिकः. 2 मायिन m., मोहिन् m., कुहककारः. 3 प्रिया, सुग्धा (of women). =ing, a. रमणिय, रम्य, म-नोरम, सुभग, कमनीय, चेतोहर, कांत,हारिन्. =lngly, adv. मनोरमं, सुभगं, चाजतया. =less, a. निःश्रीक, कांतिहीन.

Chart, 8. वेलापटः-

Charter, इ. शासनपर्त. Char-woman, इ. दिनिकाचेटी, सैरं(रि)धी. Chary, a. परिमित, सावधान, अमुक्तहस्त.-पुर,

adv. असक्तहस्तं. Chase, v. f. असुधान्-अतुस्-अतुगम् 1 P, सूग् 10 A. 2 (<u>away</u>) तिरस् 4 P, अपानुद् 6 P, निधू 5, 9 U, निराकु 8 U, निद्रु c.=s. मृगया, आखेटः. 2 अनुसरणं, अद्युधावनं, 'gave c. ' अन्वसरत्. 3 जांगळं. €ा, इ. अन्द्रुधावकः, मृगयुः; 'beast of c.' मृगः 'wild goose c. निरर्थकच्यापारेखु अभिनिवेशः, मोदर्थ.

Chasm, हैं रंध्रे, विलं, विवरं, द्री, गर्तः

Chaste, a. (Of a woman) सती, कुलंबपू:, कुलबी, अपांसुला, पतिवता, विशुद्धशीला, एकपत्नी. 2 विशुद्ध, निर्मल. 3 जितेदिय, निष्काम, अन्यभिचारिन -Chastity, इ. सतीत्वं, चारिडयं, पतिवत्यं. 2 विशुद्धि f., श्रुचिता. 3 इंदियनिग्रहः, ब्रह्मचर्यं, जिते-दियत्वं.

Chastise, Chasten, v. t. दंह 10, अनुजास 2 P. -er, s. दंहमणेतु m., ज्ञास्त m.-ment,

८. शासनं, नियहः, दंहः

Chat, v. t. विश्रद्धं आलप् 1 P or संभाष् 1 A or संलपः, वृथाकथां कु 8 U. =ः संलपः, संकया, संभाषणं, विश्रेभालापः, वृथाकथा.

Chateau, १. कोटः.

Chattels, ह. अस्थावरज्ञव्यं, विभवः.

Chatter, s. किलकिलारावः. 2 विमलापः, जहिपतं, तृथालापः, मजल्पः = v. i. मजल्प-मलप्
1 P. 2 किलकिलरवं क 8 U, कूच्च 1 P;
' with c. ing teeth; इतिईताकिष्पीह्य,
देतवीणां वाद्यन्: = er, s. जल्पकः, वाचालः,
वावद्वकः.

Chaw, v. t. चर्च 1 P, परि-सं-दंश्र 1 P.

Cheap, a. अल्पमूल्य, अल्पार्घ ग्रुलभ, ग्रुलकेय--en, v. t. मूल्य-अर्घ-न्यूनीक 8 U or अ-ल्पीकु; अर्घतः पत् c. -ly, adv. अल्पियसा मूल्येन, अल्पार्घण, ग्रुलभ

Cheat, v. t. वंच् 10, प्रतृ c., विश्वस्थ 1 A, अति-अभि-संधा 3 U; छल् 10, शह 10, शह c. = अंचनं,कपटं प्रतारणं, केतवं माया अमः, भोहः. 2 वंचनः, धूर्तः, प्रतारकः, कितवः, कपटिन् m. = lag, s. प्रतारणं, अतिसंधानं, वंचनं, &c.

Check, b. t. नि-सं-यस् 1 P, प्रतिबंध् 9 P प्रतिबंध् 2 P, बार् 10; निश्च 9 P, निष्ध् 7 U, नि-पति-बंध 1 P, विष्टंस् 9 P.— प्रति-बंधः, प्रतिबंधः, प्रतिबंधः, प्रतिबंधः, प्रतिबंधः, निश्च स्थाः, प्रतिबंधः, निश्च स्थाः, निश्च स्थाः,

Checkmate, v. i. पराष्ट्र 1 P; अंबर 7 P; s.

पराभवः, भंगःCheek, ४. कपोलः, गंडः, गृहः- करटः (of elephants); 'broad.c. a' गृहिभित्तीः; मांसलकपोलोः; 'c. bone ' कपोलफलकः- =У. «उद्धतः, धृष्ट-

Cheep, v. i. विरु 2 P. कूझ 1P.
Choer, s. हर्ब-(धोतक) निस्वनः, जयध्वनिःशब्दः. 2 स्थेप, धेर्य, स्थिरता; ' be of good
c.' or 'c. up' समाश्वसिद्धि, धेर्य निधिष्टि इदये 3 आहारः, भोजनं. =v. l. आ-

समा-अवस् ८. सांत्व् 10. 2 महत् ८., सदा उल्लब्ध ए., आनंद ए. 3 प्रोत्सह ए., प्रेर् ए.4 प्रसङ् c., स्थिरीकु 8 U (भवतीभ्यामेव स्थिरी-कर्तन्या शकुंतला S. 4). -ए. १, (up) आ-समा-अबस् 2 P; ह्रप् 4 P. -ful, a. सहर्ष, मफुछ, सानंद, हुए, मसन्न, आनंदित, उल्लासित--fulness, इ. प्रसन्तता, प्रसादः, खहासः, हर्षः, आनंदः, आह्नादः, प्रमोदः. -jess, α. विषण्ण, निरानंदः

Cheese, s. किलाटः, दाधजं, मथजं, 'c. curds' द्धि n., क्षीरजं. -monger, s. द्धिज-विकायित m.; 'c.paring, 'a.कुपण, कद्ये, -8.

क्रपणता.

Chemise, s, केयुकः, चीलः.

Chemistry, ३. रसकिया,रसतंत्रं विद्या -Chemist, ८.रसज्ञः, रसतंत्रविद् 🚧. -Chemical works, रसक्रियागारं- शाला-

Cheque, s. धनप्रदानलखः

Chequer, v. t. चित्र 10, कड़रीकु 8 U, ज्ञाबलीक. =ed, a. कर्बुरित, ज्ञाबल, कल्माप,

Cherish, v. t. लख 10, पुष् 1, 4, 9 P, पा c. (पालयति), संबुद c., भू 3 U. 2 धू 10, क्यू 9 P; 'c. ed hatred towards him ' तस्मिन द्वेषं वर्षेध. 3 भज् 1 U, उपास 2 A, निविद्य c ; ध्ये 1 P; ' c. ing Hari in his beart ' हरि मनसा ध्यायन. 4 Love, q. v.; c. those (bearts) that hate thee' लिट्टिबोध्यत्तनय (Bh.I.77) .- er, s. पोषकः, संबधेकः, पालकः-

Cheroot, s. See Cigar.

Chersonese, s. द्वीपकल्प:-ल्पं.

Cherub, ३. स्वर्ग-दिच्य-दूत:. -ic, a. दिन्य. Chess, s. चत्रांगः ' o. board 'अष्टापटं, ज्ञारिकलं: ' c. man ' जारः, ज्ञारिः.

Chest, s. See Breast, and Box, s.

Chevaller, ह. सादिन m., अश्वारोहः, महावीर:-

Chew, v. t. चर्च 1 P, संदंश 1 P; 'c. the cud ' रामंधं अम्यस् 4 P, रामंधायते (D.). 🗕 ng, 8 रामधः, चर्वणं.

Chicane, इ. कपटं, छलं, इयपदेशः, मिध्या-पत्ति f. -er, 8. मिध्याविवादिन् m. -ery, ^{8.} वाक्छलं, मिथ्यावादः, पक्षाभासः, अनृत-वाच र्रं.

Chicken, इ..कुक्तटशाव:;' c. hearted ' भीर,

कातर-

Chick-peas, इ. चणकः,

Chide, v. t. निर्भर्त्स् 10 A, तर्व्स् 10A, निष्टर-मभिषा 3 U. 2 निंद् 1 P; अधिक्षिप् 6 P; See Censure. -v. i. उत्कृत्र 1 P; विषय 1 Å, विभवस् 1 U, कलहं कु 8 U. **-cr**, s. निंदकः-

Chief, a. प्रधान, अग्रिम, मुख्य, परम, उत्तम, मसुस, अस्य, विशिष्ट; वर-पुंगद-इंड्-ऋषभ-

in comp. = . प्रधानपुरुषः, अधिपतिः, नायकः, ईशः, अग्रिमः, इंश्वरः, हुरोगः, अध्यक्षः, अधिष्ठातृ m., सुखरः: ' military c. ' सेना-पतिः, सेनाध्यक्षः, चमुपतिः -ly, adv. प्र-थानतः, विशेषेण-षतः, मुख्यशः-तः, =tain, s. मुखरः, नायकः, पतिः, ईश्वरः. 2 गणपतिः, सामेतः-

Chilblain, & पाद्स्फोटः, क्षतं.

Child, क बाल: लकः, शिशुः, अर्भकः, दारकः, अपत्यं, सूद्रः, पुत्रः वत्सः स्ता, जातः-ता, (terms of engearment). 2 संतानः, प्रजा, संताति f., अपत्यं, प्रस्ति f.; 'to be with c. ' See Pregnant; 'c. bearing' प्रसदः; beyond c. bearing ' विगतातीदा, निद्मला; 'capuble of c. 'सरजस्का; 'c. bed ' प्रसंवावस्था, य क्षितकालः, ' c. birth ' प्रस्ता:, जननं. =hood, हे. वाल्य, शैश्वं, कौ-मार-रकं, बालभावः, बालावस्थाः -ish, a. बालिश, बालेय, बालोचित. बाल in comp. =ishly, adv. बाल-शिशु-वत्, शिशुत्तल्यं. =less, a. निरवत्य, असंतान, अपुत्र, निरम्वय, निर्वेश, पुत्ररहित, अप्रजस् und sim. comp.; 'a c. woman' वंध्या, अशिश्वी -like, a. शिशुतुल्य, वालानुरूप, वालेपम; 'c. wife' होरान भागीयतं भागा (वालिका); 'c's play' शेशवे भार्यापदं प्राप्ता (वालिका); (की अवत्) सुकर a. कर्मन् ". from (of) a c.' आशेशवात, बाल्यात्मभृति; 'second childhood,' वर्धक्ये वालिशताः

Chill, a. शीतल, शीत, शिशिर. - शेत्यं, शीतं, हिमं. 2 स्वेदविष्टंमः 🗝 ६ शितीक ४ ए, तेजोहीन व. कृ, उत्साहं ध्वंस् ए. - पु, व. ई-षच्छीत, आशिशिर. 'To take the c. of'

कदृष्णं कु 8 ए.

Chime, v. i. संबद् 1 P, अनुगुण-अनुरूप-a-भू 1 P; 'c. in with', संबद् 1 P. -ए. t. ब्र c., वादित्राणि तडु 10. = एकतानः, ताले-क्यं, स्वरसंवादः 2 घंटानादः

Chimera, ६. अम्रभवकल्पना, मनोरथसृष्टि रि., शशविषाणं; वृथा-मिथ्या-वासना. -Chimerical, a मनोरथसृष्ट, काल्पनिक (की $f\cdot$),

भावनाकल्पिन, अमूलक-

Chimney, ह. धूमनिर्गमः, धूमनाली-रंधं. 2 चुह्नि-ही ∫., अग्निकुंडं; 'c. piece' चुह्नि-शीर्षे-शिलाः 'c. sweeper, ' धूमनालीसमार्जकम् Chin, s. चित्रुक, हन्नु m., f. 'Up to the c.'

आकंठं (अग्ना 🕬).

China, China-ware, कोलातकं, मुन्मय ... ਮਾਂਛਂ-

China-cloth, 🛭 चीनां घुके.

Chine, 8. पृष्ठं, कशेषका. 2 कंदरः, द्रोणी. Chink, s. छिद्रं, रंधं. 2 काणितं, रावः. 🗝 : स्फुद् 6 P, बिद् puss. 2 शिंजू 1, 2 A; कण्र 1 P, सन् 1 P. 3 छिदं पूर् 10. - y, a. अनेक रंध्र, बहुविवर.

Chip, 8. खंड:-डं, शकतः-लं, लवः, विद्लं, तप्टं, -v. t. तक्ष 1, 5P; खंडीकृ 8U.2 See Bet. ' C. axe' तक्षणी. -Chippings, ह. तसानि, . खंडानि -py, a. अस्वस्थ, असुस्य. 2 खंडपूर्ण. 'C. of the old block,' पितृसदशः.

Chirk, (1) (m), v. i. See Chirp.

Chirognomy, ह. सामुद्रिकं.

Chirography, -er, Sec Writing, Writer.

Chiromancer, s. हस्तरेखाविद्याज्ञः. साद्ध-दिक:.

Chicopodist, ः करचरणवेद्यः.

Chirp, v. i. विरु 2 l', धूज् 1 l'. 2 सानंदं बंट्, 1 l'. =ing, ह. विराय:,कूजितं, रुतं. =ing, -or-y, a. उल्लामित, पहुछ, प्रफुलबद्न.

Chirrup, See Chirp.

Chirt, v. t. नि-पांड 10.

Chis:1, 8. वश्वनः, तक्षणी, दंकः. =0. 1. वश्व 6 P, ag 1, 5 P.

Chit, s. See Boy. 2 पर्चः =chat, s. जल्पनं, विश्रमालापः, विश्रमक्रथा.

Chivalry, s. शोयग्रणः, सुविक्रमः, सुवीर्य, पोरुषं, धामन् n. =0115, a. धामनत्, सुवि-क्रांत, महावीर्य.

Choice, s. See under Choose. 'To make a. c. or take one's c.,' g 5 U. 10; g

9 U; અમીર્ટ ગ્રह ^{9 U}.

Choir, 8. गायक संगायक-गणः, गायकचक्रं.

Choke, v. t. प्रति-नि-रुष् 7 U, स्तंभ् 9 P. 2 कंठं संपीड़ 10. गलं ग्रह 9 P, श्वासावरोधं क 8 U, श्वासं निरुष् =ed, a. कलुष, (कंठः स्तंभितवाष्पवृत्तिकलुषः S. 4); नि-· , रुद्धश्वास·

Choler, इ. पित्तं. 2 क्रोधः, असर्षः; See Anger. =ic, a. क्रोधिल, क्रोधन, चंड, की-पिन्: ' c. constitution ' पित्तप्रकृतिः, कोप-शिलता.

Cholera, है. विसु (यू) चिका, महामारी.

Choose, v. t. 更 5 U, 要 9 U. 到夏 9 P. (the sense being clear). 2 अभिलव 1, 4 P, मनो वंध् 9 P; रुच् 1 A, इष् 6 P. 3 निरूपू 10, नियुज् 7 A, 10. -Choice, s. चरणं, बरः, ब्रहणं; अभिलाषः, मनोबंधः; ' c. of a husband ' स्वयंबरः; ' of one's c. ' of a husband ' स्वयंवरः; पर्धाप्सतं, यथाकामं, यथेष्टं, स्वेच्छया 2 उत्तमभागः, उत्तमांशः. 3 दिकल्पः; कामः, कचि f.; 'you have no c. in this matter 'स्वरूच्या वर्तितं न शक्कोषि. =a. you have no c. in सर्वोत्तम, विशिष्ट, उत्कृष्ट, परम, सार-विशेष-रत्न in comp.; ' c. food, ' भोजनविशेषः, विशिष्टाचं; 'c. girl ' खीरत्नं. -less, आविकल्प.

Chop, e. t. खंडशः छिद्द 7 P, कृत् 6 P, शक-लीक 8 U; See Cut, - अ. खंब: हं, शकलः लें: ' c. house ' पाकशासा.=Chops, s. आस्यं ..

Chord, 🔠 गुण:, तंत्री. 2 ज्या, जीवा.

Chorion, 🤼 गर्भकोशः, गंर्भवेष्टनं,

Chorister, ः गायकः, चारणः, किचरः. Chorus, ः ध्रुवः वकः, अज्ञपदं. 2 गायकगणः.

Chouse, c. 1. Sec Cheat.

Chowrie, ४. चामरं, रोमगुच्छः. Christen, v. t. नाम कु 8 U or दा 3 U.

Chromatic, a. वर्णसंबंधिन् 2 ग्रामीण.

Chronic, a. कालिक (की 🏌), दीर्घस्थायिन, अविसर्गिन्द.

Chronicle, अ. इतिहासः, पुरावृत्ताख्यानं, वृत्त-विवरणं, =v. t. अभिलिख 6 P, बृत्तांतं लिख्; यथाक्रम् रच् 10. =er, ६. पुरावृत्तरचकः, इतिहासलेखकः.

Chronology, क कालनिर्णयविद्या. 2 काल-क्रमेण पुरावृत्तविवर्णं. =ist, ८, कालगणकः= ज्ञः, पुरावृत्तरचकः. =ical, ॥ कालानुसारिन्, कालकमाञ्चसारिन्; 'in c. order ' आजप-व्यण, अनुपूर्वशः, कालानुसारेण.

Chronometer, s. कालमापनं, घटी,यामनाली.

Chrysalis, इ. कोषकारः, कोशस्थः.

Chrysolite, ८. चंद्रकांतः.

Chrysophilite, ह. सुवर्णापियः, कनकलुट्धः.

Chub-faced, ८. स्थलास्य.

कुक्टीशाव:. -ling, Chuck, 8. वत्से, बत्सजात (voc.). 2 चपेटिका, ईपत्-प्रहारः, लब्बाघतः.

Chuckle, ए. i. अंतः विहस् 1 P or स्मि 1 Å, आनंदं भन्र 1 U. =a. अद्भ, ग्राम्य. 'C. head, ' ग्राम्यो जनः.

Chuff, ह. ग्रामिकः, स्थूल-जड-बुद्धिः, असम्यः =y, u. ग्राम्य, स्थूल. असम्य.

Chum, ह. वयस्यः ; त्रियसुहृद् m.

Chump, a. जहबुद्धि, स्थूलधी.

Church, ८ देवतायतनं, देवालयं, धर्मनंदिरं, भजनगृहं. 2 धर्मः = प्र, 4. धर्मोन्मत्त, अति-अद्धाव्यम ' C. yard, ' इमशानं, पितृवनं, वेतभूमि *उ*र्

Churl, s. ग्राम्यजनः, ग्रामजः, नृषलः. 2 अवि-नीतः, असम्यः, वामशीलः. 3 क्रुपणः, कद्यः. −ish, a. अशिष्ट, अश्लील, ग्राम्य, अविनीत, असभ्य. 2 खल, कद्र्य, दुराचार. -ness, s. अविनयः, असम्यता, &c.

Churn, v. t. मय् 1 P, मंध् 9 P, (with two acc.); the ocean was c. ed for nectar ' अस्तमंब्रनिधिर्ममंथे; समा-आ-छुन् 1P, or c. =iug, s. मंथनं, मंथ: ; 'c. stick, -handle ' मंथनदंड:, मथिन m., मंथान: ' c. rope ' मंधनरज्ज f. ' C. ing stick ' मंथः, मंथदंडः, वैशाखः; 'a pot used for e.ing, गर्मरी, मंथनी.

Chute, s. जलमपातः.

Chutni, s. उपदंशः, ब्यंजनं.

Chyle, इ. अज्ञरसः, धातुपः. =0us, तः अज्ञ-रसमय (यी. f.).

Cicatrice, Cicatrix, s. सिस्मन् मः, रूडसतं.
-Cicatrize, v. ६. क्षतं स्ट्टू ०. वर शुर् ०.;
' o. ed ' रूढ, शुष्क, रोपित. -ation, s.
चणरोपणं, प्रणशोषणः

Cicerone, s. अपूर्ववस्तुदर्शकः

Cidavaunt, a. gf.

Cigar, Cigarette, s. तमाखुनाली.

Cimex, इ. मत्कुणः, रक्तपः. Cinch, इ. पर्या (स्या)णवंधः.

Cincture, 8. मेखला, रशना, कांची.

· Cinder, 8. अंगार:-रं, भस्मन् 7., अन्न्युच्छिष्टं.

Cinerary, a. भरमसंबंधिन्. Cineabar, s. रक्तपारदः.

Cinnamon, 8. दारगंबः, दारसिता, सुगंधि-

Cinque, s. पंचकं, पंचन् in comp.

Cipher, 8. जून्यं, विंदुः, सं. 2 अक्षरं, वर्णः.
3 पीजाक्षरं ; गृहाक्षरं. 4 अंकः. = 0. रं. अंकविद्यां अन्यस् 4 P or शिक्ष् 1 A. 2 गृहाकरोलिख् 6 P. = ing, 8. अंकविद्या, गणनविद्या, गणितं.

Circle, 8. मंहलं, वृत्तं, चक्रं, वलयः-यं, गोलःलं, 'c. of friends' मित्रचर्क-मंहलं, 'c. of people' परिषद् f.; 'being in the c. of her friends' सालीमध्यगता; तापसपरिषदाबद्धमंडला मतीक्षते (Ka. 49) 'formed into, or sitting in, a c. ' &c. 2 परिधिः, परिणाहः; 'area of a c. ' कलं, 'segment of a:c.' वृत्तसंडं. =v. t. परिवृ 5 U, परिवेष्ट् 1 A or c., परि-इ 2 P. =v. i. चक्रवत्-मंडलाकारेण-परिवृत् 1 A or परिभ्रम् 1, 4 P. — Circular, a. वर्तुल, वृत्तं, मंडलाकार, चक्रवत्, गोल. = ly, adv. चक्रवत्, मंडलकरोण.

Circuit, ε. परिभ्रमणं, पर्यटनं; आ-षि-वर्तः, आशृति f. 2 मंडलं, परिधिः, परिणाहः -υ. i. (to make a c.) परिभ्रम् 1, 4 P, परि-इ 2 P, परिवृत् 1 A. -ουs, α. वक्र, कुटिल-गामिन, अतिदीर्घः.

.Circulate, v. t. प्रचल ८., प्रसु ८., परिवृत् ८., प्रमु ८.; 'who c. को false reports all around' समंतात प्रवृत्तवीमत्सर्किवदंतीकाः (पौरजानपदाः) (U.4). =v. i. आ-वि-परि-वृत् 1 A, प्रचर्-चल्-1 P, प्रसु 1 P. =ion, s. परिभ्रमणं, परिवर्तनं, प्रसरः, प्रचारः, चलनं, व्यावतः; 'e. of blood' द्विरिमिन्सरणं, रक्तवहनं. =ing, a. परिवर्तिन, व्या-वर्तकः

Circumambient, a. परिगत, व्यापक, परि-

Circumambulate, v. t. परि-इ 2 P, परिञ्जल् 1, 4 P, परिगम् 1 P, प्रदक्षिणीक् 8 U. ⇒ion, s. परिग्रमणं, पर्यटनं, प्रदक्षिणा.

Circumcise, v. t. त्यर्थ छिद् 7 P or छुत् 6P; 'c. ed man ' वंड:-ठः, दुश्वमेन m. Circumduct, v. t. छुप् 6P; See Baffle.

Circumduct, v. t. छुप् 6 P; See Baille.
-v. t. परिवृत् c. -ion, s. लोपः; मोधीकरणं.
Circumference, s. परिधिः, मंडलं, परिवेशःपः, परि(री)णाहः; 'c. of a wheel ' नेक्षि

Circumfluent, -fluous, a. परिस्यंदिन्त, परिस्रत, परिगलित. -Circumfluence, a. परिस्रवः, परिस्यंदनं.

Circumfuse, v. t. परि-समा-ह- ः, समाक्षम्
1 U, 4 P, च्याप् 5 P, वि-अङ्ग् 5 A. =ile,
a. ज्यापक.

Circumjacent, a. उपांतिक, पर्यतस्थ.

Circumiocution, 8. वक्रोक्ति रि., वाक्य-विस्तरः; अत्युक्ति रि., अतिशयाक्ति रि. -Circumiocutory, a. वक्र, पहुवाक्य, संवाक्यविस्तर.

Circumnavigate, v. t. पोतेन परिभ्रम् 1, 4 P,

समंततः ह 1 A, तृ 1 P.

ʃ -, प्रधिः, नीवः.

Circumrotation, ह. चक्रावर्तः, परिवर्तः, आवृत्ति f. -Circumrotatory, a. आवर्त-मान, परिवर्तिन.

Circumscribe, v. t. परिमा 3 A, सं-नि-यस् IP, संबू 5 U, संकुच् c. -Circumscrip-

tion, & संकोचः, संयमः.

Gircumspect, a. समीक्ष्यकारिन्, विमृश्यकारिन्, सावधान, अवहित, अप्रमत्त, दृक्ष. नंविक, क्ष्मिन्य-विमृश्य-कारित्वं, अप्रमादः, अवधानं, दृक्षता. नंपु, udv. समीक्ष्य, सुविमृश्य, सावधानं

Circumstance, इ. दुशा, अवस्था, स्थिति र्रं, अवनः, दुत्ति र्रं 2 दुसं, दुत्तांतः; ' c. s as they happened ' यथादृतः दुत्तांतः. उ विषयः, चत्ता गः., अर्थः. 4 संबंधः; ' under these c. s ' एवंगते-सितं; ' in good c. s ' सस्य-सस्थित-व.; ' in bad c. s ' दुगत-दुर्द्र-शापस-दुःस्थित व.; ' under any c. s ' यद्या तद्या भवतुः येच केनापि प्रकारेणः ' according to c. s' यथास्थितं, यथासभवं, यथावसरं, यथाकालं.—ed, a. स्थित, अवस्थित, भूत, स्थ in comp. —Circumstantial. a. सविस्तर, विस्तीणं 2 अप्रकृत, आगंतुक्तं (की र), आहार्यः, अप्रत्यक्ष (प्रमाणं).—! प्राथितः यथादृत्तं, सविस्तर, &c. —Circumstantial, a. सविस्तर, विस्तीणं र अप्रत्यक्ष (प्रमाणं).—! प्राथितः यथादृत्तं, सविस्तर, &c. —Circumstantial, v. t. अप्रत्यक्ष प्रमाणं न वित्रवृत्

Circumvallate, v. t. परिखादिना परिवेष्ट्र 1 A, or उपस्य 7 U. =ion, s. समंताद्रुपरो-धर्न, परिखानिर्माण.

Circumvent, See Cheat.

Circumvest, v. t. परिच्ये 1 P, परिधा 3 U.

Circumvolve, v. t. See Revolve.

Circus, ह् कीडारंगः, कीडांगणं, कीडाचकं

Cist, इ. केश्वः, पुटः, आवेष्टनं- 2 समिध म. 3 समिधिगतं-कोशः-पुटः

Cistern, ६. जलकुंडं, जलाशयः, तोयाधारः-

Cit, इ. नागरिकः, पृथग्जनः, नागरजनः-

Citadel, 8. दुर्ग, कोटः-टि f.

Cite, v. t. उपनी 1 P, उपन्यस् 4 P, उप-भिष् 6 P, अवह c. 2 आहे 1 P, अभियुद्ध् 7 A, 10. =ation, s. आहानं, अभि-योगः. 2 अधतारणं, उपन्यस्तवाक्यं, अवतरणं-Citron, s जंबीरः, जंभीरः, जंभः-भलः, बीज-पूरः, फलपूरः-

City, s. पुर-री, नगरं-री, पत्तनं, पुर f. -Citlzen, s. पौरः, पुरवासिन् m., नगरजनः, पौरजनः, पौरलोकः, 'c. s and villagers' पौरजानपदाः. -liko, ado. आर्यवत्, नाग-रिकद्वस्या, पौरवत्. -ship, s. पौरत्वं, पौराधिकारः-

Civet,-Cat, s. गंधमार्जार:.

Civil, s. पौर (शि f.)-

Civil, a. दक्षिण, सादर, प्रियंवद, साद्यनय; अद्युल, सुर्शाल 2 पौर (श f), पुर in comp.; 'c. war' प्रकृतिक्षोभः, जनमकोपःity, s. दाक्षिण्यं, प्रश्नयः, आद्रः, सीजन्यं, अद्युरोधः, अद्युर्शित f., सुर्शीलता -ly, adv. साद्रं, सप्रश्नयं. -Civilize, v. l. विनी 1 P, शिष्टाचाराच शिक्ष् c. or शास् 2 P, आयपद्वीं आषड् c. (रापयित), उष्णम् c. (ननयित), उर्क्ष्यं-उष्णितं-नी: -ation, s. सम्यता, आचारशिष्टता. -cd, a. शिष्टाचाराप्त, आयोद्वत्त, शिष्ट, सम्य, विनीत-

Clack, १. वाबदूकता, अतिजल्पनं. 2 किलकि-लारावं:- 3 परुषध्वनि मः -०. ं. अतिभूशं जल्प् 1 P. 2 किलकिलारावं कु 8 U. 3 परुषं

स्वन् 1 P.

Clad, See under Clothe.

Claim, v. t. स्वीय-आत्मीय- a. इति प्रतिपद्
c. or याच् 1 A or ष्रू 2 U or वच् 2 P;
'he c. s that property' तद्धनं मदीयभिति सभाषते or प्रतिपादयति; 'c. s
reverence 'संमानमहीमीति प्रतिपादयति;
ममेति उक्तवा ग्रह् 9 P; अभिमानं कु 8 U,
स्वत्वं ज्ञा c. (ज्ञापयति), अभिमानं कु 8 U,
भोयोगः, अभिमानः, स्वत्वपतिपादनं,
प्राथनाः, 'false c.' मिट्यभियोगः; 'laying c. to learning' विद्याभिमानः. -ant,
s. अधिन् m., अभियोक्तु m., प्राथितृ m.
Ciam, v. t. मोद्यीक 8 U; इयानीक्त. 2 जुग-

Clam, v. t. सांझीक 8 U; इयानीक. 2 युग-पत् घंटारवंक 8 U. -s. घंटानादः. -my, a.

इयान, सांद्र, धन.

Clamancy, s. आवश्यकता. Clamant, is. सोत्कंटं-उन्नै:-आक्रोशत्. Clamber, v. l. आयासेन अध्यादत् 1 P. Clamour, v. i. उत्-आ-कुशू 1 P. उन्ने: धुष् 10, आरद् 1 P. - s. आ-उत्-कुशः, महारवः, उन्नेर्धायः, जनरवः. - ous, a. महारवन, सुखर, बहुधोष, धोषकर् (री f.).

Clamp, v. रं कीलेन संयुद्ध 10 or संबंध 9 P. - है. इप्टकाराजिः 2 कीलकः. 3 पासूचातः.

Clan, है, गण: 2 वंशः, कुलं, गोत्रं, वर्गः, संपः, शाखा, जाति f

Clandestine, a. निश्चत, रहस्य, परद्यस, गृह्युं 'c. marriage' चोरिकाविवाहः -ly, adv. निश्चतं, गुर्त, रहः.

Clang, v. i. क्षण्-ध्यन्- 1 P, जिंज् 1, 2 A. -अ. जिंजितं, क्षणितं; तुखलरवः, शक्षपोषः.

Clank, s. शिजितं, क्वितं, झेझनं.

Clap, v. t. करतालं वा 3 U or बहु c. 2 अकस्मात् संहन् 2 P, संघह c. ; न्यस् 4 P. 3 करतालेन प्रशंस 1 P. 4 (कारागृष्टे) निष्क्षिप् 6 P; 'c. wings' उत्क्षिप् 6 P. न्यः —ing, s. करतालवादनं, तालः. 2 प्रशंसान्त्रस्थः 3 मेचगजितं नाद्ः, वज्रनिर्धेषः, मेचस्त-नितं 4 ध्वनिः ; क्षणितं, संचातशब्दः —por, s. चंदावादकः, चंदाताडनी.

Clarify, v. i. सं-वि-जुष् c., विमलीकु 8 U, पू 9 U. =v. i. विमलीभू 1 P, पसंद् 1 P.

Clarinet, s. वेणुः, वंशः.

Clarion, s. तूर्यः ; काइलः-

Clash, v. i. विरुष 7 U, विसंवद् 1 P, वि-भतिपद् 4 P, विषद् 1 A. 2 संबद्ध् 1 A, आहन् 2 U. = अस्तावातः, संबद्धः, विरोधः, विसंवादः, निभतिपत्तिः, f.=ing, a. परस्परिक-रोधिन, विरुद्धार्थ, विसंवादिन.

Clasp, v.t. आश्चिष् 4 P, समा-आ-लिंग P 1, परिवर्ज 1 A, परिरम् 1 A, उपग्रह् 1 U; आपीड् 10; 'c. to the bosom' वससा परिरम्, कोडीक् 8 U. 2 कुहुपेन बंध 9 P or पिनहु 4 P. 3 परिवेद् 1 A, परिनिधा 3 U: 'c. the hands' हस्ती समानी 1 P, अ-जिलं बंध. = 3. आश्चेषः, आलिंगन, परिरमः, परिवर्षः: 2 कुहुपः. गंडः.

Class, इ. चर्गः, छात्रसमूहः, सहाध्यायिगणः. 2 श्रेणि-णी f., गणः (of verbs); समूहः संघः; समाहारः 3 जाति f. (kind); 'of the c. of beasts 'पशुजातीयः. 4 वर्णः जातिः, वर्गः; 'people of the lower c. es' अवरवर्णाः, अत्यजातियाः; 'of the same c. 'वर्गः, वर्गीयः, सवर्णः. -v. t. -lfy, v. t. वर्गक्रमेण विन्यस् 4 P, यथावर्णे रच् 10, वर्गीकृ 8 U, गणीकृ, गणशः ध्यस. -Classical, a. संस्कृत, श्रेष्ठ, प्रथमवर्गीय Classifler, s. गणकारः; ध्यासः.

Clatter, v.i. क्षण्-धवन् 1P; झणझणायते. (D) 2 मलप्-जलप्- 1 P. = 5. क्षणितं, ध्वानिः, तसलरवः Clause. इ. पहं, अंगं, अधिकारणं- 2 वाक्यं- 3

Clavated, a. मंधिल, जटिल-

Claw, क नखः-क्षं, नखरः-रं. =७. र. नखेः विद् 9 P. 10 or आहन् 2 U.

Clay. s. मूट् f., मृत्तिका. 2 पंकः, जंबालः, कर्दमः; 'made of c.' मुण्मय (यी f.). =v. t. पंकेन तिपु 6 P or दिहु 2 U. =ish,

a. पंकिल, काईन (मी. f.).

Clean. ... जुचि, पवित्र, ति-परि-जुद्ध, विमल, निर्मल, धीत (वासः). 2 विमलातमन्, निर्मोष, अनयः अश्रुरुग, मसुणः 'To have c. banda,' निर्दोष .. भू 1 P; निरागस् ... अस् 2 P; 'to make a c. breast of,' पागनि निविद्ध c. or ख्या c;, 'to show a c pair of heels,' पलाय् 1 A. -3. t. See Cleanse, below. -ado. सामल्यो, अश्रेषण, आमूलं, सर्वाज्ञनः -ly, ... निर्मल, पीत्रद्धः ... न्यीयः जुद्धि निर्मलनाः -पश्डाः इति जुद्धि निर्मलनाः दिएः

Cleanse, v. t. ज्ञुद c., पू 9 U. 2 प्रश्नल् 10, प्र-सं-मृज् 2 P or c., धाद 1 P, 10, निर्-अव-निज 3 U, पवित्रीक 8 U. -er, s.

शोधकः, पावकः-

Clear, a. वि-निर्-अ-मल; प्रसन्त, शुद्ध, अच्छ, विशद, स्वच्छ. 2 स्पष्ट, सुप्रकाश, परिस्फुट, व्यक्त- 3 (fig.) विशद्, निर्धित, निष्कालुष्य, निःसंदेह; oft. by निर्-भ pr.; 'c. sky' अमग्रं-निरभ्रं-नभः: 'c. from debt ' अनूण, ऋणशुक्त ; ' c. forest ' निष्कंटकं-असंवाधं-धनं; 'a c. sum' असग्न, निरत्र शेष, निर-द्वार-- t. 'make c.' विशदीक 8 U, वित्र 5 U, ब्याख्या 2 P. 2 ह्युद् c., मसद् c., विमलीकु, मृज् 2 P. 3 सुद्ध 6 P or c.; by निर् pr.; 'c. ed the forest of its thorns' अरण्यं निष्कंटकं चकारः निःक्षत्रियां पृथ्वीं चकार &c.; 'c. from obstacles ' विद्यान-पनी 1 P, निविश्व a. कु; 'c. a doubt' (शंकां) छिद् 7 P, निरस् 4 P, अपनी: 'c. debt' (ऋणं) शुध् ए., अपाकुः निस्तृ c.; 'c. oneself.' आत्मानं निद्धिं कु; 'c. up a business &c. ' सनाप c., संपूर् 10, नि:-शेषीकु; 'c. the throat' उत्कासनं कु; 'c. the way,' मार्ग अखिली कु 8 U. 4 दो-बात् सुच् c. 5 लंबू 1 A, 10: अतिक्रम् 1 Ü; अति-इ 2 P: निस्तू 1 P. 6 लाम-कलांत्र-मापू 5 P. 7 देयं अपाकु 8 U. 'c. out'निर्गय 1 P. =v. i. (up) प्रसद् 1 P, प्रसादं गम् 1 P or मह 9 P, निरम्रीम (as aky); दिश: पसंदुः (B. 111. 14), गंगा रोधःपतनकल्या गृहतीय मसादं (V.1). -ly, ado. व्यक्तं, स्पष्टं स्फुटं. 2 प्रससं, विशृदं- 3 भिक्रार्थ, स्पष्टार्थ-=18055, ह. इसादः, वेशयं, वेमल्पं, स्वच्छता, गुर्दि र्रः 2 स्पष्टता, व्यराता, स्कुडता.

Cleave, ए. i. संज्ञ pass-, आ-वि-सं-अञ्च°, लग् 1 P. संलग्नीभू- 2 विद् pass-, दल् 1 P. स्फुट् 6 P. -ए. l. विद् 9 P. 10; वि-निर्-भिट् 7 P. दल् c- (दलयति), विपद् 10. - cr, s. भट्कः. 2 मांसच्छेदिका. - Cloven, ए. विदीणं, स्फुटित, विभिन्न; 'c. hoofed' विशेष.

Cleft, ह. द्री, भंगः, संधिः, छिदं, रंधं. Clement, Clemency, See Kind-ness.

Clench, Clinch. c. t. (the list) मुहि बंद 9 P; 'a blow with the list c. ed' मुहि-महार: संवात: 2 बद्धसिना संग्रह् 9 P or पींद् 10. 3 हृद्दीकु 8 U, स्थिरीकृ.

Clergy, इ. पुरोहिनवर्गः, धर्माध्यापक्रवर्गः.
-man, इ. पुरोहितः, धर्मशासकः, धर्मपवक्तः
m. -Clerical, द. याजकीय, धर्मापदेशविषय.

2 लेखक संगंधिन.

Clerk, क. लिविकारः, लेखफः, कायस्थः. 2 पुरोहितः, धर्माध्यापकः. 3 पंडितः, कृतविद्यः, विद्वस् m. -ship, क. कायस्थकमेन् n.

Clever, a. चतुर, द्व, विचक्षण, विद्यम्, पदु, मतिमत्, निष्ठण, कुशल, प्रवीण, विशारद्, वेशलमति.—!y, ado. चतुरं, सपाटवं.—ness, इ. चतुर्य, वैचक्षण्यं, पाटवं, नेष्ठण्यं, बुद्धि-मत्ता, मतिप्रकर्पः.

Clew, Clue, 8. स्त्रकोषः. 2 स्त्रं, संधानं, मार्गदर्शकः.

Click, 8. क्रणत व ध्वनि m.

Cllent, इ. आश्रितः, अधीनः, पह्यः, श्राचकः--ele, इ. अनुसंघात.

Cliff, इ. प्रपातः, भृगुः, अतदः.

Clift, s. Sec Cleft '.

Climate, Clime, है. प्रकृति f. 2 देश:, पर्देश:, दिश् f.

Climax, ६. पराकाष्ठा, पराकोटि त., अतिसूभि त.; 'anxiety reaching its c.' अतिसूभि गंतेन रणरणकेन (U. 1); 'the jealousy of her love reached its c.' दूराकदः प्रण-पोऽसहनः (V 4.); सारः (a figure), उत्तरोत्तर उत्कर्षः.

Climb, v. .t. आ-अधि-रुह् 1 P, अधिकष् 1 U, 4 P. -v. i. उपरि गम् 1 P. -er, ह-आ-अधिराहिन m., आरोह m. 2 (plant)

ब्रतति-ती 🗗, बहुरी, बहुि-ही 🕂 Clinch, ३. श्लेष:, द्वन्त्रधंवाक्यं.

Cling, c. i. संबर 1 P, आ-प्र-स°, सज्बर 1 U; (निवसने कः सज्जति S. 4), लग् 1 P, सं-परि°; 'c.-ing to my neck at the time of going' गमनसमये कंठे लग्ना (Mal. 2), आ अव-लंद्र 1 A, अनुषंध् 9 P; 'c. tohope' आशां न त्यव्य 1 P, आशामवलंद्

Clinic, १. करणः, व्याधिग्रस्तः. 2 करणशय्यो-पाते विद्यार्थेनां चिकिस्सोपदेशः -a. Clini-

cal, a. शब्यावर, शब्नग्रस्त.

Clink, ए. रं. शिंग्र् 1. 2 A. विक 2 P, क्राम् 1 P. -रं. शिंश्जेतं, क्राणितं, किंशिणीशब्दः.

2 नादः, शब्दः

Clip, e. t. चिन् 7 P; See Cut. 2 हुड परि-व्यंज् 1 A, उपग्रह 1 U. 3 संह 1 P, व्हम् c., संक्षिप् 6 P. -per, s. वंचक: 2 मुंडिन m. -ping, s. खंड:, विद्लं, तट.

Clique, ४. गणः, संघः. निकाः, संघरितता. Cloak, ४. कंचुकः माबारः रक्तः, अवर्गुठनं 2 (Pretext. disguise), कपटचेषः, व्याजं.

छन्नन् गः, मियं. =0ीरं. प्राप्तु 5 U, आच्छ्रद् 10, अवरोऽ 10.

Clock, १. घटी, घटिका, यामनाली. -maker, १. घटीकार: -work, १. घटीकमन् ॥.

Clod, क. लोड:-उ, मु:खंड:, मृत्यिंड: 2 पिंड:; 'c.-pated'. 'c. poll' जहः, मृत्यिंडबुद्धिः, स्थूलमति: 3 मृमि f. 'c. hopper,' कृपीवलः, ग्राम्यः, मंद्धीः: =2. l. लोडे: ग्रह् 1 P. -dy, व. लोडपूर्ण-मय (यी f.).

Clog, v. 1. उप-नि-उस् 7 U, प्रतिबंस् 9 P, संस् 9 P. 2 निगडेन बंस् 9 P, श्रृंखलयाति (D.). - पाशः, निगडः, वंधनं, श्रृंखला. 2 विद्यः, प्रत्युतः, अंतरायः: - श्रुंप, वः प्रतिरोधिन,

विघ्रकर (री रि.)

Cloister, ह. सठः, विहारः. न्धा, १. विविक्त-सेविन्. न्धा, ह. मुनिः, मठवासिन् म., संन्या-सिन् मा

Close, v. t. अपि-पि-धा 3 U, संबू 5 U; आ-नि-मील 1 P or c. (syes &c.) ; निमिमील नरोत्तमांपिया (R. vii. 37,) 'c. ed her eyes in death'. 2 निर्वृत् ., संपद् .,समाप् c., अवसो 4 P. 3 आवेष्ट् 1 A or c., आच्छट् 10. प्राप्त, अवगुंद् 10; 'c. handa' हस्ती बंप ? P: पाणिपुटं कु; 'c. in' परिवेष्ट् 1 A, परितृ 5 U: 'c. a bargain,' समयं कु 8 U; 'with c. ed doors,' गुप्त, रहासि.'-०. ं. सं-मिल् 6 P. संगम् 1 A. संयुद्ध pass. 2 निमील् 1 P. स्कुलीम् 1 P (lotuses &c.). 3 अवसित-समाप्त-व. भू, निवृत् 1 A, निष्पद्-समाप्-pnss. =round, समंततः परिवेष्ट् 1 A or e., परिव 5 U or c.-with, See Agree. 2 संघट्ट 1 A; बाहूबाहिव गुध् 4 A. 🗝. अवसार्न, अत्ययः, परिणामः, अंतः, विरामः, क्षयः 2 निष्पत्ति f_{ij} सिद्धि f_{ik} समाप्ति f_{ij} 'c. of day' हिनात्ययः, सायाहः. -व. पिहित, संवृत, निमीलित. 2 घद्ध, समततो निरुद्ध (prisoner &c.). 3 गाह, अशिथिल, टूढ, घन; 'c. fisted' असुक्तहस्तः, बद्धमुष्टिः. 4 अविरल, सांद्र, निबिट, गहन, निरंतर- 5 आसन्न, समीपस्थ, निकटवर्तिन्, समीप, नि-कट- 6 विविक्त, ग्रप्त. 7 आसक्त, अभिनि-विष्ट, एकाम; 'e. application to S'astras! भाक्षाभिनिवेशः. 8 निर्वास, अभितः 'it is c. to-dav ' निर्दातं-अभितं-नमः. 9 संखट,

संकुचित, अविस्तृत, संवाध; 'c. fight' रज-संकुलं, तुसुल्युद्धं. 10 हृदसौद्धद्द, सुपरिचित. 11 कृपण- 12 (concise) संक्षित- -adc. अतिकं, सनीपे-1, निरंतरं; निकटे; 'c. to the car' कर्णातिकं, 'c. by ' अनित्रदूरे, नातिदुरं. -ly, adv. निभृतं, गुप्तं, रहसि. 2 निरंतरं, अविरलं, सिक्छंडं- 3 प्रयन्ततः, मनो-भिनिवेशेन, चित्तासक्त्या. 4 गाढं, हृढं, &c. -ness, श. समीपता, सिक्कंषं:, सिक्थिः. 2 रहस् ॥, गुप्ति 1: 3 पनता, &c. 4 निर्वात-ता, &c.

Closet, इ. कोष्ठः, कुटि-शि रि., निभृतागारं, वेदमन् स.च्ट. रे.कुट्यां गुप् १ P or निविद्यु ए.

Closure, 8. विधानं, बेप्टनं, बाबरणं.

Clot, s. पिंड:, घनता, ग्रुटिका, ग्रुल्म:, 'c. of blood' घनशोणितं; 'c. of hair' जटा,-c. i. मांझीभू, घनीभू, पिंडीभू, जट् 1 P, इस 1 A. -ted, -ty, a. पिंडीभूत, घनीभूत, श्यान.

Cloth, s. वस्तं, वात त् थ., वसनं, चेलः-लं, पटः. परिधानं, अघरं; 'fine c.' अंधुकं; 'old, tattered, c. es' कपटः, जीणवस्तं, चीरं; 'unbleached c. अनाहतं, निष्मवाणि, तंत्रकं, नवांघरं. = Clothe, v. t. (oneself वासः &c. परिधा 3 U or बहु 9 P, वस् 2 A; 'c. ing herself' गृहीतवसना. 2 (वस्रेण) आच्छद् 10, परिच्छद्, संब्ये 1 P; वस् c., परिधा c. (धापपति), वेष्ट् 1 A. =2d, Clad, u. (in) वसान, परिद्धत् (क.) in comp. 2 संवीत, आवृत, आच्छाद्वितं, परिच्छक् ; सवासम्. अनग्र. =ier, s. पटकारः, वस्निर्मानु m.=ing, s. परिधानं, आच्छाद्वं, परिच्छद्; वासस् थ., वसनं ; 'food and c.' ग्रासाच्छाद्नं

Cloud, इ. मेघ:, घन:, अग्नं, जीमूत:, स्तनियत्तुः, वलाहकः, छुदिरः, धूमयोनिः, and combinations of words for 'water' (q. v.) with 'giving' or 'bearing,' जलदः, तोयवाहः, पयोधरः, जलसुष्, चारिदः &c.; 'c. capped' अग्नंलिह, अग्नंभप-लिखें 2 (विद्र.) शश्विषणणं, खपुष्पं. 3 अस्पष्टीकृत्
क. 4 पटलं. 5 दुनिमित्तं - v. t. प्रथ्यद् 10, आबु 5 U. 2 तिमिरेण आच्छद्. 3 मलिनयति (D) (यशः). - ed. a. मेघावृत, आग्नेत, अग्नाच्छादित; तमोवृत, दुद्गिग्यस्त. - less, a. निरञ्ज, अमेघ, &c. - y, a. साम्र, मेघाकीर्णं, समेघ; 'it is c. weather to-day' दुद्गिग्यस्य. 2 तमोवृत, तिमिराच्छक्ष, अधकारस्यक्त.

Clough, इ. कंद्रः रा, द्रि-री f.

Clout, इ. चीरं, कर्पटः, कंघा. 2 महारः, आ-धातः. =v. १. जीर्णवज्ञाणि संधा-समाधा 3 U. 2 मह 1 P, आहन् 2 P. =erly, a. ग्रास्य.

Clove, s. (Tree) लवंबवृक्षः. 2 (Spice) लवंब, देवकुछ्यं.

Clover, #- त्रिपणें, त्रिपनं.

Clown, ८, ग्राम्यः, ग्रामिकः, कुषीवलः, वृषलः, जानपदः, पृथ्यजनः, असम्यो जनः. -ish, ८. अशिष्ट, ग्राम्य, असम्य, ग्रामीण. -ishiy, ade, ग्राम्यवत्, अशिष्टं-

Cloy, e. t. उद्दिख c.; पिंडखर्जुरैरुद्वेजितस्य (8. 2) 'c. ed with eating dates;'

अतिवृत्तिं जन् ७. (जनयति).

Club, अ. यष्टि र्रः, लगुडः, गद्दा, परिचः; 'armed with a c.' याष्टिकः, यष्टिधरः. 2 गणः, समाजः, मेलकः. 3 पंक्ति र्रः सहभोजिनां संस्काः. 4 अंशः, भागः, 'c. foot' स्यूलचरणः. -ए. रि. यष्ट्या मह 1 ।'. 2 गुष्टां कु 8 U, संचि 5 U, मिलू 6 P. 3 व्ययं विभव्द ८-

Clue, See Claw.

Clump, ४. गुच्छः, संचयः, षंडः निचयः, गुल्मः, स्तंयः. =०. i. जडगरया गम् 1 P. 2 समूहं रच् 10.

Clumsy, a. अचतुर, अद्भ, अकुशल, असंदर, ग्राम्य, स्थूल. -ly, adv. अद्भं, दृक्ष्यं विना, अचतुरं, अपाटवं. -iness, s. अचातुर्यं, अ-

पाटवं, &c.

Cluster, श्र. गुल्मः, गुल्मः, स्तवः, स्तवः, स्तवः. 2 संघः, गणः, समूदः, निवदः, ओघः, स्यः, समुद्रः, निवदः, ओघः, स्यः, समुद्रायः. =0. i. एकत्र भिल् 6 P. एकीसू 1 P. पिंडीमू. =0. l. संचि 5 U, एकीकृ 8U, पिंडीकृ, समाह 1 P.

Clutch, v. t. सह 9 P, धू 1 P, 10; आकम् 1 U, 4 P. 2 मुटि पंपू 9 P. = 8, सहः, सहपं; मुटिपंधः. 2 हस्तः, पाणिः, नसं; 'rescued from the c. en of death' मृत्युमुक्तान्युकाः.

Clutter, s. कोलाहला, तुमुलरवाः =७. i. को लाहलं कु 8 U. 2 संज्ञुल a. सू 1 P.

Concervate, See Collect.

Coach, । रथा, मनहणं, यानं, माहनं, जाकटा-टिका; 'travels by ०.' रथेन संचरति; 'a c. and four' चतुर्यं यानं; 'o. box' स्तासनं, 'c. ful' पूर्णरथः, जाकटं; 'o, horse' रथ्यः; 'c. house' रथजाला; 'c. maker' रथकारः; 'c. man' स्तः, सारिथः, यंतृ m.

Co-act, ए. i. सह कु है U. -lon, s. प्रमाधाः पलात्कारः. -lvo, ८. प्रमाधित, यलान्वित, सबल.

Co-adjacent, a. See Adjacent.

Co-adjutant, a. निधःसहायः, सहकारिन् m. Co-adjutor, s. सहायः, सहकारिन् m.

Coagulate, v. रं. चनीसू 1 P, इसे 1 A. =v. t. इसे c., धनीसू 8 U, संहत् 2 P. =ion, s. शीनता, संहति f., धनीभाधः, इसानत्वं.

Coal, . खनिजांगीरः र्न्स् । c. black ' अमरसञ्ज, अति छुड्ण. =0. ! खनिजांगाराम् उपकरूप ८., ' o. field, ' s. खनिजांगारक्षेत्रं: 'c. gas,' s. खनिजांगारयायुः m. 'c. mine,' pit,' अंगारखानि (नी) f. '=c. ing station,'

Coalesce, v. i. संमिल् 6 P, संगम् 1 A, एकीम्, संयुव्द संधा-संभिल्ज्य pass.—ence, v. संभिल्जं.—ent, a. एकीभवत्, संभिल्जं.—Coalition, v. संयागः, संभ्लेषः मेल्जं. संधिः.

Coalise, :_i. संधि कु ह U.

Coarse, a. स्यूल (cloth &c.); घन, नीर्घ ; अविरल, निधिष्ठस्यूत. 2 असम्य, अञ्जील, माम्य, अशिष्ट. 3 अनाच्य, नीच, निकृष्ट, गृह्यं ; ' c. food ' मंदाहारः. =en, :c. t. स्थूली-पनी-कु 8 U. =ish, a. ईबत्-स्यूल-घन. =ness, s. स्थूलता, माम्यता, अञ्जीलता, &c. Coast, s. तीरं, तटः टं, वेला. 2 सीमा. 3 दूराः,

प्रदेश: - : उपतीर नावा संचर् 1 P. नीकां वह c. - ing, a. उपतीर संचरत. - line, s. तीररेखा. - ward, adv. अभितीरं. - wiso.

वर्तरः अनुतीरं.

Coat, इ. कंचुकः, उत्तरीयं, प्राचारः-रकः, निचोलः. 'To turn one's c.,' v. i. पक्षांतरं- मतांतरं-कु 8 U. 'c. of mail', See Armour; 'c. of arms,' इ. कुलचिन्हं. 2 पटलं, आच्छा- दनं, पुटं, आपेटनं. 3 लो(रो) मन् प. (of animals). = v. १. आच्छाट् 10, अवग्रंद्र 10, आन्तं-वेष्ट्र 1 A or c. 2 अनुव्यप् 4 P; विलिप् 6 P, सुर् 10. = ing, इ. पटलं, पुटं, आच्छाद्नं, आपेटनं. 2 लेपः, सुरणं. 3 कंचुक- परं.

Coax, v. ६ चाहुक्त्या सांत्व् 10, अनुनी 1 P, उपच्छंव् 10, लल् 10. चाहुकाराः.
-ing, s. चाहुकच्नं, चाहु m. n.. उपच्छंव्नं.
Cobble, v. ६. जीणपादुकाः सूच्या समाधः-संधा
3 U. 2 अपादवं किचित्कमं क्र ४ U. = cr, s.
पादुकासंधातु m.: अनिशुणः शिल्पी.

Cobra, :- नागः. फिन् ..., See Snake. Cobweb, : जालं, सूत्रजालं. 2 संतानः; '०-

of speech ' बाजालं.

Cock, s. कुकुदः, शिखिन m., ताम्रचूढः, नखायुषः, कुकवाकुः ; 'e.'s comb' शिखा, चूढाः,
(fig.) नेषाभिमानिन् m., 'e.-sparrow
चटकः. 2 मणाली, जलयंत्रं. 3 पुगवः, मुखरः,
नायकः. 4 तृणोत्करः ; 'weather e.' वायुधन्नाः ज्ञापकः; 'e. and buil s ory' सुवापूषा-कथाः; 'e. crowing' कुझटरवः; प्रभातकालः; 'e. fight.' 'e. in teli' प्राणियूतं,
तामचूढयुद्धं; समाह्मथः ; 'e. pii' कुझटयुद्धंस्थानं. -Cocky, a. स्वायन्त, स्वावलंनिन्
स्वतंत्र. =0. !. उक्षम् e. (नतयति), उन्तिप्
6 P, उन्दिष् 1 U. =0. i. सलीलं च्यु-चर्ष्

Cocketrice, s. अजगर:, Cock-boat, s. उप-श्रद्ध नौका. Cocker, v. t. See Fondle. Cockie, s. 知情 f.

Cockloft, s. चंद्रशाला, शिरोगुई.

Cockney, 8. नगर-पुर वासिन् nt.; प्राकृतजन:.

Cock-swain, इ. श्चद्रनोक्तापतिः.

Cocoa-nut, ह. नारिकेल:-र:, कोशिकफलं; (tree) तृणद्भः, शिरःफलः, नालिकेरः-लः, नारि(डि)केर:-केलि:, नारीकेल:-ली, लांगली-

Cocoon, s. कोज्ञ:-वः.

Coction, See Decoction.

Cod, s. बीजकोषः, पुटः.

Coddle, v. t. ईषत्-शनै: पच् 1 P or क्षथ् 1 P. 2 नियुणं संवृष् c. or युष् 1, 1 P, 10. =s. खीमकाति *m*ा क्षेणः.

Code, s. संहिता; 'c. of laws' धर्म-स्मृति-

शासं, स्मृति 🗗

Codicil, ह. स्त्युपन्नस्य अनुवंधः or उपलेख्यं-Coefficacy, ह. सहकारिता, संयोगिता-

Coefficient, ४. जाने, गुण:.

Coemption, म. अखिलवस्तुक्रयः.

Co-equal, a. समानग्रहस्थ, स-सह-धर्मन्, समानभाव =ity, समानावस्था; तुल्यभागः, सहधर्मः, तुल्यपद्रवं

Coerce, v. t. सं-नि-यम 1 P, निरुध् 7 U, निश्रह 9 P, नियंद् 10; See Compel, also. =ion, 8. निग्रहः, संयमः; नियंत्रणं. =lve, α. नियासकः प्रतिरोधिन्.

Coetangous, Co-eval, a. सम-एक-कालीन: समान-तुल्य-वयस्कः, सवयस् 🗝 वयस्यः,

स-द्वल्य-वयस् 🐠

Co-exist, v. i. समं-एकत्र वृत् l A or भू 1P, एक-काले भू or जीव् 1 P. = эпсе, s. एक-काला बस्थानं, सउवतनं, सहजीवनं. =эnt, a. सहबतिन-जीविन्त.

Co-extend, v. i समं विस्तु pass. or ह्याप् 5 P. -Co-extension, है. अभिज्यासि f.; समविस्तारः.

Coffee, 8. काफी नाम फलं or बीजं or पेवं.

Coffer, s. धनभांत्रं, कीय:-त्रः, सुद्राधारः. Coffia, 8. ज्ञवाधारः, ज्ञवभाजनं -0. १. ज्ञव-भाजने निधा 3 U

Cog, v. t. Platter, q. v.; 'c. a die ' काजास क 8 U; 'c a wheel' नेमिं सदंतां क. 2

चर्का स्तंभ ८ = नेमिदंतः.

Cogent, u. बलवत्, प्रानः निकतरः -iy, ado. निरुत्तां -Cogency, ह. बलं, सामध्ये, मभावः, ज्ञाके 🖍

Cogglestone, s. चूर्णसंदः.

Cogitate, o 1. चिंत 10. ध्ये 1 P. विचा 0.. विसुझ 6 P. आलोच् 1 '. वितक्ते 10. -lon. चिंता, बिचारः. आले वनं, वि ग्राः, वितकः. -ive, a. चिंततकाम 2 चिंतनपर. -Cogitable, a. चिंत्यं, मनेगोचर-

Cognate, a. सजाति, एकजातीय, सगोत्र, संबंधिन, तुल्य-समान-प्रभयः 🗝 सनाभि ル.

ज्ञाति क.=ion, ३. बंधुता, ज्ञाति-भावः, संबंधःः सजातीयत्वं.

Cognition, ह. ज्ञानं, प्रज्ञानं.

Cognis(z)e, v. t. आभिज्ञा 9 U. -able. ज्ञेय, चोध्य. 2 विचाय, अनुसंधेय.

Cognizance, s. विचारणं, अनुसंधानं, चर्चा 🕫 अद्योगः. 2 चिह्नं, लक्षणं, संज्ञा, लिंगं,. 'take c. of ' अद्यसंघा ³ U, विच्य c., अनुयुद्ध् 7 A, ज्ञा 9 U, अवेक्ष् 1 A. 'To. have c. of,' आभेजा 9 U.

Cognomen, ८. उप-कुल-नामन् ॥

Cohabit, ए. i. संवस् 1 P; अभिगम् 1 P. (with another's wife), संभोगं कु 8 U.

Coheir, s. सहदायभाज् m.

Cohere, ए. ं संसंज्ञ संयुज् संहन् संश्लिष्pass. 2 युज् pass. -ence, 8. संसक्ति f., संश्रेषः, संयोगः. 2 संबंधः, संगति र्रः, अन्वयः, संदर्भः, अविरोधः. =ent, α. संसक्त, संश्रिष्ट, संहत, संलग्न. 2 संगत, अविरुद्ध, संबद्ध, अनुरूर, सान्वयः =Cohesion, 8. संसक्ति र., संयोगः, संश्लेषः, संलग्नताः -Cohesive, a.. सांद्र, संलग्नशील, क्रिग्ध-

Cohobate, v. t. yer: संधा 3 U. Cohort, ८. सेन्यदलं-ग्रहमं-

Colf, 8. सुकुट:, शिरक्षं, शिरोवेष्टनं.

Coil, ३. मंडलं, ब्यावतनं, आवेष्टनं : गुणः (of a rope). 2 तुसुलं, ज्यस्तता ; 'mortal o ' नश्वरदेह: =v. t. मंडलीक 8 U, वर्तलीक पुरक्ति ; ब्यावृत् ः, आ-परिवेष्ट् ः.

Coin, 8 सुद्रा, नाणकं, देक: ; 'copper c.' पण: : 1 paid him in his own o.' यशेव स मयि व्यवाहरत्तथैवाई तस्मिनान्दरं - 🗝 . 🏗 सद्भति (O), सद्भा अर् 10. 2 सूज् 6 P, कलप् C., निमा 3 A. - 9g 3, 8. सुत्रा; कल्पना. सृष्टि f. =9r, 8. सदाकारः, कल्पकाः

Coincide, v. i एकी भू 1 P, संगम् 1 A, सं-सजिपत् 1 P: संधा-संयुज्-pass. 2 संमन् 4 Λ. एक वित्तीभू; See Agree 3 अनुस्तप a. मू. युज् . A. B. असुनृत् 1 A संबद्ध 1 P. तुल्य-समान- : भू. -ence, s. सानिपाता, संगमः : मं थोगः. 2 संमति /-, ऐकमत्यं, संधिः, एक चित्तता 3 संवादः, अनुरूपताः आनुगुण्यं. 4 वृषयोगः धटनं ; 'hv an unlocky c.' दुर्देनात् =ent, ". संपातिन- 2 समकालीन-3 अविरुद्ध, अनुरूप, संचाद्यः

Coinstantaneous, a. समकालीन.

Colr, 4. नारिकेलस्वक्तंतु m.

Coltion, s मेथुनं, सुरनं रतिकियाः Coke, ८. अन्रदग्र्यागाराध्डिष्टं.

Colaborator(teur), अ मह-कारिन्-कृत् m. Colander, ३ चालनी, जोधनी, तित्रज्ञ:-

Colation, s. शोधनं, चालनं.

Cold, a. जीत, शिशिर, हिम, शीतल, तुपार, अध्म ; ' c. rayed' (moon) हिमांशु:, शीत-क्तरः, &c. ; 'c. season' हिमागमः, शिक्तिरः, शीतकालः 2 (वि.) अनाद्रयुक्त, विरक्त, निःस्नेह, निष्त्साह, उदासीन ; 'gave me a c. welcome' निष्त्साई स्वागतं मां व्याजहार, मत्संभावनायां तेन अदासीन्यं दृशितं; 'in c. blood' प्रकोपनं विना; पूर्वसंकल्पेन; 'c. hlooded or hearted,' a.निर्द्धः, निष्ठर; 'to take or cat' b c.,' v. i. शीताकुल " पूर्व 1 P, 'to give the c. shoulder to,' अनाद्रं हुझ c. 2 निराकृ 8 U.— शितं, शैल्पं; शिशिरः, हिमः, 2 प्रतिश्यायः ; 'suffering from c.' शीतातं.— Jy, cdv. शीतं, शैल्पंन, 2 निष्टमाई, विरक्तं, उदासीनतया.—ness, इ. शीतता, हिमता, शैल्पं- 2 अनाद्रः, निःस्नेहता, विरागः, विरक्ति f., औदासीन्यं

Colic, १. ज्ञूल:-लं, उदर-जटर-ब्यया-ज्ञूलं. = a. उदर्ख्यधाजनक.

Collapse, १. रं. क्षयं-लयं-गम् 1 P, अवसाद् 1 P. 2 संह-शू. १९८९:, संकुच् 1 P; सं-मानि-पत् 1 P. = ६ संकोचः. 2 संहारः, क्षयः, लयः, अवसादः, 3 सन्निपातः, शाक्तिपातः, लयः.

·Collar, ह. ग्रेन-व्यं, फंट्रभूषणं, माला. 2 कंट-पाज्ञः - १० ग्रेवेथे-ग्रेवे-धृ 1 P. -bone, ह.

ग्रीवास्थि गः, जन्नु गः

Collate, v. 1. समवलोक् 10, परीक्ष् 1 A; उ-पमा 3 A, संशुध्र ८. 2 वृत्तिं प्रदा 3 U.-lon, 8. संपरीक्षणं, संशोधनं, उपमानं. 2 कल्यवर्तः, प्रात्तर्भक्ष्यः फलादिसंभारः, पातराज्ञः. 3 वृत्ति-पतिपादनं.

Collateral, a. आजुवांगिक-प्रासंगिक (की f.)
असरल. 2 भिक्तशाख, उपलोम. 3 समानीद्कं,
सर्थिड. 4 पार्श्वापाश्विगत. = समकालीन:. 2
सर्पिड: =ly, adv. पार्श्वापाश्वि; असरल,
वकं, प्रसंगत:.

·Colleague, s. सहायः, सहकारिन् m., समान-

Collect, v. t. चि 5 U, अव-वि-सं-नि-°, समा-नी 1 P, संग्रह 9 P, समाह 1 P, संभू 3 U, समाक्षिप् 6 P, पिंडीकु 8 U, राशीकु, एकत्र क. 2 अनुमा 3 A, ऊहु 1 A, अवगम् 1 P; 'c. ed his mind into itself ' चित्तं समा-दधीः ' c. oneself ' संज्ञां-चेतनां-लध् 1 A or आ-मति-पद् 4 P, चेतः मनः-समाधा 3 U. ·=0. i. संभिद्ध 6 P, समागव 1 P; Sce Assemble, -ion, s. गणः, संयः, समवायः, निवहः, चयः, समूहः, ओघः, मसुरचयः, समाहारः. समुदायः, वृद्धः =lve, त. समवेतः -संहत, समाहत, गणीभूत, समवायिन्, एकीकृत. -ively, ado. एकी मूच, संभूच; संघशः, साकल्येन. -०८, ३. संग्राहकः, संचेत्र m. 2 करबाहकः-

College, इ. विद्यालयः यं, पाठशाला. 2 मटः, विहारः. 3 मणः, समाजः, जनसमूहः. -Collegian, इ. विद्यार्थिन् मः, स्रात्रः; विद्यालय- Collet, See Collar.

Collide, v. i. सं-समा-हत् 2 U, संघह् 1 A or c.; संगृह् 9 P. -Collision, s. संघहः, समायातः, प्रतिवातः, संमर्दः, संघर्णः.

Colligation, s. संबंधः.

Collimation, इ. संधानं.

Collinear, a. समरखास्थित.

Collocate, v. t. सं-पति-स्था c. (स्थापयिति), निधा 3 U, न्यस् 4 P, निविद्यु c. 2 नियुक्त 7 Ä, 10. =ion, s. स्थापनं, नित्रेशनं,

Collocution, s. संभाषणं, कथायसंगः, कथा-योगः, संवादः, संकथा.

Collogue, See Flatter.

Colonnade, . समानांतरस्तंभपंकि f.

Collop, ह. मांसखंड:-लव:.

Collogay, ह. संलापः, संकथा, संभाषणं, सं-वादः. -al, त. आलापाविषय, भाषणप्रयुक्तः; ' c. style' संलापोत्त्विता भाषासराणिः.

Collude, v. i. पक्षपातं कृटं कृ 8 U; बच् 10-कृट-योगं कु: -Collusion, उ. पक्षपातः, कृटसंविद् f.; पतारणा, शाठ्यं, कपटं

Colly, s. अंगारमलं-किहं. =v. t. अंगारेण कुष्णीकु 8 U. =ed, a. अंगारमलिन, मलीमस, कृष्ण. =er, s. अंगारखनक:-विक्रेतृ m. =y, s. अंगारोत्पत्तिस्थानं.

Collyrium, ह. अंजनं, कजलं, नेत्ररंजनं.

Colon, s. द्विबिंदुः. 2 महद्त्रं.

Colonel, 8. गुलमपतिः, सैन्यदलाष्ट्यक्षः, वाहिनीः पतिः.

Colossus, ह. बृहत्प्रतिमा, भीमविश्वहा सूर्तिः. -Colossal, a. बृहत्काय, अतिमानुषाकार, भीमविश्वह.

Colour, s. वर्णः, रागः, रंगः, 2 वर्णकः-का, लेपः; 'change c. ' विवर्णीसू ; 'ruddy c. ed face ' लोहिताननं; 'without c. ' पांडु, विवर्ण 3 अप-ज्यप-देशः, छसन् ॥., छलं, ष्याजः. 4 पताका,ध्वजः, केतुः 'C. blind,'a.' वणंविवेकाक्षम, 'to come off with flying C. 8.' विजयिन् a. मू 1 P, एताकां उद्धन्वत् a. आयम् 1 P; कार्यसिद्धिपकद् 10, 'to come out in one's true c. s.' स्वभावं प्रकट -10; 'fast c.' स्थायिन् व. वर्ण:; to fight under false c. s,' स्वहेतुगोपनाय व्याजं पुरस्क है^U; 'to give c.' उचितत्वं आबृद्ध c.; 'high c.' ताझवर्णः; 'to lone c.' विवर्ण a. सू 1 P, नष्ट-सींदर्थ a. भू 1 P. ; ' off c. नष्टभकार्यः ; 'to paint in bright c. s. सूच् 10, अतिशयो-करवा बहु 1 P; 'to show one's c. s,' स्वरूप' स्यमार्थ-आस्था 1 P; to stick to one's 6.

Colt, ह. अश्वशावः, किशोरः. 2 चपलः, प्रमत्तः. -isii, द. चपल, तरल, चंचल, लोल

Colter, s. इलद्तः, फालद्तः

Columbarium, Columbary, इ.क्रवीतागारं, विदंक: -Columbine, a. क्रवीतसहूझ, क्र-पोतीय.

Column, ह. स्तंभः, यूपः, स्थाणुः, स्यूगा. 2 स्विव्यूहः ; सेन्यभागः 3 पत्रभागः, धारा ; 'o. of smoke ' धूनराशिः, धूनोरशिङः

Coma, s. अतिनिद्धा. =tose, त. अतिनिद्धातुर. Comate, s. सहायः, सहवासिन् m.

Comb, इ. महाधनी, कंकतः-तिका, केशमाजनी. 2 कुक्कुडचूडा-शिखा. 3 द्री. चा. १. महाधू ८., मृज् २ P, विजडीक 8 U. =maker, इ. कं-कतकृत् क.

Combat, 8 युद्धं, संयामः, समरं, See Battle; 'single c.' इंद्युद्धं ; 'band-to-hand-c.' चाह्यवहिन, बाह्ययुद्धं ; 'mingled c.' (melee) तुमुळं, रणसंकुळं. -०. १. युद्ध ४ ८, विग्रह् !) P, विवद्धं 1 ८. -०. १. प्रतिप्रद्धः विष्कः प्रतिप्रद्धः विष्कः विष्कः प्रतिप्रद्धः विष्कः विष्कः प्रतिप्रद्धः विष्कः विष्कः विष्कः प्रतिप्रदेशः विष्कः विषकः व

Combins, e. t. संयुज् 7 U, 10, संनिज् c., संघा 3 U, संभिश्च 10, एकीक 8 U. -v. i. मिल्ल 6 P, संसू 1 P, संगम् 1 A; संहत-सम-चेत «. भू, एकी भू; संयुक्त संघा-संहच-संग्रज्ञ-pass.; all things c. ed to ruin him अवभिन तस्य नाशायाक ल्पत; 'having c. ed' संभूय, मिलिन्बा -ation, s. संहति f., संयोगः, संसर्गः, संधिः, संयातः, संगः, सहायना, संश्लेवः, व्यतिकरः, समनायः; (of letters) संधिः, 'working by c. 'संभूय सहत्यानं; 'in c. with his brothers' आतृ-संघातान् (राजा).

Combustible, a. दाक्ष, दाह्य शहक; ज्वलनाई, दहनशील. 2 (fig.) शीवकोपिन. कोथिल. च्या पदार्थ:

=ः द्राह्यः पदार्थः. Combustion, ः द्राहः, दहनं, ज्वलनं, प्रोपः. Come, v. i. आसम् 1 P, आया 2 P, आ-इ 2 P; उपस्था 1 U, आवज् 1 P, आ-अभि-पद् 4 A: ' c. what may ' यदावि तद्भवतु । 'c. harm, c. good ' यन्द्राचि तन्द्रवतु शुअ-मञ्जूभं वा. -about, संयुत् 1 A, संयू, आपत् 1 P; 'c. across,' See Meet. -back, निवृत्. प्रत्यागम्. -at, or by, See Get. -down, अवसू 1 P, अवरह 1 P, अवपत् 1 P. ≈down upon, (सहसा-रभसा) अवस्कंड् 1 P, आपत् 1 P, अभिद् 1 P, आक्रम् 1 U, 4 P. 'c. down with' देयं दा 3 U. =forth, निर्मम्, नि:सु 1 P, 'c. in' वशी भू 1 P; वश-गम् 1 P. =Into, प्रशिञ्च 6 P; 'c. into trouble । वि-पदाभिभू, आपद्यस्त व. भू. =near, See Approach. -of, See Arise. -off, out, निष्क्रम्; निर्गम्, उदि 2 P; 'came out successful ' जयी यभूष. 2 प्रवृत्, संपद्, निवृत्, अवसो pass. 'c. out' प्रसिद्धिं गम्, =over, आश्रि 1 U. 'c.round,' प्रकृतिं आपद् -6:10rt, न्यूनीभू. =10, सकाशं आगम्-या-इ, पाप 5 P, प्रकृतिमापद् 4 A, See Amount; 'c. to a head' पार्क ब्रज् 1 P; सपूर व. मू: 'c. to blows अन्योन्यं प्रहर्ते आरम् 1 A. 'c. to life ' ভৰ্জীৰু 1 P; ' came to nothing' तस्य कोऽपि परिणामो नासीत्, निषमलं-निग्रणं-षभूतः 'c. to pass, ' आपत्, समापद्,संवृत्; 'c. to oneself ' युक्ततिमापद 4 A, संज्ञां-चेतनां-लभ् 1 A or बतिपद्, प्रकृती स्था; ' c. to terma,' संभिं कु 8 U. 'c. under' समा-विशू 6 P. -up to, समुपागम्, समाया, समु-पस्-संप्. -up with, आसर् C., प्राप्. -upon, आ-समा-पत्, उपस्था, आक्रम्. =ing, s. आगमने. =a. (to come) आगाभिन्: 'on the c. Monday ' आगामिनि सोमवासरे : भावित. उत्तर ; 'time to c. ' उत्तरकाल: ' c. generations ' ह. पुत्रपौत्राः; उत्तर-कालीना जनाः.

Comedy, ह. भाणः, महस्तनं, हर्षप्रधानं नाटकं. —lan, ह. नटः, कुशीलवः, नर्तकः, वैहासिकः. 2 महस्तकृत् मः

Comely, a. चारु, शुंदर (री.री.), गुरूप, ८०० Beautiful.-ness, s. सौंदर्य, ८०० Beauty. Comestible, s. See ' Entable '.

Compt, ८. धूमकेतुः, केतुः, उत्पासः, उल्का. Comfit, Comfiture, ८. मिष्टार्क, मोदकः

Comfort, v. i. समा-आ-श्वस् c., सांत्र् 10. 2 संतुष् c., आनंद् c., हृष् c., सुखं दा 3 U, सुखिन्-a. कु 8 U; 'c. yourself 'समा-श्वासिटि. - s. आश्वासनं, सात्वनं, संतोषणं. 2 सुखं, सुस्थता, सौख्यं, स्वास्थ्यं, निवृति f. - able, a. सुखकर (री.f.), सुखदः, सुख-शितं प्रष्टं (S. 4) 'to ask whether she had a c. c! ep.' 2 आश्वासन, शांतिब, कुशापह, कुमविनोद्क. - ably, adv.

55

हुलं, यथासुखं; निकामं; I can't sleep ç. even at night 'रात्राविप निकामं स्पितन्यं नास्ति (S. 2). -er, 8. आधा-सकः, संतोषदः, शोकापहर्तृ m., सांत्ववादः. 2 श्रीणं कंटावांटनं. -less, a. निरानंद, सकरहित, संतोषहीन

Comic, Comical, क हासजनक, हासकर (श. f.), हास्योत्पादक. 2 अपक्षप, असंगत, -ity, -alnoss, ह हास्यता, कीतुकं; अप-

रूपता-

Comity, s. See Civility. Comma, s. स्वल्पविरामः.

Command, v. t. आज्ञा c. (आज्ञापपात) आदिश 6 P, ब्या-सं-समा-, विधा 3 U, शास 2 P, नियुज् 7 A, 10. 2 अधिष्ठा 1 P, अध्यास् 2 A; ईश् 2 A, प्रभू, (with gen.); 'Rakshasas c. ed by chieftains ' नायकाम्यामधिष्ठिता राक्षसाः 3 नियम् 1 P, निश्रह 9 P; See Control. 4 आत्मवर्श नी 1 P, स्वायत्तीक 8 U. 5 अवलोक 10; ' sitting at a window c. ing (the view of) a well ! दीधिकाव-होकनगवाक्षगता (M. 1); ' good forms c..respect ' आकृतिविशेषेण्वादरः पदं क-लोत (M. 1); पदं हि सर्वत्र गुणैनिधीयते (R. III. 62) 'c. notice or attention. 🗝. आदेशः, निदेशः, शासनं, नियोगः. 2 अधिकारः, प्रभुत्वं, अधिपत्यं, अधिष्ठातृत्वं; has Rakshasas under his c. 'तस्या-हेशमञ्जवतंमाना राक्षसाः ा स राक्षसानाम-चिपतिः-नायकः-अधिष्ठाताः 'at c.' वशेस्थित. a.; 'under one's c. ' वशीकृत, स्वाधीन; to the c. of the army ; सेनापत्ये: bring under one's c. ' आत्मवर्श नी, स्वाधीन a. क; 'though I have no c. over language 'तज्ञवाग्विभवोपि सन् (R. 1.9); 'who has perfect c. over language ' यं वाग्वइयेवानुवर्तते (U. 1). =ant, -er, 8. आज्ञापकः, आदेष्ट m. 2 पतिः, अध्यक्षः, नायकः, नीः in comp., c. of an army ' चमुपतिः, सेनानीः, सेनाध्यक्षः. erin-chief, सनापतिः, सेनाध्यक्षः. -ment, s. आज्ञा, विधिः, स्त्रं 2 चोदना, शास्त्र-धर्म. आजा.

Commemorate, v. i. स्मरणार्थ उत्सवं कृ 8 U. or आवर् 1 P; संकृत् 10, संस्मृ c., वर्ण् 10. =lon, s. उत्सवकरण, स्मरणोरसवः; in c. of 'स्मरणार्थ, सम्राहेड्य. -lve, a.

💂 स्मारक, स्मरणकृत्.

Commence, उ. आ-ना-रस् 1 A, प्र-टप-क्रम् 1 A, प्रवृत् 1 A, व्यवसो 4 P. 2 अनुष्ठा 1 P, प्रस्तु 2 U. =ment, इ. आरंभः, उपक्रमः, प्रस्तावः, सुखं, आदि क. 2 आसुखं, प्रस्तावना (in dramas). 3 अनुष्ठानं, मवृत्ति f., प्रवर्तनं, 'from the c.' आसूलात्, आदिसः.

Commend, v. t. प्रशंस 1 P, स्तु 2 U, श्लाइ 1 A, कृत् 10, वर्ण् 10. 2 सम्-ऋ c. (अर्थयति), इस्ते निक्षिप् 6 P, अधीन a. कृ 8 U; 'thy speech does not c. itself to me ' त्वद्वचो नाभिनंदामि (S. 2). -able, a. प्रशस्य, श्लाहय, स्तुत्य. -ation, s. श्लाचा, प्रशंसा, स्तुति f. -atory, a. श्लाघास्चक, प्रशंसाकर (शि. f.), स्तुतिद्योतक. -er, s. प्रशंसकः, स्तावकः.

Commensurate, v. t. अञ्चलप-अञ्चल्प-a. क्र 8 U. 2 अपवृत् c. -a., -Commensurable, a. अञ्चलप, अञ्चलप, सदश (शी f.), सम,

तुल्य. 2 सापवते.

Comment, ए. i. व्याक्व 8 U, व्यासक्ष् 2 A, विवृ 5 U, भाष्यं लिख् 6 P. 2 निरूप् 10, सर्वा कृ, परीक्ष् 1 A, अनुसंधा 3 U. -ary, व. शिक्षा, व्याख्या, वृत्ति में, भाष्यं 2 निरूप्णं, परीक्षणं, सर्वा: -ator, -er, s. भाष्य-कृत्.कारः, व्याख्यातृ ..., शिकाकारः-कृत्.

Commentitious, a. कुत्रिम, काल्पित Commerce, s. बाणिज्यं, क्रयत्रिक्रयः, निगमः. 2 व्यवहारः, संगमः ति f., संसर्गः. =0. i. वा-णिज्यं कु 8 U, पण् 1 A, व्यवह 1 P. =ial, a. बाणिज्य-विषयक-संबंधिन ; 'c.people'

वाणिज्यपरायणा नराः.

Commination, s. See Curse, Threat. Commingle, v. t. सयुज् 7 U, 10, संमिश् 10, एकीकु 8 U, संकृ 6 P; See Unite.

Comminute, v. t. चूर्ण 10, तिब् 7 P, श्रुट् 7 U. =100, s. चूर्णनं, पेवणं, क्षोदः.

Commiserate, v. l. व्यू 1 A, (with gen.), अनुकंप् 1 A. -lon, s. द्या, अनुकंपा, क क्या. -ive, Commiserable, a. क्रक्पा-त्मक, अनुकंपाशील, सद्य, द्याई

Commissary, s. सैन्यानां भोजनादि परि-कल्पकः 2 See Daputy. -Commisariat, s. सैन्यानां भोजनाद्यधिकारः 2 सैन्यानां भोजनाद्यधिकारः

Commit, v. t. कु 8 U, आचा 1 P, अनुजा 1 P, वि-धा 3 U 2 (Entrust) ऋ c. (अपे-यति), न्यस् 4 P, निश्चिष् 6 P. 3 नियुज् 7 A, 19, समादिश 6 P, प्रतिपद c.; 'c. to memory 'कंडस्थ u. कु; अभ्यस् 4 U; 'c. to prison, 'कारानारे प्रविद्य टे., आसिप 1 P; 'c. to writing ' आभिलिख 6 P, लेख्यं-पत्रं आरुद्ध ए. (पत्रमारोट्य दीयता पत्यवेक्षितं कर्म ८. ७), पत्रे निविज्य ७. (पत्रे निवेशितसुद्दाहरणं प्रियायाः V. 2), पत्रे ऋ c. -tal, s. ? णं, करणं, अनुष्ठानं. -tee, कायसंपादिका सभा, नियुक्तजनाः.. =ment, s. आसेथः, निरोधः, काराप्रवेशनं. -Commission, अ. आचरणं, करणं. 2 समर्पणं, निक्षेपः, न्यासः. 3 नियोगः, व्यापारः अधिकारः. 4 आज्ञा-ज्ञासन-पत्रं, आवेशः. 5 परार्थ-विक्रवः. Ó नियुक्तजनाः : 'c. in the

army ' सेनायां पर्द. - v. t. व्हियुज् 7 A, 10, आदिञ् 6 P, अधिक 8 U. - or, s. नियो-विद m-, अधिकारिन m.

Commix,-ture, See Mix,-ture.

Commode, s. ज्ञीयस्तकाभरणं.

Commodious, a. जाचित, उपयुक्त, योग्य. 2 सोपकरण, यथायुक्त-योग्य. =!y, adv. युक्त, योग्यं. =ness, s. योग्यता, औचित्यं, &c.

Commodity, s. पण्ये, इंड्यं, क्रयवस्तु n.,

Common, a. साधारण (णी f.), सामान्य, सर्वीय, सार्वलाकिक (की f.). 2 प्राक्तुत, ग्राम्य; 'c. man' प्राह्मतः, पृथ्यजनः, गृषलः 3 प्राक्तेच्च, ज्यावहारिक (की f.), बहुकः कृत-हृष्ट. 4 बहुक्वािसक. 5 सुलभ; 'c. report' जनप्रवादः; 'c. food' गणाजं, सहभोजनं; 'c. road' प्रचारः; 'in c.' सामान्येन; 'who have made c. cause with us' अस्माभिः सहैककार्याणां (Mu. 2). = s. प्रचारः, सर्वसाधारणं क्षेत्रं. = alty, s. प्रजा, लोकाः, अवरवर्णाः = law, s. देशाचारः, देशच्यवहारः विधः. = ly, adv. सामान्यतः, प्रायः, साधारण्येन, चहुनः. = place, a. प्रासद्धः, प्राप्तः, प्रजाप्तुत्वं, 'c. (of ants)' समुद्दः, स्वतंत्रो गणः.

Commorancy, s. वास:, वसति f. Commotion, s. क्षोस:, विष्ठवः; प्रकारिः,

कलहः
Commune, v. i. संभाप 1 A, संमंत्र् 10 A, संबद् 1 P; ब्यवह 1 P; ब्यासादयो देवादिसिः प्रत्यक्षं व्यवहर्रति (S. B. 313) 'c. directly with Gods.'—s., —ion, s. संभाषणं, संवादः. 2 व्यवहारः. 3 संसर्गः, संगः, संगःवार्मः, =ity, s. समाजः, जनसमृहः, प्रजाजनः, जनता, गणः. 2 सामान्यं, साधारण्यं, ऐक्यं, साम्यं.

Communicate, v. t. कथ् 10, निविद् c., आख्या 2 P, आखक्ष 2 A. (with dat. of person), विद् 5 U, प्रतास् c., वद् 1 P, विद्या c (ज्ञापयाति), संदिस् 6 P. 2 विद्या P (with loc.), दा 3 U, प्रतिपद् c. (with dat.). =v. t. संगम् 1 A, समागम् , संयुद्ध pass, 'c. ing with Sindhu' तिथुनदेन संगत-संगच्छमान. 2 संठप् 1 V. संवद् 1 P. संभाष् 1 A; ज्यवह् 1 P. उं संचद् 1 P. निवार, होत्या पनं; संदेशः, लेखः, लेख्यं- 2 दानं, वितरणं. 3 संगमः, संसर्गः,संज्यवहारः. 4 संकथा, संलापः, संवादः. 5 सामान्यपथः. 6 संचारः. =lve, a. संप्रदान-संवाद-शील; 'not c.' मितवाक्, वार्यतः.

Commute, v. i. परिवृत् c., विनिमे 1 A, विपर्यस् 4 P, or c., प्रतिदा 3 U. -ation, s. परिवर्तनं, विनिमयः. 2 विकिया, वि-

परिणामः, विपर्ययः ; ' o. of a curse । ज-

Compact, a. तुसंहत, निविद्ध, चन, साम्र, हह, अनंतर, अविरलः = नियमः, समग्रः, संबद्ध, अनंतर, अविरलः = नियमः, समग्रः, संबद्ध, अन्युपगमः, प्रातिश्रवः ; ' a written c.' नियमपनं; ' make a c.' संविद्यमञ्ज्ञपनम् 1 P. प्रतिश्च 5 P. = v. t. संहत्य 2 P, संघा 3 U, संश्लिष्ठ c., चनीक्च 8U = 1y, adv. हहं, निविद्धं, चनं. = ness, s संहति f. निविद्धता, &c.

Companion, इ. सास क., सहचरः, भिन्नं, वयस्यः, सहायः; सञ्जस् क.; 'with Madhu for a c.' मधुसहायः, मधुद्धितीयः; 'c. of the king' (in lovo matters) च समुह्दिस्यः; 'c. of youth' वाल-सहचरः; 'c. at school' सहाध्यायिन् क., 'c. in arms' सहयोद्ध क. 'c. in joy and sorrow' समदुः समुद्धिस्यः; -ship, इ. साह-

चर्य, साहाय्यं, संसर्गः, संगति ʃ.

Company, ह साह चयें, संगति रि, समागमः, संसर्गः, संवासः, सहवसाति रि 2 जनसञ्जूहः, परिषद् रि, समाजः ; दलं, द्वंदं, गणः, पाकि रि., वर्गः; 'c. of soldiers ; सैन्यदलं गुल्मः 'c. of traders ' अणीः, नेगमाः ; ' not admissible into c.' अपाक्तियः, ' keep or bear c. with ' सह वस्न्यः-1 P, संयम्मह्मजू 1 P, See Associate.

Compare, v. t. तुल् 10 (तुल्यति), उपमा 3 A; 'c. ed with the moon' शशांकीन त-हितं : समीकु 8 U, सहशीकु. 2 एकत्र परीक्ष 1 A, संप्रधु 10. -Comparative, a. эп-चुपांगिक (की f.), तुलनया निर्णीत, उपमा-जन्य ; oft. by अपेक्षया in comp. -ly. adv. ' as c. ed with' तुलनया, औपम्येन, उपमानेन, अपेक्षया ; ' I like mango as c. ed with a Jambu fruit ' जंबुफलाइ-जंबफलापेक्षया आम्रं मेऽधिकतरं रोचते। ' the merits of hama c. ' अन्यापेक्षया रामस्य गुणाः. -Comparison, s. तुला, तुलना, उपमा-भानं, साद्द्रयं, ओपम्यं: ' without c. ' अतुल, असुपम; ' standard of c. ' उपमानं: ' Bubject of c. ' उपभेयं.

Compartment, ह. ज्ञाला, कोहः, कक्षः-का 2 छेदः, भागः, अंजः

Compass, 8. विषयः, गोचरं, 'within the c. of the eye' नयनगोचरस्थ. 2 मंडलं, परिधिः, परिणाहः, विस्तारः, परिमाणं, पर्यतः 3 परिमितता, अनतिक्रमः. 4 दिव्हनिर्णययेत्रं. =v. t. परिगम् 1 P, परिन्ह 2 P, परिनेह्र 1 A, or c., परिह 5 U. 2 अधिगम् 1 P, लभ् 1 A, See Get. 3 घट् c. (घटपाति), साथ 5 P or c., संपष्ट c., निष्पङ् c.

Compassion, ह. दया, अञ्चलपा, कृपा, घूणा, करुणा, अञ्चल्लोशः ; 'feel or bave o. for 'अञ्चलप् 1 A, अञ्चलपद् 4 A, द्यां कृ

or हरू c. (loc.), द्य् 1 A, (gen.). -ate, a. सत्य, करणाई, सास्कंप, साद क्रोज्ञ, कुपालु, द्यालु, सक्रवण, द्याजील--ately, ado. सद्यं, सानुकंपं, कुपपा.

Compaternity, इ. धर्मापितृत्वं.

Compatible, a. अनुगुण, अनुस्त्र, अविरुद्ध, उपयुक्तः See Consistent. -Compatibllity, s. अविरोधः. योग्यता, अञ्चलपता, आविसंवादः.

Compatriot, ४. स्वदेशजः, एकदेशनिवा-सिन गा.

Compeer, 8. वयस्य:, समानपदस्थः Compel, c. t. Ex. by causal, of verbs with बलाद्, बलेन, orएव; 'I shall c. you 10 go ' स्वां ममयिष्याम्येव ा बलाद् गमयि-क्यामि: ' o. s payment' बलाइ दापयति &c. ; ' c.s me to ask ' बलादानि च्छंतमपि मां प्रश्नकर्मणि नियोजयति (Ka. 134) ; sometimes ex. by अवस्यं, with pot. pass. part ; 'you will be c. ed to stay here ' स्वयात्रावर्यं स्थातव्यं; or by भेरू ए., प्रवृत् c. -Compulsory, a. अवदय-क, 'it is not c. on you to go' नमनं न तेऽध-इयर्क. 2 बलवत्, बलिन्. -ly, ado. बलात्, अवर्यं, बलेन, अनिच्छत् a (ती-न्ती f) Compulsion, ह.चलात्कारः, यसम, साहसं, पलं: ' by c. ' वलात्, बलेन, मसभं, मसहा,

Compand, Compandium, इ. संक्षेप:, सं-ग्रहः, संदारः, सारः. -Compendious, .a. संक्षित, संग्रहीत, अविस्तीर्ण, परिमित, सार-भूत. - Iy, ado. संक्षेपेण, संक्षेपतः, समास-तः, अविस्तरेण. =11:55, ४, संक्षेपः, अवि-

स्तरः.

Compensate, र. १. परितृत् ८., निष्कृतिं दा 3 U, प्रत्युपकृ 8 U, (of persons); अपाकृ, शुद् c., निस्तृ c, =iou, s. प्रतिकलं, निष्कृति र्र-, निस्तारः, पारितोषिकं. =Ìv≥, u. अति-

डानि प्रक.

Compete, v. i. स्पर्व 1 A, संवृध् 1 P. विजि desid. (जिगीयते), oft. ex. by अहमह-भिका, अइमहभिकाया प्रणामलालसाः (Ka. 81) 'c.-ing with one another to salute first.' -ence, -ency, s. योग्यता, सामध्ये, शक्ति 🍾 औचित्यं, कार्यक्षमता. 2 प्रत्युचितं इच्ये; 'bare c. ' ग्रासाच्छादन-मार्त्र, -ent, a. योग्य, उचित्र, समर्थ, शक्त, क्षम, पर्याप्त, कार्यक्षम, कार्यानिशहश्वम. 2 परिमित, अनविक. - tion, s. स्पर्धा, अड्न-संवर्षः, विजिमीषा. -itor, s. यतिस्पर्वित् ル , प्रश्यर्थित् ル , प्रतिपक्षः. प्रतियोगिन् ॥।

Compile, v. l. संकल् 1 P, 10 (कलपति), सं-ममा-ह 1 P, आलोड् 10, संबद्घ 6 P. उ-द्धत्य समाहः -ation, हः संजलनं, संग्रहः,

सार:. =or, s. समाहर्त् m., संग्रहीतृ m., ध्यासः, संकलयितृ ル

Complacence, -cy, s. प्रसादः, संतीषः, पीति f. 2 सीजन्यं, अनुबृत्ति f., दाक्षिण्यं. =Complacent, a. प्रसद्ध, सुसंतुष्ट, सुपीव. 2 ह्री-शील, इक्षिण. = y, adv. प्रसावेन, प्रीत्या.

सानंदं.

Complain, v. i. Ex. by verbs of 'telling' gen. with संशोक, स्विलापं; आ-अधि-क्षिप 6 P; 'c. ed of her brother's rudeness to ber father ' भातुरविनयमधिकृत्य पिशे-कथयत् । अतुरविनयाचरणं पित्रे न्यवेदयत्। c. ed to me of partiality ' प्रापासन धिक्रत्य मां सविलापं विज्ञापयामासः; can I do what you o. of , युद्ध सहयारी-पयसि तत्कथमहं कुर्यो. 2 विलप् 1 P, जुङ् 1 P, परिदेव 1 A, आकंद 1 P, आकृत् 1 P. 3 अभियुज् 7 A; 10, राजकुले निविद् c. (in law). 4 ਪੀਂਡ pass., ਆਤੁਸੂ 1 P; been c. ing of ill-health' आमयपीडित:. -ant, ह. अभियोक्तु m., अर्थिन् m., अभि-योगिन् म., वादिन् म., पिञ्जनः = = १, १. परि-देवकः, विज्ञापिन् m. -Complaint, s. अ-भियोगः. 2 विज्ञापना (सविलापा); दुःखनि-बेद्नं, विल्पनं, परिदेवनं; ' breathed out this doleful c. ' इमानि परिदेविताक्षराणि सक्तकणसुद्धीरयामास. 3 व्याधिः, पीडा, रोगः, आमयः. 4 विलयनविषयः.

Complaisance, ३. दाक्षिण्यं, अनुनृति f., अनुनयः, प्रश्नयः, अनुरोधः. -Complaisant, a. दक्षिम, अनुनीयन्, अनुरोधिन्, अनुकूल, सप्रश्रय. = y, ado. सानुनयं, सानुरोधं.

Complement, 8. पूरमं, परियूरकं. 2 को्टि र्र-3 पूर्णता, सामग्रश्चे.

Complete, v. i. समापू 0., संपर् 0, साच 0.; अवसी C. (साधयति), निर्वातु C., संपृ C. (पूरवति) or संपूर् 10, निवृत् 0. - अ.संपूर्ण, समाप्त, अवशित, लिख, संपन्न, निर्हत्त. 2 सं-पूर्ण, निश्विल, अखिल, समस्त, समग्र, अशेष, अन्यून 3 पक्क, परिणतः ' c. army ' सांग-बलं. -ion, ह. समापनं, निर्वर्तनं, संपादनं. 2 सिद्धि रं, समिति रं, निईति रं उपरिणामः, परिवाकः 4 पूर्ण, परिपूर्क. - 19, वर्षर-संरूपीं; निःशेषं, पर्यातं, निरवशेषं, अशेषतः, सर्वथा. 2 आमूलं, काल्स्चीन. =11:588, ह. सं-पूर्णता, निःशपता.

Complex, u. संकीर्ण, मिश्रित, विषम, संमिश्र, मिश्र, संक्रुट. 2 नानाथंक, असरल, बढार्थ. =ity, १. संकरः, मिश्रता, संकुलता.

Complexion, s. वण:, सुल्तागः; ' of a pale c. 'विवर्ण ॥., पांड्वदन a. 2 आकारः, स्वरूपं. 3 प्रकृति / , शरीरभाषः. -21, व. प्रकृति संबंधिन्।

Complicate, र. र. संभिश्च 1(), संकीर्ण-संकुल =a. कृ 8 U. प्र-सं-कु 6 P, संकरी-संकरी" कु. =ion, s. संकुलीकरणं, संक्षीणंता, सं-

Complice, क पायसहाय:. -ity, क पायसहा-

यता, सहकारिताः

Compliment, इ. अभिनंद्गवस्य ", नम-स्कार:; 'presente c. s 'अभिनंदा वदाति; 'give my e. s to Chyavana' न्यवनाय मां प्रणिपातय (V. 5), महीयो नमस्कारो वाच्य:; अवश्रुजनं सर्व विद्यापय पापित-मत्यणातः (R. xiv 60). 2 अअयवाद् f., खाद्दक्ति f., प्रशंसा, श्रुपा, प्रशंसोक्ति f.; 'high e. s खबीबंदः; स्तुति f. -v. s. See Praise 2 अधुर्यभरा-चाद्दस्या सांत् 10. - व्याप्, इ. एपचार in comp., 'e. saying' उपचारवदं; प्रयवादिन, स्तुतिमय (ची f.); 'c. present' उपायनं. - अ. प्रयवादिन m., चादुकारः

Complet, v. i. यहं मंत्र् 10 A, कूटसंचिदं क्र 8 U. च. यह-जु-भंत्रणा, कूटसाहित्यं.-ter, s.

सृदसहायः
Comply, v. i. अञ्चिषा 3 U, अञ्चष 4 A, अञ्चल 1 A. 2 अञ्चल्तं मन् 4 A, अञ्चला 9 U, स्वीकु 8 U, प्रति-परि-प्रहू 9 P, प्रतीष् 6 P, अश्वपम् 1 P; कियतामस्याः प्रणयपरि-प्रहः (Ka. 145) 'c, with her request.'
-ance, s. अञ्चलिति f., अञ्चिषायित्वं, अञ्चलेधः, अञ्चलारः. 2 स्वीकारः, संमति f., अश्वपन्यमः, परिप्रहः; 'in o. with your orders' रवस्थासनाञ्चरोधात्-लुसारेण. -2nt, a. अञ्चलिधाणिन, अञ्चलित्व कः, परि

Component, a. or s. घटक, साधक, रचक; 'c. part' घटकावयवः, अंगं, भागः, साधकं

Comport, v. i. Behave, q. v. 2 युज्-उप-पद्-pass. -able, a. योग्य, उचित.-ment, अ आचारः, व्यवहारः, चेष्टितं.

Compose, v. t. (of books &c.) प्रणी 1 P, विरस् 10, यंध् 9 P, निवंध्, संग्रंध् 9 P. 2 बिन्यस् 4 P, संधा 3 U, संकलप् C., संविधा, निर्मा 3 A. 3 घट् C. (घटयति), निर्मा, क्लप् c.; or gen. ex. by आत्मक, रूप, मय (बी f.) in comp.; 'the body c. ed of 5 elaments 'पंचिभिनिमितो देहः, पंचभूता-रममा देहः: 4 (Calm) स्थिरीकु 8 U, ज्ञम c. (शमयाति), प्रसदू c., संस्तंय c., पर्यवस्था (स्थापपति): 'does not yet o. (collect) nimself' नाबापि पर्यवस्थापयत्यात्माने (-U. 3). 5 (a dispute &c.) संधा 3 U, मशम् 0- (प्रशमयसि विवादं S. 5). -ed, a. शांत, मसल, अन्याकुल, अनुद्विय, स्थिरीकृत, समाहित. 2 विरचित, निर्मित, निवद्ध; 'o. in verse, or music ' श्लोक-स्वर-यद्ध ; 'c. of' घटित, आत्मक-(त्मिका f.), ख्रं in comp. -edly, adv. असंभ्रम, मज्ञांतचेतसा, निष- हेगं. -21, 8. रचकः, पणेतृ m., निर्वेद्ध्य m.
-ition, 8. रचना, प्रणयनं, निर्माणं, निर्वेद्धनं.
2 विन्यासः, संधानं, प्रश्नानं. 3 समसमं, भिश्रणं, संयोगः, संधिः, संचातः. 4 ग्रंथः, प्रननिवंधः.-धाट, 8. रथेयं, श्रमः, प्रसादः, असंभ्रमः,
असोभः. 2 संधानं, संयोगः, मिश्रणं, निर्माणं.
Compotation, 8. सहपानं, संपीति f.

Compound, v. t. संयुद्ध 10, संसिश्च 10, संघा
3 U, समस् 4 P, संग्लिल् c. 2 (a dispute)
संधा, समाधा c., प्रश्लाब c. (श्रमयति). च्यां क्राण्यां मय 1 P; 'was glad to c.
for his escape with the loss of it' तलाश्लेनापि स्वित्त्रसम्बद्धित हृष्टो चसूच. = a., = ed,
a. संयुक्त, योगिक (की f.), संस्ट, संभिष्ण,
सामासिक, साधित; 'c. word' समासः.
= अः मिश्रणं, संकरः; मिश्रितदृद्यं, योगः. 2
परिसरस्मि f., प्रांगणं (नं). = er, अः मिश्रणकृत्-समाधात m.; 'c. of medicines'

औषध्योगविद् 🎎 -

Comprehend, v. t. बुस् 1 P, विद् 2 P, ज्ञा 9 U, यह 9 P', परियह, उपलस् 1 A, अव-गम् 1 P, जह 1 A; विस् ए., अवध्य 10. 2 व्याप् 5 P, अंतर्गण् 10, अंतर्भ ए., परिग्रह 9 P, आकल् 10, समाविद्य ए. -Comprehensible, a. याद्य, वेद्य, अवधारणः य, विभाव्य, धीगम्य; 'casily c.' सुवोध; 'not c.' दुर्वोध, दुर्गह, दुर्गम, दुर्ज्ञय. -Comprehension, a. यहणं, वोधः. 2 धी f., मति f., बुद्धि f., अवधारणा, सेधा; 'power of c.' यहणसामर्थ्य, आकलन्जाक्त f. 3 मतिसंहारः, व्यापि f., समाविज्ञः, अंतर्भाव. -Comprehensive, a. व्यापक, घहुविरतीर्ण, व्यापिय, यहुग्रह. 2 साक्षेपिक (की f.). -ly, adv. समासतः, संक्षेपेण. 2 व्यापकत्वेन. -11255, s. व्यापकत्वे. 2 संक्षेपः, समस्तता.

Compress, v. l. संदु 5 U, संदु द 1 P, संद् 2 P, संपीड़ 10, संदु 1 P, -lble, a. संकी-चनीय. -ibility, s. संकी-चक्षमता, संहर-णीयता. -ion, s. संकी-च:न्यनं, संहति f.,

संपीडनं; संवरणं.

Comprise, v. t. न्याप् 5 P, अंतर्गण् 10, परि-ग्रह् 9 P, समाविश् c., अंतर्भू c.; 'to be c. ed in 'अंतर्गम् 1 P, अंतर्भू 1 P, or by आ-त्मक, गर्भ, in comp.

Comprobation, ३. प्रसाणं, साक्ष्यं, संमति f. Compromise, v. t. आडुप् 10. 2 संशये वत् c., संशयस्थ व. कृ 8 U. = ३. आपोप:-पणं. 2 सध्यस्थावलंबननियमः

Comprovincial, a. एकदेशीय, एकदेशज. Comptrol, ए. t. अधिष्ठा 1 P, परंव-ईक्ष्म 1 A. -ler, s. कार्याधिद्धतः, पर्यवेक्षकः, कार्यद्रष्ट्र म.

Compulsion, -sory, See under Compet. Compunction, s. अद्यशयः, अद्यशयः, पश्चा-त्रापः. -Compunctious, a. अद्यशयातं, अञ्चतापित्र. Compute, v. i. गण् 10, सं-परिसं-ख्वा 2 P, संकल् 10. -ation, s. गणनं-ना, संख्यानं. - व्या, s. गणका:.

Comrade, See Companion. Con. v. t. sign 2 A, strug 4 U.

Concatenate, v. t. (अधिकछेंद्रं) संयुज् 10, संश्लिष् c., अद्ववंष् 9 P, संधा 3 U. -ion, .s. अधिकछेद्संयोगः, निरंतरः संश्लेषः, अद्य-वंधः. 3 माला, परंपरा, श्रेगी, पंक्ति f.

Concave, a. पुटाकार, उत्तान, उद्शकार.

ांध्र, ६. उत्तानता, पुट:, गर्भ:.

Conceal, v. t. गुहु 1 U, पच्छद् 10, अपच् 5 U or c., अंतर्धा 3 U; पिधा 3 U, संदु, नि-अपन्हु 2 A (feelings &c.); गुप् 1 P or 10; 'c. oneself' 'to be c. ed 'अंतर्-इ 2 P; 'c. ing the body (oneself) behind a bush' विट्यांतरितविश्रहः (Ka.' 152); ली 4 A (मातुर्विलीयते कृष्णः S. K.). -ट. a. गृह, प्रच्छन, निभृत, ग्रम, निलीन. -ment, s. गृहनं, वच्छादनं, नि-अप-ह्नवः, गोपनं, संवर्णः, 'in c.' निभृतं, रहः, गुप्तं, छर्षः.

Concede, v. t. अनुमन् 4 A, पदा 3 U, अ-चन्ना 9 U, निद्ध 1 P; 'c. ed the point to him' तस्याभिषेतमन्वमन्यत. 2 अंगीकृ 8 U, अम्युपगस् 1 P, प्रतिपद् 4 A. -Concession, s. पदानं, नितरणं, त्यागः. 2 क्षमा. 3 अंगीकारः, प्रतिपत्ति f;, अभ्युपगमः

Conceive, v. i. मर्भे ध्र 1 P, 10 or आधा 3 U, गर्भवती-आपन्नसस्या-ससत्वा-अंतर्वस्नी 7 1 P. -c. t. विस् c., जुद् 1 P, अवधु 10, अनगम् 1 P, ग्रह 9 P, आलोव् 10, ज्ञा 9 U. 2 मन् 4 A, चित् 10, ध्ये 1 A. 3 संसू C., क्लप् C. (उरपती भूषणविक्रयं की नाम संभा-चयेत् Mu. 5). 4 धृ, बहु 1 P; See Bear; 'I c, no hatred against you' त्विय मे हेष-बुद्धिर्नास्ति, न तुभ्यमस्यामि. -Conception, गभोधानं, गर्भधारणं. 2 विभावना, बोधः, ग्रहणं, अवधारणं. 3 विचारः, कल्पना, भा-बना, बुद्धि j., मति J., सं मल्यः. =Conceit, अभिमानः, अवलेपः, द्र्यः, अहंकारः, गर्वः; ' self-c.' स्वाभिमानः. 2 कल्पना, भावना, चिंता, विचारः. 3 मति f., इद्धि f., गतं. -ed, त. दृत, अवलिप्त, अभिमानिन, उद्धत, आत्ममानिन, सगर्व; (c. of learning) पंडितंमन्य:, -adly, adv. साभिमानं, सगर्वे. =3dness, ह. मानिता, अहंकारः, सगर्वता,

Concentre, v. t. एकोक् & U. See below ; 'c. ed all in self' आत्मपरायण:, आत्म-

न्येव निविष्टचेतीवृत्तिः,

Concentrate, ए. १. समाह 1 P. समुपिच 5 U, एकीकृ 8 U. 2 समाधा 3 U (as mind); अनन्यमनंस्क-एकाग्र-व. भू, 'my affections are c. ed in her' सा मे स्नेह-स्थेकायनीभृता (M. 2). =ed, a. एकतान,

अमन्यवृत्ति, एकाग्र, एकायन, एकसर्गे, एका-यच, एकायनगत. -ion, ह. एकीकर्णं, एकड-समाहरणं. 2 एकाग्रता, समाधिः, अनल्य-मनस्कता.

Concentric,-cai, a. एक-समान-केंद्र.

Concern,-ment, ह. अर्थः, व्यापारः, विषयः, कार्यः, संबंधः. 2 चिताः, उद्देगः, ओत्सुक्यं. 3 गौरवं, गुरुतां, माहात्स्यं. 4 अवेक्षां, प्रणयः, अन्तरागः, मनोयोगः, मनोभिनिवेक्षः. 5 चर्चाः, व्यापारः, विचारः. -०. १. संबंध 9 P. उद्दिश् 6 P. आश्रि 1 U; 'this does not c. you.' नायं तव व्यापारः. 2 अवेक्ष् 1 A. 3 Afflict, q. v. 4 (Oneself about) व्यापु 6 A. आत्मानं व्यापु ८., व्यापुत व. मू, चर्चा कु; 'I am not c. ed in the least in this business' अनेन कर्मणा न में कोपि संबंधः. -ing, prep: संबंधिन -विषय in comp.; उद्दिश्य, अधिकृत्य, आश्रित्य.

Concert, s. एकतानः-लः, संगीतं; 'c. hall' संगीतशाला. 2 संमधारणा, समंत्रणं, कार्यवि मश्तः, संबादः. 3 सहकारिता, संभूयकारित्वं, चित्तेन्यं, एकभावः. =०. l. संमंश् 10 A, संमधु 10, कार्याणि चित् 10 or विसृद्ध 6 P, संवद् 1 P. 2 संभूय-एकत्र-कु 8 U. 3 चह c. (घटयित), कळपू ट., चित् 10; 'well c. ed

plan ' सुघटित:-सुचितित:-प्रयोग:•

Conch, s. शंखः, संदुः, द्रं.
Conciliate, v. l. अनुरंद c., आराष् 10, प्रसद्
c., तृष् c., लल् 10, सांत्व् 10. 2 संधा 3 U,
अनुनी 1 P. —ion, s. अनुरंजनं, सांत्वनं,
प्रसादनं. 2 सामन् n., संधानं. —or, s. अनुरंजनः. 2 संधानकर्तृ m., मध्यस्थः. —ory, a.
आराधक, सामन् in comp.; सामोपचाराः
'c. means'.

Concise, a. संक्षित, संहत, सामासिक (की f-).

—!y, adv. संक्षेपण, संक्षेपतः, अविस्तरेण, समासतः; 'a c. worded message' लचुसंदेशपदा सरस्वती (R. viii. 77). =ness,

असंक्षिता, संहारः, अविस्तरः. =Concision,
अस्तनं, छेटनं, उच्छेदः.

Concitation, ह. उत्तेजने, प्रोत्साहनं, उत्थापनं. Conclave, ह. समाजः, सभा, परिषद् f. 2 गूह-

सभा-समाजः. 3 कक्षांतरं.

Conclude, v. t. समाप c., निर्वृत् c., अवसी 4 P, निष्पट् c., संपट् c., साप् c., संप्ट्राी 2 अनुमा 3 A, विभू c., ऊह् 1 A, तर्क् 10. 3 निर्णी 1 P, निश्चि 5 (U. अवधू 10, ब्यवसी 4 P; 'c. a treaty' मंधि कु 8 U or विधा 3 U. -c. i. विरम् 1 P, निवृत् 1 A; प्र-उपचाम् 4 P; 'when he had c. ed' वचस्यविक्षेत तस्य. -Conclusion, s. समाप्ति f., निष्पाद् तं, सिद्धि f., निष्पत्ति f., निवृत्ति f. 2 अवसानं, अंतः, परिणामः, उपसंहारः. 3 अनुमानं, ऊहनं, अनुमिति f. 4 निर्णयः, अवधारणं, फलं, उत्तरं-5 सिद्धांतः) राद्धांतः, उत्तर-

पक्षः, निगमनं (in logic). -Conclusive, a. अखंडच, अनिरस्य, निरुत्तर, समर्थ. 2 संशयच्छेदिन, निर्णायक, निखायक. ∞ly, adv. सनिश्चयं,निश्चितं, संशयच्छेदितया.

Concoct, e. t. पच् कथ् 1 P, तप् c. 2 चित् 10, घट C. (घटयति), प्रकल्प C., निरूप् 10. ं ≕ion, हे. काथ:. 2 पाक:, पाचनं. ≕ive, a. पाचक.

Concomitant, a. आनुषंगिक (की र्रं-), सम-सनेत, समन्दितः सहदतिन्, चाथित, सहकारिन्. अ. सहचारिन् म., सहवर्तिन् म., संगिन् m. -ly, adv. समवेतं, सहितं, सह, संभूय. -Concomitance, ह. संयोगः, सम-

न्वयः, अतुषंगः, समवायः.

Concord, क ऐक्यं, एकता; चित्तेक्यं, अविसं-बादः, अवित्रतिपत्ति / , अविरोधः; 'c. of beatts ' ऐक्यं हृद्ययोः, एकचित्तर्ता. 2 मीति f., प्रणय:, संधि:. 3समय:, संविद् f., नियम:. 4 अनुषंगः, अन्वयः, समन्वयः. 5 तालैक्यं, स्वरेकता. =ance, s. एकता, सादृश्यं, ऐक्यं. =ant, «. अनुरूप, अनुग्रुण, सहश (शी ∫.), अधिरुद्ध, संवादिन्.

Concourse, s. संभि:, संगम:. 2 (of people) (जन-) समूहः, संघातः, निवहः, ओयः, गणः. Concrement, 8. थिंड:, राशि:, घनता, संहति

Concrete, v. t. राजीकु S U. पिंडीकु, एकीकु, घनीक, संहन् 2 P. =c. i. राशीभू 1 P, विंडीमू, घनीमू, संइन् pass. = ८ विंड:, ओव:, घनचयः. 2 घनद्रथ्यं, रयानद्रव्यं. -त. घन, राशीभून, सहत, इयान, पिंडीभूत. 2 अविविक्त, अकेवल, समवेत, अन्वित.-ion, ह. घनीकरणः संहति 🏸, संघातः, 2 पिंडः, लोटः, संहतद्र्व्यं.

Concubine, है उपपत्नी, उपस्री, गणिका, वारखी, वेड्या; 'c. shut up' अवरोधकी. -age, 8. उ रखीगमनं, वेश्यासेवा.

Concupiscence, इ. कामः, अभिलायः, रताः भिरुचि j. -Concupiscient, त. कासुक, कामिन, रताधिनः

Concur, ए. i. एकत्र मिल् 6 P; संगम् 1 A, संसू 1:P, संपत् 1 P, समागम् 1 P. 2 सभूय--एकी सूय-क 8 U, 3 संमन् 4 A, तथा मन्; अभ्युपगम्, एकचित्तीभू; Sec Agree.-rence, सं-अनु-मित f., संमतं, इच्छा. 2 मतेक्यं, एकचित्तता. -rent, त. एकचित्त, संगतिपक्त, संवादिन. 2 अनुरंशिन, संध्य-सह-कारिन. -rently, ado. संमतिपूर्व, अनुमत्या. 2 सम-मेब, युगपत्.

Concussion, 8. संबद्धः, विकंपः, निधुवनं, संक्षाभः.

Condemn, c. t. Censure, q. v. 2 专夏 10, दंह आदिश 6 P or इ. 8 U; 'c. to death' वधदंडमादिश; 'he was c. ed to be hauged श्रूलमारोप्यतामसाविति दंड आं-टिष्टः. 3 अपराधिन् तः स्था एः (स्थापयति). अपराधं निर्णी 1 P; 'c. to pay 'दा c. (ट्रापयति). -ation, ह. दंडनं, दंडाज्ञा. 2 अपराधनिर्णयः. 3 निंदा, गर्हा, दूषणं..-atory, मंदक, अपवादक. =er, 8. दंडपणेतृ m. निंदकः.

Condense, e. t. संहन् 2 P. धनीकु 8 U, सांद्रीकु, इये ८. 2 संक्षिप् 6 P.-८. ा. सांद्री-घनी-भू , सहन् pass., इये 1 A. -a. -ed, a. घन, सांझ, निधिड, श्यान, संक्षिप्त. 2 स्थूल, अधिरतः -ation, ह. घनीकरणं. -ity, ह.

घनता, निधिद्यता, ८०.

Condescend, v. i. ARE 1 P, ARE 1 P. (followed by inf.); See Please; the king c. -cd to speak: with his servant ' प्रसक्ती भूत्वा, दक्षिणतया, गौरवं-अभिमानं अपारव, भत्येन सहाभाषत ; ' c. to look at me ' ऐ दृष्टिपसादं कुर. 2 अनुवृत् 1 A. अनुमन् 4 A, अनुद्वाः 9 U -ing, o. प्रसादाभिसुस्त (६ अस्तगर्व, त्यक्तगोरेन. =ingry, ado. अन्नन,

प्रसम्बतया, नम्रतया. -Condescension, s. प्रसादः, दाक्षिण्यं, दर्पत्यागः, गौरवत्यागः,

नम्रता.

Condign, a. यथाई, अनुरूप, समुचित, योग्य =ly, ade यथाहि, यथे।चितं. =ness, s. योग्यता, ओचित्यं.

Condiment, ३. इयंजनं, उपस्करः.

Condisciple, ८. सतीर्थः (-धर्यः), एकगुरुः.

Condition, s. दशा, अवस्था, भावः, स्थिति f., बुत्ति f., गति f., 'in this c. 'एवंबिध a., एवंभूत a.; oft. ex. by त्व & तः affixed; द्रिद्ता, दुर्गतत्वं, & 2 सनयः, नियमः, पतिज्ञा, अभिसंबिः, संकतः, ou this c. अनेन समयेन. उ अधेः, आस्पदं, पदंः अधि-कारः, भावः 4 ग्रणः, उपाधिः, विशेषणं प्रकृति f.=al, d. समययुंक, सोपाधिक (की f.), सनियमः, नियतः, संकेतार्थः -ally, udc. ममैयपूर्वक, सर्वतिज्ञ, समयपुरः सरं =20, व. स्थित, वर्तिन्, स्य in comp.; well c. : सुस्थित, सुस्थ.

Condole, v. i. समद्रःख u. भू 1 P, (अन्ये) अनुशुच् 1 P, शोकार्त समदुःखेन सांत्र् 10. -ence, ह. समदुःखता, अनुहोत्वनं; शोकः, संपरित्वनं -er, असमदुःस्वभाषित 🛝

Condone, v. t. क्षम् 1 A, प्रजाप C., प्रमुक्त 2 P. -ation, s. क्षमा, अपराध्यमा, पमार्कने. Conduce, ए. i. (to) आवहु 1 P: (महद्रिप राज्यं न में सौख्यमावहति P. I. 1), भू with dat.. क्छप् 1 A. संपद् 4 A, (dat.). 2 वृष्

आवह, कर (री. j.), जनक, in comp.; ° C, to happiness ' सुखावह, हितकर, &c.

Conduct, e. t. नी 1 P. बाप् C. (नतुः नां प्रापय पत्युरंतिकं K. IV. 32), गम् C. (गम-यति), वह 1 P. 2 विधा 3 U, निर्दे c., प्रवृत्त c.. प्रणी.. 3 (eneself) वृत् 1 A. चषह 1 P, आचर 1 P, See Act; 'c. oneself properly 'सदाचारण हत, सदाचारण हत, सदाचारण स्ति प्रतिपर् 4 A; 'well c. ed' साधुहत, सदाचार 4 परि-अनु-चर् 1 P, अनुवा 2 P, मार्ग हरूर 0. or आदिश 6 P. =8. निर्वाहण, निर्वाह, पण्यनं. 2 वृत्ति f., वृत्ते, आचारः, व्यवहारः, कर्मस् 1., चरितं, चेटितं, आचरणं. 3 परिचरः, मार्गदर्शकः. =0r, 8. नायकः, अग्रगः, नेतृ 1. अग्रणीः, (of heat &c.) प्रवाहकः. 2 निर्वोहकः, प्रगृतु 11.

Condult, s. प्रणाली, जलनिर्ममः 2 कुल्या. Cone, s. संचि ची र्र-, शिखा 2 शंकु: -Conic, -Conical, a. सुरयाकार, शंकाकृति-

Confabulate, See Converse.

Confect, v. t. उपस्कु 8 U, स्त्रादु व. कु.
-lon, s.उपस्करः, निष्टानं,मोद्कः.-ionery,
- मोद्कविकयस्थानं, मोद्कक्षियास्थानं
-ioner, s. आपूरिकः, अस्यंकारः,

Confederate, क. र. संवा 3 U, संगुज्र 7 U, 10, एकच क 8 U. = क. र. संघह 1 A, संयुज्र् pass., संवि क. = क. संविगद्ध, स्रित्स्ट, कृत-संधि, संयुक्त, संघातवत्. = क. सहायः, सहकारित् क., सहायोग, संघातं, संयोजनं. = Confe Jeracy, s. संधि:,साहित्यं,

संयातः, संयोगः-

Confer, v. t. (opon) विद्ध 1 P (with loc.),
प्रतिपद् c., दा 3 U, 1 P (with dat.);
'I shall c. upon you 100 grants of
land' त्वां शासनशतेन योजिपिट्यामि (P.
1.1). 2 आग्रह 1 P, दा, उत्पद्ध c. 3
Compare, q. v.: 'c. a favour' प्रसादं
ह 8 U, अनुग्रह 9 P; 'c.-ing pleasure,
स्वद, स्वावह. -c. i. संभाष् 1 A, संत्र्ष्
1 P, संबद्ध 1 P. 2 संबंद्ध 10 A, संज्ञित् 10,
विद्ध c. -ence, s.संबादः, संकथा,संभाषणं.
2 मंत्रणं. 3 उपमानं. 4 मलकः, समाजः.
-rer, s. दातृ м., द of प्रद in comp.

Confess, ए. १. स्वीकु 8 U, अंभीकु, प्रतिपद् 4 A, अम्युपनम् 1 l', अम्युप-इ 2 l'. 2 विष् 5 U, सूच् 10, प्रकाञ्च ए., रूपा ए (रूपापपति). 3 (आचार्याय-शुरवे) पापानि निविद् ए. or क्यू 10. -edly, ade. असंशयं, व्यक्तं, प्रति-पत्तिपूर्वकं. -ion, इ. अंगीकारः, संप्रतिपत्ति 1., अम्युपगमः, ग्रहणं. 2 रूपापनं, प्रकाशनं. 3 पापनिवेदनं.-or, इ. स्वीकर्तृ कः; रूपापकः.

Confide, e. i. विश्वस् 2 P, प्रतिन्द् 2 P, श्रद्धा 3 U; 'she was made to c. in a false man' असत्यसंध जने पदं कारिता (S. 4). -v. t. निश्चिप् 6 I', न्यस् 4 P (with loc.), सम्-द्धा c. (अर्पयित); 'have you kept the secret c. ed to you 'अपि रस्यते रहस्यनिश्चेष: (V. 2). -2nt, s. विश्वास-विश्वंभ-भूमि f. सखि m., वयस्य: 2 (of a woman) सखी, वयस्या, आलिन्ती f. -cace, s. विश्वास:, विश्वंभ:, प्रत्यय:; अन्ता.

2 निश्वयः, दूढंप्रत्ययः, दूढकानं, असंशयः: 'enter into c. 'विश्वासं गम् 1 P or मुख 1 P; 'raising of c.' विश्वासीपगमः 'inspire with c.' विश्वासं नी 1 P; वि-श्रम c.; 'take into c.' विश्रंभस्थाने मन 4 A; 'self-c. ' प्रगल्भता, प्रागल्भ्यं, धृष्टता, 'an object of c.'विश्वासभूमिः,विश्रंभस्थानं -भाजनं. =: गारं, a. विश्वासिन्,विश्वासमितिपद्ध-विश्वस्त, जातमत्यय, विश्वन्ध. 2 निश्चित, असंदेह, दिवसंशय, 'he is c. of success' जय निष्टितं (धुर्व) मन्यते. 3 प्रगलम, धृष्ट, निर्विशंक, साहिंसन् . -ential, a. चित्रवर्ता, विश्रदय; आप्त (अमजनः); ' c. tilk ' विश्र-भालापः ; 'c. matter' विश्वासकार्ये. 2 युप्त, अमकाङ्य, संवरणीयः =entially, adv. विश्रव्यं: गुप्तं. =ing,a:विश्वासापस्न,विश्वास-भाज्र, विश्वस्त, जातप्रत्यय, विश्रब्ध, अवि-शंकमान, निःगंका. -ingly, adv. विश्ववधं. समस्ययं, निर्विशंकं, निःसंदेर्ह.

Configuration, ह. आकारः, रूपं, सूर्ति र्र.,

विग्रहः, आकृति र्रः

Confine, 8. सीमा, पर्यंतः, प्रांतः, समंतः, परिसरभूनि f. = 9. t. पर्यंते-निकारे-स्था 1 P or
वृत्त 1 A. = 0. t. नि-अव-क्ष् 7 U, आसिष्
1 P, नि-सं-यम् 1 P, निग्रवु 9 P, वृष् 9 P,
निवंद. 2 (oneself to) न व्यंति-इ 2 P or
उश्चंद 1 A, 10, नित्तच्द्र 1 P. 3 संह 1 P,
संकुच् 1 P. = 2d, a. संयत, निरुद्ध, नियद्ध.
2 संकद, संकुचित; 'c. in the bowels'
बद्धकोष्टः; 'c. to bod' शयनग्रस्तः; (of a
woman) प्राप्तमस्तकाला.=ment, s. संयमः,
निरोधः, निग्रहः, यंधनं, कारागृहं; 'c. of
bowels' विद्यहः, आनाहः, मलावरोधः;
'c. of a woman' प्रसन्वकालः, प्रसन्नावस्था-

Confirm, ७. १. दृढीकु 8 U, दृढयति (D.), संस्तंभ ए. 2 स्थिरीक, दृढममाणं दा 3 U, प्रमाणीक, सुस्थिर-दृढ- व. कु. -ation, इ. दृढीकरणं, संस्तंभनं, सत्यापनं, प्रमाणीकरणं. -ad, व. दृढीकृत, प्रमाणीकृत, स्थिरीकृतः 2 दृढ, स्थर, रुढ, परुढ, 'a c. fool' प्रतिनिविधमुर्जः, 'c. friendship' प्ररुढः संसर्गः, रुढसोहदं.

Confiscate, ए... सर्वस्यं अपद्व 1 P or आ-च्छिद् 7 P or दंड् 10, निःस्व a. कृ 8 U; 'let his property be c. e i' अस्य सर्व-स्वहरणमादिश्यतां. -ed, a. राजापद्वतः, हत-सर्वस्य, निःर्वीकृत. -lon, s. सर्वस्वहरणं, सर्वस्यदंडः, सर्वस्वायहारः.

Conflagration, s. दाह:, ज्वलनं,दीपनं; 'foresto'दावानलः द्वः, दावः, अरण्यवह्नि **•

Conflict, इ. विरोधः, (स्मृत्योविरोधः), इंद्वं, कलहः, वैरं, विमतिपत्ति f., विसंवादः. 2 पुज्रं, संग्रामः, विग्रहः. 3 संघहः, समाघातः, अभिसंपातः. =0. i. युध् 4 A, विवव् 1 A, विग्रहः 9 P; 'mutually c. ing S'astras

परस्परं धिषद्मानानां ज्ञाह जिं (II. 1): वि-प्रतिपद् 4 A, परस्परं विरुध् pass., विसंवद् 1 P. -ing, a. विप्रातिपत्त, विरुद्ध, परस्पर-धिरोधिन्न, विसंवादिन्त.

Confluence, Conflux, क संगमः, संभेदः, तोयव्यतिकरः, वेणि रि. ३ संयोगः, समागमः, संभिलनं.3 Concourse, q.v.-Confluent, व. संभेलक, संभवाहक.

Gonform, v. i. (to) अञ्चन्त 1 A, अञ्चन्त 1 P, अञ्चल्त 4 A, प्रमाणीकु 8 U, (इति सुजनस्तितं प्रमाणीकुष M. 3), अञ्चल्तिधा 3 U. 2 सुद्ध १०८०, सहुश-तुल्पकः सू, उपपद्ध 4 A, संबद्ध 1 P. =o. t. अञ्चल्प-सहश a. (शी f.) कु, समीकृ. =able, a. अञ्चल्प, सहश, तुल्प, अञ्चल्प, समान, संवाद्दिन. 2 अनुविधायिन, अञ्चल्प, समान, संवादिन. 2 अनुविधायिन, अञ्चल्प, अञ्चल्य, अञ्य, अञ्चल्य, अञ्चल्य,

Confound, v. t. आंत्या मन् 4 A; 'c. s falschord with truth' सत्यमन्तिनि आंत्या मन्यते; oft. by संदिह् 2 U; धूपै- जांलाविनिः सतेव्हभयः संदिग्धपारावताः(V.3) 'the pigeons c. ed with volumes of incense' &c.; See Mistake. 2 आकुलिक 8 U, सहु c., विःसं-धुभ c., संत्रम c. (अमयति). 3 संकृ 6 P, विक्षिप् 6 P, सं- मिश्च 10, संकुलीकः 4 विलुप c., विनद्म c.; 'c. by argument' निकत्तरीकः. -ed, a. मोहित, आकुल, संभ्रांत, विहस्त, ज्यम, विक्षा. 2 संकीर्ण, संमिश्रित, संकुलः 3 दैवीप- इत; ल्राह्मान.-er, इ. मोहकः, मोहनः.-ing, a. भ्रांतिजनक, संदेहोत्यादक, मोहिन्.

Confraternity, इ. सौभ्राचं; भ्रातृत्वं, साहित्यं. Confrere, इ. See Colleague.

Confront, v. l. अभिमुखी-संमुखीकु 8 U, अभिमुखयति:(D.), समक्षं उपानी 1 P. 2 संमुखीभू 1 P, सं-अभि-मुखं स्था 1 P or गम् 1 P or वृत् 1 A. 3 Compare, q. v. -ation, s. संमुखस्थापनं; संमुखागमनं.

Confuse, ए. १. वि-सं-अस् ८,, आकुलीकु ८ ८, सुद् ८. ८८८ Confound; 'to be c. ed' सुद् ४ १, आकुलीसू. -2d, व. मोहित, संभ्रांत, आकुल. 2 अस्पष्ट, अव्यक्त, क्रमहीन. -2dly, वर्षः संकुलं, अक्रमेण, ससंभ्रमं. संकीर्णतया, अस्तव्यस्तं. 2 अस्पष्टं, संदिग्धतया. -Confusion, इ. संभ्रमः, वैक्रव्यं, व्याकुलत्व, व्यायता, विक्रवः, मोहः. 2 वेलक्ष्यं, वीहा, लज्जा. 3 संकरः, संक्षोभः, व्यतिकरः, संकुलं. 4 अक्षाः, अस्पष्टता, क्रमभंगः, अस्तव्यस्तता. 5 प्रिनाइः, निग्रहः, लोपः.

Confute, v. 1. संझ् 10, प्रत्यक्षिप् 6 P, निरस्
4 U, प्रत्याख्या 2 P, निरा-अपा-कृ 8 U; निरत्तरीकृ (of persons). -ation, s.
्षंडनं, निराकरणं, निरसनं, प्रत्याख्यानं.

Conge, s. प्रणामः, नमस्कारः. 2 आमंधर्ण,

अनुज्ञाग्रहणं, आप्रच्छनं.

Congest, v. i. घनीक 8 U, संहन् 2 P, ह्ये o., पिंडीक, संन्ति 5 U. ना. i. घनीचू 1 P, ह्ये 1 A, पिंडीचू, संहन् pass., शीतीचू. नCongelation, s. शीतीचानः, संहति f., घनीभावः, घनीकरणं.

Congener, ह. सजाति ル, सजातीय:.

Congenial, a. एकजातीय, सजाति. 2 समान-शील, एकस्वभाव, सधर्मन. 3 सुखाबह, हित-कर (शी र्र.), अन्तस्य, अन्तम्य, अन्तस्र्व, सहुश (शी र्र.); 'c. to' bealth ' आरोग्या-यह, स्वास्थ्यकर. =ity, असमानशीलता, सधमता, सजातित्वं. 2 आनुस्र्वं, आनुमुण्यं

Congenital, a. सहज, सहजात.

Congenite, a. सहज, एककालोत्पन.

Conger, ६. जलन्यालः.

Congeries, इ. राशिः, संचयः, ओवः, पुंजः, स्तीगः. Congest, ए. र. राशीकु 8 U, संचि 5 U, पि-हीकु, चनीकु. =ion, इ. (of blood) रसा-चप्त्रः, अस्त्रस्यः, रक्तसंचयः. 2 अतिबाहुल्यं-जपचयः

Conglobate, a. एकपिंडी मूत. 🗝. t. गोलीक 8 U, एकपिंडी छ.

Conglomerate, ए. १. राज़ीकु 8 U, संन्ते 5 U, संन्ते 5 U, संन्ते 5 U, एकपिंडीकु, समाक्षिप् 6 P. नेon,
. ६. समुपचयनं, एकीकरणं. 2 एकराजिः, एकपिंडः

Conglutinate, v. l. संयुद्ध 10, संभित्रव् c., संघा 3 U; संरुद्ध c. (रापयति) (of wounds). -v. i. pass. of roots above. -ion, s. संयोग:, संवि:, संघानं. 2 संरोपणं.

Congratulate, v. l. अभिनंद् 1 P or c., (तापसीभिरिभनंद्यमाना S. 4); gen. ex. by दिष्ट्या with नृष् 1 A or c., (चित्रस्थ-हंसी दिष्ट्या वर्धीयतुं Ka. 365); दिष्ट्या सुतमुखदर्शनेन आयुष्टमान्त्रधते (S. 7) 'you are to be c. ed upon seeing your son's face', or 'I c. you upon seeing '&c.—ion, s. धन्यवादः, अभिनंदन, दिष्ट्या वर्धने—ory, a. अभिनंदक, धन्यवादस्यक्त.

Congregate, v. t. समाचि र् U, समाह 1 P; See Collect. =v. i. संधिल् 6 P, सं-इ 2 P; Şee Assemble. =ion, s. समा, परिषद् र् ., संसद् र ., समाजः. 2 समवायः, निवहः, गणः, समाहारः, सग्रदायः. =ional, u. सामाजिक (को र .), सम्य.

Congress, 8. सभा, परिषद् रे., संसद् रि. मेलका, समाजः, सदस् रि. मे- 2 संघद्यः, समाधातः.

Congruous, a. योग्य, उचित, संगत, अविरुद्ध; अञ्चरण, अञ्चरण, सदृश (शी रि.), संबद्ध.
—Iy, adv. युक्तं, अञ्चरूपं, संगतं. —Congruity, Congruence, s. संगतता, अञ्चरूपता, युक्तता, सादृश्यं; oft. ex. by क्र-क्कः; 'what c. is there between this (youthful) age and this restraint of passions' केदं चयः क्रेयसिंदियाणासुपशांतिः (Ka. 135)

Conjecture, v. t. तर्क 10, अनुमा 3 A, 2 P, जह 1 A, उत्प्रेक्ष 1 A, (किन्नुत्येक्षसे कृत-स्त्योयमिति U. 4). = 3. तर्कः, वितर्कः, ऊहः-हनं, अनुमानं; 'your c. is clear (you have rightly c, ed)' प्रसन्तः-उपपन्नः-ते तर्कः. = 21, a. आनुमानिक (की f.). = 211y, adv. अनुमानेन, सचितर्क, अनुमानपूर्वकः.

Conjoin, v. l. संयुज् 7 U, 10, संक्ष्प्रिष्ठ c., रोघा 8 U; 'c. ed in bonds of friendship' मिन्नभावेन वर्तमानाः, परस्पराज्ञरक्ताः -v. i. संयुज्-संक्ष्प्रिष्-संधा- pass. -ed, Conjoint, a. संहत, संयुक्त, संक्ष्प्र, संवज्ञ. -ly, adv. सम, सहितं, संहत a., संभूय.

Conjugal, त. वैवाहिक (की र्र.); oft. ex. by दंपती; ' ए. love : दंपत्यो: प्रेम: ' ए. fidelity' अन्यभिचार: ; सतीत्वं, पातिवत्यं.

Conjugate, v. t. रूपाणि आख्या 2 P. =a. संयुक्त. =ion, s. गगः; '1st 'c.' *बादि-गगः: 2 संयोगः.

Conjunct, a. संयुक्त, संश्लिष्ट; 'a c. consonant' संयोगः, योगः. -ion, s. संयोगः, योगः, संग्नः; संगः २ सम्बन्धः; 'c. of planets' संगमः ; 'lunar c.' अमानास्या, अमा. -ive, a. संयुक्त, संश्लिष्ट, योगिक (की. f.). -ure, s. योगः, संयोगः, संयोगः, संथिः. 2 अनसरः, समयः, प्रस्तानः.

Conjure, ह. . . सुडू ८., मंत्रेवंशं नी 1 P; मायां क् 8 U, अभिचर 1 P. 2 सशपथं आदिश् 6 P, सप् ८.; ' i c. thee by my life (a)ul) 'शापितासि मम जीवितेन (Mal. 8); अम्पर्ध 10 A, सशपथं संबुष ८. 3 (in mind) अनु-सं-स्मु 1 P; चिंत् 10. = १. १. सशपथं ऐकमर्थ-कुट-कु 8 U, संशप् 1 U. =ation, इ. माया, इंद्रजालं, कुड्कः, मंत्रः. 2 शापनं. 3 सशपथः संकल्पः, संश्पनं. =cr, इ. इंद्र-ऐंद्र-जालिकः, मायिन् म., आहितंहिकः, कुड्ककृत म., कुड्काञीवः.

Connate, त. सहज, एककालोत्पक्ष, सहजात. Connaturai, त. सहज ; एकस्वभाव.

Connect, ः. i. सं-अनु-वंध 9 P. संयुक्त 7 U, 10, संक्ष्रित् c., संधा 3 U, व्यतियंक्त 1 P, मंगह 4 P, संयु 2 P. =2d, a. संयुक्त, संबद्ध, अन्वित, सान्वय. 2 अदिच्छेद, अविरत, अवि-च्छिक, 'a c. narcative' कथाप्रवंधः. =ion, s. संयोगः, अनुवंगः, संसर्गः, संगः ; 'in c. with' अनुवद्ध, बहिद्दस, आधिकृत्य. 2 संबंध,

संपर्कः, अन्वयः, संदर्भः, समन्वयः अपधुः, बांघवः, ज्ञातिः ; 'to have c. with 'संग्रह्य 1 A, अभिगम् 1 P.

Connive, v. i. (at) कामतः उपेक्ष 1 A, ज्ञानं निह्न 2 A. 2 क्षम् 1 A, सह् 1 A. 3 अक्षि संकुच् 1 P. =ance, s. उपेक्षा, ज्ञानापह्नचः, कामतः उपेक्षा. 2 क्षमा 3 अक्षिसंको चनें.

Connoisseur, इ. गुणज्ञः, परीक्षकः, अभिज्ञः. Connubiai, a. वैवाहिक (की र्र.); दंपती

in comp. ; ' c. love ' इंपतीरनेह:-

Conquer, v. t. जि 1 P. वि-परा-जि 1 A, आभ-परासू 1 P. 2 नियह 9 P, नि-सं-यस 1 P; द्म ए. (दमयति), बशीक 8 U, स्वायतीक ; 'one who has c. ed his passions' जितेंद्रिपें, संयतेंद्रियः, वशी, दांतः, संयमी. -able, a. जेय, अभिभवनीय. -or, s. जेल m., विजेल्, जियद m, जित्त in comp.; वि-श्वजित् '.. of the world' -Conquest, s. जयः, विजयः, वशीकरणं, अभिभवः, जयनं, स्वायत्तीकरणं. 2 जितप्रदेशः.

Consanguineous, a. एकशरीर, एकपिंड, स-पिंड, सगोत्रः -Cónsanguinity, s. स-गोत्रता, सर्पिडता; एकशरीरान्वयः, संबंधित्वं.

Conscience, इ. सद्सद्विचारशक्ति र्रः, संज्ञानं, oft. ex. by मनस् गः, अंतःकरणं, 'biting of c.' पश्चात्तापः, मनस्तापः. -Conscientious, द्व. निव्याज, अमाय, शुद्धमति, न्याय-परायण, ऋजुश्कृति. 2 पुण्यात्मन्, पुण्यशील, न्यायवर्तिन्. -ly, adv शुद्धमनसा, निर्व्याजं, शुद्धभावेन -ness, इ. मतिशुद्धि र्रः, शुच्चिता, पुण्यशीलत्वं.

Conscionable, a. न्याट्य, योग्य यथाथ--Conscionably, adv. यथार्थ, धर्मतः,

न्यायेन.

Conscious, a. Ex. by ज्ञ, विद् or अभिज्ञ in comp. or by verbs for 'know'q. v-'not c. of pain' वेदनानभिज्ञ; 'I am perfectly c.-of my defects' स्वदोषान् दृढं खळ जाने. 2 सचेतन, 'सतर्क, ज्ञानिन्, प्रतिवोधवत; 'to be c. of' ज्ञा 9 P; विद्यु c., (नात्मानमपि विभावयति S. 4), चित् 10 A; See Know. -ly, -adv. ज्ञानात्, बुद्धिपूर्व, ज्ञानतः, कामतः. -ness, s. ज्ञानं, उपलब्धि f., चेतना, चेतन्यं, संज्ञा, वेदनं, अनुभवः, बोधः, प्रतिवोधः.

Conscript, ४. नवयोद्धृ m. - ∞. लिखितनामन.
Consecrate, v. t. (an idol) प्रतिष्ठा c. (पितष्ठापयति); पिवजीकु 8 U; संस्कृ, अभि-अनुमंत्र् 10 A. (वामदेवानुमंत्रितोऽश्वः U. 2.).
2 अभिषिच् ७ P, पोक्ष् 1 P. 3 उप-प्र-विनिथुज् 7 A, 10, निक्षिप् 6 P, वि-उत-भुज् 6 P,
उपकृद्धप् c. - a., - ed. संस्कृत, प्रतिष्ठापित, विनियोजित, उपकल्पितः - टा॰ ४. संस्कृत्
प्रतिष्ठापकः. - lon, ४. संस्कारः. प्रतिष्ठापनं. 2
उत्सर्गः, विनियोगः, उपयोगः.

Consecution, ६. कमः, अनुक्रमः, प्रवेधः, अ न्वयः, परंपरा, अणी, माला. =Consecutive, ७. क्रमागत, अनुपूर्वः, अविरत, निरंतर, सप्रवंधः, संततः = y, adv. क्रमेण, यथाकृषं, यथापूर्वः, अविरते, अविच्छेदंः = ness, ६. आमुपूर्वः, अ-विच्छेदः, प्रवंधः. संततता.

Consensus, ३. यहुजनसंमति f.

Consent, ए. i. सं-अनु-मन् 4 A, अनुसुद् 1 A, असुन्ना 9 U; यह १ P, स्वीकृ 8 U; See Agree. = 5. संमति i - तं, असुन्ना, असुमोद् नं 2 मते च्यं, एकचित्तता, ऐस् ये. 3 इच्छा, कामः; 'against one's c. 'अनिच्छया, संमातिष्य-तिरंकेण, बळात, बळेन; 'c. in writing' संमातिष्यं; 'take the c. of' असुमन् c., (भूयोपि सळीजनमनुमानिष्यमि 8. 3). = ient, a एकमत, एकचित्त, संमत. = ingly, गांवः संमत्या; कामतः, संमतिषूर्वं.

Consentaneous, a. See Fit.

Consequence, अ. कलं, परिणामः, उद्दर्शः, उत्तरं, उत्तरंकलं 2 गोरव, महिमन् माः, ग्रुकता, प्रतिष्ठा, प्रभावः; 'of no c.' निरथक, पत्किन्वनः 3 सिद्धि तः, कार्यं, प्रयोजनं, निमितं. 4 अञ्चानं, जहनं, अभ्यूतः; 'in c. of this 'अतः, अस्मारकारणात्, अस्माद्धेतोः, अनेन हेतुना; 'as a c. of thy efforts' तव यत्नसामध्यात्; 'immediate c.' सांदृष्टिकं; ' necessary c.' कार्यवनः ' visible c.' हुष्टार्थः. —Consequent, 4. आनुषंभिक (की ति.), अनुवर्तिन्, oft. ex. by फलं; ' c. upon his coming तद्दागमनफलं.—3. अनुषंगः, फलं, परिणामः.—ial, 4. आनुषंभिक, अनुवर्तिनः 2 मानिन्, सगर्वः, See Arrogant.—Iy, adv. इति हेतोः, अतः, तिकिमिन्तन, तद्नुसारेणः, तद्धं, इति, अनेन हेतुना, अस्मात्कारणात्.

Conserve, v. t. संरक्ष् 1 P, पा c. (पालयति), संघु 10, छप् 1 P. 2 संघा 3 U. उपस्क्र 8 U, ज्यस्क्र 8 पोलंग, व्याप्ति, क्षेस्र: - द्रांप्ति, के संरक्ष्मक, पा क्रेक्ष 2 नविविद्येष्टिन, स्थितिपालक. - ator, के रक्षकः पालकः. - atory, के रक्षास्थानं आधारः, रक्षणस्थानं-झाला.

Consider, v. l. विचर c. विमृश् 6 P, आ-सा-पर्या-लोच् 10, वि-सं-चित् 10, समिक्ष 1 A, (न धर्म दृद्धेषु वयः समीक्ष्यते K. v. 16); ध्ये 1 P, संदृश् 1 A, अवध् 10, अवेक्ष 2 मन् 4 A, संध् c., तर्ज्ञ 10, समर्थ 10, विगण् 10, आकल् 10, (स्पर्शमिष पावनमाकलयंति K. 108). 3 परीक्ष, निकष् 10, अवेक्ष, अन्संधा 3 U.वि-विच् 8, 7 U. 4 पृज्ञ 10, अर्च 10, नन् c. प्रत्यपक्तः सं परिनुद्ध c. —able. u. अस्तोक, ग्रुक, अनल्प, प्रदुर, भूरि, महत्. 2 मान्य, आर्प, पूज्य. —ably, adv. अतीव, भूरि, अति-मु-pr., भृशे, अनल्पं, अरंपतं. —ate, u. समीक्ष्य-विमृश्य-कारिन. 2 मृतवधानः आहत, य

द्त्ताद्दर, अप्रमत्त, अवहितः -ately, advसमीद्य, विद्युत्रय, अवेक्षया, अप्रमत्तं, अवधानतः, सावधानं. -atīon, ढ. विचारः, विचारः
रणा, आलोचना, विमर्जः, समीक्षा, चिंता.
2 विवेचनं, निरूपणं, चर्चा, परीक्षणं. ॐ
आद्रः. अपेक्षा, अवेक्षाः 4 कारणं, निमित्तं,
हेतुः. 5 गौरवं, ग्रुकता, प्रतिष्ठाः 6 पूजा, संभावना, आद्रः. 7 प्रतिकलं, पारितोषिकं ;
'in c. of ' अपेक्षया in comp., समिद्य,
आलोच्य, विचाय, प्रथममिति प्रेश्य भगवतेकोपराधेर मर्पयितव्यः (S. 4) 'in c. of
its being the first '&c.

Consign, v. t. निश्चिष् 6 P, न्यस् 4 U, द्रा 3 U, 1 P, न्नः c. (अर्पयति), प्रतिपद् C., c. to the flames 'अग्निसास्क 8 U. 2 उप-प्रश्विनियुक्ष 7 A. 10. -ment, s. अपूर्ण, न्यसनं, प्रतिपान

Consist, v. i. (of, in) F आत्मक, मय (यी f.) in comp. ; ' Ojas c. s in abundance of compounds' समासभूयस्त्वरूपं-स्त्वं नाम ओजः ; ' body's ornament c. s in true knowledge सत्यज्ञानात्मकं शरीरभूषणं ; Sec Compose. 2 संदृत् 1 A, संस्था-संभू 1 P. -ence, s. धनता, सांद्रता, इयानता. 2 स्थिरता, दृढता. उँ अविरोधः, आहरूप्यं, =ency, ह. संगतता, संवादः, अविरोधः, आनुरूप्यं. 2 स्थिरता, अचापत्यं =ent, a. अविरुद्ध, सहश (शी f.), योग्य, अनुरूप, संवादिन, 'his conduct is c. with his words ' तस्याचरणं (कर्म) वचसा न विवद्ते, बचसी न विरुद्धं, वचसा न विसंवद्ति ; 'in -c.' विसंवादिन, विरुद्ध ; (परार्थसुद्यमभूतः) स्वार्थाविरोधेन (Bh. I. 74) 'c. ly with their own interests. ' 2 स्थिर, अचपल, अलोल. 3 हह, घन, सांद्र, इयान. =antly, ade. अविरुद्धं, अविरोधेन, अनुसारत:. =Ing, α. Ex. by मय (यी f ·), आत्मक (आत्मिका f.) in comp.; . c. for the most part' ex. by भूबिष्ठ affixed ; 'assembly c. of learned men' अभिक्ष-भूविष्ठा परिषद् (S. 1).

Consistory, 8. पुरोहितसभा-

Consociate, See Associate.

Console, ए. र. आ-समा-श्वस् ८., सां(शां) त्वं 10, विद्यद् ८., अभ्युपपद् ४ A. (रितमभ्युपपत् वत्तातुर्। हि. १४. २४). 2 शोकमपह १ १, सस्य-त्रज्ञातिस्य-यः कु ४ U. -ation, अभ्यासः सनं, सांत्वनं, विनोदनं, सनाश्वासनं. -atory, यः सांत्वनशील, आश्वासिन्, शोकाप्तात्म, शांतिद्, सुखावह. -धा, इ. आश्वास्तरः, शांतिद्, सुखावह. -धा, इ. आश्वास्तरः, विनोदकः.

Consolidate, v. t. संहत् 2 P, एकीक 8 U, धनीक, मंह्या c. (स्वापयित).=v. t. धनीमू, स्थितिमू, मंहन् puss. =lon, s. धनीकरणं-

भवनं, संदति री., संस्थायनं, समाहरणं, एकी-

-Consonant, s. क्यंजनं ; 'conjunct c. ' संयोगः, योगः. = अविबद्ध, अनुसारिन्, अनुस्प, योग्य, अनुसुण. =iy, adv. अनुसा-रेण, अनुरूपं. -Consonance, ह. अविरोधः, अनुसारः, अनुरोधः, आनुरूप्यं-

· Consonous, a. एकताल, एकस्वर.

Consort, s. Husband or wife, q. v. 2 सहवासिन् क., संगिन् क 🗝 ां. सह वस् (१ चर् 1 P; संगम् 1 A, संयुद्ध pass. ; ' well c. ed.' ससंगत. =lou, s. साहित्यं, साहध्वर्यं, संसगः-

·Conspectus, ह. सारपत्रं, संक्षिप्तलेखः.

·Conspicuous, a. व्यक्त, सुपकाश, सुस्यप्ट, पुरःस्कुरत् (ती-न्ती र्.), प्रत्यक्ष- 2 उत्कृष्ट, निरतिशय, प्रमुख, विशिष्टः -ly, adv, स्वष्टं, व्यक्तं; विशिष्टतया. =11888, ह. हयक्तता,

स्पष्टता, विशिष्टता, उत्ह्रष्टता.

*Conspire, v. i. उपजप् 1 .P, कूई रब् 10. कुसाहित्यं कु 8 U, कूटार्थ संज्ञप् 1 U. 2 सिभिज् 6 P, अउज्ञुत्र ब. भू, "all things c.-ed to make him happy ' सर्व तस्य सुखा-याकल्पत-अभवत्. =20y, ह. उपजापः, कपट-मर्वधः, कुसाहित्यं, कुमंत्रणाः, ' c. against tho king ' र.जदोहः, दोहः. -ator, s. उप-जापकः, कुसंसगिन् m.: संशप्तकः, शपथयद्धः। 2 राजद्रोहिन m. 3 विश्वास्थातक:

Constable, s. देह-यदि-धरः; राजपुरुवः.

Constant, त. स्थिर, इट, अचल, निश्चल-2 ज्ञाञ्चत (ती र्र.), सतत, प्रसक्त, अविरत, अनवरत, नित्य, सनातन (नी रि.), निरंतर; e. wife' सती, पतिवता. -ly, ade सतत, अनवरतं, अविरतं, अभीक्ष्णं, नित्यं, अनिशं, अज़म्नं, सर्वदा, सर्वकालं. -Constancy, s. स्थेये, स्थिरतः, निश्चलता, दहता. 2 अभिनि-वेशः, निर्वेधः. 3 सातत्यं, अविग्रमः, नैरंतर्ये. 4 दृढा भक्तिः, दृढसोहदं-

Constellation, s. साज्ञेः, साज्ञिनक्षत्रं; तासा-

समृहः, भगणः.

Consternation, ह. संत्रासः, भीति 🏸 ध्याकु-लत्वं, साध्वसं, उद्देगः, संभ्रमः.

Constipate, r. t. अवरुष् 7 U, अवष्टम् 9 P, बंधू 9 P, पिनहु 4 P 2 निविद्योक्त 8 U. ≈10m, s. मलावरायः, मलावष्टमः, विद्यहः, सद्यहः, बद्धकोष्ठः.

Constitute, v. t. रच् 10, निर्मा 3 A, विधा 3 U; gen. ex. by आत्मका, रूप, मय (थी f.) in comp., or by # 1 P, seg 2 P; we c. thy army 'तव सैन्यं वयं साः; ' what c. s greatness' महिमा केन जायते; See Compose. 2 संस्था c. (स्थावयति), यतिष्टा C.; नियुद्ध 7 A. 10, समादिश 6 P.

द्यज्ञा, रूपं, वृत्ति 🏸 भावः. 🕉 व्यवस्थाः विधि-थंत्रणं, नियमः. ४ राजनीति 🏂 , राज्यव्यवस्थाः 5 प्रकृति 🏸, स्वभावः, शरीरायस्थाः जन्म-प्रकृति-स्वभावः ; ' of a sickly c. ' जन्स-रोगिन, अशक्त, मक्ततिदुर्वल. -ional, a. विष्यतसारिन, व्यवस्थाधस्य 2 बक्ति in comp. -ionally, adv. विध्यनुसार्ण, व्यव-स्था खपूर्व. -Constituent, a. घटका, रचकाः o. parts ' घटकावयवाः, घटकाः, अंगानि. 2 वास्तव (वी f.), सारभूत; ' c. members of a state 'राज्यांगानि. -8. Ex. by a. 2 नियोजनः.

Constrain, v. l. बलात्कु ०., पहुत् ०., वेड् ०.; gen. ex. by causal of verbs; Sec Compel. 2 नि-अट्-चर् 7 U, नियंत् 10, नि-सं-यस् 1 P; ' c े एतं ' silenco " बलाद्धृतं भीनं ; ' c. ed to be silent' ् नियंत्रितवाक्, यंत्रितकथ. -Constraint, s. ्वलं, वलात्कारः ; ' by c.' बलात्, वलेन, अनिच्छत् वः, यसत्ताः 2 अवश्यकताः 3 यंत्रणा, निरोधः, अवरेषः ; ' c. of modesty ' हरिं-

Constrict, v. t. संजुद् 1 P, आकुंद् c., संह 1 P. =ion, हः संकोचः. आकुंचनं, संहर्णं.

Constringe, v. t. See Constrict.

Construct, v. f. निर्मा 3 A, 2 P, or c. (मापयति), रच् 10, विधा 3 U, घट्ट c. (घटयाति), प्रकल्प् C., कु 8 U. =ion, s. रचना, निर्माणं, विधानं, & ८. 2 अन्वयः, संबंधः, पद्योजना-नं. 3 अर्थः, आक्षाः t do not put a bad c. upon his words ' तस्य वचासि दुराश्यं मा कल्पय-आरोपय. =i vo, a. निर्मातृ, प्रकल्पक, निर्माण or विधान in comp.; निर्माणचातुर्य ' c. skill ' &c.

Construe, v. t. अन्वयं क्यू 10, अर्थे व्याख्या 2 P, युद्ध 10; तत्परतयैव वेदांतवाक्यानि योजयंति (S. B. 91) ' c. as referring to it '; 'to be c. ed ' संबंध pass., (इवं पडमेवं न संबध्यते).

Constupration, क. कन्याद्वणं, धर्षणं, बला-त्काराभिगमः.

Consubstantial, a. एकश्रारीर. एकमृति.

Consult, e. संसंज् 10 A, संबद् 1 P or c., संभाष् 1 A. 2 विमृश् 6 P, चित् 10, विचा e.; 'you must c. public good also जनहितमपि तावत् त्वया मनसि कार्यमेव-अये-क्षणीयं ; ' do not c. your private good ' स्वहितपरायणां मा भूः; 'let astrologers be c. ed ' सांवत्सरिकेः संवाद्यताम्, ' you bave given this order, having c. ed (with) my very heart ' मझ हृद्येन सह संमंत्र्या दिख्वानिस (Mu. 1); 'c. with oneself' मनसा विचा 0., आतमगतं चित्. 3 निस्पू 10, समीक्ष् 1 A, आ-पर्या-छोद्द 10; ' in c.-

ing a horoscope 'जनमपत्रिकां विस्कान, पत्रिकावलोकनेन शुभाशुभं प्यालोचयन. -ation, क्रिंत्रणा-णं, विचारणं, विमर्शः, विचारः; आलोचनं, संवादः, 'private c.' मूहमंत्रणं, -ative, a. संमंत्र्य; मंत्रणयोग्य.

Consummate, र. t. समाप् ०.; See Complete. - a. संपूर्ण, मिखिल, अन्यून. 2 परम, उत्कृष्ट, अग्रणीः; 'a c. roguo' शठा-ग्रणीः. -ion, s. समापनं, निष्यत्ति f., सिद्धि

f. 2 उत्कर्षः, परमा गतिः.

Contact, s. सं-,स्पर्शः, संपर्कः, संसर्गः, संयोगः, आसंगः, स्यतिकरः, परामर्शः, 'in close bodily c. 'अंगांति ind.

Contagion, s. स्पर्शः, स्पर्शसंचारः -Contagious, u. स्पर्शजन्य, स्पर्शसंचारिन, संस्पर्शज,

संपद्धीय: 'a c. diseasa 'मारी.

Contain, v. t. घु 1 P, 10, आदा 3 A, परि
श्र 9 P, घा 3 U, घु 3 U; 'c. ing 'cx.

by धर-धारिन-भृत in comp.; 'c. ing

water 'तोयभृत; oft. ex. by गर्भ, पूर्ण,

आत्मक in comp.; अंद्यर्गर्भ: मेघः, शुक्रगर्भकोटरं; अभृतपूर्ण पात्रं, &c. 2 निवाइ 10,
संयस् 1 P, निश्र हु 9 P; 'he could not c.

his great joy 'शुक्: प्रहर्प: प्रश्चुव नात्मनि

(R. 111.17). -ed, a. धृत, अंतर्गत, अंत
भूत, अंतर्गणित; वर्तिन, स्थ in comp. -er,

» आधारः, धारिन-भृत in comp.; 'the

relation between c. and contained'

आधाराधेयभाव:.

Contaminate, v. t. दुष् c. (दूषयति), लिप् 6 P, कलंकयति-मलिनयति (D.). -ed, a. धट, दूषित, कलंकित, अयवित्र. -ion, s. दूषणं, कलंकः; अशीचं, अष्टता, अंशकारणं

Contemn, v. l. अवमन् 4 A, अवज्ञा 9 U, अवधीर् 10 A, तिरस्कु 8 U, अवगण् 10, न आहु 6 A, उपेक्ष् 1 A, लघुकु, तृणाय मन्, परिसू 1 P. -er, s. अवमृत m., तिरस्कृत m. -Contempt, s. अवज्ञा, अवमानः-मानना, अवधीरणा, तिरस्कारः, अवगणना, अनादरः, परिभवः, उपेक्षा, अवहेलनं-ना. -lble, a. अवमंतव्य, तिरस्कार्य. 2 द्वद्र, निकृष्ट, नीचः, ' to make oneself c. ' आत्मानं तिरस्कार्यः कृ, अवज्ञाभाजनं मू. -uous, a. अवमानिन, उपेक्षक, परिभाविन, परिभावुक (की f); सावज्ञ, सावमान. -uously, स्रवेशः सावमानं, स्पेक्षया, सितरस्कारं.

Contemplate, v. चिंत् 10; ध्ये 1 P; सनसः विचर c., विसृश् 6 P. 2 निस्त् 10, निर्दर्भ 10, निर्दर्भ 10, अवेक्ष् 1 A, संहश् 1 Å, आलोच् 10, आलोच् 1 A, 10. 3 संक्ष्य c., भू c. =ionous s. ध्यानं, चिंता, भावना, आलोच्चनं, विचारणा, विमर्शः; 'to be or have in c.' अभिम-इ 2 P, उहिश् 6 P. =ive, a. ध्यान-पर, चिंताहिल, & sim.comp.; भावितासम्बद्धाः, चिंताविष्ट, समाधिस्थ. =or, s. ध्यात m.

Contemporary, a. or s. समकालीन, एक--

कालीन, समानकालः

Contend, ए. i. संयत् 1 A, विश्रह् 9 P, कलहायते (D.), विरुष् 7 U, प्रतिक्व 8 U, विवद्
1 A, युष् 4 A, स्पर्भ 1 A. 2 वाग्युष्टं क्व.
प्रत्यवस्था 1 A, (अत्रापरे मत्यवतिष्ठते 8. B.
57). 3 यत्-चष्ट् 1 A. =2r, इ. विषक्षः, प्रतिपोद्ध् m., विवाद्दिन् m., प्रतियोशिन् m.,
प्रतिपक्षः. =ing, a. विरोधिनः, दिषद्मान,
कलहशील. =Contention, इ. विवादः, विग्रहः, कलहः, कलिः. विप्रतिपत्ति f., वाग्रुष्टः,
विप्रलापः, 'point (bone) of c. विवादविषयः-वस्तु n. 2 संघर्षः, स्पर्धा. =Contentious, a. कलहाप्रेय, विवादिन, विरोधिनः,
कलह-विवादशील.

Content, a. सं-,परि-,तुष्ट, तुस, निःस्पृह, वितृष्ण, प्रीत, प्रशांत, हृष्ट; 'to be c.' हृष् 4 P,
तृष् 4 P, संपरि-°; 'is c. with even little'
स्वल्पकेनापि तृष्यित; 'Poor and c. is
rich and rich enough' संतोष एष पुरुषस्य
परं निधानं. -७. t. तुष् c., तृष्ट., सं-यरि-°,नंद
c., प्री 9 P; 'c. s. the eyes' दृताधृयिति
चश्चः -इ., -ment, इ. सं,-परि,-तोषः, तृप्ति
f., प्रीति f., अस्पृहा, वितृष्णा, धृति f., काम'
निवृत्ति f.; 'water to the heart's c. प्रकामजलं. 2 (c. s) ध्रमफलं (शोलस्य); प्रका,
अंतर्थतं; 'c. s of a letter' हे खार्थः ; 'if
so, I shall know its c. s' तेन ह्यस्य
गृष्टीतार्था भवामि (४. 2); 'table of c. s'
स्चीपन्नं, अनुक्रमणिका. -ed, a. तृष्ट, तृप्त,
प्रीत, &o.; 'keep c.' अनुरंख c., प्री 9 l'.
-edly, allo प्रीत्या, संतोषण, तृष्टचा.

Conterninous, a. सीमावासिन, समीप-निकट-वर्तिन, पर्यतस्थ,

Conterraneous, a. एकदेशज, सदशज.
Contest, v. i. युष् 4 A, विवद् 1 A. -c. t.
प्रतिकूलयति (D.), प्रति-वि-रुष् 7 U; See
Contend. -s. फलहः, कलिः, विवादः, वाग्युद्धं, विप्रलापः, विप्रतिपत्ति f., ' subject
of c. 'वाद्यीजं, विवादास्पदं, वाद्विषयः
-ed, a. वाद्यस्त, वाद्विषयीभूतः, 'un-c.
posression ' अपरवाज्ञिसती भोगः
(Y. M. 11).

Context, अ अन्वयः- संदर्भः, संबंधः, प्रकरणं (S. B.); प्राञ्चत्यहि प्रकरणं वर्तते &c. - a.

साम्हर, संधित, संयुक्त. -धार, इ. संस्थिति,

f., विन्यासः.
Contiguity, ह. संजिक्षयः, सिजिधः, सिजिधः, सिजिधः, सिजिक्षयः, सिजिधः, सिजिधः, तः धानं, सिगिपता, नैकट्यं. -Contiguous, तः सिजिक्सः, सिगिपता, सिजिद्धित, सलग्न, आस्त्रा, सिगिपत्थ, समीप-निकट-वर्तिनः, 'o. ground 'पर्यतभूमि... परिसरः. -ly, adv. समीप-पे, सिनिक्सं, परिसरे.

Continent, तः जितेंद्रिय, संयत, संयितन्, यत-मैथुन, उर्ध्वरेतस्, निवृत्तकाम, विश्वन्, दांत. 2 परिमितः = अविष्यं दें ; ' c. of India' भरत-वर्षः ; महाद्वीपः पं = al, तः सहाद्विपिय, व-वीय = Continence, असंयमः, इंदियनियहः,

दमः, जितंदियत्वं, विश्तत्वं.

Contingency, ह. द्वेयोग:-घटनं, देवं, यहुच्छा,

2 अतिकतोपनतः वृत्तांतः ; oft. ex. by
words for 'doubtful' q. v. -Contingent, a. अनिश्वित, संदिग्धे, देवायत्त,
देववहा, आगंतुक-आपातिक (कि. र्र.);
अतिकितोपनत, असमियतोपनत. - अ. भामः,
अंशः. 2 सैन्यदलं. - पु, adv. देवात्, देववहात्, यहच्छया, अतिकितं.

Continue, v. t. पहुत् c,, प्रसंब्द् c., प्रसंबु 2 U or c., निर्वह c. 2 पतन् 8 U, दीर्घीक 8 U. =v. i. प्रवृत् ! A; gen. ex. by आस 2 A, Fut 1 P, with present part or not cease 'q. v.; 'he c. ed to quarrel ' कलहं कुर्वन्नास्त, कलहं कुर्वन्न व्यरमत्. -धा, -ous, α. प्रसक्त, निरंतर, अविरत, अवि-च्छिम, संतत, सतत, नित्य, सनातन, अश्रांत: ' a c. story ' कथाप्रवेध: -ally, -ously, adv. नित्यं, सर्वदा, सततं, अनवरतं, अवि-आतं, &c. -ance, -ation, -ity, ह. प्रवेध:, प्रसक्ति 🏂 अविरामः, अविच्छेदः, सातत्यं, संतानं, अनुवंधः : ' c. of sorrow' शोका-द्वबंधः ' c. in life ' स्थिति र., अवस्थानं, जीवितं ; ' continuation (of a story) जेषः, उत्तरभागः खंडः परिशेषः ;श्रेणी, अनुक्रमः. -ator, 8, प्रवर्तकः, निर्वाहकः, उत्तरसाधकः.

Contort, हो : आकुंच ८., वकीक 8 U, कु-दिलीक ; having the features c. ed ' विकृताकारा: -lon, है आकुंचनं, वकता, वैक्ष्ट्यं, विकृति र्र-

Contour, s. आकारः, रूपं. 2 परि (रि)णाहः, परिधिः; 'covering the c. s of the breasts' स्तनयुगपरिणाहाच्छादिन् (SI).

Contraband, a. नि-प्रति-पिद्ध; धर्मविरुद्ध.
Contract, v. t. संकुच् 1 P. संकोचनी 1 P,
आकुंच् c.; संह्व 1 P, समाकृष् 1 P, संक्षिप्
6 P, संपाद्ध 10 च्ह्रस् ' the body being c.
ed through fear ' भयसंपिंडितांगत्वात्
(Ka. 34); 'c. ing the eye ' अक्षिसंकोचन. 2 अधिगस् 1 P, उपगस्; 'Ic. ed
friendship with him 'तेन सह मिन्नत्व

उपनतः, सद्यममञ्जाः ' c. acquaintance '

परिचर्य कं; 'c, debt' ऋणं छ, ऋणबस्त व. भू; 'c. a disoase' व्याधिना अभिभू pass.; 'c. marriage' विवाहं छ, दारान्परि-ब्रह् 9 P. नः ं आ-सं-कुच pass., संकोचं, या-इ-गम्, संह-संपीद्ध-संक्षिप् pass. 2 स्वयं छ 8 U, पण-संविदं छ, प्रतिपद् 4 A, संविद् 2 P. कः समय, संविद् नि, नियमः, पणः, अञ्चुप्तमः; 'written c.' नियमपत्रं; 'a sale c.' ऋयपत्रं: 'marriage c.'वाग्दानं, वाशिश्चयः. न्टर्स, व. आकुंचित्, संक्षित्र, संहतः संपिंदितः 2 संकट, निरायत, संवाधः नं ाठाः इ. संकोचःचनं, आकुंचनं, समाकर्षः, संपीदनं, संवृत्ति नि. दे संकेपः-पणं. नणः इ. इतसंविद् कः, नियमकृत् कः, पणकर्तृ कः

Contradict, v. l. विच् ए 7 U, प्रति-नि-विष्, 1 P, प्रत्याख्या 2 P, प्रराहन् 2 P, प्रतीपायते (D.); c. oneself 'विप्रवर् 1 U, विसंवर् 1 P. =ion, s. विरोधः, प्रतिषेधः, प्रत्याख्यानं, विपक्षता, प्रतिबंधः, प्रतिष्ठलता. 2 प्रतिवादः, वच्चविरोधः. 3 विप्रलापः. विरोधोक्ति f. 4 असंगति f., विसंवादः, विरुद्धताः. =ory, a. विरुद्ध, विरोधिन्, विपरीत, विरुद्धार्थं, प्रतीप, विसंवादिनः, परस्परविरुद्ध-विरोधिन्- 2 परस्पर-

पराहत, संकुल, क्रिष्ट.

Contradistinguish, ए. t. विरुद्धगुणैः वि-शिष् 7 P, or c. -Contradistinction, s.

विपरतिता, व्यतिरेकः, विपक्षता.

Contraposition, इ. संमुखस्थिति ; प्रतिष्ठापनं. Contrary, a. (in direction) संमुखागत, प्रतीप; gen. ex. by प्रति pr.; 'c. wind' प्रतिवातः, प्रतीपपचनः 2 प्रतिकुलं, विरोधिन, प्रति-वि-लोम, प्रतीप, विपरीत, विरुद्ध, विपक्ष, वेरिन्; oft. by इतर in comp.; 'the c. of true' सत्येतरः अ विपर्ययः, विपरीतं, विपर्यासः, इपतिक्रमः. 2 प्रतिपर्यः, 'c.-wise,' 'on the c.' प्रत्युत, पुनः, परंतु; 'to the' c.' विपरीतंत्वाः. -adv. -ly, -adv. विपरीतं, विरद्धं, प्रतिकृलं; 'c. to usage' आचारविक्दं, प्रतिकृलं, 'c. to usage' आचारविक्दं, 'c. -Contrariety, इ. वेपरीत्यं, विरोध्यः, विपर्ययः, प्रतिकृलता, विपक्षता, व्यत्ययः, इपतिक्रमः

Contrast, ए. १. अंतरं-भेदं-दृत्र ८. ०१ वर्ण 10, परस्परविपर्ययेण उपमा 3 A. =ए. १. विपर्यस् 4 P; विरुद्ध १८ भू 1 P. = ४. अंतरं, भेदः, विशेषः, oft. by क्र-क्र; क्र कंद्र-मूलफलाशी शांतो सुनिजनः क्रायं रागप्रायः प्रपंचः (Ka. 151): 2 विरोधः, प्रतिपक्षता, व्यतिरेकः, व्यवसारः, वेलक्षण्यं.

Contravaliation, 8. परिखा, प्रतिकृपः.

Contravene, v. t. प्रति-वि-रुष् 7 Ü, ज्याह्त 2 P, निषिष् 1 P, See Oppose, -Contravention, s. ज्याघातः, निषेधः, वि-प्रति-रोधः, प्रतिषंधः.

Contretemps, s. उपप्रवः, व्यसनं, अंतरायः,

मत्यस

Contribute, v. t. स्वं स्वं अशं वा 3 U. 2 (to) उपकृ 8 U, महूच c., करूप् 1 A, (with dat.); See Conduce. -ary, %. एक-राजाधीन. 2 प्रवधंकाः, पोषकाः. -ion, s. अंश-भाग-दानं 2 अंशः, भागः, दत्तांशः, उद्धारः -or, s. अंशद् हा m. 2 साहाय्यकारिन m., उपकृ m., प्रवधंकाः.

Contrite, a. अनुशोक्षार्त, अनुशयपीहित, जा-तानुताप. =ion, s. पश्चात्तापः, अनुशयः, अनु-

ताप:. =!y, ततीय. सानुश्यं.

Contrive, v. l. चिंत् 10, निष्च 5 U, निषी
1 P, उळू ०., कळपू ०., युज् 7 U, 10, निरूप्
10, घद् ०. (घटयति), संप्रधु 10, विधा 3 U.
-v. i. उपायं चिंत्, उपायं युद्ध. =ance, इ. उपायः, प्रयुक्ति f., साधनं, कल्पना, योजना,
अप-टयप-देशः, उपायचिंतनं,क्लिति f.=er, इ.

उपायज्ञः, उपायाचितकः.

ontrol, v. t. यस् 1 P, सं-नि-°, दस् c. (दसयति), वशं नी 1 P, जि 1 P, आयु Control, v. t. यम् 1 P, 5 U, वशीकु 8 U, नि-विनि-ग्रह 9 P, (passions &c.); निरुद् 7 U. 2 ज्ञास 2 P. इंश् 2 A, (gen.); कथंचिद्रिशा मनसा चभूतु: (K. III. 34); 'could hardly c. their: mind '; नियंझ् 10 ; 'un-c. ed speech ' अनियंत्रिता वाणीः ' un-c. ed weeping ' निर्यालाः पलापाः; ' with passions c. ed ' जितंद्रियः, संयमी, वशी. =8. संयमः, निग्रहः, निरोधः, नियंत्रणा, दुमनं, ' self-c. ' आत्मसंयमः, निग्रहः, इदियज्यः, विशत्मं. 2 अधिकारः, वदाः, प्रभुत्वं, ' under the king's c. ' राजावीन, नुपायत्तः ' mental c. । अंतर्यमनं, मनोदंह:. -ler, s. शास्तु ル , अध्यक्षः, अधिकारिन् ル , अधि-छात् *™*∙, इंशः, प्रसुः∙

Controversy, हें वादः, विचारः, विवादः, वादः ज्वादः, विमितपत्ति f., वितर्कः, वाद-युद्धं, हेतुवादः. =2I, दः विवादसंयधिन्, वित-किन्, (हें) in comp. =alist, हैं वादिन् m.,

तार्किन् गान् तार्किकः.

Controvert, v. t. प्रत्याख्या 2 P, अधरिक्ठ 8 U, निरस् 4 U, निराक्त, खंड् 10. 2 विवद् 1 A, विचर् c. =cd, a. वाद्यस्त, विवाद-विषयीभूत. =lst, s. वादिन् m., नैयायिकः, विवादकृत् m., तार्किकः,

Contumacious, a. घृष्ट, दुविनीत; हप्त, स-गर्व- 2 मतीप, मॉतेक्ल, दुःशील. -Iy, adv. सदर्प, धृष्टतया. -Contumacy, s. धृष्टता,

दुर्विनीतता; प्रतीपता, दुःशीलता.

Contumely, इ. अवज्ञा, निष्ठुर-परुष-वचर्न, निष्ठुरता, निंदा, तिरस्कारः, अवमाननाः: -ous, व. परुष. निष्ठुर, निंदुक, अवमानिनः 2

सावज्ञ. Contuse, v. t. सृष्ट् 9 P, शुद्र 7 U, पिष् 7 P, श्रुद्र 7 U, पिष् 7 P, श्रुद्र 7 U, पिष् 7 P, श्रुप् 8 P, जूर्ज् 10. -lon, s. मर्दर्ग, निष्पेषः, श्रेतं.

Conundrum, ३. महोलिका, मवाह्यिका.

Convalescence, s. स्वास्थ्यं, निरामयः, रोगो-पज्ञमः, प्रकृतिलाभः -Convalescent, a. नि-रामय, वीतरोग, प्रकृतिस्थ, नीरुज

Convene, v. t. समाहे 1 P, सादानं एकत्र इ. 8: U, समानी 1 P, See Assemble. =v. i. संमिल् 6 P, सं-इ 2 P, एकत्र भू.

Convenience, इ. सुर्खं, सीपकारत्वं, सुर्थता.

2 योग्यता, पानता; उचितकाधनं 3 अवसरः,
अध्कारः; 'in c. ed by the shutting of
the lotus.' अंभोजिविनिमीलनदुःस्थितः
(Rat. 2); 'when it suits your c.' यथावसरं, अवसरं पाप्य, कार्यातरांतंरायमंतरेण.
—Convenient, a. सुलकारकः, उचित,
अतुञ्चल, उपयुक्तः, 'c. huilding' उचितसाधनयुक्तं भवनं, उपपन्न, यथाकाम, यथारुचि. यथोचित. —ly, ado. युक्तं, यथासुर्खं,
यथावकाशं, यथावसरं, 'when may I c.
ly see you 'अन्यकार्यातिपातमंतरेण-कार्यातराविरोधन-भवान् कहा मया व्रष्टव्यः

Convent, ३. मठः, विहारः.

Conventicle, s. सभा, समाजः, मेलकः 2

Convention, s. समयः, संविद् f., नियमः, संकेतः. 2 सभा, संसद् f. 3 छाढि f., लोक-संमति f., आचारः.:=a!, a-लोकिक (की f.), लोकसंमत, निरूढ, छढ, सांकेतिक (की f.); 'c. usage ' जनरूढिः, लोकाचारः.=alism, s. छिf., आचाराविध, m.

Converge, n. v. सानि-नि-पत् 1 P, एकस्थानं-एककोई-पातिया 2 P, (with loc.), पंथानः सिद्धिहेतवस्त्वच्येव निपतिति (R. x. 26); 'c. to thee alone.' -ence, s. समवायः, संनिपातः. -ent, a. एककोइभिमुख (खी f.),

संनिपातिन्.

Converse, v. i. सं-आ-लप् 1 P, संभाष् 1 A, संबद् 1 P, संबच् 2 P. 2 संसर्ग कु <math>8 U, संबस् 1 P, संगम् 1 A, संब्यवह 1 P. = s. संलापः, संकथा, संभाषणं, संवादः. 2 संसर्गः. व्यवहारः, संगमः. 3 विप्रययः, विपरीतं, व्य-त्यासः, व्यतिक्रमः. -ant, α. निषुण, चतुर, कुशल, विचक्षण, अभिज्ञ; कोविद्, ज्ञ, विट्र, in comp.; पदु, विशारद; 'c. with law स्मृतिज्ञः; 'not c. with love matters ' अनम्यंतरे आवां मद्नगतस्य त्स्य, (S. 3). -ance, -ancy, नैपुण्यं, पाटवं, चातुर्ये, विद्ग्धता, &c. -ation, s. आ-सं-लापः, संभाषणं, संकथा, संवादः; कथायोगः, विश्रंभालापः. आचारः, न्यवहारः, वृत्तिः f. -ly, adv. विप-र्ययेण, व्यक्तिक्रमेंण, व्यत्ययेन, प्रतीप.

Convert, v. t. विक् 8 U, अन्यथा क्र, परिवृत् c.; oft. ex. by सात; 'c. to ashes ' भ-स्मसात्कु; See Reduce. 2 स्वधर्म-पक्षं--मतं त्यव c. 'to be c. ed. 'परधर्म- पक्षं-मर्त-ग्रह 9 P, स्दर्धम &c. त्यज् 1 P. 3 प्र-उप-विनि-युन् 7 A, 10. 4 पापाद विरम् c. (रमयति) от निवृत् c., कुमार्ग त्यन् c., -v. i. अन्यथा भू 1 P, भावांतरं या ? P от प्राप 5 P. 2 स्व-धर्म-पक्षं-मर्त-त्यज्ञ 1 P, परधर्म &c. ग्रह् 9 P, от आश्रि 1 U от अवलं चू 1 A от स्वीष्ट. 3 पापाद्विरम् 1 P от निवृत् 1 A - s. परधर्माश्रितः, परपक्ष-मत-अवलं विन् म., स्व-धर्म-पक्ष-मत-त्यागिन् म. - Conversion, s. विकारः, विकारः, विकारः, विकारः, दिपर्ययः, भावांतरपापणं, 'c. to ashes' भस्मसारकरणं, भस्मीभवनं. 2 परधर्माश्रयः, परधर्म-पक्ष-मत-अवलं वनं, स्वधर्म- &c. त्यागः. 3 पापानिवृत्ति f., कुमार्गत्यागः.

Convex, a. न्यूच्ज, कूर्मपृष्ठाकार, आभीगवत्.

-ity, 8. म्यूटजता, आभोगः.

Convey, v. रे. चहू-ती-ह- 1 P, गम् ०. (गम-यति), प्राप् ० संचर् ०. 2 ऋ ०. (अपंयति), दा 3 U. 3 (sense) गम् ०., प्रतिपद् ०., धुत् ०. -ance, ३. यानं, प्रवहणं, वाहनं, रथः. 2 नयनं, प्रापणं, समर्पणं, 'deed of ०.' सम-पंणपत्रं, ऋयलेख्यं. -वा, ३. वाहकः, वाहिन् in comp.

Convict, र. १. अपरार्थ निर्णी 1 1, अपराधिन त. स्था ८. (स्थापयित), आधृष् ८. –४., नत., –ed. त. निर्णीतापराधः, निश्चितदोषः, आध-चितः, इष्टदोषः. –lon, १. अपराधस्यापनं, अपराधनिर्णयः, दोषनिश्चयः, आधर्यणं.

Convince, v. t. प्रतिन्द् ०., प्रतितिं कृ ८ U, उरिकर्तु आनी 1 P, अभिज्ञा ० (ज्ञापयिति);
he was c. ed of his mislake 'स्वभ्रमसुद्दिश्य तस्य प्रतितिः समजनि ० अपं भ्रम
एवासीदिति तस्य निश्चयो जातः; ताः स्वचारिव्यसुद्दिश्य प्रत्याययतु मैथिली (ति. प्रण्. 73)
o. them of her purity. '2 संदेहं निराक्त or निरस् 4 U or अपमुद् 6 P· - 2d, a.
जातनिश्चय-प्रत्यय, जिन्न-संशयः '1 am c.
that '&c. इति मे निश्चयः, इत्यसंदेहपदं.
-ing, a. निर्णायक, प्रत्ययजनक, संशयच्छेदिन्, निश्चायक. - Conviction, s. विश्वासः,
प्रत्ययः, निश्चयः ,निर्णयः, दृष्टप्रत्ययः, एढं
मर्तः

Convivial, a उत्सवसंबंधिन, औत्सविक (की f.); 'a c. party ' तुल्यभोजनं, स(स)पीति f.

Convoke, १. १. समाह्ने 1 P, समाह्न 1 P, आह्वानेन एकत्र कृ 8 U. -Convocation, १ समाह्मानं, समाजानं समाजानं समाजानं समाजानं क्रिया है।

Convolve, v. t आ-समा-दृत् e.

Convoy, v. t. रक्षणार्थ असुन्नज्, अनुगम् 1 P, अनु-परि सं-सह-चर् 1 P. - इ. पृथि रक्षकः, सह-चरः, परि-अनु-चरः Convulse, v. l. सं-वि-श्वभ c., कंप् c. 2 आकृष् 1 P, आकुंच् c., अप-तन् c., वि-आकिप् 6 P. =ion, s. सं-वि-क्षोभः, कंपः. 2
आक्षेपः, अपतानकः, आकर्षः. =ive, a. आकर्षक, आक्षेपकर (शि f.), विक्षेपिनः, 'c.
*peech' गद्रद्धाच्यु f., गद्रद्धः ' iv a c.
fit' आक्षेपाभिभूत.

Cony, s. शशः, शशकः.

Coo, v. i. 表 1 P, 更 2 P, 1 A, 句, 写 2 P.

Cook, v. t. पच् 1 P, आ 2 P, or c. (आप-यति), आ 9 P; 'c. food' अनं संस्कृ 8 U, सिथ c (साधयति), सिद्ध 4. कुः 'c. ing pot 'पाकपानं, स्थाली; 'c. ed food' ओद्रः-नं, सिद्धाद्नः, सिद्धमकं. --पाचकः, स्पकारः, बहुवः, स्दः. --2d, a. पक्क, सिद्धं, ज्ञात, आण. -->19, पाककला-विद्या; पाकसिद्धि निष्पत्ति f. 2 पचनं, पाकः

=room, ८. पाकशाला, महानसः-सं. Cool, a. शीतल, शीत, शिशिर, शीतस्पर्श, आर्द्ध (lig.) सुख, सुदु, सुखराई, कोमल; अदुष्म अतिरम, (rays). 2 प्रशांत, अनुद्वेग, धीर, अन्यग्र, असंञ्रांत, अन्याकुल. 3 वीतरागः See Cold. - अ. क्रीतं, क्रीतजता; 'in tho c. of eveniug ' प्रजाते-अतुरुगे संध्यासमये. 🗝 🎉 शीतलीकु 8 U, आईयीत (D.), निर्वा C-(बापयति), आर्द्धाकु, तापं ह 1 P; अन्या-ह्या एव तेद्य निर्वापयाते शरीरस्पर्शः (Mal. 6); श्रारीरानिवापणाय (S. 3). 2 (down) प्र-उप-शम् 0. (शमयति), जिस्म् c. 3 प्र-उप-इम् ०. (शामपात), क्या के झीत-शिथलीक, शिथलपति (D.). क्या के झीत-लीसू 1 P. शीतीसू, शीतलायत (D.); she will not let her love for you c. down ' न सेतोगतमद्धार्य शिथिल-यति (V. 2). 3 प्र-उप-इाब् 4 P, धिरम् 1 l' =lag, a. वापहर, निवापक, शांतिद्र, जीतल, सखद, -ly, adv. असंभ्रमं, जांतचे-तसा, अव्ययं, शांतं, निरुद्धेनं. 2 प्रकोपनं विना, ब्रद्धिपुरःसरं. -Dass, ह. शीतलता, आर्द्रता; 'c. of affection ' विरागः, विरक्ति f., अनुरागशिधिलता.

Coop, इ. भाजनं, काष्ट्रभांह. 2 वीतंसः, पंजरः र--७. १. (up) (पंजरे) निरुद् 7 U, वंप 9 P,

संयम् 1 P, नियंत्र 10.

Co-operate, v. i. संभ्य क 8 U, साहाय्यं दा 3 U, अन्येन सार्ध प्रथत 1 A or क्यवसो 4 P, or चेष्ट् 1 A -ion, s. सहकारिता, सही-धोगः, साहाय्यं, सभूय व्यवसायः: -ive, α-सहकारिन, सहोद्योगिन, -or, s. सहकारिन m., संभूयकारिन m., सहोद्योगिन m.

Co-ordinate, ए.जं. संबद् 1 P. =ए. र. ऋमशः

संनिधा 3 U, -«. सजातिय.

Coparcener, s. समांशित् m., संस्टः-स्टिन् m., अंग्रहरः, रिक्षाधिकारित् m., दायादः _Coparcenary, s. संस्राधि र., मंस्रिशता, स्रमांशिता-

Copartner, s. समांशिन् m. अंशभान्य m., संभूयकारिन् m. -Ship, s. ममाञिताः

संभ्य समुत्थानं.

Cope, v. i. (with) युध् 4 A, विद्यह 9 P, चिरुध् 7 U, अभिपत् 1 P (with acc.); यंता गजस्याभ्यपतद्गजस्थं (R. vii. 37). 2 स्पर्ध 1 A, संघृष् 1 P, अभिभू 1 P; See Compete. = श. ज्ञिरखाणं, मस्तकाच्छादनं.

Coping, s. प्राकारशिषे-शुंगं.

Copious, a. प्रचुर, सूचिष्ठ, यहु, विपुल, प्रभूत, पुष्कल, भूरि, बहुल. -ly, adv. बहु, भूरि, बहुज्ञः, प्रचुरं, अति-सु-pr. =ness, s. बाहुल्यं,

प्राचुर्ये, विपुलता, &c.

Copper, s. ताम्रं, ताम्रकं, शुल्वं, द्वयप्टं, वारिप्टं, उद्वेचरं; ' c. coin ' पण: ; ' c. plate ' ताझ-पत्र-पहं-पहः; ' c. smith ' ताझकारः, ता-म्रिकः, ताम्रकुद्दकः, शौल्यिकः. =y, α. ताम्र (ब्री f ·), ताब्रमय (यी f ·).

Copperas, ८. तुत्थं, मलीमसं.

Coppice, Copse, s. गुल्मावृतं स्थानं, जंगले.

Copulate, v. i. मेथुनं-संगं-कृ 🖇 U, आभिगम् 1 P, संगम् 1 A. =c. t. संयुक्त 7 P, 10, संधा 3 U. =ion, ह. मेथुनं, सुरतं, संभागः, व्यवायः, रातिकिया. 2 संसर्गः, संपर्कः, सं-योग:. = ve, a, संयोग-संसर्ग-कारिन्- 2 उभ-यान्वदि यः

Copy, 8. प्रतिलेखः, प्रतिलिपि j. इस्तलेखः, लिपि 1. 2 मलं. 3 एकग्रंथ:, एकपुस्तकं. 4 अनु-करणं: ' C. right ' सुद्रणस्वामितव-स्वत्वं , सद्रणाधिकारः. = ८, ६, त्रतिलिपि कु 8 U. लिख् 6 P. 2 अनुक (with gen.). -er, -ist, ह. लिपिक(का)रः, लेखकः, अक्षरचणः, अक्षर-चंचः. 2 अनुकारिन् मः 3 शब्दचोरः.

Coquet, c. f. विलम् 1 P, विश्रम् 1, 4 P, हावं-विलासं-क 8 U, ललिताभिनयं कु--ry, ३. विलामः, विभ्रमः, हावः, लीला, ललि-ताभिनय:. =Coquette, इ. विलामिनी, वि-हास्वती, कामिनी, लीलावतीः

Coral, 🕴 विद्मः, प्रवालः.

Corban, s. ईश्वरायणं, उत्सर्गः.

Cord, 8. रञ्जु f., दामन् n., पाशः, शुल्बे, ग्रणः, सूत्रं, वटी. -v. t. रज्ज्वा वंध् 9 P, or यंत्र्10. -age, s. रज्ज्वादिसामग्री. -34, a - पान-रज्जु-बद्ध.

Cordial, a. दीपक, अग्निवर्द्धक, धातुपोषक. 2 दृढसोहद्, गाहपरिचय, सुशील (of persons) हृह, गाह, घन. 🛰 अग्निवर्धनः, रुचकं. दीपकं-नं -ity, इ. सोहार्द, सुशीलता, म्रॉजन्य, मित्रभाषः, मैत्र्यं, सख्यं. =ly, adv. मोहार्देन, सुशीलवत्.

Cordon, हे. आगमनिर्गमप्रतिर्वधः. Core, s. अंतरं, गर्भः, अंतर्भागः, इत्यं. Coriander, ह. धानी, धानेय: 2 (seed) छत्रा. धान्यकं, चितुक्षकं, कुस्तुंबर n.

Cork, ह. पिधानं, कूपीछिद्रपिधानं.

Cormorant, 8. घरमरः, ओव्रिकः, कुर्सिभिरः, गुरुदुः.

Corn, s. धान्यं; 'growing c. ' शस्यं. किणः, कदरः. 3 असं, आहारः, जीवनमाधनंः ' c. mill ' धान्यपेषणी. =y, a. जूंगवत्.

Cornea, ८. जुक्रमंडलं.

Corner, s. काणः; अस्यः; 'c. of the eye ' अपांगः-गं, नयनोपांतः; 'c. of the mouth' मुक्कन् n. 2 विविक्तस्थानं, निर्जनदेशः; ' c. stone 'प्रधान-कोण-प्रस्तरः; 'C. wise' कोणाकोणि, अस्रास्रि.

Cornet, 3. आश्विकनायकः. 2

कोजः-पः.

Cornice, s. प्राकारशीर्थ-शृंगं. Cornuted, a. (man) बंधकीभार्यः.

Corollary, इ. अनुमानं; अपवाहः, उपसिद्धांतः,

Corona, ३, राविमभितः-तेजोमंडलं-सुकुटाकारं.

Coronal, s. मुकुदं, किरीदः.

Coronation, ह. अभिषेकः, राज्याभिषेकः.

Coroner, ह. अपमृत्युकारणनिरूपकः.

Coronet, ३. सुकुटं, किरीटः. Corporal, त. काायिक शारीरिक देहिक (की f.), जारीर (री f.); 'c. punishment' देह-शरीर-दंड:. 🗝. सेनाधिकृतः पुरुषः. 🗝 ty. ≝. देहवरवं, शरीरवत्ता. -iy, ade- शरीरेण,

Corporate, a. कृतसंसर्ग, संभूयकारिन, संपात-वत्, संमुष्ट. -ion, s. 'a.c. body ' श्रेणि-

णी*∱*ः समाजः.

Corporeal, ". देहिन, शरीरिन, वपुष्णात्, संदेह, संशरीर.

Corps, ः. अनीकं, सैन्यदलं-ग्रुल्मः, दंधः. Corpse, हे- इाव:-वं, क्रुणपः, प्रेतं, मृतशरीर्र.

Corpulent, a. स्थूल, स्थूलकाय, पीन, पीवर, नेदस्विन्, मांसलः ' having a c. belly ' तू-दिन, तृंदवत्, तुंदिल, बृहत्कुक्षि, पिचंडिल. -Corpulence, अ. पीनता, स्थूलता, मेद-स्विता, पृथुद्दरता.

Corpuscle, ३. अणुः, कणः, लवः, लेशः.

Correct, .. t. वि-परि-सं-श्रद ., निर्दांष a. क 8 U, प्रतिसमा-समा-धा 3 U; ' instantly c. ing himself ं सपदि स्वयचः समाद्धत् ; बसुबा 2 P; c, one's bad conduct 'पा-पानिवृत् 1 A, कुमार्ग त्यव् 1 P. 2 असुशास् 2 P, दंड 10. 3 प्रतिक्क, अपा-निरा-क्क. 🗝. शुद्ध, निवाष, अम्रांत. 2 सत्य, तथ्य, यथार्घ, अवितथ, यथातथ; ' c. in conduct ' साध-वृत्त, निर्दोषाचरण. -ion, s. शोधनं, श्रुद्धि र्न.; समाधानं. 2 शासनं, दृंढ: उनं, निग्रह:. -ive, α. शोधक. 2 प्रतिकारक, अपह-इर-in comp. - अतिकारः, समाधानं - - ly, ade.

शुद्धं, निर्दोषं. 2 सत्यं, यथातयं, यथातत्, साधु. -ness, क शुद्धि र्रः, शुद्धत्वं ता, नि-द्रोषताः, सत्यता, तथ्यता, यथार्थताः -or, क शोधकः, मतिकर्तृ कः 2 शास्तु-शासितु कः वृद्धप्रणेतृ कः -Corrigible, वः शोधनीयः, दं-द्रनीयः, सनाधेयः

Correlation, ३- परस्परसर्वधः, अन्योन्यान्वयः, व्यक्तिकरः -Correlative, a. परस्परसंबद्ध,

इतरेतरसंबंधित्.

Correspond, v. i. (with) पत्रेण सवाद कु 8 U, पत्रलेखनेन संबद् 1 P or ब्यवह 1 P. 2 (to) संबद् 1 P, अतुरूप-सहुश (शी f.) a. भू 1 P; युज्-उपप्द-равз.: See Resemble; his face c. s to that of Sita' अस्य मुझं सीताया मुखेन संबद्दित (U. 4). -ence, s. पत्रसंवादः, पत्रविनिमयः. 2 संवादः, अनुरूपत्र, सादृश्यं 3 संबंधः, संसर्गः, संपर्कः. -ent, a. अनुरूप, युक्त, सदृश, तुल्य, संवात, संवादिन. -s. पत्रेण संवादिन m. 2 निषोणिन m., प्रतियुक्षयः. -ing, a. अनुरूप, युक्त, सदृश.

Corridor, इ. गूद्र-सञ्ज-पथः, Corrigendum, इ. शुद्धिपर्ज,

Corrival, इ. प्रतिपक्षः, प्रतिस्पर्धिन् m., प्रतियो विन् m. - y, इ. प्रतिस्पर्धा, संघर्षः, प्रति-योगिता.

Gorroborate, v. t. हुढीकु 8 U, समर्थ 10, इडयति (D.), प्रमाणीकु, प्रमाणे द्वा 3 U, उपोद्वल 10. -lon, s. ढूढीकरणं, प्रमाणीकरणं,

समर्थनं, उपोद्वलनं, प्रमाणं.

Corrode, v. l. क्षि 5 l' or c., क्रमशः-लवशः-खाद् 1 P or नक्ष c. or विली c. -ent, a. नाशक, क्षयकर (री f.). -Corrosion, s. क्रमशो विलयनं or नाशनं, क्षयः.-Corrosive, a. विलयनं, नाशक. 2 तीव, तिग्म, प्रखर, अवंतद, मर्मस्पृश्

Corrugate, v. t. (त्वचं-चर्म) सकुच् 1 P; आकुंच् c., संह 1 P =ion, इ. त्वगार्कुचनं, सर्मसंकोचाः; संकोचनं.

Corrupt, v. l. दूष c. (दूषयति), अंश् c., नञ् c., विक 8 U or c., मिलनयति (D.), कलुषयति (D.), अवपत् c.; 'the mind is c. ed in youth.' योवनारंभे कालुष्यसुप्याति दुद्धिः (Ka. 103); 'c. a woman' दुष् c., चारित्र्यं नञ् c., सतीत्वाद अंश् c., धृष् 10. 2 पूर्तीकृ. 3 उत्कोचं दा 3 U, उत्कोच्यानन वशी-अतुकूली-कृ: =v. i. दुष् 4 P, पूर्तीस् 1 P. =a. स्वित, कलुष, पतित, दुष, अष्ट, कलुषित. 2 दुष्मति, दुराचार, पापचेनत्व, अतुर्देष्ट, दुरास्त्र, दुराश्य, पापचित्र, दुर्ति, प्रतिगिधि, दुर्गध. =lon, इ. दूष्णं, पातनं, शिलअंश्नं. 2 उत्कोच्याहित्यं, धनअयादरं. 3 पुरता, द्रीरास्यं, अष्टता, अतुष्टता, द्रीर्जन्यं. 4 प्रत्येश्नः, अप्राच्दः, अप्राच्द्रास्तः. 5 पुरित

f., पूतता, दुर्गधः. -er, -ive, a. दूषका , नाज्ञक. -ly, adv. दुष्टं, दुष्टतयाँ, सदोषं. Corsair, s. संग्रेड्यिवस्यः.

Corse, s. See Corpse.

Corset, इ. चोलः ली, कूर्पासकः, कंचुकः Corsiet, इ. वक्षस्राणं, कवचः-चं.

Cortege, इ. परिवार:

Cortical, a. त्वङ्मय (यी f.), त्वाच (चींपू.).

Coruscate, e. i. स्पुर् 6 P, शृत् 1 A; See Shine. -ion, s. स्फुरणं, स्फुरितं --Coruscant, a. उज्ज्वल, भासर.

Cosine, इ. ज्या.

Cosmetic, a. कांतिवर्धक, शोभाजनन (नी f.), शोभाषद. =३. अंगरागः.

Cosmical, a. जगत्सवाधिन,

Cosmogony, ३. विश्वोत्पत्ति f., जगत्सृष्टि f. Cosmography, ३. जगद्भिवरणं-वर्णनं.

Cosmopolite,-politan, ह. विश्वस्थापिन्
क., सर्वत्रेषासिन् कृ., जगःनित्रं.

Cosmos, 8) जगत्।n., विश्वं.

Cost, s. मूल्यं, अर्धः, अर्हा. 2 व्ययः; 'even at the c. of one s life' प्राणव्ययेनापि; 'high c.' बहुसूल्यं, oft. by instr. of noun, (अत्मानं सततं रक्षेद्धारैरपि धनैरपि). उ धनव्ययः. क. t. मूल्येन ग्रह 9 U or जी 9 U; 'what does it c.' कियता मूल्येन क्षियते तत्, 'the house c. me 1000 Rs.' सहस्र रूपकेण मया गृहं कीतं, 'the marriage ceremony c. me much' बहु-धनव्ययेन निष्पादितो विवाहविधिः; 'his obstinacy c. him dear' दुराग्रहात्तस्य अत्यहितमभवत्; व्ययेन साध् 10; 'will c. the lives of' प्राणनाशं-व्ययं-आवहेत्. निष्कृ व. महार्घ, महार्ह, बहुमूल्य.

Costermonger, s. फलविकंतु m.

Costive, a. आनद्ध, बद्धकोष्ट, अवरुद्धमलः विद्यहिन.=ness, श्रमलावरोधः, मलावर्धभः, आनाहः, विद्व-ग्रद-ग्रहः.

Costume, s. बहा:, नेपध्यं; See Dress. Cosufferer, s. समदु:स्वः, समदु:स्वभाज् ".

Cosy, a. सुलावह, हितकर, सुस्थित. Cot, s. सद्दा, मंचः, पर्यकः. 2 दोला, पेंखा. 3

Cottage, q. v.

Cote, s. वजः, शाला-

Coterie, s. एकं विषय्जनसंसर्गः- गणः-

Cotquean, e. श्रीकर्मन्यापृतः.

Cottage, 8. उटजः-जं, पर्णकुटि-टी f., पर्ण-शाला, कायमानं, कुटीरः, 'c. girl' उटज-निवासिनी पालिका. -er, Cotter, Cottier, 8. कुटीरस्थः, उटजवासिन m.; ग्रामणिः.

Cotton, s. कार्पासः, तूलः, पिचुः, पिचुलः 'made of c- 'कार्पास a.; 'c. cloth तलांबरं, फालं, कार्पासं, वाव्रं, 'c. plant कार्पासी. =y, a. तूलसंबंधिन, कार्पासिक (की f.), (s.) in comp.

Couch, s. शयनं, शय्या, पर्यकः, खद्भा, मंदः ; See Bed. =v. i. शी 2 A, सांवेश्म 6 P. 2 अधःपत् 1 P, नि-पत्. =v. t. शी c., सं-नि-विश् c. 2परियह् 9 P, समाविश्म c. 3 आ-च्छद् 10, ग्रंथ् 9 P; 'c. ed in sweet words' मधुरवाग्यथितः (लेखः); 'c. fellow' सहशायितः =ant, a. शय, शायिन.

Cough, s. कास:, काश:, उत्कास:, क्षवध:; 'suffering from c. 'कासिन. =v.i. काद्य 1 A, श्र 2 P. =2r, s. उत्कासि(शि)न m.

Coulter, ब. फालद्तः, कुंतर्त्र.

Council, क सभा, संसद् र , सद्स् र , गः, '0. room' (chamber of c.) संज्ञणसभा, संज्ञगृहं. =lor, क सभासद् क , सद्स्यः, &c. Counsel, क संज्ञणा, विचारः रणा, विवेचनं, विस्ताः, चितनं. 2 उपदेशः, संज्ञः, संज्ञः, संज्ञितं,

अनुशासनं. 3 उपाय:. 4 Barrister, q. v. -- t उपिद्देशू 6 P, मंत्रू 10, अनुशास् 2 P. -- ior, s. मंद्रिन m., सन्विनः, असात्यः, धीस- चिनः. 2 उपदेशकः, उपदेशू m., इद्धिसहायः,

-lorship, s. साचिच्यं, मंत्रिपदं

Count, ए. १. गण् 10. (lit. and fig.); संकल् 10, संख्या 2 P. 2 मन् 4 A. = v. १. मन्
गण्-pass.; 'c. on, upon' अवलंब 1 A,
आश्रि 1 U, विश्वस 2 P, प्रति-इ 2 P; 'I
do c. upon your help' त्वं माहाट्यं करिद्यसीति गण्याम्येव; 'c. ing upon your
promise' तव वचनमवलंब्य, त्वहचनपत्ययात. = ४. गण्नं, गण्ना, संख्या-ख्यानं. 2 अभियोगविषयः, भाषापादः. = less, ८. असंख्य,
अग्ण्य, संख्यातित, अनंत, गण्नातित.

Countenance, इ. सुखं, आननं, वहनं, आस्यं, वक्नं. 2 आकारः, आकृति f., रूपं- 3 आश्रयः, अनुग्रहः, साहाट्यं, उपकारः. 4 आनुकृत्यं, अनुग्रहः, साहाट्यं हे अतुग्रह 9 P, उपकु 8 U, साहाट्यं दा 3 U, आनुकृत्यं हुत्र ः अनुग्रह 4 A, अनुमुद्द 1 A; See Encourage also.—er, इ. उपकारकः, सहायः, अनुग्रहितृ m.,

अनुमोदकः.

Counter, है। गणनाफलकः 2 (गणनार्थ) सुदा, काकिणी, कपर्दः-दिकाः -adv. प्रतिक्रूलं, वि-रुद्धं, विपरीतं, प्रतिलोमं, gen. by प्राते pr.; 'c. design' प्रत्युपाय: ; 'c. poison' प्रति-

विषं.

Counteract, ए. १. मोबी-निष्मली-कृ 8 U,
निवाइ 10, प्रतिकृ, प्रतिहृत् 2 P, प्रति-वि-च्ध्
7 U. =ion, ८. प्रतिक्रेया, प्रति(ती)कारः,
प्रतियोगः, प्रति-च्या-धातः.

Counterbalance, v. t. तुलया घु 1 P, तुल्य-भार a. कु 8 U, समीक, प्रतितृल् 10.

Counterblast, ह. विरोधः, प्रतिरोधः. Counterbuff, v. t. प्रति-अभि-हर्च 2 P. न्ड. धतिधातः. Counterchange, v. रे. परस्परं परिवृत् ट., विनि-मे 1 A. = परिवर्तः, विनिमयः, ज्यति-

Countercheck, s. प्रतियंधः, प्रतिरोधः

Countercurrent, अ. प्रतिप्रवाहः स्रोतस् १०. Counterevidence, अ. विरुद्धसाक्ष्यं; प्रति-कूलप्रमाणं.

Counterfeit, a. कुत्रिम, कृतक, कपटिन, छासिक (की f.); gen. ex. by कपट, छस, कुट in comp.; 'c. seal' कपटमुद्रा; कूटशा-सनं, छसवेशः, &c. =v. t. छस-कपटे-कृ 8 U, अडकु; कु with कपट-कूट in comp.; 'c. seal' कपटमुद्रां कु; 'c. a document' कूटलेखं कु; 'c. ing sleep' मसुसलक्षणः, लक्षस्रसः, मिथ्यासुसः; See Feign. 2 विमलस्य 1 A; See Cheat. =s. कूटं, कपटं, छ-सन् ग., व्याजः. 2 कुटलेखः. =er, s. कूटकृत् m., कूटलेख्यकारः. 2 वंचकः, प्रतारकः. =ly, adv. सकपटं, सकुटं, मिथ्या, छझना

Countermand, ए. १. प्रत्यादिश, ६ P. विप-रीताज्ञां दह है U. - ४. प्रत्यादेशः, विपरीताज्ञा. Countermarch, ए. १. प्रतिया 2 P. प्रतीप

या. 🗝 प्रतियानं, प्रतीपयात्रा-

Countermark, ३.. पतिलक्षणं, प्रतिस्क्षिं. Countermine, ३. प्रतिसुरंगा. 🗝 ध्रातसुरंगां कु 8 U.

Counterpane, s. ज्ञायनास्तरणं, ज्ञय्यापच्छदः. Counterpart, s. प्रतिरूपं, प्रतिमा, प्रतिथियं, प्रतिमृति f.; (अहो चेष्टामतिरूपिका कामिनो मनोवृत्तिः S. 1).

Counterples, ८. प्रद्युत्तरं ; प्रत्यभियोगः-Counterpoise, Countervail, v. t. See Counterbalance. -उ. तुल्यभारता,

Country, s. प-, देशः, विषयः, राष्ट्रं, दिश् र्र-, आशा- 2 आसः, जनपदः, (opposed to नगरं, पुरं); 'c. folk ' जानपदः, आम्याः, 'c. life ' जानपदृत्तः, आम्याः, 'native c. 'जन्मभूमि र्र-, स्वदेशः; 'c. man 'स्वदेशीयः, एकदेशस्थः, देशवंधुः; जानपदः, आम्यजनः, आमीणः; 'c. parson' जानपदःचार्यः, शामग्रहः

County, s. देशभागः, मंडलं, चक्रं.

Couple, s. युगमं, युगलं, यमकं, युगं, ह्रयं, हितयं; 'c. of animals' मिथुनं, द्वंदं; 'a
married c.' वधूबरो, दंपती, जायापती.
-ए. ! संयुज् 7 U, 10, संक्ष्टिं, संगम् c.
(गमयति) योकत्रयति, (D.). -ए. i. मैथुनं कु
8 U, स्रीपुरुषवत् संगम् 1 A or संमिल् 6 P.

Couplet, s. श्लोक: ; पंक्तिह्य; 'a c. formed by two verses 'युग्मकं

Courage, ३. धेर्य, शोर्य, विक्रमः, पराक्रमः, धीर्य, उत्सादः, पीरुषं, तेजस् ॥, धामन् ॥, धान्याः, धान्याः, सादसं,

'lose c.' धेर्यहीन त. घू 1 P, सत्वात्परिअंश् 1 A,4 P; 'do not lose c.' धेर्य निधिद्द इद्वे (Mal. 5); 'take c. 'आ-समा-श्वस् 2 P; 'summou c.' धेर्य आस्था 1 A, धेर्य अवलंघ 1 A or अवष्टंभ् 9 P, धेर्यावष्टंभं क्र 8 U; 'inspire c. 'आ-समा-श्वस् c. =ous, a. द्यर, वीर, विकात, धीर. 2 अभीर, धृष्ट, साहसिक (की f.). =ously, adv. सवीर्य, सविकान, वीर-शूर-वत्. =ousness, See (s.).

Courier, s. वार्ताहरः; दूतः, वैवधिकः.

Course, 8. गति र्., प्रसर:, प्र-, क्रम:. 2 रय:, प्रवाहः (of water &c.), 3 मार्गः, पधिन m_{\bullet} , पटवि (वी) $f \in 4$ व्यवहारः, वृत्ति f., आचरणं, चरित्रं. 5 कमः, अतुक्रमः, अतु-पूर्वी, परंपरा. 6 रजस् गः, पुर्ण, आतंवं (of women). 7 विधि:, प्रकार:, रीति f.; the law must have its c. ' यथाजास्त्रमस्य नि-णयेन भवितव्यमेव; 'in c. of conversation ' कथापसंगेन, कथायेशिन; 'in c of time 'कालक्रमेण, गच्छता कालेन, दिनेषु गच्छत्सु, ग.च्छति काले; 'a woman in c. रजस्वला, ऋतुमती, मलिनी, पुष्पवती; 'of c.' अवश्यमेव, नियतं, सूनं, खलु, नाम with एव: 'c. of an arrow ' बाजगीचरः, शरपधः ; c. of study अध्ययनक्रमः-मागः : ' mathematical . ' गणिताध्यय नक्रमः : 'c. of acting ' क्रियाविधि:, अनुष्ठानं; ' proper c. of conduct ' सुनार्ग: ; 'there being no other c.' गत्यंतराभावात : having no other c. open, ' अनन्य-गतिक a.; ' race c. ' चर्याभूमि:; ' in the c. of 'मध्ये, अंतरे; 'a house in the c. of erection 'निर्मीयमाण भवनं; 'the c. of nature ' सृष्टिक्रमः -er, इ. जवनः, जविन कः, वारकीरः.

Court, ह. चत्वर:-रं, अंगर्न-णं, मांगणं, अजिरं-2 राजकुलं, राजसभा, आस्थानी-नं (६५sembly room); राजगृहं-मंदिरं. 3 अनुनय:, अद्ववृत्ति 🗗 , आराधनं, भजनं, दाक्षिण्यं 4 (Judge) अधिकरणिकः, अक्षदर्शकः, धर्मा-धिकारिन् m.; (Judges) धर्माध्यक्षाः, या-डिवाकाः (pl.) ; ' c, of justice ' अधि-करणं, व्यवहारमंहपः, न्याय-धम-सभा. 5 राज-परिजनः-परिवर्हः-परिचारः; ' c. favour ' राजप्रसादः, राजानुबहः; ' c. minion ' राजवहुभः-प्रियः; ' c -yard' अंगनं, चत्वरं. अजिरं, प्रकाष्टः, पांगणं, गृहांगणं. 🗝 🗜 आ-राष 10 अनुनी 1 P, अनुरंबर c-, भन्द 1 A. 2 याच् 1 A, प्र-अभि-अर्थ 10 A. 3 विवाहार्थ प्राध् or सेव् 1 A.-cous, α. दक्षिण, विनीत, सविनय, सुजन, सप्रश्रय, सातुनय, सम्य, मियंबद्द; ' c. words ' सुद्रता पाणी. -cously, adv. समअयं, द्क्षिणतया, सामु-चयं, विजयेन∙ =csy, ८. दाक्षिण्यं, विजयः,

प्रभयः, सौजन्यं, अञ्चर्षायः, अञ्चर्षतनं, 2 title of 'c.' उपचारपदं 2 प्रणामः, आसंत्र-णं, आप्रच्छनं =ier, इ. राजशृत्यः, राजवहुभः, राजसभासद् कः, सभिकः, सभ्यः. =like, a. शिष्ट, शिष्टाचार, सभ्यः =ly, a. सुजनं, शिष्ट, सभ्यः दक्षिण, सुशीलः =slip, इ. आ(राधनं, अञ्चरंजनं, अञ्चनयः, प्रसादनं. 2 स्ट्युपासना, विवाहार्थं प्रार्थनाः

Courtezan, इ. गणिका, वेश्या, पण्यस्ती, ए-ण्यांगना, वारस्त्री-योषित् ; बंधकी, पुंध्वली.

Cousin, s. पितृब्यपुत्रः (त्री f.), मातुलपुत्रः (त्री f.), पितृब्बसेयः (यी f.), मातृब्बसेयः (यी f.), according to different relations. 2 ज्ञातिः, याधवः.

Cove, ८. वंक:, खातं.

Covenant, s. समयः, नियमः, संविद् र., पणः. =v. i. See Contract. =er, s. नियमबद्धः, सामयिकः

Cover, v. t. प-समा-आ-च्छद् 10, पा-मं-आ-ह 5 U, स्थम् 10, पिधा 3 U, निग्रह् 1 U, व्यवधा 3 U, अवग्रंद 10. 2 आ-, स्तृ 5 U, स्तृ 9 U, व्यवधा 5 P, आवेष्ट 1 A or c., नि-आ-चि 5 U; 'a c. ed path' छन्न-गृह-पथः. -ड. आवरणं, आच्छाद्नं, प्रदं, व्यवधानं, वेष्टनं, अषग्रंदनं, पिधानं- 2 कोशः-पः, वेष्टनं. 3 प्रावारः, पञ्छद्पटः, आच्छाद्ननवस्रं. 4 अप-व्यपदेशः, छन्नन् ॥, व्याजः, छलं, माया, कपटं; 'c. of a well' वि(वी)नाहः; 'c. ef a carriage, र्थगोपनं-आवरणं. नंग्डुरं, आच्छाद्नं, आवरणं, &c. 2 तिरस्करिणी, व्यवधानं. 3 परिधानं, प्रावारः, वासस् ॥. आच्छाद्नवस्रं. 4 अंतर्धा, व्यवधा, अंतर्धः, अपवारणं, तिरोधानं. -let, ४. उत्तरच्छद्ः, इण्यापच्छद्पटः.

Covert, a. गृह, प्रच्छन, ग्रुप्त ; ' a c. expression' व्यंग्योक्ति f. 2 निर्वात. = s. गहनं, गहरं. 2 संश्रयः, आश्रयस्थानं.

Covet, v. t. लुभ् 4 U, युष् 4 P, स्पृष्ट् 10 (with dat.); कम् 10 A, अभिलष् 1, 4 P, अतिमात्रं इष् 6 P. =ous, a. लुट्ध, लोलुप, युः ज्ञ, अतिलाषिन, ईट्स, अतृत, सतृष्ण. 2 (Of wealth) धनलुट्ध, धनाधिन, अर्थपर, धनपरायण. =ously, adv. सलोभं, लोभन. =ousness, s. लोभः, लिप्सा, तृष्णा, लालसा, स्पृहा, अभिलाषः, आतिस्पृहा, लोल्यं. 2 धनलोभः, अर्थतृष्णा.

Covey, ह. पक्षिगणः ; शावकसमूहः. Covin, ह. क्रूटसमयः संविद् र्रः

Cow, s. गो ्र., धेतु र्र.; माहेयी, मौरभेयी, उम्रा; गृंगिणी, अर्जुनी, रेहिणी; एकहायनी, दिहायनी, त्रिहायणी, चतुर्हायणी '& c. one year old, 2 years old, and so on ; 'barren c.' बज़ा, बंध्या; 'mild one अचंदी, सकरा; 'bringing forth many

calves ' बहुस्तिः; परेष्टका ; '.producing calves every year ' समासमीना : 'an excellent c. ' गोमतल्लिका, गोतल्लजः ; ' c. dung 'गोमय:-यं, शकुत् n.; 'c. herd' गोप:, आभीर:, गोपाल:; 'c. house or pen ब्रजः, गोष्ठं, गोशाला. 🗝 t. भी c., त्रस् C.

Coward, क कापुरुषः, भीरुः, अञ्चरः, कातरः, क्रीय:. भीत:, शार्यहीन: ; 'a boasting c. गहेशूरः, गहेनदिन् m. -ice, 8. भीषता, कातर्य, अपोरुषं, कापुरुषत्वं, अवीर्य, अविक्रमः क्रीयता -ly, a. भीर, निवीय, कातर; See (8.). -ade- सकातर्य, भीचवत्, कापुरुषवत्.

Cower, c. i. अवनतकाय-प्रणतशरीर -a. सू 1 P. प्रह्वीभू , निभृतं-अलक्षितं या 2 P or नस् 1 P. कायमवनमध्य गम्-

Cowl, अ. फणाकृति शिरोवेष्टनं.

Cowrie, इ. काकिनी-गी, कपदिका, वराटकः-Coxcomb, ३. इंभिन् m., दांभिकः, आत्माभि-मानिन् ル , आत्मविकत्थनः, दृप्तः. 2 चूड्रा, शिखा. - 17, ह. द्भ:, आत्माभिमानः, द्पः, गवः.

Coy, व. अवगल्म, सलज, लजावत्, विनीत, सबीड, शालीन 2 अल्पभाषिन, मितवाच्--v. i. लड़क् 6 A, चयं 1 A, व्ही 3 P. -ly, adv. लज्जया, सर्वीहं, सत्रपं, सलज्जं. =1ess, लज्जा, बीहा, त्रपा; अप्रागल्भ्यं.

Cozen, v. t. चंच् 10; See Cheat. -age, s. पतारणा, वंचनं ; माया, भ्रमः, मोहः. =31, 8. वंचकः, कितवः, मायिन् गः.

Crab, अ. कुलीरः, कर्कटः-टकः.

Crabbed, a. कर्करा, एरुव, निष्ठर: 2 वामशील, मृतीप, खुःशील. 3 विषम, दुर्ज्ञेय, गूढ, निग्रहा-र्थ. -ness, अ नियुरता, प्रतीपता, वेषस्य, द्रःशीलं-

Crack, e. t. भंजर 7 P. खंड 10, बिहु 9 P, 10. स्फुद c., भिद् 7 P; 'c. a joke' परि-हासं कृ. 2 (अकस्मात्) ध्वन् ८., आस्फल् 10, स्वन c. -v. i. स्फुद 6 P. विदल् 1 P, अंबर-भिड्-द pass ; ' a c. ed sound ' अपस्वरः, विस्वर: 2 विकत्थ् 1 A. 3 महारवेण स्वन-कण्-ध्वन् 1 P, सहसा महारवं कृ 8 U. = s. छिदं, रंधं, संधिः, भंगः. 2 स्कोटनं, भेद्नं. 3 विरावः, ध्वानिः, कणितं, 'c. brained वातुल, उन्मत्त, भ्रांतचित्त.

Crackle, v. i. स्वन्-(द् 1 P, पडपटायते (D.).

🗝 स्वनितं, रहितं, पटपदश्ब्दः.

Cradle, १. दोला, प्रेंखा, प्रेंखोलनं ; (शिशु) खद्दा ; 'from the c.' आशैशवात् ; ' a child in the c. ' स्तनंधयः, शिद्यः. 2 (fig.) निवासभूमि ʃ -, आवासः 🗝 💤 दोलायां शी .. दोलामारोप्य चलू c.

Craft, s. कला, शिल्प, कौशलं. 2 व्यापारः, वृत्ति f., व्यवसायः. 3 चातुर्य, कौशलं, वै-

वृग्ध्यं ; इस्तकोशलं, नेपुण्यं. 4 शाठवता, धूर्तता, कौटिल्यं, कपटं. 5 नौः, तरीः : ' c. । шап ' ज्ञिल्पिन् т., कारु:, कर्मकार:. -у, а. धुर्त, शठ, क्यटिल, विजिह्म, कितव, कपटिन्-2 चतुर, विद्ग्धः =ily, adv. छलेन, सकेतवं, धूतंतया ; चतुरं, विद्ग्धतया.

Crag, इ. जूंगं, कूट:-टं, जिखर:-रं. -ged, -gy,

a. विषया, अत्यसम, श्रांपिन. Cram, v. t. प्राक्षेष् 3 P, बलाइ निविद्यू c. 2 अतिभोजनेन तृषु c. or संतुष् c. 3्अतिभृशं पु c. or पूर् 10; स्वस्तिवायनमोदकैः क्वार्कि पुरियत्वा (M. 4) having c. ed the belly ' &c.; 'c. ed with food ' अतितृप्तः. 4 आकृ 6 P, निरुष् 7 U, संवाष् 1 A; ' c.ed with people ' जनाकीण, जनसंकुल-संवाध. 5 (fig.) अर्थहीनं पद् 1 P.

Cramp, v. t. संकुच् 1 P, स्तंभ् 9 P or c, नि-प्रति-रुष् 7 U, संत्राध् 1 A. 2 (अंगं) आ $oldsymbol{v}_{0}$ ब् $oldsymbol{1}$ $oldsymbol{P}_{1}$, उद्देह्र $oldsymbol{c}_{2}$., उपहन् $oldsymbol{2}$ $oldsymbol{P}_{2}$. $oldsymbol{3}$ कील् $oldsymbol{10}$: 'we are much c. ed in this place ' अतीव दुःस्थिता वयमत्र. = रू. स्तंभः, संकोचः चनं, निरोधः, संक्षेपः. 2 उद्देष्टनं, ब्यासः, आ-क्षेप:, गात्रीपचात: ; 'a c. in the calf of the leg ' पिंडिकोद्वेष्टनं. 3 कीलः, लोहग्रह-णी, वंधनकीलः (c. iron).

Crane, s. बकः, कहः, सारसः ; बलाका, बिस-कंठिका (female c.). 2 भारोत्तोलनयंत्रं.

Cranium, See Skull.

Crank 8. वक्रमार्गः. 2 वक्रोक्ति j., वक्रभाषितं.

Cranny, s. छिदं, रंधं, संधि:.

Crash, ६. महाशब्दः, महानिनादः, कोलाहलः, महारवः. =0. t. भंद् 7 P, भिद् 7 P, मृद् 9 P, पिछ् 7 P. =v. i. (परुषरवेण) ध्वन्-स्वन् 1 P, परुष र 2 P.

Crass, a. स्थूल, घन, अस्क्ष्म.

Cratch, 8. गवादनी, दोणि-णी 🏂

Crater, ८. आग्नेयगिरिसुर्वे.

Craunch, v. t. चर्च् 1 P, संदंश् 1 P.

Cravat, ८. ग्रेवेयकं, ग्रीवावेष्टनं.

Crave, v. t. (सविनयं) याच् 1 A, प्र-अभि-अर्थ 10 A; 'c. favour '. प्रसद् c., अतुनी. 2 वां इ 1 P, इब् 6 P, अभिलध् 1, 4 P, लभ् desid. (लिप्सते); See Wish. -ing, s. लालसा, स्पृहा, अभिलापः, अतिकांक्षा, औ-त्सुक्यं, उत्केठा, वृष्णाः, 'c. for food ' बु-भुक्षाः, 'c. for drink ' विपासा, वृष्णा.

Craven, s. (c. hearted) कापूरुष:. भीर:;

See Coward.

Craw, s. पक्षिजठरः, पक्राशयः.

Crawl, v. i. gy 1 P, वि-प-सं°, उरसा गम् 1 P, मद्गत्या चल् 1 P. - अ. गुप्ति f ; पो-तोदरं.

Crayon, s. वर्तिका, तुलिका.

Craze, v. t. भंज 7 P, संह 10; See Break. 2 चूर्ण 10, निष्पिष् 7 P. 3 ज्ञानं हन् 2 P,

86

बातुलीक 8 U, सुदू C., संग्रम C. (भ्रमयित).

-d., -Crazy, a. वातुल, चुद्धिविकल, इतकान, उन्मत्त, भ्रांतचित्त. 2 जीर्ण, जर्जर,
कर्जरीभूत. -cdness, & जुद्धिवेकल्यं,वातुलता, उन्नादः, चित्तभ्रमः. 2 जीर्णता.

Creak, v. i. कर्कशशब्दं कु 8 U, पर्छ विर 2 P or स्वस् 1 P. = अ. कर्कशशब्दः ध्वानिः.

Cream, s. शरः, क्षीरजं, शार्करः रकः, क्षीर-मंड. 2 उत्तमांशः, सारः रं, सारांशः = v. i. शरं बंध 9 P, फेनायते (D.). = v. t. शरं अपनी 1 P. = y, a. शरमय (यी f.), शरोपम. Crease, s. बलि f., बस्तभंगः पुटचिद्धं.

Create, v. t. सुझ 6 P, निर्मा 3 A, जन् c., (जनयति), उत्पद् c., कु 8 U, विधा 3 U, म-सं-क्रुप् c. 2 पदे-अधिकारे-नियुक्त् 7 A, 10 or ऑभेषिच् 6 P; 'a thing c, ed ' भूतं. -ion, s. सर्गः, जननं, सृष्टि f., निर्माणं, वि-थानं, मकल्पनं, भावना; 'a c. of the mind' मानसी सृष्टिः, मनःकल्पितं 2 उत्पन्नं, भूतं. 3 विश्वं, निविलजगत ॥.. सृष्टि र्., सर्वभूतानि. -ive, α. जनक, कल्पक, उत्पादक, निर्माण-रचना in comp.; 'c. genius' निर्माण-शक्तिः. 🗝 , ८. स्रष्ट्र m., निर्मातु m., उत्पाद्कः, जनकः. 2 बह्मन् m., आत्मशूः. परमेष्ठिन् m., पितामहः, विधात m., त्रिश्वस्त्, m , धातृ m., प्रजापति m., जगत्कर्तु m., स्रष्ट्र m., विधि m., वेधस क., स्वयंभूः, चतुराननः, विरिचि क., कमलयोनि m., अञ्जभू:. =ure, s. भूतं, जंतु:, जीविन्-प्राणिन् 11., देहिन् 11. 2 प्रियः, वत्सः, जातः. 3 आश्रितः, उपजीविन् गः. लब्धोदयः; • he is your c. 'न्स त्वत्ती लब्धोदयः, त्वंदु-पजीची.

Credence, इ. त्रिश्वासः, प्रत्ययः, प्रमाणं; 'worthy of c.' विश्वास्य, प्रमाणं; 'to give c.' विश्वस्-प्रती 2 P.

Credentials, अ. विश्वासपत्रं, पत्ययपत्रं.

Credible, a. विश्वसनीय, श्रद्धेय, विश्वास्य, प्रामाणिक (की f.). -Credibility, s. विश्वास्यता, विश्वासपात्रता, प्रामाण्यं. -Credibly, adv. सप्रमाणं, श्रद्धेयतया, विश्वस-नीयतया.

Credit, ह. विश्वासः, प्रत्ययः, विश्रंभः; 'worthy of c.' विश्रंभभाजनं, विश्वासपात्रं. 2 त्रशंसा, श्राधा, किर्ति-ख्याति कि. प्रतिष्ठा, यहास् ग., स्तुति कि. स्तवः. 3 (in commerce) विश्वासः; कालिकाः 'bnying on c. 'उद्धा-रः. 4 प्रामाण्यं, विश्वास्थता. -ए. कि. विश्वस्पती 2 कि. सत्य व. मन् 4 A. 2 प्रमाणीक 8 U. -able, व. श्राध्य, श्रास्य, कोर्ति-भौरव-कर (र्रा कि.), स्तुत्य. -ably, adv. श्राध्य-प्रकारेण, स्तृत्यर्ष्ट; सगौरवं. -or, इ. उत्तमणः, स्रणदानु ग., धनिकः.

Credulous, a. श्रद्धाल, विश्वासशील, विश्वास्त्रील, विश्वास्त्रील, अशांकिन्. - aess, - Cre-

dulity, इ. विश्वासंशीलता; अशंका,

Creed, s. धर्म:. 2 स्वीकृतमतं-पक्ष:.

Creek, इ. वंक:, वकं, खातं प्र, त. वंकवत्, वक.

Creep, v. i. सूप् 1 P, वि-सं प्र°, मंद्गत्या चल्-मंद् प्रस् 1 P. 2 अलक्षितं प्रविक् 6 P. 3 को: प्रवृत् 1 A. -er, s. लता, वृह्णी, वृह्णी, वृत्तति ती f.; 'a branching c.' वीरुष् f., ग्रुलिमनी, उलपः, प्रतानिनी. 2 सर्पिन-उसो-गामिन् m. -lng, s. विसर्पः-पंगं, विसरः. -lngly, adv. सप्वत्, मंदगत्या; क्राने:को:

Cremate, .v. t. See Burn. -tion, s. दाह:, दहनं.

Crepitate, See Crack.

Crepuscle, -scular, Sec Evening.

Crescent, s. अर्घचंद्रः, अर्धेटुः, चंद्रार्धः -«. 'c.-shaped' अर्धचंद्राकीर. 2 वर्धमान, वर्धित.

Cresset, 8. आकाशदीपः.

Crest, क. चूडा, शिखा, शेखरः, नीलिः; सुकुंद, किरीटः. 2 (Of a cock) चूडा, शिखा. 3 शिखरः-रं, मूर्धन्ः m. (of mountains); 'c. fallen ' भग्न, भग्नदंग, आसमान, विषण्ण; 'c. jewel' चूडामणिः, शिरोरत्नं-मणिः, शिखामणिः. =ed, a. शिखिन, चूडावत् 2 अवतंसिन, किरीटिन.

Crevice, s. रंग्नं, छिदं, विवरं, विलं, संधिः,

गर्तः-ता.

Crew, इ. नाविकाः, पोतवाहाः (pl.), नाविक-गणः. 2 गणः, संधः, जनसमृहः

Crib, s. गवादनी, द्रोणि-णी /.2 गोर्ष्ट, वजः. 3 शिञ्चदोला. -v. t. Confine, q. v.

Cribble, ८. चालनी, शोधनी, तितउ क. Crick, ८. कर्कशशब्दः 2 मन्यास्तंभः.

Cricket, 8. झिल्लिका, भृंगारी, झीरुका, चीरी. 2 ग्रिलिकाकीडा.

Crime, s. अपराधः, पापं, दोषः, पातकं, पापकर्मन् n., दुरितं, 'a heinous c. ' घोर-महापातकं. -Criminal, a. or s. अपराधिनः,
पापिन्, सपाप, पातकिन्, कृतापराधः, पापकर्मन्, n. सदोष, दुब्कृतिन् ; दंडन्, दोषग्रस्त;
'c. act ' पापिक्रया; 'c. law ' दंडनिधिःशासनं. -ly, adv. सापराधं, सदोषं. 2 दंडविधिन्यायन, दंडनिधिन्त. -ity, s. सपापता,
अपराधिता, सदोषत्वं. -Criminate, v. lदोषीकु 8 U, सापराध-सदोष a. कृ. दोषण
लिप् 6 P. 2 अभिशंस् 1 P, अभिग्रस् 7 A,
10. -ion, s. अभिशंसनं. -ory, a. अभिशंसकः,
सदोष.

Crimp, a. अग्रर, भिट्टर. 2 असंगत, विरुद्ध, अंग्रक्त. =v. t. =Crimple, संकुच् 1 P, पु टीक्ट (U, चूण् 10) Crimson, a. शोण, रक्त, अरुण, लोहित. →. शोणः, रक्तिमन् क., रक्तवर्णः, अरुणिमन् क., लोहितः ; 'covered with c.' अरुणित, पाटलितः →. t. अरुणीक् 8 U, अरुणयति-शोणयति-लोहितयति (D.).

Crincum, ८. विल र्., पुटः ; संकोचः

Cringe, v.i. अंजिलि बंध 9P; साष्टांगपातं प्रणय् 1 P or अनुनी 1 P: 'c. at the feet ' अध-श्वरणावपातं कु 8 U (Bb. 1. 31). -s., -ing, s. अंजिलिकार्मन् यः, अटोगपातः; श्व-वृत्ति f. -v. t. See Contract.

Crinigerous, a. रामवत, रामोपम.

Crinkle, 8. विल र्र., पुट:, भंगः. 🗝 🞉 पुटीभू 1 P, व्यावृत् 1 A. 🗝 t. पुटीकः 8 U, व्यावृत् c.

Cripple, a. or s. पंग्र (गू र्र.), विकल, विकलांग (गी र्र.); पाट्यिकल; गतिहीन; श्रोण.

-ए. t. विकलयति (D.), विकलीकु 8 U,
स्पंगीकृ. 2 (fig.) दुर्घलीकु. -ness, s.
पंग्रता, अंगवैकल्यं.

Crisis, के संकट, संकटबेटा संदेहसमयः; शु-माशुभलग्नं. 2 व्याधिसीमा. -Critical, a. संदिग्ध, 'c. time' कार्यसंकटं, संकटसमयः, कार्यनिवहणकालः; 'at c. times 'उपस्थि-

तेषु दुगेषु.

Crisp, α. आर्कुचित, बंधुर, भंगवत. 2 भंगुर, भिट्ठर, भिट्ठरेलम. = ε.t. (केशान्) रच् 10, भंगुरीकृ 8 U, आर्कुच् c.; 'c. ing-iron, -pin' केशयमनकीलः; 'c. ed tresses र चूर्णकुंतलाः, वलीभृतः अलकाः. -ation, -ature, ε. आर्कुचनं (केशानां).

Criterion, 8. लक्षणं, चिह्नं, लिंगं, संज्ञा. 2

निकषः.

Critic, 8. गुणदोषविचारकः निरूपकः, गुणागुणकः, विक्रः, गुणवाहिन् कः, गुणदोषविवेचकः. 2 (cavilling c.) देश्येकदृश्-छिद्राच्चिष्य कः. 2 (cavilling c.) देश्येकदृश्-छिद्राच्चिष्य कः. - बा, व.गुणदोषविचारगुक्त, गुणागुणक्रःगुणदोषयाहिन्,गुणदोषविचचकः. 2द्रोपदृश्चित्र, छिद्राच्चेषिन् - बा। प्र, adv. सूक्ष्मं, सूक्ष्मतया, निपुणं 2 गुणदोषविचारं विचचनं कु 8 U, गुणदोषान् निरूप् 10 or परीक्ष्र 1 A or वि-विच् 3, 7 U, 2 छिद्राणि अन्विष् रे P, or दृश्च 1 P, = ism, Critique, इ.गुणागुणपरीक्षा, गुणदोषविचनं परीक्षणं-निरूपणं. 2 छिद्राच्चेषणं.

Croak, o. i. आरद् 1 P, विरु 2 P. 2 (As a crow) के 1 P, ध्वांक्ष 1 P. - s. आरटनं:

भेकर्वः काकरवः

Croceous, त. कुंकुमाक्त, गौर (री f.).

Crock, श. किहं, कज्जलं. 2 भांडं. 3 जरन्मेपी. 4 जरदभ्यः. =c. l. कुष्णीकु ६ U. कज्जलेन लिप् 6 P. =ery, श. मृद्भांडानि (þl.); की-लालकं: मार्तिकं. Crocodile, ह. नकः, कुंभीरः, मकरः, ग्राहः, अवहारः (a kind of c.). Croft, ह. वाटिकाः, वाटः, वृत्ति ∫. Crone, ह. स्थविरा, जरतीं, बृद्धा, जरठा. Crony, ह. चिरमित्रं, त्रियमित्रं-सुहृद्द् कः.

Crook, इ. इंडः; कुंचिताग्रयष्टि : आकर्षणी; 'by hook or c. 'येन केन प्रकारेण; यथाकथंचित; 'c. back 'कुटजः, न्युटजः, गडुलःरः. =v. t. आकुंच् c., वक्रीकु 8 U, कुटिलीक्च, नम् c. =ed, a. वक्ष, कुटिल, जिद्धा, अराल, नामित, आकुंचित, अन्त, न्युटज; 'c.
bodied 'विक्वताकारः; 'c. armed 'कुंपः,
कु(क्र)णिः, विकरः; 'c. nature 'वक्रभावः,
कोटिल्यं; 'c. minded 'कुटिलमति, जिद्धाचतस्, प्रतीप, अन्युग्रकृति; ,'c. with age '
जरानतकाय, जरापरिणत. =edly, adv. वक्रं,
कुटिलं, कुटिलगत्या, जिद्धां, साचि, तिर्यक्,
'¿oing c. 'जिद्धागः, कुटिलगतिः. =eduess,
१- वक्रता, कुटिलता, जिद्धाता. 2 विक्यता,
विकृति :-

Crop, 8. शस्यं, शस्यसंग्रहः, कृषिफलं; 'C. 8' शस्यक्षेत्राणि. 2 अग्रं, शिखा. =v. !. (शस्यं) चर् 1 P. अङ् 2 P. अक्ष 10. चर्च 1 P. 2 छिद् 7 P. लू १ U. शस्यं लू or संग्रह् 9 P. =v. !. (up) आविर्भू 1 P. प्रादुर्भू, सहसा उद्गम् 1 P; 'c. eared' छिक्काणांग, लून-कर्णः, 'c. ful' परिपूर्णोद्र, अतिनृप्त.

Crore, 8. कोटि-टी. र.

Cross, v. t. 2 1 P, (lit. and fig.), स-उत्°, लंघ, उत्° 1 A, 10, अति-इ 2 P, अ-तिकम् 1 U, 4 P, आक्रम्, 'these thoughts e, ed my mind' एते संकल्पा मम प्रादुरासन् or आसीत्-सम भृत्-ने मनास (Ka.); ' he e, ed my sight ' मम दर्शनपर्थमागत: (S.3), नयनविषयमवतीणैः. 2 वि-प्रति-रुप् 7 U, व्याहन् 2 U, प्रतिबंध् 9 P. 3 व्यति-अस् 4U; with the arms c. ed ' ज्यत्यस्तश्चनाः स्तनाविनिहितहम्तस्वस्तिकाभिवधाभिः (Mal. 4); 'c.legged ' इयत्यस्तपादः ; ' to c. the legs ' ज्यत्यस्तपादाभ्यां आस् 2 A. 4 (in love) खंडु 10; खंडिता नारी. 'c. ed or defeated in love '. = s. কুল:. 2 মূল: ঠ. 3 प्रतिरोधः, विघ्नः, प्रत्यूहः, व्याघातः, प्रातिषधः. 4 व्यस्तरेखाद्वयं, स्वास्तकचिद्धं, स्वस्तिकं. = व. व्यत्यस्त, तिरश्चीन, माचिस्थित. 2 वि-प्रति-लोम, विरुद्ध, वान, प्रतीप, प्रतिकूल. 🕉 दुःशील, पिशुन, दुरात्मन् , वकस्वभाव, जिह्मश्कृति, वामशील: * c. road * उपप्रशः, उपमार्गः : चतुष्पर्थं, श्रांगादकं, 'e.-examine' विविधं परीक्ष 1 A o: अनुयुज् र A: 'c. grained ' प्रतीप, त्रिलोन, विरुद्धः ' to be e. ं प्रतीप गम् 1 P, प्रतीपायते (D.); ' c. inaltiplication ' बज्रान्यास: : ° c. threads ' पूरणं, -ly, ado. तियंकू. व्यत्यस्तं, माचि. 2 प्रतीपं,

प्रतिकूलं, विरुद्धं. 3 पिद्युनतया =ness, s. षक्रता, अद्वजुता, जिह्मस्वभावः, पेशुन्यं. Crotch, s. अंकुशः, आकर्षणी, चडिशः.

Crotchet, ३. कामचारः, लहरी, मनोलाल्य, स्वेरिता.

Crouch, v. i. पत् :1 P (पाद्याः); पाद-योली 4 A. नम्रीसू 1 P, कार्यनम् c. 2 चा-दक्त्या अनुवी 1 P or प्रसद् c.;See Cringe. Crow, 8. काकः, वायसः, ध्वांक्षः, माकुलिः ;

'carrion c.' कुणपशुन्त, दृग्धकाकः, 'c. bar लोहदंड:. =v. i. विच 2 P, नद् 1 P. 2 वि-

Try 1 A; See Boast.

Crowd, इ. समूहः, संघः, बृदं, गणः ; See Col-lection; ' c. of people जनसंबर्दः, सं-कुरुं, जनायः, लोकसंघः,यहुजनमेलकः. =७. १० 'to be c. ed' सं-आ-क pass., पारेपु pass., संकुल-समाकुल-a. भू 1 P, 'house c. ed with people ' जनाकीण-जनसंक्रह TE; ' the place was very much c. ed ' तासिन्स्थाने महात्र् जनसंमर्द् आसीत्. =७. ६० आ-सं-कृ 6 P. परियु c. or पूर 10, व्याप् 5 P, संकुलीक 8 U. 2 संमृद 9 P, संवाध

1 A, संक्रुलीकुः

Crown, s. मुकुटं, किरीट:-टं. 2 राज्यं, राजपदं, राजत्वं: ' placed the c. on ' राजपदमारी-पितः, राज्येभिषिक्तः. 3 राजन् 🐠 । शासितृ m. 4 (Of the head) चूडा, शिखा, मालि:. 5 अग्रं, शिखा, शिखरं, शीर्षकं, शिरस् n_{i} , बूंगं, अग्रभागः. 6 सज् f_{i} , माला. 7 स्टब्सुद्रा =0. १. राज्ये अभिषिच् 6 P, सुकुटं परिधा c. (धापयति). 2 संपद् c., समाप c., निब्पट् c.; c.- ed kings' मुर्धावसिक्ताः- मुर्धाभिषिक्ताः-राजानः: 'to c. all 'इदं च तत्र विशिष्टतमं जातं; 'to be c. ed 'फल् 1 P, सफलिय; 'his efforts were c. ed with success' सर्वेऽस्य प्रयत्नाः सफलतां ययुः-फलिताः.

Crucial, a. सूक्ष्म, निपुण.

Crucible, & सु(मू)पा-थी, तेजसादर्तनी.

Crude, a अपक्र, अपरिणत, असिद्ध, असंस्कृत. आम. 2 अत्रीर्ण. 3असंपूर्ण, असमाप्त; अपूर्ण-काल, आकालिक (की f.); 'c. form' प्राति-पदिकं, असिद्धं, रूपं. = y, adv. अपूर्णकाले. =ness, हु, अपकर्ता, आमता, अपाकः, अपरिणामः.

Cruel, a. चृशंस, कूर, निष्ठर, निष्करण, निर्देग, निर्युण, काटेनहृद्य, क्रूरकर्मन्. =ly, adv. निष्करणं, निदेयं, निष्ठरं, &c. ≐ty, =ness, ३. चृशंसता, निष्ट्रता,निर्दयत्वं, क्रुरता, निर्वानाः ' c, to animal's ' माणिहिसा.

Cruise, ह. ससुद्दे परिश्रमण, पर्यटनं, =c. i. परि-

भ्रय् 1, 4 P, इतस्तता भ्रम्.

Crum, Crumb, इ. खंडः, लवः, शकलः-लं. 2 उच्छिष्टं,अबहोपः, पिष्टकशकलं, -Crummy, a. कोमल, सुदु-

Crumble, v. i. चूर्णीभू 1 P, विज्ञ pass., इ:--कलीभू; पत् desid. (पिपतिषक्ति). 2 विनञ् 4 P, क्षि pass., अवसद् 1 P. =v. t. चूर्ण 10, श्रद 7 U, निष्पेष् 7P, सूद 9P, शकली-कू 8 U, संदशो विद् 10.2 विनश् c., अवसर् c. =ing, a. जीर्ण, अवसत्त, विशीर्ण

Crump, a. कुटज, न्युटज, वक्र.

Crumple, v. t. संकुच् 1 P, संयुद्ध 10; See Contract. 2 चूर्ज 10, संमृद् 9 P.

Crunch, v. t. इंतेनिंग्धिष् 7 P

Crupper, ३. पुच्छचंधः. Cruse, 8. सृद्भांडं.

Gruset, s. See Crucible.

Crush, c. t. संमृद् 9 P or c., संपीद् 10, निर्णेष् 7 P, श्रुद् 7 U, मंथ् 9 P, निर्लू 1 P, 10 चूर्ण 10; 'c. under the foot' पाद्तलन-पादांघातेन-सृद्, पादभरेण आकर्म 1 U, 4 P. 2 विध्वंस् c., विनञ्जू c . उन्हिछ्ट् 7 P. - अ. मर्दनं, निष्पेषः. 2 जनसंसर्दः, सं-कुहं. -ing, a. प्रमाधिन, ' c. defeat' सर्वनाशकरः पराजयः.

Crust, ३. त्वच् f., बाह्यपटलं, वल्कं, बाह्य-वेष्टन्ं. ² बनभागः, बाह्यभागः, =ः. t. घनपट-लेन नेस् c. or आबु 5 U or आच्छद् 10₄ बाह्यतः घनीकु 8 U. =v. i. घनपटलं बंद 9 l', धनीभू; संहतीभू -accous, a. कव-चिन्, बल्कवत्, पटलवत्. = y, a. घनपटल-युक्त, सपटल. 2 मतीप, पर्चव, निष्टर, पिद्युन.

Crutch, ह. अवलंबनार्ध दंडः; आधारदंडः. Cry, v. i. शुच् 1 P, बिलप् 1 P, उट् 2 P, परि-देव् 1 A, 10, बाष्यं सुञ्-विसुज् 6 P, or पत् c. 2 (of crows &c.) बाझा 4 A, वि o 2 P; नद् 1 P, रस् 1 P. 3 वि-उद्- ध्रष 10, प्रकाश् ८., प्रख्या ८. (ख्यापयति); ing in the wilderness ' अरण्यकदितं. 4 तारस्वरेण-उद्धाः वद् 1 P, or भाष् 1 A, आ-विकुश् 1 P, आ-, कंट् 1 P. ... कंट्ने, रदितं, रोद्नं, आक्रोशः, विलापः, परिदेवनं. 2 ध्वनिः, स्वनः, स्वरः, शब्दः, नादः, ' c. of distress ' आर्तनादः, करणस्वनः; रुतं, वि-राव:; (gen. of animals). 3 उत्क्रीशः, घोषणं, उच्चवेषः, कोलाहलः. -down, अप-वर् 1 P, अवगण् 10, अवसन् 4 A, अपलप्--out, उत्कुश्, उद्यः-तारस्वरेण-छुष्. -up. प्रशंस् 1 P, कृत् 10. = ३१, 8. घोषकाः, यकाशकः, घोषणाकृत् 🐠.

Crypt, ३. गुहागृहं.

Crystal, 8. स्फटिकः, सितीपलः, सितमणिः, स्फटिकारमन् m. -a. 'c. like' स्कटिकामः विमल, स्वच्छ. -lize, v. t. स्फटिकरूपेण घनीकु 8 U or घनीमू.

Cub, ८. शाव:-वकः, पोतः, कलभः, वत्सः, शिहाः

किशोर:-रकः.

Cube, s. घन:; ' c. root ' घनमूलं, घनपदं -Cubical,a. घनाकारः c. contentarधनफल Cubit, s. इस्तः, किण्कुः; अरात्न m., f. (with the last finger stretched).

Cuckold, s. नंधकीभार्यः; जारिणीपतिः and sim. comp.; 'c. maker ' See Adulterer.

Cuckoo, ः कोक्तिलः, पिकः, परभृतः, पुंस्को-किलः (male c.); ' female c. ' अन्य-पर-पुष्टा वर भृता, कोक्तिला.

Cucumber, s. चमेटिका, चमेटः, कर्कटी, उर्वारु f., इ(ई)वीरु-छ f.

Cud, इ. चर्चः, आहारः.

Cuddle, v. i. अंक-निकटे स्वप् 2 P or जी 2 A.

Cudgel, अ. लग़डः, यष्टि f., दंडः, काछं, गदा; 'c.-play ' गदायुद्धं, दंडादंडिः -ए. १. लगु-डेन यह 1 Por आहन् 2 U or तड् 10; 'giving a sound c. ing' लगुडमहारेः जर्जरीकृत्य;'c. your memory' स्मृतिं प्रवो-य्य तावत्.

Cue, ४. संज्ञा, इंगितं, सूचना; सूत्रं · 2 अंचलः ·

3 छंदः, भावः.

Cuif, अ. सुष्टिमहारः, सुष्टचाधातः 2 पिप्पलां चलः - . . . र. सुष्टिना-पाणिना-तड् 10 ог प्रह 1 P ог आहन् 2 U; सुष्टीसुष्टि सुध् 4 A.

Cuirass, १. कवचः-चं, उरस्राणं. 2 कूर्पासः;

Cuish, 8. ऊरुवाणं, ऊरुवर्मन् 11.

Cuisine, s. पाकशाला, पाकपद्भिति f.

Cuitnary, a. पाक in comp.; 'c. skill '

Cull. o. t. उद्ह 1 P, नू 5 U; समा-ढः; एकत्र कु & U: 'c. passages' चूलिकां कु.

Cullion, 8. जारमः, धूर्तः, शहः.

Cully, इ. चेदयाजितः, सुखमतार्थः.

Cuim, ८. नालं, कांडं-

Culminate, v. i. उञ्चरधान प्राप् 5 P, ' the sun is c. ing' नभसी सध्यसध्यास्ते रविः; (fig.) परां कोटिं-काट्रां-गस् 1 P, अतिशूमिं गस्; पाताभिस्रखीभू, क्षयिष्णु व. भू. —ion, s. परा कोटिः, परा काट्राः

Culpable, a. सद्येष, सापराध, निदाह, दो-पिन, अपराद्ध, वाच्य, निद्य, दूषणीयeness, Culpability, s. सदोषता, अपरा-

धिता, वाच्यता. ~

Culprit, s. See Criminal.

Cult, s. See Creed.

Cultivate, v. l. कुष् 1 P, (land &c.) 2

वृष् c., उप-प्र-चि 5 U, परि-अझ-जील् 10,
अभ्यस् 4 P, आसेष् 1 A, अनुष्ठा 1 P, अन्
1 U, 'c. friendship with the good'
सता मेनी प्रचिन्न-अभ्यस्य. -lon, Culture,
%. कुषि f., कर्षणं, कृषिकर्मन् n. 2 अन
जीलनं, अभिवृद्धि f., संवर्धनं, प्रवोधनं. 3
उद्यति f., उत्कर्षः, 'c. of the mind 'प्र-

बोधः, पद्यद्धताः, ' men of c. 'पद्यद्धमनसः-संस्कारवंतः-जनाः, व्यत्पत्ताः, 'c.of learning' विद्याभिष्टद्धिः, ज्ञानोत्ततिः. &c. -or, ह. कुषी-वलः, कर्पकः क्षेत्रिन् m. 2 अनुष्ठायिन् m. परिजीलयिष्ट् m, संवर्धकः.

Culver, See Dove.

Cuivert, अ. प्रच्छक्तः जल-प्रवाहः-निगमः.

Cumber, ए. १. बाध 1 A, क्किश् 9 P; कर्ष-दुःखं-आवह 1 P, आतिभारा भू 1 P. - s. क्लेशः, कंटकः, शल्पं, आतिभारः. - some, Cumbrous, इ. कप्ट-दुःख-कर (शि f.), क्लेशमद, आतिभारभूत. - Cumbrance, इ. अतिभारः, शल्यभूतः, भारभूतः. 2 उपरोधः, प्रतिबंधः, प्रत्युहः.

Cumin, के जीरकः जरणः, कणा, अजाजी; 'black c.' सुषवी, कारवी, पृथ्वी; पृथुः,

काला, उपकुंचिका.

Cumulate, See Accumulate.

Cunning, यः विद्रग्ध, धूर्त, चतुर. 2 मापिन, वंचनशील, विप्रलंभक, कपटिन, न्यः विद्रग्धता, धूर्तता. चातुर्यं, नेपुण्यं, पहुता. 2 कपटं, माया, धूर्तता. चातुर्यं, व्याजः, कतवं, छलं. नेपुण्यं, वंचनं शाठ्यं, व्याजः, कतवं, छलं. नेपुण्यं, वंचनं वातुर्येण, विद्रग्धतया, धूर्ततया, सन्व्याजं.

Cup, s. पात्रं, चपकः कं, भाजनं, काचपात्रं 2 पुटः, कोशः पः; 'fond of the c.' पाना-सक्तः; 'taste the c. of misery, दुःख-भाग् भूं. क्रि. आचूपग-पंत्रेण रक्त सुन्यू c. or मोक्ष् 10 'c. board' लच्चकेष्ठः; 'c. ing glass' रक्तचूपणयत्रं, 'dry c. ing र चिक्तपा or अलब्बा आचूपणं.

Cupid, इ. सहनः, स्मरः, कामः, अनगः, कंद्पंः, सन्मथः, मनसिजः, कुसुमवाणः, पंचशरः, मारः, प्रद्युम्नः मीनकेतनः, कुसुमेषुः, मकर्ष्ट्राः, प्रद्युम्नः मीनकेतनः, कुसुमेषुः, मकर्ष्ट्राः, प्रद्युम्नः, सिनकेतनः, अनन्यजः, चित्त-जन्मन् and sim. comp. =ity, इ. लोभः, गृध्युता, अतिलोभः-सृद्धा, लालसा, अतिनृष्णा, लाभलिष्सा. 2 कासुकता

Cupola, इ. तोरणशंग, प्रासादशंषि. Cur, इ. शुनकः; See Dog. -rish, a. ब्द-

शील, दुष्ट.

Curate, १. उपयाजकः, पुरोहितशातिनिधिः

Curator, इ. अवेक्षकः,अधिकारित् m.,अध्यक्षः; ' c. of a depot ' ग्रंथज्ञालाधिकारीः

Curb, v. t. आहु 5 U. सं-नि-यम् 1 P, नियंत्र् 10, प्र-नि-यह् 9 P, अव-नि-रुष् 7 U. संह 1 P; c. the horses । प्रमुद्धांतां चाजिनः (S. 1); See Control also. - इ. सुख-यंत्रणं, सुख्धृंखला-लः. 2 यंत्रणं, संयमः, नि-रेषः, &c.

Curd, र. i. द्धिरूपेण घनीभू, र्य 1 A. =v. t. घनीक 8 U, र्य c., संहत् 2 P. =s. द्धि 14; पयस्पं, द्रप्सः सं. =y. a. द्धिमय (यी f.): 2 घनीभूत, र्यान, सहत.

-ed, See Curd, Curdle, v. i. See Curdy.

Cure, v. t. (disease) कित् desid, (चिकि-त्सति-ते); प्र-उप-शम् c. (शमयति), साष् c., पतिक 8 U, समाधा 3 U. (persons) सुस्थ-प्रकृतिस्थ-नीरोग a. कृ ; gen. ex. by. निर्-गत-बीत in comp.; ' Rama was c. ed of his fever ' रामो ज्वरोपशमनाकारोगः कृतः, प्रकृतिस्थः संजातः; 'c. ed of wounds ? निर्वणः कृतः; निर्विषः; 🕸 ः 🗝 चिकित्सा, उपशमः, प्रति(ती) कारः, रोगोपशमः. 2 मुस्थता, स्वास्थ्यं. 3 भेषजं औष्धं. -able, a. साध्य; 'inc. by physicians' भिष-जामसाध्यं (R. viii. 93); शमनीय, प्रति-कार्य. =ative, a. रोगहर, रोगप्त (भ्री f.), च्याधिशमक, शांतिदः =er, ड. चिकित्सकः, =less, a. असाध्य, दुरुपचार.

Curiosity, ८. कुतूहर्ल, कोतृहर्ल, जिज्ञासा, कातुकं, कुतुकं; oft. ex. by desid. nouns; 'c. to see' दिद्रशा. 2 (Object of c.) अपूर्ववस्तु भ. दूर्लभद्रव्यं, उत्कृष्टद्र्यं। -Curious, u. कुतूहलिन्, जिज्ञासुः काँतु-काकांतिचत्त, कुतुकाविष्ट, सकौतुक; ' my beart is c.to know' जिजासाक्रांतहृदयोस्मि, oft. by desid ; 'c. to ascertain' 39-लिप्सः. 2 अपूर्व, अदृष्टपूर्व, अद्भुत, चित्र, दुष्याप, दुर्लभ; द्रशैनीय. 3 सूक्ष्म, विज्ञ; नि-पुण, विचक्षण, स्क्ष्मदर्शिन् = ly, adc. कुत्-

हलेन; स्ट्रमं, अद्भृतं, चित्रं. Curl, s. चूर्णकुंतलः, अलकः, कुरलः: 'hair thick with c s. 'कुंतलाकीणाः शिरोरुहाः. 2 तरंगः, अर्मि f. = r. t. (केजान) आकुंच् c. ध्यावृत् c., रच् 10. 2 तरंगयति (D) = e. i. जिम्हीमू, वक्रीभू,आकुंच् pase., ब्यावृत् 1A. 2 तरंगायते (D). =ed, =ing, a. कुटिल, अराल, कुंचित; c. mass of smoke; धूमस्योत्पीहः (🛈, 🛭).

Curmudgeon, See Miser.

Currant, ह. जुल्कदार्श.

·Current, a. प्रचलित, प्रचल, सर्वसंगत: 'languages c. in In lia । भरतखंदे पच-लिता भाषाः. 2 वर्तमान, विद्यमानः 'c. yesr' वर्तमानसंबत्सरः; ' c. report ' जनप्रवादः; 6. moment' आपातः- आपातरम्या विषयाः (KI. xI. 12), 3 सर्वमाधारण लोकपासिंद्ध-विश्वत, 🗝. स्रोतस् 🚜 प्रवाहः, रयः, वेगः, धारा आयः; ' c. of opinion ' साधारण-मतीय:. -ly, ade, साधारणतः सामान्यतः, लोकिकतया; ' c. known ' लोकप्रामिद्ध. -Currency, 8. प्रचलनं प्रचारः, प्रसरणं: to gain c. ' भचलित त. भू, पस् 1 P. 'ध्यवह ' C. pass, ' सर्वसंमत ७. भू: ' a report gained e. इति जनमवादः अस्तः 2 प्रवाहः, प्रसरः, 3 सुखोद्यार्यता. 4 भचलित सदा.

Curriculum, १. अध्ययनक्रम:-मार्ग:-Currier, 8. चर्मकारः, पाइकृत् m.

Curry, v. t. (favour) अतिचाह्कत्या पसावं संपद् c. or आराच् 10. 2 (a horse) अन्य-देहें मृज् 2 P. 3 (leather) परिष्कु 8 U. जुन् c. 4 Beat, q. v.; 'c. comb ' आन्द्र-देहमार्जनी.

Curse, v. l. ज्ञपू 1 U, अभिज्ञंस 1 P, ज्ञापं दा 3 U (with dat.), आहुङ्ग् 1 P; गई 1, 10 A. №. शापः, आभिशापः, आक्रोशः. 2 कंटक:, आधि: ; 'a c. to the family' कुलस्याधिः, कुलांगारः, कुलपांसुलः : 'a c. on thy folly ' धिकू त्वां मूढ. - ed, a. शस, आकुष्ट; See Accursed.

Cursory, a. क्षिप, अस्क्ष्म, त्वरित, अनिपुण, अनवहित, स्थूल: 'even at a c. glance स्थूलदृष्टचापि. =1y, adv. शीघं, स्थूलदृष्टचा, अनिपुणं.

Curt, a. रहस्व, संक्षिप्त. -ly, ade. संक्षेपेण. -ness, s. संक्षेपः, संहारः, संक्षितता.

Curtail, v. t. = इस् c., संक्षित् 6 1, संह. 1 P; अवस्छिद् 7 P, अल्पीक 8 U.

Curtain, 8. ज(य)वनिका, तिरस्करिणी, व्यवधान, आवरणपटः; 'behind the c. नेपश्ये; 'c. lecture' श्रव्याद्धशासनं; 'bed c. ' मशहरी, मशकहरी. =v. t. आवरणेन मच्छद् 10, व्यवधा 3 U.

Curtsy Courtesy See Curtsey Court.

Curve, v. t. नम् c., अव-आ-नम् c., आकुंच् C., वक्रीकु 8 U, क्रिटिलीकु, आवृन्द् 10. 🥆. नित्र, आवर्जनं, वक्रता, आक्रुंचनं, अंचनं. 2 वकरेखा. =a. आनत्, वक्र, कुटिल, आभुग्न, जिम्हः, See Crooked. =ated, a. आसुन्न, वक &c. =ation, ४. आकुंचनं, आवर्जनं, वकीकरणं. -ature, इ. वक्रता, वक्रिमन् 118., कुटिलता, आनति f. वक्रीभावः.

Curvet, v.i. प्र 1 A, बहम् 1 P. - अ. प्रतं, बल्गर्नं.

Cushion, ८. उपधानं, उपचर्हः, पीठोपधानं-Cusp, s. अर्धेंदुशिखा, अर्थचंद्रायं. -ated, c. सूच्यग्र, निशिताग्र.

Custody, s. रक्षा, अवेक्षणं, रक्षणं, पालनं, गुप्ति f.; See Charge. 2 निरोध:, बंधनं,

कारानिरोधः, आसेधः.

Custom, ह आचारः, संनृह्मः, व्यवहारः, रीति ..., अनुसारः, कमः, फ्राः, श्रुलकः, रीति j'., अनुसारः, कमः, फ्रारः, राजस्वः ' c. house' ग्रुल्कस्यानः officer of c. s' शोल्किक: -ary, ". आचारिक-व्यावहारिक (की f.), प्रचलित, लोकसिद्ध, लोकिक (की.f.); gen. by आचार in comp.; 'to take flowers as is c.' आचारपुष्पग्रहणार्थ (M. 🕯): आचार-लाजाः; &c, -arily, ade. यथाव्यवहारीः

संपदायासुसारेण, प्रायशः, यथाचारं. =er, ह.

बाहकः, केतृ m., नित्यक्रीयन् m.

Cut, v. i. og 9 U, छिड् 7 P, छव् 6 P, दो 4 P, ब्रश्च 6 P, छो 4 P, 2 भिद् 7 U; खंड 10; ' c, ing to the quick' मर्मच्छिद्-भिद् मर्माणि कृंतत्; 'c. a hole through,' ब्यूप् 4 P, निभिद्, समुत्क 6 P; 'c. a figure' मतिष्ठां-कोर्ति-लभ् 1 A; 'c. short' संह 1 P, संक्षिप् 6 P; न्यूनीकु 8 U; to c. the matter short ' किंचहुना; 'c. ing short my speech ' महत्त्वनमाक्षिप्य ; 'c. to, or in, pieces ' खंडशः-लवशः-छिद्र. =v. i. उन्दिर् pass., उत्पद् 4 A, स्फुट् 6 P. =8. छेद्ः, महारः, आघातः 2 कुल्या, खातं. 3 खंडः हं, भागः, दलं, लवः, लेशः. 4 सरलमार्गः, अवि-मार्ग:. 5 रीति f., खपं, मार्ग:, पद्धति f. 'c.purse' ग्रंथिभेद्कः चोरः; ' c.-throat ' कंठच्छेद्कः; पाणवातकः, वातकः; (a.) मारा-त्मक, वधायत. -down, अवच्छिट्, करित्वा निपत्ं c. -off, निकृत्, व्यवस्थिद. 2 उच्छिद्, उन्मूल :10. विनञ् c. 3 विलुप् c., अपनी 1 P, 4 विच्छिट्, अव-नि-रुष् 7 U, खंड 10, निवार् 10. -out, उत्कृत् c. 2 परि-सं-क्लप् c. (मनसा); निरूप् 10, चित् 10, युक्त 10. 3 अतिकम् 1 U, 4 P, अतिशी 2 A; See Excel. -ter, s. छेदकः, छेत्त m., छिद् in comp.; 'wood-c. ' काष्टरिखद् -ting, s. छेदनं, कर्तनं, &c. 2 खंड:-डं, शकलः-लं, दलं. = व. तीव्र, तीक्ष्म, मर्मभेदिन, मर्मसृश्र्-छिद्, अरंतुद.

Cutaneous, a. त्वाच (ची f.), त्वक्रसंबंधिन, त्वच् in comp.; 'c. disease : त्वयोग:.

Cuticle, 8. बाह्यत्वस् f., बाह्यसमिन् n.

Cutlass, ह. खड्गः; कुपाणी.

Cutier, s. छुरिकाकारः, शखकारः.

Cycle, 8. चक्रं, आ-परि-वृत्ति f., पर्यायः;

Cyclone, s. चक्रधातः, बातावर्तः-

Cyclops(œ)dia,: s. See Encyclopedia.

Cygnet, ८. हंसशावकः, बालहंसः.

Cylinder, ह. गोल:, वर्तुलं. -Cylindrica!, a. बतुल, गोलाकार.

Cymbal, s. झहकं, झहरी.

Cynic, 8. मनुष्यद्वेषिन् m. -al, a. सदावक, कुटिलशील, ट्रंरात्मन्, नक्रभाव, निंदाशील. Cynosure, ह. ध्वः : ज्योतीरचः.

D.

Dab, v. i. सिक्तइच्यण लघु तड्ड् 10. -s. लघ्वाघातः, नियेकः- 2 लघुपिंडः . 3 क्षिप्तपंकः-Dabble, v. 1. सिच् 6 P, प्रोध् 1 P, लिप् 6 P.

-v- i. जले-पंके-क्रीड् 1 P; 'd. ing in books, पहुवायाहि पांडित्यं (H. 1), शास्त्र-चुंवनं -- टा, ह. जलकीडः; शास्त्रचुंबकः.

Dacoit, 8. द्रयु m. -y, 8. द्रयुकर्मन् n. Dagger, s. कृपाणः, द्वारिका, कर्तरी, असिपुत्रि-

का; 'at d. e drawn' सदायद्भवेर a. Daggle, v. t. मलेन दुप् c. (दूपयति), पंकेन लिप् 6 P.

Daily, See under Day.

Dainty, a. स्वादु, राचिर, सुरस, मिट. 2 लित, कोमल, मृदु, स्क्ष्म. 3 अतिविनीत, अतिसभ्य. = अ. मिष्ट-विशिष्ट-भोजनं, स्वाह्मं, भोजनिविशेषः. = iy, adv. स्वादुतया, ललितं, कोमलं. -ness, ह. स्वादुता; कोमलता, ला-लित्यं, विलासः, विभ्रमः,

Dairy, s. दुग्धशाला, दाधमंथनगृहं; 'd. maid'

गोपकन्या, आभीरी, गोदोहिनी. Dais, 8. सर्वितानं उचासनं.

Dale, s. द्री, कंद्रः; उपत्यका.

Dally, v. i. विलस् 1 P, विभ्रम् 1, 4 P, कीड् 1 P, रम् 1 A. विह 1 P. 2 Delay, q. v. -ance, श. बिलामः, विश्रमः, कीडा, विहारः, कामचेटा.

Dam, ८. सेतुः, जलावरणं, धरणः 2 (पञ्चनां) मातु f , जननी अंवा, प्रस्: =e. t. (up) (सेतुना) जंतः निरुष् 7 U or संस्तंभ् 9 P.

Damage, इ. हानि र्र., अपकारः, अपायः, नाशः, ध्वंसः 2 (of things in use) क्षयः, क्षति र्., उपक्षयः, अपचयः. 3 निष्कृति f., प्रतिकलं, क्षतिपूरणं =v. t. नि-अप-क् 8 U, क्षि c., नश् c., दुष् c. (दूषयति). 2 हिंस् 7 1', अण् 8 P.

Damask, ह. चित्रदुकुलं. -v. t. Variegate, q.v.

Dame, s. आर्थी, भवती (in addressing). 2 खी, गृहिणी, 'old d. 'हुद्धा स्त्री, पुरंथी.

Damn, v. t. 25 10; See Condemn. 2 नरकदंडं आदिश् 6 P, नरक निपत् c. 3 गर्ह 1, 10 A; See Censure. -able, a. गही, निंद्य. 2 नरकदंहाई. -ation, 8. निरय-नरक-वासः ; नरकदंडः, नरकयातना. त्रिनिपातः, अनंतद्दः-यातना.

Damp, 8. क्रिज़, स्तिमित, आई, जलसिक्त, उन्न; 'to be d.' क्लिड्, 4 P. 2 विषण्ण, म्लान, अवसन्न, भग्नात्साह. = ३. क्रेट्स, जला-वसेकः, स्तेमः. 2 बाष्पः, धूमः. 3 विषादः, म्हानता, उत्माहभंगः. =७. १. क्रिट्स C., उंद् 7 l'. आर्ट्रीकु 8 U. 2 भंज 7 P, खंडू 10, ध्वंस् ७., भग्नादा व. कु, भंग-ध्वंसं-कुः 'do 'not d. his energy ' तस्योत्साहभेगं मा क्रथाः; 'd. ed by defeat' पराज्येन भशो-त्साहः. -ish, व आक्रिण, ईपदाई. -ness, 8- आर्ट्सा, क्रिक्सा.

Damsel, s. कन्या, बाला, कुमारी, बालिका, युवति (ती) j. 'd.'s child' कानीनः (ज़ी रं); ' colestial d. ' अप्सरस् र -,

स्वर्गस्वी-योाषत् 🏸 Dance, e. i. चृत् 4 P, नद् 1 P; 'who always d. s attendance ' य: अहानिशस्प-रचितां जिल्हः (अधिदैवतमिव) स्तौति (Ka. 109); or merely सांजित उपस्था 1 A or उपास् 2 A. =e. t. दृत् c., संचल् c. =s. चृत्यं, लास्यं तांडवं, नाटचं, पाद्न्यासः. =sr, 🌯 नटः, नर्तकः, कुशीलवः, शैलूपः; 'male d. in a female dress 'भ्र (भ्र or भ्र) कुसः (ज्ञः). =ing, ह. नाट्यं, सत्यं, 'd. girl ' नतंत्री, 'd. house-school' द्वत्यशाला; 'd. master " नाटचाचार्यः.

Dandle, v. t. अंके निधाय लल 10. Dandri(u)ff, s. मज्जा : दारुणं.

Dandy, ह. सुवसनः, सुभगमन्यः ; दांभिकः

Dauger, .. भयं, भीति. j., शंका, संदेहः, संशयः-2 आपद्-विषद् f., अपायः, अनर्थः, व्यसनं, संकटं, हुगे, कृच्छ्रं, कष्टः-ष्टं, 'd. to life' जीवितसंश्यः; 'the hour of d. ' आपत्सम-यः; 'money is in d. of being lost' द्रव्यापहरणस्य भयं वर्तते; 'without any d.' अकुताभय बन् ' brought into d.' संश्वित: 'attended with d.' संदिग्ध, संशयदोला-रूड. 🗝 ा तंशये पत् ए., संशयस्थ व. क्र 8 U. -ous, u. संकट, संयाध, विषम. 2 भयावह, भयंकर, भीतिमद्, भयहेतुक; oft by (s.) in comp. 3 संदिग्ध, शंकाक्रांत, संशयापन, विपञ्जनकः; 'a d. man ' अविश्वास्यः, धा-तुक:. -ously, ade. भगपूर्वकं; 'my brother is d. ill 'मम भ्राता जीवितसंशये

Dangle, c. i. हुल् 1 P. हुद् 6 P, चंच् 1 P, लंब 1 A; 'd-ing at the feet ' पाइलझ, चरणहाल.

Dank, a. See Damp.

Dapple, v. t. चित्र् 10, कर्नुराक, 8 U. कल्मापयति (D.). -≎d, a. चित्र, कर्नुर, कलगावित, शबल.

Dare, o. i. धृष् 5 P, उत्सद्घ 1 A; साहसं क् 8 U, शकु 5 P. -c. t. आहे 1 A, धृष् c. 🗝 आह्वानं, योधसंराव: =ing, & साहसं, धार्ट्य, धर्य, पगल्भता, निर्भीकता. 🗝 साह-सिक (की 🏸), निर्विशंक, धृष्ट, ग्रूर, प्रगल्भ, निभयः =ingly, ado. धृष्टं, साहसेन; मगल्भे, निर्भयं. -ingness, s. साहसं, धृष्टता, &c. Dark, त. अंधकारमय (यी f.), तिमिरातृत,तमो-वृत, तामस (सी में), तमस्विन, निष्यभ, सर्विः

मिर, सांधकार. 2 कुष्ण, इयाम, नील. 3 अस्तृष्ट. गृह, दुर्बोध. 4 पाप, दुष्ट, खल, नर्ह्य, निंद्य; 'd. in soul तमोश्वत्ति, पापात्मन् ; 'd. thoughts' वायसंकल्पाः. ८., =ness, ८. अंधकारः, तमस् n., तामिसा-सं, ध्वांतं, तिमिरं; 'quality of (tendency to) d. ' तमोग्रण: ; 'slight d. 'अवतमसं; ' pitchy (blinding) d. ' अधंतमः, सुचिभेद्यं तमः ; ' in the d.' रजनीतिमिरे; 'all-pervading d.' संतमसं 2 गूर्ड; रहस्यं; 'I am still in the d. about the matter 'तस्यार्थस्याहमद्याप्यन-भिज्ञः, न किमपि वेद्मि. ==== , ॰. ६. अंधकारय-ति (D.), तिमिरेण आदृ 5 U, तिमिरेण आच्छव् 10. 2 (fig.) कलुषयति-कलंकयाति (D.), दुष् c. (दूषयति); 'face d. ed with fury ' कोपकलुपिताननं. 🗝 ∔ अंधी-भू 1 P. =ish, a. ईचत्कृष्ण, आनील =ly, adv. सांधकारं, अस्पष्टं, अध्यक्तं, गूहं. -some, a. निष्यभ, तमोवृत.

Darling, a. मिय, मियतम, द्यित; ex. by जात, तात- = ३. स्नेहपात्रं, बरतः, जातः, द्

92

Dara, 8. बस्रसंधि:. = 0. 1. जीर्णवद्याणि सिव् 4 P, or संघा 3 U.

Dart, s. अस्त्रं , शत्यं, शंकुः: 2 वाणः; See Arrow. =v. t. मुच्-क्षिप् 6 P, अस् 4 P, पत् c., विसुद्ध 6 P, (with loc.). =v. i. जवेन-तहसा-सवेगं-उत्था 1 P, or पलाय् 1 A. 2 सहसा उदि 2 P or आविर्ध 1 P. 3 स्क्रा 6 P, विलस् 1 P; 'd. on' रभसा-जवेन प्रचल 1 P or आपत् 1 P or अभि<u>त्र</u> 1 P.

Dash, v. t. रभसा शक्षिप् 6 P or पत c., आ-मत्या-इन् 2 U; 'd, ed her head against a rock ' प्रस्तरं तस्याः शिरः आजधे-2 मृद् 9 P, प्रभंबर 7 P, खंडशः कु 8 U, चूर्ण 10, विद्य 10; 'the ship was d. ed to pieces ' पोतः खंडशो भग्नः, सहस्रधा वि-दीर्णः,- (प्रतिथातेन) शकलीकृतः. 3 अवकृ 6 P; उध् 1 P, सिच् 6 P. 4 संमिश्र् 10.5 विनश् c., ब्यामृद्ध 2 1 or c., विलुप् c. =v.i. (against)आपत् 1 P,आ-समा-हन्. 2 शकलीम् 1 P, विद्य-त्रमंत्र pass.; 'd. off' जवेन पलाय 1 A or अपस 1 P. = संबह: समावातः, अभिवातः, निष्पेषः, संमर्दः. 2 महारः, आवातः, आक्रमः. 3 प्रागलभ्यं, धीरता, उत्साहः.

Dastard, -ly, See Coward,-ly.

Data, इ. स्वीकृतानि तत्त्वानि; उपन्यासः.

Date, s. खर्जुर:-री. 2 काल:, तिथि m.f. कालाषाधः, लेखनदिवसः-तिथिः-दिनं, 'out of d. ' ड्यवहारातिकांत. =v. t. दिनं-तिथि-लिख 6 P. - . ! (from) आरथ 1 A (with abl.); विशिष्टकालादारम्य प्रवृत् 1 A.

Daub, v. l. लिप् 6 P, अं 7.P, दिस् 2 U. -श. लेप:, विलेपनं. 2 कुचित्रं, कदालेख्यं. - er, s. लेपका. 2 अकुशलचित्रकरः. - y, a. ज्यान, सांद्

Daughter, s. कन्या, दुहितू f., तनया, प्रति-का, आत्मजा, सता, प्रजी, नंदिनी; oft ex. by Patronymics; 'd. of Parvata' पार्वती; 'd, of Janaka' जानकी; 'd.-inlaw' स्त्रुपा, वधुः.

Daunt, v. t. ज्ञस् c., भी c., उत्साहं-धैर्य-भंज् 7 P, भज्ञाज a. कृ 8 U, धैर्य स्वल् c. =less, (und.-ed), a. निर्भीक, निर्भय, अजात-शंक, अभीत, अस्वालितधैर्य. =lessness, s. अभयं, विशंकता.

Daw, इ. द्रोणकाक:.

Dawdie, r. ਰਿਲੰਗ੍ਰ 1 A; काਲ ਜ਼ੂ 1 P or

Dawn, s. उषस् ∫., n., प्रत्यूष:, प्रभातं, विभा-तं, दिनसुखं, अरुणोद्य:; 'it is d.' प्रभाता रजनी. 2 उद्य:; 'd. of liberty' स्वातं-ज्योदय:; 'belonging to the d.' उपस्य, प्रभातीय, (s.) in comp. =v. i. आविर्ध् 1 P, उद्भिद् pass., उद्भम् 1 P, प्रभा 2 P; 'before the day d. ed' अप्रभातायां ञ-वर्षों; 'the day d. ed' प्रभाता रजनी.

Day, 8. दिनं, दिवसः, वासरः, अहन् ॥., वारः 'a lunard. , तिथा m. f., 'd. by d. ' तिने दिने, अतुदिवसं, प्रत्यहं; 'by d. 'दिवा; 'the next d. 'परेद्धाः, 'the d. before' पूर्वेद्धाः, 'another d.' अन्येद्धाः, 'the other d.' अचिरं; 'd. and night' अहानैशं, अहोरात्रः; दिवारात्रं, नक्तंदिवं; 'all d. long अहर्निशं,रात्रिंदिवं, दिवा-निशं-रात्रं; 'till this d.'अद्य यावत्; 'the d. after to-morrow' परश्व:; ' he gained the d. तस्मिन् दिने स वियजी बसूब; 'd. break ' See Dawn; 'd. labour' बातं, वैनिकं कर्म; 'd. labourer ' जातीनः; 'd. light ' सूर्यप्रकाशः, दिन-ज्योतिस् n.; 'd. star ' मभासनसर्वः; 'd. time ' दिनकालः, दिनसमयः; ' being in the d. 'दिवातन (नी f.); 'during d.' दिवा. -Daily, a. दैनिक-प्रत्यहिक- आद्विक (की f.), दैनंदिन (नी f.) 'd. business ' आहिकं, नित्यकर्मन् n. -ado. प्रति in comp. with 'day '; प्रत्यहं, प्रतिदिनं; दिने दिने, अहरहः. ६८०.

Daze, v. t. See Stun.

Dazzle, v. t. (the eye) चक्कुषः तेजः प्रति-हन् 2 P (Ka. 43); नेत्रं प्रतिहन्त. -ing, a. दुष्पेक्ष, दुर्निरीक्ष्य; of d. splendour ' प्रभाविशेषोद्दयदुर्निरीक्ष्यः (R. vi. 5); नेव-प्रतिपातिन, (विजित्य नेत्रप्रतिधातिनीं प्रभा K. v. 20).

Dead, See under Die.

Deal, s. षधिर, ओजिविकल, अकर्ण, एड; 'd. and dumb' एडमूक:. — श. ए. र. षधिरयाति (D.), कर्ण उपहन् 2 P, बधिराकृ 8 U; 'd. ing all directions with cries of alas' हाहानिनादेनदिशो बधिरयंत:. — ly. . aav. बधिरवत्; अश्वतिपूर्व. — ness, s. बधिरता, एडता, अवणाक्षमता.

Deal, s. चाहुल्यं, प्राप्तुर्यं ; 'a good d. of' यह, मचुर, भूरि, विपुल: 'A good d. of corn ' बहुधान्यं; 'a good d. ' (adv.) अत्यंत, बहु, मृञं, गार्ड, अति or सु pr.; सु-तप्त, अतिस्वा, &c. 2 देवदारु n. =0. t.विभन्त 1 U, परिक्रहर् C., पृथक् पृथग् विन्यस् 4 U. 2 विक 6 U, व्यस् 4 P; 'd. blows ' स-हिना यह 1 P, आधात-प्रहार-क 8 U. = v. 📜 (in) पण् 1 A, :ब्यापृ 6 A; ऋयविक्रयं कृ, व्यवह 1 P; 'he does not d. in missiles' नास्य व्यवहारोखेषु (U. 5). -with, आचा 1 P, बृत् 1 A, ध्यवह. 2 प्रतिकु 8 U; निरुष् 7 U; स्पर्ध I A; See Contend. 3 विधा 3U, बर्शाकु, विनी 1 P; 'easy to d. ' वि-धेय:, बद्य:. =er, ह. बणिटा n., आपाणिक:, विपणिन म., क्रयविक्रयिन् म. 2 च्यवहारिन्-ब्यापारिन्-व्यवसायिन् m.; 'd. in wood' काष्ठव्यवहारकः. =ing, है. वाणिज्यं, निगमः, विपणः, ऋयविऋयः. 2 व्यवहारः, व्यवसायः, आचरणं, व्यापारः, चेष्टितं, क्रिया, कर्मन् गः, वृत्ति ∱., वर्तनं. 3 संब्यवहारः, संसर्गः, संगमः.

Dear, a. बहुमूल्य, महार्थ-ई, महामूल्य. 2 त्रिय, द्यित, बहुभ, अभिमत, इष्ट, कांत, अभी-ितत; 'd. friend' इद्यंगमः सखा; 'as d. as one's life' प्राणित्रियसम. 3 (As a term of endearment) द्यित, कांत, जात, बत्स, त्रिय; 'd. Jânaki' त्रिये जानिक; बत्स राम, &c. -adv., -ly, बहुमूल्येन, महार्घेण. 2 अत्यंतं; सुत्रियं, सुत्रीत्या, अति-स-рг. 3 अहो, बत, हा, हंत, अहह. -ness, इ. त्रियता, अभीष्टता, प्रीति f. 2 बहुमूल्यं, महार्घता, महार्घः.

पता, नहाय:. Dearth, s. दुर्भिक्षं, दुष्काल: ; ' d. felt ! नी-वाकः, प्रयाम:. 2 अभावः, अमाप्ति f., विरहः, दुर्लभता.

Death, See under Die.

Debar, v. i. नि-मति-षिप् 1 P, निवाइ 10, नि-इप् 7 U. 2 निराकु 8 U, निरस् 4 U.

Debark, ए. i. उद् 1 P, नौकाया अवदृ: -ए. t. अवदृ C.

Debase, v. t. Ex. by कु 8 U, with Base, q. v.; अपकृष् 1 P, स्वपदात पत् o. or अंश्र c. or च्यु c.; लघुक, अवज्ञा 9 P. -ment, s. अपकषः, अभिभवः, पदच्यावनं, लघुकरणं, अवमानना, अवज्ञा. 2 अप-नि-कृष्टता, अधोन्ति f., नीचरिथवि f.

Debate, इ. वि-,वादः, वाद्यतिवादः. वाद्युद्धं, विचारः, वितर्कः, हेद्रवादः. 🗝. १. विचर् ८., वितर्क् 10; See Argue. = v. i. विवर् 1 A, विमल्प् 1 P, वाक्कलं वाद्युद्धं कु 8 U. = er. s. वाद्व्य क., वितर्किन-विवादकाल, वाद्युप्येन् कु 8 U. = er. s. वाद्व्य क., वितर्किन-विवादकाल, वाद्युप्येन् क. = iul, a. वाद्विय, विवादकाल, वाद्युप्येन् क. Debauch, v. i. दुष् C. (दूष्यति), नर् C., सत्यधात् च्यु C. or भ्रंत्रू C.; 'd. a girl.' . (कन्यां) दुष् C., धृष् C., सतीत्वाद् भ्रंत्रू C., सत्योनिं कृ. = s. कामावेशः: विषयापभोगः, विषयनिरति f. = er, s. विषयाम क., विषयापभोगः, विषयासक्तः, कामासक्तः, विषयोपभोगरतः. 2 दुराचारः, दुष्टचरितः, खंडितवृत्तः. = er, s. दूषकः, नाशकः. = ery, s. विषयासक्ति f., कामासक्तता,विषयापभोगः, व्यसनं, विषयित्यं Debenture, s. प्रतिज्ञापनं, नियमलेखः

Debilitate, v. t. तेजो ह 1 P or नहा ट.; क्षे c. (क्षपपति), दुर्बलीकु 8 U, क्षीणीकु. =ed, a. दुर्बल, क्षीण, कुश, अशक्त, क्षाम. =Debi-lity, s. द्रिबेल्यं,शक्तिहीनता, क्षामता, कार्ड्य, तेजोहानि/्,शक्तिक्ष्यः,शक्तिपातः, अशक्तता.

Debit, $v.\iota$. देयधनभागे छिख् 6 $^{
m P}$.

Debonair, त. सम्य, शिष्ट, सुशील, सुविनीत. आर्य. =!y, ade. सम्यवत्, सुविनीतं.

Debt, s. अणं; 'pay off or discharge a d.'

ऋणं दा 3 U or शुद्ध c., अनुणतां-आन्द्रण्यं
गम् 1 P; 'he paid off the d. of his
master by his life ' स्वासुभिर्भर्तुरान्द्रण्यं
गतः (M. 5); 'discharge of d. ' ऋणशोधनं-निस्तारः, ऋणमेक्षः, 'involved in
d.' ऋणगस्त, ऋणिनः, 'run into or
ineur d. 'ऋणं कु, ऋणं ग्रत् 9 P; 'free
from d. ' अनुण. =0r, s. ऋणिन् m.,
अधमणं:.

Decade, s. दशकं; ' d. of year ' द्शवर्षे. Decadence, } Decadency, } अवपातः, अवसादः.

Decagon, ह. द्शासं, द्शसुजः.

Decamp, v.i. कटकं-शिविर-त्यव्य 1P, कटक-निवशाद अपस्य 1 P or अपक्रम् 1 U, 4.P, सहसा पलाय 1 A or अपक्रम्. -ment, s. कटकत्यागः, अपसरणं, पलायनं ; अपगमनं.

Decant, v. t. काचपात्रे स्नु c. or निक्षिप् 6 P,

Decapitate, See Behead.

Decay, v. i. क्षि pass., क्षयं-लयं-या-इ 2 P, ज् 4 P, ज्ञ pass., -हस्र 1 P, अवसद् 1 P; गल्र 1 P, नज्ञ 4 P, मली 4 A, सै-स्ले-पले 1 P, ध्वंस् 1 A; 'with d.- ed leaves' प्रपण:-शिणपण:- (वृक्षः). -v. t. Causal of roots above. -s. क्षयः, अवसादः, जीर्णता, -हासः, मलयः; नाशः, अपचयः; शामता, गलानि f. -ing, a.क्षयिन्, क्षीयमाण, विशी-प्यमाण.

Decease, ए. i. सु 6 A, उपरस् 1 P; See Die. - अ. सरणं, सृत्युः, निधनं, तज्ञत्यागः, उपरसः, संस्थुःनं, -ed, a. Dead, q. v Decelve, v. l. वंच् 10, मह c.. प्रलुम् c., भ्रम् c. (भ्रमयति), मुह् c.; See Cheat; 'you are much d. ed (in thinking so)' महाभ्रमोयं तव. —er, s. वंचकः, प्रतारकः, कितवः, मायिन m., धूतः, शटः. —Deceit, —Deception, s. प्रतारणा, कपटं, छझन् n., छलं, वंचनं-ना, कैतवं, माया, विप्रलंभः, छूटं, अतिसंधानं, उपधिः. 2 मोहः, भ्रमः. —ful, —Deceptive, a. कपटपर, वंचक, धूर्व, वंचनशिल, कपटिन, मायिन, छाभ्रिक, शट, कितवः व. 2 भ्रमकारिन, मोहिन, भ्रांतिजनक, मोहोत्तावक. —fully, adv. सन्याजं, छसना, मायया, सकपटं, छलेन.

December, s. सहस्य:, मार्गशीर्षपीयी.

Decennial, a. दशवार्षिक (की f.), दशवर्षी-य-ण, दशवर्षस्थायिन.

Decept, a. विनीत, सविनय, समर्थाद्, शिष्ट, सम्य. 2 युक्त, उचित, योग्य, उपपन्न, शिष्टा-चाराद्यरूप, साधुसंमत. न्यु, adv. सविनयं, सम्यतया; युक्तं, यथातथं, यथोचितं. -Decence,-cy, s. विनयः, सन्यता, मयादा, लजा, शालीनता. 2 ओचित्यं, युक्तता, उपपत्ति /-, यथार्थता.

Decharm, v. t. मंत्रं प्रतिकु 8 U.

Decide, v. निर्णी 1 P, व्यवसो 4 P, निश्चि 5 U, परिच्छिद् 7 P, अव-संप्र-धु 10; 'd. s case ' कार्य निणीं, ब्यवहारं हु शू 1 P or अ-नेश्च 1 A; ' perplexed so as not being able to d. ' अपरिच्छेदाकुरुं (S. 6). 2 निष्पद् C., साथ् C. =ed, a. निश्चित, धुव, दृह, स्थिर; स्थिरो निश्चयः: ' ते or firm resolution ' ; असंदिग्ध, नियत, व्यवस्था-पित. =edly, adv. असंशयं, नूनं, नियतं; See Certainly. =er, s. निर्णेत m., निश्चा-यकः : प्रमाणपुरुषः, -Decision, 8. निर्णयः, निश्चयः, व्यवसायः, संप्रघारणं, परिच्छेदः. 2 (Final result) निर्णय:: निष्पत्ति रि =Decisive, a. संशयन्छिद्, निणोयक, असंदिग्ध, :निश्चयकारिन्, निश्चायकः, ' Baid in a d. ly stern tone ' परिच्छेदनिष्ठरमाह स्म (Ka. 277). = ly, adv. सनिश्चयं, अ-संदिग्धं, सनिणंयं; टूढं, स्थिरतया.

Deciduous, a. पातुक, पतनशील, क्षयिद, अ-स्थायिन. =uess, इ. अवपातः, विध्वंसः, पतन-शीलता. 2 अस्थायित्वं.

Decimal, a. दशक, दशग्रिकत - इ. दशांशः - Decimate, v. t. दशमांशं ग्रह् 9 P, दशमं पुरुषं उद्ह 1 P.

Decipher, v. t. (a letter &c.) निर्-अंड-बद् c., (गृद्धाक्षराणि) व्याख्या 2 P, स्प-ष्टीकु 8 U, व्या-कु, विश्वदीकु. - दा, s. व्या-ख्यानु m., विश्वरणकृत् m. - ing, s. व्याख्यानं, स्पष्टीकरणं Deck, v. t. अलंन्हा 8 U, भूष् 10, मंड्रु 10, See Adorn. 2 आन्छद् 10, आस्ट्रु 9 U = s.

नौतलं, नौकाष्ट्रष्टं

Declaim, ए. i. (against) अपभाव 1 A, निंद् 1 P, आक्षिप 6 P, See Abuse. 2 सालकार ब 2 U, वाक्सांडचे कु 8 U. =er, peclamator, इ. वाक्पडुः, वागीशः 2 निर्भात्सकः, निंद्कः. "Declamation, इ. सालंकारं वचनं, शब्द्यांडित्यं, वाक्सांडचे वक्सांडचे

Declare, v. t. बह् 1 P. कघ् 10, ख्या 2 P. आ-म-ख्या c. (ख्यापयाती), म-काझू c., प्रका-दीक्ष 8 U. उद्-छुद्र 10, नि-आ-विद्र c., अ-भिधा 3 U. 2 उदीर्द्र c., उच्चर्र c., कृत् 10, स्मृ 1 P. (in scriptures). क्या c.; कृत् 10, स्मृ 1 P. (in scriptures). क्या c.; 'd. for ' अव-छंद्र 1 A. आश्रि 1 U; 'the army d. ed against its king' स्वराजानं परित्यज्य मतिपत्तं समालंबत सेन्यं. -ation, s. प्रख्या-पनं, प्रकाशनं, आख्यानं, आपनं, कीतनं. निवेद्नं. 2 उक्ति f., बचनं, भाषणं, प्रतिज्ञा, उपन्यासः -atory, a. ख्यापक, ज्ञापक, निवेदक, बाचक, सुद्यक, अभिधायक- -edly, adv. स्पष्टं, व्यक्तं, प्रतिज्ञापूर्वकं.

Decline, v. i. क्षयं, ऱ्हासं-या-इ 2 P, or गम् 1 P, अवसद 1 P, कि pass,; संस् 1 A, ध्वंस् 1 A, अपन्ति-विशृ pass. 2 त्यन्त् 1 P, विचल् 1 P, निवृत् 1 A, भंशू 1 A, 4 P. 3 परिणम् 1 P, आ-अव-नम्, अस्तं गम् 1 P, अस्तमवलंब् 1 A, अनेन समयेन परिणता दिवस: (Ka. 47) ' the sun had d. ed' ९०. = v. t. प्रत्याख्या 2 P, प्रत्याचक्ष्र 2 A, पत्यादिशू 6 P, अपाङ्घ 8 U, परिवर्ज 10.2 आ-अव-नम् c. (नमयाति), अपकुष् 1 P, आहृब्द. 3 इाब्द्र्सपाणि आस्या or कथ्10.≈. ऱ्हासः, क्षयः, परिणति 🏸, पातः, अवसादः, ध्वेसः. अपचयः, अस्तः; 'in the d. of life' in d.-ing years 'पश्चिमे वयसि, परिणत-नयासि. 2 देहक्षयः, क्षयरोगः.-ation, अ. भ्रंशः क्षयः, च्युति f., &c. 2 वक्रता, अवनमनं, आवर्जनं. 3 क्रांति f.अपगमः.-Declension, 8. विभक्तिरूपाणि, शब्दविकारः. 2 क्षयः-

Declivity, s. अवसर्पिणी भूमिः, उत्संगः. -ous, Declivous, a. प्रवण, अवसर्पिन.

Decoct, v. t. कथ् 1 P. पच् 1 P. -ion, s. काथ:, काथ:-यं, निर्यास:.

Decollation, ह. शर्षिक्छेदः.

Decompose, v. t. पुथक् कृ 8 U; ज्या-कृ, वि-ली C., विद्धु C. -ition, s. पुथक्करणं, ज्याकरणं, विश्लेषः, विलयः.

Decompound, v. t. प्रनिश्च 10.2 Decom-

pose, q. v.

Decorate, v. t. भूत् 10, प्रसाद c., अलंक 8 U, मंद् 10. =iou, s. प्रसाधनं, संदर्भ, भूवर्ण, अ- छंकारः, परिकारः, आभरणं, 2 आकल्पः,

वेषः, नेपथ्यं, यति (परि)कर्मन् n. -or, s. मसाधकः, विभूषकः

Decorous, a. विनीत, सविनय; युक्त, उचित; Sec Decent. -Decorum, s. विनयः, मयादा, सम्यता, शिष्टाचारः, सुरीति र्. सौजन्यं 2 युक्तता, औचित्यं

Decorticate, v. t. त्वचं निष्कृष् 1 P, निस्त्व-

चीक 8 U, निर्वल्कयति (D.)

Decoy, v. t. कपटेन आकृष् 1 P, दि-, सुहु c., मलुभ c., मृद्ध c.; See Cheat. 2 पाने वर्ष-

ग्रह् 9 P.

Decrease, v. i. परिक्षि Pass., न्हासं गम् 1 P, or यान्ड 2 P, अवसद् 1 P, ज्हस् 1 P, अल्पासु 1 P, न्यूनीभू, अपाचि pass.=v.t. न्हस् c., अल्पीकु 8 U, न्यूनीकृ, लघयति (D.), जन् 10, अपाचि 5 U.=s., =Decrement, s. न्हासः, क्षयः, अपचयः, अवसादः, न्यूनतान्तं, अल्पत्वं.

Decree, ए. १. आदिशू ६ P, आज्ञा ८. (ज्ञाप-यति), शास् २ P. २ दा ८. (दापयति), भक्रुप् ८., विधा ३ U, दातुं निर्णी 1 P. =ए. १. व्यवस्थाद्वारेण निर्णी, शामनं कु, व्यवस्था-विधि-कु, विचार् ८., तीर्र 10. =१. व्यवस्था, शासनपर्त्र, व्यवस्थापत्र, विधिः, राजाज्ञा; आ-नि-देशः, आज्ञा, शासनं

Decrepit, a. जराकांत, जरातुर, जीर्ण, जरा-परिणतः -ude, (d. age,), ड. जरा, वार्धक्यं, जीर्णावस्था, जरावस्थाः

Decrescent, a. क्षयिच, क्षीयमाण. क्षयिष्णु

Decretal, s. विधिसंहिता. -c आसनपत्रनिर्दृष्ट. Decry, c. t. अप-परि-वद् 1 U, निंदू 1 P, आ-क्षिप् 0 P, अपलप् 1 P. -al, s. परिवादः, आक्षेपः, अपलपनं.

Decumbent, a. शयान, संविष्ट, निष्ण्ण, उपविष्टः

Decumbence, 8. शयमं, शय्योपवेशमं.

Decuple, a. दश्युण.

Dedicate, v. t. उत्सुब्त् 6 P, निक्षिप् 6 P, प्र-वि-नि-युज् 7 A, 10, 2 प्रतिष्ठा c. (-ष्ठाप-यित), संस्कृ 8 U, उपक्रुप् c.; (books) सम्-ऋ c. (अर्पयित) निविद् c., =ion, s. उत्सर्गः, विनियोगः, प्रतिष्ठा,संस्कारः; समर्पणं, निवेद्नं

Deduce, v. l. अनुमा 2 P, 3 A, ऊहु 1 A, अपवह 1 P, निणी 1 P, उपलक्ष 10.-ible, ... a. आनुमानिक (की f.), ऊहनीय. -ment, -Deduction, s. अनुमान, अनुमिति f., ऊहन, ऊहा, अपवाह:, -Deductive, a. ... आनुमानिक (की f.) -ly, adv. अनुमानिक.

Deduct, v. t. वियुक्त 10, अवन्छिद् 7 P, उद्दूह 1 P, ज्यवकल् 10, ऊन् 10. -ion, s वियोजनं, उद्धारः, व्यवकल्नं, उद्धाराः.

Decd, s. कर्मन् n., कार्य, क्रिया, कृत्यं, खेष्टितं. 2 लेखप्रमाणं, लिखितं, 'sale d. गविकय- 96

पन्नं, 'title d. ' आगमः. उ तत्वं, अर्थः । वस्त गः

Deem, v. t. मन् 4 A, गण् 10, अवगम् 1 P,

संभू C. Doep, a. गभीर, गंभीर, अगाध, गहन, गाढ: 2 (of sound) मंद्र, धीर, गंभीर, मांसल, घन. 3 (of colours) धन; 'd. red 'धनारुण, सरक. 4 निम्न, नीच. 5 गहन, दुर्वोध, निग्-ढार्थ, अगम्य- 6 गभीरबुद्धि, दूरहाष्टि, विद्ग्यः 'd darkness ' अंधं-घोरं-तमः, 'she is d, in love, ' दूरगतमन्मथा सा (S. 3); 'd. sigh' दीर्घानेश्वासः; 'd. "water love ' दूहबर्द्ध प्रेम, गाहानुरागः; knee-d. । जानुद्रग्नं-मानं-द्रयसं जलं. Sea, q. v.; ' d. of nignt ' निशीधः; घोर-रात्रि f. -en, v. t. गंभीरीकु 8 U, घनीकु, बुध् c. -ly, adv. गाहं, घनं, दीर्घं; अत्यंतं, अतीव, नितरां, तिर्भरं, भूकां, 'sighing d.' दीर्थे निश्वस्य; 'd. sorry ज्ञोकमग्र, अति-दु: खित; ' d. rooted ' बद्रमूल. -Depth, s. गांभीय, गाहता, चनता, अगाध-ता: 'd, of meaning' अर्थतोगीरवं (Mal.1) अर्थगोरवं. 2 उद्रं, गमीरस्थानं; ' the d. of lower regions ं पातालोदरं. 3 वेधः, वेधनं.

Deer, इ. मृगः, हरिणः, कुरंगः,कुरंगमः,चातायुः, अजिनयोनिः, पृषत् गः, कुष्णसारः, रुरः, शंबरः, रोहिषः, वानप्रमीः (varieties of d.)

Deface, v. l. विनञ् c., उच्छिद् 7 P, विलुप् 6 P, or c., व्या-अप-मृद्ध 2 P. 2 विकृ 8 U, विद्धप् 10, दुष् c. (दूषपति). =cr. s. दूषकः, विनाञकः =ment, s. लोपः, उच्छेदः, दूषणं नाजनं

De facto, adv. वस्तुतः, परमार्थतः.

Defalcate, v. i. न्यूनीक 8 U,न्हस् c., अव-च्छिट् 7 P, ऊच् 10. -ion, ध. न्हासः, अव-

च्छेदः, न्यूनता, अपचयः

Defame, ए. t. परि-अप-षद् 1U, अपभाष् 1A, आक्षिप् 6 P, ग्रुणान्-अपलप् 1 P, अभिशंस् 1 P, =ation, 8. परि-अप-वादः, आक्षेपः, अपभाषणं, निंदा, अभिशंसनं. =atory, a. परिवादक, ग्रुणापवादक, अकीर्तिकर (री f.), आक्षेपगर्भः =cr, 8. परिवादिन 11. ग्रु-णापवादकः, आक्षेपकः, निंदकः.

Default, s. अपराधः, दोषः; व्यतिक्रमः, अनञ्ज-हानं, लोपः. 2 अभावः, असभवः, अप्राप्तिः र्रः, in d. of fine ' अद्ते दंहे, दंहदानाभावे--er, s. अपराधिन m., नियम-लंधिन्-

ध्यतिक्रामिच् गाः

Defeasance, s. लोपः, व्यतिक्रमः, नियमभंगः-

Defeasible, a. लॉपनीय.

 हन् 2 P, विहन्, See Baffle. - अ. पराजयः, परिभनः, पराभमः आभिभनः, भंगः. 2 न्या-धातः, भंगः, प्रध्वेसः.

Defecate, v. t. मलं ह 1 P, शुध् c., निर्म-लीकु 8 U. -a. निर्मल, शोधित, हमसल.

-lon, ε. शोधनं, मलहरणं∙

Defect, s. विकार:, दोष:, छिद्रं, चकल्य, न्यू-नता; 'bodily d.' अंगविकार:, ट्यंगता. 2 अभाव:, विरह: -ive, a. विकारवत्, दोष-युक्त, सदोष, विकलः अंगहीन 2 असंपूर्ण,

असमग्र, अपयोप्त, न्यून.

Defection, इ. त्यागः, उत्सर्गः, अंशः, च्युति f. Defend, इ. t. रक्ष् 1 P, पा 2 P, त्रे 1 A, प्र-रित्रे, पा c. (पालयति) (with abl.); See Protect, 2 (In law) उत्तरं द्रा 3 U, पक्षं समर्थ् 10. =ant, इ. प्रत्यथिन् क., प्रतिचादिन् क., आभियुक्तः: =er, इ. रक्षकः, गोप्तृ क., त्रातृ-रक्षितृ क., पालकः, पः in comp. =Defensive, a. रक्षकः, पालक, विचारकः, आत्मरक्षकः. =s. आत्मरक्षा, स्वपरित्राणं, शञ्जनिवारणं. =Defence, इ. रक्षा, ग्राति f., रक्षणं, त्राणं, पालनं- 2 उत्तरं, प्रत्युत्तरं, व्यपदेशः. =less, a. अशरण, अरक्षित, अनाश्रय, अनाश्रय, अनाश्रय, शन्तरं, रक्षित,

Defer, v. i. निलंबू c., व्याक्षिप् 6 P. 2 (अन्यस्मिन्) निक्षिप् 6 P, न्यस् 4 P, सम्-क्ष
c. (अर्पयित). -v. i. निलंब् 1 A, कालं
क्षिप् or ह 1 P, न्यिर(रा)यित (D.). 2
(to) अनुन्त 1 A, अनुपा c. (पालयित),
आह 6 A, साद्रं आश्रि 1 U, अनुरुष् 4 A.
-nnce, s. अनुरोधः, अनुनर्तनं, बहुमानः,
आद्रः, प्रश्रयः 2 नम्रता, निनयः, न्यातः
-ring, s. कालयापनं, कालहरणं, निलंबः,

व्यापेक्षः.

Deficient, a. न्यून, जन, असंपूर्ण, विकल; often ex. by अल्प-हीन-रहित in comp; 'd. in water' अल्पजल; 'd. in intellect' अल्पधी, बुद्धिहीन; 'd. in any organ' हीनांग, विकलेंद्रिय, विकलांग, अपांगंड, पो(पो) गंड. -Deficience, -cy, क-यूनता, हीनता, अल्पता, अभावः, विरहः, वैकल्यं, अपूर्णता- 2 द्वाषः, छिदं-

Defile, v. t. दुष् c. (दूषयति), मिलिनीक्क 8 U, मिलिनयति-कलुषयति-आविलयति (D.); 'd. a virgin ' कुमारीं दुष् c., आ-धृष् c.; 'a d. ed virgin ' क्षतयोनिः. -v.i. वृंडच्यूहेन प्रया 2 P or अपस् 1 P. -s. संवाधपथः, संकटमार्गः, दुर्मागः, संचारः. -cr., s. दूषकः. -ment, s. दूषणं. 2 मालिन्यं, कलेकः.

Define, v. t. लक्षणं व्याख्या 2 P; उप लक्ष्म 10, पशिच्छिद्द 7 P, निरूप 10, निर्वच 2 P. 2 निर्देश 6 P, निर्णी 1 P, निश्चि 5 U. निर्धु 10. 3 चिन्दु 10, परिमा 3 A. =cr, s. लक्षणन्याख्याह m., निर्वेश्व m. =ite, a. नियत, निर्णित, निश्चित, निर्दिष्ट; 'without any d. subject ' अनिद्धिकारणं. 2 परिनित, समर्थाद, सावधिक. नंtely, adv. नियतं, क्यक्तं, सनिर्णयं, सपरिच्छेदं. -tion, s. क्याख्या, परिच्छेदः, लक्षणं, निर्वचनं, निर्देशः; 'my anguish transcends d.' मम्विकारः परिच्छेदातीतः (Mal. 1). -itive, a. नियत, निर्णायकः, स्थिर; अवश्यक.

Deflagration, s. दाहः, दाहनं, ज्वलनं.

Deflect, v. i. प्रकृ 1 A, 4 P, च्यु 1 A, वि-चर्स् 1 P, अप-व्या-वृत्त् 1 A. =v. t. व्यावृत् c. =ion, s. ग्रंशः, च्युति f., विचलनं, विमार्ग-गमनं. 2 उत्कामः, ग्रेषः

Deflour, Deflower, v. t. चारित्र्यं नज्ञू c. or ह 1 P, धृष् c., क्षतयोनिं कु 8 U, दुष् c. (दूषयाति); 'a virgin d.ed 'क्षता, क्षतयोनिः. 2 ज्ञोभां ह or नज्ञू c. =er, s. कुमारीदृषकः,

सतीत्वनाशकः.

Defluxion, इ. निस्यंदः, क्षरणं, स्वणं.

Defoliation, s. पत्रापगमः, पर्णमोक्षः. 2 पत्र-च्युतिसमयः.

Deform, १. ६. विरूप् 10, विक् 8 U, व्यंगीकु, विरूपिकु. -ed, a. विरूप, विकृत, पोगंड, कु-अप-रूप, विकृतांग-व्यंग (भी f.); 'd. features' विकृतांग-व्यंग (मी f.); 'd. विरूपंग, व्यंगता, व्यंगता, विकृति f.

Defraud, v. t. वंच् 10, प्रतृ c.; See Cheat. 2 छलेन कपटेन-अपह 1 P. -ation, s. कप-

टापहरणं. -er, s. वंचकः, मतारकः.

Defray, v. t. (Expenses) दा 3 U, अपाकु 8 U, शुभू c.; धनव्ययं-व्ययशोधनं-स्तीकु 8 U; 'to be d.-ed' शुभू 4 P; एकस्य मूल्येन व्ययः शुध्यति, सर्ता व्ययशुद्धिः संपद्यते (P. v. 8). = er, s. व्ययशोधकः = ing, = ment, s. व्ययशोधनं-शुद्धि f.

Deft, a, विनीत, दक्ष, चतुर, विद्ग्ध.

Defunct, a. मृत, विपन्न; Sec Dead. 2 (fig.) त्यक्तव्यापार, निश्चष्टः -ion, इ. मरणं, मृत्युः, देहत्यागः.

Defy, e. t. तृणीकु 8 U, अवज्ञा 9 U, अवसन् 4 A, अनाढ़ 6 ', लघुकु, तृणाप मन, परिस् 1 P, अवगण् 10; 'I d. a king' राजेति कियती-का मम माजा; 'I d. you to find a mistake in my writing' मम लेख स्वलितं कथं त्वं दर्शयसीति प्रेक्षे तावत; 'a disease which d. ed medical skill' वैद्ययत्न-परिभाविनं गर्द (R. xix. 53). 2 युद्धार्थ आहे 1 A, अभियुद्ध 7 A, भू 5 P. -ance, के समाह्रानं, युद्धार्श्वानं, योधसरावः. 2 अव-ज्ञा, अवगणनाः, 'in d. of' अवसत्य, तृणी-कृत्य, अनाहृत्य; ex. by gen. or loc. abs. -ant, a. उद्धत, सदर्थ, सावज्ञः, अवमानिनः, 'in a d. tone' उद्धतं, सदर्थ, सावज्ञः, अवमानिनः, 'in a d. tone' उद्धतं, सदर्थ, सावज्ञः, अवमानिनः, 'समाह्रातृ कः, अभियोक्तृ कः

Degenerate, v. i. (कुलाचारात्) च्यु 1 A, अंशू 1 A, 4 P, दुष् 4 P. -a. क्षीणपुण्य, - नष्टधर्मन, परिश्रष्ट, अपक्रष्ट, कुलाचारश्रष्ट. -ness, -Degeneracy, s. क्षीणपुण्यत्वं, कुलाचारश्रंशः, कुलमर्यादातिकमः. 2 अपकर्षः, नीचावस्था, अपक्रष्टदशा.

Deglutition, ह. निगरणं, ग्रसमं.

Degrade, v. t. (पदात् or अधिकारात्) अपकृष् 1 P, अंझ् c., च्यु c., अवस्तु c. (रीपयित), नीचपदं माप् c. 2 अवमन् c., लघुक् 8 U, सूल्यं लघयाति (D.) or च्ह्स् c., ' d.- ed from office ' अधिकारअष्ट, पदअष्ट, अधिकारअंक्ष, पद्वव्याति है. पद्व्याधिकार, पदावरोपित. -ation, है. पद्व्याधिकार, अपकर्षः, पद्व्याति है., पद्वेषार. 2 अवमानना, लघुकरणं, मानभंगः 3 अपकृष्टिता, अधोगति है. नीचावस्था, अपकृष्टिश्यित है. -ing, c. लाघवकारिन्, अयशस्कर (रिहि.)

Degree, 8. पदं, स्थानं, पद्वि-ती f., आस्पदं.
2 द्ञा, स्थिति f., अनस्था. 3 उपाधिः, उपपदं. 4 कुछं, वंज्ञः, अन्वयः. 5 प्रमाणं, परिमाणं.
6 गणः, नगः. 7 भागः, अंज्ञः. 8 कोटि f.,
काष्टाः, 'the highest d. 'पराकोटिः-काष्टा,
अविश्वसिः. 9 क्रमः, अद्यक्तमः, आद्यत् f., परिपाटि-टी f., आद्यपूर्वं-वीं, पर्याप्यः, तास्तम्यभावः, 'in the hightest d. 'निरतिशयं,
एकांततः, 'in some d. 'किंचित्, कियताप्यंशेन, ईपत्, 'not in any d. 'न केनाप्यंशेन, 'by d.s 'क्रमेण, क्रम्झः, शनैःशनैः, प्रतिपदं.

Deify, v. t. देवत्वमारुद्ध c. (आरोपपति), देवं क्र 8 U. ' to be deified ' देवीशू 1 P, देवत्वं इ 2 P, देवत्वमायद्ध 4 A. =Deiform, a. देवाकार, देवस्प.=Deification, s. ईश्वर-सायुज्यं, ब्रह्मणि लयः, देवत्वमासि f. 2 देव-

त्वं, देवकरणं.

Deign, v. अर्हे 1 P, प्रसन् 1 P, with inf., 'd. to took at me ' मिथ दृष्टिमसाई कुरु; See Please. 2 प्रसादपूर्व दा 3 U, अनुग्रह 9 P 3 अनुजा 9 U, अनुमन् 4 A

Deism, s. ईश्वरवादः, आस्तिक्यं. -Delst, s. आस्तिकः, ईश्वरवादिन् m.

Deity, s. देवता, देवतं, देव: ; See God.

Deject, v. t. विषद् ८., निर्वेद् ८, विषादं उत्पद् ८., म्लानिक् , धैर्य त्यव्द ८. -ed, ०. विषण्ण, निर्विण्ण, विषादापक्ष, अवसक्ष, दीन, म्लान, खिक्क, 'd. in mind' दीनमनस्, दु-र्मनायमान, उद्दिग्न, विमनस्, धैर्यच्युत; 'to be b. d.' विषद् 1 P. विषादं नम् 1 P. दुर्मनायते (D.), धेर्य त्यव्द 1 P. -edly, adv. सविषादं, सोद्देगं, विषण्णं. -edness, -lon, s. विषादः, वेमनस्यं, निर्वेदः, अवसादः, उद्देगः, विषण्णता, दीनता, म्लानि f., म्लानि f., खेदः, दौर्मनस्यं.

Dejecture, इ. अवस्करः, पुरीवं.

Delate, v. t. vg. 1P, and 1P. 2 Accuse,

पूरण. विलंब ८., ब्यासिप ६ P, अतिपत् ८.2 निरुष् 7'U, भू 1.P, विष्टंस् 9 P. =७. i. विलंब 1 Å, चिर(रा) पति (D.), कार्ल पाट (यापयित) от सिप् 6 P от हा 1 P; why d. then ततः किं विलंब्यते (U.1). 2 विक्रस्प ६., विचा ८. =३. विलंबः, ब्यासेपः, कालातिपातः, कालयापनं, काल इरणं, कालसेपः. 2 आधातः, अंतरायः, विलंबं, हेतुः. 3 दीर्धसूत्रताः, ' without d.' अविलंबं, कालसेपकः.

Delectable, a. रम्य, कमनीय, मनोज्ञ, आह्ना-दक, मनोरम-हर, रुचिर. -Delectation, s.

आनंदः, आह्नादः, प्रमोदः, हपेः.

Delegate, v. l. नियुक्त TA, 10, ज्यादिश् & P; प्रेष्ठ e., (with acc. of person); न्यस् 4 P, निक्षिप् 6 P, ऋ ः (अपयाति), अतिपद्द c. -: अतिनिधिः, नियोगि र m., नि-योज्यः, मतिपुरुषः, अधिकृतः पुरुषः. -ion, s. नियोजनं, प्रेरणं, निक्षेपः, &c.

Delete, v. १- अप-व्या-मृज् 2 P, विलुप् c, विक्रुप् c, उच्छिद् 7 P, =ion, १- व्यामितः, लोपः, उच्छेदः. =Deleterious, a. विना-

शक, पातिनं, हिंस, धातुक.

Deli, : सुद्धांढं, सृष्मयद्रव्यं, कौलालकं.

Deliberate, v. i. तिचर ८., चिंत् 10, विसृश् 6'P, संमंत्र् 10 A, विक्रुप् ८.; See Consider. - a. कम्मतः विचारपूर्वके कृत, विसृश्य-कृत. 2 विसृश्यकारित स्ववहित, असाहिसि ६, असमकः - ion, ६. विचार: - रणं-रणा, चिंता, मंत्रणं-णा, विमशः, समीक्षा, वितकः, विवेच-नं, चर्चा. - ive, a. विचारशील, विचारित्, विमशित. - ly, adv. जानत् with आपि or एव, बुद्धिपुर: सर, कामतः, विचारपुर्वकः 2 वि-सृश्य, समीक्ष्य, अवधानन, असहसा, अम्मतः - ness, ६. समीक्ष्य-विमृश्य-कारित्वं, अ-मामक्षः, सावधानता, अवेक्षा

Delicate, a. मधुर, स्वाडु, मिष्ट. 2 लिलत, चार, शोभन. 3 (Soft) सुदु, सोमल, सुकुमार, तड, श्लक्ष्म, लड्ड, प्रतन्त, विरल, परि, पल्ड ; 'd. of person 'कोमलांग (गी री), सुदुशरीर ; 'a d. woman' त-वी, तन्वंगी, वेलवंगी. 4 विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्तम. 5 सम्य, विनीत, शिष्ट, 'of a d. constitution 'प्रकृतिकोमल, जन्मरोगिन, चीप्र, adv. लिलं, सुकृमार, सुदुत्तगा. -Delicazy, a. माधुर्य, स्वादुता, सौरस्यं. 2 लिल्लं, श्लावण्यं. 3 सीकृमाय, मार्व्वं, पेल ता, तज्जता. 4 आदरः, विनयः, शिष्टाचारः, सुशिलता, सीजन्यं. 5 प्रकृतिदृष्टवा. 6 स्वादुनं, भीजनविशेषः, वि-रिश्रां

Delicious, कं स्वादु, मिष्ट, रुचिकर (री f:), मधुर, सुरस, आस्वाद्वत्. 2 (of beauty &c.) मनोरम-हर, मधुर, कमनीय, रमणीय, हारिन, चित्ताकार्षिन. -!y, adv. स्वादु, मधुर, मनोरमं. -ness, कं स्वादुता, माधुर्थ, सम्बता. &c.

Delight, ३, आह्लाद्ः, आ-म-मोदः, सुर्खं, हर्षः, प्रीति 📭 प्र-सं-मदः, उल्लासः, शर्मन्, आनंदः, संतो :, तृति f., सद-दा f.; 'takes no d. in sports ' नामिनंदति केलिकलाः (Mal. 3); 'thrill of d. ' पुलकः, रामांचः ; ing with d. 'आनंदपुलकितततुः. 2 आनं-द्रनं, आनंददः, हर्षकरः, आनंदहेतुः. =v. ह. 'to be d.ed' सुद् 1 A, हृष् 4 P', आनंद्र 1P, ह्वाद् 1 A, रम् 1 A, मी 4 A, सं-परि-तम् 4 F, उल्लस् 1 P. =v. t. सुखयति (D.); causal of roots above. =2d, त. सानंद, पीत, सहर्ष, सुदान्वित, हुए, आह्नज, आर्न-दित, प्रमुद्ति, सोल्लास, आह्लादित, उल्लेसित, साह्लाद. -[4], य. प्रमोदिन, प्रामोदिक (की $f \cdot$), आनंदपद, हषेजनन (नी $f \cdot$), आह्ला-द्क, आनंद्क, सुखद्; रुचिर, कांत, रम्य, र-मणीय, मनाहर-रम. = fully, adv. सानंदं, सहर्षे, सह्जादं; रम्यं, कांतं.

Delimit, v. t. मर्यादी के 8 U.

Delineate, v. t. वर्ण 10; See Describe. 2 आलिख 6 P, चित्रं 10, चित्रं निविश् c. -cc, a. चित्रं लिखिल, चित्रं पत, आलिखित, वर्णित. -ion, s. आलेखनं, वर्णनं 2 आलेख्यं, चित्रं, चित्रारंभः.

Delinquency, हे. दोष:-अपराधः, पापं, दुष्का-मंन् गः, पापचरितं, अपिक्रया, दुष्कृति री. -Delinquent, हे. पापिन्-पापकृत्-अपराधिन्द गः., सदोषः, कृतापराधः.

Deliquesce, v. i. द्वीभू 1 P, विली 9 P.

Deliquium, s. विलयन, द्वः.

Delirium, ह. चित्तभ्रमः, चैतन्यनाहाः, ज्ञान-भ्रांति f. -Delirious, a. भ्रांतिचत, नष्ट-चेतन, चैतन्यरहित.

Deliver, v. i. पुच् ८., वि-प्र-मोक्ष् 10, उद्दुः धृ 1 P, निस्तृ ८., रक्ष् 1 P, परि-त्रे 1 A. 2 समक्र ८ (अपपंति), नः स् 4P, प्रतिपद् ८., प्र-दा 3 U, 1 P; संक्रम् ८., आरुड् ८. (रोप-प्रति), हस्ते निक्षिप् ६ P, इस्ते पाप् ८., हस्ते गत-गृमिन् ८. कृ 8 U, (तस्य चसुधामपि इस्तगामिनीमकरोत् R. प्राा 1); 'shall d. it into his band (to him)' इसे अस्य इस्त, प्रापयिष्यामि (S. 3): 'd. ed charge of office' स्वाधिकारं अन्यहस्ते न्यक्षिपतः 3 उद्-ईर्ट., उच्चर् ८. उदाह् 1 P, व्याह, वृ 1 P. 4 (Of a messaye) निविद् ८., कथ्य 10, आख्य 2 P, आचक्ष् 2 A, शंस 1 P. 5 (Give back) उत्सुद् 6 P, प्रतिद् , नियंत् ८., (इस्तन्यासं नियंत्य V. 5);

' d. a woman ' असर्व कु c-, सू c.; ' to be d.ed 'of ' प्रमु 2 A, जन् c. (जनयति), उ-स्पद् c.; ' was d.ed of a son 'सा पुत्र मासत. न्याटक, अ. मोचनं, मोसः, सुनित रं., उद्धारः, रित्राणं, रक्षगं, निस्तारणं, मोक्षगं, विमुक्तिः-मोचन -- ००, ह. माचकः, रक्षकः, बात m., मुक्तिशानु m., त.र हः, उद्धर्नु m. 2 निवद्कः,आख्यायकः -y. र. सुक्ति f.:See Deliverance, ah ve. 2 अर्पण, निश्चेनणं, मतिपादनं, संकामणं, न्यसनं, मदानं, उ उचा-रणं, उद्दिरमं, व्याहार:-हरमं; ' a fluent d. ' अरखलितमायमं, अपनिहतमायणायः-बाक्क-सरिणः 4 निवेद्दर्न, िज्ञापनं, विज्ञाति \hat{f} -, कथनं. 5 उत्तर्भः, नियातनं, चितरमं, бपसवः, प्रवृति रं, गर्भनो चनं; 'ते be ' अरिट्याप्या, 'a woman near her व आज अ-पास-अस-या; ' place of d. 'अरिएं, द्वति तागृहं.

Dall, ह. द्री, ग्रहा, कं हर:
Daluda, ए. १. ग्रुट्ट ए., वं च् 10, प्रकुष् ए., आकृष् 1 lb. वि-सं-प्रम् ए. (प्रत्यात), See Cheat also. = er, ह. मीहरू, वं चकः, प्रतरकः, मायित् क. -Delusion, ह. मोहः, प्रमः, आभातः, माया, मित्रमः, इंद्रजार्ज, विक्तः, 'the world is all ह तो.' विश्वभिद् मायानयं, असारं, विकत् एव. 2 वं चनं, प्रतारणाः प्रतेभनं, कपट. -Dalusiva, -Dalusiva, मायानयं (यो f.), अमार, मायित, मोहकः एंद्रजालिक (की रि.), मोहिन, मोह-प्रांति-जनक.

Dalugo, s. आहावः, संहवः, जलपलयः, भूत-संहवः, तोयविह्नवः; 'nmvers d d.' मलयः, महासंहवः, संवतः, क्षयः, कल्पातः. 2 धः स-संपातः, वारिपूरः, अविरल्याससारः, अति-ष्टासः f. 3 उत्पातः, आकारिमकी अ.प १. -०-१. ह ७., आ-सं°, निमस्त्र ६. (मजनयति).

Delve, ए. १. खत् 1 P, नि-अत्र : उपौ भिर् 7 P. = १. खातं, वित्र रं, पिलं, गता-तः. = २४, ६. खनकः, खनितृ ル

Domagogus, 8 प्राञ्चतजननायकः, प्रजा-नायकः.

Domain, Domisn', ह. स्वाधीना भूनिः.
Domand, v. १. प्रवृत्त १ १. अतु पुत्र १ ८, ज्ञा deside (जिज्ञासते), १ ते. द्या तांड name १ कि तृत्र नामेति प्रवृत्तः १ ते. a boon १ वर्ष वु-वृत्तं, 9 ८. 2 C'aim, q. र. 3 अर्ज्ज १ १ , oft. by pot. pass. pari.; 'Oh Goddess, Goddavari the m trer d. s thy ca e (attention)' भगवति गोद्यावि तत्र त्वया सावधानया भवित्रवं (८. ३) अयमर्थावे क्षामहति १ ते s consideration १; this offence d. s an atono ent of serious expense १ भूरिक्वव्ययसाध्यम्भावितः दोषः मार्नु शक्यः, मृत्धिनव्ययसाध्यम्भावितः दोषः स्मार्नु शक्यः, मृत्धिनव्ययसाध्यम्भावितः दोषः स्मार्नु शक्यः, अतुयोगः, प्रच्छा, अज्ञासा. 2 अभियोगः, प्रार्थना, याचनाः ६ on ते. 'दातं पृष्टः

सन्. =2nt,=er, s. मार्घयितृ m., वासितृ m., अभियाक्त m., अधिन् m.

Demarkation, s. सीमा-प्रयोदा परिच्छेद:Deman (oneself), v. i. द्वृत्ति अनुष्ठा
1 P, चेष्ट् 1 A, दृत् 1 A, च्याह् 1 P, 866
Act. = our, s. दृत्ति f., आचारां, आचाराः,
चेष्टितं, व्यवहारः.

Dementate, v. /, उन्तर् c. संज्ञा अपह 1 P. -a. उन्त्रत्त, नष्टतंज्ञ, सूडचित्त.

Demerit, s. अग्रुणः, दोषः, रशनता. Demi, अर्थ, सानि ind. in comp.

Dami-god, ह. नरदेवः, विद्यादरः, यक्षः, संधर्वः, उपदेवता, देवयोतिः

Demi-man, s. अवपुरुगः-नरः, कि तरः.

Demise, इ. स्ट्युः, मरण, उपरति f. 2 समर्पण, विश्वित्रत् प्रदानं. -ए. १. स्ट्युग्वंग पदा 3 U. Demission, इ. अस्पातः, अस्त्वनं,अवकर्ण-Demobilize, ए. १. Sec 'Disband.'

Democracy, s. नजामभुरः, पजासचारमकं राज्यं, पजातंत्रं. =Democrat, s. पजातंत्रवा-दिन् ... पजापक्षात्रकुलः, पजापभुरवात्रवाह्यः, प्रजापक्षावरुपिन् ... =tical, u. सार्वलीकिक (कीं f.), पजातंत्रीय.

Damolish, ए. १. विनज्ञ ८., उन्छिर् ७ P, अवसर् ८., ध्वंस् ८., भ-वि-१; उन्मूल् 10, उत्पर् 10. = ar, इ. विनाजकः, उच्छेद्कः. = Damolition, इ. विनाजकः, उच्छेदः, भ-वि-ध्वंसः, उन्मूलनं, उत्पादनं, अवसादनं.

Damon, इ. दानवः, अहुरः, रक्षस् ग., राह्मसः, देरपः, दहुजः, देतेयः, सरिद्धः, सूतः, पिशाचः, रात्रि(तिं)चरः, निशाचरः, पातुधानः.-lac, इ. भूताविषः, वेतालोपहतः. -a., -lacal, a. राक्षस (सीर्ति), पैशाच (चीर्ति), आहुर (रीर्ति), (अ) la comp. -ology, इ. भूत-पिशाच-निद्धाः

Demonstrate, ए. १. सायू. ८., तिस् ८. (सा-धयति), पहुत्र ८., पतिपत् ८., उपपद् ८., प-माणयति (D.); निर्णी । P, निर्देश् ६ P. —ion, इ. साधनं, तिद्धि १., उपपंति १., पति-पादनं. 2 निर्णयः; पामाण्यं, तिद्धांतः, 'oenlar d.' परयक्षत्रमाणं-चाश्चरज्ञानं-प्रमा-णं.—ive, a. दशक, निर्देशक, निणायक, प्रतिगद्दक्, तिद्धांतकाणः—ively, allo. सिद्धिपूर्व, नप्रमाणं, सुष्यकं, सापपत्तिकं-—or, इ. निद्शकः, प्रतिगादकः, प्रदशकः.

Demoralize, ए. !. धर्माद-आचारा इ-अंझ c. or च्यु १०.आचारं दुष् ६. (दू रपति), भ्रष्टीक 8 U. दुर्न्न ७. म =atlon, २. आचारभ्रष्टता, धर्मच्युति १., धर्म-भाचार-विक्रमः, अपूर्मां

Demulcent, ... शामक, शांतर. 2 स्त्रिम्ब,

Demur, v. i. शंक् 1 A, वि-आं: विचा c., विक्रुप् c., विलब् 1 A, मनसा दोलायते (D.); सावतके ब्यासिप् c. - अार्राका- संदेहः, वितर्कः. विचारणं, विकल्पः; 'without d. मार्थिन्दारितं, अविलंबं.

Demure, a. विनीत, अतिनम्र, गंभीर, धीर, शांत, सलज्ज, सन्नीह, अवनत; 'with d. looks' सन्नीहवद्न. -ly, adv. सलज्जं, स-बीहं, धीरं, साचिनयं. -ness, s. विनयः, नम्र-ता, गांभीयं, त्राप, लज्जा, न्रीहा, -हीः.

Den, s. बिलं, विवरं, ग्रहा, गहरं, कंदरः, कुहरं.

Dengue, s. संधिकसंनिपात,

Denizen, इ. नि-वासिन m., ओकस in comp.; 'd. s. of heaven' दिवीकसः, &c. 2 पौरः, नागरः, नगरजनः, स्वतंत्रजनः.

Denominate, v. t. बह्-भण्-गह् आहे 1 P, स्पपार्वज्ञ 6 P, अभिधा 3 U, बच् 2 P, रूपा 2 P, रूपा 2 P, रूपा 2 P, रूपा कार्या 3 U, बच् 2 P, रूपा 2 P, रूपा 2 P, रूपा कार्या कार्य कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्या कार्य कार्या कार्य कार्य कार्य कार्या कार्य कार

Denote, v. l. निर्दिश् 6 P, सूच् 10, उपलक्ष् 10, वच् 2 P, अभिधा 3 U, धृत् c., गस् c. (गसपति); oft. ex. by अर्थ in comp.; See Mean; 'the word क्षेत्र here d. s body 'अत्र क्षेत्रशस्दः शरीराधे-धः: -ation, • निर्देशः;स्चनं; अभिधा-धानं,उपलक्षणं-णा. -lng, -ative, a. स्चक, दर्शक, वाचक, अभिधायक, गमक.

Denouement, s. कार्य, निर्वहणं, निष्ठा.

Denounce, ए. १. (असंगलं or अनिष्टं) प्रकाशू ८. स्वा ८, (स्वापयिति), आ-मि-विद्
८., कष् १०. २ प्रकाशं तर्ज १० ८, भरेस् १०८,
अभिशप १ ८, अभिशंस १ १, निंदू १ १,
गर्हु १, १० ८, आकुशू १ १ - - er, इ. अनिटादेदकः २ अधिक्षेपकः, निंद्कः. - ment,
Denunciation, इ. अनिष्टस्यापनं-प्रकाशनं.
२ निर्भर्सना-नं, आक्रोशः, अभिशंसनं, निंदा,
गर्हा.

Denoveau } udv. पुनर्, मूय:.

Dense, u. धन, निधिह, सांद्र, अविरल, निर्-तर, अनंतर, गाह, गहन. 2 सुसंहत, हुह, पी-वर.-- ty, s. धनता, सांद्रता, आनंतर्य; पीवरता.

Dent. 8. महार-आधात-चिक्कं. Dental, a. दंत्य; 'a d. letter ' दृत्यं.

Dented, Dentated, a. इंतर, भंतर, अन

क्रकच, Dentifrice, १ व

Dentifrice, इ. दंतशोधनं-धावनं. Dentist, r. दंतवय:-चिकित्सकः.

Dentition, अ. इंतोव्हद्ः, इंतहाद्धि f. Denude, Denudate, v. t. नग्रीकु 8 U, विदक्षीकु विवद्धयति (D). पशं अपद्व 1 P, व्यून्योकुः, निर् in comp.; 'a tree d. :ed. of leaves' निष्पत्रो or निष्पत्रीकृतोः वृक्षः-

Deny, v. t. अपलप् 1 P, अपवच् 1 P, न स्वीक्ष्य-आगि-क 8 U, निथिष् 1 P, प्रत्याख्या 2 P, नि-अप-ह्नु 2 A, प्रत्यादिश् 6 P. = 21, s. अ-प-नि-ह्नवः, प्रत्यादेशः, निपेषः, अस्वीकारः, प्रत्याख्यानं, अपलापः, ' self u.' आत्मसं-यमः, आत्मिनिग्रहः. = 25, s. नि-ह्नोतृ m., अपलापन् m., प्रत्यादेशकः.

Deobstruct, ए. र. निर्विद्मीक 8 U, विद्मान

Deodand, s. देवोपहार:.

Dendoriz: v. t. दुर्भधं ह or अपनी 1 P. Depaint, See Paint.

Depart, v. i. प्रस्था 1 A, प्रया 2 P, वि-निय-गम् 1 P, अपक्रम् 1 U, 4 P, अपया, अप-इ 2 P, अपगम् अ । स-सूप् 1 P, ' whose life has d. ed ं वि-गत-जीवितः. 2 मन्द्र, देहं उत्सब्द GP, विपद् 4 A, मृ 6 A, संस्था 1 A; See Die. -v. t. त्यन्त् 1 P, हा 3 P, उत्सन्त, -ed, a. अपगत, व्यपेत; not d. from the meaning 'अर्थाद्नपेत, अर्थ-2 प्रेत, मृत, दिवंगत, संस्थित, विपन. =ment, ह. भागः, विच्छेदः, प्र-वि-भागः. 2 विषयः, प्रकरणं, अंगं. 3 अधिकारः, नियोगः, कर्मन् गः, व्यापारः 4 देशः, विषयः, मंडलं. =ure, ह. अपगमः, अपयानं, प्रस्थानं, प्रयाणं, अपसरणं, अपस्रति 🏸, ानिर्गमः, अपद्ममः. 2 वेहत्यागः, संस्थिति f., मरणं, उपराति f.

Depend, v. i. अनुलंजू 1 A, प्लंज्. 2 अन-आ-लंबू, आश्रि 1 U, सिश्रिः, नियंधन, तंत्र, ' every अधीन, आयत्त, दश, in comp. ; thing d. s on fate ' सर्व दैवाधीनं-यत्तं; मम प्राणास्त्ववृाशानियंधनाः (M. 4); oft. by अपेशू 1 A. व्यपेश : See below. 3 अन-उप-जीव 1 P. 4 (rely) विश्वस 2 P (with loc); सम्-ऋ c. (अर्पयति.); ' I d. upon you slone ' त्वट्येव मे विश्वासः; 'd. upon it, I shall starve myself to death 'मया मायोपवेशनं कृतं विद्धि (P. IV. 1); ' d. upon it' असंशयं, नियतं, न्त्न, खलु. 5 संबंध-, प्र-अनु-संबद् pass., समन्द-इ 2 P. =ance, ==ence, s. अवलंबनं, आश्रयः, संश्रयः, निष्ठा, तंत्रता, निबंधनं, अधीनता; ' mutual d.' परस्परानिबंधनं, अन्योन्याश्रयः-2 पराधीनता, परवशता, परवत्ता, पारतंत्र्यं, परायत्तत्वं. 3 विश्वासः, प्रत्ययः. 4 अञ्चर्णाः, समन्वयः, संपर्कः. =oncy, s. आय-त्तता, अधीनता, &c. 2 अधीनः पदेशः, अन्य-तंत्रं राज्यं. =ant,-ent, a. प्रलंब. 2 अधीन, आयत्त, आश्रित, अवलंत्रिन, वहा, संबद्ध, निध-तंत्र in comp. 3 (l. on another) प्राभित, पराजीन, परतंत्र, परायस, परवज्ञ, परवत् ; d. on a cause ' निमित्तसम्बदेख: (Mal=8. उप-अनु-जीविन् m., आश्रितः, परा-यत्तो जनः, भृत्यः, परिवारः.

Depict, v. t. आलिख़ 6 P, वर्ण 10, निद्दिश्

Depilation, s. लो(रो)महरणं, उल्लंचनं. -Depilatory, a. केशनाशक, लोमहरित्. Depilous, a. अकेश, रो(लो)महीन.

Deplete, v. l. जून्योक्क 8 U, रिच् क निः शिष् वः =ion, s. अवसयः, निःशेषतः, रि कता, जून्यस्वं, जून्यीकरणं.

Deplore, v. t. जुन 1 P, विलप् 1 P, परिदेश 1 A, परिदिग् 10 A; Sec Lament. =ably, adv. ज्ञोच्यमकारेण, ज्ञोचनीयं. =er, s. परि-धेवकः, अनुसाचकः.

Deploy, v. t. विस्तृ 9 U (सेन्यव्यूहान्).
Deplume, v. t. पक्षान् उत्पद् 10 or उद् ह
1 P, निष्पक्षीक्ष 8 U. =ation, s. पक्षी-

Depone, v. i. सज्ञवर्थं यह 1 P or कथ् 10, ज्ञापथपूर्वं उपक्षिप् 6 P or उपन्यस् 4 U. ont, s. साक्षित् m. 2 अकर्तरि क्रिया.

Depopulate, v. t. निर्जनीकु 8 U, विजनीकु, नरंजून्य a. कु, उपपीड् 10, वाप् 1 A, समु-च्छिद् 7 P. =ion, s. निर्जनीकरणं. 2 उप- हवः, उच्छेदः, उपपीहनं, वाधा. =or, s. उच्छेद्कः, उपपीहकः, विह्नकारित् m.

Deport, v. t. प्रञ्जल ८., निः-प्र-वि-वस् ८., दे-शांतरं गम् ८. (गमयति). =v. i. (oneself) आचर्-व्यवह 1P, वृत् 1 A; See Act. =ation, s. प्र-वि-वासनं, प्रवाजनं. =ment, s. वृत्ति f., आचरणं, चेटितं, व्यवहारः, वृत्तं.

Depose, v. t. (राज्यात् or अधिकारात्) अव-रुद्ध c. (रोपयति), भ्रंशू c., पत् c., च्यु c. –v. i. साक्ष्यं दा 3 U, वर् 1 P, वच् 2 P, कथ् 10. –ition, s. साक्ष्यं, साक्ष्यद्वानं. 2 (Deposal) राज्यभ्रंशः-च्युति f., राज्यावरो-पणं, अधिकारच्युति:-भ्रंशः.

Deposit, v. t. निक्षित् 6 P, न्यस् 4 P, निधा
3 U, आधा, ऋ c. (अर्पयति), आधीकः 8 U.

— s. न्यासः, निक्षेपः, आधिः, उपनिधिः.
2 किहं, शेषः, खलं,ऋालुर्ष्यं, मलः-लं. — sry,
s. निक्षेपशाहकः, न्यासधारित् m. 2 विश्वासस्थानं-पात्रं-भूमि f. — or, s. निक्षेपित् m.,
न्यासकर्तृ m. — ory, s. आधारः, आशयः,
निधान्तृं निधिः, भाजनं, आगारं, संग्रहस्थानं.
Depote s. अर्थारं, आल्यः, न्यानं, आल्यः,

Depot, ह. आगारे, शाला, स्थानं, आलयः, 'book-d.' पुस्तकालयः, ग्रंथशालाः; 'military d.' युद्धसामग्न्यागारे.

Deprave, v. l. दुब् c. (दूवयति) अंश् c. मिलनीक 8 U, कल्लययति (D.). -ed, a. दुराचार, अहः, दुहः, खंडितवृत्त, दुरात्मन्, पापचेतद् दुर्वत्त, अहशील, कल्लवाचार--edness,-ity, s. दुष्टता, अहता, दुष्टभावता, दौरात्म्यं, दुराचारता, दोर्जन्यं, कालुष्यं, दुर्वत्ताः Deprecate, ग. १ (प्रार्थनापूर्वकं) निवार 10, व्यावृत् ८., मा भूदिति याच् 1 A. 2 अनु- हुद् 1 P? = lon, १. निवारणार्थं प्रार्थना- स्तवः. = ive,-atory, व. अनिष्टनिवारकः

Depreciate, v. t. अर्धतः पत् c, अवमन् 4 A, लघुक् 8 U, लघु मन्, मूल्यं न्यूनीकु, अविभि 6 P. अपलप् 1 P, अपक्रध् 1 P. –lon, s. लघुकरण, अवमानना, अपकर्षः, अपलापः

िः predate, v. t. अवह 1 P, लूंद्र-द् 1 P,10, उपह 1 A, उपदृत्प यह 9 P. −ion, s. उप-फ्रतः, अपहरणं, लुंठनं, लोटनग्रहणं --or, s विक्षत्रकारिन m., अपहारकः

Deprehend, See Apprehend.

Depress, v. t. अवनम् c. (तमयति), पत् c., अवकृत् 1 P, अवपीड् 10, निम्नीकृ 8 U, अवसद् c., अंद्र्र् c., अवगाह् 1 A. 2 विषादं नी 1 l', विषद् c., वियण्णीकुः ' d.ed behind ' पश्चाद्वगाढां (S. 3); 'd. ed in spirits' विषण्ण, म्लान, मुक्तावयन, खिन्न- स्ति, See Dejected.—lon, s. पातः, अवनमनं, अपकर्षः पूर्ण. 2 विषादः, खिन्नता, अवसादः, उद्वेगः, द्वामनस्य, म्लानि f., 'd. of spirits' सरवक्षताः

Deprive, v. t. अपनी 1 P, अपह 1 P, (with gen. of person); अंत्र C., च्यु C. (with abl.); वियुद्ध 7 A, 10, विनम्झ 8 U, (with instr. of the object deprived). -ation, s. हरणं, अपचयः, क्षयः, लोपः, हानि f., नाहाः -ed, a. हत, अपहत, हीन, वियुक्त, अष्ट, विरत्तित, विनाक्तत (gen. in comp.); वीन-जुत निर्मा in comp.; 'd. of wealth' निर्धन, लुत्तवित्तः, 'd. of authority' भ्रष्टाधिकार, पद्भक्षः, 'to be d.' हा pass.; परिहा, वियुक्त pass.

Depure, Dupurate, See Purify.

Depute, v. t. नियुद्ध 7 A, 10, प्रेर् c., पेस् c., प्रहि b P, समादिश 6 P (of a person); निक्षिप 6 P, न्यस् 4 P, (of business). -ation, s. नियोजन, प्रेरणं, प्रेपणं 2 नि-युक्ता:-समादिष्टा: (pl.), नियोगिगणः, नियु-क्तजनाः- -y, s. प्रतिनिधिः, प्रतिहस्तः-स्तकः, नियोगिन् m.; नियुक्तः, प्रतियुक्षः

Deracinate, Sec Eradicate.

Derail, ए- लेहिमार्गात् निःस् 1 P, or c.
Derange, ए. र. निपर्यस् 4 U, निश्चित् 6 P,
क्रमं-व्यवस्थां-भंज् 7 P, or उपहन् 2 P, निसुन् ए-, संकृ 6 P, आकुलीकु 8 U. =ed, व.
व्यस्त, अनवस्थित, भग्नक्रम, अव्यवस्थित,
विक्षित, संकीर्ण; 'd. in mind' उन्मत्त,
भ्रांतचित्त. =ment, ६. व्युत्क्रमः, मक्रमभ्गः,
अव्यवस्था, व्यस्तता, अक्रमः. निस्नता, नैलक्षण्यं; 'd. of mind' मतिभ्रमः चित्तविभ्रवः,
मतिविपर्यासः

.Darelict, व त्यक्त, उत्सव, परित्यक्त =100, ह. स्यामः, उत्सर्गः, वर्षेक्षा

Deride, ७. १. वि-उपन्अव-हस् 1 P, उपहासा-स्पदी हु 8 U, अवज्ञा 9 U, भरस् 10 A. मर्ट् 1, 10 A; 'to be ded' उपहास्यतां गर्म 1 P, उपहासःस्पद्वं सू 1 P; 'nre died hy ull' सर्वजनस्यापहास्पतास्त्रपाति (Ka 103) -er, ३. उपहासकः, अवसेपकः--ingly, १४०० अवहासनः, अव-साम्य्यं-सोप-हासं -Derision, ३. उपन्अव-हासः, अव-मानना, धिक्चारः, अवज्ञा, गर्हणं, निभ्रत्सनं--Derisive, १. सोपहा ३, अवहासगर्भे, अव-हासिन्, उपहास्यं, गर्हो.

Derive. v. t. निव्हाइ 1 P. उद्यु C., जन् C. (जनयाते). उत्यद् C., 2 माप् 5 P., लम् 1 A, Go, 1. v.) 3 पप् प् ट. निर्वच् 2 P 10, ख्रुपाचे घद् 1 P. --2d, य. उत्यस, उद्भत; oft. ex. by प्र-, भव-पूल-उद्भव-ज in comp.; 'the race d. ed from the Sun' ख्रुपमधी वैशः; 'to be d. ed' उत्यद् 4 A, प्रमू 1 P. जन् 4 A, उद्भु, निर्मम् 1 P. --ation, इ. इत्यति त., निर्ममं, शब्दात्यित त., सद्यानि त., स्वानि त., स्वं, निर्ममं, अद्भाः योगित , स्वं, निर्ममं, अद्भाः योगित , स्वं, निर्ममं, '' d. suffixes' तिस्त-प्रयाः --इ. साथितः शब्दः, उपुत्पनः शब्दः. Dermis, s. See Skin.

Derogate, v. t अलरी कु 8 U, न्यूनी कु, लघ-पति (D.); See Depreciate. -ion, s. छच्करणं, अपनानः, गोरवन्यूनता अवमानना, छाषवं. -ory, « अनस्रक्ष, अभीतिकर, लायककारिन, असद्दुशं शी f.), अयशस्त्ररं (शि.f.).

Descend, ए. i. अवतृ-अवषत् अवपत् 1 P. निपत्, च्यु 1 A अंश् 1 A, 4 P. 2 आ-अभि-गम् 1 P, मित्र 6 P. 3 (upon) अ-निद्र 1 P, अनिपार् 1 P, आजन 1 U, 4 P; See Attack. 4 (from) उत्पद् 4 A, प्र-उद्ग-सू 1 P, जन् 4A: See Derive. र्चश-कुल-क्रमेण आगम् 1 P, or या 2 P, परंपरवा त्राप् 'passa; 'd, into d tails ' सिनिस्तरं वर्णे 10, निस्तरतः वद् 1 P, प्रपंचयति (D.) =0. t. Causal of roots (1) above. -aut, 8. वंश्यः,वंशजः,अपत्यं, संताति f. बस्ति f, संतानः, 'd. 8.' युत्रपीत्राः, ឆ लसंतिः, वंशः, अन्वयः, कुलं; ' male d. ' प्रमतंतानः. =ed, a. अवतीर्ण, अधीगतः lineally d. 'कुलक्रमानत, वंशपरंपरामास, क्रमायात, वितृशात; ' to be d. ' उत्पद् जन्, un IP; gen. by derivative affixes; 'd. from Porn' यौरनः -ent, a. अष्-राहिन, अधीगानिन्-Descent, s. अस्तरणं, अग्यातः, अन्यादः-जण, अन्तरः. 2 आक्रमः, अन्यसंदः अभिद्रमणं 3 जन्मन् n., उत्यति-र्म, वंशः, उद्भाः, कुतं, 'of noble d. 'कु-लीन-कुलत्यस्त, महाज्ञलपद्दतं, अभिजातं, अभिजन्यत् 4 संतति र.,अन्त्रमः, आनिल्ली रि., संतानः नं. 5 पंशक्रनागनः, अन्त्रमामनः. 6 अनस्पिणी सूनिः, प्रमास्थानं

Descension, त. अवपातः, अवीगमनं, अधा-

Describe, v. l. वर्ण् 10, निर्देश 6 P, विश्व 5 U, कृत् 10, कथ् 10 निरूप् 10, वस् 2.P, ध्याख्या 2 P; 'her splendour can't be d. ed 'तस्याः श्रीयंचनानाविषया 2 (Dlaw) लिख् 6 P. = Description, s. प्रणंन-ना, निर्देशः, ध्याख्यानं, कथनं, निरू-पणं, वित्रणं. = Descriptive, a. निर्देशकः, वाचकः, अनिवाधिन, निर्देशनः 2 वणनपर,

Descry, v. l. दूर(इ आलोक् 1 A, 10 or हुण 1 P, or इ. 1 A, निवण 10, आलक्ष 10. 2 ज्ञा 9 U, अवगद्ध 1 P: See Know.

Deserrate, ए.र. दु (७ (हूजपति), अपवित्री क 8 U, पुण्यत्व छुप् ०, संत्कारहीन व. छु. बीठा, ह. दूपणं, संस्कारह्यणं, अपवित्रीक्तरणं.

Deserve, v. t. अर्द्धे 1 1, अर्द्धः चित-योग्य a. in comp.; oft. hy pot. pass. part. =ed, a. योग्य, उचित, अर्ह. =edly, adv. उचितं. योग्यं, न्यायतः.=2r, =lng, a. अर्हत् ग्रुणवतः अर्द्धे, उचितं, याग्यं, पाञ्चः, 'd. of' ex. by pot. pass. part. 'd. of pity' अनुकंट्यं, &e. =s ग्रुणः, पाञ्चता, योग्यता, अर्हत्वे.

Deshabille, See Dishabille,

Desiccate. v. t. जुब् c., आचन् 1 P, -v. i. जुब् 4 P, -ion, s. शोषणं, परिशोषः -ive, " शोषकः -Dessicants, s. क्रणशेषकाः.

Desiderate, See Desire. -ive, a. इंट्या-थक, संतत. -Desideratum, s. अमीष्ट-बस्त्वभाद:

Pasign, v. i. परि-सं-ऋष् c., अहर्सधा 3 U, ध्यवसो 4 P, अभि-म-इ 2 P, उद्दिश् 6 P; चित् 10, घद c. (घटयति), मनः-मर्ति क 8 U. 2 मनित-युद्ध 7 A, 10. 3 आलिख् 6 P, सूत्रपातं कु. = अभिमायः, अर्थः, आक्षांमा, उद्देशः, संकल्पः आश्रयः, हेतुः, विकीवितं, प्रयोजन, कार्थः 2 उपायः, विता, कल्पना, घटना, विधानं, व्यवसायः 3 आलिखनं, स्त्रपातः, संस्कारः. = 2dly, adv. कामतः, यथाकामं, इ व्छातः, बुद्धिपुरःसरं. = 2: वितकः परिकल्पकः 2 आलेखकः, स्त्रपातकः = 10 द, व. उप नापित, मापित, छिन्, वंचनशील, प्रनारक, विद्य्ध, कपट्यु, धूर्वः = 10: 2. व. वित्र्यं के, निरम्योजन.

Designets, v. 1. ज :-लझ् 1 : अप-व्यप-दिश् 6 P, निर्देश, सूच् 10, द्युत ए., अभिया, 3 U, निर्वेच् 2 P, गद् ए. (गनयति). 2 नियुज 7 A, 10, परि-तं-क्रुप् ए. ≔ing, 8. एक्षण, उपलक्षण, चिक्र विशेषण, अभियान, संज्ञा,

अरख्या, नामन् गः

Desire, v. t. इप् 6 P, बांक् 1 P, कम् 10 A, स्पृद्ध 10 (with dat.), इन्हु 1 A, आकोक्स् 1 U, अभित्रब् 1. 4 P oft. ex. by desid. of roots.2 अर्थ 10A, याच् 1A, वृ5U. =s. हुच्छा, अभिलापः, कानः, ईहा, आकांका, समीहितं, आज्ञा, इटं, इंटिसतं, मनोरथः, according to one's d. खहा, अभीएं; यथाकामं, यथेष्टं, स्वेच्छातः, स्वच्छंदं, स्व-ज्व्याः ' ardent d. ' लालसा, ओत्सुक्य, उ-स्काठा, ले.भः, नृष्णा. -2bls, त. स्पृष्णीय, साम्य. 2 इष्ट, प्रहास्त, श्रेयस्. =ous, a. स स्पृह, वांक्रिन, इच्छु, इंप्सु; oft. by desid. forms; 'd. to speak. 'विवश्वः; 'd. to take ' जिल्हा: or by काम or मनस् in comp. with i.f.; 'd. to take' आदातुकामः-मनाः.

Desist, o. i. विरम् । P. निवृत् । A. विश्रम् 4 P. (with abl.) See Cease. -ance, s.

विरामः, निष्ठति 🏂 विश्वामः Desk, ह. लिखनमञ्जरः, लखनाधारः,

Desolate, a. निता रुप (पी. f.), निजन, शून्य, विविक्त, वसातिशीन, विजन. 2 उच्छित, जीर्ण, उद्दर्भत, उत्तक 3 असहाय, निराश्रय, आरिक, अनाध. =0. t. उच्छिद्द 7 P, अवस्त्र (पी. f.), किंत्र है U, उपपीड्ड 10, शून्यी छूं, प्रवास 1 A. =ion, s. उच्छेदः, अवसादनं, वसतिनासः, निजनी करणं. 2 शून्यता, निजनते करणं. वस्तिनासः, विजनते करणं.

Despeir, ७ 1. निराश a. सू 1 P, आशां हा 3 P, नैराइयं गम् वज् 1 P, निराइ 1 P, म- शाश a. सू; 'd.ed. of 8 10 ess' जय- विषये निराशासूत. - के नैराइयं, निराशता, आशाहीनता, वेक्कच्यं, विप्रादः; 'being in d. 'त्यक्ताश, गनाश. - Desperate; a निराश, आशातीत, त्यक्ताश, आशाहीन 2 जीवितनिर्देश, आतनायिन, निर्भय, साह- सिक (की कि) 3 निष्मतीकार, उग्न, संस्थ्य, साहस्योतक, अत्यंत, '& d. act' साहस्त,आत-

तायिता.-ly, ado. जीवितनिरपेक्षं, प्रसस्य, उमं उन्मत्तवत् 2अति-सु pr.; अत्यंतं, सुद्रां. =ness, साहसिकता, उन्मादः, सरभः जीवित-निरपेक्षत

Despatch, ७. १. (सत्वरं) मेच् ०., महि 5 Pप्रस्था ०. (स्यापयति), विस्त्र ६ P. 2 जीमं,
झिटिति सपट् ०. त्वर् ०. (त्वर्यति), आञ्च
संविधा ३ U. 3 हन् २ U. ध्यापट् ०.; ऽ००
Kill. =८. त्वरा, जीवता, जीवकारित्वं, अदीवस्त्रता. २ पत्रं राजलेखः लेख्यं, वाचिकपत्रं.
३ पावकः, प्रजावन् ३.; वाताहरः, सूतः
व्या, ७. त्वराजील, जीवकारिन्, अविलंबिन,
अदीधसूत्रः

Desperado, s. साहसिकः, प्रसत्तचौरः, साह-सिन् m., आततायन् m., प्रधोयतः

Despise, v. t. अवजा 9 U; तिरस्कु 8 U, अ-वमन् 4 A, परिभू 1 P, अवधीइ 10; See Contemn. -er, s. अवसतृ v., अवजातु v., निद्रकः. -ingly, adv सावज्ञं, साव-मानं. -Despicable, a. अवमान्य, अवज्ञेय, गहा, निद्य, निद्य, निकुष्ट, अधम, तुन्छ, कु-रिस्त, शुद्र,

Despite, इ. द्वेष:, जुगुएसा, मास्सर्य, इंड्या, अभ्यस्या, अञ्चा. 2 प्रतिरोधः, प्रतिकारः। 'in d. of' (prep.) अनादृत्य, अवगण्य्य, or gen. abs.; 'd. the (presence of the) teacher ' पर्यतीपि ग्रोः; Ses 'in spite of ' under Spite. -ful, a. द्वेषिन, सास्य, अभ्यस्यक, मत्सारिन, द्वोहहादि -fully, adv. सद्देषं, सद्दोहं, इंप्यया. -fullness, इ. मात्सर्य, अस्या, दोर्जन्यं, द्वोहहादि रि

Despoi', e. t. ह 1'P, अपह; See Deprive; 'd. ed of everything' हनसबस्ब. -टा, -ह. अपहारक:. -Despoilation, s. अपहरणे.

Despond, v. i. निर्विद् 4 A, नैराइयं-निर्वेद्वे विषादं नम् 1 P or आपद् 4 A, विषादं 1 P, आशां त्यन्न 1 P, अगानि सन् 6 P. =ency, शः निर्वेदः, विषादः, नराइयं, उद्धेनः, अवसादः, विषण्णताः =ent, =lng, a. निर्विण्ण, विषण्ण, निराशः, त्यक्ताशः, मलानः उद्धिगः ' do not take a d. view' मः भवानंगानि सुनि (V.2). =ingly, ade. स्विवादं, सनिर्वेदं.

Despot. 8. प्रजापीडकः, त्रेकापस्यकः, 2 अधीश्वरः, सम्राक्त १११, साम्रोमः, चक्रमतिन्
१११, -१८, -१८ता, ८. स्वतन्न, निष्मतियं ११ अनियंत्रमः, आनियत, नियंत्रणः, -१८ता। ११ प्रजास्वरं, स्वेट्यातः, फासचारणः, -१८ता। ११ प्रजापीडनं, निद्रासानं, प्रजीपसंतः, स्वेट्याचारिन्दं, स्वेट्यायसुःवं, नियंत्रणाराज्यसराणः १.
Despumate, १, १० दिसच् १४८८, केनायते

(D.) Dessert. v. t. (भोजनाते) कलाहारः.

 समुपस्था 1 U, (न जाने भोकारं किसह समुपस्थास्यति विधिः S. 2); oft. ex. by pot. pass. part., with or without अवद्यं, चूनं, ' he is d. ed to be a king ' अनेना-वद्यं राज्ञा भवितब्यं, 'man is d. ed to die' मचुब्या नश्वराः, ' who is able to avoid what is d. ed for him ' लिखितमपि ललाटे प्रोजिसतं कः समर्थः, तथा भवितब्यतया च तस्य तस्य चस्तुनः (Ka. 143) ' every thing being d. ed to occur' &c.—atlon, s. ईटिसतं स्थानं, इष्टः प्रवेदाः, जिल्लापित-निर्विष्ट-स्थानं. 2 उपयोगः, प्रयोजनं, उद्देशः, अर्थः, अभिभायः - प्र, s. वैवं, भवितब्यता, नियति, f., भाग्यं, भागधेयं, विधातृ क., विधिः, विष्टं, अदृष्टं, माक्तनं

Destitute, a. निर्धन, अर्थहीन, निराभय, दुगत, अज्ञरण, दीन, अर्किचन, दुं:स्थित. 2
(of) हीन, रहित, चर्जित, ज्ञून्य, विद्युक्त,
द्वत, विहीन, परिहीण, with instr. or in
comp.; gen. by निर्-अ-चि- in comp.;
'd. of courage 'धेर्यहीन-ज्ञून्य, &c.;
निरुत्साह 'd. of energy'; 'd. of
hands and feet ' अपाणिपाद. =ion, ह.
दैन्यं, धनाभावः, अर्किचनत्वं, द्वारिग्रं, निराअयता. 2 हीनत्वं, राहित्यं, जून्यत्वं, अभावः,

विरहः, वियोगः.

Destroy, v. १. नज्ञू ८., प्र-वि°, अव-उत्-सङ् ८., ध्वंस् ८., प्र-वि°, वितुष् ८., क्षे ०. (क्षप-यति), क्षि 5 P or c., संद्ध 1 P, उत्-निश्-द्लू 0., उच्छिट् 7 P, प्रतिष्टन् 2 P. 2 (persons &c.) हन 2 P, निष्द् 10, ब्या-पह c., मू c.; 'to be d. ed' वि-, नशू, 4 P, ध्वंस 1 A, क्षयं या इ 2 P, or गम् 1 P. प्र-वि-ली 4 A. -er, s. नाशकः, हंतृ m., निष्ठुनः, धातिन् m., अंतकः, ध्वंसकः, हन्-अपह in comp;'d.of Vritra' बुनहा,बुन-निष्द्नः; 'd. of every thing' कतांतः. -Destructible, a. नश्वर, विध्वंसिन्, भं-सर, क्षयिन्. -Destruction, ह. नाशः, वि-नाशः, प्रणाशः; प्र-, वि-,ध्वंसः, क्षयः, उच्छेदः, संहारः ; उद्दलनं, उत्पाटनं- 2 नियुद्नं, घातः, वधः; 'd. of the . whole world ' प्रलयः, मत्यवहारः, कल्पांतः, संवतः. -Destructive, a. विनाशिन्, क्षयकर (री f.), घातिन्, अंत-कर, घातुक, अपह-न्न (न्नी f.) in comp.: ' d. to life ' जीवितापह, माणहर, निधन-कारिन.

Desuetude, ८ विरति र., निवृत्ति र., विच्छेदः, विरामः, प्रवृत्तिविच्छेदः.

Desultory, a. असतत, उच्छृंखल, अस्थिर, लोल, अनियत, चंचल, अनवस्थित, अ-व्यवस्थित.

Detach, v. t. বিদ্যিব c., বিদির 7 P, বি-ভিতর 7P, বিপ্তর 7 A, 10, দুখরু ভ 8 U; See Separate. -ed, a. বিশ্রক্ষা, বিদিয়া, विष्टिक; असंसक्त, असंलग्न, गतसंग, विद्वितः इ, असंगत. -ment, इ. विभागः, वियोगः, विच्हेदः, विश्रेषः, विभेदः- 2. सैन्यद्रुलं, इन्मः-स्मं

Detail, 8. विस्तरः, विस्तारः, वाग्विस्तरः, क्ष्मंचः 2 वृत्तांताख्यानं, 'in d. 'or 'd. ed' सविस्तर (a.), विस्तरेण, विस्तरतः कः, सविस्तरं = 0. t. सविस्तरं विस्तरेण वर्ष 10 or आख्या 2 P. or कथ् 10, प्रपंचयति (D.).

Detain, v. t. घू 1 P, निरुष् 7 U; जामानृपज्ञेन वर्ष निरुद्धाः (U. 1) 'd. ed by reason of' &c. 2 निवार 10, नियम् 9 P. 3 (In custody) आसिष् 1 P, वंष् 9 P, निरुष्. =Detention, s. धरणं, नियम्; संरोधः, निरोधः. 2 आसेषः, प्रति-नि-रोधः, वंधनं, बलाल्जारेण धरणं

Detect, v. i. निस्तप् 10, ज्ञा 9 U, अनुसंधा 3 U, अधि-अव-गम् 1 P; हुज्र् 1 P, उपलब्ध् I A, आसद् c. 2 धू 1 P, प्रकाश्र् c., ब्यंज्य् 7 P; 'd. ed in a crime ' हुप्रदोष; निर्णा-तापराध. =lon, s. ज्ञानं, निरूपणं, अनुसंधानं, उपलंभः, अवगमनं =lve, a. (Officer) ज्रुरः, चारः, मणिधिः, अपसर्थः ; See Spy

Deter, v. i. (सभवं) निवृत् c., निवार् 10, विरम् c.(रमयति), भी c., निवध् 7 U; See Prevent. -ment, s. निवर्तनं, निवारणं

Deterge, v. i. जुष् c., मलं अपनी 1 P, परि-मृज् 2 P. =ent, a. शोधन (नी f.), परि-मार्जक

Deteriorate, v. i. क्षि-हा pass., न्हस् 1 P, क्षयं गम् 1 P; दुष् 4 P, भ्रेश् 4 P, I A, अपकृष् pass. =v. t. अपकृष् 1 P, दुष् c. (दूषयति), विकृ 8 U, न्हस् c. =ion, s. क्षयः, अपन्तयः, विकारः, विकृति f., न्हासः,

अप्रताः 2 अप्रकर्षः, दूपणः

Determine, v. t. निश्चि 5 U, स्था c. (स्था-पयति), संक्ल्टप् C., निरूप् 10, निर्णी 1 P, निर्-अव-धृ 10, निर्दिशू 6 P, लक्ष् 10, परि-च्छिद् 7 P. 2 निरूप, अनुसंधा 3 U, निर्णा (a dispute &c.). =ेv. i. ब्यच-अव-सो 4 P; निश्चयं कु & U; 'd, ed to go ' गमने छत-संकल्प, गंतं व्यवासित. -ate, a. स्थिर, दूढ, निर्धारित, निश्चित, निर्णीत, नियत, सिद्धः व्यवस्थित 2 निश्चायक, निर्णायक 3 (of persons) कुतानिश्चय. दृहसंकल्प, व्यवासि-त. -ately, adv. सनिश्रयं, सनिर्णयं, चूर्न--atlon, s. निश्चयः, निर्णयः, संकल्पः, नि धोरणं, ब्यवसायः, विचारः, निरूपणं, परि च्छेदः, अवधारणं-णा. 2 अभिनिवेशः, अध्य-वसायः, निर्वधः. -ative, a. निर्णायक, नि-धारक. -ed, a निश्चित, निर्णीत, सिंडी नियत, ब्यवस्थित, परिच्छिन्न, अवधारित. 2 (of persons) स्थिरानिश्चय, संकल्प, अभिनिविष्ट, कुतनिश्चय. -edly"

adv. स्थिरचेतसा, वृढं, वृढनिश्चयेन. -er,

s. निर्णयकृत् m., निर्णेद्ध m.

Detest, v. t. विद्विष 2 U, मई 1, 10 A, ग्रप् desid. (ज्ञुस्तिते) (with abl.); See Abhor. -able, a. जुगुप्सित, गहित, निंध, गर्हणीय, विद्वेष्य. =ation, ह. गर्हा, जुगुप्सा, पूणा, विद्वेषः. =er, 8. हेषिन् m., विद्वेष्ट m.

Dethrone, v. t. राज्याद् भंज्रू c. or चयु c. or अवपत् c. or अवरुष्टु c. (रोपयति).

-ment, s, राज्यभ्रज्ञ:-च्युति f.

Detonate, v. i. सहसा स्तन् 1 P or ध्वन् 1 P. =lon, 8. स्तनितं, आकास्मिकध्वनि m.

Detort, See Pervert.

Detract, v. अपकृष्-अपनी 1 P. 2 अपलप् 1 P, अपबद्-भाष् 1 A, अधिक्षिप् 6 P, निद् 1 P, अस्पति (D.) (with dat.); मूल्यं न्यूनीकु 8 U; लघुकु, See Depreciate. =ion, s. अपकर्षः, त्रवूकरणं, ऱ्हासः. 2 अस्या, अप-परि-वादः, आक्षेपः, ग्रुणनिंदा, पेशून्यं, परदोषाविष्करणं, मात्सर्थे. =or, s. अपवादकः, अधिक्षेपकः, निद्कः, अस्पकः, परिवाद्रतः =ory, a. अपवादिन, निंद्क, अम्यस्यकः पिश्चन.

Detriment, s. हानि f., अपकारः, क्षांते f., नाज्ञः, अपायः, बाधा, विरोधः. =2!, a. हानि-कर (ही f.), विरोधिन, अपायकारक.

Detrude, v. t. अवषत् c, अधः क्षिप् 6 P, भ्रंशू c. -Detrusion, ह. अवपातनं.

Detruncate, v. t. अवच्छिद् 7 P, निकुत् 6 P, वि-लू 9 U. =ion, s. अवच्छेदः, निक-र्तनं.

Deuce, 8, द्वयं, द्विकं. 2 रिशाचः, भूतः. Devastate, v. t. उच्छिड् 7 P, उत्-अव-सङ् c.; उपपीड् 10, वि-उप-हु 1 A, प्रवास् 1 A, निर्जनीकः 8 U. =lon, हः उच्छेदः, उपह्रवः, प्रवाधनं, विनाशः, निर्जनीकरणं.

प्र-उप-चि Develop, v. i. gq 1, 4, 9 P, 5 U, प्र-सं-वृष् c.; 'she d. ed her love!y limbs ' पुरोष लावण्यमयान् विशेषान् (K. 1. 25); also प्रचीयमानावयवा (R. III. 7) उपचितांगी: 2 विकच् c., विस्तृ c., उद्भिद् तस्य (कार्योपक्षेपस्य) विस्तारमिच्छन् (Mu. 4) wishing to d. it. '=v. i. x-उप-चि pass., उद्भिद् pass., क्रमशः विकस् 1 P, क्रमेण प्र-सं-सूच् 1 A. -ment, s. प्र-चयः, उपचयः, संवर्धनं, विस्तारः, विकासः, उद्भेदः.

Devergence, See Divergence.

Deviate, v. i. अति-व्यति-इ 2 P, अतिकंम् 1 U, 4 P, अति-व्याभे-चर 1 P; ' did not d. even an inch from the beaten path ' क्षुण्णाहर्त्मनी रेखामात्रमपि न व्यतीयुः (R. 1. 17); अप-या-इ 2 P, चल् 1 P, प-वि-°, च्यु 1 A, अंक्र 4 P, 1 A, (with abl.). =lon, ह. अतिक्रमः, विचलनं, च्युति f., भ्रेषः, भंशः, व्यभिचारः, त्यागः; ' d. from the right path' उत्पथयानं, विमार्गगमनं.

Device, 8. उपायः, युक्ति f., प्रयोगः, कल्पना, साधनं. 2 अप-व्यप-देशः, छलं, माया, छदान् ന-, केतवं, व्याजः. 3 लक्षणं, चिह्नं, अंकः. 4 निर्माणशक्ति 🗗 , कल्पनाचातुर्ये.

Devil, s. भूतः, वेतालः, पिशाचः ; ' I shall not raise a d. for my own destruction ' नाहमात्मित्रनाञ्चाय वेतालोत्थापने करिष्यामि.

Devious, a. वक्र, कुटिल, जिल्ला. 2 मर्यादाति-

क्रामिन्, व्यभिचारिन्.

Devise, v. चित् 10, उप-सं-क्रुप् c-, निस्र् 10, युक्त् 7 U, 10, आ-पर्या-लोच् 10. घट् c. 2 इच्छापत्रेण प्रदा 3 U. = 8. इच्छापत्रेण रिक्थदानं. -er, ३. धनाधिकारिन, m. -er, ह. उपायज्ञः, परिकल्पकः, प्रयोजकः Devoid, (of), a. See Destitute (of).

Devoir, s. स्वकर्तव्यं, कर्तव्यता, धर्मः. 2 स-

त्कारः, आदरः, पूजा, संमानः

Devolve, v. t. निक्षिप् 6 P, न्यस् 4 P, संक्रम् c., सम्-ऋ c. (अर्पयति), आरुह् (रापयति) having d. ed their property upon their sons ' पुत्रसंकांतलक्ष्मिकाः (U. 1); गुजवत्सुतरोपितश्चियः (R. viii. 11). पपत् C., प्रसु-प्रवह C. = v. i. आगग् 1 P, आया 2 P, पत् 1 P, संक्रम् 1 U, 4 P; न्यस् निक्षिप्-समृ c. pass.: 'after his death the kingdom d. ed; upon his eldest son ' मृते तस्मिस्तस्य ज्येष्ठपुत्रो राजपदभाग्यमूव. 2 अधः पत् 1 P, अवपत्--Devolution, s. निश्चेपण, संक्रामणं-

Devote, v. t. प-विनि- युद्ध 7 A, 10, सम् ऋ c. (अर्थयति), निक्षिप् 6 P, उत्सुद्ध 6 P, सं-उप-न्छप् ए. 2 (Oneself to) आतंब्र-अनुरंज्-pass., मनः युद्ध or बंध् 9 P or अभि-निविश् ए., आसक्त-अभिनिविष्ट तः भू (all with loc.); भन् 1 U, आसे सू 1 A. 3 ना-शाय क्रृप् o ; See Doom. -ed, a. सक्त, आ-म-व्या-सक्तः, नि-, रत, अभिनिविष्ट, समा-हित, पर-तत्पर-परायण in comp. 2 भक्त, 'd. to the वृद्धभक्ति, अनुरक्त, अनुरागिन्; king ' राजनिष्ठ, त्रुपासकाचित्त; wife ' एकपत्नी, पतिव्रता, साध्वी, सती, 'a d.husband 'भार्यानिरंतः, पत्निसिविन् m. 'a d. friend' स्थिरपेम मित्रं, रूढसरूप: सुह-ट्. -edly, adv. चित्तेकाग्रतया, भक्त्या, नि-ष्ट्या, अभिनिविष्टं, मनोभिनिवेदोन, मनोयोगेन, सुसमाहितं. -edness, ह आसक्ति f., भाक्ति f., अभिनिवेशः, परायणता. =ce, s. तापसः, यतिः,योमिन् m-,तपस्विन् m-,सुनिः, व्रतिन्m. 2 भक्तजनः, प्रणयिजनःः, उपासकः, भक्तः: =ion, 8. अभियोगः, अभिनिवेशः, अनुरागः.

सेवा, उपासना प्रसाक्ति र्रः, आसन्ति र्रः भक्तिः, निरति f, परायणताः 2 नियमः, धमोतिया तपत् गः इन्बरमक्ति र सेपा; Belf-d. 'आत्मोत्सगः-परित्यागः; 'd. to B hu-band 'पातिज्ञत्यं, पतिसेवा; 'to perform d. a 'ausar | P or au 4 A, au-स्यति (D.). -lonal, ". धर्मपर, धर्मनिष्ठ, भजनशील. 2 धर्मकियमिवयक, तपोमय (पी f.).

Devour, o. l. मझ 10 अङ् 2 P. खाद् 1 P, बस् 1 A. म 6 P. 2 उपयुद्ध 10, उपयोगन विनशू c. -cr, 8. अक्षकः, खाद्कः.

Devout, a. धार्मिक, धर्म-परायणशील, धर्म-निष्ठ, धर्नात्मन, भक्त, ईश्वरनिरत, पुण्यशील, भयत तमन्, पुण्यास्तन् = ly, adv. भक्त्या, भाक्तिपूर्वां, भाक्तिपुरःसर, अद्भागनीतं. =11255, अिकता, धमत्मता, इंश्वरनिष्ठता, भाक्ते f.

Dew, ह. नीहारः, अवद्यायः, तुषारः, प्राहेयं, हिम-रात्रि-ख-जलं 🗝 🎶 नीहारेण सिच् 🛭 🗗 िन मे स 1 P 'd drop ' तुवारकगः-विदुः--की कर:, and sim. 90 :ps. -y, a. तुवारमय (यी.), अवद्यायावसिक्तः तुषारकणोपम.

Dexterous, a. कुशल, विपुण, पद्द, दक्ष, लघु-हस्त, करदक्ष. -ly, adv, निपुणं, दक्षतया, सपादवं, इस्तलाघवेन. -Dexterity, ह दक्ष-ता, पद्ता, नेपुण्यं, इस्तकोशलं, इस्तलाधर्वः Dextral, a. द.क्षे ग, अपसब्य, दक्षिणपार्श्वस्थः Diabetes, ४. मधुमेहः, प्रमेहः, बहुमूत्ररोगः.

Diabolical, «. पैशाच (ची f.), पिशाचापम. 2 घेर, दारण, पांपड, अतिवीर-वाप. अतिनिद्यं.

Diacoustics, a. ध्वनिविद्या.

Diadem, इ.सुकुंड, किरीट:-रं, मीलिः, उष्णीपःषं, क्षिरोवेष्टनं, 📆 ed ' किरीटिच, किरीटधारिच्. Diagnosis, त. रेलिनिर्मयः निरूपणं, रोगनिद्धानं, मीमांसः, चिकित्ता.

Diagnostic, क राग्रक्षगं-चिह्नं.

Diagonal, s. कणः, श्रुति f. -ly, adv. कोणाकोाण, कणाकांग.

Diagram, 8. चित्रं.

Dial, ह. इंकुयंत्रं, सूय्वटी.

Dialect, s. बाकुतसाया, मावा (as opposed to संस्कृत). 2 भाषणं, वचनं, उाक्ति. j.

Dialectic, s. तकः, न्यायः, हेतुनिद्या, आन्वी-सिकी विद्या, -al, a. तार्किक (की f.), न्या-यिन्. ≕ian, s. तार्किकः, नैयायिकः, म्यायचित्र m.

Qialogue, ह. संलापः, संयादः, संकथा, संमाष-णं, प्रश्लोत्तरं, कथापकथनं: -Dialogist, s.

संवादकः, उत्तरमृत्युत्तरदायकः.

Diameter, 8 ज्यासः, विष्यंभः. -Diemetrically, adv. निपरीतं, प्रातिकूलं, अत्यंतं, एकांतत:.

Dismond, s. चज्र:-ज्रं, हीरं, हीरकः ' d. cutter ' इरिकारः मार्जकः.

Diapason, ४. स्वराष्टकी, स्वर्यामः. Diaper, 8 चित्रितं शीम. =0. i. शीमं चित्र 10 or कब्रुरीका, &c.

Diaphanic, a. स्वच्छा विशव; See Clear. Diaphoretic, a. स्वेद्न (नी र्र.), स्वेद्जनक, घमोत्पादकः ' d. meoicine.' स्वदनं

Disphragm, s. इारीरमध्यदेशः

Diarrhoea, a. अतिसारः, .म ाहिकाः, ग्रहणी-, ৰজ্ঞ ঠ

Diary, ह. दिनप्रश्चिका, दैनिकचुत्तपुरतका. Dietribe, ८, अधिक्षेपः, कुरसात्मको लेखः Dibbie, ४. लघुखानेत्रे.

Dice, s. plural of Die, s. q. v.

Dictate, v. 1. आज्ञापूर्वकं कयं 10, आविश्व 6 P, आज्ञा c. (ज्ञापयति). 2 सुन् 10, मो-त्सह c:, प्रजुद् 10, पेर् . ; ' d. ed by good in tives' सदाशयभेरित - अ. आज्ञा, आवेशा, भारतं. 2 चोटनं-ना, प्रेरणं-णा, -ion, प्रोत्सा-इनं. २ आज्ञापनं, आजापुरको कथनं, =or, s. एकाधियतिः, अनस्याधीनः ज्ञास्ता, अनियंज्ञणा म्भु:. 2 आदशकः, शासित m. =orial, a, अविश्वतः See Arrogant.

Dicilon, 8. भाषा, वाणी, वाकुसराण f.,

वचोविन्यासः.

Dictionary, 8. कोशः पः, अभिधानं.

Dictum, ८: चचनं, आदेशः, विधिः, नियमः. Didactic,-al, a. उपदेशपर, मशेधक.

Die, s. अक्षः, प शकः, द्वनः, ' a londed d.' कुटाक्षः. =Dice, (pl) अक्षाः, &c. =v. i. अक्षे: दिवू 4 P, गलह 1 P. =er, ह. अक्षपूर्ता, असदेविन m , धूतः, कितवः. -ing, s. यूर्त, अक्षकीहाः ' d ho urd 'अटापदं, शारिकलं। 'd. box' अक्षाचार: 'the die is cast' कृतं दैशधीनं (अमितिविधयं) कर्म, अधुना यः द्धावि तद्भवतु.

Die, ए. i. मु 6 A. प्रामान्-असंन्-जीवितं त्यल 1 P or उत्सुज् 6 P or हा 3 P, पंचरवं या 2 P or गम् 1 P, उपरम् 1 P; परास-गतास a. सू 1 P, दंई तां त्यज्ञ, प्र-इ 2 P, विपद 4 A, संस्था 1 A, प्रती pass. 2 विनशू 4 P, मली 4 A, ध्वंस् 1 A क्षि pass., अनसब् 1 l'. 3 ਜਲੋਂ l l', विज्ञ pass. -Dead, a. मूल, उपरत, संस्थित, प्रेतं, परत, प्रासु, गतासु विपक्ष, गतपाण, विचतन, प्रांगहीन, प्रमति. 🎩 निश्वल, निश्चेष्ट, जह, निस्तजस्, निःसत्ब, असार, निम्फल. 3 सुप्त, स्तम्ध (us of limbs): 'd. body ' क्षत्रं, मुत्तर्रिरं, कुणपः 'd. language 'अभवलिता भाषः; 'd. sl. ep ' घोर-गाढ-निद्धाः, ' d. loss 'परिपूर्णी d. leiter ' लुतार्थ बचन -सकला हानिः: 'd. soul ' निरभिमान: आत्मा. =8. (Of night) मध्यरात्रः, निशीधः, अधरात्रः. 2 मध्ये; See Depth. -en, v. t. दुर्बलीय. 8 U, शिथिलीक, तेजो ह 1 P, नश्र् 0-1

न्लानीक. -०. i. ब्लै 1 P, शिधिलीयू. -ly, o. प्राणापहारक, जीवितायह, मारात्मक, नि-धनकारिन्, प्राणांतक, प्राणहारिन्, गणनाशक, जीवितम (भी f.). 2 अज्ञान्य. 'd. enmity आमरणांतिकं वैरं, अशारयं वेरं, ' d. poison' हाला(ल)हलं विषं. -ado. सृतवत्, प्रागां-तिर्क्तं, 'd. wounded'' नि्जनर्मन्, 'd. pulo प्रेतसवणी, -siess, ४ व्हें पल्यं, निःसत्वता, जहत्व, स्तंभः, वैकल्यं, विराक्ति, f., शिथिलता. -Dath, ह. मरमं, सुरयुः, उपरमः, निवनः नं, अंतः, पंचरां-ता, सास्याते 🟸 कालधर्मः, दिष्टांतः, मलयः, अत्ययः, नाजः, प्राणनाज्ञः, श्रद्धत्यागः, &c. 2 यमः, कालः, कृतांतः. 3 चयः, बातः, ब्यापाद्नं, he was pelted to d. सहोडवार्तं इतः, he was sentenced to d. 'तस्य प्राणाईंड आदिष्टः; 'to put to d. 'इन् 2 P, ब्यायद् e., वध आदेश 6 P; 'a violent d. ' अवसृत्युः ; अपयातः; 'angel of d. 'यमहूतः; 'd.by fasting ' मायः, प्रायोपवेशनं, "d. bed '. हा श्रव्या. ➡J388, a. असर, अनश्वर, अमत्ये, चिरस्थायित्.

Diet, इ. आहारः, अर्थ, भोजनं, भश्यं. 2 पृथ्यं, पृथ्याचा, पृथ्याशित्यं 3 राजसभा, जिद्यसभा, =0.4. पु ८., भु 3 U. 2 पृथ्यं

निर्दिश 6 P.

Differ; v. i. सिट् pass., प-वि-°; निशिष् p189., (नकारजात्स्वाद्धिभिदे कुमार: R. v. 35): gen. ex. by (s.): they two do not d. " न तयोभीकः, विशेषः, &c. 2 अन्यथा मन् 4 A, न समन्, विवद् 1 A, भिक्षमत a. भू, विमतिपड् 4 A, (एवं हि विमतिपत्ताः भाषेयत्तां प्रति श्वतयः S. B. 702); '1 d. fro o yon 'सम सतं त्वन्यताद्भिनं. 3 वि-. मति-रूप् piss. =ence. हे. भेदः, विशेषः, अंतरं, (with gen.). 2 पार्थकेंग्रं, इतरत्वं, मिसत्वं, व्यतिरेकाः; 'that makes no d. तन न कोपि त्रिशेषो जायते. 3 विरोधः, वैप-रित्यं, विषययः, बेलक्षण्यः 4 विपतिपात्ते 🎷, मातिभेदः, विसंवादः, छैमत्यः कालिः, कलहः। विवादः 5 असाम्यं, असाद्वृश्यः, ' d. in quantity ' नैयम्यं. -- शाः, यः भिन्न, विन्य-भिन्न, इतर-अन्य-पर-pron. a., ब्यातेरिक, विपरीत, पृथक्, विशिष्ट, (with ah.); अंत-Tin comp.; 'she is not d. from my body (myself)' अध्यतिरिक्तेयमसम्बद्धरी-रात् (Ka. 151); 'a d. sens: 'अर्थात्'-🛂 असहरा (शी 🗗), असमान, विषम, असन. 3 विविध, बानामकार, नाला in comp. ; स-तत् pron. a., 'd. S'astens' तानि तानि शास्त्राभि; 'in a d. way 'अन्यथा, भिजन-कारण. -=ntial, a. भेट्कर (री f.), विशेष-क. -antly, allo. अन्यथा, इतर्या, भिन्न-रूपेण: अन्यमकारेण, पृथक्त.

Difficult, a. अहुकर, दुश्चर, कठिन, दुष्कर, दुःसाध्य, कष्टः 2 गहन, विषम, दुर्योध, अहुगम,

कहत्त्रय गृह्वार्थ, दुर्ताय. 3 (With inf.) ex. by हुइ,, दु:ख, कह, in comp.; 'd. to get दुण्याप, दुराप, कहताच्य, दुरापोह, दु:खल्ख, कह., in comp.; 'd. to get दुण्याप, दुराप, कहताच्य, दुरापोह, दु:खल्ख, कह., 'a d. ca-e' सगल्याया; 'a d. place' दिश्मस्यानं, दुर्ग, दुग्मस्यानं, 'a d. place' दिश्मस्यानं, दुर्ग, दुग्मस्यानं, -ly, adv. दु:खन, कहेन, कुट्येग, कहं, आयासेन, दुइ, ए-पूर, ककार्तानं, देवस्य, कितनता, दुण्कर खं, कहता, दु:सा-यता. 2 आयासः, वेक्कृष्यं, दिरोधः. 3 कुट्यं, संग्रां, विवाः, आयासः, वृद्धं, दुःसं, विद्याः, कुर्ग, वाधा, कहः हं. 4 विश्मपदं, अद्वयां दुःसं, विश्वाः, कुर्ग, वाधा, कहः हं. 4 विश्मपदं, अद्वयां दुःसंनं, क्यायासनं, क्यायापं, कयं क्यायासनं, क्यायापं, क्यायाप

Diffidence, ह. ऑवश्वान:, अन्त्ययः, आ-; इंका- 2 (In ones-if) अगल्यतः, विनयः, न्हेः, लज्जा. -Diffident, य. अविश्वासिन, इंकाशिल, अमस्यय, साइंकः, the mind feels d. of itself' अस्मन्यययं चेतः (S. 1)- 2 अममल्भ, अधूष्ट, विनीत, न्होमत्, लज्जावत् --!y, adv. अममल्भं, साइंकं, ल-

जजया, सविनयं.

Diffract, v. l. वियुज् 7 A. 10, विस्तिष्ठ c. Diffuse, v. l. वियुज् 7 A. 10, विस्तिष्ठ c. Diffuse, v. l. प्रसु ट., विपरि स्तृ '', विस्प् 0., प्रसु ट. विकृ 6 P. तत् 8 U. अभि-प्र वृद्ध c. 2 प्रन्तु ट., विद्धु ट., प्रक्षिप् P. 3 (Itself) व्याप् 5 P. विस्तु विद्धु प. प्रक्षिप् P. विस्तृ pass., व्यव्य 5 A. सवज गर् 1 P. विस्तृ pass., व्यव्य 5 A. सवज गर् 1 P. विस्तृ असंसित्त, रिस्तिणे, सप्रगंच अप्रक्षिप, विस्तृत, असंसित्त, रिस्तिणे, सप्रगंच अप्रक्षिप, विस्तर्शः, प्रयंचन, असंसेपतः, असमासेन विकार के प्रसारः प्रवि-सरः विस्तारः, असिवृद्धि ते, वितिति ते, प्रचारणं, प्रसरणंवारः, विश्व-सारित्र, व्यापक, व्यापित्, प्रसरणंवारः, वे स्तृति ते, व्यापक्तं, वे प्रसरणंवः, विस्तृति ते, व्यापक्तं, वे स्तृति ते स्तृति स्तृति ते स्तृति स्तृति ते स्तृति ते स्तृति स्त

Dig, v. t. खत् 1 P; 'd. down' (मूर्मि) अवह 10, भिट्ट 7 U; 'd. in' निखन. 2 निर्भिट्ट, छिट्ट 10, ध्यस् 4 P. - ger, उन्धनकः,

खनित्रं गः.

Digest, v. t. (जठरे) जु . (जरपति), पच् 1 P, परिपाक नी 1 P, परिणन टं (णनयति), दह्व 1 P, 2 कमेण यथाक्रनं-निन्यस् 4 U or रच् 10 or मध् 9 P or लिख् 6 P. 3 मगसा विचद् ट. or चित् 10. 4 suber, q. v. =v. i. ज्व 4 P, पच १०००, परिणम् 1 P. =er, s. पाचकं, जारणं, अग्नियधनं, रोचनं, रोचनं, नंजल, =ion, s. पाकः; वि-पारं-पाकः, पचनं, परिणामः 2 जठराग्निः, जठरानलः, अग्निः, 'slowness of d.' अग्निमार्थः, 'having a

good d. 'मदीसाग्नि:. =lve, a. पाचन (नी f.), पाचक, अग्निवर्धक, परिपाकिन.

Dight, Sec Adorn.

Digit, s. कला, लेखा, रेखा. 2 अंकः.
Dignity, s. महिमन m., माहात्म्यं, औदार्य. 2
अञ्चभावः, प्रतापः, तेजस् n., प्रौढि f., प्रौढरवंन्ता. 3 प्रतिष्ठा, गौरपं, पर्वं, उत्कृष्ट-परमपदं, उत्कर्षः, उस्रति f., आभिजात्यं, प्रतिपत्ति
f., ओजस्विता, उद्यत्वं, कुलीनता; 'd. of
style 'ओजस् n. 4 मानः, अभिमानः,
गवंः, द्र्यः; 'd. of expression ' प्रौढत्ये
वचसां. -Dignify, v. t. समन् c., सत्कृ
8 U, पूज् 10. 2 उत्कृष्टपवे नियुज् 7 A, 10,
परमपदं प्राप् c., उत्कर्षःनी 1 P. -ed, u. महान्तभाव, अनुभावधत्, ग(गं)भीर, ओजस्वन्, प्राढ, महाप्रताप; 'd. in mien 'गंभीराकृति- 2 मानिन, महाज्ञ्य, महेच्छं. 3
उत्कृष्टपद्नियुक्त, प्रतिपत्तिमत्, परमपद्।रूढ.
-Dignitary, s. मान्यजनः, शिष्टजनः,
कुलीनपुरुषः.

Digress, ए. ं. पस्तुतं न अन्तसंधा 3 U, अपस्तुतं वद्-भण् 1 P or वस् 2 P, प्रकृतं-कथायोगं त्यन् 1 P; 'you are d. ing ' न त्वया
प्रस्तुतमन्तर्सधीयते. 2 उत्क्रम् 1 U, 4 P, विसन्त् 1 P, प्रस्तु 1 A, भ्रंश् 1 A, 4 P; See
Devlate. =loni, इ. प्रकृतत्यागः, अपस्तुतासंधानं, प्रसंगः, प्रासंगिकं वस्तां, 'enough
of d. 'अलं प्रासंगिकेन वर्षः प्रसंगन, प्रकृतमेवान्तर्सधीयतां. 2 उत्क्रमः, विस्तुलं, भ्रेशः,
स्युति f., त्यागः. =ive, व. अनन्वित, अ-

मस्तुत, अमक्तत, असंगत, असंगद्ध.
Dike, s. सेतुः, तेतुंधः, पिंडलः, धरणः, कूलकःक. 2 कुल्या, परिखा, खातं, मणालः-ली.

Dilacerate, See Tear.

Dilapidate, v. i. जू 4 P, विनशू 4 P, क्षि-उच्छिद्-pass., अवसद् 1 P. =v. t. उच्छिद् 7 P, अवसद् 0., प्रध्वंस 0. क्षि 0., विनश् c.; See Destroy. =ion, s. क्षयः, ध्वंसः,

नाज्ञः, उच्छेदः, अवसादः-

Dilate, v. t. विस्तृ c., वितन् 8 U, प्र-वि-स्
c., दीर्घाकु 8 U. 2 (upon) पर्पचयति
(D.), सविस्तरं विद् 5 U, or ध्याच्छ 2 A,
भित-विद् .=v. i. वितन्-विस्तृ-विद् pass., आयतीसू, दीर्घीसू. =cd, a. वितत, ध्यायतः,
उत्स्रुद्ध, विकसित. =ion, s. विस्तारः, वितति
र्रा, विस्तरणं, विद्यति र्रा, विकासः-सनंउत्स्रुद्धता-

Dilatory, a. दीर्चस्त्रिन, दीर्चस्त्र, विलंबिन, मंद, मंधर, न्दिरक्षिय, अक्षिप्रकारिन, नीप्र, a.v. सविलंब, मंद्रमंद, कालक्षेपेण,-ness, s. दीर्धस्त्रता, विलंब:, कालक्षेपः, मार्थ, कार्य-

जहता.

Dilemma, s. उभयसंभवः, विकल्पः.

Diligent, a. उद्योगिन्, व्यवसायिन्, उद्युक्त, सोद्योग, उद्यमिन्, अनलस, अभिनिविष्ट, उद्यम-ध्यवसाय-पर, उद्योगतत्पर. 2 (of things), अनवरत, सतत, नित्यप्रदृत, म-आ-सक्त, अम्यस्त, प्रसित, अविच्छित्व. चेपु, adv. प्रयत्नतः, सोद्योगं, सोद्यमं, अभवरतं, प्रसक्तं. -Diligence, इ. उद्यमः, अध्यव-व्यवसायः, उद्योगः, अभियोगः, अभिनिवेशः, प्रयत्नः, अम्यासः, प्रसक्ति f., उत्साहः. 2 सान्तरं, अविच्छेदः, अविरामः, नैरंतर्थं.

Dill, 8. सालेयः, मधुरिका.

Dilute, v. t. जलेन मिथ् 10, or संस्क् 6 P, विली c., तन्सु 8 U, शीणीकु; मिश्रणेन शक्तिं तन्सुक -lon, s. जलसंसर्गः, जल-मिश्रणं; तन्दुकरणं. -Dlluent, s. विलयनं,

तनूकरणं.

Dim, a. मंद्र्युति, मंद्रमभ, मालिनकांति, मलिन, निष्मभ, निस्तेजस, सितिमर, 2 अपकाश, अब्यक्त, अस्पष्ट, दुरालोक, दुर्दृष्ट, 'seeing d.-ly 'हतदृष्टि, अस्पष्टदृश्, ' of d. understanding ' मंद्रमति, जट-स्थूल-धी-दुद्धि, &c. =v. l. अधीक 8 U, अस्पष्टीकृ, कल्लुबीकृ, निष्मभीकृ, मिलिनयित (D.). =ly, adv. अस्पष्टं, अव्यक्तं, निष्प्रभं, मालिनं. =ness' है. तिमिरं, अस्पष्टता, तेजोहानि र्र-, दुरा-लोकता, मालिन्यं, अस्पष्टता. 2 स्थूलमतिता, दुद्धिमांद्यं.

Dimension, ६. प्रमाणं, परिमाणं, मात्रा, मानं,

विस्तारः.

Diminish, v. t., v. i. See Decrease.

-Diminution, s. न्यूनीकरणं, न्हासः, क्षयः, अपचयः, अवस्तादः, हानि f.-Diminutive.
a. अल्पकाय, श्रुद्ध, अल्प, स्तोक, स्ट्रम, लच्च. 2
अल्पार्थ (पत्ययः), कन् is a d. termination'
अल्पार्थ कन्.

Dimity, 8. दृढं कार्पासवस्त्रं.

Dimple, ह. कपोलभंगः, गंडतरंगः; कपोलोमि र कमि र भंगुरता, दंतुरता, भंगः, तरंगः -Dimply, a. भंगुर, कमिमत्, दंतुर.

Din, इ. कलकलः, निनादः, कोलाहलः, तुस्ल-रवः, निः स्वनः, उच्चघोषः, तुस्लः करः (अवणपुर्दे) जर्जरीक् 8 U, कणो उपहर्व 2 P or जजरपति (D.); See Stun.

Dine, v. i. भुज् 7 A, आहार-भोजनं सेर्ड्स 1 A, or निर्दृत c., इसीरस्थितिं कु 8 U or कृद्धप् c. = v. t. भुज् c., अह्म c. = Dinner, s. भोजनं, आहार:, अहानं; See Food. 2 उ-स्तवः, जिया f., भोजनोत्सवः

Ding, v. t. शब्दायते (D.), नद्-स्वन्-कव्य 1 P; 'ding dong' घंटानादः-शब्दः; किं-

किणीरवः-शब्दः-नादः, सततनादः-

Dingle, See Dale.

Dingy, See Black.

Dint, s. प्रहार:, आधात:, अभिधात:. 2 बर्ल, प्रभाव:, सामर्थ्यं, ' by d. of ' बर्लन, प्रभावण, सामर्थ्यंत, योगेनः =0. t. प्रहारेण अंद्रें 10 or चिह्न 10.

Diocesan, s. प्रधानधर्माध्यक्षः. Diorthesis, 8. वक्रांगचिकित्सा.

Dip, v. i. नि-,मस्त्र 6 P (with loc.); अव-वि-गाह 1 A, प्र-नि-विश् 6 P, आह 1 A, (acc.). 2 दयापू 6 A, द्यापूत a. भू, =v. t. अवगाह 0., मस्ज् c. (मञ्जयाति), प्रविद्यु c. 2 सिच् 6 P, क्रिड् c., आई।कृ 8 U; 'd. in a business ' इंदर व्यापू or प्रवृत् 1 A; 'd. into books ' चुंज् 1 P; अल्पनः अधि-इ 2 A. =८. निमज्जनं, अवगाहः, भवेशः. 2 अव-पातः, नग्रता, आनति *f* -

Diphtheria, ह मांससंतानिका.

Diphthong, ३. स्वरद्वयं, संयुक्तस्वरः, संध्यक्षरं. Diploma, 8. पदवी अधिकार-दायकं पत्रे-

Diplomacy, 8. सामन् n., नीति .f., दौरय-कर्मन् n. 2 राजदूतमंडलं-समूह:. =Diplomatical, a. दूतका यीविषय. -Diplomatist, ह. सामप्रयोगज्ञः., राजनीतिज्ञुशलः, द्रोत्यकार्य-निपुणः, सामकुशलः-

Dipsomania, ह. मंद्यासक्ति, र्र-

Dire,-ful, a. दारुण, घोर, उग्र, तीव. 2 भीषण, कूर, भयानक, रोद. =1088, ड.

दारुणत्वं, घोरता, र द्रता.

Direct, v. l. संधा 3 U, लक्ष्यीक 8 U, उद्दिश 6 P, प्रेर C., अधिकृत्य क्षिप् 6 P, (a missile &c.); 'd. attention or mind' मनो नियुद्ध् 7 A, 10, मन: समाधा or बंध् 9 P or आसंज् c. or निश्चिप्. 2 शास् 2 P, विनियम् 1 P, पेणी 1 P, निर्वेष्ट् C., अधिष्ठा 1 P, अवेश्च 1 A. 3 आ-निर्-उप-दिश्, महुश् ८. 4 नियुज्ञ, आहिश, आज्ञा ८. (ज्ञापयात), प्रचुद् 10. 5 विधा 3 U, प्र-युज्ज, 6 (A letter &c.) See Address. -a. ऋच, अवक, सरल, अकुदिल, अविलोम, अजिह्म, अञ्चलामः 'd. descendants ' अञ्चलामाः, अनुलोमवंशजाः. 2 क्रमागत, अविपकुष्ट. 3 ब्यक्त, स्पष्ट, सस्पष्ट-ब्यक्त, मत्यक्ष, साक्षात् ind. -ion, s. शासनं, नियागः, निर्देशः, आज्ञा, आदेशः. 2 संधानं, उद्देशः, प्रेरणं उ प्रणयनं, प्रशासनं, विनियमनं, अधिष्ठातुत्वं, अधिष्ठानं, अवेक्षा-क्षणं 4 दिश् र्र., दिशा, आज्ञा, काञ्चा, ककुम् f., हरित् f. 5 Addrass q. v. -ive, a. निर्देशक, स्चक. -ly, ·adv. सपरोव, सदाः, अचिरात्, तत्क्षणं-णात्, अविलंभितं, शीघं, आशु 2 स्पष्टं, प्रत्यक्षं, सुप्यक्तं,अगृहतया, भिक्रार्थ. 3 अनुलोमं, सरल-तया. =01, ह. शासित्-अधिष्ठात् ル , अनुशा-सकः, अध्यक्षः, अधिकारिन् m., अवेक्षकः, निर्वाहक:. -ory, 8. विधिसंहिता. 2 नाम-धामस्चकं प्रस्तकं.

Direption, ८. अपहरणं, अपहारः, छेठने.

Dirge, s. करुणगीतं, करुणरससंगीते.

Dirigible, a. नियम्य. Dirigie, s. See Baloon. Dirk, See Dagger.

Dirt, s. मल: लं, पंक:, कर्दम:,जंबाल:-लं,करकं, किहं- = y, a. मॉलन, समल,मलीनस, पंकिल, कलुप, आविल, मलदूषित, सकदंग 2 नीच. कुत्सित, खल, गर्छा. 🗝 🗜 मलेन-पंक्षेन-दुष् c. (इपयति) or लिप् 6 P. मलिनीक 8 U, मलिनेयति-आविलयति-(D.).

Diruption, See Eruption.

Disable, v. t. अनुत्रयुक्त a. कु 8 U, चिह-स्तीकु, (रुजा विहस्तचरणां देवीं M. 4); अज्ञक्त-असमर्थ a. हु. 2 अवसद् c., विक-लीकु, उपहन् 2 P, दुर्बलीकु.-Disability, *. अञ्चित्ति f, असामर्थ्य, अक्षमता, अयोग्यता; अञ्चपयोगः.

Disabuse, v. t. अमं निरस् 4 U or उच्छिड् 7 P or अवनी 1 P, or ह 1 P or अवाज्

१ U, भ्रांतेर्स्च 6 P.

Disaccustom, v. t. अम्यासं लुप c.

Disadvantage, ६. अहितं, अलाभः, अपकारः, अनर्थः, अनिष्टं, अपायः, हानि र्रः, पीडा, बाधाः, 'at a d.' विपमावस्थ 🙉 असमवस्थ a. = ous, a. आहितकर (रीf.), प्रतिकृल, अहित, अनुपकारक, विरोधिन, अपायावह, क्षतिकारक. -ously, adv. अहितं, अनिष्टं, सापकार.

Disaffect, v. t. विरंज् 0., अपरागं उत्पद् 0., उपजप् 1 P. =ed, a. वि-अप-रक्त, विप्रिय, असंतुष्ट, अमीत, अननुरक्त. =ion, s. विरागः, असतोषः, विरक्ति f-, अभक्ति f-

Disaffirmance, 8. प्रत्याख्यानं,

प्रत्यावर्तनं •

Disagree, v. i. न संमन् 4 A, विवद् 1 A, भिद् pass., विरुध् pass., असद्वृशीभू; See Differ. =able, a. अनिभिनत, अधिय, अ-निष्ट, अहित, अप्रीतिकर (री 🏂), अरुचिर, अनाह्माद्क. 2 विरुद्ध, पतिकूल.. =ment, इ. विसंवादः, विवादः, भेदः, विपतियाति 🏞 वि-मति f .; See Difference.

Disallow, v. i. न अद्यक्ता 9 U, निषिष् I P, निंदु 1 P. 2 प्रत्याख्या 2 P, प्रत्यादिश् 6 P; See Deny, -auce, 8. प्रत्याख्यानं, निषेधः;

निवारणं, निरसनं-

Disanimate, Sec Discourage.

Disannul, See Abolish.

Disappear, v. i. अंतर्-तिर:-धा pasa., अंतर्-इ 2 P, तिरोमू 1 P, अहइय a. भू. 2 नहा 4 P, क्षयं-नार्ज्ञ-या 2 P, म विन्ही 4 A, म-विन्ह्वंस् 1 A; ' the pigeons having d. ed ' चक्कुविषयातिकांतेषु-नयनपथाती-ते षु-अदृष्टिगोचरेषु-कपोतेषु -ance, अ. अं-तर्धानं, तिरोधानं, अदृश्चं; नाशः, लयः, &८.; better ex. by (v. i.).

Disappoint, v. i. आजां भंकर 7 P or शत-चिन्हन् 2 P or विफलीकु or मोघीकु 8 U or खंड 10; विमलप् 1 A; he was d. ed in his request ! तस्य याच्या मोधी वभूव, स भग्नाको चमूच; ' d. ed in love ' खंडित-प्रणय, खंडित. -cd, त. भग्नाश, मिथाश, भग्नी-द्यम, अकृतार्थ, प्रतिहत, मनोहत, प्रतिवद्ध. -ment, 🍪 आञाभंगः, प्रणयवेषस्यं, विषली-करणं, नेराइयं, विपलंगः-

Disapprove, . 1. निंद् 1 P, गर्ह 1, 10 A, न यशंस् 1 P; not approve q. v. -Disapprobation, ह निंदा, असंमति र., विरागः,

अप्रीति 🏸 , विमति 🏸 अनभिनंद्नं.

Disarm, e. t. अस्त्राणि अपह 1 P or अपनी 1 P, निरायुधीक 8 U, निःशस्त्रीक 2 (fig.) जम् c. (ज्ञामयति), सांत्व् 10. -ed, a. नि-रायुघ, निःशृक्ष; 'd. of anger' शांतरोप,

Disarrange, v. l. क्रमं भंजर 7 P, व्यस् 4 U, संक G P, संकुलीक S U.-ment, ह-अक्रमः

क्रमभंगः, व्यस्तता.

Disarray, r.t. अपनह 4 P, उच्छद् 10, वि-वस्त्रीक 8 U. 2 कम भंजू 7 P. - अ व्यूहभंगः,

गिंजलः, समुर्तिपजः.

Disaster, 8. आपद्-विषद् र्., व्यसनं, उप-ह्रवः, विपत्ति रि., उपद्रवः, अत्याहितं, अनर्थः--ए. t. पीड्: 10, बार् 1 A, उपह्र 1 A, उपद 1 P. -Disastrous, u. विषयुक्त, दुर्भाग्य, दूरंत; अनयावह, दारुण, घोर.

Disavow, -al, See Deny, Denial.

Disband, v. t. युद्धस्थापाराङ् सुच् 6 Por c. सैन्यभंगं कु 8 U. 2 सुद्, विमोक्ष् 10. =ए. i. युद्धव्यापाराचं मुच् 6 P.

Disbark, र. र. वीकायाः अवत् C.

Disbelieve, p. i. Not believe q. v. -er, कः नास्तिकः, अतिश्वासिन् m. -Disbellef, ह. अप्रत्ययः, अविश्वासः.

Disbend, See Kelax.

Disbranch, र. रे. नि:शाखीकु 8 🖰, शाखां लू

Disburden, o: 1. भारं अवह c. or अपनी 1 P. निभार-रिक्तभार -a. कु 8U; 'd one's mind ' मनोगतं अन्यस्मै आख्या 2 P the afflicted should d. their grief ' कर्तव्यानि दुःखितदुःखनिर्वापणानि (U. 3).

Disburse, v. t. ध्यय 10 P (ध्यययति), उत्-सृद्ध 6 P, त्रि-नियुद्ध, 7 A, 10, व्ययीकु 8 U. -ment, ह. ध्ययः, उत्सगः, विनियोगः,त्यागः; receipt and d. 'आयब्ययी.

Disc, s. See Disk.

Discard, v. t. अपास 4 U, अवधू 5, 9 U, अपक्षिप् 6 P, निराक्त 8 U, अवस्त्र 6 P, अपहा 3 P; नि:सृ c., अपनुड़ 6 P.

Discern, v. t. वि-विच् 3, 7 P, विच् ... परिन्छिड् 7 P, निणीं 1 P, परीक्ष् 1 A. 2 निर्वर्ण 10, दूश्र 1 P, ईश्र 1 A, आलोक् 1 A, 10, आलक्ष् 10, विभू c. ≔er, s. विवे-चकः, इंक्षितृ m. -ible, a. हृश्य, दृष्टिगो-चर, विभाव्य, प्रत्यक्ष. -ing, a. स्काविशिन्,

दीर्घ चूर-दृष्टि, विवेकिन, परिणामदर्शिन, वि-चारशील. -ingly, adv. सविवेक, सवि-चारं, सपरिच्छेदं, -ment, 8. विवेकः, विवे-चनं, परिच्छेदः, विचारः-रणां, परीक्षा, दूर-दृष्टि र्र., अत्रयोधः, विज्ञानं.

Discerption, ह. न्यवच्छेदः, विभेद्गं,विद्रारणं, Discharge, v. t. (A load &c.) भारं अवह c. or अपनी 1 P. 2 उद्गृ 6 P, उद्दे C., प्रमुद्ध 6 P, उद्भार 10, उत्स्व 6 P, प्रमुद्ध c., उद्वम् 1 1. 3 (Arrow &c.) मुन्, अस 4 P. विसूज्द, श्लिप 6 P, प्रेर C. निपत् C. 'd. a gun' लोहनाडीस्थं आग्नेथं चूर्ण ज्वल c. 4 (अधिकारात् or पदात्) निःस् c , अप-कृष् 1P, अवरुह c. (रापयति), निष्कस् c., निराक 8 U. अवास 4 U, च्यु त.. अञ् C. 5 (Duty) जु, अहुआ 1 P, विधा 3 U, निष्प-द-संपद् c.. निर्वेष्ठ् c., आचर् 1 P. 6 (Deht) (क्रणं) शुध् ध., निर्यत् 10. नि-राकु, निस्तृ c., विनी, आन्नुण्यं गम् 1 P. 7 मुच् ; मोक्ष् 10, विस्क् 8 (As a river) अवत 1 P, द्र 1 P; सागरं वर्जियत्वा कुत्र वा महानद्यवतराते (S. 3) 'will d. itself &c. '=v. i. सुच् pass. ; स 1 P. = s. भा-रावतरणं. 2 उंद्रारः, प्रमावः, विसर्गः, उद्व-मनं, उच्चारणं, उदीरणं 3 क्षेपणं, मोक्षः. 4 अवरे।पणं, अधिकारभ्रंशनं, पद्च्युति र्. भ्रंशः. 5 अनुष्ठानं, निर्वाहः, विधानं, संपादनं. 6 आ-नृण्यं, ऋणशोधनं-निस्तारः. 7 मोक्षः, सक्ति $f_{\cdot \gamma}$ मोचनं.

Disciple, & शिष्यः, द्वात्रः, अंतेवासिन् 20., विद्याधिन् गा.

Discipline, v. t. विनी 1 P, शिक्ष C., शास् 2 P, अधि-इ c. (अध्यापयति). 2 नियम् 1 P, विनियम्, शास्, दंडू 10, दम् c. (दम-यति). 3 न्यायम् ; अम्यस् 4. U. = ह. चिनयः, अनुशासनं, शिक्षा-क्षणं, अध्यापनं, अभ्यासः-• 2 नियमः, व्यवस्था, विधिः, ज्ञासनं, नीमते f. 3 दंहः, निग्रहः, दमनं, शिष्टि ∱ , विनियमः-मनं: 'military d. ' युद्धाम्यासः, युद्ध-रण-शिक्षा; ' d. in arms ' ज्ञाबाम्यासः.

Disclaim, -er, See Deny, Denier.

Disclose, v. t. विवृ 5 U, प्रकारा C., ब्यंबर 7 P, प्रकर्ट कु 8 U, स्पष्टीकु, भिद् 7 P or c., निविद् c., ख्या c, (ख्यापयाते); 'd. ing secrets ' रहस्यभेद:. -ure, इ. विश्व-ति र., प्रकाशनं, निवेदनं, भेदः.

Discolour, v. t. वर्णातरं ग्रह् ., कलुषी-म-लिनीकु 8 U, विवण् 10. कुटणीकु. -ation,

८. बेवण्ये, कालुष्यं, मालिन्यं -

Discomfit, v. t. वि-प्र इवंसू C., व्यूहं भक्र.of भिद् 7 P (as an army): पराजि 1 A, विद c.; See Defeat, Baffle. -ure, 8-र्भगः, व्यसनं, पराजयः, पराभवः. .

Discomfort, v. रे. पीड् 10, व्यय् ८., बाप् 1 A; See Afflict. = अस्वास्थ्यं, दुःसं, पीडा, व्यथा, क्षेत्राः, वाधा

Discommend, See Censure.

Discompose, v. t. शुभू c., व्यास्ट्र c., संभ्रम् c. (भ्रमयति), आकुलीकु 8 U, बाध् 1 A. -ed, a. आकुलिक, धुन्ध, व्यासुल, कातर, व्यासुलचित्त, अनवस्थित, व्यम्, भ्रात, पारि- हव, विक्रुदिचतः -ure, s. क्षोभः, आकुल- स्वं, व्ययता, वेक्नुव्यं, उद्देगः, अस्वास्थ्यं, अ-

Disconcert, ए. १. खंडू 10, सोवीक 8 U, प्रतिन्या-हन् 2 P; See Baffle. 2

Discompose, q. v.

Disconformity, ३. विरोधः, विरुद्धता, अ-साहत्र्यं, असंगति र्र., विसंवादः, विषातिपात्ते र्र. Disconnect, See Separate. -ion, ३. विश्लेषः, असंगति र्र., वियोगः.

Disconsolate, a. खिला, विषण्ण, दीन, उद्दिग्न, स्लान, See Dejected. = ly, adv. स-

विषाद, सखेदं, सोहेगं.

Discontent, a. असंतुष्ट, अनुप्त. = s असंतोषः, अनुप्ति f., अप-वि-रागः, विरक्ति f., अपीति f. = v. t. असंतोषं उत्पद् c. or जन्न c.

Discontinue, ए. १. त्यन्त् 1 P, विच्छिद् 7 P, विरम् ए. (रमपति), निवृत् ए., उज्झ 6 P, वि-छुप् ए. =ए. १. वि-छुप्-रम् 1 P, निवृत् 1 A, (with abl.); See Cense. =nce, =ntion, इ. विच्छेदः, विरामः, निवृत्ति f: उपज्ञमः, भंगः, अंतरायः

Discord, v. f: विसंबद् 1 P, विभिद् न युज् विरुष् pass =s., =anco, s. भेदः, भिन्नता, विसंवादः, मतभेदः, विरोधः, विनति र्र., वे-मत्यं, वैपरित्यं, वेलक्षण्यं, 'd. of sound' स्परविरोधः, अपंस्वरः. =ant, a. विषम, मतिकुल, विरुद्ध, विसंवादिन, परस्परिवरुद्ध, विभिन्न, असंगत, विपरीत; 'd. sound' वि-स्वरः, अप्स्वरः, कर्कशध्विः.

Discount, v. 1. आगं उद् ह 1 P. = अ उद्वार:

उद्धामागः.

Discountenance, v. t. न अनुग्रह 9 P, न

उपकृ 8 U, न अञ्चसुद् 1 A.

Discourage, v. t. उत्साहभंगं हु 8U, अव विसद् ८., विषादं जन् ८., विषण्णोकु, धैर्य-धंध्र ८., मनः or आजाः भंज् 7 P.2 Deter, q.v. -2d, a. भग्नोत्साह, हताज्ञ, भग्नोद्यम, विषण, अवसज, खिन. निरुत्साह, ममोहत, मतिबद्ध, भग्नाज्ञ, धैर्य-द्युत, स्वलित धेर्य-नंगष्ट, a. विषाद्जनक, धैर्यधंसिन् -ment, s. धैर्य-धंसः, उत्साहभंगः, आजा-उद्यम-भंगः; विषादः, अवसादः, खिन्नता, धैर्य-द्युति f. स्वलनं

Discourse, ए. i. संबद् 1 P, संभाव 1 A; समालप्-1 P. 2 भाव 1 A, वर्-गर् 1 P, अधिकृत्य वस् 2 P. = 8. संवादः, संभाषणं,

संकथा, संलापः. 2 वचनं, भाषणं, उक्ति f-, वचस् n-; S: Converse, -ation. -er, s- वादिन् m- वक्तु m- -ive, a- तार्किक (की f-), उहिन्, तर्कविषय

Discourteous, a. असम्य, अशिष्ट, अविनीत, दुःशील. अनार्थ. =-ness,-Discourtesy, इ. अविनयः, अनार्यता, असम्यता, सर्यादा-

तिक्रमः, अशिष्टाचारः.

Discover, v. t. विद्व 5 U, द्वृह्म С., प्रकाश्च с., आविष्कु 8 U, स्पष्टीकु, ज्यक्तीकु, प्रक-टीकु, व्यंद्म 7 P, ज्ञा c (ज्ञापपति), आ-नि-विद्य c. 2 निक्ष 10, ज्ञा 9 U, उपलक्ष्म 1 A, निर्णी 1 P. 3 समा-आ-सद् c., प्राप् 5 P, विद्य 6 U, दृक्म 1 P, अधिगम् 1 P, इ-या 2 P. = cr, s. निर्णतु-अधिगंतु ११०, नि-स्वपकः - y, s. प्रकार्गमं, विवर्णं. 2 ज्ञानं, अवगमः, दर्शनं, निर्णयः, उपलब्धि र्र., समा-सादनं, निस्वणं,प्राप्ति र्रं

Discredit, v. t. न विश्वस् 2 P. न प्रति-इ
2 P., अविश्वास्य धः मन 4 A., प्रामाण्यं लघुयति (D.). 2: कलंकयति (D.), अकीर्ति
आवह् 1 P. दुष् c. (दूषयति), मिलंनीक्क
8 U. मिलनयति (D.). = अपयशस् मः,
अपकीर्ति f., दूषणं, कलंकः, अपतिष्ठा, अकीर्ति f., 'b)ing d. on ' दुष् c. मिलनयति,
(यदाः मेवाविनी ज्ञिष्योपदेशं मिलनयति
M.1). = able, दः अकीर्तिकर-अयशस्कर (रा
f.), गर्हित, कलंककर, दूषणीय, गर्ह्या, निह्या.

Discreet, a. समीक्य विमुख्य-कारिन, विच-क्षण, स्ववहित, विचारशील, सावधान, दीर्घ-दूर-दृष्टि. 2 (Of acta.) साधु, श्रेयस. - y, adv. विमुश्य, समीक्ष, विचार्य. -Discre. tion, ४. विवेकः, चिमुञ्यकारित्वं, समीक्षणं, विचक्षणता, थिचारः, त्रिज्ञताः 2 स्वातंत्रयं, स्वाधीनता, having reached the years of d. ' प्राप्तव्यवहारद्श. 3 विकल्पः, कासः, रुचि f., छंदः; 'at il.' विना समयनः ' this mutter is left to your d. ' यथा भवाद्यन्तितं मन्यते तथा कियतां ; स्वरूच्या-कामत: वर्ततां भवानः, ' at one's own d. ! स्वच्छंदं, स्वेच्छयां, स्वरुख्या. कामतः. -ally, ado. स्वेच्छात-सारेण, चेकाल्पक-याद्वाच्छिक -ary, a. स्वाधीन, (की f.), स्वेच्छा खवातेन्.

Discrepant, a. विभिन्न, विरुद्ध, विपरीत, अ-वि-संगत, विसंवादिन, विरोधिन, मतिकूल. -Discrepance, -cy, s. विभेदः, विराधः, विपतिपान, f, असंगति f, विसंवादः,

बैलक्षणयं, वैपरीहयं।

Discrete, a. विभिन्न, विविक्त. 2 अवधा--रणार्थक

Discriminate, v. t. वि-विच् हैं, ? P, बि-शिष् ? P or .c., परिन्धिद् ? P, विज्ञा 9 U, विज्ञ ३ U, विच् c. 2 लक्ष 10, परीक्ष 1 A, सं-अव-ईक्ष =ion, s. विवेकः, परिच्छेदः, विज्ञानं, विचारणं-णाः विशेषः, अवधारणाः ; 'd. of proper and improper ' पात्रापात्रविचारणाः ; 'd. of right and wrong ' सदसद्विवेकः. =ing, =ive, a. विशेषज्ञ, गुणदोपविद्, विवेकिन्, परिच्छेदकः

Discursive, व. नानाविषय, अनेकप्रसंगः, अस्थिर,चंचल, अनवस्थित 2 तार्किक (की f.),

अहिन्.

Discus, ८. चर्क.

Discuss, v. t. विचा ८., पर्यालीच 10, वितर्क् 10, विसुश् 6 P, परीक्ष् 1 A, निरूप् 10,
अनुसंधा 3 U, '.d. in detail, at length,
exhaustively' पर्यचयित (D.), प्रपंच क्व
8 U, सविस्तरं-विस्तरेण-वर्ण 10. =v. i. विवह 1 A, वादे व्याप् 6 A. =ion, ६. विचारःरणा, वितर्कः, परीक्षा, निरूपणं, विमर्भः, वादविवादः, पर्यालोचनं ; 'to turn to the
subject under d.' प्रकृतं-प्रस्तुतं-अनुस् 1 P
or अनुस्त् 1 A or अनुसंधा; 'subject
under d. ' प्रस्तावः, प्रस्तुत-प्रकृत-विषयः,
प्रस्तुतं, प्रकृतं; 'result of d.' नाधितार्थः
Discussive, Discutient, a. शोधा (श्री f.),

शोधहत्, दुष्टधातुनाशक. Disdaln, v. t. अवमन् 4 A, अवज्ञा 9 U, अ-

चगण् 10, तिरस्क 8 U; See Contemn.

-ड. औद्धत्यं, सावज्ञावलेपः, अवमानः नना, अवहेलना; See Contempt. ज्ञां, a. सा-वज्ञ, सावलेप, अवमानिन्, उद्धत, अविहिप्त,

मावनान.

Disease, 8. रागः, गदः, व्याधि १३-, आमयः, ज्यतापः, रुजा, रुव्य १-, विकारः, पीडा, क्रेशः, अस्वास्थ्यं = १- १- रोगेण व्यथ् ० ०० पीड् 10 ०० क्रिश् १ Р. = ed, व. व्याधिग्रस्त. रोगोप-स्ट, रोगार्त, सरोग, सरज, सामय, आतुर, विकृत, अस्वस्थ.

Disembark, v. i. पोतात्-नीकायाः अवत् 1 P, or अव-उद्द 1 P. -v. i. अवत् उद्द c. -ation,

s. अवरोहणं, उत्तरणं Disedge, See Blunt.

Disembarrass, See Clear.

Disembitter, v. t. तिक्तत्वं-कदुत्वं-अपनी 1 P, मधुरीकृ 8 U, सुरस a. कृ.

Disembody, d. t. See Disband. 2 वेह-बंधानसुद् c. -ed, a. अशरीर, वेहहीन, सायहीन, and sim. comps.

Disembogue, v. i. निर्गम्-निस् 1P, a,-स्रद्रं अवतृ 1 l' or प्रविद्ध् 6 l' or प्रस-द्र 1 l' (of a river.). =v. l. सिललं सागरे निर्गम् c., &c.

Diremploy, See Discharge.

Disenable, See Disable.

Disembroil, v. f. उद्देगात्-संभ्रमाद्-सुक् c. or उद्ह 1 P.

Disenchant, v.t. प्रतिकृ 8 U, नंसवज्ञान् उद्दू 1 P.

Disencumber, v. t. प्रतियंचाच अपनी 1 P or अपन्तद् 6 P; निविशीकु 8 U, निव्यत्यूह

Disengage, v. i. वियुक्त 7 A, 10, विश्नित् ए.
2 मुक्त 6 P or c., मोक्ष 10, उद्गृन्ह 1 P;
'd. the mind' मनो निवृत् c. =v. i. मुक्
pass., निवृत् 1 A, विश्रम् 4 P; आत्मानं
निवृत् c. =ed, a. मुक्त, उद्धत, उत्तर्णि. 2
लब्धक्षण, पातावकाश, पातावसर, अव्यापृत,
कार्यरहित-श्रून्य, कार्यविरत, निव्धापार.
=ment, s. मोक्षणं, &c. 2 अवसरः, क्षणः;
अवकाशः-

Disentangle, v. t. Disengage, q. v. 2

वियुक्त 7 A, 10, विश्विष्ठ ए

Disenthral, v. t. दास्यात् सुच् 6 P, or c. or मोक्ष 10.

Disentrance, ह. मूर्च्छनात्मचु ष् C.

Disesteem, v. t. अवसन् 4 A, अवज्ञा 9 U; See Contema. = अनाद्रः, अवसानः, अवज्ञा, उपेक्षा

Disfavour, v.t. न अनुग्रह् 9P, न उपकु 8U, न अनुग्रह 1A.=8 अकुपा, अननुग्रहः, अप्रासदः, अनुप्रकारः, पराङ्गमुखता, विरक्ति f., अप्रतिप्राः, अर्थिति f., असंतोषः.

Disfigure, v. t. चिरूप् 10, विरूपिक 8 U, विक 8 U, व्यंगयित (D.), विकलीक वि- प्रकृ 0., (रूपं प्रसाधनैविषकार्यते S. 4). -ed, व. वि-कु-अप-रूप, विकृताकार, विकृत, व्यंग (गी f.). -ment, s. विरूपता, वेकल्पं, व्यंगता, विप्रकारः

Disfranchise, v. ६. पारत्वं-पौराधिकारं-ह

Disgorge, v. i. उद्गृ 6 P, उद्ग्य् 1 P, वि-च्छर्च् 10. =ment, s. उद्गर्रः, उद्गमनं, वमशुः, मच्छदिका.

Disgrace, इ. अपमानः, अय-वि-मानना, परिअभि-भवः, निकृति f., अ-अप-कीर्ति f., अअप-पशस् n., कलंकः, दूषणं. 2 कलंकारपदं.
अवमानहेतुः; 'a d. to the family 'कुलंगारः, कुलपांसुलः. =v. १ अप-अव-मन्द c.,
कलंकपति (D.), अकीर्ति-अयशः-कः, परिअभि-भू 1 P, दुष् c. (दूषपति), गई 1,
10 A, सावज्ञं निभर्तः 10 A. 2 Degrade,
q. v. =ful, a. अयशस्कर (शि.f.,), कलंककर (शि.f.), गिर्दित, अपमानहेतुकः,
लज्जाकर (शि.f.), अवमानजनकः, निधा,
दूषणीयः =fully. adv. गहितः, लज्जाकरं,
सापमानः =lous, a. अपस्ता, अनद्धकृतः

Disguise, v. t. क्षपटवेशेन-वेशांतरेण-ग्रह् 1 U or आच्छद् 10, 'd. ed as ' वेष-क्ष्प-धारित in comp.; 'd. ed as ascratics ' तपस्विष्यं जनोपेताः, तापसच्छश्चना तापसक्ष्यधारिणः, &c. 2 (Oneself) सेषांतरं-वेषपरिवर्तनं कृष्ठि

or विधा 3 U, अन्यवेषं परिधा 3 U, वेषं परिवृत्त c.; 'd. ing himself differently? वेषांतरं विधाय, परिहितान्यवेषः; 'd. ed himself with a lion's skin सिंहमर्चपरिच्छनः बसूब.2 अप-नि-द्धः 2A, ग्रुप् 1P,10, ग्रुड्; See Conceal. — s. कपट-छम-वेषः, वेषांतरं, आकारगोपनं; विडंबनं, अभिनयः 2 छसन् ॥, छलं, व्याजः, अप-व्यप-देशः,लकं. — ed, a. कपट-छस-वेषिन, कपटवेष, कपटरूप; रूपवेष, &c., in comp.; 'd. praise' व्याजस्तुति f.

Disgust, ए. ६. उद्देगं-निवेद्दं-उत्पद् ८., अ-रुचिसुत्पद् ८., उद्दिज् ८.; निर्विद् ८. - ॥ जुगुप्सा, उद्देगः, घृणा, निर्वेदः; अशचि ६., विरक्ति ६., भीभत्सं, 'in d.' सनिवेदः - =ing, -ful, a. भीभत्स, अरुचिर, कुत्सित, गर्हा, उ-द्देगकर (री ६.), जुगुप्सावहः, 'to be d.ed with 'जद्विच् ६ A (with abl.); निर्विद् pass., निर्विण्ण a. भू (with instr.), बध्desid. (बीभत्सते) (with abl.).

Dish, 8. शरावः, पार्झ, भाजनं 2 भोजनं; आ-

हारविशेषः.

Dishabille, α. वित्रह्म, कुचेल, अकृताभरण-

Dishearten, See Discourage.

Dishevel, ए. र. प्र-वि-कृ 6 P, संस् 1 A. -ed, a. प्र-वि-कीण,प्रयाकुल, सस्तः, 'having d.:hair' सुक्त-सस्त-केश

Dishonest, a. अञ्चिन, असरल, अन्नजु, सव्याज, जिह्ना, कुटिल, कापृष्टिक (की र्र.),
छानिक (की र्र.), ज्ञाट, धूर्त, सव्यलीक; 'a.
d. woman' असती, अष्टा, व्यभिचारिणी.
—ly, adv. अन्यायन, अपटेन, कुटिलं, धूर्तत्या, सव्याज, छलनः —y, 2. अञ्चित्वं,
कापट्यं, कोटिल्यं, माया, &c.

Dishonour. v. l. Disgrace, q. v. 2 अव-मन् 4 A, अवज्ञा 9 U. अवधीइ 10, अनाहु 6 A; See Contemn; 'd. a maiden' दुष् ८. (दूषयित). सतीत्वाद् भ्रंशू ८. -४. अपमानः, अनाद्रः, अयञ्चस् n., अक्रीर्ति f., कलंकः, अमतिश्रा. -able, a. अनापं, कलंक-कर (री f.); See Disgraceful.

Dishumour, ह. स्वभाववक्रता, वक्रशीलता,

मकुतिककशत्त्रं, प्रतिपता.

Disillusion, ए. रं. मोहं वर श्रमं निरस् 4 P. Disincline, ए. रं. विरंख ६., विरागं जन् ६.; वर उत्पद् ६. -ation, इ. असृहा, निरीहर्त्वं, विरागः, विरक्ति रं., द्वेषः, अनीहा, विस्त्रता, अनिच्छा, अकचि रं. अमीति रं. -ed, व. विरक्त, वि-पराझ्-मुख (खी रं.), अनिच्छु, निरीह, निःस्पृह.

Disinfect, v. t. शुष् 4 P, निदांषं कु 8 U. -ant, a. विषय.

Disingenuous, त. अनुदार, अद्भिण. असरत , See Dishonest. Disinherit, Disherit, v. t. रिक्थाधिकाराड् भ्रंज् ८., पैतृकं धनं छुष् ८. =cd, ८. अनधि-कार,पैतृकधनहीनः =ing, ३. पैतृकारिक्थच्छेदः-लोपः

Disintegrate, v. 1. विद्युक्त 10, संदर्ति भिट्ट 7 P, विश्नित्रक् c.; See Separate. -lon, इ. वियोगः, विश्लेषः, संहतिभेदः

Disinter, ए. t. (कार्च) उत्खन् 1 P

Disinterested, a. निःस्पृह, उदासीन, निर्मम, निष्काम, सुक्तसंग, निःसंग, अपक्षणानिन, नि-रीह, आत्महितानरपेक्ष, निष्कारणः 'क d. friend' निष्कारणो चंधुः.-ly, adv. निर्मम, स्वार्थनिरपेक्षं, निःस्पृहं.-ness, s. निरीहता, निःसंगता.

Disjoin, Disjoint, v. See Separate. 2 (Disjoint) विसंधा 3 U, संधि भंजर 7 P, or ਤੁੜ c. 3 ज्यवन्छिट्ट 7 P, अवकृत् 6 P. =ed, a. असंन्तिष्ट, असंहत, असंगत, असं-बद्ध, अनन्वित, असंलग्न.

Disjunct, a. वियुक्त, विस्टिट, असंलग्न, बि-भिन्न. -ion, s. वियोगः, विश्लेषः, विभेवः, असंगतता, असंधानं -ive, a. वियोगिन्.

Disk. s. विंब, मंडलं, परिनेषः, परिषिः. 2 सकं. Dislike, s. अरुचि ्र-, विरागः, विरक्ति ्र-, विद्यापः, विरक्ति ्र-, विद्यापः, विरक्ति ्र-, विद्यापः, विरक्ति ्र-, विद्यापः, विरक्ति विद्यापः, विरक्ति विद्यापः, विरक्ति विद्यापः, वि

Disliken, e. i. असमीक 8 U, अतुल्यीक. Dislocate, e. i. संथे: चल् c. or च्यु c.,

bisiocate, १.८. सथा चल् ए. जा च्यु ६, संधि बुद् ए. जा भंज ७ में विसंधा ३ U. -lon, इ. संधिजोटनं, संधिभंगः, विसंधानं, संधि-च्युति, १

Dislodge, v. t. अप-नि:-मृ ८., निरस् 4 P. निष्कस् ८.: See Drive. 2 वि-म-वस् ८., नि-व्हाद्वहिष्कु 8 U. =v. i. अपस् 1 P. स्थानांतरं गम् 1 P. स्थानांतरं निविद्य 6 P.

Disloyal, ८. भक्तिहीन,राजदोहिन,राजापश्य-कारिन, अराजनिष्ठ, अग-वि-रक्त, असंतुष्ट. -19, ॥॥ भक्तिहीनतथा, राजदोहेण, अप-रागेण. -49, ३. राजदोहेः, अभक्ति में, अप--वि-रागः, राजापश्यकारिता, असंतोषः

Dismai, बन्दामीन, अपसन्त, सशोक,सखेदनिरानंद, निरुष्टास. 2 उग्न, दादण, धोर,
राद्द (द्वी f.), भैरव (वी f.), भवपद, भयानका.-ly, ade. उग्रं, भवानक.-ness, 3.
टारुणता, उग्रता; ओदासीन्यं-

Dismantle, ए. रं. वस्त्रं अपद्व 1 P, विपत्नीकृ 8 U. 2 उपकरणादिकं द्व, उपस्करादि अपनी

1 P.

Dismask, क. क्षिपटवेशे अवतृ c.

Dismast, e. t. कूपकं भज् 7 P.

Dismay, ३. सं-.आसः, साध्वमं अर्थे. भीति / , उद्वेगः, सविश्मयः जासः, आकुलत्ते, कालप्, ' filled with d. ' पयाकुल, संस्रातिकत्तु, नः :- संबद्ध ः-, विस्मयं-साध्वसं उत्पद् ः-, भवेन उपह्त 2 P, उद्विद्ध ः-, See Daunt.
Dismember, v. :- अंगानि विधद ः (धटयाते)
or वृधक् कु 8 U, अवयवशः छिद् 7 P; विभद्ध 1 U, विश्लिष् ः-, विग्लस् 7 A, 10.
-ment, s. अंगध्यवच्छेदः, अवयवशः वि-

भागः, विश्लेषः, भेगः.
Dismiss, v. t. विस्त्र 6 P or c., प्रस्था c.
(स्थापयित), संपेष् c., गृंतं अञ्जला
9 U or आदिश् 6 P. 2 (From office &c.) अधिकारात-पदात् च्यु c. or अव्र हु c., See Discharge; 'd. ed from office' आधिकारच्युत-भ्रष्ट, भ्रष्टा-धिकार, 3 अपास् 4 P, हा 3 P, उत्स्वज्ञ, अपनी 1 P, अपनुद 6 P, त्यज्ञ् 1 P, द्र्रीकु 8 U, निरा-अपा-इ, सुच 6 P; 'd. all anxiety' सबया बीतचितो भव, औत्सव्य-भ्रपाकुर, 4 प्रस्पादवा 2 P, प्रत्यादिशु 6 P.
-शंका, -बी, ह, प्रस्पापनं, विसर्जनं, 2 पदाप् अवरोपणं, अधिकारभ्रेतः-च्युति f., पदहानि f. 3 निराकरणं, प्रत्यादेशः, त्यावः, &c.

Dismount, v. i. (अश्वात्-अश्वपृष्ठात्) अवतृअवरह् 1 P.=v. t. Causal of roots above.
Disobey, v. t. (Orders) भंज 7 P, उलेज 1 A, 10, अतिक्रम् 1 U, 4 P, आतिचर्
1 P; प्रतीपं गम् 1 P, न अतुष्ठा 1 P, न अतुवृत् 1 A, न अजुरुष् 4 A; (persons)
आज्ञां भंच, &c.; he was never d. ed'
तस्याज्ञा कद्राप नीलियात, &c. =Disobedlence, s. आज्ञांभंगः, आज्ञालंगनं, ज्ञासनव्यतिक्रमः, अनुजुडानं, प्रतीपाचरणं, अनुनुलेचिन, अविधायिन, अनुनुन्नतिन, अवद्य, प्रतीपः, not 'obedient' q. v.

Disoblige, v. t. अप्रियं आचर् 1 P, अपराध् 4,5 P (with gen, or loc.), असंतोषं उत्पद् c., प्रतिकूलं विषयं आचर् or अनुष्ठा 1 P. =ation, अप्रियं, अपराधः, विषियं. —ing, a, अननुरोधिन, अननुकूल, असंतोष-कर् (शिर्ट.).

Disorder, ह. आकुलतं, तुस्तं, विस्त्यः, वेक्क्र्यं, संग्रमः, वर्षाकुलाः 2 अक्रमः, क्रमभंगः, अन्यवस्था, व्यस्तता, संक्राः, संक्षोभः, व्यतिक्रमः 3 रेगाः, भीडा, व्याधिः, आमयः, अस्तास्यं, 'd. of the stomach ' जठरामयः, अविकारः ; 'd. in the army 'ससुर्त्यजः, पिंजलः, अत्यंतमाकुलः =०. ं. आकुलीकु 8 U, व्यस् 4 U, व्यासुद् ०., संग्रम् ०. (अप्यति). 2 पर्यंत्, संग्रम् ०., संग्रम् ०. (अप्यति). 2 पर्यंत्, संग्रम् ०., क्रम अंत्र ७ १, संकरीकु 8 U, संकुलीकु 3 पीड् 10, व्यस् ०., अस्वस्य ०. क्र. =० व. विपयस्त, भग्नास्था, व्यस्त, व्यस्त, व्यस्त, संग्रुल, संकीणं, अव्यवस्थातः, 'd. in mind' आकुल, संभात, व्ययम् वृद्धविचः 2 अस्तस्य, पीडित, आनुत्, व्यापयुष्या, रम्म, वजार्त, व्यस्त, व्यस्त्य, पीडित, आनुत्, व्यापयुष्या, रम्म, वजार्त, व्यस्त, व्यस्त्य, पीडित, आनुत्, व्यापयुष्या, रम्म, वजार्त, व्यस्त, व्यस्ति ।

See above. 2 अनवस्थित, नियमविरुद्ध, अवश, अनियत, उद्याम, उच्छृंखल, अविधेय. -ade. अक्रमं, क्रमभंगेन; ससंभ्रमं. 2 आवि-धितः, विधि-नियम-विरुद्धं.

Disorganize, See Disorder.

Disown, v. t. प्रत्याख्या 2 P, प्रत्याचक्ष् 2 A;

Disparage, v. t. परिस् 1P, उपेक्ष 1 A, अपकृष 1 P, अवजा 9.U; See Contomn. 2
सून्यं न्यूनीकु 8 U, अवसन् 4 A, लघुक, अपलप् 1 P; See Depreciate. 3 अयोग्यविवाहे संबंध 9 P. अयोग्यसंपीगेन अपकृष्.
—ment, s. अवज्ञा, तिरस्कारः, अवसानना
परिभवः, उपेक्षाः, अभ्यस्या, परीवादः, गुणापक्षः, गुणापलापः 2 अयोग्यसंबंधः —er, s.
निंदकः, अवसानिन् m.

Disparity, 8. असाम्यं, विषमता, वेषम्यं, भदः,

असमानता, असंगतता, असंगति र्र-

Dispart, v. t. विभन्न 1 U, द्विधा भिद् 7 P,

Dispassion, ह. विरागः, प्रशांति र्र., अक्रोधः ;
निरीहता, ओदासीन्यं, निःसंगताः -ate, वः
वीतराग, शांत, असंभ्रांत, उदासीन, अक्रोधन,
निरीह, निःसंग, विरक्त, सक्तसंग, समचित्तं, अपक्षपातिनः -ately, ado शांतचेतसा, समनुद्धन्या, असंभ्रमं, अपक्षपातेन.

Dispatch, See Despatch.

Dispel, v. t. अप-परा-तुद् 6 P, निर्-अप-अस् 4 U, निराक्त 8 U, माति-अप-निः-स् ६, अ-पनी 1P, अप-जह 1 U, अपाक्त, उन्छिद् 7 P, ह 1 P, नक्ष्र् ७, विभिद् 7 P, वि-म-ध्वंस ६, अव-जत्-सद् ६, इन् 2 P, (gen. in comps). Dispensary, s. औषधशाला, रागिचिकित्सा-र्यानं

Dispense, v. t. विधा 3 U, प्रणी 1 P, निर्वेष्ट्र
c., प्रदृत् c.; 'd. er of laws ' राजशासनानां प्रवर्तयता. 2 विभन्न 1 U, प्रथक् प्रथम्
विन्यस् 4 U, or विधा or विद्धः 1 P, परिक्रम् 0 3 (with) Ex. by न कार्य or न
प्रयोजनं ; 'I d. with your services 'तव
सेवया न मे किमपि कार्य-प्रयोजनं; उपेक्ष् 1A,
त्यन् 1 P, अवस्त्र 6 P. -ation, s. विभजनं, विभागः, पण्यनं, वितरणं, भानकल्पनं,
परिकल्पनं. 2 व्यवस्थाभंगास्त्रका, नियमलंपनास्त्रति त. 3 ईश्वरस्य नरेण संव्यवहारः
- ator, s. विभजकः, विभागकल्पकः - er, s.
प्रवर्तकः, प्रयोता, निवाहकः.

Dispeople, v. t. fasialty 8 U.

Disperse, v. t. अप-वि-कृ 6 P, विशिष् 6 P, इतस्ततः विद्वु c. or गम् c.; वि-प्र-स्ट c., पपंस् 4 U, दिशि विशि गम् c.; See Dispelv. i. अप-स् 1 U or विद्यु 1 P; See
Break up. -er, s. विद्याविष्टु कः, उन्होवृक्तः, अपहः, नाशकः, सरः, in comp. -ione

8. विद्वावणं, विक्षेपः, विकिएणं-Disspirit, See Discourage.

Displace, v. l. (स्वस्थानात्) विचले C., अप-नि:-स С., निरस 4 U, अंग्र С., च्यु С., निराकु 8 U, अपास. 2 Discharge, q. v. -ment, 8. स्थाननाशः-श्रेशः, स्वस्थानात्-चलनं-च्यति ʃ

Displant, v. l. उन्मूल् 10, उन्हिंड र 7 P, उ-त्यद 10. 2 निर्वस c., स्थानाइ अंशू c. or

निरम् 4 U.

Display, v. t. हुत्रू c., प्रकाश्च c., व्यंब्द 7 P, विव 5 U, आविष्क 8 U, पकटी ह, स्क्रुटी कु. 2 वितन् 8 U, विस्टू C., मस C., विकास C., विलस v.; 'd. itself उद्-वि-जूंब् 1 A. =: उद्भासः, विकासः, भकाशनं, द्र्ननं, व्यक्ति f., विवरणं, आविष्करणं, विज्ञांभणं, विज्ञं-भितं, विलासः, विलमितं, d. of genius ' d. of ignorance ' मतिविलासः ;

अज्ञानविजंभितः

Displease, c. f. विशियं-अनिष्टं-कृ 8 U, अ-संतोषं-कोपं-जन c., प्रतिकृतं आचा 1 P, कुप् c., इच् c., अपराध् 4, 5 P (with gen. or loc.), वि-अप-रंज् c. -ed, a. असंतुष्ट, ज:-तामपं, कृतरोप, अयसन्न, रूप, कुषित, अप-वि-रक्त. =ing, a. अभिय, असंतोषजनक, कोषावह. -ure, अ असंतोष:, कोधः, अ-मसादः, अप-वि-रागः । See Anger.

Displode, See Explode.

Displume, v. t. पक्षान उद्दृ 1 P or इं उत्पद् 10. विकास कर

Disport, v. Sec Amuse, Play. = ह- विहार:, कीडा, केलि र्., विलासः.

Dispose, v. t. विन्यम् 4 U,: रच् 10, संविधा 3 U, विनियुक्त 7 A, 10, ब्यूह 1 U, क्रमेण स्था C (स्थापयति). 2 विनि-म-युक्त, निक्षिप् 6 P, दा 3 P, विद्व 1 P.3 प्र-उप-न्छप 0.4 प-बृत् 0., प्रयुक्त् 10, प्रोत्सत् 0. −01, विनि-उपhow have you d. ed of my भ-युक्त ; how have you d. ed of my money ' मम द्रव्यस्य कथं त्वया विनियोगः कतः ; 'd. of goods : विकी 9 A; 'd. of time ' क्षे c. (क्षपयाते), नी 1 P, या C ; 'd of a girl' (विवाहे) दा, विद्व, प्रतिपद् с. 2 (Perform) समाप् с., अवसो 4 P. -al, 8. विन्यासः, रचना, व्यवस्थापनं, परि-पाटि-टी र्. 2 विनियमः. 3 समर्पणं, वितरणं, विनियागः, परिकल्पनं, प्रविभागः. 4 अधिका-रः, वशः-शं, अधीनता, आयत्तता ; 'I am at yourd. । अहं त्वद्धीनोरिन ; 'this matter is at your d. ' अयमर्थह्त्वदायत्तः, भवान प्रभवति ; divine d. परमश्वरेच्छा. नियति: -ed. ॥ विन्यस्त, व्यवस्थित, रचित-2 (Inclined) ex. by इतिल in comp., or काम with inf.; 'd. to quarrel ' कलइ-जील, कलहकाम ; 'd. to fall' पातुक, पत-यातु ; 'd, to go ' गतुकाम ; ' well-d. '

सुस्वभाव, स्निग्ध, सम्रोहः -er, 🛭 प्रदातृ m., विनियोगकृत् 10. 2 विनियंतु 10.: अधिष्ठातु m., शासितृ m. -ition, s. Disposal, q. v. 2 भावः, स्वभावः, शीलः-लं, प्कृति f ; ' good d.' सद्भावः, साधु ीलत्वं, सीजन्यं, सुशीलं. 3 पर्वात्ते f., प्रवणता, शीलता-आलुता in comp. -ure, 8. अधिकारः, शक्ति f., विनि-योगसामध्ये. 2 अवस्थानं.

Dispossess, v. l. अधिकारात्-स्वत्वाष्ट्-भंगू c. or निराकृ 8 U, स्वत्वं ह 1 1'; 'd. ed of one's right ; हताधिकार, अधिकारभ्रष्ट.

Dispraise, See Consure.

Dispread, v. i. नानादिशु विद 0., बहुधा विन्क्षिप् 6 P.

Disproportian, ह. वैषम्यं, असमता, अननु-क्यता, असंगतता, अयोग्यता. 🗝 🖟 अयुक्तं संबंध् 9 P or मंयुक्त् 7 U, 10. =ad, ate, a. विषम, अनतुरूप, असम, अयोग्य, अतुल्यगुण, अतुल्य, अनुपयुक्त, असंगत, असंवादिन, -ately, adv अन्तुरूपं, असमं, अयुक्तं: -ateness, s. देवस्यं: See (s.)

Disprove, v. t. प्रत्यां ह्या 2 P, निराक्त 8 U, निरस् 4 U, खंडु 10, बाब् 1 A; See Confute. -Disproof, 8. खंडनं, निरसनं, बाधः-धा, निराक्तरणं, प्रत्याख्यानं 2 अ-

निर्णयः, अनिश्वयः, अपमाणं.

Dispute, v. विवद् 1 A, कलहायते (D.), विषतिपद् 4 A, विषह्प् 1 P, बितक् 10; what are you doing about ' किमर्थ वि-बद्ध्वे, कि वः विवादवस्तु. 2 विचर् ७.; सरीराज्ञा अविचार्या 'not to be d. ed ' विक्रप् ८. =८. विवादः, फलहः, वादः, विमला-पः, विपतिपत्ति मं, वितर्कः, वाग्युद्धं, वादयुद्धं, वितंदा; 'subject under d. 'विवाद्वस्तु, विवादाहाद ; it is a d. ed point ! बाद-ग्रस्तोधी:- =ant,-er, 8. तकिन् m., विवादिन् m., हेतुवादिन m., नैयायिकः, तार्किकः, 'a d. might ask 'ex. by नतु (lullowed by अत्रोच्यते वा उच्यते) वा अत्र कश्चित् प्रत्य-चतिष्ठेत- =ation, 8. बादः, तर्काः; See (४. - रे. -atious, द. कलहशील, चारापिय, विवादा-र्थिन, कलहभिय-काम

Disqualify, v. t. अक्षम-अयोग्य a. कु 8 U. अपात्रीकु. = cation, s. निर्मुण:, प्रत्युह:,

अपात्रता, अक्षमता-

Disquiet, v. t. आकुलीकु 8 U, बाधू 1 A, संपी ह 10, धुभ् c., उद्विबर् c., सुद्द c. =s. -ness,-ude, s. चिंता, उद्देगः, आकुल्त्वं, ब्यग्रता, संभ्रतः, पाधा, औत्सुक्य, चैक्कव्यं, क्षोभः, न्यानोहः, अनिवृति f. -ed, a. उद्धि-ग्न, अनिर्वृत, शुब्ध, आकुल,ब्यग्र, मूढ, संभ्रांत. Disquisition, क विचारः, परीक्षा, विवेचनं,

विमशंः, निरूपणं

Disregard, c. t. 30st 1 A, 34411.10. अवज्ञा 9 U, अवमर 4 A, अवमण् 10, तिर स्कु 8 m U, थिक्कु, न क्ष m 5~P, न आहु m 6~A, न अपेक्ष् 1 A. = उपेक्षा, अनाद्रः, अवधीर-णा, अवज्ञा, अनपेक्षा, अनवधानं, निरंपेक्षता. -ful, a. निरपक्षे, अनवधान, मंदाद्र, उपे-क्षक, अवमानिन्. -fully, adv. निरपेक्षं, उ-पेक्षया, अनपेक्ष्य.

Disrelish, s. अरुचि f-, विरागः, विरक्ति f-, विसुस्तता, अमीति 🏸, विद्वेष:. 🗝 । विद्विष्

2 ि, न रुच् 1 ते.

Disrepute, -ation, s. अ-अप-क्रीति f., अ-थर्म् गः, अपतिष्ठा, वाच्यता अपमानः. -able, a.अकीर्तिकर (श.f.), अमं. व. गहिं-ट, अयशस्कर, कलंककर, निंच, दूवणीय.

Disrespect, ए. १. न आडू 6 A, अवसन् 4 A, उपेक्ष 1 A, अवज्ञा 9U, अर्वगण् 10, न मन् e. ; See Contemn. - अवज्ञा, अनाद्र:, अवमानः, अवधीरण-रणा, उपेक्षा, परिभवः, तिरस्कार:. =ful, α. सावज्ञ, उपेश्वक, परिभा-विन्, अवमानिन्.

Disrobe, v. t. विवसनीक 8 U, बस्नं अपकृष्

1 P, विवस्तयति (D.).

Disrupt, v. t. मंद्र 7 P. विद् 10, भिंदू 7 P.

⊶lon, ३. भंगः, विदारणं, भेर्देः.

Dissatisfy, v. t. असंतोषं-अनुप्तिं-उत्पद् c. or जन् c. (जनयति) ; न संतुष् c., न तृप् c.; अप-वि-रंज् c. -ed, a अतुप्त, विरक्त, वितुष्ट, असंतुष्ट, अपरक्त. -Dissatisfaction, 8: अ-वृत्ति र्., असंतोष्टी क्यिक्ते र्र., अप-वि-रागः-

Dissect, v. i. (अंगानि) व्यवच्छिद् 7 P, निकृत् 6 P, पृथक् कु 8 U. 2 स्ट्नं विचा c. or परीक्ष 1 A. =ion, ह. ब्यवच्छेदः, अंगच्छेदः, 2 सूक्ष्मपरीक्षणं - - or, हा ब्यवच्छेदकः.

Dissemble, v. /. अप-च्यप-दिश् 6 P. नि-अप-ह्न 2 A; See Conceal. -er, s. छासिकः, दांभिकः, व्यपदेशकः, छस कपट-वेशिन् m. **−lng, ३. अपह्न दः, प्रतारणा, गोपनं, अ**पलापः, ह्यसन् ११., द्भाः, कपटं.

Disseminate, v. t. वि-प्रकृ 6 P, पस् c., विस्तृ C., अच्यू C., निवप् 1 P. -lon, s. प्र-सारः प्रमुरणं, विस्तारः, प्रचारणं. -or, s.

प्रचारकः, प्रसारकः

Dissent, v. i. विवद् 1 A, विसंवद् 1 P, न संमन् 4 1 Л, अन्यथा मन्, अन्यमत व. सू. =8. बैमस्यं 🗗 असमाति 🏞 मंतिभेदः, विमतिः 🗸 ,वि-संवादः विरोधः, वित्रतिपत्ति f. 🗫 , ३. भिन्न-मतावर्लचिन् म. 2 साधारणधर्मविरोधिन् म. -ient, a. विमत, भिन्नमतः असंवादिनः wit out one d. voice', सर्वेदामेकमत्यन,

Dissension, s. भेदः, कडहः, कलिः, विराधः, विमतिमत्ति ि विश्वदः; 'seeds of d.' क-लहबीतं; 'sowing d' उपजापः, भेदः; 'sower of d. 'उपजापकेः, भेदकः; ' family d. s े गू : च्छिदं-रंधं, अंतर्भेंद्ः.

Dissertation, : विचरणं, बचनं, प्रवंधः, निवेषः.

Disserve, v. t. अपकु 8 U, न उपकु, हिंस 7 P. -ice, 8. अपकारः, क्षाति रि., अपायः, हानि*र्ी* -

Dissever, v. i. त्रियुज्ज् 7 A, 10, त्रिच्छिट 7 P, बिश्लिष C-

Dissident, a. विमत, भिन्नमते.

Dissimilar, a. भिन्न, असदूश (शी 🏸), विरु-द्ध, असम, विजातीय, विषम. -ity, s. अ-सादूर्यं, भेदः, वैवम्यं, अंतरं, विजातीयत्व-

Dissimulation, अ. छलं, कपटं, छसन् ॥,

मायाः See Pretext.

Dissipate, e. t. वि-प-कृ 6 P, विशिष् 6 P, अपास 4 P; See Dispel. 2 व्यय 10 P (ब्यययति), अवित्र 5 U, क्षे c (क्षापयति). -: d, c. प्रकीण, निधूत, अपास्त. 2 दुराचार. व्यसनासक्त, नदचरित्र, भ्रदशील, दुर्वृत्त, खं-हितवृत्त. =lon, ३. विकिरणं. 2 धनव्ययः, इ-ब्येत्सर्गः, अपव्ययः. 3 व्यसानिता, भ्रष्टशीलता, दुवृत्तता.

Dissociate, See Separate.

Dissolve, v. l. निली c., निट् c.2 भिट् 7 P or c., वियुज् 7 A, 10, भंज 7 P, विनञ् c., निलुप् c., उन्छिद् 7 P; नियइ c.; 'd. a meeting' सभा निमुद्ध 6 P or c.; 'd. friendship' सीहदं भिद्द or इद c. or विषद् c.; 'd.a compound' समासं विश्रह 9 P. = ए. i ली 4 A, वि-प्र3, (लवण जले विलीयते); थिद्र 1 P, गल् 1 P, क्षइ 1 P. द्वीभू 1 P. -able, -Dissoluble, a. वि-द्राव्य, क्षरणशील, विलयनशील. -ent, a. विलयन (नी f.), विद्यावक.-Dissolute, α. तरल, अनवस्थित, उद्धाम, उच्छुंखल, निर्येत्रण. 2 दुराचार, भ्रष्टशील, भोगासक्त, व्यसनिन्, दुर्वृत्त, विषयित, कामुक, विषयनित, इंदिय-सुखनिरत-तत्पर. =ly, udv. कागुक्रवत्, वि-वयासक्तवा. =11:88, हे. विवयासिक र्., हुन्-त्तता, भोगासिक /. -Dissolution, व. विल-यनं, द्वीकरणं भागनं. 2 मलयः, नाजः, क्षयः, विध्वसः, उच्छेदः. 3 भंगः, वियागः, निवृत्ति f., विग्रहः, विच्छेदः. विघटनं.

Dissonance, Sen Discord.

Dissuade, v. l. निवार 10, निवृत् ए., ज्यावृत् C., (नेयमस्माद् व्यवसायाच्छक्णते व्यावर्ताये-तुं Ka. 172), नियम् । P, (सुतां शशाक मेना न नियंतुमुद्यमात् K. v. 5); नि-प्रति-बिध् 1 P, (उ मेते मात्रा तपसी निबिद्धा K. 1. 26); पत्याद्त्रि 6 P. -er, s. निवार-कः, निवतयितृ 🎮 निषेधकः, प्रत्यादेष्ट -Dissussion, ३. निषेतनं, नियमनं, प्रत्याद्-शः, निषेधः-धनं, निवारणं. -Dissuasive, व. प्रत्यादेशकः ध्यावर्गक, निषेधकः निवृत्तिहेतुः.

Dissyllable, अ. इचक्तरं, इचक्तरः शब्दः.

Distail, s. तक m. f., वकटी.

Distance, s. (Space) अध्वन् m., धूमि f.; 'by what d. separated' कियताध्वना विच्छितः 2 अंतरं, अंतरालं, व्यवधानं. 3 वि- अक्षं:, ट्रता, असाजिध्य, हुरं; 'from a d.' हूरतं, अरातः, 'at a d.' हूरतं, ह्रतः; 'at the d. of a mile' अधिकोशमात्रायां (Ka. 74). 4 हुरासदः अनालायः, हुर्यवता, संवृत्तशिलतं. =0. l. हूरिक 8 U, अपमृ c. 2 Excel, q. v. =Distant, a. हुरस्थ, अतरविनः हूर, विज्ञुष्ट, अस्विकृष्ट द्वायस्; 'a d. relation' विज्ञुष्टा वांधवः. 2 हुरासदः; हुर्ध्वः अगम्यः अनालापिनः

Distaste, हर्ज अरुचि में, विरक्ति में, विरागः, वितृष्णा, अमेरित में, अनुत्रसमः, विदेषः एए. र. न रुच् 1 A (with dat.). व्या, व. अस्वाह, अरुचिकर (रीमें), अभिय. अनिष्ट.

Distemper, s. Disease, q. v. 2 व्यथा, क्रेजाः, याधा, तापः, अभिवृति नं 3 दुःशीलं, छु-स्वभावः, असन्द्रावः, दुर्दशाः = 1. पीझ 10, वाप् 1 A, क्रिज् 9 P, उपहन् 2 P = ed, « ध्याधियस्त, आतुर, रुग्ण, पीडित, आर्त, आकुल.

Distend, ... । वितन् 8 U, विस्तृ ८., श्वि ८., आध्ना 1 P, स्काय् ८. (स्फावयति); 'd. ed with wind 'वातपूरित, वातोच्छ्न, मारुता-ध्मात. -Distension, इ. विस्तारः, स्फीति 🎵 . आध्मानं, प्रणं

Distich, ह. श्लोकः, द्विचरणं ; द्विपदं.

Distli, ए. रं. क्षर् 1 P, क्ष्यं 1 P, स्यंद् 1 A, स्युत-श्रन्युत्- 1 P. = १. रं. सुए.,स्यंद् ए., सुन्त- सुन्त्- 6 P, अवपत् ए. 2 (Spirit) संधा 3 U, निष्कृष् 1 P, आ-अभि-सु 5 P. = lation, इ. क्षरणं, इवणं, निस्यंदः, इवः, अवः. 2 अभिषवः, मद्यसंधानं, मद्यनिष्कर्षः. = er, इ. श्रांडिकः, सुराजीविन् कः, सुराकारः. = lery, इ. संधानीः, मद्यनिष्कर्षशाला, श्रंडा.

Distinguish, v. t. वि-विच् 3, 7 P or c., परिच्छिड् 7 P, विभिद् 7 P, विशिष् 7 P or c., विभद्ध 1 U, विशेष कथ् 10. 2 विभू c., लक्ष् 10, विज्ञा 9 U,अभि-ज्ञा. 3 (Oneself) उत्कर्ष-कीर्ति-प्रतिष्ठां-लभ् 1 A, विख्यात u. भू 1 P. -ed, a. विविक्त, परिच्छिन; वि-भिस. 2 लक्षित, चिह्नित, विज्ञात. 3 विशिष्ट, विश्वत, मसिद्धः विशेष in comp.; अतिथि-विशेष: ' a d. guest '; ' men ared. from the lower animals by knowledge' नराणां तिरश्चं च प्रतिबोध एव विशेषः. -Distinct, a. भिन्न, विविक्त, विशिष्ट, व्य-तिरिक्त, पृथग्विध, अन्य-इतर- (pron. a.), पृथक् ind. 2 स्पष्ट, परिस्फुट, व्यक्त, सुमकाञ--ion, 8. विशेषः, भेदः, प्र-वि-भेदः, अतरं, पृ-भक्त्वं, भिन्नता. 2 परिच्छेदः, विवेकः, विवे-चर्न, विचार:-रणा. अप्रतिष्टा, गौरवं, वर्णः, व्हयाति 九 विशिष्टता, उत्कर्षः, प्रमुखत्वं,परम- Distort, v. t. आकुंच् ८., साचीकु ८ U, व-क्रीकु. 2 विरूप् 10, वि-कु, व्यंगीकु, कदाका-रीकु. 3 परिवृत् ८., दुष् ८. (दूष्यति). - ion, ८. साचीकरणं, वक्रता, परिवर्तनं. 2 विरूप-करणं, विकृति f., आकुंचनं, वैरूप्यं, व्यंगता,

कुरूपता.

Distract, v. l. आकुलीक 8 U, यासुदू c., संभ्रम् (अमयति), उन्मद् c., विश्विष् b P, अप-वि-कृष् 1 P, संक्षुभ् c. 2 विद्वे 10, खंद् 10, विद्वे हे प., विद्वे हे प्रस्त है प., विद्वे हे प., विद्वे है प., विद्वे हे प., विद्वे है प., विद्वे हे प.,

Distrain, c. t. ऋणहेतो: चंध 9 P or

निरुष 7 U.

Distraught, a. Sce Distracted.

Distress, ६. दुःखं, श्लोकः, क्लेशः, कप्तं, पींडा, द्वर्गति १., वेक्लप्यं, आर्ति १. 2 आपद् १., विपद् १., व्यसनं, वि-उप-एवः; ' cry of d.' आर्त-रवः-कृदितं. =०. ६. पीट्ट 10, व्यथ् ०., क्लिश् 9 P, बाष् 1 A, दुःखयति (D.), संतप् ०., खिद् ०. =००, ०. व्यथित, आर्त, दुःखित, पी-हित, कप्टापक्ष, कुच्छूगत, दुर्गत, विपन्न, विधुर, दीन, क्लश्लाज् • बींं।-ing, ०. शोकावद, क्ष्ट्रभाय, क्लश्लाद, पीडा-क्लेश-कर (री १.), दुः-स्व-मय (थी १.), खदक

Distribute, v. t. विभन्न 1 U, वंद 10, वि-अंजू 10, विभागशः दा 3 P or परिकलप् c., यथाभागं विस्जु 6 P or विन्यस् 4 U or निक्षिप् 6 P; 'd. food' असं परिविष् 10, eer, s. विभागकल्पकः, विभक्तः m., अंशदः; 'd. of food' परिवेष्ट् m. =ion, s. विभागः, संप्रविभागः, विभागकल्पना, व्यंशनं, वंदनं

District, ३- देशविभागः, पातः, मंडलं, चकं, प्रदेशः

Distrust, v. t. आ-परि-जंक् 1 A, न विश्वस् or प्रति-इ 2 P. = s. अविश्वासः, अवत्ययः, आशंका. = ful, a. साशंक, शंकाशील, अप्रत्य- चिन्, अविश्वासिन. = fully, adv. साशंकं, अविश्वासेन.

Disturb, c. t. आकुलीक 8 U, धू 5, 9 U. उपस्थ 7 U, धुभ c., नाष् 1 A; See Agitate. 2 मंन्द्र 7 P, प्रतियंष् 9 P, भिद् 7 P, विहन् 2 P, विच्छिद् 7 P; 'd. sleep; निदार्भण क; 'd. studies' अध्ययनविश्व-

माचर् 1 P; 'able to d, penanco' तरी भेदायालं. 3 (Mind) ज्यासह c, आकुलोकु, आकुलयति (D.), संप्रम् c., वि-कु., -ance, श्रम्भाभः, सं वि-क्षाभः, विह्वः, विम्तृः, पीद्या2 प्रतिषंधः, प्रत्यूः, अंतरायः, विद्यः, विच्छेदः, भंगः, वाधा, भेदः; 'd of concentration'समाविभदः; 'popular d.' प्रकृतिक्षाभः-कापः; 'cause of d. विकार्द्धः. उ मोहः, आकुलता, ज्यव्रता, वेक्कव्यं, सम्माः-क्षा, श्रम्भाम्, प्रम्माः विद्यारः

Disunite, v. t. नियुद्ध 7 A, 10 निस्तित् o.; Sec 5>parate. -v t. नियुद्ध -निर्मित् -निमेद्द pass. -Disunion, s. नियोगः,

विश्लेषः, विभेदः, विच्छेदः.

Disuse, Disusave, ३. अन्य बहार: विलोप:, विराम: ; व्यवहाराने द्वाति र्., अमच प्रः आ-चारलेपः; fallen into d. विलुप्त, लुत-व्यवहार. -ए. ध. व्यवहाराव् विरम् ०. or निवृत्त ०.

Ditch, s. परिखा, खातं, गतीन्तः, उपकुल्या, मजालः-लो. मति हुपः. =v. t. परिखन् 1 P, गती क 8 U. ==x, s. खातकारः, आखानेकः.

Ditto, adv. तथा ; ' 8398 ते । तथेत्र मनाभि-भाष इति बद्ति - - पूर्वोक्त, माण् लिखित, भागुक्त

Ditty, s. गीतं, गीति f., गीतिका, गानं, गानखंडः.

Diuretic, a. मूत्रनधंक,

Diurazi, a. आहिक दैनिक (की f.), दैनं-दिन (नी f.); See Daily.

Diuturnal.a.चिरकालिक (की.f.)चिरस्थायिन. Divagation, s. See Digression, उत्पथ-विमाग-गमनं.

Divan, 8. शिष्टसभा. 2 इंद्रकं, मंचयुक्तः म-

कोष्ठः, आस्थानं-नी. 3 मंचः-

Divaricate, v. i. दिया भू 1 P. दिखंडी भू, द्विया विभिद्द pass. =v. i. दिया कु 8 U, दिया भिद्द 7 P.

हिया भिड् 7 P.

Dive, ए. रं. वि-अव-गाह् 1 A, निमस्त्र 6 P, ''विज्ञ 6 P, ह 1 A; 'd. ing into books' यंथपरायण, यंथमग्र-निविट. - टा, ३. विगाइ-कः, निमकृ कः, ' river d. ' नदीहणाः, जलेयाहः

Diverge, v. i. (एककेंद्राद्) विचल् 1 P, च्यु 1 A, इर्स्कर् 1 U, 4 P, अंत्र् 1 A, 4 P; See Deviate, also. 2 Differ, q. v. -ence, s. विचन्नं, च्युति f., केंद्रापसरण, अपः, अंत्रः. 2 मेदः, विरोधः. -ent, a. केंद्र-विचल. 2 विभिन्न, विरोधः.

Diverse, (Divers), a. अनेक, विविध, नाना-स्प-प्रकार विध, नाना ind. 2 भिन्न, इतर-अन्य- (pron. a.), असम, विपरीत, एक्क् ind.; d. coloured कानावण, चित्र, कर्त्वर, कल्माचित, -ity, s. प्रथक्त्वं, नाना-विधत्वं, भिन्नता, नानात्वं, विभेदः, असादृष्ट्यं, असान्यं, वैवन्यं- 2 वैचित्र्यं, विचित्रता. न्युप्aulo- अनेकथा, नानाविधं, नानारूपण, नाना-Diversify, v. 1. चित्र् 10, नानारूप a.
कु ४ U, भवलीकः, See Variegate. -= ed., a.
कद्वीति, नानापकार, भयल, कलनापित, चित्र,
चित्रित्र- -ication, s. विचित्रता, विचिधस्वं, विभेदः-

Divert, र. १ विद्युद् ८., रंबर् ८., नंद् ८., रस् ८. (रमयित); 'ते. oneself 'विन्ह 1 P, क्रीड् 1 P'. 2 ब्या-वृत् ८., आ-वि-कृष् 1 P, क्रेड् 1 P'. 2 ब्या-वृत् ८., आ-वि-कृष् 1 P, क्रेड् १ ऐ. संस्थ ६., संक्रम् ६., आक्षिप ६ P, प्रावि-चल् ६., च्यु ६.; 'I shall d. bis thoughts' एवं तावदाक्षिपामि (Mal. 9), अन्यतः संचारपामि (U.1.). चीतष्ट, व. विनोदकः हासजनकः, नर्ममायः, क्रीडापर. चिलादकः, होति हारः, क्रीडाए. चीताहः, केर्तिः, विनोदः, क्रीडाए. चनोविनोद् सं. विहारः, क्रीडाः, विनादः, कर्माः, कार्ले १., खेलाः, विकासः, वेराहे, खेलाः, विकासः, कर्माविनोद् . 3 विक्रवर्णं, क्षेत्रकः, च्यावनं, आक्षेपणं.

Divest, v. t. ह 1 P, अपनी 1 P; See Deprive. 2 निवसीक 8 U, उच्छद् 10, वसं अपनी or उत्कृष् 1 P. -ure, s. अक् हरणं, विवसीकरणं.

Divide, v. l. विभिद् 7 P, विच्छिद् 7 P; वि-यूज् 7 A, 10, विलिख c-, पृथक् छ 8 U, शकलीकृ. 2 प-,सं-,विभन्त् 1 U, पारिक्रुप् C.; ' d. ed in half अधे विच्छिन्नं (S . 1); 'd. into 2, 3, parts ' &c. हिधा-,त्रिधा-, कु; दृष्याणामवयवशो विभज्यमानानां (S. B. 533) 'when d. ed into parts' &c. 3 (In Math.) भज्, विभन्न, ह 1 P; 'd. ing by the remainder' होषेग हत्वा-विभ-ज्य. =0. i. विश्लिष् 4 l', विभिद्-विच्छित् pass., दिया भू 1 P. 2 दूल 1 P. स्फुट् 6 P; 'they were d. ed in opinion' ते भिन-ता आसन्, हेबीयूताः, a house d. ed against itself ' अंतर्भेदाकुलं गृहं. -22, U. विभेद्कः, विच्छेद्कः, विभागकल्पकः. अंगः, उद्धारः, -Dividend, ह. भागः, लाभः 2 भाज्यः. "Divisor, 8. हरः, हारः, ह(हा)रकः. -Division, विच्छेदः, विभेदः, खडनं, पृथक्ररगं, वियोगः, विश्लेयः, दलनं 2 भिजता, विभक्तता. उ विभाग, अंशनं, विभाग-परिकल्पनं, उद्धारः 4 भागः, खंडः, एकद्देशः, विभागः. 5 भागहरः, हरणं, भाजनं; 'd. of an army' गुल्मं, द्रं. -Divisible, त. विभाज्य, विच्छेद्य, विभेग्न.

Divins, a दिन्य, दैव (वी f.), देव (वी f.), ऐश्वर (र्रा f.), अनातुव (पी f.), अपार्थिव (वी f.), 2 इश्वरतुल्य. = 3. पुरेहितः, धर्मी- पद्मकः, ओवियः = 0. t. स्थापानि or समुनानि परिक्ष 1 A, श्रुभाशुभे आलीच् 10 or कथ् 10 or पह्सा c. 2 (Guess) कि

1 A, अनुमा 3 A, 2 P, अवगम् 1 P, कई 10. atlon, s. झकुनपरिक्षणं, स्क्षणपरिक्षणं, भ-विष्यस्चनं 2 अनुमानं, तकः. व्टाः s. हैवज्ञः, शकुनपरिक्षकः, निभित्तज्ञः. 2 अनुमान m. aty, s. हैवत्वं, दिव्यता, देवतानुभाषः. 2 देवताः, शदिविषा कृतिविषा कृत्विष्यं शास्तं. -ly, adv. वेववत्, दिव्यस्पेणः

Divorce, v. t. त्यन्त्र 1 P, निराक्त 8 U, निरस् 4 U; विवाहं लुप् 0. er भिद् 7 P. = 1., = ment, s. त्यागः, निराकरणं, विवाहलोपः,

प्रत्यादेशः; विवाहोच्छेदः-

Divulge, v. t. प्रकाश्य ८., प्र-ख्या ८. (ख्या-पयति), वि-वृ 5 U, भिद् 7 P or c. ⇒: r, s. प्रकाशकः, भेदकः. ⇒ं118, s. प्रकाशनं, विवर-णं, भेदः.

Divuision, ह. विवरणं, उत्पादनं

Dizzy, a. भ्रामिन, घूर्णमान. 2 भ्रमकारक, भ्रमकर (री f.), भ्रमोत्पादक 3 चपल, प्रमत्त, अनवहित.—ness, s. घूर्णनं, घूर्णि f., भ्र(भ्रा)मरं, भ्रमः, भ्रमि f.

Do, ए. र. कु 8 U, विधा 3 U, संपद् C, अनुष्ठा 1 P, निर्दृत् c., आखा 1 P. निर्वेह c., प्र-णी 1 P, प्रतिपद् 4 A, (किमधुना प्रति-पत्स्ये). 2 जन् ८., (जनयति), उत्पद् ८., साध् ८.; 'd. one's best' यथाज्ञाक्ति कु 3 (Standing for verb) ex. by the verb or by circum.; speak as you are accustomed to d. ' यथाम्यस्तमभिधीयतां (U. 1). 4 (As emphatic) ex. by एच, नूनं, खल्ल, किल; आजगान किल, तिष्ठरयेव, &c. - । आचा 1 P, व्यवह 1 P, वृत् 1 A; 'd. unto others' अन्येषु व्यवहर, वर्तस्व. 2 भू 1 P, अस् 2 P, स्वस्य-कुशलिनa. मू; 'h. w do you d.' अपि कुशल भवतः, कस्त वृत्तांतः; 'asks you how you d. ? त्वां सुखं-कुशलं प्रच्छतिः 'd. will 'सुदियत व सू ; देवीं सुख मद्दमागता (M. 4) 'to usk if she was d. ing wo I &c. '3 (At the end of a speech); 'I have done' अवसित्वचनोहिन: साधयामि: carelessness will not d.' इंदूरी प्रमादित्र न मया अंतब्यं था न ते हिताय कल्प्स्यते; that will d. now ' अਲਸਲਂ, ਵਿ-रम, इत्यलं, ' this will d. as water for washing the feet ' इदं पादोदकं भविष्यति (S. 1); 'it will d. just as well for you' एवमपि तव समीहितं सिद्धनेवः =away, विनशू c., लुप c.; 'd. away with 'अलं, द्वतं (with instr.); ' have done with your importunity ' अलं निर्धिन. Kill, q. v.; अपह 1 P (life &c.). -with, Ex. by किं, किं कार्य, or प्रयोजन with instr.; 'what can you d. wi h such a servant ' ईंदुरोन मृत्येन कि तव

कार्य, 'what have we to d. with watching the movements of our master 'किसस्माकं स्वाभिच्छानिक्षणेन (H. 2). 2 प्र-उप-युद्ध 10, ड्यापृ c.—without, Dispense with, q.v.—दा, इ. कतृ m., कारकः-करः-कारः, कृत्-in comp.; संपादकः, निवतियतृ m., निवाहकः——lng. इ. करणं, विधानं, संपादनं, 'of one sown d.' आत्मकृत, स्वयंकृत. 2 (D. s) चरितं, चेछितं, कार्यं, ड्यापारः उच्यवहारः, आचारः, प्रवृत्ति f.

Docile, a. विनेय, अज्ञविधायिन, विधेय, वश्य, अधीन, आयत्त, क्षित्य. -Docility, s.

विने-यता, वश्यता.

Docket, 8. सूचिपन्नं, आर्थनामाचली 2 अंक-

पटः, अकपन

Doctor. s. निष्ण m., वैद्याः, चिकित्सकः; अगर्दकारः, जीवदः, रोगहारिन m. 2 पंडितः, अगर्दकाः, शास्त्रज्ञः, ex. by आचार्य in comp. 3 शिक्षकः, आचार्यः, ग्रुडः. ev. l. Treat, q. v. -ship, s. आचार्यपदं, ग्रुडपदं.

Doctrine, s. मतं. 2. तस्त्रं, ज्यायः. 3 पंधित् m., पश्च in comp.; मार्गः. 4 (System) वादः; 'd. of evolution' परिणामवादः; प्रधानकारणवादः, अनिश्वरवादः, &c.; 'receive: d. s' संप्रदायः, आम्नायः.

Document, s. हेल्यं, हेखः, पत्रं, पत्रकं, हेल्यपत्रं. =2ry. a. (s.) in comp. ; d.

evidence' हेस्यप्रमाणं.

Dodzcagon, s. हादशाकां, हादशकोणः.
Dodga, v. t. बंस् 10, बेह् c.; See Cheat.
av. i. छलेन अपकस् 1 U. 4 P. विपरिवृत्
1 A. as. छलं, कपटापायः, शाल्यं, कपट

Dos, इ. सुनी, हरिणी, एणी. पृषती, कुररी. Doff, ए. /. (बस्तं) अपनी 1 P, अवत् C.,

उन्धच् 6 P.

Dog, s. ध्वन् m. कुक्करः, सारमेयः, ज्ञुनकः; कालियकः, भणकः, मृगद्गकः; 'd. -cheap' अतिस्वल्यसूल्य; 'd. da. s' अत्युट्गकालः; 'nnad d.' अलकः: 'go to the d.s' विश्वकृतः - v. t. (कुण्यवत्) अतुस् 1 P पश्चात् धान् 1 I', अन्विष् 4 P. अनुस्त्य पीड् 10. - gish, a. ध्वशील, ध्वन्ति, ध्वभाव.

Dogged, a. कठिन, निष्टुर, वक्रभाव 2 प्रति-निविष्ट, सांग्रह, निर्वेधपर

Doggerel, a. विषम ; 'd. verses कुकाच्ये.
Dogms, s मतं, तर्दे, नियम:, व्यवस्था विधिः, आदेश: -tic, -ticsi, u. स्वमताभिमानिनः निदेशक ; वैधिक (की र्र.). -ally व्यवस्था सुद्धनिश्वयपूर्व, सार्ध्य, साहमेन, सानिविध

-tism, ह स्वमताभिमानः, सधर्ष, स्वमतावलुं-बनं, दूढोक्ति f. -tize, v. l. सधर्ष-सगर्व-स्वमतं संस्था c. (स्थापयति) or वद् 1 P.

Dole, s. अंशः, भागः, विभागः, छेदः, उद्धारः. 2 पारितोषिकं. =v. t. विभन्न् 1 U, विभाग-शः दा 3 U, वितृ 1 P, उत्-सूज् 6 P. -ful, -some, a. संशोक, दुःखपूर्ण, संकचण, शोकाकुर, उद्दिय, विधुर, आकुल, विह्नल, आर्त. -fully, ado. सशोकं,सदुःखं, सविषादं. -fula:ss, ३. शोकः, दुःखं, विपादः, खेदः, उद्वेगः, परिदेवनं.

Doll, s. शालभंजिका, पांचालिका, पांचाली, ' ivory d. ' द्त-पुत्रिका ः क्रुंटी, पांचालिका.

Dolour, ह. शोकः, क्लेशः, खेदः, आर्ति f. -ous, a. सशोक, शोकात, उद्दिग्न आकुल, विधुर. =ific, a. पीडा-व्यथा-ऋर (री f.). Dolphin, 8. स्थूलमीनः, मत्स्यभेदः.

Dolt, s. स्थूल-नंद-बुद्धिः, मूहः, मूर्तः, जडः -ish, a. मूढ, स्थूल मति-धी. -ishly, adv.

मृहवत्, स्थूलवत्.

Domain, s. राष्ट्रं, विषयः, प्रदेशः. 2 राज्यं, स्वाभित्वं. 3 रिक्धं, स्वभूमि f. Dome, है. अधंगोलाकृति शृगं-शिखरं.

Domestic, a. ग्रास्य, ग्राम-गृह -in comp. ; ग्रामिस्ह: 'd. lion '; 'd. pigeon 'गृह-कपोतः. 2 गृहज, गृह्य,गृहजात, गृह in corap.; 'd. quarrels , गृहकलहाः, गुहन्धिद्राणि; 'd. duties ' कुलाचारः; 'd. dissension अंतर्भेदः. 3 गृहत्रिय, गृहवासासक्त. 4 देशीय, देश in comp. = श्र गृहद् । सः, किंकरः, भेष्यः, भृत्यः, सेवकः, परिचरः. 2 गृहवासिन ... -atc, v. t. विनी 1 P, दम् c. (दमयति), गृहे पुष् c. or संबुध् c. -ated, a. गृहपुष्ट, दांत, ग्राम्य.

Domicile, ६. गृहं, आ-नि-वासः, आलयः, वसति j. =ed, a. कृतावास, कृताधिष्ठानः Dominant, a. प्रवल, यथान, अकुए, ओछ, प्र-

भविष्णु, सातिशय, वरीयस्.

Dominate, v. i. जास् 2 P; यस् 1 P, ईश 2 A (with gen.), अधिष्ठा 1 P, अध्यास 2 A. 2 अतिरिच् pass. : प्रकृष्ट a. भू. ≖ion, ज्ञासनं, प्रभुत्तं, आधिपत्यं, राज्यं, अधिकारः.

Domineer, v. t. सगर्व शास् 2], or ईश् 2 A (with gen.), कदर्भ 10, पीड् 10, उपस्र 1 A. −ing 2 a. उद्धत, अवलिप्त, अतिदूत, उत्सिक्त, मदोद्धत.

Dominical, a., s. भट्टारकवासर:,

Dominie, s. See Tutor.

Dominion, s. अधिकारः, ऐश्वर्ये, प्रभुत्वं, ज्ञा-सनं, आधिपत्यं. 2 राज्यं, विषयः, देशः, राष्ट्रं. Domino, s. दीवंपाचार:- 2 शलाका.

Don, हः सुजनः, आर्यः, शिष्टजनः. Donary, इः धर्मार्थे दत्ते-दानं.

Donation, ह. दानं, उपायनं, वितरणं, उपहारः, त्यामः, विश्राणनं ; See Gift.

Donor, 8. दातु m., दायिन m.; त्यागशील:. -Donee, s. प्रतिग्रहितु m.

Donkey, 8. खरः, रासभः, गर्भः, चक्रीवत m., बारुयः.

Doodle, इ. अल्पबुद्धिः, जडः, दुपैतिः, मंदः.

Doom, v. t. दंइ 10, दंडाज्ञां कु 8 U. 2 नि-क्षिप् 6 P, सम्-ऋ c. (अर्पयति). 3 निर्दिश 6 P, सं-प-कृप् с. ; ' how he was d. ed to die 'क्यं तस्यांता भविष्यति 4 निर्णी 1 P, निश्चि 5 U, विचार c. ; ' he is d. ed to death ' अस्य वधो निश्चितः, वधद्ंडः आ-ज्ञात: ; ' his fate is d. ed ' अपंरिहायाँ इस्य नाशः = दंहाज्ञा, दंहनं, दंहः 2 निर्णयः, निश्चयः, विचारः-रणा. 3 नियति र्-, भवित-च्यता, दिएं, विधि: m.; See Fate. 4 अंत:, नाज्ञः, क्षयः, लयः. =Doomsday, ह. वि-चारदिवसः.

Door, s. द्वारं (fig. also); द्वार् मी, मति(ती)-हार: , 'leaf of a d. ' कपाट:-टं-टी, अरर:-रं-रि. 2 मुखं, प्रवेश: ; 'from d, to d. ' मृ-हाद् गृहं; 'in d. s' गृहे, गृहस्थित कः ; ' out of d. s ' गृहाद्वहि:, स्थानांतरगत a. ' principal d. ' महा-सिंह-द्वारं; 'next d.' अनंतर ७., भातिवेशिक ७., निकटस्थ, कल्प in comp., ईषदून; ' private d. ' मच्छन-हारं, अंतहारं, ' d.-keeper ' हा:स्थः, हार-पालः, द्वाररक्षकः, प्रतीहारः, द्वीवारिकः : sill ' द्वारपिंडी, देहाले-ली 🏂 गृहावग्रहणी.

Dope, v. t. उनमद् c., उद्दीप् 10. - श. उनमाद कं दृब्यं - = y, a. उन्मादित, उद्दीपित.

Dormant, a. निदित, श्रायित, सप्त. 2 अलिक्तत, मच्छन्न, ग्रप्त, निलीन, ग्रह्न.

Dormitory, ह. इाटया-इायन-गृहं, निद्राशाला, शयनागारं.

Dorsal, a. वृष्ठसंबंधिन्.

Dose, s. मात्रा; 'in one d. ' एक येव मात्रया. Dot, 8. चिंदु:, ज्ञून्यं, सं. = . धे. चिंदुना अंक् 10 or चिह्न 10.

Dote, (upon), v. i. अत्यंतं अभिलष् 1, 4 P, भूशं सिह 4 P (with loc.). 2 बृद्धत्वाद् सुह् 4 P, वालिशबुद्धि a. भू 1 P. ⊨age, 8. अत्यंतानुरागः, अतियेमन् m., n. 2 बुद्धिवेक-ल्यं, बुद्धिलोपः-भ्रंशः, बालिशता, मतिक्षाणता, जरावक्रव्यं. 3 जरा, जरावस्था. -ard, ह. क्षीण-बुद्धिः, हतज्ञानः, अतिहृद्धः, वालिशः. **−ing**, a. अत्यद्धरक्त. =ingly, adv. सातिसेहं, अ-द्यरागातिरेकेण.

Double, a. द्विगुण, द्वेध (धी र्र.), द्विपकार; हि in comp., उभय (pron.a.). 2 Deceitful, q. v.; 'having a d. meaning' ह्यार्थ (बाक्यं), 'd. meaning ' ह्यार्थता; 'd. dealing 'हेधीभावः, शाउचं, कपटं, छलं-मायाः 'd.-tongued' द्विजिह, अनुतवार् वादिन - अः हिगुणं, हिकं. 2 छलं, कपटं, माया. 3 विपरिवर्तनं. =v. t. द्विगुणीकु 8 U, गुणीकु, द्विगुणयति (D.). 2 पुरीकु, पुरयति (D.); 'd. the fist ' सुष्टि बंध् 9 P. - v. i. द्विग्रणीयू 1 P. 2 विपरि-वृत् 1 A. 3 मायां-हालं-का. =ness, क द्वेगुण्यं, द्वित्वं, उभयत्वं: -Doubly, adv. द्वि:, द्विगुणं, द्विधा, द्विविधं, उभयतः-धा-

Doublet, है। उरोबर्स, उर:परिधानं।

Doubt, v. i. आ-वि-शंकु 1 A, विक्रप् 1 A, सं-दिहु 2 U, संशी 2 A, विचर् ं, मनसा दी-लायते (D.). =0. t. न विश्वस् or न प्रति-इ 2 P, आशंकू. 🥯 संशयः, संशीति f, संदेहः, शंका, वितकः, आशंका, विकल्पः ; 'my mind is still in d. ' सनस्तु में संशयमेव गाहते; ' without any d. ', ' undoubtedly ' अ-संदेहं, असंशयं, निराशंकं, निःसंशयं, संदेहं विना; अत्र कः संदेहः (in replies). 2 अ-स्थेये, अनिणयः, आंदोलनं, चित्तविभ्रमः. 3 शंका, अविश्वासः, अपत्ययः. 4 क्रुच्छ्रं, विषमं, बाधा, शल्यं, विषमपदं; 'case of d.' संदेह-पदं; 'in d.' सर्शक-संदेहान्वित-दोलाय-मान- a. -ful, a. संदिग्ध, शंकनीय, सार्शक, शंकान्वित, संशयापन्न, ससंशय; संशयित, सं-दृहाकुल, संज्ञयादृत, विकल्प्य; संदेहपदं, ज्ञाकास्थानं. 2 संदिग्धार्थ, अस्पट; ' to make d. ' संदिह c. -fully, -ingly, ade. ससं-देहं, साझंकं, सविकल्पं. =less, a. निराशंक, निःसंदेह, असंशय. =adv., =lessly, निः-संशयं, असंशयं. विना संदेहेन, निःशंकं.

Douceur, इ. पारितोषिकं, उपायनं, उत्कोचः.

2 सोजन्यं, सुशीलता, सद्भावः.

Dough, 8. गुंडिका, जलसंस्रष्टाः सक्तवः.

Doughty, a. जूर, वीर; See Brave.

Dour, a. दुद्म, प्रतीप, कठिन-

Douse, v. t. जले निमस्जु c. (मज्जयति). 2

निर्वा ८ (वापयति).

Dove, s. कपोतः, पारावतः, कलरवः ; 'female d. ' कपोतिका; ' d.-cot or house ' कपोत-पालिका, विदंकः कं, 'd. tail ' काष्टसंधिः, दारुसीवनं.

Dowager, s. विधवा, गतभनुका.

Dowdy, 8. विरूपिणी; द्वेसन्।. Dower, Dowry, s. शुल्कं, यौतकं, युतकं, वा-हनिकं; स्त्रीधनं. =ed, a. गौतकवती, शुलिक-नी. -less, a. योतक-शुल्क- हीन.

Dowlas, ४. स्थूलवस्त्रं, स्थूलपर्हे.

Down, s. कोमलरोमन् n. 2 तूलं, कोमलपक्षः ; 'd. of goose ' इंसत्लं ; नुणलोमन n. (of plants). 3 निर्वनपर्वतः. 4 निम्नं, निम्न-बदेश: ; the road having ups and d. s ' नतोचतमूमिभागो मार्ग: ; 'ups and d. s ' पातोत्पाताः ; 'there are ups and d. s in our condition (in life) as in the course of the wheel ' नी चैर्गच्छत्यपरि च द्शा चक्रनेमिक्रमेण (Me. 112). -prep. अधः, अधस्तात् (with gen.) ; gen. ex. by Ma in comp. ; 'd. the current ' M-तुरयं: 'd to 'यावत (with acc.), प-यत in comp.; ' d. to the present day ' अद्य यावत्. =adv. अधः, अधस्तात् , नीचेः, नीचे; gen. ex. by अव-नि-अध: pr. to roots; 'bent d.' अवनत, नीचै: प्रणत; to come d. ' अय-नि-पत् 1 P; ' d. with the tyrant ' निपात्यतां-उच्छेद्यतां-असी यजा-पीडकः; 'd. cast' अधोमुख (खीर् ी), अब-नतदृष्टि, विषण्ण, अधोदृष्टि, दीनवद्न, सरान, खिन ; 'd.-fall' विनि-अप-पात:, विनाश:, क्षयः, उच्छेदः, विध्यंसः, स्रयः ; 'd.-hearted' खिन-द्नि-चेतस् , म्हान, विषण्णः, ' d -hill' प्रवणभूमि, गंन, उपत्यकाः, 'd. lying' प्राप्त-प्रसवकाला; (ह.) शयनसमयः ; * d. right ' अवक्र, अकुटिल, स्पष्ट, सुन्यक्त, असंदिग्ध, प्र-त्यक्षः (adr.) अवकं, अकुटिलं, सरलं, अ-धोधः ; व्यक्तं, प्रत्यक्षं, सुस्पष्टं, भिन्नार्थे, सर्वतः, साकल्येन, सु-अति þr. =ward, a. त्रयण, पतनशील, अधस्तन (नी f·), अधोगामिन्, पतयाल, पातुक. =ude (downwards)अव pr., अधः, अवाक्, अधस्तात्. =y, ॥ मृदु-लोमवत्. 2 मृदु, कोमल, सुकुमार, सुखस्परा.

Dowse, ह. चपेटिका, तलपहारः, चपेटाघातः-

=v. t. Dip, q. v.

Doxology, ८. ईश-स्तुति f -स्तवनं.

Doyne, इ. गुरुजनः, ज्येष्टः, श्रेष्ठः, नेतृ m., धुरीणः.

Doze, v. i. निद्दा 2 P. स्वपू 2 P. -ing, -y, a. निदालस, निदाशील.

Dozen, a., 8. द्वाद्शन, द्वाद्शसंख्याक.

Drab, a. कपिश, कपिल. 🗝 कपिशवस्त्रं. 2 कु-लटा, बंधकी, व्यभिचारिणी, पुंश्वली.

Drabble, v. l. पंकीन लिप् 6 P or दिहु 2 U. Draff, s. उच्छिष्टं, शेषं, भुक्तावशेषं, मलं, किहं. =ish, =y, a. मलिन, असार, फल्ग्र.

Draft, v. t. लिख् 6 P. -s. See Draught 2, 3, 4.

Drag, v. t. आकृष् 1 P, g 1 P; 'd. away, off 'अप-अव-कृद, 'd. out ' निष्कृष्, निर्हे, उत्पद् 10; 'd. s on his life 'क्यमपि-कुच्छेण-प्राणधारणां करोति, जीवितमतिवाह-यति. =0. i. कृष् pass. 2 विलंज् 1 A, चिर-(रा)यति (D.). =3. रथः, चक्रयानं, केलि-रथ:. 2 आकर्षणी; 'd.-net' आकर्षक-जालं-पाशः.

Draggle, v. i. पंके लुदू c. pass. लोक्यमान-त्वाद् मलिनीसू 1 P. =v. t. पंक्तेन दुष् (दूष-यति); 'd. tail' (a.) मलिनवसन, अ-परिष्कृत.

Dragon, s. नागः, ब्यालः, पस्नगः, सपक्षो नागः. Dragoon, 8. अश्वारोहः, सादिन् m.

Drain, s. निर्गमः, रेचनं; (for water) जल-निर्गमः, परी(रि)वाहः, प्रगालः ली, प्रणा-लिका, जलोच्छ्वासः. =v. l·(क्रमशः) निगम् c·(गमयति), अपवहु c., निःसु c., सु c. 2 शुद्र c., आ-पा 1 P, क्षे c. (क्षपयति), रिच् c., रिक्तीकृ 8 U.

Drake, 8. हंस:, काद्य:, फलइंस:.

Dram, s. अल्पभागः, मात्रा. 2 सुरा, वारुणी,

मदिराः

Drama, s. नाटक; 'science of d.' नाट्यं.

-Dramatic, al, a. नाटकीय, नाटकिविषय.

-ally, ado. नाटकरूपेण, प्रयोगतः. -D.amatist, s. नाटकानां प्रणेतु m., नाटकाराः

Drap, 8. वस्रं, वसनं, चेलः-लं, Sec Cloth.
- अ. १. वस्र-पट-विक्रयिन् मः - अ. १. वस्रव्यवहारः. 2 वस्रं, पटः, वासस् मः 3 प्रच्छद्पटः, परिच्छदः.

Drastic, a. अमोच, बलवत्, प्रभविष्णु, अनित-

क्रमणीय.

Draught, s. पानं; 'a d. of water ' मंडूपमात्रं जलं. 2 संग्रहः, सारः. 3 आलेखनं, चित्रारंभः, पांडुलेख्यं. 4 चित्रं, आलेखनं, पितमा-मानं . 5 परि(शि) बाहः, जलनिगमः,
जलोच्छुासः, प्रणालः ली. 6 आकर्षणं, 'a d.
horse' रथ्यः, ज्ञाकटः, ज्ञाकटीनः; 'd.
board' अद्यापदं, ज्ञारिकलं, अप्यापदकीहा,
जारिकीहा; 'a piece at d.' ज्ञा(सा)रिः,
नयः, ज्ञा(सा)रः; जतुपुत्रकः; 'moving
a pieco at d.' परि(री)णायः.
-Draughtsman, s. लेखकः, चित्रकरः.

Draw, v. t. हृष् 1 P, आ-समा-कृष्, बहु 1 P, of 1 P; 'a carriage d. n by horns ? अभ्वोद्धः रथः. 2 निष्हृत् , मह 1 P, (प्रजा-म्योधनं संहरति), निदुह् 2 U. 3 आ-अभि-लिख् 6 P, वर्ण् 10. 4 (Water) उद्द-अंच् 1 U, पर्युद्च् 5 स c., मोक्ष् 10.6 समाकृष्, जुम् c., ' d. n by merits ' गुणलुब्ध. 7 अनुनी 1 P, आराध् c. 8 लम् 1 A, ग्रह् 9 P, आदा 3 A; the day is fast d. ing to a close' परिणतमायमहः; 'd. ciiitains' जवनिकां संबू 5 U; 'd. a sword ' खड़ें कीपाद निःस c. or आकृष् ; 'd. in air" आण् 2 P, श्वस 2 P; ' d. 'the breuet' नि-पा 1 P, धे 1 P, -0. i. कृष्-आकृष्->8-8. संकोचं-इ-या 2 P. 3 पूर्य-पाकं जन ए. (जन-यति) or उत्पद् c. =2 way, अपकृष्, अपनी, अपह. -back, प्रत्याह, प्रतिसंह, प्रत्यानी. 2 (v.i.) अपऋस् 1 U, 4 P, अपस् 1 P, अपया 2 P, परा-नि-इत् 1 A, पलाय् 1 A. -down, उत्पद् ए., जन् ए., आवर्ड 1 P; you have d. a down ruin upon yourself with your own hands ' त्वया स्व-इस्तेमांगाराः कर्यिताः (P. 1. 3). -in, संद्र, विकृष् , त्रत्याह ; 'd. in the reins ' प्रमुख-

तां रइमय:. -near, प्रत्यासव् 1 P; उपसृष् 1 P, उपागम् 1 P, उपस्था I U; See Approach; (प्रत्यासीद्ति स्नानसमय: Ka. 47) -off, अप-वि-कृष् , अपह, अपनी; 'd. off the cloud ' निवायता जलदः (Mr. 5.). 2 स c., सुच् 6 P or c. (as liquids). 3 (v. i.) अपस 1 P; See Drawback. =on. आनी, आकृष् 2 उत्पद् c., आवह 1 P. 3 (v. i.) उपस्था, उपागम्, प्रत्यासङ् =out, निष्कृष्, निर्ह, सं-ह, निर्दुह. 2 तन् 8 U, वि-स्त ए., दीर्घीकु 8 U, विततीकु. 3 निर्गम् c. (गमयाते), उड्-भू c. 4 (Army) ब्यूहेन रच् 10, सैन्यं ब्यूह् 1 U. -together, स-माकृष्, संग्रहु, समानी: -up, उत्कृष्, उद्-ह-धु 1P, उन्नल् 10. 2 लिख् 6 P, बिरच् 10, निबंध् 9 P. उउनम् ७ (नमयति); ', पृष्ठ goat drew himself up' अज उत्तर्थी, शनैर्वपुरद्नमयत्. -Drawback, अ. प्रत्यूहः, अंतरायः. 2 हानि र्र., अपचयः, अपायः. 3 उद्धार:: ' d.-bridge ' जंगम-चल-सेतः. -er, s. कपकः- 2 चलससुद्रकः, संपुटः, नि-षक्रषणीः 'd. ८' जंबाबारः. =ing, ऽ. आकर्षः-षेषं. 2 चित्रं, आलेख्यं, प्रतिस्पं; चित्रफलकः, मतिमानं 3 चित्रकर्मन् १०, चित्रविद्याः 'd. roo:u ' दर्शनगृहं, सभाजनकोछः.

Drawl, v. i. चिरेण-मंद् मंद्-वाक्यानि उच्चर c. or उदाह 1 P. =ing, s. मंदो चारणं.

Dray, -man, See Cart,-mar.

Dread, 8. भीति f., जासः, भय, साध्वसं
-0. t. भी 3 P, जस् 1, 4 P, उद्दिद्ध 6 A,
(with abl.). -2d, a. भयहेतः, जासस्थानं.

-a.,=iul, a. द्वारुण, भयपद, भीत, भयंतर
(शि.), जासावह, भीवण, भयानक, चोर,
उग्र, भैरव (जी f.), रौद्द (द्वी f.).

-fully, adv. द्वारुणं, उग्रं, भीतं. -1255, a.
निभेण, जासहान. -naught, s. युद्धनौका.

Dream, इ. स्वप्नः, स्वापः, स्वप्नद्यांनं. 2 स्वप्नस्थिति, मिध्यावासना, असंभवकल्पना, आभासः, वृथावासनाः, 'bad d.' द्वःस्वप्नः, 'speak in a d.' उत्स्वप्राप्तते (D.). =0. दिस्यो दृश् 1 P. =0. दिस्यो दृश्, स्वप्रापते (D.). 2 चित् 10, भू ८., मनता कळप् ८., चित्ते आकळ् 10 (कळपति) 3 वृथावासनां छ 8 U, असंभवकल्पनां छ. =21, इ. स्वप्नद्शिन् क. 2 दुर्वासनाञ्चत् क., असंभवकल्पनाः छत् क. 3 उन्भन्तः. =y, ध. स्वप्नोपम, स्वप्नवत् ंव्याः, असार

Dreary, a. घोर, निर्जन, श्रून्य, जीण. 2 निरानंद, दुरालोक, दुदर्शनं, निष्यम. =ness, s. निर्जनत्वं, घोरता, श्रून्यत्वं.

Dredge, v. t. आजुन् । P. = अतक्वणीDregs, s. खलं, मलः-लं, उच्छिटं, होवं, किर्द्ध,
अवकरः, संकरः, असारः; 'he belongs to
the d. of society' कृत्व-अधम-तमीयं
पुरुषः, -Dreggist, a. मलिन, समल.

Drench, v. t. क्लिंद् c., प्रोक्ष् 1 P, सिच् 6 P, जलेन हु c or स्नाः c. (स्ना-स्न-पथित); 'd. ed with sweat' स्वेद्धसलिलस्नात. ⇒. पानं, पेयं-

Dress, ह. वेश:-च:, नेपथ्यं, वसं, परिच्छदः, वासस् ग., वसनं, परिधानं. 2 आकल्पः, परि-कर्मन् गः, आभरगं, प्रसाधनं, धूपणं, अलंकारः, संस्कारः, परिकारः, मंडनिविधः. = 0. ६. प्र-साष् 0., अलंक 8 U, परिव्का, मंडू 10, भूष् 10; मा- हु 5 U, बखेण आच्छा हू 10 or परि-बेह. c., संब्ये 1 P, बखं परिवा c. (धापयति). 2 (O oself) वत् 2 A, वहां परिधा 3 U. 3 उपम्रहपू C., सस्छ, विधा 3 U, सज्जीछ: 'd. food'' (असं) पद् 1 P, आ c. (अ-पयति), संस्क्ष, श्री 9 U, तिद्धीकः ' d. hair ' केशान एच् 10 or विन्यस 4 P; ' d. leather ' चर्म परिव्हाः ' ते. wounds ' क्षतं निर्णिज् 3 U or मक्षल 10. - ed, a. परि-च्छन, वखबेष्टित, सबेश, संबीत, मानूत, म-साधित, मंडित, प्रणित, अलंकृत, सनातस् व लान्यित, कृतनेवश्य, कृतपारिक्रमन्, रचितवेष-आकृत्य, 'well d.' सुवेझ, 'd. as' exby वेश-वासन्त् in comp.: 'd. as a sage ' सुनिवेश:, सुनिव्यथारी; 'd. in black 'नी-.. लांबर. 2 पक्त, सिद्ध, संस्कृत, आण, अधित, शृत; ' half d.' आपक 3 निर्णि क. -er, 8. मसाधकः, आच्छादकः. आकल्पकः 2 अन्न-फलकः. =ing, a. वखपरिवानं, नेपध्य विवानं-अंगसंस्कारः, परिकर्मन् ॥. 2 पाकनिष्पत्ति र्., अन्नसंस्कारः, पाकसिद्धि र्रः 3 विलेपः पने. उपनाहः, ' d. 100m ' नेपध्यं, प्रसाधनागारं, वस्त्रपरिधानस्थानं.

Drib, v. t. अवच्छिड् 7 P, उद्घू 1 P, अन्या-येन स्त्रायत्तीकु or आत्मसात्कु 8 U.

Dribble, v. i कणशः स्यंद् 1 A, जिंदुक्रमेण पत् 1 P, शनैः क्षर् 1 P or मु 1 P or गल् 1 P. t. कणशः खु c. or गल् c. -Dribblet, s. कणः, लवः, लेशः कणिका, अल्पमागः, 'in d. a , जिंदुक्रमेण; कणशः, अल्पाल्पं.

Drift, 8. भावः, तात्पर्यं, आशयः, अभिमायः, जहेशः, मन्नति र्रः, आकांक्षाः. 2 वेगः, रयः. 3 राशिः, संचयः, पुंजः, निकरः, 'तो. of snow' हिमसंहति र्रः, हिमानी. 4संपातः, वर्षः. ∞०. ं. प्रवह 1 P. जलसोतता भी-वह १ ४८. 2 विहु 1 A, (विहुवेतेह नारित II. 3). 3 वायुवेगेन पुंजीभू 1 P. =०. ६ प्रवह ८. भेरू ८. प्रचु 10, प्रणु 2 6 P or c. 2 संपत् ८., राशिक्त 8 U, संहन् 2 P, पुंजी हर

Drill, s. वेधनी-निका, आ-स्होटनी 2 ज्या-यामः, अखिक्षा, श्रासंग्रासः. =0. ६ ज्याध् 4 P, छिद्द् 10, समुत्कृ 6 P. 2 युद्धवियां शिक्ष :: श्रासंग्रासं कु ... स्पशिक्षां दा

3 U.

Drink, v. t. पा 1 P; 'd. up ' आचम् 1 P,
आपा, ज्ञुष् ०. - ८ पानं, पानीपं, पयस् मः,
पेयं. 2 सुरा, मद्यं. - ० ः जलं पा ० सेच् 1 A;
'd. together ' सं-पा, सपीतिं क् 8 U; 'd.
(to) the health of 'स्वास्थ्याय от जुमं
भूयादिति मार्थनापूर्वकं पा. - эт, ८ पानृ मः,
पादिन् मः, पानरतः, पानासक्तः. - ing, ६.
पानं, आचमनं, पीति f.; 'd. vessel ' पानपानं-भाजनं, चंपकः, सरकः; 'd. together'
सपीति f., तुरुयपानं. - Drunk, Drunken,
व. मत्त, क्षीप, समद्, मद्दान्मत्त, उपोदमद्द्र, पान्यः, 'to b. d. ' सद् 4 P; 'to
make d. ' सद् ०. 2 सिक्त, क्षिकः - ard, इ.
पानरतः, पानासकः, पानशीदः, मधुपः, मद्यपः.
- 300.555, इ. सदः, मत्तता, क्षीपता, उन्मादः-

Drip, v. i. कणशः-चिंदुक्तभेण-अत्-गल्-सू 1 P or स्यंद् 1 A; 'd. i g garment ' जलिन्स्यदि बल्लं. =v. i. कणशः खु c. or गल् c. == पटलप्रांत:-तं, चलिकः-कं, नीग्रं. =ping, s. क्ष-एणं, जलणं, गलनं, स्यंद्नं, निस्यंदः. 2 मांस-वसा, मांसलोहः-रसः; 'd. pan 'रस-धारिणी.

Drive, v. l. चार्-लू c., हुद् 6 P or c., प-णुद्, भेर् c.; (fig.) महृत् c., प्रोत्सह् c., जाते ज्. c., जगुन्द 10. 2 वहु c., कृष् 1 P, नी 1 P, प्र-जुद् 10 (fig. also); d. n to do this rash act ' चापलाय प्रचीदित: (R. 1. 9); 'd. a nail 'कीलं प्रविद्य C. =v. i. रथेन गम्-चल्-चर् 1 P. 2 सं-अप-वह pass., चल c. pass., तुद्-कुष्-नी pass.; 'a sharp d. ing shower ' अविरलवारिधारा-संपातः (U. 6) पद्धधारासारः (V. 4). 3 आपत् 1 P, अभिद्र 1 P, संघह 1 A. = 8. ए-थेन संचरणं or विहार:. -at, उद्दिश् 6 P, अभि-प-इ 2 P; अधिकृत्य उद्दिश्य-वद् 1 P; 'what are you d. i.g at' किस्टिश्य भ-वान्भापते. =2way, =off, निर्-अप्-अस् 4 U, अपवह ७ , निर्-अप-मु ०., निरा अपा-कृ 8 U, अपासुर निर्धू 5, 9 U; ह 1 P, अप-परिन्ह, अप-कह 1 U. =out, निवंस C., निष्कस C., बाहिव्ह , निर्गम् 0., विवस् 0., नि-अप-स 0. वाहकः,पालितु ル , स्तः, नियंतु 🐠 , श्रह ル , सारथिः, सन्येष्टु m., दाक्षणस्थः. =iag, s. प्रेरणं, प्रचोदनं, निराकरणं &c. -Drove, कदंबकं, यूर्थ, गणः, कुलं, संघः. 2 पशु-समूह:.

Drivel, & लाला, स्णि(णीः)का, स्यंदिनी, स्विका. =v. i. लालां पत् c. or निःस c. or लु c. 2 बुद्धिविकल a. भू 1 P, जडीमू, हतज्ञान a. भू. =ler, & लालां स्वकार विकास मुद्धाः, बालिशः, जडाः, मुद्धः, हतज्ञानः.

Drizzle, v. i. महं मंदं वृष् 1 I', शीकरायते (D.). 🗝 ा. शीकरायते वृष् -ing. s. शीकर-

वर्षः-पातः (a d. shower). -Drizzly, त. शीकरयुक्त, तुषारविशिष्ट.

Droll, ह. भंड:, चेहासिकः, विद्युपकः = व. हास-कर (री र्र.), उपहास्य, विनोदिन, असंबद्ध-= ए. i. परिहासं उत्यद् ८. = ery, इ. परिहासः, हास्यं, विहासः, विनोदः, नर्मालापः

Dromedary, इ. क्रमेहः लकः, एकककुद् गाः Drone, इ. (dronish) अलसः, निरुद्योगः; आलस्यशीलः, तंद्रालुः, निरुत्साहः.

Droop, v. t. अवनस् c. (नमयति); नम्राफ्ट 8 U; See Bend. -v. i. अव-वि-सद् 1 l', म्ले 1 P, गले 1 P, मृस् 1 A, गल 1 P. मृस् 1, 4 P; ध्वस् 1 A, क्षि-सुन्-pass.. शिधिलांसू 1 P, अव-आ-नस् 1 P. 'let not your spirits d. (flag) 'मा भवानंगानि संचत् (V. 2); 'I slept with d. ing limbs ' सुक्तरवयवेरशायिष (D. K. II. 2); the vine is d. ing with its load ' फलभारानिता दाक्षालता; 'the whole frame d. s down ' संसते देहवंध: (U. 3). -ing, a. अवसन्त, म्लान, क्लांत, अस्त, शिथिल, सं-सिन्. 2 आ-अव-नत, आवजित, नम्रीस्त, निर्मत.

Drop, s. बिंदू, m., पृषत् n.लवः, विभुष् 🏸, पृपतः, कणिका, कणः, शीकरः; ' d. by d. ' बिंदु-ऋमेण, कणशः; ' small d. s make a pool' जहविंद्निपातेन कमशः पूर्यते घटः. (H. 2). 2 कर्णावर्तसः; लोलकः, कुंडलं. 🗝 📒 कणशः च c. or पत् c. or स्यंद् c.; ' d. ing rut ' मटं क्षरंतः, मदनिस्यंदिनः (गजाः) ' d ing. nectar ' अमृतस्त्, सुधारपंदिन. 2 अव-, ान पत् c., संस् c., भ्रंशू c., च्यु c., मुच् 6 P, विस्ञ 6 P, निविद्यू c. 3 सं-ह 1 P. अ-पास 4 P, त्यज् 1 P, निवृत् 1 A, (with abl.); I shall d. congratulatory lines regarding you in my letters ' मद्रियेषु लेखेषु त्वासुद्दिश्य सभाजनाक्षराणि पातिविष्यामि (M. 5); let this matter (story) be d. ed ! संद्वियतामियं कथा (Ka. 169). = v. i. झ 1 P, च्युत्-ऋयुत् 1 P, अइ 1 P, गलू 1 P, स्पंद 1 A. 2 संस्-च्यु-1 A, अंश 1 A, 4 P; नि-,पत्, ' d. ing on his knees' जानुम्यामवनी गरवा,क्षितितलानि-हितजानु: 3 नि-,अव-, पत् 1 P, अवसङ् 1P, Af 1P, See Droop, ' I feel ready to d.' अवसस्त्रप्रायाणि मे गात्राणि, सीदांति मे अंगानि. 4 (in) सहसा-अनिकंत-गम् 1 P or आगम्.

Dropsy, s. (generally) शोफ:, शोध: 2 जलोद्रं, जटरामयः, उद्री ; 'dropsied honour' केवलं स्थूल:-महाप्रमाण:-मान:.

Dross, s. मंड्र्ं, सिंहाणं (नं), लोहमलं, सिं-याणं. 2 मलं, खलं, किहं, Sec Dregs. =y, a. समल. Drought, इ. अवग्र (ग्रा)हः, अनावृष्टि f., अवर्षणं, जलशोषः, वृष्टिविघातः. वर्णानेरोधः. =y, a. जलशून्य, शुष्क, निषद्क, निर्वृष्टि.

Drove, s. See under Drive.

Drown, v. t. हु c.; आ सं-परि ह c. 2 जले निमस्त्र c., (मज्जयित) or प्रचिश् c. 3 जलमञ्जनेन व्याप इ.c. or मृ c. 4 तिरोधा 3 U, तिरयति (D.) 'd. 8 my : Voice with his cries 'केकाभिस्तिरयति में बचन (Mal. 9) = v. i., 'to be d. ed 'नि-मस्त्र 6 P. नि-मञ्जनेन मृ दे A, or नश् 4 P or व्याप ६ A; 'd. ed on the sea 'पयोराशी निमग्न; 'd. ed in reflection' चित्रसम्ग्न. • ing, s. मज्जनं, आहाब:, हावनं-

Drowse, र. i. नि-दा 2 P. स्वप् 2 P. स्वप् desid. (सुपुट्मित). =Drowsy, a. निदाह, तांद्रिल, निदालस, निदाशील, अलस्य, =ness, इ. तंद्रा, निदालुत्वं, आलस्यं, निद्रा, निद्रा- शिल्टवं, शयालुता.

Drub, v. i. वेत्रेण तडू 10 or म-इ 1 P.

Drudge, ए. ं. अविरतं अतिक्रेशेन-आयस् 1. 4 P or परिश्रमं क्रु 8 U, शरीरायासेन वातं क्रु = क वार्तानः, अविरतायासेन वातं क्रु = क वार्तानः, अविरतायासेन त्रः, अति-क्रेशेन निक्रटकर्मकारिन त्रः, हीनवृत्ति त्रः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः, नित्यश्रमः,

Drug, s. औषधं, भेषजं, अगदः, भेषज्यं, जायु m. =e. l. ओषधादिना मिश्र् 10 or संस्ज् 6 P. =Druggist, s. औषधविक्रयिन ""

भेषजकारः-

Drugget, अ.स्थूलपटः, स्थूलशाटकः, वराशि क Drum, s. पटहः क., इंदुमि क. हिंहिमः, भरी, आनकः. 2 कर्णोदरं, कर्णहुंदुमि क. क्ट्रा-पटहं तह् 10. 2 स्पंट्र 1 A. amer, s. पटह-ताहकः. = Drumstick, s. क्षीणः, शारिका.

Dry, (up) v. i. शुद्ध 4 P, शोधं या 2 P or गम् 1 P,आइये 1 A, नीरसीभू 1 P, छुण्की भू. =v. t. शुष् ए., शोषं नी 1 P, आइये ए., रस अपनी or ह 1 P, जुक्कीकु 8 U; 'slie dried rice in the sun' तंडुलान्स्यांतप द्त्तवती · 2 (up) आचम् 1 P, (आचामति स्वेदलवान् सुखे ते ११. ४१११. २०); उच्छुष् ७०, आ-नि-पा 1 P. =a. ह्युष्क, निर्जल, नीरस, अक्रिश, वान. 2 असार, निःसार, निःमत्व, अरस, नीरस, फल्गु, विरस, तुच्छ. 3 उदका-धिन, नृषित, नृषात, 'd. soil ' मरु ॥., मर्च-स्थलं ली; 'd. ground 'स्थलं; 'd.-eyed' निरश्चनयन; 'd. nurse' शिशुपाहिका, अंकपाली; 'd. shod ' शुष्कचरण ". -er, 8. शोषक:-ण:. =lng, s. शोष:, शंवणं, शुष्कीकरणं -ly, adv. शुष्कं, नीरसं अर्सिकं तया. -ness, 8. शोषः, शुक्तता, निर्जलत्वं, अरसिकत्वं.

Dryad, ६. चनदेवता.

Dual, a. द्विसत्व्य, द्विवाचक, द्विक; 'the d. number' द्विवचनं. -lty, s. द्वेत, द्वित्वं, देवं.

Dub, v. t. नवपदे नियुज्ञ, 7 A, 10. नवपद्वीं हा 3 U or आन्हु ः (रोपयति).

Dubious, क. अश्वेष्ट, अन्यक्त, संदिग्धार्क 2 संदिग्ध, अनिश्चित, 'See Doubtial. = ly, वर्तक ससंद्ये, भादींते, अस्पटे, अन्यक्ते.

Duck, इ. कलहँ सः काद्रेशः, चक्रवाकः, हंसः, प्रतः, वरदः. 2 तिर्यक्षिप्तः सस्तरः 3 द्यितः ता, प्रियः-या, यहम न्ता. = १. १. मस्त्र ६ ि, अवगाह् 1 तेः मस्तकं नम् ८. = ७. १. जले अवगाह् ८. ०० लाद्रु ८. ०० सस्त्र ९. (मज्ज-यति). = ३१, ३. आहावकः, मक्त मः = ing, १. मज्जनं, अवगाहः, आहावनं. - Ilng, इ. लेम-जानं, अवगाहः,

Duct, अ मुणाल:-ली, मार्गः, संक्रमः, कुल्या. 2

शिरा, नाडि-ही 🥕 धमनी:

Ductile, a. विनेय, विधेय, वहरा. 2 आतम्य, मृदु, कोमल, उत्तनयोग्य. -Ductility, इ. वहराता, आनम्यता, सुखोद्धतेनीयता.

Dude, s. Scc Fop.

Dudgeon, इ. आतर्पः, कीषः; See Anger. 2

आसपुत्रिका, कृपाणिका-

Due, a. देव, दातव्य, परिशोध्य; ex. by pot. pass. part., or ag 1 P ; * respect is d. to our elders ' पूज्या हि गुरवः; debt d. 'परिशोध्यं ऋणं. 2 अनुरूप, युक्त, उचित, योग्यं, यथाहं, यथा in comp.; ' in d. time ' समये, यथासमयं; यथावधि, &c. 3 (Owing to) ex. by कारण, हेतु:; your failure is d. to your carelessness alone 'प्रमाद एव तवासिद्धेः क रण-हेतुः, प्रमादात् तवातिद्धिः प्राधृत् 🗝 देयं, ग्रिकोध्यं, क्षामं. 2 प्राप्यं, ग्राह्मं, मासन्यं, योग्यांशः. 3 कर्तब्यं, अवश्यं कार्यः. 4 करः, शुल्कः लक्षे, राजग्राह्यो भागः, राजस्वं. 5 अधिकार:. -Duly, adv. यथातर्थ, यथी-चितं, यथाई, उचितं, सम्यक्. 2 यथासमयं, समये, यथावसरं

Duel, s. इंद्रं, तंत्र एदं, महायुद्धं, नियुद्धं, बाहु-युद्धं: =v. i. दंत्र युद्धं कु 8 U, इंद्रं कु. =ler, -list, s. दंद्ध-महा-पोद्धः u., इंद्रकृत् m.

Duffer, See Dunce. 2 Sec Pedlar.

Dug, s. स्तनः पर्योधरः.

Dulcet, a. जुरस, स्थादु, मधुर, मिटः 'd. to the car' सुख प्रस. सुरनर, श्रुतिमृतोहर. -Dulcify, n. t. मञ्जरीक 8 U, स्वार्ट्फ.

Dulcimer, s. पहार्की, विपंचिका.

Dull, a. मंद्र, मूड, जह, मंद्र-स्थूल बुद्धि-मतिं; 'd.-witted' दूसींन. जहमति, मंद्दधी 2 निष्यम, विषण्ण, निरने नंद्र, निष्त्साह, क्लांत, म्लान, मंद्रच्छाय सिल्न, मंद्युति. 3 अतिक्ष्ण, धाराहीन, अतेजस. खंठ. 4 अलस, मंधर, जह, मंद्यति, मंद्र अञ्चष्ण, शीतक, नुंद्रपरि- मुज. 5 स्थूल, घन. 6 अरस, अरसिक. 7 कट-कर (रा. १), विषम, निरानंदः, 'd. of hearing 'विकलकणं, 'a d. day 'हुर्दिनं, तमाहृतं नभः = e. 1. जडीक 8 U, मुद्दु ट., कुंद् 10, अतिकारिक, घनीक, निष्मभीक, तजा ह 1 P; वि-यद ट., महानीक, उन्साहं भंजर 7 P. =ness, 8 मांग्रं, जाड्यं, मृहता; अतिक्षणता, व्यालस्यं, तेजोमांग्रं, निष्यभता, अतेजस्या, क्रिक्स, स्थानंत्र, विष्यभता, अतेजस्या, क्रिक्स, स्थानंत्र, विष्यभता, अतेजस्या, क्रिक्स, विष्यभता,

Dumb, त. मूंक, जड, जडवाच्, वायहित, वाक्र-शक्तिश्वान, अनालाप, अवाच् -ly, adv. मूकवत, निःशब्दं; तुष्णीं, वाय्व्यविरक्षेण--ness, ४. मूकता, वाक्स्तंभः, जाडवं, वाया-

हित्यं.

Dumpish, व विषण्ण, द्रीन, उद्विष्ट. Dumps, इ. विष्ट्र:, उद्देग:, म्लानि 🏂

Dumpy, a. =इस्पस्थूल.

Dun, «. कपिश, इयात-म, पिंगल, कुरग. -8. सनिर्वेधं ऋणवाधना.

Dunce, ह. स्थू प्रबुद्धिः, दुर्तेयस् कः, अज्ञः, अन-भिज्ञः, मुद्दः, सुद्धमतिः, जङः, जङंधीः

Dune, s. संकतवप्रः, वालुकानिचयः.
Dung, s. पूर्रापं, विष्ठा, राकृत् ॥, शमलं, विष् f-, अप(व)स्करः, यूथं, वचस्कः-स्कं, उद्यारः, 'd. hill' शकुकिचयः, अवकर-निकरः, (a.) शीनजाति, अधम, नीच. =०. ६. पूरीपेण लिप् 6 1' or अंकर 7 1'.

Dungeon, १. कारा, कारागृहं-वेदमन् ॥., बंध-नागारं, अंधक्रपः.

Dupe, v. t. वंच् 10; प्रतृ o.: See Cheat-

Duplex, a. द्विगुज.

Duplicate, a. दिगुण; 'a d. copy ' प्रति-लिपि र्: प्रतिरूपं. - 2. 4. द्विगुणीकृ 8 U, पुत्रीकृ, पुट्रयति (D). -lon, s. द्विगुणीकरणं, पुट्रीकरणं. - ure, s. पुट्र:- दं, भंगः; स्थावर्तनं

Duplicity, s. कपटं, छलं, माया; देधीभावः; See Fraud.

Durable, a. स्थायिन, चिरस्थायिन, दीर्घ-काल, अविनाज्ञिन, स्थिर, धुन, असय, अन-पाय. -Durably, adv. स्थिर, धुन, अनपा-येन. -Durability, s. स्थिरता, अक्षयता, चिरस्थायित्वं-

Durance, s. आदेधः, निरोधः, बंधनं, कारा-निरोधः.

Duration, ह. स्थ वित्वं, अवस्थिति रं., स्थिति र्. 2 ध्वता, स्थिता, अविरामः, अविर्छदः, सातत्यं. 3 परिमाणं ; ' of long d.' द्वीवंस्थायन, स्थायिन, स्थायिन, क्षणंग्रर, क्षणिक.

During, prep. यात्रत्, सहये, अंतरे in comp.; ex. by loc., or loc. abs.; 'd. youth' योवनद्गायां; 'd. Das'aratha's reign' द्शरथे महीं शासति; 'd. life' यावज्जीवं--वेन; oft. by आ with abl. Dusk, ह. संध्या, प्रदोषः, संध्याकालः समयः; ' time of d.' सायंतनः समयः, संध्याकालः, सायंकालः - क., -y, -lsh, क. ईवत्तामस (सी र्र.), ईवतिमिरावृत, ईश्कुण, सतम-स्कल्प, आकृष्ण, आनील. नोपु, adv. अ-स्पष्टं, ईवत्तमसा. =iness, उ. ईषद्धकारः,

ईषितिमिरं-

Dust, s. धूलि ली f.,रजस n., रेणु m., f.,पांछु:
m.-सु: m., सोदः, चूर्ण. 2 संकरः, अवकरःस्करः, उच्छिद्धः, 'd. of flowers' परागः;
'fragrant d.' पिद्यातः, पटवासः; 'd. of gold 'कांचनसूः; 'd. coloured ' पूजि-धूसर. -0. t. रेणु अपमुज् 2 P, नीरज़ीकु 8 U, निर्धूलीकु; 'd, hole-bin' संकरनिचय-स्थानं; 'd.-man सलपूः, धूलिमार्जकः, रजोबाहकः. -2d, त. नीरजीकृत, हतपांछु, संसूष्ट. = ३८, ३० सार्जनपटः, नक्तकः, रेणुसं-मार्जकः -y,a. पांशुल, धूलिधूसर, रेणुदृथित-

Duty, s. धर्म:, कर्तव्यं. 2 कर्मन् म., कृत्यं, कार्य, नियमः, वर्त. 3 नियोगः, अधिकारः, पदं, आस्पदं; 'one who has done his d. कृतकृत्यः, कृतिन् m.; 'morning duties ! श्रातःकृत्यानिः ' having heavy d..' धुर्यः, धूर्वहः, धुरीणः. 4 करः, श्रुल्कः लकं; तार्थ, तारिक (for boats). 5 आदरः, भक्ति f., मान:. -Duteous, -Dutiful, «.. भक्त, आज्ञाधारक, अनुविधायिन, आज्ञापालक, आहत, धर्मज्ञ, भक्तिमत्, वश्य, ज्ञातधर्मन्; See Obedient. -ly, ado. भक्तवत्, भक्तवा. =ness, इ. भक्ति f., आज्ञानुवर्तनं, वश्यता, सवा, शुश्रुवा, अतुरोधः..

Dux, इ. अग्रणी m., छात्रोत्तमः.

Dwarf, 8. वामनः, खर्वः, न्हस्यः, न्हस्यकायः. -o. t. द्हस् c., खर्वाकु 8 U. -ish, a. खर्व, वामन, व्हस्व, अतुंग, खर्वाकार, वामनम्ति.

Dwell, v. i. वस् 1 P, नि-शत-वस्, आ-अधि-बस् (with acc.), बृत् 1 A, स्था 1 P. 2 अध्यास् 2 A., आश्रि 1 U, निषेत् 1 A; d. upon ' विस्तरेण वर्ण 10; प्रयंचयति (D.), सविस्तरं निरूप् 10; 'd. abroad ' प्रवस् ; ं d, togetber' एकत्र-सं-तम् :=эг, ह. निवा-सिन्-नासिन्-नासकृत्- गाः, स्थ-वर्तिन् in comp. =ing, इ. लि-आ-वासः वसनि j., निलयः, आलयः, वसतिस्थानं, गृहं, आयतनं, आगारं, भवनं, आवसधः, ओकस् n. ; . See House; 'd. house or place.' बासग्रह--स्थानं.

Dwindle, v. i. See Decrease; the number of members d. ed down to four सभासदां संख्या तथा शीणाभूद् यथा चत्वार एव अवशिष्टाः

.Dye, s. रंगः, चर्णः, रागः: 'red d. ' लाक्षा. ्रचाः १. रंज् 10, वर्ण् 10, कुंकुमादिना अज् 7 P. -ed, a. रक्त, रंजित, सराग, कथायिन,

वर्णितः 'd. red' अरुणितः =er, s. रंजकः। वसरागकृत् m.

Dyke, See Dike,

126

Dynasty, इ. वंशः, कुलं, अन्वयः, आवलिन्ती f., श्रेगीः; 'of solar d.' सूर्यवंद्यः:

Dysentery, ह. प्रवाहिका, अतिसारः, प्रस्क-दिका, आमातिसारः, संग्रहणी.

Dyspepsia, ह. अजीर्ण-णि 🏸 मंदाग्निः, अक्ष-विकारः, अपाकः.

Dyspnœa, ३. श्वासाचरोधः, श्वासस्तंभः.

Each, a. सर्व, सकल; gen. ex. by प्रति-अनु in comp., or by repetition of word; दिन दिन, पतिदिनं, &c.: 'all went away, e. to his own house ' एकक: सर्व सर्व गृहं निर्जगाम; 'e. one' एक्तेक व., एकैकशः, पृथक् पृथक्ः ' e. other ' अन्योन्यं, इतरेतरं, परस्परं.

Eager, a. (Of persons) उत्सुक, लालस, होतुप,अत्याकांक्षिन्, व्यग्न, सोत्कंठ, आसक्त, रत, सोत्साह. 2 गाढ, प्रवल, उत्कट, प्रचंड: सानिशयः तीव, तीक्णः oft. ex. by उत्तम् 4 P,(उत्ताम्यति मे हृदयं तह्यभाय Ka.349). -ly, adv. सस्पृहं, सनुष्णं; सोत्कंठं,कुतूहलात्, अतिवांछया, उत्कटं. =ness, 8, लालसा; आत्सुक्यं, उत्साहः, अतिस्पृहा-वांछा, उत्कद-ता, व्ययता, कुतूहलं, कोतुकं.

Eagle, इ. गरुत्मत् गा., उत्क्रोशः; See

Caruda; 'e. cyed ' सुहमदृष्टि.

Ear, s. कर्णः, क्षोत्रं, श्रुति f.,अवणं, अवः, शब्द ग्रहः, 'outer e.' श्रातिमंहलं वेष्टनं, 'lobe of e.' कर्णपालि f.; 'root of e.' कर्ण-मूलं, कर्णजाहं; ' tip of e. ' अवणपालि ली f.; ' having the c. s pricked ' स्तब्धकणे; give e. 'attend to q. v.; ' he has his lord's o. ' स भर्तुविश्रंभस्यानं-विश्वासभूमिः; :e.-aehe' कर्णशूज:-लं; ' e.-drop ' कर्णपूरः ' e.-lap' कर्णपालिः, कर्णशब्कुलीः, 'e. pick' कर्णभंडूयनकः, ' e.-ring ' कर्णावर्तसः, कु डलं; कर्णभूपणं, कर्णिका, उत्तंसः ; 'e. shot' कण-अवण गोचर:-विषय: ; 'be within e.-ehot 'अवणगोचरे तिछ ; 'e.-wax 'कर्ण-मलं, पिंजूरः; ' 6.-witness' श्रुतसाक्षिन् गः; 'e.-wig' कर्णकीर: जलूका. 2 क्षीपक; कणिशं. मंजरी.

Early, a, आद्य, पथन, पूर्व. 2 आचिर, सद्यस्का मत्यम, अभिनव, नूतन. 3 अकाल, अपूर्ण-काल, आकालिक (की र्.), अनवसर-परिणत or पक्त. 4 मात्रकालीन, प्रवाहतन-प्रगेतन (नी र्र.), वि-य-शाहीय, उपस्य, आवस (सी f.), प्रभात-पातः in comp. -ado पातर, प्रत्युक्ति, प्रत्यूक्ते; विभाते, पातःकाले, प्रभाते, ध्युष्टे, प्रमे; 'e. in/the morning ' महित प्रत्यूक्ते; 'getting up e.' लघुलधास्थात. 2 स्थाः, शिशं, सत्वरं, आशु, सपिवि. 3 पूर्वे, अग्रे, पाक्. -ness, s. पूर्वत्वं, अग्रत्वं. 2 प्रत्याता, अस्विरत्वं. 3 अकालता, अकाल-परिणति f. 4 सुप्रभातं. 5 क्षिप्रता, अविलंबः, शीधता.

Earn, v. t. अर्ज 10, उपार्ज, उपादा 3 A, आप 5 P; अभ 1 A, निर्विज्ञ 6 P; See Get. 2 अर्द्द 1 P; 'e. livelihood' वृद्धि करूप c. or सं-पद् c. -ings, s. उपाजित, वेतन,

लभ्यांशः.

Earnest, a. उद्यक्त, कृतीद्यम; See Eager; ' e. desire ' गाहाभिलायः, अतिस्पृहा , कुत्-हलं. 2 निविष्ट, एकाय, समाहित, आसक्त, एकतान, एकायन, एकसम, एकायच, अनन्या-सक्त, एकायचित्त, अभिनिविष्ट, अनन्यविषय, उद्यागिदः असिकाचित्त, अनन्यवृत्ति, निविष्ट-मनस् (of persons). 3 अपरिहासशील: =:. अपरिहास:, अलाघवं: 'Lam in e. ' न परि-हसानि, नायं परिहासस्य समय:: 'take in . . . परमार्थेन यह 9 P, (परिहासधि-जल्पितं वचः परमार्थेन न गृह्यतां S. 2). 2 ्सत्यंकारः; सत्याकृति 🏂 सत्यापनं-ना. 3 पूर्व-भुक्ति f. 4 उपन्यासः, निक्षेपः, आधिः. -ly, 'in e. ' adv. समाहित-निविष्ट-चेतसा, य-त्नतः, सोद्योगं, एकाग्रमन्सा, अभिनिवेशेन, जन्मकं, सोत्साहं; 'e. desirous ' अत्याभ-लाबिन, गाढाभिलाप. 2 अपरिहासेन, परमा-र्थतः, अलायवं. =ness, : 🍪 एकाग्रता, उत्कंट-ता, औत्सुक्यं, अभिनित्रेशः, चित्तासाक्ति र्., उत्साहः, अभियोगः, उद्योगः.

Earth, s. मही, पृथिवी, पृथ्वी, वसुचा, उर्वा, वर्सुधरा, धरा, धरित्री, मेदिनी, वसुमती,धरणी, अवनि f नी, भू:, भूभि f , क्षो(क्षो)णि f नी, क्षिति र्रः, अचला, अनंता, रसा, विश्वंभरा, स्थिरा, काश्यपी, सर्वेसहा, कु रं-, इला, ज्या, गोत्रा, क्ष्मा, क्षमा, भूतधात्री, रत्नगर्भा, जग-ती. 2 सुद् र., मृत्तिका. - में भूमी बिलं फुत्वा निवस् 1 P, -v. l. भूमो निविश् C. Or निधा 3 U or निश्चिष् 6 P; 'e.-born' भू-मिज, महीजः 'c. ling' भूजतु म., मत्यः, पा-मरः; 'e.-quake ' कंप:-चलन in comp. with (8.); क्ष्मायितं, भूकंपः, &c.; 'e. worm ' भूजतु म., नियजनः, अधमः -- en, .a. मूण्मय (भी f.), मार्तिक (की f.); ' e. ware ' मूर्भांडं, कोलालक, मार्तिकं. -ly, a. पार्थिव (वी र्र.), सांसारिक (की र्र.), ऐहिक (की f.), मर्त्यः, नश्वरः विनाशधर्मनः 'e.-minded संसारासक्ताच्तः, विषयोप भोगरतः = y, a, पाधिव, भीम (मी f.) मातिक:

Ease, 8. सुखं, सौख्यं, विश्रामः, निवृति f., निवृति का at a.

लन्धं स्वास्थ्यं मया; अहं निर्वृतः, वीतचितः; ' this my soul is completely at e.' जाती ममायं विश्वदः प्रकामं अंतरात्मा (S. 4); 'atone's c.' यथाकामं, पर्यातं, य-भेच्छं, मकामं, मुखेन, मुख in comp., अ-कुतोभयं, निर्दृत्यां; ' sleeping at e. ' सख-सुत. 2 सौकर्य, अनायासः, सुकरत्वं, सुखं, लुला. =0. १. लघयति (D.), लघुकु 8 U, प उप-शम् c. (शमयति), सां(शां)त्व 10: ह 1 P, अपनी 1 P; 'c. from griefs, burden &c. &c.'दु:खात् &c. सुच् c.,दु:खं--भारं-अपनी, उद्ध, &c. -Easy, त. सुकर, अयत्नसाध्य, अनायास, सुखसाध्य. 2 सुबोध, सुगम, आविषम; अगहन; gen. ex. by सुख or तु in comp., अज्ञः सुखमाराध्यः; या-लानां सुखबोधाय, &c.; e. of utterance सुखोद्यार्यः : ' e, style ' सुगमा भाषासराणिः ' e. to get । सुलभ, सुखलभ्य, &c.; ' e. in going ' सुखन्बार; ' e. case. नि:अल्योर्थ: 3 निर्वृत, सुस्थ, निर्श्वित, स्वस्थ, सुखिन, नि-रुद्वेग, शांत, वीतचिंत, निर्वृतिमत्, विश्वद: ' e. circumstancee ' सास्थिति ... दृष्यातु-क्रहर्य; 'heart, be not un c. ' हृद्य मा उत्ताम्य (S. 1). 4 अतुकूल, अतुराधिन्. अनुविधायिन्. =ly, adv. अनायासेन, मुखं, मुखेन, अयत्नेन, लीलया, अअमेण, सुकरं, अक्रेशं, सीकर्येण; सु or सुख in comp. 2 निरुद्वेगं, निन्धितं, स्वास्थ्येन. 3 सावकाशं, यथावसरं, =ness, ह. साक्ये, अनायासः, सुखसाध्यता. 2 सुगमत्वं, अनेप्रम्यं. 3 शांति f-, स्वास्थ्यं, अक्रेझः, सुखं. 4 अनुरोधः, आनु-कूल्यं, अनुवर्वनशीलता.

Easel, इ. चित्राधारः, चित्रफलकं.

Ent, ७.१. अड् 2 P, जक्ष 2 P, यस 1 A, साइ 1 P, अत् 9 P, भक्ष 10, सुज 7 A, यस 1 P, दसा 2 P, आस्वाइ 1 A, मृ 6 P, चर्च 1 P, अभ्यवहा 1 P, प्रत्यवसो 4 P; ' e. one's own words' स्ववचनसस्यं-अवितयं-कृ 8 U, स्वचचनेन विसंवद 1 P; ' e., drink and, bo merry ' अक्षीतापिवता, खादतमोददा. —able, इ. अक्ष्यं, भीज्यं, अभ्यवहायं, खादं, भोज्यं-वरतु-द्रव्यं. —er, इ. खादंकः, भक्षकः भोक् m, आशित् m., अशन-भुद्ध in comp.; अद्-अद् in comp.; 'flesh-e.s.' मांसाञी-वः, पिशिताश्वाः; ' dead-body-e. ' क्रुपण-

128

भुक्तः कञ्याद्, मासीदः, 🗞 -ing, 🤻 भक्षणं, खादृनं, अज्ञनं, आस्राद्नं, भाजनं, &c.; 'e. together ' सहभाजन, जाधि j': ' 6.həpsə ' **सिद्धान**चिक्रयज्ञाला-

liaves, क पदलपातः, वलीकः-कं, नीधं, यल-(त कि.भी कि 'e.-dropper' निभृतश्रव-

णेक्ष्यः, प्र**रहक्षश्रा**वित् गः

Ebb, व्यापनाणा बेला, वेलापरिवर्तनं-परावर्तः, परातेला. 2 (fig.) अपः, हानि f., अपचयः, ब्यमनं, नाशः, परिवर्तः ; 'e. and flow' डपमनंदियोः =v. i. शि pass., -हासं-लयं-गम् 1 P; (देलावत्) परावृत् । A; See Decay. Ebony, ९. कोविद्रारः, चमरिकः, कुझलः, युगपत्रकः.

Ebricty, ह. मदः, मसता, उन्मादः.

Ebriosity, ३. उन्मादशीलता, श्लीवता.

· Ebullition, 8. उत्सेचनं, उत्सेकः, उद्देकः, फेनायितं, फेनाइमः. 2 अंतःश्लोभः, अंतर्वेगः, चित्रवेक्रव्यं-ब्याकुलता, अंतस्तापः.

Eccentric, a. सामान्येतर, विषय, विलक्षण, लंकराह्य, लेकाचाराविरुद्ध, विषधगामिन, व्याभिचारिन्, उत्क्रांतमयोद्, उत्प्रतः केंद्रभ्रष्ट-चरुत. =ity, अ. वेषम्पं, उत्स्वता, वेल-क्षण्यं, मामान्यविरोधः, लोकान्वार-व्यवहार-विरोधः

Ecclesiastic, ह, पुरिहितः, आचार्यः, धर्मा-ध्यापकः - - - - - वा, ध धर्मापदेशविषय, परितिहत्यसंबंधित.

Fcho, 🜮 प्रतिशब्दः-ध्वनिः-स्वनः-रवः-नादः-बचनं-गर्जनं, अनुर्शितं-नादः, प्रतिश्चत्-ति र्र. -v. रं श्रतिस्वन्-धान्-रस्-नव्-स्तन् 1 P, प्रति-रू 2 P, अद्यनद्-रस्; फ 8 U with (s.). -c. t. Causal of roots above; 'e.- ing the caves 'कंद्रसुन: मतिध्वानयन्-मति-ध्वानिताः कुवन्.

Eclat, अ. प्रतिष्ठा, शोभा, गौरवं; आहंबर: 2 म्द्रित f., कीर्ति f., खपाति f , पशंसा.

Eclectic, a. उद्घारक.

Eclipse, ह. ब्रहः, ब्रहेंगं, ब्रासः, उपरागः, उप-सर्गः. उपह्रवः, ग्रहपदिनं. 🗝. ८ ग्रस् 1 A, प्र-आ-इम्रद् 10, तिमिरयति (D.), मह 9 P, उप-भूज 6 P. उप-द्व 1 A, उपरंज् c. 2 (fig.) प्र-आ-छर्, (गुणवत्तरपात्रेण छार्धेत गुणिनां पुजा: P. 1. 10); प्रत्यादिश 6 P; ' Urvasi e, a Lakshmi, proud of her beauty? उर्वशी मत्यादेशी रूपगवितायाः श्रियः (V. 1.). =ed, त. उपरक्त, उपस्ट, यस्त, उपस्त, सोपहुन, या पीहित. 2नमोन्नत,प्रच्छन्न, मलिन-वभ- 3 प्रत्यादिष्ट, प्रत्याख्यान-

Ecliptic, ८. क्रांतिवृत्तं-मंडलं, रविमार्गः. Economy, 8. निर्वाह: इणं, प्रणयनं, नयः,

नीति f.; ' c. of the house ' गृहका यनिर्वा-हः, गाईस्थ्यं. 🕻 परिमित-मित-व्ययः, स्वल्प-विषेक-ज्ययः, अमुक्तहस्तत्वं. 3 विन्यासः, वि-

रचनं, प्रकल्पनं, संविधानं · 4 (Political) अर्थशाखं, राजनीति:-शाखं- =ic,-icai, " मित-स्वलप-दयय, अगुक्तहस्त- 2 कार्यनिर्वाह-संबंधिन =ically, ndv. भित-स्वल्य-स्ययेन. अमुक्तहस्तं. =ist, s. मितव्ययिन् m., अमुक्त-इस्तः 2 अथंशास्त्रज्ञः, राजशास्त्रविष् m., नीतिज्ञ: =ize, e. t. मितं व्यय् 10 (व्यय-यति); स्वल्पशः विभिन्न-युद्धः 7 A, 10. 🗝 . i. मितव्ययेन गृहकार्याणि निर्वह c. or प्रजी 1 P.

Ecstasy, ह. इर्षोन्मादः, आनंद्भरः, पहुर्षः, गमदः, अत्यानंदः, संमोहः, उन्मादः.−ed, α. हर्षोन्मत्त, -पुलकित, हर्षमूढ-जड.-Ecstatic, -al, « उन्मादिन, संमाहिन, परमानंदपद, मेहिक.

Ecumenical, a. सर्वसाधारण (जी f_*). Eczema, 8. द्व m., पामन् m., पामा.

Edacious, S.c Greedy.

Eddy, ह. आवर्तः, भ्रमः-मि 🏸 भ्रमरकः.

Edentated, a. निद्शन, नीरद्

Edge, ह. धारा, अग्रं, कोटि-आणि र्., पालि-ली f., आणि f.-णी. 2 उपांतः, सीमा, मांतः, परि-सरः, पर्यतः, उत्संगः: समंतः 3 अंचलः, दशाः pl. (of garments). 4 तेजम् ", तीक्शता, निश्चितताः 'e. of a brook 'क्रच्छः, कुलं, तीरं, तदं; 'two or double e .- ed ' द्विधार, उभयतरतीक्षणः कार्यद्वयसाधकः the teeth on e. ' दंतहर्षः. = ए. । प्रांतयति (D.), पर्यतेन सनाधीक 8 U. 2 हो। 4 P, तिन् c., तीक्ष्णीकु. -cd, a. कोडिमत्, धारा-सनाध, तक्षिण, सधार; 'sharp o.' तीक्ष्णाय, निशितधार. '-less, a. अतीक्ष्म, धाराहीन.

Edible, a. खाद्य, भक्ष्य, भोज्य.

Edict, 8. शासनं, राजाज्ञा, राजशासन; ' written e. ' आज्ञा-शासन-पर्ञ.

Edifice, 8. भवनं, सदनं, हम्यें, मंदिरं, गृहं, या-सादः, सोधं-

Edify, v. t. उत्कृष् 1 P, उन्हीं 1 P, उन्हीं उत्कर्ष प्राप् c. 2 ज्ञानं वृध् c., शिक्ष्र् c., उपद्रिश 6 P, मोह-भाति-नश् c. or निरम् 4 U. -ed, a. प्राप्तज्ञान, निरस्तमोह, उप-दिष्ट. -ication, ह. ज्ञानमाप्ति-वृद्धि र्., उप-देशः,शिक्षणं. =ing, «. उपदेशक, ज्ञानवर्धकः

Edit, v. t. शोधायित्वा प्रकाश C., शुप C. 2 लिख् 6 P .- lon, s. प्रकाशनं, शोधनं, प्रकटी-करणं. 2 आवृत्ति रं. -01, 8. प्रकाशकः. 2

लेखकः.

Educate, v. t. विनी 1 P, शास् 2 P, अड शास्, प्रमुप् c., शिश्र् c., अधि -ई C. (अध्यापयति), संस्कु 8 U; उपदिश् ^{6 P}, 2 विद्यादानेन पा c. (पालयाते) or संवृध c. or पुष् c. =ed, a. कृत-गृहीत-उपात्त-लब्ब-विद्य, शिक्षित, पबुद्धः, मंस्कृताचित्त, विनीत, युत्पन्न, कृताम्यास, लब्धज्ञान. -ion, इ. वि- नयः, शिक्षा-क्षणं, अध्यापनं, अनुशासनं, सं-स्तारः, विद्यादानं-ग्रहणं-प्राप्ति र्रः, ब्युत्पत्ति र्रः, उपदेशः. 2 पोषणं, संवर्धनं. =0r, १. विनेतृ गाः, शिक्षकः, प्रयोधकः.

Educe, v. t. निव्हाद् 1 P. निर्ह 1 P.

Ee!, इ. जलन्यालः, अधाहिः m.

Bifable, a. कथनीय, निर्वचनीय; वाच्य; 'in-e. 'अनिर्वचनीय; 'in-e. joy ' कोपि

आनंदः, किमरि सुखं.

Efface, v. l. अप-प्र-व्या-उद्-नित्-मुद्ध 2 P or c., विनद्ध c., उच्छिद् 7 P, विलुप 6 P or c., उद्दु 1 P, उन्मूल् 10. =v. i. उच्छुत्व 2 P. =ment, s. अपामार्जनं, लोपः, व्यामर्थः; e. of colours ' विभिन्नोच्छ्नासः (S. 6).

Effect, 8. कार्य, नैमित्तिकं; उत्पक्षं, निष्पसं, सिद्धि / 2 फलं, परिणायः, फलोद्यः, उत्तर-फलं, अंत: 3 अर्थ:, प्रयोजनं, ग्रुण:, फलं, प्र-भावः 4 अभिप्रायः, आश्रयः 5 निष्पत्ति-सिद्धि -f.; 'of no e.' निष्फल, निष्मयोजन, निर्मुण ; 'to take e.' फल 1 P, मूच्हर 1 P, (छायां न सूर्च्छति मलोपहतमसादे दंर्पणतले S. 7); 'to take no e. 'ex. by sec, (वज्रं तपोचीर्यमहत्सु कुंठं K. III. 12); Tto this e. 'इति, एतद्भिमाय a .; 'to what e. 'किमधी, केन हेतुना: 'to destroy the e. of ' निष्फली-मोघी-क 8 U, ' in e. ' अ-र्थतः, वस्तुतः, तस्वतः. 6 (E. s.) विभवः, द्रव्याणि, धनसामग्री, रिक्धं. =v. t. कृ 8 U, विधा 3 U, सं-नि:-पद् c., साद 5 P or c., निर्वृत् c., निर्वृत् c. 2 जन् c., उत्पड् c.=ive, कार्यसाधक, फलवत्, निण्पादक, संपादक, फलोत्पादकः; 'e. speech ' हृद्यबाहि वन्तः. -ual, -Efficacious, a. फलोत्पादक, ग्रणा-वह, अमोध, अन्यर्थ, गुणवत्, सिद्धिकर (री 🎵), कार्यसाधक, सफल. 2 प्रचल, समर्थ, स-मभाव, क्षम, अलंतम. =ually, adr. अमोवं. सफल, निष्पत्तिपूर्व, अन्यर्थ. 2 मभावेण, साम-ध्येन. -uate, v. t. क्व, संपङ् c., &c.

Eiseminate, a. क्रीच, दुर्चल, मुकुमार. 2 स्त्रैण (णी f.), सीधर्मन, श्रीवद्याचारित, श्रीव्कृति, स्त्रिणविश्विद्य; स्त्रीमाव; an e. man: क्रीचः, कापुनवः, गेहेजूरः. -८. ८. क्रीवीकु 8 U,दुर्वली-नेवपुरुशि-कृ. -४, ade-क्रीचचत्, नारी-श्री-वत्, स्रीधर्मादुसारेण. -Еiseminacy, s. क्रीचता, दोर्चल्यं, स्रीत्वं, स्रेणं,

खीधमाचरणं, सौकुमार्यं, बुदुता.

Effervesce, ए. रं. बुझ्झायते (D.), फेनायते (D.), जिल्लाच pass., उच्छ्निभू, फेनिलीभू, च्वाट्ट, इ. फेनोद्रमः, उर्धस्यनं, बुझ्झायतं, फेनिलता, उच्छ्नीभावः, मंडोद्रमः. 2 उत्तापः, संक्षोभः; आलोडनं. =ing, a. फेनिल, फेनाय-

Effete, a. जीर्ण, दुर्वल, निःशक्ति, क्षीण, निः-सत्त्व, क्षीणशक्ति. 2 वंध्य, निष्फल, मोघ. Efficacy, ह. प्रभाव:, बलं, सामध्ये, गुण:, शक्ति f., तेजस् n., क्षमता, अमोवता, सफलता, फलोत्पादकत्वं. - ous, a. प्रवल, समर्थ; See Effectual.

Efficient, a. कार्यसाधक, कार्यसिद्धिक्षम, कार्यापेयुक्त, विचन्नण, कर्मक्षम, अलंकर्मीण, विशुण, See Effectual also. - Iy, adç. अमोधं, सिद्धिपूर्वं, निषुणं, विचन्नभणतया. - Efficiency, s. कार्यक्षमता, कार्यसिद्धिसमता, नेयुण्यं, वैचक्षण्यं.

Effigy, ३. प्रतिमा, मूर्ति-प्रतिकृति र्र., प्रतिरूपं. Efflorescence, ३. पुष्पोत्पाद्नं, प्रस्कोदनं. 2

दह m.

Effluence, इ. प्रवाहः, निर्गमः, प्रस्रवः, निःस्रवणं-Effluvium, Effluvia, इ. उद्गरः, वासः. 2 दुर्गेधः, पृतिगंधः.

Efflux, Effluxion, 8. प्रवाह:, निसाव:.

ओघः, निःसारः सरणं, निर्गमः

Effort, इ. मु-यत्नः, उद्यमः, ब्यवसायः, आया-सः, चेष्टा, चेष्टितं, 'to make e. इ' उद्यम् 1 P; See Attempt.

Effrontery, ह. धाष्ट्य, वैयात्य, निर्लक्जत्वं,

प्रागलभ्यं, प्रतिभानं,

Effulgent, a. दीप्तिमत्, तैजस (सी. f.), उ-ज्ज्वल, सुमभ, तेजिदिवन्. -Effulgence, s. तेजस् "., दीधि-कांति f., मभा, कच् f., शोभा, See Brightness.

Effuse, १.८ प्र-नि:-स ८, प्रमुख् ६ P, उत्-वि-सुस् ६ P, पत्तं ८, नि-अव-सिस् ६ P. -ion, ४. उत्सर्गः, निपेकः, सावः, मोक्षणं, अवपातनं.

Egg, s. अंडं, पेशि-शी .f., कोष: श:, 'lay
e. s ' अंडमोक्षणं कु 8 U, अंडानि सू 2 A;
'e. on ' v. t. प्रोत्सह c.; See Prompt.

Eglantine, s. अरण्यज्ञेपा-वा.

Ego, इ. जीवात्मन् n. wism, इ. आत्म-हितं-लाभः. 2 अहंमत्ययः, अहंभावः. wist, इ. आत्मश्लाधिन् n. 2 अहंमत्ययवादिन

Egregious, a. अत्यंत, अलाधारण (णी. ..). विशिष्ट, मख्यात, मसिद्धः, उत्तम, मसुखः ; oft. by अति pr.; 'an e. rogue' सुमासिद्धः शठः ; अतिमुखः, &c. =!y, adv. अत्यंतं, अतीव, भृशं, अतिमात्रं, सातिशयं.

Egress, अ. निर्गसः, निष्क्रमः, निर्याणं, निःस-

्रणं, अपसारः, निर्गति 🏸

Eight, a. अष्टन्, अष्टकं; 'in e. ways. ' अ-ह्या; 'e. times ' अष्टकुत्वः_; ' e.-fold ' अष्टगुण.

Eighteen, a. अष्टादशन्-

Eighty, a. अशीति 🍠

Either, pron., a. अन्यतर; 'on e. side ' उभमतः. =conj. (-or) वा-वा; or वा singly.

Elaculate, v. i. सहसा उदीर् 10 or उच्चर् C., पार्थनां उदाह 1 P.2 उद्गृ 6 P, उत्सिप् 6 P. -ion, s. उदारः, आऋंद्नैं, सहसा उदीरणं, उद्यारणे.

Eject, v. i. निरस् 4 U, निराक् 8 U, निःस् c. : See Drive away, Discharge. 2 उत्सिप्-उद्ग-6 P. =ion, s. निःसारणं, निरा-

करणं, निष्कासनं; अधिकाराद् भ्रंशनं. Ejulation, ह विलंपनं, परिदेवनं, आर्तनादः, आकंदने-

Eke, v. t. बुए c., विस्तृ c., प्रस् c., तन् 8 U.

-ado. अपिच∙

Elaborate, v. t. महाश्रमेण साष् c., or नि-व्यव् c. or निर्मा 3 A or विधा 3 U or प्रकृप् c. -cd, a. बहुश्रमासिद्ध, महामयत्नकृत-विर-चित-मकल्पित. -ly, ade. महायत्नेन, चहु-अमेण, महायासेन. -ion, ह. यह अमेण

Elapse, v. i. व्यति-इ 2 P, अतिक्रम् 1 U, 4 P, व्यतिकम्, गम् 1 P; ' days having e .ed ' दिनेषु गच्छत्सु.

Elastic, a. स्थितिस्थापक, मक्तिप्रापक. -ity,

स्थितिस्थापकता-त्वं.

Elate, v. t. उत्सिच् 6 P, हुप् c., आध्मा 1 P; द्रंपण उद्-श्व c. or उद्-हन् 2 P; See Puff. 2 प्रह्म c., प्रसुद् c., उल्लस् c. -a., -ed, a. द्रपाध्मात, उद्धत, गवित, उत्सिक्त, मदोद्धत, हृप्त, गर्वोच्छ्न. 2 प्रहृष्ट, प्रसृदित, सोहास, हृष्टचित्त. =ion, s. गर्वः, द्र्पः, औ-द्धरपं, प्रहर्षः, चित्तोल्लासः.

Elbow, 8. द्वर्पर:, कफ(फी) जि m. f. 2 वंकः, पुरभेदः. 🗝 💪 कूपरेण आहत्य चहिण्कु

Elder, a. ज्यायस्, वरीयस्, अग्रज, पूर्वज, व-र्षीयस्, चयोज्येष्ठः ' e. brother ' अग्रजः, अग्रजन्मा, ज्यायान् भ्राता. 🗝 गुरुः, वृद्धः ; 'e. s, elderly persons ' गुरुजन:, गुरव:, आयंजनः, बृद्धाः.

Eldest, १. ज्येष्ठ, वर्षिष्ठ, वरिष्ठ, क्षेष्ठ, सर्वज्येष्ठ, Elect, v. t. चू 5 U or 10 (वरपति), व 9 U.

2 ग्रंडू 9 P, आदा 3 A, स्वीकु 8 U. 3 नि-युद्ध 7 A, 10, निरूप 10, निर्मेख c., 'self-election ' स्वयंबर:: ' self-e. ed bride 'स्वयंत्ररवधू:; 'e. ed him as her husband ' वितरेव श वर्यामास. -a., -cd, a. नियुक्त, निरूपित, हत, निर्वाचित; स्यावृत्तः 'a percon e. ' नियोज्यः, नियोगिन् m., निर्वाचित:. =ion, s. नियोजनं, वरणं, निर्वा-चन, इति f. =ive, a. जनानेयुक्तः ' e. right ' चरणाधिकार: । 'e. municipality' अवविद्यक्तसम्या यामपालिका. =01, 8. निः योजकः, निर्वाचकः, वरणाधिकारविशिष्टः ' body of e. s, electoral body 'नियो-जकगणः.

Electer, Electrum, ८- कांस्यं, निश्रधातु m. Electric, a. वैद्युत (ती f.), विद्युनमय (यी f.), विद्यद्विषय. -ity, 8. तहित्-विद्युत्-वेद्युत-शक्ति 🗗

Electrobus, 8. विद्युत्-यानं-वाहनं. Electrocute, ८. विद्यन्मरणेन दंडु 10.

Electuary, v. t. लेहां, अवलेहः.

Eleemosynary, a. इरिदार्थ, दरिद्रोपकारित्. Elegant, a. चार, लिलत, सुंद्र, सुरूप, ला-वण्यवत्, श्लील, अग्राम्य, सुभग. 2 (As composition) सुरस, ललित, चारु. -ly, adv. सविलासं, चा्र, ललितं. -Elegance, =cy, s. चारुता, सौंद्यें, विलासः, लावण्यं, शोभा, विभ्रमः, लालित्यं, 'e. of words' पदलालित्यं.

Elegy, 8. कचणरसं गीतं, शोकगानं-गीति f.

Elegiac, a, करणामय (यी f.), शोकप्रधान-Element, s. भूतं, बीजं, मूलं, मूलवस्तु n. 2 तस्वं. 3 अवयवः, भागः, अंशः. 4 आरंभः, उपक्रमः, मूलतस्वं, बीजभूतं ज्ञानं. 5 वस्तुमायं, 'out of his e.' अस्थाने. -al, व.भीत (ती f.), भौतिक (की f.). -ary, a. अ-ब्याकृत, शुद्ध, निरवयव 2 मूल in comp. शारंभक.

Elephant, 8. गजः, इस्तिन्-करिन् m., मार्त-गः, मतंगजः, कुंजरः, नागः, वारणः, इमः, हिरदः, हि-अनेक-पः, दातिन् m, दंतावलः, स्तंबरमः ; ' she-o. ' करिणी, करेख / ज्युका, वज्ञा, धेबुका; ' a young o. ' कलभः, वारि-शायकः; ' e. driver ' हस्तिपः-पकः, आधी-रणः, महामात्रः, निषादित कः; 'wild c.' चनग्जः, वन्यः करीः, 'furious or rutting (e.) मदोत्कटः, मदकलः प्रभिकः, गर्जितः, मत्तः ; 'e. out of rut' उद्गांतः ; निमंद्ः ; 'bead of a herd of e. s' यूथनाथ:, यूथपः; 'berd of e.s'हास्तिकं, गजता, गजयूर्य; 'war e.-s' गजघटा; 'e. s of the quarters' दिगाजा: ; 'frontal globe of an e.' कुंभ: ; 'e.'s fore-head 'ललाटं, अव-ग्रह: ; 'his eyeball' ह(ई) दि(बी)-का, अक्षिकृटकं 'corner of his eye ' नि-योणं; 'root of his ear ' चूलिका; ' bis ' his side ' withers ' आसनं, स्कंधदेशः; पार्श्वभागः, पक्षभागः, 'the temple-juice' मदः, दानं, 'water emitted from the trunk' वमथुः, करशीकरः, ' bis roaring चृहितं, गर्जितं; the whip to strike him तीत्रं, वेशकः, 'binding-post' आलानी binding chains ' श्रृंसलं, अंदुकः, निगडः। 'caparisoning of an e.' कल्पना, सजना ' coloured housings' प्रवेणी, आस्तरण, वर्णः, परिष्टो(स्तो)मः, कुधः .

Elephantiasis, ह. श्लीपदं, शिलीपदं.

Elevate, v. l. उसम् ८. (उसमयित), उच्छि
८., उसम् १ P, उत्कृष् १ P: उत्था ८., (उत्थापयित), उसी १ P. अधिरु ६. (रोपयति), उसित-उत्कर्ष-नी ०१ कृ ८ U; ' ६. to
a high office ' उसमयदे नियुज् ७ A, 10,
उत्कृष्टपदं पाप् ६. - अधिरोपित, उस्तित; उसमयदे नियुज् , अधिरोपित, उस्तित; उसमयदे नियुज् , उसिष्ट्रत, उत्तुंग,
उसत, सोच्छ्राय; See High. - ion, s. उस्ति रि., उत्कर्षः; उच्छ्रायः, उत्थापनं,
अधिरोपणं, उद्ययद्मापणं, उदयः 2 उत्सेधः,
उत्तुंगता, उच्छ्रायः, उसतस्थानं; See
Height.

Eleven, a. एकाद् तन्. -Eleventh, a. ए-काद्श (शी. 1-); what is the use of doing things at the c. hour' प्रोहीसे भवने तु कूप बननं प्रत्युयमः कीदृशः

(Bh. 11. 88).

Elf, ह. वेताल:,भूत:, पिशाच:,अरदेवता. =ish, व. पैशाच (ची र्र.)

Elf-lock, 8. जहा, सदा.

Elicit, ए. १. निर्मम् ८. (गमयति), निष्कुष् 1 P, ज्ञू ८., निःस् ८., प्रकाश् ८., अपवह् 1 P or ८., आविष्कु 8 U, निर्णो 1 P, ज्ञा 9 U or ८. (ज्ञापयति). - ztion, इ. निष्कपण, निर्ममन, ६८०.

Elide, v. t. gq 6 P or c. -Elision, s.

लोपः.

Eligible, a. वरणीय, नियोज्य, आह्य, आदेय. Eliminate, v. t. नज्ञ ८., निष्कस् ८., विलुप् 6 P or ८., निराकु 8 U. =ion, s. लोपः, नाज्ञः, आहरणं, अपनयनं.

Elite, s. विशिष्टः; ex. by सार-विशेष-रत्न

in comp.

Elixir, इ. रसायनं, तेजोवर्धनं.

Ellipse, १. अंडवृत्तं. उपवृत्तं-मंडलं. -Elliptic, व. अंडाक्रार, अंडाकृति.

Ellipsis, इ. न्यूनपद्, अध्याहारः,समर्थपद्लीपः. 2 पद्-वाक्य-आकांक्षाः, ' supplying an e.' आकांक्षापूरणं. -Elliptical, ". न्यूनपद्; अध्याहार्य, अभ्यूहनीयः

Elocution, अ वाक्शक्ति / ,वक्तृत्वं,वाक्पहुता,

वाग्मिता. 2 व्याहारः, वाणी-

Elongate, v. t. द्धिन्ति 8.U, आयम् 1 P; वितन् 8 U. =ed, a. आयत, आयामवत्, लं-बाक्तति, वितत. =lon, s. दीर्घीकरणं, प्रतानं, वितति f., आयति f.

Elope, v. i. अलक्षितं पलाय् 1 A or व्यवस्य् 1 P. =ment, s. गृह व्यवसर्यमं, पलायनं.

Eloquent, a. चारिमन्, नागीश, नारिनद्ग्ध, वक्तृ, वाक्पद्व, राव्य्वतुर. -ly, adv. वार्व्यत्यत्व, शब्द्वतुर्यण, वाक्पद्वतया. -Eloquenco, s. वाक्प्पट्व-शक्ति f., वारिमता, वारिवभयः, वक्तृत्वं.

Else, a. अन्य-इतर-अपर-pron. a., भिक्ष, व्यतिरिक्त, 'what e. 'किमन्यत्, अथ किं; 'who e. ' कोऽपरः. =conj. न(नो)चेत्त, अन्यथा, इतरथा; एतद्विना, एतद्वचितरेकेण; 'e. where 'अन्य-इतर-पर-त्र, स्यानांतरे, भिक्ष-अन्य-स्थाने.

Elucidate, v. l. स्वाख्या 2 P, स्वाक्त 8 U. विन्तु 5 U, स्वर्षा-विज्ञादी-कुं, See Explain.
—ion, s. स्वाख्यानं, स्वष्टीकरणं, विवरणं, —or, s. स्वाख्यात् ॥..., प्रकाशकः, विवरणकृत् ॥.

Elude, v. t. कोशलेन परिष्ठ 1 P, वृद्ध 10, छलेन अपस्प-निर्मस् 1 P or पलास् 1 A, (with abl.); 'e. ing the senses ! इं- द्वियागोचर; 'it e. s grasp ' महीतं न शक्यते. -Elusion, s. छलेन परिहरणं; अलक्षितं अपसरणं or निर्ममः, -Elusive, a. निर्ममपर, परिहारिनः -Elusory, a. छलिन, मायिन.

Elysium, ६. बेक्कुंठं, स्वर्गः, नंदनं, आनंदस्थानं --Elysian, ८. परमानंदशद, स्वर्गीयः

Emanate, v. i. उत्पद् 4 A, निर्मस् 1 P, निःस् 1 P, उत्प-प-पू 1 P, जन् 4 A, निःस् 1 P, प्रवृत् 1 A. =ion, s. उत्पत्ति f., उद्भवः, प्रभवः, उद्भाः, निर्माः, प्रवृत्ति f. =ive, =Emanant, a. उद्भृत, उत्पन्न, जात, ज, जन्य, प्रभव in comp.

Emancipate, e. t. सुच् 6 P or c., वि-नित्र ; मोक्ष् 10, उद्धु 1 P, निस्तृ c., विस्त्र 6 P.

-ion, इ. विमान्तनं, मोक्षः, सक्ति f., उद्धारः, निस्तारः. 2 सक्ति f., मोक्षः, See Beatitude. -or, इ. मोचकः, मोक्षकः-

tude. =or, ह. मोचकः, सोक्षकः Emasculate, v. t. वृषणो छिद् 7 P or छुत् 6 P, पुंस्त्वं हृ 1 P, षंढी-क्रीबी-क्र 8 U. =ed, a. इतवीर्यः, हृतपुंस्त्वः, छिन्नवृषणः, मुण्क-जून्यः, षंडः-हः, क्रीबः, नपुंसकः. =ion, s. वृषणा-छोदः, पुंस्त्वहरणं

Embale, v. t. भांड जु 8 U, एकत्र छ. Embalm, v. t. रक्ष् 1 P; तेले निक्षिप् 6 P, क्षयाह रक्ष्. 2 सुरभीकु 8 U, आमोद्देन पूर् 10. वाम् 10.

Embank, v. f. संतुना-विभेण-वेष् 9 P.-ment,

Embar, v. t. निरुष् 7 U, निष्प् 1 P.

Embargo, इ. निषेधः, वाणिज्यकर्मनिषेधः. अवरोधः

EMB

Embark, c. l. नौकायां नि-म-विश् c. or निधा 3 U. =v. i. नादं or पोतं-आ-अधि-चह् 1 P, or प्राविश 6 P. 2 ब्या-पू 6 A, अभि-युक्त pass. (with loc.); प्रारम् 1 A (with acc.). -atlon, ड. नोकारीहण-रोपणं-प्रवेशनं. 2 न्यापारः, अभियोगः, पारंभः, उपक्रमः.

Embarrass, v. t. आकुलयति (D.). वि-व्या-सुह ७., ब्यग्रीकु 8 U. संभ्रम् c. (भ्रमपति), आकुलीक ; ' I am really e, ed ' सत्यमा-कलीभूतोस्म (S. 2). 2 बाध् 1 A, क्रिश् ? P, उपरुष 7 U, अभिभू. -ed, a. आ-व्या-कुल, ब्यग्र, मोहित, संभ्रात, मूद 2 बाधित, उपरुद्ध; क्रिप, अभिभूत; ' in e, circumatances ' आपदूत, दुःस्थ, कुच्छ्रगत, दुगत; ' e. smile ' विलक्षस्मित. =ment, ३. व्या-कुलता, ज्यग्रता, संभ्रमः, ज्यामोहः, आकुलत्वं, क्राः, बाधः-धा, दुःखं, उपरोधः-

Embassy, ह. दो्त्यं, दूतधर्मः क्रियाः i sent on

an e. ' दूतः, दौत्येन प्रस्थापित ,

Embattle, र. १. ब्यूह् 1 U or c., ब्यूहेन रच् 10 or च्डजीकु 8 U or व्यव-स्था (स्थापयति), च्यूहरचनां कू. -ed, त. ससद्ध. सञ्जीकृत, च्यूहेन राचित.

Embedded, a. निहित, निविष्ट, न्यस्त-

Embellish, ए. १. मूच् 10, अलंकु 8 U, मंड् 10, शुभ 0., आब 0., परिष्कु, मसाध् 0. -ment, s. प्रसाधनं, भूषणं; See Ornament. 2 नेपध्यं, आहायी, वेशः, आकल्पः. Embers, s. शसितं, भस्मन् n.: अंगारशेषं; अं-गारोच्छिष्टं.

Embezzle, ". 1. छलेन आत्मसात्क 8 U, स्वकीयं कृत्वा उप-विनि-युक् 7 A, 10; यस् 1 A. -ment, s. इलेन अपहार: or उप-योगः 01 आत्मसात्करणं, ग्रसनं; अप-नि-द्ववः.

Embitter. v. i. तिकीक 8 U. 2 प्रकृप c., उद्दीप् c., कुलपीकृ. 3 क्रिशू 9 P, दू 5 P.

Emblazon, v. t. विभूष् 10, मंडु 10. Emblem, इ. लक्षणं, लांछनं, केतनं, केतुः, व्यं-जनं, संज्ञा, ध्वजः,चिह्नं, लिंगं, पताका. -atic, -atical १. लाक्षाणेक (की f.). व्यंजक, बोध-

क. लिगिन, सूचक, चोतक. Embody, v. t. सशरीर u. कु 8 U, शरीरेण उत्र 10 or सनाधीक. 2 संग्रह 9 P, समाह I P. एकी-एकज-क्र. -ed, a. मूर्त, शरीरवज्र, देहवत, मुर्तिमत्, शरीरिन्, 'the e. spirit' शरीराभिमानी आत्माः -ment, ह. शरीरिता. देहवत्त्वं, मूर्तिमत्ता. 2 मूर्ति रि., करुणस्य मूर्ति-रधवा शरीरिंगी विरहच्यथा (U.3) the e. of pathetic sentiment co. '3 संग्रह:, सामिपातः, समाहारः, एकीकरणं-

Embolden, ». १ मोत्सङ्ग ८.- आश्वस् ८., नि-

मय ८. कु.

Embosom, v. t. क्रोडीक 8 U. 2 शित्रप् P. 3 वार्वेह 10.

Emboss, v. t. गंडाकारेण परिव्हा 8 U or उपज्ञभ C.

Embouchure, s. मुखं (of a river or a wind instrument).

Embow, v. t. ner 6 P; See Bend.

Embowel, v. t. अंत्राणि अपनी or निर्ह 1 P Embowered, a. कुंजसनाथ, निकुंजित.

Embrace, v. t. आलिंग् 1 P, आश्चिष् 4 P; परि-, स्वंज् 1 A, उपग्रह 1 U; See Clasp. 2 स्वी-अंगी-कृ 8 U; बहु 9 P, आदा 3 A, अम्यपगम् 1 P. 3 परिवाह, न्याप् 5 P, प्रति-संह 1 P, समाविश c. 4 परिवृ 5 U, परिवेष्ट 1 A or c. = s. सं-आ-श्लेष:, आर्लिंगनं, परि-रंभः, उपगृहनं, परिष्वंगः.

Embrasure, हः माकारच्छिदं, जालकं.

Embrocate, v. i. (औषधीयजलेन) लिप 6 P, अंबर् 7 P; मृद् 9 P, घृत् 1 P, संबहु c. =ion, s. मर्दनं, लेपनं, संवाहनं 2 विलेप:-पनं, उपदेहद्रव्यं.

Embroglio, s. कलहकारणं. 2 वैरं, विरोध:. 3

वैसत्यं.

132

Embroider, v. t. सूच्या पुष्पाद्कं सिन् 4 P ा चित्र 10, कार्मिक वश्चं कु 8 U; 'an é. ec' cloth' चित्रितं-कार्मिकं-वखं. -er, अ कार्मिक-वस्रकृत् 🐠 , सूचिकमोंपजीविन् 👊 - - y, 8. माचिकर्मन् गन् शिल्पं.

Embroil, v. t. संशुप्र c., आकुलीकु 8 U, संकृ 6 P, संकुलीकु: विरागं उत्पद् c. -ment, ⁸. संक्षोभः, सांकर्षे, संग्रमः, आकुलत्वं.

Embryo, Embryone, s. गर्भ:, भूण:; 'in e. ' गर्भच्छन, गर्भावस्थायां वर्तमानः (fig.) अपरिणत, अपरिपक्त. 2 आ-मा-रंभः उपक्रमः-

Emend, See Amend. -ator, ह. शोधकः, समाधातु गर-

Emerald, इ. मरकतं, गारुत्मतं, अञ्मगभेः, हैं रिन्मणि:: 'e.-like ' मार्कत (ती). मरकतसद्भाः (शीः 🗗)

Emerge, v. i. (सिलिलाइ) उन्मस्क 6.1', उत्था 1 l', निर्गम्-नि:स 1 P; त्यन् 1 P.2 आविर्भू 2 $^{
m P}$, उदि 2 $^{
m P}$, निर्भा 1 $^{
m P}$, दृष्टि-गोचर «. भू, हुश् pass., प्रकाशतां गम् &c., -ence, -cy, s. संकटं, विपत्समयः, आपद् रि., आकास्मिकसंभवः. 2 अवसरः, प्रस्तावः, प्रयोजनं, आवश्यकत्वं: 'according to e. यथाप्रयोजनं, यथावसरं, प्रसंगवशात् -ent, a. उन्मज्जत् 2 आकास्मिक (की f.), अक् स्मादुन्जूत, अत्यावश्यक (की र्र.), अपरिहार्य--Emersion, ह. उत्थानं, उन्मज्जनं; त्यागः-2 आविर्भावः, उदयः, &c.

Emery, 8. उत्तमलोहें.

Emetic, 8. दमनं, वांतिकृद् औषधं. -a., -al, a- वांतिकर (री f.)-

Emeute, s. संमर्वः, तुमुलं-लः, कोलाइलभ विष्ठव:-

Emigrate, v. i. देशांतरं अधिवस्तुं स्वदेशं त्यव्द 1 P. =ion, s. श्ल्यदेशस्यागः. =Emigrant, s. श्ल्यागिन् m.

ढांगांवार, a. उत्कृष्ट, विशिष्ट, प्रसुख, उत्तर, परम, श्रेड, प्रवर, वरेण्य, प्रधान. 2 विश्वत, लब्धमतिष्ठ-वर्ण, महायशस्त्र, स्वविख्यात, प्रव्यात, 'of e. qualities' गुणाद्वच 3 उद्य, उत्तत, उत्थिद्धत.-iy, allo. अत्यंतं, भृशं, अतिशयेन, अत्यर्थं, अति pr. ≃Eminence, ε. उत्तर्भामि ∫., उद्यूष्यानं, उद्यद्धानं, उत्तरेधः, उद्यभुमागः 2 उत्कर्षः, विशिष्टता, परमपदं, श्रेडत्वं, ख्याति ∱., प्रतिष्ठा, उत्तरि ∫., प्रकर्षः, गौरवं.

Emissary, 8. दूत:, वार्ताहर:, संदेशहर:. 2 चर:, चार:, यहदूत:,अवसर्प:, प्रविधि:, स्पश:-Emit, v. t. वि-निज्-सुच् 6 P, निःश्चिष्ठ 6 P, उदीइ C., निः-च C., उत्-वि-एक्ट 6 P, उद्-यु 6 P, उद्दय् 1 P, निर्गय् C. (गमयति); निःशु C., मोक्ष्र् 10. -Emission, अ. उदार:; विमो-चनं, उत्सर्गः, आयः, उदीरणं, उद्धमनं. 2 (Of semen) रेत:श्वरणं-स्वलनं, वीर्य-निपेकः, रेतःसति के निपेकः.

Emmet, 8. पिपीलिका.

Emmew, v. 1. पंजरे निषध् 7 U.

Emolliate, See Soften.

Emollient, ह. अम्यंजनं, विलेपनं, स्नेहनं. = ... स्निम्ध, स्नेहन (नी 🏸), चिक्कण. 2 ज्ञांतिद्, छुखावह.

Emolument, s. लाभः, फलं, आगमः, माति

_ ⋰, आयः, उदयः.

Emotion, ह. विकारः, विकृति र्र., भावः, रागः, चित्तविकारः, विकिया, मनोधर्मः-वृत्ति र्र. 2 उत्तापः, चित्तक्षाभः, मनस्तापः, अंतवेगः, आकुलता, आवेगः, संक्षोभः, under e.' विकृतचितस्, विकारवज्ञ व.: 'e. of sorrow' ज्ञोकावेगः. 3 रसः, भावः, 'e. of love' कृंगार-रसः, -al, a. भाव-विकार-विशिष्ट,विकारपोरीत.

Empale, v. l, Encircle, q: v. 2 झूले आ-रह् ८. (रापयति) or निविद्यू ८. -ment, s. सूलारेपणं, ' deserving e. ' शूल्य.

Emperor, s. सम्राज् m., अधिराजः, अधीश्वरः, चक्रवर्तिच् m., सार्वभीमः, मंडलेश्वरः, राजा-धिराजः. -Empress, s. अधि-महा-राजाधि-राज्ञी.

Emphasis, १. अवधारणं, ग्रुरूचारणं. -Emphasize, v. t. गौरवेण उद्यर् ८., वृहयति
(D.). -Emphatic, a. वृह, निश्चित; गौरवेण उद्यारित, अवधारणीय. -ally, adv.
सुदृहं, सनिश्चयं, सावधारणं, सपारिकोवं.

Empire, ह. आधिराज्यं, साम्राज्यं, आधिपत्यं, ऐश्वर्यं, ईशत्वं, प्रभुत्वं 2 राष्ट्रं, राज्यं, विषयः, Empiric, ह. दुश्चिकित्सकः, छप्प-कु-वैद्यः. 2 परीक्षकः. = a., = al, त. अशास्त्रासेद्ध, आयु-चेंद्विरुद्धं, छाझिकं (की र्रः), प्रयोगैकविषयं, मयोगसिद्धः. =2!!y, ade: आयुर्वद्विरुद्धं, अ-विद्यमा, अशासानुसारेण, प्रयोगझानमात्रेण. =ism, s. दुश्चिकित्सा, &c.

Emplastic, a. चिल्लण, सांद्र, लेट्य. Employ, v. t. नियल 7 A. 10

हिल्लाशिष्ठ, ए. १. नियुद्ध र त., 10; अधिष्ठ 8 U, विधा 3 U, व्याष्ट्र ८., प्रदुत्त ८.; ' e. १६ १ प्र. विधा 3 U, व्याष्ट्र ८., प्रदुत्त ८.; ' e. १६ १ प्र. विधा 3 U, व्याष्ट्र ८., प्रदुत्त ८.; ' e. १६ १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्टस्ट १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्ट १ प्र. व्याप्ट्स १ प्र. व्याप्ट १ प्र. व्याप्ट

Empoison, १.१. तीक्ष्मरसं विषं सा 3 U, विष-मुयोगेण नहा ८. 2 विषेण दिहु 2 U or अंख

7 P.

Emporium, s. वाणिज्यस्थानं, निषद्या Empower, c. t. अधिकु 8 U, नियुक्त् 7 A,

10, क्षमतां-अधिकारं-दा ी U.

Empty, a. ज्ञूत्य, परिशूत्य, ज्ञूत्यगर्भ, रिक. 2 विरस, निःसार, असार, फल्य, निःसत्व; 'e. headed मंद्धी, अल्पज्ञाद्धि, दुर्मति; 'an e. vessel makes most noise' अधा घटो घापस्पति नतं. =c. t. रिच् 7 U, ज्ञूत्यीरिकी-क् 8 U. 2 सारं ह 1 P, निःसत्वी-कु. 3 तोयं पत् c.; अव-दृ 1 P, सु 1 P, विद्यु 6 P; (कुत्र वा सागरं वर्जीयत्वा महानयवत्तरित S. 3) 'e. s itself &c.' =ness, s. रिकता, ज्ञूत्यता; निःसारता, &c.

Empurple, v. ८. अज्ञणी-लोहिती-क् 8 U. Empyreal, a. आग्नेय-तेजोमय (पी र्र.). Empyrean, अ. उत्तमस्वर्गः, वेजुंठं,

तेजोलोकः.

Emulate, v. t. स्पर्ध 1 A, प्रतिस्पर्ध, संघृष् 1 P (with instr.); विजि desid. (वि-जि गिपते), अभिभवित्तं यत् 1 A or उद्यम् 1 P, अहमहमिक्तया यत्; See Compete. =ion,s. स्पर्धा, विजिगीपा, संवर्षः, अहमहमिक्ताः =ive, -Emulous, u. प्रतिस्पर्धित, वि-जिगीपु, जयेच्छु. =s. विजिगीपु:,सपत्नः,प्रति-रूपर्धित m.

Emulsion, 8. पायसं, पयस्यं.

Emunctory, इ. श्रारियमलपथः, देहमलिर्गमः. Enable, e. t. Gen. ex. by शक्यः, 'this will e. you to go back 'अनेन तव परा-वर्तनं शक्यं: शक्ति-सामध्य-दा 3 P, समर्थ-क्षम-शक्त व. : 8 U.

Enact, v. t. क् S U. विधा 3 U, निष्पद् v. 2 व्यव-स्था c. (स्थापयित), विधि-व्यवस्था- क्र, पशास् 2 P, शासनं क्रं, 'it is e. ed as follows 'अयं विधि: क्रियते, र्वं व्यवस्था-

्र प्यत. 3 नट् 10, अभिनी 1P, निस्त् 10. -ment, s.विधिः;शासनं,व्यवस्था शासनपत्रं. Enamoured, a. साजुराग, आसक्त, अनुरक्त, बद्भाव, कामासक्त (with loc.); the king was e. of her ' नृपस्तस्यां बद्धभावः, आसक्तातुरागः, मीतिं बर्वधः 'to be e, अनुरंब्-आसंब् pass-, आसक्त &c. भू.

En bloc, adv. साकल्येन, संघशः, गणशः. Encage, v. t. पंज्रे निरुष् 7 U or बंध् 9 P. Encamp, v. t. (सेन्यं) निविश् C., समावम् C. =्रा.ं. निविशू 6 P, समावस् 1 P. =ment,

ह. निवेशनं, समावास्ः 2 शिविरं, निवेशः. Bucave, v. t. कंदरे पंच्छद् 10 or गुहु 1 [. Enciente, See Pregnant.

Enchaie, v. i. संतप्-प्रकुप्-रुष् c.

Enchain, v. t. निगडै: बंध् 9 P. निगडयति (D.), सिलीक 8 U, अव-नि-रुष् 7 U. 2 आकृष् 1 P, ह 1 P, निरुष्.

Enchant, v. t. मंत्रेविशीक 8 U or मुह C., अभिचर ., अभिमंत्र 10, 2 (fig.) ह 1 P. आकृष् 1 P, विलुभ् c. ; 'I was quite e-ed with thy ravishing melody ' तवास्मि गीतरागेण हारिणा मसभं हुत: (S. 1). 🗝, 🤱 वि-,मोहकः, ऐंद्रजालिकः, मायिन् m.: 'e, of snakes' ज्यालग्राहिन् m, अ(आ)-हितंदिक:. -ing, α. मनोहर, मोहिन,हारिन्. -ment, s. माया, योगः, इंद्रजालं, मोहः, कृहकः, अभिचारः. =Enchantress, ३. मा-यिनी, मोहिनी, योगिनी:

Euchase, v. t. मणि-धा 3 U, मतिबंध 9 P, अनुब्यप् 4 P, खच् 10 (खचयति).

Encircle, v. t. परि-न 5 U, परिवेष्ट 1 A or c.. परिगम् 1 P, परि-इ-या- 2 P, वलयति-मंहलयात (D.), बलय-रसना in comp. 2 Embrace, q. v.

Enclose, v. t. आ-परिन्हु 5 U, परिवेष्ट्र 1 A or c. . 2 नि-सं-अव-रुध् 7 U. 3 प्राचीरेण परिवेद्द or आहु or अवरुध्, परिक्षिप् 6 P. 4 ,आवंद्र, आ- सं-छद् 10,पि-धा $3\,\,\mathrm{U}$, कोशे नि-विश्र c., कोशस्थ a. कृ 8 U. -ed, a. परि-वृत, परिवेष्टित,परिक्षित्त. 2 अवरुद्ध, सावरण, त्राकारावृत. 3 कोशस्य, पिहित, परिच्छक, आवंप्रित, कोशांतगंत. =ure, इ. वृत्ति f., आ-गरणं, प्राकारः, प्रान्तीरं, आवेष्टनं, अवरोधकं, त्ररणः. 2 वाटः-दी. 3 अंतर्गतपत्रं.

Encomium, ३. प्रशंसा, श्लाघा, स्तुति 🏸, स्तवः, म्बुतिवाक्यं, वर्णनं, गुणप्रशंसा.-Encomiast, 🌯 गुणप्रशंसकः, स्तुतिपाठकः. 🖃 ic,-ical, a. स्तुतिमय (यी 🏸); श्लाघामय, प्रशंसाकर (ft f.),

Encompass, v. t. परिन्द् 2 P, ब्याप 5 P. परिच्छद् 10, परिक्षिप् 6 P, संबल् 1 A, सं-बहयति (D.); See Encircle. -ment, परिवेष्टनं, परिगमः, परिवृति /.

Encore, ए. t. प्रशंसास्चनार्थ पुनः इति उत्कृता 1 P, पुनकक्तता प्रार्थ 10 A.

Encounter, v. t. अभि-इ 2 P,-गम् 1 P, समागम्, मिल् 6 P, समा-ङ्ग, समासङ् c., संमुखं-अभिमुखं-गम्, संमुखीभू. 2 विग्रह् 9 P, प्रतियुच् 4 Å, संघट्ट् 1 Å, समाहन् 2 P. 3 प्राप् 5 P, अभिभू pass. ; 'e. difficulties' आपदं प्रामुवंति, आपदाभिभूयंते ; ' he e .ed many dangers ' तस्य बहुनि संकटान्या-पतितानि. = समागमः, संगः-गमः, संमिलनं, दर्शन, समासादनं. 2 विग्रहः, संग्रामः, समा-घातः, संपरायः, संप्रहारः, सं-आ-पातः ; See Battle: ' close e. 'संघट:.

Encourage, v.t. प्रोत्सह c., आ-समा-श्रह् c., प्रेर् c., प्रवृत् c., उत्तिब्र् c., आशां वृष् c. =er, s. आश्वासकः, प्रवर्तकः. =ing, आधासिन, मोत्साहक, उत्तेजन (नी f.), आश्वासक् -ment, ह. प्रोत्साहनं, आश्वासनं, उत्तेजनं, धेर्यवर्धनं. 2साहाय्यं, असुग्रहः, उप-कारः, आनुकूल्यं, आश्रयः, अभ्युपपत्ति ʃ.

Encroach, v. i. आऋम् 1 U, 4 P, अन्या-यतः ग्रह 9 P, अन्यायेन मिविशू 6 P, अ-धर्मतः ग्रह् or आन्मसात्कः -ment, ह. अ-न्यायेन बहुणं, अधर्मतः आऋर्मणं-ब्रहुणं.

Encrust, v. t. धनपटलेन आच्छद् 10 or परि॰ चेष्ट्र 1 A or c., यहिमांगे यनीक 8 U. = 00, a. सपटल, घनीभूत. =ation, 8. बाह्यपटल, बहिरावेष्टनं.

Encumber, v. t. मतिबंध् 9 P, उप-नि-रुध् 7 U, भारेण आक्रम् 1 U, 4,P or क्लिश् 9 P, भाराकांत a. कु 8 U; ' e. ed with debt ' ऋणभारगस्त. -ed, a. भाराकांत, भारगस्त. 2 बाधित, उपरुद्ध, प्रतिबद्ध, &c. =Encum= brance, s. भारः, भारभूतः. 2 प्रतिबंधः, उप-रोधः, प्रत्यूहः, विघ्नः, अंतरायः 3 ऋणभारः.

Encyclical, a. बर्तुल, चाक्रेय (यी f.); ' e. letter ' चकं, बहुसाधारणपर्त्र.

Encyclopædia, इ. विद्याचकं कोषः ; ' e. of learning ' विद्यासागरः, ज्ञानीद्धिः.

End, 8. अंतः, पांतः, पर्येतः तं, अवधिः, सीमा, अंतरं 2 अत्ययः, शेषः चं, क्षयः, अवसादः, अंतः, अवसानं, पर्यवसानं, पारिणामः; ' pleasing at the e. ' परिणामरमणीय; ' of good e. मुखोद्क. 3 समाप्ति-निष्पत्ति-निर्वृति-सिद्धिः f. 4 विरामः, विच्छेदः, निवृत्ति f., उपश्रमः. 5 निधनं, मरणं, अत्ययः, विनाशः, देहस्रयः. 6 फलं, परिणामः, उत्तरफलं. 7 आश्यः, हेतुः अभिपायः, अर्थः, उद्देशः, कार्ये, तात्पर्यः, 'to no e. 'निर्धकं; 'e. of the world' कल्पांतः, मलयः, मत्यवहारः, क्षयः, संवर्तः ; 'put an o. to 'समाप् c., त्यञ्च 1 P, उत्स्वद् 6 P, नश्र c.; ' o of a garment ' अंचलः, दशाः pl.; hear my speech to the e. ' शुणु मे साव- भेषं बचः (M.4.). ••• t. समाप् c., अवसो 4 P, सं-निः-पद् c., निर्दृत् c., संपुद् 10; oft. by अंत in comp. ••• i. अवसो pass., समाप्-निष्पद् pass.; शस् 4 P, विरम् 1 P, विषम् 1 P, अपया 2 U, निष्म् 1 U, 4 P; oft. by (s.) above; 'it will e.in good' कल्याणोद्रके भविष्यति (U. 4); ' roots e. ing in vowels ' अजंतो धातवः; सांगरांता मही, &c. •ing, s. अंतः, अंत्यं अक्षरं. •a. अंत्य. •iess, a. अनंत, अपार, अशेष, निर्म्याद्, निरम्याधे. 2 निरंतर, अविरत, अविष्ठित, सतत, अतिहीर्ष, अनयस्त. •lessly, adv. अत्यंतं, अविरतं, सततं, &c. •lessness, s. आनंत्यं, अविरतं, सततं, &c. •lessness, s. आनंत्यं, अविरति f., अविच्छेदः, &c.

Endanger, v. t. संशये पत् c. or क्षिप् 6 P, संशयस्थ-संदेहदोलास्य -a. क्य 8 U; See

Danger.

Endear, v. t. भिय a. or मीतिपाइं हु 8 U;
'e. oneself ' मीतिपाइं-भाजनं-सू. =ing,
a. भियकर (शि f.), भीतिकर. =ment, s.
भीति f., मणयः, भेमन् m., n., भेम-स्नेष्टकारणं-हेतुः; 'a word of e. 'भियवाक्यं.
2 विलासः, विभ्रमः, ध्रायः, शूंगारचेष्टा.

2 विलासः, विभ्रमः, हायः, शंगारचेष्टा.
Endeavonr, ए. रं. भ-,यत् 1 A, घट् 1 A,
उद्यम् 1 P; 'e. ing for others' परार्थ-घटकाः, परार्थसुद्यमभृतः. = र्वापारः, स्वव-सायः, प्रयत्नः, आयासः, See Attempt.

Endemic, a. स्थानिक (ब्याधिः). Endishabille, a. अकृत-नेपथ्य-वेश.

Endorse, v. t. पृष्ठे (स्वनाम) लिख् 6 P; लेखस्य पृष्ठेभिलिखेद्दत्वा दत्वा धर्न ऋणी (Y. II.). 2 वृद्वपति (D.), दृद्धीक्त, प्रमा-

णीकु 8 Ú.

Endow, v. रे. ब्रुचिं दा 3 U, मतिष्ठा c. (मतिष्ठापयति). 2 युद्ध 10; संपद्ध a. कृ 8 U;
oft. by 'e. ed. '=ed, a. युक्त, संपन्न,
विशिष्ट, अन्वित, उपेत, उपपद्ध, शास्त्रित्, gen.
in comp. or with instr. =ment, s. तृति
f., वृत्ति-श्रुक्त-द्यानं; मतिष्ठा; अग्रहारदानं. 2
नियंध:. 3 ग्रुणः, शक्ति f.; 'intellectual
e. 8 'तुद्धिगुणाः, मतिविभवः-मकर्षः. -

Endue, See Endow.

Endure, ए. १. सह 1. A, विषह, अस् 1 A, विष्ह् desid. (तितिक्षते), सृष् 4 P, 10. 2 सृष् 7 A, धृ 10. 3 सृष् 5 P, धृ 10, उत्सहः, See Able. -ए. i. स्था 1 P, चिरं स्था; 'as long as the sun and the moon e.' पाष्ट्यद्विवाकर्र्े. -ance, इ. सिहण्यता, सहनशीलता. 2 क्षमा, तितिक्षा, सहनं, मर्चणं, क्षांति f. 3 धेर्यं, उत्साहः; 'e. of austerities' दमः. 4 संस्थिति f., स्थायितं. -er, इ. सोह् कः., क्षंतृ कः., सहः in comp. -ing, a. स्थायिन, चिरस्थायिन, अधिसर्गिन, आयतः, 'miseries are of an e. character' आयतस्यभाषानि दृःसानि (Ka. 175).

2 सहिष्णु, सहनशिल, तितिश्च, सहन, क्षामेन, Enemy, ३. शतुः, अरिः, रिपुः, वेरिन् कः, अरातिः, दिष्यः, वरिन् कः, अरातिः, दिष्यः, परिपंथिन् कः, अगित्रः, देष्ट् कः, अपकर्त्तं कः, सपत्नः, दुर्द्धः कः, परः, परपर्थिन् कः, दिष्यत् कः, देषणः, अहितः, शात्रवः, अभिधातिन् कः, 'an e. in the rear' पार्षिणवाहः. ⊸Inimical, a.', विरुद्धः, शात्रव (वो कः), देषिन्, वेरिन्, अहितः, विपक्षः, विराधिनः अनद्धक्तः, = प्र, adv. रिपुवत्, सवैरं, दोहः दुद्धाः. ⊶Enmity, १. वेरं, शत्रुता, शत्रुभावः। विद्देषः, विपक्षता, सापत्न्यं, द्वंद्वभावः, विरोधः.

Energy, ३ ् शक्ति f., प्रभावः, विर्थे, तेजस्

गः, सर्वं, पारुषं, उत्साहः, उद्योगः, अतंदिता,
उद्यमः, ज्यवसायः, कर्मोद्योगः - Energetic,

वः उद्योगिन, उद्यमिन, ज्यवसायिन, सोत्साहः
कर्मोद्यक्त, सोद्योग, अनलस, अतंदित, उत्साहः
वत्. 2 वीर्यवत्, तेजस्तिनः - ally, adv. सोत्साहं, सोद्योगं, सयत्नं, शक्त्याः

Enervate, Enfeeble, ज. र. हुर्बलीकु 8 U, शीणीकु, तेज:-शिंकेन्हु 1 P. -ed, ज. शीण-शिंक, हतवीर्य, शीणयल, हुर्बल, शिधिलवल. -ion, -ing, इ. वीर्यक्षयः, शक्ति-तेजो-हानि

j., क्षीणता, अपचयः, क्षामता.

Enfold, e. t. गुंद् 10, वेस् 10.

Enforce, v. t. चलात् छ c.; See Compel:
'e.-ed to pay 'दापित. 2 दृढिक 8 U.
दृढयति (D.), सत्रल ध- छ, स्थिरीक. 3
(Rules &c.) प्रदृत् c., चलेन प्रणी: 1 P or
निर्वद् c. =ment, s. (चलेन) प्रवर्तनं, प्रणयनं. 2 दृढीकरणं; दृढपमाणं.

Enfranchise, v. t. बंधनात् सुच् 6 P or c. or मोक्ष् 10. 2 स्वतंत्रीकु 8 U, स्वतंत्राधि-कारं टा 3 U. -ment, s. दास्यविमोचनं,

बंधनमोक्षः 2 पौराधिकारदाने.

Engage, v. i. आकृष् 1 P, अनुरंक् c.. आ-राध् c., ह 1 P. 2 ब्या-पृ c., प्रयुक्त् 10, वि-नियुंदर 3 नियुद्ध, अधिकु 8 U, वृ 10 (वर-यति). 4 (A word) प्रतिश्च 5 U, प्रतिज्ञा 9 U, नियमपत्रेण (आत्सानं) बंध् 9 I'. 5 सं-पति-युध् 4 A, आक्रम् 1 U, 4 P, समाहन् 2 P. 6 बाचा दा 3 U or मतिश्र; विवाहसंत्रंधं- वाझिश्रयं- फ्र. -v. i. (To be e. ed in) व्यापृ 6 A, निरत-आसक्त -a. भू 1P, मञ्जूत 1 A, (with loc.): सेच् 1 A, आस्था 1 A (with acc.). 2 संयुप, युद्धं कु. 3 आरम् 1 A. व्यव-सो 4 P. उपक्रम् 1 A. 4 प्रति-ज्ञा, प्रति-श्रु, पारिपण् 1 A, अध्युपगम् 4 P. -ed, a ब्यापृत, सब्या-पार, प्रवृत्त, कार्यनिष्ठ, कर्मोद्यक्त, उद्यमासकः gen. ex. by पर, निरत, मझ, आसक्त. तत्पर, प्रायण, in comp.: 'e. in contemplation ध्यानपर-निरत, &c. 2 प्रति-ज्ञात-श्रुत, सं-विदित; कृतसंकत; 'e. to be married ' वाग्वस, प्रतिज्ञाविवाहित. =ing, a, मनोहर

ग्रद्यग्राहिन, हारिन्, आकर्षकं, मोहिन्, चि-त्ताकार्येच्. =ingly, adv. अनोहारितया. =ment, s. ब्यवसाय:, प्रवृत्ति f., व्यवहार:, कर्मन् गः, व्यापारः, कार्यः 2 युद्धं, संग्रामः, रणानियोगः ; See Battle. 3 प्रतिज्ञा,संकेतः, संविद् रि., नियमः, समयः, पणः, व्यवस्था, अन्युपगमः, प्रतिश्चतं वचः; 'keep an e. समयं पा c. (पालयति) or अनुरुष् 4 A or अनुतृत् 1 A; 'let us keep our e. ' सा-मयिका भवाम: (M. 1) ; 'has kept his e.' चिह्तिमतिज्ञः ; 'marriage e. ' वाद्रिश्चयः, विवाहमतिज्ञा; I have many e. s to-day मया बहवः संकेताः-समयाः अद्य पालनीयाः. Engender, v. l. उत्पद् c., प्रस् 2 A, उद्-भू c. जन c.: See Beget.

Engine, s. यंत्रं, उपकरणं, साधनं; 'military e. ं बुद्धोपकरणं.

Engineer, 8. यंत्रकारः, यंत्रकलाभिज्ञः, वास्तु-विद्याविशारदः. =ing, ८. यंत्रकारस्य व्यापारः. 2 वास्तुविद्या, यंत्रशास्त्रं-

Engird, Engirdle, See Encircle.

Engraft, v. t. (अन्यस्थानादानीय) निविद्य c., संयुक्त 10, संलग्नीक 8 U.

Engrasp, o. t. ug 9 P, y 1 P; 10.

Eugrave, v. t. मुद्र 10, उत्कृ 6.P, तस् 1, 5 P, त्वक्ष 1 P; with the name e. ed on the ring मिणिबंधनीत्कीर्णनामधेयं (S. 6). =er, s. तष्ट्र-त्वष्ट्र m., तक्षन् m. =ing, s. तक्षणं. 2 सुद्राः

Engross, v. t. अभिमू 1 P, एकाग्र-अनन्य-जिपय- a. कु, आकुलीकु 8 U; better by e.ed '. 2 सर्वे ग्रह 9 P, पूर्वे ग्रह or की 9 U. साकल्येन आत्मसात्क्र.=\$d, a. निविष्ट, अभिनिविष्ट, आसक्त, अनन्यविषय, एकाग्र ; ex. by परायण, निसग्न, पर, in comp. ; 'e. in grief ' शाकिपरायणः =ar, ह. पूर्वक्रीत m. Engulf, v. t. जलावर्ते निक्षिप् 6 P, आव-

र्तन यस् I A.

Enhance, v. t. वृद् c., उपचि 5 U, अधिक u. ह 8 U. -ment, s. वृद्धि f., वर्धनं, उपचयः.

Enigma, s. प्रहालिका, गूहमध्नः, मध्नवृती, मवह्निका. -Enigmatical, a. गूडार्थ, अ-स्पटार्ध, दुर्ज्ञीय, अभिन्नार्थ, वक्र, गृह. -ly, *uda. गूइ*, अस्पष्टं, वऋोक्त्या, अभिन्नार्थे.

Enjoin, v. /. शास् 2 P, आदिश 6 P, विधा 3 U; e. ed by Scriptures ' शास्त्रविहित. 2 नियुज् 7 A, 10, उपविश् ; म-, चुद् 10.

Enjoy, v. t. उप-सं-मुद्ध 7 U, अनुभू 1 P, आस्वाद् 1 A, अञ्च 5 A; निर्विञ् 6 P; (निर्विश्यतां सुंदरि यीवनश्री: R. vi. 50.). 2 (Be delighted by) सुद् 1 A, रम् 1 A, नंद् 1 P, (अन्येषामम्युद्येन मोदस्य, &c.);

let us e. this festive boliday in playing ' अनध्यायमहोत्सर्व । खेलंतः संभावयामः (U.4).3 मुखेन उपमुद्ध cr सेंब् 1A. -able, a. भीन्य, उपभोग्य. 2 सुभग, एम्य. रमणीय, सुखद्, मनोरम, कमनीय. -ment, ८. उप-सं-भोगः, अनुभवः, आस्वाद:-दर्न, निर्वेशः, सुखास्वादः; 'objects of e. विषया:. 2 सुखं, आनंदः, हथें:, संतोष:, प्रमोदः, सौख्यं.

Enkindle, See Kindle.

136

Enlarge, v. t. विस्तृ c. वि-म-तन् 8 U, म-स् c., प्रथू 10, विशालीकु 8 U. 2 वृद् c., एथ् c., आप्ये c., बुद्धि नी 1 P, स्फाय c. (स्फा-बयति), =0, i, बृध् 1 A, विस्तृ-उपन्धि-वि-तन् pass., स्काय् 1 A, त्ये 1 A, प्रस्<u>ष्ठ</u> 1 P, वृद्धि इ 2 P. 2 ('upon) प्रयंचयति ('D.), विस्तर्ण-सविस्तरं-वद् 1 P or अभिधा 3 U or वर्ष 10. =ment, 8. वृद्धि / , विस्तार:, वर्धनं, स्कीति र मृहणं. 2 विपुलता, प्रपंचः, वाग्विस्तरः.

Enlighten, v. t. (ज्ञानेन) वि-प्र-काश्रू ... उद्भास्ट., दीप्ट., प्रति-प्र-शुष् ट., उपिह्नस् 6 P, विमलीकु 8 U, संस्कृ, ब्युत्पद् c. 🗝 d, अतिबुद्धः, संस्कृतिचित्तः, व्युत्पन्नः, प्राप्तक्रानः, ज्ञानोद्दीपितन्वित्त, पतिबोधवत्. =ment, ह. ज्ञानोद्दीपनं, प्रयोधः-धनं : संस्कारः, प्रवृत्ति $f_{\cdot \cdot}$, ज्ञानागमः, चित्तप्रवोधनं.

Enlist, v. t. नामावलिपत्रे नाम लिख् 6 P or आरुह् c (रोपयति). 2 (Soldiers) सैन्य-मध्ये आरुहु C., युद्धकर्मणि च्या-पृ C. or पनृत् ः, अञ्चाणि ग्रह् ः 3 आकृष् ^{1 P}, आत्मसास्क्र ^{8 U}, स्वपंक्षे आनी ^{1 P} or कृष् 'having got a certificate e. ing him among Gods ' अमरगणनालेख्यमासाद्य (R. viii. 95,).

Enliven, o. t. हष् c., हाद् c., उल्लस् c. 2 उत्साहं जन ए (जनयति), आश्वस् ए, मोत्सह C., उत्तिक C. =ing, a. उत्साह-हर्ष-जनका.

En mass, See En bloc.

Enmesh, v. t. जाले-चंध्-ग्रंह 9 P.

Ennoble, v. t. उन्नम् c. (उन्नमयति), उत्कर्ष-उन्नतिं-नी 1 P, उत्-श्रि c., उत्कृष् 1P or c., मतिष्ठां भाप् 0. 2 कुलीनपदे नियुन्त् 7 A, 10, उच्चपदं आरुह् c. (रोपयति) or प्राप् c., संमन् c. =ment, s. उत्कर्षः, उन्नति f.,प्रति-ष्टा, उच्चपदावासि 🏸

Ennui, इ. ग्लानि f., क्लांति f., अवसादः; श्रमः. Enormous, a. असाधारण, अतिमात्र, अ-लोकिक (की f.), अपरिमित, अत्यंत 2 महा-प्रमाण, अतिबृहत्, अतिमहत्, 'o. in body बृहत्काय, भीम-महा-काय. 3 घोर, दारुण, अतिनिद्य, सुदुष्ट, पांपिष्ट. -ly, adv. अति-मात्रं, सातिश्यं, अत्यंतं, भूशं; सु-अति-pr.

■Enormity, ह. घोरता, दाचणता, &c. 2 घोर-महा-पातकं, महापराधः, अतिपापं.

Enough, a. यथेट, बहुल, प्रचुर, पर्याप्त. 2 समर्थ, झम, उचित, उपयुक्त; oft. by अलं with inf. or dat., (तस्यालमेवा श्रुधितस्य तृप्त्ये R. 11. 39). - व्यक्ति: अलं, छतं, (with instr.); 'e. of prolixity' अलमतिविस्तरेण. 2 यथेटं, प्रचुरं, पर्याप्तं; 'to b) e. for ' क्रूप् 1 A (with dat.); 'rich e. ' भूयसा वित्तवान्, with adverbs by एव or भूयसा, सम्यगेन, भूयसा युक्तं, &c.; 'be good e. to grant my request' मम प्रार्थनामत्त्रमंतं ममीद्तु भवान. - प्रपाप्ति f., प्राचुर्यं, चाहुल्यं, यथेटत्वं: ' having e. for maintenance' अलंजीविक.

Enquire,-y, See Inquire,-y.

Enrage, v. l. पञ्जप् c. जुध् c., राष्ट् c. संरभ् c. (संरभयति), कोप-रोप-नी 1 P; कोपं उद्योप् c. or इंध् 7 A. = 2d, a. जुपित, रुख, इस्तम्य, प्रकापित, कोपाकुळ, संरव्ध, जातामपं; 'to be c.' कुप-कुप्-रुष् 4 P (with dat.).

Eurapture, Enravish, ए. १ अतिहर्षेण सुट् c. or जडीक 8 U, अतिमान हृद् c. or उल्लस् c. =2d, ७. इर्प जड-मोहित, संबह्द, अत्युद्धा-सित, हर्षोन्यत्त, परमानंदित, 'to be e.' अत्यंत हृद्य् 4 P, हर्षण सुद्ध् 4 P or जडीभू. =mant, इ. इर्पोन्यादः, परमानंदः, हर्पमोहः.

Enrich, ए. १. धनिन्-सधन-आढच-द्रव्यसंपत्त-व. कु 8 U; समृद् ७., धनं वृद् ८.०१ आट्ये ८. ०० स्ताप् (स्काचयति). 2 Adorn, १. v.

Enroll, v. l. Enlist, q. v. -2r, s. नाम-लेखक:. -mant, s. नामलिखनं, नामारीपणं.

Enrooted, a. रूढ-चद्ध-मूल.

Eusanguine, v. t. शांगितेन लिप् 6 P.

Ensconce, See Conceal.

Enshrine, v. t. सुपतिडितस्थाने नि।वेंश् ः or रक्ष् 1 P.

Enshroud, v. t. आ-,छहू 10.

Ensiform, ॥ खड्डाकार.

Ensign, 8. पताका, ध्वजः, केतनं, केतः, वैज-यंती. 2 चिद्धं, लिंगं, लक्षगं. 3 (E.-bearer) ध्वाजन-पताकिन-m

Ensilage, 8. गर्तायां हारेतनृणसंग्रहः

Enslave, v. i. दासीक 8 U, (fig. also), वशीक, दास्ये नियुद्ध 7 A, 10, or बंध 9 P. -ment, s. दास्य, दासभावः, बंधनं

Ensnare, v. t. पारोन-जालेन-चंच् 9 P, पारो पत् c., जालयद्ध a. कु 8 U, जाले धूं 1 P,10.

Eusue, v.i. समापत् 4 A, प्रवृत् 1 A, उत्पद् 4 A, जन् 4 A, सं-उत्-प-स् 1 P, प्रसंक् pass. 2 अतुस् 1 P, अतु-इ 2 P, पश्चाइ आगस् 1 P. =ing, «. आगामिन, भाविन; अनागत, उत्तरकालीन, उत्तर-पर-in comp.;

'on the e. day 'परेखु:, आगामिनि दिवसे. Ensure, v. t. निश्चित v. छ 8 U, स्थिति-हृद्धी-कु; 'diligence will e. you speedy success' उद्यमयोगाद्दृरवर्तिनीं सिद्धिम-वगच्छः

Entail, v. t. आवह 1 P, उत्पद् c., जन् c. (जनयति). 2 (रिक्धे) प्र-दा 3 U. =

क्रमागतरिक्धं 2 क्रमागमविधिः.

Entangle, v.t. संक्ष्रिव् c. संग्रंथ् 9P, संलग्नीक् 8 U, अकुली-संत्रीणी-क् 2 संग्रंथ् 9 P, संत्रश्नीक् 8 U, अकुली-संत्रीणी-क 2 संग्रंथ् 9 P, संमिश्च 10; better by 'o. ed'. =ed, a. सक्त, आ-संपरि-श्रिष्ट ; कुरचकशाखापरिलग्नं च वल्कलं (S.1); शाखास्वसक्तमपि (S. 2), &c. 2 संत्रीण, संज्ञुल, ग्रंथिल. 3 आकुंचित, ज्याचित्त; 'e. hair' जटा, जटाजुटः; 'having e. hair' जटिल, जटावत्; 'e. in a net जालबद्ध. =ment, s. संक्ष्रिप्टता, जटिलन्दं, ग्रंथिलन्दं.

2 संकरः, व्यक्तिकरः, संकुलता.

Enter, ए. विज्ञ 6 P, नि-प्र-आ°; गाइ 1 A, आगम् 1 P, आया 2 P, पदं छ 8 U or निधा 3 U: 'a thought e. ed into his head' सिश्टर हल्पस्तस्य चेतिल माडुर्यभूषः; curiosity e. ed his heart 'कुतृहलेन तस्य चेतिल पदं छतं; 'e. into conversation ' भाषणिनमझ तः भू 1 P: 'e. into alliance' सीध छः; 'e. into another's views ' परमतं शह 9 P, अन्यमावमनुपविज्ञ, अन्यमतं स्वांक оा अनुमन् 4 A: 'e. on a course' सार्य परम् 1 A. कार्य प्रवृत् 1 A. 2 (A name) लिख 6 P, निविज्ञ C., समाज्ञ ए. (रोपयित). —Entrance, इ. प्रवेजः ज्ञानं, ६९. 2 द्वारं हिल्ह Door. —Entry, इ. द्वारं, गमनागमनमार्गः. 2 लिखनं, प्रारोपणं.

Enteric, a. अञ्चसंबंधिन्

Enterprise, ह. साहसं, आश्चर्यकमंत्र ॥. अद्भुत-कार्य, दुष्करकमंत्र ॥. 2 उद्यमः, व्यवसायकार्य, प्रवृत्ति औ. उद्योगः, चिटितं, आरंभः, व्यवसायः. 3 उत्साहः, धेर्यः =०. १., ४६६ Begin. =ing, ॥. उद्योगित्, व्यवसायित्, सोद्योग. 2 धीर, उ-त्साहित्, सोत्साहः 3 साहिसक (की औ), दुष्करकार्ये प्रवर्तक.

Entertain, v. t. पूज् 10, संमन् ए., अच् 1 P, 10, संघू ए., सत्छ, आतिथ्यं छ 8 U; e. with food' भोजनदानेन नृष् ए. or तुष् c. 2 विसुद् ए., रम् ए. (रमयति), अतिवृद्ध ए. उ. धृ 1 P, 10, ग्रह् 9 P; See Bear; 'c. a hope 'आझां आस्था 1 U or अवलंब् 1 A; do not e. doubts मा ते संश्योभूत . eer, s. चिनोद्कः, सत्कारिच 11, आतिथ्यः. ement, s. पूजा, सत्कारः, आतिथ्यं, आतिथ्यं, सेवा-पूजनं. 2 विनोदः-दृनं. 3 उत्सवः; 'musical e.' गानोत्सवः, संमोजनं, &c.

Enthral, ए. रं. दासी-वशी-कु 8 U.

Enthrone, v. t. सिंहासने उपविशू c., राज्ये आभिषिच् $6~\mathrm{P}_{f s}$

Enthuse, v. i. उत्सद् 1 A, उन्मद् 4 P. -v. t. causals of the above.

Enthusiasm, इ.उत्साहः, उत्कटता, औरहुक्यं, तीक्ष्णता, व्यवता, चंहता, उन्मादः 2 (Religious e.) धर्मोन्मादः, भक्ति-श्रद्धा-उन्मादः, अतिश्रद्धोन्मादः. -Enthusiast, ह. भक्तिव्य-ग्रः, श्रद्धोन्मत्तः. 2 उत्साहिन् m. -ic, -ical, a. उत्साहपत्,सोत्साहः, अत्यंत, उत्कट, भचंड, उत्सक, व्यव, तीक्ष्ण, उसुक्त; उन्मत्त; '0. devotion' निरातिशया भाक्तः, निष्ठातिरकः. -ically, adv. अत्यनुरागेण, अत्यतं.

Enthymeme, s. लुप्तावयवः पक्षः or हेतुः. Entice, c. t. वि-आ-कृष् 1 P, ह 1 P, सुहु c., प्र-वि-छुभ् c., दुव्कृती पद्त् c. -ment, s. आकर्षणं, प्र-वि-लोभनं, मोहः, वंचनं =धः, -ing, See Allurer, -ing.

Entire, a. कुरस्न, समग्र, अखंड, सकल, सर्व, अखिल,समस्त, संपूर्ण, निखिल,निःशेष,अशेष, अन्यून, अभिन्न, सार्थतः 2 सरल,ऋजु, अभेद्य, अहार्य (धनादिना). = Iy, adv. अलंहं, साकल्येनः अशेषं, कुत्स्नशः, सर्वतः, निष्किलेनः 2 (Solely) एक in comp.; एव, संबंधा; 'depending e. on water! जलैकायस. -ness, -ty, ह. समग्रता, साकल्यं, संपूर्णता, असंहर्त्व, अन्यूनता. 2 अभेचता, अहायता, आजेवं.

Entitle, v. t. नाम कु 8 U, आभेधा 3 U; Sec Call. 2 अधिकारं दा 3 P; अधिक 8 U; ex. by and 1 P, or pot. pass. part.; 'he is e. ed te respect ' मानमहीते, मान्यः, पुज्य:: ' persons e .- ed to a share ' अंजा-धिकारिणः, अंझभाजः, अंशाहाः; 'e. ed to praise' प्रशंसाह, प्रशंसापात्रं.

Entity, s. सत्वं, अस्तित्वं, भावः, सत्ता.

Entomb, ए. t. स्मज्ञाने निखन् 1 P or निधा 3 U or स्था c. (स्थापयति); e. ed in despair ' नैराइयोपहत.

Entomology, ३. कीटकशाई.

Entourage, 8. परित्रार:.

Entrails, 8. अंत्राणि (pl.), पुरीतत् n.

Entrance, v. t. (Put in a trance) Hg c., मुच्छी प्राप् c. =ed, a. मृह, मुच्छोपस, प्रलीन-2 उन्मत्त, हर्षोन्मत्त.

Entrap, See Ensuare.

Entreat, v. l. अभि-य-अर्थ् 10 A, अनुनी 1P, विनयेन-सांजलि-याच् 1 A or अर्थ, प्र-सद् ः, सविनयं निः विद् ः =ing, a. साहनय, सुविनय, सांजाले. =y, ३. प्राधनं-ना, अम्य-थना, याचना, विनति 🏂 अधिता, अनुनयः: सांजलियाधंना.

Entrench, v. t. See Encroach. 2 48-खया रश 1 P.

Entrust, v. t. निाक्षेप् 6 P, आ-समा-उद्य c. (रोपयति), निविश् ए., न्यस् 4 U, न्यासीक 8 U (with loc.); प्रतिपद् ., दा 3 U, ऋ c. (अपंयति) (with dat.).

Entwine, v. t. मंयू 9 P, उद-मंयू, मु(मं) फ़ 6 P, विरच् 10; See Encircle also. Enucleate, ७.६. वि-परि-शुध् ८., स्पष्टीक

8 U.

Enumerate, v. t. परि-कृत् 10; परि-,लंख्या 2 l', कथ् 10; परि-वि-गण् 10, यथाक्रमं ख्या or निर्दिश 6 P. =ion, s. परि-,संख्यानं, ग-णनं-ना, परिकीर्तनं, आख्यानं, कथनं, एके-कर्ञः निर्देशः.

Enunciate, v. l. स्रवाणं-स्वक्षपं-दाश् or वर्ण 10; उच्चर् c., उदीर् c., उदाह 1 P, कृत् 10, खुषु 10, निषिद् 0., विज्ञा c. (ज्ञापयति). =ion, s. उजारणं, उदीरणं, उदाहरणं, परिसं-खयानं, प्रकार्तनं, विज्ञापनं, स्वरूपवर्णनं-ना. -ive, α. ख्यापक, उच्चारक.

Enure, See Inure.

Envelop, v. t. अवगुंद 10, आ-परि-वेट् 1 A or c., आ-परि-सू 5 U or c., आ-परि-सं-छव् 10, पिधा 3 U. 2 जोशे निधा or निविश् C. =%. कोशः पः, आवेष्टनं, पिधानं, पुटः, आच्छा-दनं, अवगुठनं. 2 मावारः, मच्छद्पटः.

Envenom, v. t. विषेण हिहु 2 U or अंदर् 7 P or लिपू 6 P; सविष a. क 8 U. -ed,

a. साविष, विषदिग्ध, विषाक्त.

Environ, v. t. परिवेष्ट 1 A or c., परिक्षिप् 6 P; See Encircle. =(E. s) s. परिसरः, उपांतः, अभ्यासः, उपपुरं, नगरापांतः-तं.

Envoy, ह. दूत:, संदेश-वार्ता-हर:, निस्रष्टार्थ:; राजप्रतिनिधिः-

Envy, v. t. अस्पति (D.), ईर्ज्य 1 P (with dat.); परोत्कर्ष न सह 1 A or सूब् $4~{
m P}$, 10, परद्रव्यं अभिलघ् , $1~4~{
m P}$ or लुभ् $4~{
m P}$ स्पर्ध 1 A; 'I e. you your prosperity त्वदुत्कर्पासहिष्णुरहं. 2 (In a good sense) स्पृह् 10 (with dat.). - अस्या, अम्यस्-या, ईव्यों, मात्सर्थे, मत्सरः, अक्षांति रि., अ-सहिष्णुता;अमर्थणं; परधनाभिलाषः. =able, a-स्पृहणीय, आकाक्षणीय. 2 ईर्घणीय, लोम्य. -er, 8. अमूयकः, मत्तरित् m., ईर्ण्यिन् m. -ous, a. इंजियन, सेर्प्य, समत्सर, परोत्कर्पी-सहन, अस्यक, मत्सरिन, साम्यसूय (with loc.); असहिष्णु in comp.; 'e.of other's happiness 'परसुखासहिन्छु: oft. ex by दुरोभाग in comp.; 'e. of each other's (प्रायः समानविद्याः) परस्परयशः-पुरोभांगा: (M. 1). -ously, adv. संदर्भ, साभ्यसूर्यं, समत्सरं, सार्सेयं.

Epaulet, ८. स्कंघाभरणं, अंसालंकारः Ephemerai, a. भणभंगुर, भणविध्वंसिन, भ

णिक (की $f\cdot$). 2 ऐकाहिक (की $f\cdot$) \cdot

Epic, ३. वीरचरितपर्णनं, महाकाब्यं, वीर-प्रक्वेतिहासः.

Epicene, a. ब्रीपुर्लिंग, साधारणलिंग-

Epicure, Epicurean, a. उद्रपरायण, भो-जनचंचु, उद्रपंगरि, लोह्यप, विषयासक्त, इ-द्वियसुखनिरत, विषयित्. -Epicurism, s. विषयसेवा, विषयासुक्ति ., इंदियसुखासरागः

Epicycle, 8. प्राक्त्चकं, परिधिः

Epidemic,-al, के न्यापक, सर्वत्रग, बहुजन-साधारण (जी र्र.); संचारिन्; 'o. disease ' मार:-री, महामारी: -अ. जनपदोद्ध्वंस:-

Epidermis, ३. चाह्यत्वच् र्र, चाह्यचर्मन् १. Epiglottis, ३. उप-प्रति-आले-जिह्ना, घंटिकाः

Epigram, s. शुद्रकविता, लघुकाच्य.

Epigraph, s. पाषाण-शिला-लेखः.

Epilepsy, s. अपस्मारः, आसरं. =Epileptic, a. अपस्मारिन्, आमरिन्, 'an e. fit' अपस्मा-राक्रमः

Epilogue, ६. उपसंहारः

Episcopacy, s. धर्माध्यक्षता, धर्माध्यक्षाधि-कारः.

Episode, इ. उपाख्यानं, उपकथा, प्रासंगिक-वादयं, आख्यानं, कथा.eic, eical, a. प्रासंगि-क (की र्.), अप्रस्तुत, अपकृत.

Epispastic, a. स्फोटजनक

Epistie, s. पत्रं, लेखः, लेख्यं, ' epistolary correspondence ' पत्रेण संवादः

Epitaph, इ. मृत्युलेखः, चैत्योपलिपि f., स्मरणमंडनं.

Epithalamium, ३. विवाहगीतं. Epithem, ३. प्रलेपः, उप-नाहः देहः

Epithet, 8. विशेषणं, उपाधिः.

Epitome, s. संक्षेपः, सारः, संग्रहः, समाहारः, समसनं. बांद्रट, v. t. संक्षिप् 6P, समस् 4U, संग्रह् 9U, संह 1P. =izer, =ist, s. संक्षेप्तु m., संग्रहकर्ष्ट्र m.

Epoch, s. कालः, युगं, अवधिः, निर्णीतकालः.

2 विशिष्टकालः. 3 शाकः, शकः.

Epode, s. उपगीतं-गानं. Epopee, See Epic.

Equable, α. समान, निर्विकार, समचित्त-इत्ति-भाव-

Equal, a. सम, समान, तुल्य, सहरा (शी f.), तितम-संकाश-in comp.; (with instr. or gen. of person); See Like; 'to whom gold and a clod of earth are e.' समलोष्टकांचन:; the point of equality being in the instr. or loc.; समुद्रेण समी गांभी-थें,-थेंण; 'to consider e.' तुल्या धू 1 P. 2 अनवर. 3 समहत्ति-चित्त, निर्वेकार. 4 पर्याप, अलं with inf. or dat.; क्रुप् 1 A (with dat.); 'he is e. to the task' तत्कार्य साधयितुमलं सः; रक्षणाय कल्पते, &c. = . समानपदस्थः, तुल्यपद्भाद्ध m. 2

सवयस्कः, सवयस्यः, तृल्यवयस्, oft. by (a.).=v. t. तुल् 10 (तुल्याते), (प्रासा-वास्त्वां तुल्यितुमलं Me. 65) समी-तुल्यी-छ 8 U; oft. ex. 'by (a.); 'none can e. me in bravery 'न कोषि शौर्यणः मम स-मानः. =ity, 8. साम्यं, समानता, तुल्यता, साहृद्यं, &c. =ize, v. t. समीक्ष 8 U. तुल्या, 10. =ly, adv. समं, सहुशं, समानं, तुल्यं. quanimous, a. समन्ति-भाव-श्वासे, निर्वि-

Equanimous, a. समचित्त-भाव-द्वारी, निर्वि-कार. =Equanimity, s. समद्वितता-

चित्रता, समभावः, समानवृत्ति 🗗 Equate, v. t. समीछ 8 U. =tion, s.

समीकरणं, साम्यं Equator, ३. भूकक्षा, परिधिः, निरक्षः ; 'celestial e.' ब्योमकक्षा. –ial, ७. निरक्षः

in comp ; ' e. region ' निरक्षदेशः Equery, इ. मंदुरा, अश्व-वाजि शाला. 2

-अश्वपालः.

Equiangular, a. समकोण, समानाख. Equestrian, a. अश्वीय, आश्विक (की f.).

=%. आश्विकः, अश्वारोहः. Equidistant, a. समानांतरः

Equilateral, a. समभुज.

Equilibrium, s. तुल्यता, समता, साम्यं. 2: तुल्यभारता, समतीलनं, समानभरंतं, 'to be in e. 'तुल्य a. भू, तुलया धु pass., त-सानभार a. भू.

Equine, a. अश्वीय, अश्वसंचंधित्.

Equinox, s. विधुवं, विधुवंत n.; the vernal e. ' महाविधुवं, हरिपवं; 'the autumnal e. ' विधुपवं, जलविधुवं - Equinoctial, a. विधुवीय ; 'e. line' विधुववृत्व तं, विधुमंडलं ; 'e. point' अयनं.

Equip, ७. १. सज्जीक 8 U, सर्वोपकरणानि प्रउप-क्रुप् c. or उपपद् c. or समाद्द 1 P, उपकरणै: समायुद्ध 7 U, 10; 'e. with arms'
सन्नद्ध c.; 'e. with clothes' वन्नै: संन्ये
1 P or भूज् 10. =age, १. उपकरणं, साधनं,
संभारः, सामग्री, उपस्करः. 2 परिवर्दः, परिवारः. ३ सज्जा, परिच्छदः, सन्नाहः, सज्जना,
कल्पना, आकल्पः. 4 वाहनं, विमानं, पवहणं.
-ment, १. सज्जा, संभारः, सज्जिकरणं,
साधनं.

Equipoise, v. i. समीक 8 U, तुलया धू 1 P.

Equipolient, a. तुल्यवल शक्ति सामर्थ्य.
Equiponderant, a. समभार तील, तुल्य-

Equity, इ. न्यायः, धर्मः, अपक्षपातः, न्याय्य-ता, सर्वसमता. -able, व. न्यायपरायण-वर्तिन्, अपक्षपातिन्, समद्गिन्, सर्वसम-न्यायन्. 2 न्याय्य,यधान्याय, पक्षपातरहितः, सर्वसाधारण.-ableness, इ. न्याय्यतः, अपक्ष-पातः. -ably, adv. न्यायतः, यधान्यायं, पक्षपातं विना. Equivalent, a. सम, तुल्य; Sec Equal.

2 तुल्याधर्में, समार्थ, तुल्यचल-ज्ञान्ति; तुल्य-सम-मूल्य, समार्थ- = तुल्यव्रव्यं-वस्ता "., तुल्यमूल्यं वस्तु, प्रतिफलं. 2 तुल्यार्थः शब्दः, पर्यायः

Equivocal, a. द्वचर्य, संविग्धार्य, वक्र, अस्प-ष्टार्य, अन्यक्त. -ly, ado. वक्रोक्त्वा, भंग्या, अस्पष्टं, संविग्धार्थेन, अन्यक्तं. -ness, ह. संविग्धार्थः, द्वचर्यता, अर्थसेवृहः, वक्रता,

अस्पटता.
Equivocate, v. i. वक्षं-अस्पटाध-वद् 1 P, वाक्यभेदं हु 8 U. -ion, s. वक्रवचने, वक्रोकि, , वाक्यभेदः, वाक्र्डलं, अप-व्यप-वेशः.

Equivoque, ह. कूटोक्ति-अर्थापत्ति-र्., वक्र-

भणितं.

Era, ह. कालः, शाकः, ध्रुवः कालः. 2 विशिष्ट-कालः.

Eradiate, v. i, किरणाच क्षिप्-मुच् 6 P,

परिस्फुइ 6 P.

Eradicate, v. l. उत्-निर्-मूल् 10; उच्छिड् 7 P, उत्सद् c., उत्पद् 10, वि-ध्वंस् c., आमूलं उद्धृ 1 P or उत्सद् 1 P, व्यप-रुद् c. (रोपयति). =ion, अ. उन्मूलनं, उच्छेदः, उत्पादनं, व्यपरोपणं. =or, अ. उन्मूलियतृ m., उच्छेदिन् m.

Eruse, v. t. ब्या-अप-मृद्ध 2 P, विलुप् c., ब्यामृशू 6 P. 2 उच्छिट् 7 P. विनश् c., इन्मूल् 10. =ure, ब्यामर्शः, लोपः, उच्छेदः,

विनाशः-

Ere, prep., ade. पूर्व, पाक्, (with abl.);
'e. this 'अत: पूर्व; 'e. long ' अचिरात्रेण; 'e. now ' नातिचिरं, नातिचिरात्माक्;
'e. while 'किंचित्पूर्व; See Before.

Erode, See Corrode.

Erotic, a. कामप्रिय, कामिन्, कासुक.

Err, v. i. विश्रवं 1, 4 P, अपराध् 4, 5 P, जल्पधं वा 2 P, उन्मार्गेण गम् 1 P - or प्रवृत् 1 A; स्वल् 1 P, प्रमद् 4 P, सल्पथाद् श्रंश् 1 A, 4 P or च्यु 1 A or विचल् 1 P,

च्युत्कस् 1 U, 4 P, व्यतिच्यः 1 P. =ant, a. परिभ्रमिन्, भ्रमणकारिन्. =atic, a. भ्रमणकारिन्, कांम, चर. =ing, a. भ्रांत, उन्मार्गमन्, स्वान, चर. =ing, a. भ्रांत, उन्मार्गमन्, स्वान, स्वय्भ्रष्ट-च्युत, उत्पर्थगामिन्, ममाविन, स्वान्दिन, =Erroneous, a. भ्रांतिगुलक, माविन, (की f.), भ्रमत्मकः, मिश्याग्रहः. 2 अन्त, अत्या, भ्रांत्य, माविन, स्वमाः, व्यामाहः, व्यामाहः, माविन, भ्रांति f., मिश्यामितं, व्यतिक्रमः, स्वलितं, पापं. 3 उन्मार्गमनं, व्यतिक्रमः, उत्यथः, मार्गभंभः; 'in e.' भ्रांत, प्रमच, स्वोष, अपराद्धः, स्वराष्ट्र, अपराद्धः, स्वराष्ट्र, स्वराद्धः, अपराद्धः, स्वराद्धः, स्वराद्धः, स्वराद्धः, स्वराद्धः, अपराद्धः, स्वराद्धः, स्वराद्धः,

Errand, s. संदेश:, संदेशवाच् /', वाचिकं; शासनं, आदेश:. 2 दोत्यं, दूतकार्य-कर्तव्यं; 'send on an e.' प्रतिशास 2 P, आदिश् 6 P, दौत्येन प्रेष्-प्रेर् c,; 'sending on

an e. ' शतिशासनं.

Erratum, s. अशुद्धं.

Errhine, a. नस्य, शुत्कार (री f.). Erst, adv. पुरा, पूर्व, पाक्, पूर्वकाले.

Eruct, v. t. उद्यम् 1 P, उद्य-मृ 6 P. -atlon,

् ८. उद्गारः, उद्दमः-मनं.

Erudite, a. व्युत्पन्न, संस्कृतन्विन्न, पंडित, कृतविद्य, विपश्चित्. =lon, s. पांडित्यं, ज्ञानं, विद्या, व्युत्पत्ति f

Eruginous, a ताम्रकलंकरूप, ताम्रमणिविशिष्ट.

Erupt, v. . उद्-मृ-सिप्-स्फुद् 6 P.

-ion, J. निःसरणं, निर्गमः, उद्भेदः,
उद्गिरणं, स्रोदनं, उद्गारः, उत्सेपः, ' e. on
the skin' दृद्धः, विस्तोदः. 2 कोठः, पिटिका,
कोठोद्रमः. =ive, a. उद्गेदिन, स्कोटनिविशिष्टErysipelas, s. उद्देः, दृद्धः.

Escalade, e.t. लंघ 1 A, 10, अवस्कंद् 1 P; निश्रेण्या आरुह 1 P. च. दुर्गलंघनं, अवस्कंदः

द्न

Escape, v. l. मुच् विमुच् pass., त्रे-रक्षpass., (with abl.); 'o. ed death मरणाद्विसुक्तः ; ' e. ed censure ' दोषाद्वि-सकः. 2, सं-निः-उत्-द्व 1 P; लंघ् 1 A, 10, पारं इ-या-2 P or गम् 1 P. 3 परिह 1 P, त्यन् 1 P; 'it e. ed his notice 'स तथा-लक्षयत् ; 'ha has e. ed one danger to fall into another' (Cf. e. ed Scylla to fall into Charybdis) बंधनभ्रहो गृहकपोत-श्चिल्लाया सुखे पतितः (M. 4.). =v, i. अप-नि:-क्रम् 1 U, 4 P, अपस् 1 P, अपस्प् 1 P, निर्गम् 1 P, परा-इ 2 P, पलाय् 1 A, अप-या 2 P, अपधान 1 P, अलक्षितं-निभृतं-गम्; 'he narrowly e. ed ' कथं कथमपि सुक्तः। e. ed with his life' पलायनेन जीवित रक्षितवान्. 🗝. पलायनं, निर्गमः, अपक्रमः-

मणं, निष्क्रमः, अपसर्पणं, अपयानं, 2 निस्तारः, मुक्ति f., मोक्षः, जाणं, क्षेमलाभः.

Eschest, v. i. राजसाइ-भू 1 P. (संतत्यभा-वात) राजगामित्य-भू, राजस्वता आपद् 4 A, राजानं मस् 1 P. = श. राजसाखूतं (क्षेत्रादि.) Eschew, See Avoid.

Escort, s. परि-अन्त-चराः, रक्षापुरुषाः (pl.); परिवारः, रक्षकाणः, रिक्षवर्गः; 'send her with a good c.' सुरक्षितां तां प्रेषय. 2 रक्षणं, शरणं, रक्षा, अनुवजनं. =v. t. (रक्षार्थं)अनु-गम् 1 P. सह-इ 2 P. अनुवज्र 1 P. प्रतिरक्ष् 1 P. (क्रिष्मितिरक्षितां S. 4), परि-अनु-चर् 1 P.

Esculent, a. खाद्य, भक्षणीय. = खाद्यं, भक्ष्यं.

Escutcheon, s. कुलचिह्नपत्रं. Esophagus, s. अनवाहि स्रोतस् n.

Esoteric, a. गूड, अलौकिक (की.f.), वि-।शिष्ट.

Espalier, s. लताकुंजः, वृक्षजालं.

Especial, a. उत्तम, विशिष्ट, प्रधान, प्रम, मुख्य. 2 सविशेष, विशेष in comp.; 'e. qualification' विशेषग्रणः. "ly, adv. विशेषग्रणं-पतः, प्रधानतः, मुख्यशः.

Esperanto, a. विश्व-भाषा-भारती.

Espionage, इ. गूढावेक्षणं, चारवृत्ति /., गूढ-मचारा. 2 चारमयोगः.

Esplanade, ४. समः कीडाप्रदेशः. समीकृतं कीडास्थानं.

Espouse, र. १. परियह 9 P, वि-उद्-वह् 1 P, परिणी 1 P, वृ 5 U, 10 (वरयति). 2 अंगी-स्वी-कृ 8 U, परियह, उरी-उररी-कृ, अवलंब् 1 A, आश्रि 1 U. 3 रक्ष् 1 P, अनु-पा c. (पालयति), संवृष् c. 4 वाचा दा 3 U or मति-ज्ञा 9 U. =aI, ३. परियहणं, उद्वाहः, परिण्यमं. 2 वाग्दानं, वाग्रिश्चयः. 3 स्वीकारः, यहणं, अनुपालनं; अवलंबनं, आश्रयः; 'c. of cause' पक्षपरियहः-पातः, पक्षावलंबनं.

Espy, v. l. (दूरात्) ओलोक् 1 A, 10, निरूप् 10, ईक्ष् 1 A, निर्वर्ण् 10.

Esquire, 8. कंचुकवाहः, साखहनिकः. 2 श्री

pr., आर्थ:, श्रीमत् in comp.
Essay, e.t. आरम् 1 A, परीक्ष् 1 A, उपक्षम्
1 A, व्यवसो 4, P; See Attempt. - परीक्षणं, प्रयत्नः, आरंभः, उद्योगः, उपक्रमः.

2 नि-प्र-पंधः, लेख्यं. =ist, हः नियंधलेखकः. Essence, हः सार:-रं, यूलं,अधिभूतं, मूलवस्तु गः; 'vital e. of body 'शरीरधातवः (pl.). 2 सारः, निष्कर्षः, निगंलितार्थः, पिंढितार्थः, भावः, निष्कृष्टार्थः. 3 Perfume, q. v. =Essential, a. सारवत्, सारभूत, ससार. 2 आव्यक्, अत्यावद्य, ग्रुष्ठ, महत् ; oft. ex. by अप-देश्च 1 A; 'sprinkling of water is e. to the growth of sprouts' अंकुरवृद्धिः-जलसेकमपेक्षत एव. =हः तस्तं, मूलतस्तं, मूलं-

2 परमार्थः, ग्रर्विथः. 3 (E. s of judicature) व्यवहारलातृकाः. - y, adv. अवश्यं, तस्वतः, सारतः.

Establish, v. l. सं-प्रति-स्था c. (स्थापयति), अधिष्ठा c.; 'one whose rule is newly e.ed ' अचिराधिश्वितराज्य: (M. 1); प्रतिष्टितं प्रकृतिपु ' well c. ed ' &c. 2 उप-प्रति-पद् c., समर्थ 10; निर्णी 1 P, स्थिरी-दृढी-प्रमाणी-कु 8 U, सं-स्तंध्र 9 P or c., निगम् o. (ग्रम्पति), सिद्धांतयति (D.). 3 ज्यव-स्था c. प्रकरूप् c., वि-धा 3 U. ment, s. संस्थापनं, स्थिरीकरणं. 2 प्रतिपादनं, उपपाति f., निगमां. 3 भृत्यादिवर्णः

Estate, s. अवस्था, द्शा; See Condition. 2 संपद् रि., धनं, रिक्यं, दायः; भूमि रि., वि-भवः, संपत्ति रि., दृष्यं, वित्तं. 3 पदं, स्थानं

4 वर्गः, गणः.

Esteem, v. t. बहु मन् 4 A or c., संमन्, पूच्र 10, आ-इ 6 A. 2 गण् 10, वि-भू ο. = 3. वहु-सं-मानः, आवृरः, पूजा, मान्यत्वं. 2 मतं, मित f.=Estimable, α. मान्य, पूज्य, अदर्य,

पूजाई.

Estival, a. निदाय-शिष्म-संबंधिन. • Estop, e. i. रुप् 7 U., विहन् 2 P.

Estrade, श. समभूमि f., समस्थानं स्थलं.

Estrange, v. l. अप-वि-रंद्य c., विश्लिष्ठ c., भिद्र 7 l' or c., विरागं उत्पद् c., क्षेष्ठं भिद्र or छिद्र 7 l' or विधद c. (घटपति). 2 दूरीकु 8 U,विन्छिद्, विश्लिष्ठ ए., विद्युद्ध 7.4, 10. =ed, a. विरक्त, विश्लेषित, भेदित, जात-विराग, निवृत्तक्षेष्ठ, अपरक्त, अपरागित्व. 2 दूरीकृत, विन्छिन्न, वियोजित- -ment, s विरक्ति f., अप-वि-रागः, स्तेहनिवृत्ति f., स्तेहच्छेद्-भेद्-विरामः- 2 वियोगः, विच्छेद्-विराहः, विश्लेषः, दूरीभावः, पुथग्भावः.

Estuary, 8. समुद्रवंकः, पुरभेदः.

Estuate, e. i. फेनायते (D.), उत्सिच् pass. Et cætera, (&c.) Ex. by आदि, आंद्र, मञ्जति in comp.; 'horses, asses, &c.'

अश्वरासभाद्यः, गुहादि, &c. Etch, v. t. लिखु 6 P, चित्र् 10.

Eternal, a. नित्य, शाश्वत (ती f.), अनंत, सनातन (नी f.), अनादि, अनाद्य, संतत, सतत, अनाद्यनंत, शाश्वतिक (की f.), निरं तर, अविसंगिन, अमर, अनपाय, अविश्विक, अक्षय. न्यु, वर्षण नित्यं, श्रश्वत, सद्दा, निरंदतरं, अधिरतं, सर्वकालं, अनंतं. - Eternity,

सनातनत्वं. आनंत्यं, नित्यता, अनंतकालः.

Etesian, See Annual.

Ether, s. आकाशः-शं. 2 तेजीवहः, हिमद्रवः. -Ethereal, a. आकाशीय, नभम्-आकाश-in comp., वैहायस (सी र्.). 2 तेजस (सी f.).

Ethics, ह. नीतिविद्या-शास्त्रं, नीति 🎵 ., आचार-नीति f. -Ethic, Ethical, a. नीतिविषय-शास्त्रीय. -ally, ado. नीत्यनुसारेण.

Ethnic,-ai, कः अन्य-भिन्न-देशीय.

Ethnology, इ. दुर्वशविद्या.

Etiquetto, s. आ-उप-चारः, विनयरीति f-, -विधिः, सद्दाचार्रीति f., संजन्यं, सम्यता,

Etymology, ३. च्युत्पात्ति f., च्युत्पाद्दर्न, शब्द-शब्द्ग्युत्पात्तिविद्या. -ical, a. senso ? यौगिकोर्थः. 6,0 व्यत्पत्तिविषयः ≖ist, ३. शब्दच्युत्पत्तिकुशलः∙ -ize, v. t. च्युत्पद्ध C.

Eugenics, ह. महुजस्वभावोत्कर्पशास्त्रं.

Eulogy, ह. प्रशंसा, स्तुति f., स्तवः, श्लाघा, वर्णनं, ग्रुणस्तुति:-श्लाघा-वर्णना. -ize, v. t. पर्शस 1 P, स्तु 2 U; See Praise, -istic, va. स्तुतिमय (ची f.), प्रशंसाकर (री f.). -ist, ह. प्रशंसकः, स्तृतिपाठकः, वंदिन् m.

Eunuch, s. छिन्नसुक्तः, इत्युंस्त्वः. 2 वर्षवरः, स्थापत्यः, कंचुकित् m., सौविद्ः, स्विद्धः

Euphemism, 8. मंगलभाषितं.

Euphony, इ. सुस्वर:-शब्द:-स्वनः, सुश्लिष्टस्वर-त्वं, अकर्कशता. 2 संयोगः, संधिः. -ic,-ious, a. सुस्वर, सुश्राव्य, सुखश्रव, श्रुतिसुख, अकर्कराः साश्लिष्टस्वनः

Euphorbia, s. समंतदुग्धा, सीहुड:, वज्र:,

स्त्रह र्र., स्त्रही, गुडा

Euthanasia, 8. अनायासेन-यातनाञ्चन्य त. भरणं ०१ मृत्युः-

Evacuate, v. t. परित्यन 1 P, वि-हा 3 P, उत-वि-सूब्द 6 P. 2 रिच् 7 P, जून्यीकु 8 U; e. bowels ' जुष 0, मलजुाई कु 8 U.-ion, 3, परित्यागः, उत्सर्गः. 2 (of bowels) मलशाद्धि र्., मलोत्सर्गः, मलोचारः, उच्चारः, विरेचनं.

Evade, v. t. शाठचेन परि-ह 1 P, वक्रोक्त्या परिह, अप-लप् 1 P, अप-नि-ह्न 2 P, अप-च्यप-दिश 6 P. = । ं. शाउन्हेन पलाय 1 A or अपसूप 1 P or अपधाय 1 P, स्वपदेशं कु 8 U, बाक्डलं कु. -Evasion, s. अप-व्यप-देशः, छद्मन् गः, छलं, क्एटं, निह्नवः, छलेन परिहरणे. 2 बक्रोंकि रे, बाक्छलं, अपलापः, कपटव्यनं, कैतवाकि *f.* Escape, q. v. -Evasive, a सकपट-छलिच, छलानिवत, ग्यपदेशिन, अपद्वावकारिन्, 2 वक, कुटिल, जिह्म ; 'e. answer' वकोत्तरं. 'when he made e. replies ' यदा वाक्य-भेदान बहुनकथयत् (Mu. 2). -ly, adv. वाक्रुछलेन, वक्रोक्त्या, प्रस्तुतं सनिद्धवं. परिद्वत्य.

Evaluate, v. t. मूल्यं निर्णी 1 P.

142

Evanescent, a. क्षणिक, क्षणभंग्रर, अज्ञाश्वत (ती f.). 2 अदृश्य, परोक्ष, अंतर्हित.

Evaporate, v. i. बादपी भू 1 P, बादपरूपेण उद्गम् 1 P or नज्ञ् 4 P, वाष्पायते (D.), आतपेन श्रुष् 4 P. 2 (fig.) विनज्ञ्, विलि 4 A, अंतर्था pass., वि-द् 1 P. =v. l. भाष्पी-कृ 8 U, आतपेन शुब् c., उच्छुब् c., बाष्प-रूपेण नशू c. or उद्भू c. (गमयति). -cd, a, आतपश्रष्क, शोषितरस. =ion, s. बाष्पी-भवनं-करणं, बाष्पभावः, शोषणं.

Eve, a. पूर्वपदीष: 2 Evening, q. v. ; ' to be on the c. of taking place , 3942 1 P, मत्यासद् 1 P ; See Approach.

Even, a. सम (in all senses); ' e. ground ' समप्रदेशः-स्थलं-पाटः-भूमि ʃ ; ' e. -handed 'समक्रिय, समद्गिन, 'e.minded ' समचित्त-भाव, समद्वात्ते. 2 सम-रेख, अवक्र, ऋजु. =v. t. समीकु 8 U. =adv. अपि ; 'e. though ''e. if ' यद्यपि ; 'e. now' अद्यापि ; ' e. Bo ' एवमेन, एवं, तथै-व, अध कि ; 'e as' यथा, यथैव. -ly, adv. समं, तुल्यं ; सम, तुल्य in comp, -ness, s. समता, साम्यं, तुल्यता, एकरूपता, निर्विकार-ता, &c.

Even, Evening, & संध्या, संध्यासमयः, सायंकालः, वि-वै-कालः, दिनावसानं, प्रदो<mark>षः,</mark> रजनीसुखं, सायाहः : ' in the .e. ' सायं ; रजनीसुखं, सायाहः ; 'good e. to you' द्यमस्ते पदोषः (भूयात्). •a. सायंतन (नी f.), पादोषिक (की f.), वेकालिक (की f.), सायंकालीन.

Event, 8. वृत्तं, व्यतिकरः, वृत्तांतः, घटना, सं-'in the e. of ' यदि, चेत्. 2 भवः, संगतं ; परिणामः, फलं, अनुष्टतं, उन्द्रतं, उत्तरं फलं -ful, a. विख्यात, बहुवृत्तविशिष्ट. -ual, a. अंतिम, अंत्य. 2 आजुषंगिक (की र्र.) अड-वर्तिन, अनुसारिन्. -ually, adv. अवशेषै; अंते, अंततः.

Ever, adv. कदा-चन-चित्, कदापि; कहिंचि-त, जातु, ' not o.' न कदाचन, न जातु, १६०, 2 नित्यं, अहर्निशं, सदा, सर्वदा ; 'for e.' शश्वत, निरंतरं ; अजम्नं, शाश्वतीः समाः; oft, by एकांत, अत्यंत in comp.; 'disappeared for e.' अत्यंतिविल्लसदर्शन; 'lost for e., एकांतनष्ट, 'gone for e.' असिनिवृत्ये गत, अत्यंतगत ; 'e. more' पुनः, इतः परं ; 'e. and anon' वारवारं, काले काले, सुहुसेंहुः, सहुः, ' e, since ' यतः प्रभृति ;

little ' मनाकू-ईषत्-कियत्-किंचित्-अपि. With adj. ex. by नित्य, सदा, &c. in comp.; 'e. blooming ' नित्यपुष्प; 'e. green ' सततहरित, अम्लानपर्ण; 'e. lasting ' नित्यस्थायिन, नित्य, असन्य, अनर, See Eternal; 'e. moving 'सदा-नित्य-गति.

Evert, v. t. विपर्यस् 4 U, विनञ् c.

Every, a. Ex. by प्रति-अनु-in comp.; 'e. day' प्रतिद्वसं; प्रतिवर्ष, अनुदिनं, &c., oft. by repeating the word; 'in e. place 'स्थाने स्थाने; दिचसे दिवसे 'e. day' &c.; 'at e. discussion 'बादे वादे-2 सर्व, विश्व, सकल; See Each; 'knowing e. thing' सर्वसद्दा (पृथ्वी); 'e. one' 'e. body' सर्वः, सर्वजनः, पर्यकः, एकेकः: एकेकशः, प्रथक् प्रथक्, 'e.-day' (a.) पात्यद्दिक (की f.); 'e. thing' सर्वः, 'e. other' एकेकं परित्यज्य अन्य-अपर; 'in e. way' सर्वथा; 'e. where' विष्वक्, सर्वतः, सर्वन्न, यन्न तन्न; 'e. time' यदा यदाः 'on e. side' सर्वतः, विश्वतः, समंततः

Evict, v. t. नि:स्ट ८., निराक्त 8 U, बहिष्कु, अधिकारात् स्वत्वात्-भ्रंश् ८. ० च्छ ८.:

Evidence, इ. साक्ष्यं, प्रमाणं, प्रामाण्यं, निद्र्श-नं, 'written' e. ' लेखप्रमाणं, साधनपत्रं; 'ocular e. ' प्रस्यक्षप्रमाणं, चाधुपज्ञानं. =v. l. प्रमाणीकु 8 U, प्रमाणेन सार्ष् c. or चि-भूं c. or उप-पद् c.

Evident, a. स्पष्ट, सुस्पष्ट, स्फुट, परिस्फुट, ब्यक्त, बिशद, प्रकाश, प्रत्यक्ष, प्रकट; 'make e.' प्रकाश ट., आविष्कु 8 U, स्पष्टीकु, वि-चृ 5 U, विशदीकु, 'to be e.' स्पष्टीभू 1 P, &c. = y, adv. स्पष्टं, स्फुटं, ब्यक्तं,प्रत्य-क्षं, नाम, oft. with एव.

Evil, a. दूष, पाप, खल, कुत्सित,असाधु, निंद्य, अधम, पापिन, असत्, गह्यं, गहित, वाच्यः, gen. ex. by दुर, कु, अप, असत्, पाप in comp.! 'e. intentioned' पापाशय, दुईाद्धि; 'e. passions ' दुर्विकाराः; 'e. eye' कुट्टाप्टे ी., पापदृष्टि f.; 'e. course' कुपध: सार्गः, असत्पथः; 'e.-conducted ' दुराचार, अप-कर्मन्, दुईत्तः 'e. doer ' दुईतः, कुकर्मन् m.; पापकर्मन् m, दुष्कृतिन् m., पापकृत् m.; " e.-minded ' दुरात्मन, पापमति-बुद्धि, बुष्टमति, कुमति, दुर्मति, दुर्द्धक्ति, पापाशय ; good or e. acts ' जुभाजुभक्तमाणि ; ' c. पिशुनवाक्य ; speaking ' दुरालापः, 'e.-tongued' दुर्सस, सुखर, अबद्धसुख, कहद. - अनिष्टं, अहितं, अधुमं, अपायः, अभवं, अरिषं, द्रुःतं 2 द्रुपंति र्र. , अभर्त्र, अरिष्टं, दुःखं दुरवस्था, व्यसमं, आ-वि-पद् रं., अस्याहितं. 3 अपकारः, अपायः, हिंसा, सतं-ति f. 4पापं,पापाचरितं,दुष्कर्मन्",कुकुत्यं, अधर्मः, दुष्टकृत्यं, दौरात्म्यं, दोषः, दुराचा-रः,दुष्कृति f.; 'Oh! An e.has befallen!' अबह्मण्यं, अत्याहितं, हा धिकू, कष्टं

Evince, v. t. निर्दिशं 6 P, प्रकाशं ८, सूच् 10, हुशं ८., स्पष्टी-व्यक्ती-प्रकटी-कु 8 U, व्यंक् 7 P or c., शुत् ८. =ibly, adv. स्पष्टं, असंशयं, व्यक्तं. =ive, a. दर्शक, स्चक, श्रोतक.

Eviscerate, a. निरंत्रीकु 8 U.

143

Evitable, a. परिहार्य, हेय, वर्जनीय, अ-नावश्यक (की f.), परिहरणीय.

Evoke, v. t. आ-क्षे 1 P, आ-समा-कृष् 1 l'.
2 उत्पद् c., जन् c. (जनयति), प्र-बुधू c.,
प्रोत्सह c., उत्तिन्द c.; 'his speech e. ed
laughter 'तस्य वन्दः पहासाय बसूब, उपहासास्पदं जातं. -Evocation, s. आहानं. 2
Appeal, q. v

Evolve, ७. ८ वि-मृ 5 U, उद्भिद् ८ 2 वि-स्ट्ट ८., प्र-स्ट ८., वितन् 8 U. = Evolution, इ. उद्भेदः, विवरणं. 2 विस्तारः-रणं, प्रसारणं. 3 परंपरा, श्रेणी. 4 मूललाभः. 5 परिणामः; ' theory of e. ' परिणामवादः.

Evulsion, इ. उत्पादनं, उत्कर्षणं, अवलुंचनं. Ewe, इ. मेथी, एडका, उरणी, अविला; ' e. 's milk ' अविसोढं, अविदूर्सं

Ewer, 8. कमंडलुः, कुंभः, उद्कपात्रं.

Exacerbate, v. t. म-क्रुप् c. उत्तिब्द c., क्रोधं उद्दीप् c.; Sec Enrage. =ion, s. प्रकोषणं-नं, क्रोधोदीपनं.

Exact, 8. यथार्थ, यथातथ, ऋत, सत्य. 2 र्श्वाचि, निर्दोष,शुद्ध. 🗗 अवहित, अप्रमत्तः, oft. by विशेष in comp.; स्थलविशेषः, नरविशेषः ' e, place ', ' e. man &c. ' 4 सूक्ष्म, वि-शिष्ट. 5 निर्विशेष, समान. 🗝. ८ बलेन ग्रहु 9 U or आदा 3 A, बलाद् ग्रहु or निष्कृष् 1 P or आ-ह c., दा c. ('दापंयति); oft. by causal. 2 बाप् 1 A, अई c., उपपीड 10. -ion, s. बलाइ ग्रहणं or आदानं, नि-व्कर्षः, दापनं 2 उपद्रवः, विष्ठवः, याधा-धनं, उपपीहा. =İy, adv. यथार्थतः, यथावत्, यथातथं, तरततः, सम्यक्, सत्यं, स्क्ष्मतया-2 नाधिकं, न न्यूनं, oft. by एवं, 'e. so' एवमेव, अथ किं, तथैव; 'they two are e. alike ' नास्ति किमपि तयोरंतरं. -ness, 8. याथाध्ये, सत्यता, तत्त्वता. 2 सूक्ष्मता. 3 अव-धानं, अप्रमादः.

Exaggerate, v. t. अतिशयेन-अत्युक्त्या वर्ष 10 or क्रथ् 10; संबूध् c. (Mr. 9), विस्तृ c. —ion, s. अत्युक्ति f., अतिशयोक्ति f., अति-

वर्णनं, वाग्रुपचयः, संवर्धनं.

Exalt, v. ६. उसम् c. (नमयति), नी 1 P or माप् c., उसी 1 P, उच्झि c., उत्कृष् 1 P; उच्चपदं, माप् c. or अधिषद्ध c. (रोप-यति), उत्कृष्टपदं नियुद्ध 7 A, 10. -ation, ». उसति f., उच्छायः, उसंमनं, उत्सर्पः, उच्चपदारापणः 'self e. ' आत्मोत्सर्पः. =ed, . उजत, उच्छित, उत्कृष्ट, परम, उच्चैः; ' ⁶. place ' उद्ये: पदं; 'e. rank ' गौरवपदं; See Elevate.

Examine, e. l. परीक्ष् 1 A, निरूप् 10, अनु-संधा 3 U, विचर C.. विशुशू 6 P. अवेक्ष, आ-पर्यान्त्रोच् 10. **2** निर्णी 1 P, निश्चि 5 U, परिच्छिड् 7 P. 3 अनुयुज् 7 A, प्रच्छ 6 P; मृग् 10 Å, अन्विष् 4 P, चर्ची कु 8 U, ज्ञा desid. (जिज्ञासते) 4 निरीक्ष, समीक्ष्, परीक्ष, निरूप, हुत् 1 P, आ-अव-लोक् 1 A, 10 -ation, ह. परीक्षा-क्षणं, विचार:-रणं-णा, निरूपणं, अनुसंधानं, अनुयोगः, प्रश्नः 2 निरीक्षणं, आलोचनं, संदर्शनं, अवेक्षाः 'judicial e. ' ज्यवहारदर्शनं. -er, ३. परी-क्षकः, विचारकः, अनुयोक्तु ル, प्राश्चिकः.

Example, ८ उदाहरणं, निद्र्शनं, ढुष्टांतः ; 'for ७.' यथा, तथाहि 2 आद्शः, ममाणं; 'follow an e. 'अनुका 8 U, प्रमाणं मन् 4 A, बर्ला अनुगम् 1 P, पदमन्त्रविधा 3 U, (पद्मत्विधेयं च महतां). -Exemplary, a. प्रमाणी-आद्दीं-भूत, दृष्टांतयोग्य, प्रमाण-योग्य. 2 प्रशस्य, श्लाघ्य, अनुकरणीय-करणाई--ly, adv. ममाणवत्, ममाणमिव, दूरांत-रूपेण, अनुकरणीयतया. -Exemplify, v. t. उदाह 1 P, दृष्टांतेन स्पष्टीकु 8 U or प्रकाश c. or प्र-दृशू o. -lcation, s. उदाहरणं, निवृशेनं, उदाहरणेन स्पष्टीकरणं.

Examinate, a. निर्जीव, विदेतन. 2 निरुत्साह, भग्नो त्साह.

Exasperate, v. १. प्रकृष् ८-, संशुक्ष ८-, रुष् ८-, कुष् ः, सं-रम् ः (रंभयति), क्रोधं उहीप् ः -ed, . प्रकोपित, संरब्ध, जातामवं, इद्धमन्यु, यद्धिकोध, संधुब्ध, प्रक्षोभितः =ion. 8. मकोपणं-नं, संरंभः, क्रोधोद्दीपनं.

Excavate, v. t. उत्खन् 1 P, निर्मिद् 7 P or c., विद् 10. -ion, ह. विदारणं, उत्लेननं. 2 खातं, गर्तः-र्ता, रंध्रं, थिलं, सुपिरं ; 'e, underneath the ground ' सरंगा. -or, s

खनकः, खातकृत् m.

Exceed, v. t. अति-इ 2 P, अति-क्रम् 1 U, 4~P; स सत्कारो मनोरधानामप्यमूमि: (S. 7) e. ed even my expectations '; आते-चा-गम् 1 P, लंघ् 1 A, 10; See Beyond also. 2 अति-जी 2 A, अति-मू 1 P; See Excel -ing, a. अतिशयिन, अतिरिक्त. आधिक, अतिरेकिन्- 2 अत्यंत, परम, पर, भूरि, त pr., अति pr.; 'e. man's power अतिमाञ्जपः ' e, written orders 'आज्ञा-पत्रसहंचयन्. =ingly, adv. अत्यंत, नितांत. एकांततः, अत्यर्थे, निर्भरं, प्रवाहं,सुतरां, नितरां, य-नि-कामं, सातिशयं, अतिमात्रं, अतीव, अति-स, pr. -Excess, s. उत्कर्षः, बाढता, पाहु-

ह्यं, पासुर्यं, उत्सेकः, अतिशयः, उपचयः, आधिक्यं, अतिरेकः, उद्येकः. 2 पौनरक्त्यं. पुनवक्तता. अ मर्योदातिक्रमः, अतिक्रमः, अ-त्याचारः, असंयमः, अपरिमितता. नांvo, a अत्यंत, अत्यधिक, अत्यर्थ, अतिमाञ्च, मगाद्व, पर, परम, सातिशय, निर्भर, उत्कट, नितांत अपरिमित, एकांत, अतिरिक्त, अतिग्रुच, तीबः gen. by सु-अति-pr. -ively, adv. अर्थतं. सु-अति-pr., तीवं, यलवत्, See above.

Excel, v. t. अतिशी 2 A, ह्री-अधः-अधरी-कृ 9 U, विशिष् c.; अतिरिच्-विशिष् pass. (with abl. of person); अतिकम् 1 U, 4 P, आत-इ 2 P; oft. by जि 1 P, अभि-गरा-भू 1 P, तिरस्क्व, धिक्क, प्रत्याख्या 2 P, प्रत्यादिश्च 6 P. -lence, 8. विशिष्टता, उ-क्तर्षः, प्रकर्षः, अतिशयः, श्रेष्ठता, उत्तमवा, संपद् f., 'e. of beauty ' रूपसंपद. 2 गुणोत्सर्थः, गुणविशिष्टता-प्रकर्षः. 3 गुणः, गुणवत्ता, परभागः, उत्कृष्टगुणः. =lency, 🛭 🕹 उत्कर्षः, &c. 2 देवः, महाराजः-भागः. -leut, विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्तम, श्रेष्ठ, परम, अय, बरेण्य, प्रशस्यतम, प्रवर, गुणवत्, सारवत्, गुणोपेत ; oft. by वर-विशेष-in comp., and by words like ऋषभः, पुंगवः, व्याघः, सिंहः, शार्त्रलः, इंदः, मकांडः, उद्धः, तल्लजः, मतल्लिका, मचर्चिका, in comp.; पात्रविशेषः 'e. receptacle '; 'e. cow ' गोमतञ्चिका, गोतलूजः, गवोद्धः, गोप्रकांडः, &c.; 'e. man' पुरुषर्वभः, पुरुषसिंहः, &c. =lently, adv. सुष्टु, उत्तमं, सु pr.

Except, v. t. बूबर् 10, परिवृद्ध, अप-वि-हा 3 P, त्यन्त् 1 P, अपास् 4 U, सुन्द् 6 P. 2 च्यावृत् c. (a rule &c.), संकृत् 1 P or c. -prep., -ing, वर्जियत्वा, विहाय, सुक्त्वा, अंतरा-अंतरेण (with aco,), विना (with acc., instr., or abl.), 表音 (with abl.); oft. by वर्ज, व्यतिरिक्त in comp.; गौतमी-वर्जिमितरा निष्कांताः (S. 4). 2 यदि न. =ion, ह. वर्जनं, विवर्जनं, हानं, त्यागः, अपासनं : 'with the e. of'; See (prep.) above. 2 अपवादः, व्यभिचारः : 1 rules have e.-s ' उत्सर्गाः सापवादाः ; 'as general rules are limited (in scope) by c, s ' अपवादेरिबोत्सर्गाः ,कृतन्यादृत्यः (K. II. 27); that saying has no e. s' अन्यभिचारि तद्वचः (K. v. 36), इति लोकवादः न विसंवादमासादयति (Mallinatha:); 'counter e. 'प्रतिप्रसवः, (तृ-जक्तांम्या कर्तरीत्यस्य प्रतिप्रसवः S. K.). 3 वर्जनीयं, वर्ज्ये. ४ दोषः, बाधः-धा, अपवादः; 'take e. 'दोषं यह १ U, (नात्र दोषं यही-ज्यति कुलपति: S. 3); See Object. -ionable, a. बाह्य, परिहरणीय, वर्ज्य. -ional, a. असाधारण (जी f.), असामान्य, अपवाद-

भूत, अलौकिक (की f.); 'e.-ly sharp ' अनन्यसाधाएणं पदः.

Excerpt, v. t. उत्-त 1 P, निर्त, तंबल 10 (कलयति); 'e. passages ' जूर्णीङ 8 U. =ion, s. उद्धारः, उद्ध्वभागः, निर्हारः, पूर्णि f.

Exchange, v. t. चि-,नि-मे 1 A, प्रतिदा 1 P, 3 U, (तिलेम्यः प्रतियच्छति मापान्), मतिपण् 1 A, ब्याति-हा 1 P, प्रिवृत् c. ; ' e. civilities ' सत्कारविनिमयं हु; by e. ing clothes ' वेवपरिवर्तनेन-व्यतिहारेण। अन्यो-न्यसंभिजतुत्तां (Mal. 1)' who e. ed glances with each other '.- s. चिनिसय:, परि(री)वर्तः, परिवृत्ति र., परिवर्तनं, नैमेयः, नि(वि)मयः, नि(वि)मयः, परिदानं, मति दानं पणनं, व्यातेहारः ; oft. by अन्योन्य or मति in comp. ; 'e. of favours' अन्योज्योपकारः, ' e. of looks ' अन्योन्यहृष्टिपातः, परस्परा-लोकनं ; 'e. of blows ' मतिघात: ; 'in e. for ' विनिमयेन, व्यतिहारेण, प्रतिदानेन. 2 भांह-द्रव्य-विनिमय: 3 श्रेष्ठिच्यत्वरं.

Exchequer, s. राजधनागारं, राजस्वकोषः ; 'chancellor of the e.' कोषाधीशः,

जोपाचेक्षकः-

Excise, v. t. राजवेयकएं-ध्रुस्कं-निखप् 10 or निर्धु 10 or रथा c. (स्थापयति), = श राजस्य, कर:, ज़ुल्कं. =111011, ३. कर्निक्यक:, ज़ुल्का-धिकारिन् का, कराध्यक्षः, ह्यल्कब्राहः.

Excision, ३. उच्छेदः, कर्तनं, उत्पारनं, उद्ध-रणे, विवादाः

Excite, v. t. उत्तिन् 0., प्रजुप् 0., सं-धि-धुभ् c., उत्-सं-तप् c., उद्-दीप् c., उग्रस् 10, उत्था c. (उत्थापयाति), प्रोत्सह c., प्रजुत् 10, वृध् c., मनृत् c., संधुक्ष 10 (feelings &c.). 2 जन c. (जनयति), उत्पद्ध c., प्रमुध् c.; 'my curiosity is the moree. ed' इत्स-धिकतरसुपजनितं में कौतुकं (Ka. 134); ' with anger e. ed ' संजातामर्प, उद्दीपित-काप ; oft, by dat. with or without भू ; 'his speech o.-ed laughter ' तहन्यो हा-साय वधूव; See Lead to. -able, a. को-पन, उत्तेजनीय, सुलभकोप, क्रोधिल, शीघ-कोपिन्. =ation, =ment, 8. उत्तेजनं, उत्तापः, उत्थापनं, प्रकोपः, उद्दीपनं, संतापः-पनं, सं-,बि-,क्षोभः, सरभः, चित्तोद्वेगः, चित्तो-त्तापः मनस्तापः, कोषोद्दीपनं. = 0, a. संरब्ध, मकोपित, श्रुट्ध, उत्तेजित, जातरीय, इज्जमन्य, संतम; सं-वि-क्षोभित; 'in an e. mood' कोधावेशेन; रोषवशं गत. 2 उत्पन्त, जात, जनित. 🗝 🖰 🚜 उद्दीपकः, उत्तेजकः, संक्षीभकः.

Exclaim, v. i. आ-उत्-क्षरा 1 P, उद्ये: अप् 10, तारस्वरेण वह 1 P, आ-रह 1 P, उद्ये: उदीर c. -Exclamation, ह. उत्क्रोश:, आर-टनं, घोष्णुं-णा, उन्हैः स्वरः, उद्गारः ႈ ' e. of

ðoy ' सर्घनिस्वनः, हर्पोद्रारः.

Exclude, v. t. वि-वति-विष् 1 P, नि-अव-वर्ष 7 U, नि-मु c., ज्या-मृत् c., (तुशब्दः पूर्वपक्षं ध्यावर्तयित S. B.), बाध् 1 A, निरस् 4 U.2 बहिबकु 8 U, निःस c., निष्कस् c., निराकु, अपाद्धस् 6 P, ज्यातिरिस् 7 P or c. 3 वृज्य 10, त्यस् 1 P, वि-अप-हा 3 P, सुच् 6 P, अपास 4 U. =Exclusion, s. निषध:, ज्यावर्तन, ण्यावृत्ति र्., व्यतिरेकः, बाधः-धा. 2 निरा-करण, निःसारणं. 3 वर्जनं, खुदासः, हानं, 'to the e. of ' विहाय, सुक्तवा, अतिकृम्य, =Exclusive, a. ज्यावर्तक, उजिल्ला. निषेधक, निवारक, बाधक. 2 अनन्यसाधारण (जी f.); अनन्यसामान्य, अनन्यसुक्तः ' e. of ' विद्याय, वर्जिथित्वा, सुक्रवा, हित्वा, रहित-हीन-in comp.; See Except. -ly, adv. अनन्यसाधारणं, केवलं, अन्यन्यतिरेकेणः, ' I ame. thy servant ' अहं तवानन्यसाधा-रणो दासः (M. 4). =ness, s. 'अनस्य-सामाण्या शक्ति ʃ.

Excogitate, v. t. चिंत् 10, पारिक्रप् c.; See Consider. -ion, s. चित्रनं, परिकल्पनं.

Excommunicate, v. t. (समाजात्) बहिष्कु 8 U, निराक्त, अपास् 4 U, अंशू c., न्यु c., अपांक्तीकु; 'one e. ed ' अपांक्तेयः, बहि-वक्रतः. =1011, s. बहिण्कारः, अपांक्तेयत्वं.

Excoriate, v. t. त्यचं-चर्म-उद्घित्व् 6 P or निर्मृष् 1 Por जुत् 6 Por छिट् 7 P. नि-स्त्वची-क 8 U. -ion, ह. त्वक्रुछेदः-भेव:, चर्मभति रं.-विवारणं-उल्लिखनं-पीइनं.

Excortication, s. निस्त्वचीकरणं.

Excrescence, 8. गंडः, विस्फोटः, शोफः fleshy e. ' अधिमांसं, नांसपिंडः.

Excrete, v. t. उत्स्वत् 6 P, उच्चर् c., निःस् c.; मलोत्सर्ग कु 8 U. =ion, =Excrement, 8. विष्ठा, उच्चारः, शकुत् n., पुरीषं, See Dung; 'e, and urine ' विण्मूत्रं, मुन्नपुरीषं. न्धां, a. उच्चारित, अवस्कृत, उत्सृष्ट.

Excruciate, v. t. अत्यंतं ध्यष् c. (ध्यथयाते) or बाच् 1 A or संतप् 1 P or c., प-मंध् 9 P. =ing, a. मर्मच्छिष्-सृज्, अर्थतुष्, प्रमाधिन, अतिव्यथाकर (री र्र.), अतितीव, नितांत--ion, 8. तीव्र-तिग्म-धेव्ना, कठिन. अतियातना.

Exculpate, v. t. (दोषात्-अपराधात्) वि-परि-श्रुप c.; वि-, श्रुच् 6 P or c., निद्धिक् 8 U, दोषं परि-प्र-मूख्य 2 P or झलू 10; ' he e.ed himself 'आत्मानं दोपसुक्तं खकार. -छेतें, α. निट्रोंष, निरपराध, दोषसुक्त, वि-घुद्ध. -ion, 8. दोषशोधनं-मुक्ति र्., अपराध-क्षालन-मार्जन, &c. -ory, a. दोषप्रमार्जक-मोचक, दोषक्षालन (नी .f.).

Excursion, ह. पर्यटनं, अमणं, विहारः, वि-हरणे. 2 पथरयागः भ्रंशः, मार्गातिक्रमः, विच-लबं, उत्क्रमः. 🕹 अभिज्ञवः, आक्रसः, आपातः- Excursive, a. अमणशील, त्यक्तमार्ग. 2 स-

Excuse, ज. १. हास् 1 A, सूच् 1 P, 10, सह् 1 A, तिज्ञ desid. (तितिसते). 2 दोषाद् सुच् c. or ग्रुप्: 'o. a person' दोषं-अप-रापं-क्षम् (with gen.); 'e. a fine' दंहं अप-व्यप-दिश् 6 P, उत्तरं दा 3 U, अपदेशं-ग्रुप-कृ 8 U, आत्मानं विसुच् o.; 'e. ing myself on the ground of head-ache' शिरःश्लस्पर्शनमपदिशन् (D, K. II. 2); 'e. me' प्रसीदतु भवानः. = अप-व्यप-देशः, उत्तरं, निमित्तं, छलं, छसन् ग., विमोचनहेतुः. 2 दोषसालनं, पापशोधनं, क्षमाप्राधना; oft. by हेतुः; 'under the e. of illness' अ-स्वास्ट्यहेतीः, अनामयापदेशेन. =less, a. निकत्तर. 2 अक्षतंव्य.

Execrate, v. t. जप 1 U. आकुशू 1 P. गर्ह 1, 10 A. अभिशंस 1 P. -ion, s. जापः, आ-कोशः, अभिशंसनं -Execrable, a. गर्हा, गर्हणीय, अधम, नीच, See Accursed.

Execute, v. t. अनुद्वा 1 P, सं-तिः-पद C., क 8 U, वि-वा 3 U, आ-वा 1 P, निर्वह C., साच 5 P or C., निर्दृत् C.; 'e. thy business' स्विनयोगमञ्जन्यं कुर. 2 हव 2 P, ब्वा-पद C., पाणदं हं-देह वंग्रं-आदिश् 6 P, दं ह 10; 'he was ordered to be e. e-d' तस्य वध-देह दंह आदिशः, वध्यतामसी इति आदिशः —ion, s. अनुद्वानं, आचरणं, विधानं, करणं, संपादनं, निष्पत्ति-सिद्धि रि., निर्वाहः हणं. 2 घातः, हननं, हत्या, व्यापादनं, वधः; 'place of e. वध्यस्थानं-धृतिः रिः, 'entence of e.' पाणदं हः, उत्तमसाहसं--loner, s. घातकः, मातंगः, दंहपाशिकः; वध्यादुकः, वधाधिकृतः —ive, a. निर्वाहक, निष्पादक विधायक, कार्यसम,अनुद्वाननियुक्त, निष्पादक विधायक, कार्यसम,अनुद्वाननियुक्त, कार्यनिवाहक —or, s. मृतलेखाधिकारित्य कार्, (मृतस्य) उत्तरसाधकः.

Exegesis, के विवरणं, व्याख्यानं, व्याकरणं. -Exegetical, a. विवरणकृत्, मकाशकः

Exempt, v. t. सुन् 6 P or c., मोस 10, वि-अव-सून् 6 P, बुन् 1 P, 10; 'e. from fine' दंशादानं अस् 1 A; 'e. from taxes' करादानं अत्रज्ञा 9 U. =a., =2d, a. सक्त, बाजित, होन, रहित; oft. by अ,निर, वि, वीत, बत, in comp.; 'e. from pride' नतावलेप, बीतहर्ष, अनर्ष, &c.; 'e. from avarice' निलींप, विनृष्ण, लोभरहित, &c. 2 अन्याः अन्यः. =lon, s. सक्ति f., मोसः, बर्लनं, रहितत्वं, मोस्चनं, अभावः; oft- by अ or अन्यां u comp.; अनवलेपः 'e. from pride, ब्रह्मभावः 'e. from fine,' &c.

Exequies, See Obsequies.

Exercise, इ. प्रयोगः, व्यापारः, अनुष्ठानं :सन्दर्भः ? अभ्यासः, विदेवणं, अभ्यस्तता आहर्सि र्, चर्याः 3 व्यवसायः, खमः, खेष्टा, उद्योगः, व्यापारः; 'bodily e.' व्यापामः, परिश्रमः: 'materials for taking e.' व्यापामः, परिश्रमः: 'military e.' रप्य-शिक्षा, श्रद्धान्यासः, उपासनं; 'shooting e.' शरान्यासः, उपासनं; 'usual o.' नित्यकृत्यं. कर्राः उपासनं विद्या अञ्चर्णाः वर्षाः परि-शील् 10; आ-यस् c., व्या-यम् व.; 'e. soldiers' शिक्ष c., रणशिक्षां व्यायम् व.; 'e. oneself' व्यायम् 1 P, उद्यम्, व्यवस्तो 4 P, चेष्ट् 1 A; व्यायामं-श्ररीरश्रमं-कृ 8 U. कर्राः परिश्रमं-व्यायामं-क्रः 'e ed with an iron club' अयोदंडेन श्रममकरोत् (Ka.76).

Exert, १. १. नि-म-जप-युच् 7 A, 10, व्या-मु ०., प्रवृत ८.; 'e. oneself 'प्रयत् 1 A, व्याम् 1 P, व्यव-सो 1 P, प्रवृत् 1 A; 'e. one's utmost ' यावच्छक्यं प्रयत् 1 A; 'e. one's utmost ' यावच्छक्यं प्रयत् —ion, १. व्यवसायः, उत्सादः, चेष्टा, व्यापारः, चेष्टतं, कर्मयोगः, यत्तः, उद्यमः, उद्योगः, See Attempt. 2 आयासः, अमः, परिश्रमः, कायक्षेत्रः-आयासः.

Exfoliate, v. i. परिपुद् 6 P, विगल् 1 P.

Exhale, v. t. उद्-मृ 6 P, उच्छुन्त् 2 P, निश्वस्, उस्थिप् 6 P, उद्दम् 1 P, निश्चस् 6. P उद्दार् ए., निर्मय् 6. प. वर्षार् ए., निर्मय् 6. प. वर्षार् ए., निर्मय् 6 P, उद्दम् ए. 2 (As water) आ-पा 1 P, उच्छुर् ए., आचम् 1 P, बाज्पीक् 8 U; 'trees e. ing fragrance' परिमलोद्धारिणः वृक्षाः. •atlon, s. उद्दारः, निश्वासः, उच्छुासः, उच्छुासः, उच्छुासः, उच्छुासः, उच्छुासः, उद्यानं, उत्थेपः. 2 घाण्यः, धूमिका, धूमः. 3 बाज्योद्धमनं, धूमोद्वारः

Exhaust, v. t. उत्नं जुन् c., आ-पा 1 P. 2 जून्याक 8 U, निःशेषीक, सर्वसारं ह 1 P, बिरिच् 7 P or c. 3 क्षि 1 P, क्षे c. (क्षप-याती), नझू c., ब्यगं-क्षयं-क्रु, अप-चित्र 5 U; ' his wealth was e. ed in performing meritorious deeds' धर्मकर्माणि कुर्धतस्तरप धनक्षयः संजातः (P. v.1.); who had e, ed his whole treasure in gifts (charity) ' निःशेषविश्राणितकोषजातं (है. v.1.). 4 खिड् c., कुष् c. (क्रुमयति), (ग्ला-ग्ल-अम् ०-, अव-सद् ए., ग्लै ए., पर्याते; 'I feel e. od ' झांतोस्मि, अवस-सानि मे गात्राणि. -ed, a. शोलित, विरिक्त, निःशेषीकृत. 2 क्षीण, अपन्तितः 3 श्रांत, क्रांत, ।खष,अवतच, ग्लान, =1011, ह. शोवणं 2 क्षयः, परिक्षयः, नाज्ञः, व्ययः अपचयः. 3 खेदः, अमः, क्रमः, ग्लानि f., अवसादः, थांति-क्रांति -f. =less, a. असय. अनाइप, आविनाशिन्.

Exhibit, ए. १. प्र-वृज्य ८., प्रकाश ८., निद्दिश 6 P, प्रकटीक 8 U, प्रकटपति (D.), ब्यंबर् 7 P or c., ब्यक्तीक, आविष्कु, प-स c. 2 (On the stage) प्रयुद्ध 7 A, 10, आभिनी 1 P; See Act. =er, s. मद-र्शकाः, मकाशकाः. =ion, ३. प्रदर्शनं, व्यंजनं, आविष्करणं, &c. 2 वृत्तिसाधनं, वृत्ति f. 3 अभिनयः, आविर्भाव:. -ioner, 8. वृत्तिभुद्ध् 🐠

Exhilarate, -ion, See Delight.

Exhort, v. t. सोत्सुकं याच् 1 A or प्रार्थ 10 A,उप-दिशू 6 P,अनु-ज्ञास 2 P, प्र-सं-सूच c. 2 आ-समा-श्वत् c., प्रोत्सह् c., प्र-चुद् 10, प्रवृत् c., उद्धुज् 10, ention, s. उपदेशः, उपदेशवचनं, सत्सुकपार्थना, प्रवीधनवाक्यं. 2 मोत्साइनं, पेरणं, प्रचाइनं, उत्तेजनं, प्रयोधनं, समाश्वासनं, यवर्तनं. -atory, a. प्रवेधक, उपदेशक, -er, s. उपदेशकः, मगोधकः.

Exhums, v. t. (इावं) उत्खन् -ation, 8. उत्खननं

Exigence, =cy, ३. आवश्यकत्वं, अपरिहा-यत्वं, अवश्यपयोजनं-कार्यः 2 प्रस्तावः, समयः, कालः. 3 आपट्-विपट् f-, संकट-कप्ट-समयः-कालः, विपत्समयः, कुच्छं-कप्ट:-एं, दुर्गति f. -Exigent (eant), a. अपरिहार्य, आवश्यकः

Exiguous, a. तन्त्र, अल्प.

Exile, v. t. प्र-निश्-वि-वस् C., प्र-ब्रज्ञ C., (स्ववृंशात्) निः स ८., अपाकु 8 U, बाहिष्कु. 🗝 वि-प्र-वासः-सनं, प्रवाजनं. 2 प्रवजनं, दूरसंस्थिति f., विनामनाविधिः; 'to go into 9. ' मत्रख् 1 P.

exist, v. i. जू 1 P, बृत् 1 A, विदे 4 A, अस् 2 P; जन् 4 A, उत्पद् 4 A. 2 जीव् 1 P, प्राण् 2 P. 3 स्था 1 P, प्रवृत, आर्सि 2 A. =snce, है. अस्तित्वं, सत्ता, सर्वं, अवस्था, भावः, सद्भावः, संभवः, 2 जीवितं, जीवनं, वृत्ति f., प्राण-असु-धारणं; 'worldly e. ' संसार:, भव:. -ent, a. सत्, इविद्यमान, वर्तमान, जीविन्: 'Bolf-e. आत्मभूः, स्वयंभूः

Exit, s. निरक्तमः, मणं, निर्याणं, अपक्रमः, अप्रथम:, निर्यम:. 2 (In dramas) निष्कांत a. ; 'exeunt omnes ' निष्कांताः सर्वे.

Exodus, 8. (निर्गम: बहिर्गमनं

Ex-officio, adv. अधिकारपशात.

Exonerate, v. :t. Exculpate, q. 'v. भारं अपनी 1 P or अवद्ध C.

Exorable, व. अजनेय, प्रसादनीय, सारवनीय, ' not e. ' निरत्कोश.

Exorbitant, a. अमर्यात्, अमित, अपारिमित, अतिरिक्त, सातिशय, अतिमात्र, अत्याधिक। Excessive. -Exhorbitance, See

cy, 8. अतिरेकाः, मर्यादातिक्रमः, उदेकाः, आधिक्यं-

Exorcise, v. i. (भूतं) दूरीकु 8 U, निःस् c., भूतावेशाव् सुच् c. -Exorcism. भूतापसारणं.

Exordium, s. मस्तावः, वाङ्गुखं, सुखबंधः, उपोट्टघातः.

Exoteric, a. साधारण (जी f.).

Exotic, a. विदेशीय, विदेशज, अन्यदेशोद्धव वैदेशिक (की 🏂).

Expand, o. t. विस्तृ c., प्र-तृधु c., वि-तन् 8 U, प्र-वि-स C., 'e. itself ' ज्याप 5 P, ब्यज्ञ 5 A. 2 वि-मू 5 U, प्र-वि-काञ्च C., प्रपंचियति (D.). 3 (As flowers &c.) विकाशू ः, विकस् ः, भिट् 7 P or ः, स्फुद् ., वि-स्फुर् . (स्कारयति). =v. i. वि-प्र-सु 1 P, प्र-,तृथ् 1 A, pass. roots above. 2 विकस 1 P, स्क्रद 6 P, कुन्न 1 P, भिद्र pass.; See Blossom; 'whose 6 P; विस्फाइ gradually ed into youth (manbood)' ऋमायीवनभिक्षशैशवः (R. III 32); ' with his eyes e, ed through 10y ' हर्षोत्फ्रहानयनः. 3 विजुंभू 1 A. -Expanse, s. प्र-वि-तानः, प्रसरः, विस्तारः, आभागः, (आभागस्तपोवनस्य 8.1); 'in the e. of ocean 'विस्तीणें सागरे, 'in this e. of universe ! महाते जगज्जाले. -ion, क विस्तारः, प्रसारः, वितति f., प्रसरः, विस्तरः, प्रसरणं, व्यापि f. 2 प्रयंचः, विवर्णं-=ive, a. व्यावक, वि-म-सारिन, विस्तारिन; विस्तवर, विस्मार

Ex parte, a, एकपक्षीय-

Expatiate, v. i. Enlarge (upon), q. v. ${f 2}$ परिभ्रम् ${f 1},\,{f 4}\,{f P}.$

Expatriate, See. Exile.

Expect, v. i. अवेक्ष् 1 A, उद्-वृज् 1 P; आशंस् 1 Å, उदीक्ष्; प्रति-पा ः (पालयति). यति-इप् 6 P, मतीक्ष् (wait for); ' I am e. ing my brother ' मम आत्रागमनं मतीक्षे: वर्त्म अवलोकयामि (Ka. 220); सादी एव त्वां प्रतीच्छाति (V. 2). -ant, a. अपोक्षिन, अपेक्षक, प्रत्याशिन, आकांशिन, सप्रत्याश -ation, हे. अपेक्षा, आशा, प्र-त्याञ्चा, उदीक्षणं, आशंसा, प्रतीच्छा, प्रतीक्षा-क्षणं. =ed. ७. अपेक्षित, आक्षांक्षित, समर्थित, त्रितः ' un-e. call ' अतर्किताहानं.

Expectorate, v. t. (श्लेब्साणं) उद्गृ 6 P or नि:सु C., निष्ठित् 1, 4 P. -ion, s. निष्ठचारी 🗗, निष्ठीवनं, श्लेक्मोद्वारः.

Expedient, a. युक्त, उचित, योग्य, उपपन्न, उपयुक्त, हित, हिताबह- - उपायः, कृत्यः, साधने, गति र्., उपक्रमः, उपकर्षं, योगः, अवः। यस स्थाः 'six e. s. -iy, ado दुक्तं, उपपन्नं, यथोचितं.=Expediency,-co, इ. औखित्यं, दुक्तता, उपपत्ति ∫., उपयोगः, हिताबहत्वं.

Expedite, v. t. स्वद् c. (त्वरपति), शीघं संपद c. or प्रवृत c. or साथ e. or वि-धा 3 U. 2 शीघं पेषू c. or मेदू c. =ion, s. त्वरपा, शीघता, शिमता, जवः, वेगः, अविलंबः, शीघतिर्वाहणं, शिमकारित्वं. 2 यात्रा, प्रयाणं, प्रश्मानिर्वाहणं, शिमकारित्वं. 2 यात्रा, प्रयाणं, प्रश्मानिर्वाहणं, शिमकारित्वं. 2 यात्रा, प्रयाणं, प्रश्मानिर्वाहणं, अविषणनं, अवपातः; 'to sond an e.' सैन्यं प्रस्था c. (स्थापयिति). 3 Enterprize, q. v. =ious, a. त्वरित, शीघ-शिम-कारित्व, सत्वर, अदीर्घस्त्र, अविलंखित, द्वृत, लुष्टु. =iously, adv. शीघं, सत्वरं, द्वृतं, &c.

Expel, v. t. Exile, q. v. 2 निष्कस् ८., बहिष्क् 8 U, अपा-निरा-क्क, निःस् ८., अपार्वस् ६., निर्भू 5, 9 U; See Drive, Dispel. 3 (From society) अपपात्रयति (D.), अपांनीक् 8 U. =led, a. निष्का-सित, अवकृष्ट, अपध्यस्त, निर्भृत, धिक्कत-Expulsion, s. अपसार्णं, निष्कासनं, निराकरणं, विवासनं, प्रवासनं.

Expend, v. i. ह्यय् 10 (ह्ययचाति), उत्-वि-सृद्ध् 6 P, त्यन्त् 1 P, विनि-सुन्द् 7 A, 10, प्र-उप-युद्ध् 2 क्षि 1 P, के c. (क्ष-यवित), अप-चि 5 U, क्षयं-ह्ययं-कृ 8 U. Expense, Expenditure, s. ह्ययः, थिसंगः, उत्सर्गः, त्यागः, चिनियोगः, घनत्यागः, ह्ययः, अधेत्सर्गः. 2 क्षयः, अपन्ययः, अपहारः. =ive, a. बहुसुल्य, महार्ह्-धं, बहुव्ययं, बहुव्ययसाध्यं, महासूल्यं. =ively, adv. बहुव्ययंन, बहुसूल्यंन.

Experience, v. i. अनुसू 1 P, उप-मुज्
7 U, अनु 5 A, प्राप् 5 P, आसद C., ज्ञा
9 U, विद् 2 P, परीक्ष 1 A. 2 Suffer,
q. v. = 8. अनुभवः, परीक्षणं, वेदनं, प्रतीति
f., ज्ञानं, वोद्यः, भोगः, मुक्ति f. 2 बहुद्दित्यं,
अनुभवजन्यं ज्ञानं, बुद्धिपरिपाकः. 3 अम्यासः,
आचरणं. —ed, a. बहुद्दिनं, अनुभविन्,
बहुदृश्वनं, परिणतम्ज्ञ, पक्तबुद्धि, बहुदृष्ट, सानुभन्दं, 'I am an e. teacher (of the art)'
दृस्तप्रयोगोस्मि. (M. 1).

Experiment, ह. प्रयोगः, परीक्षा-क्षण, अञ्चभवः.

-v. t. परीक्ष् 1 A, अनुष् 1 P; प्रयुद्ध 7 A,
10. -al, a. अनुभवलन्ध-माप्त, अनुभतिमृतः.
2 परीक्षक, परीक्षाधे ज्ञत. -ally, adv. परीक्षणार्थ, अनुभृत्यर्थे. 2 परीक्षापूर्व, अनुभवेनभवातः -er, -alist, इ. परीक्षाप्तः.

Expert, a. द्स, प्रवीण, पदु, विज्ञ, निषुण, बतुर; विद्-ज्ञ in comp.; विचक्षण, विशारद; See Skilful. -ly, ado. सपाटवं, स-कौशलं. -ness, s. पाटवं, कौशलं, नेपुण्यं, दसता, साम्बं, विज्ञता, विद्य्यता, &c. Expiate, v. l. वि-सं-परि-झुष् c., निष्कु 8 U, निराक्क, शम् c. (शमयति), अपातुद् 6 P, ममुब्द् 2 P or c., प्रायश्चित्तेन पू 9 U or सुद् c. or झुष् c., पापनिष्कुर्ति कु. =ion, s. शोध-नं, पावनं; प्रायश्चित्तं, पापनिष्कुर्ति f. नशश्चितं, पापनिष्कुर्ति f. =ory, a. पावन, पापनाशक शन, अधमर्पण (णी f.), विशोधक, पापम (शी f.).

Expire, v. t. निश्वस् 2 P, श्वासं उत्सिप् 6 P, or निर्गम् c. (गमयति). 2 उद्गृ 6 P; See Exhale. =v. i. प्राणान् हा 3 P or त्यस्य 1 P, हु 6 A, उत्कांतनायु व. भू, उपरम् 1 P, संस्था 1 A: See Die. 2 समाप् pass., अवसी pass., निवृत् 1 A, विरम्, अवसद् 1 P, क्षि pass. =ation, =y, s. प्राणत्यागः; निश्वासः सनं, उपरमः 2 निवृत्ति f., समाप्ति f., विरमः, अत्ययः, क्षयः, अंतः, अवसानं, देषः, विच्छेदः. =ing, a. संहगतप्राण, आस्त्रमृत्य, समर्थः

Explain, v. i. क्या-क्या 2 P, व्याचह्य 2 A, निरूप् 10, विन्नु 5 U, द्यान् ८, व्यंच्य 7 P or c., स्फुटी-विश्वदी-क्र 8 U, व्या-क्र, प्र-पच्च 2 P, प्रकाश्च ८, स्पष्टीक्र, प्रमुप् ८. 2 वर्ष 10, क्यू 10, पवद् 1 P, प्रकृत् 10. व्या- इ. व्या- क्या कृत, प्रकाशकः, प्रवक्त m., वाद्दिन् m. व्याक्यातृ m., प्रकाशकः, प्रवक्त m., वाद्दिन् m. व्याक्यातृ, प्रकाशकं, स्पष्टीकरणं, विवरणं, व्याक्यणं, प्रकाशकं, स्पष्टीकरणं, विवृत्ति f., विक्षणं, 2 समाधानं, शोधनं. व्याव्यातं, विवरणं, व्याक्षणं, 2 समाधानं, शोधनं. व्याव्यातं, विवृत्ति f., विक्षणं, 2 समाधानं, शोधनं. व्याव्यातं, विवृत्ति f., विक्षणं विवृत्ति क्या क्यां विवृत्ति क्यां विवृत

Expletive, s. पादपूरणं, वाक्यालंकारः.

Explicate, See Explain.

Explicit, a. स्पष्ट, ज्यक्त, परिस्कुट, भिलार्थ, सुपकाश. -ly, adv. ज्यक्तं, स्फुटं, स्पष्टं.

Explode, v. i. महाशब्देन विदु-विभिद् pass.,
महाशब्दपूर्वे स्फुद् 6 P or विदल् 1 P. =v. t.
कर्कशनिस्वनेन निंद् 1 P or असंतोषं हुन्यू
c. or सूच् 10. 2 निरस् 4 U, खंद् 10,
विद्वप् ८.,अपा-कृ 8 U. =Explosion, s. सशब्दभंगः स्कोटनं, महाशब्दपूर्वे विदारणं.
=Explosive, a. शीधदाद्य, विदारणंशीलExploit, s. पराक्रमः, अवदातं कर्मन् n. आश्चर्य-

अद्भुत-कर्मन् n., विक्रमः, विचेष्टितं. Explore, v. t. अन्विष् 4 P, निरूप् 10, सूग् 10 Λ , निरीक्ष् 1 Λ , अद्यसं-धा 3 U, मार्ग् 10. =ation, s. अन्वेष्णं, निरूपणं, मार्गणं,

ज्ञासा. = टा, s. अन्वेष्ट्र m. Exponent, s. (In mathematics) घातिचिक्र

= क. प्रकाशक, श्रोतक.

Export, v. t. विदेशं नी 1 P or प्र-हि 5 l',

चहिदेशं प्रेर c. or वह 1 P or c. = इ. निर्मतं

कृष्य-भांडं. = ation, इ. विदेशनयमं, निर्ममनं

Expose. v. t. (lit.) उत्पाद 10. अपान्त 5 U,

Expose, v. t. (lit.) उच्छद् 10, अपान्द्व 5 U, विचल्लीकु 8 U, प्रकाश्च ८., प्रदृश्य ८. २ व्यक्तीकु, प्रत्यक्षीकु, आविष्कु, सत्यस्वस्त्रं आ

चिन्ह: See Explain also. 3 (Make liable) पहुं नी 1 P or 5 8 U, स्थानं-आस्पत्ं जः ' e. ed yourself to trouble ' अवतात्मा हे)शस्य पद्युपनीतः (S. 1); 'e.ed to the charge of cowardice ' कातर ञ्चति वाच्यतां गतः-,त्रोषपात्रं जातः ; ' e. ed to hundred of calamities ' व्यक्तज्ञत-अरन्यतासुपगताः (Ka. 107); 'e. to contempt ' तिरस्कारस्थानं कुः, 'e. to the sun' आतपे झा ते U or जुज् c., आतपाय उज्ख् 6 P; ' e. for sale ' क्रवार्थ प्र-स c. =0d, a. अनाच्छाद्दिन, अनावृत, &c.; 'e. d for sale' क्रब्य =ition, s. विघरणं, प्याख्यानं, प्रका-ज्ञनं, ल्पष्टीकरणं. =ltor, s. विवृतिकारः, वृत्ति-कार:, व्याख्यातु m., अर्धत्रकाशक:. -ure, . ह. विद्वति f., प्रदर्शनं, प्रकाशनं, व्यक्तीकरणं, व्यक्ताकरणं, व्यक्ताविष्करणं ' e. to heat ' आतपलंघनं, (S, 3).

स्त्र postulate, v. i. प्रत्यादि ज्रू 6 P, (अप-धात्) व्यापृत् c., निवारियतुं-नियंतुं उत्यस् 1 P or प्रयत् 1 A; Sce Dissuade. ⊸ion, s. प्रत्याद्जाः, निवर्तनवाक्यं, निपेधः, निवा-एणं, प्रवोधवन्तनं∗

Expound,-er, See Explain,-er.

Express, a. व्यक्त, स्कुट, परिस्कुट, सुप्रकाश, भिजार्थ, असंदिग्ध; ' in e. terms' भिजार्थ, स्पष्टं. 2 विशिष्ट. = (Messenger) जंधा-कारिकः, जांधिकः 2 जंघालः, अतिजवः, प्र-जिवन्-वोगिन् गः, जवनः, त्वरितः, तरस्विन् m. =v. t. बर्यस्य 7 P or c., आविष्क 8 U. प्रहुशू c., सूच् 10, हात् c., पकटीक, निर्विश् 6 P, लक्ष् 10, प्रकटयति (D.). 2 पस् 2 P, 'उच्चर c., उदीर c. कथ् 10, शंस् 1 P, वह 1 P, उदाह I P, ध्याह, आ ने-विह c., ख्या 2 P, प्रकाश ः, इ५ c., ज्ञा c. (ज्ञाप-पति), अभि-धा 3 U; 'e. oneself' मनो-गतं शंस्,वाचं उदीर्; 'e. by gesticulation' नद् 10, निरूप 10, सूच, अभिनी 1 P.3 निष्पीड् 10, निष्कुष् 1 P, निर्दुह् 2 U, निर्ह 1 P.=ion, है हर्यंजर्न,पकाशन,विधन, आ-नि-वेद्नं, ज्ञापनं, आविष्करणं, कथनं, उदाहार:-हरणं, रूयापनं. 2 निष्पीहनं, निष्कषणं 3 वद्नं, आस्यं; 'he had a smiling e.' हास्यवदन आसीत्; ' wore an angry e. ' कुपित इव बभी. 4 वचने, उक्ति 🎉 वाक्यं, पदं, शब्दः, वचस् गः, वास् f.; 'authorita-tive e.' आसवचनं, प्रमाणं 5 रीति f., मार्गः, पद्धति-सरणि -f. =iy, adv. स्पष्टं, व्यक्तं, परिस्फुटं, भिद्याधि. =ivo, a. व्यंजक. वाचक, सचक, धोतक, अभिधायक, गमकः कृतक. 2 सार्थ, साधूत, पूर्णार्थ, अर्थव -ively, adv. साधी, साकूतं. 2 स्पर्ट सुकार्त. भिषार्थ, परिस्कृदं, न्यंजकतयाः ≔iveness, · ८ व्यंजकत्वं अर्थवत्ता, साकृतता.

Expropriate, v. i. See Dispossess.

Enpuga, v. t. (हुवे) होच् 1 A, 10, वजीक 8 U, आकर्ष 1 U, 4 P, चि-नि 1 A.

Expanse, v. t. वि-, हुन् c., न्या-अप-शृब्द् 2 P or c., न्यासृङ्ग् 6 P or c., उच्छित् 7 P, विनञ्जू c. = Expansion, s. वि-, लोबा, ज्यामर्थः, उच्छेदः, नाशः.

Expurgate, v. t. पू १ U, सुष् o., पविज्ञीकु 8 U. -ion, s. पावन, शोधनं -ory, a.

पायक न

दिश्वधांsite, a. अत्युत्तमः, पिशिष्ट, उत्हृष्ट, प-रमः, See Choice; 'e beauty 'अतिमनो-हरं-अतिरम्यं-लापण्यं; 'e. delight' प्रमानंदः-3 स्त्म. 3 तिक्ष्ण, तीच्च, उच्च (of pain). =ly, adv. प्रमं, उत्तमं, अति-प्रम-in comp. =ness, s. 'चिशिष्टता, उत्तमसा, &c.

Exsiccate, v. t. श्वय o., उच्छ्य o.; See Dry. =ion, s. उच्छोपणं, ज्ञीय: =ive, a.

शोधक.

Extant, a. विद्यमान, उपलब्ध, पर्तमान-

Extemporary, -rancous, a. तत्सपाजुत, असितितपूर्व, अयत्नकृत, अकाल्पतपूर्व, 2 अस्तावोपश्चन, समयोचित. =1y, Extempore, adv. पूर्वचितां विना, अयस्नपूर्व, पूर्वकल्पनां विनाः

Extend, v. t. तन् 8 U, चि-म-°, चिस्तू-स्तू 5, 9 U or c., प्र-सू c., आ-यस् 1 P, सूच c., दीर्घोक्त 8 U, प्रथ् 10, 2 प्रदा 3 U, चित् 1 P. =v. i. वितन् विस्तृ pass., ब्याप् 5 P; प्र-चहु 1 P, आयम् pass., प्र-सु-सृप् 1 P, प्रथ्-हृथ् 1 A, बृत् 1 A; ' the age of man e. ed to 10,000 years ' दशसहस्रवर्षायुषो नरा आसन्; 'e. as far as 'ex. by आ with abl. or in comp.; 'whose sovereignty of the earth e. ed as far as the sea ' आससुद्रक्षितीज्ञानां (R. I. 5). =Extension, 8. विस्तारः, यितति f., विस्तृति 🏸 आयामः, प्रसारणं, प्रसरः, ष्याप्ति f-, विस्तीर्णता. 2 धुद्धि f-, प्रपंचः, विपुलता. -Extensive, a. विस्तीर्ण, विपुल, मचुर, विशाल, पृथु, आयत, असंबाध, महत्. 🏖 ब्यापक, ब्यापिन्. -ly, adv. बहुनः, प्रचुरं, अतीव, अतिमार्थ, वाहुल्येन, मूयसा. = ness, s. विस्तारः, &c. =Extent, s. विस्तारः, आयामः, आभोगः, विशालता, आयति $f_{m{\cdot}}$, परिणाइ:: 2 परिमाण, ममाण, the city is 100 yojanas in e. ' विस्तीणी योजनशर्त पुरी; 'to's great e.' अतिमान्न, अतीव; 'to some 6. ' कियताध्यंशेन, स्तोकं, ईषत्, मनाका 'to such e.' एतावत, इसतः 'to wbat e. ' कियत्प्रमाणं, कियस्पर्येतं.

Extenuate, v. t. Emaciate, q.: v. 2 लघ-यति (D.), ऊन् 10, चस् ०, अल्पीकु 8 U, लघुक, इास् ०. (-हास्यति), प्रसल् 10, प्रसूक्त

2 P (a crime &c.). -ion, 8. उपशाम:, लघुकरणं. 2 पापमार्जनं-प्रक्षालनं.

Exterior, a. बाह्य, बहि:स्थ, बहिर्भव; geb. ex. by वहि: in comp. = . बहिराकारः, वाह्याकारः, बाह्यस्तं. 2 बाह्यभागः, बहिद्देशः-

Exterminate, -ion, See Eradicate, -ion.

Extern, a. यहिर्वार्तेन्ः

External, a. बाह्य, बहिर्भव, बहिःस्थित-वर्तिन, बहि: in comp.; ' without e. aid ' विनाः बाह्यसाधनं, बाह्योपाधिं विना. - iy,

adv. बहि:, बाह्यतः.

Extinguish, v. t. निर्वा ७. (वापयति); प्र-उप-शम् c. (शमयति) (as thirst &c.). 2 वि-नश्रू c., वि-सुष् c., अव-उत्-सह् c., उच्छिड 7 P. -ed, -Extinct, a. शांत, निर्वापित, निर्वाण. 2 नष्ट, उच्छिन, छुस, निर्गत, क्षीण, अवसन्त, निरुत्त; ' bis family became e. 'स निर्वेशो जातः; 'almost e.' निर्वाणभूषिष्ठ; ' to become e. ' शम् 4 P, निर्धा 2 P. -ment; -Extinction, अ.निर्धाणं. निर्वापणं. 2 उच्छेदः, विलोपः, विनाशः, तंहारः, सयः, final e. निर्वाणं, मोक्षः, 'e. of family ' क्रुलोच्छेदः, निर्वेशता-Extirpate, See Eradicate.

Extol, v. t. वर्ण् 10, कृत् 10, पशंस् 1 P, श्लाय् l A, स्तु 2 U, प्र-वि-ख्या 2 P; See Praise.

-ier, ३. प्रशंसकः, स्तावकः.

Extort, v. t. बलात्-अन्यायेन आदा 3 A or बहु 9 U, दा c. (दापयाति), आहु c., निष्कृष् 1 P, बाधित्वा ग्रह; बाध् 10, उपपीड 10 -er, -ioner, 8. बलेन परस्वापहारकः, बाधकः, औपधिकः, उपपीडकः, उपद्वित् m. -ion, बलादादानं, अन्यायेन परस्वापहरणं, उप-

द्रवः, बाधः-धा, बलात्कारः, विद्ववः. 2 इठः, बर्ल; 'by e.' बलात्, अन्यायन, मसभं, मसहा.

Extra, a,s. अधिक, अतिरिक्त, अति pr.; (in comp.) ex. by व्यतिरिक्त, भिन्न, अधिका अतिरिक्त.

Extract, v. i. निष्कृष् 1 P, आंकृष्, नि:-उद्-ह 1 P, उद्-ग्रह 9 P; निर्दृह 2 U, निष्कुष् 9 P, नि:सं-पोड़ 10 (by squeezing); निर्गम् C- (गमयति), उत्पद् C- 🖦 रसः, नियासः, नियेहः, कपायः, निष्कषः, उद्धारः 2 सारः, संग्रहः, संक्षेपः, उद्धतभागः, निष्कर्षः, पिंडितभागः. =1011, ह. निष्कर्षः पेणं, उद्धरणं, निर्हरणं. 2 कुलं, वंशः, उत्पत्ति 🗗, अन्वयः, जन्मन् n-, संभवः, उद्भवः; 'of high e. अभिजात, महाकुल, कुलीन, ' of royal e. ' राजवंइय, राजकुलमस्त.

Extra-judicial, a, ब्यवहारविषयातिकांत. Extra-mundane, a. आतेसंसार, लोकचाह्य.

Extra-mural, a. दुर्गवहिवतिन्.

Extraneous, a. बाह्य, यहिमंत्र. 2 भिक्त, असंगत, व्यातिरिक्त, विदेशीय, असंबद्ध.

Extraordinary, a. असाधारण (जी f.) असामान्य, लाकोत्तर, अलोकसामान्य. अपूर्व, अद्भुत, चित्र, अदृष्टपूर्व, विलक्षण, -ly, adv. आश्चर्य. अपूर्व, चित्रं. =ness, 8. वेलक्षण्यं, आश्वर्यत्वं, लो-कोत्तरता

Extravagant, a. अतिब्ययपर, अतिसुक्तहरूत, व्ययशील, अमितव्यय, अतिव्ययिन्. 2 अनि-यंत्रण, अमर्गाद, अपरिमित, मर्यादातिकासिन, उत्कातमयांद -ly, adv. अतिव्ययेन, सुक्तार-स्तन. 2 अतिमात्रं, सातिशयं, =Extravagance, 8. अति-अभित-व्ययः मुक्तहस्तः, धनोत्सर्गः, न्ययापरिमितता. 2 सर्या-दातिक्रमः, अतिक्रमः, अतियशः, अमिततः, अत्याचारः, नियमोहंघनं.

शिरा-नाडि-महिर्गत Extravasated, a. -Extravasation, s. (Of blood) でで मोक्षणं, रक्तनिर्गमः.

Extreme, a. पर, परम, निरतिशय, अत्यंत, महत्, अति pr. ; 'e. limit' ; परमाविध:. 2 बाह्य. 3 अंत्य, अंतिम, शेष in comp. = ., =ity, ८. परा कोटि ∫∙ -काष्टा, अत्यंतता, अति-भामि र., परमावधिः, आतिशयः. 2 अंतः-तं, पारः, पर्येतः, अग्रं, प्रांतः, सीमन् f., अवधिः, उत्तमादः धि: ' this is the e, of delightful things ' इयं प्रीतिजननानां सीमांतलेखा-परिसमाप्ति:-अवसानभूमि: (Ka. 124); 'e. s are ever:bad ' अति सर्वत्र वजेयेत्-3 विषमावस्था, अतिकृच्छ्रं, अत्यंतक्रेशः दुःखं, दुःस्थिति f., दुद्शा, कष्टावस्था. -ly, adv. अत्यंतं, अतिमुशं ; See Exceedingly.

Extricate, v. t. 3 & 1 P, 3 4 6 P or c., मोश्र 10, परि-, त्रे 1 A, रक्ष् 1 P, सं-उत्-नि:-टू c. =ion, s. उद्धारः, विमोचनं, मुक्ति र्-, मोक्षः क्षणं, निस्तारः, याणं, रक्षणं.

Extrinsic,-al, a. बाह्य, बाहर्भव, असहज, आगंतुक (की f.). -ally, adv. बाह्यतः,

असहजं

Extrude, v. t. उत्स c.; See Drive.

Extuberance, s. अधिमांसं, गंडः, स्कोटः, श्वयधुः-

Exuberant, c. प्रचुर, चहुल, समृद्ध, स्फीत, परिपूर्ण, उदिक्त, अतिरिक्त, भूरि, पुष्कलं, उ-त्सिक्त. -ly, adv. प्रचुरं, बहुशः, बाहुल्येन.

Exuberate, v. i. मचुरिस् 1 P, वृद् 1 A, समृष् 5 P Exuberance, s. प्राचुर्य, समु-द्धि f -; स्कीति f -; उद्देक:, उपचय:, वृद्धि f अतिशयः, आधिक्यं, 'in e of joy " डर्षेनिभरं-

Exude, v. i. प्रस्तु 2 P, स्विद् 1 A, 4 P; स्वेद इव प्रस्त 1 P or निस्पेद 1 A. =v. 8. (सेदं) निःमु c. or निःस c. 2 उद्-मू 6 P उद्दम् 1 P, निष्टिक् 1, 4 P. ation, 8. क स्तवः, स्वेदः, स्वेद्धावः 2 सवः चणं, स्यंदृनं, निर्धासः, स्नावः 3 निष्ठीवनं, उद्गारः, उद्गमनं. Exulcerate, १०.६ व्रणं उत्पद् ८., क्षतं क्ष 8 U: क्षण् 8 P. नंगा, ३० व्रणोत्पात्ति f.,

क्षतीत्पाद्नं.

Exult, v. i. प्र-सुड् 1 A, उत्सिच् pass, अत्यंत आनंद् 1 P or हृष् 4 P or उल्लस् 1 P. =ant, a. उत्सिक्त, प्रसुद्धित, प्रमहृष्ध, उल्लस्तित, सर्गर्व, उन्मत्त, सद्र्प. =ation, s. प्रमोदः, उत्सेकः, उल्लासः, परमानंदः, परमाह्णाः, परमहर्षः, मदः, गर्वः, अवलेपः. =ing,=ly, adv. सप्रमोदं, सोल्लासं, सोत्सेकं, सर्गर्व, सद्र्प.

Exuviae, s. निर्मोक:.

Eye, 8. चक्षुस् "., वि-,लोचनं, नेत्रं, नयनं,आक्षी n_0 , हुश f_0 , हृष्टि f_0 , ईसर्ण-णा, हुशा. 2 (View) हृष्टि f_0 ; in the e. p of the public 'लोकदृष्ट्या 3 रंधं, छिड़ं. 4 Bud, q. v.; ' corners of the e. ' अवांग:-गं, न-यनोपांतः; 'mind's c.' ज्ञानचक्षुत् ॥-, मनोमयं ज्ञानं ; ' before one's e. s ' समक्षं, सा-क्षात्, प्रत्यक्षं-क्षतः ; oft. by पश्यत् ; before my very e. s 'पश्यतापि मम; 'in my e. a 'मम दृष्टचा, मां प्रति :=v. t. निरीक्ष् 1 A, आ-अव-लोक् 1 A, 10,हुश् 1 P; See See, 'c. pupil ' तारा, कनीनिका, ता-रका ; 'e. beam ' नयन-दृष्टि-पात:; 'e.drop ' नेन्नजलं, बाज्याबदुः, अशु n.; ' e.--brow ' भू:, भूरत ; 'e.-glass ' उपनेत्रं-नयनं: ' e.-lash ' पक्षमन् n.; ' e.-let, e.holo'' गवांकः, छिद्रं, रंघं; 'e.-lid 'नेब-नयन-च्छद्ः; 'e. reach (shot)' चक्षवि-षयः, नयनगान्वरः-रं, दृक्षपधः, 'o.-soro' आक्षेत्रूलं, चक्षुःपाडाः, अक्षिगतः, द्वेष्यः, ' I am an e. sore to him ' आक्षेगतोहमस्य: 'e.-wink ' नयनसंज्ञा-संकेतः, कटाक्षः, ' e. witness '. प्रत्यक्षसाक्षित् m., दृशिन् m., साक्षार् द्रष्टु m =less, a. चक्षुहीन, अनयन, ष्ट्राप्टिविकल. 2 अच्छिद्र.

Eyot, s. लघुद्वीपे.

F

Fable, s. कथा, आख्यायिका, उपाख्यानं, कल्पितकथा, पुरावृत्ताख्यानं, प्रवंधकस्पना, - v. t.
मनसा कळप् c. or रच् 10 or खुळ. 6 P.
-Fabulous, a. ऐतिहासिक (की f.), कथानिवद्ध, आख्यानकीर्तिन. 2 अलीक मनः
काल्पत, मनसा खुछ, काल्पनिक (की f.,)
कृत्रिम. -Fabulist, s. कथारचकः, ऐतिहासिकः.

Façade, s. हम्प्राखं.

Face, s. मुखं, बदनं, आननं, बन्दं, आस्य, तुंडं. 2 तलं, पीठं, पृष्ठं. 3 अवस्था, स्थिति 🕂 , दशा: ' before one's f.' अग्रे, अग्रतः, पु-रतः, समक्षं, पत्यक्षं, संमुखं-खेः 'long f.' वि-षण्णवद्वं; 'f. to f.' मुखामुखि, संमुखं: 'in the f. of ं अनाहत्य, अविगणय्य; See ' in spite of ; 'in the f. of so many difficulties ' एवंविधान्यपि कुच्छ्राण्यविग-ण्टयः' turn away the f.' विद्यसीभू; 'stand f. to f.' संमुखी-अभिमुखी-भू. =v. t. संमुखयति-अभिमुखयति (D.); प्रतिमुखी-संसुखी-अभिमुखी-भू 1 P, (with gen.), संमुखं स्था 1 P, अभिमुखं गम् 1 P; पर्यव-स्था 1 A. 2 संमुख-अभिमुख-प्रतिमुख. = a. भू 1 P, or by सुख-अभिसुख in comp.; ' a house f -ing the east ' पूर्वाभिसुखं गृहं; 'stand f.-ing the east ' प्राङ्कुखिसिष्ठ; 'one who boldly f. s the enemy' अन्यमित्र्यः; अस्यमित्रीण:-य:. =ed, a. (s.) in comp.; 'moon-f.' चंद्रानना, इंदुसुखी. 2 पटा-च्छक्त, अधिवस्नान्तित. -less, α. निमुख, आननहींन-

Facet, s. कण:, सुर्ख.

Facetious, a. विनोदिन, परिहासशील, नर्म-प्राय, सरस, रसवत, हासोत्पादक, नर्म in comp. -ly, adv. सरस, विनोदार्थ, परिहास-पूर्व, -ness, s. परिहासशीलता.

Facile, त. सुकर, सुसाध्य, अनायास; See Easy. 2 असुकूल, असुवर्तिन. -ity, s. Ease, q. v. 2 लाचव; 'f. of hand 'हस्त-लाचव, शिमता, सहजता. -Facilitate. v. t. सुकर a. क 8 U, विज्ञान अपनी 1 P, or नशु c., निविधीक, better ex. by words for 'Easy 'q. v.; 'this will f. their communication 'अनेन तेषामन्योग्यव्यष-हारोऽयत्नसाध्यो भवेत्-सुकरो भवेत्. =00, त. निर्विद्य, हुतपरपूह, सुक्रीफृत.

Facsimile, s. मतिलिपि f., मतिल्पं-

Fact, s. तथ्यं, पदार्थता, सत्यं, तरवं, भूतार्थः; it was a statement of f. s' भूतार्थच्या-हतिः सा (R. x. 33). 2 वृत्तं, वस्तु गः, अर्थः, कर्मन् n.; 'in fact ' चस्तुतः, तस्वतः, ' as a matter of f.' वस्तुवृत्तेन, परमाधतः, तरवतः.

Faction, 8. इलं, पक्षा, ज्ञाखा, 2 भेदः, वि-रोधः, विमितिपत्ति र्र-, इंद्रं, हैधं, पश्चभेदः--Factious, a. कल्हाभिय, भेदकारिन, उप-जापिन, उपजापक, भोदिन. 2 पाक्ष (क्षी $f \cdot$). -ly, adv. सोपजार्ष. =ness, है. उपजाप:, भेडकारिता.

Factitious, a. फ्रांडिम, फुतका, कल्पित, राचित,

जिल्पनिमित्त.

Factor, s. नियोगिन् 19., मतिनिधिः; ' taree is a f. of six ' षद् त्रिभिर्भाज्याः.

Factory, ह. शिल्प-कर्म-ज्ञाला-गृष्टं, पण्यनिर्माण-

Factotum, s. सर्वकर्मकरः.

Faculty, 8. शक्ति f., क्षमता, प्रभाव:, सामध्ये. 2 अधिकारः: 3 गणः, समाजः:

Pad, .. लहरी, उंदू:. Fade, v. i. ब्ले-ज़े 1P, वि-शृ pass., निर्मल 1 P, विच्छायतां गस् 1 P, विवर्णीम् 1 P. 2 अवसह 1 P, ज 4 P, नज़ 4 P, क्षि pass., क्वंस् 1 A, म-ली 4 A, अंप-स्वि pass =v. t. Causal of roots above. 2 तेजी ह 1 P, वर्ण नद्यू c. or बिलुप् c., विवर्णीकु 8 U. -ed, a. नष्ट, क्षीण, अपन्तित 2 म्लान, वि-घण, विच्छाय, गतवर्ण, वीतराग. -lng, s. म्लानि f., क्षयः,ध्वंसः, अवसादः,हानि f.; 'f. of colours ' बणाँच्छोष:, घणहानि:,वर्णिको-च्यासः-

Fag, 8. इासः, निरंतरायासिन् m., वातीमः. -o. i. Drudge, q. v.

Fag end, s. अंतः, अवसानसमयः. 2 शेवः-वं, उच्छिष्टं, अवशेषः.

Fagot, 8. काष्टानि (pl.); दारखंदः, काष्ट-

भारः, इंधनदार 🕫

Fail, v. i अव-वि-सद् 1 P, ध्वंस् 1 A, नङ्ग् 4 P, बिलुप pass., शि pass; 'whose talent f. s not in difficulties' संकटेप्याच-षण्याधीः. 2 भग्नाज्ञ a. भू 1 P; (of efforts) व्या-प्रति-हन् pass.; व्यर्थ-मोघ-७ भू, न सिष् 4 P, विफलीय. 3 प्रमद 4 P (with abl.), (स्वाधिकारात् शमत्तः Me. 1); विस्त 1 P, उपेक्ष 1 A, भ आह 6 A. 4 म्यूनीय, -सि-अपाचि pass, 5 विसं-बद् 1P; 'f, a to

s a good appointment was made to f. by Fate' एमणीयोऽयधिविधिमा विसंपादितः (S. 6). w. 1. न्यूबर 1 P, हर 3 P; whose courage does not f, him यस्य धेर्थं ज शीयते, ज स्वालितः 'f. ing male issue ' पुत्राभाषे; ' his memory f.ed him ' तस्य स्मातिलोपः संजातः. 🗝 उपे-क्षा, अनजुष्टानं, 'without f.' अवर्ष, नियसं, नूनं, सुनिश्चितं, असंदेष्टं. नंबद्ध, ह. होचः अपराधः, अग्रमः, छिद्यं, न्यूनता, वैकल्यं. 🗝 . मोच, व्यर्थ; ' un-f. source ' अक्षयः प्रभवः. -ure, ह अभाषः, विरद्दः, लोपः, हानि 🏸., न्यूमता, वैकल्यं. 2 भंगः, आनिव्यात्ति f., अ-सिद्धि र. उ अवसादः, क्षयः, ध्वसः, नाजः, भ्रंजाः, उच्छेदः, ऱ्हासः, क्षीणता, लापः, 'र्र. of issue 'संतातिच्छेदः. 4 उपेक्षा-क्षणं, अ-नजुष्टानं, प्रमादः, उपारययः, अतिपातः, ष्यति-फ्रमः, लोपनं.

Fain, adv. प्रकामं, सकामं, सानंबः, See Gladly.

Faint, a. अवसचा, दीन, तुर्वल, अशक्त, शि-थिलबल, निःसस्व, विद्वल, ब्लान, ग्लान, क्लांत, स्तिक, तांत, विषयण; श्रुथांग (मी f.), सक्तगाच, स्रस्तांग. 2 अस्पष्ट, अस्फुट, मंद. 3 (As colours) पांडु, विवर्ण, मंद्र्यभ, मंद्र्च्छायः oft. by ईपत् or आ pr.; 'f. red ' आरका, ईपदक्त; 'f.-hearted ' भीच, कातर, का-पुरुष. =v. i. सुर्क् 1 P, सुहु 4 P, मोई-मूर्छी-गम् 1 P or माप् 5 P, चेतना-संज्ञां-हा 3 P, नप्टचेतन-लुप्तसंज्ञ-व. भू 1 P. 2 ग्लै-प्लै 1 P, संस् 1 A, वि-अव-सब् 1 P, क्रुस् 1, 4 P, तम् 4 P. 3 प्र-ली 4 A, नज़ू 4 P, शि pass. =ing, मूर्छा, मोहः, प्र-सं-मोहः, चेतन्य-संज्ञा-लोपः-नाशः, प्रलयः, चेतनानाशः. = y, adv. स्तोकं, अल्पं, ईषत्, मनाक्रु; मंद्रं, अल्पबलेन. -ness, ह. म्ला-ग्ला-नि र्र-अवसावः, क्षीणताः, वैवर्ण्य, &०.

Fair, a. चार, सुंदर (री f.), शोभन ; See Beautiful; ex. by g in comp.; 'the f. sex' खीजनः 2 सम, न्याय्य, युक्त, उचि-त, धर्म, यथान्याय, न्यायवतिन्, छाचि, ऋषु, निर्धाज, निष्कपट, विमलात्मन, शुद्धधी; 'a f. fight' धर्मयुद्धं. 3 विमल, निर्मल, शुद्ध, विशव, स्वच्छ; गौर, शुद्ध (complexion); अनभ्र, निरम्र, वितिमिर; or weather' सुद्दिनं. 4 अनुकूल, प्रसञ्ज 5 मध्यम, 'he soon bids f, to prosper' तेनाचिरावम्युदयभाजा भवितव्यक्षित्यनुमीयते. 🗝 मेला, मेलकः, यात्रा, समाजः; इष्टः, नि षद्या, निगम: , -adv., -ly, adv. न्यायेन, यथान्यायं, धर्मतः, धर्मेण्, निष्कपटं, न्याट्यं, य्याहे. -11088, ह. सींद्र्य, चारता, श्रीः, शोना. 2 (Fair dealing) सारत्यं, ध्रुचि ता, म्याय्यता, आर्जवं, अध्याजः, समता , अमाया. 3 विमलता, च्चा<u>न्हिः</u> f., मसार्दः •

Feiry, 8- विवाधरी, पिशाची, योगिनी, राक्षसी-Faith, E. विन्वातः, मत्यणः, विशंभः. 2 श्रद्धा, भक्ति 🖍 निष्ठा, आस्तिक्यद्यद्वि ʃ . ॐ अन्याचाः, ऋगुः।, सत्यता, विश्वारयता. ना॥, a. विश्वा-स्य वि चलगीय, विश्रव्धः 2 सत्यसंध, सत्य-पतिज्ञ चतः f. to promise ' पालितसंगर, मतिज्ञापालक. 3 अद्धरक्त, भक्त, दृढभक्ति, भक्तिमत् ; 'af. wife' साध्वी, एकपरनी, पतिवृता, सती, मुचरिना; 'af. friend' खुढसोंहर्-डूडप्रेम-मिन्न- ४ यथार्थ, सत्य. 5 अह्धान, प्रत्ययिन्, विश्वासिन् अद्धाल, -fully, adv. दूहभक्तचा, भक्तिपूर्व, साझ-रागं, निष्ठयों; अन्याजं, ऋजुभावेन, निण्कपटं. -fulness, ह- विश्वास्यता. 2 भक्ति f., वृद्धा अकि:, अदुरकि-आसक्ति-र्र.; आर्जवं, निष्का-'पटचं. 🕹 प्रतिज्ञापालनं, सत्यसंधता. ४ सत्यता. चless, α. अविश्वास्य. 2 अभक्त, विश्वास-चातक, भिक्तिहीन, अनदुरक्त. 3 असत्यसंघ, भग्नमतिहा, विसंवादिन. 4 अविश्वासिन, अम-त्यियन्, अअहधान. 5 ज्यभिन्नारंतः असती, असाध्वी, अञ्चारिज्या (as a woman). ⊸lessness, ह. अविश्वासः, अवस्ययः, अख्रज्ञा. 🙎 विश्वासभंगः-वातः, अभिक्त 3 ʃ. प्रतिज्ञा-भंगः, समयव्यतिकाः, असत्यसंधता, वत-

Falcated, a. वक्र, दात्राकृति. Falchion, 8. वक्रखड़:, निर्श्विशः, चंद्रशसः,

Talcon, 8. इयेन:, शशाद्नः, पत्रिन् m., खगां-

तकः. =21, 8. इयेनपालकः-पोप्रकः, इयेनाजीवः-

=ry, ३, इयेनपालनं-शिक्षा-पोषणं-

Fall, v. i. च्यु 1 A, गल् 1 P, संस् 1 A, पत् 1 P, नि-अव°, अंश् 1 A, 4 P; 'fell under bis displeasure 'तस्याकुपायात्रं-कोपास्पद्-वस्व. 2 स 6 A, नश् 4 P, वि-म-ध्वंस् 1 A, म-ली 4 A, प्राणै: वियुक्त pass. 3 अवसङ् 1 P, क्षि-अपिच pass., न्यूनीधु 1 P, न्हस् 1 P; 's cow f. s beneath his paw गोस्तस्य नखपंजरे पत्तति, नखराकांता भवति; when the wind fell ' जाते पवने. 4 व 1 P, मविशू 6 P, अवतः 1 P, (गंगा सागरे मविशति-अवतरति); 'f. foul of ' संघह 1'A, आऋष् 1 U, 4 P; चि-वद् 1 A; 'f. to the ground' ध्वंस्, (ध्वंसितस्ते उत्साइ-बृत्तांतः S. 2), विनञ् = पतः, पतनं, च्युति 🎤 ध्वंसः, भ्रंशः, स्रंसनं, अधः नि-पतनं, अव-नि-पातः; 'in rapid f. descend' जवेन निपतंति 2 स्थानभ्रंशः च्युतिः, अपकाषः, चढनाज्ञ:-भ्रंज्ञ:-च्युति:. 3 प्र-वि-ध्वंसः, सं-उप-परिश्वयः, अवसावः; ' rise and f.' पातो-' रपाताः. 4 न्हासः, अपचयः, न्यूनीभावः. 5 निर्झरः, प्रसवणं, प्रपातः, वारिमवाहः. 6 पातुक-प्रवण-सुनि रें: 'f. of snow' तुवारवर्षः, हिमस्रति f.; 'f. of rain' धारासंपातः, थारासार:, आसार: -away, म्हे ग्हे 1 P,

निर्मेल, प्र-ली, नज़ू. 2 स्वधर्माष्ट्र अंज्ञू or ध्यु. -back, परावृत् 1 A, अप-स-सप् 1 P, अव-त्था 1 A. नांग with, संमन् 4 A, अम्युप-गम् 1 P; See Agree. 2 आसच् c., स-इसा द्वजू 1 P. ≔into, नि-अंत:-पत्; 'f. into vice ' हुमार्गग्रामिनी भवति; 'f into misfortune' विषद्यस्ता भवति -off, च्यु अञ्. 2 अपस् 1 P, पलाय् 1 A, विद्युस् pass. 3 स्वधर्म त्यवर् 1 P, पत्. 4 व्हासं गम 1 P, क्षि-अपाचि संह -pass., -हस्. -011, -upon, आक्रम्, अभिन्न, आपत्, अवस्कंद 1 P. =out, :चिषसू 1 A, विप्रति-पद 4 A, कलहं हा 8 U. -short, न्यूनीमू, -इस्, सि-सह pass.; ' his arrow fell short of its aim 'स् लक्ष्यच्यतसायकोभूत्। 'words f. short in describing your greatness' त्तव महिमानसुत्कीर्त्य वचः संन्हियते (R. x. 32). =to, प्र-उप-क्रम् 1 A, प्रारम् 1 A; 'they fell to blows ' परस्परमहारमारे-भिरे =under, (power) वहां इ 2 P, अ-धीन a. भू. 2 अंतर्भू, अंतर्गण् pass.

Pallacy, 8. वंचना, भ्रमः, मोहः, भ्रांति र्र., मिथ्याज्ञानं, हेत्वाभासः, पक्षाभासः, मिथ्या-हेतः. =0ध8, व. भ्रमजनक, भ्रांतिमत्, मोहिन्, माथिन ; असत्य, अविश्वास्य, मिथ्या in comp.; 'a f. argument' हेरवाभासः. -ously, adv. मिथ्या, सच्याजं, मायया.

Fallible, a. पतन-स्वलन-शील, अमशील, अमा-धीन, मोहशील, अम-स्त्रलन-पार्च- 2 अम-कारिन्, मोहिन्, मोहजनक. =Fallibility, ह. भ्रमपात्रता, मोहशीलता, स्वलनशीलं

Fallow, a. अकुष्ट, अहल्य, अमहत, खिल. 2 वंध्य, निष्फल, विफल, अनुप्तशस्य 3 इषद्रक्त,

आरक्त, श्वेतरक्त-

False, a. असत्य, अनृत, वितेध, अतथ्य, अ-यथार्थ, अलीक, मुषा-मिध्या- in comp.; 'f. speech' सृषोद्यं. 2 कुत्रिम, कृतक, कल्पित, कूट-कपट-छन्न- in comp., 'f. balance' कूटतुलामानं ; 'f. ascetic े छन्नतापसः, बक्तवतः; 'f. witness' कूट-मिथ्या-साक्षिन् ". 'f. accusation' मिध्याभियोगः, अभिशापः, अम्याख्यानं, मिथ्याभिशंसनं. 3 कापदिक (की f.), विश्वासघातिन, मंत्र-रहस्य-भेदिनः; f. to one's promise हत्तमतिज्ञ, असत्य-संध, भग्नमतिज्ञ-वत. 4 मारिन, असत्य-संध. इंभिन्ध दांभिक-छााबीक (की f.). मोघ, व्यर्थ, निरर्थक, बुधा-मिध्या- in comp. ∞hood, ३. अद्वर्त, असत्यं, वितर्थ, अलीकं, मृबोर्य, केतवं. 2 असत्यभाषणं, मिथ्या-मुषा-वातः, कैतवीक्ति र्,मिध्याभिधानं,अन्तवातः. 3 असत्यता, अलीकता, अयथार्थता, अनृतता--ly, ado. मुवा, मिध्या, अन्यथा, असरप, अनुतं: 'speaking f.' अनुतवादिन,-ness, s. असत्यता, ६०. 2 क्टूटता, कापटचे, ज्याजः, ग्रसन् ग., केतर्वः 3 विश्वासमंगः-घातः-=Falsify, v. t.,मिध्या कु 8 U. कटं-कपटं-क 'a. f. ed document' कूट कुञ्जिम लेखः. 2 संड् 10, निरा-अपा कु, अधरीकु, नितयिकु, प्रत्या स्था 2 P, निरस् 4 U 3 अतिकस् 1 U, 4 P, अतिन्द्र 1 P, भिद् 7 P, उल्लंच् 1 A, 10, नि-,लुप् 6 P, or c. =0.1. असत्य-असतं-वद् 1 P. =cr, s. कूटकृत् ग., कूटकः. 2 संडनकृत्-प्रसाद्ध्यातृ ग. =ication, s.

कूटकरणं-रचना, मिध्याकरणं.
Falter, v. i. (स्वरंण). स्वल् 1 P., स्वरंभीन or सगद्भदं-यद् 1 P; 'makes thy words f.' स्वल्यति वचनं ते (Mal. 3); 'f. ing with tears' धादपगद्भदं; 'a f. ing step' स्वलिता गतिः; प्रस्थानविक्रवगतेः (S. 5); 'whose step f. s &c.' 2 प्रचल् 1 P, कंप् 1 A, वेप् 1 A, प्रस्वल् -ing, s. स्वलं, स्वरंगः-भेदः, गद्भदाच् f., स्वलद्धाच्यं -ingly, adv. गद्भद्गिरा, स्वलद्धाच्यं, स्वरंगः, सगद्भंगः-भेदः, गद्भद्गिरा, स्वलद्धाच्यं, स्वरंगः, सगद्भंगः, सगद्भंगः, स्वलंगः, स्वलंगः, सगद्भंगः, सगद्भंगः, स्वलंगः, स्वलंगः, सगद्भंगः, स

Fame, ८. यशस्य १.,किर्ति र्र., ख्याति र्र., विश्वति र्र., प्रसिद्धि र्र., प्रतिष्ठा, प्र-वि-ख्यातिः, सं-प्रया. -ed, -ous, व. ख्यात, प्रधित, विश्वत, प्र-वि-ख्यात, प्रसिद्ध, यशस्त्रिन, यशस्त्रत्, कीर्तिमत्, कीर्तित, लोकविश्वत, महायशस्त्र,

लब्धमतिष्ठ-वर्णः

Familiar, a. परिचित, संस्तुत, अभिज्ञ; ज्ञ-विद्-कुशल-in comp.; अम्यंतर, (अनम्यंतरे आयां मदनगतस्य वृत्तांतस्य S. 3.). 2 सु-विदित, सुज्ञात, लोकसिद्ध, पाकृत, लोकिक (की 🏸), सुमसिद्धं, सुमकाश. 3 विश्रब्धं, विश्रंम in comp. 4 निराद्र, निगौरव, आदरहीन, निःपश्रय. =ity, ह. सु-, परिचयः; परिज्ञानं, संस्तवः; long f.' चिरपरिचयः: 2 सु-हर्द्ध-संसर्गः, आसगः, संसक्ति J. 3 अति-पारचयः, अनादरः; 'f. breeds contempt ! अतिपरिचयाद्वज्ञां (भवति). -ize, v. t. परिचयं कु 8 U, or c;, अस्यस् 4 U or c.; oft. by (a.); परिचितविविक्तेन मनसा seclusion.' -ly, adv. सुपरिचितवत्, सुवि-अब्धं. 2 प्रायः, प्रायशः, लोकिकतयाः 3 अ-नाढरेण, निर्गोरवं.

Family, s. कुलं, वंशः, जाति र्रः, गोत्रं. 2 कु-दुवं, पुत्रकलत्रादि, गृहजनः. 3 अन्वयः, सं-तानः नं, संतति र्रः, ' members of a. र्रः' कुदुंबिनः, 'head of a र्रः' कुदुंबिन् क, कुलपतिः, ' of a good रि.' कुलीन, महाकुल, अभिजात, कुल in comp.; ' his wife is in the f. way ' आपकासत्वा नभेवती-जाता; ' of royal रि.' राजवंश्य, राजकुलमत्तुः, ' रि. dispute' गृहच्छित्रं, अंतभेदः; ' a रि. man (diligently caring for the रि.)' अम्या-गारिकः, उपाधिः, कुदंबक्यापूतः.

Famino, ह. दुर्भिक्षं, अनशनं, दुष्कालः, प्रयामः, नीवाकः, आहाराभावः, अनाहारसमणः, f.-

stricken ' दुर्भिक्षपीडित-

Famish, v. t. (श्रुधया) पीस् 10, अवसन् c., श्रीणी-कृशी-कृ 8 U; 'f. ed with hunger' श्रुत्शाम, श्रुत्शामकंठः =v. i. अनशनान् अव-सन् 1 Por क्षि pass., क्षाम-कृशांग -a. मू. =od, a. श्रुत्थाम, श्रुधात, श्रुपीडित, ब्रुश्वसित. =ment, s. ब्रुभुक्षा, अनाहारः, अप्ताभावः, श्रुर्रेतिः, श्रुत्थामता.

Fan, ८. तालवंत:-वंतकं, व्यजनं, वीजनं, व्यजः. =७. १. वीज् 10, उप-अनु-सं²; व्यजनेन विधू 5, 9 U: (lig.) उद्-दीपू ८., संधुक्ष 10.

Fanatic,-al, a., s. धमान्मित्त, अतिश्रद्धाव्यग्र; उन्मत्त, आंतद्धद्धिः -ally, adv. उन्मत्तवत्, अतिश्रद्धयाः -ism, s. धमान्मादः, भन्तयु-त्कर्षः, अतिभक्तिव्यग्रताः 2 उन्मादः, उ-न्मत्तताः

Fancy, क वासना, भावना, कल्पना, भावना-कल्पना-शक्ति र्र. 2 बुद्धि र्र., मति र्र., संकल्पः. 3 मनोलौल्यं, कामचारः, बुद्धिंचापल्यं, चा-पलं, लहरी, तरंगः, छंदः 4 रुचि 🎵 अभि-रुचि:, काम:; 'to have or take a f. for' स्पृद्ध 10 (with dat.) or ex. by काम-मनः with inf.; सृहयामि खलु दुलंलितायास्मे (S.7); took a f.: to hunt' कर्तुमना बभूवः =0. र. मन् 4 A, तक्ते 10, सं-वि-भू ः, चिंत् 10, मनसा कळप् ः, चित्ते-मनिस-कृ, आलोच् 10. 2 इच् 1 A, अभि-नंदू 1 P; 'f. ing oneself to be learned' पंडितंमन्य, पंडितमाजिन्: doing what one f. es' कामखारिन्. =Fanciful, a. मानस (सी $f \cdot$), काल्पनिक-मानसिक \cdot (की $f \cdot$), मनःकल्पित, भावित, मनोर्थसृष्ट-कल्पित, भावनोत्पादित, वासनाकारिपत, संकल्पज, मायामय (यी f.)2 (Of persons) चलचित्र, लोलमति, कामचारिन्, चपलवृद्धि, मनोली-स्पवत्, स्वेरिन्, स्वेरवृत्तः व अनर्थकवासना-कृत्, असंभवकल्पक. -ly, adv. कामचारेण, मनालौल्यात्, स्वैरं; चापल्येन. =ness, ह. चल-चित्तता, लोलमति र्., कामचारिता, मनी-लोल्यं, बुद्धि चापल्यं, स्वेरिता.

Fane, See Temple.

Fang, a. दंष्ट्रा, द्शनः-नं, रदः, रदनः, रंतः; 'f. of a serpent' विषद्तः, आशी. —ed, a. दंष्ट्रिन, दंतिन्. —less, a. भग्नदंष्ट्र, निद्शन्, निद्

Fantasm, s. आभासः, माया, मनोरधस्टि f.
-Fantastic, a. Fanciful, q. v. 2 विधमः असंगत, अपरूप, विलक्षणः

Fantasy, s. See Fancy.

Far, a. चूर (with abl. or gen.), विश्वहृद्धः

See Distant; 'f. from comfort',

सुसाद्येत. —adv. चूरे— रे. आराव् (with abl.), विद्रात: अत्यंतं।

भूशं, अतीव, सु-अति ' pr.; f. away ' चूरे,

सुद्धः; ' from f.' दूराव, चूरतः (एव); 'how f.' कियद्रं, कियत्प्रध्वनिः, कियत् प्रमाणं, किंपपैतं, कियतारोनः, 'f. off.' दूर, दूरस्थ, दूरवर्तिन्, दूरस्थायिनः, 'as f. as' ex. by आ with abl. or in comp.; 'as f. as the sea 'आसमुदात or आसमुद्रः, oft. by चावत् (with acc.) or पपैत in comp; 'so far as' 'as f. as 'इतिः, See under As 'not f. from the tree' तस्य पुरुषस्य नातिद्रोः, 'by f.' भूयसाः, 'your statement is not f. from the truth' भूतार्थकल्पं तय वन्दः, 'f. gone in love' दूरवतमन्मया (S. 3). In comp. ex. by अति, वहु, हरः, 'f.-extended' बहु-विस्तीर्णः, 'f.-famed' प्रधित्यस्य, उद् कीर्तिः, 'f.-fetched' क्षिष्ट, यत्नकृत, अ-सुनम, असुकरः, 'f.-reaching' दूराधिस्टः, 'f.-seeing', 'f.-sighted' दूरद्धिन्, हिर्मेद्दृष्टि, दूरदृष्टि.

Farce, s. प्रहसनं, दुर्माहिका. =Farcical, α. उपहास्य, हासकार (री f.), हास्योत्पादकः

असंगत, अपूरुप, हासजनक

Fardel, श्कृत्वः, गुच्छः, च्छकः, पोटलिका, भारःFare, श. अतं, आहारः, भक्ष्यं, भोजनं 2 तार्यं,
आता(त)रः, तारिकं, तरपण्यं सूल्यं = ७० i. सू
1 P, वृत्त 1 A, अस्त 2 P, स्था 1 P; को
वृत्तांतस्त्रभवत्याः (M. 4)' how f. s it
with her ladyship'; 'f. ing well'
सुस्थ, सुस्थितः, 'f. ing ill' दुस्थित, दुर्गत-Farewell, interj. स्वस्ति, भद्रं (भूयात्)
with dat.; 'bid f.' आमंत्र् 1() A,
आपच्छ 6 A.

Forina, हे. परागः, रजस् गः, पुरुपरेणुः.

Farinaceous, a. धान्यमय, गोधूमचूर्णमय

(यी f.).

Farm, ३. क्षेत्रं, कुषिक्षेत्रं, क्षेत्रसूमि f.; 'f. house 'क्षेत्रिकगृहं, क्षेत्रपतिगृहं, 'f. yard 'क्षेत्रवादः-दिका. --cr, ३. क्षेत्रपतिः, कष्तिः,
Farrago, ३. सिलपातः, अकीर्णकं, संमिश्रणं -Farraginous, a. संकीर्णं, संमिश्रित, सिलपतित

Farrier, क. अश्ववैद्यः-चिकित्सकाः 2 अश्व-पादत्रकारः. = y, क अश्वचिकित्साः

Farrow, 8. जूकरापत्यगण:-

Farther, a. दूरतर, द्वीयस् 2 अपरः 'the f. end' पारः, अपरमांतः. -adv. दूरतरं, अधिकदूरं. 2 अग्रे, अग्रतः, पुरः, पुरतः.

Farthest, a. द्विष्ठ, दूरतम, सुदूर.-adv. सु-

ूर्रं, अतिदूरं रे.

Parthing, s. ताम्रसुद्धा; 'not even a f.' न काकिणी अपि, न किमपि

Fascia, 8. बंधमं, वेष्टनं, पहः.

Fascinate, ए. र. सह ०., अभिमंद्र 10 A, अ-भिचा ०., मंत्रहारेण वशीक 8 U. 2 ह 1 P, आकृत् 1 P, प्र-वि-लुभ् c., प्रद्यु 9 P, रस् c. (रमयति). =ing, a. मोहिन्, हारिन्, हृद्यप्राहिन्, मनोहर, चित्ताकारिन्, हृद्यंगम.
=lon, s. मोहः हनं, सं-परि-वि-पोहनं, अभिचारः, अभिमंत्रणं, माया, इंद्रजालं, वशक्रिया.
2 आकर्षः, चित्तापहारः, चित्तविलोभनं.

Fash, v. t. See Annoy.

Fashion, इ. रीति f., प्रकारः, विधिः, विधः, सार्गः; 'f. of dress' धूपाप्रकारः. 2 रूपं, आकारः, आक्राति f., सूर्ति f., संस्थानं. उलाकाराः, आक्राति f., सूर्ति f., संस्थानं. उलाकाराः, संप्रदायः, लोकार्माः-रीतिः, लोकान्यवहारः, लोकिकान्यवहारः, लोकिकान्यरः. न्यः t. निर्मा 3 A, 2 P, वि-रन्य् 10, वि-धा 3 U, घट्ट c. (घटयति), सं-परि-कर्ष् प c., तक्ष् 1, 5 P, त्वक्ष 1 P. 2 युन्च 7 U, 10, सं-प्रमाधाः -able, a. लोकिकान्यवहारिक (की f.), लोकान्यराजुरूप, लोकन्यवहाराजुरूप, लोकन्यवहाराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकान्यराजुरूप, लोकरातिवत्.

Fast, a. टूढ, गाढ, स्थिर, अचल, स्थावर, नि श्र्ल, स्थापिन, दृहचद्द; 'f. friend दृह-सौहदः: 'f. sleep ' गाढनिदा, सुनिदा. 2 व्तगामिन्, त्वरितगति, शीध, अविन्, जवनत्, ज्ञीञ्चनति. =adv. दृढं, नाढं, स्थिरं; in comp. ex. by हुड or सु; 'f. bound ' सु-हड-बद्ध; 'f. roote' बद्धमुल, सुल्ड; 'f. asleop ' सुखसुप्त, गाडनिद्धां गत. 2 शिष्टं, आशु, सत्वरं, क्षिपं, त्वरितं ' not so f.' अलमलमी दृश्या त्वरया. -ness, दुर्ग, 2 स्थिरता. -Fasten, v. t. बंध् 9 P, स-नि°, पि-नह 4 U, ग्रंथ 9 P, (together); संयुक्त 7 U, 10, सं-श्लिष् C., सं-धा 3 U, योक्जयाति (D.). 2 पि-धा 3 U, सं-ष्टु 5 U, निरुष् 7 U, अग्लिन बंध. 3 वृढीकु 8 Ü, स्थिरीकु, संस्तंभ् 9 P or c. =ing, 8. वंधनं-नी, ग्रांध:. 2 संधि:, .

कुडुपः.
Fast, =v. i. उप-वस् 1 P, आहाराद्
निवृत् 1 A; 'f. to death ' प्रा-योपवेशनं
कु 8 U, अनशनेन मृ 6 A. =s., =ing, s.
उपवासः, अनशनं, अनाहारः, लं-धनं, उपोषणं,
आक्षपंणं, प्रायः; 'f. ing to death ' प्रायोपवेशनं. =er, s. सोपवासः, कुतीपवासः.

Fastidious, a. दुस्तोषणीय, दुर्लिलित, दुरा-राध्य. 2 सावज्ञ, अवमानिन, उपेक्षक; ' & f. critic' दोषैकदृश्य. = ly, adv. सावमान.

दुराराध्यतया.

Fat, a. पीन, पीनर, पुष्ठ, मांसल, आप्यान, स्थूल, स्फीत; मेदस्विन, पुष्टांग (गी र), स्थूल-देह; 'f. land' उर्वरा. = के मेदस n., चसा (शा), वपा, मांससार: स्लेह: = v. l., = ten, v. l., आ-प्ये c., स्काय c. (स्कावयति), संच्यूष c., पीनरीकु 8 U, परिपुष c. = v. i. आ-प्ये 1 A, पीनीभू, संबुध 1 A, स्काय 1 A, उपबृद्ध 1 P. = ness, s. मेदास्वता, पीनता,

रयूलता, मेबोहुन्ति f., स्पीति f. =£y, a. मां-

सल, मेव्स्विन्. Fate, s हैवं, भाग्यं, भागधेयं, दिएं, अहुएं, क-मंद्र n., नियति f., प्राक्तनं, भवितन्यताः, ' personified f. ' निधिः, विधाता, कृतातः, कालः, ' it is our f. to do देवायत्तं-देवाधीनं-. wrong 'पापाचरण 🏖 चुन्युः, नाज्ञः, क्षयः, अंतः, गति 🎷, परिणासः; ' he met with a sad f. ' ज्ञोन्त्रनीयः कष्टः-तस्य अंतः समजायतः ' what was Sitâ's f. 'सीतादेष्याः किं वृत्तं (U. 2); 'such has been the f. of your birth ' ईट्ट्रा-स्ते निर्माणभागः प्रिणतः (U. 4); 'ill-f.' दुर्देवं, मंद्रभाग्यं, देवदुर्विपाकः- विपर्ययः-विप-पतिः. -ed, a. नियत, दैवनियुक्त, निर्दिष्ट, भवितव्य, 'whose f. time has come' प्राप्तकालः; 'ill-f.' दैवीपहत, दुईँघ, मंदू-भाग्य; 'well-f.' भाग्यवत्, धन्य, ससी-भाग्य. =Fatal, a. प्राणहर, प्राणनाशक, जीवि-तापह, अंतकर, प्राणधातन्, सृत्युजनक, दुर्वि-णुक, मर्मभेदिन. 2 देव (धी र्.), नियुत, द्वेत्युक्त, आवश्यक (की f.), -18m, 8. देव-पुरता, देवाधीनता. -ist, s. देवपरः, देवायतः, देवपरायणः, देवाधीनः, यद्धविष्यः,देवपमाण-कः. =ity, ह. प्राणहरत्वः नियतिः, अधितव्यता, अवश्यकत्वं. =iy, adv. सनाशं, प्राणांतिकं। f. wounded 'तथा क्षतो यथाऽसंविग्धो

क्तिther, क. पितृ क., जनकः, जनितृ जनियतृ क., जन्मदः, तातः; 'f. and mother' पितरी, मातापितरी, मातापितरी. 2 गुरुः, पूज्यः; 'f. in-law 'श्वश्चरः; 'f. land' जन्म-पेतृक-भूमि . – v. t. स्वीकृ 8 U, परिश्रह् 9 P. 2 आ-उद्दु с. (रोपयित), निविद्यू с., (with loc.). =hood. s. पितृमावः धर्मः, पितृत्वं =less, a. आपितृक, तात-पितृ-होन, अनाथ. =ly, a. तात-पितृ-तुल्यं, पितृनिविद्येषः, gen. by comp.; 'f. affection' पितृ-वात्सल्यं. –adv. पितृवत्, तातस्क्षेण.

Fathom, v. t. (तलं or वेधं) परीक्ष् 1 A, निरूप् 10, मा 3 A or c. (मापपति), ध्यप् 4 P; 'f. another's thoughts ' मन: परीक्ष् or गाह 1 A or निरूप् = 8. ध्याम:, ध्यायाम:. = less, u. अगध, अतलस्पर्श,

अनवगाह्य, अगम्यतल.

Fatigue, ह. आयासः, क्रमः, अमः, अवसादः, खेदः, परिश्रमः, क्रेशः, ग्लानि-क्रांति-श्रांति-र्र., तंद्राः, 'inured to f.' श्रमसाहिष्णु, जितश्रमः. =v. t. खिद् c., आयस् c., अवसद् c., क्रम् c. or श्रम् c. (क्र-श्र-मयति), क्रिश् 9 P, ग्ले c. (ग्ल-ग्ला-पयति). =cd, a. श्रांत, क्रांत, खिक्ष, ग्लान, अवसन्न, श्रमार्त, सश्रम, जातसेव्-श्रमः, ' to be f. ' श्रम् 4 P, क्रम् 1, 4 P, आयस् 1, 4 P, खिद् pass.

Fatuous, See Foolish.

Fault, s. होष:, शिर्म, अग्रण:, अपराध:, पापं, प्रमादः, स्वलितं, पाच्यं, घाच्यताः, 'find f. with 'दोचं बधु 9 U, निंह् 1 P, उपा-लुम् 1 A, दूर c. (सूपपति), (नाम शुरुपतिद्धि ब्राधीपवात S. 3); 'chase, though found f. with ' हुटछोपापि स्गया (S. 2); 'f. finder ' होपपुत्र, दोषेकष्ट्रा, डिज्ञान्वेपिन, द्योपमाहिन, निव्क, पुरोभागिन, 🗝, 🦚 सदोष, सापराध, श्रीषवत्, श्रीपिन्, निद्य, वाच्य, अवद्य, निंदाई. 2 अञ्चल, असत्य, अयथार्थ, विसथ, अनृत, मिथ्या-अप-pr.; ' f. conclusion 'पकाभासः, अपलिद्धांतः-=less, a. अ-निर्-दोष, अनवद्य, निर्पराध, दोषहीन, अपाप, अनय, अकल्मव, निण्या लंक, विशुद्ध, निर्मल, पविश्व 2 सत्य, यथार्थ. अवितय.

Faun, s. घनतेचता. Fauna, s. माणिजातं.

Favour, v. t. अद्भाष्ट्र 9 P, उपक 8 U, प-सावं-उपकारं-कु 8 U, or हुझू c., लाहाय्यं दा 3 P, aregue 4 A; often by (s.); 'not inclined to f. ' प्रसादपराल्ख्यः 'I wish to be f. ed with the mention of it' a-थनेनाद्धग्राह्ममात्मानामिच्छामि (Ka. 134). 2 अनु-पा c. (पालयति), अद्य-मन् 4 A, अनु-मुद् 1 Å, अनुष्ठूलयति (D.)∙ ॐ आश्रि I U, आ-अप-लंबू 1 A, स्वीक्त,अंगीक्त. 🛰 अ-जुबहः, मसादः, आजुकूल्यं, कृपा, प्रीति रि. होह: ' he is in the king's f. 'स दूप-**श्राद्पाप्रं-भाजनं. 2 आ-सं-श्रयः**; साहाय्यं, द्यपालनं, अम्युपपत्ति ʃ-, आधारः 🕉 हितं, उपकृतं-कारः, मियं, सुकृतं. ४ अद्धज्ञा, अद्ध मति f.; 'in f. of 'पक्षे (with gen.) ' I am speaking in your f.' अहं त्वद्-उफूलं जवीमि, त्यत्पक्षं समर्थये; 'ask a f.' प्र-सबू c., उपकारं प्रार्थ 10 A; seek the f. of ' आराध c., असुरंबर c. =able, a. अ-उकूल, पसल, हितकारिन, हितकाम, अउगह-पर, हित, हितन्नुद्धि, उपकारकः आवह, उत्पाद्क in comp. -ably, adv. साज्यदं, साज्कूल्यं, मसन्तया- =ite, 8. प्रियः, प्रीति-स्नेह-पार्ध-भाजनं, बह्नभः. 🗝ः पिय, द्यित, अभीष्ट, इष्ट, द्यिततम, हुण, वलुभः -itism, १. पक्षपातिता, पक्षासुग्रहः.

Fawn, s. मृगशाय: चकः, मृगपोत: शिधः, हरिणयत्सः, खुरंगकः. =v. i. (upon) चाहः चचनेः आराध् c. or तृष् c., साष्टांगपात् सात्त् 10 or उप-लल्ल् 10, उपच्छंद् 10, छंदं अद्युव 1 A or अनुष् 4 A. =er, s. चाहुकारः, सांत्ववदः. =ing, s. उपलालनं, चाहुकिभिः आराध्नं, उपच्छंद्नं, चाहुबचनं. =ingly, adv. चाहुक्त्या, स्तृतिपूर्वं.

Fay, See Fairy Fealty, e. अनुरागः, भक्ति f., निष्ठा, प्रसुमिकः Foar, v. भी 3 P, उद्दिख 6 A, संवि-जल् 4 P, (with abl.). 2 वि-, -, शंक् 1 A, तर्क् 10. 3 अयार्त a. भू, बत्त, भी; 'do not f.' मा भैषी: - अ. भयं, भी:. भीति f., सं-,वासः, साध्वसं, आशंका, द्रः-रं; ' put in f.' See Frighten; through f.' भयात, भीत्या. =धा, व. भयंकर, भयावह, भयपद, भीवण, भयानक, वारण, भीम, रौद्र (दी f.), उग्र, भेरव (वी f.), घोर, भविम, प्रतिभय. 2 (Afraid) भीत, सभय, ससाध्वस, भयाते, भीर, शंकिल, साशंक, त्रस्त. -fully, adv. सभयं, सत्रासं, भयेन. 2 दारुणं, घोरं, उग्रं. =iess, a. अभय, निर्भय, अभीत, निःशंक, निर्मीक, निर्विशंक, अभीच, अकुतोभय ; साह-सिक (की 🏂), प्रगत्भ, साहसिन्. =lessly, udv. निर्भयं, निःशंकं, साहसेन.

Feasible, a. साध्य, शक्य, करणीय, संभाव्य,

सुकर, उपपाच.

Fesst, s. उत्सव: (lit. & fig.), महः, पर्वच n., उद्ध्यः; 'f. to the eyes' नयनोत्सवः. 2 संभोजनं, विशिष्टाचसंभारः, सहभोजनं, कः i. प्रतामं भक्ष्य 10; 'f. ing on grass' नृणं प्रतामं भक्षयन्. 2 उत्तमाजेन नृष् 4 P or संतुष् 4 P. - v. t. भोजनविशेषः संतुष् c. or संतुष् c. 2 (fig.) आनंद c., प्रमुद् c.; नयनाभ्यां पा 1 P.

Feat, s. अववातं or अद्धंतं कर्मन् n, आर्थ्यं-कर्मन् n., चेप्टितं, कर्मन् n., क्रिया-

Feather, s. पिच्छं, पक्षः, गवत् m., पर्त्रं, पाजः, पर्णः, 'peacock's f.' वहः हैं; 'f. of arrows' प्रसः, पत्रं, वाजः, 'f. bed' सुदुश्रद्या, सोमलश्चयनं, 'he thinks it a f. in his cap 'स तद्दारमनो विशिष्टगौरवपद् मन्यते. =ed, a. पक्षयुक्त, सपक्ष, पिक्षन्, गवन्तमन्, पात्रन्त, पत्राहरूप समान.

Feature, s. रूपं, आकृति f., आकारः, लक्षणं, 'inauspicious f. s' अभद्रलक्षणानि, अ-मंगलाकारः. 2 वद्नाकृतिः, मुखरेखा, वद्ना-कारः. 3 (Sign) चिक्कं, लक्षणं, लिंगं-

Febrifacient, a. ज्वरोत्पाद्क.

Febrifuge, a. ज्वरप्त (शी f.), ज्वरनाशक-निवारकः = अ ज्वरापहं औषधं.

Febrile, a. सञ्बर, ज्वरित, ज्वराते.

February, इ. माधः, फालग्रनः, तपस्यः.
Feces, इ. मलं, पुरीषं, विष् र्रः, उच्चारः, अप(व)-स्तरः, विष्ठाः, See Dung. 2 खलं, उच्छिष्टं, होषं. =Fecal, a. विण्मय-मलमय (यी र्रः), अशुद्ध, अमेध्य. =Feculent, a. समल, क्षाल्य, अमेध्य, मलदृषित, सलिन.

Fecund, a. बहुमज, घह्नपत्य. 2 अवंध्य, बहु-फलप्रद, उर्वर (as soil). -Fecundate, v. t. सफलीफ 8 U; रेतः सिन्द् 6 P. -Fecundity, s. सफलता, अवंध्यत्वं, प्रसव-नं, फलवन्त्वं, स्फीति. f. Pederal, Federate, α. संहत, संघातवत, सा-मियक-सांघातिक (की f·), क्वैतसंधि, संयुक्त, संधिसंश्रिट.

Fee, s. शुरुक: रूकं, वेतर्न, प्रतिफलं, उपायनं, निस्तारः, पारितेषिकं, 'monthly f.' मा-सिकं, 'f. simple' स्वाधीना-स्वतंत्रा-भूमि:-

Peeble, a. दुर्बल, अशक्त, शक्तिहीन, निर्वल, क्षीणशक्ति, अल्पशक्ति, अल्पशक्ति, अल्पनल वीर्य-सन्त्र, क्षीण, अवसन्त्र, क्षाम, असमर्थ, शिथिलवल निःसत्त्र, काट्टिड, इ. द्वीर्वल्य, क्षीणता, अल्पवर्ल, अल्पवीर्य, तेजोहानि f., वीर्यहानिः, अस्त्रस्यः, अवसादः, अशक्ति f., शक्तिक्षयः, सरवनाशः, निःसरवता. व्हिट्टिडीप, adv. दुर्वल्तया, अल्पशक्त्या, मंदं.

Feed, v. t. भुज् с., अङ्गा с., अञ्चद्दानेन आ
त्ये c. or परि-पुष् c. 2 पुष् 1,9 P or c.;सं-भु

3 U, पा ट. (पालयित), अञ्चन संवृष्ट., or
संतृष् c, or संतुष् c. 3 चर् c. 4 उपकरूप् c.,

उपस्था c. (स्थापयित). =v. i. (on) अक्ष् 10,
अङ् 2 P; See Eat; oft. by अङ्गान, भुद्धांn
comp.; पिञ्चिताञ्चानः, हृतसुङ् &c.2 (Grass)
चर् 1 P. =s. भक्ष्यं, भोज्यं. =er, s. भोजिपितृ

т., अजद्दातृ क. आञ्चितृ क. 2पोषकः, उपकल्पद्यः. 3 भक्षकः, भोजिन क., अञ्च क.
भोक्त क., आजिन क.; अङ्-भुज्-आजिन-अञ्चन
in ccmp. =ing, s. अञ्चद्धां, पालनं, पोषणं,
भर्णं. 2 अक्षणं, खाद्नं, भोजनं, अञ्चनं.

Feel, v. t. अनुभू 1 P, वि-भू c., (पादचारम-पि न व्यभावयत् R. xi. 10), ज्ञा 9 U, उप-लभ् 1 A, विद् 2 P, 10 A; 'f. certain' द्वर्ट ज्ञा, पति-इ 1 P; 'I felt his remarks much 'तस्य वची मम हृदयमर्माणि अस्पृश-त-अभिनत . 2 (Think) सन् 4 A, गंण् 10, आकल 10; See Consider; ' are felt by the mind as pleasant ' मधुरतराण्यापतंति मनसः (K a. 103). 3 स्पृश् 6 P, परामृद्ध 6 P, आलम् 1 A, स्पर्शेन परीक्ष् 1 A or नि-खपू 10; ' f. ing the pulse ' नाडीं स्पृण्डा. =v. i. (आत्मानं) गण्, मन्. 2 (for) अनुकांप् 1 A, समदुःख a. भू; 'I f. sorry for you' अहं तव कृते दुःखाकुलोस्मि; 'felt proud of his company ' तत्त्रमा-गमेनारूहगौरवमिवात्मानं मेने; ' I f. easy now 'लब्धं मयेदानीं स्वास्थ्यं (S. 4); 'I f. better ' आस्ति मे विशेष: (S. 3). - cr. s. स्पर्शशृंगः 'it was intended as a f. ' साधारणलोकमतज्ञानाय इदं प्रयुक्तमासीत्. =ing, ह. अनुभवः, अनुभूति f., संवेदनं, बोधः, ज्ञानं, उपलंभः, उपलब्धि ʃ -, उपागमः, चैतन्यं, चेतनाः संज्ञाः 2 स्पर्शः, परामर्शः, संपर्शः, स्प-र्शजं ज्ञान. 3 वृत्ति रि., रसः, भावः, रागः, वि-कारः, चित्त-मनो-वृत्तिः, मनोविकारः-धर्मः; 'f. of anger' कोपवृत्तिः 4 कृपा, द्या, अनुकंपा, करुणा, समदु:खिता; 'a man of f.' सहद्यः, सचेतस् m. ' what man of f.

in not affected at heart ' सचेतसः कर्य मनी न दूयते (K. v. 48). = a. चेतन, चेत-नायुक्त, चैतन्य-बोध-विशिष्ट. 2रसवत्, रागिन् भाविक, सरस. =ingly, adv. सरसं, सरागं, ज्ञानपूर्व, स्वान्तभूतिपूर्व. 2 सद्यं, सानुकंपं. Feign, v. t. मनसा क्लप् c. or सुन् 6 P. 2 कपटं-व्याजं-छस कु 8 U; अप-दिशू 6 P; f. ing illness ' जारीरास्वास्थ्यमपदिञ्यः oft. ex. by कृतक, कृत्रिम, or कपट-च्याज-छस-Azer in comp. ; 'he f. ed himself to be dead' आत्मान मृतवत्संदर्शयामास; 'f. ing anger 'कृतकं कीपं कृत्वा; 'f. ing sleep' प्रसुत्तलक्षण, व्याजस्रुत, लक्षसुत. =cd,a च्याज-कपट-छदा सिध्या in comp.; कूटार्थ, काल्पित, कृतक, कृत्रिम; 'f. quarrel' कृतक-कंलहः , 'a f. dress' कपटवेशः ; 'f. sleep' ज्याजनिद्रा; 'a f. ascetic' छस-तापसः. -edly, -ingly, adv. निध्या, स-क्तपटे, सन्याजं, छग्रना. 🗢।, 🚁 कापटिकः, छिमिनं m., प्रतारकः; f. of illness आतुरालेगिन्.

Feint, See Pretext.

Felicity, ह. सुखं, श्रेयस् म., परमसुखं, परमानंदः, धन्यता, सीभाग्यं, कल्याणं, प्रहर्षः, 'f.
of expression' चचतां पोढत्वं (Mal. 1).
2 (Eternal i.) अपवर्गः, मोक्षः, निःश्रेयसं,
परमा गतिः, परमपदं, स्रोक्ति f., कैवल्यं, निवीणं, श्रेयस्, असृतं. 3 सहजता, अकृत्रिमता,
अनाहार्यत्वं - - ous, ह. श्रेयस्कर (शि. f.),
अतिकल्याण, परमसुखिन्द, धन्य, सुभगः
-Felicitate, ए. t. अभिनंद् 1 P or o.,
दिस्चा चूच ०:; See Congratulate. - lon, इ.
अभिनंदनं, धन्यवादः, कल्याणवचनं.

अभिनंदनं, धन्यवादः, कल्याणवचनं. Pellne, a. मार्जारीय, बेहाल (ली र्र.). Fell, 8. चर्मन् n., अजिनं, दृति j., कृति f. 2 औपलाई क. 🗝 निष्टुर, क्र, द्रारण, उग्र-🗝 . ६ नि-अव-पत् 🤄 अवकृत् ६ P, अवस्थि-व 7 P, नि-अव-भंबर 7 P, प्रहत्य पत् C., शङ् o. (शातयति). =or, s. निपातकः, छेत्र m. Tellow, 8. सहायः, मित्रं, सहचरः, अनुषंगिन m., सञ्जस m., सहवर्तिन m., वयस्यः. 2 समपद्भाष्ट् ル., तुल्यपदस्यः, सवयस्कः. 🕉 जनः, पुरुषः, ' this f. is bold ' भूष्टोसी जनः. 4 सजातीयः, सँजातिः. 5 यमः, यमकः, प्रकारः, गुरमकः. б कापुरुषः, माणवकः, जाल्मः, my good f. भद्रं, सौन्य. In comp. words ex. by सन-सह, 'f.-being, -creature ' समानजातिः-जातीयः, सजाती-पः, समस्तं ; 'f.-oitizen 'एकनगरस्थः, एक-सुमीणः ; 'f.-citizenship ' पीरसंख्यं, पौरसाहित्यं; 'f, countryman ' स्वदेशजः, स्व-एक-वेशीय: 'f.-feeling' सहातुपृति f., समदुःसत्यं, समभायः, भूतान्त्रकंपाः student, scholar ' सहाध्यायः, सतीयः, सहारपापिन् m., सहपाठकः, 'f.-labourer, -worker 'सङ्बारिच m., संधुच्यादिन m., सहकार्मिन्म. 'f.-serveut' सहस्रत्यः, एकमश्वः, 'f.-soldier' सहयोद्धाः, 'f. sufferer' सम-सह-दुःखः-खिन, समटुःखभाक्, सहभोगिन् 'f. traveller' सहयायिन, सहगामिनः, 'f. of a-body' पारिषद्यः, पांक्तेयः, श्रेण्यश्यंतरः -ship, असाहाय्यं, साहित्यं, संस्थः, संगः-गमः, संवाः, संयोगः, साहच्यं, सल्यं, मेनी, स-मागमः. 2 हति f. 3 पारिषद्यपदः

Felly, See Circumference.

Felon, 8. साहसिकः, घोरपातकः, आततायित्र m., महापापिन् पातकिन् m., महापराधिन् m. = ous, a. आततायिन्, जियां स, प्रधायत. 2 दुराचार, दुष्ट, पापिष्ठ, दुर्वृत्त, अतिनिद्यः = y, 8. महापापं-पातकं, महापराधः, साहसं; आततायिता, घोरपापं-

Felt, ह. जर्णा, ओणकं, जर्णायुः, कंपलः.

Female, ह. स्ती, नारी; See Woman. -a.
Ex. by the suffixes आ, ई, or वधु in comp.; 'f. sparrow' चटका; हरिणी, सिंही, चक्रवाकवधुः, &c.; 'f. friend' वयस्या, सखी, सहचरी, आलि f. 'f. apartments' अवरोधगृहं, शुद्धांतः, अंतःपुरं; 'e f. form' श्लीरूपं, स्त्रीसंस्थानं; 'a f. dress' सीन्वप्रयं-वेषः

Femesole, 8. अनूहा झी.
Feminine, a. क्षेण (णी र्र.), श्लीजातीय, श्लीधर्मन, 2 को मल, सुदु, पेलव, सुकुमार, 3 (In gram.) श्ली; 'this word is masculine or f.' अयं शब्द: पुंसि श्लियां वा-Fon, 8. अनूप:, अनूपस:, कच्छार:, पंकः, कर्दमः

=Fenny, a. जलाहच, सजल, पिकल.
Fence, s. बृति f., आवरणं, प्राकारः, प्राचीरं, वेष्टनं, वरणः, ज्ञा(सा)लः 2 रक्षा-क्षणं, ग्रुति f. =v. t. बृत्या रक्ष्म् 1 P or आ-परि-च 5 U or c. or परिवेष्ट c. or अव-नि-च द 7 U. =v. i. दंहपुद्धं अम्यस् 4 U or ज्ञिस्च 1 A. 2 सुष्टियुद्धं कु 8 U, दंडादंडि युद्ध 4 A. =cr, s. असि-गदा-योधः, दंडयोद्धृ m. =ing, s. यदि-दंड-युद्धं, आयुध-ज्ञञ्च-विद्या. =icss, a. अर्राक्षित, अनावृत.

Fend, v. t. वृ c. निवृ 10, प्रतिहन् 2 P. Fender, s. अंगरग्रुपि f. 2 वरूपः, रधग्रुप्तिः. Fennel, s. ज्ञा-सा-लेयः, छत्रा, मधुरिकाः Feracious, See Fecund.

Ferine, See Beastly.

Ferment, stion, s. मंद्र:- छं, अभिषयः, केणः नः, किण्वः-ण्वं, सुरामंद्रः, कारोत्तरः, नगृहः (m.). 2 अंत्रः-क्षोभः-तापः-छाहः-उत्सेकः वेगः, उत्तापः - ०. ध. आकुलीकु 8 U, अंतः सुम् ८., उत्तिन्त् 6 P or ०., उत्तप् ८., अंतः वेषे उत्पद् ८., अंतः-तप् ०. - ०. ध. क्षेत्रावरे (D.), उत्तिन्त् १८०४, अंतः व्यस् 4 P o तप् 4 A, अंतस्तापं या 2 P. 2 हुन्, उत्तप्

Form, s. vevau:

Perocious, a. रीव (दी रि.), उब, कूर, अति-कूर, दारुण, कूरकर्मन, मारात्मक, साहसिक (की रि.), See Grim, Dreadful, also. -uess.-Ferocity, s. रीवृता, कीर्य, उचला, &c.

Ferreous, a. लौह (ही f.), आयस (सी f.), लोहमय (यी f.), अयोधर्मन,

Ferret, s. चम्रः, नकुलः.

Forruginous, a लोहमल्युक्त.

Ferrule, s. लोहबलय:-यं, लोहरक्षणी-

Forry, इ. तरः, तरणस्थानं, घटः; 'f. boat' तरनीः, त(ता) रणः-णि f., तरीः, तरालुः, उ- द्वरः, वहित्रं, 'f.-man' तरनायकः, नाविकः, तारकः, तारणः. = v. t. (over) नावा ह्

Fertile, a. शस्यपद, उर्वर, बहुफलपद, बहुश-स्यद, अवंध्य, स्फीत, 'f. in produce' समुद्ध-शस्य. 2 (Fig.) निमाणकुशल, कल्पक, संविधायक. =ity,=ness, s. फलवत्ता, फलद्ता, सफला, अवंध्यत्वं, स्फीति f. =ize, v. t. सफल= फलपद्-a. छ 8 U, फलदी-कु, आप्ये e-, स्फीतीकु.

Ferule, Ferula, 8. वेजं, दृहकाष्ठं.

Fervent, a. चंढ, उरसुक, तीक्ष्म, साविशय, उद्मुक, सोरसाह, आसक्त, व्यम, उरकट, उत्तम, उद्मुक, सोरोग, 'f. in piety' मिक्क्ष्यम, अतिमक्त मृंप, adv. सोरसादं, साशंस, सोरसुकं, व्यमतया, औरसुक्येम, उरकटतया.

Fervency, s. व्यमता, उरसादः, औरसुक्यं, उरकटतया.

रमुक्यं, उरकटता, तीक्ष्णता, चंढता, आसकि

र्, मनोनिर्वधः.

Fervid, a. प्रचंड, तीव, तीक्ष्ण, उत्तत, साति-रूप, प्रवर, तिग्म, उग्नः Fervour, s. भ-,चंडता, तीवता, तीक्ष्णता, उत्तापः, उत्कट-ता, ष्यग्रता; feligious f. अतिभक्ति

f., भाक्तिव्ययता, श्रद्धोन्मावः.

Fostal, a. औत्सा वक (की)

Fester, v. i. पूर्व 1 A, पूर्ती मू 1 P, पक्क व. भू, सपूर्य व. भू.

Festival, ३. उत्सवः, सहः, पवच ११., क्षणः, द्धवः, उद्धवः, यात्रा, अध्यद्वयः, ' public or general f. ' यात्रोत्सवः.

Festive, a. आनंद्यद्, सोस्तव, हर्षण, सा-नंद, उत्सव in comp.; 'f. day' उत्सव-दिनं- =ity, s. उत्सवः, समुत्तवः. उत्सव-कालः 2 ममोदः, हर्षः, आनंदः, आल्हादः.

Festoon, s. माला, हार:, स f.
Fetch, v. t. आह 1 P, उपा-आ-नी 1 P,
उपा-दा 3 A, 2 निष्कुस् 1 P, उत्पद्ध c.,
स c.; 'f. a deep sigh' हीचें निश्वस्
2 P; what price does the book f.' कियता सूल्येन तत्पुस्तकं विकीयते; 'f. up'
उद्यु 1 P, 10; आ-सद् c.; See
Overtake. -s. कपटं, व्याजः, अपवृक्षः,
उपायः

Fete, v. t. तृप् c., तृष् c. - अ. उत्सवः. Fetid, a. पूतिगंधि, पूत, असुगंधि, उग्रगंध,

Fetor, s. दुर्गेधः, पूति-उग्र-गंधः.

Fetter, s. निगद्धः हं, बंधनं, पाशः, शृंखला लं. =0. l. निगद्धेन बंध् 9 P, संयम् 1 P, यं र्यू 10, निगद्धयति (D.). =ed, a. निगद्धित, पाश-बद्ध, संयत्, शृंखलित, संदानित.

Fetus, ह. गर्भः, भ्रूणः, पिंडः, कललं-नं, गर्भस्थः

Feud, s, कलहः, कालिः, विश्वहः विरोधः, विपक्षता, इंहं, युद्धं, 'family f.' युह्विख्यं, गृहरंग्रं, अंतर्भदः

Feudatory, 8. सामंत:.

Fever, क. ज्वर: (lit. & fig.), ताप:, वेह-दाह:-ताप:; 'inflammatory f.' दाहज्वर:; 'typhoid f.' संनिपातज्वर:, तंद्रिकसंनियात:; 'ardent f.' तापोल्वण:; 'relapsing f.' सुक्तानुवंधित ..., संतत: - ... क्त्री-सं-तप् c., ज्वर् c. (ज्वरयति). - ish, a. ज्वरात, ज्वरयस्त, ज्वरातुर, ज्वरपीडित, ज्वरित, सज्वर, ज्वरित. 2 ज्वरात्यादक, ज्वरजनक.

Few, a. अल्प, कतिपय, स्तोक, परिमित, मित, अमञ्जर, अवहु; 'a f.' कति।चित्, स्तोकाः, कतिपयाः. = ness, s. अल्पत्यं, स्तोक्तत्वं.

Fiance, s. वधू.

Fiasco, इ. भंगः, अनिष्पत्ति र्रः, असिद्धि र्रः Fiat, इ. आज्ञा, निर्देशः, शासनं, नियोगः, व्यवस्थापत्रं.

Fib, See Falsehood.

Pibre, क तंतुः, ख्त्रं, ग्रुणः, तंत्रं. 2 केस(अ)-रः-रं, अंद्यः, पश्मन् n. 3 शिरा, नाडी, स्नसा, 'f. of a lotus' मुणालः-लं-ली, विसं--ed. -ous, a. तंतुमत्, ख्त्रिन्, केसरिन, तंतुमय (पी f.), शिराल.

Fickle, ब. चपल, चंचल, लोल, तरल, चल, आस्थर, अनवस्थित, अधीर; (of persons only).चलचित्त, चंचलहृद्य, लोलबुद्धि, नैकभावाश्रय, मक्वातिरल, लोल-चंचल-मित, अस्थिरबुद्धि, =ness, s. चापल्यं, तरलता, लोलता, चंचल्यं, अधीरता, अस्थिरता, चलित्तता, मनोलोल्यं.

Fiction, अ कल्पना, रचना, सृष्टि र् ; मनः-कल्पना-सृष्टिः, मानसी सृष्टिः 2 मिथ्याक्या, काल्पना कथाः -Fictitions, वः कृतक, कृत्रिम, काल्पन, असत्य, मृथार्थक, कृटार्थ, कपटौ मध्या-कृट in comp. -ly, adv. मिथ्या, सकपट, मृथा सक्टं, सच्याजं

Fiddle, s. शा(सा)रंगी, पिनाकी. = १० क. सारंगीं वह ०., 'f. stick' शारिका, कोणः,

वर्घारका-

Fidelity, क भक्ति हैं , आसक्तता, अदुरागः, तिक्कपटत्वं, विश्वास्थरवं, स्वामि मशु-निष्ठा-भक्तिः, अभेयताः, 'ई to a husband' पातिबरगं, पतियेवा स्वतिस्वं, खारिक्यं. 160

Fidget, v. i. चपल-चंचल-a. भू 1 P. = 3. चापल्यं, चंचलता. -प्र, व. चपल, चंचल, लोल, अञ्चांत, अधीर; See Fickle.

Fiducial, a. विश्वासिन, विश्वस्त, असंविग्ध-Fiduciary, a. न्यस्त, निक्षिप्त. = र्यास-

निक्षप-धारिन्.

Fie. interj. चिक् (with acc.),sometimes with gen.

Fief, s. क्षेत्रं, भूमि f., क्षेत्रभूमिः.

Field, s. क्षेत्रं, भूमि र् ., वमः-मं; 'a collection cf f. 8' कैवारकं, कैदार्थ, कैझं, कैवारिकं; 'f. of battle' रणसूमि:, रणाजिरं, रणांगनं-णं, रणं, समरसूमिः; 'f. marshal' सेनापतिः, बलाध्यक्षः, चमूपतिः, दृंहनाबकः, सेनानी गः 'f. sports' वनकीडा, अरण्य-सुगया-विह रः; the general took the f. 'सेनानीर्य-द्धाय प्रवृत्तः; 'they lost the f.' तासिन्यु-द्धे पराक्षिपियेरे. 2 अवसरः, प्रम्पः, स्थानं,

Fiend, s. पिशान्तः, राक्षसः, भूतः, वेतालः, See Demon also. -ish -like, a. 19-शाचतुल्य अतिवारुण, पैशाच (ची $f \cdot$), राक्षस (सी र्र.), आसुर (री र्र.), अतिकरः

Fierco, a. उग्र, क्रूर, घोर, रोद (दी f.), दावण, भीषण, भैरव (धी f.); See Dreadful, Grim, also. 2 तीक्ण, त व, चंड, प्रखर, परुष, निष्हुर (of voice &c.). 3 संरब्ध, कोपज्वलित, कोधेद्ध, कुल, समन्यु, कोपोद्दीपित, क्रोधव्यंजकः -ly, adv. तीक्ष्णं, तीवं, उद्यं, क्र्रं, घोरं, चंहं, निष्दुरं, सुक्रोधं, संरभेणः = uess, 8. झूरता, उग्रस्नं, रौवता. 2 तीक्ष्णता, चंडता. 3 सर्मः, अतिमन्यः, कोपोन्मादः, क्रोधातिशयः.

Fiery, See under Fire.

Fife, 8. देणु:, वंश:. =cr, 8, वांशिक:, देणु-वादकः.

a. पंचदृशन्ः 'f-th' पंचढश Fifteen. (शि f.).

Fifty, a. वंचाशत्; 'f.-th' वंचाश (शी f.),

पंचाशत्तम (मी f).

Fig, s. (Tree) अंजीरः, न्ययोधः, उद्वंबरः; (fruit) न्यब्रोधं, खडुंबरं, or ex. by फलं in comp.; 'I care a f. for you 'च त्वां

तृणायापि मन्य-गणयामि.

Fight, v. i. युष् 4 A, विद्यह 9 P, संम-ह 1 P, संग्राम आरम् 1 A, वेरायते (D.), यति-आ-युष् (with acc.); ' f. a cause कार्यार्थे युष्. -s., =ing, s. युद्धं, रण:-णं, आयोधनं, समरः-रं, विग्रहे:; 8ee Battle. -er, 8. योद्धः m., युयुत्सुः

Figment, s. कल्पना, मिध्या-कल्पित-कथा,

मानसी स्राष्टिः.

Pigurante, s. नर्तकी, लासिका-

Figure, s. आकारः, रूपं, आक्रांति f., मूर्ति f. 2 कायः, देहः, विग्रहः, अनं, भातं, वहस् गः,

(Body q. v.). ॐ सूर्तिः, प्रतिसा, मतिस्त्र्प-हाति f. 4 अंकः. 5 अलंकारः: speech' वाक्यालंकारः ठ रूपकं, आरोपः लक्षणा, उपलक्षणं-णा, उपचारः 7 मतिहा. गौरवं, यशस्य 1., वर्णः, कीर्ति f.; See Fame. -v. i. वि-धा 3 U, विरुद्ध 10, निर्मा 3 A, ਜੰ-परि-फलप c. 2 वर्ण 10, चित्र् 10, लिख् 10, लिख् 6 P, वि-आ, लप् 10, चित्रीकृ 8 U, कर्डुरीक, 3 (To oneself) वि-भू c., चिंत 10, क्लप c., विगण् 10. =Figurate, a. साकार, रूपवत्, मृतिमत्, सरूप. -Figurative, a. सालंकार. 2 लाक्षाणिक--औपचारिक (की f.), उपलक्षित; 'f. use' उपचार:. -ly, adv. सालकारं, सोपलक्षणं: 'to be used f.' squag pass. (with loc.); अचेतनेपि क्षुले चेतनवटुपचारदर्शनात्, तस्माचेतनवदुपचर्यते (S. B. 99, 100).

Filament, ह. केश(स)र:-रं, तंतुः, सू मं, पश्मन n., अंजुः, ' f. of a 'otus' सूणाल:-

-लं, विसं, किजल्कः.

Filch, v. t. सुद् 9 P, युद् 10, अप-स 1 P. -ing, s. स्तेयं, अपहारः, चौर्यं, मोवणं.

File, 8. पंक्ति f., आविल-ला f., श्रेणि-णी f.; f. of an army ' इंडब्यूहः, सैन्यक्राणिः, बलविन्यासः 2 सूत्रं, ग्रणः, तंतुः 3 लेख्य-श्रेणी, लेख्यपत्रसमूहः ४ वश्यनः, पत्रपरगुः. = v. t. यथाक्रमं रच् 10 or श्रेण्यां आषष्ट् c. 2 वृद् 1 P, मुद्ध 2 P. = v. i. व्यूहेन प्र-पा 2 P.

Filial, a. पुजाञ्चलप, पुजयोग्य, पुत्रीय; gen. पुत्र in comp.; 'f. duty 'पुत्रधर्मः; f. affection ' पित्रवात्सल्यं, पितुभाक्ति f = |y|युत्रवत्, युत्रधर्माहरूपंadv. =Filiation, 8. पुत्रत्वं, पुत्रीकरणं.

Filiform, a. सूत्राकृति.

Filings, ८. लोह चूर्ण-किष्टं, लोहजं.

Fill, v.t. पृ-पृ 3 U, सृ 3 U, आ-नि-सं-चि 5 U, म-आ-सं-पूर् 10, आ-सं-क 6 P, ज्याप् 5 P, ज्यक्र 5 A, आबू 5 U; better ex. by 'f. ed'; 'it f. ed my heart with terror' तेन मम हृद्यं भयसंकुलं वभूव. 2 प्रचुरीक 8 U, बहुलीक, संकुलीक. -8. Ex. by यथेष्टं, पर्याप्तं, आनृति, म-नि-कामं, 'drank his f. ' यथेष्ट्यमापवत्, नीवारीदनमंडं पूर्णासमाचामति (U. 4) 'drinks his f. &c. ' -od, a. पूरित, पूर्ण, सं-परि-पूर्ण, आ-सं-कीर्ण, संकुल, आ-समा-कुल, ज्यास, नि-सं-चित, आवृत, संमृत, आविष्ट, गर्भ in comp.

Fillet, s. पहः, बंधनं, देष्टनं, बंधः (केशानां). Fillip, 8.-अंगुलिपहार:-घात:-ताडनं, छोाटका. Filly, क किशोरी, बालतुरगी-वाजिनी-वोटिका-

Film, 8. पटलं, सुक्ष्मतंतुः, सुक्ष्मत्वच् रि., पुटः-रं, 'f. of the eye 'अक्षिपटलं, अंतर्धानं-

-y, a. पटलावृत, सपटल •

Filter, v. t. शुध् c., संसुद्ध 2 P, पू. 9 U. -v. i. निर्मेल् 1 P, निस्यंस् 1 A, नि:सृत्य शुध् 4 P.

Filth, क मल:-लं, कालुष्पं, मालिन्यं, अप-(व)स्करः, कल्कं, खलं, पकः, कर्द्भः. -y, a. मलिन, कलुप, समल, मलीमस, मलदूपित, पंक्तिल, पंक्तिच. 2 अशुद्ध, अमेध्य, अपवित्र कुत्सित, निद्य, गर्द्धा, दूषणीय, कु-कद्द् pr

Fin, s. पक्षः, देहधिः, बाजः (मत्स्यानां), ' f.-footed' जालपारः-द. -less, a. पक्षर्शन-रहित. -Finny, a. सपक्ष, पक्षविशिष्ट.

Final, v. अंतिम, अंत्य, अंत-केष in comp., पश्चिम, चरमः 2 निःसंदेह, परिच्छिन, सुनिश्चित, अविकल्प, सुनिर्णात. 3 अपरिवर्तनीय, अपतिकार्य. = 1y, adv. अंततः, अंते, केषे. 2 निरुत्तरवा, सपरिच्छेदं.

Finance,-s, s. आयः, करः, चलिः, धनागमः, शुल्कं, राजस्यं, 'bis financial condition is prosperous ': परिस्फीतं तस्य कोशजातं. -Financier, s. कोशाध्यक्षः, धनाधिका-

रिन् का

Find, v. t. आप् 5 P, लभ् 1 A, अधिगय् 1 P, विद् 6 U, आ-समा-सट् ८., हुन् 1 P; इ-या 2 P, (acc.), प्रतिषद् 4 A. 2 (F. out) बुद् 1 P, ज्ञा 9 U, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, वि-मू ८.; निरूप् 10, अवसंधा 3 U, उपलभ्, अन्विष् 4 P, निर्णी 1 P, निश्चि 5 U, अव-निर्-धु 10; 'they found him guilty' सोपराधीति ते निर्णिन्युः, तैः सोपराधी स्थापितः. 3 उप सं-कल्प् 10, चित् 10. 4 व्या-ख्या 2 P, व्या-कु 8 U, व्यक्तिकः —ing, s. अधिगमः, अवाति f. 2 निर्णयः

Fine, a. सूक्ष्म, तन्तु, श्लक्ष्ण, अस्थूल, विरल; 'f. cloth' स्टमबस्तं, अंशुकं, सुवासस् गः तीक्ण, तीव, कुशाशीय, मार्भिक 3 हुकुमार, कोमल, मृदु. 4 विशुद्ध, विमल, निर्मल. 5 परम, उत्तम, उत्कृष्ट, विशिष्ट-O सुंद्र, कांत, शोभन, वास, रूपवत, सुभग, gen. by सु in comp.; of f. teeth' सदती: having सुद्ती; f. eyes ' सु-वाम-लोचना; 'a f. day ' सु-दिनं, 'f. art 'कला; 'f.-fingered' लघु-इस्त; 'it is a f. proposal ' उदार:-प्र-थम:-कल्प:. ' in fine ' अंततः, शेषे, एतावता, एवं च. v. l. जुस् c., पू 9 U, मलं ह or अप-कृष् 1 P. -ly, adv. सूक्ष्मं, विरलतया. 2 चार, सुष्ट, सुंद्रं, सु pr. =ness, ह. सूक्ष्मता, विरलता, तीक्ष्णता, &c. 2 कांति 🏸 , शोभा, चारुता, लावण्यं -ry, ह. शोभा, आहं-बरः, बाह्यशोभा. 2 अलंकारः, मंडनं, भूपणं, मसाधनं, आभरणं, परिकर्मन् गः, परिष्कारः; ' fond of f.' प्रियमंडन, अलंकारियय.

Fine, 8. दंड:, अर्थ-धन-दंड:; 'liable to f.' दंडचः -ए. १. दंड् 10 (two acc.), दंड दा c. (दापयति) with instr. of giver. Finesse, इ. माया, सुक्ष्मीपाययोगः, व्यपद्शेः. 2 कीशलं, धूर्तता.

Finger, s. अंगुलि-ली f., करशाखा; 'fore-f.'
तर्जनी, प्रदेशि(इ) भी; 'middle f.' मध्यमा; 'third f.' अनामिका; 'last f.'
कनिष्ठा, कनिष्ठिका, कनीनी-निका; 'f.-ring'
अंगुलीयं, अंगुली(री) एकं, अर्मिका; 'three
f. s in breadth' इयंगुलं (द्राक्). -ए. tअंगुल्या स्पृक्ष्ण or परामुक्षु 6 P.

Finical, a. अतिसूदम, एकांतकोमल-पेलच, अ-

त्युत्कृष्ट.

Finis, s. See End.

Finish, v. l. समापू c., सं-पू c. -पूर् 10, नि-र्शत c., अवसो 4 P, नि:-सं-प्रद c., साध 5 P or c.; अंतं गम् 1 P, नि:-शिष् c., नि:-शेपीकु 8 U, पारं गम्. 2 संस्कु 8 U, परिष्कु, यत्नत: साध् = s., =ing, s. समाप्ति f., अंतः, निर्दृत्ति f., सिद्धि f., अंतगमनं, &c.

Finite, त. अमेय, परिच्छेद्य, निरूपणीय, नियत, समर्थोद, परिमित, साग्रंत; 'not f.' अनंत-

=ly, adv. समर्यादं, नियतं.

Fir-tree, s. देवदारु m., n., शक्रपाद्यः, पारि-भद्रकः, भद्रदारु, दुकिल्लिन, पीतदारु, दाए,

पूर्तिकाइं.

Fire, 8. अग्निः, वैश्वानरः, ज्वलनः, अनलः, पा-वकः, कुशानुः, वृह्धः, दृहनः, जातवेदस् ..., हुताज्ञनः, शिखिन क, हुतमुन् हुतवहः, वहिः, शुष्मन् m., कृष्णवत्रमन्, m., तत्त्वपात्, उपर्द्धाः, शिखावत्, m., हव्यवाहनः, हिरण्यरेतस् कः, चित्रभातुः, विभावसः, शुक्रः, शुचिः, कृपीटयोनिः. 2 ते-जस् ग्र., सत्व, उत्साहः, 'on f. 'अग्नि-हुत-वह-परीत्, अग्निदीस, 'submarine f. ' वा-डवः, आर्वः, वडवानलः, ' set on f.' दृह् o., दीप् o., आर्थ्न विसुद्ध G P (with loc.); अग्निना ज्वल c. or दह c.; ' take f.'; See under Catch. =v. t. दहु 1.P, ज्वल c., इंध् 7 Å, अग्निसाल्क 8 U. 2 उत्तिज् c., उदीप c., मोत्सह c., प्रचुद् 10, संश्चम c., मेर c., संधुक्ष 10. -v. i. दीप 4 A, ज्वल 1 P, दृह равв. 2 लोहगोलाच् मक्षिप् 6 P or विसूच 6 P. ' F.-arms ' आग्नेयासाणि; 'f-brand' अग्निकाष्टं, अंगार:-रं, अलातं, उल्का, उल्सुकं. 2 प्रोत्साहकः. 'f.-fly' पतंगः, शलभः, खद्योतः, ज्योतिरिंगणः, प्रभाकीटः; ' f.-pan ' See Hearth; 'f.-place ' चुलि ही रि., अइमैते, उध्मानं, उद्धानं, अधिश्रयणी, अति(दि)काः 'f.-proof' अदाह्य;'f.-side' अग्निस्थानं, &c. (f.-place). (f.-side comforts ug-स्रवानि); 'f.-wood' इंधनं, इध्मं, दाह्यकार्यः, 'f.-works' अग्निकीहा,-द्रव्याणि. -Fiery, a. आग्नेय (यी 🏸), तेजस्विन, अग्निमय (यी f.). 2 सुलभकोप, शीवकोपिन, क्रोधन, क्रो-धिल, कोपशील, संरंभिन, 3 उग्र, तीक्ण, म-,चंड, तीव्र.

11

Firm, a. हृढ, स्थिर, निश्चल, अचल, अविचलित, अस्वलित, धीर, अकंपित, अश्वच्य, धृतिमत्, व्यवस्थित; 'f. step' अस्वलिता गतिः. 2 गाढ, घन, दृढ, अशिपिल, अविरल, सांद्र, ससंदत, दृढसंथि; 'of a f. mind रिथर्पी, स्थिर-निश्चल-मति, दृढात्मन्; 'f. in friendship' दृढसीहृद्द, गाढसस्य. — कः विगजनसंसर्गः, समवायः, संभूय ससुत्थानं — ly, adv. दृढं, गाढं, घनं, स्थिरं, धीरं, निश्चलं, &a.; 'f. rooted' चद्ध-स्वट-मृल; 'f. devoted' दृढमितः, 'f. joined' दृढचद्ध, दृढ्संधि. = ness, कः दृढता, स्थेपं, द्रिमन् मः, धर्मं, धृति f.; अक्षोभः, अस्त्वलनं, अकंपः. 2 संहति f., घनता, संधिः.

Firmament, ६. आकाशः-शं, नभोमंदलं, नभ-स्तलं, ज्योमन् १०., गगनं-णं, खं, अंतरीक्षं, तारा-बहु-पथः, खगोलः, See Şky also. -बा. a. बहायस (सी र्र.), आंतरीक्षं (क्षी र्र.), आका-

शीय, नभःस्थ.

First, a. प्रथम, आस, आदिम, पूर्व, अग्रिम, शक्तन (नी f.). 2 मुख्य, महाल, प्रधान, अग्रचा, भवर, श्रेष्ठ, वरेण्य, अग्रपी, अग्रेसर, बर in comp.; See Principal, 'f. half' पूर्वार्थः; 'f. part of day ' पूर्वाहः; 'f. part of night' पूर्वराञः, 'for the f.time' मध्मं; 'from the f.' प्रथमावधि, आप्रथमं; 'f. of all, in the first place' प्रथमं-आदौ-तावत; 'f. born' अग्रजः, पूर्वजः, अग्रज्ञः, वर्षेष्ठः, अग्रज्ञः, :, अग्रिमः, 'f.-fruits' प्रथम-आदि-अग्र-फलं, प्रथमोत्पन्नं; 'f.-rate' श्रेष्ठ, उत्कृष्ट, विशिष्ट-तम, परमः, जत्तमः —adv., —ly, प्रथमं, पूर्व, प्राकृ, आदौ, अग्रे, प्ररस्तात्.

Fiscal, a. धनसंबंधिन.

Fish, इ. सत्स्यः, मीनः, घ्रषः, वैसारिणः, अंडजः, विसारः, राक्कुलिन् कः, पृथुरोमन् कः = v. i. सत्स्यान् ग्रह् 9 U or ध्र 1 P or ध्र् 9 P. 2 अनुस् 1 P; 'f.-basket' मत्स्याधानी, कु-वेणी; 'f.-hook' वाहिशं शा-शी, मत्स्यवेधनं, f.-ing net' जालं, आनायः, कुपिनी; 'f.-market' मीनविक्तयस्थानं, 'f.-monger' मत्स्यविक्रयिन्, 'f.-pond' मीनाअयः, मत्स्यालयः, मत्स्यपूर्णे सरः; 'f.-spawn' मत्स्यालयः, मत्स्यपूर्णे सरः; 'f.-spawn' मत्स्यालयः, मत्स्यपूर्णे सरः, वासः-शः, जालिकः, मत्स्याजीवः, मत्स्योपजीविन् कः, मात्त्यकः, नियादः. = cry, = ing, s. धीवर-कर्मन् कः, मत्स्यवंधनं-ग्रहणं.

Fissile, a. भिदुर, भिदेलिम.

Fission, s. ga:.

Fissure, 4. छिद्रं, रेग्नं, रेथि:, भंगः, विद्लः-लं, भेदः; (in the ground) बिलं, गर्तः-तां, विवरं कार्यः विद् 10, विद्लू ८. (द्लयति) Fist, 8. हृष्टि m. f.-खी; fisticuffe 'blows with the f. । हादिवातः-यहारः-युद्धं, सुटी- सारि-युद्धं; doubling or clenching the f. सुष्टिवंध:-संग्राह:, खट:. 👓 सुष्टीसिष्टि युष् 4 A, सुष्टिना तद् 10 or प-ह 1 P.

Fistula, 8. नाहि-डी-लि-ली f., नाडीझणं,

नाहीक्षतं; ' f. in anus ' भगंदरः.

Fit, a. योग्य, क्षम, न्याय्य, अञ्चलप, उपप्रज्ञ, युक्त, उचित, यथाई, सदुचित, यथायोग्य, सं-गत: oft. by अर्ह or pot. pass. part.; 'to be f. for ' कलप् 1 A (with dat.), युक्-उपपद pass. अर्ह 1P, उच्चित-योग्य- a. भू; 'f. to do a work ' कर्मक्षम, अलंक-भींग. =v. t. युद्ध 7 U, 10, समा-सं-धा 8 U, योग्य-युक्त -a. कु 8 U; 'f. an arrow' वाण सं-धा: See Fix; ' this ill f. s thee ' नेत-वृत्तर्षं भवतः, 'f. out ' सज्जीक, सजह C., उपकरणैः उपकल्प ट., ठा संयुद्ध ठा उपस्तुः ' fit up ' Decorate, q. v. =r. i. get-34-पन-pass., श्रिन् pass., युक्त a. भू, 'this f. s well ' सुश्लिप्टमेतत् (Mal. 1), सुरागत-मिदं. 🗝 आक्रमः, आयेशः, अवतारः, अभि-भवः, 'f.ofanger' कोपावेशः; 'f. of fover' ज्वराक्रमः, ज्वराभिभवः. 2 सूर्छा, अभि f., भ्रामरं. निषा, -a. चल, चपल, चंचल, अनित्य, विषम, लोल, अस्थिर. न्रंप्र, adv. युक्त, उ-चितं, सम्यक्, यथाईं, सांप्रतं, स्थाने. 🗝 🖼 😅 🖧 8. युक्तता, योग्यता, क्षमता, पात्रता, उपयो-गिता, उपपासि f., संगति f., पर्याप्ति f., या-थार्थ्य, देशरूपं.

Fitch, s. ব্ৰণক:-

Five, a. पंचन, पंचन, पंचनय; 'in f. ways' पंचमा;, 'f. times' पंचलत्वः; 'f. fold' पंचमुल a. =Fifth, a. पंचम (मी f.)

Fives, ८. कंद्रककीडाः

Fix, v. t. स्था c. (स्थापयति), प्रति-सं°; नि-था 3 U, निरुद्ध c.; f. your dwelling there 'तत्र वसतिं कुर, तत्स्थाने निवस · 2 स्यिरीकु 8 U, दृढीकु. 3 (F. upon) निर्णी 1 P, निश्चि 5 Ü, अव-धु 10, निरूप् 10, सं-परिचलप ८., निर्दिश 6 P, निष्ठद 7 A, 10.4 वंध 9 P (lit. & fig.), युद्ध, आ-संबद् C.; निविञ्च C.; ' did not f. her love on him , तस्मिल वर्षध भावे (R. vi. 36); 'f. the eyes ' हुएं निविज्ञ c., लक्षं धेप, अनन्यदृष्टचा-अनिमेषेण-स्तिमित्तले(चानेन-हुस् 1P; with his eyes f. ed on my face ' मन्मुखालक्क दृष्टिः; न्याष्ट्र 6., उसाउप व्यापारयामास दिलोचनानि (:K. 111. 67); 'f. an arrow ' सं-वा 3 U, (धनुज्यमोधं समधत्त वाणं K. 111. 66); 'f. the mind' मनः-चित्तं-निविद्यु c.,or युद्ध or बंध् or आ था, एकाय व. भू; तेन उपदेशन महा चेताल दूर पद चके ' the advice is firm!y f. ed &c.'; 'I am in a f.' चक्रांबरास्थित ह्वास्थि. -ed, a. ब्यवस्थित, स्थिरीकृत, स्थापित, प्रति-ष्टित, निस्द . 2 नियत, निध्दित, ध्रुव, स्यिर,

हुद, निश्चल, अचल; See Firm. 3 सत्ता, आ-तं-सक्त, सं-परि-लग्न; निविष्ट, चन्न. 4 स्थावर, अजंगम, धुव; 'firmly f.' हुहवन्न, चन्नमूल, प्रतिद्वित, सहसूल, 'having the gaze f.' ' with a f. look ' शासका-मन्न-दृष्टि, स्तिमित-अनिमेप-लोचन; having the mind f. (on one thing); एकामचित्त, अनन्यमनस्क, निविष्ट-आसक्त-मनस्ः एकसान, अनन्यहत्ति, एकाग्र,एकायन,एकासमे, एकाग्रच, प्कायनगत् 'of f. resolution ' दृढ-निश्वय-संकल्प, धीर-स्थिर-मति, स्थिरधी. ⇒edly, ado. वृढं, स्थिरं, धुवं, &c ; स्थिर-अनिमंदेण, स्तिमितं, एकाग्रतया, &c -edness, s. Firmusss, q. v. -ity,s. स्थिरता, स्थेर्थ, निष्ठा, 'the mind, devoid of f, rambles ' मनी निष्ठाश्चर्य भ्रमति (Mal. 1). = tura, s. स्थावरहर्व.

ड-labby, a. शिथल, ललिस, कोमल, चिन्ध, मेहुर, अकठिन. =ness, शेथिल्यं, लालित्यं.

Placeid, a. See Flabby.

Flag, ह. ध्वजः, केतुः, पताकाः, 'f.-staff' ध्वज-वृंहः-पष्टिः-स्तंभः. 2 (Stone) शिलापहः-म-स्तर:. =0. i. अवसद् 1 P, म्हे-ग्हे 1 P, ध्वंस 1 A, अपाचि-शि- pass. 2 (Of persons) शिथिलयल-अवसक्त-भग्नोत्साह व. भू, अंगानि सुद्ध 6 P; See Droop. =v. t. शिलाभिः आस्तु 5 U. =gy, a. शिथिल, भीण, अव-सब, श्रुथ.

Flagellate, v. t. कशया तह 10 or प्र-तृ 1 P or आहन् 2 U. ाon, s. क्र भारतः, क्षज्ञामहारः.

Flageolet, s. वंशः, वेधुः

Flagitious, a. घोर, दावण, अतिदुष्ट, अतिबुहुत्त, अति-महा-गापिन्, अतिनिधा. =11055, ह. महा-अति-पापं-पातकं, अतिष्टुहता, योरता, दोरात्म्यं-

Flagon, s. पानपात्रं-भाजनं, पुरुप्रीयः, कंसः-सं-Flagrant, त. चोर, दान्य, अतिनुष्ट, अति-निय, पापिछतम. 2 सर्वज्ञात, लोकमसिद्ध, समकाजा, सन्यक्त, पुरःस्क्रशत् =Flagrancy, इ. घोरता, अतिबुष्टता; सुब्यक्तताः

Flail, s. सुसलः लं, कंटनी. Flair, s. See Odour.

Flake, s. हिम or तुवार-लवः or कणः, धिमत्लं, तुषार-हिम-घनः. 2 शकल-लं, लवः, कणः, अल्पभागः. 3 फलकः, संस्तरः. 🗝. i. शकः-लीमू 1 P. -y, a. सशकल.

Flambeau, s. उल्का, अलातं, उत्सुका.

Plame, s. ज्याला, शिक्षा, अचित् f., n., कील:-ला, अग्निज्वाला-जिद्धाः 'in f. 8' ज्वलत्, हुतवद्दपरीत्, द्वामानः. 🗝 🗜 ज्वल् с., दीप с., दृह् с., =v. i. उपत् 1 P, दीप 4 A, दृद्द pass. =lng, a. उच्छित, मदीम, अच्छिष्मत्, उज्ज्वल, ज्वालित, ज्यलत्:

' f. fire ' ज्वालाग्नि:. =y, a. शिखां-ज्वाला-मय (यी f.), शिखिन्-Flamingo, ह. मरालुः, राजहंसः

Flank, s. पार्श्व:-श्व, एकाः, क्वाक्षाः, उत्संगः, पार्श्व-पक्ष-भागः, पार्श्वागः 🗝 पार्श्वतः रक्ष् or रुप् 1 P. 2 पार्श्वतः अभिद्यु 1 P. 3 स्पृक् 6 P. निवादे-पान्ते-द्वत् 1 A; See Border. Flanuel, s उणीदुः, और्णपदं.

Flap, v. i. चि-धूर्5 U, 9 U, 6 P, उत्सिष् 6 P, चल् ., आ-स्मल् c. =v. i. आस्मल् 1 P. विधु-डात्सिव्-pass. = अ. मालंबः, लोलकः. 2 (f. ing) आस्कालनं, विधुननं, विधुवनं, उ-रक्षेप:-पणं; 'f. ing of ears ' कर्णताल:.

Flare, v. i. लोलशिखया उवल् 1 P. = अ. लोल-:

शिखा, कंपितंज्वाला

Flash, v. i. स्क्रा 6 P, दीप् 4 A, विन्त्रस् 1 P, विशुत् 1 A, सहसा प्रकाश 1 A or ज्वल 1 P, अचिरं प्रभा 2 P. 2 विशुद्धे गेन-अकरमान्-उदि 2 P or आधिर्भू 1 P or उत्पद्ध 4 A. = 3. स्फुरणं, स्फुरितं, विलासः, सहसा दीपि 🏸 आभासः, विभ्रमः, अचिर-क्षण-प्रमा, मभाकंपः, क्षाणसुति र., अचिरसुतिः. -у, दः क्षणमम, तेजस (सी र्र.). 2 असार, नीरस, फल्गु, निःसस्व.

Plask, ह. काचपात्रं-भाजनं, पानपात्रं, पुरुशीय:. Flat, a. तम, समस्य, समरेख, सपाट, असुग्र-2 निम्न, असुद्य, नत, असुसत. 3 असाह, नीरंस, फल्छ, विरस, रस-स्वाद-हीन, निस्ते-जस्, निःसचन ४ त्यप्ट, स्फ्रुट, ज्यन्त, अवक्रा, असंदिग्ध, सुन्यक्त, परिष्कुट. 5 अवाने गत, दृहचत् क्षिस; he laid himself f. on the ground ' भूमी दं वचत्पतित: ; 'f. surface ' समपृष्ठं, 'f. roof ' पृष्ठं, 'f.-nosed ' अव नाट, अवहोट, अवग्रद, जूत-चिपिट-नासिकः 🗝 समञ्जूषि f , स्मस्थलं ली, समस्थानं, पाटः. 2 निव्नभूभि: उ सेदातं, पुलिनं. ४ पत्रं, फलकाः यां. 5 वेदः, अनुदासाः, अनुः. =ly, adv. समे. ' 2 स्प्रदं, सुन्यक्तं, अवक्तं, अर्शवेहं. 🗝 🕬 🔅 समता, निय्नता, असारत्वं, &c. -ten, v. t. समीख़ 8.0. 2 आ-अय-नम् ८ (नमयति), नश्रीका निष्नीका. 3 एतं ह 1 P, नीरसीका. ०७. रं. समीधू, नडीं सू-

Flatter, v. t. तं-अभि-परिन्तु 2 U, प्र-तंत्व 1 P, चाह्यचने:-स्तृत्या-तांत्व् 10 or संतुष् с. or उप-लल् 10 or म-लुभ् o, or आकृष् 1 P, उपन्छंड् 10. 2 साह्ति वस्न-व- 2P, मियं वस् 1 P. 3 अनु-भी 1 P, आ-राष्ट्र c., मिश्या म-शंख् श्लाष् 1 A. 4 शिथ्या आशां उत्पद् c. or वृष् o. =sr, a, खादुकारः, संस्ताव-कः, सांस्ववाहित् m., प्रशंसकः, वियंवतः, चाद्रवादिन् m-,शिष्टवानंसंकः. =ing, e स्तुति-मय (यी र्र.), परितोषक, पीतिकर (रे(र्र.), प्रशंताभय. = 10gly, adv. खाद्रक्त्या, अति-मनंसापुर्वे, सांत्यवरूषे. 🛩, हे. संस्तादः, स्तुति 🏂,

स्तवः,चादु क.क., चाद्विक f., अतिप्रशंसा, सां-त्वनं-ना, उपलालनं, मधुर-प्रिय-वचनं, सांत्व-वादः, मिथ्याप्रशंसा, व्याजस्तुतिः, चादुवादः. 2 अनुनयः, आराधनं, संतोषणं.

Flatulent, a. वात-वायु-यस्त, बद्धवात, वात-फुल, वायुपूर्ण, वातुल. -Flatulence, -cy, इ. वायुः, वातः, वायुफुलता, अंत्राध्मानं,

वातिकरवें।

Flatus, ८. बातः, बायुः, अंत्रवायुः.

Flaunt, v. i. सावलेपं चल्-चर् 1 P, सद्प-उद्धतं-विकटं-परिक्रम् 1 U, 4 P, -ing, a. उद्धतगति,विलासाद् मंद्गामिन्-दर्शनीयमानि-न्, सुभगमन्य; 'a f. gait' विकटा-धीरोद्ध-ता-गतिः.

Fiavour, s. आ-,स्वादः, रसः, रुचि f. =v. t. सरस a. कु 8 U. =2d. a. सरसः, 'well- f.' सरस,स्वादु, सुरवादः =less, a. अरसः, नीरसः, विरसं, अस्वादु. =ous, a. मिष्ट, स्वादुः

द्वरस-

Flaw, 8. दोष:, छिद्रं, रंधं, वैकल्पं, न्यूनता; 'seeking or finding f. s' रंधान्वेषिन्, छिद्रान्वेषिन्, दोषेकदृश्. 2 चंडवातः, प्रभंजनः: See Hurricane. 3 भंगः, संधिः, भेदः, रंधं, छिद्रं, 'f. in a jewel' पुलकः, खंडः. -ए. t. छिद्र् 10, च्यप्, 4 P. -less, a. निद्रापं, See Faultless. 2 निश्चिद्र, नीरंधः--y, a. सरंध, सच्छिद्र, सदेष.

Flax, s. क्षमा, अतसी, उमा; शणं; 'f.-comb' उमामार्जनी. =cn, a. क्षीम-औम (मी f.).

Flay, v. t. चर्म अपनी or निर्ह 1 P or उल्लिख् 6 P or निष्कृष् 1 P, निस्त्वचयति (D.), निस्त्वचयति (D.), निस्त्वचीकु 8 U, त्वक्ष् 1 P. -er, s. त्विव-दारकः, चर्मनिष्क्षर्यकः. -ing, s. चर्मनिष्क्ष-पणं, निश्चर्यकरणः.

Flea, ह- मिसका, मत्कुणः, देहिका, तल्पकीटः.

-ए. t. देहिकाः अपनी 1 P.

Fleck, s. रे(ले)खा, बिंदु 111.

Fledged, a. संजातपश्च, गरुत्मत्, सपक्ष, पश्चयुक्त.

Fice, v. i. पलाय 1 A, अपक्रम 1 U, 4 P, वि-प्र-द्व 1 P, परा-द्व 2 P, अपधात्र 1 P, अप-निर-गम् 1 P, अप-स-सृष् 1 P. 2 त्यज् 1 P, परिद्व 1 P. वृद्ध 10.

Fleece, s. मेपलो (रा)मन् n. -v. t. (लोम) छिन् 7 P or लू 9 U. 2 अपह 1 P; 'f. ed'

हृतसर्वस्व. -cy, a. बहुलोमन्, लोमश,

Fleer, v. t, अव-उप-इस् 1 P, तिरस्कु 8 U, अवमन् 4 A, अव-ज्ञा 9 U, See Contemn.

-8. उप-अव-हासः; तिरस्कारः, अवहेलना, अवज्ञा

Fleet, है. नीसमाजः साधनं, पोतावित रि., युद्ध-नीसमूहः. = ०. में द्वृतं-शीयं-प्रस्प् 1 P or गम् 1 P, हेर्नेन चल्र् 1 P, स्तर् 1 A.= a. नेगवत्, शीध-स्वरित-लघु-गति, पजिन्न, अतिरंहस्, ज-वन (नी f.), शीधगामिन, महाजव; 'f. as the wind ' वायुगति, वायुनेग; 'f. as thought 'मनोजन. =ing, a. क्षाणिक, क्षण-भंग्र, अधुन, क्षणस्थायिन; See Fickle. =ly, adv. दुतं, शीधं, लघु, सत्वरं, जनेन, वेगेन, रहसा. =ness, 8. वेगः, प्र-,जवः, रह-स् n., त्वरितगति f.

Flesh, 8. मांसं, आमियं, पिशितं, कव्यं, तरसं, पललं; ' dried f. ' बहुरं-रा, उत्तसं, पललं; ' dried f. ' बहुरं-रा, उत्तसं, शुष्कं मांसं. 2 शरीरं, विषयसेवा, विषयसिक्तं हैं : ' f. diet or meat ' मां-साहार: ; ' f.-colour ' मांसर्वण:-राग:-लोहितः ; ' f.-monger' मांसिविक्रयित् क. = less, a. असांस, अपुष्ट, मांसहीनः = ly, a. शारी-रिक्र-देहिक (की f.), विषयिन, सांसारिक-ऐहिक (की f.). = y, a. मांसल, पुष्ट, पीन, पीवर, मेदस्विन ; See Fat.

Flexible, a.आ-,नम्य, कुंचनीय, नमन-कुंचन-शील, कोमल, मृदु, आयम्य. 2 अनुनेय.

Flexion, Flexture, s. आ-,नित f -नमनं ; भंगः, आ-अव-कुंचनं, वक्रता, विक्रमन् m. Flexuous, a. वक्र, कुटिल, जिह्ना, भंगुर.

Flick, v. t. आहन् 2 P, मह 1 P, आस्फाल् 10. -s. See Flip

Flicker, v. i. चल् 1 P, चंचलतया ज्वल् 1 P, लोलशिखया ज्वल्, चंचलीभू 1 P. 2 पक्षी आ-स्त्रल् c. =ing, a. चल, चंचल, आस्थिर, लोल. = चंचलशिखा, चलनं, चोचल्यं.

Flimsy, a. असार, फल्ड, सारहीन, निर्यल, निःसस्य, अल्पयल, क्षीणशाक्ति. = ness, 8.

असारता.

164

Flinch, v. i. विद्यक्षी-पराङ्ग्रखी-भू 1 P, वि-चल् 1 P, नि-परा-इत् 1 A, (abl.); पलाय् 1 A, त्यज् 1 P, त्यक्त्वो निर्गम् 1 P or अप-स्पू 1 P मुखं परा-इत् c. =ing, s. निवर्तनं, विद्यखता, विञ्चलचं, विद्यक्षीभवनं

Fling, v.t. (सहसा-चलेन) क्षिप् 6 P, अस् 4 P, सुच् 6 P, वि-मृज्द 6 P, पत् c., इंद् c.; 'f. away'or off' अप-क्षिप्, निरा-कु, अपास्, अप-हा 3 P; 'f. open' सहसा or चलाइ अपान् 5 U. =3. क्षेप:-पणं, पात:-तनं, प्रकेप:-

Flint, 8. अर्राणः, अग्निमाचन् m., अग्निमस्तरः -y. a. अग्निमस्तरमय (गी f.). 2 कठिणहृद्य, पाषाणहृदय.

Flip, 8. आधातः, प्रहारः, आस्फालनं.

Flippant, a. वाचाल, वावदूक, निःसार, वाक् क्रचंचल. 2 चपल, अस्थिर, लोल, चंचल. -प्र, adv. वाकचापल्येन. -Flippancy, s. वाकच्यपल्यं, वावदूकता; निः-सारता 2 प्रगल्भ-ता, लोल्यं, चापल्यं.

Flirt, v. t. सहसा क्षिप 6 P. =v. i. अव-हस् 1 P, अधिक्षिप 6 P. 2 वि-अस् 1, 4 P, वि-लस् 1 P, विलासं-विश्रमं-दृश्य c. 3 चल वि. सू 1 P, स्पंद्र 1 A, क्षंप्र 1 A, स्फ्रा 6 P. =8-

आकस्मिकक्षेपः. 2 विलासिनी, लीलावती, चपला, पगलभा -ation, s. लीला, हेला, विम्रमः, विलासः, हावः, खेला, प्रेमलीला. 2

स्पंदनं, रक्तरणं; हृद्यक्पः.

Flit, v. i. लघु चल् 1 P, दुतं वि-म-सप् 1 P, स्थानात्स्थानं गम् or चल् 1 P, इतस्तती भ्रम् 1, 4 P. 2 प्र-उत्-ही 1, 4 A, ज्योन्नि विस्पु, चपलीभू. =ting, ह. भ्रमण, चलन, लघु सपण.

:Flitch, ह. बहुर, ज्रूकरोत्ततं.

Flitter 8. चीरं, कपेंट:, वस्रखंड: डं.

Plittermouse, ह. जतुका, अजिनपत्रा.

Float, v. i. प्र 1 A; तृ 1 P. 2 भास् 1 A. =v. t. प्र c., वहु c. =³. प्रवः, उडुपः, कोलः, बहिन्नं, तरणः-णी, तरीः.

Flocculent, a. सांद्र, घनीमूत, इयान.

Flock, ४. यूथं, संयः, निवहः, समृहः, कुलं, गणः, See Multitude ; ' f. of cattle ' पाज्ञवं, पशुकुलं, गो-इंद्-कुलं, 'f. of sheep' अधिकुलं, आविकं; 'f. of sheep and अविकुलं, आविकं; 'f. of sheep and goats 'अजाविकं; 'in f. 8 ' गणज्ञः, संघ-शः. =७. i. (Together) संवशः-गणशः-स-मागम 1 P or मिल 6 P or संनि-पत् 1 P, एकत्र मिल्, एकी भू.

Flog, v. t. कशया-वेत्रेण-तडु 10 or आ-हन 2 U or दंद 10 or ज-ह 1 P. -ging, s. केशायातः, कशामहारः; 'deserving f.'

केश्य-

Flood, s. पूर:, ओघ:; स्रोतस् 2., प्रवाहः, रयः. 🛾 आह्रावः, संह्रवः, तोयविह्नवः, जलप्रलयः, ज लोपह्रयः 'universal f.'महापलयः, मूतसहवः, संवर्तः. 3 प्राचुर्ये, वाहुल्यं, पूरः, ओघः ; 'f. of tears ' बाज्यपूर:-ओघ:-वर्षः, अश्रुपात:-वर्षः, 'f.-gate 'द्वारं, निर्गममागः, परि(री)-वाहः, जलद्वारं, जलनिर्गमः. -v. t. हु c., आ-सं-परि°-, परिवह o.; ' with her eyes f.-ed with tears ' अश्वपरिहुतेक्षणा; 'a f.ed river 'आह्रताद्का-परिवाहिणी-नदी.

Flook, 8. हलदेतः.

Floor, s. भूमि f., भूपृष्ठं, तलं, भूतलं, गृहभू-भूमिf. गृहपोदः, वास्तु m. n., गृहसूलं, वेश्मभूः. 2 (Story) सूतिः, कोष्ठः; 'a palace havaing 7 f.s 'सप्तभूमिकः प्रासादः; ' the upper f. ' उपरिभूमि:. 3 फलकास्त्र्णं, फ-लकसंस्तरः, फलकः कं. 🕬 ಓ फलकेः आ-स्तृ 9 U or आच्छाड् 10. 2 नि-पत् ., भूमी क्षिप 6 P.

Flop, v. t. आ-स्प्रह C. Flora, 8. ओष्धिजाते.

Floral, a. कौसम (मी f.), पुष्प in comp. Florid, a. रक्त, रक्त-अकण-वर्ण. 2 अलंकत, उज्जल, अलंकारशोभित, सालंकार. =ity, -ness, s. (कंपोल)-रागः, अरुणिमन्-रक्ति-सालंकारत्वं, "सन् शा. षागलंकारः । **'अलकारशोभा**ः

Floriferous, a. पुरुपोत्पादक, पुरुपभद् Florilege, ह. पुष्पचयः संगः.

Florist, ८. मालाकारः, पुष्पविद्याज्ञः.

Flota, See Fleet.

Flotilla, १. लचुनोसमूह:,

Flounce, ए. रं. अंगानि विक्षिप् 6 P or इतस्त-तः चल् C. =ा. आकास्मिकः अंगविक्षेपः।

Flounder, ए. i. इतस्ततः क्षिप् pass., लुद् 1 A, 6 P, वि-ह 1 A. 2 वि परि-भ्रम् 1, 4 P.

Flour, 's. गोधूमचूर्ण, चूर्ण, क्षोदः, पिष्टं, गुंडिका,

सक्तवः (pl.).

Flourish, v. i. सं-जन् 4 A, सं-भू 1 P; 'when Pazini f. ed यदा पाणिनिः समजायतः 2 वृद्धि-उन्नति-गम् 1 P, सं-ऋष् 4, 5 P, एष् 1 A, सं-वि-वृध् 1 A, प्र-उप-चि pass., स्काय 1 A =v. t वृष् c. 2 चित्र 10, पुष्पादिना अलंक 8 U or c. or रंड् c. 3 अम् c. (अमयति), यूर्ण c. 🗝 आडवरः, शोभा, अलंकारः, मंडनं. 2 नि:-,स्वन: (of trumpets). 3 द्रपंचाक्यं, गर्नो कि f. 4 भ्रमण, उद्म:. =ing, a. समृद्ध, सारिधत, सुरथ, वार्घिष्णु, उद्यायन, उपचीय-

Flout, See Contemn.

Flow, v. i. प्र-,स्र 1 P; प्र-नि-अभि-स्यंद् 1 A, क्षइ 1 P, गलू 1 P, स 1 P; प्रवह 1 P, री 4 Λ, ξ 1 P; 'f. ing with tears ' जाव्य-जलनिस्यंदिनः 'f. ing with nectar 'स-धास्यंदिन, अञ्चतस्रुत्; प्र-,स्तु 2 P; ' f. ing (of milk)' प्रस्तव:. 2 म-सप् 1 P, म-स, पबृत् 1 A, प्र-गम्-चल् 1 P, प्र-या 2 P. 3 जन् 4 A, उत्पद् 4 A, उत्-प्र-सं-भू 1 P, प्र-वृत्. 4 संस् 1 A, शिथिलीभू, श्रुथ-वितत-ग-लित व. भू. = ८. सवः, सवण, सति रे., सावः, क्षरणं, गलनं, प्रवृत्ति ʃ , अभि-नि-स्यं(ध्यं)-दः-दनं. 2 पवाहः, स्रोतस् ॥, ओघः, पसवः, वेगः, रयः, धारः राः, वेला, पद्धति 🎜 3 सस्द्र-वेला, वेला, 'f. of tears' अश्रुपातः-प्रवाहः, बाष्पवर्षः, धाराश्च n.; 'f. of words 'वा-गोधः. अमतिहता वाक्सरणिः-पद्धतिः. -ing, a. प्रस्नुत, स्यंदिन, विसारिन, स्रवत् 2 अप-तिहत, अस्वलित; ' a f. delivery ' अस्ब-लितभावणपद्धति:.-ingly, adv. अस्वलित-वाक्येन, अप्रतिहतं, द्वतं, अविलंबितं.

Flower, s. युष्पं, कुसुनं, प्रस्तं, सुनं, सुनं, सुनं, सुनं, सुनं, प्रम्तस्त्रः, (pl.) 2 अवतंसः, ललामभूतः, अलंकारः, तिलकभूतः, ' Ruma is the f. of bis class ' स्ववर्गललामभूतो रामः. 2 सारः, उत्कृष्ट-श्रेष्ठ-भागः, उत्तमांशः, सारांशः; of age ' योवनं, 'f. of youth नवयीवनं: being in the f. of youth ' आरूढयी-बनारंभ, पीढयीवन. = v. i. फुलू 1 P, विकस 1 P, स्कुट् 6 P, भिट् pass. 2 महायते-फेना-यते (D.). =v. t. पुष्पादिना अलंकु 8 U or

शुभ् ः. =≥धं, a. कुशुमित, पुष्णित, कुसुम-सनाय- 3 विकासित, फुछ, स्फुटित- -ing, a. युव्यवत्, कुसम्बद्, कुसमित, प्रकृत्न, स्कृटित-पुष्प. 2 पुष्पद. -less, a. अञ्चस्तम, कुसम-हीन. =y, a. पुष्प-कुमुम-मय (वी.f.), स-पुद्ध, सकुदुम, पुष्पशालिन्; gen. ex. by (s.) in comp.; f. arrows' कृतुवज्ञराः. 2 सालंकार, अलंकृत, अलंकारयुक्त, मंडित.

Fluctuate, v. i. इतस्ततः चल् 1 P or चूर्ज् 1 A, हुल 1, 6 P, चिहुद्व-1 A, 6 P. 2 हो-हायते (D.), विक्रह्म् 1 A, संदिद्व 2 U; विचल, अस्थिर-संचल -a. सू 1 P.=ing, a. दोलायमान, अस्थिर, संचल, अनवस्थित, लोल, तरल, चल. •100, इ. अस्थेयें, चलता, अमतिष्ठा, नांचल्यं, विकल्यः, संदे्हः, अनव-स्थिति 🗗 आद्दोलनं.

Flue, s. धूमनार्गः:पशः.

Fizent, a. अस्सलितवान्, अस्एलद्वाक्य, वा-क्पहु, जूत-त्वरित-वास् (of persons); अन-र्गल, अमतिहतीय, अविद्यांत, अस्खलित, ज्त, अमितहत, अनवरत. -ly, adv. अस्वलित-वाचा, द्रतवाक्येन, अस्वलितं, द्रतं, अपति-इतं, वाग्विभवेन. -Fluency, अ वाक्पटुरवं, बाद्धचापल्यं, वाग्विमवः, ओघः, अनर्गलता, अमितिहतर्व.

Fluid, 8. वृष:, रस:, वृषवत्तु n. -2. वृष. वि-लीन, दूत; See Liquid. -ity, 8. द्वता,

Flummery, s. मिध्यापशंसा-स्तुति f. Flunky, 8. श्रासः, चेटः, नीचकर्मकरः.

Flurry,See Agitate.=श.संभ्रमः,व्ययता,मोहः Flush, v. t. अवणीख 8 U, अवणयति (D.), रक C., रक्तीक, ' with her face f. ed with anger 'कोपाराणितानना 2 उत्सिच् c., हुप् c., द्पेण आ-ध्मा 1 P, उद्धतीका. -v. i. अरुणीयु, रक्तीयु, लोहितायते (D.), रंहर pans.; अञ्चलबद्न-लोहितानन- a. भू. =8. अरुणिमन् m., राक्तिमन् m., रक्तता, रागः, कपोल-वद्न-रागः 2 मुक्कुलता, माहल्यं, समृद्धि, f. = a. सते जस्क, भोंड, तेजस्विन. 2 समृद्ध, धनसंपद्ध. 3 सुक्तहस्त, अतिब्ययपर ==ed, अरुणित, रक्त, लोहित. 2 उद्भव, ट्रम, दुर्पोध्मात, उत्सिक्त, गर्वित, सावलेप.

Fluster, v. t. पानादिना सद् c. or सुह c. 🧝 चित्तम्रमः; उन्मादः, मोहः, व्याकुलता. Flute, ह. वेणु:, सुरली, वंश:. = v.i. ' Blow

af. '(वेणुं) सुखमारुतेन पूर् 10 or घट्ट c., झा 1 P; ' f.-player ' वैगविकः, वेणुध्माः, वांशिकः.

Flutter, -v. i. पशी वि-धू 5, 9 U, 6 P or आस्प्तल् c. or उत्झिप् 6 P or विचल c. 2 इतस्ततः चल् 1 P or धाव् 1 P or म-से 1 P. 🕉 कंप्. 1 A, स्फुर 6 P, उड्डस् 2 P. स्पंद् 1 A, सुभ् 4 P. =v. t. संदुष् c., आकु-

लीक 8 U, स्पंद् ८., कंप् ८., स्फुर् ८. अ. विधुवन, आस्कालनं, उत्क्षेपणं, 3 विद्धंपः, स्करणं, स्पंदनं, उङ्गसनं. 3 सं-,क्षोमः, संग्रमः, सं-आ-वेगः, चित्रवेगः- अमः वाष्ट्र, पक्षचालनं, -α. विचल, ⁸ पक्षास्कालनं, कंपमान: 'f. in the breeze 'अनिलोहत. पवनाक्षिप्त , पवनाधूत-

Fluvial, a नदी संबंधिन्.

Flax, s. (Fluxion) प्रवाहः, भ-,सवः, शर्णं, गलनं, स्पंत्नं. =v. t. वि-द्व c., वि-ली c. =ible, a. द्वाच्य, गलनीय.

Fly, 8. मिसका, वर्षणा, नीला, 'f.-flap' अव-चूलका, रामगुच्छा, 'f. leaf' मलुग्रुष्ट. च्छ. i. उद्द , डी 1, 4 A, उत्पत् 1 P, खे विख्य 1 P, आकाशेन या 2 P or गम् 1 P. 2 अपे-या 2 P, वि.म-झ 1 P, पहास् 1 A; See Flee. 3 त्वरितं-शीशं गम् or चल् 1 P or विस्पृ or अतिकस् 1 U, 4 P. = c. t. त्यवर् 1 P, पंरिह 1 P, वृबर् 10. 2 आकाशे निक्षिप् 6 P or विस् ए. or विस c.; 'f. at' आ-अभि-पत्, आ-अभि-द्भु, आ-अभि-प्र-धाब् 1 P; 'let f. ' मुझ् 6 P, उत्पत् C., विसुद् 6 P. बाहर, s. हयनं, विसर्पणं, उत्पतनं, 'f. up and down' हीनावहीनं. =2.खिनसर्पिन्, आकाशगति, आकाशगाभिन्, हयमान, नभी-गति; f. bridge' चलसेतुः, जंगमसेतुः, =Flight, s. पलायनं, त्रिद्रावः, अपयानं, अप-क्रमः-मणं, अपगमः; ' to put to f. ' विद् c.; ' put to f. ' विद्ता, विद्यावित, कांदिशीक. 2 (Of birds) हयनं, डीनं, उ-ह्यनं, उत्पतनं, उद्भनं, ' downward f. ' अवडीनं. 3 पक्षि-माला-श्रेणीः 4 मति-बुद्धि-विलास:: 'f. of steps ! सोपानपंक्ति-श्रीण -णी f., सोपानपरंपरा; 'f.of an arrow' झरं-पातः. •• y, a. चलद्वाद्धि, भ्रांत-लोल-मति; अ-स्थिर, लोल; See Fickle.

Foal, 8. किशोर:, अश्वशाव:-बक:, वालघी-टकः, अंधरीयः.

Foam, s. फेन:-ण:. 2 मंहः, उत्सेकः; ' snowy Í.' हिमधवलं, फेनपटलं. =v.i. फेनायते-मंडा-यते (D.), फेनं उत्पद् c. or निर्मम् c. (गम-यति), उत्सिच्-उत्पीद्ध-pass. =y, a. फेनिल, फेनल, फेनयुक्त, फेनिन्.

Fob, s. घटीपिधानं-कोश:. =v. t. Cheat, q. प-Focus, s. केंद्रं. =v. t. एकत्रीकु 8 U

Fodder, 8. घासः, यवसं, पशुभोजनं, तृणादि 🤲

Foe, s. शहु:, अरि:, रिप्र:; See Enemy.

Foetus, See Fetus.

Fog, 8. कुहेहिका, कुहा, धूमि(पि-लि)का, कु ज्झिटिका, कुज्झिटि-टी f. -gy, a. कूहावृत, धूमल, संधूमिक, कुञ्झादिका च्छक, धुमिकानृत-मय (यी र्)।

Foible, ह छिद्रं, दोषः, अपरम्धः, न्यूनता,

हीनता, वैकल्यं, अग्रुणः.

ह्यां, v. t. परा-भू 1 P, परा-जि 1 A; अंचर 7 P, ध्या-प्रति-हन्द 2 P, खंड 10, परास्त 4 U, मोधी -विफली-छ 8 U. 2 Blunt, q. v. = 8. अंगः; ध्यापातः; परासवः 2 सिथ्याखड्डः, निर्धार खङ्घः. 3 पन्नं; 'golden f.! स्वर्णपन्नं. 4 प्रभापधिकं, कांति-शोभा-वर्धकं, ब्लाति-शोभा-वर्धकं, हताञ्, अन्नतार्थः, See Disappointed. 2 (Of offorts &c.) भन्न, प्रतिहत, मोधीस्त, खंडित-

Poin, अ. यदि-लङ्ग-आचातः - . ध. यदिना मह

1 P or ag 10.

Foist, v. t. कपटेन लिख् 6 P or निविद्यू c, मिथ्या क्छप् c., कृत्रिम a. ज़ 8 U.

Foistiness, हे. पूतिगंधिता.

Fold, v. t. पुनी-गुणी-कु 8 U. च्यावृत c., सं-पीस् 10, पुटयति (D.); 'f. ed thrice' निगुणीकृत; 'f. ing his hands together' क्सा समानीय (R. 11. 64), अंजिल व्यस्ता, कृतांजिल:, सां(मां)जिल:. 2 संव 5 U, पि-धा 3 U, आ-वेष्ट् c, आच्छद् 10. 3 Embrace, q. v.; 'f. ing her in his arms' अजान्यां सामापीड्य. 4 वजे निरुध् 7 U or निविद्यू c.=8. पुट:-दं, भंगः, व्यावृत्ति f. व्यावर्तनं; चूणः, वस्तर्भगः-पुटः, ऊर्सि f. 2 वजः, अवराधः, ज्ञाला, गोद्धं, 'cattle-f.' गोदजः; 'sheep-f.' मेषगोष्टः -गोस्थानं, व-जान्तिरं. 3 (In comp.) ex. by गुणः, 'eight-f.' अप्रगुणः, 'f. ing doors' द्विपसद्वारं.

Foliage, ह. पह्नवः-वं, किसलयः-यं, पर्णे, दलं, पत्रं (gen. used in pl.); पह्नवग्रन्छः-चयः-

Foliate, a. पर्णावृत, सदल.

Folio, s. पुस्तकपत्रं, पृथु-विशाल-पत्रं. Folk, s. जनः, जनसमूहः, जनता, लोकः; ' old f. ' वृद्धजनः, वृद्धाः.

Follow, v. t. अनु-गम्-व्रक्-सु 1 P, अनुवैध् 9 P, अनु-इ-या 2 P, अनुचर् 1 P, अनुकम् 1 U, 4 P. 3 सेन् 1 A, अनुप्रा 1 P, आ-स्था 1 A; अनुवृत् 1 A, आश्रि 1 U, पुरस्कु 8 U, अञ्चिन-धा 3 U, अञ्चष्य 4 A, अञ्चस, 'f. (in) the footsteps of the great ' सहता पद्मज्ञविधेयं, 'f. ing the path ' पद्वीं मतिपद्य; ' f. ing a middle course ' पुर-स्कृतमध्यमक्रमः (R. vIII. 9); ' one misfortune f. s another 'दु:खंदु:खानुबंधि (V. 4), विपद्धिपद्मजुवस्नाति (Ka. 73.) 3 उपास् 2 A, भवर 1 U, आश्रि, परिचाः, श्र cesid, (शुश्रुवते). - . i. उत्पद् 4 A, माप्-आपद्-सिध्-अनुमा-pass.; परिच्छिनस्ताव-जजीव इति प्रामोति (S. B. 651) it f. s' therefore &c.'; 'what f. ed is under--stood ' परस्तात्वगम्यते (S. 1); (in conversations) ततस्ततः; ' what f. ed next'; ' as f. s' तद्यथा, तद्यथानुश्चयते; or merely एवं, इति, उक्तप्रकारेण, इत्थं. - er, s. अनुयायिन-गामिन-वर्तिन-मारिन m. 2 परिजनः, सेवकः, अनु-उप-जीविन m., अनुगः, अनुव्यरः, अनुयानुकः, अनुगतिकः, परिवारः, सहन्वरः, सहायः. 3 आश्रितः, भक्तः, अनुपंगिन् m. = lng, a. इदं-एतद् pron. a.; 'the f. story 'एपा-इयं-कथा; पश्चात् कीर्त्यमान, अनुग, अनुयायिन, - s. अनुसर्ण-यानं-गमनं-इति f.-रोधः-वर्तनं-

Folly, s. See under Fool.

Foment, v. t. (उष्णोदकादिना) सं-सिच् 6 P, लिप् 6 P, अंज् 7 P, दिहू 2 U; स्विच् ८. रे उद्दीप् ८., प्र-सं-धृष् ८., उत्तिज् ८., प्रोत्सह् ८., उत्तप् ८., प्रकुप् ८., प्रवृत् ८.; f. disputes 'उप-जप् 1 P, भेद वृष् ८., भेद्वीं वप् 1 P. -ation, s. प्र-,स्वेदनं, धर्मा- छलेपनं, द्वस्वेदः. 2 उद्दीपनं, संवर्धनं, उत्ते- जनं, प्रवर्तनं -er, s. उपजापकः, भेदकरः

Fond, a. वत्सल, अनुरागवत्, सानुराम, अनुरक्त, मणियत्, अनुरागित्. 2 सेविन, अभिलापित्र, आसक्त, रक्त, रत, पर, तत्पर, gen. in comp. 3 सूढ, सुग्ध, अत्यन्तरक्त; 'f. of'ex. by शील, लालस, काम, पिय, in comp.; oft. by हृंद्व 1 A, कांक्ष 1 U, अभिलष् 1, 4 P, अन्य 1 Ü, सेव्रच्य 1 A; 'f. of sport' कीडा-पिय; 'f. of chase' सुगयाशील; 'f. of change' अवस्थातरमीहमान; 'f. of drinking' पानासक्त, पानव्यमनित्- = Iy, adv. सानुरागं, सप्रेम-मं; अतिक्षेद्रेन, अति-वात्सन्येन. = ness, s. अनुरागः, आसक्ति f., रिति f., प्रापः, क्षेद्रः; 'ingenious f. for the mate' कांतानुवृत्तिन्वात्र्यः, प्रेम्स्य m., u., वात्सन्यं, अभिराचि f., कामः, इच्छा, ईहा.

Fondle, स. र. उप-लल् 10, अंके-पा ट (पाल-पाती), क्रोडीक 8 U, आलिंग् 1 P, परिष्वंच्र 1 A, आ-सं-पीड् 10; f. ed too much' हुलीलत. —ing, इ. उप-लालनं, आलिंगनं, धुजापीडनं, परिष्वंगः. 2भेम-स्नेह-पात्रं-भाजनं, स्नेहस्मि री-

Food, इ. अझं, आहारः, भोजनं, भोज्यं, भक्ष्यं, साद्यं,साद्नं, भक्षणं.अभ्यवहायं, भक्तं. विघसः, ग्रासः, अशनं, अधम् ॥; cooked f. ' ओद्नः-नं, 'f.and taiment' ग्रासाच्छाद्नं, अस्वसं, 'forbidden f. ' अभक्ष्य.

Fool, इ. मूर्छः, मूर्छः, निर्मुत्छः, अज्ञः, जडः, मंदः, अनुधः, अपाज्ञः, प्रज्ञाहीनः, स्थूट-जडः धीः, अल्य-धीः-मतिः, मंद-धीः-मतिः, अना-लम्जः. वर्षरः; 'make a f. of' उपहासास्यदं कु 8 U, विह्नंज्ञ 10, (एवं प्रार्थिता विद्वन्थतं ६. 2). = c. १. सुद्धु ०.. वि-प्र-लुस् ०..वं च् 10; See Cheat; 'f.-bardy' अतिसाहासिक-व्यामूद्ध, अविमृह्यकारिन, अधिमृह्य प्रगटम-प्रमत्तवरिः, प्रमत्त. = cry, इ. प्रहस्तं

चिडंचना 2 चालिश्यं, सूर्विकिया, चालिश्ता, मूर्वता, ज्यामोहः नीडीं, व. सूर्व, सूर्व, चालिश, अनात्मज्ञ, दुर्मति, दुर्मेधस्, चेधेय, चालिशमिति, निर्मुद्धि, जह, स्थूलधी, मज्ञा-चुद्धि-हीन; See (s.). 2 निर्यक्त, अवि-सृश्यकृत-दृत्त-islily,adv. मूहतपा,अज्ञानेन, सूर्ववत्, मूहवत् मोर्ल्येण.-isliness, -Folly, s. मोर्ल्य, जाहचं, मोहः, मंद्मतिता, मूर्वता, मूहता, चालिश्यं, यालिशता, दुर्देद्धिता, अज्ञानं, निर्मुद्धित्वं, ज्ञानाभावः, अनात्मज्ञत्वं.

Foot, 8. पाद:, पदं, चरण:-णं, आधि:. 2 तलं, अधीभागः, मूलं; उपस्थः. 3 (In metre) चरणः, पदं- 4 पात्त-पदाति-समुहः-गणः = १. १. पादेन मह 1 P or तड़ 10 or आहन् 2 U; 'f. of a mountain' उपत्यका, पादः; 'set one's f. in' पदं कु 8 U (lif. and fig.); आश्रमे पदं करिष्यासे (S. 4), कुतूहलेन प्रकाशया द्वादि पदं कृतं (Ka. 133); 'walk on f.' ण्ड्रम्यां चर्-ब्रज् 1 P, पादचारी सः walking on f.' पाद्गः, पाद्चारः; पदाति:; ' water for the feet 'पादां; पादोदक; 'set on f.' प्रवृत् c., उपक्रम् 1 A; मारम् 1 A; 'f.-board' चरणफलकः, 'f.boy ' चेटः, भृत्यः, बालसेवकः, युवप्रेष्यः। 'f. bridge' संक्रमः, संक्रमसेतुः, 'f.-fall' चरण-पातः, पादन्यासः, स्वलनं, 'f .- f , ht' पदाति-पादग-युद्धं, 'f.-licker' पीठमर्दः, चरणसेवक, 'f.-man' चेटः, सेवकः, प्रेण्यः, परिचरः, किंकर:, 'f .- mark-print' पाद-पद-चिह्नं, पद्पक्ति र. पद्वी, पद्धति र.; पाद्युद्धाः, f.-pace पाद्न्यासः, चरणक्रमः पातः; 'f-path' संसरणं, चरणवीथि f., पंथिकमार्गः, 'f,-soldier ' पदाति:, पादातिः तिकः, प(पा)दातः, 🕝 पादचारः, प(पा)द्गः, पद्गाजिः, पद्गः, पद्किः, 'f.-step' पाद्न्यासः, पद्-चरण-निक्षेपः-पातः, पदं, पद-पांकि f. (f.-print) ; पद्धतिः, मार्गः, वर्त्मन् "., पद्वि-वी f., लक्षणं; 'f.-stool' पाद-पीठ, चरणपीठं,पादासनं. =ing,-. पुर्द,स्थानं, भूमि f., स्थलं, आस्पदं, पद्वि-वी,सरणि f. 2 वास्त m., n., मूल, उपष्टभः. 3 आश्रयः, अवलंबनं, आधार:. 4 स्थिति र्., वृत्ति र्., अवस्था, भावः, दशा: 'f. of equality ' समता, ब्रेल्यभाव:. ·=/ess, a. पादहीन, असरण.

Fop, ह. दुर्शनीयमानित् m., वेयाभिमानित् m., दंभित् m., सुवेशमानित् m. छेकः, रूपगवितः pish, a. दंभिन्

For, prep. (On account of) ex. by instr. or abl.; अर्थ-थ, हेतुना, हेतो:, कृते, कारणात्, निमित्तात्, निमित्तं, in comp.; 'for his deliverance' सोसनिमित्तं, सकिहतो:, &c. 2 (Purpose) by dat. or by अर्थ-अर्थ in comp. 3 (For the sake of) अर्थ, कृते (with gon.) or by dat. 4

(In exchange for) प्रात, स्थान, विनिम-येन: तिलेम्यः प्रतियच्छति माषान्, or तिल-विनिमयेन &c. 5 (Considering) अपेक्स. प्रतिहंय, आलोच्य, इति कुत्वा, अपेक्षया in comp. 6 (Towards) प्रति, उद्दिश्य. (with acc.); संमुखं, अभिमुखं, in comp. 7 (Regarding) तावत्, उद्दिश्यः, कृतेः 'f. myself, rest secure' महिष्ये ताबद्वीतार्चितो भव, मासुहिश्य न चिंता कार्यो. 8 (Showing price) by instr.; जिन्हपकेण क्रीत: ' bought f. 3 Rs. ' 9 (Duration)'by acc.; 'for 10 days ' दशादिवसं; 'f. how many years 'कियंति वर्षाणि, oft, by यावत् or पर्यंत, आ with abl.; 'f. life' यावज्जीवं, आजीवितांतात्. 10 (on the side of) पक्ष, ' they are f. war' विग्रहमनुमोद्ते, विग्रहसुपदिशंति. 11 :(As if) बत् or इव. 12 (According to) यथा, अनुस्तरं, अनुसारेण, in comp.; 'f. all' ex. by अनादूत्य (with acc.) or loc. abs. 'f. all his wealth' विद्यमानेपि महाकोशे, महाकोशमनादृत्य; 'f. a long time' चिरं, चिरकालं, चिरायः 'out of love f. me मदूतभीत्या; 'f. the most part 'भूयिष्ठ in comp., प्रायः, प्रायेण; 'f. once' सक्देव. =conj. 信 (not at beginning of assertions); यतः, यस्मात्कारणात्, यत्, यस्मात्, इति हेतोः, अनेन हेतुनाः

Forage, इ. यवसं, घासः, तृणादि. 2 पाथेयं, भोजनसंभारः, खाद्यसामग्री. 3 खाद्यान्त्रेषणं, खाद्यश्री परिभ्रभणं, प्रसरणं = १० ६ वलात् खाद्यइष्यं आ-ह 1 P, भीजनार्थं परिभ्रमणं-प्रसरणं = ing, इ. भोजनान्त्रेषणार्थं परिभ्रमणं-प्रसरणं

Foray, 8. उपद्रवः, अवस्कंदः, विद्रवः

Forbear, v. चिरम् 1 P; निवृत् 1 Å, (with abl.), परिद्व 1 P, वृद्ध्य 10, त्यज्ञ 1 P. 2 चिलंज् 1 A. 3 सह 1 A, क्षम् 1 A, मृष् 4 P, 10, तिन्त्र desid. (तितिक्षते). 4 सं-नि-यम् 1 P, निग्रह् 9 P, आ-वृ 5 U; निरुष् 7 U; he could not f. expressing his joy, or laughter ' संतोषं-हासं-निग्रहीं न पारयामास ,-ance, s. क्षमा, तितिक्षा, क्षांति f., सहनं, सहिष्णुता, मर्थणं, सहन्त्रीलिता 2 निवृत्ति f., विरामः, विरति f., वर्जनं, त्यागः, परिहारः 3 संयमः, दमः, यमः, निग्रहः -ing, s. तितिक्ष, सहिष्णु, सहन्द्रील, क्षामिन, सहन, क्षेत्र, क्षमिन,

Forbid, v. t. प्रति-नि थियू 1 P or c., प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्या-द्वित् 6 P, निरा-अपा-कु 8 U. 2 निरु 7 U, नि-नृ c. or बार् 10; 'God f.' शांत पाप or (इति) शांत, प्रतिहतं अमंगलं. —ding, —dance, s. नि-प्रतिषेधः, प्रत्याख्यानं, प्रत्या देशः, 2 निवारणं, निरोधः. —ding, a.. चृणावह, वीमत्सजनक, अनिष्ट,

Force, s. चलं, शक्ति f., सामध्ये (fig. also); the f. of this word 'अस्य शब्दस्य शाकिः &c. 2 प्रभावः; वीर्ये, शौर्ये, वि परा क्रमः, . ऊर्जस् n.,प्रतापः, प्रायत्यं, गोरवं · 3 वलात्कारः, पसभः, साहसं, चलं, प्रमार्थः, आवेशः: f. of passion ' रागावेश:. 4 आवेग:, आपात:, अभिभवः. 5 सिद्धि र फलं, निष्पत्ति र 'put or bring into f. ' प्रवृत् c. 6 सैन्य, बलं, सेना, अनीकः-कं, पृतना, अनीकिनी, चसुः, वाहिनी, ध्वाजिनी, चक्रं, वरूथिनी. .=v. t. Ex. by causal of verbs, with बलात or बलेन, or प्रवृत् c.: See Compel; 'he was f. ed to admit that &c. ' इति अम्युपगमनं अवश्यकं मेन 2 पेर् ७., प्रगुद् 6 P, समाकृष् 1 P, प्रजुद् 10, प्रोत्सह с., 3 धृष् ., बलाइ आभिगम् 1 P, बलारकारं कु 8 U; 'f. an entrance ' बलेन प्रविद्यु 6 P; 'f. a town ' पुरं ਲੰਬ੍ 1 A, 10 or ਮੰਤ੍ 7 P or बलात् पविञ्. =:d, a. यत्नकृत, यत्नपूर्व, असहज, कात्रिम, क्रिप्ट (as meaning). -Forcible, и. प्रवल, समर्थ, क्षम, शाक्तिमत्, बलवत्,सपभावः अमीय, अनिव्यल, प्रभविष्युः 2 गोरवेण उक्त or प्रतिपादित, दृढ, तीक्ष्ण.3 बलन कुत, बलारकृत, साहसिक (की र्-), चल in comp.; 'f. consent' वलानुमोद्नं. -Forcibly, adv. (by force) बलेन, षलात्, प्रसभं, प्रसहा, बलात्कारेण, हठात्. 2 सगौरवं, दृढतया.

Force-meat, s. मिष्टाकं, उपस्करः, ब्यंजनं.

Forceps, s. सदंशकं-शिका.

Ford, s. तीथे, तरणस्थानं-स्थलं, घटः. =v.t.
पद्म्यां तृ 1 l' or पारं गम् 1 l' -able, a.
अल्पजल, 'सुनर, सुनतर, 'the rivers
baving become f. 'सुखोत्तारतामापसास्वापगासु (Ka. 326).

Fore, a. अग्र, पूर्व, अग्रगामिन; gen. ex. by अय, पूर्व in comp. ; 'f.-fathers ' पूर्वजा:, पितरः, पूर्वे-पूर्वाः, वृद्धाः, 'f.-lingar पदे-शिनी, तर्जनीः, 'f.-foot' अग्रपादः ; 'f.-head' ललाटं, भालं, ललाट-भाल-पटं, अलि-ं f.-land '्ञंतरीपः-पं, (ली)कं, गोधिः ; उद्यमु:-मूमि:, 'fore leg' 8 . पूर्व-अग्र-पादः: 'f.-lock' ललादकेश:-चहः; 'f.-man अध्यक्षः, अधिष्ठातु m., अधीराः, 'f.-men-tioned-named-said-spoken ' प्रास्तक्त, tioned-named-said-spoken पूर्वोक्त, पूर्वकथित; 'f. mast' अग्रकूएकः; f.-most' पंधान, उत्कृष्ट, परम; 'f.-noon' पूर्वोद्धः, कालः, 'f.-part' अग्रभागः, पूर्व-आदि-प्रथम-भागः; 'f.-rank ' अग्र-प्रधान-पदं, 'f.-tooth' अग्रदंतः, राजदंतः, 'f.-ward' सेनामुखं, रणशिरम् n.; 'foreward ', s. See Preface.

 Porebode, v. t. २ग्न-,सूच् 10, पाक् आ-विद् c., पूर्व कथ् 10; (अनिष्टं) पूर्व ज्ञा 9 U or अव-गम् 1 P, अनु-मा 3 A; See Bode; 'the tawny lightning f. s a hurricane' वाताय कापिला विद्युत् (S. K.). -er, s. अनिष्टावेदकः, आनिष्टस्चकः. -ing, s. अनिष्टस्चनं-ज्ञानं-दर्शनं-

Forecast, v. t. पूर्व-अग्रे चित् 10 or निरूप् 10 or निर्दिश 6 P or अनुसं- धा 3 U. - इ. पूर्वकुल्पना-विवेक:, अग्रनिरूपण, पूर्वचितनं,

दीघंदृष्टि ʃ •

Foreclose, v. t. प्रतिबंद 9 P, प्रति-नि-पिध्

1 P. =ure, s. प्रतिबंधः, प्रतिवंधः. Fore-determine, v. t. अग्रे-पूर्व-निर्णी 1 P or निश्चि 5 U.

Foredoom, v. t. पूर्व निर्दिश् 6 P or

Fore-fend, See Forbid.

Forego, v. t. त्यज्ञ 1 P, हा 3 P, उत्-वि-सुब्द 6 P; 'I shall f. my name' स्वनामत्यागं करोमि (P.1); 'a foregone conclusion'

पूर्वनिार्णेत:-प्रागेवशिद्ध:-सिद्धांत:-

Foreign, a. विदेशीय, वेदेशिक-पारदेशिक (की f.), विदेशज, विदेशिन, अन्य-भिक-देशज-देशीय- देशोद्धव, पारदेश्य, विदेशादा-गत, बहिर्देशोद्धव; 'a f. country' विदेशः, परदेशः, देशांतरं 2 बाह्य, बहिर्भव, अपस्तुत, अपकुत; 'this is f. to our prosent inquiry' अपकृतमेतद्स्मिन् विषये. -er, s. वेदेशिकः, पारदेशिकः, अन्यदेशियः-देशजः, Sec (a.). -ness, s. बाह्यता, भिन्नता; अपकृतता, असंबंधः.

Fore-imagine, v. t. पूर्व-अग्रे-चित् 10 or मन 4 A

Fore-judge, v. t. पूर्व अवेझ् 1 Å, विचर्

Fore-know, v. t. पूर्व ज्ञा 9 U .or सुध् 1 P, or सिद् 2 P; Know, q. v.; प्रहरू 1 P, अधे निरूप् 10. =ledge, s. अग्र-पूर्व-ज्ञानं, भविष्यंज्ज्ञानं, अग्रनिरूपणं, अग्र-पूर्व-दृष्टि j.

Forensic, a. ब्यावहारिक (की र्र.), ब्यवहाराज्यब्द

Fore ordain, v. t. अर्थ-पूर्व-निर्विश् UP or नियुत्त् 7 A, 10 or नि-धा 3 U.

Forerun, v. i. पूर्व-पुर:-अग्रे-स or धाव or गम् 1 P or वृत् 1 A or था-इ 2 P. =ner, s. अग्रेसर:, पुरो-ग:-गामिच m, अग्र-ग:-गामिच m., अग्रचर्तिच m., अग्रगत:, पूर्वपुरुष:

Fore-say,-speak, प्राक्-पूर्व-वद् 1 P, or

कथ् 10.

Foresee, v. t. पूर्व-हुत् 1 P or ज्ञा 9. U,
भावि-अनागतं-हुत् or अवेक्ष 1 A, अग्रे निरूप् 10; gen. ex. by भाविन, 'I f. my
ruin' जानामि भाविन नाज्ञः -Foresight,
s. दूरद्शित्व-ता, 'तूर-द्धि-हुटि f., अग्रनिरूपण, दूरद्शीनः

Foreshow, See Forebode,

Forest, s. वनं, अरण्यं, काननं, विपिनं, अट-वि-वी र., गहनं, कांतार:-रं; 'a large f.' अर्ण्यानी: 'growing in f.' चन्य, आरण्य,--का.बनोइद्धव, अरण्यज्ञ-जात, वन or अरण्य in comp. = = १, १, वनेचरः, वनवासिन् m., आ-रण्यकः, आटाविकः, वनस्थः, वनचारित् ル-, वनचर:- वर्तिन् कः, वनीकस् कः, अरण्यसद् m., 2 अरण्यरक्षकः, वनपालकः।

Forestall, v. t. पूर्व ग्रह 9 P or आदा 3 A, पूर्वग्रहणेन मोधीक 8 U; See Anticipate.

2 पर्वे की 9 U.

Poretaste, v. t. पूर्व अतुभू 1 P or आस्वाद 1 A or भुन् 7 A. =s. पूर्वानुभवः, पूर्व-अग्र-

ज्ञानं, पूर्वास्वादः, पूर्व-अग्र-शक्ति f.

Foretell, v. t. पूर्व कथ् 10, भावि-भविष्यद् दस् 1 P or वस् 2 P; बंदूर्यू C-,अनागतं नि-विङ् c.; Sec Predict. -er, s. भविष्य-द्वादिन m., भाविद्शंकः, अनागतानिबेद्कः, देवजः-

Forethink, v. t. पूर्व चिंत 10 or विसुश् 6 P. -Forethought, s. अग्र-पूर्व-चिता, पूर्वविमर्शः-विवेकः, प्रसमीक्षा-क्षणं, हूर-द्धि-ष्ट्रिट र्., प्रवंविचारणं-णाः

Foretoken, v. t. पूर्व सूच् 10. = s. पूर्वलक्षणं-

चिह्न-लिंग, भाविलक्षणं.

Forewarn, v. t. पूर्व सूच् 10 or प्रबुद् c., अग्रे उपाइश्र 6 P or जा 0- (ज्ञापयति); 'to be f ed is to be fore-armed ' पूर्वभयो धनं पूर्वसन्ताहतुल्यं. -ing, ह. पूर्वप्रवोध:-धनं,

Forfeit, v. t. दंड pass., मंशू 1 A, 4 P, च्यु 1 A, परि-हा pass., (with abl.); 'f. s his kingdom ' राज्यात्परिभंशते; 'f. a his right ' स्वत्वं तस्माश्चिवतंते; oft. ex. by हान-हत in comp.; 'you will f. all your wealth ' हतसर्वस्त्रो भवे:, सर्वस्वं दं-हचेथा:. =९- दंह:, धन-अर्थ-दंह:. =ed, a. दंडित, भ्रष्ट, च्युत, हीन; 'who has f. ed his right ' स्वत्वभ्रष्टः, च्युताधिकारः; हत-सर्वस्व:, &c. =ure, ह. हानि f., च्युति f., भ्रंशः, अपहारः, अपवर्तनं, नाशः, वृंडदानं

Forge, v. t. चड् c. (घटयति), रच् 10, निर्मा 3 A, वि-था 3 U, कह्रपू c. 2 मिध्या-कूटेन-कृ 8 U, कपटकुर in comp., ' f. s a letter ' कर-कपटकेलं प्रयंके. See कूट-कपट-लेखं प्रयुक्ते; Counterfeit, नः निर्माणस्थानं; अग्निकुंडं, उध्नार्न. - धा, ह. कूट-कार:-कृत् m., कपट-लेखकारित् m. -ry, s. कूट-कपट-लेख-करणं, कूट-कपट-करणं, कूटरचना.-ing, ह. घटना, घटनं, रचना-नं, क्रूटानेमाण, &ः

Forget, v. t. विस्तु 1 P, न स्यु; स्युते: स्मर-णार्भंशू 1 A, 4 P or अप-इ 2 P, (of: what is forgotten). -ful, a. विस्मरण-शिल, जिप्त-नष्ट-स्मृति; अनवहित, प्रमत्त.

-fulness, 8. विस्मृति f., विस्मरणं, स्मृति-लोपः, स्युतिनाशः-श्रंशः-हानि र्र., विस्मरश्र-शीलता, अनवधानं.

FOR

Forgive, v. t. arq 1 A, (with acc. of person also), सुद् 4 P, 10, लड 1 A, तिन्त desid. (तितिक्ते). (with acc. of fault). 2 सुद् 6 P, अन-सुद् 6 P, त्युद्ध 1 P, (as a debt). -ness, s. arm, &-तिका, क्षांति f., साहिण्यता, मूर्पणं; 'f. of sin ' पाप-दोष-मुक्ति f. -मार्जनं -ing, a. क्षमिन्, सहिण्छ, क्षमायत्, क्षमाशील, तितिक्षु, क्षमायुक्त, क्षंतृ, क्षमितृ.

Fork, s. कंटकः, शूलं. 👓 i. विभिद् pass., हिजिखीसू 1 P, द्विषा भिद् pass. 🗝 त, पु, a. दिशिख, हचाय: ' having a f. tongue ' द्विजिद्धः, 'f. lightning ' विद्युत्तरा.

Forlorn, a. त्यन्त, द्वीन, विधुर, अनाथ, अना-श्रय, गति-शरण-हीन, अ-नि:-शरण, अ-नि:-सहाय, निरवलंब, निराधार, निराश्रय, अ-गतिक.

Form, ह. रूपं, आकारः, आकृति f.; संस्थानं; बपुस् n., मूर्ति f., (Body, q. v.) 2 तंत्रं, मार्गः, पद्धति र्रः, प्रकारः, रिति र्रः, विधा-धः, विधि:, भेद:: 'f. of government ' राज्य-तंत्रं-पद्धतिः 3 विधिः; नियमः, स्थिति रं , न्यवस्था, आचारः, क्रमः, मर्यादा, न्यवहारः, संस्कार:; 'in due f.' यथाविधि, विध्यल-सारेण, विधिवृत्. 4 रचना-नं, विन्यासः. 5 सहाध्यायिवर्गः, छात्रपंक्ति रे, गणः. 6 दीवे-पीठ-आसनं -o. t. निर्मा 2 P, 3 A, रच् 10, कु 8 U, वि-धा 3 U, उत्पद् ः, घह् ः (घटः यति), करुप c.; 'f. plans ' उपायान चित् 10 or:मनंसा क्लप् c.; ' the cords that f. ed the net ' याभिः रज्जुभिर्जालं निर्मितं। =al, a. अत्याचारसेविन्, नियमनिष्ठ, अत्या= द्रयुक्त, सभ्याचारविशिष्टः 2 नैयमिक-वैधिक (की f), नियमानुसारित्, व्यवहारानुरूप, आचारानुगत, आचारानुसारित्, विध्यनुरूप, आचार in comp.; ' just perform the f. salutation 'आचारं तानत्यतिपद्यस्य. 3 य-थार्थ, विशिष्ट. -alist, अ नियममात्रसेविन m.-ality, s. आचारः, उपचारः, यथाविधि वर्तनं, अत्यादरः, ' a title of f. ' उपचार-पदं: 'enough of f.' अलमत्यादरेज. न्वांपूर adv. सोपचारं, अत्यादरेण, सम्याचारपूर्व, अत्याद्रापूर्वे. 2 यथाविधि, विधिवत्, नियमा-जसारेण. =ation, 8. घटना-नं, निर्माण, विधानं, रचना, कल्पना-नं, उत्पादनं, उद्भवः; सांध f. =0d, α. घरित, निर्मित, कृत, रचित, क्लप्त, मय in comp.; 'f. of gold 'हेम-घटित, सुवर्णमय, &c.; See Composed. 2 खप-आकार-आकृति in comp.; ' f. like a conch 'शंखाकृति; 'well-f. ' सुरूप-=less, a. निराकार, अरूप.

Former. a. पूर्व, पथम, अधिम, आख, आदिम, पूर्वकालीन, माझालीन, माचीन, गतकालीन, पुराण, उरातनः -ly, adv. माझ, माझाले, भूत-गत-काले, पुरा, पूर्वे, पुराकत्वे, पूर्वकाले; 'as f. ' यथापूर्वे, पूर्ववत्तं, 'f. stated ' मासक, पूर्वोक्त; 'f. heard ' श्रुतपूर्व.

Formic, c. पिपीलिका-युक्तिका-संबंधिन्-

Formicable, a. दाज्या, अयावह, भीषण, भ-यानक, अयजगक, अय्मह, भेरव (वी f.), घोर, उम, मिश्रम, रोड् (मी f.).2 (Great) मनल, महत्, आतियोर. =1855, a. भयानक-त्वं, भीषणता, भेरवं.

Formula, ८. द्वनं, चिधिः, नियमः, व्यवस्था, स्थिति f. =Formulate, v. l. विश्वि-सूत्र-क्रुपेण रस्र 19, or व्यव-स्था c. (स्थायपति).

Fornicate, v. i. व्यक्षि-चर् 1 P. वेदयो सेव् 1 A or अभिगम् 1 P. =ion, s. व्यक्षिच्यरः, जारकर्षम् n., वेदयागमनं-सेवा, वेदयासंभोगः. =or, s. व्यक्षिचारित् m., जारः. =Fornicatress, s. Harlot, q. v.

Forsake, v. t. त्यद्भ 1 P, हा 3 P, उत्-िव-अप-सुद्ध 6 P, उज्झ 6 P, रह्म 10 (रह्मित). = 21, s. त्यामिन् m., त्यक्त m. = 1115, s.

स्थागः, उत्सर्गः.

Forsooth, adv. चूनं, नाम, किल, खलु, य-

रसत्य, सत्यमेच.

Forevear, v. t. सहापधं त्यन्त् 1 P or मत्या-द्वरा 2 P or अप-नि-द्व 2 A. =v. i.
मिथ्या-इत्प् 1 U, ह्वटं-मिथ्या-इत्प्. =er, s.
असत्यहापथः, मिथ्याहापथन्नारिन् कः

Fort, Fortress, s. हुनी, कोटः, कोटि f.; 'governor of a f.' हुनीध्यक्षः, कोटिपालः-Forte, s. विशिष्ट-श्रेश्व-ग्रुगः, प्रधानग्रुगः.

Forth, adv. चहिः, अग्रे, पुरतः; with verbs, ex. by निद्द, उत्तः, म pr. 2 मस्ति, आरम्यः, 'from this time f.' अग्र-अतः-मस्ति, अग्रारम्यः, 'f.-coming' आगामिन, आसन्तः, उपस्थितः -Forth with, adv. सपदि, झिली, झोगन, स्थः, अचिरात्-रेण, आश्रु, अविश्लीवतं, तत्सणात्.

Fortify, v. t. वृहिक, स्थरीक ४ U, इहयति (D.), सं-स्तंभ् 9 P or c. 2 सुग्रस-सुरक्षितa. क., परिखया आ-परि-च 5U or परिवेद् c.
—ication, s. ग्रुति f., परिखा, प्राचीरं, दुर्ग, कुटः, कोटः, पाकारपरिखादिः

Fortitude, s. धैर्य, सत्त्वं, धीरता, मनःस्थेर्ये.2 वीर्य, शोर्य, विक्रमः, साहसं, पौरुषं

Portnight, 8. पृक्षः, मासाध, अधुमासः.

Fortuity, s. देवयोगः घटना, देवं, समापत्ति f. = ous, a. देवायत्त, देवाधीन, अर्वितित, अतर्वितोपनत, आकास्मिक (की f.). = ously, adv. Accidentally, q. v.

Fortune, ह. देवं, भारयं, भारधेयं, विधिः, अ-दृढं, भवित्रव्यताः, See Fate. 9 ऋदि f., श्रीः, लक्षीः, एश्वर्ये,संपद् f., संपत्ति f., धनं. उ छुभ, कल्याणं, भद्दं, शिर्म, तोभाग्यं, भंगलं, सुण्योद्यः; 'bad f.' दुर्दंषं, दुर्-संद-भाग्यं, देगदुविपाताः; 'tell f.' दुर्श्यं, दुर्-संद-भाग्यं, देगदुविपाताः; 'tell f.' दुर्भागुभं कथ् 10 or सित् 10 or सित् 10 or आलोस् 10; 'f.-tellor' देगद्वः; गणकः, कार्तातिकः, देगदिवताः, 'a female f.-tellin' दिन्मदिवताः, इसणिका, देगदाः, 'f.-tellin' खु-माञ्चभद्शं - व्यक्तः, दिन्दाः, 'f.-tellin' खु-माञ्चभद्शं - व्यक्तः, विकास्याग्, सुभाग्य, स्थाग्यवत्, क्वालिन, भाग्य-सुण्यवत्, कृतिन, श्रीमत्, पुण्यभाजः, उ सुभ, कृत्याण्, शिव, मंगलं, भद्दः, व्यक्ति, लोग्यदेवः, देवभोगात्, दिवन्या, सीभाग्येन, भाग्य-देव-वशात्.

Forty, a. चत्वारिंशत् f. =Fortieth, a. च-

्रदारिंश (शी रं) शतम (मी रं).

Forward, a. अग्रिम, आहिम, अग्रस्थ, पुरीगामिन. 2 अपूर्णनाल, आकालिक (की.). 3
धृष्ट. प्रमल्भ, निलंज्ज, प्रतिभानवत, सप्रतिभ,
अविनीत. 4 उद्यत, व्यम, उग्रुक्त, प्रतप्रस्थ,
अविलीत. -v. t. सं-म-चुद् ०., उपकु ठ U,
पुरस्कु, प्र-चृत् ०., सहुगृद् 10, साहाय्यं कु,
उत्तिं नी 1 P, अनुमह् 9 P. 2 पेड् ०., प्रचुद् 10, प्र-हि 5 P. 3 Accelerate, q. v.
-adv. (f. 8) अग्रतः, पुरतः, पुरः, अग्रे, पुरस्तात्, सं-अभि-सुलं, 'this day f.' अग्र प्रस्तात्, सं-अभि-सुलं, 'this day f.' अग्र प्रस्तात्, सं-अभि-सुलं, 'this day f.' अग्र प्रस्तात्, सं-अभि-सुलं, 'क्लंज्जता, धाएकें, अति-प्रसंगः, अविनयः, मतिभाने.

Fossick, ७. क्षातं, परिला. Fossick, ७. क्षा माय, अन्विष् 4 P.

Fossil, क. शिलाजात- = अधातुः; शिलाभवं, धातुद्रवयं; उत्तातद्रवयं = ist, s. धातुद्रवयं; उत्तातद्रवयं = ist, s. धातुद्रवयं; उत्तातद्रवयं = ist, s. धातुद्रवयं ; Foster, v. t. युष् 1, 9 P; पा c. (पालयति), प्र-सं-द्रुष् c., भू 3 U, लल् 10. 2 (Love, hatred, &c.) धृ 10, वह् 1 P, वंष् 3 P; 'f.-brother' धात्रेयः,धात्रीयुत्रः; 'f.-child' पोष्यपुत्रः (श्री f.), पराचितः; पर्स्कितं (क्ते)' दः, पर्स्कितं (क्ते)चः; पर्सातः, पर्धितः; 'f. father' पालकापितृ m., प्रतिपालकः, धमतातः; 'f.- mothe'धात्री, उपमातृ f., प्रतिपालिका; अंकपालिका, मातृका, धात्रेयी.

Foul, a. मलिन, समल, अशुचि, कलुष, मल
दूषित, मलीमसा, आधिल, अशुद्ध, अपवित्र,
अभेध्य, पंक्षिल- 2 कुत्सित, कश्मल, गर्ह्य,
निंद्य, दुष्ट. 3 अवाच्य, अशिष्ट, अश्लील
(language).4 कृट, कपट, पाप, in comp.;
'f. means' क्यूटनबंधः; 'even by f.
means' दुरितेरिष (R. VIII. 2); 'f.
play' दुरिते, पापं; 'f. weather' दुर्दिनं;
'f. quality' रजोग्रणः; 'f. smell' पूतिगंधः, दुर्गधः; 'full f. of' उपरि पत् 1 P,
परस्परं आ-हन् 2 U or संघट 1 A; 'f.
-mouthed' दुर्गुख, वाग्टुष्ट, कहुवाच, मुखर,
परिवादिन. = 0. श. मलिनथति-कलुषपति-आ-

विलयति (D.); दुष् c. (दूषयति.) -ly, adv. अतिदुष्टं, घोरं, मलिनं. -ness, s. मालिन्यं,

गर्ह्यता, &c.

Found, v. t. स्था c.(स्थापयति), प्रति-सं-अव-रुद्ध c. (रोपयति), निर्मा 3 A or c. (माप-यति), बंध् $9\ P$, प्रवृत् c-, आरभ् $1\ A$; मूल, नियंधन, निष्ठा, in comp.; 'attachment f. ed on love' प्रेममूला-भावनिवधना-रातेः; 'f. ed on ignorance ' अज्ञानज, अज्ञान-मूल-लक, अविद्याकल्पित --ation, 8. प्रति-ष्टोपनं, संस्थापनं, निर्माणं 2 वास्तु m., n., पोटः, ग्रहप्रतिष्ठाः गृहमूलं, भित्तिमूलं, वेश्मभूः. 3 (Fig.) मूलं, आधारः, उपष्टंभः -er, इ. संस्थापकः, प्रवर्तकः, आरंभकः, आदिकर्तृ

ग. मतिष्ठापकः, कर्तृ ग. प्रयोजकः = 0. i. जलमञ्जनेन नज्ञ् 4 P, जले मस्ज् 6 P. −ling, ३. अपविद्धवालकः, उत्स्रष्टापत्यं.

Foundery, s. संधानी, कुप्यशाला-

Fount, Fountain, 8. निद्येर:, उत्सः, प-सवणं, वारित्रवाहः 2 मूलं, योनि 🏸, प्रभवः, हतुः, आदिहेतुः. 3 धारायेत्रं (artificial f.).

Four, a. चतुर, चतुष्टय; 'f. times ' चतुः; 'in f. ways ' चतुर्धा; ' f.-cornered ' चतरम-भः ' f.-fold ' चतुर्धणः ' f.-चतुरस-भः; -footed ' चतुष्पाद्, चतुष्पाद्; 'f. score ' अज्ञीति f. =Fourth, a. चतुर्थ (थीं f.), तुर्य, तुरीय. =% चतुर्थभागः, पादः, चतुर्थीशः; तुरीय:, तुर्य:, तुर्योश:; 'a rupee and one f. 'सपादरूपक: .- ly, adv. चतुर्थस्थाने. =Fourteen, a. चतुर्देशन्. =th, a. चतुर्देश (\$itf.).

Fowl, 8, खग:, पक्षिन m., शकुन:; See Bird. 2 कुक्कटः, ताम्रचूडः, चरणायुधः. =७. i. पक्षिणी यह or बंध् 9 P or धू 1 P. -er, s. शाकुनिकः, व्याधः. शकुनिलुब्धः, जालिकः, खुम्थकः, पक्षित्राहकः, जीवांतकः. =ing, ३. पाक्षिग्रहणं-वधः-वातः-

:Fox, ह. शृगाल:, कि(खि)खि:, खिंकिर:, चूरिमायः, गोमायुः; See Jackal; 'f.-hunt' शृगालानुसरणं; 'f.-like ' विदग्ध, धूर्त, बहुमाय,

Fracas, s कलहः

Fraction, ह. भिन्न, भागः, अपूर्णिकः, राशि-भाग:. =al, a. अपूर्ण, भागिक (की f.), भागिन.

Fractious, a. कलहकारिन, शीधकोप: वामग्रील.

Fracture, s. भंगः, भेदः, विदारणं, त्रोटनं, थिभंगः, विभेदः. =v. t. भंदर् 7 P, भिद् 7 P, 14g 10; See Break.

Fragilo, क भंग्रर, भंगशील, भिदुर, भिदेलिम, सुखभेष, सुभंग; विनश्वर, क्षयित्. =ity, s. भंगुरता, क्षायता, भिदूरता.

Fragment, s. खंड:-हं, शकलः-लं, भागः, अंशः, दलं, भिन्नं; ' in a thousand f. s सहस्रधा. -ary, a. अपूर्ण, भागिन, खंडयुक्त.

Fragrant, a. सुरभि, सुगंधि, सुवास, आमोद--परिमल-पत्, सुवासिक, सामोद, परिमली-द्रारिन्, गंधयुक्त, गंधवत्; तिक्त, कवाय. *ado.* सवासं, सामोदं, -Fragrance, 8. आमोदः, परिमलः, सीर्भः, सीरम्यं; गंधः, वासः, सुवासः, सुगंधः.

Frail, कं भंगुर, नश्वर, ध्वासेन, अनित्य, अस्थायिन, क्षयिन, सद्यःपातिन, क्षण-भंगुर-विध्वंसिन्. -ness,-ty, ह. भंगुरता, नश्वरत्वं, क्षयिता, &c. 2 दोष:, स्वालेतं, प्रमाद:-

Fram :, v. t. वि-,रच् 10, वि-धा 3 U, क्रुप् c., क 8 U, घट c. (घटयति), संवि-धा, सप्ता-धा, निर्मा 2 P, 3 A. 2 नियंष् 9 P. 3 सदृशीकः 'f. in the mind ' मनसा चित् 10 or कुरूप c-, चित्ते क्रु. 🔧 निर्माणं, रच-नं-नाः घटनं-नाः 2 आधारः, उपष्टभः, आष-रणं, कोशः, आवेष्टनं उ शरीरं, देहः, गात्रं, वपुस् n., कायः, अगं; 'f. of body ' देह-बंध: ' of a hardy f. ' वज्रदेहिन, सिंह-संहतन. 4 भावः, वृत्ति f., स्थिति f., दृशा, अवस्थाः, 'joyous f. of mind' आनंद्वृत्तिः. 5 आकारः, रूपं, आकृति 🏸, रीति 🏸 संस्थानं.

Franchise, 8. पौरजनाधिकार:. 2 मुक्ति ∱ , मोचनं, स्वाधीनता. 🗝. t. मुच् 6 P.

Frangible, See Fragile.

Frank, a. निष्कपट, सरल, ऋजुमात-बुद्धि, उदार, निच्यांज, स्पष्ट-स्फुट-वादिन, असंवृत, अवक्र, अमाय, निर्व्यलीक, दक्षिण, अगूहमाब, अक्रपट, अन्याज, अमायिन, 'f.-hearted विमलात्मन्, उदारधीः, शुद्धांतःऋरण. = 15, adv. निर्वाजं, निष्कपटं, अमायया, सरलं. =ness, s. अमाया, ऋजुता, निष्कापटचे, ओदार्य, दाक्षिण्यं, सारल्यं, अकापदचं, &c. Frank-incense, s. कुंद्र:-रु:,

सुकुदः, पालको.ः Frantic, a. उन्मत्त, मद्त्रिक्षिप्त, व्यस्ताचित्त, संरब्धः 'f with rage' क्रोधोन्मत्त, कोपो-न्तादिन. -ally, ado. उन्मत्तवत्, सोन्माद्, ससरंभं -ness, ह. उन्मादः, व्यामीहः, चित्तविष्ठवः, उन्मत्तता, वातुलता, चित्त-

विभ्रमः.

Frater, 8. परिवाज् m. यति m., 2 वंधु m.,

Fraternal, a. ब्रात्रीय, ब्रातृसंनिभ, ब्रात्रर्ड-सप. = y, adv. आतुवत्, सोद्रवत्.

Fraternity, s. भातृत्वं, सौभात्रं 2 समाजः, संसगः, साहित्यं, घंधुता. -Fraternize, v. i. अत्वत् संमिल् 6 P or संसुद्ध pass. or एकी भू or साजियत् 1 P, . .

Fratricide, s. भ्रातृथातकः, भ्रातृथातिन् ग. 2

भ्रातुवधः-इत्या-घातः।

Fraud, क कपटः-टं, छलं, केतवं, माया, व्याजः, कूटं, वंचनं-ना, उपधिः, मतारणं-मा, विमलंभः, छम्नद् १., दंभः, कुद्यति र्र., निकृति र्र.

Fraudulent, व. कपिटन्, सव्याज, शठ, धूर्त, मायिन, वंचक, मतारक, विमलंभक, कापिटिक-छाम्निक (की र्र.), कपट in comp.; 'n f. plan 'कपटमबंधः. -ly, allv. छलेन, सक्पटं, सव्याजं, मायया, धूर्तवत्, समायं, सकेतवं

Fraught, a. धुर्य, धुरीण, भाराक्षांत. 2 आ-सं-परिपूर्ण, आकीर्ण, आ-सं-कुल, गर्भ-आवहin comp.: 'f. with danger' अनर्थावह-

Fray, ३. कलहः, कलिः, युद्धं, द्वदं.

Freak, हः क्षामचारः, चापल्यं-लं, मनोलील्यं, छंदः-दस् गः, लहरीः, तरंगः, विलासः, विश्रमः, लीला, स्वेरिताः = v. t. चित्रीकु 8 U, चित्र्10 = ish, a. चयल, लोल, चलचित्र, लोलमति, स्वेरिन, कामचारिन्

Freckle, ६. जडुलः, कालकः, पिष्ठः.

Free, «. अमर्याद, मर्यादातिकांत, विनय-हीन-शून्य, प्रगल्भ, धृष्ट, अविनीत. 2 आत्म-स्व-तंत्र, स्वाधीन, अनधीन, अनायत्त, अपराधीन, स्वेच्छाचारिन, स्वच्छद, स्वेरिन, निरवग्रह, अपावृत, अ-वि-वश. 3 सक्त, विसक्त, नि-र्शक, विमोचित. 4 निर्यत्रण, अवद्ध, अनि-रुद्ध, वि-उत्-शृंखल, अनगंल, निर्गेल. 5 निविद्य, निष्प्रत्यूह, अप्रतिहत, निरवरोध, असंवाध - 6 निश्चितं, वीतर्चित, विशद्, स्वस्थ. 7 मुक्तहस्त, त्यागशील, व्ययपर 8 अयतवाच्, असंवृत, अनियंत्रितकथ. 9 मूल्यं विनाः 10 सर्वसाधारण-सामान्य; 'ेf. from 'ex. by निर्-अ in comp. or by गत, बीत, हीन, रहित, वर्जित, श्रून्य, सक्त, mostly in comp.; f. from pride ' निरवलेप; अनुण, वीतस्पृह, चिंताहीन, &c., 'f. choice' स्वेटछा, स्वरुचि f.; 'f. course' प्रसर:. = o. t. मुच् 6 P or c., वि-निर्°, वि- सब्द 6 P or c., मोक्ष 10; gen. ex. by निर् or अ pr. to nouns; 'f. from Obstucle ' विद्यान् अपनी or ह 1 P, निर्वि-शीकु 8 U; 'f. from debt ' अनुण a. क, अरणं अपाक्त or निस्तृ c.; 'If. ed him from doubt' तं निर्मुक्तसंदेहमकरवं, तस्य संदेहमपानयम्, 'f.-agency,' 'f.will' स्वेच्छा, यदृष्ट्या, स्वातंत्र्यं, स्वाच्छंद्यं, स्वेरता, स्वकामः: 'f.-booter ' द्रयः, साहसिकः, प्रतहाचीरः; ' f.-booting ' प्रसभे अपहारः, े जात-जन्म-स्वतंत्र, साहसं; ' f.-born जात्या स्वायत्त, जन्मनेव अपरायत्त, कुलीन-जाति, अदासजः, 'f.-hearted, -minded' See Frank; 'f.-hold ' निक्तरश्रामि रि., स्वाधीना भूः; 'f.-holder ' स्वाधीनक्षेत्रस्वा-मिन् m.; 'f. liver ' कुक्षिभारिः, ओद्रिकः; 'f.-man ' स्वतंत्रः, अपरायत्तः, स्वाधानः, अदासः: 'f.-spoken ' स्फुटवादिन, स्पष्ट-

वाच्, अगृहभावः, 'f.-thinkor' नाःतकः, अनिश्वरवादिन् गःः, 'f.-woman' स्वाधीना, स्वेरिणी, स्वेरचारिणी.—dom, इ. स्वतंत्रता, अवशता, स्वातंत्रयं. 2 मोक्षः क्षणं, वि-मुक्ति ते, मोचनं. 3 निर्यत्रणं-णता, निर्विद्यता. 4 अविनयः, मर्याद्यतिक्रमः, प्रागल्क्यं. 5 विरद्दः, अभावः, राहित्यं, द्वानि ति. मुक्ति तिः, 'f. of will or thought' स्वेच्छा, स्वरूचयनुवर्तनं, काम्चारः, स्वाच्छंयं -ly, adv. स्वेच्छया, स्वरं, स्वच्छंयं -ly, adv. स्वेच्छया, स्वरं, स्वच्छंया, स्वरं, स्वच्छंयं -ly, adv. स्वेच्छया, स्वरं, स्वच्छंयं -ly, adv. अव्योचितं. 3 यथेच्छं नि-म-कामं, पर्यातं, यथेटिसतं, आनृति 4 निर्विद्यं, निर्वेच्छं, अनिवारितं. 5 मूल्यं विनाः -ness, इ. निर्वेच्चता, निष्का-पट्यं, वाग्यतत्वं, त्याग्वािलता, &c.

Freeze, v. i. शिलीभू 1 P, बनीभू, संहन् pass., इये 1 A, सहतीभू, इक्षानीभू, पिंड वंद् 9 P. =v. t. शिली-बनी-कु 8 U, संहन् 2 P, जडयति (D.), जडीकु, इये c., शि-लीकु, 'a frozen mass of ice' शिलीभूतं

हिमं, हिमपिंडः

Freight, इ. नीमांड, नीमारः, पोतद्रव्याणि, नाविकं 2 तरः, आतरः, तरपण्यं, तारिकं, तार्थं. = :. i (द्रव्याणि) नावि निविञ्ज् or नि-धा 3 U, द्रव्ये: पूर् 10.

Frenetic, See Frantic.

Frenzy, 8. उन्मादः, चित्तविभ्रमः-विष्ठवः, उन्मत्तता, आवेशः. =ed, a. उन्मत्त, भ्रांत-चित्त, आविष्ट.

Frequent, a. नित्य, अनवरत, सतत, अभीक्ष्ण, चहुझः घटमान or वर्तमानः, better ex by 'f.-ly.' = v. t. सेच् 1 A, नित्यं आश्वि 1 U, सततं भव्द 1 U or अभिगम् 1 P, जुव् 6 A; सततं गम् &c.; See below. = ative, s. यङ्जुगंतं, यङ्गंत. = ly, adv. पुनः पुनः, सुङ्कुर्छुः, भूयोभूयः, नित्यं, असकृत्, वारंवारं, अभीक्ष्णं, सततं, चहुशः, अनेकशः, बहुवारं, प्रायः, प्रायेण, प्रायशः, इञ्चत्. = Frequence, -cy, s. . पोनः पुन्यं, सातत्यं, अभीक्ष्णता, नित्यता, अविष्कुद्धः

Fresco, s. शीतता 2 मंडोद्काचित्रं.

Fresh, a. नव, अभिनव, नूतन, नवीन; प्रत्यप्र, अविशीण, अम्लान, अञ्चष्क (of flowers only); 'f. age' नवं-प्रथमं-वयः; 'f. wound' आर्द्रक्षतं. 2 पेय, आस्त्राय, अलवण. 3 शीतल, शिव, सुख (of breezes). 4 सरस, अआंत, अक्षतविर्ण, अक्षांत, अत्याः नविश्वः होतः । initiated). =21, v. t. नवीकु 8 U, सरसीकृ, (पुनर्नवीकृताः समः S. 5). =1y, adv. सयः, नवं, प्रत्यं. 2 शीतलं, सुखं. =1055, इ. नवता, तृतनता, अम्लानता, अक्षीणता. 2 तेजस् 21, वीर्यं, सरसर्वं, अक्रूंति-अआंति-f. 3 अन्लवणता. 4 नवरक्तवणः

174

Fret, ए. 1. क्षुप्र 4 P, पीट्ट pass., व्यथ् 1 A, दुर्मनायते (D.), अंतः सं-परि-आ-तप् 4 A, छुच् 1 P, क्षिट्ट्य pass., उद्दिब्द ६ A, आस्मानं तर् c. or छुप्त c. 2 घर्षणन क्षि pass., संघृष् pass. = v. t. संतप् c., छुप्त c.; व्यथ् c. (व्यथ्यति), पीट्ट 10, वाच् 1 A, क्षिट्ट्य पु P. 2 घृष् 1 P, घर्षणन तप् c. = s. (Of sea) क्षोप्तः, विचित्रलोटनं 2 (F.-fulness) चित्तव्यथा, आत्मपीडाक्केशः, उद्देगः, मनस्तापः, मनःक्षोभः, अञ्चाति f., प्रमेनियतं. 3 प्रतीयता, वक्रभावः. 4 जालं व्यथा, व. आत्मतापिन्, इप्रेनियतं. वक्रभावः. 4 जालं व्यथा, व. आत्मतापिन्, इप्रेनियः, चक्रभावः. 4 जालं व्यथा, व. आत्मतापिन्, त्रीप्रकोपिन्, दुर्भनद्र, चंड्ड, श्रीध्र इप्रकृति, वामशील, जिह्नस्वमाव व्यथा, वर्षण, वर्षण स्थित्यक्षोभं, मनस्तापेन.

Fretty, a. च्यत्यस्तीखारूपेण तट.

Friable, See Fragile.

Priar, इ. योगिन्. m., मुनिः, पतिः, संन्यासिन् n. तपस्विन् m. =y, इ. मठः, आश्रमः, विहारः. Pribble, v. i. See Trifle.

Friction, इ. चर्षकं, संवर्षः, आ-अभि-चर्षः -र्चनं, आ-वि-चह्नं, परस्परचर्पणं-मर्दनं

Priday, 8. शुक्र-भृगु-वारः वासरः.

·Friend, ह. मित्रं, सांखे m., सुहृद् m., स्निग्धः, प्रणायन् m., हितः, सहायः, सजुस् m., संगिन् m. वयस्यः, बंधुः; (term of address) भद्रः-द्रा; 'an old f.' चिर्निनं; 'a true f.' सन्भिनं =v. t. उपक् 8 U, अनुग्रह 9 P. ≖less,α. मिन्न-बंधु-हीन,असहाय,अनाथ,अश-रणः See Forlorn.-ship, 8. स्ख्यं, मिन्नत्वं; मैडी, सेंड्यं, बंधुता, सोहदं, साहादं, रनहः, प्रणयः, श्रीति f-, भेमन् m-, n-, अनुरागः. 2 साहाय्यं, -Friendly, a.स्निग्ध,सद्य, हित-काम, हितंपिन, स्नेहशील, सातुराग, सुहृद्य, समणय- 2 हित, असुकूल, असुमाहित, उपका--एफ, हितकर; जुखावह, कल्याणकर (री f.); 'on f. terms ' स्नेहबुत्या, मित्रभावेन; 'f. disposed ' हित्बुद्धि; ' f. dispute ' प्रगय-कलहः, प्रीतिकलहः =adv. मित्रवत्, हितवत्, लिनच्छे, विषं. =1055, 8. हितेच्छा, हितकाम-ता, हितहाद्धि f., अहाकूलता, मिनरवं, मणयः, लेएशीलता -

Frieze, s. स्थूलपहं-शाटकः, घराशिः.

Frigate, s. महायुद्धनोका.

Frigid, a. शीत, शिशिर, हिंग, जड. 2 निरु-स्साह, निःस्मेह; See Cold. -ity, s. हिंगं, शैत्यं, जडता. 2 विरागः, स्नेहाआयः. -ly, adv. शीतलं, शिशिरं, निःस्नेहं.

Fringe, s. अंचल:-लं, दृशाः (f. pl.), वर्त-यः (m. f.); 'like a f. rent from the robe of heaven' छिला इनांचरपट्य दृशाः (Mr. 5). =v. l. मांतयति (D.); 'f.ed with gold' खुन्यमंदितमांत (चर्छ).

Frippery, ह चीराणि (pl.), जीर्ण-जीर-वर्स, वस्रसंद्धाः, कर्पदाः. 2 निष्प्रयोजनङ्खं,

उच्छिएं.

Frisk, v. i, की ह् 1 U, इतस्ततः स्त्र 1 A or इत् 4 P or ह्र 1 A, खेल्र 1 P, दि-ह्र 1 P. -y, a. हर, महर, महाल, सामंद

Frith, 8. संकट, संभेदः

Fritter, v. t. खंडन: जुत् 6 P; खंड् 10, ज्ञ-कलीक 8 U: 'f. away' खंडन:-अल्पन:-न्यूनीक or क्षीणीक or क्षे c. (क्षप्यति); 'f. away time' अल्पन: (ह्या) नेलां क्षे c. = . खंड:-इं, ज्ञाल:-रुं.

Frivol, v. i. See Trifle.

Privolous, a. लघु, अग्रुच, अनर्थक, तुष्छ, य-रिकचन, चपल, चपल-अग्रु-वृत्ति, लग्रुकमेन. =ness, =Privolity, s. लायवं, लग्रुवृत्तिता-त्वं, लग्रुता, परिकचनकारिता, चापलं, चपलं कर्म, निर्थकण्यापारः.

Friz, Frizzle, v. t. कुंच् c., व्याच्त् c. Fro, adv. (In 'to and f.') इतस्ततः; 'going to and f.' गुरुनाग्यनं.

Frock, १. उत्तरीयं, कंचुकः.

Frog, हे भेकः, दर्दुरः, मंद्रुकः, वर्षासूः,आ(सा)-लूरः, हवः, हवाः, हवंगमः, वर्णायायः; ' she-f. ' मंद्रुकीः

Frolic, v. i. कींडू 1 U, दिलस् 1 P, दिह 1 P, खेल् 1 P, रम् 1 A, विभ्रम् 1, 4 P. = केलि f., विलासः, कींडा, विहारः, दि-भ्रमः, लिला, खेला, कींडाकीतुकं -= 0000 ह.व. केलि-विलास-पिर, विलासिन, कींडा-खेला-पर, उल्लासिन, विलासिन, कींडा-खेला-पर, उल्लासिन, विलासिन, कींलकरः, परिहासकील-

From, prep. Gen. ex. by abl., when denoting source or place. 2 (Of cause) by abl. or instr., (only by instr., the noun being f.); 'f. curiosity 'कुत्हलात्-लेन; 'f. its fragrance' सुरभितया - 3 (Of persons) by abl., or सकाशात् with gen.; रामस्य सकाशात् ' f. Râma '4 (Of time) by an with abl. er in comp. ; 'f. the beginning ' आ-मूलात्; आजन्मनः, आजन्म ; gen. by आर-भ्य or प्रभृति, with abl.; तहर्शनादारम्य or मभृति ; ' f. this day' अखपमृति, अधारम्य; ' f. above' उपरिष्ठात्, ऊर्ध्वात् ' f. day to day' दिनोदिने, हिभादिनं ; kelow' अधस्तात्, अधोभागात्।अधःस्थानात्;

'f. behind 'पश्चादेत्य, पृष्ठतः, पृष्ठत आग-त्य; f. hence ' अतः, इतः ; 'f. afar ' दूरतः, दूरात् ; 'f. without ' वस्पिकात् ; 'f. within 'अम्यंतरात्, अंतःमदेशात्.

Front, ह. अर्थ, अयमागः-देशः, तुर्व, मुधेन् m.; f. door or gate ' अखं, निःसरणं. 2 वद-नं, आस्यं, सुखं, आननं. 🕉 शिरस् n., ललादं; 'in f. of.' पुर:, पुरत:, अबे, अबतः, पुरस्तात्, प्रत्यक्षं, समक्षं, साक्षात्, अभि-सं-मुखं-खे, (with gen.) ; ' f. of war ' रज्युर, रज-हित्य n., मूर्धन् m.u., 'f. of army' सेनामुखं, सेगायं, अयानीकं (f. ranks); 'in the f. अये, मूर्टिन, धुरि, शिरसि ; 'to place in the f. ' पुरल्क, अग्रणीक, अग्रेसरीक्त -v. संमुख-खे तथा 1 P or नृत् 1 A, संमुखी-अभिमुखी-भू; oft, by हुख or अभिमुख in comp.; ' a house f. ing the east ' प्राङ्क्युखं-प्राच्यभिमुखं-यृहं. =ऽहुe, s. अग्र-यूर्व-भागः, मुखं =21, a. लालाविक (की f.), ਲਲਾਣ in comp. =ਃ. ਲਲਾਣਧਰਾਂ ; ' f. of an elephant ' फुंभ:, गंह:. =less, a. धृष्ट, नि-र्लंडज, निष्ज्ञप. wiet, ह. ललाटपहं.

Frontier, क सीमा-मन् f., उपांत, पर्यंतः, मांतः, समंतः, सामंतः-तं. = a. ' Dwelling on the f.' सामंत (ती f.), सीमावर्तिन, पर्यंतस्थ,

मांतिनवासिन् ; See Border.

Frontispiece, s. सुखमतिमा-चित्रं, 'f. of a

house ' गृहसुखं, गृहाग्रभागः-

Frost, 8. तुवारः तुहिनं, हिभं, अवश्यायः, नीहारः, मालेयं, मिहिकाः, 'f.-bitten' हिमासिक्तः, तुषार-शीत-उपहतः = y, a. हिम, तुपार, हिम-तुपार-वत्.

Froth, s. फेन:-ण:, संह:-हं, उत्सेचनं; See Ferment. = p. i. फेनायते-मंदायते (D.), उत्सिच् pass. = y, a. फेनिल, फेनमय (यी f.), फेनिन्. 2 असार, लघु, निःसार, नि:-सत्य, अंतः ग्रुप्त

Frouzy, a. प्रतिगंधि, उग्रगंध.

अतिलाहित, व. अद्भ्यं, अविनेय, अतिलाहित, दुर्लाहित, उन्लूंखल, दुर्द्वात 2 प्रतीप, प्रतिकूल, पक्स्यभाव, विलोम, वामशील, प्रतीपाचार. —ly, adv - वक्र्यावेन, प्रतिकूलं. —ness, s. प्रतीपता, वामता, वक्षभावः, अद्म्यता.

Frown, 8. सूभंगः, भू(भू) कुटि-टी र्र., सूभेदःक्षेपः-संकोचः -ए. i. भूकुटि वंध् 9 P or रच्यू
10 or कु 8 U, भूभेगन दृश्य 1 P, भूगो संखुद्य
1 P; 'Oh he just f. s at myselt
अये मट्येच भूकुटीधरः संवृत्तः(U. 5). -ing,
a. जत-आकुंचित-भू, सभूभंग. -ingly, ado.
समूभंगं, भूक्षेपेण, भूकुटि चव्दवा, सभूक्षेपं.

Fructify, v. t. बहुफलदीक 8 U, सफलीफ, स्फीतीक, सफलयति (D.). =Fructuous, -Fructiferous, a. (बहु) फलद, फलिन, फलदायिन,

Frugal, a. भित-अल्प-चयय-चययिन, स्वल्प-परिभित-च्यय, असुक्तहस्त, कुपण, च्ययविस्रुखः —ity, s. भितन्ययिता, भित-स्वल्प-चययः, अ-सुक्तहस्तत्वं, कुपणत्वं. —ly, adv. असुक्तहस्तं, भित-स्वल्प-चययेन, अल्पन्ययपूर्वं, क्रपणं.

Fruit, s. कलं (lit. and fig.); श(स)स्यं, प्रस-वः, उत्पन्नं. 2 परिणामः, उत्तरफलं, कर्मफलं. 3 (Progeny) अपत्यं, संतानःनं, संति f., ਮਗਾ, ਸਜ਼ੂਰਿfਂ, फਲਂ. 4 अर्थ:, ਲਾਮ:, फ-लागमः, फलपाप्ति f., 'dry f.' वानं; 'unripe f. ' जलाडु, ' bear f. ' फल 1 P, फलं चेप 9 P or दा 3 U, सफलीभू, पच्च pass., (सदा एव सुकृतां हि पच्यते काक्षितं R. 11. 50); 'f.-hearer ' फलदातु m., फलदः ; 'f.bearing ' फलद्, फलेग्राहि, फलभूत्, फलदा-थिन, फलिन, फलभालिन; 'f.-garden ' फलf.-season or time ' फल-वाद:-दिका; कालः-समयः, फलावचयकालः; ' f.-stalk or stem ' ज्ञस्यमंजरी, मसबवंधनं, हुतं: 'f.tree! फलद: वृक्ष: Or वनस्पति:, फलवाहिन् m. =age, s. फले।चयः, फलभारः-ग्रुच्छः, फ-लागमः. =erer, ३. फलविद्धायिम् m. =ery, ३. फलानि (pl.). 2 फलस्थानं. -ful, a. फलवत्, फलद, फलिच, सफल, फलित,अवंध्य, अमोघ, बहुफलद, फालिन, फलेग्रहि 2 बहुपत, प्रजानिष्णु, बह्वपत्य, बहुपजोपेत. अ उत्पाद्य, जनकः आवह-प्रभन्न:-मुलं-कारणं in comp. =less, a. निष्फल, वि-अ-फल, निरर्थक, व्यर्थ, मोध, बंध्य, अनर्थक, निष्पयोजन, निर्शुण, अद्युपयुक्त, फलहीन, अवकेशिन् =lessly, adv. व्यर्थ, निरर्थकं, सुधा, सुथा, मोवं, नि-एफलं. -lessness, ह. वेयध्ये, अञ्चपयोगः, व्यर्थता, वैफल्यं. -- Fruition, s. उप-,भोगः, भुक्ति f., अनुभवः, आस्वादः; सुखे(पभीगः, फलास्वादः, सुखानुभवः, सुखास्वादः

Frumentaceous, a. गोधूसमय (यी f.).

Framp, s. कर्कशा, केकेयी

Frustrate, v. t. विकली-निष्कली-मोधी-कु

8 U, प्रति-च्या-इन् 2 P, भंद्र 7 P, खंड्र 10,
इथा-स्रधा-कु; See Baffle. -a. Fruitless,
q.v. -ed.a.प्रति-च्या-इत्,मोधीकृत, द्वयास्तः,
f. in attempts or hopes भग्नोद्यम,
च्यर्थप्रयत्न, भग्नसंतत्वः, भग्नाश, अकृतार्थ, मोघाश, खंडिताश, प्रतिहत, प्रतिचन्द्र. -ion, s.
भंगः, च्याघातः, विकलीकरणं, खंडनं -ive,
-ory, a: च्याघातिन, भंजक, वृथाकारिन.

Frutescent, a. गुल्मावृत.

Fry, . शुद्रमत्स्यसंघः, मत्स्यसंघातः, पोताधानं . 2 मीनांदं - v. t. भ्रस्ज् 6 P or c. (भर्जपति), पन्त् 1 P, भृज्ज् 1 A. ing, s. भर्जनं, पन्तनं, 'f. pan' पिठरः-रं, भृज्जनं, भाष्ट्रः, भर्जनं पान्नं, अंगरीषं, ज्यजीषं, पिष्टपन्तनं, (for liquor) स्वेदनी, संपुन्य m.-f. - ed, a. भ्रष्ट, भर्जित, संबुपक्ष, 'f. grain' धानाः (f., pl.), भ्रष्टयनाः, लाजाः (m. pl.).

Fuddie, v.t. मट् c., मद्न सहु c. =v. i. मद 4 P. =er, 8. पानासंक्तः, पानरतः-

Fudge, है. अनर्थक, असंबद्धं. 🗝 🕯 असंबद्धं

.जल्पू 1 P.

Fuel, डे. इंधनं, एधस् ग., एधः, इध्मं, समिध् .f., समिधनं, 'add f. to the flames ? क्षते कारं मिक्षप् 6 P.

Fugacious, a. पलायनशील, पलायनपर, अ-

स्थर, चपल, लोल.

Fugitive, ६. कृतवलायनः, पलायिन् m., कां-दिशिकः. = 4. पलायिन, पलायनपर-शिल. 2 चपल, तरल, चंचल, आस्थर.

Fulcrum, s. आधारः, उपस्तं(हं)भः, आलंबः,

आश्रयः-

Eulfil, : t. सं-परि-पूर् 10, साधू 5 P or c., निर्वहु ८., नि:-सं-पद् ८., समाप् ८., निर्हत् ८., सफलीक 8 U, निस्तृ c., तीर् 10; f. a promise ' प्रतिज्ञां निर्वृद्द c. or तीर or शुप् c. or पा c. (पालयति) or अप-वृद्ध 10; gen. in pass. constr. ex. by पूर्ण, कुत, आत, लच्च, in comp.; 'whose desires are f. ed ' समवाप्त-लब्ध-मनोरथ:-कामः, कृतार्थः, पूर्णमनोरथः-कामः, कृतिन् m.; 'who has f.ed his promise' पूर्णप्रतिज्ञः, पालित-संगरः, सत्यपतिज्ञः, सत्यव्रतः-संधः. =ler, s. . निर्वाहकः, साधकः, पूरियत् m. -ment, s. पूरणं, सिद्धि रं., निष्यति रं., साधनं, निर्वाहः: f. of desires ' कृतार्थता, कामसिद्धिः, इच्छापूरणं, इष्टाचाप्तिः-

Fulgent, a. उज्ज्वल, दीप्ति-मृति-मत्; See Bright. -Fulgency, 8. तेजस् ॥, प्रभा,

कांति-दोसि-ग्रांति 🗗

Fulgurate, c. i. fagia 1 A; thi 6 P. Full, a. (of) सं-परि-पूर्ण, आ-सं-कीर्ण, आ-सं-कुल, संभूत, व्यास, निर्भर, पूरित, मय (शि f.) in comp. 2 अशेष, अन्यून, संकल, निखिल, कृत्स्न, समग्र, अविकल, अखंड, संपूर्ण; 'f. year' पूर्ण वर्ष; 'f. speed ' पूर्णवेंग: , ' f.8 months old ' पूर्णा-ष्ट्रनास. 3 परिणत, परिपक्क, पक्क, कठीर, मोढ, संपन्तः 🗝 पूर्णता, साकल्यं; in f. सविस्तरं, साकल्येन. =adv. कुत्स्नशः, सर्वथा, साकल्यन, अशेषतः-वेण, पूर्ण, 'f.-blown मफुल, विकच, विकसित, भस्फुट, प्रस्फुटित । 'f.-bodied' स्थूलकाय, समद्धांग, पुष्टदेह; 'f.-bosomed 'पीनस्तन (नी र्रः), पीन-"f.-fed," पुष्टांग, গুৰ্কুদ্লন; 'f.-grown ' प्रवृद्ध, प्रौढ, कठोर, परिणत, प्रस्तुः गतशैक्षव, प्राप्तयोवन, योवनास्ट, समा-ख्डपावनारंभ (of men); f.-growth; मोडि f., भोडता, महाद्धि f.; 'f.-laden' पूर्णभार, सुभाराकांत; ' f. moon ' यूर्णेन्दुः, सकलेंदुः, 'f. moon duy ' पौर्णिमा, पूर्णिमा, राका. - 0. र. वहां निर्णिन् 3 U.2 घनीक 8 U. -cr, s. रजकः, निर्णेजकः. -y, adv. अशेषण, सर्विस्तरं, अशेषतः, सर्वशः-धा,

साकल्येन, कृत्स्नशः, निरवशेषं, विस्तरेण-रशुः,पूर्णत्या. =ness, ह. पूर्णता, निर्भरता, पूर्ति है, संभारः 2 वाहुल्यं, प्राचुर्ये 3 परि-णामः, परिपाकः, सिद्धि f., मोहि f., संपद् f_{\bullet}

Fulminate, v. i. विकटं रस् or स्तन् 1 P. स्फर्क 1 P. -v. t. वज्रनिधेषिण इव प्रेष्ट c. or उद्दीर c. =iou, 8. स्फूर्जन, वज्र-मेघ-

निघोषः, स्तानितं.

176

Fulsome, a. गहित, कुत्सित, गर्ह्य, चीभत्स-जनक, विरस. =ness, है। विरसता, गर्ह्यता.

Fulvous, a. आपीत, पिंगल, कपिल-

Fumble, v. i. परामृशू 6 P, समालभ् 1 A, अदक्ष कार्य वि-धा 3 U. -ing, a. संझांत परामुज्ञत्, अद्क्षतया कायेविधायिन्. 🗝 अदक्षं कार्यविधानं -

Fume, ह. धूम:-मिका, वाष्पः, धूपः 2 धूमो-द्वार: 3 कोधः, संरंभः = १ . ६ धूमयति (D.), धूप 1 P (धूपायाति). -Fumigate, v. t. धूप् 10, धूप् 1 P (धूपायति), धूपेन बास 10 or भू c.; 'a thing f. ed ' वासितं, भावितं =0.i. धूमायते (D.), बाष्पं उद्गु ti P. 2 Angry, (to be) q. v. -ion, s. वासनं, भावनं, अविवासनं. -Fumy, a. सधूम, सधूप.

Fun, 8. परि(री)हासः, नर्मन् 2., क्रीडा, खेला, केलि f., प्रहसनं, कीडाकौतुकं; ' said in f. ' नर्मभाषितं, नर्मालापः. =Funny, a.. हासजनक, विनोदनशील, रासिक, कौतुक-कारिन, नर्म-परिहास- in comp. 2 उपहास्य,

अपरूप.

Funambulist, ह. रज्ज्-चारिन् भः--नर्तकः.

Function, 8. ज्यापारः, कर्मन् 2., कार्य, कुर्य, चेप्टा, क्रिया, चेप्टितं, व्यवसायः, व्यवहारः, वृत्ति *f*., प्रवृत्ति *f*. 2 नियोगः, अधिकारः, पूर्दे. 3 आचरणं, अनुष्ठानं, करणं- 4 गुणः, धर्मः, स्वभावः. 5 इंद्रियं, शक्ति ∱, कर्मेंद्रियं. -ary, 8. नियोगिन् m., अधिकारिन् m. कार्यनि-वांहकः, नियुक्तः, अधिकृतः.

Fund, 8. संचयः, पुंजः, शाक्षः, समुद्रायः, निचयः, संयोगः, संनिपातः, See Collection. 2 मूलधनं, नीवि-वी f. =v. t. सं-चि 5 U, संग्रहें 9 P, एंजीकु 8 U, राशीकु.

Fundament, s. गुद्दं, मायुः, अपानं, मलद्वारं-2 अधोभागः, तलं.

Fundamental, a. प्रधान, सार, सारभूत, गुर्वर्थ, मौलिक, मूल in comp.; 'f. cause' मूलकारणं; 'f. principle ' मूलतत्वं. 🧝

प्रधान-मूल-तत्वं, मूलं, तत्त्वं, सारः. Funeral, 8. और्ध्वदेहिकाक्रिया, अंत्येष्टि रिं, प्रेतकार्य-कृत्यं, प्रेतनिर्हारः, अंत्यक्रिया, उत्तर्-किया-कर्मन् ग., औध्वदिहिकं, श्राद्धादि कर्म. -a - ओध्वेद्दिक, औध्वेद्देहिक (की f.), better by (8.); 'f. pile ' चिता, चिति-ती र्र .> Fungus, ८ विड्जं, गोमयजं, जिलीप्रं, ज्ञा-(सा)लेयः, शीतशिवः, छत्रा, मधुरिका, मिसि-शि-सी-शी-र्रः, मिश्रया.

Funicle, 8. श्रद्धरज्जु ∱, श्रुद्रगुणः, सूर्धः

Funk, इ. महद्भयं, संत्रासः. =y, a. भीत, संत्रस्त

Funnel, ह. धूममार्गः-पथः-द्वारं. 2 नाली, प्रणाली-लिका, नाडि-डी र्रः

Fur, ६ रो (लो) मन् गः, तत्रुषहा-है, पशु-लोमन् गः; 'f. on the tongue' कुलुकं, मलं. -red, गः लोमानृत, लोमान्वितः 2 समल.

Furbish, ए. र. तिब्द ८., निः-तप् ८., प्रमुख् 2 l' or ८., धाद्य 10, परिष्कु 8 U. =2d, a. निर्धात, प्रमुख, निष्क्त, =८r, ४.तेजकः, मार्जकः, निर्णेजकः, 'f. of weapons' शसमार्जः, असिधादकः, =ing, १. धावनं, परिष्कारः, तेजनं.

Furcated, a. ह्या.

Furl, ... t. सं-वेद ८., सं-व 5 U, संप्रदीक 8 U, सं-ह 1 P.

Furlong, क. नल्व:.

Furlough, ह. कर्मत्याग-कर्मविराम-अनुज्ञा. 2 कर्मनिवृत्ति 🏸

Furmenty, र. शीराजं, परमाजं, पायसं.

Furnace, s. अग्निकुडं, अधिअयणी, अंति (दि)का, उध्मानं, 'a portable f. 'See Hearth,

Furnish, v. t. (उपकरणै:) संयुज् 10 or स-नाधीकु 8 U; (उपस्करं) उप-क्रुप् एन उप-पट् c., सं-भू 3 U, वि-धा 3 U; gen. ex. by स or सनाथ in comp.; 'f. ed with arrows! सज्ञरं (धन्तः); मणिज्ञिलापद-सनाथं लतागृहं (V. 2) 'f, ed with a marble slab ': 'to f, with arms ' ज्ञाबाही: संनह 4 P or सज्जीक. -ed, a. सं-,यक्त, समन्वित, उपे., उप-परि-क्रुप्त, सनाथ, संभृत, स in comp. 2 सोपस्कर, सोपकरण; उप-स्करादियुक्तः 3 सलद, सञ्जीकृत. -Furniture, s. उपस्करः, उपकरणं, परि-ष्ट्रदः, सामग्री, सज्जा, संभारः, उपचारः, परिचर्हः; on sofas with all f. 'उपचार-धत्सु मंचेषु (R. vi. 1.); परिवर्हपंति वे-इमानि (R. xiv. 15); 'household. f.' गृहोपस्करः, पारिणाह्यं-

Furor, a. See Fury.

· Furore, र. शत्याव्यर्थ, महद्विस्मयः,

Purrow, इ. श्रीता, हिल:, टांगलमाग:-पद्धित र., हलरेका: 2 रे (ले) आ, हिलरे. 3 वद्धन-रेखा, निल्ली र्रं = . (हलेन) फूर्व 1 P. (लांगलेन) लिख 6 P or रेखा: हु 8 U. =0.4, a. शीरय, जुष्ट, हल्यवत्.

Further, a. तूरतर, दूरस्थ, द्वीयस्. 2 अधिक, अपर, अधिकतर, पर. -adv. हूरतर, अधिक- हूरं, अभे-मतः, पुरतः, अमेतरां, पुरस्तातः, के शिक्षाधि कि on कि स्तिकांतरं, अमतः, कि कि व्याद्धेः, 'f. and f.' अधिकाधिकं, उत्तरोत्तरं. 2 अपरं, अन्यद्ध, अपरं च, कि च, अपि ख, अपरं तु. -०. ध. म-सं-दृष् ८., अद्ध्यह् 9 P, उपकृ 8 U, स्तर् ८., (त्वरपति), पुरस्कृ, मनृत् ८., साहाय्यं दा 3 U, उत्कृत् 1 P, उत्ति-उत्कर्ष-नी 1 l'. -ance, इ.सं-प्र-वर्धकं, मनतनं, आने-प्र-वृद्धि f., अद्ध्यदः, उपकारः, साहाय्यं, उत्कर्षः. -er, इ.उपकारकः, मवर्थकः. -more, See (adv.).

Furthest, a. द्विष्ठ, दूरतमः -ade. सुनूरं,

द्विष्ठं-

Fartive, a. चौर्येण गृःति, अपहृत, छलापहृत, निभृतं कृत. -ly, adv. चौरवत्, उपांड्य, रहसि, निभतं, छलेन.

Fury, इ. मत्तता, उन्मत्तता, चंहता, उक्षता, अतिकट्यं 2 संरंभः, कोपः, कोपः, रोषः, आवेदः, अमर्थः 3 महावेगः, अत्यंतवेगः जवः, महं, आन्त्रः, अमर्थः 4 चंडी, दुर्गः -Furlous, द. प्र-,चंड, तांव, च्या, प्रयल, महावेगवत् 2 ट्यान्य, मत्त, मत्त्रं, प्रवाद्य, मदलल, समद, उद्यान्य, प्रताद्यं, प्रताद्यं, उत्यादः, उत्यादः, प्रतादः, कोपाञ्चलः, प्रतादः, कोपाञ्चलः, व्यादः, कोपाञ्चलः, कापाञ्चलः, वापाञ्चलः, कापाञ्चलः, वापाञ्चलः, वापा

Fuscous, a. आकृष्ण, आनिल.

Fuss, s. आर्डबरः, तुसुलं, कोलाहलः, संभ्रमः-

-y, a. संग्रमकारिच्.

Fust, क स्तोभः, स्ताभदेदः. 2 उग्र-पूति-गंधः, दुर्गधः. -Fusty, a पूति, पूतिगंधि, उग्रगंधः. -ness, s. पूति f-, दूर्गधः.

Fustian, ह. स्थूलज्ञाटकः वराज्ञिः, स्थूलवर्ष-क्छं-कार्पासं. 2 अतिज्ञयोक्ति र्रः, गर्योक्तिः, द्रपंत्रचनं, सद्रपादाच्-उक्ति र्रः. न्यः स्टूल-कार्पासिक (की र्रः) 2 अतिगदित, द्रपाद्यास, सगर्व.

Putile, तः निर्धक, मोघ, व्यर्थ, निर्धण. 2 असार, लघ्वर्थ, निःसार, निःसस्य, फल्ड, तृणमाय, तुच्छ. -ity, ३. मोघता, लापर्थ, असारता, ६०.

Future, a. भविष्यत्, उत्तर, अनागत, आशा-भिन्न, भाविन, उत्तरकालीन, श्वस्तन (पी.): '1. time ' अनागतवेला, उत्तरकालः, आजस्टि f.2पारलीकिक-पारत्रिक-आसुष्मिक (की f.), असुत्रत्य, परलोकगत. =*., =ity, ३. भावि-वसर-कालः, भविष्यत्-आगामि-कालः, भाविन् #., अनागते, अनागतकालः, आयति *f.*, उद्कीः, 'past, present and f. ' समतीतं च भग्नेच्य भावि च (R. viii. 78); ignorant of the f ' अश्वस्तनावेद, उदर्कानाभेज.

Gaberdine, इ. बराशिः, स्थूलशाटकः-Cabbie,-er, See Babbie, -er.

Gabel, इ. करः, राजस्त्रं, ग्रुल्कः-ल्कं, बलिः.

Gable, हे. ग्रह-प्रासाद-शिखरे.

Gad, s. बाणायं, जूलायं; अयं, कर्णः- 2 कीलः, लोहकीलः. =v. i. अद् 1 P, परिसम् 1, 4 P. -ding, ३. परि-, अटनं-भ्रमणं.

Gad-fly, 8 - दंशकः, गोमक्षिका, दंशः-शी,

वनमक्षिका-

Gailer, ८. वृद्धजनः; आशिष्टाचारः-

Gag, 8. शुखर्वधनी-पिधानं, रोधनं =0. 1. मुखं बंधू 9 P or निरुध् 7 U or पि-धा 3 U.

Cage, इ. पण:, आधि:, परियणनं. 2 मार्न, प्र-परि-राणे. 3 मापनयंत्रं. 4 आहानं. =७. i. पण् 1 A, प्रति-ज्ञा 9 U, अंगीकु 8 U, प्रति-पत्र 4 \Lambda, सशपर्थ प्रतिशा.

Gaggle, v. i. 新京 文 2 P; 西域 1 P.

Gain, e. i. लम् 1 A, अर्क्स् 1 P or c., आप् 5 P,आ-समा-सद् c.; See Get; 'g.ground' उप-चि p398., प्रवृक् 1 A; प्रह् 1 P; 'g. over ' साप 0., वहां नी 1 P (धनवानादिना); अनुरंबर c., ब्रह्म 9 U; 'g. over to one's side ' स्वपक्ष यह c.; 'g. a battle ' युद्धे जयं लभ्; ' g. the day' जयं प्राप्, विजयिन a. मू; 'g. upon one's steps ' समासद c.; See Overtake. =v. t. क्रमशः प्रसुप् or प्रवस् 1 P. = ह. लाभः, प्राप्ति 🗗 , फलं, आयः, अर्थः, उत्पर्धं, फलोद्यः, अर्जनं- -er, s. अजेकः; शासलाभः; फलपापकः. =ful, a. फलदः लाभजनक, अर्थोत्पादकः नly, adv. दर्श, चतुरं, सपाटर्ष.

Usinsay, v. t. दिस्ध् 7 U; नि-प्रति-चिन्द्र1 P. प्रत्या ख्या 2 P, प्रत्यादिश 6 P, अमनद 1 U, अपलप् 1 P, अधरीकु 8 U, निरान्स, बाध् I A, निरस् 4 U. ल्टा, 8. अपवादकः,

निषेधकः.

Cairish, a. अतिहोभन, स्तपन्धित- -11055, s.

अतिशोभा, रूपगर्वः, द्यः.

Œit, ह गति ∫. गमनं, : गतं, चारः; ' graceful in g.' इंसमनि, चारमामिन्. Cala, s. उत्सवः, उत्मवदिवसः. प्रवेदिनं.

Calaxy, s. सुरनदी, आकाशगंगा, स्वर्गगा. वियदंगा- 2 सुवस्तुमंहलं.

Gale, s. बात:, वायु:, पवन:; ' strong g. ' वात्या, वाताली, चंडवातः, जवानिलः, वेगा-

निलः, प्रकंपनः, ब्राजि ʃ -

178

Gall, s. क्षतं, विवं; दंशः;(tig.) पीडा, दुष्टभावः, संवाधा. 2 पित्तं, मायुः 3 कदुता, तिगमता, कठोरता, अरुं हुद्दर्वः =0. र. चर्म घुत्र 1 P or कुद् 1 P. 2 सं-यरि-तप् ट., पीड् 10, बाध् 1 A, क्रिज्र 9 P, अर्र 1 P, मर्माणि छत् 6 P or भिद् 7 P. - o. i. आत्मनं तप C. ≈ing, a. परुष, मर्माच्छद्-भिद्, अरंतुद्.

Gallant, a. शोभन, सुभगद्शेन; सभ्य, सभ्या-चार, सुशीलः, दक्षिणः, रुपुपचारपर-दक्ष. 2 वीर, शूर, विक्रांत, महावीय; See Brave. - 8. बङ्घभः, रमणः, कामुकः, कामिजनः, कासिन् गा., नायकः, द्यितः 2 जारः, विटः, उप-पत्तिः. 3 सम्याचारः,सुजनः; छ्युपचारशीलः-पर:. =ry, 8. दाक्षिण्यं; कामचेटा, शृंगार-विलसितं, इपुपासना, ड्युपचारः. 2 वीर्थं, शौर्य, धामन् n., विक्रमः, पौरुवं. 3 उदारता, माहात्म्यं. =ly, adv. सविक्रमं, सवीये, शूर-बीर-वत्. 2 रमणवत्.

Callery, s. मंचा: (pl.), मंचसन्तथः कोछः.

2 जनपद्यः-मार्गः- 3 अलिदः-दकः-

Callinaceous (fowl), ह. कुक्कुट:, ताम-

चूहः, चरणायुधः. Gallinule, ३. द्रास्यूहः, कालकंडकः •

Ciallop, v. i. वलम् 1 P, सुतगत्या चल् or

धाव् 1 A, हु 1 A. 🗝 हुतं, वल्गितं, हवनं .

Callows, 8. वधस्तंभः, वध्यशिला-कार्धः, वध-घातस्थानं, वध्यस्थलं. ' met his death on the g.' ज्ञूलमारोपितः•

Galoche, s. काष्ट्रपाद्रका, पाद्रका. Calvanize, v. t. विद्युच्छक्त्या आकृष् 1 P

or उपहन् 2 P.

Camble, v. i. दिब् 4 P (अक्षे: अक्षान् वा); अक्षै:क्रींड् 1 P. = эг, ह. यूतकारः, वृवितृ m., थुतकृत् गेम्, धूर्तः, असदेविच म., कितवः। अक्षभूर्तः. =ing, ह. धूतं, दुरोद्रं, पण:, अक्ष-वती, असकीहा-यूतं, केतवं, देवनं, धूतसेवा, ' g.-house ' रातभाला-समाः ' ho who ' g.-house ' युत्रशाला-सभा ; · keeps a g. house ' सभिकाः, ध्तकार्काः.

Clambol, e. i. क्रीड् 1 P, चत् 4 P, इंबरततः. वस्प् 1 P, ह 1 A. = . वृत्यं, क्षीटा, लास्प

लीला, केलि 🏞 खेला-Clame, s. क्रीडा, खेला, कालि f. लीला, वि-परि(री)हासः. 2. चन्ययस्यादि, जांगलः, बन्यपक्षित् 10. 3 भृषया 4 संकल्पः, ष्यवसायः, कल्पना, संदिग्धन्ययसायः - ण. i. कीड् 1 P, दिव् 4 P; ' (7.-cock ' चरणा-युधः, योधकुक्त्रुः, 'g.-keeper 'वन्यवर्दिः पालकः, 'g.-leg ' पंगुपादः. -ing, ह. शूतं. -ster, s. uni; See under Comble. -some, 4. कीडा-लीला-पर, विलासशील, विलासिच, परिहासशील, उल्लासिच, परि-हासिच, विनोदिच, नर्मालापिच-

Cammer, 8. वृद्धा स्त्री.

Gammon, 8. वह्नूरं, उत्ततं, स्कर्जुण्कमांसं 2 चर्मपद्ध-शारि-क्रीडा. 3 Deceit, q. v. =v. t. स्करमांसं लवणीक 8 U. 2 Cheat, q. v. Gamut, 8. शाम:.

'Clander, इ. हंसः, चक्रांगः, चक्रवाकः, चकः; श्वेतगरुत् ..., मानसाकस् ..., राजहंसः (white).

Ganesh, है गणेशः, गणपतिः, विनायकः, वि-श्लेशः, विश्लराजः, हैमातुरः, गणाधिपः, एक-दंतः, हेरंचः, छंबोद्रः, गजाननः, गजास्यः, गजदंतः

Clang, इ. गणः, संवः, नियहः, शब्द Collection. Clanges, इ. गंगा, मंदाकिनी, विषदंगा, स्वर्णदी, सुरदीधिका, जाह्नवी, जह्नुतनया-क्रन्या, भागीरथी, अमरापगा, सुरनदी, विस्रोतस् f., विषयेगा.

Canglion, s. शिरास्कोद:

Congrene, s. पूतिमांसं ; मांसपाकः; कोधः -0. i. कोथीभू 1 P, पूतीभू

Gangway, 8. आरीहावरीहपथ:

Gaol,-er, See Jail,-er.

Gap, 8. छिद्रं, भंगः, विच्छेदः, भेदः, रंधं, छेदः, विषरं, गर्तः-र्ता.

Cape, v. i. वि-प्र-ज़ंध् 1 A; जध्-जंध् 1 A, सुखं व्यादा 3 A. 2 वि-,दल् 1 P, सुद्ध 1 P. - 3-, -ing, s. जूंभः-भा, जूंभणं, जूंभिका, जूंभितं, हर्मन् 2-, हाफिका, सुखव्यादानं. -lng, व. मूंभिन, जूंभित, व्याससुख.

 Carb, s. वेश:-पः, वस्रं, वसर्न, वासस् n., परि

 धानं, प्रसाधनं; 'putting on the g. of

 virtue 'धर्मकंचुकप्रवेशिनः (S. 5).

Garbage, इ. उच्छिएं, मलं.

Garble, v. t. साचीकुं 8 U; सत्यं गुहु 1 U, विक्रु, वक्रीकृ.

Carden, इ. उद्यानं, उपवनं, ' g. near a house' गृहारामः, निष्कुटः, गृहवादिकाः, ' pleasure-g.' क्रीडोपवनं, आरामः, प्रमद्वनं, आर्क्षेडः, ' flower-g.' पुष्पवनं-वाटः-वादिकाः, कुष्ठमाकरः, ' fruit-g.' फल्ट्रक्ष-वादिकाः, ' vegetable g.' शाकवादिकाः, शाकशाकिनं, 'g.-wall' उद्यान-परिसरः-प्राकारः. —टा. इ. उद्यानपालकः-रक्षकः, मालाकारः, मालिकः, मालिन् गः.—ing. इ. उद्यानकर्मन् गः, उद्यानसेवनं-क्रपणं, फलो-रपत्तिकर्मन् गः

Gargle, e. i. (जलं) आचम् 1 P, उप-सृद्ध् 6 P, जलेन सुर्यं मृद्ध् 2 P or धाव् 1 P. अ. आचमनीयं, आचार्यं.

Caristi, a. See Cairisti.

Garland, s. माला, सब्द f., माल्यं, आपीडः; केखरः, हारः; 'g. worn in the hair ' ग-भेकः; 'g. hanging from the crest 'प-अष्टकं,शिखालंबि माल्यं; 'g. worn straight' प्रालंगः-विका; 'g. worn sideways ' नेक-क्षिकं; 'g. of pearls 'हारः, सुक्तावली, मोक्तिकसरः.

Garlic, ८. ल(र)जुनं, रसोनः नकः, महीष्धं -गृजनं, अरिष्टः, महांकंदः, सोनहः.

Garment, s. वहां, वासस् n., वसनं, पटः, परि-धानं, परिच्छद्ः, अंबरं, पच्छाद्वनं, वेशः-षः, 'under or lower g.' अंतरीयं, अधोशुक्तं, उपसंच्यानं, परिधानं, अधोवासस् n.-वसनं, ' upper g.' उत्तरीयं, प्रावा (व)रः, उत्तरा-संगः, बृहतिका, संद्यानं, 'g. as a protection from wind and cold ' नीशारः.

Garner, s. कुश्(स्)लः, धान्यागारं, धान्य, कोडः, कंडोलःलकः, पिटः च्रां कंडोले निविद्यू c. or नि-धा 3 U.

Garnet, s. रक्तमणि m.

Garnish, v. t. भूष् 10, मंड् 10, अलंकु 8 U, परिष्कु, जुभ् c. = s., =ment,=Garniture, ४- प्रसाधनं, भूषणं, अलंकारः, मंडनं, आभरणं; उपकरणानि (pl.), सङ्जाः

Garret, ८. शिरोगूट, चंद्रशाला, अहः, अहालः-Garrison, ८. दुर्गरभकाः (pl.); दुर्गसन्य-चलं-रक्षिणः-रक्षकाः (pl.); रक्षिवर्गः- =०. ६. रक्षा; पुरुषः दुन् 10, (दुर्गे) रक्षिणः निविक्त् c. or-स्था ७. (स्थापयति).

Garrulous, a. अतिवक्तृ, वावद्कः,वहुभाषित्-वादिन, वाचाल, वाजाद, जल्याक, सुखर. -ness,Garrulity, a. वाचालता, वावद्कता, अतिवादः, वहुभाषित्वं, अतिजल्पनं.

Carter, क. पादावरणबंधनी, जंबाबंधनी.

Carth, ८. अंगणं, प्रांगणं २ उपवनं . उ धरणः . Carada, ८. गरुष्टः, गरुत्मत् . ., तांहर्यः, वैन्द्र-तेयः, खगेश्वरः, नागांतकः, विष्णुरथः, सुपर्णः, पत्तगाञ्चरः, भुजगदारणः, भुजगरिषुः.

Cas, s. वायु:. =cous, a. वायुक्तप.

Gash, s. दीर्घच्छेदः, दीर्घ गंभीर-क्षतं.

Gasometer, 8. वायुमापनयंत्रं.

Gasp, v. i. कुच्छ्रेण श्वस् or अन 2 P, दुः-तेन श्वस्, स्यूलस्थूलं निश्वस् च्यः उच्छ्वासः, निश्वासः, फुच्छ्रोङ्कासः, कष्टश्वासः

Castric, «. जाठर (री.f.), उदरीय, जठ-रीय; उदर-जठर in comp.; 'g. juice' जठराष्ट्रिः.

Castronome, ह. औवरिकः. उद्दरभरिः. कुर्ति-भरिः, उद्दरपरायणः, See Clutton. -Castronomy, ह. उद्दरपरायणता, उद्दरसेवा.

Cate, इ. द्वारं, मतिहारः, द्वार् /ः, ं g.-way ' त्रोरण:-णं, गोपुरं, नियमः, द्वारपथः; for other comps.; Sc. Door. (hather, v. t. चि 5 U, सं-अव-म-आ-°; समा-ह्व 1 P, समा-नी 1 P, संग्रह १ P, सं-स्रु 1, 3 U, एफीइ 8 U; See Collect; 'g. flowers ' पुरुषाणि चि or लू 9 U. 2 ज्ञा 9 U, अनु-मा 3 A, 2 P, जहू 1 A, अवगम् 1 P. 3 उद्चृ 5 U. उद्धृ 1 P. -v. i. संगम् 1 A, सं-इ ? P, संमिल् 6 P, सिक-पत् 1 P, एकत्र मिल्, एकस्य व. सू 1 l', एकी भू 2 उपचि pass., प्र-वि-वृद्ध् 1 A, एव् 1 A. 3 पूर्य पंस् 9 P, पूर्व 1 A. -श. पुटः, चूणः. -2r, श. अवचायित्र m., संग्राहकः; 'g. of taxes १ शोल्किकः, करग्राहकः. -iag, श. च्यः, अव-सं-चयः, संग्रहणं. 2 समूहः, चणः, संचः, स-मागमः, निवहः, संघातः; जनसमूहः, लोक-निवहः-संघः

Caud, हः बाह्यशोभा. = y, a. उज्ज्वल, शोधन, नानावर्ण, चित्र; having ह g. dress ' उज्ज्वलवेशधारिन, आर्य-उद्गर-नेपथ्यसत्. = s. Festival, q. v. = ness, इ. अतिशोभा, औज्ज्वल्य, चित्रता, नानावणता.

Gauge, See Measure.

Caunt, a. क्षाम, कुश, क्षीण, शुष्कमांस, शु-स्थाम, कुश-क्षीण-देव-

Clauntiet, s. हस्तत्राणं; 'throw down the g.' बुद्धार्थ आहे 1 A; 'take up the g.' बुद्धार्थ ने स्त्रीकु or उरीकु 8 U.

Cawk, s मूर्ज: See Fool. 2 Cuckoo,

Clawky, a. स्थूल-दर्श्व-देह, स्थूल.

(lay, a. प्रमोदिन, पहट, आनंदित, उल्लासित, प्रसुदित, सानंद, प्रफुल, अनुत्सुक, सोल्लास. 2 विकासिन, परिहासशील, विनोदन-शील-पर, केलिपर. 3 Gaudy, q. v. = Claiety, s. प्रमोदः, उल्लासः, पहषः, आनंदः, आह्नादः. 2 उत्सवः, See Festival. = Claily, adv. सहषे, सोल्लासं, सानंदं, प्रकुलतया. 2 उज्ज्वलं, शोभनं

Chaze, v. i. तिबु-ईश्च्र 1 A, निर्वर्ण 10, निष्ये 1 P, बद्ध-स्थिर-हृष्टचा हृङ्ग् 1 P or आलोक्च् 1 A, 10; हृष्टि or लक्षं वंध् 9 P. (loc.); 'g. ing up to heaven ' नभोदसदृष्टि; 'g. ing in all directions दिश्च हृष्टि क्षिप्त्वा. — अ. निरीक्षणं, निर्वर्णनं, आ-अव-लोक्चं, हृष्टि कि. वेक्षणं, दर्शनं; बद्ध-स्थिर-अनिमेष-दृष्टिः; ' with a fixed g.' अनिमेषनयन, बद्ध-कृष्टि a.

Gazelle, s. मृगः, हरिणः.

Cazette, s. बार्ताहरः, बार्तापन्नं.

Gent, इ. उपकरणं, सामग्री, सज्जा, नमाधनं-2 कार्य, व्यापारः, 'out of g.' विलग्न, अ-संगत, असंगद्ध-

Celatinous, a. सांझ, शीन, श्यान, संलग्न-

51200

Geld, v. t. वृषणो हिन् 7 P or जुल् 6 P or उत्पद्ध 10. =ing, s. हिन्नसुष्यः (शन्तः).

Golid, a. अतिशीत, हिम, शिशिर.

Gem, इ. रत्नं, मणि m. f. 2 Bud, q. v. = v. इ. इत्ने: जुभ् c. =med, a. रत्नलचित, मणि-भूबित, रत्नाद्वविद्धः =my, a. मणिमय (भी f.), रत्नभासिन, रत्नोज्ज्वल.

Gemmate, a. मुकुलित, यद्धपछ्छव.

Gemini, ε. मिथुनं, हंहं, युगं, युग्रलं, युग्नं, ह्र्चं, यमकं-लं; यमों, यमजी- ली. -Geminate, -Geminous, α. हिग्रण, हिराहृत्त, हिका, यम, यमज-ल.

Gender, 8 लिंगं, प्रकृति f. =v. t. Beget,. q. v. =v. i. Copulate, q. v.

Geneology, ३. वंशावालि ली र्र., वंशक्तमः, वंश-श्रेणी परंपरा द्वसः; oft. ex. by वंशः, अ-व्ययः. =ical, a. (s.) in comp. =ist, s. अन्वयज्ञः, वंशक्रमज्ञः, वंशावलिरचकः.

General, a. सामान्य, साधारण, सवजनीय-न, सार्पत्रिक-सार्वलोकिक-ओत्सर्गिक- (की $f\cdot$). सर्व-पहु-सामान्य, व्यापक, सर्वव्यापिन, अ-विशेषक, प्रायिक, सर्वत्र प्रचलितः ' a g. rule ' उत्सर्गः; ' a g. ' practice ' लोका-चारः, जनरूढिं रीः, जनव्यवद्यारः, लोकः; ' against g. practice ' लोकविरुद्धं; ' g. opinion ' बहुमतं। 'g. reader ' चुंबकः. =8. सेनापतिः, सेनाध्यक्षः, चमूपतिः, सेना-नीः, चलाध्यक्षः-नायकः. -ity, ह. बहुतर-भागः, सुख्यांतः, प्रधानभागः; better by 'g.ly ': 'the g. of beasts ' प्राय: सर्वे पश्व:. 2 सामान्यता, साधारणये. - ize, v. t. जातीः निर्दिश् 6 P, जातिशः गणीकु 8 U, साधारणधर्मे पहुन्त ८., वर्गीकु. 2 सामान्यतः बद् 1 P, उत्सर्गरूपेण कथ् or निरूप् 10. =ization, 8. जातिनिर्देशः, गणीकरणं, सामान्यधर्मकथर्न, सामान्यवादः: -ly, adv. 'in g. ' प्रायः, प्रायेण, शायकाः, सामान्यतः, बहुशः,भूयसा, भूयिष्ठं, साधारण्येनः, oft. ex. by हि. -11ess, ह. ज्यापकत्वं, सामान्यता. -ship, 8. सेनापत्यं, सेनाध्यक्षत्वं. रणकौशलं, युद्धनेपुण्यं, बलविन्यासकौशलं.

रणकोशलं, युद्धनेषुण्यं, बलविन्यासंकाशलं. Generate, v. l. उत्यद् c., प्र-स् 2, 4 A, आवह् 1 P, सं-उद्-मू c., जन् c. (जनयति); See Cause also. —ion, s. उत्याद्वं, प्रसवः, जननं, जनम्ब n., उत्यक्ति f., मस्रति f., संभवः, उद्भवः. 2 अन्वयः, कुलं, वंशः, जाति f., संतानः, संति f. 3 पुरुषाः, प्रवप्तेपरा, वंशश्रेणीः, 'former g. s. पूर्व पुरुषाः ; 'a pair, one g. removed from the creator 'सहरेकांतरं दृष्ट (S. 7). 4 समकालीनपुरुषाः. —ivo, c. उत्याद्क, जनकः, 'g. organ उपर्थः योनि f. —or, s. जनयित् m., जनकः

उत्पाद्कः, जन्मभदः-दातु कः Generic,-al. a. जातिमत, सामान्य, साधार्या, ज्यापका, वर्गीयः, '8. property' जान्तिमर्भः, -लक्षणं-स्वभावः, जातित्वं, सामान्यधर्मः ल्यां -ally, adv. जातिस्रव्हिश्य, लामान्यदाः सामान्यदाः सामान्यदाः विenerous, a. उदार, चदा(वः) न्य, स्याय-शील, अवदात, दानशील, दानरत, दानशीं स्यूललस्य, चहुमदः 2 महात्मन्, उदारधी-चेतस्, महामनस्, उदारचिरत, महेच्छ, सहाशयः 3 कुलीन, महाकुल, अभिजातः -ness, -Generosity, s. ओदार्यं, त्यागिता, त्यागः, दानशीलं, चदान्यताः 2 उदारात्मता, महात्मता, माहात्म्यः

Cenesis, ह. उत्पत्ति f., आदि m.

Qenial, a. सुखपद, आनंदृद्, सुखावह, (स्प, रमणीय, मनोहर-रम, पचिर, पसस, सुखकर .(श.f.), उत्साहचर्धक, जीवद. 2 पसव-कारिन, जनक विपसाचित, सोहास, उदारely, ado. प्रसन्ध, सानंदं, सहर्ष, सोहासं, प्रमुद्धं. =ness, s. रम्यता, उद्घासः, प्रसादः, प्रसन्धाः

¶spiculated, द्र. ग्रंथिलः ¶spiculated, द्र. ग्रंथिलः

Conital, a. जननसंबंधिन, जनन in comp.; 'g. organ' जननेंद्रियं, उपस्थः, योनि f.,

Cenitive, 8. वष्टी विमक्तिः। Cenitor, See Generator.

Clenius, 8. धीशक्ति र्र., मति र्र., दुद्धि र्र., धीः, मति-दुद्धि-प्रभावः सामध्ये, मतिमक्षः. 2 धीसंपक्तः, धीमत् र्रा., धीशक्तिद्धतः, ग्रण-वत् रा. 3 कल्पना-निमाण-शक्तिः. ४ मञ्जति र्र., स्वभावः, शीलं. 5 लक्षणं, विशेषचिद्धं, द्वात्ते र्र., स्वधमः. 6 भूतः, पिशाचः, वेतालः, See Demon; 'dramatic g.' नाटचशक्तिः कल्पनाः, 'good g.' सुदैवं, 'evil g.' दुर्दैवं.

Contest, a. विनीत, दक्षिण, सम्य, सुजन, सुशील, आर्य, आर्य-साधु-वृत्त, शिष्टाचार, आर्यचरित, सदान्वार. 2 कुडीन, अभिजात, कुलोत्पक 3 चार, लिलत, सुमग. -!y, adv. आर्यवत, सुजनवत् -ness, -Centility, s. विनयः, दाक्षिण्यं, आर्यता, सौजन्यं, सुशीलता, सम्यता, साधुता. 2 आभिजात्यं, कुलोत्कायः.

3 लालित्यं, चारता.

Centian,) किरातः, चिर(रा)तिकः, भूनियः, हिमकः, किरातिकः, अनायतिकः

Clentile, a., अ. अन्य-भित्त-देशीय, देवाचेत. 2 स्रोज, गोजज, ज्ञातीय

Gentle, a. भद्र, कल्याण (णी रि.), शिव, सुख. 2 की मल, मृदु, मस्ण, अपरुष, सुकु-मार, अवंड, मृदुल, मंद, सीम्य; 'a golaugh' मंद्रस्मितं, इंबद्धासः; 'g. breeze' मंदानिलः, मृदुपवनः; 'g. means' सामाप-चारः, सामन् 10-, मृदूपायः; 'g. words' पिय-मृदु-वचनं 3 महाकुल, कुलीन, अभिजात, सुजन्मन, साधु-आय-वंशज, कुल in comp.; 'a girl of g. blood' कुलकन्यका,

जुलमस्ताः 4 (In addressing) अपि, भन्न, सीम्य, आर्य: 'g. lightning' आपि विद्यत: 'g. folk'आर्यमिश्राः, आर्याः, साधुजनाः- 5 ज्ञांत, द्रांत. =1088, ह. मृदुता, क्षीमलता, सौम्यता, सोकुमार्थ, मंदता; 'g. of manners ' आ-चारसाजन्यं, आर्यद्यात्तः. =Gently, adv. सृदु, सदयं, अजातव्यर्धं, यधासुलं; rub g. यथासुलं संवाहचामि (S. 3). 2 बंदं सदं, रानैः रानैः, रानैः, अपवदं, अचंद्र. 3 निपृतं, अलक्षितं, मंद्. -Centleman, s. आर्थः, सुजनः, साधुजनः, आयंद्वतः, कुलीनः; सुविनीतः, महाजनः, आर्य-कुरीन-जनः, भद्रः, सहाद्यभाव:; oft, by श्री in comp. -like, ाँ y, a. सभ्य, विनीत, शिष्ट, सुशील, आये; 'g. manner 'आर्यदृत्तिः, सौजन्यं; ' in a g. manner ' नागरिककृत्या (S. 5).

Gentry, ८. विशिष्टजनाः, आर्याः, आर्यले काः-जनाः, जुलीनवर्यः-जनाः, सुजनताः Genuflect, ७. १. जातुं नम् ०. -ion,

🤼 जातुम्यां आनतिः ∱, जातुनतिः.

Genuine, a. अकृतक, अकृतिम, अकाल्पित, निव्याज, निव्यंलीक, अकपट, निव्कषट, अवितथ, सत्य, यथार्थ. -ly, adv. सत्यं, निव्कपट, निव्याजः -ness, s. सत्यता, यथार्थता, निव्याजत्वं, अकृत्रिमता

Genus, 8. जाति 🏸, गणः, वर्गः.

Geography, इ. भूगोलविद्या-साखं, भूपृष्ठविद्या-=er, इ. भूगोलसाखज्ञः, भूपृष्ठविद्याज्ञः, =ical, द. भूगोलसाखविषयकः

Geology, इ. भूतरतं, भूगर्भशास्त्रं, भूतरतिथा-□ical, द. भूतरतिथयकः =ist, इ. भूतरतिकः

Geometry, है. ज्यामिति है., रेखागणना--गणितं , भूमिति:. =ic-ical, a. (ह.) in comp.; 'g. proof' रेखागणितेन उपपत्तिः-=ician, है. भूमितिज्ञः-

Georgic, 8. कृषि-काव्यं-गीतं.

Germ, १. अंकुर: अभिनवोद्भिद् m. 2 बीजं, मूलं, योनि f., आदिः, प्रभवः, जीजकारणं. —Germinate, ०. i. उद्भिद् pass., प्रकृत् 1 P. —ing, a. उद्भिद्-द्-रज, अंकुरित. —ion, १. उद्भिदः, स्फुटनं.

Germane, α. सनाभि, संपर्कित्, संपुक्तः Gestation, ε. गर्भ-धारण-वहनं-पोषणः गर्भि-णीभावः

Gesticulate, v. i. अंगानि विशिष् 6 P or संचल् c. = v. t. अभि-नी 1 P. नि-, रूप् 10, सूच् 10, नद् 10; See Act. = ion, s. अभिनयः; अंगविक्षेपः, चेष्टा, सूचना, अंग- हारः, हारः, संकास्चनं. = or, s. अंग- विक्षेपकः.

Gesture, ह. चेष्टा, व्यापारः, इंगितं, भावः, अभिनयः, विलासः, विश्वमः, अंगविक्षेपः, द्विहावः, इस्तादिचालनं

Get, v. t; குடி 1 A, அடி 5 P, அடி 1 P or ., आ-समा-सद् ., विद् 6 U, प्रति-आ-पद 4 A, अञ्च 5 A, अधिगम् 1 P, मह 9 U, आ-वा 3 A. 2 (To be produced) जन 4 A, उत्पद् 4 A, सं-उद्- भू 1 P, प-स् 2, 4 A, (with genitive of person); ' I bave got a pain in my teeth ' इंतपीडा मे उत्पत्ता-जाता. 3 भू 1 P, 10, भू 3 U; धा 3 U; 'I have got that book with me ' तत्पुस्तकं मत्सकाशे वर्तते; See Bear also. 4 (Cause) ex. by causal; 'g. it done by him ', तं तत्कारय; oft. by असुनी 1 P, मोत्सह c., पंबुत् c.; 'g. shead ' अधेसरीभू; 'g. clear of 'सुच् pass.; g. rid of' आत्मान सुच c., (with abl.) by निर् in comp. ;. 'g. abroad ' मस-मस्य-1 P, बहुलीयू 1 P: See under Abroad. -among, मध्ये प्रविश् 6 P or गम्. -at, प्राप्, आगम्, आ-या 2 P, उप-स्था 1 U. -away, अपस् 1 P, अप-ह 2 P, अपक्रम् 1 U, 4 P; चल् 1 P, अप-या मम्; 'g. away, you fool ' अपेहि रे मूर्स. -back, प्रतिलम्, प्रत्या-दा, -beyond, द्व 1 P, अति-इ, अतिकम्. -down, अवत्, अवरह 1 P, अधो गम्, नि-अव-पत् 1 P; (v. t.) अवतृ c., अवरुह् c., &c. -in, प्रविश 6 P. -into, पतः संकटे पतितः 'got into troubles'; and 1 P (a car &c.); ' he got into debt' ऋणग्रस्तो वसूब: 'g. ing into deep mud ' पंकपूरमासाय. -0ff, (v. i.) नि:-स, निर्गम्, अप-या, अप-क्रम्, निस्तृ. 2 अवतृ, अवरुद्दुः (७. १.) निरस् 4 U, अप-नी 1 P. -on, प्रवृत् 1 A, पचल, प-मः 'they long got on well 'चिरं ते सुखेन अवतत or कालं निन्युः. =out, निर्गम्, अप-इ, निः-स. 2 त्यस् 1 P, सुच् 6 P; g. out of bed now ' अधुना सुंच झय्यां. -over, -through, संद्धः पारं-अंतं-गम्, अतिकम्, निस्तृ, तीर 10; आरुह. 2 समापू C.; See Complete. -together, संचि 5 U; समानी, संग्रहः, See Collect. -up, उत-- स्था; प्रबुष् 4 A, शयनं त्यब्द् 1 P or मुन्द्; (v. l.) सज्जीकु 8 U, विरच् 10; उपकलप् c. -upon, अधि-आ-रुह. -ter, ह. प्रापक:, · लब्ध् m., अजकः -ting, s. लाभः, अवाप्ति f-, अर्जनं, अधिगमः-भनं, आगमः, आसाद्नं-

Gewgaw, s. क्रीडनकं, अल्पम्ल्यं or आभरणं. -a. निःसार, बहिरेव मनोहर. Geyser, s. उदणोदक-निझर:-स्रोतस् n.

Chastly, a. प्रेत-शब-तुल्य, विवण, शवसरूप-सवर्ण. 2 कराल, विकट, भीम, उथ, दारुण, भयानक, भीमदृशेन, कराल्वदन, घोराकृति. -ness, ह. प्रेतसास्ट्रपं, बेवण्येः विकटत्वं, द्वारुणत्वं.

Ohee, s. घृतं, आज्यं, हविस् n., सर्पिस n.,

Ghost, s. भूतः, पिशाचः, वेतालः, निशाचरः, प्रेतनर:. 2 आत्मन् m.; 'give up the g.' सू 6 A; See Die. -like, a. त्रेत-सूत-सरूप, प्रेततुल्य. -ly, a. भूतविषयक-संबंधिन्. 2 पारत्रिक (की रि.), आत्माविषय, पारमार्थिक (की*∫*∙)∙

Giant, 8. महापुरुषः, विकटविग्रहः, गृहच्छरीरः. भीमिवग्रहः, ष्टुहत्कायः, अतिशक्त्युपेतः, राक्षसः. 2 दैत्यः, दानवः, See Demon. -a., -like, a. अतिस्थूल, प्रकांडदेह, स्थूल-प्रमाण, अतिमहत्, बहत्काय, महाशरीर. विकट. =88, 8. राक्षसी, बृह्च्छरीरा. =Qigantic, a. अतिमाद्य (षी.f.), राक्स-भीमविग्रह, परिमाण, आतमहत्-चृहत्, स्थूलकाय, विकट.

Gibber, v. i. See Babble. असंबद्धवचर्न, प्रलापः, प्रजाल्पतं, मृषाथकः वाक्य. = 4. मृषाधकं, अनर्धकं.

Gibbet, 8. वध्यकाष्ठं-शिला, वध-घात-स्थानं. 🗝 . ६. वधं आदिशू ६ P, उद्-वंध् 🤉 P.

Glbbous, a. न्युट्ज, वक्र, आभोगवत्, विंवा-कार.

Gibe, See Abuse.

Ciddy, a. भ्रमिन्, भ्रामररोगिन्, विभ्रांत, भ्रमणशील; better ex. by अस् 1, 4 P. 2 भ्रमकारिय, मत्त, उन्मादिन्. 3 (Fig.) लोल, अस्थिर; चचल, Pickle, 4 उद्धत, उन्मत्त, उत्सिक्त, गवित--ly, adv. अविचार्य, लोल्यात्, चापल्येन-8 अ(आ)मरं, अमः मि र्र., घूणनं, घूणि f. 2 चापल्यं, लौल्यं, अस्पेयं,

Gift, See under Give.

Gig, इ. भ्रमरं. 2 लघुयानं-रथ:. उ ध्रद-लग्न-नोका-

Giggle, v. i. मूर्जवत् हस् 1 P.

Gild, v. t. स्वर्णेन रंज् c., हेमरसेन-इवेफ लिप् 6 P, मुवर्णयति (D.); बाह्यतेजसा रंक् 0. 2 प्रकाश् 0., विद्युत् 0., विराब्द 0. =ing, ह. स्वर्णरंजनं, स्वर्णेच्छद्ः. -ed,-Gilt, a. सुवर्णित, हेमरसखचित, स्वर्ण-मंडित, स्वर्णप्रतिबद्ध. 2 रंजित, विराजित.

Gill, 8. श्वासेंद्रियं, अधागंडः Cimcrack, ८. ऋडिनकं, ऋडिवस्तु गः

Gimlet, 8. वेधनिका, आस्फोटनी.

Gin, s. Liquor, q. v. 2 पादाः, उन्मायः,

क्रटयंत्रं, बंधनं, वाग्रुरा.

Ginger, s. आईकं, शृंगवेरं, गुलममूलं, 'dry ह.' ब्रंडि-डी f., विश्वं श्वा f., नागरं, विश्वभेषजे, महोष्यं; 'g. beer or wine ' आईकासर्व-आर्द्रकमंथं-पानं, 'g.-bread ' आर्द्रकपिष्टक

Cingerly, adv. असहसा, सावधानं, शनै:-Cingle, See Jingle.

Gipsy, 8. याक्षणी, विपश्चिका, ईक्षणिका.

Ciraffe, 8. चित्रोष्ट्रः.

Gird, v. t. परि-अधि-वेष्ट c., परि-च 5 U or c.
2 आ-वंध् 9 P, परि-खा 3 U, सं-पि-नह 4 P;
'g. round the body ' शरीरं माइ or आच्छद 10, परि-वंध् or परि-धा; 'g.np one's
loins ' परिकर बंध; ' girt by the
(golden) lightning, as by a yellow
garb विद्युत्मभाराचितपीतपदोत्तरीयः(Mr. 5).
- See Cramp. - 2d, - Girt, a. बद्ध,
आनद्ध, परिवेदित, परिवृत; वलय-मेखलारसना in comp.; ' sea-g. earth ' समुद्ध-रसना-उद्धिवलया-पृथ्वी

Girdle, a. मेखला, रज्ञ(स)ना, कांचि-ची f., सप्तकी, सारसनं (of women); कटिस्चं, कटिवलयं, कश्या-क्षा, परिकरः, कटिवंधनी, शृंखलः-ला-लं (of men). 2 वेष्टनं, परि-आ-वेष्टनं, मंडलं, वलयः-यं, चक्रवालं-, 3 राशिचकं. -१० ६ परि-वेष्ट c., परि-वृ 5 U,

मेखलया बंध् 9 P. See Gird.

Girl, s. कन्या, घाला, चालिका, कुमारी, दारिका, वासुः, See Daughter also; one born from a g.' क्यामीनः, कन्यकाजातः.

=hood, s. बालभावः, बाल्यं, कुमारीत्वं.

=lsh, s. कन्यातुरूप, बालेय.

Girth, ह. वरत्रा, नधी, वधी, दू(चू)ध्या, कक्षा-क्ष्या.

Gist, 8. फलिनार्थ:, निष्कर्षः, भावः, फलितं, परमार्थः, पिंडितार्थः.

Cive, v. t. दा 1 P, 3 U, ऋ ः (अर्पयात), मतिपद् C., ह्ट् 1 A, विश्रण् 10, उत्-वि-सुद्ध 6 P, (with dat. of person); निाक्षिप 6 P, संक्रम् c. (with loc.); त्यन्त् 1 P, दिश 6 P. 2 (Produce) ex by भू 1 P, संपद् 4 A, जन् 4 A; '3 repeated 2 times g. 8 6 ' हिरावृत्तास्यः बद्ध् भवंति-संपर्धते g. chase ' अद्यस-अद्यान् ! P; 'g.ear ' अब-धा 3 U, कर्ण दा, श्र 5 P; 'g. ground ' अपक्रम् 1 U, 4 P; अपस, परा-ान-बृत् 1 A; त्यक्तवा गम् 1 P; 'g. one's self up to ' सेव् 1 A, भव्द 1 A; आसंबद pass., आसक्त-निरत-निविष्ट-व- भू, (with loc.); 'g. offence' अपराध् 4, 5 P, वित्रियं-मतिकूलं क 8 U or आचा 1 P: 'g. utterance ' उदीइ 10, उदाइ c., उदाह 1 P. -away, (in marriage) प्रतिपद् .., उत्स्कः मदा. 2 विश्रण्, दानेन के с. (क्षप्यति). -back, प्रतिदा, प्रति-ऋ . निर्यत् 10. -forth, मध् 10, प्रकाशू ७., निविद् ७., ख्या c. (क्यापयति). -in, अनुसन् 4 A, अनुसुद् 1 A; स्वाग्रहं त्यव्य, -off, Abandon, q. ए. -out, निविद् c., प्रकाशू c , पुष् 10, प्रश्

10, प्र-ख्या c. 2 सुच् 6 P, विसुद्ध, उद्वम् 1 P उद्-ग 6 P, नि:स c. -over, त्यळ्, उत्सृब्द, निवृत् 1 A, विरम् 1 P, (with abl.). 2 असाध्य व इति मत्ना त्यज् ; आन्नां त्यज् ; (v. i.) ज्ञम् 4 P, पत् 1 P; ' when the winds g. over' झांते पंचने. -up, त्यस्, हा 3 P, उत्-वि-सूख. 2 निवृत्, विरम्, 'g. !P for lost ' नष्टमाय a. मन् 4 A. - w.y, भ्रम् 4 P, निहृत्, निरम्, शिथिलीमू 2 भ्रम् pass., अवसत् 1 P; the cord gave way 'रज्जुर्भग्रा; ' the wall gave way ' भित्तिरवसन्ना. 3 अव(प)सु, अप-इ, मार्ग ह ा त्यन्त्, अपऋय्, अप-याः 4 वशं गय्-इ-या अधीन-वज्ञ-आयस a. मू; 'do not g. way to grief ! शुची वर्श मा गमः, शोका-धीनो मा भू:, बैक्कब्यं मावलंबस्व. -er, s. दात m., त्यागिन m.; gen. ex. by दायक, द्, प्रद्, दायिन्, in comp.; 'g, of milk' पयोद्ाियनी, दुरधमदा, &c. -ing, s. दान, विसर्जनं, उत्सर्गः, त्यागः, वितर्णं, अर्पणं, प्रति-पाउनं, विश्राणनं.-Gift, ह. दानं, प्रतिपादनं, See above. 2 दान, उपहारः, उपायन, उपदा, प्रीतिदानं, प्राभुतं, प्रदेशनं, उपगार्धः, one deserving a g. ' दक्षिणीय, दक्षि-णार्ह, दक्षिण्य ; ' marriage-g. ' यौतकं, सटाय: 3 गुण:, शक्ति f. -ed, a. उपेत, सं-उप-पन्न, विशिष्ट, युक्त, अन्वित, शालिब in comp. 2 गुणोपेत, गुणसंप्झ, गुणिन, ग्रणवत.

Glacial, a. हिमस्स, हैम (मी f.), हिम. Glacier, s. हिमानी, हिमसहति j. Glacis, s. प्रवण निम्न-धूमि f.

(liad, a. प्र-,सं-,हृष्ट, आनंदित, प्रीत, सानंद, प्रसुदित, तृत, सोलास, उल्लासित, प्रसक्त, क्षेत्र, स्थल, क्षेत्र, सानंद, रमणीय, प्रमोदिन्द; 'lum g.' हत, दिण्डका. —den, v. t. आ.,नंद्र c., प्री 9 P, 10; See Delight. —dening, a. हपंद, प्रीतिपद, हपंकर, प्रमोदिन. —Jy, abv. सहर्ष, सानंद, सप्रमोदं, हृष्टमनसा, सतोषेण, प्रीत्पा, साह्रावं.—ness, s. हर्षः, प्रमोदः, आह्रावः, संतोषः, प्रीति f., उल्लासः, चित्तप्रसादः, तृति f. उल्लासः, चित्तप्रसादः, तृति f. उल्लासः, चित्तप्रसादः, तृति f. some, See (a.)

Glade, ३. वन-ग्रुल्मः-पथः-मार्गः, तदगद्दनमार्गः-Gladiator, ३. असिकीहकः, आसिकः, महः--Gladiature, असिकीहा-युद्धं

Glair, s. अंडशुक्कं Glamour, a. Ses 'Enchantment.'

Glance, इ. दृष्टिपातः, ईक्षणं, विश्वितं, नयनपातःपिक्षेपः, दृक्पातः, आलोकितं; 'sidelong g. ' नयनोपांतिनलोकितं, साचिविलोकितं, अपांग-दर्शनं-दृष्टि f., कटाकः ;
'at the very first g. ' सकृद्दृष्टिपातेन,
प्रथमनेव; 'good at the first g.' आपाततो रमणीय, आपातरमणीय. 2 अर्धवीक्षणं

वैषर्षृष्टिः उस्फुरितं, स्कुरणं, युति f. =v.i. दृष्टि शिष् 6 P, जशुः दृष्टि f.-ता 3U or पत् c. (with loc.); 'g. ing at the antelope' कुष्णसारे दृद्य्यशुः (S. 1).. 2 लघु निर्धृत् 1 P, लघु हस्ता अतिन्द् 2 P. 3 (जपेन) परिस्कुर् 6 P or विलस् 1 P. =ingly, adv. लघु, ईषत्, अल्पमार्च, स्तोकं. 2 दृक्यातेन, तिपक्, सार्चि, कटाकेण-

Claud, ह. अधिमांस, मांस पिंहः, पिंहः.

Gianders, इ. क्षयधुः

Ulare, ह. तेजस् n., द्वीति f., श्रुति f., पखरअति-संजः, अतिश्रभा-श्रुतिः-द्वीतिः, नेज्ञप्रतिधातिनी प्रभा- 2 उजदृष्टि f., क्रोधेखदृष्टिः. -ए. i.
संदीष् 4 A, प्रशुत् 1 A, उज्ज्वत् 1 P,
अतितंजसा स्फुद् 6 P or दृष्टिं प्रतिहन् 2 P
or संतप् c.; दीप् freq. (देदोव्यते). 2 उज्ज्वदृष्टिं पत् c., कोषेन दृश् 1 P or ईक्ष् 1 A.
-ing, a. संदीत, उज्ज्वल, अतिभास्वत्, देदीव्यमान. 2 सुस्पष्ट. सुमकाञ्च, प्रत्यक्ष, पुरः
स्कुर्त. -ingly, adv. सुस्पष्टं, सुमकाञ्चं-

Class, 8. काचः, स्काटिकः, सारः. 2 (Cup) चषकः कं, काचपार्य-भाजनं. 3 आदर्शः, वर्षणः, सकुरः. - a. काचमय (यी ती), काचनिर्मत, काच in comp.; 'g.-blower' काचधमकः; 'g.-grinder' काचपरिकारकः; 'g. house, ' काचिर्माणशाला-स्थानं; 'g.-man' काचिर्कायित्र लः; 'g.-work' काचिर्माणं-कर्मन् ल. -like, a. काचोपम, काचतुरूप. - y. a. स्काटिकोपम, काचवत्त्वच्छ, काचिर्मल, स्काटिक (की ति.), समस्य. 2 श्रुरुण, स्निग्ध. - Claze, v. t. काचयति (D.), काचेन आच्छद् 10. 2 श्रुरुणोक्त 8 U, स्निग्धान्न, श्रुरुणयति (D.), - इ. स्निग्धता, श्रुरुणता, - Clazler, a काच्यत्ते (D.), काचेन आच्छद् 10. 2

Claucous, a. चनश्याम, मेघनील, ससुद्रवर्ण.

Glaze, v. 1. See under Glass

Gleam, v. i. परि-,स्कुर् 3 P, विलस् 1 P, अणमानं प्रकाश्च 1 A or उज्ज्वल् 1 P; See Shins also. = s. प्रभा, कांति f., तेजस् n., औज्ज्वल्यं 2 स्फुरणं, स्फुरितं, क्षणप्रभा-कांतिः, अचिरप्रभा, क्षणज्योतिस् n. 3 राहमः, करः, किरणः, अंद्धः; 'not a g. of hope' न आशालवोपि = y, a. क्षण-अचिर-प्रभ, चल्छ्यति, कंपितप्रभ, क्षणद्योतिन्

Glean, ए. t. (bits &c.) उद्ध 6 P, शिलू 6 P, उद-अस् 9 P or c., अवशेषं चि 5 U or संग्रह् 9 P. 2 संकल् 10 संग्रह, उद्ध 1 P. - अध्यान्यसंचय: - er, इ. उद्धशील:-श्वास:, उंडनकृत् क. 2 संग्रहीतृ क. - ing, इ. उंडा, शिलं, उंडाशिलं, अतं. 2

संग्रहः, संकलनं, उद्भारः-

Cliebe, s. मृद् f., मृत्तिका; स्थलं-ली, सूमि f. Cliee, See Delight.

Gleet, s. इश्च-मधु-मेहः, मेहविकारः.

(lien, s. व्री, कंद्रर-स; अद्भिद्दोणी, उपत्यका. (lib, a. वाक्चपल, स्वरित-मुत-वाच्; चयल, लोल. 2 पिच्छिल, मसण, स्निग्ध, श्रहण, चिक्कण. = v. t. Castrate, q. v. 2 श्रहणीकु 8 U. = ly, adv. चयलतया, वाक्चापल्येन. 2 श्रहणे. = ness, s. वाक्चापल्यं, चापल्यं. 2 श्रहणता, मस्णता.

Glide, v. t. सूप् 1P, सं-वि-प्र°, प्र-वि-स् 1P; मंद इ-या 2P or गम् 1P, ज्ञानै: प्रस् or चल् 1P: अलक्षितं-निभृतं गम् or या or अति-इ, See Steal. 2 वहू 1P, खु 1P; स्यंद् 1A, रा 4A. - ing, s. संसर्पः-पंणं, स्वयंत्

निस्यंदः द्नां.

184

Glimmer, v. i. मंदं मंदं उनल् 1 P or दीप्
4 A; मंदमभया-अचिरमभया मकाञ्च 1 A or
छुत् 1 A or स्फुर् 6 P. =s., Glim, s.
मंदमभा तेजस् ग., मंद्-आचिर-दाति f., -दीसि
f., स्फुरणं, स्फुरितं. =ing, v. मंदमभ द्यति,
तेजस्, इंपत्स्फुरितं, पांडुद्यति-किरण, मंद्च्छाय. 2 मंद्, असुप्रकाश, अव्यक्त, अस्प

Olimpse, ह. क्षण-सहुत-दर्शनं; इंपद्दृष्टि f., अर्थनीक्षणं, अल्पो दृत्र्पातः. 2 क्षण-अचिर-

मभा; See Gleam.

Glint, v.i. प्रकाश 1 A. =v. t. शुत् c.

Olisten, Olister, v. i. स्फुर् 6 P, प्रकाश 1 A, जुत् 1 A. -ing, a. मसण, चिक्रण,

श्रुक्ष्ण, स्निग्ध.

Glitter, v. i. ग्रुत्-प्रकाङ्ग् 1 A; भास् 1 A, भा 2 P; स्फ्रुर् 6 P; See Shine. = दीप्ति-ग्रुति-इचि-कांति-र्-, प्रभा, तेजस् ग-; ज्योतिस् ग-, वर्चस् ॥, आभा. = ing, ॥ प्रभावत्, उज्ज्वल, भासमान, विद्योतिच, भासुर

Gloaming, 8. संध्या; संध्यालमगः.

Gloat, v, i. संतृष् 4 P, संतृष् 4 P; आत्मानं संतृष् c. or संतृष् c., लोमाव् निरीक्ष् 1 A or निर्वर्ण 10.

 Globe, s. गोल:-लं; वर्तुल:-लं; मंडलं; चकं- 2

 भूमंडलं, भूगोलः, श्वितिमंडलं-तलं. -Globate,

 -Globular, a. वर्तुल, गोलाकार, गोलाकृति,

 वृत्त, निस्तल, मंडलाकार, गोल- -ly,

 adv. मंडलस्पेण, मंडलवत्, गोलाकारेण

 -Globule, s. विंदः, लघुगोलः, गोलकः

-Globule, इ. बिंदुः, लघुगालः, गोलकः Glomerate, v. t. मंडलीकु 8 U, गोलीकः

ापट कि

(Iloom, s. अंधकारः, तमस् १०, तमिस्रे-ला, तिमिरं, ध्यांतं; अवतमसं, ईषत्तमः (partial g). 2 निष्मभत्वं, विषादः, छाया. 👓 ६० विषादः, छाया. 👓 ६० विषादः, छाया. 👓 ६० विषादः, छाया. 👓 ६० विषादः, लामेस्रं तमोवृत, सांधकार, तिमिरावगुंठित. 2 दुर्दशन, मिलनप्रभ, अप्रभ, निष्प्रभ, निरालेक, मिलन 3 विषाण, द्दीन, अवसक्ष, सविषादः, निष्प्रभं, सांधकारं २ सविषादं, सखेदं, सोहेगं. – १५ वर्तणः निष्प्रभं, सांधकारं २ सविषादं, सखेदं, सोहेगं. – १० वर्तणः विष्प्रभः, विष्प्रभः, सोहंगं. – १० वर्तणः, दुर्द्रभं, अवसादः, विष्प्रभः, खेदः, म्लानता, उद्देगः.

Clory, 8. की ति र्., यशस् ११., ख्याति र्., विश्वति र्र. महिमन् गान, प्रतापः, ओजस्विता. 2 श्रीः, तेजस् n. शोभा, स्ति f : 'g. of youth' यौवनश्री: 3 साहात्म्यं, गौरवं, प्रतिष्ठा, पूजा, मानः. 4 प्रशंसा, स्तुति f., श्लाघा, स्तबः, स्तुतिवाक्यं 5 रतं, अवतंसः, तिलकः, ललामं, б Absolution, q. v.; 'vain g 'अहंकारः, विक-रवनं-ना, दर्पः, गर्पः, आत्मश्लाचा, 'g. to you, Oh king ' जयतु जयतु देवः; 'g. of victory ' जयोदाहरणं. = 0. i. अत्यंतं प्रसुद् 1 A or आनंद् 1 P, उहास् 1 P; 'you g. in disobeying your father ' पित्रवज्ञानं आत्मगौरवं मन्यसे. 2 विकत्थू 1 A, दुप् 4 P, आत्मानं श्लाच् 1 A; ' I do g. in that name' तलामधारी कुतिनमात्मानं मन्ये खलु. -Clorify, v. t. उत्-सं-कृत् 10. प्रशंस् 1 P, श्लाष्, स्तु 2 U; गुणान वर्ण 10 or कृत् of मकाशू C., कीर्ति मै 1 P. 2 स्वर्ग आचल C., परमपटं प्राप c. =ication, s. गुणवर्णनं-ना, प्रशंसा, स्तातिवादः, ग्रणकीतनं, यशःख्यापनं. -Clorious, a. यशस्वत्, कीतिंमत्, महाय-इस्, मधित, विश्रत, ख्यात, यशस्विन, उद्य-यशस.2 कीर्तिकर-यशस्कर (री र्), श्लाषा-वह, प्रशस्य. उ तेजास्वन, महत्, महोज्ज्वल, श्रीमत्, प्रतापवत्, महोद्य, अतिशोभन, ओ-जास्वन, सुपम, व चस्विन. 4 विशिष्ट, परम, उत्तम, उत्कृष्ट, पशस्ततम, श्रेष्ठ. =ly, adv. सप्रतापं, कीर्तियुक्तं, परमं, उत्कृष्टं.

पीठड, इ. टीका, सिप्पनी, भाष्यं, ष्याख्यानं, वृत्ति र्रः, विवरणं. 2 वाह्यशोभां-कांति-रुचिरः, विदिश्यां. 2 वाह्यशोभां-कांति-रुचिरः, किल्पतंशोभां-च्यां रेटिक्या व्या-रुया 2 P or वि-वृ 5 U; भाष्यं लिख् 6 P. 2 वाह्यतः श्रुम् c.; स्निग्धी-मस्णी-कु 8 U; वाह्यशोभां दा 3 U or उत्पद् c. च्यां, किल्पां, मिनग्धा, चिक्कण, श्रुक्षण, मस्णां 2 वाह्यभभ, वाह्यतः शोभित, आपात-

रुचिरं, बहीरमणीयं.

Clossary, s. कोशः-षः. शब्दसंग्रहः-कोशः, निषंदुः, अभिधानं, संमाम्नायः, पशुसमाम्नायः 'g. of words relating to beasts.' =ist, s. कोशलेखकः, संकलयितृ m.

Glottis, इ. प्रति-अलि-उप-जिह्ना.

Glove, 8. कर्च्छद्ः, इस्तत्राण-परिधानं, इस्ता-

Glow, इ. ताप:, आतप:, दाह:, उष्मच् m., दीपि-सुति f', तेजस् n., उत्ताप:. 2 रक्तता, रक्तिमद् m., राग:, अष्ठणिमद् m. -ए: i. दीप् 4 A, प्रकास् 1 A, ज्वल् 1 P, तप् 1 P, 4 A, दृह् pass.; अष्ठणीस् 1 P, रंज् pass., रक्तिस्; 'g. ing with rage ' कोधेड्, रेष्मतंत्रम, प्रदीप्तकोध; जवलिव ब्रह्ममयेन तेजसा (K. ए. 30) 'as if g. ing with Brahmanic lustre, '=ing, a. सं-, प्र-, दीप्त, ज्वलित, उत्तम, देदीप्यमान, उज्ज्वल, चंड; रक्त अष्ठण; 'in g. colouis 'उज्ज्वल-

रूपेण, हृद्यहारितया, हृद्यंगम, मनोरम; 'with g. eyes ' द्वीसाक्ष a. =ingly, adv. तेजसा, उत्तापेन, चंडं, द्वीप्तया. =worm, इ. खधोतः, ज्योतिरिंगणः, प्रभाकीटः

Glower, v. t. सभूभंग प्रेक्ष् 1 A.

Gloze, See Flatfer.

Giue, s. संश्लेषणज्ञ्चं, लेप:. =०. १. सं-धा 3 U, संश्लिष् с., संयुक्त 7 U, 10, संलग्नीक 8 U.=y, a. হयान, सांज्ञ, चिक्रण

Glum, a. प्रतीप-वाम-वक्त-शील.

Clut, v. t. अक्षू 10, ब्रस्त् 1 A, निगृ 6 P, अति मात्रं तृष् ८, अत्यंतं पूर् 10, सीहित्यं जन्द ८. (जनयति). न्ध- अतितृति र्र., अतिसीहित्यं, निर्वेदः. 2 अतिरेकः, उद्रेकः अतिबाह्यल्यं, प्राचुर्यं,

Clutinate, v. l. लेपेन संश्लिष् c. or संयुद्ध 7 U, 10.

Glutinous, a. इयान, सांद्र, चिक्कण, स्निग्ध, संत्रप्रशील.

Cliutton, ह. औद्रिकः, उद्रंभिरः, प्रस्मरः, आयूनः, कुर्किभिरः, अत्याहारित् ... 868 below. =0us,=ish, द. औद्रिक (की f.), अत्याहारित्, बहुभाजिन्, अत्याहारित्रय, भक्षक, प्रस्मर, अद्यर, आयून, कुर्किभिर, उद्रंभिरि, गृष्ठुं, लोलुप्भ, अतिलुब्ध, अतुप्त. =0usly, adv. अत्याहारेण, लोलुप्तया. =y, ह. अत्याहारः, प्रस्मरता, गृष्टन्ता, जिन्हा-लोल्यं, अनुति f., औद्रिकता.

Gnarl, v. i. मर्जू 1 P.

Gnaried, a. ग्रंथिल, ग्रंथि-पर्व-विशिष्ट.

Gnash, v. t. (The teeth) द्वेत्वतान् निष्पीक्ष 10 or निषद् c. or धृष् 1 P, निर्धिष 7 P, or संन्दंश 1 P, हिबड़ 1 P.

Gnat, 8. महाकः, दंशः, प्राचिका, वनमित्रका. Gnaw, v. t. दंशू 1 P, चर्व 1 P or c., अल्पशः भक्ष 10 or खाद् 1 P; चर्वणेन छुत् 6 P. ⇒ing, s. चर्वणं, दंशनं.

Gnome, इ. सुक्तिः. 2 भूतः, पिशाचः. Gnomon, इ. शंकुः; कीलः लकः.

do, v. i. गस् 1 P, या-इ 2 · P, सस् 1 P, यह 4 A, स्त 1, 3 P; स्त 1, 3 P; स्त 1, 3 P; स्त 1, 3 P; स्त 1 U, 4 P; (as water) वह 1 P, स्त 1 P, स्पंद 1 A. 2 (Fare) दृत्त 1 A, स्था 1 P; how g. es it with her' कस्तस्या दृतांत: 3 (As prospective future) ex. by fut. part., मनः or काम with inf. or desid. forms; See About; 'g. astray' अस्त 1, 4 P; उत्यथं या, सन्मार्गत् स्तु 1 A or अंश्रा 1 A, 4 P; उत्कस्, अति-स्पाभि-सा; 'g. on foot' पद्मशां अस्त; 'g. on horse-back' अभ्येन संसा; 'as the story g. es 'किल,

186

g. for nothing ' (go to dogs) वि-फलीभू; 'g. to bed ' शब्यां भज्-सेव् 1 A; 'she is far gone in love ' हूरगतमन्मधा सा (S. 5), अतिभूमिं गतोस्या अनुरागः; g- between ' मध्यस्यः, सध्यपुरुषः: (female g.) शंभली, कुटिनी ; सुरतदूती; by' निगमः, पलायनं, व्यपदेशः; ' g.-cart ' कीडाशकटः. -about. परिगम्-इ &c. 2 यत् 1 A, उद्यम् 1 A, व्यव-सो 4 P, आरम् 1 A, उपक्रम् 1 A. 3 अनुष्ठा, वि- धा Execute. -away, U. See अप-इ-स-क्रम्-गम्-या-सूप्, प्र-इ, स्था 1 A. -between, मध्ये स्था ा वृत्, अंत:इ. गम्, अउदत्, अउरम् 4 A, अनु-सः, ' he g.es by the name of ' इति ख्यात: or ज्ञात:; उमाख्यां सुसुखी जगाम (K. I. 26) 'went by the name of ' &c. -down, अधो गम्. 2 अस्तं गम्-या; (fig.) नाशं-क्षयं-या; प्र-ली 4 A, ध्वंस् 1 A. -forth,-forward, निगम, नि:स-कम्, प्र-स्, प्र-स्था, प्र-या. =in, प्र-आ-विश् 6 P, अंतर्गम्-या. 2 (for) संमन् 4 A, उरी-अंगी-कृ 8 U, प्र.ति-प्रद् 4 A. =off, अप-गम् &c. 2 म-इ, सू 6 A; परलोकं या. =00, म-वृत्, मगम्-या-सृप्. 2 प-स्तु 2 U, प्रारश 1 A; 'g. on with your study ' मवर्तता-पस्तुयतां-अध्ययनं. -out, निर्गम्, निःस्, &c., बहिर्गम्. 2 (Of light) निर्वा 2 P or c. pass.: ज्ञम् 4 P. =over, वच् ए., अधि-इ 2 A: (to one's self) अनुवच् ८. 2 परि-इंस् 1 A. 3 आक्रम, लंघू 1 A, 10. 4 अन्य-पर्क सं-आ-अि 1 U: स्वपक्षाद् भ्रंश् 1 A, 4 P. =round, परि-इ गम्; पदक्षिणीक्त. −through, अनुभू, उपागम्, वि-धा, अनु-हा, कु, निर्वेद् c.; सेव् 1 A, आचार. 2 पारं गम्, समापू c.: अव-सो 4 P. 3 प्र-निर्-विज्ञा, नि-मिंद 7 P; भिरवा निर्मम्; व्यध् 4 P. -to, up to, उप-सु-इ-गम्-या, उप-स्था, मति-मद् &c. 2 (Interj.) धिक्, अपेहि, अपसर. -up, उद्-इ, उत्पद्, ऊध्वै गय्. -er, & गामिन्-गंतृ m., चरः, याचिन् m. in comp. -ing, ह. गमनं, यानं, सरणं, चलनं, अजनं, गति *f*., अयनं, &c.

Goad, 8. अंकुतः, स्(शू)िण f. =v. t. अंकु-शेन तुरू 6 P orमचुद् 10. 2 प्रचुद्, पणुद् c., मोत्सह 0., मेर् 0., मधुत् 0., उद्यक्त् 10,

उत्तिब्द् ८.

Goal, हु- अंतः, अंतस्थानं, अवधिः, अवसानधूमि f.; 'g. of ambition ' आशावधि:. 2 आ-

शयः, अभिषायः, उद्देशः.

Clost, s. अजः, छागः, छगलकः, बस्तः, ह्यभः; 'she-g.'अजा, छागीः, 'g.-herd' अजा-जीवः, जाुवालः, अजपालः लकः, छागपोषकः; . 'a flock of g. s' आजकं. -ish, a. अजगंध.

Gobbet, ८. कवलः, ग्रासः.

Gobble, v. t. सत्वरं ग्रस् 1 A or भक्ष 10. Goblet, ह. खबक:-कं, पानपार्त्र-भाजनं, कंस:-सं_

Goblin, s. भूतः, वेतालः, पिशाचः, राक्षसः,

निशाचरः, रात्रि(त्रिं)चरः.

God, s. देव:, सुर:, अमर:, निर्जर:, विबुध:, सुपर्वन् ग., सुमनस् ग. त्रिद्वेशः, दिवौकस m., आदितेयः, दिविषद् m., लेखः, अदिति-नंदनः, आदित्यः, ऋधुः, अस्वमः, अमत्यः. अमृतांधस् ル बहिर्मुखः, कत्रुभक् गीर्वाणः, दानवारिः,शृंदारकः, दैवतः-तं, 'great g. ' परमेश्वरः, परमात्मन्तः, ". ' god-desa ' देवी, भगवती, सुरांगना, देवपत्नी; in corap. words ex. by धर्म; 'g. fath r' धर्मिष्तृ m, so धर्ममातु / धर्मपुत्र: त्री, धर्मकन्या-सुता, &c -less, a निरीश्वर, नास्तिक, अनीश्वरवादिन. -lessness, ह मिध्यादृष्टि f., नास्तिकता. -like, a. देवतुरुय-स्प, देवीपम, दिब्य. -ly, a. धार्मिक (की f.), धर्मितिष्ठ-परायण, पुण्यञ्जलि, पुण्यात्मन्, ईश्वर-भक्त-पूजक. -liness, है धर्मसेवा, पुण्यशी-लता, ईश्वरभक्ति f., अद्भा, &c. -ship, s. देवत्वं, देवभावः. =Godsend, इ. ईश्वरवेरित a. इब, ईश्वरपसादः, सीभाग्यं, सक्ष्मीदृत्तं.

Goggle, v. s. नयने विक्षिप् 6 P or छल् c.; g. eye ' लोलनयनं; 'g.-eyed' लोलनयन,

वक्र-तियंक्-दृष्टि.

Goltre, 8. गृह:. Gold, 8. सुवर्ण, स्वर्ण, कनकं, कांचन, हेमन् 2., चामीकरं, जातरूपं, हिरण्यं, हाटकं, तपनीयं, शातकुंभं, गांगेयं, भमेन् गः, कर्युरं, महारजतं, शातकुष, गागप, नगर् इम्मं, कातस्वरं, जांबनदं, अद्यापदः दं; हैं: for ornaments ' शूंगिः, शूंगीकनकः; beater or drawer' सुवणीहर्तनकृत् "; ' g.-dust' कांचनभूः, कनकरागः; ' हsmith 'स्वर्ण-सुवर्ण-कारः, कलादः, नार्डियमः, चन्मकारकः; 'g.-thread' कनकसर्व. -a, -en, a. हैम (मी f.), सीवर्ण (जी f.), (s.) in comp., or by मय (यी f.) affixed to (s.).

Golf, अ. कंद्रककीहाः लीला.

Солд, इ. घनं, कांस्यं-

Conorrhæa, ३. जुकदोषः. Good, a. भद्र, साधु, मशस्त, पशस्य, शुभ, कल्याण (णी र्र.), सत्, वर, शोभन, गुणवत्, निर्दोब; oft. by सु or सत् in comp. 2 धर्मशील, साधु-आर्य-इत्त, सदाचार, सन्नरित, सुकृतिन, पुण्य, पुण्यात्मन, पुण्यशील, धार्मिक (की f.). 3 योग्य, उचित, युक्त, उपयुक्त, हित; gen. ex. by pot. pass. part. 4 सुजन, हितकाम, पियकारिन, उपकारक, हित् मियकर 5 अन्यून, अदूषित, अक्षत, संपूर्ण. 6 बहु, पचुर, महत्, अनल्य, सूरि, सु or अति pr.; 'a g. fellow ' भद्र:, सीम्पः; ' my g. sir, ' भद्र, सीम्य; ' g. quality ' ग्रुणः, स-

दुणः: ' g. wishes ' आशिस् f., आशीर्वोदः-चॅचनं: 'g. and bad' जुभाजुभ; 'so g. as' अनुग्रह-पूर्वेकं, क्रुपया; 'for g.' अत्यंतं, असिजिवृत्यै; 'a g. deal ' भूशं, अतीव, स or अति pr.: 'g. morning to you' it will be g. श्रभस्ते प्रभातकालः: for you' तब कल्याणाय भवेत, कल्यांणमाव-हेत्; 'is g. unto weariness' आयासज-नकसेव, असमाज्ञदायफं; g. for nothing निरुपयोग, निर्मुण, निष्फल; 'as g. as 'समं. -अ. उपकारः, उपकृति f. 2 हितं, भूति f., भद्दं, असं, कल्याणं, क्रुशलं, अयस् ॥, क्षेमं: oft. by star, ' for the g. of the people प्रजार्थे, लोकहिताय, प्रजाभूतये, &c. 3 उप-योगः, लाभः, फलं; oft. ex by किं, अर्थ, अलं, with inst.; ' what is the g. of seeing ber ' किं तया दृष्टचा (S. 2), को-र्थस्तस्या दर्शनेन; ' what g. do you get by weeping ' अलं परिदेवनेन. 4 सुकृतं, पुण्यं, ध्मः, सुचरितं, साधुवृतं, सदाचारः ; ' to do g. ' उपक 8 U; हितं-कल्याणं-कु; क्षेमं आवह 1 P; 'g. and evil (bad) हिताहितं. =interj. शुभाश्चर्भ, सुष्तु, सम्यक्, वाहं, कामं, भवतु, तथा-स्तु, तथेति; युज्यते. अनुमत् मम (V. 2). ' G.-breeding ' साधुता, सौजन्यं, विनयः, सम्यता, ' possessed of g.-breeding सुशील, सुविनीत, सुजन, अभिजात; 'gconditioned ' सुरुथ, सुरिथत; 'g. fortune or luck' See Fortune; 'g. -humour' सद्भावः, उल्लासः, चित्तमसादः, उल्लासवृत्ति र्र-, आनंदः, प्रमोदः, 'g.-nature' सद्भावः, मुस्त्रभावः, सौजन्यं, सुशीलताः, सुप्रकृति र्र-; 'g.-humoured or g.-natured ' हृशचित्र, यसकचित्त, सालस, सानंद, सुरवभाव, सुर्शीलू, प्रमकृति, सुअन, सञ्जाववत्, साधुशील, धर्मा-त्मन्, पुण्यात्मन्, सुद्भद्य ; 'g.-looking ' वृज्ञनीय, सुरूपं, सुदृशंन, सुभग, वियद्शन, प्रेक्षणीय, रम्याकार, सुवद्न, 'g.-mannere विनयः, विनीतता, मर्यादा, सुनीति-राति रे: सम्यता, शिष्टाचारः, सुशीलता, सौजन्यं, सु सत्-चरित्रं, सदाचारः, साधुवृत्तं; 'g.-sense' विवेकः, ज्ञानं, पज्ञता, प्रशुद्धता, प्रवोधः सी--जन्यं, सद्भावः, सुशीलताः, 'g.-will' हितेच्छा, हितकाम्या, त्रीति f., त्रियता, अनुकूलता, भक्ति $f_{m{\cdot}}$, अदुरायः. नेपू, $a_{m{\cdot}}$ चारु, सुंद्र (री f.), सुरूप, सुदूरग, प्रेक्षणीय, लावण्यवत्, रम्य, रमणीय, मनोरम-हर, रुचिर. 2 अनल्प, महत्, पचुर, बहु, अल्पेतर. -ness, ह.,साधुता, मशस्तता, ग्रुणवत्ता, अष्ठता, विशिष्टता. 2 साधुशीलता, सदाचारता, धार्मिकर्वै. सुशीलता, द्या, क्रुपालुत्वं, सद्भावः, सौजन्यं, सुजनता; 'tendency to g.' सत्वगुणः.

Goods, s. जूब्यं, जूब्यराशिः, विभवः, सामग्री, वस्तुजातं, ज्रब्याणि-वस्तुनि (pl.). 2 मांडकं,

भांडससुद्रायः, पण्यं, भांडानि (pl.); 'household g.' गृहोपस्करः, गृहोपकरणानि

doose, s. ईस: (सी f.), चकांग: (गी f.), वरद:-टा; कलईस: (सी f.), See dander; 'ruddy g.' चकवाक: (की f.), चक: रथांग:, कोक:, इंड्रचर:. 2 Fool, q. v.

Gorbellied, a. महोदर, बृहत्कुक्षि, तुंदिन,

स्थूलोद्र, See Corpulent.

Gore, इ. रक्तं, शोणितं, रुथिरं, असूब्द गः, लोहितं. 2 रक्तग्रहमः, रक्तपिंदः. 3 संधितत्रस्र-संदः. = १. १. व्यप् 4 P, निर्भिद् 7 P, लिट् 7 P, विन्दू 10, क्षण् 5 P, उल्लिख् 6 P. = 2d, ८. छित्रत्यंच, क्षतन्त्रमंन. = ५, ८. रक्ताक, असुन्दिग्ध. 2 रुधिरिपय, मारात्मक.

Gorge, है. संठ:, गल:. 2 रंध्रं, दुर्गमागं:, संकद-संगध-पथ:, संचार:, संकदं, गिरिकंद्र:. प्रे. उद्-बस् 1 A, गृ 6 P. 2 (One's self) कुक्षि पूर् 10, अस्थेतं तृष् c., अज्ञादिना परिष्

3 P.

Clorgeous, a. शोभन, उज्ज्वल, अतिशोभन, विभ्राजमान, तेजस्विच, सुप्रभ, एकांतरमणीय-चारु, महाप्रभ-दीप्ति, विचित्र. -ly, ado. आतिजसा, उज्ज्वलं. -ness, s. ऑज्ज्वलं, अति-प्रभा-तेजस् गः, सुप्रभा.

Gorget, s. ग्रीवा-गल-त्राणं.

Gormand, See Glutton. -ize, e. i.. अत्याहार or अतिभोजनं कु 8 U. -izer, s-See Glutton.

Gosling, ક. इंसझिक्क:-शावकः. Gospel, ક. सुवार्ता, जुभवार्ताः

Gossamer, 8. ऊर्णनाभजालतंतु m.

Gossip, हे बावदूकः, मलापिन कः, जल्पकः. के पानिभन्ने, सहपापिन कः 3 वार्ता, जनमवादः, जल्पः, जलिपतं, मलापः, मजल्पः, वृधाकधासंलापः: = : मजल्प् 1 P, मलप् 1 P.

Gouge, v. t. (नयर्न) उत्पद् 10, उद्ध 1 P.

Gourd, s. आ(आ)लाचु-दूरी, तुनि-वीरी, लाचु-दूरी, तुंबा. 2 (Vessel of g.) कमं-डलु:; ' bitter g.' इस्वाकुरी, कदुतंबी. Gourmand, See Gormand.

Gourmet. 8. आस्वाद्परायणः.

Gout, हः चालरक्तं, वातशोणितं - पु. वः वात-ग्रस्त, वातरोगोपहत, वातरोगिन, वातकिनः

dovern, v. t. प-जास 2 P, पार-पा c. (पाल-पति), ई रा 2 A (with gen.); सुप् 1 P, संत्र 10 A, नियम् 1 P; See Rule. 2 वि-धा 3 U, वि-नी 1 P, नियम् 9 P, सं-नि-पम, आ-द्व 5 U, वज्ञीक 8 U, दम c. (दमयति), सं-द्व 1 P, नि-पंद्र 10; See Control. 3 (In grammar) अज्ञ-इ 2 P, वि-धा; ' g.-ed by another' परायन्त, पराधीन, परतंत्र, विधेय. =ment, s. नियमनं; सं-नि-पमः, निम्हः. 2 ज्ञासनं, परिपालनं; 'during the g, of Rama' रामे महीं ज्ञासति. 3 प्रसुत्वं,

हंशतं, ऐश्वरं, आधिपत्यं, स्वासित्वं. 4 राज्यं 5 (Rulers) राजन कः, प्रमुः, हंशः, राज-संत्रिकाः सच्चिताः; 'g. alfairs' राज्यकायाणिः; 'form of g.' राज्यरीति-पद्धति f. =or, s. शासितृ कः, शासितः, अधिपतिः, आधिन्नतः. 2 (Of a province) भोगपतिः. =orship, s. आधिपतः, प्रसुत्वं.

Gown, a. जाटःन्टी, जाटकः, कटिवसं, ' girl'क g.' अधोरकं, चंडातकः कं

(trab. s. ग्रहः, भरणं, संग्रहः. =0. See. Snatch. (trabble, v. सृज्य-परामृज्य 6 P. 2 भूमी देहं क्षिप् 6 P.

·Urace, ४. प्रसादः, अनुग्रहः, द्या, कृपा, अनु-कंपा, आतुकूल्यं. 2 सौंद्र्यं, श्रीः, चारता, शोभा, लावण्यं, See Beauty. 3 गुण:, भूप-णं. 4 क्षमा, पापमार्जनं निष्कृति f. 5 (As s title) देव:-बी, अत्र-तत्र-भवान्-भवती. 🗝. t. अलंकु 8 U, जुभ् c., भूब् 10, उद्-यूत् c. (जाते पुनरप्युद्धोतयोत्संगं U. 4); संमन् c. # g. the ceremony with your presence ' संनिधानेन इमं विधि संमानयतु-अलंकरोतु-भंवान्. =ful, a. ललित, चार. - सुद्र (री f.), सुभग, लावण्यवत्, सुग्ध, स-विलास, 'g. movement' सुरधचेष्टा, विलास:, विभ्रमः, ललितं, हेला, लीला, हावः, विव्योकः, शृंगारचेष्टा-क्रिया; ' g. speech' वाग्विलास.; g. gait ' खेलगति / , विलासगतं. -fully, adv. सविलासं, ललितं, संदरं, चारतया-=fuiness, ह. लावण्यं, श्रीः, शोभा, लालित्यं, सुरधता; See Beauty. =less, a स्वर्हीन. 2 निलेज्ज, दुराचार, दुवृत्त, अतिदुष्ट, दुष्टभाव. −Gracious, a. प्रसन्त, सद्य, द्याशील, अ-द्यकूल, अनुकांपिच, द्यालु, अनुकंपाशील, अनुत्राहिन्, कृपालु, सानुक्रोश, हितबुद्धि, सा-हुकंप; 'to be g. ' प्रसद् 1 P, अह-कंप् 1 A. ·-ly, adv. साजुग्रहं, सद्यं, साजुकंपं, द्यया, कुपया, प्रसन्नतया, सप्रसादं -ness, १. प्र-सादः, अनुकंपा, दयालुत्वं, अनुग्रहः, दया, कुपा &c.

Gradation, ह. क्रमः, आलुपूर्व्यं, पर्यायः, अलु-क्रमः, परंपरा, समन्वयः, परिपाटि-टी f., 'in regular g.' यथाकमं, क्रमशः, अलुपूर्वशः, पर्यायेण.

Cirade, १. श्रेणि-णी र्र., प्रकारः, वर्गः, परिपादि--दी र्र., कमः, परंपरा, आनुपूर्व्यः 2 पदं, अ-वस्था, आस्पदं, पद्यि-ची र्र., कोटि र्र., काष्ठा (highest g.). -Ciradual, a. कमिक, आद्यक्तमिक, अद्यप्तं, उत्तरोत्तरः, better ex. dy 'g. ly.'-ly. adv. कमशः, शनैः शनैः, कमतः, कमेण, यथाकमं, अनुकमं, अल्पाल्पशः, उत्तरोत्तरं, प्रति-अद्य-पदं, पदं पदं, अद्यप्तविः, आद्यपूर्वेण. -Ciraduato, v. 1. कमचिक्वैः अक् 10. 2 उपपदं प्राप् 5 1. - 3. उपपत- उपाधि-पद-युक्तः. =ion, ह. क्रमाचिह्नांकनं. 2 Gradation, q. v.

Graft, v. t. (fig.) निजिज्ञ ः, नि-धा 3 U. Grain, s. धान्यं, ज्ञस्यं, ज्ञीहिः, स्तंत्रकारिः, वीजरहः, जीवसाधनं. 2 बीजं. 3 कणः-णिका, लवः. लेशः, अणुः. 4 काष्टरेखा-शिरा, 'fried g.' लाजाः, अष्टयवाः, पृथुतः, चिप्टकः, 'against the g.' प्रतिलोमं, विष्तुं, विप्रतीपं, निष्तुं, क्यमि, ' with the g.' अञ्चलोमं, 'chaffless g.' धान्यास्य n, =y, a. धान्य-शस्य-सय (यी f.)

Gram, s. चणकः.

Gramarie (y) (ye), ८ माया, इंड्रजालं. Gramineous, ८ तृणमय (यो f.), शाह्रल. Graminivorous, ८ तृण-शृष्ण-भोजिन्स,

तृणभुज्.

Grammar, s व्याकरणं, व्याकरणशास्त्रं विद्या, शब्दशास्त्रं = ian, s. वेयाकरणः, व्याकरणद्वाः, शब्दशास्त्रविद् m. = Grammatical, a, व्याकरणविषय, व्याकरणानुसारिन, gon-(s.) in comp.

Granary, इ. कुञ्जूलः, धान्यकोष्टः, धान्यागार्र, कंडोलः, पिटः.

Grand, a. महत्, बृहत्, गुरु. 2 उत्तम, प्रधान, सुरूप, अग्र, अग्रन्थ, विशिष्ट. 3 सुप्रभ, भन्य, मतापवत्, तेजस्विन्, उज्ज्वलः, 'g.-child' पौत्रः-त्रीः, 'g.-daughter' पौत्री, पुत्रसुता, 'great g.-daughter ' प्रयोत्री; दोहित्री; g.father' पितामहः, मातामहः (maternal); 'great g.-father ' प्रपितामहः, प्रमातामहः; 'g.- mother, ' पितामही, मातामही; इ.स., स्थिविरा; 'g.-nephew ' भ्रानृपोद्यः, स्वसूपीत्रः (त्री f.); 'g.-son' पीत्रः, पुत्रसुतः, नप्तृ म., दोहित्रः, पुत्रिकासुतः; g.-son' प्रयोज:, &c.; ' great great g.-son ' परप्रपोत्रः -ly, adv. वेभवेन, ते-जसाः, ऐश्वयेण, महाप्रतापन, उज्ज्वलं, सुप्रमं, उत्कृष्टं, परमं, श्रेष्ठतया. =ness,=Grandeur, ४. महर्षं, महिमन् m. 2 माहात्म्यं, ओदार्यं, उत्कर्पः; श्रेष्ठता, प्राधान्यं. 3 वैभवं, तजस् गः। विभूति f., प्रतापः, ज्ञोभा, उज्ज्वलता, प्रभावः, ऐश्वयें, संपद् f. =Urandee, ः कुलीनः, कुलानजनः, आभेजनः, महाजनः-

Grandiloquent, a. गर्वितवाच्, सद्र्पवादिन्-Grandiloquence, s. आतिशयोक्ति र्रः
द्र्पवाक्यं, सालंकारं चचनं, द्र्पाध्मातं वचनं

Grange, s. क्षेत्रं, क्षेत्रभूमि f.

Granivorous, a. ज्ञस्पाद, ज्ञस्यभक्षक Grant, v. t. बिद्ध 1 P, दा 3 U, 1 P, प्रति-पद o.; See Give. 2 अनुसन् 4 A, अञ्चला 9 U, अनु-सुद् 1 A. 3 यह 9 U, अंगीकृ 8 U, उरीकृ, स्वीकृ, प्रतिपद् 4 A, अध्युपाद 1 P, अस्युप-इ 2 P; 'I g.,' 'g. ed 'gen. exby काम followed by त्र, तथापि or पुनः; or by imp.; 'well it is g. ed 'मन्दु, एवमस्तु, ग्रहीतिमिदं. - अदानं, दानं, उत्सर्गः, वायः, विहापितं, उपायनं, See Gift; 'g. of property' निवंधः, 'royal g.' (gifts of land, &c.) ज्ञासनं, पट्टः, ज्ञासनपत्रं, 'a written g.' लेखपत्रं. - ee, अ पतिग्रहीतृ m.,दानभोगिन् m.,आदातृ m. - or, अ दातृ m. - Granule, अ काणिका, लवः, धीजकं, अणुः. - Granular, a. धीजका, त्रीजमप (यो. f.), कणमय. - Granulate, v. t. चनिष्ठ 8 U,संहतीकः, सूक्ष्मकणान् बंध् 9 P, - ion, अ. पोथकी. Grape, अ. द्राक्षा, मृद्धीका, गोस्तना नी, स्वाद्धी, मधुरसाः, (fruit) द्राक्षाफलं, &c.; 'g.-stone' द्राक्षाचीजं, अष्टीला, आदि f. - Grapery, अ द्राक्षाचिकाः

Graphic, ७. स्पष्ट, अर्थवत्, सुलिखित, सु-

चित्रित, सुनिद्धि.

Grapnel, s. श्रुद्धंगर:. 2 आकर्षणी:
Grapple, c. t. भू 1 P, 10, संग्रह् 9 P,
आकृष् 1 P; नि-सं-यंध् 9 P,संक्ष्रिय c. =s. i.
युष् 4 A, संग्रह 1 A, बाहुबाहवि or हस्ता-

हस्ति युप, अभिसं-पत् 1 P. नः संग्राहः-धरणं 2 बाहुयुद्धं. 3 आकर्षणी

Grasp, v. t. मह 9 U, भू 1 P, 10, (fig. aleo), आकल् 10, आकृष् 1 P, सुष्टिना ग्रहः अवलंब् 1 A, परामृज्ञ्-स्ट्रज्-6 P. 2 यस् 1 A, आक्रम् l U, 4 P; आ-मा 1 P, आ-अव-2 U; 'g.-ed by death ' कालग्रस्त ; 'g., ed by a tiger ' ज्याद्या-बात, &c.; 'he quickly g. ed what I meant' मदाशयं झिटाति गृहीतवान् 3 (at) ग्रह desid. (जिघुक्षति), ह desid. (जिही-षेति); आप् desid. (ईप्सिति), लंप् 1 A, 10, See Aspire. = s. ग्रह:-हर्ण, धरणं, परा-मर्शः सुष्टियाहः, संयाहः, हस्तवाहः, आक्रमः, ग्रसनं; gen. ex. by गोन्वरः, वशः, विषयः, सुद्धाः, 'is within the g. of death ! मृत्योर्मुखे वर्तते, कालालीडः, मृत्युगोचरं गतः, &c.; and this g. over every (kind of) learning ' इदं च अशेषविद्याग्रहण-सामध्ये (Ka. 96); 'firmness of g.' दूढ-मुष्टिता, निविहसुष्टिः:

Grass, के तृणं, शस्यं, शादः; 'young g.' शब्यं, धालतृणं, धासः; 'meadow g.' य(ज)धसः; 'sacrificial g.' द्रभः, कुशः-शं; 'g.green' शादहरित, शाहलं, 'g.-hopper'
शल(र)भः; 'g.-plot' शाहलं, तृणभूमि f.
-y, u. तृणावृत, बहुतृण, तृणपूर्ण, सतृण,
धहुवास, शाहलं, धास-तृण-मय (यी f.). 2
धरित, शाहहरित.

Grate, 8. चुलि-ली ी., अधिश्रयणी; Sec Fireplace. 2 लीहजालं. 40. 1. धूर् 1 P; निष्पिए 7 P, सूद् 9 P, संघट्ट c. 2 बाप् 1A, पौरु 10. व्यथ् c. (व्यथ्यति), संतर् कः, अमेणि सिष् 7 P or सम्जू-तुद् 6 P. 3 वर्ण-

णेन चूण् 10, पिद, धुद 7 P. 4 लोहजालेन युज्ञ 10; 'g. the toeth ' वृंतेदेतान् नि-व्योद्ध or घृष्.—ing, a. कर्त्तश, पचप, निष्हुर, खर, कहु, ममस्प्रचाछिद, अरुतुद; 'g. to the ear' अवणज्ञहु.—अ अन्योन्यवर्षणं, क-क्रीध्वनिः. 2 लोहजालं, लोहशलाकासनायः गवाक्षः.—ingly, adv. कर्त्तशं, निष्हुरं, कहु. Grateful, a. सुखतर (री.)), रस्य, रमणीय, आनंदाबह, सुखावह, हृद्य, सुभग, मनोरम.

Grateful, त. सुख कर (र्रा न), रम्य, रमणीय,
आनंदावह, सुखावह, ह्या सुभग, मनोरम,
2 कुतज्ञ, कुतवेदिन, उपकृतिज्ञ, कुतविद्, उपकारज्ञ. -ly, ado. कृतज्ञतयाः 2 सुभग,
रम्यतया. -ness,-Gratitude, s. कृतज्ञता,
उपकारस्मरणं, उपकृतज्ञता, कृतवेदिन्दं.

Grater, 8. घर्षणी, घर्षणयंत्रं.

Gratify, v. t. तुष् c., सं-परि[°], आनंद् c., प्री 10, तुष् ८., प्रसुड् ८., इष् ८., रम् ८., आ-हाई c.; See Delight also. 2 अनु-इत 1 A, अतुरुध् 4 A, ललू 10, प्र-सद् c., आ-राष् ०., अनुरंज् ०., सांत्व् 10. 3 शम् ०. (श-मयति), पृ с., оर पूर् 10 , साथ ए., निर्वृत c.; ' having all desires g. ed' quiana, कृतार्थ, कृतिन, सिद्धार्थ, निवृतकाम, 'g. ed at heart' प्रीत-हप्ट-चित्त. -ication, s. सं-, वरि-,तोषः, आनदः, तृप्ति 🖍, तुष्टि 🏸, भीति f., सुखं, हर्षः, आह्नादुः, प्रमोदः. 2 आरा-धनं, अनुरोधः, अनुवर्तनं, प्रसाद्दनं, तर्पणं, तोषण, 3 शांति रि., शंमनं, सिद्धि रि., साधनं, पूरणं, निर्वर्तनं; ' g. of desire ' मनोरय-सिद्धिः, इप्टसाधनं, 'g. of another's wbim' छंदोत्तवृत्ति f., वर्तने. -ing, a. स-परितोषक, तुष्टि-पीति-द्, सुखावह, आनंद्भव, सुख-भीति-कर (री र्र.).

Gratis, adv. विना मूल्येन, धर्मार्थ, तिमूल्यं. Gratuitous, a.: अमूल्यचत्, निर्मूल्य, मूल्यं-विना दत्त, कामतः दत्तः 2 अमूलक, निष्का-एण, निर्निमित्त, अहेतुकः -ly, adv. निर्मूल्यं.

Gratulty, s. प्रदान, उपायनं, See Gift. Gratulate, See Congratulate.

(Travamen, 8. पीहा, दुःखं...
(Crave, a. ग्रुक, पहत, अलघु. 2 ग(गं)भीर, धीर, अंचपल. 3 (Sound) मंद, घन, गंभीर, धीर, मंद्र, मंथर, 'g. matter ' ग्रुवंधः. कड. मेत-शव-स्थानं, समाधिः, श्मशानं, अवदः, 'g. clothes ' मेतवासस् n., शववक्षं, 'g. stone' चित्यं, चित्यं, समाधिमस्तरः. क. र. तश्च 1, 5 P, त्वश्च 1 P. पाप, adv. गंभीरत्या, धीरं, सगोरवं, गांभीयंण. 2 मंद्र, धीरं, गंभीरं. काटड, 8. गुरुता-रंग, गौरवं, महस्वं. कार्याप्, श. गुरुतं, भारः 2 गोरवं, गुरुतं ता, माहिमन् m., गांभीयं, अलाववं, धीरता, मंद्रता. 3 आकर्षणशीलता, आकर्षणशील कि. कार्याप्यादेशरं, ए.ं. अस्तुष् प्रथड, अधः वन्य पत्र 1 P. कींगा, गःसार्थं, अधःपत्र करितः.

190

(Iravel, ३. शकरा, चालुका, शिला-पावाण-खंड:- चूर्ण. 2 (Disease) अश्मरा, मूत्रकुच्छं, मूत्र- शकरा. -०. १. शकरावृत व. कु 8 U. 2 सुष्ट् с., सं-वि-अम् ०. (अमयति). -! प्र, व. सशकर, शकरित, शकरावृत, शकरावत, शाकरीय.
(Iraveolent, a. दुवैध, पृतिगंधिः)

Gravid, See Pregnant.

Gravy, s. मांससारः, मांसजूर्व.

Gray, a. आपांडु, धूसर, पांश्वर्ण, आञ्चल्ल. 2 अल्ल, धवल, श्वेत, पक्ष, पलित (hair); 'g. beard' जीर्णकूचें; 'g. head' पलितं शिरः; 'g.-haired' पलित, धवल-श्लक्ल-केश; 'g.-headed' पलितशिरस्. 3 जीर्ण, परिणत, पक्ष, वृद्ध. -३ धूसरः, धूसर-पांश्च-वर्णः.-ish, a. आपांडु, पांडुर, आधूसर; 'g. with dust' धूलिधूसर.-ness, ३. धूसरता, पलितता, केश-धावल्यं, पक्षता, जीर्णता.

पित्रटः, v. t. चर् c., तृणं भुद्ध c. or लाद् c. 2 निर्मृद्ध 1 P, लघु तद्ध 10, लघुमहारेण अति-इ 2 P. =v. i. चर् 1 P, तृणं लाद्ध 1 P or भक्ष 10 or भुद्ध 7 A; 'a place g. ed by cattle 'आझितंगवीनं ≔er, s. तृणभक्षकः. ≕ing, s. चरणं; 'g. ground ' गोचरः, गो-चचरः. —Grazier, s. गोचारकः, प्रधुपालः,

गोपालकः.

• (Grease, 8. वसा, मेद्स n., वपा, मांसस्नेहः-सारः. 2 स्नेहः, तैलं, छूतं = 0. t. : वसया-स्ने-हेन लिप् 6 P ा अंस् 7 P or दिह् 2 U. -y, a. मेद्स्विन, वसामय (यी f.), चिक्कण, यु-,स्निग्ध, वसाक्त, स्नेहाम्यक्त, सस्नेह, वसा-

स्रेह-युक्त.

Great, a. महत्, गुरु, यूहत्, विशाल,विपुल,वि-स्तीर्ण, उरु, पृथु, स्थूत्र, महाप्रमाण. 2 (In number) बहु, भूरि, पचुर, बहुल, बहुसं-ख्याक. 3 उत्कृष्ट, उत्तम, परम, विशिष्ट, वि-श्रुत, ओष्ठ, लब्धपतिष्ठ, प्रसिद्ध, महायशस्कः 4 महेच्छ,महाशय, महात्मन्,उदार, उदारचित्त.5 प्रधान, मुख्य, परम, अग्रज, गुरु 6 अत्यंत, अतिमात्र, गांड, अधिक, भूश, परस, एकांत, नितांत, अतिरिक्त;oft.by महत्, सु, अति, in 'comp.; ' to a g. distance, 'सदूरं, अतिदूरं; ' to a g. degree' मृशं, अतिमात्रं, अत्यंतें; निर्मरं, गार्ड -iy, ado. भृशं, अत्यंतं, साति-शर्य, हु-नि-तरां, एकांततः, परं, बलवत्, गाढं, परमं, सु-अति-अतिशय in comp.; See Exceedingly; oft. ex. by कोटि f., काष्टा; he was g. delighted ' आनंदस्य परां कोर्टि-काष्टां-अधिगतवान् =1068, इ. महर्वं. माहात्म्यं, महिमन् त., गुबत्वं; विप्रलता, विशालता, &c. 2 विस्तारः, परिमाणं. विश्वति र्.. उत्कर्षः, विशिष्टता, परमता, आ-धिक्यं, प्रतिष्ठा, गीरवं. 4 वेसकं, शोभा, वेन्द्रपै; See Grandeur; 'g. of mind ओंदार्थ, माहात्म्यं, 'g. of rank ' कुलीनता, अभिजात्य, दुलोत्कपं:.

Greaves, 8. जंघा-ऊच-त्राणं, मंधुक्षणं.

Greed, इ. लोभः, गृष्ट्यता, अतिस्पृहा, लोल्यं, खुड्धता, अत्यभिलाषः, अतिलिप्ता, अत्यामांक्षा, लोख्यतं, अतृति त्रि, अपितोषः 2 ((food) अत्याहारः, घस्मरता, अद्याता, उत्रंभित्तंः - Greedy, a. खुड्ध, लोखुप, लोखुम, गृष्ट्य, लोभाविष्ट, अत्यभिलापिन, अत्याकांक्षिन, सतृष्ण, अतितृष्णाखुल, अतिलोभिन. 2 आहारलुड्ध, अत्याहारपिय, घस्मर, अद्यर, अतिभीजिन, बहुसुन्न, ओद्रिक, उद्रंभिर,कुक्षिमरि, बहुभक्षकः, 'to be g.' गृष् 4 P. लुस् 4 P. - ly, ado. अतिलोभन, सलेभं, सतृष्णं, लोलुपतया, जिह्वालोल्यात्, अत्यभिलापेण, अतिस्पृह्या- - ness, इ. लोभः, See (इ.).

Green, a. हरित, हरित, हरिद्रणं; प(पा)लाझ. 2 नव, प्रत्यम, अभिनवः 3 अपारिपकः,
अपरिणतः, 'g.-headed' अपरिणतमञ्ज, अपक्तधी. = . हरिद्रणः, हरितः, हरित् कः,
पालाञ्चवणः 2 हरितस्थानं, शाहलं, शाहलस्थली, नृणावृता भूमिः; 'g.-leaved'
हरित्पणः, 'g.-roo'n' नेपश्यकालाः, 'g.sward' हरितस्भिः, नृणावृतं स्थानं, हरितकं,
शाकादिः —ish, a. ईपद्धरित, हरिद्राम,
ईषत्पलाञः —ness, s. हरितत्वं, पलाञ्चतं 2
अपरिणतत्वं, अपरिपाकः, अपक्रताः

Greet, v. t. अभिनंद् 1 P or c., सभाज् 10, वंद 1 A, अभिवद c. (A), अर्च् 1 P, 10, सं-धू c., सर्क्क 8 U, पूज् 10; नमस्कः, प्रणम् 1 P; 'g. in return ' प्रतिनंद्, प्रत्यभि-वद् c. =ing, s. प्रणामः, प्रणति f., अभिवंद्नं, अभिनंद्नं, नमस्कारः, अभिवादः-वादनं, क्राजवादः-प्रशः

कुशलबादः-पश्नः.

Gregarious, a. यूथचारिन, संघचारिन.

Grey, See Gray.

Grice, s. जूकरशावकः-शिशुः. Gridelia, s. श्वेतारुणः.

Grieve, v. t. दु 5 P, पीट्ट 10, बाध् 1 A, क्रिञ् 9 P, ब्यथ् c. (ब्यथ्यति), उप-सं-परि-तप् ८., आवस् ८., उद्दिज् ८., दुःखयति (D.), जुन् c., बिद् c, 'it g. s me to see you in this condition ' एतद्वस्थं त्वां वीह्य दुःखितोस्मि. =७. i. ज्ञुच् 1 P, व्यथ् 1 A, दुर्मनायत (D.), उत्तम् 4 P, उत्कंद् 1 A, दु:खायते पीड्-खिड्-क्किश्-दु-तप् pass., दुःखायते (D.), उद्दिच् 6 A, उत्सुक्त-उत्क-व. भूर -ance, ह. दुःखं, क्लेशः, कष्टं, बाधा, पीडा, पीडाहेतुः, दुःखपूरुं-बीजं-कारणं. -cd, ... दुःखित, दून, पीडित, व्यथित, संतप्त, शोकाते, दुःखाकुल, शोकातुर, खेदित, क्लिष्ट, उदिय, कष्टापन, उत्सुक, आतुर, आतं, -ingly, adv. सशोकं, मोहेगं, सदु:ख. -ous, a. दु:खकर-व्यथाक्तर-कलकर (री.f.), पीडावह, क्रेशमद, पीडाजनक, श्रीन्य, श्रीच नीय, दुस् pr. 2 घोर, उग्र, दारुण, महत्र,

गुर. -ously, ado चोरं, दारुणं, सशोकं; 'g. hurt' वलवत् पीडित, घोरक्षत, &c. -(Irief, ड. शोकः, दुःखं, छुद् ां. क्रेशः, खेदः, सं-परि-तापः, व्यथा, मन्यः, पीडा, अआर्ति ा, उद्देगः, आधिः, वेद्ना, मनस्तापः, चित्तव्यथा, औत्सुक्यं, उत्कंठा.

Grill, See Fry.

(frim, a. उम्र, द्रारुग, घोर, भयानक, रीट्ट (द्वी f.), विकृत, विकट. 2 (In appearance) उम्रदर्शन, घोराकृति, रीट्टक्प, कदा-कार, दुर्दर्शन, कु-अप-रूप. -ly, ado. उम्र, घोरं, विकट. -ness, s. घोरता, रीट्टता, &c.

'drimace, १. बद्दाविकारः-विकृति र्.; सुख-बक्त-भंगः,सुखिक्षिता, चक्रमुखं, विकृतास्यं. 'drime, १. मलः-लं, See Dirt. =0. १. मलिन-

यति (D.), दुष् c. (दूषवति).

शात, ए. रं. संस्मितं दतान् दृश्य ८.; कु-स्मि 1 A or इस् 1 P, विकृतं-मुखविकारेण इस् or स्मि. =३. कुस्मितं, कुहासः, विकृतहासः--स्मितं, दृतदृशेनं. =प्रः, ३. कु-विकृत-हासिन्

m., विकृतहासः.

पांतर, v. t. पिय 7 P. शुद् 7 P. मृद् 9 P. चूण् 10, चूर्गीकु 8 U; चूर्गपंपं पिनिष्टि; 'g. s to powder'. 2 (As a gem) उल्लिख 6 P. उल्लिख 2 U; संस्कारोल्लिकित: भाणोल्लाढ: भणि: 's gem ground on a polishing or touch-atone'; घर्षणेन नि-भी 4 P or उत्तिच्द c. 3 घृद् 1 P; 'g. ing the teeth in rage' राषाइ देतेंद्वताक्षिष्प्रिय. 4 उप-हु 1 A, षाध 1 A, पीझ 10, अई 1 P or c.; 'ground by heavy taxes' करभारेण चूर्णित-पीडित, &c. = er, s. पेयक: 2 (g. stone) पेयणं-जी, पेयणंत्रं. 3 च्वंपादंतः, चूंद्रा. =ing, s. पेयणं, चूर्णीकरणं, संमर्दनं, पर्यणं, उल्लिकरणं, देवणं, चूर्णीकरणं, पीस्तुचंनं, प्राणं, उल्लिकरणं, निकपशिला

'Crip, s. युद्धमह:. -v. t. हृद्धे मह 9 U.

पांगुक, v. l. ग्रह 9 U, सुष्टिना ग्रह or धू 1 P; See Grasp. 2 पीड़ 10, सं-नि°. 3 मुर्षि बंधू 9 P. डि. सुष्टिग्राइ:, इस्तग्रदः, संग्रादः, इडेंब्इ:, सुष्टिबंध:, मुष्टि m., f. 2 निपीडनं. 5 (g. s.)अंत्रशुलं, वेदना, उद्दशुलं-व्यथा. डेंक्ट, s. ग्राहक:. 2 पीडक:, बाधक:.

Grisly, a. उग्रद्शन, करालबद्न, विकटाकार, योराकृति, भीमविग्रह, उग्र, प्रोर, दारुण,

भयानक, कूर, कराल, भयावह. 'Grist, ह. गांधूमचूर्ण, पिटधान्यं.

Gristle, 8. तरणास्थि ॥, कोमलास्थि. Grit, s. Gravel, q. v. -Gritty, a . अकर,

शकरिल, शक्तरामय (यी f.). Grizzle, इ. धूसर-पांझु-वर्ण:, -Grizzly, द.

वेषज्सर, आपांडुवर्णः

Groen, v. i. दुःखवशात् क्षण्-स्वन् 1 P or नव् 1 P or इ 2 P or आकुत्र् 1 P, सशब्दे

निश्वस् 2 P, आर्तरवं-द्वीर्घनादं-कृ 8 U. = दीर्घानिश्वासः, आर्तरवः-नादः, सनिश्वासं क्रणितं, सीत्कारः, ससीत्कारं परिदेवनं.

Grocer, s. विणज्ञ m, नैनमः; See Merchant. -y, s. वाणिज्यं, विशक्तर्मन् n. Grog, See Liquor.

Groin, 8. ऊर्सधि:-

Oroom, ३. परिचारकः, भृत्यः, किंकरः; ('strictly') अश्वपालः-रक्षकः-सेवकः.

Groove, श. रेखा, पणाली. 2 सुषिरं, दीर्घसुषिरं. Grope, v. i. अधकारे परा-मुश्न, त. तमिस

निरूप् 10 or अन्विष् 4 P or परीक्ष् 1 A. Gross, a. स्यूलकाय, बृहत्, पीन, पीवर, मेद-स्वित् 2 धन, स्थूल, अस्समः . measurement ' स्थू उमानं. 3 गाह, निबिह , निरंतर, अविरल, सांड्र. 4 अस्त्रील, ग्राम्य, नीच, अवाच्य, अशिष्ट, असम्य, गर्ह्य, निंद्य, अशुद्ध, कुस्सित, नि-अप-कृष्ट, अपवित्र, मली-मस, अमेध्य, अयशस्कर (री र्र.). 5 जह, मुह, मंद^{्र} 6 अविनीत, अमर्याद^{्र 7} अत्यं<mark>त,</mark> अतिमात्र, महत्, मु-अति pr., ' g. fault महापराधः; ' g. body ' स्थूल-जह-देहः; ' gdarkness ' संतमसं, अधं तमः - s. स्थूलांशः, प्रधानभागः, प्रधानांशः, साकल्यं, सामग्रन्थं, समासः: 'in the g. 'स्थूलमानेन, साकल्येन. -ly, adv. स्थूलं, घनं, असम्यं, गर्धात्या, नीचं; अत्यंत, अतिमात्रं, अति सु pr. ; 'हुः corrupted ' अतिदृष्ट. -ness, अ. स्यूलता, पीनताः निश्विद्धता, अशिष्टता, ग्राम्यत्वं, अवि-नयः, अमयोदा, अत्यंतता, अतिरेकः, गाहता, आधिक्यं-

Grot, Grotto, s. जुहरं, गढ़रं, गुहा, कंदरः, जैलिवनरं, 'natural g.' देवखातं, देव-खातथिलं, 'artificial g.'. कीडाजुटीरः,

कुत्रिमकंदरः-

Grotesque, a. वि-अप-रूप, विलक्षण,हास्यरूप, कदाकार, असंगताकार, हास्य, असंगत, असंगद्ध, विषम - ly, adv.असंगतं, विलक्षण सया, हास्यरूपेण.

Ground, 8. भूमि र्र., भू:, क्षिति र्र., मही, धर-जी, पृथ्वी; See Earth. 2 भूतलं-पृष्ठं-पीठं. 3 स्थलं, स्थली. 4 उपप्टंभः, बास्तु 🐠 ॥, गृह-भूमि:-पतिष्ठाः 5 आधारः, मूल, कारणं, नि-मित्तं, हेतुः, निदानं, प्रयोजनं. 6 मृतिका, मृष् f., क्षेत्रं: 'gain g. ' उप-चि pass., प्र-कृष् 1 A, एथ् 1 A, वृद्धि गम् 1 P; 'lose g. क्षि-अपचि- pass., ऱ्हा ं गम्; शनै: परा-नि-बूत् 1 Å, =0. ₺. मूलं न्यस् 4 P or प्रतिष्ठा с. (शतिष्ठापयति); oft. by मूल in comp.; devotion g. ed on faith ' sagragon भक्तिः. 2 आरंभं-उपक्रमं शिक्ष् ः or अधि-ह c. (अध्यापयति); ' well g. ed in grammar ' स्वधीतन्यात्ररणः; ' g.-floor ' g-work ' गृहवर्ल, कुहिमं, अधःकोष्टः, मृतकर्मद् गः, परिभः, उपक्रमः, मृतं. 🗝 ess, a. निर्मूल, निष्कारण, अहेतुक, अनिमित्त, निराधार, अमूलकः, मिट्या in comp. —lessly, adv. निष्कारणं, मिट्यां—lessness, & अकारणं, भिर्मूलरवं.

Grounds, (pl.) See Dregs.

Ground-sil, s. देहली, गृहारमहणी.

Group, s. संघ:, निवहः, समुदायः; गणः; See Multitude; 'in g. s.' गणशः, संघशः. -ए: t. एकीकु 8 U, वर्गी-गणी-कृ, सं-्चि 5 U; Collect, q. v.

Grove, क उपवनं, वनराजि-जी र्., वृक्षधादिकाः

बनांतः; See Forest also.

Grovel, ए. i. भीचतया भूमी पत् 1 P or स्प् 1 P, अधमत्रत् आचर् 1 P, धूलिं स्पृश् 6 P. -ing, a. नीच, अपकुष्ट, अधम, तुन्छ, अतिसुद्धः

Grow, v. i. स्फुट् 6 P, विकस् 1 P, फुहु 1 P, उद्भिद् pass. (generally of plants). 2 रह 1 P, अध् 4, 5 P, एध् 1 A; प्रम् 4 P, बुध् 1 A, उपन्ति pass., स्ताय् 1 A, प्ये 1 A, बुद्धि या-इ 2 P. 3 सं-,जन, 4 A, भू 1 P: 'the beard having begun to g.' जिन्ह्यमानइमश्रुराजितया (Ka. 29). 4 जन, उत्पद् 4 A; उद्-इ 2 P, भू, उत्-सं-प्र°. 5 विस्तृ pass., ब्याप् 5 P; 'g. up ' संबुध, एध्, मौढीमू; 'bad boys g. to be bad men' कुवाला: कुनराएव निष्पद्यंते-भवति; 'he was grown up ', 'he grew up to man 's estate (majority)' यौवन-पद्ववीमारूढः, समारूढयोवनारंभः, प्रोढः, प्राप्त-यौवनः, यौवनदशामापेदे, अतीत-गत-शैशवः; 'g. old' जु 4 P. नः ध. तुष् c., बहु c. ≓ng, «. वर्धमान, उपचीयमान, वर्धिष्छे. 2 रोहिन, कह, कह, भव, उद्भव, प्रभव, ज, जात, उत्थ, समुत्य, भू, in comp.; 'g.-ing in size' प्र-उप-चीयमान-अवयव. =Growth, 8. शृद्धि, आगमः, वर्धनं, उपचयः, ऋद्धि ∫ः, स्परिति 1., अम्युद्धः, विस्तारः. 2 उत्पृत्ति f., सं-प्र-भवः, जननं, जन्मन् n: 3 प्रोहि f., पवृद्धता.

Growl, र. ं. भव् 1 P, गर्ब 1 P, रै 1 P, श्वर्षुरस्य कु 8 U. - अ. भवणं, गर्जितं, युर्पुरस्यः. Grub, See Dig. - अ. कीटः, कृतिः, कोशस्यः. 2 वामनः, सर्वः, - इस्यः.

(rudge, १. ईर्ज्य 1 P, ब्रह्न 4 P, अस्पति (D.), (with dat.); ने सह् 1 A, न सृष् 4 P. 10; See Envy. 2 अकामतः अतस्ताहं-अनिच्छया-छ 8 U or दा 3 U or ग्रह्न 9 U. 3 परि-देव् 1 A, परिदिच् 10 A, विलप् 1 P; See Complain. - 8. अस्पा, मत्सरः, मात्स-यं, ईर्ड्या. 2 वैरं, वैरमावः, विदेखः, विर-दीर्ध-देवः-वैर. -ingly, adv. अस्पया, साध्यस्य-सेर्प. 2 अकामतः, अनिच्छया, अतस्ताहं, कुच्छेण, हुःस्तेन. Gruel, ह. यदागूः, उष्णिका, आणा, विलेपी, तरला; ' sour g. ' आरनालकं, सीवीरं, कु-ल्मावाभिषुतं, अवंतीसोमं, धान्याम्लं, कुंजलं, कांजिकं

Gruesome, a. भीषण. 2 खेदकर.

Gruff, a. कर्कश, परुष, निष्ठर, रूक्ष, कठीर, कडु, कर्कशस्त्रभाव. 2 (Voice) गंभीर, मॅब्र्-Grumble, v. i. खिद्द pass., असंतोषाच् किलप् 1 P or परिदेद्र 1 A or परिदेद् 10 A, विषण्ण-a. भू 1 P, न सुष् 4 P, विषद् 1 P. 2 गर्क् 1 P, स्तन् 1 P. =ing, 8. विलापः, विलपनं, परिदेवनं-देवितं, असंतोषोद्रारः, विष्युः. 2 गर्जनं, स्तनितं, गंभीरनादः-ध्विनः-शब्दः.

Grums, See Clot.

Grumpy, a. दुःशील, उदासीन, उद्दिग्न, विषण्ण, अंतःक्रिपत.

Grunt, र. i. गर्ब्स् 1 P. ना. नावह, हे गर्जितं, शुक्ररनादः गर्जितं. नावह, हे यालशुक्ररः, शुक्ररशावकः-

Quarantee, अ. प्रत्ययः, विश्वासः, प्रातिभाव्यं. 2 प्रतिभूः, लग्नकः, वंधकः. - v. t. Ex. by (अ.); प्रातिभाव्यं द्वा 3 U, प्रतिभूः स्था 1 P; 'Ig. you the security of your property'

त्वद्वित्तरक्षणेहं प्रतिभूस्तिष्ठामि-

Guard, v. t. सं-,परि-,रक्ष् 1 P; पा 2 P; पा c. (पालपति), त्रे 1 A, अब् 1 P, ग्रप् 1 P; See Protect. 2 बु c., बार् 10, नि°; against ' अव-धा 3 U; सावधान-अवहित-ब-भू; See Beware. = ह. रक्षा, रक्षणं, गुप्ति र्र., गोपनं पालनं, जाणं. 2 रक्षकः, रक्षिन 11-1 रक्षिवर्गः, रक्षाधिकृतः, सैनिकः, परिचरः; वार-णं, त्राणं, त्रं, in comp.; 'finger-g.' अंगुलि-त्रं, तद्यत्राणं, &c., 'arm-g. in shooting गोधा, तलं, ज्याघातवारणं; f on one's g. सावधान-अप्रमत्त-अवहित-७.; 'off one's g. ' प्रमत्त a.; 'g.-room' रक्षकानिवासः, उद्घाटः--ed, a. रक्षित, ब्राण-त, &c. 2 (g.-ful) अवहित, साषधान, स्वषहित, समीक्ष्यकारिन, समीक्ष्यकृत्. =edly, adv. सावधानं, विसृहय, अवधानेन, स्ववहितं. =er, ह. पालकः, रक्षकः, गोप्तृ m., त्रातृ m., पाल:-लकः in comp. -ian, s. रक्षकः, रिकतृ m., गोस m, नायः; 'orphan's g.' पितृस्थानीयः; 'g. deity' लो-कपालः, दिक्पालः. -ianship, ह. पालकपद, रक्षा, रक्षणं-

Guerdon, See Reward.

Guess, र. र. ऊह् 1 A; अन्त-मा 3 A, 2 P; आज्ञंज्ञ 1 A, तर्ज्ञ 10. = ६ चि-, तर्कः, ऊहाँ, अन्यूहः-हनं; अनुमानं, अनुमिति र्रः, शंकाः; 'your g. is plain' प्रसुक्तरेत तर्कः;

Guest, s. अतिथिः, अभ्यागतः, प्राचूर्णकः, प्रा-युणकः, आगेतुः, आयेशिकः, गृहागतः, आगे-तुकः, ' friendly tog.s' आतिथेय (यी रि.)• Guide, v. t. नी 1 P, एंधानं-मागै (way, q. v.) ं हुत्र् c. or आ-उप-दिश् 6 P. 2 म-अनु-शास् 2 P, निर्-उप-दिश्, विनि-यम् 1P, प-जी 1 P, वि-धा 3 U; अधिद्या 1 P. -8. अध्वद्शिन m., पुरोगः, मुखरः, मार्गोपदेशकः, नेतृ 10., नायकः, मार्गदर्शकः, उपदेशकः, नि-देशकः. 2 शास्तु m, अध्यक्षः, अधिष्ठातृ m. -ance, क नयः, नीति f., मार्गद्र्शनं, अध्वो-पदेशः. 2 अनुसरणं, अनुवर्तनं.

Guild, 8. श्रेणि-णी f., निगमः, वणिकूसमाजः-

संतर्गः- 2 संघातः, समाजः, गणः-

Quile, s. माया, कपट:-टं, छलं, ब्याजः, कैतवं, शास्त्रं, छसन् n.; See Fraud. -ful, a. मायिन, वंचनशील, शठ, धूर्त, कापटिक (की 🏂), सञ्याज, वंचक, मायान्वित, कितव. -fully, adv. सन्याजं, सकपटं, छद्मना, मायया. =iess, a. निरक्षपट, अक्षपट, अ-ब्याज, अनुपाधि,सरल, निर्व्यलीक, विमलात्मनः See Frank. -lessly, adv. अमाप्या: निर्केपटं, निर्धाजं, &c.

Guillotine, s. शिरश्छेद्नयंत्रं.

Guiit, ह. अपराधः, दोषः, पापं, पातकं, अधं, एनस् n., पापकर्मन n., दुष्कृति f., आगस् n., दुरितं 2 सदोषता, पापत्वं, अपराधिता. -less, α. निरपराध, अनपराधिन, अनागस्, अपाप, निष्पाप; अकृतदोप, निर्दोष, अनघ, शुद्ध, पाप-दोष-हीन. =less!y, adv. निर्प-राधं, पापं-द्वोपं-चिना. = प्र, त. पापिन, अपरा-धिन, सापराध, अपराद्ध, सपाप, पापकमेन, सदोप, कुतागस्, कृतापराध, दोष-पाप-वत्, पातकिन्, दुष्कृतिन्, पापात्मन्, पाप.

Guinea-worm, s. स्नायुकाः-

Guise, ४. वेश:-पः, वस्रं, परिधानं, रूपं, आकारः, छसन् n.; See Disguise.

Guitar, s. बीणा, बहुकी, विषंची; सारंगी, पिनाकी; 'seven-stringed g.' परिवारिनी. Gulf, s. अखातं, ससुद्रवंकः, पुरमेदः. 2 अगाधं-

अतल-स्पर्श-खातं, रंभं. 3 Whirlpool, q. v. Gull, v. i. ਵੱਚ 10, ਸਨੂ c.; See Cheat. =s. सुमतार्यः, सुर्सं वंचनीयः. 2 जलकुद्भूटः, वि-श्वका: 'g.-catcher ' वंशकः, मतारकः. -cry, s. प्रतारणा, वंचनं-ना, छलं, कपटं.

Cullet, s. गलः, गलस्रोतस् गः, निगरणः.

Gully, 8. प्रणानः-ली, कुल्या, जलमार्गः, परि(री)वाहः

Gulosity, इ. अतिमोजनं, घरमरता, अत्वाहारः. Gulp, v. t. नि-मू 6 P, बस् 1 A. 2 उद्-पू, उत्शिष् 6 P. - निगरणं, ग्रसनं 2 उद्विरणं, उद्मः भने

Gum, s. निर्यास:, रस:. 2 (Of teeth) द्ंत-मांसं, द्तमूलं. 3 इयान-सांद्र-दृष्यं; 'g.-boil दंतवण:-विस्कोट:- =my, a. इयान, सांव, नियांसमय (यी र्रः).

Camption, s. चातुर्थ, बुद्धि 🏸, ज्ञानं.

Qun, s. लोहसुषि 🏸 सुलि-गुलिका-प्रदोपिणी लोहनाडि:-ही f., अग्न्यसं; 'g.-powder आग्नेयचूर्ण.

Gunny, इ. शार्ण.

Gurge, See Whirlpool.

Gurgle, v. i. वर्षररवं छ 8 U, मदूदं नब् 1.P. (क्षुहरेषु गद्गद्वनदृद्गोद्गवरी नारयः U. 2). Gush, v. i. निष्पत् 1 P; यहुशः स्त्र 1 P or नि-स्यंद् 1 A or क्षर 1 P: वेगात नि:-स 1 P or प्रवृत् 1 A; तस्यास्तु महर्शनावेष आबद्धधारमश्च प्रावर्तत (D. K. 11. 3) 'tears g. ed forth from her eyes in torrents &c.', उद्याष्पे नयने जाते. -. जलमपातः, उत्पीदः, वेगेनः निःसरणं, प्रवृत्ति /-Gust, इ. चंडवातः, वात्या, प्रकंपनः, जवानिलः,

वायुवेगः, तीव्र-प्रयल-वान्नः-वायुः 2 रुचि ʃ , आस्वादः, रसः. =ful, a. सरस, रुचिर. =less, a. विरस, अस्वादु. =y, a. पवनिक्षिप्त, वातुल, वातमय (यी f.).

Gut, s. અંત્રં, પુરીતત્ n.; શિરા, અંતર્નાહી 2उद्रं, जठर:-रं. =0. l. अंत्राणि बहिष्कु 8 U or निष्कुष् 1 P. 2 सर्वस्वं अपह 1 P.

Gutter, ह. जलमार्गः, परि(री)वाहः, मणालः-ली-Guttler, See Glutton,

Guttural, a. कंठ्य, कंठरथ-स्थानीय.

Guzzle, v. t अतिमार्ज पा 1 P or अस् 1 A or नि-ग 6 P.

Gymnasium, s. द्यायामभूमि f. -शाला. -Clymnastic, a. व्यायामशील पर-सोबिन्. 2 व्यायामसंबंधिनः 'g. 8 'व्यायामः, व्या-यामविधा, महक्रीहा.

Gynæ(e)cology, 8. स्त्रीरोग-विज्ञानं-शासी.

Gyrate, See Revolve.

Gyre, 8. मंडलं, आवृत्ति f., चकगति f. Gyves, ३. ानेगह:-हं, शृंखला-लं, पाशः, वंधनं.

$\mathbf{H}.$

Ha, interj. हा, अहो, अयि, बत, हंत-Haberdasher, 8. शुद्रपण्यविक्रयिन् m. Habergeon, s. वक्षस्राणं, उरश्छदः. Habiliment, Sec Dress.

Habit, s. Dress, q. v. 2 शीलं, भावः, प्र-कृति रं., स्थिति रं., वृत्ति रं., अवस्था, द्शा, स्वभावः. 3अभ्यासः, नित्यपवृत्ति j., आचारः, नित्यक्रिया, व्यवहारः, शिति 🏂 , प्रचारः, क्रमः, आवृत्ति f., अनुशीलनं; 'in the h. of' शील or ब्रात्त.in comp.: 'in the h. of stealing' चौर्यवृत्तिः सृगयाशील, &c.; · bad h. ' हय-सनं, दुर्गुण:; 'having bad h.s.' दुर्वृत्त, दूरा-चार,पापवृत्ति, अष्टचरित्र - E. l. Dress, q. v. -a ble, व.,वासक्षम, वसतियोग्य. -ation, 8. वासः, धामन् n., वसति f., आलयः, गृहं, गेहं, आगारं: See House. -ual, a अभ्यासज. नित्य, सतत, अनुशीलित, आम्यासिक-च्याच-हारिक-स्वामाविक (की f.); 'a h. drunkard' नित्यपानासक्तः; 'a h. worker कियावान्, कर्मसु उद्यतः कार्मः, कर्मशिलः. =ually, adv. नित्यं, सततं, यथाभ्यासं, यथारीति, यथान्यव-हारं. -uate, v. १. अभ्यस् 4 U, अत्रशील् 10, शिक्ष .., परिचि c., अम्यस्त-परिचित -a. क. 8 U; 'h, ed to distress' ज्ञातदुःख, परिचितक्केश; दुःखशील, दुःखाभिज्ञ.

Hack, v. f. खंडशः कृत् GP or छिद् 7 P, बहुतवझः अश्व 6 P or विद् 10, व्यवच्छिद्-🗝 प्रहारः, छेदः, आघातः. 2 पण्याश्वः, क-टश्वः, जीर्णः अश्वः, सर्वप्रयोज्यः-सर्वसाधारणः-अन्दः 3 हीनवृत्तिः, नीचकर्मकारित् ... ब्रातीनः, सर्वप्रयोज्यः, पण्यः.

Hackle, 8. उमामार्जनी-शोधनी.

Hackney, s. See Hack (s.). 2 पण्यस्त्री, सर्वांगभोज्या. =७. ि हीनकर्मणि नियुष्र् र 🛦, 10; ' h - coach' पण्यवाहन, पण्य-साधारण-रथ:. -ed, a. जीर्ण, साधारण, यहुमयुक्त, सर्वसाधारण-

Hades, ८. पाताललोकः, पातालं, अधोलोकः-

Hæ(e)morrhage, ३. रक्तआव:.

Haft, See Handie.

ting, अ. जरती, स्थविरा, कुरूपिणी. -Haggard, ८. परिकुश, क्षाम, क्षीण, क्षाम-खुण्क-यदन, सल, उग्रदर्शन. 2 जरठ, स्थविर.

Haggie, ए. ं. ऋयविक्रयकाले विलंब 1 A ा विवद् 1 A.

Hagiology, सिद्धचरित्रलेखः.

Hail, interj. नम:. स्वास्ति, (with dat.); oft. ex. by & 1 P; जयह जयह देघ: 'h. to Your Majesty'; कुडालं भूयात्, अभि-बाव्ये. =3. शिलावृष्टि 🏸, करकानियातः; h.-.stone' क्या वर्षोपलः, वर्षक्षिला, पयो-

घनः, घन-मेघ-कफः: 'b.-storm ' करकासारः, शिलावर्ष:. =v. i. उपलान वृष् 1 P or निपत c., करकासारं पत् c. =v. t. वंद् 1 A, अ-भिवद् 10 A, संबुध् c., आमंत्र 10 A, आ-आभि-भाष् 1 A, आ-क्षे 1 P. 2 (fig.) त्रीत्या-मुदा-अंगीफ़ 8 U: अभिनंद् 1 P.

Hair, ८. केशः, कचः, वालः, चिकुरः, कुंतलः; 'h. on the head' शिरोकहः, मूर्धजः, शिर-सिज:. 2 (Of the body gen.) रे(लो)-मन ग., तनूरुहः हं, तनुजः; 'quantity of b. 'केइयं, केशिक. 3 केश(स)र:; ' whole collection of h. ' केशकलाप:-पक्ष:-हस्त:-पान:; 'h. hanging on the forebead' भ्रमरकाः; 'lock of h.' काकपक्षः, शिखंडकः; · matted h.' जटा, सटा; 'a braid of h. कपरी, केशवेशः; 'curled h.' अलकः, चूर्ण-कुंतलः; 'braided h.' वेणि-णी f., ध-मिल्लः; 'crest-h.' शिखा, चूडा, केशपाशी; 'clean h.' शीर्षण्यः, शिरस्यः, 'h.-broom or brush' केशमार्जनी-शोधनी, ' h.-dressing' केशरचना-संस्कारः; 'even'a h.' s breadth, रेखामात्रमपि; ' a h.-breadth escape' कथमपि लब्धा सुक्तिः. =less, a. अकेश, केशहीन, विकेश. = y a. लोमश, लोमावृत मचुर-बहु-लोमन, लोममय (यी f.), लोमवत्, लामपूर्ण, केशन, केशिन, केशिक.

Halberdier, 8. प्रासिकः, शाक्तीकः.

Halcyon, 8. मत्स्यरंग:. =4. ज्ञांत, निरुद्देग, निराकुल, पसन्न, अशुब्ध, निर्वात.

Hale, a. सुरुथ, नीरोग, कल्य, निरामय, नीरुज्-ज, आधिव्याधिरहित. =v. l. आकृष् 1 P; See Pull.

Half, a. अर्घ, सामि in comp.; ' h. done ' सामिकृतं. =8. अर्धः-र्ध, अर्धभागः, अर्धोर्गः; in comp. ex. by अधे; अधींगं, पूर्वाधे:, &c.; 'a year and a h.' सार्धवत्सरः; eaten' अर्धेयुक्त; अर्धविवृत, अर्धेन्छिन, &o.; ' h.-brother' बैमात्रेयः, सापत्नः, अन्यो-द्र्यः, बेमात्रः, h.-blood ' भिन्नोद्र, भिन्न-गर्भ, अन्योद्यं; 'h. dead ' प्रतन्त्व-प्राय, गरणोन्सुख, आसलमृत्यु, सुयूर्यु, कंठगतमाण; h.-hearted' निवत्साह, उत्सीहहीन, आस्या-रहित; 'h moon 'अधेंदुः, चंद्रार्थः; 'h.sister ' बैमानेपी, बैमानी, अन्योद्गी; etarved 'श्रुधावसत्त्रमाथ, श्रुत्कासकल्प; way 'अर्धमार्ग-पथे, मध्यमार्गः, 'h. year अध्वर्षः, 'h. yearly' बाज्मासिक-आर्धवार्षिक (की f.): 'h, a bread is better than ro loaf सर्वनाशे समुत्पसे अर्धे त्याजित पहितः or अधेन कुरुते कार्ये.

riall, ३. कक्षा, मंहपः, चाह्यकोहः. Halloo, interj. इंहो, अहो, अरे, अये, भोमी:. =6. 1. उद्ये: शब्दायते (D.), बूराद् उत्कुश्र्-

। आहे , 1 Por उद्-पुष् 10.

Hallow, v. t. पिनतीक 8 U, पुज् 10, मह 1 P, 10, अर्च 1 P, 10. 2 संस्कृ, मोक्ष् 1 P, अभिषिच् 6 P.

Hallucination, ह. मतिविभ्रमः; माया, मोहः, भ्रमः, व्यामोहः, वंचना, इंद्रजालं

Halm, ३. पलाल: ले, नृणं

Halo, s. मभा-तेजो-मंडलं, परिवेप: नः, प-रिधि:, धुति or दीपि-मंडलं-चकं-माला; 'h. crown of silver light' रजतधवलमभा-मंडलं: 'with a h. of brilliant lustre' स्करराभामंडल ब.

Halse', 8. नीगुण:-रज्जु f.

Halt, v. i. निर्विद्भू 6.P. अव-स्था 1 A, प्र-याणभंगं कु 8 U, अध्वमध्ये स्था. 2 विरम् 1 P, विश्रम् 4 P. 3 लंग् 1 P.=a. पंछ, गति-विकल, श्रोणः = ह. निवेद्दाः, अवस्थिति f., अवस्थानं, प्रयाणभंगः, याननिवृत्ति-विरति f.; विश्रामः; 'h. ing place' निवेद्दास्थानं. 2 लंगनं.

Halter, s. पाशः, गुणः, रज्जु f., कंडपाशः.

Ham, 8. जंघा, प्रसता. 2 बलूरं-रः. 3 मंदिरः.

Hamadryad, ३. चन-तर-देवता.

Hamlet, इ. ग्रामः, श्रुद्रग्रामः, कुग्रामः,

पछि छी र्र.

Hammer, इ. सुदूर:, घन:, अयोधन:, ब्रुघण: न:. =ए. १. बलेन-ताडनेन-प्रविश् ८. 2 सुदूरेण तड् 10 or प्र-ह 1P. =ए. १. सोद्योगं यत् 1 A orufरश्चम् १ P.=ing, इ. सुदूराघातः. Hammock, इ. प्रेंख, दोला, प्रेंखोलने.

Hamper, s. पेटिका, पेटकः, करंडः, पिटः, कंडोलः. =v. l. प्रति-नि-वि-क्प् 7 U, प्रति-वि-क्प् 7 U, प्रति-वि-क्प् 2 P, कुंद् 10, वाप् 1 A, विद्वयति (D.), स्तंभ् 9 P; प्रतिबंध् 9 P. =ed, a. कुं-ठित-मिरुद्ध -गति, प्रतिवृत, निरुद्ध, बाधित, कुंठित, प्रतिबद्ध-

Hamstring, & मंदिराशिरा.

Hand, 8. हस्तः, पाणिः, करः, शयः, पंचशाखः, भुजाद्लः. 2 पार्श्वः, भागः, पक्षः. 3 करणे, विधानं, चेष्टा, क्रिया, ध्यापारः. 4 वशः-शं, अ-धिकारः, शक्ति f-, प्रभुत्वं f कर्तृ m-, कारः-कारकः in comp.; कर्मकरः. 6 प्रदेशिनीः स्चिनी; कीलः; स्चि f. 7 लिपि f., लिपिं, अक्षरसंस्थानं, लिखितं; ' h. to hand ' हस्ता-हस्ति, बाहूबाहावि, सुष्टीसुष्टि, 'h. to h.fight' मियुद्धं, बाहुयुद्धं; 'on the one h.-on the other h.' एकत:-अन्यतः, इत:-इत:, एकंच-अप-रंच; cft. by च-चः 'on the other h.' विप-येथे, प्रत्युत, तु, ताबत्; 'if on the other h.' अथ, यदि; ' on all h. s' सर्वधा, सर्वत्र; 'at h.' प्रत्यासन्न, समीपवर्तिन, आसन्न, सं-िहित, समीपं-पं; in h. हस्ते, हस्तगत, इस्तवतिन्, करतलगतः subject in h. मकुतं, प्रशतुतं: ' h, in h.' एकत्र, समवायसंबं-धेन; सह, संहितं, समं, संभूय; 'to give a

helping h.' इस्तावलंब दा 3 U; 'given a helping h.' दत्तहस्तावलंब, 'living from h. to mouth' उत्त्यसभीजिनं, दुर्गत, कुच्छू-गत; 'on h.' अनुपयुक्त, अन्यापृत; (of books &c.) अविकीत; 'sword in h.' सद्भारत, कृपाणपाणि; 'off-h.' आशु, अविचार्य, अवितंत्रं ; आक्रास्मक-प्रत्युत्पन्न-अचितित-पूर्व- a. 'out of h. ' सपादि, तत्क्षणातुः totake in h. आरम् 1 A, प्रस्तु 2 U, उपक्रम् 1 A; lend a h. उपकु 8 U, अनुग्रह 9 P, साहाटयं कु; 'lay h. s on' भू 1 P, यह, आधृष् c., परामृञ्-स्पृज् 6 P, 'to have a h in' सहकारिन्व. भू, सहाय: भू, 'bave or get the upper h.' अभि-भू, प-भू,अतिरिच् pass, 'under-b. ' निंद्य, छलेन, सकपट; ' the h. s 'करताल वद् c: ' to support with the h.' करेण अव-आ-लंब 1 Å, ह-स्तावलंबं दा: 'the open or extended h. ' चपेटः, चर्पटः, महस्तः, मतलः; 'hollow of the h. ' करपुट, इस्तकोप:; 'two open h.-s joined together सहततलः, भतलः 'folded h,' प्रस्तिः; 'folded h. s joined ' अंजालि:; ' clenched h.' ਸੁਣਿ m. f.: h. with the fist clenched ' रहिन: =0. i. हस्ते-करे-निक्षिप् 6 P or दा 3 U or नः c. (अर्पयाति); 'h. down' परंपरया-क्र-मेण-संचर् c. or संक्रम् c.; to be h. ed down' परंपरया आगम् 1 P; उप-, संक्रम् 1 U, 4 P, (यानि भगवतःकुशाश्वात्काौशिक-मुविसुपसंक्रांतानि U. 1:); (in sacred texts) आ-समा-म्ना pass ; 'h .- book' इस्तनेयं पुस्तकं; लघुग्रंथः; 'b.-cuff' हस्तपाशः-निगहः, करबंधनं: (v. t.) पाञ्चेन हस्ती बंध 9 P or संयम 1 P or यंज् 10; 'h-kerchief ' करवड़ां: maid ' चेटी, दासी, परिचारिका; 'h. mill' इस्तचालिता पेषणी; 'h.- weapon ' इस्ता-युधं, करशस्त्रं: 'b.-writing 'लिखितं, लिपि-बि f., अक्षरसंस्थानं; 'one's own h.-writing ' इस्तलेखः, स्वहस्ताक्षरं. -ful, अ. सुष्टि m. f.: '.a h. of grass ' तुणसाष्टि:. 2 अल्प-स्तोक-संख्या, oft. by अल्प-स्तोक-a. -Handicraft, इ. शिल्पं, हस्तलाघवं, हस्त-शिल्पं-कर्मन् 💤 शिल्पविद्या: 'h. a-man' शि-ल्पिन् 께 -, शिल्पकारः, कर्मकरः. -Handiwork, ३. इस्तकृतं कर्म. -- Handy, a. इक्ष, लघुहस्त, करदक्ष, सुपयोगवत्, कुशल, निपुण. चतुर, पहु, क्षिपकारिन 2 सुखनेय, लघुभार अदुवह. 3 आसम्न, निकट, प्रत्युत्पन्न. = ly, ade. हस्तलाघवेन, दक्षतया,सपादवं, युक्तश्रा. चतुरं, दाश्येण्. =ness, ३. द्शता, हस्तलाघवं. करदक्षता, कोंशलं, चातुर्थे, नैपुण्यं,

tiandle, s सृष्टि m. r., दंड: कर्णः, वारंगः, तलः-लं. 2 (Of swords) त्सवः, सवः. 3 (Of :ploughs) ईवादंडः ' to give h.' अवसरं-अवकाशं-दा 3 U; ' serve as a h.'

. उपकरणीमू 1 P. - v. t. (A subject) वि-च्यू ०., विसुञ्ज 6 P, निरूप् 10, परीक्ष्र् 1 A, पर्यालीच् 10; See Examine. 2 मयुद्ध्य 7 A, 10; वृत् 1 A, व्यव-द्व 1 P, आच्यू 1 P (with loc.). 3 म-णी 1 P, वि-धा 3 U, निर्वेष्ठ ०. 4 हस्तेन स्पृञ्ज्-परासृञ्ज् 6 P or आ-समा-लभ् 1 A.

Handsel, ३. प्रधमन्यवहारः विकयः.

Handsome, a. कांतिमत्, सुंदर (री र्र.), रूप-वत्, सुरूप, चारु, छुभ, शोभन, कांन, वाम, सुगाच (ची र्र.), सुदृश्य, सु in comp.: See Beautiful, 2 विपुल, यथेष्ट, मचुर. 3 उदार, वदान्य, स्थूललक्य; h. is that h. does' आचारसीष्ठवमेव परमार्थतः सीव्रवमित्युच्यते. -ly, adv. चारुतया, शोभनं, सु pr. =ness, t. कांति र्र., रूपं, लावण्यं, शोभा.

Hang, v. t. बंब् 9 P, नि-धा 3 U, अनु-वि-संद्र (पंद्र) 1 P, आ-अव-लंब् C., आंदोल-. यति (D.); ' hung by a loop' काचित, शिक्यित. 2 उद्-र्यथ्, उद्घध्य न्या-पद् C. or हन् c. (घातयति). 3 आ- अव-नम् c. (नम-यति), नस् ८., नम्रीकु 8 U, नम्रतां नी 1 P; See Bend; 'with his lotuslike face hung down ' अवनतसुखपुंडरीक:; , h. ing the head ' अवनतमुख-शिरस्, नतमूर्धन्. 4 आच्छद् 10, वि- भूष् 10, प्र-साध् c., मंड् 10, अलंक 8 U, परिष्कृ. =v. i. प-अव-लंब् 1 A. खुल् 1 P, खुद् 6 P, 1 A, चंच् 1 P, दोला-यते (D.), बेंख् 1 P, उट्-बंध् pass.; 'h. between ' जिशंकुरिवांतरा तिष्ठ (S. 2). 2 (Stick) आसंन् pass., लग् 1 P, अनुगंध् pass., संलग्नीसू 1 P. 3 (On, upon) अव-लंब, आ-श्रि 1 U, उप-अनु-जीवू 1 P: See Depend; 'thereby h. s a tale' तदन विद्धा काचिदा , शायिका वर्नते; 'h. over' उसम् 1 P, उप-स्था 1 U, प्रत्यासद् 1 P. -er, 8.: उद्दंधकः; h. on ' आश्रितः, पादसेविन् 🖚., पीठमदेः,अनु-उप-जीविन् 🏗 , पराधीनः, परपिंडादः.=Ing, 8. उद्दंधनं. 2 परिच्छदः, वसनं, जवनिका, प्रच्छद्पटः, चित्रयवनिका. -Hangman, 8. घातकः, दंडपाशिकः, वध्या-पुरुष:-

Hank, इ. काष्ट्रवल्रयः. Cheat, q. v. Hanker, v. इ. अभिल्य 1, 4 P, स्पृद्ध 10, बांछ् 1 P, उत्कंद्ध 1 A; लुस् 4 P; See Long; oft. by उत्क, उत्सक, पर्युत्सक, पर, तत्पर, परायण, in comp. -lng, s. अतिस्पृद्धा, उत्कंटा, औत्सुक्यं, अत्यभिलायः

Hap, s. हैवं, दैवयोग:-घटना, यहुच्छा: -Iess, a. अधन्य, मृद्भाग्य, दुद्वं -Iy, adv. दैवात, दैवयोगात्, देवयगात्.

itaphazard, a. असमीक्ष्य, अविचार्य; दैवा-यत्त, दैवाधीन,

Happen, र. र. वृत् 1 A, भू 1 P, घट 1 A; संवत, सं-भू, सं-समा-पव् 4 A, स्था 1 P. आ-

सं-पत् 1 P, प्रसंब्द pass. 2 अकस्मात्, यद्ध-च्छया, दैवात्, दैववशात् with verbs; See Chance.

Happy, a. सुखिन, भीत, हप्ट, सान्द, सुखित, सुखभाज, मसुद्ति, आहुन्न, निर्वृत, निर्श्वित, तुप्त, संतुष्ट 2 भाग्यवत्, शुभान्वित, शुभंयु, समृद्ध, श्रीमत्, निरापड्, कुशालेन् निवृतिमत्. क्षेम; धन्य, कृतिन, कृतार्थ; 'h. is it for me that &c.' इदमेव तावन्मम परमभाग्यं मन्ये. 3 द्युभ, शिव, कल्याण (णी 🏸), मंगल, पुण्य, भद्र, भव्य, आनंद्रमद्र, भावुक, प्रशस्त; result 'सुफलं, कल्याणीदक:. -ly, adv. सुखेन, सुखं, निर्विधं, स्वास्थ्येन, यथासुखं. 2 दिष्टचा, देवात्, अकस्मात्, यदुच्छया, देव-वशात्, सोभाग्येन, पुण्योद्यात्. =ness, ह. सुखं, सोरूयं, आनंदः, धन्यता, हर्षः, कृतार्थ<mark>ता</mark> शर्मन् ग., संतोपः, निर्शृति f., श्रीः, संपद् f., पुण्योद्यः. 2 कल्याणं, भद्रं, क्षेमः-मं, शिवं, स्वास्थ्यं, कुशलं.

Harangue, ८. उद्धेः चन्द्रम् ॥., तारस्वरेण भाषणं, सालंकारं वचनं = । सालंकारं-सद्प-वद् 1 P or भाष् 1 A. = er, ८. वागीशः,

प्रवचनपदुः, वाक्पदुः.

Harass, v. t. अर्ट् 1 P or c., ज्यय c. (ज्यथ-यति), पींड् 10, क्रिझ् 9 P, दु 5 P, सं-परि-तप् c., उपहन्त् 2 P, विश्व-क् 8 U, नि-कु, उपहु 1 A, बाध् 1 A, प्रतिक्ष् 7 U. 2 खिद् c., अस् c., क्रुस्, c. आयस् c., ग्ले c. (ग्ल-ग्ला-पयति). =er, s. पींडकः, उपहावकः, खेदकः, आयासकः.=ing, a. दुःख-क्रेश-कर (री. f.), पींडापद्, क्रेशावह.

Harbinger, s. अग्रे (ग्र)सरः, अग्रद्धतः. अग्र-पुरोगः गामिन् m. वार्ताहरः, संदेशहरः (of news); ' h. of spring ' वसंताग्रद्धतः; ' antecedent : good omens are the h. s of the coming happiness' आवेद्यंति मत्यासन्तमानंदं अग्रजातानि श्र-भानि निमित्तानि (Ka. 65).

Harbour, s. खातं, क्रोडः, नौकाशयः. 2 शरणं, गति f., आश्रयः, संश्रयः, अवकाशः, वासस्थानं. = v. t. वस् c., आश्रयं-वासस्थानं - दा 3 U, तत्कु 8 U. 2 धू 1 P, 10, मनासि कु or उपलभ् 1 A or यह 9 U or नि-धा 3 U. 3 आश्रि 1 U, निवस् 1 P. = age, s. आश्रयः; See (s.). = less, a. निराश्रय, अगतिक, अशरण.

Hard, a. हृढ, घन, संहत, कठिन, हृढसंधि, कठोर, कर्कश, कीकस; becoming b. (solid) किठिनतामापद्यमान. 2 उग्र, दारुण; निर्शृण, निर्द्र्य, कूर, द्वरंस, निष्ठुर, कठोर; oh h. fate अहो दारुणो देव-दुविपाकः, अहो वामता-वक्रता-विधः, अहो वक्रं विधः जीडितं. 3 (Lesson) दुविधः असुगम, दुर्ज्ञेय, गरुन- 4 क्रेशावह, दुःखद्,

व्यथा-पीद्या-कर् (री f.), क्रेशिन्. (Sound) कर्फश, कठोर, रूक्ष, पदव- 6 अनतुकूल, वाम, विरुद्ध, प्रतिकूल, प्रतीप, वक. 7 असुकर, दुण्कर, कष्ट, दुःसाध्य, क-ठिण, दुइ-दु:ख-कष्ट in comp.; See Dfficult. 8 शुक्त, अम्ल =adv प्रयत्नतः, आयासेन, सोद्योगं, बलेन, बलवत्, सोत्साहं, प्रसमं, तीक्ष्णं, सप्रयत्नं, सीद्यमं. 2 दुःखेन, कटेन, कुच्छ्रेण, प्रयासेन, दुइ pr. 3 त्वरितं, h.-pre-sed by hunger ' श्रुपया नितरां-मलघत्-पीडित, मचलधुधावसन्नः ' b. by ' समीपे-पं, अनतिहूर-रे, निकटं-टे, उपाते, आरात्; ' b.-drinker ' पानरतः, उपांते, आरात्; 'b.-drinker ' पानरतः, अतिपानासक्तः; 'h.-earned' कृष्टोपार्जित, अमेण लब्धः 'n.-featured ' दुर्श्वलः कदा-कार; 'h.-fisted' दूह-यद्ध-सुष्टि, असुक्तहस्त, व्ययपराङ्क्षमुख्; ' In-hearted ' कठोर, नू-शंस, कूर, निर्दय, निर्धण, कठोर कठिण हृदय, पापाण-वज्र-हृद्य, अयोहृद्य, वज्रमय (यी ﴿), निरस्कोशः, ' h.-ware ' होहभांसानि (pl.). =en, v. t. कठिनीकु 8 U, दूढीकु, चनीकु, कु with (a.). -ly, adv. कथं कथमिप, कप्टेन, दुःखेन, कप्टं, कुच्छ्रेण, नैव. ⊶uess, ८ काठिन्यं, दृहता, कटोरता, निष्ठ्रता, दुर्वोधता, दुव्करत्वं, उग्रता, &c. -ship, ह. कुष्टः-पं, क्रेजः, दुःखं, पीडा, बाधा,काय-देह--क्रेशः, कुच्छं, आयासः, खेदः -Hardy, a. साहसिन, प्रगल्भ, ज़ूर, वीर, धीर, निर्भय, प्रतिभानवत्, साहासिक (की f-), विकात, नि:-शंक. 2 दृढ or कठिन-देह-शरीर-काय: 'of a h, frame सिंहसंहनन; वज्रदेह. =hood, s. वीर्यं, शौर्यं, साह्सिकता, पागलम्यं, साह्सं; धुएता, प्रतिभा, निर्लेजता. -ness, ह. शौर्य. वीये, देहकाठिन्यं.

Hare, ह. हाझाः, हाझकःः ' h.-brained ' अविमृश्यकारिन, चपलबुद्धि, भ्रांतचित्त, साहसपर

Harem, s. अवरोधाः धनं, शुद्धांतः, अंतःपुरं, अवरोधगृहं, स्त्रीगृहं, ' women of the h.' अवरोधः, परिग्रहः, अंतःपुरं.

Hark, interj. नसु, शृणु, आकर्णय, अव-धीयतां-

Harlequin, ८. वैहासिकः, भंडः, विदूषकः. Harlot, ८. वेह्या,पण्यस्त्री,चार-स्त्री-योषित्-योषा, पण्यांगना, गणिका, वारांगना, रूपाजीवा; बंधकी, पुंखाठी, कुलटा. -ry, ८. वेह्यावृत्ति f., वेह्यासेवा.

Harm, s. श्रांति f., हिंसा, अपायः, नाशः, पीद्या, याधा, अपचयः, अपकृति f., विरोधः, अपकारः, हानि f., उपद्वयः. 2 दोषः, अपराधः, पापं, नियमञ्चतिक्रमः. =v. t. दु b P, क्रिज्य 9 P, अर्द्ध 1 P or c., हिंस् 7 P, उपद्व 1 P, पीट्स 10, बाप् 1 A, अपकु 8 U, उपहन् 2 P, दुहु 4 P (with dat.), अप् 1 P, नि-य-कृ. -ful, a. हिंस, अपकारिन,

उपज्ञितन, हिंसक, अपकारक, हिंसात्मक, क्षितिकारक; वातुक, जरार, ज्ञारक (animals). =less, a. अनपकारिन, अहिंस, निरुपन्न अहिंसक, अपातुक. 2 निर्देश, निरुपर्शं निरुप्राय. =lessness, s. आहिंसा, अङ्गेहः, अनपकारः, हिंसात्यागः. 2 निरुप्रायाः

Harmony, s. तालेक्यं, स्वरेक्यं, स्वरसंगः, एक-तालः-नः; the triple b. 'तीर्याजिकं. 2 जलता, सुआव्यता, स्वरमाधुर्य, सुस्वरता. 3 संवादः, अविरोधः, ऐक्यं, एकता, संगः, सं-योगः, आनुक्रप्यं, सादृश्यं, 'h. of thought or mind ' चित्तेक्यं, संमति f., एकचित्तता, मतसंबादः 4 स्नेहभावः, श्रीति र्रः, भैड्यं, स्नेह:. =ic, =ical, a. एकताल-न, सम-एक-स्वर, सुस्वर. -ize, v. t. सहुशीक 8 U. 2 स्वरेक्यं-तालेक्यं-उत्पद् c. =v. i. सदृशीभू 1 P, एकी-तुल्पी-भू, सं-वद् 1 P, न विरुष् pass. =ous, a. एकताल-न, एक-सम-स्वर, एकस्वन, संगतस्वर-स्वन, एकलय. 2 मधुर-स्वर-स्वन, सुस्वर, सुखश्रव, श्रोत्राभिराम, सुआन्य, श्रुतिसुख, कल, श्रवणसुभगं. 3 सं-वादिन, सदृश (शी रि.), अविबद्ध, अनुग्रुण, अनुरूप. =ously, ade. एकस्वरेण-स्वनेन. 2 मधुरस्वरेण-स्वनेन, कलं, मधुरं, सुस्वरं, 3 चि-त्तेत्रयेन, अविरोधेन.

Harness, v. t. सज्जीक 8 U, सबहुँ 4 P or c., सज्ज a. जु. 2 (रथे) युद्ध 7 U, 10, नि-आ-सम्. = क. सज्जा, सजाहः, भसाधनं, परिच्छदः, आभरणं. 2 अश्वसज्जा.

Harp, s. बहुकी, बीणा, सारंगी, विपंची. -v. i. वीणां वह c., 'praise by h. ing' उप-वीणयति (D.); 'h. on' पुनकक्त्या-पीन:-पुन्येन-वह 1 P, प्रपंचयति (D.). - er, s. वीणावादकः.

Harpoon, इ. तिमिवधनी -- er, इ. तिमि-

Harpy, है राक्षसिः Harridan, है. बुद्धवेश्या, जरती गणिका.

Harrow, v. t. अत्यंतं पीड् 10 or तुड् 6 P, संतप् c., प्रवाध् 1 A; Ses Grieve. 2 लो- हानि भिद् 7 P or विदू 10 = इ. कोटि(टी) काः, लोष्टभेदनः = ing, a. हृद्य -मर्म-च्छिद्, अस्तुह, हृदिस्प्रूर, अतिदुःखावह.

Harry, See Harass.

Harsh, a. कर्कश, परुष, रूक्ष, निष्ठुर, कटोर, उग्र, किटन, कूर, कद्ध, 'h. t. the touch' अमस्ण, दुःखरपर्श, रूक्ष; 'h. to the taste' शुक्त, कषाय; 'h. to the ear' विस्वर, कर्णक्षा, दुःआव्य, परुष, कर्कश - 1y, adv. निष्ठुरं, परुषं, रूक्षं; कोर्येण, उग्रं. -ness, s. पारुष्यं, कार्कश्यं, रूक्षता, कार्तिन्यं.

Harslet, इ. ज्ञूबरांत्राणि (pl.). Hart, इ. मृगः, हरिणः, एणः, कुरंगः-गमः. Harum-scarum, a. प्रमादिन, असावधान, साहासिन्.

Harvest, हे. लवः, शस्यसंग्रहकालः, शस्यलवन-संचय-समयः. 2 शस्यानि, संगृहीत-लून-इन्स्पे = c. /. इन्स्पे लू 9 U or संब्रह 9 P or संचि 5 U; 'h.-lord 'प्रधान: शस्यसंग्राहकः; ' h.-man ' शस्यसंग्राहक:-छेत् ::

Hash, See Hack.

Haste, s. त्वरा, वेगः, जवः, तूर्णि ∱ संभ्रमः, शीवता, क्षिपता, तरस् मा रभसः सं, त्वरित-आञ्च-गति f .- गमनं. -v. i., -en, ' make h. 'त्वर् 1 A, सत्वरं-आश्च-गम् or चल् or धाव 1 P; 'b. towards' अभिद्र 1 P. -v. t., -en, त्वर् c. (त्वरयति). -Hesty, a. सत्वर, त्वरित, क्षिम, तूण, शीध, व्वरावत्, द्रुत, अविलंबिन, आशुकारिन्. 2 साहसिन्, अविसृहय-असमीक्ष्य-कारिन् छ-कृत् उ शीघ्र-कोषिन, सलभकोषः -Hastily, adv. शीर्धः, क्षिपं, सत्वरं, अविलंबं, त्वरितं, आञ्च, झटिति, इतं 2 सहसा, सरभसं, ससंभ्रमं, वेगेन. 3 कीपेन, संर्भण-

Hat, ह. शिरखाणं, मस्तकावेटनं, शिराभूषणं Hatch, v. l. उत्पद् c., उद्भू c., जन c., क्विगम् c. 2 घट्ट c. (घटयति), चित् 10, निस्तप 10; See Contrive. = अ पाक्षिशावक-

गण:. 2 चिंतनं, घटनं-ना: 3 नोमुखं-

Hatchel, ह. अतसीमार्जनी-शोधनी-Hatchet, १. पर्शुः, कुठारः; वृक्षाद्नी, परश्वधः, इक्षमेदिन m.;'h. for cutting stones' हं(तं)-कः, पाषाणदग्रणः

Hate, v. t. वि-,हिष् 2 U, ग्रुप् desid. (जुगु-प्सते) (with abl.), गहे 1, 10 A, वि-म-°, कुत्स् 10 A, इह 4 P (with dat.), अभि-ट्रह् (with acc.). -s. -Hatred, s. वि-द्वेषः, जुगुप्सा, गर्हा, कुत्सा, घृणा, अभीति f. -er, 8. देष्टु m., द्विष् द्वेषिन् m.. द्वेषणः. -ful, α. विद्विष्ट, गर्हित, घृणाहे, विद्वेष्य, अक्षिगत, कुत्सित.

Haughty, a. उद्धत, उत्सिक्त, मत्त, सगर्व, गवित, मानिन्, मानवत्, दूप्त, सद्ये, साटाप, साहंकार, अवलिप्त, मदोद्धत, मदोद्य; 'to be h. ' दूप् 4 P. -ly, adv. सगर्व, सद्पे, साबलेपं, उद्भूतं: =ness, ३. उत्सेकः, दर्पः, औद्धरपं, गर्नः, मदः, अहंकारः, अचलेपः, मानः, अभिमानः, आटीपः, प्रागरुभ्यं.

Haul, v. t. seq 1 P, g 1 P, snfl c. -8.

आकर्षः, हरणं.

Haulm, Haum, s. ਪੁਲਾਲ:-ਲਂ-

Haunch, है जघनं, नितंत्रः, कदि-टी f.. योधः, श्रोणि-णी f. 2 उत्संगः, अंकः.

Haunt, e. t. सदा-नित्यज्ञ: (Frequently, q. v.) आ-श्रि 1 U or सेत्र 1 A or आभि-- गम् 1 P; जुब् 6 A, उपस्टर् pass. ; आक्रम् 1 U, 4 P; 'h. ed by devils ' 其前內理定.

पिशाचसेवित-जुष्टः = . नित्यस्थानं, नित्याग-मनस्थानं: आश्रयः, निलयः-

198

Hauteur, s. द्र्पः, गर्वः, आदोपः, Ses Haughtiness.

Have, v. t. 'ex. by भू 1 P, अस् 2 P, ब्रुत 1 A, विद 4 A (with gen. of possessor). មួ I P, 10, ਬਾ਼ 3 U, ਮੁ 3 U; ' I h. two 8018 'मम पुत्री स्त:-विद्यते, &c.; 'he had many sons by Ganga ' गंगायां स बहुन पुत्राह्यद्यादयत् 2 (With inf.) by pot. pass. part.; 'I b. to go ' मया गंतव्यं. 3 प्राप् 5 P, लभ् 1 A, आ-सङ् c.; Sec Get, ' h. one's own wny' स्वातंत्रयमवलंब् 1 A, यथाकामं-स्वरूच्या-वृत्, कामचारिन् 🥨 भू 4 (Make) Ex. by causal of verbs; would b. you go ' त्वं गच्छेरित्यहमिच्छा-भि or त्वां गस्थेयं. =ing, a. ex. by the terminations चत्, मत्, मिन्, इन्, विन्, वल, &c. or by उपेत, धारिन्, युक्त,आन्वित, सनाथ, उपपन्न, भृत् in comp.; or by Bah. comp.; 'h. three eyes ' त्रिलोचनः: धनवत्, रजस्वल, गुणोपेत, &c. 🗝. भोगः, भुक्ति f-, स्वत्वं, सत्ता, अधिकारः, वशः-शं, धरणं.

Haven, See Harbour.

Havoc, इ. प्रमाथः, निर्द्लनं, निर्म<mark>थनं, विनाशः,</mark> वि म-ध्वंसः, संहारः, उच्छेदः, महागलयः, महाविष्ठवः, संक्षयः =0. t. उच्छिद् 7 P; See Destroy.

Hawk, 8. इयेन:, पत्रिन् m., शशाद्नः, कपी-तारिः, खगांतकः, ' h.-eyed ' स्क्म-दूर-दृष्टि. 2 उत्कासनं, श्लेष्मोत्क्षेपः. = v. i. उत्कास् 1 A, श्लेष्माणं उत्सिष् 6 P. 2 पक्षिणः यह 9 U or धू 1 P. =v. t. घोषणापूर्व विकी 9 A. =er, ३. इयेनपालकः-पोषकः.

Hay, ह. ज्ञुब्कतृणं-इब्पं-धासः; while the sun shines ' अनुकूलेऽवसरे-स्वकार्यासिद्धि कुर or इप्टासिद्धि संपाद्य; 'h.cock or-stack 'ज्ञुब्कतृणराशि:- उत्करः: चिति f.; ' h,-market ' तुणविक्रयस्थानं.

Hazard, 8. संकर्, संशयः, शंका, संदेहः, विकल्पः 2 देवं, द्वयोगः चटना, देवगति र् 'h, of life' जीवितसंशयः; 'at any h.' ससुपस्थितेपि संशय. 🛷 📒 संकटे-संशय-नि-क्षिप् GP or पत् c., संशयस्थ-संदेहदोलास्थ-द्वाधीन-a. कु 8 U; 'he who h. s bis life ' संश्वितजीवित: -ous, a संदिग्ध, संश्यस्थ, संशयाकांत, सांशयिक (की $f\cdot)$, ससंदेह, द्वाधीन, द्ववकाग, 'a h. position' संशयस्थानं, शंकास्पद्रं.

Haze, 8. धूमिका, कुज्झटिका, कुहेडिका. -Hazy, a. सधूमिक, सांधकार, साध, अ ज्झटिकाच्छन्न. 2 अस्पष्ट, अञ्चक्तः संकुलः

संकीणे.

Hazel, α. ईषत्कापिशवर्ण, आताम्र•

He, pron. सः, एषः, असी, अयं.

Head, 8. शिरम् ग., शिषे, शिषेकं, मूर्धन् क., मस्तकः कं, मालि m.f., बरांगं, उत्तमांगं, मुंड:-इं. 2 अग्रणी:, अध्यक्षः, धौरेयः, धुर्यः, धूर्वहः, धुरीणः, पुरोगः, पतिः, नायकः, अ-धिप:-पतिः, मुखरः, श्रेष्ठः, अधिष्ठातृ 🚈 , मुख्य-प्रधान in comp.3 निषयः, पदं, स्थानं, अधि-करणं 4 अग्रं, शिरस्, चूडा, शिखरं. 5 मूलं, प्रभवः, उद्भमः, उद्भवः, आदिहेतुः. Ó मति 🏸 बुद्धि f.. थी:; 'to be placed at the h. of धरि कीर्तनीय-or प्रतिष्ठापयितव्य-यः; ' h. merchant ' श्रेष्ठिन् m., विद्यति:; 'the h. of a family कुलपतिः, कुदुंगभारवाहकः; 'at the h.' ex. by आदि-प्रमुख in comp. or धुरि-मृध्नि-स्था, &c.; with Indra at their h.' इंद्राद्य:- इंद्रप्रस्खाः (देवाः); the stands at the b, of all ' स सर्वेषां धुरि मूर्धिन-तिष्ठति: 'h. over ears in debt' ऋणराशो निमग्न or ऋणग्रस्त; 'to get a-h. of 'अतिक्रम् 1 U. 4 P, अतिरिच् pass., अभिभू; ' make h, against ' मत्यवस्था 1 A, विरुध् 7 U, प्रतिकूलयति (D.). = v.t. नी 1 P, अधिष्ठा 1 P, अग्रे-मूर्धिन-पुर:-गम् or स्था ! P: 'h. ed by Vasishtha' विश-ष्ठाधिष्ठिताः; gen, ex क्षेत्र प्रमुख-पुरोग-पुरस्सरin comp. ; 'h.-ache ' शिरोवेदना, शीर्थ-व्यथा-पीडा, शिरः-शूलं-रोगः; See Ache; 'h.-band ' शिरोवेष्टनं-बंधनं, ललाटपहः; ' h.-dress ' शिरोभूषणं, किरीटः टं, मुकुटं; ' h,-land ' अंतरीप:-पं, भूशिर:, भूनासिका; 'b,-long or 'h, foremost' अवाक्शिरस्, अधामुख-अवाङ्मुख (खी र्र.), अवाच्, सा-हसिक, सरभसं, साहासिन, क्षिप-अविमृश्य-कारिन्-कृत्; प्रवण, पातुक्त, पतयालु; (adv.) अवाक्, अधोमुखेन, सोत्तापं, सवेगं; h.-most' अयन्त्र, पायन्य प्रसुख, मुख्य, वर, वरेण्य, उत्तम, मधान,in comp.; 'h.-piece' शिरखं,शिरखाणं, शिरस्कं; 'b.s-inna' घातकः, वधाधिकृतः, वध्यापुरुषः, मृतपाः, 'h.-strong ' दुर्दोत, अ-मतिविधेय, अवश्य, दुर्दम, उच्छृंखल, अविधेय, पमत्त, अस्थिर, चंचल =less, « मस्तकहीन, अशिरस् = y, a. साहसिन्, साहसिक, क्षिप-कारिन्.2 संरंभिन्, ज्ञाब-सुलभ-कोप, अमर्षण. Heal, e. t. शम् c. (शमयति), साध् 0-, सुसुत्था c. (समुत्थापयाति), व्याधेः सुच् c.; See Cure; ' to h. n wound ' वणं वि-रह c. (रोपयति); sore-h. -ing oil ' चणवि-रापणं तेलं (S. 4), 2 समा-सं-प्रतिसमा-धा 3 U, शम् c. - v. i. इह 1 P. 2 म-, शम् 4 P. -er, s. रोगहरः, चिकित्सकः. -ing, s. उप-शमः-शांति 🏸, रुकुपतिक्रिया, चिकित्सा, प्रतीकारः, समुत्थानं. 2 विरोपणं-रोहणं. 🗝. शांतिद्, रागहर, शांतिकर (री र्.), विरोपण-Health, 8. कुशलं, अरे.गः, सुस्थता, वार्त्ते, रोगाभावः, निरामयत्वं, सुस्थिति, अरोग्यं, स्वास्थ्यं, अनामयं, कल्यत्पंन्ता, शरीरसुसं, अरोगिता 2 प्रकृति f., शरीरावस्था, शरीर-रिधति:-प्रकृति:, 'of a delicate h.' प्रकृति-कोमल-दुर्वल; 'he is in good h.' सुस्थोसी, कुशलमस्य - ful, -y, a. शरीरयवत, अरोगिन, नीरोग, नीरज-क्, स्वस्थ, व्याधि-रिहत, निरामय, वार्त्त, सुस्थ, कल्य, कुशलिन, निव्याधि; 'became as h. as before' पूर्ववत् प्रकृतिस्थः समजायत 2 आरोग्य-सुस्त-कर (री. f.), पथ्य हित, स्वास्थ्यजनक. सुस्ताबह. -fulness, See (*.).

Heap, इ. राशिः, नि-सं-चयः; चिति ... निकरः, स्तामः, पुंजः गणः ओयः,संभारः; See Collection. -e. t. राशिङ् 8 U, सं-आ-प-चि 5 U, एकीङ्क, समाक्षिप् 6 P, सं-भ्र 3 U, पिंडीङ्क, आ-समान्त्र 5 U: See Collect; 'why ao you h. accusations (calumnies) upon us' किमस्मान् संभृतदेषिरधिक्षिपथ (S. 5) Hear, v. t. श्र 5 P. समा-आ-कण् 10, निशम् 4 P or c. (शामयति); 'h. cases' इयवहारान् दृश् 1 P, कार्याण अवेह्य 1 A

निशम् 4 P or c. (शामयात); "n. cases व्यवहारान् दृश् 1 P, कार्याण अवेद्य 1 A or विचार c. or अनुसं-धा 3 U. = c. i वार्ता अ; 'I have not heard from him for a long time 'चिरं तद्वार्ता मया न अता-er, s. ओह m., आवकः, आकर्णयेतृ m.-ing, s. अवणं, श्रुति f., आकर्णनं, निशामनं. 2 (in law) दृश्नेनं, अवेक्षणं, अनुसं-धानं, 'the organ of h.' अवणंदियं, ओतं, 'within h.' अवणगोचरं, श्रुतियम्वर्तिनः, -Hearsay, s. जनश्रुति f., कर्ण-परंपरा, जनवादः-प्रवादः, किंवदंती; 'know it by b.':इति कर्णपरंपरया श्रुतं

Hearken, See Hear.

Hearse, ३. पेत-शव-यान-वाहनं.

Heart, s. हृद्यं, हृद् n. 2 (The substance) बुका, अग्रमांस, बुक्राग्रमांस. 3 (Mind) चित्तं, मनस् गः, चेतस् गः, मानसं, इद्यं, अंतःकरणं, आत्मन् गः.,अंतरात्मन् गः., स्वांतं. 4 उरस् गः, वक्षस् गः, वक्षःस्थलं. 5 मर्मन् गः 6 स्नेहः, प्रणयः, रागः, भावः. 7, उद्रं, गर्भः, अन्यंतरं, अंतर in comp 8 सत्त्वं, धैर्य, पौरुषं, तेजस् ग.; ' take h. ' आ-समा-ध्वस् 2 :P; धैर्य अवलंब् 1 A, अवष्टंभ् 9 P; 'learn or get by h. ' कंडस्थ a. क 8 U, अभ्यस 4 P; ' keep in the h. ' वितेक, अवधू 10; 'out of h. ' दीन-खिस-चित्रः 'at h, 'ska:; ' with all one's h. h. and soul ' प्रकामं, कार्म, सोत्साइं, सर्वात्मना; ' he has applied himself to the work h. and soul ' सर्वात्मना तस्मि न्त्रमणि स व्यापृतः, ' to one's h. ' s content ' यथेटजं, पर्याप्तं, आचित्ततीषं, कार्म, प्रकाम, निकाम, इष्टं, यथे प्सितः 'from the h. ' निव्योज, सोत्साइं, निव्यं-लीकं: ' h.-ache ' हृद्यसंतापः, मनो-

ज्याधिः, इद्यव्यथा-पीडा-वेदना, मनस्तापः, h.-broken मानसी व्यथाः मानस्, अंतर्भिन, भिन्नहृद्यः h.-burn : हृद्ववेद्ना, मनस्तापः; इहासः, अम्लपित्तं; ' h. -ease ' हृदयस्वास्थ्यं-सुखं, चित्रशांति, निर्वति f.; ' h.-felt ' अब्याज, निर्वाज, वास्तविक (की f.), अञ्चात्रिम; breaking,-rending,-wounding भिर्-स्पृश्-च्छिद्, हृदय-मर्म-भेदिन्-च्छेदिन, हृदिस्पृञ्, अरंतुद्, चित्तोद्देगजनकः robbing 'मनोहर, चित्तहारिन; 'b.-sick ' दुर्मनस्, राहिग्रचित्त, खिल-विषण्ण-हृद्यः See Dejected; h. struck, wounded विद्यमर्गन, क्षत-विद्ध-हृद्यः h. whole अञ्चत-अभिन्न-हृद्य. =less, a. निर्वीर्य, नि-स्तेजसः भीरुद्दयः, निस्सत्त्व, निष्पौरुषः क्रीय. 2 निर्दय, क्रूर, कठोरहृदय, निर्धृण. -lessly, adv. निवीर्थ, क्लीबवृत्. 2 निर्द्य, क्ररतया. -lessness, 8. अपीरुषं, क्रीबता, निर्वीयत्वं. 2 निर्दयत्वं, कठोरता. =Hearty, a. शरल, निर्वेलीक, निष्कपट, निर्वाज, श्रद्धां-त:करण: See Frank. 2 अकु जिस, अकृतक. सोत्माह, उत्सुक्, सोलास, सर्नेह, ह्य; ह्व-थंगम, स्नेहिनभर; ' a b. friend ' हृद्यंगमः ससाः उवीर्यवत्, सरीरुषः, कल्य, सुरुथ. - ly, do. निर्व्यलीकं, निष्कपटं, निर्व्याजं. सोहासं, सोत्साहं, प्रकामं, सर्वात्मना, संतुष्ट-चेतसा, कामतः, सानंदं, साह्यादं, चित्तसंतो-नेण. 3 सवीर्थे. =ness, ह. सार्ल्यं, अकात्रिम-ता, अन्याजत्वं: उत्साहः, ओत्सुक्यं, वीर्थे. तेजस् भः, पोरुषं.

Hearth, ब. अग्निकुंडं, चुिहु-हीर्., अंतिका, अं-दिका, उद्धानं, उध्मानं, अधिश्रयणी, अश्मंतं. 2 (Portable fire-place) अंगारधानिका,

अंगारञकटी, इसनी, इसंती-

Heath, इ. जंगलभूमि f., घनभूमि:. 2 प्रचारः-Heathen, इ. मूर्ति-प्रतिमा-पूजकः-उपासकः-अर्चकः- - a., -ish, a. प्रतिमापूजकाञ्चरूप. 2 Barbarous, q. v. -ism, इ. मृतिपूजा-

व्यक्तिं- उपासनाः

Heave, v. i. उसय c. (नमयित), उसी 1 P, उच्छि 1 U, उद्देह-धू 1 P, उद्यम् 1 A, उत्था c. (उत्थापयित), उत्किष् 6 P, उद्यस् 10; 'h. a sigh' निश्वस् 2 P, दीप निश्वस्; 'h. ing deeply' दीप-स्थूलस्थूल-निश्वस्य = v. i. स्पंद्र 1 A, स्कुद्र 6 P, कंप् 1 A. वेप् 1 A. 2 निश्वस्, कुच्छ्रेण उङ्कृद्ध. 3 उत्स्यप् 1 P, प्र-छुद् 6 P, 1 A, छुत्र 1 P, तरंगायत (D.), उत्तम् 1 P. = s. उत्तमनं, उत्सेप:, उत्तोलनं, उद्धर्ण. = ing, s. स्पंदनं, स्पुर्णं, कंपनं, वेपशु:. 2 निश्वासः, कुच्छ्रेण उङ्कासः, दीपनिश्वासः. 3 उत्सर्पणं, प्रलेखनं, लोलनं, उन्तमनं = a. स्पंद्रमान, उत्सर्पिन, लोल.

Heaven, ह. दिन् र्र., शो र्र., स्वर्गः, त्रिद्धः-वं, सुरक्षेकः, विद्यालयः, त्रिविष्टपं, नाकः, स्वयं ind.; 'h. of Vishnu' वेकुंठं, 'this is a h. on earth' सूरवर्गायमानमेतस्थळं, स्थानां-तरगतः स्वर्गः (V. 2). 2 आकाशः-गं, नमस् ग., गमनं-गं, See Sky. 3 God, q. v.; एरमेश्वरः, विधः, ईश्वरः, 'h. and earth' श्वाचाप्रिच्यो, श्वावासमी, रोदसी-स्यो, श्वावासमी; 'h.-born' दिग्वज, स्वर्गीय, स्वर्गात्पन्न.—Iy, a. दिश्य, स्वर्गीय, अपार्थिव (वी र्र.), स्वर्ग, त्रिदिवस्थ, दिव्छ, 'h. body' न-क्षत्रं, 'h. voice' आकाशवाणी, अशरीरिणी वासूं, 'h. nymph' सुरांगना, स्वर्गेषित, दिव्यांगना 2 परम, उत्तम. =wards, adv. स्वर्गीभसुखं, अभिगगनं.

Heavy, a. ग्रुक, भारवत्. 2 गाढ, दीर्घ, ग्रुक, तिक्ष्ण, महत् तीव्र, अरयंत, उग्र, दाक्ण, उन्नंड, महा-सु-अति- in comp.; 'h. shower' महा-सारः. अतिवृष्टि f. 3 आकुल, शुन्ध; 'h. sea' सागरक्षोभः, शुन्धसम्गरः, क्रिमालाकुलः सागरः. 4 अवसक, खिन्न, दीन, चिताकुल, विवण्ण. 5 मंद, स्थूल, जह, मंथर, अलस, मंद्रधी-मित, जह-स्थूल-चुन्धि-धी; 'h.-headed' मंद्र-स्थूल-धी; 'h.-laden' ग्रुक्माराक्रांत, सुभारवत्. —ly, adv. ग्रुक्भारेण, ग्रुक्तया. 2 भूगं, तीवं, वलवत्, अत्यंतं, सु-अति pr.; See Exceedingly. 3 सविषादं, मंदं, ज्ञानःशनः —ness, इ. ग्रुक्ता, ग्रुक्त्वं, भारः, गरिमन् कः, विषादः, देन्यं, मांग्र, स्थूलता, &c.

Hebetate, v. t. See Blunt, Dull.

Hecatomb, 8, शतबलिदानं.

Hectic, a. संतत, अविरते 2 ज्वरस्चक, अंत-

Hector, 8. विकत्थिन m., आतमश्राधिन m., विही श्रूरः, श्रूरंमन्यः. 2 कलहकारः, भत्सकः. ... i. विकत्थ् 1 A, प्रगल्भ् 1 A; See Boast. 2 तर्वर-भत्स् 10 A.

Hedge, s. वृति f., प्राचीरं, प्राकारः, आवरणं, वेष्टनं, आवारः, क्षेत्रावरोधकं, क्षेत्रवेष्टनं, 'h---born' अंत्यज, दीन-जाति-वर्ण, अधम-नीच-जातियः, 'h,-hog' शस्यः, शस्यकंटः, 'h-- sparrow ' कलविंकः, चटकः =v. t. वृत्या परिवेष्ट c. or आवृ 5 U or अवस्थू 7 U.

Hedonic, a. सुखपर-विषयक.

Meed, v. l. आहु 6 A, अवेक्ष् 1 A, जम् 10, मन् c., अभिनंद् 1 P; सेव् 1 A. 2 अव-धा 3 U, मनो दा 3 U, सावधान a. सू, श्र 5 P; See Hear. = s. अवधानं, अवेक्षा, सावधानता, मनोयोगः; 'take b.' सावधानो भवः -ful, -less, n. See Careful,-less.

Heel, s. पार्टिण m. f., पादतलं-मूलं; 'to be at one's h.s' पार्टिण ग्रह् 9 U, अनुस, पदं अनुम् 1 P; 'I shall be close upon your h.s' अहमनुपदमागत एन (S. 3) 'to take to or show h.s' पलाय 1 A, अपक्रम् 1 U, 4 P; 'betake to h.s' जंघाचलमवलंद् 1 A; 'h.s over head' अवाक्-िश्स् a., ऊर्ध्वपाद a. -v. i. एकपा चे पत् 1 P or परिचृत् 1 A or म-लंद् 1 A.

aleft, अ. उद्योगः, यत्नः, उत्साहः 2 साष्टि म.

Hegemony, ह. नायकत्वं, आधिपत्यं.

dleifer, s. बत्सतरी, बत्सा; 'h. one year old 'एकहायनी; so द्विहायनी, बिहायणी सeigh-ho, interj. हंहो, अहो, भी भीः, रेरे Height, See under High.

Heinous, a. घोर, दारुण, अतिनिंद्य, गर्हातम, अतिदुष्ट, महत्, अतिपापिन, अतिघोर, पापिछ--ly, adv. घोरं, दारुणं. -ness, s. घोरता, दारुणत्वं.

Heir, s. दायादः, रिक्धहरः, अंशहरः-हारित् m., रिक्थमागित् m., रिक्थित् m., धनाधिकारित् m.,उत्तराधिकारित् m., अंशभाक्, अंशित् m.; '.sole h.' समग्रधनभाक्, 'h.-apparent ' युवराजः, 'h.-loom' क्रमायातं जंगमद्रव्यं. -ess, s. धनाधिकारिणी, &c. -less, a. दायाद्शून्य-हीन. -ship, s. धनाधिकारितं.

Heliolatry, इ. स्योपासनाः Heliotrope, इ. स्यंकमलं, श्रीहस्तिनीः

Hell, 8. नरकः, निरयः, नारकः, दुर्गति f. 2 पातालं, रसातलं, अधोलोकः, अधोस्वनं, 'h.-tortures' कारणा, यातनाः तीव्रवेद्दनाः, 'river of b.' वैतरणीः –ish, वः नारक (की f.), नरकीय, नारकीय (यी f.), नरक-स्थ. 2 Cruel, q. v. 3 अतिर्निय, दुष्टतम

Helm, s. कर्णः, केनिपातः तकः, अरित्रं. 2 Helmet, q. v.; 'placed at the h. of (royal) affairs' राज्यधुरायां स्थापित. -Helmsman, s. कर्णधारः, नाविकः

tlelmet, s. शिरस्रं, शिरस्त्रं, शिरोभूषणं, शिर-स्राणं, शिर्षकं ण्यं.

Help, ६. साहाय्यं, उपकारः, उपकृतं-कृति f., साहित्यं, अद्ययहः, आद्यकूत्यं. 2 गति f., आ-श्रयः, शरणं, ' help ! help ! ' परित्रायध्वं, परित्रायध्वं. =७. ६. साहाय्यं कृ 8 U, सहायः भू, अद्ययहु 9 P, उपकु (gen.); न हि दीपो

परस्परस्योपकुर्वतैः (S. B. 420); तान्य-पि तस्त्रज्ञानायापकुर्वति (S. B. 447) b. a right understanding'. 2 संबुध् ८., प्रवृत् c., पुरस्कु, उद्यब्द् 10; 'b. ed bim on his legs' उत्थातुं तस्य साहाय्यं चकारः ' God b. s those who h. themselves ' वैवसुच-मायत्तं, विना प्रकपकारेण दैवं न सिध्यति; देवं पुरुषकारेण साध्यसिद्धिनियंधनं; न स्वयं देवमाद्ते पुरुवार्थमपेक्षते (S. R. 104); can't h. 'का गतिः, किमन्यच्छरणं; 'to h. himself to a mouthful ' बासग्रहणेन आत्मानं तर्पयितुं; ' a h, ing hand ' ह-स्तावलंबः-वनं; देवेनेत्थं दत्तहस्तावलंबे पारंभे (Rat. 1); 'he could not h. laughing ' हासं नियहीतुं न काशाकं; ' I cannot h. going ' सयावश्यं गंतव्यं; ' to h. at table ' परिविध् 10. =er, s. उपकारकः, उपकर्तु m., सहाय:.े=ful, a. उपयोगिन, सहाय, उप-कारक, साहाय्यकारिन्. -less, a. अनाध, निराश्रय, अगतिक, अज्ञरण, गतिहीन, निरव-लंब, असहाय- 2 अप्रतिकार्य, अपरिहार्य, अप्र-तिविधेय, निरुपाय: ' we are simply h. in that matter' तस्मि.न्वपये अस्माक-मन्या गतिरेव नास्ति. -Helpmate, अ. सह-धर्मिणी. 2 सहायः, सहकारिन् 10-

Helve, 8. ਕੁੱਝ:, ਜੁਇ m. f.

Hem, s. अंचलः, वसनमांतः, वस्तयः-दशाः (pl.).2 उत्कासनं. =v. t. अंचलं सिन् ^{4 P}. 2 (in) परिवेद्द् 1 A or c., परि-च 5 U or c., निरुष 7 U.

Hemicrania, १. अधीवभेद्कः Hemicycle, १. गोलार्ध.

Hemiplegy, ८ वक्षाचातः, प्रश्नवासः. Hemisphere, ६. गोलाधे, अधुगोलः Hemistich, ६. श्लोकाधे, अधुश्लोकः.

Hemorrhage, इ. रक्त-रुधिर-स्रावः, रक्तरक्षणे. Hemorrhoids, इ. अशीस् ॥-, ग्रदकीलः-

Hemp, ह. ज्ञणं, भंगा, मातुलानी. =en, त. ज्ञाण (णी र्र.), ज्ञणं in comp.

Hen, s. कुक्कुटी; 'h.-hearled' भीर, भीर-हृद्य, कातर, कापुरुष; 'h.-house' कुक्कुटपालिका; 'h.-pecked' स्त्रीवश, स्त्री-विधय, सीजित, स्त्रीवश्य, स्त्रीवशवर्तिन, भा-र्याटक; 'h.-roost' कुक्कटालयः

Hence, adv. इतः, अस्मात् स्थानात्. 2 अतः, एतस्मात् कारणात्, तस्मात्, अत एव 3 (From h.) अतः परं, अतः or इतः-परं or ऊर्ध्वः अख्य मस्तिः, 'hence!' अपेहि, अपयाहि, अपसरः, h.-forth,-forward' अतः or इतः-परं or ऊर्ध्वः अख्यभृति, अखारम्य, अखावि

Hepatic, a. यक्तृत्संयधिन.
Heptagon, s. सप्तशुजा-सप्तकोणा-आकृतिः.
Herald, s. घोषकः, वांदिन m., राजदूतः. 2
(fig.) अग्रदूतः, प्रथमवाताहरः, अग्रेसरः.

-Heraldry, s. बंशावलीज्ञानं.

Herb, अ ओषधि-धी र्र., शाकः, शाकलता, ह-रितक: -Herbage, s. तुणं, शस्यं, घासः, य-वसं, -Herbal, ह. वृक्षायुर्वेदः.

Herculean, a. भगीरथ in comp.; ' k. efforts ' भगीरधप्रयत्नाः. 2 अतिप्रयत्.

अतिज्ञाक्तिमत.

Herd, s. यूथं, गणः, संघः, वृंदं, कदंभः, कुलं, समूहः, बजः, निवहः, 'h. of cattle 'गो-ओक्षणं: 'h. of calves ' वात्सकं: 'h. of elephanta' हास्तिकं. -७. ं. यूथेन चर् 1 P, यूथशः संमिल 6 P or संगम् Î A, एकीम्, एकत्र भू or मिल्. -Herdsman, हः गोरक्षकः, गोपालः, गोपः, गोधुक्, आभीरः, गोसंख्यः, बलुवः.

Here, udv. Ma. se (gen.in this world). 2 इह लोके: ez. by demon. pron.; 'h. comes your mother ' एषागच्छति ते माता: 'h. am I ' अयमस्मि - Interj. भो भो:: and there ' इतस्ततः; अंतरांतरा, असमग्रं, असंपूर्ण: 'b. about 'इतो नातिदूरे, इह स-मीपे: ' h.-after 'इतः परं-ऊर्ध्व, अतः, परतः. परस्तात्, अनंतरं, पश्चात्, उत्तरतः, उत्तरत्र, अग्रे, उपरिष्टात्, अतः परं, (in the next world) परत्र, असुत्र, परलोके; (8.) उत्तर-कालः, पर-भावि-आगामि-कालः, ' h.-at ' अ-त्रांतरे, अथ; 'h.-by 'अनेन, तस्मात्, 'h.-in 'अत्र, अत्र-स्थाने-विषये; 'h.-lefore ' इतः पूर्व, पूर्वकाले, पुरा,पाकू, अतीत-गत-काले; i h.-upon ' ततः, अनंतरं, तदुपरि, तच्छ्रत्या.

Hereditary, a. पितृपैतामह (ही 1.), पित्रय, पंत्रक (की 🎷), परंपरीण-य, परंपरागत, परं-परापास, क्रमायात, क्रमागत, कुलक्षमागत, अ-नवयागत: ' h. disease ' संचारी रोग:: ' b. servant 'मूलभृत्यः, मीलः; ' b. succession' कमागतत्वं. -ly, adv. कुलक्रमेण, वंशक्रमेण, परंपरया, पारंपर्येण

Hereditament, 8. दायः, रिक्थाधिकारः Heredity, है. पेतुक ब. गुण:

Heresy, ह. पाषंडमार्गः, नास्तिकता, मिथ्या-ट्टि 🏸, विधर्मः, विधर्मसेवा, परधर्माश्रयः, अ-पथं, विषय: -Heretic, s. पापं(खं)हः, ना-स्तिकः, विधर्मसोविन् m., परधर्मावलंबिन् m., देवनिंद्कः,उपधर्मसेविन्॥ ., स्वधर्मभ्रष्टः च्युतः, पतित: -व!, a. धर्माविरुद्ध, विषध-विधर्म-गामिन्. =ally, adv. पाषंडवत्, नास्तिकथत्-

Heritable, a. पितृप्राप्य, दाययाग्य. Heritage, 8. दायः, पेतृकं धनं, रिक्थं, पेतृक-

द्रव्याधिकारः.

Hermsphrodite, ३. स्त्रीपुरुषलक्षणान्वितः. Hermetic,-al, a. रसायनीय, रसायनज 2 सदृह. -ly, adv. सुर्दृहं, गार्ड-

Hermit, इ.यति:, तापसः, तपास्वन् 11., सुनि:, आरण्यकः, बन-अरण्य-वासिन् गरः, बानप्रस्थः, वैखानसः. -age, s. आश्रमः, उटजः-जं. पर्णशाला-

Hernia, ह. अंत्रवृद्धि ʃ :; अंत्रसंस:.

Hero, 8. वीरः, श्रूरः, भटः, विकांतपुरुषः, प-महा-वीरः, जेत् m.. रथिन् m., अतिरथः, जो-द्वीर:- 2 (In dramas &c.) नायक:, कथा-पुरुष: 'h es of Râmâyana' रामायण-कथापुरुषाः or-नायकाः, =lc,-ical, a. बीर. श्रूर, प्रवीर, विकांत, वीर्यवत्, अमितौजम्, महावीर्य: 'a h. deed ' पराक्रम:, विक्रम: अवदातं कर्म. 2 वीरचरित्रविषयक, वीररस-प्रधान. -ically, adv. सविकमं, सवीर्थ. शूरवत्. =ism, 8. त्रीर्यं, शूरत्वं, शै(र्यं, परा-वि-क्रमः, धामन् ॥, ओजस् ॥, रणोत्साहः, पौरुषं, साहसं, वीर्यवन्तं, शौटीर्थे. -Heroine, ८ नायिका.

Heron, ४. वकः, सारसः, लोहपृष्ठः, कौंचः

Herpes, s. Sec Itch.

Hesitate, र. 1. वि-आ-शंक्र 1 A, दोलायते (D.), विचा c., विकल्प 1 A or c., विलंब 1 A, निर(रा)यति आद्दोलयति (D.); See Doubt also. 2 Faiter, q. v. -ingly, adv. संशय्य, सविकल्पं,ससंशयं,साशंकं. 2 स्वलन-पूर्वकं. =ion, है इंका, संशयः, विकल्पः, आ-वि-परि-शंका, विचारः, संदेहः, वितर्कः, द्वापरः, अनिर्णयः, विचिकित्साः 2 (In speaking) स्वलनं, स्वरभेदः-भंगः, स्वल-इचनं,गद्रदवाच्*री*.

Hesperian, a. Sec Western. Hest. s. Sec Command.

Heteroclite, « विधिविरुद्ध, निपातित.

Heterodox, a. भिन्न-मत-धर्मन्, धर्माविरुद्ध, विपरीत, विधर्मिन, वेधर्मिक (की f.), अपध-वर्तिन्-गामिन्. = ५, ४. विधर्मः, भिन्नमतं-धर्मः, Heterogeneous, a. भिन्न, विजातीय. भिस्नजातीय, विरुद्धः प्रथाग्विध, Different.

Hew, v. t. 寇夷 7 P, 弱页 6 P, 爱 9 U, See Cut. -er, 🖈 छेदकः, छेदिन m., छिद् in comp. -Hewn, u. छिन, दात, बुक्ण, लून कृत्त, दित, छात.

Hexagon, 🗉 षद्काणः, षडसः.

Hexametre, ह. षटपटी-चरणः.

Hexapod, ४. षद्पदः

Hey, interj. अहो, ननु, हाहा. Heyday, interj. नमः, स्वास्त (with dat.); अहो, भोः, 🗝 उल्लासः, प्रमोदः, हर्षः, सुद्रा, परिहास:; 'h. of youth ' नवं-प्रथमं-यौवनं.

Hiatus, अ. भंगः, भेदः, छेदः, विच्छेदः Hibernal, a. हैमंत (ती f.), हैमंतिक (की f.). -Hibernate, r. i. शीतकालं or हेमंतं नी

1 P. Hiccough, Hiccup, हे. हिस्सा, हिस्सा. 🗝 i-**段新 1 U.**

Hide, s. चर्मन् n., अजिनं, द्वितः, कुत्ति f., पशु-धर्मन् n.-त्वच् f.; 'h.-bound' दृढसारे, कुपण; अवश्य, अविनय, कठोर, कठिन.

—v. l. प्रच्छद् 10, सुद्ध् 1 U, सुप् 1 P, अंतर्धा 3 U, तिरोधा, स्थम् 10, अपृष्ट् c.; See Conceal.—v. i. सुरू सुप् pass., सत-निलीन-a. सू 1 P, नि-ली 4 A, तिरोस्, तिरोधा pass.; 'h. s bebind the bushes ' विट्यांतरितस्तिद्यति-भवति. -Hid,-Hidden, a. सूढ, सुप्त, प्रच्छन्, स्थित, अतिरित, अपवारित, निभृत, स्थिगत, लीन, निलीन. -ing, s. गोपनं, सुप्ति f., प्रच्छाद्नं, स्थगनं, तिरोधानं; 'h.-place' निभृत-गूढ-स्थानं, सुप्ति:, निभृतं.

Hideous, a. बीभत्स, विकृत, घोर, भीषण, कराल, उग्रदर्शन, कराल-प्रख-वदन, कदा-कार, भीम-घोर-दर्शन-आकृति, उग्र-घोर-रूप, दुर्द्शन; 'Oh! this is indeed a h. spectacle' हंत बीभत्समेवाग्रतो वर्तते (Mal. 5). —ly, adv. उग्रं, घोररूपेण, बीभत्सं. -ness,

s. घोरता, करालता, उग्रता.
Hie, v. i. त्वर् 1 A, सत्वरं गम् 1 P.
Hiemal, a. See Hibernal.
Hiemate, v. i. See Hibernate,
Hierarch, s. पुरोहितेश्वरः, आचार्यवरः. =y,
अाचार्याधिपत्यं, धर्माध्यापकमश्चत्वं.

Hieroglyph,-ic, ८. गृहाक्षरं, बीजाक्षरं. Hierophant, ८. ग्रंबच्याख्यातृ ३३., आचार्यः Higgle, ७. ६. पण् १ A, च्यव-ह १ P. 2 Haggle, ५. ७.

High, a. उच्च, उन्नत, उच्छित, ससु-च्छित, सोच्छाय, तुंग, प्रांशु, उद्य, उदूत, उपम, कथ्वे. 2 उत्तम, उत्तंग, विशिष्ट, सुख्य, श्रेष्ठ, परम, अग्रन्य, महा-प्रधानin comp.; See Principal. 3 मचंड, तीक्ण, तीव, बलवत्, तरस्विच, मयलः, See Strong. 4 उदात्त, उत्ताल; ' a h. tone ' उदात्तः, उच्च-तार-स्वर:, तार: 5 (Of h. rank) विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्कृष्ट-विशिष्ट-पद्स्य, उत्तम-प्रम-पद्भान्, लब्दमातिष्ठ, प्रतिपत्तिमत्, स-गौरव. 6 (Of h. family) कुलीन, महाकुल, अभिजात, अभिजनवत्, कुलज, महाकुलपस्त. 7 गर्वोद्धंत, दर्पाध्मात, सावलेप, गर्वित, अव-लिस, उत्सिक. 8 गहन; 'h. water' प-इद्धा बेला; 'it is h. noon' (नभस:) मध्य-मलंकरोति भाजुः; h. and low ' उच्चावच, अधरीत्तर, उत्तमाधम, उन्नतानत, नतोन्नत, निम्रोजत; 'h.-er and h.-er' अधिकाधिकं, उत्तरोत्तरं, 'h. price' महासूल्य; 'h.ground' उज्जतसुः; ' as h. as ' मात्र (त्री र्र.), इ-यस (सी f.), द्झ (झी f.) in comp.; ' he has a h. opinion of you' स त्वां बहु म-न्यते. -udv. उद्धेः, उद्धं, अति-सु pr..; ऊर्ध्वं, उपरि, उत्तमं, परमं, ' on h.' ऊर्ध्व, उपरि; from on h. ' उपरिधात: the sea

runs h. 'बलवत्श्रदधः सागरः. 'H.-birth '' कुलीनता, कुलोत्कर्षः, आभिजात्यं, blest' अतिपुण्यवत्, महाभाग, अतिधन्य, परमसुखभान्द; 'h.-blowa' अत्युच्छन, अति-स्कीतः ' 'h.-born ' कुलीन, महाकुल-जात-पस्त, अभिजात, सुजात, अभिजनवर्त, सद्देश्य, श्रेष्ठ-उत्तम-कुलोद्भव; ' h.-bred ' कुलीन, शिष्टाचार, सुजन, सुशील, सद्भावविशिष्ट, सौजन्योपेत, सदाचार, साधुवृत्त; 'h.-built' सोच्छाय, उच्चः 'h.-day' उत्सवदिनं, उद्धर्ष-दिवसः;'॥.-fed' अतिपुष्ट, हृष्टपुष्टः,'॥.-flying' अपरिमितः 'h.-liand' ओद्धत्यं, गर्वः,उड्डामर्त्वः, निर्यत्रणत्वं, 'h.-handed' उद्धत, सगर्व, उद्दाम, अनियंत्रण, उच्छंखल, स्वैरिन, 'h.-hung ऊर्ध्वयद्धः 'h.-land' अधित्यका, उन्नतभूमि f.; (a.) पर्वतीय, उन्नत; 'h.-lander' पर्वतीयः, पर्वतवासिन् m.: 'h.-mettled 'महासरव, उरुसरव, ओजस्विम, अदीनचित्त, तेजस्विन्; गर्वित, अतिमद्दान्वित; 'h.-minded' महा-त्मन्, महामनस्क, उदार-धी-चेतस्-चरित्, महच्छ, महाशयः, h --principled साधु-चरित्र, पुण्यात्मन, पुण्यशील; 'h.-priest' पुरोहिताध्यक्षः; 'h.-prixed' महामूल्य, पुरोहिताध्यक्षः; 'h.-prized महामूल्य, महार्घ, बहुमत; 'h.-red' घनारण, अतिरक्त; 'h.-road,-street,-way ' राजमार्गः-पथ:, महापध:-मार्गः, घंटापधः, संसरणं, रथ्या, वि-शिखा, प्रतोली; ' h.-seasoned ' सवासित: h.-spirited' महा-उच-सत्त्व, अद्गिनृत्ति, ओजस्विन, ऊर्जित, महेच्छ; ' a h.-spirited speech, ऊ(जिताश्रयं वन्तनं (Ki. 11. 1); 'n. -treason राजद्रोहः, राजापथ्यकारित्वं; 'h.-wrought ' यत्न-संस्कृत, प्रयत्नपरिष्कृत; 'h.-wayman ' परिपंधिन m., द्रमु:, वाट-पाटचरः, पाद्विकग्नः -est, u. उच्चेस्तम, तुंगतम, उत्तम, परम. -ly, adv. उच्चे: 2 भूशं, अत्यंतं, नितांतं, परमं, परं, अतीत्र, अति-H pr.; See Exceedingly, ' h. pleased' परमानदं-भाज्, हर्षकाष्टां गत. =ness, ह. देवः (बी f.),अत्र-तत्र-भवत् (ती f.). =Height, 8. उच्छायः, उच्छ्यः, उत्सेधः, आरोहः, उत्तयः, तुंगता, उच्चता; उत्कर्षः, उन्नति f. $oldsymbol{2}$ उच्च-स्थानं, उत्सेधः, उन्नतभूभागः, गिरिः, पर्वतः. 3 शिखरं, अग्रं, र्गृंगं, शिखा, चूडा. 4 (परा) काष्टा, कोटिः; अतिभूमिः; परमावधिः, उत्त-मावधिः; 'being in the h. of joy' आनंद कोटिमधिगत. 5 कुलोत्कर्षः, परमपदं, श्रेष्ठत्वं, विशिष्टता; ' the h. of winter ' शि-शिरमध्यं, कठोरीभूतः शिशिरः. -сп, ए. ह. उन्नी 1 P, उत्कृष् 1 P, 2 वृथ् c, उपिच 5 U. श्वि ८. स्काय् ८ (स्कावयति); See Add to.

Hilarity, ८. आनंदः, उल्लासः, प्रमोदः, कौतुकं, आह्नादः, उत्सवः, Sce Delight. Hilareous, a. सोलास, सानंद. Hill, ह. गिरि:, पर्वतः, आर्द्धः, शेलपादः; h. near a mountain'पादः, प्रत्यंतपर्वतः. = ock, ह. वमः, उद्यतम्भागः; वामलूरः, वस्मीकः-कं, नाकुः, मुस्तिकाच्यः. = y. 4. पर्वतमय (यी.), सपर्वत, पर्वतीय, उद्यतानत, विषम.

Hind, 8. सुनी, हरिणी, कुरंगी, एणी, पृषती

2 ग्राम्यजनः, ग्रामिकः, वृवलः

Hind, Hinder, a. पश्चिम, जघन्य, पश्चात् in comp., खरम, अपर, अवर, 'h. part' पश्चाद्धागः, पृष्ठदेशः- भागः, पृष्ठं, नितंबः, पश्चिमभागः-

Hinder, v. t. नि-विनि-वार् 10 or वृ c., नि
मति-विष् 1 P, रुष् 7 U, नि उप-अव-सं-पति°,

स्तंभ 9 P, वाष् 1 A, वि-प्रति-हृत् 2 P,

प्रतिबंध 9 P. =ance, s. प्रतिवेधः, निवारणं,

मतिबंधः, विष्टः, अंतरायः, प्रत्यूहः, प्रतिरोधः,

व्याधातः, वाधा, विष्टंभः =er, s. निवारकः,

प्रतिबंधकः, विष्टकृत् m.

Hinge, इ.केंद्रं, हारसंधि: ग्रंथि: -ए. i. (upon) अवलंब 1 A, अपेक्ष 1 A, See Depend.

Hint, हे इंगितं, आकूतं, स्चना, संज्ञा, भावः, संकेतः, आशयः. 2 उपन्यासः, उपक्षेपः = v. t. इंगितेन स्च् 10, उपन्यस् 4 U, स्च्, उपिक्षप् 6 P, उद्दिश् 6 P, साकूतं निर्दिश् 0 उपन्यस्.

Hip, 8. कटिन्टी र्र-, नितंत्रः, ओणि-णी र्र-, कटः, प्रोधः, जदनं, ओणिफलकं. -ped, a. विषण्ण, खिक्कः

Hippopotamus, अ. करियादस् ॥.

Hire, ए. t. वेतनेन-मूल्यदानेन नि-प्र-युज् 7 A, 10 or ब्या-पू c. or उप-भुद्ध 7 P or सेव् 1 A or बहु 9 U, परिकी 9 A, भट् 1 P or c., श्रुति दा 3 U; 'h. labourers कर्मकरान् उपनी 1A, or कर्मणि व्याप c.; 'a h. ed labourer' भृतिभुज् m.,भरण्यभुज्m., श्तकः; 'a person h. ed ' कृत-कल्पित-वेतनः 🗝, वेतनेन ग्रहणं 📭 ध्यापारणं, वेतनदानं, 2 शृति र्., भृत्या, भरण्यं, भाटक, मुल्यं, कमण्या, भर्मन् ग., निर्वेशः, पणः, निष्क्रयः, ' for h. पण्य, वेतनंन ब्राह्म, साधारणः ' a woman for h. ' पण्यांगना, पण्यक्ती; ' a teacher for h.' भृतकाध्यापक:. -ling, s. 'worker for h. ' भृतकः, भृतिमुद्धः m., भरण्यभुद्धः m., वैतनिकाः, कर्मकरः, भृत्यः.

Hirple, v. i. Sec Limp. = , खंजवत्-लंग-

Hirsute, a. लोमश, पचुरले।मन्.

Hiss, v. i. फुत्कारं कु 8 U or उद्गृ 6 P, सीत्कारं कु, सर्पवत् श्वस् 2 P; ' h. off' सीत्कारेण असंतोषं सुद् 10 or हुनू c. =s., =ing, s. फुत्कारः, सीत्कारः, सर्पश्चासः-नादः.

Hist, adv. तूवणीं भव, वाचंयम क अव-

History, 8. इतिहासः, प्रराह्तं, प्रासूतं, प्रासूतं, प्राणोपाख्यानं, उपाख्यानं, चरित्रवर्णनं, 2 वृत्तांतः, उदंतः, समाचारः, वार्ताः -ic, -ical, a. ऐतिहासिक (की f.), प्रावृत्तं-विषयक, पौराणिक (की f.). -ically, adv. इतिहासाज्ञसारेण, -Historian, -Historiographer, 8. इतिहास-पुरावृत्तं-लेखकः-रचकः, प्राणरचकः, चरित्रलेखकः, ऐतिहासिकः

Histrionic,-al, a. नाटकीय, रंग-नाटच-योग्य,

रंगानुरूप.

Hit, v. t. त्र-ह 1 P, तड् 10; आभ-नि-आ-हन् 2 P, तुइ 6 P, व्यथ् 4 P. 2 (Upon) (देवात) आ-सद् c., प्राप् 5 P, अधिगम् 1 P, लघ् 1 A; 'arrows h. a moving mark' इषवः सिध्यंति लक्ष्ये चले (S. 2) -v. i. संघड 1 A, समा-प्रति-हन्, अभिस-गत् 1 P. -s. प्रहारः, आधातः, ताडनं, घातः. 2 देव-घटना, संगति f., देवं

Hitch, र. । ग्रह् 9 U, धू 1 U, 10, आसूज् 1 P. = र. । ग्रह्-धू-pass. 2 Hop, q. v. = इ. अंतराय:, प्रत्युह:; See Obstacle.

Hithe, क घट्ट:, तरस्थानं.

Hither, adv. अत्र, इह, इतः. =1108t, a. असन्तम, नेदिष्ठ, अत्यंतिक. =ward, adv. इतः, अत्र. =Hitherto, adv. अद्ययानत्, आवर्तमानकालात्, अद्याविध, एतत्कालपर्यतं.

Hive, इ. मधुकोषः, करंडः, छन्नकः, चपालः -ए. रं. मधुकोषे निधा 3 U or निविद्यू ट

Hoar, a. धवल, शुम्र, सित, श्वेत, शुक्र; See White; h.-frost ' तुपारः, अवश्यायः; See Frost.

Hoard, इ. संचयः, निचयः, निवहः, पुंजः, राशिः, गणः, संघः, संग्रहः, निधिः, See Multitude. =v. l. संचि 5 U, संग्रह् 9 U, समा-ह 1 P, राशीकृ 8 U, पुंजीकृ.

Hoarse, a. रूझ, परंष, कर्करा, भग्न, सगद्रदः
—ly, adv. स्क्षरवरेण, स्वरभंगेन, सगद्रदं
—ness, s. भंगः, भेदः, रूक्षता; स्वरभंगः-

Hoary, a. सित, धवल, श्वत, शुक्र, गौर (रि.f.), श्रुझ. 2 पलित, पक्क-पलित-केश

Hoax, ह. वंचनं-ना, प्रतारणं-णा, छलं, कपटं, विमलंभ:. = ट. र. वंच् 10, प्रन्तृ ट., विमलल्भ 1 A.

Hob, s. वृथलः, ग्राम्यः, जानपदः. Hobble, v. i. See Limp.

Hobbledehoy, 8. युवन् m.

Hobby, ८. पियवस्तु-द्रब्यं, चिरकाम्यं; निर्वेधः, अभीष्टमनोरघः, लहरी, छंदः, अभिरुचि र्रः फे.-horse 'क्रीडाश्वः, क्रीडाद्रव्यं, क्रीडनकं Hobgoblin, ८. यूतः, पिकादः, वेतालः,

राक्षसः, See Demon, Devil-

Hocus, v. t. See Hoax. -pocus, 8. मंत्रतंत्रं, कुहकः, इंद्रजालं Hod, इ. लेपाधारः, सुधाभाजनं

Hodge-podge, ह. संकरः, सन्निपातः, नानः-द्रव्यसमूह्ः, प्रकीर्णकं-

Hoe, इ. खेनिनं, अवदारणः, स्तंत्रद्गः =v. t. खनित्रेण खन् 1 P, भूमिं भिद् 7 P, अव-द 10.

Hog, इ. वराहः, किरिः, शूं(स्)करः; See
Boar; 'village h. 'विट्चरः, ग्राम्यः;
'h.-herd ' जूकरपालः-पोषकः; 'h.-sty'
शूकरस्थानं-वासः - gish, a. शूकरोपम,
शूकरीय, वाराह (ही f.), स्करग्रणविज्ञिष्ट-

Hogo, ह. अति-तीक्ष्ण-स्वादः

Hog-weed, ह. शोधन्नी, पुनर्नवा, शोधजित् f. Hoiden, ह. प्रगल्भा, निर्लञ्जा.

Hoist, v. t. उन्नम् c. (नमयति), उद्गम् c., उच्छि c., उद्यम् 1 A, उन्नी 1 P. उद्गृष्टु-हु 1 P, उन्नुल् 10, उत्था c. (उत्थापयतिः)

Hold, v. t. ਪੂ 1 P, 10, अब-ਲੰਕੂ 1 A, आ-दा 3 A, बहु 9 U, परामुश् 6 P, हस्तेन धू or अवलंब् 2 स्तंभ् 9 P, नि-अव-रुध् 7 U, बलावू धृ.े 3 (possess) भू 3 U, आ-धा . 3 U; See Have. 4 (Contain) धृ, परिग्रह, आधा, समाविश् ०, भु, आ-दा. 5 पा ० (पालयति), रक्ष्य P, न त्यन् 1 P. 6 (As a festival) अनुष्ठा 1 P, सेच् 1 A, पा c. (पालयति), कु 8 U, सं-पद् c., नि-वेहू c., वि-धा, यथाविधि कृ, अभिनंद् c. 7 मन् 4 A, ज्ञा 10; See Consider, 'I h. them of no account ' का-कियती-मात्रा तेषां मत्पुरतः, तानहं तृणाय मन्ये वर तृणी-करोमि; 'h. an opinion ' मतं अवलंब् or आश्रि 1 U, मन्, 'h. one's tongue' जिह्नां भू or रहा; 'h. your tongue' जिह्नां धु ०। रक्ष् वाच्यमो भव, वाच नियच्छ, तूर्णी-जोय-आस्त्य; 'h. a meeling 'सभां मिलू c. or समा-दे 1 P; 'a meeting was held ' परिषद् मिलिता; ' h. in esteem ' यह मन्: h. in contempt ' अवगण्, अवमन्, तृणीक, तृणाय मन्, 'h. a council ' सभा निमंत्र 10 A or आहे, 'b. a consultation संमञ्, मंत्रणां कुः ' I h. you responsible' for this act 'अस्य त्वयोत्तरं दातव्यं = v. i. स्था 1 P, स्थिरीभू, सं-स्था 1 A; चिरस्था-पीसू स्थायीभू. 2 अनुबंध् 9 P or pass.; सं-संज्य pass., संलग्नीभू, आलंब् 1 A. 3 विरम् 1 P, निवृत् 1 A (with abl.); आत्मानं संयम् 1 A or निग्रह, परिह्न 1 P, त्यक्; ' hold hold ! ' विरम विरम, मा मा एवं, मा तावत्- 4 अधीन व- भू, आश्रि, अव-आ-लंबू. 5 (As a rule) गम्, न व्यभिचर 1 P; this rule h. s everywhere सवंगामी-अव्यभिचारी-अयं नियमः. धरणं, धृति र , ग्रहान्हणं, अवलंबान्यनं, इस्तेन ग्रहण-घरणं 'letting go the b.

मुक्त-सस्त-इस्त, मुक्तग्रह. 2 कारा, कारागृहं, कारागारं, यंधनस्थानं, गृप्ति र्- 3 आधारः, आ-अव-लंबः-चनं, उपस्तंभः, आश्रयः 4 दुर्गे, कोटः 5 सुद्धि m.f., वार्रगः 6 आस्पेदं, पदं, अधिकारः, नशः-शं, ' red colour takes a firm h. on a white cloth' रागः ज्ञुक्रपटे स्थायीभवति (P, 1, 1);' had a b on the mind of the people ' स लोकस्य मन आददे (R, 1v. 8); 'the advice took no h. on (her) mind' लेभेतरं चेतिस नोपदेशः (R. एा. 66). -back, नि- बृ c., बार् 10, संह 1 P, निश्रह, विकलप् 1 A, विचर c.; See Hesitate. -forth, हूज़् c., पुरो निधा. -in, निश्रह्, प्रति-संह्, नि-सं-यम्. =011, विलंब् I A, विक्रुप्. =on, प्रवृत् c., न विरम्, न सुच् 6 P, न त्येज्र, उद्गृह 1 P, निर्वह c. ., उपन्यस् 4 U, उपिक्षप् 6 P, उप-स्था c. (स्थावयात); (v. i.) चिरं यावत्सह 1 A or युध् 4 A or प्रतिकृ. -together, संबंध pass., संक्रिय 4 P, संलग् 1 P =up, उन्नम् c. (नमयाति), उद्यम्, उच्छि-1 U or c., अध्वीकु. 2 उत्तंभ्, अवष्टंभ, आ-अव-लंबु, भृ, धृ, **-८**୮, ८, धारकः, धार-यितृ m., ब्राहेकः, धरः-आधारः- in comp. -ing, s. धरणं, ग्रहणं, &c. -a. घारिन्, धर in comp.; oft. by हस्त in comp.; 'b. a sword ' कृषाजवाजि:. -Holdfast, ग्राहकः, ग्रहणी, वंधनी, कुडुपँः. 2 दृढ-बद्ध-मुष्टिः, अमुक्तहस्तः

Hole, s. विवरं, बिलं, छिद्रं, रंधं, मुाशि(पि)रं, कुहरं, निर्श्यनं, वपा, सुपि रें: श्वमं, गर्तः-र्ता, राकं, अवट: (in the ground), 2 कंदर:-रं-रा. ग्रहा, गहरं, द्री, खातं (of mountains) 3 (Of garments &c. or fig.) isi, छिद्रं, 'a rat digs a h, and a snake uses it ' एक: परिश्रमं करोति, अन्यस्त-त्कलस्पर्धकां, picking h.s (in the character &c.) of others ' | | | | षिच, दोषैकहुरू, पुरोभागिच, रंधानुसारिचः 'full of b, в ' अनेकरंध्र, बहुविवर.

Hollow, a. रिक्त-ज्ञून्य-गर्भ, अंतःज्ञून्य, ज्ञून्यमध्य-उद्दर, उद्राकृति, सुषिर, धुटाकार-2 असार, निःसत्य, निःसार, फल्य, ज्ञून्य. 3 मोघ, निर्धक, निष्फल. 4 असत्य, वितथ, मिश्या, in comp. 5 ग(गं)भीर, मंद्र, मंद्र- = 8. (Of trees) कोटरः-रं, कोटः, निष्कुहः- 2 विवरं, ग्रुहा, चिलं, कुहरं, अवटः, See Hole. 3 गर्भः, उद्दरं, अभ्यंतरं, कोटं-4 खातं, खातथः, गर्तः-तां-5 द्री, कंद्रः, अद्दिद्रोणी, कंद्रस्थः- 6 कुल्या, पणालीः, 'h. of the bard' युटः, करयुटः-कोणः

'h, of the navel 'नाभिगर्ता, नाम्यावर्तः; 'ground full of h. s' उत्लातिनी भूमि: (S. 1); 'natural h. ' देवखातं; 'h, of the ear' ऋषुभः, 'h. s in the buttocks' जधनकूपकी, गर्ती: =v. l. उत्खन् 1 P, पुटीकु 8 U. =ness, s. शून्यता, असारता, असत्यता, &c.

Holocaust, 8- होम:.

Holy, a. पुण्य, पिचन, परिपूत, साधु, शुचि, विमल, पुण्यात्मच, शुचिन्नत, धार्मिक (की f.), धर्म-पुण्य-ज्ञील, धर्मात्मच, शुद्धमित, 'h. study' वेदाध्ययनं; 'h. wisdom' ब्रह्मज्ञानं; 'h. writing 'श्रुतिः, वेदाः, निगमः; 'h. land' पुण्यभूमिः; 'h. place of pilgrimage' तीर्थ, क्षेत्रं, पुण्यस्थानंतिर्थ. -ly, adv. पुण्यं, पिचनत्मा, शुचिवत्. -ness, अ. पिचनता, पुण्यता, शुचिता, वेमल्यं, पुण्यशीलता, धार्मिकत्वं; 'his or her h.' भगवाच, भगवती. -Holiday, अ. पुण्याहं, पुण्यदिनं 2 अनध्यायः, अनध्यायदिवसः महोत्सवः. 3 उत्सवः, पर्वन् ग., उद्धर्षः, उत्सव-उद्धर्ष-दिनं; 'h. people' यात्राजनः.

Homage, हे. नमस्कारः, अभिवंदनं, प्रणामः, प्रणाति f., पूजा, अर्चनं, उपासना, प्रणिपातः, सेवांजिरः, सेवा, आदरः, प्रभुभक्ति f.; ' pay or do b.' प्रणस् 1 P, बंदू 1 A, प्रणिपत्

1 P; See Bow.

Home, s. गृहं, वासः, वासस्थानं-भूमि f., स्वगृहं, स्व от निज-गेहं देशः-वासः-स्थानं-भवनं ; See House; 'devoted to h.' गृहासक्ताचित्तः-वर्तणः गृहं, गृहं प्रति; 'the words went h. to his heart' तहचः तस्य हृदयममंस्पृशतः, 'touching h.' ममेस्पृश्-भिदः, 'goes h. to me' मासेव लक्षीकरोति (S. 7), 'h.-born' गृहजातः, 'h.-hound' गृहगामिनः, 'h.-bred' गृहज्-जात, गृह्यः, 'h.-made' गृहनिमित, गृहोत्पन्नः, 'h.-sick' गृहविरहातः, 'h.-stall,'-stead' गृहं, वासः, वेश्मभूः, वास्तु m.n.-less, a.निरालय, निराभय, निर्मृह.-iy, a. गृह्य, गृहज. 2 मान्य, मामीण-य, अशिष्ट, पाइजत, असम्यतया, अशिष्टप्रकारेण.-ward, adv. गृहाभिद्यक्षं, अमिगृहं.

Homicide, 8. बहरवा, मजुष्यध्यः. 2 (Person) मजुष्यधातिन् m., बहेतु m.,

Homily, 8. धर्मवाक्यं.

Homogeneal, Homogeneous, a. समान-जाति-जातीय.स-एक-जाति, सचर्ण, एक-स-धर्मन, समान-भाव, एक-स-जातीय; ' h. vowels' सवर्णाः.

Homologous, वः तुल्य-सम-परिमाण

Homonym, भिजार्थः शब्दः, 'a collection of h. s' भिनार्थन्तः, =ous, क. भिजार्थ, अनेकार्थ,

Hone, 8. शाण:, शाणाइमन् 114.

Honest, a. ज्ञुचि,ऋजु,सरल,अमाथिन, दक्षिण, अक्रुटिल, अजिह्म, शुद्धमति-भाव, शुद्धात्मन्, अकपट, निष्कपट, निन्योज, निर्वेलीक, अ-च्याज, विमलात्मन्, दंभहीन, न्याय्य,न्याय्या-चार, सञ्चारत, न्यायवर्तिन, साधुवृत्त-शील, साध, प्रांजल, सत्यवृत्त, सत्यशील, सत्य-वादिन्- 2 अवितथ, सत्य, अकृत्रिम,अकृतकः See Frank also; ' h. gains ' न्यायाजितं: h statement' निव्याजं वचनं. -ly, adv. 'सरलं, न्यायेन, न्यायतः, शुच्चितया, निष्कपटं, निव्यक्ति, अमायया, निव्यलीकं. = y, 🚜 ज्ञ-चिता, आर्जिं, निष्कापटचं, सारल्यं, अकौ-हिल्यं, दाक्षिण्यं, अमाया, अकपट, अव्याजः, **ज्ञुद्धभावः, वैमल्यं, निर्ध्यलीकता, अजिह्मता,** h. is the best सत्यता, अकृतकता; 'h. is the best policy 'भावशुद्धिः एव साधिष्ठा आचार-सरणिः, सारल्यं सत्तमो मार्गः.

Honey, s. मधु n., श्लोझं, माश्लिकं, सारघं, 'h. of flowers' प्रव्यासवं, प्रव्यासनः सारघः, 'b.- कुसुममधु, 'h.-bee' मधुमिश्लिका, सरघा; 'b.- comb' मधुकोशः, करंडः; 'h.-moon' आनंदमासः, 'h.-tongued' मधुरमाशिन, मधुरवाच् - v. t. मधुरोकु 8 U. - v. t. उप- लस् 10; See Fawn. - ed, a. मधुमधुर, सुधा-स्यंदिन्य, मधुर

Honor, v. t. पूज् 10 अर्च् 1 P, 10, मन् c., संभू c., सत्कु 8 U, पुरस्कु, मह 1 P, 10, आदू 6 A. 2 सेव् 1 A, श्र desid. (श्रुश्रूष-ते), आराष्ट ; 'h. ed the invitation ' निमंत्रणमादियत, सगीरवं स्वीचकार. 3 अनुग्रह 9 P, प्रसद् 1 P (with loc.). =8. मानः, संमानः,पूजा,अर्चनं, अर्हणा, संभावना, आदरः, सत्कारः. 2 सेवा, शुश्रूवा, आराधनं. 3 ख्याति f., कीर्ति f., यशस् n., प्रतिष्ठा, गी-रवं, प्रतिपत्ति र्र., उत्कर्षः, उत्कृष्ट-प्रधान-पर्दे, उन्नति 🎉 कुलीनता, आभिजात्यं, प्राधान्यं, श्रेष्ठत्वं: ' your or his h. ' अत्र-तत्र-भवान्; भवत्. -abic, a. पूज्य, मान्य, माननीय, पू-जाई, आदरणीय. 2 सु-प्र-वि-ख्यात, विश्वत, सुमसिद्ध, प्रतिपत्तिमत्,महायशस् 3 यशस्कर-कीर्तिकर (री f·), प्रतिष्ठावह, श्राघ्य, प्रशः स्य, मानद, गौरवान्वित- 4 कुलीन, अभिजात, महाकुल, उदारचित्त-चरित; See Noble. 5 ञुचि, न्याय्याचार, सञ्चरित, साधुवृत्त, पु-ण्यात्मन्, ञुच्चित्रतः, See Honest. - ary, ... मानद, कीर्तिकर, यशस्कर, प्रशस्य. 2 अलाभ-कर, मानमात्रद्राचिन्-Honorably, adv. समानं, सगौरवं, श्लाब्यप्रकारेण, प्रशंसापूर्वे, सुपशसा, प्रतिष्ठापूर्वे 2 शुचिवत्, धार्मिकतया, ऋजुतया, सरलतया, न्यायतः.

Honorarium, ह. दक्षिणा-

Hood, s. फणा-ण:, फटा, स्कोटा; 'expanded the h. 'फणां कुपते (S. 6); 'expanded

h. । भोगः 2 फणाकृति शिरस्कं. =v. l. शिर-स्रोणन पिधा 3 U or प्रातृ 5 U.

Hoodwink, v. t. (. नयने) बद्धेण विधा 3 U or आब्छ्य 10 or आब् 5 U.

Hoof, क खुरः, शकः-कं, क्षुरः, विंखः, निघृण्वः. -ed, क खुरिन्, खुरयुक्त, शक्युक्तः

Hook, s. आकर्षणी, ग्रहणी, धरणी; 'fish-h.' बहिशं-शा-शी, मल्यवेधनी; 'h. for elephants' अंकुशः, श्र (स्)णि रं = ' . र. पहिशेष प्र 1 P or ग्रह 9 U. = ed, u. चक, कुटिल, कुंचित, अंकुशाकार, ज़िहा; See Crooked.

Hoop, ह. चकं, बलय:-यं. 2 कीडाचकं. =७. र. लोहबलये: युन्स् 10. 2 उचे: चुक् 10.

Hoot, १. चु(पू) त्कारः. 2 धिक्कारः, उचैः अभ्यंसा-ग्रचनं, दीर्घघोषः -०. १. घूत्कारस्यं कु 8 U, उचैः आरद् 1 P or चुष् 10, दीर्घ रु 2 P; 'h. at ' उचैः अवज्ञां-धिक्कारं-सूच् 10. Hop, ए. १. हु 1 A, वल्ग् 1 U, एकपादेन चृत्यं 4 P. -१. हुतं, वाल्गतं, हवः, एकपादेन चृत्यं

Hope, v. t. आइंस् 1 A, उत्-प्रति-अप-ईक्ष् 1 A, स्पृह 10, प्रत्याकांक्ष् 1 P, बांक् 1 P, आज्ञां धू or बहु 1 P; in implied questions, gen. ex. by अपि, कचित् or अपि नाम: 'I h, this lotus-leaf breeze pleases you 'अपि सखायते ते नलिनीपत्र-वात: (S. 3); अपि नाम रामभद्रः पुनरपीदं बनमलंकुर्यात् (U·2), कञ्चिन्ध्रगीणामनधा प्रस्तिः (R. v. 7); 'Ih. not'न सन्तुः, न खाद्ध तामभिक्रद्धो ग्रुकः (V. 3) 'I h. the preceptor did not get angry with her'; 'I scarcely h. ed to see you here ' = खलु में आसीदाशंसा यटन भवंतं प्रेक्षिण्ये. 🗝 अशा प्रत्याशा, आशंसा, आकांक्षा, अ-वेसा, प्रतीक्षा, उदीक्षणं; स्पृहा, मनोरथः, बांछा, इच्छा, आज्ञाबंधः. 2 (Giving h.) आश्वासनं, आश्वासः ; ' having b, s fulfilled ' पूर्णाञ्चः ' a 'vain h. ' क्याभि-छाषः, मोघाञ्चा, ' h.-ing against h. ' अतीव दूरापेतं. -ful, a. आज्ञान्वित, आज्ञावत्, आज्ञायुक्त, आज्ञाबद्ध, म्पृहयाल्छ, अपेक्षिन् सपत्याज्ञ, आज्ञाविष्ट. 2 (Giving hopes) आज्ञाजनन (नी f.), आज्ञाकारिन्--fully, ado. सार्शसं, समत्याशं. -less, **७.** निराञ, आज्ञातीत, आज्ञाहीन, इताञ, त्यक्ताञ्च, निरपेक्ष. -lessly, adv. नेराइयात्, सनराइय.

Hora, s. सुहुर्तः, घटिकाः -al,-ary, त. मौहू-स्तक (की र्र.).

Horde, s. महान् गणः, बृहत्संघः, महीघः, स्तोमः, See Multitude.

Horizon, s. सितिजं, दिङ्गंडलं,: दिक्चकं, अंग्रांतः, चक्तं, मंडलं, ' the eastern h.' प्राची-रेवी-दिक्, प्राचीमूलं. "Horizontal, क सम, दिगंतसम, अनुप्रस्थ; 'h. plane'
 समधुभागः, समा धूमिः. -ly, ade. समं,
 अनुप्रस्थं.

Horn, s. कृंगं, विपाण:-णं, कूणिका; 'h. of a buffalo' गवलं. 2 काहल:-ला, शंब:- 3 चंद्रायं, चंद्रशिखा:-ed, a. शृंगित, विपाणित, शृंगयुक्त-विशिष्ट. 2 शृंगाकार, शृंगा कृति.-y, a. शांगं (गीं f.). 2 कठिन; See hard.

Hornet, ८. वरटा, बृहदूंडोलः

Horologue, s. घटी, कालमापनयंत्रं.

Horoscope, ह. जन्मपञ्चिका, जन्मपत्रं, जन्म-योगपत्रं.

Horror, इ. जासः, संज्ञासः, साह्यसं, भयकंपः, भयसंहर्षः 2 बीभत्सता, रोह्नता, घोरता, भरवं, भयानक, भीषमं, भीषणं. -Horrific, «. भीषण, उग्र, भयानक, भयावह. -Horrid, Horrible, a. घोर, दारुण, भीम, भयानक, उग्र, भीषण, कराल, विकट्, Sec Fearful, -ly, adv. घोरं, दारुणं, रोहं, उंग्रतया; बीभत्सतया. -Horrify, v. l. Frighten, q. v. -ed, a. साहबसोपहत, भीत, संत्रस्त, भयसंह्रष्ट-

Horripilate, v. ६. पुलक्षयति-कंटकयति-रामां-चयति (D), रोमाणि उद्गम् ८. ०० उद्म्ह्र्ष् ८. =ed, a. पुलक्षित, कंटकित, सपुलक, रोमांचित =ion, ६. पुलकः, रोमांचः, रोम-हर्षः चेणं, रोमोद्रमः-दूतत्वं, पुलकोन्नेदः, उद्ग-षेणं.

Horse, इ. अश्वः, तुरगः, तूरंगः-गमः, हयः, सप्तिः, वाजिन् m., वाहः, अर्वन् m., घोटकः, घीतिः, गंधर्वः, सैंधवः, 'a well-bred h.' चीतिः; गंधर्वः, सैंधवः; आजानेयः, कुलीनः,, भूमिरक्षकः, सिंधुवारः, 'a well-trained.h.' साधुवाहिन, ,,विनीतः; 'a white h. 'कर्काः; 'a. hay h. 'उ-कानाहः, कियाहः; 'a fleet h.! जवनः, जवा-धिकः; 'a pack b.' पृष्ठन्तः,स्थौरिन्... स्थोरि-न m.; 'a h. for a sacrifice' यु:, अश्वमे-धीय:: ' a chariot-h. ' रध्य:; ' h.'s pace ! गतिः, धाराः (namely) आस्कंदिवं ' full gallop '; घो(घो)रितकं, घोरितं ' trot or ambling '; रेचितं ' cantering '; चल्गितं ' vaulting'; ut 'bounding or capering'; 'h.'s nose' घोणा,प्रोध:-धं; 'h.s' tail' पुच्छ:-च्छं, लूमं, लांगूलं; 'h.'s tail hair' बालधिः, बालहस्तः; 'a number of h. s 'आर्थ, अन्धीयं; 'relating to a h. ' अन्धीय, आश्विक (की.f.); 'h.-soldiers 'आर्थ, आश्विकं, अश्वारोहगणः; ' h.-back 'अश्व-प्रदे: 'go on h.-back ' अन्वन गम् or चर् I P; ! going on h,-back ' सुरंगयाविच, सादिनः 'h.-bean' सुदः, मायः, शिषा; h.-breaking ' अश्वशिक्षा-व्मनं-विनयः; ' h_-breaker ' अश्वविनेतृ m.-शिक्षकः; 'h.-

dealer' अश्वन्यापारिन्m-, हयज्ञः; 'h.-driving ' अश्वसारध्यं, रधवाहनकोशलं; 'h.laugh 'अहहासः, अतिहासः, अतिहासितं,
आच्छुरितं; 'h.-man ' अश्वारोहः, तुरंगस्थः,
सादिन् m.,तुरगिन्m-,हयारूढः,अश्वारूढः,'h.manship ' अश्वारोहणकोशलं विद्या, अश्वविद्या, अश्वद्धयं; 'h.-shoe ' अश्वपाद्धः; 'h.-trappings ' आदानं, अश्वपरिष्टोमः, अश्वास्तरणं; 'h.-whip ' कशा, अश्वताहनी,
प्रतिष्क्षयः-शः, चर्मदृंहः; (४. १.) कश्चया तद्ध्
10 or प्र-हृ 1 P.

Hortation, See Exhortation.

Horticulture, ४. उद्यानिषद्या, उद्यानपालनं.

Hose, s. आण पादत्राणं. -Hosier, s. और्ण-

पादत्राविकायिन् भाः

Hospitable, a. आतिथेय (थी र्र.), सत्कार-शील, अतिथिपूजक, आतिथ्यकारिच. -Hospitably, adv. साद्रं, सप्रश्रयं, सबहु-मानं, आतिथेयसत्कारेण, सत्कार-आतिथ्य-पूर्वं; 'to receive h.' सत्कु 8 U, पूज्र 10, स-भू c.

Hospital, ह, आतुरशाला, चरणागारं, आरोग्य-

चिकित्सा-शांला, रजोपायशाला.

Hospitality, ह. आतिथ्यं, आतिथ्यकर्मन् गः, अतिथिसत्कारः-पूजा-सेवा-क्रिया; सत्कारः, सत्किया, सत्कृति f., उपचारः, पूजा, सेवनं.

Host, इ. गणः, संघः, समूदः, ओषः, निवहः, See Multitude. 2 चमूः, सेना, अनीकं, चरूषिनी. 3 गृहिन् क., भोजनदायिन् क., निमंत्रणकृत्, निमंत्रकः, आतिथ्यकृत्. -age, इ. विश्वासस्थानं, हारीरवंधकः, 'retaining 4 bares as b. s' चतुरः हाहकान् विश्वासस्थानं भृत्वा (P. 1. 8). -css, इ. गृहिणीं, भोजनदावी, आतिथ्यकारिणी.

Hostel, Hostelry, s. पधिकाश्रमः, उत्तरण-

गृहं-ज्ञाला-

Hostile, a. विपक्ष, विरुद्ध, वैरिन, प्रत्यार्थन्, प्रतिकूल, विपरीत, विद्वेषिन, अहित, प्रतिरोचिन्न 'a h. invasion ' शानुविश्वहः, शानुपानं, ' to be h. ' विरुष्ध 7 U, द्विष् 2 U; पर्यवस्था 1 A, प्रतिकूलयति-वैरायने (D.), विपक्षीप्रत्यर्थी-भू. -ly, adv. शानुवत, विपक्षवत्.
-ity, s. विपक्षता, वैरं, शानुता, वैरभावः, विरोधः, प्रतिद्वंद्वं, विद्वेषः, ' in a state of constant b. ' सदाबद्धवेर a.; ' natural b ' स्वभाव-जाति-वैरं, शाश्वतिकः विरोधः.
2 विश्वहः, सुद्धं, संश्वामः, सुद्धभावः

Hostler, ८ अश्वपालकः.

Hot, a. उच्ण, आतपाकांत, आतपवत, तत, सं-उत्-तत, सोव्ण; प्रवर, उग्न, तिग्म, चंड, वर, तात्र, तीक्ष्ण. 2 ग्रीव्म, नेंदाघ (धी f), घर्म in comp. 3 शीम-म्लभ-कोपिन, कोधिन, सरं-भिन. 4 साहासन, तीक्ष्णकर्मन, 'h. weather or season 'ग्रोव्म:, निदाध:, घर्म-ग्रीव्म-उच्ण- कालः; 'to make h. 'तप c.; 'to be h. 'तप 1 P, 4 A, उष्णीस; 'h.-bed 'उष्ण-स्थलं, (fig.) क्षेत्रं; h.-blooded or -beaded 'चंडमकृति-शील, संरंभिन, शीम-कोपिन, उत्तस, उच्चंड, तीक्ष्णकर्मन, साहासिक, साहासिन. ब्राप्ट, वर्वणं, तीक्ष्णं, तीत्रं, उच्चंडं, उद्यं, उष्णं; सोत्ताएं; व्यवं, सोत्साहं, सोत्कटं -ness, इ. उष्णता, तापः, प्रखरता, उग्रता, चंडता, तिग्मता, औष्म्यं, निदायः, धर्मताः 2 उत्तापः, तीक्ष्णता, संरंभः, व्यवता; 'h. of temper' शीधकोपित्वं, चंडता.

Hotch-potch, ह. प्रकीणकं, नानाशाकादिसं-मिश्रर्णः

Hotel, ८ पिकाश्रमः, भोजनगृहं-

Hotspur, 8. संरंभिन का, साहासिक:.

Hough, 8. जंघास्थिशिता.

Hound, ह. विश्वसद्गुः, मृगदंशकः, आखेटिकः, वृगयाकुक्तुरः.

Hour, s. घटी, घटिका, नाडिका; 'h.-drum' नाडिकाविच्छेद्पटहः 2 (H. s.) कालः; 'at all h. s.' सदा, सर्वदा; 'in an evil h.' अञ्चभे लग्ने-सहूते; 'an h. and a half.' अर्घेयाम: नीप, a. प्रतिघटिकं adv.

Houri, 8. दिच्यांगना, स्वर्गकन्या, दिच्ययोषित्-House, ह. गृहं, गेहं, अ(आ)गारं, सदनं, वेइम- / न-सङ्गन् n., निकेतनं, मंदिरं, वासः, आ-नि-वासः, भवनं, आयतनं, नि-आ-लयः, ओकस्-धामन् गः, वसति र्रः, निवासस्थानं, आवसथः, उद्वसितं, निकाय्यः, निशांतं, व(प)स्त्यं; 'body of a li.' गर्भागारं, वासगृहं. 2 कुलं, अन्वयः, वंशः. 3 गृहजनः, कुदुंथं, परिवारः; 'h,-breaker' कुडचच्छोदिन् m., भित्ति-संधि-चौरः, कपाटक्षः, गृहभदकः, 'h.-dog' गृहकुक्षरः, 'h.-door' गृहद्वारं, 'h.-hold' गृहकुक्तरः; ' h.-door ' गृहद्वारं; परिवारः, कुदुंचं-वकं, परिजनः, गृहपरिजनः, परिवार:; (a.) गृह्य, ex. by गृह in comp.; 'b.-bold duties' गृहकार्याणि, गृहाचाराः; 'h.-hold:gods 'कुलदेवता:; 'h.-holder गृहिन् m., गृहस्थः, गृहपतिः, गृहमेधिन् m., कुंदिन् m., गेहिन् m.; 'h.-hold stuff' 'h.-keeper' गृहसामग्रीः गृहोपस्कारः, गृहावसकः (-शिका f.); 'h -keeping ' गृहच्यापारः कार्य-कर्मन् n. 'b.-maid' द्रासी गृहदासी-मार्जनी; ' h,-room ' वासस्थानं, वेइमन् n.'h.-warming' गृहप्रवेशः; 'h.-wife' गृहिणी, गेहिनी, गृहकार्यक्रुशला-दक्षा, गृह-मेधिनी; 'b.-wifery ' गृहकार्यक्रुशलता-ने-पुण्यं, गृह्मभी छुष्टानं, परिमितन्ययः. =[ess, a. गृहहीन-जून्य, निरालय, अशरण, निराश्रय, निगृह-

Housing, 8. परिस्ती(हों)मः, सञ्जा, कल्पना,

छुधः, आस्तरः, प्रसाधनं.

Hovel, हुः उडजः-जं, कुटीरः, कुटी, पर्णशाला,

तृणकुटी.

Hover, v. i. परितः विस्प् 1 P or ही 1 A, आकाशे व्यावृत् 1 A or विस्प् or विस्त् 1 P, परिभ्रम् 1, 4 P; 'h. abo.t' मंडले चर् 1 P, (दीपस्योपरि मंडले चरति Mr. 3); मंडलाकारेण अम् 2 (fig.) विशंक् 1 A, विक्लप् 1 A, विस्त् c. -ing, s. परिभ्रमणं; मंडलावृत्ति f.

How, ado. कथं, केन मकारेण-रूरेण-2 कियत् (in 'how long, '' how far'); 'h. much 'कियत्, 'h. many 'कति (pl.); 'h. long 'कियद्दारं, कियंतं कालं; 'h. many kinds' कतिविधाः; 'h. many times 'कित्वलुत्वः, 'h. now ' नज्ञ, नज्ञ भीः; 'h. far 'कियद्र्ं, कियद्वधि; 'h. much more-less 'किग्रुत, किं पुनः, किग्रु, 'h. else 'अथ किं; with adj. ex. by अही; 'h. pleasing ' अही मधुरं; अही पारं, &c.

Howdah, s. चरंडक:.

However, Howsoever, adv. यथातथा, येनकेन प्रकारण; (with adj.) by अपि, or by नाम with imp. of verb; 'h. industrious a man may be' द्वीर्धन्यनसायीपि नरः, करोतु नाम ब्यनसायं नरः (H. 2). —conj. (Howbeit) किंतु, अपि तु, तु, परंतु, तथाि, पुनः.

Howl, v. i. आक्रंद् 1 Γ, उत्कुत् 1 Ρ, उन्है: रस-रद् 1 Ρ, गर्क 1 Ρ, दीर्घ वि-इ 2 Ρ, है 1 Ρ. -s., -ing, ε. उत्कोश:- शनं, आक्षं-द्वनं, दीर्घरतं, आरटनं, र(रा)वः, दीर्घरवः, गर्जनं, रसितं: 'h. of dogs' भवणं, सुक्षतं,

रायणं.

Hub, इ. नाभि f. 2 त्सच:. 3 लक्ष्यं, ज्ञारव्यं. Hubbub, इ. कोलाइल:, कलकलः; तुशुलं, तुसुलरव:- नादः, संकीर्णनादः

Hucklebone, 8. श्रीजयस्थि ॥.

Huckster, s. शुद्धपण्यविकायन-विकेतृ m.

- i. श्रुद्वपण्यानि वि-क्षी 9 A.

Huddle, v. t. विंडी इ 8 U, सं-कृ 6 P, संमिश्र 10, संज्ञलीक, संविध्यति (D.). 2 संद्रम् ८: ससंग्रमं वि-कृ 3 U or कृ. -v. i. संक्रलीच् 1 P, संमिश्री-संक्रति-कृ, संकृ pass., विंडीयू. -s. संक्रलं, संक्राः, संक्रीया, संक्रीणता.

Hue, s. रामः, रंगः, वर्णः, छारा, छवि f. 2 आक्रोशः: 'h. and cry' कलकलः, कीला-

हलः, जनरवः, संहति र्रः

Huss, v. t. विस्तृ ८., श्वि ८., वृष ८., 2 सत्ये निर्भर्त्स or तर्क् 10 A. 🗝 i श्वि 1 P, स्काय् 1 A, वृष् 1 A. 2 वृष् 4 P, विकत्य् 1 A, मगल्य् 1 A. अ. कृत्यः, रोषः, स्रंभः, See Anger. 2 वृषः, औद्धत्यं, निर्भरतनं. 3 उद्धतः, वृष्धमातः, वृष्धिकः, पिकत्यनः. 🚾

s. दांभिकः, ञूरंमन्यः, विकत्यनः. =ish, a Angry, Arrogaut, q. v.

Hug, v. l. आलिंग् 1 P, आ-सं-फ़्रिष् 4 P, परिव्वंबर् 1 A, बाहुन्यां पीड् 10: See Clasp. - आश्रुपः, परिव्वंगः, आलिंगनं, उपगृहनं.

Huge, a. महत्, बृहत्, स्थूलं, विशाल, बियुलं, ग्रुफं, बृहत्परिमाणं, अतिमहत्-बृहत्. 2 (In body) स्थूल-काय-देह, बृहच्छरीर, महा-काय, विगुलांगं (गि.गे.). = Iy, adv. अति-महत्, अत्यंतं, अतिमात्रं. -ness, अति-वृहच्चं, स्थूलता, विशालताः

Hulk, ह. जीर्णनीका.

Hull, s. (पोतस्य) स्थूलभागः. 2 पुटः हं, कोशः-पः, त्वस् कि. आवेष्टनं, तुषः (of grain).

Hum, १. ं. ग्रेज् 1 P, वि-, इ 2 P, हुंकु 3 U, अस्पष्ट निस्वन् 1 P or ध्वम् 1 P. - अ., - ming, ३. ग्रेजन, ग्रेजितं, कलरवः-स्वरः, वि-, - ६तं-रावः, श्रेकारः, हुंकतं, अस्पष्ट-

ध्वनिः-निस्थनः-नादः, कलकलः

Human, a. माहुष (वी f.), बौरुवेय (ची f.), मजुष्यजातीय, मानवीय-नः gon. ex. by सनुष्य or नर in comp.; 'in h. accents ! मनुष्यवाचा; ' uttered h. accents ' मार्ख्यां गिरसुदीरयामासः; ' h. nature ' मानुष्यकं, पुरुषत्वं, नरस्यभाषः, 'h. form' भाजुषी तद्यः, नरत्रपं; ' ६ h. brute ' नरपञ्चः: 'h. kind ' मसुष्य-द्य-जाति f.. मसुष्यवर्गः. ≈iद3, र. र. वि-नी 1 P, शिष्टाखारं-सम्बरीतिं शिक्ष c. or ज्ञास 2 P. -iy, adv. नरवत. माञ्चपमकारेण, नीधाळाल, a. इयाल, कुपाल, सद्य, परहितकाम, परोपकारशील, अनुकंपिन, क्रज्या-द्या-शील, द्यावत्, क्रय-णाई, द्यार्र, परहितायिन, आपस दीन-अड-कंपिन: See Kind. -ity, s. द्या, करणा, कुपा, द्यालुता, आपना दुकंपा, दीनवात्सत्ये, दयाशीलता, परिसतिच्छा 2 मानुष्यं-पयकं. प्रसुव्यता, मासुवता, मासवत्यं. 3 मसुष्याः. अनुव्यवर्गः जातिः. नेपु, adv. सद्यं, स-करणं, परहितेच्छया, साहकंपं.

जिस्ताble, a. जीन्द्र, अप्युद्ध, अधम. 2 खुद्द, अल्पमित. 3(In good sense) वस, विनीत, निरिध्यान, विनत, राविनय, निर्द्ध्यार, अञ्चल्द्यत, व्यं-भर्ष-अभिमान-इनि वा राहित, वसदेतस्, विनियन, विनयशील-द्वासि. 4 निःस्व, द्विद्द, वृश्चेन, निर्धन, आपक्ष, 'in h. days' आपत्समये, वृरिद्धानस्थायां, आपदि, 'the friends of h. days' आपत्सालीजसिम्नाणि, 'to cat h. pie' मानं पृष्ठे कु 8 U.
-०. t. अव-नम् c. (नमयति), प्रद्धयति (D.), (सपदि विचयः प्रद्धयति मां U. 6); अभिपरा-भू 1 P, वृर्ष-गर्व-अंद्ध नि P or ह्व 1 P, नि-अव-पत् c., अप-कृष् 1 P, नम्हीकु, 'thus completely h. ing the kings' दृति राजां

शिराभ नामपादमाधाय (R. vii. 70): 'h.bos हमरः; See Bee. -ed, त. अभिम्रत,
पम्रद्रं, आत्त-गर्ब-गंध, हतगर्वः, आनत, नम्रीकृत, पातित, अपकृष्ट. -ing, इ. द्र्प-मान-भंगः,
अभिभवः. -ness, इ. नीचता, अपकृष्टता,
ध्रुद्रता- 2 विनयः, नम्रता, अनहंकारः, अनभिमानः, अगर्वः. निरभिमानता, नम्रशिलता-Humbly, ade. नीचः, ध्रुद्रतया, कृपणं- 2
म्बिनयं, नम्रतया, नम्रं, निरभिमानं, यर्व
विना, अनुद्धतं, नम्रचेतसा.

Humbug, v. t. प्रतृ c., वंच् 10; See Cheat. = s. प्रतारणं जा, वंचना, कपट: दं,

दल.

Humdrum, a. विरस, जह, मंद्, फलगु. .=8.
मुहः, स्पूलधीः.

Humerus, ८. प्रगंदः.

Humid, a.आई, क्रिस, उस, सरस, तिमित. •ity s. आईता, क्रेदः, तेमः, सरसता.

Humiliate, v. t. गर्व ह 1 P or भंज 7 P, अभिभू 1 P, अपकृष 1 P; See Humble.
-ing, a. दर्प-नान-हर. -ion, s. गर्व-दर्प-भंगः, अवमानना, मानभंगः-हानि f., अभिभवः, अपकर्षः; दमनं, नियमनं.

Humility, ह. विनयः, शालीनता, अगर्वः, अद्र्यः, नम्रता, अनभिमानः, अनहेकारः,

अनोद्धरर्यः

Humour, ह. भावः, वृत्ति f., मनोवृत्तिः, स्व-भावः, शीलः छं, प्रकृति f.; 'good h.' मद्भाषः, सुशीलता, साजन्यं; 'bad h.' वक्रभावः, दुःशीलं; 'joyons h.' आनंद गृत्ति:- 2 छंदः, छंदस् n., मनोलील्यं, बुद्धि-चापल्यं, लहरी, चित्ततरंगः, चापलं. 3 क्लेदः, तेमः, आर्द्रताः, स्नेहः, जलावसेकः. 4 रसः, जलं, धातुः (of :the body); ' disorder of the three h. s ' दापत्रयं, त्रिद्रोपं 5 वदग्ध्यं, रसिकता, रसः, सारस्यं, वेचित्र्यं. -v. t. (a person) चित्तवृत्ति अनुवृत् 1 A, अहं तानत्स्वामिनश्चित्तवृत्तिमनुवर्तिण्ये S. 2), छंदेन वा छंदः (ई) अजुवृत्, भाषं अजुरूष् 4 A or अनुप्र-विद्यू 6 P; (inclinations) अनुवृत्, अनुरुष, अनुग-विशू. 2 अनुरंब् c., संतुष् c., आराष् c., प्र-सब् c., भन् 1 U, उपलब् 10, उपन्छंड् 10, -ing, ह. अतु-वर्तनं, अनुराधः, छंदोनुवृत्तिः, भावानुपवेशः. −ist, s. वहाँसिकः, हासकरः, विदूपकः, भंडः, परिहासशीलः, नर्मसचिवः. 2 रसज्ञः -ous, a. हासकर (री f.), परिहासवत्, विनावित, सरस, रमवत्, रसिक, हास्य, परि-हामझोल; विनादनशील; oft. by परिहास or नमं in comp.; 'a h. speech' परि-हासः, परिहासजिल्पतं, वर्माळापः, नर्मभापितं. -ously, adv. सरसं, विनोदार्थ, परिहास-पूर्व. -some, यः वक्रभाव-शील, द्रःशील, क्ष्मकृति. 2 चलचित्त, लंग्लमति, चलमकृति-भाव; See Fickle.

Hump, s. कजुद f., कजुद:-दं (fig. also), अंसकट: (of hulls); गहु:, स्यगु:; 'having a h.' कजुसत्, ककुसिन्; 'h.-backed' कुब्ज, गहुल-र, जुब्जक, वक्षपृष्ठ, न्युब्ज-

Hunch, s. गृहु: 2 पिंह: - ए. रे. अरिनना तस् 10 or प्रहृ; 'h.-backed' Hump-backed,

Hundred, a. ज्ञातं, ज्ञातंसंख्यकः; 'by h. s' ज्ञातज्ञः; 'in h. ways' ज्ञातधाः; 'h. fold' ज्ञातग्राण a.; 'the life of man extenda to h. years' ज्ञातायुर्वे पुरुषः = 3. ज्ञातं. = th, s. ज्ञाततम (मी f.).

Hunger, ३. श्रुवा, श्रुप् र्र., हुमुक्षा, जियसा, अज्ञानाया, अञ्चनायितं, 'h. starved 'श्रुक्षाम, श्रुवायसज्ञ. -c. i. श्रुप् 4 P, (with dat.), भुज्ञ desid. (त्रुभुक्षतिन्ते). 2 Long, q. v. =Hungry, a. श्रुपित, श्रुवार्त, श्रुवार्तित, अञ्चार्थित, अञ्चनार्थित, 'h. and thiraty' श्रुतियासित. 2 अवसज्ञ, क्षीण, क्षाम, जृञ्जन

Hunks, s. See Miser.

Hunt, ए. मृत् 10 A, मृत्यां कु 8 U, (मृत्यां यां) अजुधाव 1 P, अजुम 1 P, अजुन्त 1 A, अजुयं 9 P. 2 आन्विष् 4 P, निरूप् 10. - ह., - ing, इ. मृत्या, आखेट:, मृत्यं, आच्छोद्गं, पापिंद्वं f. 2 अजुसरणं, अन्वेषणं, मार्गणं, अजुधावनं; हाभेच्छा, लिप्सा; 'h.-dress' मृत्यावेप:, 'h.-dog' विश्वक्षद्भः, मृत्याकुकुर: - er, Huntsman, इ. च्याधः, लुव्धकः, मृत्युः, आखेटकः, मृत्यधाजीवः, जीएमंसकः; जाकुनिकः (of birds); वामुरिकः, जालिकः (with nets).

Hurdle, a. काष्टावरणं.

Hurl, v. l. (तरसा-सवंगं) शिप 6 P, वि-स्टब्स्-स्टब्स् 6 P, प्रास्त्र 4 U, ईर् c., प्रेड् c., प्रह्न 1 P; 'h. down ' नि अव-पत् c., अव-श्रंक्र c., अधः-शिप्. = s. क्षेप:-पणं, पातनं. 2 तुस्रलं, कोला-हल:. = lng, s. क्षेपणं, 'h. of stones शिलावर्ष:-आसारः.

Hurly-burly, इ. तुसुलं, कोलाइलः, वृद्धल-रवः. कलकलः.

Hurrah, interj. जय or हर्प-भिस्तन:-शब्दी:-

Hurricane, s. प्रक्षंपनः, महाबातः, अतिवातः, प्रभंजनः, वात्या, प्रचंछवातः, वेगानिलः, बा ताली,कृत्यावेगः, चक्रवातः, जवानिलः, ध्रंझा-

वातः (with showers).

Hurry, v. i. त्वर् 1 A, शीघं यम् 1 P, स-संभ्रमं गम्. =0, l. त्वर् c. (त्वरयति). 2 सत्वरं आकृष् 1 P or प्रणुक् 6 P, or प्रेर् c.; शीघं सं-निः-पद् c. or वि-धा 3 U or साष् 5 P. =3. त्यरा, संभ्रमः, रभस् n., रभसः, ध्यग्रता, वेगः, आकुलत्वे, आ-सं-वेगः, त्वरितगति f.; 'why are you in such a h.' किमास संभ्रातिच (U. 3); 'in a h.' संभ्रात, व्या-कुल, ब्यग्र. -ed, a. त्वरित, शीघ; 'a h. speech ' निरस्तं वचः, त्वरितोदितं. =edly, ado. शीघं, त्वरितं, सत्यरं, ससंश्रमं, सरभसं, च्युयं.

Murt, v. t. क्षि 5 P, तुद् 6 P, हिंस 7 P, अर्द्ध 1 P or c., बाध् 1 A, व्यध् c. (व्यथयाते), इह 4 P, क्षण् 8 P, पोंडू 10, अपक 8 U, चित्र-क्र, दु 5 P: 'does not h. one's reputation' यज्ञः न क्षिणोति (R. 11. 40). 🗝 क्षतं, हिंसा, अपकारः, अपकृति 🏸, बाधा, पीडा, च्यथा · 2 अपायः, क्षयः, हानि / ·, नाझः. =ful, a. पीडाकर (री f.), अपायावह, हिं-सात्मक, बाधक, अपकारिन, अहित-हानि-क्षति-कर. 2 हिंस, घातुक, शराष. -fully, व्यक्तिः हिंसापूर्वे, सायकारं- =less, a. अक्षत. 2 अहिंस, अनपकारिन, अनुपद्मविन्-

Hurtle, v. i. संघह 1 A, अभिसं-पत् 1 P. 2 सरभसं निष्क्रम् 1 U, 4 P or निर्गम् 1 P. 3 Echo, q. v.

flusband, 8. पति:, भनु, उपयंतु, पश्णितृ, परिग्रहीतु, विवेद्धः, कांतः, द्यितः, धवः, नाथः, स्वामिन्; इष्टः, पियतमः, प्राणेशः, हृद्वयेशः, all m. (poetical words); h, and wife' दं (जं)पती, जायापती, भार्यापती; 'h.' в brother' देवरः, देव m., देवलः; 'a second h' दिधिषु:; 'h.'s sister' ननांदु; 'h.'s brother's wife' यातृ; 'sister's h.' रेपालः, र्यालकः, आवुत्तः, भगिनीपतिः.-v. t. परिमितं व्यय 10 (व्यययति), न विक्षिप 6 P, परिमितन्ययं कु 8 U. 2 कुछ् 1 P, 6 U. -less, α. विधवा, अनाथा, पतिहीना, गत-भर्तुका, निर्णाथा. =ry, s. कृषि में, कृषि-कर्मन् ग.,कर्पणं, कृषिविद्या, वैश्यवृत्ति र्., हल-मृति र्. 2 पारीमितन्ययः, गृहकर्मनिवोहविद्याः -Husbandman, ह. क्रुप(पि)कः, क-पंकः, कृषीवलः, क्षेत्रिकः, हालिकः, 800 Farmer. 2 वैदयः, विद्यु m. ऊरुजः, ऊरुव्यः, अर्थः, मूमिस्पृश् m.

Hush, interj. तुव्यों भव, शांत, वाचयम-नि:शब्द-a. भव. =v.i. शम् 4 P, प्र-उप-शम्, तुष्णीं भू, मौनीभू, = १. १. इम् ८. (झमयति), निभृतं समा-धा 3 U; See Conceal also.

flusk, s. तुंष:, त्वच् f., कोशः, पुटः-टं, आवे-पनं 2 बुवं-सं, कडंगरः -v. t. निस्तुषयति-निस्त्वचयति (D.), त्वचं हु 1 P, निस्तुषीकु 8 U. -ed, a. निस्तुष, स्वग्हीन. 2 सतुष, त्वायुक्त. -y, a. सतुष, तुषघत्. 2 रूक्ष, कर्कशः, ' in h. toues' रूक्षस्वरेण, बाष्प-ष्ट्रतिकलुषं-

Hussar, s. See Cavalier.

Hussy, ह, बंधकी,पापा, दुष्टा छी-Huatle, v. f. Drive away, q. v. 2 #-चाष् 1 A, संधुम् c.

Hut, इ. उटजः-जं, पर्णशाला, कुटीरः, नृणकुटी. कायमानं.

Hutch, ८. कुशू(सू)लः, धान्यकोष्टः. Huzza, 8. जयध्वनिः, हर्षनादः स्वनः.

Hyaline, a. काचमय, काचनिर्मितः

Hybrid, a. संकीर्णजातिः संकीर्ण, संकरजात, मिश्रज.

Hydra, इ. जलव्याल.

Hydraulic, a. जल-मेरित-चोदित. 2 जल-वाहिन् -5, 8, चलज्जलविज्ञानं,

Hydrocele, s. कोष-सुब्क-वृद्धि f., फल or कोष-ज्ञोकः.

Hydrocephalus, s. मस्तिष्कक्षोधः, शिरोग्रहः. Hydrography, 8. समुद्रवेलादिविवरणं.

Hydromel, s. जलसंस्टं मधु.

Hydropathy, इ. जलोपचारः, जलप्रयोग-चिकित्सा-

Hydrophobia, ८. जलसंत्रासः; अलकंभिभवः, आलर्के.

Hydropsy, Sec Dropsy.

Hyemal, a. हैमंत (ती f.), शीतकालीन.

Hyena, इ. तर्श्वः क्षः, तर्श्वः-

Hygiene, s. आरोग्यविद्या.

Hygrometer, ४. क्लेट्मापकः.

Hymen, ह. विवाहः, उद्घाहः 2 विवाहाधिष्ठात्री देवता. -eal, a. विवाहीय, वैवाहिक-उद्वारिक (की *∫*∙)∙

Hymn, s. स्तोर्ज, सूक्तं, गेयं, गानं, गीतं, स्ताति-गीतं, 'a chanter of h. s' उद्गात m. सु-म्नयु:. = v. t. मै:1 P, वर्ण 10, गानद्वारेण स्त 2 Uor प्रशंस 1 P; 'h.s praises' उपवीणयति (D.).

Hyp s. See Dejection.

Hyperbole, इ. अतिशयोक्ति र्र., अत्युक्तिः, वाग्रुपच्चयः, सत्यातिक्रमः. -ic, -ical, a. अत्युक्तिपूर्व, सत्यातिकामिन् =ize, 🕠 🖊 अत्युक्त्या वर्ण् 10 or कथ् 10.

Hyperborean, a. उत्तर, उद्व्, उद्देचीन, उत्तरीय.

Hypercritic, र. एकांततः गुणदोषनिरूपकः or छिद्रान्वेषिन् m., दोपैकदृश् m.

Hypnotic, a. सुष्राप्तिजनक.

Hypochondria, 8. पित्रोन्मादः, वायुकोपः-2 विषदः, उद्देगः, अवसादः. -cal, a. पित्तो-न्मादिन, विषण्ण.

Hypocrite, इ. द्वाभिकः., दंभिन् ले.,कपदिन्ल., कापटिकः, क्रहक-वृत्तिः, ग्रदा-कपट-विशेन् मा., 'a religious h.' धर्मध्वजिन मः लिंगवृत्तिः, यकवृत्तिः-वृतः, आय-रूपः-लिंगिन् m., छझ-तापसः, बेडालवतः. -ical, a. द्भिन्, कपटिन्, छात्रिक कापटिक-दांभिक (की f-), छदा-कपटin comp.; 'a h. sage' इसतापसः, कपटः व्यतिन् m. सुनिवेषधारिन् m. =ically, ade. सदंभं, सकपटं, सन्याजं; दांभिकवत्, स्याना =Hypocrisy, ८ दंभः, दांभिकता, कपटध्म

धर्मोपधा, वक्तव्रतं, धर्मध्वजमात्रं, लिंगवृत्ति र्र., कुहकवृत्तिः, छाासिकतः, कापटचं, सन्याजता, आर्यस्वता.

Hypodermic, a. त्वग्तर्गतर्

Hypotenuse, ह. कर्णः, श्रुति र्र

Hypothecate, v. i. आधि गृहे ग्रुप् 1 P; 'a

Hypothesis, इ. उपन्यासः, प्रतिज्ञा, संकेतः, समयः =Hypothetic,-al, व. उपन्यस्त, सांकेतिक (की f.), सोपन्यास, कल्पितः =ally, adv. सोपन्यासं, ससंकेतं, ससमयं, प्रतिज्ञाकमेणः

Hysterics, (Hysteria,) अ वातीनमादः; हर्षमूच्छा, हर्षमोहः; मोहः, मूच्छाः -Hysteric,-al, a. हर्षमूच्छाल, मूच्छांवत्;

नोहोपहत, मूड, सुग्ध-

I.

I, pron. अहं; oft ex. by अयं जन: (referring to persons, of any number

orgender).

ichor, s. प्रयरकं.

ichthyography, s. मत्स्यवर्णनं. -ichthyo-

logy, 8. मत्स्यशास्त्रं-

lcon, s. सूर्ति f., देवतामतिमा. =ociasm, s. नितामंगः. =ociast, s. देवतामतिमाभंजकः. =ography, s. प्रतिमालिखनं. =ology, s. नितामिद्या.

idea, इ. मित f., बुद्धि f. 2 मतं, अभियायः, आशयः, मनोगतं, भावः. 3 तल्यः, संकल्यः, कल्पना, भावना, वासना, वोधः; 'with the i. that' ex. by बुद्धशा in .comp. or इति कृत्वा. "Ideal, य. मनःकाल्पत, मानस (सी f.), काल्पनिक-मानसिक (धी f.), चित्ती-द्वावितः, मनसिज, मनोभवः = 3. मनोरथस्टि f.; oft ex. by परमः, 'i. of beauty' प्रमलावण्यं. =ism, इ. वाह्यसूच्यवादः. =iy, alo. नमसा, कल्पनया, भावनाप्रै-

Identical, a. तत् (pron. a.) with एष, अ-नन्य, अनन्यस्य, निर्विशेष, अभिन्न, अन्यति-रिक्त, अभिन्नस्य, सम, समान, निरस्तभेद, आत्मन्-स्य in comp.; i. with the world' जगदात्मक विश्वक्षपः 'becoming i. with Brahman' ब्रह्मसायुज्यं प्राप्ताः, ब्रह्मलीनः. -Iy, adv. अभिक्षं,समं, निविशेषं. -Identify, v. t. समीकु 8 U, तुल्यीकु, अनन्यीकु. 2 तदेव इति मति-पद् c. or वि-सू c. or अभि ज्ञा 9 U, तुल्यत्वेन परिच्छिद् 7 P. -v. i. समीमू. -ication, s. समीकरणं, एक-रूपता, सायुज्यं, अभिज्ञानं, विभावनं, 'i. with Brahman' ब्रह्मसायुज्यं, ब्रह्मभूयं. -Identity, इ. ऐक्यं, साम्यं, संवादः, निविशेषः, अभेदः, अनन्यता, तादाल्यं, साक्ष्प्यं, सक्ष्पता, आत्मता, सायुज्यं, 'i. of thoughts' वित्तेक्यं, एकचित्तताः, 'i. of class' सावण्यं, सजातित्वं, 'i. of hand' वर्णसंवादः.

Ideology, 8. मानसभाकं-

Idiom, ३. चाक्पद्धति-रीति f., चारव्यवहारः, चाक्रसंप्रदायः, चिशिष्टस्वरूपं. =atic, a. Ex. by (s.).

Idiosyncrasy, ह. देहस्तभावः, जातिस्वभावः. Idiot, ह. जहः, मूर्धः, अनात्मज्ञः, मूढः, वेधेयः, वालिशः, अज्ञः, निर्द्धाद्धः. मंदः, व. जह, मूढ, मूर्षः, हतज्ञान, ब्राद्धि विकलः -Idiocy, ह. मूढ-ता, मूर्षता, जाडवं, अज्ञता, वालिशता; See Fool,-ish, Folly-

Idle, a. अलस, कर्म or कार्य-विसुख or पराक्सुख (स्त्री f.), कर्महोषिन, आलस्य- शील, अद्योगशील. 2 अन्यापृत, निरुद्योग, निर्व्यवसाय, कर्म or कार्य-जून्य or रहित, निर्व्यापार, निरुद्यम, निर्द्धह, उदासीन, नि-कत्साह - 3 निरर्थक, निष्प्रयोजन, व्यर्थ, मोघ; it were i. to talk or friend or fee in Govinda' गोविंद्वि ये मित्रामित्रकल्पनं व्याघातः, व्याहतं एवं, 'to be i.' जवात् 2 A; ' i. talk 'बुगलाप:, बुगलाथा. -v. f. (time) उदास्, कालं सुधा क्षे c. (क्षपयित) or नी 1 P or अतिवहू ए., कालं ह 1 P or क्षिप् 6 P, कालंकं ह U, अलस-निव्य-पार -a. भू. =er, s. निर्वापारः, कालक्षेपकः, कार्यपुटः, सुखनिरक्षिकः. =ness, 8. आलस्य, कार्यद्वेषः, कार्यविमुखता, उदासीनता. 2 अतु-द्योगः, अव्यापारः, कार्यशून्यता, कालक्षेपः पणं. -ldly, adv. आलस्येन, अलसवत्. 2 निरुद्योगं, निर्व्यापारं. ३ निरर्थकं, व्यर्थ, वृथा, सुधा-

Idol, s. (हेव-) प्रतिमा-मानं, मूर्ति f., देवतं, देवता, देवता विग्रहः, प्रतिकृति f. 2 (Fig.) आराध्यदेवता; 'attendant on an i.' देवलः, देवाजीवः-विन् m. -Idolater, (Idolatrous) s. मूर्ति-प्रतिमापूजकः-अर्चकः-उपासकः, देवतार्चकः, प्रतिमासे विन् m. -Idolatry, s. प्रतिमा or मूर्ति-पूजा or अर्चनं, देवतार्चनं, प्रतिमा तेमा विग्रति वा देवतार्चनं, प्रतिमा सेवा देवतापासना, मूर्तिसेवा-उपासनं. -Idolatrize, v. i. प्रतिमां पूद्ध 10 or अर्च् 1 P. 10. -idolize, v. i. देवतां इव आराध् c.

हेवबत् पूब्द, or भज् 1 U; एकांततः गी-अल-रंज्-pase., अत्यंतानुरक्त-व. भू, अतिवेस क

Idoneous, a. See Fit.

if, conj. यदि, चेत् (not at beginning); 'if so ' यदीनं, एवं स्थितं; 'if not ' नोचेत्, अन्यथा, यदि न; 'as if ' इव.

Igneous, a. अग्निमत्, आग्नेय-आग्निमय (यी

f.).

Ignis-Fatuus, s. मिथ्याग्रिः, मिथ्यादीप्ति f.,

द्वीप्त्याभासः.

Ignite, v. t. ज्वल c., दीप c., सं-इंग 7 A, संधुक्ष 10, दह 1 P, तप c. -v. i. ज्वल 1 P, दीप 4 A, सं-इंध् pass. -ion, s.

दीपनं, ज्वलनं, इंधनं

ignoble, a. अकुलीन, हीनजाति-वर्ण, नि-अप--कुष्ट, नीच, अधम, जवन्य, अनाये; See Base. 2 अकीर्तिकर लज्जाकर (री f.). =lgnobly, adv.अनार्यवत्, नीच-अधम-वृत्lguominy, s. Disgrace, q. v. 2 अपकर्षः, अवज्ञा, अपमानः, कलंकः, अपतिष्ठा, तिर-स्कारः, परिभवः. =ious, a. अपकीति-लज्जा--कलंक-कर (री f.), गर्ह्य, कलंकावह, वाच्य. Ignoramus, s. अज्ञः, पंहितंमन्यः

Ignore, v. t. न ज्ञा 9 U, न स्वीकु 8 U. =auce, ह. अज्ञानं, अविद्या, ज्ञानाभावः, अ-थोधः, मोहः 2 ज्ञानहीनता, अनभिज्ञता, अज्ञता, अनभिज्ञानं, निर्द्धस्वः 'difference imagined by i.'अधियाकल्पितभेदः.-ant, a. अज्ञ, अवेदिन, अज्ञान, अनभिज्ञ, oft. ex. by not 'know', q. v. 2 अभाज्ञ, अविज्ञ, अपंडित, दुर्बुद्धि, निर्बुद्धि, अ निर्--योध, विद्या-ज्ञान-प्रज्ञा-योध-हीन-शून्य-रहित, हुर्मति, अविद्वस् -antly, ade अज्ञानतः, अज्ञानेन, अज्ञान-अयोध-पूर्व.

Iguana, s. गोधा, गौधार:.

lliac, a. आंत्रिक (की f.), अंत्र in comp.; 'i. pain 'अंत्रज्ञलं, ज्ञूलव्याधिः रोगः.

Ш, a. हुए, पाप, असत्, असाधु, गर्हा, ∕खल, कुत्सित, अभद्र, अमंगल,अश्चम, gen. 🗷 by डुर, क, अप, वि, कब्, pr.; See Bad; coft. by अ in comp. 2 अस्वस्थ, अस्वस्थ-असुस्थ-शरीर, असुस्थ, असुस्थित, व्याधित, सामय, रागिन, gen. ex. by आर्त, यस्त, आतुर, पीडित in comp.; 'i. with fever ' ज्व-रार्त, ज्वरपीडित. 🗝. दुष्टता,खलता, असाधुना. 2 पापं, दुराचारः, अधर्मः, दुवृत्तं, दोषः, अपराधः: 3 अनिष्टं, अद्युभं, अमंगलं, अकुशलं, अभद्रं, हु:सं, दुर्गति र्., आपर् विपद् रि., ब्यसनं, उत्पातः, अनर्थः, अरिष्टं, अनिष्टपातः, कष्टः-र्ट, अपायः. 4 अपकारः, अपकृति 🏂 आहेत, अपायः, क्षाति-हानि 🏸, क्षयः, अप-चयः. 5 रोगः, न्याधिः, आमयः, पीडा, उप-तापः, अस्वास्थ्यं: See Disease. -adv. असाधु, अनार्य, असम्यक्, दुर्द्ध- 2 दुःखेन,

करेन, कुच्छ्रेण; in comp. words, ex. by हुर, कु, अप, बि, कद, अ, हुष्ट, पाप; 'i.-advised' अपरीक्षित, अविसृह्य कुत; 'i.-affected ' वि-अप-रक्त, दोहबुद्धि, अहितेषिन, ' i .- arranged, - ordered, -regulated ' दुष्क्रम, दुर्विरचित, अन्यवस्थितः 'i.-behaved,-bred,-natured ' अविनीत. दुःशील, दुर्नुत्त, कुशील, अविनय, दुर्विनीत, अशिष्ट, असम्य, दुराचार, पाप, कुन्नात्ती, वि-नयापेतः 'i.-breeding ' अविनयः, दुःशील-ता, असभ्यता, विनयप्रमाधः, दुर्द्योते र्र., दुराचारः, 'i.-conditioned' दुर्गत, दुः-स्थितः 'i.-dressed ' दुर्वासस्, कुपावृतः i.-fame ' अयशः, अपकार्ति f. अमातिष्ठा; 'i.-futed' दुर्भाग्य, मंदभाग्य, दुद्दैव, देवोप्-दुर्देवयस्त-उपहतः 'i.-favoured, -formed,-shaped 'अप-कु-रूप, नदाकार, दुर्दर्शन; 'i.-fitted 'अयोग्य, अनर्ह, अन्न-चित; 'i.-gotten ' अन्यायाजित; 'i. -grounded ' अमूलक; ' i.-judged' अविमृश्य-अविचाये-कृत, अनालोचितः 🏗 -judging' विवेकशून्य; निर्विवेक; 'i.-looking 'दुर्दर्शन, कुरूप; 'i-luck ' दुर्देन, दुर्भाग्यं, मंदभाग्यं, दैनविपर्यासः-दुर्विपाकः। दुर्जातं, अनिष्टं, Sec(s.); 'i.-nature, -temper' दु:-शिलं, दुष्पक्रीते र्., वक्रभाव:-शीलं, वाय-शीलं, भाववतीपता, वामशीलता, स्वभाववकता 'i.-natured, -tempered ' दुष्पकृति, बक्र वाम-शील,दुष्ट-खल-स्वभाव, कदु-कर्कश-प्रतीप--स्वभाव, कु-दु:-शील; 'i.-omened! ' अज्ञभ-अनिष्टशंसिन्, अनिप्टलक्षण: 'i.-sounding 'अपस्वर, वि-क्र-स्वर, कद्वः ' i.-timed अकाल, अमासकाल, अमासाव-सर, अनवसर, आकालिक (an f.): 'i.-treat ' विप्र-अप-नि-कु 8 U, उपह 1 A, पीट्ट 10, अर्ट् 1 P or c., खलीकु: 'i.-treatment 'अपकारः, पीडा, अर्दनं; See (8.); ' i.-turn' अपकार:, पाप, अभियं अहितं, हिंसा, दोहः, 'i.-will 'दुएभावः-दुद्धिः, दोहः, देषः, मात्सर्ये, अस्या. -ness, ८. रोगः, व्याधिः, आसयः, रुजा, अस्वास्थ्यं, पीहा, बाधा, आर्ति र., क्लेशः, उपतापः, दुःखं, विकारः, विकृति f.; ' dangerous i.' जीवितसंशयः, साम्नेपातः

illapse, 8. महसा प्रवेश: Or आक्रमणं. =v. i.

सहसा पविशू 6 P or पत् 1 P.

Illation, 8. अतुमार्न, तर्कः. -Illative, a. आनुमानिक (की f.). -ly, adv. अनुमानेन. अपोहेन.

Illegal, a. नियम-ावीध-विरुद्ध, शास-स्कृति-व्यवहार-न्याय-विरुद्ध, स्मृत्यपेत, अधर्म्य, अन्याय्य, न्याय-धर्म-रोधिन्, आविधि.=ity, s. -विधि-धर्म-शास्त्र-नियम-विरोधः, अन्याय्यता. नियम-व्यवस्था-अधर्म्यता, अन्यवस्था, विधि-भंगः. = 1 पु. वर्तकः नियम-विधि-विरुद्धं.

Illegible, a. दुर्वाच्य, अन्यक्ताक्षर, अस्प-

द्याक्षर, अस्पष्ट-अन्यक्त-वर्णः

Illegitimate, a. अन्याय्य, विधिविरुद्धः, See Illegal. 2 विजात,जारजात,जारज, असतीप्रमृत, अनेरसा, विजन्मन, जारोत्पन्नः 3 कृत्रिम, कृतक, कल्पितः, an i. child अनेरसः-सी, जारजः-जा, दासीप्रजः, कोलदेयः-यी, कोलटेरः-री, वंधकी-उपस्री-सुतः-सा, वंधुलः, कोलटिनेयः-यी. -ly, adv. विजन्मनाः अधर्मेणः -Illegitimacy, s. विजन्मन m., वेजात्यं, अनोरसत्वं-

illiberal, α. अञ्चदार, कृपण, कृपणबुद्धि-चेतस्-स्वभाव, (lit. and fig.); अत्याग-अदान-शील, अवदान्य. -ity, ε. अत्यागः, अवदान्यत्वं, अनोदार्थ, कार्पण्यं, नीचता,

दीनता-

Illicit, क प्रति-नि-षिद्ध, अधर्म्य, अन्याय्य, नियम-धर्म-विरुद्ध, व्यवहारविरोधिन.

Illiterate, a. अशिक्षित, अपदुद्ध, असंस्कृत, अन्युत्पक्ष, विद्या-ज्ञान-हीन, निरक्षर, अनश्वर, असंस्कृतिचित्त.

Illimited, able, a. निरवाधि, अनंत, अमेय, असीम, अमित, अमर्थाद्, See Endless.

Illogical, a. अयुक्तिासेद्ध, न्यायविरुद्ध-विपरीत, अन्यायास्त्रसारित, अन्याय्य, अ-र.किक (की f.); 'i. col.:lusion' अपासि-द्धांत:, अविनिगम: -ly, adv. न्यायविरुद्धं.

illude, v. t. वंच् 10, सुद्ध् c., प्रतृ c.; See Cheat. =Illusion, s. माया, प्रपंचः, इंड्र-जालं, अलीकता, अविद्या; See Delusion. Illusive, =Illusory, a. मायिन, अलीक,

ऐंद्जालिक; See Delusive.

Illume, Illumine, Illuminate, v. t. धुत्- ८., प्रकाश् ८. उद्धास् ८., उद्धार् ८., अर्ज्यु ८. 2 (पत्राणि) रंख् ८. -Illumination, s. उद्धारमं, द्योतनं, प्रकाशनं, उज्ज्वलनं, दीप्ति- युति- र्र., आजिण्युता. 2 (i. 8) दीपालि र्र., दीपनाला-समूहः, दीपोत्सवः 3 पत्ररंजनं. -Illuminator, s. द्योतकः, प्रकाशकः, दीपकः. 2 पत्ररंजकः

Illustrate, v. t. ध्या-ख्या 2 P, ब्वा-चक्ष 2 A, स्पष्टीकृ 8 U, विवृ 5 U; उदा-द्व 1 P, विवृ कृत ए., निद्श्तेन ब्या-ख्या, व्यक्ती-वि-क्ष्मि-कृ, चित्रेण स्पष्टीकृ, प्रकाश्म ए., बृत ए., कुम ए., दीप ए, चित्रादिना कुम ए. =100, 8. उदाहरणं, दृष्टांतः, निद्शेनं, व्याख्या-ख्यानं, प्रकाशनं, निद्स्पणं. =ive, व. प्रकाशनं, दार्ष्टीतिक (क्री f.). =0r, प्रकाशकः, निद्र्शेकः, व्याख्याद्व m.

Illustrious, a. विश्वत, क्यात, प्रथित, प्रसिद्ध, महापशस्कः, Sec Famous. 2 विशिष्ट, उत्तम, उत्कृष्ट, परम, प्रसुक्ष, महत्. अप, adv. विश्वतं, प्रथितयशसा, विशिष्टतया.

=ly, adv. विश्वतं, प्रधितयशसा, वि =ness, श्विश्वति-स्वाति- fImage, ह. मितमा, मूर्ति f., मितछिति f.मूर्तिः-मानं-रूपं, मित्रखंद्यः 2 मित्रिवंदं,
विषं, छापा, प्रतिच्छंद्यः 2 मित्रिवंदं,
विषं, छापा, प्रतिच्छंद्यः 2 मित्रिवंदं,
विषं, छापा, प्रतिच्छंद्यः दक्तः
'this youth is the complete i of
Râma 'रामस्याकृतिरस्मित् शिशो संपूर्णः
प्रतिविविता (U. 4). 3 Idea, q. v.;
'iron i.' लोहपतिमा, रथूणा, स्(श्र)मि.
-ए. t. ननसा कलप c. or चित् 10, प्रतिविवयति (D.); 'i. various shapes '
तेस्तराकृतिविस्तरेरस्जगताः (Mr. 5). - ery.
ह. मनः-कल्पना-सृष्टि f.-संकल्पः, भाषना,
वासना. 2 उपलक्षणं, लक्षणा. 3 आभासः,
आहंवरः, अनुकारः

Imagine, ७. ८. मनसा क्रूप् ८., सं-पिर , सं-वि-भू ८., मृज् ६ १, ६चे १ १. २ मन् ४ १, गण् १०, चिंत् १०, तर्क १०, उत्वेक्ष १ १, जुष् १ १, अव-इ १ १, अवगम् १ १, उपलभ् १ १. -able, ७. संभाज्य, चिंतनीय, चोधगम्य; 'with all i. ease' मनसोप्यगोचरीभूतया-मनसाप्यकल्प्यमानया-लीलया. - ary, ७. मनःकल्पित, वासना-भावना-सृष्ट,मनोर्थस्ट, मानस (सी. १.), काल्पनिक (की. १.), संकल्पज. २ अमूलक, असत्य, मायामय (यी. १.). -ation, ६. भावना-नं, कल्पना-नं, संकल्पः, वासना, मनःकल्पना. २ (Faculty of i.) कल्पना-तर्क-शक्ति १., भावना, उपलब्धि १. -ative, ७. कल्पक, विभावक, भावनापर,

Imbecile, a. दुर्बल, अज़क्त, क्षीणवल; See Feeble. 2 (In mind) न्यूनबुद्धि, अल्प-विकल-मति, बालिज्ञ, कुपणबुद्धि. -ity, के दोर्बल्यं, न्यूनबुद्धिता, बालिज्ञत्वं.

imbed, v. i. अंतर्गम् 1 P, निविद्यु 6 P. Imbibe, v. t. नि-पा 1 P, आ-पा, शुब् c. 2 (Fig.) अधिगम् 1 P, मनसा ग्रह् 9 U or आकल् 10 (कलपति) or उपलम् 1 A.

Imbricate, v. t. आतिन्याप् 5 P.

कल्पनाञील.

Imbroglio, s. See Embroglio. Imbrue, r. t. सिच 6 P, लिप, 6P, उद्या P, क्रिट C.; अंज् 7 P, दिह 2 U; i. ed with

blood' रक्ताक, रक्तक्रिजः Imbue, v. t. अभिरंज् c. 2 शास् 2 P,

उपितृ हु ि P, शिक्ष ि.

Imitate, v. t. अनुक 8 U (oft.with gen.),
अनुगम् मु 1 P, अनु-इ-या 2 P, अनुन् 1 A,
अनुन-धा 3 U, अनुनद् 1 P, अनुद् 1 P,
विद्वंच 10. =lou, s. अनुकार:-करणं, अनुकृति /ं, विद्वंचनं, अनुन्ति f., अनुस्तरणं. कृति /ं, विद्वंचनं, अनुन्ति f., अनुस्तरणं. कृति /ं, विद्वंचनं, अनुन्ति f., अनुस्तरणं. करणशील, अनुकारिन्, अनुगामिन् =or, s.
अनुकार् क., अनुकारकः, अनुयायिन्-अनुकरणशील, अनुगातिकः

कारित् का अञ्चलकार । विमेल, अकल्मक, विमेल, अकल्मक,

अनघ, निर्दोष, विमल.

Immanent, a. अंतर्भव, अंतरस्थ-

Immaterial, ब. अमूर्त, निरवयन, अज्ञारीरिन, अमूर्तिमत्. 2 लघु, अग्रुक, अग्रुवें, पत्किन्तित्त, निर्णयोजन, अनावश्यक (की f.), निर्णक.

—ism, s. निराकारवान्:. —ist, s. निराकारवादित m. =ity, s. अमूर्तता, अज्ञरीरता.

—ly, adv. निर्णकां, निष्पयोजनं.

Immature, « अपक्क, अपरिणत, असंपूर्ण-काल,असिन्ध, अमासकाल आकाालिका(की f.). «Iy, udv. अपकं, अपरिणतं,अमासकालं,अति-शीग्रं, परिणामन्दालात् मान्नः «iLy,-ness, श. अपाकः, अपरिपाकः, अपरिणामः, अमीदता, अमासकालता.

Immeasurable, व. अमेय, अमित, अपरि-माण, दुर्मेय, महत्, चहु, अति pr.

Immediate, a. अनंतर, अन्यवहित, निरंतर, अन्यवधान 2 तात्कालिक (की f.), ससस्क, अचिर, इतियः, better by 'i. ly.'

3 सिलिहित, उपस्थित, आसज, निकट -ly, adv सद्यः, सपधेव. समनंतरमेव, सपिदः, तत्क्षणात्, तत्काले, सद्य एव, झटिति, द्राष्ट्र, आश्च, अविलंबितं, अचिरादेवः, oft. by एव or मात्रः, 'i. after he had spoken तस्मिन्नक्तवरयेवः, सक्तमात्रे सायके &c.

Immedicable, दुरुपचार, अचिकित्स्य.

Immemorable, तः अस्मर्तेच्य.

Immemorial, a. अस्मार्त, स्मरणातिकांत, अतिप्राचीन, अनादि; 'i. succession ' अनादिपरंपरा; 'from times i.' अनादि-कालात्, अस्मातकालात्.

Immense, a. अत्यंत, अपरिमेय, अतिमान, अनंत, अपरिमाण, अमित, अतिमर्याद, दुर्मेय; महत्, बृहत्, सु-अति-महत्, अतिबृहत्, ब्रांप, adv. अत्यंतं, अतिमानं, बांध्र, १. आनंत्यं, अमितता, अपरिमाणत्वं, महत्त्वं, सुमहत्त्वं, -urable, a. See immeasurable.

Immerge, Immerse, v. t. अवगाह् ०., नि
मस्त्र ०. (मज्जयात), आहु ०., जलं प्रविञ्च

०. =ed, व. मग्न, नि-अभिनि-विष्ट, न्यापृत,
लीन, आसन्त, निष्ट-पर-तत्पर-in comp., See

Fixed, Intent. =Immersion, з. निम
ज्जनं, अवगाह:-हनं, आहावः, स्नानं, अभि
षेकः. 2 मग्नता, निष्टा, तत्परता, अभिनिवेदाः.

Immethodical, a. क्रमहीन, कमविरुद्ध, अ-ब्यवस्थित. =ly, adv. क्रमविरुद्धं, अक्रमण.

Immigrate, v. i. देशांतरं अधिवस् 1 P or अध्यास् 2 A (with acc.). =ion, s. देशांतराधिवासः, देशत्यागः. =immigrant, s. देशांतराधिवासन् •

Imminent, a. उपस्थित, आसन्त्र, संनिकृष्ट, उपनत्, निकट-आसन्त्र-वर्तिन्द्, 'a drought is i.' अनावृष्टिः संपद्यते लग्ना (P. I. 7). 2 आत्ययिक (की 🏸), जीवितसंशपावह, 'he stood in i. peril of death' महाति जीवित, संशये अवर्ततं.

Immit, v. t. See Place.

Immobile, a. स्थिर, निश्चल, अचल, निष्क्षंप. Immoderate, a. अभित, अपरिमित, अमर्पाद, अत्यंत,अतिमात्र, अत्यधिक, सु-अति pr. = ly, adv. अतिमात्र, अत्यंतं, सु-अति-pr. = ion, s. अमर्यादा, मर्यादातिक्रमः, अत्याचारः, अ-तिरेकः, अतिहायः.

Immodest, a. वियात, निर्लंडिंज, निखप, अ-विनीत, प्रगल्भ, धृष्ट, लड्जा-बीदा-व्या-हीन. 2 अम्हील, गद्या, अवाच्या, अशुद्ध, अशुद्धिः 3 असाथु, असद्भृचत, पांसुल, व्यभिचारितः. = 35 adv. निर्लंडिंग, प्रगल्भं, धृष्टवत्, अर्थ्हालं. = 35 १. वैयात्यं, अविनयः प्रागल्भ्यं, धृष्टताः निर्लंडिंग्जत्वं

Immolate, e. t. (यज्ञ) हन् 2 P,' विश्वन 1 P. उपहारीक 8 U, हत्वा उत्स्वद 6 P. विश्वन 3 U or कृ, आलभ् 1 A, सं-ज्ञा C (ज्ञ्यपृति), 'i. oneself' मेतेन सह आत्मान दृद्द् 1 P, सह गम्. -ion, e. उपहारीकरणं, उपहारा, बलिदानं, आलंभः, संज्ञपनं, उत्म-गाँधे वधः or विश्वसनं.

Immoral, a. असाधु, दुश्चरित्र, दुर्धृत. दुराचार-पापकर्मन्, व्यभिचारित्, व्यसानित्, पापितः दुष्ट, धर्माविरुद्ध, अपुण्य, अशुचि, पाप. =ity, s. असाधुता, दुर्धृतताः, व्यसनं, अधर्मः, पापं, पापचरितं, दुश्चरितं, व्यभिचारः. =ly, ade-धर्मविरुद्धं, दुराचारेण.

immortal, a. अमर, अमर्त्य, जरामरणराहित, अक्षय, अजर, निर्जर, अनश्वर, अविनाशित, निर्देश, सनातन (नी कि.), अनंत, शास्त्रत (ती कि.), सदास्थायिन, नांध्र, इ. अमरतान्त्रं अनश्वरता, आनंत्यं, नित्यता, नांद्रट, इ. ६. अमरी-अक्षयी-कृ 8 U; better by (a.)—
—!y, ade. अजरं, अक्षयं, अनश्वरं, शाश्वतं

Immoveable, a. अचल, स्थिर, स्थावर, अचर, अजंगम.

Immune, त. मुक्त, रहित; ex. by अ or निर् pr. अगम्य, अक्षम, अनर्छ. -ity, के मुक्ति f., मोक्षः 2 अभावः, विरहः न्यूनता, राहित्यं, oft. by अ or निर् pr.; from danger' अभयं, निर्भयत्वं.

Immure, v. t. नि-अव-रुष् 7 U. बंध्) संयम् 1 P, कारायां ग्रप् 1 P. 2 परिदृ 5 U. परिदेष्ट् 1 A or c.

Immutable, «. अन्यय, निर्विकार, नित्य, अ-विकिय, विकाराक्षम, श्थिर,निर्विकल्प, अर् वर्तनीय. -Immutablity, अ. आविकारः. नित्यता, अन्ययः.

Imp, ड. पिशाचः, भूतः, See Devil, Demon. Impact, ड. संस्पर्शः, संपर्कः, समा-मति-धातः. संपद्धः Impair, ए. : न्हस् ८., अप-चि ५ U, क्षि 1, 5 P or c., नज् ६.: विलुप् ८., लयुक्त ६ U, जन् 10, उप-इन् २ P, दुष् ८. (दूषपति), अल्पीकु, विकलीकु, भीणीकुः 2 तेजः-मल-इः 1 P, दुर्घलीकु. -ed, व. न्हसित, भीण, विकल, अपचित, उपहत, विशीर्ण, ल्रुप्त, न्यूनीिविकली-कृतः 'i. in strength' भीणमल, निःसतः. —ing, ३. क्षयः, न्हासः, अपचयः, अवसादः, वैकल्यं, न्यूनता, लोपः.

Impale, v. t. See Empale.

Impalpable, a. अस्पृहण, अयाण, स्पर्शान्यक्त, इंद्रियागोचर, अन्यक्त, अतिस्हम-Imparity, ह. वैषम्यं, भेदः, असाम्यं.

Impart, र. t. दा 3 U, 1 P, प्रति-पद ८., सस्-क्र ६. (अप्यति), निक्षिप 6 P, संक्रम् ८., ग्रह ८. वि-द्ध 1 P (with loc.), संस्क्ष् 6 P, सुवर्णविकारा अपीती न सुवर्णमात्मीयेन धर्मेण संस्कृति (S. B. 431) 'do not i. to gold their properties'. 2 नि-आ-विद् ८., क्ष्य 10; प्रकाश्च ८., वि-ज्ञा ६ (ज्ञापयति), ख्या 2 P or c. 3 संचर् ८., संक्रम् ८.

Impartial, a. अपक्षपातिन, समक्रिय, समद्र-शिन, समद्रतिभाव, उदासीन, सुक्तसंग, सर्व-सम, पक्षपातहीन, न्यायवर्तिन, न्याय्य, धर्म्य--ity, इ. अपक्षपातः, धर्मः, समता, निःसंगता, औदासीन्य, न्याय्यताः -iy, adv. न्यायन, निःसंगं, अपक्षपातेन.

Impartible, u. अविभाज्य, अवंदनीय.

Impassable, a. अगम्य, अलंडय, दुस्तर, दु-र्यम, दुस्तार्थ, गहन, संवाध, संकट.

Impassible, a. अ-नि:-चेतन, सुखदुःखाक्षम-Impassioned, a. अतुरक्त, अतुरागवत, रागा-न्वित, यद्धभाव, सातुराग, मीत्याकृष्ट, आसक्त-चित्त- 2 सरम, रसिक, रागयुक्त, रागिनः, 'what an i. strain अहो रागपरिवाहिणी गीतिः (S. 5).

Impassive, a. विकार-अक्षम-अगम्यं,

Impatient, a. (For) उत्सुक, ब्यंग्न, सोत्कंठ, प्रमित, उत्कः, See Eager. 2 (Of) असह, असहन. असिन, असिहब्ध, अक्षम. 3 अधीर, कालहरणाक्षम, अमयण, अतितिष्ठः ब्यंग्न, वर्तः. अधीर, सोत्सुकं, ब्यंग्न, सावेगं, अक्षांत्या —Impatience, s. अधीरता. आत्सुक्यं, ब्यंग्रता, उत्कंठा, अक्षमा, असहन्दं.

Impawn, v. t. See Pledge.

Impeach, v. t. अभियुक्त 7 A, 10, अभिशंस् I P. अपवद् 1 U, आधृष् c. -er, s. अभि-योगिन-योक्त ». -ment, s. अभियोगः, अभिशंसनं

Impeccable, u. अपाप, निर्दोष. Impecunious, a. वृरित्र, अर्किचन, निर्धन. Impede, v. t. इप् 7 U, प्रतिषंप् 9 11 वि-प्रतिन्द्रुच् 2 P, निन्द्रु e., स्तंथ् 9 P, or c., वाध् 1 A, कुंठयति (D.). =impediment, ह. विद्वः, प्रत्यूहः, अंतरायः, व्याघातः, उप-रोघः, प्रतिर्थधः; See Obstacle.

Impel, v. t. नि-य-उद्-युक्त्10, प्रवृत् c., प्रोत्सह् c., उत्तिक् c., प्रेड् c., तुद् 6 P or c., प्रणुद्, प्रचुद् 10, कृप् 1 P; See Drive. slent, इ. प्रवर्तकः, प्रेरकः, प्रोत्साहकः, प्रचोदकः

Impend, v. i. आ-म-लंब 1 A, उपिर लंब. 2 उलम् 1 P, समा पत् 1 P, प्रत्या-सद् 1 P, उपागम् 1 P, निकटे समीय-वृत् 1 A, or स्था; 'an untimely storm i. s'उन्तमत्यकालदुदिनं (Mr. 5); 'a drought is closely i. ing 'अनावृष्टि: संपद्यते लग्ना (P. 1. 7). =ent,=ing, a. उपस्थित, आसन्द, निकटवर्तिन, उपनत, उन्तमत्.

Impenetrable, a. अभेद्य, अच्छेद्य, अप्रवेड्य, गृहन, दुर्गम. 2 कठिन, वज्रमय (यी f.); 'darkness i. by the sun ' अभाजुभेद्यं

तमः-

Impenitent, a. अनन्त्रशयिन,अनन्ततापिन,खेद, पश्चात्ताप-हीन, अनन्तत्ततः. »Impenitence, १- अनन्ततापः, अनन्तरायः, अखेदः; कठिनता, कठोरता.

Imperative, a. आज्ञापक, आदेशक, नियोजक, विधायक, प्रचोदक. 2 अविचाय, अवश्यकर्तन्य, अज्ञपेश्य, 'i. mood' लोट, आज्ञार्थः नेप्र, adv. अवश्यमेष.

Imperceptible, a. अरपष्ट, अन्यक्त, अविभान्यं, अगोचर, अगम्यः, 'i. to the senses'
इंद्रियागोचर, इंद्रियातीत, अतींद्रियः, 'i. to
the eye' अमत्यक्ष, परोक्ष, नयनागाचरः, 'i.
difference' अतिस्त्रमः भेदः. -Imperceptibly, adv. अन्यक्तं, अगोचरं, अलक्षितं, निभृतं.

Imperiect, a. अपूर्ण, अपरिणत, असंपन, अपूर्ण, असमाप्त, असमाप्त, असमाप्त, ये न्यून, विकल, छुत, हीन, सदोष, सन्छिद्ध, जनावयव, विकलंद्विय, विकलांगः, 'i. memory विकला स्मृतिः, 'i. comparison' छुत्तोपमा; 'i. tense' लङ्गः—ion, s. दोषः, छिद्धं, रंग्नं, अग्रुणः दूषणं, कलंकः, वेकल्यं, न्यूनता, हानि ति, अति ति, अपूर्णाति ति, —iy. adv. असंपूर्णं, असम्बक्, विकलं.

Imperiorate, u. नीरंघ्र, अच्छिद

Imperial, a. महेश्वरीय, महाराज-अधिराज-in comp.; 'i. rule' आधिराज्यं, चक्रवर्तित्वं.

Imperil, v. t. See Endanger.

Imperious, a. आज्ञापक. 2 द्वृप्त, उद्धत, धृष्ट, अवलिप्त, सावलेप; 'in an i. (one' सावलेपं, तर्जयंत्पा गिरा, उद्धतं, साटोपं. -ness, 8. द्वर्पः, अवलेपः उत्सेकः, औद्धत्यं, See Pride. Imperishable, a. अनम्बर, अक्षय-ट्य, अ

mperisnable, a. अनम्बर, अक्षप्पा ,
impermeable, a. अमवेह्य, अभेद्य-

Impersonal, a. अकर्तृक, अकर्तृवास्य; ex.

Impersonate, v. t. चेतनवत् उपचर् 1 P. (with loc.). 2 Feign, q. v.; ii. ed

Rama' गृहीतरामस्याः वेशः-

Impertinent, a. वियात, अशिष्ट, प्रगल्भ, धृष्ट, अविनीत, दुः-कु-शील. 2 अप्रस्तुत, अप्रकृत, अप्रस्तात, अप्रकृत, अप्रासंगिक (की गि); असंगत, असंबद्ध, निकप्रयोजन, अनर्थक. 3 पराधिकारचर्चक, अध्यापारेषु व्यापारं कुर्वत्. अप्रस्तुतं. अविवयन, धृष्टतया, प्रगल्भं, अप्रस्तुतं. -Impertinence, अ अविनयः, प्रागल्भ्यं, धृष्टता,
अशिष्टता, वयात्यं. 2 अप्रस्तुतत्वं, असंबंधः,
अनव्वयः, असंगतता.

Imperturbable, a. अक्षोभ्य, निविकार,

समृशत्ति-युद्धिः अपारिहरः

Impervious, « दुभंदा, दुष्पवेश्य, अभेदा. 2 गहन, निविद्य, अगम्य, संवाद, संवाध, नीरांध्र.

Impetuous, a. तीव, चंड, तीक्ष्ण, उग्न, पगल, अविमृश्य कृत, वेगवत, सरभस- 2 संर्थिन, साहसिन, अमर्थण, साहसिक (की. f.), असमी-क्ष्यकारिन, तीक्ष्णकर्मन- = ly, allo- वेगेन, महावेगन, सवेगं, उग्न, ससंर्थ, तीक्ष्णं, साहसेन, सर्भसं, तरसा. = ness, = Impetuosity, s. वेगः, सं-आ-महा-वेगः; चंडता, संरभः, तीवता, साहसं, अमर्थता, रभस् ॥, रभसः

Impetus, १. वेगः, सं-आ-वेगः गति-शाक्ति f., (fig;) भेरणा, भचोदना, भोरसाहनं.

Impinge, v. t. आहन् 2 U (usually A),

समापत् 1 P, संघट्ट् 1 A.

Impious, a. अभक्त, अधार्मिक (की f.), अ-पुण्यशील, अधर्मिच, दुष्ट, पापिष्ठ, असाधु. -ness, -Impicty, s. अभक्ति f., अधर्मः, पार्प, दुष्कृतं, धर्मलोपः, देवनिंदा, धर्महीनता, असाधुता, दुष्टता.

Implacable, a. अहार्य, अचल, अज्ञान्य, अज्ञाननीय, अतोषणीय, अनाराध्य, अप्रसाध, असांत्वनीय. 2 दीर्घ-अति-द्वेषिय, 'i. hatred' अग्नरणांतिकं वेरं, दीर्घदेषः,

बद्धवेदं.

Implant, v. t. नि-वा 3 U, विलिख 6 P, निरुद्ध c., प्रति-नि-ष्ठा c. (ष्ठापयति), प्रति-वप् 1 P, निखन् 1 P, 'as if i. ed in the heart' प्रत्युत्तेव...अंतिनिखातेवच (Mal.5;)'so many are the thorns of anxiety i. ed in the heart' तार्वतीपि विलिख्यंते हृद्धभे शोकशंकवः (H. 4).

Implement, s. उपकरणं, साधनं, उपस्करः,

सामग्री, दुब्यं, पार्त्रं, यंत्रं.

Implicate, v. l. संबंध 9 P, संश्रित्र ८., लिए 6 P, संस्वर 6 P, संक्रम् ८.; 'he is i. ed in many crimes 'अनेकपापैलिंट्यसे, अनेक-दोषास्तस्मिन् संक्रांताः. =ion, s. संबंधः, संसर्गः, समन्वयः, अनुषंगः.

Implicit, a. निर्विवाद, अवैकाल्पिक-असांशायिक (की f.), विचारानपेक्ष, अवितर्कित, अनाशंकित, अविवारित, better by 'i. ly.' = ly, adv. अवितर्कि, अनाशंकि, असंशयपूर्व, अविचार्य, निःशंकं, निर्विवादं, निर्विकरूपं

अविचार्य, निःशंकं, निविवादं, निविकल्पं-Implore, v. t. प-अभि-अर्घ 10 A, याच् 1 A, सविनयं-सांजलि-याच् , अन्तनी 1 P, आराध् c., प्र-सङ् c. =ingly, adv. यद्धांजलि a., पाद्योः पातित्वा, सप्रणिपातं, सविनयं.

imply, v. t. सुस् 10, ध्वन c., वस् desid. (विवसति), अंग्या ध्यंख् c., उप-लक्ष्ट्र 10, बुष् c. 2 (As meaning) प्रति-इ c.. छुत् c., गम् c., आभे-धा 3 U; See Mean; 'these sonses are i. ed 'एते अर्थाः प्रतीयंते (S. B. 33); oft. by अर्थ, गर्भ- in comp.; 'words i, ing consure' निदार्थ वर्षः—ed, a. विवसित, प्रतीत, उपलक्षित, भंग्या स्चित-ध्वनित; 'i. sonse' ध्वनिः, फलितं, फलित-ध्वनित-गर्भित-अर्थः.—ication, s. विवसा, उपलक्षणं-गा, भंगी /-, व्यंजना, अज्ञमानं.

Impolite, क. आशिष्ट, असम्य, ग्राम्य, दुर्मयोद्, असुजन, दुःशील, अनार्य, अविनीत, अदक्षिण-

Impolitic, a. अनीतिज्ञ, नयानभिज्ञ. अञ्चध, अविवेचक, अविज्ञ, असमीक्ष्यकारित, अमितमत्. 2 अहित, सापकार, अनर्थावह, अनिष्टकर (री f.), असमीक्ष्यकृत, न्यायविरुद्ध.
-ally, adv. असमीक्ष्य; अनीतिज्ञवत, अविचार्य. =Impolicy, s. दुण्य:, अन्यः, अनीति f.

imponderable, imponderous, त. अगुरु,

लघु, निर्भार.

Import, v. t. (देशांतरात्) आनी or आह or आवह 1 P. 2 स्व् 10, बुध c., उद्दिश् 6 P, बुत्त c.; See Imply, Mean. 3 गुक्तया संबंध 9 P or अवलंब् 1 A. -s. (I. s) विदेशीयपण्यानि, विदेशजङ्ग्याणि, बहिर्देशागतवाणिल्यद्रव्याणि. 2 अर्थः, भावः, अभिपायः, आश्यः, उद्देशः, विवक्षाः, 'of like i.' तुल्यार्थ, समानार्थ. 3 गुरुत्तं, गौरवं. - ance, s. महत्तं, गुरुतं, गुरुतं, गर्वार्यः, प्रतिमन्-महिमन् m. 2 उत्कर्षः, उत्ति f., प्रतिष्ठा, प्रतिपत्ति f., गौरवपदं, परम-उद्य-पदं. 3 अभिमानः, द्र्षः. -ant, a. महत्, गुरु, अलस्र, गुर्वर्थः, बह्नभ, बहु-गुरु-प्रभाव, परमः, 'i. object' गुर्वर्थः. -antly, adv. गुरुत्या, परमं. -ation, s. देशांतरादानयर्ज. 2 आनीतद्रव्याणि.

Importune, v. t. निर्विधेन प्रच्छ 6 P or पार्थ 10 A or वाच्य 1 A, अन्त-निर्देष 9 P, अन्त- ध्य 7 U, अतिपार्थनया उद्दिल c- or आयस् c.; 'being i. ed & c.' निर्विधपुष्टः स जगाद सर्व (R. xiv. 32); युनः युनश्चानुष्टयमाना (Ka. 69). =acy, =lty, s- निर्वेधः, अति- निर्वेधः, अतियाखना-प्रार्थना, नित्यपार्थना,

आग्रहः. -ate, a. निर्वधशील-पर, आग्रहिन, अतियाचक-प्रार्थकः, 'i. demand' अति-निर्वधः. -ately, adv. साग्रहं, निर्वधन, पुनः-

पुनः, सनिर्धेधंः

Impose, v. l. निक्षिप 6 P, नि-विझ् C., न्यस् 4 U, नि-आ-धा 3 U, आ-समा-रुत् C. (रो-यगति), स्था C. (स्थापयित), नियुक्त 7 A, 10; 'रं. upon ' बच्च 10, विम-लभ् 1 A; See Cheat. =ing, a. गांभीयंग्रोतिन, गुरुपभाव, विस्मयावह, अद्भुत, विस्मापक, भव्य, प्रकांड, महातेजस- =ition, s. न्यासः, आराप:-पणं, स्थापनं, निवेशनं. 2 करः, जुल्कः-एकं. 3 छलं, कपटं, व्या:, See Fraud.

Impostor, ह. धूर्त:, दांभिकः, वंचकः, शतारकः, कितवः. 2 (In religion) धर्मध्यजिन

m., लिंगबृत्ति:: See Hypocrite.

Imposture, s. बंचना-नं, छद्मन् 2., दंभः, कपटं, माया, विमलंभः, अतिसंघानं, प्रता-

ror; See Fraud.

Impossible, a. अज्ञक्य, असाध्य, असंभव, अकरणीय, दुष्कर; gen. ex. by न ज्ञक् pass. -Impossibility, s. अज्ञक्यता, असाध्यता. 2 असाध्यं, असंभवः; oft. ex. by ज्ञाज्ञविषाणं-शृंगं, खपुष्पं, गगनकुसुमं.

Impost, s. करः, ग्रुल्कः-ल्कं, बलिः, राजस्वं,

राजभागः.

Imposthume, 8. विद्धिः.

Impotent, a. निर्वल, दुर्बल, अशक्त, निःसत्व; See Feeble. 2 क्लीव, पुस्तवहीन, नपुंसकः निष्पोरुषः 3 निष्फल, निर्चक, व्यथं, वृथा-सुधा- in comp. = ly, adv. दूर्वलं, निर्विपं, निःसत्वं, = Impotency, इ. दौर्यल्यं, निःसत्वं, वीयाभावः, क्लीपता, अपौरुषं, पुंस्त्वाभावः, वैक्कुड्यं.

Impound, v. l. गोष्टे नि-अव-रुच् 7 U or रक्ष्

IP.

Impoverish, v. t. निर्धनीकु 8 U, द्रिद्रीकु, धनं नज़् c. or क्षि c. 2 षीर्य-ज्ञारिक-ह 1 P or नज़् c. =8d, a. निर्धन, क्षीणधन, परि-क्षीण, गतविभव, नष्टार्थ, द्रिद्रीकृत, अर्थिन्वन, गत-प्रचलित-विभव, See Poor. =ment, s. द्रारिष्ट्रं, धननाज्ञा-क्षयः, परिक्षीणता.

Impracticable, a. असाध्य, अज्ञक्य, दुष्कर,

असंभव, अद्युपपाद्य, अकार्य,

Imprecate, v. l. शर् 1 U, आ-सुशू 1 P, गर्हु 1, 10 Å, अभिशंस् 1 P. -ion, s. शाप:, आकोश:-शनं, अभिशंसनं, गाहि f. -ory, a. आकोशक, अनिष्टाषेदिन, शापगर्भ-

impregnable, a. अजटय, अलंट्य, दुर्जय, दुराक्रम, अनाक्रम्य 2 गहन, दुर्गस, अगम्य impregnate v.t. सिच् 6 P, नि-आ°-, प्रक्षिप् 6 P; ध्वाप् 5 P or c., ध्वक् 5 A, पूर् 10. 2 (Make pregnant) रेतः सिच्, गम ग्रह्म C. or उत्यद्भ C., ससत्वां कृ; See Pregnant. —ed, a. सिक्त, ध्यास,

पूर्ण-गर्भ-in comp. 2 आपजसत्त्वा, गर्भवती.

Impress, v. t. नि-धा 3 U, न्यस 4 U. निविश् ८.; पदं ग्रह ८., निष्ठा ८. (निष्ठापयति). चित्तनिष्ट-a. क 8 U; संस्कुः (हृद्ये) पर्ट कु, स्थान लभ् 1 A (in the mind). 2 अंकू 10, चिह्न 10, सद् 10; See below. 3 ह 1 P, эпец 1 P; See Attract. - 8. सदा, अंकः, चिह्नं, लक्षणं. -ed, a. खुदित, अव-गाढ, अंकित; निवेशित, निष्ठ-स्थ- in comp.; 'i. in the mind' हृद्यस्थ, चित्तनिष्ठ; deeply i on the ground' अवगादा भूमी (S. 3). -ion, s. अंकन, चिह्नं, सुद्रा, अंकः. 2 संस्कारः, चित्तसंस्कारः. 3 अनुभवः, बुद्धि f., मति f., मतं 4 परिणामः, उत्पन्नं, संस्कारजन्यं फलं; oft. ex. by अंतरं, अवकाशः, पदं with लग् वर यहु, तद्-लब्धपदं हृदि शोकघने (R. viii. 91), लेभेंतरं चेतास नोपडेशः (R. vi. 66) made or left no i on the heart &c. '. 5 आधाराचिह्नं, छेद:. =ive, a. हृद्यहारिन्, हृद्रयंगम्, चित्ताकर्षिन्, हृद्र्यसृशू.

imprint, v. t. मुद्र 10, अंकू 10, न्यस् 4 U;

See Impress.

Imprison, v. t. कारायां कारागृहे निक्षिष् 6 P or बंध् 9 P or निरुष् 7 U. 2 वंदिमाहं महु 9 U, आसिष् 1 P, बंदीकु 8 U. ment, कारावासः, काराविरोधः, कारावंधनं मवेशः, निरोधः-धनं, बंधनं, आसेधः, प्रग्रहः, बंदीकरणं.

Improbable, a. असंभद, अघटनीय, दुर्घट, अनुपपन्न; 'it is i.' नैतदुपपद्यते, संभवति or घटते. -Improbability, s. असंभवः, अदु-पपत्ति f., असंगति f.

Improbity, s. अञ्चाचिता, अञ्चल्या, असारल्यः कापटचं, कोटिल्यं, शाटचं, जिह्नाता, खलता; See Fraud.

impromptu, a. आकस्मिक (की f.), अयतन-पूर्व, अर्वितितपूर्व: =adv. पूर्ववितां विना

Improper, a. अयुक्त, अञ्चित, अञ्चपका, अनर्ह; oft. by कु-अ pr.; 'i. union ' असंगित:, कुयोग:. = ly. adv. अयुक्तं, असम्बर्गः, अस्थाने, अञ्चितं, अञ्चपपक्षं; 'acting i. अञ्चरकारित. = Impropriety, s. अनीवित्यं, अन्यायः, अयुक्तता, अञ्चपपित्तं f. 2 (Of conduct) अनिनयः, कुचरितं, अमर्यादा, दुअरितं, अकार्यं, अपचारः, मर्यादातिकमः

Improve, ए. t. उत्कृष 1 P or c., संस्कृ 8 U, उस्तिं-श्रेयस्वं-नी 1 P or प्राप् c., उप-चि 5 U, भद्रतर-श्रेयस्-a. कः शुद्र c., प्रसुद्ध 2 P or c., प्रतिसं-समा-धा 3 U, (as faults). -ए. i. सं-वि-अभि-इष् 1 A, उपचि pass., वृद्धि-उसर्ति-उत्कर्ष-इ-या 2 P or गम् 1 P or प्राप् 5 P, श्रेयस्-भद्रतर-a. मू ' has i. ed

in health ' अस्ति विशेष:; 'to i, in knowledge ' विद्यां अर्ज्य I P or अधिगम् or आपूर. -ment, क वृद्धि f., अभि-म-वृद्धिः, उत्कर्षः, जजति f., उपचयः, उद्धयः, अम्युद्यः, आगमः, आधिक्यं, वृंहणं 2 श्रेयस्त्वं, भद्रतरत्वं, वरी-यस्त्वं 3 शोधनं, मतिसमाधानं; ' i. in knowledge ' विद्यागमः, ज्ञानोपच्यः; ' i. in health ' विशेषः.

Improvident, a. अदीर्घट्टि, अदूरद्शिन; See Imprudent. -ly, udv. असमीक्य, अत्रिमृद्य. -Improvidence, s. अदीर्घ-

अदूर-दृष्टि ʃ-

Improvise, 🤫 ६ अचितितपूर्व-पाप्तकालं क

8 U or रच् 10.

Imprudent, a. अनयज्ञ, अनीतिमत्, अविज्ञ, अविचक्षण, अनीतिज्ञ, अनभिज्ञ, अमितमत्, अदीर्घ-अदूर-दृष्टि, अविमृश्य-असमीक्ष्य-कारिन्त्, अदूरद्िशत्, अविवेकिन्, निर्विवेक, असावधानः 2 (Of ucts) अविमृश्यकृत, अनविक्षः, better by 'i.-ly '.-ly, ado. अविमृश्यः, असमीक्ष्य, अविचारं, अनालोचितं, अद्विष्टुष्टचा, निर्विवेकं, अविज्ञवत, अविवेकित्या, साहसेन, सावेगं, ससंरंभं.-Imprudence, s. अद्विध-अदूर-दृष्टि f., अपूर्वचिता, असमीक्षा-क्षणं, अविनर्भः, अविवेकः, अन्विचारः. 2 अविनयः, दुर्णीति f., दुर्णयः.

Impudent, a. धृष्ट, वियात, प्रगरूम, निर्लज्ज, अविनीत, दुर्विनीत, निश्चप, लज्जा-त्रपा-त्रीहा-हीन, प्रांह, प्रतिभाषत्. =ly, adv. धृष्टवत्, प्रगरूमं, निर्लज्जं, वैयात्येन, धाष्ट्येन. =lm-pudence, s. धृष्टता, धाष्टर्यं, वैयात्यं, प्रा-गरूमं, अविनयः, अल्ज्जा, निर्लज्जता, प्रति-

भा-भाने.

Impugn, v. t. प्रत्या-ख्या 2P, विरुच् 7 U, निरा-कृ 8 U, अधरीकु, प्रत्यादिशू 6 P; See Contradict. 2 अपवद् 1 A, विपरीतं वद्,

निंदू 1 P, दोषं यह 9 U.

Impulse, ३. प्रवर्तनं, प्रणोद्दनं, प्रशुच्ति तै., प्रचोद्दनं-ना, प्रोत्साहनं-ना; ' sudden i. '
आकत्मिकी प्रवृत्तिः, वेगः, सं-आ-वेगः. 2
हेतुः, कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं -Impulsive, य. प्रवर्तक, प्रणोदक, प्रोत्साहक, प्रचोदक. 2 आवेगशील, सहसापवर्तिन, वेगाखवर्तिन, संरंभिन; ' pray, don't grow i. '
सहसा-आकारिमकवृत्त्या कर्मणि प्रवर्तितुं नाहेसि. -। प्र, वर्तेण. सहसा, आकर्श्मकप्रवृत्त्या.

Impunity, इ. दंहाभावः, दंहमुक्ति र्र. 2 अन-पायः, अनपकारः, अक्षति र्र., अहानि र्र., अनाजः, अर्हिसा, अपीहा, 'with i. (to oneself) 'अपकारं विना, स्वयमसतेन,

आत्महानिं विना.

Impure, a. अञ्चुज्ञ, अञ्चुच्चि, अपित्र, अ-निर्मल, समल, अमेध्यः 2 गर्ह्या, निंद्य, करमल, कुत्सित. 3 पांसुल, व्यभिचारिन् - y, adv. भपनित्रं, अञ्चुचिषत्. - ity, - ness, s. अ- शुचित्वं, अमेध्यताः 2 मलः-लं, अशीचं, का-लुष्यं, किहं, मालिन्यं, अपद्रव्यं, See Dirt. 3 गर्ह्यता, निंशताः 4 पांसुलता, लांपटचं, व्यभिचारः

Impute, ए. १. आरुहु ८., (रोपयित), संबंध 9 P, क्रुप् ८., मसंज् ८., निक्षिप् 6 P; See Ascribe. 2 अप-परि-चद् 1 U, आ-आध-क्षिप्- निंद्- 1 P: See Censure. -ation, s. (Aut) आरोप:-पणं, कल्पना, संबंध:, असंगः; 'i. of a crime' दोषकल्पना, दोषारोप:. 2 अभियोग:, अभिशंसनं. 3 आरोप:, आ-अधि-क्षेप:, दूषणं, अपनादः, कलंकः, परि(री)-

बादः: See Calumny.

In, prep. Gen. ex. by loc.; अंतरे, मध्ये, in comp.; with verbs by नि pr. 2 (Denoting instrument, manner, time, direction) ex. by instr.; 'i. great intimacy' महता रनेहेन; 'i. six days' ५ इहेन; 'i. a short time' अचिरेण, अचिरात; 'i. breadth' विस्तारेण; 'drives i. a chariot' रथेन पाति-चरति; 'l. a joyful mood' आनंदेन; 'i. order' क्रमेण, क्रमञ्: 'i. small quantities' अल्पञ्:, 'i. the same manner' तद्वत्, तथेव; 'i. as much as' यतः, यस्मात्, यत्, oft. by abl. or instrof abstract nouns; See Because; 'i. as much as it arises from ingorance' अविद्यासल्हवात

Inability, ह. असामध्ये, दौर्वत्यं, अज्ञक्ति र. Inabstinence, ह. असंयमः, अनिग्रहः.

Inaccessible, a. आग्न्य, बुर्गम, दुरासद, दु-ध्याप, दुरारोह, गहन, विषमस्थ.

Inaccurate, a. अयथार्थ, अनृत, अतथ्य, अ-इ.स. = ly, adv. अयथार्थ, अन्यथा

Inaction, Inactivity, ह. आलस्यं, अनुयोगः, निर्कापारत्वं, कार्यद्वेषः, औदासीन्यं.

Inactive, तः अलस, निन्यापार, निरुद्यम, अन्यवसाय; See Idle; to be i. उद्धास 2 A.

Inadequate, *u*. अक्षम, अयोग्य, असमर्थ, अपर्याप्त, अनुन्वित, अनजुरूप

Inadmissible, a. अग्राह्म, अनुपादेय; 'i. into society 'अपांक्तेय, अपांक्तः

Inadvertent, a. अनवधान, प्रमादिन, प्रमत्त, उपेक्षक, निरवेक्ष, असमीक्ष्य-सप्रमाद्-कृत. -ly, adv. सप्रमाद, निरवेक्षं, अनवधानात, असमीक्ष्य, असावधानं. -inadvertence, s. प्रमादः, उपेक्षा, अनवेक्षा, अनवधानं.

Inalienable, a. अविच्छेच, अनन्यहार्चे. Inamorata, Inamorato, s. Ses Lover.

Inane, a. रिक्त, भून्य, अ-निः-सार-Inanimate, a. अ-नि-चेतन, प्रा

निर्जीव. Inapplicable, a. अनुपयोज्य, अनुपपस, अ-

योग्य, अनुचित.

Inapplication, ८ आलस्य, असुद्योगः, कार्य-निवृत्ति र्रः, अपवृत्ति र्रः, अमनोयोगः, अनभानिवेशः.

Inapposite, Inappropriate, a. अयोग्य, असंगतं, अमस्तुत, विरुद्ध.

Inappreciable, a. अत्यल्प, अद्भ-

Inapprehensive, तः निःशंक, अकुतोभय, वीतभय.

Inapt, तः अपात्र, अयोग्यः -itude, हः अ-पात्रता, अयोग्यता. -ly, ado अस्थाने, असंगतं.

Inarticulate, a. अव्यक्त, अस्पष्ट, अस्फ्ट, अव्यक्तंपद्-वर्ण-अक्षर. -!y, adv. अस्पष्ट, अव्यक्तं, गद्गद्गवाचा

Inartificial, a. अक्वात्रेम, सहज

Inasmuch as, adv. यस्मात्, येन, यतः.

Inattentive, a. अनवधान, निर्देश के क्षेत्र, अनासक्त, उपेक्षक, मंदादर, प्रमक्त, प्रमादिन,
अनवहित, अनिविष्टचित्त, ज्ञून्यहृद्य. - y,
adv. सप्रमादं, अनवधानेन, प्रमादतः,
असमीक्ष्य, अविमृत्य,: निर्देशं. - Inattention, s. अनवधानं, अनवेश के क्षा, उपेक्षा, अनाद्रः, अनन्तरागः, अमनोयोगः,
प्रमादः, ज्ञून्यहृद्यत्वं-

Insudible, a. अश्राच्य, कर्णागीचर; 'i.

weeping ' नि:शब्दरीदनं.

Inaugurate, v. t. अभिषिच् 6 P, अधिकारे निविद्यू c. 2 प्रति-ष्ठा c. (प्रतिष्ठापयाति), संस्कु 8 U, उपक्रम् c., आरभ् c. (रंभयति). =lon, s. अभिषेकः, प्रतिष्ठापनं, संस्कारः; उपक्रमः

Inaurate, See Gild,-ed.

inauspicious, a. अञ्चम, अमंगल, अभद्र, अकल्पाण (णी f.). =!y, adv. अञ्चम, अञ्चमलग्रे.

Inborn, Inbred, a. सहज, नैसर्गिक-स्वाभा-विक (की f.), स्वभाषज, अंतभव.

Incalculable, a. अगण्य, संख्यातीतः 2आमितः Incandesce, v. t. प्र-, ज्वल् 10, जत्-तप् c. -ence, s. अत्युष्णता, उद्यंडता. -ent, a. प्रज्वलन, उत्तात, अत्युष्ण.

Incentation, इ. संत्रः, अभिचारः, यंगः, मंत्र-प्रयोगः, मायाः, 'to use i. ध' मंत्रः वशीक 8 U or सह c., अभिमंत्र 10 A. अभिचार c. Incapable, a. अक्षम्, असमर्थ, अशक्त, अ

पर्याप्त, अतुचित, अयोग्य. Incapacious, a, अपृथु, अविपुल, अविशाल,

संकट, संवाध-

Incapacitate, v. t. इंक्ति हू 1 P. अक्षमं-अक्षमी-क 8 U. अपात्री-अयोग्यं क्र.

Incapacity, 8. असामध्य, अशक्ति, f., अनर्ह-ता, अयोग्यता, अपात्रताः 2 मेधाभावः, बुद्धि-दीनताः

Incarcerate, ion, See Imprison, ment.

Incarnadine, v. t. अरुणी कु 8 U. =a. रक्त, रुधिरताम्र, आताम्र-

Incarnate, तः सूर्त, सूर्तिमत्, देहचत्, शरीरिन्, शरीरबद्धः देहिन्, सशरीरः 2 अवतारिन्, म-द्यव्यक्षपधारिन्, गृहीतदेहः, मद्यव्यक्षपेण अव-तीर्ण =ion, १ अवतारः;शरिषधारणं, देहब्रहणं, सूर्तिमत्ता, सशरीरता; better by (a.); See Embody also.

Incase, v. t. भांडे नि-धा ³, U or निविश् c. 2 पि-धा, आसु 5 U, आ-परि-वेद्द c., परि-आ-च्छद् 10.

Incautious, a. असमीक्ष्य-अविसृहय-कारिन्, साहसिन्. 2 अनवधान, प्रमादिन्, प्रमत्त. -Incaution, s. प्रमादः, असमीक्षा; See Inattention.

Incendiary, इ. गृह-अगार-द्वाहिन् 🚧 = Incen-

diarism, ८. गृहद्दाहः.

Incense, इ. धूपः, तुरुकः, पिंडकः, सिहः, पावनः (olibanum); यक्षधूपः, सर्जरसः, रातः, सर्वरसः; 'artificial i.' इक्षधूपः, कृत्रिमधूपकः = v. t. धूप् 1 P, 10, धूपेन वास् 10. 2 उत्तिज् c., उद्दीप् c., संधुक्ष धुस् 10, क्षुम् c., कृष् c., मह्मप् c.; See Enrage. -Incensory, s. धूपपार्व-भाजनं.

Incentive, 8. प्रलोभनं, प्रचोदनं, प्रवर्तनं, उन्चोधनं, प्रेरणं, प्रणोदनं, उद्योधनं, 2 कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं, हेतः. - 2. प्रवर्तम, प्रचोदमं, अर्थं प्रवर्तम, प्रचोदमं, &c.

Inception, ह. गारंभ:, उपक्रमः

Incertitude, हः विकल्पः, शंका, अनिर्णयः Incessant, वः सतत, अविरत, अनवरत, अवि-च्छित्त, अविश्रांत, प्रसक्तः = y, adv. अनव-रतं, सततं, अजन्नं, अविच्छेवं, अश्रांतं, सर्वदा, प्रसक्तं, निरंतरं, अभीक्ष्णं

Incest, s. ज्यभिचारः, अग्रन्यगमनं, oft. by गमनं, 'i. with a mother, sister &c.' मातृ-गमनं, स्वस्तामनं, &c. -uous, a. अग्रन्य-गामनं, ज्यभिचारिनं, 'i.son' मातृगामिन्

Inch, s. अंग्रलः; 'not even an i. न रेखा , मात्रमपि, नाल्पमपि; 'by i. eB' अल्पाल्पं,

Inchastity, 8. व्यभिचारः;असतीत्वं, पांसलता (of women).

Inchoate, a. उपकांत, अचिरपारब्ध. 2 असं-

पूर्ण. =ion, इ. उपक्रमः, प्रारंभः:
Incident, इ. हृत्तं, हृत्तांतः, व्यतिकरः, प्रसंगः,
संगति क्रि., घटना- 2 उपाख्यानं, प्रासंगिककथा- =al, द. प्रासंगिक-आखंगिक-आगंद्यकः
आकस्मिक-आपतिक-नैमित्तिक- (क्री क्रि.),
आहार्य, आगंद्य, अमस्त्यत, अमक्रतः, 'i. cause
आगंद्यकारणं, कार्यनिमित्तं. =ally, adv. प्रसंगतः, प्रसंगवशात, यद्वष्ट्या, कथाप्रसंगिक,

कार्यकारणतः, वैवात्, आगंतुकतयाः Inclnerate, ७. १. भस्मसास्कु ४ U, भस्मीकुः Incipient, a. आरब्ध, उपक्रांत; प्रथम, अग्र, पुरोगामिन्:

Incise, v. t. छिट् 7 P, कुत् 6 P, तक्ष 1, 5 P; See Cut. -ion, a. छेद:, कर्तनं,

क्षतं, भेदः.

Incite, v. t. प्रवृत् C., प्रोत्सह C., प्रेड् C., प्र-चुद् 10, प्रणुद् 6 P or c., उज्जुज् 10; (anger &c.) उद्दीप् c., उत्तिज् c., संपुक्ष 10. 2 आ-समा-श्वस c. =ation,=ment, & प्रोत्सा-हनं, प्रचोदनं प्रवर्तनं, प्रेरणं, उत्तेजनं 2 Incentive, q. v.

Inclement, a. निष्ठर, कर्कज्ञ, निर्वृण, निर्द्य-2 (Of weather) उद्य, कठोर, रूक्ष, अ-सौम्य, तीक्ष्ण, तीब्र, मचंड. 3 वातवृष्टिमत्-Inclemency, 8. अदया, अकार्ण्यं, सक्षताः

Incline, ए. i. नम् 1 P, अव-आ°-,नम्रीभू 1 P. 2 प्रवण-a. भू: 'lavourably i. ed towards her by (her) penance' तपसा तत्पवणी कृतः (K. Iv. 42); gen. ex. by sites in comp.; 'i. ed to favour 'अनुशहशील: or by इब् G P, बांछ 1 P; by मनस् or काम with inf. form, or by desid. forms. =v. t. आ-अव-नम् c. (नमयाति), आवृद्ध 10, नम्रीकृ. 2 प्रवणीक, प्रवृत c., ति-उद्-युक्त् 10, प्रोत्सह c., प्रश् c.: See Incite. उत्सर्पिणी or अवसर्विणी भूमिः, प्रवणाः भूमि:. -ation, s. *ी.*, प्रवाहः, आवण्यं: gen. ex. शिलता-स्व or आलुता-स्व in comp. or by desid. forms; 'i. to fall ' पतनशीलता, पतयालुता, विपतिषा 2 भावः, अभिलापः, इच्छा, कामः, छंदः, छंदस् ॥.,रुचि र्रः, चिस-यहात्ती:; 'following one's own i. 'काम-चारिन, स्वर्छंद, स्वेश्वृत्त, कामचार, स्वेर, स्वेरिन. 3 आ-,नाते f .; 'i. of a planet's orbit to the ecliptic' प्रमापम: =2d, 4. नत, आवर्जित. 2 प्रवर्तित, प्रवण, in comp., जील or आलु in comp. or by desid. forms.

Inclose, v. t. See Enclose.

luclude, v. t. o रिग्रह 9 1', अंतर्गण् 10, स-माविश ८., अंतः कल् 10, परिसमाप्-अभि-ब्याप्- 5 P, प्रतिसं-ह 1 P; gen. ex. by अंतर with भू-गम्-पत् 1 P or वृत् 1 A (with nom, of what is included). 2 आ-धा 3 U, धू 10, आ-दा 3 A, गर्भ in comp. = £d, a. अंतर्भावित, अंतर्गणित; परि-गृहीत, अंतर्भूत, अंतर्गत, अंतर्वातेन, समादिष्ट, सहित, अवांतर, गर्भित, अभिष्याप्त; गर्भ in comp.; 'i. space ' अंतरालः लं, अम्पंतरं; 'those persons i. ' ताजरान समाकलय्य, तैनरे: सह. =ing, =luclusive, a. परि-माहिन, अभिन्यापक; oft. by सह, or सहित

a.; ' beth days i ' उभाम्यामपि दिनाम्यां सह, उभयदिनसहितं; then enter a hermit with two others (three i. himself) ' ततः प्रविशत्यात्मनातृतीयो वे-खानसः (S. 1). -Inclusively, adv. सा-कल्येन, अञ्चेषण, सहितं. -Inclusion, ह. अंतर्भावः, अंतर्गणना-नं, समावेजः-ज्ञानं, परि-ग्रहः अभि-,ध्याप्ति 🗗 , प्रतिसंहारः.

Incognito, a., भच्छन, अलक्षित, भच्छन-ग्रप्त-म्हण. -adv. प्रच्छकां, ग्रप्त-अलक्ष्य-स्त्रपेण,

निभृताकारेण.

Incognizance, ह. अनिभज्ञानं, अमतिपत्ति f. -Incognizant, a. अनभिज्ञ, अज्ञ-

Incoherent, ८. असंगत, असंत्रद्ध, अनन्वित. =ly,adv. असंगतं, अनन्वयं. =lucoherence, ⁸- असंबंधः, असंगति ∫-, अनन्त्रयः, असंदर्भः. Incombustible, a. अदाह्य, दुर्दाह्य.

Income, ह आयः, उद्यः, आगमः, धनागमः, अर्घमाप्ति 🗗 , धनोदयः

incommensurable, a असमपरिमाण, अ-समान, असदृश. 2 अपर्याप्त-

Incommensurate, a. अतुल्य, असमान, अ

नत्ररूपः अपर्याप्त, न अलं, असदृश. Incommode, v. t. पीड़ 10, क्रिज़ 9 P, आय-

स् c.; 'don't i. yourself 'अलमायासेन. Incommodious, a. अनुपयुक्त, अयोग्य. 2 क्केश-पीडा-कर (री 🏸,), असुखद्, उपरोधिन्-Incommunicative, a. बाग्यत, मितवाच्, मितकथ, भाषणविरक, संलापविसुख (खी f.). Incomparable, a. अतुल, अञ्चपम, अद्वितीय, निरुपम, अपतिमः अपतिरूप, अनुपमेयः

Incompassionate, a. निर्मण, कूर, दशंस,

निदंय: Sec Cruel.

Incompatible, a. See inconsistent. Incompetent, a. अज्ञान्त, असमर्थ, अयोग्य, अकर्मक्षम, अनलंकमीण, -ly, adv. अयोग्यं. अक्षमचत्. -incompetence,-cy, s. अ-क्षमता, असामध्ये, कार्याक्षमता, अपर्याप्ति 🏂 Incomplete, a. अपूर्ण, असमाप्त, अनिष्पन

सावशेष. 2 विकाल, न्यून, छप्त, हीनांग, न्यूनावयव, छुप्तावयव, असमग्र- नेप्र, adv. अपूर्णे, सावशेषं, अपर्याप्तं: वैकल्येन, असमस्तं-=ness, s. अपूर्णता, असमाप्ति f. 2 वैकल्पं, न्यूनता.

Incomplex, Incomposite, a. अमिश्रित, असंकीण, शुद्धः

Incomprehensible, Inconcelvable, a. अज्ञेय, अगम्य, दुर्वोध, अचित्य, अविभान्य, अग्राह्म, अबोधगभ्य, अतक्षे, अधीगभ्य, पो-धातीत, इंदियातीत, अतींदिय, इंदियागोचर.

Inconclusive, a. अनिर्णायक, अपमाण, अनिश्चायक.नेy, adv. अध्माणं, प्रमाणं विना, शानिणां यक्तवेन.

Incongruous, a. असंगत, विरुद्ध, असंबद्ध, अञ्चप्रस. ∞ness, -Incongruity, s. विरोधः, असंगति f-, अञ्चपपित f-, oft. by क्र-क्र: See Congruous.

Inconsequent, a. अप्रयुक्त, अपरोगिन, अ-योक्तिक, न्यायविरुद्ध, अयुक्तिसिद्ध.

inconsiderable, « अल्प, क्षद्र, तुच्छ- 2

अल्पायं.
Inconsiderate, a. असमीक्ष्य-अविसुश्य-कारिन, अविवेकिन, अविमर्शिन, साहसिन, प्रमत्त,
असावधान; 'an i. deed 'साहसं- = y,
adv. अविसुश्य, असमीक्ष्य, अविचायं, सहसा,
निर्विचेकं, सरभसं, अनालीचितं, निरवधानं,
प्रमादतः, साहसेन. =ness, s. अविमर्शः, अविवेकः, असमीक्ष्यकारित्वं, अविचारणा,
असमीक्षाः

अस्तानाः
Inconsistent, ७. असंगत, विरुद्ध, विरोधिन, असंबद्ध, अनन्वित, विसंवादिन, विगीत, विपरीत; परस्पर-विरोधिन-विरुद्ध, परस्परपराहत, संकुल, पूर्वापरविरुद्ध, क्लिप्ट; oft.
ex. by विसंवद्द 1 U, विरुद्ध pass., विभवद्द, See Consistent also. = ly, adv.
विरोधन, विरुद्ध, विसंवादेन, परस्परिवरुद्धं.

Inconsistence,-cy, हे असंगति कि, असंबंधः, अनन्वयः, विरोधः, वैपरीत्यं, विभेदः, अ-सादृश्यं, विसंवादः, विप्रतिपत्ति के, परस्पर-विरोधः, विरोधोक्ति के

Inconsolable, a. अज्ञरण, निर्विनीद, ज्ञो-

बाकुल । Inconsonant, a. See Inconsistent.

Inconspicuous, a. अपकाश, अस्पष्ट. 2

Inconstant, a. आस्थर, अदृढ; चल, चंचल; तरल, लोलमति, चलचित्त. -Inconstancy, s. अस्थेरी, तरलता, चंचलस्त्रं; Ses Fickle.

Incontaminato, a. अकलंक, अदूषित, पवित्र. Incontestable, a. निविवाद, अविचार्य, अवस्यारूपेय, निःसंदेह, सनिश्चित.

Incontinent, a. असंयत, अविज्ञन, अजिते-द्विय, ज्यभिचारित्. -Incontinence, s. असंयमः, अद्मः, अयमः, अजितेद्वियत्वं, ज्य-भिचारः, लांपट्यं, इंद्वियाद्मः

Incontrovertible, a. अप्रत्याख्येय, निर्वि-वाद, अवाध्य, असंदिग्ध.

Inconvenient a. अनुपयुक्त, अनुचित, अपर्याप्त, अयोग्य; अहित, अमुखकर,
क्रेशकर (री कि.), क्रेशब, दुःखावह,
उपरोधक, द्वाखद, -Inconvenience,
क अयोग्यता, अनीचित्यं, अनुपयोगः, अपर्याप्ति कि. 2 क्रेशः, अमुखं, उपरोधः, पीहा,
आयासः, आयास or क्रेश-हेतुः or कारणं.
- a. b. उप-च्यू 7 U, बायू 1 A, पीसू
10: See Convenience.

inconversant, त. अनिभज्ञ, अविज्ञ; अनन्यंतर. Incorporate, र. र. संविध् 10, संहन् 2 P, संयुद्ध 7 U, 10, संयुद्ध 6 P, संक्षित्रप् ८., ए- क्रीक 8 U.-ए.ं एकीभू, सम्रल्-संयुक् pass.
-ion, s. संयोगः, संश्रुषः, संक्षिश्रणं, संसर्गः
Incorporeal, a. अज्ञरित्ति, विदेह, निरवयव.
Incorrect, a. अज्ञुद्ध, अज्ञुन्चि, सदोष, दोषवत्. 2 असत्य, अयथार्थ, वितथ, 'ंं in
conduct' दुवृत्त, दुरान्वार. -ly, adv. मिश्या,
अन्यथा, अतथ्यं, अयथार्थ, अज्ञुद्धं. -ness,
s. अज्ञीनं, अज्ञुद्धता, असत्यता, &c.

Incorrigible, a. अज्ञोध्य, असमाधेय, ज्ञि-आतीत, असाध्य, अमतिसमाधेय.

Incorrodible, a. अक्षयणीय.

Incorrosive, a. अविलयन, अनाशकः

Incorrupt, «. अहुष्ट, जुन्ति, पवित्र, जुन्त.

-ness, ३ शुचिता, शुद्धता.

Incorruptible, a. अनाइय, अदूष्य, अस्यIncrease, v. i. नृष् I A, वि-सं-प्र-पिर्, एष्
1 A, सं-ऋष् 4,5 P, स्फाय् 1 A, आ-प्ये 1 A,
नृष्टिं या-इ 2 P or गम् 1 P or प्राप् 5 P,
प्र-उप-चि pass., सुर्क् 1 P. (सुमूर्छ सहज तेजो
हविषेव हविर्भुजां R. प्र- 79), प्रवह् 1 P. 2
विस्तृ-वितन्- p. 18., वि-प्र-सु 1 P. =0. i.
नृष् c., एष् c., ऋष् c., आप्ये c., स्काप् c.
(स्कावयित), आगम् c., नृहं c. नृष्टिं ती
1 P, प्रवह c., प्र-उप-चि 5 U. 2 विस्तृ c.,
वितन् 8 U, प्रसु c., = 5. नृष्टि-स्कीति-समृष्टि
f., उप-प्र-चयः, वर्धनं, आप्यायनं, नृहंणं, उकाति f., विस्तारः, आप्रिक्यं = ing, a. वधिन्छ, प्रचीयमान, प्रोहिन्. See Grow-

incredible, व. अश्रद्धेय, अविश्वास्य, प्रत्य-यातीत, विश्वासानहे, अतिप्रत्यय-विश्वास, अप्रमाणभूत

Incredulous, a. अश्रद्धालु, अवत्ययिन्, श्री-काशील, अविश्वासशील. -ly, adv. सार्शकं, अप्रत्ययेन. -Incredulity, इ. अप्रत्ययः, अ-श्रद्धा, अविश्वासः-

Incremate, v. t. दह 1 P.

Increment, See Increase (s.)-Incriminate, v. t. आभेयुक् 7 A, 10; See Accuse.

Incrust, v. See Encrust.
Incubate, v. i. अव-स्था 1 A, अंडानासुपरि
संविज् 6 P, अंडानि पुष् 1, 9 P. =ion, s.
अंडपोषणं.

Incubus, s. कुस्वमः, दुःस्वमः. Inculcate, v. l. अतु-,शास् 2 P, उपदिश् 6 P, (चित्ते) निविश् c., शिक्ष c.; See Impress.

Inculpate, v. t. See Censure.
Incumbent, a अवलंबिन, आश्रित, उपरिस्थ.
2 आवर्यकः, oft. ex. by pot. pass.
part. or अर्ह् 1 P. = s. अधिकृतः, नियोज्यः,
'इतिमुद्ध m., इतिभोगिन्-धारिन् m.

Incur, v. t. भज् 1 U, आश्रि 1 U, आप् 5 P, लभ् 1 A; आवह 1 P, उत्पद् c.; gen. ex. by इ-या-2 P, गम् 1 P &c. with object, by pot. pass. part., अहं 1 P or अहं, योग्य,

भाजनं, पात्रं, in comp.; 'he i. s blame' बाच्यतां पाति, दोषभाजनं-दोषभाज्ञ्-दोष-पात्रं भवति; 'i. s debt' ऋणं करोति, 'you will only i. sin' पापभेवाश्रयेथा:; 'i.s a penalty' इंडबो भवति, दंडमर्हति.

incurable, a. असाध्य, अञ्चानीय, दुरुपचार, अमितिकार्य, अपरिहार्य, असमाध्य, निरुपाय-

Incurious, a. अनुत्सुक, अजिज्ञास, अकुतू-

हालच्-

Incursion, ६. अवस्कंद:-दनं, आभिद्रवः, उप-ह्रबः, आक्रमः, अभिप्रयाणं, अभिग्रदः; 'to make i. s' अवस्कंद् 1 P, अभिद्रु 1 P; See Attack. -Incursive, व. उपह्रविन, उपद्रविन.

Incurvate, v. t. नम् c., आहुज् 10, भुक् 6 P, आकुंच् c. = ion,s. आ-,नति f.,आकुंचनं Indebted, «. ऋाणेन, ऋणयस्त-यद्धः 2 उप-कृत, अनुगृहीत, कृतोपकारः 'I am i. to

fortune द्वेनाचुगृहीतोस्मि.

Indecent, a. याम्य, अश्लील, अवाच्य, अआच्य. 2 आविनीत, विनयशून्य-रहित, निमर्याद,अतिक्रांतमयोद्-विनय; अशिष्ट,असम्य,
शिष्टाचारविरुद्धः. 3 अयुक्त, अन्याव्य, लज्ञाकर (शि.), निंद्य, निर्लज्ज. नि.

विष्य, गहिंतं, अश्लीलतया, अविनयेन, अमर्यादं, अयुक्तं. -Indecency, s. अश्लीलता,
ग्राम्यता. 2 अविनयः, अमर्यादा, आशिष्टता,
मर्याद्वातिक्रमः. 3 अयुक्तः , अद्यपपित र्रः, निंचता, गर्ह्यता, अन्यायः, कुरीति र्रः, अनीति र्रः,
अनयः, कुशीलं, अपचारः.

Indecision, इ. संदेहः, अनिर्णयः, अनिर्धारणं, विकल्पः, संशयः, अनिश्वयः, वितर्कः,आशंका, हापरः. 2 विकल्प-वितर्क-शीलता, संदिग्ध अस्थिर-मतित्वं, चलचित्तता, लील्यं, चंचलता

Indecisive, a. संदिग्ध, आनिर्णात, आनिश्चित, सर्विकल्प, अनिर्णायक. 2 विकल्प-वितर्क-संदेह-जील, आस्थर-संदिग्ध-लोल-मित,-धी,-शासे,-चित्त, अनवस्थित, चलचित्त, दोलाय-मानचित्त, See Fickle. =ly, adv. अ-निश्चित, ससंदेहं.

Indeclinable, a. अन्यय, अविकार्य, अविभ-क्तिका, 'an i. word ' अन्यय:-यं, निपात:-

Indecorous, Indecorum, See Indecent, Indeconcy.

Indeed, adv. नूनं, खलु, किल, नाम, घस्तुतः, परमार्थतः, सत्यं, तस्वतः, अर्थतः, ध्रयं, तावत्, हि, एवः

Indefatigable, a. अक्रांत, अश्रांत, अविषण्ण, महोत्सान, चहुन्धमसम, आनिर्विण्ण, See Assiduous.

Indefensible, a. अलोपनीय, अविनाइय. Indefensible, a. अरक्षणीय, अप्रतिपादनीय.

Indefinable, a. आनिर्वाच्य, अनिर्वचनीय, अवर्णनीय, परिच्छेदातीत. Gen. ex. by किम् pron. with अपि; (विकार: कोर्प्यतर्ज-डयति Mal. I)

Indefinite, a. आनियत, आनिश्चित, आनिर्दिष्ट, अलिशत.

Indelible, ग. अक्षर, शाश्वत(ती f.), अनाइय, अलोप्य, अक्षरय, अमाष्टब्य,

Indelicate, a. ग्राम्य, अश्लील. 2 अविनीत, आशिष्ट, असम्य, अयुक्तः See Indecent.

Indemnify, v. t. (क्षतिं) पूर् 10, । तेच्छ 8 U, निस्ट ८., अपाक्त, प्रतिक्त, ज्ञुद ८., प्रमृद्ध 2 P or c.,क्षेमं प्रतिविच्या 3 U. ≈Indemnity, s. क्षाति-हानि-पूरणं, क्षतिनिष्कृति र्रि-निस्तारः, अपकारशुद्धि र्रि., प्रतिफलं, क्षेप्रपतिविधानं, योगक्षेमः; 'a paper granting i.' अभय-पनं, दंडाभयपनं.

Indent, v. l. दंतुरीकु 8 U, भंगुरीकु; अनुक्र-कचं छिड् 7 P or अंक् 10. -ation, s. भंगः, छेदः, भंगुरीकरणं -ed, «. दंतुर, दंतुरित, भंगुर, सभग, अनुक्रकच. -ure s. प्रतिज्ञा-

नियम-पर्ञ.

Independent, a. स्वाधीन, अनायस, स्वायस, स्वांत्र, आत्मायस, आत्मतंत्र, अनाश्चिस, अपरांत्र, अनाश्चिस, अपरांत्र, अ-वि-वज्ञ, अपरांत्र, 2 स्वेरिन, स्वच्छंद्द, स्वेर्ट्यसि, स्वरं, स्वरं-काम-चारिन, पादृष्टिछक (की f.), निर्यंत्रण, अनियंत्रण, स्वेच्छाचारिन, See Free; 'i. of' विसुच्य, विहाय, विना, See Except; निरपेक्ष, अन्येक्ष, in comp., बाह्यनिमिस्तिनरपेक्षमपि स्वा-श्चयं कार्य भवति (S. B. 508) 'i. of external causes' &c. -ly, adv. स्वातंत्र्यण, स्वेरं, स्वेच्छया, स्वच्छंदं, अनायसं, य-दृच्छया, यथेष्टं, यथाकामं, स्वतंत्रं, अन्यनिर्यंक्षं, -Independence, s. स्वातंत्र्यं, अत्मा-धीनता, अपरवज्ञता, अपारतंत्र्यं, स्वाच्छंदं, स्वेरता, यदृच्छा.

Indescribable, a. अकस्य, आतिकथ, वाण्यिम् भवातिवृत्त, वर्णनातिति, वर्णनाविषय, अव-र्णनीय, अनिर्वाच्य, oft. by कः-का-किwith आपि; काट्यभिख्या तथारासीत् (R. 1. 46) 'an i. splendour' &c.; 'the splendour of that pair is simply i.' किं कथ्यने श्रीक्थयस्य तस्य (K. vii. 78). Indestructible, a. अक्षय्य, अनश्यर, अ-

नाइय, अविनाशिन्, अजर, अक्षयिन्. Indeterminable, a. अलक्ष्य, अपरिमेया

संदिग्ध.

Indeterminate. a. आनियत, अनिदिष्ट, अ-निर्णीत, संदिग्ध, सविकल्प, अलक्षित, अप-रिमित. --lon, s. Indicision, q. v.

Index, s. स्चि (ची)पत्रं, स्चि ची .f., नि-घंदुः, अनुक्रमणिकाः 2 प्रदेशि(श)नी, द्-र्जकः: 3 (Indicative of) ex. by ज्ञा-एक-सूचक-गमकः -तः, तदेव गमकं पोडित्यवैद्य ग्रायोः (Mal. 1) 'that only is the i. of wisdom and skill'; See Indicate. India, ह. भारत, भ(भा)रतवर्ष, जंबुद्वीपः--Indian, व. भारतीय, भारतवेशीय.

Indicate, र. १. सूच् 10, ग्रुत ०., वि-अंगर 7 P or ०. मस् ०., (मसयति), प्र-निर्-दिश् 6 P, प्र-ष्टुश् ८., द्वप् ८., प्रमानि है धे, आविष्क, निरूप् 10, प्रकाश ८. जा ८., (ज्ञापपति), नि-आ-विद् ८., लक्ष्र 10, निर्व 2 P, or ८. अभि-धा 3 U, अवगम् ८., प्रति-इ ८. (प्रत्याययति), पिशुनपति (D.). नोठा, इ. लक्ष्रणं, चिह्नं, लिंगं, व्यंजनं, स्चना, रूपं, अभिज्ञानं, आकृतं, आकारः, इं-वित. 2 (Act) प्रकाशनं, निर्देशः, प्रदर्शणं. नंप०, न्वप्, व. दर्शक, गमक, स्चक, व्यंजक, धोतक, वाचक, ज्ञापक, निर्देशक, बोधक, पिशुनः, 'i. of equal love' तुल्याद्धरागिपशुनं (V. 2), 'i. mood' स्वाधः.

Indict, v. t. अभियुद्ध 7 A, 10, अपवट् 1 A. -ment, s. अभियोगः, अभिशंसनं, अभियोगःनं

Indifferent, a. सामान्य, मध्यम, विग्रुण. 2 समभाष, समबुद्धि, समदृष्टि, समदृशिन्, समपक्ष, तटस्थ, अपक्षपातिच, निःसंग, सक्त-संग. 3 निरपेक्ष, अनपेक्ष, निरादर, अन-भिलाष, निरभिलाष, निरीह, निःस्पृह, विरक्त, निरुत्सुक, अध्ययः, 'to remain or be i.' उदास 2 A or उपor be i. ' उदास् ईक्ष 1 Å, किमित्यदासते भरता: (Mal. 1.); (in good sense) माध्यस्थ्यं अवलंब 1 A, माध्यस्थ्यमिष्टेप्यवलंचतेर्थे (K. i. 52). -iy, adv. निरपेक्षं, निरुत्सुकं, निरभिलाषं-2 मध्यमतया, सामान्यतः -Indifference, 8. औदासीन्यं, माध्यस्थ्यं, विरक्ति ∫., वैशाग्यं. अनभिलाषः, अनपेक्षा, अनीहा, अस्पृहा, निःस्पृहता, निरीहता, निःसंगता, ताटस्थ्यं. 2 यमादः, उपेक्षा, अमनोयोगः, अन्वेक्षा, अन-बधानं, अनादरः. 3 समभावः, अपक्षपातः,

Indigent, a. दीन, द्रिङ्ग, अधन, दुर्धत, तिः स्व, अर्किचन; See Poor. -ly, adv. दीन-वृत, सकार्पण्यं, सदैन्यं. -Indigence, s. देन्यं, द्रारिष्टं, निर्धनता, दुर्गति f., दुःस्थिति f., निःस्वता, अर्किचनत्वं.

Indigenous, a. स्वदेशोन्द्रव, स्वदेशीय,

ladigestion, इ. अजीर्ण, अपाकः, अग्निमांबं, मंदाग्निः, अजीविकारः, अजापरिपाकः. Indigestible, a. दुष्पच, दुर्जर, अजर्थ.

Indignant, a. कोपाकुल, इज्जमन्यु, समन्यु, सरोप, संरंभिन, कुपित, अतिकुज्ज, अतिकष्ट, जातामर्थ, संजातकोप, दीतकोप, -ly, adv. सरोपं, सकोपं, सामर्थ, सक्रोधं, -Indignation, s. मन्युः, संरंभः, कोपः, रोपः, कोधः, अमर्थः, कर्षाः, परिवः, क्रोधः,

indignity, s. अप(व)मानः, परिभवः, अवज्ञा, अनादरः, उपेक्षा, श्रपधीरणं-णा, तिरस्कारः, धिकारः, See Disgrace, Insult, also.

Indigo, हः नीलं, (plant) नीली, काला, क्रीतिकका, ग्रामीणा, मधुपर्णिका, रंजनी, श्रीफली, तुत्था, द्रोणी, दोला, नीलिनी, मेला,

Indirect, a. अन्नुज, चक्र, जुटिल, जिह्न, परोक्ष; 'i. tax'; परोक्षकरः; 'i. hint' चक्रांकि f., भंगिभावणं, चक्रभणितं, भेंग्युक्तिः, भंगि-गीं f. -ly, allo: भंग्युक्त्या, चक्रोक्त्या. 2 चक्रं, कुटिलं, अन्नुज, असरलं, तियंक्र, तिरस्.

Indiscernible, यः अमरयक्ष, अवयक्त, अहृष्टि-गोचर.

Indiscreet, a. अविमृह्य-असमिक्ष्य-कारिन,
अविचक्षण, अदूरद्शिन, अविवचक, अनीतिज्ञा, अमतिमत्, विवेकहीन-धून्य, अनवहित
=ly, adv. अविमृह्य, असमीक्ष्य; अविचार्य,
निविवकं, अविचार-असमीक्षा- पूर्व. -indiscretion, s. अविवेकः, अविचार-रणा,
असमीक्षा; अविज्ञता, अविमहः, असमीक्ष्यकारिता-रवं; अनवधानं, प्रमादः, अनपेक्षा.

Indiscriminate, a. अविविक्त, निर्विशेष, अपरिश्विक, अपृथक्कृत. 2 संकुल, संकीर्ण, अध्यक्तित. 2 संकुल, संकीर्ण, अध्यक्तित. =ing,=ive, a. अविवेकित, अविशेषज्ञ, निर्विवेक. =ion, s. अविवेका, अविचारः रणा. अपरिश्वेदः, अविज्ञानं =!y, adv. अविविक्तं, निर्विशेषं 2 संकुलं, संकीर्ण, अक्रमेण, कर्म विना

Indispensable, a. अवस्य, अपरित्याज्य, अपरिहार्य, अवस्यकार्य; 'an i. duty ' नित्यकर्मन्य n.

Indispose, v. b. विरंत्त ८., विस्तिक् ८ U, अविद्व-विरक्ति-उत्पद् ८. पर जन् ८., प्रतिकूल८. छु: न प्रवृत् ८. 2 अस्वास्थ्यं जन् ८. =ed, ८. छु: न प्रवृत् ८. 2 अस्वास्थ्यं जन् ८. =ed, ८. छि: निरक्त, विस्तिः पराङ्गुल (स्वि कि.), अनिच्छ, अनन्दक्त, द्वेषिन, प्रतिकूल, अप्रवृत्त, अनिम्लाषिन. 2 अस्व (सु) भ्या अस्व(सु) भ्यागरिदः 'severely i.' बलवद्स्वस्यशरीरः —ition, ६. विरक्ति कि., विराणः, अविद्वितः, विस्तुत्ताः, अनिच्छा, अनीहा, अप्रवृत्तिः कि., अस्पृद्दाः, प्रतिकूलतः 2 अस्वास्थ्यं, असुर्थता, शरीरास्वास्थ्यं.

Indisputable, a. See Incontestable.

indissoluble, a. अभेचा, दुर्भेचा, अलंड्या, सहुद्र, षृद्धचन्द्र, सुसंहत. 2 अझान्य, अक्षर-

Indistinct, a. अन्यक्त, अस्फ्रुट, अस्पष्ट, अम्बाज, अमत्यक्ष. 2 संकुल, संकीण; 'an i. speech.' न्लिप्टं, अविस्पष्टं. नाप, adv. अन्यक्तं, अस्पष्टं. नाटडड, ३. अन्यक्ति र्रः, अस्पष्टता.

Indistinguishable, a. अपरिच्छेच, अवि-जेय, अलस्य.

Indite, v, t, Re 6 P.

Individual, इ. व्यक्ति f., पुरुषः, एकजनः, अवयवः व्यः व्यक्तिगतः, अव्यापकः, अ-व्यापिन, एकः वांty, इ. व्यक्तिता, अव्यापकत्वे, व्यक्तिः. 2 पृथक्त्वं, पार्थक्यं, ममता. व्यापक वर्षकः एकक्तिः, प्रथक्तः, एककिं, मत्यवयवं, अवयवकः, पृथकः, पृथकः

indivisible, a. अविभाज्य, अभेद्य, अनंदय,

निरवयव.

Indocile, त अविनेय, अवश्य, अविधेय, अवशाग, दुर्दम, दुर्दात, अनधीन, अनायत्त, स्वैरिन, स्वच्छंद.

Indoctrinate, v. t. See Advise.

indolent, a. तांद्रिल, अलस, तंद्रालु, मंद्र, निरुद्यम, उद्योगिविरक्त, कार्यद्वेषिन, कार्य-विश्वस (सी र्र.), निश्वष्ट, निरुद्धताह, जह, मंद्रिक्ष . = 15, ado. निरुद्धमं, अलसवत, मंद्रतया. = Indolence, s. तंद्रा, आलस्य, तंद्रि-द्वी र्र., मंद्रता, जाडचं, अख्योगः, कार्यविश्वता, अनुत्साहः, कार्यदेषः.

Indomitable, त. दुर्देम, दुदीत, अदम्य, अग्रुप्य. 2 अदीन-अक्रुपण-चेतस्, अत्युत्साह-

वत्, उरुसत्व.

Indoors, See under Door.

Indubitable, u. असंदिग्ध, सुनिश्चित, अनाशंक्य, निःसंशय; See Certain.

Induce, v. t. अनु-नी I P, प्रवृत् c., उर्-नि-युज्र 10, प्रञ्चर 10, प्रांत्सह c., प्रेर् c.; See Incite. 2 आ-छुत् I P, प्र- नि-लुभ् c., ह I P; oft. ex. by causal forms. 3 उरवह c., जद c. (जनयति), सं-उद्-भू c., आवह I P. 4 प्रजुप् c. -ment, इ. प्रांत्साहनं, प्रवर्तनं, अज्ञनयः; प्रचोदनं 2 कारणं, हेतुः, निमित्तं, प्रलोभनं, See Incentive. -Induction, इ. अञ्जनानं, अपवाह: -Inductive, व. आज्ञमानिक (की f.).

Induct, v. t. धर्माधिकारे नियुक्त 7 A,

10. -ion, अ. प्रतिष्ठापनं.

Induige, v. i. आ-पंच् pass, आसक्त-निरत-". भू ! P (with loc.); सेव 1 A, भज 1 U. =v. t. उप-,लल् 10, उपच्छंद् 10; अद्यम् 9 U, तृष् c., तुष् c.; अनु-वृत् 1 A, अनुष्य 4 A, अनुवि-धा े 3 U, अनुप्रविश् 8 P, पूर 10. 2 अनु-ज्ञा 9 P, अनु-सुद् 1 A, अनु-मन् 4 A, क्षम् 1 A, 4 P, उपेक्ष् 1 A, न विरुध् 7 U, न संयम् 1 P; न नियह 9 U, न निषिष् 1 P. -ence, ह. आसक्ति 🏸 निरति f., सेवा, आसंगः; शीलता-आलुता-in comp. 2 अद्मः, अनिषधः, असंयमः, अनि-ग्रहः, अमतिरोधः । 3 तोषणं, तर्पणं, असुवतेनं, लालनं, उपच्छंदनं, अहरोधः, अहविधानं, अग्रुत्ति /., अनुतृत्तं, ग्रंद्शितृत्तं. ४ मसादः, अनुग्रहः; अनुज्ञा, अनुग्रति 🎋 -ent, a. सत्य, अनुधहशील, अनुगाहिन, अनुपूल, अनुकंपक, क्षभणात्मक. 2 छंदोछवर्तिन, र्देदालरोधिन्, अलुविधायिन्. ~ently. adv.

साजरोधं, छंदोलुरीवेन, सद्यं, साज्यहं, सकारुण्यं.

Indurate, v. /. घनी हु 8 U, दूढी कु, संहन 2 P. =v. : घनी भू. =lon, इ. धंनीकरणं,

काठिन्यं, धनीभावः, धनता.

Industry, इ. उद्यमः, उद्योगः, प्यवसायः, अध्यवसायः, उत्सादः, यत्नः, अधियोगः, चेद्या, क्रिया, कार्याभिनिवेशः, कर्मशीलता, कार्यप्रसक्ति-प्रवृत्ति र्रः, अम्यासः, अनालस्यं, परिश्रमः, आ-प्र-यासः, सोद्योगता. =ious.a. उद्यमिन, उद्योगिन, व्यवसायिन, सोद्यम, सोद्यागं, मीत्साहं, अनलसं, कार्यासक्त, कर्मशीलं, कर्मनिष्ठं, कर्मनिष्ठं, कर्मासक्त, कर्मश्रूरं, क्रियाप्रस्थाणं, अतंद्रितं, उद्युक्त, उद्यतं, कर्मश्रूरं, सोद्यागं, अतंद्रितं, उद्युक्तं, उद्यतं, सोत्साहं, स्वयन्तं, प्रसक्तं, अभिनिवेशेन.

inebriate, e. t. मद् e., मदं उत्पद् e. -ed; a. मत्त, शीव, मदोन्मत्त्र, उन्मद् .-lon, s.

मदः, मादः, उन्मादः, शीवता.

Ineffable, a. See Indescribable. Ineffaceable, a. अनपसूज्य, अलोपनीय.

Ineffective, Ineffectual, a. निष्पल, विफल, व्यर्थ, मोघ, निर्धल, निष्पयोजन. 2 निर्वल, असमर्थ, असम्, असिद्धिकर (री.), निष्प्रमाव, अवर्थिवत, See Fruitless. -ly, adv. निष्फलं, व्यर्थ, सुधा, वृथा, निर्धकं, निर्वलं, -lnefficacy, इ. अप्रमाव:, अक्षमता, अशक्ति f., असामर्थ्य, शक्तिशीनता, वैफल्यं, मोघत्वं, व्यर्थता, अन्धकत्वं. -lnefficacious, a. अप्रमाव, अञ्चल, असमर्थ, तेजोहीन, अप्रवल. 2 मोघ, व्यर्थ, अकिचित्कर (री.), विफलं, निष्फलं. -lnefficlent, a. अनुपद्धकं, कार्यक्षम, अनलंकर्मीण, अयोग्य, अकार्यसाधकः 2 अम्बलं.

Inelastic, a. रिथ्तिस्थापकत्वहीन

Inelegant, a. अशोभन, अञ्जील, अमशस्त. अविनीत; See Indecent. --Inelegance. इ. अलावण्यं: अशोभा, &c.

Ineligible, a. अवरणीय, अयोग्य, अयुक्त.

ineloquent, a. धागपदुः, अवाभिन्

Inept, a. अयोग्य, अनुचित, अनई. रेसूद, सूर्ख, बालिश.

Inequality, १. वैषम्यं, असाम्यं, विषमता, विभदः, असादृह्यं, भिषता.

Inequitable, a. अन्याध्य, अध्मर्य,

Ineradicable, व. अनुन्मूल्य, अविनाइयः

Inert, व. जुङ्क निश्चेष्ट, अचेष्ट, अन्यल, वार्ध-द्दीन, निश्चल, अन्देतन 2 अनुश्चोधीन, संद्र, तांदिल, जह, अलस -ly, वर्षेट, मंद्र, जहदत्त--ness, ह जाड्या, अन्यष्टा, अदुर्थामा, अंतृष्ण, आलस्य, षायंविशुखता -lacrtic, ह, निश्चलता, जाड्या.

Inestimable. व अनर्घ-हर्य, अमूल्य, अत्युत्कृष्टः

Inevitable, a. अपरिहार्य, अवश्यभाषिन, अहार्य, अवारणीय, अनिवार्य, नियत, तब्य, अवस्यक, आनुवंगिक (की f.). -y, ado अवस्यं, नियतं, धुवं, एकांत in comp., (एकांतविध्वंसियु पिंडेयु R. n. 57.)

Inexcusable, a. अझम्य, असोडन्य, अमर्थ-णीय. 2 निरुत्तर, अनिवार्यदोष, निर्ध्यपदेश. luexhaustible, a. अक्षय, अक्षयिन, अवि-

नार्य, अविध्वंसिन्, अनंत, अव्यय-

Inexerable, a. निष्ठर, निरन्तरीध, अनाराध्य, अनम्य, अननुनेय, निरनुक्रोश, निर्देष, कारिण-पाषाण-हृद्य, कठोराचित्त.

Inexpedient, a. अञ्चित, अयोग्य, अनर्ह,

अत्पपस-

Inexperience, ह. अनतुभवः, अपक्कबुद्धित्वं, अपरिणतमित्वं, व्यवहारानभिज्ञता, अयह-दर्शिलं. -cd, a. अपकचुद्धि, अपरिणतमज्ञ, व्यवहारानभिज्ञ, अल्पद्रश्वन्, अबद्धद्दिन्द.

Inexpert, a. अकुशल, अनिपुण, अविद्ग्ध,

अपद्ग, अदक्ष.

Inexplable, a. अशोध्य, त्रायश्चित्ताक्षम, अनि-

luexplicable, a. अध्याख्येय, अगम्यार्थः दुर्वोध, गहन, अबोध्य, दुर्गम.

Inexpressible, a. अनम्युद्य, अकृष्यः See Indescribable.

inextinguishable, ८. अज्ञाम्य, अनिर्वादय. Inextricable, a. दूस्तर, अनुद्धार्थे.

Infallible, a. अमीय, अध्यर्ध, निश्चित- 2 अञ्चलधीन, प्रमादाक्षम, अस्वलनशील, अ-स्कृतिन्मति-दुद्धि, भ्रमानहे. =lafallibility, अञ्चाति 🏂 , प्रमादाक्षमता, अप्रमादित्व.

infamy, ह. अ-अप-यज्ञस् n., दुव्कीति f., अ-कीतिः, अपतिष्ठा, वाच्यता, कलंकः, अपकर्षः -ous, a. अयशस्कर (री j.), निंद्य, बाच्य, कलंकावह, गर्धा, अतिहुष्ट, गर्छणाय-4: (Of persons) हुडकीतिमत्, अयश-स्विन्, अपयशस्क, स्यातगर्हण, अभिशस्त--Gusmess, See (s.).

alaut, s. यातः, शिक्कः, पालकः, सामधयः, स्तर्नेष:-पाः, अर्मकाः, क्षारकः, विभाः, क्षीरपाः, स्तम-धीर-पायिन् गानु उत्तामशयः;(all f. al-80)-७.,-11e,-ine, a,पाल-योग्य, बालकीय, (4.) in comp. 2 व्यवहारायोग्य, अनास-व्यवदारदशः ' i. state.' पालावस्थाः -lnfancy, a. थाल्यं, क्रीशवं, क्रिश्च-पाल-भावः, ग्राब्याक्या, दिख्य-बाल-कालः 2 मधम-बाल-अम्रह्म आरंभः, यारेषः -Infanticide, ह. बाळहत्या, शिश्ववधः इत्या. 2 बालहन् म.,

Infentry, १. पचचः, पदात्रिः, पदातिकाः (pl,), पदातिबर्छ, पादार्त, पश्चिमें न्यं-

Infatuate, ७. १. मुद् ०., मद् ०., दुर्द्धि-ज्ञानं हत् 2 P or लुप् c. - 2d, a. मूढ, वि-सं-परि-मृद्, विमोहित, हत or नष्ट-बुद्धि or जान. नष्टलुप्त-संज्ञ, इद्धिश्रष्ट, मोहोपहत, उन्मत्तः '1. by lust, कामांध, काममूह. नौषष्ट, य. मो-हिन, मोहकारिन, मोहन =ion, s. मोह:, वि-सं-मोर्गः, मृहता, मूर्खता, बुद्धि-ज्ञान-लोपः-भ्रंशः-नाशः, विवेक-हानि र्-लोपः.

Infeasible, a. असाध्य, दुष्कर, असंभाव्य.

आनिष्पादनीय-

Infact, v. l. (अन्यस्मिन्) संचर् ., संक्रष c., (रोगेण) संसुद्ध 6 P, रोगाक्रांत-u. क् 8 U. 2 दुष् c. (दूषयति), भ्रंशू c.; Sec Corrupt. -ed, a रेगिइचित-संस्थ-आक्रांत. संचार-संपर्क-संसर्ग-दृष्ट or दृषित. 2 दृष्ट, दू-थित, भ्रष्ट, =ion, 8. संचार:, संक्रम:, संसर्ग-संचार-संपर्क-स्पर्श-दोषः, रागसंचारः-संसर्ग-संपर्कः. 2 दोषः, दूषणं. -ious, -ive, a. संचारिन, संसर्गिन, स्पर्शसंचारिन, संसर्गिय, सांसार्गेक (की $f\cdot$).

Infecund, a. बंध्य, निष्पतः, See Fruit-

अकुशलं, अक्षेमः; Infelicity, ४. असुखं. दु:खं: आपद्-विषद् f. =0us, a. अयोग्य, अधन्य.

Infer, v. t.अनु-मा 3 A, 2 P, सं-भू c., उजी 1 P, अह 1 A, तर्क 10, अपवह 1 P, अवगम् 1 P; his dignity may be i. ed from his form' संभावनीयानुभावास्याकृतिः (S. 7); 'her very form leads (me) to i.her being superhuman ' आकृतिरे-वानुमापयत्यमानुषतां (Ka. 132). -able, a. अनुमेय, आनुमानिक (की 🎷), तर्कशाध्यः गम्य. -ence, s. (Process) अनुमिति / , युक्ति f., अपोहनं, परामर्शः 2 (Result) अनुमानं, अपोहः, अपवाहः, तर्कः, अम्यूहः; तर्कनिर्णयः-सिद्धांतः. -ential, a. अनुमानिक-आनुषंगिक (की f.), अनुमान-तर्क-सिद्ध-

Inferior, a. ऊन, न्यून, अल्पीयस्. 2 नीच, हीन, नि-अप-फ्रष्ट, अवर, अधर, जघन्य, अ-धम, अनुत्तम; See Meac. 3 अधःस्थ, निम्न, अधर, जीचस्थ, अधसान (नी ʃ.). 4 गोंग (णीता), अमधान, उपसर्जन, अनुरुव: oft. by कु or हुइ pr., 'of an i. caste' हीन-जाति-वर्ण, दुवेर्ण, कुकुल: 'i. in rank' अi. in age क्नीयस, अवरज् वरपद्भाक्तः अतुज; 'it will be clear who is i. and who is superior' अधरोत्तरव्यक्तिर्श्रेविव्यति (M. 1); gen. ex by witer pass. with abl. for 'to'; 'she is not i. to Suchi in majestic dignity' ओजस्वितया न परिहायते शच्याः (V 3). -s. अवस्पद् भाक् m., हीनपदस्थः, अवरः.-ity, ह. न्यूनता, ऊनता, शीनता, अधरता, अवरत्वं, अवकर्षः, अत्राधार्ग्यं, गोणता.

Internal, u. नारक (की f.), नरकीय, नरक-स्थ, निरयगत. 2 आसुर (री f.), राक्षस (सी f.); i. regions' नरकः, निरयः, पा-तालं, अधोसुवनं, नागलोकः, पेतलोकः, वाल-सद्भन् n. = s. नरकवासिन् m., नरकस्थः

Infertile, a. See Fruitless.

Infest, v. i. बाध् 1 A, उप-रुष् 7 U, उप-रु 1 A, उप-इ 1 P, उपपीड् 10, उपस्ट 6 P, क्लिश् 9 P. -ed, a. उपस्ट, बाधित. 2 (नित्यं) सेवित, जुष्ट, आश्रित: i. by wild animals, श्वापदजुष्ट.

Infidel, इ. नास्तिकः, अश्रद्धात्तः, धर्मनिद्कः, अनिश्वरवादित् कः, पापंदः = वः अश्रद्धधान, नास्तिकवृत्ति, अनीश्वरवादिन्, आविश्वासिन्, मिश्यादृष्टिः = ity, इः नास्तिक ।, अनीश्वरवादः, देव-धर्म-निद्गं, शास्त्राश्रद्धाः 2 अमिक f, व्यमिचारः, विवाहसमयभगः 3 विश्वास-

यातः-भंगः-

Infinite, a. अनंत, अमेय, अमित, अपरि-मित, अपार, निर्मयोद, निरवधि, निःसीम, अपर्यंत, 'an i. namber' पराध्यं. =itude, =y, s. आनंत्यं, अनंतता, अपारता, सीमाभावः, असीमता. =!y, adv. अमितं, अनंतं अत्यंतं, अतीन, अतिमात्रं.

Infinitesimal, a. अतिस्हम, अत्यंतस्हम. Infinitive, s. सामान्य-साधारण-रूपं, the technical name being तसन.

Infirm, a. दुर्बल, क्षीण, अशक्त, अवस्त्र, क्षीण-चल-सत्त्व-शाक्ति; See Feeble. 2 अ-स्थिर, स्व्वलित, अधीर, अदृढ; 'tue step being i.' नातिरिधरचरणसंचारस्य (Ka. 35). 3 जीर्ण, जरापरिणत, जरातुर, जरठ. —ity, s. दौर्बल्यं, अशक्तिः f., वीर्य-शिक्तिः हानि f. 2 दोषः, छित्रं, विकारः, अपराधः, वैकल्यं, अग्रणः 3 व्याधिः, रेणः, आमयः. —Infirmary, s. आतुरशाला, रुग्णालयः

Infix, v. t. See Fix.

Inflame, v. t. दीप c., सं-उत्-म, ज्वल c., तप् c., दह 1 P, सं-इप 7 A. 2 उसिब C., प्रोत्सह C., उद्दीप् C. (as feelings); will only serve to i. his grief' संदीपना एव दु:खस्य (विनोद्नो-पाया:) (U. 3); मकुष् C., रुष् C., See Enrage, Excite; 'i. ed with wrath' इन्द्रमन्यु, कोपज्वालित-घद्गीतः, 'i. ed with pride ' समिद्धद्रपः 'to be i.-ed' ज्वलू 1 P, दीप् 4 A, दह-इंध्paes. -Inflammable, a. वाह्य, ज्यलन-भील, आञ्चज्वलनीय, दाहात्मक. -inflammetion, s. तापनं, दीपनं, दाहनं. 2 ताप:. दाहः, प्रोप:. 3 (In medicinc) पाकः; 1. of the eyes' नेत्रपाकः; अस्थिपाकः, &c. -Inflammatory, a. तापक, दीपक, दाहक, दीयन, दाहिन्, तापकारिन् 2 दाहयुक्त-वि-

शिष्ट, सदाह, सताप, दाह in comp.; 'i.

Inflate, v. t. स्मा 1 P, श्वि ट., स्मायू ट. (स्मावयाते), विस्तृ ट., उद्दुन् 2 P; उ- स्मिन् 6 P or c., उन्मद् ट.; 'i. with air' वातेन पू ट. or पूर् 10, उच्छनीन 8 U. -cd, द. स्मात, स्मीत, ज्ञ्ल, उस्मिन, उद्धत, उन्मत्, 'i. with pride' द्र्पीस्मात, मदोद्धत, गवोंद्धत, 'i. with air' वातपुरं, वातपुरितपूर्ण. -ion, s. आस्मानं, वातपुरंण.

Inflect, v. l. नम् c., आवृज् 10, सुज् 6 P, कुंच् c. 2 विकृ c., रूपाणि आ-द्या 2 P; 'the word is not i. ed' तच्छब्द्स्य विभ-क्ष्यादिविकारा न जायते. =ion, s. आ-, नति f., आवर्जनं. 2 विकारः, रूपं. विभ-

क्तचादिकार्य, कार्य, विभक्ति र.

Inflexible, a. अनम्य, अनावर्ज्. 2 हुंद, काउन, संहत, See Hard. 3 हुंदं-स्थर-सं-कल्प-भित-निश्चय, धीर. 4 क्ठीर, किण्हद्य, निरन्तरोध, निरन्तकोश, कर. निष्किति विकास किल्पा कि

Inflict, v. t. प्र-णी 1 P, प्रमुत् c., प्रयुद्ध 7 A, 10, आचा 1 P, वि-धा 3 U, क 8 U, पत् c., आ-ति-धा; 'to i. pain oo' दु:ले पत् c. or दु:लस्प पदं नी 1 P; oft.ex. by क or दा 3U; 'i. punishment' दंढं क or दा. —ion, s. प्रणयनं, विधानं, प्रवर्तनं, दानं, करणं; 'i. of punish-

ment' दंहप्रणयमे, दंहाधानं.

Influence, s. बलं, मभावः, ज्ञाक्ति 🗗 साम्ध्ये, वशः-गं, गुणः, पतापः. 2 प्रतिष्ठा, गौरवं: वर्णः,अधिकारः, उत्कर्षः, पद् ० स्यान-गौरवं ०० माहात्स्यं; 'under the i. of' बझ, बइय, विधेय, अधिष्ठित, आयत्त, अधीन, तंत्र, &c. in comp.; 'under the i. of sleep' निदा-वश-विधय; 'through the i. of love' कामाधीनत्वात; 'planetary i.' ग्रहावेश:- v. t. अधि-द्वा 1 P; प्र-पू 1 P, इंस् 2 A (with gen.); बज़ीक 8 U 2 पब्त c., मेर C., मोत्सह C., म-नि-युक्द 10, नी 1 P, आ-कुद 1 P, द 1 P; a fool has his mind i. ed, by the convictions of others' मृद्धः परप्रस्थवनेयषु द्धिः (M. 1); 'to be i. ed by दर्श वस् 1 P, विकू pass., आयत्तa. T 'not i. ed b, anger or passions' अनायत्तो रे।बस्य, अवशो विषयाणां (Ka. 45). =Influential, a. मतिष्ठापन, स-प्रताप, लब्धवर्ण, प्रतिष्ठित, सगौरवः, महत्, गुरू. प्रचल, प्रभाववत्; 'an i. meeting ' लब्ध-शतिष्ठनराणां समाजः. -ly, adv. सप्रतापं, सर गर्व, सगौरवं

Influx, s. आगमः, अतः-पवादः-सवर्ण.

infold, v. t. वेष्ट 1 A or c., आच्छद् c., पि-धा 3 U, कोशे नि-धा. 2 Clasp, q. v.

inform, v. t. वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), नि-आ-बिट् c., शंस् 1P, कथ् 10, आ-एया 2 P or с., इप с., संदिश् 6 P, श्र o., अवगम् c. (गमयति): See Tell. 2 (Against) आ-दे 1 A, अभियुद्ध 7 A, 10, अभिशंस, आधृद् c. -aut, s. विज्ञापकः,आ-नि-वेदकः; ख्यापकः. -ation, ह. निवेद्नं, विज्ञापनं, वोधनं, ख्या-पनं 2 वार्ता, प्रवृत्ति र उद्तः, वृत्तांतः, स-माचारः. 3 वि-,ज्ञानं, योधः, प्रबुद्धता, अव-गमः. 4 अभियोगः, अभिशंसनं. -сг, ३. सू-चकः पिशुनः, कर्ण(र्णे) जपः.

Informal, a. आविधि, नियम-विधि-रीति-वि-रुद्ध, उत्सूत्र. =ity, s. अविधिः, नियम or विधि-विरोधः ण भंगः, अन्यवस्था, उत्क्रमः, अ-नियम:, अरीति f. -ly, adv. विधि-नियम-

विरुद्धं, अयथाविधि.

Infraction, s. भंगः, अति-व्यति-क्रमः, लंबन, उत्तंघनं -

infrequent, a. असतत, अनभीक्ष्ण, विरल,अ-नित्य.=iy, adv. अनित्यं, अयहुशः, कदाचित्.

Infringe, v. f. उत्-, लंघ 1 A, 10, भंब 7 P. अति-व्यति-क्रम् 1 U, 4 P, अतिचा 1 P, लुप् c., ज्याइन् 2 P. 2 भंक्, खंड् 10, भिड् 7 P. -ment, s. लंघनं, उल्लंघनं, भंगः, अति-व्यति-क्रमः, लोपः, व्याघातः.

Infuriate, v. t. Enrage, q. v. -a. संरच्ध, कोपाकुल, कोधांध; See Furious.

Infuscate, See Darken.

.lnfuse, v. t. निविच् 6 P, संमिश्र् 10, संस्क् 6 P, समा-नि आ धा 3 U, प्र-नि-क्षिप 6 P, आ-नि-म-विश् c. 2 क्रथ् 1 P; ' does not i. strength into their understanding' न तयोज्ञानि शक्ति कराति (U, 2); ीं. into the mind' उपदिश 6 P, चित्ते नि-ाविश c.; 'i, with perfumes' भू c., वास 10. -ion, 8. निषेकः, आधानं, प्रक्षेपः-पणं, निवेशनं, संमिश्रणं 2 फांटः, हिमं (cold i.); निर्यासः, निर्यूहः, क्वाधः. . 3 वासनं, भावनं-

Ingathering, ८. शस्यसंग्रहः, फलसंचयः-Ingeminate, a. पुन:पुन: कृत. 🗝 📒 पुन:पुन:

क 8 🖰, द्विग्रणीकु.

Ingenious, a. चतुर, विद्ग्ध, प्रवीण, दक्ष, पद्, विचक्षण, उपायज्ञ, विज्ञ, युक्तिमत्, क-ल्पक, निपुण, तीक्ष्ण-सूक्ष्म-दुद्धिः 2 सुप्रयुक्त, युक्तिकृत. -/y, ado. चतुरं, सपाटवं, युक्त्या, निपुणवत्, सुप्रयोगेण- -ness, -Ingenuity, 3. युक्ति f., सुप्रयोगः, कल्पना, चातुर्ये, वे-द्ग्ध्यं, पाटवं, दाक्ष्यं, कल्पकशक्ति रि., मति--सूक्ष्मता-

Ingenuous, a. निष्कपट, निष्योज, अमाय, आजिह्य: शुद्धमति, अभिजात, महा-उद्दार, सभाव. -ly, ado. निष्कपटं, असायया. =1088, त. निष्कापटचं, अभाया, अन्याजः, सारल्यं, आर्जवं, विमलात्मता, शुद्धभावः. 2 औदार्थ, महाजुभावः, आभिजात्यं.

ingle, ६. अग्नि:- 2 उद्धानं, उध्मानं. Inglorious, a. See Infamous.

Ingot, s. पिंड:; 'i. mould ' त् (त) दिका-र्डिपि(पी)का.

Ingraft, v. t. मतिवप 1 P, मति-नि-खन 1 P: Sce Engraft also.

Ingrain, ए. १. दृढी-स्थिरी-कु 8 U. 2 निविद्या 🕒

Ingrate, a. कृतम (भी f.), अकुतज्ञ, अकुत-बेटिन्. -Ingratitude, ह. कुतप्तता, अकृत-जता, उपकारविस्मरणं-नाशनं, अकृतवेदित्वं. Ingratiate, v. t. मसाद्भाजनं भू 1 P.

आराध .., मसद c., अनुरंख c., उपलुल 10. अद्धग्रहं माप् 5 P.

Ingredient, s. अंगे, साधनं, भागः, अंशः, घटकः, घटकावयवः, उपकरणं.

Ingress, ८. प्रवेश:, प्रवेशनं, प्रवेशद्वारं-मार्गः.

inguif, See Engulf.

Ingurgitate, v. t. सतुष्णं or अतिलोभेन जु 6 P.

Inhabit, v. t. वस् 1 P, नि-प्रति°, (with loc.); आ-अधि-वस्, अध्यास् 2 A, आश्रि 1 U, सेन् 1 A, जुब् 6 A, अधि-द्या 1 P (all with acc.); thickly i. ed 'जना-कीर्ण. =able, a. वासयोग्य, निवासाई, वास-क्षमः, आजीब्यः -ent, इ. नि-,वासिन्-स्था-यिन् m., स्थ: in comp.; oft. by derivatives; 'a merchant i. of Kausâmbî ' कोशांचीयो वणिकः आयोध्यिकः, अत्रत्यः, तत्रत्यः, &०.

Inhale, v. l. श्वस 2 P, नि-पा 1 A, अंतः मह

9 U; वायना पर 10.

a. विस्वर, कर्कशस्वन, Inharmonious, असंगत.

Inhere, v. i. निवस् 1 P, नि-ष्ठा 1 P, अंतः वृत् 1 A or जन् 4 A or भू 1 P. -ence, ८ निष्टा, संस्था, अंतर्वृत्ति f. अधिष्टानं, अर्डे वंग:. -ent, a. निष्ठ in comp.; अंतजीत, अंतर्वतिन, निरुद्ध, अनुषंगिन, समवायिद र निज्, सहज, स्वभावज, स्वाभाविक-नैसर्गिक (की f.), प्रकृतिस्थ. -ently, adv. प्रकृत्या, स्वभावतः.

Inherit, v. t. अन्वयागमेन-कुलक्रमेण-पार् 5 P, परंपरया प्राप्, अधिकारीभू 1 P, वैवृ काधिकारं लभ् 1 A. -ance, ह. रिक्थलामः अंश-दाय-प्राप्ति र., पैतृकरिक्थप्राप्तिः, 2 दायः। रिक्यं, पेतृकं, पेतृकं धनं को रिक्धं, औद्धार्किं। कमागतधनं. 3 उत्तराधिकारः, द्रिक्थाधिकारः 4 दायभागः -ed, a. क्रमागत, परंपरागि पात, कमायात, पेतृक (की f.), पितृपातः अन्वयागतः =or, इ. द्रायादः, रिक्धाधिका रिन् m.; See Heir.

Inhibit, v. t. See Forbid.

Inhospitable, a. आतिध्यविसुख (खी /), अनातिधेय (यी र्र.), असत्कारशील, सत्कार-देखिन. =Inhospitality, ह. अतिश्यनाहर:-आतिश्यविस्रखता, असत्कारः

Inhuman, «. अमनुष्यधर्मन्. 2 क्रूर, नृशंस, निर्वेष, निर्धृण, निष्ठर, कठोरहद्यः ५६ Cruel.-ity, 8. क्रीये, निर्द्यता, नेष्टर्य. =/y, adv. निर्देयं, निष्ठ्रं, निष्करणं, करवत्.

inhume, v. t. भृमी निखन् 1 P or नि-धा 3 U or निविश् c. or निक्षिप 6 P. -ation,

मिखननं, भूमौ निवेशनं.

Inimical, a. परिपंधिन, वेरिन, अहित,प्रत्यर्थिन, विरोधिन, विपक्ष, द्वेषिन, प्रतिकूल; See under Enemy. -ly, adv. अहितनुद्धचा, शहुभावेन, शहुवत्, शहु-द्रोह-बुद्धचा, प्रति-कुलं, चिरुद्धं, सर्वेरं-

inimitable, a असाधारण (जी f.), अननु-कार्य, अनुपमेय, अमतिम, अनुपम, अद्वितीय,

अनन्य-साध्य-जक्य.

Iniquity, ह. अन्याय:, दोर्जन्यं, दुरात्मता, दुर्वृत्तता, खलता, अधर्म:, अन्याय्यता 2 पापं, कुकमन् गः, दुराचारः, अपचारः-कर्मन् गः., दुष्कर्मन् m. महापराध:. =0us, a. अन्याच्य. धम्यं, दुष्ट, खल, पापिछ, पाप, धर्मापेत, अन्या-यिन,अधार्मिक (की f.); (of persons only) दुरात्मन्, दुर्जन, दुर्वत्त, दुराचार, कुकमेन्. -ously, adv. अन्यायन, अधर्मण, खलवत्, दुष्टवत्.

Initial, a. प्रथम, पूर्व, अग्रिम, आदिम, आद्य, मायमिक (की f.), आवि in comp. =s. आदाक्षरं, आविवर्णः, मधमाक्षरं

Initiate, v. t. आरम् 1 A, उपक्रम् 1 A, प-स्तु 2 U.2 पथमतस्वानि उपनी 1 A, अभिमंत्र 10 A, उपद्रिश 6 P, दीक्ष 1 A, (संस्कार-पूर्वे) पविद्यु c. -ed. a. दीक्षित, कुतसंस्कार, उपनीत, कुतदीक्ष, अभिमात्रित. 2 कुतविद्यी-पक्रम, विद्याप्रविष्ट, कृतप्रवेशः =lon, 8. आ-र्भः, उपऋमः, प्रथमशिक्षा-उपदेशः,विद्यातत्त्वो-पर्देशः, दीक्षा, संस्कारः, अभिमंत्रणं, उपनयः, विद्यापवेश:. 2 दीक्षाकरणं. =lve, ह. आरंभ:, उपक्रम: -a., -ory, a. आदा, आरंभक, उपक्रमकारिन्.

Inject, v. ६. अंतः पविद्य c. or निक्षिप् 6 P.

-ion, इ. अंतःशेपणं-

Injudicious, a. अविवेकिन, अविचक्षण, विचार-विवेक-शून्य, विचारहीन, असमीक्य-

कारिन-कृत्; See indiscreet.

Injunction, हे. ज्ञासनं, आज्ञा, आ-नि-देशः, नियोगः, 'sacred i.' विधिः, कल्पः, ची-दना, 'scriptural i.' शास्त्रचीदृना, धर्म-स्त्रं, शासाजाः

Injure, v. t. पीड़ 10, नि-अप-कु 8 U. हु 5 P, 慢報 7 P (a strong term); 初-, बाध 1 A, अर्द 1 P or c., झवा 8 P, क्षि 1, 5 P or c., हुष् c. (दूषयति), व्यथ् c. (व्यथयति), दृह् 4 P (with dat.), अप-राष् 4, 5 P (with loc. or gen.). -er, ह. अपकर्त m., पींडकः, हिंसकः, अपकारकः, होहिन m. =ious, a. पीडाकर-अनिष्टकर-हानिकर-अहितकर (री f.), अहित, बाधक, अपकारक, हिंसक, द्रोहिन, घातक, घातुक, हिंसात्पक, हिंस, हिंसालु, शराब, नृशस--iously, adv. सापकारं, सापार्थ, हिंसा-श्रति-पूर्वे. =y, ४. पीडा, अपकारः, अपकाति f., अपिकरा, अपायः, हिंसा, अहितं, अनिष्टं, हानि $f\cdot$ निकृतिः। अन्यायः, द्रोहः, अपराधः. $oldsymbol{2}$ क्षति रं., क्षतं, बाधा उ नाजः, क्षयः, अपचयः

lnjustice, ह...अन्यायः, अधर्मः, अनीति ʃ , दुर्णातिः, न्याय-धर्म-विरोधः, अनयः.

Ink, s. मसि-सी (मथि-षी) f., मेला, गोला; ' red i. ' अलक्तः, अलक्तरसः: ' i.-stand ' नसीपात्रं, मस्याधारः, मसिकूपी-भाजनं-धानी, मेलांधुकः, वार्दलः; ' bring i. and paper मसीभाजनं पत्रं चोपनय (Mu. 1). =v. t. मस्या लिप् 6 P or c. दुष् (दूषयति). =y, a. मसीलित, मसीवर्ण-इपित.

inkling, ३. यत्किचिटवयोधनं, ईषज्जानं,

ट्टांगितं, किंचिद्रवाधनं.

Inland, a. देशीय, देशिक-आप्यंतरिक (की f.) देश in comp. 2 दंशमध्यवतिन्, देशमध्यस्य-

-cr, ६ टेशमध्यवासिन् m.

Inlay, o t. त्रतिबंधु 9 P, (यदि मणिखपुणि प्रतिबध्यते P. I. 1), प्रतिवप् 1 P, प्रणि-धा 3 U, अनु-स्यध् 4 P, सन् 10 (सन्वयति), दार 6 P or c.

Inlet, 8. द्वारं, प्रवेशः, प्रवेशद्वारं-मार्गः 2

पुटभेदः, ससुद्रवंकः.

Inly, adv. अंतर्; अन्तरस्थ a.

lumate, 8. निवासिन् m., सहवतिन् m.; gen. परिजनः, भृत्यवर्गः।

In memoriam, adv. समरणार्थ.

Inmesh, See Enmesh.

Inmost, a. अत्यभ्यंतर, अत्यंतर्भृतः gen. ex. by उद्रे, गर्भः, अंतर् in comp. ; 'i, heart' हृद्योद्रं; 'i. soul' अंतरात्मन् m.

उत्तरणस्थानं. 2 Inu, इ. पधिकाश्रमः, मठः, स्मृतिशास्त्रज्ञवासः. 🕉 बुंडा,पानस्थानं, मिद्दरा-गृई-ज्ञाला; ' i.-keeper ' पथिकाश्रमपतिः, ज्ञाहिकः.

Innate, a. सहज. स्वभावज, निज. स्वाभा विक-नेसिर्गिक (की 🏸), निसर्गज, प्रकृतिस्थ. -iy, ade, स्वभावतः, निसर्गतः-

Innavigable, त. अनीगम्य.

Inner, र अंतरस्थ, अंतर्भूत, अंतर्गत, अंतर्रव-तिन, अंतरीय, आंतर-आध्यंतर (री j.)! oft by अंतर, अंतर, गर्भे, उद्र in comp.: 1. aparimonts ं अंतर्गृहे, भवने द्रें, वासगहे.

Innermost, See Inmost.

Innocent, a. निर्पराध, अकृतापराध, अहोष, अषाप, निष्पाप, अनघ, अनागस, निर्मल, निर्देष, छाचि, निष्कलंक, अनवधः 2 सुग्ध, सुग्धस्वभाव; अहेतुक, अनिमित्त, निष्कारण; 'i. smile' अनियतस्मितं, अनिमित्तहासः 3 निष्पद्वव, अद्याद्ववित्त, अद्योद्वित्त, अहिंस, अधातुक, अनपकारित् 4 खुद्धमति, निर्मल-चित्त, निष्कार, निष्पांज, सरल, अकृतिम, निष्कंतिक. नीप, adv. निरपराधं, दोषं-पापं-विना, छुचि, निष्कपटं, नीपपाधं, दोषं-पापं-विना, छुचि, निष्कपटं, नीपपाधं, दोषं-पापं-विना, छुचि, निष्कपटं, सरल्, अन्यता, दोषद्वित्तिः कें.; निष्कापटं, सरल्यं, केंट.

Innocuous, त. अहिंख, अहिंसक, अनुप-द्वाचन, अनपकारिन, अद्गोहिन, अधातुक. —19, adv. अनपकारं, अहिंसापूर्व, अहिंसया. —ness, s. अहिंसा, अनपकारः, अद्गोहः, अक्षति f.

Innominate, a. नामरहित, निर्नामन्.

Innovate, ए. १. जूतनरिति-व्यवहारं-संप्रदायं-स्था ८. (स्थापयति) वर प्रवृत्त ८. वर स्त्यू ६. वे हार-चारं परिवृत् ६. नंवा, १. जूतनमागप्रवर्तनं, नवाचारस्थापनं, देशाचारपरिवर्तनं २ जूतना रीतिः, नवरीतिः-व्यवहारः, नवाचारः, जूतन-मार्गः-पद्धति-सरणि रि., रीत्यंतरं. = ११, १. नव-मार्गम्वतंकः, नवरीतिस्थापकः.

innoxious, a. See Innocuous.

Innuendo, इ. भंगि-गी र्र., वक्रोक्ति र्र., व्यं-गोक्तिः, भंग्युक्तिः, छेकोक्तिः, वक्र-भंगि-भाषितं.

Innumerable, a. असंख्य, गणनातीत, सं-

रुयातीत, अगण्य, असंख्येय.

Inoculate, v. i. (अन्यस्मिन् स्थाने) निष्देशू ८., संक्रम् ८., संचर् ८. =ion, इ. निवेशनं, संचारणं.

Inodorous, a. निर्मेध, गंधहीन.

Inoffensive, a. अक्रेज़द, अतुपद्गित, अ-बाधक, अद्रोहशील, निरंपराध; अपीडायद, आहंखं, See Innocent, Innocuous. -ness, s. अहिंसा, अद्रोहः, अनपकारः, हिंसाविरति f., अनपकारिता, अद्रोहशीलता. Inoperative, d. अकायसाधक, अकिंचित्कर (री f.).

Inopportune, त. अप्राप्तकाल, अनवसर, असमयोचित, अस्थान, अयोग्य, अप्रस्ताव-योग्य, असमयानुरूप, अ(आ)कालिक (की f.).-Iy, adv. अकाले, अस्थाने, अन्यासकालं, अनवसरं, अवधाकालं -ness, अनवसरः, असमयः, अकालिकः

Inordinate, a. अत्यंत, उद्दिक्त, अतिरिक्त, अमित, अपारीमित, अतिमात्र, अमर्पाद् .- ly, adv. अत्यंत, अतिमात्र, ति-सु-तर्रा, साति-गर्य, अतीर. - ness, s. उद्देकः, अतिरेकः, अत्यंतता अमितत्वं, See Excess, Excess-lve, &c.

Inorganic, a. निर्जीव, अमाणिन्, जह.

inquest, s. विचान:-रणा, व्यवहारदर्शनं. 2 अपमृत्युविचारणाः

Inquietude, ह. अज्ञांति f., अस्वास्थ्यं, उद्देगः, वैक्रुव्यं, आकुलता, चित्तवेदना, मनस्तापः

Inquire, (of, after) ७. १. प्रच्छ 6 P, अनुयुद्ध 7 A. 2 अन्विष् 4 P, दृग् 10 A, गवेष् 10, ज्ञा desid. (जिज्ञासते). 3 (into) अव-परि-ईक्ष 1 A. विचय ८., विसुत्र 6 P, चर्च 6 P, 10 A, निरूप् 10, अनुसंधा 3 U, परिच्छिद् 7 P, निर्णी 1 P, निश्चि 5 U; 'i. about one's health' सुर्ख-कुज्ञलं-प्रच्छ, (वेवी सुर्ख प्रष्टुमागता M. 4). = 2r, s. प्रष्टु कः, प्रच्छकः, अनुयोक्त कः, जिज्ञासः, अन्वेष्कः 2 परीक्षकः, निरूपकः, विचायः, प्रच्छा, प्रश्नाः 2 परीक्षकः, विद्यापकः, विचायः, प्रच्छा, प्रश्नाः 2 जिज्ञासा, अन्वेषणं, स्पर्णं, उ परीक्षा-क्षणं, अनुसंधानं, निरूपणं, विचारः-एणा, निर्णयः, चर्चा, विसर्जः, निरूपः (विवचनं, 'i. about one's well-being (health)' अनामय-कुज्ञल-प्रश्नः

Inquisition, s. परीक्षणं, विचारः; See above.

2 धर्मविचारणसभा.

Inquisitive, a. जिज्ञासु, प्रश्न-पृच्छन-शील, कुत्हलिन, भीतुकवत्, भीतुकाविष्ट, अद्धर्यधान-अन्वेषण-शील. 2 ज्ञानेटसु. -ly, adv. स-कौतुकं, कुत्हलात्, जिज्ञासापूर्व, कुत्हलेन. -ness, s. कु(कौ)त्हलं, भीतुकं, जिज्ञासा, पिपृच्छिषा, ज्ञानेच्छा, अन्वेषणशीलता, अद्ध-संधानेच्छा.

Inquisitor, ३. एरीक्षकः, विचारकः, निरूपकः. 2 धर्मविचारसभासद् मः अंबी, वः अतिपरी-क्षक्रिक्षक, अतिचर्चकः -ially. adv.

अतिचर्चया, अतिपरीक्षापूर्षे.

Inrail, v. t. शंकुपंक्तचा परिवेष्ट c. or आन्द्र

Inroad, 8. अवस्कंद:-द्दनं, आपातः, आक्रमणं, उपप्रवः, उप-अभि-द्रवः, अभिनिर्याणं, 10 make i. 8 ' अवस्कंद् 1 P, अभिद्रु 1 P; See Attack.

Inrush, इ. सरभसप्रवेशः; See Inroad. Insalubrious, a. अनारीग्य, अक्षेमकर (री.f.), अक्षेम्य, अहित.

Insalutary, a. अहित, अक्षेम्य, अहित-अनिष्ट-

अक्षेम-असुख-कर (शी र्र.)insane, a. उन्मत्त, म्रांतिचत्त, उन्मादित, सीन्माद, हत-नष्ट-विश्वित-चुद्धि, वांतुल, हतज्ञान,
भ्रष्टशुद्धिः -ly, adv. सोन्मादं, उन्मत्तवर्रः
-ness, Insanity, s. उन्मादः, चित्तप्रमः,
दुद्धिभ्रंशः-नाशः, चित्तविष्ठवः

Insanitary, a. आरोग्यविधातक, रोगावह. Insatiable, Insatiate, a. अलोषणीय, अहत, अलर्पणीय, दुस्लोष. 2 अतिलुब्ध, अतिलोल्जय

See Greedy. Inscribe, ए. १. अभिलिख् 6 P, पत्रे-लेख्ये-निविश् c. or ऋ c. (अर्पयति) or न्यस् 4 U or आषह् c. 2 वर्णे: अंक् 10 or चिद्ध् 10. 3

Dedicate, q. v. =ed, a. अभिलिखित, पबाल्ड, न्यस्ताक्षर, लेख्यारोपित ; 'writing
i. ed on a Bhûrja leaf 'भूजपत्रगतान्यक्षराणि -Inscription, s. लेखः, लेख्यं,
लिखितं. 2 पाषाण-शिला-लेखः.

Inscrutable, a. अतकर्ष, दुर्गाह्म, अचित्य, हु-भाष, अलंह्य, बोधातीत, गहन, दुर्शोय, अज्ञेय, अगाध, -y, -allo. परमगहनं, दुर्शेयतया.

Insculp, v. t. ag 1, 5 P.

lasect, ह. क्रुमि:, कीट:, क्रिमि:, नीलं(लां)ग्रः. =ivorous, व. कीटभोजिन, क्रुमिशुब्द.

Insecure, यः शंकान्वित, संशय-संदेह-स्थ, स-शंक, भयान्वित, संशय-शंका-आपन्त, भयदुक्तं, असुरक्षित, अक्षेम. चौंध्य, है. भयं, शंका, अ-क्षेम:-मं, भयशंका-संशयः.

Insensate, त. मूड, निर्द्धाद्धि, इतज्ञान, अचेतन; Sec Foolish under Fool.

Insensible, a. अ-वि-गत-नष्ट-चेतन, सुप्त, स्प-र्शानभिज्ञ, सुप्त-नष्ट-इंदिय, म्-,मूढ, लुसस्ज्ञ, निःसंज्ञ, नष्टचेष्ट-संज्ञ, संज्ञा-चेष्टा-चेतन्य-हीन or रहित, प्रलीन, मुच्छित. 2 अगोन्वर, दुर्लक्ष्य, अलक्ष्य, इंद्रियागोचार, इंद्रियातीत, अतींद्रिय. 2 अनार्दाचित्त, कृपा-द्या-हीन, राग-रस-हीन, निदंय, निष्कृष. 4 जह, कुंठ, मूह, मूर्ख. 5 (Unaware) अनभिज्ञ, अज्ञ ; ex. by not Know, q. v.; 'i. to pain' अवेदनाज्ञ, दु:खा-नभिज्ञ. -ness,-Insensibility, ह. प्रमोहः, भल्यः, मुर्च्छा, संज्ञा-चेतना-चैतनय-हानि f. or नाशः, अचेतन्यं, अचेतना, इंद्रियसुप्ति f. -नाशः, स्पर्शाज्ञानं, अचतनत्वं, नष्टचेष्टता. 2 राग-भाव-हीनता, दयाहीनता ॐउडता, जाडचं, जाडमन् 🖚. 4 अनभिज्ञता, अयोधः, अज्ञानं. -Insensibly, adv. अलह्यं, क्रमेण, शनैः, श्रने: श्रने:, क्रमशः.

Inseparable, a. आवियोज्य, आविभेद्य, समवा-यिन, नित्यसहवर्तिन्, 'i. relation' समवा-यसंबंध: Inseparably, adv. नित्यसंबंधन, रामवायसंबंधन.

Insert, ए. १. नि-आ-म-विझू ८., प्रत्याकल् 10, नि-धा 3 U, अंतः स्था ८. (स्थापयित), ०० न्यस् 4 P; ' i. in writing ' अभिलिख् 6 P, लेंख्ये आरुद्ध ६. (सेपयित) ०० सस्-स्ट ८. (अपयित). नंगा, निधानं, आ-म-वेशनं.

Inset, v. t. प्र-क्षिप् 6 P, नि-विश् C. - a. प्र-क्षिप्त, निवेशितः - अ. प्रक्षेपः, निवेशनं.

Inside, s. अन्यंतरं, अंतरं, उत्रं, गर्भः, कोषं, अंतर्भागः; 'the i of a house' अंतर्ग्रहं, भवनाद्रं; 'i. of a tree' तक्कोबं, कोटरं-=adv. अन्यंतरे, गर्भे, अंतरे, अंतः.

Insidious, a. सच्याज, सकपट, छालिन, माया-न्वित, कापाटिक (की र्र.), See Fraudulent. -ly, adv. समायं, सकपटं, सन्याज, छलेन.-ness, इ.कापटचं,मापित्वं, सन्याजता, Insight, इ. ज्ञानं, परिज्ञानं, परिचयः, प्र-नि-वेजः, निरीक्षणं.

Insignia, s. लक्षणं, चिक्कं, लिंगं, व्यंबनं, लां-धनं, लक्ष्यन n.

Insignificant, इ. निर्धक, अनर्थक, अर्थहीनजून्य; not Significant, q. v. 2 अगुष,
लघु, अल्पमभाव, अकिंग्सिकर (री.) 3
तुच्छ, धुन्न, नीच, अल्पक, र्य, अपकृष,
नुणमाय, निःसस्त, oft. by किंग्सा-in comp.;
कापुरुष: 'i. man '. -ly, adv. निर्धक,
अर्थ दिना. 2 लघुतया, लायवेन, अगार्थण.
-lnsignificance,-cy, इ. अनर्थकर्य, वेयट्ये, अर्थाभाव:, आनर्थक्यं- 2 लायवं- अर्थास्यं,
लियमन् ण., अल्पत्यं- 3 धुन्नता, अपकर्यः,
तुच्छता.

Insincere, a. सन्वाज, सकपट, कितव, कापटिय-छाबिक-(की f.), वक, मापिय, कुटिल,
कृतक, कृत्रिम, असत्य, वितथ, अलीक, असत,
सुवार्थक, सिश्या-सुवा-in comp.: See False,
Deceitful. –ity, s. कापट्यं, असाररुपं,
कोटिल्यं, छदान् n, वृंभा, माया, खिस्ता,
असत्यता, अलीकता, कृत्रिमता. –ly, adv.,
सकपटं, सन्याजं, असरलं, असत्यं, अयथार्थ,
मूवा, मिश्या.

Insinuate, v. i. संदं संदं विस्प् 1 P or प्रविश् 6 P or अंतर्गम् 1 P. =v. t. अंग्या
आक्षिप् 6 P or स्च 10,ः वकोक्स्या उपम्यस्
4 U or उद्दिश् 6 P or उपसिप्. 2 सामोपचारैः लल् 10 or सांत्य 10 or आराष c. or
अतुरंबर c. or परासुम्रहं माप् 5 P. =ing, a.
लालन-सांत्वन-शील. 2 वकोक्स्या खुबक.
=ion, s. वकोक्ति f., कटाक्षाक्षेपः, भंगिभाषणं,
छेकोक्तिः, भंग्युक्तिः, व्यंग्योक्तिः, वक्रभणितं
भाषितं-वाक्यं. 2 लालनं, शनैः पराद्यम्बसंपादनं-

Insipid, व.अ-वि-रस,नीरस, रसहीन, अस्वादु, लवणहीन. 2 असार, निःसार, निःसच्व, फल्यु, निस्तेजन् —ity,-ness, s, बेरस्य, नीरसता, अस्वादुता, अरसता, असारता, फल्यु,

Insipience, इ. अज्ञानं, मीस्पे. -Insipient, व. अज्ञ, मुर्खे.

Insist, v. ं. ग्रहं न सुच् 6 P, निर्वधेन वद् 1 P or क्षय 10, अतिनिर्वधेन अव-स्था 1 A or अवलंब् 1 A, हुदोक्त्या वद् or सुच् 10; 'I i. ed on his following me' त्वयावश्य-महमनुसर्तक्य इति निर्वधेन तसवत्यः, 'i. ed on her demands' प्रार्थनाविषये स्व ग्रहं न सुमोचः; See Importune.

Insuare, See Ensuare. Insobriety, ३. मसता, श्रीवत्वं. 2 मचपाना-

Insociable, वः संसर्गविष्ठक (की र्र.), अ संलापिन, अनालाप असंसर्ग-१तिल. Insolate, e. t. खूर्यकिरणै: व्याप् c.

Insolent, a. हुत, गरित, मत्त, उद्धत, मदोद्धत, अर्वालत, उत्सिक्त. 2 धृष्ट, अविनीत, प्रतिभाष्यत, थियात, निर्लज्ज, प्रगत्म, सावहेल, अम्यांब. - 19, adv. सद्ये, सावलेपं, सगर्वे, धृष्ट-तया, सध्ये, प्रगत्मं, अविनयेन, सावहेलं, अम्यांबं. - Insolence, इ. ओद्धत्यं, अवलेपः, द्यां, गर्वः, उत्सेकः. 2 वैयात्यं, अविनयः, प्रागत्म्यं, धाष्ट्यं, प्रतिभादं, धृष्टताः

ipsoluble, a. अद्रान्य, अभेद्य, अविलयनीय. Insolvent, a. परिक्षीण, गनाविभव, निर्धन.

ऋणज्ञाधनाक्षम.

Insomnie, हः अस्थापः, निद्यानाशः, अनिद्यता. Insouciant, तः प्रमत्त, अनवहित.

Inspan, v. t. धुरि युक्द c.

inspect, v.t. हेझू Î A; सं-परि-अव-निय-वि°-, निसप् 10, हुशू Î P, आ-अव-लोक् Î A, 10, आलोच् 10, अद्धसं-धा 3 U. =ion, s निरी-सणं, अवेसणं, निरूपणं, दर्शनं, आलोक् ने 2 अनुसंधानं कार्यदर्शनं अअध्यक्षता, अधिकारः, अवेका. =or, s. द्रष्टु m., निरूपकः, निरीक्षमः. 2 अध्यक्षः, अधिकारिन् m., अवेसकः, रूर्माधिकारिन् m. कार्यद्रदृ m., कार्याध्यक्षः, कीर्याध्यकः, कीर्याध्यकः, कार्याध्यकः, कीर्याध्यकः, चार्याध्यकः, कीर्याध्यकः, चार्याध्यकः, कीर्याध्यकः, चार्याध्यकः, कीर्याध्यकः, कीर्याधः, की

Inspersion, ह. अभिषेकः, प्रोक्षणं.

Inspire, c. i. श्वासेन पू c. or पूर् 10, श्वस् 2 P, बाणं आकृष् 1 P. 2 निविद्या C., नि-धा 3 U, उपनि-धा, उत्पद् C., जन् C. (जनयति), मनुष् C., उपन्यस् 4 U, उपक्षिष् 6 P. 3 आ-भारत C., उत्तिब C., प्रेर C., प्रोत्सह C., संचर C., उचुन 10, प्रवृत् C., धेर्य-तेजः-उत्पव् C.; 'divine speech suddenly i. ed 'an-कस्मिकप्रत्यवभासां देवीं वान्वं (U. 2); ां. ed life into him ' तं सोच्छातमकरोत्; i. ed with a passion for Rambba? रंभायां बद्धभावः, बद्धानुरागः, कुतप्रणयः; 'i. with confidence ' विश्वस ८., विश्वासं नी I P or जन् c.; 'i. s with awe' भयं ज-नयति (प्रथमोपगतस्य) (Ka, 43). -ation, 8. श्वसितं, श्वसनं, उच्छु।सः, श्वासः,प्राणः, श्वास-माण-ग्रहणं, श्वासेन पूरणं 2 निवेशनं, आ-धार्न, जनर्न, उत्पादनं 3 अवभासः, आक-स्मिको ज्ञवः, ईश्वरंपरणा-मूचना-प्रवोधः, ईश्वर-प्रेरितं ज्ञानं, देवज्ञानं. -ed, a. निवेशित, ज-नित. उत्पादित, निहित. 2 प्रेरित, मंचारित, ई अप्रेरित-संचारित-प्रयोधित,आकास्मिकप्रत्य-बभास. 3 आश्वासित, जातविश्वास, प्रोत्सा-हित, उत्तेजित; oft. by जात in comp.; thus i. with confidence एवं जात-विश्वासः, जातभयः &c.

Inspirit, ए. १. उत्तिल् ८., त्रीत्मह् ८., आश्वस् ८., उञ्जस् ८., प्रहष् ८.. जीव् ८., जीवं तेजः-धैर्ष-आ-धा ३ U or उत्त्यद् ८. or दा ३ U. •ing. ४. उत्तेजकः प्रोत्साहकः, आश्वासकः,

उन्साह्यद्.

Inspissate, v. t. घनी-सांझी-कृ 8 U, संहन् 2 P. =a.,=ed, a. घनीसूत, घन, सांझ, संहत. निश्चिद्ध. =ion, s. घनता, सांझता, गाहता.

Instable, a. See Unstable. -Instability, इ. अस्थेर्य, चंचलता, जापल्य, अनवस्था,

अस्थायित्वं, अनित्यता.

Install, v. i. यथाविधि प्रतिष्ठा C. (प्रतिष्ठापयति), अधिकारे नियुज् 7 A, 10, अधिकारारूढ-पदस्थ-a. कृ 8 U, अभिष्टिच् 6 P, (with
loc.); 'i. as heir apparent ' योवराज्याभिषेकं कृ, योवराज्ये अभिष्टिच्. 2 संस्कृ,
अभि-अञ्च-मंत्र् 10 A. -atiop, s. प्रतिष्ठापनं,
अभिषेकः, नवाधिकार-प्रवेशनं-प्रतिष्ठाः संस्कारः,
पदस्थापनं, राज्याभिषेकः. -cd, a. प्रतिष्ठापित,
प्रतिष्ठित, अभिषिक्त, कृताभिषेक, कृतसंस्कार,
कृत-लन्ध-प्रतिष्ठ, नवाधिकार-प्रवेशित, अधिकार-पद-आरूढ-

Instalment, ह. भागः, अंद्यः, ऋणभागः; ' by i. ह ' अंद्यांद्यतः, विभागधः, भागतः.

Instauce, अ. उदाहरणं, निद्दर्शनं, हृष्टांतः, उदाहरः. 2पदं, स्थलं, विषयः, स्थानं- 3 प्रस्तावः, समयः, अवसरः. 4 पार्थना-नं, निर्वधः, प्रेरणाः, 'at his i.' तत्भेरितः, 'for i.' तथाष्टि, यथा, हृष्टांतस्त्र्पेणः, 'as for i.' तद्यथाः, 'in the first i.' प्रथमतः, प्रथमं, प्रथमसमये.

-ए. t. दृष्टांतस्त्र्पेण कथ् 10, निदृृश् ८., दृष्टां-वयति (D.).

Iristant, a. सद्यः in comp., तात्कालिक-साद्य-स्क (की $f\cdot$), अनंतरकालीन, अध्यवहितकाल, क्षिम, शीध, अचिर. 2 निर्वध-आग्रह-शील, अतियाचक-प्रार्थक. 3 वर्तमान; 'i. death संयोमृत्यु:: ' bearing an i. fruit ' संयो-थिपाक. =८- क्षणः, पलं, निमि(मे)यः, मात्रा; ' the present i. ' आपात: ; 'in an i. ' दा-णात्, क्षणेनैव, निमेष-क्षण-मार्त्रण, एकपदे; 'for an i. ' अणमार्च, अणं: ' the i. ' ex. by मात्र in comp., or तावत्; 'at that (very) i.' तत्काले एव, तरक्षणे: ' every i. 'वति-अन्त-क्षणं, क्षणे क्षणं; ' the next i. ' क्षणांतरं; ' from the i. of birth ' जातमात्र-a. -ancous, a. क्षणस्था-यिन, अचिर, तात्कालिक-तत्क्षणिक (की र्र.), क्षणिक. =aneously, adv. क्षणेन-णात्,एक पदे, सद्यः, तत्काले, तत्क्षणे; See =ly, adv. सपदि, दाक्, तत्क्षणं-णे-णेन, झ-टिति, सद्य एव, क्षण-निमेष-नात्रेण, क्षणेन, क्षणारू एव, अंजसा.

Instate, v. t. पदं आ-रुड्ड ७. (रापयति), यति-द्वा ७. (-द्वापयति), प्रविज्ञ ७.

Instauration, s. प्रतिष्ठापनं, प्रतिसमाधानं. Instead (of), prep., ade. (Before nouns) ex. by स्थाने, स्थले, भूमो, विनि-मयेन, in comp.; 'i. of my brother भ्रातृस्थाने; तिलविनिमयेन, &c.; (before participles) ex. by loc. abs. with pot pass. part ; i. of saying on Purush ottama ' पुरुषोत्तमे इति भ्रणितब्ये (V. 3): i, of studying, why do you play आर्यपने आरब्धव्ये किम्बित कीहासि: 'be not porry i. cf being glid' इपस्थाने अल विवादन (V.2).

Insteep, v. t. ara 10, \(\text{v} \), \(\text{R} \) or

c., आह c.

Instep, s. पिचं (चिं)हिका, पिंहि-ही f.,

पिंडिका.

Instigate, v. t. प्रोत्सह c., उत्तिवा c., उद-नि-युद्धर् 10, प्रेर C-, प्रचुट् 10, प्रवृत् C-, प्रणुट् c., उद्दीपू c., उत्-स्था c (उत्थापयात), प्रच्य c. -ion, ६. प्रोत्साहनं-ना, प्रेरणं-णा, प्रचो द्वनं-भा. =01, 8. शेत्साहकः, प्रवर्तकः, उत्ते-जकः, प्रेरकः

Tostil, v. t. लवश:-अल्पालपं-निषिच् oा निक्षिप् GP, शर्ने: शर्ने: प्र-नि-विशू C. or उपदिश्

6 P or 3 Tet 2 P.

Instinct, 8. सहजज्ञानं, अशिक्षितवीधः, स्वा-भाषिक-नेसर्गिक-सहज-खुद्धि 🗗 स्वाभाविक-जामं: ' natural i. ' सञ्जाववोध:. =a. उत्तेजित, उहींपित, उहींत, -ive, a. सहज, सहजज्ञानसिद्ध, प्रकृतिभिद्ध, सहजात, स्वा-भाविक-नेसर्गिक (की ते.), स्वभावप्रेरित, -ively, adv. अंत:प्रवृत्त्या, स्वयं, स्वत एव, स्वभावतः, सहजावयधिने.

Institute, v. t. प्रारम् 1 A, उपक्रम् 1 A, महत् C., पस्तु :2 U; स्था C. (स्थापयति) यति-ज्यव-सं.° 2 प्र-परि-कल्पपू €., वि-धा 3 U, आ-निर्-दिश 6 P, प्रचुट् 10, शास 2 P. 🗝 व्यवस्था, श्थिति 🏸 दिधिः, नियमः, कल्पः स्त्रं, शास्त्रविधानं-मर्यादा-निदर्शनं, नियोगः चोदनाः L religious i s 'धर्मशास्त्रं: 'i-s of Manu ' मनुसाहिता, मनुस्मृतिशास्त्रं.-ion, 8. स्थापनं, कल्पनं, विधानं, 2 विधिः, नियमः रीति f., मार्गः: See (s.). 3 ज्ञाला,आलयः मंदिरं, सभाः श्रीणि-जी र., संसर्गः, संस्थानं, समाजः: 'religious i. 'धमसंस्थानं-जाला. 'educational i. ' विद्यालयः, ज्ञानमंदिर =OF, ह. संस्थापर्कः, प्रवर्तकः, आरंभकः.

Instruct, v. t. अनु-,शास् 2 P, शिक्ष C., उपदिशू 6 P. आध-इ c. (अध्यापयति), पद C., विनी 1 P. 2 बुध् C., ज्ञा C. (ज्ञाण्यति); नि-आ-विव् c., सूच् 10. 3 आ-निर-सं-विश्, आ-ज्ञा c., नियुक्त् 7 A, 10, प्रचुद् 10. -ion, 🌯 उपदेशः, शिक्षा-क्षणं, विनयनं, अध्यापनं, शासन, बोधनं. 2 विधिः, नियमः, सूत्रं, कल्पः. 3 आज्ञा, नि-आ-देशः, शासनं, नियोगः =ive, a. उपदेशक, उपदेशपद, मोधावह पोधपर (री f.), बोधक. -or, के शिक्षकः, युषः, उपाध्यायः, उपदेशकः, अध्यापकः, उप-वृष्ट् m., आचार्यः. -instructress, ह. उप-वेद्री, आचार्या, उपाध्याया-यी, अध्यापिका-

Instrument, s. यंत्रं, साधनं, कार्यसाधनं, उपकरण, सामग्री, उपस्कर:, इब्यं. 2 कारणं, करणं, हेतु:, निमित्तं, निमित्तकारणं, उकारकः, साधकः, कर्न म., कारकहेतः 4 लेखः, लेख्यं, पर्झ, लेखपर्झ: 'serving as the i. of others' परीपकरणीकृत-भूत; ' where such persons become helping i. s ' यंत्रीपकरणीभाव-मायात्येवंविधो जनः (Ŭ. 3); ' musical is वादित्रं, वार्थं, तूर्यं, आतोर्थं, ' a wind-i.' सुषिरं, शंखः; ' stringed i.' तंत्रीः; तंतु-वाद्यं: 'martial i. 'रणवाद्यं, -al, a. Ex. by साधनं, कारणं, हेतुः, निमित्तं, 'he wasi. in elevating nie' स ममोकती कारणं हेत:: साधक, साधन-कारण-भूत, साधनी-कारणी-भूत, उपकारक, 2 धाद्यज, बाद्यसंभूत, बाद्यो-त्पक्त. 3 करणं, तृतीयाविभक्ति f. -ality, s. कारणत्वं, कर्तृत्वं, करणत्वं, साधनत्वं: See Through .= ally, ado. कारणत:, निमित्तत:. Insubordinate, a. अविधेय, अवज्ञ, अवज्ञ-

वर्तिन, अनायत्त, अविनीत, अनुपसर्जन, अगोण (णी f.). =ion, ह. अविनयः, अवि-धेयता, शासन or आज्ञा-भंगः or व्यतिक्रमः,

अवज्ञता, अगोणता.

Insubstantial, a. अनिः-सार, निःसस्व,

अवास्तविक (की $f \cdot$).

Insufferable, त. असहा, दुःसङ, अक्षंतव्य. Insufficient, a. अपयास, न्यून, अयधेष्ट, अल्प, अप्रचुर, हीन, झीण, अनल ind. 2 अनुचित, अक्षम, अयोग्य. =ly, odv. अनलं, अप्रचुरं, अपयाप्तं. 2 अनुस्तितं, अयोग्यं-=Insufficiency, ह. न्यूनता, अपयाप्ति f.,

अल्पत्वं, अवाहल्यं, हीनता, अपाचुर्ये 2 अ-क्षप्रता, अनोष्टित्यं.

Insular, a. द्वीपीय, द्वीप्य, द्वीपसंबंधिन. 2 जलपरिगत-परिवृत-वेष्टित.

Insulate, v. t. पृथक् कु 8 U; पृथम् विन्यस् 4 P; See Separate. -ed, a. अन्यविश्लिष्ट, पृथकु स्थित, अनन्यसंलग्न-संसक्त. -lon, 8. अन्यवियोग:-विश्हेप:, पृथक् स्थिति, र्.

Ingult, ह. अवमानना, निकृति f., मानभंगः, अवज्ञाः परिभवः-भूति र्., अप(व)मानः, तिरस्कारः, परिवादः, दुवन्त्रस् ॥., खलाकि f.: अनादरः, भत्सना, धवर्ण, आ-अव-सेपः; add i. to injury ' सते कार प्रक्षिप् 6 P. =v. t. निकृ 8 U, अद-अप-मन् 4 A or c., अवज्ञा 9 U, तिरस्क्व, परिभू 1 P, आ-अव-धृष् ., निंद् 1 P, गहुँ 1, 10 A, आ-अधि-क्षिप 6 P, आक्षर C., अप-परि-वर् 1 U, कुत्स 10 A, लघुक्त. =ing, a.अपमानकारिन, अव-मानिन, परिभाविन, निंदार्थ. -ingly, adv. सावज्ञं, सावमानं-

Insuperable, त. दुरातिक्रम, अलंघ्य, दुस्तर. अनतिकमणीय, दुएत्यय दुरारोह, दुर्जय.

Insupportable, तं. दूःसद, असह्य, निःमह, दुरुद्वह, दुवह.

Insurpressible, a. दुर्निग्रह, दुनिगर. Insure, v. f. रक्ष् 1 P, प्रतिवि-धा 3 U,

सत्यीक 1 U, योगक्षेत्रं कु or वि-धा, नाझात् निवार् 10. -ance, श. योगक्षेत्रः, क्षेत्रविधानं-करणं, सत्यापनं, रक्षणं.

Insurgent, इ. राजद्रोहिन् m., राजदिरोधिन् m., राजपिष्टयकारिन् m., प्रजाविह्नव-मकृतिक्षोभ-कारिन m.

Insurmountable, a. See Insuperable.
Insurrection, s. राजिबद्रोहः, राज्यमकीयः,
चुपाभिद्रोहः, मकृति or प्रजा-क्षोभः or कीयः,
राज्योपह्रवः, उपह्रवः, अवद्यवः,-श्रः, a. राजविक्ञ-प्रतीप-विपरीत, उपद्यवन्.

insusceptible, и. अग्राहक, अविकारिन,

ग्रहणादाम.

Intact, a. अखंड, अविकल, अभेय.

Intangible, a. अस्पृत्य, स्पर्शागीचर, अस्पर्श-

वेद्य, दुरालभ.

Integer, ३. पूर्णाकाः, अभिक्षः, रूपं. -Integrity, grate, v. t. संपूर् 10. -Integrity, ३. अवैकल्पं, साकल्पं, पूर्णता, अभिक्षभावः, अभेदः, अखंडता. 2 शुचिता, आर्जवं, सारत्यं, वैमल्पं, See Honesty; of strict i. अभेद्य, अहार्यः

integral, s. See Integer.=a. पूर्ण, आवेक्सल, समग्र, अभिन्न, अखंड, सांग. 2 प्ररित, पूर्ण: Integument, s. वेष्टनं, आ-परि-°; पटलं, कंचुकः, पुटः-टं, कोशः-दः, आच्छादनं, आवरणं

Intellect, s. मतिः, बुद्धः, यज्ञा, धीः, धि(धी)--वणा, मनीषा, येक्षा, शेखुषी, उपलब्धः, चित्, संविद्, यतिपद्, ज्ञितः, चेतना (all f.); 'retentive i.' मेथा, धारणावती-धीः. =ual, u. Ex. by (s.) in comp.; बुद्धि विषयक, मानसिक (का f.); 'i. gain 'ज्ञानोत्कर्षः, मानसोकति f. 2 बुद्धिमत्, धीमत्, मनीषिन्, 'i. faculty 'धीज़क्ति f., निष्क्रमः, 'possossing i. qualities 'धीगुणसंपन्न. =ually,

वर्षणः थिया, बुद्धिपूर्वः
Intelligence, इ. मति र् ., ज्ञानं, बुद्धि चातुर्यं,
वैदग्ध्यं, मेधा; See Intellect. 2 वार्ता,
वदंतः, इत्तांतः, प्रवृत्ति र ., समाचारः. 3 संदेशः
वाचिकं. -धा, इ. वार्ताहरः, वार्तावह, संदेशहरः,
आस्थायकः, वैवधिकः. -Intelligent, व.
मति-बुद्धि-धी-मत्, भज्ञावत्, मेधाविन्, सज्ञान,
पाज्ञ, सुधी. 2 चतुर, कुशल, निपुण, विज्ञ,
विदग्ध, निपुणमितः - अ, वर्षण, चतुरं, सवैदग्ध्यं, सनपुण्यं, विज्ञवत्, सुबद्धिपूर्वं, बुद्धिचातुर्येणः -Intelligible, व. स्पष्टं, सुगन,
वंश्वम्य, भिक्षार्थं, सुत्रोष्य, सुध्यक्तं, सुवाह्यः,
इद्धिगम्य-बाह्यः -Intelligibly, ade: स्पर्टं,
सुव्यक्तं, भिक्षार्थं, स्पर्धार्थं.

intemperate, a. असंयत, असंयमिन, असं-यमशील, अतिमर्याद, अयतहत्ति, असंयताचार, असंयतद्विय, अमितभोनिन, (in eating) अतिभोजिन, अत्याहारिन, अयताहार, हिस्स Clutton; (in drinking) अतिपानासक, अतिपायिन, पानमसक. 2 (Of things) अमित, अपरिमित, अमर्याद, अनियत, अयत, अपरिमाण, उद्धिक, अतिरिक्त, अत्यधिक, अपरिमाण, उद्धिक, अमर्यादं, अपरिमितं, अतिश्येन, नियमातिक्रमेण —Intemperance, इ. असंगमः, अद्धमः, अनिग्रहः, नियमातिक्रमः, अजितेद्वियत्वं, अनिग्रहः, अमितान् इारः; अतिपानं, पानमसक्ति र्र. अन्यमः, अमितान् हारः; अतिपानं, पानमसक्ति र्र. अनिग्रमः, अमितानं, असितानं, असि

Intend, v. t. अभिन-इ 2 P, परि-सं-क्रुप् c., इष् 6 P, ईह् 1 A, उद्दिश् 6 P, मनः-मर्ति-कृ 8 Ù, (with dat.), 등 desid. (원래-र्षति-ते), मनसा चित् 10 or उहिद्य: oft. ex. by desid. forms, or by नन:-काम with inf. form; ' what do you i. to do' कि कर्तमनाः =Intention, ह, अभिनायः, संकल्पः आशयः, उद्देशः, इच्छा, कामः, चिकीषों, आकांक्षा, आकृतं, बुद्धि-मति- f., भावः, मतं, इंगितं 2 अर्थः, कार्यं, प्रयोजनं 3 विवक्षाः, ' purity of i. 'भाव-चित्त-शुद्धि f.; 'change of i. ' बुद्धिभेदः, 'avowed i. 'प्रकटिताशयः; 'with what i.' किसु-हिर्य, किमभिनेत्य, कि फलमपेश्य. -ai, a. मति-बुद्धि-ज्ञान-पूर्व, बुद्धि-संकल्प-कृत, काम्य, कामकृत, सांकल्पिक-ऐच्छिक-(की र.). 2 अभिनेत, अर्थवत्. =ally, adv. मति-बुद्धि-ज्ञान-पूर्व, मतिपुरःसरं, कामतः, ज्ञानतः, बुद्धश्वा, साभिषायं, मनः-इच्छा-पूर्वकं, यथा-काम. =ed, a. Ex. by आशय, बुद्धि, मति in comp.; ' well-i. ' सदाशय; ' evil-i.

दुराशय, दुष्टमति, पापदुद्धिः
Intense, त. प्रचंड, तीव, उग्र, तिग्म, प्रखर, अत्यंत, घन, गाढ, प्रवल, तीक्ष्ण, परम, महत्
ग्रुडं, अतिमात्र, भृश, नितात, gen. by सु or अति pr. —ify, v. t. वृथ् c., प्रकर्ष नी 1 P, better by कु with (a.).—ity,-ness, s. चंडता, तीवता, अत्यंतता, गाढता, प्रकर्षः, उत्कर्षः, गरिमन् m., अतिशयः, उद्देकः, अतिभूमि f., पराकोदि f.-काष्ठाः, 'i. of application' अत्यंताभिनिवेशः, ज्यासंगः—ive, अत्यंत, तीव्रं, तीव्रं, तीक्ष्णं, नितातं, अतीव, बलवत्, अत्यंतं, तीव्रं, तीक्ष्णं, नितातं, अतीव, बलवत्, स्वावे प्राः

सु-अति pr.
Intent, s. Intention, q. v.; 'to alli. s'
सर्वधा. - u. एकाम, एकनिष्ठ, सुसमाहित,
अनन्यमानस, अनन्यविषय, एक-तान-चित्त-अयन; See Fixed; आसक्तविष्त,
आसक्त, ज्याप्टत, निरत, नियत, ज्यम, निष्ठित,
समाहित, नि-आ-अभिनि-विष्ट, अभियुक्त
oft. by पर, तत्यर, निष्ठ, परायण in comp.:
'i. on evil' दुष्टपरायण; अध्ययनपर, &c.
-ly, ade. एकामवित्तन, अनन्यमनसा; एकाग्रतया, निष्टापूर्व, साभिनिवेशं, आसक्त-चतसा, मनोयोगेन; 'look or hear i.' लोचने: or कर्णे: पा 1 P. =uess, s. एकाग्र-ता, एकानिष्ठता, अनन्याचित्तता,आसिक्त f., अभिनिवेशः, तत्यरता, निष्टा, मनोयोगः.

Inter, v. t. भूभी-इमज्ञाने निखन् 1 P or निक्षिप् 6 P or नि-धा 3 U.

Interact, अ. विष्कंभक्तः, प्रवेशकः. = . . . मिथः चेष्ट 1 A or बाध् 1 A.

intercalar,-y, a. अधिक, निवेशित; i. month 'अधिकमासः, मलमासः, मलिम्खुचः.
-Intercalate, v. t. अधिकमासं-दिवसं
निविद्या c.

Intercede, ७. i. अंतर् गस् 1 P or रुषा 1 P,
मध्ये रथा or गस्, मध्यरथा भू, स-धा 3 U,
मध्यरथतां ग्रह् 9 U, मध्यरथन्तिं आ-रुषा
1 U or आश्रि 1 U, माध्यरथनं कु 8 U;
(परार्थ) शार्थ् 10 A, अनुनी 1 P, आराध् ८.,
बह् 1 P. =er,-Intercessor, ८. मध्यरथः,
मध्यरथपुरुषः, परार्थ प्रार्थकः, परार्थवादिन
m.=Intercession, ८. माध्यर्थ्यं, मध्यरथता,
सधानं, परार्थप्रार्थनं-ना, परार्थादः-निवेदनं-

Intercept, ७. t. इध् 7 U, विच्छिट् 7 P, विद्युद्ध 7 A, 10, प्रतिबंध् 9 P; See Obstruct. -er, ८. रोधकः, विद्युक्तरः. -ion, ८. रोधः, विच्छेदः, प्रतिबंधः, विद्युः, भंगः

Interchange, v. t. परस्परं विनि-मे 1 A or परिवृत् c., ब्यति-हु 1 P. - s. विनिमयः, परिवृत्तेः, ब्यतिहारः, परिवृत्ति f., आदान-मदानं, See Exchange. - able, a, परिवर्तनीय, परस्पराज्ञगामिन्।

Interclude, v. t. See Intercept.

Intercommune, v. See Associate. -ion, -ity, s. अन्योन्यव्यवहार:.

Intercourse, इ. संगः, समागमः, संगति f., संसर्गः, संगमः, संपर्कः, साहचर्षे, साहित्यं, संघह्नं, अन्योन्यसंसर्गः, आलापः, सवादः, परिचयः, 'sexual i.' मैथुनं, रतिक्रिया, स्रतं, श्लीभोगः, 'social i.' लोकश्यवहारः-संसर्गः.

Intercutaneous, a. त्वगंतभूत.

Interdependence, s. परस्पर-नियंधर्न, अन्यो-

Interdict, v. t. नि-प्रति-थिध् 1 P, निवार् 10, प्रत्या-ख्या 2 P,प्रत्या-दिद्यू 6 P:See Forbid.
-8.. -ion, s. निषेधः, निवारणं, प्रत्याख्यानं, निरोधः, याधा. 2 शाषः, आक्रोशः. -ory, a. निषेधकः, निवारकः.

Interest, ८. अर्थ:, हितं, लाभः, कल्याणं, अ-यस् ११., भूति र्र., क्षेमः-मं, 'in my i. ' मदर्थ-थः 2 आद्ररः, स्नेहः, रागः, अवेक्षा, अन्तरागः, स्पृहा, अपेक्षा. 3 पक्षपातः, संगः, without any i.' सक्त-वीत-संग व. 4

वृद्धि f., वार्क्डक्यं: 'simple i. ' सर्लवृद्धिःः ' compound i. ' चक्रवृद्धिः, 'i. at fivepercent ' पंचकेन शतेन, पंचकशतं, पंचीसर शतं. 5 भागः, अंशः, अधिकारः, उद्धारः. 6 रसः, विनोदकत्वं, मनोहरता, दृद्यंगमताः हुएं कथारसस्याक्षेपसामध्ये (Ka. 346) 'you have seen how the i. (i. ing nature) of the story diverted (me) from my. topic'; 'take or feel i. 'mg 6 A; 'looking to one's own i. ' स्वार्धदृष्टि f., स्वार्थपरता, स्वार्थिलिप्सा. 🗝 ा. अद्धरेज, c., स्नेहं-अनुरागं-उत्पद् c., अनुरक्त-सामुरागa. कृ 8 U. 2 वि-सुद् c., मन:-चित्तं-रंजू c. or विज्ञद् c., हृद्यं गम् 1 P or आकृष् 1 P or. ह 1 P, मनो ह. 3 भागं-अंशं दा 3 U or लभ् 1 A or आप् 5 P; संबंध-अनुवंद्ध-pass. ≈00, a. असुरक्त, जातासुराग, जातस्नेह. 2 पक्षपातिन, संगिन, सपक्षपातः 3 आसक्त, निविष्ट, निरत. 4 भागिन, अंशिन्. 5 संबद्ध, लाभालाभसंबद्धः ७ स्वार्थपरः स्वार्थहिन्दः स्वलाभासक्, स्वाहितपरायण-तत्पर, स्वलाभा-पेक्ष, स्वहितापिन, स्वार्थालिप्सु. -ing, a. विनोदिन, मनोहर, सरस, चित्ताकपिन, हद्यंगम, हृद्यहारिन्-ग्राहिन्, विनोदिन्, चित्तरंजक.

Interfere, v. i. मध्ये स्था or पत् 1 P, परकार्येषु व्यापृ 6 A, परकार्याणि निरूप् 10 or
चर्च 6 P, 10 A; 'if it should not i.
with other duties' न चेद्दन्यकार्यातिपातः
(S. 1); 'he who i. s with matters not his own ' अव्यापारेषु व्यापारं यः करोति
(P. 1). 2 परस्परं संघट्ट 1 A or विरुष् 7 U.
ence, s. माध्यस्थ्यं, परव्यापार-परकार्यचर्चा, परकार्यनिरूपणं; चर्चा, निरूपणं 2 परस्परसंघट्टः, समाधातः.

Interfluent, a. मध्यन्नविन्.

Interfused, a. मध्यप्रसारिन, मध्यपद्धतः

Interim, ३. कालाम्यंतरं, कालांतरालं, मध्य-अंतर्गत-कालः, ' in the i. ' अत्रांतरे, कालाम्यंतरे.

Interior, a. अंतरस्य, अंतर्गत, अंतर्भत, अंतः-स्य, अंतर्वतिन, आंतर-आम्पंतर (री f.), अंतर् in comp. = 3. अंतर्भागः, उद्दं, गर्भः, अम्पंतरं, हृद्दं, अंतर् in comp.; 'the i. of a house' गर्भागारं, वासगृहं, भवनोद्दं, अंतर्भवनं.

Interjacent, a. मध्यवतिन्, मध्यस्थित.

Interject, v. t. मध्ये-अंत:-क्षिप् 6 P or प-विद्यू c. =ion, s. अंतःक्षेप:-पणं- 2 उद्भारः.

Interlace, v. t. संसिश्च 10, संश्लिष् c. Interlard, v. t. मध्ये-अंतर्-निषिशू c. 2

सिम्भू 10-Interlay, ए ध्यापे नि-धा 3 U or नि-विद्युट-

Interlay, v १. मध्ये नि-धा 3 U or नि-विकृष् Interleave, v. १. अंत:-मध्ये पत्रं निविकृष् Interlinear, a. पोक्तिञ्चयमध्ये लिखित Interlocution, s. संलाप:, संवाद:, सं-कथा, संभावणं, "Interlocutor, ह. संभा-पकः, संवादकः, उत्तरप्रत्युत्तरकृत् -y, a. संवाद-संकथा-रूप, संवादात्मक, संकथासंबंधिन.

Interlope, v. i. अन्यायेन (पराधिकारं) प्रविद्य 6 P or आक्रम 1 U, 4 P, =er, s. अन्यायेन

प्रवेशकः, आगंतुकः.

Interlude, 8. मध्यरंगः: विष्कंभः-भकः.

Interlunar,-y, a. अमा, अमानास्या in

Intermstry, v. t. परस्परं विवह 1 P or दा-राच परिश्रह 9 P or परिणी 1 P. -age, s. परस्परविवाहः, प्रत्यद्वाहः, विवाहव्यवहारः.

Intermeddle, e. i. परकार्याणि निरूप 10 or चर्च 6 P, 10 A, पराधिकार-परकार्य-चर्ची क 8 U; See Interfere. -er, s.

पराधिकारचर्चकः-निरूपकः.

Intermedial. Intermediate, a. siai-मध्यवर्तिन, मध्य, मध्यस्थित, व्यवहित, अंत-रालस्थित, अंतर-अंतराल-in comp.; ' i. врвсе ' अंतरं, अम्यंतरं, अंतरालं: ' i. time ' कालांतरं. -ly, ado. मध्ये, अंतराहे, अभ्यंतरे.

Interminable, a. See Infinite.

Intermingle, v. t. संमिश्र 10, संकृ 6 P, संस्कृ 6 P, संपूच् 2 A, 7 P, संमिल् c.; संकुली संकीणी कृ 8 U, मिश्रीहः. -v. i. संमिश्रीभ 1 P, संमिल 6 P. -ed, a. सं-च्या--मिअ, मिश्रित, संकीणे, संस्ट, संपृक्त.

intermit, v. i. विरम् 1 P, निवृत् 1 A (with abl.); अम् 4 P, विच्छिद् pass. र. र. निवृत् ८., विरम् ८. ०१ शम् ८. (र-श-मयति), विच्छिट् 7 P, त्यन् 1 P; See Cease. -tent, a. स्विराम, स्विच्छेद; 'i. fever ' मुक्ताद्यंधी ज्वर:.-Intermission, बिरामः, विरति f., निवृत्ति f., विच्छेदः। उपशमः, ' without i. ' निरंतरं, अनवरतं, अविरतं, अविच्छेटं. -Intermissive, a. See Internittert, above.

Intermix, v. t. See Intermingle, -ture, संसर्गः, संमिश्रणं, संकरः, संपर्कः, संयोगः,

Intermontane, a, पर्वतमध्यवर्तिन. intermundane, a. जगन्मध्यवतिन्. Intermural, a. पाकारांतवंतिन्

Internal, a. अंतर in comp.; अंत्यंत, अंत:-स्थ, आभ्यंतर-आंतर (री f.), गर्भस्थ: ' i. soul 'अंतरात्माः 'i. anguish 'अंत:शोकः, अतदाह: See Inside. -ly, adv. अंतर. अंतरे, अभ्यंतरे.

International, a. (देशानां) परस्परव्यवहार-संबंधिन्.

Internecine, a. परस्परविनाशिन, मिथ:-क्षयकर, प्राणाण्हारिन्.

Interpolate, v. l. सकपटं नि-विश् c. or निक्षिप् 6 P, मिथ्या करूप् c. or अभितिख्

6 P. -ion, s कपटेन निवेशनं, मिथ्या-कल्पनः भिध्याकल्पितं, निवेशितलेखः.

Interpose, ए. १. मध्ये निक्षिप् 6 P, अंतर-धा 3 U, न्यव-धा, मध्ये-अंत:-स्थां C. (स्थापयति) or नि-श-विद्या c. =v. i. मध्ये स्था 1 P or बृत 1. A or गम् or पत् 1 P, अंतर इ 2 P, मध्ये प्रविक्त 6 P; मध्यस्थतां यह 0 U, माध्यस्थ्यं अवलंख् 1 A. -er, s. नध्यस्थः. मध्यवर्तिन् m., मध्यस्थायिन् m. -ition, s. मध्यस्थता, माध्यस्थ्यं: व्यवधानं, मध्यवर्तित्वं.

Interpret, v. t. get 10 (words, &c.): व्याख्या 2 P, विन्तु 5 U, व्याचक्ष 2 A, अर्थ प्रकाश c. or व्या-स्था or वि-वृ or व्याक 8 U; See Construe, Explain. 2 भाषांतरेण बद् 1 P or कथ् 10 or ब्याह 1 P. -ation, s. (पदानां) योजनाः व्याख्या, व्या-ख्यानं, विवरणं,निरूपणं, अर्थ-बोधनं-प्रकाशनं, विचार::'i.ofa drea n स्वमार्थ:,स्वन-विचार:-निरूपणं. 2 अर्थः, ब्याख्या, टीका, भाव्यं. 3 भाषांतरं. = १८, ३. व्याख्यात् ११., विवरणकृत् 14., अर्थ-प्रकाशक:-बोधक:, 2 भाषाद्वयज्ञः भाष्य-वृत्ति-कारः, टीकाकृतं m.

Interregnum, अराजत्वं, अनायका -

अराजका-राज्यस्थिति.

Interrogate, v. t. प्रस्कु 6 P, अनुयुद्ध् 7 A, वरीक्ष् 1 A. =ion, s. पृच्छा, प्रश्नः, अन्त योग:, =ive, a प्रश्नरूप, प्रश्नार्थक प्रशासक. -ively, adv. प्रश्न-रूपेण-क्रमेण, अतुयोगतः, प्रश्नार्थरूपेण. =01, ह. प्रष्टु ... पुच्छकः, असुयोक्त m. -ory, s. प्रश्नः, अनुयोग: .=a. See Interrogative above.

Interrupt, v. t. मति-यंध् 9 P, मति-वि-हन् 2 P, उप-नि-हध् 7 U, भंदर् 7 P, विन्छिड् 7 P, खंडू 10, बाध् 1 A, भिड् 7 P, विश-यति (D.); (speech &c.) आक्षिप 6 P; ' do not i. him ' मैनमंतरा प्रतिबध्नीत (S. 6) =ion, s. अंतराय:, प्रतिबंध:, उप-रोधः, विच्छेदः, भंगः, भेदः व्याघातः, विष्ठः, 'i. in sleep' निद्राभंगः -edly, adv. सविच्छेदं, सभंगं -er, ह विच्छेद्-भंग-का-रिन m., विध- व्याधात-कृत् m.

Intersect, v. t. परस्परं-अंतरा-छिद् 7 P.

−ion, ८. परस्परच्छेटः ·

Intersperse, $v.\ t.$ इतस्ततः प्र-क्षिप् G Pसं-समा-कू 6 P or संमिश्र 10. -ed, संभिश्र, संकीर्ण. =ion, ह. संभिश्रणं, वि-सं-किरणं-

Interstellar, a. तारागणमध्यवतिन्. Interstice, र. छिदं, रंधं, संधिः, विच्छेदंः विवर; अंतरं, अंतरालः-लं, अवकाशः, ' without i. s ' निरंतर, नीरंघ, निाञ्छब निविह, धन, अविरल; ' having सच्छिद्र, सांतराल, विरल.

Intertexture, इ. संग्रंथनं, परस्परन्यूति f.
Intertwine, Intertwist, v. t. ग्रंथ् 9 P, संउत्°, परस्परं कुंच् c. or च्यावृत् c., उत्सव्
10, परस्परं ग्रंथ् or संयुक्त् 7 U, 10, सिम्भ्र10; 'with hair i. ed with the tendrils
of creepers' लतामतानोव्यथितै: केंग्नेः
(R. 11. 8); अनुन्यस् 4 P, सं-वे 1 U;
शैवलेनाद्यविद्धं (सरसिजं)(S. 1)' i. ed
with moss.'

Interval, 8. अंतरं, अंतरालं, अम्यंतरं; अवकाशः, मध्यस्थानं, व्यवधानं, व्यवधानं, व्यवधानः 2 अवधिः, मध्य-अम्यंतर-कालः, अवकाशः. 3 विरामः, विच्छेदः, निवृत्ति f., उपशमः; 'in the i.' अंतरालं, अंतरा, 'at i. 8' काले काले, अंतरा अंतरा, (मजान्तरागहेतीश्वांतरांतरा दर्शनं दृदी Ka. 58); रम्यांतरः कमालिनीहरितः सरोभिः (S. 4) 'pleasant at i. 8 &c.'; 'without i. 8' निरंतर, निरंतरालः

Intervene, v. i. मध्ये अंतर गम् 1 P or भू
1 P or स्था 1 P or गृत् 1 A, अंतर्था 2 P or
उप-स्था. 2 अंतर्-इ 2 P, ब्यव-धा pass.
-ing, a. मध्यवर्तिन, मध्यस्थायिन, ब्यवहित,
अंतरित, अंतरागत, मध्ये स्थित; 'i. period'
अंतरालं, अभ्यंतरकाल:. -Intervention, s.
मध्यस्थता, माध्यस्थ्यं, व्यवधानं, अंतर्गमनं,
मध्यवर्तनं, मध्ये स्थिति f.

Interview, s. द्शनं; सक्तिपातः, संगमः, स-मागमः, अन्योन्य-परस्पर-दर्शनं; ' he had an i. with the king । स चपदर्शनं लेभे, राज-दर्शनं कारितः

Interweave, v. l. See Intertwine. Intestate, a. अकृतमृत्युलेख.

Intestine, a. अनाहा; See Internal. 2 अ-विदेशंज, देशीय; गृह in comp.; ' i. quarrels ' गृह-च्छिन्न-भेदः, अंतर्भेदः. =8. अंत्रं, पुरीतत् n.; नाष्टि-डी-लि-ली f.

Intimate, a. गाड, रूह, प्र-वि-रूढ, टूढ, टूढवर्ड, यन-2 (Of persons) सुपरिचित, रूढ-सौद्धद, यद्धसख्य, प्रणयिन, प्रियतम, द्धद्यंगम, संस्तित, दूढ-गाढ-सौद्धद. 3 Internal, q. v.; 'strangers made i. 'वाद्धा अम्यंतरीकृता: (P. 1. 9). - s. टूढसुद्ध ..., टढमिन्नं, सुद्धतमः, प्रियवयस्यः. - v. t. (भंग्या) सूच् 10. सिंद्शू 6 P, उपन्यस् 4 U, उपित्रप् 6 P; साद्भृतं कर्य् 10. - ion, s. स्वना, संदेशः, उपक्षेयः; इंगिनं, आकूतं - iy, त्यीर. टूढं, गाढं; टूढ-सोद्धदेन-संसर्गेण, सुपरिचितं, टूढिमिन्नवत्; टूढ, गाढं in comp. - Intimacy, s. गाढसोद्धदं, सुपरिचयः, टूढ-संसर्गः-संयोगः, संस्तवः, अतिमिन्नवा-प्रणयः-सख्यं, अत्यासंगः, अतिपरिचयः

lutimidate, v. l. त्रस् c., भी c. (भीषयते-भाषयते), सभयं निवृत् c. 2 भत्त् 10 A, तर्च 1 P, 10 A. 3 Dishearten, q. v. =ion, s. भीषका, भीषा, भीषणं, भयदर्शनं, भर्त्सनं, तर्जनं

Into, prep. मध्ये, अंतर. अंतरे; gen. by loc., or by acc. with verbs of motion; 'converted i. water ' जलसात्कृत; 'made i. cne mass' एक पिंडीकृत-भूत-।
Intolerable, a. असहा, असहनीय, दुःसह, असंतब्य, दुर्विषह.

Intolerant, a. अक्षामन, असहन, अमर्षण, असहिन्छ, अक्षम. 2 परमतासहिन्छ, परमतास्यक, अन्यमतासह. -intolerance, s. अमर्षण, आतितिक्षा, अक्षमा, असहिन्छता.

Intone, v. t. गंभीरं वद् 1 P or वद् 2 P. गंभीरस्वनं उदीर c. or उदाह 1 P. -ation, s. स्वरः, लयः, वर्णोद्धारणं; स्वरभेदः

Intort, v. t. See Contort

Intoxicate, v. t. मद् c., उत्-प-°, मद् उत्पद् c., मतीक 8 U; (bg.) उत्सिच् c., उद्दु ह्न 2 P, आ-ध्ना 1 P, मुद्दु c. -ed, a. मत्ता, प्र-उत्-मत्त, क्षीच, मदोन्मत्त, उन्मद, मदोद्ध, मदान्वित, शौंड, मदोद्धत; 'to be i. 'मद् 4 P, मदेन स्पृज् Pags., सीच् 1, 4 P.-ing, a. उन्माद्क, मादक, उन्मादिच. -ion, s. मदः, मादः, उन्मादः, क्षीचता, शौंडता, मत्ता. Intractable. a. टर्डम. दर्डीत. अटरुए, अ-

Intractable, a. दुईम, दुईम, अद्म्य, अ-विधेय, अवश्य, अविनेय, दुनिग्रह, दुराधर्ष, दुःशास्य, अनिवार्य, प्रतीप, उन्ह्युंखल

Intramural, a. प्राकारांतर्वर्तिन्, भित्त्यंतर्वतिन्. Intransient, a. अभंगुर, चिरस्थायिन् Intransitive, a. अकर्मक.

Intrench, v. l. परिखया रक्ष् 1 P or परिवेष्ट c. or परि वृ 5 U, परिखां खन् 1 P. 2 आ-

क्रम् 1 U, 4 P. -ment, अपरिखा, परिक्रिया. Intrepid, क निर्भय, निःशंक, श्रूर, साइसशील, प्रत्मभ - ity, अ वर्षि, प्रतिभा, प्रतिभानं, शौर्यं, निर्भयत्वं, पौरुषं, विक्रमः - ly, adv. वीरवत्, सविक्रमं, सप्रतिभं, See Bold,-ly, &c.

Intricate, ते. विषम, दुर्गाहा, संकुल, गहन, दुर्बोध, गृह, अस्पष्टार्थ. 2 वक, असरल, जिहा, कुटिल. —ly, adv विषम, असरल, कुटिलं. —ness, —Intricacy, 5. वैषम्यं, गहनता, गृहता. 2 वकता, कोटिल्यं, असारल्यं.

Intrigue, १. उपजापः, क्रूटप्रबंधः, कपटप्रबंधः, कूटयुक्ति f., कु or कपट-संकल्पः or प्रयोगः, शिove-i.' क्याभिचारकर्मन् म.,कामचिर्तिः = v.i. उपजापं रच् 10, क्रूटप्रबंधं प्रयुक्त A, 10, क्रूटप्रयोगं रच् - er, १. उपजापकः

कपट-प्रबंधयोजकः।
Intrinsic,-al, a. अंतरस्थ, अंतर्गत, सहजयतिन्, स्वभावज, आंतर-आम्पंतर (शि f.). 2
सत्य, यथार्थ, वास्तविक (की f.), अक्विम,
स्वाभाविक-सांसिद्धिक-(की f.),-ally, adv.
वरद्वतः, तरवतः, यथार्थतः, स्वभावतः.

introduce, v. i. मविल् c., दर्शनं कु c. 2 (Insert) प्र-नि-आ-विश् c. 3 परिचर्य उत्पद् c. or जन् c. (जनयति); ' i. me to your friend ' तब मित्रेण मम परिचयसत्पादय. 4 पहुत् C., पच्यू-ल C., प्रति-ष्ठा C. (-ष्ठापयति), बारभ् 1 A, प्रस्तु 2 U, उपझम् 1 A. 5 आ-नी 1 P, आवह 1 P, आगम् c. (गमंयति). -er, s. प्रवेशकः 2 प्रवर्तकः, प्रतिष्ठापकः, प्रारंभकः. "Introduction, s. प्रवेशनं; परि-चयकरणं. 2 प्रवर्तनं, प्रचारणं, प्रतिष्ठापनं, निवेशनं: आनयनं. 3 मुखबंधः, आमुखं, प्रस्ता-वना (of plays); प्रस्तावः, आरंभः, उप-न्यासः, बाङ्मसुखं, उपोद्घातः, उदाहारः, उप-क्रमः, वचनारंभः. -Introductory, -Introductive, a. प्रावेशिक (की f.), आरभेक, प्राथमिक (की f.), प्रथम; उपोक्षात or प्रस्तावना in comp.; 'as au i. portion ' उपोद्धातरूपेण, प्रस्तावनाद्वारा- 2 प्रस्तावना रूप; पारिभाषिक (की $f \cdot$).

Intromit, v. t. प्रविश् C.

Introspection, 8. अंतर्दर्शनं, अंतरालोकनं.

Introvert, v. t. अंतः परिवृत् c.

intrude, v. i. अनाहृत-व प्र-आ-विश् 6 P or आगम् 1 P, सधर्ष प्रविश् or आऋम् 1 U, 4 P, अनिधकारपूर्वे पविश्. = ा, 8. आगंतुकः, अनाहृत प्रवेशक:. -Intrusion, s. आगंतुक-भावः, अनाहृत प्रवेशः-शर्नः -Intrusive, a. धृष्ट, आगंतुक, प्रगल्भ, सधर्ष; परचर्चाशील. Intrust. See Entrust.

intuition, ह. सहजावयोधः, सहजज्ञानं, अंत-र्जानं, =Intuitive, ह. सहजोपलब्ध, अंत-र्जानोपलम्य, अविचारपूर्वे उपलब्ध- 2 सहजज्ञ, अंतर्जानिन्- -ly, adv. सहजज्ञानेनः अंत-ज्ञानिन, प्रमाणानिरपेक्षं.

Intumesce, . i. 1 P; See Swell.

-ence, 8. शोधः, शोफः.

Inturbidate, o. t. कळबीक 8 U, आविलयति

(D.); See Confuse.

Intwine, Intwist, v. i. ang 9 P, g(af)-5 6 P, ver 10; See Intertwine.

'Inumbrate, v. t. छायया आ-त्र-च्छट् 10.

inunction, ८. अम्यंजनं, विहेपने.

:Inundate, v. t. जलेन आह c. or ब्याप 5 P. -ed, a. आधावित, आ-सं-सूत, जलाष्ट्रावित, जलप्याप्त, जलमय (यी f.). -ion, s. आधारः, जलीयः, तोय ०१ जल-विप्रवः-मलपः-

उप-द्वरः, जलहादि f.; See Deluge. 'Inurbanity, इ. अशिष्टता, असम्पता.

.Inure, v. t. अल्पस् 4 U or c., शिख् c., परिचय कु 8 U; एरिचित-व. मू. 2 फाउनी-वृदी-क. -३६, व. अस्पस्त, ज्ञात, परिचित; अभिज्ञ in comp.; 'i. to fatigue ' जिल-अमः ' i. to seclusion ' परिचित्रविचिक्त. Inurn, v. t. सनाधी नि-वा 3 U or निश्चिष् 6 P.

Inutility, ह. अञ्चएबोगः, वैफल्यं, व्यर्थता. मोघता, वैयर्थ.

Invade, v. t. अभि-इ 1 P, आक्रम् 1 U, 4 P, अवस्कंड् 1 P, अभिय-या 2 P, आएत 1 P, sq-x 1 A. or c.; See Attack. -er. ". आक्रामक:, उपप्रविन् m.; gen. ex. by Enemy, q. v. -Invasion, s. आक्रम:-मणं, अवस्त्रंदः, अभिज्ञवः, उपह्रवः, अभि-प्रयाणं, अभियोगः, आपातः-

Invalid, a. दुर्वल, अशक्त, अप्रभाव, निस्तेजस्. च्यर्थ, विफल. 2 अप्रमाण; निष्प्रमाण, लच्च-प्रमाण. = रोगिन् m., रुग्णः, आतुरः -ate, v. 1. मोघी-व्यर्थी-कु 8 U, विफलीकु, लुप् 6 P or c., अधरीकु. -ity, 8. निर्वलता, अनिव्यात्ति 🗗 व्यर्थेता, मोघता - 2 अप्रामाप्यं. Invaluable, a. अनर्घ, अनर्घ, असूल्य, मूल्या

तीत, अतिमूल्य, अत्युत्कृष्ट.

Invariable, a. नित्य, सतत, अधिकायं, नि-विकार, स्थिर, नियत, अन्तल, एकांत; नाय-मेकांतो नियम: (S. B. 273) 'not an i. rule. ' =y, adv. veniaa:, [नित्यं, नियतं.

Invective, 8, आ-अधि-क्षेपः, निर्भर्त्सना, निदा, निंदावाक्यं, दुविक्त रि., अप-परि-वादः, गर्हाः = व. निंदक, अपवादक, निंदात्मक.

Invelgh, (against) ए. i.आ-अव-अधि-क्षिप् 6 P, निंडू 1 P, गर्ह 1, 10 A, अभिशंस 1 P;

See Abuse, Censure.

Inveigle, v. t. प्र-वि-लुभ् c., मुहु c., चाह-क्त्या आकृष् 1 P or प्रतुभ् c. or निपत् C., वंच् 10. =cr, s. प्र-वि-लोभकः, मोहकः, आकर्षक:. =ing, =ment, इ. प्र-वि-लोभनं: आकर्षणं, मोहः, बंचना, प्रतारणाः

Invent, v. t. क्रुप् c., निर्मा 3 A, 2 P, सूब्द 6 P, वि-धा 3 U, घद c. (घटयाति), रच् 10. 2 मनसा युद्ध 10 or चित् 10 or क्रूप C. 3 मिध्या क्रुप् c. -ed, a. क्रुप्त, निर्मित, रचित, घटित- 2 मनःसृष्ट, मनःफल्पित, मिथ्याकाल्पत, काल्पनिक (की रि.), कुतक, कृत्रिम. =ion, s. कल्पना-नं, रचना-नं, निर्माणं, घटनं- 2 क्रुसि र्र-, सृष्टि र्र-, कल्पितं, कल्पना, निर्मितकलां. 3 कल्पना, द्विता 🟸 उपायज्ञानं. 4 मिध्याकल्पनं, कूटर चना, मनः सृष्टिः; 'one's own i. ' स्वकपोलकाल्पर्व--ive, a. कल्पक, योजक, उपायझ, कल्पना-चतुर, निर्माणकुशल, चतुर, युक्तिमत्. -01, 5. कल्पकः, सृष्टु 🎟 ,निर्मातृ 🎟 ,चितकः, योजकः. Inventory, a. (गृहोपस्करादे.) परिसंख्या,

परिगणना, संख्यापत्रं-Inverse, a. व्यत्यस्त, विपर्यस्त, व्यस्त, पर्यस्त, विपरीत, वि-प्रति-छोम, प्रतीप, व्युत्कांत. अंप्र, ado. विषयेयेण, वि-यति-लोमतः, व्यत्यासेन, म्युत्क्रमेण .- inversion, s. विषयांसः, विषये (वां)वः, ज्युत्क्रमः, ज्यत्यासः, पर्यासः, पाति-लोक्यं, व्यत्ययः; व्यस्तता, विपरीतता.

Invert, ए. र. विषयंस् 4 Ü or c., परि-वि-ब्यति-अस्, परिवृत् c., विषयांसं-विषयंयं-नी 1 P; See Alter, Change. 2 अधोसुखीक 8 U; विलोमीक्क. =ed, See Inverse.

Invertebrate, a. पृष्ठवंशहीन. 2 (fig.)

संशयात्मन्, अधीर, चंचलमति.

Invest, ए. १. पिर-धा ८. (धापयित), आच्छाइ
10, प्राप्त 5 U, संवेद्द ८., वस ८., संव्ये 1 P.
2 अलंक 8 U, मंख् 10, भूष् 10. 3 संयुक्त
7 U, 10, संपन्त-युक्त-विशिष्ट-वः कृ; See
Endow. 4 उपरुच 7 U, पर्यवष्टम् 9 P. 5
(Money) लाभार्थे विनियुक्त् 7 A, 10; 'i.
with power' अधिकारे प्रविद्य ८. ०० नियुक्तः,
प्रति-द्या ८. ('द्यापयित), संस्कृ, आभिषेक्
6 P. –iture, इ. अभिषेकः, संस्कारः,
प्रतिद्यापनं, पद्स्थापनं, अधिकारदानं, 'i.
with the sacred thread ' उपनयः-यनं.
-ment, इ. परिधानं, वर्द्ध- 2 उपरोधः, अवदंभ: 3 लाभार्थ धनविनियोगः.

Investigate, v. t. अव-परि-सं-इंस् 1 A, नि-रूप 10, अद्यसं-धा 3 U, विचर c., विमृत्य 6 P, निर्ण 1 P, निश्च 5 U, निर्ण 10, आ-लोच 10. 2 अन्विष् 4 P, मृत्य 10 A.; See Examine. —ion, s. अवेक्षणं, निरूपणं, अद्यसंधानं, विचार:-रणा-णं, विमर्शः, निर्णयः, निश्चयः; चर्चाः अन्वेषणं, अद्ययोगः, जिन्ह्यासा; 'under i.' निरूप्यमाणः —or, s. अवेक्ष्यः, निरूप्यः, विचारकः, अद्यसंधान्

निणंतु गाः

Inveterate, त. यद्ध-षद-मूल, सुदृढ, गाढ, मस्द, हृढ, स्थिर, सिर-यहु-क्रालिक (की f ·), चिरस्यायिन; 'i. enemy ' गाड-बद्ध-वैरः शत्रुः; 'i. enmity' बद्धवैरं. —Inveteracy, s. बद्धवैरं, वैराद्धवेधः; सद्धमूलता, विस्ट्वता, स्थिरता, अभिनिविष्टता.

Tavidious, a. हेदजनन (नी f.), मत्सरावह, इंच्पों-अस्पा-कर (री f.). 2 मत्सरिन, स-मत्सर, ईच्पोंह. -ly, adv. समस्सर, साम्य

स्यं, सेव्यं.

Invigorate, v. 1. बलं-तेज:-शिंतं वृष् c. or वा 3 U or उप-चि 5 U, आप्ये c., पुष् 1, 9 P, or c.; दीप c. -ing, a. बलर्वधेन (नी f.), तेजस्कर (री f.), पुष्टिद, वीर्य-पद, उत्साहदायित. -ion, s. बल-तेजो-च-धेनं, पुष्टिकरणं- 2 यल-तेजो-इद्धि f.

Invincible, a. अजय्य, दुर्जय, दुरासद, अ-

धृष्य, अदस्य.

Inviolable, a. अलंट्य, अनतिक्रमणीय, अ-भेषा, भंगायोग्य. 2 अवाध्य, अनपकार्य, अ-वध्य (as a berald). -ness, i. अलंट्यता, अवध्यभाष:.

Inviolate, a. अभिक्ष, अभग्न, अलंबित, अक्षत, अदूषित, अखंड, अभंग. Invisible, त. अष्टुइय, परोक्ष, दुर्द्श, अंतर्हित, तिरोहित, अंतरित, दर्शनातीत, नयनविषयातीत, दृगगोचर,दृष्टचाविषय, अल्रस्य, अचाधुव (वी f.) ('evidence &c.);' to be i.'
अतर्-तिरः-धा pass., तिरोधू 1 P, अंतर्-इ 2 P. =ness, s. परोक्षता, अमत्यसता, अदर्शनं, तिरोधानं, अंतर्धानं, अविषयः, परोक्षं. =y. adv. अमत्यक्षं, परोक्षं, असमक्षं अल्रस्यं, असाक्षात्, अदृष्टक्षेण; निभृतं अल्रक्षितं.

Invite, ए. t. आ-नि-अभि-मंत्र् 10 A, आ-समा-द्वे 1 P, अम्पर्प् 10 A, आकृ ८-, आवृष्ठ् ८- 2 आकृष् 1 P, हृ 1 P, प्र-वि-लुभ् ८--ation,६ निमंत्रणं, आद्वानं, आवाहनं, अम्प-धना.-ing, ८-चित्ताकर्षिच, मोहिन्द, मनोहर. Invocate, See Invoke.

Invoice, s. आयाहपत्रं, बीजकं

Invoke, ए. t. आ-क्षे 1 P, आ-अमि-मंत्र् 10 A, आ-पद् 1 P, संदुष् ए., आवहु ए., आकृ ए., नाम ग्रह् 9 U or स्मृ 1 P; अर्थ् 10 A, अभिवंद् 1 A; 'i. blessings on' आशास् 2 A. -Invocation, इ. आहान, आमंत्रणं, आवाहनं, नामग्रहणं, प्रार्थनं-ना.

Involuntary, a. अकाम्य, अनिच्छापूर्व, अञ्चित्त्र अज्ञान-पूर्व, अनैच्छिक (की. र्रे.), अस्वेच्छाजात-2 अकाम, अनिच्छ- = ly, adv. अकामतः, अकाम- अनिच्छा-अमति-पूर्व, अनिच्छया.

असंतोषेण, अवोध-अज्ञान-पूर्वे.

Involve, v. t. अवर्धेठ् 10, आवृ 5 U, आ-वेष्ट 1 A, or c., आच्छद् 10. 2 परिश्रष्ठ 9 P, अंतर्गण् 10, समाविश् c., See Include. 3 अभिमू 1 P, बस् 1 A; 'i. ed in difficulty' बिपद्रग्रस्तः 4 संबंध् 9 P, संक्षिष् ए., संयुक् 7 U, 10, संस्ट्र 6 P, लिप् 6 P, संक्रम् c.; See Implicate. -ed, a. आवेष्टित, अव-शंडित, आबृत, आच्छन्न. 2 अंतर्गत, परिगृहीत, समाविष्ट, अंतर्भूत, गर्भ in comp. 3 अभि-भूत, ग्रस्त 4 संबद्ध, संश्लिष्ट, संस्थ, संसक्त, अञ्चक्क, संयुक्त, लिस; i. in crimes' पापलिस, दोषग्रस्त 5 ध्वनित, फ-लितः 'i. meaning' फलितं, फलितार्थः, ध्वनि: =Involution, . आसेष्ट्रनं, आव-रणं. 2 जटिलत्वं, व्यातिकरः, संकीणताः अ-न्योन्यसंश्लेषः, परस्परसंसक्ति f. 3 (In L'sth.) संवर्गीकरणं; 'i. to the third power 'सवुशत्रयसंवर्गः.

invulnerable, a. अभेच, अवेध्य, स्ताक्षम.
inward, a. अंतर्वतिन, अंतःस्थित, अंतरस्था
अंतर्भवः oft. by अंतर् in comp. =adv.,
ely, adv. अंतः, अम्यतः, 'i. corrupted'
अंतर्बृष्ट. 2 मनसा, वित्तेन, हृद्येः, सुनिमृतं.
elnwards, s. अंत्राणि (pl.).

Inweave, c. t. See Intertwine.

Inwrap, v. t. आवेष्ट् 1 A or c.; See In-

Inwrought, तः खिंचत, मणिहित, मतिबद्ध,

द्धारत.

lota, इ. अणुः, लवः, कणः, काणिका, विंदुमात्रं. lrascible, यः चंडकोष, कोधशील, सुलभकोष, शीव्रकोषिन, कोधिल, संरभिन, चंडस्वभाव. -ness, इ. कोधशीलता, सुलभकोषः, चंडता, पित्तस्वभावः-प्रकृति f.

irate, ा. कुद्ध, कुपित, रष्ट-

ire, s. रोषः, क्रोधः, क्रोपः. -ful, α. कुद्धः, εξ: δεε Angry.

Iris, s. इंद्रधत्त्व ग. 2 तारामंडलं. 3 गोलोमी,

श्वेतदूवी.

Irk, c. t. पीड् 10, आयस् c., खिब् c.; See Afflict. -some, u. दु:ख-खेद कर(री f.), दु:खद, क्लेशावह, क्लेशद, आयासहेतुक, कष्ट; how i. are the toils of state; राज्यं हि नाम (राज्यशासनश्रमा:) महद्मीति-स्थानं (Mu. 3).

Iron, ह. लोह:-हं, अयस् म- आयसं, कालायसं, कुरुणायसं, पिंडं, तीक्ष्णं, शक्ककं, अश्मसारः, लाई: 'green salphate of i.' धातकेखरं, कासी(शी)शं, ' rust of i, ' मंद्ररं, सिं-हाणं, अयोमलं, ' tipped with i. ' आयोग, लोहाम; ' sulphuret of i. ' ताप्य; ' wrought i.' कुशी. 2 बंधनं, श्रंखला-लः-लं, लीहबंधनं- = . t. शृंखलया बंध् 9 P, or संपम् 1 12. व्या. लोह (ही f.), लोहमय-अयोमय (यी 🏂) लोहनिर्मित, आयस (सी j.), लोहात्मक, लोह or अयस in comp.; 'of un i. constitution' बज्रदेह, सिंहसहनन, 'i.-bar' फालः, लोहपिंडः, 'i.-filings' लोहचूर्ण, लोहजं, 'i.-fisted' लोइ-बज्र-साष्टि; ' i.-foundery ' संधानी, कुटपशाला: 'i.-hearted 'अयो-वज्र-हृद्य, कठिन-पाषाण-हृद्यः 'i.- mold ' लोहांकः, लोहचिद्धं; 'i.-monger ' लोहकारः, अय-स्कार:, ग्योकार:, लोहकारक:. -y, a. Sec (a.) above.

irony, इ. सोहुंद्रः-ठनं, सोत्मासः, व्याज-स्तृति f., निंदा, व्याजोक्ति f., विपरीत-लक्षणा, उपरोधः; 'it was a strange i. of fate in the case of Råma ' रामस्यापि द्वदूर्नियोगः कोपि यत् &c. (U. 4). -ical, a. (s.) in comp.; 'i. speech' सोहुंठ-वचनं, सोहुंठनोक्तिः, 'i. speeker' सोहुंठ-वादित् m. -ically, adv. सोत्पासं, सोहुंठ-नेन, ब्याजोक्त्या,

radiate, v. l. प्रका ज्ञू c. ज्ञृत् c., दीप् c.. राज् c. = lon, s. प्रकाशनं, धोतनं प्रदीपनं. 2 (lrradiance) उद्योतः, दीप्ति f., प्रमा, कांति-धाति f., तेजस् n Irrational, a. विवेक-रहित-वर्जित-हीन, अचतन, अविवेक, ज्ञान-बुद्धि-हींग, निर्वोध, अब्युत्पन्न, चिन्छिक्तिरहित; पशुधर्मन्। 2 न्याययुक्ति-विरुद्ध, अन्याय्य, अयुक्तिसिद्ध,
अतार्किक (की f.). -ity, s. बुद्धिहीनता,
अन्याय्यता. -ly, adv. न्यायविद्योधन,
अयुक्तिवादेन.

Irreconcilable, a. असंधिय, अज्ञान्य. 2 अ-संगत, विगीत, परस्परविरुद्ध, परस्परपराइत; See Inconsistent. -ness, s. असंगति f., परस्परविरोधः.

Irrecoverable, a. अपुनः भाष्य, पुन्त्लम्य, असमाहार्य. - y, adv. अञ्च-द्वार्यतया; it is i. gone' असिन्दर्य तद्तीतमेव (S. 6).

Irredeemable, a. अनिडके य, अत्यंतनष्ट.

Irreducible, a. न्यूनीकरणाक्षम.

Irrefragable, a. अखंडच, अनाध्य, अ-प्रत्याख्येय, दृढ-स्थिर-प्रमाण.

Irrefutable, a. अवत्याख्येय, अखंडनीय.

Irregular, a. अनियत, विधि-नियम-विरुद्ध, अयथाविधि, अविधि, उत्स्व, विधिद्दन (दनी f.); (as words) अपवाद्क, निपातित; 'these are put down as i. forms ' एते निपात्यंते (S. K.). 2 क्रम-हीन-रहित-शून्य-विरुद्ध, अध्यवस्थित, अपर्याय, उच्छंखल. 3 (In conduct) उत्क्रांतमर्याद, व्यभिचारिन, विषध-अपध-गामिन, दूराचार, कुचरित, अम-र्यादः 4 विषम, असम; 'i. in shape' वि-रूप, कदाकार. -ity, ह. अविधि:, विधि or नियम-विरोध:ा भंग:,अनियम:,उत्स्वता,नि-पातः तनं. 2 अक्रमः, उत्क्रमः, व्यतिक्रमः, अ-पर्यायः, अपरिपाटि-डी . र., अन्यवस्था. 3 व्य-भिचारः, विष्धगमनं, अमर्याद्ता, अनाचारः, दुर्वत्तताः 4 वेषम्यं - ly, लाट. विधि-नियम-विरुद्धं, अविध्यलुरूपं, अयथाविधि, क्रम-विरुद्धं, अनियमन, अनियतवेलं, आविधितः अक्रमेण.

Irrelative, त. असंबंधिन, असंग, निःसंगIrrelevant, त. अपस्तुत, अपकृत, असंबद्ध,
अपासंगिक (की.). अनिन्दत, प्रस्तुतबाह्य, असंगत- -ly, adv. अपकृत, अपस्तुत,
असंबद्धं. -Irrelevancy, इ. अपकृतता, अनन्त्रयः, असंबंधः, असंगति र्र-, अमस्तावः

Irreligion, ह. अधर्मः, अपूजा, अभक्ति किं, धर्मलोपः, देवनिदा, पापता. -Irreligious, व. अधार्मिक (की किं), अधर्मनिष्ठ, विधर्म, धर्मः भक्ति-हान, अपुण्य, दुष्ट, पापिन्त. -ly, adv. अधर्मण, दुष्टवत्-

irremediable, a. अप्रातिविधेय, अप्रतिकार्यः निरुपाय, अञ्चयमतिकार, उपायातीत, अ-चिकित्स्य, दुःसाध्यः

Irremovable, त. अपरिहार्य, अनपानियः

स्थिर, अचल.

Irreparable, a. असमाधेय, असाध्य; अमितकार्य, अशक्यमतिकार -y, adv. अमितिबेधेयं, 'the act i. damaged his reputation' तेन कर्मणा तस्य यशस्तथा क्षीणं यथा तत्मिश्रातुमशक्यं.

Irreprehensible, a. अनिंच, अदूषणीय,

निद्धि.

Irrepressible, a. अनिवार्य, दुनिवार, दुनिग्रह. Irreproachable, a. अनिद्य, अगर्ह्य, अनप-गीत; See Faultless.

Irresistible, a. अनिवार्य, दुनिवार, अप्रति-कार्य, अनवग्रह, दुनिग्रह, दुर्धर, अप्रतिहत.

=y, adv. दुनिवारं, अनवग्रहं.

Irresolute, a. अस्थिर-चल-लोल-मति-चिस-श्रुद्धि, चलवृत्ति, चंचलधी, विकल्पशील, सं-श्रुवात्मन, अधीर, तरलमनस्. =1y, adv. अ-स्थिरचेतसा, चंचलवृत्त्या, लोलश्रुद्धचा, अ-धीरं. =ness, =Irresolution, s. अस्थैरं, विकल्पशीलता, लोलमतित्वं, चलचित्तता, चंचलश्रुद्धि र्र-, लोलमति र्र-, अनवस्थिति र्र-, चापल्यं.

Irrespective, (of) u. अनपेक्ष्य, अगणियत्वा, अन्यपेक्ष्य, विहास (with acc.); अनपेक्ष, निरपेक्ष, निर्वायेक्ष in comp.; See Independent, (of). -ly, adv. अनपेक्षं निर्पेक्षं.

Irresponsible, a. अनन्त्रयोगाधीन, अप्रष्टब्य,

अपृच्छाधान.

Irrestrainable, a. See Irresistible.

Irretrievable, a. See Irreparable, Irre-

Irreverent, a. अनादारिन, परिभाविन, उपे-क्षक, अवज्ञाकारिन, -ly, ado. सावज्ञं, सा-वमानं, अनादरेण. -lrreverence, s. अव-मानः, अवज्ञा, अनादरः, तिर्स्कारः, परिभवः. Irreversible, a. अपरिवर्तनीय, a. अलोप्य,

असंहच.

irrevocable, a. अनन्यधाकरणीय.

Irrigate, v. t. अव-सिच् 6P, जलेन आह c. or अन्युक्ष 1 P, अभिनृष् 1 P. =ion, s.

सेकः, जलहावनं, अम्युक्षणं. Irriguous, ४. जलादच, सजल, जलपूर्ण, अ-

न्य, बहुदक, जलसिक्त.

Irruption, s. See Inroad.

lschury, s. मूजावप्टभः, मूजकुप्दः. Island, !sle, s. द्वीप:-पं, अंतरीपं. -a. द्वीप्प, वीपस्प, द्वेप(पी f.).-islander, s. द्वीपवासिन् " , द्वीपस्थः. isochronal, a.समकालीन.

Isclate, v. f. बि-युज्र 7 A, 10, विश्विद् 7 P, विश्किष् c.; See Separate. -ed, a.वियुक्त, अन्यविश्किष्ट, अनन्यसंसक्त, गतसंग. -ion, s. विष्केदः, विश्केषः, असंगः, पृथक्कत्वं,

isosceles, a. समाद्विश्वजः

Issue, ए. i. निर्मस् 1 P, अप-इ 2 P, निर्-पा 2 P, निःस् 1 P, निष्कस् 1 U, 4 P. 2 स्व 1 P, निःस् 1 P, मल्या 1 P, स्यंद् 1 A. 3 उत्-य-द् 1 P, प्र-जन् 4 A, उत्पद् 4 A, प्र- वृत्त 1 A; See Arise. 4 निष्पद्, निर्वृत्त, स- माप् pass. = v. t. निःस् ट., प्र- चर्-लः ट., निःम् ट. (गमयति), यहिर्गम् ट. 2 प्रकार् ट., प्र- व्याप्यति), यह 10. = s. निर्गमः, निःसरणं, निर्याणं, निष्क्रमणं. 2 फलं, परि- णामः, उद्कः, अंतः, उत्तरफलं, उत्पन्नं, See End. 3 संति ति., प्रजा, अपत्यं, संतानः नं. 4 रक्तातिसारः, सावः; ' matter at i.' विवाद्वस्तु ग., विचायविषयः = less, द. निर- पत्य, निर्वेश, निःसंतान, अपजस्, निरन्वय. Isthmus, s. संयोगसूमि ति.

It, pron. Ex. by m. f. or n. form of pronouns, corresponding to the noun; sometimes not ex. at all; 'what is i. that you want 'किमपेश्चते त्वया; 'i. is good to study 'अध्ययन मुझस्यं.

Itch, s. कंडु-इ f., खर्जूः, कंडुया; (dry) कच्छु-च्छू f., पामा, पामन f., विचिचका. 2 कंड्यनं 3 अत्यभिलाषः, अतिस्त्रहा, इच्छा-तिरेकः. = v. i. कंड्यिति ते (D.). 2 अत्यते इष 6 P or अभिलष् 1, 4 P, गृष् 4 P. -y,

a. कंडूल, पामन, कच्छुर.

Item, है. विषयः, अर्थः, पदं, अधिकरणं, भिक्तभागः

Iterate, v. t. पुन: पुन: वन् 1 P or वन् 2 P. 2 पुन: पुन: कु 8 U. =ion, s. पुनकिक f., पौनवक्त्यं, पुनर्वन्वनं, पुनःक्तरणं. =ive, a.पुन-वादिन, पुनःकारिन.

Itinerant, a. भ्रमणशील, अटमान, परिभ्रामिन, भ्रमणकारिन, अवनिचर

Itinerary, s. प्रवासवृत्तांतलेखः.

Itinerate, v. i. See Travel.

lvory, s. गज-हास्ति-दृंत:, दृत: (the sense being clear). =u.(s.) in comp.; 'i. doll' दृत्यांचालिका.

lvy, s. तबरोहिणी, बुक्षलता.

16

J

Jab, v. 1. अप-, व्यप् 4 P. Jabber, v. i. प्रजलप् 1 P, प्रलप् 1 P, अलप् 1 P, अलप् 1 P, स्वरितं बच् 2 P, **=er,** ड. वाचालः-टः, वाबदूकः, जल्प(ल्या)-कः. -ing, ३. जल्पः, प्रलापः, प्रजल्पः, अस्पष्टं वस्तर्भः

Jack, s. पनसः. 2 वृक्षः, उपस्तंभः, आधारः;

' j .- fruit ' पनसं.

Jackal, s. शृ(स्)गालः, गोमायुः, जंबू(दु)कः, कोष्टु ग., फेरवः, भूरिमायः, शिवा, मृगधूर्तकः, वंच (च)कः, फेरः

Jackanapes, ह. वानरवृत्ति र्र., मर्कटशीलं.

Jackess, s. गर्नभः, रासभः, खरः.

Jackdaw, 8- काकः, द्रोणकाकः, द्रोणः-Jacket, s. कूर्पासकः, कंचुकः, निचोलः-Jack-ketch, १. चातकपुरुषः, उद्देधकः.

Jeck-pudding, s. भंडः, विदूषकः, वेहासिकः.

Jaculate, v. t. निर-,अस् 4 P. Jade, s. कद्भ्यः, अभ्वकः. 2 पुंखली, बंधकी, कुल्हा, भ्रष्टा, असती, असाध्वी. =0. t. खिव् C., कुम् C., अम् C., आयस् C., अवसद C. -p. i. अस् 4 P, कुम् 1, 4 P, आयस् 1, 4 P, अवसद् 1 P, खिद् pass. ग्लै 1 P. -cd, a. क्वांत, आंत, खिल, अमार्त, ग्लान. -Jadish, a. दुष्ट, पापीयस्, कुत्सित, कु-कर्-दूर-pr.

Jag, ह. भंगः, दंतः, छेदः. =७. ६. भंगुर्(-दंतुरी-कृ 8 U, ककचरूपेण छिद् 7 P. -ged,-gy, a.

दंतर, अनुक्रकच, भंगुर, क्रकचाकार. Jaggery, 8. गुड:, मत्स्पंडी, फणितं.

Jail, s. कारा, कारागृहं, कारागारं, कारावेड्मन् n., बंधनागारे, बंधनालयः, बंधन-निरोध-स्थानं, वंदिशाला, ग्राप्ति f. -er, s. काराध्यक्षः, बंदिपालः, काराधिपतिः, कारागृहापेक्षकः-

Jam, ह. बिष्टाकें, स्वाह्यकं, संधितं. -ए. ह. सं-पीइ 10, संबाध 1 A, संमृद् 9 P, क्रिझ् 9 P. -med, a. संपीडित, संघाध, संकुल, संकट.

Jangle, v. i. वि-वद् 1 A, विम-लपू 1 P, वि-शति-पष्ट्र 4 A, कलई कु 8 U. =v. t. Rattle, पू. v. = s., = lng, s. विवादः, विमलापः, वा-कलहः, बाग्यद्धं-

Janitor, ८, द्वाःस्यः, द्वारपालः, प्रति(ता)हारः. Janty, a. चपल, लघु-चल-स्वभाष, सरस-

January, ा. प्रावसाचे Japo, v. t. परि-उप-अद-हत् 1 P.

Jar, s. यट: टी, कुंभ:, कलशः-शी-शंः (earthen) सुद्धांह, सुष्मयं पात्रं, कुटः, निपः, 'a large j. ' मणिकाः, अर्छि(लं)जरः. 2 कर्कशायिः-शब्दः, संधर्भणध्यनिः, कद् पचन-स्वनः. 3 कलहः, त्रिसंबादः. 4 संघद्वः, समापातः, परस्पराषातः -०. ा. संबद् 1 ∆, समाइन् 2 P. 2 कर्का ध्वन्न-स्वन् 1 P. 3

चित्र 1 A, कलहायते (D.) विभ-लप् 1 P -ring, a. कर्णकर्कश, परुष, कडु, कर्कश-शब्दकारिच. 2 परस्पराविकञ्चः Inconsistent.

Jargon, 8. प्रलिपितं, अनर्थकं वन्तनं, अनयक-

वाग्रुपचयः; संकीर्णवाच्*रि*-

Jasmine, s. भूपदी, श(शी)तभीकः, महिका. आस्फीटा (wild);: मागधी, गणिका, यूचि-का, अंबष्ठा; अतिसुक्तः, पुंडूकः; वासेती माधवी, सुमनाः, मालती, जाति-ती 九, सप्तला नवमालिका-मालिका; माध्यं, कुंद्:-दं (different species).

Jasper, s. सूर्यकांतः.

Jaundice, ८ कामला-लः, पांडुः, पांडुखेगः. -ed, a. कामलोपहत, पांड्र अस्त. 2 साची छत. सत्यात परिवर्तितः

Jaunt, v. i. विहारार्थ परिभ्रम् 1, 4 P or प्रयंद

1 P. =ः विहारः, पर्यटनं.

Javelin, ६. जूल:-लं, शरुयं, शंकुः, पासः, शक्ति *∫*., असं, कुंतः.

Jaw, s. हतु m. f. 2 वक्त्रं, मुखं; 'lower j.' पीचं, कुंजः, चिद्रुकं, चिद्रः, 'locked j. ' एत्रुपहः; 'j.-tooth 'दंदा; 'fallen in the j. s of death' मृत्योर्श्यके पतितः, मृत्युद्धां-तर्गतः. 3 भरर्सना, वाक्यारुव्यं, तर्जनं, आकी-आक्तु र P. -ed, a. हजुमत्, हजुविशिष्ट-Jay, क चाषः-सः, किकीादिषः, किकिादिषः-

विः, किकीदिवीः वः, किकिः, दिवः.

Jealous, 8. मत्सरिन, समत्सर, सास्य, साम्य-सूय, सेव्यं, परोत्कवांसहन, परसुखद्देषिनः See Envious. 2 प्रेमसंश्यिन, शंकाशील, भीत्याशंकिनः; ' a j. husband ' परपुरुष-व्य-भिचार-जार-शंकित; 'a j. wife ' परस्रीशं-किनी. 3 जुतादर, आदृत, साभिमान, सावधा न, अनुपेक्षक. -ly, adv. समत्सरं, सेर्च, सास्यं, साम्यस्यं; साभिमानं. -ness, -y, s. मत्सरः, मारस्ये, अस्या, ईव्या, अन्यस्या, सापत्न्यं, परोत्कबद्देषः. 2 शंकाशीलता, व्य-भिचारशंका, मेम-मीति-शंका 3 सावधानता, अभिमानावेक्षा.

Jeer, v. i. उप-अय-इस् 1 P, अव-आ-क्षिपू 6 P, अव-ज्ञा 9 U, तिरस्छ 8 U, गर्द 1,10 ≜,अवहासास्पदीकृ. ॐ. उप-अव-हासः, अवसेप:; अवज्ञा. -ingly, adv. सोपहासं, सावक्षेपं: सावजं.

Jejune, a. शुक्क, सक्ष, नीरस, विरस, निःसार,

निःसटव.

Jelly, *. ५यान-सांद्र-द्रष्ये. Jeopardy, ह. संशयः, संदेशः, शंकाः, ं j. of Life' जीवितसंशयः, प्राणसंबेहः. -Jeopard. -ize, v. t. संश्**ये** सञ्चरच संज्ञाचित-a. कु 8 U; 'one who j. es bis life 'संशायितजीवितः ; See Danger also.

.jerk, v. t. (सहसा) चल c., वि-धू 6 P, 5, 9 U; लघु-सहसा तड़ 10 or प्रह 1 P, अक-स्मात्-सर्वेगं-क्षिप् 6 P. न्धः चालनं, लघुपहारः, लघ्वांघातः, लघु-आकास्मिक-क्षेपः-

Jerkin, s. Ses Jacket.

Jessamine, s. See Jasmine.

Jest, 8. परि(री)हासः, नर्मन् n., हास्यं, घि-नोटोक्ति 🏂 प्रहसन, विनोदभाषण, परिहा-सोकिः, नर्मालापः; 'truce to (fie upon) your j. s ' धिक्यहसनं (U. 4.), अलं परि-हानेन: 'uttered in j.' परिहासजल्पितं: 'made a j. of the matter' तमर्थ परिहास-मिन मेने 2 खेला, कीडा, केलि र्रः, कौतुकं; in j. 'परिहासेन, परिहासपूर्वः =0. i. परि-एस् 1 P, विनोद-परिहास-वारूपं घट् 1 P or रदीर c.; की ह 1 P. -er, 8. वेहासिक:, परिहासियतृ गः, परिहास-विनोद कारिन गः, भंड:, चाहुपदु:; ' king's j. ' विवयकः, नर्म-राचित्र: =ingly, adv. परिहासपूर्व, सपरि-हासं, सविनोदं-

Jet, इ. जलोत्क्षेप:. 2 कुण्णप्रस्तर:: 'j.-black ' घनकुरण, अतिकृष्ण. =ty, a. कृष्णवर्णः

Jewel, s. माण m. f., रत्नं, 'j. of a woman' स्रीरत्न: 'j. -house' माणिशाला, रत्नागारं; 'j.-mine' रत्नाकर:, रत्न-मणि-खनि f--मूमि f_{\cdot} =led, a_{\cdot} रत्नवत्, मणि-रत्न-भय (यी f_{\cdot}), रत्नसनाथ, मणि-रत्न-खचित, रत्नानुविद्ध. ≈ler, 8. रत्नाजीविन् m., माणिकारः, रत्न-कार: -Jowelry, s. रत्नानि (pl.), र-त्नादिकोशः-यः.

Jiffy, s. निमेषः, क्षणः.

Jig, है. बृत्यविशेष:. 2 वंचना, व्याजः, छलं-.III., s. प्रतारिका, चपला, वंचिका, संकेतलांचिनी. -v. i. त्रेमसंकेतं लंबू 1 A, 10, नेमविषये वंस् 10, or प्रतृ c., संदू 10.

Jingle, v. i. ज़िंह्य 2 A, 10, क्रण् 1 P, वि-र 2 P, झणझणायते (D.), कलं स्वन् 1 P. 🗝 , =ing, s. शिजितं, शिजा, झणत्कारः, झणझणस्वनः, क्राणितं, क्रणनं, कलरवः-

Job, s. कार्य, कृत्यं, व्यापारः, क्रिया 2 लघ-धद-नीच-क्रिया 3 स्वार्थपरं कार्य, आत्म-रख्यूर्थ कर्मन् n. =c. i. धुद्रकर्माणि कु 8 U, स्त्रार्थसुंहिश्य कार्ये कू. 2 पण् 1 A.3 v.t.अप-व्यथ् 4P. -ber, s. श्रद्धकर्मकारिन् m., परार्थ क्रयविक्रयकारिन् क्र.,स्वार्धप्रवर्तकः, क्रयविक्र-यिन् m. -bing, s. श्रद्धकर्मव्यवसायः, स्वाध-

Jockey, 8. अश्वज्ञः, हयज्ञः, अश्वविद् m., अश्वकोविदः, अश्वविद्याविशारदः 🗝 . रं. अश्व-ज़ इव मद c. or बंच् 10. -ism, s. अश्व-

विद्या-शिक्षा.

Jocose, Jocular, a. हास्यकर (री.), तिनोदिन, हास्यावह, विनोदात्मक, सरस, हास्यगर्भ, सकोतुकः (of persons) परिहास-शील, परिहासक, विनोद-नर्मालाप-पर, की-द्यकिन्, न्यू , व ए, परिष्ठासेन, परिष्ठासपूर्व, सकौतुकं, विनोदार्थ, रसिकवत -ness,-ity, परिहासशीलता, रसिकता, विनोदः, कौत-कं, उल्लासः, एषं:, प्रमोदः.

Jocund, a. प्र-,हुए, प्र-,सुदित, आनंदवृत्ति. ≕ity, ८. उल्लासः, महर्षः, आनंदः; Sec Glad. Jog, (on) ए. i. संदं संदं प्रस्प् 1 P or चल् 1 P or सू 1 P. = o. t. अरहिनना तसू 10, र्डेषत चल c. = . ईपदाघातः, ईषस्प्रहार:-

चालनं 'j.-trot ' यज-मंद-गति f., मंद-

Join, v. t. युक्त 7 U, 10, सं-आ - संसंख् 1 P. यु 2 P, संधिरुष् 0., सं-धा 3 U, संबंध 9 P, संहन् 2 P, एकज कु 8 U, संग्रंथ 9 P, योक्त्रयति (D.), घट् c. (घटयति), संपृच् 2 A, 7 P.: 2 (Go to) समयागम 1 P, सं-ड 2 P, संमिल 6 P, संगय 1 A; pass. of roots above (with instr.); ' j. hands' अंजलि बंध 9 P, मां(सां)जालि-a. मू, इस्तौ समा-नी 1 P; ' j, ed their hands in marriage' विवाहाविधिना ताभ्यां अन्योन्य-वाणिग्रहणं कार्यामास, वधूवरं संगममां चकार æd, a. युक्त, युत, संयुक्त, संयुत्त, संहत, सं-समा-सक्त, लग्न, संलग्न, संबद्ध, संप्रका, संहित, सहित, संगत, समेत, मिलित, घटित. ला, क तक्षकः, रथकारः, सूत्रधारः, तष्ट्, म., तसन् म., काष्टतक्ष् म., वर्धाकः. -ery, 8. काष्टतक्षणं. -ing, 8. सं-,योगः, संधिः, संसर्गः, संधानं, संश्लेषः, संघातः, सं-गुम:, संसक्ति f. -Joint, s. संधि:, पर्वन् n-, ग्रंथिः, कांडः-इं, अस्थिग्रंथिः-संधिः, ' out of j. ' बिलग्न, विसंधि. - a. संयुक्त, समवेत, एककार्यव्यापृत, सहत. 2 असंविभक्त, अ-विभक्त, साधारण (णी रि.), सामान्य, सह in comp :; संघातवत्, संभूयकारिन; ' j. proprietor' सहाधिकारित m.; 'j. family property 'संद्रिधनं, 'members of a j. family ' संदूषाः, संस्थिनः; ' with j. labour' संभूयअभेण,सर्वेषां यत्नेन: 'j.-stock company' संभूवसञ्जत्थानं, 'j.-heir' भागिन m., संविभागित् m., समोशहरः, समोशिन् m. =v. ध. संधियुक्त-a. कु; ex. by (s.).-ed, a. संधिविशिष्ट, ग्रंथिल, संधि-ग्रंथि-युक्त, पर्ववत. -ly, adv. सम, सह, संभूय, संयोगेन, सहितं, समवायेन, एकीभूय, एकचित्तीमूय, युगपत्--Jointure, s. विधवाधनं, स्रीधनं.

Joke,-er, See Jest,-er.

Jole, ह. गंहः, कपोलः. Jolly, a. म-, हुष्ट, सानंद, उल्लासित, ममोदिव, हुष्ट-प्रीत-दृद्यः, परिहासशील, विनोद्दिन, वि-लासिन, विनोद्शील -ity, s. उल्लास:, आनंदः, म-,हर्षः, प्रमोदः, उत्सवः. = प्रटडह, ह. विनोदपरता, महासः,

Jolt, c. t. संशुप् 9 P OT C. -U. i. HT 1 A, 4 P. =s., =ing, s. संक्षाभः, उद्यातः,

आकासिकसेपः-

Jolthead, s. रथूलबुद्धिः, मूर्कः, मूदः, See

Jostle, ए. १. स्कंधताहनेन निराक्त 8 U or नि:-सु c. or नि:-धू 6 P, 5, 9 U or नि:-अस् 4 U; परस्परं समाहन् 2 P or संपृष् 1 P or संमृष् 9 P, अभिसं-पत् 1 P; संघह् 1 A. =ing, १. परस्परसमाधातः-धर्षणं, अन्योन्य-संसद्, अभिसंपातः.

Jot, s. कणः, लवः, अणुः, लेश-लव-कण-विंदु-मात्रं, तिलमात्रं. =0- t. (स्मरणार्थ) लिख् 6 P or अंकू 10. =ting, s. अभिलिखितं.

Journal, इ. वार्ता-वृत्त-समाचार-पत्रं १ पत्रिका--ist, इ. वृत्तपत्रमकाशकः-लेखकः.

Journey, ३. प्रयाणं, पर्थाणं, प्रवासः, यात्रा, देशभ्रमणं-पर्यटनं, अध्यत् ..., मार्गः, अध्य or मार्ग-प्रमणं-पर्यटनं, अध्यत् ..., मार्गः, अध्य or मार्ग-प्रमणं or क्रमणं, 'on account of the fatigues of j. ' अध्यसंजातखेदात; उत्थाय प्रनर्वहत् (Ka. 299). 'resumed his j.' क्ष्टः, 'it is only a week's j. ' सत्ताहय-प्रपाठ-प्रवादं 1 A; 'may the j. be pleasant to you 'शिवास्त पंथानः संतु.—v. f. प्रन्था 2 P, मार्गण गय् or ब्रब्द or च्यू 1 P or या, पर्यद् 1 P, परिभ्रम् 1,4 P व्यू 1 P, दिवा राजी चावहत् (Ka. 301); 'to j. abroad' प्रवस्त 1 P.—er, इ. अध्ययः, पर्योकः, पांथः, याजिकः.—Journeyman, इ. वेतनिकः, इस्तकर्मकारः

Joviel, a. उल्लासिन, सदानंदिन. Joy, s. आनंदः, हर्षः, उत्सवः.

Jubilant, a. जयघोषं कुर्वाण, जयघविनकारिन.
Jubilate, r. i. जयघोषं कु 8 U, नंद् 1 A, हम 1 P.

Jubilee, ह. प्रहर्ष:, महोत्सवानंदः, महोत्सवः,

Judge, a. पाइविवाक:, अ(आ) थिकर-णिकः, असद्शेकः, धर्माध्यक्षः, धर्माधिकारिन् m., म्यायाध्यक्षः, निर्णेतु m., इंडनायकः 2 (In general) अभिज्ञः, ग्रुणद्येषज्ञः, वि-बेशज्ञः, परीक्षकः, परिच्छेद्कः, विवेकिन् m., गुणग्राहिन्म., रसज्ञः, तद्विद् ग.,=v. वि-विच् 3, 7 U, परिच्छिष् 7 P, वि-ज्ञा 9 U, विभू c., विचा c., निर्णी 1 P, निश्च 5 U, अप्त निर्-धु 10, अव-परि-ईक्ष् 1 A, तीर् 10, अन-सं-धा 3 U. 2 वितर्क् 10, विमृश् 6 P, विगण् 10, विक्रूप् टे., मनसा विचा or विविच्, मन 4 A; it is for you to j. whether &c. ' एति द्विपये भवान् प्रमाणं: ' me by my acts ' फलेन महणदोषनिर्णयः क्रियतां; 'to j. ill or wrongly ' मिथ्या क्लुए c. or संधू c. or अन् -ment, s. विवेकः, परिच्छेदः, विचारः- रणा, विज्ञानं, विमादनं, निर्धारणा, निर्णयः, निश्वयः, सं-क्लपः, अवधारणं-णा. 2 (Judicial decision) निर्णयः, विचारः, निर्णयपातः,

आघर्षणं: तीरणं, वंडाज्ञा. व अनुभवः, तर्काः ज्ञान, अनुमानं. ४ मति र , बुद्धि र , मतं, अ-भिप्रायः, संकल्पः, षोधः to one's J. ' यथामाति, यथाद्यद्धिः (Divine j.) ईश्वराज्ञा, ईश्वर-विधि:-नियम:--शासनं; 'j.-day ' विचारिद्नं; 'j.-ball' न्यायसभा, विचार-धर्म-सभा; 'j.-seat' ग्यवहारासनं. न्यायासनं, -Judicatory, 8. धर्म-विचार-न्याय-सभा. ब्यवहारमंडपः, धर्माधिकरणं 2 न्यायपण्यनं -Judicature, ह. न्यायाधिकारः, व्यवहार-वृशेनाधिकारः; See Judicatory above. -Judiciary, a. विचारक, व्य(ब्या)वहा-रिक (की f.). -Judicial, a. इयवहार-विषयक, व्यवहार in comp.; 'j. proceeding ' ब्यवहारदर्शनं, ब्यवहारः, न्यायविचारः-=ly, · adv. ध्यवहाराजुसारेण, व्यवहारं, न्यायातुरूपं. -Judicious, a. (Act) समीक्ष्य-विसृश्य-कृत, न्याय्य, धम्र्य, समंजस, डचित, यथान्याय, सविवेक, युक्त योग्य. 2(Persons) विमृद्य-समीक्ष्य-कारिन्-विवेकिन, नीतिमत्, परिच्छेदक, नयज्ञ, प्राज्ञ, विवेकदृश्वन्, विशेषज्ञ, सदसङ्शिन् - प्रade. युक्तं, सनंजसं, यथान्यायं, उचितं, सम्यक्. 2 सविवेकं, सपरिच्छेदं, सुविमृश्य, सुविचार्य, माज्ञ-विज्ञ-वत्-

Jug, s. कुंभः,कलशः, कंसः, उदक्तपात्रं, See Jar.

Jugate, a. संयुक्त, संश्लिष्ट.

Juggie, v. सह c., सल् 10, वंच् 10, हृष्टि सह c. or बंध् 9 P, मायां-फुहकं-इंद्रजालं-कृ 8 U. = s., =ing, =ry, s. माया, कुस्ति f., हृष्टिमोहः-बंधः, इंद्रजालं, कुहका-कं, इंद्रिय-हृष्टि-मोहः, इस्तलाधवं-चापल्यं- 2 वंचना, कलं, कुटता, प्रतारणा. = er, s. ऍव्रजालिकः, मायिन m., मायाकारः, मायाजीविन m., कुहकजीवन m., व्याप्तानिकः, अ(आ)हिर्तिष्टिकः-

Jugular, a. कंठस्थ, कंठच.

Juice, s. रसः, व्रवः, सारः, नियासः, आसवः,
'j. issuing from the elephant's temples'

मदः, दानं, मदनारि. -less, a. नीरस, अरस,
विरस, असार, सारहीन श्रून्य, श्रुष्क, विंहीर.

-y, a. रसमय (यी f.), रसपूर्ण, सरस, यह

रस, रसाढच, सार-रस-वत्-Jujube, s. चद्री, कर्कपु-धू m. f., कोलि f; कोलाली; (fruit) चद्र, कोलं, कुवलं,

फेनिलं, सौवीर, घोटा. July, s. आपाहआवणं-

Jumble, v. t. संकृ 6 P, संभिध् 10, संकिए 6 P, संकुली-संकरी-कृ 8 U. =v. i. संकृ pass., संकरी-संकुली-सू 1 P. =s, संकरः, संन, निश्रणं, संकोभः, संकुलता, संनिपातः p.

Jump, v. i. प्र 1 A, बल्प 1 U, स्कंद 1 P:

'J. about ' जून 4 P; ' j. over' लंद 1 A;

10; ' j. up ' उत्स्र, उत्पत् 1 P; ' j. with

Agree, q. v. -s.,-ing, s. प्रवनं, उत्पतन

घरिगतं, हुतं-ति र्र-, हवः, आस्कंबः, झेपः-पा.

er, s. प्रवकः, झायिन m.

Junction, 8. स-, योगः, संगमः, संमिलनं, संगति र्रि., समागमः, संश्लेषः, संधिः, संसर्गः, संघातः, संसक्ति र्रि., संपक्तः, 'j. of rivers' संभेदः, संगमः. 2 संधिस्थानं

Juncture, इ. बेला, समयः, कचकालः समयः,

संकटवेला. 2 साधिः, ग्रंथिः. June, 8. ज्येष्ठाषाढकं.

Jungle, 8. गुरुमावृतं स्थानं.

Junior, a. कनीयस्, अवर, अवरज, यधीयस्, अवरपदभावः

Junket, श. निम्तीत्सवः. 2 निष्टालं, मोदकः-Junta, Junto, श. सभा, समाजः, गृहसंसर्गः, इसंसर्गः-

Juridical, a. व्य(व्या)वहारिक (की f.);

See Judicial.

Jurisconsult, ह स्मृतिशाखज्ञः, धर्मशाख-

Jurisdiction, इ. अधिकारः, व्यवहारदर्शना-

धिकारः, न्यायप्रभुत्वं.

Jurisprudence, s. धर्मशाखं, स्मृतिशाखं, ब्यवहार or विद्या-ज्ञानं or शाखं, विधिः, ' a 'head of j. ' ब्यवहार विषयः, -पदं.

Jurist, s. धर्मशासकोविदः, स्मृतिज्ञः-

Jury, s. सम्याः: प्रेमाणपुरुषगणः.

Just, a. (Of persons) न्यायवर्तिन, न्यायिन, न्यायशील-पर, साधुवृत्ति, ऋजु, विमलात्मन्, निष्कपट, निर्व्याज, छुचि, न्यायपरायण, धार्मिक-सास्विक (की f.). 2 न्याय्य, धर्म्य, यथान्याय, न्यायानुसारिन्, सत्य, तथ्य, योग्य, युक्त, यथार्थ, उचित, सम्यच्. 3 सम, सम-वृत्ति, निःपक्षपात, समद्शिन् 4 संपूर्ण, अवि-कल, अन्यून. =ado अंतिकं-के, समीपं, निकटे. 2 प्रायः, प्रायशः, oft. by भूपिष्ठ, • कल्प, भाय in comp., or by desid.; See .About. 3 सद्यः, अचिरादेव, नाति।च-रात्, पाक् ; oft. by एव, मात्र in comp.; 'j. now 'अधुनेव; 'it is j. proper 'उचितमेव; 'j. dead' संद्योमृत; 'j. born' जातमात्र. 4 युक्तं, सम्यक्, यथार्थे, यथावत्. 5 तावत् ' j. come here ' इतस्ताबदागम्यतां; ' J. 80 ' एवमेव, तथैव, एवमेतत्, अथ किं, युक्तं, युज्यते; 'j. as 'j. like' इव, यहत्, or निविशेष in comp.; 'stay j. as in your own house' स्वगृहर्निविशेषमत्र वसः bred j. one's own children ' स्वयुत्रनिविशेषं संवधित. 6 कष्टेन, कुच्छ्रेण. -ly, adv. निव्याज, निव्यक्षिक, सारस्येन. 2 यथान्यायं, न्यायेन, धर्मेण, न्यायतः, धर्मतः, यथाधर्मे, न्यायान्तसारेण, सम्यक्, यथावत्. 3 सत्यं, अवितुधं, यथार्थं, अर्थतः, यथावत्, यथात्यं, य्थाहे, उपपनं, यथोचितं, युक्तं, स्थाने, यया-योग्यं, अंजसा. -ness, ह. न्यारपता, यथा-र्थता, योग्यता, औचित्यं, युक्तता, साम्यं, अ

पक्षपात:. -Justice, ह. धर्म:, स्योय:, नय:, नीति र., न्यायिता, ऋजुता, साधुता. 2 न्या-च्यता, युक्तता, योग्यता, यथार्थता, सत्यता, युक्ति ʃ , याधार्थ्य. 3 साम्यं, समद्शित्वं, अ-पक्षपातः, सर्वसमता. 4 न्यायदंडः, योग्य-दंडः-शिक्षा, अपराधानुखपो दंडः 5 धर्माध्यक्षः; भाद्वियाकाः, See Judge; 'court of j. ज्याय-धर्म-सभा, व्यवहारमंहप: -Ship, 8. धर्माधिकारः, न्यायाध्यक्षत्वं. =Justiciary, s. Judge, q. v. =Justify, v. t. न्याच्य -a. इति प्रति-पद् c. or प्रदृशू c.; शुधू c., होषं निराक 8 U or निवार 10 or अध् c. or मृद्ध 2 P, दोपाद सुच् 6 P or c. -able, a. निवार्यद्रीष, शोधनीयं, शुद्धिक्षम. -ication, s. शुद्धि f., शोधनं, दोपशुद्धिः, दोपसुक्ति f. -मार्जना, द्रोपपतीकारः, विमोचनहेतुः, अप-व्यय-देशः. = अ, हः शोधकः, द्विनिवारकः Justle, v. See Jostle.

Jut, v. i. प्रलंब् 1 A, बहिबूत् 1 A or स्था
1 P. = अ. प्रलंबनं, आभोगः, पालंबः

Jule, s. शणं.

Juvanescent, a. तरणीभवत्-

Juvenile, a. तरुण, अल्पवयस्क, युवस, कौ-मार (रि.), अभिनववयस. =ity, 8. यौयर्न, तारुण्यं, कौमारं, यौवनावस्था, तारुण्यभावः-Juxtapose, v. t. संनि-धा c. =ition, 8. सा-श्विध्यं, संनिधिः, संस्थिति f., सश्विष्वं, स-सर्गः, नैकट्यं, उपश्लेषः-

K.

Kaw, v. i. के 1 P, [ध्वां(भ्रां) श्रू 1 P. = s. काकरव: रतं

Keel, ३, नौतलं-

Keen, a. तीक्ष्म, कित, निकात, कात, निकात। कितायार, तीक्ष्णाय, तीव, तिगम, पखर. 2 व्यय, उर्झंड, उरस्क, उरकट, कुत्हल्च, 866 Eager. 3 स्क्म, कुशाय-प्रीय, निवृत्य. 4 उप्र, कह, अर्वुद्द, मर्मस्पृज्ञ, तिगम (words); 'k. words 'वागिषु:, वागिसि:, 'k.-eyed' 'k-sighted ' स्क्ममति, तीक्ष्ण-स्कम-सदि, कुशायमति-इद्धि, दूरद्किन — Ly. ado. तीक्ष्णं, तीवं, उर्थं, प्रवरतया. — ness, तीक्ष्णं, तीवंता. 3 व्ययता, उर्व्यंडता, कोत्हलं, अरुदुरसाहः 3 स्क्मता, विवृत्यता, कुशायमतिन्तं, दुद्धिस्ता. 4 कदुता, तिग्मता, उप्रता.

Keep, v. t. रक्ष 1 P, पा 2 P, पा c. (पाल-पति), ग्रुप् 1 P, के 1 A, अन 1 P. 2 प्र 1 P, 10; धा 3 U, नि-आ-°, निविश् c., स्था c. (स्थापयित), न्यस् 4 U. 3 द्रष् 7 U,

नि-अव-उप-°, धू, बंद 9 P, निवाइ 10, प्रति-नि-विश्व 1 P, जि-सं-एम् 1P. 4 (As cattle) निरुप 10, पा c., रक्ष. 5 (As a secret) न पकारा c. or भंदर ? P, or भिट्ट ? P सुप, रक्ष. 6(Observe) आचा 1 P, अञ्च-हा 1 P, वि-धा, क, सेष् 1 A, भदा 1 U, आछि 1 U, आ-स्था 1 U, आ-अव-लंब् 1 A. 7 शुप C., नि-र्वेष्ट c., अप-बृद्ध 10, पूर् 10, त 1 P, साध् 5 P or c., पा c. (पालयति) (as a promise). 8 u 1 P, 3 U, gq c., q c.; (as servants) surg c., Raruf Ages 7 A, 10, बेतने-भूतिं-दा 3 U; ' to k. bad hours ' वे-हातिक..ण स्वप 2 P; 'to k. in mind ह-व्ये-मनासि-कु, अव-धू: 'k. company with' संगम् 1 A, सं-इ 2 P, सह वस् or चर् 1 P, संवस; See Associate. - v. i. स्था, बूत् 1 A, आस 2 A, नं विरम् 1 P or निवृत or विश्रम् 4 P, with pres. part. (when followed by p. p. &c.); 'he kept weeping ' चदकास्त, चदकोपरराम; 'k. going up and down ' आरोहाबरोहं कुर्व-सास्स्य 2 संसंबर-संभित्रष्-अञ्चबंध्- pass., लग् 1 P. 3 वस् 1 P. = रक्षा-क्षण, पालनं, गुप्ति J. 2अवरात, दशा, स्थिति f., वृत्ति f., भाव:. 3 श्रुति f., पोषणं. 4 दुर्ग, कोटः. 5 कारार्व-धनं, निरोध:, गुप्ति:. -back, -[rom, नियस 9 P, संयम, संह 1 P, निवृ c.; (v. i.) नि-रृत, विरम्. −in, मुहु 1 U, आच्छान् 10, अं-तर्घा, संबु 5 U. -off, निवार, निवृत् C., नि-रुध, मति-वि-इन् 2 P, मतिक, व्यप-ऊह 1 U, षरिष्ट 1 P; (v. i.) निवृत्, विरम्। See Cease. -on, See Keep (v. i.) above; महुत्, मारबर्ध सं-पद् c. =out, ब्यावृत् c., प्रति-विष्: See Exclude. -to, अनुवृत, अनुस 1 P, अनुरुष् 4 A, परिरक्ष, परिपा c. (पाल-यति); See Keep (v. t.) above. -under, बशीकु, बशं भी 1 P, स्वायत्तीकु. -up, प्रवृत् C., पा C.; (v. i.) जागृ 2 P; न दम् or अस् 4 P. -er, s. रक्षकः, पालकः, राक्षित् m., राक्षेत्र m., बोष्टु m., पः-पालः in comp. -ing, s. रक्षा, अवेक्षा, पालनं, ग्रितः. 2 सा-हुइपं, अविरोधः, संगति f., आनुस्रप्यं, 'in है. with' अनुस्य-संवादिन-सदृश-योग्य-व्य

Keep-sake, ह. स्मृतिदानं; खेताभिज्ञानं. Keg, s. काष्ट्रभांडं.

Kelter, s. See Order.

Кев, з. गोचर:-रं, विषयः; नवनाविषय:-पधः, इदिविषय:. -v. t. ब्रादालोक् 1 A, 10 or ईख् 1 A or हुशू 1 P. 2 परि-ज्ञा 9 U, अव-गय 1 P.

Kennel, इ. अजाला, अपूर्व, कुक्करालय: 2 श्वनणः. 3 जलमार्गः, मणालः-ली. 🗝 ः 🙉-गृहे वस 1 P.

Kerchief, s. आवरणं, वेष्टनं, आथरणं, 'handk.' इस्तमवारकः, नक्तकः, 'neck-k.' अधिा-वेष्ट्रनं, कंठवद्धं.

Kernei, इ. बीजं, गर्म:, अष्टि f., अष्टीला, फ-लवीजं-गर्भः, सारभूतं व्यव्यं 2 महयः ध्यं, गर्भः, उद्रं, हृद्यं, अभ्यंतरं नाप, व. बीजाकार, बीजपूर्ण-

Kestrel, s. See Castrel.

Kettle, s. कटाहः, पिठरः-रं, स्थाली, उस्ता, कुंडं: ' k.-drum ' भेरि-री f., दुंद्भि:, हिहिम:.

Key, s. अंकुटः, कुंचिका, ताली, उद्यादकः-कां. 2 ब्याख्या, निर्वचनं, दीका; 'k.-bole' कुंचिकाछिदं: 'k.-stone ! संधान-संयोग-यस्तरः.

Kibe, s. पादस्कोदः, विपादिका. Kick, v. t. पादेन-लत्तया-प्रहु 1 P or तड् 10 or आ-इन् 2 U, लत्ताप्रहारं कु 8 U; पावं-पार्दिण-खरं-क्षिप् 6 P. = अ. पाद-लत्ता-प्रहारः, पादाघातः, पार्षिण-खुर-क्षेपः, खुराघातः।

Kid, ८. द्वागशाव:-शावक:, अजशिशः, अज-

पोतः, छागशिद्यः. 2 काष्ठभारः.

Kidnap, v. t. (बालकं-दासं) चुर् 10, अपह 1 P, or बलाइ ह. -per, ह. बालस्तेयकृत् m. -ping, s. बालस्तेयं, बालाफ्हारः

Kidney, 8. वृक्त:-का, गुर्दः, 'k.-bean ' मुद्रः, माषः, शिया, शिविकः का.

Kill, v. i. हन् 2 P, व्यापट् c., सु c., सुद् 10, नियुद्द, नश्रु त., प्र-मी 9 U or c. (मापयति). हिंस 7 P, नृह 6, 7 P, वि-शस् 1 P, पंच-त्वं-परलोकं गम् c. (गमयति) or नी 1 P; शह C. (ज्ञातयाति), नियत C., नि-कृत् 6 P, अप-नी, क्षि 5 P or c. -er, s. इंतु m., धातकः, नाशकः, निष्द्नः, अंतकः, gen. इन् or धातिन् in comp.; 'k. of Vritta' वृत्रहन्: 'k. of Madhu ' मधुसूदन:, =ing 8. हत्या, वधः, हननं, घातः, मारणं, नाशः निष्द्नं, हिंसा-सनं, आलंभः, विशसनं, ज्या-पादनं, प्रमापणं, निचर्हणं, निकारणं,विशारणं, भवासनं, परासनं, संज्ञपनं, निर्धेश्वनं, निस्तहेर्णं, क्षणनं, परिवर्जनं, निर्वापणं, प्रमथनं, ऋधनं, उज्जासनं, पिंजः, विशरः, उन्माधः•

Kiln, ८. पाकपुटी, आपाकः

Kimbo, a. वि-अव-भुग्न, वक्र, कुटिल. Kin,: See Kindred; 'of k.' सजातीय, सगोत्र. 'Kith and k. आसा: (pl.)

Kind, a. द्यालु, सद्य, कुपाकुल, कुपालु, अनु-कांपिन, सानुकंप, सकरुण, करुणात्मन, द्या-करणा-शील, करणाई, द्याई, स्निग्ध, कृपा-द्या-चृणा-वत्, कारुणिक (की f.); प्रियकर (री f.), हित, प्रियेषिच, हितेषिच, हितकाम, हितद्वाद्धि, उपकार-पर-शील, उपकारिद, 🖫 हृद्य, अतुकूल, सुशील, प्रसन्त, प्रीत. 2 मधुर, त्रिय; 'k. to the poor ' दीना चुकंपिन, दीन वत्सल, 'k.office ' उपकारः; 'k. act'

सुकृतं, ' k. words ' त्रियसचनं, ' speaking k. words ' मियंवद, मियवादिन, ' k. present ' मीतिदानं, =3. जाति f., गणः, वर्गः 2 विशेषः, भेदः, प्रकारः, जातिः, रूपं, विधा, in comp.; 'of many k. s' बहाविध: of various k. a ' विविध, नानारूप-विध, नाना ind.; ' of this k.' एवंविध, एवंसप; 'of all k. s ' सर्वप्रकार; ' Jati is a k. of flower ' जाति: कुसुमविशेष:-भेद:. -ly, a. सीम्य, सृदु, कोमल, स्निग्ध, विय. 2 अनुकुल: समानशील. =adv. सव्यं, सक्वणं, व्यया, कृपया, शीत्या, सस्नेहं, साद्धकंष, सारी समहः पियं, हितेच्छया, सुशीलवत्, सुजनवत्; 'speaking k. 'पियवादिन; 'k. disposed' हितबुद्धि, अनुरक्त. =ness, ह. प्रसादः, अनु-ग्रहः, कृपा, द्या, अनुकंपा, करुणा, भीति f., स्नेहः, क्रुपालुता, दयालुता, हितेच्छा, क्रुपा-शीलता, सुशीलं, सौजन्यं, प्रेमन् m. n., आद-कूल्यं. 2 उपकारः, उपकृतं-ति रं-, प्रियं, सुकृतं-ति:, हितं: -Kindliness, 8. सीम्यता, स्निग्धताः सीजन्यं, सुशीलता.

Kindle, v. l. प्र-उत्-सं-दीप् c., इंध् 7 A, ज्वलू c., तप् 1 P or c. 2 उत्तिज् c., संध्रुष्ठ 10, प्रोत्सह् c.; प्रक्षुप् c., रुष्ट् c.; 'with glances k. ed with anger' क्रोधे खेट्टी-पातै: (Rat. 1). -v. l. ज्वल् 1 P, दीप् 4 A, तप् 4 A.

Kindred, क. सजातीय, सगोज, सनाभि, सवर्ण, सवंशीय, सकुल्य, संबंधीय. 2 समान, समतुल्य-ग्रुण, सधर्मन, अनुग्रुण. = श्रं चंध्रता, ज्ञातित्वं, ज्ञातिभावः, सगोजता, सजातित्वं, संबंधः,
सिंदता. 2 (Relatives) बंधवः, ज्ञातयः,
वांधवः, सगोजाः, सकुल्याः, गोजजाः, संबंधिनः (pl.); बंधुजनः, बंधु-ज्ञाति-वर्षः, यंधुवांधय-गणः.

Kine, s. pl. of Cow, q. v.

Kinematics, ३. गतिज्ञासं

King, 8. राजन् m., नृपः, नरपतिः, नृपतिः, भू-पतिः, भूपः, भूपालः, नरेंद्रः; and comp. of इशः, अधीशः, पतिः, इंद्रः, पः, पालः, भृत् or How with 'Man' and 'Earth,' q. v. अवनिपः, क्षोणीपालः, भूभृत, महीस्क्, शितिपति:: 'supreme or great k. ' महा-राजः, अधिराजः, सम्राव्द, अधीश्वरः, मंडले-श्वरः: ' k. of k. 8. 'राजराजः, राजाधिराजः, सावभोमः, चक्रवार्तिन्m. 'k. of beasts' मृगेंदः, मुगाधिपः, पञ्चपतिः, 'k -craft' राजनीति .f., नयः, राज्यचातुर्यः, ' k.'s-evil ' गंडमाला. -dom, s. राज्यं, राष्ट्रं, विषय:. 2 आधिपत्यं, ऐश्वर्य, प्रभुत्वं, स्वामित्वं. 3 जाति .र., वर्गः, गणः: 'animal k. ' माणिवर्गः-जातिः. -less, अराजक, अनायक. राज-नृप-हीन. -like, "ly, a. राजकीय. 2 राजानुरूप, राजयोग्य, राजाहै, राजसदृश (शी 🍻), दृषोचित, राज in comp. -ship, इ. राजस्वं, प्रमुत्वं, ऐश्वर्ष, आधिपत्यं, दुपत्वं, राजपदं, राजधिकारः.

Kinsfolk, See Kindred (s.).

Kinsman, 8. बंधुः, बांधवः, ज्ञातिः, सकुल्यः, सजातिः-तीयः, सगोत्रः, सनाभिः, गोत्रजः, यंधुजनः

Kirk, s. See Church.

Kismet, s. See Fate.

Kiss, v. t. चुंच् 1 P, निस् 2 A; 'k. the lip 'अधरं पा 1 P, अधरं से पा; 'k. on the head ' शिरास आ-समा-उपा-मा 1 P. -- चुंचन, चुंचन, अधरपानं. -- रा, ह. चुंचन:

Kit, s. उपकरणसमुदायः, उपस्करः, उपकरण-सामग्री, संभारः. 2 महाकुर्याः 3 लघुसारंगीः

Kitchen, ८. महानसं, रसवती, सुद्दशाला, पाक-शाला-स्थान-गृहं; 'k. garden 'शाकशाकि-नं, शाकशाकटं, शाकशाटिका; 'k.-maid' पाकचेटी; 'k.-work' पाककार्य, पाकनिष्पत्ति f.; 'auperintendent of the k.' पौरोग्धः.

Kite, इ. चिल्लः ला, आतापि(पि)च कः 2 चि-ल्लाभासः, चिल्लासदृशं अडिनकं

Kitten, ह. मार्जीरशाव:-बस्स:-शिशु:-

Kittle, a. संज्ञयस्थं, संदिग्धः = v. t. कुतकूत-यति (D.).

Kleptomania, s. चीर्यक्चि f. Knab, v. t. चंद्रा 1 P, दंतै: बहु 9 U or घृ 1 P.

Knack, इ. कौशलं, चातुर्य, वैद्ग्ध्यं, पादवं; इस्त-कोशलं-लाघवं; See Skill. 2 कीडनकं, कीडावस्तु-इन्यं-

Knag, 8. ग्रांथि:, पंचेन n. 2 Peg, q. v. -ged. -gy, a. ग्रांथिल, पर्वेचत्.

Knap, s. Knob, q. v. 2 उन्नतभूभागः, उत्सधः-

Knar, Knarl, s. काष्ट्रग्रंथि f.

Knave, १. धूर्तः, कितवः, जाल्मः, वंचकः, राठः, प्रतारकः, कूटकारः, दांभिकः. -ish, a. धूर्तः, कितव, राठ, जाल्म, वंचक, प्रतारक, धूर्तशील, कपटिन. -ishly, adv. सकपटं, सम्बानं, राठवत्, धूर्तत्या. -ishness,-ry, १. धूर्तता, राठवं, केतवं, माया, व्याजः, छलं, कपटं.

Knead, ज. !. (करान्यां) मृद् 9 Por c., सं-पीड् 10, चूर्ण 10, पिष् 7 P. =ing, s. मर्दर्न, पीडनं, 'k -trough' द्वीणि-णी f.

Knee, s. जास n., ऊरुपंतन n., अष्टीवत m.n., ऊरुसंथि:; 'go or fall on the k. s 'जा-सुन्यां (अवनी) गम् or पत् 1 P; 'k.-deep' जास्त्रस्य (सी f.,), स्वयस (सी f.), भाक (त्री f.); 'k.-pan' जासुफलकं.

Kneel, ए. ं. जानुस्यां (अवनौ) गम् or पत् 1 P or नम् 1, P. (क्षितितले) जानुनी नि-धा 3 U or न्यस् 4 U or निविश्र् or नम् c.

Knell, 8. प्रेतघंटा-

Knick-knack, : क्रीडनकं, क्रीडाद्रव्यं-वस्तु-

Kaile, s. कर्तरिका, छुरिका, छुरी, छुंपाणी, छुपाणिका, असियुत्री-युत्रिका, शबी, असि-धेद्य-द्यका.

Knight, इ. सादिन m., पोधः, भटः.

Knit, v. t. सं-, अंध 9 P, सिव 4 P, निषिष्- 2
संबंध 9 P, सयुद्ध 7 U, 10, सांक्ष्रेष्ठ ट.,
स्वांचंध्र 1 P, संहत्त् 2 P; स्वतिषजात पदा"श्रांत्त् ('Mal. 1) 'k. s objects together ';
'k. the eyebrows' अजुदि धंध्, धुना
संजुध्य 1 P or भिद्ध 7 P; See Frown.
- c. अधित, स्यूत, संक्ष्रिष्ट, स्वतिषक्त; 'wellk.' संहत, सुसंहत, दृढसांधि. -ting, s.
स्वअश्रेष:-अधनं, 'k.-needle' द्वीधस्चि-ची f(nob, s. पिंड:, गंड:; अधिः, पर्वन्त् ग., संधिः
(in wood). -bed, -by, a. सपिंड, पिंडिन,
अधिल, सगंड.

'Knock, v. t. समा-आ-इन् 2 U, तह 10, यह 1 P; ' k. on the head ' मस्तक तड़, मस्त-काचातेन व्यापद् c.; (fig.) मोघीकु 8 U, विफलीक, भंजर 7 P. - v. i. हार तह or मह. 🗝. आघातः, अभिघातः, प्रहारः, ताइनं, पातः, इति f.; 'k. with a stick ' वेत्राचातः: 'k. with the fist ' सुष्टिपात:- महार:. =धgainst, अभि-प्रति-आ-हन, संघट्ट 1 A, अभिसं-पत् 1 P; 'k, ed her head against a rock ' दुषदं शिर्षेण आजधे. =down, नि-अव-पत् ए आधातेन-प्रहारेण-निपत् ए or अंशू c. -off, सत्वरं-लघु-संपट्ट c. or साध् 5 P. 2 विरम् 1 P, विवृत् 1 A. -out, पहारेण निर्गम् ८. (गमयति) or नि:-सु ८. or यहिष्कु 8 U; 'k, out the brains' मस्तिष्कं निष्पिष् 7 P. -up, खिद् C., आयस् C., अवसट् ट., अम् ट. ठा क्रुम् टं (अ-क्रु-मयति); (v. i.) अम् 4 P, क्रम् 1, 4 P, खिड् pass., अवसन् 1 P, ग्ले-म्ल 1 P; 'k. ed up by the journey ' अध्वसंजातसेदः, नितांतं · परिश्रांत:. -er, 8. पहर्तृ :m., ताहियेतृ m. 2 द्वारमुद्भरः, द्वारताहनीः

Knoll, ए. i. घंटां वक् c. or तह् 10. = s. शुद्र-पर्यतः, उन्नतभूभागः, वमः-प्रं.

Knot, इ. ग्रंथिः, बंधनं, ग्रंथिका, बंधः, गंडःः (of garments) नीवि- वी र्रः; (in wood) पर्वन् ग., संधिः. 2 संधिः, संयोगः, संश्लेषः, संबंधः. 3 मंडलं, समूदः, गणः, वर्गः, संघः, चकः, निवहः. 4 (Of trees) पृष्टः, सुच्छः, स्तयकः, गृल्मः ल्मं, स्तंथः, कांडः. =०. ६. ग्रंथिं बंध 9 P, ग्रंध 9 P, संश्लिष c., 'k. ed hair' वेणीः; 'k. ed wound' क्ट्रांथिः वणः (U, 2). =ted, =ty, व. ग्रंथिल, ग्रंथिमत, प्रवं-संधि-मय (वी र्रः), प्रवंवत् 2 विवम, यद, दुक्तेंय, दुव्यंध, गहन, गृह्वार्धः, 'k. point' ग्रंथिः, विवमपृदं

Know, v. t. ज्ञा 9 U, विदू 2 P, बुद 1 P, अवन्द्र 1 P, अवन्द्र 2 P, अभि-ज्ञा, परिचित-

-a. भू 1 P. 2 अञ्च-भू, वि-भू c., उपलभ् 1 A, us 9 U; 'how should a dependent k. of sincere happiness (pleasure) परायत्तः भीतेः कथमिव रसं वेतु पुरुषः (Mu. 3). =er, 8. ज्ञात m., ज्ञानिन m., वेत m. ज्ञ:-अभिज्ञ: in .comp. -ing, α. विज्ञ. ज्ञाभिन्; gen. ex. by विद्, ज् or अभिज्ञ in comp.; 'k. Dharma 'धर्मविद, धर्मज्ञः, =ingly, ado. ज्ञानपूर्व, कामतः, बोध-मति-बुद्धि-पूर्व, जानत्-त. with आपे. ∍ledge, s. (Act) ज्ञानं, परि-वि-ज्ञानं, बोध:-धनं, वेदनं, अवगमः, उपलंभः, उपलब्धि ʃ. 2 (Learning) ज्ञानं, विद्या, विद्वत्ता, पांहित्यं, ब्युत्पन्नता, वैदुष्यं. 3 अभिज्ञानं, परिचयः ' spiritual k. ' आत्मज्ञानं-विद्या, परमार्थ-ज्ञानं, अध्यात्मविद्या, परमार्थः, ब्रह्मविद्या, परमार्थबोधः 'nequiring k. ' विद्यार्जनं. विद्यागमः, ज्ञानमाप्ति f : 'eager after k. ज्ञानेच्छ, जिज्ञासु: 'thirstafter k.' जिज्ञा-सा, ज्ञानिल्सा, जानेच्छा: 'according to one's k. ' यथाज्ञानं; 'for the right k. of words and their meaning ' बागर्थ-मतिपत्तये (R. I. 1); 'without the k. of' अविज्ञाप्य, अभिवद्य, अगोचरं-रेण, परोक्षं-क्षेः with the k. of ' गोचरं-रेण, मत्यक्षं, साक्षात्, समक्षं; 'to come to the k. of श्रति-कर्ण-पथं या-इ-2 P or गम् 1 P; 'k. is power ' बुद्धिर्यस्य बलं तस्य (P. I. 8). -Known, a. ज्ञात, विदित, अवगत, बोधित, उपलब्ध, अनुभूते, विभावित. 2 ख्यात, वि-श्वत, मसिद्ध, वि-म-ख्यात, विज्ञात; 'to make k. ' वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), नि-आ-विद् c., बुध् c., ' to become k. ' ज्ञा-मति-इ' pass.; · 'be it k. to your honor ' एव-मत्रभवंतो विद्रां भेतु; 'be it k.' ज्ञात-विद्ति-अस्त: ' became k. by that name ' तदा-ख्यया (अवि) पमथे (R. xv. 101), तदा-ख्यां जगाम,

Knuckle, इ. अंग्रुलिपर्वन् ११. न्संधि: ग्रंथि: पर्वः संधि:, ग्रंथि:. = ११. व वशीसू 1 P, वहां गयः 1 P or इ-या-2 P. =ed, ११. संधि-पर्व-विशिष्टः, ग्रंथिल.

Knuri, ह. श्रंथिः, गंडः. =ed, व. श्रंथिल.

Kosmos, 8. विश्वं, जगत् ॥.

L.

Label, इ. पत्रं, अंकपत्रं, यीजकं, लेपपत्रं.=७. १. लेपपत्रं आसंब् ८. ०१ अनुवंध् रे P.

Labial, a. ओष्ठच

Labio-dental, a ्दंती (ती)ण्डच.

Labor (Labour), ह. अमः, परिश्रमः, प्र-आ-यासः, क्लेशः, कष्टं, दुःखं 2 उद्यमः, ७-द्योगः, व्यापारः, व्यवसायः, चेष्टा, प्र-,यत्नः, उत्साह: 3 पस्तिकाल: समय:, प्रसवकाल:, मसवावस्था; 'pain of 1. ' प्रसुति-प्रसव-धे-द्ना-यातना-व्यथा; ' bodily l. े बातं, देह-काय-क्रेश-आयास:-अमः; ' unpaid 1.' विधि f., आजू:; 'got by one's l.' स्वकष्टाजित. =ए. ३. परिश्रमं-आयासं-कृ 8 U, अम् 4 P, प्र-, यत् 1 A, व्यव-सो 4 U. चेष् 1 A, उद्यम् 1 P, पनुत् 1 A, आयस् 1, 4 P, बातं कु, शरीरायासं क. 2 खिद्-क्रिश-पीड् Pass., व्यथ् 1 A. 3 प्रसवावस्थायां वृत्, (आसज-मसवा or माप्तपसववेदना सा खी); 'l. under' पाध्-अभिमू- आकम्-पीद्ध-उपहन्-pass., ']. ing under hundreds of anxieties' चिताशतेर्याध्यमान-अभिभूतः अतिभाराकांत &u-; 'l. ing under a disease ' शेग-पीडित, रजार्त - . र. महाश्रमेण-प्रयत्नेन-साध् 5 Por सं-पद् c. or क्रुप् c. or वि-धा 3 U or कु or अनु-आ 1 P. 2 कुब् 6 U. -ed, a. अम-यत्न-कप्ट-सिद्ध, यत्न-अम-पूर्व, प्रयत्न-कृत. -er, s. कृतश्रमः, कर्मिन् m., व्यवसा-यिन m., कार्म:. 2 कर्मकर:, कर्मकार:, भूतकः, वेतनिकः, भृति-भरण्य- भुन् 10. 3 कुषकः, क्यीवल: See Farmer. -Laborious, a. कष्ट-आयास-प्रद्र, श्रम-आयास-कष्ट-साध्य, पिंडाकर (री), दु:लसाध्य, कष्ट. 2 आ-यासिन्, कृतश्रम, श्रम-उद्योग-कर्म-शील, उद्य-मिन, उद्योगिन, सोद्यम, सोद्योग, सोत्साह; See Industrious. -ly, adv. अमेण, आ-प्र-यासेन, सयत्नं, श्रम-आयास-पूर्वे, सोधोगं, सोधमं, सोस्साहं; कप्टेन, कुच्छ्रेण-™ness, 8. अमसाध्यता. 2 उद्योगः, उद्यमः, व्यवसायः, उद्योगशीलता. -Laboratory, 8. रसिक्रयास्थानं, रससंस्कारशाला. 2 उद्योग-शिल्प-शाला-गृष्टं.

Labyrinth, 8. अतिगहनः प्रदेशः, बुस्तरं or सगहनं स्थानं, अशक्यनिर्गमः प्रदेशः, गहनं--ian, a. गहन, सुदूस्तर.

Lac, ह. ला(रा)क्षा, अलक्तः-क्तकः, जत

क्ष, पावः, दुमानगः. 2 लक्षं-

Lace, s. सूत्रं, तंतुः, ग्रुणः 2 सूत्रजालं, जाला-भरणं, जालरूपं, वश्चाभरणं = v. t. सूत्रेण षंस् 9 P, or संयुक्त 7 U, 10 or संक्षित्र c. 2 जालाभरणेः भूष् 10 or अलं-कु 8 U. Lacerate, v. t. द 9 P, 10, निर्मिष् 7 P, ध्यत्रच्छित् 7 P, वि-पद्द 10, कृत् 6 P; See Tear. =ion, s. विदार:-रणं, निर्भेदः, विपा-टनं. 2 भेदः, छिदं, संधिः.

Laches, इ. कालातिपातः, कालब्पयः, उपेक्षा-Lachrymal, व. अश्चमवाहिन्, अश्वरपादिन्. 2 अश्वसंबंधिन्.-Lachrymatory, इ. अश्चपार्श्व भाजनं.-Lachrymose, व.सास,वाष्पाकुलु.

Lack, ए. न घा 3 U or घू 1 P or भू 3 U; gen. ex. by हीन, वहित, वजित, जून्य in comp., or अ or नित्र pr.; 'l. s wisdom' निर्द्धिः, अज्ञानः, दुद्धिः।, &c. =s. अभावः, हीनता, न्यूनता, विरहः, जून्यता. 2 प्रयोजनं, 'l.-lustro' निष्प्रभ, अतेजस्, मंद्रच्छाय, मलिनकाति, 'l.-brain' निर्द्धाः, मतिहीनः, मृदः, मूर्यः.

Lack-a-day, interj. अहा, हत, हा, अहह, यत. Lack-a-daisical, a. ध्यानपर-मग्न, निता-

कुल, उन्कंडित, विषण्ण. Lacker, Lacquer, v. t. लाक्षारसेच छड्. 10, कुक्कभेन लिप् 6 P.

Lackey, ६- चेटः, दासः, भृत्यः, पार्वणग्राहः, पार्शाखचरः.

Laconic,-ai, कः संक्षित, लघु, अल्प-मितशब्दका, अविस्तीर्ण, सांक्षेपिक (की f.); !message 'लघुसंदशपदा सरस्वती. 2 अल्पमित-भाषिन. -ally, adv. संक्षेपेण, संक्षेपतः,
अविस्तरेण, मितोक्तवा. -ism, -Laconism,
s. लाघवं; लघूकि f., संक्षेपोक्तिः; मितवाक्यंभाषणं-

Lactary, s. क्षीरस्थानं, गोदुन्धस्थानं.

Lactation, s. क्षीर-दुग्ध-दानं

Lacteal, Lactean, Lactious, a. क्षीरिन, क्षीर-दुग्ध-मय (यी f.), पायस (सी f.). 2 अज्ञरसवाहिन.

Lactiferous, a. दुग्ध-क्षीर-वाहिन्-Lactometer, s. दुग्धमापनयंत्रं, दुग्धमापनी-Lad, s. बाल:-लकः, बहुः, दारकः, कुमार:-रकः,

शिशुः, किशोरः, माणवकः.

Ladder, इ. नि(नि:)श्रेणि-णी र्र, निश्रयि-(य)णी, अधिरोहिणी, सोपानपधः, सोपान-परंपरा-पद्धति र्र.

Lade, v. t. See Load.

Lading, 8. नौभारः, पोतस्थद्रव्यं.

Ladle, s. द्वि-वी f., कंवि-वी f., खजाका; 'wooden l.' तद्रेः, द्राउहस्तकः; 'sacrificial l.' सुव:-वा, सुव् f., चमसः-

सी. -iul, 8. कंबि-द्वी-पूरकं-मात्रं.

Ladrone, s. द्रस्युः, जाल्मः, कितवः Lady, s. (As a title) देवी; 'your or her ladyship 'अन्नभवती, तत्रभवती, भवती. 2 मृहिणी, स्वासिनी, भाषीः 3 आयी, चिनता, कुलांगना, कुलकी, कुलवधूः, भाविनी, कुलजा; 'l-bird,-fly, -cow' इंद्रगोपः, शक्रगोपः, इंद्र-शक्र-कीटः; 'l-lovo' प्रिया, काता, धनियेंनी, कामिनी, द्यिता; 'l, 's maid' मसाधिका, वसपरिकल्पिका. -like, a. शिष्ट, सम्य, सुविनीत, आर्यवृत्तिः 2 पेलव, कोमल, सुद, सुकुमार.

Lag, v. i. मंदायते (D.), चिर(रा)यति (D.), निरुं मृद् चलु-चर् 1 P. — अः अंत्यजाः, शीनजनाः (pl.); शीनवर्णः — a., — Laggard, a. मंद, मंद्कर्मन्, विलं-। चिन्, चिरक्रिय, मंदायमानः

Lagoon, s. अनूपः, कच्छः, कच्छभूः, जल-

सनाथः प्रदेशः.

Laic,-ai, a. See under Lay.

Laidly, a. अविय, जुगुप्तित, बीभरस.

Lair, s. (श्वापदानां) आ-नि-लयः, शयन-स्थानं, वासस्थानं, ग्रहा, विलं.

Laity, s. See under Lay.

Lake, ६ सरस् ग., कासारः, ऱ्हदः, सरसी, तहागः-गं, तहाकः-कं; पद्माकरः, सरोवरः, जलाधारः, जलाशयः

जलाधारः, जलाशयः Lamb, इ. मेषशावः वकः, अजाशिश्चः, मेष-वत्सः-पोतः, अविपोतः. -klu, इ. शुद्रमेष-शिश्चः, अधिपोतकः

Lambative, a. लेहा. च. लेहां, अवलेहः हां. Lambent, a. इतस्ततः वेपमान, लोल, कंप-मान, तरल, चंचल

Lame, a. खंज, पंगु. (मू.f.), खोड-ल-र, चि-कलगति, ब्यंग; 'l. of a leg' पादेन खंज. 2 (Fig.) हुवेल, विकल, सच्छिद्दं, न्यून. -ly, adv. खंजवत. 2 विकलं. -ness, s. खंजता, पंग्रता, गतिवैकलंग. 2 वैकलंग, दुर्घलता, न्यूनता, सच्छिद्दता.

Lamel, Lamella, s. कवचः, आवेष्टनं, पटलं.
Lament, v. विलप् 1 P, वह 2 P, आ-, कंट्र् 1 P, अल-, शुच्च 1 P, परि-देच्च 1 A, परिदिव् 10 A, कुट्र् 1 P, वि-आ-आभे-°; 'they l. ed his departure' तद्गमनमन्वशोचन्, तद्गमनसुद्दिश्य अकोशन्, &c. —able, a. शोष्य,शोचनीयः शोकविषयः, शोकास्पदः, शोकाहः —atlon, s. विलापः, राद्नं, परिदेवनानं, परिदेवितं, शोकः, शुच्च f., विलपनं, वित्रमं, विद्रमं, अ-वि-क्रोशः, आ-, कंद्रनं, कहितं, —ed, a. शोचितः, 'the l. Krishna' शोकास्पद्मितः or स्वर्ग-परलोक-वासी कृष्णः. —cr, s. शोचकः, परिदेवकः.

Lameter, Lamiter, s. खंजः, पंदुः.

Lamina, ह कमचः-चं, शल्कं, पत्रं, फलकः-कं. -Laminated, य. सपत्र, फलकिन्-

Lamp, इ. प्र-,दीपः, दीपकः, दीपिका, द्झा-कर्षः, दोषास्यः, ' l.-black' कज्जलं, दीप-किहं, 'l.-light'दीपप्रमा-प्रकाशः, 'l.-stand' दीपद्रक्षः-पाद्यः-आधारः-

Lampoon, s. निंदालेखः, अवगीतं, निंदाधों लेखः. -v. t. लेखेः निंद् 1 P or आक्षिप् 6 P or अव-गे 1 P. -er, s. निंद्कः, अव-गायकः, आक्षेपकः. Lanate,-ed, a. लोमश, लोमविशिष्ट.

Lance, अ. आसः, खुंतः, शूलः लं, शल्यं, शासी र तोमरः. = १. १. आसेन व्यष् 4 P or नि-भिद् 7 P. = er, अ. पासिकः, कौतिकः, शा-कीकः, शक्तिथरः-ग्रहः, शूलधरः = ing, अ. (gums) लेखनं

Lancet, s. शलाका.

Lanch, v. t. Sec Cast.

Lancinate, See Lacerate, Tear.

Land, s. (Opposed to sea) स्थलं: ' proceeded by l. ' मतस्थे स्थलवस्मना (R. Iv. 60); 'the way by 1.' स्थल-मार्गः-वर्त्मन् m. 2 भूः,भूमि f., प्रदेशः, विषयः, राष्ट्रं 3 मुद्द रि., मुत्तिका 4 क्षेत्रं, क्षेत्रमूमि: मदः, मरस्थलं ली, धन्वन् m.; 'marshy l.' कच्छभू:, अनूपभूमि:; ' waste or fallow !.' खिला-अमहता-भूमिः; : gift of !. ' भूमि-वानं, 'l.-anna-'l.-fight ' स्थलहरूदं, 'l.-folder' सूक्षेत्र, 'l.-holder' सूक्षेत्र, स्वामिन m., क्षेत्रपति:: '1.-lord,-lady ; भूक्षेत्र-स्वामी-मिनी, गृहपतिः, ग्रहेश्वर:-री-1.-looked ' भूबेष्टित, भूमिपरिगत; "!." lotus' स्थलारविद्, स्थलकमलिनी; 'l.-mark-सीमाचिद्धं, स्थल-भूमि-सीमा, सीमालिंगं; रीowner मूस्वामी, क्षेत्रपति:-स्वामी; scape ' नयनगोचरीभूतः भूपदेशः or भूभागः ष्ट्रिशित-दृष्टिगोचर-प्रदेशेः; भूभागः, प्र-,देशः-'1.-tax' भू-क्षेत्र-करः; '1.-waiter' शौ-ल्किकः =v. t. (पोताद्-नावः) अवतृ C-, अव-रह c. (रोपयति); उत्तृ c., स्थले नि विश् 0. - v. i. अवद् 1P, अवरह 1 P, उच्न, निविद्य 6 P. -ed, a. अवतीर्ण, नौकावरुढ, नौकोत्तीर्ण- 2 भूमिसंपन्न, क्षेत्रवत्, भूमिधनः मू in comp.; 'l. property' मूमिइंड्यं, भूमिः, क्षेत्रं, स्थावरद्रव्यं; 'l. proprietors भूस्वामिन:. -ing, s. उत्तरणं; '1.-place ' तरस्थानं, तरः, तरणस्थानं, घटः ही.

Lane, इ. संकट-संबाध-पर्थ:-मार्गः, कुपधः.
Language, इ. भाषा, वाणी, वाच् त. 2 वचनं,
वचस् गः, वाक्यं, उक्ति त., ब्याहारः,
निगदः, भाषणं, भाषितं, आलापः, भारती.
3 भाषासरणि-पद्धति त., वाज्यपारः,
वचोषिन्यासः, 'abusive l.' वाक्याकर्यं,
खलोक्तिः आक्षेपवचः, आक्षरणं, 'dignity

of l. 'वचसां प्रौहता:

Languid, ८. परि-,म्लान, क्लांत, ग्लान, खुलित, अवसन्त, शिथिल, विषण्ण, खिल्ल, आंत, अस्त , विश्लय, मुक्त, अलस, मंद्र, शिथिल-श्रीण-बल, श्रुथांग-स्रस्तांग(गी. र्र.), See Droop. -ly, ८०० Droop -ly, ८०० प्रत्यान-ग्लान-वत्,सविषादं,अलसवत्,मंदं, क्लांतमनसा, मुक्तयात्रै:. =Dess, -Languor, श्रुवंतमनसा, मुक्तयात्रै:. =Dess, -Languor,

क्क्रांति f., ग्ला(म्ला)नता, सुक्तावयवता; मांद्यं, बलशेथिल्यं, वात्रसंसः, अंगश्लुधः, तंदानदि f., आलस्यं, जहता, जाहवं, कार्यविस्रखता.

Languisin, v. i. अवसत् 1 P, परि-,क्रम् 1, 4 P, परि-,म्ले-ज्ले 1 P, संस् 1 A, वल् 1 P, क्षिम् 1 A, वल् 1 P, क्षिम् 1 P, क्ष्म् 2 प्रस् 4 P, उन्त्रंद 1 A, उत्सक-व. भू. ≔ing, व. म्लायत्, क्षीयमाण, व्यंतिन्द्र, मुक्तः 2 उत्सक, उत्कंठित, कामालकः, ' with her l. looks ' अलसेक्षणा, कामालसङ्ख्या, कामाईदृष्टिः. ≔ingly, adv. अवसादेन, अलसवत् 2 सोत्कंठं, सोत्सुकं, कामालकःदृष्टचा. ≕ment, इ. अवसादः, ग्लाम् नता; See Languor. 2 औत्सुक्यं, उत्कंठा, उत्सकता.

Laniary, ह. घात-वध-स्थानं 2 चर्वणद्तः,

अग्रदतः.

Lanier, ह. चर्मभंधः, बरजा.

Laniferous, a. रामोत्पादिन, लोमोन्द्रवकारिन. Lank, a. छुज, क्षास, क्षीण, क्षीणमांस-शरीर; See Lean. 2' दीर्घतन्तु, दिर्घदेह. 3 श्लथ, शिथिल. •ness, s. कुज्ञता, कार्च, क्षामता, &c. •y, a. छुज्ञदिर्घ, दीर्घक्षाम.

Lantern, s. प्रच्छचाद्विपः, सावेष्टनो द्वीपः, आवृतद्विपिकाः, द्वीपः, द्वीपिकाः '1-jawed'

क्षीणवद्यनः

Langinous, a. ले(मश, लोममय (यी f.).
Lap, s. उत्संगः, अंकः, कोइं. 2 अंचलः लं;
बस्रांतः, द्शाः-वस्तयः (pl.); 'to place on
the l. 'कोडीक 8 U. =v. t. पुटीकु, ब्यावृत्
c. 2 आ-परि-वेष्ट् 1 A or c.: अवग्रुंद् 10,
आ-परि-वृ 5 U, कोशे नि-धा 3 U. 3 लिह्
2 U, आ-अव-संं, आ-स्वाद् 1 A; 'I.-dog'
अंके पालनीयः कुक्तुरः; 'I. ful 'अंकपूरणं कं.
Lapidarious, a. शिला-मस्तर-मय (यी f.).

Lapidary, इ. मणिकारः, स्त्नाजीवः. 2 रतन-

मणि-। च्छिद् m.

Lapis-Lazuli,s. वेद्यं,असितापलः, नीलोपलः

Lappet, s. See Lap (2).

Lapse, s. कमः, गति f., प्रवाहः, प्रवाति f., अत्ययः, अतिक्रमः; 'after a 1. of time'
अध दिनेषु गच्छत्सु, कालक्रमेण, गच्छता कालेन. 2 स्वलितं, प्रमादः, भ्रमः. 3 स्वलनं,
पातः, भ्रंशः, च्युति f., पतनं. =v. i. कमशः
पा 2 l' or गम् 1 l' or सुप् 1 l'; इनैः इनैः अति-इ 2 l' or अतिक्रम् 1 l', 4 l' 2 भ्रंश् 1 A, 4 l', च्यु 1 A, पत् 1 l', विचल् 1 l',
ज्युत्कम्. 3 स्वल् 1 l', प्रमाद् 4 l', भ्रम् 1, 4 l'.
4 संक्रम्, अपवृत् 1 A. =ed, a. पतित, भ्रष्ट,
&c. 2 परहस्तगत, संक्रांत, अपवृत्तः, 'a l.
suit' नियतवेलातीतं कार्यः

Lapwing, 8. टिव्हिमः भकः, कोपष्टिकः.

ar, 8. कुल-गृह-देवता.

Larboard, s. नीवासभागः. Larceny, s. चीर्य, स्तरं, See Theft. Lard, ६. श्करवसा-मेद्स् n. 2 श्करमांसं, वहुरं. - v. ि श्करमेद्सा पृ 3 U or c. 2 विन्सं-मिश् 10. 3 आ-द्ये c.; पुद् 1,9 P or c. Larder, s. भक्ष्यमांसागारं, भोजनागारं.

Large, a. (In eize) विशाल, पृथ, बृहत, स्थूल, विप्रल, महत्त, गुरु, उरु, पृथुल, आपत, विस्तीर्ण. 2 (Of I. body) महाकाय, स्थूल-विकट-शरीर, पृथु-बृहत्-शरीर, पीन, पीवर. 3 (In number) महत्त, गुरु, एक्कल, विप्रल, मस्त, मचुर, बहु, बहुल, भूरि, 'of I. soul' महात्मन्त, अकुपणचेतस्. 4 (In age) बुद्ध, वयोधिकः, 'larger boy' वर्षायाच् वालः, 'at I.' अपराधीनं, स्वेच्छ्या, स्वेच्छाचारेण, निर्यंत्रणं, निरवग्रहं, निरवरोधं. 2 सविस्तरं, विस्तरेण, विस्तराः उपूर्णतया, साकल्येन न्। अल्लेश्व, बहुल, भूरि, अतीव, विप्रल, माचुर्येण, सु-अति-pr.—ness, अस्यूलता, बृहक्वं, वेपुल्यं, पाचुर्यं, बहुत्वं, वाहुल्यं, महाकायता, शरीरबृहद्वं, पीनता, पीवरताः 2 आयामः, विस्तारः.

Largess, s. दानं, चितरणं, पारितोषिकं, उपाय-

नं, उपहार: See Gift.

Lark, 8. भा(भ)रद्वाजः, व्याद्यादः, भारयः.

Larum, ह. आसत्तभयस्चना-घोषणा.

Larva, s. कीटः, कीटडिंभः

Laryax, s. कंठनाल: ली, कुक:.

Lascar, ह. नाविकः, पोतवाहः.

Lascivious, a. कासुक, कासिन, रतार्थिन, कामासक, रतिसुखासक, भोगासक, लंपट, खीलंपट, कामप्रवण; See Lustful. 2 कामहेतुक, काममूलक. -ly, adv. कासुकवत्, लंपटवत्, भोगासक्त्या. =ness, s. कासुकवं, भोगासकि f.,रतासकिः, ज्यवायेच्छा, लंपटवं.

Lash, इ. कशा, प्रतिष्कशः-पः, चर्मरञ्जु रं, चर्मरञ्जु रं, चर्मर्यथः. 2 कशाघातः-ताद्यनं-प्रहारः. 3 वागसिः, परुषवच्यनं - ए. १. कशया आह्न 2 U or तद्ध 10 or प्रहु 1 P. 2 वि-धू 5, 9 U; 6 P, विचल ए., इतस्ततः क्षिप् 6 P or चल ए. 3 वाग्याणैः भिट् 7 P or तद्ध, वागसिना प्रहु; तीक्षणं निंद् 1 P; '1. ed into fury' वाग्याणैः उत्तेजितकोधः; शिलातलप्रतियातोत्पतनभानिलानामपां (Ka. 133); '1. ed into foam by striking' &c. जर्जरित-जलतंगविततनीहारं (Mai. 9) 'so as tolthe water into snowy foam.' 4 रज्ज्या चंधु 9 P; 'worthy of being l. ed' कश्य, कशार्ह.

Lass, ह. तरुणी, कन्या, वाला, कुमारिका,

Lassitude, ८ खेदः, क्रमः, ग्लानि f.; See Languidness.

Lasso, 8. पाद्यः, पाद्यवंधः-रज्ज f.

Last, a. अंत्य, अंतिम, अवर, अवतरम, चरम, पश्चिम; शेष-अंत-in comp. 2 गत, अतीत, चरम, पूर्व, भूत. 3 जवन्य, अधम, अपकुष्ट. 4 परम, उत्तम, अत्यंत: '1. night' गतायां राजी; 'the l. year' गत-अतीत-संवत्सरः, पचत् ind.; 'l. but one' उपांत्य, उपांतिक; 'l.-born 'अवरजः 'at l. ' अते, अंततः; 'l, part' शेषभागः; 'l. part of the night ' उत्तररात्रः, चरमयामः; ' l. hulf ' उत्तराधः, पश्चाधः, पराधः, ' the year before l. ' परारि ind.; ' to the l. ' शेष यावत्. =adv. अंते, शेषे, अंततः, अवरं, चरमं, अवरतः -ए. i. अव-स्था 1 A, स्था 1 P; oft. by अवधि: in comp.; 'l. ing for many days ' चिरस्थायिन, एव ते जी-वितावधिः भवादः (U. 1) ' will l. through life ': ' this will l. as food for four montha ' एतेन (अस्माकं) मासचतुष्टयस्य भोजनं भविष्यति: 'the bloom of youth le for a few days ' कतिपयादिवसस्थायिनी यौवनश्री: (Bh. 11. 2). =ing, a. स्थायिन, चिर-दीर्घ-कालस्थायिनः, अनपायिन, नित्य, स्थिर, धुव, अक्षय, ज्ञाश्वत (ती f.), अजर, चिरंतन (नी f.). -ly, adv. अंते, अंतत:, चरमतः, शेषे, अवरतः.

Latch, के अर्गला-लं, विव्यंभः, अर्गलायंधः, ताल्यं, द्वारवंधनी; 'the postern door was on the l.' अर्गलानिवर्श्व पश्रद्वारं.

Latchet, s. पादुकार्थधनी.

Late, a. विलंधेन आगत ा प्राप्ता कालातीत, बेलातीत, समयातीत, अतिकांतकाल, अति-काल, अतीतकाल-समय. 2 अवसित, परिणत, अवसन्त 3 नूतन, अधिर, मत्यम, अभिनव, आधुनिक (की f.), नातिपुराण, सद्यस्का-लीन. 4 अतीत, मैत्, व्यतीत, भूत; प्राक्तन-पूर्वतन (नी र्र.), पौर्विक (की रेर.), 'at a 'I. hour of the day' परिणते दिवसे, अपसत्त्रपाये अहानि: 'at a l. hour of the night ' क्षीणसूचिष्ठायां क्षपायां; ' at a l. period of life ' परिणते वयसि. -adv. पिहंचेन, विलंबात, बेलातिक्रमेण, अतिकालं-समर्थ, चिरेण, चिरात्, चिरकालेन-लात्: ' to bel. ' वेलातिक्रमं कु 8 U, चिर(रा)यति (D.); 'why are you l, ' किमिति चिरा-यितं त्वया: 'l. in life 'परिणतवयसि, See above; 'too l. in the day ' अतिपराह्ने; 'too l. in the evening ' अतिसाय. 2 अकाले, असमये. -ly, 'of late, ' adv. इदानीतने काले, नातिचिरात्मक, आधुनिक-समये; अचिरं. =ness, ह. कालांतीतता, का-लातिक्रमः; परिणामः, परिणति f.-Later, a. उत्तर,अपर,पर,उत्तरकालीन,पाश्चात्य-=ado. (on) उत्तरं, उत्तरोत्तरं, पश्चात्, उत्तर-पर-काले.

Latent, a. नि-,लीन, यूढ, छन्न, ग्रुप्त, अष्ट्रष्ट, अमत्यस, अमकाश, अमकड, अहुश्य, अंतर्हित, निभृत, 'al. disease' धातुस्थः-शरीरांत-र्यतः-रोगः. Lateral, a. पार्श्वीय, पार्श्वस्थ, पार्श्विक (की f.).

—ly, adv. पार्श्वभागे, पार्श्वतः, पार्श्वे.

Lath, s. स्क्ष्मकाष्ठं-दाच, तज्रफलकः-कं.

Lathe, s. कुंदः-दं, अमः-मि f., चर्कः.

Lather, s. अंजनफेनः, मार्जनतेलफेकः.

Latifollous, a. पृथु-विशाल-पर्ण.

Latitude, इ. अक्षः. 2 (Celestial) निक्षेपः. 3 विस्तारः, विस्तृति र्., प्राथमन् कः, आयति र्. 4 अनियंत्रणं, स्वातंत्रयं, नियमोपेक्षा, नियमातिक्रमः, शैथिल्यं, 'degree of l.' अक्षांत्रः, 'l. of a planet ' यतनं, ' parallel of l.' अक्षांशृहृतं. —Latitudinarian, a. शिखल, अनियंत्रणं, निर्यत्रणं. —इः मतस्वातंत्रयावलं भिन् कः, निर्वधिहानः. —।इा।, इः मतशिथिल्यं, विन्तारस्वातंत्रयं, अनियंत्रणं.

Latten, 8. शिति f., पित्तलं-

Latter, a. उत्तर, अपर, पर, अवर, अन्य, (pron. a.); पश्चिम, चरम, अंतिम: उत्त-रोक्त, अवरेक्त; 'former and L' पूर्वापरं; ' in the l. part of the day ' पराहे. -ly, adv. अवींक्वाले,अधुनातनकाले; See Lately. Lattice, s. जालमार्गः, गवाक्षः, जालं, ग्वाक्ष-जालं, बातायमं; 'l.-work ' जालकर्मन् ॥ Laud, v. t. महांस् 1 P, श्लाच् 1 A, स्तु 2 U, कृत् 10, गुणं वर्ण् 10. 🗝 प्रशंसा, श्राधा, स्तुति र., ग्रुण-वर्णना-कीर्तनं -able, a. श्लाह्य, स्तुत्य, प्रशस्य, श्लाघाई, प्रशंसाई, स्त-वनोचित; See Praise,-worthy. -ation, 8. प्रशंसनं, श्लाघनं. -atory, α. प्रशंसागर्भ, मशंसक, स्तुतिरूप, प्रशंसा-श्रुाचा-स्तुति-मय (यी f.), मशंसाकर (री f.). =er, s. प्रशं-सकः, स्तावकः-

Laugh, v. i. हस् 1P, प्र-वि°, स्मि 1 A (l. gently); 'l. violently 'उन्ने: हस्, अह-हासं कृ 8 U; ' l. at ' अव-उप-हस्, उपहा-सास्पदं मन् 4 A, अव-मन्; 'l. in the sleeves ' अंतर्-निभृतं-हस्. =8., =108: -Laughter, s. हासः, हसनं, हास्यं, हसिते, चि-प्र°; स्मितं; 'a norse-l.' अहहासः उद्येह्।सः, प्र-अति-हासः; 'an inward l. अतर्हास: -able, a. हासकर (री f.), हा-स्यास्पदं, हास्य. = 21, 8. हासकः, हासित् 11. =ing, a. हास्यमुख (खी f.), स्मेरहरू, झास्यबद्न; ' l.-stock ' उपहासास्पदं, हास्य-पात्रं. -ingly, adv. सहासं, विहरूप, सस्मितं. Launch, v. t. (नावं जले) क्षिप् 6 P. मुच् 6 P or c.; भविद्य c.; वह c.; 1. thy hundred-shafted bolt ' संच अत्रोऽ शानं (M. 5). 2 सहसा विस्टब्स् 6 P or मक्षिप्, मास् 4 U. = v. i. जलं प्रविश् 6 P.

-इ. नीमोचनं or जलप्रवेशन. Laundress, Launder, इ. रजकभायी, निर्णे जकी: -Launderer, इ. रजकः, निर्णेजकः Laundry, इ. रजकगृहं, धस्त्रधायनशालाः Laurel, 8. नारलं (?); 'win 1. इ' ख्यातिं ग्रम् 1 P, यशः अधिगम्; 'wear your 1. s with modesty 'लच्धोपे जये मा गर्वाध्माती भूः; (भाग्येषु अद्यत्सेकी भव S. 4).

Lava, 8. आग्नेयोद्गारः.

Lave, v. t. क्षल् 10, धाव् 10; निन्त् 3 U; See Wash. -atory, s. धावनस्थानं. -er, s. धावन-प्रक्षालन-पात्रं, द्रोणीः -ment, s. वस्ति m.f.

Lavish, a. ऑतत्यागिन, अतिव्ययिन, व्ययशील-पर, अपरिमितव्यय, बहुमद, मुक्तहस्त. 2
अमित, अपरिमित, अतिरिक्त, अत्यधिक, अति
pr. =v. t. अपरिमितं व्यय् 10 (व्यययाति),
मुक्तहस्तेन दा 3 U or विसुद्ध 6 P or त्यद्ध
1 P or विदृ 1 P or विश्रण् 10 or अप-चि
5 U or वृष् 1 P or अवा-कृ 6 P; विक्षिप्
6 P. =er. s. अतिव्ययिन् m., मुक्तहस्तः,
व्ययपरः =!y, adv. अतिव्ययेन, मुक्तहस्तंन,
अपरिमितं, अत्यंतं. =ment,=ness, s. अतिअपरिमित-व्ययः, महाव्ययः, अतित्यागः, अत्युत्सर्गः, मुक्तहस्तत्वं, बहुमदृत्वं.

Law, 8. धर्मः, स्मृति f., ज्यवहारः, आन्वारः; धर्म-स्वृति-व्यवहार-शास्त्रं 2 विधिः, शासनं, ब्यवस्था, नियमः, नि-आ-देशः, नियोगः, सुत्रं, राजाज्ञा, चेदिना, व्यवस्था-शासन-पत्रं, मर्या-दा, स्थिति 🏂 नार्याकार्यनियमः, विधिनिषेध-नियम:. 3 न्याय:, नीति र., धर्मानुसार:, ब्यवहारविधि:: 'a code of l. ह' धर्मसंहिता, धर्म-स्मृति-शास्त्रं; ' criminal l. ' दृंडनीति:-विधि:; 'matter recognizable by 1. ' ब्यवहारविषय:-पदं: ' versed in l. ' स्मृति-शास्त्रज्ञ, व्यवहारपंहित; 'common I.' स्मृतिः; 'breaking a l. ' ब्यंबस्थातिक्रमः; 'going to 1. राजसभां-व्यवहारासनं-गत्वा विवाद-महामनं-निर्णय:; ' to go to 1. ' विवद् 1 A, ब्यव-ह 1 P; 'against the l. 'स्मृतिविरुद्धं; '1. -breaker ' ब्यवस्थाभोदिन्-लंघिन्, निय-मातिकामिन्; '1.-giver 'स्मृति-शासकारः, व्यवस्थापकः, शासित् m., विधिन्याय-प्र-वतंकः; 'l.-suit ' अर्थः, कार्ये, व्यवहारपदं; ' lay down a l, ' व्यव-स्था c. (-स्थापयति). -ful, a. न्याय्य, ज्ञास्त्रविहित, ज्ञास्त्रोक्त, धर्म्य, यथान्याय, धर्मसंमत, धर्मशास्त्राहरूप, शाखसंमत, स्मृत्युक्त, व्यवहार-विधि शोक्तः, विध्यत्वसारिन्, अनिषिद्ध, धर्माविरोधिन्, ' !wife ' धर्मपतनी; ' l. means ' धर्मापायः, न्यायोपाय:. -fully, ado. विध्यनुसारेण, न्यायतः, धर्मण धर्मतः, धर्मानुसारेण, स्मृति-शासासुरूपं, यथान्यापं. - fulness, ह. न्या-च्यता, धर्म्यता, धर्मानुसारः,धर्माविरोधः,-less, a. विध्यपेत, स्मृति विधि-विरुद्ध, धर्म-न्याय-विरुद्ध, अन्याय्य, अध्यय. 2 (Of persons) अनियंत्रण,अनियत, उच्छंखल, स्वेच्छाचारिन, स्वरणति, अवशा, कामचार, उद्दामवृत्तिः, वुरा-बार, निर्मयोद, अज्ञिष्ट, आचार-धर्म-ब्रष्ट. -lassly, adv. अवशं, उच्छंखलं, दुराचार-वत्, धर्मविरोधेन, शास्त्रविरुद्धं -lessness, s. कामवृत्ति f., मर्यादातिकमः, अनाचारः, आचारभ्रष्टता, नियमातिकमः; स्वेच्छाचारः. -Lawyer, s. विधिज्ञः, न्यायनिषुणः, च्यव-हार्पाडेतः, धर्मशास्त्रज्ञः, धर्मज्ञः, स्मृतिपारगः; अधिमत्पर्थिपक्षसमर्थकः.

Lawn, इ. तृणसूसि f., तृणावृता सू:, शाहलं स्थानं, सतृण-हरित-स्थलं. 2 क्षीमं, अंक्षुकं,

दुकुलं•

Lax, a. शिथिल, श्रुध, सस्त, विगलित- 2 सुदु, कोमल, अतीक्ष्णदृंड. 3 दुराचार, अष्टचरित्र, धर्म-कर्म-अष्ट; 'l. in bowels' मृदु-अवद्भ-कोष्ट. = अतिसारः, प्रवाहिकाः = ative, a. सारकं, रंचकः = अतिसारः, प्रवाहिकाः = विश्वनिक्रमः, शैथिल्यं, अतीक्ष्णता;अनाचारः, मर्थादातिक्रमः, इंदियासंयमः, &c.

Lay, v. 1. 11 3 U, नि-आ°, न्यस 4 U, नि-विञ्च c., स्था c. (स्थापयति); सम्-ऋ c. (अर्पयति), निश्चिष् 6 P, आरुहु c. (रोप-यति); दा 3 U, धू 1 P; क्रमेण स्था c. or नि-धा; प्रक्रुप् с., प्रयुद्ध 7 A, 10 (a plot, snare, &c.). 2 आ स्तृ-स्तृ 5, 9 U. 3 ज्ञाम् c. (शमयति), प्र-उप- ; सांत्यू 10, स्थिरीकु 8 U. 4 शी c.; निपत् c.; 'l. eggs ' अंड-मोक्षं कु; अंडानि सू 2, 4 A; 'l. siege' ज्यू 7 U, वि-संभू 9 P; See Besiege; '1. blame on 'दोषं समारुह c. or निक्षिप्; 1. waste ' उप- ह 1A, उपद 1 P, उद्- ध्वस् o., निर्जनीकः; See Devastate; 'a sinfal action, though done by others, is laid at his doors ' पाप कर्म च यत परैरापि कृतं तत्तस्य संभाव्यते (Mr. 1); 'l. aside ' अप-निर्-अत्, त्यन् 1 P, हा 3 P, उत्स्व 6 P, उज्ज 6 P; ' 1, it aside for a while' मुहूर्त तत् आस्तां-तिष्ठत् तावत्; (88 dress &c.) उद्-वि-मुच् 6 P, अवद् c., अवरह c.; 'l. hands on ' परामुझ् 6 P, धुब c.; 'laid upon him his hand' तं इस्तेन पस्पर्श or परामुशतः 'l. hold of' धु, शह 9 U; See Catch; 'l, the dust ' पुलि सं-सिच GP or आ-हन् 2U; ' l. open or bare' विष्टु 5 U, आविष्कु; स्फुटीकु, वि-अंज् 7 P or c., स्पष्टी-प्रकटी-कु, प्रकाशू c. -before, उपनि-अस्, उपक्षिप्, पुरी-नि-धा, प्रसु C., नि-आ-विद् c. =by, सं-,रक्ष् 1 P, संचि 5 U. =down, न्यस्, निक्षिप्, नि-धा, न्यासीक. 2 शी c., निविश् 0. 3 विसुच्, परि-,त्यद्भ, विन्हा. 4 (Oneself) संविज्ञ 6 P, जी 2 A. 5 प्र-जी 1 P, वि-धा (rules &c.); 'l. down arms ' युद्धाहिरम् 1 P, झ-रणं बर्द्ध 1 P; 'l. down life' प्राणान् स्पद्ध--in, संग्रह,संचि,संरक्ष. -on, पत् c., म-युव्य, सग-ऋ c. =out, विनि-युद्ध 7A, 10, म-युद्ध,

ब्ययू 10 (ब्यययति). 2 परि-म-क्रुप् .., वि-न्यस् 4 U, विरच् 10, प्र-युद्ध, चित् 10; See Contrive. 3 मस 0., विस्तृ C., दी-र्घीकु: प्रकारा C., प्रकटीकु 'l. oneself out'; चेंद्र 1 A, प्रयत् 1 A, उद्यम् 1 A. -to, आ-रह c., निक्षिप; See Ascribe; 'l. to a ship' नौगति रुप् or स्तंभू. -up, नि-धा, रक्ष, संचि; 'to be laid up,' श्रट्याग्रस्त-a. भू 1 P, उत्थातुं अक्षम-a. भू; 'laid up with fever' ज्वरेणोत्यातुमक्षम:. -Lay, s. गानं, गीतं, काव्यं. 2 आस्तरः रणं, फलकः कं -व. सामान्य, साधारण (णी र.), पुरोहितभिन्न. -man, 8. गृहस्थः, सामान्य-साधारण-जनः. अदीक्षित:, पाकृत:. -Laical, a. गृहस्थिन, गार्हस्थिक (की र्र.), पुरेहितभिन्न, अदीक्षित--Laity, इ. गृहम्ध-सामान्य-जनवर्गः, प्राकृत-साधारण-जनाः, पुरोहितभिस्नवर्गः.

Layer, s. स्तरः; आस्तरः-रणं, फलकः-कं. 2 Twig, q. v.

·Lazar, s. कुछित m., श्वित्रित m., कोठो-पहतः, त्वयोगोपहतः: ' 1.-house ' कुष्टि-शाला, श्विञ्यालयः

Lazy, a. अलस, तंदिल, जंड, मंद्र, मंधर, तं-द्राह, मंद्रगति. आलस्पशील, अनुयोगिन, रयोगविसुख (सी f,), अन्यवसायशील: शीतक, अञ्चष्ण, तुंद्परिमुज - Ly,ado, अलस-वत्, जहवत्, मेदं मंदं, जाडचेन. =11055, ह. आलस्यं, मांद्यं, जाड्यं, जहता, तांद्रिका, तं-द्वालुबा, कार्यद्वेषः, अनुयोगशीलता, उत्साह-विसुखता, अलसशीलता-

Lea. s. See Lawn (1).

Lead, s. सीसं, सीसकं,नागं,योगेष्टं,वर्य:'red l.' सिंदूरं, नागरंभवं, रक्तचूर्ण, नागजं, नागगर्भे. -ड. नायकत्वं, नेतृत्वं, अधिष्ठातृत्वं, सुख्यत्वं, अग्रगमनं-यानं, पुर:सरणं.=v. t. नी 1 P, वह 1 P, प्राप् C., गम् C. (गमयति) (all with two accusatives); आ-स 3 A. 2 (Way) हुशू ., आ-निर्-दिशू 6 P. 3 अधि-हा 1 P. अध्यास 2 Å, प्रणी, आ-निर्-दिश; पुरस्क 8 U; अग्रणी:-नायक:-अग्रेसर:-भू 1 P (with gen.); वसिष्ठाधिष्ठिता देव्यः (U. 1) 'led by Vasishtha '&c., दशरथस्य दारानधि-हाय (U. 4;) 'led by the demon ' टानवं पुरस्कृत्य. 4 आकृद् 1 P, प्र-वि-लुभ् c., प्र-इत् c, तेर् c., त्रोत्सइ c, नी, मृदः परमत्यय-नेयदुद्धिः (M. 1) has his mind led by the convictions of others, ' 5 (Time) भी, गस् C., अतिवह C., क्षे C. (अपयित), या C. (यापयित), 'led a dissolute life ' विषयस्यानिस्तो जी-वितमस्पनाहयत्; ' l, ing a life above their station ' स्वत्यानात्रचितां-स्वस्थाना-तिरिक्तां-जीवयात्रां कल्पयंतः. =v. i. (On) अमे-पुर:-पुरत:-अमत:-पू or गम् 1 P or वृत 1 A or ear or ar or a 1 P. 2 (To)

(lit.) गम्, या 2 P; 'on the way l. ing to Chitrakuta' चित्रकृटयायिनि वर्त्मनि (U.1).3 (Cause) ex. by dat of noun with or without मू, आवर्, उत्पन् c., जन् c. (जनयति); 'advice to fools l.a to their provocation' उपदेशों हि मुर्खीणा प्रकोपाय (भवाति) (म. 3), -с4. सीसकयुक्त. =en, a. सीसकनिर्मित, er, s. नायकः, नेतृ m., मार्गद्शेकः, मार्गापदेशकः (lit.); मुख्यः, मुखरः, अग्रणीः, प्रमुखः, अधिपः, ईश्वरः, पतिः, अध्यक्षः, अधिपतिः, अधिष्ठात म. 2 पुरोग:-गम:, अग्रग:, अग्र-(ग्रे)सरः, पुरःसर, पुरोगाभिन् m.; 'ी. of an army ' सेनानीः, चमुपतिः, योधाध्यक्षः, सेनानायकः, ' l. of a religious sect' गुरु:, आचार्य:. -: sship, ह. नायकत्वं. आधिपत्यं. =ing, a. अग्रमं, पुरोगामिन्, पुर:-सर, पुरोगम, पाकु-अय-गामिन 2 अय, अयन्त्र, मुख्य, उत्कृष्ट, प्रमुख, परम, उत्तम, प्रधान in comp. 3 (To) आवह, कर (री f.) in comp.; 'l. to happiness, ' कल्याणावह, कल्याणकर, कल्याणोदके = है नयः, नीति f., नेतृत्वं; ' l.-strings ' आलंगनस्त्राणिः ' hold or keep in l.-string,' आत्माधीनa. कु, स्ववशं नी, नियम् 1 P. -Led, a. नीत, भेरित, अधिष्ठित, &c.; ' l. by ? ex. by पुर:सर, पुरोगम, प्रमुख, आदि in comp.

Lead-wort, ह. पाठिच् का., चित्रकः, विद्व-संज्ञकः •

Leaf, इ. पत्रं, पर्णी, छदः, दलः लं, पलाशं, छदनं; (of a book) पत्रं; (of a door) 'fallen l.' कपा(वा)टः-टं-टी, अररं-री; 'fallen l.' अपर्णे; 'faded l.' शीर्णपर्णे; 'to strip of the leaves ' निष्पत्रीकु 8 U. -less, a. निब्पन्न, अपणं, निब्पणं, निर्द्छ, पत्र-पणं-दृत-हीन. =let, s. पत्रकं, स्ट्रम-लघु-पत्रं - ५, पर्णावृत, पर्णमय (यी f.), बहुपर्ण, बहुपत्र-दल, सपत्र, सपर्ण, पणिन्.

League, 8. संधि:, साहित्यं, संघातः, ऐक्यं, संयोगः, संघहनं, अन्योन्योपकारप्रतिज्ञा. 2 गब्युति f. =0. i. संधा 3 U, पक्षीय-0. अ 1 P, संहन्-संयुक् -pass., संमिल् 6 P, संधि with the कु 8 U, संबह 1 A; ' l. ed enemy ' शत्रपक्षे स्थित. -ed, a. कृतसंबि, संधित, संहत, संधातवत्, संयुक्त, कृतसंसर्ग, संस्ट, मिलित; 'having l. ' संस्य, वि-लित्वाः -er, 8. सीगन् m., संसर्गिन् m., सह-संभूय-कारिन् गः.

Leak, s. छिदं, रंघं, संधिः. 2 धारा, अवः, स्पंदः, द्वः. =v. i. (अलक्षितं) सु 1 P; परि च, रा 4 Å, क्षर् 1 P, गल् 1 P, स्पंड 1 Å; आयुः परिस्वति भिक्षपटादिवांभः (Bh. ii-109) like water 1. ing from a broken jar ' &c. -ing, s. www., stw.,

निस्यंदः, रयः. -y, व. छिद्रपूर्ण, सवणक्रील, सन्छिद्, सर्धः

Lean, a. कुझ, परि-, क्षाम-क्षीण, अवसक, तन्तु. भीणशरीर-मांस, कुशांग (गी f.); 'you are growing i er and leer day by day अतुद्धिवसं परिहीयसेंऽगैः (S. 3); 'l. ness of body ' शरीरसाद:. = आयु:, वससा. =v. i. अव-लंबू 1 A, आ-सं-िश्व 1 Ü; ' l. ing on a mango stick ' अवलंडय चत्रपछि; महलेखया वृत्तहस्तावलंगां (Ka 206) '! ing on M. 's arm. ' 2 पक्षं आश्रि or 1 P. 3 आ-अव-नम् अवलंबु, पवण-व. भू 1 P, नद्रीमू, बहिलेंबू, तिर: तिर्यंकु लंबू. -v. t- उप-धा 3 U, निविश् ८-, न्यस् 4 U; बामहस्तोपहितवद्ना (S. 4) 'I. ing ber face on her left hand ': also ex. by (v. i.). = lng, a. आलंबिन, संश्रित, आनत: मचण, वर्शिलय, मलंध, बक्र. 🗝 मचणता, सं-आ-प्रय:, आलंबने. =ness, s. कुज्ञता, काइपै, सीणता, क्षामता, अव-,साद्ः, शोषः, शरीपशोधणं-

Leap, v. i. हु 1 A, उत्-ह, वहन् 1 P; मृत् 4 P; 'l. down 'अवत् 1 P, अवहु; 'l. up 'उत्पत्, उत्हु; 'l. over ' लंघू 1 A, 10, अतिकम् 1 U, 4P, अति-इ 2 P. = s. हति f., हतं, हवः, वाल्पतं, झंपः, हवनं, 'quick (deer's) l.' हरिणहुतं, 'going by l. a' हुतगति, हुवग. = ing, s. हवनं, वल्पितं, हुतिः, 'l. over a period' मह्नकहतिः.

Learn, v. t. शिक्ष् 1 A, अधि-ह 2 A, पठ् 1 P, अधिगम् 1 P, अन्यस् 4 U; अन्यासेन विद्यां लभ् 1 A or प्राप् 5 P. =v. i. 1 U, अवगम्, विद् 2 P, इद 1 P, उपलभ्, अ 5 P, गृहीतार्थ-a. भू 1 P; See Know. -cd, α. विद्वस् (दुषी f.), विपश्चित्, ज्ञा• निन्,विद्या-विशिष्ट-संपज-वत्,कृत-उपात्त-विद्य पंडित, बुध, पा(प्र)ज्ञ; ज्ञानवत्, न्युत्पस्त, बहुश्रुत, स्रि, विद्यावृद्ध, साक्षरं 2 अधीतिन, विचक्षण, विज्ञ, कुशल, नियुण, प्रवीण, चतुरः कोविद, ज्ञ, विद् in comp. 3 (Of books &c.) पांडित्यस्य स्चक, ज्ञानस्य गमक; 'a l. man 'पंडितः, विपश्चित्, सुरिः, त्रुधः, &o.; ' l. in lawa' स्मृतिज्ञ, न्यायविद्--edly, adv. पंडितवत्, प्रज्ञवत्, सज्ञानं, निषुणतया, सकोशलं. -er, 8. शिष्यः, छात्रः, अध्येतृ m., विद्यार्थिम् m. =ing, 8. विद्या, विद्वत्तां, विद्वत्तं, ज्ञानं, पांडित्यं, ब्युत्याति रि., माज्ञता, विद्यासंपद् रि. 2 (Act) अध्ययनं, रशिक्षणं, अम्यासः, विद्यार्जनं, विद्यामाप्ति f., ज्ञानागमः. 3 शासं, विद्याः ' sacred l.' ज्ञानागम:. 3 शासं, विद्या; ' sacred !. ' श्वति f., निगमज्ञानं, 'bo affects great !. ' पंडितंमम्यः, पंडितायते (D.).

Lease, 8. पद्यः, पद्योतिकाः =v. t. आविहित-कालात् निकपितमूल्येन दा 3 U or विश्वज् 6 P.

Lessing, s. See Falsehood.

Leash. इ. चर्मबंधः, चर्मरज्जु र् 2 त्रयं, त्रितयं.
Least, ब.अणु, अल्प, स्तोक, अत्यल्प, अल्पिड, कानिष्ठ, स्तोकतम, अल्पतम, क्षोदिष्ठ; 'the! sorrow' अणुरिप जोकः; 'the l. particle' लवः, लेहाः, अणुः कणः. - adv. स्तोकं, अल्पष्ठं, किंचित्, कियत्; 'in the l.' मनागिप, अल्पमि, स्तोकंशेनािप, स्तोकंशिनािप, स्तोकंशिनािप, लेशमिप, लिमिप, किंचिद्रिप; 'at!' ex. by अवर-a. in comp.; 'witnesses should be at! three' उपवराः सांकिणो ज्ञेयाः (Y. 11. 69); 'at!. 100 Rs.' श्रनतावरा रूपकाः; oft. by तावत्, 'at!. once' सकुद्षि तावत्.

Leather, s. परिब्कुतं चर्म; 'l.-bag' चर्मभ-श्चिका, चर्ममसेविका; 'l.-bottle' झुत् f., 's small l.-bottle' झुतुप:, 'l.-dresser' चर्म झुत्, चर्मकार:; 'l.-seller' चर्मविक-यिन्. =Leathern, a. चर्म झुत-निर्मित, चर्म-मय (यी f.), चर्म in comp.

Leave, 8. अद्यक्ता-ज्ञानं, अद्यमित f., अद्यमीवृनं. 2 आमंत्रणं, आपच्छनं; 'to take or ask l. of ' आमंत्र 10 A, आपच्छ 6 A; See Adieu; ' to give l. ' अनु-ज्ञा 9 U, अनु-सन् 4 A, अनुसूद् 1 A. =v, I. त्यस्त् 1 P, हा 3 P, उत्सब्द 6 P, उज्झ 6 P, रह 1 P 10, परिह 1 P, वर्ज 10, निर्-,सुच 6 P. 2 नि-र्मस् 1 P, अपनम्, अप-इ-सा 2 P, अपस 1P, अपक्रम् 1 U, 4 P, (all with abl.). 3 मृत्युपत्रेण दा 3 U; 'estate left (after death) ' रिक्धं. 3 विरम् 1 P, निवृत् 1 A (with abl.); सुन्, त्यवर, अपास् 4 P; oft. ex. by स्या 1 P, आस् 2 A; '1. it now ' तिष्ठतु-आस्तां तद्वधुना. 4 निाक्षेप् 6 P, न्यस्, सम्-न c. (अर्पयति); 1. everything to him ' सर्व तदधीनं कुद. 5 शिष 7 P, or c., अव-परि°; उद्-हृत् c., nothing was left ' न किमप्यवाहिष्टं। 'to be left ' शिष् pass.; 'we being left behind ' अस्मास्वयही नेषु (S. 2). -v. i. निर्गय, अप-या, विरम्, &c. -for, प्र-स्था 1 A (with acc.). -off, विरम्, निवृत्, त्यब्द; See above. 'the peacock left off dancing ' परित्यक्तनर्तनी मयूर: (S.4). ' when it left off raining 'शांत पानी यवचे' ((H. 3). =out, वृद्ध्, परित्यक्. -Lesvings, s. होबः-षं, पंरि-अव[°]; हिष्टं, अव-परि[°], होबभागः-खंडः, उद्दर्तः, उष्टिष्टं: 2 मलं; 'l. of food ' होषाचं भक्षित-भुक्त-होषः-वं, भुक्तावहिष्टं, उ-िछदं, भुक्ताज्झितं, 'one who eats l.' डायभोजिन, उच्छिटाशनः-

Leaven, s. किण्वं, नग्नहः, कारोत्तरः, मंडः छं.

-ा. १. दुव् ८. (तूषयति); रंब्द् ८.

Leacher, इ. लंपटः, कामासक्तः, कासुकः, खी-परः लंपटः, सुरताथिन् m. -ous, a. कासुकः, कामासकः, सुरताथिन्, क्षीपरः, See Lustful. -ously, adv. लंपटवत्, कासुक-चत्--ousness, y, s. Lust, q. v.

Lection, s. पाठः 2 पाठांतरं, पाठभेदः

Lecture, इ. प्रपाठः, ज्याख्यानं, शासनं, आध्यापनं; 'it is easy to read 1. s to
others' सुखसुपादिश्यते परस्य (Ka. 156)
(तृ. परोपदेशे पांहित्यं)- 2 वाग्दंडः, निर्मरस्नवाक्यं. = ए. पद ७., अधि-इ ०. (अध्यापयति), शास् 2 l', उपदिश् 6 P. 2 निर्मरस् 10 A, निंद् 1 P, गर्ह 1, 10 A. = er, इ.
पाठकः, अध्यापकः, शिक्षकः, उपदेशकः, प्रवक्ष कृ., वादिन् क., ज्याख्यातु क.

Ledge, इ. कटकः कं, कूटं 2 शिला, शिलाफल कं. 3 फलकः कं, आस्तरः 4 आलि-ली र्र.,

आवलि-ली 🗗

Ledger, s. (युहत्) गणनापुस्तकं.

Lee, इ. निर्वातस्थानं देशः 2 बाताभिस्रक्षां दिस्- - ward, ृंबतेष. अनुवातं, वातावलोमं. Leech, इ. रक्तपा, जली (लू)का, जलीकसः (f. pl.); जलसर्पिणी, रक्तपायिनी, जल- जंतुका. 2 भिष्व m., वैद्यः, चिकित्सकः.

Leer, इ. कंदः-वृं.
Leer, इ. कटाक्षः, दृष्टिविक्षेपः, दृक्पातः, अर्ध-वीक्षणं, साचिविलोकितं, अपांगदर्शनं. 2 कुस्मितं - ए. इ. कटाक्षण ईस् 1 A or हुश् 1 P, साचि-तिर्यक्-विलोक् 1 A, 10. 2 कुम्लम 1 A. -ing, a. अपांगद्शिन, साचि-तिर्यक्-दृष्टि. 2 कुस्मेर

Less, s. मलं, किहं, उच्छिष्टं.

Left, a. बाम, सब्य, दृक्षिणेतर, 'l.-handed ' बामहस्त, सब्यसाखिन, 'to the l.' वामेन, बामत:-

Leg, s. जंबा, मसता, पादः; 'swelling of the l. 'श्लीपदं; 'having a swelled l.' कुंभूपादः-पदी; 'long-l. ed' दीर्घपादः-इ, देश्विजंब. -Legging, s. जंबारक्षणं.:

Legacy, ६. उत्तरदानं, मृत्युलेखापितदानं.
Legal, a. घर्म्य, न्याच्य, स्मातं (ति ति), व्यबहाराज्ञस्य, न्यायाज्ञसारिन्, शास्त्रविहित,
शास्त्रोक्त, स्मृत्युक्त, धर्म-न्याय-अनिषिद्ध;
See Lawiul. 2 स्मृति, धर्म, व्यवहार, in
comp.; I. proceeding ' व्यवहारः;
' wrong l. opinion ' अव्यवस्था;
' written l. opinion ' पहोलिका. -ity,
s. स्याद्यता, धर्म्यता, धर्म-शास्त्र-अनुसारः; 2
कर्ममागसिना, कर्मनिष्ठा. -ize, v. १. द्यवस्या c. (स्थापयति), शाससंमत-a. कु 8 U,
कु with (a.). -iy, adv. धर्मण, स्यादेम,
धर्मतः, न्यायतः; यथाधर्म, प्यान्यारं,
धर्मतः, न्यायतः; यथाधर्म, प्यान्यारं,

Legate, s. दूतः, प्रणिधः. =Legation, s. दूत-धमः-क्रिया, दौर्यः

Legatee, s. मृतांरक्थभागित् m., उत्तराधि-कारित् m.-Legator, s. उत्तरदः नकारित् m.

Legend, ८. कथा, उपाख्यानं, आख्यायिका, पुराञ्चतं पुराण-कथा, पुराञ्चतं, लोक जनकथा, इतिहासः, पुराणं. - ary, a. पौराशिक (की f.), पुराणाक्त, पुराणकथित. - ४. ऐति-हासिकः, पुराणकथकः

Leger-de-main, 8. हस्तलाघवं-चापल्यं

माया, कुहका-कं, इंद्रजालं

Legible,: a. व्यक्ताक्षर, सुवाच्य, निर्वाच्य, सुव्यक्त सुस्पष्ट, स्पष्टाक्षर. -Legibly, adv. सुस्पष्टं,व्यक्ताक्षरः, सुव्यक्तं.

Legion, s. चमू:, सेना, वाहिनी; See Force. 2 सन्य-दलं-ग्रल्म:-यूह:-समूह:. 3 चक्रं, नि-चह:, 'their name is a 1 ' अतिसंख्या:-

संख्यातीताः-ते.

Legislate, गः ं. व्यवस्थां विष्या 3 U or के 8 U: विधीन्त रच् 10 or मळूपू ट. or स्था
व. (स्थापयित), व्यवस्था ट. =iou, इ. विधिप्रकल्पनं, व्यवस्था-नियम-विधानं, विधि-वियम-व्ययस्था-=ive, य. व्यवस्थापकः, विधिकारिन्. =or, इ. व्यवस्थापकः, ज्ञासितृ "",
ज्ञास्तृ ".,न्यायप्रवर्तकः, व्यवस्थाकारः.=ure,
इ. व्यवस्था-विधि-विधायिनी सभा-

Legitimate, a. न्याट्य, धर्म्य, उचित, यधान्य, यधान्याय, See Lawful, Legal. 2 सत्य, यधाम्याय, See Lawful, Legal. 2 सत्य, यधार्थः 3 धर्मज, औरस (सी र्रः), औरस्य, उरस्य, धर्मपत्नीज, स्वजात, सुजन्मव, 'al. wife' धर्मपत्नीः, 'al. son 'उरस्यः, औरसः-स्यः -v. t. औरसीकु 8 U. -ly, adv. यधान्यायं, धर्मण, न्यायतः, धर्मान्तसरेण, यधार्थमें, युक्तं, यधीचितं, यधार्थः -Legitimacy, श. न्याय्यता, धर्मयता, यधार्थता, यधार्थता, औचित्यं. 2 औरसत्यं, सुजन्मव् गः, धर्मजत्वं, औरसजन्मवं गः

Legume, Legumen, ह. ज्ञामी, शिंबा, सर्द्रः,

शिंचिका. 2 शमीधान्यं-

Leisure, इ. अवसरः, अवकाशः, विश्रामः, क्षणः, कार्य-निवृत्ति ति. -विच्छेदः, विश्रांति ति. ! ' being at 1.' लब्धा-वकाशः, पातावकाशः, प्राप्तावकाशः, प्राप्तावकाशः, निव्यापार, लब्धक्षणः, कार्यरहितः - ly, a. मंधर, मंदः, अशीधः, अक्षिपः, अत्वरितः, सावकाशः -action ' at leisure,' मंदं मंदः, शनैः, अशीधः, अ

Lemon, ह. जंबी(थि)रः, जभः, जंभीरः, जं भरः-लः, दंतशठः, फलपूरः, थीजपूरः, श्वकः, मातुर्लुगकः, (fruit) जंबीरं, जंभफलं &c.

Lemonade, ३. जंबीररसः.

Lemures, s. See Devil.
Lend, v. t. (आविहितकालात्) दा 3 U,
1 P, सम्बद्ध c. (अप्यति) निशिष् 6:P, म्यद्
4 U; 'l. money ' क्षानं दा 'l. money at

interest' कुसीइं कु 8 U; ' I. one's hand to' उपक्व, अद्यद्ध 9 P; See Help; ' 1. one's ear to' शु 5 P, सावधानी भूत्वा आ-कर्ण 10. =er, s. उत्तमर्णः, ऋणदायिन् m., क्षणदः. =ing, ह. ऋणदानं, ऋणसमर्पणं.

Length,-en, See under Long.

Lenient, a. सौम्य, सुदु, अतीक्ष्ण, कोमल, अतीव,अपरुप; शमावत्, शमिन्, सद्य, कृपालु, टयाई.2 सोत्वकारिन्, साम in comp.; 'a l. messure 'सामापायः, सामापचारः, सामप-योग:. -ly, ade. अनुयं, अतीक्ष्णं, सीम्यं,सट-यं, अपरुपं, क्षमापूर्वे. -Lenity, -Leniency, ह, सोम्यता, मृद्रता, अतीक्ष्णता, अतीव्रता, को-मलता, क्षमा, क्षमाञ्जीलता, द्या, द्याईभावः, कुपा; सामन् n., सामदुद्धि f. -Lenitive, a. शमक, शांतिद, शांतिकर (री f.). 2 स्निग्ध, चिक्कण. = ३. य-उप-शमनं, केशापहं, शलमं-

Lens, s. काचः; 'convex l.' मध्योलतकाचः; 'concave l.' मध्यनिम्नकाचः; 'a double convex l.' यव:: 'a crystal '1.' सूर्यकांत:, अर्काइमन् 1/1., दीसोपलः

Lenticular, a. मस्रोपम.

Lentiform, a. यवाकृति, यवस्त्र.

Lentigo, s. जदु(डु)लः, कालकः, पिहः -Lentiginous, a. जहुलिन्, कालकस्काः Lentil, a. मसु(स्)रः-रा

Lentous, a. सांद्र, श्यान, धन. -Lentor, s. सांद्रता, श्यानताः

Leo, s. सिंह:, सिंहराशि: -Leonine, «. सेंह (ही 🏸), सिंहशील-धर्मन्-

Leopard, 8. चित्रकः, चित्रव्याधः

Leper, अ. कुष्ठित् m., श्वित्रित् m., कुष्ठरोगित् m., कुष्ठपीहित:. -Leprosy, ह. कुछं, न्वित्रं, कोठः, मंडलकं, कुष्टरोगः, त्वग्रोगः, दुश्वर्मन् ", 'black !.' महारोगः, महाव्याधिः, रक्त-कुष्ठं; 'wasting l.' गलन्कुष्ठं. -Leprous, कुटिन्, श्वित्रिन्, कुष्टपीडित.

Lesion, s. अपकारः, पीडा, क्षति 🧷

Less, त. न्यून, ऊन, अल्पतर, अल्पीयस्, शुद्रतर, स्तोकतर, स्ट्मतर -adv. न्यून, अल्पं, &c.; 'no l. than' ex. by अवर-a.; अववराः सा-क्षिणः; 'much 1.' किस्त, किं पुनः, किसु; 'a little l. than 10,000 years' किचिइनं शस्त्रामयुतं (R. x. 1);); (as a suffix) ex. by अ, निर्, विहीन, रहित, वर्जित, वीत, विगत, in comp. -en, v. t. न्यूनीक 8 U, कन् 10, -हस् ए., अप-चि 5 U, लघूक, लघ-यति (D.), क्षि 1,5 P or c. - : . - इस् 1 P. न्यूनीमू 1 P, अल्पीमू, क्षि-अपचि-pass. -er, a. धनतर, &c. Lessee, 8. पहालिकाधारिन m.

Lesson, s. पाठः, अध्यायः. 2 शासनं, उपवेशः, बोध:-धनं, शिक्षा. 3 बाग्दंडः, अत्सनं, take l. from' उपदेशं ग्रह् 9 U. -v. t. उपदिश् 6P, शास 2P.

Lest, conj. नोचेत्, अन्यथाः 'love notsleep l. thou come to want ं तंदासकी मा भव नोचेत् अकिंचनो भविष्यसि; sometimes ex. by न इति or कवाचित् with pot. or मा with simple future or imperative; मा कस्यापि तपस्विनो इस्ते पतिष्यति(S. 2) 'I. she fall into the hands &c.' मास्या विकारो वर्धतां (M. 4); 'l. he should kill us' मा नो हिंसीदिति; 'beware !. you be enticed by women' तथा प्रयतेथा यथा न मलोभ्यसे वनिताभिः (Ka. 109.)

Let, v. t. अनु-ज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A, अनु-सुद् 1 A, सह 1 A; oft. ex. by the imperative of agrist forms without अ; 'l. it not so happen'एवं मा भूत्. 2 भाटकेन दा 3 U; मूल्येन दा or विसूज् 6P, 3 कथ् 7 U, निवार् 10: स्तंभ् 9 P. 4 (Blood) खु c., मोक्ष् 10; See Bleed; 'l. alone' न उपद 1 P. न बाध 1 A, oft. by आस 2 A, स्था 1 P;'now l. it alone' आस्तां तस्त्रथेव: 1. go,' 'l. loose' मुच् 6 P or c., मोक्स् शिथिलीकु 8 U; शिथिलयति (D.), इस C. विसृद्ध, अ(अं)य्-श्रय् 1 P, 10; 1. ing his hand go' सक्त-सस्त-शिथिलित-इस्तः; 1] slip' सुन्यू, विक्षिप् 6 P, सुधा पा C. (यापयति). =down, अबह c., अवरह c. (रोपयति), अव-नि-पत् c., अवसुन्स्, अव-सूज्, अधःनि-धा 3 U or स्था c (स्थापयति). -in, प्रविश् दः अभ्यंतरीकः -011, निर्-वि-सुच्; मास्, क्षिप्, ईइ ८, विसुब्द, मोशः 1. off with a fine' इंच्यानेन विसुक्त. -out, सुच्, मोक्ष्, 2 भंक् $, 7^{\circ}P$, भक्त $, 7^{\circ}P$, भका $, 7^{\circ}P$, भका $, 7^{\circ}P$ с. (as secrets). 3 पण्येश दा.

Lethal, a. See Deadly under Die Lethargy, ह. जाडचै, मंद्ता, निदालुता, आ-लस्य, तंज्ञा, तंदि-ज्ञो मं, जहबुद्धित्वं, निद्राल-सता, कार्यज्ञवता, कार्यद्वेषः, अतिमांद्यं 2 घोर-गाह-निद्रा, निर्भरनिद्रा. =ic, a. निद्राल, निदालस, निदाशील, जह, मंद्र, जहबुद्धि, सप्तमतिः कार्यज्ञ कार्यविसुख (स्ती रि.); आलस्यशीलः -ically, adv. जहवत्, मंदवत्--icalness, See (s.)

Lethe, s. विस्याति रं., विस्मरणं, स्मृतिनाइः लोपः. 2 वेतरणी-

Letter, s. अक्षरं, वर्णः; 'printing l.' सुद्राक्षरं. 2 लेखः, पत्रं, लेख्यं, संदेशपत्रं; ' by !.' पत्र द्वारेण: 'l. from an inferior to a superior विज्ञप्ति-विज्ञापना-पर्त्रः ' l,-carrier ' एकः वाहः, लेखहारः. 🕉 शब्दार्थः, अक्षरार्थः, बा चयार्थ:, बचनं; 'obey orders to the l. यधारदनं आज्ञामनुरुध् 4 A. 4 (Letters) विद्या, ज्ञानं; 'a man of !, s' कुतविद्यः, विद्याल, See Learned; '1. by 1.' असरका:

'a dead l.' लुतार्थ वचनं -0. ८ अक्षरे: अंक् 10 or सुद्र 10. -cd, व. अक्षरांकित, अक्षरसुद्रित-चिद्रित. 2 कुत्तविद्य, उपात्तिविद्य; See Learned.

Lettuce, s. हरितकं, शिग्रः.

Levant, u. पूर्वदेशज, प्राग्भव, पौरस्त्व, पूर्व-

दिक्स्य. = पूर्वदेशः, पाग्देशः. Levee, s. राजदर्शनं, राजदर्शनमेला, दर्शकमेला. Level, a. सम, समस्य, सपाट, समरेख, समभू मिरियत; ' lie l. with the ground' भूमिसात्क pass. 2 क्षितिजसमस्य; 6 8 1. ground' समयूमि f., साद m. n., प्रस्थः, समस्थलं ली. = अ. समं, समभूमिः स्थलं, सम-तलं-पृष्ठं-देशः, प्रस्थः, प्रदेशसमता, पाटः. 2 समता, तुल्यता, साम्यं, तुल्य or सम-भाषः or बात f.; 'reduced to the l. of the poor, द्रिद्रसमतां नीत-गमित; 'on a l. with' सम, तुल्य, समान; ' along the l.' अनुप्रस्थं. 3 लह्यसूत्रं-देशः. 4 नियमः, सूत्रं. =v. 1. समीकु 8 U; समस्थातीक. 2 लक्ष्यीक, उद्दिश 6 P सं-धा 3 U, बेइ c, सुच् 6 P, क्षिप् 6 P. -ler, समकारिन क., विशेषनाशकः, भेद्-भाव-लोपकः. =ness, s. समता, साम्यं, समभूभि= भाषः.

Lever, ८. उत्तेलिनइंडः, तुलायंत्रं. Leveret, ८. झज़िश्चः-शानकः-Leviathan, ८. तिमिः, तिमिगलं:-Levigate, ७. १. चूर्ण् 10, झुद् ७:७, पिच् ७ Р. 2 भुक्षाकु 8 U, परिक्तः-

Levitate, v. i. लयुक् 8 U.
Levitical, a. याजकीय, प्ररोहितसंबंधिन.
Levity, s. लयुता, लाघवं, लियनन m., गौरव-शीनतां. 2 चापन्यं, चौचल्यं, तरलता, ली-

लता, चापलं, लील्यं.

Levy, v. t. (Forces) समा-ह 1 P, इाजाड़ी
बहु c., दुन्ने स्था-पृ c. or पहृत् c. 2 (A tax)
बहु 9 U, आदा 3 A, दा c. (दावर्यति);
'l. ed taxes from them' स ताम्यो चिलमबहीत् (R. i. 18). = t. सैन्यसमाहार:. 2
दायनं, बहुणं 3 सैन्यसमुद्दाः

Lewd, a. कामुक, कामवश, मुरताधिन, लेपट, भोगासक्त, कामासक्त; See Lustful. 2 दुष्ट, दुराचार, दुईन, दुरात्मन्, पापात्मन्. ly, adv. कामुकवत, लांपटयेन. -uess, s. लांपटच, भोगासक्ति र्,रताथिता, व्यवायेच्छा 2 दुष्टता,

हराचारता, दोरात्म्यं.

Lexicon, क कोशः-यः; अभिघानं, शब्दसंग्रहः-कोशः, निषदुः. -Lexicographer, क. को-शकारः. -Lexicography, क कोशरचना.

Liable, a. योग्य, अधीन, अहं, बजांn comp.; gen. ex. by अहं 1 P, पात्रं, आल or जील in comp., or by pot. pass. part.; 'l. to punishment' इंडनीय, इंडयोग्य, बंडाई; 'l. to be blamed 'निंदापार्ट्य, 'l.to fall' य- तपालु, पतनशिल; 'man is l. to err' बसुरुपाः स्वलनशीलाः-ममादाधीनाः; See
Apt, also. 2 अनुयोगाधीन, प्रष्ट्य, आहानाधीन, अभियोज्यः -ness,-Liability, s.
अधीनता, शीलता, पात्रता, आलुता in
comp.; आहानाधीनता, अनुयोगाधीनता. 2
(Liabilities) ऋणं, उद्धारः, पर्युद्धनं.

Liaison, ह. संबंध:, प्रेमबंध:.

Liar, s. See under Lie.

Libation, हः उद्क-दानं-तर्पणं-पाननं-निषेकः, (देवतार्ध) पेयनिषकः 2 तपणोद्कं, निषिकः दृश्यं-रसः, अभिधारः, 'to make l. s to' उदकादिशनेन तृप् ः, उदकं पत् ः or नि-

षिच् 6 P.

Libel, s. परि(रि) वादलेखः, अपवाद-निंदाआक्षारण-लेखः-पर्व, पिश्चनलेखः. =0. t. परिबद् 1 U, अप-भाष् 1 A, अभि-शंद्र 1 P,
निंदापत्रेण कलंकपति (D.) or आक्षर् 10;
'not only he who actually l,s
great persons, but he also who
countenances such l. is guilty 'न केवलं यो महतीपभाषते शृणीति तस्माद्यपि पः
स पापभाक् (K. v. 83). =ler, s. अपवादकः, आभशंसकः, परिवाद्रतः, अभ्यस्पकः, पिश्चनः =lous, a. परिवाद्रकः, कुलंकावह, अपवाद्क, पिश्चन, कलंक-दुष्कीतिकर (रीर्).

Liberal, ए. उदार, वदान्य, दानशील, अञ्चयण, बहुमद, स्थूजलस्य, त्यागित, त्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, स्यागशील, उदारहस्त, ज्यय-पर-शील. 2 (Lominded) उदार-पी-चेतम्-चिरत, महात्मत, महाल्या, अलीन, महाल्या, अलीन, महाल्या, अलीहिक; 1. education ' सार्व-पीय्योग झानं ज्यागः, हानशीलता, अतार्वण्यं, चहुमद्रव्यं, त्यागः, दानशीलता, अतार्वण्यं, चहुमद्रव्यं, द्यारिचत्त्वं, सार्व्यं, अतिदानं 2 महात्म्यं, उदारिचत्त्वं, सार्व्यं, मुक्तइस्तेन, अति-ज्ययेन-त्यागेन; चहुस्यन, सुक्तइस्तेन, अति-ज्ययेन-त्यागेन; चहुस्यन, चहु

Liberate, v. t. मुच् 6 P or c., मोक्ष् 10, विश्विर, विश्वज् 6 P, निस्तृ c., उद्-धृद्ध 1 P, जे 1 A. -ion, s. वि-,मिक्त f., मोवन, मोक्षः-क्षणं, उद्धारः, जाणं, निस्तारः -or, s. वि-,मोचकः, मोक्षकः, उद्धि m., तारकः,

निस्तारकः, रक्षितृ m.
Libertine, a. खंडितवृत्त, इपसनिन्, कामLibertine, a. खंडितवृत्त, इपसनिन्, कामविवयासक्त, विविधित्, भोग-काम-अतक्त,
दुईस, निर्-अ-मर्याद, अष्टचरित्र, क्रक्तमर्याद,
दुराचार, व्यभिचारित्र, कामवृत्तः = 8. लंग्डः,
दुराचार, व्यभिचारित्र, कामवृत्तः = 8. लंग्डः,
द्वास्त्रः, कामासक्तः, विटः, सी-लंग्डः, लंग्डवं,
वित्रयासक्ति f., भोग-काम-आसाक्तः,
दुन्त्वा, अमर्यादा, खीव्यसनं-व्यासंगः

Liberty, 8. स्वाधीनता, स्ववशता, स्वतंत्रता, स्वातंत्रयं, अनायत्ततः, अपारतंत्रयं, अयंत्रणं. हास्याभावः, अदास्यं, स्वाच्छंदां, स्वेच्छाचा-रता. 2 स्वेच्छा, स्वकामः, स्वरुचि र., पदच्छा 3 अहुजा, अहुमति है 4 सुक्ति है, मोक्ष:-क्षणं, मोचनं 5 विरहः, अभावः, शून्यता 6 अधिकारः, क्षमता, शक्ति f. 7 कर्मावशता, देवानधीनता, अदैवपरता. 8 अमर्यादा, मर्यादातिक्रमः, अविनयः, विनया-तिक्रमः, विनयोहं यनं; ! don't : take 1. with your teachers ' गुरुपु अविनयं मा कार्याः ' your ladyship is at l. to do what befits the occasion ' यटबावसर-प्राप्तं तत्र प्रभवति भवती (Ka.158); वंधे मोहोन्च अधूना सा ते प्रभवति (Ka. 354) 'she is at 1, to detain or set you free'; 'to set at i, 'सुच 6 P or c. मोक्ष 10; See Liberate; 'at l. ' अपंत्रित, निरध-ब्रहः See Free.

Libidinous, a. See Lustful.

Libra, s. तुला, तुला (विशः. =Librate, v. t. तुल 10. =lon, s. तोलनं.

Library, s. पुस्तकसंग्रह:-समूह:, ग्रंथसखुदाय:--संग्रह:- 2 पुस्तकालय:, ग्रंथालय:, ग्रंथशाला, पुस्तकशाला-अगार्द: -Librarian, s. ग्रंथ-शालाध्यक्ष:, पुस्तकालयाधिकृत:, ग्रंथाध्यक्ष:-

License, इ. अड्झा, अडमाते र्र., आग्नाः, 'written i.' अड्झापत्रं-लेखः. 2 अनिपंत्रणं, मर्याद्दातिक्रमः, प्यतिक्रमः, उत्क्रमः,
निर्यत्रणं, 'puets have i. (in every way)' निरंकुशाः क्रवयः. ~ v.t. अड्ड-ज्ञाः १ U. अड्डमन् 4 A. = Licentlate, इ. लब्धाद्धज्ञः, अधिकारयुक्तः, दृत्ताधिकारः

Licentious, a. अनियंत्रम, निर्मर्थाद, स्वेच्छाचारिन, कामबुत्त, स्वेरिन, उच्छंखल, अवद्ध,
अनर्गल, 2 कामासक्त, उद्यामचरित, अतिकांतमयाद, दुराचार, अशिष्टाचार, धर्मश्रष्ट,
ध्यसनिन, व्यसनासक्त, विषयासक्त, कासुक,
दुईत्त, लंपट; ध्रीव्यसनिन, See Libertine,
Lustful. = 19, allo. उच्छंखलं, निर्यत्रणं,
निर्मर्थादं; कासुकत्रत्त, लंपटवत् = nbss, ध.
ध्यमिचारः, अत्याचारः, दुराचारः, दुईत्तता,
व्यसनिता, श्रष्टचारिनं च्यं, लांपटचं, सीसंगपरता, मर्यादातिकमः, ध्यतिकमः, उत्कमः,
निर्यत्रणा.

Lichen, s. स्करी, स्करोक्तांता, जिलावलका. Lick, v. t. लिह् 2 U, आ-अव-सं-पारि°; ' l. up ' अस् 1 A, म 6 P. 2त्त र् 10, प-इ 1 P; ' l. the dust (before one) ' भूमी निपत् 1 P or ज़ी 2 A, —ing, s. लेह:-इनं- 2 आचातः, प्रवारः, ताबनं. दंखापातः, षेत्रपदारः-—Lickerish, a. सुरस, स्वादु, भिष्टः 2 लेहोतस्क, भोगोरसक. Licorice, s. यष्टिमधु n., यष्टि(धी)मधुकं, मधुपिष्टका, मधुकं, क्रीतकं

Lid, इ. पिधानं, आच्छादनं, आवरणं, पटलं, पुटः-टं-टी, छदः-दुनं, शरावः,ग्रदः, वर्धमानकः, उदंचनं, 'əye-! नेबच्छदः, अक्षिपुटः.

Lie, 8. असत्यं, अनुतं, वितथं, अतर्थं, अलीकं, सूषा or अनुत-वाक्यं or वचनं, सूषोक्ति f., मृपोद्यं, भिध्या-वादः-भाषणं-वचनं-उक्तिः, मृपा-असत्य-वादः, असत्यभाषणं. 🗝 i. जी 2 A, आध-शी (with acc.), आस् 2 A, निपत् 1 P, संविद्यु 6 P, 2 बस् 1 P, स्था 1 P, अव-स्था I A; gen. by भू, इत 1 A, अस् 2 P, विद् 4 A; 'Lankal' s to the south of India ' लंका भारतवर्षस्य दक्षिण-तोऽवस्थिता or वर्तते. 3 Consist in, q. v. 'l. hard upon ' पीड् 10, जास् 1 A, आ-यस c. -down, ज्ञी, संविद्ग्, स्वप् 2 P, निषत्. -lu, प्रसवावस्थायां वृत्; lying-in-chamber 'आर्ट, स्तिकायृहं; 'l. in the wait 'निसृते स्था, नि-ली 4 A; 'l. in the way 'उध् 7 U, अंतर-इ 2 P, अंतरायो सू. See Depend, 2 ' Be incumbent ' q. v. -with, संगम् 1 A,अनुगम्, मैधुनं कु 8 U.2 अधीन-a. भू गम् 'the fault ! s with you entirely 'सर्वथा तर्वेवायं दोषः, त्वभेवाश्र सर्वात्मना दोषभाक्; 'the fault l. with my friend' सखीगामी (अयं) दोष: (8. 4).

Lie, v. i. अहतं-भिध्या-असत्यं-वह 1 P or वस् 2 P or आस् 1 A, &c. (Speak, q.v.); 'thon liest in the throat' नितांतमदृतं वद्सिः, =Liar, s. भिध्या-मृथा-अहत-असत्य-वाद्निः or भाषित, असत्यवास्, अलीक-वास्, अद्यतिन्, all m. असत्यवासः, मिध्यावाद्द्रशीलः: =Lying, असत्य-अनृत-मिध्या-भाष्यणं, सूया-भिध्या वादः, मिध्यावादित्वं, असत्याः, See (s.). =a. मुषावादित्वं, अनुत-

वाच्, असत्य, See above.

Lief, adv. कामं, म नि-कामं, कामतः, इच्छा-पूर्व, संतीवेण, मीत्या

Liege, s. प्रमुः, स्वामिन् कः, ईश्वरः, पतिः, महाराजः, देवः (in addressing). - a. भक्तः, सेवा-भक्ति-यद्ध, प्रमुःस्वामि-भक्त, स्वाम्यतुरक्त, प्रमुवनः, 'l. man' भक्तः, प्रमु-सेविनः कः. 2 आज्ञापकः, better ex. by (s.). Lien, s. आविहितकाल - a. स्वाम्यं or अधि-

कारः ^{OF} रुवस्थं-Lientery, s. आतिसारः, आमातिसारः-

Lieu, इ. स्थानं, भूमि f.; 'in l. of 'स्थानं, विनिमर्थेनं, See Instead (of). -Lieutenant, इ. पतिनिधिः, मतिपुरुषः; (lit.) सेनापतिमतिनिधिः; 'l. governor पतिशासकः; 'lord' 'राजमतिनिधिः.

Life, इ. जीवनं, जीवितं, पाणगारणं, असु-धारणं. 2 जीवः, सस्य, जीवितं, स्तरणं. चेतना, प्राणवादुः, प्राणात्मन् गः., जीवात्माः ' endowed with l. ' जीविन, सजीय, सचेतन; ' love of l. 'जीविततृष्णा, जिजीविषा: "impatience of l. े जीवित-द्वेषः चासः; 'deprived of i.'हतप्राण-जीवित, नष्टमाणः, 'support of l.' प्राणयात्रा-धारणं-रक्षणं, 'reckless of l.' जीवितव्ययिन्, जीवित्तनिरपेक्षः ' means of 1,' जीवनोपायः 3 (Life-time) आयुस् "., जीवितं, जी-वनं, जीवितकालः, आयुर्मर्यादा, आयुःपरि-माणं, 'possessed of long l. दीघांच्य. आयुष्मत्, चिरायुत्त्, 'for l.' 'during l.' 'all one's l. ेयावञ्जीवं, आमरणात्; in all one's l.' आजन्म, जन्मतः प्रभृति or आरम्य; ' my lamp of l. is nearly out ' निर्वाणमूर्यिष्ठो मे जीवितप्रद्वीपः or अवसित-भायों में जीवितावाधिः 4 (fig.) जीवितं, माणाः, (त्वं जीवितं मे 🖰 . 3). 5 संसारः, भवः, संसृति र्., लोकपात्रा, मूलोकवासः, इहवासः 6 वृत्ति 🖍, आचारः, व्यवहारः, रीति , चेष्टितं, पहुत्तिः, वृत्तं, आचरणं, 'leading a virtuous !.' साधुकृत, सदाचार, पुण्यमार्ग. 7 चरितं, चरित्रं, जीवनवृत्तांतः, चरित्ररचना-कथनं 8 अवस्था, दशा, स्थिति f., बृत्ति:, भाव:, गति f. 9 उत्साह:, वीर्य, तेजस् गः, सत्वं, रसः, bring or restore to 1. ' उज्जीब् ा., सोच्छ्रास-४- कु 8 U, अस्त पाप C., (परीक्षितं हुर्लभानसूनमापित-वान् Ka. 175); 'come to l.' उज्जीन् 1 P; 'active l.' प्रवृत्तिः, प्रवृत्ति-संसार-मार्गः, लोकाव्यवहार:; ' retired i. ' निवृत्ति:, नि-वृत्तिमार्गः; 'he entered on a military l.' योधवृत्तिमाश्रयतः 'engaging in public l. ' लोकव्यवहारमञ्जूतिः; ' in this l. ' इह, इंडलोके: 'the vicissitudes of l.' संसार-वकं-परिवर्तनं, दशांतराणि; ' l.-blood ' त्राणः, तस्वं, सारभूतं दृष्यं; ' l. -giving ' याणद, जीव-द्-दायिनः, वीयद्, उत्साहकर (री f.); 'l. guard 'राजपरिचरः, शरीर-रक्षकः; 'l. -time 'जीवितावधिः, जीवित-कालः; 'during one's l.-time ' याव-ज्जीवं. =less, a. गतजीयित, गतासु, परासु, व्यसु, गत-नष्ट-श्राण, इतजीवित, श्राण or जीय-रहित वर हीन,अचेष्ट- 2अजीव,निर्जीव, वि-अ-चेतन, चेतन्य-हीन-रहित, निश्चेतन, 3 निःसन्त्र, निरुत्साह, निस्तेजस्, सन्व-रस-हीन.

Lift, v. f. उन्नम् c. (नमयति), उद्गम् c. (गमयति), उन्दिन् 1 U. उद्यम् 1 A, उत्था c. (जस्थापयति), उन्दिन् 1 U. उद्यम् 1 A, उत्था c. (उत्थापयति), उन्दिन् 6 P, उन्न 1 P, उन्नी 1P, उन्हान् 1 P, उन्नल 10; oft. by उत् in comp.; with the neck 1.-ed up' उत्का धरः; उद्याहः, उद्योवः, उन्हासः, &c. 2 (In rank) उत्कृष्टपदे नियुक्त 7 A, 10, मानं संबुद्ध c.. प्रतिपर्ण-मतिष्ठां उत्कृष्टि-पद-

वृद्धि-लभ् ८. (लंभयति); 'l. with pride' वृद्धि-लभ् ८. (लंभयति); 'l. with pride' वृद्ध्य आ-ध्मा 1 P; 'to l, up the voice' तारस्वरेण-उच्ची:-आ-कृश् 1 P. :-- उन्नमनं, उच्छयः, उत्कथः, उत्विति ी., पद्वृद्धि ी., उन्निति ी. उपकारः, साहार्थ्यं

Ligament, ह. वंधः, वंधनं, पाजाः, निगडः, शृंखला-लं-लः. 2 संधिवंधः, ग्रंथि-आस्य-वंधनं Ligature, Ligation, ह. वंधनं, वेष्टनं, परि-

आ-वेष्टनं, रज्जु ʃ.

Light, a. लघु (in all senses); अगुरु, अल्प-भार, अल्पनमाण, लबुभार, लबुपमाणः सुत्रोह्य, सुखवाह्य, सुसह्य, अदुवह, अदु:सह. 2 सुख, सुकर, अकट, सुसाध्य, सुगम, निरा-यास, अधिवम, अक्रिन. 3 चपल, लघु, लघुशरीर-गति 4 सोलास, प्रफुल, निश्चित. 5 चपल, चंचल, लोल, तरल, आस्थर, अनव-स्थित, लघु चित्त-स्वभाव-चेतस्, गांभीयहीन, निर्गीरन. 6 तुच्छ, धुद्र, अत्यल्प, तृणप्राय, अल्पार्थ, अल्प-लयु-प्रभाव, १ रे. लघ्नायुध, लयुशस्त्रभृतः १ रे.armed ' लच्चायुध, लघुशस्त्रभृत्; fingcred' लघुहस्त, चपलपाणि; 'l.-footed' लघु-शीव-गति, द्रतगति; ' l.-headed 'लघु-चित्त-चेतस्, चपल-लोल-मति; भ्रांत 💵 विक्षिप्त-बुद्धि ण चित्त ; बुद्धिभ्रमात् प्रहापिनः ' ।.headodness' चित्त or ब्राह्म-भ्रम: or विष्ठवः; ' l-hearted 'लघु(चित्त-चेतस्, क्षुद्रमनस्; हृष्ट-भसन- हृद्य, उहासिन, प्रफुहिनिन, आनंदित, सोहास; 'I.-minded' लघु-चे-तस् चित्त, क्षुद्र or कृपण-बुद्धि or मति; spirited' हृष्टहृद्य-चित्त, &c. 7 पांडु, भ्वत; oft. ex. by आ, ईपत्: 'l. red ' श्वेतारण, ईपद्कः; 'l. blue' खेतनील, आनीलः; 'lfood' सुपचं-तुपाकं-अनं; 'to make l. of' लयुकु 8 U, लघु मन् 4 A, न गण् 10, तृणात्र मन्, 🗝 रे आत्पत् 🖓 (अकस्मात्) आसर् c., प्राप् 5 P, आ-उपा-गम् 1 P. 2 अवत् 1 P, अव-रुह 1 P, अव-नि-पत्; अध्यास् 2 A, अधि-जी 2 A (with nec.), निषद् 1 P, ि-ली 4 A. -en, v. 4. ਲਬੂਜ਼, ਲਬਾ यति (D.); अम् ८. (शमयति), प्र-उप°. =er, a. लघुतर, लघीयस्- = तरालुः, बह्रियं, उहुपं. =ly, udo. लघु. लाघवेन, अल्पपमाणेन. 2 सुखन, अक्षष्टेन, अनायासेन. 3 निष्कारण, हेतुं विना. 4 लघुगत्या, चपलं, सत्वरं. 5 लबुचेतता, चंचलवत्, आस्थरतयाः, think l. 'लघु मन् 4 A. =ness, 8. (lit.) त्रञ्जता-त्वं, लाघवं, अल्पभारत्वं, भाराभाव.. 2 मुखं, सोकर्यं, अनायासः, मुसाध्यता, अ-कष्टत्वं. 3 सुवाह्यता, सुमहाता. 4 लाघवं , चापल्यं, ब्रतग तत्यं, शरीरल्युना. 5 चापल्यं, चांचल्य, अस्यिरता, लोलता, चपलता, अगोरच, उपिमन, लापं, न्युता. 6 लघुता, तुच्छता, श्रुवृत्रा. -some, त. श्रृष्ट, सोह्यास, प्रकृत, बीतचित, सानेद.

Light, 8. प्रकाशः, आलोकः, भा, प्रभा, आभा, द्यति f-, कांति f-, दीप्ति f-, तेजस् n-, ज्योति-स्n., रुचि f., भास्f., त्विष्f.; वर्चस् n. 2 प्र-,दीप:, दीपिका; 'l. house ' दीपगृहं. 3 ज्ञानं, योधः, अवगमः, प्रकाशः 4 प्रसिद्धि f.. प्रख्याति f., प्राकाइयं, प्रकाशता, पाकट्यं. 5 दिए 1:; ' See or coine to l. ' मिसींब-प्रकाशतां-गम् 1 P, प्रकाशी भू 1 P, आविर्भू, पाद्रभूं: 'bring to l. ' प्रकाश c., प्रकटीक 8 U, स्पष्टीक, आविष्कु, वि-वृ 5 U, प्रख्या c. (ख्यापयाते); 'to throw l. on', विशदी-मकाञ्च c.; See Explain ; from the l. of utility ' उपयोगदृष्टचाः 'considered in this l. ' अनया दृष्टचा. ~७ १ दीप् ८., उत्-प्र-सं°; प्र-,शृत् ८., प्रकाञ् c., अव वि-भास् c., ज्वल् c, प्र-उत्-सं-°; सं-,इंध् 7 A; संधुक्ष् 10; तप् с., प्र-सं-उत्] ' to be l. ed' दीप् 4 A, ज्वल 1 P. -en, 🗝ः 🏻 प्रकाञ्च ०., दीव् ०., उदल् ०., स्नुत् ०.: See (r.t.) above. -v. i. स्फुर 6 P, दुत् 1 A, प्रकाश 1 A, विलस् 1 P. -er, s. मकाश्रकः, चोतकः, दीपकः, द्यतिदः. =less, u. निष्यभ, अप्रभ, निरालोक, निस्तेजस् -some, a. दीसिमत्, प्रकाशवत्, सुपभ, तेजस्विन्, सुपकाश, तेजोमय् (यी 🏸) -ning, s. तडित्, विद्युत्, सीदामि(म)नी, अचिरमभा, क्षणदा, चंचला,चपला, शत-हदा, न्हादिनी, शंपा, ऐरावती, क्षण-प्रभा-युति (all f.); ' fire of l.' वैद्युतः अग्निः; 'forked l.' ति हिल्लता, विद्युह्नता; ' the falling of l. 'विद्यत्यातः; 'struck by l. ' विद्युता उपहतः

Ligneous, a. काछ-दाच-मय (यी र्र.), काछ-

दाच-रूप.

Ligniferous, a. काष्टद्, दारुपद्.

Ligniform, a. काष्टरूप, काष्टाकृति.

Like, a. सदूश (शी f.), तुल्य, सम; समान, सिक्षिम, अनुकारिन् (with gen. or instr.); oft. by उपम, निभ, रूप, विध, मतिम, सकाज्ञ, नीकाज्ञ, प्रतिकाज्ञ, भूत, (all in comp.); also by स or अनु in comp.; of l. properties 'सगुण, अहुगुण-धर्मन्, सम-तुल्य-गुण, समभाव, 'of l. form' सरूप, अनुरूप, तुल्याकृति, तुल्यरूप, 'l. a father पितृभूतः, पितृस्थानीयः: ' of l. class ' सजाति, सजातीय, सवर्ण, सवर्ग, तुल्यवर्ण; · almost l. Hara ' इरकल्प; 'l. this' र्बट्टश-शू, एतादृश-शू; 'l. that 'तादृश्-श; 1. what ' की हुन् रा; 1. which ' याहू न् रा; ' l. me, us ' मादुश, अस्मादुश, &c.; 4 l. thee, you ' त्याहुश, युग्माहुश, &o.; 'l. your honour ' भवादृश; ' to be l. ' अनुकृ 8 U (with gen.), संबद् 1 P (with instr.), अनुद्ध 1 P (with acc.); See Resemble; the son was I. his generating cause

(father) ' न कारणात् स्वाहिभिन्ने कुमारः (R. v. 57); ' these and the l. ' एव-मादि; 'in i manner ' तथा, एवं, तहत्, तथैव, एवमेव, एवंविधं. 🗝 समः, तुल्यः, सदृ-शः, तुल्यगुणः, यमकः-लः, ' his l. was and will never he secn 'अनेन सद्शों न भूतो न भिष्यति. -adv. Ex. by वत् in comp., इव, यथा, निविशेष in comp.; 'l. an earthen pot' सुन्धदनतः often by Karm. or Bah. comp.; 'black l. a cloud' मेघंइयाम: ' having a moon-l. face ' संह-सुख: 'brought up l. one's own children' अपत्यनिर्विशेषं संवर्धित; ' to act l. 'अनुकु. 2 Likely, q. v. =v. t. 5 € 1 A (with dat. of person who likes); अभिनंदू 1 P, अन्-सं-अभि-मन् 4 A, अनुसुद् 1 A, प्रशंस् 1 P, भी pass., तुझ् 4 P; 'does not l. the present 'उपायनं नाभिनंदति, उपायनेन न तुष्याति &c., स्मिड् 4 P, अनुरंब pass. (with loc.). =v. i. इब् 6 P, अभिलघ् 1, 4 P, इन्द्र; oft. by काम in comp.; just as you l. ' यस्ते छंदः (V. 3), यद्भवते रोचते: 'doing as one l.s' : कामचार:. राचतः स्वैरवृत्तः, स्वच्छंदः, स्वैरिनः, 'taking what form he l. s 'कामखपः, 'do what you i. 'यथाभिलवितं ;क्रियतां. 🗝 🗘 🐠 मत्, अभि-अनु-सं-° इष्ट, भिय, द्यित. -en, v. i. उप-मा 3 A, 2 P, सम्रुक्तीकः, See Compare. =ing, ३. रुचि र्., अभिरुचिः, कामः, इच्छा, तोषः, मीति 🏸 तृष्टि 🏂 भणयः, अनुरागः, अभिलाषः, छंदः, छंदस् ॥, सं-अनु-मति ʃ.; 'he was not to her l. ' स न तस्या उचये बभूव (R. रा. 44); 'of your l. ' त्वद-भिमत. =ness, इ. सादृइयं, साम्यं, तुल्यत्वं, आनुंक्रप्यं, सारूप्यं, तुल्, उपमा, अनुकारः, संवादः, आहुगुण्यं, औपम्यं, &c. 2 स्त्यं, आकृति $f_{ extstyle au}$, आकारः, मूर्ति $f_{ extstyle au}$ प्रतिमा-मार्न, मतिरूपं-कृतिः, मतिमृतिः, मतिन्छंदः, चित्रं, आलेष्ट्यं, मतिर्धियं; ' a speaking ॄ!. ' संवा-टिनी आकृति:. "Wise, adv. तथेव, तथा, तहत्. 2 अपि, अपि च, किं च, तथा, अपरं च. -Likely, a. संभाष्य, संभवनीय, उपपन्न सत्यसंकाश; अद्धेय; 'it is 1. that ' इति संभवति or उपपद्यते. 2 (Probable) ex. by प्राय:, प्रायश:, प्रायेण, with pot. pass. part., or by अपि नाम; he is l. to come to-morrow' प्रायस्तेन श्व आगंतव्यं; अपि नाम तयोः अभिमतः पाणिग्रहः स्यात् (Mal. 1) 'is it l.tbat &c.'=hood,=ness, इ. संभाव्यता संभव:; better by (a.); See above.

Lily, ह. निल्नी, उत्पलं, कुहदं, पद्मं; See

Limation, 8. मार्जनं, लोहमार्जनेन धर्षणं.

Limature, s. लोहचूर्ण, लोहजं-

Limb, ८. अंगं, अवयवः, (lit. & fig.); गात्रं; 'over every l.' अत्यंगं, सर्वागीण-वः; 'l. by l.' अवयवज्ञः, गात्रे गात्रे. 2 मातः, कोटि र्रिः, सीमाः -ed, व. अंगिष्, सावयवः, 'large-l.' वृहद्वयव, महांग (गी री.); 'slender-l.' त-न्यंगः, कोमल-पेलव-अंगः -less, व. अनंग, निरवयय,अंगहीन

Limber, a. सुदु, कोमल, शिथिल, अदृढ,

लरुप.

Limbo, इ. नरकः, निरयः. 2 कारा, कारागारं, कंधनामारं.

Lime, s. (Tree) जंबीर:; See Lemon. 2 (Quick-!.) चूर्ण: जी, कर्कर; '!.-water' सुधा, लेप: (for colouring); '!.-stone' चूर्णखंड:, चूर्णीपल, कर्करं. -y, a. चूर्णमय (यी f), सचूर्ण, कर्करमयः 2 इयान, सांद्र, चूर्णीपम.

Limit, s. अवधिः, मर्यादाः, सीमा, सीमन् f., पर्वतः, अंतः, प्रांतः, परिच्छेदः, परिमाणं, इयत्ता, अवसानं, वेला (of sea); ' of narrow l (scope)' अल्पविषय-a.; ' set or fix a l. to 'परिन्डिट् 7 P; 'no (definite) 1. can be set to his fame ' तस्य यहा इय-त्तवा परिच्छेत्रं नालं (R. VI. 77). -v. t. परिच्छिद, परि-मा 2 P, 3 A; इयत्तया परि-च्छिद्, सीमां नि-रूप् 10 or निर्धु 10; See Define. 2 सं-नि-यम् 1 P or c.; सं-ह 1 P, संक्रच् 1 P or c., नियंत्र् 10, नियंश् 9 P, निग्रह 9 P. -ation, 8 परिच्छेदः, सीमा-मर्याद्धा-निरूपणं 2 परिमितता, सावधिकता, समर्याद्रत्वं, ससीमता. -टेंब, व. परिच्छिन्न, परिमित, मित, समर्याद, सावधिकः, नियत, सं-हत, अल्पविषय, संकुचित, अन्यापक, संबाध; not through the l. nature of (your) merits' न गुणानामियत्तया (R. x. 32); '1. meaning ' नियतार्थः; ' l. knowledge' अल्पविषयं ज्ञानं; 'l. monarchy' नियंत्रितं or संयतं प्रभुत्वं. -er, s. परिच्छेदकः, -less, अमित, अनंत, असीम, निरवधि-

Limmer, s. नीचजन:, अपसद: in comp. Limn, v. t. लिख् 6 P or चित्र 10. -er, s. चित्रकर:.

Limous, a. सकदम, पांकिल.

Limp, ए. i. खंज्र् 1 P, लग् 1 P, खोग्-खोड्-खोल्-1 P. -ड. लंगः, लंगगति f. -a. मृदु, शिथिल, कोमल. -टा, ड. खंजः, लंग्-खंज-गतिः -ing, a. खंज, खोर,खोल, खोड, लंग-गति, विकलगतिः -ingly, adv. खंजवत्, लंगगत्या.

Limpid, α. स्वच्छ, प्रसन्न, विमल, स्वच्छतोय, प्रसन्धवारि, विमलजल. -ness, ε. स्वच्छता,

विमलता, त्रसादः-

Lin, ३. प्लवलं, तडागः-गं, जलाशयः. Unch-pin, ३. अक्षामकीलः, अ(आ)िणः, उद्दर्भः.

Uncture, J. अवलेहः, लेहां.

Line, s. रे(ले)खा, रेषा. 2 पाँक्तः, पद्धतिः, सरणि:-णी, राजि:-जी, आवि::-ली, तति: अणि:-जी (all f.), माला. 3 स्त्रं, रज्जु f., गुणः, तंतः 4 आकारः, आकृति 🏂 स्त्यं. 💍 प्राकार:, वंग:,परिखा, प्रान्धारं. 6 (Of troops) इंडः, ब्यूहः, पंक्तिः, बलविन्यासः. 7 ऋमः, अनुक्रमः, पर्यायः 8परिपाटि टी र्. श्रेणि: जी. पंक्तिः, परंपरा, माला, पारंपर्यं, आवलिः-लीः आजपूर्वी. 9 (Of conduct) मार्गः, पार्थिन m., रोति f., सरणि:, व्यवहार:. 10 देश:, विषयः, अंगं. 11 दिश् र्र., दिशा, मार्गः. 12: भूचकं; See Equator; ' ruled l. 'रेखा. अंक:: 'inal. 'पोक्तिक्रमेण, पंक्तिशः; ' by l, and rule' यथासूत्रं; 'l, of the face' वदन-मुख-रेखा; 'printed 1 .- ' पांकिः; '1. of a stanza ' पादः, चरण:-णं; ' in a regular l.' अनुक्रमेण, क्रमशः, आसुपूर्वेण, असुपूर्वशः: 'l. of the family ' वंशक्रमः-परंपरा-आ-वलिः; ' a good l. of conduct' सुमार्गः, सुपथः; ' a bad l. of conduct ' वि-कु-पथः, विमार्गः, उन्मार्गः: ' l. of study ' अध्ययन-क्षमः; 'l. of posterity ' वंशावली; 'fish-ing-l. 'बहिशस्त्रं; 'to draw l. s.'लिख् 6 P; 'drawl. s on the ground ' wiff रेखाभिः वि-उत्-लिख् or अंक् 10: 'to draw the 1. ' वि-विच 3, 7 U, भेदं दूश C., or निरूप् 10. =v. t. अंतः आ-, छद् 10, अन्यंतरे छड़. 2 पांक्तिक्रमेण स्था c. (स्थापयति) 01 the streets निविद्य ८, 3 रेखाभिः अंक्रः were l, ed with guards' अनुरक्ष पांकि-क्रमेण रक्षिणः स्थापिताः. =age, इ. अन्वयः, वंशः, कुलं, मंतति 🎤 संतानः, गोत्रं, वंशावली, वंशपरंपरा; : of royal l. 'राजवंश्य, राज-फुलमसूत; 'of high or noble l.' आभिजात, महाकुल. -al, a. रेखासप-मय (यी f.). 2 परंपरागतः परंपरायात-मासः क्रमप्राप्त-आगत -आयात, अन्वयागत, परंपरीण, कुलक्रमाग<mark>त</mark>। कमागमः, 'l. descent ' अन्वयागमः, कुलकमागमः; ' l; descendant ' संतानः, adv. ut-अपत्यं. -ally, संतातः, पारंपर्येण, वंशक्रमण, कुलक्रमाग-मेन, 'l. descended ' वंशक्रमायात; See above. -ing, s. अंतराच्छादनं, अंतःपटले-पुट-वेष्टनं, आरतरः-रणं. -Lineament, !-रेला, वदन-मुख-रेला, वदनाकारः, वदनाकृति f., लक्षणं, चिद्धं - Linear, s. पंक्ति or रेखा-रूप or मय (यी f.).

Linen, s. क्षीमं, क्षीमपटः वस्तं; ज्ञाणपटः वस्तं; =a. क्षीम-औम-(मी f.), ज्ञाण (णी f.), अतसीनिर्मित; 'l.-draper' क्षीमवस्त्रविक्रयित् गः, वस्तविक्रयोपजीविन् गः.

Linger, v. i. वि-लंब् 1 A, मंदायते (D.), चिर (रा)यति (D.), कालं क्षिप् 6 P os

ह 1 P, मंदं मंदं चल् (इ) 1 P. 2 विक्रप् 1 A, विचर् c. 3 चिरंदीर्घकालं-स्था 1 P, or हत् 1 A; '! ing on a sick bed' चिरसोगिन. च्टा, ड विलंबकारिन, विलंबिन, मंदगामिन, मंदगानि, चिरकियः, वीर्धसूत्रिन, all m. =ing, a. दृधि, चिरस्थाविन, चिर-दार्घ-कालीन, चिरकालस्थ. 2 विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, विलंबिन, क्रांप्सान. =ऽ विलंबः, कालक्षेपः-यापनं. =ingly, adv. मंदं मंदं, विलंबिन, सविलंबं, मंद्गरया, कालक्षेपंण-

Linget, क धातु-लोह-पिंहः

Lingual, a. मूर्धन्य, मूर्धस्थानीय. Linguiform, a. जिल्लाकृति, जिल्लारूप.

Linguist, ३. भाषाकोविदः, शब्दिकः, शब्द-ध्युत्पक्षः, भाषात्रवीणः, भाषाज्ञः, बहुभाषाज्ञः, अनेकभाषानिषुणः. -ic, a. (३.) in comp.

Liniment, इ. प्र-आ-वि लेपः-पर्न, उपदेहः, अभ्यंजन, मदनीषधं.

Link, इ. संधि:, ग्रांधि:. 2 वंधनं, बंधपाशः, शृंखला-लःलः. 3 संयोगः, संबंधः, अन्वयः, संदर्भः, प्रबंधः. 4 उल्का, उल्ह्यकं ' l. 8 of life' जीवितानिवंधनानि ; ' l. boy ' उल्का-धृतः – ट. १. संयुक्त 7 U, 10, सं-धा 3 U, संश्लिष्ठ ८., संबंध 9 P, ट्याति-यंब्द 1 १, स्वप्य 9 P: See Knit. – ed, a. संयुक्त, संश्लिष्ट, संबद्ध, अन्वित, सान्वयः

Linu, 8. जलपपातः, निर्हारः

Linsced, र. अतसी, उमा, धुमा, उमा-अतसी-गीजं, &c.

Linsey-woolsey, a. श्रीमोर्ण. 2 असार,

Linstock, s. ज्वलनकाष्ठं, आग्नद्शलाका-

Lint, s. शीमबंध:, विकेशिका.

Lintel, अ. द्वाराश्रकाष्ठं, द्वारोध्वंदाक गः
Lion, अ. सिंहः, हरिः, केसारिन गः, पंचास्यः
पंचाननः, हर्यक्षः, कंठीरवः, मृगरिषुः,मृगाशनः
पंदरिकः, पंचनखः, चित्रकायः, मृगदिषुः,
and comp. of इंद्रः, राजन्द, पतिः, अधिपः,
अधिपतिः with मृग or पशुः, मृगपतिः, मृगराजः, मृगाधिपः, पशुपतिः, &c.; '1. 's part'
मूर्यप्रभागः. —css, सिंही. —like,—ly, a.

जिहरवभाव, सेंह (ही f.).
Lip, s. ओष्ठ: (strictly upper), दृशन-रदनछदः, रद्-दंत-रुदः, दृशन-दंत-वासस् n.,
अधरः (strictly lower); 'a red or
cherry l. ' विंबो (बो)ष्ठः, धिंबाधरः; ' *
woman having cherry l. s ' विंबोधी;
'drinking the l.' अधरपानं, अधराष्ट्रतसेवनं, 'l.-honeyed' सुखमधु; 'l.-loyalty'
सुखमिक f., वाग्दार्शता भक्तिः. 2 कर्णः,
पार्श्वः,कठः, सुखं, &c. -ped, a. ओष्ठ in
comp.

Lipothymy, s. Sec Fainting, Swoon. Lippitude, s. क्रिजाक्षता, चुल्लनं. Liquate, See Liquefy below.

Liquefy, v. i. वि-,द्व 1 P. वि-,ली 9 P. 4 A, जलसाजू 1 P. क्षर 1 P. द्वीभू -v. t. वि-,द्व c., वि-,ली c-, द्वीभू 8 U,जलसात्क. -sction, s. द्वीकरणं, द्वावः, विलयः यनं, क्षरणं, द्वीभवनं 2 द्ववत्वं, विलीनता

Liquid, १. द्रवः, रसः, जलं, द्रव-वस्तु-द्रव्यं, पदार्थः. = वः द्रवः, द्रुतः द्रवस्यः, विलीन, प्रवाहिन, तरलं; 'reduced te a l. state' द्रवतामापक, विलीन, जलिश्रतः स्तास्पेतः (Ks. 122). = ltv , १० द्रवरवं रसताः द्रवभावः. धमः

रसता, द्रवभाष:, धम:.
Liquidate, v. t. शुध्रु c., अपाक्ष 8 U.
निस्तृ c., अपनी 1 P, अपवृद्ध् 10; मुच् 6 P
or c., मोक्षू 10; 'debt contracted to 1
another debt' ऋणार्ण, =ion, s. शोधनं,
शुद्धि f., अपाकरणं, निस्तार:, वृक्ति f.,

मोक्ष:-क्षणं, अपनयनं,

Liquor, s. सुरा, मध, हाला, वाकणी, वकणारमजा, मदिरा, आसवः, शी (सी)धु क. क.,
हालिभिया, परिस्तुत् कृ., गंधोत्तमा, मसजा, इरा,
कादंबरी, परिस्तुता, कश्यं, 'l.-shop'
शुंडापानं, मदस्थानं, शुंडा, पानं, 'round
of drinking l.' मधुवारः क्रमः,
' distilling of l.' संधानं, अभिषवः,
'l.-forment' किण्यं, नग्नहः, कारोत्तरः,
मंडः, 'company of l.-drinkers' आपानं,
पानगोष्ठिकाः, 'drinking l.' सरकः, अस्तुतर्षणं, मद्यानं, 2 Liquid, q. v. 3 पेयं.

Lisp, ए. i. स्वरभंगेन-अस्पष्टं-वर् 1 P or बस् 2 P or उच्चर् c. or उदीर् c., अस्पक्तं वद्, अस्फुटवाचा जल्प् 1 P, स्बल् 1 P. -अ., -ing, अ. मदृद्वाच् र्रः -वावपं, अस्फुटोच्चा-रणं, अस्पष्टवाच्, गहृद्वाच् र्रः -वावपं, अस्फुटोच्चा-रणं, अस्पष्टवाच्, गहृद्वाच्, अस्फुटवादिन, all m. -ingly, cdr. अस्फुटवाच्ना, गहृद्वाचा.

Lissom, a. See Flexible.

List, s. आविल-ली f., पंक्ति f., परिसंख्या, परिगणना, अनुक्रमणिका, स्चि-ची f.: ' a l. of pames 'नामावली; 'a l. of errata शुद्धिपत्रं. 2 वस्रवंडः. 3 वस्रपंतः. दशाः, वस्तयः (pl.). 4 युद्ध-रण-भूमि f., रगः, रणाजिरं, मह्मभू:-भूमिः; 'enter or take the l. s' रणार्थ सम्बद्धिः अच्छद् 10. 2 वस्रवंडाव संसिंच 4 P. 3 गणनापत्रे नामानि अभिलिख् 6 P or आरुद्ध c. (रोपयति). 4 Listen, q. v. =v. i. इस् 6 P, रुच् 1 A. अभिलख् 1,4 P; See Like, 2 आ-अव-लंच् 1 A, प्रवणीभू 1 P; See Lean, Listless, अञ्चर्धात्, निरुपेक्ष, उदासीन, प्रमादितः, अजुत्सक, निरुपेक्ष, अनुवधानेन, निरुपेक्ष, अनुवसीन-

वत्, निस्त्सुकं, अनेपक्षया, जहवत्, निः-सृहं: =ness, s. अनवधानं, अनपेक्षा, औदा-सीन्यं, अनीत्सुक्यं, विरक्ति f., अनिच्छा, अनीहा, अस्पृहा, असुत्साहः, अनास्या, जहता, मार्थः

Listen, v. i. शु 5 P, आकर्ण 10, नि-शस् ८., कर्ण दा 3 U, अब-धा 3 U, अबंदित-साव-धान-a. सू 1 P; 'l. now 'अवधीयतामधुना, कर्ण देहि. 2 अहदूत 1 A, अहरु 4 A.

-er, ३. ओत् गः-

Literal, a. मूल, मुख्य, मञ्जत, अख्यकः, मूलायकः, मुख्यार्थकः, शब्द in comp. 2
यथाशब्दः, शब्दार्थान्तमारिन, मूलपदान्तमारिन् 3 अक्षरमय (थी f.); 'I. meaning '
मक्कतार्थः; शब्दार्थः, मूलार्थः. =ity, a. मुख्याथः, मक्कतार्थः, शब्दार्थः, मूलार्थः, अख्यकः

—Iy, ade. मूलार्थानुसारेण, शब्दतः, शब्दशः,
यथाशब्दः, अक्षरशः

Literary, a. विद्या-साहित्य-संबंधिन, विद्या-विषयक, शाझ-ज्ञान- in comp.; 'l. work' शास्त्रयंथः; 'l. dispute' ज्ञानसंघर्षः. 2 (Literate) विद्याचत्, विद्यासंपन्न, विद्या-विशिष्ट, विद्याञ्चरागिन् , विद्या-शास्त्र- in comp.; See Learned, -Literature, s. साहित्यं, विद्या, शास्त्र, शास्त्रसम्हः, पुस्तक-सञ्ज्ञवायः, 'dramatic l.' नाटच्यपुस्तकसमूहः. -Literati, s. विद्यन्समाजः, पंडितवर्गः-गणः, विद्यन्त्रंदं.

Lithe, a. शिथिल, सृदु, भिदेलिम, सुखनाम्य. Lithograph, v. t, शिलाया उपरि लिख् 6 P, शिलां रेखादिभि: सुद् 10 or अंक् 10. -ड. शिला वा पापाण-लेख: or सुद्गा.-er, s. शिला-लेखक:, शिलासुद्राकृत् m. -y,s. शिलालेखन-

विद्या, पावाणलेखनं.

Lithoutriptic, a. अइमरीहर, अइमरीग्न (ज्ञी f.).

Uthotomy, ह. सूत्राइमोच्छेदूः Uthotripsy, ह. अइसरीसंघषः.

Litigant, a. विवदमान, विवादार्थिन, कार्याथिन, ध्यावहारिक (की f.), =8. घादिल m.,
कार्यार्थी, ध्यवहतं m... अर्थी, विवादार्थी.

—Litigate, v. i. क्विंदे 1 A. स्यवन्द्व 1 P.
—v. l., विवादास्पद्दिक 8 U. =ed, a. चाद,
प्रस्त,, विवादास्पद्दिक -धून, वादाद्यर्थन. —lon,

क. वि-, वादः, ध्यवहारः. —Litigious, a.
विवाद्विय-शिल, विवादार्थिन, विवाद्यप्र-रतआसक्त.

Litter, ह शिविका, याष्यपानं. 2 तृणशब्या, तृणसंस्तरः-शयनं 3 शावकगणः-संघः 4 स्व्यसंकरः, व्यस्तताः २० १ शावकगणं स् २, 4 Å, or उत्यद् ८ २ तृणेन आवृ ५ U cr आस्तृ ५ U. 3 इतस्ततः विकृ ६ P or विक्षिप् 6 P.

Little, a. अस्प, अल्पक, श्रुद्र, लघु, अध, स्टब्स, अस्प, स्टब्स, स्टब्स, स्टब्स,

अयुक, श्रुद्र-अल्प-लघु-परिमाण; अल्प-मात्र, स्तोक, अमचुर, इंषत्, अबहुः स्वल्प, in comp. 2 ह्यदतन्तु, अल्पकाय-अरीर-तदुः 3 शुद्र-लघु-मति,कृपण-मनस्-चेतस्-शुद्धिः i as a diminutive) ex. by the suffix का; 'a l. girl' बालिका; 'a l. boy' बा-लकः; 'a l. cottage' कुटिका; 'very l.' अलिपष्ठ, अत्यल्प, 'a l. wealth' द्रव्य लेकाः लवः, स्तोकं द्रव्यं, 'a l. finger' कनिष्ठांग्रलि f.; 'for al. while' कीचित्कालं. =adv. 'a 1' ईषत्, किंचित्, स्तोकं, मनाकू, अभूरि, अबहु; oft. by आ, द्र, ईषत् in comp.; ' a l. split' द्रद्लित; 'not a l. ' मुशं, अ-रयंतं: 'a l. distant' अनतिहूर, ईपहर; 'l. less' ईपरून, किंचिन्न्यून, कल्प-पाय- in comp.; 'a l. less than dead' Banta-कल्प; 'l.-minded' कृषणबुद्धि, अद-लघु-चेतम्. =8. अल्पं, किंाचित्, स्तोकं, अल्प-स्तोक-भागः, अल्पांशः, किंचन, मात्रा, लवः कणः, लेशः; अल्पमात्रं; 'by l. and l.' अ-ल्पाल्पं, अल्पराः, स्तोकशः.-ness, ह. अल्पता, तज्जता, लघुता, स्तोकता, &c. 2 (Of mind) दीनता, कार्पण्यं, श्रुद्रता, कटर्यता, टैन्यं-

Littoral, a. तटस्थ, तीरस्थ.

Liturgy, 8. पार्थनामार्गः, मक्तिमार्गः,

Live, v. i. वस् 1 P, नि-प्रति-°; अधिवस्, अ-ध्यास् 2 A, अधि-ष्ठा 1 P (with acc.). 2 जीव् 1 P, प-अन् 2 P, श्वस् 2 P, ध् pass. or 6 A, विद् 4 A, वृत् 1 A; 'here 11.' एवा भिये (U. 3); 'as long as you l.' वावज्जीवं, याचत्प्राणान् धारवासि or अ-सुधारणं करोषि 3 (On) उप-आ-जीव्, शरीरवृत्ति-प्राणयात्रां-क्रुप् c. or निर्वृत् c. or कु 8 U. प्राणधारण क, निर्वेह 1 P; 4.ing on fish' मत्स्याजीव, मत्स्योपजीविवः sometimes by 夏冠 f.; ' l. ed on fruits, roots, &c.' फलमूलादिाभेः वृत्तिमकरोत्; ']. ing on the leaves of trees falling down of themselves' स्वयंविक्शणंद्वमपणे वृत्तिता (K. v. 28); 'l.s on wild fruits' वश्वफले: शरीरवृत्तिं निर्वर्तयतिः 4 जीवितं कालं गम् C. (गमयति) or या C. (यापयति) or नी 1 P or आतिवह c. or वृत् c.; 'l. through time'-विरस्थायिव-अमर-a. मू 1 P. =a. सजीव; See Living below;'l.-long'दीर्घ-चिर-कालीन, चिरस्था-यिन; 'l.-stock ' जीवधनं. -ing, a. सः जीव, जीविन्, भाणभृत्, सचतन, प्राणधारित् चेतनावत्, सचेष्ट, सप्रमाणः, ' a 1. being माणी, जीवी, जंतुः, माणस्त्, शरीरी, जीवः, वेही, चतनः, सत्त्वं, 'world of the l.' जीव-लोकः. 2 वर्तमान, भ्रियमाण, विद्यमानः). poet 'वर्तमानकवि: 3 अक्षय, अनंबर, अजर, अनपायिन्, आविनाशिनः

(spring &c.). 4आ-उप-जीविन, आजीव or बादी in comp.; 'I. by arins ' शस्त्रोप-जीविन: 'l. by agriculture ' कुण्याजीव: ं। wickedly ' दुईति, दुईत, पापाचरित, वायवतिः ' l. by beggary ' याचकदृति, पापवृत्तिः ' l. by beggary &c.; 'within I. memory 'स्मात' काले: ' a !. sacrifice ' जीवोपहारः: ' a death ' जीवितसरणं. = अ. जीवनं, प्राणधारणं, वास:, 2 जीविका, आ-उप°-; आजीवः, युत्ति f., जीवनं, वर्तनं,आ-उप-जीवनं, जीवनोपायः, जीवन-जीव-साधनं, प्राण-शरीर-यात्रा, नि-र्षाहः, प्राण-जीव-निर्वाहः, प्राण-शरीर-स्थिति f., जीवनार्थः. 3 धर्माध्यापकवृत्तिः, धर्मदायः: good 1: 'सभोजनं, मिटाहारः, परमाच-भोजनं: 'bad l. ' कदक्रभोजनं. -Livelihood, s. जीविका, बृत्तिः, जीवनं, प्राणयात्राः, See Living above; ' bare l. ' यासा-च्छादनमात्रं, असोद्कमात्रं, दिननिर्वाहः -Lively, a. सोहास, उहासिन, आनंदिन, बहुष्ट, उल्लिसत, प्रसुद्ति, आनंद-उल्लास-वृत्ति. 2 स-सत्त्व, सोत्साह, उत्साहशील, तेजस्विन, तीव, तीक्ण; ' of a l. countenance महाल्लवदन, हास्यसुख (खी र्.), सुहास्य-बद्दन, प्रसन्तमुख. =adv. सोत्साहं, प्रफुलतया, सोहासं. -ness, ३. उहासः, ४-,हर्षः, आनंदः, **प्र**फुलता, उत्साहः, तेजस् ॥., सन्वं.

Liver, 8. यकुत् n., कालखंडं; कालकं,

कालेयं.

Livery, s. चेषः, कुल्-आर्य-चेषः; 'l.-man ' कुलवेशधारिन् m., पौरवेशः; 'l.-stable' अश्व-पोषणशाला, अश्वशाला.

Livid, a. नील, नीलवर्ण, सीसकवर्ण, नील-

 m_{ij} सीसकवर्णः.

Lixivium, s. झारजलं-अंचु n. -Lixivious,

a. क्षाराक्त, क्षारविशिष्ट.

Lizard, श. सरदः-दुः, कृंक(कु)लासः-राः, मतिस्र्यः-र्यकः, ' house-l. ' गृहगोधा-धिका, स्रस् हा)ली, ज्येष्ठा-ष्ठी, गृहालिका

Lo, interj. एड्य, पेक्षस्व-

Load, s. भारः, भरः; धुर् f, पर्योहारः 2 पाधा, पीहा, द्वःखं, कप्टं, 'the body is a l. (to me)' भारः कायः, भारभूतं करीरं, कप्टमायं करीरं, 'l. s of gold ' सुवर्णभाराः; 'bearing a l.' भारवाहन, भारसह, धुर्वह, धुरंधर. = v. t. भारं न्यस् 4 P or नि-धा 3 U or निविद्य c. or आरुद्ध c. (रोपयति), भारण पुर 10, भारेण पुर 10, भारेण पुर 10, भारेण पीट्ट 10 or आकृष् 1 U, 4 P, भाराकांत- a. सृ 8 U; 'trees l. ed. with fruits' फलभाराकांता चुक्षाः; See Bend (v. i.). 2 (A gun) आग्नेयचूर्णन पुर, आग्नेयचूर्ण निविद्य c. -cd, क्षार, भाराकांत, भारदस्त, भारवा, आरोपत-निविद्यात, आराध्यत, भारकांत, आराधत, भारकांत, आरोपत-निविद्यात, आरोपत-निविद्यात, आरोपत विद्यान पुरीण. 2 गर्भ 'in comp., पूर्ण, पूरितः, 'l. with perfume'

परिमलाकांत, वासगर्भ, वासपूर्ण. =ing, इ. भारारे।पणं, 2 भारः

Loadstone, s. अयस्कांतः, अयोमणिः, लोह-कांतः, चुंभकः, लोहचुंभकः, चुंभकमस्तरः-मणिः.

Loaf, इ. अपूपः, पूपः, पिष्टकः, कर्मः. =v.i. कालापन्ययं कृ 8 U.

Loam, ह चिक्कण-स्निग्ध-मृत्तिका. = y, a. चि-क्वग, मस्ण

Loan, ह. ऋणं, ऋणद्दानं, धनप्रयोगः, आविहित-कालात् इन्यप्रयोगः

Loath, a. अनुत्सुक, अनिच्छु, वि-पराङ्-मुख (स्त्री f.), विरक्त, अनिच्छत्, अकाम, निष्काम.

Loathe, v. t. गर्जू 1, 10 A, ग्रुप् desid. (ज्रुग्रुप्सते), अत्यंते द्विष् 2 U; Scc Abhor. -ful, -some, u. गीभत्स, अतिगर्हित, चृणा-कारिन, अतिगर्हा, कुत्सित, चृणार्ह, ज्रुग्रुप्सा-वहः -ing, s. शीभत्सः, ज्रुग्रुप्सा, चृणा, गर्हा, अतिनिर्भेदः-द्वेषः. -ingly, adv. सथी-भत्सं, चृणार्वः

Lob, s. स्थूलकायः, स्थूलकारीरः

Lobby, ह. सभीपशाला, उपगृहं-शाला.

Lobe, s. (कर्णस्य) पालि f., पालिका, ल-तिका. 2 भागः, अंशः. =ed, a. पालिविशिष्ट्

Local, a. स्थानिक (की र्र.), स्थानीय, दै-शिक (की र्र.), देश्य, देशीय, देश-स्थान-in comp.; 'l. usnge' देशाचारः; 'l. nows' इहवृत्तं. 2 एक-देशीय-देशिन्-स्थानिक:-ity, s. स्थान, प्र-,देशः, स्थलं -ly, ado. स्थान-विषये, स्थानसदिश्य.

Locate, v. t. निविश्न ए., ति-धा 3 U, स्था - c. (स्थापयति), विन्यस् 4 U; See Place. =lon, s. स्थापनं, निवेशनं, विन्यासः 2 स्थानं, प्रतिष्ठानं, अधिकरणं. -ive, s. सप्तमी

विभक्तिः, अधिकरणं.

Lock, इ. तालः लकं, तालपंत्रं. 2 (Of hair) पातः, कलापः, केशकलापः-पातः, अलकः; शिखंडकः, काकपक्षः (of young persons); चूडा,शिखाः 3 जलस्तंभनी-गंधनी 4 आर्लिंगनं, आश्लेखः, उपग्रहनं. =०. १. तालेन गंध 9 P or पि-धा 3 U or निरुध् 7 U. 2 रुध्, गंध, संयम् 1 A. 3 गाढं आर्लिंग् 1 P. हुई परि- वंद्य 1 A; See Clasp, Embrace; '1. ed in sleep' निद्रालींड, निद्रानिमीलित-लोचन; '1.-jaw,' '1. ed jaw' इंद्यस्तंभः- महः. =०, इ. तालकसनाथः कोष्ठः, सपुटकः.

Locket, ह. कुडुपः

Locomotion, ह. स्थानांतर-स्थलांतर-गमनं, चलनं, गमनागमनं. 2 चलन-गमनागमन-शक्ति f. =Locomotive. व. चल, खलन, जंगम, चलनशील, गतिविशिष्ट, चलनधर्मक, संचारिनः

Locus, 8. निधिः, निधार्ज.

Locust, s. शल(र)भः, शिरिः. Locution, s. वाक्यं, उक्ति f., बचनं.

Lode, s. धातरेखा.

Lodh, ८. लोधः, गालवः, शा(सा)घरः, ति-

रीटः, तिल्वः, मार्जनः.

Lodge, v. i. निवस 1 P, वि-अम् 4 P, आ-भि 1 U, अव-स्था 1 A, स्था 1 P, वृत् 1 A, लग् 1 P, अनुभंय-संज्- pass. =v. t. नि-धा 3 U, न्यस् 4 U, निविद्यू C., स्था C. (स्थापयाति), See Place. 2 वस् c., आ-अर्थ दा 3 U, वासस्थानं दा; to l. a suit or complaint ' राज्ञे निविद् C. = 5. उप-गृहं, उद्यानगृहं. 2 Lodging, q. v. sing, वासगृहं-स्थानं, वासः, नि-आ-वासः, व-सति र्-, नि-आ-लयः, आ-सं-श्रयः, निकेतनं; Sce House. -ment, s. निवेशनं, स्थापनं. 2 अव-सं-स्थिति र्रः 3 निवशः-गर्न, समावासः.

Loft, 8. अहः, चंद्रशाला, शिरोगृहं, उपरि-

Lofty, a. उसत्, तुंग, उच्च, उसम्र, उच्छित, पांशु, सोच्छाय. 2 उद्धत, मदोद्य, दूस, अव-ालिम, सादोप, मदोद्धत, गवोद्धित; See High. 3 प्रोह, पगलम,धीर, गंभीर, गुरु,महत्. -ly, adv. उद्ये:, ऊर्ध- 2 सगर्थ, साटोप, सदर्प, उद्धतं. =ness, s. (lit.) उन्नति f., उत्सधः, उच्छयः, तुंगता, उच्चतः, शांजुता. 2 औद्धृत्यं, आद्रोपः, अवलेपः, दुर्षः. गर्वः, अभि-मानः. 3 प्रीहता, प्रागलभ्यं, धीरता, गुरुत्वं, महत्त्वं, माहात्म्यं, उत्कर्षः, उन्नतत्वं, उन्नतिः-Log. ह. काष्ठं, दार-काष्ठ-खंद:-हं; स्थूल-बृहत्-

कार्छ- 2 गतिमापः.

Logarithm, s. संवर्गमानं, घातप्रमापकः Logger-head, s. स्थूल-जह-बुद्धिः, मृहः, मुखी:, जह:; 'to be at l. a ' विषद् 1 A, कालि-कलहं-प्रारम् 1 A. -ed, a. स्थूल or

जह-धी ण बुद्धि. Logic, s. तर्कः, न्यायः, आन्धीक्षिकी, न्याय or तर्क-शासं- or विद्या, युक्तिवाद: -al, a. ता-किंक नैयायिक-यौक्तिक- (की f.), तर्कशास्त्र-विषयक. 2 तकं न्याय-युक्ति-सिद्ध, तकं न्याय-संमत, न्यायामुसारिन, तर्कानुरूप; 'a l. conclusion ' निगमनं. न्याप्र, adv. न्या-यतः, यथान्यायं, तर्कानुसारेण, न्यायशास्त्रा-द्वस्पं. -iau, हः नैयायिकः, तार्किकः, तर्किन् m., न्यायविद् m., तर्क-न्याय-शास्त्रज्ञः.

Logomachy, ह. बारयुद्धं, वाझलहः, वितंदा.

2 शब्दविवादः.

Loin, s. श्रोणि-णी f., कटि-टी f., नितंब:, जयनं, स्पिन् f. (hip & l. s); ओणिफलकं, कटी-आणि-तर्द; 'gird the l. s' परिकर बंद् 9 P, कर्टि बंद्: 'born from one's own l. 8 ' अंगज, अंगजात.

Loiter, v. i. विलंब 1 A, मंदायते (D.), कालं क्षिप् 6 P or है 1 P; 'l. about ' सर्व मंदं चल्र् 1 P, इतस्ततः मंदं भ्रम् 1, 4 P, चिरं अव-स्था 1 A. - . कालसेपकः,

अलसः, विलंबिन् m., मंदगतिः, चिराक्रियः =ing, s. विलंबनं, मंद्रगमनं, कालक्षेपः: See Linger,-er.

Loll, v. i. आलस्थेन अवलंब् 1 A or आक्रि 1 U or संविद्य 6 P or की 2 A. = 0. 1. लल् 10 (ललयाति); ' l. the tongue' जिद्धां लल् or बहिच्छ 8 U. -ing, s. लल्ने.

Lone, Lonely, a. विविक्त, निर्जन, वि-जन, निर्मनुष्य, निभृत, न्यून-हीन-संचार, एकांत; निर्मासुष (धी रं). 2 अनाथ, अस-हाय, एकाकिन, एक, केवल. 3 विविक्त-प्रिय. विभिक्तसेविन्; 'a l. place' विविक्तं, निर्जन-देश:: 'in a l. place ' विविक्त, विजने. छन्न, निःशलाकं, रहः, उपांद्य, नीं ness, s. विविक्तं, निजनता, विजनता 2 एफाकिता, असहायता. 3 विविक्तसेवा-रुचि र्.- भीति र्. -some, a. निर्जन, दृश्कण, निरानंद, धोर.

Long, v. i. (for) (अत्यतं) स्पृद्ध 10 (with dat.), इब् 6 P, आभल्ज् 1, 4 P, वां छ 1 P, ई हु 1 A, कांक्ष् 1 P, आशंस 1 A; See Wish; gu 4 P, gu 4 P; sometimes ex. by denom. in u or काम्य : 'l. s for a son ' पुत्रीयति, पुत्रका-म्याति; पुत्रमीप्सति, &c. 2 दोहद्वती भू 1 P, दोहदिनी भू. = दीर्घ, आयत, आयामवत, लंब, दीर्घपरिमाण, दीर्घाकार; विस्तृत, वि-स्तीर्ण. 2 चिर in comp., दीर्घ-चिर-कालीन, दीर्ध-चिर-कालिक (की र्र.), चिरंतन (नीर्र.), चिरस्थायिन्- स्थित, चिरकाल-द्वीधेकाल-स्थापिन. 3 दूर, वि-मु-दूर. 4 दीर्घस्त्र, चिर-क्रिय, विलंबकारिन. 5 परि-म-माण, मात्रा, मित, परिभित in comp.; 'three fingers !. व्यंगुलमात्र-परिमाण, व्यंगुलभित, व्यंगुल; ' being a l. way off ' ह्रस्थ, दूरस्थायिन, ' a l. period हीर्घ-चिर-कालः, 'for a l. time ' चिरं, दीवें, चिराय; See (adv.); 'the l. run 'आयति रि: 'al. vowel दीर्घस्वर:.-adv. चिरं, चिरंण, चिराय, दीर्घ-चिर-कालं, दीर्घ, बहुकालं, चिरदिवसं. 2 दूरं, दूरे, दूरंपर्यतं, 'l. absent' चिरमवासिन, ' दीर्घ-चिर-रोगिनः 1. sick 'living l. ' चिरजीविन, आयुष्मत्; since left ' चिरत्यक्त, &c.; ' how !. कियचिरं, कियंत कालं; कियत्कालं; 'how !. not very l. after ' कियच्चिरेण: नातिचिरं, 'very !. 'सुचिरं, 'l. ago' प्रामेत्र पूर्वमेव, अतीतद्धिकाले; 'not l. ago ' नाति-चिरात् माक्, अनातिपूर्व; ' ere l. ' आचिरेण, आचेरात्; ' as l. as ' ' sol. ' यावत्-तावत्; 'as l. as one lives ' यावज्जीवं; आमर णातः 'the whole year l. ' आवर्षातातु वर्षपर्यतं; 'l. after 'यहो: कालात्, दीर्घ कालानंतरं. In comp. words ex. by दीर्घ, चिर. लब, दूर, आयत; ' 1.-armed' दीर्घभुज, लंगहस्त; ' 1.-bellied ' लंबीद्र्रः

· l.-continuing ' चिरस्थायिन; ' l.-eyed' आयताक्ष, आयतनेत्र, ' 1.-headed ' सुक्षम नियुण-मति, विदग्ध, पहु: 1.-lasting ' चिर-स्थायिन, चिरकालिक; See (a.); 1 legged' दीर्घपाद, अर्धजात, अर्धशुः 'l.-lived' चिर (र) जीविन, दीर्घोष्ट्रस्, चिरायुस्, विरायुग्य, जेवानुक, आयुष्मत्, 'l.pepper' विरायुग्य, जेवानुक्, आयुष्मत्; कृष्णा, उपकुल्या, वैदेही, मागधी, चपला, क्णा, उ(क)वणा, पिप्पालः-ली शौंडी, कोलाः कारिपिप्पली, कापिबल्ली, कोलब्ली, अयसी, विशेष:; ' l. pepper root ' ग्रंथिकं. पिप्पलीमूलं, चदकाशिरस् गः: ' l.-sighted ' दूर-दीर्घ-दृष्टि; ' I.-suffering ' सहिज्छ, सहनशील, क्षामिन, बहुक्षम; (१.) क्षमा, सहिज्युता, सहनशीलता. - टा, व. दीर्घतर: 'any l. ' अतःपरं-ऊध्वे, इतः परं: ' why delay any 1. ' किमित्यधना विलंदयते. अत्यभिलाषिन, अत्याकांक्षिनः -ing, a. कुत्रलिन,सृह्याल,उन्कंडित उत्कट, लालस, अत्युत्तुका, 'a l. desire ' उत्कटेच्छा; 'al. woman 'अञ्चालुः; दोहद्वती. - ह. अत्य-भिलायः, आतिस्पृहा-वांछा, अत्याकांक्षा. उत्कंडा, लालसा, ओत्सुक्यं, अतिलिप्सा; इंडा; कामः, मनोरथः, स्पृहा, तृष्णा, आ-कांका; 'the l, of a pregnant woman' वोहदः, गर्भदोहदः. -ingly, adv. सस्पृहं, सतृष्णं, सोत्सुकं, सोत्कंठं. -Longanimity, ं क्षमा, क्षांति f. -Longeval,-Longevous, a. चिरंजीविन: See Long--Longevity. 8. द्वीर्घायुः: चिराद्र: -Longmetry, s. हैध्यमान--Length, 8. दैर्ह्य, दीर्घता-त्वं, आयामः, m., आरोहः, आयाति *ई-*, षिस्तारः, आनाहः, विस्तृति रं, विताति रं मात्रा, अवधिः, मर्यादा, पर्यतः; * my rudeness (impudence) was carried to the l. of taking up arms ' परिग्रहं पावदत्यारूढो दुर्योगः (U. 6). 3 मानं, प्र-परि-माणं. 4 स्विर-दीर्ध-कालुः, काल-दैध्ये; 'to such a l. ' एतावत्पर्यतं, यावत् (with acc.); ' for a l. of time ' चिरं, चिरकालं: 'to a great l.' अतिमात्रं, अति-मर्यादं; 'at l.' सविस्तरं, विस्तरेण, सुविस्तरं रेण, विस्तरकाः, असंक्षेपतः 2 अंते, अंततः, शेषे, चिरकालात्, चिरस्य, अतीतद्दीर्धकाले spread at l. विस्तीण; to lie at full !. 'दंहवत् पत् 1 P. -en, v. i. दीर्घीकु 8 U, म-वि-तन् 8 U, विस्तृ C, प्र-वि-सृ C, आयम् 1 A, आयती-वितती-कु. =v. i. विस्तृ-वितन्-Pass., दीर्घीसू. =wise, adv. अन्वायामं, अद्वदैर्द्य, अद्घ in comp. -y, a. विस्तीणे, वीर्घ, आयत, सविस्तर, असंक्षित्त-

Longitude, s. धुनकः, दाधिमन m. 2 रेकांज्ञः; (of heavenly objects) भोगः; 'circle of l.' रेखांशवृत्तं. -Longitudinal, a. अनुदैर्घ, अन्वायाम.

Looby, s. स्थूलजनः, ग्राम्यः, नुपलः, प्राक्षतः. Look, (at), v. i. दृश् 1 P, अव-वि-आ-लोक् 1 A, 10, इक्ष 1 A, निरूप 10, निर्वर्ष 10, ਵਾਇੰਵਾ 3 U or क्षिप 6 P, ਲਗ 10; '1. intently at ' नयनै:-दृष्टिशि:-पा 1 P, निध्य 1 P, (ता राधवं दृष्टिभिरापियंत्यः &c. R. vu. 12). 2 нг 2 Р, эп-чति°-, लक्ष-दृश-pass.; oft. by बदन, मुख, आनन in comp.; 'she l. s sad ' विषण्णा लक्ष्यते or आभाति, &c.; 'that I.s like wantonness ' तत्साहसाभासं (Mal. 2); ' l. ing dejected ' विषण्णवदन, म्लानमुख, &c.; 'l. well ' ज्ञभू 1 A; 'l. now ' नहा, पर्य--about, परितो वीक्ष, अनु-इच् 4 P. -after, अवेक्ष, रक्ष 1 P, पा C. (पालयाति); See ' Take care ' under Care;' योगक्षम वह 1 U, (सुन्धाया मे जनन्या योगक्षेमं दहस्व M. 4). 2 आन्विष्: निरूप् 10, मृग् 10 A. I l. down =00भग, अवेक्ष्, अधो दृश्; upon' अवमन् 4 A, उपेक्षः See Contema. -for, आइंस् 1 A, अपेक्ष्, मति-इघ् 6 P. See Expect. 2. अन्तिव, मृग्; Search. -in, आविर्भू 1 P, आत्मानं दुश् c., मकटी भू: 'l. in the face' संख्यी-अभिसुखी-भू (with gen.); See Face. =into, अय-सं-नियु-परि-ईश्च्, अनुसं-धा 3 U, निस्पः See Examine; 'l. into the matter very co अंपू ' अतिनियुणमवंश्यतां सीर्थः. -on, मेझ्, मिष् 6 P; मिषतामाच्छिनसि नः (K. II. 46) snatches (the oblation), we helplessly l. ing on '2 (Upon) सन् 4 A, नण् 10; See Consider. =out, अब-धा 3 U, सावधान-a. भू 1 P. -over, संदृश्-ईक्ष; निरूप, निरीक्ष. =to, सं-वि-ईक्ष्, अवधानं दा 3 U; ex. by ' Care ' q. v. 2 आ अव-लंब 1 A, आश्रि 1 U. -up, जध्वै, दृश् or इस, उदीक्ष, उन्स्रात्रीभू; 'l. ing up to heaven' नभोवृत्त-दृष्टि, गगनदृष्टि; 'l. up to 'प्रतीक्ष्, उद-हुन्। मन, गण्, परिक्छप् c., the people l up to you as their saviour'आत्मनोरक्षकत्वेन त्वामेवामी जनाः प्रतीक्षंते, गण्यंति or परि-कल्पयंति. = इष्टि रं., दर्शनं, ईक्षणं, वीक्षणं, प्रेक्षणं, वीक्षितं, विलोकितं, आ-वि-अव-लोकनं, दृष्टिपातः, दुक्पातः. 2 रूपं, आकारः, आकृति 🗸, दर्शनं, आलोकः, चर्या, आमा, . छाया, बद्दनाकारः, सुखच्छाया, सुखं, बद्दनं, 'a l. of displeasure' अकुपाहारिः, 'side-l.' कटाक्षः, अयागद्शनं, 'l.-out अवेक्षा, समीक्षा, अवधानं, 'to be on the l.-out 'अवेक्ष्, अव-धा 3 U, अवहित-व भू--er, s. इष्ट्र m., दशिन m., वीक्षकः. 2 (0n) त्रेक्षकः, प्रेक्षमाणः. -ing, a. पर्यत्, वृर्शिन्ः

हृष्टि, नयन in comp.; 'l. in all directions. विष्वर्ष्ट्रष्टिः, सर्वती दत्तदृष्टिः, 'l. up' उन्सुख, ऊर्ध्वदृष्टिः 'l. well ' शुभ-सु-दर्शन, सुदृश्य, शोभनाकार, प्रक्षणीय, शुभानन. = इश्में, विलोकनं, वीक्षणं, निर्वर्णनं, आलोकः, &c. See (s.) nhove; 'l.-glass' आद्शेः, सुकुरः, दर्पणः

Loom, ह. देमन् म., देमः, वाय(प)दंडः, तंत्रवापः. =०. हे. अस्पष्टरूपेण हुत्र् pass., दूरे

वृत् 1 A or स्था 1 P.

Loon, ८. दुर्जनः, जालमः, कितवः, धूतः. Loop, ८. ज्ञिक्यं, काचः 2 पाजः, पुटःहं. 3 क्रिन्नं, रंधं, ' suspended in a l. ' काचित,

शिक्यित; '1.-hole 'छिदं, रंधं, गवाक्षः, जालं; निर्गमः, निर्गमद्वारं, अपक्रमः; सुक्ति

्रा., मासः.

Loose, a. शिथिल, प्र-,श्रुथ, सस्त, विगलित, चलित, मुक्त 2 अबद्ध, उद्यधित, उत्सूत्र, बंधनरहित-शून्य, उद्धाम, प्रमुक्त, 3 विरल, असंहत, अदृहसाधि- 4 अन्यवस्थित, आनियत, अनिर्णात, संदिग्ध, असंक्षिप्त; अस्थिर- 5 असंबद्ध, निःसंग, निरन्वय. 6 उच्छंखल, निर्मर्यादः, अनवस्थ, दुर्वृत्त, व्यभिचारिन्, व्यसनिन, दुराचार. 7 गर्हा, निद्य, अफ़ील; 'l. conduct' दुराचारः; व्यसनं, नीतिभ्रंशः, 'a .1. man' लंपदः, व्यसनिन् m, 'a l. woman' ांधकी, प्रश्वली, भ्रष्टा; 'let l. ' मुख् 6 P; See (v.); ' break l. ' बंधनं भिद्र or छिद 7 P, बंधनात् श्रेश 1 A, 4 P. -v. t., -en, r. t. शिथिलयति (D.),शिथिलीक् 8 U, अ(अ) भू-फ़्रय् 1 P, 10 (अतथयति), संस् c., अतथीक. 2 सुच् 6 P or c., वि-निर्-उत्, मोक्ष् 10, विस्त्य 6 P or c., बंधनात् सुच्- 3 उद्-ग्रंथ् 9 P, उद-अव-मुच्, विशुब्द 7 A, 10, विश्लिष् C., विसं-3 U. -v. i. -en, शिथिलीयू 1 P, श्च (अ) ध् 1 A, संस् 1 A, गल्र 1 P, शिथिलायते (D.) =ado. =Iy, ado. शिथि-लं, श्लुषं, अदृढं, विरलं, असंहतं, आनियतं; दुर्वतन्, निर्मर्यादं: 1. hanging matted hair]' श्लघलंबिन्यः जटाः; ' hanging !.' सस्त. =ing,=ening, s. ि शिथिलीकरणं. मोचनं, मोक्षणं, मुक्ति f., श्रंथनं. =ness, s. शैथिल्यं, म-,श्रुधः, स्रेसः, श्रुधता, स्रस्तता, अदृहता, अनियतता, विरलता, व्यसनिता, दुराचारः, अनवस्था, लांपटयं, व्यभिचारः: See Laxity.

Lop, v. i. छिद् 7 P, फुत् 6 P, लू 9 P; See Cut, 2 आ-अव-संद् c. -v. i. आ-अव-संद् 1 A. -per, s. Cutter, q. v.

Lopsided, a. एकपार्श्व पतयाल.

Loquacious, a. वावहक, वाचाल-ट, शुक्रर; See Garrulous. -ly, adv. वाचालतया. -uess, -Loquacity, s. वावहकता, वाचालता, बहुभावित्वं, जल्पकता, मीक्षर्य.

Lord, s. इंशः, प्रसुः, इंश्वरः, स्वामिन् m., अधिपः, पतिः, ईशितृ m., अधिमूः, नायकः, नेतृ m., अर्तृ m., नाथः, इंद्रः in comp.; राजन m.परिवृद्धः, इभ्यः, धानैन् 2. आहचः; 'to be i of ' n-w 1 P, say 2 A, (with gen.); See Master; 'supreme I.' सर्वे बर:, अ-धिराजः, नरेंद्रः, क्षितिपतिः, स्वर्गाधिपः, जग-जाध:-नायक:, &c. 2 (Title of address) देवः, महाराजः, स्वामिन् n.,आर्यपुत्रः(by wives)भर्त m.(by servants &c.). 3 परमेश्वरः भगवान, प्रशु:, ईश्वर:. = v. i. (सहर्प-सधर्प) इंश् or ज्ञास 2 P. -like, -ly, a. राजा-चित, प्रभुयोग्य; राजसदृश (शी र.), रा-जाई, ईश्वरीय, ऐश्वर (री में) 2 ओजस्विन, दीप्तिमत्, तेजस्विन्, See Majestic. 3 धृष्ट, अवलिस, ऐश्वर्यमत्त, हुस, गाँवन, उत्सिकः See Haughty. -adv. संधर्ष, सद्दें, उ-द्धतं, ऐश्वर्यमदेनः -ship, s. देव:, &c.; See above; 'his l. ' तत्रभवानः; महाराजः; ' your l. ' अत्रभवान, देवः, &c. 2 प्रभुत्वं, स्वामित्वं, ऐश्वर्यं, अधिकारः. 3 राज्यं, विषयः। Lore, s. विद्या, ज्ञानं; See Learning.

Loricate, v. t. कवचेन-पटलेन आस्तृ 5 U or आच्छद्र 10. - त. सकवच, पटलयुक्त.

Lorn, a. अनाथ, अञ्चला: See Foriorn. Lose, v. 1. अप-, ह c., त्यब्द् 1 P, हा 3 P or с. (हापयित) 2 विथुडर्-विहा-परिहा-pass., विनाकु 8 U, (with instr.); भ्रंशू 1 A, 4 P, परि-म°, च्यु 1 A, म-वि-°, (with abl.); Sec Deprived also; ' he lost his life ' प्राणीवियुक्तः, विगतासुर्वसूप, भाणहीनः, भाणेरहीयतः ' lost his realm राज्याद्भ्रष्ट:-च्युतः; '1. s his friends ' मि-त्रेवियुज्यते; 'he lost his wife' द्रत्यरनी युता, पत्न्या विरहित:. 3 (Destroy) नज्ञ ... कि 1, 5 P or c., अप-चि 5 U, उच्छिई 7 P, म-वि-ध्वंस c. 4 (Not to find) ex. by नज् 4 P, पश्चन्, 'have you lost camel 'अपि युष्माकमुद्रो नष्टः; ' the lost ring 'नष्टमंगुलीयकं; 'I. the way 'मा-र्गात् or प्य:-अंग्र् or च्यु or विचल् 1 P; 'he lost his way ' प्रश्नष्ट-नष्ट-पथः or उन्मार्ग-गामी अभूत्; ' lost his caste ' जाते र्बष्टः. 5 पराजि-पराभू-pass. (in battle &c.); ' !. one's wits ' ब्रास्ट्रीन-a. भू ' to 1. time ' कालं व्यर्थ नी 1 P. or विक्षिप् 6 P, कालं ह 1 P or या c. (यापयति), कालहरण काल क्षेपं कु 8 U, बिलंबू 1 A; 'l. good name चारित्र्यं कीर्ति कलंकयति or मलिनयति (D-) or दुव् c. (दूवयाते); '1. one's oossciousness ' HE 4 P, He 1 P, Anai-संज्ञां हा, नष्टचेतन-लुप्तसंज्ञ- व. सू don't l. anything (in this way) ? न न: किंचित् छिद्यते (S. B. 345), नास्माकं कि मिप हीयते; 'to l. oneself in 'आसक्त

नित- a. भू: See Absorb. -er, s. प्राप्ता-वायः, अपाय-हानि-सहः, पराजितः, लब्ध-हानिः,पाप्तनाशः-क्षयः. =Lost, a. नष्ट, भ्रष्ट. च्युत, गत, वीत, हीन, त्यक्त, हत, हारित. क्षीण, हुप्त; 'who has l. his office ' न्य-ताधिकारः, अधिकारभ्रष्टः: 'who has l. wealth ' अर्थहीनः, गतिभदः, नष्टार्थः; 'who has I. his way ' पथभ्रदः. उन्मार्ग-प्रकृतः, दिङ्मुदः; ' who has I. every-thing ' हत्तर्सर्वस्वः; ' who has I. one eye 'अक्ष्णा अधः, एकाक्षिविकलः; 'l. to shame ' त्यक्त-निरस्त-लज्ज, बीहाहीन, ' l. to sense of freedom ' स्वातंत्रपरसान-भिज्ञ: 'I. in meditation ' ध्यानपर-परा-यण-निष्ठ-मग्न, चिंतासक्तः • the bone fell and was l. ' आस्थ निपतितं नयनविषया-तीतं च; 'to be l.' नज्ञ, अंतर्-इ, तिरोधा pass., तिरोधू. 2 मोहित, मूढ, भ्रांत-चित्त-शक्ति. -Loss, s. हानि ∫., क्षयः, सं-उप-परि-क्षयः, वि-,नाज्ञः, अपायः, अपचयः, लोपः, भंशः, द्याति र्., व्ययः, ध्वंसः, प्र-वि-ध्वंसः, वियोगः, अपहारः, अत्ययः, त्यागः, अलाभः, बति 1. 2 पराजयः, पराभवः, भंगः, compensating l. क्षितपूरणं, pront and I.' लाभालामी; 'l. of time ' काल-इरण-क्षेपः, विलंबः; 'l. of caste' जाति-भंशः; ' l. of army ' सैन्यनाशः, बलव्यसनं: 'to be at a 1. ' HE 4 P; 'being at a l. what to do or say ' किंकर्तब्यता-किंवक-व्यता-मृह.

Lot, ह. अंज्ञः, वि-,भागः, उद्धारः. 2 भाग्यं, वैगं, भागधेयं, वैवंगति f., वृज्ञा, भवितव्यता; See Fate. 3 ग्रुटिका; fall to the l. of आपत् 1 P, उपनस्था 1 U; आपतंति हि संसारपथमवतीर्णानामेते वृत्तांताः (Ka. 175); happiness will be your l. 'तं सुखमाय भविष्यसि,तव सुखमुपनमेत्.

Loth, a. See Loath. Lotion, s. धावनं, धावनौवर्धः

Lottery, इ.सुटिकापातः; सुटिकपातेन निर्णयः-Lotus, इ. पद्मं, कमलं, निर्लन, अरविंदं, उत्पलं, कुवलपं, सरसिजं, अब्जं, अभोजं, महोत्पलं, शतपत्रं, सहस्रपत्रं, कुशेशयं, पंकेर्वं, पंकर्जं, सरोश्वं, तामरसं, सारसं, सरसीश्वं, पुष्करं, अभोश्वं, विसमस्नं, राजीवं, अंबुजं, 'white !. 'पुंडरीकं, सितांभोजं; ' red !. 'कोक्-

अभेषहं, विसमस्तं, राजीवं, अंबुजं, 'white i.' पुंडरीकं, सितांभोजं; 'red l.' कोक-नदं, रक्तोत्पलं; 'blue l.' इंदीवरं, नीलो-त्यलं. 2 (The plant) निलनी, कमलिनी, पश्चिनी, सुणालिनी, कुसुद्नित्तं; 'l. stalk' नालं-लः-ली-ला; 'l. fibre or film' सु-णालः-ली-लं, विसं-कां, l.filament' किंजल्कः, केश(स)रः-रं, 'l. root or bulb' करहादः, शिकाकंदः, शालु(लू)कं, 'l. seed' कमलाकः, पदावीजं, 'seed vessel of l.' बीज-कोशः, वरादकः, 'new leaf of l.' सं-

वर्तिका, नवदलं; 'an assemblage of l. es' पंडः, खंडः, पद्मखंडः-

Loud, a. उच्च, तार, महत, युर, उत्ताल; महा-स्वन ग्रुरुस्वर, महाध्वनिकर (री. कि.), महा-मह-योष, महाशब्द, योषण; "ul. noise" तारस्वर:, उच्चेयांष:, महाशब्द: स्वनः, पणादः तुमुलरवः - adv., -ly, adv. उच्चैः,तार-उच्च-स्वरंण, पोचैः, महाशब्देन, महास्वनेन; 'stil l. er' उच्चेरतरां. -ness, s. उच्चता, म-हस्वं, उत्तालता, &c.

Lounge, v.i. उदास् 2 A, आलस्पेन कालं सिप् 6 P or ह 1 P, अलसीसू. =er, अलल्सजनः. कालक्षेपकः, उदासीनः, कार्यपुटः. =ing, u. अलस्, शंद; See Lazy; 'l. gait' मर्त्रभगति f. गमनं.

Louse, इ. यूका:का, केशकीटः; '1.-egg' लिशा. -y, व. बहुयूक, यूकापूर्ण, यूकीपद्धत, सयूक.

Lout, s. ब्राम्यजनः, बृषलः, ब्रामीणः, स्थूल-जनः =ish, a. ब्राम्य, स्थूल, अशिष्ट,असम्य; स्थूल-बुद्धि-मति.

Louver, इ. धूमरंधं, धूमपथ:-निर्गम:.

Lovage, ह. अजमीद्री, उग्रमंधा, बन्हदूर्भा, यवा(मा)निका-

Love, ह. मेमन् m. n., आभिलायः, स्नेहः, रागः, वात्सल्यं, अनुरागः, प्रणयः, भावः, पीति र्., प्रेम-प्रीति-स्नेह-भाव: (all with loc.); 1.. for God ' ईश्वरभक्ति f. 2 (Amorous) कामः, अनंगरागः, शृंगारः, शृंगारभावः, रति र्र-, रतिसुखं, मद्नः.3 (God of love) कामः. मदनः, स्मरः; See Cupid. 4 द्या, अह-कंपा 5 रुचि रि., अभिरुचिः, आसक्ति रि., व्यसनं, अभिनिवेशः, प्रीतिः. 6 (Darling) त्रियः-या, भियतमः-मा, दृषितः-ता; ' to fall or be in l. with हिनह 4 P, अनुरंबर pass., भाव-अभिलापं-बंध 9 P or निविद्य ७., अतुरागवत्-बद्धभाव-मोहित- ७. भू: 1.affected , ' l.-stricken ', ' under the influence of l.' अनंगतस-पीडित, कामार्त. कामवरा, कामातुर, अनंगविधुर, मद्नावस्य, स्मराकुल, कामासक्त; to make l.' विवा-हाथे प्रार्थ 10 A or आराय c.; ' gestures of l.' श्रृंगारचेटा, हावः, विद्यासः, विभ्रमः, लीला, भाराः; ' l.-knot : प्रेमग्रिः-वंधः; ' l.-letter ' अनंग-मद्न-लेखः, मन्मध-लेखः: 1.-match ' प्रेम-विवाह-संबंधः: '1.quarrel ' प्रणय-पेम-पीति-कलहः; प्रणय-कोपः; '1.-sick 'कामार्त, कामात्तर, काम-पीडित, अनंगतप्त, विधुर, मदनविद्धंल; '1.-song 'शंगारगीतं; '1.-tale ' प्रेम-शंगार-कथा; '1.-token ' गीतिलक्षणं, प्रेमाभिज्ञानं ev. i. कम् 10 A (amorously); शी-अल-रंज-आसंबर-pass.; gen. ex. by ज़िह (with loc.); बंध, निविद्य c. with (s.); the king l. s Sagarika ' नुष: सागरि

कार्या पञ्चानुरागः, आसक्तचित्तः, कृतप्रणयः, &c. 2 इच् 1 A, आनंद्र 1 P, मुद् 1 A, त्रव 4 P (with instr.); ex. by त्रिय-a.; See Fond, Like ; ' I I. mus'c ' संगीत-प्रियोस्मि; ' l. knowledge ' विद्यासक्त-चित्तो भव. -abic, a. स्नेहाई, प्रिय. -ed, a. मिय, द्यित, कांत, इष्ट, अभीदितत, स्निम्ध, हुद्य, मनीथित. -er, s. (Amorous) का-सुकः, कामिन् गः., कांतः, प्रियः, द्यितः, व-हुभः, रमणः, नायकः, इष्टः, प्राणेशः, जीवि-तेज:. 2पण्यित् म.,अतुरागित्म.,निरतः, सेवी-पिय:-in comp.; 'l. of knowledge' प्रिय-ज्ञानः, ज्ञाननिरतः, ज्ञानेष्युः; ' a l. of learned men' आगमगुद्धसेवी (R. vi. 41). −ing, a. प्रणयिन्, अनुरागवत्, सस्नेह, प्रणय-वत्, शीतिमत्, बत्सल, अनुरक्त, अनुरागिन्, आसक्त, मिय, नि-,रत, सेविन् in comp; 'I. gambling ' जूतासक्त, जूतसेविन; ' a I. husband 'अनुरागवान पति:,'l. kindness' कुपा, द्या, कारुण्यं, बात्सल्यं, प्रसादः, अनु-ग्रहः, सेहः, अद्यक्तंपा. -ingly, ado. स-मणयं, सस्नेहं, साद्धरागं, स्नेहेन, चात्सल्यात्, श्रीतिपूर्वे. =Lovely, a. कांत, सुंद्र (री f.), रुचिर, शोभन, सुभग, मनोज्ञ, मंजु, मंजुल, चार, मनोरम, मनीहर, ललित, वाम, सुग्ध, कमनीय, अभिराम; See Beautiful. -liness, s. कांति f., सौंद्र्य, शोभा, श्रीः, लावण्यं, सुभगता, चारता; See Beauty.

Low, a. (Of place) नीच, निम्न, नत, नी-चस्य, अधःस्थ, अधस्तन (नी र्र.), अवाच्. 2 व्हस्त, भीच, अल्याकार, खर्व, अनुच्च, अतंगः उ निच, अय-नि-कृष्ट, अधम, हीन्, जबन्य, अवर, खल, धुद्र, अनार्य, याप्य,गर्छ, अक्तील, निंख, (language); See Mean; 'n l. 10an ' अपसदः, नीचः, पृथाजनः; जाल्मः, दुर्वृत्तः 4 (Voice) नीच, मंद्र, मंद, धीर, ग(गं) भीर. 5: (Price) स्वल्प, अल्प, मित, परिनित, अल्पमूल्य. 6 ('L.spirited) अवसन्न, खिन्न, उद्दिग्न, म्लान, विषण्ण, विमनस्, दीन ण उद्दिय्न-मनम् ण चे-तस्:See Dejected 7 नम्र, विनीत, अनुद्धत, निराभिमान; See Humble. 8 शि:सरव, रूझ, असार, अपोंटिक (की f.) (as food); ' of l. rank,' ' l.-born ' नीच, हीनजाति, अंत्यजातीय, नी चकुल्ज, हीन कुल, दुः कुः लीन, अधमजन्यन, नीचवंशयद्वत, हीनवर्ण-=ado. नीचे:, अ उचं, नीच in comp.; 'going l'नीचम; 'l bending grass' नीचै: प्रणतानि तुगानि 2 मंद्, मृद्, सीम्यं -3 अधस्, अधीमागे, अधस्तात्. - . i. रेभ् 1 A, नद् 1 P, नर्द् 1 P, गर्ज 1 P, इंशारवं कु 8 U. =ing, रे, रेमगं, रेमितं, हंभा, हंभारतः-· =0. हंभारवकारित, रेभमाण. =1085, a. नीचता, निम्तता, अवनता, अपक्षर्यः, हीनता, जबन्यता, गद्धता, महता, यांभीये, विवादः,

अवसादः, उद्देगः, दैन्यं, दौर्मनस्यं,ग्ला-म्ला-क्रि f., &c. -Lower, a. अधर, अधरस्य. अधस्तन, नीचस्य, अधःस्य, अवाच, अधः in comp.; ' l. world ' अधीलोकः; ' l. garment ' अधीं शुक्तं; ' l. region ' अधः-प्रदेशः: ' the l. classen ' हीन-अधम-जातीयाः, अवरवर्णाः, अंश्यजातीयाः 🗝 🚜 न्यूनीकु 8 U, जन् 10, न्हात् c., अल्पीकु, लपुक्त, लचयति (D.), अमि 5 U. 2 अप-कुष् 1 P. अव-नम् c. (नमयति), भ्रंशू c., गीरवं मान-भंज 7 P or ह 1 P; See Humble. 3 अबह्न ए., अधः कृ, अधः-नि-पत् c. =v. i. न्यूनीमू 1 P, अल्रीसू, अपाचि-क्षिравв., =हस् 1 P. 2 नड़ी भू 3 मलिनी भू कलु नेमू, तमोवृत-मेवाच्छत-॥ भू. 4 भूभंग कु, भूत्री संकुच् 1 P. = 3. दुद्दिनं, मेघतिमिरं, तिमिरावृत्तत्वं, साभ्रताः 2 काल्रण्यं, मुख-मालिन्यं. -ing, a. तमोश्वत, मेवाच्छन, साध. दर्दिनग्रस्त. 2 मलिन, क्षत्रुप. ≔Lowly, ;a. नम्र, विनत, सविनय, निराभिमान, अनहंकार, अद्भद्धत, अगर्व, नम्रवृत्ति, सूर्वहीन, See Humble. =adv. =ly, adv. सविनयं, वि-नयेन, नब्रतया, अदुद्धतं. →ness, 8. विनयः, नम्रता, अनर्दकारः, अगर्वः, अनभिमानः, नम्र-ब्रुति f. -Lowland, s. निम्नदेश:-भूमि j., नीचत्रदेशः, उपस्थकाः === निम्रदेशीयः

Loyal, a. भक्त, अनुरक्त, दूडभक्ति, भक्तियुक्त-मत्, सानुराग, आसक्तः, 'l. to the king' चृपातुरक्त, प्रमुभक्तिनिष्ठ, राजाज्ञातुवर्तिन्, द्रपासक्तः 'a l. wife ' सती, साध्वी, पति बता, एकारनी, सुचरित्रा, ' l. husband ' स्बद्धारनिरतः, भार्यादुरकः. = ly, ado. भक्ति पूर्वे, सानुरागं, दृढभक्तिपूर्वे, राजनिष्ठापूर्वे.-धुं, 8. भक्ति र्., अनुरागः, आसिक्तिर्., प्रमु-स्वाभि-दृहभी काः। राजभक्तिः-अद्धरागः, भक्तिः, (in a wife) पातिवत्यं, राजानेष्ठाः सतीत्वं, &c.

Lubber, ह. ग्राम्यः, स्थूलजनः, स्थूलधीः द्वाद्धिः -ly, a. स्थूर, अइस. 2 स्पर्तीय.

Lubric, Lubricious, a. हिनग्ध, विज्ञन, श्लूक्ष, मेट्टर. -Lubricate, v. t. अव्यव 7 P, रिनम्धी कु 8 U, स्तेहेन अंब् -ed, o. अन्यक्त, स्नेहाक्त. -ion, ह. अम्यंजने। स्निन्दीकरणं. -Lubricity, 8. सिन्धता, चि प्रणता.

Lucent, a. See Bright.

Lucid, a. दीशिमत्, शोभन, सुवभ, तेजदिक्त उज्ज्वल, दे ही प्यमान, See Bright.2 विशव् स्बब्ड, निर्मल, अ-वि-नल, पत्रव, छुद्द ध्यक्त, सुरंग्ड, निजाय, रगडाय. 4 प्रतबः चित्तः, 'I. interval ' चित्रमतादः. ailo. साहे, सुन्यक्तं, भिजार्थः, स्कूरं, विश्वदं -प.३58, १० दीति रि., कार्तिरे., शोभी, दुर्भा, दुर्ति रि., 2 स्पष्टता, वैश्वायं, पतादः, वैमर्ह्यं, Lucifer, s. जुक्त:, भागवः; 'l. match' आग्न-

Luciferous, क प्रकाशद, दीतिकर (शि f.). Luciform, क नेजामय (शी f.), प्रकाश-

विशिष्ट 🖫

Luck, s. देवं, भाग्यं, भाग्यंगं, तिथिः, नियति

्री. भवितव्यता, देवयोगः; See Fate;
'good l.'सीआग्यं, पुण्योद्यः, भाग्योपचयः,
'bad or ill l. 'देवदुविपाकः-विपयासःविपर्ययः, मंदभाग्यं, दोभाग्यं, दुर्देगं, दुर्गति र्री,
अञ्चर्भं, अमंगळं- eless, त. देवोपहत, मंदभाग्य, अधन्य, दूर्भाग्य, अभाग्य, भाग्य-देवहीन, दुर्देवग्यस्त, हीनभाग्यः elessly, adv.
दुर्देवात्, दुआग्यात्. =Lucky, त. भाग्यचत्,
धन्य, सीभाग्यवत्, पुण्यवत्, भाग्य-देव-शालिन्
2 श्रुभं, करुषाण् (णी रि.), भद्र, मंगल, शिवeily, adv. देवात्, देवयोगात्, दिष्टचा, देवभाग्य-वशात्, सीभाग्येन. einess, s. सीभाग्य, धन्यता, पुण्यवत्ता, &c.

Lucubrate, v. i. राजी अधि-ह 2 A or अम्यस् 4 U. =lon, s. राज्यध्ययनं, निशा-

Luculent, a. See Lucid.

Ludicrous, a. हास्य, हासकर (श f.), उप-अव-हास्य, असंगतः -ly, adv. असंगतं, हास्यस्वरेण-

Lug, v. t. बलेन आकुष् 1 P or हा 1 P.

Luggage, s. परिच्छद्ः, उपस्करः, यात्रासा-मग्री, वस्रपात्रसंभारः.

Lugubrious, a शोकात्मक, दुःखात्मक, कार्

णिक (की f.), दु:खावेदिन.

L. kewarm, a. कोष्ण, कवोष्ण, मंदोष्ण, अवुष्ण, ईषदुव्ण, ईषत्तत. 2 उत्साहहीन, उदासीन, मंदोत्साह, निकत्सुक, अतीक्ष्ण, मंदोचोग, निकत्साह. -ly, adv. ईषत्तापेन, कवोष्णं. 2 निकत्साहं. -ness, s. कवोष्णता, ईषत्तापः. 2 निकत्साहं. चेत्रत्साहं. औदा-सीन्यं, मंदोदोचोगः, अवैदान्साहः, औदा-सीन्यं, मंदोदोचोगः, अवैदान्स

Lull, v. i. ज्ञम् 4 P, पं-उप°, निवृत् 1 A, विरम्
1 P, निर्वा 2 P, विगम् 1 P. -v. t. ज्ञम् c.
(ज्ञमयति), सांत्व् 10; निवृत् c. 2 प्र-सद्
c., लल् 10; ':l. to sleep' (गीतादिना)
स्वप् c. -s. ज्ञांति f., अक्षोभः, प्र-उप-ज्ञमः,
निर्वातः, वायुनिवृत्ति f.-विरामः-विच्छेदः.
-er, s. ज्ञमकः, ज्ञांतिदः. -Lullaby, s.
स्वापगीतं.

Lumbago, ह. कारिवेदना.

Lumber, s. भारः, तिर्धिकद्मब्दं, निव्ययोजन-द्रब्दं. =v. i. संदं चल् 1 P. =v. i. संकृ 6 P. संक्रतीस 8 U. Luminary, 8. ज्योतिस ग., प्रभावत् m., ज्योतिष्म ग., ऽсе Star.

Luminous, a. तेजोमय (यी f.), सपकाश, तेजास्वन, प्रभावत्, दीर्तिमत्, भासुर, self-1.

स्वयंप्रकाश. -ly, adv. तेजसा.

Lump, s. राजि:,संघः, गणः, समूहः, ओषः, वृदं, संचयः, समाहारः, See Multitude. 2 पिंडः-डं, गंडः, घनः, स्पूलमागः-अंशः. 3 साकल्यं, समासः, 'in the l.'एकीकृत a. पिंडित a. साकल्यंन, 'this is the meaning in the l.'एव पिंडितार्थः (M. 1).—v. l. पिंडीकृ 8 U, राजीकृ, पुंजीकृ, एकीकृ, पिंडु 10.—ish, a. स्पूल; स्थूलबुद्धि. —y, a. सपिंड, पिंडित, पिंडीन्त्र.

Lunar, a. चांद्र (द्वा f.), चांद्रमस (सी f.), सौम्य,ऐंद्व (ची f.); gen. ex. by चांद्र-सोमin comp.; 'I. month' चांद्रमासः; 'I. race' चंद्र-सोम-वंदाः; 'I. day 'तियि m. f.; 'I. mansion' नस्चं; 'I. eclipse'

चंद्रोपरागः.

271

Lunated, a. अर्थचंद्राकार.

Luratic, a. उन्मत्त, सोन्माद, वातुल, आंत-चित्त-मति-खुद्धि, विक्षितिचित्त, हत-नष्ट-खुद्धिः, 'a l. asylum ' वातुलालयः -Lunacy, इ. उन्मादः, बुद्धि-मति-धंशः, चितविक्षेपः-पिष्ठवः, वातुलता, मति-खुद्धि-भ्रमः.

Lunch, Luncheon, s. उपहारः, लघ्वाहारः.

Lune, 8. अर्धचंद्राकृतिः

Lungs,: ३- तिलकं,क्रोमन् ग-,क्रोमं, फुप्फुसः-सं-Luniform, ८- चंद्राकृति, चंद्राकार.

Luniorm, a. चङ्गाक्षात, चङ्गाकार. Lupine, s. द्विहलं, शमीधान्यं. =a. बुकसंयं-

धिन्, वृकसदृशः

Lurch, v. i. अप-सृ 1 P, निभृतं स्था 1 P, नि-ली 4 A. 2 Disappoint, Steal, q. v. - er, s. कौटिक: 2 कोटिककुक्षरः

Lure, v. f. प्र-वि-लुभ् c., आकुष् 1 l', हु 1 l', प्र-वि-लुभ् c., अकुष् 1 l', हु 1 l', प्र-वृत् c., प्रलुद् 6 l' or c., मुद्दू c., प्रजुद् 10. 2 आमिषदर्शनेन आकुष् -ड. प्र, विलोभनं, आकर्षणं, प्रोत्साहनं 2 नामिषं, आमिषदर्शनं

Lurid, a. वि-,पांहु, मलिन, उग्रदर्शन, घोर-खप, मलिनमभ, तमोहत.

Lurk, v. i. निभृते-प्रच्छकं स्था 1 P or बृत् 1 A, नि-ली 4 A, ग्रुप् pass.; See Conceal. er, s. निभृतस्थायिन m. =ing, s. प्रच्छ-कवासः, ग्रुप्ति f., ' I.- place' निलयः, ग्रुप्तिः, निभृत-गृह-स्थानं

Luscious, a. लिलत, सुभग, आतिमधुर, कमनीय, सुस्वादु, सुमधुर, आतिमिष्ट-स्वादु. -ly, adv. आतिमधुरं, सुस्वादुः -ness, s. अतिमाधुर्थ, सुस्वादुता.

Lush, a. सरस, रसगर्भ.

Lust, इ. सामः, कामानलः, मैथुनेच्छा, सुरता-चिता, महुनः, व्यवायेच्छा, रताभिलाणः, विषयसुखेच्छा, इंद्रियास कि र. 2 अतिसृहा-बांच्छा, लालसा, अतिलिप्सा, लोभः, बांछा, आकांक्षा, अभिलापः. 3 दुर्वासना, कुपासना. • i. मधुनं-सुरतं इच् 6 l' or आमिलच् 1, 4 P, रतार्थन्-a. भू; better ex. by 1.ful. ' 2 अत्यंतं इष् or वांक 1 P or स्पृह. 10 or कांझ् 1 P, मूध् 4 P, लुध् 4 P. -ful, a. कामासक्त, कामांध, कामुक, कामिन, इं-्र इंद्रियसुखासक्त, विषयानरत, कामातुर, कामग्रस्त, कामजित, कामात. कामाविष्ट, स्मराहर, कामवृत्ति, रतााधन, मेथुनाधिन, मेथुनेच्छु, व्यवायिन, रंपट, 'अभीक, बीलंपर-पर-व्यसनिन, कामन, अनुक. =fully, ado, सकान, कासक-लंपट-चत्.

Lusty, a. महावल, सवींप, ससस्व, सचल, बल-वींप-वत, मांसल, हृद्दांग (भी f.), हृद्ध-शरीर, वज्रदेह, पृथुशरीर, ब्युडीरस्क, अंसल, महाकाय. -ly, adv. सवींपे, ससस्व, बलवत, तेजसा, पीठवेण. -ness, अ. बींपे, सस्व, मांसलता, हृद्धांगता, &c.

Lustral, a. पावन, पावक, शुद्धिकर (री. f.); 'I. water 'पावनोदक, शांत्युद्कं. -Lustrate, v. l. पू. 9 U, शुप c. -ion, s. शुद्धि f., शोधनं, पावनं, पवित्रीकरणं.

Lustre, s. शुतीः, कांतिः, दीशिः, कचिः, भास, कच्,शोभा,पभा,ओजस्विता (all f.), तेजस् ॥., प्रकाशः, प्रतापः, उद्योतः. —Lustrous, a. सुप्रभ, उज्ज्वल, तेजस्विन, शोभन, दीशि-कांति-मत्, See Bright. Lustrum, s. वर्षपंचकं

Lutarious, a. पंकस्थ, कर्दमनासिन्. 2

पंक्तिल, कार्देम् (मी र्र.). 3 पंकवर्णः

Lute, s. बीणा, वहनी, विपंची-चिका, तंत्री:, परिवादिनी (seven-stringed); 'bow of a l.' कोणः, शास्त्रः, रणः; 'play on a l.' बीणां वह c. -Lutanist, Luter, Lutist, s. बीणावादः-द्कः, वैणिकः.

Luteous, Lutescent, a. पीतवर्ण.

Luxate, v. t. विसं-धा 3 U, आस्थ्यांथिं भंजू 7 P or बुद् c. or विसं-धा -ed, a. संधि-च्युत-भ्रष्ट, संधि-विश्लिष्ट, बुटितसंधि. -ion,

अस्थित्रोटनं-भगः-विश्लेषः.

Luxury, ह. विषयसुखं, सुलोपभागः, सुल-भोग-आसिक /, विषयभोगः-सेवा, विलासः; विलासित्वं, सुलसेवा-आस्वादः. 2 सुलं, भोगः, सुलसाधनं, भंगसाधनं, सुलसाहित्यं. 3 स्वाद्दकं, भोजनविशेषः, उसमान्नं, विशिष्ट-भोजनं, -iance,-iancy, ह.अति-सुद्धि-स्कीति /-, समुद्धि /-, युद्धिवाहुल्यं, उद्देकः. -iant, a. आतिवधिष्णु, अतिस्कीत, अतिसमुद्ध, सुमचुर, अस्यत, अत्विष्ठहल, उद्दिक, अति-रिक्त, अत्यधिक -iantly, adv. अतिसमु-द्वा, अतिमाचुर्यण, बाहुल्येन, आत्वाहुलं, अतिरिक्तं, अतिबहुशः. —late, v. i. अत्यंतं वृष्ण or स्ताय् 1 A or इत्यं 4,5 P or आ-द्वर्ष 1 A, आतिशृद्धिं इ 1 P, अतिबहुरीभू 1-P. 2 अतिविलासेन दृत् 1 A or उपसन्त 1 A पथेच्छं सेव् 1 A or उपसुज् 7 A —ious, a. विलासासक्तं, विषयसेवितं, विषयसक्तं, सुख-भोग-परायण, इदियह्यखनिरतं, सुखास्वादृतत्परं 2 विलासासुक्तं-मय (थीर् .), सविलासं, आतिसुखावहं, सुखभोगक्तरं (चीर् .), भोगाह्यकूल. —iously, adv. सविलासं, आतिसुखेनं, सुखोगभोगपूर्वं, सुखासक्तवतं. —iousness, s. विलासितं &o.; See (s.).

Lye, s. क्षारोदकं, क्षारजलं-

Lymph, s. वसा, मेदस् n. 2 निर्झरः, उत्सः, वाहः. -Lymphatic, s. मेदोवाहिनी. Lynx, वनमार्जारः-विडालः

Lyre, 8. विणा, विपंची; See Lute. -ic, -ical, a. वेणिक (की f.). -ist, s.

Lythrum, s. आग्नज्वाला, सुभिक्षा, धातकी, धातु(तृ)पुल्पिका.

M.

Macaw, इ. वक्रतेहः, भ्रुकः, कीरः
Mace, इ. जातिपत्री, जाति-ती र्र., जाति(ती)कोशं, जातिफलं कोशं. 2 गदा; दंडः, यदि
क. र्र.; वेत्रं, लगुडः, सुस (प)लः-लं, सुदूरः,
'm.-bearer' दंड-यप्टि-धरः, वेत्रधरः, गदाहस्तः पाणिः, यप्टिश्रहः, वेत्रपाणिः, दंड-धृतु-

Macerate, v. t. जलेन आप्छ c., आदिश्चि, 8 U, सं-धा 3 U. =ion, s. संधानं,

पाचनं आद्धीकरणं-

Machinate, v. t. मंत्र् 10 A, (उपायं) चित् 10, संप्र-धृ 10, परिकलप् c., युद्धं 10. 2 बृह् 4 P, कपटप्रवधं रच् 10, गूहमंत्रणां कु 8 U. =ion, s. कुकलपना, कुमंत्रणां, कूटप्रवधः, गृहपयोगः, कपटप्रवधः, द्रोहचितनं, कल्पना, चितनं, योजना, विधानं. =or, s. कुमंत्रणा-कृत् m., कपटप्रवधः चकः.

Machine, इ. यंत्रं, साधनं, उपकरणं.
-Machinery, इ. यंत्राणि, यंत्रसामग्री, यंत्रसम्दायः -Machinist, इ. यंत्रकारः विद्
यंत्रकलाज्ञः. -Mechanic, इ. शिल्पंत मा,
शिल्पकारः, कर्मकारः, कारः, शिल्पंपजीविन्म -a. -a!, -a. यंत्रं in comp., यंत्रसंबंधिन,
यत्रविषय, यंत्र-शिल्प-विद्यासंवंधिन, यांत्रिक
(का f.). 2 शिल्पंचिद्याञ्चत, यंत्रशाखाद्यस्यः
' m. srt 'शिल्पं, कला. 3 यंत्रत्वस्य, यंग्र-

बत्, अमघोधयुक्तः 4 यंत्रविद्या-शिल्पविद्या-नियुण: शिल्पकारिन्. -ally, adv. यंत्र-विद्याद्यक्षं, शिल्पशास्त्राद्यसरेण. 2 यंत्रवत. अमुद्धिपूर्व, अमित-अमबोध-पूर्वे =ian, ह शिल्पशास्त्रज्ञः, यंत्रविद्याकुशलः- - Mechan-Ics, है। यंत्र-शिल्प-विद्या-शास्त्रं, यंत्रगतिशास्त्रं. -Mechanism, 8. यंत्ररचना, कला, यक्ति ाः यंत्रगति f, यंत्रव्यापारः. -Mechanist. s, यंत्रकारः ·

Macrocosm, इ. विश्वं, त्रिशुवनं, आखिलं ज-

Macrology, इ. अतिविस्तारः, दीर्वस्त्रता.

Macula, ८. कलंकः, अंकः, लांछनं, लक्ष्मन् ॥. -Maculate, v. t. कलंकयाति-मलिनयति (D.), -a.,-ed, a. कलंकित, कलुपित, लांखित.

Mad, a. उन्मत्त, वातुल, सोन्माद, इत-नप्ट-भ्रप्ट-बुद्धि, इतज्ञान, भ्रांत-विक्षिप्त-चित्तः ' make m. 'उन्माइं नी 1 P, उन्मद् c.: 'to gom.' उन्मद् 4 P. 2 (Of acts) बालिश, उन्माद-असमीक्ष्यकृत, साहसिक (की j.); m.-brain,-brained ' विक्षिसबुद्धि .&c.; 'm.-cap ' साहसिकः; 'm. with anger ' संरब्ध, कोपाकुल, नदोव्य; ' m.-house ' बातुलालयः; 'a m. dog 'अलकः; 'a. m.man ' बातुलः, उन्मत्तः. -den, १.4. उन्मद् c., बातुलीक 8 U, व्यासुद्ध c., उन्मत्तीकः; 'm, ed with rage ' ऋधांध; 'm. ed with liquor' सुरापानमत्त. -ing, a. उन्मा-दक, उन्मादजनन (नी f.). -ly, adv. उ-न्मत्तवत्, उन्मादात्, सोन्मादं, वातुलवत्, चित्तविश्रमेण, भ्रांतचेतसा 2 साहसिकतया. -ness, 8. उन्सादः, उन्मत्तता, वातुलता, मति-बुद्धि-भ्रमः, चित्तविष्ठदः-विक्षेपः, मति-बुद्धि-भंश:. 2 (Fig.) व्यामोहः, मूढता, साहसं.

Madam, s. आर्या, भाविनी, कुलजा; (in

addresing) आर्थे, भवति-

Madder, s. मंजिष्ठा, विकसा-पा, जिंगी, स-मंगा, कालमोशि(पि)का, मंडुकपर्णी, मंडि-(ही)री, भंडी, योजनवली.

Madeiy, v. t. क्रिट् c., आर्झेफ 8 U.

Magazine, s. नानाधिषयसंबद्धं पुस्तकं; 'a 12. of arms ' आयुधागारं, ज्ञहाखागारं. 2 मां-हागारं.

Maggot, 8. कृति:, कीट:. -y, ए. कीटमय

(यी f.), कोटपूर्ण ·

Magic, s. इंद्रजालं, प्राया, अभिन्वारः, मंद्र-योगः, बज़क्तिया, कुहका-कं, जंबः, कार्मणं, कुर्ति /., मोहः, यातः -a.,-श, a. एँद-जालिक-आभि जारिक-मायिक-मोस्तिक-(की .), मायामय (यी f.), मोहिन, माया in comp. =ally, ado. इंड्जालेक, मायया, अभिचारेण. -ian, s. ऐ(हं)इजालिकः, माया-विन् m., सायाकारः, सायिन् m. अभिचारिन् m. 18

कुहकः, कुहकाजीविन् ル कीस्तिकः, योगिन m.,योगेश्वर:, सिद्ध:; 'm.'s brush'पिच्छिका-Magistrate, s. धर्माध्यक्षः, न्यापाध्यक्षः, Sec Judge. - Magistracy, s. धर्माधिपत्यं. न्यायाधिकरणं, धर्माधिकारः 2 धर्माध्यक्ष-गण:-समूह:. =Magisterial, a. (s.) in comp., आधिकारिक (की f.). 2 प्रभुत्व-विशिष्ट, आज्ञापक, सावलेप, दूस, प्रगन्भः

=ly, adv. शासनरूपेण; सद्ये, सावलेपं. Magnanimous, a. महात्मन्, महामनस्क, महानुभाव, उदार-धी-चेतस-मति. उदार, महेच्छ, महाशय, उदारात्मन् 2 (Of acts) अवदात, .उदार, ओदार्यपूर्व. = ly, adv. औदार्थेण, माहात्म्येन, महातुभावात्, उ-दारचेतसा. -Magnanimity, ह. माहात्म्यं, उदारात्मता, महात्मता, औदार्य, महानुभावः, चित्तीदार्थे, उदारमातेता, महेच्छाः महाजयः. Magnate, इ. उत्कृष्टपद्स्थः, उच्चपद्स्थः, धुरं-

धरः, धुरीणः-

Magnet, s. अयस्कांतः, अयोमणिः, होइ-कांतः, चुंचकः. -ic, -ical, a. आकर्षक. आकर्षणशील, लोहचुंबनशील; 'm. needle' अयुस्कृतिशलाकाः 'm. attraction 'आ-कर्प:-वर्ण. =ically, adv. आकर्षणद्वारेण. -ism, 8. अयस्कांतग्रणः, आकर्षणशक्ति f., लोहकांतधर्मः. =ize, v. ६ आकर्षणशक्ति दा 3 U or संक्रम् c. or संचर् c.

Magnificent, Magnific, a. शोभमान तेज-स्विन्, अतिशोभन, महाप्रभ, श्रीमत्, महा-तेजस्, महामताप, विभूतिमत्, देदीप्यमान. 2 (Palace &c.) विशाल, तुंग, उज्ज्वल.-ly, वर्तेण अतितेजसा, मत्रतापं, विभूत्या, ऐश्व-रेंण. -Magnificence, ह, महिमन् भार, प्र-तापः, श्रीः, शोभा, तेजस् ॥, अतिप्रतापः-शोभा-प्रभा, ओजस्विता, महाप्रतापः, विश्वति

f., ओज्ज्वल्यं, विभवः, ऐश्वर्थेः

Magniloquent, a. प्रीह-पगलभ-वाच्, धृष्ट-वाच्. -Magniloquence, s. भोत-

भाषणं, प्रगल्भोक्ति र्., गर्वोक्तिः.

Magnify, v. t. तुथ् c., उप-चि 5 U, स्काय c. (स्फावयति), अधिकीकु. 8 U; See increase. 2 अत्यंतं वर्ग् 10, उत् सं कृत् 10. 3 अतिश-योलचा वृष् c. or विस्तृ c. - टा. ह. वर्धकः. 2 हुंहणयंत्रं. नांng, a. विधन, धूंहणकारिन. Magnitude, ३. मार्न, भ-परि-माणं, आकार-

मानं, माझा in comp., इयता; ' of the m. of an egg ' अंहमात्र, अंहपरिमाण. 2 ग्रुज-त्वं, महत्त्वं, बृहत्त्वं, वैपुल्यं, प्राधिमन् गः, गरि-मन् m., महिम्न m., पृथुता, विशालता.

Mag-pie, s. Sec Jay.

Mald, Maiden, s. कन्या, कुमारी, तरुफी, थालिका, युवति: ती, वाला, कन्यका, कुकः-रिका. 2 अनूहा, अपरिणीता, अविधाहिसा, अद्ता, अक्षत-अविद्ध-योनिः 3 (M.servant) दासी, चेटी, पेव्या, परिचारिता,

कर्मकरी - 4. कौमार (री f.), कन्याविषय-2 अभिनव, अकृतोपभोग, अक्षत, अखंड. -hood, इ. कौमारं, तारुण्यं, कुमारीभाव:-दशा. 2 अभिनवत्वं, अखंडता. -ly, -like, 4. कन्यकोन्दित, कन्या-कुमारी-योग्य-

Mail, s. वर्मन n., तहुनं, तहुनाणं, कवचः चं, उरश्द्रदः, दंशनं, कंकटकः, ज(जा)गरः; ऽतः Armour; 'm.- coat' कंडुकः, वार्वाणः; 'having put on a m.-coat' आमित-मुक्त, अपिनद्ध, पिनद्ध, 2 पत्र-लेख्य-वाहनं. =ed, a. सकवच, कवाचिन, कवच-धारिन; कृतसन्नाह, वर्मित, सन्नद्ध, मज्ज, दंशित, व्यूढकंकटं.

Maim, v. t. विकली-व्यंगी-कृ 8 U, हीनांगीकृ, विकलपति (D.). = अंगवैकल्पं, हीनां-गता, न्यूनावयदर्वः =ed, a. विकलांग (गी र्र.), व्यंग, हीनांग, विकल, अंगविकल.

Main, a. सुरूप, प्रधान, प्रसुख, परंग, अग्रच, अप्रेप, उत्कृष्ट, उत्तम, विशिष्ट, मूल in comp., मुरुतमः 'm. matter 'गुम्नार्थ, गुरुतंः 'm. गुरुतमः', गुरुतंः 'm. गुरुतमः', गुरुतंः 'm. गुरुतमः', गुरुतंः 'm. गुरुतमः', गुरुतंः 'च. प्रधानभागः, प्रधानांशः, मुख्यांशः, बाहुल्यं, मूरिष्टभागः. 2 महोद्धिः, महार्णवः; See Sea. 3 चलं, शक्तिः f., प्रभावः, सामर्थ्य. 4 प्राणिच्तं, समाह्यः, 'in the m.' बहुशः, बाहुल्यंन, सूरिष्टं, सामान्यतः, 'with might and m.' सर्वचलेन, प्रसमं, प्रसद्धः, 'm.-lan' मध्य-मूल-धूनि f., मुख्य-प्रधान हीपः-पं. =1y, adv. मुख्यः, बहुतरं, सामान्यतः, विशेषेण, प्राधान्येन, भूरिष्ठं, बहुतरं, सामान्यतः, विशेषेण, प्राधान्येन.

Maintain, v. t. शहू 9 U, घू 1 P, 10. 2 वा c. (वालवति), रक्ष 1 P, घू 1 P, 3 U, आ-अव-लंब 1 A, उत्तर्भ 9 P or c., संस्तंभ, संदूध ... पुत्रे 1, 9 P or c., योगक्षेमं वह 1 P, वालनं-वोषणं कुं 8 U. 3 प्रवृत् c., रक्ष, न विच्छिड् 7 P or विन्सम् 1 P. 4 प्रति-पद c., वस् 1 P, निर्वह 1 P or c., समर्थ 10, संस्तंम्, दृढीकु, अद्ध-पा ८. (पालयति); See Fuifil also. 5 (As a theory) जब 1 P; 'he who m, s that there is God' gaz-Tiefi 'one who m. s the doctrine of atheism' नास्तिकमतवादीः 6 सनिश्वयं चढु 1 P, दुद्दोक्स्या प्रति-पट्ट c.; 'to m. oneself' जीवित घू, अरीरवृत्ति कु or निर्वृत् c.; See. Live (on). =er, s, पालकः, पोपकः, रक्षित् m., आलंबिन, भरः-घरः-in comp. ≖Maintenance, इ. धारणं- 2 रक्षा, रक्षणं, भरणं, पृति 🏸 आ-समा-तपनं, पालनं, पोषणं, सं-वर्षनं, उ जीविका, इति 🎵 आ-उप-जीविका, आजीयः, प्राणयात्राः, See Living. 4 शासा-च्छाद्रमं, अखबझं,असाच्छाद्रमं- 2 प्रतिपाद्दनं, विषाह:.

Maire, s. 5154.

Majesty, s. राजश्रीः, राजमतापः-तेजस् n. राजमाहिमन् m - प्रभावः गौरवं, प्रता्पः, राजत्वं तेजः, प्रभावः, ऐश्वर्य, महिमन् कः, वैभवं, विश्वति f., गौरवं, महत्त्वं, 'your m.' देवः, महाराजः, वेषपादाः, स्वामिन् 10-, श्रीमहेवपादाः, प्रभुः प्रभविष्णु:: (in addressing) देव, महाराज, &c. -ic, -ical, a. राजयोग्य, राजतुल्य. वपोचित, राजतेजोमय (यी f.), राजश्रीमत. राजप्रतापवत्, साम्रभाव, सावष्टम, प्रतापवत्, ऐश्वर (री रि.), विभूतिमत्, प्रभाववत्, ओ-जस्विनः, उत्तत, अतिशोढ, उज्ज्वल, उत्तुंगः, Şce Lofty also: 'm. splendour ' दोसि f : ' m. dignity ' अनुभाव:, अवटंभ:, ओज-स्विता. -ically, adv. राजसदूरां, सावष्टभं, सालुभावं, दृषोचितं, राजपतापेन-तेजुसा-महिया, सप्रतापं, सप्रभावं, ऐश्वर्येण, सगौरवं.

Major, a. अधिक, भूयस्, अधिकलंख्य. 2 सुख्य, प्रधान, प्रमुख, ग्रुज, वरीयस्, वर्षीयस्, क्रि. प्रधान, प्रमुख, ग्रुज, वरीयस्, वर्षीयस्, क्रि. प्रधान-व्यवहारः, व्यवहारक्षमः-योग्यः, अतीत-त्यक्त-भेगवः 2 ग्रुल्माध्यक्षः, क्रिय्य् ह्लाध्यक्षः, -Majority, s. बहु (pl.), बहु-तरभागः, भूयिष्ठभागः, अधिकसंख्याः, 'a m. of members have come 'सभासवां मर्ध्याद्वेबह्वः समागताः, 'm. of votes 'बहु-मतं, मताधिक्यं 2 व्यवहारः, व्यवहारक्षमता, व्यवहार्यद्वा, वयस् ॥ः, 'reached his m.' प्राप्तव्यवहारः, त्यक्ताक्षकाः, See Grow up-

Make, v. t. জু 8 U, বি-धा 3 U, अनु-प्रा 1 P, आचा 1 P. 2 (Create) निर्मा 3 A, 2 P, मुल् 6 P, बद् c., (बटयति), कृ, वि-धा, रच् 10, क्रुप् с., उत्पद् с., जन् с. (जनयति), साध्ि., नि:-सं-पद् c. 3 (Produce) उत्पद् c., जन् c., हु; See Cause. 4 (Force) ex. by causal of roots; 'm.s me question you ' प्रश्नकर्मणि सां नियो-जयात (Ka. 134); See Compel. 5 निर्मा, चह c.; gen. ex. by निर्मित, धटित, रूप, सप, आत्मक in comp.; also by चू 1 P, सं-पद् 4 A; '10 repeated 2 times m. s 20 ' हिरानुत्ता द्श विंशतिर्भवंति or संपद्यंतेб आप् 5 P, विद् 6 U, लघ् 1 A; Sec Cet; 'm. amends for' aft yy 10, aft-फलं वा 3 U, प्रमुज् 2 P, निष्कु; count of ' मन् 4 A or c., जाजा 10, आवेद 1 A; ' to m. the best of a bad matter दोषमपि गुणत्वमापास्थितं। ' self-made ' m. merry man ' स्वीधमलब्धप्रतिष्टः; हुस-a. सू, उत्सत्वं कु; 'm. much of 'बहु मन्, 'm. light of ' नृणाय मन् or गण्, लप्रक, अव-ज्ञा 9 U; See Contemn; m. wuy ' अंतर दा; अप-स 1 P, अप-इ-या 2P; अपक्षम् 1 U, 4 P; 'm. free with ' संकोज रपक्ता आचा or ध्यवह 1 P; 'm. away with ' नज़् त., ज्या-पद् c., इन् 2 P or c

(पातयति); See Kill; 'm. water ' स्त्रोत्सर्ग कु; 'm. good 'पा c.(पालयति), पूर 10, हृ 1 P,रक्ष 1 P (promise &c.); See See Kill; 'm. water' Pulfil also; सं-पद् .., साध 5 P or c.; (loss) पूर, प्रतिविधा 3 U, प्रतिक्र, अपाकु जाय c.; 'm. bold to say ' प्रशल्भतया वर्ड I P or वचनसाहसं क -for, अभि-या 2 P बति-या, उपस्प्-उपगम् 1 P. अभि-उप-स् 1P. 2 आवह 1 P, क्र्रप् 1 A. -into, निर्मा, विur: 'gold is made into ornaments' सर्वर्णस्थालंकाराः क्रियंते. =01, See Make (5) above; 'made of ' सव (यी र.). घटित, निर्मित, आत्मक, खप in comp.; or only by comp.; ' a pot made of gold ' हेमनिर्मितं पात्रं, हेमपात्रं. 2 अवगम् 1 P; बुब् 1 P; not knowing what to m, of it कि दु एतत्स्यादिति ज्ञातुमसमर्थाः =off, पलाय् 1 A. अपक्रम्, अप-इ, अप-स-गम्-धान् 1 P. =out, निरूप् 10. ज्ञा 9 U, अवगम्, यह 9 U, उपलभ् 1 A, बिट्ट 2 P; See Know. 2 प्रति-पट् .., समर्थ् 10; प्रमाणीक, साध् C., निष्पद् C. =OVer, सम्-ऋ C. (अर्प-यति), संक्रम् C., निक्षिप 6 P, न्यस 4 U, आयत्तीक. -up, समाह 1 P. संकल् 10, संभृ 1P, 3U, समा-नी 1P, एकीकु. 2(A loss) पूर, मतिचि-धा: ' you should m. up for your want of beauty by being good ' त्वया अलावण्यदोषः सदाचरणेन शतिविधेयः. 3 (A quarrel) सं-धा, प्रशम् ए., (प्रशम-यसि विवादं S. 5). 4 निर्णी, साध, निष्पद C.; 'm. up one's mind 'निर्णी, निश्चि 5 U; See Determine; 'm. up to ' उपल, उप-गम्; See Approach. - अ. आकारः, आकृति 🧷 न्त्रपं, विग्रहः, अंगं, वपुस् n.; ' handsome-1088 of m. 'अंग-सीष्ठवं. =er. 8. कार:, कर:, कारिच, कुत् in comp.; कर्नू m., निर्मात m. विधानु m., कल्पकः, रचकः, घटकः, 'ш. of pots 'कुंभकार:-कृत् &c. 2 Creator, q. v. 'man is the m. of his own fortune' लोके गुरुत्वं विपरीततां वा स्वचेष्टितान्येव नरं नर्याते (H. 2). -ing, इ. क्षरणं, विधानं, रचन, कल्पनं, निर्माणं, &c.

Maladdress, ह. अपदुत्वं, अकोशलं

Maladministration, ३. क्रुशासनं, दुर्णयः, असम्यक् निर्वाहः.

Maladroit, a. अपदु, अकुशल.

Malady, 8. रोगः, व्याधिः, आमयः, विकारः, जा, गदः: See Disease.

Mala fides, adv. सन्यलीकं. =3. विप्रलिप्सा, वंचनच्छा.

Malaise, ३. व्ययता, आकुलता, उद्दियता. Malapert, a. अविनीत, धृष्ट, प्रगल्भ, प्रतिभा-नवत्, निर्लज्जः =ly, adv. अविनयेन, धृष्टवत्, निलंज्जं. =ness, ह. अविनयः, धृष्टता, प्राग-लम्यं, प्रतिभा-भानं-

Malapropos, adv. अस्थाने, अकाले, अनवसर्रः Malaria, s. पूतिवाद्यः, दुर्वातः.

Malcontent, a. or s. असंतुष्ट, अप-वि-रक्त, राजापरक्त, राजनीत्यसंतृष्ट.

Male, s. पुंस् m., पुरुष:, नर:; ह m.; ' m. and female ' खीपुंसी, खीपुरुषी, युग्मं, मि-धनं, इंद्रं -a ex. by masc. gender; पु-जातीय; 'm. sparrow' चटकः; sometimes by पुरुष-पु-नर- in comp.; 'm. tiger' पुंच्याञ्चः; 'm. cuckoo' पुंस्कोकिलः; 'm. attire 'पुरुषवेशः;: 'm. child ' अपत्यं पुमान, पुत्र:, सुत:, kc.; ' m. species ' पुजाति ∱ , प्रश्वजातिः . .

Malediction, ३. शाप:, आक्रोश:-शर्न. --Maledictory, a. अभिज्ञापक, आक्राज्ञेगर्भ, अ

मंगलाशांसिन्,

Malefactor, s. पाताकिन् m., पापिन् m, अपका-रिन् m., अपराधिन् m. पापकर्नन् m., दृष्क तिन् m. दोषभाक्, कृतागस् m.

Malefic, a. अपकारिन्..

Malevolent, a. अभित्रध, दोहमति-युद्धि, दुट-भाव-नति-बुद्धि, दुरात्मन्,दुराशय, कुबुद्धि दुवेद्धि, मत्सरिन्, साभ्यस्य, पापाश्य, अहि-तेषिन्, दुहर्, दुःशील, अनिष्टायि**न्. -ly,** वर्तर, द्रोहशुद्धचा, दुष्टभावेन, साम्यसूर्य, अ-हितेच्छया. -Malevolence, अ. द्रोह-अहित-बुद्धि 🏸, दुष्टभावः, कुभावः, कुबुद्धिः, मोह-मति रं., द्राहः, अस्या, अध्यस्या, द्रौरारम्य, मात्सर्ये, अहितेच्छा, अपकारेच्छा, वैज्ञन्यं.

Malfeasance, ८. अपकारः, दुष्कमन् ॥ Malformation, ह. त्रिकृति 🙃 वैस्त्रपं.

Malice, इ. वि-,द्वेपः, वेरं,द्वेष-शत्रु-भावः, झोहः, दुष्टभावः, द्रोहमति-बुद्धि ᢊ मात्सर्थे, असुया, अहितच्छा, पापाशयः, दौरात्म्यं, दौर्जन्यं, पैशन्य: -Malicious, a. बैर-द्वेष-पूर्वक, द्रोह ० द्वेप-मूल ० हेतुक. 2अतिद्वेपिन, द्रोहिन, दोहमति बुद्धि, दुष्टभाव-मति, दोहशील, अप-कारेच्छ, पापात्मन्, दुरात्मन्, साम्यसूप, मत्स-रिन, दुर्जन, खल, पिद्युन, See Malevolent. -ly, ade. दोहबुद्धचा, दौरातम्येन, सहेपं, मात्सर्येण: 'm. intentioned दोहबुद्धि &c. =uess, झोहमतित्वं, दुष्टशीलता; ५०० (८.)

Malign, v. l. अपभाष् 1 A, परि-अप-बद् 1 U, अभिशंस् 1 P, कलंकयति (D.), वि-,द्विष् 2 U. =a., =ant, a. द्वेपद्वद्धि, द्रोहपरायण, बुष्टबुद्धि, दुबुद्धि, दुराशय, नृशंस, दुर्मति; See Malicious, Malevolent. 2 (Star) अञ्चम, दुष्टः अनिष्ट, अमंगल. उ उद्य, घोर, अतिदृष्ट, अर्रतुद्, अतितिम्म- ४ असाध्य, दुः साध्य, दुश्चिकित्स्य, भारात्मक, साकिपातिक (कीं रें), काल in comp. -ly, -antly, सदोहं, अत्युगं - - १. अभि-ापेशुनः, शंसकः, अपवाद्कः, -Malignancy, हे. दोहबुद्धि र्र. हेवपरा-यणताः व्यमहेषः, भावदुष्टताः अतिषेशुम्यः

See Malice. 2 उद्यता, तिग्मता, दुष्टता, 3 असाध्यता, मारात्मकता. Malinger, v. i. श्रीरास्वास्थं अपिदृश् 6 P. Malison, s. See Curse.

Malkin, ह. अञ्चल, सरा-Mall, 8 महासदूरः, घनः. 3 जनाक्रीणमार्गः,

जनसामान्यपथः.

Malleable, a. उद्वर्तनीय, घनेन वर्धनीय, उर्दूर्तनक्षम. -Malleate, v. t. सुदूराघातेन उद्-वृत् C.

Mallet, इ. सुदूरः, दुषणः, चनः.

Maiodorous, a. द्रगंधि.

Malpractice, s. दूराचारः, दुश्चरितं, कुचरितं,

. Mait, s. यवपानीयथीजं: 'm,-drink' यव-कुचेहितं. सुरा, यवजं, यवपानीयं; ' m.-house' यक्षमधानग्रहं-

Maitreat, v. t. अप्रियं आचा 1 P or वृत् 1 A, नि-अप-चित्र-कृ 8 Ü, पीड् 10. -ment, s. अपकारः, निकारः, पीडा-

Malversation, 8. दुराचरितं, शाठचं, धूर्तता; See Fraud.

Manima, 8. माता, अंबा, जननी; See Mother.

Mammal, इ. सस्तन ध. शाणिन्. =ia, इ. सस्तनाः प्राणिनः.

Mammiferous, a. सस्तन, स्तनविशिष्ट. Mammiform, a. स्तनाकृति, कुचाकार.

Manmon, ह. धनं, लक्ष्मीः, संपद् (the god) कुचेर:. -ist, α. or s. धन-परायण, द्रव्यार्जनतत्पर. =ism, 8. द्रव्यपरा-

Man, इ. मनुष्यः, मनुषः, मनुजः, नरः, नृ m., मानवः, पु(पू)कपः, मत्यः, पुंस् m. 2 (As opposed to child) मानुषः, मौढ-षयस्कः, त्यक्तकेशावः, मातुष्यमाप्तः, मौदः. 3 (As opposed to woman) gev:, प्रमान, नर:. 4 (M.-kind) महुष्याः, मानवाः, मनुष्यजाति 🏸, मत्याः, मानुष्यं, मानुष्ता, जनः, लोकः, मनुष्यजीव-लोकः. 5 (In chess) झा(सा)र:-रि:; ' an eminent m. ' पुरुषसिंह:-च्याघ्रः, नरवर:-जादूल:-पुंचव:-ऋषभः: See Excellent; ' m.-eater पुरुषादः, रुभुद्ध, नरभोजिनः 'ın,-hater ' मनुष्यक्षत्र: द्राही, मनुष्यद्वपी; ' m. of war ' बहुती युद्धनाः; ' m.-blaughter ' मनुष्यवधः-पातः-इत्या, प्रमाधः; 'm.-stealing 'मनुख्यापहार:. =v. t. पुरुषसनाथीकः 8 U, संक्षं विशिष्ठ c.-ful,-ly, a. पौरुव(वी j.), वादंचप (पी j.);श्रुर-वीर-योग्य,महावीर्य, विकात, सूर, वीयेदन्; पुरुष्-नर- in comp.; 'm. deed ' पुण्यकार:, पांचपं 'm. office ' पुरुवाचिकार: -fully, ado. पुरुववत. सबीयं. अवलं, सवेरुपं, सविक्रमं, भूर-वीर-

वत्, निर्भयं. -fulness,-liness, ह. पौड्यं. बीर्य, पुरुषकारः, वि-परा-क्रमः, शौर्य, साहसं--hood, 8. मनुष्यत्वं, मानुषता, मानुष्यं, पुरुषदृशा-धर्मः-भावः. 2 पुरुत्वं, पौरुषं, ओजस्तेज्ञस् - ग., वीर्यं, ऊर्जस् ग., योवनं. तारुण्यं, योत्रनायस्था, तारुण्यद्शा, प्रौहता, च्यवहारद्शाः, ' having reached the stage of m. ' भासयीवनः, आरूडयोदनः 4 बीर्य, वि-परा-क्रमः, शौर्य, पौरुषं.

Manacle, 8. इस्तानिगडः-त्रंधनं-पाज्ञः =v. t. (हस्तौ) निगडेन बंध् 9 P or संयम् 1 A. Manage, v. t. निर्वह ८., व्यय-स्था ८. (स्थाप-यति), घद ः. (घटयाति); सं-पद् ः, वि-धा 3 U, प्र-इत् c., कृ 8 U. 2 आधि-द्वा 1 P, अवेक्ष् 1 A; य-णी 1 P, ज्ञास् 2 P, नियम् I P, नियं च् 10; नियह 9 P, वशीका टम् c. (इमयति); See Control. 3 विनी अनुज्ञास्, जिक्षु ७. 4 परिमितं व्यय 10 (ध्यययति). =v. i. आचइ 1 P, वृत् 1 A, घट 1 A, उपायं युन् 10 or चित् 10 or करूप c., संवि-धाः See Arrange; यथा नी प्रियसखी बंधजनशीच्या न भवति तथा निर्वाहय (S. 3) ' so m. tuat &c.' -able, a. nois. विधेय, विनेय, वश्य आयत्त, शासनीय, सुकर. =ed, a. प्रणीत, विहित; नियत, नि-यंत्रितः, परुक्त, घटितः, well.-m. 'सुयादित, सुविहित,सुप्रयुक्तः 🗝 , हः निवहिकः,प्रणेतृ 💤, व्यवस्थापकः, अवेक्षकः, अवर्तकः, प्रयोजकः, संपाद्कः, घटकः, अधिकारित् 🔭 अधिकृतः, नायकः, अधिष्ठातृ 🏇 , अध्यक्षः, चालकः, 'm. of public affairs' जनकार्याध्यक्षः, पौरकार्यावेक्षकः, जनकार्याधिकारी; 'm. of the treasury 'कोशाध्यक्षः, द्रव्याधिकारी. 2 (Stage-m.) सूत्रधारः, स्थापकः 3 परि-मितव्ययिन् m. -ing, a. व्यवस्थापक, कार्यावेक्षक, कार्याधिकारिन्, -ment, इ. प्रण्यनं, नयः, नीति f., निर्वाहः हण्, घटनं, प्रवर्तनं, करणं, विधानं, आधिष्ठानं, अवेक्षा-क्षणं, ब्यवस्थापनं, चालनं 2 अधि कारः, अधिटातृत्वं, शासनं, नियमनं, अध्य-क्षता, विनियमः, नियंत्रणं, वशीकरणं. 3 उपायः, प्रयोगः, युक्ति f., उपाय-कल्पना प्रयोगः, संविधा; 'under his m. of alfairs' तस्मिन कार्याणि अवेक्षमाणे, कार्याध्यके तास्मन् •

Manakin, See Manikin. Manciple, 8. भोजनाधिकारिन् भा. Mandate, & आज्ञा, ज्ञासनं, आ-नि-देशः, नियोगः, विधिः; ' written m. ' आज्ञापत्रै। शासनपत्रं. -ory, α. आदेशक, आज्ञापकी

Mandible, इ. हहु म. र्., चिंदुर्क, पीर्च,

Mandrake, s. लक्ष्मणा, पुत्रदात्री, पुत्रदा Manducate, v. t. vi 1 P.

Mane, 8. केश(स)रः; सटा (of a lion). -ed, a. केसरिन

Manege, 8. अश्वद्मनविद्या-कला.

Manes, अ. पितर:, स्वधा-आद्भ-सुजः; पिंडभाजः, पिंडाशाः (all pl.) पितृगणः-वर्गः-लोकः-जनः; 'offering oblations to the m.' पितृ-कर्म-कार्य-किया-यज्ञः-मेधः, आद्धक्तम-किया; 'oblations to the m.' पिंडः, स्वधा, कृष्यं, आद्धं, 'gifts in honour of the m.' पितृदानं-तर्पणं, 'a day sacred to the m.' पितृदातिथि m. f.

Mange, s. (पश्नां) सिध्मन m., पामा; See

Itch.
Manger, s. द्रोणी, गवादनी, तृणभाजनं-पात्रं.
Mangle, v. t. ध्यन-स्टिट् 7 P वि-दू 9 P,
प्रश्च 6 P, निकृत् 6 P, लवशः छत् or खंड्
10 or छिड्. = s. चस्रमार्जनंथंत्रं. = ed, a.
छिन्नभिन, विस्तांग (गी रं.), व्यवस्टिजन,
सतविस्त, लवशः छत.

Mango, s. आम्रं, आसफलं; (tree) आम्रः, यूतःनकः, रसालः; सहकारः (very fragrant); 'm.-blossom ' यूतपसवः; ' m.

-sprout 'सहकारमंजरी.

Mania, s. उत्मादः, बुद्धिश्रमः, See Madness. 2 महाब्यसनं,एकविवयासिक /. - Maniac,a. उत्मत्त, वातुलः - s. उत्मत्तः, वातुलः, See Mad. Manifest. a. स्पट. स्फट. व्यक्त, प्रत्यक्ष, प्र-

Manifest, a. स्पष्ट, स्फुट, व्यक्त, प्रत्यक्ष, प्र-काञ, प्रकट, सुच्यक्त-स्पष्ट-प्रकाश, परिस्फुट, अभिष्यक्त, पकादित, आविभूत, पादुर्भूत, to become m.' प्रादुर्भू 1P,आविर्भू, प्रकटी-स्पष्टी-मू, पकाञ् 1 A. =v. t., 'make m.' प्रकाञ् c., ब्यंज् 7 P or c., स्पष्टीकु 8 U, आविष्कु, पकटी-प्रत्यक्षी-स्फुटी-कृ, विश्वदीकृ, प्रकटयति (D.), सूच्, हुज् 10, c.; आविर्भूतज्योतिषां बाह्मणानां (U. 4.) to whom the Supreme Light has m. ed itself. ' -ation, ह. आविष्करणं, प्रकाशनं, व्यंजनं, स्फ्रटीकरणं, &c. 2 व्यक्ति ां., प्रकाशता, स्पष्टता, आविभीवः, प्रादुर्भावः, प्रत्यक्षता, ⇒er, ३. प्रकाशकः, अषभासः, त्राकटयं-ब्यंजक:. =ly, adv. व्यक्तं, स्पर्ट, स्फ्रुटं, सुन्यक्तं, परिस्फुटं. =ness, अ. व्यक्तता, स्पष्ट-ता, &c. =Manifesto, 8. प्रकाशन-योषणा--पत्रं, ज्ञापन-प्रसिद्धि-पत्रं.

Manifold, a. See under Many.

Manikin, इ. शुद्रनरः, माणवकः, मतुष्यकः.

Maniple, s. मुष्टि m. f. 2 लघुगुलमः.

Manipulate, v. t. इस्ताम्यां कु 8 U or विन्धा 3 U; इस्तो ब्यापृ c. or चल् or विक्षिप् 6 P. =ion, s. इस्तव्यापारः, इस्तादिचालनं-विक्षेपः Manna, s. (Of bamboos) वंज्ञरो(लो)-चना, त्वक्क्षीरी, वंज्ञजा, शुआ, वंज्ञक्षीरी,

Manuer, अ. प्रकारः, रीति र्र., विधा, विधिः, रूपं, मार्गः, पर्यायः, करः, पद्धति र्र., सराण-

णी f.; 'in this:m.' इत्थं, एवं, अनेन in that a m. 'तथा, प्रकारेण, &c. ; that in. in ' such प्रकारेण, एवंविधं, तथाविधं, एवंरूपेण, देट.; ' in like u.' तथा, तथेव, एवमेव, तद्वत् · 2 (Kind) भेदः, विशेषः, प्रकारः. 3 आकारः, आकृति 🏂 , स्पं, सुखचर्या, वदनाकृतिः 4 (M. s) आऱ्वार:, आचरणं, वृत्ति 🖍., वृत्तं, वर्तनं, व्यवहारः, चर्या, रीतिः, नियमः, चरितं, शीलं, मार्गः, संप्रदायः, धारा, अभ्यासः (habitual m. s); 'good mL s' सदाचारः. सर्द्वनं, विनयः, सुनीति 🏸, शिष्टाचारः, मर्थाद्रा, सुशीलता, शिष्टता, सम्यता, शिष्ट-संप्रदाय:; ' bad m. 8 'अमर्यादा, दुराचार:, अनीतिः; कुरीतिः; 'm. s of a country देशाचारः, देशस्यवहारः, 'violation of good m. s 'मर्यादा-विनय-असिकमः •ed. violation of a. सुझील, शिष्टाचार, विनीतः, 'ill-m. अशिष्ट, असम्य, दुःशील, दुर्मर्याद, अविनीत. ≕ism, ३. एकरीतिसेवनं, एकरसत्वं. =less, a. अत्रिनीत, दुराचार, अज्ञिष्ट, अमर्या<mark>द्. -ly,</mark> a. शिष्ट, विनीत, सम्य, सुशील, सुजन, सदाचार, साधुवृत्त, शिष्टाचार. -ade. स-विनयं, शिष्टवत्.

Manœuvre, अ यानुप्रकारः, युद्धव्यपदेशः 2 प्रयुक्ति रे., कोशलं, वद्ग्ध्यं, उपायः, व्यपदेशः, भाया, विद्ग्धप्रयोगः, कपटोपायः. =८. ८ वि-दृग्धेपायं रच् 10 or युज् 10, छलं व्यपदेशं-

क 8 U.

Manor, इ. ग्रामाध्यक्षमूमि f. स्थानं; ' lord

of the m. ' ग्रामेश्वरः, ग्रामणीः

Mansion, र. हम्पे, सीधं, यहं, मादिरं, भवनं, गेहं, सद्नं, निकेतनं, शाला, आयतनं, अध्य House; lunar m. नक्षत्रं, द्सजा, विधुपिया.

Mantle, ह. प्राचार: रकः, अवश्वतं, आवरणं, पिथानं : = ० . १ . आ-प्रान्तु ५ ८ . समाकृ ६ Р. आ-च्छद् १०. = ० . १ . प्रवृष् १ А. विस्तृ वितन् pass.; प्र-वि-सुप् १ Р. २ उद्भू १ Р. उत्सुष्, आविर्भू १ Р. ३ उत्सिक् pass., फेनायते (D.). 4 सुद् १ А. आनंद् १ Р. उत्सवं कृ 8 ८; See Delight.

Mantua, ह. स्त्रीवस्त्रं-परिधानं.

Manual, a. हस्त्य, हस्त in comp.; ' m. art शिल्प, कला; 'm. dexterity' हस्तकाशल-लाघवं; 'm.labour' बातं, आयासः; 'sign m' स्वाक्षरं, स्वहस्ताक्षरं, न्ये- लघुपुस्तकं, संज्ञित-ग्रंथः, सारसंग्रहः.

Manufacture, इ. निर्माणं, विरचनं-ना, यटनं-ना, उत्पादनं, शिल्पकर्मन् "-,शिल्पनिर्माणं- 2 शिल्पनिर्मितं-दृश्यं-वस्तुः = १-१. शिल्पेन निर्मा 3 A. 2 P. or क्युप् c. or रच् 10 or विश्वा 3 U or क् 8 U. = बो, य. शिल्पिक (की f). = er, इ. शिल्पकारः, शिल्पित् क. शिल्पिकः -Manufactory, क शिल्पशाला-गृहं, विर्मार

Manumit, v. t. दास्याद श्रुच 6 P or c. or मोश्च 10. -Manumission, s. दास्य-

Manumotive, Manumetor, a. इस्त

Manure, s. सार:, भूभिलेप:, पुरीवादि n. =v. t. पुरीवादिना लिप् 6 P, सारं नि-धा 3 U or निक्षिप 6 P.

Manuscript, ह. इस्तलेखः-लिखितं, लेख्यं, लिखतं. =a. लिखित, इस्तलिखत-

Many, a. बहु, बहुल, अनेक, भूयिष्ठ, प्रभूत, प्रचुर, यहुसंख्यक, भूयस्, विपुल, नेक-नानाin comp.; 'of m. kinds' अनेक-नाना-विध: 'as m. as' 'so m. ' यावत-तावत, यावत-संख्यक-तावत्संख्यक, यति-तति; ' how m. ' कियत, कति (pl.); ' of how m. kinds ' कातिविध-a.; 'in m. places' बहुन, अने-कव: 'in m. ways 'यहुधा, अनेकधा; 'how m times 'कातिकृत्वः, कातिवारान्ः; 'm. times 'बहुझः, भूयो भूयः, सुहुसुहुः, अनेकशः, अनेक-यहु-बारं,पुनः-पुनः, बहुकुत्वः; '80 m. एतावत्, इयत् =8. समूहः, सुमवायः, संघातः; समाजः; ' the good of the m. ' समाजिंदितं. In comp. ex. by बहु or नानाः बहुपर्ण, नानावर्ण, बहुजिह, &c. -Manifold, 'many-sided' a. नानाविध-मकार, बहुगुणं-रूप, अनेक, अनेक-नाना-रूप, विविध, बहुविध-प्रकार;नाना in comp. -ly, ado. चहुधा, अनेकथा, नानाविधं. -ness, 8. षाहरूयं, अनेकता.

Map, 2- वर्णनं, देशालेख्यं, आलेख्यपर्यः -v. t. (देशादीन्) अभिलिख् 6 P, वर्ण 10,

Mar, v. t. इन् 2 P, वि-,नज्ञा c., विलुप् 6 P or c., अपकु 8 U, क्षण् 8 P, दुष् c (दूष-यति); See Spoil,: 'without m. ring its beauty' लावण्यहानि विना, रूपक्षति विना -Marplot, s. कार्यविधातकः, विश्वकरः.

Marble, इ. मर्मरोपलः, श्रुक्ष्णः त्रस्तरः, मणि-शिला, शिला, पाषाणः.

Marcescent, a. विशीर्यमाण.

March, v. i. प्र-या 2 P, प्र-यम् 1 P, प्र-सं-चल्प् 1 P, जज् 1 P, प्र-स्था 1 A; See Advance, 'm. against' आभि-या, अभि-निर्-या, प्रति-गय-जब्द, संसुखं या; 'who m.es, alowly, ' मंद्रवामी; 'who m. es fast' जंघालः; तरस्यी, जवनः, अतिजवः--v. t. प्र-स्था c. (स्थापयति), प्र-या c. -s. फाल्गुनचेत्रं, पूर्वचेत्रः 2 गमनं, यानं, यात्रा, प्रस्थानं, प्रथमनं, प्रयाणं, अभिनिर्याणं; 'at a distance which is some days' m. 'दि- वसकमगर्थ्य प्रधानि (Ka. 258) 'going by hasty (forced) m.-es' अविच्छिक्षकेः प्रयाणकेवहन् (Ka. 340); 'difficult m.' दुर्गसंखरः, संक्रमः; 'm. ing with an army against the enemy' अभिषेणनं; 'a' m.-ing army' प्रचक्तं, 'a' hostile m.'अभिक्रमः, आसारः --Marches, s. देशसीमा-पर्थतः

Mare, १. वहवा, अश्वा, वामी, तुरगी, वाजिनी.
Margin, १. मांतः, धारः-रा, पर्यतः, तदं, उपांतः,
सीमा, परिसरः, उपकंठः, कच्छः. व्या, व.
मांतस्य, मांतवतिन्: = ally, allo. मांततः,
अद्यांतं.

Marinate, इ. संधितं, संधानं -ए. १. सं-धा 3 U उपस्कृ, 8 U.

Marine, a. सामुद्र (द्वी j.), समुद्रीय, समुद्र-विषयक, समुद्रज, समुद्र (Sea, q. v.) in comp.; 'm.-fight' नीयुद्धं, जलसंग्रामः. =8. नीयोधः, समुद्रीयसैनिकः. 2 युद्धनी-समुद्रः 3 नाविकपकरणं विषयः

Mariner, 8. नाविकः, पोतवाहः, समुद्र-यायन्-गासिन् m.

Marionette, ह. सूत्रचालिता-पुत्रिका ०० पुत्र-

Marital, a. पति-स्वामि-विषय.

Maritime, a. समुद्रीय, समुद्र in comp. 2 नाविक (की f.), नाव्य. 3 समुद्रतीरस्थ.

Marjoram, हः समीरणः, मरुवकः, प्रस्थपुष्पः, फणिज्जकः, जंबीरः, पर्णासः, कठिंजरः, कुठे-रकः.

Mark, s. लक्षणं. चिह्नं, अंकः, लिंगं, लांछनं, ध्यंजनं, अभिज्ञानं. 2 कलंकः, लक्ष्मन् ॥,, अंकः, चिंदुः ; m. on the body ' सामुद्रं, लक्षणं; ' whose distinctive m. boldness ' साहसलांछनः; ' freckly m. ' जडुलः, कालकः, पिप्लुः, तिलकः; interpreter of bodily m. s ' सास्त्रिकः. 3 हे (रे) खा, अंकः 4 लक्ष्यं, शरव्यं, वेश्यं, बाणलक्ष्यं; लक्षं, ' hitting the m. ' लक्ष भेदः; 'hit the m.' लक्ष्यं भिद् 7 P or ay 4 P; wide of the m. अपास्ताविक (की f.). =v. t. अंक् 10, चिह्नयति-सद्भयति (D.), लांछ् 1 P. 2 क लंकपति-मलिन्यति (D.), मलिनी-कलुषी-हु 8 U. 3 लिख् 6 P, रेखाः लिख् 4 तक्ष 10, आ-उप-°; नि-र्-म-स-अव-ईक्ष् 1 A. अव-धा 3 U; आलोच 10, विमृश् 6 P; निरूप 10; 'm. out 'परिव्छिद 7 P, सीमां निर्ध 10 or निद्शि 6 P, लक्ष्, बाह्यरेखां लिख् ===== वः चिह्नित,साद्रित, अंकित,कृत-लक्षण-लांस्त समानित; 'an arm m. with the scar of the bow-string ' मौर्वीकिणांकः

(S. 1.). =Marksman, ह. लहरपमेदिन्-विधित् कः, सुसंधानी, जराम्यासकुश लः, धर्जाविद्

Market, s. विपणि-णी f., आपणः, निषद्या, पण्यवीधी,पण्यवीधिका, हृद्यः, पण्य or विकयभाला or स्थानं, निगमः. 2 क्रयविक्रयः, विपणः. = o. i. पण् 1 A, ज्यवह 1 P: 'm.-day'
हृद्धदिवसः, 'm. place ' See (s.), 'm.rate or-price ' पण्यसूत्यं, अर्घवलायलः,
'm.-town' मुख्यनगरं, कर्वटः. =able. a.
पण्य, पण्याहं, क्रयविक्रययोग्य.

Marking-ink, ह. अक्षटयमसी

Marl, ६. चिक्कणमृत्तिका Marmalade, ६. मिटाचं, स्वादुफलं Marmoreau, ६. पापाणनिमित. Marmoset, ६. श्रुद्रफ्वंगः वानरः Maroon, ६. चनाकण, घनरक्त. Marquee, ६. पटवासः-मंहपः, उपकार्या, वश्च-गृहं

Marrow, ह. मेद्स् ॥, मजा, वपा, वसा, अस्थि-देह-सारः, अस्थिजं, श्चिम्धाः 2 सारः-रं, गर्भः, मुख्यांजः; 'he has knocked the m. out in no time 'अचिरादेव तेन सर्वस्य सारः निष्कृष्टः-मृहीतः. =less, a. मज्जामेदो-हीन, अ-निः-सार. =y, a. मेद्स्विन्, सारवत्, ससार.

Marry, v. t. वि-उव्-वह् 1 P, परि-णी 1 P, उप-यम् 1 A, प्रति-परि-ग्रह् 9 P. 2 (Take for husband) (पतिं) विद 6 U or ਲਬ੍ 1 A or अधिगम् 1 P, ਜੂ 5 U, 10 (वर-र्यात), व प्र U, पत्या संयुज्य pass. 3 (Give in marriage) विवाहं क्व c., पाणि ग्रह c., पन्दा 3 U, पाणिग्रहणं सं-पद् c.; विवाहेन संयुद्ध 7 U, 10 or संबंध 9 P, -adv. जूनं, खात: Sec Indeed. -age, ह. विवाह:,उद्दाह:, उपयमः, परिणयः, पाणिग्रहः-हणं, पाणि-पीडनं, दारपरिग्रहः-अधिगमनं-क्रिया; 'give in m. 'विवाहाविधिना दा or प्रति-पद् C.; 'm.-contract' वाङ्निश्चयः; 'm.-price' भुल्कः-रुकं; 'm.-gifts 'यौतकं, औहा-हिकं, पारिणाय्यं, सुदायः. ' m.-string ' (विवाह-)कोतुकं, मंगलसूत्रं. -ageable, a. विवाहयोग्य, परिणेय, विवाहवयस्क, उद्घा-होचित. -ed, a. ऊढ, परिणात, उपयत, 4 a m. कृतविवाह, जातोपयम, निविष्ट; man ' झीमान, कुहुंबी, सभावः, कृतवारः, सपत्नीकः, ' a m. wonian' समर्तृका, पति-पत्नी, सधवा, सुवासिनी; 'twice m. ' हु-नर्भः, विधिषु:-पः; 'one in. before his elder brother'परिवेद्धः, 'the sin of such marriage ' पारिवेदां.

Mars, इ. मंगलः, भीमः, अंगारकः,सू-मही-सुतः, लोहितः, कथिरः, कुजः, लोहितांगः. 2 कुमारः, कार्तिकेयः, ग्रहः, स्कंदः, शक्तिथरः, वडाननः, महारोनः, शरजन्मन् गाः, सेनानीः, अग्निम्हः विशाखः, पाण्मातुरः.

Marsh, s. अन्यदेशः, कच्छः, कच्छम्-भूमि
f., सजल-जलाहच-भूमिः. = y. a. अन्यः
आन्य (पी f.), जलाहच, जलपूर्ण, मजलजलमय (पी f.).

Marshal, इ. बलाध्यक्षः, संविधातु गाः, व्यव-स्थापकः. = ८, ८, विन्यस् ४ U, विन्यस् 10. व्युह् 1 U, क्रमेण रच् ०१ स्था ८ (स्थापयित). संवि-धा 3 U.

Mart, ८. ऋयविक्रयस्थानं, आपणः; हैं।। Market.

Martial, α . युद्ध-रण-विषयक, सांग्रामिक-सामरिक (की f.). 2 रणयोग्य, समरोचित. 3 रणपिय, समरासक्त, समर-रण-क्रामः ' mmusic' रणवाद्यं.

Martinet, s. तीक्ष्ण or उग्र-दंद: or ज्ञासनः. Martingal, s. तलिका, अधोर्थधनं.

Martyr, इ. स्वधर्मार्थ-स्वमतार्थ त्यक्तप्राणः Or देहत्यागिन् कः Or न्यस्तजीवितः; 'a blessed m.' सुग्रहीतनामा &c. =dom, इ. स्वधर्मार्थ-स्वमतरक्षणार्थं प्राण-जीवित-त्यागः Or प्राणा-स्तर्गः Or देहन्यासः

Mascot,-te, शुभवस्तु गः

Masculine, a. पौरुष(धी f.), पुंजातीय, अङ्गीय-पुं-पुरुष- in comp. 2 पुरुषशील-स्वभाव, पुरुष-मकाति; 'm. gender' पुंस, पुर्श्चिमं; 'the word दार is plural and m. (of m. gender)' दाराः पुंसुक्षि; 'a m. woman ऋषभी: =!y, adv. पुंचत्, पुरुषचत्. =ness, s. पुंस्तं, पौरुषं.

Mash, v. l. संपिष 7 P, सं-सृद् 9 P, शुद् 7 U, चूर्ण 10. =s. संपेष:, संच्यूणन उद्योष:

Mask, उ. वर्णकः, वर्णिका, कपट-एस-मुखं. 2 सम् ग., कपटः-हे, छलं, व्याजः, अप-व्यप-देशः. 3 कृत्रिम-एस-वेशः; 'to throw off the m.' (पूर्वनिगृहान्) निजमनीरथान् आविष्कु 8 U or प्रकटीकु. =७. १. इस-स्थेन छहु 1 U or प्रकटीकु. =७. १. इस-स्थेन छहु 1 U or प्रकटीकु. =७. १. इस-स्थेन छहु 1 U or प्रकटिकु. इस्, अपबु ८., स्प् 1 P. =ed, व. इस-सुखं (सी f.), स्वर्णिक. 2 इसवेशिन, कपटवेश; See Disguised, 3 सुन, एक, गृह. =cr, s. इसवेशिन ग्र.,कपटक्षिपन ग्र., क्ट.

Mason, ह. लेपकः, लेपकारः, सुधाजीविन् मा., पलगंड:, =ry, 8, सुधा-लेप-कर्मन् ॥., इसका-रचनं-निर्माणं.

Masquerade, v.i. छुझवेशं धु 10, विद्वंतु 10, कपटवेशं परि-धा है U. =४. छझ-केपट-रेशधारणं, उसवेशक्षीहा, विहंबनकीहा. 🗝, ह छुसावेशधारित् m., कपटवेशिन् m.

Mass, s. पिंडः, घनः, गंडः 2 राशिः, नि-प्र-चयः, निकरः, समूहः, ओघः, पुंजः, संघः, गणः, समाहारः, निवहः; Sec Multitude, 'in m. es ' संघ्राः, गणशः, 'in the m. साकल्येन. =ive, =y, a. स्थूल, गुरु, स्थूला-कार, बृहत्, बृहत्-स्थूल-परिमाण, गुरुभार, सभार; पिंडित, पिंडाकार. -iveness, ह स्थूलता, गुरुत्वं, महत्त्वं, गुरुभारः

Mrssacre, v. t. (क्रीयेंग) हन् 2 P, ब्या-पट् C., सूट् 10, वि-शस् 1 P, प्रमंश् 9 P, निर्देख् c. (दलपति); See Kill. - .. संहारः, विशसनं, घातः, प्रमाथः, निपूदनं.

प्रमापणं: See Killing.

Massage, × अंग-मर्टनं-मंबाइनं-

Mast. 🗠 क्रूपकः, क्रूपदंडः, गुणवृक्षकः-

प्रसः, ईश्वरः, ईशः, नाथः, Master. 8. स्थामिन m., अधिप:, अधिपति:, भतु m., सेब्य:: Se Lord, ' serving two m. s ' उभय,-वेतन, उभयस्वामिकः ' one's own m. म्बतंत्र. स्वाधीन, अपरायत्तः ' to be m. of' ех. by (в.) ог и-ы 1 Г, इश 2 А (with gen.); 'I am not m. of myself' अयसरस्मि आत्मनः (Ka. 36), न यसवा-गात्राणामनीशोस्मि (S. 2). 2 अधिकारिन् 10-, अध्यक्षः, अधिष्ठात m .. अधिकृतः, अवेक्षकः, अधीशः, नायकः. पति:, मुखर्:, अग्रणी:; 'm. of a family कुलपतिः, कोंदुंविकः, कुदुंबिन् m. 'm. of the m. of sports ' iorae ' अश्वाध्यक्षः; नर्म-केलि-सचिवः.3 शिक्षकः, गुरुः,अध्यायकः, आचार्यः, उपाध्यायः. 4 पंडितः, कुशलुः, पारंगत:, निपुण:, ब्युत्पन्न:, 'm.-band उत्तम-परम-कर्मकारःः 'm.-workman मुख्यशिल्पिन् m.,कर्मकाराग्रणीः: 'm.-piece' अवतिमं-निरुपमं-कुरयं,अत्युत्तम्-अत्युत्कृष्टं-कर्म ' nierroke ' वैदर्भय-चातुर्य-कर्म, अत्युत्तम-किया. -o. t- अम्यंतरीक 8 U, पारं गम् 1 P; 'who has m, ed all sciences' सकलशास्त्रपारंगतः. 2 वशीक्र, दम् c. (दम-पति); परा-अभि-भू 1 P, जि 1 P. -ly, a. अप्रतिम, अनुपम, आद्वितीय, अत्युत्तम, अत्यत्कृष्ट, परम; अतुल, आतिकशल--निपुण. ≈adv. अत्युत्कृष्टं, परमनिपुणतयाः -ship, व. प्रशुरवं, स्वामित्वं, आधिपत्यं, ऐश्वर्यं, माधान्यं, &c. =y. s. प्रमुखं, ऐश्वर्यं, आधि-परयं, अधिकारः, अधिष्ठातृत्वं, स्वाम्यं. 2 उत्कृषः, श्रेष्टता, आधिकर्षं, पाधान्यं, सुकृषता-

पश्म-उत्तम-श्रेष्ट-पर्दः 2 प्राचीण्यं, नेपूण्यं, परमकौशलं-पाटवं, पारंगतता, प्रतिष्ठों-' you have attained great m. over all sciences of arms ' गतीसि सर्वास्वायध-विद्यास परां प्रतिष्ठां (Ka. 77); ' to have m. over ' अभि-भू, प्र-भू, ईशू, वज्ञीकु; See above.

Masticate, e. t. चर्च 1 P, 10, संदेश 1 P. -ion, 8. चर्वणं, दंशनं, दंतीनिष्पेषणं. -ory,

a. चर्वणोचितः = चर्चे.

Mat, इ. कटः, किलिंजं, आस्तरणं, पादपाशी. =v.t.कटैः आस्तु 5 U. 2 संबंध् 9 P, संक्रिय् c., जटिलीकु 8 U; 'm. ed hair' जटा, सटा. जुटकं, जटा-सटा-जुट:: ' baving m. ed hair ' जहिल, जहिन्.

Match, हः समः, समानः, तुल्यः, समान-तुल्य-बलः, तल्यशक्तिः-पराक्रमः, प्रतिद्वंद्विच् 👊 ; 'letus (two) make a m. ' आवां मति-इंडिनो भवाव. 2 (()ne of a pair) यम:, यमकः-ल, युग्मकः, समान-सम-कक्षः. 3 वि-वाहः, विवाह-प्रेम-संबंधः-घटना-योगः; 'bringing together a m. of equal merits' समानयंस्तुल्यगुणं वधूवरं (S. 5.). 4 युद्धं: ' a m. of cocks &c.' प्राणिश्चतं. समाह्यः: ' boxing m. ' महकीडा-युद्धं, सुरीसुरि युद्धं. 5 अग्निशलाका; ' to be a m. for ' ex. by अलं withdat.; दैत्येम्यो हरिस्लं (S.K.); one wrestler is a m. for another अलं महो महाय, प्रभवति महो महाय: 'to be more than a m. for ' अतिहय-अति-क्रम्य-वृत् 1 A or स्था 1 P; अतीत्य इरितो हरींश्च वर्तते वाजिनः (S. 1); or by अधिक--a. or अतिरिच्-विशिष्-pass., .with abl.; सेनाशतेभ्योधिका चुद्धिः (Mu. 1). - v. t. तुल् 10 (तुलयित), तुल्यी-समी-कृ 8 U, उप-मति-मा 3 A; तुल्यतया घट् c. (यटयति) or समा-नी 1 P or संयुद्ध 7 U, 10. 2 समें दुरूर с., प्रतिकृपं-उपमां-निर्दिश 6 P; oft. ex. by तुल्य, सम (Equal, q. v.); 'it was a well-m. ed fight 'तुल्यमतिहाद्वि बसूव अर्द (R. vii. 37); 'palaces can m. you प्रासादास्त्वां तुलियतुमलं (Me. 65); ' he will m. you in strength ' बलविषये स त्वया तुलां समारोक्ष्यति 3 तल्यवलं समेयुब् or पुरस्कु, प्रतियुष् ए. 4 विवाहार्थ प्रति-पद् C. or म-दा 8 U, 1 P. परि-जी c., उद्वह c. 5 सं-,युन्द, समा-धा 3 U, अञ्चलप-य. कृ. =७. f. युद्ध् pass,, उप-मा pass.. तुल्य-अञ्चल्य-व. भू; सदृशी-अनुगुणी-भू, संबद् 1 P. 2 संगद 1 A, सामिल् 6 P, सं-इ 2 P, संगमन्त्रवर्ष 1 P, संसुक्त pass. 3 विवाहार्थ दा-pass. →cd, a. तुल्पगल-शक्ति, समिवक्रम; उपमित, &c. 2 विवाहित, कुतविवाह, कुतोपयम. -less, a. अतुल, निरुपम, अनुपम, अद्वितीय, अपतिकृण, अपतिम,अञ्जूपमें यः अञ्जूलयः, असपूर

(शी f.). =lessly, adv. अनुपंत, अप्रति-स्प. =lessness, ह. अनुपनता, &c.

Mate, 3. सहायः, सहचरः, मिन्नं, संगिन् m., सिल. अभृतु m. स्वामिन् m. पतिः;(female) सहचरी, सखी, पत्नी, वधः, भार्या, प्रिया, द्यता; See Wife; 'an elephant's m. ' वशा,करिणी,हस्तिनी उसहायः, सहकारिन्m. Material &c., See under Matter.

Maternal, 4. मातुक (की f.), मातुक्तंत्रंधिनः, मातु-in comp.; 'm. uncle' मातुलः (लानी f.); 'm. affection' अपस्यस्नेहः,

पुत्रभीते र्र., चात्सल्यं, 'm. duty मानुधर्मः Mathematics, इ. गणितं, गणितशास्त्रं-विद्या, संख्या-परिमाण-विद्या, गणनाविद्या. Mothematic, al, a. गणितविषयक, गणितसंबं-धिन. 2 गणितशास्त्राज्ञस्य. =ally, adv. गणिताज्ञसारेण. =ian, इ. गणिताज्ञसारेण.

Matin, a. पातःकालीन, पातःकालिक (की.f.), प्रमेतन (नी.f.), पातइ in comp. =8. (M. B)

प्रात्रहपासनाः प्रातःकृत्यं कर्मन् गः

Matrice, 8. गर्भाशयः, जरायुः 2 सुद्राक्षर-

Matricide, ह. मातृहत्या-वधः-यातः. 2 मातृ-यातिन्-मातृहन् ..., मातृग्नः, मातृयातकः. Matriculate, e. t. संकारपूर्वं विद्यालयं प्रविद्या

C. =8. विद्यालयप्राविष्टः

Matrimony, s. विवाह:, परिणय:, उपयम:, उद्घाह:, See Marriage.-lal, a. वैवाहिक-आद्वाहिक-(की f.); 'm. alliance' विवाह-संबंध: -ially, adv. विवाहविध्यद्धरूपं.

Matron, इ. पुरंधी, आर्या, मौहा, गृहिणी, गेहिनी, पुत्रिणी, सुतिनी, छुटुंचिनी, पुत्रवती. - पु, य. पुरंधीयोग्य, गृहिणीसहुक (शी ʃ:); धीर, गंभीर, मौह, आर्य, विनीत.

Matter, इ. इब्यं, वस्तु n., स्थूल or चन-इब्यं or वस्तु, भौतिकवस्तु, साकारद्रव्यं, मूर्ति f. 2 साधनं, पक्तति 🎤, उपकरणं, कारणं, उपादानं 3 इब्बं, बस्तु, पदार्थः; अर्थः, विषयः, पक्रणं, पदं, आस्पदं, प्रस्तावः, प्रसंगः. ४ प्रयोजनं, हेतुः, कार्णं, कार्यं, ब्यापारः, अर्थः 5 सारः, तस्वं, अयः, गुरुत्वं, गौरवं, गहत्त्वं, प्रभावः 6 पूर्यं, दूष्यं, क्षतजं, पूयरकं -शोणितं; 'm.in hand' मकतं, मस्तुतं; 'm. of dispute' विवादवस्तु-विषय:-आस्पदं &c.; ' it is of no m. यत्किचित्करमेतत्, निरर्थकः, सुद्भविचारस्या-विषय:; 'an important m. ' मुर्विध:; 'of no n. ' निरथंक, निःसार, अग्रुरः, ' what is the m. with her ' कि तस्या वृत्तं, कस्तस्या श्तांत: -v. i. Ex. by अर्थ:, or by किं, me with instr.; ' what m. s it to me किं मम तेन कारी, कोर्थ: &c.; 'it in. 8 very little ', ' it m. s not' लुडवर्धमेतत्, नायं गरीयानर्थः, 2 पूचपूर्ण-त. भू 1 P. पूर्य

उत्पद् c. =y, a. पूर्यपूर्ण-युक्त-गर्भ, सपूर्य--Material, a. सूतात्मक, भौतिक (की f.), भूतमय (यी रि.), आधि-पांच-भौतिक, भूर्त, इन्यमय, प्राकृतिक (की र्); धम, स्थूल, जड $\cdot 2$ अपारमार्थिक (की $f \cdot$), अनात्मीय. उ सारवत्, ससार, वास्तविक (की f.) 4 गुरु, महत्, परमार्थ, गुर्वर्थ; आवश्यक (की f.), सुख्य, प्रधान, विशिष्ट; See Principal; ın. world ' भूतसृष्टि f., स्थूलं जगत्; 'm. body ' स्यूल-जह-देहः; भौतिकार्पिटः; 'm. cause' प्रकातिः,उपादानं, उपादानकारणं; ' proximity being not m. ' साक्षिधानस्य आकिंचित्करत्वात् (S. B. 141). 🛶. माधनं, उपकरणं, द्रव्यं, कारणं, उपादानं, प्रकृतिः, पदार्थः, साधनवस्तुः all m. s. सामग्री, सज्जा, संभारः, अध्य 📭 उपकरण-सामर्था or संभारः; 'writing m.s.' लिपि-सज्जा, लेखनसाधनानि; ' the m. of cloth वस्त्रयोगिः-प्रकृतिः =ism, s. लोका-यतं, अनात्मवादः, चार्वाकमतं. =ist, s. लो-कार्यातेकः, अनात्मचादिन् 🖦 विषायेन m. , =ity, ह. भौतिकत्वं, मूर्तिमत्त्वं, &c. -ly, adv. अर्थतः, वस्तुतः, तस्वतः, परमार्थतः, सारतः, प्रकृतितः, प्रकृत्यैवः

Mattock, ×. खनित्रं, टंकः, पाषाणदारणः. Mattress, ८. (युदु-)आ-सं-स्तरः, शयनीयं,

अस्तरणं, वृत्तिका. Mature, a. पक्क, सु-परि-पक्क, परिणत, पक्कता-मापन, पाकोनमुख (खी f.), फलोनमुख. 2 संपन्न, सं-पारि-पूर्ण, मौढ, सिद्ध; 'nı.deliberption'सुविचारः,पसमीक्ष्य-सुविमृहय-विचारः, सुसमीक्षा, सुधिमर्शः. =v. t. परिपाकं नी 1 P, परि-णम् C. (णमयति), पक्षतां-पाकं-उत्पद् c., पच् ः, सं-पद् c., साथ c., सिद्धीक 8 U, कठोरीकः; कलाकलापालोचनः मतिभिः (Ka. 7) ' whose mind कलाकलापालोचनकठोरm.ed ty studying &c.' =v. i. पच् paes., परिणम् 1 P,:पार्क-परिणामं-इ or या 2 P or गम् 1 P; कठोरी-मौदी- मू 1 P; परिणतमज्ञस्य कावेबाणीं (U.7) f of m. ed intellect. =ate, v. t. पच् c., परि-णम् c. = :. i. पच् pass., पक्तिम्, पूरपूर्ण-a. मू. =ation, s. पाकः, विपरि[°], परिणाति f., परिणामः. 2 सपुयत्वे, पुयसाय:. -ative, a. पाकल, पा-चन, पचिष्णु, पूयजनन (नी f.). -ity,. =ness, 8. पाकः, वि-परि°-, परिणामः, विपक्तता, परिणति र्., मौढ-पक्त-दृशा, पक्त-परिणत-अवस्था, पक्तभावः, कठोरता, प्रोढता, सिद्धि f., संपूर्णताः -iy, adv. सपरिणामं, सपाकं 2 सुसमीश्य, सुविमृश्य, सुविचाय, सम्यगवधार्यः -Maturescent, a. आपक् परिणामोन्सुख-

Matutinal, Matutine, a. मातःकालिक-प्राभातिक-(की f.), प्रगेतन (नी f.),

उपस्य, पातर in comp.

Maudiin, a. आमत्त, मत्तमाय-कल्प-Maugre, adv. See 'In spite of ' under Spite.

Maul, s. स्थूलसुदूर:, घन:. =0. l. सुदूरेण-लगुडेन म-ह 1 P or तड् 10. 2 वि-स्त्यू 10, विकु 8 U.

Mausoleum, ह. चैत्यं, समाधिः-

Maw, ε, σεί, जठर:-ί.

Mawkish, a. अरस, नीरस, निःसरी; बी-

भत्स, जुगुप्सावह.

Maxillar,-y, a. हनुसंबीधन, हनु in comp.
Maxim, s. सूत्रं, उक्ति f., वचनं, वाक्यं, विधिः, तस्त्रं, नियमः, आ-नि-देशः, चीदना, कल्यः, सिद्धांतः, 'moral m.' नीतिवाक्यं, सद्पदेशवचनं

Maximum, ह. उत्तम-परम-संख्या

May, s. Gen. ex. by Potential of verbs.

2 (Showing wish or blessing) ex. by Benedictive or Imperative, ' in. ged Siva protect you' पात देवः शिवो वः, ' m I be satisfied ' कृताभा भूपासं.

3 (Liberty) gen. ex., by Pot., Sce Liberty. 4 (Contingency) by Pot., with or without कदाचित = s.वेशाखज्येष्ठ.

Mayor, s. नगराध्यक्षाः, पुराभ्रणीः. = Mayoralty, s. पुराध्यक्षां, नगराधिकारः.

Maze, अ. गहनं, कुंटिलमीर्गः, सुगहनस्थानं, दुनिर्गमं स्थानं 2 पक्रता, गहनता, क्रोटिल्यं, वेवम्यं = y, a. गहन, दुनिर्गम, कुटिल, जिया,

अतियकः

Mead. श. मधु, मधुपानीयं. 2 Meadow, q. v. Meadow, श. केंद्रों, गोपचारः, केंद्रारः 2 स्थली, वनस्थली, शाहलं, यवसस्थानं, 'm. grass' यवसं. "y, a. ज्ञाहलं, यवसीय.

Meagre, a. क्षाम, कुश, क्षीण; See Lean. 2 असार, विरस, नीरस, फल्यु, (style); वध्यं, सक्ष (soil). 3 अपूर्ण, स्वल्प, तद्य, स्तोक. -!y, adv. काश्येन, स्वल्पं; 'm. attended' तद्यपरिवार. -ness, *. कुशता, क्षीणता, क्षामता, स्क्षसा. तद्यता, स्वल्पा, क्षिणता, क्षामता, स्क्षसा. तद्यता, स्वल्पा,

Meal, श सकु (m. pl.), ऑदः, चूर्ण, पिष्टं.

2 भोजनं, अशनं; आहारः, आहाराविधिः;

1 took his m. 6 आहारविधिमकरोत्,
भोजनं निवर्तयामास, शरीरश्यितिं समपाद्यत्

1 good m. 1 सुभोजनं; 1 morning m. 1

पातराशः. = ५, ८. सचूर्ण, क्षोद्रमव (यी f.),

2 कोमल, मसुण, मुदु, चूर्णसहुश (शी f.);

m. mouthed महुमाबिन, कोमलवाच्.

Mean, a. मध्य, मध्यपरिमाण-ममाण, मध्यम. 2 मध्य, मध्यम, भध्यस्थित, व्यवहित, मध्यमात मध्यस्थित, व्यवहित, मध्यमात मध्यस्थित, व्यवहित, मध्यमात अर्थात अर्यात अर्यात अर्यात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्थात अर्

प्राकृत, अपसद, शुलुक, याप्य, अवम, अवद्य, गर्ह्य, लघु, कुपूब, खेट in comp., अणक, रेफ: तुच्छ, श्रुद्र, कृपण, दीन, (mind &c): (in birth) हीन-नीच-जाति, अंत्यजातीय. अकुलीन, कु or का in comp.: 'mspirited ' लघुचेतस्, श्चद्रमानस्, कुपणबुद्धि, कापुरुष, अधमनृति - v. f- उद्दिशू 6 P, इप् 6 P, आभिप्र-इ 2 P; oft. ex. by desid forms, or by काम or मनस in comp with inf. ; ' now what do you m. to do ' अथ भवान कि कर्तमना: or कि चिकीर्षति: Sec Intend. 2 गम् c. (गमयति). बुष c., युत् c., अभि-धा 3 U. सूच् 10, जि-दिश; gen. ex by बृत् 1 A with loc, or by loc. simply; by अर्थ, पर, वाचिन in comp.; ज्योति:-शब्द स्तेजासी वर्तते (S. B. 146); अत्र अपचितिशब्दः प्रजार्थः-प्रजापरः-पूजाबाची &c.; '& speech m. ing censure ' निंदापरं वचः; ' what is meantby telling a lie ' असत्यमिति यद्व्यते तेन क्षि गम्पते, or असत्यभाषणस्य कोर्थः; 'what can all this m.'क: प्रकार:, किमेतत् (Mal. 5), किं द्य एतत्स्यात् (Mal. 1). =s. मध्यमपरिमाणं, मध्यती, मध्यं, समप्रमाणं, सम-पक्ष: 2 अंतरं, अभ्यंतरं, मध्यावधिः, अंतरालं. 3 परिमितता, अनितक्रमः 4 (Means) सा-धर्म, उपकरणं, उपायः, करणं, द्वारं, योगः, गति ʃ ., साहाय्यं, सामग्री, कारणं, हेतुः; oft. ex. by instr. 4 आयः, विभवः, दृध्यं, धनं, सामध्ये, शक्ति f., धनागमः, 'don' live beyond your m. ' आयमर्यादां मातिकाम, यथाविभवं-यथाशक्ति &c. व्ययं कुरु; liaving moderate m. ' नातिधन, अल्पविभव; ' by all m. 'सर्वथा, सर्वप्रकारेण, अवद्यं, तूनं, खलु, अवश्यमेव; ' by no m. ' न सर्वधा, न क्थंचन, न कथंचित्; ' by any m. ' येन केन प्रकारेण, यथा कर्याचित्, कथमपि, कर्य-चन, कथांचित्, कथं कथमपि, 'गा. वर्ष subsistence ं जीवन-साधनं-उपायः-हेतः। उपजीविका. -ing, इ. अभित्रायः, उद्देशः, आज्ञयः, अर्थः, तात्पर्थे, भावः, आकृतं, इंगितं, आकांक्षा. 2 विवक्षा, विवक्षितं, अर्थः, 'the m. of a word ' qaru:; literal m. ' 3-वयवार्थः, पदार्थः, इष्ट्रार्थः, 'hidden m.' मर्मन् n., गूहार्थः, 'what is the m. of this laughter' किंतिमित्तीय हासः. - a. अर्थवत्, सार्थ, पूर्णार्थ, चरितार्थ, साकृत् ' casting at me a m. look ' साकूत मां निर्वण्यं. -ingless, a. निरर्थक, अनर्थक, निष्कारण, अनिमित्त. -ingly, adv. साथै, साकूतं. संगितं. -! y, ade, कृपणवत्, अधून-बत्, दीनं, &c.; सावज्ञं, सावमानं, लायवेनः 'm. born ' हीनजाति, अधमवर्ण; attired ' कुपण-अनार्थ-वेष. -ncus, नीचता, अधमता, बद्यंता, कुत्सितता, 🎎 🖰

'ın. of birth' अकुलीनता, अपकृष्टं जन्म.

Meander, v. i. वकं-कुटिलं-जिल्लं-गम् or सृष्
1 P or या 2 P; See Wind. =v. t. कुटिलीकु 8 U. =ঙ. वकता, जिल्लाता, कौटिल्यं,
वक्त-जिल्ला-कुटिल-गति ∫., सपंगति: =ing, α.
वक्त, कुटिल-जिल्ला-सपं-गति, विसर्पिन्,
विषमगति

Measles, ह. मस्रिका-

Measure, v. t. मा 3 A, 2 P, प्र-पारे-°; तुल् 10, मानं निरूप 10 or ज्ञा 9 U. 2 गण् 10. 3 विभन्त् 1 U, परि-क्रुप् c.; See Divide. 3 लंघू 1 A, 10, अतिक्रम् 1 U, 4 P, अति इ 2 P. -v. i. Ex. by प्र-परि-माण, मात्र, मित. परिमित in comp. = 8. मानं, प्र-परि-माणं, (fig. also); 'in. ing rod' मानदंड:: ' m. of capacity ' मतीनानं, मस्थः. 2 वि-, भागः, अंशः. 3 प्रमाणं, पर्यतः, मात्रा, मर्यादा, सीमा; 'in some m.' ईयत्, किंचित्, अल्पमार्त्रः 'beyond m.' आतिमात्रं, नितात, अतीव, भृजं. 4 उपायः, प्रयोगः, साधुनं, युक्ति J., पहुत्ति f., क्रिया, उपचारः: 'take m. s' उपायं प्रयुक्त 7 A, 10 or आश्रि 1 U or अवलंच् 1 A, कार्ये प्रदृत् 1 A; 'mild m. ' सामन् ग्रे., सामोपायः 5 छंदस् ग्रे., वृत्ते 6 ताल:, लय:: 'the steps are in m. 'पाद-न्यासी लयमनुगत: (M. 2); 'the m. of a vowel ' माजा; 'in musical m.' स्वरचन्द्र -a. 7 अपवर्तः; ' having a common m.' सापवर्तः =ed, a. मित, परिमितः नियत, नियद्धः See Limited. 2 सम, समान, धीर. -er, s. मापकः, मान निरूपकः -less, a. अमित, अपरिमाण, =ment, इ. मापनं, मानं, म-परि-मार्ण, प्र-परि-मिति f.; ' rough m. स्थूलमानं: ' accurate m. ' सक्ष्ममानं-

Meat, 8. आसिषं, मांसं, मांसाहारः; 'butcher's m. ' सौ(शौ) नं. 2 अकां, भोजनं, आहारः; खाद्यं; 'seller of m. ' मांसिकः, सौ(शौ)-निकः, वैतंसिकः, कौटिकः-

Mechanic, &c. See under Machine.

Medal ह. सुद्रा, कीर्तिसदा, प्रतिष्ठासदा. =list, है. सुद्राञास्त्र: 2 लब्धकीर्तिसदः

Meddle, v. i. अन्यापारेषु न्यापारं कु 8 U, (अन्यन्यापारेषु) न्यापु 6 A, परकार्याणि निरूष् 10 or चर्च 6 P, 10, पराधिकारचर्चा कु, पराधिकारं पविञ् 6 P. 2 न्यापु, न्यापुतः क. भू. क्टा, इ. पराधिकारचर्चकः, परकार्यनिरूपकः- न्यापारिन् m., अन्यन्यापारचर्चकः. नाषु, -some, a. पराधिकारनिरूपक, परकारचर्चाशिल; better by (v.). क., -someness, इ. परकार्यचर्चा, पराधिकारनिरूपणं-प्रवेदाः, अन्यापारेषु न्यापारः, अन्याधिकारचर्चा-निरूपणं-प्रवेदाः, अन्यापारेषु न्यापारः, अन्याधिकारचर्चा-निर्योगः-निरूपणं

Medial, a. मध्य, See Intermediate.

Mediate, v. i. माध्यस्थ्यं कु 8 U, मध्यस्थः भू
1 P, मध्ये वृत् 1 A or गद्ध् 1 P, माध्यस्थ्येन
सं-धा 3 U. -a. द्यवहित, मध्यवतिन्,
मध्यस्थ, मध्यस्थित, अंतर्गत. -ion, s. माध्यस्थ्यं, मध्यस्थता. -Iy, adv. माध्यस्थेन,
अन्यद्वारेण-द्वारा. -or, s: मध्यस्थः, मध्यसपुरुषः, मध्यस्थितः, -orship, s. मध्यस्थाधिकारः, माध्यस्थ्यं.

Medicable, a. चिकित्स्य, उपक्रम्य, साध्य,

उपचारसाध्य.

Medical, a. वैद्य (द्यी f.), औषधाय, वैद्यक-आयुर्वेद्द-संगंधिन, पेद्यक्तविषय: 'm. science' आयुर्वेद्दः, वैद्यशास्त्रं, 'm. treatment ' वैद्य-भेषज-उपचारः, औषध-भेषज-प्रयोगः; 'm. man' वैद्यः, भिषञ्च, चिकित्सकः: —ly, adv. वैद्यशास्त्राद्धस्तं.

Medicament, s. Medicine. q. v.

Medicaster, ३. उस्वेद्यः, दूदचिकत्सकः Medicate, ७. ८ ओपधेः मिश्च 10 or संस्क् 6 P, औषधगुणान दा 3 U or संक्रम् c. 2

औषधं दाः, See Cure. -ion, s. औषधीय-

Medicine, ह. औष्षं, भेरज, अगदः, भेषण्यं, जायुः, 'administering of m.' औष्षे- एचारः, औष्धेपक्रमः, भेषजभयोगः, चिक्तिसा, रुक्त्मतिक्रिया, उपक्रमः, उपचारः, उपचर्या, वैद्याक्रिया-उपचारः-उपक्रमः. 2 (Science) आयुर्वेदः वैद्यक्तं, वेद्यज्ञान्तं. -वा, a. ओषधीय, भैवज (जी f.), रोगम्न (म्ली. f.), रोगम्न (म्ली. f.), रोगम्न (म्ली. f.), रोगम्न (म्ली. f.), रोगम्न विद्यक्तं.

Medieval, a. सध्यमकारहीन.

Mediocre, a. सामान्य, मध्यम, साधारण (णी र्र.), मध्यम or सामान्य-ग्रुण or भाव- = s. सामान्यगुण: नर:. = Mediocrity, s. सा-मान्या:, मध्यमा: (pl.). 2 मध्यमता, सामा-न्यता, मध्यम or सामान्य-भावः or दुशा-

Meditate, v. ध्ये 1 P. चिंत् 10, भू ८., वि
मृज् 6 P. मनसा-निचर ८. ०० क्लप् ८. ००
वि-भू ८., समा-धा 3 U, वितर्क् 10. 2 परिसं-क्लप् ८., चिंत्, युद्ध 7 U, 10, मंद्र 10 A;
See Intend. =ion, s. ध्यानं, चिंता. वि
मर्जाः, भावनं-ना, कल्पनं; (deep) अंतध्यानं,
समिधः, आत्मैकाग्रता, प्रणिधानं, प्रसंख्यानं,
(हरः प्रसंख्यानपरो वभूव K. III. 40);
'roligious m.' योगः, समाधिः, समाधियोगः, &८.; 'deeply absorbed in m.'
ध्यानपर-मग्र-निष्ठ, समाधिस्थ. =ive, a.
चिंता-ध्यान-पर, चिंता-ध्यान-ज्ञील, समाधिस्थ, समाधित, स्तिवत; 'by means of m. power 'समाधियोगन, प्रणिधानवलेनयोगात्, प्रणिधानतः

Mediterranean, a. भूमध्यस्थ, भूबेष्टित

मध्यदेशीय, मध्यदेशस्य.

Medium, ह. साधनं, द्वारं, द्वार् f. कारणं, नि-भित्तं, हेतुः,करणं,अंगं, योगः,मार्गः; 'through the m. of my friend ' मन्मिनद्वारेण-द्वारा; 'through the m. of air ' आकाश-मार्गेण. 2 मध्यमता, सामान्य-मध्य-पक्ष.

• माजवा. 2 मध्यमता, सामान्य नदन पराः Medley, इ. संकरः, सिक्कपातः, प्र-सं-कीर्णकं, इच्यसंकुलं, नानाइच्यसंभिश्रणं-समूहः - - a. सं-प्र-कीर्ण, संकुल, संमिश्रित, संकरीकृत.

Medulla, म. मजा, मेदस् ग. =ry, वः मजा-संबंधिन्, मेदोमय (यी र्रः)

Meed, 8. परिताषिकं, मतिफलं-

Meek, a. विनीत, सविनय, नम्र-शील-हार्ति, अञ्जब्दत, अगर्व, निरहंकार, सौम्य; See Humble. 2 दीन, क्रुपण. -19, adv. सवि-नयं, नम्रतया, अञ्जब्दं, नम्रचेतसा. 2 दीनवत् क्रुपणं. -ness, r. विनयः, सौम्यता, अगर्वः, अनोज्जत्यं, नम्रशीलता, दैन्यं, कार्यण्यं.

Meet, c. t. सं-ड 2 P, संगम् 1 A, आ-समा-सद c., संमिल 6 P, समा-उपा-गम् 1 P; oft. ex. by दुझ् 1 P, नयनपर्ध-चिषयं &c. या 2 र or गर्म, प्रति-सं- अभि-सुखं या or गम् or प्राप् 5 P, आभि-सं-मुखीमू 1 P; ' I met a little cottage girl 'उटअनिवा-सिनी काचिद्वालिका नम नयनविषयं याता or मया हुष्टा; 'they two met each other' परस्पराभिसुखं माती. 2 (with) · आ-सद् C-, अधि-गम्, प्राप्, लभ् 1 A, अभि-पा-इ-नवः See :Find, Get; 'm. With calamities ' संमामुवंति आपदः; 'm. s with death ' मृत्युमम्योति, निधनं याति, मरणमामोति, विनाशं गुच्छति dic.; not easy to m. with ' दुर्लभ, दुष्पाप, दुरा-सद, &c.; 'go out to m. ' प्रत्युद्-या-बन्द-गम्-इ: ' to rise to m. ' प्रत्युत्था 1 P, अ-म्युत्थाः =७. i. सामिल्, सम्-इ, साक्ष-वत् 1 P, एकी मू, एकज मिल्; See Assemble. 2 (In battle) संयुष् 4 A, युद्धार्थ मिल्, युद्ध आरंभ् 1 A. रणे आभि-युक् pass.; ' the waters m. ' आप: संप्रवंते, संगच्छंते, संभि-र्शते. - व. उक्त, उचित, योग्य, उपपन्न. See Proper. - ly, adv. योग्यं, उपपन्न. -ness, इ. ओचित्यं, युक्तताः -ing, इ. स-मायमः; संगति 🏸 संगः, संगमः, संमिलनं, संयोगः 2 सभा, समाजः, मेला, मेलकः, सदस् र्र. गः, संसङ् र्र., परिषड् र्र., लोक-जन-ममुहः संयः समुदायः; गोष्टी, आस्थानं नी (in -house); 'member of a m. सभ्यः, सदस्यः, सभासद्. 3 संभेदः. ज्यति-करः, संगः गमः.

Megalomania, इ. अई-भाष: कृति र्र. मन्यताः Megrim, इ. शिरोबेद्ना, अधीवभेद्कं 2 Humour, q. v.

Melancholy, a. विषण्ण, सविषाद, अवसम, स्थित, उद्दिश, दुर्मनस्, विमनस्, दीनमनस्क, विंताइतिल, चिंताकुल, See Dejected. 2

सदा-नित्य-विषण्ण, खेदग्रस्त, विपादशील उ विपादात्मक, खेद-शोक-गर्भ; 'to be m.' अव-वि-सद् 1 P, को 1 P, खिट्ट pass. — s. विषादः, अवसादः, खेदः, उद्देगः, म्लानि f., निवेदः, देन्यं, सित्तोद्देगः, वेमनस्यं, विषाद-वृत्ति f. — ic, a. सदाविषादिनः — ily, adv सविषादं, सोद्देगं, &c.

Melee, s. रणसंकुले, संकुलसंग्रामः. Meliorate, v. See Improve.

Melliferous, a. मधुनद्, मधुदायिच्

Mellifluous, Mellifluent, a. मधुर, मधु-मय (थी f·), मधुस्पंदिन-साधिन \cdot 2 मधुरा-क्षर, मधुरवान्द. =ly, adv. मधुरं. =ness, s.

माधुर्य, मधुप्रवाहः-स्नावः-

Mellow, a. पक्क, परिणत, पाकसृदु. 2 सृदु, कोमल, स्निम्ध, सुखस्पर्श; 'm to the ear' मंजुल, मंजुस्वन, मधुर-कोमलं-शब्द. व्याप् 5 P, सृदुसू 1 P, व्या 1 P or c.; सृदुकु 8 U; See Mature eness, अ पक्कता, परिपाकः, पक्कद्शा, कोमलता, मार्दनं

Melody, इ. सुस्वरः, स्वरमाधुर्य, कलता, माधुर्य, सुश्राव्यता, श्रोज्ञाभिरामता, सुखश्रवता, स्वरात्तपूर्व्य, सालक्यं, 'm. of song गितरागः. -Melodious, य. मधुर, सुख्य श्रव, सुश्राव्य, श्रुतिमनोहर, सुस्वर, सुरवर, मंजुल, कल, श्रोज्ञाभिराम, श्रुति-श्रोज्ञ-सुख, मंजु-कल-स्वन, मधुरस्वर, मधुराक्षरः -ly, adv. मधुरं, कलं, सुस्वरण. -ness, इ. माधुर्य, कलता, &c.

Melon, a. स्फुटिफलं, तरंबुजं, कालिंगं, सेंडु:.

Melt, v. i. वि ली 9 P, 4 A, वि-,द्रु 1 P
(fig. also), गल् 1 P, आर् 1 P, व्रवीआर्दी-भू 1 P. 2 द्याद्दीभू, करुणया द्रु; 'hiawhole soul m s with benevolence 'अस्य
सर्वात्मनि परिहत्युद्धिनिषक्तेव, परोपकारपरघशः = v. t. वि-ली c., वि-,द्रु c., गल् c. 2
द्याद्दीकु 8 U, करुणार्द्धीकु, वत्सलयित (D.);
'to be m. ed ' आर्द्धीभू, आर्द्ध-क भूं, द्रुः
अभि-संद् 1 A; ' his heart was m. ed
with affection ' तस्य हृद्धं स्नेहाद्दीभूत,
स्नेहेनाम्यव्यंद्त - er, इ. द्रावकः, विलयनकृतः
m. = ing, s. द्रवः, द्रवणं, विलयनं, गल्नं,
अर्णं. 2 द्रावणं, विलयनं.

Member, इ. अगं, अवयवः, गात्रं, प्रतीकः, अपघनः; 'Veda with all its m. s' सांगः वेदः. 2 (Of a discourse &c.) अगं, प्रकर्ण, संब्रः हे देशः, परिच्छेदः, विभागः, अशः। 'm. by m. 'अवयवशः, भागशः। 'becoming a m. 'अगंगभूत..3 (Of an assembly &c.) सम्यः, सभासद्, सद्स्यः, परिच्छः। सभाम्यंतरः, सामाजिकः, 'm. of an association' गणाम्यंतरः. 4 (Of a family) जुलावयवः, कुद्देषिन् m.; 'n. of a com-

pound 'पहं. =ed, a. अंगिन, अवयधिन, अंग in comp. =Ship, s. सभ्यपदं.

Membrane, है. त्वच् f., तद्धत्वक्, आवरण-त्वक्, चर्मन् n. =οus, α. तद्धत्वगावृत.

Memento, ह. स्मरणं, स्मारकं-

Memoir, 8. वृत्तं, चरित्रं, वृत्तांतः, इतिहासः;

चरित्र-रचना-लिखनं-

Memory, है स्मृति र्, स्मरणशक्ति रे, धारणा, स्मरणं, संस्मृति f , संस्मरणं. 2 स्मार्तकालः, स्मृतिकालः; retentive m. मेधा, धारणा, धारणावती धीः; ' having retentive m. मेधाविन, धारणानत्, 'commit to m.' क्षंटरूथ-a. कु 8 U, हृदये-मनासि-चित्ते-कु, अभ्यस 4 U; 'committed to m. 'केंडस्थ, हृद्धयस्थः 'store in m. ' हृद्ये नि-उप-धा 3 U or क, अवधु 10; 'to remain only in m. ' स्मृति-विषयतां-स्मृतिपथं-स्मर्तव्यशेषं-कथावड़ोपं-गम् 1 P or प्राप् 5 P; 'loss of m. 'स्मृतिलोप:; ' time beyond m. ' अ-स्मार्तकालः; 'within m.' स्मार्त काले. -able, a. रमर्तव्य, रमरणाई: प्र-वि-स्व्यात. प्रसिद्ध, सुविज्ञात. -Memorandum, s. स्मरणलेखः-पत्रं, स्मारकं पत्रं. -Memorial, स्मरणचिह्नं, स्मारकं, स्मारकं कृत्यं, स्मारकः विषय:. 2 आवेदनपत्रं,अभ्यर्थनालेखः,विज्ञप्ति f., विज्ञापनापत्रं. =a. स्मारक, अञ्जवोधक, स्मृतिकर् (री f.). =ist, ह. प्रार्थकः, अर्थिन् m., प्रार्थियतु m., विज्ञातिकृत् m. =ize, v.t. पि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), निवेदनपश्रेण पार्ध्

Menace, v.t. तर्न्स 1P, 10 A, भी c., भर्त्स 10 A, भयं हुत्रू c.; See Frighten. = श्र. तर्जनंना, विभीषिका, भर्त्सनंना, भयदर्शनं, अपकार-गिर् f. = er, s. भर्त्सनकृत् m., तर्जनः = 10g,

a. भीषण, भयपद.

Menagerie, s. ति(वी) तंसः; पशुपिससंग्रहःMend, v. t. नवीकः 8 U, सं-धा 3 U, समाप्रतिसमा-धा, उद्धु 1 P, (जीणे) सं-धा ог
साध् с. 2 शुद्र: c., प्रतिकः; प्रमुद्ध 2 P ог с.
3 प्रमुष् ट., उत्कृष् 1 P, भद्रतरीकः; See
Improve; 'm. your pace' लघु लघु गच्छः
-ए. i. वृद्धि-उत्कर्ष-उन्नर्ति-इ-या 2 P ог
गम् 1 P, भद्रतरीध्, सुस्थ-व. धू, वृष् 1 A.
-сг, s. संधातृ m., उद्धृतृ m. =ing, s.
संधानं, समाधानं, उद्धारः, प्रतिकरणं.

Mendacious,-city, See Liar, Lying, under Lie.

Mendicant, s. मिश्रुः, भिश्रुकः, आर्धन् m., याचकः, भिक्षार्थन् m., भिक्षार्शन् m., मेक्ष्यसुन् m., वनीयकः, याचनकः, मार्गणः 2 (Religious)परिवान् m., परिवान्तकः, योगिन् m., यतिः, संन्यासिन् m. = Mendicancy, - Mendicity, s. श्रेक्षं, भिक्षा, भिक्षाशित्वं, भिक्षाशृति f., भैक्याजीवः, याचना, याच्ञा, याचकद्वतिः, प्रवज्या.

Menial, इ. भृत्यः. भृष्यः, दासजनः, चेटः-दी, गृहदासः-सी, किंकरः, अपकृष्टः, परिजनः, दासवर्गः, भृत्यवर्गः (m. s). =a. (s.) in comp.; बातीन, अपकृष्टः, See Mesn; m. duties ' दासकर्मृनः, बातं, नीचकर्म.

Meniscus, 8. अर्धचंदाकारः काचः-

Menology, s. मासपंजिका.

Menses, s. ऋतु:, आतंबं, पुढ्यं, रजस् n., कला; 'first appearance of m.'

रजोदर्शनं.

Menstrual, a. मासिक (की f.), मास्य, मासीय, प्रातिमासिक; 'm. time 'क्रहः; ऋतुकालः; 'm. discharge 'रजस् गः, पुष्पं, ऋतुः: —Menstruate, v. i. रजस्वला-क्रतुमती-पू 1 P. —ion, s. ऋतुकावः.—Menstruous, a. आर्तव (वी f.), ऋतु in comp. 2 रजस्वला, ऋतुमती, पुष्पवती, खीधिमणी, अविः, आत्रेयी; महिनी, उद्दक्या, अस्पर्शो.

Menstruum, s. द्वावणं, विद्वावकरसः.

Mensurable, a. प्रमेय, माप्य.

Mensurate, v. t. मा 3 A, 2 P; Sec Measure. -ion, s. य-परि-माणं, मापनं, मिति f.

Mental, a. मानसिक (की f.), मानस (सी f.), मनःस्थ, चित्रगत,चित्रज,मनाभव; gen. by मनस् or चित्र in comp.; 'm. distress' मनस्तापः. = ly, ado. मनसा, बुद्धचा.

Mention, v. t. कथ् 10, आ-स्था 2 P, जि-आ-विट् c., शंस् 1 P, अभि-धा 3 U, उदीर c., उच्चर c., कृत् 10, वस् 2 P, निद्दिश 6 P; 表 1 P, (as precepts); : will m. ed further on ' अग्रतो वश्यते ' m. by name ' नाम शह 9 U; ' not to m. ' ex by का कथा, का गणना (with loc.), आस्तां-तिष्ठतु-तावत्, followed by sift; 'not to m.embodied beings (heated by affliction) even red-hot iron softens down (after a time) ' अभितप्तमयोपि मार्द्वं भजते कैव कथा शरी-रिप्र (B. VIII. 43); का वा गणना सचेत-नेषु अपगतचेतनान्यपि संघट्टियतुमलं मदनः. (Ka. 157); तिष्ठन्तु तावत्सेवापरा राजानः प्रजा अपि पृष्ठतो लगन्ति (Ka. 260). ■×. अभिधानं, कथनं, आख्यानं, आ-नि-वेदनं, उच्चारणं, कीर्तनं, निर्देशः, नामग्रहणं-निर्देशः. =ed, a. कथित, उक्त, निर्दिष्ट, कीर्तित, स्मृत, &c.; 'above-m.' शाग्रक्त; 'about to he m. ' बस्यमाण.

Mentor. क. उपदेशकः, उपदेष्ट्र कः Maphitic,-धा, ७. पूर्तिगंधि, दुर्गधमय (ची 🌖), प्राणहर, मारात्मक, जीवितापह-

Mercantile, See under Merchant. Mercenary, a. अर्थपरवज्ञ, लाभगरायण, ला-भाधिन, धनलुन्ध, लामदृष्टि-दृद्धि, स्वाथपर 286

स्वार्थापेक्षकः, 'from m. motives' लाभहष्टचाः, लाभेच्छयाः, स्वार्थापेक्षयाः 2 सृतकः,
बेतानिकः (की गं.), भृति-भरण्य-भुद्धः ल., बेतनार्थिनः,
-ः. भृतकः, भृति-भरण्य-भुद्धः ल., बेतनिकः,
वेतनार्थिन् लः.-।५, adv. लाभहृष्टचाः, लाभायेक्षयाः, भृतकवत्, स्वार्थनुद्धः = 1085, इ. लाभ
हृष्टि ग्रि-अपेक्षाः चुद्धि ग्रि-, धनलाभलोभः, स्वार्थवेतन-अपेक्षाः

Mercer, ह. कौशयौर्णवस्त्रवणिन्द् m. =y. ह. कोशयवस्त्रव्यवहारः.

Merchant, इ. वणिन् क., वाणिजः, आपणिकः, नेगसः, सार्धवाहः, पण्याजीवः, क्रयविक्रियकः, वेदेहकः सार्धिकः, व्यवहारिन् क., वाणिज्योप्जीवन् क. श्रेष्ठिन् क.; 'm.'s business, वाणिज्यं, विक्रिक्षया; 'm. 's exchange' श्रेष्ठिन्दवरं, 'voyaging or seafaring m.' सांयात्रिकः, पोतवणिक्, 'company of m.s' मार्थः, निगमः. -able, a. पण्य, पण्याहं. -Merchandise इ. वाणिज्यं, व्यवहारः, क्रयविक्रयो (du.) 2 पण्यं, भोहानि, पण्य-दृज्याणि, वाणिजद्रव्यं-भोहं-पण्यं- =Mercantile, a. वाणिज (जी f.), वाणिजिक (की

Mercury, s. पारदः, चपलः, रसः, सूनः, पारतः; 'white sublimate of m.' रसकपूरः;
' sulphuret of m.' कज्जली 2 हुधः, रीहिणेयः, सौन्यः. -बी, a. पारदात्मक, पारदमय (यी f.), सपारदः 2 चपल, लहुशरीर,
सोल्साह, तेजरिवनः 3 दृब्यपरायण, धूर्त.

Mercy, s. इया, कुपा, करणा, अनुकंपा, अनु-क्रोशः, कारण्यं, घृणा, द्या, कुपाशीलता, दयालता, क्षमाशीलता, दया-क्रपा-बुद्धि 🏸 2 प्रसादः,अनुग्रहः. 3 क्षमा, तितिक्षा 'fountain of m. ' करणाकरः, द्यासागरः, द्या-निधि: 'an object of m. 'कृपापार्च-भा-जनं, अनुकंप्य, अनुयाह्य, तपास्विन्: 'to show m. 'इयू 1 A (with gen.), अनु-कंपू 1 A (with acc.), इयां कु 8 U (with loc.); ' m., Oh king ' क्षत्रस्व रा-जन् -ful, a. द्यालु, कुपालु, कुपा-द्या-करणा-शील, करणाई, द्याई, अनुकंपिन, सद्व, सक्कण, सासुक्रोश, क्षमाशील: वत्सल, द्याद्वद्धि-दृष्टिः See Kind. -fully, adv. सद्ये, सकरणे, साद्यक्षेपे, द्यया, करणया, सात्रकोशं. -fulness, s. व्या, कृपा,घृणा, द्याशीलता, अनुकंपा, वात्सल्यं; See (s.). =less, a. निदंग,निष्करण, निर्धण, अकरण, कठोर, निष्कुप, निष्हुर, नृशंस- =lessly, ado. निर्देशं, निष्कुपं, निर्पूणं, निर्दरं.

Mere, a. केवल, जुद्ध; gen. ex. by एव, or मात्र in comp.; by m. touch ' स्पर्शमा- थेण; 'a m. fool ' मूर्ज एव, केवल मूर्जः - अ. सरस् n., च्ह्वः, See Lake. 2 पर्यतः,सीमा; See Boundary. - ly adv. केवल, एव,

मात्र in comp.; 'by m. advising' उपदेश-

Meretricious, a. कुविमशोभामय (वी f.), बाह्यकचिर, कुविमरागवत्, मिथ्याशोभन, 2 पण्यांगनीय, वेश्यासंबंधिन् -ly, adv. मि-थ्याशोभया.

Merge, v. i. नि-,मस्ज 6 P, अव-पाह 1 A (lit); निपा-प्रस्-pass., प्र-वि-ली 4 A, वि-लुप् pass., नशू 4 P, (fig.); 'one fault m. s in a collection of good qualities' एको हि दोवा ग्रणसालिपाते निमज्जति (K. 1. 3). =v. t. मस्ज c., (मज्जयति), अव-गाह c. 2 नशू c., वि-लुप् 6 P or c., प्रस् 1 A, नि-पा 1 P, प्र-वि-ली c.=Merdion, s. मज्जनं, अवगह:-हनं.

Meridian, ह मध्याह्नः, द्विनमध्यं, सध्याह्न-कालः-समयः 2 खनध्यं; 'distance from the first m. ' रेखोतरं; 'the sun is on tho m. 'नमसो मध्यमलंकरोति भानुः 3 परा कोटि:-काष्टा, उत्कर्षः - साध्याहिक (की f.) 2 खमध्यसंत्रंधिन. 3 उत्तम, परम; oft. ex, by परा कोटिः, परा काष्टा

Meridional, a. दक्षिणदेशीय; दक्षिणाभिसुख (खी f.).

Merit, s. गुण:, योग्यता, पात्रता, उत्कर्षः. श्रेष्ठता, विशिष्टता, विशेषः, ग्रणोत्कर्षः, ग्रण-वत्ता 2 (M. 8) ग्रणागुणी, ग्रणदोषी, धर्मा-धर्मी. 3 पुण्यं, धर्मः, सुकृतं, श्रेयस् ॥, वृषः; acquired by m.' पुण्याजित; 'efficacy of m. ' पुण्यत्रतापः-त्रभावः; ' one possessing many m. 8' पुण्य निधि:-राशि:-सागर:,पुण्या-त्मा -v. t .अर्ह् 1 P,अर्ह-योग्य-in comp.; See Deserve; 'm. ing censure ' निद्य, गई-णीय, निंदापात्रं. =ed, a. युक्त, उच्चित,योग्य; See Proper, -Meritorious, a. प्रज्ञस्य, श्लाह्य, पशस्त, श्लाधाई, प्रशंसाई. 2 ग्राणिन, ग्रुणवत्, ग्रुणसंपन्न, गुणोपेत, गुणान्वित. 3 पुण्यवत्, पुण्यशील, पुण्यात्मन्, पुण्यात्मक, पुण्यशालिनः; पुण्य, पुण्यस्त्प, अवद्गात (deed); ' a m. deed ' पुण्यं, घर्मः, सुक्रुतं, अवदातं कर्म. =!y, adc. श्लाह्यतया, प्रशस्यं. = 1205, 8. गुणवत्ता, पात्रता, योग्यता, &c.

८. गुणवत्ता, पात्रता, याग्यता, ०००. Mermaid, ८. मत्स्यांगना, मत्स्यस्त्री.

Merry, a. म-हृष्ट, सानंद, सोछास, प्रोत्छ्र अस्तित, प्रहृप्टित्त; आनंद-उद्घास-हास्य-हृति, प्रसम्भवदन, विलासिन, विनोदिन, परिहासजील- 2 हास्यकर (श. f.), विनोद्धः, 'to mako m. 'उत्सनं कु 8 U; 'to be m.' उद्घास 1 P, सुद् 1 A; See Delight. 'm.-andrew' भंडः, वेहासिकः, विद्यकः. 'm.-making' आनंदोत्सवः, उत्सन्वकरणं.—ly, adv. सहर्षे, सोछासं, सानंदं, हृष्टमनसा, ज्ञानंदः, आहादः, हास्यं, परिहासः, प्रन्तिवः, वेलाह्म, अहादः, आहादः, हास्यं, परिहासः, उत्सवः, करितं, विलाहः, विनोदः, लीला, क्रिलाः,

what is said in m. 'हास्यविनोद:: नर्मालापः, विनोदोक्ति f. =ness, s. हप्ता. सानंदता, आनंदबृत्ति ʃ

Moru, s. मेरु:, सुमेरु:, देमाद्री, रत्नसातु:, सुरालयः.

Mesentery, ३. अंत्रपेशी

Mesh, ३. जालरंधं-छिद्यं-अंतरं. 🗝. ६. जाले पत् c. or बंध् 9 P. -y, a. जालखप, जालाकार. Meslia, 8. मिश्रधान्यं, धान्यामेश्रणं. =a.

मिश्रधान्यकृत.

Mess, 8. असं, अलपात्रं. 2 गणात्रं, सहभोजनं: प्रांकिभोजिन: (pl.); सह-सहभोजिनः. भोजिपेक्ति, १ - गणः, गणालपंक्तिः, 3 संकरः, प्र-सं-कीर्णकं, संचिपातः, संमिश्रणं, संकुरुं; 'm.-mate' सह-पंक्ति-भोजिन् m. =v. i. सह-एकत्र-भुद्ध 7 A or अशू 9 P, पंक्तिभोजनं कृ 8 U. =v. t. संमिश् 10, संकु 6 P.

Message, अ. संदेशः, वाचिकां, संदेशवाच् f., वार्ता, शासनं, 'bearing a m.' झीत्यं, दूरवं, भेष्यभावः, 'sending on a m. 'मति-शासनं - Messenger, a. दूत:, संदेश-वाती-हरः, वार्तायनः, आ-ख्यायकः, निस्टार्थः, प्रेडिय:; वेवधिकः; ' female m. ' दूति-ती-तिका; ' who will go as a m. ' कः प्रया-स्पति दौत्येन.

Messuage, s. वासगृहं, गृहवारिका.

Metacarpus, ह. करभः, पीछः.

Metachronism, अ. न्यूनकालनिख्यणं.

Metal, s. धातुः, लोहः-हं, तैजसं; ' base m. ' कुप्यं; ' fused m. ' रसधातुः, धातुरसः; 'inferior m. 'उपधात:. -lic, -lical, a. धातुसंबंधिन् 2 धातुमय (यी f.), धातुरूप, लॉह (ही f.), धातु-लोह- in comp. =list, 🌯 धातुज्ञः, धातुकर्मकारः. =Metalliferous, u. धातुत्रद. -Metalliform, a. धातुसदृश (शी f.). -Metallography, s. धात-शास्त्रं-विद्या. -Metallurgy, ह. धातुशोधनं.

Metamorphose, v. t. रूपं परिणम् c. or परिवृत् c., रूपांतरे दा 3 U or ग्रह c.; See Change. -ed, a. परिणतरूप-शरीर-आकार =Metamorphosis, ४. रूपपरिणामः-परि-वृत्ति र -भेदः, रूपांतरं, रूप-शरीर-विकारः.

Metaphor, s. रूपकं, लक्षणा, आरोपः, उप-चार:. 2 दृष्टांत:, निद्र्शनं -ic, -ical, a. औपचारिक-लाक्षणिक (की 🏂), सरूपक, आरोपिस; 'm. use ' उपचार: -ically, ado. लक्षणया, उपचारेण, सारोपं; ' to use m. ' उपचर 1 P; See Figuratively.

Metaphysic,-al, a. आन्दीक्षिक-आध्यात्मिक (की f.), आत्मविषय, आत्मज्ञानगर. -ally, adv. आत्मविद्यानुसारेण, =ian, s. आम्बीक्षिकीज्ञ:. -Metaphysics, ह. आ-न्वीक्षिकी, आत्म-अध्यात्म-विद्या, आत्मविष-यकं ज्ञानं, आत्मतत्वविद्या-शाखं.

Metastasis, ३. रोगस्थलांतरं

Metatarsus, ८. प्रपदं.

Metathesis, s. अक्षर-वर्ण-विषयसि:-व्यत्यास:-व्यत्ययः-

Mete, v. t. परि-,मा 3 A, 2 P; See Measure. Metempsychosis, :8. पुनर्जन्मन् n., अन्य-जन्म, जन्मांतरं, देहांतरप्राप्ति ʃ.

Meteor, इ. उल्का, उत्पान:. -ic, a. उल्को-द्भव, उल्कोत्पत्तः =ous, a. उल्काधर्मकः -Meteorology, s. अंतरीक्षविद्या, वायु-नभो-विद्या

Meter, s. मापक:.

Methinks, v. imp. मन्ये, तर्कयामि, शंके; धुवं-Method, ह. रीति रि., प्रकारः, मार्गः, विधा, विधिः: पद्धति f.; See Manner. 2 ज्यवस्था, कमः, अनुक्रमः, पर्यायः, आनुपूर्वी-वर्षे, परि-पाटि-टी f., आवृत् f., परंपरा; व्यवस्थया रचनं-ना, ब्यूहनं, विन्यासः, संविधानं, क्रमेण स्थापनं, नियम: -ical, a. ब्यवस्थित, यथा-कम, सक्तम, अनुपूर्व, स्त्रित, यथापर्याय. 2 (Of persons) कमानुसारिन, कमानुगत, क्रम-नियम-शील. =ically, adv. यथाकमं, अनुपूर्वशः, आनुपूर्व्यण, क्रमेण, क्रमशः, पर्या-येण, अनुक्रमेण, यथानियमं. -icalness, ह. व्यवस्था, ऋमशीलता, &c. ≈ism, ८. नियम-निष्ठाः =ist, हः नियम-कर्म-निष्ठः, =ize, ए. हः ब्यव-स्था c. (स्थापयति), क्रमेण स्था c. or वि-धा 3 U or विरच् 10 or विन्यस् 4 U.

Meticulous, a. सार्शक. 2 अविसानधान,

अत्यवहित.

Metre, इ. छंद्स् n., वृत्तं. -Metrical, a. छंद्रोबद्ध, वृत्तात्मक, छांद्स (सी f.), छंटो-रूप, पद्यरूप, पद्यात्मकः

Metronome, ८. तालमापनी,

Metropolis, ह. राजधानी -- Metropolitan, a. राजधानीय.

Mettie, क तेजस् n., सस्वं, उत्साहः, वीर्थ, ओजन ॥, प्रभावः, पौरुषं, ऊर्जस् ॥ -ed, -some, 'of great m.' 'high-m. ed' a. तेंजस्विन्, महा-उक्-सत्त्व, परमोत्साह, ऑजस्त्रिन्, वीयंवत्, सपौरुष-

Mew, 8. पंजरं, वीतंसः. 2 वंधनं, निरोधः, वंध-नागार, गुप्ति f. =v. 4. पंजरे निरुध् 7 U or बंध 9 P. -v. i. पक्षान् पत् c. or मुच् c.

Mewi, v. i. (जिञ्जवत्) ऋंद् 1 P, रुष्ट् 2 P, आकुशू 1 P.

Mews, ह. अश्वगोर्ड, अश्वहाला.

Missm,-a, इ. पूर्तिबाष्पः, मारात्मकः वायुः.

Mica, ह. अञ्चलं

Mickle, a. बहु, बहुल.

Microbe, s. सूक्ष्मजंतु m.

Micro-cosm, ८. सुरुमं जगत्.

Microscope, ८. सुक्ष्मद्रश्लेचयेत्री. Micturition, ह. मूत्रोत्सर्वेच्छा.

Mid, a. मध्य, मध्यम; अर्ध, in comp.; ' m., course ' अर्धमार्गः, अर्धपयः, 'm.-day '

मध्याद्धः; (a.) माध्यदिन (नी f.), माध्या-हिक (की f.); 'm.-heaven' खमध्यः; ' m.-land' मध्यदेशीय, देशमध्यवतिन्द;'m.night ' महयरात्रः, अर्धरात्रः, रात्रिमध्यं, निशीयः; 'm.-suinmer' निदायमध्यं; 'm.way ' अर्धपय:-मार्गः; (adv.) अर्धमार्गे, मार्गमध्ये; 'm.-wife ' सुतिका; साविका, असबकारिणी; 'm.-wifery ' प्रसंबकार्थ-करणं, स्तिकमन् गः, गर्भमोचनविद्याः ' m.winter ' शिशिरमध्यं. -Middle, ह. मध्यं, सध्यभागः देशः स्थानं स्थलं, अभ्यंतरं, गर्भः, sint, in comp.; 'in the m. of the ocean' मध्येसस्त्रं; 'in the m. of the house ' गृहाम्यंतरे, गृहगर्भें; 'going in the m. ' मध्यन - ... मध्य, मध्यम, मध्यस्थ, मध्य-वर्तिन, मध्यस्थित; 'the m. classes' मध्यम-'जातीया:, मध्यमवंणाः; 'm.-aged ' मध्य-मवयस्क, गतयोवन; 'm. finger ' मध्यमा, क्लिका; 'm.-man ' मध्यस्थः, मध्यमपुरुषः. -ing. a. मध्य, मध्यम, मध्यपरिमाण. 2 मध्यमपदस्थ, मध्यमग्रुण, सामान्य, साधारण (जी f.). -Midst, s. मध्यं: See Middle; in the m.' मध्ये; 'from their m.' नेवां मध्यात्; 'in the m. of this talk' प्रवेषद्भेव; 'in the m. of calamities' विषद्यस्त-७., दुःखमग्र-७.

Midden, & अवकरानिकरः.

Mien, ह. आकारः, रूपं, आकृति र्र., वदना-कारः, षदनाकृतिः, सुखचर्याः, 'with a dejected m.' खिस-म्लान-बदन

Might, ६ चलं, शक्ति रे., सामध्ये, तेजस् १., शीर्यं, वि-परा-क्रमः, मभावः; See Strength; ' with all one's m.' यथाशक्ति, याव-च्छक्यं. --Mighty, व. मचल, शक्तिमत्, चलवत्, ओजस्विन, ऊर्जस्वल, विकात, विलन, उर्जविक्रमः, See Strong. 2 महत्, विशाल, मतापवत्, महोजस्, विमृतिमत्; ' m. lord' महश्चरः, अधीश्वरः. --ily, adv. चलेन, विक्रमण, शीर्यंण 2 अतीव, अत्यंतं, चलवत्, भृशं, अतिमात्रं. --iness, ६ सामध्यं, प्रभावः, वीर्यं, See (s.)

Migrate, ए. ३. निर्मम्: 1 P, भ्रम् 1, 4 P, दे-शांतरं-स्थानांतरं-गम् ०० अधि-वस् 1 P or अध्यास् 2 A. -100, इ. भ्रमणं, पर्यटनं, देशां-तर्यास् 2 - ००९५, ०० देशभ्रमण-पर्यटन-शील-

Milch-cow, ह. क्षीरिणी, पयस्वती, दुग्धवती,

Mild, a. मृदु, क्रोमल, सौम्य, अयखर, अचंह, अजुग, अपच्य, सुकुमार, झांत, अतिक्ष्ण, अतीव्र. 2 सदय, कृपाल, द्रयाल, द्रयाल, द्रयाल, समाशील, अतीक्ष्ण, अतीव्र, अतीक्ष्णदंड, मृदुस्तभाव, सौम्पवृत्ति, मृदुभाव, सामोपापिन, See Innocent also; 'm. means सामच्या, सामोपाया; 'm.

speech ' सांत्ववादः, मृदुभाषणः -ly, adv. मृदु, कोमलं, अख्यं, अपरुपं, अतीवं, मार्द्वेवन, साम्रा, सामोपायेन, सामोपचारेः. -ness, अ. मार्द्वं, मृदुता, कोमलता, सोम्यता, अती-क्ष्णता, शांति f. 2 पक्तिमृदुता, मृदुता, मृदुका, मृदुका, मृदुका, सद्यता, सोम्य-इत्ता, द्वालता, क्षणालता, सद्यता, सोम्य-इत्ति f., द्यालता, कृपाशीलता; क्षमा, साम. Mile, «. अर्धकोशः, '3 m. 8' सार्धकोशः, '4 m. 8' कोशहयं.

Militant, (). युद्ध प्रवृत्त, रणोद्यत, युद्धोयुक्त.
Military, (). सांवामिक-सामरिक-आयुषिक
(की. f.), क्षांव (वी. f.), युद्ध in comp. 2
युद्ध प्रवृत्त, मोधिन, शस्त्रोपजीविन, शस्त्रभृत,
आयुधजीविन; 'm. proparation 'युद्धसामग्री; 'm. profession or life 'आयुधशक्ष-वृत्ति f., सैनिक वृत्तिः, शस्त्राजीवः; 'm.
caste 'क्षत्रियजातिः; 'a man of the m.
class 'क्षत्रः त्रं, क्षत्रियः, राजन्यः, विरादः,
बाहुजः, मूर्धाभिषिक्तः; 'b woman of the
in. class 'क्षत्रिया-याणीः; 'm. man'
योधः, वीरः, सैनिकः; 'm. duty 'क्षात्रधमः,
क्षत्रिय-क्षत्र-धर्मः; 'm. science 'युद्ध शास्त्रं,
सांग्रामिकं, शस्त्राख्यविद्या, आयुध-रण-विद्याक्ष्य, सैन्यं, सैनिक दर्गः, क्षत्रगणः

Militate, v. i. वि-प्रति-रुप् 7 U, विरुद्ध-

मतिकूल-a. भू 1 P.

Militia, ह. देशरक्षिणः, रक्षकयोधाः (pl.). Milk, ह. पयस् n., दुरधं, क्षीरं, स्तन्यं; गोदुर्यं, गारसः, गच्यं (cow's m.); ' fresh m. पीयूष:-षं; 'made:of m.' पयस्य; 'coagulated in. 'दिय, शीरजं; 'giving much m. बहुदुग्धा; 'm. livered 'कातर, क्रीव-हृद्य, भीच; 'm.-maid' गोपकन्या, आभीरी, गोदोहिनी; गोपी, गोपिका; ' m.-।nan दांग्धु m., दोहकः, गोपः, आभीरः, गोधुक्ः, 'm. -pail,-pan' दुग्ध or क्षीर-पात्रं-भांडं-भाजनं दाहनी; 'm -porridge ' क्षेर्यी; 'm -sop' कापुरुषः, भीरुः; 'm.-woman ' गापी, आभीरी, दोहिनी. =v. t. दुह 2_ U (with two acc.), दुग्धं निष्कृष् 1 P or सु c. =cr, ा. दोग्धृ m. दोहकः, दुह् m. -y, s. क्षीरिव, पयस्य, पायस (सी f.); (s.) in comp.; 'm. ocean 'क्षीर-दुग्ध-सागर: 2 क्षीरायम, दुग्धतुल्य 3 शीरद, दुग्धपद, बहुदुग्ध; 'm. way ' वियदंगा; See Galaxy. 4 भीर, कातर, साम्य; See Mild.

Mill, अ. चक्रं, पेषणी, पेषणयंत्रं चक्रं. . ए. १. पिष्
7 P, चूर्ण 10. 2 सुष्टिना तड 10 or मह

1 P. -er, a. वेषकः, वेषणोपजीविन् m. Millennium, Millenary, s. सहस्रवर्ष, सहस्रवर्ष, eMillennial, eMillenarian, a. सहस्रवर्षाय-ण, सहस्रवार्षिक

Millesimal, a. सहस्रतम(भी f.), सहस्रोशारमधा Millet, s. अणु:, मिर्चग्रः Milliner, s. स्त्रीवसफत्, स्रीवसनकारिणी. ≖y, s. स्त्रीपरिच्छदः-सञ्जा, स्त्रीवस्त्रसामग्री.

Million, 8. निष्ठतं, दशलक्षं; ' ten m.' कांटि f.; 'hundred m.' अर्जुद्: -ary, a. नि-यतीय. =th, a. नियुत्ततम (भी f.). =Mil= lionaire, हं. कोटीश्वरः, लक्षाधीजः.

Milt. s. See Spicen.

Mime, ह. नटः, नर्तकः, कुशीलवः, चारणः, रंगाजीवः 2 भंडः, विदूपकः, वहासिकः -Mimic, (-al), यः अनुकरण-शील स्वभाव, व्यक्तारित्, विडंचनकारित् 2 विडंचन-अतु-करण-रूप- 🗝 भंडः, वहासिकः, विदूषकः 2 अनुकारिन् ル 🗝 🗜 (उपहासपूर्व) अनुक 8 U, विडंब् 10. =ker, ंड. अनुकारिन m., विडंबनकृतः नाप, ह. सोपहासं अनुकर्णं or विहंबनं; अनुकारः, विहंदनं.

Mimosa, 🤞 नमस्कारी, गंडकारी-ली, समंगा,

बदिरा, लज्जालुः.

Minaret, s. शिखरं, शृंगं मासाद-भवन-शिखरं. Minatory, a. तर्जक, भयंकर, भीषण.

Mince, v. t. खंडश:-स्रुमलवश:-कृत् 6 P or हिंद् 7 P or खंड 10, शकलीकु 8 U; 'do not m. matters ' यथावृत्तं सर्व साकल्येन निवेदय, सर्वे संपूर्ण प्रकाशय; 'm. ed meat' छिषमांसं. च्यः i. ललितगत्या चल्-र् 1 P or गम् 1 P, भिद्मगत्या गम्. 2 भिद्मस्वरेण वव् 1 P. =ingly, adv. खंडशः, लवशः; भिन्न-गत्या, भिक्षस्त्ररेण

Mind, ह. मनस् गः, मानसं, चित्तं, चेतस् गः, इद्धि र ., मति र ., धीः; प्रज्ञा, बोधः; See Intellect. 2 हृद्यं, हृद् ॥, अंतःकरणं, चित्तं, मनः, चेतः, अंतरं 3 मतिः, बुद्धिः, मतं; कामः, इच्छा, वांछा, रुचि 🏸 मनोरथः, नासना, भानः, ईप्सितं, अभिलायः 4 अभि-भाषः; उद्देशः, संकल्पः, अभिषेतं,मतिः, बुद्धिः, मतं. 5 स्मरणं, स्मृति र्., स्मरणशक्ति र्र., अनु-बोध:; 'to give the m. to' भाव-मनो-निविज्ञू c. or बंध् 9 P or आ-नि-धा 3 U, आसक्त-निविष्ट-चित्त-a. मू; See under Set; out of one's m. ' भ्रांत-अन्यव-स्थित-बुद्धि (a.); ' fixed in the m.' चित्र-निष्ठं; 'of low m.' कृपण-नीच-बुद्धि; 'working of the m.' वित्त or मनो-व्यापार: or वृति f., मनश्रेष्टा, चेतोविकारः; 'according to one's m.' यथाकामं, यथेष्टं, यथे-िसतं, यधारुचि; ' have a m. to ask ' यषुमना:-कामः; ' to cross the m.' मनासि उद्दे 2 P or उच्च 1 P, बुद्धी संजन, 4 A; See Occur; 'call to m.' स्यू 1 P, सं-अतु-°, अनुःचित् 10; ' put in m.' स्मृ c.; अनु-उत्-बुद् ए.; ' of one m.' एकाचित्त-a.; being of one m.' एकचित्रीभूप; 'change of m.' इद्धि-मति-भेदः; 'flashing across the m.' स्फुरणं, सहमा आविभावः - v. t. मण् 4 Å, गण् 10, तः 6 Å, अव-अप-इंद् 19

1 A, आलोच 10, अव-धा 3 U, चिसे-मनसि-कु 8 U, अवधु 10, मनो दा 3 U. 2 सेव 1 A, भद्ध 1 U, अनु-द्या 1 P, अनुस्थ 4 A, अज्ञवि-धा 3 U. 3 रक्ष् 1 P, पा c. (पालयति); ' never m. the first question, answer the second ' आस्ता-तिवत-तावत् मथमः प्रश्नः, द्वितीयस्य उत्तरं देटिः 'never in.' अगुर्वधमतत्; See Matter. -ed, a. प्रवृत्त, प्रवण, शील, मनस्, मनस्क in comp.: 'worldly-ni.' संसारान का दित: भीरमनस्क, 🗟 c. =ful, a. सावधान, अवहित्र, जागरूक, अवहितचित्त- 2 कृताद्र, मन्यमान, अवेक्षक. 3 अवधारयत्, स्मरत्, चित्ते कुर्वत्; · to be m. of 'स्य. -fully, adv. साव-धार्न, सादरं, अवेक्षया. -fulness, 🧈 अव-धानं, अवेक्षा. =less, a. अनवधान, प्रमत्त, अनवेक्षक. निरपेक्ष. 2 नष्टस्मृति-बुद्धि, बुद्धि-

Mine, a. महीय, मामकीन,मामक (मिका f.), मत् in comp. = अाकरः, ख(खा)नि-नी ∱. उत्पत्तिस्थानं; 'le- for jewels माणिभूमि f., रत्नाकरः, (tig.) आकरः, निधिः, राजिः. 2 संधिः, सुरुंगा, खानिकं, कुल्या. 🗝 📒 खन् 1 P, आ-नि-°, अधस्तात् खन्, उर्दी भिद् 7 P or वि-द 9 P, सुसंगां कु. -cr. अ खनकः, खातकः, आखनिकः, खनित्र 10.2 सुरंगाकारः. सौर्चायक:. =Mineral, s. धाद्व:, खनिजं, आकरजं बस्तु. =a. धातुसंबंधिन, धातु in comp. 2 खनिज, आकराज, आकरोद्भव. 3 धातुमय (यी र्र.), धातुरूपः 4 धातुसंस्टरः धातुधमोपित. -०४५, अ. धातुषिद्या, धातुपरी-क्षणविद्या-शासं -ogist, ८. धातुविद्याजः.

Mingle, v. t. तिश्च 10, वि-सं-च्या-°, संयुक्ष 7 U, 10, संसुद्ध 6 P, संपृद्ध 2 A, 7 P, संक 6 P, संमिल c., मिश्रीकु 8 U, एकीकु: उत्कंठासाधारण परितोषमञ्जभवामि (6. 4) 'I experience pleasure m. ed with regret.' =0. i. संमिल् 6 P, मिश्री-एकी-मू 1 P, संक्र-संसूख-pass. -ed, a. मिश्रित. संपुक्त, संस्थ, सं-,मिश्र, संकीर्ण- -ment, s.

संमिश्रणं, संसगेः.

Miniature, a. सक्ष्माकार, सक्ष्म. - S. Ex. by दशस्य or सहसा: ' world in m. । दशस्य-मानेन विश्वं.

Minikin, s. सुचिका. 2 Minion, q. v. Minim, s. थिंदु ऋ. =um, s. अल्पिष्ठा-अन्य-ल्पा-संख्या-

Minion, s. बहुभः, प्रियः, रूप-राज-बहुभः : Sa Favourite.

Minister, क सचिवः, मंत्रिल् मन, अमात्यः, मकुतिपुरुषः, धुर्यः, धूर्वहः, धुरीणः, धुरंधरः, महामात्रः, राजसचिवः, राजामात्यः, 2 निया-गिन् मा., नियुक्तः, नियोज्यः, कर्मकरः, अधि-कतः. 3 उपाध्यायः, आचार्यः, पुरोहितः, 🔸 राजदृतः, राजप्रातिनिधिः, 'prime nt.' प्रधान-

m. प्रधानसःचित्रः: इत्व-मंत्री, counsel 'धीसचिवः, अमात्यः; 'm. for ordinary affairs ' कर्मसचिव:- = ह. सेत्र 1 A, परि-उप-चर् 1 P, उपास् 2 A, उप-स्था 1 U, श्रु desid. (श्रुश्रूपते). 2 (उप-करणद्रव्याणि) परिकल्प C., संभू 1 P, उप-पट्ट C., उप-स्था C. (स्थापयति). 3 (to) सं-पद् 4 A: क्ट्रप 1 A: See Tend. -ial, a. मंत्रिसंबंधिन, नियोगसंबंधिन, उपचारपर, संवक, अञ्चवतिन, gen. ex. by (s.) in comp.: 'm. duties ' सचिषकायोणि. -Ministration, र. मंत्राधिकारः, सान्दिब्यं-2 उपचारः, उपासना, सेवा, उपकारः 3 उपाध्यायवृत्ति f. -Ministry, (Ministership), s. साहाय्यं, द्वारं, कर्तृत्वं, कारणंत्वं. 2 साचिष्यं, मंत्रित्वं, नंत्राधिकारः, अमात्य-साचिष्य-पद्वी.3।नि-योगः, अधिकारः, नियोगिपदं. 4 सञ्चिव-मंडले, मंत्रिगणः-मंडले-वर्गः, मंत्रिणः, अ-गत्याः, सचित्राः, राज्यधूर्वहाः 5 पौरोहित्यं, ज्याध्यायपद्ं.

MIN

Minium, s. Ses 'red lead' under

Minor, त. स्वल्पतर, अल्पीयस्, कलीयस्, न्यून, अवर. 2 अप्रधान, नौण (णी कि.), असुख्य. 3 धुद्र, लखु, लह्वर्थ, अनुरु; gen. ex. by उप कृतः: 'm. portion 'उपिवेभागः, उपांगः, उपदेवता, उपग्रहः, उपध्मः, &c.; 'm. consideration 'लह्वर्थः-अग्रुरः-धुद्रः-विचारः. - कि. अप्रसद्यवहारः, अप्रसद्यवहारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, ज्ञासव्यव्हारः, अप्रसद्यवहारः, अप्रसद्यवहारः, अप्रसद्यवहारः, अप्रसद्यवहारः, अप्रसद्यवहारः, ज्ञालः. - म्यून-अल्प-पक्षः-संख्या, स्तोकसंख्या; 'being in the m. 'न्यूनपक्षाक्षितः

Minotaur, इ. चुबुष:, नरवृषभ:.

Minstrel, श. मा(म) गथः, वैतालिकः, बंदिन m.: स्तुतिपाठकः, मधुकः, संगीतकुशलः-नि-पुजः, 'celestial m.' गंधर्वः, चारणः. =sy, श्. संगीतं, गीतबाद्नं, गांधर्व, गंधर्व-मागध-वृत्ति f.

Mint, s. टंकशाला सुद्रांकनशाला; (fig.) सिन f.; See Mine; 'm.-master 'टंका-ध्यक्षः, टंकपतिः, रूद्ध्याध्यक्षः, नेष्टिकःः. -र. !. सुद्राद्ध्यं अंक 10. 2 Forge, Invent., q. v.-बge, s सुद्रांकनं 2 सुद्रा, सुद्रितक्ष्ट्यं. Minus, a. न्यून, उत्त in comp.; 'm. a cubit 'हस्तन्यून. 2 स्त्यं, अयः; oft. ex. by विद्यत, विजत, उत्त in comp.; '10 m.1' एकविद्यता दृशः, '100 m.1'

Minute, इ. क्षणः, पलं, निमि(भे)षः 2 कला 3 लेखः) शिक्षितं = . . । लिख् 6 P, समरणार्थ लिखः = ५ स्स्म, अण्, अत्यल्प, अतिस्त्रमः अलिष्ट, श्वद, प्रतद्यः 2 निपुण, सावधान, स्तम. 3 स्त्रमदृष्टि, स्त्रमदृशिन्, 'after minquiries' निपुणं अन्विष्य, 'm. description of a woman' तरुणीपृथमवय ववणेने or नत्यवयवर्णनं. -Iy, adv. स्त्रमं, लवशः, अणुजः, स्त्रिग्धं, निपुणं, स्त्रमदृष्ट्या, 'while m. looking at the ring' अंगुलीयकं सिग्धं निध्यायंती (M. 1). -ness, हः स्त्रमता, अत्यल्पता, अतितन्तता, &c. -Minquite, ह. स्त्रमावयवाः, परमाणवः.

Minx, ६. धृष्टा, अविनीता, यंधकी, भ्रष्टा,

Miracle, इ. अद्धुतं, अलोकिकाकिया कर्मन् १. अ-द्धुतं-लोकोत्तरं कर्म, आश्चर्यः चमत्कारः, अति-माद्यः कर्म, देवं कर्मः -Miraculous, a. अद्धुत, लोकोत्तर, आश्चर्यस्त, आश्चर्यं, अ-माद्य (दी f.), अतिमर्त्यं, दिव्य, अपौरुषेय (यी f.) - 2 अद्धुत्तशक्तिसंपन्नः 'm. wespon' दिव्यासं. - ly, adv. अद्धुत्तत्या, दिव्यक्तित्या.

हिट्यास. =19, ००० असु ततया, दिव्यशस्त्रया. Mirage, ३. मृगतृष्णा-तृष्णिका, मरीचिका, मृगजलं-

Mire, s. पंकः, कर्दमः, जंबालक्ष्टं, महःकः, 'get into the m.' संकटे निश्चिप् passor पत् 1 P. =v. t. पंकेन दुष् c. (दूषयति) or लिप् 6 P. =y. a.पंकिल, सकर्दम, सपंक, समल, कलुष, पंकक्रिक, पंकट्रियत

Mirror, इ.दर्गण:, आदर्श:, सुकुर:, आल्मदर्श: 2 (Fig.) आदर्श:, प्रतिमाः = . t. Re-

flect, q. v.

Mirth, इ. हास्यं, प-, सोदः, उल्लासः, आनेदः, कोतुकं, परिहासः, See Merriment. - ful, य. हृष्ट, उल्लिसत, आनंदित, प्रसुद्धितः, See Merry.

Misacceptation, ८. अन्यथा-विपरीत-ग्रहणं. Misadventure, ८. See Calamity.

Misanthropy, इ. नर-जन-द्वेषः, विश्वशृह्या, सर्वलोकद्वेषः. =ic,=ical, a. नर-जन-द्वेषित, विश्ववरित-द्वेषित्. =ist, इ. जन-नर-द्वेषी-शृङ्गः, सर्वलोकशञ्जः, विश्वशञ्जः.

Misapply, v. t. अन्यधा-मिध्या विनि-प-युज्य 7 A, 10 or स्यय् 10 or निक्षिप् 6 P. -ication, s. दुविनियोगः, कुस्ययः, अप-

ध्याया • •

Misapprehend, v. t. अन्यथा-मिथ्या-मह् 9 U or बुध् 1 P; विषरितं उपलभ् 1 A. -Misapprehension, s. अन्यथा or विष-रित-ग्रहणं or बोधः, भ्रमः, मिथ्यामिति J.

Mis-appropriate, v. t. sigg 1 P. 2 st

स्थाने युज्र 7 P. Misbecome, v. t. च युज्ज् page. or उप-पद्

Misbegot, a. विजात, कुजन्मनः Misbehave, e. i. असम्यक्-अयुक्तं आवर् 1 P or वृत् 1 A. =ed, a. दुर्वृत्त, दुःहाति, दुश्वेष्टित, दुराचारः =Misbehaviour, s. अविनयः, दुर्वत्तता, दुराचारः, कुचेटितं, अनार्यवृत्तिः

Misbelieve, belief, See Distrust.

Miscalculate, ७. १. अन्यथा-मिध्या-गण् 10. =ion, १. मिथ्यागणनं, कुगणना.

Miscall, v. t. मिध्या अभि-धा 5 U or आ-

Miscarry, v. i. गर्भ: सु 1 P or पत् 1 P or सु 1 A (with gen. of woman): स्युतगर्भा भू 1 P. 2 न सिए 4 P, विकलीभू,
गंधी-हृथा-भू, प्रतिहन्-भंज-pass. =iage, s.
गर्भस्राव:-पात:-पतनं-स्युति f. 2 असिद्धि f.,
र्वेफल्यं, भंगः; अञ्चभफलं, पुर्गति f. 3 दुराचारः, कुनीति f., अविनयः; to cruse m.
गर्भ सु c. or पत् c.

Miscellaneous, a. सं-य-कीर्ण, नानाविध, नानाजातीय, विविधमकार, नाना-भिन्न-जा-तीय, विविध. =ly, adv. संकीर्ण. =Miscellany, s संकरः, प्रकीर्णकं, नानाद्वच or नानाविषय-संग्रहः or संनिपातः,संकीर्णवस्तु-समदायः-संग्रहः.

Mischance, s. See Calamity.

Mischief, 💤 अपकारः, हानि 🏸 हिंसा, क्षति 🎵 नाज्ञः, अपायः, ध्वंसः, दोषः, वाधा, अ-हितं, अनर्थ:, अनिष्टं, अरिष्टं; 'm. to crops' शस्यहिंसा. 2 कुचेष्टितं, 'm-maker' चारः, कुचेष्टाः दुर्जनः, पिशुनः, कर्णजपः, उपजापकः, कुचेष्टः; ' m.-making कुव्यापारिन, दाजन्यं, पेशुन्यं, कुचेष्टां, दुईसिः, कुनीति र् -Mischievous, a. घातुक, हिंसक, हिंसा-त्मक, अपकार-हिंसा-शील, हिंसारुचि, अप-कारिन, अहितकारिन, दुष्ट, पाप, दुर्बुद्धि, दुष्टमति. 2 कुचेष्टित, कुचेष्टापिय, दुर्गाणिन, दुश्चेष्टित, 'm. trick' कुचेष्टितं, 'a m. person' लोककंटकः, कुचेद्यापियः -ly, adv. दुष्टबुद्धन्या, सापकारं, क्षतिपूर्वे, हिंसया--ness, ८. हिंसता, अपकारशीलता, हिंसा-रुचि f., दुष्टबुद्धि f., पापात्मता.

Miscomputation, ह. मिध्यागणनाः

Misconceive, v. t. निध्या ग्रह् 9 U, अन्यधा वस् 1 P or उपलभ् 1 A or अवगम् 1 P. -Misconception, s. मिध्या-मति-बुद्धि f. मिध्या or अन्यधा-ग्रहणं or बोधः, विपरी-तार्यवोधः, भ्रमः.

Misconduct, v. t. असम्यक् निर्वह c. or म-जी 1 P or प्रवृत c. 2 (Oneself) असम्यक् आचर् 1 P or वृत् 1 A. = s. दुर्णयः.
असम्यक् 'निर्वाहः. 2 दुराचारः, दुश्चेष्टितं, कुचरितं, कुचरितं, कुचरितं, कुचरितं, कुचरितं, कुचरितं,

Misconjecture, ए.र. मिश्या तक् 10 or उह् 1 A. 🖦 मिश्यातकः, मिश्यात्रमानं. Misconstrue, ए. १ मिध्या-अन्यथा-अर्थ पुष् 1 P or ग्रह् 9 U, मिध्या युन्द् 10 or अर्थ व्या-एत्या 2 P. -Misconstruction, इ. अन्यथार्थवोधः, विपरीत-मिध्या-ग्रहणं- वाधः.

Miscreant, s. पापः, खंडितवृत्तः, खरुः, नरा-पसदः, पापिष्ठः, दुरात्मन् कः, दुर्वृत्तः, जाल्मः, See Villain. 2 नास्तिकः, मिथ्यादृष्टिः

Misdeed, इ. दुब्कुतं, अपिकेया, कुकर्मन् ग. कु इत्यंकिया,दुब्कुति ो. अपचारा कुचरितं पापं Misdemean, इ. हे. See Misbehave.

Misemploy, ए. t. अन्यया विनि-युद्ध 7 A, 10 or द्याष्ट्र o. -ment, असद्द्ययः, कृतिनियोगः, अपव्ययः

कुश्वान वानाः, आवन्ययः
Miser, कृषणः, कद्र्यः, धुद्रः, मितंपचः, कि
पचानः, दृढ-चद्ध-मुष्टिः, अद्यानशीलः, दृशन-शत्रः-विमुखः, -!y, क कृषण, कद्र्यं, धुद्र,
बद्ध-दृढ-मुष्टि, द्विनविमुखं (खी र्र.), अद्यान-शील, मितंपच, स्वल्पव्ययिन, व्ययविमुख,
अनुद्रार.

Misery, दुःखं, विपद्-आपद् ्र, ब्यसनं, दैन्यं, निःस्वता, विपत्ति र्रः, दुर्गतिर्रः, दुर्दशा, क्रुच्छं, अनिष्टं, कष्टं, अनर्थः 2 अति-दुःखं, गाढशोकः, दैन्यं, अनिर्वृति र्रः, क्रुक्शः, अतिब्यथा-पाधा-वेदना, परि-सं-तापः. -Miserable, व. दुःखित, दुःखान्वित, अतिदुःखातं, अनिर्वृत, निरानंद, कष्टपाय, अतिक्रेशातं, वि-आ-पन्न, आपद्-विपद्-शस्त, दुर्गत, मंद्भाग्य, दैवोपहत, दुर्भाग्य, दुःखापन्न, दुर्दशापन्न; व. ता. ताता तपास्यत् का, नरहतकः. 2 कृपण, दीन, तुच्छ, गईणीय, गह्यं, कुटितत, निंद्य, नि-अप-कुष्ट, अधम, श्रुद्धः, See Mean.

Misiensance, ह. अतिक्रमः, विकर्मन् ".

Misfortune, इ. मंद्रभाग्यं, दुर्देवं, दुर्भाग्यं, दुर्जातं. 2 अनर्थः, अनिष्टं, व्यसनं, आ-वि-पद्
्रं-, कृष्ट्रं, दुःखं, अत्याहितं, कष्टं, दुर्गतिविपत्ति-रं-, अपायः, अनिष्टपातः, 'in. 8 never
come single' रंध्रोपनिपातिनोऽनर्थाः (६. ६),
छिद्रेष्वनर्था बहुलीभवंति. 3 अन्यस्मीः,
निर्माति र्रं-

Misgive, v. t. Ex. by बि-आ-शंक् 1 A, न प्रति-इ or विश्वस् 2 P, विक्रुप् 1 A, देप् 1 A, See Doubt; 'my mind m. s me' उद्देति में मनिस शंका, शंकते चेपते में इद्यं. —ing, s. शंका, आ-वि-°, संदेहः, संशयः, विकल्पः, अमत्ययः, अविश्वासः.

Misgotten, a अन्यायाजित.

Misgovern, v. t. असम्यक् शास् 2 P वांपा c. (पालयति) वा ईश् द्व A. =ment, s. कुशासन, असम्यक् पालने. Misguide, v: t. अपथे पत् c., विमार्गणकुपथेन-नी 1 l' or प्रवृत् c., विमार्ग हुश् c-ed, a. उन्मार्गप्रवृत्त, मार्गभ्रष्ट, सत्पथभ्रष्ट,
कुमंत्रित, दुर्विनीत, अपथगामिन

Mishap, &. See Misfortune

Misinform, e. t. अन्यथा नि-तिव् ए. मिथ्या कथ् 10 or वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), मृवा दुष् c. Misinterpret, e. t. Sie Misconstrue. Misjudge, e. i. मिथ्या-अन्यथा-विन्तुर् c.

Mislay, v. t. अस्थाने नि-धा 🗓 🗓 or रक्ष

1 P, तज्ञ e.; Sec Lose.

Mislead, हे. ६ प्रन्ह ८., बंच् 10: ४०० Cheat; विमार्गण-उत्पर्ध-नी 1 P or गम् ८. (गमयति), अम् ८. (अमयति), सह ८., अमं-अंति-उत्पर्द ८., विमार्ग हुजू ८. or उपिद्द्र ६ थि., अन्यथा उपिद्द्र, =ing, ४० अमकारित, मोह-आंतिजनन (नी ति.). =Misled, ४० विमार्ग or उन्मार्गशामिन् पा प्रवृत्त, अंत. सत्पश्चष्ट, कमार्ग-गामिन्-प्रवृत्त, अंतबुद्धि.

Mislike, v. t. Sce Dislike.

Mismanage, ए. रं. असम्बक् निर्वह ए. or प-जी 1 l' or प्रवृत्त ए. =ment, र. दुनिर्वाहः, कुप्रणयनं, कुनीति f., अन्यवस्था, दुर्णयः

Misname, v. t. नामांतरेण-अन्यथा अभि-धा

3 U, मिथ्यानाम कु 8 U.

Misnomer, ह. मिट्यानामन् गः, मिट्या or अन्यधा-संज्ञा or नाम, अचरितार्था संज्ञा, अ-संगत-अनद्यक्ष्पं नाम.

Misogamy, s. विवाहहेष:-निंदा.=ist, s. ए-गहहेषित क. [बिन क. Misogyny, s. ज्ञीहेष:-निंदा. -ist, s. ज्ञीहे-Misplace, v. t. अस्थाने नि-धा 3 U of निविश् c. or निक्षिप 6 P or कृ 8 U, असम्यकु भ-

विनि-युक्द 7 A, 10.

Misprint, १. अञ्चर्दं, सदणदीषः. Mispronounce, ७. १. अञ्चरं उद्यार ८.

Misproportion, v. t. See Disproportion. Misquote, v. t. अन्यथा-अयथार्थ-उद्ध् 1 P

or अव-तृ c. -ation, s. अयथार्थ अवतरणं. Misreport, v. t. मिध्या-अन्यथा-निविद् c. or क्र्यू 10 or आ-ख्या 2 P. -s. अन्यथा-निवेदनं, मुवाक्यनं, अयथार्थाख्यानं.

Misrepresent, v. t. मिध्या कथ् 10 or वर्ण् 10, असरपं निविद् c. or ख्या 2 P, अर्थ साचीकु 8 U or परिवृत् c. -ation, s. मि-ध्याकथनं-निवेदनं, मिध्या-अन्यथा-मृषा-वादः -वर्णनं, असरयकथनं-वर्णनं-

Misrule, इ. कुशासनं, दुर्णीति र्., असम्बद्ध

पालनं-ज्ञासनं.

Miss, s. (As a prefixing title) 6x. by भर्तृदारिका, कुमारी 2 अमः, दोषः, अपराधः, अंशः 3 हानि f., अभाषः, विरहः, नाशः, लोषः, See Loss. =0 i. मोधी-विफली-सू 1 P, ज सिध् 4 P; 'never-m. ing arrow' अमोधः वाषः 2 अस् 1, 4 P, प्र-

मद 4 P, स्वल 1 P. 3 = छ 1 A; See below. -v. t. अंशू 1 A, 4 P, च्यु, विचल 1 P (with abl.), Er pass. (with instr.); Sce Lose; 'he m. ed the mark in shooting ' स लक्ष्यच्युतसायकः; निमि-त्ताद्वराद्धेयु:; 'm. ed his way मार्गाद अष्ट: &c. 2 न बाप 5 P or बिन् 6 U or हम् 1 A, (Get q. v.). 3 क्षिप 6 P, हा 3 P, त्यन्त् 1 P, अपास् 4 U, विसुज 6 P; you have m. ed a splendid opportunity ' शोभनावसरस्त्वया क्षितः, न गृहीतः, त्यक्त:. 4 (Feel the absence of) अभावं ज्ञा 9 U or वि-भू c., न्यून-त. मन् 4 A; उत्केव 1 A, उत्तम् 4 P, उत्सुकायते (D.): 'I m, him very much ' तस्य चलवदृत्कंते, तस्यासिकधानात् नितरां दृ:खितोस्मि, नदुर्श-नाय उत्ताम्यानि, तद्विरहानिधुर: &c. -ing. u. नष्ट, भ्रष्ट, स्थानभ्रष्ट-च्युत,-तिरोहित, अदृष्ट: ' one man is m, 'एको नर ऊनो दुइयते 2 उत्सक, उत्कंठित, उत्कालिकाकुल-

MIS

Mis-shaped,-shapen, a. वि-अप-कु-स्प,

कदाकार, विकृताकार.

Missile, ३- अस्तं, शस्त्रं, पहरणं, आयुधं, क्षिपणि:-

2 चक्रं. = 4 क्षेपणीय

Mission, इ. द्रीत्यं, पेरणं, पेषणं, 'sending or on a m.' प्रतिशासनं. 2 नियुक्त or पेरित गणः or जनसमूदः, नियोगिवर्गः. - वापु. इ. धर्मार्थं पेरितः, धर्मप्रसाराधं नियुक्तः or प्रवितः. धर्मार्थं पेरितः, धर्मप्रसाराधं नियुक्तः or प्रवितः.

Missive, ८. संदेशः, त्राचिकं, Šee Message. 2 वार्ता-संदेश-हरः - ८. सुक्त, क्षित्त, अस्त. 2 मेरित, मेथित, नियुक्त.

Mis-spell, v. i. अक्षराणि पर्यस् 4 U, अन्य-धा लिख् 6 P. -ing, s. अक्षरविपर्यासः

Mis-spend, v. l. वि-क्षिप् 6 P, अपाते-अस्थाने-च्यप् 10 (च्यययति) or प्र-विनि-युज् 7 A, 10, असद्वयपं कु 8 U,

Mis-state, v. t. सिध्या-अयथातथ-अन्यथाक्षथ् 10 or नि-आ-विद् c. or ख्या 2 P.
-ment, s. अन्यथा-निवेदनं-विज्ञाप्ति र्रंमिध्याकथनं-वादः.

Mist, इ. कूहा, कुज्झटि-टी-टिका र्र., कुहेडिका, धूमि(पि)का, खषाच्यः, तुषारः. -y, द. कूहाच्छक, धूमिकावृत, तुषारवृत. 2 महन,

असुगम, अस्पष्ट; See Faint.

Mistake, s. भ्रमः, भ्रांति f., व्या-,मोहः, मितभ्रमः, मिश्या-मित f.- द्विद्ध f.2 प्रमादः, दोषः,
स्वलितं, 'm. in calling names', गोत्रस्वलितं. = v. f. अन्यथा-मिश्या-मह 9 U or
मन् 4 A or दुष् 1 P, मिश्या भ्रा 9 Ü, भ्रांत्यासंदेहेन-मन्, संदिष्ट 2 U; gen. ex. by
द्विद्धः, भीः in comp. or by s. (1);
'why do you strike me, m. ing me
for Siva' पुरारातिभ्रांत्या मां कि प्रदर्शी;
व्याप्रधिया-मृद्धा तस्मात् पलायंते; केनपटलैः

संदेहितत्ल्साशिभिः (Ka. 23); 'which were m. en for heaps of cotton'; केतकशिखासंदिग्धसुग्धेदवः (Mal. 1) 'the lovely moon being m. en for a Ketaka point.' = v. i. अस् 1, 4 P, सृद्ध् 4 P, प्रम् 4 P, स्वल् 1 P, अपराध् 4, 5 P; 'you m. in this opinion' अयं तवाभिषायः अस्य एव, आंतः. = able, a. संदिग्ध; 'in no m. terms' असंदिग्धवचोभिः. = en, a. आंत, प्रमादिन, सृद्ध, संदिग्ध- 2 अयधार्थ, अशुद्ध, सृद्या-मिध्या-अन्यथा-in comp.; 'a m. opinion' मतिअमः, मिध्याम्पतिः.

Mister, s. आर्यः, औं pr. Mis-timed, a. See Late.

Mistle-toe, ह. बृक्षाश्रया, तररोहिणी-

Mistress, ८ गृहिणी, गेहिनी, गृहस्वामिनी, कुटुंबिनी; स्वाभिनी, अधिष्ठात्री, जासित्री, अध्यक्षा, सेव्या, ईश्वरी, भहिनी (of servents). 2 अध्यापिका, आचार्या, उपदेशिका: अध्यापिकी, उपाध्याया-थी. 3 उपस्री, उपपरनी, सुजिब्या, अवस्त्रा, 4िष्या, प्रियतमा, बहुआ, कांता द्यिता, रमणी, कामिनी, प्रमद्रा. 5 कुझहा, निषुणा.

Mistrust, v. t. न विश्वस् or प्रति-इ 2 P, शंक् 1 A. = ३ अविश्वासः, अप्रत्ययः, आ-परि- शंका, अप्रतिति f. = [ul, a. अविश्वासिन, अ- प्रत्यिन m. शंका-अश्रद्धा-शील, साशंक, आशंकित, शंकिन, संदेहिन, = fully, adv. साशंक, अविश्वासेन := fulness, s.

अप्रतीतिः, आशंका.

Misunderstand, v. t. मिथ्या-अन्यथा समर्थे 10 or क्रुप् c. or मन् 4 A or ग्रह् 9 U or सं-भू c. or उपलभ् 1 A.or अवगम् 1 P or जुष् 1 P; 'don't m. me ' अलमन्यथा प्र-हित्वा (M. 1), अलमस्मानन्यथा संभाव्य (S. 1). -lng, «. मिथ्या or अन्यथा-ग्रहणं or संभावनं, मिथ्यामति f.-नोधः, अयथार्थनोधः, अमः. 2 वैमन्यं, 'अतिभेदः, विसंवादः, द्वैधं, वि-असं-मिति f.

Misuse, ए. १. मिथ्या-असम्यक् प्र-विनि-उप-युज् तृ A, 10, असुन्तितं-अस्थाने व्याष्ट्र c. or व्यव-हृ c., अप्-व्यय् 10 (व्यययति). ⊸ः, –age, ३. कुप्योगः, अस्त्वयोगः, कु or असम्यग्-व्यापारः orव्यवहारः, अन्यथोपयोगः, असिद्विनि-योगः, अपव्ययः

Mite, इ. अणुः, लवः, कणः, लेशः, कणिका, अल्पमात्रा. 2 धनलवः-लेशः, अत्यल्पं धनं, काकिणी, कपर्विकाः

Mithridate, s. विषनाशनं, विषशं

Mitigate, v. t. ज्ञम् c. (ज्ञमयति), प्र-उप-°, लघू-क् 8 U, लघयति (D.), न्यूनीक्, अल्पी-क्; नि-यम् 1 P or c.; See Moderate; 'to be m. ed' ज्ञम् 4 P, लघूमू 1 P. न्यान, काति f., प्र-उप-°,

लघुकरणं, न्यूनता. =ive, =Mitigant, a. शमक, शांतिद्, शांतिकर (राf.).

Mix, v. t. मिश्रू 10, संच्या-वि°-, संयुद्ध 7 Ü, 10, सं-यु 2 P: संख्व 6 P, संयुद्ध 2 A, 7 P, मिश्रू 6 P, एकी कु 8 U, एकव कु, मंमिल् c. 2 संकृ 6 P, संकुली कु. = v. i. मिश्री भू 1 P, संमिल् 6 P, संकुली कु. = v. i. मिश्री भू 1 P, संमिल् 6 P, संकुली कु. = v. i. मिश्री भू 1 P, संमिल् 6 P, संकु-संयुद्ध-संयुद्ध-разв.: संयोगं-संमग्रं इ-या 2 P or गम् 1 P, संगम् 1 A, संगमञ्जव 1 P, सं-इ- = cd, a. मिश्रितः संयुक्त, संयोगः, संसर्गः, संपर्कः. 2 मिश्रवा, संयोगः, संसर्गः, संपर्कः. 2 मिश्रवा, संयुक्तता, संयुक्तता

Mixen, अ. विद्र-पुरीय-राशिः-

Mizzen-mast, ह. पृथ्विमक्रुपकः.

Mizzle, हे तुपार्रवर्षः, शीकरासारः

Mnemonic, α. स्मृतिसहायभूत, स्मरणोप-कारिन: =s. (M.8) स्मरणविद्या.

Moan, ए. ं. दीर्च रु 2 P ज निश्वस् 2 P, सशब्दं आकंद् 1 P or आक्रुश् 1 P or निल्प् 1 P, आर्तरवं सुद्ध 6 P; See Groan, Lament. - ड. आर्तनाद: -रवः, दीर्घनिश्वास: -रवः, कंदितं, विलपनं, परिदेवनं. -राधी, व. विलाप-कारिन, परिदेविन, -राधी, वर्णे सनिश्वासं, सविलापं

Moat, त्र परिखा, प्रतिकृपः, खातकं, उपकुल्या. =ed, त. परिखान्वित.

Mob, क पाकृतजनाः, जनसमृहः, अपबुद्धजन-गणः, लाक or जन-संघः or संकुल, जनता, बहुजन-मेळकः, पृथग्जनाः,नीच-अधम-जनाः.

.Mobile, a. अस्थिर, चंचल, चपल, चरिष्णु, गतियोग्य, जंगम. -Mobility, s. Mob, १. v. 2 अस्थिरता, चांचल्यं, गतिक्षमता.

Mock, र. १. विडंझ 10, अव-उप-इस् 1 P; सोपहासं अद्यक्त 8 U. 2 गई 1, 10 A, अव-ज्ञा 9 U, अविश्वप 6 P, अवमन् 4 A, अवहासास्पदं मन् ; See Contemu. 3 वंद्र 10, मह c.; विम-लभ् 1 A, सह c.; See Cheat. - a. कृत्रिम, कृतक, कपट-व्याज in comp.; 'm. fight' कृत्रिमयुद्धं, व्याजयुद्धं. - er, s.: उप-अव-हासकः, अवक्षेपकः, विडं- धनकृत् m. - ery, - ing, s. उप-अव-हासः, अवज्ञा, विडंबनं, अवक्षेपः, गईणं, तिरस्कारः, अवक्षानः. 2 उपहासपात्रं-आस्पदं-भूमि f. पदं, अवहासस्थानं-विषयः, तिरस्कारपदं-भूमि f. पदं, अवहासस्थानं-विषयः, तिरस्कारपदं-भूमि f. पदं, अवहासस्थानं-विषयः, क्ष्यं क्ष्यं क्ष्यं विदंवनं, विवयः, विवयः, विदंवनं, विवयः, विवयः

Mode, 8. शिति र्र., प्रकारः, मार्गः, पद्धति र्र., विधः, वृत्ति र्र., कल्पः, कमः, विधा, in comp.; See Manner. 2 रूपं, आकारः, आकृति र्र.
3 आचारः, व्यवहारः, श्रवारः, शितिः, सं

प्रदायः 4 सम्य-शिष्ट्-मार्गः, व्यवहारः, शिष्टा-चारः 5 वाच्यं, अर्थः 6 रागः, रागिणीः -al, त. रूपविवयकः -ish, त. शिष्टाचारातुरूप, सम्यरीत्यनुसारिन्, Sec Fashionable.

Model, तः आदर्शः, प्रतिस्तं, प्रतिमा-मानं, उपमा-मानं, 'a m. prince 'आदर्शः सर्वद्व-पाणा- 2 संस्कारः, संस्थानं, आकारः, आकृति f. =0. ८ संस्कु 8 U, स्त्यू 10, संस्थ-८० कृः

तक्ष् 1, 5 P: क्लप् C.

Moderate, a. परि-,मित, समर्याद, नि-सं-यत, अल्य, सावधिक. 2 नियतवृत्ति, मर्यादानित-क्रामिन्; 'm. in expenses' मितव्ययिन्, अल्पन्ययः : m. in desires ' अलुब्ध, अल्प-संतुष्ट, अल्पाकांशिन्; 'm. in eating' मिताहार, मिताशन, स्वल्पाहार; 'm. In speech 'मितवाच्-भाविन. 2 (Middling) मध्यम, सामान्य, अनति-नाति- in comp.; 'trees of a m. height ' नातितुंगा बृक्षाः. =:- १, ज्ञम् ८. (ज्ञमयति), प्र-उप-°, लघयति (D.). लघुकु × U, न्यूनी-अल्पी-कु, नियम् 1 P or e: छायादुमीनियमितार्कमयुखतापः (S. 4) ' the heat of the sun's rays being m. ed by shady trees.' 2 नि-सं-यम्, निग्रहु 9 P, संह 1 P, आ-द 5 U. -v. i. इाम् 4 P, निवृत् 1 A, विगम् 1 P, अल्पी-लघू-भू 1 P. =ion, ह. लघुकरण, प्रश-मनं. 2 संयमः, निग्रहः, दमः, अनतिक्रमः, मर्यादानतिकमः, परि-,मितता-रवं. 3 समता. समबुत्ति f., समभावः, क्षमा, क्षांति f: 1 m. in desires' अलोभः, अस्पसंतोषः, अल्पा-कांक्षा. -ly, adv. परिमितं, समर्यादं, नियतं, स्वल्पं; ईषत्, आ, मंद्, नाति, अनति in comp.: 'm. heated' ईषत्तत, मंदोब्ण, कोष्ण, &c.: 'm sharp ' अनतितीव. -or, 🧸 नियंतु ル., मध्यस्थः

Modern, α. आधुनिक (की f·), अधुनातन-इदानींतन-(नी f·), अर्वाचीन, अमाचीन, अपुराण, नूतन, नच, नवीन, नूतनकालीन--ness, - नूतनता, अमाचीनत्वे. -Moderns,

डे. अधुनातनाः, आधुनिकाः (pl.).

Modest, a. विनीत, लज्जानत्, लज्जाशील,
सलज्ज, सर्वोड, शालीन, विनयवत्, सजप, ही
तत्, लज्जा-त्रपा-बीडा-अन्त्रित वा दुक्त, सर्विनय, अप्रगल्म, अधृष्टः 2 (not proud) अगर्व,
नम्र, निरमिमान, निरहंकार, सविनय, अदुद्वत, विनत, नम्रशीलः 3 अव्यमिचारिन, साधुश्वाल, सहूचः 4 परि-, मित, अल्पपरिमाणः
-्रीप्र, यर्वरः सविनयं, सर्वीडं, सलज्जं, सज्ञपं,
अगर्वे, अदुद्धतं, निरमिमानंः -प्र, इः वि. ...
आलीनता, लज्जा, द्वरः, त्रीडा, जपा, लज्जाशिलता, अप्रायलस्यं, अधादर्वं, मर्यादा, विनीतनाः 2 नम्रता, अगर्वः, अन्नहंकारः, निरमिमानता, अनर्द्धत्यं, नम्रशीलना, विनयः. 3
अभ्यभिचारः, सद्वितं रं. 4 परिमितता.

Modicum, ह. अल्पांजः, अल्पभागः, लवः, लेजः, किचित्, किंचन.

Modify, v. t. रूपं परिचृत् ८. or परिणम् ८. (-णमयति), विक्व 8 U or ८,; रूपांतरं-रूप-भेदं-कु or वि-धा 3 U. 2 नियम् 1 P. संह्व 1 P. इम् ८.; See Limit, Moderate.—ied, a. विक्वत, विक्वतस्प, परिणतस्प, नियमितः—ication, s. रूपांतरविधानं, रूप-परिवर्तनं. 2 विकारः, विक्वति में, परिणामः, परिवृत्ति में, रूपांतरं, रूपभेदः, विकोरः. 3 भेदः, विभेदः, विशेषः.

Modulate, v. t. स्वरलयं उत्पद् ८., स्वराचु-पृथ्ये कु 8 U. 2 स्वरभेदं कु.=ion, s. संक्रमः, परिवर्तनं, 'm. of voice' स्वरसंक्रमः (Mr. 3). 2 स्वरभेदः-लयः-अनुक्रमः, स्वराचुपूर्व्य

3 Melody, q. v.

Moiety, ह. अर्थ:-ध्र, अर्धभाग:-अंश:.

Moil, v. t. Dirty, q. v.=v. i. ब्रातं कु 8 U, वेहायासेन अम् 4 P.

Moist, a. आई, क्रिज, सरस, उज, उत्त सद्दव, सिक्त, जलाइ, तिमित; 'to be m.' क्रिट् 4 P. स्तिम् 4 P. =en, v. t. क्रिट् c., आईक्रि 8 U, सिच् 6 P, उंट् 7 P, उद्घू 1 P. =ening, s. क्रेट्नं, उक्षणं, उंट्नं ==ness, s. आईता, क्रिजता, सरसता. =ure, s. क्रेट्रं, तेमः, स्तेमः, रसः, सजलता, आईता. क्रिजता; oft. ex. by जलं

Molar, 8. दृंष्ट्रा, चर्वणद्ंतः.

Molasses, हे. गुड:, इक्ष्मार:, मस्त्यंडी-डिना,

Mold, s. See Mour.

Mole, इ. तिलकः, जहुलः, कालकः, पिहुः 2 वमः-मं, सेतुः, चयः, पिंहलः, आलि में 3 हाई-द्री, गंधसुखी, दीर्घतंही, दिवाधिकाः, 'मार्- eyed' सूरुमनयूनं, m.-hill वल्मीकः मं, वामलूरः, कृमिशैलः, कूलकः, स्यमीकः, 'he makes mountains of m.-hills निले तालं पश्यीत.

Molecule, s. अणुः, परमाणुः, कणः

Moles, ८. ब्यंगे.

Molest, v. t. नाथ 1 A, अर्द् 1 P or c. पीइ 10, उपन्नु 1 P, आ-यस् c., उपरुष् 7 U: See Harass. -ation, s. नाधा, पीडा, उपन्नुषः, आयासः, क्रिज्ञः. -er, s. उत्पीडकः, नाधकः, आयासकः.

Mollient, य. मृदुकारिन्, शमक, शांतिद : Mollify, v. t. शम् ८. (शमयति), प्र-उप-

सांत्त्र 10, मृद्रकु 8 U, लयूकु. Molten, α. विलीन, See Liquid.

Moment, s. क्षणः, सहूर्तः, निमि(मे)बः, पलं, 'pleasant for the m. ' आपातरमणीयः, 'but for a m. 'क्षणमात्रं, 'this very क्षः अस्मिन्नेव क्षणे, 'the m. he is here' अत्र तस्मिन्नागतमात्रे or आगत एवं, 'for the present m. 'आपाततः, 'in a m.' क्षणात्,

भणेन, निमेषमात्रात्, एकपदः, 'auspicious m.' जुभसुद्वर्तः, लग्नेः, See Instant also. 2 गुरुतः, महत्त्वं, प्रभावः, गोरपं, महिमन् m.; See Importance; 'of little m.' अगुरुक, 'अर्कितं विकार (शि.), लघ्वर्थ, अद्भुद्व, -ary, a. श्लिक, शणस्थायिन्, अचिर, अर्थापिन्, सण, निमेष in comp.: 'm. flash' अचिरप्रभा, शणग्रुति f.; 'm. obstacle 'शणविद्यः -ous, a. गुरु प्रस्थायः, अल्डा, See Important.

Momentum, ३. जवः, वेगः, आ-सं-वेगः. Monachism, ३. मठवासः, संसारत्यागः, आरण्यकवृत्ति f

Monad, ह. अभेद्य-अच्छेद्य-वस्तु हू.

Monarch, अ. राजन् m., ईशः, ंईश्वरः, पतिः, अशियः, अशीशः, स्वामिन् m.: See Lord; 4 m. of the herd ' यूथपतिः-पालः- 2 अधीश्वरः, हृपः, हृपालः, भूपतिः, See King. -al, -ic,-ical, a. राजकीय, राजयोग्य, राज in comp. 2 एकपशुक, एकराजायत्त, सम्राह्मीन. -y, अ. एकराजशासनं, एकराजतंत्रं, एकराजाशिपत्यं. 2 राज्यं, विषयः, राष्ट्रं.

Monastery, % विहार:, मठः, आश्रमः, मुनि-गासः, वानप्रस्थाश्रमः, -Monastic, -ical, व विहारिक, आश्रमिक (की र्रः), वैखानस (सी र्रः), 'm. vow 'वेखानसं व्रतं.

Monday, इ. सीमवार:-वासर:, इंडुवासर:.
Monetary, a. इव्यसंवधिन, मोद्रिक (की री.).
Money, इ. धनं, अर्थ:, विस्तं, तृब्यं, विभव:, वस्तु
त्यः, Sec Wealth. 2 सुद्राः, निष्कः-ष्कं,
नाणकं, टंककः: 'm.-bag 'कोशः-पः, सुद्राकोषः; 'm.-changer 'सुद्रापरिवर्तकः; 'm.lender 'कुसीदिकः, वार्खुषिकः, वुद्धवाजविः, वार्द्धिः; उत्तमणं: -ed, a. धनिन,
धनिक, धनसंपन्न, धनाढ्यः -less, a. धनद्यीन, निर्धन, निःस्व, गतःविभव, परिक्षीणः,
See Poor.

Monger, « ध्यावारिन् m., ध्यवहारिन् m, क्रय-विक्रयिकः, विशेख्य m.

Mongoose, s. Sec ' Mungoose. '

Mongrel, a. संकीर्ण, संकरजातीय, संकरज. Monism, s. अद्वेतवादः.

Monitor, क शासकः, बोधकः, उपदेशकः, शिसकः- 2 उपग्रुकः. -y,-Monitive, व. मबोधकः, उपदेशकः, शिक्षकः, उपदेशकःप.

Monk, ४. यतिः, संन्यासिन्तः, उपदृशस्यः.

Monk, ४. यतिः, संन्यासिन्तः ११... सुनिः, योगिन्

११. मठवासिन् ११... तपस्विन् ११. जानमस्यः.

-ish, ११. सुनिसंबंधिन्, यतिसदृशः (शी १).

Monkey, ११. वानरः, कपिः, मकेटः, हवे(व)गः,
शाखासुगः, बलीसुखः, कीशः, वनीकस् ११...

'm.-like' कार्यय (गी १).

Monochord, ३. एकतंत्रीवार्य. Monochromatic, ७. एकवर्ण-रंग. Monochronic, ७. समकालीन, वर्तमान. Monocrat, ε. अधीश्वरः, अनायत्तशासनः. Monocular, α. एकास (शी f.), एकनयन, काण. 2 एकनेत्रोपयुक्तः

Monogamy, इ. संकृद्धिवाहः, एकपत्नीवतं, एकस्रीविवाहः =ist, इ. एकपत्नीकः, एक-स्रीकः

Monologue, ३. आत्म-स्व-गतभावणं. Monomachy, ३. इद्वं, नियुद्धं, द्वंद्वयुद्धं.

Monomania, s. एकाविषयासक्ति j, एकवि-पयोनमादः. -Monomaniac, α. एकविषयो-नमत्तः

Monopetalous, a. एकदलविशिष्ट. Monoplane, s. एकतलं विमानं

Monopoly, s. एकाधिकारः, अनन्यसाधारणः अधिकारः, एकच्यापारः व्यवसायः •ist,

—izer, s. पूर्वक्रयित् m., सर्वश्राहकः. =ize,
c. t. (सर्वे) पूर्व की 9 U: (सर्वे) स्वायतीकु .. 8 U, आत्मसात्कु, अनन्यसाधारणं
आत्माधीनीकु, असामान्येन भुष्य 7 A or
जुष 6 A.

Monosyllable,s. एकाक्षरं. - Monosyllabic-व- एकाक्षरं, एकाच् ; ' m. roots ं एकाच्ये धातवः

Monotheist, अ. अद्वेतवादिन m. -Monotheism, अ. अद्वेतं, अद्वतवादः.

Monotony, ८. एकस्वरं:-स्वनः, स्वराभेदः, एक-स्वरसंतानः, स्वरसमता, स्वरभेदाभावः. 2 एक-सम-समान-रूपता, विशेषाभावः, एकस्वरापार-संतति f. = ous, a. एकस्वर-तान्-स्वन, सन-अभिन-स्वर. 2 एक-सम-सभान-रूप, एक-प्रकार, निर्विकार, निर्विशेषं: =ously, ade. एकस्वरेण, समरूपेण, निर्विकारं. =ousness, ३. See (३.) above.

Monsoon, ३. वर्षाः (f. pl.). वर्षाकालः समयः, प्रावृष् रा., मेघकालः, पर्जन्यकालः.

Monster, ह. राक्षसः, क्रूर-घोर-कर्मन् m. 2 राक्स-विकट-भीम-शरीरः-विग्रहः. माणः, विकटाकारः ; Sec Giant. 3 अद्भन्नं, अपूर्ववस्तु यः, अपरूपं, विरूपविषयः: 'm s in the form of men मानवराश्चराः ; on, s of the deep ' मकराद्यः, यादांम्. -Moustrous, a. अद्भत, चिलक्षण, अपूर्व. मृष्टिक्रमबाह्य. 2 अप-वि-सप, विकृताकृति, 3 राक्षसरूप, घोरदर्शन, विकट-भीम-कराल-स्प-शरीर, अतिमहत्, घोररूप, घोराकृति, विकट कार, भीम-उग्न-राद्द-दर्शन, 4 (Of acts) दावण, घोर, अंतियीभत्स, विकट. -ly, adv. अद्भृतं, विकटं, दारणं, उत्कटं, भृशं. अतीव, अत्यंतं, अतिकायेन; See Exceedingly. -Monstrosity, \$. अद्भतता. चोरता, दारुणता, &c.

Month, ह. मासः; 'half a m. पशः; 'bright half of the m.' शुक्र-शुद्ध-सित-पशः, प्रदे-पशः; ' dark half ' कुण्ण-उत्तर-तिसम्पशः, बहुलः, तिसन्नः; 'a m. old मासजात. -iy.

a. मासिक (की f.), मास्य, प्रातिमासिक ; half-m. 'पासिक (की f.); m. allow-ance' मासिकं. =adv. मासे मासे, प्रति-मासं

Monument, इ. कीति-यशः-स्तंभः, स्मारकः चिद्धं- 2 चत्यं, समाधिः, स्तूपः. -॥, व. स्मरणार्थक, स्मरणकारिन. 2 चत्यसंबंधिन.

Mood, क भारा, वृत्ति र्रं, मकृति र्रं, अव-स्था, द्शा, चित्तवृत्तिः, मनाभाराः; 'an angry m. कोपवृत्तिः 2 वाच्यं, अर्थः. -y, a. इष्ट, कुद्ध, रकभार, उदासीन, उदासीन-कृति, चित्ताद्विग्न, विषय्ण, उद्विग्न, द्वीनमनस्कः 2 स्वच्छंद, स्वरित्, See Humorsome,

Moon, ह. चंद्रः, शशिन् म., इंदुः, सोमः,विधुः, चंद्रमस् भः, निशाकरः, रजनि(नी)करः, न्लोः, शशधरः, शशोकः, मृगांकः, हिमांशुः, सुधांबुः, शुभ्रांशुः, आवधीशः, ओवधीपतिः, कुसुद्यांधरः, द्विजराजः, कलानिधिः-नाधः, अब्जः, जेवानुकः, नक्षत्रेशः, क्षपाकरः; and comp. of पतिः, ईशः, नाधः, पः, with words for ' Night,' 'Star,' or of 'Ray' with 'Cold ' or ' Nectar,' q. v.; arqr-नाथः, शतिकरः, तारानाथः, उडुपः; ' orb of the m.' चिय:-वं, मंडलं, 'digit of the m.' क्ला, रे(ले) खाः, 'full m.' पूर्णिमा, कुला, रे(ले)खा; 'full m.' पूर्णिमा, पार्णमासी; 'new m.' अमा, अमाव(वा)सी, अमाब(वा)स्या, दर्शः, सूर्येन्द्रसंगमः; 'm beam ' चंद्रपादः, शशिकरः रश्मिः, सुधांशुः, (Ray, q. r.); ' m.-light ' कोसदी, चं-दिका, ज्योत्स्ना, चंद्र-शशि-प्रभा, चंद्रातपः: (व.) ज्योत्स्रावत्, ज्योत्स्रायुक्त, चंद्रपकाशितः 'enjoys m.-light evenings' ज्योत्सा-बता निविशति प्रदोषान् (R. VI. 34); 'mi plant ' सामलता, सोमवली वल्लरी, जाहरी, मत्स्याक्षी; 'm.-shine ' चंद्रभभा-युति-कांति f.: 'm.-stone' चंद्रकांतः, सोमकांतः, चंद्रमणि:; 'm.-struck' विक्षिप्त-आंत-बुद्धि, विप्तुत-इत-मति. =iess, a. इत-नष्ट-चंद्र, चंद्रहीन- = y, a. चंद्रतुल्य

Moor, v. t. रजना वंध् 9 P or गतिं रुथ् 7 U.

— 'm.-land' कच्छः, कच्छ-अनूप-भूः

— lsh,-y, α. आनूप (पी f.), कच्छ. in

comp ; अनुए.

Moot, v. t. विचर c., परीक्ष 1 A, वि-तर्क् 10; See Discuss. 2 उपिक्षप् 6 P, उपन्यम् 4 U; 'm.-case', 'm.-point' विचार-विषय:-पद्-आस्पत्रं-स्थानं, संदिग्ध-विवाद-विषय:-

Mop, 8- संमार्जनी, शोधनी. 2 शांलका, तक्णी.

-v. १. मृद्ध् 2 P or c., जुस् c.

Mope, ह. i. वि-अव-सद् IP, इते IP, दुर्म-नायते (D.), विषण्णीसू IP. -ing,-ish, a. विषण्ण, अवसत्ता, उद्विय, दुर्मनायमान, विषण्णवद्दन, See Deject,-ed.

Moppet, s. वस्रपांचालिका, पट्युत्रिका.

Moral, a. साधु, साधुवृत्त, सदाचार, धार्मिक-सात्विक- (की रि.); नीतिमत्, नयानुसारिन्: धर्म्य, पुण्य, न्यायान्त्रसारिन्त,धर्मानुक्रप, न्याच्या gen, ex. by सत्, नीति, नय in comp. 'm, lessons' नीतिपाठाः; sometimes by चित्र, मानस in comp.; 'm. freedom' चित्तस्वातंत्रयं; ' m. advancement ' मान-सोनति f :; 'm. science ' नीतिशाखं; 'm. duties ' शाश्वतधर्मः, सद्गचारः. 2 नियमा-धीन 3 अनुमान-युक्ति-सिद्ध - क तात्पर्यः अभित्रायः, भावार्थः, तात्वयोर्थः. ⇔ist, 🚜 नीतिशास्त्रज्ञः, नीतिज्ञः, नयज्ञः, नीत्युपदेशकः नीतिविद्, सद्सद्विवेचकः. -ity, ह. नीति: नयः, नीति or नय विद्या or ज्ञास्त्रं, सङ्ब्यवहारः शास्त्र, सदसद्विवेक:-विचार:. 🏖 धर्माचुडानं. साधुवृत्तं, पुण्यशीलता, सद्याचारः, सु-सत्-चरितं, धमेवृत्ति र्र. ३ न्याय्यता, धर्म्यता, धर्म-न्याय-अनुसार:. =ize, v. t. धर्मोपदेशास्य-दीकु 8 U. = v. i. नीत्युपदेशं दा 3 U or लिख 6 P. =ly, adv. नीतिशास्त्रानुकर्ण, नयतः, नीत्या, धर्मेण, धर्मतः, न्यायेन, न्याय-तः. 2 युक्त्या, मनसा, अनुमानेनः =Morsis, नीतिः, नीतिशास्त्रं-विद्या. 2 आचारः, आचरणं, वृत्तिः, चरितं, वृत्तं, व्यवहारः, रीति f. ; 'good m.' सुक्रीलं, सदाचारः, साधुवृत्तं, विनयः, साधु-सु-सत्-चरितं.

Morass, ३. कच्छः, अनूपः, अनूपमूः.

Morbid, a. दूषितं, उद्भातं, विकृतं, अस्वस्य, असुस्य, रोगाकांत, व्याधित

Morbific, a. राग-व्याधि-कर (री.f.),रोगद्-Morbose, a. रागजनित, व्याध्युद्धव.

Mordacions, a. द्शक. -Mordacity, s. द्शकता, द्शनं.

Mordant, a. उब, अरुंतुद, तीक्ष्ण, निंद्ःको. More, a. अधिक, भूयस्, अधिकतरः, उत्तर, अतिरिक्त, पर, अन्य; oft. ex. by तर or इंयस् affixed; 'm. in strengh ' बली-यस्, भगलतरः 'something m. 'किंचित् अन्यद्िष: 'what m. ' किमप्रं, किमन्यर्। 'after m. than three years' समिधना द्वपंत्रयात्: 'm. or less' न्यूनाधिक; ' for m. than 1,000 years 'पर: सहसाः शरदः. 🗝. अधिकं, आधिक्यं, अतिरेकः, अतिशयः; oft. ex. by अपरं, अन्यत्; 566 above; 'm. or less ' न्यूनातिरेकः, न्यूना-धिक्यं; ' po m. of solicitation 'अलं-कृतं-अतिपार्थनया; ' what m. ' किमन्यतः कि बहुना. -adv. (With adj.) ex. hy अधिक in comp.; अविक्समनोज्ञ; or gen. by compar. degree in तर or ईयस्. (With verbs) by अधिकं, अधिकत्र, अतःपरं, ग्रनः, भूगः, 'm. and m. ' उत्तरें। तरं, अधिकाधिकं, 'no m. ' न अतः इतः परं or ऊर्ध्वः अलं, कृतंः See Enough !

'how much m.' किं पुनः, किसुतः --Moreover, adv. अन्यञ्च, अपरं-अपि-च, किंच, परं, अपि तु, अपि.

Morganatic, a. अनुलाम (विवाह:).
Moribund, a. भृतक्तल्प-पाय, मुसूर्युः
Moringa, s. सो (सौ-सो-सो)भाजनं, (शेग्रुः,
तीक्ष्णगंधकः, अ(आ)क्षीवः, मोचकः.
Morion, s. शिरस्कं, शिरस्राणं, सीर्पकं.

Morn, Morning, s. वि-प्र-मातं, प्रत्यु (त्यू)पः-वस् गः, उषा, उपस् रि. व्युष्टं, कल्पं, अरुणोद्यः, पातर् गार्वः, अद्दु खं, प्रभात or उपः-कारः
or समयः 2 (Opposed to afternoon)
पूर्वाहः, पाहः; 'it is broad m.' सुप्रभाता
रजनी; 'in the m.' पातः, पातःकाले,
प्रभात, प्रत्यूषे, व्युष्टं, प्रगे; 'I bid you good
m.' good m. to you' द्युभस्ते पातःकालः
(सूपात्); 'early in the m.' सुप्रातः,
महति प्रस्यूषे, अतिप्रगे, पातरेवः = व. पातः-उपःकालीन, पाभातिक, ओपिक (की रि.), उपस्य,
प्रभातीय; gen. ex. by प्रातः र (३.) in
comp.; 'm. breeze' विभातवायः; 'm.
devotion' प्रातस्पासना; 'm. star' प्रभाततारा; 'm. twilight' प्रातःसंस्या.

Morose, α. कर्कश-कहु-वक-स्वभाव-प्रकृति, वाम οा वक्र-भाव वा शील, क्क्षस्वभाव, सदा-वंक्र, प्रतीप, उदासीन, ढुःशील, उदासप्तति. -ly, adv. वक्रभावेन, कर्कशभावात्, स्वभाव-राक्ष्यण. -ness, β. कर्कशता, क्क्षता, वामता, वक्रता, स्वभावकदुता, वक्षशीलता, प्रतीपता, आंदासीन्यं

Morrow, s. पर or उत्तर-दिवसः or दिनं; 'on the m.' श्वः, परेद्यः, परेद्यवि, करये, उत्तरेद्यः. Morsel, s. कवलः, ग्रासः,पिंडः. 2 खंडः, लवः. शकलः लं, श्रद्धभागः

Morsure, 8. दंशनं.

Mortal, s. मर्त्यः, मनुष्यः, मर्त्यधर्मन्, जन्मन्, प्राणिन क्रारिन, देहिन, all m, देह-तन्-भृत्, मृत्युचकाः; Sec Man. =a. मर्त्य, मर्त्य-धर्मन्, मरणशील, मृत्युवश, नश्वर, नाश-भरण-अधीन,मरण-काल-आयन्त,अनित्य, विनाशिन्ः 'men are m.' मनुख्या मर्त्यधर्माणः 2पाण-हर (री.f.), जीवितापह, प्राणांतक, मारा-त्मक, मर्मभेदिन, अंतकर (री f.), प्राणापह, भाण्डा (क्री f.), मरबावह. 3 मर्त्य, भानुप (पी f.), मनुष्यधर्मन्; See Human. 4. अत्यत्वारुण, अतिक्रेशक: 'm. enemy ' आमरणांतवेरिन् m., हृह-बद्ध-वेर:. =ity, 8. मत्येता, मरण्डालिता, मृः युवदाता, मृत्यु-मरण-धर्मः, कालधर्मः, नश्वरता, अनित्यता. 2 मृत्युः मरणं, नाशः, जीवितनाशः. 3 मानुष्यं, मानु-पता -ly, adv. समाणनाशं, ex. by a.; he was m. wounded 'तस्य माणहरा वणाः संजाताः, भिष्नमर्गोऽभूत्.

Mortar, s. उजू(रू)खलं; 'm. and pestle' उल्रखलसुसले. 2 लेप:, सुधा, चूर्णलेप:.

Mortgage, s. आधिः, क्षेत्र-स्यावर-आधिः, भूमिनिक्षेपः, बंधकः, न्यासः. =७. t. आ-धा 3 U, आधीकु 8 U, बंधे दा 3 U, (स्थावर-धनं) न्यासीकु. =ee, s. आधिग्राहकः, आधि बंधक-न्यास-ग्राहिन् m. =or, s. आधानु m. निक्षेप्तृ m.

Mortiferous, a. मरणावह: See Mortal. Mortify, v. t. आभिभू 1 P, अवमन् c., अप-कृष् 1 P, मानं-गर्व-भेज 7 P, संड् 10: See Humble. 2 निग्रहु 9 P, सं-नि-यम् 1 P, दम् c. (दमयति), वशीकु 8 U, आवु 5 U, जि 1 P. 3 कि श P, सं-परि-तप C., आयस् c.; See Afflict. 4 चतन्यंनज्ञ c. or ह c. = : मञ् 4 P. चैतन्यं नशू c. 2 तप् 4 A, तपस्तप or चर् 1 P, तपस्यति (D .). ∞ed, a. अभिभूत, खंडित, आत्त-हत-भग्न-गर्व, खंडितमान, भग्न-दर्प-मान- 2 द्ांत, वशीकृत, जित: 'whose passions are m.' जितेंदियः वशिन् ル -, दांतः, वीतकामः, वीतरागः, निः-स्यृहः. 3 क्रिप्ट, सब्यथ, पिडित. 4 नप्ट-चतन्य-मांस, कोथीभूत. -ication, ह. अभिभवः, अवमानः, अपकर्षः,मान or दर्प-भंगः or खंडनं, मानहानि $f \cdot 2$ दमः, निग्रहः, संयमः मनं, जयः, इंद्रियद्मः जयः, कामविशक्ति 🛵 वि-पयाविसुखता, वैराग्यं. 3 तपश्चर्या, तपस्या, कुच्छं. 4 दुःखं, क्षेत्रः, आयासः, व्यथा. 5 आशार्भगः-नाशः, मनोभंगः 6 मांसपाकः, मांसकोथः, चैतन्यनाजः. =ing, a. मानध्वं-सिन्, दर्पहारिन्, व्यथावह; क्लेशकर, (री f.),

Mortise, ६. काष्टसंधिः, दारुसीवनं, दारु-काष्टः विद्यंतं. 🗝 ६. काष्टद्यं स्-धा ३ 🖰

Mortmain, 8. अन्यादेयभोगः.

Mortuary, क इमज्ञानं, परेतभूमि f - वासः. Mosaic, a नानादर्ण (विध) प्रस्तरखाचित, 'm work ' क चित्रकर्मच् n.

Mosque, s. यावनधर्ममंदिरं, यवनीयं देवता-यतनं.

Mosquito, ह, महाः. महाकः.

Moss, ह. श्रेव(वा)ल:, श्रेव(वा)ल्:लं, जल-नीली-लिका, 'm.-grown ' स्ट्रश्वल, श्रेव-लावृत. =y, a. श्रेवलवत्, श्रेवलिच

Most, a. भूयिष्ठ, अधिकतम, बहु (pl.): जायेण सर्व; 'm. people think so ' मानेण
सर्वे (बहव:) एवं मन्यंते- 2 निरतिशय
अत्यधिक, परम, उत्तम; 'for the m. part
रूयिष्ठं, प्रायः, मायेण, बहुशः. = भूयिष्ठ परम
भागः, बहुतम-अधिक-भागः, प्रायः, सर्वभागः;
बहुतरभागः; 'm. of the spot is green'
प्रायशः सांस्थली हरिहणां; 'to the m. of
one's power ' यावच्छास्तितः, 'यावच्छक्यंadv. भूयिष्ठं, परमं, अत्यंतं, अतीव, सु-अतिअत्यंत-in comp.; gen. ev. by super-

lative of adj. 2 अधिकं, सर्वाधिकं (with verbs). = ly, adv. मायः, मायेण, मायशः, भूयसा, यहुशः, यहुशः, सामान्यतः, साधार-णतः; gen. ex. by भूयिष्ठ affixed to adj.; 'an assembly m. composed of learned men ' अभिक्षपभूयिष्ठा परिषद् (S. 1).

Mote, s. चिंदु:, अणु:, लव:, अणुरेणु:, परमाणु:, काणिका; 'the m. thou seest in the eyes of others, but not the beam in thine own 'खल: सर्वपमात्राणि परिच्छि-द्वाणि पर्वति । आस्मनो बिल्बमात्राणि पर्व-क्षपि न प्रवति.

Moth, 8. ज्ञलभः, पतंगः, कीटः.

Mother, १ मातृ f., जननी, अंथा, जनियी, प्रसः, प्रसवित्री, जनी, प्रसाविती; ं m. of offspring ' पुत्रवती, स्रतिनी, अपत्यवती; 'm.-in-law' श्वश्रूः; 'm. of a hero' वीरस्-माता, वीरप्रसवा; 'born of a different m.' भिकोद्र, अन्योद्र, असोद्र. -hood, a. मातृत्वं, जननीत्वं, मातृभाषः धर्मः. -less, a. अमातृक, हीन-सृत-मातृक. -ly, a. मातृसदृश (शी f.), मातृ-संनिभ-अञ्चर्रप-योग्य, मातृ in comp. -adv. मातृषत्, मातृभाषेन, मातृ-स्थाने सृत्वा.

Motile, a. चल, जंगम.

Motion, इ. गति f.,गमनं, चलनं, सर्पणं, चरणं2 चेष्टा, ज्यापारः, अंगविक्षेपः; to set in m.'
ईट् c., आ-धू 5, 9 U, 6 P, कंपू c. 3 क्षोभः;
वेगः, सं-आ-वेगः, मनोविकारः, मनोवृत्तिःवेगः, भावः, वासना, कल्पना. 4 प्रेरणं-णा,
प्रोत्साहनं, प्रचोदना. 5 उपन्यासः, उपक्षेपः,
कार्योपक्षेपः, ध्चनाः 6 रेकः, रेचनं-ना, उज्जारः =०. i. संज्ञां दा 3 U or कृ 8 U, संकेतं
दा. =less, a. निश्चल, निश्चेष्ट, अचल,
अचेष्ट, गतिहीन-जून्य, निष्कंप, अस्पद्, स्तव्ध,
रिथर.

Motive, a. चालक, भेरक, प्रवर्तक, हेतुक in comp., कारणीयूतं. = हेतुः, कारणं, निमित्तं, प्रयोजनं, कार्यं, अर्थः, निद्दानं, नियंधनं, प्रवर्तकं, प्रवृत्ति-निमित्तं-हेतुः, ' without m. s' निष्कारणं, अनिमित्तं, अहेतुकं, निष्पयोजनं, अकस्तात्

Motley, a. चित्रविचित्र, नानाविध-वर्ण, बहु-यकार, विविध,

Motor, अ. चालकः, मेरकः-

Mottle, v. t. चित्रं 10, कर्नुरोक्ष 8 U. -ed, व. चित्रित, कर्नुरित, कल्मापित.

Motto, s. वाक्यं, वचनं, आद्रीवाक्यं.

Mould, इ. संस्कारः, आकारः, आकृति तः, संस्थानं, स्यं, मृति तः 2 मृद् तः, मृतिकाः, मृदुयूर्णः 3 मकृति तः, कारणः -७. तः संस्कु
8 U, करूप् ८ः, आकारं-स्यं-दा 3 ि, महत्त् ८ः,
रस् 10, स्यू 10. -५, द. महिन, महादृत,
समह, कर्षकमय (यी तः).

Moulder, v. i. विश्व pass., जू 4 P, जू. णीमू 1 P, अव-सद् 1 P, शनै: नश् 4 P or क्षि pass.

Moult, ए. ं. पक्षान् पत् ८. or मुच् 6 P or c. -ed, a. सुक्त or पतित-पक्ष or पर्ण. -lng, s. पक्ष or पर्ण-पतनं or गलनं.

Mound, ह. वप्र:-प्रं, चयः, सेतुः, आलि , पि-डलः 2 मृदाशिः, मूत्तिकाचयः, श्रुद्धपर्वतः,

वामलूरः, नाकुः, वल्मीकः कं.

Mount, v. t. आ-अध-रह 1 P, अधिकम् 1 U, 4 P. 2 आरह o. (रोपयति), उध्वे गम् c. (गमयति), उध्वे गम् c. (गमयति), उध्वे गम् c. (गमयति), उध्वे गम् व 10 (सचयति), See Inlay. -v. i. (अश्वं, रथं, &c.) आ-अधि-रह्, अधिकम्, अध्यास् 2 A. 2 उध्वे गम् 1 P or चल् 1 P. -cd, a. आरुढ, आरोपित; 'a m. soldier' हयारुढ: सैनिकः, सादिन् m. -ing, s. आरोहः-इणं, आरोपणं

Mount, Mountain, s. पर्वतः, आङ्गः, गिरिः, शैलः, नगः, अचलः, महीधः, अहायः, धरः, गोञः, धावन, शिलोञ्चयः, साज्ञमत्, शिलाञ्चयः, साज्ञमत्, शिलाञ्चयः, साज्ञमत्, शिलाञ्चयः, साज्ञमत्, शिलाञ्चयः, वर्षाः, कार्य comp. of भृत् or धर with 'Earth,' q. v; श्माभृत्, महीधरः, शितिधरः &c.; 'western m.' अस्तः, अस्ताचलः, चरमश्माभृत्, 'eastern m.' उद्यः, उदय-गिरिः-पर्वतः, 'hill near a m.' पादः, प्रत्यंतपर्वतः, 'te make m. s out of trifles' अणुमपि पर्वतिष्ठ 8 U, तिले तालं दृश्य 1 P.—a. पर्वतीय, शैल (ली f.), (३.) in compects, s. पर्वत &c. -निवासिन m., शिलाटः.—ous, a. शिलमय (थी f.), नगभाय, सपर्वत, पर्वतीय. 2 (Huge) पर्वतममाण.

Mountebank, 🧀 मिश्या-छन्न-वैद्यः, कूट-चिकित्सकः

Mourn, v. अनु-, शुच् 1 P, विलप् 1 P, परि-देव्र 1 A, परिदिव 10 A, रुद् 2 P, आर्कर 1 P, эпатад 1 P. See Lament. =er, 8. परिदेवकः, विलापिन् ル., शोचकः, विलपन-फुत्. -ful, a. शोकार्थक, शोक दुःख-गर्भ, दुः-खावेदिन. 2 शोकावह, शोकपद, दुःखद, दुः खावह, शोचय, शोकाह 3 (Of persons) शोकार्त, शोकाञ्चल, सशोक, खिन्न, दुःखित, विमनस् खेद्युक्त-अन्वित, उद्विग्रमनस्, विवण्ण, समन्यु. -fully, ado. सशाकं, इ खेदं, सदुःखं, सोद्वेगं. -fulness, अ शिकः, दुःखं, उद्देगः. =ing, इ. शोकः, खेदः, विलापः, परिदेवनं, दुःखं, उद्देगः, आ-,ऋंदनं, रोदनं, See Grief: 2 अशार्च; 'one should be in m. for 10 days दशदिनमशीर्च धा-रयेत्, 'm.-dress ' अमंगलवेषः, शोकद्यो-तको वेषः.

Mouse, s. मूप (पि) कः, आखुः, उंद्रुकः, पिले ज्ञापः, खनकः, 'small kind of mice

गिरिका, बालमुबिका-

Moustache, Sce Mustache.

Mouth, ". मुखं (in all senses); द्रीसुखं, घटसुखं, नदीसुखं, औट:; चक्त्रं, चद्तं, आननं, आस्पं; तुंडं, लपनं (of animate beings only); 'corner of the m.' सक्त्रत् 2., सक्त्रं, ओष्ठमंतः; 'rinsing the m.' आचमनं; 'stop the m.' बाचं स्तंभ् 9 P or c. 2 छिदं, रंग्रं, हारं, सुखं; 'm.-piece' सुखनाली; सुखं (fig.). = v. सगर्व-उद्धतं-वद् 1 P. 2 चर् 1 P, 10; ग्रस् 1 A, अक्ष 10. =ful, इ. ग्रासः, कवलः, पिंडः, गंड्पः (of water). =less, a. सुखहीन, निरानन.

Move, v. i. चल्-रू 1 P, सुप् 1 P, प्र-वि-°, स 1 P, गम् 1 P, या 2 P, इ 1 P. 2 अस 1, 4 P, परिवृत् 1 A. 3 स्थानांतरं-गृहांतरं गम्. or या. 4 चेष्ट्र I A, यत् 1 A; 'm. on' भ-स, प्र-गम, प्र-या, प्र-स्था 1 A; 'm. about' परिभ्रम्, इतस्ततः गम्: 'm. off' अप-या. अपऋष् 1 U, 4 P, अप-स-गम्; 'don't m. even a step further 'अस्मात्स्थानात्पदा-त्पदमपि न गतब्यं (Ka. 147). =v. !. चल c., प्र-चि-सं°, प्र-सृ c., ईइ c. 2 परि-,भ्रम् c. (भ्रमयाति); स्थानांतरं गम् C. (गमयाति). 2 कृष् 1 P, प्रेरू c., प्रहृत् c.; प्रोत्सह् c., चुद् 6 P or c., प्रचुद् 10, चेष्ट् c., उद्-प्र-युद्ध् 10. 3 दयां-करणां-उत्पद् c., हृद्यं स्पृश् 6 P or आर्दीक 8 U, द c., उपहन् 2 P; आधुभ् c. 4 उपन्यस् 4 U, उप-क्षिप् 6 P, उप-स्था c. (स्थापयति); 'to be m.-ed आर्दीभू 1 P, (करणया) द 1 P or द्वीभू; See Melt, Affect; he appears to be m .ed द्वीभूत इव लक्ष्यते; 'let my presence un. (you) ' मामवलोक्यापि तावत्करुणार्झा भवत; 'she was med to tears' तथा द्वीपूता यथा अश्रुणि व्यक्षंचत् ; ' he was deeply m. ed by what I said मम वचसा तस्य चेतासि हुढं पदं चक्रे ; 'm. ed with grief शोकोपहत, दृःखाभिभूत, शोकस्पृष्ट; 'm. a chess-man ' शारि परि-णी 1 P. = गमनं, चलनं, सर्णं &c.; ' m. at chess परि(री)णाय:. -able, a. वल, चर, जंगम, चरिष्णु, चलन-गमन-शील-क्षम, अस्थावर: 'm. and im-m: world चराचरं विश्वं, अखिलं जगत्. -ables, 🚜 चरद्रव्याणि, अस्थावरद्रव्यजातं. -ed, a. चलित, प्रेरित, &c.; ' gently m. ' बेहित, मेखित, आधृत, चिलत, आकंपित, धुत. -er, 💤 चालकः, चलनः- 2 उपक्षेपकः, उपन्यास-कृत् m. 3 प्रवर्तकः, प्रयोजकः, प्रेरकः -ing, α. चर, चल, जंगम. 2 चलत्; गामिन्, यायिन, विसर्पिन, in comp. 3 हृद्यस्पृश्, हृदयग्राहिन्, मर्मस्पृत्र्-भिद्, 'हृद्यंगम, द्या-वह, करुणात्मक, हृद्यदाविन्. =ingly, udo. हृद्यग्राहितया. हृद्यंगमं. =nient, 8.

चलनं, सरणं, यानं, गति रि., स्थानांतरगमनं 2 ज्यापारः, चेष्टा, क्रिया, क्रुति रि., चेष्टितं प्रवृत्ति र्रः, 'graceful m.' विलासः, विन्नुस्रमः, See under Graceful 3 चालनं, अमणं, 'circular m.' मंडलभ्रमणं 4 शोभः, कंपः. 5 ग्रामः, मूर्छना

Mow, v. t. (दात्रेण) छिद् ? P; लू 9 P. दो 4 P, कृत् 6 P. = 8. तृण-धान्य-राज्ञिः, तृणी-त्तरः, धान्यचयः. = 2r, 5. लाव्कः, तृणच्छिद

m. =ing, ४. तृणच्छेदः, तृणकर्तनं.

Much, a. चहु, बहुल, पचुर, भूरि, बिपुल, प्र-, गाढ, अत्यंत, निर्मर, महत्, अत्यर्थ, अतिरिक्त, उत्कद, अतिमात्र, निर्मात, महत्, अत्यर्थ, अतिरिक्त, उत्कद, अतिमात्र, निर्मात, पाज्य, पुरु, अद्भुः, gen. ex. by सु, अति pr., अतिशय in comp. बाहुल्यं, बहुमागः, भूयिष्टं, भूयिष्टमागः, 'talking m.' बहुमापिनः, 'as m. as 'तावत्-यावतः, 'as m. as may lie in one's power यथा-शिक्त, यावच्छन्यं, 'how m.' तियतः, 'so m.', 'this m.' इयत्, एतावतः, तावत् (as correlative of यावत्); 'that m.', 'किस, 'm. more', 'm. less किसत, 'मिस, गाढं, निर्मरं, निरातं, अतिमात्रं, सुनितरं, गळवत्, अति-सु- pr.; Soe Exceedingly.

Mucilage, ह. मेट्स् गः, तसा, वपा. 2 श्लंपनन् गः, चिक्कणवस्तु. -Mucilaginous, a.

चिक्कण, सिग्ध- 2 श्लेब्मल-ण.

Muck, s. पुरीषं, See Dung. 2 मलं, कर्द्मः, कल्कं, अमेध्यं, कलुषं; 'm. · heap, or-hill ' मलराशिः-संचयः, अवकरनिकरः; 'm.-sweat' अतिस्वदः, अत्यंत्वर्यः, 'm.-worm' प्रकलः, कीटः - = - t. मलेन लिप् 6 P. - y, a. मलिन, समल, पंकिल, अमेध्य-

Mucus, s. श्लेष्मच् m., मलं, इंदियमलं; m. of the nose 'सियाणं, सिंदाणं-नं, नासा-मलं, 'm. of the throat 'कफ:, श्लेष्मा; 'm. of the bowels 'आमः; 'm. of the urethra ' पुष्णं, ऋतुः =Mucous, =Muculent, a. चिक्कण; श्लेष्मण-ल, कफ-सग्रुण 2 श्लेष्म-कफ-कर (श्लि.)

Mud, 8. पंक:-कं, कर्दमः, जंबलः-लं, आदः, निषद्भरः. -dy, ८. पंक्तिल, सपंक, पंकदृषित सक्दम, मलिन, समल, मलीमसः, 'm.-head-ed' स्थूल-जड-बुद्धि, मृत्यंडबुद्धि:-Muddle, ०.८ पंक्तिलयति (D.), दुष् ८. (दूषयति), मलिनीकु हे U, आविलीकु. 2 (Fig.) आकुलयति (D.), आकुलकृ, ईषत् सुद्ध-८ ०१ मद्द ८.

Muff, s. लोममयं इस्तत्राणं 2 मुद्धः. मंद्धीः Muffle, v. t. (वस्त्रेण) अवग्रंद् 10, परि-आवष्ट् 1 A or c., आच्छद् 10, अवरुध् 7 U, वंध् 9 P, प्रावृ 5 U; Sec Cover. = er. *. आच्छादनं, अवग्रंदनं, मुखाच्छादनं.

Mug, इ.पानपार्त्र-भाजनं,कंसः, जलपार्त्र-भाजनं Muggy, Muggish, a. क्रिस, क्रिसनिर्वात. Mulberry, s. तु(नू)दः, यूपः, बह्मण्यः, बह्मद्रारु ॥.

Mulct, 🔩 दंड:, अर्ध-धन-दंड:. 🗝: t- दंडु 10.

दंडं दा c. (दापपति).

Mule, ह. अश्वतरः, देश(स)रः, देगसरः; Sec Donkey also; 'm.-driver (muleteer) बेसरपालः, अश्वतरपालः-

Mullebrity, ह. स्त्रीभावः, स्त्रीरवं, नारीत्वं

Mull, c. t. वास् 10, भू c.

Muller, 🏊 जिला, ज्ञिलापहः, पेपणिजला, पंचाणि-णी .

Mulligrubs, ६. अंत्रज्ञलं-वेदनाः

Multangular, a. बहुकोण, अनेकास-Multifarious, u. विविध, बहुपकार-विध, ज्ञाना-विध-प्रकार, नाना-बहु-रूप, अनेक, बहु.

Multiform, a. बहु or नाना-रूप, नाना or बहु-मकार or विध. -ity, s. बहुविधता, अनेक-रूपता, नानारूपत्वं-

Multilateral, a, अनेकमुज-पार्धः

Multilineal, a. वहरेखः

Multiparous, a. बहुपसन, बहुपत्प, बहुपज.

Multiped, व. बहुपद्. Multiple, ह. आधार:.

Multiplicity, 8. बाह्यस्यं, अनेकत्वं, पाचुर्यं, यभूतत्वं: ' in. of business ' अनेककार्यः व्यापृतस्य, कार्यशंत्रिध्यं.

Multiply, v. t. गुजयति (D.), हन् 2 P or c. (घातयति), आ-नि-°, पूर् 10; ' m. ing 4 by 3 we get 12 ' त्रिग्रणिता:-त्रिभि-राहता:-चत्वार: द्वादश संपर्धते; त्रिशेषु चतुर्षु द्वादश फलं. 2 दूष c., उप-चि 5 U, बहुली-प्रचुरी-कृ 8 U. =v. i. वृध् 1 A, स्काय् 1 A, प्र-उप-चि pass., बहुली-भू 1 P; Sec Increase. 2 अपत्यानि उत्पद् 🕒 संतर्ति जन् ए. (जनयति). =€d, a. ग्रुणित, इत, ग्रुण-ध्रip comp. 2 वर्धित, वर्धितसंख्य. =ier, =icator, s. যুগক:, যুগকাক:. =ication, s. गुणनं, हननं, आघातः, अभ्यासः: ' cross ·m. वज्राम्यासः, वज्राचातः; ' duodecimal m. ं गोमूजिका. 2 वर्धनं, बुद्धि f., उप-चय:. =icative, a. गुणक. =Multipli= cand, *. गुण्यः, गुण्यांकः.

Multipotent, a. बहुकार्यक्षम. Multiradiate, a. बहुाकरण.

Multisonous, a. यहुस्त्रन-ध्वनि-नाद्-

Multitude, ८. सम्हः, ससुचयः, गणः, निवहः, संपातः, समुदा(द्)यः, समाहारः, आघः, य-नि-सं-चयः, स्तोमः, निकरः,समदायः, चयः, सहिति 🏞 कर्द्यकी, बूद्, संग्रहः, समाजः, न्यूहः, संदोहः, विसरः, जजः, जातः, वारः, निकुर्यः; नगः (of similar things); संघ:, सार्थः (of animals); कुर्ल, यूधः-थं (of 10wer animals); समजः (of beasts); निकायः; पुंजः, राशिः, उत्करः, कूटः-टं (of eorn &c.): जालं, मंडलं, पूगः, ग्रामः in comp. 2 जन or लोक-संमर्दः-निवहः-संधः, जनमेलकः, जनमा, लोकयामः. 3 बाहल्यं. यहत्वं.

Multitudinous, त. बहु, बहुल, मचुर; Sec Many.

Multiversant, a. बहुरूपधारिन्। Multocular, a. यहनेत्र-लीचनः

Mum, a. नि:शब्द, अनालाप, -interj. तुल्ली भव, निःशब्दो भव, वासं यच्छ.

Mumble, v. अस्पष्टं बढ़ 1 P or उद्धार c., अन्यक्तं उदीर C., नीचै: वट्, जप् 1 P. =ingly, adv. अस्पष्टवाचा, अध्यक्तागिरा-

Mummer, 🚈 दांभिकः, छन्नवेशिन् 🎟. 🗕 y, 🛭 s. विडंयनं-ना, माया, छलं, व्याजः, छस्रवेशः, भंडता; See Trick.

Mummy, 🤋 रक्षितं मृतशरीरं.

Mump, ए. अस्पष्ट बढ् 1 P or उद्यु c., 2 चर्व 1 P, 10. 3 Cheat, q. v.

Munch, v. t. चर्च 1 P, 10.

Mundane, «. सांसारिक-लैं।किक-ऐहिक-ऐह-लौकिक- (की.f.): ' m. existence 'संसार:, भवः, संस्ति 🏸, लोक-जीव-यात्रा.

Mungoose, इ. नकुलः, चश्रुः, अंग्रुषः Municipal, a. नगरीय, नगर-पूर- in comp.

=ity, ह. नगरपालिका, ग्रामा विक्षेका.

Munificent, a. उदार, वदान्य, दानशांड, द्वान-त्याग-झील -ly, α/υ. उद्दारवत्, सी-टार्थ, -Munificence, र औदार्थ, बदा-दानशोंडता: अतित्यागः, **≓यता** • Generous,-ness.

Muniment, ८. दुगे, कोटः-

Munition, है। युद्धसामग्री-सज्जाः Mural, a. भित्ति-प्राकार-संबंधिन्.

Murder, अ. (सद्देवं) वधः, हत्या, घातः, इननं, सूद्नं, हिंमा. =v. 1. हन् 2 P or c. (घातयाति), व्यापद् c. -er, अ. घातकः, हर्नु m., हन् ia comp., वधकारिन् m., वधोद्यतः, मार्कः. =ous, α. इंतुकाम, जिथांस, हिसा-बुद्धि, वधोद्यत, वधौषिन्. 2 निष्ठ्र, दारुण, अतिघोर. 3 घातक, प्राणांतक, जीवितनाशित. 4 मारात्मक, आत्ययिक (की.f.).

Murk,-y, See Dark.

Murmur, ८. मंद्रध्वानि: त्तः, मर्मरध्वानिः, कलः रवः स्वनः रतं, कलकलः ग्रंजितं, गंभीरनादः, m, of applause ' मणादः 2 अंतर्-गृह-विलापः, असतोषध्वनिः = । ं असंतोषण-सविषादं-सनिवेंदं-विलप् 1 P or परि-देव् 1 A or परिविद् 10 A. 2 गुंबर 1 P, कलं-मंदू गंभीरं र 2 P. 3 जप् 1 P, नीचैः वद् 1 P. −er, 8. असंतुष्टजनः, मदाविलापिन् 🎟

Murrain, 8. मारी, महामारी. Muscle, ह. सायु र मांसपेशी, स्नसा, वस्त्रसा, -Muscular. 2 शंजुकः पेशी, जिस

-Musculous, त. स्नायुसंबंधिन. 2 मांसल,

हद्वांग (शी 🏸), उपचितगात्र.

Muse, v. i. ध्य 1 P, चित् 10, विसुञ् 6 P, विचर c. See Meditate. = ध्यानं, चिता. 2 वारदेवी, सरस्वती, विद्याधिष्ठात्री, विद्यादेवता. = ful, (() चिता 0) ध्यान-पर-शील-निष्ट. Museum, के कानुकागारं, दुर्लभवस्तुसंग्रहः. Mushroom, के छत्रं, छत्रकः; See Fungus. = अचिरस्यायिन, भणध्येसिन, उत्प्रयम् विलीयमान

Music. हे. गाने. मंगीते. संगीत ए बाद्य-विद्या or जान्ने (science of m). 2 (Melody) तालक्यं, स्वरानुपूर्वंय, सुस्वन: स्वरः, माधुर्यः, तार्य, वाद्ययापः 🐪 🔻 vocal 111. instrumental m. बाइनं; ' set to m.' ं संगीतशाला : स्वर-ताल-धरू; ' In-foom ' fond of in, नादलुस्थ. =31, त. संगीत-विषयक, गानीय, (ड.) in comp. 2: सुस्वर, सुश्राच्यः Sc. Malodious. 3 संगीत-गान-प्रिय, नादधिय-लच्ध-आसक्त, वाद्नशील-आसक्त; ' in. entertainment ' गानीत्सव:: ini instrument' वादित्रं, वार्यः ' m. glasses ' जलतरंग: -ally, ado. सुस्वरं, संगीत शास्त्राञ्चल्पं.-ian, ह. गायकः, गातृ ル-, गाधकः. 2 वादकः, वादित्रकृशलः, संगीतज्ञः, सुस्वराभिज्ञः.

Musk, ८. कस्तूरी, कस्तूरिका, मृगनाभिः, मृग-मदः, नाभि कि. र्र.. गंधपूलि र्र., वातामोदा, अंडजा; 'm.-deer ' गंधमुगः, कस्तूरीमृगः; 'm.-rat' गंधमूणकः, गंधाखुः. -y, ८. कस्तूरी-युक्त, सृगनाभिगंधि, कस्तुरीवासित.

Musket, 8. आग्नेयनालि-ली f. गुलिका-

प्रक्षेपिणी-

Muslin, a. स्क्रमचन्नं, स्क्रमाञ्चनं, अञ्चलं Must, v. ex. by pot. pass. part.

Must, v. ex. by pot. pass. part. with or without अवइयं, नियतं, चूनं, 'I m. worship god' (अवइयं) मयेश्वरः पूजनीयः, 'he m. have now come home' अधुना तेन गृहमागतेन भवितव्यं; oft. by अर्ह् 1 P; 'he m. be honoured' मानमहत्येवः, 'it m. be so' एवं खलु तत्स्यात्, एवं नाम. -3. माक्षारसः. -v. i. विरसीभू 1 P. -y, a. विरस, निःसारः दूर्गथ.

Mustaches, Mustachio, ८. इमझ ॥-, गुंफः,

ओष्ठलोमन ॥

Mustard, इ. सर्वपः, तं(तु)तुभः, कदंबकः, 'black m. ' कुष्णिका, राजिका, अवः, धुता(धा)भिजननः, आसुरी, राजसर्वपः; 'white m. 'सिद्धार्थः-र्थकः

Muster, v. t. संग्रह 9 P, समा-द्व 1 P, समा-नी 1 P, सं-ऊहु 1 U; समाद्वे 1 P, एकीकु 8 U, संगद्ध c., (गमयित). 2 (सैनिकान्) परिसं-क्या 2 P or परिवण् 10, एकच समा-नी- =v. i. सं-इ 2 P, संगिल् 6 P, संगद 1 A; See Assemble; 'm.-roll' नामा-विट-ली J-, परिसंख्या, परिगणना

Mutable, α. विकारवत्, आस्थर, परिवर्तनीय, विकारशीलः अनियतः अनवस्थितः, अस्थायिनः व्यायिनः 2 लोलः, वंचलः, तरलः, Se. Fickle.—ness,-Mutability, ४. अस्थेर्यः, व्यायिताः, विकारशीलताः, परिज्ञतिक्षमताः, अनवस्थिति / 2 लोल्यं, चांचल्यं, तरलताः,—Mutation, ४. परिणामः, विकृति / . विकारः, विकियाः स्थिति-अवस्था-भेदः

Mute, य. मुकः, जड, जडवाय, वाक्रश्रूच्य, अवाच्, वाणीहीन, निःशब्द, मुहितमुखः, 'm. with wonder'आश्चरं जडीकृतः = र. मुकजनः, मुकः. 2 पक्षिपुरीषं = ly, ade. निःशब्दं मुकवत्, जडवत्. =ness, ब. मुकता, जाड्यं, वागभावः, वाक्रनंभः. मीन-मुक-भावः

Mutilate, o. t. व्यंगीकु 8 U, विकारीकु; (अंगानि) खंडू 10, व्यव-च्छिद् ि P, कृत् 6 P.—ed, a. विकारांग (गी J.), क्षताविक्षत, छित्तभिन्न, खंडितांग, खंडितविग्रह, नष्टदिय-—ion, s. व्यंगीकरणं. व्यवच्छेदः-दुनं, खंडनं, अंगकर्तनं. 2 न्यूनांगता, व्यंगता, वेकल्यं.

Mutiny, इ. सैन्यदोह:- अपराग:-विरक्ति f.शोभ:- प्रकोप:, संसोभ:, खुत्थानं, 'let him
raise a m. in Jambudwipa' जंबुद्वीपे कोपं
जनयतु (H. 3). = v. i. अभि-द्रद्द 4 P,
प्रकोपं दृद्र्र्रा c., विरागं दृद्र्र् c., धुप्र् 4 P,
ब्युत्था 1 P, शासनं छंद् 1 A, 10. = ccr, s.
प्रकोपकारित, आज्ञालंबित, अभि-वि-दोवित्, द्रोह-शोभ-कारित् all m. = ous, a. अंतःप्रकोपकर (री f.), आज्ञालंबित, कोभ-प्रकोपकारित; प्रतीप, अवश, अनायत्त, द्वाःशास्य.

Mutter, v. अस्फुटं अस्पष्टं वह 1 P or जल्प् 1 P, अव्यक्तं उच्चर् c., नीचेः षहः 'm. prayers' जप् 1 P. -2 गर्क 1 P, स्तन् 1 P, गंभीरं स्वन् 1 P. -3. -ing, s. अस्पष्टोच्चारणं, अव्यक्तभाषणं, उपांधुवादः भाषितं 2 जपः, जाप्यं, स्वाध्यायः. 3 गर्जितं, स्तनितं, निर्धायः -er, त. अस्फुटवादिन् m., उपांधुवादिन् m-ingly, adv. उपांधु, नीचेः, अस्पष्टं, अव्यक्तं

Mutton, ८. मेचमांसं, अविमांसं.

Mutual, a. परस्पर, अन्योन्य, मिथः, इतरेतर, in comp.; 'm. help 'अन्योन्यसाहाट्यं; oft. by प्रति pr.; 'm. obligation ' प्रत्यु-प्यतारः; प्रतिपातः, प्रत्यभियोगः, &c =ity, अ. परस्परयोगः-भागः-संगंधः, व्यतिकरः, अन्योन्याश्रयः, व्यतिहारः. -ly, adv. परस्परं, अन्योन्यं, मिथः, इतरेतरं, (a.) in comp.

Muzzle, इ. घोणा. 2 सुखं, प्रवेश: ; छिन्नं, द्वारे-3 सुखवंधनी-राधनी. 🗝 ६ सुखं वंध 9 P or

हच् 7 U.

Myography, ३. स्मायुषर्णनं

Myope, इ. अल्पहुङ्ग् म., अद्योधेदृष्टिः. Myriad, ८. अयुर्त, दशसहस्रं-Myrmidon, s. परिचरः, कूरपरिचरः.

Myrobalan, ह. आमलक: की कं, तिष्युफला, अमृता, षयस्था; (beleric m.) विभीतक:-की-कं, अक्षः, तुषः, कर्षफलः, भूतावासः, कालिइंसः; 'yellow m. ' अन्यथा, अभया, पृथ्या, कायस्था, पूतना, अमृता, हरीतकी, हमवती, चेतकी, श्रेयसी, शिवा.

Myrrh, अ. बोलः, गंधरसः, रसगंधः, प्राणः, पिंडः, गोपरसः, गोपः, रसः, गोसः-

Mystery, 8. रहस्यं, नि-,गृहं, गुह्यं, गृहार्थः, गृहतत्त्वं, गृहनवस्तु-विषय:. =ious, a. नि:-, गृह, गहन, रहस्य, गुह्म, गुप्त, गृहाध, ग्रतार्थ, दुर्ज्ञेय, दुर्जोध, अध्यक्त, अस्पष्ट, 'm. are the ways of Fate ' कर्मणो गहना गति:; ' a m. person ' अन्यक्तकर्मा पुरुप:, गृहचरित्रो नरः. »iously, adv. गहनं, गृहं. −iousness, ह. गृहता, गहनता, दुर्बोधता.

Mystic,-al, u. गूड, गुप्त, गहन; See Mysterious. -ally, allo. गूहे, गहने. -ism,-ness. ह. गूहता, गृहनता. -Mystify,

💤 🕻 गहनीकु 8 U, गृहीकु.

Myth, Mythe, ». पुराणं, पुरावृत्तं, पुराण-पुरा-वृत्त-कथा, पुरावृत्तारुयानं, पौराणिकी कथा. 2 कल्पितकचा, कृटार्थकचाः -ic,-ical, a. पौराणिक (की र्र.), पुराणकाधित उक्तः 2 काल्पनिक (की f.), दूरार्थः -Mythology, पुराणं, इतिहासः, पुराणशास्त्रं, देवताख्यानं. -ical, ४. पौराणिक-ऐतिहासिक -(की f.); See above. -ist, s. पुराविद् m., पुराज-दिइ. इतिहासज्ञः.

N.

Nab. 5. 4. अकरमात् धु 1 P or यह 9 U. Nacre, Naker, s. मुक्तास्कोट:, श्रुक्तिपुटं. Nadir, है. अयोविद्रः.

Nag. 8. अश्वकः, घोटकः, See Horse. -ए. 1.

किश 9 P, अर्द 1 P.

Naiad, इ. जलदेवता, अप्तरद् f.

Nail, . नख:-खं, नखर:-रं, करण्डः, पुनर्भवः, पुनर्भवः, 'to fight tooth and n. ' अत्या-वेशेन (नस्तानिक्ष) विवद् 1 A or गुध् 4 A. 2 कीलकः, कीलः, शंकुः, लोहकीलः, शंकुः. 🗝 t. कीलू 10, (सा नश्चेतिस कीलितेव Mal. 5), कीलें: श्रंधू 9 P; 'n, ed to the spot 'तस्थानकीटित.

Naive, a. सरल, दक्षिण, निर्धाज, निर्धिलक. ऋजु, सरलमति, सुजन: See Frank. -ly,

निव्योजं, adv. अमायया, सारल्येन. -Naivete, त. सारल्यं, दाक्षिण्यं, सौजन्यं, अमाया, अध्याजः, आर्जवं, निध्याजता.

Naked, «. नग्न, विवस्त्र,निर् or अ-वस्त्र or वसन. विवसन, विवासस्, अपरिच्छन्न, दिग्वासस्, दिगंबर, बस्र धा वसन-हीन-रहित-शून्य; विवृत, अनावृत, अनाच्छादित. 2 असञ्ज, असंबद्ध, अभूषित. 3 केवल, अनावृत, शुद्ध, मात्र in comp. 4 स्पष्ट, सुप्रकाश, स्फुट; ' by the n. eye ' नेजमार्त्रण; ' a n. woman ' नमा, कोटबी; ' he would not have left me n. to my enemics ' शतुमहारवशं-शतुवशा-यत्तं-मां नाकरिष्यत्. -ly, adv. मग्नवत्, अप-रिच्छन्नं; केवलं, स्पर्टं. -ness, त. नयता, नय-भावः: अनावृतत्वं.

Name, s. नामन् ॥, नामधयं; अभिधा, अभि-धानं, आख्या, संज्ञा, अभिधेयं, आद्वयः, आह्रा, उपाधिः, लक्षणं, व्यपदेशः; ' do you know them by n. ! अपि ज्ञायंते ते नाम-वेथत:: I shall ask his mother's n. अस्य मातरं नामतः पृच्छे'यं (S. 7); ' call by n. ' नाम ग्रहु 🤉 Ü, संजुद् 😋, नाम्ना आहे 1 P; ' calling by n. ' नामग्रह:-हणं, संयोधनं, ' he calls me by my n. ' नाम-बाहं मामाह्मयतिः ' family n. ' उपनाम, कुलनाम; ' in one's n. ' वचनेन, वचनात्; say to the king in myn. ' बाड्यस्त्वया महत्त्वनात्स राजा (R. xiv. 61); 'what is the n. of the sage ' किनामधेयोसी सुनि:; 'in the n. of ' (in oaths) साक्षी-कृत्य 2 प्रतिष्ठा, कीति-ख्याति-प्रसिद्धि-विश्वति- 1., भ-,वि-,ख्यातिः, यशस् 11.; 'who has made a n. लड्यमतिष्ठः; ' good n. ' सुकीर्तिः, सुख्यातिः, 'bad n. अप-अ-कीर्तिः, दुष्कीतिः, अप्रतिष्ठाः =७. १. अभि-धा 3 U, आहे 1 P, आ-एया 2 P, आ-म-चक्ष 2 A, उदाह 1 P, ध्यप-दिश् 6 P, संज्ञां-नाम-क 8 U (with gen.); See Call; ' hence his father n. ed his son Aja after the Creator े अतः पिता ब्रह्मण एव नाम्ना तमा त्मजन्मानमजं चकार (R. v. 36). 2 नाम्ना निर्दिशू 6 P or उदा-व्या-ह, नामतः कथ् 10 or वच् 2 P or ब 2 U or कृत् 10,नाम ग्रह; See Tell also, -ed, 'by name' a. अभि-हित, ख्यात, संज्ञित, कीर्तित, उदाहुत, ब्यप-दिष्ट gen. ex. by नाम and., or by (अ.) in comp. ;' a son n. Râma ' रामनामा or रामो नाम or रामसंज्ञः पुत्रः. 2 नामधारितः कृत्-लब्ध-प्राप्त-नामन् -ing, s. नामकरणं, नामनिर्देश:-ग्रहणं. =less, a. अनामका, नाम-हीन, अप्रसिद्ध .- ly, adv. यथा, नाम; ex. by तद्यथा, (विरक्तानां द्विविधं प्रतिविधानं तराथा अनुप्रहो निम्नहश्च Mu. 3), -Namesake, उ. एक-सम-नामकः, एक नामधारित m., सरामन् m.

Nap, अलप-स्वल्प-निद्धा, अदीर्घनिद्धाः 2 रा-(लो) मन् n. 3 गहः =e. i., take a n. अल्पकालमात्रं स्वप् 2 P. =less, a. लोम-द्धीन. =py, a. लोमज्ञ, लोममय (यी f.). 2 निद्धालु. 3 स्वाप or निद्धा-कारिन् or आवह. Nape, s. मन्या, घाटा, अवदुः, कृकाटिका.

Napkin, ८. सुख-बद्दन-मार्जनवस्तं, नक्तकः Narcotic, ७. निद्धा ० स्वाप-कारिन् ० जनन (नी र्र.). = निद्धावहं अप्यधं, निद्धापधं,

Nard, 3. जटिला, जटामांसी, तपस्विनी,

लोमज्ञा, मिशी (पी).

Narrate, v. t. वर्ण् 10, परि-कृत् 10, कथ् 10, आस्या 2 P, नि-आ-िषद् c., अभि-धा 3 U, ब्रश्हु 1 P, बद् 1 P, चक्ष 2 A; See Tell.

-ion, s. कीर्तनं, कधर्नं, वर्णनं, आस्यानं, निवेदनं. 2 कथा; See below. -ive, x. कथा, आ-उपा-स्यानं, आस्यायिका, दृत्तांतः, चरित्रं, कथामवंथः; इतिहासः = ((. कथासंवं-िष्यं, कथा in comp.. विवरणविषयकः -or,

निवेद्काः, कथकाः

Narrow, a. अविस्तृत, अविस्तीर्ण, सं-नि-रुद्ध, संकट, संघाध, संकु(को)चित, अपृथु, अविपुल, अनायत, निरायत, अल्पपरि-माप, अवितत. 2 अल्प, परि-,मित, संयत, नियत, नियद्ध; See Limited; 'a n. pass' संकरं, संवाधः, संकटमार्गः 3 (Fig.) शह, अल्प, लघु, कृपण, अतुदार; 'of n. views', 'n, minded ' श्रद्रमनस् , लघुचेतस् , कृपण-इद्धि-धी-मति-चेतस्, अद्धदारशीलः 4 स्थम, अतिस्क्ष्म, निषुण, सुविशुद्धः 🗝 । ६ संक्षिप् f 6 P, संकुच् f 1 P, संवाप् f 1 A, संह f 1 P, संवृ 5 U, आकुंच् c., परि-मा 3 A, 2 P, सं-नि-यस् 1 P; Sec Limit. -v. i. Pass. of roots ubove. -ly, adv. अविस्तृतं, संकटं, संबाधं, अनायतं. 2 कुच्छ्रेण, कथमपि, कप्टेन, इंपरूनं; by कल्प-प्राय- in comp; 'he n. escaped being foiled ' जितप्राय:-कल्प:. 3 सूरमं, निप्रणं, =ness, 8, अविस्तृति f., संकोचः, अल्पविस्तारः, अल्पावकाशः, मितता, कार्पण्यं, देन्यं, अतुदारता, &c.

Nasal, a. अनुनासिक . (की f.), नस्य, ना-सिक्य, सानुस्थार - क अनुनासिक.

Nascent, a. मादुर्भवतः विष्णुः

Nasty, त. मिलन, अशुद्ध, समल, अपवित्र, अमेध्य, कुस्सित, गहित, अश्रीलः =ily, adv. मिलन, कुस्सितं. =iness, हः मालिन्यं, मलं, पर्वेता, अपवित्रताः

Natal, a. जन्म in comp.; 'n. country'

जन्मभृः.

Natant, u. तरत्, प्रवत्.

Nation, इ. राष्ट्रं, जनपदः, देशः, विषयः; (people) लोकः, जनाः, प्रजाः, जनता, जनः, लोकः, देशजनः-लोकः, देशवासिनः. = ॥, ८. देशीय, देशिक (की f.), दृश्य, राष्ट्रीय, देशा comp.; (n. custom) देशाचारः; 'n. law' देशधर्मः; 'n. calamity' ज-त्यातः, जनपद्दिद्धंतः. 2 देशाभिमानितः 3 सामान्य. साधारण (णी नं.), सर्वजनीन; See General. -ality, s. स्वदेशामिमानः. 2 देशीयता, देशोन्द्रवता. -ally, adv. सामान्यतः, जातितः.

Native, a. देशज, देशीय, देशीयव, स्वदेशीत्यज्ञ. 2 सहज, अकृत्रिम, नैस्रागिक (की f.),
स्वभावजः, See Natural. 3 जन्मवास, जन्मसिद्धः, जन्म-स्व in comp.; 'n. coontry'
जन्मभूमि f. -देशः, स्वविषयः-राष्ट्रं, 'n.
place जन्मस्थानं, उत्पत्तिस्थानं, =४० देशवासिन 111., देशजः, देशोद्धवानं, देशीयजनः
लोकः. -ity, १० उत्पत्ति f., संभवः, उद्धवः,
जिन f. 2 जन्मपत्रिका, जातकं, 'cast one's
n. ' जातकं निद्धप् 10; 'star at one's n.'
जन्मनक्षत्रं, 'name given at one's n.'
जन्मनम्

Natron, s. सर्जि f., सर्जिका, सर्जिकाक्षारः, कापोतः, मुखबचकः.

Natty, a. शोभन, परिमृष्ट, सुरेख, विनीत-

Nature, .. सृष्टि f., जगत् n., भूमंडलं, विश्वं, बह्यांडं, सर्गः. 2 मार्गः, रीति 🎝 क्रमः, विधिः, नियमः, धर्मः, सारिक्रमः 3 प्रकृति 🏸 माया, शक्ति 🖒, निर्मात्री देवता, आदिशक्तिः-गाया, प्रधानं (according so Sunkhyas). 4 प्रकार:, रूपं, जाति f., रीति:, विधा, in comp. 5 भावः, प्रकृतिः, स्वभावः, निसर्गः, धर्मः, तस्वं, सरवं, गुणः, प्रकृति-निसर्ग-जाति-स्वभावः संसिद्धि 🥕 स्वरूपं, स्वधर्मः; शीलं. 🛭 स्वभाव or प्रजाति-सुण: or धर्म:; 'properties of n.' गुणवर्ष (सत्त्वं, रज़ः, तमः); 'good n.' सद्भावः, सुशीलं, सीजन्यः, ' of this n.' एवंविधः, ' by n.' मुहत्या, जात्या, जनमतः, स्वभावतः; ' blind by n. ' जन्मांध, जात्यंध, जनुवांध; 'functions of n. ' देह-ज़रीर-धर्मः =0d, a: स्वभाव, इति, प्रकृति in comp. -Natural, a. स्वाभाविक-नैस-र्गिक-सांसिद्धिक-श्राकृतिक-साहाजिक-ओत्प-त्तिक- (की f.), सहज, स्वभाव-निसर्ग-ज, स्वभाव-प्रकृति-सिद्ध, स्व, निज, अंतर्भव, अं-तर्जात, प्रकृतिस्थ; 'n. enemy ' जातशत्रः, सहजारिः, 'n. enmity' ज्ञाश्वतिकः विरोधः oft, ex, by (३.); स्वभाव एवेष परापकारिone (S. 5) it is n. with the benevolent. ' 2 योग्य, यधागागे-न्याय, युक्त, उचितः 3 स्वभावाद्यगत, अनुलोम्, मकुत्यनु-सारिन, स्वभावयोग्यः ४ अकृत्रिम, अकृतक, अयत्नकृत, अयत्निनिमित, 'n. cavity 'देव-स्नातं, 'n. loveliness' अन्याजसींद्र्य. 5 अक्रिट, अ्यत्नकृत, जुलभ 🗗 (Child) गूहज, अनौरस (सी f.), जारज, उपस्रीजात, विजात; See Illogitimate. 7 सत्य, यथार्थ, सरल, अकृत्रिम, प्रकृत. 8 यथाकाल: ' ५.

death ' यथाकालं मरणं; 'n. day' सावन-दिनं; 'n. form' स्वरूपं; 'n. disposition ' स्वभावः, जन्मस्वभावः; 'n. history' जडाजढ-शास्त्रं, स्थावरजंगमशास्त्रं, 'n, philosophy' परार्थिवज्ञानं; 'n. to 'सुलभ; 'levity n. to mortals' माजुपतासुलभो लिधमा (Ka. 1:14). = इ. मूढः, मूर्कः, जडः. =ist, इ. पदार्थ-शास्त्रज्ञः, पदार्थविज्ञानिन् m. -ize, v. t. अभ्यस् 4 U; See Familiarize. 2 देशीय-व. क् 8 U. -ly, ade शकुत्या, निसर्गेण, स्वभावतः, स्वभावेन, निसर्गतः, जात्या, (s.) in comp; 'n, charming ' निसर्गमधुर, प्रकृतिसभग, अ-होमं, सप्तिकमानुसारणः 3 अकृतिमं, अक्रिप्टं, अयत्नतः, सहजशक्ताः गत्या. 4 स्वतः, स्वयं, अंतःप्रवृत्त्या, अवलात्, सहजावबोधनः अवर्यं, निविवादं, नियतं, अनायासेनवः, नूनं, खलु. =ness, ह. सहजत्वं, अकृतकता, याधाध्ये, &c.

Naught, s. न किमपि, न किंचित् किंचन. 2 शून्पं, खं; 'set at n. ' अव-ज्ञा 9 U, तृणीकृ 8 U; See Contemn, Defy.—adv. न किमपि, न किंचिद्पि, न ईपद्पि-स्तो-

कमपि - व असार, निर्गुण

Naughty, a. दुष्ट, उपदाविन, दुर्बृत्त, प्रतीप, अविनेय, अवश्य, हिंसाशील, अपकारिय, See Mischievous.-ily, adv. प्रतीपं, दुष्ट-भावेन. -iness, s. दुर्बृत्तता, प्रतीपता.

Naumachy, 8. नौयुद्धं.

Nauses, इ. वमनं, उत्क्लेदः, वमनेच्छा. 2 वैक्रतं, विभक्तः, कुत्सा, घृणा, निर्वेदः. -Nauseate, इ. i. वम् desid. (विवमिषति). -ए. i., Abbor, q. v.-Nauseous, a. बीमत्सावह, बीमत्स, निर्वेद्यद्, गहित, कुत्सित. 2 वमन्तित्पादिन.

Nautic, al, a. नाविक (की f.), नौ in comp. Naval, a. समुद्र in comp., नाव्य, नाविक 2 नौकालक, नौरूप.

Nave, 8. नामि-भी /., पिंडि-डी f.,पिंडिका- 2

(देवालयस्य) मध्यभागः.

Navel, s. नाभि-भी f., तुंद:-दि-दी f., तुंदका, उदरावर्त:; 'hollow of the n ' नाम्यावर्त:; 'having a protuberant n. ' तुंदिन, तुंदि-रू-भ, तुंद्वत्; 'n.-string' नारुः, नाभिनारुः. Navigable, a. नाष्य, नौतार्य, नौगम्य.

Navigate, v. नावा हूं 1 P or हू 1 A. or गय् 1 P or अयू 1, 4 P. 2 (A ship) चलु c., वहू c., नी 1 P, प्रेरू c. =ion, s. नावा तरण-गमनं-पर्यटनं, नीयात्रा, नीअमणं-गमनं, समु-व्यानं-पात्रा 2 नीवाहनं-चालनं-पर्यः 3 नाविकाविद्या, नीकागमनविद्या-प्रासं- =or, s. नाविकः, समुद्रयायन् ». 2 नीवाहः, नीना-

Navy, : (युद्ध-) नीसमूह: साधनं, पोतावारी र., नीकासमूह:. Nay, adv. न, निह; 'n. more ': नेद्मेष, अन्यच्च, अन्यद्पि, पुन:, केवलं इदं, 'say n. 'Deny, q. v. Neap, a. नीच, निम्न.

Near, prep. समीपं-पे (with gen.), आरात् (with abl.), समया, निकवा (with acc.), gq in comp.; (with verbs) ex. by उप, आ, अभि, प्रति. =«• आसन्न, प्रत्यासन्न, तिनिहित, समीप, निकट, समीप-निकट-म्थ उपांत, अंतिक, समीप-निकट-वर्तिन्, उपकंट संनिकृष्ट, साविध, अभ्यास-ज्ञ, सद्ज्ञ, संवज्ञ, अभ्यर्ण, अभ्यय, सनीड, समर्याद, अदूरः ' quite n. ' संसक्त, अन्यवहित, अपदांतर; ' very n. ' नेदिष्ठः अतिकतमः 2 दृहमंबद्ध-संसक्त, परिचित. 3 स्वार्थसंबंधिन. 4 कृपण, अल्पव्यिन्; (relation) निकट, आसम्नः ' who is n. her delivery ' आसचाप्रम्याः 'n, his death' आसलमृत्यु:, -adv. सनीपं-पे, अंतिकं के, निकटं टे, अभितः, उपाते, आरात्, निकवा, अट्टरं-रे, संनिधी, मकाज्ञे उप in comp.; 'n. at one 's side ' पाने. पार्श्वत:. 2 : Nearly, See below. -v. 1. उप-मम् 1 P, उपस् 1 P, समीपं-गम्; Sec Approach. -ly, adv. प्राय:, प्रायण, मायशः, ईषदूनं, कल्प-प्राय-भूयिष्ट-उप-in comp.; 'n, like Kumara ' कुमारकल्पः; 'n. dead ' मृतपाय कल्प; 'n. five years old ' पंचवर्षदेशीय; 'n. four ' उपचतुर. -हुई, गाई, 'n. connected ' हुइसंबद्ध--ness, ह. आस्त्रता, नैकटच, संनिधिः, अम्यासः, संनिकर्षः, सामीप्यं. 2 दृहसंसर्गः-संबंधः संसक्ति $f_{m{\cdot}}$, परिचयः. $m{3}$ कार्पण्यं, देन्यं.

Neat, a. शुद्ध, शोभन, परिष्कृत, विनीत, परियुष्ट, सुरेख 2 कुशल, प्रवीण 3 गोजातीय; 'n.- herd' गोपाल: -ly, adv. विनीतं, शुद्धतया, शोभनमकारेण -ness, ह. शुद्धता, परिष्कारः, परिपाटि-टी /

Nebula, s. जुक्कं, जुक्कपटलं.

Nebulous, a. सेघावृत, मेघाच्छन; See

र्भे सह, अवश्यमानत प्रिंटिटडाइंग् के अवश्यमानित अनन्यगतित्वं, अवश्यकता, नियतत्वं, अवश्यकता, नियतत्वं, अवश्यकता, श्रिक्तं, द्विनता, श्रुवंति क्रिंट्, द्विनता, कार्यवज्ञः, 2 देन्यं, द्वीनता, द्विनता, कार्यवज्ञः, अवश्यकत्वं, अयोजनं,

हेतुः, कारणं, अर्थः, निमित्तं, कार्यः, अपेझा, आकांक्षाः 4 भवितन्यता, नियति f., देवं, विधिः, देवाधीनताः =ate, v. t. अवद्यीष्ठः 8 U; also:ex. by अवद्यं; 'your insolence n. s your dismissel ' द्वृतत्त्वास्त्रमध्दयं (स्वाधिकारात्) दूरीकर्तन्यः. -2 प्रवृत् ०., अवद्यं क्ष ०.; 800 Compel. =ous, a. दर्गत, दीन, दरिद्र-

Neck, इ. शीवा, गल:, कंट:, कंपरा-र:, ाशरो-धरा, शिरोधिः; 'back of the n. 'अवटुः, धाटा, कुकाटिका; 'n. of a pitcher' पात्रकंटः; 'seize by the n. and turn out 'अर्थचंद्रं दृत्वा निःस с.; 'n. cloth' 'n.-kerchief' ग्रीवाचलं, गलावेद्रनं, ग्रैवेयकं; 'n.-lace, हारः, माला, सूत्रं, ग्रैपं, ग्रैवेयकं, कंठमाला-भूपा-आभरणं; 'n.-lace of jewels' मणिमाला, रत्नायलि-ली f.; 'n.-lace of pearls' सुकावालिः, सुकालता, मौक्तिकसरः; 'n.-lace of gold' कनकसनं.

Necrology, 8. मृतजनवृत्तांतः.

Necromancy, s. मेतसिद्धि रं-, पिशाचिष्या, सूतविष्य याज्ञः; See Magic, -ian.

Nectar, s. असृत, सुधा, धी(पे) यूषं, छुधा-असृत-रसः; 'n. of flowers' मधुं n., पुष्पासवः, पुष्परसः, मकरंदः, मरंदः. = ean, = eous,-ine, a. असृतोपम, छुधातुल्य, असृत-सधा-मथ (पी.f.).

Need, s. प्रयोजनं, कार्य, अर्थः, उपयोगः, or ex. by कि (with instr.) कारणं, निमित्तं, हेतु:, अपेक्षा, आक्तीक्षा, ' rich persons bave n. of (even) a starw ' तुणेन-कार्ये भवतीश्वराणां (P. I. 1); 'according to n. ' यथाकार्य, प्रयोजनवज्ञात्- 2 व्यसनं, आपद्र र ., कुच्छं, करं, दुर्गति र ., दुःखं, दारिद्रां, क्रेशः, संकटसमयः; ' times of n. ' आपत्समयः ' a friend in n. is a friend indeed ' सं सुहुद्र व्यसने यः स्यात् = धः रे. अपेक्ष 1 A, आकांक्ष्र 1 P; प्रार्थ 10 A, इस् 6 P; oft ex. by (s.); 'he n. s help' तस्य साहाट्येन प्रयोजनं. 2 (Must) ex. by अवद्ये or by अर्ह 1 P, or pot. pass. part, 'you n. not come to me' परयागमनं न तेऽवइयकं. नधी, व अपोक्षित, अपेक्षणीय, अवश्यक आकांकित. =less, a. निर्यंक, निष्पयोजन, निरपेक्ष, निः-अ-कारणं, अहतुक. =lessly, adv. निर्धकं, नि-ष्मयोजनं, ब्यर्थ,हेतं विना =lessness, s. अ. कारणं, कारणाभावः - ५,३ दृष्टिन्, दीनं,निः-स्व, अकिंचन, दुर्गतः See Poor. =Needs, adv. अवइयं (एव), जूनं, खलु.

Needle, s. सचि-ची र्र., संबनी; 'the eye of a n.' सचिरां किया, 'a magnetic n.'

लोहमणिशलाका; 'n.-maker' स्चिकारः। 'n.-woman' स्चिका; 'n.-work' स्चिकमन् n. सूत्रकर्मन् n.

Nefarious, a. अतिघोर, अतिडुट, निंच, वारुण, दुष्टतम, पापिष्ठ, महा-अति-पातिकन. – ly, adv. अतिघोर, अतिदुष्टतया. – ness, क. अतिघोरता, पापिष्ठता.

Negative, a. अस्वीकारार्थक, निपेधार्थक, निषधद्योतिन्-अकरणरूप, अभावात्मकः n. quantity '-क्ष यराशि:. = ३. नञ्ज, निषेधार्थक अस्वीकारार्थ क-शब्दः 2 नास्ति-अभाव-पक्षः, निषधवाक्यं। two n.s make one affirmative ही नञी प्रकृतार्थ गमयत:; 'to reply in the n. ' नेति वद् 1 P. =v. t. नि मति पिष 1 P. प्रत्यादिशू 6 P, प्रत्या-ख्या 2 P, निरस् 4 U, अपलप् 1 P; See Confute, Reject. -ly, adv. नेति, नास्तीति, सनिषधं, अस्वीकारेण. -Negation, 8, प्रत्याख्यानं, प्रत्यादेशः, निवेधः, अस्त्रीकारः, अपलायः 2 अभावः। Neglect, v. t. उपेक्ष् 1 A, न अनुद्रा 1 P or आचा 1 P, वि-स्यू 1 P, प्र-मद् 4 P (with प्रमादतः त्यञ् 1 P; 'n. ed his duty!

abl.), न अव-धा 3 U or अ 5 P (words): स्वाधिकारात्यमत्तः (Me. 1). 2 अतिचाः अतिवृत् 1 A, आति-व्यति ऋस् 1 U, 4 P, उत्,-लंधू 1 A, 10; त्यन्त्, हा 3 P, अपास 4 U. 3 अब-ज्ञा 9 U, अब-मन् 4 A, अबगण 10, अब-धीर 10, तिरस्कु 8 U, न गण् or эпт 6 A; See Contemn. -s. Negligenco, इ. उपेक्षा, अनपे(वे)क्षा, प्रमादः, अन-वधानं, विस्मरण, असावधानत्वं 2 त्यागः, अनन्रष्टानं, लोपः, अति-व्यति-क्रमः, अतिपातः, लंघनं, उपात्ययः, उत्सर्जनं. 3 अवज्ञा, अवमानः, अनाद्रः, अवधीरणं-णा. -ful, -Negligent, a. उपेक्षक, मंदादर, निरपेक्ष, अनवधान, प्रमत्त, अनवहित, असावधान, प्रमादिन्. -fully, adv. सोपेक्षं, निरपेक्षं, -उपेक्षया, मंदादरं, अनषहितं, असावधानं, पमादेन, सप्रमादं, प्रमत्त्वत, प्रमाद्वः, असमीक्ष्य.

Negotiate, v. i. इयबहु 1 P, पण् 1 A. 2 संघर्ष संबद् 1 P. =v. t. संबि-धा 3 U, इयबहारेण सं-धा 2 वि-क्री 9 A. =ion, s. पण्नं, इयबहारा. 2 संधिक्रमः, सामन् म. इश्ले, अध्यस्थाअयः. =or, १. इयबहारिन् म., पणिकः, इयबहृतुं म. 2 मध्यस्थः, संधि-साम-विद् म. सामकुशलः

Negro, इ. इयामदेहः, कृष्णांगः-Neigh, v. i. हेब्-देध्-रेप् 1 A. -श., -ing, इ. हे(व्हे)बा, हेबारवः, हेबितं, अश्वनादः-

त्रनः

Neighbour, 8. प्रतिवेशिन् गाः, प्रतिवेश:-इयः, प्रतिवेश:-इयः, प्रतिवेशिक:. निकट or. समीप-

स्थः-वार्तेन् m. चारिन् m., सामंतः; 'next door n.' प्रातिवेद्दयः, अनंतरवासी. = a प्रतिवासिन्, समीपस्थ, &c. = e. t. निकटे स्था 1 P or वृत् 1 A or वस् 1 P; See Border. = hood, 8. संनिधिः, उपकंटः, सांनिध्यं, सामीप्यं, संनिक्षः, उपांतः तं, नैकट्यं, अभ्यासः 2 समीप-संनिहित-देशः, सामंतं, पतिवेद्दाः, आधिवासः. 3 समीप-निकट-वासिनः, प्रातिवेद्दाः, प्रातिवासिनः, (pl.). = ing, a. समीप-निकट-वार्तिन्, समीप-निकट-स्थ, सामंत, संनिहित, उपांत, आसन्न, See Near. = ly, a. प्रतिवासयोग्यः; उपकारशील, हित.

Neither, (nor) a., conj. तन्त्र वा, न च न च, (न च न परिचितो न चाप्यगम्प: M. 1), or simply त-त, (मा-मा, with Imperative). 2 एक, एकतर, अन्यतर

with m, of by उभी.

Neogamist ६ १. नवोहः छा, नवभार्या, नवपतिः Neology, १. द्वनन्यायः-मर्तः २ त्वनशब्दाश्रयः =ist, १. त्वतन्याश्रयित् m. त्वनन्यायसे विन् m Neophyte, ३. नवशिष्यः छात्रः, अनम्यस्तः, प्राधमकरिषकः, अपरिचितः.

Nepenthe, s. दु:खशमनं.

Nephew, क. आत्रीयः, आतृष्यः-जः, आतृप्यः-स्तः 2 (Sister 's son) भागिनेयः, स्वस्रीयः, भगिनी or स्वस्-पुत्रः or सुतः-

Nophritic,-al, a. वृक्कसंबंधित 2 वृक्करागहरः Nepotism, s. ज्ञात्यतिरनेहः, कुलपक्षपातः. Neroid, s. जल-समुद्र-देवनाः

Nerve, इ. किरा, वस्नसा, स्नसा; धमिन-नी र्रि,
मञ्जा-ज्ञान-तंतुः. 2 वलं, वीर्य, ते अस्-ओज्ञस्ग., कारीरहृदता. 3 धेर्य, धृति र्रि., मनःस्थेर्य.
-ए. १. वलं-धेर्य दा 3 U or वृष् c. =less,
व. निर्वल, दुर्वल, क्षाक्तिहान. -ous, a.
किराल, मञ्जातंतुगत. 2 ओजस्विन, सथल,
वार्यवत्, अर्जस्यल, सुदृढ, धीर. 3 क्षिपक्षोभ,
कंप-वेपन-कील, धेर्यहीन. -ously, adv.
सवीर्य, सबलं- 2 सकंपं, धेर्य विना-ousness, इ. वीर्य, ओजस् ग. ऊर्जस् ग.
वलं- 2 सायुविकारः, कंपकीलता, अधृतिः

Nescience, s. See Ignorance.

Nest, s. नीह:-हं, कुलाय:, निलय:, पिक्सियानं-गृहं- 2 गृहं, स्थानं, आधार:. आज्ञाय:; 'find a mare 's z. ' ज्ञज्ञाविषाणं आसद् c. or लम् 1 A. =Nestle, v. i. (पिक्षवत्) नीहं आश्रि 1 U or आध-शि 2 A, सुसेन ज्ञी or संविद्य 6 P or नि-ली 4 A. =v. t. पुर्व 1, 4, 9 P or c, पा o. (पालयति). =ing, s. नीहस्थः पिक्षशाय:.

Net, s. जालं, पाझ:, धंधनं-नी, पाझबंध:, वि-(बी)तंस:; 'n. for deer' बाग्ररा,सृवबंधनी, सृवजालं; 'n. for fish ' आनाप:, जालं; 'n.-work 'जाल-सूत्र-कर्मन् n. 2 कूटवंत्रं, जन्माध: -4 सुद्ध, अशेष, निरुद्धार, अभग्न. अखंड, अन्यून, =v. t. जाले बंध् 9 P or बहु 9 U. 2 जालीक 8 U.

Nether, a. अधस् in comp.; अधर, अवर, अध:स्थ, अधोभव, अधस्तन (नी र्.); 'n. world' अधोलोक:; 'n, g rment' अधो-वास:. =most, o, अवरतम.

Nettle, s. पीतपणी. = v. t. सं-परि-तप् c., प्रकुप् c., रुद्द c.; See Enrage, Excite.

Neural, a. बस्नसा- जिरा-संबंधिन -gla, s. वातश्रलं.

Neurology, & शिरावर्णनं

Neurotomy, ह. शिराच्छेद्विद्या.

Never, adv. न कदाचित्, न कदापि, न कदाचन, न जातु, न किंचित्, 'n.-fading' अजर, 'n.-failing' अमोघ, अक्षय्य; 'n. more' न भूयः, नेतःपरं, न पुनः.

Nevertheless. conj. तथापि, किंतु, पुनः

परंतु, परं.

New, a. नव, नवीन, आभेनव, जूतन, प्रत्यक्ष
(of flowers &c.). 2 आधुनिक (की f.),
इदानींतन-अधुनादन-(नी f.), अर्वाचीन- 3
आपूर्व असूत-अष्टुष्टं-पूर्व, अक्षतपूर्व- 4 अनम्बस्स,
अपरिचित, अविज्ञानिच, ... comer
आगतुकः, नवागतः; 'n.-born' नवीत्पक्ष,

संगोजात; नवागतः; m.-both and in the state of the state o

नवीनता, अपूर्वता. 2 चूतनारितिः, नवाचारः
News, इ. वार्ता, वृत्तांतः, प्रवृत्ति कि, उद्ताः,
समाचारः, वृत्तं. 2 संवादः, जनवादः-श्रुति
कि, लोकपवीदः, किंवदंती, 'good n.' अर्द्ध,
धुमे, शुभवातां, 'ill n. 'अर्धुमे, अशुभ-वार्ताः, 'ill n. travels fast 'अर्धुभवातां
सत्वरं बहुलीमवतिः, 'n.-monger ' वार्ता-वृत्तिः, वार्तायनः, वार्तावस्नवृत्तिः, 'n. paper'
वार्ता-समाचार-पर्धः, पृथ्वप

Newt, s. बुद्रगोधाः
Next, a. (Of time) आगामिन, '01
Monday n., 'आगामिनि सोमधारार. 2

अन्यवहित, अन्यवधान, संसक्त, निरंतराल: 'n. to the skin ' शरीरसंसक्त. 3 सिकाहित:पार्श्वस्थ,अंतिक,समीप ानिकद-क्य or वर्तिन; See Near; oft. ex. by पर. अन्य, अंतर् in comp.; 'n, born 'अनंतर-जा: 'in the absence of the fi st, the n. and so on ' पूर्वाभावे पर: पर:; ' on the n. day ' पराहे, परेखु:; ' the 'n. world ' परलोकः, लोकांतरं: 'n. door to ' अइर. ईषद्रन (with abl.); कल्प in comp.; 'in the n. world' असूज, परज; 'n. moment' अणांतरं: 'n. but one '- एकांतरं. -adv. अनेतरं, परं, परतः (with abl); ततः, तद्यनंतरं, ततः-परं-ऊध्वैः अथ, परस्तात, what n. ' ततः किं, ततस्ततः.

Nexus, ह चंधः. संधिः-

Nib, क चंचु f., तुंडं. 2 अग्रं, आणि f., अग्र-

भागः. =bed, a. साग्र, अणिमत्-

Nibble, v. t. (अल्पाल्पं) दंश् 1 P, अवकृत् 6 P, चर्च् 1 P, 10; क्रमशः-अल्पाल्पशः-खाइ 1 P or कृत् or भक्ष 10. 2 छिद्रं आन्विष् 4 P, दोषं ग्रह् 9 U, अस्पति (D.)

(with dat.).

Nice, a. लिलत, शोभन, सु In comp., सुभन, रम्प, रमणीय, रुचिर, मनोहर, साधुः 2 स्वादु, सुरस, मिए, आस्वाद्ववत्, रुचिर, रुचिरतः 3 सुक्षमृष्टिः दर्शित, कुशाम्रसुद्धिः 4 सुक्षम, आतिसुक्षम, सुपरिशुद्ध, सम्यच् 5 अस्थूल, सुक्षम, विरल (cloth). 6 कोमल, मृदु, पेलव, सुकुंमार. 7 अतिसुक्षम, अतिनिषुण. -!y, adv. सुद्ध, सु pr., लिलतं, शोभनं, सम्यक्. 2 सुक्षमं, सुक्षमत्वेन. -ness,-ty, s. लालितं, रम्पता, स्वादुता, सौरस्यं, सुक्षमृष्टि र् , सुक्षम् दिश्रता, कुशाम्रमितत्वं, सुक्षमता; सुक्ति र् ., नीति र्

Niche, इ. (प्रतिमा-) आधारः, निकतन्, स्थानं-

Nick, ६. ग्रंथि:; अवच्छेदः. 2 जुम-अतुकूत-समयः, युक्त-उचित-कालः, जुमयोगः-कालः लग्नं. -७. १. अवच्छित् 7 Р. 2 जुमलग्ने आसद् ८.

Nickname, ह. संज्ञा, उपाधिः, उपाधिनामन् 2. =0. १. उपाधि दा 3 U.

Nictate, v. i. निमिष् 6 P; नि-मील् 1 P.

Nidlfication, s. नीहकरणं, कुलायरचनं Niece, s. भ्रातुकन्या-मुता, भ्रात्रीया 2

(Sister's daught r) आिनेयी, स्वजीयाः (Sister's daught r) आिनेयी, स्वजीयाः Niggard, s. क्व'्णः, खुद्दः, कद्र्यः -a., -ly, a. कृपण, खुद्द, कद्र्यं, त्यापावस्रक (सी र्र-),

a. कृपण, खुद्द, कद्ये, त्यायिद्यस (सी रि.), चल्रमुष्टि. - ly, adv. क्रुपणवत्, अल्डाब्ययेत. - ness, s. कार्पण्यं, कद्येता, See Miser, &o.

Niggio, v. i. कालावच्ययं, क्व 8 U.

Nigh, a., adv. See Near.

Night, उ. रात्रि-त्री, रजनि:-नी, क्षपा, निज्ञा, विभावरी, का(का)वरी, यामिनी, त्रियामा, निशीयनी, क्षणदा, तमस्विनी, तमि:-मी-मा, (all f.): 'a dark n. 'तमिसा, तामसी; moon'ight n.' ज्योत्स्ती, ज्योतिकाती; 'by n.', 'at n.' राज्ञों, निशि, नक्तं, दोषा; ' number of n. s ' नजरार्च; ' beginning of n.' प्रदोष:, रजनीमुखं, निशामुखं;'n, and day ' रात्रिंदिवं, नक्तंदिवं, ' a n. and 2days 'पक्षिणी; 'sitting up at n.' रात्रि-जागर:: 'n.attack' सीप्तिक, सीप्तिकाकम:: ' n.-blindness ' राज्यंधताः ' n.-dress ' राजिवेजः: ' n.-fall ' प्रदोपः, निज्ञा-रजनी-सुखं, संध्याकालः, रात्रियोगः, ' n.-hag' रात्रिचरा, राज्यदा, 'n.-man' सल-मल-पुः, 'n. mare 'दु:स्वम:, कुस्वम:; 'n.-shade' निदिग्धिका, स्पृशी, व्याधी, बृहती, कंटका-रिका, प्रचादनी, कुली, श्रुद्रा, दुःस्पर्शा, राज्यीकाः 'n-wandering निशाचर, n -wandering राष्ट्रीकाः राबि(विं)चर ; ' n.-watch ' नगररक्षिण: (pl.); याम:, प्रहर: - y, a. नैदा (द्वी f.), दोषातन (भी f.), (s.) in comp.; ' n. watch ' रात्रिजागरणं, -ado. रात्री, निश्चि, नक्तं. 2 प्रतिरात्रं, निशिनिशि, रात्रौ रात्रौ.

Nightingale, अ. त्रियगीतः, चुल्बुलः-

Nihil, इ. जून्यं, अभावः. —ism, इ. जून्यवादः
ist, इ. च्यवदिन् ल. —ity, इ. अभावः, जून्यवादिन् ल. —ity, इ. अभावः, जून्यवादः
Nimble, व. चपल, लघुं, लघुगावे, लघुर्शिर,
चपलदेह, क्षिम-चपल-गतिः, 'n.-footed'
लघुपादः, 'n.-banded' लघुहस्तः, 'n.witted' चपल-शीघ-चुद्धि —ness, इ.
लघुता, देहचापल्यं, चापल्यं, क्षिमता.
—Nimbly, adv. लघु, लघु-दुत-गत्या, चपल-

तया, मृत.
Nine, a., s. नवन्, n.-fold नवसुणNinth, a. नवम (मी f.); n.ly '
in the n. place ' नवमस्थानं.
-Nineteen, a., s. नवत्ज्ञनं, ऊनविज्ञाति
f.; 'n.-th ' नवस्का (क्षी f.). -Ninety,
a., s. नवति f.

Ninny, s. अल्पधीः, मूर्त्तः, जडः.

Nipple, s. चूचुक:-कं, स्तन-कुच-अम, स्तन-

सुख.

Nit, s. लिक्षा, यूकोई. -ty, a. लिक्षापूर्ण. Nitre, s. यवक्षारः, यवाग्रजः, पाक्यः. -ous,-y, a. यवक्षारमय (यी f.).

Nitrogen, 8. निर्गुणवायु m.

No. adv. ज, नो, निहः, 'n, n. ' मा मैशं - - a. (Before nouns) ex. by न; अ, अन्, नित् pr.; हीन, जून्य, रहित in comp., 'n. one' न कोपि, न कखन; 'n.-body ' न काश्चित्, न काचन; 'having n issue' अनपत्य, वंशहीन, &c.

Noble, a. कुलीन, अभिजात, आर्य, अभिजन-षत्,महाकुल, सत्कुलंजात, सद्दंशज, कुल-ज or जात, कुलमस्त, वंशविशुद्ध. 2 (N.-minded) उदार, महात्मन्, महामनस्, उदात्त,उदार-धी-नति, महानुभाव, महाशय, महेच्छ. 3 महत्, धीर, श्रेष्ठ, उत्कृष्ट, विशिष्ट, उत्तम, महाभाग, उन्नत, मसुख, प्रशस्त, वि-प्र-ख्यात, प्रतिपत्ति-मत्, सुमतिष्ठ, कीर्तिमत्, यशस्विनः, श्रीमत्, महायताप, महातेजस्, तेजस्विन्, ओजस्विन्, See Majestic also; oft, ex. by ऋषभः, सिंहः,ब्याघः, ग्रंगवः, शाद्देलः in comp.; See, Excellent; 'n.-looking' धीरदर्शनः महाज्ञभाषाकृति, 'n. in reason ' उदात्तथी 'n. animal 'उडात्तसस्यं: 'n. nature ' सत्तं. =8., ' N.-man ' शिष्टजनः, कुलीनः, कुलीन-उत्कृष्ट-पदस्यः, आर्यजनः, अभिजनवृत् m. =ness, s. महत्त्वं, महिमन् m., उत्कर्षः, उसति f., अष्ठता &c.; प्रतापः, वैभवं; See below. =Nobly, adv.कुलीनवत्, आभिजा-स्येन; 'n. born ' कुलोत्पन्न; See (a.). 2 औदार्येण, उदारतया, माहात्म्यन, उदार-चेतसा, उदासं, धीरं 3 समतापं, अतितेजसा. महाविभूत्या, ऐश्वर्येण. -Nobility, कुलीनता, आर्यता, आभिजात्यं, कुलोत्कर्षः, सहंशता 2 ओदार्थ, माहात्म्यं, महाजुभावः, उदारधीः; महाशयः, महिमन ル 3 महत्त्वं, महिमा, उत्कर्षः, विशिष्टता, अष्ठत्वं, प्रकर्षः, उसति:, मतिपत्ति र्., मतिष्ठा, म-वि-स्वाति र 4 त्रतापः, ऐश्वर्ये, विभूति 🏸 ओजस्-तेजस्n., धीरता, श्री: 5 शिष्ट-क्रुलीन-जन:, कुलीनलोका:-जनाः. -Noblesse, ह. कुलीन-जनाः, कुलीनजनसमाजः.

Nocent. a. See Mischievous. Noctavagant, a. राविचर. Nocturnal, a. See Nightly.

Nod, s. शिरःकंपः चालनं, शिरःसंज्ञा-संकेतः 2 शिरः-मस्तक-प्रणामः. =v. (मस्तकं, शिरः) चलू c.; 'Mâlati n. s her hend' मालती मूर्यानं चालयति (Mal. 8); शिरसा संकेतं-संज्ञां कु 8 U or दा 3 U; 'n. consent' शिरःकंपेन अनुमन् 4 A or अनुमतिं सूच् 10. 2 (शिरः) प्र-आ-वि-अव-नम् v. (नम्याति).

Nodated, a. ग्रंथिल, ग्रंथिमत्-Noddle, s. See Head. Noddy, s. See Idiot. Node, s. पातः. 2 अस्थिगुल्मः, गंडः, पिंडः Nodose, a. ग्रंथिल, ग्रंथिमत्. Nodule, s. घनः, पिंडः, शकरा, लोषः.

Noise, ह. नि-,नादः, ध्वनिः, शब्दः, नि-,स्वनः, घोषः, महा-उच्च-स्वरः, उत्क्रोशः, वि-,रावः, रवः, नि-हादः, ' rattling n. ' रणितं, रण-त्कारः; 'jingling n.' क्रणः, क्रणनं, क्रणितं; 'loud n.' कल्कलः, कोलाहलः, तुसुलं, महाशब्दः-स्वनः-येषः. 2 जनरवः-प्रवादः-स्वति f.; 'mako n.' नद् 1 P, ध्वत् 1 P, वि-, रू 2 P, रण् 1 P, ज्ञब्दायते (D.), कोलाइलं-कलकलं-कु 8 U; 'shallow water makes great n. 'अधीं घटो घोषस-पैति मूनं. =v. t. युद्ध 10, उत्-वि-°, प्रकाश c., प-, ख्या c. (ख्यापयति), प्रकटीकु. -iui, त. सज्ञह्द, See Noisy below. -less, a. नि:शब्द, नीरव, निवॉप. -lessly, adv. नि:-शब्दं, नीरवं. =Noisy, a. सहाशब्द-स्वन-नाद, तुसुल-महाशब्द-कोलाहल-कारिन, मु-खर, घोषण, घोषकारिन्, घोषकर (री f.). बहु-महा-घोषः बद्ध-कृत-कलकल. 2 निनाद-पूरित, कलकलभ्याम, मुखर, सशब्द, नादिन, सं-ाने--हादिन्- -ily, udv. उद्ये:-स्वरेण, महा-इन्द्रेन. =iness, ह. महाशब्द:-ध्वाने:.

Noisome, a. दुर्गेघ, पूतिगंधि, कुत्सित, दुष्ट, समल. 2 मारक, मारात्मक, क्षयकर (री. १०), नाजायह, घातुक, बाधक. -ness, s. दुर्गेघः,

पूर्ति 🎤 🕟 उद्यगंधता.

Nomad,-ic. a. पशुन्तारणोपजीविन्तः अस्थिर-वास.

Nome, इ. प-,देशः, देशभागः Nomenciature, इ. परिभाषा, पारिभाषिक-

शब्दसंग्रहः Nominal, a. नामसंबंधिन, नामधिष्यकः 2 शाब्द (ब्ही रि.), शाब्दिक-वाचिनिक-(की रि.) 3 नाममात्र, नामधारिन-श्रुत, नाममात्र-धारिन, शब्द-नाम-in comp.; 'I am but a n. lord of the earth' नज्ञ शब्दपतिः सितेरहं (R. viii. 52); 'n. verb' नामधारुः =ly, adv. शब्द-नाम-मात्रेण, नामत एव, शब्दतः

शब्दतः.
Nominate, v. t. नाम संज्ञां क 8 U, नाम निर्देश 6 P; See Call, Name. 2 (To an office) नियुद्ध 7 A, 10 or प्रति-ष्टा C. (-ष्टापयित). =ion, s. नियोगः, नियोजनं, प्रतिष्टापनं =ive, s. कर्तृ n., कर्तृवाचकः, प्रथम विभाक्तः. =or, s. नियोजकः =Nominee, s. नियुक्तः, अधिकृतः

Non, (a prefix) Ex. by अ, अन्, 'n.-acceptance' अपरिग्रहः, अस्वीकारः, 'n.- appearance, n.- attendance' अञ्चपस्थिति f, असंनिधानं, अदर्शनं, अविद्यमानता, 'n.-attainment' अमाप्ति f., अलाभः, 'n. attention' अनवधानं, प्रमादः; 'n.-chalant' निचत्सुक, अनप(वे)क्ष, उदासनि, निःस्ट ;

'n.-compliance' अनन्तरोधः, अनन्तर्वतंनं, विरोधः; 'n.-conductor' अवाहकः, अना-, यकः; 'n.-conformist' अनन्तरोधिन् m., अनन्त्रवर्तिन्, सामान्यधर्मिन्रोधिन् m. मतांतर-प्राहिन् m. 'n.-comformity' अनन्तरोधः, मतांतरग्रहणः, 'n.-descript' अवर्णित, अन्तरलक्षणः, 'n. resistance' अमतीकारः; &c. &c. Nonage, s. बाल्यं, वाल्यद्शाः, See Minority.

Nonagenarian, ३. नवतिवर्षीयः. Nonagon, ३. नवकोणाकृति /

Nonce, s. अवसरः, कालः: 'for the n. '

Nonchalance, ह. औदासीन्यं, अनपेक्षा-

Nondescript, a. निस्तित्र, अपरूप, विलक्षण 'None, a. न कश्चित्, न कोषि, न कश्चन, न काचित्, &c.; oft. ex. by न with other words; 'n. other 'नान्य, नेतर; 'n. but' एद; (with compar. adj.) न किमापि, न ईपद्पि, न मनागपि, न स्तोकमपि.

Nonentity, s. अभावः, असंभवः, असत्ता, असद्भावः, जून्यता. 2 जून्यं, अवस्तु भः, 'he is a n. in the kingdom 'राज्ये अकिन्ति-

त्करः सः.

None-such, 8. निरुपमं 0ा अद्वितीयं वस्तु n.

Nonfeasance, ह. अक्सन् ॥

Nonpareil, a. अंपतिम, अञ्चपम, अद्वितीय.

Nonplus, र. ं. कुंद् 10, वि-,सुटू ८., आकु-लीकु ८ U, निरुत्तरीकु. = इकुंठता, वि-,मोटः, निरुत्तरता, अगति f-, निरुपायता. =ed, a. कुंठित, निरुपाय, गतिहीन, अगतिक, मूढ, निरुत्तर.

Nonsense, ३. असंबद्ध-अनर्थक-वाक्यं-वर्षा-भाषणं, भूषाकथा-आलापः, प्रलापः, जलिपतं, असत्यं, अयाथाध्यं, अनर्थकं; 'to talk n. 'प्रलप् 1 P, प्रजलप् 1 P, असंबद्धं भाष् 1 A; 'talking n. ' असंबद्धयलापित, वाचाल, जल्पक. —Nonsensical, a. असंबद्ध, असंगत, अनर्थकं, निर्धकं, मृषार्थकं, अयथार्थः = ly, adv. अनर्थकं, असंबद्धं, असंगतं, सुषा, वृथा. —ness, इ. असंबद्धता, &c. Nonsuited. a. नव-ति-वाद. अवसन्तः अ-

Nonsuited, a. नष्ट-हीन-वाद, अवसन्नः अ-धाद हीन; 'to be n.' अवसद् 1 P, अर्थात्-वादाद्व हा pass.

Noodle, 8. मूढः, मूर्खः, अल्पधीः, जहमतिः. Nook, 8. कोणः, असः, विविक्तस्थानं.

Noon, s. (N.-time) मध्याद्धः, मध्यविनं, मध्याद्धकालः = 4. माध्याद्धिक (की र्र.), माध्यदिन (नी र्र.)

Noose, s. पाञ:, वागुरा, बंधनं; See Snare; 'n. for the neck ' कंडपाश:. =v. t. पाशेन बंध 9 P, पाशे ग्रह्म 9 U or पत् c.

Nor, conj. न च, न वा; See Neither.
Norm, क आदर्शः, निव्हानं. 2 विधिः, नियमः, सूत्रं. -al, a. यथाक्रमं, वैधिक (की f.).
2 विद्यारमशिक्षक

North, s. उत्तरा, उदीची, उत्तरिक्य-दिशा, उत्तराशा, कीयेरी; 'to the n. 'उत्तर (with gen.); 'facing the n.' उद्दर्स क-a. (की f.).
-a., "erly," ern, a. उत्तर, उदीचीन, उत्तर स्थ , उदीच्य, उद्दर्स, 'in a n. direction' उत्तरेण (with acc. or gen.); 'n.-east' उत्तरपूर्वा, पूर्वोत्तरा, ऐशानी, प्रास्तरा, पास्तरा, पास्तरा, प्रावीची; (a.,-erly,-ern), प्रास्तरा, पूर्वोत्तर, प्रास्तरा, चर्चा, 'n.-west' उत्तरपश्चिमा, वायवी; (a.,-erly,-ern) वायव, वासुदिक्रस्थ. "wards, a. उत्तरा, उत्तरातः, उत्तरण, उत्तर-दिक्षिः

Nose, इ. नासा, नासिका, प्राणं, घोणा, नसा, नरुया, गंधवहा, गंधजा; 'led by the n.' नरुयोत, नस्तित; (fig.) यथेच्छं छुट, रवेच्छ्या नीत; 'aquiline n.' जुकनासा; 'having a sharp n.' खरणस्, खरणस्, 'having a hoof-like n.' खरणस्, खरणस्, 'having a flat n.' नतनासिक; See under Flat; 'having a prominent n.' प्रलंबधोण, घोणोखत; 'breathing through the n.' नासिकंधस; 'n.-string' नास्यं, 'n.-cut' छिन्ननास; 'n.-gay' जुसुमस्त्रचकः, पुष्पमुख्यः, गुच्छः, गुरुसः; 'n.-ring' नासा-भर्णं. -less, व. अ-वि-नासिक, विग्, विस्त, विद्यं, प्रनासिक: -Nostril, इ. नासार्थं-विवरं-छिन्न-पुटं-विलं-

Nosology, 8. रामनिदानशासं.

Nostrum, s. ग्रुसोपघं.
Not, adv. न, नां, न हि. 2 (Prohibitive)
सा; oft. by अलं with instr. or gerund;
'do n. fear' अलं भयेन, मा भैषीः; 'do
n. boast much' अलमलं यह विकथ्य
(M. 1); 'do n. do so', 'do n. say so'
सा मा एवं; (rather angrily) मा तावत्3 (Privative) अ, निर्, अन्, वि pr.

Notch, 8. होदः, दंतः, भगः; 'n. of a bow'
अदिन-ति रि. =0. t. अव-, छिद् 7 P, दंतिभग्रि-नि 8 U. =ed, a. दंतुर, भग्रर, दंतिरतः
Note, s. लिंगं, लक्षणं, चिह्नं, अंकः; अभिकानं.
2 स्मरणचिद्धं, स्मरणं. 3 दिक्ता, व्याख्या,
आष्यं, दिप्पनी, वृत्ति रि.; 'edited with
n. s' दिप्पनीसमनेते प्रकाशितं (प्रस्तकं). 4
स्वरः, कणः; 'n wrong n.' अप-वि-स्वरः;
'high n.' तारः, तारस्वरः; 'cracked n.'
काकस्वरः; 'key-n.' चादिन् m.; (the
seven n. s being निषादः, ऋषभः, गाँधारः,
बद्दुजः, मध्यमः, धैवतः, पंचमः); 'sweet n.'
काकली; 'sweet indistinct n.' कलः;
'deep n.' मंद्रः; 'continued n.' एकसालः. 5 ख्याति रि., कीर्ति रि., यशस्त ",
प्रविद्या- 'of n.' विश्वतः, लच्चकीरि-प्रतिष्ठः. 6

वि-,इतं, रावः, नादः, स्वनः, शन्दः, ध्वभिः. 7 अवेका, अवधानं, मनोयोगः, अभिनिवेशः; ' take u. of ' अवेश् 1 A, अव-धा 3 U, मनसि-चित्ते-क 8 U, अवधु 10.8 पर्झ, पत्रकं, लेखः, लेख्यं; ' n.-book ' स्मर्ण-अंकन-पुस्तकं; ' n.-worthy ' समर्गीय, च. t. निर्वर्ण 10, स्मरणार्हे, अवेक्षणीय. आलक्ष् 10, निरूप 10, अवेक्ष्, आलोच् 10, आलोक 1A, 10. 2 लिख् 6 P, (लेख्ये) आउड्ड ा. (रोपेयति), (पत्रे) निविश् C. 3 अंक् 10, चिद्धपात (D.) =able, a. समरणीय, स्मरणाहं, स्मतन्य. 2 विशिष्ट, उत्कृष्ट, परमः ख्यात, प्रसिद्ध, विशेष in comp.; ' a n. guest ' अतिथिविशेष: - अ- कुलीन-पिशिष्ट-जनः, आर्यः; See Noble. -ably, adv. ' मिसद्धं, विशेषणं, विशेषतः -धापु, हः लेखकः, लिपिकारः, लिपिजीविन m. -ation, अंकनं, अंकविद्या. =ध्ये, व. लक्षित, निरूपित, लिखित, पत्रास्तढ. 2 प्र-वि-स्यात, स्पेडिश्रुत, मसिद्ध, लब्धमतिष्ठ, प्रथित.

Nothing, 8. अभावः, जूर्यं, असत् 2., अवस्तु ग., असरवं 2 न किंचित्, न किमपि, न स्तोकमपि. 3 अल्प-लघु-विषयः, अल्पार्थः, अगुर्वर्धः; 'for n. ' अकारणं, अनिमिसं, बुधा, सुधा, निरर्थकं, ' good for n. ' व्यर्थ, निरथंक, अकिचित्कर (री f.); ' n. but ' नान्यत् किमपि (with abl.). -adv. न मनागपि, न किंचिद्पि, न स्तोकमपि, न मनाकू, न किमपि. =11055, है अभाव:,

Notice, v. t. लक्ष् 10, सं-आ-°, निरूप 10, आलोकु 1 A, 10, प्र-अव-निर्-परि-ईक्ष् 1 A, 1 P, निर्वर्ण 10. 2 मनी हा U, अब-धा 3 U, सावधान = 2. मू 1 P. 3 अभि-धा, निार्देश 6 P, राहिश्, कथ् 10, वर्ण. 4 संभू c., आद 6 A, संमन् c., सत्कु 8 U. = अालोकनं, निरूपणं, अवेक्षा-सणं, परीक्षा-क्षणं 2 निर्देशः, उहेखः, अभिधानं, उद्देशः, कथनं, वर्णमं. 3 अवेक्षा, मनोयोगः, अवधानं,चिचाभिनिवेशः, विचारः, गणनाः 'take n. of 'आहु, अवेक्ष्, विचर c., आलोच् 10; See Consider, 4 निवेद्नं, षोधनं, बोधः. सुचना, विज्ञापना, विज्ञाति र्र., घोषणं-णा, ख्यापनाः written n. ' बोपण-विज्ञाति-मसिद्धि-पर्च- 6 आद्रुरः, संस्कारः, संभावना, संमानः.

Notify, v. t. वि-,ज्ञा c. (ज्ञापयति), बुध् c., मकाश् c., सूच् 10, युष् 10, प्र-त्या c., (ख्यापयति), नि-आ-विद् c., कृत् 10. =ication, है. विज्ञापनं-ना. विज्ञापि f , बोषणा, सूचनं ना, ख्यापनं.

Notion, s, मति f., बुद्धि f., बोधः, मनोगतं, मतं, कल्पना, भावः, अभिप्रायः, भावना, आज्ञयः, वासनाः, under the n. that हति बुद्धचा. -al, a. सन:-खृष्ट, मनोगतः मनःकाल्पित, संकल्पजः See Ideal.

Notorious, a. मसिख, म-नि-क्यात, मथित, विश्वत, विज्ञात, लोकमसिद्ध-विश्वत, लोकिक (की f.); 'a n. report ' सार्व-लोकिफ:भवादः. 2 पुनीमन्, छुख्यातिमत्, ख्यातिमत्, ख्यातार्थण्, छुमसिद्धः, 'a n.' thief 'सर्च-विज्ञातः चौरः; 'to become n. 'बहुलीस् 1 P, प्रकटीभू, सर्वप्रकाशतां गय् 1 P. -ly, ade. सुप्रासिद्धं, प्रकटं, ख्यातगर्हणं. -ness,-Notoriety, s. प्र-वि-ख्याति रि. मकाशता, मसिद्धि र्., विश्वति र्., मधा प्रनामन् n., कुकार्ति f., वाच्यता, अपकीर्तिः.

Notwithstanding, part. तथापि, तद्पि, एवं सत्यपि; gen. ex. by gen. or loc.abs. or by अनाष्ट्रत्य (with acc.) ; ' n. his teacher's presence ' विद्यमानिप अरी-See In spite of' under Spite.

Nought, s. See Naught

Noun, s. नामन् 2., विशेष्यं, सुष्, वाचकः. Nourish, v. t. 9R-, gq 1, 4, 9 P or c., संबुध् c-, परि-,पा c- (पालयति), सं-,भू ी, 3 U; (अज्ञादिना) आप्ये ः, चंदु ः, तृध् ः, संतृष् ः, =er, ३. पालियत् गः, संवर्धकः। -ing, a. पुष्टिकर (री f.), पुष्टिद्, पौष्टिक (की f.). -ment, s. पोंचणं, पुष्टि f., पालनं, संवर्धनं, भर्णं, अखदानं 2 आहारः, भोजनं, भरूपं, अञ्जं, पोष्टिकं, जीवनसाधनं-

Novel, a. नव, नूतन, नवीन, अपूर्व, अहुए-अश्वत-पूर्व, अद्भुत; See New. -8. काल्पत-कथा, आख्यायिका, प्रबंधकल्पना, कुटार्थ-कथा. =ist, श. आख्यायिकाकार:. -ty, %. पूर्वता, नवता, नूतनता. 2 अदृष्टपूर्व वस्तु, कोतुकं, अञ्चतं-

November, ८: कार्तिकमार्गशीर्थे.

Novennial, a. नववर्षीय. Novercal, .a. वैमात्रीय, वैमातृक (की f.), विमानुयोग्य-

Novice, इ. शैक्षः, प्राथमकल्पिकः, नवश्रिष्यः अलब्धकारालः. अनभ्यस्तः, =Novitiate, ८. नवशिष्यता, अनम्यासः, नवच्छात्रदशः. 2 नवाम्यासकालः. विद्यारं-

Now, adv अधुना, इवानीं, संपति, सांपते, मस्तुत-वर्तमान-काले,इइसमये 2 अथ,अथातः, अतःपरं, अतः;'n.-n.' क्रांचित्-क्राचित्,कद्गार्च-त्-कदाचित्, अंतरा-अंतरा, (अंतरा पितृसक्-मंतरा मातृसंबंधमालाएं कुर्वन् Ka. 118); 'n. and then 'काले काले, कदाचित्र कदापि: 'till n.' अस यावतः 'from n. कदापि; 'till n.' अद्य यावत्; 'from n., अद्यारम्य, अद्य मर्श्वीत, अतःपरं; 'just n., अद्यारम्य, अद्य मर्श्वीत, अतःपरं; 'n.-a-days' अधुनैव, अचिरात्, इदानीमेव; 'n.-a-days' एषु दिवसेषु, संप्रति अधुनातनकाले; 12.-8days people ' इदानीतना-आधुनिका-जनाः.

No-wise, adv. न सर्वया, न कथमपि.

Noxious, a. हिंस, उपद्वित्, हिंसक, दुष्ट, हिंसाल, वातुक, अपकारित, हिंसात्मक, अहित-अनिष्ट-कारित, See Harmful.

Nozzie, ह. नासामं, प्रोधः, नस्तः, अम,

Nubile, a. Sec Marriageable.

Nubilous, a. मेचानृत, अभाच्छपा; See Cloudy.

Nucleus, s. बीजं, गर्भः, संख्यास्पद्धं.

Nude, a. नग्न, विच्हा; See Naked. -ation

Nudgo, v. t. कूर्परेण चल् c.

Nugatory, a. व्यर्थ, त्रोघ, निरर्थक, निष्फल, विष्फल, निष्पभाव, अप्रमाण, आनिष्पन

Nugget, s. पिंड:, घन:.

Nuisance, ३. उत्पातः, कंटकः, (of persons); बाधा, पीडा, पीडा-क्लेक्टिः; ' public n. ' लोककंटकः; ' family n. ' कुलाधिः, गृहोत्पातः.

Null, a. मोच, व्यर्थ, निष्फल, विफल, निर्मल, निर्मल, निष्कार्भाव, अनिष्पत्त, लुप्त, पृथा-सुधा in comp. =ify, v. t. सोधी-विफलि- कु 8 U, लुष् 6 P or c., खंड् 10. =ity, s. मोचता, व्यर्थता, वैफल्यं. 2 अभावः, स्व्यताः

Nulla, इ. प्रणाली.

Numb, ८. जड, सुप्त, स्तव्ध, अस्पंत, असेतन,
चैतन्य-रहित, स्तव्धगति; 'n. with cold'
श्रीताकुल. =७. ६. जडीह 8 II, शहयति (D.),
चैतन्यं ह 1 P or [स्तंध् 9 P or c. =ness,

8. जाडचं, स्तंभः, जित्रमम् कः, स्वापः, स्वक्र्र् सुप्ति र्रा., चेतम्यनाझः-स्तंभः.

सि र . चंतस्यनाशः स्ति ।:

Number, ६ संस्था, राशिः 2 संख्या, गणना, परिमाणं. 3 गणः, समूहः, नियहः, संघः; ८०० Multitude; oft. ex. by यहः, स्वः; ८०० Multitude; oft. ex. by यहः, सहल, मचुर, अनेकः, or जनः in comp.; 'a n. of young women ' युवतिजनः, तर्वणीगणः; 'in n. s ' संयशः, गणशः, बहुशः, अनेकशः, 'a whole n. ' अभिकं 4 अंकः. 5 छंदस् गः, पयं, कविताः 6 वचनः; 'science of n. ' गणितं, व्यक्तगणितं, अंकविद्याः; '100 in n. ' शतं, शतसंख्यकः =० १ सं-परिसंख्या 2 P, गण् 10, संकल् 10 (कलपति)- 2 अंक् 10, अंकं लिख् 6 P or स्था ८. (स्थाप-

याती); oft. ex. by संख्या in comp.; ' the

enemy's force n. ed 500 ' पंचशतसंख्यं

शत्रुसेन्यं. =er, ह. गणंकः, संख्याकृत् गाः.

-ing, 8, गणने-ना, संख्याने -less, a.

असंख्य, संख्यातीत, गणनातीत, अगण्य, असंख्यात. Numbles, ३, सुगांत्राणि.

Numeral, ३. संख्या, अंकः. - व. सख्यात्मक, संख्यावान्त्रक-विषय, संख्या in comp. - y, adv. स्थासंख्ये. Numerary, a. नियतसंख्यक.

Numeration, s. संख्यान, गणना-

Numerator, ८. अंज्ञः, लवः.

Numerical, a. संख्या in comp.; 'n. superiority ' संख्याधिक्यं-उत्कर्णः -ly, adv. संख्यासपेक्ष्य-उद्दिश्य, यथासंख्यं-

Numerous, a. बहु. बहुसंख्य, बहुल, खरि, अनेक, प्रचुर, नेक; See Many. -ly, adv. बहुज़:, बाहुल्येन, अनेकज्ञः.

Numismatics, ३. सुद्राविद्या. Numskull, ३. See Idiot, Fool.

Nun, s. परिवाजिका, तपस्विकी, मठवासिनी, वहाचारिणी, तपोनिष्ठाः नाश्यपुः, कः विद्यारः,

Nuncio, s. धर्माध्यक्षद्तः.

Nuncupative, a ज्ञाडिक, वाचिक, आंतरिक्ष.
Nuptial, a. वैदाहिक-ओद्वाहिक, (की f.),
वैदाह (ही f.), विदाह-परिणय- in comp.;
'n. ceremony' परिणयाविधिः, विदाहक्रिया; 'n. gift' योतकं, औद्वाहिकं, पारिणाव्यं; 'n. s' विदाह-, उद्वाह- परिणयः,
पाणिग्रहणं-

Nurse, s. धात्री, उपमातृ j., मातृका, अंक-पाली. 2 परिचारिका, उपचारिका, उर्ध्य-पालिका. 3 पालकः, पोपकः. =v. l. (रोगिणं) उपचर् 1 P, तेव् 1 A, परि-पा c. (पाल-यति; यत्नादुपचर्यतामस्तो (S. 3) 'let her be carefully n. ed. '2 पा c. (पालयति), पुप् 1, 4, 9 P, हृ ६ ८., लल् 10; See Nourish. 3 दुग्धं पा c. (पाययति), स्तन्यं दा 3 U or ध c. (धापयति). =ery, s. पालन-पी-वण-स्थानं, चालगृहं-स्थानं, 'n. song' शिञ्च-गीतं, 'n. man' पुष्पाजीविन् m.:=ing, s उपचारः, सेवा. 2 पालनं, पोषणं, लालनं =ling, s. स्तनंधयः, स्तनपः, वालः, शिञ्चः.

Nurture, v. t. विनी 1 P, शिक्ष c., उपदिश् 6 P. 2पा c. (पालयति), प्रम् 1,4,9 P or c. वृद् c,; See Nourish. -3. आहारः, भस्य-2 शिक्षणं, विनयः, उपदेशः. 3 पोषणं, पालनं,

वर्शने.

Nut, s. फलं; थीजं, गर्भः (internal contents); ' cocca-n.' नारिकेलफलं; ' 'n. crackers' संदंशः शकः; 'n.meg' जाति(ती)फलं, पुटकं; 'n.-shell' बीजकवचः पुटं. -arian, s.फल-आहारिन-उपजीविन m.

Nutant, a. प्रणताशिरत् -Nutation, s

शिरःकंपः.

Nutrition, ह. पोषणं, पालनं, पुष्टं रि., आप्या-

Nutriment, इ. आहारः, पुष्टिवं अर्ज. Nutritious,-Nutritive, a. पुष्टिकर (री.), दुष्टिव, पौष्टिक (की र्र.), पोषक, धातु-बल वर्धन (नी र्र.)

Nux vomica, 8. वरस्वरा-

Nuzzie, ए. i. नासां अवनम् ए. (नमयति). Nymph, इ. अध्सरस् र्र., अध्सरा, स्वर्गश्री; देवता in comp.; 'wood-n.' वननेवता; 'sea- n.' जलदेवता.

Nymphomania, अ. उत्सटा, धुरतेच्छा.

0.

0, Oh, interj. हे, भी:, अपि, अपे, अरे; हा, अहर (sorrow) 2 अहो (joy and surprise), हंत, अहो, चत. 3 आ: (anger &c.). 4 आ, आं; 'oh for 'ex. by अपि नाम; 'oh for a lodge in a wilderness' अपि नाम विपिने निवास लभेय; 'oh that' Ses Would.

Oai, s. See Fool.

Oak, s. सिंदूर:

Oakum, हे. खंडितरञ्जु f.

Oar, इ. क्षे(क्षि)पणि-शि र्र., नी-नीका-दंड:. - इ. इ. क्षेपण्या चल ८. or बहु ८.; See Row. - Oarsman, इ. नीटंडधर:

Oasis, s. (मरमध्ये) शाद्वलस्थलं, रम्यस्थानंOath, s. शपथः, अभिशापः, वचनं, मतिज्ञा,
समयः; 'bind by an o.' शप् c.; 'to
take an o.' शप् 1, 4 U, शपथं शप्; 'with
an o.' सशपथं, शपथपूर्व.

Obdurate, a. अनम्य, कठिन, कठिनहृद्य-चित्त, अनुतापविमुख (खी f.), दुराग्रह; See Hard. -Obduracy, s. चित्तकाठिन्यं, कठोरहृद्यता, अनुतापविमुखता; काठिन्यं,

Obeisance, इ. नमस्कारः; प्रणामः, प्रणाति f., षंद्नं, प्रणिपातः, नमस्या; अभिषाद्नं; ' prostrate o. ' साष्टांगप्रणामः-नमस्कारः, अष्टांगपातः; ' to make an o.' प्रणम् 1 P, प्रणिपत् 1 P, नमस्कु 8 U, अभिषद् c.

Obelisk, इ. सूच्याकारः स्तंभः

Obese, a. पीन, पीवर, स्थूल, See Fat.

Obey, v. t. (Orders) कु 8 U, अलु-ष्टा
1 P, अलुवत 1 A, अलुवि-धा 3 U, पा c.
(पालपति), अलुक्ष्य 4 A, मन् c., प्रतिग्रह्
9 P, अन्त्रुप-हु 2 P or ग्रम् 1 P; (persons)
बचनं श्रु 5 P, शासने स्था, आलां-बचनंअलुवत, पथादिष्टं वि-धा; श्रु desid. (शुक्षुपते), उपचर् 1 P, सेव् 1 A, उपास् 2 A,
आलां कु or अलुक्ष्य &c. -Obedient, a.
आलालवातिन, आलाकर (री f.),
आलाविधायिन, अलुविधायिन, अलुदेधिन, आला-निदंश-कारिन, आलापर,

विधेय, विनयमाहिन, वचने स्थित, आश्रव, वहर, प्रणेय, वहाजुग, शुश्रूषु, आज्ञावचनमाहिन-सेविन, आज्ञाधीन, 'o. to one's
paient' पितृवह्य, पितृवच्चनपर = ly, adv.
आज्ञाज्ञसारेण, यथाज्ञं, यथादिष्टं, निदेशाज्ञरोधेन. = Obedience, ह. आज्ञाज्ञवर्तन-अज्ञरोध:-अज्ञसार:-अज्ञसरणं-करणं-पालनं-सेवनधारणं, वहयता, अज्ञविधायित्यं, शुश्रुया, आज्ञाकरत्वं, आज्ञापरता, अज्ञवर्तनं, अज्ञरोध:

Obit, s. See 'Death.' -uary, a. बृत्यु-

संबंधिन. 📽 मृत्युलेखः

Object, s. द्रव्यं, वस्तु n., अर्थ:, विषय:, इंद्रि-यार्थः; ' visible o. ' चहुविषयः; (fig.) पात्रं, पदं, स्थानं, आस्पदं, भाजनं, भूमि f., विषय:; ' o. of confidence 'विश्वासास्पदं, विश्वासभूमि:; ' the sole o. of my affection ' स्नेहस्यैकायनीभूता (M. 2): 'o. of dispute ' विवादाविषय:, व्यवहारास्पदं. 2 अर्थः, फलं, हेतुः; (dosired o.) अभीष्टं, इप्टं, समीहितं, कांक्षितं, ईप्सितं, कामः, मनो-रथ:, See Desire. 3 निमित्तं, कारणं, प्रयो-जनं, कार्य. 4 अभिमायः, आज्ञयः, तात्पर्ये, उद्देश:, लक्ष्यं; ' with what o. in view. किमपेक्ष फलं, केन हेतुना, किसुद्धिरय, किं-निमित्तं, किमधें; ' accomplishment of one's o. ' कृतार्थता, चरितार्थता, इष्टसिद्धि f., फलमाति f.; ' highest o. ' प्रतार्थः, ' o. of hearing ' श्रुतिविषय:. 5 कर्मन् n.; 'a root governing two o. 8 ' द्विकमंकः धातुः. = ७ वि प्रति-रुध् 7 U, बाध् 1 A, खंडू 10, निरस् 4 U, अधरीकु 8 U, अपवद् 1 Å, न असुमन् 4 A or अनुमुद् 1 A, दोषं ग्रह 9 U, 'the sage will not o. to this ' नाच दोषं ग्रहीष्यति कुलपतिः (S. 3);नि-प्रति-विध् 1 P, (तदेव सर्गः न भ्यद्भिः प्रतिवेधनीय: R. xiv. 42); in discussions gen. ex. by मन्त, इति चेत् or कथं तर्हि, अञ्चोच्यत followed by उच्यते or (we reply); प्रत्यव-स्था 1 A, वितंडु 1 A. −ion, ह. बाध:-धा, अपवादः, विरोधः, आ-आपत्ति र्., कक्षा, उद्ग्राहः, क्षेपः, दोषः, विरुद्धहेतुः, विप्रतिषेधः, प्रत्यवायः, प्रतिबंधः, पर्युदास:, making an o. 'दोषग्रहणं, विरोधोपन्यासः; 'settling an o. ' समा-प्रतिसमा-धानं, आक्षेपपरिहारः. -ionable, a. बाध्य, सबाध, सद्दोष, निषेधार्ह, वज्बे, परिहार्य, आशंकनीय . -ive, a. विषयाश्रित, पदार्थनिष्ठ, कर्मविषयक -or, s. वाधकः, अपवादकः.

Objuration, ८. श्राप्य:.

Objurgate, v. t. निंदू 1 P, भर्त्य 10 A, उपालम् 1 A, आ-अधि-क्षिप् 6 P, तिरस्क 8 U. =ion, s. निंदा, भर्त्सनं-ना, उपालंभः, आक्षेपः, धिक्कारः, See Censure. -ory, a. निंदुक, निंद्राधेक.

Oblation. ३० चिलः, उपहारः. उपायनं, इन्यं, इवनं, हुतं, आहुति .f., इष्टि. रि., यागः, जि-वपणं, 'o. of catables ' नेवेद्यं, 'o. to all deities ' वेश्वदेवः, 'to make o. s to fire ' ह 3 P.

Obligate, v. t. See Oblige, below.

Oblige, v. t. Ex. by causal of verbs, gen. with बलेन or बलात; प्रयुख 10, प्रवृत c.; See Compel. 2 नियमपूर्व-सप-तिज्ञं बंध् 9 P. 3 अद्यह 9 P, उपक 8 U, उपकारेण बंध, हितं-प्रसादं-उपकारं कुः ' ।. am much o ed to you for this reward' एतेन पारितोयिकदानेन भवता सुतरासुपकु-तोस्म-अलुगृहीतोस्मि: ' lam much o. ed ' अनुगृहीतोस्मि, महानयं मसादः -ation, 8. अवश्यकता, कतन्यता, भारः, ऋणं, बंध:,धम:; ' free from the o. я of ·debt ' ऋणसुक्त, सुक्तर्ण, अन्तर्ण; religions o. ' व्रतं, नियमः, चोदना, विधि: 2 संविद् f., समयः, प्रतिज्ञा, नियमः, अभ्युपगसः, संघा, सं-आ-श्रवः. 3 अञ्चयहः, उपकारः, संघा, सं-आ-अवः. उपकृति f.-तं, हितं, त्रियं: ' under o. उपकृत-अञ्चयहीत-a.; ' my o. я to you are immense ' तव मिय उपकाराः सं-ख्यातीताः; ' to lay under o. s ' उपकुः See (v.). =atory, a. अन्रयक आवश्यक (की 🏸), अपरिहार्य, अवश्यकतस्यः oft 🖎 by अवस्यं; See under Compel.-ing. a. अनुग्रह-उपकार-शील, उपकारिन, अनुग्रहिन्, हित-उपकार-बुद्धि, सुशील, दार्क्षण, असुकूल, सुजन. =ingly, adv, दाक्षिण्येन, सुजन-तया, सालुग्रहं, सुशीलवत्. -ingness, s. उपकार-अनुग्रह-शीलं, सौजन्यं.

Oblique, a. धक, कुटिल, जिहा, असरल, तिर्यस्, अनुजु, विषम; 'o. speech ' च-कोक्ति f., भंगि-गी f., उपरोधवचनं; 'o. cnse' अपधानकारकं.—Iy, adv. वकं,कुटिलं, तिर्यक्, तिरः, साचि, जिहां.—ness, s. वकता, कोटिल्यं, अनुजुता, वेवस्यं; 'o. of sight' चकट्टि f., दृष्टिवकता; 'o. of conduct' विमार्ग-उत्पथ-गमनं, असदाचारः, सत्पध-

भ्रंशः-त्यागः.

Obliterate, v. 1. वि-,लुप् 6 P or c., प्र-परि-अव-मृद्ध् 2 P or c., ब्यामृज्ञ् 6 P or c., वि-नृद्ध्य c., उन्हिन्द् 7 P, उन्ध्रुल् 10. =ion, s.

. लोपः, मार्जनं, न्यामर्शः, उच्छेदः Oblivion, s. अ-वि-स्मृति f., अ-वि-स्मर्णं; 'to bury into o.' विस्मृ 1 P. 2 दोष-विस्मर्णं, -Oblivious, a. स्मृतिहर (श f.), विस्मारक, विस्मृतिकर (श f.). 2 विस्मरणशीलः

Oblong, α. दीर्घाकार, आयत, दीर्घचतुरसः

Obloquy, s. निंदा, परि(री) बादः, अपवादः; बाच्यता, भर्सना, गर्हा; Ses Censure, Calumny. Denoxious, a. चक्र, अधीन, आयत्त, योग्य, अर्ह, पात्रं, आस्पदं, विषय: in comp.; ex. by pot. pass. part.: Sec Liable, Apt. 2 गाईत, द्वेष्य, द्वेषणीय, गर्ह्य, अनिष्ट, अप्रिय, निंद्य, अप्रीतिकर (री f.). -|y, adv. अप्रियं, गर्ह्यत्या. -ness, s. अधीनता, यज्ञता, पात्रता 2 द्वेष्यता, गर्ह्यता.

Obscene, a. अश्लील, शाम्य, अनक्षर, अवाच्य, गर्हा, कुत्सित, दुरुक्त, वीभत्स, अश्राच्य, वियात, झीडावह. 2 अद्युभ, अभद्र, अमंगल, अलक्षण. =Iy, ado अश्लीलं, अवाच्यं. =Ity, =ness, s. अश्लीलता, अवाच्यता; 'o. of

language ' दुरुक्ति f., दुर्वाक्यं

Obscure, a. तमोवृत, सांधकार, निष्मम, मलिन, सतिमिर, निस्तेजत्त, तमस्विन्- 2 अ-प्रसिद्ध, नातिविश्वत, अविज्ञात, अख्यात, अ-ल्पकीर्ति, लघुपतिष्ठः 3 नि-,गृह, दुर्चोध, क्लिप्ट, दुर्ज्ञाय, गहन, दुर्गम, विषम, अप्रकाश, अस्पष्ट, अस्फुट, यहार्थ, अन्यक्त. 🗝 t. (तमसा) प्र-आ-च्छद् 10, आ-बू 5 U, उप-रूप् 7 U, अंतरयति (D.), मलिनी-तिमिरी-छु 8 U, मलिनयति तिमिरयति (D.), प्रभां तेजः ह 1 P or क्षि 1, 5 P.; to. with clouds' मेथे: आच्छद् or आबु 2 गह**ीकु, गृ**ढीकु; ^{ex.} by(a.). 3 (Fig.) प्रत्या-दिश् 6 P, प्रत्या-ख्या 2 P, प्रच्छद्; Sec Eclipse. ' o. er of S'ri ' प्रत्यादेश: श्रिय: (V. 1). -ation, 8. मलिनीकरण, कांति-प्रभा-इरणं. 2 तेज: or प्रभा-क्षय:or हानि f., निष्प्रभता, साध-कारता. =2d, a. तमोवृत, नष्ट-क्षीण-मलिन-क्षत-प्रभ-कांति-प्रकाश, मलिन, निस्तेजस्, इत-ज्योतिस्. -ity,-ness, इ. निष्यभता,तेजः or कांति-क्षयः ०० हानिः, तमस् ॥., तमिस्रं, अंध-कारः. 2 गृहता, गहनता, अस्फुटता, दुर्घोधता. 3अपसिद्धि-अविख्याति-∫., अल्पप्रतिष्ठा-कीर्ति f. -ly, adv. निष्यमं, सतिमिरं, सांधकारं 2 गृहं, द्वाधं, असुगमं, अस्पष्टं, अन्यक्तं.

Obsecrate, v. i. See Entreat.

Obsequies, इ. उत्तरकार्य-क्रिया, अंत्यकृत्यं, मेत-कार्य-क्रिया; अंत्येष्टिकिया, आंध्वेष्टिकिक क्रिया, अंत्येष्टिकिया, आंध्वेष्टिकिक क्रिया, अंत्येष्टि र्र-, मेत-संस्कारः, पारल्येकिक —Obsequial, व. औध्वेष्टिक आध्वेष्टिक (क्री र्र.), अंत्येष्टियोग्य; by (s) in comp.

Obsequious, a. छंदोन्जवतिन, अत्यन्जवतिन, अत्यन्जवतिन, अत्यन्जवतिन, अत्यन्जवतिन, विनत, नम्र, See Obedient. = ly, adv. अत्यन्जनम् रोधात्, छंदोन्जवतिन = ness, s. अत्यन्जरोधः,

अत्यद्वद्वति कि छंदोन्नवर्तन

Observe, v. t. বুরু 1 P, ইস্ক 1 A, বি-आ-সব-লাজ 1 A, 10, নিজ্ঞ 10, সা-,লম্ব 10, নির্বর্ণ 10, সালাজ্ব 10 (o. carefully); See Look. 2 বুল্লুম্ 1 A, বি-মু c., বি-মা ় U, স্বস্থু 10. 3 সন্তু-,বা c. (বালুমারি), ব্যু 1 P, সা-সব-লবু 1 A, সা-স্থি 1 U, সাক্ষ 1 P, अनु-ष्ठा 1 P, सेव् 1 A, निव्य, वि-धा 3 U, क 8 U; ' o. silence ' मौनमाचा: 'o. a fast ' उपनस् 1 P; (rules) अनुवृत् 1 A, अनुस् 1 P, अनुरुप् 4 A. 4 अभि-धा 3 U, बच् 2 P, ब्रू 2 U, बाक्यं चड् 1 P or उच्चा ्ट. =able, a. तूर्य, प्रेक्षणीय, दृष्टिगोचर. 2 अनुष्टेय, निवेच्य. -anca, 8. पालनं, रक्षणं, आचरणं, सेवनं, आलंबनं, अञ्चसरणं, अञ्चवतंनं, विधानं, अञ्चष्टानं. 2 आचारः, ध्यवहारः, रीति ∫., चरितं, आचार-कर्मन् n.; 'religious o. व्रतं, नियमः, विधिः. -aut, u. निरीक्षक, दाशेन्, अवलोकिन्, सापेक्ष, अबहित, सावधानः 2 पालक, निधे-वक, अनुसारिन, आश्रित; आस्थित; ' 0. 01 benefits ' कुतज्ञ, कुतवेदिन् -ation, s. अवलोकनं, निरीक्षणं,अवेक्षणं,अवेक्षा,निरूपणं, आलोचनं. 2 वचनं, उक्ति र्., उदाहारः, बाक्यं; लेखः, लिखितं (in writing). -atory, ३. वेधगृहं-ज्ञाला. -श, ३. प्रेक्षकः, अवेक्षकः, निरूपकः.

Obsess, v. t. आ-विश् 6 P. 2 पीड् 10, हू

5 P, अर्द् 1 P.

Obsolete, a. लुप्तप्रयोग, लुप्त, अमचलित, अमचल, गतन्यवहार, व्यवहारातीत, अव्यव-हार्य. -ness, s. लोप:, अमचार:, अव्यवहार:.

Obstacle, s. अंतरायः, प्रत्युहः, ब्याचातः, प्रतिबंधः, वि-मतिन्द्रंभः, वारणं, विद्वः, रीषः, उप-मति-अव-नि°-, विधातः, बाधः-धा, व्यव-धानं, प्रत्यधिन्, m., 'though an o. to his meditation ' प्रत्यधिन्तामि समाधेः (K. 1, 59).

Obstetric, a. प्रसंबंधिन. -8. (0.8)

गभेमो चनंशासं, यसवकर्मन् n.

Obstinate, a. प्रतिनिविष्ट, अविनेय, अवस्य, अनुस्रनेतन्य, निर्वधवत्, निर्वधशील, स्वरिप्त, दुर्दम,आग्रहिन, हृदः 2 दुःसाध्य, दुर्दम,अग्रग्रहिन, हृदः 2 दुःसाध्य, दुर्दम,अग्रग्रहिन, हृदः 2 दुःसाध्य, दुरुपचार. = ly. adv. निर्वधन,अति-हृदं, स्वरं, साग्रहं, सनिर्वधं, दुराग्रहेण: = ness, = obstinacy, s. निर्वधः, आग्रहः स्वैरिता, दुराग्रहः, निर्वधशीलं, दूदता, अवस्यता, प्रतिनिविष्टता, प्रतिपताः

Obstipation, s. स्तंभनं, अवरोधः.

Obstreperous, a. बहुचोषकारिन, महास्वन, तारस्वर, तुसुल, अत्युच्च, अतिपच्च (of noise). -ly, adv. उन्नैःस्वरेण, सकोला-हर्ल, तुसुलरवेण.

Obstruct, v. t. इस् 7 U, जि-वि-सं-प्रति-उप°, वि-प्रति-व्या-हन् 2 P, द्व c., or बार् 10, वि-, स्तंभ् 9 P, or c., प्र-सं-वास् 1 A, विश्वयति (D.), नि-प्रति-विस् 1 P. -er, s. विश्वकरः, प्रतिवंधकः-रोधकः -ion, s. रोधनं, वारणं, प्रतिवंधकं-2 विश्वः,अंतरायः,प्रत्यूहः, प्रतिवंधः, व्याचातः, See Obstacle. 3 आ-, नाहः, अवरोधः, प्रतिवंधः -ionist, s. विश्वकारिन् क., प्रतिवंधश्रीलः -ive,-Obstruent, a.

संप्रतिरोधिन, बाधक, प्रतिबंधक, विद्यकारिन, विद्यकर (री f.), विघातिन, निवारक.

Obtain, v. t. आप 5 P, लभ् 1 A, निद् 6 U, अञ्च 5 A, अधिगम् 1 P, अर्च 1 P or c., आ-समा-सद् c., आ-मित-पद् 4 A, सं-पद् o.; oft. by इ-या-2 P; See Get. =v.i. प्रचल्द्र 1 P, पद्धत् 1 A, सं-स्था 1 A; See Hold. =able, a. पाच्य, लम्य, अधि-गम्य, 'easily o.' सुलभ, सुसाध्य, 'bardly o.' दुष्पाप, दुर्लभ, दुराप. =21, s. अर्जका, प्रापक: =ing, a. प्रचलित, प्रचल, स्थापित, मिस्ट. =ment, s. लाभ:, प्राप्ति f., अधिगमः, अर्जनं.

Obtest, v. t. See Entreat.

Obtrude, v. i. इटात्-आगंतुकतया-मलेकंपविञ् 6 P or गम् 1 P or आक्रम 1 U,
4 P. =v. t. बलेन प्रविञ् c. or प्र-स c. 2
अतिनिर्वधेन ग्रह्म c. or प्र-दा 3 U or उपन्यस्
4 U. =Obtrusion, s. बलेन प्रवेशः, अनाहतगमनं, संपर्ध आक्रमः, आगंतुक्तभावः.
=Obtrusive, a. धृष्ट, आगंतुक (की f.),
सप्रगल्भ, बलात् प्रवेशकः =ly, adv. बलेन,
हठात्, प्रस्थ, प्रस्थ,

Obtund, o. t. चनीक्ष 8 U, जहीक्क, तेजः हु 1 P. =Obtuse, a. जह, मंद, स्थूल, सूढ, मंद-जह-मति-चुद्धि-धी 2 अतीक्ष्ण, अतीक्ष, अमस्तर, धाराहीन, निर्धार, घन, स्थूल, निस्ते-जस्, अनिश्चित; 'o. angle' चिह्निंच:-विषम:-कोण: ,=iy, ado. जाहचेन; जहवद, अतीक्षं, स्थूलं: =ness, s. जाहचं, मूढता, मंद्ता; स्थूलता, घनता, अतीक्ष्णता,

Obvert, v. t. अधोसुद्धीकु 8 U; अभिस् खीकु. =Obverse, s. सुद्धं, अग्रभागः

Obviate, v. t. परिह्न 1 P, नि-, वृ c., निरम्र 4 U, प्रतिकु 8 U, प्रतिवि-धा 3 U, विहन्त 2 P, निवृत् c., वि-प्रति-रुप् 7 U; See Obstruct.

Obvious, a. स्पष्ट, व्यक्त, स्फुट, परिस्कुट, स्पष्ट-व्यक्त, सुगम, सुमकाश, भिनार्थ, स्पष्टा-धं, 'o. to the sight 'हृश्चिगोचर, प्रत्यक्ष, सुलक्ष्य. = 1ý, adv. स्पष्ट, व्यक्त, सुन्दं, सुमकाशं, भिन्नार्थ. = ness, s. स्पष्टता, स्फटता.

Occasion, v. i. उत्पद् c., जन् c. (जनयति), आवहु 1P, उन्दू c., सू 1P (with dat.). = 8. अवसरः, समयः, कालः. अवकाशः, अस्तावः, प्रसंगः, प्रसरः, वेला, स्थानं, 'according to the o.' यथावसरं, यथाकालं, प्रसंगाद्यक्षं, प्रसावसदृशं. 2 प्रयोजनं, अपेक्षा, आकांक्षा, उपयोगः, कार्यं, कार्यं. 3 पूर्तं, संगति f., घटनं-ना. 4 निमित्तं, हेतुः, प्रयोजनं, कार्यं, उपाधिः. = 81. 6. नैमित्तक-प्रासंगिक-(की f.), प्रसंगात, कार्योपात्त, निमित्तोपनत. 2 आगंतुक-आय-तिक-(की f.), अनियत, अनित्य,

कारण, अद्यक्ताल, विरल, कादा चित्क (की f.); better by 'o.-ly'. =2lly, adv. कहा-चित्, कहापि, कि चित्, काले काले, अंतरा अंतरा, प्रसंगवशात, यथासंभवं, कार्यवशात, निमित्तेन, प्रसंगाद्धसंगं =2d, a. उत्पादित, उत्पन्न, जनित, जात, उद्दित, उद्भृत; gen. ex. by ज, उद्भव, प्रभव, मूल, कारण, निमित्त, कर्त्तू, हेतु in comp.; 'fever o, by fatigues' श्रमनिमित्त: ज्वर: &c.

Occident, ह. पश्चिमा, प्रतिची, पश्चिमा हिट्ह-•बा, व. पश्चिम, प्रतीच्य, पाश्चात्य, प्रतिचीन.

Occiput, 8. मस्तक-शिरः-षृष्ठं-

Occuls, a. नि-,गृह, दुर्ज्ञोय, दुर्जोध, गहन, ग्रुत, अज्ञात, गृहार्थ. =ism, =ness, 8. गृहता, गहनता.

Occultation, ३. आच्छाव्नं, ग्रासः.

Occupy, v. t. आध-छा 1 P, अधि-वस् 1 P, अध्यास 2 A, आश्वि 1 U, आविश्व 6 P, आ-अध्या-ऋस् 1 U, 4 P (all with acc.); क्यापू 5 P, पूर् 10, व्यक्तू 5 A; बुत् 1 A (with loc.), पदं कु 8 U or वि-धा 3 U. स्था; 'o. a throne ' राज्यमाच ह-राजपद-मधिष्ट 1 P; 'o. ing the honourable position of a housewife ' श्लाह्ये महि-णीपटे रिधता (S. 4), 2 (Possess) भुद्ध 7 A, धू 1 P, 10, धा. उप-ति-युद्ध 7 A, 10, च्या-पृ c., प्रवृत् c., ब्यापृत-a. कु; 'o. oneseif' ब्यापृ 6 A, ब्यापृत-निरत-आसक्त-a. भू 1 P, पवृत् (with loc.); आत्मानं व्यापृ c. -ancy, भोगः, मुक्ति f., आवेशः, आक्रमः, अधि-कार: = 111, 8. भेक्क भोगिन, अधिकारिन all m. •ation, s.तृत्ति f., आ-उप-जीविका, आजीवः, जीवनसाधनं उपायः. 2 क्रिया, कृत्यं, प्रष्टृत्तिः, चरितं, चेटाः 3 नियोगः, अ-धिकारः, स्वकर्मन् n. धर्मः. 🗗 अधिवासः, आवे-शनं, अधिष्ठानं, व्याप्ति f., आक्रमणं, भोगः, भुक्ति:; ' daily o. ' नित्यकुत्यं; 'to do the usual morning o. s. ' उचितेषु मभातकर-णीयेषु (S. 4). -ed, a. आविष्ट, आक्रांत, अध्युषित, अध्यासित, अधिष्ठित, ब्याप्त, श्रुक्त, आश्रित. 2 व्यापृत, व्यापारिन, व्यवसायिन, प्रवृत्त,कर्म-।निष्ठ-रत-उद्युक्त, कियावत्:gen.ex. by रत, निष्ठ, सञ्च, न्यापत, पर in comp., or by ब्यापू, प्रवृत्. =er, १. अधिष्ठात् m. भोक्त m.

Occur, v. i. बृत् 1 A, विद् 4 A; जन् 4 A, बत्य 4 A, सं-भू 1 P. 2 उप-स्था 1 U, आगस् 1 P, उप-नम् 1 P; See Befall. 3 सं-,हत्, समा-पद्, यह 1 A, आ-नि-पत् 1 P, सं-भू; 'o. to the mind' मनसि उद्-ह 2 P, or भू or जन् or स्फुर् 6 P, or आवि:-मादु:-भू; 'this did not o. to his mind' हाति तस्य बुद्धी न संजातं, हति तस्य बुद्धी नाप-तितं (Ka. 288); 'the following thoughts) o. ed to my mind' आ-

सीत्-समधूत्-से मनसि ; 'theso two verses o. to our memory (mind) 'स्वृत्यपस्थिती इसी ही श्लोकों (U. 6). -rence, इ. घटना-नं, वृत्तं, वृत्तांतः, भूतं, व्यतिकरः; संभवः, संगति f., उत्पत्ति f., उपास्थिति f., उपासाः; 'of usual o. 'निस्य-संभूतः, 'of rare o.' दुर्लभ, चिरोपनतः. -rent, इ. श्रृञ्ञः, See Enemy. 2 वृत्तं,

वृत्तांतः

Ochre, s. सुचर्णगै रिकं. Ochlocracy, s. प्राकृतजनमञ्जूतं.

Octagon, र. अष्टाचं, अष्टकीणाजृति f. =al =Octangular, a. अष्टकीण, अष्टाच

Octave, s. अष्टकं. -Octavo, a. अप्टपन्न. Octennial, a. अप्टनाविन (की f.), अप-

वर्णीयः 2 अष्टवर्षस्थाचित्रः October, आश्विनकारिकः

Octogenerian, a. अशीतिवयस्काः

Octobedron, s. अष्टपृष्ठ:.

Octopetalous, a. अष्टद्लः

Octosyllable, s. signat.

Octuple, a. अष्टगुण, अष्टिष्य.
Ocular, a. चाशुप (वी f'.), प्रत्यक्ष; '0.
evidence ' प्रत्यक्ष-चाशुष-प्रमाणं, चाशुषज्ञानं. =ly, adv. प्रत्यक्षप्रमाणेन. =Oculist,

ड. चशु:-नेत्र-वेद्यः.
Odd, a. विवृज, असम, अग्रुगम. 2 विलक्षण, असाधारण (णी f), अपरूप, असंगत, अपूर्व, वि-, चित्र, अद्भृत, असामान्य, लो-कोत्तरः, 'game of o. and even 'सृष्टि-चूर्तः. —ity,-ness, s. वेव्रव्यं-2 वेलक्षण्यं, वेच्रिव्यं, असंगति f., अपूर्वता, आचारवेलक्षण्यं. 3 कोतुकं. —ly, adv. विषमं, चित्रं, विलक्षण्यं. —Odds, s. वेप्य्यं, स्यूनाधिकभाषः, तारत्य्यं-2 आधिक्यं, उत्कर्षः, विशेषः, अप्रक्ता, विशिष्टता, 'fight at o.' अधिक्यलेन शत्रुणा सुप् 4 A.

Ode, ३. गीतं, गानं, गेयं-

Odious, ७. गहित, कुत्सित, निंध. गर्धा, द्वेष्य, अभिय, द्वेषपात्रं-भाजनं-आस्पद्दं, केइमल (report). 2 द्वेषावह, द्वेषोत्पादिन.
-iy, adv. कुत्सितं, गर्हणीयतया. -ness, ३.
गर्धाता, द्वेष्यता. -Odium, ३. वि-,द्वेषः, गर्हो,कुत्सनं, घुणा.

Odontagy(ia), इ. दंत-शूलं-दिहा-स्यथा.

Odour, इ. मंघः, चासः; 'sirong or fragrant
o.' सुगंधः, सुवासः, सोरभं-भ्यं, आ-,मोदः,
परिसलः; ' bad o.' दुर्गधः, पृतिगंधः- -ous,
-Odoriferous, a. सगंध, सुगंधि, परिमलवत्, सामादः, गंधवत्, सुराभि, सवासः

'Œsophagus, s. Sec ' Gullet. '

'Of, prep. Gen. ex. by genitive or by comp.: 'o. great strength' महायल. 2 (Showing reference) अधिकृत्य, उद्दिश्य (with acc.), or by गत in comp.; 'by thinking o. her husband' भृत्वातया चिंतया. 3 (Made of) by Tat. comp.: or मय (थी रि.), निमित in comp.; or by derivatives; 'pot o. gold 'हेम-पात्रं, हेममयं or हमं पात्रं. 4 (Partitive sense) by gen. or loc., or मध्ये, मध्यात् with gen. 5 (Apposition) ex. by comp. or by नाम ind.; 'the island o. Ceylon' सिंहलहीपं, सिंहलं नाम हीपं. 6 (Showing cause) by instr. or abl.; 'died o. fever' जनरेण मृत:.

Off, adv. हूरे, दूरं, दूरतः; (with verbs)
ex. by अप, नि, नि:, अन, उत्, ' o. with
bis head ' उच्छेद्यतामस्य शिरः; ' o.
with him to the prison 'अपनीयतामसी
कारागृहं. -a., ' far o. ' दूरवर्तिन, दूरस्थित-स्थः -interj., ' get o.', ' be o. '
हूरं अपेहि, अपसर; ' o.-hand ' प्रत्यस्य अचितितपृषं, आकस्मिक (की. ि.), असावधान, निरपेक्ष; ' badly o. ' दू:स्थित, दुर्गत,
आपन्न, कुच्छमत; ' well o.' सुस्थ, सुस्थित,

संपन्न-

'Offal, र. टाव्छिष्टं, भुक्तावशेषः-षं, शेषासं, नलं, उच्छिष्टाकं; मांसोव्छिष्टं, अवशिष्टमांसं. Offend, c. survey 4, 5 P (with gen, or loc.), विभियं-अनार्यं कु 8 U or आचा IP, अप्रसादं उत्पद् c ; कश्मिक्षि पूजाहें अपराद्धा शकुंतला (S. 4) 'Sakuntala has o. ed (committed an offence against) some respectable person '. 2 पीइ 10, ब्यथ् ७ (ब्यथयति), क्रिश् 9 P, दू 5 P, सं-परि-तप् c. 3 (Against) अतिचर्, अति-ध्यति-ऋम् 1 U, 4 P, लंब् 1 A, 10, अतिवृत् 1 A, भिद् 7 P, भंद 7 P, लुपू c. 4 रुद् c., क्रुन्यू c., प्र-,कुपू c., धुष् ८., कुपित-धुन्ध- ७. कु, कोपं जन् ः (जनयति); अव-अप-मन् ः 5 रुध् 7 U, बाध् 1 A, स्वल c. (स्वलयति). ·=cd, a. कुपित, धुन्ध, प्रकोपित, कुद्ध, कष्ट, जातामर्थ, संतप्त, असंतुष्टः 2 गाथित, व्याहत, मतिरुद्धः, 'to be o.' कुप्-कुष्-रुष् 4 P. -er, इ. अपराधिन, अपराद्धः, दोषिन, पापिन् पातकिन, कुतागस्, कुतापराधः, सद्धाः, अपराधकृत्, कुकमन् all m. -Offence,

८ अपराधः, दोषः, पापं, पातकं, अवं, एनस-आगस् गः, दुरितं, कुकर्मन् गः दुण्कृति f. 2 कोपः, कोधः, रोषः, अमर्षः, मन्युः, असंतोषः: 'easily taking o. 'शीवकोषिन, सलभ-कोष. 3 विभियं, अवमानः, अवज्ञा. 4 राषः, याधा-धः, स्वलनं, See Obstacle. =Jess, a. निदांष, निरपराध- -Offensive, a. कोयजनन (नी र्र.), रोपावह, अप्रिय, अतुष्टि-अभीति कर (री /.), असुखद्, अरम्य, विरुद्ध, कहु, असम्प, 'o. to the ear ' अवणक हु, कुआव्य; 'o. to the taste ' विरस. बीभत्स, जुगुप्सावह, गर्ह्य, कुत्मित, गर्हित, दुष् pr. ; 'o. smell ' दुर्गधः, पृतिगंधः. 3 पीडाकर (री 🥕), अनिष्टावह, अहित, अप-कारक, उपचातिन, 'act on the o. 'अप-राधे अग्रेसर: भू 1 P: 'o. weapon ' घातोपयुक्तं शस्त्रं. 4 आक्रामक, आ-अभि-चातिन. -ly, adv. सापकारं, अवियं, साप-राधं, सदांषं. =ness, ह. अवियता, कहुता, गह्येता, सापकारता- घातुकता.

Offer, v. t. उप-नी 1 P, उप-ह 1 P, प्र-उप-क्लप् c., उप-स्था c. (स्थापयित); म-वा 3 U,1 P, मति-पद् c., निविद् c., ऋ c. (अर्थपति), निक्षिप् 6 P. स्यून् C., उपहारं दा, उपढोक् c. 2 उपन्यस् 4 U, उप-क्षिप्, पुरो नि-धा 3 U, अभि-धा, निद्-उद्-दिश् 6 P. 3 प्र-,दृज्रू C., प्रकटीकः, प्रस्ट C., प्रक्षिप्-4 दा desid. (दिस्सति-ते). 5 (As an oblation) उपह, निवप्: 1 U, निवप्, उत्सब् 6 P, ऋ c., उपहारीकु, उपायनीकु; mango-sprouts in memory of Smara स्मरसुद्दिवय निवपेः सहकारमंजरीः (K. IV. 38); 'water o. ed to the Manes ' fa-बापसलिलं; 'o.a burnt oblation' हु 3 P; 'o.a price 'मूल्यं निर्दिश् or अभि-धा; 'o, violence ' बलात्कारं छू. =v. i. उप-स्था 1 U, आविः-प्रादुः-भू 1 P, उपनम् 1 P, हुश्-लक्ष pass., आ-नि-पत् 1 P. 2 (Show willingness) ex. by desid. form, or ag 1 P with future; ' he o .- ed to aid me 'तव साहाय्यं करिष्या-मीति जवाद. 3 प्रयत् 1 A, उद्यम् 1 A, चेट् 1 A, उत्- हुप् 1 A; See Attempt . -8. उपन्यासः, उपक्षेपः, प्रस्तावः, अभिधान, gometimes वचनं, निवेद्नं; निर्देशः, 'o. for marriage ' विवाह-प्रार्थना; 'o. 101 mannage दिस्सति. 2 प्रयत्नः, उद्यमः, प्रवृत्ति f. er, s. उपहरी उपनेतृ,अर्पकः, निवेदकः, होतृ. all n. 🗝 📆 8. उपहरणं, उपनयनं, अर्पणं. 2 बलिदानं, बालिकर्मन् n. निर्वपणं, इवनं. 3 उपायनं, उप-हारः, उत्सर्गः, बलिः, वानंः See Oblation, Mane. 4 (Sacrificial) इतिस् ग., इन्पं, हुतं, आहुति $f \cdot 5$ अर्घः, उपायनं, प्रायृतं \cdot

Office, s. कर्मन भ., कार्य, नियोगः, किया, कृत्यं, ज्यापारः, धर्मः, प्र-,वृत्ति f 2 अधि-कारः, पदं, पदवी, स्थानं, आस्पदं, नियोगः, अधिकारपदं 3 विधिसंग्रहः 4 ट्योगस्थानं, कार्याद्यष्ठानगृहं, कार्यस्थानं, ' good a.' कार्यान्तराहर, कार्यस्थानं, उपकारः, उपकृतं ति 🏂 , सुकृतं, अनुब्रहः, हितं: 'ill-o. 'अपकारः, अपकिया, अनिष्टं: holding o.', 'in o.' पाप्ताधिकार, अधि-कारापन, पदारूढ, अधिकृत; 'dismissed from o. ' च्युत-अष्ट-अधिकार, पद्भष्ट-च्युत; ' permanent o ' स्थिराधिकारः: 'temperary o. ' चलपदं - Officer, ह. अधिकृतः, नियुक्तः, नियोगिन् 🐠 अधिकारिन् 🗯 आवि-कारिकः, कार्यावेक्षकः: 'o, of the king ' राजपुरुषः भृत्यः, प्रकृतिपुरुषः:'o, of justice' धर्माधिकारित् m. न्यायाध्यक्षः; 'military o.' सेनायद्यभाक m. सैनिकाध्यक्षः; बलाधिय:. =Official, α. राजपुरुष:-भृत्य:, अधिकारी, नियोगी, पुरुषः, भृत्यः. = 4. आ-थिकारिक (की रि.), अधिकारपट-विषयक-संबंधिन : अधिकारयुक्त. -dom, है. अधि-कृतवर्गः. -ly, ade. अधिकारपूर्व, अधिकार-वशात. -Officious, a. अनिधकारचर्चा-शील, परकार्यचर्चक: See Meddlesome. 2 उपकारशील, अनुकुल, हित. ३ अत्युपचार, अत्युपकारिन -ly, adv. अधिकारचर्चया, समतिभं, प्रगल्भतया. = ness, ह. अन्याधि-कारचर्चा, परकार्यचर्चा-प्रवेश:.

Off-scouring, s. See Dirt.

Off-set, s. प्ररोह:, अंकुर: -v. t. समीकु 8 U. Off-shoot, s. प्ररोह:, अंकुर:, शाखा (lit.

and fig.)

Offspring, s. संतान:, संतति f., प्रस्ति f., प्रस्ति f., प्रस्ता, अपत्यं, प्रस्तः, तोकं; 'male o. 'पुत्रः, सुद्धः, पुमपत्यं, पुंसंतानः; 'female o.' कन्या, सुता, स्रव्यपत्यं; 'having no o.' निर्वश, निरपत्य, निःसंतान

Offuscate, v. t. See Obscure.

Oft, Often, (O.-times), adv. असकृत्, महुश:-धा, यह-अनेक-वारं, सहुर्श्रह:, भूयो भूयः, अनेकशः, अनेकदा, वार्रवारं, अभिक्ष्णं; 'how o. 'कतिशः, कतिवारान्; '88 0.48-80 0. 'यर्तिवारं-तिवारं.

Ogle, s. कदाक्षः, कदाक्ष-अपांग-दर्शनं, नयनो-पांतविलोकितं, अर्धवीक्षणं, भ्रावलासः. -v. t-कदाक्षण ईश्च 1 A or अवलोक् 1 A, 10,

तियंक्-साचि-द्रशू 1 P.

Ogre, s. क्रव्याद् m., देत्यः, दानवः, राक्षसः
Oil, s. तैलं, स्नेहः, अभ्यंजनं, 'pour o. on
burning fire 'सते सारं पश्चिप् 6 P; 'o.bottle ' कुत् f.; 'o.-cake ' तैलकिहं,
पिण्याकः, तिलकरकं, 'o.-man' तेलिकः,
तैलिन् n. तैल-स्नेह-कारः, खाक्रिकः, 'o.-mill
तैलपंपणीं. -v. t. तैलेन लिप् 6 P or अंबर
7 P or दिष्ठ 2 U.-ed, a. तैलक्तः, खेहाकः,

अभ्यक्त -y, a. तैलुमय (ची र्र.), सस्रोहः, सर्वेल, तैलपुक्त बत्, तेलाक्त; चिक्कण, मस्ण, क्षिग्ध.(fig. alsa),

Ointment, s. अंजनं, वि-,लेप:-पनं, प्र-अनु-लेप:, अभ्यंजनं, उपदेह:, 'perfumed o.'

गात्रा हरेपनी, वर्ति 🎵 , वर्णके

Old, a. (Person) बृद्ध, स्थाविर, मनयस्, परि-णत, परिणतवयस्त्, जीर्ण, वयोवृद्धः, जरठ, जरत्, जरातुर, गतवयस्क, जीन, जरण, जरंडः, "to grow o. ' ज 4, ? P, ज्या 9 P, परि-णम् 1 P; ' o. age ' जरा, परिणामः, परि-णति 🎮 वार्धकं-क्यं: वृद्धावस्था, बृद्धभावः, ज्यानि f., जीणि f.; 'o. lady' जस्ती. स्थविरा, बृद्धा, पलिता, पलिक्की; 'o. man' रथविरः, जरठ., बुद्धः, जरन्, प्रितः 2 (Showing age) ex. hy वर्ष, वत्सर, वर्षाण-य in comp ; '8 years o.' अस-वर्षीय, अष्टवर्ष-वर्षात्मकः ' a year o. ' वर्ष--जात; ' 2 days o.'-' ह्यहजात; ' how o. are you' किं ते वयः प्रमाणं, किंवर्षीयोसि. 3-(Not new) वह-चिर-कालिक (की र्र∙:), चिर-दीर्घ-कालीन, चिरकाल-चिर-स्थापिन्, चिरंतन (नी f.); oft. by चिर in comp.; o. servant ' चिरसेवकः, मूलभृत्यः, मोलः; 'o, friend' चिरमित्रं, चिरतनसुदृद् 4 जीर्ण, जजर, जजरित; 'o. cloth' चीरं, जीर्णवर्स, प्रश्चरं. 5 (Ancient) पुराण, े प्राचीन, पूर्व, पूर्वतन (नी ʃ), प्राक्तन, पुरा-तन, मतन, भत्म, पौराण (जी रि.), प्राकृ-पूर्व-कालीन, पुरावृत्त; ' of o. ' 'in olden times ' पुरा, पुराकल्पे, पूर्वे. -en, a. पुरा-तन, पुराण, पाचीनः =ish, a. ईपद्वृद्ध.

Oleaginous, a. जिन्ध, चिक्कण, मेडुर, मसूण Oleander, s. प्रति(ती)हासः, करवीरः,

शतपासः, चंडातः, हयमारकः. Oleraceous, a. शाकविषयक.

Olfactory, s. नस्य, नासा in comp.

Olibanum, s. तुचच्कः, पिंडकः, सिह्नः, यावनः: See Incense also.

Oligarchy, ३. अल्पजनाधिपत्यं-प्रमुत्यं. =ic, व. अल्प-कतिपय-स्वामिक.

Olio, s. See Medley.

Olive, इ. जितवृक्षः.

Omen, ह. निमित्तं, श्कुनः-नं, लक्षणं, चिह्नं,
अजन्यं, पूर्वलक्षणं-चिह्नं, श्चुभाशुभलक्षणं;
'of good o.' श्चुभ, मंगल, सुलक्षणं; 'good
o.' सुलक्षणं; 'ill o.' दुश्चिह्नं, दुर्लक्षणं,
अपशक्चमः, अनन्यं, अवलक्षणं, अशुभलक्षणं.
—Ominous, a. अनिष्ट or अशुभ-नंतिन्द or
आवेदिन, दुर्लक्षणं, अलक्षणं. 2 शुभ-मंगल
-श्ंसिन्. 3 शाकुनिक (क्षी f.), शकुननिभित्त in comp. =ly, adv. अशुभलक्षणेन,
दलक्षणपुर्वे-

Omit, v. t. बुद्ध 10, वि-परि-°, परि-त्यस 1 P, दत-क्षिप 6 P, सुद्ध 6 P, उत्सुद्ध 6 P,

अपास 4 U, हा 3 P. 2 अतिकम् 1 U, 4 P, उपेक्ष् 1 A, लंघ् 1 A, 10, अतिचा 1 P, अतिच् 1 A, लृप् c., न कु 8 U or वि-धा 3 U or अनु-ष्ठा 1 P. -Omission, s. वर्जनं, त्यागः, उत्सर्गः, लंघनं, अतिकमः, अतिचारः, लेपः, लेपः, उपात्ययः, 'o. to do something 'अनजुष्ठानं, अविधानं, उपेक्षा.

Omnifarious, a. सर्वविध-पकार.

Omnigenous, a. सर्वप्रकार-जातीय ·
Omnipotent, a. सर्वशक्तिमत, सर्वसमर्थ शक्ति,
अमित-अपार-शक्ति · -Omnipotence,
-cy, s. सर्वशक्तित्वं, अपार-अमित-शक्ति f.,
सर्वसामध्ये, अनंतशक्तिः.

Omnipresent, a. सर्वगत, सर्वात्मक, सर्व-विश्व-ध्यापिन, विश्वात्मन, विश्वरूप. - Omnipresence, s. सर्व-विश्व-ध्याप्ति र्रः, विश्वा-त्मता, विश्वरूपता, सर्व-विश्व-ध्यापिता

Omniscient, a. सर्वज्ञ, सर्वविद्-वेदिन सुप्, सर्वद्शिन-साक्षिन, विश्वनेत्र, त्रिकालज्ञ. -Omaiscience, s. सर्वज्ञत्व, सर्वज्ञानं

Omnivagant, a. सर्वगत, सर्वगामिन्. Omnivorous, a. सर्वभक्ष, सर्वभीजिन्-Omphalic, a. नाम्य, नाभि in comp. Omphalocele, s. नामिस्फोटः

On, prep. Gen. ex. by loc., My pr., उपरि (with gen.). 2 (.Time, place) by loc.; 'o. the shore ' तीर', तीरोपांते, उपतीरं. 3 (With verbs of motion) by loc. or instr., (स्कंधेन or स्कंधे छागं गृहीत्वा); go o. foot ' पद्म्यां गम् 1 P. 4 (Direction) by loc. or by तस, आ stixed; o the left ' वामतः: 'o. ali sides ' सर्वतः, सर्वत्र, समंततः. 5(After) ex. by abl. or loo. abs.; 'o. his arrival' तस्मिन आगते, तदागमनात्; or by gerund; 'o. hearing his speech 'तस्य वच: श्रुत्वा. 6 (Converning) विषय-संबंधिन in comp. or by comp.; 'a work o, morals नीतिर्थथः; ' 80 0, ' इत्यादि (a.); 'hence, o. thy life' स्वजीवितं यदि बांछासे तर्हि ज्ञागपसर, अपसरास्मात्स्थानाको चेत् स्र जीवितेन वियोक्यसे; 'o. o., to the combat' नह युद्धाय मयास. -adv. अग्रतः, अग्रे, म pr.; having clothes o. ' परिहितवला. -ward, a. अग्रेसर (री f.), अग्रगामिन्। वधिव्यु. =wards, adv. अग्रे, अग्रतः, पुरतः. On-dit, s. fano ind.; See Rumour.

One, a. एक; 'o. of two ' एकतर; 'o. of many 'एकतम; 'only o. ' अनन्य; 'fixed on o. object ' अनन्यस्थयः अनन्यद्विः 2 (Any) कथन, कोपि. 3 (Same) एक, तेष्ट्रं with एष; 'at o. time ' युगपत, सर्म, एककालेः ' having o. meaning ' एकार्थः अनः, बरः, मन्द्रयः ' gen not ex.;

o should always protect oneself, आत्मानं सततं रक्षेत्; ' o. by o. ' एक्षेक्षाः. एकेंक, प्रत्येक, पृथक्ष्मक, ' o. day ' कटा-चित्, कदापि काले; 'young or little o. s. 'शिशुजनः, बालाः; 'in o. way' एकधा; ' O .- self ' आत्मन् m ., स्वयं ind .; 'o. 's own ' स्व, निज, आत्मीय, स्वीय, आत्म in comp.; 'to be at o.' संमन 4 A; 'o.-eyed' एकाक्ष, काण, एकाक्षिहीन; 'o.-sided 'असम, एकपक्षीय, एकदेशीयः 'o. another 'अन्योन्यं, परस्परं, इतरेतरं, 'to be o.-self again 'प्रकृतिमापस् 4 A, संज्ञां लभ् 1 A; See 'come to senses' under Sense; 'to bring to o.-self' प्रकृती स्था ० (स्थापयति). =ness, s. एकत्वं, एकभावः, अद्वैतं, अभेद्ः, अविशेषः. -Once, adv. सकृत्, एकवारं. 2 (O. upon s time) एकदा, अथेकदा, अथ कदाचित्. 3 पुरा, पूर्व, पाक्ताले; ' at o. ' समं, युगपत्, एककाले, समकाले-लं; सद्यः, सपदि, तत्क्ष-णात्, तत्क्षणेन, तत्काले; 'all at o.' अक-स्मात्, एकपदे; 'o. more' पुनरपि, भूयः, पुनः. Oneirocritic,-al, a. स्वमविचारिन्.

Oneiromancy, हर स्वमार्थाविचारः, स्वमार्थ-

ज्ञापनं.

Onerous, a. दुर्भर, ग्रुरु, ग्रुरुभार, दुर्वह, दुःसह.

Onion, s. पलांहुः, सुकंदकः

Only, a. एक, एव, एकाकिन्द, केवल, मात्र-मान्नक in comp., अद्वितीय, अनन्य, 'baving that as the o. recourse' तद्वैकशरण, अनन्यगतिक. =adv. केवलं, एव, मात्र in comp.; 'not o. but 'न केवलं followed by अपि or किंद्ध.

Onomatopœia, s. अनुकारः; अनुकरणः Onset, s. आ-अभि-क्रमः-मणं,अवस्कंदः, अभि-संपातः, आपातः, अभिग्रहः, अम्याघातः.

Onslaught, s. अभ्याघातः, See Onset Ontology, s. सस्वविद्या, भूतविद्यारः -ist,

s. सश्विधाज्ञ:.
Ooze, v. i. (ज्ञानी:) सु-क्षर्-गल्- 1 P, स्पर्ट्
1 A, प्रस्तु 2 P, री 4 A. =v. t. सु c., स्पर्ट्
c., &c. =s. क्षरत्पंकाः, मृदुमृत्तिकाः 2 सवः,
व्रवः, धारा. =ing, s. स्पंद्नं, क्षरणं, स्रवः-y, a. सञ्जव.

Opaque, ८. प्रकाशाभेद्य, किरणाभेद्य; अस्वच्छ, कलुष, निष्प्रभ, साधकार. = ness, = Opacity.
३. अस्वच्छता, निष्प्रभता, कालुष्यं. 2 अस्

Opal, s. युलकः, विमलकः
Opan, v. t. (Door &c.) अधा-विन्तु 5 U,
उद्य-घद ८., निर्गलीकु 8 U, (lotu) विकर्ष
८., प्रमुप ८., भिद् 7 P or ८., (सूर्याकुभिभिष्मिवारविद् К. 1. 32), सुद १;
(eyes) उन्मील ८., उत्पल् ८., उद्यानिद ८.;
(mouth) ध्या-दा 3 P, अभू ८., उद्यानिद ८.
(hand) प्रमु ८., वितन् 8 U, वित्तृ ८. 2

वि-अंज् 7 P or c., विवृ, प्रकटीक, आविष्क्र, ह्यक्तीक्न, प्रकाश c., 'o. the heart ', 'o. oneself ' हदूतं निविद् c. 3 (As meaning) व्या-स्था 2 P, व्याचक्ष 2 A, व्याक्र, बयक्तीक, विवृ. 4 छिद् 7 P, निर्मिद् 5 ज्ञूध् c., वि·परि°. 6 प्रारम् 1 A, प्रस्तु 2 U, प्र-उप-क्रम् 1 A. = v. i. उन्मील् 1 P, विकस् 1 P, स्फ्रह 6 P, दल 1 P, भिड् pass., फुल्ल् 1 P. 2 विस्तृ-विश्- pass., वि-जुंभ 1 A, प्रस c.-वितन्-pass.; (in other senses) pass. of roots in (v. t.), 4 (Ground) स्फुट्, विदल्, हिधाभू, विद-भिट्-pass. 5 प्रवृत्त 1 A, प्रारम् pass. =त. वि-अपा-वृत, असंवृत, उद्घाटित; (eyes) उन्मीलित, उन्मिषित: (hand) प्रसारित, वितत, विस्तृत, विस्तीर्ण: (mouth) विज्ञंभित, सज्भ, उज्ज्ञंभ, क्यात्तः (letter) उन्ह्युद्ध, निरावेष्टन, अ-कोशस्थ. 2 निर्यत्रण, असंबाध, निर्गल, अन-र्गल, अरुद्ध, उत्-वि-शृंखल, निरवग्रह; वि-, बुद्ध, निविध: See Free. 3 निर्व्याज, उत्तान, निष्कपट, सरल, ऋजु, निर्माय, उदार, कुद्ध-मति, विमलात्मन्; See Frank; 'o.-minded person ' उत्तानहृदयः जनः 4 सु-, प्रकारा, वि-,स्पष्ट, व्यक्त, प्रकट, अग्रह, अग्रह-5 निर्वृक्ष, अपादप: अनाश्रय: 6 गम्य, उपसर्प-पीय: See Accessible, ' lays him o. to his enemy 'शञ्जुगोन्तरे (विषये) तं पात-यति, 'o. to dispute 'विषादास्पदं, वि-चादशस्त-a.; ' lay o ' प्रकाश्य c.; See (v. t.) ' o. air ' अनावृतप्रदेश: भूभागः; o. at one end ' एकामुख; ' having gone out into the o. air ' मकाशं निर्णतः (S. 4); ' o.-eyed ' विवृताक्ष, उत्फुल्लनयन, सचेतन (fig.); 'o.-handed सक्तहस्तः ' o.-hearted ' उदार, उत्तान-हृदय, निव्याज: 'o.-mouthed ' व्यात्तसुखं. -er, 8. उद्घाटकः, प्रकाशकः. -ing, 8. विवरणं, विवृति र्र., ७ इघाटनं, उन्मीलनं, विकासः, भेदः, स्फुटनं. 2 छिदं, रंधं, द्वारं, विदरः, स्फु(स्को) दनं, भिदा. 3 प्रारंभः, उपक्रमः, प्रस्तावः, उपोद्धातः. = 4. विकसत्, स्फुटत् 2 प्रथम, आद्य, आरंभक -ly, adv. भकाशं, सुस्पष्टं, व्यक्तं, परि-, स्कुटं. -ness, अ. विवृत्तत्वं, विवृति र्., निर्वाजता, सारल्यं, निष्कापटचं, दाक्षिण्यं, शुद्धमतिता, व्यक्तता, स्पष्टता, प्रकाशता, प्राकटचं-

Opera, 8. संगीतनाटकं.

Operate, v. i. गुणं आबहु 1 P, कार्य उत्यव् c. or हुजू c., फलं सं-पव् c. or सास् c., प्र-स् 1 P, प्रवलीस्, See Effect. 2 कु 8 U, वि-धा 3 U, चेष्ट्र 1 A, प्रवृत्त 1 A प्र-चत् 1 A व्याप्त 6 A. 3 ज्ञक्केण उपचर् 1 P or सास् c. =ion, s. क्रिया, कर्मन् n., क्रुति f., कार्य, कृत्वं. 2 चेष्टितं, प्रवृत्ति f., उद्यमः, उद्योगः, Operose, a. श्रम-कष्ट-साध्य. Ophiology, s. सर्पविद्या. Ophthalmia, s. नेत्राभिष्यंदः.

Opiate, a. निद्धावह, निद्धा-स्वाप-कारिन, स्वापनः = निद्धावहं औषधं, स्वापनं

Opine, v. i. मन् 4 Å, तर्क् 10; See Think.

—Opinion, s. मतं, भति f., तर्कः, खुद्धि f.,
गोधः, अभिमायः, आश्चयः, 'such is my o.'
इति मे मतिः, 'difference of o. 'मति-(त)भेदः, विमतिपत्ति f., वैमत्यं, 'regard for public o.' लोक or जन-लज्जा or भयं, 'secure the good o. of your husband' भर्तिभेद्धमता भव (S. 4).—sted,—ativo, a. स्वमताभिमानिन, मताग्रहिन, दूराग्रहिन्.

Opium, इ. अहिफेनं, अफेनं.

Opponent, a. विरुद्ध, प्रतिकूल, वि-मति-पक्ष, वैरिन्: = शहः, अरिः, वैरिन्, वि-मति-पक्षः, प्रतियोद्धु, प्रतियोगिन्, प्रतिरोधकः all m.

Opportune, a. समयोचित, प्राप्तकाल, कालयोग्य, पस्तावसदुश (शी f.), पाप्तावसर,
सामयिक-पास्ताविक- (की f.) - ly, adv.
प्राप्तकालं, काले, स्थाने, यथासमयं, यथावसंद,
प्रस्तावसदुशं, कालोचितं. -ness, s. कालौचित्यं, प्रस्तावयोग्यता - Opportunity,s.
प्रस्तावः, अवकाशः, अवसरः, कालः, समयः,
प्रसंगः, वेला, कार्यकालः, योगः. 2 साधनं,
उपायः, प्रयुक्ति f.; 'lose an o.' कालं
शिष् 6 P or ह 1 P; 'seizing an o.'
अवसरं गृहीत्वा, गृहीतावसर, लब्धावकाशः,
'to awrit an o.' अवसरं प्रति-पा c. (पालयति):

Oppose, v. t. वि-नि-मति-रुप् 7 U, प्रतिबंध 9 P, प्रतिकु 8 U, प्रतिकुलयति (D.), प्रत्यव-स्था 1 A, वि-प्रति-रुप् 2 P, पाध् 1 A, निवृ C.; (in fighting) प्रतिग्रुष्ट् C.; सं-ग्रुक्त-अभिम्रुखी-कृ 8 U or पू. -ed, a. विरुद्ध, विपरित, प्रतिकुल, विप्रतिपत्त, पाधित, वारित, असंमत, विद्विष्ट; 'o. to the practice of the world 'लोकान्वारविषद्ध, लोकासंमत, लोकविद्विष्ट. 2 इतर in comp.; 'o. to false 'मिश्यतर -दा, इ. विरोधकः, प्रतिकृत क. -Opposite, द. सं-प्रति-अभिम्रुख (सी f.), संसुक्त्य. 2 विषद्ध, विरोधिन, विपरित, गतिकुल, वि-प्रति-पक्ष, प्रतिक्षेद्वन, विपर्वन्त, गतिकुल, वि-प्रति-पक्ष, प्रतिक्षेद्वन, विपर्वन्त, गतिकुल, वि-प्रति-पक्ष, प्रतिक्षेद्वन, विपर्वन्त, गतिकुल, वि-प्रति-पक्ष,

o. of patural 'सहजेतर; सब्येतर, &c. 3 पर, अपर, अंतर in comp.; 'the o. bank' पारं, तीरांतरं, अपरतीरं - . विपर्ययः, ध्यत्यासः विपरीतं, by (a.). -ion, s. वैप-रितं, प्रातिकूल्यं, विरोधः, विपक्षतां, विपर्य-(र्या) यः, ध्यत्ययः, ध्यत्यासः, विपर्यासः. 2 विरोधः, प्रतिक्रिया, प्रातियंवः, प्रतियोगः-यत्मः, ध्याचातः, पाधः-धा. 3 विरोधकजनाः, प्रतियोगिपक्षः, विरोधिजनवर्गः 4 विरुद्ध-क्षय-भावः, वरं. - अ. ado. सं-अभि-सुसं,

विपरीतं, प्रतिकृतं, विपर्ययण.

Oppress, v. l. पीइ 10, अई 1 P or c., उपद्भ 1 P, बाध 1 A, नि-अप-कु 8 U, विमुक्त, उपस्तु 1 A. उप मुद् 9 P or c., कुष c., अभिद्भ दे P, अभिद्भ 1 P. =ion, s. पीहा, पीहने, बाध:धा, अर्दने, उपम्दः, उपह्रवः, उपद्भवः, नि-विम-अप-कारः, नैद्धर्ये, क्रोपे. =ive, a. बाधक, पीहाकर (री f.), उपस्तिन, उपद्भविन, पीहामद, अपकारकः, निद्भर, अतिकूर, क्रेज़द. 2 अतिभारवन्. =or.s. प्रजापीहकः, उपहावकः, उपद्भविन् ग्र., अत्याचारः, निद्भरः, क्र्रचरितः.

Opprobrium, ८. निंदा, गर्हा, कुत्सा, तिर-स्कारः, अपवादः, अवज्ञा, परिभवः, वाच्यता, धिकारः. -Opprobrious, ८. गर्छा, निंदा-स्मक, गर्हारूप, निंदा-गर्हा-अर्थकः, परुष, सुसर, द्वेद्य. -Iy, ८०० सापवादं, सतिर-- स्कारं- - ness, ८. महाता, विद्कत्वं.

Oppugn,-er, See Oppose &c.

Optative, a. इच्छाधक-

Optic,-ai, a. चाहुव (वी f.), चहु:-नेत्र in comp. 2 हुक्ज़ाससंबंधिन. -श. चहुरिंद्रियं, हुर्तिद्वियं. -Optics, श. हुग्विद्या-शास्त्र.

Optimacy, ह. कुलीनवर्गः-जनाः. Optimism, ह. उत्तमसा, उत्कृष्टसा-

Option, s. अभि-, रुचि रि. इच्छा, कामः, अभिलाषः, इंप्सितं, विकल्पः, विभाषा (in grammar), 'it is left to your o' अझ स्वरूचया वर्ततां भवान, यथाभिलाषं क्रियतां. -al, a. वैकल्पिक- ऐच्छिक- (क्षीर्र.), काम्य, सविकल्प, यथाकाम, रूच्यधीन, स्वेच्छातंत्र. -ally, odv. विकल्पन, अन्य-तरस्यां, (इक्रोरन्यत्रस्यां), वा, विभाषया.

Opulent, a. श्रीमत्, धनिन, धनाढ्य, वित्तवत्, धन-वित्तः संपक्ष, धनिक, ससुद्ध, संपक्ष, धनेश्वर, बहुधन. -Opulence, s.

विभवः, ऐश्वर्ये, समृद्धिः 🗗

Or, conj. अथवा, यहा, वा (never at beginning) repeated after each word, or after the last; (in questions) ह, (स्वमी छ प्राया छ मातिश्रमी छ); उत, आहो, आहोस्किट (correl. of कि 'whether'). '2 अन्यथा, इतरथा, अथवा, वाचेत.

Oracle, ३. देवी वाक्, देव-आकाश-वाणी, आकाशभवा-अशरीरिणी-सरस्यती. 2 प्रश्न-देवता-देवः 3 प्रश्न-स्थानं. 4 प्रमाणं, आतः, प्रमाणपुरुषः, आतवचनं. -Oracular, a. देववाणीतुरुष, प्रमाणभूत, आत, प्रामा-। णिक (की रे).

Oinl, a वास्तिक (की f.), उक्त, अलिखित; 'o. message' वास्तिकं. = ly, adv. वास्ताः

मुखद्वारा, अलिखितं.

Orange, इ. नारंगः, नागरंगः, ऐरावतः, नादेषी, भूभिजंबुकाः, (f.uit) नारंगफलं, 'o.col ured' पिल्डिल; कीसुंभ (भी f.)

-Orangery, ह. नागरंग-वादिका.

Orb. s. मंडल:-लं, थिंब:-पं, वर्तुलं, चर्नः, वृतं, गोल:-लं; 'the moon with entire (undiminished) o. 'पूर्ण-आविकल-मंडलः चंद्रः, अखंडकलः शशी (Mal. 2). -cd, -Orbicular, व. मंडलाकार, वर्तुल, गोलाकृति--Orbiculate, s. वर्तुलं. -a. पृतुल; See(s.)-

Orbit, अ. कक्षा-क्षः, ग्रहप्रयः-मार्गः-

Orchard, इ. बाटिका, वाट:-टी, उपवनं, वृक्षेत्यानं, वृक्षवाटिका; fruit o. ' पुष्प- वाटिका.

Orchestra, s. वादित्रस्थानं-स्थलं 2 वादक-

समुहः, वादित्रगणः .

Ordain, v. t. वि-धा 3 U, आदिश 6 P, नि। देश, संध्यव-स्था c. (स्थापयति), प्र-पि-स्लप् c: प्रचुद् 10, वच् 2 P, स्मृ 1 P, 'o. ed by Sastras' शास्त्रोक्त, शास्त्रविहत-स्मृत, शास्त्रविद्दिष्ट, &c. 2 (अधिकारे) शियुद्ध 7 A, 10, अधिक 8 U, or c., अभिविच् 6 P, ध्या-दिश, (religiously) मुक्ष 1 A, धर्मकर्मण नियुद्ध -टा, म्मलस्पका, संस्थापका, प्रचीदका

Ordeal, ह दिय्यं, सत्यं, परीक्षा, प्रमाणं; '0.
by fire' कोशः पः, तामदिय्यं, 'subjecting,
oneself to o.' दिव्यम्रहणं, 'trying o.'

(fig.) तस्वनिकवा आपव्.

Order, v. t. आदिशू 6 P, जिर्-नि-स्ना-ध्या-दिश, शस् 2 P, आ-झा c. (झापयति), प्रसुद् 10. 2 वि-धा 3 U, प्रणी 1 P, निर्वह c.; See Manego. 3 पश्क्सप् c., क्रमण विन्यस् 4 U or c. or स्था c. (स्थापयति) or नि-धा, संदि-धा,ध्यव-स्था c., वि-,रस् 10; 321

ब्युह 1.U. 4 Ordain, q. v. =8. आज्ञा, ऑनिन-देशः, निर्देशः, शासनं, नियोगः; ' written o. ' आज्ञापत्रं: ' what are your o.s ' को नियोगोऽनुद्वीयतां: ' your Majesty's o. s will be obeyed' qui-ज्ञापयति देवः 2 म-, चोवृनं-ना, नियमः, विधानं, वेरणा, वचनं 3 कमः, अनुक्रमः, परिपाटि-टी ʃ , आनुपूर्व्य-र्वी, प-र्यायः, परंपरा, धारंपर्य, आवृत् रः, व्यवस्था, विन्यासः, विरचनं-ना, संविधानं, 'natural o.' आदुलोम्यं, 'inverted o.' 'reverse 0. ' प्रातिलोम्यं, ब्युत्क्रसः, ब्यतिक्रमः, विप-र्ययः, विपर्यासः, ब्युत्यासः, ब्युत्ययः; ' o. of battle ' ब्यूहः, सैन्यरचना, बलावन्यासः; ' natural o. of words ' अन्धयः; ' in natural or direct o.' असलोमं-मतः; 'in inverted o. ' प्रतिलोमं-मतः, in good o. ' मुस्थित, सुरक्षित, सुविहित; 'in o.' सुवि-न्यस्त, सुविरचित, व्यवस्थित, क्रमेण स्थापितः (adv.) क्रमेण, क्रमज्ञः, यथाकर्म, क्रमानुरूपं, अतुपूर्वशः, आद्यपूर्वेण, परिपाटचा; 'in o. to' ex. by अरथें-थे in comp.; by dat. or by inf.; ' out of o. ' अन्यवस्थित, भग्न-कम, असुस्थ. 3 मार्ग:, स्थिति र्., रीति र्., पद्धति ʃ -, आचारः, नियमः; 'not breaking the (established) o. 'स्थितरभेत्ता (R. III. 27) स्थित्ये दंडयतो दंडयान (R. I. 25) 'for maintaining o. &c.'; breaking the o. ' स्थितिभेदः, अतिपातः, पर्ययः, उपात्ययः 5 गणः, वर्गः, वर्णः, जाति f.; 'the lower o. ह ' अवर-अधम-वर्णाः, अंत्यवर्गः, अधमजातीयाः 6 आश्रमः, वर्णाः अमः; ' head of a religious o. 'आअम-**ग्रं∗ः −cr, ३.** आज्ञापकः,आदेष्ट्र ‰ः; शास्तृ m. -less, a. क्रमहीन,शून्य, अक्रम, अनवस्थितँ--ly, α. व्यवस्थित, यथाक्रम, क्रमादुगत, सक्तम, अनुपूर्व. =adv. यथाकर्म, पर्यायण, कमशः. 🔻

Ordinal, a. क्रमवाचकः = क्रिक्संख्या - 2 विधिसंहिता.

Ordinance, s. विधिः, मर्यादा, कल्पः, म-,चोद्नं-ना, स्थिति f-, धर्मशास्त्रविधिः-मर्यादा, नियमः, ध्यं. 2 नि-आ-देशः, शासनं, नियोगः.

Ordinary, a. प्रचलित, प्रसिद्ध, प्राथिक (की $f \cdot$), लोकप्रसिद्ध \cdot 2 साधारण (णी $f \cdot$), क्रामान्य, इय(व्या <u>)</u>वहारिक-आचारिक-. नैयमिक-(की र्र.), नित्य, यधाव्यवहार, प्यापद्धति; 'something more than o.' विशेषः. 3 सामान्य, मध्यम, पाकृत, अवर, नीतिविशिष्टः 'an o. woman ' नातिरूप-षती स्त्री, सामान्यलावण्योपेताः 🗝 धर्माध्यक्षः. 3 साधारणभोजनस्थानं -ily, ado सामान्य-तैः, साधारणतः, भायः, मायेण, मायदाः.

Ordinate, a. यथानुस्तम, अनुपूर्व. -ion, s. विधानं, कल्पनं, नियोगः. 2 दीक्षाः Ses Ordain.

Ordnance, s. युद्धास्त्रसामग्री, युद्धपंत्रसम्हः. Ordure, s. पुरीषं, विष्ठा, उच्चारः; See Dung; ' to void o.' पुरीवं उत्सुब्द 6 P. or उच्च 1 ₽.

Ore, s. धातुः, खनिज-असंस्कृत-धातुः.

Organ,: इ. इंदियं, करणं, हवीकं, विषयिन n.; (of action) साधनं, करणं, उपकरणं, कमसाधनं, कर्मेंद्रियं; 'intellectual or internal o. 'धींदियं, अंतरिवियं 2 हारं, सुखं, साधनं. 3 वंशी. -ic,-ical, a. इंडिय-संबंधिन, इंद्रियमय (यी मं)-विशिष्ट, इंद्रि-योत्पन्न, सकरण; इंद्रिय in comp. -ism. s. रचना, घटना- =ist, s. वंशीवादक:. -Organize, v. t. निर्सा 3 A, 2 P, सूज् 6 .P, क्रुप् c., वि-रस् 10, घद् c. (घटयति). 2 वि-धा 3 U, सांवि-धा, विन्यस् 4 U, क्रमेण स्था c. (स्थापयति), व्यव-स्था c., ब्यूह 1 U. 3 इंदिये: संयुक्त 7 U, 10. =ation, 8. निर्माणं, सृष्टि f., षटने-ना, विन्यासः, ब्यूहः-इनं, संविधानं '2 भाव-विरचनं-कल्पना-विन्यासः. 3 सेंड्रियता.

Orgasm, s. आ-सं-वेगः, क्षोभः, उचापः,

अत्यंतावेगः.

Orgy, 8. राज्युत्सनः, नेशोत्सवः। पहचः,

Orient, a. उज्ज्वल, भास्वत्; See Bright. 2 उछत्, उदयमानः 🗝 माची, पूर्वदेशः -al, a. पोरस्त्य, पाच्य, पूर्वदेशीय, पूर्व, प्राचीन. = १. पूर्वदेशवासिन् m. =alist, s. पूर्वदेशीयभाषाज्ञः.

Orifice, s. सुखं, छिद्रं, रंघं, द्वारं, सुविरं, विवरं: ' o. of the ear ' ऋषभ:.

Origin, s. मूलं, प्रभवः, आ-प्रा-रंभः, उत्पत्ति f., उद्भवः, उद्गमः, संभवः, जन्मन् n., जाति ƒ-, आदिः, योनि ƒ-,चीजं, हेतुः, आदिकारणं, उत्पत्तिस्थानं 2 मयोजकः, मवर्तकः ; 'of low o.' दीनजाति जनमन्, दुर्योनि; 'of good o.' मौल (ली f.), उत्कृष्टजाति. -a!, a. मौल, मधम, आदिम, आदा, पूर्व, आदि-मूल-in comp.; 'o. passage ' मूलं, मूलवचनं 2 अपूर्व, अपूर्वकल्पित, अचितित-पूर्व, स्वतः-स्वयं-कल्पित. 3 अपूर्वरचक, · स्वतः कल्पक. 🗝 मूलं, आदर्शः, मूलपर्दः ग्रंथ:-लेख:; See (s.). -ality, s. अपूर्व-रचनाशक्ति 🎤 कल्पकर्व-ता, अपूर्वकल्पनाः सामध्ये, कल्पनाशक्तिः. 2 अपूर्वताः,-ally, ado. आदो, मधमं, मधमतः, मारंभे, मूलवः--ate, v. t. (प्रथमं) उत्पद् o., जन् c. (जनयति), उन्सू c., सुद्ध 6 P, क्रुप् c., प्रवृत् c., निर्मा 3 A; प्रारस् 1 A, उपक्रम् 1 A. 🗝. i. (प्रधमं) उत्पद् 4 🛆, जन् 4 🗘,

प-उद्-सं-भू 1 P, प्रमु 1 P; उद्-इ 2 P, उद्-सम् 1 P, प्रवृत् 1 A, उत्था 1 P; ex. by (s.) or by 'Ariss', q. v. -ation, s. प्रारंभः, प्रथमोद्भवः. -ator, s. प्रवर्तकः उत्पाद्कः, कल्पकः, योजकः, आरंभकः, निर्मातु m. also ex. by (s.).

Orion, हे. मुगक्ति े

Orison, s. प्रार्थना, स्तवः, स्तुति र., उपासना, स्तोत्रे.

Ornament, इ. अलंकारः, वि-, यूवणं, आभरणं, मंहनं, (decoration) अलंकरणं भूषा, अलंकिया, संस्कारः, परिष्कारः, परिकर्मन्त्र त. प्रतिकर्मन्त्र त. प्रसाधनं कल्पना, लज्जा, नेपष्टं, शोभाः, (fig.) ललामं, अवतंसः, अलंकारः, तिलकः, 'o. to the Kahalriya family' सित्रयकुलावतंसः, आश्रमललाम् भूताः, पंडितकुलतिलकः &c. -v. t. अलंक 8 U, परिष्कु, मंह् 10; भूष् 10, प्रसाध C., श्चम् c., स्व. c. -al, a. शोभावह, वि-, भूषक, शोभावहः, शोभा-भूषा-कर (री f.), अलंकरिण्यः, or by (s.). -ally, adv. विभूषणार्थः. -atlon, s. अलंकरणं, मंहनं, रंजनं.

Ornste, a. कांतिमत्, विचित्र, शोभित, वि-,श्रूषितः, सालंकार, अलंकारमय (थी f.), अलंकार, कृतालंकार. -ly, ado- सालंकार,

Ornithology, ३. पक्षिविद्याः -ist, ३. पक्षि-

विधाज्ञः ।

Orphan, इ., व. अनाथः, मातापितृरहितः-हीनः, गतमातृकः, गतपितृकः -age, इ. अनाथताः 2 अनाथाश्रयः, अनाथालयः.

Orpiment, s. (Yellow) पिंजरं, पीतनं, सालं, आ(अ)लं, हारितालकं

Orrery, 8. ग्रहमालाद्यकरणयंत्रं-

Orris, इ. बचा, उग्रगंथा, षड्गंथा, गोलोमी, श्रुतपणिका; (white) हैमवती, श्रुतवचा

Orthodox, के शाश्चीय, शाससमत, शास-मताद्धसारिन, धर्मपरायण, सत्यधर्माद्धरोधिन, -y, ३ शास्त्राद्धसारः, शास्त्रमागीवलंबनं, धर्मपरायणता-

Orthoepy, s. शुद्धोद्धार:-रणं. -lst, s. शुद्धो-चारणदिद् m.

Orthogon, s, समजतुरसं न्था, a, समको-णास्त्रति

Orthography, 8. अक्षर-वर्ण-विन्यासः, वर्ण-विन्यासज्ञास्त्रं-विचारः.

Orts, s. See Offal.

Oscillate, v. i. दोलायते (D.), प्रेंत् 1P, इतस्ततः चल् 1P or कंप् 1 A or स्कूर् 6P or स्पंद्र 1 A; See Waver. --ion, s. आंदोलनं, प्रेंबणं, इतस्ततः चल्नं, वतावतं. --ing, ory, a दोलायमान, स्पंदमान, स्कृरित. Oscitant, a. वि-, कृषमाण, जृंभितः 2 निहाल, तंद्राल. --Oscitate, v. i. वि-, कृष्ट्री A.

Osprey, 8. कुरर:-री, उत्क्रोश:.

Osseous, a. अस्थिमय (यी f.). = Ossicle, 5. अस्थिकं. = Ossify, v. t. अस्थिसास्कु 8 U. = v. i. अस्थिसाद् भू 1 P. = Ossuary, 8- अस्थिस्थानं

Ostensible, a. ज्यक्त, सुमकाश, प्रकट, प्रसिद्ध, अगृद्ध. -Ostensibly, adv. प्रकाश-शतः,

पकटं, अगृढं.

Ostentation, ह आहंचरः, दंभः, दर्पः, विकारधनं, आत्मश्लाघाः -Ostentatious, a. आहंचर-भिय-शील, दंभशील, दांभिकः (की).); आत्मश्लाघन् -ly, ado. साहंचरं, दंभपूर्वं, सदंभः

Osteocope, ३. अस्थिवेदना.

Osteology, हः अस्थिवर्णनं-विद्या.

Ostler, s. See Groom.

Ostracise, v. १. वि-नियु-वस् c. -Ostra cism, s. विवासनं, निर्वासनं.

Other, a. अन्य, अपर, इतर, पर, अन्यतर (pron. a.) अंतरं in comp. 2 भिन्न, व्यतिरिक्त. 3 अव-,शिष्ट 'the o. 8' अपरे, अन्य, इतरे, शिष्टजनाः; 'at o. times' अन्यदा; 'the o. day' अन्यद्यः, नातिचिरं. -wise, adv. अन्यथा, इतरथा. 2 वा, न-नो-चेत्, अन्यथा, अथवा.

Otiose, a. अनवहित, निरुत्साह, मनत्त,

अन्यापृत.

Otter, ८. उद्रः, जलमार्जारः

Ought, v. Ex. by and 1 P; gen. by pot. pass, part. or by pot.; See Must.

Ounce, s. दंबह्य, पणार्थ. 2 द्वीपित m. Oust, v. t. नि:सृ c., निष्कस् c., अपास् 4 U, निराकृ 8 U, पहिण्कः, See Dispel, Drive out.

Out, adv. बहि: (with abl.); 'gone o. ' वहिर्गत; (with verbs) ex. by निर्, दि, अप, म, नहिः, ' to be o. ' प्रकाशतां गम् 1 P, प्रकाशीसू 1 P; the secret is o. रहस्यं भिन्नं. 2 निर्वापित-a.; 'to be o.' प्रशस् 4 P, निर्वा 2 P; 'the lamp was o. ' द्वीपः प्रशशाम-निर्ववी. 3 क्षीण-विगत-अव-सित-व. 4 अंतं-शेषं-यावत्, आ-अवसानात्; ' hear me o. ' शृणु में सावशेषं बचः (M. 4); 'let me speak o. ' वच: समा-पयानि तावत्. 5 उद्येः, उच्च-तार-स्वरेण, मुक्तकंठं 6 ब्यक्तं, प्रकटं, स्पष्टं, स्फुटं; 'o. upon (with) the thief' दूरीकियतां निःसार्यतां असा चौरः; ' o. of ' बहि: with abl., or by abl.; (among) मध्यात् with gen., or by gen, or loc.; (exclusion) ex. by अ, निर्, वि, अप, गत, नष्ट, त्यक्त in comp.; 'o. of the road ' श्यक्त-भ्रष्ट-मार्गः o, of one's mind 'हत-नष्ट-बुद्धि', बुद्धि-अट; ' o. of place ' अस्थान, अल्जितः

'o. of order 'उत्सूत्र, ज्ञमहीन, विधिवि-रुद्ध, अब्यवस्थितः ' o. of tune 1 अप-वि-हत्तर: (showing motive) ex. by instr. or abl.; (beyond) अतीत, अगेन्चर in comp., अति pr.; 'o. of sight' नयन-विषयातीत, हुगगोचर, अंतर्हित; 'o. of one 's reach' अविषय, अमाप्य; 'o. of one's power ' अतिशक्तिः; 'o. of use' गत-लुप्त-स्यवहार, अब्यवहारित: ' o. of fashion 'लोकाचारविरुद्धः 'o. of time' गतकाल, कालातीत; ' o. of hope ' गताज्ञ, 'o, of man's strength' आत-निराश; 'o. of man's strength' अति-साद्यप; 'to pass o. of sight' नयन-विषयं अति-इ 2 P or अतिक्रम् 1 U, 4 P; stand o, of hearing ' अवणागीचरस्तिष्ठ: 'o. of:employment' क्षीणवृत्ति, निर्वापार्, नियोगहीन: 'o. of office ' भ्रष्ट-च्युत-आध-कार, अधिकारभ्रष्ट-च्युत; 'o. of hand' सद्य:, सपदि: 'o.-door' द्वारवहि:स्थ, वहि:पदेशकृत; o.-bouse 'उपगृहं, बहिर्गृहं. -interj. अपेहि, अपसर, धिक् (with acc .) .-er, -ermost, a. बाह्य, बहि:स्थ, बहिर्भव, ब-हिर्वतिन्, बहि: in comp. -most, a. अति-बाह्य. -ward, α. बाह्य, बाह्य: in comp. 2 दुइय, आविर्भूत, प्रकट, प्रकाश 3 अवा-न्तव (ची f.), मिट्या-युवा in comp. -adv. (0. 🛚) बहि:, बहिभागे देशे--wardly, adv. बाह्यतः, गहिः, बहिभागे. 2 अवस्तुतः, सूषा, मिथ्या, कृतकं, कृत्रिमं.

Out-act, v. t. अत्याचा 1 P, अतिक 8 U. Out-balance, v. t. See Outweigh.

Out-bid, v.t. अधिकमूल्यदानेन अभि-भू 1P. Outbreak, Outburst, ह. उद्भेद:, निर्मम:,

प्रादर्भावः, उदयः, आस्फोटः.

Outcast, s. निष्कासितः, बहिष्कृतः, जाति-बाह्य:-भ्रष्ट:, जाति-वर्ण-पतितः, अपांक्तः, अ-पांक्तेयः, पतितः 2 चं (चां)हालः, अप-सदः, हीनजातिः-वर्णः, विहीनः, विवर्णः, नीच-अधम-वर्णः: See Mean.

Outcome, s. फलं, परिणामः, उद्कः-

Outcry, s. उत्कोशः, आकोशः, कोलाहलः, कलकलः, तुस्लं, संद्वति ∱ , उच्चाषः; ' popular o. ' जनरवः संद्वतिः. 2 आतं-नादः-रषः-

Outdo, v. t. अति-शी 2 A, अतिऋम् 1 U,

4 P; See Excel.

Outfit, s. सज्जा, सामग्री, उपकरणसंभारः, परिच्छेटः-

Outgo, v. t. अति-इ 2 P, अतिचर 1 P, अतिगम् 1 P. =ing, s. व्ययः, अपचयः, क्षयः, विनियोगः

Outgrow, v. t. अतीत्य द्वध् 1 A; अति-पृष् Outing, s. भ्रमणं, पर्यटनं, विहारः-

Outlander, 8. वैदेशिकाः.

Outlandish, a. विजातीय, विद्शीय, वि-देशज, पर-अन्य-देशीय. 2 असंगत, ग्राम्य, आजेष्ट. असम्य.

Outlaw, ४. निपिद्धाग्न्युदकः, न्यायरक्षणवाद्यः. =v. t. न्यायाद पहित्क 8 U, अन्यद्वक-

क्षानं निविध् 1 P.

Outlay, s. (द्रव्यादे:) व्ययः, अपचयः, वि-

नियोगः: धनोत्सर्गः, द्रव्यव्ययः.

Outlet, s. द्वारं, शुखं, निर्गमः, परि(री)-वाहः, जलोच्छासः, निर्गमद्वारं; स्वजनस्य हि दुःखमग्रतो विवृतद्वारामिबोपजायते (K. Iv, 26) 'finds an o. ' &c.

Outline, 🧸 बाह्मले(रे)खा, आकारमार्च, वस्तुमार्त्रः. 2 पांहुलेरूयं, चित्रारंभः 3 स्पूलः

वर्णनं, अस्रक्षाविचारः-

Outlive, v. t. आते-जीबू 1 P. Outlook, s. अवेक्षणं, अवेक्षा.

Outlying, a. इरस्थ. 2 असंसक्त.

Outmanæuvre, v. t. अभि-मू 1 P,अति-रिच 7 U.

Outmarch, c. i, अबे या 2 P. अति-या-Outnumber, v. १. संख्यचा अति-ज्ञी 2 🗛,

अधिकसंख्य-७. भू 1 P, अधिकीस्.. Outpour, v. t. वृष् 1 P, निषिच् 6 P, उत्त्वत 6 P. -s., -ing, s., वर्ष:-वर्ण, उत्सर्गः-

Output, s. फलं, उत्पर्क, लाम:-

Outrage, s. साइसं, आधर्षः-र्यणं, वलात्कारः, अन्यायः, अत्याचारः, उपमदेः, उपद्रवः, अभि-,दोहः, उपघातः, प्रमाथः, मर्यादाति-क्रमः. 2 न्यक्कारः, धिक्कारः, अवलेपः, उत्सेकः. =v. i. कलंकयति (D.); (a woman) सतीत्वाद् भ्रंज्यू c. or च्यु c., दुष् c. (दूषयित), आधुष् c.; उपमुद् c., प्रमंथ् 9 P or c., उप-इ 1 P, अभिद्र 1 P, न्यक 8 U, धिकः See Insult also. =ous, a. दारण, घोर, उग्र, अतिदृष्ट, उर्चंह, प्रमाथिन, अतिसाह-सिक (की र्र.), राक्स (सी र्र.), निर्लक्ज, वीतत्रप, अतिदुराचार. -ously, adv, घोरं. दारुणं, अत्याचारपूर्व, अतिसाइसेन. - 0118ness, ३. दारुणता, &c.

Outreach, v. t. अतिगद् 1 P, अति-इ 2 P.

Outrider, इ. अश्वास्टः परिचरः-

Outright, adv. सदाः, सपादि, तत्लणं-णे, अविलंभितं. 2 सर्वथा, साद्यंतं, सम्यक्, स्-अति pr. 3 स्पष्टं, व्यक्तं, अवकं.

Outroot, o. t. See Eradicate.

Outrun, v. t. अतिधाव् 1 P, धावने अति-शी 2 A.

Outset, Outstart, s. प्रारंभः, उप-प्र-क्रमः, आदिः, उपोद्यातः, 'at the very 0. प्रथममेब, आदावेष, उपोट्षातस्र्येण.

Outshine, v. t. आधिकं प्रकाश 1 A or द्युत् 1 A, अति-श्रम् 1 A or इच् 1 A.

Outside, अ. बहिर्भागः, बहिः प्रदेशः, बाह्यभागः; oft. by पहिः, 'charming on the o. only 'बहिरेब मनोरमः 2परमावधिः. -udv. पहिः (with abl.), षष्टिर्भागे. -a. बाह्य, परिस्थ, बहिः ir comp. -er, अ. बहिर्देश-वासिन् क., अन्यदेशीयः, पारदेशिकः; See Foreigner.

Cutskirt, इ. उपांतः, पर्येतः, सीमा, परिसरः, मातः, उत्संगः; 'o. of a village ' ग्रामांतः, उपकंठः 'o. of a forest ' वनांतः.

Outspoken, a. स्पष्ट-स्फुट-वाद्निन्, स्फुटवक्तृः, See Candid, Frank.

Outspread, v. र. विस्तृ ७., प्र-वि-सू ७., वितन् 8 U.

Outstanding, a. अशोधित, अनिष्पस्त, अनि-स्तीर्णः

Ontstretch, v. t. म-स c., उच्चि 1 U or c.; oft. by उत् in comp.; 'with the neck o. ed' उत्संघर, 'with hands o. ed as far as the wrist' आपूर्वभागोल्यितै: करतले: (S. 4).

Outstrip, v.t. आति-इ 2 P, आतिकस् 1 U, 4 P. आतिवृत् 1 A, अतिचर् 1 P, लंब् 1 A, 10; oft. by आति in comp. 'o. s the senses' इंडियगोचरो न वर्तते, अतींदियः

Outvie, v. 1. See Excel.

Outweigh, v. i. भारेण-भारत:-अतिरिच् pass. (with abl.), आधिकभारीच् 1 P; (Excel, q. v.).

Dutwit, v. l. प्र-दृ c., वंच् 10, वि-प्र-लभ् 1 A; See Cheat.

Oval, Ovate, a. अंडाकार, अंडाकृति. = 3. अंडाकारः, अंडाकृति f., कक्षा-क्षः

Ovarious, a. अंडयुक्त, अंडरूप. -Ovary, s. अंडाशय:.

Ovation, s. लोक-संभावना-सत्कारः

Oven, ह. चुलि-छी रि., कंट्र क. रि., आपाक:,

Over, prep. उपरि (with gen.) or in comp., अधि-अर्थ in comp.; अधिक in comp.; 'o. 20' विज्ञत्यधिक; gen. ex. by अति, अधि, अभि, उत्, सं, with verbs; ' cross o. a river 'नदीपार गम् 1 P. 2 (Superiority), म, आधि, वि in comp.; ' wander o. ' परिश्रंत् 1, 4 P. पर्यद् 1 P; 'o. against ' अभि-सं-सुखं, अभि-मति pr. -adv. परपारे, अन्यतीरं, पारं-रे. 2 मति, सं, नि, with verbs; 'hand o. to another अन्यस्मिन् निक्षिप् 6 P or संक्रम् c. 3 अधिकं, भूयः, अतिरिक्तं. 4 (Beyond) अति pr. 5 अव-,शिष्ट, उद्दुत्त, अंतरितं (a.); अधिक in comp. 6 साद्यंतं, शेषं यावत्, ex. by पार: ' to read o. ' आधि-इ 2 A, पारं गम्. 7 अत्यंतं, अति-सु-pr-, अधिकं, अ-तिशय-एकांत in comp.; as a prefix of

verbs, ex. by अति, अत्यंतं 8 अतीत, गत, अतिकांत, इत्त, भूतः 'o. again' एनरिष्, 'o. and o. again' पुनः पुनः, अहुर्ग्रहः, वार्वारं, 'o. and above' अपरं च, अविश्वार 'to be o.' ex. by अवस्तित-अवीत्तस्तात-a.; See Finish; 'my work is o.' समासकार्योस्मः, 'in a moment all will be o. with him' क्षणेन स समासजीवितः-परासः-भवेत्.

Overact, v. t. आतिशयेन कु 8 U, अत्याचर्

Overawe, v. t. आकुलीकु 8 U, भयेन उपहन् 2 P or अभिभू 1 P. =ed, a. संभ्रमाकुल, भयोपहरू

Overbalance, v. i. See Outweigh. ः अति-अधिक-भारः

Overbear, v. t. वज्ञीक 8 U, दस् c. (दम-यति), नि-पत् c., धृष् c. =ing, a. धृष्ट, उद्भत, दूस, अवलिस, मर्थित, उल्सिक्त, ४८६ Haughty. =ingly, adv. सावलेपं, सद्भे, उद्धतः

Overboard, adv. नौपृष्ठात्, नौकाया वंहिः,

मध्येससुद्धं, अर्णवमध्ये

Overburden, v. t. अतिभारं न्यस् 4 U, अ-तिभारेण पीइ 10 or अर्द् 1 P or c. -ed, a. अतिभाराकांत-

Overcast, v. t. (मेघै:) आ-व 5 U, प्र-आ-च्छद् 10; कलुषीकु 8 U, तिमिरीकु, साभ-क-कु: -a. मेघावृत्, मेघाच्छन्न, तमोवृत, साभ, सर्तिमिर, घनावरुद्धः

Over-cautious, a. अत्यवहित.

Overcharge, v. t. अतिमूल्यं अर्थ् 10 A. 2 Overload, q. v. = अतिमूल्यमार्थनं.

Overcloud, v. t. See Overcast.

Overcome, v. t. अतिक्रम् 1 U, 4 P, ह्र 1 P, पारं गम् 1 P, आ-अधि-क्र्ड् 1 P, अति-इ 2 P; अति-क्री 2 A, अतिरिच् pass. 3 कि 1 P, पराजि (A), परा-अभि-म्र् 1 P, व्हािक् 8 U, दम् c. (दमपति). 3 प्रधृष् प्रामृक् 6 P; (with fatigue &c.) आकुल्लीक् , आक्रम्, खिद् c., अव-सद् c., better by (a.); 'o. by the force of truth सत्यवलेगाभिम्त, मृतार्थवचनेन छुँदितमित or किंवक्तव्यतामृद्ध; 'l am o. by sleep caused by fatigue' अपान्त्रिये परिश्रमजिन तया भित्रया (U.1). - a. परा-, जित, दांत, व्हािकृत &c. 2 अभिमृत, व्याकुल, प्राकुल, प्राकुल, आकुल, आतं, आतुर, यस्त, आक्रांत, आविष्ट, परिगत, gen. in comp.

Overdo, v. t. अतिश्वेन कृ 8 U. 2 अति-पद् 1 P. -Overdone, a. अतिपक्ष. .2 अति-

आत, परिक्रांत. Overdress, v. l. उड्ड्वलंबेश घू c., उदार नेपट्यं भ 3 P.

Overdue, a. अविकांतकाल.

Overeat, v. t. आति-खाद् 1 P or अद् 2 P. Over-estimate, v. t. आति-गण् 10 or मन् 4 P. = 8. अतिगणना.

Overfatigue, v. t. अति-खिद् c. or अम् c.

🗝 अतिखेदः, अतिश्रमः

Overflood, Overflow, v. t. जलेन आ-सं-हु C., परिवहु C., उपरि सु C., उत्सिच् 6 P or c. = v. i: परिवत् 1 P; उत्सिच् pass., प्रवृध् 1 A, स्काय् 1 A; gen. ex. by अति-. पूर्ण, उत्सिक्त, आ-सं-प्रत, स्फीत-चुद्ध-जल, प्रचुर, उपचित, आहन्त्र, घन, अतिरिक्त, उदि-क, बृद्ध, स्फीत; 'with an eye o. ing with joy 'आनंदपरिवाहिणा चञ्चपा (S. 4); 'a heart o. ing with kindness' द्यावनं हृद्यं; 'my curiosity first o.ed' प्रथमं कुतूहलं सपरिवाहमासीत् (S. 2); 'her eves o. ed with tears ' अश्वपरिष्ठतेक्षणा सा, अश्रुजलेनाहते नेत्रे. = ६. प्रतिस्पिद्धः, आ-हावः, उत्सेकः, जलवृद्धि र्., तोयाहावः, ज-लोत्सेकः. 2 उद्देकः, अतिरेकः, वृद्धि रि., स्पीति 🖍, उपचयः, आधिवयं, प्राचुर्यः =ing, उत्सिक्त. अति-परि-पूर्ण, अति-,बहुल, मचुर, आ-सं-प्रत, उपचित, उधिका, अतिरिक्तः o. with water ' जलन्याप्त, आहतोद्क; o. the boundary' आतिचेल. =s., See(s.); to fill to o. ' आ-परि-म्र c.

Overgrow, v. आतिष्ठ 1 P, आतिवृध् 1 A,

अत्यंतं वृध्-

Overhang, v. र उपरि लंझ् 1 A, अव-प्र-लंब्,

यहिः लंबू or स्था 1 P.

Overhasty, a. आतिसाहसिन्, साहसपरायण-Overhaul, v. t. पुन: पुन: परीक्ष् 1 A or निरूप 10.

Overhead, adv. ऊर्ध्व, उपरि, उपरिस्थाने; मस्तकोपरि, अधिशीर्षः; 'the sun being o.' नभोमध्यारुद्धे सवितरि, मध्याद्वकाले

Overhear, v. t. अलक्षितं-निभृतं श्र 5 P,

मच्छन्नं आकर्ण् 10.

Overloy, v. t. प्रहृष् c., अत्यंत आनंद् c. -श-प्रहर्षः, अत्यंतप्रमोदः. -ed., a. प्रहृष्ट, परम-ष्टदित, हर्षाकुळ, आनंद्युलिकत, उल्लसित, दृष्टचित्त

Overlap, v. t. आतिच्याप 5 P.

Overlarge, a. अतिविपुल, अतिमहत्-

Overland, a. रथल in comp.; 'o. route.' रथलवर्त्स, (प्रतस्थे रथलवर्त्सना R. Iv. 60.) Overlay, v. t. आ-, छद् 10, आ-वृ 5 U, पि-धा 8 U, पि-वह 4 P. 2 अतिभारेण पीड् 10. Overleap, v. t. उत्त-लंघ् 1 A, 10, उत्तह 1 A.

Over-lenient, a. एकांत-अति-मृदु-

Overlie, v. t. अतिभारेण पीड् 10, नि-पत् 1P. Overload, v. t. अतिपूर् 10, अतिभारं न्यस् 4 U or आइह c. (रापयति); अतिभारेण

आक्रम् 1 U, 4 P or पीट्ट् 10. -ed. a. आतिपूरित-पूर्ण, आतिमाराकांत. -ing, s. अनिमाराकांत. ting, s. अनिमाराचोपणं, आतिभारन्यासः.

Overlook, v. t. उपेक्ष 1 A, न गण् 10 or हुस् 1 P, न आहु 6 A, क्षम् 1 A, 4 P, अव-सन्द 6 P, सुन्द 6 P. 2 अवेक्ष्, अधि-हा 1 P, अध्यक्ष: भू 1 P. 3 आ-अव-छोक् 1 A, 10; See Command.

Overmuch, a. आतिमाञ्च, अस्यंत, अस्यधिक, एकात, आतिरिक्त, आति pr. = आधिक्यं, आतिवाहुल्यं, अतिरेक्तः. = adv. अस्यंतं, अति-माञ्च, अति-स pr.

Overnight, 2dv. अतीतराझी, गतनिशायां. Overpass, v. t. आतिन्द्र 1 P, आतिगय 1 P.

Overpay, v. t. अधिकमूल्यं दा 3 U.

Overpeopled, a. अतिजनाकीर्ण. Overplus, s. Sec Surplus.

Overpower, v. t. परा-आभ-भू 1 P, पराजि 1 A, आज्ञम् 1 U, 4 P; See Overcome. Overprize, Overrate, v. t. आधिकं मन

4 A or c., अतिमूल्यं स्था c. (स्थापयति).
Overreach, v. t. प्र-हु c., बंद् 10, विश्व-लुग्रुः
1 A. =ing,s. प्रतास्यं-जा, बंद्यनं, See Cheat.

Override, v. t. अति-धाव् 1 P. 2 Overrule, q. v.

Overrule, v. t. अध: शिष् 6 P, निराज 8 U, अधरीक, मत्यादिश, 6 P; See Reject. 2 म-भू 1 P. ईशू 2 A (with gen.), अधि-धा 1 P, शास 2 P, नियस 1 P.

Overrun. v. t. उप-हु 1 A, आक्रम् 1 U, 4 P, उप-आभि-द्व 1 P, ब्याप् 5 P,आक 6 P; See Harass, Oppress.

Oversee, v. t. अनेक्ष् 1 A, अधि-ष्ठा 1 P. - er, t. अनेक्षका, अधिष्ठातु ..., अध्यक्षः, अधिकारिन् ...

Overset, v. t. वि-,पर्यस् 4 U, परिवृत् c.; अधरीक 8 U, निपत् c., अधः क्षिप् 6 P. -v. i. परिवृत् 1 A, नि-पत् 1 P.

Overshadow, v. t. आ-,छड् ; 10, छापया आबु 5 U.

Overshoot, v. t. लक्ष्यं अतिकम् 1 U, 4 P, लक्ष्याद् श्रंश् 1 A, 4 P or च्यु 1 A.

Oversight, हे अनवेक्षा, प्रसादः, अमः, आंति गु., स्वलितं, वृष्टिदोषः.

Oversleep, v. i. अति-दीर्घ-स्वप् 2 P.

Overspread, v. t. आच्छद्र 10, आच्छ 5 U, आच्छ 5 U, आस्तु 5 U, आस्तु 9. U, पूर् 10, आक्ष्म 1 U, 4 P, आन्सं कु 6 P, वि-अव-चन् 8 U, व्याप् 5 P. =a. आच्छज्ञ, आच्छादित, आवृत, आस्तीर्ण, भ्याम, पूरित, पूर्ण.

Overstate, v. t. अतिश्येन वच् 2 P; See Exaggerate.

Overstep, e. t.अतिक्रम् 1.U, 4 P, लेच् 1 A,

Overstock, v. l. अति-पूर् 10 or संग्रह् 9 P or उपकरूप् c., प-सं-चि 5 U. = अति- संचयः संग्रहः संगरः.

Overstrain, v. i. अत्यंत यत् 1 A or उद्यम्

l A.

Overstrung, a. अत्यंतं, आतत.

Overt, a. प्रकाश, स्क्रुट, व्यक्त, स्पष्ट, अगृह, प्रकट, प्रत्यक्ष: -Iy. adv. प्रकाश, स्पर्ट, प्रत्यक्षं, प्रकटं. -Dess, s. स्कुटता, व्यक्तता.

Overtake, v. l. आ-सद c., (पूर्वमस्थितं-वैनतेयमप्यासाद्येयं V. 1), लंघ 1 A, 10; आस्त्रोद्धतैरिय रजोभिरलंघनीयाः (S. 1); 'not to be o.-n ' &c.; सं-,माप् 5 P, आक्रम् 1 U, 4 P, बहु 9 U. 2 अभिम् 1 P, पू 1 P, 10, यस् 1 A; सहसा-अकस्मात्-आपत् 1 P or आक्रम्; See Attack, Overcome; 'o. business' कार्य समाप् c. Overtask, Overtax, v. l. अतिभारं-अति-करं न्यस् 4 U or निक्षिप् 6 P.

Overthrow, v. t. नंशू c., वि-म-, कि 1, 5 P, दंस c., म-वि-उत्, उच्छिट् 7 P, अय-उत्-सद् c. 2 परिवृत् c., परि-विपरि-अस् 4 U, पराक्षिप् 6 P or c., अधामुखीक 8 U, विपत् c. 3 जि 1 P, पराजि (A.), अभि-परा-सू 1 P, द्यू c. (द्मयति), वशीक 8 U, परास् 4 U, भंजू 7 P, पराहन् 2 P. अ नाशः, द्यंसः, म-वि°-,उच्छेदः, उत्सादः, स्य. 2 पातः, भंगः, भेदः, परा-अभि-भवः, पराजयः, ज्यसनं. 3 परिवर्तनं, पर्यासः, निपातनं. Overtop, v. t. मूर्धि-शिखरे-स्था 1 P, अति-शि 2 A, अभि-न्दू 1 P; Ses Excel.

Overture, इ. प्रस्तावः, उपन्यासः, उपक्षेपः, निवेदनं, प्राथना, वचनं, 'secret o. 'उप-जापः. 2 प्रस्तावना, उपोद्चातः.

Overturn, v. t. परि-विपरि-अस् 4 U, परि-इत् ८., निपत् ८., अधोमुखीक् 8 U, अधरो-त्तरीकृ. 2 Overtbrow, q. v.

Overvalue, v. t. अधिकं मन् 4 A or c., बहु मन्, अधिकमूल्यं कु 8 U or स्था c. (स्थापयित).

Overweening, a. अत्यभिमानिनः,: अतिवृप्तः, अत्यपिमानिनः,: अतिवृप्तः, अत्यपिनः

Overwhelm, v. t. आंभ-भू 1 P, आकुलीक 8 U, यस 1 A,आक्रम् 1 U, 4 P; अव-सद c. अव-से-पूद 9 P or c., अव-नि-पत् c. निविष् 7 P. 2 आ-सू 5 U, आस्ट्र-स्टू 5, 9 U, आच्छद् 10, आकु 6 P. 3 नि-,मस्द ०. (मञ्जयित), माहु c., अव-वि°-, हु c., आसं-परि-°. -cd, o. अभिभृत, यस्त, आक्रांत, मग्न, आक्रींग, उपहुत, उपद्युत, आकुल; See Overcome; 'o. with grief' शोकसमा-कुल; 'o. with a flood of tears' बाव्य-पूर्णाह्रत.

Overwork, v. t. अधिकं कर्म कु c., अत्यंतं आयस् c. or खिद् c.; (oneself) अत्यंतं परिश्रम् 4 P. -अत्यायासः, अतिक्रेशःश्रमः

Overwrought, a. अतिपरिष्कृत.

Overzeal, ६. अत्यौत्तुक्यं, अत्युत्कंडाः =ous, ६. अत्युत्तुका, अत्यासक्ता, अतिब्यग्र.

Oviform, a. अंडाकृति, कोशाकार.

Oviparous, a. अंडज, द्विज, द्विजन्मन्, अंडोत्पन्न

Ovum, s. See Egg.

Owe, v. t. धू.10, (with dat. of creditor).

2 ऋणबद्ध-a. धू 1 P, अञ्चमृहीत-a. धू oft. ex, by pot. pass. part.; 'you o. respect to your elders ' गुजनस्थण पूज्य:. =ing. a. हेय, हातच्य, शोधनीय, निस्ताय 2 जानत, जात, उन्मृत, प्रयुक्त, भार्माय, कान्याय विशेष कार्याः, ' to whom is your deliverance o. ' कस्त्यन्म्यक्तिहेतः कार्या, केन् त्वं मोचितः

Owl, ह कौशिकः, उल्रुकः, पेचकः, दिवा-भीतः, दिवांधः, चूकः,िनशाटनः, गयसारातिः,

'o.-light' मंद्रमभा, इंपत्रकाराः.

Own, a. स्वीय, स्वकीय, आत्मीय, स्वक, निज, आत्मभूत; स्व, आरमन् in gen.or in comp.; ' my o.' मदीय, 80 त्वदीय, तदीय, शुष्म-दीय, अस्मदीय; 'of one's o. accord' स्वयं, स्वेच्छया; 'to make one' s o. आत्मसात् कु 8 U. -v. t. स्त्रीकु, अंगीकु, मति-पंड् 4 A, अम्युप-गम् 1 P or इ 2 P, ug 9 U, See Acknowledge. 2 (To be master of) ex. by स्वामीं, ईश्वरः, पतिः, अधिकारी, with gen or by (a.); or by gen. alone: 'I o. much land ' विपुलभूमे: स्वाम्यहं: 'who o. s this treasure' कोऽस्य वित्तस्य स्वामी-पतिः, कस्येदं वित्तं 🍣 स्वत्वं प्रति-पद् c. or बुष् c., स्वीय-वः इति बबू 1 P; See Claim, -ed, a. स्वांकृत; स्वत्वाविशिष्ट, ' o. by me ' मत्स्वत्वविशिष्ट, मत्स्वामिक, मद्धीन. -or, ह. स्वामिन् m ईश्वरः, पतिः, अधिकारिन् m. ईशः, प्रमूः; See Lord. -ership, s. स्वत्वं, स्वामित्वं, स्वाम्यं,प्रमुत्वं, अधिकारः. =Ing, 8. स्वीकारः, अभ्यूपगम:

Ox, ह. वृषभः, वृषः, उक्षन् m., बली(री) वर्षः, ऋषभः, अनहुह् m., मौः, भद्रः, सीरभेवः; 'b herd of oxen' ओक्कं 'a large o.' महोकः। old o. ' वृद्धांदाः, an oxen herd of head of to allowed आपेश्यः; ' ab 0. गोपतिः, at liberty ' पह:, ' his shoulder ' वह:; ' the dewlap of an o.' सास्ना, गलकंबलः; ' who hears the yoke ' प्रायः; धूर्वीदा; ' who draws s cart ' शाकटः; ' who draws a plough ' हालिकः, सेरिकः; ' who bears a burden' धूर्वहः, धूर्यः, धुरीणः, धौरेयः, धुरंधरः. Oxidize, v. t. ज c. -Oxidation, s.

जारणं, आतंचनं

Oyster, ह. जुक्ति र्र., जुक्तिका, सुक्तास्फोटः;

P

Pabulum, इ. भोजनं, आहारः, पौटिकं--Pabular, द. पौटिक (की f.).

Pace, इ. पदं, चरणन्यासः, पद्विक्षेपः-पातः
ऋमः, पाद्विक्षेपः-न्यासः, विक्रमः- 2 गति नेः,

गमनं, अयनं, चलनं, चारः- 3 गतिवेगः
क्षमः; 'a quick p.' द्वतपदं; 'at a rapid

p.' द्वतगत्या. 4 (Of horses) धारा, गतिः;

See under Horse; 'a horse with a

good p.' शुस्तायनः, सुस्रचारः; 'keep p.

with 'सह गम् or चल् 1 P. =v. i. परि
अति-कम् 1 U, 4 P; क्रमेण क्रमेण गम्-व्रब्द्

चल् 1 P; 'p. up and down ' इतस्ततः

चल् or भ्रम् 1, 4 P; 'p. ing to and fro'

इतस्ततः परिक्रम्य. =ed, a. गति in comp.;

'slow-p.' मंदगति, मंदगामिन्.

Pachyderm, s. कठिनचर्मन्-वः पशुः--atous, a. कठिनचर्मन् 2 (Fig.)

सहिष्णु, मंद्.

Pacify, v. t. सां(शां) त्य 10, शस् c. (शसयति), प्र-उप°-,प्र-सद् c., सं-परि-तृष् c., आराध् c. =ied, a. शांत,प्रसादित, शांतकोधः, 'to be p.' शस् 4 P, प्रसद् 1 P, तृष् 4 P, शसं इ-या 2 P. =ier, s. शमकः, सांत्वकः: —ic, a. शांत, प्रशमित, निष्ट्रेगः 2 सांत्व-प्रशम-शीलः, सांत्व-काारिन, साम in comp.; 'p. words 'सामवादः: —ication, s. शमः, शसनं, शांति f., प्र-उप°-, सांत्वनं, सामन् n., प्रसाद् नं 2 संधानं, संधिकरणः —icatory, a. शांतिदः, शांतिकर (शि.), शमकः, सामोपा-पकः, साम in comp.

Pack, s. भारः, कूर्चः, भांडं, ग्रुच्छः, पोटलिका, पटलें. 2 गणः, संघः,वर्गः, ससूहः, वृदं, संचयः, See Multitude; 'p. of hounds भ्वगणः, कुक्तरसंगः; 'a p. of persons' मंदलं, जनसमूहः, 'p.-horse' पृष्टयः, स्थोरिनः, 'p.-saddle 'पर्याणं, पल्यानं; 'p.-thread' शणसूत्रं, 'p.-cloth' वृद्धनं, पटः. –ए. १. पटलीकु 8 U, पुटीक, पुटयति (D.), सपिंद् 10, कुर्योकु; 'p. in a box' ससुद्दकं

नि-धा 3 U or निविश् ०. 2 जुकर्मार्थ-उप दंशपूर्व-संमिल ०. or समाह 1 P or एकी छ or संयुद्ध 7 U, 10.3 (Off) अप-निःश्व ०. सहसा अपगम् ०. (गमयति) or म-स्था ०. (स्थापयति). -ए. i. पुटीसू 1 P, पिंडीसू, एकी सू. 2 सहसा अपगम् 1 P or प्र-स्था 1 Å. -श्व ०. अ. भांडं, कूर्चः, ब्ह्राद्धिण्डः -Packet, ३. पोटलिका, लश्चकूर्चः, लश्चवेष्टमं, प्रचेष्टनं, 2 प्रचाहिनी नौः.

Pact, s. See Contract.

Pad, s. कूर्च: 2 उपधानं, उपवर्दः 3 सुखा-यनः, सुखचारः. 4 पाद्विकन्नः 5 सृदुवस्त ग., तुलादिद्वव्वं. = . t. मृदुवस्तुना आस्तु 5 U or युक्त 7U, 10. = v. i. मृद्दं or क्रने: गम् or बन्द् 1 P.

Paddle, इ. क्षेपणि-णी f., नीदंदः; 'p.-box' क्षेपण्याधारः; 'p.-wheel' नीचालनी.
-ए. १. नीदंदेन पेर c. or चल c. or प्रखुद् 6 P or c. -ए. इ. क्षेपण्या जल चल c. or आहन् 2 U or तह् 10. 2 जले कीह् 1 P.

Paddock, 8 चाटः, वाटिका.

Paddy, 8. धान्यं.

Padlock, ३. तालक.

Padrone, s. See Patron.

Pæan, s. जयशब्द:-ध्वनि:-धोष:.

Pagan, 3. देवता-प्रतिमा-पूजकः = ism, 4. देवतार्चनं, प्रतिमापूजा-उपासना; \$86 Idolater, -try.

Page, इ. पृष्ठं, पत्रं. 2 चेटः, किंकरः, भूस्यः, पार्श्वानुचरः, परिचरः, बालानुचरः.

Pageant, s. आहंबर:, शोभा; चमत्कार:, कांतुकं. -a. Ex. by (s.). -ry. s. आहं-बर:, See (s.).

Pagoda, s. See Temple. Pail, s. भांडे, पात्रं, भाजनं.

Pain, s. दुःखं, नेव्नना, पीडा, ज्यथा, आतंकः, रुव्ह f., रुजा, अ(आ)र्ति f., सं-परि-तापः, थाघा,यातना, क्रेशः,कष्टं, क्रच्छ्रं, उद्वेगः, खदः, ' bodily p. ' ब्याधिः; 'mental p. 'आधिः, मनस्तापः, मनोव्यथा, चित्तोद्वेगः, 'causing p. 'पीडा-दुःल-कर(री f.); 'suffering p. दुःसभाक्, दुःस्तितः, ' sharp p. ' भूलः ले, तीववेदना. 2 (Pains)परि-,श्रमः, प-, यस्नः, उद्योगः, व्यवसायः, उद्यमः, उत्साहः, आ-य-यासः, कष्टं; 'to take p. s' प्रयत् 1 Å, उ ।म् 1 A, चेष्ट्र 1 A, घट्र 1 A, ध्यव सी 4 P. 3 वृंड:, साहसं. - v. f. पीड् 10, दु 5 P, ब्वयू c. (व्यथयति), तप् o , सं-परि-उप°-, बाप् 1 A, क्रिज् 9 P, अर्द् 1 P or c., दु:खयति (D.). , व. पीडित, दून, दुःखित, व्यथित, तापित, सं-परि-तप्त, आतं, दुःखार्त, दुःखातुर, समद्न, कुच्छ्रगत, सब्यथ; 'to be p. ' ब्यम् 1 A, पीइ-क्रिज्-तप्-pass. -ful, a. सरव, र-जावत्, दुःसिन्, सन्यथ, दुःसार्तः

.Pained. 2 दुःखद्, कद्य, पीक्षा-दुःख-कद्य-व्यथा-कर (री. रि.). दु:खावह, कष्ट or क्लेश-द ा प्रदू, बाधक, संतापक. 3 अम-कष्ट-साध्य, ट्रप्कर, कठिन. -fully, adv. सब्दर्श, कटं, सदुःसं, सोहेर्गः 2 सश्रमं, सायासं, कृच्छ्रेण, कप्टेन. -less, a. दु:ख or व्यथा-हीन or रहित. -Painstaking, a. व्यवसा, ्यिन्, उद्यमिन्, उद्योगिन्, उद्यम-उरुताह-शील: See Industrious.

Paint, v. t. आ-लिख 6 P, चित्र 10. 2 रंजू c., वर्ण 10, रंगेण लिप् 6 P, वर्णै: शुभू c. 3 वर्ण: Ses Describe. -s, वर्णक: कः वार्णिका, रंगः, लेपः; 'p.-hrush' वर्तिका, . तूलिका, तूलि f., वर्णतूली, ईविका. -ed, a. चित्रित, वर्णित; (in a picture) चित्र-आहे रूप-पत, चित्रापित, आलिखित, -er, ह. चित्रक(का)रः, रंगाजीवः, चित्रकृत्-लिख् ., रंजकः, चित्रकः, आलेखकः, तौलिकः =ing, ε. (Art) चित्रकृमन् ॥, चित्र-किया-विद्या. 2 आलेखर्न, वर्णनं, रंजनं, चित्र-लेखनं 3 आलेख्यं, चित्रं; ' drawn in a p. ' आलेख्यमतः 'p. on the body ' पत्ररेखाः पत्ररचना, पत्रावाले ली ʃः

Pair, हः युगं, युगलं, युग्मं, द्वितयं, द्वयं, य-मलंकं, युतकं, हंहं, मिथुनं, दंपती in comp. (of animate beings only); ' a p. of swans ' इंसदंपती, ' a married p. ' भार्था-पती, जायापती, दंपती, जंपती, अप्रिक्षी. -o. t. संयुद्ध 7 U, 10; oft. ex. by Match, q. v.; well-p. ed rivals तुल्यमतिहंहिनी. =v. i. मैथुनं आचर् 1 P or कु 8 U, श्रीपुरुववत् संगम् 1 A.

Palace, s. मासादः, हर्म्यं, सीधः.धं, राजकुलं, राज or चूप-गृहं-भवनं-मांदिरं (House, q. v.) -Palatlai, a. महत्, विशाल, राजयोग्य; ' p. building 'महाभवनं.

Palæontology, ह. शिलाजातविद्या.

Palæstra, s. मलुमूमि f.

Palanquin, s. नरयानं, शिविका, चतुरसं-यान, याष्यवानं,

Palate, 8. तालु ", काकुद्ं, ' soft p. ' शुंडिका, अलिजिक्का. 2 रुचि f., अभिरुचिः. -able, a. आस्वाद्य, सुरस, स्वादु, कच्य, रुचिकर (री f.), सरस, रासेक. -श्र,-iai, ध. ताल्डंय-

Palaver, See Flatter,-y.

Pale, a. पांडु, पांडुर, विवर्ण, गतवण, नीरक्त, नंदच्छाय, गतश्रीकः ' be grew or turned p. ' विवर्णनावं प्रपेदे, पांडुच्छाया बसूव. 2 मंद्रमभ, मंद्र्यति काति, इततेजस्, निस्तेजस्, मलिन or म्लान-प्रभ or कांति. 3(Of colours) चत, इंपत्, आ, in comp.; ' p. blue ' आनील, श्वेतनील. 🗝 शलाका, शर्चं, श्लः-लं, शंकुः, स्थाणः 2 वृति f., आ-बर्ग, बेष्टर्न, बर्गः - . १ (अंक्रपंक्तचा)

आ-परि-कृ 5 U or c., परिवेष्ट्र 1 A or c. अवस्य 7 U. -ing, s. शंकुपंक्ति f., आ-बरणं. =ish, a. आपांडु, आपांडुर. =ness, s. पांहुता, चैवर्ण्य, पांहुवर्ण:-राग:- 2 तेज:-प्रभा-हानि f., कांतिसयः, न्यूनप्रभा. Palette, s. See ' Pallet.'

Palfrey, s. लघुवाजिन m., शुद्रघोटकः.

Palindrome, s. सुरजबंध:.

Palingenesis, इ. स्पांतरं, रूपपरिवृत्ति f.

Palisade, s. सांभ or शंकु-पाकि f. or वलय:-यं, अनरोधकं.

Pall, इ. वासस् n., प्राचारः, प्रच्छद्पटः 2 वेतपटः, वेतवासस् n., शवाच्छाद्नं. =v, t. विरसीकु 8 U, अरुचिं उत्पद् ए. 🗝 i. विरसीभू 1 P.

Palladium, s. पुर-नगर-देवता, रक्षादेवता. 2

रक्षा-क्षणं.

Pallet, s. खद्वा, लघुतल्पः. 2 वर्ण-रंग-पन्नं. Palliate, v. .. (दोषं) लबुकु 8 U, म-उप-शम् $^{\mathrm{c.}}$ (शमयाति), लंघयाति (D_{c}), त्रसृद् $2~\mathrm{P}_{\mathrm{c}}$ क्षल् 10, आच्छद्र 10. -ion, s. प्र-उप-शम:-शांति 🕽 -, लघूकरणं,दोष ०० पाप-मार्जनं-क्षालनं-शमः. =ive, a. उपशमन (नी f.), शांतिमद, शमक. = 8. पाप-दोष-शमनं 2 उपशमनं,

युलझं, क्रेशापहं. Pallid, Pailor, See Pale,-ness.

Paim, ह. तल: लं, प्रहस्तः, प्रपाणिः, प्रतलः, चपेटः, चर्पटः, करतलः; 'the p. s joined! संहततलः, संतलः; 'the bollowed p. ' मस्तः-तिः, चुलुकः, 'joining the p. s together 'बद्धांजाले, कृतांजाले, अंजलि पुदं कृत्वा. 2 (Tree) तालः, तृणद्वमः, युदं कृत्वा. 2 (Tree) तालः, 'p. of वृभेश्वरः; (the fruit) तालं; 'p. of superiority ' गुणाधिकथपताका. करतले ग्रप् 1 P or ग्रहु 1 U. 2 (Off) मह c , बंच् 10; See Cheat; 'the trick was p. en off upon him ' तेन छझना असी सम्यग् विमलस्थः. =ate, =ated, a. क्रतलाकृति. - y, a तालावृत, तालसंकीणे. 2 समृद्ध, श्रीमत्, विभव-भूति in comp.; ' p. days ' विभयकालः, विभवः.

Palma-Christi, s. एरडः, उरवूकः, रुवू-(दु)कः, रचकः, चित्रकः, चंचुः, पंचा-

ग्रलः, मंहः, वर्धमानः, व्यहंबकः

Palmister, सामुद्रिकः-8. सासुद्रज्ञः, -Palmistry, s. सामुद्रिकं, सामुद्रविद्या. Palmiped, a. जालपाद (पदी र्र.).

Palmyra, s. See Palm (2).

Palpable, a. स्पर्शज्ञेय-गोचर, स्पृश्यः 2 स्थूल, घन, गाढ, निविड. 3 स्पष्ट, सुविज्ञेय, प्रत्यक्ष, व्यक्त, -Palpably, adv. व्यक्तं, प्रत्यक्षं-

Paipitate, v i. वेप् 1 A, कंप् 1 A, स्पंद 1 A, सुद् 6 P, उच्छस् 2 P. -lon, s. म्पंदनं, कंपः, स्फुरणं, स्फुरितं, वेपनं. वेपयुः Palsy, 8. स्तंभः, सं-वि-°, स्वापः, सुप्ति f. 2 पक्षाधातः, पक्षवादुः = ए. t. स्तंभः 9 P or c., जडीकु 8 U, स्वप् ए., स्वतन्यं नञ्जू c. -led, -ical, a. पक्षवाद्यस्त-

Palter, v. See Prevaricate.

Paltry, α. शुद्र, लघु, तुच्छ, असार, अपकृष्ट, अधम, कु pr., कुत्सित.

Paludal, a. अनूप, जलमय-

Pamper, v. b. (अत्यंत) स्काय ०. (स्का-वयति), संदृध् ०., अध्ये ०., परि ,पुष् ०., संतृष् ०., पुर् 10. =ed, a. स्कीत, परिपुष्ट, हृष्टपुष्ट, आपीन, आप्यायित. =er, s. अति-पोषकः, आप्यायकः =ing, s. स्कीति f., परिपोषणं, आप्यायकः.

Pamphlet, s. पत्रिका, लघुपुस्तकं. -eer, s. प-

धिकाकारः, लघुपुस्तककुत् m.

Pan, इ. भाजनं, पार्च, भांडं, आधारः; 'frying' p.' अंबरीपं, भ्राष्ट्रः; See under Fry; 'p.cake' भृष्टापूरः 2 विश्वमूर्तिः

Panacea, ह. सर्वरोगझं आपिधं, जेलाक्ये-

चिंतामण्रिः.

Pancratium, 8. महायुद्धं-फ्रीडा. =Pancra= tic, a. महाकीडानिपुण

Pandect, 8. विद्यासंग्रहः 2 स्मृतिसंहिता. Pandemic, 4. सर्वजनीन, सार्वलोकिक

(की र्र.); सर्वसामान्य; 'p. disease' जनपटोट्रध्वेसः

Pandemonium, इ. रक्षःसभा, पिशान्यसभा-Pander,-er, इ. नर्मसन्तिनः, विटः, सुरतदूतः, कुंडाशिन् क., संन्वारकः. =v. t. सुरतकामान् सं-पट् c., लांपटचा प्रयुक्त् 7 A, 10. =ing, =ism, इ. कोहिन्यं, विटकार्यः

Pandiculation, s. See Stretchi 1g.

Pane, s. काचफलक:-शिला.

Panegyric, s. स्तुति f., श्र्नाचा, प्रशंसा, स्तुतिवादः-पाटः, ग्रुणवर्णनं-कीर्तनं -al, a. स्तुतिमय (थी f.), प्रशंसात्मकः -Panegyrize, v. t. स्तु 2 U, श्र्राच् 1 A, प्रशंस् 1 P; See Praise. -Panegyrist, s. संस्तावकः, वेतालिकः, वंदिन् m., मामधः, स्तुतिपाटकः

Panel, ३. कपाटः-दं, अररः-री-रं, शाखा, भागः-2 स्थेयगणः,-पत्रं.

Pang, 8. बेद्ना, यातना, व्यथा, पीडा; (extreme) कारणा, अतिब्यथा; See Pain

Panic, इ. संज्ञासः, समुद्वेगः, महासाध्वसं, विष्ठवः, आकास्मिकमणं, ज्ञासः; ' p.-struck or -seized ' संज्ञस्त, भयविष्ठत, विज्ञावित; ' p. in an army ' पिंजलः, समुर्त्पिजः. 2 अष्टः, प्रियंग्रः.

Pannel, s. पर्याणं.

Pannler, s. कंडोलः, पिटः, पे(पि)टकः, कर्रडः. Panoply, s. सर्वीगत्रं, सर्वीगकवचः =ied, a. संवर्मित, कृतसत्ताहः

Panorama, s. विश्वदृश्यं.

Pant, v. i. वेप् 1 A, संद 1 A, कंप् 1 A, उद्ध्या 1 P, स्क्रुर् 6 P, उच्छ्युस् 2 P. 2 कृच्छेण निश्वस्, दीर्घ-स्थूलस्थूलं-निश्वस्. 3 सोत्कंठं समृद्ध् 10 or अभिलक्ष् 1, 4 P; See Long. = s., =ing, s. कंपः, स्कृरणं; कुच्छ्रो-च्छ्यासः, उच्छ्यासः, स्थूलस्थूलनिश्वासः

Pantaloon, ह. जांचावर्स्न-परिधानं 2 भंडः,

विदूषकः, वेहासिकः

Pantechnecon, इ. उपस्कर-संग्रह:-पण्यकाला.
Pantheist, इ. विश्वदेवतावादिन् क.
-Pantheism, इ. विश्वदेवतावादः, वैश्वदेवमतं. -Pantheon, इ. विश्वदेवतागणः,
विश्वदेवकुलं

Panther, s. द्वीपिन m.

Pantomime, इ. सुग्धनर्तकः, केवलं अभिनेतृ

कः, सूकाभिनेताः ृ ट सुग्धाभिनयः, लास्यं,
निःशब्दलास्यं-हावः.

Pantry, 8. अलकोष्ठः, भदयागारं-

Pap, .. चूचुकं, स्तनाग्र. 2 स्तनः, कुचः 3 मृद् खार्यः.

Papa, s. aia:, fqg m. See Father.

Paper s. पर्झ, पञ्चलं; 'written p' लेखः, लिखितं, पत्रिका, लेख्यं - ७. ८ पत्रेण आच्छड् 10 or आस्तृ 5 U.

Pappy, a. मज्जायुक्त, सृदु, कोमल. Papulæ, s. वि-,स्कोटः, पिटि(ट)का.

Par, s. समता, तुल्यता, साम्यं, सम-तुल्य-भावः, 'at p.' सम, तुल्य. -ity, s. साम्यं, तुल्यत्वं

Parable, s. उपमा, दृष्टांतः, निदर्शनं - Parabolic, a. दृष्टांतस्य

Parabola, ३, अनुवृत्तं.

Parachute, ६. विमानात् अवतरणार्थे छत्रं.
Parade, ६. आहंबरः, द्भः, बाह्यज्ञोभाः 2
यात्रां, सैन्ययात्राः ३ श्रह्माम्यासः, अख्र-रण
शिक्षा, गुद्धाभ्यासः, ब्यायामः, योग्याः ' pground' ब्यायामभूमि र् = 0. र. सद्भसाहंबर-दृङ्गु ८. 2 सैनिकान् ब्यायम् ८. or
श्रह्मव्यापारं शिक्ष्टः = 0. र. सद्भ पर्यद्र 1 1'
or भ्रम् 1, 4 P.

Paradigm, s. निद्र्शनं, रूपनिद्र्शनं, ' p. of verbs ' धातुरूपाद्र्शः.

Paradiso, ३. वेकुंठं, स्वर्गः, स्वलंकः, सुख-भवनं, See Heaven. 2 नंदनवनं. -Paradisiacal, a. स्वर्गीय, स्वर्थः

Paradox, ह. असत्याभासः, विरुद्धमतं. =ical,

व. अयुक्ताभास, लोकविरुद्धः
 Paragon, इ. प्रतिमा, उपमा, आद्शः, प्रतिष्क्षं;
 See Model. 2 अद्युपमं वस्तु.

Paragraph, s. परिच्छेदः, खंडः, भागः, वाक्य-खंडः-विच्छेदः Parallax, 8. लंबने

Parallel, a. समांतर 2 सहुश (शी f.), समान, सम, तुल्य, संवादिन, समस्य, अड-रूप. - समांतररेखा; 'p. of latitude' अक्षृत्रतं. 2 साष्ट्रपं,साम्यं, समता, आनुरूप्यं, उपमा, मतिमा, मतिरूपं, ' having no p.', un-ped अञ्चपम, अद्वितीय, See Matchiess. = v. t. समांतरीकृ 8 U. 2 उप-भति-मा 3 A, 2 P, तुलू 10. 3 समीभू 1 P, संबद्ध 1 P. -Ism, ह. समांतरं, सादृश्ये.

Parallelogram, अ. समांतरचतुर्धेजः. Parallelopiped, 8. समांतरवातः-

Paralysis, s. स्तंभः, स्वापः, जाडचं, सादः, पक्षाचातः; 'p. of limbs' अंगर्भगः, गा-गात्रसादः. -Paralytic, a. त्रोपधातः. पक्षवायुगस्त. स्तब्धगात्र, सुप्तत्वच्, -Paralyze, v. t. संस्तंभ् 9 P, जडीकृ 8 U, अव-,सद् c., स्वप् c.; 'my limbs are p.-ed 'सीवंति मम गात्राणि-

Paramount, a. प्रधानतम, सर्वाधीश, परम, विशिष्ट, मसुख, प्रधान; 'p. lord' अधीश्वरः, सम्राद, सर्वेशः, सार्वभीमः; 'p. sway

साम्राज्ये.

Paramour, 8. भुजंगः, जारः, विटः, उपपतिः. 2 (Female) उपपत्नी, उपस्री.

Parapet, s. वक्षोट्य: प्राकार:

Paraphernalia, s. सामग्री, परिच्छदः, उप-करणं; ' royal p. ' छत्रचामरादि राजि्चह्नं, राजलक्षणानि; 'woman's p.'स्त्रीधनं, यौतर्कः

Paraphrase, v. t. विस्तरेण ब्या ख्या 2 P, अनुवर् 1 P, इाब्दांतरेण विपरि-णम् C. (णम-यति). ≒8. अञ्जवादः, मुलशब्द्विस्तारः-विव-रणं. -Paraphrastic, a. मूलाधिकशन्द, विस्ताररूप-

Parasite, s. प्रान्नभोजिन m., परान्नपुष्टः, पर्पिडादः, पात्रेसमितः- 2 विटः, चादुकारः; See Flatterer. 3 वंदा, वृक्षादनी, वृक्षचहा, जीवंतिका. -ic,-ical, a. पराक्षपुष्ट, पराभ्रय, परोपजीविन्: वृक्ष or तह-रोहिन् or रह-

Parasol, 8. सुन्नं, आतपनं Parboil, v. t. ईपत् कथ् 1 P.

Parcel, s. पोटली, पोटलिका, कूर्च:, भांडे. 2 भागः, अंशः, खंडः, उद्धारः. 3 राशिः, चयः, संयः, गणः, समूहः, इदं; ' part and p. अगधूत a , शरीरावयवभूत a .: 'she forms, as it were, part and p. of my body अन्यतिरिक्तेयमस्यच्छरीरात् (Ka. 151); मेनकासंबंधेन शरीरभूता में शकुंतला (S. 6). =v. t. (Out) विभन्द 1 U, विभागशः विनयस् 4 Uor spy c.

Parcener, s. समांशिद m., समाधिकारिद m. -Parcenary, s. समाधिकार:-

Parch, v. t. तप् c., दह 1 P, हद् 1 P, अस्व 6 P; उत्-, जुद् c. (throat &c.). ⊶ed, a.

तम, दग्ध; प्रष्ट, शुक्क, उच्छोपित, निजल. शोषितजल, क्षाम; ' having his throat p. up with thirst ' विवासाक्षामकंठः

Parchment, क समेपट:-पन्ने. Pard, s. See Leopard.

Pardon, v. t. क्षम् 1 A, 4 P, सह 1 A, मृष् 4 P, 10, सुन् 6 P, अव-सुन् 6 P, तिन desid. (तितिक्षते). 🥪 क्षमा, क्षांति f.. तितिक्षाः मर्पणं, मोचनं, दोषस्किः 🛺 अपरा-धक्षमा; 'I beg your p.' क्षंतब्योई भवता; 'to beg p. of' क्षमां ग्राथ् 10 A. -able, a. क्षंतन्य, मर्पणीय, क्षमाई, सोडन्य, क्षमोचित. -ed, a. क्षांत, मर्पित, दोष-दंड-सुक्त, सुक्त-दंड-दोष-

Pare, v. t. तजूक 8 U, अवकृत् 6 P, तक्ष् 1, 5 P, त्वक्ष 1 P, अविच्छिट् 7 P, खंड् 10, उल्लिख् 6 P, वि-लू 9 U. 2 (Skin) निस्त्वचीकु, निस्तुषीकु, त्वचयति (D.), त्वचं निष्कुष् 1 P, 'having p. ed nails' क्रमनखः -er, s. तष्ट्र m., खंडकः. ∞lug, ह. तक्षणं, कर्तनं, तनूकरणं 2 तप्टं, खंडः, भिलं, विवलं,

शकलः लं

Paregoric, a. श्रुलापन, श्रुलशामक.

Parent, s. मातु f., पितृ m.; See Mother, Father; ' p. s. ' मातापितरो, पितरो, मातर-पितरी, प्रस्जनियतारी; 'p. institution' उत्पादिका-पिनुभूता-शाला; ' p. tree ' उ-त्पादकः-जन्मदः-चुक्षः. 2 प्रभवः, कारणं, चीर्जं, हेतुः, उत्पादकः, जन्महेतुः. -age, ह. अन्वयः, जाति र्र., कूलं, वंशः, जन्मन् ॥, उत्पत्ति र्र., 'of royal p.' राजवंदय, चुपबीज; 'of noble p. ' महाकुल, कुलजन्मन, अभिजनवत् -al, ". पितृ, मानु in comp., पैनुक (की f.), मातापितृयोग्यं, पित्रचित, पित्रहरूप; 'p. affection' वात्सल्यं, अपत्यस्नेहः, पुत्रमीति .

Parenthesis, s. निक्षेपचिह्नं; निक्षिप्तवानयं-वचनं,उप-अनन्यित-वाक्यं, प्रासंगिक-अपधान--Parenthetical, a. प्रासंगिक (की f.), निक्षिप्त, निवेशित, मूलानिवत, अप्रधान -ly, adv. निक्षिप्य, मूलावन्वयेन.

Parergon, s. शेषपूरणं.

Parget, s. लेप:, सुधा-

Parhelion, s. सूर्याभासः, मिथ्यास्यैः.

Pariah, 8. अंत्यजः, हीनजातिः.

Parish, s. पौरोहित्यभूमि f.-प्रदेशः; 'p. priest ' ग्रामयाजकः पुराहितः. -Parishioner, ह. ग्रामिकः, ग्रामस्थः, ग्रामवासिन् गः

Park, s. उपवनं, कृत्रिमवनं, क्रीडा-प्रमद्-वर्त, आक्रीडः, सुगयास्थानं-भूमि f. -er, (P.keeper) ह. वनपालः, उद्यानरक्षकः-

Parley, v. i. संभाष 1 A, संबद् 1 P, सलप् 1 P. - s., -Parlance, s. संभाषणं, संवादः : संकथा, संलापः. 2 संधिपसंगः

Parliament, ह-विचार-मंत्रण-सभा, प्रतिनिधि-

Parlour, ६ आलाप-संक्रया-स्थानं, संलापकोष्ठः. Parlous, व. भयाबह, भयंकर, भीतिमदः

Parochial, a. ग्राम्य, बामीय, ग्रामिक (की f.).

Parody, 8. अनुकरणकाब्यं. =v. t. ज्ञब्दान् परिवत 0

Parole. अ. उक्ति f., वचनं, प्रतिज्ञा.

Paronomasia, s. श्रेष:.

Percnychia, s. चिट्यं.

Parotis, & लालाधार:-

Paroxysm, s. वेग:, सं-आ-वेग:, आवेश:, आसम:; 'p. of rage' क्रोधावेश:; 'in a p. of rage' क्रोधावेशवशात्.

Parricide, श. पितृ-हत्या-वधः-धातः. 2 पितृहन्द गः., पितृधातिन्द् गः., पितृष्टः. -धा, व. पितृहन्द. 2 पितृवधातमकः.

Parrot, s. शुकाः, कीरः, किंकिरातः, वक्रतुंडः-

Parry, v. t. नि-मृ c., परिद्व 1 P, मित हम् 2 P. Parse, v. t. (पदानि) अंद्र 7 P, छिट् 7 P. =ing, s. पटअंजनं-छेळ्ट.

Parsimony, ३. अल्प-मित-इयय: =ious, a. अल्प-मित-इययिन, कृपण, व्ययपराङ्खल (स्ता f.), बृहदद्ध-पुष्टि. =iously, adv. कार्यप्येन, मितव्ययेन.=iousness, इ. See(s.).

Parsley, ह. अजमोदाः Parson, ह. ग्राप्तपुरोहितः, ग्रामोपाध्यायः,

यामगुर:. =ago, इ. ग्रामगुरु गृहं.

Part, s. वि-,भागः, अंशः, खंडः-र्ड, शक्तलः-ले, लवः, वि-,दलं, भिजं, कला- ३ प-,देशः, एक-देश:, अवयव:, अंगं. 3 (Allotted) वि-, भागः, अंशः, उद्धारः, बंदः. 4 कर्मन् ॥-, कार्पे, ियोगः, धर्मः, स्वकर्तव्यं-धर्मः; ' perform one's p. ' कर्म निर्वेद्ध c., निर्योगमनुष्ठा 1 P. 5 भूमिका ; पात्रं ; assignment of p.s ' मूमिकाकल्पनं 6 अंगं, अवयवः, घटकः, घट-कावयवः; 'consisting of 4 p. s ' चतुरंगं (बलं). 7 बारः, पर्यायः; See Turn. 8 पक्षः. 9 संबंध:, अनुवंग:; 'to have a p. in-' संबंध-अञ्चषंच-pass. 10 (P.-s) मति f., मतिग्रुण:, बुद्धि f., धीशक्ति f., See In-tellect; (region) त्र-,देश:; 'for (on) tellect; (region) प्र-,वेशः; 'for (on) one's p.' तावत, अपि; 'for the most p., भायः, बहुत्तः, प्रायकाः, प्रायेण, भ्रविष्ठं, See Mostly, 'by p.s, 'in p.s' भागतः, अंशशः; 'in p.' अंशतः, ईपत्, किंचित्; 'in good p.' संप्रीतमनसा, प्रियं, अद्यक्तुलं, यसकं; मसजमनसा; 'in ill p.' इष्ट-खिल-मनसा; 'in four p.s ' चतुर्धा; 'in many p.8 'बहुधा. 🗝. ६ विमद्य 1 Ü, परिचलप् ., विभामशः विन्यस् 4 U, वंद् 10; Sec Divide. 2 वि-युद्ध 7 A, 10, विश्लिष् 0-, पुथकू कु 8 U, वि-भिद् 7 P or c., विच्छिद 7 P; (the hair) सीमंत्रपति (D.). -v. i. वियुक्-विभिद्र-विच्छिद्र-pass., विगम् 1 P. चित्रित्रव 4 P, अप-या 2 P, अपगम्. 3 वि-, वृक्ष 1 P, स्फुट् 6 P, वि-द् pass., शकलीस्-4 (With) आ-मंद्र 10 A, आमच्छ 6 A; त्यव्य 1 P, Ry 6 P (place); 'let me now p. with you ' अनुजानीहि मामधुना गम-नाय, =Ing, a, प्रास्थानिक (की f.), प्र-श्यान-प्रयाण in comp.; 'p. ceremony' प्रस्थानकोतुकं. 🗝 वियोगः, विश्लेषः, विरहः, विभेदः 2 वि-अप-गमः, प्रस्थानं, प्रयाणं, अप-यानं; 'p. of the bair ' सीमंतः, सीमंत-रचनं, =iy, adv. अंशतः, भागतः, किंचित्, ईपत्, स्तोकं, कियत्, अल्पं, स्तोकांशेग, खंडत: =Partake, v. अंशभान्द-a. भू 1 P, अंशं-भाग-यह 9 U or हु 1 P, भन्र 1 A, अंशं भन्, भागिन-a. भू ; See Share. 2 धुज् 7 A, सेब्र् 1 A. -er, s. अशिन् m., भागी, अंश-भाग-बाही-हारी-हरः, सह-भाक्-भोगिन, मुल्-भान्-in comp. -Partial, a. अन्यापक, असार्वत्रिक आंशिक (की f.), असमग्र, असंपूर्ण, असकल, एकदेश-खंड- in comp.; ' p. eclipse ' खंडबासः; 'p. rent' एकदेशच्छिदं. 2 पक्षपातिन, पक्षरनहिन, पक्षानुकूल, पक्षानुसगिन, एकदेशीय, सपक्ष-पात, संगिन, असमदृष्टि, असमद्शिन्. -ity. ⁸. पक्षपातः, पक्षपातिता, पक्षस्नेहः-आनुकूल्यं-अनुरागः, असमता, असमदृष्टि *f-*चुद्धि *f-*, संगः 2 स्नेहः, अनुरागः, प्रणयः, प्रेमन् m. n.; 'speak without any p.' मध्यस्थतां गृहीरवा भण (M.3), = y, adv. अंशत:, असम्बं, असकलं, असंपूर्णं, क्वित् कवित्: असर्वत्र, खंडतः, एकदेशे, ईपत्, स्तोकं, खंड-एकदेश-in comp.; 'p. broken' खंडभग्र; See Partly. -Participate, v. t. भाग-अंशं-ग्रह 🤉 U, संविभव्द 1 U. =ion, s. अंश-भाग-ग्रहेणं, संविभागः, सहभोगः-धुक्ति ∱ -Participant, a., s. भागिन, अंशिन; See Partaker. -Particle, s. कणः, अणुः, लवः, क्षुद्रांशः, कणिका, लेशः, कला,परमाणुः-2 निपातः, अब्ययः-यं. -Partition, s. परि-च्छेदः, वियोजनं. 2 वि-,भागः, विभागकल्पनं-ना, विभजनं, बंटनं, ब्यंशनं. 3 ब्यवब्छेद्नं, भार्त्ते $f\cdot$, व्यवधा-धानं, कोष्ठः, संधिः. = $v\cdot t\cdot$ विच्छिट् 7 P, विभव्द 1 U, अंशांशि दा 3 U; See (v. t.). -Partner, s. अंशिन m., भागी, समांशी, सहभोगी-भागी; संगी,सहायः, सहकारी, संमूयकारी, संसर्गी, अद्युपंगी; of joys and sorrows' समद्रःखसुखः (S.3). 2 Husband, Wife, q.v. -ship, सहकारिता, संभूयकारित्वं, समांशिता, संभूपसमुत्यानं-

Parterre, s. पुष्पवाटी-टिका, कुसुमाकरः.

Participle, s. कृत्तः; ' present p. ' शतु, शानच् ; ' past p.' निष्ठा; ' potential pas-

sive p.' कुरुष: (all being names of terminations).

Parti(y)coloured, a. See under Party.

Particular, a. विशिष्ट, सविशेष, विशेषक, अव-गरि-च्छेदक, विशेष in comp. 2 ध्यक्त, विभिन्न, विविक्त, उद्दिष्ट, पृथगात्मक, असुक in comp. 3 अन्यापक, अनौत्सार्गिक (की f.); विशिष्ट, not General q. v. 4 असाधारण (णी f.), असामान्य, लोकोत्तर, अयाकृत (ती f.). 5 विलक्षण, अपूर्वः 6 सूक्ष्म, सूक्ष्म-दृष्टि, सूक्ष्मदृशिन्, 'at a p. time' विशिष्ट-समय, समयविशेषे; 'a p. rule' विशेषfafer: ! he is very p. about his dress ' वेषाक्रियायां सोऽतीव सूक्ष्मद्राष्टिः. 🤲 विशेषः, अव-परि-च्छेदः; ' give p.s of the man तस्य नरस्य विशेषं बहि; 'he told all the p. s of the battle' युद्धं स विस्तरेण अवर्णयत्, अखिलं युद्ध हतांतं अकथयत् ; 'in p.' विशे-पतः, विशेषेण. =ity. s. विशेषनिर्देशः कथनं, एकेंक्जाःनिवेदेशः. 2 असामान्यता, अव्यापकर्त्वं, **ँ** पार्थक्यं, भिस्नता, व्यक्ति f., विशिष्टता. 4 विवरणं, विस्तर:. -iy, adv. विशेषतः, सवि-शेषं, प्रधानतः. 2 विस्तरंण, सविस्तरं; सूक्ष्म-तया, अतिस्थमं. उ पृथक्, अवयवशः, एकेंकश्ः -Particularize, v. i. विशिष् 7 P, एके-कंशः निर्दिश् 6 P or अभि-धा 3 U, सवि-शेषं वण् 10 or कथ् 10, व्यवस्तिहरू 7 P. -ation, ह. विशेषवर्णनं-ना, विशेष-निद्शाः-कथनं, व्यवच्छेदः. =ed, a. त्रिशेषित, एकेक-शः निविष्ट, ध्यवस्थितः

Partridge, s. तित्तिरः-रिः, चकोरः-रकःः Parturlent, a. आसस्त्रमसवा, माप्तमसववेदनाः -Parturition, s. मसवः, जनमं, जनमन् ॥, उत्पत्ति f.

Party, s. पक्ष: ; 'one's own p.' स्व-आत्स-पक्षः, ' of one's p. ' स्वपक्षावलंचिन्, स्वपक्षपातिन् : of of the opposite वि-यति-पक्षः 2 संसर्गः, सपक्षाणां गणः-संघः, कृतसंसगो जनाः, पक्षः. 🕹 गणः, समूहः, दलं, संघः, इंदं, मंडलं, गुल्मः लमं, पंक्ति f. 4 अधिन् m., प्रत्यर्थी, षादी, प्रतिवादी. 5 सभा, समाजः, पंक्तिः, गण: ; 'dinner (convivial) p.' सन्धि f., सह-सं-भोजनं ; सपीति ʃ., तुल्यपानं (drinking p.). Ó विशिष्टजनः, व्यक्ति f., विवक्षित-पुरुषः. 7 संबंधिन भः, अनुपंगी, भागी, अंशी, सहकारी, सहाय:; ' a p. to a plot ' कुट-सहाय: -a. पाक्षिक(की f.), यक्ष in comp. by (s.); 'p.-coloured' चित्रविचित्र, नानावणं-रंग, विचित्रः 'p.-man'पक्षपातिन् m. पासिकः; 'p.-spirit ' पक्षपातः; See Partiality; 'p.-wall' भित्ति f., संधिः; कुङ्यं. -Partisan, s. पक्षपाती, पक्षावलंबी, पक्षयः, एकपक्षः, सपक्षः, सहोत्यायी, अनु-,संगी,

पार्श्व (श्वि)कः, पक्षधरः -ship, ८. पक्षपातः--ग्रहणं-अवलंबनं-

Parvenu, s. See Upstart.

Pasquinade, s. निंदारमको लेखः, उपहास-

Pass, v. f. अति-स्यति-इ 2 P, अतिक्रम् 1 U. 4 P; ' they two p. ed each other 'us-स्परमतित्य-उल्लंघ्य-तौ निर्गती; द्व 1 P, स-डत्-नि:- , डत्-, लंघ् 1 A, 10, पारं गय् 1 P, अतिगम्, 'p.ed his examination' परिशा-पारं गतः, परीक्षामुत्ततार. 2 (Time) गुसु c. (गमयाति), नी 1 P, अति-वहु c., क्षे c. ' he with (क्षपयाति), या ७. (यापयाति); difficulty p. ed eight years' तेनाही परि-गमिताः समाः कथंचित् (R. VIII. 92); 'p. ing (staying for) three nights' and वसतीरुपित्वा (R. vII. 33). 3 सं-,चाू-ल c., संक्रम् c. 4 निष्पष्ट् c., व्यव-स्था c. (स्थापयति), सिष् 6. (साधयति); सं-अह-अन् 4 Å, परिग्रह् 9 P (bill &c.); 'p. seutence ' निर्णयं दा 3 U, दंडं आहिशू 6 P; 'this p. es conception' विचार-विषयातिक्रांतमेतत् ,धियः पथि न वर्तते.=७० है. गम्, इ-या- 2 P, चल्-चर् 1 P, म-, स् 1 P, अति-ब्यति-इ, अतिकम् ; 'let it p. now' तिष्ठतु तद्धुना, यातु, किमनेन. 2 प्र-चल्-रू, प्रचलित-व. भू 1 P, प्र-सू, प्रचलीभू 3 सिष् 4 P, निष्पन्नी-सिद्धीभू , अन्त-सं-मन् Pass.; परिश्रह pass. 4 उप-,संक्रम्,संचर्. 5 संवृत् 1 A, समा-पद् 4 A, सं-, स्, आ-पत् 1 P, चद् 1 A; See Happen, Occur. -away. अति-न्यति-इ, गम्, या, अतिक्रम्, अतिवृत्. 2 म-,नज्ञू 4 P, म-बि-ली 4 A, तिरोस्, कि разв., शर् 1 P. -by, अतिक्रम्, अति इ, अतिचर्, उहुंब् 2 उपेक्ष्र 1 A, न गण् 10, त्यन्त् 1 P, अपास् 4 Ü; See Neglect. -for, Ez. by denominatives; एरडापि इमायते 'p. es for a treo'; मन्-गण्-Pass-; 'he p.s for a learned man' पंडित इति मन्यते (जनैः). =into, निविश्-पविश्- 6 P. -off, अप-इ, अप-या-गम् , विगम् · =(v. f.) वि-मू C., संदुश् C., आकल् 10; ' tried to p. the matter off with a joke' तं बुताते परिहासमिव गणयितुं-आकलयितुं-येते; इद्य-वलुभोऽभिलिख्य कामदेवन्यपदेशेन संखीपुर-लोडपहुत: (Rat. 2) 'p. ed off the picture of her beloved upon her friend as that of Cupid.' -on, प्र-वृत्, प्र-या-गम्-सु. =over, उपेझ्, उत्सुब्द 6 P, त्यन्त्, न गण्र लंघ, अति इ-अतिकम्, अतिकम्य गम्, हः, See (v.t.);अंतरयाति (D.), मध्यमांबावृत्तांताँऽतारित आर्येण (U. 1) 'is p.ed over' &c.; oft. by स्था, आस् 2 A with तावतः 'let us p. over this sad tale' तिष्ठतु-आस्तां तावद्ये

दु:खबुत्तांत:. othrough, निभिद् 7 P,पविश्य निर्माम्: (throughts &c.) See Occur. -s. संकर्ट, संक्रमः, संचरः,संकट or संवाध-पथः or मार्गः, दुर्गसंचरः, 2 द्री, विद्रुरः, रंधं- 3 (Passport) असुज्ञा, असुमति f., असुज्ञापचं, सुद्धाः why do you leave the camp without (taking) a p.' किमर्थमगृहीतसुद्धः कटका-जिक्कामासि; 'without a p.' अमुदालां हितः (Mu. 2). 4 प्रहारः, आघातः, ताहनं. 5 दशा, अवस्था, स्थिति र्र., दुईशा, दुर्गति र्र., करं, कुच्छं, कष्टाचस्था. =able, ८. गस्य, तार्य, सुनम, उल्लंहय, 'not p.' दुर्गम, अगस्य. 2 सहा, सोहब्य, उपेक्षणीय, विशुण. =280, 8. गमनं, तरणं, यानं; 'p. through the worlo' लोकयाचा, संशारपथ:, 'p. to and fro ' गमनागमनं, ग्रातायातं. 2 मार्गः: See Way. 🕉 संक्रमः, संचारः, अतिक्रमः, पारगमनं, उहां-धनं; Sec (8.). 4 गमन-संक्रमण-काल:. 5 संचरः, संक्रमः, दुर्गसंचरः б गमनाधिकारः, अतुज्ञा- पर्न- सुद्रा; See Pass. 7 वचनं, स्थानं, स्थलं, देशः 8 वृत्तं, भूतं, वृत्तांतः, 'p -money ' आता(त)रः, तरमूल्यं-पण्यं, तारिकं, तार्थे. =ed, a. अतीत, गत, संकांत, बीत, तीर्ण, सिद्ध 2 (As excrement) उच्चारित, हज, गून. -er, s. (p.-by), पधिकः, अध्वगः, पांधः; See Traveller -ing, ह. तर्णं, गमनं, चलनं. -a. गामिन्, पापिन in comp. 2 अतिकामक. 3 उत्तम, परम, श्रेष्ट, विशिष्ट. =adv. अतीव, अतिमात्रं, नितांतं, अति pr., अतिशय in comp. =Pas= senger, s. तरः, तरितृ m., उत्तरणकृत् 2 नो or पोत-गामी or यायी. 3 पथिकः,यात्रिकः, पांध: See Traveller. -Past, a. गत, अतीत, भूत, व्यतीत, अतिकांत, वृत्त, परोक्ष ; 'p. time' भूतकाल:. 2 पूर्व, पूर्वतन (नी f.); 'in p times ' पुरा, पूर्व, पुराकल्पे 3 शिद्ध, निष्पन्न, समाप्त, कृत 🗝 भूतं, अतीतं, समती-तं, अतिकांतं, गत-अतीत-मूत-कालः. =prep., अति p., अतीत, अतिकांत, नष्ट, हीन in comp., अ-निर्-pr.; 'p. cure ' असाध्य, निचपचार ; 'p. the range of sight च्हुर्विषयातिकांत, नयनपथातीतः shame' निर्लज्ज, नष्ट-त्यक्त-लज्ज; 'P-human strength' अतिमाद्यशक्ति; See Beyond also.

Passible, a. वेदनक्षम.

Passion, s. भावः, विकारः, विकृति र्र., वृत्ति
र्र., रागः,रसः, मनो-विकारः धर्मः भावः वृत्तिः
रागः, इंद्रियवृत्तिः. 2 इंद्रियं, 'the p. s'
इंद्रियाणि, इंद्रियचर्गः, 'subduing the
p.s' इंद्रियनिग्रहः, 'p. of love' कामविकारः, शुंगारभावः, 'void of p.s' वीतराग,
विरक्त, 'absence of p.s' विरागः, विरक्ति
f. 3 मनोपः, संरंभः, क्रोधः, रोपः, अमर्थः,

उत्-सं-तापः; चंडता, उग्रता, क्षोभः, व्यान्त-क्षोभः, चित्त-क्षोभः तापः वेगः 4 लालसा. लोभः, लोलुपता, ओत्सुक्यं, उत्कंठा, उत्कटे-च्छा, गाहाभिलापः, व्यसमं, आसक्ति 🎉; ' quality of (tendency to) p.' रजोगुण: रजस् n. 5 कामः, मद्नः, स्मरः,कामविकारः, स्मरमोहः, रजः, रजोवृत्तिः, मदः, कामुकत्वं, अभिलाप:, अनुराग:; See Love, Lust. 6 दु:खान्तभवः, दुःखभोगः. ७ सहनं, कर्माश्रयता, ब्रहणं. =ate, a. ऋोधन, कोपन, ऋोधिल, शीवकोपिन, सुलभकोप, संराभिन ससरंभ. शेप-कोप-कोध-कील, अमर्पण, रोपण, को-धिष्ठ, चंड-पित्त-स्वभाव, आवेशवत्, चंड उत्ताप-संताप-शील, तिग्म, उष्ण. 2 तीव, तीक्ष्ण, उग्र, अत्यत्क्वट, उद्यंह, प्रस्तर, आते-रिक्त, परम, नितांत, गाढ, उत्कट; 'p. love ior gambling ' शूते गाढाभिनिषेश:, ' p. lover of music ' नितांतं संगीतियय: 3 रागयक, विकाराधीन, सराग, रागान्वित, उत्कंठित, सानुराग, रजोग्रणिन, कामार्त: 'क p. woman' भामिनी, कोपना. -ately, adv. सकोपं, सकोधं, ससरंभं, सामवे. 2 चंडी अत्युत्कदं, तीक्षणं, बलवत्. उ सरागं, सानुरागं, रागपूर्वे. =atenest, इ. चंहरवभावः, सुलभ-को पित्वं, रोषणता, &c. -less, a. विरक्त, रागहीन, जांत-वीत-राग, निःसंग-

Passive, a. कर्मवाच्यं (p. voice); 'impersonal p.' भाषवाच्यं. 2 सहन, सहिष्णु, सहनशील-वृत्ति-धर्मक, तितिक्षु, अनिवारकः। oft. ex. by सहू 1 A. 3 निश्चेष्ट, निष्क्रिय, अपवर्तक, कर्माश्रय, कर्मपात्र. -ly, ade. सहिष्णुतया, निश्चेष्टं, अप्रतिकारेण. -ness, s. सहनशीलं-धर्मः-वृत्तिः, सहिष्णुता. 2 निश्चे-

ean, animuan, animuan. Passport, s. See Pass, s. 3.

Paste, v. t. (उद्येषं)वि-,लिप् 6 P, बंध् 9 P, आसंजु c. = इ. उद्येषः, जलपेषः; 'p.-board' संस्ट्रपत्रं.

Pastern, s. अश्वखुरसंधिः.

Pastime, s. कीहा, विनोदः, लीला, केलि र्र., विहारः, खेला, खेलनं, विलासः, कीतुकं

Pastor, s. अवि-अजा-पाल:, मेवपाल:. 2 आचार्य:, गुरु:, उपाध्याय:. =sl, a. Ex. by (s.) in comp.; 'p. life' अविपालवृत्ति f.; 'p. duties' धर्मकार्याणः, 'p. office' आचार्यकर्म. =s. 'p. poem' गोपकान्यं-

Pastry, s. मिटासं, आपूर्णिकं, पिटकाः (pl.);

Pasture, s. शाद्वलं, शाद्वल-सुणावृत-सूमि f., यवसक्षेत्रं, गोप्रचरः. 2 तुणं, यवसं, धासः, पशब्यं, गवादनं, पशुभोजनं का. i. चर् 1P, तृणं खाद् 1 P or भक्ष् 10. का. i. चर् c., तृणं श्रुव्य c. or खादू c. का. प्रवार-भूमिः, गोप्रचरः 2 शस्यं, धासः, यवसं, Sce (s.).

334

Pasty, s. singu:. Pat, u. युक्त, उचित. -adv. युक्तं, उचितं, सम्बक्. -v. १. इस्तेन सृज्यु 6 1 or परासृज्यु 6 P; ਲਬੂ ਸ-ਵ 1 P or ਗੜ੍ਹ 10. -s. ਲਵਗ-

घातः, लचुमहारः-

Patch, v. सं-ग्रंपू 9 P, वसखंडान निषित् 4 P or सं-धा 3 U; 'p.ed up garment' नानाखंडेग्रंथितं वसं, कर्पटः, कंधाः ing p. ed garment' कंशाधारिन, कर्पाटिक. 🗝 खंडः हं, शकलः लं, वस्र-पट-खंडः, ग्रधित-खंडः, 'p.-work' संग्रंथनं, खंड-कर्मन् गः कंथा-करणं. 2 भूभागः, प्रदेशः, भूमि f., क्षेत्रं..-ed, u. संग्रायित, खंडमय (यी f.), खंडरूप.

Pate, s. मुंहं, मस्तकार्य; See Head.

Patent, a. स्पष्ट, ब्यक्त, स्फुट, सुप्रकाश, सु-व्यक्त, सुस्पष्ट, प्रत्यक्ष. = असामान्याधिकारः, विशिष्टाधिकारपर्त्र. -००, ह. असामान्या-धिकारिन m.

Pater-familias, s. कुलपतिः, कौदुंचिकः-Paternal, a. पैतुक (की f.), पैत्र (त्री f.), पिज्य, पितृ in comp., वित्रागत, पितृमास; ' p. estate ' पैतृकी भूमि:; 'p. aunt ' पितृ-व्वसा. 2 पित्रद्धस्य, वितृतुल्य-सन्निमः =ly, adv. पितृवत्, पितेव, पितृसंनिभं.

Paternity, 8. पितृत्वं, पितृधर्मे:. 2 प्रभवः,

प्रसति *ि*

Path, s. (P.-way) पथिन m., मार्गः, पद्धति f., सरणि-णी f., वर्त्मन् n., पवृदि-धी fः See Way; 'the p. of a planet' कता-क्षः; 'the wrong p.' उत्पधः, कापधः, विमार्गः; 'good p.' सुपधः; 'to seduce from the right p.' उत्पर्ध नी 1 P. =loss, a. निष्पथ, अगम्य, दुर्गम.

Pathogenesis, इ. रोयनिदानशाझं.

Pathetic,-al, a. करुण, हृद्यद्राविन्-ग्राहिन्, हदिस्पृश्, इद्यंगम, कदणात्मक. -ally, ado. करणं, इद्यमाहितया; 'a speech p. worded करणायंत्रथितं वचः" -Pathos, s. करणो रसः, कारण्यरसः, करणारसः; रागः, रसः, कारण्यं-

Pathology, ह. रोगनिदानशास.

Patient, a. क्षमिन, सहिच्छ, तितिह्य, सहन-क्ष्मा-ज्ञील, सहन, क्षमाचत्, मर्षिन्, क्षमायुक्त, अम-सह in comp. 2 थीर, ज्ञांत, धृतिमत्; 'very p.' बहुसह ; 'p. of labour' केश-सह-क्षम; ' to be p.' सह 1 A, क्षम् 1 A; See Endure. = 8. आतुर:, रागः, रोगिन् m. -ly, ado. क्षांत्या, क्षमापूर्व, धीरतया. -Patience, s. क्षमा; तितिका, क्षांति f., सहि-ज्युता. 2 धीरता, मझांति f., धृति f. धेर्ये, रत्सारः.

Patio, s. अंगणं-ने.

Patriarch, ह. कुलपति:, आदि-मूल-पुरुष:. 2 वृद्ध-ग्रह-जन:. =@l, a. (s.) in comp.

Patrician, 8. कुलीन:, अभिजात:,कुलीनजन:, शिष्टः - व. कुलीन, शिष्ट, सद्दंशज, अभिजात Patricide, 8. See Parricide.

Patrimony, s. पैतुकरिक्यं-धर्न, गोत्रधर्न, पैतृक्रं, दायः, पित्रागतधनं -ial, a. पितृमाप्त-आगत.

दायलब्ध, पेतृक (की रि.).

Patriot, 8. स्वदेशानुरागिन् 11.; स्वदेशहित-परायणः, स्वदेशाभिमानित् भ. स्वदेशभक्तः =ic, a. स्वदेशानुसागिन, स्वभूम्यनुरक्त, स्व-ढेशाभिमानिन्, स्वदेशभक्त-आसक्त. ⊷ically, udv. स्वदेशहितेच्छया. =ism, ह. स्वदेश-प्रीति f-अनुरागः, जन्मभूमिवात्सल्यं, स्व-देशाभिमानः.

Patrol, v. i. (रक्षणार्थ) राजी परिक्रम् 1 U. 4 P or परिभ्रम् 1, 4 P. = रक्षिण:, नाग-रिकाः (pl.), रक्षकः, रक्षिन् m., रात्रिपरि-

Patron, s. संभावयितु m., पालकः, उपकारकः. संवर्धकः, आश्रयः, पुरस्कृतं कः,रक्षकः, शरणं; नाथः, पोषकः, पिंडदः. 🗝ge, ४. संभावना, आश्रयः, साहाय्यं, अनुग्रहः, उपकारः, पालनं, पोपणं, रक्षणं, संवर्धनं, अवलंबः, पुरस्कारः -al, a. रक्षक, वर्धक. -ize, v. t. सं-भू c., आश्रयं दा 3 Ü, प्रति-अन्त-पा c. (पालयति), अनुग्रह् 9 P, अवलंब 1 A, संतृष c.; oft. by (s.) with सू 1 P. eless, a. निराअय, अनाथ, अशरण, निरवलंब, निराधार.

Patronymic, 8. पैतुकनामन् n., गोत्रनाम, अपत्यवाचकः; ' chapter :treating of Taddhita p. terminations 'तिस्ताप-

त्याधिकारप्रकरणं.

Patten, , काष्ट्रपादका.

Patter, v. i. पटपटायते (D.). = s. पटपटा-

Pattern, s. आदर्शः, निद्र्शनं, उपमा, प्रतिमा, मतिरूपं-कृति f. 2 आकारः, रूपं, संस्कारः; See Model.

Paucity, s. अल्पता, स्तोकता, ex. by ' few ' q. v.

Paunch, s. पिचिंहः, उद्रे, जुटरः-रं, हुँदे, लंबोद्रं; ' having a p. ' लंबोद्र, तुंद्गि, पिचिडिल; See Corpulent. =0. t. नि-रंत्रीक़ 8 U.

Pauper, s. अनाथः, आर्केचनः, दुरिदः, भिद्धः, भिक्षाजीविन्, See Beggar, Poor. -ism,

 अक्षानुति f., भैक्षाजीवः, भैक्षं.
 Pause, v. i. वि-उप्-स्य 1 P; निनृत् 1 A; विश्वस् 4 P, इम् 4 P, विन्छिद् pass.; p. upon ' स-,चित् 10; See Consider. च्छ- विरामः, विरति रे., निवृत्ति रे., विच्छेदः। विश्रामः, प्र-उप-शमः. 2 अंतरं, ध्यवधानं, अवकाशः, अंतरालं. 3 अवसानं, यतिः (in poetry).

Pave, v. l. प्रस्तरै: इष्टकाभि: खच् 10 (ख चयति) or आस्तृ 9 U, स्तृ 5 U, (सूर्भि) नित्रंध् 9 P. -er, हः क्षिलास्तरणकृत् कः -ment, हः क्षाद्विमः मं, निबद्धाः भूः, क्षिला-स्तरः फलकः

PAV

Pavilion, इ. मंहप:-पं, पटमंहप:-वास:, 506 Tent.

Paw. ६ पादः, सनखः पादः. 2 इस्तः, करः, च्येटः. - १० पादेन-खुरेण (सूर्मि) अभिइन् 2 P or निलित्न 6 P. 2 करेण स्पृत्र or परास्त्र 6 P.

Pawn, v. t. निक्षिप 6 P, न्यस् 4 U, आ-धा 3 U, न्यासीकु 8 U, आधीकु. - - न्यासः, निक्षपः, आधिः, वंधकः, पणः, See Piedge. 2 (At chess) शा(सा)रः-रिः, ' P-

broker ' निक्षपच्यवसायिन m.

Pay, v. t. दा 3 U, 1 P. 2 सं-पट्ट C., संप c., साध c.; (a person) वेतनं-प्रूट्यं-चाः (debt) परि-,शुर c., अपाछ 8 U, अपष्टच्य 10, प्रतिक्ठः; 'p. for,' निस्तृ 1 P, निष्कुः 'he paid for the book' तस्य पुस्तकस्य मूल्यं स दृदीः; 'they paid for their offence with their lives' जीवितव्ययेन स्वाप्राधस्य निष्क्रयः कृतः; See Cost. -s. वेतनं, भूति ., मूल्यं, निवेशः; See Hire; 'p.-day' वेतनदानदिवसः; 'p.-master' वेतनाध्यक्षः. -ce, s. परि-,श्रहीतृ m. -cr, s. हातृ m. शोधकः. -ment, s. दानं, शोधनं, निराहरणं, निस्तारः. साधनं, 'p. of a debt' ऋणसुक्ति .-शोधनं, आद्युप्यं.

Pea, s. कलायः, स(सा)तीनकः, सतीलकः,

हरेणुः, रेणुकः.

Peace, s. संधि:, संधानं: 'to make p. ' सं-धा 3 U. 2 शमः, प्र-उप-शमः-शांति f., निर्वृति 🗗, स्वास्थ्यं, स्वस्थता, शांतता, सुखं; निरुद्वेगः, उपह्रदाभावः 3 ऐक्यं, सख्यं, मेत्री, अविरोधः, संवादः. 4 मीनं, तूर्णीभावः, ' १of mind ' स्वास्थ्यं, चित्तप्रसादः, मनः-श्ांति:, 'hold p. ' तुष्णीं मू, वान्वं यस् 1 P, मीनीमू; 'p.-maker' संधात m. 'p.-offering' शांतिहोम:. -inberj. शांत, तुरणीं भव. प्र-,शांत, शांतपकृति-स्वभाव, -able, a अक्षुब्ध, प्रसन्न, निराकुल, अब्यग्र, अन्तिग्र, 2 शांतिप्रिय, युद्ध-कलह-विसुख (सी f.). -ableness, s. शांतता, स्वास्थ्यं-2 युद्धद्वेषः, कलहवियुखता. -ful, a. प-, शांत, निरुपद्भव, निरुपह्रव, निर्कंटक, विग्रह-संग्राम-हीन 2 (Life &c.) निवृत, स्वरथ, निरुद्देग, सुख, in comp.; See Peaceable. -fully, adv. शांतं, निरुद्वेगं, स्वस्थं, शांत-श्मक-चेतसा. 2 युद्धं विना, साम्ना, सामी-पायेन.

Peacock, s. सयूरः, नीलकंठः, शिखंडिन मान शिखी, वर्ही,पर्हिणः, शिखावलः, केकी, मुजंग-मुक्क, कलापी, मेघनावृद्धज्ञासी, प्रचलाकीः 'p.'s tail'शिखंडः, वर्हः, पिच्छं, कलापः; 'p.'s crest'शिखा, युद्धः, 'eye in the tail ' चंद्रकः, मेचकः, ' p. ' a cry 'केका--Peafowl, इ. मयूर:-री, मयूरजाति f. -Peahen, s. मयूरी, शिखंडिनी, चर्हिणी

Peak, हं. ज्ञिखरः-रं, शृंगं, शृंटः-रं, साझ m. n., चूडा, कक्षुदः-दं, पर्वताग्रं- 2 (Generally) अग्रं, ज्ञिखरं, ज्ञिखा, चूडा. -ed, a. ज्ञिख-रित, शृंगिन, सङ्ग्ट, कक्षुग्रत्- 2 तीश्णाग्र, सच्या-

Peal, s. ध्वनि:, रव:, नि-,नाद:, महाध्वनि:, निर्चाप:, See Noise; 'p. of thunder ' धनगजित, मेधनिधाप:, स्तनिन: 'p. of bells ' धंटानादः, क्षणितं. - १ - नद्, स्वन, कण्,ध्वन् 1 P;स्तन्, गर्ध्य 1 P (of thunder).

Pearl, s. युक्ता, युक्ताफलं, मौकिकं, युक्तिजं, 'p.-shell' युक्ति f., युक्तास्फोटः, क्रिकेंका, युक्तागारं. -y, a. युक्तामय यी f.), युक्तापूर्ण. 2 युक्तापम, युक्ताप्

Peasant, अ. कुषकः, कृषीवलः, क्षेत्रिकः, ग्राम्यः, ग्रामीणः, जानपदः, See Farmer.

-ry, s. कृषीवलाः, कृषकवर्गः

Pease, s. pl. See Pea.

Pebble, ४ उपलः, दृषत्कणः, यूर्णसंदः, शर्करासंदः - ४, प्रयुरोपल, उपलसंकीर्ण, शर्करिल, सशर्कर, शर्करीय-

Peccable, a. पापध्या-अधीन.

Peccadillo, ८, स्वलितं, अल्प वर श्रुद्ध-दोषः वर अपराधः.

Peccant, a. पापिन्द, अपराधिन, दोषिन, स्द्रोष, पापशील 2 दुष्ट, दृषित, विकृत--Peccancy, s विकारः, दोषः-

Peccavi, ८ दोहस्वीकारः.

Peck, v. (चंजुर्रुटेन) अभिहन् 2 P, तुर् 6 P, प्र-ह 1 P, वि-,लिख् 6 P, दंश् 1 U, तुंडेन खंद् 10, चंजुमहारे छ 8 U, चंजुमहारेण जर्जरीक. 2 (Grain) चंच्या ग्रह 9 U.or आ-दा 3 A or लिह् 2 U; 'p. at' सततं प्रह् 1 P, निंद् 1 P; See Censure. -s. जोणपादः -er, s. मतुदः

Pectoral, a. उरस्य. 2 कासप्त (भी f.).

= अ. कामर्झ, कफ-श्लेष्म-र्झ.

Peculate, v. i. छलेन आत्मसाल्छ 8 U or अस् 1 A, or सुष् 9 P or अपह 1 P. -lon, s. छलेन अपहारः, यसनं, मोषणं. -or, s. मोषणः,

Peculiar, a. विशेष in comp.; विशिष्ट, असाधारण (णी र्र.), असामान्य, अव्यापकः, आत्मीय, स्वीयः, See Particular. - अ. असाधारणधर्मं, स्वीयं धर्मः - lty, इ. विशेष-धर्मः - स्वसंपं चर्मः - स्वसंपं धर्मः - स्वसंपं धर्मः - स्वसंपं धर्मः - स्वसंपं चर्मः - स्वसंपं
Pecuniary, a. अर्थ-धन-वृदय-in comp.; 'p. loss ' अर्थहानिः; ' p. difficulty ' अर्थक्र-ट्यूं. 2 धन-वृदय-स्त्य, अर्थात्मकः

Pedagogue, . पालशिक्षकः-पाठकः 2

Pedal, तः पाद्विषयक, पाद्संवंधिने.

Pedant, s. पंडितंमन्यः, पंडितमानिन् "., विद्यागवित:. = c,-ical, a. पांडित्यद्शिन्, ससुद्धत. =ically, adv. विद्याभिमानेन. ≖y, 8. विद्यावलेपः, पांडित्यदर्पः, दंभार्षे पाहित्यदर्शनं.

Peddier, s. See Pedler.

Pedastal, s. (स्तंभादेः) पादः, आधारः; स्तंभ-

Pedestrian, ३. पदातिः, पादचारिन् m., प-(पा)द्यः, पादातः; See Foot-soldier. =a. पाद्ग, पाद्चारिन्-गामिन, पाद in comp. ≕is:::, ३. पाइचारः, पाद्गमने.

Pedicie, Pedicel, s. मंजरि-श f. 2 वंतं.

प्रस्तवयंधने.

Pedicular, a. युकापूर्ण.

Pedicure, अ पादरोगवैद्यः- 2 पादावेक्षा.

Pedigree, s. वंशावलिन्ती f., अन्वयः, वंशः, कुलं 2 वंशावलिपत्रं, वंशचरितं

Pedler, ८ (भ्रमत्) भांडवाहः, श्चद्रदृष्यविक-यिन ग्रः

Peduncle, अ. वृतं, प्रसच-पुष्प-भंधनं.

Peel, s. त्वच् f., बल्कं, खर्मन् 11., शल्कं. 🗝 . 1. त्वचं अप-नी 1 P or निस्कृष् 1 P or निर्ह 1 P, त्वचयाते (D.),निस्त्वचीकु 8 U, त्वक्ष 1 P. -v. i. निस्त्वचीम् 1 P. -ing, **८- त्वक्षणं, त्वशिष्कषं:**.

Peep, v. i. जालमार्नेण दुशू 1 P or बीक्ष 1 A, प्रव्हालं ईझ, स्ट्रमं निरूप् 10; जालांतरमेषित-दृष्टिरन्या (R. vii, 9) ' another p. ing through a window. ' 2 जानी: उद्-गम् 1 P or उद्-इ 2 P or प्र-निर्-भा 2 P, प्रकाश् 1 A, हुज्-लक्ष्-pass-, भादुः-आधि:-भू 1 P. 3 विरु 2 P, कूछ 1 P. अ. जालमार्गेण वीक्षणं, सुक्ष्मानेखाणं-वीक्षणं-दृष्टिः र्रः 2 पूर्व-ग्यम-दर्शनं-आलोकः-मकाशनं, ' p.-hole ' जालमार्गः-रेघे, सूक्ष्मरेघे, जालांतरे.

Peer, 3. वयस्यः, सहायः, तुल्यः, तुल्य-सम-पदस्थः 2 कुलीनः, अभिजातः, शिष्टजनः. -v. i. Appear, q. v. 2 Peep, q. v. -er, १. सुरुमनिरूपक:. -ess, १. कुलीमाः =iess, a. अतुल, अनुपम, अमृतिम; See Matchiess.

Peevish, a. पिशुन, प्रतीप, चक्र, चक्र-चाम-शील, दुःशील, कर्कश, स्क्राभाव, दुष्टमकृति-2 कलहत्रिय, कोपन - y, edv. प्रतीपं, वक्रभावेन. =11085, ह. पैठ्युन्यं, वक्रभाव:-इति, स्क्षस्यभाषः, दुःइतिता, कार्कर्यं.

Peewit, s. See Lapwing.

Peg, अ. नागदंतः, भारवष्टि 🎤 विहंगिकाः । p. of a lute ' क्रुणिका; ' iron p. ' कील:-लुकः - 🗝 💤 नागुद्ते अवलंतु c. or बंध् 🤊 🖰 .

Pell, s. अन्यायाजितं धने.

Pell, s. See Skin, or Hide s.

Pellet, s. See Pill.

Pellicle, s. तनुत्वच् f., सूक्ष्मचर्मन् n., पटलं. ਪੁਟ:-ਦੇ∙

Peil-Mell, adv. संकुलं, संकीर्ण, कम विमा Pellucid, a. स्वच्छ, निग्-वि-मल, विशद्, प्रसच, श्रद्धः =ity,s. ness, s. स्वच्छता, जि-मेलता, वैश्वर्य, प्रसादः

Pelt, v. t. (लोटे:) मह 1 P, तह 10, अभि-, हन् 2 P, आहन् 2 U; ' he was p. ed to death' लोष्टवातं इतः. 3 तीवं-मलवत्-वृष् 1 P, धारासारेण हुए; 'there was a p. ing shower of rain ' धारासारेण महती ब्रष्टिर्बभूव (H.3). = 8. चर्मन <math>n., द्वित f., क्वार्ति 🗗 2 प्रहारः, आघातः.

Pelvis, इ. बस्तिदेश:.

ren, v. i. लिख् 6 P, पन्ने निविज्ञ c. 2 (ब्रजे) नि-अव-उध् 7 U. = अ. लेखनी, सलमः, अक्षरत्लिका, तुलिका, वर्णिका (painter ' s p.). 2 वजः, अवरोधः; ' cow-p. ' गो-शाला, गोएं; ' p.-man ' लिपिज्ञः, लेखकः, लेखनकुशलः; 'p.-manship. 'लिपि f., लेखन्विद्या, लेखनचातुर्य-क्रीशलं. -Pent, (up) a, नि-अन-रुद्ध; 'p. house' उपगृहं-

Penal, a. दंहाहे, दंहनीय, दंह्य. 2 दंह-विषयक. -ty, 8. दंड:, निग्रहः, शासनं.

2साहसं, अर्थ-धन-दंडः

Penance, s. तपस् n., तपस्या, तपश्चर्या, कुच्छं, यमः, कायक्रेशः; 'imposed p.'. प्रायश्चितं; यमः, कापक्केजः; 'imposed p. '. प्रायश्चित्रः 'practise :p. ' तपः तप् 4 A or आचर 1 P, तपस्यति (D).

Penchant, s. See Inclination.

Pencil, s. तूलिका, तूलि f., वर्तिका, ईषिका; लेखनी. =v. t. लिखू 6 P, धर्तिकवा लिख् or अंक 10.

Pendant, 8. कर्णावतंसः, कुंडलं, मालंबः, लोलकः-

वि-,लोल, चल, प्रलंबमान, Pendent, 8. मलंब, आलंबिन्, आ-म-लंबित.

Pending, a. अनिणीत, अनिश्चित, अनिष्पणः 'p. the decision' याविकणयो न कथ्यते-

Pendulous, a. प्र-,लंब, लंबिच, लंबित, लोल. Pendulum, s. लोलकः, लोलदंडः.

Penetrate, v. i, प-आ-विश् 6 P, निर्-,भिद् 7 P, ब्यब 4 P, छिद 7 P, गाइ 1 A (forest &c.); निखन 1 P. 2 ज्याप् 5 P, मुर्छ 1 P, (छाया न मूर्च्छति मलोपहतप्रसादे दूर्पणतले S. 7). 3 अर्थे इस् 1 P or ज्ञा 9 U, आज्ञार्य ग्रह 9 U. -ion, 8. प्रवेशः-ज्ञानं, भेदः-दनं, वेधः-धनं. 2 ब्याप्ति र्रः, मुच्छेनं. 3 अर्थभोधः, अर्थ-आज्ञाय-ज्ञानं. 4 (Power of p.) ग्रहणसामध्ये, कुलाग्र-सहस-मति f. or ब्राद्धि f., तीहण or सहस-इज्लिलं or मतित्वं, चैत्रध्यं, 'a man of p.' स्ममतिः, कुञायस्यः, विदग्धः, मर्मज्ञः, मार्मिकः. नंगड, -ive, a. प्रवेशक, भेविन,

वेधिन, भेद्रक. 2 न्यापक, न्यापिन् 3 स्ट्रम or तीरुण-मति or द्वाद्धि, क्वशायमाति-द्वाद्धि, विदर्ग्ध, मर्मज्ञ, मर्भवेदिन्

Peninsula, s. द्वीपकल्प: ल्पं. = r, a. द्वीप-

कल्परूप; द्वीपकल्पस्थ.

Penis, 8. लिंगं, उपस्थः, शिक्षः, मेढ्रः, मेहन

शेफस् गः, चमेदंडः

Penitent, a. अनुशानिन, अनुतापद्दग्ध, जात-कृत-अनुताप. =ial, a. अनुतापजानित, अनु-श्चायार्थक, पश्चासापद्धप. =iary, ४. प्राय-श्चिष्तागारं, जारावासः. =!y, adv. सानुश्चरं, सपश्चासापं. =Penitence, ३. अनुतापः, पश्चासापः, अनुशयः, अनुशोकः; See Repentance.

Pennant, Pennon, s. ध्वजः, पताका, केत-वसनं, See Banner, --Pennate, a.

सपक्ष, पक्षयुक्त.

Penny, e. मुद्रा. ~Penniless, a. आर्तिचन, निर्धन; See Poor.

Pensile, a. See Pendent.

Pension, ३. (भूत-पूर्व-सेवार्थ) वृत्ति र्र., बेतनं, वार्षिकं = ०. ६. (भूत-पूर्व-सेवार्थ) वृत्ति दा 3 U. = er, ३. वृत्तिभुष्य m., वृत्तिभोगिन m.

Pensive, a. चिंता or ध्यान-पर or परायण, सर्चित, चिंताकांत, उन्मनस्क, उदासीम, 'in a p. mood' सर्चितवृत्त्या, गंभीरं. -ly, ado. सर्चितं, ध्यानपूर्व. -mess, s. ध्यानपरता, विपादः, खेदः.

Pentachord, ह. पंचतंत्रीयाद्यं-

Pentagon, ε. पंचमुजः. =a!, α. पंचकोण, पंचमुजः

Pentangular, a. पंचकोण, पंचास.

Penult, ह. उपांत्याक्षरं. simate, a. उपांत्य; 'p. letter ' उपधा, उपांत्यं

Penumbra, s. खंडच्छाया.

People, s. जनः, लोकः, प्रजा, (pl. also); जनता, देशवासिनः, प्रकृतयः (pl.); 'country p.' यासीणाः, यामीयजनः, जान-पदाः, 'common p.' प्राकृताः, इतरे-पृथग्-जनाः, सामान्य वा गायुत्त-जनाः वा लोकाः. 2 वर्गः, गणः, वर्णः, जनः, लोकाः. 3 सेवकजनः-गणः, परिवारः. -v. t. जनैः पूर् 10 or आकृ 6 P, पस् c.

Pepper, ह. अरी(रि)चं, कालकं, बेहाजं, फुण्णं, जवणं, धर्मपत्तनं, 'long p.' पिटपली; See under Long. = 0. t. अवक् 6 P.

Pentic, " पालक प्रकार क

Pentic, a. पाचक, पाचन, दीपन, अग्निद्-Pencute, a. अतितीक्ष्ण, अतितीव- Peradventure, adv. कदापि, कदाचित्, देवात्, देववशात्-

Perambulate, v. ८. परि-इ 2 P, परिक्रम् 1 U, 4 P, परिभ्रम् 1, 4 P, पर्यद् 1 P, परि-स्थाम् 1 P; इतस्ततः चल्च्यर् 1 P. —ion, इ. परिक्रमः मणं, परिभ्रमणं, पर्यटनं.

Per annum, adv. प्रतिवर्षे, प्रतिवरसरं. Perceive, v. t. उपलभ् 1 Å, जा ी U, वि-भ्र с., बुध् 1 P, बहु 9 U, अवगम् 1 P, अव-इ 2 P, अद्यु 1 P, विद् 2 P; See Know. 2(By the eye) हुज़् । P, ईख् 1 A, निस्त्यू 10, आ-,लक्ष् 10, आलोक् 1 A, 10; See See. -ed, a. ज्ञात, विदित, उपलब्ध, गोचर: ' p. by the senses ' इंदियगोचर. -er, s. लक्षक:. -Perceptible, a. वेदा. उपलम्य, प्रत्यक्ष, दृष्टिगोचर, व्यक्त, परिस्फुट, सुरपष्ट; oft. by विषय, गोचर, ग्राह्म in comp.; 'p. by the eye' प्रत्यक्ष, चक्षुकांद्धा, दृष्टिगोचरः कर्णेबि-य, इंदियमोचर, &c. =Perceptibly, adv. त्रत्यक्षं, मत्यक्षतः. Perception, 8. उपलब्धि f., ग्रहणं: बोध:, अवगमनं, अतुभवः, वेदनं, विभावनं, ज्ञानं, ज्याक्त f. 2 (Power of p.) बाहकत्वं, ग्रहण-वेदन-शाक्ति र्., विषयासभवः, चैतन्यं, चिच्छकि f. -Perceptive,-Percipient, a. ग्रहणक्षम, ग्राहिन, ग्राहक, विषयग्रहणस-मर्थ, खेतन-

Per cent, adv. Ex. by उत्तर in comp;

'5 p. 'पंचीत्तरं शतं

Perch, s. पासपष्टि f., संडीनपष्टिः, पष्टिः, इंडः. =v. i. अध्यास् 2 A (with acc.), निन्ही 4 A, निषद् 1 P (with loc.); सं-द्वी 1 A (of birds.).

Perchance, adv. See Perhaps.

Percolate, v. i. सणशः लवशः सु-सद्गल्--1 Por स्पंद् 1 A.v. l. शुध् c, विदुक्तमण-लवशः सु c. or गल् c. -ion, s. लवशः श्राणं-स्रवणंगलनं-

Percussion, ह. समायातः, संघहः, आ-मति-

धातः.
Perdition, ३. उच्छेदः, क्षयः, वि प्र-नाशः 2
अधोगति f., अधःपातः, नरक-निरय-पातः,
' p. (ruin) seize thee' (cf.
' Murrain take thee') अञ्चरणिः-अजीपनिः-अवग्राहः-विग्राहः-ते भूपात्-

Perdue, a. प्रच्छक, गृह-Perdurable, a. चिरस्याचिन्-Peregrinate,-ion, See Travel.

Peremptory, a. गुनिश्चित, निर्णात, निर्णात, निर्णात, अविशंक्य, अवैशंक्यक (की र्र.), परिष्ठक, अवश्यक 2 स्पष्ट, परिष्ठक, अवश्यक 2 स्पष्ट, परिष्ठक, सुन्यक, भिनार्थ; 'p. orde' 'अलंबनीय: अनिक्रमणीय: आदेशः; 'the command of elderly persons is (to be considered as) p. ' आज्ञा सुक्लां स्विन्यर-

णीया (.B. x1v. 46). 3 दृह-स्थिर-मति, सकुद्वादिन, वृदसंकल्प vily, adv. सु-निश्चितं, सुन्यक्तं, भिकार्थ, स्त्यप्टं, दाढ्यंन, द्रहनिश्चयपूर्व. -incss, ह. स्पष्टता, द्रह-निश्वयः, दूहता, अविञंक्यता.

Perennial, a. वर्षांत्रधि, वर्षस्थायिन् 2 नित्य,

अक्षय्य, निरंतर, अविरत-

Perfect, a. सिद्ध, संपन्न, निष्पन्न, समाप्त, परिणत. 2 अशेष, समग्र, सकल, सं-परि-पूर्ण, समस्त, अविकल, अखंड, अक्षत, अन्यून, निर्दोष- 3 परम, उत्कृष्ट, विशिष्ट, उत्तम; निपुण, कुशल, अभिज्ञ, पारगत, विशारद, मदीण, परिपक्ष, संपद्म. 4 (ln grammar) लिट्. =v. १. साध् ८., सिष् ८. (साधयति), सं-नि:-पड् C., परि-सं-पूर् 10, समाप् C., निर्देत् c.; ex. by कु 8 U with (a.). -er, ३. संपाद्कः, साधकः- =ion, =ness, सिद्धि f., संपन्नता, समग्रता, अखंडता, संपरि-पूर्णता, ानिष्पात्ति-समाप्ति- र्र. 2 परि-, पाकः, परिणति 🏸, पक्कावस्था, उत्कृष्टता, उत्कर्षः, विशिष्टता, प्रकर्षः, परा कोटिः-काष्टा. 3 नैपुण्यं, संपन्नता, कौशलं, विज्ञानं, मा-चीण्यं. 4 गुणः, परम-उत्तम-गुणः, विशेषः, प्र-उत्-कर्षः. ≃ive, a. साधक, संपादक, समापक, सिद्धिकर (श f.). = ly, ado सर्वथा, सर्वज्ञः, साकल्येनः, समग्रं, संपूर्णः, अशेषतः, निःशेषं-

Perfidy, इ. विश्वासवात:-भंग:-भेद्ः, असत्य-संघता, प्रतिज्ञा-ममय-भंगः; शत्रुसेवा, का-पटचं, बंचनं ना. =ious, a. असत्यसंघ, विष्यास व्य विश्रंभ-धातिन् व्यभेदिन्,भग्नयतिज्ञ र्चचक, शठ, मिथ्याचार, शत्रुसेविन्.2 (Of acts) अनार्य. =lously, adv. विश्वास-

घातेन, शठवत्, कैतवेन.

Perforate, v. l. आ-, ज्यप 4 P, छिद्रपति (D.), निर्मिद् 7 P, उत्-सस्त्-क 6 P, (मणी वज्रसमुत्कीणें R. I. 4); ' un-p. ed jewel ' अनाविद्धं रत्नं (S. 2.) -ed, a. विद्ध, सच्छिद्र, उत्कीर्ण, संरंध्र, सुधिर. =ion, s. वेध:-धनं, निर्मेदः. 2 छिद्रं, रंधं. विवरं, सुविरं. - 01, है। वेधनिका, आविधः, आस्पीटनी.

Perforce, ado. बलात्, बलेन, मसर्भ, मसहा.

गलवत्, वलात्कारेण.

Perform, v. t. कु 8 U, निर्दृत् ः, आचर् 1 P, सं-जि:-पट् C., साथ 5 P or C., वि-धा 3 U, अञ्च-ठा 1 P, निर्वेद c.; (promise) पर 10, हा 1 P जुद c., अपनृद्ध 10; (a secrifice) आतन् 8 U, आह 1 P. 2 (On the stage) नद 10, अभि-नी 1 P, प्रयुक्त 7 A, 10; See Act; 'has not been (seen)p ed on the stage 'न प्रयो-गतो पृष्टं (Rat. 1). mance, क संपादनं, साधन, करणं, विधानं, निवर्तनं, अनुष्ठानं, आचरणं 2 कार्ये, कर्मन् गः, किया, कृति र-,

व्यापारः, चेष्टा, चेष्टितं, प्रवृत्ति 🏸 चरितं. 3 प्रयोग:, अभिनय:, नाटनं =er, 8. कर्त m., संपादकः, निर्वर्तकः, अनुष्ठातु ル निर्वाहकः.2 (In dramas)अभिनेतृ ル , नंदः; प्रयोजकः. 3 वादकः-

Perfume, v. t. अधि-, बास् 10, ध्रुप 1 P. 10, धूपेन वास, सुरभीकु 8 0, परिसलयति-आमोदयति- (D.), भू C. =5. परिमल:, आमोर्डः, सुगंधः, सु-,वासः, सौरभं न्यं. 2 (Thing scented) गंध:, गंधद्रव्यं, गांधिकं. 3 (For the person) गात्राखलेपनी; वर्ति f., अञ्च-वि-लेपनं, वर्णकं, 'p. artificially made' कुन्निम वृक-धूप:. • ed, a. सुवासित, सवास, सुरभीकृत, सामोद, धूपित, भावित. -er, s. गांधिकः, गंधीपजीविन् m., गंधवि-क्रयिन् m. गंधवणिन्द् m.,गंधाजीव:. ≔ery, s. गंधद्रब्यं, गंधन्यापारः-विक्रयः. =ing, ह. वासने, भावनं. 2 (With unguents) चर्चा, चार्चिक्यं, अद्य-वि-लेपनं, स्थासकः, अंगरागः.

Perfunctory, a. अनवहित, निरुत्साह, प्रमत्त, अञ्चत्कंठ; See Negligent. -lly, adv. अनवधानेन, निरुत्ताहं. =iness, .. अवनधानं, अनास्था, निरुत्साहुता.

Perhaps, adv. कदाचित्, देवात्, कदापि,

द्य वा, किस्वित्, स्यात्, or by pot

Perlapt, ८. रक्षाकरंडः

Pericardium, ८. हृद्यकोशः, हृद्यशयः-

Pericarp, s. बीजकोश:-ग्रंसि 🏸 Pericranium, क कपालावरणे.

Perigee, ह. नीचतमं नेदिष्ठं-स्थानं.

Peril, 8. भयं, शंका, संदेहः, संशयः. 👓 ६. संशये पत् c. =ous, c. संदिग्ध, सर्शक, भय-

हेतुक; See Dauger, Hazard.

Period, ह. समयः, कालः, वेला, कालावधिः, अंतूरं, अवधिः, नियतकालः. 2 कालचकं-पर्यायः आवर्तः, वर्षचक्रं, युगं 🗸 अंतः, अव-सानं, विरामः. 4 पूर्णवादयं, वाक्योद्ययः पूर्णविरामः; ' p. of life ' वयः, वयोवस्थाः last p. 'चरमत्रयः, अत्यावस्थाः =ic,=icai, a. नित्य, अनुकालिक-नियसकालिक-साम-यिक-(की f.). -8. सामयिकपुलाकं; ' & monthly p, मासिकपुस्तकं. cically, adv. काले काले, समयतः, कालाहरूप. नियतकाले•

Periosteum, ३. अस्थित्यच् f. Peripatetic, a. इतस्ततः-भ्रमन्-भ्रमणशील.

Periphery, 8. परिवेश:-जः, परिविः, परिणारः-

2 ਜੇਸਿ-ਸੀ*ਤੀ*-, ਸਥਿੰ:-

Periphrase, Periphrasis, ह. बाग्रुपच्यः, वाग्विस्तरः, वाग्वाहुल्यं-प्रयंचः. 🗝. र. प्रयंच-याति (D.), वानिवस्तरेण वर्ण् 10 or ह्या-ख्या 2 P. -Periphrastic, a. पहुचाक्य, बहु-

पद: ' p. future ' लुइ. Perish, v. i. सङ्ग्र 4 Р, प-पि-, क्षि-разв. प्रमी 4 A, इतंस् 1 A, क्षयं-नाशं-लयं-गय् 1 P or इ-या 2 P, प्र-वि-ली 4 A; मु 6 A, ध्यापद् 4 A; See Die. -able, a. वि-, नश्वर (री f.), विनाशधर्मन, भंग्रर, क्षयिन, वि-,ध्वंसिन, क्षयिष्ण, क्षय-नाश-शील, लयाधीन; 'p, in a moment' क्षणिक, क्षणभंग्रर-Peristyle, s. स्तंभपंक्ति-श्रेणी f.

Peritoneum, 8. अंत्रवेष्टनं.

कलं भतिष्ठां गतं 🗓 5),

Perjure, v. t. साक्ष्ये मिथ्या-अन्नतं वद् 1 P, निश्या शप् 1, 4 U, क्रुटसाक्ष्यं कु 8 U.=ed, न्टा, a., s. क्रुटशपथकारिच, मिथ्याशसक, क्रुटसाक्ष्यं कु 8 प्र.=ह्म कुटसाक्ष्यं कु 8 प्र.=ह्म कुटसाक्ष्यं कु हमाक्षियं, क्रुटशपथकारिच, मिथ्याशसक, क्रुटसाक्षियं, क्रुट वर्ग मिथ्या-साक्ष्यं वर्ग Permanent, a. नित्य, स्थिर, नित्य-चिर्यायच, प्रव, अक्षय, स्थायिच, See Lasting. =!y, adv. नित्यं, स्थिरं, ध्रुवं, शान्यतं, सर्वकालं. =Permanence, cy, s. स्थिरता, स्थायितं, ध्रुवता, नित्यता, अक्षयता, अन्यायः, सनातनत्वं. 2 प्रतिष्टा, स्थिति f., (क्रुलस्य स्थिनये K. 1. 18), (व्हारधस्य

Permeate, v. t. ब्यापू 5 P, ब्यजू 5 A; See Pervade. 2 प्र-विज्ञू 6 P, भिड् 7 P, बाहू 1 A. =ion, s. ब्याप्ति f., प्रवेशः, भेद्नं. -Permeable, a. ब्याप्य, भेदा, प्रवेश्य.

Permit, v. t. अलुका 9 Ü, अलुमन् 4 A, अलुस् 1 A, आज्ञां दा 3 U. See Allow.
- अ. अलुज्ञा-अलुमति-पन्नं; अलुज्ञाः - Permissible, a. अलुज्ञेष, अलुमत्प्य, अलुज्ञाई 2 धर्म्य, न्याच्य, याह्म, युक्त; See Lawful.
- Permission, s. अलुज्ञा, अलुमति f. न्तं, अलुमोद्नं; आदेशः, आज्ञाः - Permissive, a. अलुज्ञापद, अलुमोद्ना; अनुमद्यकः,

Permute, v. t. वि-नि-मे 2 A, परि-नृत् 1 A. -atlon, s. वि-, निमयः, परिवतः, परिवृत्ति f.,

व्यतिहारः. 2 अंकपाशः.

Pernicious, a. धात म, अपकारक, वि-, नाशक, हिंस, हिंसक, अपकारिन, दुष्ट, गर्धा; See Injurious. -ly, adv. सापकार, सापाय, सनाशं

Peroration, s. उपसंहारः

Perpendicu'ar, a. लंब, लंबसप, सरल, ऋख, अकुटिल. च्य. लंबा. चंप्र, adv. लंबसपेण, सरल, ऋख

Perpetrate, v. t. & 8 U, वि-धा 3 U,

आचर् 1 P; See Commit.

Perpetual, a. नित्य, सतत, ज्ञाश्वत (ती f.),
अविच्छिन्न, अविरत, संतत, निरंतर, सनातन
(नी f.), अनंत, नित्य-चिर-स्थाधिन् .- ly,
adv. नित्यं, सदा, नित्यक्ः, ज्ञाश्वतं, ज्ञाश्वत्,
सततं, अविरतं - Perpetuity, अ अविच्छेदः, नित्य-चिर-स्थायिता आनंत्यं, नित्यता,
अविरामः, नैर्त्यं, अक्षयात्यिति f., सनातनस्यं, to p. शाश्वतीः समाः - Perpetuate, v. t. स्थिरीह 8 U, ह with (a.).

Perplex, v. t. सुद्धु c., आकुलांकु 8 U, सं-वि, अस c. (अनयाते), मोहं-संअमं-उत्यद् c. 2 संकुलीक, संकीर्णीक, क्रिक्स् 9 P; See Embarrass, Confuse. -cd, प. आ-श्याकुल, संभ्रांत, वि-,सूढ, कातर, व्यय, उद्दिय, अधीर; श्याकुलिचत्त, संभ्रांतननस्, श्यस्तस्तुः-विक्षिस-चित्तः -ing, प. मोहक, संदिग्ध, अम-मोह-कारिन, मोहकर (री ग.), नोहन, भ्रांतिजनन (नी ग.); विषमः -ity, १. व्यान, मोहः, आ-श्या-कुलत्वन्ता, संभ्रमः, श्यक्रता, चित्तविक्षेषः, व्यस्तचित्तत्वं, चित्तवेकुव्यं, संदायः, संदेहः.

Porquisite, 3. अधिकलाभः, पुरस्कारः; See

Gift.

Persecute, v. र. मन्स-काथ् 1 A, उप-सु 1 A, पीड् 10, उप-दु 1 P, क्लिश् 9, P, पीटार्थ अनुस 1 P. अभि-,इह् 4 P. =ion, s. बाधा, उपद्ववः, उपद्ववः, प्रीडनं, अभिद्रोहः-=or, s.

वाधकः, उपद्रवकारिन् m.

Persevere, v. i. मन:-चित्तं-अभिनिविश् c.. सदा प्रकृत् 1 Å, अभियुद्ध pass, अभिनिधे-शेन सं-पट्ट 🧠 सततं प्रयत् 1 A, अनवरतं चेट् 1 A, निर्वेधं कु, साग्रहं बहुत्; 'p. in your opposition ' स्थिरप्रतिवंधो अब (S. 2); 'he who p. s in good actions' सदाचारप्रवृत्तः, सदा सन्मार्गयायी. -ance, अभिनिवेशः, अध्यवसायः, उद्यमसा-दीर्घमयत्नः-उद्यमः-उद्योगः-उत्साहः, अतिनिर्वेधः, सदाभियोगः. 2 अनवरतचेष्ठा, प्रवृत्ति 九 प्रसक्ति 🖍 , धेर्य, आग्रहः, उद्योगः, उद्यमः, व्ययसायः. =ing, α. अभियोगवत-उद्यमिन्, अभिनिविष्ट, अध्यवसायिन्, दीर्घी-थोगिन्, सद्ग्रपृत्त, उत्साहवत्,आग्रह्-निर्वेध-शील, प्रसक्त, प्रसित. -ingly, adv. आवि-निवेशेन, दीर्घोद्योगेन, यसक्तं, सोत्साइं, सनिर्वधः

Persist, v. i. साग्रहं प्रवृत् 1 A, आतिनिधिन आचा 1 P, पर्यव-स्था 1 A; See below; 'do not p. in your wickedness' दुराचरितेषु मा ते निर्भेधो सूत्, See Persevere. -ence, cy s.निबंधः, आग्रहः, आभिनिवेशः, पर्यवस्थानं, दृहाग्रहः. -ent, a. निबंधपर, साग्रहः, See Obstinate. -ently, adv. साग्रहं, निर्भेधेन.

Person, s. पुरुष:, नरः, जनः, ब्यक्ति f.;
'this p. 'अर्थ जनः (referring to the speaker); 's female p. ' स्नीजनः. अंगनाजनः. 2 शरीरं, अंगं, वपुस् u., देहः. कायः, ततु f., यात्रं, See Body. 3 रूपं. आकारः, आकृति f., स्ति f.; 'an enemy in the p. of Krishna ' कृष्णरूपः शतुः. 4 पात्रं, स्मिता. 5 पुरुषः (in grammer); 'in p. 'स्वयं, स्वतः, आत्मना, साक्षात. प्रत्यक्षं, -able, a. सुक्ष्प, सुगन्न (नी f.),

शोभनाकार. -age, इ. पुरुष:, जन:, नर:, -al, a. म्पक्तिः. 2 श्रेष्ठ-विशिष्ट-जनः विशिष्ट-पुरुषविशेषाउँ पुरु व्यक्तिगत, 2 शारीरिक-दैहिक- (की f-), जनोहिए. beauty' in comp. 'p. शरीर-अंग अंगसोष्ठवं: ' p. graces ' शरीरलावण्यं, ' p. श्रारीरसंबंधः: ' p. attendant ' आस्रजपरिचारकः; ' p. attendance 'हारीर-चर्या-ग्रुश्रूषा. 3 स्वयंकृत, स्य-आत्म-कृत, साक्षात्कृत. 4 आत्मन्, स्व, निज in comp.; ' for p. profit ' आत्म-स्व-हिताय; ' P. experience े स्वातुभवः 5 पुरुष-व्यक्ति-वाचिन, पुरुष in comp. 6 अस्थानर, जंगम--ality, ह. ज्याक्तिगताक्षेपः; विशेष-ज्याक्ति-निर्देशः, व्यक्त्युदेशः, व्यक्तिसंस्पर्शः. 2व्यक्तिः, पृथक्तं, स्वत्वं. -ally, adv. स्वयं, स्वतः, व्यक्तः, व्यक्तितः, पृथक् -Personate, v. t. हपं-वेष बहु 9 U or भू 1 P, 10 or эл-ти 1 U (with gen.), स्था-कूटं-कु 8 U; oft. ex. by वेश or खप in comp., or by denom.; ' p. ing Nala' नलक्षमास्थाय, नलक्षः, नलवेशधारिन् 🐤 s s king ' चूपायत, राजानति. 2 आभे-नी 1 P, नद् 10, रूप् 10. =ion, * रूप-वेश-धारणं-ग्रहणं. 2 अभिनयः, नाटनं. ≈01, s. वेशधारिन-भृत्- 14. 2 अभिनेतृं m. -Personify, ए. ि खतनत्वे-खतनभावे-आरह C. (रापयति), (अचेतने) चेतनवद्यचा 1 P, (अचेतनेपि चतनवडुपचारवृश्मात् S. B.99). -ed, a. Ex. by $Har f_i$, $Har filter -a_i$ इव or साक्षात्. = cation, 8. चेतनस्वारोप:, चेतनधर्मारीपः, मनुष्यग्रुणारीपः, उथचारः; oft. by इव, साक्षात्, 'p. of virtue साक्षात-मूर्तिमान्-धर्मः; See Embodied.

Personnel, श. कार्यकारिवर्गः.

Perspicacious, a. तीश्ण-सूश्म-षृष्टि, स्थम-द्वित्तः. 2 तीश्ण ११ स्थम-युद्धि १४ मति,कुशाय-दुद्धि. –ness, –Perspicacity, ६. स्थम-दृष्टित्वं, दृष्टिस्थमता, दृष्ट्याटवं. 2 स्थमनित्वं.

Perspicuous, a. स्पष्ट, विश्नव्, प्रसाज, व्यक्त, श्रुप्रकाश, सुनोध. -ly, ado. स्पष्टं, विशर्व्, चित्रार्थे. -ness, -Porspicuity, s. स्पष्टता,

वसाटः, वेश्वं.

Pers, Ire, ए. i. प्र-,स्विद् 4 P, स्वेद्-पर्म-सु c. ev. t. रामद्वारा निःस c. or सु c., स्विद् c. eation, इ. स्वेदनं, धर्म-स्वेद-सायः. 2 स्वेदः, धर्मः, ग्वेद-वर्म-जलं-चिंदुः-उदकं; 'excessive p. ' प्रस्वेदः- =ibg, a. सस्वेद्, संधर्म, स्वेद्- धर्म-स्वादिन, स्वेदित, स्विसः, 'violently p.' प्रस्वेद, भुआस्वद.

Persuade, v. 1. अनु-नी 1 P, प्रशुप् c., अनु-ज्ञास 2 P, प-वत c., नियन्त्र 10. प्रोत्सङ्घ c., आसूच् 1 P: 'of!. by causal of roots. 2 प्रति-इ c., प्रतीति-विश्वासं जन् c. (जनयति), संवार्य-संदर्ध-द्वित:7P; See Convince. =ed., a. अनुनीत; जातिनश्चय-विश्वास, प्रतीत छिलसंशय, जातप्रत्यय; ¹ 1 foel p. ¹ इति हे प्रतीतिः, इति हुई मन्येः =cr. ४. प्रवर्तकः, प्रोत्साहकः, नियोजकः =Persussion, ४. अनुनयः, अनुशासनं, उपदेशः, प्रवर्तनं, नियोजनं, प्रवोधः-धनं, प्रोत्साहनं- २ संदेष-संशय-ध्नेयः, शंकानिष्ट्रसि ∫., टुडनिश्चयः, प्रत्ययः, निर्णयः- 3 मतं, मार्गः, प्रधिन् गः., संप्रदायः- Persussive, Persussory, a. सानुनय, प्रवर्तक, प्रयोधक, अनुनियेन, हृद्यप्राहिन, आकर्षिन्- २ प्रत्ययकारिन, संशय-दिछ्ट्.

Pert, a. चपल, लघु, See Lively. 2 धृष्ट, भगरम, अविनीतः -ly, adv चापल्यात्, धृष्ट-सया, अविनयेन. -ness, s. चापल्यं, धाष्टर्षे,

अविनयः.

Pertain, v. i. संबंध pass., संबंधिन्-a. धू 1 P; Ses Belong.

Pertinacious, a. निर्पधशील, आग्राहिन, स्थिर-ट्रूट-प्रतिज्ञ; धीर, ट्रूट. -/y, adv. सनि-धर्ध, साग्रहं. -ness, -Pertinacity, इ. निर्येथः, आग्रहः, अभिनिवेशः, दादर्श, धेर्य;

See Obstinate, -cy.

Pertinent, a. प्रास्ताविक (की f.), युक्त, यथायोग्य, उपपक्ष, योग्य, प्रस्ताविक (की f.), 'to be p. 'उप-पट् 4 A, युक्त pass.

—Iy, adv. युक्तं, उपपक्षं, यथोचितं, प्रसंगाछुद्धपं, प्रस्तावसङ्कृशं. —Petinence,—cy. ह.
युक्तता, उपपित्ति f., योग्यता, प्रसंगसंयति f.,
याधार्यं, प्रस्तुतानुसारः.

Perturb, v. t. सं-,धुभ् ०-, आकुलीकु 8 U, उपहन् 2 P. वि-मुह् ०-, व्यमीकु, व्यस् 4 A, संकरीकु, See Confuse. -ation, s. सं-, क्षोभ:, व्ययता, उपह्रवः, व्या-,मोहः, आकुल-त्यं, वैक्रुव्यं, उद्देगः. -ed, a. धुव्धं, आ-व्या-कुल,विक्रवं,व्या,परिह्वं,उद्देशः, पर्याकुल.

Peruse, v. l. समग्रं पह 1 P or आधिन्द्र 2 A, निपुणं चन्द 0 :; See Read. •al, s. अध्ययनं, पटनं, पारायणं-

Pervade, v. t. आभे-, ध्याप् 5 P, वि-अस् 5 A, सर्वनः आक्रम् 1 U, 4 P or प्रविद्य 6 P, वि-शाह् 1 A, सुन्द्धे 1 P; मून्द्धंत्यमी विकाराः ऐश्वर्धमत्तेषु (S. 5) 'p. (the minds; of) those '&c., '(the freshness of) youth has p. ed her limbs' योवनसंगेषु सक्तद्धं (S.1).-ing,-Pervasive, a. ज्यापक, ध्यापिच; 'p. all things' सर्वग, सवड्यापिन; 'p. the whole body' सर्वशिण -Pervasion, s. आमिड्यापने-ध्यासि f., आक्रमण; मूर्च्छनं.

Perverse, a. बाम, कुटिल, प्रतीप, विपरीत, बक्र यतिकुल. बि-प्रति-लोम, कन्न-बाम-शिल, कुटिलप्रति, पिजुन, See Obstinate. - पुरु ado. बामतया, कौटिल्येन, प्रतीपं, विपरीतं, बासशीलतया. - 1000, 8, प्रतीयता, बामता, वैपरोत्यं, कौडिल्यं, दुष्टता, दौरात्म्यं, तु:-

Perver', ७. १. चि-छ 8 U, परिवृत् c., साचीछ, विखप 10, विलोमीछ, अन्यथा छ; अंगू c., विपयस 4 U or c., कल्लपति (D.), कल्लपीछ; दुप् c. (दूषयति), विपरि-णम् c. (णमयति). = cr.=ing, s., a. विकारित, विपरिणामिन, विपर्यासकारित. = Perversion, s. विकारः, विल्लि f., विक्रिया, विलोमत्व, भतीपता, विपरिणामः, विपर्यासः, विपर्ययः, दूषणं, अंज्ञनं, साची-करणं, कालुज्यं.

Pervious, a. च्याप्य, भेख, प्रवेश्य.

Pest, s. मारि-री f., म(मा) रकाः, (fig.)
आधिः, कंटकः, उत्पातः, शल्पं, वामाः जुलस्याध्यः (S. 4) 'are a p. to the family'
'p. of the people' लोककंटकः. ⊶er,
v. t. याध् 1 A, पीइ 10, उपहु 1 A, See
Harass. —ilence, See ('s.) above.
—iferous, =ilential, a. मरकावह, मारास्मक, घातुक, विनाशक, दूपक, पाधक, अपकारक, अपकारिन, आनिष्टकर ('री f.)
Pestle, s. सुस(श) लः-लं, अयोर्थ.

Pet, इ. प्रेम-भीति-पात्रं, प्रेमास्पवं, क्रीडासुगः. 2 इंपत्कोपः, क्रोपावेकः = 4. प्रियं, प्रेमास्य-बीसूत, बहुभः, See Favourite. = 0. 1. लह् 10; See Fondle.

Petal, इ. वृह्णं, पर्च. -ed, -ous, द. सद्ह, दलवत्.

Petition, v. t. अर्थ 10 A, प्र-अभि°-, याच् 1 A; निविद् c., वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति). = s. प्राचना, पाच्या, निवेदनं, थिज्ञाति f., वि-ज्ञापना. 2 (Written) विज्ञातिः, प्रार्थना-निवेदन-पर्ञ. = er, s. प्रार्थकः, प्रार्थयतृ m., अर्थेच् m., पाचकः, निवेदकः, 'ascertain who are the p. s' ज्ञायतां कः कः कार्या-धीति (Mr. 9).

Petrity, v. t. पाषाणी- पस्तरी-कृ 8: U, क-ठिनीक, जडीक, संस्तंत्र c.; 'p. ed with astonishment ' आश्चर्यजडीकृत. =v. i. पाषाणीसू 1 P. =sction, s. पाषाणीकरणं; पाषाणीसूतद्वदर्यः

Petroleum, s. शिलातैलं रसः

Petrology, 8. अञ्चन-विद्या or शास्त्रं.

Petticoat, s. जाटी, शाटकः, चंहातकं, अधी-क्कं (girl's); 'p. government' खी-शासनं:, 'under p. government' झीजितः, खीवशः.

Pettliogger, त. श्रुव्-अधम-वृत्तिः-

Pettish, a. कर्कश, चक्रशील-भाव, पर्य-स्वभाव, प्रतीप; See Peevish. -ly, adv. कर्कशं, प्रवं. -ness, s. कार्कश्यं, स्वभाव-पारु है. Petty, a. लघु, खुद्र, अल्प; See Small; oft. by उप or कल्प in comp.; 'a p. king' उपराजा, ज्ञपकल्प:

Petulant, a. कर्कश, प्रतीप, वुःशील, धाम; See Peevish. 2 अदिनीत, गगस्म, धूष्ट. -ly, adv. मतीप, धृष्टवत् -Petulanco, s. मतीपता, दुःशीलं, धृष्टता

Pewit, s. See Lapwing.

Powter, s. कांस्यं, पीतलोई. -er, s. कांस्य-

Phalanx, त. ब्यूहः; पंक्ति j.

Phantasm, हे. आ-, भास:, छाया, माया. मनोरथसूरि र्र.

Phantasmagoria, ह. मायाजाले.

Phantasy, &. See Fancy.

Phantom, s. भूतः, वेतालः, विशाचः, रात्रि-चरः 2 आ-,भासः, मनोरथसृष्टि 🎵 माया, जल्पना.

Pharisee, Pharisaic, s.; u. See Hypocrite.

Pharmacopæia, ः श्रीवधतत्रकात्रं, भेवज-संस्कारग्रंथः

Pharmacy, 8. औषाधिक्रिया-संस्कार: विद्या-

Pharos, s. दीपस्थानं गृहे.

Phase, Phasis, s. तर्शनं, बस्तु मः ' p. s of the moon ' चंदर्य अपस्ति. 2 (Point of view) द्वारि हैं: ' view.

Pheasant, s. चीजनः, जीवंजीयः

Phenomenon, इ. दृग्धिययः, गोचरवस्तु गः, दर्शनं, आलोकः- 2 उत्पातः, अद्भुतं-Phial, इ. लघुक्रपी, काचक्रपी-पात्रं-

Philander, v. i. खीजनसमागमं अन्यस् 4 P, वि-लस् 1: P, विलासं-विभ्रमं-वृश्

Philanthropy, s. लोकहितेच्छा, लोकजन् गीति ..., सर्वभूतद्या, विश्वभीतिः, विश्वसी-हृदं ...ic.,ical. a. लोकहितेथिन, जनहित-कामः, जगन्मत्रं,विश्वमित्रं, विश्वसुहृद् -ist. s. जनहितेथिन 10- विश्वसुहृद्

Philippic, ४. अर्त्सनवाक्यं, तिंदात्मकः प्रयंधः. Philology, ४. आर्याविज्ञानं सत्त्वं, जन्दृन्युत्य- तिज्ञानं-विद्या. न्दान, नांडी, ४. ज्ञान्दिकः भाषातंत्वज्ञः. नांद्री, थ. ज्ञान्दिक (की f.), ज्ञान्द्रकास्त्रीयः

Philomath, s. विद्यापिय:-भक्तः,ज्ञानसेवितः

Philosophy, ३, दर्शनं: शंद्र systems of p.' षड्दर्शनं 2 नत्त्वज्ञानं, विज्ञानं, तत्त्वानं, शाखं in comp.: 'moral p.' नीति-शाखं; 'logical p.' तत्त्वज्ञाखं-विद्या, &c. व्यानं, १ दर्शनज्ञाः, तत्त्वविद्यं म... तत्त्वज्ञाः ज्ञानित म. तात्त्विज्ञः, ज्ञानी, पंडितः, प्राज्ञः, ज्ञानित म. तात्त्विज्ञः, ज्ञानी, पंडितः, प्राज्ञः, ज्ञानितम् म. तात्त्विज्ञः, ज्ञानितम् म. तत्त्वानं विद्यामणिः; स्पर्शमणिः: :=Ic,-ical, व. तत्त्व-दर्शन in comp.; द्यार्शनिक (की. की.). 2 विज्ञः, तत्त्व-

342

ज्ञानपर, ज्ञान-विद्या-पर. -ically, adv. दर्शनानुसारेण, तस्वतः. -ize, v. i. तस्वं निरूप् 10 or आलोच् 10 or अन्बीस् 1 A.

Philtre, १. मंत्रीवर्ध, वशीकरणचूर्ण.

Phiz, s. See Face.

शिरावधः-मोक्षः-छेदः, Phiebotomy. 2. रक्तमोक्षणं-सार्वः

Phlegm, s. कफ:, श्रेडमन् 📆., सिंधाणकं - 2 मांचं, जाडचं; 'a medicine removing p.' (phlegmugogue) भेरुव्यव्नं, कफनाशनं--atic, a. क्रिक्न, श्रेडमल-ण, यहुकफ. 2 कफकर (री र.), श्लेष्मजनन (नी र.). 3 श्रेष्मज- 4जड, मंद्, जीतः See Indifferent . Phonetic, a. स्वरसंवादिन, ध्वनि-स्वर-in

comp. -Phonetics, Phonics, s. स्वर or ध्वनि-विद्या or शास्त्रं.

Phonograph, 8. स्वरलेखनयंत्रे.

-er, 8, Photograph, ह. आलोकलंख्यं आलोकलेक्यकारः-

Phrase, 8. वाक्यं, उक्ति j.. दखनं. 🗝. t. अभि-धा 3 U, उद्दिश 6 P; See Call. -Phraseology, s. बाक्यबंध:-रचना, आपा-सरणि र्., बाक्रमकारः, वाद्यीति र्र-ज्यापारः-नम्बहारः: ' dramatic p ' नाटचोक्तिः, नाटचपरिभाषा.

Phrenetic, a. उनमत्तः See Frantic. -Plurenitis. 🖟 मुखिपातज्वरः, उन्माद्ः; See Frenzy.

Phrenology, & मस्तिकविद्या.

Phthisis, Phthisic. s. श्वासावरोधः, श्वासाकुच्छः, क्षयः, क्षयरोगः, शोषः, यक्ष्मन् m., राजयह्मा. -Phthisical, त. क्षयिन्, ध्रयरोगिन्.

Phylactery, s. रक्षाकरंड:-

Physic, 8. चिकित्सा, उपचारः, वैद्यक्रिया, औषधोपचारः. 2 श्रीषधं, भेषजं, अगदः--v. t. कित् desid. (चिकित्सति-ते), उप-बार 1 P, भेवजंदा 3 U. -ian, s. वैद्य:, भिषज् 18., चिकित्मकः,अगवंकारः, रोगहारिन्-इत् m. -Physical, a. साकार, स्थूल, जड: See Material. 2 अंग, विग्रह, श्रारीर in comp.: 'p. strength 'श्रारीरवलं; 'p. substance ' स्थूलझ्ब्यं वस्तु. 3 Medicinal, q. v.; 'p, science (physics)' पदार्थ-विज्ञान, शासं. नंप, adv, प्रकृत्या, स्वभावतः, जातितः, जन्मतः। 8ee Naturally.

Physiognomy, 3. आकृति f., वदनाकृति:, सुसं, घदनं. 2 वर्बनलक्षणनिस्पर्णः -ist, s.

सुखसासुद्रिकः,

Physiography, s. सूत्रणर्न.

Physiology, ८. प्राण्योषधिजीवनशासं-

Physique, अ शरीरविधाति f. Placular. a. अध-याप-नाशिन्.

Picuroop, 8. समुद्री पदस्यः-

Pick, v. i. चि 5 U, बहु 9 U, समह 1 P. आ-दा 3 A, उद्-धु 1 P, 10, लू 9 U, छिह 7 P, (flower &c.). 2 जुध c., सूब 2 P or c., परिकृ 8 U. 3 (Up) हु 5 U, उस् 1 P, उद्यह्, पृथक् क्रु; ' p. a bone क्रिकालं चर्च 1 P, 10; ' p. out ' उत्पद 10, निब्ह्य 1 P; 'p. a quarrel' काल उत्-स्था c. (उत्थापयति); 'p. holes' (in another 's coat) परस्य छिद्दापि हुरू 1 P, रंधाणि-छिदाणि-अन्विष् 4 P: ' p. the pocket' ग्रांधि छिन्दा अपह. - Pickaxe, q. v. 2 जज्जारः, वरणं. उ विशिष्टभागः, जत्कृष्टभागः, ' ear-p.' कंड्यनकं, ' tooth-p. ' इंतोहेखनी; ' p.-axo' टंकः, पापाण-भेवनी, पापाणवारणः, ' p.-pocket ' ग्रंथि-च्छेदकः-चौरः- =ing, ३. उद्यंपां, उद्यहणं-Picket, s. सेनारक्ष:, रक्षकदलं. 2 शंकः, स्थाणुः-

Pickle, क संधितं, संधानं, संधितद्वयं. 2 अवर्ण. =ए. १. सं-धा 3 U, उपरक्ष 8 U.

Picnic, 8. विहरणं, वनभोजनं.

Pictorial, a. सचित्र, चित्रोपेत, चित्रलिखित. Picture, ह. चित्रं, आलेख्यं, प्रतिमा, प्रतिकृषि f., प्रतिरूपं, प्रतिरूखंद:-द्वं, प्रतिरूखाया; ' ab if drawn in a p. ' आलिखित इव: ' p.if drawn in a p. ' आलिखित इवः board 'चित्रफलकः; 'p.-frame ' चित्रा-धारः, चित्रावरणं; 'p.-gallery ' चित्रावली, चित्रशाला; ' p.-maker ' चित्रक (का)-रः. = $c \cdot t$. भनिस कु 8 U, आलोच् 10, मनसा क्लूप् c. or विचर्. c. or वि-भू c. 2 चित्र् 10, आलिखू 6 P, वर्ष् 10. -ed, a. चित्रगत, आलेख्यगत, चित्रार्पित, आलिखित. -Picturesque, a. 2 मनसा कल्पित. चित्रोपम, वि-,चित्र, शबल.

Pichald, a. See Variegated.

Piece, 8. खंड:-हं, विभागः; अंशः, लवः, शकलः-लं, वि-,दलं, भित्तं- 2 रचना, प्र- वंधः। 'to break in p s' शकलीकु 8 U, खंडशः क, खंड 10; 'to fall to p. 8' वि-,दल्,1 P; p. of poetry ' काव्यप्रवंधः, कविता; ' p. of work 'कार्य; 'p. of money 'सुद्रा; जलाधारः, जलाशयः; p. of water 'in p. a' खंडशः, लवशः; 'p. at chess' शा (सा)रि:-रः; 'a p. to each ' एकेकं, गरयेकं, पृथक् पृथकः; 'what a p. of work is man 'अहो निर्माणविशेषः नरजीवः; ' of ap. 'cased want; 'of a p. with ' सहुश (शी f.), अनुरूप; See Like. - v. t. संयुद्ध 7 U, 10) संधा- समाधा-3 U. =less. a. असंह. -Piecemeal, adv. खंडराः, लवशः, भागशः, खंडं खंडं, पृथक् पृथक्. - .. भागिन, खंड in comp.

Pied, a. See. Veriegated. Pier, s. सेत्रचंधः 2 स्तंभः, चमः-मं- Pierce, v. t. say 4 P, निर्-भिट् 7 P, प-भंद 7 P, Tog 7 P; See Perforate. 2 311-34-हन् 2 U, शीतवाती पहतः ' p. ed by cold winds '. -ed, a. विद्ध, निर्मिन, छिदित: 'p. ed through the heart ' भिष्तहरुय: ' having the ears p. ' विद्ध-छिद्धित-कर्ण. -cr, s. वेधकः- भेदकः- 2 वेधनिका, वेधनी. ing, a. वेधक; वेधिन, भेदिन भिद्-छिद्-in comp.; p. the vital parts of the heart ' हृद्यमर्मभिद्-छिद्; (sound) परुष, कर्कका. "8. वेध:-धनं, निभेदः, छेद:-दनं,

Picty, 8. See under Pious.

Pig, ह. शूकरशाव:-चक: शूकर:; See Hog. 2 कुशी, लोइपिंड:: ' p.-iron ' असंस्कृत अय:; 'p. -headed ' स्थूल, स्थूलधी. -gish. u. जूकरोपम.-Piggery, s. जूकरालयः.

Pigeon, s. कपोतः, पाराचतः, कलरवः, 'wood
p. ' हारि(री)तः, ' p.-hearted 'भीव-'p.-hole ' कपोतिथिलं: हृद्य, कातरः · p.-bouse,-cot ' कपोतपालिका, विदंकः:-

Pigment, s. वर्णकाः, वर्णः, रंगः.

Pigmy, 8. वामन:, न्हरुव:, खर्व:. = a. वामन.

च्ह्य, खर्च, लघुतन्त, अल्पम्तिः

Pike, s. प्रास:, कुंत:, जूल:-लं; See Lance; 'p.-man 'प्रासिकः, कौतिकः, शाकीकः, युलिचं गा.

Pilaster, ह. चतुरसः स्तंभः.

Pile, 8. राशि:, चय:, निकर:, पुंज:, पुग:, स्तोमः, समृद्यः, 2 चिता, चिति 🎵 चित्या. 3 स्थूणा, स्तंभः, शंकुः, कीलः 4 हर्व्ये, भवनं, महामंदिरं 5 जणा. -ए. ८ समाचि 5 U, राशीकु 8 U.

Piles, 8. अर्शस् ग., दुनीमकं, अर्शोरोगः, गुद्कीलकः, गुद्दोकुरः; 'affected by p.

Pilfer, v. t. मुष् 9 P, चुर् 10, अवह 1 P. -er, s. चौर:, मोषक:; Sec rob,-ber.

Pilgrim, s. यात्रिकः, तीर्धसंवित् m. -age, अतीर्थयात्रा, यात्रा, यात्रामसंगः, तीर्थाटनं-सेवा; on a p. to Garuda ' गरुहस्य यात्रा-प्रसंगन; ' place of p. ' तीर्थ:-र्थ, पुण्यस्थानं-PIII, 8, बटिका, ग्रुटिका, ग्रुलिका-

Pillage, -v. t. वि-, खंद-द् 1 P, 10, अपह 1 P. - अ. चित्रुंठनं, लोप्त्रं, लोत्रं, अपहारः

🗝 , है. लेडकः, अपहारकः.

Pillar, s. स्तंभ:, स्थाणु:, स्थूणा, अवष्टंभः; युप: (sacrificial); ' p. of state' रा-ज्यस्य आधारस्तंभः; ' p. s of justice' न्यायाधाराः, धर्माष्ट्भाः

Pillow, s. उपधानं, उपपर्हः, बालिशं; 'p.-0886' उपधानकोशः-आवेष्टनं; 'I slept, making my left arm serve as a p. ' वामसुजस्प-भाष अञ्चिषि (D. K. ;11, 5). 🗝. १.उप-धा 3 U, उपधानीक 8 U.

Pilous, a. लोमश, यसुरलोमन. -Pilosity, 8. लोमशत्वे, लोमप्राचुर्यः

Pilot, 8. कर्णधार:-ब्राहः, कर्णिकः, कर्णिकः, कर्णिकः, नाविकः, नौवाहः 2 Guide, q. v. ~v. t. मार्ग द्रशू с., पणी ! P. पह c. :=age, s. काणिकवेतनं.

Pimp, s. विटः, संचारकः; See Pander.

Pimple, ह. पिटिका, स्कोटः, खुद्-ततु-चणः, रक्तस्फोट:- गंड:, रक्तवटी. -04,-y, a. स-स्फोट, बणिन, द्वण, पिटिकावृत-

Pin, 🕴 सूचि 🏸 कीलः-लकः-कं, अलाका, शंकु:, शल्यं 2 (Of a carriage) आणि:-णी, अक्षाग्रकीलः; ' p.-maker ' सुचिकारः-~v. ℓ. सूच्या बंध् 9 P, कील 10.

Pincers, ह. संदंश: शकः, कंकमुखं.

Pinch, v. t. पीड् 10, बाप् 1 A, क्रिशू 9 P, संदुच् 1 P (the body), आतीक 8 U; 'p. ed with cold ' श्रीतार्त, हिमपीडित। 'p. ing poverty ' दु:सहं दारियं. 2 अ-गुल्यग्रेण पीड़ . 3 शुष्टिना संबद्घ 9 1', संबद्ध: none but the wearer knows where the shoe p.es' न हि बंध्या विजानाति गुर्वी प्रस्ववेदनां - अ अंग्रुलिपीडनं; संग्राहः, ग्रहणं; ' p. of anuff ' नस्यक्रचं: 2 संक-टावस्था, दुर्गति र्र., कप्टं, फुच्छें; ' p.-fist ' चद्ध-दृढ-सुष्टिः, अमुक्तहस्तः.

Pine, ह. देवदार:-च, पीतद्र:, सरल:, पुतिकार्छ; See Fir also. -v. i. (Away) आपसन् 1 P, परि-,म्ले-ग्लै 1 P, क्षि-pass., खिद्-प्रली 4 A. 2 (For) उत्तम् 4 P. उत्कंद 1 A, उत्स्कायते (D.); oft by उत्क, उत्स्क, उत्कंड in comp.; 'a heart p. ing away in absence ' विरहोत्कंठं हुव्यं; 'p. ed for his bome ' गृहं गंतुसुवृताम्यत्: अदिसु-तासमागमोत्कः (K, v1. 95) ' p. ing to be united with Parvati '; अंत:पुराध-रहपर्युत्सुकस्य राजवें: (S. 3) ' who is p. ing by separation &c. - lag, s. म्लानि f., अवसादः, उत्कंठाः - कः स्लान, श्लीण, विषण्ण, उत्क, उत्सुक, सोत्कंठ.

Pinion, s. पक्ष:, पर्ण 2 बाह्यपाझ:-बंध:- -v. t.

पक्षी बंधू 9 P, बाह् बंधू.

Pink, s. पाटलवर्णः, पाटलः. 2 अग्रं, शिलरं, पराकाष्टा. -a. पाढल, पाढलवर्षा, ' p.-eyed' गज-सूक्त-नेत्र. = . १. व्यथ् 4 P; See Perforate.

Pinnace, इ. शुद्र-लघु-नोका,

Pinnacle, s. अहः, मासावार्थ-शूर्व, मोच्यूतं हर्म्य- 2 शिखरं, शूर्ग, अधे.

Pioneer, s. आद्विकः, काष्ठ-तक-छिद् m. 2 मार्गवृज्ञीकः, अग्रेसरः, अग्रवायित् m. See Forerunner. -v. t. सैन्यमार्गे ह्युप् c.

Pious, a. धार्मिक (की f.), पुण्य-धर्म-शील, धर्मात्मन्, पुण्य, पुण्यात्मन्, भक्तिमन्, श्रुपि-

इत, भिक्त वा धर्म-निष्ठ वा परायण, धर्माचार; 'led a p, life' धर्माचरणेन आयुरक्षपयत्; ' p. action' धम्यंकिया; for p. purpose 2 धर्म-भक्ति-मूलक. =ly, adv. भक्तचा, धार्मिकवत्. -ness,-Piety, अ. ध-र्मनिष्ठा-परता-आसाक्ति रि. धर्मात्मता, पुण्य-शीलं, ईश्वर-धर्म-भक्ति 🏸, ईश्वरनिष्ठा-सेवा, पुण्यता, भक्तिः; ' distinguished for p. धर्मप्रधानः 2 पितृसेवा, पुत्रधर्मः. [वि-इ 2]. Plp, s. बीजं. 2 विंदुः, अंकः. 🗝 i. कूब्र् 1 l', Pipe, s. धंशः, वेणुः, सुषिरं. 2 नालः, नाडि-डी-लि-ली र्र., प्रणालः-लीः, ' water-p. सारणि f., प्रणालिका - . i. वेणुं वहू c. or ध्मा 1 P. =er, ह. वांशिकः, वेणुध्माः

Piquent, a. उद्य, तिग्म, कहु, तीक्ष्ण, प-,खर-2 मिष्ट, स्वाद्व, सरस-Pique, s. कालि:, कलहः: ईपत्कोप:. =v. t. ईषत् कुप् c. or इष् c. 2 उत्तिज् c., उत्पद्

c., प्रोत्सद्ध ५, प्र-वृत् c. 3 (Oneself) अभि-मन् 4 A; विकत्थ 1 A; 'he p. s himself upon his leagning ' पंडितंमन्यारेसी.

Pirate, s. समुद्रदस्यः 2 साहसिकनौकाः 3 शब्द चोर: -v. t. अपह 1 P, हुंद-दू 1 P, 10. Piracy, इ.समुद्रीयचीर्य-लंडनं, =Piratical, a. साहसिन, साहसिक (की f.). Piscator, s. See Fisherman.

Pisces, इ. सीनः, मीनराशिः.

Piscivorous, a. मत्स्याज्ञन, मत्स्याद.

Pismiro,s. See Ant.

Piss, s. मूर्त्र, मेह:. =0. l. मूर्त्र उत्सञ्ज् C., मिह् 1 P, मूच् 10.

Pistil, 8. गर्भकेसर:-रे-

Pit, 8 गर्त:-र्ता, विवरं, बिलं, अवटः; ' p.-coal ' आकरांगारः; ' p.-fall ' गूढ or छझ-कुष: or गर्तः, अंधकूपः: =v. l. स्हमगर्तेः अंक् 10 or चिद्वयति (D.).2 योद्ध प्रात्सद्ध 0., प्रतियुष् 0.

Pitch, v. t. रच् 10, प्रतिवि-धा 3 U; रह c. (रापयति), स्था ८ (स्थापयति), निविद्य c. 2 क्षिप् 6 P, प-,अस् 4 P, नि-,पत् c. उअरालेन अंदर् 7 P. =v. i. आ-अव-पत् 1 P, अवरु 1 P, अव-द 1 P, अध्यास 2 A. 2 निविशू 6 A, शिबिर अध्यास् 3 अधीमुखेन पत्, अवाक् गम् 1 P.4 (Upon) व 5 U; See Choose. - 8. तिंदुः, रालः, अरालः, यक्षधूषः सर्जरसः, सर्वरसः, बहुस्यः 2 कोटि र्., काष्ठा, अग्रं; शिखरं; 'highest p.' परा काष्ठा-कोटि:. 3 परिमाणं, पर्यतः; See Degree. 4 उत्संगः, कटकः के. 5 स्वरः, 'mineral p. ' शिलाजत n. -y, a. तिंदुलिय 2 सुचिभेद्य, अंध, आतिकृष्ण.

Pitcher, s. कुंमः, घटः, यदी, कलसः-शः, पुट-

मीवा; See Jar.

Pith, ८. मञ्जा, गर्भः, सारः. 2 सारः, सारांशः, 'सर्च, तर्च- 3;नियासः, रसः- 4 अर्च, वीये, वलं, उत्साह:. =iess, a. असार, निःसार. फल्यु, निःसच्व, विरस. =y, a. ससार, स-प्तपूर्ण, सरस, ससत्त्व, सारवत्, सारगर्भ- 2 सप्रभाव, तेजस्विन्, वीर्यवत्, ससत्त्व.

Pittance, ह. स्तोकांशः, अत्यल्पभागः: अल्प-

मूल्यं-घेतनं, ग्रासाच्छाद्नमात्रं.

Pity, s. ट्या, अनुकंषा, करुणा, घृणा, जुषा, अनुक्रोशः; 'in p. to my passion' (राग-जनितं) दुःखं मे निरवेश्य (Mr. 5); ' what a p. it is ' अहो जु कष्टमेतत्. =v. t. ' take p. on 'द्य् 1 A (with gen.); अञ्जल 1 A, दयां कु 8 U (with loc.); प्रसाद 1 P. -Piteous, Pitlable, a. अनुकारप, ह्याविषय:-भाजनं-क्षरणा-अञ्चक्तंपा-योग्य, पात्रं, करुण, दीन; 'in p. accents' क्रु-णस्वनै:. 2 वराक (की f.), तपस्विच (of persons). = ly. adv. कर्णं, दीनं. = uess, . अनुकंप्यता, कारुण्यं; दैन्यं. -Pitiful, -Pitying, a. करणाई, करणामय (यी f.), करणा स्या-शील, सद्य, सान्नकंप, द्यालु, कुपालु; Sec Kiud; ' a p. person ' स्या-निधि:-सागरः, दीनवंधु:-वत्सलः 🏖 करण, दीन, शोच्य. 3 Contemptible. q. v. -ly, ado. सद्यं, सादुकंपं, सुकर्णं. -ness, ह. द्यालुता, कारुण्य, द्याईता. -Pitiless, a. निर्द्य, निरन्जोश, निर्धृण, निष्कृप, कर, निष्ठर, कठोर, अकरुण. -ly, adv. निर्द्ध्यं, कर निष्ठरं-

Pivot, s. विवर्तनकीलः

Placard, s. घोषणापत्रं. =v.t. घोषणापत्रण प्रकाश्र C.

Placate, v. t. Appease, q. v. =Placable, a. क्षमाशीलः सांत्वनीय, आराध्य, प्रसाधः

Place, s. स्थानं, स्थलं, प्र-,देशः, स्थली, सू-सूमि f., धिष्ण्यं. 2 पदं, आस्पदं, विषयः. 3 पदं, पद्वि-वी ʃ-, अधिकारः, नियोगः, अधिकार-पदं: See Office. 4 अवकाशः, अवसरः, प्रसरः; 'p. of honour' संमानपढ़ं, गौरव-'in one p.' एकब; 'in many पदं; 'in one p.' एकत्र; 'in inaly p. s' बहुत्र; 'p. of residence ' निवास-स्थानं, वसति f .; 'p. for dancing ' दृत्य-शाला स्थान, 'out of p. ' अस्थाने, अङ् चितं, ' in the p. of a father पिट्ट-ल्याने-भूमी; ' p. for fear 'अयल्थानं-कारणं-हेतु:; 'in one p.-in another p. ' क्रवित-कचित्, इतः इतः, एकत्र-अन्यत्र; 'in the first p.' प्रथमं,: प्रथमतः, प्रथमं तायत्। the next p.' अपरंच, युनः, युन्धः, 'to give p.' स्थानं त्यव्द 1 P, ज्यप-सप् 1 P, अप-स् 1 P; 'to take p.' See Happen, Occur. = v. t. स्था c. (स्थापयात), वा 3 U, नि-आ"-, वि-,न्यस् 4 U, निश्चिष् 6 P, आ-नि-विज्ञ ८-, आवड् a. (रापयति), धु 10; oft. by कु 8 U, दा 3 U, ज्याप C., (ज्या- पारपामास करं किरीटे R. vi. 19); 'p. over 'अधिकृ, अधि-सा 1 P; 'p. in an office ' पूर्व विकास 7 A 10 or

office ' पदे नियुद्ध 7 A. 10 or आचंड्र c. Placid, s. जांत, प्र-उप°-, प्रसप्त, निराकुल, अलुद्धिय, जितकोध, असंभ्रम, जांतात्मच, प्रसप्ताचित्तः = ly, adv. प्रसप्त, जांत्या, जांत-चेतसा, निराकुलं. = ity, = ness, s. ज्ञामः, जांति f., प्रसादः, अकोधः, असंभ्रमः, अकोभः- Plagiarism, s. ज्ञान्द् चौर्य, वागयहारः- Pla-

giarist, ". जन्द-प्रथ-चीर:-Plague, s. मारी, महामारी, म(मा)रकः: 2 उत्पातः, अरिष्टं, अनर्थः, जल्यं, उपद्वयः, संदकः, उपह्रयः;See Pest. =0. t. मार्यो प्रस्

1 A or आक्रस् 1 U, 4 P. 2 बाध् 1 A, प्राह्म 10, तप् ट., दू 5 P; Sec Harass. ing, a. बाधक, पीडक, क्रेज़ंद, पीडायद.

Plain, ह. समभूमि f.-देश:-स्थलं-ली, समभू-माग:; See Level. - a. सम, सपाट. 2 वि-नीत, निरलंकार, अभूषित, निर्भूपण. 3 स्प ट, ब्यक्तं, विशद्, परि-,रफुट, सुबोध, स्पष्टार्थ, भिचार्थ, प्रकार, प्रत्यक्ष, प्रकट. 4 केवल, मान in comp. 5 (Style) জনন্তক্রর, হারে, अनलकार, अन्यंजन, 6 (Food) उपस्कर-हीन-शून्य, असंस्कृत. 7 अमाय, दाक्षेण, निष्कपट, निर्धाज, सरल, कपट-माथा-हीन, निष्यंलीक, अक्वात्रिम, ऋजु; See Frank. 8 सामान्य, साधारण (जी 🏂); अध्यमस्त्रप, नातिसंदर (री f.); 'a p. woman ' ' one p. in person ' सामान्यलावण्योपपता, नातिसुभगा, अनतिसंद्री: 'p. dealing ' न्यायाचार, ग्रुद्ध सरल-मति, निर्व्यलीक, दक्षिण, अमाय, ऋजुः (ह.) सारत्यं, निष्का-पटचं. =v. t. समीक 8 U. =ly, adv. स्पष्टं, च्यक्तं, स्फुटं, स्पृष्टार्थे, सुबोधं, प्रकाशं, प्रकटं, मत्यक्षं - 2 निव्याजं, निव्यलीकां, अवक्रं, सार-ल्येन, अमायया, निष्कपटं. 3 विनीतं, अन-लंकारं: 'p. dressed 'विनीतवेष, =ness, **ः समता, विनीतत्वं, भूषणाभावः, व्यक्तता,** स्पष्टता, वैशर्धा, सुबोधता, प्रकाइयं, अव्याजः, निर्वाजता, अकापट्यं, सारत्यं, अमाया, आर्जवं, &c.

Plaint, s. प्रतिज्ञा, अभियोगः, भाषापादः, भाषा, पूर्वपक्षः, पक्षः. 2 विलापः, विलपं, पिद्वेवनं-ना, शोकः. -Plaintiff, s. आर्थन् क., वादी, अभियोगी, कार्यार्थी, अभियोगतु क., सूचकः. -Plaintive, a. परिदेवित्, विलापेन्. 2 शोकावह, शोकार्थक, शोक-दुःख-गर्भः, क्षपण, दीन, सकरणः, ' in p. words' परिदेविताक्षरेः -ly, adv. करणं, दीनं.

Plait, s भंगि-गी f., भगः, ऊर्मि f., पुटेः, पूणः. 2 वेणि-णी f., कथरी, धिमाहः. -णः रं ग्रंप 9 P, व्या-वृत् c., पुटीकु 8 U, संवे 1 P, वेणीकु, वेणीरूपेण ग्रंप.

Plan, इ. उपाय:, प्रयोग:, प्र-, युक्ति f., कल्पना-2 स्त्रपात:, चित्रलेखनं; आलेख्यं, स्यूलवर्णनं. ००. १. प्र-सं-न्द्रप् c., प्र-, युब्द् 10, चित्र् 10, मंत्र् 10 A, अनुसंधा 3 U, आलोच्च् 10, मनसा विच्च c. or वि-ध्य c. 2 आलिख् 6 P, स्त्रपातं कृ 8 U. =ning, इ. उपाय-कल्पना-योजना

Planch, See Plank.

Plane, a. सम, समस्थः = 8. समं, समझे इं, धरातलं 2 तक्षणी, त्नक्षणी = 0. 1. समीक 8 U. 2 तक्ष 1, 5 P.

Planet, s. बहः, ज्योतिम n.; 'minor p.' उपबदः, 'passage of a p. ' संकमः, संकाति f.; 'aspect of a p. ' बह्दशाः, 'influence of a p. 'बह्दिशः. =ary, u. बह in comp.

Planish, v. t. समीकु 8 U., तिब्द्ध, प्रश्वहरूद्ध, Plank, s. पलकः चं; दाच-काट-फलकः =v.f. फलके: आस्त्र 9 U or आच्छद् 10.

Plant, s. ओषाध f., छता; तरः, वृक्षः. =0. t. (Seeds) आ-, रुद्ध c. 2 प्रति-, स्था c. (स्थापयित), वि-, न्यस 4 U. निविद्य c., नि-, व्य 1 P. नि- धा 3 U. रुद्ध c. 3 आध-, वस c. =ation, s. रोपणं. 2 क्षेत्रं, in comp., वाटः-टी, वाटिका; ज्ञाकटं-ज्ञाकिनं in comp., वस्थाटिका; 'augar-p.' व्रक्षुज्ञाकटं-वाटिका. 3 Colony, q. v. =0r, s. रोपयितृ m., रोपका: 2 वाटिकं वरः.

Plantain, s. कदली-लः, रंभा, वारणवुसा-वा, मोचा, अञ्चमत्कला, काष्टीलाः, ' p. fruit ' कदलीफलं, मोचं, ' wild p. ' काष्टकदली.

Plantigrade, a. पादतलचारिन्-

Plash, ८ आयातः, आस्फालनं 2 श्चन्नजलाशयः. ०७. १. जले कीड् 1 P,जलं आस्फल् ०. ००. १. अवन्छिट् 7 P, लू 9 U, कृत् 6 P. 2 संबंध् १ P. ०५, ८ जलाढ्यः.

Plaster, ६. लेप:, सुधा, चूर्णलेप:- 2 उपनाष: उपदेष्ट:. =७. ६. लिप् 6 P, वि-अन्त--, दिह् 2 U, उप-नह् 4 P. =er, ६. लेपक:, पलगंड:. =ing, ४. वि-अ-लेप:-पर्नः

Plastic, a. आकारद, कल्पक. 2 नम्य, सुखनम्य-Plat, a. Plot, q. v. =v. t. Weave, q. v. 2 प्रनंद करपु ७., चित्तु 10.

Plate, र पात्रं, भाजनं 2 कोशः-पः, हेमरूपं-3 फलकः-कं, पत्रं, पहः-हं, पहिकाः, 'copper p. 'ताम्रपहः, ताम्रपत्रं, 'p. s of grant' शासन-नियम-पत्राणि. =v. t. राजतपत्रेण आद्व 5 U or आच्छद् 10; राजतेन अलंकु 8 U. =ed. a. राजतपत्राद्वत, रूप्यनिवाद्वः

Plateau, इ. समस्थली, अधित्यका; See

Platform, ३. वेदि र्र., वेदिका, एकतस्थानं. Platoon, ३. गुल्म:-लं. Platter, ३. पात्रं, भाजनं. Plaudit, ह. पशंसा, धन्यबादः, जयघोषः-Plausible, द. सत्याभास, सत्यसंकाश, बाह्यतः रमणीय-

Play, v. i. कोइ 1 P, रस् 1 A, विन्ह 1 P, बिलस् 1 P, खेल् 1 P. 2 (At dice) दिव् 4 P, कीइ, ग्लह 1 A; 'p. 8 at dice' अही: -अक्षान्-दीन्यति 3 वद् c. (instrument). 4 बेह 1 A, बृत1 A, बल् 1 P. - 1. ६. सप् 10, नह 10, अभिना 1 P,ex. by denom.; 'p. 8 the king' नृपायते, 'p. sthe woman' झी-वाचरति 2 म-,चल्-र c., प्रवृत् c., मसु c. 3 वि-धा 3 U, कु 8 U, अनु-ष्ठा 1 P. →. कीडा, खला-लनं, लुीला, कोलि र्., विनोदः, विलासः, विहारः, कौतुकं, परिहासः; 'in p. लीलया, परिहासेन- 2 नाटकं- 3 अक्षक्रीडा, युतं, देवनं 4 अभिनयः, गति 🏸 ५ आचरणं, चिटितं; वृत्ति तः, व्यापारः, कृत्यं, चेष्टाः foul p. 'दुखेटितं 6 चलनं, सरणं. 7 'p.-day ' वसरः, अवकाशः, अवसरः; अनस्यायदिवसः-तिथिः, विश्रामदिवसः; 'P. house ' नाटक-रंग-शाला; ' p.-thing ' क्रीडनकं, क्रीडाद्रव्यं-वस्तुः =टा. 🕫 क्रीडकः; (at dice) अक्ष-,देविन् 1%., अक्षकीडकः, अक्षयुतः. ३नटः, कुशीलषः,नतेकः, अभिनेतृः. गार्त्र. -ful, a. फ्रीडासक्त,क्रीडापर-मग्न,केलि--क्रीडा-लीला-शील,लीला-खेला-पर, विलासिन्, विनादिन्; (of things) सलील -क्रीडा-केलि in comp.; 'p. anger' प्रजयक्रीडा कोपः, कलिकोप: -fully, adv क्रीहापूर्व, परि-हासेन (jokingly); लीलया, सकातुकं, मविलासं, सखेलं. =fulness; ३. क्रीडासिक 💪 लीलापरता, सलीलत्वं, कीषाशीलता.

Plea, हे कारणाचरं, उत्तरं, उत्तरपादः 2 •वपदेशः, छसन् n., अपदेशः, निमित्तं, कारणं, मोचनहेतुः. 3 वादः, व्यवहारः, कार्ये. 4 प्रार्थना; 'raising a p. ' ध्वजीकरणें--Plead, e. उत्तरं दा 3 U or प्रतिपद् 4 A or बहु 1 P, निमित्तं हुज़् C-, वि-,अप-दिश् or त्रतिपद्; 'tears shall p. in vain अश्वपातो निर्मुणो भवत्. 2 विनयन प्रार्थ् वा अम्बर्ष् 10 A, सविनयं याच् 1 A; 'p. ed for his life ' जीवितदानार्थ प्रार्थयामास. 3 उप-क्षिप् 6 P, उपन्यस् 4 U, व्यपदेशार्थ पुरः क्षिप् 4 (Cause) प्रति-पद् C., परार्थ उत्तरं वद्, परपर्क्ष समर्थः ' p. ing headache as an excuse ' शिर:शूलस्पर्शे व्यप-विज्ञन्: 'p. ing illness' अस्वास्थ्यव्योजन-व्ययदेशेन. -er, ८. अभिभाषकः, उत्तरवादिन् m, समधेकः, हेतुवादिन् m, -log, s. हेतु-उत्तर-वादः, ग्यपदेशनं, हेत्पन्यासः

Piesse, v. t. भी 9 P, 10 (भीणपति), तुप् ः, सं-परि-°, रस् ः (रमयति), मसुर् ः, सुखयति (D.), आ-नंद् ः, सं-तुष् ः, मसद् ः, आहार् ः, सुष् ः, आराष् ः, अवरंबर c.; oft. by इच्छा, मसादः, कृपा, विषमप्यमृतं क्राचिन्द्रवेदमृतं वा विषमीश्वरेegg (R. viir. 46) if it p. God to do so' &c.; he was p. ed to accept my presents ' ममोपायनानि स सुपीतमनसा-सुपसर्व-स्वीचकार; ' may it p. your ladyship ' प्रसीद्तु भहिनी (M. 4). 2 (Like) See below. -v. i. 'to be p. ed' तुल् 4 P, तुर् 4 P; रम् खुद् 1 A, नंद् 1 P. 2 अर्ह् 1 P or मसद 1 P, with inf., or simply by Imperative; ' p. sit here ' अत्रोपवि-शत्वार्यः: ' worthy Sir , p. to wait for 2 or 3 days ' द्वित्राण्यहान्यईसि सोद्धमईन् R. v. 25) 3 5 = 1 A, sq 6 P; See Like; ' just as my friend p. s 'यहभि-रोचते वयस्याय; 'do as you p.' यथा-भिल्षितं क्रियतां. -ance, s. क्रीडोचान. =ant, a. मुखकर (री f.), मधुर, सुखव्-मव्, सुखावह, रम्य, रमणीय, त्रिय, मनोहर-रम, अभिराम, सुभग, अभिमत, सुख, काम्य,. कांत, हर्षावह, रुचिर, हुद्य, हृद्यंगम, प्रीति-तुष्टि कर, मनोज्ञ, मंजुल, चारु; 'a p. joke' इद्यंगमः परिहासः (Mal. 3). cantly, adv. सुखं, रम्यं, मधुरं, त्रियं, क्चिरं..-satry, परि(री)हासः, नर्मभाषितं, नमालापः, विनोद-नर्म-उक्ति f. =ing, a. सुख in comp.; रम्य, कांत; Sec Pleasant, p to the ear ' सुखअव, श्रुतिसुख, मंजुल-स्वन, सुझाब्य; 'p. to the eye ' प्रेक्षणीय, नयनाभिराम, सुदृश्य; 'p. language चाहु m. n., चाहक्तिः. -ingly, adv. सुमनं, सुखं, सुख-चार in comp. -Pleasure, 8. सुलं, सं-परि-तोषः, आनंदः, प्रीति ∫., सीख्यं, तृष्टिf., प्र-, मोदः, आह्लादः, हर्षः, सुदाः 2अभि-, रचि 🎵 , इच्छा, अभिलायः, छंदः दस् n., कामः; 'at one's p.' स्वेच्छया, स्वर: कामतः, यथाकामं, यहुच्छया, स्वरं 'wandering at p.' कामचारिन्, स्वर्च्यं गामिन; 'sensual p. ' भोगः, विषयस्त्री विषयाद्वरागः; ' sexual p. ' रति f., रति-सुखं, स-,रतं, ' p.-boat ' काल-कीडा-नौका; p.-ground 'आरामः, क्रीडा-केलि-बिलास-वर्न-काननं, प्रमद्वनं, क्रीहोद्यानं, mansion केल्लिगृहं-अवनं, ही लीलागारं, विलासमंदिरं. 3 मसादः, अलगहः. -able. a. रम्य, रमणीय, सुखद, सुख; See Pleasant. -ist, ह विषयिन् m., विषयासक्तः, भोगा-सक्तः, भोगपरायुणः.

Plebian, a. प्राकृत (ती f.), सामान्य, साधारण (णी. f.), अवरवर्ण, अकुलीय. व्याप्ताता, प्राकृतः, प

Plectrum, s. कोणः, शारिका-

Pledge, ह. न्यास:, निक्षप:, आधि:, उपनिधि:, उपन्यासः-निक्षेपः, पणः. 2 अभिज्ञानं: ' p. of love ' प्रीत्यभिज्ञानं. 3 प्रतिज्ञा, क्षणः, परिषण:-जनं: 'I have given a p.' विहित-मतिज्ञ:-गृहीतक्षण:-अहं. ४ मतिमू:, लग्नक:, बंधकः. = ए. i. न्यस् 4 U, निक्षिप् 6 P, आ-नि-धा 3U, परि-,पण् 1 A, आधी-न्यासी-क 8 U. 2 (One's word) मति-श्र 5 P, मति-जा 9 A, (with dat, of person), उरीकृ, वचनन बंध् 9 P; ex. by (8.); अस्मत्से दामिनीसमक्षमनयोर्वृत्तेयं (Mal. 1) 'they two p. ed their word' &c.; he has p. ed his virtue (honor) that he would not harm you ' त्व चित्रपकरणे तेन सुकुतमंतरे धृतं (P. Iv. 1); 'he who has p. ed his word ' क़र-विहित-प्रतिज्ञः, प्रतिज्ञा-वच्चन-चद्धः,दृत्तवचनः-मतिज्ञः, गृहीतक्षणः

Pledget, s. पहः, आवेष्टनं-

Pleiades, s. कृत्तिकाः.

Plenary, a. सं-परि-पूर्ण, समय-

Plenipotent, a. पूर्णशक्तियुक्त. -Plenipotence, s. पूर्णलामध्ये शक्ति f. Plenipotent iary, s. पूर्णलामध्ये शक्तियुक्तः, अहादुतः.

Pienists, v. t. उपस्कु 8 Ü, परि-छद् 10.

Plouist, s. पूर्णताचादिन m.

Plenitude, है. पूर्णता, प्राचुर्य, चेपुरुषं, समृद्धि , अतिरेकः, उत्सेकः, परा कोद्धिःकाष्टा.

Plenty, 8. वाहुल्यं, प्राचुर्यं, वेयुल्यं, वहुत्वं, समृद्धि f., उद्देकः, अतिरेकः, उत्सेकः,स्कीतिकृद्धि- f. -Plenteous, Plentiful, a.

पभूत, पचुर, विपुल, बहु, बहुल, भूरि, भूयिष्ठः,
पुष्कल, समृद्धः, सं-परि-पृणं, उद्दिक्त, स्कीत,
उत्सिक्त, उपचित. -ly, adv बाहुल्येन,
बहुशः, भूयिष्ठं, भूरि प्रभूतं, विपुलं, अतिरिक्तं.
-певь, 8. बाहुल्यं, भाजुर्यः, 800 (8.).

Pleomasm, s. अधिकपददीष्ः; शब्दाधिक्यं, शब्दातिशयः.-Pleomastic, a. अधिकशब्दः

बहुपद्.

Plethora, s. रक्तपितं. 2 बाहुल्यं, माजुर्यं, अतिबुद्धि f. -Plethoric, a. रक्तपित्तरागितः

Pleurisy, पार्श्वज्ञलं.

Plexus, 8. नाडी-शिरा-जालं.

Pliant, Pliable, a. आ-,नम्य, सुलनम्य.

मृद्ध, शिथिल, अदृद्ध, आयम्प. Pliers, s. See ' Pincers.'

Plight, s. द्भा, अवस्था, स्थिति f., भावः, ृष्ट्ति f., गति f.; 'sorry p. 'दुर्द्भा, दुर्गतिः. 2 Pledge. q. v. -v. t. प्रति-भा 9 A, न्यस् 4 U; See Pledge. -ed. a. प्रतिज्ञात, न्यस्त; 'p. word ' निश्चितप्रतिज्ञा. संगरः, अभिसंधिः.

Plinth, 8. स्तंभमूलं तलं; नाकारमूलं.

Plod, v. i. अविरतं अस् 4 P. or आयासं क 8 U, मेर्च मेर्च आयस् 1, 4 P. -der, s. मंदं मंदं निरंतरायासित् m., नित्योद्योगित्, m. पिपीलिकाधार्मेन् m. =diag, s. अतिमाँ= चेन निरंतरअमः-निरयायासः.

Piot, s. भू-भागः-मेदेशः. क्षेत्रं, स्थलं-ली; भूभूमिर्र. 2 कपटमबंधः, कूटमबंधः, कपटोपायः,
मंत्रणा, कु-संकल्यः-मंत्रणा-कल्यना, कूटोपायः,
उपजायः; (generally) उपायः, सकल्यः,
मयोगः. 3 कथा, वस्तु गः; 'arrangement
of p. 'वस्तुरचना-विन्यासः; 'the p. of
which is composed by Kalidasa'
कालिदासम्भितवस्तु नाटकं (S. 1.) = v. i.
कपटमबंधान् चित् 10 or खुळ् 10, उपायान्
कळ्प् c. or निळ्प् 10 or अनुसंन्धा 3 U:
'p. against 'दुझ् 4 P (with dat.),
अभिद्रुह् (with acc.); 'p. against one 's
life' जीवितापहरणाय कपटमबंधान्स्चयंति.
=ter, s. कुमंत्रणाकृत् गः, अभिद्रोग्धृ "

Plough, 8. इलं, लांगलं, सी(भी र:, हाल:, गोदारणं: 'body of a p.' निरीशं-पं; कुटकं, फाल:,कुषक:; 'pole of a p.' ईषा-शा,(लांग-लीपा), लागलदंड:; 'handle of a p.' इंपा-वृह:, 'furrow made by A p. ' साता, लांगलपञ्चति f.; 'p.-boy' बालकर्षकः; 'p.-gear' हलसज्जा-उपकरणं; 'p.-land' सीत्वं, इल्वं, फालकुष्टं, इल्वक्षेत्रं, ' ए.man' हालिकः,लांगलिच m., हलिच m. लांग-लिकः, सैरिकः,हलधरः-भृत् m. कृषकः, वर्षकः, p.-share ' छुड़ी, फाल:, क्रुपक: - v. 8. कुष् 1 P, 6 U, भिड़ 7 P, बिंद 9 P or c., उत्कच् 1 P, (सद्यः सीरोत्कचणसुराभे Me. 16). =v. i. इलं वह c. or चल c. -cd, a. कुट, इल्प, सीस्प; ' twice, thrice, p. ' द्दि-जि-इल्य; 'p. after sowing ' बीजा-कृत, उपकृष्ट- - १. कर्षकः, हालिकः. -ing, 8. कर्बणं, उत्कर्पणं, भूमिदारणं.

Pluck, v. t. (Off) ह्यू 9 U, निब्ह्न्य् 1 P; 'crows with feathers p. ed off' ह्यून-पक्षाः काकाः; (out) उत्पद्ध 10, सं-,उद्ध 1 P, निर्द्धः (hair) ह्युच्च 1 P, अव-उत्-, उत्पद्ध c.; (up) उन्पूत्व 10, उत्-वत्व 1 P, उच्छिट् 7 P, उत्पद्धः, उद्धः, कृषः 2 (Gather) चि 5 U, अव-सं-,ह्यः, छिदः, आ-दा 3 A, ब्रह्म 9 U. = श्र सत्तं, वीर्यं, पोक्षं, उत्साहः; See Courage. =ing, s. उत्साटनं, उद्धरणं, उद्धं-

चनं, अव-,चयः-

Plug, s. राधनी, स्तंभनी • १ . रि पि धा 3 U, स्तंभ 9 P.

Plum, a. कर्कधुः, फलं, See Jujube.

Plumage, s. पक्षाः (pl.), पिष्छकलापः, पर्कभारः, पक्षः, पर्णे, पतर्त्रं, गरुत् गः

Plumb, s. लंब: सूत्रं. - क लंब, ऋड, लंब-इस. - र. १. सूत्रेण समायुक्त 7 U, 10. 2 वेध परि-मा 3 A, 2 P. - टा, s. सीसकारः. Plume, s. पक्ष:, पर्ण, पिच्छं, See Feather. 2 शिखा, चूडा, शेखरः - ए. १. पर्णानि रच् 10. 2 पक्षान निह 1 P or उत्पद्दे 10. 3 (Oneself upon) आत्मानं श्लाघ् 1 A, विकल्य 1 A; ' p. s bimself upon his learning 'ज्ञानेन आत्मानं अतीव क्लावते-विकत्थते, पंडितंमन्यः, पंडितमानी. =less, a. पक्षहीन. =ous,-ose, =y, Plumigerous, व - सपक्ष, पक्षचत्, पक्षविशिष्ट-

Plummet, ह. लंबः, लंबसूत्रं, लंबसीसकं,

सीसकस्त्रं -

Plump, a. पीन, पीचर, युट, स्थूल, उच्छन, आप्पान, स्कीत; See Fat, -adv. अकरमात्. -v. १. आप्ये c., स्वि c., स्काय् c. (स्काव-यति). -ly, adv. व्यक्तं, स्पष्टं. -11888, %. पीनता, पुष्टि 🏸 स्फीति 🎜

Plunder, v. t. (धनादि) अप-, ह 1 P, सुब् 9 P, चुर् 10, वि-,लुंद-द् 1 P, 10. - इ. वि-लुंडमं, लोबं, लोप्त्रं, अपहारः, अपहृतं धनं.

-er, s. अपहारकः, विलुंठकः, मोषकः. =ing, ८. अपहारः, अपहरणं, मोपणं.

'Plunge, v. i. मस्त्र 6 P, नि-अव-°, आह 1 A, बाहु 1 A, वि-अव-°, प्रविशू 6 P.=v. t. Causal of roots above. =8. अवगाह: हनं, नि-,मञ्जनं, आम्रुवः, धवेशः. -cd, a. मग्न, अबगाह, आहत, लीन, प्र-नि-विष्ट.

Plungeon, s. ह्रवः, ह्राचिन् m.

Plural, a. (Number) बहुवचनं. 2 अनेक, बहु. -ity, 8. बहुत्वं, अनेकता; ex. by 'Many 'q. v.

Plus, s. धनं; सहित, संकलित in comp.

Pluto, s. यमः, कालः, कृतांतः-

Plutocracy, इ. धनवत्सत्तात्मकं =Plutocret, 8. धनवत्-सत्तावत् -शासितृ गाः

Pluvial, Pluvious, a. वृष्टिमत्, प्रचुर-वहु-

Ply, v. t. पत् c., धाः 3 U, म्यस् 4 U, प्रयुद्ध 7 Å, 10; पुन: पुन: प्रयुक्त or च्यापृ €., सततं ध्यापू c.; 'p. thy work' कार्यन्यापृतो भव, कार्य निर्वाहय; 'p. thy needle' स्व्या कार्य प्रवतस्व. 2(प्रयत्नेन) चल् c., संचर्न्स c. 3 आग्रहण उप-स्था 1 U, अञ् निर्मेष 9 P; See Imporcune; 'p. with entreaties ' अतिप्रार्थनया उद्भिज् c. =७. i, अविरतं व्यापृ 6 A or प्रवृत् 1 A or उद्यस् I A or चेट 1 A. =8. पुट:, भंग:; See Fold.

Pneumatic, a, वायुरूप, वायुमय (यी f.), वायव (वी f.), वासु in comp. -s. (P. s)

वायुविद्या-शास्त्र.

Pneumonia, क. क्लोमपाकः-

Poach, v. i. ईपत् पच् 1 P. 2 (Game) कु-टोपायेन बहु 9 U or अपह 1 P or श्राह 10. उ यहणार्थ अनुस् 1 P or अनुसम् 1 P; See Pursue. 🗝 , इ. सूगयाचीरः, जांगलचीरः. =ing, धःस्रगया-जांगल-चौर्य, पक्षियहणं.

Pock, s. See Pimple, -mark, s. महारेका-

क्षतं-चिन्हं.

Pocket, s. कोष:, आधार:. =७. १. कोषे नि-धा 3 U, (छलेन) आत्मसात्कु 8 U. 2 (Insult) NE 1 A; See Bear. -ed, a. कोपग्रस, कोषांतगेत, अंतर्हित.

Pod, s. बीजकोश:-ग्रप्ति 🏸, शिंघा, शिंवि-वी

f., शिंचिकाः

Podagrical, a. घातकिन्, वातरोगिन्

Poet, s. कवि:, सूरि:, 'a ready p. ' श्रीय-कवि:, =ic,-ical, a. Ex. by कविता-काव्य in comp.; 'p. genius ' कावित्वशाकि:. 2 श्लोक-कारिता-रूप-यद्ध, पद्यमय (यी f.), छंदोबद्ध-लप, पद्यात्मकः, ' p. work ' पद्या-स्मको ग्रंथ:. -ically, adv. पद्यंक्षेपा, छंदी-क्षपेण, -Poetics, 8. कान्यशाखं, पद्मशाखं; साहित्यं. -Poetry, 8. काव्यं, कदिता. 2 पर्य (opp. of prose). 3 काव्यरचना. कावेत्वं, कविताविद्या. -Poetaster, s. क्रुकविः, कविदेश्यः -- Poem, ह. कार्यं, का-ब्यमबंधः, काब्यबंधः, कविताः, a p. interspersed with prose' खंडकाच्यं. "Pocsy, कावित्यं ता. 2 काव्यरचना, कविताशक्ति रं. Poignant, a. उग्र, तीक्ण, तीब, तिग्म, अर्च-मर्मसृज्-भिद् -Poignancy, ह तुद,

तीक्ष्णता, तीवती.

Point, ह. अग्रं, आणि:-णी र्र., धारा, कोटि र्र., अश्रि $f\cdot$, पालि-ली $f\cdot$; शिखा, शिखरं. 2(0f land) उद्यस्थलं, भूनासिकाः 3 मर्मन् "., रहस्यं, रसः. 4 दिश्-्शा, सकुध, आशा, हारित्, काष्ठा, (all f.). 5 विंदुः, चिंदुः, अंकः 6 आशयः, अभिमायः, उद्देशः, अर्थः, लस्यः 7 पर्येतः, अंतः, अवधिः, परिमाणं - 8 विषयः, पदं, वस्तु ॥, अर्थः, स्थानं, स्थलं, आस्पदं, प्रकरणं, प्रस्तावः, 'þ. at isaue' वि-षाव्यस्तु-विषयः. 9 लक्षणं, विशेषचिद्धं, विशे-पणं, विभिष्टगुणः. 10 प्रसंगः, कालः, समयः; ' being to the p. ' मास्ताविक (की f.), प्रकृत, प्रस्तुत; ' to such a p. ' एतावतं, ए-तावत्पयितं; 'come to the p.' प्रस्तुतमन्तरं धीयतां; 'on the p. of 'ex. by उन्स्रख (खी रि.), उद्युक्त, उद्यत, by desid. or by fut, part., आज्ञा in comp.; ' on the p. of death ' सरणोन्स्ख, आसलमृत्यु, सम्बु; on the p. of departing ' निर्मातुस्थत, निर्जिगमिषु; 'on the:p. of delivery पस्त्रोन्स्स्तीं, आसमप्रसनाः, ' guin a P. अभीष्टं साप् 5 P; ' p. of view ' दृष्टि f.; Ses under View. -v. नि-शो 4 P; तिन o, तीक्ष्णीक 8 U.2 उद्दिश 6 P, तं-धा 3 U, लक्षीक, अभि-भेद्र c.; ' p. ing to it.' तदुद्दिश्य, तव्धिकृत्य. 3 (Out) अ-उप-आ-

विश् (as a way); (at) अंग्रल्या निर्विश् or आ-स्या 2 P, (मामंग्रलीदलाविलासेना-स्यातवत्यः Mal 1); ' p. ing towards the north ' उद्दश्स, उत्तराभिसुख; ' p. blank ' स्पष्ट, असंदिग्धः - ed, a. नि-, जित, तीक्ष्णाग्र, साथ, सधार; oft. by स्वि र् ः ' pricked by the p. Kusa grass ' कुकः स्विधिद्धे (S. 4); See Sharp. 2 मार्निक (की र .), अरुतुद, मर्मस्पृत्र-भिद्दः, सरस्त, रासक, रसपूर्ण-3निद्दिष्ट, स्वित ०८. - edly, adv. उद्दिश्य, उद्देशपूर्व, मेमेशद्रपूर्व, स्पर्ट, भिकार्थः - er, s. निइ-म-,देशकः, म-,दर्शकः, स्वकः. 2 (Of a dial) प्रदेश (कि)नी. - ing, s. निर्देशः, स्वनं, अगुलिनिर्दशः - !ess, a. धाराहीनः अनिश्चित, अतिक्ष्ण, निर्द्धः 2 रसहीन, अरिसक, प्रस्त, अर्थास्तत,

Poise, v. l. तुल् 10, तुल्यी-समीक् 8 U, सम-भारीकृ. = अ भारः, तीलः 2 भारतुल्यता-साम्यं, समभारता, समतीलः, तुल्यता-

Poison, 8 विष:-पं, गरलं, क्वेंडः, जांगुलं, 'administering p.' विषमयोगः-दानं, 'curing p.' विषमयोगः-दानं, 'curing p.' विषमयोगः-दानं, 'curing p.' विषमयोगः-दानं, 'विष्मे (शि.), 'curer of p.' विषयेगः, जांगुलिकः. =0. ६ विषण दिन्न-2 U or अंज् 7 P or मिश्च 10. 2 विषंदा 3 U, विषदा-नेन हन् 2 P or मु c. or नज् c.; (oneself) विषं भक्ष 10 or सेन् 1 A or अज् 7 A. 3 कलुषीक 8 U, दुष् c. (दूपयित). =ed. a. विषाक्तं, विपद्मिम, 'विषलिम, 'p. arrow' विषाक्तः, दिप्यः, लिसकः- 2 विषनाजित-er, s. विषयातिन् m., विषद्मिप्यः, विषयापिन् m.=ous, a. विषयम (थी.), सावष, विषान्तं, सगर, विषयूणं, गरविशिष्ट, विष in comp.

Poke, v. t. (Fire) चल् ८., उत्तिब्द ८. 2 तस् १०, आहन् १ प; मह १ Р. ३ (दंहादिना) परासृश्र् ६ Р, अन्विष् ४ Р.-v. i. Grope, पू. v. = ३. ताडनं, महारः, आघातः - = ८०, ४. उत्तिजनी (शलका), अंगारोत्थापकः

Pole, s. यष्टि f., दंडः, काछं; 'raised on a p.' उदंडः 2 (Of a carriage) धुर् f., धुरा; कूबरः, युगंधरः 3 दंडः 4 धुवः बकः; 'p.-axe' परञ्चः, जुठारः, परश्वधः; 'p.-cat' गंधमाजारः; 'p.-star' धुवः, उत्तान-पाद्जः, बक्षत्रीमः, ज्योतीरथः; धुवतारा. -Polar, a. धुव in comp.; 'p. longitude' धुवः -lty, s. धुविभिद्यखता,धुवाभिसारिता. -y, a. धुवाभिसरित, धुव।भिगामिन.

Polemics, ह. बादानुबादः -Polemic,-al, य. विवाद्यरमक, बादानुबादार्थक, बाद्कुशलः -श. विवादगुश्चः, बादानुबादशीलः

Police, s. रक्षापुरुषाः, नगररक्षिणः नगरपालाः (ali pl.), रक्षिगणः दृष्टः, 'rural p.' आन-रक्षिणः, आमपालाः, 'p.-man', 'p. officer'

नगरराक्षेत्र कः नागरिकाः, राक्षेन् m. राज-पुरुषः; ' p. magistrate ' इंडाधिकारिन m. Policy, s. नीति f., नयः, नीतिकमः-मार्गः. राजनीति:-नयः, राज्यशासनशिति:-मार्गः. 2 नीतिचातुर्य, वैद्रम्यं, राज्यशासनकौश्कं, नीतिज्ञता. 3 युक्ति f., मयोगः, उपायः, व्यवः हार:, रीति:; ' prudential p. ' समीक्षा, स-मीक्यकारित्वं; ' bad p. ' कुमयोगः, कुयुक्तिः. (a written contract) नियमपनं, समयलेख:. -Politic, a नीतिज्ञ, नीतिविद्र-कुशल, नयविद्-ज्ञ, नीतिचतुर-निपुण- 2 व्यव-हारकुशल-दक्ष, विन्वक्षण, कुशल, चतरा निपुण. 3 सुपयुक्त, सुघटित, सुनीत, समीक्ष्य-कुत, हित, सु pr. -al, a. नीति-राज in 'p. affairs' राजकार्याणि: 'p. comp.; science ' राजनीतिशासं; ' p. economy अर्थशाखं, अर्थविज्ञानं; 'he led a p. life ' राजकार्यव्यापृती जीवितमत्यवाह्यत्; ' p: institu:ions ' राज्यतंत्राणि; ' p. rights ' राज्यनिर्वाद्याधिकाराः. -ian, ह. नीतिझः, नीतिविद् m. - कुशलः, नयज्ञः-विद् m., राज-नीतिनिपुणः, राजकार्यधुरंधरः. -Politics, &. नीतिः, नयः, राजनीतिः, राज्यशासनशासं. 2 राज्यव्यवद्वाराः. -Polity, राजकार्याणि, वंडनीतिध राजनीति:-रीति:-ध्यवस्था, (generally) नीति:, व्यवस्था, विधि:-

Polish, v. t तिन्त ८., धाव् 10, निः-तप् ८., प्र-, मृद्ध 2 P or ८., परिष्कु 8 U, अरुणिकु, क्रांति दा 3 U. 2 परिष्कु, वि-नी 1 P, र-पर्छ 8 U, संस्कु (lit. also). आदर्श नि-पर्यणिकियया संस्क्रियमाणे (S. B. 72). - इ. क्रांति f., शोभा, तेज ६ ग., श्चिम्धता, श्चरणता. 2 संस्कारः, परिष्कारः, सम्पता, शिष्टता, सोजन्यं. - ed. व. निष्टस, परिष्कृत, प्रमृष्ट, निर्धात, रनेजित. 2 शिष्ट, संस्कृत, सम्पत, परिष्कृत, विनीत, अद्याम्यः - er, के तेजकः, कांतिदः, मार्जकः, परिष्कारकः, ठिठठ हिंदानिकः, अद्याम्यः - er, के तेजकः, कांतिदः, मार्जकः, परिष्कारकः, ठठठ हिंदानिकः

Polite, a. दक्षिण, सौजन्यवत्, सुजन, विमीत, शिष्ट, सन्य, संस्कृत, सन्यशील, शिष्टाचार, सुशील, आद्रशील, विशेवद् -ly, adv. सौ-जन्येन, दक्षिण्येन, सिवन्यं, शिष्टवत्-ness, s. शिष्टता, सन्यता, सौजन्यं, विनयः, दा-श्विण्यं, सुशीलता 2 शिष्टाचारः, सुशीलहित्ति.

Poll, s. शीर्ष, शिरस् 11.; See H.20. 2 नामा-विल-ली f: नामलिखनं, नामारोपणं. =v. t. (केशान्) लू 9 U, छिद् 7 P, आवप् 1 P. 2 नामानि लिख् 6 P or निविद्य c.

Pollard, s. लूनाग्रवृक्षः-

Pollen, s. रेणु:, परागः, रजस् n., पांशुः, पुष्प-

एजः-परागः-

Pollute, v. t. कलंकपति गतिनयति कलुप-यति-(D.), दुष् ८. (दूषपति), मलिनी-कलु-षी-कु 8 U, मलेन लिप् हे P or दिह् 2 U. 2 भंज्र ८., दुष् ०., आधुप् ०., सतीत्वे भेज्र ८. ा तज्रू c. ==:, s. दूपकः, आधर्षकः. =ion, s. दूपणं, कल्लबीकरणं 2 मालिन्यं, अमेध्यता, कालुष्यं, मलं, कलंकः, अशौचं. 3 Emission, q. v.

Poltroon, s. See Coward.

Polyandry, s. अनेकभर्तृकता. -ist, s. अ-नेकपतिका, बहुभर्तृका.

Polychrome, a बहुवर्ण.

Polygamy, इ. अनेक्षपत्नीकता, बहुभार्यत्व--ist, इ. यहु-अनेक-भार्थः. 2 यहुपत्नी-वादिन m.

Polygenous, a. बहु-निध-मकार-जाति.

Polygiot, a. बहुआषामय (यी f.). Polygon, n बहुअुजः, बहुर्स.-थी, a. बहु-

Polymathy, इ. बहुआज्ञानं.

Polyphonous, a. बहु-अनेक-पण-Polyphonous, a. बहुस्वर-स्वन-

Polypus, ३ अनेकपादः, बहुमूलः. Polysyllabic, a. बहुसर, अनेकाच्. [ज्ञालाः Polytechnic, ३. बहुकला-मृहुव्यवसाय-पाठ-

Polytheist, 8 अनेकदेववादिन् -Polytheism, 8. बहुदेववादः.

Pomade, Pomatum, s. Ses Perfume.
Pomegranate, s. (Fruit) दाहि(लि)मं, दाहिमफलं, (tree) दाहि(लि)मः,
हालिमः, दाहिचः, करकः.

Pommel, 8. गुल्मः, पिंडः, गंडः. 🗝 💤 तङ्

10, 邓夏 1 P.

Pomp, इ. आहंबर:, शोभा, श्रीः, प्रताप:, ऐश्वरें, वैभवं.-ous, . श्रिशं जमान, शोभन, सश्रीक, सम्हंबर, अतिशोभन, महाप्रताप: 2 वृंभिक (की f.), साटोप, गर्वित, वृर्पाध्मात; (style) सालकार, अलंकत. -ously, adv. साहंबरं, अतिशोभया, अतिप्रतापे... 2 सद्भं, साटोपं, ज्यवें. -ousness, इ. ऐश्वरें, &c. 2 वृंभः, आदोपः.

Pond, ह. तहागः गं, जलाशयः, कासारः, जलाधारः, पसाकरः, सरसी, सरस् n.; 'deep p.' -ह्द्ः, 'enail p.' परवलः लं, वेशंतः, अल्प-सरः, (for drinking water) आहावः, निपानं-

Ponder, v. चिंत् 10, हरे 1 P, विचार c., विसुक् 6 P, मनता क्ट्रप् c. or मू c. or चिम्प्र् 10; See Meditate.

Ponderous, a. अतिगुरु, भारवत्, अतिमा-रिन, सभार. -!y, adv. अतिभारण. -Ponderosity, इ. भारवस्त्रं, अतिग्रहताः

Poniard, इ. कृपाणिका, छुरिका, असिपुत्रि-

का, असिधेतुकाः

Pontage, s. सेतुर्तधानशुल्कं.

Pontiff, ३. प्रधानधर्नाध्यक्षः, सुख्यपुरोहितः.
-Pontificate, ३. धर्माध्यक्षाधिकारः.

Pony, s. अश्वकायः, श्रव्योटकः.

Pool, ह. जलाशयः, जलाधारः, कुंडं, परुवलं. निपानं, See Pond.

Poop, s. नीपृष्ठ, नीपश्चाद्भागः

Poor, a. द्रिन्, निर्धन, निःस्व, द्रीन, अधन, अर्किचन, धन-वृष्य-अर्ध-हीन, अल्प-धन-विभव, दुर्गत, परिश्रीण, श्रीणधन, 'to be p.' दरिद्रा 2 P. 2 दीन, तपस्विन, वराक (की f.), कुपण, अन्तकंष्य. 3 कुरिसत, अपक्रप्ट, तुणप्राय, तुच्छ, गर्हित, अधम, विग्रुण; oft. ex. by कु, कद्, दुइ, अप, in comp.; 'p. food ' कदक; See Bad, Mean; 'p. soil' निग्रणा-असारा-भूमिः, इरिणा-सक्षा-भूमिः: p. house ', ' p. asylum ' द्रिदालय:, अनाधालयः, द्रिद्रगृहं; ' 🤈 -spirited दीन-कृपण-बुद्धि, कृपण, अल्पसत्त्व, धुद्रमति. ely, adv. दरिद्रवत्, दीनं, निर्धनवत्; ' podressed' दीनवेषं द्धानः 2 निष्फलं, व्यर्थ, सिद्धिं विना. =ness, Poverty, s. दारिय्रं, द्देन्यं, निधनता, निः-स्वता. दुर्गति 🗗 द्रिदः-दशा-अवस्था, अकिंचनत्वं, 'reduced to p.' नप्ट or गत-विभव or धन, दुर्गत; See (a.); 'struck with p.' दारिद्योपहत, दारिद्यम्तः Pop, ह. आकरिमकध्वनि:-शब्द: 🗝 i. अक-

Popinjay, s. See Parrot.

Poppy, 8. खसतिलः.

Populace, ह. लोकः, जनः, सामान्य-प्राकृत-जनाः: See People. -Popular, लोक-जन-थिय, सर्विमिय 2 लौकिक (की f·) लोक-जन-लोक यसिद्ध, लोकरूढ-संमत, comp.; ' p. scandal' लोकापवादः; ' seeking p. favor ' लोक-जन-रंजनं; ' p. 'usage ' रूढि र., जनव्यवहारः, लोकाचारः, लोकमर्यादा-रीति f; 'p. report' जनप्रवादः; लोक or जन-वार्ता or श्रुति f., किंवदंती; conformity ' p. tumult ' त्रकृतिक्षोभः; to p opinion ' लोका इसरणं. 3 सामान्य, साधारण (णी f.). =ity, s. लोकप्रियता, लोक-जंन-श्रीति ∱-अनुरागः संमानःado. लोके, लोकिकतया, साधारणतः, सामा-न्यतः, लोकरंजनार्थः -Populate, v. t. वस् c., जनै: आकू 6 P or पूर् 10. =v. i. प्रजा उत्पद् c. प्रजन् 4 A. प्रजावृद्धि कु 8 U.=ion, 8. प्रजा, प्रजा-लोक-संख्या, जनाः, लोकाः -Populous, a. जनाकीर्ण, जनसंकुल-पूर्ण, बहु or प्रचुर-जन or प्रज, जनसंचाध. •1055, छोक-प्रजा-बाहुल्यं -

Porcelain, s. (चीनदेशीय) मार्तिक, कोला-

लके, मृद्धारानि. Porch, इ. प्रयाणः, प्रवणः, अ(आ)लिवः,

हात्पकाष्टः. Porcine, a, जूकरोपम, जूकरसंबंधिब- ·Porcupine, 8. शहय:-हयकः, श्वाविध् m.; ' quill of a p. ' इालं, इाललं-ली.

Pore, s. रो(लो)मरंधं-क्रूपः 2 (स्क्म) रंधं, क्रपः. = ७. ।. अनन्यदृष्टचा-साभिनिवेशं-अधी 2 A or वस् c. -ous, a. बहर्म्म, रंध्रबहुल, रंधपूर्ण-विशिष्ट, सरंध्र. 2 रामकुप-मय (यी ʃ.), स्वेद्मार्गविशिष्ट, विरलावय-वक. -ousness, Porosity, ह. रंघ्रवाहल्यं, रंधविशिष्टता-

Pork, s. ज्ञुकर-वराह-मांसं. -टा, s. ज्ञुकर:,

Porpoise, ह. शिशुकः, शिशुमारः, उलूपिन् m. Porridge, s. युवं, जुवं.

Porringer, s. यूबपान्-भाजनं.

Port, 8. नोकाशयः, नोकाश्रयः, उत्तरणस्थानं, आश्रयः, रक्षणस्थानं, आज्ञयः; ' arrived at the wished-for p. ' इप्टेशं जगाम. 2 हारं, Sec Door. -able, a. वहनीय, लघु-भार, सुवाह्य, लघु, सुखवाह्य, हस्तवाह्य. =er, इ:स्थः, द्वारपालः, प्रतीहारः, दौवारिकः. भारवाहः, भारहरः, वोढ m., भारिकः. -crage, s. भारवहनं 2 वहनमूल्यं. -Portal, s. हारं, सुखं, प्रवेशहारं; See Door. Portend, v. t. अधे (अनिष्टं) सूच् 10 or निविद् c. or इांस् 1 P. -Portent, s. उत्पातः, दुनिमित्तं, अञ्चभलक्षणं, अजन्यं, उपसर्गः, दुलेक्षणं, दुव्यिह्नं, अपशकुनं, कु-लक्षणं, अत्याहितं, उपप्रवः, अरिष्टं, अद्भुतं 2 पूर्व-चिद्धं-लक्षणं. =0us, a. उत्पात-आनिष्ट-अ्ञुभ-शांसिन्, अद्भृतः, अत्याहित, औपसर्गिक-औत्पातिक-(की f.). =ously, adv. सी-

त्पातं, दूलेक्षणपूर्वः Portfolio, इ. प्त्राधारः-Porthole, s. नीपार्श्वसर्खं-Portico, s. See Porch.

Portion, s. अंशः, वि-,भागः, खंडः हं, छेदः, शकलः ले. 2 अंशः, वंटः, उद्धारः, वि-,भागः। p. of an estate वाय:, रिक्यभागः, उ-द्धारः; ' wife's p. ' खीधनं, यौतकं, औद्धा-हिकं. =v. t. विभक्ष 1 U, चंद्र 10, विभागशः क्लप् c. 2 शुलके हर्ति वा 3 U. -ing, s. विभागः, भागकल्पनं, चंदनं, नंदड, a. अनंश, अंशहीन.

Portly, a. गौरवगति-वृत्ति, उदात्त, धीर, धीर-दर्शन, गंभीराकृति. 2 स्थूल, वृहत्, स्थूलकाय, पृथुद्र, पीन, पीनर =iness, अ. स्थूल-

कायत्व, शरीरगोरवं

Portmanteau, s. चर्ममंजूषा-पेटकाः

Portray, v. t. आ-, लिख् 6 U, नित्र 10, वर्ण 10. 2 उप-,वर्ण, कृत् 10. -Portrait, s. चित्रं, आलेख्यं, प्रतिकृति र्र-, प्रतिमा, See Picture; ' p.-painter ' चित्रक(सा)रः.

Pose, v. t. स्तंम् 9 P, सह c., निक्त्तरीक 8 U, 10, 10,

Posit, v. t. श्रतिज्ञा 9 A, उपन्यस् 4 P.

Position, s. प्रतिज्ञा, उक्ति f., हेतुः, पक्षः, उपन्यासः; 'wrong p. ' पशाभासः, हेत्वा-भासः. 2 स्थिति र., स्थानं, पदं, आस्पदं, पद वि-वी र. 3 प्रतिष्ठा, गौरवं. 4 अवस्था, दशा, आकारः, संस्थानं, भावः, वृत्ति f.; 'strain the p. of 'पदं या 2 P, (यांत्येव गृहिणी-पदं पुनतय: S. 4); 'holding the p. of mistress of the house ' मृहिणीपद्भाक् रहिणीपदे स्थिताः 'give the p. of' पर बहु c., भावं यम् c., (महिवीपदं ग्राहिता, देवीभाव गमिता); ' p. in life' स्थिति:,

निसर्गजातिः, अवस्थानं

Positive, a. स्पष्ट, असंदिग्ध, अगूद, प्रत्यका, व्यक्त, अवक, परिस्फ्रद, साक्षात् ind.; reply in the p. मनत-बाढ-तथा-इति वर् 1 P. 2 अवर्यक, अवैक्रलिपक (की 🏸), अविशंक्य: See Peremptory. 3 सु-,नियत, निश्चित, निर्णीत, निर्दिष्ट. 4 सत्य, तथ्य, चारताविक-तास्विक-(की 🗲). 5 विविक्त, केवल, अनन्यसंबद्ध, 6 दृढ-कृत-नि-श्वय, दूढमति-संकल्प, निविकल्प, निःसंवेहः मत्ताभिमानिन्, स्वमताग्रहिन्, दृढोक्तिः p. quantity 'धर्न (opposed to ऋणं, क्षयः, न्ययः, हानिः). -iy, ado : स्पष्टं, न्यक्तं, असंदिग्धं, साक्षात् 2 अवश्यं, निर्विकल्पं अविन्दार्थ. 3 सुनिश्चितं, नियतं, नूनं, खलु. 4 वस्तुतः, तत्त्वतः, परमार्थतः, सत्यं, यथार्थतः-5 सुनिश्चयेन, दूहनिश्चयपूर्वे. 6 मताग्रहेण, मताभिमानेन, दृढी त्या. -ness, 8. स्पष्टता, असंदिग्धता, दृहनिश्चयः निर्णयः, तथ्यता, याथाध्ये, मताग्रहः, दृढोिक र्., &c.

Possess, v. t. w 1 P, 10, ur 3 U, w 3 U. 2 मुद्ध 7 U, अधि-ष्ठा 1 P, अध्यास 2 A, सेन् 1 A; better by बत्, मत्, इन् &c.; See below. 3 आप् 5 P, लभ् 1 A, अधिगम् 1 P; See Get. 4 अधिक 8 U, मनू 1 P, अधि-हा, पदं कु. 5 आविशू 6 P, आक्रम् 1 U, 4 P, उपसुबर 6 P, बाधू 1 A, उपहन 2 P, ग्रस 1 A, ब्याप 5 P, oft. ex. by 'p. ed. 'ed, a. धृत, श्रुक्त, आधिष्ठित, अ-ध्यासित, अधीन, इस्तगतः 2 शप्त, लब्ध, अधिगत- 3 आविष्ट, आक्रांत, उपसृष्ट, गस्त, उपहतः 4 (By spirita) सूनाविष्ट, भूतो-पस्छ, वेतालोग्इत, भूतग्रस्त. 5 (Having) युक्त, युत, उपेत, संपक्ष, उपपन्न, अन्वित, सनाथ, शालिन् in comp.; by वत्, मत्, इन्, विन् affixed, or by Bah, comp. -ion, s. भोगः, मुक्ति 🏞 आधिकारः, आवेशः, आक-म:-मणं, आत्मसात्करणं, ' to take p. of ' आक्रम, आविश्, त्वायत्तीक्त, आत्मसात्क्र; पर्व क्र or विन्धा, See Enter; ' to put in p. ' अधिक c., अधिकारं दा, नियुद्ध 7 A, 10; 'being in one's p. ' स्वाधीन, इस्त-गत, बज्ञवातिन्- 2 संपत्तता, युक्तत्वं, सना- थता; वरवं, शालिता in comp.; ' p. of wealth' धनवस्वं,सधनता. अविशः,उपसर्गः, वाधा, पीदाः भूतावेशः, भूतपीदा-वाधा-संचारः 4 द्रव्यं, स्वं वस्तु, स्वाधीनं द्रव्यं, (p.s) द्रव्यजातं, वस्तुजातं, द्रव्याणि, वस्तुनिः, विस्तं, विभवः, द्रविणं, अर्थः, क्षेत्रादि, भूमि ∫., (landed). =ive, a. संबंध in comp.; 'p. case' वद्यी =0r, ६ भो कृ ...,भोगिन् ..., स्वामिन् ...,अधिकारिन् ...,शाली-धारी-in comp.

Possible, a. शक्य, साध्य, संभाव्य; gen. ex.

hy pot. pass. part.; 'not p. to be united' दुःसंधेय; 'p. to be done' करणीय, संपाय, साध्य; oft. by शक् pass.; 'to be p.' संधू 1 P, (सर्व सीदामिन्यां मंभाव्यते Mal. 1), उपपद 4 A, घद 1 A; उभयधापि यहते (V. 3) 'it is p. in both ways' (both sides are p.); 'as far as p.' यावच्छन्यं, यधाशक्ति. Possibility, s. संभय:, शक्यता, संभाव्यता, उपपात्ति f., घटना, संगति f. Possibly, adv. Ex. by शक्य or शकु pass. 2 कदाचित्, कदापि, नाम, by pot. mood; See Perbaps. 3 (In questions) ह्व, नाम, वा; 'who p. that is dead, is not born again' मृत: को वा न जायते (P. I. 1).

Post, s. स्तंभः, स्थाणुः, स्थूणा, उपस्तंभः; ' p. for securing an elephant' आलानं, वंधस्तमः; ' p. for tethering cattle ' शिवकः, कीलकः, मेधिः-धिः, खलेदाच n. 2 पदं, अधिकारः, नियोगः, अधिकारपदं 3 स्थानं, स्थलं, आस्पदं, अवस्थानं, स्थिति f., पद्वी- 4 गुल्म-सेन्य-स्थानं- 5 पत्रवाहः, पत्र-बाहनसाधनं; ' p.-boy ' जवाश्वपालः; 'p.-chaise' जबरथ:-वाहनं, 'p.-haste'सवेगं, अतिजवेन, जवाश्वदत्; 'p.-horse' जवाश्वः, जवतुरगः; 'p. -man' पत्र or लेख-वाहः or हार:; 'p,-master' पत्रस्थानाधिकारिन m., पत्रवाहाध्यक्षः; ' p. office ' पत्रस्थानं-गृहं--v. t. स्था c. (स्थापयति), सं-प्रति-°, नियुद्ध 7 A, 10. 2 स्तंभे बंधू 9 P. 3 पनस्थाने निविश् c. or क्षिप् 6 P. 4 प्रकाश् c., आ-संब c. = 0. i. जवेन गम् or बच्च 1 P; 'p. up' अवजुध् c.; 'p. off' व्याक्षिप 6 P, विलंबु C. =88c, 8. पत्रवाहनमूल्यं. -er, 8. जवनः, जवः, जवाश्वः, प्रजविन् m. =Posti= lion, 8. जवाश्वास्त्र:.

Post-date, v. t. पश्चात् तिथि लिख् 6 P. Post-diluvian, a. बलयोत्तरकालीन.

Posterior a. पश्चात्-उत्तर-कालीन, उत्तर, अपर, अवर,अर्थाच् - 'ty, १. परता, उत्तरता. - ly, ado. पश्चात्, उत्तरं-रतः, परतः, परस्तात्--Posteriore, १. नितंबः, शुद् बहेशः

Posterity, ३ संतति र्र., अपत्यं, संतानः, वंशः, प्रजा, युत्रपेश्वादयः. Postern, इ. पक्षद्वारं, पक्षकः.

Posthumous, a. मरणावृनंतरं प्रकााशित, मृत्यूत्तरजात.

Post-meridian, a. अपराह्मतन (नी f.), पराह्मकालिक (की f.).

Post-mortem, a. मरणोत्तर, मृत्य्तर.

Post-natal, a. जनमोत्तर.

Post-nuptial, ८. विवाहोत्तर, विवाहोर्घ्य. Postpone, ए.t. व्याक्षिप् 6 P. विलंब् c., (नियतकालं यावत्) त्यच्य 1 P, विसुद्ध 6 P. -ment, इ. व्याक्षेपः, विलंबः.

Post-script, ८. अनुलेख:-

Postulate, अ स्वीकृतपक्षः, गृहीतपदं, परि-ग्रहः - १० १० परिग्रह् 9 1, स्वीकृ 8 U.

Posture, ह. सं-, रिथिति र्र., संस्थानं, संस्था, अंगविन्यासः-स्थितिः; आसनं, वंधः; धीरासनं, कमलवंधः &c.; 'in a sitting p.' आसीन, उपविष्ट. 2 Condition, q. v.

Posy, इ. कुसुमस्तवकः, पुष्पग्रुच्छः 2 अंग्रु-लीयकलेखः.

Pot, इ. घटः, कलसः त्राः, कुंभः, पात्रं, भाजनं, भांडं; 'cooking-p.' स्थाली, उखा, पिट-पचनं, ऋजीयं, पिठरः; 'p.-bellied' तुंदिल, लंबोदर, पिचिंडिल, तुंदिनः, 'p.-belly' पिचिंडः, लंबोदरं, 'p.-companion' पान-मित्रं-सहदः, सहपायिन् m. 'p.-house' शुंडा, पानं; 'p.-sherd' घटशकलं, भिषापात्रं- eter, इ. कुंभकारः, कुलालः, घटफारः, व्कन्त्रं m. etery, इ. कुंभ-घट-स्थानं. 2 की-लालकं, मार्तिकं, सुद्धांडानि.

Potable, a. देय, पानीय, पानाई. Potash, s. सजिका, क्षारः; See Natron. Potation, s. पानं, सपीति f., तुल्यपानं

Potato, हः गोलालुः

Potent, a. प्रवल, सप्रभाव, वीर्यवत्, सप्रताप, क्तिमत्, प्रभविष्णु, See Strong. -ate, s. अधिपतिः, नरेश्वरः, प्रभुः, See King. -ly, adv. प्रवलं, सप्रतापं, बलवत्.

Potential, a. शक्य, उपपन्न, संभवनीय; (mood) विधिलिङ् =ity, s. शक्यता,

संभाव्यता.

Pother, See Bustle, Perplex. Potherb s, ज्ञाकः, हरितकं, ज्ञिमः Potion, s. अगदः, पानं, पेयोपधं. Pottage, s. ज्ञुवं.

Potulent, a. आमत्त. 2 पानयोग्यः
Pouch, इ. स्यूतः, प्रसेवः, क्रोशः-यः. 2 लंबोद्रं3 पेशि-शी, f., उपजठरं - . . क्रोशे निविद्य c. or निधा 3 U.
Poulterer, इ. क्रेलोमिकः, श्रीनिकः, प्रसिविकः

Poulterer, इ. वैतांसिकः, शौनिकः, पक्षिविकः Poultice, इ. उपनादः, प-,लेपः. -ए.!. उपनारं

दा 3 U. Poultry, s. गृहपक्षिणः; ' p.-yard 'कुझुटा' दिस्थानं. Pounce, v. १. अवपस्य ग्रह् 9 U, सहसा अवपत् 1 P or अवस्कंड् 1 P or आक्रम् 1 U,

4 P. = 3. चत्वः, नत्वरः 2 मतीशोषणचूर्णं. Pound, s. (For cattle) अवरोधः, अवरोधः स्थानं, द्राजः, गोष्टं. = v. t. सं-, चूर्णं 10, पृद् 9 P, विद् 7 P, श्रुद् 7 P, खंडू 10; 'p. to dust' चूर्णशःक्ष, चूर्णपेषंपिष्, चूर्णाकु 8 U. 2(द्राजे) नि-अव-रुध् 7 U, or बंध् 9 P. 3 तड् 10, तुद् 6 P, प्रह् 1 P. = age, s. शुल्कं, राजस्वं. = er, s. पेष्ट् ш., पेषणः 2 सुसलः-लं, अपोधं, सुदूरः = ing. s. चूर्णनं, पेषणं, मर्द्नं, खंडनं

Pour, v. t. पत् c., नि-,सिच् 6 P, प-,स c.; ' p. water in ' जलेन ए 3, 9 U, सिच्. 2 (Out, forth) प्र-निर्-मुंच् 6 P, उत्-वि-सुद्ध 6 P, अवपत् c., अवतृ c., निःस c., उत्किप् 6 P, उड्-म 6 P, उद्देश C., उद्दस् 1 P, बुद् 1 P, प्र-वि-कु 6 P; निर्वृष्, निर्मेल्र c.: which has ped out its watery contents ': निर्मालितां बुगर्भः, पानी परिक्तो-द्र: (घन:); ' p. out the water from the pot 'पात्रं जलरिक्तं कुरु; 'p. ed forth arrows' शरवृष्टिं सुमोच; ' p. one's soul to another ' अन्यरमें स्वर्मनोगतं सर्वा-त्मना निविद् c. = v. i. सु 1 P, त्र-परि-°, म-,स्थंड् 1 A, श्रव्यत् 1 A, जलं सु c. or पवह 1 P. 2 वृष्, निर्गल 1 P. 3 निःस 1 P, निर्मस 1 P, निःसु 'rain p. ed down in torrents' धारासा-रैर्महती वृष्टिचेभूव (H. 3); 'p. in upon ' समापत् 1 P, अभिद् 1 P, बहुज्ञ: आपत् or आक्रम् 1 U, 4 P. -er, ह. सावकः, सेचकः, सेन्तु m. ∞ing, s. सेकः, सावः, स्रवः, श्वचातः ।

Pout, v. i. (क्रोधात्) ओडी प्रस् c. or हुझ् c. 2 उक्षत-उच्छ्लि-ब. भू 1 P. क्रोधावेशः. Poverty, See under Poor.

Powder, s. यूर्ण, पिष्टं, शोदः; 'gun-p.' आग्नेयचूर्ण; 'perfumed p.' वासयोगः, पिटात: तकः, पटवासकः. -v. t. to reduce to p. ' चूर्ण 10, शुद्र 7 P, चूर्णीकु, पिस् 7 P; See Poond, 2 चूर्णेन लिप् 6 P, or सू c. or मिश्र 10. - y, a. पांडाल, चूर्णवत्, चूर्णमय (यी f.), सचूर्ण, सक्षोदः. Power, s. शक्ति f., सामध्य, बलं, मभावः, वीर्च, ऊर्जः, सहस्र-ओजस्-गः, विभवः (धा-ग्विभवः); (martial) तेजस् ", वि-परा-कमः, शोर्थे 2 (Ability) शक्तिः, क्षमता, धीशक्तिः; 'p. of thinking' विचारणा-शक्ति:; 'according to one's p. ' वधा-शाक्ते-यहं, यावच्छक्यं 3 (Influence) यसत्वं, मंभावः, वहाः-हां, वलं, गौरवं, आधि-कारः; आधिपत्यं, ईशत्वं, सत्ता, ऐश्वर्ये, अधीनता. 4 अधिपः-पतिः, अधीशः, प्रशुः. 5 23

(Legal) आधिकारः, or by अई 1 P. 6 अधिकारिजनः, अधिकृतः. 7 घातः 8 सेना, बलं, पृतना; ' have or exercise p. over प्रभू 1 P, ईज़् 2 A (with gen.), बज़ीकु आयत्तीक, आत्मवर्श नी 1 P: in (under) the p. of' वज्ञ, अधीन, आयत्त, तंत्र in comp.: 'fallen into another's p.' पर हस्तवत; 'to be in one's p.' ex. by ज्ञ 5 P or:by (s.). -ful, a. बल-मा-मध्य-वत्, शक्त, बलिन् सबल, पबल, ऊर्ज-स्वल, ओजस्विन, शक्तिमत्, ऊर्जितसस्व बलाढ्य, सप्रभाव, प्रभविष्णु. 2 जूर, वीर, विकात, तेजस्विन, महाप्रताप, प्रतापवत्, धाः मवत्, उरुविक्रमः 3 (Medicine) वीर्यवत्, अमोच, गुणावह, प्रवल, अलंतम. 4 दूइ, मतीतिकारिच, प्रवल. -iully, adv. बलवत मबलं, समभावं, अत्यंतं. =falness, अ. मा चल्यं, शक्तत्वं. =less, a. निर्वल, शक्तिहीन अशक्त, अयल, निष्यभाव, असमर्थ, अक्षम. =iessuess, हर अज्ञतित 🏸 असामध्य.

Pox, s. Small-pox, q. v. 2 उपदंश:. Practice, ८. प्र-आ-चारः, संप्रदायः, व्यवहारः, रीति f_{ij} मागः, पद्धति f_{ij} क्रमः, हृत्तिः f_{ij} 2 अभ्यासः, क्रिया-प्रबंधः-सांतर्य, नित्यवृत्तिः-चर्या-अनुष्ठानं,अनुशीलनं, निरंतरप्रवृत्तिः, आ-वृत्तिः, 'does not require p. नाभ्यासक्रममी॰ क्षते. 3 किया, आचारः, आचरणं, कर्मस् 🛝 कृति 🏂 व्यापारः, व्यवसायः, करणं, विधानं, अनुष्ठानं; (execution) प्रवृत्तिः, मचारः: व्यवहारः; ' bring or put into p. ' प्रवृत् c., ब्यवह c.; ' has long been in p. चिरप्रवृत्त. 4 (Opp. of theory) प्रयोग: 5 छलं, व्याजः, केतवं; See Fraud; 'ancient p. ' बुद्धाचारः, बृद्धपरंपरा; 'family p.' कुलसंपदायः, कुलधमः, कुलाचारः, 'local देशाचारः: 'good p. 'सदाचारः: following good p. s' सदाचार, सद्वृति, सद्वृत्तः साधुवृत्तः, 'bad p.'दुराचारः, कुमार्गः, दुर्वातिः; 'following bad p. ह' दुर्वत्त, दुराचार; 'p. of medicine' वैद्याक्तया-उपचारः, चिकित्सा, भेषजप्रयोगः, उपक्रमः: ' p. of arms ' शस्त्राभ्यासः, शखचर्याः, ' p. of law ' व्यवहारः, व्यवहाराभ्यासः: ' p. in archery शराम्यासः, उपासनं -Practise. v. t. अम्पस् & U, नित्यं कु 8 U, &c. 2 आचा 1 P, अनु-ष्ठा 1 P, कु, वि-धा 3 U. आ-स्था 1 U. 3 प्र-उप-युक्त् 7 A. 10, प्रवृत् c., ध्यबह c., सेब् 1A, आश्रि 1 U, आ-अव-लंब 1 A; 'what profession do you p कां वृत्तिमुपजीवत्यार्यः (Mr. 2). -0 शाळ्येन आचा or व्यवह 1 P, छलं-ऋपट-क्र. ⇒ed, a. अम्यस्त, ऑचरित, अख्रश्रित, कृत. सेवित, &c. 2 अभिज्ञ, परिचयवत्, बहुदृष्ट, व्यवहारज्ञ, दृष्टकमंत्र, पक्कद्वि, ज्ञानबृद्ध. जाताभ्यास; also ex.by(8.) .- iug, व. अभ्या-

सिन, सेविन, ज्ञालिन, in comp.: आस्थित, आश्रित. -Practicable, a. करणीय, कर्तु शक्य, साध्य, संभाव्य, शक्य, सुकर, सुख-साध्य, उपपादा =Practical, a. अभ्यासिक-व्यवहारिक (की f.), अभ्याससिद्ध-प्राप्त, आचार-व्यवहार in comp.; 'p. knowledge च्यवहारज्ञानं, लीकिकज्ञानं. 2 अभ्यासक्षम, ष्यवद्वार्य, प्रयोज्य, प्रवर्तनीय, व्यवद्वारीचित; ' & p. scheme ' ध्यवहारोचित उपायः; ' he is a p. teacher ' स शिक्षणत्रयोगनियुणः. 3 दृष्टकर्मन् अभिज्ञः See च्यवहारज्ञ, Practised. -ly, adv. कार्यतः, अर्थतः, वस्तुतः, परमार्थतः, व्यवहःस्तः, फलापेक्षया. 2 अन्यासन, व्यवहारेण. Practitioner, s. सीवन, व्यवसायिन कः व्यापारिन कः, वृत्तिः आजीव in comp. 2 वंद्यः, वंद्यवृत्तिः, चिकि-त्सकः 3व्यवहारज्ञेः, व्यवहारदर्जिन् m.-निपुणः-Pragmatic,-al, a. परकार्यचर्चक, अनाध-कारव्यापारिन्; See Meddle, &c.

Praise, v.t. प्रशंस् 1 P, श्र्लाष् 1 A, ई स्ट्र 2A, तु 2 P, स्तु 2 U, वर्ण् 10, ते 1 P, कृत् 10, वि-प्र-° स्वा 2 P or e. (स्वापयति), पन् 1 P, तू 6 P. = s. प्र-,शंसा, श्र्लाषा, स्तुति f., स्तवः, वर्णनं-ना, कीर्तनं, त्रुति f., ईहा, स्तोत्रं. -er, अ. प्रशंसकः, स्तावकः, वर्णकः, वदाकः--Praiseworthy, a. प्रशस्य, प्रशंसाई,

श्राध्य, स्तुत्य-

Prance, v. i. हु 1 A, वल्म् 1 P, वृत् 4 P. =ing, s, हतं, वल्गितं, हवनं-

Prank, s. क्रीडा, चेदा, चापलं, ल्रीला, छंदः-दस् n.; 'idle p. ' चानर or मर्कट-चेद्या or क्रीडा; 'mischievous p.' कु-दुः-चेद्रितं. चण्डी-दंभार्थ सूच् 10 or अलंकु ৪ U. ≕ish, a. कुचेट, चपल, क्रीडाशील-

Prate, Prattle, v. i. प्र-,लप् 1 P, प्र-,जल्प् 1 P, अनर्थकं वद 1 P or भाष् 1 A. -er, s. शाचाटः, वाचालः, जल्प (ल्पा)कः, वावद्कः, बहुआपिन् m. -ing, s, प्रलापः, प्रलिप्तं, प्र-, जल्पः-ल्पितं-ल्पनं, बालालापः, बालभाषणं-प्रलापः

Pravity, s. भ्रष्टता, विकिया, विकारः.

Pray, v. (A deity) स्तु 2 U, प्र-अभि-सं-°, नमस्पति (D.), अभिषद् С., आराध् С., व्याम् 1 P; (मनसा) पूज् 10, उपास् 2 A, ध्ये 1 P, स्ति 10. 2 आजस् 1 A. 3 यास् 1 A, प्र-अभि-अर्थ् 10 A; नि-ज्ञा С. (ज्ञापपति), gen. ex. by आई 1 P with inf.; See Please; 'I p. you tell me ' मर्झ कष्य- वित्तुमहिति भयान् 4 (Lowly) जप् 1 P. — द. 8. स्तवः, स्ति अं, प्रार्थनानं, नमस्या. उपासना, पूजा; (mental) ध्यानं, आवाहनं; (low) जपः, स्वाध्यायः. 2 याध्या, प्रार्थना, अभ्यर्थना, विज्ञाति र्न, विज्ञापनाः — ध्या, व. प्रार्थनां, विज्ञाति र्न, विज्ञापनाः — ध्या, व. प्रार्थनां, अजनपरायणं.

Preach, v. t. उदीइ c., उद्-बुष् 10, उच्चर् c, प्र स्वा c. (स्वापयिती), प्रकाश् c., प्रवद् 1 P, कृत् 10. =v. i. धर्म प्रवच् 2 P or शास् 2 P or उपिद्शू 6 P. =er, s. उपदेशकः, प्रवक्त m., प्रचारकः, धर्मशासकः, धर्मापदेशिन् m. 2 घोषकः, प्रस्वापकः =ing, s. वि-, घोषणं-णा, प्रस्वापनं, धर्मापदेशः, धर्म-शासनं, प्रवचनं, उपदेशः.

Preamble, 8. उपोद्यातः; See Introduc-

£10H.

354

Prebend, s. See Canon.

Precarious, a. संदिग्ध, अनिश्वित, अनि-णीत, अनियत, अस्थिर, अधुव. 2 पराधीन, परायत्त, अस्वतंत्र, See Doubtful, Dangerous. -ly, adv. संदिग्ध, अनियतं. -ness, s. अनियतत्वं, अन्याधीनता.

Precative, Precatory, a. याचक, प्रार्थ-

नात्मकः; ' p. mood ' आशिलिङ्

Precaution, इ. पूर्वोपायः, निवारणोपायः, पूर्व-समीक्षा-चिंता, पूर्वावधानं, पूर्वप्रवोधः; take p. s 'पूर्वमेव उपायं समीक्ष् 1 A or चिंत् 10; 'hence I give you this p. 'अतस्त्वामेवं प्रवोधयामि. =ary, a. पूर्वोपाय- रूप, by (s.).

Precede, v. t. पूर्व-अग्रे-पुरतः गम्-स्-चर् 1 Por हु-या 2 P or बृत् 1 A or स्था 1 P; oft. ex. by पूर्व, प्राक्, प्रथमं, ततः, अनंतरं, ' the flower p. s the fruit 'उद्ति पूर्ध कुसुम ततः फलं, 80 घनोद्यः प्राक्त तद्नंतरं प्यः (S. 7.); 'visarga p. ed by आ ' अपूर्व: विसर्गः: 'many kings p. ed Rama' रामात् पूर्व बहवो नृपाः समजायंत. 2 (In rank) अग्रपदे वृत्, अग्रमानं अर्हे 1 P. -ence, इ. अग्रगमर्न, पुरःसरणं. 2 अग्र- श्रष्ठ-पदं, पुरस्कारः, उत्कर्षः, प्राधान्यं, अग्रत्वं, अग्रणीत्वं, आग्रमानः-पूजा, सुखरता, श्रेष्ठत्वं, वाधम्यं. =ent, इ. (पूर्व) निद्र्शनं, उदाहरणं, having आदर्शः, प्रतिमा, प्रमाणं, दृष्टांतः; no p. 'अमतिम. =a., =lng, a. पूर्व-अग्र-गामिन, अग्रग, पूर्वग, पूर्व, अग्र, प्रथम, अग्रे-पुर:-सर. =ented, a. भूत-हृष्ट-पूर्व, दृष्टमतिम; 'un.-p. 'अप्रतिरूप, निरुपम, अतुल.

Precentor, 8. मुख्यगायकः, गायकाग्रणीः

Precept, इ. नियोगः, आ-नि-देशः, अङ्, शासनं, अङ्जा, विधिः, नियमः, प्र-, चोद्नं मा, करूपः, आज्ञा, स्थिति त., सर्यादाः 2 मा, करूपः, आज्ञा, स्थिति त., सर्यादाः 2 मति चनं, उपदेशः; 'moral p. इ. नीति चनानिः, 'religious p.' धनी छुजः, धर्मशासनं, 'example is better than p.' ज्ञासनात् करणं अयः, बाचः कर्माति रिच्यते. नात् करणं अयः, बाचः कर्माति रिच्यते. निधस्य, (६.) in comp. =01, इ. गुरुः, विधस्य, उपदेशकः, अपचर्यः, अध्यापकः, उपदिशकः, उपदेशकः, आचार्यः, अध्यापकः, उपाद्यायः

Precession, हे अद्यगित f.; 'p. of the equinoxes 'अयनचलनं, क्रांतिपातगति f. Precinct, .. सीमा, पर्यतः, मर्यादा, अवधिः, परिसरः, उपातं, उपकंठं, समंतदेशः.

Precious, a. महाह-र्घ, महा-यह-मूल्य, अन-दर्य, अमुल्य, उत्कृष्ट, बहुमत, गुरु, परम: ' p. stone ' उपल्डरत्नं, अमूल्यरत्नं, रत्नं, मणिः-=11ess, s. महार्घता, बहुब्रूल्यं.

8. यपातः, भृगुः, -Precipitous, a. पातुक, विषम, प्रवण,

अवसपिन. 2 Rash, q. v.

Precipitate, (Precipitant,) a. 31915-मुख (खी 🏸), अधोमुख, अवाकुशिरस्. 2 असमीक्य-क्षिप-अविमृहय-कारिन, साहसिन्, साहसिक (की j.); (act) सरभस, आव-मूट, अतिक्षिम, साहस in comp. -v. t रभसा अधः क्षिप् 6 1' वा पत् ट. 2 सरभसं पबृत् C. or प्रोत्सह C., त्वा C. (त्वरयति). ना. में अच-अध:-पत् 1 P, नि-सद् 1 P. 2 (Fig.) अविचार्य-सरभसं-व्याप 6 A or c. -ly, adv. अवाद्ध, अवाद्धांशरसा, अधी-सुखेन. 2 अत्रिमृद्य, अमनीक्ष्ये, सहसा, साह-सेन, अतिक्षियं, सरभसं- ≈ion,=ness, «. अधःपातनं-क्षेपणं, अवपातनं 2 साहासिकता, क्षिप्रकारिता, असमीक्ष्य-अवि-मृद्य-कारिता. Precipitance, s. साहसं: Nee above.

Precis, s. सार:, संक्षप:, संग्रह:-

Precise, अ. नियत, निदिष्ट, निश्चित,परिच्छिज, यथार्थ, विशेष in comp.; See Exact. 2 च्यक्त, स्फुट, स्ट्रम. 3 (Of persons) सामायिक (की 1.), समयात्रवर्तिन, संकेता-उरोधिन्, सुक्मिनयमनिष्ठः =ly, adv. नियतं. यथार्थ, सूक्ष्मतया; oft. by एव; 'at noon P. 'मध्याद्धसमये एव: 'P. 80 'एवमेव. -ion,-ness, s. नियतत्वं, निर्देशः, सुरुमता, सुनिश्चितता, याधार्थ्य, व्यक्तता, ६०.

Preclude, v. t. निवृ 0., नि-माति-षिध् 1 P, नि-प्रति-रुष् 7 U, बाय् 1 A, प्रतिबंध् 9 P; See Obstruct. - Preclusion, s. प्रतिबंध:. निवारणं, नि-प्रति-षेधः: निरोधः. =Preclusive, a. निवारक, प्रतिबंधक, निरोधक.

Precocious, a. अकालपक-परिणत-मोह. 2 -Precocity, s. बालमोद-पक्त. ≈ness, अकालपरिणाति 🏂 -मौहता, बालमाढि 🏂

Precogitate, v. i. पूर्व-अग्रे चिंत् 10 or विचर c. or विमुश् 6 P.

Precognition, 8. पूर्वज्ञानं-बोधः-

Preconceive, Preconcert, v. i. पूर्व चित् 10 or क्लूप् c. or वि-भू c. -ed, a. पूर्वक-ल्पित-निर्धारित, पूर्वघटित-निर्णीतः =ion, 8. अग्र-पूर्व-कल्पना-योधः-ज्ञानः, पूर्वघटनं-संकेतः-

Precursor, 8. पूर्वगः: अग्रेसरः, अग्रयायिन 10. पुरःसरः; See Harbinger, 2 पूर्वलक्ष्ण-चिह्न-लिंगं. =y, a. पूर्वग, पुर:सर, अग्रवतिन्- Predatory, « दस्युवृत्ति, अपहारक, उप-द्रियन्, लुंठक, चार in comp.

Predecessor, s. पूर्वगः, पूर्वाधिकारिन् m. Predestinate, Predestine, v. t. पूर्व-अग्रे-निरूप् 10 or पुरुत्पू c.or निर्दिश 6 P. -ed, a. अग्र or पूर्व-िना द्विष्ट or निरूपित, भाविन, देवाधीन, देवायत्त, देष्टिक (की f.). -ion, 8. अग्रनिरूपण-निर्देश:. 2 देववाद:, देवपरता, अट्टर-भारच्ध-वादः, देष्टिकता. =Predestinarian, हर् द्वपरः, दैव-अवृष्ट-बादिन् m. यद्भविष्यः, दैवायत्तः, दैष्टिकः

Predetermine, v. t. पूर्व-अग्रे-निश्चि 5 U or निर्णी 1 P. =ate, ed, a. पूर्वनिश्चित--ation, निर्णीत-ध्रुवं-अग्र-निश्चयः-

संकल्पः-निर्णयः.

Predial, a. क्षेत्र, भूमि in comp.

Predicament, s. पदार्थ:; वर्ग:, जाति f. 2 अवस्था, दशा, वृत्ति 🏸 भाषः, स्थिति 🎋

कद्यावस्था, दु:-स्थिति:, कुच्छं-

Predicate, v. t. उद्दिश्य वर् 1 P or वस् 2 P or कथ् 10 or अभि-धा 3 U; विशिष् 7 P or c., वि-धा, निर्दिश 6 P. 🛰 विधेयं, चाच्यं, विशेषणं, -ion, ह, विधानं, विशेषणं, अभिधानं -Predicable, a. निदेशः,

वाच्य, अभिधेयः

Predict, v. t. पूर्व-अग्रे-कथ 10 or वच् 2 P or निरूप् 10, आ-समा-दिश् 6 P; कथ्, षष् 1 P, with words for 'Future, 'q. v.; 'p, ed that she would be the sole wife of Hara ' तां समादिदेशकवधू भवित्रीं... हरस्य (K. 1. 51); कथयत्यागामि-नमप्यर्थ (Ka. 46) ' p. s (unforeseen) events . =lon, s. अनागतकथनं, भावि कथनं, आ-समा-देशः, भविष्यद्वादः. =01, ह. पूर्ववादिन् गः अग्रनिरूपकः, सिद्धः, आदेष्ट्र 🏗 -

Predilection, 8. पक्षपातः, प्रवेखहः, अनु-रागः: See Partiality.

Predispose, v. l. पूर्व प्रवृत् c. or प-उद्-युक्त् 7 A, 10, प्रवणीकु 8 U; ex. by प्रवण, उदात, उन्मुख, ज़ील in comp.; ' p. ed to anger' क्षोध-प्रवण-शील. =ition, s.मावण्यं, ਸਭੂ ਦਿ ∱ , ਝੀਲਾਂ •

Predominate, v. i. प्र-भू 1 P, प्रवल-अधिक-वरीयस्-a. भू 1 P, अतिरिच्-विशिष्-pass.; See Excel. -Predominant, c. प्यस, अतिरिक्त, प्रधान, विशिष्ट, अधिक, प्रभविष्यु--ly, ade: प्राधान्येन, मबलं, विशिष्टतया. -Predominance, a. प्राचल्यं, प्राधान्यं,

आधिक्यं, अतिरेकः.

Pre-eminent, a. सर्वप्रधान, श्रेष्ठ, सर्वोत्कृष्ट, अग्रगण्य, प्रम, उत्तम, विशिष्ट, प्रमुख, अ-ग्रणी, अजीय, वरेण्य, oft. by ब्याप्र:, जार्द्रलः पुगवः, ऋषभः, प्रकांद्रः, &c. in comp.; See Excellent. -iy, adv. परमं, प्रधानतः, विज्ञिष्टं, सातिशयं, अत्यंतं, सविशेषं

-Pre-eminence, इ. उत्सर्वः, प्राधान्यं, प्रमुखता, श्रेष्ठता, उत्तमता, अग्रगण्यत्वं, वैशिष्ट्यं-

Pre-emption, s. पूर्वक्रयः, पूर्वक्रयाधिकारः Pre-engage, v. t. पूर्व भतिज्ञा 9 A, पूर्व संक्रुप c. -ment, s. पूर्वभंकतः-भतिज्ञा

Pre-exist, v. i. पूर्व भू 1 P(' Be ' q. v.) -ence, s. प्राग्भाव:-जन्मच n.-जीवनं. -ent,

a. पूर्वभव-भूत-

Preface, s. आमुखं, प्रस्तावना, मुखर्यधः, उपोद्धातः, वाङ्गुखं, उपन्यासः, प्रारंभः -v. i. प्रस्तु 2 U, प्रस्तावनां लिख् 6 P or कृ 8 U. -Prefatory, a. प्रस्तावना

उपोद्घात-रूप.

Profer, v. t. उक्षम् c. (नमयति); उत्कर्ष नी 1 P or प्राप c., पुरस्कु 8 U, उत्कृष्टपदे नियुद्ध 7 A, 10, प्रतिपत्ति गाप c. 2 अधिक इन्द्र 1 A or मन् 4 A or c. or प्रशंस् 1P; वृ 5 U or 10, (वरयति); gen. ex. by बरं-न with पुन:, च, तथापि; ' I p. death to disgrace ': वरं मृत्युः न पुनरपमानः; वरं बंध्या भार्या न चाविहान् तनयः &c. 3 सय-ऋ c. (अर्पयित), निविद c., उपह 1 P: See Offer. ~able, a. वरीयस्, श्रेयस्, गरीयस्; better ex. by (v.). -ence, s. अभिरुच्चि 🗗, अधिकान्तरागः. 2 आद्राधिक्यं, अधिकमानः; 'in p. to ' विहाय, अतीत्य, अपेक्षया in comp. -ment, s. उन्नति f., पदोत्कर्षः, प्रतिपत्ति 🗗 उत्कर्षः; स्थानीं नतिः, प्रतिष्ठापदं, गौरवास्पदं-

Presigure, v. t. मतिबियं दुश् c. -ation, s.

पूर्वलक्षणं-दर्शनं.

Prefix, s. उपसर्गः. =v. t. पूर्व आ-प्र-युक् 7 A, 10, पूर्व-अग्रे-विन्यस् 4 U or नि-आ-धा 3 U

or लिख 6 P.

Pregnant, a. गर्भिणी, गर्भवती, सगर्भा, अंतर्वत्ती, आपकासस्वा, ससस्वा, धृत-सट-गृहीत-गर्भा, गर्भधारिणी; 'to be p.' गर्भ-आधा 3 U or धृ 1 P, 10, भू 1 P with (a.); 'a p. woman longing for things' अञ्चाहुः, दोहद्दवती. 2 अर्धयुक्त-गर्भ- 3 संपरि-पूर्ण, आढ-य-गर्भ- in comp. -Pregnancy, s. गर्भः, दोहंद, गर्भधारण-यहण, गर्भिणीसावः; 'showed signs of p.' दोहंद्-रुक्षणं द्यी (R. III. 1); 'advanced in p.' कठोरगर्भा.

Prehistoric, तः प्राक्त-पौराणिक कालीन.

Prejudge, ल. पूर्व निर्णी 1 P or विचर c. or निश्चित्र 5 U. -ment, s. पूर्वनिर्णय:-निश्चय:

Prejudicate, See Prejudge.

Prejudice, इ. दुराग्रहः, आ-,ग्रहः, चेतोचि-कार:-विकिया, वक्रीभावः, अविचारमात f., अविचारपूर्वः निर्णयः. 2 पक्षपातः, संगः. 3 नाजः, सर्ति f., हानि f., अपायः, अपकारः, See Harm. =v. t. विक् 8 U. साचीकृ, आवृत्त् 10, पूर्व प्रवृत् c. 2 अपक्र, नक् c., क्षण् 8 P; See Injure. -ial, a. हानि-क्षय-कर (री f.), अहित, अनत्रक्लल, अपकारक. -ially, adv. सापायं. सापकारं.

Pre-knowledge, ह. पूर्वज्ञान-योध:

Prelate, s. See Bishop.

Prelect, v. t. प्र-तच् 2 P, प्र-पट् c. =ion, s. See Lecture.

Prelibation, s. पूर्वास्वादः, पूर्वभुक्ति र.

Preliminary, a. पूर्व-आदि-पथम in comp.; प्राथमिक (की र्र.). 2' पारिभाषिक (की र्र.), प्रस्तावनारूप. =s. (pl.) पूर्वकार्याण, पूर्व-विषय: 2 Preface, Introduction, q. v.

Prelude, १. प्रस्तावना, आसुखं, पूर्वरंगः. 2 आ-प्रारंभः, उपक्रमः 🗝 । प्रस्तु २ ८, प्रारंभ

1 A, उपक्रम् 1 A.

Premature, a. अकालपारिणत पक, अपूर्ण-काल, अपूर्णकालज, असामायिक-अ(आ)-कालिक-(की f.), अकाल-असमय in comp.; 'p. death' अकालमृत्युः. 2 साहसिन, अकालसह; See Rash. -ly, adv. अपूर्ण-काल, अकाले, असमये; 'p. born' अपूर्ण-काल; 'p. hald' युवखलित:. -ness, s. अकालिकरवे.

Premeditate, v. i. पूच संकल्प c. or विचर् o. or चित् 10. =ed, α. पूचसंकल्पित-चिं-तित, मति-बुद्धि-पूच, सांकल्पिक-सांकितिक-(की f.), बुद्धिकृत. =ion, s. पूचसंकल्पः-विचार:-धटना.

Premier, इ. प्रधानामात्यः, सुरूपमंत्रिन् "", प्रधानसन्त्रिवः = द. प्रधान, सुरूप, प्रसुखः = ship, इ. प्रधानमंत्रिपदः.

Premise, v. l. उपन्यस् 4 U, उपक्षिप् 6 P, पूर्व कथ् 10 or जू 2 U or जूह 1 P, प्रस्तु 2 U or ट्राप्रस्तावनारूपेण कथ् or ख्वा 2 P, प्रस्तु 2 U or ट्राप्रस्तावनारूपेण कथ् or ख्वा 2 P, प्रस्तु कम् 1 A. -s., -Premiss, s. प्रसः, प्रतिज्ञा; 'major p. ' उदाहरण; 'minor p. ' उपन्य: -Premises, s. गृहक्षेत्रादि, गृहपरिसर:

Premium, s. लाभ:, फलं, अधिकमूल्यं, पारि-

तोषिको.

Premonish, v. l. पूर्व सूच 10 or उपदिश् 6 P, प्रबुध c. = Premonition, s. पूर्ववोधः, प्रयोधनं. = Premonitory, a. पूर्ववोधक, प्रयोधन.

Preoccupy, v. t. पूर्व शहु 9 U or शुक्त 7 A or आक्रम् 1 U, 4 P. -ation, s. पूर्वभोगः- आक्रमः.

Preordain, v. t. पूर्व प्रकल्प c. or निर्दिश् 6P. Prepare, v. t: प्र-उप-परि-कलप c., सञ्जीक 8 U, सं-,विधा 3 U, निर्मा 3 A, 2 P, घद c. (घटयति), उप-प्र-युन्द 7 A, 10 (medicines); संभू 1, 3 U, उपकरणद्रन्यैः संयुद्धः, oft. by कृ; (food) प्रसाध c., सिध c. (साधयति),

संस्क्र, पञ् 1 P, निष्पद् c.: (army 4 P or c., आयुधे: उपक्लप् c.: (a book &c.) प्रणी 1 P, निर्मा, प्रे-नि-बंध् 9 P, वि-,रच् 10: (leason) शिक्ष् 1 A, पद्र 1 P, आधि-इ 2 A, पारं गम् 1 P; ह 1 P (p.well). चर. हे. उपकरणानि-ब्रव्याणि-संभू or क्लप् c. 2 सज्जीभू 1 P, उद्यत-उद्यक्त-सज्ज-सिद्ध- भू =ation, ३. उपकल्पनं, योजनं, साधनं, विधानं, सञ्जीकरणं, वि-,रचनं ना, करणं. 2 संभारः, संविधा, संविधानं, सिद्धि 🏞 सिद्ध-ता, सामग्री; 'marriage-p. 8 ' विवाह-संभाराः; ' war-p.s. ' युद्धसामग्रीः; तद्वातिष्ठ गच्छावी गमनसंविधानाय वत्सस्य (Ka. 294) come, let us go to make p. s ' &c. 3 यागः. 4 संस्कारः, निष्पत्ति /., तिद्धि / -ative,-atory, a. उपक्रमापकारिन्, उप-कमानुकृतः, उपकल्पक, मथम, आद्य. 🗝 उप-क्रमसाधनं, सिद्धिसाधनं, better ex. by (v. t.) -ed, a. कुत, निर्मित, घटित, रचित, उपक्लम, कल्पित, निष्पन्न, &. 2 सिद्ध, सक्तद्ध, सज्ज, उद्यत, उद्युक्त. =edness, ३. सिद्धता, सरजता :- == , ह. उपकल्पकः, सा-धकः, रचकः, संस्कृतं 🐠

Pre-payment, ह. पूर्वहानं-ज्ञोधनं.

Prepense, a. चिंतितपूर्व, मतिपूर्व, See Premeditated; ' malice p. ' द्रोहचिता.

Preponderate, क. i. आतिरिच्-विशिष्-pass., भारेण-गोरवेण-आतिरिच् or वृध् 1 A, प्र-भू i P, अधिक-गुरुतर-a. भू. -Preponderance, ह. आधिक्यं, आतिरेकः, प्रायल्यं, पा-धान्यं, प्रभावः, गौरवं- 2 अधिकभारः, भारा-

Preposition, s. उपसर्ग:, -al, a, औपसर्गि-

क (की f.)..

Prepossess, v. i. (चित्तं) आयुक्त् 10, प्रद्वीकु 8 U, आकृष् 1 P, साचीकृ. 2 पूर्व अधि-डा 1 P or धुजू 7 A, =ed, a. (सद्य:) आफ्र-ष्टचित्त, ससंग, जातात्रराग- -ing, a. (सद्यः) हृद्यग्राहिन, चित्ताक्षिन् =ion, 8. पक्षपातः, संगः, ग्रहः, प्रावण्यं, चित्ताकर्षणं 2 प्रवंभोगः-

Preposterous, a. विपरीतक्रम, विपर्यस्त. 2 (अतीव) अयुक्त, असंगत, अनुपपन, असं-यद्ध, अनर्थक. -ly, adv. अयुक्तं, असंगतं. -ness, 8. वैपरीत्यं, क्रमविपर्यासः, अयुक्तता,

असंगति ʃ -, असंबंधः.

Prepuce, s. शिश्नाग्रत्वस् f. Pre-requisite, a. पूर्वाकांक्षितः = अ.पूर्वाकांक्षाः Prerogative, ह. असाधारणाधिकारः, विशे-षाधिकारः, विशेषशक्ति 🏸 सत्ता.

Presage, ए. t. पूर्व सूच् 10 or आदिश् 6 P; See Forebode, Predict. - अ. प्रेस्चन-ना, पूर्वलक्षणं-चिद्धं; See Umen

Prescience, s. पूर्वज्ञानं, भविष्यद्विज्ञानं, भावि-अनागत-ज्ञानं, समवेक्षणं.=Prescient, a. भाविज्ञानिन्, अनागतवेदिन्; gen. ex. by

पूर्व जा 9 U or बुध् 1 P.

Prescribe, v. t. निर्दिश 6 P, विधा 3 U, मक्छप् c., न-चुद् 10, ज्ञास् 2 P, आ-ज्ञा c. (ज्ञापयति), नियम् 1 P. =ed, a. निर्दिष्ट, विहित, प्र-,चोद्ति, विध्यतुरूप, वैधिक, (की f.). -er, s. निवृशकः, शास्त्र m. -Prescript, ह. आदेश:, विधि:, आज्ञा, चोदनं-ना . = ध निर्द्धि, प्रकाल्पित . = iou, 8 कल्पः, योगः, अगद्दनिर्देशः, उपचार-ओवध-विधिः. 2 विधिः, निद्शः, आज्ञा, य-,चोदनं-ना, शासनं, वचनं 3 चिर 0ा बहुकाल-भोगः 0ा भुकि f., अनादिपरंपरा, अस्मार्तभोगः =ive, a. चिरकालसुक्त, अनाहिपरंपराप्राप्त, चिरव्यव-हारसिद्ध.

Present, v. t. उपद 1 P, उपहारं दा 3 U. प्र-उप-दा 3 U, ऋ c. (अर्पयित), विद्ध 1 P, वि अण् 10, उपढोक् 0., प्रति-पद् c., (oblation) निर्वष् 1 P, निविद् c., उत्स्जू 1 P; See Offer. 2 उपन्यस् 4 P, उपिक्षप् 6 P, पुरो निधा 3 U. 3 (oneself) आविभू 1 P, उप-स्था 1 P, प्रादुर्भू, हुझ्-लक्ष्-pass., प्राविक्र् 6 P, आत्मानं दुशू c. 4 दर्शनं क्र c., प्रविश् c.; दूशू c., पुरस्कु 8 U, समक्षं नी 1 P; सकार्श नी; 'p. me to the king 'मां राजदर्शनं कारयः 5 प्रदृश् ७., आविष्क्र, ब्यंज् 7 P or c., प्रकटपति (D.), प्रकटीका, सूच् 10; oft. ex. by Appear q. v.; the court p. ed a gay scene ' अधिकरण-मंडप: सुतरां रमणीयो बभी, रम्यालोक आसीत: 'what a charming sight do these girls p. ' अही मधुरमासां (कृत्यकानां) द्र्शनं (S. 1), अहा मनोज्ञद्शेनः कन्यकाजनः; 'p. an appearance of ' विडंच् 10, अनुकृ (with gen.). =a. प्रस्तुत, प्रकृत. 2 (Mind) सावधान, अञ्चांत, अन्यद्य, अज्ञन्य, समाहित, अन्याकुल, निराकुल, असंभ्रम, प्रत्युत्पन्न. 3 विद्यमान, वर्तमान, आधुनिक-सांप्रतिक-(की f.), अधुनातन-इदानीतन-(नी f.). 4 सद्यस्क, तात्कालिक (की 🏸); अविलंबित; 'in the p. state ' अस्यामवस्थायां; 'at p. ', ' for the p. time ' अधुना, सांपतं, इदानीं; See Now. 5 उपस्थित, सन्तिहित, प्रत्यक्ष, स-अभि-सुख (खी f.), समीपवर्तिन; See Near; 'to he p. 'उप-स्था ! l', साविधा-pass., समीपं दूत् 1 A; 'you should be p.' त्वयोपस्थातव्यं, सकिहितेन भाव्यं; ' 10 be p. in one's thoughts ' हृद्ये-चित्ते-वस् 1 P. =8. भवत् n.; समतीतं च भवत्र भावि च (R. vIII. 78) 'the past, p. and future.' 2 वर्तमान-प्रस्तुत-कालः, तत्कालः, तत्क्षणः, आपात:. 3 (In grammar) लह. 4 उपा-यनं, उपहारः, उपदा, प्र-,दानं, वितरणं, पारि-तोषिकं, उपग्रांतं, मा सुतं, मदेशनं, मीतिदानं: 'p. of money' दक्षिणा; See Gift. -able. a. उपहाय, देय, दर्शनीय, प्रवेश्य. 2 पांक्तेय, पांक्तच, सभ्य. -ation, ह. उपहरणं, अर्पणं, मातिपादनं, दानं, 'D. of an oblation' बलि-दानं, निर्वपणं. -ly, adv. अधुना, संप्रति, सांप्रतं 2 सपदि, अनंतरं, द्राक्, तत्क्षणं ण, तत्काले, सद्यः, अचिरात्,शीघं,आञ्ज, झटिति. =Presence, s. संक्षिधिः, समुपस्थिति ʃ., उपस्थानं, सांनिध्यं, सिक्यानं, मत्यक्षता, समक्षता, आभिसुख्यं; 'in the p. of' समझं, प्रत्यक्षं, संसुखं, साक्षात्, in comp. or with gen.; in the p. of fire'अग्नि साक्षे आधाय (11. v1..:20); 'into :the p. of' सकाइां-हा, समीपं-पे,अंतिकं, in comp.or with gen. 2 आकारः, आकृति र्., रूपं, शरीरसंस्थाः 3 (Of mind) मत्युत्पक्षमनि 🏞, प्रतिभा, प्रति-भानं, प्रतिभानवस्त्रं, समाहितत्त्रं, अन्यग्रता, असंग्रमः, निराकुलस्वं: 'p.-chamber' द्र्शन-शाला, आस्थानं-नी.

Presentiment, s. पूर्वज्ञान-योधः कल्पना; 'my mind has a p. of evil' नम मनः किमप्यश्चभमाशंकते.

Preserve, v. t. रहा 1 P, के 1 A, पा c. (पालयति), उद्-धृ 1 P, 10, ग्रुप् 1 P, पा 2 P, दृ c., अन् 1 P, परि-आप् deaid. (ईप्साति), (इमां परीप्तु: दुर्जाते: M. 5). 2 सं-, भृ 3 U, पुष् c., संबुध् c., पा c. (पा-लपति). 3 सं-धा 3 U, उपस्कृ 8 U. =s. संधितं,उपस्करः, मिष्ट OF संधित-फलं OF द्रवर्षे. 2 वि(वी)तंसः, विहगस्थानं, eation, ह, सं-, **रक्षा** क्षणं, त्राणं, स्थितिपालनं, गोपनं, तारणं--ative, ε. रक्षा, रक्षणं, रक्षण-त्राण-साधनं, र्च-जार्थ in comp. =a. रक्षक, पालक, तारक. Preside, v. i. (Over) आध-ਸ਼ਾ 1 P, अ-ह्यास 2 A, (with acc.); अधीत 2 A, प्र-भू 1 P (with gen.): अवेश 1 A, अध्यक्ष:-अधिपति:-भू, अभिमन् 4 🎎 अग्न्याद्यभिमा-निनीभिद्वताभिः (S. B. 725) 'p.ing over fire &c. ' -ency, ह. अध्यक्षता, अधि-ष्टानं, अधिकारः. 2 आधिपत्यं, अधिष्ठातृत्वं, अध्यक्षपद, अधीशस्त्रं, better by (v.); 'during bis p.' तस्मिसाधितिष्टति. उ मंडलं, भोगः, देजविभागः. =ing, व. अध्यक्ष, अधि-हातृ, अभिमानिन्, अधि pr.; 'the p. deity' अधिदेवता, अधिष्टात्री देवता; ' the soul p. over the body ' शरीराभिमानी आत्मा. -President, ε. अध्यक्ष:, अधिष्ठातृ m. अधीशः, अधि-,पतिः, अध्यामीनः, अधिका-

Press, v. i. पीड़ 10, नि:-आ-°, निष्कृष् 1 P, निर्दे 1 P, निर्दे 2 U; (together) संपीड़, सहन 2 P, सह, संकुष् 1 P, संपिड़ 10, संघड़ c. 2 Clasp, q. v: 'p. ing him to the bosom े नं वससा परिष्ट्य; मुजान्यां

अध्यक्षताः See Presidency.

रिन्, m. प्रमुः, नायकः. -ship, s. आधिपत्यं,

आपीडच 'p. ing in the arms ' &c. 3 मेर् ८., प्रचुद् 10, प्रणुद् 6 P or ८., आकृष् 1 P, आकु c. 4 निर्वेष् 9 P. अनु-अनुनिद्य-बंध, साग्रहं-निर्वधेन-प्रच्छ 6 P or याच्य 1 A or अर्थ् 10 A, पुनः पुनः प्रदहः, See Importune. 5 बलेन प्रवृत् c. or नियुद्ध 7 A, 10 or स्थापृ c. 6 बाच् 1 A, पीड, क्रिश 9 P, उद्विद्ध C., सं-परि-तप् C., ध्यथ् c. (ब्यथयति). 7 सुदुर्सद्दः-पुनः पुनः-उप-दिञ् 6 P or कथ् 10 or अनुज्ञास् 2 P =v. i. समापत् 1 P, आ-अधि-क्रम् 1 U, 4 P, अभिद्र 1 P; (against,) संघट्ट 1A, प्रतिहन् 2 P, अम्याहन; संघद्वयद्यंगद्यंगदेन (R. vi. 73); 'making his Angada ornament p. against Indra's.' 2 सचेगं प्रगम् or प्रस् 1 P, सरअसं उपस्प् 1 P or संगम् 1 A; 'p.-ing close to the rock ' far-लायामात्मानं निविद्यं निरंतरं-संसंजयन्. 🕉 म-, बाध् 1 A; 'my time p. es 'कालातिपाता मया नेव कर्तुं शक्यते; 'p. through' अ-तीत्य-अतिक्रम्य-गम्, उल्लंच् 1 Å, 10, निस्तृ 1 P.- अ. पीडनं, निण्कर्षः 2 सद्ग-सदा-यंत्रं. 3 पीडन-पेषण-यंत्रं. 4 जनसंक्षुलं-संमर्दः-लोकनिवहः. 5 निर्वधः, पीडा, अतिभारः -er, ε. पीडकः, वाधकः −ing, α. अति-निवेधक, वाधक, अत्यवज्यक, अविलंब्य, अ-व्यक्षिप्य, विलंबाक्षम, अनातिपात्य; ' p. business of state ' आञ्चसंपादनीयं-विलंपा-शमं-राजकार्य. -ingly, adv. निर्वधन, स-मिनेधं, साग्रहं. -ure, ह. पीडनं. 2 घलं, जारित 🏸 प्रभावः, वेगः, प्रवर्तनं, प्रेरणा, प्रणीदः, पोत्साहः. 3 भारः, पीडा, बाधा, क्लेक्ः; ' P. of business 'कार्यभार:; having much p. of work 'कार्यसमाकुल.

Prestige, अ. दीर्घरूढा प्रतिष्ठा, चिरप्रतिष्ठितं गौरवं 2 माया, इंद्रजालं

Presto, adv. See Quickly.

Presume, v. t. (अविन्दार्य-अनिश्चित्य) तक् 10, ਜ਼ੰ-ਮੂ c., अਜ਼-ਜਾ 3 A, 2 P. 2 ਖੂਬ੍ 5 P, धर्षण आक्रम् 1 U, 4 P, उत्सह 1 A, प्र-भू 1 P; प्रगल्भ 1 A, हुप् 4 P, साहसं कु 8 U; कः पंतिदेवतामान्यः परिमार्धमुत्सहेत (S.6) 'p. to lay hands on &c.'; तहोषनिरूपण रूपं साहसं मा कुर ' do not p. to find fault with him'. -Presumption, s. तकः, कल्पना, भावना, अनुमानं, ग्रहणं. 2 साहसं, धाष्टर्चे, प्रागल्भ्यं. 3 अवलेपः, द्रपे:, अभिमानः, अहंकारः, गर्वः 4 संभाष्यता, संभवः =Presumptive, a. आनुमानिक (की f-), अनुमानसिद्ध, संभवित; 'p-अनुमाननिर्णयः -Presumptuous, a. साहसिक (की f.), धृष्ट, धृष्णु, प्रगलभ 2 अवलिस, अत्यभिमानिनः ' & p. statement ' साइसोक्ति f., साइसं. - 14,

adv. साहसेन, धृष्टवत्, पगरूपं, सावलेपं, सगर्वः =ness, ३. धृष्टता, पागरूपं, प्रतिभा, प्रतिभानं.

Presuppose, v. t. पूर्व क्रूप c. or भू c.

-ition, 8. पूर्वकल्पना-भावनाः

Pretend, v. अप-न्यप-दिश् 6 P, छलं-कपट-व्याजं-कु 8 U ध्वजीकः, gen. ex, by मिथ्या, कृतक, कपट, व्याज, छझ in comp. or by भू c., दुश c.; 'p. ing to be asleep ' स-समिव आत्मानं संदृश्यं, व्याजसुप्त, सुप्तलक्षण, सिध्यागुप्त; 'p. ing to be affected by poison ' भावितविषवेगः; 'p. s not to hear ' अश्वतिमभिनयति; 'p. ing to be just' आयध्यजिन्-लिंगिन्; 'p. ed weeping कपट-व्याज-रोद्नं 2 अभिमन् 4 A, मिध्या मन्: 'he p. s to know everything' अहं सर्वज्ञोस्मीति तस्याभिमानः (अवलेपः). 3 मिथ्याहेतुं दुझ् c. or बद् 1 P. -ed, a. छासिक-कोटिक-(की र्र-), ब्याज-कपट-छस-कूद-मिथ्या in comp.; 'p. ascetic ' छझ-तापस:,तापसध्वजी-लिंगी; See Hypocrite; See (v.) also, -edly, adv. सकपटं सन्याजं, छलेन, मिध्याः =ing, a. ॱ=टा, इ. छासिकः, कापरिकः, अभिमानी-ध्वजी-लिंगी-सन्य:-अभियोगी in comp.; 'p. in learning' पांडितंमन्यः, विद्याभिमानीः 'p. in religion' धर्मध्वजी, आर्यलिंगी, धार्मिकवेशधारी, कपट-धर्मी; 'p. to the throne ' राज्याभियोगी. -Pretence, इ. ब्याज:, अप-ब्यप-देश:, ग्रसन n., उपधि:,कपटं, छलं, उपधा, क्रटः-रं, केतवं, मिषं, मिथ्याहेतुः, निमित्तं 2 अभिमानः, अ-भियोग:. =Pretension, ह. अभिमान:, अ-भियोगः, स्वत्वप्रतिपाद्नं; 'lay p. s to' Sec Claim. 2 महत्त्वाकांक्षा, यशोलिप्सा, लोभ:: 'p. s to the throne 'राज्यं मदी-यमिति प्रतिपादनं, राज्याभियोगः-

Preterite, a. भूत, परोक्ष; 'p. tense ' लड्ड. 'Preterition, s. अतिक्रमः-मणं, अत्ययः.

Pretermit, v. t. See Omit.

Preternatural, a. अद्भुत, विलक्षण, निसर्ग-मकुति-बाह्य -ly, adv. अद्भुत, वैलक्षण्येन. Pretext. See Pretence under Pretend.

Pretext, See Pretence under Pretend.
'retty, a. सु in comp., चारु, शोअन, कमनीय, बाम, सुंदर, See Beautiful, Lovely.
-adv. ईपत्, स्तोकं, अल्पं, आ, कल्प, देश्य,
देशीय in comp.; 'p. warm' मंदोषण,
कोषण, कदुष्ण; 'p. clear' शुद्धकल्प-प्राय;
'p. ripe 'आपका, पक्तमाय. 2 (P. nearly)
प्रायेण, वायशः, बहुशः. कल्प-भ्रयिष्ठ-प्राय in
comp.; 'p. nearly finished' समाप्तभूयिष्ठ &c. -ly, adv. चारु, सुंदरं, चारु-सु
in comp. -ness, . चारुता, सींदर्यं, लावण्यं.

Prevall, v.i. अभिमू 1 P, प्र-मू, परामू, पराजि 1 A, आक्रम् 1 U, 4 P; अति-ज्ञी 2 A, अतिरच्च pass., प्रषल-क्षम-व. मू; See

Excel. 2 (In) प्रचालित-प्रवृत्त-व. भू, प्र-चल-र 1 P, प्रवृत् 1. A: ' darkness p. ed everywhere 'सर्व तमोवृतं आसीत्. 3 सिध् 4 P, निष्पद्ध 4 A: 'p. with, on, or upon अनुनी 1 P, पहुत् c., प्रांत्सह c.; See, Persuade; 'p. against ' मुच्छ 1 P, (मारुतस्य रहः जिलोञ्चये न मुच्छति R. 11. 34). -ing,-Prevalent, a. प्रचलित, सा-धारणी-बहुली-भूत, यसिद्ध, प्रचल, प्रवृत्त, साधारण (जी कि); sally p. सर्वत्र प्रचा univer-यचलित, सर्वप्रवृत्त 'long since p.' चिरमवृत्त 2 प्रयह, प्रधान, अतिरिक्त, अधिकवल, प्रभविष्णु, सप्र-भाव. =ingly, adv. प्रावल्येन, सप्रभावं -Prevalence, ह. प्रचार:, प्रशृति f, प्रच-लनं,, प्रसिद्धि र्र., साधारण्यं. 2 प्रायल्यं, प्राधान्यं, आधिक्यं, अतिरेकः-

Prevaricate, v. i. सापह्नवं मिथ्योत्तरं द्वा
3 U, अप-व्यप-दिश् 6 P, छलं कु 8 U, अपलप् 1 P, अप-नि-द्ध 2 A, वाक्छलं छु,
'when he p. ed 'यदा वाक्यभेदान वहूनकथयत् (Mu. 2). =ing, a. अपलापिन,
निह्नवकारिन, व्यपदेशिनः =ion, इ. वाक्छलं, अपलापः, अप-नि-ह्नवः, व्यप-अप-देशः,
वक्रोक्ति f., छक्षवादः, उत्तराभासः

Prevent, v. l. वृ c., नि-विनि-°, रुप् 7 U, मित-अव-नि°, मित-नि-पिप 1 P, मितिकु 8 U, वाप 1 A, प्रतिबंध 9 P, प्रतिकृत 8 U, वाप 1 A, प्रतिबंध 9 P, प्रतिकृत 2 P, निवृत् c., अंतरायः धूः परिपंधी पूर्व 1 P: 'do not p. me from fighting 'युध्यमानं मां मा रुद्धि, युध्यमानं मा मा रुद्धि, युध्यमानं मां मा रुद्धि, युध्यमानं मा रु

Previous, a. पूर्व, पारसूत, भूत, गत, अतीत. पूर्ववृत्त-गत, पाक् in comp. -ly, ode. पूर्व, प्राक्, पुरस्तात्, पूर्व in comp.

Previse, v. t. अग्रेहृज् 1 P or नि-स्त्प् 10. 2 पूर्व सूच् 10 or प्र-बुष् ए. नांगा, इ. अग्र-निस्त्पणं-दृष्टि /-

Prey, s. आमिषं (fig. also); मांसं, भहरं. अर्षं, खार्यं, भोज्यं, fell a p. to enemies द्विषामामिषतां ययो (R. xII. 11). - c. . . भह्यं आ-अप-द्व 1 P. 2 (Upon) महा 10: संतप् ८.. बाष् 1 A, क्रमज्ञाः नज्ञ् ८.

Price, इ. मूल्यं, अर्घः, पण्यं, अवक्रयः, वस्त्रः । क्ष्रः । क्ष्यः । क्ष्रः । क्ष्यः । क्ष्य

दुमूल्यः 'low-p.' अल्पमूल्यः =1055, यः अनय-दर्यः, अमृल्यः

Prick, e. /. व्यथं 4 P. निर्-, भिद् 7 P. तुर् 6 P. पीट्स 10: व्यथं c. (व्यथंयति), किरा 9 Por c. 2 तेरू c., उत्तिव्य ... यारसङ्ख c., यणुर् 6 Por c. 3 (Ears) उत्तब्द c., यणुर् 6 Por c. 3 (Ears) उत्तब्द c. (नमयति), उन्दिर 1 U, न्यथीक 8 U; 'with ears p. ed' स्तव्य-कर्ण. -s., -ing, इ. प्रतादः, तोत्रं, तोद्नं, सूचि f. ज्ञाल्यं, कंटकः 2 वेथः-धनं, तोद्नं- 3 पान्ना, तीव्रव्यथा, आतंत्रः, शूलः-लं- -cd, a. विद्, भिक्त, क्राल्य-सूचि-विद्ध-भिक्तः ' p. at heart 'भिक्त-विद्ध-पर्मन्. -cr, इ. वेधकः. 2 नोद्यं, See (इ.)-

Prickle, क कंडकः, सूचि-ची री., शल्यं, शूकं. -y, a. सकंडक, सञ्चक, यहुकंडक-शूक.

Pride, s. (Good) अभिमान:. 2 अहंकार: गर्वः, उत्सेकः, अंगलेपः, द्रपः, औद्धर्य, मदः. मादः, आटोपः, अहंमानः, मानः, चित्तः ममुकति 🏂, अवष्टभः, चित्तादेकः, स्मयः (impudent) प्रागल्यपं, धृष्टता, प्रतिभा-भाने 🕹 अलंकारः, अवतंसः, लेलामं,अभिमानास्पदं सूनि: -v. t. ('Oneself'upon) आत्मानं श्रुप्य 1 A or विकत्थू 1 A, अभिमन् 4 A, or ex. by (s.); 'p.-ing himself on bis learning ' पंहितमानी, पंहितमन्य:, विद्याभिमानी, जातज्ञानावलेपः; 'P. ing herself upon her beauty ' रूपगर्धिता. -Proud, a. (In a good sense) अभि-मानिन, 2 दूस, गर्वित, अवलिस, सगर्व, मुद्र्य, उत्मिक्त, उद्भूत, उत्सोकिन, अभि-मानिन्, साटोप, साहंकार; अहंगानिन्, उत्-, मत्त, समुक्तद्भः, पगल्भ, धृष्ट, प्रातिभावत्, गर्वि-नचित्त, मदोद्धतः दूर्पाध्मात, स्मयाकुल. 3 (Building &c.) उत्तंग, प्रोच्छित, विशाल, स-यनापः 'p. of one's birth' कुलाभिमानिनः स्पमार्वित, यीवनीन्मत्त, &c.; 'to be p. दूप् 4 P वर्ष 1 P, अवस्थ्र 1 A, -ly, adv. सदर्प, मर्गर्व, सावलेपं, साटोपं, साहंकारं, उद्धतं

Priest, s. (Family) पुरोहितः, पुरोधस् m. कुलाचार्यः 2 (Sacrificial) ऋतिक m., याजकः, अध्वर्धः, होतृ m. याजिकः: 3(Vedic) स्रोतियः, मंत्रविद् m., ब्राह्मणः, ष्ट्रिजः, विमः. 4 आचार्यः, ग्रुद्धः, उपाध्यापः, पुरोहितः, धः मांचार्यः, धर्माध्यक्षः. 5 (Of a deity) पुजकः, उपासकः, अर्चकः; 'p.-craft' उपाध्यायग्रलं-कैतवं, 'p.-ridden' पुरोहिन्त्रधीन --css, ६. होत्री, याजिका. -hood, इ. पौरोहित्यं, उपाध्यायपदं-हत्ति f., 2 पुरोहिताः, पुरोहित or याजिक-गणः or वर्गः, पौरोहित्यं --ly, a. याजकीय, पौरोहित्य-संचित् (६) in comp.

Prig, ३. दांभिकः, दंभिन 10., रूपगर्वितः --gish, a. दांभिक (की र्र.), आत्माभिमानिन्.

Prim, a. आतिविनीत, अतिस्हम-

Prime, ह. आदि:, आरंभ:, पूर्न-प्रथम-भाग:. 2: उत्तमद्भा, शेंढता, उत्तमभागः-अंशः: ' in the p. of youth' प्रथमे चयासे ; the p. of youth ' प्रधर्म वयः, नव-अक्षत-योवनं, यो-धनअरि:: 'being in the p. of youth ' अक्षत-नंब-योवन. =a. प्रथम, आद्य. 2 मुख्य, प्रधान, प्रमुख, अग्न्य; 'p. minister 'मुख्य-मंत्री, प्रधानामात्यः, महामंत्रीः 3 उत्कृष्ट, श्रेष्ट. परम, उत्तम, विशिष्ट; See Principal, -ly. ade. प्रथमं, श्रेष्ठं. =ness, 8. उत्तमता. विशिष्टता. -Primary, a. मधम, आस, आदिम, पूर्व, मील (ली f.), मुल-आदि in comp.; 'p. cause ' आदिकारणं-गीजं, निदानं, मूलहेतुः; ' p. sense ' मूलार्थः. 2 प्रधान, शुख्य, प्रमुख, अग्ट्य; See Prime. -ily, udv- प्रथमं-मतः, आद्ौ, पूर्ध, मुख्यकाः, प्राधान्येन. =iness, s. प्रथमता, प्राधान्यं. -Primate, ८. मधानोपाध्याय: --Printer, s. प्रथम-आरंभ-पुस्तकं. =Primeval, a. आदिम, ्याक्कालीन, पूर्वकालीन, प्राक्तन (नी f.), मौलिक-पाथमिक- (की f.). ⇒Primitive, a. प्राथमिक, प्रथमं, आद्य; See Primeval. 2 मूल in comp., अन्य-त्यक्ष: See Primary. 3 प्राक्तनमार्गसेविन्. -iy, adv. आदौ, आरंभे, प्रथम-मतः 2 प्रान्तनब्यवहाराद्यसारेण.

Primogenial, a. मधम-आदि-जात, सूल in comp.

Primogenitor, क प्रथम-कुल-पुरुषः --Primogeniture, क पूर्वजस्ब, ज्येष्ठस्ब, अग्र-जस्ब, वयोज्येष्ठता.

Primordial, a. आद्य; बीजमूत, मौल (ली f.), See Primeval.

Prince, s. कुमारः, राजपुत्रः-सुतः, युवराजः 2 नृपः, राजन् m., पाथिवः, See King. 3 भृद्वेदारकः, कुमारः, (in dramas).-doms. s. राज्यं, राष्ट्रं, विषयः 2 योवराज्यं. -like, -ly, a. राजयं। य-सद्द्रः (शी f.), राजाई, त्रुपो चित्त, त्रुपोपम, राजकीय, प्रतापवत, ऐश्वयंवत्। प्रताप-वैभव-शालिव्. 2 राजवंश्य, राजकुलजः, 'p. birth 'राजवंशमस्तिः, 'p. merits राजोचिता ग्रुणाः -Princess, s. कुमारी, राजपुत्री, नृपात्मजा, नृपसुता, भृद्वेद्रारिका.

Principal, 8. अध्यक्षः, अधि-,पातः, नायकः, सुख्यः, See Leader. 2 मूलं,मूलधनं, नीविधा र् , परिपणः - व. सुख्य, परम, प्रधान-वर्षः in comp., प्रमुख, अग्र, अग्रच, प्रवर, अष्ट, विशिष्ट, उत्कृष्ट, उत्तम, अनुत्तम, वर्षः, वरेण्य, पराध्यं, अग्रि(श्री)य, प्राग्रवरः, नायकः, अग्रणी, सुखर, धुर्य, धुरीण, धूर्वहः, धुरंधरः, oft. ex. by व्याप्त, युगव, ऋषभ, खुंजरं, सिंह, जार्द्रल, नागं, प्रकांड, in comp.; See Excellent, 'p. door 'सिंहहारं; 'p. queen' अग्र-पह-महिपीः; 'p. minister प्रधानामात्यः. - १९४, इ. राष्ट्र, प्रदेशः, मंहलं,

राज्यं. -ly, adv. प्रधानतः, प्राधान्येन,

सुख्यज्ञः, विशेषतः, विशेषण.

Principle, ह. तस्वं, मूलतस्वं, बीजं, सार:.

2 कारणं, हेतुः, आदिवीजं-हेतुः, मूलं, अंगं, अवयवः, साधनं, मूलंगं-द्वयं. 3 नियमः, विधिः, सूत्रं, उत्सर्गः, स्थिति र्र., व्यवस्था. 4 सुलां, भावः, धर्मः, स्वभावः. 5 क्रमः, रिति र्र., मार्गः, मर्यादा, धारा, पद्धति र्र. 6 आधारः, आश्रयः, उपटंभः, मूलं, (opp. of practice) आगमः, शास्त्रं, ' grounded in p. 8 ' आगमिन, शास्त्रनिषुण, 'having!good p.s' सुनियमनिष्ठ, सुवृत्तः, ' of bad p-s.', खंडितवृत्त, अटचरित

Print, ए. र. सहयति: (D.). अंक् 10, सुद्दासरै: अंक् - क चिह्नं, अंकः, सुद्राः, 'footp. पदं, पद्युद्धा-चिह्नं. 2 सुद्रणयंत्रं. 3
सुद्रणं, 'in p.' सुद्रमाण. क्टी, व. सुद्र्वित,
सुद्रांकित, सुद्राक्षरांकित का, अ. सुद्र्यः,
सुद्रणकृत् ... -ing, अ. सुद्र्णं, सुद्र्यंक्तं,
'p.-bouse' सुद्रणयंत्रालयः, सुद्र्यालाः;

' p.-press ' सुद्रुणयंत्रं.

Prior, a. मधान, गरीयस्, गुरुतर, पूर्व, अग्रज्ञ, आह्मि, आद्य, पूर्व-आह्मि-प्राक्त in comp.:
'p. existence' प्रान्भावः, पूर्व अन्म, 'p. and subsequent' पूर्वापर, परापर, परावर- मठाध्यक्षः, मठाधिपतिः, विहारपालः- ity, s. पूर्वता, प्रथमताः (Of rank)
अग्रपद्दे-मानः; अठपदं, प्राधान्यं- - y, s. मठःविहारः, आश्रमः

Prism, s. कक्चायतं. -Prismatic, a.

ककचायतः

Prison, s. कारा, घंतिशाला-गृहं, बंधनालयः, कारागृहं, चारः-रकः, गृतिस्थानं, 'escaped from the p.' बंधनं भिरवा पलायां चके; 'keep in p.' बंधने निरुष् 7 U. =cr, s. बंदि-दी रं. काराग्रसः, रुद्धः, कारागारस्थः-2(Of war) गुद्धगृहीतः-

Pristine, a. प्राक्तन (नी $f \cdot$), पूराण, पूर्व, पूर्वकालिक (की $f \cdot$), प्राचीन, प्राक्कालीन.

Private, a. विजन, विविक्त, निर्जन, एकांत, निभृत, निःशलाब. 2 स्व, आत्मीय, असाधारण (णी कि.). असामान्य, विविक्त, स्वआत्म in comp. 3 ग्रुप्त, गृह, रहस्य, प्र-, छन्न,
अम्रक्षद्रं, अन्यक्त, रहस्य-सिधः-अंतः-in comp.
4 अनधिकारिन् अनधिकारिक (की कि.);
'p. profit' आत्महितं, स्वलामः; 'p.
road' गृह-प्रच्छन्न-मार्गः; 'p. door' अंतहार्रं, गृहद्वारं, - प्रच्छन्नं, 'p. apartments'
अतःष्ठेरं, अवरोधगृहं, ' अंतगृहं; ' now
is the time to be p. 'रहस्यमधुना (Bh.
11 97); 'o. talk' रहःसंकथा, सिथोजल्पः;
p. parts 'गुह्या, उपस्थः; 'p. room'

अंतःज्ञाला-कोष्ठः, उपरोधकं =8. सैनिकः.

-ly, 'in p. ' adv. रहः, रहासि, मिथः,

रहस्ये, निभृतं, विविक्ते, एकांते, विजने,

उपांद्य, यहाँ, मच्छक्तं, युत्तं, अमकाकां, अमकटं-ness, :Privacy, 8- रहस् य.. विविक्तं,
विजनं, रहोभावः, विविक्त-एकांत-वासः;
रहस्यं, ग्रतता, छकता, अमाकाक्ष्यं 2 रहःस्थानं-स्थलं,विविक्त-निर्जन-स्थानं,निर्जनदेशः-

Privation, इ. अभावः, विरतः, राहित्यं, हानि f., क्षयः, लोपः, नाकः 2 कष्टं, कुच्छुं, आपद्-विपद् f. 3 आहारविरतः, आहाराभावः, सुख-साधनलेपः, अस्ववस्त्रहानिः. =Privative, a. हानि-क्षय-लोप-कर (श. f.). 2 अभावा-त्मक, अभावस्त्र, अभाववास्त्रिन् = अभाव-भव्दः, नळ्एवं. =ly, adv. अभावस्त्रोण.

Privilege s. विशेषाधिकारः, असामान्याधि-कारः, स्वाधिकारः, अधिकारः, स्वत्वं. =८. ६. विशेषाधिकारं दा 3 U. =ed, a. अधिकार-विशेष, साधिकार, विशेषाधिकारयकः

Privy, 'a. गृह, प्रच्छल, विविक्त, रहः in comp.; See Private. 2 (To) संस्थित, सहाय, सहकारित्त; सहज्ञानित, सहेवदित्तः, 'p. council' गृहसभा; 'p. councillor' गृहसभासर. = 3. शीचरथानं - कृपः, उच्चार-प्रधावस्थानं. = Iy, adv. रहास, गृहं; See Privately. = Privity, 3. सहकारिता, सहायता, संसर्गः, सहज्ञानं 2 गृह्य or गुप्त-स्थानं or इदियं, अधार्गः

Prize, इ. पारितोपिकं, उपायनं, प्रतिकलं. 2 रत्नं, बहुमूल्यं वस्तु, महार्घद्रव्यं. 3 युद्धजितं धनं-दृष्यं. 4 जय or सिद्धि-फलं or लामः. 5 स्पर्धा-पण-जेयं, पणः; 'p.-fighter 'महाः; 'p.- fighting 'महायुद्धं, स्पर्धायुद्धं. ≈ ७ कि बहु मन् 4 Å, अवेक्षया पा ० (पालयति), संमन् ० 2 सूल्यं-अर्ध-निरूप् 10 or निर्णी 1 P. ≈ ed, а. बहुमत, अभीदिसत, इष्ट-

Pro, Prefix, म, अग्रे; 'p. 8 and cons:'
विधिनियधारी

Probable, a. संभाव्य, सत्यसंजाञ्च; gen. ex. by सं-भू 1 P, उप-पद् 4 A, युक्त pass. or by (adv.); 'It is p.' एतत् उपपद्यते, संभवति, युज्यते, स्याजाम एवं. —Probably, adv. प्रायेण, प्रायः, प्रायञ्चः, किल, नाम,: स्यातः, by pot. pass. part. of भू, पतेन मम प्रियमिञ्चेण भाव्यं 'he is p. my dear friend.' —Probability, s. संभवः, सेमाव्यता, अद्यानं, better by (adv.).

probate, s. मृतलेखम्माणः

Probation, s. परीक्षा-क्षणं. = अप्र, a. परी-व्यमाण.=er, s. प्ररीक्ष्यमाणः; अतेषासिच m., नविक्षण्यः, माथमकल्पकः-

Probe, s. शलाका, एवणी - ट. ई. शलाकपा परीक्ष 1 A. 2 निष्ठणं-सूक्ष्मं-परीक्ष or आलोच् 10. -ator, s. परीक्षकः - Lug, s. क्षतपरीक्षणं.

Probity, s. See Honesty.

Problem, ह. प्रश्नः, विकल्प or विवाद-प्रश्न or विषय:. 2 कृत्यं, उपपाद्यं. 3 (Question) उद्देशक: (in Math.); 'its solution न्यासः (Lit.). -atical, a. संदिग्ध, अ-निश्वित, वैकल्पिक (की र्र.).

Proboscis, s. प्रोथः, करः, जुंहा, इस्तः. Proceed, v. i. प्रचल 1 P, प्र-या 2 P, प्रगम्-सु 1 P, असे गम्, प्र-स्था 1 A. 2 पहुत् 1 A, असे गम्, प्र-स्था 1 A. 2 पहुत् 1 A, कींडा अद्यापि प्रवर्तते एव. 3 पुनः वर्क्त प्रवृत्-4 महत्, आरम् 1 A, म-उप-क्रम् 1 A;(with) यस्त 2 U or ए., प्रवृत् ए., (प्रारब्धं) सं-पद् c.,निष्पद् c., निर्वह c.; 'p. with your tale' ततस्ततः, ततः, परं कथयः 'p with the matter at issue ' प्रस्त्यतां विचादवस्त (M. 2); ' you may p. with your dinner preparations in honor of the worthy Brahmanas ' प्रवर्त्यतां भगवतो जाह्मणार्ग्रहिश्य पाकः (Mu. I). 5 प्र-उत्-संश्र 1 P, प्रवृत्, उत्पद् 4 A. प्र-,जन् 4 A, उद्-इ 2 P, नि:सू, निर्मस्, oft. ex. by कारणं, मूलं, निनित्तं, हेतुः, ' from what cause does thy disorder p. ' किश्न-मित्तं ते संताप: (S. 3). 6 (Against) ऑभियुद्ध 7 A, 10, राजकुले निविद् c. -ing, .c. उत्पन्न, जात, प्रभव, र्रिथत, मूल, कारण, निमित्त, हेतु in comp. See (v.). =s., =Procedure, s. कार्य, ·व्यंबहारः, व्यापारः, चरितं, चेटितं, आचारः, वृत्तं, कृति f., विधानं, अनुष्ठानं 2 रीति f., ज्ञासः, संपदायः, मार्गः, एयोयः: ' legal p. ' ज्यवहारविधिः, व्यवहारक्रमः.-Proceeds, s. उत्पन्नं, उद्यः, लाभः, फलं. =Process, s. यसरः, प्रगमः, प्रवृत्तिः, वाणं. 2 कमः, रीतिः, मार्गः, पर्यायः, विधिः, गतिः, परिपाटि-टी f.,सराण-णी f., पद्धति f. 3 ब्यवहार:, कार्य: in p. of time' कालक्रमेण, दिनेषु गच्छत्सु, गच्छता कालेन.' -Procession, s. यात्रा, जन or लोक-यात्रा or श्रेणी . 2 प्रगमनं, प्रस्थानं, प्रचलनं, प्रवृत्तिः -al, a. याञ्चारूपं.

Prociaim, v. 1. शुद् 10, उत्-वि°-, प्र-स्था c. (ख्यापयति), प्रकाश्र ८., प्रकटयति (D.), प्रकटीकु, कृत् 10, उच्चर् c. 2 Outlaw, v. -er, s. घोषकः, प्रख्यापकः. -Proclamation, 8. घोष: वण-णा, ख्यापनं, प्रकाशनं, उत्कीर्तनं, ' written p.'

धोषणपत्रं, राजाज्ञापत्रं.

Proclivity, ८. प्राचण्यं, प्रवृत्ति f., जीलता it comp. -Proclivious, a. प्रवण, ज्ञील in comp.

Procrastinate, v. बिलंबू 1 A, ब्याक्षिप् 6 P, कालं क्षिपू or ह 1 P, चिर(रा)यति (D.), मंदायते (D.). -lon, s. विलंब:, दीर्घस्त्रता, व्याक्षयः, कालयापर्न-इर्ण-क्षेपः. च्**ा:,** ह, दीधे सूत्र:-त्रिन् m. चिरक्रिय:-

Procreate, v. t. प्र-स् 2, 4 A, उत्पद् c., (जनयति). =ion, ह. प्रस्तवः, प्रसुति र्र., जननं, उत्पत्ति र्र., प्रजोत्पादनं, =ive, a. उत्पाद्क, सावक, जनयितृ. =or, 8. जनकः, उत्पादयित m.

Proctor, s. प्रतिहस्तः, प्रातीनिधिः. Procumbent, a. शयान, पतित-

Procure, v. t. आ-नी 1 P, मं-पट्ट c., घट्ट c. (घटयति). 2 लम् 1 A, आपू 5 P, अधि-गम् 1 P, विदू 6 U, आ-समा-सन् c.: See Cet. -er, 8. प्रापकः, संपादकः. 3 चिटः, नर्मसचिवः, संचारकः, कुंडाशिन 🚧 🗝 🕬 👡 ः कुट्ट(हि)नी, शंभली, धूती-तिका, संन्वा-रिका, सु-,रतताली-

Prodigal, a. मुक्तइस्त, अति-अभित-यहु-व्ययिन्, उत्सर्गिन्, अतिव्ययशील-पर, अति-स्यागिन्. =% मुक्तहस्तः, व्ययपरः. =ity, %. अतिच्यंयः, अपचयः, बहु-अमित-न्ययः, अति-त्यागः, अत्रुत्सगेः, अर्थात्सर्गः, सुक्तहस्तत्थे -ly, adv.महाव्ययेन, युक्तहस्तेन,

अत्युत्सर्गेण •

Prodigy, ८ अद्भुतं, अद्भुत् or अपूर्व-विषय: or वस्तु, उत्पातः, महाश्वर्थे, अनन्यसाधारणे वस्तु. 2(Of persons) अद्धतज्ञाक्ति, अद्धत-बुद्धिसंपन्नः =ious, a.महाप्रमाण, अतिमहत्-बृहत्, विकंट-राक्षस-शरीर, अद्भूताकार; SeeGiant. 2 अद्भत, अपूर्व, विलक्षण, विचित्र, आश्चर्य =iously, adv. अद्भतं, साश्चर्ये. =iousness, ८. अद्भुतता, अतिमहत्त्वं.

Produce, v. t. निर्मा 3 A, 2 P, सूजू 6 P, उत्पद् C., जन् C. (जनयति), उत्-सं-भू C., साथ 5 P or c., कु 8 U, वि-धा 3 U, क्लप् c., घह c., (घटयति), वि-, रच् 10. 2 म-, स् 2, 4 A, उत्पद् c., सं-प्र-जन् c. 3 प्र-,हुशू c., आ-उपा-नी 1 P, प्रमु c., पुरस्क्त, पुरोनि-धा, अग्रे स्था C. (स्थापयति) or निविद्यू C., आविष्कु, प्रकटीकु, निष्कुष् 1 P. 4 प्र-,दा 3 U. 5 बृध् c. = अ. फलं, उत्पन्नं, लागः, उ त्पत्ति f., यसचः. =ed, a. उत्पन्न, उत्पादित, निर्मित, घटित, सुष्ट, जानित, जात, उज्जूत; ' to be p. ' जन् 4 A, उत्पद् 4 A, उत्था 1 P, सं-उद्-भू 1 P; See Arise; gen. ex. by ज, जात, जन्य, प्रभव, उन्हव, हेतु, प्रवृत्त, अयुक्त in comp.; 'p. from water 'अ-भोज, जलोद्भव, &c.: ' p. from flowers ' कुसुमभव &c. =er,=ing, 8., a. उत्पादक, मसविन, पद्, द्, दायिन, आवह, कारिन्, कर (री f.), in comp. -Product, s. फलं, उत्पर्च, लाभः. 2 परिणामः, फलं, उत्तरफलं. 3 गुणनफलं, वधः, घातः, फलं, गुणाकारः. =ion, हु, उत्पादनं, निर्माणं, सृष्टि f., घटने, विधानं, निष्पादनं. 2जननं, उत्पत्तिः, यसवः, उद्भवः, संभवः, जन्मन् ग. 3 निर्मितद्रव्य-वस्तु, शिल्पनिर्माणं. -lve, a. शस्यप्रव दा-यिन, सफल, अवंध्य. 2 उत्पादक; दायिन,

द, पद, कारिन, आवह in comp.; 'p. of gain' लाभवद्, लाभावह - 3 लाभ or फल-प्रद Proem, s. Sec Preface. or art. Profane, v. t. अपवित्रीकु 8 Ü, दृष् c. (इपयति).2 हंच् 1 A, 10, अतिकम् 1 U, 4 P. अतिचर 1 P. 3 Contemn, q. v. =a. अपवित्र: अपुण्य, अमेध्य, अज्ञुद्ध; not Holy q. v. 2 अधार्मिक (की /), धर्म-ईश्वर-द्वेपिन, धर्म-इश्वर-निदारूप. 3 असंस्कृत, अमातिष्टति,

संस्कारहीन 4 लोकिक-सांसारिक-पापंचिक-(की f.).:-ation, अ:हूबणं, अपवित्रीकरणं, अतिक्रम:-मणं-ांy, adv. धर्मनिदापूर्च, अधार्मिकवत. =ness, ह. धर्म or ईश्वर-निंहाor हेप:, धर्म or इंश्वर-अवज्ञा or आतिक्रम:• Profess, e. t. प्रति-ज्ञा ! A, प्रकाशू C., प्रति-

ज्ञापूर्व कथ् 10 or वह् 1 P, स्वी-अंगी-कु 8U, उ(अ)रीकृ, अम्युपमस् 1 P. 2 हवा-हलं-कृ, हुशू c., भू c.; See Pretend; oft. by नांम: तव क्रम्या नाम भवेषं (D.K. 11.5) 'I shall p. myself to be your daughter'. 3 उद्यम् 1 A, चेष्ट् 1 A, -ed, a. स्वीकृत, अंगोकृत, प्रकाशित, प्रकाटित, व्यक्तोदित, प्र-काझ. -edly, adv. प्रतिज्ञापूर्व, प्रकाशमेव, समितिज्ञां. =ion, s. मितिज्ञा, उक्ति j., वचनं, अंगी-स्वी-कारः, प्रकाशवादः-वचनं, ख्यापनं. 2 Pretension, q. v.; ' p. s of love' कुञ्चिमभीतिः, अलीकः रागाविर्भावः. 3 वृत्ति f., आ-उप-जीविका, आजीवः, व्यवसायः, व्यापार:: 'military p ' श्रह्माजीव:. क्षत्र-वृत्ति:. =ional, a. वृत्तिमत्, व्यवसायिद्, (s.) in comp. =or, s. अध्यापकः, ग्रहः. 2 ख्यापकः, भकाशकः, प्रतिज्ञातु कः, स्वी-कर्त m. =orship, s. अध्यापकपदं-पदवी-Proffer, v. See Offer.

Proficient, a. प्रवीण, कुशल, निपुण, अभिज्ञ, विचक्षण, पारंगत, अभ्यंतर, निष्णात, ब्युत्पन्न, लब्धमतिष्ठ, पदु. -Proficience,-cy, 8. याचीण्यं, वैचक्षण्यं, यतिष्ठा, कौशलं, पाटवं; 'lias attained p. in all sciences ' सर्व-शास्त्रेषु परां शतिष्ठां गतः, परं कोशलमपाप, सकलशाखपारगतः-

Profile, s. पार्श्वदूर्य, अर्धसुखद्रशंन.

Profit, s. लाभ:, हितं, उपकार:, अर्थ:, क-ल्याणं. 2 फलं, लाभः, आयः, उद्यः, बृद्धिः J. कुलांतरं, लम्यं: 'p. and loss ' लाभा-लाभी; 'capital with p. thereon ' मूल-कुलांतरे - ए. र. हितमावह 1 P, उपकु 8 U, हिताय भू 1 P. =v. i. (Oneself) फलं-लाभ-पाप् 5 P or विद् 6 U. 2 वृध् 1 A, उप्तति उत्कर्ष-या 2 P, प्र-उप-चि pass.; See Improve. -able, a. हाम अर्थ-कर (री.7.) लाभपद, लाभ-फल-द, फल-लाभ-आवह. 2 हित, हितकर, हितावह, उपयुक्त, जपकारिन्, सोपकार. -ableness, . सा-फल्प, फलदता, उपयुक्तवा- =ably, adv.

मलाभं, सफलं, सहितं, असुधा, =less, α. निष्फल, अफल, अहित, व्यर्ध, निरर्धकः

Profligate, a. खंडितवृत्त, दुश्चरित्र, दुराचार, पाप-निरत-अभिनिविट, व्यसानिन, दुईस,भ्रष्ट-नष्ट-चरित्र, भोग-विषय-आसक्त, 🖦 व्यसानि-न् ... लंपटः, विषयिन् ... भोगासक्तः -ly,adv. सध्यसन, दुर्वत्ततया. Profligacy, s. ध्यस-निता, अटचरितं, दुराचारः, अटता, भोगास-

क्ति 🎶 दुर्वृत्तता.

Profound, a. प्र-,गाह, अतिग(गं)भीर, घन, अगाध. 2 परम, गाह, घन, अत्यंत, सु-अति-pr.: 'p. respect' परमाद्रः, आद्राति-शय:. 3 गहन, नि-,गृह, गृहार्थ, दुर्वोध, दुर्शेय, परमगहन 4 (Of persons) निष्णात, पारंगत,परम, ब्युत्पञ्ज, अभिनिविष्ट, गृहह स्वज्ञ--iy, adv. गंभीरं, गाहं, अत्यंतं, भृशं, सु-अति pr. =ness,=Profundity, ह. गांभीये. अगा-धता 2 घनता, गाइता. 3 गहनता, गुटता 4 अभिनिवेजः.

Profuse, a. प्रचुर, प्रभूत, अपरिमित, विपुल, बहु, अत्यधिक, अतिरिक्त, समृद्ध, उदिक्त, अतिशय-सु-अति in comp. 2 मुक्तहस्त, अ-तिब्ययिन्, ब्ययपरः, See Prodigal; he is a p. writer' वागुण्चयप्रियः, प्रचुरवाक्यानि लेखे प्रयोजयति. =ly, adv. प्रचुरं, भूजं, भूरि, बाहुरुयेन, अत्यंतं, सु-अति 🍱 : आति-ध्ययेन, अपरिमितं -ness,-Profusion, x. अतिब्ययः, अमितब्ययः, अत्युत्सर्गः- 2 समृद्धिः 🎵 , प्राचुर्यं, उद्रेकः, अत्रिकः, उपचयः, बाहुत्यं

Prog, s. भोजनं, असं, भेक्षं.

Progenitor, 8. पितं ル प्रजापतिः, पूर्वजः, पूर्व-कुल-पुरुषः, जन्मदः, जनियत् भ. १०. Ancestor.

Progeny, s. संतान:, अपत्यं, संताति f., पजा. Prognostic, ह. निमित्तं, अजन्यं, श्रुक्तःनं, लक्षणं: See Omen. = a. प्र-उद्-बोधक, अ-ग्रस्चक, -ate, v. t. पूर्व-अग्रे-सूच् 10 or दुश c.; See Forebode. -ation, s. पूर्व-स्चनं-नाः =ator, ह. पूर्वलक्षणज्ञः,अग्रसुचकः. Programme, s. सूचिपत्रं, कार्यक्रमः परिपाटी. Progress, 8. प-,वृद्धि f., उत्कर्पः, क्रमशः वृद्धिः, उत्कर्षक्रमः. 2 प्राप्ति f.. आगमः; ' p. in learning ' विद्यागमः, विद्याभिनिवेशः. 3 प्र-गमनं, प्रयाणं, यानं, यात्रा, प्रस्थानं, प्रसरः, क्रमः-मणं, अयनं, See March; ' difficult p. ' संक्रमः, दुर्गसंचरः - . ं. उत्कृष् pass., वृद्धि-उन्नर्ति-या 2 P, प्र-,इप् 1 A, म-उप-चि pass:; See Improve. प्रगम्-चल्-स- 1 P, प्रया 2 P, मस्था 1 A; See Advance. -ion, ह. श्रेद्धी, श्रेद्धीन्यवहारः; 'first सुखं, बद्नं, आदिः; 'cemmon difference' चयः; 'geometric mean ' चयो गुणः; 'sum' श्रेद्धीफलं: 'number of terms' गच्छः. =ive, a. आद्यक्रमिक (की f.).

क्रमिक, अधिकाधिक, उत्तरोत्तर, क्रमशः वर्ध-मान् -ively, adv. क्रमशः, अनुक्रमण,

उत्तरोत्तरं, अधिकाधिकं.

Prohibit, v. ६. नि-मति-विष् 1 P, प्रस्यादिश् 6 P, निवृ c., प्रत्या-व्या 2 P, नि-अव-रुध् 7 U, =ion, s. नि-म ति-वेधः, त्यादेशः, नि-रोधः, निवारणं, षाधा. =or, s. निवारकः, निवेधकः. =ive, =ory, a. निवेधकः, निवारकः,
Project, अ. उपाय:, प्र-,युक्ति ा., कल्पना :प्र-योगः. संकल्पः, प्रयंधः 2 अभिप्रायः, आज्ञयः, उद्देश:. 🕶 ां. प्रलंबू l A, बहिर्लेब्, उपरि लंबु, यहि: स्था 1 P or भू 1 P or वृत् 1 A. - : 1. प्र-,क्षिप 6 P, प्रास् 4 U, निपत् C., प्रमुख 6 P: See Throw. 2 (मनसा) क्लप् ·, निरूप् 10, विंत् 10, युक्त 10, आलोच् 10. अद्रसं-धा 3 U. ≈ile, a. प्रक्षेपणीय, दूर-विधिन. = अक्रं; Sec Missile. =ing, a. प्र-,लंब, उन्नत, उद्य, उत्तंग, चहिवंतिन, eft. by उत्संध, उत्संधिन, ' with a p. nose ' मलंबनास, घोणोकत, उक्तस; ' having p. teeth 'उद्यद्त्, करालदंत; 'having p. breasts ' स्तनाभोगवती, उस्ततस्तनी; 'shattered by falling over (her) p. breasts' पयोधरोत्सेधनिपातचूणिताः (K. v. 24). -ion, इ. मूलंबता, उद्यता. 2 आभोगः, उ-त्मेधः, नियुहः, इतकः. 3 होद्यकं. =0r, ह. चितकः, योजकः,

Prolapse, Prolapsus, s. भ्रंश: =ए. i. भ्रंश्

1A,4 P.

Prolated, a. हुत (vowel), दीर्घोचारित. Prolegomenon, s. प्रस्तावना, उपोद्द्यातः.

Prolepsis, s. पूर्वग्रहण, पूर्वादान.

Prollic, a. अवेध्य, यहुमज-प्रसच-अपत्य, प्र-सच्झील, सुतिन, यहुसंतान. 2 बहुफलपद, यहुफल; See Productive. -ally, adv-प्राचुर्यण, विपुलं.

Prolix, a. सु-आति-विस्तर, प्रपंचित, सुदीर्घ, दीर्घसित्रन, अत्यायत. =ity, s. अतिवि-स्तरः, प्रपंचः, वाग्विस्तरः-प्रपंचः, वाग्रुपचयः; दीर्घयुत्रता, अतिविस्तारः. =ly,adv.विस्तरकः; अतिविस्तरेष, सप्रपंचं.

Prologue, 8- प्रस्तावना, आझुखं, प्रास्ताविकी विज्ञाप्तिः; 'benedictory p.' नांदी.

Prolong, ए. t. दीधीं हु 8 U, प्र-वि-तन्त्र 8 U, वि-त्र-सू ८., विस्तृ ८.. आयम् 1 A or c. 2 व्याक्षिप् 6 P or विलंब ८.; 's p. ed note ' तान:. =atlon, क विस्तार:, वितति ... आयति:, दीधीं करणं.

Prolusion, s. See Prelude.

Promenade, v. t. विद्व 1 P, विच्य 1 P, वि-हारार्थ परिभ्रम् 1, 4P. = s. विहारः, परि-भ्रमणं, 2 विहारस्थानं.

Prominent, a. मधान, मसुख, झेष्ठ, सुख्य, विशिष्ट, प्रम, See Principal. 2 सुस्पष्ट,

सुमकाका, सुन्यक्त, सुदृश्य. 2 उस्तत, उद्युः उत्तंग, मलंग, साभाग, उत्त् pr.; See Projecting. -ly, adv. माधान्येन, विशेषतः, सुमकाकां, सुरपदं, उस्तं. -Prominence, क्र माधान्य, विशिष्टता, श्रेष्ठता, उत्कर्षः, परमपदं. 2 उस्ति कि, उत्सेषः, उत्तुंगता, आभोगः

Promiscuous, क. प्र-सं-इतेण, संकुल, अधि-विक्त, निर्विशेष, अपरिच्छेद, अभेद, संमि-श्रित 'p. union' संकरः, सांकर्य, =!y. adv. निर्विशेष-पेण, संकीर्ण, अभेद्रेन, अक्रमेण, अपरिच्छेदेन. =ness, s. संकीर्णता, संकुलता,

अभेद्ः, संकरः.

Promise, v. t. सं-प्रति-आ-अ 5 P, प्रति-जा 9 A, (with dat. of persons); स्वी-अंगी-कु 8 U, अध्युषगम् 1 P, अध्युप-ह 2 P, संविद् 2 A, संगृ 6 A, उ (क्र) शिक्ष, उररीक्ष, परि-,पण् 1 A; the plan p. s to succeed? सफलो भवेदित्यनुमीयते or अहं आहांसे: 'a p. ing boy' वधिएछर्यद्व:, आज्ञा-नियंधनं. = अ. प्रतिज्ञा, समयः, सं-प्रति-अषः, प्रचनं, संविद् ∫., नियमः,संगरः, संकेतः, अभि-संधा, अन्युपगमः, स्वीकारः, उरीकारः, अंगी-कारः, परिपणमं. 2 आज्ञा, आज्ञंसा; 'bollow p. ' मुधावचनं, शब्दपांडित्यं, ' breaking & p. ' प्रतिज्ञा-वचन-भंगः, संविद्-व्यातिकमः; विसंवाद:;keep or fulfil a p. ' प्रतिज्ञां पा c. (पालयाते) or ज्ञुध् c., See Keep, Fulfil: 'p.breaker प्रतिज्ञालांधिन्-ज्यातिका।मिन्,विसं-वादिन्: give a p. orally ' बाचा प्रतिज्ञा, बाग्दानं कु. =0гу, व. प्रतिज्ञाविशिष्ट.

Promontory, a. उद्यभूमि f., भूशिरस-

नासिका.

Promote, ए. १. वि-,वृष् ६., उपक् 8 ए, प्रस्क, मवृत् ६., साथ ६., उपिच 5 ए, प्रयुक्त १८; (६ person) सं-, उक्षम् ६. (नमयति), उवातिं नी १० от पाप् ६., पदं वृष् ६. पदोत्कर्ष-पतिपत्ति-पाप् ६., अधिकपदे नियुक्त 3 Prompt, १० ए- - १० १. प्रवर्तकः, उपकर्तृ म. See Patron. - ion, ६. उपकारः, प्रस्कारः, प्रवर्तनं, साह्यमं, वर्धनं, वृद्धिः, उपच्यः, उक्षतिः, उत्कर्षः, पदवृद्धिः, षदोक्षतिः, प्रतिपत्तिः मि अप्रदावातिः है. - ive, दे. प्रवर्तकः, साधकं, उपकारिः.

Prompt, a. सत्वर, अविलंब; क्षिम, अविलंबित, अविषंस्त्र, (of persons) उद्यत, उग्रुक्त, अविलंबिन, आग्रुक्तारिन, प्रत्युत्पक्ष-मित, सप्रतिभ, पद्द, उद्यमिन, उद्योगिन.=v.t. प्र-उत्सद्द ८., पणुद् 6 P or ८., प्रमुद्द 10, प्रश्तुत ८., प्र-उद्द-मुद्ध 10 उत्तिज्ञ ८., प्र-उद्द-, आकु ८., उद्या ६. (उद्यापयिति), प्र-उद्-मुद्ध ८.; ' p. ed by hunger ' शुद्ध वीधत. 2 प्र-अज्ञ-मुद्ध ८., सूद्य 10. =€ 1, 3. प्रोत्साहकः, प्रवर्तियतु m., प्रयोजकः, &८. 2 अज्ञ-प्र-वोधकः, स्वकः, ' who seldom wanted a p.' यः सदा प्रत्युत्पक्षमितिः, प्रवो-

धननिरपेक्षः • ing, इ. प्रेरणं, घोत्साइनं, उ-तेजनं, ६०. 2 सूचना, प्रयोधनं. =ness, •itude, इ. औत्सुक्यं, अविलंबः, उत्साइः, क्षिप्रता. 2 प्रतिभा, प्रत्युत्पन्नमति र्रः, प्रदृता. 3 उद्यमः, उद्योगः. =[y, adv. सत्त्वरं, आविलंबेन, क्षिप्रं, सन्नः, आजु, अचिरात्, सप्रतिभं.

Promulgate, ग. १. प्रकाश्चर्य., वि-, प्रुष् 10, वृत् 10, प्र-त्या ८. (स्वापयित), See Proclaim. -ion, इ. प्रकाशनं, योवणं,

क्तिनं. = 01, 8. प्रकाशकः, योपकः

Prone, a. प्रवणं, शिल, आलु in comp., उद्यत, उन्मुख; See Inclined, Apt; 'p. to fall' पतयालु, पातक, पतनशील. 2 (Bent) नत, नम्र, अधोवद्न, अधोम्रख-अ-वाङ्मुख-(खी f.). =ness, s. पावण्यं, प्रवृत्ति f., उन्मुखना, शीलता, आलुता in comp. 2 अधोम्रखना, नम्रता.

Prong, s. ज्ल:-लं, कंटकः, अग्रं, शिखाः

Pronoun, 8. सर्वनामन् n.

Pronounce, v. t. उद्यद् ८., उदीर् ८., उदा-ध्या-ह 1 P, ग्रह् 1 P, वह 1 P प्र-,वच् 2 P, प्र-स्था 2 P, कृत् 10; p. judgment' निर्णयं कथ् 10; उत्तरं दा 3 U, &c. 2 निश्चयेन वद्, हुंढं प्रति-ज्ञा 9 A; 'imperfectly p. ed' प्रस्त, असंपूर्णाञ्चरित, छ्रमवर्ण-पद. -Pronunciation, s. उच्चारणं, उदाहरणं, उदी-रणं, 'science of p.' शिक्षा; 'easy of p.' सुलोच्चार्य.

Proof, s. See under Prove.

Prop. s. आश्रय:, शरणं, आधार:, अवष्टंभः, आ-अव-लंब:-चनं, उपञ्च: = v. t. धृ 1 P, 10, आ-अव-लंब् 1 A, अवष्टंभ् 9 P; a tree that p. s another creeper ' उपञ्चतरु.

Propaganda, s. धर्मप्रसारकसंस्था.

Propagate, v. t. विस्तृ c., प्रवृष्टः, वि-प्र-तन् 8 U; वि-प्र-सु c.; (opinions) प्रचर्-लू c., प्रवृत् c. or संख्र c., प्रचलिक, प्रसृ c. 2 परंपरया उत्पद् c. or प्र-सू 2 A, प्रसवपरंपरया जातिं वृष्ट c. शावकान्य प्रसृ or जन् c. or उत्पद c.=ion, s. प्र-, वर्धनं, प्रसारः, विस्तारः, विताति f., प्र-, वृद्धि f., प्रचारः-रणं. 2 परंपरोन्यिति f., प्रसुतिपारंपर्य-क्रमः; प्रजा-संतान-वृद्धि f.=or, s. प्रचारकः, प्रवर्तकः.

Propel, v. t. मेर c.,:म-, जुद् 6 P, or c., र्:-बल् c., पचुद्द 10, र्स-,चार c., सुद् 1 P; See

Prompt.

Propense, a. प्रवण, उन्सुख, आसस, उद्यतः

ity, s. प्रवणता, प्रवृत्ति ति, उन्सुखता, प्रावण्यं, प्रवाहः, शिलता-आलुता in comp.;

p. to fall ' पत्रयालता; ' good p. '
सुशीलं, साधुवृत्तिः, 'evil p. ' व्यसनं, दुर्गुणः,
दुःशीलं.

Proper, a. स्वीय, निज, आत्मीय, स्व-आत्म in comp. 2 युक्त, पोग्य, उचित, उपपन्न, अञ्चलप, न्याय्य, संगत, सष्ट्रश (शी ने), यथाई, यथोचित, समंजस, पर्याप्त, सांप्रतिक (की /.); oft. ex. by pot. pass. part.; to be p. ' युक्त pass., उपपद 4 A; it is P. 'स्थाने: स्थाने ब्रीहिता अप्तरसः (V.1.), स्थाने भवान अर्किचनत्वं व्यनक्ति (R. v. 16). -ly, adv. युक्तं,उचितं, यथाई ,सम्यक्, स्थाने, न्यायतः, सांप्रतं, यथायोग्यं, धर्मेण. 2 यथार्थतः, परमार्थतः; तत्त्वतः, वस्तुतः; 'p. speaking 'बस्तुतः, यथार्थदृष्टचा. -ty, इ. धर्मः, गुणः, लक्षणं, स्वभावः, विशेषः, रूपं, स्वरूपं, धर्मः, सहज-प्रकृति-गुणः. 2 स्वत्वं, स्वार्म्यं, अधिकारः, प्रभुत्वं. उ संपत्ति 🏸, द्रव्यं, अर्थ:, धनं, वित्तं, वसु ॥., विभव:; द्रव्य-अर्थ-जातं, रिक्थं; 'woman's p,'ख्रीधनं, 'landed p. ' भूमिधनं, भूमि:, स्थावरं धनं; ' public p. ' गण-सामान्य-द्रव्यं: ' p. in cattle ' गोधनं -Propriety, s. युक्तता, ओचित्यं, उपपुत्ति 🏸 न्यायः, सामंजस्यं, योग्यता, य-थार्थेता, पात्रता, संगति f., 'p. of conduct' विनयः, मर्यादा, अनतिक्रमः, सुचरितं.

Prophesy, १. १. भावि कथ् 10 or सूच् ा 10 or सूच्या 10 or सूच्या 10 or सूच 10 or

-ic, rical, a. (s.) in comp.

Prophylactic, a. रोगहारिन हत्. Propinquity, अ. सनिषि:, संनिषर्:,

सामीएयं; See Nearness.

Propitiate, v. t. प्रसद् .., आराष् .., अनु-रंज्c., सांत्व्10, अन्तनी 1P, प्र-,शम्c. (शमयति),सं-परि-तृषु c. =ion, ह. प्रसादनं, आराधनं, अनुरंजनं, सांत्वनं, अनुनयः; प्र-उप-शमः-भनं. =01, ह. प्रसादकः, आराधानितृ n.,अनुरंजक: &c. =ory, a. शमक, सांत्वक, शांतिकर (री f.), शांतियदः 'p. rite' -propitious, a. सु-प्रसन्त, अनुकूल, हितकाम सदय, अभिमुख (खी र्र.), प्रवणीकृत, अर्नु-माहिन, वरद. 2 शुभ, मंगल, कल्याण (णी f.), शर्मद, शुभंकर. -ly, adv. प्रसन्नं, अनु-कूलं, सद्यं, साह्यहं. -ness, ह. प्रसादः, आनुकूल्यं, आभिसुख्यं; शुभता.

Proportion, इ. प्रमाणं, परिमाणं, आज्ञ्रुण्यं, आज्ञ्रुष्ट्यं, परस्पर-अन्योन्य-संबंधः अन्वयः अञ्चल्यः सर्वधः, संबंधः, हिभागः, इंटिंड Part. 3 अञ्चलातः, सर्वधसाम्यं, 'in p. to 'ex. by अञ्चलंण, अञ्चल्ल, सहूश, प्रमाणतः, अञ्चलारेण, यथा in comp.; 'in p. to one's atrength 'वधाशकि, शक्तव्यञ्जसारेण, शक्तितः: ' spend

366

in p. to your gains: 'आयश्रमाणेन व्यये कुछ, 'p. of limbs ' अगसंयोगः, अवयव-संगतिः. = . t., = ate, v. t. अञ्चल्पी-सहृशी-कु S U, समीछ, संमा S A, 2 l'. = al, a. सम्प्रमाण, परस्पराञ्चगुण. = ate, = able, = ed, a. अञ्चल्प, अञ्चल्प, सहृश, संमित, सम, तुल्य. अञ्चल्प, अञ्चल्प, with jurs p. to their size (strength)'स्वश्रमाणाजुल्पंघटः (S. 1), 'her body beautiful, being p.' चतुर-अञ्चामि तस्या चपुः (K. 1. 52). = ately, = ably, adv. अञ्चलपंग्ण, अञ्चलं, अञ्चलपंग्ण, सहृशं, यधानमाणं, यथाभागशः.

Propose, ए. १. प्र-स्तु 2 U, उपन्यस् 4 U, उपिक्षप् 6 P, प्रति-ज्ञा 9 A, सूच् 10, कर्तव्यं निर्देश्य 6 P or अभि-धा 3 U. 2 उद्दिश्य, आकांक्ष् 6 P; Scr Intend. =बो, ३. प्रस्तावः, उपन्यासः, उपक्षेपः, अभिधानं, प्रतिज्ञा, चचनं, कर्तव्यनिर्देशः =ition, इ. Proposal,

q. v. 2 प्रतिज्ञा, सिद्धांतः, प्रमेयं.

Propound, v. t. प्रति-पद् ८., उपन्यस् 4 U, उपिक्षप् ६ P, निर्दिश् ६ P, प्रति-ज्ञा ९ A. Proprietor, s. स्वामिन m. प्रमु:, इंशः, पितः, अधिकारिन m. ४६० Owner. -ship, s. स्वाम्यं, प्रभुत्वं, स्वामित्वं, अधिकारः. -Proprietary, a. स्वाम्यंधीन, प्रभुनिष्ठ, स्वामिगतः, 'p. right ' स्वाम्यं, अधिकारः, स्वत्वं.

Propulsion, s. प्रेरणा, चोद्ना-

Prorogue, v. t. ज्याक्षिप् 6 3. (नियतकालं यावत्) विश्वज्ञ 6 P or त्यज्ञ 1 P. –Prorogation, s. कार्यत्यागः-निवृत्ति f., ज्याक्षेपः.

Proscribe, v. t. घोषणापूर्व देहं आदिश् GP or बहिन्क 8 U or निर्वस् c., 'here is Jivasiddhi being disgraced and p. ed from the city 'एच जीवसिद्धिः सनि-कारं नगराधिर्वास्यते (Mu. 1). 2 निषिध 1 P, निवृ c.-Proscription, s. सघोषण देहाज्ञा-

Prose, s. गद्यं, =a. गद्यात्मक, गद्यरूप, गद्य in comp. =Prosaic, a. गद्यरूप, गद्यात्मक, गद्य in comp. 2 नीरस, विरस, रस-सच्व-हीन-

Prosecute, v. i. (नित्यं-अनवरतं) महत् c., अनुस् 1 P, अनु-क्षत् 1 A, निर्देह् c., अनुशील् 10; ' p. studies, अध्ययनक्रममन्नसुः; ' p. one's efforts' अनवरतं उद्यम् 1 A or प्रयत् 1 A; ' p. one's undertaking 'प्रारुपं उद्वह् 1 P, प्रतिपक्षं निवंह् c. 2 अभिग्रुज् 7 A, 10, अभिशंस् 1 P; सूच् 10, निविह् c. -ion, *. अनुशीलनं, पर्वतं, नित्यानुशनं, नित्यामुति ं, निवंहणं, अधिरतानुसरणं 2 अभियोगः, निवंद्नं, 'p. of effort ' नित्योद्योगः, ' p. of study ' नित्याध्ययनं, अध्ययनक्रमः

=or, क निर्वाहकः 2 अभियोक्त m., वादिन m., अर्थित् m., अभिशंसकः

Proselyte, ४- परधर्माश्रियन, स्वधर्मत्यागिन, पक्षांतर-मतांतर-ग्राहिन, Sce Convert. -ize, १० i. स्वधर्म ग्रह ८, -ism, १. मतांतरग्रहणे, धर्मांतरस्वीकारः.

Prosody, s. छंद्स n:, छंद:शाखं. -ai,-ical, a. छांदस (सी /.), छंद: in comp. -iau,

४- छंदःशास्त्रज्ञः.

Prospect, s. आलोकः, दर्शनं, चशुविषयः, दूरगोचर-प्रदेशः विषयः 2 आयति ... उत्तरा-पेक्षा; 'he has good p. s before him ' शुभा तस्यायतिः 3 आझा, प्रत्याञा, आञ्चला, अपेक्षा. =ive, a. उत्तर, उत्तरकालीन, भावि-कालपाट्य, उत्तरकालसायक्ष; See Future.

=ively, adv. उत्तरकालापेक्षया

Prosper, v. i. सं-, ऋध् 4, 5 P, प्र-चि-हृध् 1 A, स्फाय 1 A, एथ् 1 A, प्र-डप-चि pa88., समृद्धि-वृद्धि या 2 P or उप-इ 2 P; ' I hope your (commercial) business is p. ing 'अपि प्रचीयंते संव्यवहाराणां लाभा नः (Mu. 1). 2 सिध् 4 1', सं-पट् 4 A, सफलीभू 1 P, कुतार्थीभू. =v. t. वृथ् c., प्र-उप-चि र्र U. एथ् c., उपकु 🖔 U, अनुमृह् 9 P, सफलीकु, साध् c., सिद्धिं नी 1 P. =ity, s. सं-, ऋद्धि र्र-, संपद् र्र-, संप्तिर्र-. अम्युद्यः, श्रीः, लक्ष्मीः, वि-,भूति 🗸 , सौभाग्यं, वेभवं, पुण्योद्यः, ऐश्वर्यः ' time of p. संपत्-समृद्धि-उद्दय-कालः-समयः. 2समृद्धिः, उत्कर्षः, उन्नति र्., उद्यः, प्र-उप-चयः, वि-सं-वृद्धि 🚉 साफल्यं, कृतार्धता, सिद्धि 🏂 🕉 क्षेमः-मं, कौशल्यं, कल्याणं, शुभं, शिवं, हितं, भदं. =ous, a. समृद्ध, श्रीमत्, समृद्धिमत्, लक्ष्मीवत्, सश्रीक,ऐश्वर्यज्ञालिनः, (atate &c.) वर्धिष्णु, पञ्चप-चीयमान, एथमान, वर्धमान; ' in p. days ' संपत्सु, अभ्युद्यकाले, भूति-समये, समृद्धिकाले. 2 सफल, सिद्ध, कृतार्थ, सिद्धार्थ; (happy) सुस्थ, निरापद, क्षेम, कुशल, कुल्याण (जी 🏂), शिव, भद्र, मंगल, शुभ, सीभाग्यवत्, धन्य. -ously, adv. समृद्धचा, अम्युद्येन, सुसंफ्ट्रा, सीभाग्येन, शुभं, भद्रं-

Prostitute, s. देश्या, वेशवधूः, गणिका, वार-पण्य-स्नी-अंगना-मोबित, भोग्या, सामान्यस्नी, रूपाजीवां; (false to her husband) पुंश्वली, बंधकी, असती, कुलटा, स्वैरिणी, पांसू(शु)ला, धर्षिणी, इत्वरा. =v. t. निय-कमार्थ प-उप-विनि-युक्त 1 A, 10 or ब्याप्ट 0. =lon, s. देश्याजीवः, वेश्या-गणिका-वृत्ति f.,

बारसेवा, बंधकीत्वं, पौंध्यल्यं, &c.

Prostrate, a. पणत, भूमिनत, साष्टांगप्रणत-पतित; 'lie or fall p. 'See (v.); 'p. on the bed ' इायनगत, शयने अवसूर्यक्षय; 'lying p. at the feet' चरण or पाव-पतित or प्रणत. 2 अवसन्त, श्रीण. =v. t. (Oneself) बंडप्रणामन-साष्टागपात-नम् 1 P or प्रणिपत् 1 P, दंडवत् पत्, नीचेः मणम् or प्रणिपत् 2 नि-अव-पत् ०ः भूमिं गम् ०ः (गमपति) • 3 (Strength) अवसद् ०ः ध्वंस् ०ः, प्र-वि-नश् ०ः, हृ 1 P; भ्रि 1, 5 P. =ed, वः प्रणिपतित्, भूमिंगत्, निपतित्, ६० 2 क्षीणयल-ज्ञाक्ति, हृत ०ः नष्ट-कृति ०ः ओजस् =ion ३.द्रह्मणामः अष्टांगप्रणामः-प्रणिपातः, साष्टांगप्रणामः-वंदन्, प्रणिपातः, प्रणामः- 2 (Of spirits) अवसदः, गलानं कृत्, विषण्णता, उद्देगः; ' p. of strength' क्षित्मपातः-क्षयः, सत्त्वहानि कृ

Protect, v. t. रहा 1 P, अब 1 P, परि-, ने 1 A, मुप्त 1 P, पा 2 P, पा c (पालयति), परि-प्रति ", तृ c- 2 संदृष्ट c., परि-,पुष्ट c- =ion, s. गोपनं, मृति !-, पालनं, नाणं, रक्षा, रक्षणं, अन्युपपति !-, संवर्धनं, पारिपोपणं. 2 ज्ञरणं, आ-संब्धनं, पारिपोपणं. 2 ज्ञरणं, आ-संब्धनं, आ-अव-लंबः, आधारः, 'go for p. 'आश्रि 1 L', आलंज्ञ्च 1 A, इरणं गम् 1 P or प्रपट्ट 4 A; 'paper granting p. 'अभयपनं. =or, s. रक्षकः, गोप्तृ m., पालयिता, रक्षिता, रक्षित्व, पालकः, नाता, ज्ञरणं, ज्ञरणयः; आश्रयः, पः-पालः in comp. =Protege, s. आश्रितः, पालितः, उपजीविन् m., पोष्यः, ज्ञरणं गतः.

Protend, v. t. विस्तृ ८. प्रस् ८.; See Extend. Protest, v. i. वृढं-वृढोाक्त पृषं-वद् 1 1' or आख्या 2 1'; ' p. against दृढं विरुद्ध वद् , दृढं-वृढोक्तिपृष नि-प्रतिष्प 1 P, दृढं असंमति प्रकाश्च ८. or ज्ञा ८.; ' I strongly p. against this order' अयमादेशोऽज्याच्य इति सनिश्चयं वदाप्ति 'p. in writing' असंमतिलेखं-विप्रातिपत्ति-पन्नं-फाश्च ८. = 3. वृढनिषेधवाक्यं, अस्वीकार-असंमति-वादः, विरुद्ध वादः, अस्वीकार-काः, ' written p. ' असंमतिण्यं. = ant, s. रेमीयमतविरुद्धः. = ation, s. वृढवच्यनं-उक्तिः-वादः, विरुद्ध वय्यनं, विष्धोक्तिः.

Proteus, 8. कामरूप:.

Prototype, s. आदर्शः, भूलं, मूलप्रतिमा.
Protract, v. 1. निलंबू c., ज्याक्षिप् 6 P; See
Delay. 2प-,तन् 8 U; प्रस् c., दीर्घीकु 8 U.
—ed, a. सुदीर्घ, निलंबित, चिरस्थित, चिर in comp.; 'p. note' तानः; 'p. sound'

हुत:. -lon, s. विलंबः, व्याक्षेपः.

Protrude, v. i. प्रः-निः-स् 1 P, निर्मस् 1 P, जिन्न् इ pass., प्रलंबः :1 A, बहिर्न्त् 1 A or स्था 1 P. -v. t. Causal of roots above.

-ing, a. बहिल्लंब, बहिःस्थः -Protrusion, निःसरणं, उद्भेदः, प्रलंबनं -Protuberance, के. वि-,स्तोटः, गंडः, शोधः, शोफः, श्वयथः, (on the skin). 2 प्रलंबनं, उत्सेधः, उत्तुं-यता, आभोगः, जन्नि f. -Protuberant, a. उन्नत, उत्तुंग, उन्हिन्न, प्रलंबः, उन्तुन, प्रलंबः, उत्तुन, प्रलंबः, उत्तुन, प्रलंबः, उत्तुन, प्रलंबः,

घट-कुंभ-स्तनी; oft. ex. by उत्सेधः; पर्यो

धरोरतेधविज्ञीर्णसंहति (K. v. 8) the continuity being broken by her p. breasts.' -Protuberate, v. i-प्रलंच् 1 A; See Project,-ing &c.

Proud, a. See under Pride.

Prove, e. l. उप-प्रति-पद् c., साथ c., वि-भू c., प्र-मा 3 A, 2-P, प्रमाणीकु 8 U, सत्याकु, स्था c. (स्थापयति). 2 म-,हुशू c., सूच् 10, निर्दिश् 6 P, मकाशू c., न्यंज् 7 P or c.; he was p. ed guilty ' अपराधी स्यापित:; 'good men p. their usefulness by deeds, not by words ' जवते हि फलेन साधवो च तु कंठेन निजोपयोगितां (N. II. 48), कर्मणा न तु वाङ्मात्रेण दर्श-यंति. 3 परीक्ष् I A, निरूप् 10, निर्णी 1 P, निश्चि 5 U, प्रति-इ c.: See Test. 2. सं उत्-पट् 4 A, सं-भू 1 P; निर्णी-निश्चि-प्रतीpass.; 'the tilled ground p. ed a treasure indeed ' कुटा भूमिरेव कोपस्थाने वभूव, कोयत्वभाषद्यत. = । , ३. साधकः. विभावक:. -Proof, 8. साधनं, प्रमाणं, उ-पपत्ति /., उप-मित-पाद्नं; 'written p.' लेखपमाणं, साधनपत्रं; 'burden of p. साधनधर्मः, कियानिर्णयः, 'the burden of p. lies on both parties ' ह्रयोरापि दादिनोः क्रिया भागोति (V. M. 6.). 2 लक्षणं, चिह्नं. 🕉 परीक्षा-क्षणं, निर्णय:. निश्चयः; 'to put to the p. ' परीक्ष. 4 स्थूल-पथम-सुद्र्णं 5 अभेद्यता, अहार्यता. अविकार्यताः 'p. against advice ' उप देशाहार्य; 'water p.' जलेनाभेख. -less, a. निष्पमाण, साधनहीन.

Provenance, इ. उत्पत्ति, ते, संभवः, उदूमस्थानं Provender, इ. पाथेयं, खार्धं, पद्युभोज्यं, जु-

Proverb, अजनमवादः, लोकवादः, आभाणकः, जनोक्ति र्र., न्यायः, वचनं, उक्तिः. =ibl, a. लौकिक (की र्र.), लोकमसिख्-प्रचलित, लोक-जन in comp., न्यायस्य =ially, adv. लोको, जनस्वया.

Provide, v. t. (पूर्व) सं-, युब्द 7 U, 10, संभू 3 U, म-उप-क्रुप् c., सनाधीक 8 U, म-उप-क्रुप् c., सनाधीक 8 U, म-उप-क्रुप् c. or वि-धा 3 U or क्रुः, See Prepare. 2 (पूर्व) भिषम् 1 P, प्रति-क्रा 9 A, परिपण् 1 A, संदेतं-समयं-फ्रुः, निर्देश्च 6 P; See; Enjoin, Ordain; (for, against) gen. ex. by अधें-अर्थ in comp.; 'should p. wealth against times of want 'आपद्ध धेनं रक्षेत्; 'who p. s for the future ' अनागतिधाता; ' p. against ' निवारणाय सञ्जीभू, परिकारिपायं क्रुप् c. =cd, c. (पूर्व) संभूत, परिकारिपता, प्रक्त, उपेत, सहित, अन्वित,

368

सनाथ, सनाथीकृत; 'he is duly p. for ' तस्य समुचिताः संविधाः कृताः, उपकरणूसाः मग्रीयुक्तः, असवस्त्राद्युक्तः. 2 पूर्व निर्दिष्ट, परिपणित, पूर्व संकेतित; 'p. that' यादि, चेत्, एतेन समयेन. =ence, ह. विधिः, परमे-श्वरः, See God. 2 शुविमर्शः, दूरद्।रीत्वं, पर्यवेक्षणं, पूर्वविवेकः-विचारः, सुसमोक्षा, दूर-दीर्घ-दृष्टि f. -ent, a. दूरद्शिन, विमृ-र्यकारिन, विवेकिन, दूर-दीर्घ-दृष्टि.-ential, ईश्वर-विधानु-कृत-प्रयुक्त-चटितः =entially, adv. विधिवशात्, ईश्वरेच्छया, देवात्, दिएचा. -ently, ado.सविवेकं, सुस-भीक्ष्य, सुविमृत्य, दूरदृष्टचा. -Provision, 8. परिकल्पनं, विधानं, उपपादनं, 2 पूर्वापायः, पूर्वकल्पना, संविधा-धानं. 3 समयः, संकेतः, त्रतिज्ञा, पणः, नियमः, अभिसंधिः 4 (P. s.) सामग्री, संभारः, संचयः, संग्रहः, साहित्यं, संविधा, उपस्करः, उपकरणजातं; (for journey) पाधेयं, भोज्यं, भक्ष्यं, भक्ष्यादि-सामग्री, गमनसांविधा; (for army) वीवधः. -c. t. Provide, q. v. -al,-ary, a. सा-मयिक (की र्.), अल्पकालस्थायिन, आपात in comp., आपाततः नियुक्त. -ally, adv. आपाततः, समयाञ्जरूपेण,स्तोककालं -Provisory, a. समतिज्ञ, सामयिक. -Proviso, 8. See (8.) (3).

Province, ३. विषयः, राष्ट्रं, देशः, चक्रं, मंडलं 2 नियोगः,कार्यं, कर्मच् गः, कर्तव्यं, अधिकारः. 3 प्रकरणं, अंगं, विषयः (lig. also), (सर्व-त्रोदरिकस्याभ्यवहार्यमेव विषयः V. 3. —iai, a. देशीय, देश्य, राष्ट्रीय, राष्ट्रिक-देशिक-(की f.), देश-राष्ट्र in comp. –s. देशस्यः, ग्रामस्यः. —ialism, 8. ग्रामीणभाषा,

असंस्कृतभाषा.

Provoke, v. t. प्र-,कुप् c., कुप् c., कोध-कोप-उत्पद्द c. or उद्दीप् or उत्तिल् c. 2 उत्पद्द c., जन् c.. (जनयति), प्रदृत्त c., उत्तिल् c.; See Excite, Causo. 3 धृष् b P, आहे 1 A. -ing, a. प्रकोपक, उद्दीपक, उत्तेलक, कोधायह, संतापकारिन, संतापक. -ingly, adv. Ex. by (v.). -Provocation, s. प्रकोप:, कोधोद्दीपनं, कोपोत्तेलनं;कोपकारणं-हेतु:. 2 उद्दीपनं, उद्बोधनं. -Provocative, a. उद्दीपकं, उद्बोधनं. -\$ द्वीपनं, आग्नि-वर्धनं, श्रुद्बोधनं, प्ररोचनं.

Provost, s. अध्यक्षः, अधिकारिन m.,

अधीशः.

Prow, 8. पोताग्रभागः,

Prowess, s. शीर्य, वीर्य, वि-परा-क्रमः, पौरुषं, ओजस् म., रणोत्साहः-शीर्यः, 'personal बाहुबीर्वे, सुजबलं.

Prowl, v. i. (भक्षार्थ), पार-, अस् 1, 4 P, पर्यद्व 1 P, =iug, s. परिभ्रमणं, पर्यहनं.

Proximate, a. समीप, निकट, आसस, संसक्त, सिक्कड. - अ, adv. समीप, संसक्तं. -Proximity, s. सिवाधिः, सविकायः, सा-विषयं, नैकटचं, संसक्ति f.; See Nearness. Proximo, adv. आगानिनि (नासे)

Proxy, s. प्रतिनिधि:-पुरुष:, प्रतिहस्त:: 'by

p. ' प्रतिनिधिद्वारा.

Prude, a. (Woman) आतिविनीता, विनया-भिमानिनी, सूक्षाचारनिष्ठा. - प्र., ३. अति-विनीतता, विनयाभिमानः, मिध्याविनयः. -ish, a. See (a.).

Prudent, a. दूरद्िन्त, विमृत्य-सभीक्ष्य-कारिन, विवेक्षिन, दूर-दीर्थ-हृष्टि, परिणामय-शिन, सद्सद्विविक्षन, श्रुष, मनस्विन, नी-तिज्ञ, विज्ञ, प्र(प्रा)ज्ञ, मनीप्यिन, सावधान, कृतधी; See Wise, also. 2 (Of acts) स-मीचीन, अयस्, वरं ind. =lal, a. सविवेष, विवेक-समीक्षा-प्रयुक्त. =ly, ado. विकृत्य, समीक्ष्य, सविवेकं, दूरद्शितया, परिणाम-हृष्ट्या, प्रज्ञवत्. =Prudence, s. दूरद्शिता, दूर-दीर्घ-हृष्टि ने, विवेकः, प्रसमीक्षा, समीक्ष्य-विमृत्य-कारित्वं, सद्सद्विवेकः, नीति ने,

Prune, v. t. अज्ञाणि लू 9 U or अव-च्छिड् 7 P or निकृत् 6 P. ≕ing, s. अवच्छेदः, नि-कृंतनं, ' p.- knife ' विटपच्छेदनी छुरिका-Prurigo, Prurient, See Itch,-y.

Pry, v. (Into) सुक्ष्मं निरीक्ष 1 A or निरूप् 10 or दृश् 1 P; निपुणं अनुसं-धा । U or अन्विष् 4 P or चर्च् 6 P. =ing, s. सूक्ष्म-निरूपणं-अन्वेषणं, सुक्ष्मचर्चा.

Prythee, adv. अथि, नज्ज, (नजु मां प्रापय

पत्युरंतिकं K, 1v, 32).

मनीपा, मति-बुद्धि र्ी.

Psalm, s. स्तोत्रं, गेयं, गीतं, भक्ति-धर्म-गीतं.
-ist, s. गीत-स्तोत्र-कार:. =Psalter, s. गीतसीहता-संग्रहः.

Pseudo, prefix, Ex. by मिश्या, कपट, छूट-छस, कृतक, कृत्रिम in comp.; See False--nym, s. कृतकनामन्. 2-

Pshaw, interj. धिक्, अपेहि-

Psychic, a. आध्यात्मि क-

Psychology, s. अध्यातमिद्या, आन्वीक्षिति।
Puberty, s. योवनं, वयस् n., ताकण्यं, योवनदशा-अवस्था, भोढदशा; 'a woman
attained to p.' श्लीधामिणी, उदक्या; See
under Menstrual. -Pubescent,
प्रासयोवन, भोढ, तक्ण.

Public, इ. लोकाः, जनाः, पजाः, प्रकृतयः, (pl.); लोकाः, जनः, प्रजाः, 'in p.' प्रकारां, लोकसमक्षे, प्रकटं, सर्वप्रत्यकः कृष्टः प्रजान्तिकः संविध्यः, साधारण (णी /),) सामान्य, सर्वजनीन-य, सार्वलेकिक (की./), लोकजन-गण in comp.; 'p. odium' जनद्रयः, 'p. good' लोकहितं; 'p. property' गण-द्रव्यं 2 प्रसिद्ध, लोक-जन-प्रसिद्ध, सर्वव प्रचलित, पहुलीभूत, लोकविश्चत, प्रकाशीभूत,

369

सार्षलीकिक (की रि.). 3 प्रकाश, अगृह, अच्छन, अविविक्त, सर्वमकाश, राज in comp.; 'p. road ' राजमार्गः; 'p. sale' मकाशविक्रयः, ' p. house ' शुंडा, पानं, शुं-डापानं, सुरालयः, सुरापणः: See under Liquor; 'p.-minded', 'p.-spirited' उपकारकील, जनहित्तुद्धि, सर्वजनहितपरा-यण,लोकहित, जनहितेषिन्. -वग, ह. शौंडिक:, सुरापणिक:. 2 कर-शुल्क-ग्राहिन् m. =ity, 8. प्रकाशता, प्राकाश्यं, प्रख्याति र., प्रामिद्धिः f., विश्वति f., जन-लोक-मसिद्धिः, स्पष्टताः, give p. 'Publish, q. v. -ly, q. v. -ly, ado. प्रकाशं-शतः, प्रांसद्धं, प्रकटं, सर्वप्रकाशं-संसुखं समक्षं: अगूढं, अच्छनं, सुन्यक्तं, स्पष्टं. -Publish, v. t. प्रकाश् c., प्रभू 10, ख्या c. (ख्यावयति), प्र-वि-धुष् 10, ज्ञा c. (ज्ञापयाति), पचा C., बुच् C., पकाशीकु 8,U, प्रकारीक, आनिवक, प्रकारपति, (:D.), मकरी-पासिद्धी-हा: (book % &c.) प्रकाश c. →2r, 8. प्रकाशकः, प्रकाशित m., ख्यापकः. -Publication, s. प्रकाशन घोषणं, ख्यापनं 2 प्रकाशितपुस्तकं ग्रंथः.

Pucker, v. t. सकुच् 1 P, आकुंच् c., संह 1 P, पुटीकु 8 U. =s., ∞ing, s. संकोचः, पुट:, बलि-ली f. -=d, a. संकुचित, पुटी-कृत. 2 Wrinkled, q. v.

Puddle, s. पंक्तिलज्लं, पंकग्रल्मः, पंकजलांशायः, -- ध. आविली-कलुषी-क 8 U; See Spoil.

Pudency, s. See Modesty.

Pudendum, Pudenda, s. योनि f., भगं, उपस्यः.

Puerile, a. चालिश, वालोचित, वालेय, पाल-शिश्च-योग्य, =ity, s. बालिइयं, बालधर्मः. Puerperal a. प्रसय-प्रस्ति in comp. - Puer-

perous, a. बालमसविनी.

Puff, v. t. धमा 1 P, आ-उप-°, उत्-, श्वि c., (lit. & fig.); वातेन पूर् 10, उड्-इन् 2 P, स्फाय c. (स्फावयति). =v. i. श्रस् 2 P, कुच्छेण भ्वम्, उर्-ध्मा. 2 वा 2 P. 3 फुत्कु 8 U, मारुतं निःसु c.4श्वि-उद्धन्-ध्ना-pass., स्कीत-आध्मात-उच्छन- a. मू 1 P; ' do not p. up, whon praised 'स्तूयमाना नोत्सि-च्यंते (K.1. 329). =8. श्वासः, सुखनावतः-2 फ्रत्कारः, फ्रुत्कुतं 3 वाल्या, वातक्षेगः; See Gust. 4 अतिमशंसा. =2d, त. आहमञ्ज, उच्छन, स्कीत, उद्धत, माचतपूर्ण, श्वास-प्रति, 'p. up with pride ' व्याध्मात, उ-त्सिक, मदोख्त, उद्धतः -ing, s. उत्सेकः, See Pride.

Pug-faced, a. वानरवद्न, कापिसुख.

Pug-nose, s. See under Flat. Pugilist, s. सुष्टियोधः, मल्लः. =Pugilism, ^{8.} स्टि॰मल्ल-युद्धं, स्टीसाप्टं युद्धं∙ 24

Pugascious a. कलह-युद्ध-प्रिय, रणोत्सक, युक्तु, रण-युद्ध-कलह-काम. -Puguacity, s. युयुत्ता, कलहेच्छा, कलह-यु**ज्-कामः**..

Puisne, a. अवर, अवरपदस्थ.

Puissant, a. श्र्, विकात, वीर्यवत्, मनल. -Puissauce, ह. शार्य, वि-परा-क्रमः, चीयः See Bravery.

Puke, v. i. वस् 1 P, छई 10. = s. (वांतिकृत्) ओपधं.

Pulchritude, s. See Beauty.

Pule, v. i. बालकायत् र 2 Por कूद् 1 P. Pull, 8. कर्पण, आकर्षः; यहणं, धरणं =v. t. कृष 1 P, आ-स-°. 2 ग्रह 9 U, आ-दा 3 A, धृ 1 P, 10. -down, नि-,पत् c., अधः पत् c., अवकृष्; (in strength) अय-सङ् c., अप-चि 5 U, क्षि 5 P, अपकृष् -off, अप-नी 1 P, अप-उत्कृष्, अवदू ., उन्मुच् 6 l', अपह 1 P; निष्कुष्, निर्ह. -out, उद्ध, निष्कुष्, वि-उत्-पद् 10, उत्खन् 1 P, निर्हः (hair) उत्-, लुंच 1 P. -towards, आ-समा-कृष्. -up, उन्मूल् 10, उद्ध, उच्छिद् 7 P, उत्पद्: See Eradicate. -ing, e, आकर्षणं, ग्रहणं, Le.; 'p. by the hair ' केशग्रह: हणं, 'mutual p. of the hair ' केशाकाश युद्ध.

Pullet, s. कुलदशाव:.

Pulmonary, a. तिलक फुप्कुस in comp. Pulp, s. मज्जा, सारः, वसाः 2 गर्भः, बीजंः =0115,-y, a. सञ्जाबहुल, मञ्जाग्रुणक,मांसल, मज्जोपम, कोमल-

Pulpit, s. पेठं, आंसनं.

Pulse, s. नाहि-ही f ; (beating) नाहीस्फ्र-रण-स्पंदनं, 'feel the p. ' नाहीं हुआ 1 P or स्पृक्ष 6 P. or परीक्ष 1 A, 'the p. is quick' लघुगतिः नाहीः : the p. is low on account of phlegm ' क्षमान्मंदग-तिर्ज्ञेया (नाडी). 2 वैदलः, शमी-शिबी-धान्यं; । शमीजा:. -Pulsate, v. i. स्पंट् 1 A, स्क्रम 6 **P**; Sec =lon, s. गति f., स्क्रुरणं, आधातः, स्पंतृनं: ' p. of the heart ' हुद्योद्धर्थः.

Pulverize, v. t. चूर्ण 10, शुद् 7 P, विष् 7 P. -Pulverulent, ' a. चूर्ण-सोव-मय (यो*f*-)-

Pummel, s. वंका.

Pump, s. उत्तोलनयंत्रं, जलोत्क्षेपणं. -v. t. (जलादि) उत्तल 10, उत्तिप् 6 P. 2 (Out) निब्ह्य 1 P, शिक् 7 P, or c., रिकीक 8 U.

Pumpkin, s. सूज्यांट: डकः, ककोषः.

Pun, s. श्रेष: -v. t. श्रेष मयुद्ध 7 A, 10-

Punch, ह. प्रहारः, आ-अभि-घातः. 2 विदूषकः, भंड:, 3 वेधनिका: =v. t. तह 10 or पह 1 P. 2 Perforate q. v.

Punchy, a. स्थूलकाय; See Fat.

Punctilio, ह. सूक्ष्मता, अनिसीक्ष्म्यं; सूक्ष्म-विषय:-नियम:. -Punctilious, a. सूक्ष-नियमनिष्ठ-निरत, सूक्ष्माचारानिष्ठ, अतिसूक्ष्म-हृष्टि J. =ness 8. सुरुमनियमनिष्टा; अति-स्ट्मदृष्टि ʃ -

Punctual, a. सामयिक (की f.), संकेत-समय-निष्ठ-अनुवर्तिन्; 'let us be p. ' सा-मियका भवाम: (M. 1). -ity,-ness, s. समय-संकेत-पालनं-निष्ठा-अनुवर्तनं, सामाय-कता. -ly, adr. यथासमयं संकेतं कालं.

Punctuate, e. t. विरामचिद्वानि लिख् 6 P;

चिद्धेः अंकु 10.

Puncture, v. t. कीलाग्रेण व्यष् 4 P or भिट्ट

7 P. = 8. वेध:-धनं: See Prick.

Pungent, a. तीव्र, तीक्ष्ण, प्रखर, तिग्म, उग्र, चंड. 2 मर्मभिद्, अरुंतुद्, मर्माविध्, कदु. 3 (Tothe taste)तीक्ष्म,विक्त, वीव. कह्, उष्ण. -Pungency, s. प्रखरता, उग्रता, चंडता, तीक्ष्णना. कहुता, तीवता de.

Punish, v. i. दंद् 10, ज्ञास् 2 P, (with two acc.); निबंह 9 P, द्यं c. (दमयाते); ag 10 (by beating); 'p. ed him by an unjust death ' अन्यायेन नं जदान, अन्याय्यवधं तमदंहयत्; ' should p. as a thief' चें।रदंडेन दंडयेत् (Y. II. 269). 2 Plain, q. v. -er, s. ज्ञास्तु m., ज्ञासकः, दंहियता. -ment, s. दंह:, शासनं, निग्रह:; साहस: दम:. -Punitive, Punitory, a. ਫੇਂਡ in comp.

Punt, इ. तराहुः, तरांधुः-

Puny, s. धुद्र, अत्यल्प, अतिलचु.

Pupil, 8. शिष्यः, छात्रः, अंतेवासिन् m., अ-ध्येतृ म., विद्यार्थिन् म. 2 कनीनिका, तारा, -age, 8. ज्ञिष्यदशा-अषम्था, तारका -अंतेवाभित्वं.

Puppet, 4. पुत्रिका, पांचालिका; See Doll;

फू.-show पुत्रिकाकीहा.

Pappy, Pup, 👫 कुझरशाब:-शिशु:.

Purblind, a. इतदृष्टि, इवद्ध.

Purchase, ह. ६. की 9 U. 2 क्ययेन-असेण शापु 5 P or लभ् i A. =8. कराः, 2 कीत-द्रव्यं. 3 मंबहणं. ग्राहः; ' p.-money ' क्रयमूल्यं, अर्थः, मृल्यं. व्टाः, इ. क्रयिन् m., कनु m.

Pure, a. বি-, যুদ্ধ; হাবি (in all senses); स्वच्छ, विशव, निर्-दि-अ-मर, प्रसस्त, अना-बिल,अकलुप. 2 पुण्य, अनय, निष्याय, साधु, अपाप, अलिस, निष्कलंक, अकल्मब. 3 पवित्र, पादन, मध्य, परि-,पूत, प्रयत, तीर्थ in comp. 4 केवल. हुन्ह, मात्र in comp. 5 अर्ड, अम्रह, अर्मस्ट. अविज्ञत. 6 (Language) अपशब्दहीन-रहित, असंकीर्ण. 7 (Woman) सती, साध्वी, अज्ञातन्यवाया,सुर-तानभिज्ञा, अस्पृष्टा, अक्षतयोनिः, पुरुषास्पृष्टाः 'of p. descent' सहंशज, शुद्धान्वय; of p. heart ', ' p.-minded ' जुद्धातमन्, विमला-त्मन्, शुद्धमति, शुद्धद्यः, प्रयतात्मन्, to be p. ' जुध् 4 P. -ly, adv. निर्मलं, विशुद्धं, शुचिः; निष्पापं, &ंटः; मार्च, केवलं &c. =ness,=Purity, ह. वेमल्यं, वि-,शुद्धि, f., शुद्धता, प्रसादः, वैशयं, शुचिता, शाैचं, पुण्यता, साधुता, अपापता, पवित्रता, पुतता, साध्वीत्वं, &c. -Purify, v. 1. परि-,पू 9 U or c., शुध c., वि-परि-, शुचीकु 8 U, निर्म-लीकु, पवित्रीकु, संस्कु; प्र-,मृन्द् 2 P, निार्णिन् 3 U, प्रक्षल 10, धाद् 10. -ed, a. परि-,पूत, शुद्ध, शोधित, पक्षालित, धौत, निर्णिक्त, &c., p by penance ' प्रयतात्मन्. -ication, s. परि-,पूति f., वि-परि-शुद्धि f., शौन्वं, सं-स्कारः, पावनं, शोधनं, निर्मलीकरणं, पक्षालनं, धावनं, मार्जनं. =icative,-icatory, a. पावन, पवित्र, पावक, तीर्थ in comp.; अघ-पाप-नाशिन, अधमर्थण; See Pure, 'p. rites' शांतिकिया, संस्कार:. =ing, a. पावन, पाचक, पाचिन्, &c.

Purge, v. l. जुध् c., वि-,रिस् 7 P or c., मलं निःस c. ा शुध् c. 2 परि-,पू 9 U, शुध् c., 2 पापं-अयं-शुध्; Sec Purify. -8. वि-,रेचन-कं; उद्रशोधनं .=ation, 8. वि-, रेचनं, वि-रेकः, शोधनं, शुद्धि f. =ative, a. वि-,रेचक-न, सारक, शोधन- 🗝. वि-, रेचनं-कं, सारकं. -atory, 8. शोधक, पावन, अधनाज्ञन-मर्वणः =ः पापमोचनस्थानं.

Purlieu, s. See Border.

Purloin, v. See Rob, Steal,

Purple, a. धूझ, धूमल, नीललोहित, धूझवर्ण. -s. धूम:, धूमल:, धूमवर्ण:, भीललोहित:. =v. i. धूमीकु: 8 U. -ish, a. आधूम, इंपद्धमल.

Purport, s. भावः, अभिप्रायः, तात्पर्ये, अर्थः, तात्पर्यार्थः. 🗝. t. आश्चयः, भावार्थः, अभिम-इ 2 P; उद्दिश् 6 P, See Intend, Mean.

Purpose, s. हेतु:, अभिप्राय:, आझरा:, अर्थ:, संकल्पः, उद्देशः, तात्पर्ये, चिक्तीर्पतं, इच्छा, आकृत, आकांका, कार्य, मति-चुद्धि-/ं, चीः; See intention; fixed p. ' Fur or ge-संकल्पः or निश्चयः; 'of unfailing p.' बूह-सत्य-संकल्प, स्थिरधी-मतिः to no p. निर्धकं, युषा, सुवा, ब्यर्धे, 'निर्मुणं; ' who has effected his p. 'कृती, फुतार्थः, कृत-कृत्यः, ' for the p. of ' ex by अर्थ-अर्थ, हेतो:, निमित्तं-ते, in comp., कुते (with gen. or by dat.); 'for what p.' वितमर्थ, किसुद्धिक्य, केन हेतुना. = v. t. अभिम-ई। 2 P, उद्दिश् 6 P, संक्लप् c., इच् 6 P; See Intend. --ly, 'on p.' adv. कानतः, बुद्धि-चोध-पूर्वे, ज्ञानतः, बुद्ध्यां, साभिपार्थ.

Purse, s. धनमखिका-कोषः, ग्रंथिः. 2 धनं, See Wealth; p. cutting ग्रंथिःच्छेदः- भेदः, p. pride' धनगर्वः-द्रपः- अभि-सानः, :'p.-proud' धनोन्सन्त, वित्तगर्वितः, धनद्दुत, -v. t. कोषे नि-धा 3 U or निविश् e. 2 Contract, q. v.

Pursue, v. t. अनुस् 1P, अनुगम्-धान्-वस् 1 P, अनु-या 2 P, अनुवृत् 1 A, अनुक्रम् 1 U, 4 P. 2 अनु-हा 1 P, आचर् 1 P, आचर 1 P, नि-,सेव् 1 A, आशि 1 U, आ-स्था 1 P. 3 प्रवृत् c., निर्वेह c., सततं प्रणी 1 P; See Prosecute. 4 आप desid. (ईप्सित), लम्र् desid. (लिप्सिते); 'p. one's way 'मार्ग आक्रम, वह 1 P; See Follow. -er, 8. अनुसारिक् m., अनु-धावकः, अनुगामिन् m. -Pursuit, s. अञ्चसरणं-धावनं-गमनं: अन्वेषणं, मार्गणं- 2 अनुष्टानं, आचरणं, निषेवणं, अभिनिवेज्ञः. अनुशिलनं; प्रवृत्ति 🏸 लिप्सा, अर्जनप्रयत्नः. निष्ठता-परता in comp. 3 व्यापार:, व्यव-सायः, उद्योगः, उद्यमः, आरंभः, व्यवहारः, कार्य, प्र-, शक्ति:; ' literary p. s. 'विद्यागम-कार्याणि, ज्ञानसंपादनारंभा:. -Pursuant. अञ्चवतिन्, अञ्चसारिन्, अञ्चरोधिन, अनुस्तप. =iy, adv. अनुरूपं, रेण-रत:, अनुरोधेन, यथा in comp. -Pursuance, इ. अनुसरणं. वर्तनं-गमनं-रोधः: in p. of ' अनुरूपं, अनुसारेण, &c. =Pursuivant, s. अनुचर:, दूत:.

Pursy, a स्थूलव्हस्व, उच्छून, स्पीत. 2 दु:-

श्वासिन्, कुच्छ्रश्वासः

Purtenance, See Appertenance.

Purulent, a. प्यपूर्ण-मय (यी f.), पूर-साविच, सपूर--Purulence, s. पूरपूर्णता, सप्रयता

Purvey, v. t. उपकरणानि उपकरप् c., सं-भ्रु 1, 3 U or संग्रुज् 7 U,10; See Provide. -ance, s. भोजनपरिकल्पनं-संभारः-सामग्री. 2 परिकल्पनं, संभारः, संविधा-धानं. -or, s. भोजनाधिकारिन् m., आहाराधिकृतः. Purview, s. विषय:

Pus, 8. पूर:-यं, दूव्यं, पूरक्तं-

Push, v. (हस्तादिना) यस c., संचल c., मिसप 6 P, प्रजुद्द 10, प्रेरू c., प्रणुद्द 6 P or c.; See Drive. 2 तद्द्द 10, प्र-ह 1 P; आव्यप 4 P, प्रति-आभि-हच 2 P, आह्न 2 U; 'p. aside 'अपस c., धहिष्क 8 U, निःस c.; 'p. forward' प्रणुद्द c., प्रचल c., प्रस c.; 'p. nfar 'उन्स c. ≈3., ∞ing, s. प्रसारणं, प्रक्षेपः, प्रेरणं-णा, प्रचीदना. 2 ताडनं, आचातः, प्रहारः. अभ्याघातः. 3 वेगः, प्रयत्नः. ∞ing, a. उद्याधिन, उद्योगिन, साह-सङ्गील, प्रगल्भ, साहसिन.

Pusillanimous, a. क्रुपण, दीन, श्रुद्रमनस्, क्रुपणञ्जिस्ति, लश्चेतस्, पामर, भीषद्वस्य, कातरं, कायुरुष, क्रीशः -Pusillanimity, क. कापण्यं, देन्यं, क्रीशता, कातर्यं, भीषता, क्रुपणमितर्दः, श्रुद्रताः

Puss, Pussy, s. See Cat.

Pustule, s. Pimple, q. v. -ous, a.

Put, v. f. स्था C. (स्थापयति), नि-आ-धा 3 U, आरुह c., दा 3 U, कु 8 U, ऋ c. (अर्पयति), निविद्यू C., वि-,न्यस् 4 P. 2 आ-समा-ग्रेंड 7 U. 10. 3 Incite, q. v.; 'p. to death ' हुन् 2 P or c., मू c., ज्या-पद c.; See Kill, 'p. to flight ' विन्द c., 'p. in 'mind' स्मृ c., म-अञ्च-बुध् c.; 'p. in order ' यथाकम-यथातथं-रच् 10 or स्था c. or विन्यस्, सञ्जीकु; ' p. in writ ing ' पत्रे निविश् c., लेख्ये आरुह c. -about, परिवृत् e. -aside, by, अपास् 4 U, सुच् 6 P, त्यब्द् 1 P; See Abandon. 2 परि-,रक्ष 1 P; सं-चि 5 U. =away, अप-नि:-स c., निब्कस् c., बहिब्कु, ब्याक्षिप् 6 P, विलंब c. =down, भूमो निधा, अवहां ., निश्चिष् 2 नशू ., विलुप् ., उच्छिद 7 P; See Destroy, Overthrow. 3 (In writing) पत्रे लिख् 6 P or निविज्ञ c. or आरु ह c. -forth, प्रस् c. 2 आविद्धा. व्यंबर् 7 P, व्यक्तीकृ, मकाशू C., प्र-, ह्यू C. 3 उपिक्षप्, उपानी, उपन्यस्, उदाह 1 P. 4 उद-भिद्ध c.; ' a creeper baving p, forth foliage' सलाद्धपल्लवा लता (R. III. 7). ≈0ff ब्याक्षिप्, विलंग ८., अतिपत् ७. 2 उन्सेच् , अवहा c., अपेनी, उच्छट् ,10, अप-भिट 4 P. 3 निराक्ते, नि:स c.; See Discard, Discharge.: 4 (From land) अपगम्, अप-या, अपस्र 1 P; 'the boat p. off' सुक्ता नी: (D. K. 11. 6). =on, वस् 2 A, परि-वा: धू 1 P, 10, सं-व्ये 1 P; प्रसाध c., आच्छद्; मा-आ-चू 5 U; 'p. on, armour' संनह 4 P. 2 ब्रहें 9 U, स्वीकृ, धृ, हुशू c. 3 संकम् c., संचर् c. 4 आसंच् c.: निविश् c. =out, विस्टू c., प्रमु c., वितन् 8 U. 2 (Eyes &c.) सं-,उद्ध, वि-उत्-पद् 10. 3 निर्वा c. (वीपयति), प्र-उप-शम् c. (शम-यति). 4 विलक्षीकृ, बीड्या आकुलीकृ, See Embarrass. 5 नि:स ., बहिन्द्र. 6 प्र-विनि-युन्द्र 7 A, 10; 'p. out at interest' वृद्धिलाभाय विानियोजित. -over, अ-धिक c.,आधि-द्या c. 2 Put off, q. v. -to. Expose, q. v.; 'p. to the sword' खड्गेन छिद् 7 P or हन् 2 P: 'p. to sea' भावं सुद् ; 'p. to a stand ' स्तंभ 9 P. -together, संयुद्ध; संधा, स-ग्रंप् 9 P. -up. उत् 1 P. वस् 1 P; Sec Lodge. 2 (with) सह 1 A, अस् 1 A; See Bear. 3 व्यक्तीक, भक्ता स्था C., महुश् c.; 'an article p. up for sale 'कट्यं इंड्यं; 'p. up to' मजुर् C., भोरसह C.

Putative, a. प्रसिद्ध, अभिमत.

Putrify, v. i. पूर्तासू 1 P, पूज्र 1 A, हुर्गभ-a. सू; वि-,गल्र 1 P, वि-ली 4 A. =v.t. पूर्ताकु 8 U, गल्र c., विली c. =ection, s. पूर्ति f., हुर्गभता, पूर्तिगंधः, गलनं, विलयः. =Putrid, Putrescent, a. पूर्तिगंधि, उग्रम्भ, हुर्गभ, विगलित, विलीयमान. =ness, Putrescence, s. पूर्तिः, दुर्गभः, पूर्तिगंधः.

Puzzie, v. t व्या-सुद्ध c., सं-वि-अस् c. (भ्रमयति), आकुलीकु 8 U, व्यस् 4 U; See Confuse, Perplex = कुट्रं, पहेलिका, प्रविद्धका 2 व्या-मोहः, भ्रांति f., संभ्रमः, वैक्रुव्यं, व्याकुनता, व्यमना. =ed, α. मुद्ध, भ्रांत, व्यस्ताचित्त, अंकुन्नमन्त, किंकतव्यता-सुद्ध. =ing, α. भ्रम-माह-कारिन, संभ्रममद्

Pygmy, s. =इस्तः, खर्वः, वामनः. - व. =हस्त,

सर्व, बामनमूर्ति.

Pyramid, इ. सूच्यग्रस्तंभः, -बी, व. सूच्याकार; सूच्यग्र, जिखरित, शुंडाकृति

Pyre, 8. चिता, चित्या, चिति f.

Pyretic, a. जनरसंबंधिनः = . जनरहनोऽगदः, क्वरोगयः.

Pyrites, s. स्वर्णमाक्षिकं.

Pyrrhonist, s. नास्तिकः, मिथ्यादृष्टिः.

Q

Quack, इ. कुवैयः, दांभिकः, छझवैद्यः, मि-ध्याचिकित्सकः. 2 इंसनादः-रवः. =v. t. इंसन्द नद् 1 P or इ 2 P. =cry, इ. दुश्चि-कित्साः मिथ्याभिमानः. 2 Bosst, q. v.

Quadrangle, s. चतुर्धजः, चतुष्कोणः; (of bouse) प्रकोदः, चत्वरं, संजवनं, चतुः-शालं. -Quadrangular, a. चतुष्कोण, चतुरस

Quadrant, s. चतुर्थभागः, पादः. 2 वृत्तपादः. Quadrate, s. See Square.

Quadratic, व चतुरसीय. 2 (equation)

Quadrature, १. पहसंस्थानं. Quadrennial. a. चातुर्वार्येक (की र्र.). Quadrilateral, a. चतुर्यंज, चतुःपार्यं. Quadripartite, a. चतुर्विच. Quadrisynable, s. चतुरस्ररं. Quadruped, s. चतुष्पदः (दी f.), चतुष्पाद्-Quadruple, a. चतुर्गुग. =0. t. चतुर्गुणीक 8 U.

Quaff, v. t. (सन्दर्ग) पा 1 P, उत्-चुलुंप् 1 P. =er, s. अतिवाथिन m.

Quagmire, s. See Marsh.

Quail, s. वर्तकाः, वर्तिकाः, लावः. 🗝 i. कंष् 1 A, वेष् 1 A. 2 वि-अव-सङ् 1 P, कि pass.; प्रली 4 A.

Quaint, a. अवस्तप, निलक्षम, असंगतः 2 वि-दम्ध, चतुर, अतिद्वहम. नीप, adv. विलक्षणं,

असंगतं:

Quake, v. i. कंप् 1 A, उद्दित् 6 A, बस् 1, 4 P; (with abl.).=s. कंप:-पनं, उत्-प-

कंपः, वेपशुः-

Qualify, v. t. योग्य-उचित-क्षम-व. क 8 U; ex. by ' q. ed ' 2 नियम् 1 P, परिच्छिट् 7 P, परि-मा 3 A, 2 P, निबंध 9 P. 3 Moderate, q. v. ⊶ed, a. योग्य, क्षम, समर्थ, पर्यात, कर्मक्षम, अतंकर्मीण. 2 गुणिच, गुणोपेत, गुणसंपन्नः 3 नियत, परिच्छिन, समर्थोदः, See Limited. -ication, s. योग्यता, क्षमता, पात्रता, औचित्यं, गुणवि-शिष्टता. 2 ग्रुणः, पात्रत्वं, विशिष्टग्रुणः 3 परिच्छेदः, मर्थादा, नियमनं, नियतत्व, परि-माणं. =Quality, इ. गुणः. 2 भावः, धर्मः, गुणः, स्वभावः, प्रकृति ʃ.; स्व-,रूपं, लक्षणं, विशेषभावः-धर्मः-लक्षणं, शीलं; शक्ति 🏂 🕉 कुलीनता, श्रेष्ट-विशिष्ट-पदं, प्रतिष्ठा, गौरवं, उत्कृष्टपदं - 4 प्रकारः, जाति f., See Kind; ' good q. ' गुण:, सद्भण:, सद्भाव:, ' having good q. es ' गुणिन, गुणवत् गुणोपेत, गुण-युक्त, सद्भणः bad q. 'दुर्गुणः, अव्युज्ः, 'inherent q. of a thing' निसर्गधर्मः, बस्तुशक्तिः; 'mea of q.' कुलीनजनाः, अभिजात-कुलीन-वर्गः-

Qualm, इ. वमनेच्छा, विवसिषा. 2 मनस्तापः, अनुरायः, अनुतापः -ish, व. विवसिषु

Quandary, s. See Difficulty.

Quantity, s. परिमाणं, पमाणं, मानं, मात्रा, अंशः, भागः 2 मात्राः 3 राशिः 4 (Large) संचयः, भागः 2 मात्राः 3 राशिः 4 (Large) संचयः, भागः 2 मात्राः 3 राशिः 4 (Large) संचयः, भागः , प्रगः, प्रजः, राशिः, संग्रहः, 'a great q. of 'प्रभूत, प्रचुर, बहु, विप्रलः, 'great q. 'बाहुल्यं, प्राचुरं, वहुभागः, प्रविष्ठांशः; ex. by बहु, प्रचुर, विप्रल (Much, q. v.); 'inlarge q. es 'बहुशः, चाहुल्यंन, प्राचुर्येणः, 'small q. 'स्तोकांशः, अल्पमागः, अल्प, 'साक्तं, अल्पमात्रः, अल्पमागः, अल्प, स्तोकांशेन, 'in small q. es अल्पशः, स्तोकांशेन, 'long q. 'द्रीपः, 'short q. 'च्यस्तः, 'known q. 'अव्यक्तराशिः, 'unknown q. 'अव्यक्तराशिः, 'positive, negative, q. 'धन-ऋण-राशिः, 'what q. of 'कियत्.

Quantum, s. परिमाणं, मात्रा, कल्पितआबः-Quarantine, s. गमनागमन-संसर्ग-निषेचः: Quarrel, 8. कलहः, कलिः, विवादः, विसं-वाहः, विशंतिपात्ते र्., वाह्मलहः, वाग्युद्ध, विमलापः; इंझं, चैरं -ए ा विचर् 1 A, विमलप् 1 P, विसंवद् 1 P, विमतिपद् 4 A, वैरायते-कलहायते (D.), कलहं क 8 U, युध् 4 A. -er, s. विवादिन m., कलहकारी-=some, a. कलह-कलि-पिय, विवादशील, विसंवादिन, कलइ कलि-पर, कलइकारिन, युरुमु, विवादगर्थेन्.

Quarry, ह. आकरः, ख(खा)निन्नी f., पाषाणस्थानं-भूमि f. 2 आभिषं, सार्थितजेतुः.

=v. t. खन् 1 P; See Dig.

Quartan, a. चातुर्धिक. Quarter, ह. पादः, तुयः, तुरीयः, अर्धार्धः, तुरीय-चतुर्थ-भागः; a rupec and a q. सपादरूपकः: 2 दिश्-शा, आशा, काष्टा, ककुम, हरित; See Direction; ' in intermediate q. ' अपदिशं: ' guardian of.s q. ' दिख्पाल:, लोकपाल:; 'guardian elephant of the q. ' दिग्गजः, 3 म-,देशः, उद्देशः, स्थानं, दिक्त ज्ञा, दिग्भागः, दिग्देशः, दिगंत:: 'from various q. s' नाना दिग्देशात, नानादिगंतेम्यः, नानादिग्म्यः; 'in every q.' चतुर्विक्ष. 4 (Q. 8) वासः, वसति f., निके-तनं, वासस्थानं, निवेशः, कटकः-कं; ' head q. 8 ' सेनापातिनिवेशः, कटकः. 5 द्या, कृपा, जीव-प्राण-दानं; 'give q. ' दयां कु 8 U, अभयं दा 3 U. 6 (Of night) याम:, प्रहर:. 7 मासर्त्रयं, जिमासं, बत्सरपादः; ' to close q. ६ ' बाहुबाह्र वि, हस्ताहस्ति, मिथ:प्रत्याससa.; 'they two came to close q. s 'ती बाहुबाहिब ह्यास्केताम् (Si. xviii, 12). 🗝 . १. चतुर्धा विभद्ध 1 U or खंडू 10 or छिद् 7 P.2 वस् c., निविश् c. =७. i. निवस 1 P, निविश् 6 A, अध्यास 2 A. - ly, a. नैसासिक (की f.), पादिक (की f.). च्यतेण. मासत्रयांते, शतित्रिमासं∙

Quarto, s. चतुःपत्रकं-

Quash, v. t. सृद् 9 P, पराजि 1 A, पराभू 1 P. 2 खंडू 10, निवृत् c., बिलुप् 6 P or c., उच्छिट् 7 P, निरस् 4 U.

Quasi, Ex. by कु, कल्प, देशीय, in comp. Quaternion, ह. चतुष्टयं, चतुष्कं.

Quatrain, ह. चतुष्पदश्लोकः.

Quaver, v. i. Tremble, q. v. 2 भग्नस्वरेणमे

1 P. = अ. स्वरभंगः, कंपस्वरः.

Quay, ह. यहः, घट्टी, तीर्थ, उत्तरणस्थानं. Quean, s. See Prostitute.

Queen, s. राज़ी, महिषी, देवी (title of address), राजपत्नी-महिषी; 'q.' s metal? -like, -ly, a. राज्ञीसदूश (ज्ञी f.), अनुरूप.

Queer, a. विलक्षण, असंगत, अपरूप, अद्भुत, See Odd.

Queil, v. t. शब्द c. (शमयति), प-उप-,° निवृत् c., विनशू c., उदिवृद् 7 P. 2 हम्c. (दमयति), वशीक 8 U, परा-आभि-स 1 P. पराजि 1 A.

Quench, v. t. (Thirst) शम c. (शमयति). प-उप-, हिन् 7 P, निवृत् c., अपना 1 P. 2 निर्वा c. (वापयति), प्र-वप्-नम् c-ांधg, ८. शमनं, शांति ʃ., वि-,च्छेद्ः.

Querulous, a. दु:खित, परिदेवनाकुल, विला-पिन, परिदेशिन, विलापशील, शोकागर्भ, द्र:खात्मक. =iy, adv. सविलापं. =ness, s.

चिलपनशीलता. Query, s. See Question.

Quest, ह. अन्वेषणं, अनुसंधानं, मार्गणं, निरू-

पणं; 'in q. of prey ' भक्षाधं.

Question, s. प्रश्नः, अनुरोगः, पुरसाः 'put a question to 'प्रस्ट 6 P, असुयुक्त न A; you have put me a good q. 'सम्यक प्रष्टोरिम भवता.2 जिज्ञासा, निरूपणं, परीक्षा-क्षणं, अनुसंधानं, विचारः रणाः 3 संदे्हः, संशयः, वितर्कः, विकल्पः, आ-,शंका; ' liere ६ a, arisus' अन्नेदं प्रष्टब्यं. 4 वि-,वाद्विषयः-पद्-वस्तु-आस्पद्ः, विचारविषयः, &c.; ' call in q. 'विचर् ः, (आज्ञा गुरूणां हाविचार-जीया R. xiv 46); the topic in q. the q. arose as to मस्तुत-प्रकृत-विषयः: &c. 'इति-विवादः-प्रश्नः ससुपश्चितः- = . . . प्रच्छ, अनुयुन्द, ज्ञा desid. (जिज्ञासते); ascetics may be q. ed अनियंत्रणात्त्रयोगस्तपस्विजनः (S. 1). 2 परीक्ष् 1 A, निरूप् 10, अनुसं-धा 3 U, विचर् ए. 3 आशंकू 1 A, न प्रति-ह 2 P, न विश्वस 2 P, वितर्क 10, विक्लप् 1 A; See Doubt. -abie, a. विचार्य, विशंक्य, शंकनीय, संदिग्ध, शंकाई, संदेर-शंका-पढं. =ably, adv. साशंकं, संदिग्धं. ∞ary, a. प्रश्नात्नक. 🗝 , ३. पच्छकः, प्रष्ट m., अद्धवोन्दू m., अद्धवागिन् m., जिज्ञासुः. iless, adv. निःसंश्यं, निःशंकं-

Quibble, ह. बाक्छलं, बक्रोक्ति 🏸 वक्रभणितं, कैतववादः, अप-व्यय-देशः, अपलापः,, अप-ह्वतः - . i. अपलप् 1 P, वकं भण् or वर् 1 P, अपिंड्जू 6 P, वाक्छलं कु 8 U. -er, s. अपलापिन् m., वक्रोक्तिवादिन् m. :=iog,

s. See (8.).

Quick, a. शीव, त्वरित, वृत, क्षिम, सत्वर, अविलंबित, तूर्णं; ' q.-wit ं प्रत्युत्पन्नधी:-मति: &c.; ' q. as thought ' मनोजवेन, संकल्पस्य त्वरयेषः 2 तिक्ष्ण, सूक्ष्म, तीव्र, शीव्रवाहिन, आञ्चकारिन 3 शीव्र, शीव्र-द्रत-गति, सवेग, चपल; See Sharp. 4 सजीव. चल, स्पंदमान; 'q. with shild ' चलित-गर्भा, आपन्नसत्त्वा, See Pregnant; ' be q.', 'q., q.' श्वरस्व, त्वरस्व, 'q.-lime'

षूर्णजलं, तसचूर्णं; 'q. sand' आस्थर-पुलिनं-सेकतं; q.-sight 'तीक्ष्ण-सूक्त-द्वृष्टि 🗗 ; 'q.silver'पारदः: See Mercury, 'q.-witted' शीघ्र-तीक्ष्ण-बुद्धि-मति, प्रत्युत्पन्तमति. =adv. Quickly, q. v. =: .: मर्मन् n., मर्मस्थानं-वेशः: ' piercing to theq. ' मर्भस्पश्-भिद्-च्छिद्-आविष्. -en, ए. रं. त्वर् ८. (त्वरयति), गति वृथ् c. 2 जीव् c., सोच्छ्वास-a. कु 8 U, जीवं दा 3 U. 3 उद्दीप् c., उत्तिक 0., शो 4 P, प्रकच् c., इस्र c.; See Sharpen. -v. i. त्वर् 1 A, दुततरं गम् or चल् 1 P. 2 जीवित्वं-चेतन्यं-प्राप् 5 P, सजीवीभू. 3 स्पंद् 1 A, चल् 1 P, स्कृत् 6 P. -ening, a. जीवद, उद्दीपक. -ly, adv. शीघं, सत्वरं, त्वरितं, तूर्णे, लघु, आश्च क्षिमं, इतं. अविलंबं, अविलंबितं, चपलं, अरं, शीघॅ-क्षिप- इत in comp.; 'going q. ' द्रतगामिन, शीघ-गति 2 अहा्य, सर्घदि, सद्यः; झटिति, अचि-रात, अचिरेणैव. -nese, s. शीघता, तीक्ष्णता, &c.

QUI

Quiescent, :a. निश्चल, निश्चेष्ट, स्थिर, अचल: विरत, शांत. =Quiescence, इ. नि-श्वलता, चेष्टाभाषः, शांति f., &c.

Quiet, a. शांत, प्र-उप-°, निश्वल, अचल, स्थिर, निष्कंप; अधुन्ध, अन्याकुल, स्तिमित, निर्वात, निवृत्तवायु, (Bea); विरत, विश्रांत. 2 सोम्य, मृहु, अचंड, अनुग्र; See, Mild. 3 स्वस्थ. निविध, अवाध, निरुपद्रव, निरुप-हुव, निरुद्वेग, अभंग. 4 निःशब्द, तूण्णीकः 'keep q.' मोनमवलंबस्व, जिह्नां धारय, तूष्णीं भव,जोपमास्स्व. ⇒∙ स्थिरता, निश्चलत्वं, शांति f., शमः, प्र-उप-°, विश्रामः, स्वास्थ्यं, निरुपद्भवता, निर्वातत्वं, अक्षोभः, निरुपप्रवता, & c. =v. t. सांत्वु 10, प्र-उप-शम् C. (शमयति), निवृत् c., विरम् c., विश्रम् c., स्थिरीकृ 8 U. =ism, s. झामः, वैराग्यं, निवृत्तिमार्गः =ist, s. विरागिन्m. =ly, adv ज्ञात, ज्ञांत्या, निराकुलं,अध्याकुलं,अधुन्धं, स्वास्थ्येन, अनुग्रं, अचंद्रं: तुष्णीं, नि:शब्दं. =uess,-itude, s. ज्ञमः_। See (s.).

Quill, s. पक्ष:, पर्णे; (for writing) कलमः, हेसनी; (of a lute) रण:, शारिका, कोण:: (of a porcupine) ਗਲਂ, ਜ਼ਲਲਂ ਨੀ.

Quilt, s. तूला, तूलिका, तूलिकाप्रच्छदः-संस्तरः; प्रच्छद्पटः. =७. १. तूलादिना निषिव् 4 P. Quinary, इ. पंचकं. - व. पंचलप, पंचक.

Quindecagon, s. पंचदशस्जः.

Quinquennial, a. पंचवार्षिक (की f.), पंचर्यक्रिय.

Quinsy, s. श्लेष्मजा रोहिणी; कंठपाकः. See Quintessence, 8. सारः, तरवः Essence.

Quintuple, a. पंचगुणः पंचविधः Quip, See Taunt.

Ouire, s. सायकाण:•

Quirk, s. Quibble, q. v. 2 उपालंभः, अव-क्षेपः, धिकारः. 3 छंदस् n., मनोलौल्यं; Scs Fancy. =ish, a. चपल, लोलमति.

Quit, v. t. त्यन् 1 P, हा 3 P, अपास 4 U. चि-उत्-सूब्द् 6 P; See Abandon; अप-सप् 1 P, निर्मम् 1 P, अप-या 2 P, व्यप-इ 2 P. (with abl.). 2 (Debt) वि-सुच् 6 P or c., ज्ञुस् c., निस्तृ c., निरा-अपा-कु 8 U. =a. वि-,सुक्त, शोधित, निस्तीर्ण--tance, s. निष्कृति f., मोक्ष:, शुद्धि f., निस्तारः, सुक्ति f., साधनं, ' q. of a spite वरञ्जि:-शोधनं.

Quite, adv. सर्वथा, सर्वशः, साकल्येन, निः-शेषं · 2 सु-अति pr.; अत्यंतं, अतीव, भृशं; See

Exceedingly.

Quiver, s. तूण:-णी, तूणीर:, निषंग:, इपुधि:, उपासंगः -v. t. स्फुड् 6 P,कंप् 1A, स्पंड् 1 A, वेष् 1 A. =ed, a. तूणिन, तूणीरभृत् =ing, a. कंपमान, वेपमान, कंपित, स्फुरित, सकंप, चंचल, लोल, चपल- 🗝 स्फ्ररणं, स्पंदनं, कंपः-पनं.

Quixotic, a. अद्भुत, विचित्र, असंभवः

Quiz, ८. उपहासकः, अवक्षेपकः. 🗝 👢 उप-अव-हस् 1 P, अवाक्षेप् 6 P.

Quoit, ह. चक्रं, वलय:-यं. 🗝 चक्रे: जीडू

Quondam, a. uf. See Former. Quorum, ह. निर्दिष्टसंख्या, कार्यनिर्वाहसमा संख्या-

Quota, ह. अंशः, भागः

Quote, v. t. उद्-ह 1 P, अवतृ c., उपन्यस् 4 U, उद्-मृ 6 P, उद्-ह, उप-नी 1 P. -ation, इ. उद्धारः, अवतरणं, उद्धारणं, उपन्यासः, उद्धत or अवतारित-वाक्यं or लेखः.

Quoth, v. आह, वद्ति, &c. Quotidian, a. दैनंदिन (नी f.), मात्याहिक (की f·); अन्येद्यष्क ·

Quotient, s. फलं, गुण्यः, ' by dividing is obtained the q. ' भजनेन लब्धी गुण्यः.

R

Rabbit. शश:, शशकः.

Rabble, इ. प्राकृताः, पृथक्, प्राकृत जनाः;

Rabid, a. उन्मत्तं, संभातं, विक्षिप्तचित्तं, वातुल. = ly, adv. सोन्मादं, उन्मत्तवत्.

=ness, इ. उन्माद्ः, वातुलता.

Race, s. अन्वयः. कुर्ल, घंशः, संतानः, संतति

f., घंशावलि-ली f., गोतं- 2 जाति, वर्गः- 3

March,q. v. 4 संप्रां, धावनं. 5 मूलं; 'to run

s.'. अहमहिमकया-परस्परजिगीपया-धात्र 1P;
 'slow and steady wins the r.' मंद्रोटयविरतीयोगः सदा विजयभाग्भवेत्, (कूर्मपृत्तिं

समास्थाय सर्वत्र विजयभाग्भवेत्, (कूर्मपृत्तिं

समास्थाय सर्वत्र विजयभाग्भवेत्, 'r.-course'

चर्याभूमि f.; 'r.-horse' जवान्यः, जवनः.

-v. ं धात्र 1 P; See Run -ial, a.

जातीय, वर्गीय-

Rack, s. तीव्रवेदना, यातना, आतिन्यथा; 'put to the r. ' अर्द् 1 P or c., संपींड् 10. 2 गवाद्नी, द्रोणि-णी / 3 संपींडनयंत्रं, प्रमाथ-यातना-यंत्रं; 'r.-and ruin 'उच्छेदः. =v.t. अत्यंतं पींड or न्यथ् c. (व्यथयति), यातना-

यंत्रेण पीड़् or प्रमध् c.

Racket, ह. कोलाइलः, कलकलः. तुसलरवः, 2 स्टिकाताडनी. =y, a. तुसलकारिन.

Racy, a. सरस, रस्वत्; तीक्ष्ण-उग्र-रस.

Radiate, v. i. (नर्गम् 1 P, समंततः प्रम् 1 P or उद्-इ 2P (rays), स्फुर 6 P, किरणान् विक 6 P or प्रम् ८., दीप् freq. (देदीप्यते). =ion, s. अंजुप्रसरणं-स्फुरणं, किरणपातनं-विकिरणं. =Radiant, a. उज्ज्वल, दीप्तिमत्, सुप्रभ, देदीप्यमान, तेजस्विनः, See Bright. =ly, adv. सुप्रभं, आतितेजसा, उज्ज्वलं. =Radiance, s. प्रभा, दीप्ति f., कांति f., तेजस् n., औज्ज्वल्यं, See Lustre, Light.

Radical, a. मूलं in comp., मौलिक (की f.);
मौल (ली f.). 2 निसर्गज, स्वाभाविकनैसर्गिक-(की f.); See Natural. -ly,
edv. समूलं, मूलतः, आमूलं. 2 स्वभावतः,
मक्कत्या, जातितः.

Radish, s. मूलकः कं.

Radius, s. त्रिज्या, जीवा; व्यासार्थ, विब्कं-भार्थ. 2 (Of a wheel) अर:-

Raff, s. See Rabble.

Raft, ह. उहुएं, प्रवः; कोलः, तरंहः-

Rafter, s. तुला, दीर्घस्थूणा-काष्ठं, दीर्घदार, गृहस्थूणा

Rag, ३. वससंदः-इं, पटसंदः, चीरं, चीवरं, कर्पटः, न(ल)क्तकः 2 जर्जर-जीर्ण-वसं,

पटच्चरं; 'dressed in r.s' चीरवासस्, परि-हितचीर, कर्पटिक - ged, a. जीर्ण, जर्जर,

शहर, क पाटकः -gea, a. जीणं, जजेर. Rage, s. संरभः, मन्युः, रोषः, क्रोधः, प्रकोषः, उत्तापः, संतापः, क्रोधावेशः, अमर्षः. 2 उत्कटेच्छा, लालसा, तीक्ष्णता, उच्चंडता, तीव्रता, उप्रता, तिग्मता. -υ.і. नितरां क्षुभ् 4 P, 1 A, कुथ्-ठष्-कुप् 4 P, संरंभं-मन्युवशं-गम् 1 P or पाप् 5 P, क्रोधाकुल-a. भू 1 P. 2 उप्रचंडन्तीक्ष्ण -a. भू; 'г. on (oh cloud)' गर्ज, गर्जस्तिष्ट. -ful, a. क्रोधान्वित, क्रोपाकुल, रुष्ट; कुपित, जातामर्थ संरंभित--ing, संरंभिन, उप्र, तीक्ष्णं, तिव्र, उच्चंड, वेगवत.

Raid, s. अवस्कदः, आपातः.

Rail, v. i. अव-आ-आध-क्षिप् 6 P, अप-आष्
1 A, अपवद् 1 A, आकुञ् 1 P, ज्ञष् 1,
4 U, गर्डू 1, 10 A, निंद् 1 P, मर्ल्स् 10 A;
'r. ing words' आक्षेपवादः, गर्णा, निंदावदः -v. t. लोहस्तंभैः परिष्ट 5 U or परिवेष्ट 1 A or c., निरुष् 7 U. -s. लोहजंडुःज्ञालका-तुला; 'r.-way,' 'r.-road' लोहपथः-मार्गः. -cr, s. अवक्षेपकः, निद्कः,
निर्मर्सकः, अपवादकः, आक्षोज्ञकः. -ing,
s. लोहावरणं, लोहज्ञलकाद्दीत f. 2 अव-आक्षेपः, आक्षोज्ञः, निंद्, निर्मर्सना, गर्हणा,
अपवादः, उपालमः, अपभाषणं, तिरस्तारः.

Raiment, s. वक्षं, वसनं,: वासस् n., अंबरं आच्छादनं, वेश:-वः, परिच्छद्ः, See Cloth, Garment; 'food and r.' ग्रासाच्छादनं, अजवसं.

Rain, s. वृष्टि f., वर्ष:-ष्री, पर्जन्य:: 'gentle r.' शीकरासारः; ' heavy r.' आतिवृष्टिः; shower of r.' धारासंपातः, धारासारः; (r. s) वर्षा: f. (pl.), पावृष् f., वर्ष-मेध-घन-समय: कालः, मेघागमः, तपात्ययः, वर्षा, कालः: 'r.-bow' इंद्रधनुस् "., इंद्रचापंand similar comp.; सरधनुः, इंद्रायुधं; ' r.-fall ' वर्ष-वृष्टि-पातः; ' r.-water ' वृष्टि-वर्ष-जलं -v. i. बृष् 1 P, (the subject being 'Indra' 'Sky 'or 'Cloud'), जलं स or पत् 1 P; ' when it was r. ing gently' मंद्रं मदं वर्षति जलधरे-गगने-वास्वे, &c.; 'it r. ed in torrents ' धारासारेई-ष्टिर्वभूव; 'to r. off ' 'cease to r. ' नि-र्वृष्. =v. t. वृष्, जलं स ०. =y, a. वृष्टिमत्, वर्षिन, प्रावृषिक (की f.); 'ar. day ' दू-हिनं: ' r. season ' क्या:, मानुद्द; See (8.). Raise, v. t. उत्-स्था c. (उत्थापयति), in all senses; বন্তুর্ 10, বন্ধী 1 P, বাইন

1 U, उत्कृष् 1 P; उत्किष् 6 P, उद्यम् 1 A, उद्यम् c. (नमयित्), उद्युह्म 1 P, उद्

हद् 2P; आत्मोद्धतैरपि रजोभिः (8. 1) ' red by themselves '; आ-आधि-रह ८.;

oft.ex. by 3d in comp.; 'having r. ed

his neck ' उत्कथरः; उन्मुखः &c.; ' ा. ing both his arms 'बाहू उद्यम्य 2 उसम् C., उत्कृष्, उच्छि, पदवृद्धि कु 8 U, प्रति-पत्ति मापू c., उत्कृष्टपदे नियुद्ध 7 A, 10. 3 (Doubt, anger, &c.) उत्पद् ., जन ., प्रवृत् c., उत्था c.; See Cause. 4 वृथ् c., See Increase; (building) निर्मा 3 A, 2 P, रच 10; (tax) ग्रह 9 U; See Levy; 'tor. one's voice' उच्चै:नारस्वरेण-वस् 1 P; 'r. a cry ' उत्कृत् 1 P, उद्- पुष् 10; 'r. dust रजः उद्धन, उद्धु 5, 9 U, 6 P; 'r. a siege' अवरोधं त्यन् 1 P or सुन् 6P. =04, a. उत्थापित, डाच्छ्रित, उपात, रकमित, उद्यत, उत्थित, उद्धत; उत्पन्न, जात, जानित: oft. by उत्, उधत, उच्छित in comp.; 'having the arms r.' उद्दाह: &c. ा¤g, ३० उत्थापनं, उन्नयनं, उन्नति र्र.-पत्ताप:, &c.

Rrisin, s. grengien-

Ruke, 8. विटः, लंपटः, व्यसनिन् ल., खंडितहृतः; See Libertine. 2 दंतच्छुरिकावर्तरिका -v. : समाद्द्र 1 P, संग्रह्
9 P, सं-चि 5 U. 2 पुन-जीव c.; उज्जीव c. -v. i. व्यभिचरः लेपटवत् आचर् 1 P, भोगासक्त्या आयुः गम् c. -ish, a, व्यसनिन्, लपटः, भोगासक्त, विषयसुखनिरतः Relly, v. i. वृक्ज-सं-भू 1 P, संमिल् 6 P, च्यूरीभू; See Assemble. 2 (Fig.) सुरथ-

4. भू; प्रकृतिं आ-पद् 4 A, प्रकृतो स्था 1 P, ससुत्या, बलं लभ् 1 A. -v.t. एकत्र आनी or समाह 1 P, पुनः ज्यूह् 1 U or कमेण विन्यस् 4 U or विरन् 10. 2 Jest, q. v.

Ram, s. मेप:, उरभः, उरभः, अविः, एडकः, मेदः, उणायः, वृष्णिः, हुडुः, लोमकः, ' a flock of r. s ' ओरभः 2 (Sign) मेपः, मेपराधिः =v. t. बलात्-आत्मलेन् प्र-नि-विश् c.or प्रभुद्ध c., or संपीद्ध 10 ' R.-rod', ' hattering-r. ' चूर्णप्रणीद्दनी पष्टिः

Remble, v. i. परि-अट् 1 P, परिभ्रद् 1, 4 P; विद्व 1 P, इतस्ततः चर् 1 P or भ्रद्भः r. ing from the subject' अमस्तुतालापः. -% परिभ्रमण, पर्यटनं, विहारः, विहरणं. -er, s. पर्यटनशीलः, पथिकः, भ्रमणकारिन्.

Ramiy, ७.१. शाखामितशाखास्त्रेण विस्ट्ट pass., उपशाखास्त्रेण विभिद्द pass. =७.६. बहुशाखीहु ८ ७:-ied. १.शाखित, सूक्ष्मशा-खामप (थी १.), शाखामितशाखास्त्रेण वि-स्तिण. =ication, ४. श-अति-शाखा, सूक्ष्म-उप-शाखाः

Rammer, a. सुदूर:, घन:, अयोघन:, Rammish, u. उम्र-तिक्ष्ण-गंध-Ramous, a. ज्ञाखिन, ज्ञाखायहुल. Ramp, v. i. पू. 1 A, वल्म् 1 P. =ह. पुति f., पूर्व, वल्मितं, See Leap. =Rampaut, a. अनियंत्रित, निरवग्रह, निर्यंत्रण, उच्छुंखल. 2 अतिरिक्त, उदिक्त, उत्सिक्त, अतिमर्थात्. 2 पश्चात्पाद्येशः स्थितः -Rampancy, 8. 3%-नियंत्रणा, अतिरेकः, उत्सेकः, अतिक्रमः, उत्क्रमः

Rampart, ह. प्राकारः, बमः-मं, वरणः, सालः, ंSee Fence.

Rancid, a. उन्न or तीक्ष्ण-रस or गंध, विरस,

Rancour, ः अभिद्रोहः, विद्वेषः, अतिद्वेषः द्रोहः, अतिमारसर्थः, See Malice. =ous, a. अभिद्रुग्ध, विद्वेषित्, अति द्रीष-द्वेषित्-द्रोहिन्, द्रोह-सरसर-दुद्धिः 2 जिघांतुः, विषपूर्णं, द्वेष् जञ्जील. =ously, adv. सद्देषं, आतिद्रोहेण्.

Random, a. आकृत्सिक-पादुन्डिक-(की रि.), अनियत, अयंत्रित, संधानहीन, देवादागत, अतिकृतिपनत, सहमा उत्पन्न, 'at r.' अक्रस्मात्, यदुन्डिया, निःसंधानं, अविन्तार्थं, सहसा, असंवर्द्धं, अनियतं, उन्द्धंखलं, अन्यय-स्थया, अक्रमणं, 'talk at r.' अक्रमणं जलप् or बद्द् 1 P, (जलपतोरक्रमण U. 1); 'oh! how he lies at r. carelessly diffused on the ground 'हा हा कथं ध्र-णीपृष्ठे निरुत्साहनिःसहं विपर्यस्तः (U. 3).

Randy, a. See Disorderly.

Range, इ. राजिः, अगिः-णा, माला, पंकिः, तिः, आवालः-ली, आलिः-ली, वीधिः-थी, (all f.). 2 गणः, वर्गः, वर्णः. 3 परिभ्रमणं, पर्यटनं. 4 सोपानं, आरोहणं. 5 विषयः, पथिच m., गोचरः in comp.; ' beyond the r. of sight 'चश्चिवयं-नयनगोचरं अतित्य or अतीतः, 'within the r. of hearing.' श्चित्यपे-विषये-गोचरे; 'b: yond the r.' अविषये, अविषय-विषयातीत-कः; ' r. of an arrow' अर्रपातः, वाणविषयः. = v. i. परिभ्रम् 1, 4.P, विचय् 1 P, विद्व 1 P (for diversion); 'r. about' इतस्ततो भ्रम्, पर्यद्व 1 P. 2. स्था 1 l', वृत्व 1 A; See B3. = v. i. विचय् 4 U, क्रमेण रच् 10, व्यू व 1 U. = cr. s. हृद्धकः, व्याधः. 2 वनमाहिन् m., वनपालः.

हुड्धकः, क्याधः 2 वनग्राहिन का प्रांति र्र. रिक्ट Rank, s. श्रेणि-णी र्र., पंक्ति र्र., राजि र्र. रिक्ट सange, Line. 2(Of an army) ब्यूइः, वृंद्धः, सैन्यपंक्तिः-विन्यासः. उःचीः, वर्णः, गणः ४ पदं, स्थानं, आस्पदं, वृक्ति र्र. रियति र्र. रिग्रतिष्ठा, सानः, गोर्पं, उत्कर्षः, उत्ताति र्र. र प्रतिष्ठा, सानः, गोर्पं, उत्कर्षः, उत्ताति र्र. र प्रतिष्ठा, अभिजात्यं, 'a man of high r. प्रतिपत्तिमत्, अभिजात्यं, 'a man of high r. प्रतिपत्तिमत्, आभिजातः, कुलीन, उत्त्यपद्भाक् = थः समान-तुल्य-व. वृत् 1 A or स्था 1 P; पंक्तिक्रमेण स्थाः = थः धः पिक्तक्रमेण न्यस् 4 U or रच् 10, वर्गक्रमेण रच्यः, oft. ex. by वर्गेप्ते-स्था c. or गण्-कृत्-10, (दृष्टिपातमण्य-पकारपक्षे स्थापयंति रिव. 108); 'fit to be r. ed first' धुरि प्रतिष्ठापयितव्य or करिने

नीय. 2 तुल्य-सम-व. मन् 4 A. =a. मस्त, प्रचुर, विपुल, अतिस्फीत, अतिरिक्त, उदिका. 2 उग्रगंध, पू.तिगंधि, तीक्ष्णगंध- =ness, s. उद्देकः, अतिस्कीति-वृद्धि- र्., अतिरेकः, पचुर-वृद्धिः 2 उत्रता, तीक्ष्णता.

RAN

Rankle, v.i. उद्दीप 4 A; उग्रतर-तीक्ष्णतर- a. भू 1 P; oft. ex. by इन्यं, 'those words r. in my heart 'तहची मम हद्ये अल्यं जातं, शल्यमिव हृद्ये प्रत्युप्तं; ' I r. in his eyes ' आक्षिगताई तस्य. 2 अंतः पूर् 1 A or पतीभा: 'the wound r. ed ' स महार: करालतां गतः (P. IV. 3).

Ransack, v. t. 22-3 P, 10; See Plunder. 2 निपुण-सुरुम-अन्त्रिष् 4 P or

च्छा 10 A.

Ransom, व. निष्क्रयः; उद्घारः, निस्तारः, मुक्ति ि, मोक्षः; निस्तार परिक्रय-मूल्यं. 🗝 ध. मूल्यं-धनं-इत्वा सुच् c. or उद्ध्रे 1 P or निस्तृ c, निएकी 9 U, परिक्री 9 A. -er, s. नि-स्तारकः, निष्केतु गः.

Rant, 8. निरर्थक-निरर्गल-प्रलापः, शब्दमार्थ वाक्यं • =v · i · उद्ये : स्वरेण प्रलप् 1 l', ज्ञब्द-पांडित्यं कु 8 U. =er, ». मलापिन् 🖚.

Rap, ए. र. तीवं यह 1 1' or तड 10 or आभिहन् 2 P. 2 अप-, ह 1 P; यह 9 U, चित्तं-मनः-आकृष् 1 । о ग्रहुः - तीव-प्रहार:-आघात:.

 थः अति-,लुब्धक, अपहारिच, Rapacious. यसनबुद्धि, अवहरणशील, सर्वहारिन-ग्राहिन, साहासिक (की f.). -ly, adv. मसभं, चलात्; अपहारबुद्धना, अतिलोभेन, =ness,-Rapacity, s. साइ-सिकता, आततायित्वं, अपहारशीलता, अप-हरणबुद्धि f. 2 लुब्धता, अतिलोभः

Rape, s. अप-,हरणं. 2 दूपणं, वलात्कारेण-वलात्-रतं-संभागः; इडसंभोगः, आधर्यः-र्षणं, चलात्कारः, कीसंग्रहः; ' to commit r. बलात्कारेण रम् 1 A or अभिगम् 1 P or संगम् l A, आधृष् c.

Rapid, a. श्रीम, द्रत, क्षिम, लघु.-ity,-ness, . ड. त्वरा, वेगः, तरस् ".; इतता. -ly, adv. शीघं, सत्वरं, द्वतं, See Quick,-ly &c. -Rapids, इ. वेगवत् स्रोतस् ॥

Rapier, s. छरिका, कर्तरिका, श्रुद्रकृपाणः. Rapine, s. See Plunder, Pillage.

Rapt, a. हर्षोन्यतः, परमहष्ट, अत्यानंदितः, (for 'wrnpt') पर, लीन, निमग्न in comp. -Raptuce, & हर्वोन्मादः, आनं-दातिरेकः, इषावेशः, अत्यंतहर्षः, प्रहषेः, उ-न्मादः. =ed, a. इर्थोन्मत्त, उन्मत्त. =0115, a. उन्मत्त, परमहर्षद, मोहनः 'r. joy 'पर-मानंदः. =ously, adv, सोन्मादं, परमहर्षेणः See Ecstasy,

Rare, द. विरल, दुर्लभ, दुष्प्राप, अपाप्य, अ॰ झलभः ' of r. occurrence ' विरल, विरल-दृष्ट. 2 अपूर्व, अदृष्टपूर्व, परम, अत्युत्तम, अ-तुल्य, अत्युत्कृष्ट 3 विश्ल, सूहम, अधन. - 17, adv. विरलं, कचित्,कुच्छ्रेण, कथमपि, कष्टेन, दूर pr.; oft. ex. by (a); 'r. to bo found ' हुन्माप, दुर्लभ, 'r. to be seen ' दुर्लभदर्शन -ness, s. विरलता, दुष्पापता, दुर्लभत्वे. 2 अपूर्वता, अत्युत्तमता. 3 सूक्ष्मता. -Rarity, 8. अपूर्व वस्तु, चमत्कारः, कातुर्के, दूर्लभवस्तु. 2 Rareness, q. v. -Rarefy, ण. i. सूक्षी-तनू-विरली-भू 1 P. -ए. l. तनूकु 8 U , विस्लीक

RAT

Rascal, हे धूर्त:, दुर्जन:, जाल्म:, शठ:, पि-तवः, दुरात्मवं m., दुर्वृत्तः, खलः, पापारमा, नियचरितः, अधम-जघन्य-वृत्ति. =ity, 8. धूर्तता, दौर्जन्यं, दौरात्म्यं, केतवं, शाठ्यं, खलता, पापवृत्ति f., अधम-नीच-वर्तनं. नोप्रः a. See (s.).

Rase, v. t. प्रमुद्ध 2 l' or c., विलुप् c.; वृष् 1 P, उल्लिख 6 P. 2 भूमिसात्कु 8 U; See Raze, Erase -ure, s. प्रमार्जन, विलो-

Rash, a. क्षिप-अविमृहय-असमीक्य-कारिन, अविवेकिन, अपरिणामद्भिन, साहसिन्, (की *f*·), अद्रदाशन, साहिंसिक 2 (Of acts) असमीह्य असावधान-&c. कुत; अविमृष्ट्, सरमस, साहसिक, अवि-चार-असभीक्षा-पूर्व; better ex. by 'r.-ly.' -s. Eruption, Pimple, q.v. -ly, adv. असमीक्ष्य, अविसृर्य, सहसा, अविवेकेन, अ-विचार्य, अनारोच्य, अनवेक्षा-अधिवक-पूर्व, सरभसं, क्षिपं, उत्तापेन, सावेगं.-ness, s. अ-समीक्ष्य-अविमृश्य-कारिता, साहसं, अविवेकः, अविचारः, असमीक्षा, अनवेक्षा, रमसः, आधेगः, उत्तापः

Rasher, s. (चल्लर) खंड:, छंद:.

Rasp, s. सं-, वर्षणी. - v. t. वर्षण्या चृत् 1 P. Rat, s. आखुः, मूष(बि)कः, विलेशयः, उ दुरः, खिनकः; 'l sine!l a r. ' किमप्य-निष्टं- अञ्चभं-आशंकते मे मनः. 🗝 i. कार्यात् अन्यपक्षं अवलंब् 1 A or आश्रि 1 U.

Ratan, 🚜 वेतसः, वेणुः, वेत्रः-त्रं, वानीरः, वंजलः; ' crackling r. ' की चकः

अर्घः, मूल्य-अर्घ-प्रमाणं, Rate, s. मूल्यं, 2 मानं, प्र-परि°. 3 अवक्रयः. गतिमान-प्रमाणं. f., गति नियत=निर्वापित=मृत्यं=वेतनं शुल्के, बालिः; 'at any r. ' येन केन मकारेण; तावत्; ' market-r. ' आपणिकः; अर्घवला-चलं. चर. t. अर्ध-मूल्यं-निर्णी 1 P or सं-स्था c., (स्थापयित) or निरूप 10 or सं-ख्या c. 2 प्रमाणं विस्त्यु, oft, ex. by गण् 10,. मन् 4 A.; See Consider. 3 निंद् 1 P, उपालभ् 1 A; See Reproach.

Rather, adv. Ex. by वर्र with न च-न पुनः; for 'than '; See Prefer; 'I would r. die than be disgraced 'वर्र मृत्युनं पुनरपमानः; 'I had r. not go there' वरं तत्र न गत एव, यदि न गच्छे यं ताई वर्रे क्षेत्र: स्यात्. 2 ईषत्, किंचित्, किमिए, किंचिदिव; 'r. less' ईषद्दन, किंचिन्न्यून.

Ratify, v. t. स्थिरीकृ 8 U, दृढीकृ, सत्याकृ, वृढयति-सत्यापयति-(D), संस्तंभ् 9 P or c. प्रमाणीकु:=ier, s. सत्यापकः, संस्तंभकः.
—ication, s. स्थिरी-दृढी-करणं, संस्तंभनं, सत्यापनं, सत्यंकारः

Ratio, ४. संबंधः, प्रमाणं.

Ratiocinste, v. i. युक्तिपूर्व-सहेतुकं-उपपद् c. or विचर् o. or वितर्क् 10; See Argue. -ion, s. वितर्कः, विचारः, युक्तिवादः

Ration, 8. असपरिमाणं, आहारांशः, निरूपि-ताहारभागः.

Rational, a. विचारवत्, सचेतन, सचेतस्, विवेतिन्त्, सज्ञान, च्युत्पत्तिनत्, च्युत्पत्त्, प्रतिवेधवत्, चिच्छक्तिः ज्ञानशक्ति-संपत्तः 2 युक्त, उपपन्न, सयुक्तिक, न्याच्य, यथोचित, यथायोग्य, न्यायाञ्चरूप, युक्तिसिद्धः उपपत्ति-मत्, न्यायाञ्चर्तारेनः नंडाा, इ. हेतु-कारण-वादः, हेतुकत्वं: नंडा, इ. हेतु-न्याय-वादिन्तः, हेतुकः =ity,-ness, इ. ज्ञानशक्ति नं, विच्छक्तिः, ज्ञानं, अव-प्रति-योधः, चेतनत्वं, तर्क-विचार-शक्तिः. 2 युक्तता, न्याच्यता, उपपत्ति नं. =ly, udv. न्यायतः, युक्तिपूर्वं, न्यायाञ्चर्तारेण, तर्क-विचेक-द्वारेण. =Rationalc, इ. उपपत्तिः

Rattle, v. i. क्रण्-ध्वन्-स्वन्-रण् 1 P, शिंख् 2 A, वि-क् 2 P, झणझणायते (D.); (as a wheel) संक्रीड़ 1 P, (संक्रीडति चर्क S. K.). 2 प्रजल्प् 1 P, प्रलप् 1 P, =v. t. Causal of roots above. =ing, s. क्रणनं, शिंजितं, ध्वनिः, क्रणितं, चि-,रावः, झणझणापितं, संक्रीडितं. 2 प्रलपितं, प्रजल्पनं 3 (Instrument) शिंजिनी, क्रणनी.

Rancous, a. एरव (स्वन).

Ravage, v. t. वि-उप-हु 1 A, उप-जु 1 P, म-सं-पाध 1 A, अव-मृत् 9 P, उच्छित् 7 P, विनञ्ज 6., उत्र्वंस ८. -४. वि-उप-हवः, सं-वाधा, उपज्ञवः, अवमर्तः, उच्छोदः, विनाजः, उत्र्वंसः-- er, s. उपहरकारिन् m., प्र-सं-वाधकः, अवमर्तकः, उच्छोदकः

Rave, v. i. (भ्रमात्-उन्मत्तवत्) प्रलप् 1 P, प्रजल्प् 1 P, द्विभ्रमेण वत् 1 P. 2 उन्मद् 4 P, मञ्जेतन-दुद्धिश्चष्ट-a. भू 1 P. wing, s. विश्वम-प्रलापः; जिचविष्ठतः-विश्वमः, वैतन्य-

नाज्ञ:- =ingly, adv, उन्मत्तवत्, भ्रांतवत्, भ्रांतचेतसा, इद्धिभ्रमेण.

Ravel, v. १. संग्रंच 9 P, संभित्रप् c., जटिलीकु 8 U; See Bntangle.2 विभित्रप् c.,उद्-ग्रंच्--ing, s. विभित्रदत्तुः.

Raven, उ. ट्रीणकाकः, काकोलः. =0. गृथ् 4 P, अतिलोभेन भक्ष् 10 or ग्रस् 1 A. =ous, a. घरमर.अतिलोखपत-श्रुधातुर,अतिलोखप,आमिष-लोखप, अतिबुद्धुः =ous!y, adv. अति-धरमरवत्, अतिलोखपतया.

Ravine, ह. कंदरः, द्रीमूः, द्री, द्रोणी.

Ravish, र. ८ प्रसहा-बलात्कारेण-अभिगम् 1P or भुक् 7 Å or रम् 1 Å,आ-म-भुष् ८, दुष् ८.(इषयति),परा-परि-मृश् 6P; Sec Rape. 2 बलाद् अपह 1P or नी 1P. 3 (चित्तं) ह, आकृष् 1P, सुइ ८., वि-लुभ् ८., अत्यंतं-परमं-आनंइ ८. ० हृष् ८, अल्प ते-परमं-आनंइ ८. ० हृष् ८, अल्प ते-परमं-आनंद ९. ० विच्यां १ विच्यां विच्यां विच्यां १
Raw, «. आम, अपक, असिद्ध, असंस्कृत. 2 (Fruit) आम, अपक, अपरिणत, अकठोर, अमोह. 3 (Mind) अपरिणत, अपिरमक, अपक्षः, अपक्षः, (person) अपरिणत-अकठोर-अपक-मति-मुद्धः, अहृष्टकर्मन्, not 'mature' q. v. 4 निश्चमन्, त्वमहित-5 आर्द्दशीतल. 6 जला-मिश्चित, असंसृष्टः, 'r. flesh' कन्यं, आमग्धः, 'r. fruit' शलाहु m. f. n. —ness, s. अपाकः, आमता, अपरिणामः, अपरिपाकः, अपकन्न द्वितं, मत्यपरिपाकः, &c.

Ray, ह. किरणः, करः, रहिमः, अंबुः, उसः, पादः, मयूखः, मरीचिः, दीधितिः, गमस्तिः, धामन् ॥, धृणिः, भातः, अभीद्यः-षुः, क pencil of r. 8 'अंबुजालं.

Raze, e. t. उच्छिट् 7 P, अवसद् c., निपत् c., ६वंस् c., विनश् c.; उन्मूल् 10, उद्ध 1P; See Erase, also; 'r. to the ground' भूमिसात्कु 8 U. -ure, s. उच्छेदः, विनाशः, विश्वंसः

Razor, s. धुर:; ' r.-case ' धुरभांडं: ' र.strop ' धुरतेजनी.

Re, as a prefix of verbs, ex. by युनद् or निर्मात; 're-consider' युन: विचर् c.; 're-fill' युन: पूर् 10, &c.

Reach, v. i. आप् 5 P, आ-समा-सद् c., उपा-आ-गम् 1 P or या 2 P, पति-प-पद् 4 A; See Arrive. 2 अधिनम्, अञ्च 5 A, विद 6 U, लस् 1 A; See Get. 3 (Hand)

ਸ-ਸ਼ c., ਵਾ 3 U, ਤਵਿੰਦੂ 1 U. 4 (Extend to) ज्याप्, या, गम्, प्रस् 1 P, विस्तृ-वितन्pass.'; oft, ex.by पर्यंत, प्रमाण, in comp.; (in height) मात्र (त्री f.), द्रश्न (श्री f.), इयस (सी f.); बृत्तांतेन अवणविषयप्रापिणा (R. xiv. 87) by the account r. ing (her) ears';इदं मायेण कल्याणाभिनिवेशिन: श्चाति विषयमापतितमेव (Ka. 136) ' must have probably r. ed the ears of ' &c. अ. गोन्तरः, विषयः, पथिन् कि. 2 प्रसरः, पर्यतः, प्रमाणं: ' the utmost r. ' पार:: within the r. of 'गम्य, बाह्य, लभ्य, विषय in comp.; धीगम्य, हस्तपाप्य, पांशु-हुन्य, &c.; ' beyond the r. of ' अविषय, अतीत, अतिग, विषयातीत, अगोचर, अग्राह्म, अगम्य in comp.; अति pr.; बोधातीत, नयनागोचर, बोधविषय, अतिमानुष, &c. =ing, a. गामिन, पापिन, ग in comp.; better by (v.).

React, v. i. प्रति-क्क 8 U, प्रतिहन्त्र 2 P. प्रत्या-हन् = ion, s. प्रतिक्रिया, प्रतिकारः; प्रतिधातः, प्रत्याधातः.

Read, ए. पह् 1 P, चच् ०.;अधि-इ 2 A, अधिगम् 1 P; 'r. out' निषेच् ए., श्रु ए.; 'r.
to oneself' अनुषच् ए.; 'r. through'
अशेषतः पट्र, पारं गम् or हुन् 1 P, साद्यंतं
पट, हृ 1 P; 'he who has r. through
the Vedas 'श्रुतिपारहृश्वन m. वेदपारंगतः;
'well-r.' अधितिच, (अधीती चतुष्वामायेषु D. K. 11. 5), स्वधीत, विद्यासंपत्तः, See
Learned. -er, s. वाचकः, पठितृ m.,
अध्येता, अधीयानः, अध्ययन-पठन-कृत् m.
-ing, s पाठः, पठनं, अध्ययनं, अधिगमनं,
वाचनं, अनुवाचनं, आवणं, 'this is a various r.' इति वा पाठः, पाठांतरमेतत्, पाठभेदोऽयं, 'r. through' पारायणं, अशेषपठनं,
'suspension of r.' अनध्यायः, अनध्ययनं

Ready, a सज्ज, सिद्ध, उपक्रस, सज्जीधृतकृत, आयोजित, उपस्थित; सबद्ध; उप-परिकृति, आयोजित, उपस्थित; सबद्ध; उप-परिकृतिवा; 'to get r.' सज्जीकु 8 U, उपपरि-कृष्टप् c., उप-स्था c., (संवाणासनं
रथसुपस्थापय S. 2), सब्जू 4 P or c.; Sec
Prepare; 'to be r.' सज्जीभू; (food)
सिद्ध, संस्कृत, निक्पस. 2 (Of persons)
उथात, सिद्ध, सज्ज, सबद्ध, उद्युक्त, उन्सुक,
अभिसुद्ध; oft. by desid.; कुलं पिपतिषति
'is r. to drop down'; 'r. to go'
गंतुस्वत, गमनोध्यत, गमनोन्युक्त; 'stands
r. to burst forth' भेदोन्सुक्षं तिष्ठति
(V. 2.). उ मस्युत्पक्ष, तीक्ष्ण, कुशांग, स्क्ष्म,
समयोपयुक्त, कालोचित. 4 शीम, त्यरित,
बुत, अविलंधित, क्षिम; कुशल, निप्रण, दक्षः,
पद्ध, लव्य. 5 सुक्रर, सुगम, सुक्स, अनायासिन

0 उत्सुक, इच्छु, सकाम, oft. ex. by मनः
or काम with inf.; 'r. at hand ' उपस्थित, इस्तगत, निकटवर्तिनः, 'having r.
wit, 'r.-witted ' प्रत्युत्पन्नमति-धी-खुद्धि,
विदग्धः -ily, adv. कामं, कामतः, प्रकामं,
इच्छापूर्वे, सोत्माहं, सोत्सुकं. 2 झाटिति,
शीग्नं, सपदि, अचिरात्, आश्च, अविलंबितं,
See Quickly. 3 सुखेन, अनायासन, सुखं,
अयत्नेन, अक्रेशेन, सुस्त in comp. -iness,
ह. सिद्धता, सज्जता, सिद्धि f · 2 सकामत्नं,
इच्छा, औत्सुन्यं, उत्साहः अविलंबः,
शीग्रता, तीक्ष्णता, स्क्मता,
प्रत्युत्पन्नता;
दक्षता, &c.

Real, a. सत्य, अवितथ, वास्तविक-तात्विक-(की $f\cdot$), अकृत्रिम, परमार्थ, यथार्थ, तथ्य, अकल्पित, अजपट, अन्वर्ध. 2 (Property) स्थावर: 'to take to be r. ' परमार्थन ग्रह ी U; See Earnest. -ity, s. सत्यता, याधार्थ्य, सत्यं, तथ्यं, तत्त्वं; 'un-r.' मि-थ्यात्वं, असारता त्वं, निःसारताः 'क्षाः ' सत्यं, तस्वं, वस्तु n., 'inr.' वस्तुतः, तत्त्वतः, परमार्थतः -ly, ade. बस्तुतः, परमार्थतः, तत्त्वतः, यधार्थः, सत्यमेव, नूनं खलुः speaking ' वस्तुनूत्तेन, परमार्थद्रष्ट्या, तत्त्वतः, वस्तुतः. -Realize, v. t. साथ c.; पारे-,पूर् 10, संपद् c.; See Get. 2 प्रत्यक्षीक 8 U, सत्याकृ, प्रत्यक्षं अनुभू 1 P. -ation, 8. साधनं, सिद्धि f , निष्पत्ति f .. संपादनं, पूरणं, प्रत्यक्षीकरणं, 'r, of an object' कृतार्थता, इष्टसिद्धिः-

Realm, इ. साइं, विषयः, राज्यं, Sec Kingdom. 2 पं-,देशः, लोकः, सुवनं, 'r. s below the earth' अधोलोकः, पाताललोकः, अधो-

Re-animate, v. t. पुनर-जीव c. 2 See Refresh.

Reap, v. t. (Corn) लू 9 U, छिद् 7 P, अव-कृत् 6 P, हो 4 P: छित्ता संग्रह 9 P or संन्वि 5 U. 2 लभ् 1 A, भाप् 5 P, शुद्ध 7 A भद्ध 1 A, अनुसू 1 P, आ-स्वाद 1 A; स्वकर्म-फलभागे भवतु (Mu. 1) 'let him r. the fruit of his own deeds '; ' as you sow, so you r.' यथा बीजं सथांकुरः. -er, s.लवितृ m.,लवकः, इस्यच्छिद्, इस्यसंग्रहिन् संचियन् m. -lng, s. लवनं, छेदनं, संग्रहः, संचयः, 'r-hook' लवित्रं, दात्रं, इस्यकानीः

Rear, s. gg, पार्डण:, पृष्ठभागः-देशः: 'in the r.' युद्धतः, पश्चात्, 'we having fallen in the r.' अस्मास्ववदीनेषु (S. 2). 2 (Of an army) पृष्ठं, पार्डिणः, प्रस्पासा(स)-रः, सैन्यपृष्ठं, परि-प्रति-प्रदः, पत्वग्रहः; 'one who attacks the r.' पार्डिणग्राहः; 'r.-guard' पार्डिणग्रं-=v. t. उत्स्था c. (उत्था-पयति), उन्नी 1 P, उच्छ्य 1 U, उच्च 1 A,

उलम् c.(उल्लमयति); See Raise. 2 परि-सं-रूप 0-,परि-,पूच् 1, 4, 9 P, or c., वि-नी 1P, मति-परि-पा c. (पालयति), संभू 3 U; See Nourish. -ing, हे. उत्थापनं, उच्छयः उसमनं, 2 पोषणं, भरणं, संवर्धनं, पालनं, विनयः.

Reason, *. (The faculty) मति-अद्धि-ब्युत्पत्ति /., विवेकः,प्रज्ञा, विचारणाशक्ति /-, ज्ञानं, चिर्द्धक्ति., तक-अनुमान-शक्तिः: See intellect. 2 उपवाति र्र., युक्ति रि., युक्तता, न्यायः,न्याय्यता, सामंजस्यं, याधार्थ्य,हेतुः. 3 हेतुः, कारणं, निभित्तं, प्रयोजनं, (gen. with loc.); for what r. 'किलिमित्तं, कुतः, केन हेतुना,कस्य हेतोः,किमर्थः 'for this r.' अतः, अनेन हेतुना, अस्मात्कारणात्, 'by reason of 'ex. by abl. or instr.; हेतुना, कार-णात्, अर्थः 'for somer,' केनापि कारणेन. =v. i. वि-,तर्क् 10, उन्हा 1 A, अनु-मा 3 A, 2 1', युक्तिवादेन साध् c. or प्रात-पद् c.; विचा c.; See Argue, 'r. ing faculty' विवेकः, धीशक्ति र्. विचारः. -able, a. Rational, n. v. 2 युक्त, न्याटय, · टचित, योग्य, उपपन्न, यथार्थ, न्याय-युक्ति-सिद्ध, यथान्याय; See Just also; 'to be r. ' घड़ 1 A, उपपद 4 A, युज् pass. 3 परि-,मित, नियत, अनतिमहत्, नातिग्रक्, म-र्योदानतिकांत. -ableness, ८. न्याय्य-ता, ओचित्यं, युक्ति र्., उपपत्तिः, याथाध्ये, युक्तताः, परिमितता, अनतिक्रमः, &c. -ably, udv. न्यायतः, युक्तिपूर्वे, सोपपत्तिकं, युक्तितः, यधान्यायं, यथोचितं, न्यायाञ्चस रेणः 2 परि-मितं, नियतं. =er, s. तार्किकः,तर्कित् m_,नेया-यिकः, हेतुवादिन् m., अहिन् m., विचारकः, न्यायविद् m, =ing, s. वि-,तकः, विचारः, ऊष्टः हर्न, अध्याहारः, ऊहापोद्दः, न्यायः, अंदुमानं, 'art of r.' तकशास्त्रं विद्या. -less, ". निर्देखि, ज्ञानहीन. 2 अहेतुक, निष्कारण,

Rebate, v. t. See Blunt. **अनिमित्त**ः Rebel, म. राजज्ञोहिन m., राजापध्यकारी, , राजदृहु m., राजमतिरोधा. -v. i. (राज्ञे) दृह 4 P, अभिदृहु (with acc.); ध्युत्था 1 A, प्रतियुध् 4 A, राजशासनं लंब् 1 A, 10 or आतिकम् 1 U, 4 P. -lion, 8. प्रकृति-कोपः, राजाभिद्रोहः, प्रजा ०१ प्रकृति-क्षोभः or यकोप: आज्ञा or शासन-अतिक्रम: or उहांघनं, -lious, n. राजबृह्, राजापथ्यकारिन, राजा-भिद्रोहिन, &c.; See Mutiny,-eer, &c.

Rebound, v. t. उत्पत् 1 P, (पातितोपि क-रायातेरुत्पतत्येत्र कंदुकः); उत्स्र 1 A, प्रतिहन् pase, 🗝 उत्पतनं, प्रतिवातः

lebuff, इ. १. यति-पंरा-हन् 2 P; पराश्र 1 P, पराजि 1 A. 2 मत्यादिश 6 P, निराक्त 8 U. 🗝ः प्रतिघातः; पराभवः; पराजयः; प्रत्यादेशः; See Repulse.

Rebuke, v. t. निंद् 1 P, उपालम्, 1 A, आंकुश् 1 P, गई 1, 10 A, निद्-,भरर्स 10 A. - . निद्।, उपालंभ:, निर्ध-रतेना, आक्रोशः; वाग्दंडः; See Censuro. Rebut, v. t. See Refute, Repel.

Recalcitrant, a. See Refractory under Refract.

Recall, v. t. प्रत्याह्मे 1 P. नि-प्रत्या-चृत् c., प्रत्यानी 1 P, प्रत्यादा 3 A, 2 (Tomind) सम् 1 P, अनुचित् 10. 3 वि-लुप् 6 P or c., निवृत् ८., प्रत्यागी, खंड् 10, निरंस् 4 U, प्र-त्यादिश्र ^{6 D}. =8 ेप्रत्याह्मानं, निवर्तजे. प्रत्यानयनं, प्रत्यादानं.

Recant, v. t. प्रत्या-ख्या 2 P, प्रत्याविद्य 6 P, खंडू 10, चिलुप् c. =ation, s. प्रत्या= खयानं, मत्यादेशः, खंडनं, विलीपः, विपरीत-

Recapitulate, v.t. संक्षेपतः कथ् 10 or वर्ण 10, विषयसारं वर्ण, भाषणसारं अञ्चवद् 1 P. -ion, ह संक्षेपतः वर्णनं, संक्षेपेण अनुवादः: (of past events) सिंहावलोक्तनं.

Recede, v. i. अपस् 1 P, अपा-परा-नि-चृत् 1 A, अपसूप् 1 P, अपऋस् 1 U, 4 P, अप-नम् 1 P, अप-या-इ 2 P, -ing, s, अपसरणं, अपऋमणं, अपयानं, ॐ८.

Receive, v. t. आ-दा 3 A, प्रति-इष् 6 P, ग्रह् 9 U, प्रति-परि-°, प्रति-आ-पट् 4 A, स्बीक 8 U, अंगीक 2 आपू 5 P, अधिगम् 1 P, लक्ष् 1 A; See Gat. 3 प्रविद्य c.; See Admit 4 (A guest) प्रत्युद्-गम्-वन् 1 P, प्रत्युद्-इ-या 2 P, सं-मन् c., सं-भू c., स्तन्क, आ 6 A, स्वागतं वद 1 P or व्याह 1 P. 5 आ-धा 3 U, बहु, आ-त्।, धृ 1 P, 10. **-ed,** a. आदत्त, आत्त, गृहीत, लब्ध, सत्कृत, सं-भावित, &c. 2 लोकप्रसिद्ध, अभिमत, प्र-चलित, अम्युपेत; 'r. practice' लोकाचारः, प्रचलितो व्यवहारः; 'r. doctrine' आम्नायः, संपदाय:. -er,-Recipient, 8. प्रतिग्राह्कः, ५रि-मति-माहिन, महीतृ, आदातृ all m. मती-• ·च्छकः. 2 आशयः, आधारः, भाजनं, नि-आ-धानं -Receipt, ह. आउनं, ग्रहणं, प्राप्ति 🏂 🏖 अायः, लाभः, उद्यः, फलं, आगमः, आदायः-3 स्वीकारपत्रं, अम्युपगमलेखः, प्रतिग्रहपत्रं-लेख:; 'or the creditor shall give a r. in ins own hand 'धनी चोपगतं द्यात् (धनं) स्वहस्तपरिचिद्धितं (Y. 11. 93). 4 (Recipe) योगः, कल्पः, संस्कारलेखः. -Receptacle, ८. आधारः,आ-नि-धानं,भाजनं,आज्ञयः,पात्रं, निधिः, आश्रयः, आस्पदं, पदं; ' r. of bile पित्ताशयः; आमाशयः, &c. -Reception, 8. परि-प्रति-ग्रहः, आदानं, ग्रहणं, स्वी-अंगी-कारः, प्रवेशः-शनं. 2 संभावना, उपचारः, प्रत्युद्रमः, सत्कारः, संमानः, आदरः.

Recent, a. नव, अभिनव, त्र्न, प्रत्यग्र, अ-चिर, अमाचीन, अदीर्धकालीन -ly, adv. See Lately.

Receptacle, See under Receive.

Recess, 8. विधिक्तं स्थानं, निगृहस्थानं, कोणः, निभृत-ग्रुत-स्थानं. 2 निवृति-विश्राम-स्यानं, आरामः 3 विरामः, विश्राति र्., क्षणः, कार्य-त्यागः-निवृत्ति र्र., विश्रामः, विश्रामकालः

Recipe, s. Scc Receipt, 4 under Receive.

Reciprocal, a. अन्योन्य, परस्पर, इतरेतर, व्यतिकर, निथः, in comp.; oft. ex hy व्यति pr.; See Mutual. 2 अन्योन्यानुगामित्, परस्पराज्ञनतित्, अनुपूर्व. = ly, adv. परस्परं, इतरेतरं, निथः. = ness, = Reciprocity, श्र. परस्परंता, व्यतिकरः, व्यतिष्गः, व्यति (ती) हारः, विनिमयः, परि (री) वर्तः. = Reciprocate, v. t. परस्परं परिवृत् c., विनिम् 1 A, व्यतिह 1 P: 'to'r. assistance' प्रस्पुष्क 8 U; See Exchange. = ion, s. विनिमयः, व्यतिहारः, परिवर्तः.

Recite, v. t. पद् 1 P, उदीइ c., उच्चइ c., अद्यवह 1 P, उदाह 1 P, उद-गू 6 P. 2 वण् 10, कय् 10, आ-ख्या 2 P, ब्याहः See Tell.-al,-ation, s. पठनं, उदाहारः, उद्यारः, उच्चारणं, अद्यवादः. 2 कथनं, अद्यानं, वर्णनं. -er, s. पठकः, अद्यवादकः, उच्चा-रकः, आख्यायकः.

Reck, ए. i. गण् 10, अवेक्ष् 1 A; See Care.
-less, a. प्रमत्त, अनविक्षित, असावधान, निरपे(वे)क्ष, साहासेन. -lessly, adv. असावधान, प्रमादेन, निःशंकं, अविचार्य. -lessness, इ. प्रमादः, अनवधानं, साहसं, साहसंनीलता

Reckon, v. t. गण् 10, परि-सं-स्वया 2 P, कल् 10 (कल्न्यति). 2 मन् 4 A, गण्, सू c. =v. i. वि-,तक् 10, अह-मा 3 A, 2 P, ऊह् 1 A. 2 मन्, बुद्र 1 P, See Consider; 'r. upon' आ-अव-लंज् 1 A, आक्त्र 1 U, विश्वस् 2 P; 'r. with' देयं परिजुद्र c. =er, s. गणकः, गणियह m. =ing, s. गणनं-ना, परि-, संख्यानं- 2 गगनापत्रं- 3 व्ययपत्रं- 4 मानं, गणना, मात्रा-

Reclaim, v. t. सत्त्वये सन्मार्गे-प्रवृत् c. or नी
1 P, or नियुद्ध 7 A, 10, दुर्मार्गात्-दुष्कर्मणःनि-परा-वृत् c. or निरम् c., दुर्मागत्यद्भ c. 2
कृषियोग्य-4, क्र 8 U - 3 प्रनः लस् 1 A or
ग्रम् 9 U. --Reclamation, s. पापनिवृत्तिः
र्रेन, दुर्मार्गदरावर्तनं, कुष्यत्यागः. 2 प्रनग्रदणं,
प्रनर्लामः-अवाति र्रेन

Recline, ग. १. अव-आ-लंसू 1 A, समा-आ-श्रि 1 U. 2 शी 2 A, सं-उप-विद्यु 6 P, आस् 2 A; अध्यास, आध-शी (with acc.), निषद् 1 P, विक्रम् 4 P; See Lie. t. नि-धा 3 U, उप-धा; S-e Lean. -ing, a-आलंबिच, आश्रित, अवलंबित. 2 आ-अव-नम्र; शयान; संविष्ट, निष्णग्

Recluse, अ. परिवाज्य ..., संन्यासिन् 16., वि-विक्त-एकांत-वासिन् मोवेन् ..., वानप्रस्थः; female r.' परिवाजिकाः := ... विविक्त, निजन See Lonely. = ness, s. आरण्य-

कवतं, विविक्ततेवा, परिवजनं-

Recognize, v. t. प्रति-, अभि-ज्ञा 9 U, संविद् 2 A, परिच्छिट्ट 7 P. अज़-स्मृ 1 P, निश्चि 5 U, निर्णा 1 P; 'net properly 1. 8d' न तस्वतः परिच्छिन्नः. 2 स्वी-अंगी-कु 8 U, प्रति-पट्ट 4 A, अम्युपगम् 1 P, अम्युप-ट्ट 2 P, ग्रह्म 9 U, प्रमाणीकु. =nace, s. अंगीकारपत्रं, प्रातिभाव्यं, दर्शनपतिभाव्यं (r. bond); 'entered into a r. bond 'दर्शनपतिभुवं ददी. =Recognition, s. प्रति-, अभिज्ञा-ज्ञानं, परिच्छेदः 2 अंगी-स्वी-कारः, प्रतिपत्ति f., अम्युपगमः

Recoil, v. i. वि-परा-वृत् 1 A, ज्यपवृत्, परा-पत् 1 P. = s. (अकस्मात्) परा-वि-वर्तः र्तनं, परापतनं-

Recollect, v. t. समू 1 P, अनु-सं-°, अनु-सं-थे 1 P, अनु-संन् 10, अनुन्थं 4 A, 1 P. 2 (Oneself) धेर्य अवष्टम् 9 P or अवलंब् 1 A; See Courage; 'he tries to r. ' सु-स्मूर्णते. →ion, s. स्मृति f., समरणं, अनु-स्मूर्णतं, अनुपोधः; 'l am a sage having r. of my former birth' अहं जातिसमरः सुनिः (Ka. 355).

Recommend, v. t. श्लाच् 1 A, पशस् 1 P; See Praise. 2 निश्चिप 6 P, सं-,ऋ c. (अर्पपति); See Butrust; स्त्रतिपूर्वकं नि-िक्षपू or उपन्यस् 4 U; or gen. ex. by स्त 2 U, प्रशंस्; गुणान् प्रशंस्; ' I r. this boy to your care 'अयं बालको भवतावेक्षणीय इति मे विनति:; ' I shall, therefore, r. you to Dainsyanti तद्हं विद्धे तव स्तवं दमयंत्याः साविधे (N. 11. 47); ' I beg to r. him to your kind notice ' तारेमन् कुपादृष्टिं पातयतु or तं रिनम्धदृष्टचा पर्यत भवान इति मे प्रार्थना. -ation, ह. गुणवणनं-प्रशंसा-कितनं. 2 गुणवर्णनपत्रं, प्रशं-सालेखः 3 उपदेशः, अनुशासनं, प्रवोधनं. 4 अनुग्रह-प्रसाद कारणं, आद्रहेतुः ' a fair face is a good T. ' आकृतिविशेषेच्यातरः पढं करोति (M. 1.). -story, a. जुण-श्लाधिन, प्रशंसाकरिन्.

Recompense, v. i. हाब c., निष्क 8 U, प्रतिक्क, प्रतिफलं-निष्कृतिं दा 3 U, निस्तृ c.; (सर्ति) पूर् 10 &o.; See Compensate. 2 मूल्यं दा; परितृष् c.. स-मू c.: See Roward. —s. पारितोधिकं, मूल्यं, प्रतिफलं; निष्कृति f.,

निस्तारः, शुद्धिः f., निर्यासनं, प्रतिक्रियाः, पूरणं, क्षतिनिष्कृतिः- पूरणं.

Reconcile, v. t. सं-धा 3 U, सं-धद c. (घट-यति), संमिल् ८., इषं-वैरं शम् ८. (शमयति), सख्यं कु 8 U; प्रसद् ट., अनुनी 1 P, सांत्य 10, संन्यरिन्तुष् c.; 'you are not yet r. ed 'नाद्यापि प्रसादं गृह्णासि (M. 4.), न अन्तनीयसे, प्रसन्ता न भवसि; ' easy to be r. ed 'आशुसंधेय. 2 (Statement &c.) विसंवादं-विरोधं-अपनी 1 P or अपा-निरा-क्रु, ऐक्यतां-एकवाक्यतां-संगतिं-क्रु, समा-धा. 3 (Quarrels &c.) प्रशस् ८., सं-धा, निराकृ. -cd, a. कुतसंधि, शांतवेर, प्रसावित, एकीकृत; 'to be r. ' प्रसद् 1 P, केइयं गस् 1 P, प्र-सादं ग्रह् 9 U, तोषं गम्, संमिल् 6 P. =er, 8. संधातृ m., समाधाता, संधिकृत् m. -ment, -Reconciliation, 8. संधाने, संघटनं, मसादनं, संमेलनं, वैरशमनं, सख्य-करणं. 2 संधिः, सामन् n., वेरशांति f., पुनः सख्यं-मेत्री, सांत्वनं, अज्ञनयः, ऐक्यं. 3 समा-धानं, संगति रं., एकवाक्यता, विरोधशमनं.

Recondite, a. गहन, नि-,गृह, गृहार्थ, दुर्वोध, रहस्य, दुर्नेय, गहनार्थ.

Reconnoitre, v. t. नियुण-सूक्सं-परीक्ष् 1 A or निरूप् 10 or अद्यसं-धा 3 U, गवेष् 10.

Record, s. लेख्यं, लेखः, पत्रं, पत्रकं, पटः, लेख्यममाणं (evidence on r.). -ए. t. आभ-, लिख् 6 P, लेख्य-पत्रे-आरुड् c. or निविद्य c. or न्र. c. (अपंयति); See Commit. -er, s. लेखकः, लिपिकारः, कायस्थः (court-officer).

Recount, v. t. क्षच् 10, आ-ख्या 2 P, वर्ण् 10, निविद् c., परि-,कृत् 10; See Tell.

Recoup, v. l. पूर् 10, त्रतिवि-धा 3 U पूनर् हम् 1 A.

Recourse, s. आ-सं-उपा-अयः, आ-अव-लंबः, 2 ज्ञरणं, गति f., (श्रीहरिमें गतिः); ' have r. to ' क्षि 1 U, आ-उपा-समा-सं°, आ-स्था 1 P, आ-अव-लंब् 1 A; उपगस् 1 P.

Recover, v. i. आरोग्यं लस् 1 A, रोगाइ विस्च pass.; oft. by निर्, वि, वत in comp.; निर्विपः गौतमः (M. 4.) ' bas r. ed from (the effects of) poison'; मकृति आपद 4 A, सस्य-मकृतिस्थ
त. भू 1 P, रोगमुक्त-निरामय-८.भू; पूर्वस्थिति निर्म 5 P. 2 (From fainting) संज्ञां-चेतनां-लभ्, See below. = v. l. (सुनः) लभ्, आप्, विद् 6 U, प्रति-आ-पद्; प्रत्यवाप्, प्रत्याद् 1 B, प्रत्यक्ष 1 P, प्रत्युद्ध 1 P; 'r. consciousness ' संज्ञां-चेतनां-लभ् от आप्, प्रकृति-तंज्ञां प्रति-आ-पद्, प्रकृतिस्थत. भू. 2 रोगं ह or नज्ञ ए. or साथ c. or जम् c., निरुद्ध-स्थ-त. क 8 U; See

Cure; 'she r. ed him from poison' सा तं निर्विषं चकार. -ed, व. प्रतिलब्ध, प्रत्याहृत, प्रमृहित, &c. 2 (From sickness) गृत-नष्ट-भांत-रोग, नीरोग, निरामण, रोगमुक्त, स्वस्थ, प्रकृतिस्थ, उत्थित; oft. by मुक्त, गृत, in comp.; 'r. from fever' ज्वरमुक्त; 'r. from swooning' नष्ट-गृत-भाह; 'r. from poison' निर्विष, &c. 3 (From fainting) लब्ध-मंज्ञ-चेतन, प्रकृति-मापक्र, प्रकृतिस्थ, चेतनापक्र. -y, &. पुनर्लाभा; पुनःप्राप्ति f., पुनरादानं, प्रतिपत्ति f., अधिगमनं, प्रत्युद्धारः. 2 स्वास्थ्यलाभः, आरोग्यप्राप्तिः, प्रकृतिलाभः, स्वास्थ्यं, निराम्यत्वं, आरोग्यं, रोगमुक्ति f.

Recreant, a. धर्मभ्रष्ट, त्यक्त-लंघित-स्वधर्म, पतित. 2 कातर, भीरु, क्रीच, See Coward.

Recreate, v. t. (Oneself) विश्रम् 4 P, विद्व 1 P, रम् 1 A, क्रीड् 1 P. 2 आ-समा-प्रत्या-श्वस् ८., आनंद् ८., विद्यद् ८., रम् ८. (रमयित), सं-परि-तृष् ८.; See Please, Refresh. =ion, s. विश्रामः, विनोदः-द्वनं, विद्यारः, विद्यारं, क्रीतां, मनोरंजनं. =ive, a. सुखकर (री f.), मनोरंजनं (नी f.), विनोद्शील.

Recrement, s. See Dross.

Recriminate, v. प्रत्यभियुद्ध 7 A, 10, प्र-त्यभिश्तंस् 1 P. =ion, s. प्रत्यभियोगः, प्र-त्यारोपः; '' orimination and r.' परस्पर-दोषारोपः =ive,-ory, a. प्रत्यभियोगिनः

Recrudescence, ३. युनः प्रसर्पणं or उन्द्रवः--Recrudescent, a. युनः प्रसर्पिनः

Recruit, v. t. ज्ञांक वृष् c., प्रवलीक 8 U, आश्वस c., आप्ये c., समा-प्रतिसमा-धा 3 U, सस्य-a. कु; 'to r. the strength of' वाजीक. 2 नवसैनिके: पूर् 10. =v. i. 'r. one's strength' वलंक्तरचं लभ् 1 A, स्व-तेज:-वीर्य प्राप् 5 P, सुरथ-a. भू. =3. सूतन-व-सैनिक: =ed, a. लब्ध-प्राप्त-वाल, विधित-सत्त्व, आप्यायित, प्रत्याश्वस्त. 2 नवसैनिक-यक्त-पूर्ण.

Rectangle, s. समकोणः, समचतुरसं. =Rectangular, a. समकोण, समचतुरसः

Rectify, v. t. समा-प्रतिसमा-धा 3 U, ऋष c. =ication, s. समाधानं, शोधनं.

Rectilineal, a. सरलरेखाविशिष्ट-

Rectitude, s. सारल्यं,आर्जवं, दाशिण्यं, न्या-यिता, शौचं, सत्यशीलता, सहतेनं,सदाचारः; ' path of r. ' सन्मार्गः, सुपथः, नीतिमार्गः' एथः; ' deviation from the path of r. सत्यथत्यागः-भ्रंशः, उत्यथनमनं-

Rector, a. नायकः, अध्यक्षः 2 ग्रामान्दार्गः . Recumbent, a. पार्श्वशय, अर्थकारेन शयान, . क्षिश्चय, संविष्ट. Recuperate, v. i. पुना लच् 1 A.

Recur, ए. i. प्रति-,आ-इत् 1 A, पुनइ आगम् 1 P, or आपत् 1 P or सं-पद 4 A or सं-भू 1 P or ug I A or gu-gur 1 P; (to the mind) आवि:-पादु:-भू, उद्-इ 2 1', स्फुऱ 6 P, स्म pass. 2 शरणं गम् or प्रपद्. -rence, -rency, s. प्रत्यावृत्ति f., पुनर्व-र्तनं, पुनर्घटनं-आपातः-उपस्थानं-संभवः 2 स्मरणं, स्फुरणं, प्रादुर्भावः, उद्यः. =rent, =riug, a. आवर्तक, प्रत्यावर्तिन्.

Recusant, a. प्रतीप: See Obstinate.

Red, a. रक्त, लोहित, शोण (blood-r.), रक्त-लोहित-वर्ण,अरुण (dark r.), कपाय, शो-णितः ' r.-bot ' उत्तप्त, ज्वलत्, आभि-सं-तप्त, अधिवर्ण: 'r.-lead ' सिंद्ररं; See under Lead. - s (R. colour) रक्तवर्ण:, अवणि-मन् m., लोहित:, रक्त:. =den, v. t. लोहि-तीकु 8 U. रक्तीकु &c. -ए. i. रक्तीभू 1 P, होहितायते (D.). =dish, a. आरक्त-लो-हित, इंपइक्त, &c. =ness, s. रक्तत्वं, लो-हित्यं, रिक्तमा, अरुणिमा,

Redact, v. t. See Edit. -ion, s. See

Edition (1)

Redeem, v. t. अय-द्व 1P, निक्की 9 U, परि-की 9 A, धनं दत्ता मोक्ष् 10; सुच् c., मोक्ष, वि-निर्-°, प्रत्या-दा 3 A, उप-नी 1 U; 'a pledge to be r. ed at a fixed time ' कृतकालोपनेय: आधि: (V. M. 66). 2 परि-, र्ज 1 A, उद्-धू 1 P, 10, निस्तृ c. 3 पूर् 10, मतिक 8 U; See Atone for; 'he has this r.-ing virtue in him 'अयं तस्य गुणोऽन्यान्दोषान् प्रमाधि-लोपयति =€1, 8. परिकेत् m.,निष्क्रयिन् m. 2 त्रातृ m.,मोक्षदाः, उद्धतं m., तारक: -Redemption, s. नि-ष्क्रयः, परिक्रयः-यणं 2 परि-,त्राणं, उद्धारः, मोक्षः क्षणं, सुक्ति र्., तारणं.

Redolent, a. सुगांधि, सपरिमल, सुरभि; See Fragrant; 'to make r. 'वास 10, सुरुगी-雪8 U.

Redouble, v. t. द्विगुणीक 8 U, पुन: पुन: फु; अविरतोद्यमेन युप् c. -ed, a. विवृद्ध, द्विग्रणित, पुनः पुनः कृतः

Redoubt, 8, दुर्गरचना,=able, 4,भीम, विक्रांत, महापराक्षम, महाप्रताप, उरुविक्रम.

Redound, v. i. साध c., आवड् 1 P, सं-पद् c.: करूप 1 A, सं-पद 4 A (with dat.,) भू with dat ; will r.' to thy glory ' तव यशसे भवेत-कल्पेत &c. 2 अव-सो 4 P; धरि-.णस् 1 P; oft, ex, by अंतः, परिणामः. 3 Overflow, q. v.

Redress, ए. ६. प्रतिकृ 8 U, निराकृ, समा-धा 3 U; ਤੜ੍ਹ 1 P, ਸ਼ੁਬ੍ਰ c. (persons); ' r. one's grievences ' दःखाद्-सुच् ः

उद्ध. = अति(सी)कारः, प्रतिकिया, समाः धाने, उद्धारः.

Reduce, v. t. पूर्वस्थितिं नी 1 P, पत्यादिश 6 P. 2 (Bring to a state) ex. by ar, नम् c., कु 8 U or सात्कः ' r. to subjection ' आत्मवशं नी, वशीका: ' r. to ashes ' भस्मसात्क, भस्मीक, भस्मावशेषं नी or कुः 'r. to a wretched state' दीनावस्थां नी: 'r, ed to a skeleton of bones ' आस्थ-मात्रावशिष्ट, कंकालशेष: ! who bas r. ed kings to the state of tributaries ' करवीकृतभूपालः. 3 न्यूनीकृ, अल्पीकृ, व्हसू ' c., लघयति (D.), लघुक्तः, वि-प्र-कृष् 1 P, (विमक्षंत्यलक्ष्मीं U. 5); अपकृष्; ' r. in .price ' अर्थत: पत् c.; fr. the strength ' पलं शिथिलीकु or अपिच 5 U or क्षि 1, 5 P. 4 (Person) कुशीक, क्षीणीक, क्षे-िक c. (क्षपयति), शक्ति अप-चि or अवसन् c. 5 पशीकु, जि 1 P, पराजि 1 A, स्ववशं नी. 6 (In Math.) रूपं दा 3 U, रूपेण कथ् 10; 'r. to a system ' इयव-स्था c., ऋमेण विन्यस् 4 U or विरच् 10. -ed, a. पूर्वच-जुत, कृत, सूत, गामित, आपस, गत, 'r. to misery ' कुच्छ्रगत, कुच्छ्रापन, क्**टापन**ु 'r. to ashes ' भस्मीकृत, भस्मीसूत. वशीकृत, न्यूनीकृत;शीणवल &c.; 'you appear to be much r.' अतीव क्षामः-फुशवाबः-दूर्यसे; अपचितं गात्रं (S. 2) ' a body r. in bulk,' ' r. in strength ' श्रीणवल, ज्ञि-थिलबल, क्षीण, क्रश. -Reduction, s. करणं, नयनं, गमनं, &c. 2 ऱ्हासः, अप-विप-कर्षः, अपचयः, न्यूनीकरणं, न्यूनता, शैधिल्यं. 3 पराजयः, वशीकरणं, पराभवः-

Redundant, a. अतिरिक्त, समधिक उदिक, उत्सिक्त, अत्यंत; व्यर्थ, प्रनक्कभूत, अति-ज्ञय in comp. -ly, adv. सातिज्ञयं, उद्मितं. -Redundancy, s. आधिक्यं, अ-तिरेकः, उत्सेकः, उद्दर्तः, पौनकक्त्यं, व्यर्थताः See Excess, -ive.

Reduplicate, v. t. द्विगुणीकु 8 U. 2 (In grammaı) अस्पस् 4 P (syllable); आ-बेह्यति (D.) (word), -iou, s. अम्यासः. आम्रेहितं, आमेहनं, द्विरुक्ति ʃ -,

Reed, इ. नहः-लः, धमनः, पोटगलः, वेतसः, वेत्रं, वेद्यः, वंशः, ' r. for writing ', ' r.pen ' कलमः -y. a. नडूल, नल-वेत्र-मय (यी f.), वेतसपूर्ण.

Reef, s. शिलासंघातः, शिलोच्चयः-श्रेणी, शैल-सेत: -v. t. संह 1 P; See Contract.

Reek, v. i. बार्ण उद्-यु 6 P or उद्भू c. or उद्वय 1 P or उत्थिप 6 P, बाब्पायते (D.). याण्य:, धुमिक्ता. =ing,-y, a. बाक्योद्वारिन्, बाब्यमय (थी र्र.).

Reel, v. i. प्र-,स्खल, 1 P, पान्ते पत् 1 P, सं-वि-चल् 1P.-इ.स्कलनं,विचलनं 2 आवापनं. Refection, s. अल्प or लच्च-आहारः or भोजनं, उपाहारः.'-Refectory, s. उपाहारशाला.

Refer, v. i. उद्दिश् 6 P, आधकु 8 U, लक्षी-5; See Allude, Advert; आत्रि 1 U, अपेझ् 1 A, संबंध-अनुषंज्-pass.; 'it does not r, to me ' न मत्संबद्धं तत्; oft. by विषय, पर, in comp.: ब्रह्मविषयाणि वा-क्यांतराणि (B. 114), ' r. ing to Brahman ': संदिह्यमानानि वाक्यानि ब्रह्म-परतया निर्णीतानि (S. B. 166) have been proved tor to Brahman. '-o.t. Ex. by दूरा 1 P, निरूप् 10, प्रट्य 6 P, ऋ c. (अर्पयति), प्रति-पद् c.; निर्दिश् 6 P; Ir. you to the sage about it' ताह-. बरो सनिमेव प्रच्छः 'r. the word to the dictionary कोई। तं शब्दं निरूपय; the matter must be r. ed to the judge opicion ' अयमर्थः आर्भेनायार्थ शासु-विवाकाय निवेदनीयः प्रतिपादनीयः 🗝 निदंहच्यः. 2 आरह ः; आसंज् ः; संबंध् 9 P. -ce, s. प्रमाणपुरुष:, मध्यस्थ:, निर्णतृ 'm. =ence, इ. अर्पणं. निवेदनं, निर्देश: &c. 2 उद्देशः, संबंधः, अनुषंगः, अपक्षा, आश्रयः, विषयः, संपर्कः, अन्त्रयः, अनुसंधानं, ' & r. is here made to a mythological story ' अत्र पुरावृत्तकथा अनुसंधेया (Mallinaths on K. 1. 21); oft. ex. by आलोकनं, आलो-चनं 'on a r. to the book again ' पुन: प्रस्तकं आलोक्य &ः; भवितिर्देष्टर्धलं पुन-राहोच्य &c; 'in or with r to ' आध-कृत्य, उद्दिश्य, आश्रित्य, अवेश्य, अवेशया-संबंधेन-दिवये in comp.

Refine, v. t. वि-, शुप ०., विमलीक 8 U, प-, मुद्ध 2 P. 2 संस्क्र, परिब्क्, उपस्क्र, विनी 1U.

—v.i. शुप 4 P, विमली सू 1P —ed, a. वि-, शुद्ध, शोधित, इतमल; r. g. ld'. प्रमुष्टं-संस्कारशुद्ध-हेम. 2 संस्क्रत, संस्कारवर्त, परिब्क्रत, पद्धक्रत, पदिक्रत, पद्धक्रत, पदिक्रत, पद्धक्रत, अश्रद्ध; विनीत, शिष्ट, सम्य. 3 आते-, प्रहम-—ment, s. शोधनं वि-, शुद्धि f., शुद्धता, प्रमार्जनं. 2 संस्कारः परिब्कारः, शिष्टता, सौजन्यं, विस्वयोधः, शुद्धिः; 'r of mannors' विनयः, आचारती तन्यं, सम्याचाररवं, 'a man of r.' शिष्टाचारः, विनीतः 3 अति-, प्रस्थता —er, s. सं-, शोधकः, शोधयतः, मलहारिन् कः

Refit, v. t. See Repair.

Reflect, v. i. चिंतू 10, ध्ये 1 P. विचा ८, विगण् 10, सू ८. तक 10, विसु शू 6P, आलो स्पर्यालोच् 10. 2 (On) आ-अधि-क्षिप् i P, विंद् 1 P, अव-ज्ञा 9 U: See Censure. -- र. प्रतिक्षिप्, परा-प्रस्वादृत् ८., प्रतिक्षिप्

यति (D.); 'a lake r. ing stars ' तारा-भतिवियं सर:1 'this action r. s great credit on you ' इदं ते चारितं अतीव मशस्यं. -ed, a. प्रतिविधित, परावातित, संक्रांत, प्रति-फालित; 'to be r. 'सुच्हें 1 P, संक्रम् 1 U, 4 P, परावृत् 1 A, अतिफल् 1 P; इस्पेश मुच्छीते न चंद्रपादाः(R. xvi.18)ः मणिकहि-मसंकांतप्रतिविवतया. (Ka.9.)-ing,a. पराव-तेनकारिन, परावितन् 2 चिंता-ध्यान-शील, विचारशीलः =ion, हः चिंताः विचारः, वि-मर्शः, भावना, ध्यानं 2 आ-अधि-क्षेयः, आक्षारणं. 3 पराचतनं, मतिक्षेपः, संक्रांति 🗗 4 मितिबंद:-बं, मितिच्छाया, मितिकलं:छाया, मिति-मा,प्रतिभृति 🏂 -फ़पं =01, ह आदर्शः दर्पणः-ण, मतिक्षेपकः, परावर्तकः. 2 विचारकः.-Reflexible, a. परावतनीय. -Reflexive, a. पुरसंबंधिन; 'का. verb' कर्मकर्तृवाच्यं -ly, adv. mfmff.

Refluent, a. परावर्तिन्. -Reflux, Refluence, s. परावर्तः, प्रतिस्थंटः

Reform, v. 1. दोषं अपनी 1 P or खंदू
10 or अपाक 8 U or निवृत् ०.; पापात्
निवृत् ०. or विरम् ०.; दुर्मतें नञ् ०., (of
persons). 2 शुर् ०., परि-वि-सं-, समाप्रतिसमा-धा 3 U, प्रतिकृ. 3 पुनः कृ of
कृष् ०. or वि-धा. =v. i. पापात् नि-परा वृत्
1 A or विरम् 1 P, पापमार्ग त्यद्ध 1 P. =s.,
—ation, s. पाप-दोष-निवृत्ति f.-रपागः, दोषच्छेदः- खंडनं-शोधनं-समाधानं, पापप्रतिकारः,
संशोधनं, परिवर्तनं, (religious) धर्मपरिवर्तनं
कांति f. =atory, s. शोधनाळ्यः, =cu,
a. निवृत्त or त्यक्त-पाप or दोष, विरत-हृतदोष, संशोधित. =er, s. निवत्कः, संशोधकः,
दोष-पाप-च्छित् m. 2 धर्मपवतंकः.

Refract, v. t. परावृत् c., वकीक 8 U; to be r.-ed 'वकीसू 1 P, परावृत् 1 A.-ion, s. वकीसवर्ग-करणं, परावृत् तं प्रकाशावः.
-Refractory, a. विभिन्नीय, अविध्य, अविवेय, अवश्य, अविवार्य, शासनलंगिनः, See Perverse; 'do not show a r. spirit towards thy husband' 'सर्नुः प्रतीपं मा स्म गमः (S. 4); 'to be r.' प्रतीपायते (D.).
-inese, s. प्रनीपता, वकता, दुःशीलं, वकाभावः, अविधेयता.

Refragable, a. छेख, खंडनीय, भेख-

Refrain, v. t. ति-तं-पन् 1 P, निवाह 9 P. निवाह 5 U or c, संह 1 P; See Control. -v. i. निवृत् 1 A, वि(म् 1 P, (with abl.); परिद्वा P, वि-वृत्त 10, त्यन 1 F; See Abstain, Cease, Forbear. -s. अवनः

Refrangible, a. परावर्तनीय. [अहपर्द. Refresh, v. t. समा-प्रत्या-आ-प्वस् c., आनंद . ., जीव् c., आ-प्र-ह्वाद् c., सुखयति (D.).

2 नवीक 8 U, (एते वयं पुनर्नवीकृताः स्मः S. 5.): अमं अपह 1 P or छिद् 7 P or अपनी 1 P, विश्रम् ः वलं-सस्वं वर्षः ... आर्षः ए. .3 निर्धा c. (वापयति), शीतलयति (D.), शीत-लीक: See Cool. -ed, a. हत or गत-क्रम or श्रम, विश्रांत, आप्यायित, आश्वासित, नवी-द्यत, द्वित्तश्रम =ing, a. आह्वादन (नी f.), क्रम अम-विनोदिन, आनंद-मुख-पद, अम-क्रम-च्छिद्, अमापह, क्रांतिहर. -ment, ह. आह्नाद्नं, श्रम ०१ क्रम-अपहारः ०१ विनोद्नं, आश्वासनं, अम-क्रांति-च्छेदः, विश्रांति र्र., विश्रामः 2अभ्ययहारः, लघ्वाहारः, उपाहारः; 'morning r. ' मातराज्ञ:, कल्यवर्तः.

Refrigerate, v. t. तापं-दाहं-ह 1 l' or नरूर c. or छिद् 7 P, निर्वा c. (वापयति), शीत-लक्कि 8 U; See Cool. -ion, ह. ताप-दाह-च्छेदः, निर्वापणं, -Refrigerant, a. निर्वा-ताप-दाह-हर, 🗝 उष्णनिर्वाषणं. तापशमनं.

Refuge, र. आश्रयः, संश्रयः, शरणं, गति j.; (person) श्ररण्यः, आश्रयभूतः, पालकः, रक्षकः, त्रातृ ... 2 उपायः, प्र-,युक्ति f., गतिः, साधनं; 'giving r. ' शर्ण्यः &c; 'lake r with ' इारणं या 2 P or गम् 1 P or पपद 4 A, उपा-आ-सं-िश्न 1 U, अवलंब 1 A, शरणार्थं गम् &c; ' seeking r. ' शरणार्थन; ' come for r. ' इारणं प्रपन्नः, इारणागतः having only one r.' अनन्यगतिक--Refugee, 8. शरणं भपन, शरणागत:, **शरणार्धि**न् m. आश्रितः, अवलंबितः.

Refulgent, a. देदीप्यमान, विभाजमान, भा-स्वत्, उञ्ज्वल, आतितेजस्विन्, प्रद्योतमानः See Bright. -Refulgence, ह. आतिमभा-

तोजस् गः, औज्ज्वलयं

Refund, v. t. मतिदा 3 U, मति-ऋ c. (अर्पयाति-)

Refuse, v. t. मत्या-स्त्या 2 P, नि-मति-पिध् 1 P, प्रत्याचक्ष 2 A, निराक 8 U, प्रत्या-दिश् 6 P, निर्-अप-अस् 4 U, वि-मति-इन् 2 P, न संमन् 4 A or यह 9 U or अंगीक or भतीय 6 P, अवधीइ 10; ' pray, do not c. my request ' नाहासि मे प्रणयं विहंतुं (R. 11. 58). 2 (Followed by inf.) Ex. by a sentence with वच्, वद् &c. (Say, q. v.). 🗝 उच्छिष्टं, अवशिष्टं, अव-शेषः, शेषः-पं; असारः, मलं. =a. उच्छिष्ट, असार, अंबिइप्टि.

Refute, v. t. निराक 8 U, निरस 4 U, मातिक्षिप् 6 P, खंड् 10, बाय् 1 A, अधरीकु, पत्या-ख्या 2 P, प्रत्यादिशं 6 P, अपवद् 1 U, निर्ध 5, 9 U, 6 P. -ation, s. निरासः, निरसनं, खंडनं, निराकरणं, मतिक्षेपंः, पत्याख्यानं,

Regain, v. t. पुन: लभू 1 A or प्राप् 5 P. प्रतिपद् 4 P; See Recover.

Regal, a. राजकीय, राजाई, राजीचित.

Regale, v. l. संतृष् ध. संतृष् ध., आह्वाङ् ध., आनंद् ८. 2 आश्वस् ८., आप्ये ८, संबुध् ८.; See Refresh, 'r. oneself' उत्तमाक्षेन संतृष 4 P or संतप् 4 P or आत्मानं संतुष् C.. उत्सवं क्र 8 🗓

Regalia, अ राजिवहानि-लक्षणानि-लिंगानि.

राजोपचार:

Kegard, v. t. आदु 6 A, मति-अव-इक्ष् 1 A, - हुबाब, ए. . जाह संमन् c. पूल् 10, नि-,सेव, 1 A. 2 ईक्ष, दृश् संमन् c. पूल् 10, नि-,सेव, 10. आ-.लक्ष 10; 1 P, आ-अव-लोक्स् 1 A, 10, आ-,लक्स् 10; See Look, 3 मन् 4 A, वि-,गण् 10. 4 अव-धा 🖁 U, अवेक्ष्, सावधान-व- भू, दिगग्, आहू. 5 सेव्, पा C (पालयति), अनु-ष्ठा 1 P: See Observe. 6 उद्दिश् 6 P, अपेक्षः संबंध 9 P. = अवदरः, संमानः, पूजा. अवेक्षा 2 अवधानं, मनोयोगः, अवेक्षा 3 द्धि f., ईक्षणं: Sec Look. 4 स्नेहः, प्रणयः, अनुरागः, भीति f. 5 विचारः, अवेक्षा, अवेक्षा, अनुसंधार्न, ंगणना, उद्देशः, संबंधः, अन्वयः, विषयः, 'having r. to the result 'फलापेक्षया, 'with r. to ' उद्दिश्य, अधिकृत्य, अंतरेण, अपेक्ष्य, (with acc.); अपेक्षया, विषये, गत-a. in comp.; ' a scandal with r. to Malavika ' माल-विकागतं कौलीनं (M. 3); भर्तृगता-विषया-चिंता &c. -ful, a. अवे (पे)शक, अषहित, साव्धान, सापेक्ष. -fully, adv. सापेक्षं. सावधानं, -ing, a. सापेक्ष, संबंधिन, गत-विषय- in comp.; See (s.). -less, e. निरपेक्ष, अनपेक्ष, उदासीन, विरक्त, अनुत्सुक, in comp. gen.; oft. by अनादृत्य,अनवेदय, अंगणयित्वा. -lessly, adv. निरपेशं. उपे-क्षया. -lessness, s. अनपेक्षा, उपेक्षा.

Regatta, .ह. नीकाकीहा.

Regenerate, v. t. पुनर् जन् c. (जनयति) or जीव c. or उद्-धू 1 P, 10, or उत्था c. उत्थापयति). - ..., -ed, a. पुनर्जात, पुन-र्भव, पुनर्जन्मन, पुनरुज्जीवित. -ion, 3. पुनक्जीवनं, पुनक्त्पत्ति f., पुनजेन्मन् n.; उत्थापनं, उद्धारः.

Regent, s. पाल: in comp.; शासकः, अधि-पति:, शास्त्रm. 'r. s of the eight quarters' अष्ट दिक्पालाः. 2 जन्यपालः: राजमितानिधिः. -Regency, 8. शासनं 2 राजपतिनिध-

मंहलं-

Regicide, ह. राजदधः-हत्या-हिंसा-वातः. 2 (Person) राजहन् m., राजवातकः, राजवः. Regime, & See Government.

Regimen, अञ्चलनिविधिः, प्रथ्याप्रध्यनियमः.

one observing ए ' पथ्याशिन.

Regiment, ४. सैन्यदलं-ग्रुहमं-गण:-उपूह:: Regimentals, & सैनिकवेषः

Region, s. प्र-,देशः, लोकः, भुषनं; विषयः, राष्टं, चकं, मंहलं; (of the sky) विश् र्र., काष्टा, आशा: See Direction; ' r. of the

heart ' हृद्यदेशः; नाडीचक्रं 🐠

Register, अ. लेख्यं, लेखः, पत्रिका, पंजिकाः, गणनापत्रं. =v. 1. पत्रिकायां लिख् 6 P or निविद्यु e. -Registrar, ह.लेखकः, पंजिका-Registration, -Registry, नामलिखनं, पत्रिकायां निवेशनं 0ा आरो-पणं. 2 लिखनस्थानं.

Regnant, a. शासक, अधिकारिन, राज्या-

धिकारिन्-

Regorge, v. t. उद्दम् 1 P. उद्-ग 6 P, नि:

Regress, अ. प्रतीपगति f, परावर्तनं =v. i. परावृत् 1 A, प्रत्यादृत्. =lon, ह. प्रतीपगमनं,

ब्रह्मा वर्तनं.

Regret, v. t. अनुजूब 1 P, अनुतप 4 A; See Lament; 'he died r. ed by all ' मुतः सर्वेरनुशोचितश्चः न वाप्यनुशोचिता (U.3) por was she (her absence) r. ed.:' oft. ex. by दु:खित थ. 01 दु:खं 'Ir. I cannot go with you ' स्वया सह गंतुमसमधींस्मीति दुःखितोहं 2: Repent, q. v. - इ.सं, अनुशोकः, अनुतापः, खेद:, मनस्ताप:, उद्देग:: See: Grief. -ful, a. दु:खित, दु:खाकुल, अनुत्तम, अनुशोकार्त, उद्दिश, खिन्न, सोत्कंठ-

Regular, a. नियत, नियमानुसारिन, नेथमिक-वैधिक-(की 🏸), विध्यसुरूप, सूत्र-विधि-अनुसारिनः ' not at r. hours 'अनियत-बेलं (S. 2). 2 अद्युर्व, अनुक्रमागत, यथा-क्रम, क्रमातुगत, अद्दलीम, क्रमातुसारिन्. 3 नियतकालिकः (की 🏂) नियतवेल, 4 व्य-(ब्या)वहारिक-आचारिक-(की र्र.), नित्य, यधामार्ग, यथारीति 4 (Of persons) नियमानुसारिन, नियमनिष्ठ-पर-शील, विधि-नियम-अनुवातेनः, ध्यवारिधतः, अत्यक्तकमः, अब्यभिन्धारित, नियतवृत्ति. -ity, s. नियत-विध्यनुसारः, नियमः, त्वं, BRIT:. नेयमिकत्वं. 2 पयोगः, अनुक्रमः, परिपादि-ही f.. ब्यवस्था, परंपरा,आहुपूर्व्य, आहुलोम्यं; Sc Order. 3 विधि-नियम-निष्ठा, नियमा-इसारित्वं, विध्यनुवर्तनं, क्रमात्यागः, व्यव-रिधति f.,विधि-नियम-परता. 4 (Of arrangement) विरचनं-ना, व्यूह:-हनं, विन्यास:. -ly, odo. यथा-अनु-क्रमं, अनुपूर्वशः, आनु-पूर्विण, अनुलोमं,आनुलोम्यन, क्रमशः, क्रमण, पर्यायेण 2 यथाविधि, विधिवत, विधितः, यथानियम, यथासूत्रं, विधिपूर्वकं, विधि-नि-वम अनुसारेण. 3 नित्यं. अनुज्जितक्रमं. **तियतऋभेग, नियतवे**लायां -

Regulate v. t. सं-, वि-धा 3 U, मरिक्लप c., क्रमेण विन्यस् 4 U, विरच् 10, ध्यव-स्था C. (स्यापयति). 2 वि-.नियम् 1 P, वि-धाः,

अनुजास 2 P, नि-,यंच् 10; See Rule. Control; ये द्वे कालं विधत्तः (S. I) ' who r. time, ' 3 यथाविधि व्यव-स्था c. or वि-धा, प्रमाणं निरूप् 10. -ion, ह. विधानं, व्यवस्थापनं, यंत्रणं, शासनं, &c. 2 व्यवस्था बि-,नियमः, शासनं, विधिः, स्थिति f., मर्यादा, क्रमः =0r, ह शासकः, संविधात ル , वि-,नियंता, शास्ता.

Rebearse, v. t. पठ 1 P, अनुबद्ध 1 P. 2 क्य 10, वर्ण 10: See Narrate. 3 प्रयोगात ਪੂਰੇ अभिनी 1 P or ਜਵ੍ਹ 10. =al, *, ਪਠਜੰ, अञ्जवादः: कथनं, आख्यानं, पूर्वप्रयोगः,

पूर्वाभिनयः.

Reign, v. i. प्र-, ज्ञास 2 P, राज्यं-महीं &c. शास or अबू 1 P or मुख्य 7 U. 2 Prevail. q. v. =ः शासनं, राज्यपालनं, आधिपत्यं, अधिकार:; better by (v.) with loc. abs.; 'during Rama's r. ' रामे महीं शासति; 'after a r. of 12 years' हादशाब्दाच अक्तक्षितौ तस्मिन्. 2 राज्यशासनकालः, -ing, a राजपटारूढ. राज्यकालः. शासत्, राज्याधिकारिन्दः

Reimburse, v. i. प्रतिदा 3 U, निव्क

अपाक, पूर् ¹⁰, शुध् ^c.

Rein, ह. अभीशु:-खु:, मग्रह:. रहिम:; by drawing in the r. s' रहिमसंयमनात (S. 1); 'give the r. sto 'वर्श या 2 P; आयत्तीभू 1 P, अधीन-a. भू; 'r. 8 of government ' राज्यस्त्राणि. =v. t. नि-सं-यम् 1 P, नि-प्र-ग्रह 9 P; See Control; 'r. in the horses' प्रमुह्मता वाजिन: (S.1).

Reins, 8 कटि-टी f., कटि-ओणी-देश: 2

बुका ।

Reinforce, :v. t. Recruit. q. v. -ment, 8. सैन्यं, सेनासामग्री·

Reinstate, v. t. प्रति-ष्ठा c. (-ष्ठापयित), पुन: स्था c. or नियुज् 7 A, 10. -ment, 8. प्रतिष्ठापनं, पुनर्नियोगः, पुनःस्थापनं.

Reiterate, v. t. Repeat, q. v. 2 पुनः पुनः कु 8 U. -ed, a. युनः युनकक्तः, पोनःयुनिक (की f.). =ion, ε. पुनर्यचनं, आम्रेडनं, पुन-रुक्ति f., पौनःपुरुषं-

Reject, v. t. अवधीर 10, निराकु 8 U, भत्या ख्या 2 P, वि-हन् 2 P, प्रत्याचक्ष् 2 A; प्रत्यादिश् G P, निर्-अप-अस् 4 U, निर्ध 5, 9 U, प्रति अप-क्षिप् 6 P, त्यन् 1 P; See Refuse. =ion, ह. अवधीरणं-णा, निराकरणं, प्रत्यादेशः, प्रत्याख्यानं, निरसनं-

Rejoice, v. i. त्री pass, सुद् 1 A, आनंद 1 P, सं-परि-तुष् 4 P, हव् 4 P, रन् 1 A, उहस् 1 P; See Delight, 'I r. to Bee you! श्रीतास्मि:त दर्शनात्, त्वहर्शनेन सुदि-तोस्मि; 'this is to be r. ed at ' एतद्भि-नंदनीयं (S. 5). =0. t. Causal of roots above. -ing, a. आनंदद, हर्वावह, हर्वतर

(री f.). 2 त्रीयमाण, सुवित, हट. =s. आनंवः, हर्षः, प्रमोदः, उत्सवः

Rejoin, v. See Answer. - Rejoinder, s. मतिवचनं, उत्तरं, मत्युक्ति f.

Rejuvenate, v. t. वर्ल-सत्वं-सृष् c., आ-ट्ये c.

Relapse, v. i. पुन: पत् 1 P or आगम् 1 P or त्राव 5 P; oft ex. by प्रन: with other words; 'r.-ed into a feverish state' ज्वरेण पुनरम्पभूयत, पुनः ज्वरातुरो वभूवः 'r. ed into vice' युनर्दुमीर्ग गंतुं प्रचक्रमे, सत्प-थात् भ्रष्टः, सन्मार्गे अत्यजत्; ' r. ed into bis natural joviality सहजामानंदवृत्ति प्रत्यपद्यत. №. पुनःपतनं, आवृत्ति f., प्रत्याग-मनं, पूर्वावस्थामाप्ति र.

Relate, v. i. (To) उद्दिश 6 P, अपेझ् 1 A, अञ्चषंक्-संबंध pass.; by deriv. in ईय, or विषय in comp.; 'r. ing to Sastras' शास्त्रीय, शास्त्रविषय: 'news r. ing to the king's murder' राजधात विषयकः-संबद्धः बुतांत:, See Refer. -v. t. कथ् 10, आ-ख्या 2 P, वर्ण 10, इंस् 1 P, चक्ष 2 A, आ-नि-विट् c : See Tell. -ed, 2. कथित, ख्यात, वर्णित, &c. 2 सं-अनु-चन्द्र,अनुषक्त, आन्वित, संसक्त, संपृक्त, संबंधिन, संपार्कन, in comp. 3 संबंधिन, सजाति, सजातीय, एक-स-गोत्र, सकुल्य, गोत्रज, एकशरीरान्वय. =er, ह. आ-ख्यायकः, कथयितृ m. =ing, a. (To) संबंधिन, विषय in comp.; See Refer. =ion, 8. संबंध:, अन्वय:, संदर्भ:, संसर्गः, संपर्कः, अनुपंगः, भावः: 'mutual r.' हय-तिषंगः, अन्योन्यसंबंधः, आकाक्षा (between a word and its meaning); ' intimate r. ' समवाय-नित्य-संबंधः; 'the r. of the container and the thing contained ' आवाराधेयभाव:- 2 बंधुता, ज्ञातिभावः, शरीरसंबंधः, **अरीरान्वयः**, सजातित्रं, सगात्रता, सपिंडता 3 बंधुः, बांधवः, ज्ञातिः, गोत्रजः, सगोत्रजः, सकुल्यः, संबंधी, सपिंड: (to the 7th digree), स-मानोद्क: (8th to 14th degree); स-नाभिः, सोदर्यः, समानोदरः (by blood); ' r. s collectively ' बाधवगणः-जनः वधु-ज्ञाति-वर्गः 4 आ-उपा-ख्यानं, वर्णनं, कथनं, निरूपण, कीर्तनं. =lonship, ह. बंधुना, सना-भिता, ज्ञातिभावः, संबंधः: ' near r. ' प्रत्या-सञ्जताः ' distant r. ' ब्यवहितताः -ive, इ. सगीतः, सकुल्यः, बांधवः, बंधुः, ज्ञातिः, Sec Relation. -a. सांधेक्ष, अविविक्त, अन्यसा-पेक्ष, अकेवल; 'r. importance' तारतम्यं. 2 अन्योन्यान्वित. 3 संबंधिन्, विषयक, in сошр.: अनुविद्ध, अनुवक्त, संबद्ध, सान्वय, उद्दिष्ट. 4 संबंधवाचिन्. -ively, adv. अ-न्यापेक्षया, अन्यसापेक्षं, अपेक्षः ५१६ Comparative.

Relax, v. t. शिथिलीच 8 U, शिथिलपति (D.), अध्-अंध् 1.9 P., 10, वि-,संस् c., विगल् c. 2 मुच् 6 P, or c., विसुज् 6 P. 3 शिथिलीक, प्र-शम् ०. (शमयति), न्यूनीकु, लघुक्त, मंदीक, (मंदीचकार मरणव्यवसाय-द्रिहें K. iv. 45); 'r. ing their efforts' शिथिलितमयत्नाः 4 उद्-ग्रंथ 9 P, विसं-धा 3 U: ' r. the bowels ' विरिच 7 P or c.; See Purge, 'r. the mind 'मन: विसुद् c., or विश्रम् c. -v. i. शिथिलीभू 1 P श्लघ् 1 P, अध् 1 A, इंस् 1 A, जिथिलायते-मंदायते (D.). 2 प्र-उप-शम् 4 P, न्यूनी-भू. =ation, s. रीधिल्यं, विसंसः, पश्रथः, सुक्ति f. 2 प्र-उप-शमः-शांति f., न्यूनीभावः. 3 विनोद्यः, विश्रामः, उद्योगविरति ्र-निवृत्ति Ĵ.- इैिंथल्यं. =ed, त. ज्ञिधिलित, ज्ञििथल, प-,श्लथ, सुक्त, सस्त, विगलित: having r. his hold ' मुक्त or शिथिलित-ग्रह: or हस्तः Relay, ह. विश्रामदायी जनाश्वगण: 01

सेवकगणः-

Release, v. t. मोझ् 10, मुच् 6 P or c., वि-निर्-°, उद्घ 1 P, निस्तृ C., विसद्ध 6 P; See Free, = श. वि-मुक्ति रं. मोक्षः, मोचनं, उद्धारः, निस्तारः =er, हः मोचकः, मोक्षकः उद्धर्नृ т.

Relegate, v. t. वि-वस c. 2 ऋ c. (अर्पयाति).

Relent, ए. i. करणामृदु-करणार्द-मृदुचित्त-कः भू 1 P; अनुकंप् 1 A, द्यार्ज्ञाभू, करुणया द्र 1 P; ' his heart r. ed तस्य ननी नार्ट वंगभजत, कठिनतामजहात्; being appeased, he r. ed ' सचाउनीतो सुद्रतामगच्छत् (R. v. 54): किमपि सादुकोशः कृतः (S. 4) somewhat r. ed . -less, a. निर्दय, निष्करण, निरमुक्रोश, क्र, कठोर, कठिन-पाषाण-हृद्य, निर्धृण: Sec Cruel. -lessly, adv. निर्द्यं, निष्करणं, कठोरं.

Relevant, a. प्रास्ताविक (की f.), पस्तुत, प्रस्तुतानुषंगिन्, प्रासंगिक (की 🏸), प्रस्ताव-सद्रश (शी 🏂)-उचित-अनुरूप, पसंगोचित-पस्तावसदृशं, −iy, ade. पासींगेके. -Relevance,-cy, 8. प्रस्तावीचित्यं, प्रस्ताव-संगति 🏂 पस्ततानुस(र:-अन्वय:. प्रकरणा-द्यसारः, प्रास्ताविकत्वे

Relic, ६. अव-शिष्टं-शेष:-वं, शेषभागः, शय.-वं. सत्रशरीरं.

Relict, s. Scs Widow,

Relieve, v. t. (persons)(दु:खात् &e.) सुच् 6 P or c , मोध् 10,उद्ध 1 P: हु:ख&c. अपनी 1 P or इाम् C. (इामयति) or परिता 2 (Pain &c.) प्र-कास् 0., परिद्व, तूरीकु; लघ्यति (D.), विश्रम् c., लघुक् ; See Aileviate, 'I feel myself to be r. ed' ममारमा विशवः जातः (S. 4), निश्चितोहं. 3 उपक्, साहाय्यं दा 3 U, अनुग्रह् 9 P. 4 (Guard &c.) विश्रम् ए., नियोगात् विश्रम् ए., नियोगात् विश्रम् दा. =ed, a. उद्भृत, मुक्त, शांत, शमित &c.: 'r. of anxiety' वीतर्चित, निश्चित, निश्चित, निश्चित, निश्चित, निश्चित, निश्चित, हिः एस् (मनः), 'r. of pain' शांतदुः ख-Relief, हे. (दुः खात्) मोचनं, मोक्षः, उद्धारः, शमनं, मुक्ति f., अपहर्णं, अपनयनं, परिहारः. 2 मुखं, उप-प्र-शमः, निर्वापणं, चिता-प्रशमः-शांति f. स्वास्थ्यं, निर्वृत्तिः, विश्वासः, निश्चितताः, एकपदे एव दुः खविश्रामं द्वाति (U. 6) 'gives r. to my sortow'; कर्तव्यानि दुः खितंदुः खनिर्वापणानि (U. 3). 3 उपकारः, साहाय्यं, 'she brought her lovely limbs into r.' प्रपोप सावण्यमयान् विशेषान् (K. 1. 25).

Religion, s. धर्म: 2 Piety, q. v. =Religious, a. धर्म्य, धर्म-देव- in comp.; ' r. rites' अमंकिया: 2 धर्मात्मव, पुण्यशील, धर्माचारिव, ब्रतिव, धर्मनिष्ट, धर्मिक (की f.); See Pious, =ly, adv. धार्मि-कवत, ईश्वर्भवत्या =ness, s. धार्मिकतं,

धर्मनिष्ठा, धर्मपरता.

Relinquish, v. t. त्यज्ञ् 1 P, उत्-वि-सूज् 6 P, इर 3 P, सुज् 6 P. =ment, s. त्यागः, उत्सर्गः, मोचनं, Ṣea Abandon,-ment

Relignary, ह. अवाज्ञीयाधार:-भाजनंRelish, ए. र. स्वाद् ८., रस् 10, सुरसीकु 8 U,
स्वाद्कु. 2 आस्वाद् 1 A. 3 अभि-, रुष् 1 A,
अभिनंद् 1 P; Sec Like, ह. रसः, आ-,
स्वादः-स्वादनं, रुषि रः ' has lost r. for
dates ' पिंडसर्जुरे रुद्दे जित (S. 2). 2 अभि-,
रुष्चः, अभिलापः, इच्छा. 3 अव-उप-दंशःReluctant, व आनिच्छत्, विमनस्, आनिच्छ,
असंतुष्ट, अकाम, निष्काम, वि-पराङ्ग-सुख,
विमत. = 1y, adv. बलात्, अनिच्छपा, अकामं-मतः-नेन, by (a.), ' he went out
r. ' अनिच्छन्नपि निर्जगाम. =Reluctance,

s. अनिच्छा, अकामः, असंतोषः, वेमनस्यं, विस्रुखता, अरुचि f.

Rely, v. i. (On) विश्वस् 2 P, प्रति-इ 2 P. विश्रंभ् 1 A; अद्धा 3 U. 2 आः अवन्त्रंच् 1 A, आः सं-श्रि 1 U; oft. ex. by आयस्त, अधीन, तंत्र in comp.; 'Ir. on you alone ' भवानव ममाअयः इरणं. =iance, s. विश्वासः, प्रत्ययः, विश्रंभः, अद्भाः 2 अवलंबः-चनं, आः सं-श्रयः, इरणं. =ing. a. अवलंबिच, आश्रित, विश्वासिन, जातमत्ययः

Remain, v. i. अव-स्था 1 A, स्था 1 P, आस् 2 A, यृत् 1 A: See Continue. 2 नि-,वस् 1 P, स्था, अधि-द्वा. 3 शिष् pass., अव-परि-दत्-, दर्-यृत्; 'he r. ed only' in memory (his name only r. ed) स्मतंत्रकोषं नीतः; 'r. ing after what is eaten' सुक्तार्यकोषं, भूकतेषं (असं):

'those who r. ed alive' हत्तशेषाः —ing,

a. अब-,शिष्ट-शेष, उद्युत्त; 'pass the r.

months ' शेषान्मासान्ममयः ' during
the r. part of his life' आयुःशेष. —Remains, s. अस्थादिशेषः, अस्थीनि.

—Remainder, s. अब-, शेषः-पं-शिष्टं, उद्दर्तः,
शेषभागः; (in arithmetic) शेषं, अंतरं;
(of men)ex. by अन्य, इतर, Sec Other;
'subtracting 4 from 10 the r. is 6'
दशसु चतुभिविचिनितेषु पद शेषं 0' पद्

Remand, v. t. पुनः १-हि 5 P or आहे 1 l'. Remark, v. t. लक्ष्र 10, अवेक्ष्र 1 A, निरूष् 10. 2 आभे-धा 3 U, वच् 2 l', वद् 1 l': See Observe. - s. उक्ति f., वचनं, आभे-धानं, वचस् n., भाषणं; (written) लिंखंतं, लेखः. 2 अवेक्षणं, निरूपणं 3 चर्चां, अनुशासनं - able, a. अपूर्वं, अन्नुतं, आश्चरंभूत. 2 विख्यात, विश्वत, अलोकिक की f.), लोकोत्तर, प्रसिद्ध, विशिष्ट, उत्कृष्ट, स्मरणार्हं, विशेष in comp. - ably, adv. सातिश्वरं, विशेषणं, विशेषतः, अनुतं, विशिष्टमकारेण.

Remarried, a. पुनरूह, पुनर्भू.

Remedy, v. t. प्रतिकृ 8 U, प्रातिचि-धा 3 U, प्रतिसमा-समा-धा; परिहृ 1 P; प्र-उप-शम् C. (शमयित), साध् C., कित् desid. (चिकित्सिति-ते); उप-चर् 1 P. = s. औषधं; भेषजं, अगदः; See Medicine. 2 प्रतिक्रिया, प्रति(ती) कारः, उपश्चारः, उपायः, उपचारः, प्रातिचिधानं, उपक्षमः, चिकित्सा, प्रतिसमा-धानं. =iable, a. प्रतिकार्य, प्रतिचिध्य, चिकित्स्य, शक्यप्रतिकार, शक्यपेपचार. =ial, a. प्रतिकारक, प्रतिकारिन, (s.) :in competar. measure proves effective 'प्रतिकारिवधानं फलाय कल्पते (R. viii. 40.) = less, a. अप्रतिकार्य, अप्रतिविध्य, निरुपाय अप्रतिकार, दुक्पचार.

Remember, v. t. स्मृ 1 P, सं-अन्त-,° (with gen, when regret is shown), अन्दु- चित् 10, अनु- जुध् 1 P, 4 A. 2 (Keep in mind) स्मृ, हृद्ये-चित्ते नि उप-धा 3 U, मनास स्नृ 8 U, अन-धृ 10; 'please, r. these words well हृद्दि एनां (भारती) उपधातुमहिस (R. viii. 77); 'r. me to your brother' स्मर्तन्योहं तन आनु:-Remembrance, s. स्मरण, स्मृति र्., अनुचितनं, अनुधारणं-णा. 2 स्मारकं, स्मारणं, स्मरणवस्तु, अभिज्ञानं, 'r. of love' प्रीत्यभिज्ञानं. -er, s. स्मारकः,

उद्योधक:.
Remind, v. t. समृ c., अनु-सं-°, उद्-य-अर्ड-बुध c.; 'this group of gallants, as if, r. s me to-day of Patala' पातालं मामस संस्मारयतीय अनंगलोक: (Rat. 1), ()h I am well r. ed' अथे सम्यगतुनोधितोसिम (S. 1). -er, s. उद्दोधकः, अनुनोधकः.

Reminiscence, s. स्मृति f., समरणं, See Memory.

Remiss, a. अनवधान, असावधान, प्रसत्त, निरपेक्ष, उपेक्षक, मंदादर, शिथिलोद्यम, 'to be r. 'प्रमद् 4 P' (with abl.). -ly, adv. अनवधानेन, उपेक्षया, निरपेक्षं, प्रमादेन. -ness, s. अनवधानं, उपेक्षा, निरपे(वे)-क्षा, प्रमादः, शैथिलयं.

Remit, ए. १. प्र-हि 5 P, पेब् c., प्रतिन्द्र c. (अर्पयति); संन्द्र c., संक्रम् c. 2 शिथिलीक् 8 U, सुन्द् 6 P, त्यन्त्र 1 P, तिच्त् 1 P, तिच्त् 1 A, (with abl.). 3 क्षम् 1 A, तिच्त् c., सुन्द्र, अवस्त्र, त्यन्त्र 4 प्र-उप-शम् c., (शमयति), लघुक्त, न्यूनीक्कः =0. १. प्र-उप-शम् 4 P, शिथिलीभ् 1 P, विरम्. =tance, इ. प्रेपणं, संक्रामणं, प्रेपितधनसंख्या. =tent, व. संतत, आविसर्गिन्, =ting, व. विरत्, विसर्गिन्, शिथिलित-Remission, इ. शिथल्यं, प्र-उप-शमः-शांति के विरामः- 2 मोचनं, सुक्ति के निस्तारः, उद्धारः. 3 मार्जनं, क्षमां, विच्छेदः, निवृत्ति के उत्सर्गः

Remnant, इ.अन-, शेष:-पं; See Remainder.
Remonstrate, v. i. (With) निवारणार्थ
टपिंद् शू 6 P, निवारियतुं यत् 1 A, प्रत्यादिश्च प्रत्या-स्त्या 2 P; See Dissuade.
-Remonstrance, इ. प्रत्यादेशः, प्रयोधवचनं, निवारणोपदेशः, निवर्तनं.

Remorse, १. अनुतापः, अनुशयः, अनुशक्तिः, पश्चात्तापः. –ful, a. अनुतत, अनुशयाते; See Repentance, &c. –less, १. कठिन, निर्देषः See Cruel,

Remote, a. दूर, दूरस्थ, दूरवर्तिन, असिलिहित, विमक्तप्ट, See Distant. -Iy, adv. दूरं, विमक्तप्ट, ' he is r. connected with me ' स मम विमक्तप्ट: बंधु: -ness, है। विमक्तपं:, असिलिकर्पः, दूरता

Remount, 8. अश्वांतः अश्वः. 🗝 ः अश्वं पुनर् आरुद्व 1 P.

Remove, ए. १. स्थानांतरं नी 1 P or गम् ८., अप-मु ८., नि॰, चलू ९ 2 दूरीकु 8 U, नि॰ मु ८., अप-निः-उत्-मु ८., चहिष्कः, (from office) प्र-, भ्रंज्रू ८., च्यु ८.; ४६० Dismiss, Discharge. (of things) अपनी, निम्र ८., अपह 1 P, अप-अव-कृष् 1 P. अप-अप-मुद्द 6 P or ८., अप-ध्यप-मुद्द 1 U. निर्-अप-अस् 1 U, निराकु, अपाकृ, विच्छद् 7 P. नि॰ नश् ८., प्रतिकृ, खंद् 10, वि-प्रति-हन् 2 P, भंजर 7 P. निर-अव-धू 5, 9 U, 6 P. -ए. १. स्थानांतरं निम् 1 P or या-इ-2 P: अपसु 1 P, अपगम्-या- = ९ पुरुषः (in geneology) separated by one r. from the creator 'स्रष्ट्रेकांतरं (इंड्रं)

(S. 7). 2 पदं, पद्वी, कमः. 3 अपगमः, अपसरणं, &c.: See below. '=al, 8. अपगमः, नयनं, उत्सारणं, द्विश्वरणं, विचालनं, स्थानांतरीकरणं. 2 अपसरः=रणं, अपयानं, अपगाः=गमनं, स्थानांतरं, स्थलभेदः. 3 निरासः, निराकरणं, प्रश्नंशनं, अप-परि-हारः-हरणं, उच्छेदः, विनाशः-शनं, अपनोदः, अपोहः, प्रति-धातः, प्रति (ती)कारः, खंडनं, भंगः &c.—er, 8. अपनेष्टु m., अपहर्ता, नाशकः, उच्छेताः, gen. ex. by हारः, हारी, अपहः, हार, श्रंतकः in comp., also हत्, छुद् in comp.; 'r. of darkness 'तमोज्जत्, तमो-हत्, तमश्च्छव् &c.

Remunerate, v. t. मूल्यं-वेतनं-प्रतिकल दा 3 U; See Recompense, Reward. —ion, s. मूल्यं, चेतनं, प्रतिकलं, पारितोधिकं. Renaissance, s. (विद्यायाः) पुनकजीवनं. Rencounter, s. संमर्दः, द्वंद्वं, संचद्वः, आभि-चातः; See Battle, Collision.

Rend, v. t. द 9 P or c., भिद् 7 P, छिद् 7 P, वप् 4 P, विश्व 9 P: वि-उद्-दल् c. (दलयति), खंदु 10: See Tear, 'heartr. ing 'हृदयस्प्रा, हृद्स्प्रा, हृद्यमर्भ-विछद् - er, 8: विदारकः: भद्कः - ing, 8: विदारणं, भिदा, स्फुटनं, भेदः, भंगः - Rent, ". विद्रिणं.स्फुटित, भिन्न और - * छिद्रं, रंधं, भेदः, विदरः, स्फुटनं, भिदा, भंगः.

Render, ए. १. प्रति-दा े U, प्रति-ऋ o. (अर्पयति), प्रति-पद् c., निर्यत् c. 2 दा, क 8 U, उपकरूप् c. 3 जन् c., उत्पद् c., क; by the (ausal of roots: ' r. help ' साहाट्यं क or दा; 'to r. proud' हुप् e.: ' r. unfriendly' निकृ c., &c. निरंज् .c. 4
Translate, q. v.

Rendezvous, s. समागम-संकेत-स्थानं, संकेत गृहं-स्थलं

Renegade, अ. धर्मभ्रष्टः, पतितः, पाखंडः, स्वधर्म-स्वपक्ष-स्वागिन ...

Renew v. l. नवीक 8 U, प्रतिसमा-धा 3 U, उद्धू 1 P, पूर्वावस्थां नी 1 P or प्राप् c: or गम् c. 2 पुनः क्रु; gen. ex. by पुनः आरम् 1 A with other words: 'r. s studies' पुनः अध्-युनं प्रार्भते; 'they r. ed hostilities पुनः वरं प्रार्भिरे -धा श. नवीकरणं, पूर्ववत्करणं, प्रतिसमाधानं, उद्धारः, पुनः करणं, पुनः प्रारंभः.

Renounce, ए. र. न स्वीकु or अंगीकु 8 U, मत्या-ख्या 2 P, मत्यादिश् ७ P, मत्यान्धक्ष 2 A: See Refuse. 2 त्यक्ष 1 P. अपास् 4 U, नि-उत्-स्टब्स् 6 P, हा 3 P: See Abandon, 'to r. the world ' संन्यस, सर्वसंगं परित्यज् --Renunciation, अ. यत्यादेशः, मत्याख्यानं, परित्यागः, उत्सर्गः, परिहारः, 'r. of the world ' संन्यासः, सर्वसंग्परित्यागः.

Renovate, v. t. मवीसु 8 U, पुन: कु. ∞ion, s. नवीनता, चूतनावस्था, उद्धार:, See Refresh, Renew.

Renown, ह. कीर्ति f., यशस् n., प्र. वि-त्वाति f., विश्वति f. -cd, a. प्र-वि-त्वात, विश्वत, प्रियत, लब्धविति, प्रसिद्ध, लब्धविति, प्रसिद्ध, लब्धविति, See Fame, -cus.

Rent, s. कर:, बलि:, राजस्वं. =v. t. भाटकेन दा 3 U: भद्र :-, भाटकेन मूल्यदानेन मह 9 U or सेव् 1 A or भुद्ध 7 A. =ai, s. 'r.bill 'करपत्रिका.

Reorganize, v. l. पुनइ वि-रन् 10 or घह c. kepair, v. l. नवीक 8 U,सं-धाउ U प्रतिसमा-समा-धा, उद्ध 1 P, पूर्ववरक, पुनः स्वस्थीक, छुस्थित a. कु. 2 (Loss &c.) पूर् 10, प्रमुक् 2 P, निष्कु, श्चुष् c, प्रतिक्क, सं-धाः -v. i. आश्रि 1 U, प्रपट् 4 A, गस्-बब्द 1 P, शरणं प्रपट् or गम् or घा 2 P or अस्युप-इ 2 P. -s. प्रति-,समाधानं, संस्कारः,संधानं, उद्धारः, नवीकरणं, पूर्वावस्थाप्रापणं -Reparable, a. पूर्रणीयः उद्धारं, प्रतिसमाधेयः, 'loss not r. 'अपूरणीया हानिः -Reparation, s. Repair, q. v. 2 क्षति or हानि-पूर्णं or निष्कुति f., शोधनं, प्रतिफलं

Repartee, ह. क्षिप्रोत्तरं, ध्यंगीकि र्र., भंगि-

भाषणं, सरसोक्तिः.

Repast, ह. भोजनं, अन्नं, आहारः, अज्ञनं, अम्युगहारः.

Repatriate, v. t. (निर्वासितं) स्वदेशं

Repay, v. l. प्रतिदा 3 U, प्रति-म्ह c. (अर्प-यति), निर्यत् 10, प्रति-पद् c., निवृत् c., प्रतिष्ठ ४ U. 2 प्रतिफलं-निष्कृति-दा, निष्कृ, अपाकृ, शुध c., अपवृद्ध 10, oft. by प्रति; f. kindness परसुपकृ; fr. an injury प्रत्यपकृ, वैरं साथ c. =ment, s. प्रतिदानं, प्रत्यपणं, विर्यातनं, शोधनं, शुद्धि f., प्रतिफलं. Repeal, v. t. संह 10, निरस् 4 U, वि-,लुप्

्, नि-परा-वृत्रः, उदिद्वद् 7 P. = ह. वि-, लोपः, नित्रतनं, खंडनं, निरसनं, पचारलोपः-भंगः = = हा, ह. निवर्तकः, विलोपकः-

Repeat, v. t. पुनः चद्-गद् 1 P, or उद्दीर c. or ब्याइ 1 P, (Say, q. v.): अभ्यस् 4 U, (a letter) आझेडयति (D.). 2 आवृत् c., पुनः-सहुः-कु 8 U or आचर् 1 P or अस-ष्ठा 1 P: ten r. ed two times 'हिरावृत्ता दृश, हिद्शाः. 3 पृष्ट् 1 P, व्याह, अस्ववृद, उद्गृ 6 P, आ-स्था 2 P, कथ् 10, उदीर. -ed, и. पुनरुक्त, पुनर्भणित, पुनः प्रमः कृत, आवृत्त, आवृत्ति, 'with r. exertions' पुनः पुनः कृतः मयस्नैः; 'in r. birth, परिवर्शिन जन्मनि, जन्मनि जन्मनि. -ediy, adv. वारं वारं, भूवो भूयः, पुनः पुनः, सहस्दुः, अभीक्षां, असकृत्, बहुशः, अनेकशः. -Repetition, s. पुनरुक्ति f.,

पुनर्वादः, पुनर्वचनं-कथनं, पौनरुदःगं; 'made as a r.' पुनरुक्त, पुनरुक्ततां नीतः, See Superfluous. 2 पठनं, समभिन्याहारः, अञ्चवदः, अञ्चलदः, अञ्चलदः, अञ्चलदः, अञ्चलदः, अञ्चलदः, पौनः-र्वनं, अभ्यासः; आञ्चितं, द्विरुक्तिः (of a word &c.).

Repel, v. t. अपास् 4 U, मित-व्या-हन् 2 P, मित्र ८, निरस्, मितिश्च 6 P, मित्र ६, मित्र १, मित

Repent, v. i. अनु-पश्चात्-तप् 4 A, अनुशी 2 A, अनुशुच् 1P, अनुतापं वह-वन्द्र-यस् 1 P, पश्चात् पीट्-सिट् 1P, अनुतापं वह-वन्द्र-यस् 1 P, पश्चात् पीट्-सिट् 1P, अनुशोकः, -वnce, s. अनुपश्चात्-तापः, अनुशोकः, पश्चात्सिदः, मनस्तापः, विम्तीसारः, पाप-टुण्कृत-सेदः, मनस्तापः, विम्तीसारः, पाप-टुण्कृत-सेदः, -ant, a. सानुश्य, सानुताप, संजातानुताप, अनुशयिधुर-पीडित, अनुतत्त, जातानुश्य, जातसेट्, अनुतापार्त.

Repercussion, ह. मतिघातः, मतिपतनं.

Repertory, s. See Treasury.

Repine, v. i. व्यथ् 1 A, जुन् 1 P, अवसङ् 1 P, खिद्-पीइ-दु-संतप्-pass.; See Fret. -lng, s. मनस्ताप:, मनोव्यथा, जोक:.

Replace, v. t. (स्थाने) पुत्र: ऑन्नि-धा 3 U
or निविद्या ८० ०४ न्यस् 4 U or स्था ८०
(स्थापयति); पूर् 10, स्थाने निविद्या ८०, प्रीतिनिधि दा 3 U; one servant was x. ed
by two ' किंकरस्थाने किंकरद्वयं निवेशितं;
See Substitute.

Replenish, v. t. (पुन:) संपूर् 10 or उप-

Replete, ३. सं-परि-पूर्ण, सं-आ-कीर्ण, परि-पूरित, आ-नि-चित, आढच, मय (पी ﴿) in comp. =ion, ३. पूर्णता, पर्याप्ति ﴿ ; परि-, पूर्ति ﴿ ;

Replica, 8. प्रतिकृति f.

Reply, 8. उत्तरं, प्रति-वन्तनं-वाक्यं-वाक्यं रि-बिक्त र्र. 2 उत्तरपक्षः, प्रतिवादः, 'leave no room for r. ' निक्त्तरीकः 8 U. = v. i. दा 3 U with (s.), उत्तरं प्रति-पद् 4 A, प्रतिवस् 2 P, प्रतिवद् 1 P- भाष् 1 A. 2 Echo, q. v. = Replicant, s. उत्तर-वादिन् गः, प्रतिवादी

Report, v. t. आ-नि-विद ८., आ-रूपा 2 P or c. (स्थापयति), विज्ञा ८. (ज्ञापयति), बुधू ८., वृत्तांतं लिखू 6 P, श्रु ८.; 'he is r. ed to be dead स मृत इति श्रूपते, इति जनश्रातः-प्रवादः. = नि-आ-वेद्दं, विज्ञापना, विज्ञाति f., कथनं, 'written r. आवेदनपत्रं, विज्ञातिलक्षः 2 रूपाति f., विज्ञाति f.; 'evil or bad r. कोलीनं, अकीतिः. 3 वार्ता, वृत्तांतः, प्रवादः, जन-लोक-वादः-श्रुतिः-वार्ता, उपश्रुति,

जनरवः; किंवदंती; 'there goes a r.' इति जनमवादः क्षेटः श्रूपते, इति मवादः. ४ ध्वनिः, नादः, त्रन्दः, See Noise. -er,

8. वृत्तांतनिवेदिन् m.

Repose, v. i. विश्रम् 4 P. संविद्य 6 P. जी 2 A. 2 विश्वस् 2 P. प्रति-हः 2 P. 3 आ- अव-लंझ् 1 A, आ-सं-श्रि 1 U; ं r. ing confidence 'विश्वासमितिपत्त, सविश्वासं स्थितः =v. t. विश्रम् ८., संविद्य ८. 2 निक्षिप् 6 P. स्था ८. (स्थापवित), नि-आ-धा 3 U. -s. विश्रा(श्र)मः, विश्रांति f., विरामः, उप-म-श्रमः, म-शांति f., श्रमच्छेदः-निवृत्ति f.

Reposit, v. t. नि-आ-धा 3 U, न्यस् 4 P, रक्ष् 1 P. -ory, s. निश्चः, आगरं, निधानं, पानं, भाजनं, आश्रयः, आश्रयः, आधारः,

कोष्ठः, रक्षणस्थानं

Reprehend, v. t. अर्स्स् 10 A, परुपं निंद् 1 P, or उपालध् 1 A; See Censure. Reprehensible,a. निंदा, उपालभ्य, गरित, गर्रणीय, दूषणीय. -Reprehension, s. निंदा, गर्हा, अर्स्स-ना,दूषणं, उपालभः.

Represent, v. t. auf 10, वि-वृ 5 U, निरूप 10; oft. ex. by var c.; 'r. even vices as virtues ' दोषानाप ग्रुणपक्षमध्यारोपयंति, गुणपक्षे स्थापयंति (Ka. 108); 'r. in writing 'आभ-,लिख 6 P, लेख्ये निविश् c. or आरह c. 2 प्र-,हुशू c., सूच् 10, आ-विष्कु 8 U, निरूप्, 3 नि-आ-विद् C., वि-ज्ञा c. (:ज्ञापयति): See Inform. 4 भूमी-स्थाने-स्था:1 P, or वृत् 1 A; प्रतिनिधिः भू; 'you r. the queen' भवान राज्ञीस्थाने वतेते, राज्ञीप्रतिनिधिः. 5 रूपं-वेषं-ग्रह 9 U or y 1 P, 10; Sec Personate; (a play &c.) uge 10; 'have not seen it r. ed ' न प्रयोगतो दूर्छ (Rat. 1); नाटकं भ-योगेणाधिकियतां (S. 1) ' let it be r. ed on the stage '; 'r. a character' मिकायां वृत् ' Urvasī r. ing Lakshmi उवंशी लक्ष्मीभूमिकायां वर्तमानां (V. 3). -ation, s. वर्णनं, निवेदनं, विज्ञापना, पर्द्शनं, निरूपण, विज्ञप्ति f. 2 प्रयोगः, अभिनयः 3 मतिकृति 🏂 प्रतिरूपं, आलेख्यं, प्रतिच्छंदः, मतिमा, मतिमूर्ति f .; See Picture. -ative, 8. प्रतिनिधिः, प्रतिभूः, प्रतिपुरुषः. -a. प्रति-निधीभूतः आद्शेभूत.

Repress, v. i. प्रति-नि-रुष् 7 U, सं-नि-यम्
1 P, नियंद् 10, नि-ग्रह् 9 P, प्रशम् 0.; See
Check. =lon, s. निरोधः, नियमःः निग्रहः,
नियंत्रणं. =ive, a. निरोधित्, निग्रहंकारित्.
Reprieve, s. विभामः, विरति f. 2 दंडव्यक्षिपः-विलंबः =v. t. दंडं व्यक्षिप् 6 P or वि-

लंब् ., व्यवहारदर्शनं व्यक्षिप्.

Reprimend, v. t. निंद् 1 P, भर्त्स् 10 A, उपालस् 1 A, वान्वा दे र 10, अव-अधि-सिप्

6 P. = ८ निंदा, भत्सेना-नं, उपालंभः, वा-ग्दंडः, वाक्ताडनं, See Censure. Reprisal, ८. प्रत्यपहरणं, प्रतिपीडनं.

Reproach, v. t. (परुषं) निंद् 1 P, मर्झु 1, 10 A, उपालस् 1 A, आकुरु I P, अप-पि-वद् 1 A, निर्-भत्स् 10 A, आ-अधिक्षिप् 6 P, दुष् c. (दूष्यति), कुत्स् 10; सा-धर्म निंद्र, तिर-स्कु 8 U, धिक्का, अवसन् 4 A. — प्रति होत् , निंद्रा, गर्हा, तिरस्कारः, आ-अधिक्षपः, परि(री) वादः, उपालसः, आक्षित्रः, मर्त्सनं-ना, परुपोक्ति f., वाक्पारुष्य, दुरुक्तं, वाग्दंदः, निंद्रा-भत्सना-वाक्यं 2 दूष्यं, कलंकः, अ-अप-कीर्ति f.; लञ्जास्पदं — full, c. निंद्रामर्भ, निंद्रात्मक, परिवाद्कः, better by (इ.) in comp.; ' r. words निंद्रावस्य-वानि. 2 गर्हित, निंद्य, गर्हणीय, लज्जात्रद्-fully, adv. साधिक्षेपं, सोपालभं-

Reprobate, v. t. धिक्षु 8 U, न्यक्षु, दुष् ८., ('नूषयाति), गर्हु 1. 10 A: See Reproach. =a., s. दुवृत्त, दुराचार, पाप-खंडित-वृत्त, दुए, पापात्मन, दुःशील, दुरात्मन; (of acts) दुए, निंद्य, गर्ह्य. =lon, s. गर्हा, गर्हणं, अति-

दुएता -

Reproduce, v. t पुन: हु 8 U or उत्पष्ट c. or जन c.; 'he r. ed the whole speech' समयमेव भाषणं स यथातथह्यद्वारयामाम -Reproduction, s. प्रत्युत्पत्ति f., पुनर्जनम. Reprove, Reproof, See Reprosch.

Reptive, Reptout, उत्र राष्ट्रियः, उत्र-शः-गामिन् कः उर्रगमः, सर्पः: -0. सर्पिन सर्पण-शीलः

Republic, s. प्रजासत्ताकं-प्रजासंक्षं-राज्यं, लोक-प्रजा-प्रशुर्त्वः =an, a. प्रजापशुर्वविशिष्टः, लो-कपशुर्वसंबंधिनः, (s.) in comp. =s. प्रजा-प्रशुर्ववादिनः n., प्रजापश्चवादीः =anism, s प्रजापशुरववादः, प्रजातंत्रपक्षः

Repudiate, v. t. प्रत्यादिश् 6. P, निराकः 8 U, निर्-अप-अस् 4 U, निः-स्ट., परि-त्यस् 1 P, प्रत्या-रूपा 2 P, अपध्वंस् ८., अव-निर्-ध् 5, 9 U, 6 P; See Reject also-ion, s. प्रत्यादेशः, निराक्तरणं, प्रत्याख्यानं, परित्यागः, अपासनं. 2 विवाहसंबंधत्यागः, द्रांपत्यिध्श्रेषः.

Repugnant, य. प्रतीप, विरुद्ध, प्रतिकूल, वि-परीत, अत्यंतविमुख-विरुक्त. -Repugnance, ८. विरोधः, प्रातिकूल्यं, वैपरीत्यं, विरागः, वि-द्वेषः, आनिच्छा, वैमुख्यं, विमति र्रः, विरक्ति र्रः

Repulse, v. t. निराष्ट्र 8 U, नि:-प्रति-स् ८., अंवधीर 10; प्रत्यादिश 6 P, प्रत्या-ख्या 2 P, परा-प्रति-हम् 2 P, भंक् 7 P, वि-सु ८., (army). =ion, s. निराक्तरणं, निःसारणं, प्रत्यादेशः, अवधीरणं-णा, प्रतिघातः, प्रतिहः जन्, ोद्वाषणं, पराजयः. भंगः. =ivo, a. अ

भिय, द्विष्ट, निंद्य, बीभत्स, बीभत्सावह; Sec Hideous. 2 प्रतिचातिन, प्रतिसारिन.

Repute, v. /. मन् 4 A, अभि-सं-, मण् 10; See Consider, 'r. ed as authors ' कर्नृत्वेनाभिमताः -३., -ation, इ. कीर्ति र्रि., ख्याति र्रि., प-वि-, यशस्य र्थः प्रतिष्ठा, प्रधाः प्रतिपत्ति र्रि., गौरवं, प्रसिद्धि र्रि.; 'of established r. ' लब्द्यपतिष्ठः, 'good r. ' सु-ख्यातिः; 'bad r. ' दुष्कीर्तिः, अप-अ-कीर्तिः, वाच्यता, कौलीनं, दुर्नाम. -able, व. सं-, मान्य, प्रशस्य, माननीयं, आद्रणीयः 2 यशः-कीर्ति-कर (री रि.), कीर्ति-मान-पदः -ed, व. अभिमत, जन-लोक-विश्वत, सर्वज्ञात, जन-प्रसिद्धः

Request. v. l. याच् 1 A, अर्थ 10 A, म-अभि-°, वि-ज्ञा ७ (ज्ञापयति), सविनयं नि-आ-विद् ए. = अमर्थना, अम्यर्थना, याचना, विज्ञापना, विज्ञप्ति 🎤, नि-आ-वेदनं, याच्याः 2 आकांक्षा, इच्छा, अभिलाप:, आपेक्षा: 'in general r. 'सर्वाभीटिसत, बहुशः इष्ट. Require, v. l. प्रार्थ 10 A. प्रच्छ 6 P, याच् 1 A. 2 (Need) वि-,अपेक्ष् 1 A, आकांक्ष् 1 P; oft. ex. by उपयोगः, प्रयोजनं, कार्य, with instr.: or and 1 P: or by pot. pass. part.: ' that it is affection and should r. a cause is a contradiction ' स्नेहश्च निमित्तसच्यपेक्ष इति विमतिषिद्धमेतत् (Mal. 1): ' I do not r. his help 'न सम तस्य साहाय्येन प्रयोजनं: 'r. s a careful consideration ' नियुणमवेक्षणीयः, नियु-णावेक्षणमहीते. -ment, ». Ex. by (v.); fall the r. s of man ' यद्यक्तरेरपेश्यत or हच्यते. -Requisite, a. आवश्यक (की f.), अवर्यक, आकांक्षित, अपेक्षित. 🗝 अवर्यक-वस्तु-इच्यं, अपेक्षितं -Requisition, 🐇 प्राचनानं, अपेक्षा, आकांक्षा.

Requite, v. t. शति-दा 3 U, प्रतिफलं दा, प्रतिपक्त 8 U, निस्तृं c.: See Recompense, Repay; (grudge &c.) प्रतिकृ, निर्यत् 10, ज्ञुद् c., साध् c. -वा, श. प्रति-दानं, प्रतिफलं, निस्तारः, निष्कृति f., प्रत्युपकारः, पारितायिकं, निर्यातनं 2 प्रति(ती)-कारः, प्रतिक्रिया, द्युद्धि f.: साधनं.

Rescind, v. t. विलुप् ..., खंडू 10, निरस् ‡ U, निवृत् c. -Rescission, s. वि-,लोप:, खंडनं, निरसनं, See Repeal.

Rescript, s. See Counterpart.

Rescue, e. t. मुख् 6 P or c., मोक्ष् 10, वि-निर्दे ., विस्तृ ., उद्द-ह 1 P or धू 10; परि-त्रं 1 A, रक्ष् 1 P; See Protect. - ह. वि-, मुक्ति ., मोचर्न, मोक्षः-क्षणं, उद्धारः, परि-, त्राणं, रक्षणं, निम्तारः, तारणं, 'on, on, to the r. 'सत्वरं परितायधर्वः - er, s. उद्धर्तृ m., जाता, रक्षकः, मोक्षकः Research, ह. अन्वेषणं-णा, निरूपणं, अनु-संधान, जिज्ञासा, मार्गणं, विन्वारणा.

Resemble, v. t. सं-वद् 1 P (with instr.), अनुकु 8 U (with gen.), अनुह 1 P (with acc.): ' the characters r. each other ' संवदंत्यक्षराणि (Mu. 5); gen. by तुल्य, सदूश, समान, उपम, अनुरूप in comp., ('Like', q. v.); भव पितुरद-रूपो गुगै: (V. 5)'r. your father in qualities '; देहचंधेन स्वरेण च रामभद्रमञ्ज-हरति, अस्य सुखं वध्वा सुखचंद्रेण संवदत्येष (U. 4). 2 उप-प्रति-मा 3 A, 2 P, समीक् =ance, 🤫 सादृइयं; सारूप्यं, तुल्यत्वं, संवाद्ः, साम्यं, औपम्यं, उपमा, अनुकारः, अनुहारः, तला: साधर्म्य (in qualities); 'to bear r.' सादृश्यं-तुलां-अधिरुह् or समारुह् 1 P; See (v.): (तुलां यदारोहति द्तवाससा K.v. 34). 2 प्रतिकृति f., प्रतिस्त्यं, आलेख्यं, See Picture. -ing, a. संवादिच, (न केवलम-स्मदंगसंवादिनी आकृतिः U.6): अनुरूप, तुल्य, सम, समान, अनुकारिन्, अनुहारिन्-

Resent, ए. i. अभि-मति-कुष 4 P (with acc.) कृष-कुप्-रुप् 4 P, अपकारापेक्षया कुप् -tul, त. क्रोधिल, कोधशील, समन्यु, सास्य, पत्यपकारबुद्धि. -ment, s. कोष:, क्रोब:, रोष:, अमर्थ:, मन्यु:, See Indignant, &c.

Reserve, v. t. सं-प्रतिसं-ह 1 P, निग्रह 9 P. 2 (आकालांतरात्) सं-चि 5 U, नि-धां 3 U, संग्रह, रक्ष् 1 P, अविशिष् 7 P or c., त्यब्द 1 P, (temporarily); आपदर्थ धनं रक्षेत् 'should r, his money for times of want. ' 3 गुप् 1 P, सं-म 5 U, अपह्न 2 A, न स्पष्टीकु, न विश्वदीकु. = है। संवरणं, संवृति f., नि-अप-ह्नवः, मनोग्रुप्ति f. 2 नि-,यंत्रणं-णा, नियहः, निरोधः; ' without any r. ' विवृतं, निर्धाजं, अनियंत्रणं, निर्धेत्रणं, · 3 (Of disposition) बाग्यंत्रणं,कथा-आलाप-विरक्ति ्रि, पराङ्मुखता, अल्पभाषणं, वाग्यतंत्व. संचय:, संग्रह: 5 (Of an army) प्रति-परि-ग्रहः, प्रत्यासा(स)रः, पार्षणित्रं -ation, है गोपनं, निग्रहः, संहारः, ग्रांसेः, अपवारणं 2 नि-अप-ह्नवः, मनोग्राप्तिः, संतरण, संवृतिः 3 परिवर्जनं, अपवादः, ब्यावृत्ति 🎉 ' with this r. only ' अयमेव तस्यापवादः. 4 संग्रह:-हणं, संचय:. =ed, त. राक्षित, ग्रस् अवशेषित. 2 संवृतिमत्, गृहभाव, गुप्तांतः करण, अगुत्तानहृद्य, संवरणशील; वाग्यत, यंत्रितवाक्,कथा Or आलाप-विरक्त Or विस्**ल**, अल्पभाषिन, अल्पालापिन्. -edly, adv. गृहभावेन, संवृतचेतसा. -Reservoir, 8. जलाशयः, तहामः-गं, जलाधारः, तोयाधारः, वापी.

Resetter, 8. लोप्त्रशाहिन m.

Reside, v. i. वस् 1 P., नि-मति-°; अधि-टा
1 P., अधिवस् (with acc.); निली 4 A;
आश्रि 1 U., मृत् 1 A; See Dwell. 2 सद्
1 P; अवशिष् pass.—ence, s. स्थिति f.,
बसति f., वर्तनं, अधिष्ठानं, वासः; ' I. abroad ' मवासः 2 वसतिः, वासस्थानं, नि-,
वासः, गृहं, आ-नि-लयः, आश्रयः, अधिष्ठानं,
स्थानं, निकेतनं; See House, 'change
of r.' स्थलांतरगमनं.—ent, s. नि-,वासिन्,
or by deriv.; 'r. of this or that place'
अञ्चत्यः; तत्रत्यः; आयोध्यकः, कौशांत्रीयः,
&c. =a. नि-,वासिन्, स्थ, वर्तिन् in comp.;
आश्रित, कृतालयः—eResidue, s. अव-,
श्रेषः- पं-शिष्टं.—al,-sry, a. अव-शिष्ट, श्रेष
in comp

Resign, v. t. परि-,त्यन्त् 1 P, उत्-वि-सन्त् 6 P, हा 3 P, प्रत्यादिश 6 P, पराक्षिप 6 P, See Abandon. 2 सं-,ऋ ७. (अर्पयति), आयर्त्तीक, आ-नि-विश् 🛶 समा-धा 3 U, न्यस् 4 U, निक्षिप्, प्रति-पद् e. 3 क्षम् 1 A, HE 1 A: of those who r. themselves to you? त्वय्यावेशितचित्तानां, माहितचेतसां; 'r. one 's claims ' स्वत्व निवृत् 🖰 अधिकारं त्यन्यः 🔭 oneself fate ' देवाधीनीभू -ation, to his परि-,त्यागः, उत्सर्गः, प्रत्यादेशः, पराक्षेप:; 'r. of one's claim ' स्वत्वानि-वृत्तिः, 'written r. ' त्यागपत्रं-लेखः. 2 सम-पंणं, निक्षेपणं, न्यसनं, निवेशनं 3 क्षमा, सांति र्., संतोषवृत्ति र्. ' r. to र्डश्वराधीनताः ईश्वरेच्छ तुवर्तनं. a. त्यक्त, अपित, न्यस्त, &c. 2 समावत्, तितिशु, शांत, ईश्वरेच्छाधीन. ईश्वरन्यस्तचित्त.

Resilient, ॥. उत्पतिष्णु, 2 स्थितिस्थापक, 3

Resin, 8. अ-,राल:, सर्जरसः, यक्षधूपः; See Pitch.

Resist, ए. १. प्रति-चंध् 9 P, प्रति-वि-क्ध् 7 U, नि-, वार् 10, प्रत्य-स्था 1 A; प्रतिक् 8 U, प्रत्या-क्या-कृत् 2 P; वाध् 1 A, निग्रह् 9 P, प्रतिष्ठं भ P, परिपंथीभू; See Oppose.—ance, इ. प्रति-वि-तेषः, प्रतिचंधः, प्रति(ती)-कारः, प्रतियोगः, पर्यवस्थानं, प्रतियोगः, प्रति-व्यतः, प्रत्याधातः.—er, इ. प्रतियोगिन् ॥., प्रतिवंधकः.—less, व. अनिवार्य, दुनिवार, अप्रतिकार, अनवग्रह, दुनिग्रह.

Resolve, v. i. निश्चि 5 U, निर्णी 1 P, व्यव-सो 4 P, अध्यव-सो, संकल्प् ं ं, मति-बुद्धि-कृ 8 U; See Determine. -v. i. वि-ली c., वि-द्भ c. (melt); गल् ं, क्षर c.; सागरे नथी विलीयंते 'rivers are r. ed into the sea. ' 2 वि-युद्ध 7. A, 10, विश्लिष्ठ c., ज्याकृ, वि-भिद्द c., पृथक् कृ; See Separate. 3 (Doults) छिद् 7 P, अपाकृ, अपनी 1 P, निरस 4 U; See Dispel. -s Resolution, q. v. -ed, a. त्रिश्लेषित, व्याकृत, &c. 2 कृतनिश्चय-संकल्प-मति-बुद्धि, व्यवसित, निश्चित, निर्णीत, संकल्पित--ent, s. द्रावणं, शोधहत्. -er, s. विभेत्र m., छेता, छिद m., in comp. -Resolute a. दृह or स्थिर or निश्चय-संकल्प, स्थिरधी मति, धीर, धृतिमत्: See Resolved also, -ly, adv. दृढं, सनिश्चयं, स्थिरचेतसा. -ग्रटडं, s.: See below. -Resolution, s. निश्चय:. निर्णयः, संकल्पः, ब्यवसायः, सर्गः, अध्यवसा-यः; स्थिर or बृढ-निश्चयः or संकल्पः,मति f., संप-अव-धारणा 2 स्थिरता, स्थैर्य, धृति र्., निर्वधः, स्थिरमतित्वं,अभिनिवेशः. 3 विश्लेषणं, वियोजनं, विभेदनं. 4 उपन्यासः, प्रतिज्ञा, उपक्षेपः.

Resonant, a. मुखरित, प्रतिश्वानित, प्रतिना-दित, अनुनादिन, संग्रुष्ट. --Resonance, s.

अनु-प्रति-नादः, प्रतिध्वनिः-स्वनः-

Resort, v. i. (To) सेन् 1 A, नि-परि-°, क्रि 1 U, आ-स-समा-उपा-°, उप-अभि-गम् 1 P or इ-या 2 P, अभि-उप-स् 1 P: जुस् 6 A, (frequently) - अ आअयणं, सेवनं, गमनं, &c. 2 आअयः, शरणं, आयतनं, अभिगमनस्थानं. 3 गति f., उपायः, शरणं.

Resound, v. i. मित-नेद्-स्वन-स्वंत् 1 P, अञ्च-रत् 1 P; See Echo. - r. t. मितस्वन् o. &c.; निनादेन पूर् 10; 'r. ing the directions' दिशः मितनिनादेन पूरयन्, दिशः मितस्वानयन् - ing, a. Resonant, q. v.

Resource, 3. उपाय:, गति f., प्रयुक्ति f., कल्पना, साधनं; 'having no other r.' अनन्यगतिक. 2 (r. 8) विभवः, द्रव्यसा-धनं, आयः, विक्त-द्रव्य-सामग्री, अर्थः, धनं; 'of small r. 8' अल्पाविभवः

Respect, v. i. पुद्ध 10, अर्च् 1 P, 10; सं-मन् c., आहु 6 A, सेव् 1 A, भन्न् 1 U, सं-भू c., सत्कु 8 U, पुरस्कु. 2 अपेक्ष् 1 A, उद्दिश् 6 P: See Refer, Relate. - अपेक्षा, उद्देशः, संबंधः, अञ्जषंगः, विषयः: ' with r. to the result ' फलापेक्षया, फलमुह्दिय- 2 सं-,मानः, पूजा, अभि-,अर्चनं, संभावना, प्रश्रयः, गौरवं, पुरस्कारः, सत्कारः, अहणा, अर्चा, भक्ति र 3 दृष्टि र., अवेक्षा. 4 विषयः, प्रकरणं; वस्तु ॥, अर्थः. 5 $(\mathbf{\,r.\,\,s\,})$ नमस्कारः, प्रणामः, प्रणाति $f_{\cdot i}$ अभि-वंदनं, प्रणिपातः, सभाजनं, 'in this r.' अत्र विषये, 'in all r. s' सर्वथा; 'pay one's r. s' प्रणम् 1 P, सभाव्द् 10, प्राणिपत् 1 P. -able, a. पूज्य, माननीय, &c.; विशिष्ट, आयं, संप्रतिष्ठ, गुरु; ' a r. person आर्य-सु-जनः; ' of a r. family ' आभि-जात, अभिजनवत्, कुलीन. 2 मध्यम, सामान्य, नातिग्रहः -ably, adv. आर्यः

खहार, in comp.; आर्यवत, शिष्टवत, सगौरचं; 'r. dressod' उदारनेपध्यभुत, आर्यवेषधारिन्. =ful, a. सादर, सप्रथम, सगौरव, सिवनय, आदर-मर्यादा-शील, मानपुर:सर, आदर-मान-पूर्व. =fully, adv. सादरं,
सपश्रमं, सिवनयं. =ing, a. उद्विद्द्य, अधिछत्य, अपेश्य; See Regarding. =ive,
(Own) a. Ex. by स्व-स्व, ('Own' q.v.);
'they went to their r. houses' स्वं स्वं गृहं ते
जग्छ:'in their r.places' स्वेषु स्वेषु स्थानेषु.
2 सापेक्ष, अकेवल, अविविक्त, अन्यसंबद्ध;
इतरेतर-अन्योन्य in comp. -ively, adv.
पथाझमं, यथानुक्तमं, पीर्वापर्यण, प्रत्येक्षं
प्रत्येकं.

Respire, v. i. उत्-नि-श्वस् 2 P, प्र-अन् 2 P. -ation, s. श्वासः, श्वासोच्छ्वासः, प्राणः--atory, a. श्वास in comp.: 'r. organ' श्वासंदियं-

Respite, ह. विरामः, विश्रामः, विराति f., अवकाशः, विलंबः, विच्छेदः, प्र-उप-शमः • १. विश्रामं-अवकाशं-दा 3 U.

Resplendent, a. देदीव्यमान, विभ्राजमान, आतितेजस, See Bright, Splendid.

Rest, v. i. विश्रम् 4 P, वि-आ-रम् 1 P, (कार्यात्) निष्टत् 1 A; निश्चलीभू 1 P स्थिरीयू, निश्वेष्टीयू. 2 (Lean against) आलंब् 1 A, उपा-समा-आ-श्रि 1 U; नि-उपur pass; ' with her face r. ing on her :left hand ' वामहस्तोपहितवद्ना (S. 4); oft. by भरं कु 8 U (with loc.); 'r. ing on his three hoof (legs)' खुरअये भरं फुत्वा (H. 2); दंहे आरं निधाय, यष्टि-मवलंब्य, &c. 3 प्र-उप-शब् 4 P, सुखिन्-निर्दृत-स्वस्थ-व. मू. 4 ज़ी 2 A, स्वप् 2 P, सं-विज्ञ ⁶ P, नि-इ। ² P, नि-छी ⁴ A. 5 स्था 1 P, भू, वृत्; ' r. with ' अवलंब, अपेक्ष 1 A, अधीन-आयत्त-a. भू; Depend (on); 'further than this r. s with fate' भाग्यायत्तमतः परं (S. 4). ~v. t. विश्रम् ८,, शी ८., संविज् ८. 2 निविञ्च ८-, न्यस् 4 U, अवलंबु ८, स्था ८.,

आ-नि-धा 3 U: चापे विजयाज्ञंसां निद्धी'r. ed his hope of victory on his bow ': सकलरिपुजयाशा यत्र बद्धा सुतैस्ते (Ve. 5) on whom your sons had r. ed their hopes of overthrowing all enemies." -a. विश्रा(श्र)म:, विश्रांति र्., कार्य-ज्यापार-निवृत्ति:. 2 (Of a body) स्थिएता. निश्चलता, निश्चेष्ठता, अचलता. 3 सुसं, सौख्यं, स्वास्थ्यं, निर्द्वाति ʃ., प्र-उप-शमः-ज्ञांति f.; See Ease. 4 अवलंबनं, आधारः, स्थानं - ५ निद्रा, शयनं, संवेश:- शनं. ७ अव-, शेषः-शिष्टं; अन्य, इतर, अपर (a. pl.) (of persons); आदि, प्रभृति, in comp. 7 यति 🏸 अवसानं: 'at r.' निश्चल, निश्चेष्ट, अचल, स्थिर, सुस्थ, म-उप शांत, निर्वृत, विश्रांत; निर्वापार, निरुधोग. नाष्ट्र, a. आलंचित, आश्रित, ।नि-उप-हित, स्थित; स्य, वर्तिन् in comp.; 'r.-place' शयन-विश्राम-त्थानं -less, α. ध्याकुल, पर्या-समा-कुल, पारिष्ठव, अञ्चात, चिद्धल, अस्वस्थ, व्यम, आन वृत, उद्दियः 2 चपल, चंचल, चल; सदागात, सास्यंद. 3 उत्तिद्र, विशिद्र, निर्णिद्र; ' passes r. nights ' उक्तिझा रजनीं गम-यति (Mal. 3). =lessiy, adv. अनिवृतं, व्ययं; चंचलतया. -lessness, ह. अनिर्वृति:, अस्वास्थ्यं, उद्देगः,व्यव्रता,चाप्रस्यं, चांचर्यं,

Restaurant, 8. उपाहारगृह-

Restitution, 8. प्रतिवृद्धि, प्रत्यर्पणं, प्रत्या-

Restive, Restiff, a. टुट, दुर्मार्गपस्थित, अद्म्य, दुर्दम, मतीप, दुर्वृत्त, दुर्विनीत, उद्धत-Restore, v. t. पुनद्-प्रति-दा 3 U or ऋ c. (अर्पयति), प्रति-पद् ए., निर्यत् 10, परावृत् ए., प्रत्यानी 1 P: पुनर्रुभ् 1 A, प्रति-पद् 4 A, ягц 5 P, (when passively used) भत्यपितस्वांगः ' with his body r. ed to him '; स्मरं वपुषा स्वेन नियोजयिष्यति (K. Iv. 42) will r. to Cupid his body '; 'r. ed the universe to the rule of Indra ': पुनरपि त्रिभुवनमिद्रवशमगात् or नीतं, इंद्रशासनायसं क्रुतं; 'r. ed to its pristine splendour ' पुराणशोभामधिरोपि-तायां (वसती) (R. xvi. 42), 'r. to life 'जीव् ः, सोच्छास-वः कृ 8 U, अस्र पाप c.; 'r. ed to consciousness'लब्बसंज्ञ, भासचैतन्य. -ation, ह. प्रतिदानं, प्रत्यपेणं, मतिपादनं, निर्यातनं, परावर्तनं, प्रत्यानयनं, उद्धारः, पूर्वावस्थाप्रापणं, &c. -ative, a. आग्निवर्धन (नी ʃ.), सत्व-चल-वर्धन. =8. बलवर्धनं, बल्यं, वाजीकरणं 🗝ः, ३. प्रति॰ दातु ::, प्रत्यपंचिता.

Restrain, v. t. सं-अव-नि-रुप् 7 U, निम्रह्म 9 P, ार्न सं-यस् 1 P, नि-मति-यंप् 9 P, आ

वृ 5 U, संह 1 P, नि-,यंच् 10; Sec Forbid, Control, also. 2 (Legally) आसिष् 1 P. उद् -er, s. नियंतृ m., नियंताता, निरोधकः. = Restraint, s. नियंद् m., नि-अव-रोधः, सं-नि-यमः, नि-,यंथणं-णा, प्रतियंधः, संभः, प्रतिरोधः, बाधा, यमः, ज्यः, ध्मः (of the senses). 2 आसेधः, 'r. of speech' पाग्यमः, वाकुसंयमः.

Restrict, v. t. निरुष् 7 U, नियं म् 10, अवधु 10, नि-स-यम् 1 P, नियंष् 9 P,परि-मा 3 A. 2 P, नियं म् 1 P; मियंष् 9 P,परि-मा 3 A. 2 P, नियं म् 1 P; मियंष् 9 P,परि-मा 3 A. 2 P, नियं म् 1 P; माप्र actions being thus r.ed on all sides एवं सर्वतो निरुद्ध चेष्टाप्रसारस्य में (Mu. 3);याष् 1 A, ज्याष्ट्रत c. (scope) अपवाद् इवोत्सर्ग व्यावतीयतुमीश्वरः (R. xv. 7) 'can r. the scope of a rule.'—ed, a. नियंत, समर्थाद, सावधिक, परिमित &c.; See Limited.—ion, s. सीमा, इयत्ता, नियमः, सर्यादा, अवधिः, परिच्छेदः, निवंधः, निरोधः, अवधार्णा, व्याष्ट्रति र्र., पंत्रणा, 'without r. 'स्वेरं, यथेच्छं, अनियंत्रणं.—ive, a. व्यावर्तक, नियामक, परिच्छेदक, अवधार्णा, त्राव्वोऽवधारणार्थः, व्यावृत्त्यर्थकः (S. B.) 'has a r. sense.'

Result, v. i. अव-पर्यव-सो 4 P, वि-,परिणम् 1 U; See End. 2 उत्तव्-निष्पद् 4 A,
प्र-सं-उद्-भू 1 P, जन् 4 A, प्रवृत्त 1 A;
See Produce; gen. ex- by (s.); it
will r. in nothing 'तिक्षर्यकं भवेत्; it
will r. in his destruction 'तस्य नाश
एव फलं भवेत् - s. परिणामः, फलं. 2 अर्थः,
गुणः, निष्पसं, सिद्धि f.; अतः, अवसानं,
शेषः, उदर्कः; पाकः; 'good r.' शुभफलं. 3
सिद्धांतः, मधितार्थः, निश्चितार्थः; 'producing
no r.' निष्फलं, निर्मुण, द्यर्थः. =ing, a. ज,
जन्य, उद्भव, फलं in comp.; See
Produced.

Resume, v. t. पुन:-भूय:-आदा 3 A or ग्रह् 9 U or आप 5 P or लभ् 1 A, प्रत्याह 1 P; 'let us r. (the thrend of) our discourse' मकृतं-प्रसृतविषयं-अन्तसंद्धाम or अनुसराम; oft. by पुन:-भूय:-आरभ् 1 A or कु, with other words; 'r. ed their fighting' पुनर्योद्धमारेभिरे; अतः परं पुनः क्यायिष्यामि (M. 4) 'I shall r. my story from this point afterwards'; 'he r. ed his discourse' पुनर्यकुं प्रस्काने-- सारः, संग्रहः, सारार्थः. -Resumption, इ. मत्यादानं, पुनर्थहणं, प्रत्याहारः.'

Resurrection, 8. पुनरुज्जीवनं, मृतोत्थापनं. Resuscitate, v. t. पुनर्जीव् c. or उत्था c. (उत्थापपति), उज्जीव् c., प्रत्युद्-जीव् c., —ion, s. पुनर्जीवनं, उत्थापनं, उज्जीवनं, प्रत्युज्जीवनं.

Retail, इ. अल्पज्ञः विक्रयः, पण्यक्रयः. -v. t. अल्पज्ञः विक्री 9 A or पण् 1 A. -er, 'r.-dealer' इ. अल्पज्ञः पण्याविक्रयिन् ..., खंड-पण्डित् m.

Retain, v. t. धु 1 P, 10, रक्ष् 1 P, धा 3 U;
ग्रह्म 9 U. 2 (Servants) वेतनं दत्या निग्रुब्द 7 A, 10, व्या-पु c., उप-नी 1 A, (फमेंकराजुपनयते S. K.); (in memory)
चित्ते-मनासे जु 8 U or नि-धा or निविद्यु
с., अवधु. = er, s. अनुपायिन m., अनुगः,
अञ्चरः, पार्थकः, अञ्चगायिन m., अनुगः,
अञ्चरः, पार्थकः, अरुगामिन m., अनुजीवित्र m., सेवकः, भृरयः, किंकरः, आश्रितः,
See Servant, 'body of r. s.' परिवारः,
भृरय-अनुपायि-वर्गः. = Retention, s.
धारणा-णं, ग्रह्मणं. 2 (Faculty) See below:
'r. of urine' युन्तसंगः. = Retentive, a.
धारणाचत्, धारणक्षमः, 'r. faculty ' धारणाञक्ति f., धारणा, मेधा, धारणावती धीः,
ग्रहणसामध्ये 2 धर, ग्राहिन् in comp.,
धारकः

Retaliate, v. t. प्रति-छ 8 U, प्रन्यप्छ; (वैरं)
निर्यत् 10, जुध् ८., साध् ८.; प्रति-हिंस् 7 P.
-tlon, ः प्रतिक्रिया, प्रति ती)कारः,
प्रत्यपकारः, प्रतिहिंसा, वैरसाधनं-छुद्धिःनिर्यातनं.

Retard, v. t. प्रति-नि-रुष् 7 U, स्तंभ् 9 P, प्रतिबंध् 9 P, बाध् 1 A, नि-वृ ः, हन्द्र Obstruct. 2 विलंब ०, ब्याक्षिप् 6 P, गर्ति अवरुष् ० स्तंभू. -ation. हः निराधः, प्रति-वंधः, वेग-गति-रोधः, विलंबः, व्याक्षिपः -ed, व. निरुद्ध, विलंबितगति, अवरुद्धवेग.

Reticence, हः मौनं, संतृति f., मूकभावः, वारयमः: -Reticent, u. मौनावलंबिन, सं-तृतिमत्, यंत्रितवाच्, वारयतः, See Reserved. Reticular, u. जालाकार, जालक्ष्य -Re-

ticulation, s. जालकर्मन् m. Retina, s. नेत्रांतः पटलं

Retinue, इ. पारिजनः, पारिवारः, परिवर्दः, परिच्छदः, अनुयायि-भृत्य-वर्गः, परिचराः, अनुचराः

Retire, v. i. अपक्रम् 1 U, 4 P, अपगम् 1 P, अप-या-इ 2 P, चल् 1 P, परावृत् 1 A; एक-पार्श्वे स्था 1 P. 2 विश्वामार्थ उद्योगाव-विरस् 1 P or कार्य-अधिकारं-स्थव्द 1 P, विविक्त-वृत्तिं सेव् 1 A, सेवां स्थव्द, 'r. from the world' सर्वसंगं परित्यव्द, संन्यव्द 4 U, विविक्त-वृद्धः, शांतिमार्गोत्स्रकोभूत् (R. गा. 71) 'wished to r. from the world' - -cd, o. विविक्त, ग्रम, विजन, गृह्ण, पच्छक्त, एकांत्र, निभृत, निर्जन, See Lonely, 'a r. spot' रहःस्थानं, विविक्तं 2 (Disposition) संवृत्तिमत्, गृह्ण, अञ्चत्तानं, See Reserved. 3 स्यक्तकर्मन्, विविक्तसेविन्, त्यक्ताधिकारः, 'a, r. person' संन्यासिन् कः, सक्तसंगः, -ment, अपगमनं, और अपसर्थं, अपक्रमणं, अपगमनं, और 2

निर्जन-विविक्त-स्थानं, रहःस्थानं, 3 विविक्त-वृत्ति ... अधिकार-कार्य-त्यागः; विविक्तसेवनं; संन्यासः चाष्ट्र, वः अपक्रामित् वैष्ट, 2 विविक्त-प्रयन्सेविन्, अधृष्ट; उष्ट Reserved.

Retort, ए. १. प्रत्युत्तरं दा है U, प्रत्यवस्तंद् 1 P, प्रत्याक्षिप् 6 P, प्रतिक्व 8 U, प्रत्यभि-युद्ध 7 A.10. - इ. प्रत्युत्तरं,प्रत्यवस्तंद्वनं,प्रत्यपवादः, प्रत्यभियोगः, प्रत्यारोगः 2 बक्तयंत्रं.

Retrace, v. t. (One's steps) प्रत्यावृत्,

निवृत्, 1 A; See Return.

Retract, v. t. प्रत्या-स्था 2 P, प्रत्यादिश् 6 P (word, promise, &c.) निवृत्, c., निवृत् 1 A (with abl.); व्यक्तिक्रम् 1 U, 4 P, अतिचर् 1 P. -ion, s. प्रत्यास्थान, प्रत्यादेशः, निवर्तनं, उक्त-त्यागः-व्यक्तिक्रमः.

Retreat, v. 1. अप-या 2 P- गम्-मृ 1 P, अप-ऋम् 1 U, 4 P. प्रतिनि-नि-मत्या-मृत् 1 A; See Retire. 2 म-वि-ङ् 1 P -अपधान् 1 P, पलास् 1 A. = अपसरणं, अपकमः-मणं, अपयानं, परावर्तनं, परामृत्तिः f., अपगमः, प्रति-निमृत्तिः 2 पलायनं, प्र-वि-ङ्गावः. 3 शरणं, आश्रयस्थानं, निलयः, चित्रिक्त or निर्जन-देशः or स्थानं.

Retrench, v. t. न्यूनीकु 8 U, न्हस् ८., अ-ल्पीकु, अवास्तिह् 7 P,अवकृत् 6 P, खंड् 10, अप-चि 5 U. -ment, s. अवस्तिद्, खंडनं, स्वयस्तिहरू, न्यूनव्ययः, स्ययापचयः

Retribution, हैं. प्रति(ती)कारः, प्रतिफलं; See Revenge. -Retributive. -Retributory, त. प्रतिकारिन, प्रतिकार in

Retrieve, v. t. पुनः माप् 5 P or लभू 1 A, भरवाह 1 P, उद्धु 1 P, प्रति-,समा-था 3 U; See Recover, 'irretrievably gone' असिन्यस्त्र्ये गते.

Retrocede, v. i. परावृत् 1 A; See Return.

-Retrocession, s. परावसने

Retrograde, u. प्रतीप, प्रतिलोम, वक्क, प्रावृत्त, विषरीत, प्रतीप्गमिन्, 'in a r. direction' वि-, प्रतीपं, 'turn in a r. direction' प्रतीप्याति (D.), प्रावृत् c. =v. i. प्रावृत् 1 A, प्रतीपं गम् 1 P; विषरीतं या-इ 2 P. 3 Decline, Decay, q. v. =ation, Retrogression, s. प्रतीप्गमनं, विषरीतगमनंगति f.

Retrospect, इ. अतीतपर्यालीचनं, सिंहाव-लोकनं, अछुदर्शनं, भूतावलोकनं. -ive, a. अछुद्रशिनः गतावलोकिनः 2 भूतापेक्ष, गत-कालसायक्षः

Return, ए. ं. नि-मत्या-प्रतिनि-वृत् 1 A, मित-या 2 P, पुनर्या, पुनर्-इ 2 P, प्रत्यागम्-परापत् 1 P, मित with words for 'Come' 'Go', q. v.: 'it is gone never to r.' असिश्वरूपे तद्तीतमेत्र (S. 6); 'r. to life' चेतनां छम् 1 A or प्रतिपद् 4 A,

सोच्छास-व- भू. 2 Answer, q. v. क. t. मित-वा 2 P, 3 U, मित-क c. (अपयिति), निर्यत् 10, मित-पद c. 2: पुनः आनी; 'r. good for good ' मस्युपकारं कु 8 U; 'r. an injury ' प्रत्यपक्त, मितिहिंस् 7 P. क. निष्टात्ति f., प्रत्यागमनं, मत्याद्यत्तिः, परापतनं पुनरागमनं, निर्वत्तनं, प्रत्यायानं . क. परापतनं पुनरागमनं, निर्वत्तनं, प्रत्यायानं . क. परापतनं प्रत्यापतं, मिर्यातमं, मिर्यातमं, मिर्यातमं, प्रतिकारः प्रत्युपकारः अपरेवतः, परिवर्तः, 'in r. for ' benefit in r. ' पर्युपकारः; 'in r. for ' विनिमयेन, परिवर्तनेनः

Re-unite, v. t. पुनः संयुद्ध 7 U, 10 or सं-धा 3 U. -Re-union, s. पुनः संयोगः-समा-

गमः-संसर्गः.

Reveal, v. t. वि-नु 5 U, प्रकाश ए, ब्यंज 7 P or c., आविष्कु 8 U, ब्यक्तीकु, प्रकटी-कु; ख्या ट., ज्ञा ट. (ज्ञापयति), the missiles r. ed themselves to us' स्वतः-प्रकाशान्यावयोरस्त्राण (U. 6); the sacred hymns were r. ed to the sages 'ज्ञपयः मंत्राणां इटारः, मंत्राच स्वयं दृहुजुः, tr. a secret ' रहस्यं प्रकाश ट. or भिद् 7 P &c. -er, s. प्रकाशकः, ब्यंजकः, भेदकः -Revelation, s. विवरणं, प्रकाशनं, ब्यंकी-करणं, आविष्करणं. 2 श्रुतिप्रकाशः; ऐशो-न्मेषः

Revel, 8. निर्भरं पानगोष्टीसुखं, संपीति ,, तुमलः पानमहोत्सवः. =v. i. अनु-भू 1 P or सेद्र 1 A with (8.). =ry, 8. See (8.)

above.

Revenge, ६. प्रत्यपकारः, प्रति (ती)कारः, प्रति हिंसा, प्रतिद्रोहः, वैरसाधनं निर्यातनं शुद्धि कृ. प्रतिक्रिया. 2 (Desire for r.) जियांसा, प्रत्यपकारशुद्धि कृ. ए. t. (Persons) वैरन्तिर्यातनं or वैरसाधनं शुद्धि कृ 8 U (with gen.); प्रतिहिंस् 7 P, प्रतिद्रह् 4 P, प्रत्यपक्त. 2 (Insult &c.) निर्यत् 10, साष्ट्र ए. शुप् ए., प्रतिकृ, निस्तृ ८. = er, ६. प्रत्यपकार कः, प्रतिहिंसकः = ful, व. प्रतिकारपरायण, प्रत्यपकार or प्रतिहिंसा-शील or शुद्धि, प्रत्यपकार कारेच्छ, अक्षमिन, अमर्पणः = fully, adv. प्रत्यपकारखङ्खाः

Revenue, s. करः, वालिः, आयः, उद्यः। भागधेयः, राजस्वं.

Reverberate, v. i. प्रतिध्वन् नव् 1 P, अड्ड-नव्-गर्क् 1 P. =v. t. प्रतिध्वन् c. &c. 2 प्रतिक्षिप् 6 P, प्रतिक्ष्न् 2 P.=ion, s. प्रति-ध्वनि:न्नाद:-इाव्द:- 2 प्रतिक्षेप:.

Revere, ए. १. सं-,मन् ९., पूज् 10, सं-ध्र ६., पुरस्कु 8 U, सत्कु, भज् 1 U. उपास् 2 A. आहु 6 A, अर्च् 1 P, 10. -ence. ४. सं-; मानः,अर्चना, प्रश्रयः, पूजा, सत्कारः, आद्रः,

सपर्या, पुरस्कारः, उपासनाः, अर्हणाः, भक्ति रः 'his rः'तत्रभवानः, भगवानः, 'your r.' अत्रभ-वानः, 'act of r.' नमस्कारः, नमस्याः, प्रणिपातः, प्रणामः, अभिवंदनं = v. t. Sce (v.). =ed, a. पूज्य, अर्चनीय, सं-,मान्य, आर्य, पूजार्दः, नमस्य, उपास्यः, oft. ex. hy सुगृहीतनामन् (when dead) पूज्यपादः, 'r. sir' भगवनः, -ent,-ential, a. भक्तिमत्, सादर, सप्रअय, मानपुरःमर, भक्तिपूर्वः, 'with a r.bow' भक्तिपणामं सृत्वाः, -entiy, allo. भक्तिया, भक्तिपुरःसरं, सादरं, सप्रअयं,

Reverie, 8. ध्यानं, चिंतनं, भावना

Reverse, 8. पृष्ठं, पृष्ठभागः. 2 परिणामः, वि-कारः, परिवृत्ति f.; 'r. s of fortune दैवदुर्विपाकः, भाग्यविपरिणामः, अत्याहितं, आपइ विपद् -f .; See Misfortune. 3 वि-पर्ययः, व्यत्ययः, व्यत्यासः, विपर्यासः, व्य-तिक्रमः, वैपरीत्यं, वि-प्रति-पक्षः; 'if r. be the case ' विषयंये तु; 'r. of ' ex. by इतर in comp.; 'r. of red 'रक्तेतर, &c. -u. विपरीत, व्यत्यस्त, वि-प्रति-लोम, प्रतीप, विपर्यस्त, विरुद्ध, व्यतिक्रांत, विपति-पक्ष; 'r. order ' विपर्ययः, न्यतिक्रमः, भातिलोम्यं, 'in the r. order' वि-प्रति-लोमं, विषयसिन, व्य-त्यासेन. = v. t. परिवृत् c., विपर्यासं नी 1 P, परावृत् ए., विपर्यस् 4 0, व्यत्यस् अधो-स्बीकु 8 U; See Overturn, Change, ा in law) मत्यादिश् 6 P, परावृत् ., अध-रीकु; खंडू 10, प्रतिक्षिप 6 P. -श, 8. परा-परि-चूर्ति / -वर्तनं -ed, a. विपर्यस्त, परि-वृत्त, वि-प्रति-लोम, अधरोत्तर, अधोमुख, &c.; Sec (a.); 'my fortune being r.' परिवृत्तभाग्यतया, भाग्याविपर्यासात, &c. -iou, 8. परा-मत्या-वृत्तिः-वर्तनं, विपर्यासः--ly, adv. विपर्ययेण, वि-प्रति-लोमं, व्यति-क्रमेण, व्यत्यासेन.

Revert, v. i. प्रत्या-परा-नि-वृत् 1 A, प्रत्यागम् 1 P. =v. t. Reverse, q. v. =Reversion, s. प्रत्यावृत्ति f., परावर्तनं, पुनरागमनं. 2 उत्तराधिकारः: =ary, «. उत्तरभोग्यः, "r. right ' शेषभोगाधिकारः; 'r. heir ' उत्तराधिकारित.

Review, ७.१. (Book) गुणदोपं वि-विच् 3,7 U or निरूप् 10 or परीक्ष्र 1 A. 2 पुनः इक्ष्र or दृश्र 1 P or आ-अव-लोक् 1 A, 10, पुनः विचर् ए. or परीक्ष्र or निरूप् 10 or अनुसं-धा,प्रत्यालोच् 10. - इ. गुणदोषविवेचनं, गुणागुणविचार: निरूप्णं-परीक्षा; परीक्षा क्षणं, निरूपणं- 2 पुनरीक्षणं, पुनर्दर्शनं, प्रत्यालो-नचं, पुनः विचारः निरूपणं-परीक्षा. - er, इ. गुणदोषविवेचकः.

Revile, v. t. निर्-, अर्स्स् 10 A, गर्ह् 1, 10 A, आ-अधि-क्षिपू 6 P, अप-वद् 1 A, निंद्र 1 P, आकुक् 1 P. eer, s.- निर्भत्सकः, निद्कः, अपवादकः. -ing, ३. निर्-,भर्तमं-मा, गर् र्हणं-णा, अपवादः, आक्रोशः, आ-अधि-क्षेपः, उपालंभः, वाक्यादण्यं, ४६८ Abuse, Reproach.

Revise, e. l. पुन: हुझू 1 P or ईक्षू 1 A or विचा c.: See Review. 2 (पुन:) शुप c., मं-वि-परि-शुप c. =al, ion. s. पुनर्द र्शन, पुन: परिक्षा, संशोधनं

Revive, v. t. जीव् c. प्रत्युत्-उत्-सं-, (fig. also); पुनः जीव् c., प्र-वि-बुध् c., चेतनां-संज्ञां-लभ् c. (लंभपति) or प्राप् c., प्रत्या-समा-श्वद c., पुनः उत्-स्था c. (उत्थापपति). उद्-धृ 10. 2 पुनः प्रवृत् c., नवीक् 8 रि. क्था-रे प्रत्युत्-उत्-सं-जीव् 1 P, पुनः जीवः; संज्ञां-चेतनां-लभ् 1 A or प्राप् 5 P or आप्रति-पद् 4 A प्र-वि-बुध् 4 A, मं-उत्था 1 A, प्रत्या-समा-श्वस् 2 P. 2 पुनः प्रवृत् 1 A, =al, इ. संजीवनं, प्रत्युत्-उत्-जत्-जीवनं, (fig. also): संज्ञापति f., चेतनागमः,चेतनालाभः, प्र-अव-बोधः. 2 पुनक्त्थानं, समुत्थानं, पुनः स्वास्थ्यं, पुनः स्वास्थ्यंप्रातः. 3 उद्धारः, पुनःप्रवृत्तिः.

Revolt, v. i. अभि-,द्रुद्ध् 4 P, ब्युत्था 1 A, कोपं उत्पद्ं c., शासनं आति-इ 2 P or उद्धं प्र 1 A, 10. = s. राजदेवः; प्रकृतिकोपः; See Rebellion, Mutiny, fall into r. (fig.) विसंवादिन्-विरोधिन्-व. भू 1 P. = ing. a. बीभरस, आतिगृद्धी, आतिद्वेच्य; ' a r. scene, बीभरसालोकाः.

Revolve, ए. i. परिवृत 1 A: वि-च्या-आ-वृत्, परि-अस् 1, 4 P, घूर्ण 6 P, 1 A, वि-परिं, छुद्र 6 P; ' that matter (idea) constantly r ing in his mind ' तस्य चार्थस्य सततं मनसि विपरिवर्तमानत्वात् (Ka. 67). -v. t. Causal of roots above. 2 (मनसा) विचा 0. वितर्कू 10, विमुश 6 P, आलोच 10: See Consider, =ing, a. परिवार्तन, परि-,भ्रमिन--Revolution, परिवर्तः-र्तनं, परिवृत्ति f., आवर्तः आवृत्तिः, घूर्णनं 2 (Of time &c.) परि-आ-वर्तः, पर्यायः, चर्क, भ्रांति f., युगशतपारिवर्तान् 'for r. в of ages; ' 'r. of time.' कालचके, कालावर्तः-3 गति f., अवृत्तिः; 'r. of a planet ' (time) भगणः. 4 राज्यपारिवर्तः-परिवृत्तिः. -ary, a. (s.) in comp. -ist. 8, राज्यपरिवृत्तिवादिन्. -ize, v. t. सर्वधा-साकल्येन-परिवृत् c. -Revulsion, अ. विरागः, विरक्ति /

Reward, s. पारितोषिक, प्रतिफलं, प्रतिदानं, दक्षिणा, मूल्यं, वेतनं, 'the r. due to u spiritual teacher' गुजदक्षिणा; 'deserving

ar. 'वृक्षिण्य, दक्षिणीय = 0. t. पारितो-षिकं &c. दा 3 U, परितृष् c., दानेन संतृष् c. or सं-भू c., भूट्यं दा. 2 सफलीकु 8 U, कुतार्थयति (D.); 'his labour wasr. ed' तस्य प्रयत्नः सफली कभूव.

Rhapsody, ह. असंगतप्रबंधः, असंबद्धकविताः -ic,-ical, "असंगत, असंबद्ध, निरन्वय,

अनन्तित.

Rhetoric, १. अलंकारशाखं-विद्या,साहित्यशाखं
-al, " आलंकारिक (की f.), अलंकाररूप,
अलंकार in comp.; 'r, style' अलंकारयुताआलंकारिकी-भाषासरिणः; 'r. expression'
अलंकारः, वाक्यालंकारः. -ian, १. अलंकारशास्त्रज्ञः. 2 वाग्मिन् m., प्रवक्तुः m.; See
Unitor.

Rheum, s. (Of the eye) दूषि षी f., दूषिका. 2 श्लेष्मच m., कफः; क्केद्नः, क्केद्नः.
—y, ... (Eye) क्किष्माक्ष n., चुहः, चिहः, पिहः, 'baving r. eyes' क्किष्मक्ष, चुहः, चिहः, पिहः, 'baving r. eyes' क्किष्मक्ष, चुहः, चिहः, पिहः, '2 श्लेष्मल-ण, कफिनः.
—Rheumatic, a. चातीय, चात in comp.
2 चातकिनः, चातुल, चातमस्त, चातीपहत, चात-वायु-मस्त. -Rheumatism, s. संधिवातः-वायु: (of the joint); चातः, चायु:, चातव्याधि:-रोगः

Rhinoceros, 8. गंड:, गंडक:, खड़िन् m.; 'the female r. 'खड़ धेत:.

Rhombus, 8. तुल्यचत्रभूजः.

Rhyme, इ. यमका:कं, मित्राक्षरं 2 परं, कविता: -er, इ. कविता-पथ-कारः, कुकविः. Rhythm, इ. तालः, लयः: -ical, ॥ लय-ताल-अञ्चयतः तालयन्त्रः.

Rib, s. पर्जुका, पार्श्वकं, पार्श्वास्थि n.; ' the r. s taken together ' पंजर:-रं. 2 पोलिंद:.
3 जलका (of umbrellas). 4 रेखा.

Ribaid, a. See Obscene &c.

Ribbon, Riband, s. पहचंध:, दुकूलपहः.

Rice, *. (Plant) शालि:, कलमः, नीवारः, बाहि: (various kinds). 2 तंडुलः, धान्यास्थि n. 3 (Boiled) असं, ओदनः-नं, मक्तं; See Food; 'r. with milk and sugar' पायसं, परमानं; 'scum of r.' मासरः, आचामः, निस्त(सा)वः, भक्तमंडः; 'scorched r.' भिस्सटा, द्िधकाः, fried r.' धानाः (f. pl.); 'ear of r.' काणिशः-शं, धान्यशीर्षकः.

lich, ल. धन-वित्त-दृब्य-वत, धनिन, धन-वित्त-शालिन, सधन, महा-यहु-धन, अर्थवत, धनिक, धनाहच, विभवसंपक्ष, धनसमृद्ध, श्रीमत्, लक्ष्मीवतः, समृद्ध, धनेश्वर, लक्ष्मीवः, संपन्नवत्, शालिन, युक्त in comp. with Wealth, q. v. 2 (Costly) महाई-धं, बहुस्त्य, महामूल्य, अतिप्रतापवत्. 3 आहन्य, बहुल, प्रचुर, पूर्ण, बहु, समृद्ध, संपन्ध, मय in comp.; 'r. perfume' बहुलामोद्दः;

r. in beauty , रूपादच: गुणादच, बहुल-तत्न, &c. 4 सत्व-सार गुण-वत्, स्कीतः बहुफलपद, उर्वरा (भूमि:), सस्यादच. 5 उज्ज्वल, सुप्रकाश, आतिशोभन (colours). ó बत-प्रत-पूर्ण. =es, s. धर्न, अर्थ:, विभव:, विना, द्रव्यं: See Wealth. 2 धनाढचता. सधनता, धनबाह्वल्यं. -ly, adv. बहुधनेन, प्रभूतं, भूरि, महायूल्येन, अतिशोभया, अति-'r. decorated' सञ्जीकं; / प्रतापेन. प्रसाधित, सविशेषमंहित. अतिजोभया सश्रीकता, सधनता. =ness, ४. धनाहच्यता, स्फीतता, महार्घता,अतिशोभा, प्रतापः वाहल्ये, समृद्धि f., संपद् f.; 'r of beauty' हप-संपद्, लावण्यातिशयः, 'r. of expression' वचसासुद्रारता (Mal. 1).

Rick, s. (Of corn or hay) राशिः, संचयः

Rickets, 8, बालग्रहः

Rickety, a. जिथिलसंधि, अस्थिर, अहुढ-

संधि; (building) जीर्ण, जर्जारेत.

Rid, v. l. मुच् 6 P: or c., मोक्ष् 10, वि-, गुष् c., उद्-ह्व 1 P; 'to get r. of 'अप-नी 1 P, निराक्त, त्यव्द 1 P, अप हा 3 P, नि:-च c., अपास 4 U; oft. by निर् pr.; 'r. of thorns' निष्कंटकीकु; 'r. of difficulties' निर्विश्वीकृ. =a. वि-, मुक्त, विज्ञत, हीन, रहित, गन, नीत, हत, निर्, आ in comp.; फंदकहीन, नि: शच्य, &c. =dance, s. मुक्ति f., मोक्षः, उद्धारः, शोधनं.

Riddle, इ. महेलिका, प्रविक्रका, प्रश्नद्ती; यहं, कृटप्रश्न: 2 शोधनी, चालनी का. १. शुप c.

2 aqu 4 P; See Perforate.

Ride, v. i. अश्वन संचर् 1 A or नम् 1 P or या 2 P or चल् 1 P, अश्वन &c. वह pass.

=v. i. (अश्वं &c.) आ-अधि-समा-अध्याकह् 1 P, अध्या-आ- कम् 1 U, 4 P, अधिछा 1 P, अध्यास् 2 A. =अ. अश्वन संचरणं
or विहरणं. =er, s. अश्वारोहः, अश्वारोहिन

m., अश्वारुडः. 2 आरोहिन m., आरुढः.

=lng, s. अश्वारोहणं. =a. आरुढ, आरोहिन,
आरोह, आश्वयिन in comp.

Ridge, s. कटकः-कं, उत्संगः. 2 पृष्ठं. 3 सेतः, धरणः, आलि त., पिंडलः. = y, a. सकटक. Ridicule, v. t. उप-अव-हस् 1 P, उपहानस्यतं नी 1 P, उपहानस्यतं के 8 U, अवहासास्यदीकृ, आ-अव-सिष् 6 P; See Contemu, also; 'I shall be r.-ed 'गितव्यान्यपहास्यतां (R. 1. 3); 'to be r. ed 'उपहास्यतां गम् 1 P or या 2 P. = s. उप-अव-हासः-हसनं, आ-अव-क्षेपः, अवज्ञा, अवहेलना, उपहास्यता. = ous, a. अव-उप-हास्य, हासास्यदीभूत, हासयोग्य, उपहासाई, हासास्यदीभूत, हासयोग्य, उपहासाई, हासास्यदीभूत, हासयोग्य,

हासीत्पाद्क. Rife, a. सर्वत्र प्रचलित, प्रवृत्त, प्रचल, बहुल. Riff-raff, s. अधमाः, प्राकृत-पृथग्-जनाः. Rifle, s. आग्नेपासं. - v. t. अप-ह 1 P; See

Rift, See Fissure.

Rig, v. t. सज्जीक 8 U, उपकरणै: उपकरूप c. 2 See Frolic. - ging, सज्जा, सामग्री, परिच्छद्ः, रञ्जवादिसाधनं; पोतसञ्जाः

Right, a. दक्षिण, वामेतर, सब्येतर, अपसब्य; 'to the r. 'दक्षिणतः, दक्षिणेन, 'r. hand' भगतःमः करः. दक्षिणपाणिः. 2 उचित, अग्रहस्तः करः, दक्षिणपाणिः. न्याय्य, युक्त, उपपन्न, सम्यन्, यथान्याय, धर्म्य, साधु, समेजस, सत्-सु in comp.; ' r. path 'सन्मार्ग:, खपध:. 3 सत्य, यथार्थ, अनितथ, तथ्यः See True; ' Priyamvada is r, ' or ' says r.-ly ' अवितयमाह प्रियंत्रदा (S. 1): 'you are r.' सत्यं-यथार्थ-आइ-भवानः 4 सरल, ऋजु, अवक्रः 'r. angle ' समकोणः, ऋजुकोणः = %. दक्षिणपार्नः-दिकः, दक्षिणः, अपसन्यः, 'on the r. 'दक्षिणतः, दक्षिणस्यां दिशि 2 न्यायः, धर्मः, न्याय्यता, न्यायिता, औन्दित्यं, याधार्थ, नीति र., युक्तता 3 सत्यता, तथ्यता, श्रद्धताः 4 अधिकारः, स्वत्वं, स्वाम्यं, सत्ता; oft. :ex. by अर्ह 1 P; 'a woman has no r. to independence 'न जी स्वातंत्र्यमहीति. =adv. युक्तं, न्यायतः, स्थाने, साधु, उचितं, यथोचितं, यथान्यायं, उपपन्नं, सम्यक्; ' I acted r. in delivering her into the charge of the queen ' एनां देवीहस्ते निक्षिपता मया यक्तमेवान्तिहत (Rat. 1). 2 सत्यं, यथार्थ, सरलं, ऋजुः स-अति pr. =interj. साधु, युक्तं, भद्रं, बाहं--v. t. ऋजुकु 8 U, सुरुधीकु, समा-प्रतिसमा-धा 3 U. = v. i. सरल-ऋजु-a. भू 1 P. -eous, a. न्यायप्रायण-पर, साधुवृत्त, पवित्र, न्यायाचार, सुज्ञील; (of acts) न्याच्य, युक्त; See Just. -cously, adv. न्यायतः, धर्मेण. =eousness, ह. सदाचारः, साधुवृत्तं. =ful, α. अधिकारिन्,स्वत्वविशिष्टः 2 Just, q. v. =fully, ade. साधिकारं--ly, adv. उच्चितं, सत्यं, यथार्थतः, परमार्थतः, यथार्थ, स्थाने, युक्तं, यथाधर्मे, यथान्यायं, न्यायतः, सम्यक् 2 सत्यं; See Truly.

Rigid, a. कठोर, कर्कश, उग्र, दारुण, परुष- 2 हुढ, घन, कठिन, आशिथिल, अमृदू. -ity, -uess, s. कठोरता, कठिनता, दूढता, घनता, काठिन्यं. -ly, adv. दूढं, कठिनं, अशिथिलं; See Strict.

Rigmarole, s. अनर्धककथा.

Rigour, ह. दूढता, काठिन्यं, अशेथिल्यं. 2 जगता, कठोरता, कर्कशता, निष्ट्रता. -ous, ". कठोर, निपूर, उग्र, परुष, तरिणदंड, असौ-म्य, कर्कश, कठिन. 2 सूक्ष्म, Ses Strict. -ously, adv उग्रं, निष्ठरं, पर्वं

Rile, v. l. gy c., gy c.

Rill, s. कुसरित् f., शुद्रनदी, कुल्या-Rim, s. मांत:, अंत:, धारा, कर्ण: (of ships). Rime, a. See Hoar-frost,

Rind, इ. त्वच् f., वल्कः ल्कं, वल्कलः लं,

शल्कं, चर्मन् ॥, कंचुकः.

Ring, ए. 1. रण्-क्रण् 1 P, वि-र 2 P, ज़िंबर 2 A. न्ट. !, चल् ट., वड् ट., आहम् 2 U, नड् c., क्षण् c., 'r. the bell ' चंटा वाटय, घंटानादं कुरु 🛶. अंगुली(री)यं यकं, ऊमिका; 'aignet r.' अंग्रलिस्हा, सदा-2 वलय:-यं, मंडलं, चर्कः ' dancing in & r. ' संडलचुर्य, 3 मंडलं (of persons). 4 रंगः. 5 शिंजिसं, क्रणितं, क्रणनं, नि-,का(क्र)-णः, रवः, नादः; 'r.-leader' नायकः. अग्रणीः, सुख्यः, पवर्तकः, सुखरः, प्रधानराज-द्रोहिन m. (of conspirators); ' r.worm 'द्इमंडलं, मंडलकुडं, ' having rworm ' वृद्ध् द्र्)णः, द्रद्र्रोगिन.

Ringlet, इ. अलक्तः, चूर्णकुंतलः, कुरलः Rinse, e. t. जलेन मक्षलू 10, (जलं) उप-सृशू 6 P, आचम् 1 P. -ing, s. आचमनं, उपस्पर्धः.

Riot, s. संमर्दः, संक्षोभः, तुसुलं, कोलाइलः, विम्नवः- 2 यथेच्छपानीत्सवः, विषयसुखाति-रेकः, तुसुलोत्सवः. 🕉 सं-अव-मर्दः (संभूप कृतः); राजाभिद्रोहः, प्रजाक्षोभः, प्रकृतिकोपः; to run r. 'मर्यादा अतिकम् 1 U, 4 P or अति-इ 2 P. =v. i. संक्षोभं इ 2 P, संरंभं गम् 1 P, तुसुलं कु 8 U. 2 सुखोपभोगे निमग्न-व. भू 1 P, तुसुलरवेण उत्सवं सेव् 1 A or जु. =er, 8. तुमुलसंक्षोभकारिन् m. -ous, α. तुमुल-क्षोभ-कारिन, तुमुलोत्सव-कारिन् =ously, adv. त्रमुलशब्देन. सकोलाइलं-

Rip, v. t. वि-,द 9 P or c., विषद्र 10, नि-भिंदू 7 P, निकृत 6 P; See विदरः, विपाटनं.

परि-वि-सु-°, पक्तां Ripe. a, पक्त, आपन्न, परिणत, पाकोन्सुख (स् फलोन्सुख, प्रौह; 'r. in years ' पाकोन्सुख (सी f.), णतवयस, प्रवयस, प्रवृद्ध, वयोबृद्धः 'r. to meet one's doom ' विनाशोन्सुख, पक. 2 सिद्ध, संपन्न, See Perfect. 3 सिद्ध, सज्ज, सनद; See Ready. -Ripen, v. i. पाक इ 2 P or ब्रह्म 1 P, पाकाभिमुख-पाकोन्मुखa. भू 1 P, पच् pass., उपचि pass.; 'coldness r. ed into downright hatred' अनादरः (कालक्रमेण) उपचीयमानः साक्षा-इद्वेषस्य परां कोटिं इयाय. 🗝 🛵 पच् 1 P, with (a.); See Mature. -ness, & परि-वि-पाकः, परिणति री., परिणामः, पक्का-वस्था, पक्रदशा-

Riparian, a. नदीतटसंघंधिन्. Ripost, भागेभाषणं, सरसोक्ति र. Ripple, s. तरंगः, वीचि-ची र्रः, क्रिम र्रः, भंगः. =v. i. धुभ् 4 P. 1 A, चलोमि-सतरंगa. सू 1 P. =ing, a. चलोमि, धुन्ध, मचल-

हूर्मि, सतरंग, तरंगाकुल, उत्तरंगः

Rise, v. i. उत्था 1 P, समुत्था 1 A, (in all senses); ' r. ing from the bed ' HRi-त्थित, मुक्तशयन; ' do not r. to receive their elders ' नाम्युत्तिष्ठति गुरून (Ka. 108). 2 उदम् 1 P, उद्-इ 2 P, उद्यू 1 A, उत्पत 1 P, अर्ध्व गम or बख्र 1 P, उद्र-वृत् l A: आ-अधि-रुद्द् 1 P, आकम् 1 A (पूर्व-दिशं); उलम् 1 P. 3 प्रति-भा 2 P, निर्भा, पादुर्भू 1 P, आविर्भू, दृश्-लक्ष्-Pass. 4 म-, जन् 4 A,उत्पद् 1 A, प्रवृत्, उद्-सं-प-भू, निः-म-स, नि:-गम्. 5 (Advance) उत्था, प-,वृष् 1 Å, उपाचि-pass-, अधिकीभू, प्रवलतर-य. मू; 'r. ing enemy' उत्तिष्ठमानः शत्रः. 6 प-तिपत्ति-उन्नति-प्राप् 5 P, उन्नम्, उत्कृष् Pass. 7(Against) अभिद्रह 4 P (with acc.), ब्रह (with dat.), sgrar 1 A. 8 (As sea) क्षम् 1 A, 4 P, अर्मिमालाकुल-श्रुच्ध-a. भू. -8. सं-,उत्थानं (fig. also). 2 उदयः, उद्गा:-मनं, उत्पातः, ऊर्ध्वगतिः, ' he olves bis r. to me 'मत्तः लब्धोदयः: 'r. and fall ' पातोत्पाती 3 उत्पत्ति f., प्रभवः, उद्भवः, संभवः, उद्गमः, प्रवृत्ति र्. प्र-उप-क्रमः, आरंभः. 4 वृद्धि 🏌, उपचयः, आधिकयः 5 उत्कर्षः, f., उन्नति यतिपत्ति to उद्यः; to ' उत्पद् c., जन् c. -ing, s. उत्थानं, उद्यः, उद्मः &c.: 'r. to receive another' अम्युत्थानं, प्रत्युद्रमः. 2 प्रजा or प्र-फृति-क्षोभः or प्रकोपः; See Mutiny. 3 Tumour, q. v.; ' r. ground' उन्नतभूमिः, उच्चस्थानं, उत्सेधः.

Risible, a. हासजनन (नी र्र.), हास्यास्पद्ं, हासकर (री र्र.), हासोत्पादकः

Risk, s. संशयः, संदेहः, शंका, भयं, संकटं, trun the tr. of losing all ' सर्वनाश-संशये आत्मानं पत् ८. -१० ६ संशये निश्चिप् 6 P or पत् ८.; See Danger.

Rite, इ. किया, विधिः, कर्मन् ॥, कार्यं, आ-चारः, संस्कारः, नियमः, कल्पः; 'scriptural । 'शास्त्रविधिः-कर्म, शास्त्रोक्तक्रिया -Ritual, ॥, विधिक-नैयमिक -(क्षी f-), विध्यन्तरूप, शास्त्रोक्त, विधि-क्रिया in com - = के क्रिया-संस्कारः-विधिः-पद्धतिः-शास्त्रं । 't, इ. सं-स्कारशास्त्रःः

Rival, v. t. स्पर्च 1 A, प्रति-परि-°, with instr.), संघृष 1 P, अहमहमिकया-परस्पर-जिगीषया-गत् 1 A, वि-,जि desid. (जिगोषति); oft. by प्रतिहृद्धिन, प्रतिस्पर्धन; 'with hands r. ing young foliage (in beauty)' किसलगोद्धेवप्रतिहृधिः

करतले: (S. 4); चंद्रच्छायाधितस्पर्धी or -मितिहंद्वी &c. -u., -s. प्रति-,स्पिधिन, प्रति-योगिन, वि-,जिगीपु, प्रतिपक्ष, सपरन, परस्पर-संघिन, आभिभवेच्छु; by प्रति in comp. 'r. combatant 'प्रतियोधः; 'r. army प्रतियास &c.: 'r. woman 'सपरनी; 'al. Kosava 'अपरः के स्वः, प्रति-के ज्ञानः; 'ur. to Sri 'प्रत्याद्श इव श्रियाः (V.1).-ry, s. प्रतिस्पर्धा, प्रतियोगिता, वि-,जिगीपा, अह-महनिका, प्रतिहंद्विता, संघर्षः, सापत्न्यं, प्रति-पक्षता; विरोधः, वरं.

Rive, v. See Tear.

River, ८ नदी, सरित, सिंधुः, आ(अ) पणा, निम्नगा, तरंगिणी, भ्रोतोब्हा, तटिनी, न्हा-दिनी, भ्रोतस्विनी, धुनी, श्रेवलिनी, द्वीपवती, स्वंती, निर्झरिणी 'a small r.' कुल्या, अल्प-कुन्निम-भरित, 'confluence of r. इंसेनेदः, सिंधुसंगमः, 'watered by r. s'नदीमातुक.

Rivet, v. t. कील् 10, कीलेन बंध 9 1, दूढं बंध; अभिनि-विश् ए., सरज् ए.: 'to be r. ed' कीलित-दूढवद्ध-व. भू, सरज् 1 U (sight): स्थाने खल सञ्जति दृष्टिः (M.1); 'all eyes were r. ed on him नेत्रवजाः तिस्मित्रिपेतः (R. vi. 7), तस्मिन् दृष्टिः सक्ताभूतः बध्नाति मे चक्षः चित्रकृदः (R. xiii. 47); द्विते पत्युसस्य चक्षुषः (U. 3); आलिखित इव रंगः (S. 1) 'the audience is r. ed (to the spot) with attention...

Rivulet, s. शुद्र-कु-सरित् f., अल्प-शुद्र-नदी.
Road, s. मार्गः, पथिन m., अध्वन् m., वर्तन्
n., वीथि-थी f., रध्या, सरणि-णी f., पद्वी,
पद्धति-ती f.; ' high r.' राजमार्गः-पथः;
' common r.' प्रचारः; ' difficult r.' दुर्गसंचरः, संक्रमः, दुर्गसार्गः; ' dreary, lonely
r.' प्रांतरं, शून्यमार्गः; ' crossing of r. 8'
चतुष्धं, शूंगाटकं; See Way.

Roam, v. i. परि-,अह् 1 P, परि-,अस् 1, 4 P, दि-सं-चर् 1 P, 'r. about' इतस्ततः विन्ह् 1 P or चर् or अस्. =ing, s. परि-,अडनं, परि-,

भ्रमणं, विचरणं-

Roar, v. i. गर्क् 1 P, स्तन् 1 P, नर्क् 1 P, रस् 1 P, क् 2 P, नर्क् 1 P, अउन्तं हु 8 I (of lion); ' क r . ing river' धर्मरचा सिरन् 2 वि-आ-उत्तन्त्र्याकुका 1 P, प्रणद्, धुष् 10; 'r. ing with pain' आर्तनादं संच्या- = 8., = ing, 8. गर्जित, स्तनित, गर्जनं ना, नर्दनं, विरावः, महा दीर्ध-गंभीर-कव्दः नादः, धनध्यनिः, दीर्घरावः चोषः; हुकारः. 2 नादः, वि-आ-कोकः, निर्धापः, क्वः, स्वरः, ध्वनिः. Roast, v. t. अस्व 6 P; 'r. on a spit क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह् 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप् 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit' क्लाकृ 8 U. 2 तप 1 P or c. वह 1 P, -cc, व. सूट, ध्वः, 'r. on a spit'

श्रुलाकृत, भटित्र, श्रूलसंस्कृत-

Rob, v. t. चुर् 10, सुंच् 9 P, लुंद्-ठ 1 P, 10, अपह्न 1 P, (with gen. of person). --ber, s. दस्यु:, चो(चो)र:, स्तेन:, तस्तर:, लुंटाक:, मोपक:; See Thief. --bery, s. अपहरणं, मोषणं, स्तेयं, चौर्यं, स्तेन्यं, अपहार:, लुंठनं Robe, s. चसनं, वहां. -v. t. चसनं परि-धा 3 U, वस्र 2 A; See Dress.

Robust, a. हृद्धदेह, ज्यूद्धोरस्क, हृद्धांग (गी f), वज्रदेह, मांसल, सवीर्य, ससस्व, उप-चित; 'गः body' उपचितं गात्रं, सिंहसंहननं--ly, adv. सवीर्य, ससस्वं. =ness, s. हृद्धां-

गता, वीर्थ, मांस्लता

Rock, s. स्थूल्जिला, जिलोचयः, बृहदुपलः, महामस्तरः, जैलः; जिला, पापाणः, वावन् कः, उपलः, अश्मन् कः, प्रस्तरः, (small); See Stone, '1.-sult' सेंधवः-वं, शीतज्ञिवं, सिंधुजं, माणिमंधं. -v. !- दोलनेन स्वप् c. (10ck to sleep); दोलयति-आंदोलयि (D.), इतस्ततः प्र-वि-सं-चल् c. -v. !- दोलायते (D.), इतस्ततः प्र-वि-सं-चल् 1 P; See Waver. -y, a. जिलामय (पी f.), जिलापुणं, अश्मर, औपल् (ली f.), (s.) in comp.

Rocket, 8. इंचतारा, अग्नियाण:.

Rod, s. दंश:, शलका (of metal) यष्टि f., वेत्रं (of cane.)

Rodent, a. दंशक.

Rodomontade, ह. गवितवाक्यं, उद्भारवचनं Roe, ह. मीनांडं, मत्स्यांडं, मत्स्यांकं, मत्स्यांकं, मृगी, हरिणी.

Rogue, s. धूर्तः, कितवः, जालमः, शटः, खलः, वंचकः, प्रतारकः, कापदिकः, क्रूटकः, क्रूटकारः, द्रुजनः, द्रुपत्मन्त कः, क्रुटकः – сту, –ishness, s. केतवं, शाउनं, दोर्जन्यं, वंचकं, &c. –ish, a. धूर्व, शठ, कितवः, See (s.) –ishly, adv. धूर्ततया, शाठश्वात्, स-केतवं.

Roisterer, s. तुसुलकारिन m. Role, s. मुमिका, कर्मन् n.

Roll, v. i. वि-छद्द 6 P, वि-छद्द 1, 4 P, 2 परि-घ्या-वि-छ्द 1 A, परि-भ्रम् 1, 4 P, पूर्ण, 6 P, 1 A; (about) प्र-वि-चल्द 1 P, पूर्ण, वि-छल्द 1 P; 'with eyes r. ing about' पूर्णहोचन, लोलास, विलोलहृष्टि. 3 (On, by फंट.) ध्यति-ङ्घ 2 P, गम् 1 P, अति-ध्यति-क्रम् :1 U, 4 P, परि-भ्रा-चृत्, परि-इ; 'as days r. ed on' दिनेषु ग्रन्छत्स, ग्रन्थता कालेन; 'a cloud r. s on through the air' मेमः समाक्रमितं प्रवृत्तः (Mr. 5); 'which has r. ed out at the feet of the Vindhya' विध्यापादे विश्वीणी (Me. 19). =v. t. ध्या-परि-चृत् ८., पूर्ण :८., अम् ८., &с.; 'r. down' रयेण नी 1 P; 'r. ing down corpses' वेतवाहिनी (मदी).

2 छुद्द ८., वि-प्र-°, 3 पिंडीक् 8 U, संपु-टीक्न, संपिंड् 10. 4 आ-परि-वेद ८., अवग्रंद्र 10, आ-प्रा-वृ 5 U. = छठनं, परिवर्तनं, &с. 2 पिंडः, गोलः-लकः, नाली- 3 नामावलि-ली १-९१, ८ परि-, वर्तनी, वर्तनपंत्रं-चकं 2 वेळुनं-नी (for flour). 3 पटः. = ing, ३. लोठनं, परि-व्या-वर्तनं, चूर्णनं, परि-, अमणं, &с. = ७.

Rollic, v. i. See Frolic.

Romance, ह आख्यायिका, काल्पतकथा-v. l. आख्यायिकां लिख् 6 P or प्रबंध्
9 P. -Romantic, a. अद्भुत, विचित्र,
आश्चर्यभूत. 2 श्रूर, विकात; अद्भुतप्रिय, अश्ंखलञ्जिति उअसंभव, काल्पित

Romp, ए. i. प्रगल्भ कीड् 1 P, उद्धतं खेल् 1 P, (U.4). = इ. उद्धतखेलनं, प्रगलम-अधिनीत-कीडा. 2 प्रगल्मा, अविनीता, नि-

लंज्जाः क्रीहाशीलाः

Roof, s. छ।देस f., पदलं; 'the wooden frame of a r.' गोपानसी, वल(ड)भी; 'the edge of a r.' वलीकं, नीमं. 2 तालु n. (of the mouth). =v. !. पदलेन आच्छद् 10. —ed, a. सपदल, पदलाच्छच. —less, a. निष्पदल; (fig.) निराश्चय.

Rook, s. काक:, वायस:. 2 See Cheat, s. 2. ery, s. काकाश्रय:.

Room, s. वेशमस् n., भ-,कोष्ठः, शाला, कक्षःशात, कुटी, गृहं; 'upper r.' खंद्रशाला, शिरागृहं; 'inner r.' गर्भागारं, वासगृहं, अंतःकोष्ठः. 2 म-,वेशः, रथानं, आस्पदं. श्रूमि f.,
पदं, स वासवेन इतो निषीदृति विसुष्टभूमिः
(K. 111. 2) ' Vasava mader. for him'
&c.; 'there is r. for doubt here' इंकारथानमेतत्. 3 अवकाशः, अवसरः, प्रसरः,
विषयः, अंतरं, रथलं; ' want of r.' अनवकाशः, रथलसंकोचः; 'giving no r. for
envy' अद्वावकाशो मत्सरस्य; 'make r.'
अंतरं दीयतां, अपसर. 4 (Stead) स्थानं,
सूमिः; See instead of. —y, a. विशाल,
विस्तीर्ण, वियुल, असंबाध, सावकाश.

Roost, s. वासयष्टि f., यष्टिनिवासः, निलयन or शयन-दंडः or स्थानं =v. i. शी 2 A, स्वप् 2 P, निली 4 A, निवद् 1 P, आश्रि 1 U.

Root, s. मूलं, in all senses; तरमूलं, कलहमूलं कि:; ऑफि:, पादः (Foot, q. v.): म्(म्) मः; शिफा, जटा (fibrous); 'bulbousr.' कंदः-चं; 'to the r. s' आमूलं, मूलतः, मूलतः, मूलं; 'the r. of a branch' अवशेष्टः. 2 अधोभागः-देशः, तलं, मूलं, जाहं in comp. (of animals only). उ मूलं, बीजं, योनि गं., आदिः, निदानं, कारणं, आदिशीजं-कारणं-हेतः, प्रकृति गंः: 'having for its r.' मूलं, हेतु, केट. in comp.: विसमूलः कलहः, केट. 4 (Of a word) मूलं, प्रकृतिः; शब्द-

बोनि:: 'r.-meaning' मुलार्थ:, योशिकार्थ:, न्युत्पत्तिसिद्धः- 5 (Of numbers) मूलं, पदं; ' to extract a r.' मुलाक 8 U. -c. i. 'take r. ' मूलं बंध् 9 P. - . . दृहं निखन 1 P or 55 c.: ex. by. 'r. ed '. 2 (Up) उन्मूल् 10, समृतं उद्-ह 1 P. उटाद 10, उत्स्वन, व्यवस्तु c., उच्छिट् 7 P. -ed,

a. दूढ-बद्ध-मूल, रूढ-धृत-मूल-

Rope, 8. रज्ज़ f., ग्रुणः, दामन f. n.. श्रुल्वं, बराटक:-कं, संदानं, बट:-टी-टं, 'the rope and bucket of a well ' उद्यादनं, यदी-यंत्रं: ' r.-dancer ' सुन्नायणः,कलायणः; r.-maker 'r ladder ' रज्जुसोपानं; रञ्जुकारः. - y, a, रञ्जुधर्मन्, इयान, सांद्र-

Rosary, 8. अक्षमाला, अक्षस्त्रं, जपमाला-सूत्रं. Rose, इ.जपायुक्षं, ओह्रपुष्पं; (tree or flower) r.-apple ' जंब-जपा-वाः सेवती, शतपत्रीः बू f .; (fruit) जंबुफलं, जांबर्व. -y, a. पाटल, जपावर्ण. 2 जवारूप. -Roseate, a. ' r.-coloured ' पाटल, जपासवर्ण-: 2 बाहि:

रमणीय, दृष्टिमनोहर.

Rot, v. i. प्रतीमू 1 P, वि-,गल्1 P, विली 4 A, दुर्गध a. भू. =v. t. गल् c., विली c., पूर्तीकु 8 U. -Rotten, a. पूतिगंधि, दुर्गेथ, विगलित, विलीन, पूतीभूत, दुष, दूषित. 2

क्षीणसत्त्व, असार, निःसत्त्वः

Rotate, v. i. भ्रम् 1, 4 P, चक्रगत्या भ्रम्, परिवृत् 1 A; See Revolve. -ion, s. भ्रमणं, भ्रांति f., आ-परि-वर्तः-वृत्ति f., चका-वर्तः, चक्रगतिः. 2 पर्यायः, क्रमः, आतुपूर्व्यः 'in r. 'पर्यायेण, पर्यायवृत्त्या, चक्रवत्, पर्यायात्रसारेण, अतुपूर्वः -ory,-Rotary, a. चकावर्तिन्, चक्रगति-

Rote, a. आपृत्ति f., अम्यासः, आवर्तनं, 'learn by r. '(अर्थज्ञानं विना) कंटस्थ-a. कु 8 U, अभ्यस् 4. U; 'learnt by r.'

कंठस्थ, अभ्यस्तः

Rotund,-ity, See Round,-ness.

Rough, a. नतोन्नत, विषम, असम, अफ़्रहण. 2 रु(रू)क्ष, परंष, कर्कुश, कठिन, अमसण. असीम्य, अमृदु, दुःस्पर्जः (in disposition) निष्ठर, उम, कह, कटोर; (in manners) असम्य, अशिष्ट, असंस्कृत, स्थूल, वन; 'r. measurement ' स्कूलमानं 3 अपदु, अद्क्ष, अनिपुण, अकुशल, स्थूल- 4 (६०८) श्रद्धा तरंगाकुल, उत्तरंग, वायुक्षुव्ध, पवनाहत. 5 लोमश, लोमावृत, स्थूललोमन; 'r.-cast' स्थूलं कलपु c. or वि-धा 3 U; 'r.-draw' स्थलं लिख 6 P; 'r.-hew' स्थलं तक्ष 1, 5 P or छिंदू 7 P; ' r.-rider 'अश्वशिक्षकः -en, v. t. स्की-स्थूली-कृ 8 U. -ly, adv. क्शं, परपं, कर्कशं, स्थूलं, निष्टरं, &c. =ness, 8. वेषम्पं, **र**क्षता, पारण्यं, सर्कशत्वं, उग्रता, कठोरता, स्थूलता, अद्यता; संशाभः, काम-प्रलोडनं, **६**०.

Round, a. वर्तुल, गोल, वृत्त, वृत्ताकार, निस्तल, मंडलाकार, चकाकृति, वृत्त-गोल-रूप, वलयाकार. 2 पीन, पीवर, उन्नत- 3 अवक, असंदिग्ध, परिस्फुट, निश्चित, परि-च्छिक, ज्यक्त; See Decided. 4 (Number). समग्र: भून्यांतक. 🤲 मंडलं, चक्रं, वर्तलं, गोलः, बलय:-यं. 2 परिश्रमणं, परिवर्तः, पर्यायः, आवृत्ति f., आवर्तः 3 वक्रमार्गः-गति: f :; (of a ladder) भंगि f ., आरोहणं,. सोपानं. =pr.ep. परितः, अभितः, (with acc.); समंततः, समंतात् (with gen.). -adv. परि in comp. (with verbs). 2. चक्रवत, मंडलाकारेण, वलयरूपेण, चक्ररूपेण; ' turn r. ' परिवृत् c., परिश्रम् c.; ' turning r' चक्रभ्रांतिः, परिभ्रमणं, मंडलावृत्तिः, 'to get :. ' मतं परिवृत् . 3 सर्वतः, समंततः, समंतात, विश्वतः, सर्वदिश्च, the whole year 1. समग्रवर्षः = 2. १. वर्तलीकु 8 U, गोलीक. 2 परिगम् 1 P, परि-या-इ 2 P. 3. समा-धा 3 U; संस्कु; 'well-r. ed 'सुवृत्त; (fig.) सुसमाहित, सुसंस्कुत; 'r.-about' वक, कुटिल, असरल; समंततः, अभितः; &c.. -iy, adv. अवकं, सपारिच्छेदं, सुष्यक्तं, स्पष्टार्थ. =ness, ह. वृत्तता, गोलत्वं, वर्तुलता, पीनता, अवऋता, स्पष्टता, &c.

Rouse, v. t. (From sleep) वि-प्र-बुध् ८., जागृ ७., उत्था ७. (उत्थापयाते), निदां भंजू 7 P or भिड् 7 P. 2 उत्पद् ए., जन ए., उद्-प्र-बुष् C., उत्तिब् C., उद्युक् 10, उत्था ., उद्दीप् ., प्रोत्सह c.; ' r. to action' श्रुम् c., चेट् c., प्रचुद् 10, कार्ये प्रवृत् c. -v. i. Awake, q. v. -s. पानोत्सवः, सन्धि

∫-, सपीति ∫•

Rout, v. t. भंज 7 P, वि-द C., प्र-वि-ध्वंस c., प्र-पलाय ' c. =s. भंगः, विदावः, सैन्यमंगः, ब्यूइभेदः, बलब्यसनः 2 जनसंमर्दः; See Mob. 3 कोलाहलः, तुसल-रवः, कलकलः =ed, a विदावित, भग्न, भपलायितः भग्नन्यूह, उत्पिजल, समुत्यिज, कांदिशीक.

Route, s. See Road.

Routine, 8. कमः, पर्यायः, अभ्यासः, 'daily r. 'दिनक्रमः, दैनिककार्यपरिपादी-परंपरा; ' r- work' नित्यकर्मन् n. 'usual r.' नित्य-

क्रमः, नित्याभ्यासः. Rove, v.: i. पर्यद् 1 P, परि-, भ्रम् 1, 4 P, प-वि-वर् 1 P. -er, 8. परिश्रम्कः, पर्यटनकृत् m., भ्रमणक्शीलः 2 दस्यः, चौरः -ing, 8.

परि-,भ्रमणं-अटनं, विचरणं-

Row, v. t. (नीट्डेन) वह c., मेरू c., 'संचल ८., प्रचुद् 10, प्रणुद् ८. ची. ं. नीकां वह ८. or बेर c. &c. = राजिः, पंक्तिः, श्रोणः णी, आवलि: ली, ततिः, माला, (all f.); See Line. 2 कलहः, संमर्दः, तुसलरवः, कोलाहलः

-er, इ. नाविकः, पोतवाहः, क्षेपणिधरः, दंड-

Rowdy, a. दुर्दीत 2 कलह्मिय.

Rowel, s. कंटकः.

Royal, u. राजकीय, राजयोग्य, राजाई, वृषोचित; राज-त्रृप in comp. -ist, s. राजपक्षीयः, राजपक्षावरुंवित् m. -ly, adr. राजवत्, त्रपोचितं. -ty, s. राजद्वं, राजनहम्म, राजनहम्म, राजनहम्म, स्थापिकारः, वृपत्वं, प्रभुत्वं, आधिपत्यं,ऐश्वर्यं.

Rub, ए. १. घृष् 1 P, मृद् १ P or c. 2 प्र-पिरमृज् 2 P or c., प्रक्षलु 10, निक्द 3 U,
परिष्ठ, ५७३०णिन्ज 8 U. 3 चूर्ण 10, पिष्
7 P, शुद्र 7 P. 3 अभि-,अंज 7 P, दिह् 2 U,
लिप् 6 P, मृद् 5 (heet) संबह c., मृद्;
'T. together' संपिष्, संघृष्, 'r. the teeth
together' दंतेईतान धृष् or निष्पिष्, 'r.
out 'अप-व्या-मृज, व्यामृज्ञ 6 P or c.,
विलुप् c., उन्दिद्द 7 P. =०. १. सं-ध्द 1 A,
संघृष् 2 संघर्षणेन अपिच-श्वि-pass. or
अवसद् 1 P 3 कुच्छेण सं-उत्-ह 1 P,अति-इ
2 P. =३. घर्षणं, अभ्यंजनं, संवाहनं, मर्दनं,
&c. 2 संघृद्धा, समाधातः, संमद्ः. 3 कुच्छे, कष्टं,
See Difficulty. =ber, इ. घर्षकः, मार्जकः,
मर्दकः. 2 (Substance) घर्षकः. =bing,
इ. घर्षणं, मर्दनं, &c.

Rubbish, s. अवस्करः, राच्छिष्टं, मलं, तुच्छ-निःसार-दृज्यं.

Rubicund, a. आरक्त, पादल.

Rubric, ह. ब्यवस्था, विधि:-

Ruby, 8. माणिक्यं, पद्मरागः, शोणरत्नं, लोहि-तकः. = 2. रक्त, पाटल, रक्तवर्णः

Ruck, s. See Crease.

Rudder, 8. कोनिपात:-तकं, अरित्रं, कर्णः

Ruddy, a. रक्त, अरुण; See Red.

Rude, a. आविनीत, अविनय, वियात, धृष्ट, अमर्याद, उद्धत, सम्मतिभ, असम्य, अशिष्ट, अनार्य, दुःशील, नष्टविनय, निर्लज्ज, मगल्भ2 असंस्कृत, अशिष्ट, ग्राम्य, अफुतविद्य, अम्बद्ध, अनक्षर, अशिक्षित, विद्याद्दीन-श्रुम्य3 स्थूल, अद्दस, अनिपुण, अपदु, रुक्ष. म्रिप्adv. अविनयेन, धृष्टवत्, मगल्मं, स्थूलं, अशिष्टत्या, और म्रिप्वैयात्यं, धाष्टर्च, अमर्यादा, मागल्म्यं, मतिभा, अनार्यता, अदाक्षिण्यं, 2असंस्कारः, अशिष्टता, ग्राम्यता, अदाक्षिण्यं, 2असंस्कारः, अशिष्टता, ग्राम्यता, 2 स्थूलता, अदाक्ष्यं, &c.

Rudiment, इ. उपक्रमः, प्रारंभः, मूलं, प्रथम-मूल-तत्त्वं, 'r. s of knowledge ' ज्ञान-तत्त्वानि, ज्ञानमूलं, उपक्रमणिकाः 2 मूलांगं, बीजं, मूलं, मूलवस्तु-द्रव्यं. -बी, -धा, द प्राथमिक-मोलिक-(की f.), मूल-प्रथम-आदि in comp. Rue, v. l. अनुजूच् 1 P, अनुतप् 4 A; Sce Repent,Regret,s. बाह्मी:-[ul, -s.अनुशो-काकुल, अनुतापार्त, शोकात, विषण्ण, उद्दिग्न: Ruffian, s. आततायिन m., साहसिकः, वधा-यतः

Ruff, Ruffle, v. l. संकुच् 1 P, आखुंच् c., पुटीकु 8 U, चूण् 10: 'r. up' प्र-सं-धुभ् c., पुटीकु 8 U, चूण् 10: 'r. up' प्र-सं-धुभ् c., मकुप् c., ब्याकुलीकु, उदिच्च c.; 'not r. ed in disposition' प्रकृतिगंभीर, कांतात्मन - अः भंगि f., क्रिमिं, पुटः, चूणः- 2 प्र-सं-वि-क्षोभः, प्रकोपः, व्याकुलस्वं, उद्देगः, संग्रमः, अक्षांति f. -ed, a. सं-,धुन्ध, क्षोभित, प्रकोप्पित, आकुल, व्याकुल, व्याप्, अस्थिर, संग्रांत, अक्षांत, उद्दिग्, कांतर, पारस्व.

Rug, इ. कंघलः, रहकः, आस्तरः रणं.

Rugged, a. विषम, नतोकत. 2 ६(क्)श, कर्कज्ञ, See Harsh. -ness, s. वेषम्प, कार्कज्ञ.

Rugose, a. वलित.

Ruin, v. t. नहा c., वि-प्र-°,प्र-वि-ध्वंस् ७., क्षि 5, 9 P or c., वि-,लुप 6 P or c., उच्छिद 7 P, इन् 2 P or c. (घातयति); उत्-अव-सद् ः, नि-अव-पत् ः, उद्-ह 1 P, (building); 'r. a man' संपत्ति-विभव-नज़ c., परिक्षीण-a. कु. =3. वि-,नाज्ञः, प-वि-ध्वंसः, क्षयः, लोपः, विधातः, उच्छेदः, अवसादः, निपातनं, उत्सन्नता, जीर्णता (of a house); 'in r. s' जीर्ण, विशीर्ण, उत्सन्न, जर्जर, जर्जरित. 2 अनिष्टं, अपायः, हानि f, क्षति f, अनर्थः 3 (Of fortune) परिक्षयः, वित्त-विभव-नाज्ञः, भाग्यक्षयः. ऐश्वर्यनाञ्चः-भंगः-छोपः, परिक्षीणताः ' r. of an army ' बलव्यसनं, भंगः, पराभवः, परा-जय:: 'togo to r. 'परिक्षि-pass., क्षयं-नाइंग-या 2 P or -इ 2 P, प्र-वि-ली 4 A; ध्यंस् 1 A; 'r. seize thee ' अजीवनि: ते भूयात्: See under Perdition. -ed, a. नष्ट, ध्वस्त, क्षीण; अवसन्न, उच्छिन, जीर्ण. विशीर्ण, जर्जर, &c. 2 परिक्षीण, नष्टविभव, गतश्रीक, नष्ट or गत-धन or ऐश्वर्य, प्रचलिताविभव, क्षीणधन. -ous, a. उत्सन्न, क्षीण, जीर्ण &c. 2 वि-,नाझिद, नाशावह, नाश-क्षय-कर (री f.), धातुक, अनिष्टोत्पादक. =Ously, adv. सनाइां, सक्षयं, सापायं.

Rule, v. प्र-,शास 2 P, नि-विनि-यस 1 P, परिपा c. (पालयति), विनी 1 P, ग्रुप् 1 P, ईशू 2 A (with gen.); अध्यास 2 A, अधि-ष्ठा 1 P; तंत्र 10; 'r. ing subjects like one's own children' प्रजाः प्रजाः स्वा इव तंत्रयित्वा (S. 5). 2 आदिशू 6 P, वि-धा 3 U, नियमं-विधि-कृ 8 U, ब्यव-स्था c. (स्थापयति); gen. ex. by (s.). 3 निग्रह् 9 P, सं-नि-यस; See Control. 4

रेखाभिः अंकू 10. =ः शासनं, अधिकारः, प्रभुत्व, आधिपत्यं, स्वाम्यं, ईशत्वं, ऐश्वये, राजपालनं. 2 विधिः, नियमः, सूत्रं, व्यवस्थाः, (moral &c.) मर्यादा, क्रमः, निद्शः, आ-नि-देशः, प्रचोदनं-ना, शासनं, मार्गः, कल्पः; तस्वं (of science); न्याय: 3 प्रमाणं, मानं; 'general r. ' उत्सर्गः, सामान्यविधिः; of action ' क़ियाविधि:-मार्गः, ' I. judicature' ज्यवहारविधि:-मार्गः; 'according to the r.' यथाविधि, विधितः; यथान्यायं; ' r. of three ' त्रेराशिकं. -टा, s. शासित m., पालिंग्न m., शास्त m., भासकः, पालकः, अधिष्ठातृ *m*., अधिपतिः, नियंतु गान स्वामिन अधीशः, प्रभुः, ईश्वरः; 'under oner.' एकस्वामिकः 2 रेखालेखनी. =ing, a. शासत्, नियंतु, पालक & . 2 प्रयल, गरिष्ठ, प्रधान, बलिष्ठ; 'r. deity ' अधिदेवता, अधिष्ठात्री देवता-

Rum, 8. सीधु m. n., आसवः, मैरेयं. =a.

असंगत, अपरूप.

Rumble, v. i. रस् 1 P, नद् 1 P, नर्क् 1 P, गंभीरं स्वन् 1 P or युद् 1 P. -ing, s. गर्जनं, नर्दनं, दीर्घ-गंभीर-नादः-ध्वनिः-घोषः, निर्धाषः, (of clouds) स्तानितं, घनध्वनिः, मेघनादः, &c.

Ruminate, v. i. रोमंधायते (D.); रोमंधं अन्यस् 4 U, (S. 2). 2 पुन: पुन: ध्ये 1 P or विचर ए., नि-ध्ये desid. (निद्धियासति). -iou, s. रोमंधः; अभीक्ष्णचिता, निद्धिया-सर्न. =Ruminant, a, रोमंथकर (री f-).

Rummage, v. t. अस्ताब्यस्तीकृत्य सूक्ष्मं अन्विष् 4 P or निरूप 10.

Rumour, ह. जनप्रवादः, किंचद्ती, प्रवादः, जनश्रुति f., लोकवादः-वार्ताः, See Report. -v. t. Ex. by (s.); 'it is r. ed 'sfa किंवरंती श्रयते, इति जनपवादः।

Rump, s. Sec Hip. Rumpie, See Fold.

Run, v. i. धाब् 1 P, द्र 1 P, प-बि-°, जीप्रं-इतं गम्-चल्-नर् 1 P or या-इ 2 P, रह 1 P; (as a fluid) शह 1 P, प-,स्पंद् 1 A, गल 1 P, इ, प्र-, खु; (as rivers) वह 1 P, अवह 1 P, गद (सागरं); ' how much has the night yet to r. ' कियदवशिष्ट रजन्या: (S. 4). 3 प्र-वि-ली 4 A, झवीभू, इ. 4 पत्त 1 A, प्रवम्, प्रमः Sec Proceed. 5 अति-इ 2 P, अतिऋम् 1 U, 4 P, या 2 P, गम्; See Pass. 6 (Away) म-,पलाय 1 A, अपस् 1 P, अपक्रम्; अपया-गम्-धाव्-स्प् 1 P, प्र-वि-इ. 7 (As a Sore) पूर्य स्न c. or मुच् 6 P. 8 बितन्-बिस्तू pass.; प्रमु; See Extend: ' r. 10 waste ' परि-क्षि pass.; ' r. riot ' मर्याद् ! अति-इ or अति-क्रम्. =७. १. धाव् ६; चल् ६; वह ६.

-about, इतस्तती वि-परि-धान धाध्, -after, अनुधाव-द्र-गम्-मृ &c. -against. at, towards, अभि-प्रति-उप-धाव्-व्, संमुखं गम्. =down, (v. t,) गुणान् अपलप् 1 P, अवमृद्ध 9 P; See Decry, Depreciate. 2 Chase, q. v. =in, आ-प-विश्व 6 P. =into, उप-गम्, आ-पद् 4 🔥, यस् pasई.; ' ean into debt ' ऋणग्रस्ती चमूब. -off, अपस, अपक्रम्, अपया: 'till the brook has r. off ' याविक्झरस्रोतो नापऋामति, न तिरोभवति, न क्षीयते. -011, (of water) प्र-, बहु. 2 प्रवृत्, प्रसृ. 3 Prate, 📭 v. -out, क्षि-अपचि-) ass., अवसी-समापुpass. =over, परिवह, उपरि सु; See Overflow. -up, qq 1 A; See increase. =8. धावनं, द्रवणं, विद्रवः, पलायनं. 2 गति f : ऋमः, मार्गः, प्रवृत्ति f · 3 प्रवाहः, खादः, प्र-नि-स्यंदः. ४ प्रचारः, प्रसिद्धि 🏸 प्रचलनं∙ 5 पर्येतः, परिमाणं - б जलयात्रा, ससुद्रपर्य-टनं: 'in the long r. 'अते, दीर्घकाला-इस्ते; 'the ordinary r. of people ' सामान्याः, पृथग्जनाः, प्राकृताः, साधारण-जन:. -ner, 8. धावक: 2 जांधिक:, जंधा-कारिकः, प्र-,जविन् ル., तरस्विन् 👊 -, त्वरितः, वेगिन् m., जवनः, जवः. -ning. 8. See (s.). = a. धावत्, स्रवत् &c. 2 सपूय, पूर्यसाविन् (5010). 3 यथाऋमं, अनुपूर्वशः--Runaway,-Runagate. s. प्रपलायित:, अपधावितः 2 युद्धत्यागिन् त., रणविसुखः.

Rundle, इ. सोपानं, आरोहणं.

Rung, ह. भंगि 🏸, सोपांन, आरोहणं, पर्वेद्र 🚜 Rupture, s. भेदः, स्कीटनं, भंगः. 2 भेदः, कलहः, स्नेहभंगः भेदः, सुहद्भेदः 3 अंत्र-वृद्धि f-संस:. =७.१. भंदर् 7 P, भिद्द् 7 P,

Rural, a. ग्राम्य, जानपद (दी f.), ग्रामीय, ग्राम-जनपद् in comp.; 'r. pleasures ' ग्रामवाससीख्यं.

Ruse, s. See Pretext.

Rush, v. i. वेगेन-तरसा-धाद् 1 Por गम्-पत्-चल् 1 P, सवेगं प्रथा 2 P or प्रस 1 P; 'r. upon 'आकम् 1 U, 4 P, आ-अव-स्केड् 1 P, संवेगं अभिद्ध or आपत्, अभिद्यः, युद्धा-भिसारिणः चम्पतयः (U. 5) 'r. ing upon (me) for fighting'; 'r. forth' निर्गम्, वहिर्गम्, निःसः, 'r. headlong' अतिवेगेन-साइसपूर्व-मविशू (P. = . महा-वेगः, जवः, आवेगः, संरंभः 2 अतिधर्गन धावनं-आपातः, सवेगावस्कंदः, सरमसाक्रमः. 3 तृणं. ' I do not care a r. 'अणुमात्र-मपि नोत्सुकः - .- light, s. नृणप्रकाशः, वणालोकः,

Russet, a. कपिश, इयाव.

Rust, s. किहं, मंडूरं, सिंहा(घा)णं-नं, मलं, अयोगलं: कलंकः. 🗝 कलंकेन-मलेन-आव 5 U. -y, a. मालेत, मलीमस; मलावृत, समल, कलंकावृत,

Rustic, a. बाम्य, ब्रामीय-ण, ब्रामिक (की f-), जानपद (दी री), असम्य, अशि ह, अविनीत, प्राकृतः ≂ः ग्राम्यः, ग्रामीणः, त्रुपलः, जानपदः. -ally, adv. ग्रामिकवत्, ग्राम्यजनवत्-=ity, ह. ग्राम्यता, अशिष्टता, असम्यताः

Rusticate, e. t. निर्वस् c., प्र-4-वस् c.

=धः / प्र-वि-वस् 1 P.

Rustle, .. i. मर्भररवं कु 8 U. -ing, s. मर्भर-शब्दः, मर्मरः, वस्त्र-पर्ण-स्व नितं-

Rut, इ. गर्त:-तर्र, चक्रांकः, चक्रमार्गः. 2 मदः, मद्जलं; 'in r. ' मद्जलस्यंदिनः =tish, a. नत्त, मदोत्कट.

Ruth, s. See Pity.-less, a. निर्दय, निर्वण, क्र, भिष्कुषः See Cruel.

Ryot, ः कृपकः, कपकः, कृषीवलः

S

Sabbath (day), 🌯 विश्रामवासर:-दिवस:. Sable, u. इयाम, कुण्ण, कुण्णवर्ण. इयामकः. 2 कृष्णवेषः.

Sabot, s. काष्ट्रपादुका.

Sabre, s. खड्डः, निश्चिशः, चंद्रहासः, कृपाणः. Sabulous, a. See Sandy.

Sac, s. Sce Sack.

Saccharine, a. जार्कर (री f.), मिष्ट, मधुर. Sacerdotal, a. पुरोहित in comp.; याज-कीय, पौरोहित (ती र्.).

Sachel, ह. श्रुद्रकोषः, पुस्तकाधारः, भद्धाः

Sachet, s. पुटः, कोषः-

Sack, ह. स्यूतः, प्रसेवः, स्योतः, स्यूनः, शाण-पुटः-कोषः, गोणीः 2 लंडनं, अपहारः, धनादेः अपहरणं; 's.- cloth' शाणपटः-वस्रं, बराजिः, स्थूलजाटकः, ज्ञाणं. 🗝. ६ लुंद् 1 P, 10, उपम 1 A, सर्वस्वं अपह 1 P.

Sacrament, s. संस्कार:. -al. a. संस्काररूप. Sacred, a. पुंण्य, पवित्र, परि-,पूत, मेध्य, श्रुचि 2 अलौकिक-असांसारिक-वैदिक-(की f.), (opposed to profune). 3 पूज्य, पूजाई; भावितात्मन् 4 पुण्यार्थक, सु-यतिष्ठितः 5 अनतिक्रमणीय, अलंघ्य, अभेद्यः दुधर्प, अवस्य (person); 'an ambassador, heing considered s., never tells an nntruth ' सदैवावध्यभावेन दूती बद्ति नान्यथा (H. 3); 's. spot ' क्षेत्रं पुण्य-

स्थानं, तीर्थः ' 8. grove ' गुण्यवनं, तपीवनः s, knowledge ' निगम-वेद्-ज्ञानं, श्रुति-बोधः; ' . writing ' वेदः, निगमः, श्रुति f. Sacrifice, 8. यज्ञः, ऋतुः, अध्वरः, यागः, इज्या, मखः, सवः, होमः, हवनं, इष्टि f., मेध: in comp.: 'horse-s.' अश्वमेध:: ' human \$. ' नरमेध:-यज्ञ: &c.; ' imperial s. ' राजस्यः; 'fit for a s. ' यजिय, मेध्य- 2 आलंभं:, उत्सर्गः, बलिः, उपहारः, 3 व्ययः, उत्सर्गः, परि-,त्यागः, विनि-ोगः, सम-पेंजं: 'even at the s. of one's life ' जीवितब्ययनापि, माणपरित्यागेनापि: oft. by instr. alone (आत्मानं सततं रशेत् दारेंसपि धनैरापि). = हे. १. यक्त् 1 ए; हु 3 ए, उपह 1 P, उत्सर्गार्थ हन 2 P or अहिं दा 3 U, ਜਸਾ-ਆ ਲਾਜੂ 1 A (animal); 'he 5. a beast to Rudra 'पञ्जना कहं यजते; 'he ». ed a horse ' अश्वमेधं ततान, अश्व-मेधेन ईजे. 2 परि-,त्यक्त् 1 P, उत्-सूज् 6 P, हा 3 P, सं-ऋ c. (अर्पयति), विनियुक्त 7 A, 107' s. ing their own interests स्वार्थ परित्यज्यः ' without s. ing their interests ' स्वार्थाविरोधेन (Bh. 1.74). -er, s. यजमानः, यष्ट्र 16., याजकः, यज्यन् धा- ब्राज्ञिकः, होतु m.. -Sacrificial, a. यज्ञिय, वेतान (नी f.), मेध्य; :यज्ञ 8. work ' यज्ञकर्मः comp.; · s. fire ' होमाग्निः, समूद्धः, चाय्यः, उपचाय्यः; 's. priest' ऋत्विज् m.; See Priest; ' s. sossion ' सर्व

Sacrilege, ह. देवताद्रूपणं, देवस्वापहरणं, देव-स्वचौर्य, पुण्यवस्तुद्वणं; धर्मलंघनं-लोपः' -Sacrilegious, a. देवस्वापहारिन, पुण्य-द्रव्य-द्राधिन्.

Sad, a. विषण्ण, म्हान, शोकाकुल, सोत्कंट, अवसन्न, उद्दिश, उत्कठासंस्पृष्ट, उदासीन, विन्न, दुर्मनस्, विमनस् 2 श्रोज्जनीय,शोका-बए, दुःखद, क्रेशकर (री रि.), क्रेशमद. 3 गंभीर: See Grave; 'to be s.' खिद्-pass., अव-वि-सद् 1 P, हुन् 1 P, दुर्मनायते (D.). =den, v. t. विष्णणीकु 8 U, अव-वि-सङ् c., खिद् c.; See Grieve. -ly, adv. सशोकं, सविषादं, संबेदं, सोद्वेगं, म्लान-मुखेन. =uess, ८. विषादः, उद्देगः, अवसादः, उत्कंठा, औदासीन्यं, म्लानि 🖍 खेदः-

Saddle, s. पर्याणं, परुचयनं, पर्ययणं. 👓 ी. पर्याणं आरुहु c. or निविद्यू c., सञ्जीक 8 U: 'mounting the s. ed Indrayudba' दत्तपर्याणमिंद्रायुधमारुह्य (Ka. 126); (tig.) भारं नि-धा 3 U or न्यस् 4 U; ' s.-horse '

वाहाश्वः. =er, इ. वर्याणकारः.

Safe, a. सुरक्षित, निरावाधः सुस्थ, क्षेम, अक्षत, निर्वण, अजातापाय- 2 निर्भय, अकुतोभय, अभ्यः, निःशंकः, भयातीतः, आपद्-भय-सुक्तः 3 अलंह्य, दुरासद्, दुर्धवः 'स. against enemies 'दुरासदः परै: (R. VIII. 4.). 4 केम्य, भयरहित, क्षेम, निर्भय; 'as. place' निर्भयस्थानं, अभयहेत्रकं स्थलं; 'sound and s.' कुइालिय, निरामय, मुस्थ, अक्षत.—s. लोहपेटिका, लोहमंज्या; 's. conduct' अमयदानं-पन्नं; 's.-guard' रक्षा, ग्रुप्ति f., रक्षणं; Pass, q. v.—ly, adv. क्षेमण, निरावाधं, अक्षतं, सक्षेमं, निर्भयं; 'when she is s. brought to bed' यदा अनय-प्रसवा भवति (S. 4).—ty, s. क्षेम:-मं, स्वास्थ्यं, क्षेमता, अक्षतं, कुइालं, अनामयं- 2 रक्षा-क्षणं, निर्भयत्वं, अभयं, निर्भयं, भय-आपद्-मुक्ति f.; 'to promise s.' अभय-वचनं दा 3 U.

Saiflower, ह. कुरुंभं, बह्रिशिखं, महारजनं,

कमलोत्तरं-

Saffron, ह. कुंकुमं, अग्निशिखं, वरं, वाह्नि-(ह्नी)कं, पीतनं, रक्तं, संकोचं, पिशुनं, धीरं, छोहितचंदनं, काश्मीरजन्म. च्यः कुंकुमवर्ण-राग, अवणः, 'dyed with s. 'कुंकुमाक्तं.

eag, v. i. अव-नम् 1 P.

Sagacious, a. चतुर, विदम्ध, चूरहप्टि, मेधा-विच, सूरमंधी, तरिण व्य कुशाय-मति व्य सुद्धि. -ly, adv. चतुरं, सूरमधिया, विदम्धतया. -Sagacity, s. वेदम्ध्यं, चातुर्य, तरिण-मतिद्वं, सूरमधी:-मति f.

Sage, 8. प्र(प्रा)ज्ञः, विपश्चित् कः, तस्वविद् कः, दुधः, पंडितः, ज्ञानिन्कः. 2 ऋषिः, सुनिः 3 सिद्धः, साधुः, यतिः, सिद्धजनः-युरुषः, आत्मज्ञः, सुसुद्धः, ब्रह्मज्ञः- = 2- प्राज्ञः, पंडितः, ज्ञानिन्दः, See Wise. -- Ly, adv. पंडितवत् -- ness, 8- प्राज्ञता, पांडित्यं.

Sagittarius, हे. धनुः, धनूराशिः.

Sall, s. वातवसं-वसनं, नीवसनं-वसं; 'sets. नावं-पोतं-सुन् 6 P or चल् c. -v. i. (Of a boat &o.) वायुना सुद्-सुद्-वह्-प्रेर्-१८८८. 2 (Of persons) पोतमारुद्या or अध्यास्य प्र-स्था 1 A; नावा or पोतेन गम् or चल् 1 P, नावा हू 1 P or ह 1 A, जलवर्तमना गम्-या &c. 3 चल्, सं-वि-सुप् 1 P; 's ing in the air ' विद्यायसा-नमोवर्त्मना-गच्छन्, नमसि संसर्पन्. -ing, s. ससुद्र्यानं. -or, s. नाविकः, पोतवाहः, नौवाहः, ससुद्र्याः.

Saint, इ. सुनिः, सापुः, सिद्धः, सिद्धजनः, ऋषिः, पुण्यजनः, See Sage. -ly, a. विमल, पवित्र, युण्यात्मन्, परिपूत्त, अतिपुण्य,

मिद्धतुल्य.

Sake, s. कारणं, निमित्तं, हेतु:, प्रयोजनं; 'for the s. of 'अर्थ or अर्थ in comp., हेतोः, निमित्तं, कारणात्, with gen. or in comp., कृते (with gen.); See For.

Sal, इ. सालः, र्यालः, सर्जः, कार्र्यः, अश्व-

कणेकः, सस्यसंबरः-

Salacious, a. See Lustful.

Salary, s. वेतनं, वृत्ति f., भृति f., मूल्यं; See

Hire, 'monthly s.' मासिकं; 'annual s.' वार्षिकं. -ied, a. वृत्ति-वेतन-भुन्द, कृतपेतन.

Sale, s. See under Sell.

Salient, a. प्रलंघ, प्रोच्छित. 2 हवन, हुत-गामिन्. 3 (fig.) सुख्य, प्रधान, विजिष्ट, पुरःस्क्रुरत्.

Saline, a. लवण, क्षार, लवणग्रुणां विशिष्टः, ' & ... taste' लवणरसः, ' s. soil' ऊपः, क्षारमूत्तिका, ' having s. soil' ऊपर, ऊपवत्

-B, 8. लंबणक्षेत्रं.

Saliva, s. लाला, साणि(णी)का, स्पंदिनी; 'his mouth emits c.' वक्त्रं लालायते. -Salivary, -Salival, a. लालासाविन. -Salivate, v. t. लालां सु c. or निःस c.

Sallow, a. आपीत, पांडुर, विवर्ण; Sce Paie.
Sally, v. . निर्मम् 1 P, निष्पत् 1 P, निष्कम्
1 U, 4 P, जवेन बहिर्गम्, अभ्यव-स्कंद् 1 P,
अभ्या-सद् c. =3. निर्गमः, निष्कमः-मणं,
निःसरणं, आपातः, अभ्यासाद्नें, अभ्यव-स्कंद्नं,अवपातः 2 स्फुरणं, उत्कवनं, उत्पतनं.
3 विलासः, विलसितं, विभ्रमः; '8. es of
wit' बुद्धिविलासाः, विद्य्थालापाः, नर्मालापविभ्रमाः, '8. of levity 'बुद्धि-वापल्यंचांचल्यं; '8.-port' निर्गमद्वारं.

Saloon, ह. (सुप्रसाधित-) शाला, कोष्टः-

Salt, s. लवणं; (fig.) पिंडः; सफलेकुतमर्नु पिंडः (M. 5) 'who showed that he had not eaten his master's s. in vain'; 'rock-s.' सैंधवः-चं, जीतिशिवं, See under Rock; 'sea-s.' अक्षी(क्षि)वं, विश्तिः दं, 'black s.' पात्रयः, बिडं; क्षारं; 'sambhar s.' रीमकं, वसकं; 'sochal s.' सीवर्चलः, अक्षं, रुचकं; 's.-pan' लवणक्षेत्रं; 's.-petre' यवजः, यवक्षारः, पाक्रयः, यवाग्रजः. -a. लवण or क्षार-युक्त or मय (ची f.): लवणगुणविशिष्ट, क्षारधर्मक, लवण-क्षार in comp. -v. t. लवणीकु 8 U, लव-णेन सिच् 6 P or अंतर 7 P. -ed, a. लव-णाक्त, लवणसंसुष्ट, लवणित- -ish, a. ईष-ल्वचण, -ness, s. लवणत्वं, क्षारता-

Saltant, a. उत्पत्त्, तृत्यत्.
Salubrious, a. हित-स्वास्थ्य-कर (री रि.),
आरोग्यावह, पथ्य, अनामयकर, क्षेम्य, पुष्टिद,
हित. 2 Salutary, q. ग.

Salutary, a. हित, हित-कल्याण-कर (री f.), -आवह, उपकारिन, अयस्कर, धुर्भकर.

2 प्रम् See Salubrious.

Salute, v. t. आभि-,वंद् 1 A, अभिवद् 10 Å, प्रणिपत् 1 P, प्रणम् 1 P, नमस्कु 8 U, नमस्यति (D.), सभाव् 10; अभिनंद् 1 P, उपस्था 1 A: 's. in return' प्रतिनंद्,प्रत्यभिनंद् 2 Kiss, q. v.—s.,—ation. s.प्रणामः, प्रणति f., प्रणिपातः, अभि-,वंद्नं, अभिवादः दृनं, नमस्कारः, नमस्किया, सभाजनं; ' 8 s. to

thee' नमस्तुम्यं. -er, ह. अभिवादकः, अभि-वंदकः

Salvage, ३. सं-,उद्धतं; उद्धारः, निस्तरणं.

Salvation, 8. तारणं, उद्धारः, मुक्ति f., मोक्षः, निस्तारः, पापसुक्तिः, अध्रव-परम-गति रं 2 Generally) परि-,त्राणं, रक्षणं, रक्षाः, ' devotional way of s. ' भक्तिमार्गः

Salve, 8. अंजनं, प्र-अञ्च-लेपः, उपदेहः. 🗝 t. अंबर् 7 P. 2 उद्ध् 1 P. 3 शम् c. 4 निस्तृ c.

Salver, 8. रजतभाजनं, रूप्यपार्त्र.

Salvo, s. See Excuse.

Same, a. तद् (pron. a.) with or without एव; अभिन्न, निर्विशेष, अनन्य; सम, समान, तुल्य; See Like; 'it is the s. Vasanti ' सेंच वासंती; ते एव पाद्पाः; तदेव वनं &c.:(U. 3'); gen. by एक, स, सम, समान in comp.; of the s. family सगोत्र; 'sitting in the s. car ' एकस्पंदन-मास्थिती: 'of the s. age ' समवयस्कः एकरूप, समानजाति, सोद्र &c.; 'at the s. time ' एकदेव, युगपत्, एक-सम-काले, समं, योगपद्येन; 'in the s. way' तहत्, तथा, तथा, एवं; 'he is the s. as a father to me ' मां प्रति स पितृस्थाने-भूमी वर्तते, पितानि विशेष:. -mess, ह. ऐक्यं, साम्यं, एक-कपत्वं, साहुइयं, संवादः, अभेदः, समभावः; 's. of class' सवर्णता, सावर्ण्य, एकवर्णता. Sample, 8. आदर्श:, प्रतिमा,

-Sampler, के सुचिकमोदशेः

Sanable, a. साध्य.

Sanative, Sanatory, त. स्वास्थ्यकारिन,

रोगञ्ज (झी $f \cdot$), रोगापह.

Sanctify, v. t. पवित्रीक 8 U, पुण्यीकृ, पापमलं ह 1 P or क्षल 10, परि-,पू 9 U, शुप ., अर्चाक, पापं-कलमपं-निर्धू 5, 9 U, 6 P. 2 अनुमंत्र् 10 A, पुण्यकर्मणि विनियुद्ध् 7 A, 10 or निक्षिप 6 P. -ication, ह. पापहरण-नाज्ञनं, पवित्रीकरणं. 2 -Sanctitude, Sanctity, q. v. -ing, a. शोधक, पावन. -Sanctity, ह. निर्मलता, पवित्रता, पुण्यता, वि-, शुद्धि f., पाप or कल्मप-नाशनं orहरणं, अंतः शुद्धिः शैचं. 2 अलंघनीयताः

Sanctimony, s. दंभ:, धर्माभिमानः, पुण्य-वेशधारण: बकवृत्ति f. -ious, a. दंभिन्, दांभिक (की रि.), प्वित्रंमन्य, बक्कवृत्ति,धर्मा-भिमानिन्, कपटधर्मिन् -iousness, ह. दंभः;

See (8.).

Sanction, v. t. अनु-ज्ञा 9 U, अनुमन् 4 A, अनुमुद् $1~\mathrm{A}$; अनुज्ञास् $2~\mathrm{P}$, आदिशू $6~\mathrm{P}$: पमाणीकु 8 U, दूढीकु, सत्यापयति-ब्रहयति (D.), सत्याकु. = अनुज्ञा, अनुमति 🏸, अञ्जासनं, अञ्जमोदनं, प्रामाण्यं, प्रमाणं, ष्ट्रहोकरणं, सत्यापनं.

Sanctuary, s. शरणं, आश्रय-शरण-स्थानं 2 पुण्यालयः, देवतागारं, पुण्य-पावन्न-स्थानं. 3 गर्भः, गर्भागारं, गर्भगृहं-

Sand, ह. बालुका, सिकता: (pl.); ' S .- bank ' पुलिनं, सैकतं; 's.-glass' वालुकायंत्रं. -v. t. सिकलाभि: आबु 5 U or आकृ 6 P. -y, a. वालुकामय (यी f.), वालुकाकीर्ण, सिकतिल, सैकत (ती र्र.), बहुसिकत; 'ड. desert 'मरु:, धन्वन् m. 2 वालकानिभः (fig.) अस्थिर, भंगुर, क्षणस्थायिन, अदृह.

Sandal, a. चंदन: (tree), चंदनं (wood) गंधसारः, मलयुजः, भद्रश्रीः; 'white s. wood तलपणिकं, 'red s. 'रक्तचंदनं, तिलएणी, पत्रांग, रंजन, कुचंदन. 2 कोशी-

षी. पादका-

Sanders, 8. (Yellow) पीतद्रमः, काली-(ले) यकः, हरिदः, दार्वी, पर्चपैचा, दारुह-रिद्रा, पर्जनी: 2'(Red) See 'red sandal' under Sandal.

Sane, a. सुरुध, निरामय, स्वस्थ, पकुतिस्थ, कल्य- 2 (In mind) अनुस्मत्त, प्रकृतिस्थ, अवातुलः अनुपहतचित्त, अविष्ठुत, अविक्षिप्त-चित्त. =ity,=ness, ह. स्वास्थ्यं, अनुन्मादः.

Sang froid, . s. प्रशांति f., निविकारता,

प्रसादः, असंद्रमः.

Sanguiferous, a. असुग्वाहिन्.

Sanguinary, a. (Of person) रक्त-रुधिर-प्रिय, जियांसु, मारात्मक, कूरचित्त, निष्ठरचे-तस्. 2 रुधिरपातदृषित, रक्तस्रावयुत, बहुरक्त-

Sanguine. a. गाढ, उत्कट; See Intense; चंड, तीव्ण, चंड-तीक्ष्ण-स्वभाव 2 (Of persons) आशावत्, सुप्रत्याशिन्, अत्या शान्वितः दृष्टयत्ययः, जातविश्वासः quite 5. hat 'इति मे गाढाशसा; '8. hope ' मुप्रत्याजा, गाहाज्ञंसा, उत्कटेच्छा--ness, : अत्याज्ञा, अत्याज्ञांसा, &c.

Sanies, & gu; Sec Pus. -Sanious, a.

पूर्यसाविद.

Sanitary, a. स्वास्थ्यहित, स्वास्थ्य in comp.. आरोग्यकर (री.मे.), आरोग्यावह-Sap, 8. सारः, रसः, द्वः, सस्त्रं, निर्यासः-=v. 1. उत्सन् 1 P, समूहं उच्छिट् 7 P or नशू c. =per, s. खनकः. सीर्शिकः. =less, व असार, निःसार, विरस, नीरस, निःसन्त · =py, a. रसाढ्य, सरस, आई, ससस्य, रम वद -Sapid, a. सुरस, मिए, स्वाद.

Sapling, %. बालवृक्षः, वृक्षकः Sapient, a. प्राज्ञ, प्रज्ञा, ज्ञानपूर्ण; See Wise. Saponaceous, " चिक्कण. मेंदूर-

Sapor 8. See Flavour.

Sapphire, 8. महानील:, इंद्रनील:. नील:,

Sarcasm, s. अव-आ-क्षेपः, निद्रागर्भ वन्तः परिभाषणं. सनिद् उपालंभः; कदुः उप्हासः--Sarcastic,-al, a. साक्षेप; निंदागर्भ, अरं-तुदः उत्रः कडु, तीक्ष्ण, सावहास, परिभाषिन्, सोपालंभ. -ally, ade साक्षेपं, मोपालंभं.

Sarcoma, s. Sec Tumour.

Sarcophagous, a. मांसाशिन, मांससुन्. Sardonic, a. विक्रुत, कराल

Sardonyx, ह. गोमदः-दकः.

Sartor, ३, सू(सौ)चिकः. -iai, ७. सू-(सौ)चिकसंबंधिन

Sash, ह. (अलंकारार्थ) परिकरः, मेखला, कृटि-

Satan, के पिशाचायणीः, पिशाचनाथः -ic, a, पैशाच (ची f.)

Satchel, s. See Sachel.

Sate, Sec Satiate.

Satellite, इ. उपग्रहः. 2 (सदा-) पार्श्वचरः, अनुयायिन् m., अनुषंगी; नित्यपार्श्ववर्तीः

Satiate, ए. र. सं-परि-तृष् 5 P or c., अत्यंतं तुष् c., अतिनृप्तिं-सोहित्यं-उत्पद् c., परिप्रुर् 10. -ed, a. अतिनृप्ति, परिपूर्णकाम, पर्यासकाम, संतर्पित, सं-परि-पूर्ण; सहित; 'to be s. 'सं-परि-तृष् 4 P or तुष् 4 P. -Satiety, श. तृप्ति j., तपणं, सोहित्यं, अतितृष्टि f., -सोहित्यं-तृप्ति:, पूर्णकामता, वितृष्णता, परिपूर्ति f. Satin, s. चीनां शुक्रं (s.-cloth).

Satire, ३. आसेपगर्भ पर्ध-गीतं, अवगीतं, सं-क्षेपकविता. 2 Sarcasm, q. v =ical, a. उपहासात्मक, सोपहास, साधिक्षेप: See Sarcastic. =ist, ३. आक्षेपवादिन्द m., -ize, v. t. साक्षेपं वर्ण् 10, अवगै 1 P,

कान्यद्वारा आ-अधि-क्षिप् 6 P.

Satisfy, v. t. (Persons) सं-परि-तृप् ८., -तुष् ः, कामं-इच्छां-पूर् 10 or निवृत् ः, तृ-ति-तुष्टिं-उत्पद् ः, सुखयति । D.), श्री 9 P, आराथ् c.: सांत्व् 10, प्रसद् c.; (hunger, desire, &c.) इ.म् ८ (ज्ञामयति), प्र-उप-, छिद् 7 P, परि-पूर्, निराष्ट्र 8 U, निवृत् c .: 'child, s. your curiosity ' पूरवत कुत्-इस्ट बत्सः (U. 4). 2 संदेहं अपनी 1 P. सं-भ्यं छिद् or ह 1 P or निरस् 4 U, निरु-त्तरीकृ. -action, ह. सं-परि-तोप:- तारि f., पर्याप्ति 🏂 इच्छापूर्ति 🏂 सोहित्यं, काम-इच्छा-तृतिः-निवृत्तिः-शांति f.2 शांतिः, शमनं, निराकरणं, परि-,पूरणं, छेदः, निवृत्तिः, पूर्तिः, तर्पणं- 3 संशयच्छेदः, संदेहनिवृत्तिः परिहारः 4 प्रतिफलं, निस्तारः, शुद्धि f. =ied, a तृत, तुष्ट, तोपित, तर्पित, पूर्ण-निवृत्त-काम, पर्याप्त-काम, शीत, कृतिच, कुतार्थ, चरितार्थ- 2 छिन, पूर्ण, शांत, निवृत्त. 3 छिन्नसंशय, इत-निरस्त-संदेह; ' to be s. ' तुष्-तृष् 4 P, त्री pass. =ing, a, संतर्पक, संतोषक, तुष्टि-नृप्ति-कर (री र्र.), संशयच्छित्. -Satisfactory, युक्त, समर्थ, (समर्थस्तरं), पर्यात, संशय-च्छिद्, संदेहच्छेदिन् 2 तुष्टियद्, संतोष-नृति-हाटिकर 3 (Atoning) Ex. by प्रमुख् 2 P, निस्तृ c.; See. Atone, -ily, adv. सम्यक्तया, वैश्येन,संश्यच्छेदितया, सम्यक्र-Satrap, 8. मंडलेशः, भोगपतिः

Saturate, v.\ 1. अत्यंतं पूर् 10, आ-परि-पूर्। ति-सिन्द् 6 P, आतिक्किड् c. -ed, a. अति-सिक्त, परिपूर्ण; See Impregnate. -ion, s. अतिसकः-क्केट्:, परिपूर्ण.

Saturday, s. शनि-मंद्-वासरः-

Saturn, इ. ज्ञानिः, ज्ञानिश्वरः, राविद्यतः, सौरः-रिः. -Saturnine, द. मंद्र, जङ-मंद्-ज्ञीत-प्रकृति, जङस्वभाव. -Saturnalia, इ. ज्ञानि-महोत्सवः.

Satyr, 8. वनदेवता, वन-अरण्य-चरः

Sauce, ८. सूप:, तेमनं, निष्ठानं, उपदंशः, व्यं-जनं, उपस्करः; ' 8.- pan ' उसा, पिठरः; See Frying-pan. - Saucer, ८. शरावः, पात्रं, आधारः.

Saucy, α. धृष्ट, निर्झीड, निर्लज्ज, मगल्भ, अ-विनीतः, सप्रतिभः -ily, adv. अविनयेन, धृष्टवत्. -iness, s. अविनयः, धाष्टर्चे, प्रतिभा-भानं-

Saunter, v. 4. मदं मदं परिक्रम् 1 U, 4 P or अस् 1, 4 P, जनै: जनै: विचर् 1 P. =ing, s, मदं परिक्रमणं

Savage, a. वन्य, जांगल (ली f.), अरण्यज, वन-अरण्य in comp. 2 असम्य, आशिष्ट, अविनीत, असंस्कृत, आचारहीन, अनाचार. 3 कर, हिंस, निष्टुर, निर्देय, दारुण, करकर्मन, श्वापद (दी f.); 'all of man is s.' पुरुषा नाम निष्टुराः (Mr. 5.). = s. अशिष्ट-असम्यजनः. 2 क्रूरकर्मन m., राक्षसः, दैत्यः, नरपञ्चः. 3 म्लेच्छः, किरातः, शबरः, यवनः, भिल्लः &c. = ly, adv. अशिष्टवत्, निष्टुरं -ness, s. अशिष्टता, कीर्यं, दारुणता, &c.

Savant, ह. बुधजनः, पंडितः, विद्वज्जनः; See Learned

Save, v. t. ter 1 P, in all senses, परि-, के 1 A, उद्संसद्द्ध 1 P, धू 1 P, तृ c., उत्-सं-निः-°, सुच् c., मोक्ष् 10, पापात् सुच् &c. 2 सं-चि 5 U, संरक्ष, नि-धा 3 U, संग्रह 9 P, अवशिष् c. 3 निवृत् c., निवृ c., निरूप 7 U, परिद्व: 'those that were s. ed out इतशेषाः, इतावशिष्टाः of the slain -prep. विहाय, मुक्त्वा, वर्जियत्वा; See Except. -ing, a. अन्ययंशील, अल्प-व्ययिन, मितव्यय, असुक्तहस्त. 2 उद्धारक, सुक्तिदायिन् मोक्षपद 3 विमोचक, विमोचन हेतु:. = १ रक्षणं, संचयः, संग्रहः, निधानं. 2 संचित-रक्षित-धनं, संचयः. =Saviour, 8. तारकः, त्रायकः, परि-,त्रातृ ः रक्षिता, उद्धर्ता, उद्धारकः.

Savour, s. स्वादः, रसः, रुचि f. 2 गंधः, वासः. =v. i. सरसी-सगंधी-धू l P. 2(AP pear like) Ex. by कल्प, प्राय in comp., ईपदून with abl.; by आ-अव-भास् l A; it s. s of falsehood ' तत् असत्यकर्षः, असत्यसंकाशं, असत्यवदाभासंहे.

-y, a. सरस, सुरस, स्वाटु; मिष्ट, रसवत्. रिचकर. 2 सुरभि, सुगंधि

Saw, क करपत्रें, क्रकचः चं, पत्रदारणः -v.t. कक्कचेन पद् 10 or दू 9 P or c. or छिद् 7 P or अवकृत् 6 P; 's.-dust' काष्टविदलः, 's.-pit' काष्टविपादनमार्गः. -Sawyer, क क्राकचिदाः, दारुदारणः.

Say, v. l. वद्-गद्-भण् 1 P, वच् 2 P, ब 2 U, भाष् 1 A, उदा-व्या-ह 1 P; उन्जा ்., उद्दीर े., आलप् 1 P (words & . .): मंजू 10 A; (tell) कथ् 10, आचक्ष 2 A, आ-,इांस्र 1 P, आभि-धा 3 U, आ-ख्या: Sec Tell; ' I say ' नतु भणामि, नतु ववीमि. नजु simply; (नजु पदे परिवृत्य भण Mr. 5); 'they s. 'ex. by किंवदंती, जनमवाद:, इति श्रुयते; See Report; that is to s. ex. by नाम, =ing, ह. वसनं, वाक्यं, वसम् n. उक्तं, &c.; भाषितं, भाषणं, उक्ति /., भाणितं. 2 आभाणकः, प्रवादः; 'popular ». 'so runs the popular s. ' जनमग्रदः: तथा च लांकिकानामाभाणकः; See Proverb. Scab, 3 कच्छु-च्छू f, पामन् f., पामा; Secitch; (white eruption) सिध्मं, किलासं-2 अधमजनः, नरापसदः, हीनः, अपकृष्टः. -by, a. कच्छ्र, वामन, सिध्मल. -ies, ठ००

Scabbard, उ. कोश:-पः, पिधानं, आधारः.

Scabrous, a. विपमतल, असमपृष्ठः

(s. 1).

Scaffold, अ. मंचः, इंद्रकीयः. 2 वेक्समंचः. 3 वध्यशिला-स्थानं-कार्छ, वातस्थानं =ing, s. मंचः.

Scald, १. १. तसजलाविना दह् 1 P. = 8. दाह: Scale, ४. तुला, घट:, तुलायंत्रं; 's.-pan' जित्रयं, पार्श्वः. 'goldsmith's s.' एषणीिणका, नाराची. 2 (Of fishes &c.) वल्कःलं, वल्कलःलं, शल्कलं, अल्कलं, अल्कलं, अल्कलं, अल्कलं, अल्कलं, अर्थारे के अर्था, अधिराहि (ह)णी, सोपानपद्धति में परंपरा 5 अर्थी, परंपरा, आवाले ली में, माला, पंक्ति में 6 अमाणं, परिमाणं, 'on a large scale' स्थूल-परिमाणेन 7 (In music) ग्रामः = 0. १. आ-अधि-कृद् 1 P, आ-अधि-क्रम् 1 U, 4 P, लंघ् 1 A,10. अवस्कद् 1 P. 2 वल्कं निष्कृष् 1 P or निर्द्ध 1 P. = y, 'a. सशल्क, वल्कावृत; सवल्क, शिल्कन्, विल्कन्, विल्कन्न, विल्कन्, विल्कन्, विल्कन्, विल्कन्न, विल्कन, विल्कन्न, विल्कन, व

Scalene, a. विषमत्रिभुज-

Scall, s. See Scab, Itch.

Scalp, उ.मस्तकत्वच् f., शिरोग्रत्वच्,शिरोस्थि-चर्मन् n. =v. t. मस्तकत्वचं अविच्छिद् 7 P or निर्दृ 1 P.

Scalpel, s. लघुच्छरिका

Scamp, s. See Rascal.

Scamper, v. i. वि-द् 1 P, जवेन-वेगात्-दु
or धाव् 1 P or पलाय् 1 A, सवेगं गस् 1 P.

Scan, v. t. निपुणं-सुक्ष्मं-निरूप् 10 or निरक्षि 1 A or अवलोक् 1 A; 10. 2 (Verses) मात्रा:-गणान्-गण् 10 or निरम्बर् 1 U.-Scansion, s. गण or मात्रा-गणनं or विभागः.

Scandal, ह. निर्वादः, परि(र् ग्र) वादः, अप्यादः, अस्या, अवर्णः, हुंवर्णः, कोलीनं, आक्षेपः, उपक्रोशः, जुरुसा, कुत्सा, निंदा, वाच्यं, वाच्यंत, गर्हणं-णा, पेश्वन्यं, पिश्वन्वाक्यं. 2 कलंकः, दूषणं, अपमान-अपकीति हेतुः -ize, ए. t. (इ.) with प्रकाश्च ०, अप-परि-वद् 1 A, परि-अप्-भाष् 1 A; See Libel. 2 Offend, q. v. -ous, a. परि-अप-वादकः, अक्षेपगर्भ, परिवादात्मकः, अस्यकः, (इ.) in comp. 2 गर्हित, निंद्य, कलंककर-अकीरिकर-(री. री.), दूषणीय, कुरिसत. 3 थी-भत्स, वृणावह. -ously, adv. गर्ही, कुरिसतं. Scant, Scanty, a. अपर्यास, अपर्चुर, स्वल्प,

अविपुल, न्यून, अबहुल, अभ्यष्ट 2 संवाध, अविस्तीर्ण, संकट; See Narrow. 3 Miserly, q. v. -ly, adv. अपर्यात, स्वल्पं, अमचुरं, अल्पमात्रं, स्तोकं. -певь, १. अ-

प्राचुर्ये, अपर्याप्ति 💤,स्वल्पता.

Scantling, ८. काष्टलंडं. Scape-Goat, ४. वालि:-

Scar, 8. किण:, अंक:, चिह्नं, क्षताचिह्नं, क्षताचिह्नं, क्षतांकः, वण:-णं, क्षतं; (fig.) कलंकः. -ए. १. क्षतेन-क्षिणेन अंक्र् 10. -red, ॥ क्षतांकित, किणांकः.

Scaramouch, s. भंडः, वैहासिकः

Scarce, a. अबहुल, अप्रचुर, अपभूत, अ-पर्याप्त, अविपुल, न्यून, अभूयिष्ट, स्वल्प. 2 विरल, दुर्लम, दुष्शाप, असुलभ; See Rare. -ly, adv. कप्टेन, कथमपि, कुच्छ्रेण, दुःखेन, सकुच्छं, आयासेन, दुर् pr.; oft. by (a.); 'one s. gets a good son ' दुर्लभो ग्रुण-वान पुत्रः; by न, स्तोकं, 's. touches (walks on) the ground ' स्तोकसन्यी प्रयाति (S. 1); 's. a day passed ' नैक मपि दिनं व्यतीतं; 's,-when 'ex. by एव with loc. abs.; मात्र affixed to adj., or यावज-तावत्; उपस्थितेयं कल्याणी नाम्नि कीर्तिते एव (R. 1, 87); प्रविष्टमात्र एवाश्रमं तत्रभवति निरुपप्रवानि नः कर्माणि संवृत्तानि (S. 3); एकस्य दुःखस्य न यावदंतं गच्छामि तावद् द्वितीयं समुपस्थितं (P. 11. 6); oft. by च-च: आपूर्णश्च कलाभिरिंदुरमलो पातश्च राहोर्स केंc. (Mal. 9). -ity,-ness, 8. दुर्लभता, दुष्प्रापता, विरलता, अपाचुर्य, अप-याति f., स्वल्पता, न्यूनता, अवाहुल्यं, &c. 2 दुर्भिक्षं, अभावः, दुष्कालः, प्रयामः, नीवाकः.

5care, v. t. त्रस ८., सं-वि-, भी ८., उद्विख् ०.; 's. away ' भयदर्शनन वि-दू ८.; 's.crow 'विभीषिका, संत्रासनं, भयदेतुः

Scarf, क चेलकः, सिचयः, उत्तरीयं, चेलं; 's.-skin' बाह्यत्वस्/-चर्सन् n'Scarify, ए. र. त्वर्च-चर्म-उल्लिख् 6 P or छिट् 7 P. -ication, इ. त्वग्रल्लिखनं, चर्मच्छेदः. Scarlet, a. ज्ञोण, अरुण, सिंदुरवर्णः, ' इ. fever ' उदर्थः.

Scarp, इ. लंब:, -v. l. लंबक्षेण निसृत् 6 P.

Scate, See Skate.

Scath, Scathe, v. t. क्षण् 8 P, अई 1 P or c.; See Harm, Injure. -less, a. अक्षत, अपरिक्षत, क्षतहीन, असंजातन्यथ, निर्देण.

Scatter, v. l. कु 6 P, वि-आ-अवा-मं-°, मसू
c., विक्षिप् 6 P; (away) विक्षिप् ए., निर्धू
5, 9 U, विभिद्ध ए.; निरस्, 4 U, अपनुद्
6 P; वि-द्धु c. (army); See Dispel,
Disperse. =v. i. विक् pass., दिशि दिशि
निर्गम् 1 P or म-या 2 P, षहुधा विक्षिप्
pass. -ed, a. म-वि-आ-कीर्ण, विक्षिस,
प्यस्त, मस्त, मसारित, दिनिर्ध्त, असंहत,
विक्षिष्ट, विभिन्न. =ing, s. विकिर्णं, विक्षेपणं, &c.

Scavenge, v. t. सं-मृद्ध् 2 P, 10. =er, s. संमार्जकाः, खलपुः, बहुकरः, मल-अवस्कर-

वाहः.

Scene, इ. स्थलं, स्थानं, सूमि f.; 'the a. lies in Hastinapura ' स्थलं हस्तिनापुरं 2 अपटी; य(ज)वनिका, नेपव्यं, रंगसज्जा. 3 प्रवेशः. 4 रंगः, सूमिः, जाला. 5 हुद्र्यं, हुगोच्यरं स्थानं, आलोकः, हुद्रुपातविषयः; oft. by स्थानं, आलोकः, or other words: 'this is indeed a lamentable s. ' नन्वज्ञशयः स्थानमेतत् (Mal. 8); समणीयालोकं तस्थानं, &c.; अहो अधिकरणमंद्रपस्य परा औः (Mr. 9) ' how splendid the s. of (presented by) the Court of Justice '; Sce Present also "Scenery, s. Ex. by सूमिः, स्थानं, See above. 2 यह बुक्षादि-रचना, क्वांत्रिमरचना.

Scent, ह. गंध:, अधिवास:; 'sweet s.'
आमोदः, परिमलः (arising from trituration), सरमं, See Fragrance; 'diffusing
s.' निर्हारों, समाकर्षी; 'having a sweet
s.' सुगंधि, इष्टगंध, सुरभि, बाणवर्षण. 2
(Organ) बाण, बाणिदियं, बाणवाकि f.,
'having a quick s.' तीक्ष्णबाण. =c. t.
बा 1 P, उप-आ-°. 2 वास् 10, सुरभीकृ 8 U,
बु ६, धूप् 1 P, 10. -ed, a. सु-, वासित,
सुरभि, सुगंधि, सुरभीकृत, सामोद, भावित,
सगंध- =less, a. निर्गेध, गुंधहीन.

Sceptic, क. संदेह छत् m., हेतुकः, अमत्यिय m., अविश्वासी -al, दं. हेतुक, अमत्यिय, संशयात्मनः -ism, a. संदेहः, हेतुकता, अवि-

श्वासः.

Seeptre, 8. दंड:, राजदंड:-वेत्रं-यष्टि f. 2 रा-जाधिकार:, प्रमुत्वं, आधिपत्यं; ' hold the s. ' महीं शास् 2 P, See Reign. wed, α. दंडधर, दंडभृत; 's. king' आभिषिक्तो राजा. Schedule, ε. पर्त्र, लेख्यं. 2 परिसंख्या, पिनिशृष्टं-

Scheme, इ. उपायः, कल्पना, प्रयोगः, सं-कल्पः, प्रबंधः, प्र-, युक्ति र्र- 2 पद्धति र्र-, व्य-वस्थाः, 'secret s.' गूहमंत्रणा, कपटमवंधः, कुटिलनयः- = ए. (मनसा) परि-, कृत्पू ए., उपायं चित् वा युद्ध्य 10. = ing, a. कुटिलनय-निष्णात, युक्तिमत्, विदृग्धः, अन्तसंधायिन् (in a good sense).

Schism, इ. भेदः, शाखा, धर्म-मत-भेदः -atic, व. मतभेद्मुलकः

Scholar, s. शिष्यः, छात्रः, अंतेवासिन् m.; See Pupil; 's. of a s.' प्रशिष्यः- 2 द्वाति-सुन् m., वृत्तिभाक्- 3 पंडितः, कृतविद्यः, विद्वातः, See Learned, Wiso.-ly, a. पं-डितोचित, पांडित्यद्योतिन्. -ship, s. पां-डित्यं, वेडुण्यं, विद्या- 2 वृत्ति f., वेतनं.

Schollast, s. टीकाकारः, टीकाफृत् ., वृत्ति-भाष्य कारः. -Scholium, s. टीका, भाष्यं,

वृत्ति ∫∙

School, इ. विद्यालयः, विद्यागारं-गृहं-मंदिरं, पाठशाला, अध्ययनस्थानं. 2 शिष्य-छात्र-समूहः 3 शाखा, संप्रदायः, 'इ. of philosophy 'दर्शनं, 'इ. boy 'वालशिष्यः, युव-च्छात्रः, 'इ.-fellow' सहाध्यायिन् कः, सतीर्थः-ध्यः, एकग्रुदः, 'इ.-man' तार्किकः, नेयायिकः, 'इ.-master' आचार्यः, गुरुः, उपदेशकः, उपाध्यायः, पाठशालाधिकृतः-अध्यकः. —ः t. शिक्ष् c., वि-नी 1 P, अधि-इ c. (अध्यापयति), See Instruct. —ing, इ. शिक्षणं, अध्यापनं, उपदेशः, 3 ग्रुब्दक्षिणा शिक्षामूल्यं.

Schooner, ह. द्विक्ष्यका नीः. Sciatica, ह. कटिशिरावेदना.

Science, s. वि-,ज्ञानं, See Knowledge. 2 विद्या, शास्त्रं - Scientific, al, a. शास्त्राच-रोधिय, विज्ञान-शास्त्र in comp. 2 कृतविद्य, विद्वस्, आगमिन, विज्ञानविद्

Scimitar, 8. खड्डा:, असि:; निश्चिशः, कर-

वाल: See Sword.

Scintilla, s. अणु:,कणः, स्फुलिंगः v. t. -te, स्फुलिंगान सुन् 6 P or उत्किप् 5 P; 'a blazing fire will s. in all directions' अग्रेज्नेलतः सर्चा दिशो विस्फुलिंगा विप्रतिष्टे-रन् (S. B. 109). 2 स्फुर् 6 P, भ्रान् 1 A, भकाशू 1 A; See Shine. -tion, s. स्फुरणं; अग्रिकणः, स्फुलिंगनिर्गमः; 'in the state of s.' स्फुलिंगानस्थ a.

Sciolist, 8. पहुवाग्राहिपंडितः, किंचिज्वः। (शाख-) चुंबकः. -Sciolism, ३. पहुवा-

ग्राहिज्ञानं, किंचिज्ज्ञता.

Scion, १. नवपलुवः; किसलयः, अंकुरः, प्रराहः. 2 वंदयः, वंशजः; 'the s. of the family of some one ' कस्यापि कुलांकुरः (S. 7.)

Scirrhus, 8. मांसग्राधिः.

Scissors, क कर्तरी, खंडधारा, कर्तरिका,

कुपाणी, छेद्नी

Scoff (at), v. अव-उप-हस् 1 P, अव-आ-अधि-क्षिप् 6 P, अव-ज्ञा 9 U, तिरस्कु 8 U, धिक्क, अवमत् 4 A, परिभू; ंशः Contemn, Mock. =ing, s. अव-उप-हासः, अव-अधि-क्षेपः, अवज्ञा, अवमानः, धिक्कारः. =ingly, adv. सोपहासं, साक्षेपं.

Seold, v. t. निर्-, अर्त्स् 10 A, परुपं निंद् 1 P, आक्रुज् 1 P, आ-अधि-क्षिप् 6 P, गर्ह् 1, 10 Å, अप-परि-भाष् 1 A, उपालभ् 1 Å, See Reproach. = s. कर्कज्ञा, दुर्मुखी, केलेपी, बक्कज्ञिला. = er, s. निंद्कः, भर्त्सकः. = ing, s. भर्त्सनं-ना, निंदा, उपालभः, आक्रोज्ञाः

परिभाषणं, &c.

Sconce, s. ईह:. 2 आश्रयस्थानं, ज्ञाला, आश्रय:. 3 Fort, q. v. 4 दीपाधार: =७.१.

दंइ 10; See Fine.

Scoop, 8. द्वीं, कंबि-बी f.: See Ladle. 2 कोटर:रं, पुटं 3 खनित्रं. - e. t. दृष्यी अव-पत् e. or अवह e. 2 उत्स्वन् 1 P, खनि-त्रेण पुदीकु 8 U.

Scope, s. आज्ञयः, अभिनायः, हेतः, अर्थः, तात्पर्ये, उद्देशः. 2 विषयः, प्रसरः परिमाणं, पर्यतः, अवधिः, सीमाः, 'mind of limited s.' अल्पविषया मतिः (R. I. 2). 3 अवसरः, अवकाशः, लब्धावकाशा मे प्रार्थना (S. 1) 'has found a s. (for itself)'.

Scorch, v. t अभि-सं-तप् 1 P or c., निर्परि-द्र् 1 P, प्रुप् 1 P, अस्त्र 6 P, (in a pan); 's. ed with heat' आतपाकांत, 's. ed :with the fire of missiles' अस्पावकपुष्टः =ing, a. दाहक, तापक, अस्पुष्ण, अतितिगम, उन्नंद, मस्तर, नैदाध

(ff.).

Score, 8. विंशाति f. 2 अव-, च्छेदः, भंगः, दंतः. 3 रेखा, चिद्धं. 4 गणना, गणनापत्रं-लेखः. 5 विन्यासः (in music). 6 हेतः, कारणं, निम्तं, विषयः, अर्थः, 'on that s.' तस्मिन्वषये, तद्धः, 'on the s. of friendship' सस्यहेतोः &c. =v. l. अवच्छिद् 7.P. दंतरि- कृ 8 U,:भंगं कृ. 2 अंक् 10; रेखाभिः अंक्. 3 अभि-, लिख् 6 P; गण् 10; (ऋणं or देयं) गण् or पत्रे लिख् 6 P.

. Scoria, s. See Dross.

Scorn, v. 1. निर्-अव-धू 5, 9 U, तिरस्क 8 U, अवज्ञा 9 U, अवमन् 4 A, उपेक्ष् 1 A, परिसू 1 P, न्यक्क, धिक्क, परुषं निंद् 1 P. ~ श. (अत्यंत) अवज्ञा, अवमानः, तिरस्कारः, धिक्कारः, परिभवः, उपेक्षाः, See Contemn,

Contempt. 2 अवलेषः, दर्षः; See Prideer, s. अवमंतृ कः, तिरस्कर्ता, निदकः. -ful, a. सावमान, सावज्ञः, तिरस्कारिन, अवमानिन, निंदात्मकः, अवज्ञागर्भः, सावलेष, दृत्ते. -fully, adv.सावज्ञं, सावमानं,सावलेषः Scorpio, s. बृश्चिकः.

Scorplon, s. वृश्चिकः, अ(आ)लिः, इ-(ज्ञो)णः: 'the sting of a s.' लूमं,

Scot, क. करः, देयभागः, : 's.-free 'अक्षत,

Scotch, v. t. छेदै: अंक् 10, ईषत् छिड् 7 P.

2 अव-रुष् 7 U.

Scoundrel, s. खंडितवृत्तः, जाल्भः, दुरात्मन्
m., अधमः, नरापसदः, निकृष्टः, खलः,
दास्याः पुत्रः, (in voc.) काणेलीमातः,
Sco Rascal.

Scour, v. l. सं-परि-मृज् 2 P or c.: निर्णेष् 3 U, वर्षणेन शुद् c., निर्मृष् 1 P. 2 Purge, q. v. =v. i. (Off, along) द्वृतं-जवेन-शिधं-अपक्म् 1 U, 4 P or धाव् 1 P or पलाय् 1 A, द्वृतं द्वृ 1 P or अतिक्रम् -- er, र. निर्णे-जकः, वस्रधावकः -- ing, श्रमार्जनं, निर्णे-जनं

Scourge, s. कशा जा, प्रतिष्कशः यः, प्रतोदः, ताहनरज्ञु fः (fig.) धूमकेतः, उपप्रवः, उत्पातः, कृतांतः, कालः, पीडकः -v. t. कश्या ह्व 2 P or तङ् 10 or प्रद्व 1 P; fit to be s. ed ' कश्य. 2 अत्यंतं पीड् 10 or आई 1 P or c.; उप-प्रु 1 A. -lng, s. कशाघातः, कशाताडनं पहारः.

Scout, 8. चारः, चरः, प्रणिधिः, अपसपः, गूह-चरः, See Spy. = v. i. संचर् 1 P, गूहं-प्रच्छक्षं परचेष्टां निरूप् 10. = v. t. अव-उप-हस् 1 P, सहासं निरस् 4 U or निराक्त 8 U

Scraggy, a. कक्ष, कर्कश; See Rough, Hard. 2 कुश, साम, सीण; See Lean.

Scramble, v.i. हस्ताभ्यां घृत्वा-मंद्रमंद्र आष्ट्र 1 P. 2 संमद्द-कलहं-क 8 U (with dat.); झदिति संग्रह् 9 P, ग्रहीतुं उद्यम् 1 A; s. ed for water ' जलादानार्थ परस्परं संमर्द-मक्ठवंन्. = s., =ing, s. मंद्र मंद्र आरोहणं 2 सरभसग्रहणं, संमद्रः

Scrap, अ. खंडः, शक्तलः-लं, लवः, अंशः; ' s. s of what is eaten ' फेला, शक्तमसुन्धितं; युच्छिप्टं, पिंडः; ' s.-book ' खंडाधारः, दृष्य-खंडाधारः.

Scrape, s. कृच्छे, संकटं, आपद् f., दुर्गे, कप्टं, दुःसं, दुर्गेति f., दुर्दशा; 'got into as.'

कृष्यंगत, आपद्रत, दुःस्थितः 2 वर्षणः = v. t. पृष् i P: लिख् 6 P. उत्-वि-°, तक्षू 1, 5 P, त्वक्ष् 1 P, खुद् 6 P. 3 वर्षणन प्रमुज् 2 P or निणिज् 3 U or अप-नी 1 P or जुप् c.; (with feet) अपस्कृ 6 P. 4 (Together) (कटेन or महाप्रयत्नेन) समाह 1 P, संचि 5 U, संग्रह 9 P, एकीकृ. = cr. s. उल्लेखी, निर्वर्षणी, निर्वर्षणकः. 2 काष्ठकुदालः: = ling, s. वर्षणं, उल्लेखनं, तक्षणं, धुरणं: 2 विद्लं, तद्यं; अव (प)स्करः, अवकरः, मलं.

Scratch, र. १. वि-उत्-भोत्-लिख् 6 P, विअव-द 9 P or दः; छिद 7 P, निभिद् 7 P,
खुर 6 P; 'इ. with the nail ' मखेन क्षण्
8 P or अंक् 10 or लिख् 2 कंड्यतिने
(D.): मखे: घृष्.1 P. 3 (As birds)
विक् 6 P, अपस्क. 4 ईषत् क्षण् от उल्लिख्.
5 Scrawl, q. v. 6 (Out,) प्रमुख 2 P,
विलुप् 6 P or c., निर्धृष्, उच्छिद् 7 P,
विनञ्ज दः See Erase. = श. (त्वचः) उल्लेखनं, द्रारणं, छेदः, भेदः; क्षतं, घर्षणं, व्रणः;
'इ. with the nail' नखक्षतं, नखांकःव्रणः-पदं 2 ईपत्कातं, त्वग्वणः; 'hard s.'
ओरफः - er, श. उल्लेखकः, विदारकः, कंड्र्यनकः; विक्तिरः. = ing, श. उल्लेखनं, विदारणं, छेदः, थैटः; कंड्यनं, कंड्या, कंड्रितं ने
Scrawl, र. १. अस्पष्टं-स्थूलं-लिख् 6 P, स्थूला-

सरै:-अतिक्षियं-लिख्- -ः., −ing, ऽ. अस्पष्ट-

स्यूल-लेख:. Scrawny, See Lean.

Stream, ए. i. आ-उत्-वि-कुञ् 1 P, उद्ये: नद्
1 P or वि-, रु 2 P, वाञ् 4 A (of birds):
रवं मुच् 6 P, उद्ये: आक्रंद् 1 P, चीत्कारशब्दं
कु 8 U: 's. with pain' आर्तवत् रु,
आर्तवादं मुच् = s.,=ing, s. आक्रंद्वं,
उत्काशः, चीत्कारः, उद्यवादः-रवः, कोलाह-लः, विकुदं, 's. of pain' आर्तरवः-वादः.

Screech, See Scream; 's,-owl' नक-

रावी उल्रकः, कालपेचकः.

Screen, इ. आवरणं, व्यवधा-धानं, तिरस्क-रिणी, ज(य)वनिका; अंतर्धा-धानं, प्रति-सीरा. - c. l. प्र-, छुड् 10, निगुह् 1 U, गुप् 1 P, (crime &c.): नि-आ-सं-च 5 U or त. व्यव-धा 3 U, पिधा, अंतर्धाः 2 रक्ष् 1 P: आअयं दा 3 U, आअयदानेन प्रच्छट्, &c.

Screw, .. कर्षणी, व्यावर्तनकीलः 2 क्रिणाः. बद्धमुष्टिः = v. t. कर्षण्या-कीलकेन-वंष १ l'. 2 व्या-परिश्वत् c. 3 (Out) निद्धीह् 10, निर्द्ध 1 P, निद्कृद् 1 P, निर्दुद् 2 U. 4 पीट्, अर्द् 1 P or c., बाधू 1 A, उपह्र 1 A.

Scribble, See Scrawl.

Scribe, इ. लेखकः, लिपिकारः, अक्षरचणः, कायस्थः.

Scrip, ८. पुटः, पुटी, श्रुदकोषः. 2 लेखः, पर्त्रः

Scripture, s. वेदः, श्रुति f., आग्नायः; निगमः. 2 जास्तं; 'religious s.' धर्मशास्तं; 'authority of the s. s' शास्त्रमाणं. -बा. a. शास्त्रसिद्ध-उक्त, श्रुतिविहिनं, शास्त्र in comp.; 's. prohibition' शास्त्रमितिपः. Scrivener, s. सुनीदः; See Usurer. 2

लेखकः, लिपिकारः, लेखकवृत्तिः.

Scrofula, ह. गंड-कंट-माला. =Scrofulous, व. गंडमालिच.

Scroll, ह. पहः, लेख्यं, दीर्घपत्रं-पदः.

Scrotum, ह. मुष्कः, अंडः, फलं, कोशः-पः, अंड-मुष्क-फल-कोशः-पः, वृषणः.

Scrub, ए. १. अत्यंतं मुद्ध 2 P or c. or प्रक्षल् 10 or निर्णिद्ध 3 U or मृद्ध 1 P. = इ. द्वातीनः, अधम-नीच-जधन्य-वृत्तिः. = Scrubby, a.

्द्रच्छ, निक्रप्ट, हीन; See Mean.

Scruple, ह. संदेह:, आ-,शंका, संशय:, विकल्प:. -७. і. विकल्प 1 Å or e., संदिह् 2 U, शंक् 1 Å, वि-आ-परि-°; ex. by 'Doubt', q. v. -Scrupulous, a. सरल, ऋजु. 2 सूक्ष्म, निपुण, अतिसूक्ष्म, अतिसूक्ष्म, इंकित.

Scrutiny, के निष्णपरिक्षणं, सुक्ष्मनिष्रंपणंपरीक्षा-दर्शनं, अनुसंधानं, निष्पणं. =eer, के
सुक्ष्मनिष्रपकः. =ize, ए. १० सुक्ष्मं-निषुणं-दृश्यः
1 P or परीक्ष्म 1 A or निष्णं 10, निषुणं
अनुसं-धा 3 U or अनुयुक्त् 7 A or अन्विष्
4 P. =izer, के सुक्षमनिष्रपकः, निषुणपरिशकः, सुक्षमदिशिन् ॥

Scud, v. i. अतिवेगन-सहसा-गम् 1 P or चल् 1 P.

Scuffle, ह. तुमुल, नियुद्धं, कलहः, बाह्रबाहवि-युद्धं, द्वंद्वं, =ए. i. बाह्यबाहवि युध् 4 A.

Sculk, v. i. निभते गृहस्थाने दृत् 1 A or स्था 1 P, ग्रुप pass.; 's. off' व्यवस्प् 1 P, पलास् 1 A, अपक्रम् 1 U, 4 P. -er, s. ग्रुपतिन कः

Scuil, s. कपाल:-लं, शिरोम्थि गः, करोटि-दी र्., कर्पर:- 2 शुद्रक्षेपणि र्रः: 's.-cap'

शिरस्कं, मस्तकावरणं. Scullery, 8. पात्रक्षालनकुटी-

Scullion, हः पात्रकालकः-मार्जकः-

Sculptor, s. त्वष्टु m., तक्षकः,तष्ट्र m.,तक्षन् m. -Sculpture, v. t. तक्ष्य 1, 5 P, त्वक्ष्य 1 P, उद्धि खू 6 P, प्रतिमां कु 8 U or निर्मा 3 A. - अ. तक्षणं, त्वक्षणं, प्रतिमा-मूर्ति-करणं: 2 प्रतिमा, मूर्ति f.

Scum, इ. मंद्द:-हं, फेन:-णः, 's. of boiled rice' िश्रावः, आचात्रः, See under Rice. 2 मलं, उच्छिष्टं, अवस्तरः, अवकरः, करकं, असारद्रव्यं, किहं, (fig.) मलं, मलं पृथिव्या चाहीकं (Mah. viii 45. 23) 'are the s. of the (whole) world.' Scuri, s. जुदकचर्मन् गः, किलासं, सिक्मं।

See Itch. (dry),

Scurrile, Scurrilous, a परुष, तीक्ष्ण; दु-रुक्त, अश्लील,अदक्षिण, दुवाच्य. 2 कदुभाषिन, दुर्मेख, सुखर, वाग्दुष्ट. Scurrility, s. पारुष्य, मोखर्य, दुरुक्त, के

Scurvy, इ. शीतादः, लवणरक्तं. = 4. कुत्सित, गर्ह्य, तुच्छ, नीचः, See Mean.

Scutcheon, ६ कुलीनचिद्धपत्रं, कीलीन-कोपः [1 A.

Scuttle, . करंड:, मंज्या 2 छिद्रं: = v. हे. त्वर् Scythe, s. लविद्रं, दार्घ, खड्गीकं, अस्यकर्त-रिका

Sea, इ. सागरः, समुद्रः, उद्धिः, अर्णवः, जलधः, वारिधः, अर्णापतिः, Sea Ocean;
'a rough इ. 'बुट्धाणवः, 'इ. of worldly
existence' भवसागरः, संसाराणवः, 'इ.
of troubles' क्षेत्रासागरः, दुःखाणवः, &c.;
'go to इ. 'नाविकः-सांगाविकः-मू 1 P,
नाविकद्वत्तिं सेत्र 1 A; 'beyond the s. s'
द्वीपांतरं-रे; 'इ.-beat' तरंगाहत; 'इ.-faring'
सम्द्रग-यायिन, सांगात्रिकः, 'इ.-fight'
नायुद्धं, '8.- girt' See Girt; 'इ.-green'
इयामहारित, सागरवर्णः, 'इ.-gull' करंटः; 'इ.man' नाविकः, समुद्रगः, पोत्वाहः, 'इ.-port'
पोताअयस्थानं, पोत्तारणं, नौकाअयः; 'इ.shore' समुद्रनटं-तीरं, वेला, रोधस् गः; 'इ.sick' समुद्रच्छिन्मत्, 'इ.-side' समुद्रवेला &c.

Seal, s. सुद्रा, (fig. also); 'opening the s. of sleep' (क्षेपिलद्रासुद्रां (Mal. 2); 'open it, preserving the s. and show me' सुद्रां परिपालयन उद्घाट्य दर्शय (Mu. 5); 's. of the lips' ओहसुद्रा. 2 मकरः, नकः =v. \(\ldot\) सुद्रयति (D.). 2 निर्णी 1 P, स्थिरीकु 8 U, हृद्रीकृ, हृद्वयति (D.); 'the defeat in that battle s. ed his fate' पराजयेन तुस्य भाविगतिः एकांततः निर्णीताः 2 सुद्रया अंक् 10:0र चिद्वयति (D.). 3 (सुद्र्या) पि-धा 3 U, चंधू 9 P; सुर्खं बधाति 's. sthe lips'. =cd, a. सुद्रित, कृतसुद्र, सुद्रांकित, सुद्रायद्भ; 's. ing wax' ला(रा)क्षा; See Lac.

Seam, s. संधि:, सीवनं, 's. of planks'
काष्टसंधि: 2 शुक्कवणः -y, a. संधियुक्तः,
'turn the s. side within' स्वद्रोषान्
मन्छाद्य-निगृह. -Seamstress, s. स्विका, स्विकार्मणजीविनीः

Sear, v. रे. निर्देह 1 P, हुए 1 P: दहनेन हृद्धीक or शुष्कीक 8 U. -a. संशुष्क, विशीर्ण, स्लान.

Search, v. (For) अन्विष् 4 P, निरूप् 10, अञ्चसंधा 3 U, सृग्र 10 A, सार्ग्र 1 P, 10, विचि 5 U, निर्-अव-ईक्ष् 1 A; (fig.) निष्णं परीक्ष or निरूप्, s.into निरूप्, परीक्ष; s. out ' अन्विष्य &c. उपस्य 1 A or

पाप 5 P. -ing, इ. अन्वेषणं-णा, मार्गणं, निरुषणं, अन्यक्षिणं, निरीक्षणं, अन्यक्षिणं, विचयः, जिज्ञासाः -er, इ. अन्वेषकः, अन्वेष्ट्र म., निरुषकः, निरीक्षकः, ' .. of thehunan heart' पुरुषांतरविद्. -ing, a. निपुण, सूक्ष्म, अवहित, ' casting at me a s. look' सुनिषुणं मां विस्तेष्ट्य

Season, : ऋतुः, कालः, समयः; (in general) कालः, वेला, समयः, अवसरः, अवकाशः, पस्ताव:; ' auspicious s. 'लग्नं, सुदूर्त:, शुभ-बेला, लग्नं, 'in due s. 'काले; 'pertaining to the s. 'आर्तव (वी र्र.); 'out of s. 'अकाले, अनवकाशे; 'in s. and out of s. 'काले। आकाले, अनवकाशे; 'in s. and out of s. 'काले। आले काले। अवित्यानी चित्यमिन चार्य; 'wrong s. 'अकालः, अनवकाशः =v. t. अधि-,वास् 10, उपस्कु 8 Uor स्हा-दूक. 2 पच् 1 P, परिपाकं उत्पद् c., पक्कीक: See Mature, 3 (Accustom) ex. by परिचय, सहिष्णु, &c.; 's. ed to heat ' रविकिरणसहिष्णु (S. 2); 's. s the body to exertions ' श्रमजयात् तन्तं प्रमुणां करोति (R. Ix. 49); 's. ed to exertions' far-तश्रम, श्रमसहिष्णु. -able, a. समयोचित. कालानुक्प, भस्तावसङ्ग (जी f.), प्राप्तकाल, कालोचित, and sim. comp. 2 कालकृत, काल in comp.; 's. efforts' कालकुतोद्योगाः 3 आर्तवः(वी f.), कालो-- अव, ऋतुज, ऋतन्य. -ableness, अ. काली-चित्यं, प्रस्तावसादृश्यं, &c. -ably, adv. यथाकालं-समयं-अवसरं, काले, समये, प्रस्ताव-सद्दें, शप्तकाले, कालानुरूपे. ~ing, ह. उपस्करः, व्यंजनं

Seat, s. आसनं, पीठ:-ठं; ' take a s. here ' अत्र आसनपरिग्रहं करोतु भवानः, पर्यकः (s. on a sofa), विष्टर: (cane-s.); आस्तर:-रणं; ' raised s.' वितादि-दी f., वेदिका- 2 स्थान, आयतनं, आस्पदं, धामन् 11-, अधि-द्यानं, निकेतनं, नि-आ-लयः, आगारं, पदं, आशयः: ' capital 8.' राजधानी-नगरं; ' 8. of justice'न्यायासनं, धर्मासनं,व्यवहारासनं; 's of blood 'रक्ताशयः; क्रोधस्थानं; वि॰ द्यागारं, &c. -v. t. (Oneself) आसने उपविश 6 P, निषद् 1 P, आसनपरिश्रहं क्र 8 U; (another) (आसने) उपविशू C., आसनं ग्रह् c., अध्यास् c., अधि-द्वा c., (-हापयति). 2 प्रति-हा c., अधिकृ, अधि-आ-एस c., निविश् c.; ' he was s. ed on throne' राजपदमधिरोपितः, सिंहासने प्रति-द्यापित: -ed, a. आसीन, उपविष्ट, निषण्ण, अध्यासीनः आसनस्थ, आसनस्थित-उपविष्ट-आरूढ-गत-आश्रित, पीठस्थः ' s. at ease ' सुखामीन, सुखोपानिष्ट; 'be s.' यृह्यतां आसनं, कियतामासनपरिग्रहः 2 प्रतिष्ठित, निविष्ट, स्थित, गत-स्थ- निष्ठ in comp.; 's.in

the heart ' हृद्यनिष्ठ. हृत्स्थ ; कंडगत, अ-द्रिधनिष्ठ, & ..

Secede, क. .. अपस् 1 P. अपगम् 1 P. अप-या-इ 2 P. अपक्रम् 1 U. 4 P: अपच्छ ६८: (to) आश्रि 1 U. अव-आ-लंब् 1 A; (from) (धर्म ६८:) त्यब्द् 1 P. उत्स्वद् 6 P: मतांतरं ग्रम्ह 9 U or आश्रि ६०: - टा. ३. भिन्नमताश्रितः; मतांतर् ग्राहिन् m. - Secession, इ. अपसरणं. अपगमःमनं, अपक्रमः-मणं, ६८: 2 मतांतर् स्वीकारः-ग्रहणं, स्वधर्मत्यागः.

Seclude, ह े नि-अव-क्य 7 U, गुप् 1 P. 2 विविक्त वस् ८., पृथक् छ 8 U; वि-विद् 3, 7 U or c. 3 (Uneself) विविक्त आश्रि 1 U or सेव् 1 A, विविक्ते-एकांते-वस् 1 P, जनसंसर्ग त्यज् 1 P or परिद्व 1 P or बृद्धि 10.—ed, a. विविक्त, निर्जन, विजन, निश्रत, See Lonely. 2 (Of persons) त्यक्त-स्का, विविक्तसेविन्-वासिन-वृद्धि - Seclusion, ह रहस् ॥, विविक्तता, एकांतता, विविक्तद्शा- स्थिति f: रहः स्थानं, विविक्तं, एकांत्रवासः

Second, त. द्वितीय; 's. to none', 'without a s.' अद्वितीय, अद्युत्तर, अत्युत्तम; ' s. in rank' द्वितीयपद्भाक्. 2 Secondary, प्. v.: ' s.-band ' भुक्तपूर्व, अन्यशुक्त-ब्यव-हारित, अन्योपयुक्तः अन्यकाल्पित, अन्यसृष्टः ' a.-hand information ' अन्यस्मादधिगता वार्ता: 's.-band witness' श्रुतसाक्षिन m.'s.rate' मध्यम, सामान्य; s.-sight'दिव्यचक्षुस् ग. -द्राप्टि f. = s. विपलं; विकला; क्षणः निमि-(मे) षः 2 सहायः, सहकारिन् भः, उपकारी. 🗝. t. अनुसुद् 1 A, अनुसुहु 9 P, उपकु 8 U, अभिनंद 1 P. -er, क अनुमोदिन कः, समर्थ-चित्र m., पक्षोद्याही. -ly, ade. द्वितीयतः, द्वितीयस्थाने. -Secondary, a. अपधान, गौण (णी f.), असुख्य, अनुषंगिन, उपसर्जन, उपसृष्ट, अत्रथम; oft. by उप pr.; a s. planet ' उपग्रहः; ' a s. rank ' आगाधान्यं. 2 मध्यम, सामान्य, सामान्यगुणकः =ly, adv. अयाधान्यन, गोणतः, अप्रधानतः, अनुषंगतः.

Secret, त. नि-,यह, ग्रस, प-, ग्रस, निभ्रत, संवृत, अव्यक्त, अपकाश, अविदित, 's. door' प्रच्छक्तं, अतिद्वारं. 2 ग्रह्म, गोप्य, रहस्य, संव्राणीय. उग्रह्माभिदेन, रहस्याभिदेन. 4 गहन, यह, अव्यक्त, गृहाधी, गहनाधी. 5 रहस्य in comp.. विचिक्त, निर्जन, निभृत, 'keep s.' ग्रह्म 1.U, छद्र 10; See Conceal. = s. रहस्यं, ग्रह्मं, गोप्यं, मर्मन् ग.; 'have you kept the s. entrusted to you 'रस्यते भवता रहस्यनिक्षेयः (V. 2); 'the s. of one 's power ' शक्तेः रहस्यं; 'the s. of good men (of their conduct)' साधूना रहस्यं (U. 2); 'in s. ' रहसि, रहः, मिथः; 's. counsel ' मंत्रः, गृहमंत्रः, 'knowing

s. s' रहस्यज्ञ, अंतर्वेदिन, ममंतिद्; 'the matter is no longer as.' बहुलीभूतः-प्रकाशतां बतः-सोऽधः; 'diving into the s. s of other 'परममंभेदिन, ममंग्नेपिन, पररहस्यतिदः -ly, odv. प्र-, छज्ञं, गूढं, निभ्तं, गुतं, अन्यक्तं, उपांशु, गूढ-गुप्तां n comp.: walking s.' गूढाचार, ग्रप्तं चारिन. -ness,-Secrecy, » ग्रुप्ता, गूढता, पट्छान्ता, ग्रुप्ता, ग्रुप

Secretary, * कार्योधिकृतः, सचिवः.

Secrete, c. l. सु c.. प्र-निः-परि°-, निर्मस् ६.,
निःस् c.. उद्दम् 1 P. उद्द-पृ 6 P. उत्सुक्ष्
6 P: (bile &c.) उत्-,रिच् 7 P or c.;
उत्पद् c.. जन् c.: the mouth frequently
s. s saliva ' सुद्धर्वक्त्रं लालायते, लालां चावयति. 2 सुप् 1 P. सुद्ध् 1 U, संबु 5 U, अपनि-द्व 2 A: See Conceal. =ion, असाव:-

वर्ण, उद्देचनं, उत्सर्गः, उत्पादनं 2 मलं, 's. of the throat' कफः, श्रेडमन् mais of the bowels ' पुरीषं, विद्याः Nee Dung.

Sect, कार्खा, पथिन गी, मार्गः, पक्षः, मतं, संप्रदायः, गणः, न्द्रापु,-द्वाद्यः, गः शाखागत, सापदायिक (की कि कि) स्वपक्षानुसारिन, शा-खावलंबिन, शाखाश्रित.

Section. अ. वि-,भागः, छेदः, परिच्छेदः, खंडः-हं, पर्वत् गः, मकरणं, उछासः, उच्छ्यासः, स्कंघः, कांडः-इं, पादः (of different compositions); 'sub-s.' अधिकरणं.

Sector, 3. वृत्तखंडं.
Secular, लोकिक-ऐहलाकिक-सांसारिक-ऐहि-क-पांचिक-व्यावहारिक-(की j.). =ity, =ness, 3. ऐहिकंत्वं; संसारासिक f., प्रयंचा-

Secure, a. सुरक्षित, अक्रुतोभय, अभय, नि
भेय, वीतभय, अनाइय, निरान्धा, निर्विप्त;
(of persons): निःरांक, अशंक, निर्धित,
निरातंक, निरपेक्ष, स्वस्थ. = v. t. रक्ष 1 P,
भयं निद्व c., er निद्वत c. or निरस्क U,
निर्भयीकु 8 U; ex. by (a.) with कु. 2
स्थिरीकृ, हृदीकृ, निर्णी 1 P. 3 हृदं बंध् 9 P;
's. ed with a bolt' अर्गलाबद्धं (द्वारं).4
आक्रम् 1 U, 4 P, श्रद्धं 9 U. =ity, s. रक्षाक्षणं, ग्रिसि निः स्थैर्यं, परि-,वाणं, गोपनं, क्षेमः
मं, निर्भयत्वं, अहार्यता, शंकाभावः, अभयं.
2 अभयवाच् निः, अभयदानं-दक्षिणा. 3 रक्षकः, शरणं, आश्रयः. 4 प्रतिभूदः, वंधकः,
लग्नकः (persous): प्रतिभाव्यं, आधिः,
न्यासः, निक्षेपः, See Pledge. = ly.
ade. निःशंकः, निर्भयं, क्षेमण, निरावार्धः

Sedan, ८. शिविकाः Sedate, ७. धीर, शांत, स्तिमित, गंभीर, निष-द्वेग, अनाकुल, अश्वष्य, अचंचल. न्रंप, adv. धीरवत्, शांतं, अनाकुलं, निरुद्वेगं. =uess, ह. धीरता, शांतता, गांभीयं, असुद्वेगः, असोभः, स्थैयं,गारवद्यति / -Sedative, त. शांतिकर (श. र.). शीतल, शांतिद्, शमक. = ह. लंघनं, अप-,कर्पणं

Sedentary, 4. निरुद्योग, अच्पल, अन्यय-साथित, अनुधोगशील, अन्यायामिन, चलन-गति-हीन.

Sedge, ». तुणं.

Sediment, अ. मलं, खलं, कलंक, किहं, उ-च्छिप्टं,ःशेपः-पं

Sedition, क राजद्रोहः, प्रजापकोपः संक्षोभः, प्रकृतिक्षोभः, भेदः, कलहः, 'fomenting क' उपजापः, भेद्जननं. -Seditious, क्षाजद्रोहिनः, (causing s.) प्रजासंक्षोभजनन (नी f.), प्रजा-प्रकृति-क्षोभकर (री f.), भेदकर, उपजापकः -ly, adv. राजद्रोहपूर्वं, सोपजापः

Seduce, ह. १. दुष् ८. (दूषयति), वि-,मुह् ८. विलोस्य अपह 1 P. सत्यथात् प्रभ्रंश् ८. ०१ च्यु ८.; प्र-वि-लुभ् १. आ-वि-लुष् 1 P. आक्षिप् 6 P. (a. woman) दुष् ८.; सती-त्वात् भ्रंश् ८.ज्वारिज्यं नश् ८.; पापमार्गे प्रवृत् ८.; अभिगम् 1 P. = 25, १. दूषकः, प्रलोभियतृ १८., प्र-वि-लोभकः, आकर्षकः, वि-मोहकः. = Seduction, १. प्र-वि-लोभनं, आकर्षणोपायः,विमोहनं,आकर्षणं 2प्रतारणं-णा, वचनंना, विप्रलम्भः 3 दूषणं, शीलपातनं, सतीत्व-नाशः,चारिज्यं भ्रंशः, संग्रहणं. = Seductive, ८. प्र-वि-लोभक, आकर्षक, वि-,मोहिन्.

Sedulous, a. उद्यमिन, उद्योगासक्त, उद्यम-तत्पर, कार्यव्यापृत, अभिनिविष्टः -ly, adv. आसक्तिपूर्व, साभिनिवेशं, सोद्यमं. -ness, १- कार्यासक्ति f., उद्योगशीलता, उद्यमपरता;

See Industry-ous, &c.

See, s. धर्माध्यक्षाधिकार:. = v. t. दुशू 1 P, ईक्ष् 1 A, वि-सं-अव-प्र-निर्-; लक्ष् 10, अव-वि--आ-लोक् 1 A, 10, निरूप् 10, निर्वर्ण् 10 (carefully), आलोच् 10; 's, with one's own eyes ' प्रत्यक्षी कु 8 U, (कदा-चिद्स्याः प्रत्यक्षीकृता विकिया 8. 7). 2 ज्ञा 9 U, बुध् 1 P,अवगम् 1 P,अव-इ 2 P, उप-लम् 1 A. 3 Beware, q. v.; 's. ing that' यतः, यस्मात्, यत्. =er, ह. द्रष्ट m., द्शिन् m., 2 सिद्धः, भविष्यद्वादिन् m. =Sight, 8- दर्शनं, विलोकनं, वीक्षणं, आलोकः &c. 2 (View) दृष्टिपथ:-विषय:-मोचर:. 3(Eye) ष्ट्रिकि f., हुझू f., चक्कस् n., नेत्रं, नयनं, हुक्-शक्ति f. 4 आलोकः, कौतुकं, चमत्कारः; being within s. ' हुइय, हुग्गोन्तर, दृष्टि-विषय; 'out of one's s. ' परोक्षं-क्षे, अ-गोचरं-रेण; 'gone out of s.' अंतरित, अंत-हित, तिरोहित: 'in s. of ' समक्षं, प्रत्यक्षं, साक्षात्, with gen. or in comp.; 'at the very first s.' प्रथमवर्शनावेष, आपथ- मदर्शनात्, 'charming the s. दृष्टिमोह:-वंध:. -ly, a. सुदृश्य, प्रेक्षणीय, ललित, See Pleasant.

Seed, म. बीजं, in all serves: 'growing from s.' बीजपरोह-रुह, बीज्य. 2 मूलं, आदि:, प्रभवः, उद्भवः; See Origin. 3 मजा, अपस्यं, वंद्यः, संतानः, संतति f. 4 शुक्रं, रेतम् म.; See Semen; 's.-corn' बीजधान्यं, 's.-time' बीज-वाप-कालः; 's.-ves-el' बीजकोशः-ग्राप्ति f. -v. l. बीजं आरुह c, बीजयित (D.). -v. i-बीजं प्रदा 3 U or उत्पद c. -less, a.निर्धीज--ling, श. बीजपरोहः, बीजांक्ररः -y. a. बीजिन्, बीजपूर्ण, बहुधीज. -Seedsman, s. बीजिन् मा. 2 बीजविक् विन् मा.

Seek, ए. अन्विष् 4 P, मृग् 10 A, निरूप् 10, विचि 5 U: See Search. 2 कम् 1 A, आ-अभि-कांक्ष् 1 P, इष् 6 P; प्रार्थ 10 A, अन्यर्थ, याच् 1 A; 's ing toget heaven' स्वर्गकाम: 3 प्र-, यत् 1 A, घद 1 A, चेष्ट 1 A, उत्-कृंभ् 1 A; See Attempt. -er, s. अन्वेष्ट m., निरूपकः, प्रार्थकः. -ing, s. अन्वेष्ट मार्गणं, निरूपकः, प्रार्थकः. -ing, s. अन्वेष्ट मार्गणं, निरूपकः

Seem, v. i. भा 2 P, आ-मति-,° हुश-लक्ष्pass., आभास् 1 A; See Appear; 'it s.
s to me' मन्ये, शंके, इति मे मति:. -ing, a.
बाह्य, वाह्य: in comp., कृतक, कृत्रिम. - s.
आभासः, बाह्यरूपं, आकारः- -ing!y, adv.
बहि:, बाह्यतः, आभासेन; 's. true' सत्याभास, सत्यसंकाश - - ly, a. विनीत; युक्त,
उचित, संगत, उपपक्ष; See Proper.

See-Saw, 8. उन्नतानत, निम्नोन्नतं.

Seethe. v. i. क्षय् 1 P, पच् 1 P. =v. i. पच् pass. =r, s. स्थाली, उखा, पिटरः, ऋजीपं. Segment, s. खंड: डं, वि-,च्छेदः; (of a circle) वृत्तखंड

Segregate, v. l. वियुद्ध 7 A, 10, विभिन्न 6. -v. विभिन्न 4 P, विभिन्न pass; See Separate. -ion, s. वियोगः, विभेनः

Seismal, Seismic, a. भूकंपसंबंधिन.
Seize, c. t. सं-प्रदू प P, ध 1:P, 10, परासुश् 6 P, कल् 10 (कल्यति); प्रसू 1 A; s. ing by the hair 'केशेषु-केशे:-गृहीत्वा. 2 अप-,ह 1 P, बलेन प्रदू or ध. 3 आपत् 1 P, अभिद्ध 1 P; See Attack. 4 आक्रम् 1 U, 4 P, अभिद्ध 1 P, उपस्च 6 P, प्रस, उपहन् 2 P, आविद्य 6 P; 's. ed with deep sleep 'गाहनिद्दाकांत; 's. ing an opportunity 'गृहीतावसर, प्राप्तकाल, प्राप्तवासर, अवसरं प्राप्य-गृहीत्वा. - Cr, s. हर्नृ m., हारिन-ग्राहिन् in comp. - ure, s. ग्रहणे, धारणं, हरणं, सं-,याहः, प्रहः, प्रसनं, आकलनं 2 आक्रमः, आवेशः, अभिभवः, प्राप्तः

Seldom, adv. क्वचित्, कदाचित्, विरहं, दुर pr.; 's. to be found!' दुर्लमें

Select, v. l. ह 5 U or 10 (वरयति), हुं 9 U, उद्दन्द 1 P, उद्-म्रह् 9 P, विशिष् 7 P or c. 2 संग्रह्, ससुद्धु, संकल् 10 (कलयति) - a. विशिष्ट, उत्तम, उत्कुष्ट, Sec Choice. - ed, a. वृत,वृत्त, व्यावृत्त, उद्धृत. - ion, s. वरणं, उद्धरणं, वरः, वृति f. 2 संग्रहः, सारः; 's. of poetical pieces 'काव्यसंग्रहः

Selenite, ह. चंद्रकांतः.

Self, a. आत्मन्, स्व in comp., स्वीय, निज: See Own; 's.-interest 'आत्महितं; ' s.destroyer 'आत्मचातकः; (with pronoun) स्वयं, स्वतः. = ह. आत्मन् (sing. and m.); देवी भातप्रसवमात्मानं गंगाटेच्यां विसंचति (U.7). In comp. ex. by आत्म, स्व, or स्वयं, स्वतः; 's.-accomplished 'आत्मा-पाजित, स्वतः अर्जितः ' s.-command ' आत्मसंयमः, दमः, इंद्रियजयः: '8.-conceit' अहंकारः ममत्वं, स्वाभिमानः; s.-denying ' आत्मसंयमिनः; ' s.-evident ' स्वतःसिद्धः, स्वयंत्रकारा, प्रत्यक्षः ' s.-existent 'स्त्रयंभू, आत्मभू; 's.-interested' स्वार्थपर, स्वार्थ-दुद्धिः, 's.-love' समता, अहमानः, स्पास्त रागः, 's.-possessed' अन्यम्, स्थिरात्मन्, s.-love ' ममता, अहंमानः, स्वानु-स्वस्थचित्त, धृतिमत्; 's.-possession शृति f., स्वास्थ्यं, आत्म-स्व-निष्ठा; Se: Presence, (of mind); 's.-sufficient' स्वाभिमानिनः '8.-will ' स्वेच्छा, स्वैरिता, स्वाच्छंद्यं; 's.-willed' स्वैर, स्वैरिन, स्वच्छंद, काम-स्वेच्छा-चारिन, कामवृत्ति, स्वेरगति--ish, a. स्वार्थपर-निष्ठ-परायणः उद्रंभरि, स्वार्थद्वारि-बुद्धि, स्वहितपर-निष्ठ, स्वहितैषिन्, स्वलाभानिष्ठ-तसर, &c. -ishly, स्वाधंद्रष्ट्याः आत्महितनुद्ध्याः, स्वलाने-च्छया. ≈ishness, ३. स्वार्थ-स्वलाभ-स्वहित-परता-निष्ठा-बुद्धि f.-दृष्टि भेच्छा, ममता.

Sell, ए. t. वि-क्री 9 A (rarely Palso).

-ए. ं. सूस्येन विक्री pass.; 'this picture will s. for a large price' महता मूस्येनेद्-मालेख्यं विकेष्यते. - er, इ. विकेष्ट्र m., विक्र-यित m., विक्रियता. - ing, - Sale, इ. विक्रयः; पणांदा. - ing, - sale, इ. विक्रयः; पणांदुः 'exposed for s. 'क्रय्य, क्रयार्थ मसारित; 'an article for s. 'पण्यं, पण्यद्वर्यः; 'underband s. 'अवक्रयः. - Saleable, a. चिक्रय.

Selvage, s. See Border.

Semblance, 8. आभासः, आभा, औपम्यं, सादृह्यं; आकारः, रूपं; 'it has a s. of truth 'सत्यमिचावभासते, सत्यसंकाङ्गं; 'to wear the s. of displeasure (anger) ' कृतककोएं दृश्यितुं. Semen, s. शुक्रं, रेतस् n., बीजं, बीर्यं, तेजस् n., इंद्रियं. --Seminal, a. (s.) in comp.; 's. diecharge' रेतःस्रावः-क्षरणं, निषेकः.

Semi, a,अर्थ or सामि in comp.; 's.-circle, इसार्थ, अर्धवर्तुलं, 's.-form 'अर्थाकृति 'एट. &c.

Seminary, इ. बीजारोपणस्थलं. 2 शिक्षणा-लयः विद्यामंदिरं.

Semi-vowel, s. अंतस्थः.

Sempiternal, a. See Eternal.

Sempstress, ह. स्चिका.

Senate, 🧸 वृद्ध-शिष्ट-सभा; मंत्रि-सचिव-समा.

=0r, ं. सभासर् m., बृद्धसदस्य:.

Send, o. t. प्र-हि 5 P, सं-, पेष्ट ए., सं-, पेष्ट ए., विस्क 6 P or c., (with acc. of place and dat. of person); 's. away' प्र-स्था ए. (स्थापयति), विस्का, 's. for 'आहे 1 P, आनी ए.; आगस् ए., आह ए.; 's. for a doctor' भिष्णमाहातुं कमिप पे-प्य; 's. forth' नि-प्र-स्थ ए.. उदीइ ए.. उत्सिष् 6 P, उद्दस् 1 P, उद्द-मृ 6 P; (as a missile) प्र-, सच् 6 P, प्रक्षिप, प्रास् 4 P.—ег, 8. प्रेषक:, पेरक:

Senile, a. वृद्ध, जराजन्य. -ity, ह. वृद्धस्वं,

जरा, वार्धक्यं.

Senior, a. ज्येष्ठ, वरिष्ठ, ज्यायस्, वरीयस्, वर्षायस्, वर्षायस्, वर्षायस्, वर्षायस्, वर्षायस्, वर्षायस्, वर्षाज्येष्ठः, s. in office 'अधिकारज्येष्ठः, च्यः ज्येष्टः, अधजः, &c. 2 ग्रुकः, ग्रुक्जनः, आर्य-वृद्धः जनः. —ity, s. ज्येष्टता, ज्येष्ट्यं, वरिष्ठता, वर्षाज्येष्टता, &c.; 'according to s-' अनुज्येष्टं.

Sennight, a. सप्तराजं, सप्ताहः.

Sense, 8. इंद्रियं, हषीकं, विषयिन् n., ' 8. 8 collectively । इंदियबर्गः-गणः, पर्चेदियं; s s of perception or knowledge? ज्ञानेंद्रियाणि; 's. s of action 'कमेंद्रि-याणिः, करगानि, कर्मसाधनानिः ' evident to the s.' प्रत्यक्ष, इंद्रिय-प्राह्म-गोचर; pleasures of s.' विषय-इंद्रिय-सुखं, · object of s. ' विषयः, इंदियार्थः, इंदिय-विषयः. 2 उपलब्धि ʃ -, वेदनं-ना, बोधः, ज्ञानं, अनुवोधः, बहणं, संबेदनं, इंद्रियवोधः-बहणं. 3 बुद्धि / , मति / , धीः, चिच्छक्तिः, पजाः, See Intellect. 4 चेतना, संज्ञा, चेतन्य; ज्ञानं, नोधः, अनुभवः, संवेदनं, s. of obligation 'कृतज्ञता, कृतविदिनं, s. of pleasure 'सुखवीधः अद्यभवः; 'come to s. s ', 'recover one's s. s ' संज्ञां-चेतनां-लभ् 1 A or आ-मति-पद् 4 A, प्रकृति आ-पद, यकुतिस्थ-व.भू 1 P: loss of s. s' मति-भंशः, बुद्धि-मति-नाशः, विष्ठवः, · common इ. विवेकः; ' goods. ' सुबुद्धिः, ' सद्भावः; सीजन्यं: 'out of s. s ' विगतचेतन, लुप्त-संज्ञ, नष्ट-इत-ज्ञान, बुद्धिश्रष्ट, नप्टेंद्रिय-बुद्धि;

who has lost all s. of honour and dishonour on account of old age ' जरावलुप्तमानावमानचित्तः. 5 मतं,अभिप्रायः. उद्देशः, आशयः, आकाक्षाः 6 अर्थः, भावः understanding (purport); literal s. 'शान्द्योधः; 'literal s.' शब्दार्थः; अक्षरार्थः; 'in its true s.' अन्वर्थ-यथार्थ-गन्त यथार्थतः, परमार्थतः,अर्थतः ' else this repetition has nos. ' अन्यथा एपा चीप्सा न चारितार्था भवति (Ka. 320). निर्धका भनेत् &c.; See Significant. इंद्रियगोचर-ब्राह्म-गम्य-झेय, -lbie, ". प्रत्यक्षः 2 विषय-इंद्रियार्थ-ग्राहिन, ग्रहण-समर्थ. 3 अभिज्ञा, ज्ञा, वेदिन् in comp.: 's. of your service े त्वत्सेवाभिज्ञ; उपकारज्ञ-वेदिन् 's. of obligations ' , 4 संज्ञादत, चेतनोपपल, सचेतन,चेतन, चेत्नावत्, बेदन-ज्ञान-क्षम;लब्ध ०) प्राप्त-संज्ञ ०) चैतन्य,आपन्न-चेतन 5 मति-बुद्धि-मत्, सज्ञान, ज्ञानवत्, विवेकिन्, ज्ञान-बुद्धि-शालिन, मनस्विन्, धीसंपन्न; See Rational also. 6 विचक्षण, सुधी, सुमेधस्, प्राज्ञ. 7 उपपत्त, युक्त, उचित. संगत, समंजस, सयुक्तिक, युक्तिपूर्व. -ibili 1y, ब ग्रहणसामध्य-शक्ति में 2 सहम or शीघ-चैतन्यं 01 बोधः, बेट्नं-ना, बोधः, ज्ञानं, अलुभवः, चेतनाः, चेतन्यः, संज्ञाः -lbly, adv मत्यक्षं-क्षतः, ४०. 2 सुबुद्धःचा, सुबुद्धिपूर्व, बोध-ज्ञान-पूर्व, चेतनवत्, अधमेण, =less, ". विषयग्रहणाक्षम 2 अ-वि-गत-चेतन, निःसंज्ञ, लुप्तसंज्ञ, नष्टचेतन्य, सुप्तब्राद्धि, संज्ञा-चतन्य-हीन. 3 दुर्बुद्धि, मति-बुद्धि-हीन, मूह, मूर्ख, अनात्मज्ञ, निर्वेधि; See Foolish. 4 अयुक्त, असमंज्ञस, अद्यपद्म, अद्वचित. 5 निरर्थक, असंगत, असंचद्धः =lessly, adv. मुखनत्, मुहनत्, de. -Sensitive, a. सचेतन, चेतनावत् :विषयग्रहणक्षम-प्रमर्थः 2 सुक्ष्म or शीध or वेदिन or याहिन,शीप्रचतनः चलेंद्रिय, अनायासेन संक्षीभ्य, मृदूपकृति, कोमलहृद्यः 3 लज्जालु, लज्जावत्; See Modest; 's.plant' लज्जालु:,नमस्कारिन्m. -ly, adv. शीमज्ञानेन, सूक्ष्मचैतन्येन.-ness, 8. स्ट्रमचैतन्यं, शीद्यशेधः, &c. =Sensual, a. इंद्रिय, चिषय in comp.; 's, pleasures' विषयसुखानि, इंद्रियोपभोगः, विषयासक्ति र 2 (Of persons) इंदियसुखनिरत, विषया-सक्त, विषयपरायण- पर-निरत-अधीन-वश, इंद्रियचश, &c.; विषयिन्, योपसेविन्, विषयसुखासक्त, भोग काम-आसक्तः =ist, 8. विषायिच् m., विषयासक्तः, भोगासक्तः; See above. -ity,-ness, 8. विषयासक्तिः, इंद्रियसुखोपभोगः, वशता-परायणता &०., भोगासाक्तः, कामा-सक्तिः, इंदिय-विषय-सुखनिरतिः. -Sen-tient, a. सचेतस्, सचेतन, चेतनावत्, चतन्य-प्राण-विशिष्टः See Sansible; ' a 8.

Sensorium, अ. मस्तिष्कं, मस्तिकं, गोर्दं, गोदं,

Sensory, a. संवेदक ्यितृः

Sentence, का निर्णयः, दंडाज्ञा, दंडादेशः, आधर्पणः, का of death आणदंडाज्ञा. 2 विच्यारः, निश्चयः, निर्णयः, संकल्पः 3 वाक्यं, वच्चाः, उक्ति कि. रचस् का, पद्मसूदः 4 सूत्रं वच्चाः उक्ति कि. रचस् का, पद्मसूदः 4 सूत्रं वच्चाः उक्ति कि. रचस् का विच्याः विक्रियाः विक्रियः
Sentlment, अ. मतं, अभियायः, बुद्धि f., मति
f. 2 संकल्पः, कल्पनाः 3 अर्थः, See
Sense, Idea. 4 भावः, रतः, रागः, 's. of
love' शृगाररसः, करुणारसः &c. =21, a.
रामक, रसमय (यी f.), सरस, रसात्मक,
मराग, रसभूपिष्टः 2 काल्पनिक (की f.),
भावित.

Sentinel, Sentry, है. रक्षिन् m., रक्षापुरुषः,

Separate, v. t. वियुद्ध 7 A,10, वि-, रह 1 P. 10 (रहयति), विनाकु 8 U, (with instr.); 'Rati s.ed from Madana 'मब्नेन वि-नाकुता रतिः 2 पृथक् कु, विश्लिष् ८., वि-, निंद् 7 P or c. विभव्द 1 U, विस्छिद 7 P. विघद C., विगम् C. (गमयति); ज्यासंद्ध C., हयतिशिच् 7 P or c.; (distinguish between) विविच् 3, 7 U, विशिष 7 P or c.; 's.-ing milk from water ' दुग्धजल-नेदविधि: -v. i. पृथग्सू 1 P, विश्विष् 4 P, विघद 1 A, अपया 2 P, व्यप-इ 2 P, वियुक्त-विच्छिद्-भिद्-pass.; ' the brothers have s. ed ' विभक्ता भातर:. =a. -ed, a. वि-,भिन्न, विभक्त, वियुक्त, विच्छिन्न; न जाने कियताध्यना विच्छिन्नमितो वलमञ्जयायि मे (Ka. 120) by what distances, '&c.; प्रथक ind.,असंलग्न,असंसष्ट,व्यतिरिक्त,व्यस्त. -ion, ह. वियोगः, विरहः, विप्रयोगः,विश्रहेषः, विभेदः, व्यतिरेकः, विच्छेदः, (with instr. for ' from '); भिज्ञता, पार्थक्यं, पृथग्भावः. 2 प्रथवन्तरणं, विभागः, वि-,भेदः दनं, व्यासंगः. विगमः, विघटनं, विवेकः, ' afflicted by B. विरहातुर, विरहपर्शुत्सुक, विधुर. -ly, adv. प्रथम, वि-,भिनं, 'taken s. ' एकेक-द., व्यस्त· कः; सर्वाविनयानामेकैकमप्येषामायतन (Ka. 103), तदस्ति किं व्यस्तमपि त्रिलो-चने (K. v. 72) ' even one, taken s. ' &c. -ness, s. प्रथमावः, वार्थक्यं

-Separable, a. विभाज्य, वियोज्य, विच्छेय; 'not s. ' नित्यस्थायिन, नित्य, प्रकृतिस्थ. Sepais, s. विलयनं, प्रतीभवनं, Septangular, u. सप्तकोण, सप्तायः September, s. भाद्रपदाश्चिनं Septenary, s. सप्तकं - u. सप्तनः Septenuial, a. सप्तवार्षिक (की f.) Septic,-ai. a. विलयनकारिन. Septilateral. a. सप्तमुज, सप्तपार्थं Septagenarian. a. सप्ततिवर्षीय

Septum, १. तहाबीज्यं, विदयः Sepulchre. १. समाधिः, प्रेतवासः, इमशानं, शवस्थानं-मंदिरं-गर्तः. -Sepulchral, ८.(१.) in comp. -Sepulture, १. निखननं, सूमी निगृहनं. 2 प्रेतकर्मन् ॥-किया, See Funeral.

Sequel, /. उत्तरं, उत्तरभागः, शेषः, शेषभागः, परिशिष्टं, 2 परिणामः, अंतः

Sequence, इ. अनु-,क्रमः, अन्वयः, आनुपूर्व्ये,

Sequester, Sequestrate, रं. त्रियुद्ध 7 A, 10. पृथक् कु 8 U. 2 Seclude, q. v. -ed, ८- त्रिविक्त; See Secluded.

Seraglio, ह. अंतःपुरं, अवरोधः, गुद्धांतः, अ-तर्गृहं, See Harem.

Seraph, s. See: Angel.

Sere, a. जुष्क, म्लान, विशीर्ण-

Serene, ए. य-,शांत, प्रसन्त, अश्चुच्ध, स्तिमित, स्थिर, निरहेग; निराकुल, अञ्चहियः, ("ky) गिरअ, वितिमिर, प्रसन्त, (water) विश्वद, स्वच्छ, शुद्ध, निर्-वि-अ-मल, प्रसन्त, -ly- adv. प्रसन्त, सप्रसादं, शांत-प्रसन्त-चेतसा. -ity,-ness, १. प्रशांति f., प्रसादं, अञ्चहेगः, असंभ्रमः, अक्षोभः, प्रसन्ता, निरभ्रता, निर्मलता

Seri, ह दासः, कृषकदासः -dom, ह दास्य, दास्य,

Seriatim, ada, यधोक्रमं, असुपूर्वशः, असु-कमशः, आसुपूर्विण-

Series, क माला, परंपरा, राजिः, श्रेणीः-णी, आवलिः-लो, पंकिः, (all f.); दामन् f. n., पर्यायः, परिपाटि-टी f. आनुपूर्वी-ची - Seri-81, 2, क्रमिक, प्रथाकम, क्रमानुसारिन

Serious, a. ग(गं)भीर, धीर, गंभीरहृतिशिल-स्वभाव; धीरदर्शन-स्वभाव; 'a s. look'
धीरविलोकितं 2 गुरु, अलुषु, अलुपेश्य, अनतिपारेय,गुर्वर्थः 3 अपरिहासिन, आविनोद्शील;
'this is in truth, a s. matter'न खुलु अयं
धीरहासत्य विषय: (Mal. 9); See Earnest.
-ly, ada. गंभीरं, धीरं, सधैयै, गौरवेण. 2
अपरिहासेन, सत्यं, 'I tell you s.' न
परिहसामि, नायं िनोदः, न परिहासः.
-ness, १. गांभीय, धीरता, धैयै, गौरवं, गुरुता, अपरिहासः, अविनोदः : औट.

Sermon, क्र धर्मीपदेशः, धर्मन्याख्यानं

Serous, a. मेद्दिनन्, भेदुर.

Serpent, ६. सर्पः, भुजगः, भुजंगः-गमः, अहिः, पद्मगः, नागः, उरगः; See Snake. -ine, a. (६.) in comp.; वि-,सर्पिन, वक्ष, कुटिल; ' s. course ' भुजंगगतिः, वका-कुटिला-गतिः Serpigo, ६. वृद्धस्टलं, मंडलकुष्टं

Serrate, ed, a. करपत्रनिभ, ककचतुल्य अञ्चककच, ककचधार, दंतर, सच्छेद

Serried, a. संहत, संश्रिष्टः Serum, e. मेह्स् n., बसा, बपा.

Serve, v. i. सेव् 1 A, श्रु desid. (ज्ञुश्रूपते). उपास 1 A, उप-स्था 1 A, उपचा 1 P. परि-अद-चर: ' he who s. s not another's will ' परेच्छानुरूपं न वर्तते, परच्छंदानुवर्ती न भवति, अन्यभावं न अनुप्रविश्वति 2 अनु-बृत् 1 A, अनुरुध् 4 A, अनुवि-धा 3 U; See Obey. 3 उपकु 8 Ü, अदुग्रह 9 P, उपचर्, साहाय्यं कु; श्रेयः-सं-पद् c. 4 (अर्थ) साध C., प्रवृत् C., सं-पद् C., निर्वृत् C. 5 पर्याप्त-उचित-a. मू 1 P, अलं with dat. or inf., क्छप् 1 A (with dat,); ' this will s. to rouse his anger ' तस्य कोपसुद्वीपयितुं-कोपोद्धीपनाय-अलं or पर्याप्तमिदं. Ó उप-परि-क्लपू c., उप-स्था c. (स्थापयति). 7 स्थाने-भूमो-बृत् or भू or प्रयुक्त pass. 8 प्र-उप-युक्त 7 U, 10, विनि-युज्, निक्षिप् 6 P. 9 वृत्, आचर, व्यव-ह 1 P, (with loc. of person); See Act, Behave; 's. the purpose of', 's, as' उपयोगं वज 1 P,स्थाने-भूमी-भू; भूजे-त्वचः व्रजंति विद्याधरसुंद्रराणामनंगलेखकिय योग्योगं (K. I. 7) 's. as love-letters' &c.; ' s. up meals ' परिविध् c., असं उप-स्था c.; 'the Gods s. ed up food ' मरुतः परिवेष्टार्: आसन्तः 's. out ' मतिकु, वैरं &c. निर्यत् 10. =v. i. से वां-कार्य-कु; नियो-गमदुष्ठा 1 P; कार्य संपद् c.; 'this will s. as, water to wash his feet with इदं पादोदकं भविष्यति (S. 1). =ant, ह. भृत्यः, सेवकः, किंकरः, अन्त-उप-जीविन् ^{गा}ः, दासः, चेटः, वेष्यः, अन्त-परि-चरः, परिजनः, परिचारकः, नियोज्यः, मुजिष्यः, शुश्रूषकः, उपासकः, सेवाजीविन् गः,वैतनिकः, भृतिभुव्द m., भरण्यमुक् m., मृतकः; कर्मक(का)रः, (labourer); 'female s.', 's.-maid' aci; दासी, भुजिण्या, प्रेण्या, कर्मकरी, सैरं(रिं)धी. -Service, ह. सेवा, शुश्रूषा, उपचारः, उप-परि-चर्या, उपासनं-ना, आ-सं-श्रयः, 'ह. of kings ' तुपसंश्रयः, राजाश्रयः. 2(State) दास्यं, दासवृत्ति र्., वेष्य-भृत्य-भावः, सेवाः he lives in my s. ' स मामनुजीवति, मद्गाश्रितः 3 अनुवर्तनं, अनुवृत्तः, आराधनः See Obedience. 4 बुद्धिः, नियोगः, कार्ये, व्यवसायः; व्यापारः, कर्मन् गः, व्यवहारः. 5 उपकारः, साहाय्यं, उपकृतं-तिf, अनुप्रहः हितं, अर्थः 6 उपयोगः, ज्यवहारः 7 सपयो उपासना, पूजा, उपचारः, पूजीपचारः 8 भोजनपात्रगणः; 'I am entirely at your s. ' सर्वथा त्वद्धीनोहें, भवता यथेच्छं निय-ज्यतामयं दासः; 'in whose s. are you कस्य सेवयां जीवसि, केन नियुक्तस्त्वं, 'to keep in s.' सेवायां नियुद्ध 7 U, 10, (कर्माणे) ज्याष्ट्र c. =able, ं a. उपयुक्तः उपयोगिच, उपकारिन, सहायभूत, प्र-उप-योज्य 2 कार्यक्षम, कर्मकुशल, अलंक-मींण. -ably, adv. सोपयोगं, सलाभं, सो-पकारं. -Servile, a. हासेय (यी f.). दा-सोचित, दास-दास्य in comp.; ' s. state -द्वासभावः, दृस्यं, प्रेष्यभावः, द्वास्यवृत्तिः 2 अतिचाहुपर, अत्यद्धरोधिन, श्ववृत्ति, अति-लालनपर =ity, 8. दास्य, दास्यभाव:. 2 चरणावपातः, श्ववृत्तिः, अतिलालनं, अत्यनु-रोधः, छंदोनुवर्तनं . -ly, adv. दासवत्, अत्य-द्धरोधेन, अतिलालनपूर्व. -Servitor, है. से-वकः, भृत्यः, &c.; See Servant. =Servitude, ह. दास्यं, भृत्यभावः, किंकारत्वं, सेवा, प्रेष्यभावः, श्ववृत्तिः, सेवाधर्मः, सेवक-

Sesame, Sesamum, ह. तिल:, साराल:, सुबंध:, sowed with s. तिल्य.

Session, ह. उपवेशनं, 'sacrificial s. 'सर्त्र, 's.s judge ' दंडाधिकरणिकः 2 (Time) सत्रकालः, कार्यनिर्वाहकालः

Set, ह. अस्तमयः, अस्तमनं, अस्तः. 2 जातं, जाति र्र., गणः, संघः, श्रेणी, पंक्ति र्रं., समूहः, संयोगः; 's. s of ornaments fitting all parts of the body ' सर्विंगिका आभरणसं-योगा: (Mal. 6). 3 (Of persons) वर्ग:, गणः, संघः =१० १. आ-नि-धा ३ ७, वि-,न्यस् 4 P, स्था c.: (स्थापयति), निविश् c., अ-वरह e., oft. by कु 8 U, दा 3 U, ऋ e. (अर्पयति), (in 'the ground) रुड् ७, निखन् 1 P. 2 प्र-परि-क्तर्पु ८, ब्यव-स्था ८, 3 प्रणि-धा, प्रतिबंध 9 P, (यदिमणिखपुणि मतिबध्यते P. 1. 1), उत्-,खच् 10 (खच-यति), अञ्च-इयध् 4 P; ' s. with jewels ' रत्नाज्ञविद्धः 4 नि-,शो 4 P, उत्-,तिब्द ध-, तिंदणीकु. 5 युद्ध 7 U, 10, सं-आ-°, समा-धा, सं-,वि-धा: (limb &c.); 's. one's foot in ' पदं क्व (lit. and fig.); करि-ण्यासि पदं पुनराश्रमेस्मिन् (S. 4), कृतं मे वषुषि नवयावनेन पदं (Ka. 137); ' 8. & trap' पाञ युक्त, 's. in motion' चल् c., संचर c., ईर् 10.; 's. the heart on मन:-धियं-चित्तं, &c. (' Mind, q. v.) बंध् or आ-धा or सांनि-विद्यू c. or युज्, आसक्त-त. भू 1 P (with loc.); ' s. your heart on religious duties ' आधीयतां धर्मे धी: (Ka. 63); 's. not your heart on transient objects' विनाशधर्मसु विष-येषु मनो मा सनिवेशय, विनाशिविषयासको मा भू:; 's. the teeth on edge ' इंतहवें

जन् c.; 's. right', 's. in order' स-. मीक्क, ब्यव-स्था c., विन्यस, विरच् 10; 's. to rights ' प्रति-,समा-धा, सुस्थीकः, प्रति-युक्, (प्रतियोजियतव्यवलुकी R. viti. 41); 's. free ' Ba 6 P or c.; See Free; 's. at naught ? तृणाय-तृणवत्-मन 4 A, तु-णीकु; ex. also by का मात्रा-गणना; 's. to music' स्वर-ताल-चन्द्र-व. कु. =७.३. अस्तं गम्-ब्रज् 1 P or यान्ह 2 P, अस्ताचलं-अस्ताशिखरं-अवलंब् 1 A or प्राप् 5 P, सागरे मस्ज् 6 P. 2 संहेन्-वंध्-pass. -about, आरम् 1 A, प्र-बृत् 1 A. -against, निरुष् 7 U, प्रत्यव-स्था 'C., प्रतियुध् C.; Sea Oppose. -apart, पृथक् रझ् 1 P or स्था c., पृथक् हा. =aside, अवक्षिप् 6 P, मुच् त्यन्त् 1 P, oft. by आस 2 A, स्था 1 P; 's. aside that point 'आस्तां-तिउतु-ताबहरे स विषय:: See Reject, Omit. -before. उप-स्था टे., उपानी 1 P, उपाह 1 P: 's. food before a person ' परिविध c. =down, न्यस्, भूमो न्यस् o: नि-धा. 2 आ-अधि-क्षिप्, भर्स्यु 10 A, अपकृष् 1 P, अवमन् 0., अब-जा ५ ए. 3 गण् 10, मन् 4 A. 4 (In writing) लिख् 6 P, निदिश 6 P. -forth, उपनि-चिनि-अस्, वर्ण् 10, उपक्षिप्, निर्दिश्, अभि-धा- -forward, प्रया, प्रगम्, प्रमु: (v. t.) पुरस्कृ, उन्नम् c., वृध् c. =in, ससुपानाम्, उपन्धा, प्रवृत्, अबद्ध 1 P; ' summer which has just s. in ' अचिरपद्यतं ब्राध्मसमयं (S. 1), वसंतावतारसमये &c.; (७. ६.) अंतर् यह 9 U. =off, Set out, q.v.; (७.१.) शुप्र c., प्रकाश ःशोभां पुष् 4,9 P लक्ष्मीं तन् 8 U, (मलिनमि हिमांशीर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनीति S. 1): भुभ् 1 A, गुणा विनयेन शोभंते ' 💝 🧸 క. on

by modesty' : 's. off against ' तुल 10 (तुलयाति), प्रतिगण्. =011, प्रवृत् ८., प्रयुद्ध, (अथावमानेन पितुः प्रयुक्ता K. 1, 21), प्रेरू. भोत्सह c.; See Prompt; 's. on foot प्रति-छो ८., प्रवृत् ८., आरम्; ' s. on tice ' दह c., ज्वलनाय ऋ c. or विसुद्ध 6 P; ' s. on guard ' अवहित «. कु. -out, प-स्था 1 A, प्र-या, प्रगम्, प्रचल्, निर्गम् =over, नियुज्, अधिकु, अधि-द्वा c. =to, मनः ग्रंथ् o: युन् or निविश् c., आसक-यः भूः 'they s. to their work 'कार्यन्यापृता चभू मु: &c., =up, बंध्, उत्था कः, सं-अव-प्रति-स्था कः See Raise, 'the people s. up a howl ' बद्ध-कोलाइला जनाः; उत्थितो निनादः ' a scream was s. up' ; (t. रं.) द्वति-व्यव-हारं-आरभ् or पहुत् c.: ' s. up for 'अभि-सन् 4 A: See Pretend, Profess.-upon, आक्रम् आ-अव-स्कंद्. 1 P, सहसा ग्रहु. -2. नियत, परिकल्पित, एकस्यः विन्यस्त, सुवि-रचित. 2 स्थापित, न्यस्त, निहित, निवेशित, ८८. उ खचित, छुरित, अग्रुविद्ध, प्रणिहित, प्रतिधद्ध, प्रत्युप्त, करंब, करंबित. etcr, क्र. योजयित गर्भ-,प्रतिष्ठापकः, ६८.2 मृगयाकुक्षुरः, विश्वकद्धः. eting, क्ष. योजना, स्विवेशः, स्थापनं-ना, अर्पणं, रोपणं, ८८. 2 अस्तमनं, अस्तं. eset-down, a अपकर्षणं, अभिभवः, मानखंडनं. eset-off, क्ष. परिवर्तः, तृल्यमूल्यं वसा.

Setateous, «. जूकयुक्त, बहु जूक

Settle, v. t. स्था c. (स्थापयति), प्रति-अव-°, नि-आ-रुड् c. 2 सं-व्यव-स्था c., व्यवसो 4 P, निर्-अव-धू 10, संक्लपू c., साय c.; 'ह. ing what to say ' ध्यवस्थापितवाक, वान्तं व्यव-स्थाप्यः अस्पाः वितः समीपनयनमवस्थित-मेब (S. 5) 'is but s. ed &c.' 3 (Lands &c.) दा 3 U, युद्ध 10 (with instr. of grant); त्वां शासनशतेन योजिय-ब्यामि (P. 1. 4). 4 अधिवस् ०. 5 स्थिरीक्ष 8 U, स्वस्थ-निर्वृत-यः क्रु. 6 प्र-, इाम् ट. (हास-चित), सं-धा 3 U, समा-धा. 7 सं-,वि-धा, वि-,रच्, विन्यस् 4 U; s. in marriage निविश C., (तनयं निवेश्य S. 4); ' 8. & debt क्रण ज्ञूष c. or अपानु 8 अधः पत् C. Oा गम् ८., अव-सद् ८. =४. i. अव-व्यव-स्था 1 A, स्थिरीसू 1 P, निवासं स्थिरीक्त. 2 मञ्ज् 4 P, विश्रम् 4 P. 3 तले पत् 1 P, सङ् 1 P, अव-नि-°, अध: गम् 1 P; प्रसद् (for becoming clear). 4 अधः पत् c. 5 घनीभू, संहत् pass., संहतीभू: 's. ed amongst themselves ' मिथ: प्रज्ञमं याताः, परस्पर-संधानमकुर्वन्, ' s, in life ' विवह pass., निविद्य 6 🛦 (संसारपर्थ), विवाह कु, प्रति-Bित-a. भू. -ed, a. स्शापित, रापित, प्रति-ष्टित &: 2 नियत, निश्चित, निर्णीत, व्यव-स्थित, सिद्ध, निष्पन्न. -ing,-ment, s. स्थापनं, सं-प्रति-अव-° 2 निर्णयः, निश्चयः, निर्धारणं-णा, अवधारणं 3 सं-धानं, प्र-,शमः-मनं, संधिः, समाधानं 4 अधिवासनं 5 अधि-वासितढेश:: :'s. in life ' विवाह:, संसार-प्रतिष्टा; 'marriage-s.' जुल्क:-ल्कं. -er, ह. अधिवासिन 🏗 .

Seven, a. सतन्. =fold, a. सप्तग्रुणं. =ado. सप्तथा, सप्तग्रुणं. =th, a. सप्तम (मी f.). =Seventeen, a. सप्तद्शन्. =th, a. सप्त-द्श (शी f.,). =Seventy, a. सप्ति f.

Sever, e. t. अव-वि-च्छिट् 7 P or c., अव-कृत् 6 P or c., वियुज् 7 A, 10, विश्लिष्ठ c., विभिद्ध c. -थां, a, भिन्न, पृथक् in comp., पृथगात्मको 2 अनेक, बहु; See Many. 3 स्व, आत्म in comp. 4 स्व-स्व; See Respective. -nnce, s. विच्छेदः, विश्लेषः, विभेदः, पृथक्करणं. -थांपु, व्यक्ति, पृथक्, पृथक्त पृथक्, मत्यकं, अवयववाः, व्यक्तिहाः. -alty, • भिन्नता, पार्थक्यं, पृथग्भावः. Severe, u, खर, पषप, तीक्ष्ण, निष्ठुर, कठोर, चंह, तीव्र, उम्र, असीम्य, उम्रशासन, नीक्ष्ण-वंह. 2 (Of things only) दुःसह, दुविषह; तुस्लं, घोर, (of fight); अत्यंत, अतिमाच, सु-अति pr. -ity, s. पाष्ठ्यं, कठोरता, नेष्ठुर्यं, काठिन्यं, उम्रहता; तीव्रता, दुःसहता, १८०. 2 तीक्ष्णदंहः. -ly, ade. पष्ठपं, कठारं, निष्ठुरं, उम्रं, तीवं, तीक्ष्णं, चंहं, यळवत्.

Sew, v. t. सिच् 4 P, चि-नि-° (together:); चे 1 P, य-चि-°. =ed, Sewn, a. स्यूत-न, उत, प्रोत. =ing, s. सीवनं, सेवनं, स्यूति f. Sewer, s. प्रणाली-लः, परि(श)वाहः, जलोच्छ्रासः, मलानिर्णमः, संतरः, मलपथः.

Sex, s. Ex. by स्ती or पुंत्-पुरुष: ('Man' q. v.), द्वंद्वं, मिथुनं. 2 जाति f., हिंगं, 'the male s.' पुंजाति:, सीजाति: &c. =ual, a. ब्लीपुंत्त, ब्लीपुरुष in comp.; 's. intercourse' सु-,रतं, मैथुनं,: संगमः, स्यवारः, संगः, संभीगः.

Sexagenarian, ८. विष्टियर्थीय-Sexangular, ८. वडम, बद्कीण. Sexennial, ८. वड्डमार्थिक (की f.). Sextant, ८. वृत्तवडुभागः.

Shabby, a. कुत्सित, कुपण, तुच्छ, निंख, अपकृष्ट, अधम, जघन्य; See Mean. 2 मलिन; स्वद्रिद्द, जर्जारित,पाञा in comp. —ily, adv. कुत्सितं, कुपणं, मलिनं. —iness, s. कार्पण्यं, मालिनं सितं

Shackle, ह. निगडः, शृंखला-लः, वंधनं, पाशः-=७. १. निगडैः वंध् 9 P or संयम् 1 A; See

Fetter.

Shade, s. छापा, in all senses; 'the dense s. of sugarcanes ' इक्षच्छायं; ' full of e. ' प्रच्छायं; अनातपः, अमकाशः, निरातपस्थानं 2 अंधकारः, तिमिरं, तमस् n. 3 व्यवधा-धार्न, तिरस्कारिणी, वितार्न. 4 क्रमः, भाम:. 5 Ghost, q. ए.; 's. of difference सहमभेदः, स्वल्पांतरं; 's. of meaning' अर्थस्य स्क्ष्मभेदः; 'like a picture with all its s, s painted by a pencil ' उन्मी-लितं तूलिकयेव चित्रं (K. I. 32); cast into S. ' तिरस्कु 8 U, प्रत्यादिश् 6 P; See Back-ground. =v. t. छद् 10, प्र-आ-, वितन्, 8 U. 2 आतपं निवार् 10, अनातप-a. कु.−५•७-प्रच्छाय, सच्छाय,छायाबहुल-आदृत-युक्त-सनाथ; निरातप, आतपरहित, छाया in comp.; 'a s. tree' छायादृक्षः. =Shadow, · द्याया, प्रतिच्छाया, प्रतिथियं, प्रतिमा, प्रतिरूपं, भतिमूर्ति f. 2 आश्रयः, शरणं. 3 तमस् n. अधकारः; ' deep s. s' गाहतमः पटलानि. 4 गंधः, लेकाः, आभासः. 🗝 . ८ प्र-आ-च्छद् 10. 2 आभासं हुन् c., प्रतिबिंचयति (D.). - y, a. छायास्य, असार, छायात्मक, अवास्तविक (की र.), मिथ्या-सुवा in comp. 2 मंद् च्छाय, मंद्कांति-प्रम, मंद्-न्यून-तेजस् , See Dim, Faint.

Shaft, क कांड: (of arrows) 2 याण:, शर:, इपु:; See Arrow; शल्य: ल्यं 3 दंड:; (of a carriage) धुर् f., क्वर:; (of a plough) : ईपाशा; (of a mine) कूपं:, गर्त:, अवट:.

Shag, s. हृढ-स्थूल-लोमचः n. =gy, α. लो-(ते)मश, लोमावृत, स्थूललोमच. 2 स्कः,

मलिन.

Shake, v. . प्र-, कंप्-वेप्- 1 A, वि-प-चल् 1 P, वेह्र 1 P, सं-प्र-क्षम् 4 P, 1 A; (fig.) अभिभू-बाय-pass. =0.1. कंप् c., धू 5, 9 U, 6 P, वि-आ-°, चल् c., सं-वि-प्र-°, धुम्र c.: ध्वानेन सर्वतः प्रचलितमिव तदरण्यभवत (Ka. 29) was, as if, s. en by the sound '. 2 अभिभू 1 P, आकुलीकु 8 U; 'this position would be s. en ' इति मतिपादितमाकुलीभवेत् (S. B. 335); रे s. one's confidence 'साज्ञंक शंकान्वित-तः कु; 's. about ' पेंस् c., आंदोलयति (D.); ' a. oft' निर्धू, निरस् 🕹 U, निराक्त, अपास, त्यस् 1 P, अपाद्धद् 6 P, प्रतिस् c.; Sec Dispel; 's. hands with each other' अन्योन्यं हस्ती स्यूक्ततः. =8., =ing, 8. कंप: धूननं, थि-,धु(धू)ति र्., विचलनं, वेपनं, सं-,क्षोभः =ing, a. चल, सकंप, चलन, लोल, तरल, चंचल, पारिष्ठव. 2 क्षोभकारिन् =y, ∉. अस्थिर, चल, लोल; See Fickle.

Shallow, « गाध, उत्तान, अग(गं)नीर, गाधजल, अल्पजल; ' в. knowledge ' पहुवाग्राहि पांहित्यं; ' s. person ' अल्प-मति:-बुद्धिः, गाधज्ञानः. - हः सेकतं, पुलिनं,

गाधकाळे.

Sham, १. व्यपदेशः, छन्नम् ॥, व्याजः, छलं; SeePretext. = १० छान्निक-कापटिक-(की f.) कपट-व्याज-छूट-मिध्या in comp.; कृतक, अभ्रज्जेय, अनृत. = १० १० अप-व्यप-दिश्य ६ P; See Pretend.

Shambles, ह. ज्ञू(स्)ना, सीनस्थानं.

Shambling, त. वक्र, विरूप 2 चंचल, चपल, विषम.

Shame, ३. लज्जा, न्हीः, जपा, जीहा. 2 अपमानः, दुण्कीर्ति र .. कलंकः, लज्जास्पदं, अकीतिहतः, '' to feel s.' लज्ज्ज् 6 A; 's.,
for s.!' धिक् (with acc.). -v. t.
' put to s.' न्ही c. (न्हेपयति);
जप् c.. जीद्ध c.. लज्ज्ज् c. 2 अपमन् c.. कलंक्यित (D.); See Disgrace. 3 अवमन्
4 A. लघुक् 8 U. अव-ज्ञा १ ए .. ed. 's.faced 'a. लज्ज्ज्ज्त, ज्ञिपत, ज्ञीहित, लज्ज्जाज्ञीहा-शिल. -ful, a. लज्जाकर (री र).
च्रिपण (णी र). लज्जा-ज्ञणा-ज्ञणन (जी र).
अपकीर्तिकर, मही. -less, a. निर्लज्ज,
निर्जीढ, निन्हींक, अपत्रप, लज्जाहीन, त्यकः

निरस्त-लज्ज, वियात, धृष्ट, सम्रतिभः=lessly, adv. निर्लज्जं, लज्जां विहाय-विजित्य,

5hampoo, v. l. संबह् ं.c. मूद् 9 Pov c. -er, s.संबाहक:.-ing, s. संबाहकं, अग्राद्वं . Shank, s. जंबास्थि n. 2 जंबा, दीवेभाग:-अंश:, 'having long s. s' दीवेजंब, ऋर्ष्वं जु, अर्ध्वं जु, अर्ध्वं जु,

Shauty, See Hut.

Shape, s. आकारः, रूपं, आकृति f., यूर्ति f., संस्कारः, संस्थानं. = v. t. आकारं वि धा 3 U or दा 3 U, 'रूप् 10, क्रूप् c., घद c. (घट-पति), रच्च 10. = cd, a. साकार, सरूप, रूपिन्, (s.) in comp.; 'moon-s. चंद्राकृति &c. = less, a. निराकार, अमृतं, निराकृति, अरूप. 2 अप-वि-कु-रूप. = ly, ". सुरूप, सुरेख, शुद्धाकार.

Shard, s. मृत्पात्रखंडः

Share, v. 1. सं-विभन्त 1 U. परिक्लप .., अंश 10, बंद् 10: अंज्ञांशि दा 3 U; · sorrow s. ed by dear friends' स्त्रिग्धजनसंविभक्तं दु:खं- (S. 3): 'with' whom else shall I s. my grief ' केन वान्येन साधारणीकरोमि दुःखं (Ka. 233). 2 भागं-अंशं-ह 1 P or लभू 1 A or बहु 9 U, अन्येन सह भुजू 7 A; 'the demons shall s. the labour of churning 'दानवा आपि मंधनश्रमभाजः भवेयुः, (युष्माभिः सार्ध) मधनश्रममनुभवेयुः, &c.; 's. ing equally pleasure and pain ' समदः खसुख. - %. अंशः, भागः, दंदः, उद्धारः (of an estate); 'he is to have a s. ' अंशभाग्भवेत्: 'he has a s. in the plot ' कपटप्रवंधे सहकारी असौ. 2 (Of a plough) फालः, कुशी--er, ह. अंशहरः, अंशिन् m., ागिन्-भाक् in comp. -Share-holder, s. अंशभागी, अंज्ञचाही, भागहारी-याही.

Shark, ८. बाहुः, नुकः, अवह रः, मकरः, (ñg.)

वकवृत्तिः, धूर्तः, See Rogue.

Sharp, a. तीक्ष्ण, in all senses. तीक्ष्णा चुद्धिः, तीक्ष्णा वर्षधारा, तीक्ष्णो दंडः &c.; नि-,शात, नि-,श्ति, प्र-,खर, तिग्म, तीव्र, तीक्ष्ण-शित-धार, स्वयंग्र, तीक्ष्णाग्रः के. descending arrows' निश्चितिस्पाताः शराः (S. 1). 2 (Intellect) आतिभवीत, स्क्ष्म, तीक्ष्ण, स्क्ष्म-शीग्र-ग्राहिनः (of persons) तीक्ष्णमति, कुशाग्रचिन्दः नित, स्क्ष्म-शीग्र-तीव्र-मित, प्रदीप्तप्रज्ञ, विद्यंग्य, निषुण, पद्ध, चतुर, कुशलः (in action) श्लीग्र, आशु-क्षिप्र-कारिन, तिक्ष्ण-कर्मन, 3 सरस्, विद्यंग, रिसेक. 4 अञ्च, श्रुक्त. 5 कद्द, उग्न, (smell &c.) 6 कद्द, उग्न, तीव्र तीक्ष्ण, पठप, अरुत्द, ममस्पुश्-भिद्दः कि. pain' तीव्रवेदनाः के. language परविचन्तं, वागितः; के. sound' कर्कश्वानः, कि. edged' सिर्णः

निशितधार, धारासनाधः, ' s.-pointed ' तीक्ष्णाग्रः, सृद्यग्रः, ' s.-set ' तीव्रक्ष्णाग्रस्त, अतिमवलक्षुधावसन्तः, ' s.-shooter ' लक्ष्य-विधिनः, ' s.-sighted ' तीक्ष्ण-स्क्षम-दृष्टि, &c. — s. उद्यासः; उद्यास-उग्रस्तरः. — en, v.t. नि-, शो 4 P, उत्तिन्न ८., शाणयति (D.), तीक्ष्णीकः 8 U, क्ष्यु 2 P; (appetite) उत्त-, नुष् ८., प्र-, कच्च ८., दीप ८. — er, ४. वंचकः, धूतः; See Rogue. — ly, adv. तीक्ष्णं, तीवं, प्रवरं, उग्रं, परुषं, &c. — ness, ४. तीक्ष्णं, तीवं, प्रवरं, उग्रं, परुषं, &c. — ness, ४. तीक्ष्णंता, कुशाय-मतित्वं, मतिप्रकर्षः, पाटवं, पारुष्यं, का-कर्षं &с.

Shatter, v. t. वि-, शु 9 P, वि-, द 9 P or c., खंडशः विशः अंदर 7 P, लवशः व्यूर्ण 10 or निरिष्य 7 P; 'why am I not s. ed into a thousand pieces' दीयें कि न सहस्र धाईं (U·6); यथा यथायं वैनासिकसमय उपपत्तिसत्ताय परीक्षते तथा तथा विदीयंत एव (S. B. 580) 'the more is this V. theory put to logis. I test, the more is it s. ed to rieces (does it give

·way). =v. i. विद &c. pass.

Shave, v. l सुंडू Î P, 10, धुरेण कृत् 6 P or हिन्द् 7 P or लू 9 U, आवप् c., धुर्-खुर् 6 P. 2 तक्ष्री, 5 P; See Pare. -er, s. शौर्कः, नापितः, धुरिन् m., सुंडकः. -ing, s. शोरं, सुंडनं. 2 तष्ट्र, विदलं, शकलं, खंडः

She, pron. सा, in comp. ex. by f. terminations, 's.-goat' असा, 's.-

sparrow ' चटका &c.

Sheaf, 8. (ज्ञस्य-)सुष्टि m. f., स्तंत्रः, गुच्छः, स्तयकः

Shear, v. t. लू 9 U, कृत 6 P, छिंद 7 P, अग्रवप् c., सुंद्र् 1 P, 10, वि-, कृ 9 P. 2 अपह 1 P, तिर्ह्, 'shorn of 'बीत, हत, निर्म, हीन in comp.; See Destitute; 'was shorn of his arms' छिजवाहु: कृतः or तस्य वाहू व्यक्षीर्यताम्. -er, s. लोनच्छिद् कः-च्छादिन, छिद् in comp. -ing, s. लवनं, कर्तनं, वपनं, छेदः-दनं. -Shears, s. खंडधारा, कर्तरिका, कर्तरी, कुपाणी.

Sheath, त. कोझ:-प:, पिधानं, आधारः; आ-, वेष्टनं, पुट:-दं, आच्छादनं. 2 दलं. -Sheathe, ए. १. कोझे नि-धा ३ U or निविद्यू ८. 2 आपि-वेष्ट् 1 A or c., पि-धा, आबु 5 U, आच्छद् 10.

Shed, c. !. नि-,पत् c., वि-, ध्रम् 6 P, or c; विस्त 6 P, गह् c.; 's. tears ' वार्ण विद्व 1 P. अक्ष्णि वि-,सुच् or पत् c. 2 (Blood) च्र c., पत् c., सुच्, मोक्ष्र 10; 's. influence' फह्र 1 P; 'the moon s. s her white glory इंड्रुधंवलराईमजालं विकिरति. 3 (Light) सिप् 6 P, विस्त, प्रकृ 6 P, प्रस् c. =8. ज्ञाला; 's. for cattle' गो-

शाला, गोष्ठं. =der, इ. स्नावकः, मोचक पातकः

Sheen, a. उज्ज्वल, दीसिमत्; See Bright.

Sheep, ह. मेष:, अवि:, उरभ्रः, ऊर्णाष्ट्रः; See Ram; 'a female s. 'मेषी, एडका, 'goats and s. 'अजाविका; 'flock of s. ' औरभ्रं. -ish, a. अमिन, लज्जाशील, जनभीत; निस्तेजस, निष्यभ, इत-नष्ट-मत-वीर्य, मेप-स्वभाव-शील.

Sheer, a. जुद्ध, केवल, मात्र in comp.; See Bare, Mere. =v. i. वि-,अपस्-सूप् 1 P.

Sheet, ३. उत्तरच्छदः, प्रच्छदः, प्रच्छेद्पटः-वसं, श्रुट्याच्छाद्नं. 2 (Of paper) पत्रं, फलकं, खंडः, एकभागः. 3 पत्रं, फलकः-कं (s. of metal); 'winding-s.' प्रेत-श्व-वर्धः, 's. of water' जलसंघातः, तोयराशिः.

Shelf, 8. काष्ट्रफलकः

Shell. है. कोश: पः, कंचुकः, कचचः चं, त्वर् f. (of fruit &c.); पुट:-टं; 'bivalve s.' कंचु:-चुं; 'conch-s.' शंखः; कंचुः; 'oyster-s.' शुक्ति f.; 'dealer in s. s.' शंखकारः; शांखिकः; कांविकः, 's. of a pea 'शिंवा, वीजकोशः; तृषः (of rice.) 2 आ-परि-वेष्टनं, पुटः, कोशः (envelope). 3 बहिः भांगः; 's.-cutter' कांविकः; 's.-fish' कंचुस्थः, शंखस्थः. =e. t. कोषं-त्वचं &c. अपनी 1 P or निर्हृ 1 P, निस्त्वचीकु 8 U.=y, a. शंखिन, कंचुमय (यी f.),-पूर्ण.

Shelter, इ. सं-आ-अयः, ज्ञरणं, निवासस्थानं.
2 रक्षणं, जाणं; 'able to give s.' ज्ञरण्यः, 'take s. with ' आ-समा-अ 1 U, ज्ञरणं या 2 P or गम् 1 P, ज्ञरणार्थ या. =v. t. ' give s.' रक्ष्म 1 P, ज्ञ 1 A; See Protect; प्र-, छद् 10, व्यव-धा 3 U; आअयं दा 3 U, ज्ञरणं भू; 's. ed from the wind' निर्वात. =less, a. निराअय, निरालंग, अ-ज्ञरण.

Shelve, v. i. अवसूप् 1 P, प्रवणीभू 1 P. =v. t. निदक्तस् c., निराक्त 8 U. =ing, a. अवसर्पिन, प्रवण-

Shepherd, इ. अविपालः, मेषपालः. -e55, इ. मेषपाली, नेपराक्षणी-

Sherd, इ. खंड:-हं, शकल:-लं.

Shew, v. t. See Show.

Shield, s. चर्मन् n., फलकः-कं, फलं; 'armed with a s.' चर्मन्, फलकपाणि, फलस्तुः 'having sword and s.' खड़्रचर्मधर. 2 आश्रयः, शरणं, रक्षणं, ग्रुसि f. - v. t. रह्म 1 P, ने 1 A, आ-, छद् 10; See Protect. Shift, s. उपायः, प्र-, ग्रुसि f., गरि f.

Shift, 8. उपायः, प-,युक्ति f., गति f., साधनं, प्रयोगः. 2 छलोपायः, कपटं, छदान् n., छलं, अप-व्यप-देशः. 3 अंतरीयं, अधें- गूर्ते, अधोवसनं. =७. ं. परि-व्या-इत् 1 A. 2 चुकं, अधोवसनं. =७. ं. परि-व्या-इत् 1 वि-, चल् 1 P, स्थानांतरं गृम् 1 P or चल्

3 बस्रांतरं परि-धा 3 U; ' s. for oneself ' शृतिं-जीविकां-उपपद् c. or प्रकल्प् c. =v. L. परि-च्या-चृत् c., अन्यथा क्रु 8 U, विक्रु. 2 विन्नत् c., स्थानांतरं गम् c. or चल् c. =y, ... चल-कपट-भिया

Shilly-Shally, हः अनवस्था, अनिश्चयः, द्वैधीभावः.

Shimmer, v. i. See Gleam.

Shin, ह. अग्रजंघा, पादः; See Leg.

Shine, ए. ं. पकाश्च 1 A, प्र-, भा 2 P, वि-, धुत् 1 A, शुभू 1 A, दीप् 4 A, राज् 1 U, भास्म 1 A, रसुद् 6 P, भ्राज्ञ-आश्च्र्य-लाश्च 1 A, चकास् 2 P, प्र-, रुच् 1 A, ज्वल् 1 P, विलस्म 1 P: 'stars. s. by their own light' स्वतः प्रकाशः तारकाः - s. प्रकाशः, गुति ∴ प्रभा; See Light. -ing, a. भा-रवत्, शृति-दीप्ति-मत्, भासुर, रुच्चिर, तेज्ञिन्द, कांतियुक्त, भ्राजमान, श्रोतमान , &c. - y, a. भारवत्, See above.

Shingle, s. शर्करा, शिलाखंडः 2 फलकः कंShip, s. पोतः, पानं, पवहणं, (the sense
being clear); बृहक्तोका-तरणि-णी र्रः, ' 8master' नोकाधिपतिः, पोताध्यक्षः = १० ६,
(Off) पोतेन् प्र-स्था ८, ०४ प्र-हि 5 P, पोतं
आस्तु ८., नोकायां प्रविश्च ८. 2 स्वस्थाने
निविश्च ८. = Shipwreck, s.यान-पोत-भगः,
नोध्यसनं-भंगः-भदः, (fig.) विध्वंसः, उच्छंदः, प्रणाशः, ' suffered a s. ' यानभंगन
सागरे निमग्नः. = १. १. नावं-पोतं-भंकः 7 P ог
नश्च ८.; ' her hopes were s. ed ' सर्वा
आशा उन्मृलिताः, मूलच्छिका हव-

Shirk, ए. संब्याजं-छलेन-परिद्व 1 P or त्यब्स 1 P or हा 3 P; अप-ब्यप-दिश्च 6 P, छलं-छदा-क्व 8 U; ब्यप-सूप् 1 P, ब्यपक्रम् 1 U, 4 P, पलाय् 1 A. -er, १ कार्यत्यागिन म

Shirt, अ. युतकं, चोलः, अधोवसनं-वसं.
Shiver, ए. i. कंप्-वेप्-1 A, सीत्कारं सुन्
6 l': s.-ing with cold, ' ज्ञीतकपिततनु,
ज्ञीता-त्वात् कंपमान, with s. ing force'
सतरलवेगं. 2वहुखंडशः भिद्-विद्-Pass., ज्ञकलीभू 1 P. =०. t. ज्ञकलीकु 8 U, बहुखंडशः
भिद् 7 P or विद 9 P or c., सहस्रधा भंच् 7 P. =४. प्र-, कंपः, विपशुः, सीत्कारः, देह-गाभकंपः 2 शकलः-लं, खंडकः, स्क्ष्मलवः, दलं,
छेदः, भिन्नं, ' went to a hundred s. s '
शतखंडीभूतः शतधा भिन्नः.

Shoal, क गाधस्थलं, सेकतं, पुलिनं. 2 संघः (मंस्यादीनां), संघातः, ' s. of fish ' पो-ताधानं.

Shock, अ. आ-अभि-धातः, निर्धातः, सं-वि-क्षोभः, संघद्दः, आकस्मिकक्षोभः, 'Oh hard s. of fate 'अहह दारुणो दैवनिर्धातः (U. 2). 2 भयावेशः, साध्वसाकमः 3 राशिः, उत्करः, चयः =७. ६ उप-आभि-इन् 2 1', बज्रेण व्यथ् 4 Por तद्द 10, अकस्मात् उ- हिष्य C. or त्रस् C.; 'I am s. ed to hear this from you' एतत्त्वन्स्रसाच्छ्रत्वा वज्जन्ताहित इवास्मि-अचिकतोस्मि 2 सं-वि-श्वभ् C., संघह् C. -ed, a. आक्रस्मिकसाध्वसी-पहत. -ing, a. उद्देगकर (रा.), साध्वस-कारिन, वीभत्स.

Shoe, s. उपानह र्र., पादुका, पादूः, पाद्वः; (for horses &c.) खुरतं-त्राणं =v.t. पादुक्या तद्ध 10 or प्रन्ह 1 P- 2 खुरतेषा सनाधीकु 8 U, खुरतं वंध् 9 P: 's.-black, -cleaner' पादुकामार्जः; 's.-maker' धर्म-कारः, पादूकतः; 's.-string' पादुकाषधनी.

Shoot, अ. पल्लव:-वं, किस(जा)लय:-यं, प्र-वालः; परोहः, अंकुरः नवपलुतः; उन्निद् ル., उद्भिज्जं∙ 🗝 ां आग्नेयाख-शरं 🕸 ः सुच् 6 P or अस् 4 P. 2 (Forth) निर्मम् 1 P, अंकुरयति (D.), उद्भिद् pass., परह 1 P, स्फुद्ध 6 P. सहसा पादुर्भ 1 P; 'the bud though long shot forth ' चिरनिर्गताचि कलिका (S. 6); better ex. by (s.); 'the seed has not yet shot forth अंक्रोइयो नास्ति, परोहाभिमुखमापि न दूइयते बीजं (after K. v. 60). 3 नि:-स 1 P, प्रवृत् 1 A. 4 मर्माणि भिद् 7 Por ब्यथ् 4 P.=v.t. प्र-,मुच्-क्षिप् 6 P, प्रास्, विसुन्द 6 P, पत् c., इंद c. 2 आग्नेयाश्चण-ग्रुलिकाक्षेपण-ग्रेष &c. इन् 2P or बहु 1 P or क्षण 8 P or क्षि · 5 P, हत्वा निपत c ; 'shot (at) them only' ती शरव्यमकरोत् स नेतरान् (R. xi. 27); 'shot in the eye'(गुलिका-)विद्धनयन:. 3 उत्-वि-सृद्ध्, निरस्,नि:-सु c. =cr, अ.भेतृः ..., वेधिन m. =ing, a. उद्धिद्-ज, परोहिन्- =s. **इारप्रक्षेप:, इारासनं, बाणमोक्षणं. 2 ग्रुलिका-**प्रक्षेप: 3 तीक्ष्ण-तीब-वेदना; 'one skilled in s. ' कुतहस्तः, कृतपुंखः, सुप्रयोगविशिखः--Shot, ह. क्षेपः, प्रहारः, ताडनं &c. 2 असं, मक्तं, आग्नेपास्त्रं, गुलिका. 3 शरपातः, शरा-यणं. 4 विषयः, गोचरः 5 लक्ष्यभेद्यमधीणः, लक्ष्यवेधिन् mः

Shop, ह शाला, पण्य or विक्रय-शाला or गृहं; आपणः, विपाणि f.; 'work-ह.' उद्योगशाला; ' ह.-keeper ' आपणिकः, पण्याजीवः, विण-णिन् 18-, क्रयविक्रयिकः.

Shore, 8 कूलं, तीरं, तटं, वेला, राधस गः,; brought on the s. 'उत्कृतित.

गः, 'brought on the state of गः, 'friendless' of s. duration' अस्पकालीन कालिक (की रि.), अचिरस्थायिन. 2 (In size &c.) च्हरन, खर्व, वामन; अतंग, नीच, श्रुव, लड़ च्हरचपरिमाण, अस्प-श्रुव-प्रमाण; अव्यक्ति, पृक्षि. 3 अविस्तीण, लडु, संक्षिप्त. 4 अपूर्ण, अपर्याप्त, जन, न्यून. 5 अनायत, अद्योधि 6 हीन, विकल, रहित. 7 (Vowel) च्हरन, लडु; 'in a s. time' अचिरेण, अचिरात; 'for a s. time' कंचित्कालं,

अल्पकालं-मात्रं; 'in s. 'किं वहना, समा-सन, संक्षेपतः, संक्षेपण, समासतः, '8. of ' विना, अंतरेण, सुक्त्या, ऋते: ' Í shall be satisfied with nothing's. of Rama's banishment ' नान्येन तुष्येयमूले रामविवा-सनात्; ' cut s. ' आक्षिप 6 P; संह 1 P, संक्षिप्; ' come or fall a. ' न्यूनीमू 1 P, क्षि-अप-चि-pass.;See Fail;'a s.cut'अवक:-सरल:-मार्ग:: 'stop s. ' अकस्मात स्था 1 P, मार्गमध्ये स्था: 's.-coming ' दोषः, प्रमादः, स्वलितं, छिद्रं, वैकल्यं, न्यूनता, आतिपातः, स्वालत, १७६१, प्यार पुरात है ... अपराधः, '8.-band' संक्षिप्तलिपि f., '8.-lived' क्षणध्वसिन्-स्थायिन्-जीविन्-भंगुर, आचिरस्थायिन, अल्पायुत्तः, s.-sighted अनुरदार्कीन, अदीर्घदर्शिन, न्हस्तदृष्टिः, कि winded ' श्वासकुच्छाभिभूत, दुःश्वासिन्-en, v. t. संक्षिप् 6 P, न्हस् c., न्यूनी-अल्पीक 8 U, संकुच् 1 P, संह. 2 खर्वी-वामनी-कृ. = v. i. व्हरवीभू 1 P,व्हस् 1 P.2 तज्ञतां गम् 1 P, क्षि pass., न्यूनीभू, अल्पीभू, =iy, adv. आचिरात्, आचिरेण, शीर्घः सपदि, झदिति: See Quickly. 2 संक्षेपतः, संक्षेपेण, समासतः: अविस्तरेण, अविस्तर्शः -ness, इस्त्रता, क्षुता, लघुता, अल्पता, खर्वता; अविस्तरः, संक्षेपः, न्यूनता, अपर्याप्ति f., &c. Should, Ex. by pot, pass. part. ! I s. think so ' अहं ताबदेवं मन्ये, इति मम मति:-

Shoulder, s. स्कंधः, अंतः, मुजिशिरस् n. -ए. t. स्कंधे कु 8 U or स्था c. (स्थापयित), स्कंधन बहु 1 P. 2 स्कंधेन तह् 10 or यह 1 P.

Shout, ह. रवः, कलकलः, उत्कोशः, निनादः, महाशब्दः स्वनः-नादः, प्रणादः, घोवः चणा, कोलाहलः, संहृति हैं: (of victory) जय-घोषः-ध्वनिः-शब्दः, हर्षनादः, सिंहनादः. = हैं: ं. आ-वि-उत्कृश् 1 P, उचै: स्वन्-नद् 1 P or कुश्, सुच् 6 P or कु with (s.), उद्-पुष् 10, सक्तंटं र 2 P.

Shove, ७. १. प्र-सृ ः, संचल् ः, See Push; '९. off' अपस् ८. = ९. प्रसारणं, अपसारणं अ Shovel, ६. खनित्रं, अग्नि र्र., काष्टकुदालः

Show, v. t. हुजू c. (with acc. or dat. of person), प्र-सं- 2 निर्दिज्ञ 6 P, सूच् 10, शकाज्ञ c., ज्यंक्त 7 P or c., ज्यंक्तीज्ञ 8 U; आविष्क, प्रकटीकु; आ-उप-दिज्ञ 6 P or c. (way). 3 क्यू 10, आ-, ख्या 2 P, जुच् c., क्या c. (ज्ञापपति), आ-नि-विद् c.: 's. me the way' आदेशय म मार्ग; 's. a favour' उपकृ, अञ्चयह 9 P; 's. off' दंभार्थ हुज्य c.; 's. to be true' प्रति-पट् c. = v. i. Appear, q. v. = k. दर्शनं, आलोकः, प्रेक्षानं, कांतुकं 2 हुज्यं, स्थानं. 3 आभासः; by अव-आ-भा 2 P or भास् 1 A. 4 व्यय-देशः, व्याजः: Sae Pretext. 5 आहेष्डः;

दंभ:. -er, इ. य-,दर्शकः. -y, व. दृष्टिहारिन्, सुभगालोकः आतिदर्शनीय, एकांतशोभन.

Shower, s. वृष्टि f., वर्षः, आसारः; धारा-संपातः, धारासारः; 's. of arrows' शरवृष्टिः, इपुवर्षः; 's. of tears' अश्रुधारा, वाल्पा-सारः-धारा; 's.-bath' धारागृहं, धारायंत्र-गृहं. = v l. वृष् 1 P, (fig. also). = y, a. वृष्टिमत्, बहुधार, वर्षुक.

Shred, ह. खंड:-डं, शंकल:-लं; वस्त्र-पट-खंड:

=v 4. खंडशः ध्यवस्छिद् 7 P.

Shrew, ४, वक्र-वाम-शिलो, कर्कशा उग्र-कहु-शीला, कैकेपी. 2 छुछुंदरी, गंधसुखी (८.mouse). =ish, ॥ वक्र-वाम-कहु-शील, कर्कश, कर्कशस्वभाष.

Shrewd, «. चतुर, विद्ग्ध, विचक्षण, निषुण, स्रुमधी-मति-2वैद्ग्ध्यप्रयुक्त,विद्ग्ध in comp.
-ly, udv. चातुर्येण, विद्ग्धवत्. -ne:s, s. वैद्ग्ध्यं, चातुर्ये, &c.,

Shriek, v. i. पर्वषं आक्रंड् 1 P, वि-उत्-आ-हृज्य 1 P, उच्चै: रु 2 P, आरद् 1 P, कर्कशं कुज्य. = अा-,कंदितं, कंदनं, रावः, रवः, उत्कोशः, कर्कशनादः-रवः, See Scream-Shrike, s. क्लिंगः, पिंगः, धूम्या(आ) टः.

Shrill, a. क्षर्फश, परुष, तीव, पदु, कर्णकडु, कर्णवेधिन्. =ness, s. कार्कश्य, कदुता.

Shrimp, ८. इंचाकः, जलवृश्विकः.

Shrine, s. पुण्यस्थानं, देवायतनं, तीर्थ.
Shrink, v. i. संकुच्-आकुंच्-संह-संक्षिप्pass., संकोचं इ-या 2 P, निमील् 1 P
(lotus). 2 (Withdraw) सक्यं-सभयंपरादृत् 1 A, वित्रस् 1, 4 P, उद्विज् 6 A,
भयेन-सहसा अपस् 1 P or अपक्रम् 1 U,
4 P; (into) मात्रसंकोचेन भविश् 6 P-v. t. संकुच् 1 P, आकुंच् c., संह 1 P.
-ing, s. संकोचः, आकुंचनं-

Shrivel, v. i. संकुच्-आकुंच्-विश्व-pass.
-v. t. संकुच् 1 P, विश्व 9 P or c.; better
by 's.-ed.' -led, ". संकुच्चित, आकुंचित,
विशीण; (into wrinkles) बलिपूर्ण, बलिमत्,
बलिन-भ.

Shroud, s. आच्छादनं, आवरणं, पिधानं 2 शव-प्रेत-वर्ध-वसनं-आच्छादनं. =v. l. आ-, छद् 10,; पि-धा 3 U, गुर् 1 U, गुर् 1 P; See Cover, Conceal.

Shrub, s. ग्रुल्म: लंगं, विटपिन् कः. स्तंबः, धुगः, बालवृक्षः. -by, o. ग्रुल्मावृत. -Shrus

bery, 8. गुल्मवादिका -Shrug, v. (असंतोषदर्शनार्थं स्कंधो) धू 5, 9 U. संकुच् 1 P, संचल् c. = इ. स्कंधधूनने-संकोच:

Shudder, v. i. तेप्-कंप् 1 A, प्र-ति-°, वि-प्र-स्फुर् 6 P. = s., =ing, s. प्र-,कंप:, वेपशुः, अंगकंप:-स्कुरणं-वेपनं =ing, a. संजातवेपशुः, सकंप. Shuffle, v. i. नि-अप-ह्न 2 A; अप-ब्यप-दिश् 6 l', छन्न-छलं-छ 8 U; See Prevaricate. 2 वंच् 10: See Cheat. =v. t. इतस्ततः संचल् c. or विक्षिप् 6 l'. 2 संमिश्च 10, बहुधा विक्रु 6 l', संकरीकु 8 U, संकुलीकु. =s.,=ing, s. बंचना, छलं, छन्नन् ग., अप-ब्यप-देशः, अप-नि-ह्नवः, निह्नवोक्ति / 2 संचालनं, विक्षेपः, संमिश्चणं. =er, s. छन्न-कपर-वृत्तिः, छलिन् गः

5hun, v. t. परि-ह 1 P, हुन् 10, परि-बि-°, परि-,त्यज् 1 P, हा 3 P; न उपगम् or उपस्

1 P, संगमं परिह (a person).

Shut, v. t. आपि-पि-धा 3 U. सं-आ-वृ 5 U, नि-अव-रुष् 7 U, वंध 9 P. (book, hand &c.): (eye) नि-,मील 1 P or c., मुकुल-पति (D.). 2 संह 1 l', संकुच् 1 P, संवृ, संहन् 2 l',संपीड् 10. 3 रुष, स्तंभ् 9 P or c., प्रतिवंध, =v. i. नि-,मील् pass., मुकुलायते (D.). =in, निरुष्, वंध, &c. =out, निवाइ 10, नि-पिष् 1, P, वहिष्कु 8 U, निराकृ, व्यावृत c. =up, सं-नि-रुष, पि-धा. 2 मुखं स्तंध, 's. up in a box ' संपुटीकु, मंजूषायां निविद्यू c. =ter, s. क्या(चा)टः- टी-टं; अवरोधकं, आच्छादनं

Shuttle, इ. मल्लिका, सूत्रवेष्टः चनं, त(त्र)सरः. Shy, त. सलज्ज, शालीन, विनीत, सबीडः 2 कातर, भीकरवभाव; लोक-जन-भीत, भीक, आलापविरक्त. = 0. इ. भी 3 U; 'the horse s. ed at a rock' पावाणं दृद्धाऽ वः सहसा भीतः - चिकतः. = ness, इ. शालीनता, कातर्य,

भीरुता, भीति रे

Sibilant, s. ऊटमन् m., ऊटमवर्णः-

Sibyl, ह. सिद्धा, सिद्धश्री.

Sick, a. आतुर, पीडित, व्याधित, रुजार्त, रागार्त, रुग्ग, रागिन, विकृत, अस्वस्थ, सामय, अम्यांत, आमयाविन, अपदु, अम्यमित. 2 (Mentally) संतप्त, पाहित, व्यथित, उप-तत- 3 विवमिषु, वमनोन्मुख, वमनेच्छ. 4 नि-र्विण्ण, विरक्त, वितृष्ण, वीतस्पृह, द्वेषिनः, ' ड. of eating flesh ' मांसाशनेन निर्विण्णः 's. of the world ' संसारविरक्त, उदीर्ण-वराग्य: ' a man on a s.-hed ' झय्यागतो रोगी: 'to be s. 'वम् 1 P, छर्द 10. -en, ए. t. निर्वेदं-वितृष्णां-विरक्ततां-उत्पद् c. 2वस् C.: रोगातींक 8 U. =v. i. व्याधिना आभिभू pass., मू with (a.). 2 वध desid. (बीम-त्मते), See Abhor. -ening, त. बीभत्स, बीभत्सावह. -ly, a. रुग्ण, असुस्थ, अशक्तः; गदोपस्ट; See (α.). 2 नित्य-सदा-रोगिन, रागशील; 's by 'nature जन्म प्रकृति-रागिन्, -ness, s. ब्याधिः, रोगः, गदः, रुद् J., अस्वास्थ्यं, आमयः, विकारः, उपतापः. 2 विवित्तपा, वमनेच्छा, यच्छिद्का, छार्द-दीं रि., वम:-मि.री.

Sickle, *. दात्रं, लवित्रं, शस्यकर्तनी -

Side, ह. पार्श्व: श्वी; पक्ष, în'all senses; कुक्षिः, पार्श्व-पक्ष-भागः; 'left s.' वामांगं, वामपार्श्वः ' opposite s. ' वि-मति-पक्षः; ' first s. (of arguments) पूर्वपक्षः; उत्तरपक्षः, &c.; ' at one's s. ' पार्श्वत:, पार्श्वे ' staying at the s. ' पार्श्वगत-स्थित 2 प्रांतः, सीमा, उपात, अतः 3 (Of a mountain) उत्संगः, कटकः कं, नितंबः 4 आगः, 'outer 8. वाह्यभागः; पूर्वभागः, &c. 5 (Direction) विञ्-शा; gen. ex. by न, त: affixed; 'on both s. s ' उभयत:, उभयझ; 'on the other s. 'परत:, पारे; 'on the left s. ' वामत:; 'on all s. 8' सर्वत्र, सर्वतः, विश्वतः, समतात्, समततः, चतुर्दिश्च; ' s. by s. पार्श्वापार्थि, 6 (Party, faction) पक्षः ' one of the opposite s. ' वि-प्रति-पक्षः: of the same 8. 'सपक्षः, स्वपक्षीयः, स्व-पक्षावलं बिन् ...; 'relations on the fathern' s. ' पितृपक्षाः चांधवाः. 7 (In geometry) सुजः, पार्श्वः, दोस् m. n., बाहुः; (of a river) पार:-अवार:; 's.-long 'चक्र, तिर-श्रीन, अपांग-साचि-तिर्येक् in comp.; (adc.) पार्श्वतः, तिर्यक्, साचि, तिरः; 'B.long look ' नयनोपांतविलोकितं, साचिवी-क्षणं, अपांगदृष्टि f., तिर्येग्द्रष्टिः, कटाक्षः, 's.look ': अपांगदर्शनं, कटाक्षः; &c.: ways ', ' s.-wise ' तिरश्वीनं, तियंक्, तिरः-=a. पार्श्व, पश in comp.; पार्श्वस्थ, पार्श्विक-पाक्षिक-(की f.); 's. breeze ' पक्षवातः पश्चारं, &c., =v. i. 'to be on the s. of' पक्षे भू, पक्षं ग्रह 9 U or आश्रि 1 U or आ-अव-लंबू 1 A; 'one who s. s' प्रश्य:. -टा, Sidesman, s. पक्षपातिन् m., पक्षीयः, पक्षोद्याहिन् m. See Partizon.

Sidereal, a. तारा, नक्षत्र in comp. Sidle, र. i. तियंक् गम् 1 P or या 2 P.

=ing, a. तिर्यग्गति f

Siege, s. उप-,अब-,राधः, परिवेष्टनं, 'lay s. to' उप-अब-रुप् 7 U.

Siesta, ह. दिवानिज्ञा.

Sieve, श. चालनी, तित्रज्ञः.

Sift, v. t. पृथक क 8 U. वि-,शुध ०-,: तित-उना शुध ०-, निर्गल ०- २ स्ट्रमं-निप्रण-निरुष 10 or परीक्ष 1 A or आलोच् 10 or अनुसं-धा 3 U. =ing, ३- शोधनं, निर्गालनं-

दीर्घनिश्वासिन, सनिश्वास-Sight, s. See under See. Sign, s. चिह्नं, लक्षणं, लिंगं, अभिज्ञानं, लां-छनं, व्यंजनं-कं: 'a bad s.:' अव-द्रा-लक्षणं. 2 संज्ञा, संकेतः, इंगितं. 3 Portent, q. v. 4 राशि: 5 चिह्नं (in Math. &c.); ' 8. manual ' स्वहस्तः, स्वाक्षरं, स्वहस्ताक्षरं; ' under one's own s. manual ' स्वहस्त-परिचिद्धित (Y. II. 93). 6 ध्वजः: '8.post ' ध्वजस्तंभः -v.; ' make a sign '. संज्ञां दा 3 U; 'understand the s. ' संज्ञां यह 9 U; 'makes a s. to Vidushaka ' विदूषकं संज्ञां लंभयति; ' s. ed to him by her eyes to come ' नेत्रसंज्ञपा तं आह्रयतः, गुर्फः, नेत्रसहस्रेण नोदयामास बासवः (K. 11. 29) ' s. ed to speak औट. 1. 2 नाम लिख GP or निविश् C. (with loc.): स्वाक्षरेण अंकू 10 or चिह्न-यति: (D.). =atory, ह. स्वनाम-लेखक:-निवेशक: =ature, 环 नामलेखनं-निवेशनं. 2 नामाक्षरं, हस्ताक्षरं. -Signal, 8. संज्ञा, संकेत:. =a. अपूर्व, अनन्यसाधारण (णी f.), विशिष्ट, स्मरणाई, अत्युत्कृष्ट, विशेष in comp. -ize, v. t. प्रसिद्धी-विश्वती-कृ 8 U; (oneself) कीर्ति-पतिष्ठां-यज्ञ:-प्राप् 5 P or लभू 1 A, =ly, adv. अति, नितरां, अत्यंतं, अपूर्वतया. -Signet, अ. मुद्रा; '.अ, ring' सुदासनाथमंग्रलीयं, अंग्रलिसुद्दा. -Signify, v. t. बुष् c.. गम् c., द्युत् c., आभे-धा 3 U; See Indicate, Mean; oft. ex. by 318:: what does it s. 'अस्य कोर्थ:, किमनेन गम्यतं, &c.: 'it s. es much ' गुर्वर्थमेतत्. 2 by गौरवं, महत्त्वं, भारः. 3 by शक्ति f., बलं. =icance, ह. गौरवं, महस्वं-=icant,-icative, a. सार्थ, चरितार्थ, अर्थ-युक्त, समर्थ, अर्थान्वित, अर्थवत्, पूर्णार्थ 2 देतुगर्भ, साकूत, अभिगायगर्भ; casting at me a s. look ': साकूतं मां निर्वर्ण्य. 3 वा-चक, अभिधाएक, दर्शक, सूचक. 4 गुरु, महत्. -icantly, adv. अर्थवत्, साकूतं, साधे, पूर्णार्धतः. =ication, 8. अर्थः. 2 शक्तिः

Signlor, s. आर्य:-

Silent, य. तूडगीक, अनालापिन, मूक, मौनिन्, निःशब्द, नीरवः 2 रुद्ध-यद्ध-सुख, निरुत्तर, अनुस्तर, 'habitually s.' तुढणोंशील, अल्पभापिन, वाग्यत, वास्त्रयम, 'when the lute was s.' वीणायां मूकीमृतायां, 'become or remain s.' (after speaking) उपशम् 4 P, विरम् 1 P; एवसुक्तवा उपश्लाम, उपशांतवचित तस्मिन् &c. -ly, adv. तूष्णीं, जोषं, निःशब्दं, निभृतं, मौनीन्यूयः -Silence, s. मोनं, मूकभावः, निःशब्द्ता; अनालापः, तूष्णींभावः, अभापणं, 'keeping s.' वाक्रुस्तमः-रोधः-यमनं, सुख-स्वनं, 'one who holds s.' वाच्यमः, मौनवतिन्यः 'keeps,'त्रणीं-जोषं-आस् 2A

ा स्था 1 P; मौनं आस्था-भन्न् 1 A, वाचं यम् 1 P or निरुष् 7 U, मुखं वंष् 9 P. 2 प्र-, क्यांति f, स्तिमितता; 'in the s. of night प्रकांतायां राजीः =interj. तूडणीं भव, मौनं कुरु. =υ. t. मौनं लभ् c. (लंभ-यति) or अवलंब् c.. विरम् c.. प-उप-जास् c. 2 निरुत्तरीकु 8 U, अधरीकु, मुखं वंष. =ed, α. निरुत्तर, अद्धत्तर, निरुत्तरीकृत, रुद्ध-वद्ध-मुखः

Silk, क सोशयं, सोशं, सीटस्त्रं, पहः, श्रोमं, दुकूलं, सोशंबरं, सोशिकं (8.-cloth); China क चीनां शुक्तं, 'blacked s.' प्रचोणं, धोतकोशयं, 'इ.-cotton tree आन्मलि:-लः, शाल्मालिइकः, पिष्टिलाः, 'ह.- worm' सोश(प)कारः, पहःसीटः, तंतु-सीटः-क्रमिः, सोशर्थः = en, " सोशय (यो में), शोम (मी में), काशिक (की में), सोश (जी में), सोश (जी में), सोशंबरं, शोमं, और , टotth' दुकूलं, सोश्वां सं, शोमं, और , टे मुदु, सोमलः

Sill, अ. देहली, शिला, यहावग्रहणी.

Silly, ... मूर्ख, बालिश, मृह, अल्पधी-मिति, दुर्मिति, निबुद्धि; See Foolish; 'what a s. boy 'अहो मूढो वालकः

Silt, v. l. (up) अवरुष् 7 U, अवरुष् 9 P. Silvan, a. वन in comp., वन्य, वनस्थ, अर्ण्यज; ' s. goddess' वनदेवता; ' s. scenery' वनशोभा-श्री:.

Silver, इ. क्रप्यं, रजतं, व्यतं, दुवंण, खर्जूरं, कल्डधोतं; इ. leaf क्रप्यं क्

Similar, ८. सम, समान, तुल्य, अनुगुण, अ-नुरूप, सधर्मन्, See Like. =ity, अ. साम्यं, सादृहर्यं, तुल्यत्वं. =ly, adv. तद्वत्, तथैव, एवं.

Simile, क उपमा, निद्दीनं. -Similitude, क औपम्य, सादृत्यं 2 आकारः, रूपं, मूर्ति .

Simmer, v. i. शनीः पच् कथ् pass. Simper, v. i. विकृतं स्मि 1 A, कुस्मितं कृ

8 U, अनर्थकं हस् 1 P.
Simple, a. निरवयन, असंकीर्ण, असमस्त,
धुद्ध, केवल, अमिश्र- 2 सरल, ऋजु, अमाय,
शुद्धात्मन, अवक, निर्धाज, निष्कपट, मायाहीन. 3 (Dress) विनीत, (विनीतिषेषण
प्रवेष्टन्यानि त्पांवनानि S. 1). 4 स्पष्ट, व्यक्त,
सुयोध, भिजार्थ, अग्रहार्थ; See
श्रीया. 5 सुग्ध, वालिश, मृढ, दुर्मति. — s.
ओषधि-धी f. — Simpleton, अ. मृढः, मृढः,
धीः, सुविश्वास्यः, श्रुद्धः, शुद्धमतिः. — Simpliacity, 8. ः शुद्धता, अमिश्रता, सरलता,

आर्जवं, सारल्यं, निर्व्याजता, अनुपधित्वं, अमाया, अव्याजः, निष्कापटचं 2 विनीतत्वं, शुद्धता. 3 त्यष्टता, सुबोधता सुगमत्वं 4 बालिइयं, मृहता. -Simplify, v. t. ऋजूक 8 U, विशदीक, सम्मीक, न्यक्तीक, See Explain. -Simply, adv. एव, केवलं, मार्च in comp.

Simulate, v. t. See Pretend.

Simultaneous, a. एक-सम-कालिक (की f.), यौगपदिक -ly, ado. समं, युगपत्, एक-सम-कालं-ले, योगपद्येन, एकदेव, सममेव. ⇒ness, ह. योगपद्यं, एक-सम-कालता, युग-पद्भावः.

Sin, s. वापं, पासकं, एनस् n., कल्मपं, दुरितं, अयं,दुष्कृतं, वृजिनं, अंहस् गः,िकाल्यपं, पंकः-कं, पाप्मन् गः, कलुवं; दोषः, अपराधः, पाप-अप-कर्म 1., कुकर्मन्,दुष्कृति j.-त्यं; heinous 5. ' महा-धोर-पातकं; 'destroying s.' पापनाञ्चन-नाशिच, अधमर्षण,पापापह. 🗝 i. पापं &c. आचर् 1 P or क, अवराष् 4, 5 P, 34 4 P. -ner, s. See Sinful below; an atrocious s.'' महा-घोर-पातकिन-पापिन, पापराज्ञि:-निधि:.: -ful, a. पापिन, पातकिन्, पापकर (री र्र.), पाप्तन, पाप-कृत्, पापात्मन्, कुकर्मन्, दुष्कर्मन्, एनस्विन्, पाप-दुष्ट-कर्मन्, अपराधिन्, किल्विषिन्, पाप-ग्निरत-बुद्धि-मति, पापात्मक 2 (Of nots) पाप in comp., दूद; कलुप; ' s. act ' पापं, दुष्कर्म; See (s.). -fully, adv. पापचत्, सपापं, दुप्टबत्. -fulness, ह. सपापता, पापमति-निरति f., दुष्टता, &c. :=less, α. अनघ, निष्पाप, अपाप, अकल्मव, पापरहित, निदंषि, निरपराध, and sim. comp.

Since, prep. प्रभृति, आरम्य, (with abl.), en with abl. or in comp.; sometimes also ex. by gen. abs.; अस्य कतिपये सं-वस्तरास्तपस्तप्यमानस्य(U.4) 'it is several years s. he began to practise penance '; 's. then ' तदापभृति; '4 years s. 'इतः पूर्व चतुर्वर्ष; 'long ह.' चिरं; 'ever s. वतः प्रभृति 2 पूर्व, पाक्, गत-पूर्व-काले. =:0nj. यतः, यस्मात्, यत्, हि (not at beginning); by abl. of abstract noun; See Because.

Sincere, a. अक्रुनिम, निर्धाज, निष्कपट, निर्व्यलीक, दक्षिण, ऋजु, सरल; विशुद्ध, अमाय; यथार्थ, सत्य, तात्त्विक-वास्तविक-(की f.); (of persons only) शुद्धमात-विमलात्मन्, शुद्धात्मन्, Frank, See सत्यशील-व्रत-वादिनः Honest. -ly, adv. निर्न्थाजं, निर्न्यलीकं, अमायया, शुद्धहृद्येन-भावेन, विमलात्मना. -ity, -ness, ह. सारत्यं, दाक्षिण्यं, आ-ज्वं, निष्कापटचं, अमाया, विमलात्मता, शौचं, वधार्धता, &c.

Sine, 8. ज्या, ज्यापिंह:.

Sinecure, a. अक्तमीधिकृत, कर्मशून्याधि-कारिन.

Sinew, s. स्नाय f., स्नसाः (s. s) चलं, शक्ति f., सामध्ये. -y, a. स्नायुमय (यी f.).

2 प-म-बल Sing, v. i. ने 1 P; (of birds) कून 1 P, रु 2 P. = v. t. मै: मानेन दर्ण or कुत् 10, उत्कृत, अभिगै; 'they sang his praises' तं स्त्रतिभिरुपतस्थिरेः -er,-Songster, हः गायकः, भात् ॥-≖ing, Song, &. गीतं, गीति 🏸, गेयं, गानं. 2 कुजनं, रुतं, रानः,

Singe, v. t. ईपद दहु 1 P,अग्निना सृश् 6 P. Single, a. एक्, एकाकिच, अद्वितीय, केवल, असहाय; अद्वैध (धी 🏌). 2 भिन्न, व्यक्त,अदि-भक्त. 3 Simple,q. v. 4 अनृह, अविवाहित, अकृतोद्वाह, निःसंगः 's, combat ' दंदयुद्धं, नियुद्धं,वाहुयुद्धं;'s.-handed एक,एकाकिन्, बाहुसहाय, भुजमात्रसहाय: 's.-hearted अनन्यशृत्ति, एकचित्तः, ' s. stick यष्टि f -. दंड: =v.t. (Out) (शहूनां मध्यात्) ह 5 U, उद्ध 1 P, उद्भाह् 9P: निरूप् 10, निर्दिश 6 P. =ness, . केवल्यं, अद्वितीय-ता. &c. 2 शुद्धि f., अनन्यता, अनन्यभावः. -Singly, adv. Ex. by (".). 2 एकक, एकैकशः, मत्येकं, एकशः, पृथक्, पृथक् पृथक्ः See Separately.

Singular, त. अपूर्व, अमतिम. अद्वितीय, अ-यतिरूप, अनुपम 2 अनन्यसाधारण (णी र्), लोकोत्तर, अनन्यसामान्य; अपरूप, विलक्षण, अद्भुत, लोकवाह्य, अलौकिक (की j.): ' s. number ' एकवचनं -ity, अ अपूर्वता, अ-प्रतिमता, असामान्यता, बैलक्षण्यं, वेचित्र्यं, असंगति j., लोकोत्तरता. =ly, odc. अपूर्व,

विशेषतः, अद्भुतं, लोको त्तरप्रकारण.

Sinister, a. अमंगल, अज्ञुभ, अञ्चल्याण (णी f.), अभद्र \cdot 2 दुष्ट, वक्र, वाम, कुटिल, अनुजु 3 वाम, सन्य: ' of s. motives ' दू-राशय, पापमतिः, उमां स पश्यवृजुनेव चश्चवा * (K. v. 32) looking at Uma with no s. eye '. -Sinistrally, adv. जामतः, वामदिशि. =Sinistrous, ए. वामस्थ, वाम-पार्श्ववातिन्.

Sink, v. i. नि-मस्त्र 6 P: ' sank in deep mire ' महापूँके निमग्नः; सद् 1 ।'. अव-नि-", अधः गम् 1 P or पत् 1 P or या 2 P, अव-पत् 2 =हासं-क्षयं या इ 2 P, क्षि pass., हरेस 1 A; See Decay, Decline, 3 (Down) अव-वि-सर्, परि-,म्ले-ग्लें 1 P, संस 1 A; See Droop; 'my heart s. s down 'सीदाति मे हृद्यं; 'limbs, s. ing down through excessive thirst ' प्रयत-पिपासावसक्रानि अंगकानि (Ka. 36): ' his heart sank within him ' तस्य धेर्यमही- यतः स लप्त-स्वलित-धैर्यः =v. t. नि मस्ज e (मञ्जयति); अधः गम् c. or पत् c. 2 (A well &c.) खन् 1 P. 3 अवसट् 0, परि-, म्हे c. (spirits &c.) 4 न्यूनीकु 8 U, अल्पीकः, लघयति ((D.), व्हस् ए., अपचि 5 U: क्षि 5 l'. 🗝 जलनिर्गमः, ग्रप्तनाली.

Sinuous, a. कुटिल, वक्र, अराल, जिह्य--Sinuosity, & विकासन् m., कौटिल्यं-

Sinus, श. नाहि-ही-लि-ली /.

Sip, v. i. आचम् 1 P; उपस्पृश् 6 P, ईपत्-अल्पज्ञ:-पा 1 P. = अाचंमनं, उपस्पर्जाः, षत्पानं-

Siphon, s. उत्क्षेपणी, बक्रनाली-

Sir, (Yoc.) आर्य; भवन, भो:; 'hely s. ' भगवन: 'gentle or good s.' भइ, भद्रमुखः

Sirdar, 3. मांडलिक:. सामंत:. 2 सेनानी m. Sire, s. (In addressing) देव, श्रीमहेव, महाराज, राजन्. 2 भगवन् (of holy men), 3 तातः, जनकः, पितृ m.

Siren, s. वि-,मोहिनी, (गानेन) लोभयित्री,

मायिनी.

Sirrah, interj. रे, अरे, अरेरे.

Sirrup, 8. स्वाई or मधुर-रस: or पेयं-

Sister, s. स्वस् f., भागिनी, सोदर्था, जा(या)-मि:-मी. 2 धर्मभगिनी; ' elder s. ' अग्रजा; 'younger s. ' अवरजा; 's.' s son 6 a. '8 daughter ' भागिनेयः, स्वस्रेयः; भागिनेयी; ' s. 's husband ' स्वस्रीया, भागिनेयी; 's. 's husband ' आदुत्तः; 's.-in-law' यातृ, ननांहृ, इयाली. भानुजाया, प्रजाबती (expressing different relations). -hood, ड. भगिनीत्वं, भगिनीसंबंध: 2 भगिनीसमाज:, स्त्रीगण:. -ly, a. भगिन्यज्ञरूप, स्वस्रीय, स्वस्थोग्य-

Sit, ए. र आस् 2 A, नि-,सद् 1 P, उपविश् 6 P: 'please s. here ' अत्रास्यतां, इदमा-सनमलंकरोतु भवान्. 2 कार्य निर्वेह с. 3 (Fit) Ex. by and 1 A; 'this crown s. s well on you' नितरां तचेदं मुकुटं शोभते, शोभसे एतेन सुकुटेन: '८ by ' उपास् ; अन्वास् ; 's. up' स्था 1 P, सम्यक्रः(अनत-कायं) स्थाः : balf s. ing up in tho bed पूर्वार्धविस्टतल्पः (R. xvi. 6); जागृ 2 P.

Site, ह. सक्तिवशः, सं-,स्थिति f., स्थानं, पदं, स्थलं, आस्पदं, चूमि f.; (of a house) वास्त m. n., वेहमभू:, गृहपोट:; 'purificatory ceremony of & s. ' वास्तुशमनं

Situate,-ed, a. अब-,स्थित, निविष्ट; दिश्य, स्थ, वर्तिन् in comp.; 's. to the east' पूर्व-दिइय,पूर्वस्थ;(of persons)स्थ, स्थित, अवस्थ in comp., अवस्थापकः; ' so s.' एतद्वस्थः; 'badly s.' दुःस्थ, दुःस्थित, कृच्छ्गत, कटढशापक -100, ह. सिक्रेजेशः, अवस्थानं, अव-,स्थितिः 2 पदं, नियोगः, अधिकारः, पदावि-दी 🏸 3 अवस्था, दशा, स्थितिः, भावः, दृत्ति ∫∙, आस्पद्धं.

Sitz-Bath, 8. कटिस्नोर्न.

Six, a. पर; 's.-fold 'बहुगुग; 's.-faced' वण्सुखः, वहाननः; ' having s. mothers ' पाणमातुरः, 'collection of s. 'पहले: 'in s. ways ' बड्धा, भोडा; ' of s. months standing' बाणमासिक (की f.), वणमास्य. =th, a. पष्ट (शे f.). =Sixteen, a. बोडशन्. -th, e. पोडश (शी f.). -Sixty, a. पष्टि f. -ieth, a. पष्टितम (भी f.).

Size, 8. प्र-परि-साणं. मानं: ' of great s. ' सहाप्रमाण, पृथु: 'of a big s. ' बहत्प्रमाण- $\mathbf{2}$ आकारः, आकृति $f_{\cdot\cdot}$ रूपं, आकारमानं: 'of the s. of 'ex. by (s.) or HIN in comp.: ' of the s. of a mustard seed' सर्षपमात्रं (छिद्धं); विल्वमात्रं, अंडपैरिमाणं, &c. 3 लेप:.

Skain, Skein, र. पे (पिं)जि-जी f.-जिका. Skate, s. हिमविसपंणपादकाः

Skeleton, s. कंकाल:; 'mules reduced to s. s ' कंकालशेपाः 'खराः'('Ú.3); आस्थि-पंजरः. 2 आकारः, संस्थानं. 3 वस्तुमात्रं.

Sketch, v. t. वर्ण 10, आलिख् 6 P, स्थूल-वर्णनं-पांडुलेख्यं-कु ८ 🖰 🗝 वर्णनं; आलेख्यं; 'rough s. '.स्थूललेख्यं, पांडुलेखः; 's. of a painting' पांडुचित्रं, चित्रारंभः, रेखाः मात्रं. 2 वस्तमात्रं.

Skew, α. तिर्यक्, अनुजु, विषम. -υ. i. तिर्यक्

निरीक्ष् 1 A.

Skewer, ८. शलाका, कील:-लकः, शंकुः.

Skiff, ८. तरी: , नी 🏸 , लघुनीका.

Skill, s. कौशलं, नैपुण्यं, पदुता, पाटवं, प्राविण्यं, चातुर्यं, वैदग्ध्यं, युक्ति र्., विज्ञता, &c. -ful, -ed, त. कुशल, निपुण, प्रवीण, पदु, विचक्षण, दक्ष, विदग्ध, चतुर, विशारद, पेशल, युक्तिमत्, कृतिन्, विज्ञ, अभिज्ञ ज्ञ विट् in comp. -ly, adv. सपाटन, स-नेपुण्यं, दक्षतया, चतुरं, कुशलतया, विज्ञवत्, सर्वेदग्ध्यं, &c. =ness, See (8.) above.

Skim, & मंह:-हं, फेन:-ण: -ए. t. फेर्न गल् c. or अपनी 1 P .r निर्ह 1 P. -v. i. जवेन-वेगात् परिसृप् 1 P or परि-झ 1 P, लघुगत्या विद्यप्. -med, a. हत-मंड-फेन: 's. milk' घोलं,मधिततकं. =n:er, ८. झर्झरी-रं, खजः कः Skimp, v. i. कार्पण्यं समाच्यू 1 P. 2 निरं-

वधानं कु 8 Ü.

Skin, s. चर्मन् n. (of animals), त्वच् f.; (hide) अजिनं, दृतिः, कृति f.; (of snakes) निर्मोकः, कर्चुकः, freduced to mere s. and bones " त्वगस्थिमात्रशेष. 2 Rind, q. v.: 's.-deep ' चर्मगत; See Superficial; 's-flint' शतिक्रपणः, कद्यः; See Miser. = ए. र. चर्म-त्वचं-अपनी 1 P or निर्हे 1 Por उल्लिख् 6 P, निस्त्वचीकु 8 U. =ny, a. चर्मभूत, त्वङ्मात्र, चर्ममात्रावशेष, सीण, तुःशः See Lean

.Skip, v. i. हू 1 A, बहम् 1 P. हृत् 4 P. = :., -ping, s. हृतं-ति f., हृदमं, हृतगति f. -ping, a. हृतगति-गामिन्.

Skipper, 8. नीकाधिप:.

Skirmish, ८. डिंबाह्ब:, हिंब:, हिंबयुद्धं.

=v. i. कु 8 U with (s.).

Skirt, 8. मांतः, पर्यतः, अतः, मांत-पर्यत-भागः, परिसरः, सीमा, धाराः ' s. 8 of a mountain ' पर्यतभूः. 2 अंचलः, दशा-वस्ति m. f. (pl.); बझांचलः, वसनांतः =v. Ex. by (s.), मांतयति (D.); See Border.

Skittish, a. चंचल, चपल, तर्ल. 2 क्रीडा

or खेला-जील or परः

Skulk, v. i. निभृतं-अलक्षितं-स्था 1 l' or वृत् 1 A, प्रच्छतं आस 2 A.

Skull, इ. कपाल:-लं, कर्पर:, जिरोस्थि मः; 'इ. for alms ' भिक्षाकपालं: १८६ Scull.

Sky, 8. नभस् ॥, वियत् ॥, व्योमन् ॥,
गगनं-णं, आकाशः-शं, अंवरं, अंतरिः रो । क्षं,
खं, नाकः, दिष् ॥, बो ॥. विद्यायस् ॥ ॥, ॥,
विद्यायसः, अश्रं, पुण्करं, अनंतं, सुरवर्त्तन् ॥,
विष्णुपदं, तारापथः; 'rosming through
the s.' नभश्यरः, खेचरः, &c. 's.-coloured' ड्योम-नील-वर्णः, 's.-lark' भ(भा)रइाजः; व्यामाटः; 's.-light' आकाशमकाशः;
's.-touching' अभ्रालह्-लिख्, नभोलिह्,
व्योमस्पृश्, गगनजुंबिन्.

Slab, s. शिला, शिलातलं-पद्दः-फलकः.

.Slabber, v. i. लालायते (D.), लालां सु c. Slack, a. शिथिल, प्र-,श्लथ, सस्त, गलित. 2 मंद्, अतीव, अतीक्ष्ण, प्रमत्त, अनवहित; See Remiss. -en, v. i. शिथलयति (D.), अलुध् 10, जिथिली-अलुधी-कु 8 U, मंदीकः रथस्य मंदीकृतो वेगः (S. 1.) 'I have s.ed the speed ' &c.; प्र-ज्ञम् c. (ज्ञमयति) will not s. (the bonds of) her love' न अनुरागं शिथिलयति (V. 2.); ' 8. your pace a little ' गतिवेगं किंचित शिथिलय; who have s. ed their efforts ' शिथ-लितप्रयत्नाः, श्रुथोद्यमाः 🗝 🎉 झिथिली-श्लुधी-भू, शिथिलायते (D.), मंदीभू; See Relax. -ened, तः शिथिलित, शांतवेग-रय. -ly, adv. जिथिलं, प्रमादतः, अनवधा-नेन. =ness, s. हेश्थिल्यं, &c.

Slake, v. t. ম-, ফ্লাম্ c. (হামখার), তিরু 7 P, (thirst). 2 জন্তন संमिश्च 10 or संसुन, 6 P. =v. i. ম-, হাম্ 4 P.

Slam, v. t. (Door) तीवाघातेन पि-धां 3 U or बंध 9 P.

Slander, ६. अप-परि-वादः, पैशुन्यं, पिशुन-चचनं, अभि-,अस्या, निर्वादः; See Scandal. = ७.१. परि-अप-वद् 1 Å, अस्- यति (with dat); अपभाष् 1 A, कलंकयति (D.), अभिशंस् 1 P; See Defame,
Libel. 2 सूच् 10, उपजप् 1 P, कणं जप्

•er, s. परि-अप-वाद्कः, अभि-, अम्यकः,
पिश्चनः, सूचकः, कर्णजपः, उपजापकः

•ous, a. पिश्चन, साम्यस्य, सपरिवाद,
सापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, परिवादासापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, परिवादासापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, परिवादासापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, परिवादासापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, परिवादासापवाद, परिवाद-अपवाद-अभे, सापवादं, पिश्चनं,
सपरिवादं.

Slang, इ. प्रलापः, अपभाषा, अश्लीलं भाषणं, खलोक्ति र्रः

Slant, ing, a. तिर्यच्, वक्र, कुटिल, तिरश्रीन; अवसर्पिन, प्रवण; 'striking s. ly
with the tusks' तिर्यग्दतप्रहारिन; 's.
blow' तिर्यक्पहारः. -v. t. आपृष्ट् 10,
वक्रीकृ 8 U, प्रवणीकु -v. i. वक्रीभू, अवस्प्
1 P, प्रवणीभू, आनम् 1 P. =ingly, adv.
तिर्यक्, तिरः, साचि, तिरश्रीनं.

Slap, इ. चपेटिका, चपेटः, तल or चपेट-प्रहारः or आधातः, आस्फोटनं. =ए. १. चपेटेन प्रह 1 P or तड् 10 or आहन् 2 U, आस्फुट с.

Slash, v. /. दीवै छिद् 7 :P or छुत् 6 P. व्यवस्थिद्, विने-छुत्, क्षतविक्षतीस्त्र 8 U. --ऽ-दीर्घ-महा-छेदः, महाक्षतं-ति f. -ing, «. दीर्घ-छेदकारिनः, (fig.) अरुतुद्, मर्मस्थिद् -- भिद्, तीक्ष्णः, See Sharp.

Siattern, ह. वेशपमत्ता, अपरिष्कृतवेशा.

Slaughter, v. 1. तिशस् 1 P, हन, 2 P or c.(घातयति),च्या-पट् c., प्र-मी 9 U,आलुभ् 1 A (heast); See Kill. = . विशसनं, वेशसं, घातनं, प्रमाथः, कंदनं, संहारः, प्रमापणं, See Killing; 's.-house' स्(शू)ना, वध्यस्थानं, चध्यस्ति f., घातस्थानं. = cr. s. घातकः, विशसितृ m., सी(शो)निकः.

Slave, ३. दासः, नेश्यः, चेटः, किंकरः, मृत्यः, दासेयः-रः, भुजिष्यः, See Servant; 'born a s.' गर्भदासः, 'domestic s.' गृहदासः, 'a female s.' दासी, चेटी, मुजिष्या; 's.-trade' दासविकयः, 's.-dealer' दासविकायित m.; (fig.) दासः, or ex. by वज्ञ, अधीन in comp.; 'u.s. to carnal passions 'हंदियसुखवज्ञाः, विषय-सुखाधीनः; 's. to love' कामपरवज्ञः. -ry, ३. दास्यं, दासत्वं, दासभावः, दास्य-वृत्ति f. -ish, a. दासवत् abv., दास in comp., दासोचितः, See Servile.

Slaver, s. See Saliva.

Slay, v. t. विशस् 1 P, हन् 2 P, व्या-पट् c., मृ c. -er, s. चातकः, इतु m., इन् in comp.; See Kill,-er,

Sledge, इ. अचक्रयानं. Sledge-hammer, इ. सुदूर:, महाघन:. Sleek, a. मृहु, श्रुक्षा, सिन्ध, सुखस्पर्श. Sieep, v. :. स्वप् 2 P, ज्ञी 2 A, संविद्य 6 P, नि-हा 2 P, निदायते (D.); 'I also do not a. over this matter ' नयाप्यस्मिन वस्तानि न शयानेन स्थीयते (Mu, 1.). =8. निद्रा, स्वमः, स्वापः, सुप्ति ʃ., शयनं, संवेशः: go to s. निद्धां था 2 P; See (v.); 'fall into s. ' निद्रया आभिभू pass. or आक्रम् pass : ' he fell into a deep s. ' गाद-निद्धाभिभूत:-विधेय:-वभूव; ' death-s. यार-काल-निद्धाः, 'roused from s.' विनिद्ध, भग्रानेड, प्रयोधित, -er, 8. निड्रालु:, श्रालु:, hetter by (v.). =ing, 8. शयनं, निद्रा, &c: 'e.-house ' शयनमंदिरं-गृहं - व-निद्राण, श्रयित, शयान, सुप्त; 's. draught' निज्ञाकरमीषधं. -less, a. नष्टनिज्ञ, उचित्र, अ-वि-निद्र, निर्णिद्र; ' passes s. nights उंक्रिट्टा:-उत्सन्ननिद्धा:-क्षपा गमयति, -lessness, 8. निद्वानाशः, निर्णिद्रता, निद्रामांवः--y, a. निदालु, शयालु, तदालु, निदाशील. 2 निद्राक्रांत, निद्रापर-वश-विधेय-अभिसूत-आकल-ग्रस्तः 3 निद्रापद-जनन (नी f.) स्वापकर (री f.). 4 सुषुप्स, शिशयिषु, श्यनेच्छ; ' to feel s, ' स्वप्-शी-desid.;' I feel 8. निद्रयाऽपन्हिये-पराभूये, सुखुप्सामि. Sleet, 8. शीकरः, तुषार वा शीकर-वर्षः वा

Sleeve, s. पिप्पलः; 'to laugh in [आसारः. one's s. अंतर इस 1 P.

Sleigh, s. See Sledge.

Sieight, s. (Of hand) हस्तलाघनं-कौशलं: माया, इंडजालं.

Slender, a. म-,तन्त, फुज़, क्षीण, क्षाम; 'having a s. waist', 's.-waisted' क्षीण or तन्तु-मध्य or मध्यम, फुज़ोत्दर,मृग or सिंह-कटि or मध्य; 's.-waisted woman' समध्यमा, कुज़ोद्दरी,तन्तुमध्या, वेदिनिलग्नमध्या. 2 अल्प, कुज़, तन्तु; ' possessed of s. means' क्षीणविभवः -ness, s. तन्तुता, कुज़ाता, कार्यं, तानवं, अल्पता.

Sleuth, 8. पद्वी, पद्धति f.

Slice, ह. संह:-हं, शकल:-लं, छेदः, भागः, लवः. -ए. १. संह् 10, छिद् 7 P, संदशः छिद्-

Slide, v. i. अव-वि-सुप् 1 P; 's. up and down ' आरोहावरोहं कु 8 U. 2 च्यु 1 A, स्त्रलु 1 P, अंशू 1 A, 4 P. =ing, s. वि-सर्पः, अवसर्पणं, स्त्रलमं.

Slight, a. सु-,अल्प, स्तोक, क्षुद्र, तन्त, लघु, ईषत् in comp.; 'a s. blow' लघुमहारः, इपदावातः, 'in a s. degree' ईपत्, किंव्यत्, मनाक्, स्तोकं, कियत्, 'not in the s. est degree' न मनागपि-किंचिद्पि-स्तोक्तमपि. -v. t. उपेक्ष् 1 A, अवधार् 10, अव-ज्ञा 9 U, तृणीकु 8 U, तृणाय मन् 4 A, अवमन् 5 टेपेक्षा, अवधीरणं-णा, अवज्ञा, अवमानः, अनादरः, अवगणनं-नाः -cr, s. उपेक्षकः,

मंदादरः. -ing, a. सावज्ञः, अनादरपूर्वकः, सावमान. -ingly, adv. सोपेक्षं, अनादरेणः -ly, adv. ईवत्, मनाक्, किंचित्, स्तोकं, अरुपमात्रं, by,आ pr.; 's. blue' आनील, ईपनीलः

Slim, a. See Sleuder.

Slime, ह. पंकः, इयानकर्दमः, सांद्र-स्यान-पंकः. -y, a. स्यान, पंकिल, चिक्कण, सांद्रः

Sling, s. स्वाः, भिंदि(द)पालः, गोफणा 2 दोला, काचः, शिक्यं, भारपष्टि में = v. t. स्वेण क्षिप् 6 P or प्रास् 4 P. 2 उद्-वंध् 9 P, काचयति-आंदोलयति (D.).

Slink, v. i. अलक्षितं निभृतं अपया 2 P or अपगम् 1 P or अपस्प 1 P or अपस्प 1 V,

4 P, छलेन अप-या, &c.

Slip, v. i. प-,स्खल 1 P, (fig. also): वच-नानि स्वलयन पदे पदे (K. IV. 12) ' making their words slip.' &c.; चल 1 P. 2 सहसा-अलक्षितं-अज्ञात:-निर्गम् 1 P or अ-पसुष 1 P. 3 (Off) च्यु 1 A, म-, भ्रंका 1 A, 4 P, संस् 1 A, निर्-,गल् 1 P, पत् 1 P; 's. away ' व्यव-या 2 P, अपमृप-गम: See Slink; 's. in ' अलक्षितं आ-म-विशू 6 P; 'let s. an opportunity ' अवसरं-समयं न ग्रह 9 U or अवाक्षिप् :6 P. =v. t. अलक्षितं नि-धा 3 U or प्र-नि-विश् C. 2 वि-,सुच् 6 P, क्षिप्, भ्रंशू c.; अवगण् 10, उपेक्ष् 1 A, च्यु C , त्यव्द 1 P, See Neglect. 3 जि-थिलीकु 8 U, संस् c., शिथिलयति (D.); Sec Loose. = ह. स्वलनं, स्वलितं, (fig. also); 's. as to names ' गोत्रस्वलितं। य-,भ्रंशः, च्युति f., पतनं. 2 दोषः, प्रमादः, अपराधः, भ्रमः, स्वलितं - 3 विदयः, शाखा, पहुचः, कांडः. 4 खंडः-डं. -pery, a.:पिन्छि-ल, मेदुर, चिक्कण, स्निग्ध, श्रुक्ष्ण; ground ' निपत्या, पिच्छिलभूमि:. 2 अस्थिर, चल, लोल, तरल, अनवस्थित, चपल, चंचल; See Fickle.

Slipper, इ. (लघु) पादुका, पाद्त्रं, उपानह् रि. Slit, इ. दीर्घच्छेदः-वेधः-छिदं.

Slobber, v. i. लालां सु c.

Slop, 8. (S. 8) अघों शुक्तं, अघो वसनं 2 अमे ध्यं-अपवित्रं-जलं, मिलनं-समलं-जलं 3 कर्तृमः, पंकः. =v. 1. इतस्ततः प्रमादात् पत् ६. or क्षिप् 6 P. =py, ६. पंकिल, अनूप, सकर्द्मः

Slope, v. i. अवसुष् 1 P, प्रवणीसू 1 P, क्रमशः निमीसू. -v. t. आनुष्द् 10, प्रवणीसू 8 U. -s. प्रावण्यं; प्रवणसूमिः, अवसर्पिणी सूमिः; क्रमशः निम्नता. 2 (Of a mountain) निर्मशः, उत्संगः, कटकः-कं; 'mountain s. गिरिनितंयः; अवसर्पिणी मूः. -ing, a. प्रवण, अवसर्पिन, क्रमशः निम्न, पातुक.

Slot, 8. छिद्दं. 2.कीलकः

Sloth, ह तदा, आलस्यं, तदिन्दी र , तदिका, कार्यविद्यालता -ful, a. अलस, तदिल, तदालु: See Lazy.

Slouch, v. i. अलसं चल् or गम् 1 P.

=ing, α. प्रलंब, निम्न.

Slough, ह. निर्मोक्तः, कंचुकः, अहि-मुजंग-त्वच 🕂 2 महापंकः, पंकिलस्थानं, पंकाढच-स्थलं,

Sloven, s. अविनीत-अपरिष्कृत-वेशः. -Iy, a. मलिन, अध्यवस्थितः, अविनीत, अपरिष्कृत, अविनीत-अपरिष्कृत-वेशः -liness, s. अ.

न्यवस्था, अपरिष्कारः, मालिन्यं.

5low, ब. मंद्, (in all senses): मंदाग्निः, मंदगतिः, मंदगतिः, मंदमतिः, मंदगतिः, अड्गतः, अक्षिप्त, अक्षिप्तं, मंधरः, ' a mind s. to discriminate' मंधराविवेकं चेतः, 's. in recognizing' प्रत्यभिज्ञान-मंधर (S. 4.). 2 चिलंचितः, कालातीत अती-तसमयः, See Late. 3 मंदमति-धी-झुद्धिः, जड ०१ स्थूल-चुद्धि ०१ मति, &c.: See Dull. 4 दीर्घसुत्र-चित्तः, चिर्किष्णः, 's. time' चिलंचितवृत्तिः /ः ' s. fever' जीर्णज्वरः. -ly, odp. मंदं, मंदं मंदं, मंधरं, भंगः, शनैः, शनैः, शनैः, अशीर्धः, अद्भुतं, विलंचेन. -ness, इ. मांद्यं, मंदताः, विलंचः, दीर्घसुत्रताः, &c.

Sludge, 8. एंक:.

Siug, अ. प्रक्षेपणी ग्रुलिका. 2 मंदः, अलसः, जडः, तंद्परिमृजः, शीतकः, आलस्पशीलः, तंद्रानुः, स्थूल-जडःमतिः. -gardı, श. See s. 2 above. -gish, a. मंद्, अलस, तदालु, मंद्रगति, आलस्पशीलः, See Dull. -ly, adv. मंद्, अलसवत्. -ness, श. मार्च, आलस्पं, तंद्रा, जाङ्चं,

Sluice, ह. (जल-) प्रवाहः,: प्रपातः. 2 द्वारं,

परि(री)वाहः, जलनिर्गमः.

Slumber, v. i. प्र-,स्वप् 2 P; अनिर्भरं स्वप्; (lig.) अनुप्यक्त-अव्यापृत-वः स्था or भू

1 P. = 8. लघु-अल्प-अगाह-निद्रा.

Slur, s. कलंकः, दूषणं, अकीतिचिह्नं. = v. t.
cast a s. on' कलंकयित-मलिनयित(D.), मलिनीकु 8 U, दुष् o. (दूषयित).
2 प-, छद् 10, छद्व 1 U.

Slush, ह. कर्दमः, सजलपंकः.

Slut, s. बंधकी, अविनीता, पुंश्वली; See Prostitute, -tish, a. अविनीत, अपरि-

ण्कुतवेश.

Sly, a. धूर्त, कितव, कापरिक-छायिक-(की.), समाय, सञ्चाज, वंचन-कपर-पद्द. 2 चतुर, विद्ग्य, 's. laugh 'अंतर्हास: =ly, adv. चतुरं, धूर्तत्या, वेद्ग्य्येन, सन्याजं, समायं-2 निभृतं, अलक्षितं. =ness, s. ब्याजः, छलं, छसन् गः, कापरचं, माया, धूर्तता, वैद्ग्य्यं, चतुर्यं.

Smack, v. t. Ex. by गंध, स्वाद in comp.; आ-अव-भास 1 A; See Savour. -v. t. आ-,स्फुद् ०.; आस्फल् ०. २ सशब्दं चुंत् 1 P.
-8. आ-,स्वादः, रसः, गंधः २ आस्फाटनं, आस्फालनं, परुषस्वनः. 3 सशब्द्रचुंत्रनं

Small, a. अल्प, स्तोक, (of quantity). 2 लघु, तछ, अण्प, खुद्र; अल्प-खुद्र-तछ, अल्प-शरीर, अग्रुक, अण्डल, अमहत्, oft. ex. by क affixed; Sce Little; 's. tree ' ग्रुक्षकः; 's. boy ' बालकः &c. 3 (Voice) नीच, अग्रुक; 's.-pox ' मस्री-रिका, विस्फोटकः; शीतला, वसंतरोगः (modern names). Smart, a. तीक्ष्णमति, कुशायद्यद्धि, पदीप्तपञ्च, चतुर; विद्र्ष्य. 2 तीव, तीक्ष्ण, शीव्र, दृत, लघु; आञ्च-शीव्र-कारिच. 3 (Speech &c.) सरस, मार्मिक (की f.), रासेक, रसगर्म- 4

चतुर, विद्ग्ध. 2 तीव, तीक्ष्ण, शीव्र, दुत, लघु, आद्यु-शीव्र-कारिन. 3 (Speech &c.) सरस, मार्मिक (की f.), रासिक, रसगर्भ. 4 शोभन, सुवेश, पछुल, सु pr.5 (Pain &c.) तीव, तीक्ष्ण, उग्र, पुविषह, वेगवत्. -8. तीव्र-वेद्दना, तीक्ष्णव्यथा-वेद्दना, शूलः-लं. -१. शेव्यथ् 1 A, तप् pass., तीक्ष्णव्यथां अनुभू 1 P; 'I am s. ing under the defeat' पराभवो मम हृद्दि मत्युमं शल्यमिष; न्यक्षारो हृद्दि वज्रकील इव मे तीव्रं परिस्पंदते (Vi.5.). -19. यर्थः तीक्ष्णं, तीव्रं, शीवं, वृतं, लाघ-वन, शोभनं, सु pr. -ness, 8. तीव्रता, तीक्ष्णता; शोघमतित्वं, मार्मिकता, सरसता; शोभा, &c.

Smash, v. t. चूर्णे 10, वि-, मृद् 9 P, निष्पि-स् 7 P, भंजर 7 P, प्रमंध् 9 P, निर्देह् c. (दलयति), See Break. = 8, प्रमाधः, नि-र्दलनं, विमर्दः, चूर्णनं, निष्पेषः-षणं.

Smatter, v. i. अल्पे ज्ञा 9 U, पञ्चवाद्याद्वि पांडित्यं कु 8 U, किंचित् अवगम् 1 P. er, श. खुंबकः, पञ्चवाद्याहिपंडितः, अल्पज्ञः.-ing, श. अल्पज्ञानं, पञ्चवाद्याहि पांडित्यं, oft. ex. by किंचित्, अल्पमात्रं, 's. of knowledge 'अत्यल्पं ज्ञानं.

Smear, v. t.ਲਿਧ੍ 6 P, वि-प्र-आ-अव-°, आभि-, अंबर् 7 P or c., दिहु 2 U. =ing, s. ਲੇਧ:-

पनं, अंजनं

Smell, s. माणं; 'sense of s. ' प्राणिदियं, प्राणशिक f., गंधग्रहणशक्तिः. 2 आ-, प्राणं, गंधग्रहणः 3 गंधः, वासः, आमोवः; See Odour, Fragrance. -ए. ! प्रा 1 P, अत-उपा-०-ए. ! Ex. by गंध in comp. or सगंध-सुल्यगंध-व.; 's. ing of honey' मधुगंधि; 's. ing like fat' वसागंधि; 'the flower s. s sweet 'मधुरोस्य मुसुमस्य गंधः; 'it s. s of smoke' धूससगंधमेतत्. -ing, व. गंधगाहित्. 2 गंधपुत, सगंध, वासयुक्त.

Smelt, v. t. वि-ली c., वि-झु c. -er, s. लोहद्राघकः; लोहकारः

Smile, v. i. सिम 1 A, मेदं विहस 1 P, इंपड् हस्, मंद्रिस्तं-मंद्रहास्यं-कु 8 U; 's. on' अनुश्रह 9 P; प्र-सन् 1 P, प्रसन्त-कृपार्दृष्टिa. भू (with loc.); 'fortune 8. 8 on you' भारयशाली भवान. -«. स्मितं, मंद्हासः-हास्यं-स्मितं, विहसितं, विहसतं, 'speaking with a s. ' स्मित-पूर्वाभिमापिन्, 'with a s.' सस्मितं. -ing, a. स्मेर, सस्मितं, सम्प्रमान, पसन्त, पफुछ; 's. sweetly' शुन्तिस्मितं, चारुहासिन्द; 'a s. countenance' स्मेर-हास्य-सुखं, पसन्त-पफुछ,-बद्नं. -ingly, adv. सिमतं, विहस्य.

Smirch, v. t. मलिनीकु 8 U.

Smirk, 8. विकृतहासः, विलक्षास्मितं. =0. i.

要 8 U with (8.)

Smite, v. t. इन् 2 P, त्र-ह 1 P, त्र ह 10, निअप-कृ 8 U, तुद् 6 P; इवध् 4 P; 's. en
with anxiety ' संस्पृष्टमुत्कंटया (S. 4);
's. en by love ' मदनवाणइत, कामे।पहत,
कामार्त, मदनसंतप्त, अनंगपीहित 2 हन,
मृ c., सुद् 10; See Kill. =er, *. हतृ m.
सदनः, वातकः

Smith, s. शिल्पिन m., कार: in comp.; 'iron' s. ' लोहकारः, अयस्कारः; स्वणेकारः, &c. =cry,-y. s. शिल्प-कर्म-शालाःलोहः

कारशाला-

Smock, १. (स्थूल) शादकः, अधोवसनं.
Smoke, १. धूमः-मिका, धूपः-पिका; १ व quantity of १. 'थूस्या; १ cloud of १, धूमपटलं-ओवः. = १. '१ (धूमनालीं) पा 1 P, से द्वा 1 A. 2 धूमेन शुधू ८. ог शुष् ८., धूप् 1 P. 10, धूमयति-धूमयति-(D.). = १. १. धूमायते (D.), धूमं जित्तेष् 6 P or जिः-स ८. ०र उत्सन्ध 6 P; १ ८. वाष्ट्र 1000 थ धूमं विस्तात (भोषणं) असं. 2 धूमनालीं पा. = १ ९. धूमपाः, धूमपायन-सेविन ॥. = 1ng, १. धूमपाः, धूमपायन-सेविन ॥. = 1ng, १. धूमपाः 2 धूमोत्सेपः-पणं. = 1ess, १. धूमपाः १ धूमवहलः 2 धूम, धूमाम, धूमल,धूमाकारः 3 धूमगंध-स्वादः

Smooth, a, सम; श्रहण, सुद्द (fig. also); स्निग्ध, मसूण, अरूक्ष; अपरुष, अकटु, अक-क्री (sound); ' by s. words ' भ्रम्हणया गिरा, सांत्ववादेन, सृदुःभिर्वेचे।भिः; remedies ' 2 'धारा-सामोपायः-विसारिन्, वाहिन्, सततपवाहिनः नि-निरंतराय. निविधः रुपप्रव, (business &c.); शांत, अक्षुच्ध, प्रसन्त, अनुत्तरंग, निर्वात (water). =v. l. समीकु 8 U, श्रह्मणीकु. 2 अविश्व-वः &c. कु, निर्वि-ब्रीकृ. -ly, adv. सुखेन, निर्विशं, निरंतरायं, अनायासेन,=ness, १, श्रुक्ष्णता, स्निग्धता, सुद्रता, अक्षोभः, यसादः, &c.

Smother, v. t. श्वासं अव-नि-रुप् 7 U, श्वा-सावरोधं कु 8 U. 2 प्रति-,स्तंम् 9 P, निग्रह् 9 P, नियंत्र 10, नियम् 1 P. ≪d, a. रुद्ध-

चास-गण.

Smoulder, v. i. अंतर ज्वल् 1 P or स्फुर् 6 P or दह pass., better by 's. ing'; ' just as a s.-ing tree bursts into fiame ' अंतः मसुप्तदृहना ज्वलिक वनस्पतिः (U.4). -ing, " अंतर्राहिन्-ज्वालिन, महदाहनन्, मसुप्तदृहनः

Smudge, ए. र. मालिनयति (D): क्वाच्णी-अस्पष्टी-क्व 8 U, दिह् 2 U: = S. मलं, फलुपं,

कलंकः

Smug, त. शोभन, सुत्रेश.

Smuggle, v. i. प्रतिविद्धानि भांडानि आह 1 P or आनी 1 P.

Smut, s. मसी, मलं. 2 अश्लीलयाच् र्राः इक्तं, दुर्वचनं = e. t., Smutch, e. t. मलिनीकु 8 U, मलीनसीकु, मलिनयति (D.). -ty, e. मलिन, मलीमसः 2 अश्लील, इक्तं, अवाच्य.

Snack, s. See Share, Repast.

Snaffle, s. लघुवल्गा.

Suail, ३. इंग्रुकः, कोष-कवच-स्थः 2 मंथरः. Snake, इ. सर्प:, भुजग:, भुजंग: गम:, पन्नग:, अहिः, नागः, उरगः,उरंगमः, विवधरः, भोगिन् व्यातः, आशीविषः, फाणिन् m.. दर्भेकरः, जिह्मगः, पवनाशनः, कुंभीन्सः, दंदशूकः, चकिन ル , द्विजिद्धः, द्विरसनः सरीस्पः, कुंहालिन् 👊 मृहपाद् 👊 चक्षुःश्रवस् 👊 🔻 काकोदरः, दीर्घपृष्टः, बिलेशयः; 'hooded в.' फणमृत् m.भोगधरः, भोगिन् m.: 's. without poison' राजि(जी)लः, इंड्रभः; '8. with a spotted skin ' मालुधानः, मातुलाहिः; चित्रसर्पः; 'that has cast off his slough' निमुक्तः, मुक्तकचुकः; 'his venom' क्षेडः, गरलं, विषं; 'bis hood' स्फटा, फटा, फणा, स्कोटा द्वी; 'charmer of s. s' अ(आ)हितुंडिकः, ब्यालग्राहिन् m. =y, a. (s.) in comp.; आहेय (यी f.).

Snap, v. l. (अकस्मात्) चुद् ०., भंज् 7 P, खंद् 10, छिद् 7 P. 2 आ-,स्फल् ०., सहसा यह् 9 U or उद्दु-ह 1 P. 3 अकस्मात् दंश्य 1 P; 's. the fingers ' अंग्रली स्फुट् ०, छोटिकां दा 3 U or कु 8 U.=v.i. (सहसा) चुद्द 4, 6 P, दल् 1 P स्फुट् 6 P. भंज्-भिद्दु- pass. 2 कण् 1 P. 3 भष् 1 P. 4 दंश्य 1 P, दंतैः यह् 9 U.=s.,=ping, s. जोटनं, आस्फाटलं, आस्फोटनं, आकस्मिकभंगः 2 छोटिका, युक्ज(चु)टी, 'अंग्रलिभंगः. 3 आकस्मिकदंशः.—pish, a. दंशनशील, दिदंशु- 2ककिश, पच्य,

दुःशील, कुक्करस्वभाव.

Snare, s. पाझ:, वाग्रंरा, जालं; 'take in a s'. जाले बंध 9 P; (fig.) उन्मार्गण-अपथेन-प्रवृत्त c. or गम् c. '(गमयित) =v. t. पाझे पत् c., पातियित्वा बंध 9 P, पाझीक 8 U;

जाले बंधSnarl, v. i. भव् 1 P, रे 1 P; गर्क 1 P. 2
पर्व-कर्कशं-वद् 1 P. - er, s. भयकः,
कर्कशः, श्वशिलः-स्वभावः-

Snatch, v. t. (away) आन्छिन् 7 P, (कुपाणपातविषयात् आर्छिद्तः प्रेयसी Mal. 5); आसिष्य यह 9 U, झिनि यह or कृष् 1 P or ह 1 P or घ 1 P, 10 or आ-कल् 10 (कल्पित). = 21, यहीतं प्रवृत 1 A, सवेगं प्रहृ desid. (जिप्सात). = 011, अपह, सुष् 9 P, सुर् 10. = 011, उत्-कृष्, निर्ह, उद्धु, उत्पूल् 10, वि-उत्-पट् 10. = 11, उत्स्प 6 P, (उत्सिप्पेनां उपोतिरेकं जगाम 8. 5.). = 3., = 10g, इ. आकस्मिक्य यहणं-धरणं, आच्छेदः, सहसा आकल्नं- 2 अल्पांतरं, अल्पावकाशः. 3 क्षण-आकस्मिक-प्रसृति 1; ' by 8. 08 ' खंडशः, ' 8. es of moonlight' कदा-चित्तः चंद्रमकारः. = 10g, a. लोलुप, गृष्तु; See Greedy.

Sneak, v. i. See Slink. -ing, a. कुरिसत-वृत्ति, अधम, काषुष्ठवतृत्ति; See Mean.

Snoor, v. i. (at) अव-उप-इस् 1 P (with acc.), सहासं अवज्ञां सूच् 10; अव-ज्ञा 9 U, अवमन् 4 A; See Deride. = अव-उप-हासः, अवज्ञाहासः. =ingly, adv. सोप-हासं, सावज्ञं

Sneeze, v. i. জু 2 P, জু 8 U with (s.) -s., -ing, s. ধুর্ন, ক্ষব:, ক্ষবথ্র:, ধুর্ f.,

हंजिः, छिक्का.

Snicker, Snigger, v. i. अंतर हस् 1 P. Sniff, v. t. नासाहारेण नि ५स् 2 P.

Snip, v. t. अग्रभागं-अग्रं-लू 9 U; See Nip. Snipe, s. दीर्घचंद्र: 2 Fool, q. v.

Snivel, ह. नासामलं, सिंहा(घा)णं-नं-=0. i. मलं सु C.; ' he s. s ' तस्य नसः मलं स्रवति

Snob, ह. सम्यंगन्यः, भद्रमानिन् m.

Snooze, See Nap.

Snore, v. t. घर्वरायते (D.), घर्षरतं कु 8 U. =ings. s. घर्षरः, घर्षरत्वः, क्रथनं.

Snort, त. फू(फू)स्कारः = v. i. फूस्कु 8 U, फ्रत्कारं सुच 6 P.

Snot, See Snivel.

Snout, 8. श्रोधः, नासा, पोत्रे.

Snow, ड. हिमं, तुषारः, तुहिनं, प्रालेपं, अव-इपायः, नीहारः, मिहिकाः, 'flow of s.' तुपारसुति र्र., हिमानी, हिमसंहति र्र., हिम-राशिः, 's.-capped 'हिमानुतशिखरः, 's.storm'. हिमचर्षः-संपातः. =0. डे. हिमं इष् 1 P, हिमकणान् सुच् 6 P. =y, a. हिमवत्, हैम(मीर्र.); तुषार-हिम-मय (यो.र.), हिमा-इत, (s.) in comp.; 's. mountain' हिमादिः, तुहिनाचलः, द्रंट. 2 हिमाम, हिम-वर्षः.

Snub, v. t. परासू 1 P. अधिक्षिप् 6 P; प्रत्या-दिश 6 P, अधरीकु 8 U, अपकृष् 1 P, वार्च रूप् 7 U; 's. nose ' चिपिटनासा, कृत-नासिका; 's.-nosed' अवटीट, अवनाट, अव-अट, नतनासिक, चिपिट. Snuff, s. नस्यं, नासाचूर्णं, शुरकती; 's.-box'
नस्यथानी, नस्याधारः. 2 द्राधवर्ति f.-तूला,
छन्नं. -ए. र. निश्वस् 2 P, अंतर् ग्रह् 9 U. 2
द्राधवर्ति अवच्छिद् 7 P, छन्नं अपनी 1 P;
's. out' निर्वा See Extinguish. -ers,
s. वर्तिकर्तनी-छेद्नीः -y, a. नस्यद्वितमलिन-

Snuffle, See Snort.

Snug, त. सु-,संइत, सु-,अच्छन, सुग्रत, आइत, सुग्रह, सुसंक्षिट, सुरक्षित. 2 सुखावह,हितकर (री.). सुरथ, सुरिधत, सुख, स्वस्थ. 3 निकट-शायिन: -ly, adv. सुखेन, यथासुखं, सुसंहत, सुसंक्षिटं, सुग्रसं. -Snuggle, इ. 1. निकटे-पास्वत:-शी 2 A.

So, ado, तथा, एवं, तहत्, एवंविधं, इति इत्धं-2 इंड्रक्, एतावत्, इयत् तथा, एतादृशं - 3 तत्, तन, तस्मात्, ततः ' ८६-इ. ' यथा-तथाः ' ६.that ' तथा-यथा; ' s. and so ' असुक (की f.); मया हामुकस्त्रना लिखितं हासु-केन (Y. 11, 88) 'written by me s. and s., the son of s. and s. '; 's .called ' नाम, नामन् in comp.; ' s. far ' एतावत्, एतव्यधिः, एतावत्पर्यतः, ' s. far as' तावत, oft. ex. by इति: See As; 's iorth ' इत्यादि, एवमादि; ' s. long ' एता-वत्कालं यावत्, इयतो दिवसान्, इयतं कालं; 's long as यावत्तावत्। 's. many ' इयत्, एतावत्। 'as many 's. many ' 's. many 's. much ' (adv.) ताहक, यावत्-तावत्; ई हुक्, तथा; (a.) एतावत् इयत्; 's. that' यन, यथा; 's. then 'एवं तहि, एतावता, एवं च: ' s. much as ' आपे, आपे तावत्: could not s, much as wet the tip of his bill ' चंदनग्रमपि तावत् जलक्किनं कर्है नाशकत्.

Soak, ग्र. (चिरं) मस्ब с. (मज्जयति), जलंन सिन् 6 P; क्रिट् c., आ-प्रु., अभ्उस्

1 P. =2d, α, जल-सिक्त-क्लिन, अन्युक्षित 50ap, ε. मार्जनलेप:, Perhaps अरिष्टः, फेनिल: (ε. berry plant). =y,α. चिक्रण, स्निन्ध.

Soar, v. t. उत्पत्-उद्गम् 1P, उड्डी 1 A, कध्ये विस्पृ 1 P or डी; 'the aspirations of the great s. high' उत्सिपिणी महतां प्रांथना (S. 7); 'high-s. ing hopa' दूराधिरोहिणी आज्ञा (S. 5) -er, s. उड्ड-यनकृत m. -ing, s. ऊर्ध्यमनं, उड्डयनं, ऊर्ध्यासनं, उड्डयनं, दूराधिरोहणं, दूराधिरोहणं.

Sob, v. i. सगदूदं रुद् ? P or कंद् 1 P, फु-(फू)ह्य 8 U. -bing, क फु(फू)त्कारः; गदूदः, सगदूदाकंदनं. -bingly, ade. स-

गदूरं, गदूर्गरा.
Sober, क शांत, धीर, गंभीर, स्थिर, स्थिरमूति-इंद्धि, विचारशील. 2 अमत्त, अशीव, निमद.
3 (In drinking) पानापसक्त, पानसंय-

28

मिन, अनितपांषेन, 4 मित, परिमित, नियत, समर्थाद, =v. १ निर्मदीक 8 U, (स्थरीक मदं अपनी 1 P, स्थैये आन्पट् 0. =ed, a. विगतमद, निर्मद, नष्टमद, =!y, adv. धीरचत, गंभीरं, शांतचेतसा, विचारपूर्व, सविदेश, =ness, Sobriety, s. धीरता, गांभीरं, स्थेप, विचारशीलता, हविचारः, शांति f., अद्युदेगः, अरभसः 2 अमत्तता, मदाभावः. 3 संयमः, निश्रहः, पानामसक्ति f., मितपानं

Sobriquet, इ. उपाधिः, उपनामन् n.
Sociable, a. संगमियः, संसर्गभियः रुलि, जनसंगशील, संवासियं-रुलि. 2 सजन, मधुरालाप, सुशील, संलापियः, स्नेहबुद्धिः =ness,
Sociability, इ. संसर्गशीलताः, जनसंगमभीति f: सोजन्यं, सुशीलं, संलापियताशीलताः

Society, इ. संगमः, संगः, संसर्गः, समागमः सहवासः, संगति र्र.,संवासः,साहचर्य. 2 श्रेणीः संवः. 3 समाजः, लोक व्य जन-समूहः व्य संवः, पंक्ति र्र., समाजः, लोक व्य जन-समूहः व्य संवः, पंक्ति र्र., समाजः, लोक व्य सम्य —Social, व. सामाजिक, सांसर्गिक (की र्र.); oft. ex. by (इ.) in comp.; 'इ. interest' समाज हितं; 'इ. intercourse' अन्योन्यसंघहनं, परस्परसंसर्गः-व्यवहारः 2 Sociable, q. v. 3 संसर्ग वर्षमा-रूप वर्षमान्त्रमकः

Sociology, ह समाजशासं Sock, ह पादत्रं, (ओर्प) पादत्रंगणं. Socket, ह आधारः, पात्रं, भाजनं. Sod, ह शाहरुं, नृणादत्रभूभागः. Sodality, ह महलं, संघः. 2 धर्मपथः. Sodden. a. अति-सिक्त-क्लिस; शून. Sodomy, ह पुनेथुनं, पुरुषमेहः, पायु-सद्-संथुनं. =Sodomite. ह. पुरुषमेहिन् गाः, स्वसंथनकृत.

£ofa, क पर्धकः, मंचः, शब्याः, शयनं, आसनं. Soft. a. मृद् (in all senses); प्रकृत्या मृद्ः, मृद्गीः; मृदु पुष्पं, मृदुक्दायः. dec.; 'even red-hot iron becomes 3. 'अभितसमयोपि महिन भुजते (B. viii 43); 'neither Ver severe nor very s.' न vers severe nor अवा न अ भूयसा सृदुः (R. viii. 🎙 🌣 कोमल, मृहुल, पेलव, अनसर अपस्म, अकटार, अस्म, असटिन; अक्तस्त्र, संश्व (disposition) 2 स्विन्ध, अक्ष्म. सस्यः मृत-स्थ-सार्शः आशिथलः आहर, अधन्। (voice) मधुरा, मृद्र, म्रांसल; (in mind ; स्थापं, अल्पन्नस्ति, वालिश. चांधारां, मूटगीं नव, तूटगीं, शांतं, निचं:. en, o. t. महन् 8 U, with (a.) (with pity) द्याङ्गीक, बि-,द्र ७, फ्रावण-या द् 0. 2 अस् c. (अमयति), प्र-, जप-°, सांत्य 10. लघुडा, लघयाते (D.), See Alleviate. -v. i. माईवं भक्त 1 A, प्र 1 P with (a.); बृह्यू द्यार्टी हुः मः, शय् 4 P;

See Melt. -ening, a. ज्ञांतिद, ज्ञांतिकर (री.र्.), ज्ञासक-नः -ly, adv. सृदु, क्षोमलं, समाईवं, &c. 2 लघुगत्या, चपलं 3 निःज्ञान्द्रं, निसृतं, महं, ज्ञानैः, ज्ञानैः, नाल्डङ, अदिमन कः, माईवं, सौकुमार्यं, क्षोमलसा, शैथिल्यं, मस्णता, माधुर्यं, &c.

50-ho, interj. हंदो, भी भी:

50il, s. सु:, सुभि f., प्र-,देश:, स्थलं-ली;
(earth) मुद्द f., मृत्तिका; 'native s.'
जन्मसूभि:; 'fertile s.' उर्वरा, सर्वसस्याद्या; 'dry s.' सरा, धन्वन् कः;
'barren and salt s.' ई(इ)िणं;
'waste s' खिलं, अपहतसूभि:; 'stony
s.' शर्करिलसूभि: 2 मलः-लं, कल्लंकिंद्रं, कलंकः = v. t. मलिनीज 8 U, कल्लपयति-मलिनयति-कलंकायति- (D.), दुष् c.
(दूषयाति). = c., a. मलिनितः, कल्ल्पित्,

&c.; क्राल्किच, मिलन, समल, लितSolourn, ए... i. अव-स्था 1 A, स्वल्पकाल
निवस् 1 P, प्रवस्, देशांतरं आधि-आ-चस्,
प्रवास-यात्रां-क्र 8 U. =s., =ing, s. अवस्थानं, अवस्थिति f., यात्रा, प्रवासः, अल्पकालनिवासः; 'the s. of life ' संसारवृत्तिः,
संसारयात्राः =er, s. आगत्त्रः. अवस्थायिद्
॥, प्रवासी, यात्रिकः, परदेशसेवी.

Solace, v. t. सां(शां) त्यूं 10, आ-समा-श्वस ०.; परितृष ०.; (oneself) विद्युद् ०., विन्हु 1 12. = s. सात्वर्ण-ना, आश्वासनं, विनोद:-दुनं, क्रेश or शोक-शांति f. or अप-हरणं, See Comfort, Console.

Solar, a. सीर (शी f.), सावन (नी f.); सूर्य, अर्क (Sun, q. v.) in comp.; '8. heat 'सूर्यातपः; सूर्यवंशः, सूर्यग्रहणं, अर्क-विंदं, &c.

Solder, v. t. सं-धा 3 U. - 3. संथिः, धातुलेपः. Soldier, s. सेनिकः, योधः, भटः, आयुधिकः, योख्रु m. शक्ष or अख-धरः-भृत् m. जीविन्ताः - आजीषः, शक्ष-युद्ध-उपज्ञी वी. =like,-ly, a. सेनिकवत, सेनिक इव, सेनिकयोग्यः 2 स्रुर् विकात्, See Brave. - y, s. सेना, बलं, सेन्यं, योध-सेनिक-समूहः, भटगणः

Sole, a. एक with एक; एकाकिन, केवल. किं, तलं, पादतलं; (of shoe) पादुकातलं ब्रेप् तलं, पादतलं; (of shoe) पादुकातलं ब्रेप तलं, पादतलं; (of shoe) पादुकातलं ब्रेप और एक a. with एक or simply एक केवलं Solecism, s. संस्कारच्यति f., अपप्रयोग, अ

शुद्ध प्रयोगः, म्लेन्छितं.

Solemn, ... पुण्य, पवित्रः, विधिषूर्व, संस्तारसिंहत, धर्मसंस्कारपुक्तः 2 ग्रुकः, गंभीरः, धीरः,
खदात्तः (occasion) अलखुः सर्वधः oft. ...
by उत्सव in comp.; 's. occasions'
उत्सवदिवसाः 's. procession' यात्रात्सवः ''
इड. हृष्टभतिकापूर्वः, सानश्रदः, स्थिरनिध्धयाः
स्मदः, a. s. proinise' दृष्टभतिकाः, -ity.
-ness. १ क्रिया, संस्तारः, धर्म-पुण्य-किया,
विधिः, उत्सवः, 2 यांभीयः गुण्यनं मीरवं. 3

आहंबर: = 120, v. l. यथांविधि अनु-छा 1 P or सं-पष्ट् c., यथाशास्त्रं निर्वेद्ध c. 2 गौरवं उत्पद्द c. or आह 1 P. = 1y, adv. यथा-विधि, विधिवत, यथाशास्त्रं, विधिपूर्वे. 2 सार्ड-वर्षः, धीरं, गौरवेण, सगौरवं, गंभीरं, &c.

Solicit, v. l. याच् 1 A, प्र-आभ-अर्घ 10 A, साविनयं याच् or प्रस्त 6 P. -ation, s. याच्या, प्रार्थनं-ना, याच्या, साविनयपार्थनं -or, रे. याच्या, आर्धनं, m., प्रार्थितृ m., प्रार्थितृ m., प्रार्थनः -ous, a. उत्स्रक, सचित, सोस्कंट, व्यय, उत्क in comp.; उद्दिय, च्वितकांत. -ously, adv. उत्हकं, स्रोत्कंटं -ude, s. व्ययता, चिता, उत्कंटा, आत्सुक्यं, उद्देगः.

50lid, a. ससार, सारवत्, वास्तिवक (की f).

2 अशून्य, सगर्भ, पूर्णगर्भः 3 धन, सु-, हुट, हुटसंधि; सु-,संहत, रथूल, कठिन, संघातवत्; अद्भवः, अग्निसंगोगाद द्रवभाषापत्था काठिन्यविनाशो भवति (S. B. 545) 'lose their s. state' &c. 4 (Knowledge) अगाध, परिपक्त, सुटुट, सुपरिणतः — श. धनः, 's. contents' सदफलं. 2 संघातः, पन- अद्भय-द्रव्यं. — श. १. १ धनीसु 8 U, कठिनी- सु. — ity, =ness, s. धनता, काठिन्यं- हुटता, &c.

Soliloguy, s: स्वनत कांआत्मनत-भाषणं or वच: -Soliloguize, v. i. स्वनतं &c. पच् 2 P, (Say q. v.)

Solitary, a. विविक्त, निर्जन, विजन, निभृत, एकांत; (of persons) विविक्त or एकांत वास्तिन् or सेविन, विविक्त विय, एकचर, निःसंग; एक, एकाकिन, असहाय. 2 Single, q. v. — s. विविक्त विस्तं, रहः, उपांचुः — iness, adv. विविक्त, निभृतं, रहः, उपांचुः — iness, — Solitude, s. विविक्तं, निर्जनं विजनं स्थानं, रहः स्थानं, विजनं, अरण्यं. 2 विजनता, निर्जनता, विविक्तताः 3 विविक्ता। विविक्तताः 3 विविक्ता। विविक्तताः 3 विविक्ता। विविक्तताः 3 विविक्ता।

Solstice, s. अयनांत:, अयनं, अयनकाल:-संधि:, क्रांति । निकाल:, ' summer ड. ' कर्कसंक्रांति:, उत्तरायणं; ' winter s. ' मकरसंक्रांति:, दक्षिणायनं. = Solstitial, a. (s.) in comp.; 's. point ' अयनांतः.

 रणं, αυ.; न्याख्या, न्याख्यानं, सिद्धि र्रः, उपपत्ति र्रः 2 द्वावणं, विलयनं, 3 सं, योदाः Sombre, α इयाम, अलिन, धूसर, अंकु प्रतिधाः मम.

Some, a. किम् (का-का-कि) with विश्व. चन, आपि, or असवा in comp.; ' the son of s. one 'susage: 2 (Quantity) -किंचित्, कियत्, ईषत्, अल्ड, त्वल्प, स्तोकः, 'to 8. extent' बिन्धित, ध्रेषत्, किस्सा-प्यशेन, स्तांकाशिन, 's.-others को or के चित्-अन्ये-अपरे- 3 (Number) कार्कि-चित, कतिएय (यीशा f.); 'going s. steps 'कति।चित् पदानि गस्ताः 's. how ' कथमपि, केनापि प्रकारेण, कथ खपमपि, कथंचित्, यथाकधंचित्, 's. bow or other' येन केन प्रकारेण: 's, one, 's.-body' काश्चित्, कोपि, यःकश्चनः असुकः, &c.; ' 6.thing' यत्कि।चत् किसपि, किंचन, किंखितः 's.-thing is better than nothing ' परि-रान्मंदकर्णः श्रेयान्ः ' s.-time ' प्रवे, एकटा. पुरा, माञ्ज, गतळाळे, पूर्वकाले: 'a.-times कंचित, कडाचित, अलापि, कंटिचितः कहा कटा,काले काला 'sewbat' किचित: किंचन. अल्पं, स्तोकं; (adv.) किं।चित्, ईषत्, स्तोकं, आ pr., देश्य-देशीय-कह्य in Comp.; or by doubling adj ; 's-what red' smare, तामकलप, ईपमका '8 .- what afraid? भीतभीत इव: 'e.-where 'कारि, क्रमधित, क्रवापि, यत्र क्रवचित्, यद्य क्रवापि.

Somer-sault,-set, » अध्येपावळंषनं. Somnambulate.;v १. निद्रायां ठा स्वमे खड् 1 P.-Somnampulism, १. निद्रायार:-भ्रमणं, स्वमचार:-Somnambulist, ३.

निद्राचारः, स्वमचारित् कः Somniferous, a: स्वाप-निद्धा-जमन (नी j.), निद्रास्त्रत्, स्वापकर (शी f.).

Somniloguist, है, निदालापिन क., निद्या-

Somnolont, क निद्धाल, निद्धालम; See Sleepy.

Son, इ. पुत्तः, स्त्राः, स्त्राः, स्त्रः, आत्मजः, आत्मसंभवः, नंदनः, अंगजः, तस् (सू)वः, दारकः, कुमारः; oft. ex. by deriv.; s. of Dasaratha 'दाशरधिः; गंगेयः, पांचवः, &c.; 's.-in-law 'जामातृ m. —less, a. अप्रत्न, निप्तत्रिक, निःसंतान-

Song, ster, s. Sec under Sing.

Sonnet, इ. शितिका, गाधा, लघुगीतं-काच्ये Sonorous, य. मधुर, मंजुल. 2 व्यक्त, स्पष्ट, परिस्फुट, व्यक्तवर्णः 3 विराधिन, उच्च, सुक्त, इत्यक्तवर्णः 3 विराधिन, उच्च, सुक्त, इत्यक्तवर्णः, इव्यक्तिकर (री.)। अप्ती, त्रव्यक्ति, स्पष्टता, त्रव्यता, सुखरता, सुखरता, सुखरता, सुखरता,

:500n, adv. अचिरेण, अचिरात्, अविलंग, आञ्च, सद्यः, झटिति, सपदि; दाक्, दुतं; See Quickly; ' as s. as ' (so s.), ' no s.er than 'ex.: by यावत्-तावत्, च-च, मात्र in comp.; See Scarcely. -er, adv. चरं; शीवं; ' 8. or later ' अद्य श्वी चा: 'this is & said than done ' चक्तं सुकरामिदं न तु कर्ते.

Soot, ह. कज्जलं, किहं, मही-घी. -y, त. क-

ज्जलमय (यी 🏸), धूमस्याम.

Sooth, 8. सत्यं, तट्यं, 'in s.' सत्यं, नाम, यत्सत्य, गूर्न खलु, सत्यभवः 'a.-sayor' दैवज्ञः, गणकः, मौहूर्तिकः- 's.-saying' श्चमाञ्चमकथनं,ः दैवपरीक्षा-चिंतनं.

Soothe, v. t. शम् c. (शमयति), प्र-उप-°, लच्छ 8 U, लघयति (D.), निर्या C. (बा-पयति); (persons) लल 10, अनुनी 1 P, सांत्व 10, प्र-सद् 0., परि-तुष् 0., आराध् 0., परामृज्य 6 P (by stroking), आश्वस c. =ing, \dot{a} . शमन (नी f.), शांतिकर (री f.), ज्ञांतिपट, निर्वाषयित, तापहर-हारिन्. 2 सां-त्वक, आश्वासनशील; ' by s. words ' सांत्वनीगरा, सामवन्त्रोभिः 🗝 प्र-उप-श-मनं, निवापणं, सांत्वनं, अनुनयः, लालनं. Sop, & पिंहः, अर्थ, पिएकखंडः.

Sophism, Sophistry, 8, हेत्वाभासः, यु-क्त्याभासः, पक्षाभासः, आभासः, सत्याभासः, बाकुछलं -Sophist,-er, s. हेत्वाभास-वादिन m., ताकिकः. -ic,-ical, a. आभास-रूप, हेत्वाभासरूप, सत्याभासः =Sophisti= cate, v. t. Adulterate, q. v.

Soporific, Soporiferous, a. निद्वाजनन-स्वापन-(नी f), निद्धाःस्वाप-कर (री f),

Sorcery, ह. ऐंड्रजालं, माया, क्रसति f., योगः, अभिचार: (black art). -er, s. एंड-जालिकः, मायाकरः, अभिचारविद्- =855. योगिनी, मापिनी, अभिचारिणी.

Sordid, a. नीच, कृपण, कुल्सित, अधम, दीन, जधन्य, निद्य: See Mean. 2 मलिन, मली-

नसः

Sore, ह. क्षतं, अण:-णं, अरुष् n., हेर्म. -a. स-रज, जातव्यथ, दुःखित, क्षत, सत्रण; सवेद्न, सन्पंध, स्पर्शासह 2 पीडाकर (री रे), कष्ट-क्रेश-पद, दुःखद्. 3 उद्य, तीव, दारण, गुरु, 's. :throat ' कंटपाकः, संटरक्र्र. -ly, ado. भूशं, अतीव, नितांतं, उग्रे, दारुणं, सुतरां, अलबत्-

Sorrel, s. चुकः, सहस्रवेधिन m., अम्लवेतसः,

शतवेधी. 🗝 पिंगल, पिशंग-

. Sorrow, ह. शोकः, ग्रुच् र., दुःखं, खेदः, क्रेंशः, आधिः, संतापः, आर्ति f., व्यथाः, See Grief. -0, i. शुच् 1 P, खिद्र pess., व्यथ 1 A; See Crieve. -ful, a. सशोक, शो- कार्त-आकल-अन्वित-उपहत-आविष्ट, 'दुःखितः संतप्त, दुःखिन्, दुःखार्त, उद्दिश्न, विवण्ण, दीन, दुर्मनस्, श्विन, अवसन्त, म्लान, विननस्. 2 ज्ञीच्य, शोचनीय, शोकास्पद्धित, दुःखावह. -fully, adv. सशोकं, सखेदं, सोद्वेगं, म-दु:खं. -Sorry, a. दु:खित, दु:खिन, व्यंन, करापन, &s.; See Sorrowful. 2 दीन, अह-,ज़ोच्य, कृपण, अनुकंप्य: 's. for one's past conduct 'सानुशय, अनुतन्तः ' I am s. to hear this ' इदं :श्रुत्वा दुः वितास्मि; 'I am s. to inform you' &c. इति भवते भिवेदनं मे दुःखमावहति, निवेद्यजहं कष्टापन्नोस्मि: 's. horse' कदम्बः: 'ह. fare' करकं.

Sort, 8. प्रकारः; विशेषः, भेदः in comp.; जाति f., विधा in comp.; See Manner; ' a s, of tree ' वृक्षविशेय: भेद:: 'out of s. s ' असुस्थ-अस्वस्थ-ज्ञरीर- - o. t. यथाक्रमं-यथावर्गे रच् 10 or विनयस् 4 U, वर्गक्रमेण न्यस्. =ः i. युक्-उपपद्-pass., ex. by अञ्चलप, युक्त; See Becoming, Proper.

Sortie, इ. अवस्कंदः, अवपातः, See Sally. Sot,-Sottish, a. पानमूह, पानासक्त, मद्री-नमत्त, सदापानरत. 2 Foolish, q. v.

Soul, ह. आत्मन् m.; 'individual s. ' प्र-त्यगामा, विज्ञानात्मा; ' rational 8. ' चिवा-त्मा ' supreme 8. ' परमात्मा, जहान 2.; ' animating 8. ' जीवात्मा, प्राणः, चेतनः, जीवः, 'embodied ह.' देहिन् ः, शारींरात्मा, शरीरिन् ..., प्राणातमा, क्षेत्रज्ञः. 2 आत्मा, चतस् n., चित्तं, मनस् n., हृद्यं; See Mind; 'possessed of a large s. महात्मन्, उदा-रचेतस्; ' oneness of s. ' चित्ते क्यं, ऐक्य-भावः; ' the whole s. ' सर्वातमा, सर्वभावः-3 जीवनं, सारः; तरवं, सार or तस्व-भागः or अंशः, सारमूतः 4 (Self) आत्मा, स्वः 5 वीर्य, बलं, उत्साहः, तेजस् 6 Person, q. v. ' the departed s. ' भेत:, भेतनर:; ' heart and a. ' प्र-नि-कामं, सर्वात्मना, सर्व-भावेन; See Heart; 'he throws his heart and s. into the work ' सुसमाहि-तेन चेतसा-सर्वात्मना कार्ये प्रवर्तते-ध्याभियते. Sound, ८. शब्दः, नि-,नादः, ध्वनिः, नि-,स्व-(स्वा)नः, नि-हादः, स्वरः,निनदः, निर्-,घोषः, रावः,रवः, वि-संरावः नि-,स्वा(ध्व)नः, स्वानितः, क्रणितं; 'musical s.' निक्का(क)णः, कणितः ' confused s.' नीलाहलः, कलकलः,

तुसुलरवः; ' rattling s. ' रणः, रणित-

2 संधिसागरः. = त. सुस्थ, अरुग्ण, कल्य,

निरामय, अनामय, नीराम, नीरज, प्रकृतिस्थ,

ज्याधिरहित; (in body) अक्षतशरीर, अवि-

कलेंदिय (in mind) अनुपहतिचत्त, अविस्त, अवातुल, अविक्षित्त-2 अक्षत, अजातक्षत, अ- निश-वण, क्षत-वण-हीनः 3 ससार, सारवत, सारगर्भ. 4 अविकल, अन्यून, अखंड, अभिन्न-5 तीक्ष्ण, तीबः निर्भर, प्र-,गाह, सु- अति pr.; ' s. sleep ' गाहनिद्धाः ' s. beating ' तीक्ष्णदंड: अतिहाडनं 6 निर्दोष, निन्द्धिय. विद्युद्ध, दोषहीन. 7गाह,ग(गं)भीर,अगाध, सपरिणत, परिपक्त. 8 (Argument &c.) अखंडच, सप्रमाण, दृह-सु-प्रमाण, न्याय्य,धर्म्य. यक्तिसिख. 9 (In views) विश्रुद्धाचार: सत्यमागां स्यायिन. कः i. नि-सन् 1 P, ध्वन् 1 P, स्वन् 1 P, क्वण् 1 P, व्हार् 1 A, दि-, इ 2 P, स्तन्-रस्-1 P, शब्द कु 8 U, शब्दायते (D.). =0, t. ध्वन C., स्वन C., नदु ए.; बहु ए., आ-ध्या 1 P, सुखमार्शतन gg 10, (trumpet, conch &c.); (drum) तुइ 10, आहन् 2 U; ' the drum being s. ed ' आहतायां भेर्याः (bow) आस्फल c. 2 परीक्ष् 1 A. सुक्नं-निपुणं-निरूप 10 or अनुसं-धा 3 U, ज्ञा desid, (जिज्ञासते). 3 उद-खुव 10, प्र-ख्या c. (ख्यापयति), भकाशू c., यह टीक 's. the depth ' तलं अवगाह 1 A: ' s. the depth of water ' जलवेधे परि-मा 3 A, 2 P. -inv, a, इाट्डन, सुखर, शब्दायमान, निनादिन, निनदत, घोषण, गर्जत, नि-हादिन, शब्दकर (री)); '8lead ' लंब:, लंबसीसकं. =8. ध्वाननं, शब्दनं, वादनं : 2 वेधपरिमाण, तलावगाइनं - у, adv. तीवं, तीक्णं, अत्यंतं, म-,गाढं: निर्भरं, दुइं, सुर्वन, सु-अति pr. =ness, ह. स्वास्थ्य, कल्यता, आरोग्यं, अक्षतत्वं, निर्मणत्वं, अवैक-ल्यं, अन्यूनता, अखंडचता, निर्दोषता, &c.; ' 8. of mind ' न्दित्तस्वास्थ्यं, अविष्ठवः.

Soup. ह. जू (यू)प:-पं-

Sour, a. अम्ल, शुक्त, अम्लरस; 's to the teeth' दृत इ.ट. 2 कर्क श, एवप, दावण, कक्ष, अकंतुद; सदावक, वक्र-वाम-शील, कर्क श-श्वमाव, दुष्पकृति. =0. t. अम्लीकृ 8 U. 2 कर्क शिक्त, वक्षीकृ. =2. i. अम्लीकृ 1 P, कर्क शिक्त, -10. st. अम्लीकृ 1 P, कर्क शिक्त, -10. st. अम्लता, कार्क श्वे

Source, क प्रभवः, योनि कि, मूलं, कारणं, हेतुः, प्रस्ति कि, उद्भवः, संभवः, आदिः, उद्भमस्थानं, Sec Origin; 'to have s. in 'प्रभू 1 P, प्र-,जन् 4 A, उत्पद् 4 A (with abl.); लोभात्कोधः प्रभवति, लोभात्कामः प्रजायते (H. 1); 'the s. of the Ganges is in the Himalaya' हिमवती गंगा प्रभवति (S. K.).

Souse, ए. १. सहसा हु c. or मस्त्र c. (मज्ज-यति) or जलेन सिच् 6 P. = : i Pounce,

q. v

South, s. द्क्षिणा, द्क्षिगदिक्-दिशा-आशा, अवाची; 'to the s.' द्क्षिणतः, (with gen.). -a., -ern,-erly, a. द्क्षिण, अवाच, अवाचीन, अवाच्य, द्क्षि-णात्य; 'in a s. direction' दक्षिणेन (with

acc. or gen.); 's. country' दक्षिणापयः; 's.-east' दक्षिणपूर्वा; आग्नेयी; (a.,-ern-erly,) दक्षिणपूर्वा, आग्नेय; 's.-west' दक्षिणपश्चिमा, नैर्ऋती; (a.,-orn, -erly) दक्षिणपश्चिमा, नैर्ऋती; (a.,-orn, -erly) दक्षिणपश्चिम, नैर्ऋत, =ward,-wards, adv. दक्षिणाभिमुखं, दक्षिणतः, दक्षिणस्यां दिशिः

Souvenir, s. See Memorial.

Sovereign, s. स्वर्णसुद्धाः 2 अधिराजः, अधीश्वरः, अधिपतिः, महाराजः, अधीकः, सार्वभीमः, नृपतिः, सम्राज्धः m., oft. by राजा,
पालः, नाथः, &c.; Scc King. -a. प्रम,
ओह, सुख्य, प्रसुज्जः, Scc Principal. 2
उत्हृष्ट, सुणावह (medicine &c.); 's.
medicine' प्रमीष्धं, महीष्धं -ty, s.
प्रभुत्वं, राज्यं, आधिपत्यं, साम्राज्यं, क्वाच्यं, ईश्वर्त्वं,
स्वाच्यं, ईश्वरत्वं, हृद्धता in comp.; 's. of
beasts' मुगेंद्धता. 2 (Authority) सुख्यओष्ट-अधिकारः, प्रधानाधिकारः

Sow, १. स्(शू) करी, वराही, काली: -ए.र. वर्ष 1 P, आ-नि-°, (बीजानि) विकृ 6 P, आरु इ.: 's. dissensions ' भेदं जद ८., भेदंबीजानि वर्; 's. dragon's teeth' कल्हबीजं वर्; 'as yous., so you reap' वा यहपति बीजाहि सोपि तल्लभते कलं; See also Reap. -- 27, 8. दहु m., वारित मा वापकः

-ing, इ. वपनं, वापः, उति ... , जीजारोपणं.

Space, इ. आकाशः-शं, शून्यं, दियंतरं, रिक्तं,
अंतरिक्षं, नभोमंडलं; 'inhinite s.' अनंतं,
सहाकाशं; 'finite s.' घटाकाशं. 2 (Intervening s.) अंतरालं, मध्यं, अम्यंतरं, अंतरं,
अम्यंतरावकाशः, व्यवधानं. 3 अवकाशः,
अवसरः, प्रसरः, विषयः, स्थानं, स्थलं, स्ति
f. 4 प्र-देशः, दिश्व-शा, दिग्मागः, 'pervading all s.' सर्वदिग्व्यापिन्, अभिव्यापिन्. 5
अंतरं, अध्वन् m., देशः, 's. of time' अंतरं,
अधिः, कालाविः, कालांतरं, oft. ex.
by अम्यंतरं, 'in the s. of six months'
वणमासाम्यंतरे. -Spacious, a. विस्तीणं,
विशाल, विषुल, विस्तुत, पृथु; See Large.
-ness, & विस्तारः, विस्तुति f., वेषुल्यं.

Spade, ह. खनित्रं, अवदारणं, स्तंत्रज्ञः.

Span, s. किच्छु-वितरित-m. f.; 'life's er' जीवितावधिः; gen. ex. by words for 'Transitory' q. v.; 'the s. of life is short' आयुः कलोललील (Bh. 11. 82), कातिपयनिमेषायुपि जने (सित)) (Bh. 11. 40); जीवितं तरलं &c. =v. t. प्र-परि-मा 3 A. 2 P.

Spangle, s. रजतपत्र, धातुतारा -v. t. Adorn, q. v.

Spank, v. t. चपेटेन मह 1 P ot तहू 10.

Spar, 8. स्कटिकमृत्तिकाः 2 दीर्घपष्टि f. कार्ड, दारुखंडः, -१. i. परिहासेल सुधीस्रष्टि युप् 4 A.

Spare. v. . रख 1 P, सं-चि 5 U, (money); न स्थय 10 (ध्ययवति) or विक्षिप 6 P, परिमितं म-विनि-युद्ध 7 A, 10; ' does not s. time ' कालं विकिपति-हरति; ' will you e. three hours for me 'आप भवानमद्ये प्रहरमेकं विनियोजियक्यति 2 सुच 6 P, (बधात्. छेदात् &c.), त्यब्द् 1 P, हा 3 P, विन्डत् सूज् 6 P. 3 उपेक्ष् 1 A, न अपेक्ष्, हुस्तेन त्यन oft ex. by 'not' with other words; 'but s. this tree' इसं बुक्षं तावन्मा छिद्धिः ' s. bim ' सुच्यतामसी. न इंत्रच्यः के can now be s. ed from my service 'तस्य सेदया न मे प्रयोजन-मधुना, तस्य सेवां नापक्षे; Sec Dispense. 4 अव-,शिष् c., उद्-वृत् c. =a. उद्वत्त, अन्या-पृत, अधिक, अतिरिक्त. अव-,शिष्ट. 2 अल्प, स्तोक, परि-,मित, अबहुल. 3 क्षाम, कुज्ञ. परि-,क्षीण, निर्मोस, छुण्क; See Lean. -iog, a. मितन्यय, अल्प-परिमित-ध्यायेन: परिमित, अल्प; 's. of words' अल्पभाषिनः परिमित्तालापः -ingly, adv. मितं, अल्पं, मितब्ययेन, अल्पशः, स्तोकशः, 'enting s.' मिताहार, भित्रभुद्ध, -ness, अ छुशता, क्षीणता...

Spark, s. वि-,स्कृलिंग: अग्नि ०): ज्वलन-कण: ०): कणिकाः कणः, कणिका, लवः, . लेशः, अणुः. 2 Fop, q. v. - Sparkle, v. i. 2526 P. प्र-वि-°, तेजःकणान्-स्कुलिंगान्-उत्क्षिप् 6 P er विक 6 P; See Shine also; 's.-ing fitfully ' झणनष्टदृष्टाः (Mr. 5.). =ing, 4. स्फ्रुरत्, स्फ्रुरितप्रभ,दीतिमत् &c.; 's, wit' पुरःस्फ्ररंती मतिः, मतिविलासः.

Sparting, 8. सुष्टियुद्धं, सुर्शेसारियुद्धं- 2

विचारः-

Sparrow, s. चरकाः, कलविकाः, 'female ह. ' चटका.

Sparse, a. बिरल, अबहुल, अनिविद्य.

Spasm, s. (अंग) संकोचः, आक्षेपः, आकर्षः, उद्देष्टनं, ब्यासः; '.s. in the leg ' पिंडिको-डेप्टर्न: शहं (with pain). -Spasmodic. a. सोद्वेष्टन, आकपिन, आक्षेपक, by (s.); ' s. contraction ' आकर्षः, संकोचः.

Spatter. v. i. अवसिच् 6 P:or अवकृ 6 P, (पेकादिना,)

Spattle, Spatula, इ. प्र-वि-लेपनी,

' Spavin, ह. संधिशोध:.

Spawl, s. निष्ठश्चर्त, See Saliva.

Spawn, 8. अंड, भीनांड, भेकांड, &c. =v. अंडानि मोक्स 10 or प्रस् 2, 4 A.

Speak, v. t. बद् 1 P, बच् 2 P, भण्-गद् 1 P, are 1 A, a 2 T. ane 4 1 P; See Say; बाचं-विरं-उदीइ c. or उद्-ग (; P; 's. of 'अमि-धा 3 U. कथू 10, निदिशू 6 P, इन्हें 10: ' a. ill of ' अयभाव, परि-जप-वद् I'A, निष्ट-1 P: 's. out'

स्फ्रदं-वद्, भकाशं वः 's. well of' प्रशंस् 1 P: See Praise; 's. with,' 's. together' संबद्ध, संभाष, अंमंत्र 10 A. -धा, s. प्र-, वक्तm., वासिन् m., वाहिन् m. अंशह, s. भाषणं, भाषितं, वचस् n., उक्ति f., व्याहारः, See Speech below. - Speech, श्वाच् f.. वाक्रशक्ति, र., वाणी, गिइ.र. 2 वाक्, वचः गीः, वाणी, उक्तिः, व्याहारः, भाषणं, वचनं, आलापः, वाक्यं, भारती, सरस्वती, व्याहति र्. 3 भाषा, उक्तिः, ' eloquence of s. ' शब्द-पद-लालित्यं, ' covert s ' भंगिभाषणं, व्याजोक्तिः: 'openig of s.' वाङ्मसुखं: 'goddess of s. वाग्देवी, भारती, सरस्वती; 'part of s. ' शब्दजाति:-भेद:. =ify, v. i. Harangue, q. v. =less, a. सुक, बारहीन, स्तंभितवाकु See Mute.

Spear, s. श्रूज:-लं, कुंत:, पास:, तोमर:, शक्ति f., सल्वं; 'head of a . ' फलं, जूलायं: 's -man' ज्ञालिन् m., ज्ञूलधर:-धृत्, ज्ञूल-पाणिः, प्रासिकः, कोंतिकः, शाकीकः, शक्ति-धर:-ग्रह:, =v. t. ज्रुजेन व्यथ् 4 P.

Specie, s. सुद्रा, नाणकोः

Species, 8. जाति f., प्रकारः, भेदः, विशेषः; 'of the same s. ' स-एक-जातीय; 'a s. of animal ' प्राणिविशेष:-भेट:: ' genus of animal ' प्राणिविशेष:-भेदः; and s. : -तामान्यविशेषी. -Special, a. विशेष in comp., असामान्य, असाधारण (णीf.), अन्यापक, बैझेषिक (कीf.), विशिष्ट, अवच्छेद्का; ' B. duty ' विशेषधर्माः; विशेषनियमः, समयाविशेषः, &c. 2 लोको-त्तर, लोकपाह्य. 3 तद्धेतुक, तन्निमित्तक, तदु-हिष्ट. 4 जातिवाचिन, जाति in comp.; ' s. characteristic' जातिधर्मः-लक्षणं. -ly, adv. विशेषतः, विशेषेणः सविशेषं, कायतः, प्रयोजनापेक्षया. =ity,-ty, श्रविशेष:,विशेष-धर्मः, विशिष्टतां.-Specific-, -al, a. विशेष, जाति in comp.; विशिष्ट, असामान्य, जाति-च्यक्ति-गत; ' 8. gravity ' विशिष्ट<u>ग्रं</u>उस्वं; ' 8. character ' जाति-विशेष्-धर्मः-लक्षण-🗝 's. medicine' अमोधगुणमीपधं, विशि ष्टोषधं -ically, adv. जातितः, विशेषतः, सविशेषं -- Specify, v. t. (सविशेषं) निर्दिश् 6 P, क्षष् 10, अभि-धा 3 U, उदाह 1 P, विशिष् 7 P or c., एकेकशः परिसं-ख्या 2 P or कथ्; विशेषं कथ् or बू 2 U, अवच्छिद् 7 P. =ied. a. निर्दिष्ट, अवस्थिक, निर्दिष्ट-उक्त-लक्षण &c.; ' will be s. further on ' अबे वस्यते, -ication, 8. विशेषानिर्देश:-कथर्न-वर्णनं, ध्यवच्छेदः, परिसंख्या, विशंषः.

Specimen, ह. आदुर्शः, प्रतिमा, प्रतिरूपं. Specious, a. सत्यसंकाश-आभास-सनिभ, आपातरमणीय, बहिः रमणीय, सुदृश्य, बाहूadv. सत्याभासपूर्व. रेव मनोरम, -ly, =ness, ह. सत्याभासः-

Speck, Speckle, s. चिंदुः, चिह्नं, अंकः, कलंकः; तिलकः कं. 2 शकलः लं, कणः, लवः. अधः, सहमबिंदुः, 's. s of clouds' मेघशकलानि न्यः !िच्च 10,चित्री-कन्नं री-कृ 8 U; विंदुक्तिः चित्र. =ed, a. चित्र, चित्रति, कन्नं रित, चित्रविंद्रते, विंद्रचित्रित-चिह्नित, श्रवलीकृत, चित्रवं (गी f.); 'having a s. belly' चित्रवेदर, प्रपट्दर.

Spectacle, ः दृश्ये कौतुकं, आलोकः, चम-त्कारः, स्थानं दृष्टिविषयः. 3 (S. 8) उपनेत्रं-

ने, दुष्टितहायी

Spectator, s. प्रेक्षकः, प्रेक्षकजनः लोकः, इष्ट्ट m.; (in an audience &c.) पारिषद्यः,

सामाजिकः, पार्पदः.

Spectre, s. भूतः, पिशान्तः, छाया, घेतालः, प्रेतः, 'to raiso a s.' वेतालं उत्था ८-, छायां उद्भ ८.

Specular, a. आदर्शगुणक.

Speculate, v. i. विचर् c., वितर्क् 10, विसूक् 6 P; See Consider. 2 बहुलाभापेक्षया की 9 U; अविचारेण दैवाधीनं कर्म छ
8 U. vien, s. विचारः, वितर्कः, विमर्शः,
परिकल्पना. 2 कल्पना, प्र-,युक्ति f., उपायः
vive, a. विचारवत्, विचार-ध्यान-शील. 2
काल्पनिक-मानसिक- (की f.), अध्यवहार्य,
अपवर्तनीय, अव्यवहाराद्यरूप, व्यवहारायोग्यः
or, s. कल्पकः, विचारकः. 2 Philosopher, a. v.

Speculum, s. See Mirror.

Spell, इ. मंत्रः, अभिचारमंत्रः (magic);
मोइनं, आकर्षणं, 's.-bound' अभिमंत्रित,
मंत्ररुद्धविरं. = v. t. अभिमंत्र 10 A, अभिचर् ट., मंत्रेः वशीकु 8 U, वि-, युद्ध ट. 2
अक्षराणि निर्द्धित् 6 P, यथाक्षरं सं-स्त्या 2 P
or पद् 1 P or हिस्स् 6 P.:-ing, इ. वर्ण
0: अक्षर-वि न्यासः or रचनाः 'having a
double s.' द्विस्त्य, 'variation in s.'
यहांतरं, प्रतिभेदः

Spend, v. t. उत्-वि-सुंबर् 6 P, परि-त्यं 1 P. व्यय् 10 (व्यय्पति), विनि-सुंबर् 7 A, 10; 'good men, like clouds, take (things) for s. ing (them), आवाने हि विसर्गाय सतां वारिसुचामिव (R. Iv. 86); 's.-ing on proper of jects 'पात्र व्ययः 2 अव-सब् ट., क्षि 5 P or c., नज्र c., अप-चि 5 U; क्षिणीकु 8 U, विक्षिप् 6 P; See Exhaust; 'spent with toil' अमिषक, अनावसकः 3 (Time) के c. (क्षपयति), गम् c., नी 1 P, पा c., अतिबहु c.; See Pass; 's. in. vain 'क्षिप्, ह 1 P. =ing, s. व्ययः, वि-यत्सर्गः, त्यागः, विनियोगः, पापनं, हरणं, विक्षेपः = Spendthrift. s. अतिब्युण्न कः, त्यागःशीलः, सुक्तहस्तः, अर्थनाशिच कः

Sperm,-atic, See Semen, e.c.

Spew, v. t. बस् 1 P, सर्च् 10. लि-, दिव् 1. 4-P. Sphere, s. गोल:-लं, वतुंलं, नंडलं, See Orb; 'celestial s.' ब्लोम-नभी-मंडलं. 2 लियोगः, विषयः, अधिकारः, धर्मः, प्रकरणं 3 सं-, स्थिति त. अवस्था. दशा, (in life). —Spherical, a. गोलाकार, वर्ष्टलं, गोल--Spheroid, s. उपगोलः, अंडाकृति: —81, a. गोलपाय-कल्प, उपगोलः —Spherule, s. गोलकाः, लश्च-श्चद्व-गोलः

Sphygmograph, ह. नाडीस्फुरण (स्पंदन)

लेखनयंत्रं.

Spice, s. गंधब्र्ध्यं, ' the three s. s. ' जि-जातकं. =v. t. वास् 10, अधि-सु-°. =ed.-y, a. वासित, सगंध, सगंध, मिष्ट, सुरस.

Spider, ३. तंतुवापः, तंतुनाभः, तंत्रवापः, कर्ण-नाभः, लूता, मर्कटकः, जालिकः, कोश(प)-कारः, अष्टापदः.

Spike, इ. शस्यमंजरी; काणशे-वं, धान्यशीर्ष-र्षकं. 2 महाकीलः, शंकुः, सूलः-लं, जंदकः, -v. t. जील् 10. -cd, व. शंकुयुक्तः, कीलित. शंकुवद्ध. -y, a. तीक्ष्णाग्र, सूच्यग्र, कील-विचित.

Spikenard, ह. जहामांसी, तपस्विनी, जहिला लोमशा, म(मि)सि-सी-षि-पी रं-, नलदा.

Spill, s. जलाका - - v. i. (अकस्पात्) अधः क्षिप् 6 P: अव-, पत् c., नि:-,सु c.; ं s. blood' स्थिरं सु c., रक्तमार्च कु 8 U. - v. i. स 1 P, पत् c. pass.

Spin, v. l. (तंतून) कु 8 U. जन c., तन 8 U. सुन् 6 P. ने 1 P. कुत् 6 P. the spider s. s out its web (threads) from itself ' तंतुनाभः स्वत एव तंतून सुन्ति (S. B. 477). 2 निष्कृष् 1 P. निर्मम् . 3 परिवृत् c. परि-,भ्रम् c. भूणं c. = l. . . अम् 1, 4 P. परिवृत् 1 A. = ner, s. तंतुवायः पः, कर्तकः. ning, s. तंतुवायः वापः, तांतवं, तंतुकरणं

Spindle, ह. तर्कु / तर्कुटी दे: ' 9.-shanked'

क्षामजंघ, पृश्चि, द्वीपेजघ-

Spine, s. पृष्ठवंशः, कशेष m. n., कशेषका, वृष्टास्थि n.

Spinous,-Spiny, तः सकंटक.

Spinster, क स्त्रकतिका. 2 अनुडा, अविवाहिता

Spiracle, इ. छिई, स्क्ष्मरंध्रं, वासुमार्गः

Spire, ह. च्या-आ-वर्तनं, आवर्तः, व्यावर्तनरेखाः. 2 शिखरं, शृंगं, शिखाः -बा, व. वि-,आवर्ति-न्, चक्राकारः -बाण, वर्तणः चक्राकारेणः

Spirit, ८. प्राणाः, अप्तवः,(pl.). 2 आत्मन्*र्गः.*, देहिन m., क्षेत्रज्ञ: See Soul; the supreme s,' परमात्मा, ब्रह्म. 3 चित्तं, मनस्-चेतस्- १८., इसि रि. भावः; 'low-s, ed' लघुचेतस् सुद्रमनस् 'proudness of s. ' चित्रसस्स्रिति f., चित्तोदेक:; See Pride; 'in good s. s', 'in high 's. s ' सोलास, महर, प्रसुद्ति-चित्तः इषेष्टातिः ' high s. s. ' उत्साहः, उ-हासः, मफुल्लता, महर्षः; 'low s. s.' विषादः, उद्देगः; 'in low s. s' उद्दिश, विषया, उदासीनः See Dejected.: 4 सर्वं, तेजस् कः, बीर्य, प्रभावः, ऊर्जः, उत्साहः 5 भाव:, भावार्थ:, उद्देश:; ' he obeyed my order in s, only' भावार्थमेच गृहीत्वा ममा-ज्ञामनुष्टितवान् 6 सारः, तत्त्वं, सत्त्वं, सा-रांशः,जीवितं; जीवनं, Ojas is the s. (soul) of prose' ओज: गद्यस्य जीवितं (Kav.). 7 प्रकृति f-, शीलं, स्वभावः, वृत्तिः; ' gentle s. 'स्वभावसीजन्यं, शांतशीलता, 'of a noble s. 'उदारमकृति 8 भूतः, वेतालः, 'evil s. 'रक्षस् गः, राक्षसः, पिशाचः, अप-देवता, 9 मेतः, परेतः, छाया. 10(Of style) ओजस् "., ऊर्जः; रसः 11 (S.s) सुरा, नदां: See Liquor. -v. t. (up) आश्वस ए., उज्जीब ८., उत्तिकः ८. −६०, ८. सच्ववत्, सोत्साह, तेजास्वन, वीर्यवत्, सत्त्वः '१६६. speech ' ऊर्जिताश्रयं बचन 2 श्रोजस्विन. सरस. -edly, ade. सोत्साह, ससरवं -less, u. निःसत्त्व, तेजाविहीनः निस्तेजस् निर्वीर्यः, नीरस, =uous, a. मादिन, मादक: 's. liquor 'सरा, महिरा, &c. -Spiritual, a. अध्यातम in comp.,(अध्यात्मज्ञानं), आ-ध्यात्मिक (की f.); निरवयव, निराकार, चिद्रप, अमूर्त, परम. 2 पारात्रिक-पारलौकिक-पारमार्थिक (की 🏂), मानसिक सारिवक-(की f.). 3 धार्मिक (की f.), धर्म in comp.; असांसारिक-अर्हाकिक-(की f.); ' s. preceptor ' उपाध्याय:: ' s. father ' धर्मतात:-पित 1/1, =18m, 8. ब्रह्मवादः, ज्ञान-निवृत्ति-मार्गः. =ist, ह. ब्रह्मवादिन् m. =ity, अमूर्त-ह्या, असांसारिकता, परमार्थानेडा. नेy, adv. परमार्थेतः: ' s. minded ' परमार्थदृष्टि-दुद्धि, परमार्थामक्त, बह्मानिष्ठ संसारव्यावृत्त.

Spit, v. t. नि-, ष्टिच् 1, 4 P, उद्ध्य 1 P, निःसु ८., उद्द-पृ 6 P. 2 जूला कु 8 U, जूलं
आउद्द ८. - थः ं छिन्, श्लेष्माणं-लालां निःसु. - ड., - tiag, इ. निष्ट-कृति f., नि-, ष्टीचःवनं, उद्धमनं, उद्गिरणं, ' s. ing-pit, spittoon ' प्रतिग्राहः, पतद्ग्रसः. 2 जूलः-छं;
'roasted on a s. ' जूल्य, जूलाजुत, भिट्य- Spittle, इ. नि-, ष्टजूतं, ष्टीवनं, गुलसावः,
लालाः, See Saliva.

Spite, श. वि-,द्वेषः, ईप्पी, अस्या, द्रोहः, सात्सर्यः, 'in s. of 'अनादृत्य (with acc.),
gen. ex. by gen. or loc. abs.; पर्यतोपि ग्रतोः, तिष्ठत्स लोकपालेखु दुर्षति नलंपतिः,
' snatches away, in s. of our looking
on 'मिपतां नः आन्दिनाति (K. 11. 46).
-ए. १- वि-,द्विष् 2 U; दृद् 4 P, ईप्प्रं 1 P
(with dat.). -ful, a. सास्य, विद्वेषिन,
मत्सरिन, सेर्प्य, द्रोहखुद्धि, द्रष्टभावः, See,
Malicious, -fully, adv. सास्यं, द्रेपात्
देष-दोइ-बुद्धना, सेर्प्य, मात्सर्यात्.

Splash, ए. आस्फल्ल ८., (आस्फालितं यत्पमदाः कराग्रे: R. xvi. 13), झीडायां तड् 10; इत स्त तः विक्षिप् 6 P. = 8., =ing, १. आस्फालनं, विक्षेपः, आस्फालनं क्दाः नादः, 'the log foll down with a s. ' काष्ट्रसंहः पतितो जलमा-

स्फालयत्•

Spleen, s. सिहन् m.; सीहा, ग्रन्मः, 'enlargement of the s.' सीहाभिवृद्धि f., सीहो-दरं- 2 संरंभः, मन्युः, 's.-wort' सीहप्तः, सीहरायुः. =Splenetic, u. सीहरोगिन- 2 नक्र-कर्कश-शील, पिशुन, कर्कश-

Splendid, a. भासुर; उज्ज्वल, भारवत, अति-तंजस (सी f.), अतिशोभन, सुप्रभ, अतिप्रभ, अतिदीप्तिमत्; महातंजलः; 'a s. dress उज्ज्वलवंशः, उदारनेपथ्यं- 2 श्रेष्ठ, प्रशस्य, परम, विशिष्टतम,अभिनंद्य,(Auccess). 3 महा-प्रताप, प्रतापवत्; See Majestic. = ly, adv. उज्ज्वलं, सुप्रभं, अतिशोभया, अतिप्रतापेन; 's. देग्ट्डिक्टवें उज्ज्वलंशधारिन् - Splendour. इ. शोभा, तंजस् ॥, श्रीः, प्रभा, अज्ज्वल्यं, भासुरत्वं, अति-शोभा-कांति-दीप्ति f., महा-तेजः, प्रतापः, विश्वति f.; वेभवं-

Splice, v. t. संयुज् 7 U, 10.

Splint, =er, s. (काउ-) खंड:, इाकले, वि-दलं, भिनं. =ए. t. वि-दृ 9 P or c.; See Tear. =v. i. वि-दल् 1 P, स्फुट्स 6 P, विभिन्न

Pass.

Split, v. i. स्फुद 6 P. वि-,दल 1 P.,

भंज-विभिद्-विद-Pass., इद 4,6 P.,

शंकलीभू 1 P., =v.t. स्फुद c., वि-,दृ 9 P.

or c.. वि-,पद 10, वि-,भिद 7 P. or c.,

भज्र 7 P. संद 10, वि-,छिद 7 P. इद c.,
विवृद्ध c. (व्लयति), शंकलीकृ 8 U. =s.
विवृद्ध र. (व्लयति), शंकलीकृ 8 U. =s.
वि-,भेदः, भंगः, विद्रः, स्फु(स्को)टर्नः

भिदा, छिद्रं, रंघं- न्धंतष्ठ, हः विदारणं, विपा-टर्म, विदलनं, &c.

Spoil, र. र. मालिनीक 8 U, कलुपी-आविलीक, सिलनयित-कलुपयित-आविलयित (D.), दुष् ८. (दूपयित), (fig. also), विक्र; विपक्ष; अंगू ८. (सत्यथात). 2 अत्यंतं लल् 10, अत्यंतं लंदं अज्ञवत 1 A or अज्ञक्थ 4 A. 3 लंदं 1 P. 10, अप-ह 1 P. 4 नग्न ८., उद्विक्त विक्र
Spoke, s. अर:-रं, सक्थि n.; 's. s are fixed on to the nave ' नामो अरा: प्रतिष्ठिता; ' a wheel having long s. s ' द्वीपंसक्यि चर्क. Spokesman, s. सुखं, (त्वं ममसुखं भव V.1),

वस्त काः

Spoliate, v. t. लुंद्र 1 P, 10, अपह 1 P. =10a, 4, अप-्रर:- हरणे, लुंटने.

Sponge, s. Sponger, q. र. =y, a. विरल-शिथिल-अवयव. =Sponger, s. परासपुटः, परीपेडादः, पात्रेसभितः

Spousor, s. धर्मप्रतिभू:-प्रतिनिधि:-

Spontaneous, त-यादृष्टिष्ठक-ऐच्छिक- (की.), स्वेच्छानुरूप, स्वतः प्रविति, यदृच्छा ० स्वेच्छानुरूप, स्वतः प्रविति, यदृच्छा ० स्वेच्छानुरूप, कामहेग्रुक, अयत्मकृत-भूत, यदृच्छा-स्वेच्छा-काम-in comp. = !y,- adv. स्वेच्छातः, स्वेच्छा-काम-in comp. = !y,- adv. स्वच्छातः, स्वेच्छा-काम-in comp. = !y,- adv. स्वच्छातः, स्वच्छा-कामनः, अंदा-प्रवृत्त्याः, अयत्नेन, स्वचान्यां कामतः, अंदा-प्रवृत्त्याः, अयत्नेन, सहजावचाधेन. = ness, - Spontaneity, s. यदृच्छा, स्वच्छा, कामः, कचि. Spoon. इ. चमसः-सं, कांविचा तः, द्विची तः, स्वज्ञाकाः, ऽद्व Ladle; 'wooden s.' द्वाक्सकः, तर्ज् m. = ful, s. Ex. by (%.); 'woos. s' द्वीद्वयं, चमसद्वयमावं.

Spoor, 8. श्वापद्पद्वी, वनपद्यपद्वी f.

Sporadic, a. See Single.

Sport, v. i. विन्ह 1 P, क्रीइ 1 P, विलस् 1 P, रम् 1 A, खेल् 1 P. 2 मृगयां क 8 U, आच्छोद्नं छ. 3 पेरिहस् 1 P. = अ. विहारः, कीडा, खेला, केलि m. \hat{f} ., लीला, विलासः; ' boys' в. ' कूर्दनं, कीडा, लीला. 2 मृगया, आच्छोदनं, आखेटः। 'to make the better ह मृगपारसं वर्धयितुं, मृगयां अधिकफलदां कर्ते 3 अव-उप-हासः, विद्वंबनाः, Sec 4 परिहासः, लीला, कोलिः, Mockery. नर्मन् n.; 'in s.' परिहासेन, लीलया; ' uttered in s.' नर्मालापः, परिहासजल्पितं. -ive, α. (Of persons) क्रीडाशील-प्र, विलासपर, खेलनपर, विहारिन, विहार्-कालि-मिय; See Playful. 2 उपहासगर्भ, नमेगाय, संपरिहास. 3 सविलास, सलील, सहेल, संखेल, उल्लसित. =ively, adv. स-बेल, लीलया, सलील, सविलासं. =5ports= man, १. मृगया-सेविन कः- विहारी-शीलः, मृगयुः, ज्याधः, लुड्धकः, शकुनिलुड्धकः.

डुगड, अस्पानं, रथलं, पद्धं, प्र-देशः, आस्पादं, भूमि र्र. अत्रं, 'on the spot' तन्नेव. 2 विद्वः, अंकः, लंडानं, चिद्धं, लक्षणं, पद्दं, 's. on the moon' लक्ष्मन "-. अंकः 3 कलंकः, दूपणं. -ए. । विद्वभिः चित्रं 10 or चिद्धयति (D.), कर्न्चरीकु 8ः U, शबलीकु, कल्मावयति (D.), oft. by चित्र-थः, 's.-ted deer' चित्री सुगः, विद्वां कि. पुगः, विद्वां सुगः, विद्वा

Spouse, इ. परिम्रहीतृ m., परिणेतृ m., वरः, भर्तृ m., पतिः. 2 भार्यः, चधुः, See Wife. म्बा, इ. विवाहः, परिणयः, पाणिदानं-महणं, See Marriage.

Spout, ह. नाली, प्रणाल: ली. = v. t. उत्सिष् 6 P,उद्देस् 4 U,जलवत् निरस् 0र निःसुं c. 0र उक्षिप् (lig.), उद्देश्य 6 P, उद्भ्य 1 P, निः-स् c.,:विस्कृ 6: P. = v. i. सवेगं उद्देश्य 1 P or निर्मस्, निःस् 1 P, उत्सिष्-विस्कृ 6: P. = v. i. सवेगं उद्देश्य 1 P or निर्मस्, निःस् 1 P, अतियन्ति (संधीत &c.) वि-

Sprain, v. t. अतियत्नेन (संधीन &c.) वि-तन् 8U. आक्षिप् 6P) अभिहन् 2P. -s. संध्यभिघातः, ज्ञायुदितानः, अतिश्तिनः

Sprat, अ. नल-तल-मीनः.

Sprawl, v. i. सांगविक्षेषं स्वप् 2 1'.

Spray, त. शी(सी) करः, तुपारः; 'bearing 8.8' शीकरिन, शीकरासारवाहिन. 2पिटपः, शाखा, पशाखिकाः

Spread, v. i. प्र-वि-स्प् 1 P, प्र-वि-स्तु 1 P, वितन्-विस्तृ-विस्तृ-pass., व्याप् 5 P, वि-जृंभ 1 A, प्रच्य 1 P; (disease) संक्रस् 1 V, 4 P, संच्य, वि-स्प् प्रक्ष् 1 P, इध् 1 A. =v. t. स्तृ 5 U, स् 9 U or c., विसं-आ-°; अव-वि-कृ 6 P, (net &c.); वि-प्र-सु प., वि-प्र-सु ८., तत् 8 U, प्र-वि-सं-आ-°, प्रवृष् ८. 2 (Or nions &c.) प्र-सु ८., स-प्र-व्य ८., प्रवृत् ०., प्रकार् ८., वहु लीकृ 8 U. =s. प्रसारः, प्रसरः, अभि-, हुद्धि रं., प्रवर्तनं, विस्तारः. =ing, ८. प्र-वि-सारिय, प्रसर्पनं, प्रतानिन्त, प्रशेहिन्, '8 8. oreeper is वीक्य् ' लताप्रतानिनी चीक्त्. =s. प्रसरः, विसर्पणं, वितति र्र., प्रतानः, प्रवर्धनं।

जिसपण, वितात है। विश्वास निवास करा करा है। उप-Sprig, s. विष्टपः, शास्त्रा, पहुनः-चं, दहां, उप-

Sprightly, a. उत्साहवत्, प्रकुछ, सोत्साह, सोछास, प्रमुद्धित, उछासित, उछासप्राची. -iness, इ. उछासः, प्रहर्षः, प्रफुछता. Spring, ६. वसंतः, कालः -समयः, सुरभिः, मधुः, युष्प-समयः-कालः, मधुमासः। ' ह. of life ' प्रधमं वयः, अक्षतं चीवनं, अयातयामं वयः 2 जल्सः, निर्झरः. स्रोतस् गः, चारिश्वाहः, शसः षणं: ' s.-water ' नहीरं जलं, निर्झरवारि 3 प्रभवः, उद्भवः, मूलं, उत्पत्तिस्थानं, बोनि 🎉ः See Origin. 4 उत्सवः, स्रवः, स्रतं-ति र्रः, उ-त्ह्रतिः, चलिगतं. 5 स्थितिस्थापकत्वविशिष्टः पदार्थः =v. i, उद्भिद् pass:; परसु 1 P, क्फुट् 6 P, अंकुरयति (D.), See Shoot. 2 उत्पद्ध 4 A, प्र-,जन्द 4 A, प्र-,सं-उद्द-भू I P. पहुत् 1 A, उद्द 2 P, नि:स 1 P; also by भव, संभव, उद्भव, जात, ज in comp.; 'spring from a noble family' कुलज, कुलोद्भव, कुलसंभव, &c.; bprung from a royal family ' राजवंडय, राज-वंशज. 3 परावृत्, परापत् 1 P, उत्पत् · 4 ह 1 A, बल्ग् 1 P; ' s. . ? ' उत्पत्, उत्प्रः 's. over' लंध् 1 A, 10, उत्प्रत्य आते इ; 'B. upon ' सवेगं आपत 1 P or आक्रम 1 U, 4 P, सरभसं आस्केंद्र 1 P. 5 Split, Start, पु. ४. -७. १. उत्था ८. (उत्थापयति), प्र-बुध् ८. २ उद्भू ८., उत्पद् ८., जन्. ८. ३ Burst, Split, q. v.

Springe, s. qual: See Snare.

Sprinkle, v. t. सिर्च 6 P, आ-ति-अव-,° सं-प-अभि-उक्ष 1 P; अवकू 6 P, -er, 8. सेक् m., सेचकः, मोक्षकः. -ing, ३. मोक्षणं, आ-अद-सेकः; ':8. of 'ex. by विश्ल-त., (विर-लतुपारकणाः).

.Sprite, s. See Ghost.

Sprout, s. मंजरी. 2 पहाव:-वं, किस(श)लय:-यं: अंकुरः, मरोहः, उद्भिद् अभिनवोद्भिद्-m, उद्भिष्जः. -v. i. उद्भिद् pass.,
मरुष्ट् 1 P, सुद्ध 6 P, उत्-,फुह्न 1 P, विकस् 1 P. -ed, a. उद्भिच्च, अंकुरित, पहुवित, रफुदित. -ing, a. उद्भिच्च, अंकुरित, मरोविन, अंकुरित. -s. उद्भिद्धः, मरोहः.

Spruce, a. विनीत, विनीतवेश, See Nest.

Spume,-y, See Froth,-y.

Spur, s. कंटक:. 2 नख:-खं (of a cock).

3 पोत्साहनं, उत्तेजनं, प्रचोदनं, उत्साहहेतु:कारणं, See Incitement, Incentive;,
on the s. of the moment 'पूर्व अधिचार्य or अनालोच्य, अधिचारपूर्व, -v. t.
कंटकेन उत्साह c., प्रतुद् 6 P. 2 (On) प्रोसाइ c., प्रजुद् 10; See Prompt.

Spurious, a. कृत्रिम, कल्पित, कपट-फ्रेंट-मिश्या in comp.; See Counterfeit,

False.

:5purn, v. t. (Away) लक्तामहारेण प्रत्या-ख्या 2 P or नि: स c. or प्रत्यादिका 6 P. 2 प्रत्या-ख्या, अवधीर 10. तिरस्कु 6 U, निर- अव-पू 5, 9 U, निराक्त, धिक्न, सावज्ञे पत्या-विज्ञा: See Scorn, Contema,

Spurt, 8. हठोखमः, महाप्रयत्नः. 2 सवेगः ज-लोत्स्रेपः = १. १. सवेगं उत्सिष् GP or उत्स् 4 U. = १. १. सवेगं निःस् 1P or निःसु 1P. Sputter, १. अंद्रुक्त 8 U, सनिष्ठीवं यद् 1P

or उद्धर c. -s.,-ing, s. अंब्र्ज़तं, निष्टीयनं. Sputum, s.See Spittle under Spit.

Spy, " खारः, चरः,अप(च)सपः,एषशः,पणिधिः, गृह or ग्रुस-चरः or गितः, गृह-ग्रुस-पुरुषः, पिश्वानः, स्वकः, कर्णजपः, रहस्याख्यापित् m. (slanderous-); 'see as n s.' अपसूप् 1 P, (स मया पौरजानपदानपस्पितं प्रयुक्तः U.1)ः 'tho king sees by s. es ' चारचक्षुमीही-पालः. =v. t. हुसू 1 P, ईक्ष्र 1 A; See See. 2 निरूप् 10, निरीक्ष, अवस्, अनुस्नंधा 3 U.

Squab, त. व्हस्वस्थूल. Squabble, See Quarrel.

Squad, 8. नवसैन्यहरूं.

Squadron, ह. (सेन्य-) गणः, गुलमः लमं, दलं, ब्यूहः. 2 पोतावली, नीसमूहः.

Squalid, त. मलिन, जुत्सित, अमेध्य, अप-नि-

कुष्ट, अधम, जघन्य; See Dirty.

Squall, s. चीत्कारः, चंडरवः, कलकलः, उ-कोशः, उञ्चनादः-रवः. 2 (Of wind) चंड-चातः, प्रभंजनः, प्रकंपनः. = v. i. उत्-च्या-मूर्ग् 1 P, उञ्चैः रु 2 P or पुष् 10; See Scream.

Squander, ए. १. अप-च्यय् 10 (च्ययपति), विक्षिप् 6 P, सुधा क्षे ८. (क्षपयति) व्यद्ध 1 P, अमितं च्यय्, अतिच्ययं क्ष. = = = १. अप-च्ययक्तारित् ..., अमित्व्ययक्तारि, विक्षेपिन् ... = ing, १. अपच्ययः, विक्षेपः; अति-अमित-च्ययः.

Square,: s. (In Arith.) वर्गः, कृति f., हिंचातः; 's. root' वर्गमुलं, पदं; 'the root of the sum of theirs. s' तत्करपेयोगपदं; 'take the s. root' पदीकु, (Li.). 2 (In geometry) वर्गः, समच्चरसः, समच्चर्रुजः. 3 चत्वरं, अंगर्नणं; See Courtyard; 's. formed by 4 houses' संजवनं, चतुःशालं. =v. t. वर्गोकु 8 U, वर्गयति (D.), हि: हन् 2 P or गुणयति (D.). 2 समीकु, जुष ८:; समा-धा 3 U, प्रति-सं-आ-युज् 7 U, 10. =v. i. संबद् 1 P, युज-उपपद- pass.; See Suit. =a. समचतुर्युज, समचतुर्य. 2 Just, q. v.

Squash, v. t. संमुद् 9 P, संपीड् 10, संपीद 7P, चूर्ण 10 = श. संमर्द्धः, संपीडन, चूर्णनं.

Squat, है. हे. उत्सदुकासने कु 8 17, अवस्रिय-कासने कु, अवनतसक्थि आस् 2A or उपविद्य 6 P. 2 Cower, q. v.

Squeak, Squeal, v. i. कर्कशं र 2 P or नद् 1 P, बाज़् 4 A. = 8. फर्कशरमः नादः, वाशितं, चीत्कारः.

Squeamish, a. विवितिषु,वमनोन्सुख (खी र्). 2. दिवारीवीवाड, q. v. =ness, s. विवित्तिषा.

Squeeze, v. ६. नि-सं-पीड् 10, संमृद् 9 P, निष्पष् 7 P: (out) निर्गल् ८., निष्कृष् 1 P, तिर्देष्ट् 2 U; See Crush, Press. ⇒ing, s. संपीडनं, संमर्दः-देनं, निर्गालनं, निष्पेषः, निष्कर्पः-

Squelch, v. l. निर्द्छ् 1 P, विध्यंस् 1 A. = s. आवातः, प्रहारः.

Squib, s. See Satire ...

Squint, e. i. तिर्यक् दृज्य 1 P or पेक्ष 1 A, वर्कः वीक्ष. = अ निर्यक् वक्रम् ष्टि र्रः ' s.eyed ' वक्रदृष्टि, विलेर, केक्रर, केद्रर; तिर्य-ग्रहष्टिः

Squire, ह. महाजनः, आर्यः, श्री pr. 2 ला-

_ सहानिकः

Squirm. v. i. See Writhe.

Squirrel, इ. काष्टमार्जारः-चिडालः, वृक्ष-शायिका, चमर्यच्छः.

Squirt, 8. धारायंत्रं - . १. उदस् 4 U, उ-त्सिप् 6 P, बहेन जिल्हा ए. or निरस

Stab, v. t. (छुरिक्तया &c.) ध्यस् 4 l', भिड् 7 P, क्षण् 8 P, छुर् 1 P; ' s. in the secret 'परोक्षे ममीनदं कु 8 U. = s. क्षतं, वैधः, स्वरमेटः.

Stable, a. स्थिर, निश्चल, अचल, हृह, स्था-वर, See Firm. -3. मंडुरा, चाजि-अश्व-शाला; (fo elephants) व.री, गजवंधनी; (for cattle) गोशाला, गोष्ठ; 's.-keeper' अश्वपाल:, मंडुरागाल: -Stability, श. स्थेप, हृहता, सं-,स्थिति ... स्थापित्वं, प्रतिष्ठा; See Permanence.

Stack, ह. राशिः, सं-,चयः, संघः, उत्करः, चिति /. = . t. राशिष्ठ 8 U, समाह 1 P,

आ-सं-चि 5 U.

Staif, 8. दंड:, यष्टि र्र., वेजं (cane), लगुड: (wooden). 2 आलंब:-पर्न, आधार:, आअय:. 3 वर्ग:, गण:, अधिकारिनण: ६०.; 8. of teachers 'शिक्षकवर्ग:-समुदाय:

Stag, ६. हरिणः, मृगः, कुर्रगः-गमः, एणःStage, ६. रंगः,-सूमि र्रः, शालाः, नाटच्यशालाः,
नेयथ्यं, ' behind the ह.' नेयथ्ये. 2 मंदःचकः. 3 (On a journey) वसतिः र्रः,
(तिस्रो वसतिः चिरना हि. थाः ३३), प्रयाणकः, विश्रामस्थानं, अवस्थानं 4 पदं, स्थानं,
आस्पदं, हृति र्रः, दशा, अवस्थाः 5 (State of existence) आग्रमः, (धानगर्थाश्रमः);
' last इ.' चरमावस्थाः, ' lirst इ.' उपक्रमः,
प्रथमार्भः, ' इ.-coach' अध्वगयानं, पथिकयानं, 'इ.-manager' सूत्रधारः, 'इ.-player'
रंगोपजीविन् m., नटः, नर्तकः

Stager, ह. ज्ञानवृद्धः, वृद्धः.

Stagger, v. i. प्रस्तिल् 1 P. विचल् 1 P. भ्रम् 1. 4 P. घूर्ण् 1 A, 6 P. वोलायते (D.); मभयं-सचिकत-परावृत् 1 A. 2 विशंक् 1 A, विक्रुप् Î A. 🗝. ८ विचल् ०., भ्रम् ०., शंकां-

Stagnant, a. रियर, निश्चल, निष्पवाह, निश्चेष्ठ, गति वर प्रवाह-हीन वर रहित. -Stagnate, v. i. रियरीभू 1 P, ex. by (a.) with भू; 'when the stream of knowledge s. s' यदा ज्ञानजीतमी गति-रोधः भवति, ज्ञानमोतीगतिः कुंटिता भवति -ion,-Stagnancy, s. अपनाहः, निश्चलता, गति-प्रवाह-अभावः, निश्चलता, गति-प्रवाह-अभावः, निश्चलता, गति-प्रवाह-अभावः, निश्चलता, गति-प्रवाह-अभावः, निश्चलता, गरि

Staid, a. धीर, ग(गं)भीर, स्थिर; See

Serious.

Stain, v. t. (lit. and fig.) हुन् c. (हूपपति), कलंकपति-मिलनियाति-आविलयितकलुपयित (D.), मिलनी-कलुपी-कु 8 U,
लिए 6 P, लांक् 1 P, समली-मिलनिक्तां कुः
' what is the use of life s. ed by infamy (ignominy)' उपकोशमलीमसेः
पाणेः किं (R. 11. 53); 's. ed by blood'
रक्तमलिन; ' with s. ed hands' लिसहस्त.
2 रंज् c. = s. कलंकः, अंकः, दूपणं, लांछनं,
चिद्धं, कलुपं, मलं, मालिन्यं- 2 निद्धा, उपकोशः, वाच्यता, वचनीयं, गृहोः = less, त.
निष्कलंक, निमल, अद्युण, अकलुप, कलंकलांछन-हीन, निद्धंप, निरवद्धः

Stair, s. सोपानं, आरोहणं, पर्वत् n., भंगि:-गी f.; 'flight of s. s, ''s.-case, ''s.s' सोपानपथ:-मार्गः-पद्धाति f.,-परंपरा-पद्वी-

पंक्ति 🏸 निश्रेणी, अधिरोहिणी-

Stake, ८. ग्लहः, पणः 2 कीलः, शंकुः, यूलः-लं; स्थाणः, स्थूणाः शलाकाः 3 संशयः, सं-देहः; ' his life was at s.' संशयस्यं जीवितं तस्य, संशयितजीवित आसीत्,जीवितं संशयदोलाधिरूढं: =v. t. पण् 1 A, (with gen. of thing staked); 'इतस्य पणते 's. s a hundred'. 2 शूलन-कीलिन व्यथ् 4 P or बंध् 9 P, सील 10.

Stale, a. यातयाम, परि-,जिषत, राज्यंतरितः निःसार, नीरस, असन्तः, दुष्ट (जलं)- 2जीर्ण, पुराण, उच्छिष्टः =v. i. मिहु 1 P, मुत्र् 10.

Stalk, 8. कांडः डं, नालः होनी; बंधनं, बंते, प्रसव-शस्य-बंधनंः 2 साटोपगित ते., धीरो-द्धता गितः. -०. ं. साटोपं परिकम् 1 U,4 P, उद्धतं-सगर्व-चल् or गम् 1 P, धीरोद्धतं गम्, ' s. ing-horse' Pretext, q. v.

Stall, s. पण्यविधिका, पण्यगेहं, आ-पणः, विपणि f.; Ses Shop. 2 ज्ञाला, स्थानं; (for horses) मंदुरा, अश्वस्थानं; (for cattle) गोष्ठं, गो-ज्ञाला-स्थानं.

Stallion, ह, चीजान्तः सद्यपणः अश्वः.

Stalwart, a. हृढांग, प्रचल, 2 धीर, धृतिमत्-

Stamen, 8. केसरः, प्रकेसरः-

Stamina, इ. (fig.) सारः, सस्वं, तेजस् ृरः, जलसाधनं-हेतः

Stammer, v. i. स्वल् 1 P, असमंजसं जल्प् LP, स्वलद्वाक्येन-अस्पष्टवर्णः अस्फ्रटस्वरेण-गदृद्वाचा-बद् 1 P, अस्पष्ट-अस्फ्रुटं-बच् 2 P. -er, ३. अन्यक्त-अस्पष्ट-बाहिन् m., स्वलत्-सद्द-वादी, स्वलितस्वर: -ing, 🔥 स्वलनं, अस्पष्ट-अध्यक्त-भावणे.

Stamp, अ. सुद्रा, सुद्रिका, सुद्रापंथे 2 सुद्रा, चिह्नं, अंकः, न्यासः, पदं - 3 पाद्यहारः -आ-ग्रातः-विष्टंभः- 4 स्व-,रूपं,आकारः,आकृति *f-*, यक्तति f., संस्कारः: ' of the common 8. सामान्यप्रकृति, याकृत, 'of high s. ' सहा-मधाय, महाजुभाव; 'of the sames. ' समानरूप, तुल्य-स्वंभाव-प्रकृति. 🗝 पाटेन-पादतलेन-प्रह 1 P or आ-अभि-हन् 2 U, पादमहारं कु 8 U. 2 अंक् 10, सत्र्यति-चि-ह्म गति- ((D.), लांछ 1 P; 's.-ed with infamy ' दुष्कीर्तिचिद्धित, उपक्रोशमङीमस्, अपयशांकित. 3 करूप् ७, रच् 10, संवि-धा 3 U. 4 पादतलेन मृद् 9 P or चूर्ण् 10 or पिष 7 P. -ed, a. अंकित, लांछित, ससुद्र, कृतसुद्र, सुद्रांकित.

Stampede, इ. ससंभ्रम पलायनं.

Stanch, a. हृह, स्थिर, धीर, अचल: ' a हे. adherent बद्धानुरागः सहायः, दूहपश्यः; See Firm. -c. 1. प्रवाह-प्रसाव स्तंभ 9 P or रूप 7 U, जुद्द c. =o. . जुद्द 4 P, म्तन्धन्नवाह a. भू Î P.

Stanchion, ह. श्चद्रस्तंभः स्थाणुः.

Stand, v. i. स्था 1 P, पद्भ्यां स्था. '2 वृत् 1 A, विद् 4 A, अय-स्था 1 A; Sec Remain. 3 भू 1 P,अस 2 P, बृत्. 4 निवृत्, विरम् स्तंभ् pass., स्थिर-रुद्धगति-कंठित- 👵 भु: ' this will remain a s.-ing stigma (on me)' वचनीयभिद्धं व्यवस्थितं (K, IV. 21); 'this argument will not a long' इयं युक्तिर्न चिरं स्थास्यति, अचिरात् खंड-विष्यते. -v. t. सह 1 A, मृष् 4 P, 10; Sen Bear; ' to s. the test ' निकपपरीक्षां द् 1 ?. निकव परीक्ष pass. 2 उप-नि-रुध 7 U; मति-वि-रुष् - sgainst, प्रत्यव-स्था, बाध् 1 A; विरुष् Sec Oppose. -by,-near, साहाय्यं कु, संरक्ष् 1 l', परि-,त्रे 1 A, उपकुः 2 स्था, अव-स्था, 6. by अनुग्रहः A, अनुवृत्ः lord's orders ' ज्ञासने तिष्ठ भर्तः (V. 5); Sec Obey. -ior, स्थाने-भूमी स्था वा नृत्. 2 एदं आपू desid. (ईच्सति). -off, अप-मृ 1 P, दूरत: स्था, =0n, आ-अव-लंब् 1 A, आ-स्था (A): आश्रि 1 U. -out, प्रलंब, उन्नव् 1 P; See Project. 2 Persist, q. v -over, न्याक्षिप pass. 2 अधि-ष्ठा, अध्यास् 2 A; his name s. s over all ' स सर्वे-पां मुर्धिन तिष्ठति. -to, संबद् 1 P; ' does not s. to reason ' सर्वाक्तिकं-सोपपत्तिकं न भाति.=up, उत्या-=ध आधारः, भाजनं.

पात्रं, उपरंभः, आश्रयः; ' ink-s. ' मसीपात्रं-धानी; ' s. of a lamp' दीपाधार: मुक्ष: 3 अव-,स्थानं, पदं, स्थिति अव-,स्तंभः, गतिरोधः-स्तंभः, छुंठनं। 8. ' ecme to स्तव्ध-शांतa. भू: ' bring to a s. ' सांध् 9 P or c.. गतिं रुप् or बु c.; at a s.-still ' कुंठित, प्रति-हत-रुद्ध-गतिः ' make a s. against ' प्रति-वंध् 9 P, प्रत्यव-स्था (Λ), प्राति-विरुध्. =ing, ह. अत्र-,स्थिति:,अनस्थानं, स्थायित्वं: of long 8.' चिरस्थायिन, दीवकालीन, पु-राण: See Old. 2 स्थानं, पदं, आस्पदं,पद्वी, मतिष्ठाः ' high 8. ' उच्चपदं, महती मतिष्ठाः who has obtained a s. लच्ध्यतिहः -a. सनातन,चिर-नित्य-स्थायिन्; See Lasting. **2** स्थित. उत्थित, दंडवत् स्थितः स्थ, स्थायिन, वर्तिन, अन-,स्थित in comp.; with the hair s. on their end' yelfad. रोमांचित, कंटाकेत.

Staudard, अ. ध्वजः, पताका, केतुः, केतुनं, देजयंती: ' 8.-bearer ' ध्वजिन्, पताकिन्-2 मानं, प्र-परि-°, सूत्रं, विधिः, नियमः, ' & 8. person ' प्रमाणपुरुष:, प्रमाण; 's. authors'

प्रमाणभूताः (विशिष्टाः) ग्रंथकृतः.

Stanza, ह. श्लोक:.

Staple, a. मधान, सुरूय, विशिष्ट. -8. Market,

q. v. 2 लोहपुट:.

Star, ह. तारा, तारका, नक्षत्रं, ज्योतिस् ", उडु:, भं, ऋक्षं; 'the:s. a collectively ' उडुगण:, भगणाः; 'shooting s.' नसत्र-- पतनं, उल्का; s.u. der which one is born' जन्मनक्षत्रं; 's.-light' ताराप्रकास, तार-कितः (8.) ताराप्रकाशः - ७. १. तारासनाथa.कृ 8 U, तारकयति (D.); 'the breast इ. ed with drops of tears ' अशुविद्रतार-कितपयीधरा; 'the:s.-red heaven 'तारा-सनाय-ताराकितं-नभः- =1 y, a तारासंकुल-मय (यी /)-आकीर्ण-समाथ, तारकित. 2 तारा-निभ, तारा in comp.; 's. firmament' नभोभंडलं, नक्षत्रमंडलं•

Starboard, ह. नौदक्षिणपार्श्वः.

Starch, अ. मंह:-हं. -७. /. मंहयाति (D.), मं-

हेन लिप् 6 P.

Stare, v. i. स्क्मं-यद्गलक्ष्यं-स्थिरदृष्ट्या-अ-निभेषले।चनाभ्यां-प्रेक्ष् 1 A or हुश् 1:P or आलोक् 1 A, 10, अनन्यहृष्ट्या निरीक्षा स्निग्धं निर्वर्ण् 10. -। स्थिरदृष्टि / , बद्ध-अनि मेष-दृष्टिः, अनन्यदृष्टिः. -ing, ॥ धद्ध-स्थिर, अनन्य-अनिमेष-दृष्टिः वद्धलक्ष्य, त्रिवृत-उत्प्रहि नयन-लोचन &c., उन्मीलिताक्ष.

Stark, a. समग्र, पूर्ण, केवल, अत्यंत, अशेष. 2 रुवा, विषग. -adv. केवलं, अत्यंत Stert, v. i. प्रन्या 1 A, प्रन्या 2 P, प्र-, वर्ष

1 P; यात्राभिसुखं पहुत् 1 A '8. on 8 journey '(Mal, 6). 2 स्कृद् 6 P, सहसा

काप 1 A or स्पेंड 1 A; ' e. back ' समाध्वकं परावत or अवस्:1 P, सचितितं व्यपस्, च-कित-व. भू; संत्रस्त-भयचिकत-व. भू; ' 8. aside' स्वस्थानात विचल or भ्रंशू 1 Å, 4 P or च्यु 1 A; अभिन्नगतयः शब्दं सहंते (S. 1) 'not s, ing aside &c.; ' s. up ' सहसा उत्था; (in sleep) सहसा अवब्र्थ 4 1.; (an idea) सहसा उच्च or उत्पद् 4 A. -v. t. प्रहृत् c., प्र-स्तु c., संचल् c., प्रचर् c. 2 रहिन् ए., संबद ए., चिन्त-व. कु 8 U, उत्था c. (उत्थापयति), भी c.; अकस्मात् वस् c. or क्षंपू c. 3 Propose, q. v. = ह. प्रस्थान, प्रस्थानारंभ:. 2 कंप:-पनं, स्फ्रुरणं, साध्वसी-स्कंपः, सहसाकर्षः, आकारिमकंपकंपः, चिकतं, 'gavo a sudden s. ' (सहसा) ससाध्वस चाकितो वभूव: 'with a s.'चकितं, सचकितं-2 पवर्तनं, आरंभः, प्रचारः; ' to get or have the s. of ' पूर्व (with abl.) य-स्था or भारभ 1 A; by 8. 8 ' सातत्यं विना, हतरिव, आकास्मिक यत्नै:.

Startle, v. See Start; 's. ing news ' उ-हेगकरी वार्ता; in a very s. cd manner '

Starve, ए. ं. श्वध्या पीड् or अई pass., आहाराभावात् मृ 6 A or अव-,सद् 1 P or नङ्ग् 4 P, श्वथ्या अवसद्; (oneself) आहारं-अझनं-त्यच् 1 P, प्रायोपवेझनं कृ 8 U; 'likely to v. 'आसलमृत्युरिव, अन- झनेन मृ c.or नङ्ग् c.; 'be sure, I shall s.myself (to death)' भया प्रायोपवेझनं कृतं विद्धि (P. IV. 1). -ation, v. अन- झनं, अनाहारः, आहाराभावः, श्रुप्रधसादः, श्रुत्कामता. -ed, -ing, a. श्रुधापीडित-अ- दित-आतं, श्रुधावसन्न, निराहार, निरन्न-

State, ह. अवस्था, दशा, भावः, स्थिति f., वृत्ति f., गति f.; त्वं-ता affixed. 2-राज्यं, राष्ट्रं, राजन in comp.; ' s. affairs ' राज-कार्याणि; ' s .- servant ' राजसेवक: 3 ऐ-श्वर्य, आहंबरः, आटोपः, प्रतापः, वैभवं, वि-भूति f., श्री:, गौरवं. =0. t. क्यू 10, आचक्ष्र 2 A, वच् 2 P, वद् 1 P, नि-आ-विद् c., निर्दिश 6 P, वि-ज्ञा c. (ज्ञापयति), वर्ण 10, उपन्यस् 4 U; Sec. Tell, Say. -ed, a. कथित, उक्त, निर्दिष्ट, वर्णित, &c.; '88 above 8. 'यथानिदिंद. 2 नियत, व्यवस्थित. ≈ly, a. समताप, सश्रीक, सवैभव, उज्ज्वल; See Majestic; Grand. 2 साहोप, उद्धत्, सखेल; 'a. in gait ' साटोपगामिन, खेल-गति-गामिन, इंसगामिन् :=ado. साटोपं, उ-द्धतं, सखेलं, सलीलं, सपतापं. =ment, s. कथनं, आ-नि-वेदनं, उक्ति र्., वचनं, उप-न्यासः, निद्देशः, विशापनाः, 'clearness of -Statesman, 8. उपन्यासश्चद्धिः-मीतिज्ञ:-विद् m. -विशारदः, राजकार्यकुशलः- धुरंधरः, राजनीतिानिपुणः. -ship, ह. नीति-जता, नीति f.

Station, s. स्थानं, अव-, स्थिति f., आस्पर्वं, स्थलं, पदं, अवस्थानं. 2 दृशा, पदं, अवस्थानं, द्वाति f., पद्वि-वी f.; high s. ' उत्ततपदं, परमस्थानं, उत्ततावस्था; 's. of life ' जाति f. 3 अधिकारः, नियोगः, पदं, पद्विः-वी. 4 निवेशः. = v. t. स्था c. (स्थापयाते), अव-सं-प्रति-, निविश् c.; 's. in any post' एदे-अधिकारे-नियुद्ध 7 A, 10. = ary, u. स्थिरं, अचलं, निश्चलं, अचरं, स्थावरं, अजंगमः 2 अवधिष्णं, अवधिमानः

Stationer, क लेखनसाधनविक्रियन् m. -y, के लेख-लिपि-साधनं-सज्जा-सामग्री.

Statue, s. प्रतिमा, प्रतिकृति f., पूर्ति f.; See Image. -Statuary, s. कार: in comp. with(s.), तक्षकः 2 मूर्ति।विधानं-करणं.

Stature, अ. प्रमाणं, परिमाणं, उच्चता, मूर्ति f., आकृति f., आकारः; 'of low s.' अल्प-प्रमाण; 'of dwarfish s.' वामनाकृति, खर्व, च्हस्व; 'short in s.' च्हस्व-अल्प-मृति.

Status, क स्थिति f., पद्वी.

Statute, s. विधि:, नियम:, व्यवस्था; हेट्ट Law, Rule. -Statutory, a. विधिशोक्त, व्यवस्थाकील्पत, नियतः

Stave, ३. काष्टलंड:-इं, फलक:-कं. =v. १. स्फुट् ८., छिडयति (D.).

Stay, v. i. बस् 1 P, स्था 1 P, बृत् 1 A, अध्यास् 2 A; See Dwell. 2 विरम् 1 P; अलं
with instr. or gerund. =v. t. स्तंभ् 9 P,
प्रतिचंध् 9 P, उप-नि-६६ 7 U,विलंद् c., निप्रति-वृ c.; नि-प्रतिचिद् 1 P; '१. one's progress' मार्ग नि६६ (Mr. 5.). 2 आ-अव-लंद् 1 A,आश्रि 1 U, आधु 10,अव-उप-म्तंभ्; See
Prop. =1, =ing, s. नि-,वासः, अवस्थानं,
अव-,स्थिति f. 2 आलंबः, आधारः, आश्रयः,
उपक्षः, उप-अव-धंभः. 3 प्रतिष्यः, निरोधः,
गतिरोधः, प्रतिबंधः. =Stays, з. अंगिका,
चोलः-लं, क्रूपांसकः.

Stead, s. स्थानं, सूमि f.; See Instead (of).

Steadiast, a. হিথা, দূত, মনন, প্রস্বান্ত; লিশ্বন্ত, খীব, হিথাবৃত্তি-দূলি, প্রস্বান্তরালি;
's. in friendship ' দূত্তমান্তর্ — Iy, adv.
হত্ত, হিথাবৈ — ness, s. হথবি, খীবি, দূলি f.

Steady, a. स्थिर, हृह, अचल, निश्चल, धीर, अस्खलित, धृतिमत्, सतत, अविश्नांत, अविरत; अविरतोद्योग, सदोद्यमिन्, 'of s. action' स्थिरकर्मा; 's. in resolution' स्थिर-हृह-निश्चय-संकल्प 2 अनुद्विम, अश्वच्य, अनाकुल, प्रशांत =v. t. स्थिरीकु 8 छ, हृहयति (D.), हृहक्ति, ज्यव-स्था c. (स्थापयति). नाप, adv. स्थिरं, हृढं,धीरं, अनवरतं, अविरतं,नित्यं,सद्दा, अविश्रांतं. -iness, s. स्थैरं, धैर्यं, अचापल्यं,

नित्यता, सातत्यं, अविच्छेदः, अविरति f.; 4 8. of conduct ' अन्यभिचारः, आचारमयोदाः Steal, v. t. चुर् 10, सुब् 9 P., अपह 1 P., स्तेन् 10. =v. i. चुर्, स्तेयं वि-धा 3 U. 2 (Away) अलक्षित-निभृतं-गम् 1 P or अप-कम् 1 U, 4-P or अपस् 1 P; नि:ज्ञब्दं चल् 1 P; the night, the quarters of which (gradually) stole away ' 37-विद्तिगतयामा सात्रिः (U. 1); 's. over, -upon' अलक्षितं समाक्रम् or अभिभू cr यस् 1 A; sleep gently stole upon my oyes' शर्ने किंद्रा निभी हित हो चर्न मामका धीत्. -er, ह. अपहुतृं m., अपहारकः, स्तेनः, स्तेयकृत्, चो(चो)रः, मोषकः, तस्करः, हारी in comp.; ' s. of hearte' हृद्यचीर: -ing, स्तेयं,चौरकर्मन् गः, स्तैन्यं, चौर्यं, मोषः,अप-हार:. -th, s. अपहार: &c. 2 छलं, गूढ कर्म, निभृत-प्रच्छन्न-कर्मः चोरिका, निह्नवः, ' marriage by s. ' चोरिकाविवाह:.-thily, by s. ' adv. इलेन, निभृतं, प्रच्छकं, अलक्षितं, अप्रकाशं, सगृहं, रहिस. -thy, a. निभृत, मच्छन, ग्रुत, भूढ, रहस्य, अलक्षित, अपकाश, अध्यन्तः

Steam, s. wien: 's.-boat' 'steamer' अग्निनोका,बाब्बीयनौ:. =v. i. बाब्बायते(D.), बाब्पं उत्-सुब्द् or उत्क्षिप् 6 P or उद्-गृ 6 P. -v. t. बाब्वेण ब्याप् c., रिपञ्च c.

Steed, 8. अध्यः, तुरगः, वाजिन m.; See Horse.

Steel, इ. चित्रायस, सारलोइं, पिंडायसं, ती-क्षायसं, शखकं. 2 शखं, शखकं; '.a.-yard ' मापनवंडः - व. तीक्ष्णायस तुलादंडः, (सी f.). =0. t. काठिनीक 8 U, द्रही-निदेशी-कृ.

Steep, u. दुरारोह, उत्सर्विन, पातुक, प्रवण, अतरः =% प्रपातः भृगः,अतरः =७. ८ । नि-,मस्बर् c. (मज्जयति), भा c. (स्न-स्ना-पंचति), ज-लेन आह c. or सिच् 6 P. 2 सं-धा 3 U, वास 10, भू c.; 's ing indigo' नीली-संधानं-पाचनं; 's. ed in perfumes' चा-सित, भावित-

Steeple, 8. शिखरं शृंगं, (of a palace &c.) Steer, ८. वत्सतरः. दम्यः -४. १. चलु ८., वह c., मार्ग उपदिश्च 6 P (with gen.); नी 1 P, मार्ग निश्चि 5 U or निर्णी: ' s. one's course स्वमागे क तथ्य निर्णी: 'he who s. s the vessel of state ' (निर्वाधं) राज्य-धूर्वहः, भुवनराज्यभारनीक्रणधारः (Ka. 56). -er,-Steeremen, ह. क्रणधार:-ब्राष्ट्र:, क्र-ाणेंच 🌃 -, नाविकाः.

Stellar, a. any in comp.: See Starry. -Stellace, eco, a. तारोपस.

Stem, s. बं. नं, वृत, पसवर्थधनं 2 प-,कार्टः-र्ड; स्तमः, नार्ल-एः. 🗝 १. प्रातिबंध् 🤉 🗜 प्रति-

चि-रूप् 7 U, प्रति-इन्द् 9 P, प्रत्यव-स्था 1 A. माजिकलयाति-प्रतीपयाति (D.); ६ ८६ Oppose. Stench, 8. पुति f., पुतिगंधः, दुर्गधः.

Stentorian, a. आतितार, अत्युद्धः उच्ह्यन Step, ह. पदं, पद् or पाद-न्यांसः or विक्षेप:. क्रमः, पद-खरण-पातः, विकंमः (as in जि-चिक्रमः), 'Vishnu took 3 s. s' विव्यक्तिक पदानि विचक्रमे. 2 पदं, क्रमः, (distance also); पर्याय:, परिपादी; 'at every s.'. ' s.: by s. ' प्रति-अनु-पदं, पदे पदे, प्रदात्पदं, कमशः, पद्शः, 'by a. a' कमशः, शनैः शनैः, क्रमेण: 'the first s. 'प्रथमारंभ:, उपक्रम:, प्रधमन्तरण 3 (Of a ladder) भंति f., सोपानं, आरोहणं: ' flight of a. a 'अधि-रोहिणी: See Ladder, Staircase. 4 उ-पायः, प्रतिपत्ति र , किया; वयस्य कान प्रति-पत्तिः (Mal. 3); 'net knowing what s. s to take ' प्रतिपत्तिमृढः, विपादलुप्तपति-पाचे (R. 111. 40); 's.-brother मात्रः-त्रेयः, विमातृजः, अन्योद्र्यः; coild ' अन्योद्ये अपत्यं ' s.-danghter ' सपत्नीसृता: 's.-father ' मातु: पति:: ' E. mother' विमातु र्., सपत्नीमाता; 's.-sister' वैमाञ्ची-चैंथी, विमानुजा, अन्याद्यीं; '8.-80n' सपत्नीसुत:. = ए. पार्व विन्यस् 4 U or निक्षिप् 6 P, पाव्च्यासं-पद्विक्षेपं-क्षु 8 U. ' s.ing over his body' तच्छरीरे वाद्व्यासं कृत्वा. 2 क्रमज्ञ: चल 1 P or गम् 1 P; (over) आक्रम् 1 U, 4P; व्याप् 5 P'as much space as I-can s. 'over in three steps' यावती भूमि त्रिपदेनाहं व्याप्सुयां-आक्रमेयं-तावतीं; 's, in between' अंतरा आगस् or पत् 1 P; 's. towards ' प्रतिपद् 4 A. -ping, s. पाद्यन्यासः &c.; ':s-stone ' सोपान-जिला⁻ भस्तरः•

Stereotyped, a. स्थिर, अपरिवर्तनीय, दृढ-संक्षाल्पत.

Sterile, a. बंध्य, अफल, निष्फल. =lty, वं-ध्यता, निष्फलत्वं..

Sterling, a. यद्यार्थ, परमार्थ, वास्तविक (की f.); अकुञ्जिस, सारमूत.

Stern, s. पृष्टभागः. -a. निष्टुर, रूक्ष, दारुण, परुष, काठिन, कठार, उग्र; निर्दय, कूर; a decisive and s. tobe ' एरिन्हेंद्रिनेष्टुर; of s. stuff 'अभेद्यसार. =ly, ado. नि-ष्टुरं, कठोर, दारुणं, उग्नं. -ness, ह. नेष्टुर्यं, कठोरता, पारुष्यं-

Sternum, ह. उरोस्थि गः

Sternutation, s. See Sneeze. -Sternutatory, ८. नस्ये.

Stertorous, a. घघरायमाण.

Stethoscope, s. हत्परीक्षणयंत्रं, ह्रद्यस्कृरण आयिणीमहिका-

Stew, १.4. मदं पच् 1 P. नश्-चिता, मनस्तापाः

Steward. इ.पारिचारकः. 2 अर्थाधिकधरेन् m., कार्याधीशः. =ship, s. कार्याधीशत्वं.

Stibium, ह. सीवीरं, कापीते, खोतोंजनं,

Stick, ६. दंड:, पार्ट f.; वेत्रं, वेत्रपष्टिः (cane); काष्ट्रं, काष्ट्रलंडः, लग्रुडः. =0. i. सं-लग् 1 P, संन्त्रिष् 4 P, संन्त्र pass., आ-सं-श्रुड-°, आ-संन्त्र 1 P, अन्तरं 9 P, संसक्ती-संलग्नी-भू 1 P. 2 सस्त्र 6 P, निष्यू-स्तं भू pass.; 'the wheels stuck fast into the mire' पंक्षे गाढं निष्द्रानि चकाणि. 3 विकत्र प 1A, विशंक् 1 A; See D ubt; 's. out' प्रलंख 1 A; See Project. =0. t. निविश् c., अन्तरंष, आ-सं-संज्ञ c., संलग्नीङ 8 U. 2 प्रस्

संलयशील. Stickie, v. i. पक्षं यह 9 U. 2 Contend,

c. -y, a. क्षिग्ध, चिक्षण, इयान, सांह,

q.v.

Stiff, a. कठिन, संहत; दूढ, चन, अनम्य, अशिथिल, स्तव्ध 2 परुष, रुक्ष, कर्मच, 3 असुगम, हुयोंघ, दुर्ज्ञोय, गहन; '8.-hearted, -necked' प्रतिनिश्चि, स्तव्ध, दूढानिश्चय -en, v. t. कठिनीकु 8 U, घनीकु, स्तम् 9 P or c. =v. i. कठिनीभू i P; 'remain with your body s. ed' स्तिभतगावास्तिष्ठ -ly, adv. हुढं, कठिनं -ness, s. काठिन्यं, दूढता, &c.

Stifle, v. l. श्वासं नि-, रध् 7 U, श्वासरोधं कः 2 स्तंस् 9 P or c., नियह् 9 P, नियम् 1 P, नियम् 10; See Choke, Suppress; with s. ed words 'स्तंभितराकः

5tigma, s. कलंकः, अंकः, लांछनं, दूपणं--tize, v. t. निंद्र 1 P. परिवद् 1 A, दुष् c. (दूषयति); कलंकपति (D.), अपकीर्त्या अंकृ 10; See Stain.

Stile, s. सोपानमार्गः-रद्धात f.

Stiletto, s. See Dagger

Still, s. अधोर्थनं, नक्यनं, भंधानपानं. म्य. निःशब्द, नीरय, मुकः, See Silent. 2 निङ्कंप,
निश्चल, अचल, स्थिर, निश्चेष्टः उ प्र-उप-आंत,
रितमितः, निनात, अशुब्धः, See Quiet;
'heart, be s. 'हृद्य मा उत्ताम्य (S 1);
'in the s. midnight' रितामितेऽधरात्रेः,
'to be s.' प्र-उप-अम् 4 P; 's. born'
मृतजातः, 'a s.-born shild' मृहगर्भः,
मृतजातः, म्यतिः, सर्वदाः 4 आंतं, तृष्णीं, निः
स्वां. -ए. १. अस् ८. (अस्यति), प्र-उपविःश्चद्रतिः, रिवालतः, असोमः.

8. निःश्चद्रताः, विश्वलताः, शांतताः, असोमः.

Stilt, ... पादपष्टि /
Stimulate, v उत्तिब्द ः.. मोत्सह ः.. मंचुद्र्
10. महत् ः., मचद्रः ,उद्दीप् ः., शक्तिं तेजः-)
वृष्टः -ing,-Stimulant, a. द्वीपक्ष-म,उसे-

जक, पराचक, तजाविधिन, प्रवर्तक, प्रोत्साहक.

=8. दीपनं-कं, प्र-रोचनं, जीवनीयं, उत्तेजक्कं, -प्रवर्तकं &c. =ion, १. प्र-उद्-दीपनं,
प्रोत्साह:-हनं. =Stimulus, ३. दीपनं,
प्रोत्साह:-हनं, प्रचोदनं, उत्तेजनं, &c.; 'give
8. to ' वृद् c. &c.

Sting, v. t. हंझ् 1 P. 2 अर्थतं शह् 10 or व्यथ c. (व्यथयाते), मर्भाणि भिन्-छिद् 7 P or खुझ् 6 P. क. दंशः, दंशचंदु f., कंदकः, शंकुः, (of a scorpion) अलं 2 मर्भन् ॥, रतः कंतु, व. कहु, दंशक, मर्भस्पृश्, अरं-तदः

Stingy, a. कुपण, बद्धसारि, दानविरक्त, अस-कहरूत, श्रद्ध, कद्यं नीप्र, वर्तंग, क्रुपण, बद्ध-

सुएचा - Iness, s. कार्पण्ये.

Stink, s. पूति f., गंथ:, दुर्गध: . . . Ex. by ' s. ing ' with भू. . . . पूतिगंधि,

दुर्भेष, कुल्सितगंध, पूति-

Stint, v. t.नियम् 1 P, निवंध् 9 P, नियाहु 9 P, संह 1 P, परि-भा 3 A, 2 P, परिश्विद्ध 7 P. क्यारेमाणं, परिभित्ति में, नियमः-मनं, इयत्ता, मर्यादाः, See Limit.

Stipend, s. वेतनं, घृति f., वर्तनं, भृति f. Stipendiary, s. बृति-वेतन-भुद्ध m.,

वृत्तिग्राहिन क., वैतनिकः

Stipulate, v. i. समर्थ-संविद्-क 8 U, नियम् 1 P; प्रतिपद् 4 A, परि-, पण् 1 A, प्रतिज्ञा 9 A, अभ्रुप्यम् 1 P, -इ 2 P. —ed, a.
नियत, नैयमिक- सामयिक-(की f.), प्रतिज्ञात, संकेतित, निरूपित, निर्दिष्ट. —ion, s.
समयः; संविद् f., अग्निसंधिः, नियमः, पणः,
संवेतः, प्रतिज्ञा-

Stir, v. t. चलू c., सं-वि-°; See Move; 'when the fuel is s. ed, the fire blazes up' ज्वलित चिलितंघनोग्निः (S. 6). 2 आ-वि-लुड् c, श्वस c, (of water); मंध् 9 P or e., आ-धू 5, 9 U; (up) सं-, श्वस c., उत्तिज्ञ e., प्रकुष c.; उद्दीप c., प्रवृत् c., प्रणुद् c.; See Excite, Prompt. = v. i. श्वस 4 P, 1 A, चलू 1 P, जिल्लामां सुम-वं, धूननं, विह्नवः, तुस्लं. - ring, a. प्रकाभिन, प्र-कोषक, उद्दीपक.

Stirrup, ह. पाद्यहणी-धारणी.

Stitch, v.t. सिन् 4 P; See Sew; संभित्र ए.
- इ. ग्रुण:, सूचिमार्ग:-अंकः. 2 ज्ञूल:-लं; ' 8
s. in time saves nino ' स्वल्पोपि कालकृतो यत्न: महांतं उत्तरकारणीयं यत्नं - यावर्तयति .-ing, इ. सी(से)वनं, स्युद्धि र्री.

Stock, ज. मूलं, मूलधन, परिषणः, नीवि-वी f.; 'common s.' गणझव्यं 2 त्सरः, दंडः, वारंगः, सुटि म. f. उ संचयः, राशिः, संभारः, सामग्रीः, 's. in cattle' गोधन, पशुसंपत्ति f. 4 मूलं, पस्ति f., बंशः, कुलं, अन्वयः. 5

प्र-,कांड:-डं, स्कंध:. 6 स्तंभ:, स्थाणु:. 7 (S.8)
निगड:, हिंड:, 'ह.-dove' क्रपोत:, See
Dove; 'ह.-सां!!' स्थिर, स्थाणुरिव अचल-ए. र. सं-सु-1,3 U, संचि 5 U, समाइ 1 l',
राशीक 8 U, उपक्छप् ट-, परि-,पूर् 10. -а.
सूद्ध in comp., प्रधान, विशिष्ट; 's.
instance' सूर्याभिषिक्तसुदाहरणं. -Stocknde, ह. स्तंभपंक्ति f-, शंकुवरणः.

Stocking, ह. चरणच्छद्ः, पादावरणं, पाद्त्रे-

श्राणे-

Stodgy, तः संद्, जह. 2 नीरसः 3 दुष्पच्-Stoic,-al, तः निःस्पृह, जितेद्विय, निःसंग, ममदुद्धि-चित्त,सुखदुःखानधीन,समसुखदुःख, इदियान(यत्तः -ally, allo औदासीन्येन, निःसंगं, घीतस्पृष्टं -ism, हः निःस्पृष्टता, आदासीन्यं, आत्मसंयमः, ःइदियजयः, सुखदुःखसमता.

Stoke, v. t. चलु c.

Stolld, a. See Stupid.

Stomach, s. जठर:-रं, पक्ताशय:, कोष्ठ:, अ-स्नाशय:, आमाशय:; उदरं, पिचं(चिं) डः. 2 रुचि f., ex. by Like, q. v. 3 औ-द्धर्य, द्र्पः; See Haughtiness. =v. t. वि-,सह् 1 Å, मृष् 4 P, 10.:-ic, a. अग्नि-द्यीपन-वर्षन (नी f.), उसेजक, अग्निद, द्यी-पक, रुचक, पाचक. 2 जाठर (सी f.): =s. द्यीपनं, रुचकं, आग्नेवर्षनं.

Stone, इ. शिला, पाषाणः, अइमन् क., प्रस्तरः, उपलः, ग्रावन् क., द्वाद् f., शर्करा. 2: (Of fruits) अस्थि a., अष्ठि f., अष्ठीला. 3 (In the bladder) अश्मरी, मूत्रकुच्छूं. 4 Testicle, q. v. 's.-blind' घनांधः, 's.-cutter' आपिलिकः, आश्मिकः, पाषाण-दारकः, 's.-hearted' पाषाणहृद्य, अश्मिह्म, 's.-pit' 's.-quarry' प्रस्तरखानि f.-आकरः. =a. Stony, q. v. =v. t. लोष्टधातं-उपले:-हन् 2 l' or च्या-पद् c. =y, a. उपल-संकुल-बहुल-आकीर्ण. 2 औपल (ली f.), शिला-प्रस्तर-मय (यी f.), शार्कर (री f.), आश्मिक (की f.), (s.) in com p.; 's. seat' शिलासनं 3 प्रस्तरिन तृल्य-समान. Stool, s. पीटा-ठं, आसनं, पाद-चरण-पीटे. 2

pass 8. 8 ' उच्चर् 1 P, पुरिषं उत्स् क 6 P.

Stoop, v. i. गात्रं नस् c. or आवृज् 10, नस्
1 P, अव-आ-भं -, महीभू 1 P, नसीस्, प्रवर्णीभू. 2 Condescend, q. v. -v. t. आवृद्ध्य, नस् c., नसीकु 8 U, महीकु. -s.,-ing,
8. नति f., नसनं, आ-अव-भं - =ing, α. नत,
प्रवण, प्रणतिप्रवण; अव-, नस्, पद्ध, नतांग,
अवनतकाय, प्रणताभिरद्य; ' a s. posture ;
नतिः, वैतसी वृद्धिः.

उचारः, रेकः, मलोचारः, पुरीषोत्सर्गः; 'to

Stop, v. l. वि-,स्तंभ् 9 P or c., अव-स्था c. (स्यापयति), रुच् 7 U, नि-प्रति-अव-सं°, प्रति-वंद 9 P; पि-धा 3 U (ears &c.) s.s the chariot 'रथं स्थापयति. 2 निव ए., बाध 1 A, प्रति-वि-हंन् 2 P, प्रति-नि-विष 1 P, विच्छिद 7 P. 3 निवृत् , विस्य ए.. विश्रम् c., प्र-उप-शम् c. =0. i. प्र-उप-शम् 1 P, विरम् 1 P, निवृत् 1 A; स्था 1 P, अव-स्था (A), निश्वल-स्थिर-स्तब्ध-बद्ध-गति- a. म 1 P; See Cease, End. 2 विश्रम 4 P (rest); 'the evil does not s. here' नैतानता पींडा निष्कामति (S. 2). -s., ≖ping, ह. स्तंभः, स्तंभनं, प्रतिष्टंभः, प्रतिबंधः. अव-नि-प्रति-रोधः, थिधानं; विष्टंभः, यान-निवृत्ति f., विराम:; 'put a s. to' See (v.), often by विरम् with abl. 2 अव-,स्थिति f., विरामः, प्रशांति f., विश्वांति f., वि-,नि-वृत्तिः, विच्छेदः, भंगः, विरति /., 3 (In music) यति f., अवसानं, विरामः 4 वि-रामः,-चिह्नं,-बिंदुः, अवसानचिह्नं. -page, ड. प्रतिबंध:, प्रतिष्टंभ:; See (8); ' s. of any organic function ' अव-,राध:, आ-, नाहः, बंधः. -per, -Stopple, अ रोधः. अवष्टभः.

Storax, अ. शिलाजं, शिलाकु सुमं-सुष्पं.

Store, v.:t. संभू 1, 3 U, समाह 1 P, संचि 5 U, संग्रह् 9 P, संपूर् 10, प c. = ३,, = age; ३- संभारः, संचयः, राशिः, संग्रहः, समाहारः, सामग्री, निधिः, निधानं, कोशः पः, संवातः. 2 Store-house, q. v-; '8-bouse 'कोषः, मांडारं, कोष्ठः, '8-keeper' कोषाध्यक्षः-पालः, 's.-house of corn' कुञ्चलः, धान्यकोष्ठः.

Stork, 3. सारसः, वर्कः, बलाकः, क्रींचा.

Storm, s. वात्या, चंडवातः, प्रभंः ाः, महाअति-वातः, वात्यावेगः, प्रकंपनः, दुर्दिनं, झंझावातः (with showers).2 संरभः, संशोभः.
3 लंघनं, अवस्कदः-दृनं. =v. t. आ-अव-संतर्
1 P, लंघू 1 A, 10, सहसा आपत् 1 P or
ग्रह् 9 U or इच् 7 U. =v- i. Rage, q. v.
-y, c. प्रचंडवात, वात्याकुल, वाताहत, प्रवनभुड्ध, अतिवातिविशिष्टः, ex. by (s.); it is
s. weather to-day अद्य प्रभंजनः सर्वती
वाति, दुर्दिनमद्यः, 's. sca' शुट्धार्णवः. 2
संरद्ध, संशुद्ध, संशोभित.

Story, इ. कथा, वृत्तांतः, आख्यानं, उपाद्यानं, उपाद्यानं, उपाद्यानं, अख्यापिकाः historical s. 'इतिहासः चरित्रं-तं, 'remaining only in s.' कथाकृत, कथावश्याकृत, कथाशेष-2 चस्तु ", कथानकं (of dramas &c.). 3 चस्तु ", कथानकं (of dramas &c.). 3 ध्रमि f: सप्तभूमिकः प्रासादः ' palace having 7 s. es '; 'ground s. 'तर्लं, 's.-leller' कथकः. -ied, a. सभूमि-मिकः

2 इतिहासमासद्ध.

Stout, त. महा-स्थूल-काय, बृहच्छरीर, मांसल, स्थूलशरीर, प्रचल, महाचल, चलवत् 2 धीर, विकांत, शूर, प्रगल्भ (heart). -ness, ह. शरीरस्थूलता, मांसलता.

Stove, ह. चुल्लि-ही 🏳 , अधिश्रयणी, अग्निकुंडं,

अइमंत, उद्धानं, अंतिका-

Stow, v. t. (कोशे) निविश् ८., नि-धा 3 U, स्था ८. (स्थापयति), Sec Store, also.

Straddle, v. i. प्रगतज्ञंघ-a. स्था 1 P.:

Straggle, v. i. व्यभिष्य 1 P. विश्वस् 1, 4 P, मार्गात् प-वि-चल् 1 P or च्यु 1 A or अंश् 1 A, 4 P. — pr, s. श्रष्ट-श्रांत-पथः, व्यभि-चारिन म., नष्टपथः

Straight, य. सरल, ऋजु, आजिह्म, अकुटिल, अभुग्न, अवक, समरेख, अनराल, प्रमुण, अंजस, 'the s.-stemmed lotus' अनरा-रालमालनिल्मी. -यर्रिण, 's.-way' सपित, अनंतरेखेव, सद्यः, तत्कालं, आविलंधितं. 2 सरलं, अवकं, ऋजु. -en, ए. र. ऋजुक् 8 U, सरलीकृ. -ly, adv. सरलं, अवकं, ऋजुत्या, &c. -ness, ४. सारल्यं, आर्जवं, अक्वाटिल्यं. -Straightforward, व. ऋजु, मरल, शुन्दि, ऋजु-सरल-प्रकृति, Sco Honest. -ly, adv. सरलं, अवकं, ऋजुत्या; स्पष्टं, व्यक्तं. -ness, ३. आर्जवं, सारल्यं, स्पर्हं, व्यकं. -ness, ३. आर्जवं, सारल्यं,

दाक्षिण्यं-

Strain, v. t. आयस c., अत्यंतं आकृष् 1 P; 8. every perve , सर्वात्मना प्रयत् 1 A. 2 अत्यंतं तन् 8 U, अतितानेन आभिहन् 2 P; Sec Sprain. 3 (Juice) ।निष्पीद् 10, निर्मल c., निष्कुष् 4 (Filter) जुष् c., पू 9 U, विमलीकु 8 U, सु c.; 'should s. through a cloth ' झावयेत् पटात्. 5 (To the bosom) See Clasp; 'this is not the time to B. courtesies ' अत्यपचार-पूर्वकं-यथाचारं-व्यवहर्त नायंसमयः = ग्रे. अत्यंतं प्रयत् or उद्यम् 1, A or आयस् 1,4 P or बयव-सो 4 P. 2 निर्माल 1 P, सु 1 P. =8. आयासः, अतियत्नः-श्रमः. 2 प्रवहणं, अत्यं-ताकर्पः See Sprain. 3 तानः, संततस्वरः. 4 आ-,कर्षण, विताति f. 5 रीति f., मकारः. 6 विषय:. -ed, a. वितत, आ-,कुष्ट &c. 2 (Meaning) शिष्ट, नेयार्थ. -श, इ. गालनी, चालनी, शोधनी.

Strait, a. संकट, संाध, अनायत, संकृचित; See Narrow. -s. कृच्छं, कप्टं, संकटं, युर्दशा, कप्टावस्था, संकटावस्था; 'in 8.8' कृच्छ्यत, कप्टायज. 2 सासुद्रभुनी, संकट-मार्गः. -en. v. t. विद्व 10, सं-, वाध् 1 A, संकुच् 1 P; '8. ed circumstances' (अर्थ-) कृच्छं, कप्टं, दुर्गति र्रे-

Strand, ह. तीरं, तदं, कूलं -ए. रं. उत्कूलयात

(D.). -v. i. तीरं पाप 5 P.

Strange, a. अपूर्व, वि-, चित्र, अञ्चत, आश्चर्य भूत; 'what is s. in this ' किमन चित्रं- 2 विलेशीय, परकीय; See Foreign. 3 का विकास , विलक्षण. असंगत, असंबद्ध, अलोकिक (की र्र.), असंगव. 4 अपरिचित. असंस्तृत, अज्ञातपूर्ध. = interj. चित्र, अहोषत चित्रं, आश्रयं. -er, ९. आगंतुकः, अस्यागतः. 2 वेदेशिकः, विदेशीयः, वेदेश्यः. 3 परः, परपुरुषः, पारक्यः, अपरिचितः, अन्यजनः. 4(०.) अपरिचितः, अन्यवतः, अनिज्ञः, अज्ञातः, १ we are s s to the use of chariots वर्ष अनम्यस्तरभचर्याः (U. 5). -ly. ०००. अञ्चतः, चित्रं. -ness, १. अपूर्वता, वेचित्र्यं, वेलक्षण्यं, &c.

Strangle, Strangulate, ए. १. कंटे निपीडच-श्वासं निरुष्टय-मृ ए वा न्यापद् व., गलहस्तयाति (D.); श्यासं अवन्ति-इष् 7 U. =ing, =ion, ३ गलपीडनं, गल-इस्पः,

श्वासावरोधः.

Strangury, इ. अइमरी, मूत्रकुच्छूं-Strap, इ. चर्भपद्द:-बंध:, वरजा, वधी, नभी. -ए. १. चर्भपद्देन प्रद्व 1 f or तद्व 10.

Stratagem, ४. उपायः, कल्पना, युक्ति रं, अप-व्यप-देशः, छल्, कपटोपायः, छन्नन ॥. Strategy, ४. युद्धकोश्तलं, समरणेटवं न्यूए-रचनाविद्या-नेपुण्यं.

Stratum, श. स्तरः, फलकः कं, आ-मं-स्तरः.
Straw, श. पलः, पल्गलः लं, नालः लं, तुणं
(ng. slso), श्रुष्कधान्यं, 'to make s.
of', 'not to care a s. for तृणाय-तृषमन् 4 A; 'a man of s. 'तृणमृति f : कल्पितपुरुषः.

Stray, v. i. (यूथात् &c.) भ्रंस् 1 A, 4 P, व्यभिचर् 1 P, (मार्गात्) प्र-,विचल् 1 P, प्र-,भ्रंस् 2 प्रमद् 4 P, स्वल् 1 P; See Err, Mistake. -ed, a. प्र-,भ्रद, न्युत, विचलित, भ्रांत, मार्गभ्रष्ट, नष्टपथ, यूथभ्रष्ट. 2 (Thoughts) निरम्वय-

Streak, ३. रे(ले) खा, साजि J.; '8. of lightning 'विद्युहेखा. ०. ८ रेखाभि: अंक् 10, दित्रीक 8 U; '8. ed with gold' कनकरेखाभि: सनाधीकृत, हेमरेखांकित. -ed,-y, a. रेखांकित विद्वित, चित्र, चि-

त्रित, शयल-

Stream, s. स्रोतस् गः, सरित् गः, नदी. 2स्रोतः भवाहः, रयः, ओघः, भवृति गः, वेला, वेयः, भस्रावः, धार्यन्दः, 's. of rain ' पर्जन्यधारा. —v. i. युद्ध 1 P, सततं भवह 1 P or मस्रु 1 P. 2 Radiate, Extend, q. v. —er, s. पताका, केतुवसनं. —ing, a. संतत or निरंतर-भवाहिनं or:स्रांचिनं. —let, s. सुद्व-कु-सरितः, अल्पस्रोतः.

अल्पकातः Street, इ. पाधिन m., मार्गः; वीचि-धी f., एर्ट्या, प्रतोली, विशिक्षा; 'royal s. 'राज-मार्गः-पथः, महापथः, संतरणं.

Strength, s. See under Strong.

29

Strenuous, a. सोश्साह, सोधम, सोधोग, महोद्यमः अविरत, अधिश्रांत, अभिनिषष्टि, संतत. -ly, adv. सोत्साई, प्रयत्नैः, अविरतं--ness, s. उत्साहः, उद्योगः, उद्यमः, उद्यम-सातत्वं: Ses Energy, Industry.

Stress, s. भार:, भर:; ग्रुक्तवं माहात्म्यं, गौ-रवं, मभावं:, बलं; 'I lay s. on this point'

धुममर्थ गुरुपयोजन-गुरु-मन्ये.

Stretch, v. !. विस्तृ-स्तृ C., प्र-वि-तन् 8 U, आयम् 1 P, दीर्थोष्ठ 8 U; (hand) प्रमृ C., लंब् c. =v. i. प्र-वि-तन् pass., विस्तृ pass., प्र-वृ 1 P; प्र-,लंब् 1 A; See Extend also. 2 Exaggerate, q. v. = !. वितति f., विस्तारः, विस्तृतिः, आयामः, प्रसारः-रणं. 2 प्रयस्तः, प्रयासः, उद्यमः- 3 विषय, प्रसरः. 4 वाह्यच्चः, अर्युक्ति f. =er, * शिविका-

Strew, v. t. अव-म-विकृ 6 P, स्टू 9 U,: सं-आ-परि-°, आच्छद् 10.

Striate, a. रेखांकित.

Strict, a. आशियल, हुढ, नियत. 2 अनितिक्रमणीय, अनुसुंदय; See: Peremptory. 3
प्रथ, निहुर, कांठन, कठोर, तीक्ष्ण, तीन्न. 4
सूत्म, निषुण; 'on the s.-est search'
आतिनिषुणमन्दिष्यापि. -ly, adv. आशिथिलं,
प्रथं, सनिश्चयं, परिस्कृत्निष्ठरं, हुढं; 'ह.
true' सर्वधा सत्य. =ness, ह. अशिथिल्यं,
सूक्ष्मता, कांठिन्यं, &c.

Stricture, क निंदा, भत्सेना, आक्षेपः, See Consure. 2 मजावरोधः, मूचग्रीधः

Stride, क विक्रमः, पादन्यासः, द्यिविक्रमः - विविद्यतिक्रमः - विविद्यतिक्रमः 1 U, 4 P, लंघू 1 A, 10, आ-अध्या-कृद् 1 P, आ-अध्या-कृद्

Strife, ह. कालि:, विवादः, कलहः, विप्रतिपत्ति

f., विरोधः, द्वंद्रं ·

Strike, v. 4. हन् 2 P, प्र-अभि उप-°, आहन् 2 U, ag 6 P, ag 1 P (with loc.), तद 10; आरकत् ए. (water); ' s. on the face ' मुखं चपेटां दा 3 U, इस्ततलेन पह. 2 बिद्ध e, पीड़ 10, अर्द् 1 P or c.; 'famines.en ' दुर्भिस-पीडित-विह्न- 3 (With wonder &c.) उपहर, चिकत-त. कु; oft. by चकित-संविद्मय; was struck with the beauty of his borns ' श्रुंगशोर्भा दृष्टा विस्मयमापेदे. 4 पद् ८., नद् ८., ध्वत् ८. (lute &c.). 5 जन् c., उत्पद् c.; ' 8. 8 fear in the mind ' चिसे भयं जनयति: s, ing derp root ' नियरवज्ज-मस्ड-स्ल; . s. sail 'बातवक्षं अवपत् . or अवतृ ., निश्वली-सन्धी-भू; ' ह. blind ' अंधीकु; ' ह. accounts ' गुणनां समीकः ' it struck me as wonderful ' तत्रञ्जतमिन्द्रमां प्रतिवभी; he was struck with wonder ' तस्य इत्यं परपर्क विस्त्रयः (Ka. 80), आध्यर्थ-

चिकितो पन्यः ' being used in its most general sense, it easily s.s the mind ' तद्धि प्रसिद्धतरेण प्रयोगेण शीवं ब्रद्धिमारो-हति, मिसिद्धिषलेन मधमतरं मतीयते (S. B. 135, 137). -v. i. (Against) संघट 1 A or c., आस्कल 1 P; See Dash. 2 संभय कर्म परित्यब्द Ì P; कार्यनिवृत्तिशंकेतं कु. =down, नि-अव्-पत् ः, शद् ः. (शात-यति), आहत्य भूमी पत् c. -for, प्र-स्था 1 A, प्र-या 2 P, निर्मम् 1 P; See Start. =off, वि-,नज्ञ् c., वि-, छुप् c.; अप-च्या-भृष् 2 P or c., उच्छिद् 7 P. =out, (Fire) घपंणेन संघद्दनेन जन ८-२ लुप् 6 P or c., नज्ञ ८., उच्छिद्, स्यामृत्यः, See, Efface. 3 कि.प. १८, चित् 10, युज् 7 U, 10, निरूप 10. 4 सुद्रयप्ति (D.). -through, निर्भिड् 7 P, प्रविश् 6 P, पविश्य निर्गम्, -up, आरभ् 1 A, मस्त 2 U; See Begin. -s. युगपत् or संभूय कार्यनिवृत्तिसंक्षतः. =ing, a. वि-, चित्र, आश्वयंजनन (भी ƒ.,), अद्भुत, विस्स-आश्चयंभूत, हृद्यग्राहिन, चित्त-हारिन्. =ingly, adv. मनीहरं, विचित्रतया, अद्भुतं, अतीव, हृद्यग्राहितया. -Stroke, ह. आ-अभि-घातः, आहति र्., प्रहारः, ताठनं, पात:: ' B. of a thunder-bolt ' वज्रपात:, अञ्चिपातः. 2 रेखा, लेखा. 3 आक्रमः, अव-तारः, आवेशः, लंघनं, 'sun-s.' आतपलं-वनं, सूर्याभिचातः. ४ प्रयत्नः,आकास्मिकयत्नः; 's. of policy 'नीत्युत्कर्यः, नयनिपुणता. =v. t. (पाणिना-इस्तेन) परामृश् 6 P, सृज् 6 P; (परामुझन् हर्पज्ञहेन पाणिना R. III. 68); इनै: मुख् 2 P or समालस् 1 A, इस्तेन लल् 10.

String, s. रज्जु f., ग्रुणः, तंत्रं-त्री (of lutes &c.), तंद्रः, सूत्रं, दामद f. ग., ग्रुल्वं; See Rope; (of a bow) ज्या, ग्रुणः, तीर्वं, श्रिंजिनी. 2:परंपरा, माला, पंकि f., अणि-पी f., आविल्ली f.; 's. of pearls ' ग्रुका-वली, ग्रुकाहारः-सरः 3 (Human) शिरा. -v. t. सं-ग्रंप 9 P, ग्रुं ग्रु अप 6 P, वि-,रच् 10, सं-,द्रुप 6 P, 10, स्त्र् 10. 2 तंत्रीभिः-ग्रुप 9 P; (a bow) आधिज्यं कृ; यज्ञीष ज्यां आकृष्ट c. or आत्र 8 U; 'a bow strung ' अधिज्यं-आत्रज्यं-आरोपितज्यं पद्धः; 'a string etrung tight on a bow' पद्धा आत्रता मीर्ची (R. 1. 19). -2d, a. तंत्रम्, तंत्री-ग्रुण-विशिष्ट, तंत्रमुक्त. -y, a-स्तिन, स्त्र-तंद्ध-सप (यो f.).

Stringent, a. तीक्ष्म, कठोर, दृढ, आशिथिल-Strip, v. t. अप-, हु 1 P, अप-नी 1 P, निर् इ: gen. by अप, निर्, वि in comp.; ' s. of clothes ' दिचस्रपाति (D.), निर्वाधि 8 U, उच्छद् 10; 's. of bark ' विघल्कपाति (D.); निष्पत्रपति, निर्देलीकु, &c. - s. संदः हं. पह:. -ped, a. अप-, हत. अपनीत- 2 विवस, विवसीकृत, नग्नीकृत; हतवस-वेश: 's. of one's all ' हतसर्वरव.

Stripe, अ. रे(ले)ला. 2 दीर्घलंड:. 3 कशाधात -प्रहार:. -v. t. रेखाभि: चित्रयति (D.) or अंक 10. 2 कज्ञया तड 10 or we 1 P.

Stripling s. शिञ्चः, अभैकः, हिंभः, पालः,

किञोरः.

Strive, v. i. प्र-,यत् 1 A, घंद 1 A, उद्यम 1 A, चेप्ट 1 A, ब्यव-सो 4 P, प्रवृत् 1 A.2 स्पर्ध 1 A. 3 (Against) विवद 1A, विरुध 7 U, कलड क 8 U; See Contend.

Stroke, s. See under Strike.

Stroll, ए. i. (आलस्येन) दिचा 1 P. परि-कम् 1 U, 4 P, विह 1 P, परिश्रम् 1, 4 P. =8. परिक्रमः-मणं, निहारः, परि-अमणं, यथे-

ह्रचार: -er, s. पथिक:, यथेटविहारिन् m. .Strong, a. बलिन, बलबत्, सबल, वीर्यवत्, शक्तिमत, समधं ऊर्जस्वल, ओजस्विन, प्यल, ऊर्जित: ' B.-minded 'मनस्विन, धीरमकृति. 2 क्षम, दक्ष, कुशल. 3 दूढ, स्थिर (resolution); उम्र (sn.ell). 4 तीव, तीक्ष्ण, चंड, मखर, अति pr. 5 गाड, उत्कट, प्रचल; Sec Intense. 6 घीयंवत, प्रतापवत, गुणावह, युणकारिन् (medicine); ' to grow s. प्रवलीन, सुद्धं 1 P; ' 10000 s. ' अयुत-ं संख्याक; 's.-boilied' ' s -built 'उपचित-गात्र, मांसल, दृहांग, दृहावयव; ' a.-hold ' दुर्ग, कोट:. - y. adv. बलवत्, दूई, गाहं, परमं, उग्रं, उत्करं, &c. -Strength, s. बलं, दीर्य, शक्ति रि., सामध्ये, तेजस् भः, प्रभावः, ओजस् ॥, ऊर्जः, सरवः, वि-परा-क्रमः: क्षमता, चलवत्ता, प्रायल्यं, विभवः; 'the s. of mind ' धीशक्तिः, बुद्धि-प्रभावः, मति-विभव:: ' what is the s. of the enemy कियत्संख्यकाः अत्रवः: 'on the s. of ' अवलंब्य. =311, v. l. परलीकु 8 U, बलंदा 3 U or वृष् ". 2 दृहीक, बृहयाति (D.): See Confirm, Establish; निवेश: शैलानां तदिद्मिति दुर्द्धि बृढयति(U. 2) ' s. s the belief that it is the same '; 'Sringara s. ed by Karunt' करुगानुपाणितः श्रृंगार-रसः =ग. i. प्रवलीभू । P, प्र-उप-चि-pus:.; वि-म-बृध् 1 A; मरुतु 1 P. -ing, a. नल वर्धन (नी र्र.), बलपइ.

Structure, 8. निर्माणं, संस्थानं, क्रिकान, रचनं नाः 2 आकारः, रूपं. 3 मंद्रिंश भवन,

Struggle, v. i. प्रयत् । A वणास-यत्ने-क् 8'U. चेष्ट् 1 Å; हार्दूहलः पशुमिव हन्मि चेष्टमानं (S. 6) an animal sing, while being killed ' &c. 2 युध् 4 A, अयत्; See Pight. -ing, s. प्रयासः, प्रयस्तः, वि-चेष्टा-चेप्टितं, अतियत्नः: मुक्तप्रयतं मां सलिल- विट्रनपाययत् (Ka. 38) ' me who had ceased s. '&c. 2 युद्धं, कल्रहः, विवादः,

Struma, 8, विस्कोट:-टक:-

Strumpet, s. See Prostitute.

Strut, v. i. साटोपं-उद्धतं-धीरोद्धतं-परिक्रम 1 U.4 P. सगर्व चल 1 P. - साटाप-उद्धत-सगर्व-गिति f. -ting, a. सगर्वगति. मारोपगामिनः

Stubble, है नालः-ली, लूनशस्पनालः

Stubborn, a. दुर्द्गीत, दुर्दम, प्रतिनिष्विष्ट, अवर्ष, अविनेष, प्रतीपः, See Obstinate.

Stucco, ह. सुधा, चूर्णलेपः. 🗝 १. सुधया लिप 6 P. -ed. a. संघालित.

Stud, s. गंडः: (of horses) अश्वाः, आश्वं, अश्वीयं, बाहरं: (place) अश्वज्ञाला, मंद्रा-=v. f. उत्-,खच् 10 (खचयति), प्रतिबंध् 9 P. मतिवप 1 P. अनुस्यथ 4 P; 'sky 8. ed with stars' ताराकितं नभः; 's. ed with gems 'रत्नखाँचत, रत्नानुविद्ध-प्रत्युप्त &c.

Study, v. t. आधे-इ 2 A, आधिगम् 1 P, (acquire by s.); शिक्ष 1 A; पद्र 1 P; आवृत c., अम्यस् 4 U. 2 ध्ये 1 P, जित् 10, क्लूपू 10; पयत् 1 A, विसृ शू 6 P. -s. अ-ध्ययनं, अभ्यासः अभ्यसनं, शिक्षणं, पठनं, पाठः, अधिगमः-प्रनं, 's. of the Vedus' बेदा-ध्ययनं, उपाद्धारणं, ' close s.' अविस्ता-भ्यासः, अतु परि-शीलनं, 'desultory s चंक्रमणं. 2 अध्ययनशाला-आगारं, ग्रंथकृटी. 3 पाठः, अध्ययनविषयः. 4 चितनं, कल्पना, विचार:. =ent, s. अध्येतृ m., छात्र:,शिष्य:. अधीयानः, विद्याधिन् कः 'a religious s. ' बह्य वारी, बती, लिंगी. -ied, a.: पूर्वपारित. सुनिश्चित, पूर्वनिर्णीत, चितित-निर्णीत-पूर्व, कामतः कृत. =ious, a. अध्ययनपरायण-तत्पर शीछ-आसक्त, विद्यायसित-अभिनिविष्ट. 2 जुल्तुक, ब्यवसायपर, अध्यवसायिनः, i of 3. habits ' व्यवसायशील. -lously, adv. विद्यादयासंगेनः संकल्प-निर्णय-पूर्वे, कामतः-≈iousness, ह, अध्ययन-विद्या-आसाकि र्--अभिनिवेशः, विद्याव्यासंगः.

Stuff, s. वस्तु n., दृब्यं, प्रकृति f., पदार्थः-2 पटः, वसं, वसनं, See Cloth. 3 गृहोप-स्करः गृहसामगी-द्रव्याणि-भांडानि, तुः कुत्सित-दृष्यं. 5 अनर्थकप्रलापः. 🗝 . t. अत्यतं पूर् 10, अतिशयन तृष् ७. 2 Crowd, Cram. q. v.; 's. ed with cotton ' कार्पासपूरित. 🗝. रं. आतृत्ति प pass. -ing, s. पूर्व दिए.

Stuffy, a. भिवात.

Stultify, v. l. मूडीकु 8 U, मूर्खयत् आचर् c.: (oneself) मुखंबत् आदा 1 P.

Stumble, ए. रं. प्र-,स्तल् 1 P. विषमीधू, (मार्गे पदानि खलु ते विषमीभवंति S. 4)

बिरीकृताः); (persons) आघातेन-प्रहारेण-जहीकु 8 U, सूच्छी प्राप् ०. ठा जन् ०.:'s. the eurs ' कर्णविवरं-कर्णपुटं जर्जरीकु ठा जर्जर-यति (D.) ठा स्फुट् ०. ठा उरह्म २ P, जर्ज-स्त्तकर्णविवर: (Ka. 27), जर्माकृतकर्णान्तः the care being s.

ed by the neise है कि अधिनात् के - ned, a आधात-प्रहार-मृह-जह-मोहित, जर्ज-रितकर्ण, बधिशंकुत - ning, a कर्णोपचातिन, अवणशक्तिहारिन.

Stunt. v. t. (वृद्धिं) स्तंभ् 9 P or c., तथ् 7 U, जामनी-स्वर्धिन्तु 8 U. - श्वृद्धिरोधः स्तंभः.

-ed, a. वृक्षि, अल्पतन्त, वामनाकृति, रुख्वृद्धिः Stupety, v. t. जडीकु 8 U, जडयति (D.), सुद्ध् c., सं-व्या-, निष्पंदीकु, सं-, स्तंभ् c. -action, Stupor, s. जाड्यं, जाडिमन् m., जडतान्सं, मोहः, सं-व्या-, हंद्धियस्वापः-मोहः- संभः -ing, a. व्या-, मोहिन्, मोहकारिन्, स्तंभकः -Stupid, a. जड, मृढ, मूर्यं, मृद्दं, युद्धं, अविज्ञ, अज्ञ; 'a s. mistake' अतिगईणीयः प्रमादः -ity, -ness, s. जाड्यं, मोर्व्यं, मृढता, जाडिमन् m., अज्ञानं &c. -ly, adv. जान्योन, मूर्यं-त्या, मृढन्त्.

Stupendous, a. आतिविशाल, अद्भुत, आ-अर्थ-विस्मय-कर (री र्र.), विस्मयोत्पादक.

Sturdy. a. कठिन, कठोर; दूढांग, प्रचल; See Stout.

Stutter, v. i. See Stammer.

Sty, s. जूकरजाला.

Style, s. रीति f., प्रकारः, पद्धिति f., हित्ति f., सरणि f- 2 भाषासरणिः, लेखनपद्धितः; (of speaking) वाग्हात्तः-व्यापारः-सरणिः 3 संज्ञा, आख्या, ख्याति f. 4 लेखनी, कलमः 5 शलाका, कीलः; शंकुः(of a dial). -ए. t. आमि-धा 3 U, वस् 2 P, संज्ञां दा 3 U, कृत् 10; See Name, Call; ' a. ed Kakutstha ' ककुत्स्थ इत्याहितलक्षण (R. vi. 71), ककुत्स्थसं कु &c. -ish, a. शिष्ट-जनमत, सम्यान्वाराद्यस्यः

Styptic. o. रक्तस्तंभन, रक्तस्रावरोधिन. =s. रक्तस्तंभनं-अवरोधः

Styx, s. वैतरणी, पेतनदी.

Sussion, s. See Persussion under Persuade

Suave, a. सुझील, सम्य, मधुर, मनोञ्चा =ity, s. माधुर्य, मनोञ्चता, स्वाहृता. ಎubacid, a. ಕೆಇಕಸ್ಟಾ.

Subdivide, ए.८. प्र-,विभन्त् । U, अंशांशान् छ 8 U. »Subdivision, ३. प्रभागः, प्रविभागः, उपशाखा, प्रति-प्र-शाखाः उपांगं, अवयवः

Subduc, ए. १. वर्ज की 1 P. वर्जाक 8 U, दि-परा जि 1 A, आभ-पग:-भू । 1', द्र्य ए. (दमगति), स्वायतीकु,: स्ववंजे स्था ए. (स्थापयति). 2 (Passions) जि. सं-वि-यम् 1 P, नियद् 9 P', दम् ए., वर्ज की: See Control. -er, s. जेतु m., द्रमनकारिन. 2 विज्ञत् m. -ing, s. वि-,जयः, द्रमः-मनं, अभिभवः, नि-सं-यमः, नियहः, &ए.

Subjacent, a. अधीवार्तिन्.

Subject, अ. मजा, पक्राति f. (usually in pl.). 2 विषय: (विषयिद m., as opp to object); प्रकरण, प्रस्तावः, प्रसंगः, अर्थः, पद, स्थानं, आस्पदं, भूमि 🏸 आधिशनं, आधारः, आश्रयः, आश्रयः, भाजनं उ नाय-कः, कथापुरुषः-नायकः. 4 कर्ता (in grammar). 5 साध्यं, 's. in hand ' महातं, भस्तुतं, भस्तुतार्थः, 'this chapter is on the s. of Sankbya doctrines ' सांख्य-वाद्धविषकोऽयमध्यायः. 🗝 वज्ञवितम्, वज्ञगः उपजीविन, आश्रित; निघ्न, वहा, अधीन, आयत्त, तत्र in comp. 2(Liable) अधीन, आयत्त, &e., अर्ह, पात्रं, आश्वदं in comp.; See Liable; 'one that is born is s. to death ' जातेन खलु मतंन्यं, जातस्य हि धवो ' not s. to anger ' अनायस्तो रापस्य (Ka. 45); so अवज्ञी विषयाणां, अद्तावकाशो मत्सरस्य (ibid.); 's. to disease ' रोगाधीन, नित्य-सदा-रोगिन, रोगपात्रं, &c. =v. i. वज्ञीक 8 U. अभिमू 1 P; See Subdue. 2 पदं नी 1 P,अधीनी-आयत्ती-आस्पदी-कृ; 'you have :s.-ed yourself to trouble 'क्रेज़स्यात्मा पद्स-पनीतः (S. 1); ' you have s. ed yourself (soul) to great penance ' आयोजित-स्तपासि महत्यातमा (Ka. 173); अयत्नेनेवी-पहासास्पदताभी श्वरो नयति जर्न (Ka. 151) ' easily s. s to ridicule ' &c.; उपहा-सास्पदं कु, &c. =ion, s. बहा:-हां, वहाता, निव्नता, तंत्रता, आश्रितत्वं, अधीनता, &c. in comp.; 's. to another' प्रविश्वाता, पराधीनता, परवत्ता, &c. =ive, a. विषयिन, आधेकरणानेष्ठ.

Subjoin, v. t. अनुषंप 9 P, आयुक्र ^{7 U}. 10; अधः लिख 6 P or निर्देश 6 P.

Subjugate, v. t. चड़ीक 8 U, अभिभू 1 P, परा-वि-जि 1 A, अंबर 7 P, करदीकः See Subdue. =ion, s. दमः-मनं, जयः, परा-अभि-भवः, भंगः, नियमः, नियदः; See Control also.

Sublimate, s. रसकर्पूर:-पुष्यं - . . र. बाल्पीकृ

Sublime, u. उचत, अत्युच्छित, उत्कृष्ट, विशिष्ट, ग्रुक्, See Loity; उदास. मोह (sentiment &c.). -v. t. Exalt, q. v. -ity,-ness, s. तुंगता. उसति /. अनुभावः, मोहि /. अत्युक्तपं:, गोर्ध; 's. of meaning' अर्थगोर्थ, उदासाथः.

Subliminal, त. बोधातीत, अध्यक्त.

Sublunary,: ॥ ऐहिक-सांसारिक-(की र्रः)ः Su Worldly.

Submarine, a. समुद्रस्थ-गत; 's. fire'

आव:, बहबानल:, बाहव:.

Submerge, v. /, बि-,मस्बर् ६. (मञ्जयाति), आष्ट्र ६. =६. i. बि-,मस्बर् ६ १.अवगाह् ६ A: See Plunge. =Submersion, s. विमा

जनं.आहाषः, प्राचनं-

Submit, v. i. प्रणम् 1 P, वहा: गम् 1 P, ज्ञ-रणं गम् or या 2 l' or प्रपद्ध 4 A; (to order &c.) अनुरुष् 4 A, अनुरूत 1 A, अनुपा c. (पालयाति); Sec Obey; सह 1 A, क्षम् 1 A, सुध् 4 l', 10; oft. ex by प्रमाणं: आयामिश्राः SHID (M.1) 'I s. to your honor's opinion (decision)'. 2 सचिनयं वह 1 ?' or प्रार्थ 10 A. =v. t. सविनयं दर c. (अर्प-यति) वा निक्षिप 6 P or निदिश 6 P: See Refer. -Submission, ह. प्रणति f., वशता-त्वं 2 अनुवृत्ति र्., अनुवर्तनं, अनु-रोध:. 3 क्षमा, क्षांति 🏸, सहिष्णुता. -Submissive, a. प्रश्य, प्रणातिप्रणीय, वराग, वशवातीन, विधेय, अनुविधायिन, आज्ञाकर (री. / .). 2 सविनय, नम्र, दीन. -ly, adv. सविनयं, नम्रतया, प्राधनापूर्व, प्रणातेपूर्व.

Subordinate, a. अधीन, आयत्त 2 अप्रधान, वीण (जी f.), असुरुष; 'any thing s. to another 'अप्रधानं, उपसर्जनं = . !. (to) अन्यापेक्षया गीण-अप्रधान-a. मन् 4 A. =ion, s. अधीनता, वज्ञता, वज्यता, परवज्ञता, परवज्ञता, परवज्ञता, परवज्ञता, योजता, नोप्, adv. गीणता,

अमाधान्यन, अमुख्यतः.

Suborn, v. t. (धनदानादिना) ऋटसाक्ष्य

दा c. (दापपति).

Subpæna, 8. आह्वानपत्रं - ... t. आह्वे 1 P. Subscribe, v. (अधः) नाम लिख् 6 P or निविद्या ८.. इस्ताक्षरेण अंक् 10 or चिह्नपति (D.); See Sign. 2 Agree, q. v. 3 · (द्रव्यं) दातुं भतिज्ञा 9 A, अंशं दा desid. (दिस्सतिन्तं) - - er, 8. अंशदायिच् ... - Subscription. s. नामलिखनं निवेशमं. 2 अंश-उद्धार-दानं; स्वांशः, उद्धारः: 3 (Of a paper) सूल्यं.

Subsequent, a. उत्तरगामिन, उत्तर, पश्चात् in comp. पर, पश्चात्कालीन; अद्य P^{7 ; 18}. site8 ' अद्या. गीपा; अद्यगमनं, ec.; ' s. mention ' वश्यमाणतः. = ly, adv. सत् ऊर्ध्वः; अनंतरं, तत उत्तरं; पश्चातः; (to) परं; ऊर्ध्वः, अनंतरं, परतः (withabl.): अञ्च pr.; ' s. to the marriage ' अञ्चिवाहं, विवास्तरं, &c. = Subsequence, ह. अञ्च-गमनं-पानं-

Subserve. e. i. पुरस्कु 8 U, नूप C., उपकु: See Promote. -Subservient, a. आ-यत्त, अधीन, वज्ञ, निम्न, तंत्र in comp. 2 उपयुक्त, उपकारिन, सहयोगिन. -Subservience,-cy, तंत्रता, अधीनत्व. 2 उप-योगः, उपकारः

Subside, v. रं. शस् 4 P, प्र-उप-°, निष्टत् 1 A, विरम् 1 P, वि-गम् 1 P; प्रसङ् 1 P. 2 अथस्तले आसन्, अधः गम् or पत् 1 P.

Subsidy, १. (धनरूप) साहाय्यं, करः.

-Subsidiary, ८. सहकारिच, साहाय्यकारिन, अजुङ्गल, मिश्रभावापक. 2 Subordinate, q. v.; something • अम्रधानं,
ज्यसर्जनं, गोणार्थः.

Subsist, v. i. भू 1 P, बृत् 1 A, बिह्
4 A, अस् 2 P, स्था 1 F. 2 जीव् 1 P, आउप-°, प्राणयात्रां छ, जीवितं-प्राणान् धू 1 P,
10; See Live. =ence. s. ससा, अस्तित्व,
भावः, बृत्ति f. 2 आजीवः, गृत्तिः, आ-त्रयः
जीविका, प्राण-अरीर-यात्राः, See Living.
=ent, a. जीविन, स्ववतः

Subsoil, ८. अधःस्तरः-

Substance, ह. सारः, सरवं, तर्षः भावार्थः, सारांज्ञः, लात्पर्ये, नात्पर्यार्थः; ' हपात and s. ' पिंडित:-निर्गालेत:-अर्थ:, निष्कर्ष:; भाव:: 'they are the same in s. ' बस्तात: समा:, अर्थतः तल्याः. 2 (In Philosophy) झ्ब्यं, पदार्थः. 3 वस्तु n., द्रब्यं, अर्थः, मूर्व-झुब्यं. 4 संपत्ति रि., झुब्यं, धनं, अर्थः, वित्तं, विभवः, बैभवं, Ser Wealth. -Substantial, a. सारवत्, ससार, सगर्भ, धन. 2 तारिवक-सारिवक-वास्तविक-(की र-यथार्थ, सत्य, वास्तव (वी f..) 3 धनिब, सधन, समृद्ध, धनवत्; See Wealthy .- Iv, adv. घरतुतः, अर्थतः, तत्त्वतः, -Substantiate, v. t. साथ c., उप-प्रति-पद c., अमाणयति (D.), प्रमाणीक 8 U, सत्यापयति (D.), सन्याकु, बि-सू c.; ॐ Prove. -ion, श. उपपाद्नं, साधनं, सिद्धि f. -Substantive, ह. विदेशियां, सद्य: ' dependent on the gender of the s. विशेष्यनिष्ठ, बाच्पलिंगः =0. सुरूवाश्वितः

Substitute, इ. प्रतिनिधिः, प्रतिहस्तः-ल कः, प्रतिपुरुषः, oft. by स्थानीय-a. or स्थाने वृत् !: A. 2 (In grammar) आदेशः- ए. १. स्थाने रहे-सं-, निविद्य c. or प्रनिन्दप-युज् 7 A, 10 or उपवन्दप् c.; तत्पहे धातीः स्थान स्थाने प्रतिकृति प्रति स्थाने सन्यवेशयत् (R. xii. 58) कृतः ed Sugriva in his place? & c.

'Adesa is one word s,-ed for another' आदेशो नाम शब्दांतरस्य स्थाने विधीयमानं शब्दांतरमभिधीयते (M. N. on ibid.). 2 परिवत ए., उपसुद्ध 6 P .-ion, & स्थाने नि-वेशनं-उपकल्पनं-विधानं.

Substratum, s. स्तरः, फलकः-कं- 2आधारः,

आश्रयः, स्थानं.

Subtend, c. t. आभिमुखं संमुखं-बृत् 1 A or स्था 1 P(with gen.).

Subterfuge, ह. इसलं, इसन् ग., अप-न्यप-Subterranean, a. Minwin (मी f.), भूमि

in comp.; भूम्यंतर्गत, मूद; 's. place ' भूमिगृहं, अंतर्भूमि:: 's. paseage ' सुरंगा,

Subtile, Subtle, a. अतिसूक्ष्म; अणु,आतिलघु, निरचयड. 2 खतर, विदम्ध, सक्ष्मदार्शन, सक्ष्म or किशाय मति or मुद्धि, मार्मिक (की f.), ममंबिष्ट . 3 Roguish, Sly, q.v. -ly, adv. मुक्तं, सुक्तमत्वा. -ness, -ty, श. सुक्ता, अणिसन् 11., अतिलाघनं 2 नेदम्ध्यं, चातुर्ये.

Subtract, v. t. (83 on 10, 163 2 P, व्यव-कल् 10 (कलयित); विवृज् 10, (with instr.); हुष् c.; एतानयुतावियुतान् (Li. 13) these s. ed from 10,000; signi-च्छोधित जातं &c. (ibid.). 2 उद्-ह 1 P. -100, ह. वियोजन, वियोगः, व्यवकारितं, व्यवकार्तनं, शोधनं, वि-वर्जनं, 2 उद्धारः--Subtrehend, s. wot. silva:

Suburb, १. (नगर-) परिसरः, उपकंठं, पर्यंत-भूमि ʃ-, उपज्ञलयं, उपातं, ज्ञाखानगरं,उपनगरं. -BD, a. नगरोपांतस्थ-वतिन्, उपकठ-

Subvert, v. 1. उद्-, द्वंस् c., उन्मृत् 10. विनशू C., उिछड् 7 P or C., अवसङ् C, खंड 16, नि-अव-पत् c. =Subversion, s. ध्वंसः, उच्छंदः, वि-,नाशः, &c. =Subver= sivc, a. विनाशिन, दवंस-नाश-कर (री.f.), उच्छोदिन: better ex. by (v.); it is a. of happiness ' सुखं उच्छिनात्ते, सुखांत-

Subway, ह. आंत्रभी भागी:.

Succeed, v. i. (Of things) निष्यु 1 A, सं-पद्, सफलीभू 1 P; फल 1 P; सिध् c. (साधयति), जयं आप् 5 P, विजयिन्-a. भू (of persons); (Ry 4 P (of both); ' he a. ed in all Lis attempts ' सर्वे तस्य प्रयत्ना निष्पद्धाः सफला चभूषुः &c. =v. f Ex. by Go q. v. with (अनंतर with abl.) पञ्चात् (with gen.); अनु pr.; 's. ing his father, as sovereign of the North Kosala ' - पितुरनंतरम् त्तरकोशलान्समाधिspecy (R. 1x. 1): 's, to the throne' राजपदं-सिंहासनं-आबहु 1 P, राजपदं आप 5 P, राजपदभाग् मु; ' a.-ed his brother भातः पद्मात् राज्यमवापः 's. ed the

General ' सनापतेः पश्चात् तत्पद्मचाप् (lit.) सेनापतिमन्यगच्छत्; Sec Follow; 'joy s.-ed by fear ' भयात्तर: हर्प: -ing. e पर, उत्तर, आगामिन, अहुयायिन्-गामिनः 's. generations ' पुत्रपीत्रादयः, उत्तर-कालीना जनाः. -Success, ह. सिद्धि 🗓 साफल्यं, अर्थ-साध्य-सि।द्धिः, कुतार्थता, जयः, संपद् f., श्री:, उद्य: -धा, a. क्रातिन् कृतार्थ, सिद्धार्थ, विजयिन, चरितार्थ, कृत-कृत्य, प्राप्त-पूर्ण-लब्ध-काम, संपद्यसनोरथ. 2 (Of things) सिद्ध, सफल, निष्पल, फल-वत. -fully, adv. सफलं, अवृथा, अमोधं, सिद्धन्ता. =ion, ह. अनु-,क्रम:,परंपरा, आन्न-पुरुष, पर्याय:, अन्वय:, क्षेणी; Sée Order: in s.' अनुक्रमं-क्रमेण, यथाक्रमं, अहु-पूर्वज्ञः, निरंतरास्वंतरवातम् छिपु (K. v. 25) coming in . 6, आवालि लो 🎵 माला; Sec Series. 🐉 उत्तराधिकार:-रिता, व्याधिकार: -ive, a. क्रमबद्ध, आहुक्रभिक (की 🏸), यथाक्रम, अहु-पूर्व, परंपरा वा ऋम-आगत वा आयात,ऋमानुः--सारिच 2 निरंतर, सतत, अविरत. -ively, adv. क्रमहाः, क्रमण, अनुक्रमहाः, अनुप्रेहाः, आनुपूर्वण, यथाऋमं -०४, ४० प्रत्यनंतरः, उत्तराधिकारिन णः, अनंतरागाभीः

Succinct, त. संक्षिप्त, रुघु, अविस्तीणं 🛁 🏸 🧓

ade. शंक्षिप्तं, समासतः

Succour, ह. साहाययं, इत्यां. -१. र. वा 3 U with (ह.), ट्यूकु 8 U.

Succulent, a. सरस, आद्गं, रसमय (यी ʃ), सद्भव, सज्.ल-

Succumb, v. i. वर्श कम् 1 P or इ-या 2 P, वशीभू 1 P, अव-,सद् 1 P; Sec 'Give way ' ur der Give.

Such, a. इंदुश्-श (६० री.). तादृश्-श, एता-हुशू-इा, तथाविध, एवंविध; ' 8. as my colf, -yourself ' मादुशू-श, महिध, भवादृश्-श, त्वापूर्व &c.; 's and s. असुक; ' 39 s. एवं सति, परमार्थतः प्रेम ' affection as s. '

Suck, v. t. 317-, 5 q 1 P, qr 1 P. 2 (Aschildren) धे 1 P, स्तनं-स्तन्यं-पाः child that s,-s the breast ' स्तनंधवा शिद्धः- 3 (up) उत्-, श्चृष्टः, आ-नि-पा, आचम् 1 P, (रसं) आदा 3 A. =ing, 8. स्तनपानं, चूषणं. 2 स्तन्यं, दुग्धं; चूष्यं; 'who gives B. स्तन्यदायिनी. -Suckle, v. f. स्तनं स्तन्यं पा c.or दा 3 U, स्तनं धे c. (धापयति), स्तन्यदानम पुष् c. =ing, ... स्तन्यदानं 2 स्तनंधयः (यी र्र.), स्तन्य-पायित. -Suction, ह. आ , चूषणे

Sudden, a, आकरिमक (की f.), अकाँड, अलिक्षत, अतार्कत-आचारित-पूर्व, अकल्पित, अकस्मान्द्रत. 2 चल, चंचल, लोल; ^{See} Fickle. -ly, 'on a s.' adv. अकस्मात, सहसा, एकपदे, अकांडं हे, काकताली

न्यायेन, अतार्कतं, असमर्थितं, 'befalling s.' अवाकीतोपनत-

Sudorific, a. स्वेदजनन (नी f.), स्वेदकर

(श f.).

Suc, v. प्र-अभि-अर्थ 10 A, सविनयं यादा 1 A. 2 अभियुद्ध 7 A, 10, निविष् 0. (पाजकले): 'if he s. me in a court of law' यससी राजकलेमां कथयाति(Mr.4).

Suot, s. चला, मेदस् म.

Suffer, v. t. अनुष 1 P, उपगम 1 P, उप-. भुत्र 7 A, त्राप 5 P, जा 9 U (Experience, q. v.). 2 अनु-जा, :अनुमन् 4 A, अनुसुद 1 A,न प्रतिबंध 9 Por प्रतिबंध 1 P. 3 वि-. सह 1 A, अम् 1 A, सूच् 4 P, 10. ∞v. i. (from) क्रिश्-तप-पीस-pass., व्यथ् 1 A; 'is s. ing from an injury ' (कत-) निक्रस्या पीडचते: ex. hy भाव् in comp., (हुःखभाक्); हुःखं-पीडां-अन्तभू; पराघे यः पीडामनुभवति ' who s. a for others'; 'if any important duty should not a. thereby' यदि नावसीवृति ग्रुष प्रयोजनं (Ka. 181) a wicked person commits a fault and a good man a. s for it ' खल: करोति दुर्हेचि नूनं फलति साधुषु. -ance, इ. अनुज्ञा, अनुमाति f., क्षमा. -er, ह. दु:खितः, दु:खभाक्, दु:खी. -ing, ह. पीडा, क्रेजः, हु:खं, व्यथा, परि-,सं-,तापः, वेह्ना, क्रुव्छं. 2 हु:खाद्यभय:-वेह्नं &c.-a. क्रिष्ट, दुःखभाक्र-भागिन्-

Suffice, v. i. and 1 A (with dat.), पर्यास-o. भू 1 1'; See below; 's. it to say ' इति कथनं पर्याप्तं भवत् -- Sufficient, a. पर्यात, उपयुक्त, उचित, समर्थ, gen. bv अलं (with dat.): ' this (cow) will be s. to satisfy my langer ' तस्वाल-मेबा श्रुधितस्य तृप्तये (R. 11. 39), श्रुधा-शांतये कल्पेत, पर्याप्ता भवेत्. 2 पर्धष्ट, प्रचुर, विवल; 'you cannot do him s. honour ' तद्विषये अपर्याप्तिर्वद्वमानस्य. -ly, adv. पर्याप्तं, यथेष्ट्रं, प्रचुरं. -Sufficiency, s. पर्याप्ति र., औचित्यं, पथेष्टता 2 स्वझक्त्यभि-

मानः-

Suffix, See Affix.

Suffocate, v. t. श्वासं-कंट-रुच् 7 U or संभ् 9 P; See Choke. - • व. कद्धश्वास-प्राण-कंठ. -ion, ह श्वास-माण-रोधः, कंठस्तंभनं-

Suffrage, s. See Vote.

Suffuse, v. i. आ-परि-हु c., ज्याप् 5 P, ब्यज्ञू 5 A, आसंकृ 6 P; 'eyes s. od with tears ' बाज्यपरिहत-अञ्चहाधित-बाज्य-समाञ्जल-नयने; 's. ed with blushes' बीहाविलक्ष. -ion, न्हीपरिगतः सबीड, आप्लाव:-वर्न, ब्यापर्न.

Sugar, s. शर्करा, सिता, खंडविकारः; 'coarse s. 'गुडः; 'raw s. ' मत्स्पंडी, फा-

णितं. 🗝. t. मिष्टी-मधुरी-क्र. 8 U. अर्करा-निवत-a. क. =ed.=y. a. मधुमय (यो f.). मधुस्यांदिन, शर्करावग्रंडित; सशर्कर, मिष्ट, शर्करायुक्त; 's.-candy' सिताखंडः, संव-मोदकः: 's.-cane ' इधः, रसालः.

Suggest, v. t. सूच् 10, उपन्यस 4 U, उप-शिप् 6 P, उद्दिश् 6 P, पस्तु C., समुप-स्था c. (स्थापयति); व्यंद्ध c. 2 उपादिञ्च, प्रदूष c., संज 10 A; 's. ed sense ' इपनित:-ब्यंग्य:-अर्थ:; ' such is the s.ed sense ' इति ध्वनिः; 'this plan s. ed itself to my mind ' अपन्यायों में मनिस प्राहर्षम्ब, एनसुपायमहमार्चितयम्. =ion, ह. स्तना, उपन्यासः, उपक्षेपः,प्रस्तावः 2 मंत्रणं,उपतेशः. प्रस्ति f. =ive, a. ध्यंजक, सचक, प-, बोधक-

Suicide, 8. आत्महत्या-धात:-वध:, भाण-जीवित-त्यागः हिंसा. 2 आत्मचातकः-घाती-हन् m.; ' commit s, 'प्राणान उत्सृद्ध 6 P, आत्महत्यां क. न्द्री, व. आत्मचातित्र, आत्म•

नाजिन, स्वनाज्ञावह.

Suit, v. get pass. (with loc. of person), ज्ञास 1 A (with gen. of person), उपपद 4 A, (with gen. or loc); नतु रामभद इत्येव मां प्रत्युपचारः शोभवे तातपरिजनस्य (U. 1); श्रमर्यादत्वं बह्मणी नीपप्यते, ने गुणाः परस्मिन बहाणि उपपर्यते (S. B. 147, 170), oft, ex. by words for ' proper ' q. v. न्य. मार्थना, प्रणय:, विज्ञानि f., विज्ञापनाः 2 कार्थे, अभियोगः, ब्यवहारः, अक्षः: ' file a s. ' आभियुन् 7 A; See Sue. 3 (Of clothes &c.)युगलं, युग्मं, युत्रकं,युगं, संयोगः, समूहः, See Set. 4 धीरजनः, परिवार:, See Retinue, -able, a. अनुस्त्य, युक्त, उचित, योग्य, उपवक्त, अनुगुण, स्तूर्श (sirf.); See Becoming, Proper. -ably, adv. यथोव्चित, अनुरूषं, यथायोग्यं, यथाई, युक्तं. 2 अनुगुणं अनुसारेण, अनुरोधेन. -०१, प्रार्थिति ॥ -, प्राथकः, आदेदकः. 2 आर्वन् m. 3 विवाहार्थिन् m., पाणिग्रहणार्थिन् m.

Suite, इ. परिच्छद्ः, परिवारः, परिजनगणः. 2 (Of rooms) समाष्टि ∫-, संयोगः.

Sulk, ए. रं. उद्-आस् 2 A, उद्-विद् 7 P. -y, a. रूक्ष, वतीप, विवण्ण,उदासीन, उद्दिश, अंत:कुपित. -ily, adv. उदासीनवत्, सी-द्वेगं. -iness, अ आदासीन्यं, अंतःकोपः, उद्देगः.

Sullen, -ly, -ness, See Sulky, -ly, -ness.

Sully, v. t. दुष् c. (दूषयाति), आविलयति-कलंकयति -(D.), मलिनीकु 8 U; See Stain.

Sulphate, s. (Of copper) तृत्यं; 'red s. of iron ' काशी(सी)शं, 'green s. of iron '- भातकोखरः -

Sulphur, र गांधिकः, गंधकः, गंधाइमन् m., सांगांधिकः =ated,-cous, a. गंधकसंप्रक्त-युक्त, गंधकसुणविशिष्ट, गंधकगर्भः

Seiphuret, s. (Of iron) तारवं; (of mercury) क्रज्जली.

Suitry, a. प्रखर, तिग्म, प्रवृद्धत्ताप, अत्युष्ण, निवात: '8. 80850प्र' निदाधः, ग्रीष्मः.

Sum, इ. योगः, संकलनं, संयोजनं (in Math.).

2 साकल्यं, समाहारः, समवायः 3 सारः, तात्यर्यं, सारांशः. 4 रोशिः 5 संग्रहः, संक्षेपः 6 (Of money) राशिः, धनभागः-अंशः, oft. not ex.; 'spending a large s. of money' भूरिन्द्रप्ययः; 'small s. of money' अल्पधनं; चहुधनं &c.7 परा कोटिः, सारः; 's.and substance'; See Substance.

-ए. १. संग्रुट् 10, सं-कल् 10 (कलपति).

2 (up) संक्षपेण कथ् 10, समासतो वद् 1 P. (उक्तं) उपसं-ह 1 P. -Summary, व. संक्षित, सामासिक (की f.)- 2 क्षिप, आवेलंचिन. -इ. संक्षेपः, सारः, संग्रहः. -lly, व्यारः, संक्षेपः, संक्षेपंण, समासतः

Summer, इ. श्रोच्मः, निद्याघः, धर्मः, तपः, उष्णः, उ(ऊ)च्मागमः, उ(ऊ)च्मकः, श्रोच्मसमयः-कालः &c.; 's.-house' क्षेत्रिः or विलास-गृहं or मंदिरं, 's.-house with fountains &c. 'जलमंदिरं, धारायंत्रगृहं

Summit, s. जिल्लर: रं, शूंगं, साल m., n., चूड़ा, जिला, अयं, 'कुट:-टं; ' reclining on the s. of the western mountain 'अस्ता-खलंब्दावलंबिन. 2 (fig.) परा काहा-कार:

Summon, v. t. आहे 1 P, आहु c., आनी c., आवह c.; 'to s. up courage '; See Courage. -Summons, क. आहानं; ' written a. आहानपत्रं; ' he who disobeys s e. ' आहूतोऽनागच्छन् (V. M. 4).

Sammum-bonum, a. निःभयसं, परमार्थः,

Sumpter,-horse, s. रपू(स्थी)रिन् m.,

Sumptuary, य. व्यवस्थियक, व्यवनियम-

Sumptuous, u, महाई - पं, पहुष्ययसाध्य, सहा-पह-पूरुष- 2 विशिष्ठ; ' ह. feast ' भोजनविशेष:- - पु, adv. अतिक्ययपूर्व, महा- ध्ययेष- - ness, ह. महा-अति-व्ययः

Sun, ह. राविः, सूर्यः, आदित्यः, अातः, सवितृः अकः, भास्करः, दिनकरः, दिवाकरः, मा-तेडः, मरीचिन्, विषस्तत्, मित्रः, ग्वगः, प्रयत्, आस्वत्, and comp. of 'Hot' with 'Ray', 'Ray' with महस्र, पतिः with 'Day': उक्थरितः सहस्राकरणः, सहस्र-स्ता, दिनपातः ৫०. 2 भातपः, 'morning-क्ष' वालातपः, पालाकः, 'exposed to the sun ' आतपे दसं, आतपायोज्झतं (धान्यं); ' 8.-beam ' सूर्यक्तिरणः, अंद्युः, See Ray; ' 8.-day ' रविचारः-चासरः, भाव्यक्तरः; ' 8.-dial ' सूर्यघटी; ' 8.-rise ' सूर्योदयः, उद्यः; ' 8-set ' अस्तमनं, अस्तः, दिनांतः; ' 4t 8.-set ' अस्त गते रवी; ' 4t 8.-rise ' सम्प्रदितः रवी ' from, 8.-stroke ' आतप-छंचनात् (S. 3); ' 8.-shine ' सूर्यातयः, प्रकाशः, सूर्यालोकः - ay, र सौर (री) (३०) in comp. 2 सूर्यत्त, आतपच्यासः, आन्वपक्रांतः, आतपचत्, सातप-

Sunder, See Separate.

Sundry, a. बहुविध, नानाविध, विविध, अ-नेक-नाना in comp.

Sup, v. i. रात्री भुत्त् 7 A. =Supper, s. रात्रिभोजनं.

Super, A prefix rendered by आति, अधिक, अतिशय in comp.; 's.-abound' अतिबहुलीभू; 's.-abundant' अतिबहुल, उपाचित.

Super-annuated, a. चर्योधिक, वार्धक्येन कार्याक्षम.

Superb, a. आतिज्ञोभन; See Magnificent. Supercilious, a. अवलिप्त,अत्युद्धत,अतिहृप्त. Supererogatory, a. विध्यतिरिक्त, नियमातिरिक्त. -Supererogation, a. नियमातिर्कः, अत्याचारः

Superficies, इ. तलं, पृष्ठं -Superficiel, u. बाह्य, बहिःस्थ, बहिः-पृष्ठ in comp.: 's. contents' पृष्ठकलं; 's. view बाह्या- लोकः. 2 गाध, पल्लबग्राहिन, अल्प, असूक्ष्म, अनिपुण, अगाढ; 's. scholar' अल्पनः, चुंबकः. -ly, adv. बाह्यतः, बहिः

Superfine, अतिसुद्दम, सर्वोत्कृष्टSuperfluous. a. अधिक, अतिरिक्त, स्यर्थ,
अपेक्षातिरिक्तः, oft. ex. by. पुनरुक्तः,
render s. 'पुनरुक्ततां नी 1 l', (इदसत्याद्य सरःसिललं अमृतरसमुत्याद्यता पुनरुकतामिव नीता स्वसृष्टिः Ka. 124); 'when
there is clear moonlight, torches are
s. 'अभिन्यकायां चंदिकायां कि दीर्पकापौनरुक्त्येन (V. 3); आज्ञास्यमम्यन्पुनरुक्तभूतं (R. v. 34). =ness,-Superfluity,
8. आधिक्यं, पुनरुक्तता, अतिरेक्षः, वैयर्थ्य.

Superhuman, a. अ-अति-मान्नवं (वी f.), अतिमर्त्य, अपीरुष (बी f.), मानुपातिग Superincumbent, c. उपरिस्थित, अधि-

शयाम, उपरिवर्तिन्.

Superinduce, v t. अहयारह c., अधिनि-

Superior, a. ('To) ज्यायस्, गरीयस्, श्रेयस्, वरीयस्; अधिक, श्रेष्ठ, वरिष्ठ, गरिष्ठ,
विश्विष्ठ, प्रमुख; oft. by अतिरिच्-विशिष्pass.; See Excel; 'truth is s. to
thousands of horse-sacrifices' अभ्यमेधसहस्रेभ्यः सत्यमेवातिरिच्यते-विशिष्यते
(H.4); 'of s. merits' गुणाधिक, विशिष्टगुण. = इ. गुरु:, ज्येष्ठः, श्रेष्ठः, वरिष्ठः,
अध्यक्षः = ity, इ. आधिक्यं, ज्येष्ठता,
विशिष्टता, उत्कर्षः, प्रावल्यं, प्राग्मावः.

Superlative, त. सर्वोत्कृष्ट; परम, अत्युत्तम, अतिक्राय in comp. -ly, adv. अत्यंतं, परमं. Supernatural, त. अलोकिक (की f.), अ-अति-मानुष- (षी f.), प्रकृतियाता, मानुषा-तिम, -ly, adv. अलोकिकतया.

Supernumerary, 4. अतिरिक्तः अधिक,

Superpose, v. /. उपरि नि-धा 3 U.

Superscribe, v. t. बाह्यनाम लिख् 6 l' or दा 3 U. =Superscription, s. बाह्यनाम;

(lig.) बहिर्देशः, बाह्यभागः.

Supersede, v. t. उहुंच् 1 A, 10, अतिक्रम् 1 U, 4 P, निरस् 4 U, निराक् 8 U; 's. ed him in the office 'तमतिक्रम्य तत्पद्म-वाप 2 वि-,लुप् c., खंड् 10, निवृत् c. -ed, u. निरस्त, चिलोपित; 'n.s. wife ' अधि-विसा, अध्यदा.

Superstition, ६ मृद्धविश्वासः, अतिविश्वासः-भक्ति f., मिध्याधर्मः; अविधिनिष्टा-श्रद्धाः -Superstitious, ७ मृद्ध, विश्वासनिष्ठः, असत्य-मिध्या-धर्मिन, अत्याचारनिष्ठः 2

मृहविश्वासमूलक.

Superstructure, ३. भवनं, मंदिरं; हिल्ल Building.

Supervene, v. i. अकस्मात् उप-स्था 1 P, or उपनम् 1P,

Supervise, v. t. पर्यवेक्ष् 1 A. -er, s. पर्य-वेक्षक:, See Superintend.

Supine, v. उत्तानशय, अवपृष्ठशायिन, उत्तान, अध्येक्षस (सी j.). 2 अलस, निरीह, उदा-सीन. =ness, s. आलस्य, तंदा.

Supplant v. l. निष्कास् ः, स्थानं व्याप् 5 P or अधि-ष्ठा 1 P, अप-निः-स् ः, निराक्त 9 U, निरस् 4 U.

Supple, a. क्षोमल, सुनम्य, अवृद्धःसृदु, चपल, लघु, नमनक्षीलः

Supplement, s. परिशिष्ट, गरिह्यणं, उत्तर-श्रष्टः, श्रष्ट्रपर्णं. -v. ». पूर् 10, न्यूनतां निराद्धः 8 U. -al, -ary, «. परिशिष्ट in comp.

Suppliant, Supplicant, s. अधिव m., प्रणापन, प्राचनः, इत्यागतः, 'service to s. ह 'प्रणायिक्या - - प्रणत, नार, कृतांजिति, चद्धांजालि, कृतांजिति, कृतांजिति, प्राचनित्र, कृतांजिति, प्रणापिन्, - प्रणतिपूर्व, कृतांजिलि-

Supplicate, v. t. अझ-नी 1 P, अर्थ् 10 A. सांजलि याच् 1 A. -ion, s. प्रार्थना-नं, अझ-नयः, सविनयप्रार्थनाः -ory, :a. साञ्चनय, सविनय, प्रणतिपूर्व.

Supply, v. t. उपाह 1 P, परि-उप-क्रुप् ए., संयुद्धर 10; 'be was s. ed with food 'अन्नसुपकारियतं तस्य; सं-भृ 3 U, उप-स्था ए. (स्थापंथाती), परि-,पूर् 10. 2 (An ellipsis.) अध्याह, अभ्युह् 1 U, पूर. = संभारः, संच्यः, सामग्री, उपकल्पनं. 2 (S. s) वीवधः; See Provision.

Support, v. t. उप-सं-अव-उत-स्तंभ 9 P or 'c., आ-अव-लंबु :1 A, सं-,धू 1 P, 10, आलंब-अवलंब-सा 3 U; ' how shall I s. my life 'कथं जीवितं धारपिष्यामि (S. 4); 's. by the hand' इस्तं दा, (सेवाविन्दक्षण-R. XIII. 69); See **डरीश्वरदत्तहस्तः** Lean. 2 भू 1, 3 U, ब्रासाच्छादनं दा 3 U, पुद्र 1, 9 1 or c., (अन्नादिना) पा ए. (पालयाते), संगुध् c.; 's. oneself' उद्धरप्रणं कु. 3 वि-,सह 1 A: See Bear. 4 उपकु 8 U, अनुग्रह 9 P, साहाय्यं कु. 5 समर्थ् 10, दह-यति (D.); See Prove; न हार्य मंत्रः स्वातंत्रयेण कंचिदपि वादं समर्थियतुमुत्सहतं (S. B. 356) 'cannot, by itself, s. any theory '. 6 आभिनंद 1 P. अनुसुद् 1 A, अनुकूलयति (D.). =×, आ-अव-लंब:-लंबनं, धारणं: ' s. of life' असुधारणं, प्राण-यात्रा. 2 अवष्टभः, आश्रयः, आधारः, आ-अव-रं, वः, उपस्तंभः, उपन्नः; ' a tree of s. संश्रय-आश्रय-द्रमः,उपव्रतरः. उभरणं,पोषणं, पा.७नं, संवर्धनं, 4 (Means) आजीवः; उपजी-विका: See Living.5 साहाय्यं,अनुग्रहः,आनु-कुल्यं: अभिनंदनं. =04, ". साधार, सावष्टंभ, उत्तीभत, दत्तहस्त (with the hand). 2 सप्रमाण, **-cr,** ३. आघारः, अवष्टंभः, आलंभिन् m., उद्वहः 2 पोषकः, वर्धयित् m., पालकः.

Suppose, v. t. वि-सं-भू c., करूप c., उपम्यक्ष 4 U. 2 मन् 4 A, ऊहु 1 A, असु-मा 3 A, अवगम् 1 P, वि-तर्जू 10; See Inter; ' S. ing that ' ex. by अध, यदि, (अध मरण-मव्यमेव जंती: Ve. 3). —ition, उ. मं-, भावना, कल्पना, उपम्यासः, तर्कः, ऊदः, असुमानं, ' on this s. only ' एवं कल्पिक एव, अनेन एव उपम्यासन. —Supposititious, a. कृट in comp., कृतिम, कल्पिक; ' s. child ' सुत्रमतिनिधः, कृटपुत्रः

Suppress, v. 1. सं-ति-यम् 1 P, तियह् 9 P. अव-सं-ति-रूष् 7 U, ति-द्व c., तियंत्र 10; ध्र 10, स्तंम् 9 P or c., प्र-, द्वाम् c. (द्वामयात), निवृत् कः: ' s. ing the emotions of sorrow नियम्य ज्ञोतास्यः; अंतर् in comp.; ' who s. es his tears' अंतर्भाण्यः; अंतः स्तेषः &c.' ' s. ing distribance' संसोमज्ञमनं-निवा

रणं: (the passions) जि 1 P, इस c. (दमयति), नि-सं-यम्, निग्रह्, See Control. 2 गुहु 1 U, गुहू 10, गुपू 1 P, संबू 5 U, अपलप् 1 P; See Conceal. -lou, अव-नि: सं नि-यम: मनं निग्रहः, रोधः, नियंत्रणं, स्तंभनं, निवारणं, प्र-,शमनं, अवष्टभः: (of the passions) दम:-मनं, जयः, निग्रहः, &0. 2 गहः, गोपनं, छादनं-

Suppurate, v. i. पाकं बद्ध् 1 P, पच् 'pass., सपूय-u. भू. =ion, s. परि-,पाकः, सपूयत्वं-Supreme, र, परम, अतिश्रेष्ठ, निरतिशय: ' ॥. soul' परमात्मा, परमहा, जगदात्मा · 2 सुख्य, मभाविष्य, मधान, विशिष्ट; See Principal; 's. power 'साम्राज्यं, पारमेष्ठचं, प्रधाना-धिकारः, ऐकपत्यं, 's. monarch' अधी-न्दरः, सब्राहः, परमराजः; 'be s. to ' आति-ित्-चिशिष्-pass., (with abl.); Excel. =ly, ado, प्रमं, अत्यंतं, परं, अति-स pr. -Supremacy, ह. आधिपत्यं, प्रभुत्वं, प्रभाविष्णुता, स्वाम्यं: ।प्राधान्यं, सुस्यता,

भ्रष्टताः विशिष्टताः Surcharge, v. t. अश्यंतं पूर् 10. -ed, a.

अतिभाराकांत, पूर्णवर्भ.

Surd, s. करणी.

Sure, a. निजित, असंदिग्ध, प्रच, निःसंशय, स्थिर, नियत; See Certain; (of persons) हृद्रविश्वय, जात-स्यय, संशयकीनः 1 am 8. दुढं मन्ये, मम बुद्रप्रस्याशा विद्यते, नूनं खलु, or ut with verbs; he is s. of success सिद्धि धवां मन्यते; 'she is s. of heaven ' तस्याः स्वर्गवासोऽचारिधता एवः तं हतं विद्धि be s. that he will be killed'. 3 निर्भय; अनुतीभय; See Secure, Safe. -ly, ado. नियतं, नूनं, खलु, ध्रुवं, अवस्यं, निश्चितं, निःसंदेरं, निःसश्चं, Sec Certaimly. - 1) , ८. प्रतिभूः, वंधकः, त्यकः; 'ह. for recoguizance दर्शनप्रतिभू:. 2 प्रत्ययः, निर्णयः, निश्वयः. =tyshıp, 🐉 प्रातिभाष्यं -Surf. ६. लहरी, तरंगः, कहीलः-

Surface, अ. तलं, पृष्ठं, शुक्षं, हूड्यांगं, तल-पृष्ठ-भाषः, पढिः 's. of the ea.th' शितितलं,

घषपीठं, &..

Surfeit, v. t. अतिपूर् 10, अतिभोजनं कु C., अत्यंतं तृष् ८., सोहित्यं-निर्वेदं जन् ८.; See Clut. =४, अदिभोजनं, अतिपूरणं, अतितृप्ति *ि*सोहित्यं.

Surge, v. i. उड्डल् 1 P, उद्रम् 1 P, उत्सिप् pass.; ' s. ing waters ' कल्लोलाकुलं-तरंग-श्रभितं-जलं• =³- कल्लोलः, महेश्मिं f•

शस्त्रेयः-श्रस्यतंत्रविद् 8. =Surgery, है. इस्पं, श्रहपतंत्रं-शास्त्रे, शस-विद्या. -Surgical, a, (s.) in comp. .

Surly, a. कर्काञ्च, रूक्ष, परुष, प्रतीप, पक्र,

द्रःशील.

Surmise, ए. आ-,शंकू 1 A, तर्क 10, सं-भू с.. =8. वि-,तर्कः, आ-,इंका.

458

Surmount, v. t. तु 1 1', सं-उत्-, अतिकय 1 U, 4 P, लंबू 1 A, 10, पारं गम् 1 P. Surname, s. उपनामन् %., कुलनाम. -v. ६

Ex. by (s.); ' s. ed Vyasu ' व्यासङ्ख्या-त्पद्धः, व्यासोपनामा.

Surpass, v. t. अति-शी 2 A, अतिक्षम् 1 U, 4 P, आतिरिच-विशिष-pass., जि 1 P; See Excel. =ing, a. with in comp.; 's, the strength of man ' अतिमाद्यप: See Beyond.

Surplice, ह. धौताबार:, उपरिच्छव्:-

Surplus, ह. उट्-वृत्तं, उद्दर्तः, अतिरिक्तभागः. Surprise, v. t. बि-स्मि ए. (स्माययति, स्माप-यते), साश्चर्य-व. कु, विस्मयेन उपहन् 2 P, विस्मयाकुल-आश्चयंचित्तत-य- हा. 2 अतिर्वतं-सहसा-अ(पत् 1 Por आसत् c. or अप-स्कंड् 1 1'; सिंजपत्याभियुक्तः (U. 3), was s. ed and attacked, 'es.,-al, s. विस्मयः, आश्चर्य, चमस्कारः, चमस्कृति f., अञ्चर्त- 2 अतिकतः आपातः-अवस्कंदः, सह-साकन:-अवस्कंदनं. -26, व. विस्मित, विस्मा-पित, विस्मयाकुल, साश्चर्य, आश्चर्यचितत, दिस्मयोपहत-अन्दित-आपसः to be s. वित्नि 1 A. 2 सहसाकांत. नागडु, आश्चरं-विस्तरं-कर (सी ʃ-), अद्भतं, विन्न चित्र आश्चर्य-विस्मयावह·

Surrender, v. t. उपा-ह 1 P, उपा-नी 1 P, सं- ऋ ८ (अर्थयाते), निक्षिष् 6 P, प्र-दा 3 U, मतिषद् c. 2 परि-,त्यव्दे 1 P, उत्स्वव्द 6 P, हा 3 P, संन्यस् 4 U. 3 (Oneself) शरणं गद् 1 P or या 2 P or प्र-पस् 4 A, वर्श गम्-या. 🗝. समर्थणं, प्रदानं, परि-,त्यागः,

उश्समेः. 2 मणति ∫., वश्रीम .र्न.

Surreptitious, a. मोवेण-चौरेण-छलेन-कृत-प्रकाश्नित-निवेशित, &c. -ly, adv. छलेन,

Surround, v. t. परिन्तु 5 U or c., परिक्षिप् 6 P, परि-इ 2 P, परिगम् 1 P, परि-, वेष्ट् 1 A or c., परि-स 1 F; oft. by मेखला, रसना, बलय in comp.; 'the earth s. ed by ocean 'समुद्रश्सना-उद्धिवलया-रत्नाकरमेखला-उर्धी. -ing, a. वर्तिन, आभोग-पर्यत-वर्तिन, परिसरस्थ, 566 Nasr. = परिवेष्टनं, संवलनं-

Surtout, उत्तरीयं, प्रावारः

Surveillance, इ. अवेक्षा-क्षणं, निरूपणं-Survey, v. t. प-,परि-,मा 3 A or c. (आप-यति). 2 (With the eye) संदृश् 1 P, परि-अव-ईक्ष् 1 A, विलोक्त 1 A,10, निरीक्ष निसप् 10. = ३. अव-आ-लोक:-कनं, निरीक्षा, िरिक्षणं 2 मापनं -or, ह. क्षेत्र-भू-मापकः Survive, v. t. आति-जीव् 1 P; जीव् with पथाद (with gen.) or उत्तरं (with

abl.); 's. danger' आपसे उत्त 1 P. =v.i. ध pass., अव-स्था 1 A. -al, s. आते-जीवनं, अवस्थानं, -ing, a., -or, a. शेष, अप्रशिष्ट, अतिजीविन, ध्रियमाण, अवस्थित-

Susceptible, a. योग्य, उचित, ग्राहिन, ग्रहण-वेटन-क्षम-जन्त, गमनीय, ग्राहक: See Admit (of); I am made s. of an emotion विकारस्य गर्मनीयास्मि संवृत्ता (S. 1); 'youth is s.' विकारि योवनं (Mal. 1); 's. of anger' सलभकोप. काधनील, जीवकोपिन, -Susceptibility, ग्राहकत्वं, ग्रहण-वेदन-शीलता-क्षमता.

Suspect, v. 1. शंकू 1 A, वि-आ-परि-°, सं-शी 2 A, न प्रांत-इ 2 P or विश्वस 2 P; 'excessive off ction s. s evil' अतिस्नेह: प्राप्तांकी (S. 4), 2 मन् 4 A, वि-, तर्का 10. -Suspicion, s. आ-, शंका, संदेह:, संशय:, वि-,तर्फाः -Suspicious, " विकल्पः. आ-,शंकिन, जातशंक शंका or संशय-शील or बुद्धि, साशंक, संदिग्धचित्त-मति, अविश्वा-सिन, 2 आशंक्य, शंकावह, शंकास्थान-

आस्पदं पात्रं-

Suspend, ए. 1. उद्-, बंध् 9 1', प्र-अव-लंब् C., वि-अव-संबद C : विटणवियक्तवल्कालेख (S. 1) the bark-garments s. ed from the branches'; आंडोलयति (D.). 2 न्यासिप 6 P, त्रिलंच c. 3 (From office) नियतकालं यावत् आधिकारात् निष्कत् c. or पन्तु c. or भंदा c. -cd, a उद्वख, प-अव-लंबित, विपक्त, आंद्रालिन, &c.; 's, ed in n loop ' काचित, जिन्यतः ' a. ed from the neck ' कंडलियन्-लग्न. =Suspense, अनिश्चयः. संदेतः.संशयः, विकल्पः, दोला-बुत्ति 九 हेथीभावः; धृतहेथीभावकातरं मे मनः (S. 1) my mind is held in s. and hence arxious'; being in s. दोलायमान, संशयदोलास्ट, संदेहदोलास्थ--Suspension, . उद्घंधनं, अवलंबनं. 2 विलंबनं, ब्याक्षेपः. 3 विच्छंदः, निवृत्ति र्.,

Sustain, v. t. भू 3 U, सं-बृद् c. पा c. (पालयति) &c. 2 सं-धु 10, (शोकक्षोभं ्र हृद्यं मलापरेव धार्यते U.3); सं-स्तंभ् 9 P or c.; See Support; 's. life ' प्राण-धारणं-पाणयात्रां-कृ 8 U, जीवितं भू, प्राण-सारं भु: See Live, Maintain. 3 पबृत् c. 4 मति-उप-पन् o.. See Prove. 5 सह 1 A, अञ्च-भू 1 P. -Sustenance, s. जीवनं, उपजीविका, यूत्ति f., असं, आहारः; See

Maintenance, Living. Sutler, s. सैन्यानुगामिन्-व. वणिव् गा.

Suture, 8. संधिः, सीवनं-

Suzerain, s. अधीशः, अधीश्वरः-

Swaddle, v. . क्षीमेण परिष्ट c. व्य परि-वेष्ट, c.; ' s.-ing clothes ' बालपरिवेष्टनं-

Swagger, v. i. 4-, मल्यू I A, विकाल्य 1 A; See Boast.

Swain, v. ब्रामिकः, असम्यः, ग्रामीणः 2: Agriculturist, q. v.

Swallow, v. t. ग्रस 1 A, नि-, ज 6 P. 🛶. ब्रासः, गिलनं, 2 निगरणचीतस्य ग्रे अन्नमार्थः ' s.-wort ' अर्कः, वसु(सु)कः, आस्कोटः, गणरूपः, विकी (कि)रणः, मंदारः, अर्कपर्णः.

Swamp, इ. कच्छभू:, अनुपो देश:, अनुप्रभू:. -ए. र. आ-षु ए.: See Plunge. -y, a. कच्छा अन्य

Swan, s. मराल:, राजहंस:, वेतगवृत म.

Sward, s. शाहल, सतृणभूमि f.

Swarm, ह. सद्य:, समृह:, गण:, दृदं, कुलं, See Multitude. -v. i. गणशः संनिपत् 1 P or संमिल 6 P, संघत: गम् 1 P or यह 2 P. -ing, a. (with) ब्याप्त, संकुल, आ-सं-कीर्ण, जप्त, उपसेवित.

Swarthy, a. इयास, कृष्ण, कृष्णवर्ण. Swatte, s. पहः, दीचलंडः. =0 . (पहेल) वेष्ट 1 A or c., परिवृ c., परिच्छद् 10.

Sway, ह. ज्ञासमं, आधिपत्यं, ईशस्त्रं, मसुत्वं, वशः-शं, अधीनताः -ए. १. शास् 2 P. 2 प्रवृत् ८., प्र-, नी 1 P, प्रेर् ८., प्रयुक्त् 10, मचुन 10; See Influence, Subject; ' not s. ed by avarice ' अवको लोभस्य, अनाकुष्टः लोभेन, लोभावेरित, ६०. 🗝 🔅 पंख 1 P, इतस्ततः चल 1 P or कंप 1 A; नम् 1 P, आ-म-लंब् 1 A.

Swear, e. i. siy 1, 4 U, siyi siy. -v. i. शप C., शपर्थः ग्रह C. -er, s. शपश्चति m.

=ing, ह. जपथं, जाप:-

Sweat, e. i. u-, frag 4 l'; See Perspire. 2 पार्अव 4 P; तम् 4 P (tire). -v. f. स्विद् c. =s. स्वेदः, घर्मः, स्वेद्जलं. 2 परिः अम:, आयास:; by the s of thy brow' आत्मनः परिश्रमेणः -ing, -y, त. सस्देव, घर्मलिप्त, स्वद्ववत्-

Sweep, v. t. Het 2 P or c., सं-परि-म-1. ' 8, away ' अव-अप-मृज्, अपवह c., (रयेण) अपनी; ' 8, across ', ' 8. over जवेन आतिकम् 1 U, 4 P or आति इ 2 P. -s. प्रसरः, गोचरः, विषयः, See Range. -er, s. संमार्जकः, खलपूः, बहुकरः. -ing, s. सं-,मार्जनं-ना, मलापहरणं. -ings, s. अवकरः, अव(प)स्करः, मलं, संकरः, उच्छिष्टं •

Sweet, a. मधुर; मिष्ट, सुरस, स्वादु, मधुमव (बी f.), (of taste only). 2 चार, मंजल, ललित, कोमल, मनोज्ञ; See Pleasant, ' s. smile ' चार-मधुर-स्मित; ' s. song ' चारगीतं, &c. -इ. मधु ग., मिष्टं, आस्वादः. 2 सुखं, सीख्यं; ' 8. 8 of royalty ' राज्य-सुखानि; ' s.-heart ' बहुभ, प्रणयिन,द्यित, कांत, रमण (जी f.), त्रियतमः ' s.-mest

मिहासं, माद्कः, वायनं, 's.-smelling' सुगंधि, सुरभिः, 's.-speaking, -toned, -voiced 'मंज्ञलस्वन, चारुभाषिन, प्रियंवद, मधुरवाक्, -en, o. t. मधुरीकु 8 U, मिहीकु स्वाद्कुः -v. इ. मधुरीसू -iy, adv. मधुर, चारु, मधुर in comp.; 'smiling's.' चारुहासिन्, -ness, इ. माधुरी, स्वादुता, १९८०

Swell, ए. ं. भिन्न 1 P or pass., प्र-उत-°, स्काय् 1 A, वृध् 1 A, उत्स्प् 1 P; प्र-उप-चि pass.. बहुली-भू 1 P; ' a heart s. ing with joy ' हपांत्फुल इद्यं; See Increase. = v. t. भिर ट., स्काय् ट. (स्कावयति), हुप ट. (with air), उद्-प्र-आ-ध्मा 1 P: See Puff. = s., =ing, s. स्कीति f., वृद्धि f., उप चयः 2 श्वययुः; शोधः; शोफः, गंहः 3 (Of the sea) क्रिमेमलीठनं, संसोभः. =ing, a. श्रूयमानं, उत्सर्पन्; ' a a se. प्रचलहमिमालाकुल. = Swollen, a. शून, स्कीत, प्रवृद्ध, &:

Swelter, v. i. घर्मण आभिभू or बाध pass. Swerve, v. i. प्र-वि-चल् 1 P, भ्रंश् 4 P, 1 A, पराइम्राजीभू 1 P, च्यु 1 A, व्यति-इ 2 P, व्यतिकम् 1 U, 4 P, (with abl.); आतिचर् 1 P, आति-वृत् 1 A (with acc.); Ses Deviate; 's. ing from the right path सन्मार्गभ्रष्ट, &c.

Swift, a. जवन, वेगवत्, त्वरित, सत्वर, शीध-द्वत-लघु-गामिन, भ-,जविन, शीधग, प्रजवन, तरस्विन, महावेग; 's. of foot ' धावन महा-जब; 'ss s. as the wind ' वायुगति, वायु-वेग. = Iy, adv. शीध, जरिन, संवर्ग, सत्वरं. = ness, s. शीधता, वेगः, तरस्त a.

Swig, Swill, ए. अतिपानं कु 8 U.

Swim, v. t. हू 1 P; ह 1 A; 'swam across the sea with their, arms' पय: अतारिपुर्श्जी: (Si. xii. 77): 's. ing against the waves 'बाहुस्यां तहरीशिंड-वृत्तः 'the Earth s. s in blood' कचिरा-काचिता मही: -v. t. ह (with acc.), पारं सूस् 1 P. -mer, s. तरण-हवन-कृत् कि.-ming, s. तरणं, हवनं; 's. against the current' मतीपतरणं

Swindle,-er, See Cheat.

Swine, s. शू (स्)कराः, वराहाः. -ish, a.

सौकर (री).). स्करशील श्रीत.

Swing, ह दोला-ली, प्रेंखा, प्रेंखोलनं, हिंदोलः; साचं, शिक्यं (with a loop). 2 दोलनं, प्रेंखणं. 3 रयः, वेगः, गति हैं -ए. रे. प्रेंख् 1 P, दालायते (D.), इतस्तनः सं-वि-चल् 1 P. -ए. रे प्रेंख् (... आंदोल्यति-प्रेंखोस्त्यति (D.), इस्ततः सं-वि-चल् व. प्रेंख्त, दो-लाक्यानः, काच्चित,शिक्यत.

Swinge v. i. बलबत् तद् 10, प्रतृष्ट् 6 P,

युरुष प्रमु 1 P.

Swirl, v. i. धूर्म 6 P, 1 A, अस् 1, 4 P. Swish v. t. वेन्नेण तडू 10 ा इन् 2 P or भ-ह 1 P.

Switch, ह. पिंजा; पल्लबः-

Swoon, ह. र. मुर्ह 4 P, ब-वि-च्या-°, मुर्च्छ 1 P. = इ. मूच्छां, मोहः; ' he fell in a s. ' मोहपरायणी वसूव, मूच्छांपनः —ing, ॥. मूढ, मुग्ध,मूच्छोपना, मोहवश

Swoop, हः अवपातः, सहस्राक्रमणं-आपत्तंः ••• ं. सहसा अवपत्य ग्रह् 9 U वर्ग आक्रम् 1 U. 4 P.

Sword, क आसिः, खड्गः, निर्द्धिशः कृपाणः, करवा(पा)लः, चंद्रहासः, रिटिः, मंहलायः, कौक्षेयकः, 's.-belt' त्सरुगंधनं, 's.stick'कूटासं, 's.-man' खड्गिन, खड्ग-धरः, आसिकः

Syce, ४. अम्बवंधः-पालः-

Sycophant, इ. चाहुकार:-पद्दः, अतिलालन-परः, अत्यन्तरोधिन् m. -Sycophancy, इ. चाद्दक्ति f. चादुकारित्वं, See Flatter,-y. Syllable, इ. अक्षरं, ' of one s. ' एकाच्या,

oyllable, इ. अक्षर, ' of one इ. ' एकाब्, एकाक्षर, ' of many इ. व ' अनेकाच्, चढ-क्षर

Syllabus, इ. सारः, संक्षेपः, सारांशः Syllogism, इ. न्यायः. -Syllogistic, य. न्यायसंगत, न्याय्य, न्याय in comp.

Sylph, ... तन्धंगी, तत्तुगात्री 2 विद्यापरी, दिव्यांगना

Sylvan, बन्य, आरण्यक.

Symbol, ह. चिह्नं, लक्षणं, लिंगं, संज्ञा, मति-व्हां, -ic, व. लाक्षणिक-सांकेतिक (की /), संकतस्त्र

Symmetry, ह. सीष्ठवं, चतुरखता, यथावमा-णता, अंगसंयोगः, अवयवसंगति .f. -ical य. सम, चतुरख, सम-यथा-स-प्रमाण, संगता-वयवः

5ympathy, ३. सहान्छभवः, संवेदनं, अनुकंषा, समदुःखता, समदुःखिताः, समदुखिताः oft. by समदुःख-सुखः, 'the birds even screamed as if out of в.' विह्नाः समदुःखा इव चुकुशुः (R. viii. 39). 2 स्वभाकः वृञ्खाः व चुकुशुः (R. viii. 39). 2 स्वभाकः वृञ्खाः तमार्थं, आनुगुण्यं, साध्म्यं आनुकृष्यं. —etic. a. समदुःख-दुःखिन, सद्य, श्रिष्यं, सहदुःखिन, सुखिन, सद्य, श्रिष्यं, सहदुःखिन, सुखिन. —ize, v. i. सह-सम-दुः खिन-a. भू &c.; See (s.): 'I в. with you in your distress' व्यदुःखदुःखितोहं; ख्यासमदुःखभागहं; 'many в. with ns in our success' घहवः अस्मद्रम्युवयेन सुख-भाजो भवंति-मोवंते-प्रोयंत &c.

Symphony, s. एकतानता, स्वर्रक्यं, सान्धं See Harmony. -ious, a. सम or संगत-

स्वर वा तान-

Symposium, ६ सह-पान-भी जर्ज.

Symptom, s. रिंग, लक्षणं: See Indication. -atic. a सूचका प्राथकः

Synagogue, s. समाजः, सभागृहं.

Synchronous, 4. एक-सम-कालीन.
-Synchronism. 8. योगपद्यं, समकाली-नता. -Synchronize. ७.: द्वापत्-एक-काले-इत 1 A or भू 1 P or जन्द 4 A.

Syncope, s महा

Syndicate. s सभा, संसङ् f, सदस् f. n. Synod, s. समाजः, सभा, परिषद् f. =0. a.

चंद्र in comp., (चद्रमास:).

Synonym. . पर्यायः, तल्यार्थशब्दः, गर्याय-शब्दः. -ous. () समानार्थ, तल्य-एक-अर्थः सहार्थः

Synopsis, ह. सारसंग्रह:-एवकं. -Synoptia cal, ह. सारभत.

Syntax, इ. कारकप्रक्रिया, वाक्यरचनात्रि-

Synthesis, इ. संयोगः, संकलनं --Synthetical, a. सांयोगिक (की र्र.); संयोग in comp.; संयोगात्मक.

Syphilis, ह. उपदंशः.

Syringe, ह. ह्यंने गर्क, वस्ति m. f.

Syrup, इ. मधुरं, मधु ॥, हेहां.

System, क. पद्धति f., रोति f., सरणि-णी f., क्रमः, पर्यायः; See Manner. 2 कल्पना, मयोगः. 3 शाखाः 4 (Of the body) काय-ब्युहः. 5 (Of philosophy) दर्शनं; ' the solar s.' सीरं जगत. —atic, a. अञ्चान्झितकम, यथापद्धति, यथाकम, क्रमाञ्चगत. —atically, adv. यथाकम, यथापद्धति. —atize, v. t. ब्यव-स्था ए. (स्थापयति), यथाकमं रच् 10 or विन्यस् 4 U; See Method, ize, &c.

Systole, इ. हत्संकोचः.

T.

Tabard. s. तनुत्रावार:Tabasheer, s. See Manna.
Tabby, a. चित्र, शयल, कर्नुरितTabernacle, s. पटवेश्मव ॥, पटमंडपः, दृष्यं;
(fig.) अचिरस्थायी आवासःTabes, s. क्षयः, क्षयशुःTabiature, s. See Picture.

Table, s. फलक:-कं, आधार:, मंच:; 't. for writing ' लेखनाधार:, लिपिसञ्जाधार: 2 पत्रं. 3 (Of metal &c.), पत्रं, फलकं; 'sitting at the same t.' सहभोजिन, पांकेगः; 't. of contents ' सूची-निधट-पत्रं, सूचिची f., अनुक्रमणिका; 't. of numbers ' अंकपत्रं-जालं; 'be at t.' भूख 7 A; 'to

keep good t. ' भोजनिविशेषान् उपक्लप् c.; 't.-land ' अधित्यका, ऊध्वर्भूमि f., मार्ल क्षेत्रं, साद्ध m. n., मस्थः; 't.-talk ' विश्रंभालापः-कथा. -Tablet, s. पहिका, पहः, फलकः, पर्नः, 'on the t. of your heart' हत्पहिकायां -Tabular, a. पत्राकार. Taboo. See Interdict.

Tabor, s. सुरजः, सुद्ंगः.

Tacit. u. तुर्णी दृत्त, मानस (सी f.); 't. consent' मानसाज्ञा; 't. obedience' निविकल्प-निधिवाद-आज्ञापालनं -ly, adv. तुर्णी: जोषं, मुकभावेन, मनसा; निविकल्पं

Tacitura, a. संवृतिमत्, मोनिन्, अनालाप-शांल, तूण्णीक, तूष्णीशील, भाषणविरक्त, भितवाक्-कथ. =ity, s संवृति र्रः, मोनं, मुक-भावः, अनालापः, भितवाक्, कथाथिराक्ति र्रः, वाग्यसः

Tack. v. t. आ-वंध् 9 P, पि-आ-नह् 4 P. 2 (a vessel) नोमार्ग परि-व्या-वृत्त c. = %. कीलकः, ग्रुपः = ing, ४. नोमार्गपरिवृत्ति f. Tackle, %. (नी-)सज्जा, रज्जादिसामग्री. = v. t. सज्जीकु 8 U, सेनह्र c. = ing, 8. See

(s.) above.

Tact, इ. कीशलं, नेपुण्यं, धेंद्रम्यं, युक्ति र्र., चातुर्थं, See Skill. =Tactics, इ. युक्ति-कौशलं; (of war) चलविन्यासकीशलं, ब्यूह-रचनाविद्याः =Tactician, इ. युक्तिकुशलः, ब्यूहपंडितः.

Tactile, s. See Tangible. Tadpole, s. भेकाशिद्धाःनाचकः.

Tag. 8. अयं.

Tail, ड. लांगू(गु)लं, पुच्छ:-च्छं, लूमं; बालहस्तः, बालाधि: (bushy end). =cd, a. पुश्चित, लांगूलयुक्त.

Tailor, इ. सोविदाः, तुलवायः, स्विकः, 't.'s work ' सूच्या सेवनं, स्विकर्मन् n.

Taint, v. t. दुष् c. (इषयाती), लिए 6 P, कलंकपति (D.). = s. दूषणं, कलंकः, दोयः, See Stain.

Take, v. t. ग्रह 9 U, प्रति-परि-° (in all senses) अगृहीते राक्षसे (Mu. 1); उप-देशं गृहाण &c.; आ-दा 3 A. प्रति-इष 6 1'; स्वी-अंगी-क 8 U.2 धू 1 P, 10, आ-अव-लंब 1 A. 3 (A word in a sente). परि-ग्रहः तत्राथशब्द आनंतर्याधः परिमृहाते S. B, 23) 'is taken in the sense of' &c. 4 नी 1 P, वह 1 P, ह 1 P. 5 उपलभ् 1 A, अवगम् 1 P. 6 अनुभू 1 P; Sec Suffer, Affect. 7 लभ्, प्राप् 5 P, अधिगम्, आ-सङ् c.; See Get. 8 Captivate, q.v.; 't. food' आहारं सेव् 1 A; 't the field 'रण-भूमिं अवत 1 P, रणांगणे युध् 4 A; 't, rest' विश्रम् 4 P; 't. root'मूलं नंध् 9 P;'t. heart' समान्त्रस्2 P, धेरी अवलंब अवसंस् 9 P; See Courage; 't. fire' दक्ष passi, आही उप-इ 2 P; ' t. in hand' प्रतिपद् 4 A, उ(ऊ)रीकु t. place '; See Happen; 't, part in इस्तं दा 3 U, संगिन्-सहकारिन्-सहाय-a. बु; 'took part in the massacre ' विश-सने सहाया बभूव; 't. aim' सं-धा 3 U; 't. one's way ' सिष्-साप् c. (साधयति), साधवामी वयं (S. 1); 't. effect' फल् 1 P, सफलीभू 1 P; 't. possession of आक्रम् 1 U, 4 P, आविश् 6 P; '.t. to lask' निर्भत्स् 10 A, पर्व निर् 1 P. =v. i. सिधू $4\,\mathrm{P}$, संपद् $4\,\mathrm{A}$, गुणं आवर्द्द्र \cdot $2\,\mathrm{sm}$ श्र 1 U, तल् 1 P. -away, अप-वि-नी 1 P, अप-, ह 1 1', अप-ऊड़् 1 U, चित्रद् c.; See Remove. =back, सं मतिसं ह, पत्या दा, प्रत्यानीः =down, अवरुह् ए., नि-अव-पत् ए., अधो नी. 2 लिख् 6 1. -for, मन् 4 A; See Consider; 'mischievousness is t en for assiduity ' चापल्यमुद्योगितां भजते. -in, यह, तेत्र; (in the stomach) ग्रस् 1 A: नि,ग 6 P. 2 विम-लभ् 1 A; See Cheat, =off, अपनी, अवत ७, उन्मुच् 6 P, अवकृष्. -out, बहिनी, अवनी -to, सेव्, आश्रि, अवलंब् = up, प्रतिपद्, अंगी-स्वी-कु. 2 आरम् 1 А, प्रवृत् е. З Оссиру, Engross, q. v. -upon, (oneself) 3;-गीक, प्रति-पद, उ(ऊ)रीकु; (निर्वाहः मतिपस्तवस्तुषु Mu. 2). -er, s. ग्रहीतृ m., ब्राहिन-हारिन-हत् in comp. -ing, a. सोहिन, मनोहारिन, चित्ताकार्वन, प्रनोज्ञः See Charming. 2 ग्राहिन, &c. - . आ-द्दानं, ग्रहणं, स्वीकारः.

Tale, s. कथा, उप-,आख्यानं, आख्यायिका. 't.-bearer' 2 परि-,गणना, संख्यानं; सूचकः, कर्णेजपः; 't.-bearing ' पेशुन्यं, उपजापः-

Talent, s. मति f., दुद्धि f, धीशक्ति f. यज्ञा, बुद्धि ०। मति-प्रभावः ०। विभवः, बुद्धि-कौशलं. 2गुण:. -ed, a. धीमत्, पज्ञ, सुधी,

. गुणिन, गुणवत्.

Talisman, s. कवचः चं, माया, रक्षाकरंडकः. Talk, र. ः आ-सं-लप् 1 P, सं-,भाद् 1 A संबद् 1 P, संमंत्र् 10 A; See Converse. 🗝. आलापः, संवादः, सं-,कथा, सं-,भाषणं, कथाप्रसंगः. 2 किंचदंती, प्रवादः; See Report; 'idle t. ' म-,जल्पितं, प्रलापः; ' popular t. ' जनप्रवादः; 'fine t.' शाब्द्-पांडित्यं, 'mere t, 'वाक् मार्त्र, -ative, a. जल्प(ल्पा)क, बहुभाषिन्, जल्पनशील, वावदूक. -ativeness, अ. वाबदूकता, जल्प-कता, बहुआवित्वं. -er, 8. कथकः, बक्त m., आलापिन् 🏗

Tall, a. उच्च, तुंग, उन्तर, उच्छित, त्रांशु; 't. उच्च or दीय दह or मृति; in stature 't.person' बाबा: -ness, s. उच्चता, उत्ता- त ा, उस्ति र्र, उच्छायः; 't. of stature' देहदीर्घता-उच्चता-

Tallow, * (मेबादीनां) वसा, वपा: 't.chandler ' बसाधिकयिन m.

Tally, v. i. सं-वद 1 P, तल्य-अनुरूप-अनgor-a. w 1 P; 't.-ing of hands ' sterr-संवाद:. -s. Match, q. v.

Talon, अ. नख:-खं,नखर:-रं.

तिंतिडी-डिका, Tamarind, 8. चिंचा, अम्लिका, आम्लि(म्ली) हा.

Tamarix, ८. पिचुलः, भानुकः.

Tambour, -ine, s. See Drum (1).

Tame, v. t. वि-नी 1 P, द्यू c. (द्मयति), निग्रह 9 P, वजीकु 8 U; (fury) ज्ञाम् e. (शमयति). =a. विनीत, दांत, वशग, अधीन. 2 ग्राम्य, : गृहपुष्ट, गृह्य-गृह-ग्राम-in comp: 't. dove' गृहकपोतः; 't. hog' ग्राम्यशूकरः, विट्चर:. 3 निस्तेजस्, नष्टवीर्यः नीरस, निः-सस्यः See Spiritless .- ed, a. दांत, शांत-कार्य, विनीत. -टा, ह. विनेतृ म., दमयिता. =ing, अ. दमनं. =iy, adv. नष्टवीर्यवत्, का-पुरुषवत्, क्रीचवत् =ness, s. वशता, गृह्यता, &c.

Tamper, (with) v. i. Meddle, q. v. 2 (Witness &c.) कपडेन-छलेन-वशीकु 8 U; दृष् c. (दृष्यति), अन्यथा कु, विकु.

Tan, ए. र. इयामीकु 8 U, सं-धा 3 U, शुधू .: परिष्कु c. =ner, इ. चर्मकारः, चर्मशोधन-

कृत् 111. Tangent, इ. स्पर्शः, स्पर्शरखाः

Tangible, a. स्पशनीय, स्पृद्यं. 2 स्पर्शवेद्य, मकट. सुस्पष्ट, विभाव्यमान.

Tangle, v. Entangle, q. v. -ed, u. जटिल, संमिश्र, स हुल, संकीर्ण.

Tank, अ. तहागः-गं, जलाशयः, कासारः, वापी, दीधिका (large t.); See Pond.

Tankard, अ. चयक:-

Tantalize, ए. १. अश्जां-तृष्मां-वृष् ए., आज्ञां वर्धायत्वा विष्ठस्य । A, नाताज्ञाः खंडु 10 or मंद्र 7 P. 2 (general) Cheat, q. v.

Tantamount, a. सम, तुल्य, समार्थक, त्रल्यार्थक-

Tantrum, s. निक्कारण दैरभायः ता दुःशीलं. Tap, v. t. लघु आ-अभि-हन् 2 U or प-हा P. 2 छिन्पति (D.), छिदं इ 8 U. - s. मृदु-

लघु-चपेटः, लच्वाचातः-महारः-Tape, s. द्वीघेपट्ट:-बंधनी.

Taper, इ. दीपिका. शुद्दीः. Tapering, a वृत्तानुपूर (K. 1. 35); गी-

पुच्छाकार,शुंडाकृति. Tapestry, ह. चित्रय । निका. Tapsworm, इ. द्वामिः, अंत्रकीटः

Tapis, s. See Tapestry. Tar, s. अ-,रालः. सन्जेरसः; See Pitch. Tordy, a. चिरिकिय, दीर्घस्त्रिन, मंद् , See Slow.

Target, s. क्षुद्रचर्मन् n. 2 शरब्पं, लक्ष्यं-क्षं.

Tariff, 8. (पण्य-) ड्राल्कपत्रिका॰

Tarnish, v. t. दुव् c. (दूवयति). कलकपति (D.): See Stain. -v. i. मलिनीसू 1 P, दूव् 4 P.

Tarpaulin, s. सर्जरसलिमं शाणं.

Tarry, v. i. विलंब (रा)यति (.D.): अव-स्था 1 A.

Tart, a. अस्ल, जुक्त. = ३. अस्लीय. Tartar, ३. दंतज्ञकरा, मलं, विधिपका.

Task, s. कार्य, नियुक्तं कर्म, कर्तव्यं, कार्यभा-(भ)रः, वर्तः, 'one who does a t. imposed 'वातीनः; 'to take to t.' अधि-स्तिप् 6 P, निर्भत्स् 10 A; Sce Reproach. -ए. ८ कार्यभारं न्यस् 4 U, गुरुकार्यं नियुद्ध 7 A, 10.

Tassel, 8. कोशेयसत्रग्रन्छ:.

Taste, v. t. आ-, स्वाद् 1 A or c., रत् 10, पाञ् 9 P, लिहु 2 U.-v. i. Oft. by (अ.).

-\$. आ-, स्वादः, रसः 2 आ-, स्वादनं, रसनं
3 (Sense of t.) रसनं, रसनेंद्रियं, रिवर्नः, रिवर्नः, रिवर्नः, रिवरं, रिवर्नः, रिवरं, रेपल different men have different t. s' भिल्लकचिद्धि लोकः; 'he was not to her t.' स न तस्या रचये वसूव (R. yı. 44); 'of like t. s' समानशील.

5 रसज्ञता, रिसक्ता; 'devoid of t.' अर्थतिक, अरसज्ञ. -er, इ. आस्वादकः -y, -ful, a. रिवरं, रिटरं, स्वादं, मिट, सरस, सुरस, रूव्य. 2 ह्य, मनोहर, हृद्यग्राहिन. -fully, adv. सकोशलं, रसज्ञतया, प्राहिन. -less, a. नीरस, विरस, रसद्दीन-

Tatter, श. चीरं, चीरचीवरं, नक्तकः, कर्पटः; See Rag. -ed, a. जीर्ग, जर्जरित

Tattle,-er, See Babble,-er.

Tattoo, v. t. रंज् c. - ८. पटहत्रणादः.

Taunt, v. t. आ-अधि-शिष् 6 P, निंद् 1 P, ज्यालम् 1 A; See Censure. 2: सीलुंडनं-

रिसात्नासेन-वर् 1 P; 'enough of t.; ing ' अलमलेखपालभ्यः = अ-अधि-क्षेपः, उपालंभः, सोक्षेद्रनोक्ति f. = ing, a. संक्षिप, सोपालंभं, आक्षेपगर्भः, See Sarcastic.

Taurus, 8. वृषभः,-राशिः-

Taut, a. दूढं आतत.

Tautology, s. पुनकक्ति / पुनकक्तरंव, पीन-

Tavera, s. गंजा, शुंडापानं, शुंडा; पथिका-अमः; 't.-keeper' शोहिकः.

Tawdry, a. बहिरज्ज्वल, बाह्यशोभन, मिटपा-शोभायुक्त. Tawny, a. पिंग, पिंगल, पिशंग (गी./.), कपिल, कहार, कद्र.

Tax, s. कर:, बलि:; जुल्क:-ल्कं, राजस्वं 2 भार:. = v. l. करं न्यस् 4 l' (with loc.) or दा c. (दापयित) or महु 9 U (with abl.). 2 आयस् c., अत्यंतं पीद् 10. 3 निंद् 1 P, दोषं महु 9 U; See Censure. =able. a. कराई, जुल्क-कर-अधीन. =ation, s. कर-महणं-आधानं, जुल्कसंख्यापनं

Teach, v. t. अधि-इ c. (अध्यापयति), जिल्ल् c., पद् c., उपिदृश्च 6 P, ज्ञास् 2 P.—er, s. अध्यापकः, जिल्लकः, ग्रुवः, उपदृष्टु ..., ज्ञास्तु m.; ' religious t.' उपाध्यायः, आचार्यः —ing, s. अध्यापनं, जिल्ला-क्षणं, उपदेजः

Teak, % अर्ण:, 't.-wood 'अर्ण, अर्णकाष्ट-

Team, अ. युग्ने or by pl.

Tear, इ. अशुन्यु ग., वाष्पः, असं, नेत्रांसु त.
-जलं-उद्कं, नयनवारि, and sim. comp.;
'with t. s in eyes' सवाष्पं, सासं, वाव्याकुलनयन-८.; 'starting of t. s' वाराधः,
द्रमः, उद्वाव्यत्वं; 'flood of t. s' धाराधः,
अशुधारा; 'having the eyes filled with
t. s' वाष्पाकुल, अशुनयन, सास, अश्रध्यः,
अशुपरिद्रतेसण, पर्यश्रु. = full, a. सवाष्प, साश्रु
अश्रु-संकुल-पूर्ण-परिद्रुतः -fully, adv.

सार्ख, संचार्च, साश्रु. Tear, 8, 184, विद्र:, भिदा; Sec ~₽. t. विनुद्ध 9 P or वि-, श 9 12, विदल 6., भिंद-निभिद्र- 7 P: ' she tore her hair for grief ' विललाप विकीर्ण मूर्घजा (K. Iv. 4); 't. to pieces ' शकलीकु, चूर्ण 10. -down, अव-कुष् 1 P, निकुष्. -off, आन्ध्यिद् 7.P, अप-नी I P, ज्यपह 1 P, निर्ह 1 P: 't. off the hair' केशान उहांच् 1 P; See Pull also; 'I am unable-to t. myself off from the cane-bower ' निर्गतं सहसा न वेतसगृहाच्छक्तोस्मि (S. 3). -up, उन्मूल 10, उत्-वि-पद् 10, उद्-धृ 1 P, उच्छिद्, उत्सन्, व्यपक्तु c. 🗝 i. विद्-विभिद्-pass. 2 सवेगं चल 1 P. -ing, ह. वि-दारणं, विभेदनं, पाटनं, &c.

Tease, v. t. दु 5 P. क्षुंभ c., अर्ब 1 P or c., बाध 1 A, पींड 10; See Injure.

Teat, s. वृंतं. 2 चूचुकं, स्तनाग्रं.

Technical, a. पारिभहिषक-सांकेतिक-(की f.). =ity, s. पारिभाषिकशब्दः, परिभाषा. 2 पारिभाषिकशब्दः, परिभाषा- द्वसारेण.

Technology, 8. परिभाषाः 2 शिल्प-कला-विज्ञानं, 'school for t.' शिल्पशाला. Tedious, α. अतिदीर्थ, दीर्थस्य, दीर्थतरः

Tedious, a. अतिदीर्थ, दीर्थस्त्र, दीर्थतर, 'passes the night grown t. by sorrow' गमयति रजनी विषावदीर्थतरां (S. 4). 2 असावह, क्लांति खंद-कर (री f.). 3 मंद, भंधर, दीवस्त्रिय चिरंकिय. नेप्र, adv. अ-ति-सु-दीर्घ. =ness, 8. अतिदैर्घ्य, श्रमावहता; दीर्घता ex. by (a.).

Teem, v. i. Abound, q. v. 2 बाहुल्येन उत्तर् c. or प.स् 2, 4 A. =ing, a.परिपूर्ण, पूर्णगर्भ, आडच, समाकुल, आकीर्ण, प्रसुर; See Abundant.

Teetotal, a. मधानिवृत्तिविषयका. -(1) er,

८ मधात् निवृत्तः, निवृत्तमयः

Tegument, s. आवेष्टनं, आवरणं, कवचः-चं, प्रदःच.

Telegram, ह. विशुत्भेरितवार्ता, विशुत्संदेशः-वार्ता -Telegreph,ह.विशुंदांत्रं विशुद्धार्तावहः. Teleology, ह. भीमासा, हेतुविद्याः

Telephone, इ. दूरभाषणयंत्रे.

Telescope- १. दूरद्र्शनयंत्रं.

Tell, ग.१. कथ् 10, आपक्ष 2 A, इंस् 1 P, आि विद्या : अा-, स्वा 2 P or c. (स्वापयित)
(आदी dat.); वर्ण् 10, कत्त 10, श्रु ट., नि-, गर्
1 P, इया-उदान्ह 1 P, अभि-धा 3 U, निस्त्र्र्
10: See Say also. 2 गण् 10, स-परिसंस्था; 't. beads' जप् 1 P. = 0. ं भिष्
4 P, सफलीध् 1 P', ग्रुणं-कार्ये-छ, यशःसिद्धिन्द्वा 3 U. 2 (upon) ग्रुणं-कार्ये-जन्
c. or उत्पद् ट.; अवसद् ट; अप-चि 5 U, क्षि
5 P or c. 2 दुवेतीछ; See Impair;
't.-tale' सूचकः, पिशुनः, कर्णजपः - er,
इ. कथकः, आस्यायकः - ing, इ. कथनं,
इंसनं &ट.

Temerity, इ. साहसं, क्षिपकारिता, असमीक्ष्य-अविमृश्य-कारिता; See Rashness.

Temper, v. t. संमिश्र् 10, संयुद्ध 10, संयुद्ध 6 P. 2 मृद्रक 8 U, स्निग्धीक, भ-, ज़म् c. (अमयति), लघुकु, लघयति (D.), नियम् 1 P; See Moderate. - है। शीलं, मकुति f., स्व-,भावः; ' good t. ' सुशीलं, सद्भावः, सीजन्यं: See under ' Good. 2 समता. अक्षामः, असंभ्रमः, संयमः, रोषाभावः, ।चित्त-स्वास्थ्यं, समता; 'to lose t.' क्षुभ् 4 P, काष्-कृष् 4 P. 3 Anger, q. v. =Temper= ament, इ. प्रकृतिः, स्वभावः, देह or श्ररीर-प्रकृतिः or स्वभावः; 'of a choleric t.' पित्त-वकृति. -Temperate, a, परि-,मित,सम-र्याद, भियत. 2 प्र-,जांत,अधुब्ध, धीर, अको-पन, अचंछ. 3 संयत, सयमिन, संयतवृत्ति, संयमशील; 't. in eating' मिताहार, अल्पा-हार, मिताशिन, संयताहार, 't. in drinking ' &c.; See Moderate. 4 सम-शीतोष्ण, मंदोष्ण. -ly, adv. धीरं, शांत्या, असोभेण, निरुद्वेगं, शांतचेतसाः -Temperance, इ. संयमः, निग्रहः, परिमित्ता, नियमः, नियतत्वं, मिताहारः, मिताशकं, नित-यानं, गामात्रसिक f., &c.

Temperature, ह. उद्या-धर्म-परिमाणं. Tempest,-ous,: Sic Storm,-y.

Temple, s. देवालयः, देवतायतन-निकेतनं, तिद्धायतनं, देवगृहं-भवनं-मंदिरं, and sim. comp.; मठः, विहारः (Jains t.); 'endowment of a t.' देवस्वं-2 कुंभः, कपोलः, जंखः-

Temporal, ं ऐहिक-सांस।रिक-ऐहलैकिक-प्रापंचिक-लौकिक- (की $f \cdot)$

Temporary, a. अचिरस्थायिन्, अचिर-अल्प-कालिक (की र्र.), अञाश्वत (ती र्र.), अञ् सनातन (नी र्र.), अचिर, अनित्य, क्षणिकः . =ily, adv. स्वल्पकालं, अचिरं, अशाश्वतं.

Temporize, v. i. यथाकालं-यथासमयं-व्यवह 1 P; हंदोचुवृत् 1 Λ =ing, α . समयाहु-वर्तिच, कालानुरोधिच

Tempt, v. l. प्र-वि-लुस् c., वि-आ-लुष् 1 P, वि-,सुद् c.; See Allure. 2 एरीक्ष् 1 A. - ation, s. प्र-वि-लोभनं,आकर्पणं,विकारहेतुः, विकारहेतो सित विक्रियंते येषां न चेतांसि त एव धीराः (K. 1. 59) 'there being t. s. &c. '; 'liable to t. s' प्रलोभनास्पदं. - er, s. प्र-वि-लोभकः. मोहकः. - ing, s. आक्षित, वि-,मोहिन, प्रलोभिन.

Ten, a. द्रशन्; 'in t. ways' द्रश्या; 't. times' द्शकृत्व:. -th, a. द्शम (मी f.).

Tenable, a. रक्षणीय, प्रतिपाद्नीय.

Tenacious, a. ग्राहिन, संलग्नशील 2 धारणा-बत्, See Retentivo. .3 साग्रह, प्रतिनि-विष्ट, आग्रहिन, दृढसंकल्प, स्वमताग्रहिन, See Obstinate. 4 श्यान, सांद्र, चिक्कण. -ness,-Tenacity, s. ग्राहकत्वं, धारणा-शक्ति f. 2 ग्राहः, (एको ग्राहस्तु भीनानां), आ-,ग्रहः, आगिनियेशः, दृढता, श्यानता.

Tenant, ह. भूम्यधिपासिन् m.; (in general)
गृहनिवासिन्. = 1. १ परभूमिं अधिवस् 1 P

or अधि-द्या 1 P.

Tend, v. i. प्रवणी-सू 1 P, पवृत् 1 A, प्रवस् 1 P, उद्दिश् 6 P, अभिसं-धा 3 U; oft. by आलु, शील in cc .p.; 't. ing to fall' पतपालु, पतनशील, पिपतिषु; 't. ing to the same object' तदुाहिष्ट; 't.s to the centre' केंद्राभिस्रसीभवति 2 (to) आवह् 1 P; क्लप् 1 A, संपद् 4 A (with dat.), (निष्पन्नपायमपि पशुप्रयोजनं न से धृतिमावहति Rat. 1); कल्पसे रक्षणाय &c.; oft. by dat. with or without भू; See Lead. =v.t. चर् , पा c. (पालपति), रक्ष् 1 P (of cattle only). =eacy, s. प्रवृत्ति f., पब्ला, भावण्यं, स्वभावः, शिलता-आलुता in comp.

Tender, a. सकुमार, कोमल, मृदु, पेलव; See Delicate, Soft. 2 सलमवेदन-दुःस, दुःखज्ञ, मृदु. 3 बाल, कोमार (शि.). 4 सद्य, कपणार्व, करूण, खिग्ध, द्याछ; ' !.-

bearted? करणात्मक, कोमल-सृद्-चित्त, क्रिकहृद्य, दयाईचित 🗝 t. उपानी 1 P. उपह 1 P. 2 उपिक्षप 6 P, उपन्यस 4 U. =3. उपन्यासः, प्रस्तावः, -ly, año, संकर्णः, सद्यं, सानुकंपं,साद्रं,कषणाईस्टवा =ness, मार्द्व, कोमलता, श्चिन्यता, कारुप्यं. द्यालुता, धान्सल्यं, &c.

Tendon, है. जि(मि)रा: स्नायु र्.. स्नमा--Tendinous, a. शिराल:स्नायुमय (यी f.) Tendril, s. an: (of creepers) unia.

कितलप:-दं: See Shoot.

Tenement, s. भवने, आयतने: 'earthly t.' टेहः. 2 स्थावरं-

Tenet, ह. मतं, अभियायः.

Torour, s. भाव:, भावार्थ:, अभियाय:, तात्पर्य- 2 क्रमः, अंश्वयः.

Tense, s. काल: -a. आतत. -ion, s. आ-,

Tent, *, क्ल-पट-वेहपन् n., बूष्यं-इयं, पटमंडप:-ग्रहे: 'royal t.' उपकार्या, उपकारिका: pitch at. ' इंडवं रख् 10 or उप-स्त्रप c. Tentative, a. परीकार्ध क्रम, तत्कालोपयुक्त-

Tenuous, a. See Thin. - Tenuity, s. See Thinness.

Tepid, a. कोष्ण, कवोष्ण, इपदुष्म, संदोष्ण. Tercentenery, a. जिल्लावर्षां नित्त = .. बिजतसांबरसारिको विधिः

Tergiversation, ८. बाङ्कलं, अपलाप:: See Prevarication.

िकात, इ. पर्यतः, अतः 2 मर्यादा, अवधिः, सीमा: ' the utmost t. ' प्रमावाधि:; ' t. of life ' आयुर्वर्यादा, आयु:सीमा; ' the t. of life is small ' स्वल्पं आय:. 3 कार्य निर्वाहसमय:-काल:. 4 पदं, शब्द:, संज्ञाः 5 व्यवहारः, वृत्ति f., आवः, 'on friendly t.is' विज्ञभावेन, सद्भावेन, प्रात्वेन, प्रात्या, स्रवेन; 'ill't. s ' अपीति ʃ., विरोधः, असंतोषः. 🏻 🛈 (Math.) पदं र अवयवः (of a syllogism). 8 (T. s) समय:, संकेतः, संविद् 🎉 प्रतिज्ञा. =v. t. आ-ख्या 2 P, अभि धा 3 U, आहे 1 P; Sec Call, Name. -less, a. निरवधि, अनंतः =inobic, a. अंत्य, सीमा in comp. =inal, a. अंत्य,अंतियः =inus, s. अंत:,शीमन् f. =Terminate, v. l. अव-सी 4 P, समाप c. ... i. समाप pass. -ion, s. अंतः, अवसानं, परिणामः, निष्ठा, समाप्ति J., निवृत्ति f. 2 मत्यय:

Tormagant, 8. आतिकलहिंगा, क्रक्शि,

चंदी; See Shrow, Scold. Terminology, s. परिभाषा.

Terpsichorean, a. हत्यसंबंधिन.

Terrace, s. अलिंदः,-भूमि f., मचा(घ)णः. 2 Roof, q. v. 3 वितर्दि f., वेदिका-

Terrequeous, a. जलर्थलाभक.

Terrene, Terrestrial, a. पार्थिव (पी f.), भौतिक (की f.), भींत (बी f.), स् in 30

comp. 2 होकिक, ऐहिक: (की f.); See Worldiy. 3 भूचर, स्थलज, मूलोकस्य; · 't. glohe' समोल:

Territory, ह. प-,देश:, राष्टं, राज्यं, भूमि f. =isl, a. राष्ट्रीय: by (s.) in comp.

Terror, s. सं-, जास:, भयं, साध्वसं, शंका. 2 भयहेतु:- स्थानं, झंकास्थानं: 'a t. to the wicked ' ज्ञात्र ज्यथायता (Mr. 9). -Terrible,-Terrific, a. घोर, दारुण, भीषण, भीम, उब, कराल, विकट -Terribly, adv. दारुणं, बलवत, घोरं, उग्नं. -Terrify, v. t. सं-, बस c., भी c., See Fright, -ful. &c.

Terse,a. लायदान्यित, संक्षिप्त, लघुपद् - = 1000% s- लाघवं, संक्षेपः-

Tertian, s. तृतीयक:-ज्वर:, इयेहिकविषम: (t. ague).

Terliary, a. नृतीयक, नृतीयिद्र.

Test, v. 1. परीक्ष् 1 A, (मायां मयोद्धाव्य परीक्षितीसि R. II. 62), विस्का 6 P, (ज्ञाह्ये पयोगे च मां विस्तृज्ञात M. 1). - . परीक्षा, विभर्शः, प्रतीति f. 2 प्रमाणः (something whereby to t.) चिक्यः निकपशाबन् m.; 'this should be put to t. ' एतत्वतीतिकत्पाद्याः See Touch.

Testaceous, a. कंजुविशिष्ट, शंखवासिन्-Testament, ३. मृत्युलेखः-पत्रं, इर**छापधं. 2** संहिता. -ary, a. सृत्युपञ्चक्का-

Testalor, s. मत्यलेखकर्त m.

Testicles, ८. अंड:,-कोष:-शः, सुब्क:, पुषण: कहां (in dual).

Testify, v. 4. साहयं हा 3 U, ममाणयति (D.), प्रमाणीकु 8U. 2 प्रकाशू ., विवृ 5 U, ज्यंदर 7 P or c., प्रकटीकृ; आविष्कु। (by words) মু 2 U, বহু 2 P &c

Testimony, s. साक्ष्यं, प्रमाणं, प्रामाण्य =Testimonial, ह. प्रमाणपर्त्र-लेखः.

Testy, a. See Fretful,

Tetanus, s. धनुवातः-

Tete-9-tote, s. रह:-संलाप:-प्रत्याससि र्र. Tether, s. बंधसरज्ज f.-सूत्रं. 🗝. t. (रज्जा) ਕਂਬੂ 9 P.

Tetrad, s. चतुष्टयं, चतुष्की.

Tetragon, s. चतुर्संजः, चतुरसं. -al, a. चतु-रूख, चतुष्कोण.

Text, s. मूलं, मूलपंकि f., मूलग्रंथ:. 2 उक्ति f ; सूत्रं, वचर्नं, वाक्यं -ual, a. मोहिक (की f.), मोल (ली f.).

Textile, a. तांतव (ची f ·), तंतुनिर्मित Texture, 8. विन्यासः, वि-,रचना-नं, अति f.,

वाप:-यः. 2 तंतु-सूत्र-सुणः- 3 तांतवं-

Tew v. t. See Ply.

Than, conj. Ex. by abl. of word following it; मतिरेव पलायूरीयसी &o.; with better' ex. by न ख, न तु, न पुनः; Sec Prefer, Better; oft. ex. by अपदेय (with acc.), अपेक्षया in comp.

Thank, v. t. उपकृत-अनुमहोत-a. आस्त इति वर् 1 P, ('Say, 'q. v.); कुतज्ञतां हुरा c. or आविष्कु 8 U. कृतीपकारं स्त 2 U or मशंस् 1 P; 't-ed his deliverer' भवताड-यहीतः उपकृतः अस्मि इति रक्षितारस्वादः, '(1) t. you', 'thanks' अनुमही-तोस्मि, महानयं प्रसादः. 't. God' दिष्ट्याः कास्मि, महानयं प्रसादः. 't. God' दिष्ट्याः कास्मि, महानयं प्रसादः. 't. God' दिष्ट्याः क्ष्यास्तुति f., धन्यवादः, better ex. by (v.); 'accept my t. s' by (c.). -ful, a. कृतज्ञ, कृतवेदिन, उपकारज्ञ, कृतज्ञताद्शिनः -fully, adv. कृतज्ञतापुर्व, कृतज्ञतायाः -less, a. अकृतज्ञ, :कृतमः -Thanks-giving, s. See (*).

That, a. तद (सः-सा-तत्). 2 यत् ((यः-या-यत्), oft. by comp.; he t. has strength' संदल, चलिन् &c. -conj. इति (after assertions) यथा, यत् (at beginning) with or without इति; sometimes not ex. 2 (Purpoje) इति with pot, mood or अर्थेन्थे in comp.; 'Oh t. See Would.

Thatch, s. छदिस् f., पटलं, तृणपटलं-छदिः. → s. तृणादिना आ-,छद् 10. – cг, s. तृण-पटलकारः.

Thaw, v. i. दू 1 P, वि-ली 4 A. =v. t. द्रु c., द्वीकु, वि-ली c.; See Melt. =s. हिम or तुषार-स्ति f. or सावः

The, (Article) Ex. by तत् (सः-सा-तत्) or अद्स् (असी-अदः); gen. not ex. 2 (With comp. adj.) by यथा यथा-तथा तथा; यथा यथा यैवनमतिचकाम तथा तथा अन-पत्यताजन्मा अवर्धतास्य संतापः (Ka. 59), 't. older he grew, t. greater his torment' &c.; 't. sooner, t. better' यथा यथा लखु कार्य संपादते तथा तथा अधिकं अयोभधेत; 't. more so' विशेषतः, विशेषेण.

Theatre, s. रंग:,-सूमि f.,-शाला, हैत्य-नाटच-शाला, नाटकपृष्टं. -Theatrical, a. नाटक, नाटच in comp.; 't. performance' नाटकपयोग:.

Theft, s. See under Thieve.

Theism, ह. ईश्वरबादः, आस्तिक्यबादः, आस्तिक्यं.-Theist, ह. ईश्वरवादिच् m., आस्तिकः-

Theme, s. विवय:, प्रकरणं, वस्तु ग., प्रबंध:Then, adv. तदा, तदार्ना, तस्मिन्काले. 2 ततः,
अनंतरं, अथ- 3 तदि; तत्; 'now and t,'
कदापि, कदाचित्; 'so t.' एवं, तदि;
'what t.' ततः किं. -Thence, adv. ततः,

तस्मात्, तस्मात् रथानात्; 't.-forth', 't.-forward' ततः प्रभृति-आरम्य, तदाप्रमति-

Theocracy, इ. इंश्वरप्रमुखं, इंश्वरकर्तृकत्वं.

Theogony, 8 देवीत्पत्ति 🎜 वंशः.

Theology, क है बर-ब्रह्म-ज्ञानं, परमाधिविद्या, अध्यात्म-ज्ञानं-निद्या. =iau, क परमाधिविद्या, का., ईश्वरज्ञानविद्यारदः, ब्रह्म-विद्-ज्ञानित्य, वेदांती, अध्यात्मवादी. =ical, a. ex. by (s.) in comp., आध्यात्मक-पारमाधिक-(की f.).

Theorem, s. असेयोपपाद्यं.

Theory, इ. जतं, सिद्धांतः; यादः; 't. of evolution' परिणासवादः। नान्तिकसतं &c. 2 कल्पना, तर्जाः, मनःसृष्टि तृ. 3 आगमः, आछं, उपपत्ति तृ. (as opp. to : practice भयोगः:), द्वावेपार्यागिभिना प्रयोगनिषुणी च (M. 3) well-versed in t. and practice; oft. मंत्रतंत्रं 't. and practice.' – Theoreticai, कृत्यवहारायोग्यः, काल्पनिक अच्यावहारिक- (की तृ.) – ally, यक्ष्यः, कल्पनापूर्वः, – Theorize, कृत्यः, काल्पनापूर्वः, – Theorize, कृत्यः, काल्पनापूर्वः, – Theorize, क्ष्यः, काल्पनापूर्वः, – Theorize, क्ष्यः, — कार्यः,
अध्यातमिद्-Therapeutic, क शांतिकर (री.f.), रोगध्न (ध्नी f.); 't. 8' भेषजशास्त्रं

There, adr. तत्र, तस्मिन्स्थाने, तत्स्थले. 2 (Expletive) by आस्ति =interj. पड्य, पर्य; ' here and t. ' इतस्ततः, 't.-about' तत्स्थानसभीपेः तत्रैव कुत्रापि; (t.s) (with number) उप-आसन्त in comp.; See Nearly, About; '20 or t.-abouts' उप-आसन-विंशाः (नराः) &c., 't.-after' ततः, तद्जु, ततः परं, तद्नंतरं, 't.-at' तेन, तत्र, तदुपरि; ततः; 't. by 'तेन; तेनापायेन, तद्द्वारेण; 't.-fore 'अतः, तस्मात्, तस्मात् कारणात्-हेताः, ततः, तत्, इति हेताः, अनेन कारणेन-हेतुना; ' t.-in 'तस्मिन्धियये; of ' तत्रत्य, ततस्त्य, तत्रस्य (a.); तस्य, अस्य, तद्यिः ' t.-upon ' ततः, &c.

Thermal, a. उड्डजतासंबंधिन. Thermometer, s. उड्डज्सापनयंत्रे Thesis, s. प्रतिज्ञा, पूर्वपक्षः. 2 प्रवंधः.

Thews, s. See Muscle, (1). 2 श्वरित्यलं Thick, a. घन, निधिह, अविरल, सांद्र, गाढ; निरंध, र्यान. 2 स्थूल, महत, विप्रल; See Large. 3 मंद, जह, स्थूल; See Dull; 't.-headed' मंदधी; 't.-skinned' कार्ठन, सहिष्ण, मंद, स्थूल. 4 पंक्तिल, कार्छित, आविल. 5 (Of a solid body) घन. — अ. तुमुलं, जिरस् ग., मूर्धन ग., संकुलं; 'in the fight, रणजिरसि, रणसंमदे-मूर्धि.— adv. अविरलं, निविदं, by (a.) in comp.; 't. sown' चनोत्र; सद्दान्छादित &c; 't-set' सु-, संहत, ट्यन्तित.

=3n, v. t. चनीकु 8 U, नियिद्वीकु &c. =v. i. धनीमू 1 P, निचिहीभू: horizon t. -ed ' दिङमंडलं (अभ्रपहले:) यनी भतं, अक्षपटलाकी र्ण. -et, ह. गहनं, ै। धनता, साइता, संहति f., &c. 2 वेध:, चनता, पिंडत्वं, 3 (Of voice) स्वरभंग:-

Thieve, v. t. चुर् 10,सुष् 9 P, स्तेच् 10.-ish, a.अपहरण or चौर्य-जील or वृत्ति. चौर्यासक. ·-ishness, s.चीर्यासिक f.-Thief, s. स्तेन:, चोरः, चौरः, तस्करः, इस्यः, भोषकः, छंभी-लकः, पा(प) दच्चरः, प्रतिराधिः, परास्कादिः, मलिम्बचः, ऐकागारिकः -Theft, s. स्तेयं, मोवः, चौर्यं, चो(ची)रिका, स्तैन्यं.

Thigh, s. ऊइ: (m.), सक्य n.; ' having beautiful t. a ' वामोच:- ख.

Thimble, s. अंगुलिचाणं, अंगुलिखुखर्चः

Thin, a. प्र-,तन्त, सुरुम, विश्ल, अस्थूल, श्लरूण. 2 कुश, क्षीण, शांत; 'grown t.' तन्वंग-काशिलांग-(बी f.); ' having a t. waist ' सञ्चमध्यम, क्षीणमध्यम; See Slender. -v. 4. विरलयति (D.), जनी-विरली-ज 8 U, संख्यां अप-चि 5 U or क्षि 5 Por c. 2 तन्त्रक, तक्ष 1, 5 P, उद्घारत 6 P. =Iy, adv. विरलं, असंहतं. =11988, ह. सहस्ता, सक्ष्मता. बैरल्यं, काइर्यः क्षीणताः

Thing, s. वस्तु n., द्रुष्यं, पदार्थः, अर्थः. 2 विषयः, अर्थः.

Think, v. चिंत् 10, ध्ये 1 P, विसुझ् 6 P, आ-पर्या-लोच् 10, वि-तर्रु 10, वि-चर् с., सनसा क्लूप् c., सं-, भू c. 2 मन् 4 A, गण् 10; See Consider; 't much of ' ug मन्: ' It. so ' इाति मे भाति:; ' dose not t. of going to his capital ' नगरगमनाय मति न करोति (S. 2); 't. of,' स्म 1 P, मणिस कु 'I never thought of winter' हेमंतः समुपस्थास्यति इति खिता नैव मनसि कृता, इति नेवालोचितं. -धा, क सारे:, श्वनिः; (lit.) चितकः; See Philosopher. -Thought, s. (act) चिंता, ध्यानं; आलो-चनं; (result also) विचारः, विमर्शः, वि-चारणं-णा, भावना, मनोध्यापारः, चित्तचेष्टाः, 2 मतं, अभिपायः, मनोर्धः 3 मति 🏸 बुद्धि ʃ., कल्पना, विचारः,संकल्पः,मनोगतं, चित्तं, मनस् "., तर्कः, चित्त-मनो-वृत्ति f:, भावनाः, one's inmost t. a ' अंतगर्त मनः; ' evil t. ' कुमति:; 'benevolent t.' परहितसुद्धिः; 'swift as t.' मनोजवः 'beyond t. अचित्यः 'in t., word or (actual) deed' मनोवाकायकर्मभिः -धि। व चिताशील, षिचार-विवेक-शील, विमृत्य-समीक्ष्य-कारिव, असाहसिक (की र्.), सावधान, अनमत्त. 2 चिता-कुल-पर-निमग्न, - ध्यानपर. -fully,

adv. विचित्य, विसृश्य, विचार्य, समीक्य, सविवेकं, पर्यालोच्य. =fulness, ह. सवि-चारता, विवेकिता, समीक्ष्यकानिता. =less, a. प्रमत्तं, अनवहित, असावधानः Negligent. 2 निर्धित, वीतर्चित. 3 अस-मीक्ष्य-अविसूह्य-कारिन, क्षिप्रकारिन, विवेच-विचार-हीन, सरभस, मृद, -lessly, adv. मोहात्, रभसा, अविग्रह्य, अविवेकेन, अवि-चारेण. =lessness, ह. अविवेक:. अविचार:, रभसः, मोष्टः.

Thirst, v. t. 34 4 P,(fig. also); or desid. (पिपासाति), उद्यन्यति (D.). = , तुन्ना. (fig. also); द्रव्यत्रष्णा, जीवितत्रुष्णा &c.; पिपासा, तथा, तथ 🛵 उदस्या, पानेच्छा, =у. a. तृषित, पिपासित, तृपात-आकुल-आतुर, सतृष्ण,पिपास्च,उद्यकार्थिन् तृष्णाविष्ट-आक्रांत. Thirteen, a. चयोतज्ञन, -th a. चयोतज्ञ

(शी f.).

Thirty, a. fing f. -ieth, a. fin (of $f \cdot$), ਇੰਗਾਰਸ (ਸੀ $f \cdot$).

This, pron. a. एतट् (एष:-एवा-एतत्), इदं (अयं-इयं-इतं): 't. way', 't. way' इतः इतः.

Thistle, ३. गोधर:-रकः, गोकंटकः, पनग्रंगाटः, स्वातुकंटकः। पलंकपा, इसुगं**धा, श्वरंहा,** (plant).

Thither, adv. an. -ward, adv. a dri

Thong, s. वरचा, न(व)ध्री, चर्मरज्जु f. Thorax, s. उर:-पश: n.,-स्थलं.

Thorm, ३. कंटकः-कं, शरुपं; शिताग्रः, तव-द्म-न्यः: (fig.) कंटकः, शहर्यः 'he is a t. in your side ' अंतः भत्यसं शल्यं कंटकं ग्रव स त्वां पीडयति; 'there is no rose without a t.' सुर्ख नाम द्र:खमिश्रितमस्त्येव, दु:-आसंभिषं सुखं नैय प्राप्यते- 2 कंटलकता-पूर्वः: 't.-apple ' धतूरः, धुस्तरः, उन्मत्तः, कितपः, धूर्तः, कनकाह्ययः, मातुलः, मध्नः; (fruit) मातलप्रचकः -less, a. निक्तंटक. -y, a. कंटकावृत, कंटकाकीर्ण, कंटकित, सकंटक-

Thorough, a. संपूर्ण, सम्यच्, साधंत, पर्योधः See Complete; 't.-bred' अभिजात. अतिकुलीन; (horse) आजानेपः, कुलीनः; राजमार्गः, घंटाप्यः, संसर्णः 't.-fare' सर्वसामान्यपथः, सर्वगम्यमार्गः -ly, ado सम्बक्, संपूर्ण, साधतं, by पार in comp.; who hast. learnt the lores' विद्याना पारहृश्वन: (R. I. 23); ' t. mastered all lores ' ततार सर्वा विद्या: (R. in. 30). -ness, s. पूर्णता, परिपूर्ति रं, निःशेषता. .

Thou, pron, ra; 'to t. and thee' ray 8 U; 'do not t. your elders' Buy. त्यंकारं न प्रयोजयेत्. -Thine, α. त्यहित्य, ताचक (की र्.), ताचकीन, रवत्क, अवद्यय,

त्दत् in comp.

Though, ade. अवि, यद्यवि: ' as t. 'इन. Thousand, a., s. सहन्न, द्राजतं, 't.s of times' सहन्ना:-वारं, 'in u t. ways times ' सहस्रशः-वारं; 'in u to अयुतं; ' hundred t. लक्ष; ' by t. s. ' सहस्रशः. ath, a. सहस्रतम (नी f.).

Tinell, s. दास:. =00m, s. दास्यं, दामहाति f., दाससं, See Slave, ery. 2 वशता, पारतंत्र्यं, अधीयता.

Thresh, v. t. पर्यं यतवन्त्र 10 or यन्त 1 P.2 निस्तुपीकु 8 U, पू 9 U; See

Thresh.

Thread, s. लुई, तंतु:, (fig. also), (आशा-संदुः), गुजाः,तंत्रः 't. of a story' कथापर्वयः-अद्भवेषः-तर्भः-अन्वयः,अतु-,संघानं,प्रवेधार्थः; 't.-bere' सूत्रवरिद्र; अयं पटः सूत्रवरिद्रतां वतः (अर. 2), खुद्यशेषः, जर्जरः 🗝. १. सूत्र् 10; 5(ग्रं)क 6 P, संघ 9 P; 't. one's way ' बंद बंद प्रष्टप् 1 P. -y, a. स्व-तंतु-भय

Threat, s. तर्जन, वर्जित, भरतिनं, अएकारागिष् f. won, v. & dr. ast 1 P, 10 A, far, भर्त्य 10 A, भी c. 👓 ं. प्रत्या-सङ् 1 P, सम-द. संपर् 4 A, उक्तम् 1 P; ' war t. s' See Impend. प्रत्यासी इति श्णमसंगः: भरसंनकृतः अनिष्टाबेदियः epping, a. मत्यासस्याय, विभीषक. -eningly, adv.

तजेपत्-८.

Three a. A (Re f.); 'aggregate of t. चयं, धितयं, त्रिकं, ऋयी; 't. months' शिमालं, सासभयं: 'two or t.' हिन, नि-चतुर, &c.; 't,-cornered ' जिलोण। eyed' जिलोखनः, जिनयनः; &c.; 't.fold ' जिगुण; ' t .- fourths ' जिपादः, पाद-'2 and t .- fourths ' पादीनवर्ष--Third, a. वृतीय. - वृतीयभागः-अंशः. -ly, adv. तुक्षियस्थाने. -Thrice, adv. जि:, चिचारं.

Thresh, v. l. मुद्र # P, परि-, पू 9 U, जिल्तु-दीक 8 U, कंडू 10. 2 तडू 10, प्र-ह 1 P. - = ed, a. निस्तुवित, निस्तुष, पूत, चहुलीकुत. ∸ing, ३. पादनं, पहुलीकरणं, कंडनं, निस्तु-' १. floor ' खलधान्यं: पीक्षरणं: instrument' ससलः लं. अयोगे, कंडनी.

Threshold, 8. देवली, द्वार्षिकी, यहानबहणी; (fig.) यारंभः

Thrift, s. सितव्यय:-ज्यायिता. 2 सं-वि-धृद्धि f. -y, a. मितन्यचिन, अल्पन्यसः, See Frugal

Thrill, 8. च-किंप:, स्कुरणं, हर्ष:; (of jey, borror, &c.) रामांचः, पुलकः, उद्धर्थः, ' t. of joy ' हपरोमांचः, . पुलकोदूमः, शेमहपेः, 'at. came over her body ' तस्या नाम रोमांचितं-प्रतक्षितं-कंडक्तिं-प्रभूतः 'with a t. of horsor 'साध्यक्षपोनांचितगात्रः.= स्त्र

6 P, gq 4 P, q-, siq 1 A; gen. ex. by पुलक्तित, रोमांचित, कटाकेत, (a.); he t.ed with joy 'आनंदपुलिसतततुर्भेभून नीट हु, a. लो(रो) महर्पण (पी f.), प्रलक्ति रोमां चित, &c.

Thrive, v. i. 4-, 34 1 A, 11-34-8 pass... संबर्ध 4, 5 P, उदाति उत्सर्प-मापू 5 P; Ses Prosper, Flourish. -ing, a. नार्विच्या.

प-उप-चीयमान, समृद्धः

Threat, s. कंठ:, पहा:, जुज:, निगरण:, 'relat-ing to t. ' कंठचा, ' up to the t. ' आकंट,

Threb, v. t. 4-, रवस् 1 A, रहार् 6 P, देव् 1A, क्षंप 1 A. - Ding, s. स्पंतः, स्पंत्नः, रहारणं, स्फ्रारितं, कंपः.

Thros, s. यातना, वेद्ना, न्यथा; (of delivery) प्रसुविद्याना, प्रसूचकालञ्चथा-

Throne, s. सिंहासनं, नृपासनं, &c.; अझासने; 'ascended the ancestral t. 'भेडो देत. क्रमासनं (R. xvII. 28); ' getting the t. 'राजपदावाति f.; 'having lost his t. ' छन्नभ्रष्ट:- =v. t. आभिष्टिच् 6 P, राज्ये अभिषिच्, सिंहासनं आषष्ट 0.; king 'अभिषिक्ती राजा.

Throng, 8. जनसंमर्दः-संकुलं, लोकनिवहः--v.i. आ-समा-क 6 P, संवाध् 1 A. -v. i. जनाकीर्ण-जनसंबोध-a. भू, See Crowd. =00, a. आ-समा-कीर्ण, जनसंख्रल-संवधित.

Throttle, v. t. गलं निज्योद्द 10, गलनिज्यी-हनेन ज्या-पह् c., गलहस्तयति (D.).

Through, prep. Ex. by instr. or abl. 2 सहयेन, अंतरेण, 't. tho branches ' विट पांतरेण 3 पारं, तीरांतरं यावत् 4 सुद्धेन; हारेण, हारा, in comp; सखीखिलाचे spoke t. her friend '. adv. समध, सार्थतं, शेर्षं यावत्, आसमातेः; oft. by पारं भव or हुआ 1 P; 'he has learnt the Vedas t.' श्रुतिपारं गतः, श्रुतिपारहुरवा, ' to get t. ' तार्यति-पार्यति (D.), समाप् c. -Throughout, prep. Ex. by sid, समस्तः See All; आ or यादत् in comp.; 't. one's life ' यादज्जीवं-वेन, आजीयि-सोतात 't. the town 'अखिले नगरे, नगरे सर्वमः -adv सर्वम, अशेषतः, सर्वम वैता-लीप छंदः ' the metre is Vaiteli'ya t. ' Throw, v. l. प्र-, लिप् 6 P, प्र-, अस् 4 P, पत्

c., प-, सुच् 6 P, विस्ता 6 P, इंद्र , तेर् c., (with loc. of place); 't. a glance हार्ष-चर्छः-क्षिप् or दा 3 U or पत् c.; 't. into disorder' पिजली-आञ्चली-छ 8 U, ब्रुह भंदर 7 P; 't. dice ' अक्षान आवर् I P or पत् c. -about, उत्-वि-क्षिप्, हत स्ततः जल् c.; पाहुत्थेपं 't, ing about the =अप्रथम, निः-वि-विष्, अपाद्

अप-सा 3 P, अपव्यक्ष 4 P, त्यस 1 P; (time) क्षिप, ह 1 P, यां c. (यांपयति), 2 निरसे, प्रत्याख्या 2 P: See Reject; ' it was t.ing words away ' जिर्थकं जोधं एव तस भावणं, चागायासमाज्ञकं भावणं: 'kindness was not. thrown away upon him. सोड्यर जनजनपास्तरतः 'to be thrown away : pon' विकलीभू 1 P, विकलता वस 1 P. रुपं-अयं-जार्ज-गम-या &c.; गता नार्ज तारा उपकृतसमाधाविच जने (Mr. 5); असत्युवंजलेवेषं वृष्टिविफलतां जता (Mr. 1). -Cown, पत c., अधः क्षिप् or पतः प-शंका c., म-च्य c. -off निः म-क्षिप्, अय-निह्न्स् 5, 9 U, निराक्त, अवस्वध्य, अप-स c.; 't. one off his guard 'असावधान-a. का 't. off the veil or mask ' रहारापं मकाशीरत or चि-च 5 U or मकाञ्च c. =out, Reject, q. v. 2 नि:-,स c., अपास. 3 (hints) ह्यम् 10, उप-क्षिप्, उपन्यसं, ब्यंस् c. न्ध्रकृ, उत्स, उत्सिष् &c.: (from the stomach) चह्य 1 P, उद्भा 6 P; 'I have thrown a wall around ' उपक्षिप्ती सवा भित्तिवंधः (M. 5). = 3. म-,क्षेप:-पणं, प्रास्त्रनं, प्रेरणं; &c. -er, s. क्षेप्त m., प्रासक:.

Thrum, उ. दृशा:-वस्तवः (pl.). Thrush, इ. सारिका, शरारि f

Thrust, v. t. अपच्य 4 P, प्र-सु c., प्र-सिष् 5 P; 't. away ', 't. out ' निरस् 4 U, नि:-सु c., वहिष्कु 8 U; (the band &c.) प्र-सु c.; 't. into 'प्र-नि-सिश् c;; 't. on' प्रसुद्ध c., c. प्रस्तु c. = आधातः, प्रहारः ताढनं; (with fist) सुष्टिप्रहारः-आधातः.

Thumb, s. अंग्रहः; 'under one's t.' आयत्त, वर्य. -v. t. अंग्रहेन पराधुद्दा 6 P

or स्पूरा 6 P or अंक 10.

Thump, v. t. आहन् 2 U, तङ् 10, प्र-ह 1 P. = अा-आभि-धातः, प्रहारः

Thunder, इ. मेयगर्जनं, घनध्वानः, जीन्तस्त-नितं, मेयगर्जितं, and sim. comp.; वि-, स्फूर्जथु:- थू:, स्फूर्जितं, स्तनितं, रसितं,गर्जितं, गर्जनं-ना; 't.bolt' वज्रः-न्त्रं, जुलिशं, भिढुरं, पविः, अशानि क. में., शतकोटिः, स्वषः, श्रीयः, स्वादिनी, दंभोलिः; 't. clap' वज्रनियोषः-निर्धातस्वनः निष्पवः, See (इ.): 't.-storm' अश्वनिवर्षः-पातः; 't.-struck' अश्वनिता-वित,वज्राहत, See Astounded.—v. गर्ज्य 1 P, स्तन् 1 P, वि-स्फुर्च्य 1 P; 'shouldst t. reproof' यस्तं (साक्षेपमिव) नद्सि सिंह-नादैः (Mr. 5).—er, इ. वज्रिन् क., कुलि-शस्त्, षञ्जपाणिः

Thursday, & गुरुवासरः.

Thus, adv. एवं, इत्थं, इति, अनेन पकारेण, अनया शित्या.

Thwack, See Smack.

Thwort, v. t. संस् 10, वि-प्रतिन्द् र 2 P, संस्थित 8 U.नि-प्रतिन्ति-वि-चप् 7 U.प्रतिकृत्यिति-प्रतीपयति (D.): क ईप्लितार्थस्थिरनिश्चर्य भनः प्रतीपयत् (K.v.5); See Frustrate, Baffle.

Tiare, s. बुजुरं, क्षिपीरः, बौहिः. Tick, s. युका. 2 Gredit, q. v. Ticket, निर्धर्शनी, अभिज्ञानपने:

Tickle, v. धुतकूतपति (D.), जसूपति (D.); (fig.) Plesse, Gratify, q. v. -- er, s. केंद्रयनकः

Tide, s. नेला (of the sea). 2 जीतस् म., ओष:, नेगः, स्यः; See Stream. . . t., "(over) हा 1 P, सं-उत-°

Tidy, a. Nest, q. v.

Tidings, s. बार्ता, महाति f.; See Nows.

शिंद, ए. १. लि-, पंच १ १, पिनह 4 १: (together) योज्ञ्चयति (D.), संपंच, संक्षित्रद्भ ८., संस्कृत्यति (D.), संपंच, संक्षित्रद्भ ८., संस्कृत्यति (D.), संपंच, शिंद्रद्भ ८., संस्कृत्यति (D.), संस्कृत्यति (D.), संस्कृत्यति (D.), संस्कृत्यति (D.), संस्कृत्यति (D.), संस्कृत्यति (D.), संक्ष्यति (D.), संक्ष्य

Tiffin, s. उपाधार:-

Tiger, s. ब्याबः, जार्नुलः, द्वीपिन 🐠

शिष्ठार, ए. अशिधिल, दूढ, गाह, संसक्त, सुसे-एत. 2 अतिरिनद्ध, गाह-दूढ-चद्ध, संनिचन्न; 'I am chained down by this t. barkgarment ' अतिरिनद्धेन चल्कलेन निपंधि-तास्म (S. 1); 'the coat sits t. on your body ' अंगानंतरंगर्ती-अंगसंसक्तः कंञ्चकः-3 आतत. 4 संग्राध - २०, ए. १. दूढीकु 8 U, निपद्म 1 P, द्रढयति (D.). - Iy, udv. दूढं, प्र-गाढं, अशिथिलं; 'tied t. ' दृढचन्द्ध & ८-००, १३, द्रहता, प्रनता, सुसंसक्ति /. संद्रिति f., आनंतर्थ-

Till, adc. prep. बाबत् (with acc. of noun) or यावत् न (followed by ताबत्); t. now अधावधि, अध यावत्; gen. by आ in comp. or with abl.: t. death ' आमरणं, आमरपो:; 't. the learned are satisfied ' आपरितोषादिद्वषां (S. 1).

-ए. t. कुष् 1 P, 6 U. -age. - Tilth s. कुष्कार्न ... कृषि f. -er, s. कृषका, कर्षकः, कृषीवलः; क्षेत्राजीवः

Tilt, s. वितानं, उल्लोचः 2 पासकीबा पुदं--ए. l. आवृद्ध 10. 2 पासपुद्धे पद्धत् 1 A. -с. i. आ-अव-नम् 1 P, भुद्ध 6 P.

Timber, 8, कार्ड, दाज ". Timberel, 8. Sce Drum. Time, s. काल:, समय:, वेला-2 (Occasion) अवसरः, प्रसंगः, प्रस्तावः- 3 वारः, वासरः- 5 अवधिः, मर्यादाः 5 तालः, लयः 6 7 (With (Personified) कालः. numerals) गुणं, कृत्वः, वारं, in comp.; ' 10 t.s ' दशकुत्वः; सहश्रमणं, विवारं, &c.; ' from t. to t.' काले काले; 'losing or wasting t. कालहरणं कालक्षेपः-हानिः; by thist 'अनेन संमयेन, इयता कालेन; 'after a long t. चिरात्, यहोः कालात्; for a long t. ' चिर, महांत कालं; 'of the same t.' समकाशीन, समकालिक (की /); 'at the right t. ' काले, यथा-उसरे, प्राप्तकालें; ' in time ' गथासमयं-अवसरं, काले; in a short t. ' अचिरण-रात्; 'at the t. when ' यदा-तदा; ' at the same t.' समं, एकावसरं, तत्कालं, तत्कालं, तत्कालं, 'at all t. s.' सदा, सर्वदा; 'at other' t.' अन्यदा; 'at t. s.' काले this, that, बाले, अंतरा अंतराः at : 'अधुना, तदा: 'at any t. ' यदा कदा: ' come at any t. 'यदा इच्छिसि तदा-यथे-हकाले-आवच्छ: 'of our, those, t. s इद: नींसन-सदानींतन-(नी f.); ' high t. ' उचितः समयः: 'it_ is high t. to bathe and take our meals 'समयः सानभोजन संवितुं (V. 2); ' good for the t. being ' आपातरमणीय, आपाततो रम्य; Lhard t. s.: आपत्कालः; विपत्समयः, आपद् f.; ' dark t.s. ' कलिकालः; 'from t. tu t.' असुबेलं, वारंवारं; ' many t. 8' बहुशः, बहुवारं, काले काले: 't.-server', 't.-serving 'काला-जुवतिन्, समयाजुराधिन्, 'I shall not do EO next t.' नैवं वारांतरं विधास्यामि; ' what is the t. now ' का वेला अधूनां वर्नतः, ' begging is out of t. ' अनवसर-यस्ते।थिभाव: (Mal. 9); 'sign of the t.' काल्यमः: ' without loss of t. ' अकाल-संपेण,अविलंभितं; 'one keeping or beating t. with the hands ' पाणिय:, पाणिवाद:: करिकसलयतालैर्सुग्थया नर्त्यमानः (U.3) by keeping t. with her hands ' &c.; 'quick, mean, slow, t.' द्रतं, नध्यं, विलं-वितं; 'out of t.' विताल, वैतालिक (की.f.). -ं. t. कालं निणीं 1 P or परिकल्हप् €., कालानुस्त्य a. कु 8 U. -ly, a. Ex. by (s.) in comp.; 'showering t.' काल-समय-वर्षिणः; सामयिक (की र्र.); कालकृतोद्यो-मात् ' by t. attempts. '-adv. काले, यथा-समयं कालं.

Timid, Timorous, a. भीक, कातर, ससा-घ्यस, त्रस्त, सभय, दीन, मीक्हदूय, चिकत. •ity,=ness, s. सं-,त्रासः, कातर्य, साध्वसं, ६०., भीकता-त्वं, चित्तंबक्कद्यं. •y, adv. ससाध्वसं, चित्तंतं, सभयं. Tin, s. अपु n., वंग, रंगं, पिच्चदं; 't.-man' वंग-अपु-कारः; 'calx of t.' अपु-म्मन् n.

Tineture, s. आभा, हाया, आभासः; ईप-निम्भण-संसर्गः. 2 औषधाधिवासितो मद्यार्तः; निर्यासः, (extract). =c. (lit.) ईपत् मिश्र 10 or आधिवास् 10; (fig.) ex. by (s.); 't. ed with truth' सत्याभास.

Tinder, s. इंधनं, एधस् n., शीत्रदाद्यं.

Tine, s. जूल: 2 मृगविषाणशाखा.

Tinge, ३. र्रेग:, राग:, आभा, छाया, आभास: ३ ' speech with a t. of falsehood ' अस-स्याभासं वचने.-७. ८. रंख ८. -२८, ८. सराजः

Tingle, v. i. रणत्कारं क 8 U, रणरणायते (D.), सजूलं स्फ्रुड् 6 P; 'making the ears t.' अवणाविदारणं (वचः). = 8. सञ्चल-स्फ्रुरणं, रणरणाथितं.

Tinker, * कांस्यकारः.

Tinkle, v. i. क्वण् 1 P, ज़िंब् 2 A, झणझ-णायते (D.); वि-इ 2 P. बाह, इ. क्वणितं, ज़िंजितं, झणझणध्वनिः.

Tinsel, हैं. सिथ्याशीभनं वस्तु, वाह्यशीभनं वृद्यं = दः बाह्यशीभनं कृतिमशीभि, सिथ्या=

शोभन.

Tint, s. रागः, रंगः, छाया. 🗝 t रंजु c.

Tiny, a. धुद्र, अतिलघु, प्रतद्य; 't. spark ' तद्यप्रकाशः

Tip, 8. अग्नं, शिखरं, अग्रभागः, प्रांतः, सुर्खं, अशि m. f.; 't. of the foot ' प्रवृदं, पादांग्नं; 'learning danced on the t. of his tongue ' असुष्य विद्या रसनायनतंकी (N. I.), समस्ता एव विद्या जिद्धायेभवन्त (Ka. 346); 't.-toe ' पादांग्नं, पपदं, अग्रपादः; 'from head to t.-toe ' आपाद्मस्ततं, नखशिखांतं. = v. t. Ex. by अग्र, सुख in comp.; 't. ed with silver ' रजताय, रजताविल्डकोटि; 't. ed with iron ' अयोग्न, लोहाय, अयोग्नख. 2 Top, प. v. 3 पारितोषिकं दा 3 U. = 5,8. पारितोषिकं

Tippet, ८. श्रेत्रेयं-यकं, श्रीवाच्छादनं.
Tipple, ७. ६. अतिपानं कु 8 U, नित्यक्षः मर्चे
पा 1 P. ⊶or, ८. अतिपानासक्तः, मध्यः

Tipsy, a. क्षीच, प्रमत्त, मद्विहल, मद्वशः Tirade, s. आक्षेपः, निद्ववचस् ११., न्लेसः,

उपालं भलेखः
Tire, s. उडणीष:-धं, शिरावेष्टनं; 't. ing r.om' नेपरुपं,-शाला. 2 लोहबलयः-पं.
-v. t. खिद् c., क्रम् c., अम् c.; 'to be t.ed' क्रम् 1, 4 P, परि-, अम् 4 P, आपस्.
1, 4 P, खिद् pass., निविद् pass., (राज्ञो व्यस्यभावेन निर्विण्णोरिम S. 2); See Fatigue. =ing,-some, a. कप्ट-खेद्-कर्र (री.f.), आयासक, कप्टावह.

Tissue, 8. जालं, क्रमः, रचना; 1. 01

falsebood ' अनुसवाज्वालं.

Titan, s. दानव:, देल्य:: See Demon. Tithe, 8. द्शांशः, द्शमभागः-

Titillate. v. i. See Tickle.

·Title, ह, नानद् म, संज्ञा, लक्षणं, आख्या: Sce Name: 't. of honor' उपाधि: उपपरं मानवदं, कीर्तिचिद्धं: 'distinguished by the t. of Sri'kantha' अक्रिडपदलांछनः (U. 1). 2 अधिकार:, आगम:, स्वत्वं. 3 उपाधिः, उपपदं- 4 स्थानं, पदं, विषयः; ' t.page' सुख्यूद्य-पत्रं, 't.-deed' आगमः, -पत्रं--Titular, a. नामभात्र: See Nominal.

Titter, s. उद्धहार्य. Tittle, क लवः, लेशः, अणुमार्शः Tittle-Tattle, ४. विजलिपतं-

To, prep. (With verbs of motion) ex. by acc.; बाच्यतां याति, उमाख्यां जगाम &c. 2 (As indirect object) by dat. of person. 3 (Up to) आ in comp. or with abl., पाचत with acc.; अंत-पर्वत in comp.; from one to अंत-पर्यंत in comp.; ten ' एकादिस्शांताः (संख्याः). (Possession) by gen. 5 (Purpose) by dat, or inf., or and a in comp. 6 (Consequence) by circum.; by dat.; he was stoned to death' लोहचातं इतः, he, to my great delight, soon recovered ' सोचिरात्सुस्थोऽभवद्येनाहं प्रसु-व्लिडभवम्; 'tortured to death' तथा दितारभवमः, ध्यातासुरभूतः, 'went to me विश्वितो यथा विगतासुरभूतः, 'was frightened to death ' भीत्या मृतकल्पो चभूव: she accompanies the movements of her feet to the musical time ' qra-न्यासी लयमजुनतः (M. 2); 'to the number of 10 'दशसंख्य-a: 'face to face ' समक्षं, संगुखं; ' ten to one ' प्रायः, भूयसा; भूयिष्टं; 'take to wife' पत्नी-स्थाने सन् 4 A; 'to a man' निःशेषं, अशे-वेण; 'to and fro' adv. इतस्तत:.

Toad, ह, मंडूकः -y, ह. मिथ्याशंसकः-Tobacco, 8. तमाखुः

Tocsin, 8. भयध्यतिः, भयस्चिका घंटा-

Toddy, 8. ताली-

Toil, ... यत् 1 A, अम् 4 P, आयम् 4 P. = ८ अमः, आयासः

Toilet, s. प्रसाधनं, मंहनं.

Token, ह. चिह्नं, लक्षणं.

Tolerate, v. i. See Endure.

Toll, v. t. (घंटां &c.) वह c., क्रण् c.; See 'Sound. -v. i. शनै: कण् 1 P. -8 , शुल्कः-ल्कं; करः; 't.-collector ' शोल्किकः, शुल्कग्राहिन्• m.

Tomb, 8. समाधिः, स्थानं, 't.-8tone ' चैत्यं. Tome, s. (ग्रंथस्य) खंडः, भागः.

To-morrow, ade. व्यः, परेख्यः, परेखाविः 'day after t.' पर द: 'of t. : अस्तन (A) (A).

Tomtom, S. पटह:, भेरी.

Ton, « शिटाचारः. 2 टनः (परिमाणविशेषः). Tone, s. स्वरः, स्वनः, नादः, ध्वनिः, रयः, शब्दः, Sec Sound. 2 भावः, खेष्टा, खेष्टितं. 3 (In music) स्वरः, long t. u protracted t.'
U, (उद्दास्यतामि-तानः; keep ॥ तानं प्रदा 3 U, किलराणां तानमदायित्वमिवोप-गंत K. 1. 8). 4 (Of body) बलं, आरोग्धं, स्वास्थ्य, सस्थता, आग्निः. - t. . (down) मृद्कु ⁸ Ü, स्निग्धीकः, पारुव्यं अपनी 1 P. -Tonic, 8. वर्ल्य, वाजीकरणं, यल-वर्धनं, अग्निदं, रोचकं, दीपनं, क्षीणवलीय-वाजीकरणचिकित्सा 'administering t. B to persons reduced in strength, ' -a. वाजीकर (री. 1.), चलवर्धनं.

Tongs, र. कंकमुखं, संदंश:.

Tongue, . जिल्ला, रस(श)ना, रसझा: hold the t. See Hold; t. of a bell' लोला 2 वाणी, भाषा; See Language; ' t.-tied ' बद्ध-नियंत्रित-जित

To-night, ade. अद्य रात्रो, नक्तं. Tonsil, ३. जिह्नामृतस्थः मांसग्रंथिः

Tonsure, अ शीरं, मुंडनं, केशवपनं, चूडासंस्कारः शिरोमंडनं: 't. ceremony 'चौलं-

Too,ade. अपि, तथा, चैत्र. 2 अति or सु pr.; अत्यंतं, अतीव, भूशं: See Exceedingly; सुदीर्घ, दीर्घतर 't. long' &c.

Tool, s. उपकरणं, साधनं, यंत्रं ' a mere :t. ' यंत्रमात्र, 'you are a t. in the minister's hands ' त्वं सर्वथा सचिवाज्ञात्रवर्ती नेन यंत्रवत चाल्यसे.

Tooth, 8. द्तः, दशनः, रदः, रदनः, देशः-दृष्टा, द्विजः, जभः, 'two middle fore-teeth' राजदंतीः, 'double teeth' साहिf. 2 (Of a saw) द्त:, 't.-picker ' इ-तस्य निष्कोषणं, दृतोल्लेखनीः, शोधनी, निर्ध-र्षणकं, 't.-powder' द्तशिधन चूर्ण, द्त 't.-brush ' द्वपवनं, कूर्चकं, 'having good teeth ' सुद्तु; 'in the teeth of 'अनाष्ट्रत्य (with acc.) or by abs. constr.; See 'In spite of ' under Spite, 'in the teeth of the Vedas' वेदेव जागरूकेषु सत्सु आप. -ed, a. इंत, दत् :n comp. -less, a. दंतहीन, गलितदंत, निदेत-नीरद, भग्न-उद्धृत-दंष्ट्र. -some, a. स्वादुः -Teething, s. दंती देद:, वंती दम:.

Top, 8. अग्रं, शिखरं, शृंगं, साजु 20. म., शिखा, चूडा, शिरस् 4., शीर्षकं, मूर्धन् 4., तस्तकं. 2 अमरं 3 विधानं, आच्छादनं, पुटं. 4 सुख्य. श्रष्ट-स्थानं, ' he stands at the t. of the class ' सर्वेषां बालकानां मूर्पिन तिष्ठतिः ' ध.व henvy ' उध्रयुक: ' t-knot ' चूदा, शिखा, शिखंड:, शेखर:. -ध. मुख्य, 'उपरिस्थ, अग्र in comp.; 't-most branch,' अवजाखा-=v. t. Ex. by (s.); t. ed with snow? तिहिनाचुतिशिखर. 2 Excel, q. v.; See (8.)

Topaz, ह. पीताइमन् m., पुष्परागः.

Tope, ह. स्तुप: =v. i. मद्यातियानं कु 8 U. =r, ८ मदासकः।

Topic, ह. विषयः, अर्थः, प्रस्तावः; प्रकरणं, वस्त्र ॥.

Topography, s. स्थानवर्णनं.

Topple, v. i. (शिखरात्) सहसा पत् 1 P or

Topsyturvy, adv. विपर्यस्त क् अधरोत्तर क. Torch, s. उल्का, उल्हुक, द्विपिका, अग्निकाष्टरं Torment, v. t. (अत्यंत) अई 1 Por c., पीड 10, संतप c., सं-,बार 1 A, क्रिश् 9 P, आयस् c., विप्र-कृ 8 U, प्रमंश् 9 P; See Affilct. =8. (अत्यंत-) आतंकः, संतापः, ब्यथा, पीडा, दु:खं, वेदना, यातना; कारणा, टारुण-तीब्र-तिरम-यातभा-वेटमा मांगद्र, 4. प्रमाधिन, अरंतुद, आयासकारिन. =or, 8. अतिपीहकः, प्रमाधिन् म., आयासकः, सं-तापकः.

Tornado, s. चूर्णवायु:.

Torpid, a. जह; सुप्त, विचेतन 2 मंद, जह; See Dull, Slow. -ity, Torpor, s. जाड्यं, सुप्ति 🏂 , चेतन्यनाद्यः, स्वापः, मांद्यं, तंद्रा, जाहिमन् ル.

Torrent, इ. स्रोतस् गः, रयः, वेगः, ओघः 2 जलमबाहः-मपातः, निझरः, प्रसवर्णः, नदी. 3 धारा, आसार:; 't. s of rain ' धारासंपात:, धारासारः, वृष्टिधाराः धारासारैर्नहती वृष्टि-बंभूच 'it rained in t. a'.

Torrid, a. Ten; See Hot.

Tortoise, इ. कूर्म:, कमठ:, कच्छप:; ' female of at, 'कुर्मी, कमठी, ड्राले:.

Tortuous, a. वक, कुटिल, जिह्म, तियंच्. -ly, adv. वकं, तिर्यक् कुटिल in comp.

Torture, v. t. यत् c., अत्यंत पीड् 10, प-

मंश् 9 P; See Torment.

Toss, v. t. उत्-बि-क्षिप् 6 P, ज्युद्स् 4 U. उद्-धू 5, 9 U, संधुभ् c.; See Throw, च्छ- i. विक्षिप्-उद्ध-pass., इतस्ततः विचल 1 Porgg 6 Porgg 1 Porg 1 A, घूण् 6 P, 1 A. = ड. उत्-क्षेप:-पर्ण; स-डया-क्षोभ:

Total, a. सकल, सर्व, :समग्र, संपूर्ण, &c.; See Whole; 't. rout ' अत्यंतनादाः, सुप-लाचितं: ' t. disorder' अत्यंतमाकुलं - ity, 8. साकर्यं, समदि f., ऐक्यं, कात्स्म्यं; ' what is the t. 'एवं सर्वे (पिंडीकृत्य) कति संप-थते. -ly, adv. संपूर्ण, साकल्यन, सर्वधा-तः, अशेषेण, निःशेषं-

Totter, v. प-,स्खल्र 1 P, कंपू 1 A, वि-चल 1 P; See Shake. -ing, a. स्वलित. स्खलित-विद्वल-गति-

Touch, v. t. सं-,स्प्रत् 6 P, (fig. also); परामृशू 6 P, इस्तेन आलभ् 1 A; शतसंख्या त मामियं स्ट्रजाति (Ve. 2) 't. es me home '; ' was t. ed to the heart ' हृदये (दिग्धशरेरिव) आहतः (R. v. 25): 'heart t. ed with anxiety' हृद्यं अंस्प्रष्ट-सुत्कंडया (S. 4). 2 (On, upon) उद्दिश्य-अधिक्रत्य-वह 1 P ('Say ', q. v.). = v. i. संसर्ग-संपर्के इ 2 Por गम् 1 P. =8. सं-स्पर्शः-र्शनं, परामर्शः, आलंभनं, संसर्गः, संपर्काः 2 स्पर्शयोधः-ज्ञानः 3 स्पर्शः, स्पर्शे-दियं: 't.-stone' नि-,ऋषः, निकपशाबन 'adversity m.-पाषाणः उपलः, शाणः: is the testone of (the sincerity of) friendship' तेपां (मित्राणां) तस्यनिकव्याचा विषत् (H. 1.). =ing, prep. उद्दिश्य, अधि-कुत्यः See About. a. हृद्यंगम, हृद्दिस्यूश्चः See Pathetic. -y, - .. कोपन, चंडकोप, शीष्ट्र• सलभ-कोप.

Tough, α. कठिन, दूड, दुर्भेद्य.

Tour, s. परि-भ्रमणं, पर्यटनं; ' he is on t. ' स्वमंडले चरति-भ्रमतिः ' :nake a t. ' परि-भ्रम् 1, 4 P. =ist, s. पर्यटकः.

Tournament, s. सादिकीडा-युद्धं.

Tow, v. l. कुर् 1 P, आकृष्य संचल c. = 8.

.स्थूलज्ञाणं, ज्ञणस्त्रं.

Toward, Towards, prep. प्रति (with acc.), आभ in comp.; by आभिसुख-a. (स्ती f.) or आभिमूखं-ado, in comp., (गृहा-भिमुखं प्रतस्थे), उद्दिश्य (with acc.). 2 (With words of direction) by loc. also, उपरि (with gen.); ' t. the north ' उत्तरस्यां दिशि, उत्तराभिमुखं; 't. me' ममोपरि, मां प्रति, मामुहिइय, मथि. 3 प्रायः ¹ t. evening' आभिसायं, सायाह्नकल्पं - 🚾 -See Forward; 'un-t' अताकेत, असमाथ-तोपनतः

Towel, s. गात्रमार्जनी, मार्जनवर्छ-

Tower, s. अहः, उत्सेघः; शौमः-मं (room on the t.). =v. i. मूर्धिन वृत् 1 A or स्था 1 P. -ing, a. भोसत, मोच्छित, उत्तुग.

Town, s. पुरं, पुर् f., पुरी, नगरं-री, पत्तन (small t.), युटभेदनं, स्थानीयं, निगमः -Townsman, अ. नागरिकः, पोरः, जनः (पोरी, पोरवधू *f*.).

Toxic, a. विश्वसंबंधिन, -ology, विषविद्या.

Toy, s. कीडनकं, कीडाब्ब्यं-वस्तु. -v. i. कीड् 1 P; See Play.

Trace, 8. चिह्नं, अंकः, अभिज्ञानं; 566 Mark. 2 (Of foot-steps) पदवी, पद पद्धति f.; See Footstep. 3 (Of carts) भग्रहः , चर्मचंधः. =७. t. आलिख 6 P, ना ध रेकां लिख्. 2 अनु-ह 1 P, अनु-धा 1 P; मृग् 10 A, अनुपदं या or गम्. 3 (Out) आ-सङ् ट., ग्रह 9 U, ग्राहकेर्गृहाते चौरा लोटनेणाथ पदेन वा (Y. 11. 266) 'or is t. ed out' &c.; oft. by प्रभवः ('Source' q. v.)' his sudden affluence has been t. ed out' तस्याकस्मिकित्रभूतेः प्रभव उपलब्धः. 4 (Word) ह्युस्पस्ट.; 'when the word Brahman is t. ed (to its root); चह्नाशब्दस्य ब्युस्पाद्यमानस्य. (S. B. 83).

Traches, s. श्वास-प्राण-मार्गः

Track, v. t. अन्न-स् 1 P, अन्न-शात् 1 P, मार्ग् 10; See Follow. = 3. मार्गः, पद्चिद्धं पंक्ति f.; See Way. 2 चिद्धं, अंकः. =less, a. निःसंचार, निर्जन, पादास्प्रष्टः

Tract, a. प्र-,देश:, सूभाग:. 2 प्रयंथ:, प्रथ:, रुप्रलेख:-प्रथ:.

Tractable, a. विधेय, विनीत; वश्य; Sec Docile.

Traction, s. कर्पणं, वहनं.

Trade, s. नाणिज्यं, नणिक्षमेन् n., ध्यापारः, क्रयनिक्रयः. 2 ध्यनसायः, ध्यन्तारः, द्यति f., ध्यापारः. =v.i. प्राणिज्यं कु 8 U, ध्यन्तः 1 P, पण् 1 A, क्रयनिक्रयं कु; oft. by (s.); went out to t.' नाणिज्येन गतः; t. ing by sea 'समुद्रध्यवहारी (S. 6). er, s. पण्डित m., पाणिज्यकारिनः, Sce Merchant. =Tradesman, s. पण्यनिक्रयेन m.

Tradition, s. संप्रदाय:, आम्नाय:. 2 ऐतिछं, लोककथा, पारंपरीयकथा, पारंपरी; 'there rins u.t. to this effect' इति ऐतिछं=al.-ary, a. परंपरागत-मात,परंपरीण, कमागत-आयात, सांप्रदायक पोराणिक- (की f.);
't. knowledge' संप्रदाय:, (कुमारस्य पुनः
छुत: संप्रदाय इति एच्छामि U. 6). -ally,
adv. संप्रदायत:, पारंपर्यण.

Traduce, v. t. आक्षत्र c., अभिशंस् 1 P, अप-परि-वस् 1 A; See Calumniate. =er, s. आसारकः, अपनादकः

Traffic, See Trade.

Tragedy, ह. शोकपर्यवसायि नाटकं. Tragic, -Tragical, a. शोकपर्यवसायिन्, दुरंत. 2 करणरसमधान.

Trail, s. गंध:. 2 पदवी, पादचिह्नं, पदं. =v. t. चि-आ-कृष् 1 P; See Drag. =v. i. कृष् pass.

Train, s. परंपरा, छ्रेणी, माला; See Series.
2 परिवार:, परिवर्ड:, परिजन: 3(Of dress)
पुच्छं, चसनांत: 4 परिपाटी, अनु-क्रमः;
प्रवंधः; 't. of reasoning ' जहक्रमः, तर्कप्रवंधः, t. of a peacock 'वर्डः, पुच्छं: =v. t.
चि-नी 1 P, (animal—also), अधि-इ с.
(अध्यापयति); अनु-,शास् 2 P, शिक्ष् ८.;
द्व ८. (दमयति). 2 परिचयं-अभ्यासं-कु ६.;

'a t. -ed soldier' कृतज्ञस्यपिक्चरः पदाती.
-ing, इ. जिसा, विनयः-यनं, जिसलं, अ-भ्यासः, ' military t. ' रण-अख-जिसा, युद्धाभ्यासः-

Trait, ह. सक्षणं, चिह्नं.

Traitor,-ous, s., a. विश्वास-विश्रंभ-धातिन, मिरुयाप्रातिज्ञ, अञ्च-हिन्न-सेचिन, 't. to the king 'राजापरयकारिन, राजानोहिन, 't. to the country 'र्नदेशशयुः-धातकः, 'act the t. ' न्यू 4 P.

Trammel, See Fetter.

Tramp, ग. रं. चरणं-पाइं-न्यस् 4 P or क्षिप्

6 P.— अपादशब्दः, चरणिक्षेषः
Trample, v. t. सुद् 9 P. सं-अव-°, अभिष्ठन्
2 P; (under foot) पादतलेन आहन् 2 U
or आ-समा-कन् 1 U, 4 P or सुद् 7 P; t. to
dust ' चूर्ण् 10; नित्पिष् 7 P.— 26, a. संअव-मदित, पादतलाहत, पादाकांत; पादाक्षणः
— 10g, 8. मद्नेन, पादाचातः, पादाक्रमणं,
प्रमध्नेनं

Trance, s. समाधिः, लयः, तस्मयावस्था, देहा-तीतवृत्ति f., ' being in a t. ' लीनवृत्ति, समाधिरथ.

Tranquil, a. म-, ज्ञांत, स्तिसित, निश्चल, स्वस्थ, अक्षुड्ध, ज्ञांतात्मचः, See Calm. —lity, s. ज्ञामः, ज्ञांति f., म-, उप-, अक्षोभः, निर्देति f., निरुपहत्वः, धैर्य, अद्वद्देगः, स्वास्थ्यं, स्थैर्यः—lize, e. t. सां(ज्ञां)त्व् 10, ज्ञम् c. (ज्ञाम्पति), प-उप-, आ-समा-अस्य c.; See Calm, Compose; 't. yourself' समान्य-सिटि-

Transact, v. t. सं निः पस् ८., साध् 5 P or с., वि-धा 3 U, कृ 8 U, अञ्च-छा 1 P; निर्वेह ८., प्रमृत् ८., आन्समा-चर्र् 1P;(a business) पष् 1 A, व्यय-ह 1 P. नं on, s. सरणं, अञ्चलां, विधानं, निर्वाहः, आन्यरणं &८. 2 कार्यं, कृत्यं, कर्मन् n., व्यापारः, व्यवहारः, पणाया.

Transcend, v. t. आते इ 2 P, अति-शी
2 A: अतिकस्री U, 4 P; See Excel; 't. s.
definition' अपरिच्छेद्य, परिच्छेदातीतः,
't. s. description' सकलवचनानामविषयः
(Mal. 1), वर्णनिवयातिकातः, See
Pass. "=ent, :=ental, a. सर्वातिशिक,
सर्वातिशायिन, अत्युत्तम. =ently, adv.
सविशेष, परमं, अत्युत्तमं.

Transcribe, v. t. लिख् 6 P. ज्वा, s. लिपि-कारः; लेखकः. -Transcript, s. प्रतिलेखः, प्रति-,लिपि र्र-

Transfer, v. t. स्थानांतरं नी 1 P or गम् c. 2 सं-ऋस् c (with loc. for 'to') संचर् c., र'-,ऋ c. (अर्पयाते),निक्षिप् 6 P, अध्यारु इ.; तनयेक्षहं तरुषु संक्रमध्य (Ka. 345), (पुत्रसंक्षांतलक्ष्मीके: U.1).=ence, s. स्थानांतरभाषणं-नयमं, स्थान-स्थल-परिष्ठानि,

474

f. 2 संक्रांति f., संक्रमण, संचारः, परह-

Transfigure, v. t. Sec Transform.

Transfix, v. t. व्यथ् 4 P, निर्भिद् 7 P. 2 जडीक 8 U, कील् 10, निखन् 1 P, कीलि-तेव चास्मिक्षेव स्थाने तद्यः (Ka. 278) 'as if t - ed to this very spot': 't. - ed through the belly 'निमिक्षोद्र-

Transform, ए. रे. परिणम् ८. (परिणमयति), स्वपंतरं वि-धा 3 U, आकारं-रूपं-परिवृत् ०.: 'to be t.- ed' परिणम् 1 U. रूपांतरेण परि-णता &c. (V. 4.). 2 विद्यं 10, विक्व 8 U. -ation, इ. रूपांतरपरिणामः, परिवर्तः, रूपांतरं, विक्वति र्र., विद्यं वनं

Transfuse, v. i. अन्यपात्रे संक्रम् c. or निविद्यु c., =ion, s. संक्रामणं.

Transgress, v. t. वि-, अतिकस् 1 U, 4 P, अति-इ 2 P, उद्-, छंच् 1 A, 10, भंदर 7 P; व्याभि-अति-चर्र 1 P, अतिवृत् 1 A, छुप् 6 P or c. =v. i. अप-, राध् 4 P (-with loc. of person); See Offend. =ion, s. अतिक्रमः, उद्यंवनं, व्यतिक्रमः, अत्याचारः, अत्ययः, भंगः, लोपः, अतिपातः. 2 अपराधः, दोषः, पापं--or, s. अतिक्रामिन्, अत्याचारः, अपराधः, दोषः, पापं--or, s. अतिक्रामिन्, अत्याचारः, अपराधाः

Tranship, v. t. वाहन-यान-अंतरं नी 1 P.

Transient, a. चंचल, लोल, क्षणभंगुरः अचिरस्थायिन, अस्थायिन, चपल, विनश्वर, अनित्य, क्षणिक, असार, अज्ञाश्वत (ती. f.), क्षणविद्यंसिन् =ness, s. आनित्यता, अस्था-यित्यं.

Trausit, इ. क्रांति f., संक्रम: -ion, इ. संक्रांति f., परिवर्तः, विकारः; (state) स्थित्यंतरं, अवस्थांतरं. -ive, a. सकर्मक--ory, a. क्षणअंगुर, असार: See Trausient.

Translate, v. t. भाषांतरेण वि-परिणम् c. or परिवृत् c.; 'boys should t. Sanskrit sentences into English 'बालकाः संस्कृतवाक्यानि आंग्लभाषया विपरिणमयेषुः. 2 Transform, q. v. 3 ('I'o the skies) (सक्तरीर) लोकांतरं नी 1 P or प्राप् c. or गम् c., 't.- ed to the skies' सक्तरियक्तः. -ion, s. विपरिणामः, विपरिणमनं, भाषांतरं अञ्जवादः. 2 लोकांतरनयनं, स्वर्गरियक्ति f. -or, s. भाषांतरकृत् ?.

Translucent, a. See Clear.

Transmigrate, v. i. पुनर्जन्म प्राप् 5 P, देहांतर गस् 1 P. =ion, s. पुनर्जन्मन n., पुनर्जनमं, देहांतरपासि: f.-गमनं, योन्पंतरं

Transmit, v. t. See Send, Remit.
-Transmission, s. प्रापण, बाहनं, प्रेषणं,

Transmute, v. t. See Change, Transform.

Transparent, a. जुद्ध, स्वच्छ, प्रसन्त, विशदः निरावि-अन्मलः स्कटिकपमः 2 प्रकाश-किरण-भेद्य, पारदर्शिनः -Transparency, अ. स्वच्छता, प्रसादः, नैर्मल्यं, &c.

Transpire, ए. . प्रकाशतां गम् 1 P, प्रचलि-प्रकाशि-भू 1 P, (कथं प्रकाशतां गतीयमर्थः पौरेषु Mu. 1), प्रसिद्धीभू, नि:-प्र-सृ 1 P.

Transplant, v. l. स्थानांतरे रुह c.

Transport, v. t. नी-यह-1 P: तृ c. 2 हीपां-तरे निर्यस् c. or विवस् v., स्तदेशात् द्रीकृ 8 U. 2 अत्यंतं प्रष्ठद् c.: 'Delight' excessively, q. v.; 't.- ed with joy' हर्षनिर्भर, आनंदस्य परां कोटिं गत. -अ-नयनं, पाहनं- 2 प्रवहणं. 3 हर्षोन्माद्ः, हर्ष-निर्भरः; हर्षावेशः-

Transpose, ए. १. विषयंस् 4 U, स्थानं परि-वृत् ८., विनि-मे 1 A; See Exchange. -Ition, ६. (स्थान-) व्यत्ययः, व्यत्यासः, विनिमयः, विषयासः, परिवृत्तिः /

Transverse, a. व्यत्यस्त, तिर्यक्तः ' with legs t. ' व्यत्यस्तयाद- । y, ada व्यत्या-

सेन, तिर्यक्र, व्यत्यस्तं.

Trap, इ. उन्माथः, कूटयंत्रं, कूटं; 't.-door' कूटहारं, छत्रमार्गः - १. १. कूटे निश्चिप् 6 P. 2 भूष् or मंड्र् 10.

Trapezium, ८. अतुल्यलंबकः.

Trapezoid, ह. समलंबकः

Trappings, s. सज्जा, भूषा, परिकर्मच "., परिच्छद्रः; 't. of an elephant' परिष्टोमः; आदानं; See Housings.

Trash, :a. असार, निर्श्यक, निःसार. र

Travail, See Lobour.

Travel, र. र. परि-भ्रम् 1, 4 P, परि-,अह् 1 P, विचर् 1 P: See Journey. =3.,-ling, ड.- पर्यटनं, परि-,भ्रमणं, विचरणं, यात्रा, प्वासः, अध्वगमनं. =ler, इ. पांथः, प्रिकः, अध्वगः, अध्वगः, अध्वगः, अध्वगः, सारणिकः

Traverse, v. t. आकस् 1 U, 4 P, ह 1 P, सं-अति-उत्-°, पारं गम् 1 P.

Tray, % भाजनं, आधारः, पात्रं-

Treachery, इ. विश्वासमंगः वातः, विश्रंभमंगः, असत्यसंधता, प्रतिज्ञा-समय-मंगः; अदिPerfidy. = ous, a. विश्वासचातिन, अविश्वास्य, असत्यसंध. 2 मिट्यावभास, असार,
मायाबहुल. = ously, adv. विश्वासचातेन,
शाठचेन. = ousness, इ. See (8.).

Treacle, s. ग्रुड:; See Molasses.

Tread, v. श्रुड् 7 P, आ-समा-कम् 1 U, 4 P.

पादान्यां पीइ 10 or आकम् or मृद् 9 P;

'from the trodden path' श्रुण्णाहर्त्मनः,
(श्रुद्धजनश्रुण्ण एव मार्गः Ka. 146); 'trod.
one of them to death' तेवामेकतमः

पादाक्कांतोऽश्चियत, एकं पाद्वलेन अवासून्दात; 't. in the footsteps of ' पदं अन्ति-धा 3 U, पद्वीं प्रतिपद् 4 A, (पद्वीं तरवल्क-वाससां प्रपेद्दे R. VIII. 11). 2 क्रम्, पदं-चरणं-विस्यस् 4 P or क्र ट. (अर्पयित).

Treason, अ राजदेशिः, राजिभिद्रोहः अपकारः, राजापथ्यकारित्वः =able,-ous, a. राजदेश-

हिन्, राजापध्यकारिन्-

Treasure, s. कोझा:-पः, निधिः निधानं, दृग्य-संच्यः-राशिः-संग्रहः 2 वित्तं, थनं, भांडं, द्रविषां, See Wealth. -v. t. सं-चि 5 U, राज्ञीन्न 8 U, नि-उप-धा 3 U; See Store; 't. in the heart 'हृद्दि उप-नि-धा, अवधु 10, चित्तं कु. -cr. s. कोझाच्यक्षः-अधीशः, कोषगृहे नियुक्तः- अर्थाधिकारिन् m., धना-ध्यक्षः, कनकाच्यक्षः, भोरिकः (gold t.); स्रुप्याच्यक्षः, नेष्किकः (silver t.). -y,s. कोषागारं, कोशः-पः, भांडागारं, कोशगृहं-

Treat, c. t. Ex. by 'Act' (towards) q. v.: धुन्ने मिनवदाचरेत् 'should t. a son like a frieud '; 't. your rivals as dear friends ' कुरु प्रियसखीवृत्ति सपत्नी-जुने (S. 4): 't. with honour ' पुन्द 10, पुरस्क 8 U, सत्क, सेच् 1 A; See Honour; t. hospitably आतिष्यं का, अतिथिसन्दारं क. 2 (A subject) निरूप 10, विचा c., चर्ण 10, प-स्त 2 U; 't. at length ' प्रपंच-यति (D.). 3 उप-उपा-चर् 1 P, कित् desid (चिकित्सति-ते). 4 संतुप् c.: 'gave a good t. ' भोजनविशेषैः संतर्प-याचकार, 't. with ' सं-धा 3 U. -s. =ment, s. भाजनविशेषः, उत्तमास्रतपेणं. आन्दरणं, ब्यवहारः, वृत्ति f., नयः: 'ill-t.' अपकारः, अपक्रिया. 2 चिकि त्सा, उपचारः, उपक्रमः 3 वर्णनं-ना, निस-पणं, विवेचनं, विचारणाः -y, ड. संधिः, संधानं . 2 संधिपत्रं, नियम-समय-पत्रं. Treatise, s. नि-प्र-बंधः, लेखः

Treble, a. त्रिगुण, त्रिविधः -s. (In music) तारः; उच्चस्वनः -r. t. त्रिगुणीक् 8 U. -Trebly, adv. त्रिगुणं, त्रिधा, त्रेधा

Tree, s. वृक्ष , तरुः, इमः, पाद्रपः, वनस्पतिः, शाखिन् m., अनोकहः, विटिषन् m., कुटः, सालः,पलाशिन् m.,द्रः,अगमः,अगः;and रह-ह with 'Earth' q. v., क्षिति-मही-पृथिनी-रहः-ह m. &c.

Trefoil, a. त्रिपर्ण, जिंद्रल-

Trellis, s. ज़ालं, बबाक्षजालं.

Tremble, v. i. वि-त्रस् 1, 4 P, (with fear) त्र-वेष् 1 A, कंष् 1 A, स्फ्रुड् 6 P, त्र-वि-°, स्पेड् 1 A; प्र-वि-द्वल् 1 P. =ing,= Tremulous, a. कंषमान, वेषशुमत्, सकंष, तरल, विलोल, चपल, चंचल; उत्त्रस्त, कातर (with fear); भग्न, गद्गद् (voice); 'in a t. voice' स्वरभंगेन, सगद्गर् "Tremor, s. प्र-कंपः, साध्वसं, वेपशः, वेपनं,स्कुरणं, उत्त्रासः, कातरता, &c.

Tremendous, a. महाममाण, अतिबृहत्; योर,

दारुण, आतिगुरु-

Trench, s. खातं, परिखा, नाली, पणाली; आलवालं (of a tree). =v. t. खन् 1 P; 't, upon ' आकम् 1 U, 4 P: Ses Encroach. =er, s. खनकः 2 काडपाउँ-भाजनं.

Trend, बृत्ति 🎝 भाव:.

Trepidation, 8. उद्देगः, संक्षोमः, साध्वसी-

त्कंपः, भयकंपः

Trespass, v. अति-उत्-क्र-र 1 U, 4 I', अति-चर् 1 P, अनधिकारं पविद्यु 6 P: See Transgress, Intrude, Offend. = 5. अतिक्रमः, मर्यादातिक्रमः अमर्यादा, अपराधः, दोषः.

Tress, ह. कवरी, केशकलापः; अल्कः, चूर्ण-

कुंतलः.

Triad, s. त्रिकं, त्रयं, त्रितयं-

Triangle, ह. जिभुजः, जिकोणः, इयंग्रं.
-Triangular, a. त्रिकीण, इयंग्रं.
जिभुजाकार, त्रिकोणाकृति.

Tribe, s. जाति f.; वर्गः, वर्णः (caste). Tribulation, s. बुःखं, क्रेजः, कदं, See

Tribunal, म. धर्म-न्याय-आसनं, ज्यवहारासनं, क्रिका on the t. व्यवहारासनमाद्दे. 2. धर्म-न्याय-सभा.

Tribute, s. करः, जुल्कः ल्कं; (fig.) उपहारः; See Present. -ary, a., s. करदः; सामतः 'rendered t.' करदोक्कत. 2 (Of a river)-भाषा

Trice, s. See Twinkling.2 रज्जा दंध 9 P

or कुष् 6 l'.

Tricentenary, s. त्रिशताब्दं. 2 विशताब्दं तिथि m. f.

Trick, 8. छलं, छसन् भ., सपटं, झूटोपायः-सल्पना-प्रवंधः, अप-व्यप-देशः,व्याजः, सेतवं. 2 माया, इस्तलाधवं : (juggler's t.). 3 कुचेष्टा, चेष्टितं, लीला, सेलनं, दुर्लक्षणं. -ए. १. वंच् 10, प्र-दृं c.; See Cheat. -ery, s. See Deceit. -ster, अ. चंचकः, कितवः, प्रतारकः.

Trickle, v. i. मंद्र मंद्र सु 1P, परि सु, कणशः-इानै: शनै: बारू 1 P or स्यंद्र 1 A.:

Trident, ह. त्रिञ्चलं, त्रिशिखं, त्रिशिषंकं पिनाकः, कं (of Siva).

Triduan, a. ज्याहिक (की f.).

Triennial, a. त्रेवार्षिक (की f.).

Trifle, v. i. चालकवत् आचर् 1 P or वृत् 1 A; देल 1 P; 't. with 'परिहम 1 P; See Jest; 't. away' अव-,क्षिप् 6 P; See Spend. = अथुः, लेशः,लवः- 2 अल्प-स्वल्प-विषयः लब्द्यः. नाण्ड, व. लघु, निर्धक, तुच्छ, क्षुद्र, लव्बर्थ, सु-,अल्प, तृणमाय, अ-विंगेचत्कः (रो*र्ज*े)-

Trifoliate, a. त्रिदल, त्रिपणे-Trigonometry, s. त्रिकोणामेति f. Trilateral, a. त्रिभुज, विपाध-

Triliteral, a. ज्यक्षर.

Trill, s. स्वरकंप: -v. i. कंपू 1 A (Said of voice).

Trillion, 8. दशपराधै.

Trim, v. t. क्रुप् c., वि-,रज् 10:परिष्कु 8 U. =७. क्लप्त, सु-,रचित, विनीत, परिव्छत. =४., ming, s. परिकल्पः, भूषा-पर्ण, सञ्जा, 'tho body is not in good t. ' श्ररीरमसाप्रचं (Mal. 1). 2 अवस्था, दशा-

Trinity, 8, त्रिमृति m.

Trinket, अ. क्षंकणः णं: अलंकारः: See Crnament.

Trinomial, a. जिपद-

Trio, 8. जयी, त्रयं, त्रितयं, त्रिकं.

Trip, v. i. भ-,स्त्रल् 1 P; वि-,भ्रम् 1, 4 P, वि-चल्1 P.2 लघु चल-इ । P. =v.t. म-,स्वल् c. =४. रखलितं स्वलनं, भ्रमणं, पर्यटनं.

Tripartite, a. त्रिभाग, त्रिषंड-

Tripe, ८. जठरं, उद्रं; अंत्राणि (pl.).

Triped, इ. त्रिपटी.

Triple, a. त्रिगुण, त्रिविध, त्रिक्षा-त्रेधा ind. -o. t. श्रिक्षणीक 8 U. -Triplicate, a. बिगुण, बिरावृत- 🤐 नृतियः प्रतिलेखः--Triplicity, 8. जैविध्यं, जेगुण्यं-

Tripod. ह. ज्ञिपदं आसने.

Trisect, v. t. समं त्रिधा विभन्त् 7 P.

Tris, liable, ३. उपक्षरं, त्रिकं

Trite, a. धुण्य, जीर्ण, उन्छिष्ट, सुप्रसिद्ध, सदाव्यवहारित.

Triturate, v. t. संघूष् 1 P, निहिषप् 7 P; See Arind.

Triumph, v. i. वि-परा-जि 1 A, पराभू 1 P. 2 विजयोत्सर्व कु 8 U. =8. वि-,जयः. 2 विजयोत्सवः, जययात्रा. ३ जयहर्षः उल्लासः: आनंदहेत: -बा, a. जय in comp.; जय-तोरणं 't. arch '; 't. column ' जयस्तंभः -ant, α. जेन (त्री f), जयशालिन, जेतु, जिब्ध, वि-,जियन्, भाराजय, क्षतारिः -antly, alo. सजयं, सजयघोषं.

Triumvirate, इ. ज्रिनरप्रमुत्व. Trivial, a. See Trifling.

Troll, v. i. परि-म्रम् 1,4 P. =s. See Goblin.

Troly (cy) इस्तवाहां यानं.

Troop, s. (T. 8) सनिकाः, पदातयः, सन्यः, Sec Force. 2 गुल्म: ल्मं, इलं. 3 यूर्थ; गण:, कदंगः, बृदं, कुलं, See Hord. =or, s. सादिन् 🐠 , अश्वारोहः.

Trops, ८. खपके.

Trophy, s. जयस्तंभः चिह्नं -

Tropic, इ. अयनदृषं, क्रांतिवलयं-संदलं. न्वेई, a. Ex. by (s.) in comp.

Trot, s. घो(घो)रितं-तवां. 🐃 🍻 घोरितेण या 2 P or गम् 1 P.

Troth, ह. विश्वासः, प्रत्ययः, ' by my t. '

सत्यमेव, यदि तव मयि विश्वासः.

Trouble, ह. सप्टं, हु:खं, पींडा, क्रेंझः, प-आ-यासः, खेदः, छुच्छ्रं; आ वि-पट् *f*., हुर्व्शा, बाधा, उपरेक्षः 2 यत्नः, उद्यमः: Pains. 3 कंटकः, आयासकः, शल्यं- 🗝 🛵 बाप् 1 A, पोंड् 10, क्लिश् 9 P, उपरुप् 7 U, आयस् 0:, सं-परि-तप् c.; See Afflict; ' t .ed at heart खिलांत:करण, उद्दिशिंग and sim- comp.; 'Oh ! do not t. yourself ' अलमात्मानमायास्य, छुतं द्वतं आया-सेन. -cd, a. बाधित, पीडित &c., व्यहा, उद्दिश, कात्र, चिद्धल, आर्त, त्रिक्कच- ≔50छाॐ, a. कप्ट-पीडा-कर (री f.), पीडामद्, क्लेशायस, दुःखावह, दुष्ट, आयासहेतुकः, 'a t. fellow कंटकः. -Troublous, a. श्रुट्ध, सोपप्तव.

Trough, ३. द्रोणि-णी 🗗 Trounce, v. t. See Whip.

Troupe, s. संय:.

Trow, v. t. अद्-धा 3 U. मति-इ 2 P

Trowel, s. and f.

Trowsers, s. जंबात्राण-वस्त्र-

Truant, a. कार्यपराङ्मुख (खी f.); अलस् 'to be t. 'अलसवत् आचर् 1 P.

Truce, s. युद्धविश्रामः, युद्धिनवृत्ति f., अव-हारः, 't. to ex. by विरम् 1 P, अल (with instr.); 't. to your jest' अलं परि-हासेन 't. to your impudence' विरमाति-यसंगात (U 5).

Truck, ३. ज्ञक्ट:-दं; See Cart. Truckle, v. i. See Flatter.

Truculent, a. झूर, निष्टर, निद्य.

Trudge, v. i. शनै:-मंदं-जज् or चल् 1 P. पद्रभ्यो चल्र-

True, a. सत्य, तध्य, अवितथ, ऋत, यथार्थ, वास्तविक (की $f\cdot$), सत् $\operatorname{pr.};$ अछुत्रिम, अञ्चतक (not feigned). 2 युक्त, उपपद्धः ' what you say is t. ' युक्तं आह भवानः; t. to one's engagements ' सत्यसंब-प्रतिज्ञ-व्रतः =ly, adv. सत्यं, वस्तुतः, यथा-र्थतः, परमार्थतः, तत्त्वतः, ' affection t. so cailed 'प्रमाधतः, पेम, 'Parantapa t. so called 'परंतपो नाम यथार्थनामा (R. vi.21); ध्रुवसिद्धेरिप यथार्थनाम्नः सिद्धि न मन्यते (M.4) 'true to his name ', t. so called.' =Truism, s. सत्यं, रवतः सिद्धवचनं -Truth, s. तथ्यं, सत्यं, शवितथं, कतं. तर्यं, भूतार्थः, परमार्थः; तरवार्थः 2 सत्यता , वर्षार्थता, याधार्थ्यः, 'in t. 'सत्यमे 1, खत्रु, ज्नं; 'to tell you the t. 'यत्सत्यं, वरत्ततः -ीधा, a. सत्यः , See (a.). 2 (Of persons) सत्यवाद्विन, यथार्थवन्तृ-वाद्विन, तथ्यभादिनः

Trump, v. t. ব্যুষ্থ (c., ব্যুষ্থ বিদা 3 A; See Fabricate. —Trumpery, c. প্রমাণ, ভূমিন, ভূম in comp. —s. প্রমাণ-রুৎন্ত-

हरवद.

िटडाइक्टर, इ. तूर्य, तूरी. 2 (Flower) पाटला-क्रिं, मोघा, काचस्थाली, फलेरहा, इ.व्याइता, क्रुपेएक्टी. =v. t. उद्धुत् 10, प्रकाश् ०, उद्धे: प्र-क्ता ०. (स्वापयाते). =er, इ. तूर्य-वाहकः. 2 उद्घोपकः

Truscate, v. t. a 9 U, अविकाद 7 P.

Truncheon, s. गरि र, वंड:, गर्ग.

Trundle, See Roll.

Treek, s. (Of the body) क्षत्रंघः, अपमूर्धक-लेक्ट्रे. 2 (Of trees) रक्ष्यः, म-,कांडः डं, 't. with the branches lopped off ' रथाणुः. 3 (Of elephanta) हुंडः, होडा, चृंडः, इस्तः, करः. 4 भांडे. 5 अग्र-सुरूप-भागः.

শিলাডে, ৽ पहः, बंधनं 2 (तृण-) कूर्चः, भारः-- ে কিন্তু 10, संबंध् 9 P, संसंब्र c.

Trust, v. t. विश्वस 2 P, प्रति ह 2 P; See Believe. 2 निश्चिष 6 P, सं, प्र c. (अर्पणति), न्यस् 4 U; See Entrust. -v. i. Ex. by Sure, q. v.; 'learn to t. in God' क्षियालक-ईश्वराधीन-चिस्रो अव, ईश्वरं पर्णं प्रवणस्व; 't. to ' आ-अव-लंब् 1 A, आश्वि 1 U. -s. विश्वासः, विश्रेभः, प्रत्ययः. 2 निश्चारः, न्यासः. 3 व्यालिका, बद्धारः. -cc. s. निश्चेपथारिन् m. =ing, a. विश्वास्त्र, विश्वस्त, 't. to the strength of his own arms ' स्वश्चचलमवलंड्य. -प्राणाधीप, -y, a. विश्वस्त्रीय, विश्वास्त्र, विश्वास्त्रीय, विश्वास्त्र, विश्वास्त्र, विश्वास्त्रीय, विश्वास्त्र, विश्वास्त्रीय, विश्वास्त्र, अप्त.

Try, v. t. परीक्ष 1 A, अनु-भू 1 P; 'to t. their strength upon a traveller' प्रि- प्राम्ताकातिनिकणं कर्तु. 2 (Cases) हुन्स् 1 P, नि-च्यु C-, अनुसं-भा 3 U, नि-च्यु 3, 7 U; See Judge; 't. ing cases' व्यव- हारस्कृतं ; द्वर्भ संशय=हेग्रान्यवहाराच् (R. xvi. 39) 'tried contested cases'. ... vi. n-यत् 1 A, द्यम् 1 A, व्यव-तो 4 P, पन्नत् 1 A: See Attempt; oft. ex. by deaid. forms. ... ing, a. कष्ट-पींडा- कर (पि f.), (boat &c.). .. Trial, s. प्रीक्षा-सर्ण; 'to make a t. of 'परीक्ष; अनुस्रान, 'under t.' अनुस्र्यमान- 2 व्यव- हारस्कृतं, विचार: 3 कुश्क्रं, पि-आ-पद् f.;

See Calamity, Misfortune. 4 प्र,यस्मः, उद्यमः, उद्योगः.

Tryst, s. संदेतमधानं. 2 सनागमसंकेतः.

Tub, s. झोणि जी /.

Tube, ह. नाल:-ली-लं, न(ना)लिका, नाडि-डी र्र., सुपिरं, प्रणाल:-ली. -Tubular, a. नालाकृति, नाडीक्वर.

Tuber, s. कंद:-दं. =ous, a. बाधिज, बाधि-

मत्, कदिन्द-

Tubercle, ह. स्रमञ्जा, यंथिः.

Tuck, See Fold.

Tuesday, s. मंगलवासर:.

Tust, s. चूडा, जिला, जिलार:-रं, शेखर:, 'having a t.' जिलिन. 2 पहुच:, स्तवक:, गुच्छ:, अवतंस:. = ed. a. जिलिन, जैलरित.

Tug, v. t. था-कृष् 1 P, भयरनेन कृष्; See

Pall.

Tuition, s. शिक्षणं, अध्यापनं, उपदेशः.

Tumble, v. i. अनपत् 1 P, स्तत् 1 P. - .. अनपातः, स्तलनं

Tumbler, s. काचपात्रं, 2 कलायनः, स्वा-

Tumid, a. स्मीत, आस्मात.

Tumour, Tumefaction, s. वि-,स्कोट:-टकः, ज्ञोफः, श्व-थुः, व्रणः-णं, मांसाईदं, ग्रांथः: 'futty t.' मेदोर्बद.

Tumult, s. तुमुलं, संकुलं, अत्यंतमाकुलं; 't. in the army ' (वेंजल:. 2 कीलाइल:, कल-

कलरवः. -uous, a. तुमुल, संकुल, खुळा,

Tune, s. रागः, तालः. 2 सालेक्वं, स्वरेक्वं; 'out of t. 'विस्वर-a.; 'in t. ' अल्रिड्स्वर, युक्तस्वर-a. -v. t. स्वरेक्वं कु 8 U.-ful, a. शुरुवर, सधुर, संगतस्वर. See Harmonious.

Tunic, s. चोल:-ली, दूर्णसक:-कं.

Tunnel, इ. जुल्यां, सुर्व (रं)मा, यह व्याप-भीम-मार्गः=७- ६ उत्सन् 1 P,सुदिशक 8 U.

Turban, s. उच्छीद:-पं, शिरोवेटनं.

Turbid, a. कलुप, आविल, पं.क्षिल, सपंच, पंकरूपित, मलिन.

Turbulent,: a. शीडाकर (शी र्र.). हुएँछि, कलह-तुस्रल-कारिय; अवश्यतिय,अनयरियतः

Turf, ह. ज्ञाहलं, लतुणभूभि 🏂

Turgid, s. स्कीत, उच्छून.

Turmeric, s. हरिद्रा, कांचनी, पीता, किला, बरवार्णनी.

Turmoil, s. संक्षोधः, उपह्रवः, व्हरुतं, t. of

Turn, v. i. परि अस् 1, 4 P, बूर्ण् 1 A, 6 P, ध्या-परि-वृत् 1 A. 2 परिवृत्, oft. by स् 1 P, जब 4 A. 3 अन्त्रीस्, अन्त्रतां गन् 1 P; fond t s into bloom? अर्ज उधिर-भाषेन परिणयति, See Change; 't. into white' सेती असित। 't. to nothing' निष्धेक-

न्यर्ध-व. सू. 4 सू with संमुख-आमिस्स-(eff f.) in comp. or with gen.; 't. ing to the hero' नायकाभिमुखी भूत्वा. =v. 4. परि-,भ्रम् c., (fig. alen), भूर्ण् c.; परि-वि-ध्या-बृत् c. 2 परिवृत् c., आ-, बेल् c., (आव-लितवद्वं राजकमासीत् Ka. 10); परिवृत्ता-धंसुखी (V. 1) ' with her face half-t .ed '. 3 विषयंस c. 4 साचीकु 8 U; See Bend. 5 अन्हीकः; 't. to account; See under Account; 't. to use ' उपयुक्त 10: 't, into ashes ' अस्मसात्-भस्मी-कु or मून 't. the back' पृष्ठं हुशू ट., पराङ्मुखीनू 't. s a single fault to two' canuti द्विग्रणीकरोतिः -shout, वि-परि-वृतः परि-ऋम् 1 U, 4 P. -against, प्रतीपयति (D.); (v. i.) प्रतिकूलीभु, प्रत्यशित्- a. भू, विरुद्धa. भू. =away, अपनी 1 P. दूरीक्र; अपास्, नि:स C., निराकु; See Dismiss, Discharge. 2 (aside) नि व्यावृत ., सं-ह 1 P; साचीकः, तिर्यंग्-वल्; (अभिसुखे मयि संदतनीकितं S. 2); 'shall t away his mind (in another direction)' अन्यतः एनं क्षिपानि-संचारयामि; (v.i.) ज्यावृत्1 A, (ज्याबतंत्राना हिया), पराङ्गसुखी विसुखी-भू: ससं परिवृत्. ⇒back, परि-परा वृत्; (७. ६.) परि-परा दृत् c. =into, कु, (तपोचनसुपवन कृतं S. 2). 2 परिणम् c. with भावेन: आखं पिडालभावेन पर्यणमयत् 't.- ed the rat into a cat '; See Change. off, ट्ररीकु, निवृत् c., अपास् &c.; (v. i.) अप-से 1 P, निगम् 1 P .. =out, (v. i.) नि:-स C., निष्कस् C . बहिष्कुः See Discharge; (v. i.) संपत् 1 P; See Happen. 2 जन 4 A, सू 1 P; 't. ed out pale ' चिवणी-सतः, सहसा विवर्णभाव प्रपेदेः 'the words of the great never t. out untrue ' न शिम्बरम्याद्धतयः कदाचित्पुर्णति लोके विपरी-तमर्थ (K. 111, 63). -over, उत्सिप 6 P. 2 परिवृत c.,चल c.;'t. ing over the pages' पृष्ठानि चालियत्वा-समालोक्यः -round, परि-परा-वृत्. =10,हृश् 1 P, इंझ् 1 A;by प्रति with acc. -towards, अभिमुखी-संमुखी-मू (with gen),-up, सहसा आविर्भू ा पादुर्भू. 2 Happen, q v 🗝 आवतः तेनं, आवृत्ति f. 2 परिवृत्तिः, परिवर्तः, विकरः 3 पर्यायः, परिवृत्तिः; ' by t. s' पर्यायण, पर्याय in comp.; 'service by t. s' पर्यायसेवा. 4 बारः, (शशकस्य बारः समायातः P. I. 8). 5 प्र-,वृत्तिः, भावः, दृशाः ' ६ of mind ' चित्तवृत्तिः, मनःस्वभावः б आकारः, स्वरूपं; matters took a different t. ' sea-_ स्थितेरवस्थांतरं अदृश्यत,मक्लोऽर्थः परिवृत्तः-7 गति f., कम:; imysterious is the t. of fate ' कर्मणी यहना गति:; 't. of fortune ' देवगति: 8 परिक्रमः; (walk)

Turnip, 🧸 शिखामूल.

Turpontine, s. देवदावतेलं, सरलद्दः.

Turpitude. ह. दुष्टता, द्रोपः.

Turquoise, ह. वैदूर्य, हरिताइमन m.

Turret, s. शिरोगृहं, शासाद्शृंगं-शिखरं-

Turtle, s. कूमी:, See Tortoise.

Tusk, १. दंतः, दंष्ट्रा, रदः, रदनः Tussel, ६. बाह्युद्धः =७. ः. प्रति-आ-युध् 4 🗛

Tutelage, ८. बालावस्था, बाल्यं-

Tutelary, a. रक्षक, रक्षा in comp.; 't. deity 'इट-कुल-देवता.

Tutenag, s. तुत्थं, तुत्थांजनं

Tutor, ६. ग्रुक: अध्यापकः, आचार्यः, शिक्षकः =ship, ६. आचार्यत्वे.

Twaddle; See Prate.

Twain, s. (In t.) द्विघा, देधा-

Twang, v. t. (A bow) आ-स्फलू ८., टंकुं 8 U, ज्यां चुत्र् 10; (a lute) क्रण् ८., नद् ८. –v. i. क्रण् 1 P, टंकारं कु 8 U –s. टंकारः, ज्या-शब्दः-घोषः, धद्धरास्फालनं- 2 क्राणितं, झणत्कारः-

Tweak, See Pinch.

Tweezer, s. संदंशः, कंकास्खं.

Twelve, a. द्वाद्शन्. -Twelth, a. द्वाद्श (शी रि.): -8. द्वाद्शांशः.

Twenty, a. विंशाति f. -Twentieth, a. विंश (जी f.), विंशातितम (मी f.)

Twig, ३. विटप:, शाला, प्रशाला.

Twilight, s. संध्या, संधिप्रकाशः,संध्याकालः-समयः, निशादिः.

Twin, a. s. यम, यमज, यमज; 'we are t. brothers' आतरावावां यमजो (U.6); oft. by यमलं, युगं, इंद्वं, मिथुनं, युगलं; 't. stars' मिथुनं; 'one of t.' यम:, यमलः.

Twine, इ. सूत्रं, तंतुः. 🗝 ध. उद्-ग्रंय् 9 P, उत्सद् 10, (कुसुमात्साचितान्वली मृतश्रल-यन् अलकान्. R. एता. 53). 2 (Itself) आ-परि-वेष्ट ७., आ-परि-वृत् ७.

Twinge, s. व्यथा, पीडा, वेदना, शलः लं, तीववेदना = v. t. Ex. by कु with (s.).

Twinkle, v. 1. (Of the eye) नि-, मिष्
6 P, उस्मिष्, निमील् 1 P. उन्मील्, निमेषीन्मेषं कु. 2 रफुर् 6 P, तरलं-मकंप-प्रभा 2 P
or प्रकाश् 1 A or शत् 1 A. -s.,-ing, s.
निमि(में) थः, निमेषे निमेषा (within the
t. of the eye 'निमेषमात्रात्, निमेषेण 2
रफुरणं, रफुरितं, तरलज्योति गः, प्रभा; 'the

eyes knowing not.' (पपी) निमेबाल-सपक्ष्मपंक्तिः (R. II. 19), अनिमेबलोचनो ददर्श (Ka. II).

Twirl, v. t. त्वरितं भ्रम् c. or परि-दृत् c.

परिवृत्ति र्.

Twist, है. १. परि-ध्या-बृत् ६., आकुंच् ६., अहंच्च् ६., सुद्-ड् 10. =० है. डयावृत् 1 A, आकुंच् pass.

Twit, e. t. Sec Censure, Taunt.

Twitch, v. t (सहसा) आकृष 1 P. आ-क्षिप् 6 P. =v. i. स्फुर् 6 P,स्पंट् 1 A, प्र-,कंप् 1 A. =s. सहसाकपः-आक्षेपः,स्फुरणं, स्पंट्नं

Twitter, ... i. म-जलप् 1 P, य-लप् 1 P. -8.

मलापः, मजल्पःः, See Chatter.

Two, a. हि (द्वी. हे. . n), दि pr.; ह्वयं affixed: 't. years' हिवर्ष, वर्षह्रयं; 't. or three 'हिन्नाः; 't.-fold 'दिग्रण; 't.-handed' हिहस्त; हिजिद्ध &c.; 'in t ways' हिधा. =Twice, adv. दि:, हिधारं, 't. married' पुनस्दा, पुनर्भः (widow remarried); '20 is t. 10' हिरानृत्ता हुआ विंशति: संपद्यंत.

Tynpanum, ». कर्णोदरं, कर्णचुंद्रभिः-

Type, अ. आदर्शः, प्रतिक्तपं, See Model. 2
विक्क जुन्नणं, ज्यंजनं 3 सुद्राक्षरं 4 प्रकारः,
रीति f. =ical, a. Ex. by (s.) in comp.;
आदर्शभूत, प्रतिक्ष्यकः =Typefy, v. t.
आदर्शीकः 8 U. प्रतिक्ष्येण दृश् c.
=Typography, s. सुद्रां कृतं.

Tyranny, श्रम्भापीडनं, लोकोप्रहवः,जनमर्दनं, निष्ठरशासनं. -ic,-ical, त. प्रजोपप्रविच, प्रजापद्गीवन्.-ize, v. t. (भृक्षः) पीड् 10, उप-प्रु 1 A, विप-क्ष 8 U, उपद् 1 P. -Tyrant, श. प्रजापीडकः, लोकोप्रस्विकः,

उपञ्चित् ル ., निष्टरशासनः.

Tyre, 8. नोम f-

Tyro, 8. नवच्छात्र:-शिष्यः, अनम्यस्तः.

U.

Ubiquitous, a. सर्वगत, सर्वड्यापिन्ः
Udder, s. ऊधस् n, आपीनं, स्तनं (mostly human); having pot-like u. s' घरोध्नी; having large u. s' पीनोध्नीः
Ugly, a. कु-वि-अप-रूप, विकृतः, कदाकारः, दुर्दर्शनं, विकृतःकारः. 2 कुस्सितं, निध्यः
—iness, s. देस्टप, अपरूपता, कदाकारः.
Ulcer, s. पूयवणः णं, विद्यायः, नाडव्रिणः-णं, पूयसतं.—ate, v. t. व्रणं उत्पद्ध c. =v. i.

सक्षतीभू 1 P, वर्ण वंस् 9 P. -ated,-ous, त. प्रवाणन, सवण, सक्षत, उपहत in comp. with ('s.).

Ulterior, a. उत्तर, अपर, See Distant.

Ultimate, a. चरम, अंतिम, See Last.
-ly, adv. अंते, रोपे,अंततः -Ultimatum,
ह. चरमाभिसंधिः, अंत्यवतिज्ञाः

Ultra, a. ex. by ma in comp.

Uitra-marine, a. द्वीपांतरभव.

Umbilical. a. नाम्य, नाभि in comp.; ेग. cord ' नाभि f-, नाल:-

Umbra, १. पूर्णच्छाया.

Umbrage, इ. छाया 2 अप्रीति f., कोष:, असतीष:, अपराध:, 'take u.' प्र-,कुष् 4 P. Angry, q. v.; 'give u.' विरागं नी 1 P; See Insult.

Umbrella, ह. छत्रं, आतपत्रं, धर्मवारणं, जलत्रं.

Umpire, s. मध्यस्थः, निर्णेत m.

Un, A prefix, ex. by 31 (317 before vowels), sometimes by निर्, वि, दुस् pr., होन, रहित in comp.; 'unaided ' undaunted' असहाय. साहाय्यधीन: ' unmixed ' निर्भीक, अभय; मिश्रः 'unwelcome' आप्रिय, अनंभिमत &c.; 'unattainable ' दृद्याप. (In cases where the word formed with 'un' is not given, the student should take the simple word or form it, and use the above prefixes. With nouns the sense of 'un' may be expressed by अप-नी 1 P, or ह 1 P; e.g. 'unbar' अर्गलं अपनी, निर्गलीक dc.).

Unaccustomed, a. अपरिचित, अनम्यस्त,

अनन्तुभूत-

Unaffected, a. अकृत्रिम, सहज, अङ्गाज; See Artless.

Unanimous, a. एकमत-चित्त. -ly, adv.
एकचित्तीभूय, ऐकमत्येन. -Unanimity, s.
ऐकमत्यं, चित्त-मत्येक्यं, एकचित्तता,
आस्मित्र विषये सर्वेषामैकमत्यं ' there is a
u. on this point. '

Unarmed, a. विशस, निरायुध, असंज्ज-

Unassailable, a. दुष्प्रधर्ष, अधूष्य, दुरासदः Unassuming, a. अविकत्यन, अहुस, विनीत;

See Humble.

Unavailing, a. निरर्थक, निर्मण, निर्मण, निर्मण, Unawares, adv. अतकितं, अलक्षितं, नियतं, अकस्मातः Ses Suddenly also.

Unbar, Unbolt, v. t. निर्गलपति (D.). Unbeliever, s. नास्तिकः, इद्धिः, पासंदः,

मिष्टवादृष्टिः Unbend, v. t. जिथिलीकु 8 U; See Relax.

-ing, a. Cruel, q. v.

Unbind, v. t. उद्-ग्रंथ् 9 P, शिथिलीकु 8 U. Unblemishad, a. निष्कलंक, निरवद्य, अक्षत.

480

Unbosom, r. t विवृ 5 U; See Disclose; 'u. oneself 'हृद्यं-मनोगतं-विवृ•

Unbounded, a. अनंत, अमितः

Unbridled, a. उच्छुंखल, उद्याम, निर्मयाद,

Unburden, v. t. भारमपनी 1 P; See Allevinte also.

Unceremonious, a. अनाद्र, मंदाद्र. चेंप्र,

Uncertain, त. संदिग्ध, संशयग्रस्त; See Doubtiol. =ty, आनेश्वयः, आनिर्णयः-

Unchain, v. t. निग्रहान अपनी 1 P, सुन् c.; Ses Free, Liberate.

Uncharitable, a. दोषहृष्टि, अस्यक, छिद्रा-

Unchaste, a. अधिनीत, पांसुल, &c.; See Prostitute.

Unclaimed, य. अस्वाभिक, अनधिकृतं -Uncle, ४. पितृब्यः 2 मातुलः (maternal u.)

Unclose, v. t. Open, q. V.

Unclothe, v. t. Strip, q. v. sed, a.

विवस, नग्न, See Naked. Uncloven, a. अविद्दीर्ण, अस्फुटित ^{(u}. hoofed,' एकशफ, एकखुर

Uncommon, a. असामान्य, अपूर्व, अ लाकिक (की f.), बीप, ade. अपूर्व, See Exceedingly.

Uncompromising, a. प्रतिनिविष्ट, स्थिर,

िनयल; आधारित. Unconcern,=ed, a. Indifferent, &c.

Unconscionable, a. विनेक शून्य.

Unconscious, a. निःसंज्ञ, अपगतचेतन, मुद्धित. 2 अनभिज्ञ.

Uncontrolled, a. अश्रतिबंध, निर्गल, निर्-

Uncouple, v. 1. Separate, q. v.

Uncouth, a. ugiy, Strange, q. v.

Uncover, v. t. उच्छद् 10, अपा-चि-वृ 5 U; See Strip; 'they u. ed their heads' हिरोवेष्टनमपनिन्युः.

Unction, ३. आभे-,अंजनं, आ विन्लेपः-पनं. -Unctuons, a. स्निन्ध, मस्ण, चिक्कण,सांद्र.

Undeceive, v. t. भ्रमं निरस् 4 U or अपाछ 8 U or छिद् 7 P.

Undecided, a. সাৰিয়িন; (of persons)
Irresolute, q. v.

Undenlable, a. निर्विचाद, निःसंदेह.

Under, Underneath, prep. अधः, अध-स्वात् (with gen.); See Below; तले in comp. or with gen. 2 अधीन, आयन, बद्दान, See Subject. 3 (Age &c. जन in comp.; 'u 16, 'जनवास्त्रवर्ष; 'n. age' अभावनपस्क, अमानन्यन्दार 'should bury one who is u. two years ' दान- हिचर्ष निखनेत् (Y. 111 1.). 4 काले, समये or ex. by 'Reign', q. v. 'u. the Moghuls' मॉगलेपु महीं नासत्स, gen. ex. by loc. or instr.; 'u. this condition' अनेन समयेन, 'u. misfortunes' आपादि, आपत्काले; 'u. your favour: अवतोऽनु प्रत्याहता, 'u. your favour: अवतोऽनु प्रत्याहता, 'u. अवर, अधः in comp.; Undercurrent, s. अधः or अंतः प्रवाहः 'u.-garments' अधोद्यां, अधोवासस् n.; See Garment; oft, by उप pr.

Undergo, v. t. अनुसू 1 P, सहू 1 A, उपनय 1 P; See Suffer; 'u. examination' परीक्ष pass.; 'u. change' परिवृत् 1 A.

विद्य pass.

Underground, a. आंतभीम, भूरूपधस्तास्-Underhand, a. गृष्ट, प्रश्चन, परीक्षज्ञत, छलेन जृत; निद्य, गईणीय.

Underlay, v. t. अय: नि-धा 3 U or स्था c. Underlie, v. t. ली 4 A, निमृह् pass. (with loc.).

Underline, v. /. अधोरेखया अंद्ध 10.

Under.ing, ह. अनुजीविन् m.

Undermine, v. t. सुरंगां कु 8 U, उत्स्वत् 1 P, अधस्तात् विनञ्ज् c 2 विनञ्ज् c, अवसद् c, उच्छिद् 7 P, कच् 1 P;'a river u. -ing its banks' कूलकपा सिंधु:.

Underrate, Undervalue, ए. १. न्यूनसूल्यं करूप् c., अर्थतः पत् c. 2 लष्ट सन् 4 A, अय-

मन्, लघुकु, अपकृष् 1 P.

Understand, v. t. बुध् 1 P, जा 9 U, अव-गम् 1 P, ग्रह् 9 U, उपलभ् 1 A, वि-स् ०, अव-इ 2 P, अवधु 10; See Know. 2 (Words &c.) अध्याह 1 P, ऊत् 1 A, (इदं पदमनाध्याहर्तन्यं). —ing, s. मितः, बुद्धिः, धीः, मेधा, ग्रहण-ज्ञान-सन्तिः, गज्ञाः, See Intellect. 2 भावः, बुन्ति f.; 'good u.' स-दावः, मित्रभावः; 'come to an u.' See Settle.

Undertake, v. t. आरम् 1 A, उपक्रम् 1 A; See Begin. 2 व्यवसो 4 P, इत् 1 A; See Attempt, Intend. 3 स्वी-अंगी-छ 8 U, उ (ऊ) रीकु, अम्युपास् 1 P, अम्युपास् 2 P, मति-पद् 4 A. -er, s. आरंभकः, अद्यष्टातृ m. 2 मेतकमिनिहारकः -ing. s. कार्य, व्यवसायः, कमन् n., आरंभः, व्यापारः, मनुत्ति f.

Underwood, इ. ग्रुहम:-हमें; स्तंबः. Underworld, इ. अधी-सुवनं-लोकः.

Undeserving, a. अनहं, अग्रुणवत्, अपान,

Undesigned, a. अनिभिष्त, अनुहिद्दर्वे.

Undesigning, a. sincere, q. v.

Undiminished, q. अक्षत, अन्यून, अनपाय, अनुप्त, अक्षीण.

Undisgulsed, a. Frank, q. v.

Undivided, a. आमेच: (attention)एकाय, अनन्य. अनन्यासकः ससमाहितः Fixed.

Undo, v. t. उन्मुच् 6 P, उद्-यह c., उद्द-ग्रथ 9 P. 2 ज्या-परा-चृत् c.; 'able to do, not to do, or u. things 'कर्तमकर्तमस्यथा कर्ती क्षम:. 3 हन् 2 P, नज्ञ c.; 'Oh! I am undone हा हतोस्मि (मंद्रभाग्य:), दैवेन सपितो स्मि

Undress, v. t. वासः वर्श-अपनी 1 P or अवह c. or उन्सुच् 6 P or अपनत 4 P. =8. लघुवासस् n. =ed, a. (food) अस-रकुत, अपक्र, आम. : 2 विवस्न, विवसन, उन्धक्तवसन्त.

Undulate, v. i. ataraa (D.), उत्सूप 1 P. better by 'u. -ing, '-ing,-ory, a. ऊर्मिमत्, तरंगित, उक्तावनत, भंगुर, उत्स-पिन्. =ion, s. भंगुरता, अभिमत्ता, &c.

Unearth, v. t. उत्त्वन 1 P. Uneasy, a. आतर, चि. कल. Unequalled, a. Matchless, q. v.

Unerring, a. अमोच, अम्रांत, अवंध्यपात; took an u aim on his bow 'unit अमोधं समधन वाणं: See Fix.

Uneven, a. विषम, उन्नतानत.

Unexpected, a. असमधित, अतर्कित, आक-स्मिक (की रे.), अकांड, अनपेक्षित, अ-चितितपूर्व. -ly, ado. अकस्मात, अकांहे, अत्रक्तितं.

Unfaithful, a. Faithless, q. v. Unfasten, v. t. Loose, q. v.

Unfathomable, a. अगाध, अतलस्पर्श.

Unfavourable, a. शतिकुल, वि-पराइ-मुख (खी f.), विरक्त, अननुकूल; विनम, अंत्रिय,

अपसन्न.

Unfeeling, a. निर्दय, कर: See Cruel. Unfeigned, a. अक्तिम, निर्वाज

Unfit, a. अयोग्य, अक्षम, &c., -v. t.

Disable, q. v. Unfold, v. t. विस्तु स्टू c. 2 विवृ 5 U; Sec Disclose.

Unforeseen, a. Unexpected, q. v.

Unfortunate, त. अधन्य, दुद्दैन, मंद्-हत-भाग्य, दैवोपहत, आपद्यस्त. 2 अमंगल, अभद्र, अशुभ. =ly, adv . मंद्भाग्यतया, दुद्वैवात्. Unfounded, a. अमूलक, निर्मूल, मिध्या in comp.

Uniruitful a. Fruitless, q. v.

Unfurl, Sco Unfold.

Ungainly, a. Clumsy, q. v.

Ungodiy, a, पाप, धर्मभ्रट.

Ungóvernable, u. अवदय, अविधेय, अनि-वार्य, दुनिवार, दुनियह, उद्दाम, निर्यत्रण, उच्छंखल.

Ungrateful,-ness, See Ingrate &c.

Unguent, ह. अम्यंजनं. अन्-वि-लेप:-पनं. समा-लंभ:-भनं

Unhappy, a. अधन्य, मंद्रभाग्य, दुःखभान्य, अनिर्वत: See Miserable.

Unharmed, a. अक्षत, निर्वण,

Unharness, v. t. मच c.

Unhealthy, a. अपध्य, रागावह.

Unhinge, v. t. विसंधीक 8 U, अपसंधीक. Unhurt. See Unharmed.

Unicorn, इ. एकशंगः.

Uniform, a. सरूप, एक-समान-विध, एक-समान-रूप, एकप्रकार, एकाकार, सम, समान, अविशेष. =8. निर्विशेष: वेष:. =ity, s. साल्द्रयं, ऐकविष्यं, साम्यं, एकल्पता- -!y, adv. नियतं, अश्रांतं, अविरतं, एकस्पेण, सदा.

Unimpeachable, a. निर्दाप. Unimpeded, Uninterrupted, a. निर्विष्त

निरंतर, अनंतराय, अविच्छिन, अविस्त. Unique, a. अपूर्व, अद्वितीय, अमृतिस्त्य,

Unison, 8. एकतान:, स्वरनयं,

Unit, s. एक:, एकांक:. -Unity, s. एकता-त्वं, अहैतं: 'doctrine of u.' अहैतवादः, अभेद:. 2 ऐक्यं, एकचित्तता. -Unitarian,

s. अद्वैतवादिन् m.

Unite, v. t. युद्ध 7 U, 10, सं-समा-, संगब् c., संहन् 2 P, समानी 1 P, सं-घद् c., सं-पुच् 7 P, 2 A, सं-धा 3 U; 'scems u. ed' भवति कृतसंधानमित्र (S. 1). =c.i. घट 1 A. (तसेन तप्तमथसा घटनाय योग्यं V. 2), सं-युक्त pass; एकत्र भू, सं-,मिल् 6 P: See Assemble. -ed, a.संहतः मिलित्वाः संयुक्तः ⊢edly, adv.संभूय, मिलित्ना, एकी मूय, संहतa -Union, s. संग:, संगम: समागम:,संगतं-ति f., संहति f., समवायः, सं-,योगः, संधिः; ' u_is strength ' समवाया हि दुस्तरः; (ु. बहुनामप्यसाराणां संहतिः कार्यसाधिका कार्यसाधिका 'weak faggots make a strong bundle').

Universe, ह. विश्वं, सर्वे जगत्, त्रिश्चवनं, See World. -al, a. विश्व, सार्वलीकिक-सार्व-त्रिक-(की र्र.); सर्वगत. सर्वः, ' u. spirit विश्वातमा, जगदात्मा, ब्रह्म. -ality, ह. सर्व-गतत्वं, अभिव्यापित्वं. -बार्, वर्तेणः अर्वतः, सर्वत्र, विश्वतः, विष्वक्र.

University, 8. विद्यालय-मंडलं-गणः, शाला Univocal, a. एकार्थ. ऐकतानिक (की f.).

Unkempt, a. अपसाधित.

Unkind, a. अस्तिन्ध, विपिय, निर्दय, कर, =ness, 8. निर्दयता, &c. 2 अपंकारः, अहितं

Unlace, v. t. See Free.

Unlawful a. Hlegal, q. v. Unlearn, v. t. स्मृते: अवास् 4 U, वि-स्नू 1 P.

=ed, a. अज्ञान, अकृतविद्य. Unless, conj. न-नो-चेत्, यदि न.

Unlicensed, a. त्रिशृंखल, निर्गल.

Unload, ए. १. भारं अप-नी 1 Por अव-ता c.

or अवच्छ c.; See Disburden.

482

Unlock, v. i. उद्-घट्ट c., उन्मुज्ञ्यति (D.). Unioose, See Loose,-en. Unman, v. t. पौरुषं नहा c. or ह 1 P. -ly, a. क्रीच, पौरुषहीन, पुरुषानई. Unmask, v. i. छसचेशं अपह 1 P, (fig.) निजरूपं प्रकटीकु 8 U; ' he was u. ed तस्य वास्तविकं स्वस्त्यमाविष्कृतं. Unmeaning, a. अनर्थक, असंगत, अपार्थ. Unmoor, v. t. उन्मुच् 6 P or c. Unmoved. a. स्थिर, अविचलित, निर्विकार. Unnatural, a. निसर्ग or मुटिकम-विरुद्ध or जाह्य. Unnecessary, a. निकायोजन, वृथा in comp. Unnerve, v. t. Enfeeble, q. v. Unpack, v.t. उद्-घट् c.,कोशात् निष्कृत् 1 P. Unparalleled, a. निरुपम, अतुल. Unprecedented, a. अपूर्व. Unpretending, a. विनयशील. Unprincipled, दुर्वृत्त, विचारहीन, सवस-द्विवेकहीन. Unravel, v. t. उद्-ग्रंथ् 9 P, ब्याकु 1 U, च्या-ख्या 2 P. Unreal, a. असार, मायात्मक, अतथ्य. Unrelenting, a. See: Cruel. Unremitting, a. दूट, आशिथिल. Unreserved, a. अशेष, निःशेष, एं-,पूर्ण. Unrest, इ. चिंता, चेक्कच्यं, क्षोभः, अनिर्वृत्ति f. Unrestrained, a. निरवग्रह, उच्छंखल, रहाम, निर्येत्रण, अनर्गल, निरंकुश. Unrivalled, a. अप्रतिम, अद्वितीय, अतुल, अवतिरूपः अतुपम. Unroll, v. i. See Open. Unruly. a. Ungovernable, q. v. Unsaddle, v.t. पर्याण अपनी 1 P. Unscrupulous, a. निःशंक, शंकाहीन. Unseal, v. t. सुद्दां अपनी .1 P, उत्-घद् c., उन्सुद्रयति (D.), Unsettle, v. t. आकुलीकु 8 U, श्रुम् c., आकुलयति (D.); See Agitate. -ed, a. अस्थिर, आकुल, धुरुध. Unshackle, v. t. See Free. Unsheathe, v. i. कोशात् उद्- ह 1 P or निष्कृष् 1 P. -ed, a. विकोश, उछितित. Unsightly, a. अत्रिय-विरूप-वृश्चेत, कुरूप; See Uzly. Unsophisticated, a. निर्धाल, निर्धलीक, सरल, ऋज. Unsound, a. असार, अयुक्तिसिन्द. Unspeakable, a. अवर्णनीय. 2 अवाच्य. Unspotted, a. निष्कलंक, घिमल. Unstable, a. अस्थिर, चंचल. Unsteady, a. See Fickle. Unstring, v. t. (A bow) ज्यां अपनी 1 P or शिथिलयति (D.); 's bow unstrung' बिधिसस्यावंधं वदः (S. 2).

Unsuitable, a. अन्-उपपन-उचित. Unswerving, a. स्थिर, वृह, अचल. Untenable, a. अरक्षणीय, अप्रतिपादनीय. Untie, v. t. उत्-सुच् c., मोक्ष् 10, उद्-ग्रंयू 9 P, ज़िथिलयति (D.). Until, prep. See Till. Untimely, a. अकाल in comp.; oft. अप Unto, prep. See To. Untoward, a. प्रतिकूल, प्रतीप, अभद्र, फैएस्. Untwist, Untwine, Unveil Unwrap. See v.:t. Open. Unusual, a. अपूर्व, असामान्य, अलौकिक (की*∫*⋅). Unvarnished, a. यथार्थ, यथातथ, अनलंकुत. Unwholesome, a. अपथ्य, अहितायह. Unwieldy, a. स्थूल, अतिमहत्, अद्धत्थान-घोग्य. Unwittingly, adv. अज्ञात्वा, अज्ञानात्. Unworthy, a. अनर्ह, अयोग्य, निर्मुण; oft. by अ; '॥ object ' अपात्रं, अकारी, &c. Unyoke, v. t. सुच् c.,मोक्ष 10. 2 वियुद्ध 10. Up, prep., adv. उत् prefixed; ऊर्ध्व, उपरि, उचै:; 'up to ' See Till; आपदानात् ' up to being given away ' आफलोद यक्तमणा &c.; ' be up and doing ' कार्यध्यक्षो भवः ups and downs' पातीत्पाता:; See Down. -per, и. उपरितन (नी f.), उपरि-स्य, ऊर्ध्व, उत्तर; 'to get the u. hand' आभ-भू 1 P, अतिरिच् pass; See Excel. 10 A; See Upbraid, v. t. निर्मर्त्स Reproach. Uphold, v. i. समर्थ 10, इंडयति (D.), .उत्तेभू 9 P, सं-धू 10, आ-अव-लंबू 1 A; See Support. Upholsterer, s. गृहोपस्करविक्रयिन् m. Upkeep, ३. रक्षा, रक्षणं-Upland, ह. उपरिभूमि र्., अधित्यका. Uplift, v. t. उद्यस् : 1 : A, उत्था C., (उत्थापयति), उच्छि 1 U; See Raiso. Upon, prep, See On. Upraise, See Uplift. Upright, a. उन्नत, उन्दिल्ल, दृंडवत् ind., ऋजु. 2 सरल, सत्यातमन्, ऋजुः Honest .- ly. adv. दंहवत्; ऋणु,सारल्येन. Uproar, 1. कोलाइलः, कलकलः, तुसुलं. Uproot, v. t. उन्मूल् 10, मूलात् छिट् उत्पद्द 10, उद्ध् 1 P; See Eradicate. Upset, v. t. परिवृत् c., पर्यस् 4 U.=६. पर्यासः, परिवर्तनं: See Overturn. Upshot, s. परिणामः, पर्यवसानं. Upside, s. अधरांजाः, ' u.-down ' अधरोत्तर-a., अधोग्रस -a., ' turn u.-down '

अपोसुद्धीक.

Upstart, s. नवोदयः, नवोत्थानः, नविद्धः,

आगंतकः.

Upward, Upwards, adv. ऊधर्व, उपरि. 2 अधिक in comp.; अधिकत्रिशा नराः ' u. of 30 '; परं, पर: in comp. (पर:सहस्रा: शरद: U, 1).

Urban, a. पौर (री f.). नागरिक (की f.). 2 सुजन, सुशील, दक्षिण: -ity, s. ताक्षिण्य,

नागरिकवृत्ति र., सौजन्यं.

Urchin, s. (दृष्ट-) षहु:, माणवक:.

Urethra, s. सूत्रमार्गः-हारं.

Urge, v. l. मोत्सह c., प्रशुद् 10, उत्तिन c., प्रशुद् 6 P or c., प्रशृत c.; See Prompt. 2 निर्विधेन प्रस्क् 6 P, अनुनिर्वेध् 9 P; See Importune. -ency, ह. गौरवं, गुरुता, भार:. 2 निर्वेध:, आग्रह:. -ent, a. गुरु, आवश्यक (की 🏸), अपारिहार्य, अविलंब्य, -ently, adv. निर्वधेन. 2 आञ्च, अपरि-हार्यतयाः

Urine, s. सूत्रं, प्रसावः, मेह:. -v. i. मूत्र् 10. -al, s. मूत्रपात्रं-भाजनं -ary, s. मूत्रस्थानं.

=a. मूझ in comp.

Urn, हे (जल-) कुंभः, कलसः-सः, भाजनं.

Ursa-major, s. संसपय:-

Usage, हा प्रयोगः: 2 व्यवहारः आचारः, आचरणं, वृत्ति f.; 'conventional u. रूदि *f* .

Use, v. t. म-उप्-युक्त् 7 A, 10, ध्यव ह c., न्यापृ c., उप-, भुज् 7 U, सेब् 1 A; धु 10 (clothes &c.). 2 प्र-युज् ; 'is used in the sense of Light' तेजिस मयुज्यते; 'for it is found to be so used ' इति पयोग-दर्शनात: 'to be used (conventionally or by popular acceptance)' ex. by रूढ, प्रसिद्धः ज्योतिःशब्दो ज्वलन एव रूढः (S. B. 104); दाक्षिण्यरूढेन नाम्ना (R. 1. 31). 3 आचर 1 P, ब्यव-ह 1 P, बृत 1 A (with loc.); See Act. 4 अभ्यस्त-परिचित-a. कु 8 U. 5 (With inf.) By present tense simply; पातुं न मधमं च्यव-स्यति, नादत्ते &c. (S. 4) or by पूर्व, प्रशः 'I used to sing' पुरागायकग्रुत्तिरासं; 'it used to be so' एवं पूर्व आचार आसीत: ' to be used to ' आभेज, परि-चित, अम्यस्त, अनुभूत, उपसुक्तः, अनम्यस्त-रथचर्याः (U. 5) ' not used to sit in chariots'; !Used to pain' दुःखाभिज्ञः, अनुभूतदुःखः 'not'used to ornaments ' अनुपमुक्तभूषण: (S. 4).=s. उपयोगः, प्रयोजनं, अर्थः, फलं.कार्यः कि with instr.; कि तेन जातेन, कोर्शस्तेन जातेन &c.; Ses Want. 2 प्रयोगः, व्यवहारः, व्यापारः, उपभागः, सेवनं; ' to apply to one's own u. ' स्वयं उपयुद्धः ' in general u. ' -fui, 2. सर्वप्रयंक्तः खड़, मासिद्ध,

हित, सोपकार, उपयोगिनः उपकारिन, दितकर (रीf.). -fully, adv अनुथा, सफलं, सोपयोगं, अनुधा. -fulness, 8. उपयोगः गिता, हितकारित्वं -less, a. निष्प्रयोजन, निर्धक, विफल, निष्फल, निर्मुण, निरुपयोग, ज्यर्थ, अञ्चपयोगिन, प्रथा-मधा in comp. -lessly, adv. व्या. व्यथे. सधा, निष्फलं. -lessness, s. अञ्जपयोगः. वैयधर्थे.

Usher, मति(ती)हारः

Usual, a. साधारण (णी. र्.), सामान्य, इय-(च्या)वहारिक-प्रायिक-लौकिक-सांपदायिक-(की f.) मसिद्ध: oft. by 'u.-ly.' -ly, adv प्रायः, प्रायेण, प्रायशः, साधारण्येन, सामा-न्यतः, बहुजः,

Usufruct, इ. फल-फलभोग-आधिकारः.

Usurp, v. t. बलाद् ग्रह 9 U or आत्मसात्क 8 U, अनधिकारेण आक्रम 1 U, 4 P. -ation, s. वलाबु आक्रमणं-ग्रहणं, यलाप-हार:.-er, s. बलाद बाहिन्: 'u. to the throne ' राज्यापहारिन् गः.

Usury, s. कुसीदं, कौसीयं, अर्थमयोगः, ब्रास्ट्रि-जीविका. =: 1, 8 कुसीदकः, मुद्धचाजीवः, वार्धुपिकः, वार्धापः. -ous, a. कौसीद

(दी र्र.), सद्याद्धिक.

Utensil, ह. आंहं, पात्रं, उपकरणं, भाजनं. Uterus, 8. गर्भकोशः, गर्भाशयः, योनि f. -Uterine, a. सहोदर, सोदर, समानोदर, सनाभि.

Utility, 8. उपयोगः: See Use.

Utmost, a. परम, पर: ' to the u. of one's power ' यावच्छक्यं, यावच्छक्तितः; ' do or try one's u. ' यावच्छक्यं भयत् 1 A; "u. limit ' परा काष्टा, परा कोटि:; 'this is the u. that I can do ' एव से परमा विभवः (Ka. 159)

Utopian, a. काल्पनिक (की. f.), मनःसूद्धः ' u. scheme 'कल्पना-मन:-सृष्टिः.

Utter, a. संपूर्ण: See Complete. 2 सात्र in comp.; (मौरूर्य-केवल, मात्रमिदं). =v. t. उदीर c., ज्या-ह 1 P, उदाह, उद्मा 6 P, उच्चर C.; See Say also. -ance, s. उचचार:-रणं, उद्वार:, व्याहार:, उदीरणं, 'easy of u.' सुस्रो-च्चार्य, सुखोद्य. -ly, adv. सर्वधा, अशेषेण, साकल्येन, संपूर्णः

Uvula, ह, आहे-प्रति- जिद्धा.

Uxorious, a. स्त्रीवर्य, भार्यासक्त, स्त्रीविधेय, द्वारनिरत, कामवश. -ness, 8. धार्यासकि *f.*, भार्याधीनता.

V.

Vacant, α. जून्य, (fig also), रिक्त; with v. looks ' जून्येक्षण α.; ' v.minded ' श्रून्यहृद्य. 2 अस्वामिक; throne ' अराजक. -Vacancy, s. जून्यं, रिकं 2 जून्यं; अस्वामिकं अधिकारपदं -Vacate, v. t. उत्युद्ध 6 P. रिच् 7.P., परि-, त्यज् 1 P. wion, 8. अनध्ययनं, अध्य-यनविश्रामः-निवृत्ति र्., विश्रामकालः.

Vaccine, a. गव्य-

Vaccinate, v. t. गोपीजं निविद्या c.

Vacillate, See Waver. = ion, s. आस्थरता, अविश्वयः, चांचल्पं-

Vacuity, Vacuum, 8. जून्यं, खं, रिक्तं, आकाश.

Vagabond, a., इ. स्वेच्छाचारिन्, परिग्रमिन्; यथेच्छविहारिन्. 2 अज्ञातनिवास,गूढचारिन्.

Vagary, : ह. वि., भ्रम:, छंद:-दस् ग., मनो-लोल्यं, बुद्धिचापल्यं.

Vagrant, See Vagabond.

Vague, a. आनिश्वित, संदिग्ध, आनियत, आनि-णीत, अपरिच्छित्र. =ness, ह. आनिश्चयः अपरिच्छेदः, अनिर्णयः, संदेहः, संशयः.

Vain, a. व्यर्थ, निष्फल, विफल, निर्थक, मोप, मुघा-वृथा in comp.; ' v. thoughts' ब्रुधामनोरथाः 2 असार, निःसार, जून्य. 3 (Vainglorious) वृथाभिमानिन, अहंका-रिन्, बुधावलेप, गवित; See . Proud. -ly, 'in v. 'adv. वृथा, सुधा, निरर्थकं, व्यर्थ, निष्फलं. = Vanity, इ. वृथाभिमानः, मिध्या-गर्व:, अहंकार:; See Pride. 2 असारत्वं, निःसारता, अवलेपः, वैयर्थ्य, मोचता 3 असारद्रव्यं-

Valediction, s. आमंत्रणे, आपृच्छा, आप-करनं: स्वस्तिवादः. -Valedictory, a. च्छनं: स्वस्तिवादः.

स्वास्तवा चनिक (की र्र.).

Valet, ह. चेटः, दासः, पार्श्वचरः.

Valetudinarian, a., ३. सोगिन, दुर्घल, व्याधि-वीडित, सदारांगिन्.

Valiant, a. तिक्रांत, पराक्रमवत्, उरुविक्रम, जूर, बीर; See Brave. -ly, adv. सविकर्म, संपराक्रमं, ज्ञर-वीर-वत्, साहसपूर्वकं.

Valid, a. सचल, पचल, सप्रमाण्; सयुक्तिक (की f.), अखंडच, न्याय्य, धर्म. =ity, 8. प्रावलयं, सिद्धि *रि*

Valise, ३. चर्म-मंज्रुपा-पेटकः.

Valley, Vale, s, दरी, उपत्यकाः आदिद्रोणी.

Vallum, इ. प्राकारः, वपः.

Valor, इ. वि-परा-क्रम:, जीर्य, वीर्ये. =0115, a. जूर, बीर, विकांत; See Brave,

Value, o. t. मूल्यं-अर्ध-निरूप् 10 or स्था c. (स्थापयति) or सं-ख्या ८ 2 मन् 4 A, वि-

गण् 10, आ-कल् 10; 'v. highly,' बहु मन्-संमन् c. = 3. मूल्यं, अर्पः, See Price. 2 माहात्म्य, गरिमज़ m., ससारता. 3 महाय:, बहु-महा-मूल्यं. 4 अर्घनमाणं; ' fixing the v. ' अर्थमंद्यापनं. -able, a. महाई-र्घ, महा-बहु-मूल्य, मूल्यवत्, गुणवत् 🗝 बहु-मुल्यव्हर्यं. -ation, ह. मूल्यनिरूपणं-संख्या-पन-निर्णयः.

Valve, ह. कपा(वा) ट:-टी-टं; पिधानें Vampire, ४. भूतः, प्रेतः, पिशाचः-

Van, a. (सेना-) मुखं, अग्रभागः, अग्रं, मूर्धन m., नासीरं, शिरम् n.; 'in the v.' अग्रे, पुरस्तात्, अग्रतः. 2 यानं, See Cart; ' v .guard 'अग्रानीकं, सेनामुखं, नासीरचराः (pl.).

Vane, 8. वायुगतिदर्शि यंत्रं-

Vanish, v. i. तिरोधू 1 P, तिरोधा-अंतर्धाpass.; See Disappear. 2 वि-नश् 4 P, प्र-ਵਿ-ਨੀ 4 A.

Vanquish, v. t. पराजि 1 . A, पराभू 1 P, बशं नी 1 P; See Humble, Subdue. -er, s. जेत् m.

Vantage,-ground, s. अग्रभूमि f. 2 उत्कर्षः,

अष्ठपदं.

Vapid, a. विरस, नीरस, रसहीन.

Vapour, s. बादपः, धूमः, ' v. of the sky ' खबाष्पः, अम्रं; 'v.-bath' उद्यवस्वेदः. -v. i. चि-कत्थ् 1 A; See Boast. - ous, -y, u. बाज्यमय (यी f.), बाझ्यरूप. 2 असार, निःसार.

Variegate, v. t. चित्र् 10, चित्रीकु 8 U, कर्नुरीकृ, शयलीकु; कल्माययति (D.). -ed, a. चित्र, कर्नुर, कर्नुरित, कि(क)-मीर, किमीरित, शयल, कल्माष, कल्माषित, एत, शार, ' colour' कर्डुरः, किमीरः, श्वलः.

Variola, क्ष ससूरी-रिका •

Variet, इ.भृत्यः, किंकरः 2 नरापसदः, जाल्मः. Varnish, s. कुक्सभ: -v. l. कुक्सभेन लिप् 6 P,

क्रिग्धीकः; (fig.) बाह्यशोभा दा 3 U. "ary, v. t. परिश्वत c., विषयस 4 U or c., अन्यथाकु 8 U, नानाविध-विविध-व. कुः विषयांसं नी 1 P; See Change. -v. i. भिद् pass, परिवृत् 1 A; विरुष् pass.; oft. ex. by भिन्न, भिन्नरूप; प्रयोजनापेक्षितया प्रभूणां पायश्वलं गौरवमाश्चितेषु (K. III. 1) ev. -es with the object in view ': &c. ≈iable, व. अस्थिर, चंचल, परिवृत्तिज्ञील, अनित्य,अनवस्थितं.=iance, ४. भेदः, विरोधः, विशतिपत्ति र्नः विवादः, कलहः, वैरं, हंदं; ' to be at v.'' विप्रति-पद् 4 A; (अञ्च स्मृतयः विप्रतिपद्यते); 'at y.' विमत, विप्रतिपन, परस्परविरुद्ध. =iation, s. परिवृत्ति f., विकारः, भेद्ः, =iety, ह. विचित्रताः, भेदः, विशेष: in comp.; शमी वृक्षाविशेष:-भेदः. 2 श्चलता, चित्रता, (of colours); 'v. of' Various, q. v. =Varied, Various, a. विविध, नानादिध-रूप-प्रकार-जातीय, अनेकनाना in comp.; बहुविध; 'v. talks' उच्चावचाः प्रलापाः; 'in v. ways' अनेकधा, बहुविधं, नाना. =!y, adv. बहुधा, विविधं, नाना, नानाप्रकारं अनेकविधं.

Vascular, a. नाहीविशिष्ट संबंधिन

Vase, इ. कुंभः, कलसः जाः, पात्रं, भाजनं, 'a golden v.' भृंगारः, कुनकालुका.

Vassal, s. प्रजा, वशवतिर m., आयत्तः, पर-तंत्रः, See Dependent

Vast, a. विशाल, विस्तीर्ण, विपुल, अपारिमित, समहत्, अतिवृहत्.

Vat, 8. कुंड, (बहुत्) भांडे.

Vaticinate, v. t. See Prophesy.

Vnult, s. ग्रुप्ति f., विवरं, भूमिगृहं. 2 खोडक शीर्दे; 'v. of heaven' नभोमंडलं. 3 बल्मि तं. =v. i. बल्म् 1 P, ह्र 1 A.

Vaunt,-er, See Boast; 'v, ing of his might 'अतिदर्णितबल: (Mr. 5), स्वबला-बलिम:

Veal, s. गोवटसमांसं.

Veer, v. परिवृत् 1 A, भिक्तिद्देशं या 2 P or गम् 1 P.

Vegetate, v. i. उद्भिद् pass., स्फुद् 6 P, प्र-रुह् 1 P. -ion, s. उद्भिद्, उद्भिद्ः, तृणादि n., तृणजाति f. -Vegetable, u. उद्भिद्-द्, उद्भिष्ण, ओद्भिद् (दी f.). -s. (Eatable) शाकः-कं, हरितकं, शियुः. -s. उद्भिद्-जं, ओपधि f., तणादि.

Vehement, व. प्रचंड, तीव्र, तीक्ष्ण, वलवत्, उद्य, सरभस्, स्वेगः, परुष, रूक्ष (of tone, speech &c.). -ly, adv. बलवत् चंडं, तीवं. -Vehemence, s. चंडता, तीक्ष्मता, रमसः,

वेगः, तरस् ग., संरभः.

Vehicle, ह. यानं, प्रवहणं, वाहनं, रथः, वाहः, पत्रं 2 हारं.

Veil, v. t. छद् 10, आ-प्र-सं-, अवग्रंद् 10, सं-वृ 5 U, ब्यव-धा 3 U; See Cover. - अवग्रंद ने, आवरकं, आवरकः, तिरस्करिणीः 2 आवरणं, ब्यवधानं, आव्छादनं, संवरणः, throw the v. off 'स्वस्त्रं प्रकटीकु 8 U, or आविष्कु, वि-वृ 5 U, विषद्ोकु

Vein, s. (शें(सि)रा, धमनी, नाहि-ही र्रः; (of stones) रे(ले) खार् 2 इति र्रः, भावः, मनोद्यात्तिः; 'angry v.' कोपद्यतिः.

-y, a. शिराल.

Vellum, इ. चर्म-पट:-पत्रं-Velocity, इ. जवः, वेगः. रेहस् गः, रमसः ;

Venal, a. धनभेद्य, उत्कोचदानवश्य. 2 पण्य in comp; 'a v. woman ' प ण्य

Vend, v. t. वि-की 9 A, पण् 1 A. -cr, s. विक्रियन् m. -ible, a. पण्य, विक्रय-

Venerate, Venerable, See Revere,-ed. Venery, s. मैशुनं, रित f., संभोग: 2 मृगवा. -Venereal, a. (s.) in comp.; 'प. disease' उपदंश: 2 वाजीकर (री f.).

Venesection, s. शिराच्छेद:-

Vengeance, s. मतिहिंसा, भत्यपकारः, वैरानि-यातन-हाद्धिः f.; See Revenge.

Venial, a. मर्पणीय, क्षंतच्यालञ्ज, उपेक्ष्य, अल्पा oft. by उप pr.

Venison, s. मृग-हरिण-मांसं-

Venom, s. विषं, गरलं, गरं, क्वेहः. =ous, a. सविष, विषाक्त, दंदशुक्त, विष in comp.

Vent, v. t. उत्-वि-सर्ज 6 P, उत्सिष् 6 P. नि:-स c., उद्दम् 1 P, उद्द-प 6 P; See Emit. -अ. छिद्रं, रंग्नं, हारं; 'give v. to' उदीर् c., प्रस्टयति (D.), आविष्कु 8 U.

Ventilate, v. t. नीज 10; See Fan. 2 प्रचर c., प्र-सु c. = ed, a. प्रवात, वायुन्यात; 'a bed in a v. place' प्रकातश्यनं (M. 1). = or, s. नीजनं, च्याजनं.

Ventral, a. उद्र in comp.

Ventricle, s. कोश:-पः, द्वारं.

Ventriloquist, s. गारुद्वाद्न् m. -Ventriloquism, s. गारुद्वाद्ः.

Venture, s. साहसं, साहसिक्तया. 2 संकट, संशय:; See Danger. -ए. i. संशये निक्षिप 6 P. 2 उत्सह 1 A, साहसं क्व 8 U, धूब 5 P; 'we cannot v. to state this 'इति कथनरूपं साहसं कितं न शक्तमः, इति कथितं नोत्सहामहे; 'nothing v., nothing gain 'साहसे औ: प्रतिवसित -0us, sence, a. साहसिक (की f.), साहसदुद्धि.

Venus, s. ड्राकः, भागित्रः, कविः, उज्ञनस् कः, काव्यः, वैत्यग्रकः.

Veracious, व. सत्यवांच्, सत्यगिर, सत्य-वादिन, सत्यशील -Veracity, सत्यवा-दित्व, सत्यशीलता.

Veranda, s. See Porch.

Verb, s क्रिया, पदं. -था, a. शाब्दिक (की f.), शाब्द (ब्दी f.), शब्द रूप. 2 (Oral) वाचिक-वाचिक -(की f); (वाचिक-मिदानीं श्रोतिक्छामि Mu. 5). -ally, adv. वाचा. 2 शब्दतः, यथाशब्दं. -atim, adv. यथाव्याहतं, पदानुपदं, शब्दशः, यथा-शब्दं. -08e, a. वाग्वहल, अतिविस्तीर्णं, See Prolix. -osity,-lage, s. वाग्वस्तरः, वाक्प्रचंचः वाग्रुपच्यः.

Verdant, a. इरित, शाहल.

Verdure. ८. हरितत्वं, हारित्यं, शादः, शाह-लता; 'clothed in fresh v. of sprouts' नवहरितसस्यांकुरवतीः

Verdict, ८ निर्णयः; विचारः; दंदनिर्णयः. Verdigris, ८ ताम्रकिद्दं-मळ्, कळंकः. Verge, s. मातः, पर्वतः, धाराः, 'on the v. of ' उन्सुख (स्ति त्रि.), आसम्म in comp.; 'on the v. of ruin ' विनाशोन्सुख, आसम्बद्ध 2 दंदः, यदि ति - v. i. अव - ,ळंब् 1 A; by (s.); 'is v. ing on ruin' आसम्बद्धाः वततः, 'when it was v. ing towards sunset' परिणंतमाये अहनि 'v. ing on 18' अष्टाव्हायपदिशीयः, See Border. -er, s. दंदिन m.,दंद-वेन-धरः.

Verify, v. t. प्रमाणीकु 8 U, प्रमाणयति (D.), समर्थ 10, सत्याकु, सत्यापयति (D.), निर्णी 1 P. -leation, s. सत्यापनं, सत्याकारः

Verily, adv. सत्यं, नूनं, नियतं, नाम, खलु. Verisimilitude, इ. संभवः. 2 साहुइयं. Veritable, Verity, See True, Truth.

Vermes, s. (pl.) क्रुसयः, कीटकाः.Vermicide, -Vermifuge, a. फुमि-हर-न्न (न्नी.); -Vermlculer, a. क्रुमिसहुश (न्नी.), -Vermlform, a. क्रीटकाकृति.

Vermillon, s. सिंदूर, -a. शोण, रक्त. -v. t., 'cover with v.' सेंदूरीकु, सिंदूरेण रंख c. Vermin, s. कुमय: (pl.), कुमिगणः.

Vernacular, a. जन्म in comp.; v.dialects' भाषा, प्राकृतभाषा. - अ-जन्मभाषा, मानुभाषा-Vernal, a. वासंत (ती f.), वासंतिक (की

f.), वसंत in comp. Versatile, a. चपल, लोल, लोल-मति-बुद्धि, चंचल; See Fickle. -ity, s.

(बुद्धि-)चापल्यं, लोल्यं.

Verse, s. कविता, पद्यं, काड्यं; 'syllabic v.' हत्तं; 'blank v.' सक्तमासः 2 श्रोकः. 3 (Portion of v.) चरणः, पादः, पदं. -Versify, v. t. पद्यानि रच् 10 or निषंध् 9 P, कवयति (D.). -ler, s. कविः, कवि-देश्यः =ication, s. श्रोक-पद्य-रचना, छंदोबंधः.

Versed, a. अभिज्ञ, छुज्ञल, निष्ठण, मर्वाण, म्याविष्ठित, अभ्यंतर, विज्ञारह, See Skilful. Version, a. Translation, q. v. 2 पाठांतर, पाठभेदः

Vertebra, s. पृष्ठवंशास्थि n. -te,-ted, a. पृष्ठवंशयत-विशिष्ट.

Vertex, s. शीर्प, अग्रं, शिखरं, See Top

Vertical, a. ऊर्ध्व-उपरिन्तन (नी f.), लंब-रूप. नाप, adv. अधोसुखं, ऊर्ध्वाधरं.

Vertigo, s. ग्रमरं, See Giddiness.

Verve, ह, उत्साहः, आवेशः-

Very, adv. अति-सु pr., सातिशयं, अतीव, भूरि,ति-सु-तरां, अत्यंतं, See Exceedingly; 'v. deceitful 'भूरिमायः -a. ex. by demonstrative pron. with एवं, 'the v. hills' त एव गिरयः; 'this v. day' अर्थेव-2 सत्य, तथ्य-3 मार्च in comp., केवलः

Vesicle, इ. त्वक्-चर्म-स्फोटः Vesper, इ. संध्या, संध्योपासनं

Vessel, 8. पात्रं, भाजनं,भांडं, आधारः. 2 पोतः, समुद्रयानं, जलयानं, वहित्रं, नौः. 3 नाडी; See Vein.

Vest, s. वर्स वेश:-प:, वसनं. -v. t. घेष् c., परि-धा c.; See Dress. -ed, a. (in) ध्यवस्थित; 'are warlike qualities v. (in any one)' किं ध्यवस्थितविषयाः क्षात्रधर्मा इति (U. 5). 2 अधीन, आयत्त. -Vestment, Vesture, s. वासस् १८., वर्झ; Dress.

Vestal, a. शुद्ध, पवित्र; See Chaste. Vestibule, s. देहलि-ली f.; See Porch.

Vestige, ह. चिह्नं, अंकः, लक्षणं, पदांकः, पदपंक्ति र , पदवी.

Veteran, a., 3. जातासभव, ज्ञानवृद्ध, अभ्या-

Veterinary, 8. पशुचिकित्सकः, पशुवैद्याः, (art)पशुचिकित्सा.

Veto, v. t. मृति-नि-षिच् 1 P, प्रत्या-ख्या 2 P; See Contradict. = ८. प्रति-नि-पेधः, प्रत्या-टेडाः

Vex, v. t. बाध् 1 A, पीड् 10, क्लिश् 9 P, संतप् c., उद्दिन्द c., अर्द् 1 P or c. 2 प्रकुप् c., क्लोधं उद्दीप् c. =ation, s. क्लेझः, दुःखं, पीडा, कर्षः, वाधा, आयासः, संतापः 2 प्रकोपतं, क्लोधोद्दीपनं. =ations, a. कष्टद, क्लेश-कर-पीडाकर.-(शि. f.), उद्देगकर, संतापक. =ed, a. दुःखित, संतापित, अद्दित, &c. =edly, adv. सक्लोधं, सोद्देगं.

Viand, (V. s.) ३. अर्ज, भक्ष्यं, सिद्धान्तं. Viaticum, ३. पाथेयं, पथि भोज्यं.

Vibrate, v. i. दोलायते (D.), कंप् 1 A, स्फुर् 6 P, अम् 1, 4 P = v. t. अम् C., इतस्ततः चल् ट., वि-घू 5, 9 U. =ion, s. आंदोलनं, दोलायितं, स्फुरणं, कंपः, अमणं.

Vicar, 8. प्रतिनिधिः --ious, a प्रतिनिधिरूप.
Vice, 8. अधर्मः, पापं, पापाचरणं, असद्।चारः, इयभिचारः. 2 दोषः, दुर्गुणः, ध्यसनं. 3 (Instead of) Ex. by स्थाने or प्रतिनिधिः oft by उप pr.; 'viceroy' 'vicegerent,' राजप्रतिनिधः; राजस्थाने स्थितः; 'v.-president' उपाध्यक्षः -Vicious, a. दुष्ट, दुराचार, अपथमवृत्तः, ध्यसनिन्, दुरासमरः, पापवृत्तः, दुर्वृत्त, दुश्चरित, खंडितवृत्ति.
-Iy, adv. दुष्टतया, दुर्वृत्ततया, दुष्टमावेन.
Vicinage, Vicinity, s. संनिधिः, संनिधानं,

Vicissitude, इ. आ-परि-इत्ति र्र., विपर्ययः, परिवर्तः, अद्धक्रमः; 'Oh! how rarely seen (by mortal prescience) the strange v. s of human life! अहो अलक्षितोपनि-पाताः पुरुषाणां समविषमद्शाविभागपरिण-तया भवति (Mu. 6).

संनिकर्षः.

Victim, s. बलि:, उपहार:, वध्य:, यज्ञपशुः; (fig.) See Prey. -ize, v. t. उपहारीक 8 U; See Sacrifice

Victor, Victorious, s., a. वि-, जायन, जैन (जी f.), जिस्वर (री f.),जिष्णु,गाप्तजय. 2जय-मद्,जयावह. =iously,adv. स्विजयं,जयपूर्व. =y. s. वि-,जयः, 'gain v' विजयं-लभू 1 A, or प्राप् 5 P, वि जि 1 A; 'v. to your Majesty' जयत जयत देवः

Victual, v. t. खाद्यसामधीं उपकरूप c =s. (V. 8) खाद्य-भक्ष्य-सामग्री, भक्ष्यसंभारः. =ler, s. भक्ष्यविक्रयिन् m. =ling, s. अन-

विकयः, भक्ष्यच्यवहारः.

Vie, (with) ए ं स्पर्ध 1 A, जि desid. (जिगीपति), See Rival; अहमहमिकया प्रणामलक्ष्या: (Ka. 81) ' v. -ing with

each other for saluting '.

View, v.t. सं-,ईश्र 1 A, निर्वर्ण 10, आ-अव-लोक 1 A, 10, निरोक्ष : See See. -s. आलो-कनं, समीक्षणं, दर्शनं, दृष्टि f : ' point of v.' दृष्टिः, पक्षः; 'from a worldly (practical) point of v.' लोक-ज्यवfrom a worldly हार-दूष्टचा: ज्ञास्त्रदृष्टचा & : इत्येतलोक-बुष्टचा निद्धितं आखद्धचा न पराण्यते (S. B. 508); from this point of v. अस्मिन् पक्षे 2 मतं, ब्रुद्धि f_{ij} माति f_{ij} छृष्टिः. 3 हेतुः, आशयः, अभिषायः, उद्देशः, with what v. ' किछहिइय, केन हेतुना, किमभिगेत्य; ' with this v. ' अस्माद्धितीः, एतदर्थ: ' of narrow v.s 'क्रूपणबुद्धि-दृष्टि; of liberal v. s '.उदारधी:- 4 दूक्पात:-विषय:, नयनगोचारं: प्रदेश:; 'having in v.' हागोचरवर्तिन्. =less, a. अहूइय.

Vigil, इ. जागरणं, प-,जागरः, रात्रिजागरः -ance, इ. अवधानं, अवहितता,वृक्षता, जाग-क्कता. -ant, a. जागरूक, अवहित, दक्ष, सावधान, अप्रमत्त, -antly, adc. अप्रमादेन,

सावधानं-

Vigour, ८. वीर्थ, चलं, शक्ति क्रि., ओजस् ११०, सम्बं, तेजस् ११०, प्रभावः, पौरुषं; See Strength. =ous, १८, प्रवल, ओजस्विन, महासम्ब, ऊर्जस्वल, वीर्यवतः, See Strong; सोत्साह, समयत्न. =ously, adv. चंहं, बलवत्, तरसा, ओजस्वितयाः, सवीर्थ, महा-प्रयत्नेन, सोधमं, सोत्साहं.

Vile, a. अधम; नीच, जघन्य, नि-अप-कृष्ट-—ness, s. नीचता &c.; See Mean, &c. —Vilify, v. t. परि-वद् 1 A, कुत्स् 10, आ-क्षद्र c.; See Traduce, Libel. —er,

-Ication: See Calumny.

Villa, 8. ग्राम्यं गृहं, विनोद्स्थानं-

Village, अ. ग्रामः, निवसथः, 'head of a v.' ग्रामणीः, ग्रामेशः, ग्रामाध्यक्षः - - ग्राम्य, ग्रामीय ग्रामीण, ग्राम in comp. - er, ग्रा- मिन् m-, ग्रामिकः, ग्रामवासिन् m-, ग्रामीणः, ग्रामस्थः, ग्राम्यजनः

Villaln, s. दुर्वृत्तः, अपसदः affixed, (नरा-पसदः), चांबालः, खलः, अधमः, दुरात्मन् गः; See Rascal also. -ous, a. दुर्वन, दुष्टतम, अधम &c.

Villein, इ. दासः, प्रजा. Vim, इ. शक्ति र्र., सस्वं, बलं:

Vindicate, v. l. रक्ष्म 1 P, प्रमाणीक् 8 U, समर्थ 10, प्रति-पद c., स्था c. (स्थापयित); (from blame) छुधू c., निदोंबीक्क. 2 निर्वेह्व 1 P or c.; निर्वेह्वस्तेपस्यस्नेहः (U.3) 'thy parental affection has been v. ed '. =ion, s. रक्षणं, प्रतिपाद्वनं; स्थापनं; निर्वाहः, दोषस्रिक्त /., परिशोधनं. =or, s. रक्षकः, समर्थियत m.

Vindletive, a. प्रतिकारपरायण-शील, वैर-

अक्षमिन, असहिष्णु-

Vine, ८. द्राक्षा,-छता. -ous, त. सुराम्य (यी f.). -Vinegar, १. शुक्तं, शक्तिकं. -Vineyard, ८. द्राक्षाक्षं-चाटिका. -Vintage, ८. द्राक्षाः, द्राक्षाफलं, 'v.-time' द्राक्षाचचयकालः. -Vintner, ४. शांहिकः, सराजीविन कः

Violate, v. t. धृष् c. (a woman). 2 आति-क्रम् 1 U, 4 P, उल्लंघ् 1 A, 70, अतिच्या 1 P, व्याहच 2 U, लुप् c., भंक्र् 7 P; 'for fear of v.-ing your word' यतिज्ञाभंग-भीकणा (त्वया) 3 भंजा, पराजि 1 A.-ion, s. अतिक्रमः, भंगः, उल्लंघनं, लोपः, पर्न. 2 आ-,धर्षणं-णा. -or, s. धर्षकः. 2 उल्लंघनः

Violent, a. प्रचंह, प्रयत्न, तीव, ग्रुक, महावेग, जग्न. 2 साहसिन, साहसिक (की f.), तीक्षण-कर्मनः, 'a v. death 'अपमृत्यः. -ly, adv. प्रसद्धः, पसमं, तरसा, वेगेन, वलारकारेण, बलवत्, उर्चंहं, तीवं, गाढं, अति-सु pr.; 'v. in love 'गाढान्तराग. -Violence, 'इ. बलं, तरस् "., जनः, वेगः. 2 बलात्कारः; साहसं, प्रमाथः, पसमं.

Violet, s. पारलं. 2 (Colour) नीललोहितः. Violin, s:सा(ज्ञा)रंगी, पिनाकी.

Viper, १. दंदशुकः, आहिः, ५०० Saake. Virago, १. स्त्रीयोधी, पुरुषवृत्तिः, ऋषभी.

Virigin, इ. कुमारी, कन्या, तरुणी, अक्षता, अक्षत-अविद्ध-योनिः, पुरुषास्पृष्टा. - कि. सीमार (री ति.), (इ.) in comp. 2 वि-, शुद्ध, अक्षत. - ity, इ. कीमार, कुमारीत्व, पुरुषास्पर्दाः. 2 विश्वद्धता.

Virgo, s. कन्या, राशिः. Viridity, s. See Verdure.

Virile, a. पौरुष (बी.र.). पौरुषेय (बी.र.). पुरुषांn comp. =ity, इ.पुंस्त्वं, पुरुषत्वं,पोरुषं. Virtue, इ. धर्मः, पुण्यं, सुकृतं, मदाचारः, साधुता, धर्माचरणं, नीति रं. 2 ग्रणः, सद्

हुणः. 3 शक्ति f., बलं, प्रमावः, सामध्ये; by v. of वंशात्, बलेन, प्रभावेण. =Virtual, a. वास्तविक (की f.), better by 'v.-ly '. -ly, adv. वस्तुतः, यथार्थतः, अर्थत:, =Virtuous, a, धार्मिक (की f.), बुण्य-धर्म-ज़ील, धर्मपर-परायण, साधु, पुण्या-त्मन्, सुकृतिन्, पुण्यभान्, न्यायाचार, साधु-वृत्त, मदाचार, सञ्चरित; oft, by मत्; सती, सज्जनः &c. 2 (Offacts) धर्म्य, पुण्य, साधु. -ly, adv. धर्मतः, धर्मेण, सदाचारतः. Virulent, a.: उग्र,: कद्द, तीक्ष्ण, चंड; Sec Mailgnant. Sharp.

Virus, ३. त्रिषं.

Visage, 8. आस्यं, आननं, बद्नाकृति रि., बद्न-च्छाया: ' with sad v. '. विषण्णवद्न.

Viscera, ह. अंत्राणि (pl.).

Viscid; Viscous, a. सांद्र, इयान, शीन; चिक्कण, स्निग्धः ' v. fluid '. दानजलं, दानं (of an elephant).

Visible, a. दूर्य, हुग्गोचर, प्रत्यक्ष, ट्रंष्टि-विषय, नयनपथवतिन, नेत्रविषयगत, व्यक्त, सुमकाश, चक्षुयाता, and sim comp. -Visibly, ado. प्रत्यक्ष, प्रत्यक्षतः, साक्षात्.

Vision, 8. दृष्टि f., चधुरिद्रियं. 2 छाया, आभासः, माया, मनःसृष्टि 🏂 कल्पना. 3 स्वमः, स्वमदर्शनं. =ary, a. अवास्तव (वी f.), मानासिक-काल्पनिक -(की f.), मन:-सप्ट-काल्पित.

Visit, है दर्शन, अभ्यागमः. 2 साक्षात्कारः; ' pay a v. to ' इप्टें अभ्यागम् 1 P. =v. t. हुत्रू, अभि-इ 2 P, अम्युपगम्, इष्टुं गम् or या 2 P. 2 साक्षात्क 8 U. 3 (With punishment) दंड 10; 'v. a lover' ' अभि-स 1P (कास्त). =ant,=or, ह, अभ्यागतः, युहागतः. -ation, s. अभ्यः गर्मनं. 2 दुर्वि-पाकः-

Yisla, 8 बीधि-धी र्-, तरुपंक्ति-श्रेणी र्-,

Visual, a. चाश्चव (जी f.), दृष्टिगत, चश्चस् नेत्र in comp.; v. organ ' चश्चिरिदियं.

Vital, a. आवश्यक (की f.). 2 प्राणभूत, जीव-प्राण in comp.; ' v. air ' प्राणवासुः। ' v. principle ' जीवात्मा; ' v. part' मर्मन n-; ' v. - s ' मर्माणि; ' touching (rending, piercing.) the v. s. ' এত্-तुद, मर्भस्पृञ्ज, मर्माणि कृतत्. -ity, s. जीवनं, चेतनत्वं, सजीवत्वं, चेतनाः, प्राणः, जीवः, जीव-प्राण-शक्ति 🗗

Vitiate, v. i. Corrupt, q v. -ion, s.

ट्रपणं, अंशनं.

Vitrious, a. काचज, काचाभ, काचमय (यी f.). =Vitrify, v. t. काचसात्क् 8 U.

Vitriol, s. (Blue) तुत्थांजनं, शिखिबीवं, वितुसकं, मयूरकं, कपरी; (green)कासीसं. Vituperate, ion, See Censure.

Vivacious, a. महुल, सोत्साह, सतेजस्. -ness, -Vivacity, 8. उत्साहः; तेज-स्विता, प्रफुलता, उहासः.

Viva-voce, See Orally.

Vivid, a. सुस्पष्ट, विशद्, परिस्फुट. Vivify, o. t. जीवू c., सजीवीकु 8 U.

Viviparous, a. जरायुज, जीवज. 2 सचेत-

Vixen, s. कलहिया, कर्केशा, चंडी.

Vocable, ८. शब्दः, वाक्यं, वचने.

Vocabulary, s. अभिधानं, कोशः, शब्दा-णेवः, शब्दसंग्रहः-कोशः.

Vocal, a. वाचिक (की. f.), वाझ्मय (यी f.), बाग्जात. 2 बाणीयुक्त, वाग्विशिष्ट. 3 सुस्वर, मध्रर: ' v. music ' कंडगीते-

Vocation, 8- वृत्ति f., व्यवसायः, नियोगः,

व्यापारः.

Vocative, ह. संघोधनं, संबुद्धि 🗸

Vociferate, v. i. उच्चे: ऑकंद् 1 P, उत्कुश 1 P, उद्-वृक्ष् 10. =ion, ह. आक्रोशः, उद्-घोषः. -Vociferous, a. महाशब्द, सको-लाहल, उद्योषण: -ly, adv. महाशब्देन, उद्घोषेण-

Vogue, ८. ब्यवहारः, प्रवृत्ति ∱., प्रचारः, रीति f., जुण्णा पद्धतिः; 'it is not in v. here अञ्च नेद्रशो व्यवहारः ' being long in v.'

चिरप्रवृत्त.

Voice, इ. स्वरः, स्वनः, नादः, शब्दः, वाणी, वचनं, वाच् रे., कंटध्वानिः-रवः. 2 मतं, अ-भिपाय:,'with one v.' एकचित्तीभूय, ऐकम-त्येन, ' cracked v. ' भग्नहारः; 'active v.' कर्तृवाच्यं, 'passive v.' कर्मवाच्यं, 'neuter v. 'भावबाच्यं.

Vold, a. जून्य, रिक्त. 2 आसिद्ध, अपनाण, अकिंचित्कर (री f.), निरर्थक, 3:Destitute. Davoid, of q. v. = s. जून्यं, जून्यस्थानं. =v. t. रिच् 7 P or c., श्रुन्थीकु. 8 U. 2 निष्फलीक - 3 (Excrement) उद्या C., विन उत्-सुन, उद्-न 6 P. -able, a. विवर्जनीय, परित्यक्तव्य-

Volatile, a. वायुपरिणामशील. 2 चंचल, लोल; See Fickle. -ity, s. चापल्यं, चांचल्यं.

Volcano, ८. ज्वालामुखः, आग्नेयगिरिः-

Volition, s. संकल्पः, इच्छाः, See Will.

Volley, हर वर्षः, (शिलावर्षः, झरवर्षः 🖑 ೧.),_ वृष्टि *f*्र-पातः.

Voluble, a. चंचल, चयल. 2 (Of tongue) वाचाल, चपलजिद्ध.-Volubility, ह. वाकु-चापरुयं.

Volume, इ. खंड:-हं, भागः, पुस्तकं (when the sense is clear). 2 अंतर्गतं धनफलं. 🔊 आविलि ली रि., पटलं, राशिः, मंहति रि. -Volur: '30us, a. विस्तीर्ण, बहुपुस्तक.

Voluntary, a. ऐन्डिक्स-याद्वृन्डिक f.), इच्छा-सति-पूर्व; better ex. by 'v.-ily.'—ily, adv. यद्वच्छया, इच्छापूर्वकं, स्वेच्छासः, प्र-नि-कामं, आत्मसंतोषेण.—Volunteer, v. t. अयाचितं उपानी 1 P or इत c. (अर्प-यति) or दा ? U or कु 8 U.—s. याद्व-च्छिकः अपस्तः, स्वेच्छामीनिकः.

Voluptuary, Voluptuous, s., a. विष-यासक्त, भोगन्दिरत, इंद्रियसुखासक्त, विष-

-चिन्: See Sensual.

Vomit, v. उड्-, तम् 1 P, उद्-पृ 6 P, छर्द् 10, उत्थिप् 6 P. = s. वार्त. 2 वमनं (emetic). = lng, s. वमनं, वमः मि f., वमधः, पट्छिद्का. = lve, a. वमन (नी f.), पांतिकर (री f.), वांतिकतः

Voracious, a. घरमर, गृध्तु, आसिलोह्रप, औदरिक (की f); See Cluttonous.

Vortex .8. भामे f .. आवर्त:.

Votary, है. भक्तः, उपासकः, पूजकः, आश्रितः. vote, है. संमिति कि, संमतः. = एकः संमिति-अञ्जमोदनं-दा 3 U. मतं मकाञ् (...; संमितिपूर्व च 5 U or नियुद्ध 7 A, 10 or दाः

Votive, a. संकल्प-संबंधिन-दृत्त-

Vouch, v. t. साक्षीक 8 U, प्रमाणीक, प्रम णं दा 3 U. 2 हढीक, बढयात (D.).-टा, s. प्रमाणपर्व लेखा, साधनपर्व लेखा, आगमः.

Vouchsafe. v. t. वि-तृ 1 P, क्रुपया दा 3 U; (with inf.) व-त्र द् 1 P; See Condescend, Please; भगवान मारी चस्ते दर्शनं वितरति (S. 7:) 'v.s thee an audience' 2 अतु-ज्ञा 9 U.

Vow, 8. वर्त, संकल्पः, प्रतिज्ञा, रापथः, नियमः, 'under a v. 'वत्तवद्ध, धृतवत, संकल्पबद्धः = ७. प्रति-ज्ञा 9 A. प्रतिज्ञां छ 8 U or
आरुद्ध 1 P, सरापथं-सप्रतिज्ञां वद्ध 1 P or
अभि-धा 3 U, (Say, q. v.); 'he has
v. ed to destroy us' अस्मिहिनाशे क्रतसंकल्पोसी.

Vowel, s. स्वरः, अच् m., अज्वर्णः.

Voyage, १. जलयात्रा यानं, समुद्रयानं, संयात्राः =v.Ex. by क्ष with (१.) प्रोतेन ग्रम् 1 P. जल-वर्त्मना गम्. =er, १. सांगात्रिकः, जलयात्रिकः.

Vulgar, a. बाम्य, असम्य, अश्लील, अशिष्ट; प्राकुत, लोकिक (की f.). —ism, s. ब्राम्या रातिः. 2 बाम्यक्वद्यपोगः. —ity, s. असम्य-ता, अश्लीलताः —ly, adv. साधारणतः, लोकिकरीत्याः 2 असम्यरीत्या, बाम्यतया. —izo, v. i. ब्राम्यीकः

Vulnerable, a. भेटा, धुल्य; वेध्य; 'v. point' रंधं, छिद्रं, समन्दं गः; आबुणोदात्मना रंधं रंधेषु महरन रिप्न (R. xVIII. 61) 'guarded against his own v. points ' &c.

Vulpine, a. धूर्त; शूगालवत्. Vulture, s. गृधः, दाक्षाच्यः W.

Wad, s. चूर्णरोधनी.

Waddle, v. i. इंसवत् गम् 1 P or चर् 1 P. Wadz, v. i. हा 1 P, कप्न गम् 1 P, क्र-

च्छेण पारं गम्

Wait, v: t. बहु 1 P or c., उत्क 6 P; कण-वाही मालिनीतरंगाणां (S. 3) हैं पुष्परेण्यत्कि-रैवित: (R. 1. 38); (boat &c.) वहु ,, मणुद् c., प्रचुद् 10, प्रेर् c.; See Drive. -v. i. हु 1 A, वायुना वहु-नी-pass:

Wag, v. l. सं-,चल c., धि-,धू 5, 9 U, धि-धिए 6 P; 'w. ging the tail' लांगलचा-लनं-विक्षेप:-विंधूति f. ev. i. चल् 1 P, ध्रु pass. es. परिहासवादिन् m. egish, a. Sec Witty, =Wag-tail, s. खंजन:

Wage, v. l. (War) विश्रह 9 P, युद्ध

आरभ 1 A.

Wager, 8. गतहः, पणः. =v. गतह-पण् 1 A, (with gen. of thing staked).

Wages, ह. वेतनं, शृति f., मूल्यं, निवेंशः, पणः: See Hire.

Wagon, s. प्रवहणं, यानं, शकदः दं, चातुरं--er, s. शाकटिकः, शकटवाहः, चातुरिकः.

Waif, 8. अज्ञातस्वामिकं दृब्यं.

Wail,-ing, See Lement,-ation.

Wain, s. गोवहनं, शकटः दं. Wainscot, s. भित्तिपटलं

Waist, इ. मध्यः ध्यं, मध्यमः मं, काटि-दी र्., काटि-देशः; : 'w.-coat' काटिवसं. Wait, r. i. स्था 1 P; (for) प्राप्ते-ट्रस् 1 A, अज्ञ-प्रति-पा c. (पालयित) (of time and persons); 'w. for some time' कालः काश्चरप्रतीक्ष्यतां (K. II.: 54); मां प्रति-पालय &c.; सह् 1 A, स्थाः (of time only) (हिन्नाण्यहान्यहासि सोहुमहन्न शि. v. 25); स्कृतिगावस्थया वहिरोधापस इव स्थितः (S.7) 'here is fire in the state of a spark (only) w. ing for fuel (to blaze up)'; (on or upon) उपस्था 1 A, उप-अज्ञ-आस् 2 A, उप-सेव् 1 A, उप-ज्ञा-आस् 2 A, उप-सेव् 1 A, उप-ज्ञा-भार 2 A, उप-सेव् 1 A, उप-ज्ञा-

Walve, v. t. परि-,त्यज्ञ 1 P; Sec Abandon.

Wake, v. t. प्र-बुध c., जागृ c. =v.i. प्र-विबुद 4 A, जागृ 2 P. =s. जागरणं, जागरः,
प्रवोधः-धनं. 2 पद्वीः; 'follow in the
w. of 'पद्वीं प्रतिपद् 4 A; See Trend.

=ful, a. (lit.) राज्ञिजागर, निद्राविसुख,
विनिद्रं, उजिद्रः, जागरूक, द्रस, अविद्रत,
सावधानः. =fulness, s. जागरः-रणं, अस्वापः, अस्वमः, अनिद्रा, प्रवोधः, जाग्रक्वस्थाः 2 दक्षता, अवधानं, &c.

Walk, ए. i. (पद्स्यां) चर् चल्नम् 1 P, परि-,क्रम् 1 U, 4 P, पादास्यां या 2 P &c.; 'w. about', 'w. to and fro' परिक्रम्, इतस्ततः अम् 1, 4 P; (for pleasure) चिन्ह् 1 P; 'w. away,-off' अपस् 1 P, अप-या-क्रम्-गम् &c. =s. =ing, इ. पाद्म्यारःगमनं, 'w. about' परिक्रमः-मणं, 'taking a w.' विहारः, विहरणं, (वायुसेवनार्थ) परिक्रमणं. 2 गमनागमनस्थानं, अध्वगमार्गः. =cr, इ. पाद्म्यारिन, पा(प)व्यः.

Wall, s. भिति f., कुडचं; 'enclosing w.'
प्राकार:, वरण:, साल:, प्राचीरं; 'take the
w. of 'अग्रस्थानं आ-सद् c.; 'go to the
w.' अव-सद् 1 P, अवसक्त-उच्छिक-कः भू
1 P; 'drive to the w.' अव-सद् c., उच्छिद

7 P. =v. t. प्राकारेण आ-व 5 U.

Wallet, s. भक्षा; श्रुदकोषः. Wallow, v. i. लुद् 6 P. लुद् 4 P; क्रीड् 1 P. Walnut, s. अक्षोटः, अक्षार (fruit).

Wan, a. See Pale. Wand, s. दंड:, यप्टि f-

Wander, v. i. परि-, अस् 1, 4 P, अह 1 P, दि-चर् 1 P, परि-, कस् 1 U, 4 P; 'w. from' अंशू 1 A, 4 P, च्यु 1 A. =s., =lng, s. परि-, अमणे-अटने. =er, s. परि-अमकः, अमिन m.

Wane, v. s. परि-, क्षि 1 P or pass., -इस् 1 P; See Decay Decline. -s. क्षय:, इास: -ed. a. परि-क्षण, क्षीणकल, मास-क्षय, निष्कल, कलाशेष (चंद्रः). -ing, a. क्षयिन, क्षय in comp.; 'w. period' क्षयकाल:, कुष्णपक्षः, चहुलः, ताम-बपक्षः

Want, v. अपेक्ष् 1 A, आ-,कांक्ष् 1 P, इच् 6 P; gen. ex. by, कार्य, प्रयोजनं, अर्थः, fth. (with gen. of that which wants and instr. of thing wanted); 'I do not w. this house' ममानेन गृहेण न कार्ये, न प्रयोजन &c.; ' why do you w. to see her ? कि तया दृष्टया (S. 2). 2 Wish, त. v. 3परि-,हा pass.; हीन, रहित, निर् in comp.; आर्यस्य भुविहितमयोगतया न किमपि परिहास्यते (S. 1) 'nothing will be w. ing ' &c.; 'w. ing in courage ' शौर्यहीन, ुनिर्वीर्य, &c.; 'he w. s. wisdom स निबुद्धिः, ज्ञानरहितः =8. अपेक्षा, प्रयोजनं, कार्ये, आकांक्षा. 2 अभावः, विरहः, अमाप्ति 九, राहित्यं, हीनता. 3 न्यून-ता, ऊनत्वं, अपचयः. 4 दारिद्रां, धनाभावः, हुर्गति f., कुच्छुं; 'come to or reduced to w. ' वारिद्योपहत, भाग्यक्षयपीडितां द्शां प्रपन्न (Mr. 1). »ing, a. ऊन, न्यून, विकलः See Deficient.

Wanton, a. विलासवत्, विलासिनः, ' w. sport ' विलसितं See Playful. 2 अ-

नियंत्रित, निर्मर्थाद, स्वेच्छापद्यस, लोल, (स्वभावलेल), स्वैरित, स्वेच्छाचारित, क्षाप्त in comp.; 'a w. woman' युंखली, स्वेरिणी, बंधकी 3 ज्ञानतः कामतः कृत, योधपूर्व छतः 4 प्रचुर, विपुल. -v. i. विलस् 1 P, क्रीस् 1 P, वि-भ्रस् 1, 4 P -Iy, adv. स्विलासं; निर्यत्रणं, स्वैरं, स्वेच्छया, यधाकामं, कामतः -ness, श. विलासः, कामचारः निर्यत्रणं क्षाप्तासं (do not suspect me of w.'

War, Warfare, s. विश्वहः, संग्रहारः, वैरारंभः, वैरं, संग्रामः, युद्धं, रणं, (a particular batile); 'w.-cry' सिंहनादः, श्वेद्धाः, 'w.-horee' वारकीरः: -v. i. विश्वह् 9 P, युद्ध 4 A, क्व with (s.). -like, a. रणिय, युद्धत्कु, युद्धदुर्दमः, रणोत्सुक, रणवीर-शूरः, 'w. qualities' झात्रधर्माः, 'w. tribe' क्षत्रियजातिः. 2 सांग्रामिक-सामरिक -(की.),

Warble, v. क्रुइर् 1 P, वि-च 2 P.

Ward, इ. रक्षा. 2 रिम्नतः पुरुषः, आश्रितः; रक्षकाधीनः, रक्ष्यः. 3 विभागः. = 2. १. वाड् 10 or वृ c., नि-प्रति-°, निरुष् 7 U, निरस् 4 U, नि-प्रति-पिष् 1 P, प्रति-हन् 2 P, व्यप-ऊद्य 1 U. =en, इ. रक्षकः, रक्षापुरुषः =er, इ. रक्षकः, द्वावारिकः, द्वाःस्थः.

Wardrobe, s. वासांसि (pl.); वश्चसमूहः 2

चल्लाधाने-आधारः.

Ware, Wares, s. पण्यं, पण्यञ्ज्यं; ' W.house 'पण्यागारं, पण्याधानं, पण्यशाला.

Warm, a. तस, उष्ण, चंड, धर्म in comp.; (fig.) तीक्ष्ण, चंड, सोत्साइ. 2 धर्मात, आतपाकांत; 'grown w.' Angry, q. v. =v. t. तप c., ईषत् तप्; 'w. oneself' (in the sun) स्यांतपं सेच् 1 A, (सेव्येत्पृष्ठती धर्म H. 2); 'w. oneself at the fire' अग्न्यातपं सेच् -ly, adv. सोत्साइं, संसेइं, उष्णं &c. =ness,=th, s. तापः, उत्तापः, उद्मन् .; 'w. of wealth' वित्तोष्मा. 2 चंडता, तीक्ष्णता. 3 उत्साइः; 'w. of affection' स्नेहासिक्षयः

Warn, v. t. (पूर्व) प्र-अञ्जन्तुष् ८., उप-दिश् 6 P, अञ्च-शास् 2 P. 2 सूच् 10, निदिश् चि-ज्ञा ८ (ज्ञापयति); 'I w. ed him of the impending danger' प्रत्यासकापदं ते प्राचीधर्य; oft.by Beware, ų. v.; अवहितो भव यदापत्पत्यासका. ~ing, 8. प्रवीधर्म,

उपवेशः-

Warp, v.t. आ-वृत् c., संकुच् 1 P; (fig.) कलुषीकु, दुष् c. (दूषयति). =v. i. आवृत् 1 A, संकच् pass.

Warrant, इ. प्रमाणं, अधिकारः; (written)
अनुज्ञा-अधिकार-पर्वः = v. t. प्रमाणं वा 3 U,
प्रमाणीकु 8 U, अधिकु: с.; See Sanction.
—ed. a. सप्रमाण, साधार- = y, इ. प्रमाणपर्वः

Warren, 8. शशकनिलयः.

Warrior, s. भटः, योधः, योखः m., वीरः, रथिन m., विक्रांतः, See Hero, Soldier; 'w. s on the enemy's side ' प्रतिभटाः. Wart, s. किणः. चर्मकीलः लं. अधिमांसं

Wary, a. सावधान, अप्रमत्त, दक्ष; See Careful.

Wash, v. t. प्र-,क्षल् 10, प्र-युद्ध 2 Por c., निद्ध 3 U, अव-निर्-°, धाद्य 1 U, 10; 'w. the mouth (after meals)' उपस्पृक् 6 P. -s., -ing, s. धावनं, प्र-,क्षालनं, मार्जनं, अवसेकः, निर्णेकः. 2 आलेपः, वि-प्र-लेपः-पनं. -ed, a. प्रकालित, निर्णिक्त, धौत, धावित, मार्जित &c. -y, a. जलधर्मकः. -Wash-crman, s. रजकः, धावकः, निर्णेजकः. (रजकी, रजकवध्र f.)

Wasp, ह. वरटा, गंधोली -ish, a. कर्कश-स्वभाव, वरटाशील

Waste, v. t. fer i, 5 P or c., अन-सह c., नज्र c., क्षे c. (क्षवयाति), न्हासं-क्षयं-नी .1 P, अप-चि 5 U, ब्यय: 10 (ब्यययाते). 2 (Away) सुधा-व्यर्थ-ह 1 P or गम् c., वि-.क्षिप 6 P. -v. i. परि-,क्षि-परिहा-अपचिpass., क्षयं-गार्श-लयं या 2 P or गम 1 P. चिन्न 4 P, अवसन् 1 P, न्हस् 1 P; क्षे 1 P; (in strength) अंगे: परिहा pass.; See Lean. = इ. क्षयः, नाज्ञः, अपचयः, व्ययः, व्हासः, अवसादः 2 अपन्ययः, वि-क्षेपः, हरणं: 'w. of time 'कालक्षेप:-नाश:-हरणं-यापनं: 'w. of breath ' बाग्न्यय:-क्षेप:. 3 (Land) खिलं,-धूमि f., मरभू:. =a. उच्छिए, निःसार, निर्गुण- 2 निर्जन, ज्रूम्य, खिल, अध-हन, जंगल; 'lay w. ' उप-क 1 A, उप-इ 1 P, बाच् 1 A, पीड् 10. -ed, a. परि-, भीण, क्षाम, अपचित, &c. -ful, a. अप-व्ययिन, ब्रधाव्ययिन, व्ययशील. =ing, a. क्षीयमाण, क्षयिन्. -Wastepipe, s. उच्छि-ष्टजलनाली, परि(री)वाहः

Watch, v. रक्ष 1 P, प्रति-,पा c. (पालपति); See Protect. 2 निरूप् 10, निरीक्ष 1 A, अवेक्ष. 3 उपास् 2 A, उप-स्था 1 A; 'w. over' अधि-ष्ठा 1 P. -v. i. जागु 2 P, (fig. also), रक्षार्थ जागु 2 अव-धा 3 U. अविहत-सावधान-a. भू; 'w. for' अपेक्ष, प्रतिक्ष. '=8. रक्षा, 'निरूपणं. 2 रिक्षिम् म., रक्षापुष्यः, रिक्षितृ म. 3 जागरणं, जागरूकत्वं, दक्षता. 4 प्रहरः, यामः, 'w.-house' उद्घाटः; 'w.-man' रक्षितृ म.; रक्षकः, प्रहन्धाटः; 'w.-man' रक्षितृ म.; रक्षकः, प्रहन्धाटः, 'ख.-काष्ट्रिकः, वतालिकः, 'w.-word' प्रत्यवास् मं =fal, a. जागरूकः, दक्षः, सावधान, अपमत्तः 2 प्रजागर in comp., जिक्कः

Water, s. जलं, अंडु-अंभस् -n., उदक्, वारि; पयस् n., तोयं, सिललं, नीरं पानीयं, वार् f., अप् f. (pl.) पाथस् n.; 'land and w.' स्थलजले;'place where w.is distributed' मपा, पानीयशालिका: 'by w.' जलेन, जल-वर्त्मना: 'of first w.' अनहर्य: 'it can hold. w. ' प्रमाणको। वे प्रवहमहीते. 2 मुत्रं, प्रसावः: ' make w. ' मनोत्सर्ग क: ' w.-carrier' ज्लवाहः, उद्वाहः, द्तिहारः: ' w.-closet ' शौचकुपः: 'w.-conrse' जलमार्गः, परि-(री)बाहः: :' w.-fall ' जलमपातः, निर्झरः: ' w.-ing place ' प्रपा; 'w.-man' नाविकः, उद्वाहः; ' w.-melon ' गोडुं गं, सेडुं n., तरं-बुजे, कालिंगः ' w.-mill ' जलचाल्यचकं, जलयंत्रं, 'w.-pot ' घटः, कुंभः, कलसः-शः; See Jar; 'w.-proof' जला च: 'w.. snake ' जलसर्पः: राजिलः: ' w.-spout ' जलबद्धाः ' w .-wheel ' घटीयंत्रं, उदंचन-यंत्रं, :-v. t. (जलेन) सिच् 6 P, ह C., ਤਲ 1 P. 2 ਯੂਲੰ ਚਾc. or ਗਾ3 U. ≕ਾ. i. जल मुच् 6 P or रहा c. or पत c.; 'my oyes are w. ing ' जललबस्यंदिनी नेत्रे. 2 लालायते (D.). -ed, a. जलमूचिह, अनूप; जलसिक्तः 'w. by rivers' नदी-मातकः 'w. by rain 'देवमातकः -y, a. जलमय (ची ʃ ·), जलात्मक, जलकपः ' w. shafts ' वर्षशराः, धाराशरसंपाताः जलाढ्य, बहुद्क, जलभूविष्ठ, अनूप, जलपाय.

Wattle, 8. काष्टावरणं, 2 प्रजाखा.

Wave, s. तरंगः, अमि f., वीचि ची f., कालोलः, भंगः, भंगि-गी f. =v. t. घू ö, 9 U or c. (धूनयति), वि-आ-°, चल् ०., सं-, ईर् c. 2 उत्स्व 6 P. परित्य 1 P. =v. t. च्वतस्ततः प्र-वि-चल् 1 P, घू pase. =y, a. तरंगित, अमिमत्, केलोलमय (यी f.), भंगिमत्, भंग्रर, उस्ततानत.

Waver, ७. i. दोलायते(D. / हेघीसू 1 P,सं-झी 2 A, विकल्प् 1 A; 'his mind w. ed being at a loss which course to follow ' इत्येकपक्षाश्रयविक्रुयत्वादासीत्स दोलाचल-चित्तवृत्तिः (B. xiv. 34); of t. by अनव-रिथत, अक्रतनिश्चय also. =lng, व. आन-श्चित, दोलायमान, संदिग्ध, अनवस्थित.

Wax, s. लाक्षा (for sealing). 2 'सि(शि)क्यं, सिक्यकं, मधूच्छिटं, मधुजं 3 कर्णमलं,
तोक्मं. =v. i. यूप् 1 A: 'w. ing and waning,' वृद्धिसयों, 'the moon w. -ed'
कलावृद्धों वसूव; 'w. ing hot' क्रोधिद्धों
भूत्वा. 2 सिक्यकं लिप् 6 P or अंदर 7 P.
=en,-y, a. सिक्यमय (यी f.), शिवयाकः

Way, 8. मार्गः, पथिन m., अध्वम m., वर्सन्
n., पद्वि-वी f., अयनं, सरिण-णी f., पद्धितती f., पद्या; 'step in a; wrong w. ' अपये
पद्मर्पर्यति (R. ix. 74). 2 अंतरं, मान्ने,
पर्धतः; 'a little w. ' ईषद्ध्रं, स्तोकांतरं. 3
उपायः, युक्ति f. 4 मकारः, विधिः, रीति f.,
क्रमः, मार्गः; 'a good way ' अतिपंषाः,

सुपंचा:, सत्पथ:, सुपथ:; ' a bad or wrong 🗰 े अपंधाः; अपथः, ब्यध्वः, दुरध्वः, विमार्गः, विषयः, कदश्वन m.,का (कु) पथः; 'a place where four w. s.meet ' शूंगाटकः, चतु-व्यर्थ; ' a dreary w. ' मांतरं, दूरज्न्योध्वा ' difficult w. ' कांतार:-रं, दुर्गमं चत्मं, दुर्ग-संचरः, संक्रमः 5 (With numerals) Ex. by सा; 'in two w. в' द्विधा; ज्ञतथा &c.;'a long w. off ' ngt, ' on the w. ' siatt, अंतर, 'stand or come in the (one's) w. परिपंधीभू, अंतरायः &c. ('Obstacle', q. v.) भू; (lit.) नयनपर्थ-विषयं या 2 P; in this, that-w. ' इत्थं-एवं, तथा; ' by w. of example ' निदर्शनद्वारा स्पेण; ' lead the w. ' मार्ग आदिश 6 P or दृश् c.: ' this w. ' 'this w.' इत इत:; 'by w. of' हारेण, रूपेण; 'make w.' अपसर, अपेहि अंतरं दीयतां; 'in every way ' सर्वधा; 'in another w.'अन्यथा, w.-farer पश्चिकः, See Traveller; 'w.-lay 'पथि निभृतं प्रतीक्ष् 1 A (लुंडनार्थ, वधार्थ), पाथ अहस्तंद 1 P; 'w.-ward 'प्रतीप, स्वैरिन , दुर्ललित; See Obstinate; 'w.-worn ' अध्वक्षांत, अध्वसंजातखेद -

Weak, त. दुर्घल, अशक्त, अगल, क्षीणगल, गल, शिल्मिन, निःसप्त, निस्तेजस, निर्वाय, अल्प-गल-शक्ति. 2(In mind) मंद, अल्प-धी, विकलिचतं; 'w. point or side' छिद्रं, रंग्नं, दोषः, मर्मस्थानं. -en, v. र. दुर्घ-लीफ 8 U, शक्ति-चलं ह 1 P, शक्ति अव-सद् c. or अपचि 5 U; 'to be w. -ed' अपचि pass.; See Waste, Lean. -ed, त. हत- घल, क्षीणशक्ति, न्हस्य (form). -ness, s. दीर्घन्यं, यल भा ता किन्सपः or नाशः, असा-मर्थ्यं, बल-सर्य-हानि र. 2 दोषः, (योवन-

दोपाः के छिद्रे.

Weal, 3. हितं, कल्याणं, क्षेमं, श्रेयस् गः, भई, कुशलं, ' w. and woo' शुभाशुमं

Wealth, 8. धर्न, द्रव्यं, वसुः, 7. अर्थः, वित्तं, द्रविणं, संपद् र ,हिरण्यं,विभवः,वभवं, संपत्ति र , ऐश्वर्यं, र रा. ति क्र)क्षं, धुम्नं, स्वापतेयं; 'win cattle' गोधनं -y, द. धनिन्, धनिक्, धन-वित्त-वत् &ट., सधन, वित्तसंपन्न, सश्रीक, वसुमत्, अर्थयुक्त, विभ-वशालिन् and sim, comp.

Wean, v. 1. स्तन्यं त्यन्त c. or हा c. (हाप-यति) or विश्वज्ञ c. 2 विरक्ती-विश्वज्ञी-कृ 8 U; See Separate. -ing, s. स्तन्य-त्यागः, 2 विरक्ति f., वैराम्यं, संगत्यागः

Weapon, 8. ज्ञसं, असं,आंद्रधं, महरणं, हेति f-Wear, v. t. परि-धा 3 U, धू 1 P, 1C, भू 3 U, बस् 2 A. 2 (Away) क्षि 5 P, नज्रू c., बिलुपू c., ममुद्द 2 P or c.; धर्षणन नज्रू c. .3 जीर्णीकु 8 U. 4 अव-,सदं c. खिद्द c., क्रम् c.; बले c.; See Fatigue. - v. i. (Awcy) क्षि pass., अवसद् 1 P, अपांचे pass. 2 (By use) च्य 4 P, जर्जरीस् 1P; when the night had almost worn away 'क्षीणस्पिष्टायां क्षपायां; 'w. off' अवग्रम् 1 P, नज्र् 4 P, क्षि pass.; 'w. out' जिणी-जर्जरी-क्ष, अपाचि; (v. i.) ज, ज्या 9 P, जर्जरीस्. = परि-,क्षयः, अपच्यः; उपयोगः. 2 घर्षणं 5 सेतुः, आलि feer, s. धारिन, धृत् in comp. =ing, a. धारिन, धृत् ut in comp. 2 परिधानयोग्य. Weary, v. t. आयस् ८.,क्षम् ८., खिद् ८.०० i. आयस् 1, 4 P,क्कम् 1, 4 P. =ied, a. खिल्ल, कांत. परिश्रांत. म्हान, जातखदः 'w. of'

आयस् 1, 4 P, क्रम् 1, 4 P. =ied, a. खिल, क्रांत, परिआंत, म्हान, जातखदः 'w. of' निर्विणा, निर्वेदमापसः, Sec Disgusted; 'w. of life' जीवितादुद्दिजमानः (Msl 3). =iness, s. क्रमः, अतः खेदः, आयासः, Sec Fatigue, ed &c. =isome, a. अम-खेद्-जनन (नी f.), आयासकर (री f.), अमावह, कष्टमद्

Weasel, ८. नकुलः, वभूः, अंगूषः

Weather, s. कालः, दिनं, 'bad w.'
दुदिनं, 'good w.' सुदिनं, 'if the w. be
fine 'यदि दुदिनं न स्पातः, 'w.-heaten',
वाताहत, प्रमंजनापहतः, 'weather-glass,'
s. वायुमापक्यंत्रं '-w.-wise' वातादिलक्षणविदः, कालविदः -v. t. दृ 1 P,
प्रत्यव-स्था 1 A; पारं गम् 1 P.

Weave, v. t. वे 1 P; वप् 1 P, ग्रं(ग्र)फ् 6 P, वि-,रच् 10. -er, s. तंतुवायः-पः, कुर्विदः, पटकारः. -ing, s. वायः-पः, तंतु-तंत्र-वायः, जति-व्यति -f., पटनिर्माणं,

पटकमन् ". Web, इ. जालं, तंत्र-तंतु-संतति f.; (of the eye) पटलं; ' w.-footed ' जालपाद्

Wed, v. t. वि-उद्द-वह 1 P, परि-णी 1 P.

-ded, a. ऊढ, परिणीत 2 आसक्त, अवलंथिन, रक्षिनं, (to an opinion); ' wlock' विवाहः; ' a wife married in w.lock' धर्मपत्नी, सहधर्मचारिणी; See
Marriage.

Wedge, s. कीलः, शंकुः. - ग. र. संपीड् 10,

संवाध् 1 A, संमृद् 9 P.

Wednesday, s. बुघवासर:.

Weed, s. कक्षः,:तृणादिकं, स्तंयः; (fig.) गतिरोधनं, प्रसरस्तंभनं 2 (W. s) वासस् गः;

See Garment; 'widow's w. s' क्लिप्टनिवसनं, चीरं. -v. l. (Out) (कक्षं) उद्हृ 1 P, निदों 4 P, उत्यद् 10. -er, s.
निदीतृ m., कक्षोद्धारिन् m. -y, a. कक्षपूर्णचहुलः

Week, क समाद्दः, समिद्निनं, ' w.-day ' वारः-

(की f.). =adv. प्रतिसप्ताई. Ween, v. i. मंद्र 4 A; See Think; ' ०४०४ w.-ing ' अत्यंताभिमानिद. Weep, ए. १ , रुड् 2 P, वि-लप् 1 P, अश्रूणि पत् ç. or विसुच् 6 P, आ-,कंड् 1 P; See Cry, Lament. -ing, इ. रुद्धितं, रोदनं, विलापः, आकंदनं, कंदितं, अश्रुपातः -व.

सासु, अश्रुलाचन

Weigh, v. t. तुल्-तुल् 10, तुलायां धू 10. 2 (In mind) वि-मृशू 6 P, आलोच् 10, वि-चड् C., वि-गण् 10; See Think. 3 (Anchor) उत्तल: 'w. down ' आभि-मू 1 P, आकुलोकु; ' w. duly' परिन्छि 7 P. सक्ष्म निरूप 10. -v. i. Ex. by 'Weight' q. v.; 'wat does it w. ' farythe's किं भारपरिमाणं: 'w. upon ' पीड 10, बाब् 1 A; See Afflict; ' w. with ' मन pass; 'dress w. s much 'with them ' वेषस्तैर्यह मन्यते -ing, s. तोलनं, विगणना-नं. -Weight, s. मानं, भारः, तोलः, परि-माणं, भारपरिमाणं, गुरुत्वं, 2 गुरुत्वं, गौरवं, प्रभावः, भारः 3 भारः, धुर् f.; ' of little w. 'लध्वर्थ, लघुप्रभाव, अगुरु.-y, a. गुरु, महत्, सप्रभाव: सप्रमाण.

Weir, s. बंध:, योग:.

Weird, ह. विधिः, अभिचार-भन्तः - व. अति-

मानुप.

Welcome, a. स्वागत. 2 शुभ, इट. हित; त्रिय, अभिमत, सुखदः =v. t. स्वागतं व्याह 1 P, सभाज् 10, अभिनंद 1 P, सन्क 8 U, पूद्ध 10; (आश्रमधृगैरभिनंदितागमनेषु सभीरषु Ka. 49). =interj. स्वागतं (with dat) =s. स्वागतं, सभाजनं, अभिनंदनं.

Weld, v. t. See Unite.

Welfare, s. हितं, कल्याणं, क्षेमं, कुशलं, श्रेयस् n., भद्रं, मंगलं, सुखं, भूति f., शिवं, सस्थिति f.

Welkin, s. नमस n.; See Sky.

Well, 8. वापी, कृपः, महिः, अंधुः, दीर्घिका (large w.), उद्यान; 'covering of a w.'. reservoir near a w. ' वि(वी)नाहः; आहावः, निपानं, उपक्रूपजलाशयः 2 गुप्ति 'f. =a. कुशलिन, स्वस्थ, सुस्थशरीर, निरामय, नीरोग, कल्य; See Healthy. 2 कुशल,क्षेम, सुखिन्: oft. by कुझलं; अपि कुझलमस्याः मजापालस्य मात: (U. 4) ' is she w.'; ' got w. again ' पुन: प्रकृतिस्थोऽभवत्. प्रकृति-भापना: 'know that we are doing w. in every respect' सर्वत्र नो वार्तमवेहि (R. v. 13). -adv. स pr., (सकृत, सद-र्शन &c.); सुष्टु, स्गध, सम्यक्; ' w. said' साधूक, स्कः ' w. off ' सुस्थित a., विस-वत्, सुस्थः kept all (fruits)' सर्वेषां रक्षणेपि न तव काश्विद्धे विषयत्. =interj. वाढं, तथा; ' saying very w.' युज्यते, बाढं, तथिति उक्त्वा, ' very w.' भवतु, ' w. then' तेन हि. 2 (As expletive) भवत, अस्तु, gen. by तावत; 'w. we go away now' साथपामस्तावद्धुना; 'w.-behaved' साध्यामस्तावद्धुना; 'w.-being' हितं, कुशलं See Welfare; 'w.-born' कुलीन, सत्कुल्लात; 'Well-bred':a. सुविनीत; 'w.-done' साध साधु; 'w.-informed बहुज्ञ, बहुअत; 'w.-meaning' सदाशय, हित्तुद्धिः; 'w. nigh;' See Nearly; 'w.-read' अधीतिन, सर्वशाख्यारंगत, बहुदृश्वन; 'Well-timed' a. उचितावसर. 'Well-to-do' a. समृद्ध, ऐश्वयंशालिन; 'w.-wisher' हितकामः, हित-पिन् m., भिषीपम् m.

Welter, v.i. लुट् 6 P, लुट् 4 P; See Roll.

Wen, 8 मांसाचु

Wench, है. बंधकी, पुंश्वली, दुवृत्ताः 2 कन्या,

Wend, v. t. (one's way) गम् 1 P, चल 1 P; See Go; 'here he w. s his way'

West, ह. प्रतिची, पश्चिमा, वारुणी - ..., -erly, -ern, a. पश्चात्य, प्रतीच्य, चरम, अपर. 2 पश्चिमाभिमुख (सीर्). - wards, adv. प्रतीचीमाभि, प्रतीच्यभिमुखं, पश्चिमादिशि.

Wet, a. आई, क्लिस, सिक्त, उक्षित, उन्न, जलाई. -v. t. क्लिइ ८., आईक्लि 8 U, आई-यति (D.); See Melt. -s. आईता, तेमः, क्लेदः. 2 दुर्दिनं, ' w.-nurse' स्तन्यदायिनी,

धान्ती, उपमात 🖍

Wether, s. छिन्नवृषणो मेषः.

Whack, v. t. See Strike.

Whale, ३. तिमिः, तिमिगिलः. Wharf, ६. घट्टः, तरस्थानं. -ago, ३. तरपण्यं-

मल्यं, घट्टदेयं शुलकं

What, pron. किं (क: का-किं), किं in comp.; 'w then 'ततः किं, किं तर्ह, 'w is he doing now' स (राजा) किंमारंभः संप्रति (U.2); 'w is his name 'किंमारंभः, 'w else ' अधिकं, 'w is that to me 'किं मम तेन; 'w though 'यद्यपि. 2 यद्यद् = inter]. कर्यं, आः, किं, नज. =ever, soever, a यद्यद् 2 यत्किम, यिकिचितः, 'to w person' यस्मे कस्मैचित्युरुषाय; यो वा को वा भवान्यहं, &c.

Wheat, s. गोधूम:, सुमन:, -en, α. गोधूममय,

(a.) in comp.

Wheedle, v. t. चाह्राकिभिः प्रन्तृ c. or वंच्

10 or लल् 10; See Flatter.

Wheel, इ. चकं, रथांगं, मंडलं. = ए. ई. परि-भ्रम 1, 4 P, परा-परि-आ-नृत् 1 A, मंडला-कारेण अम्. = v. t. च्यातृत् c., अम् c. =ed, a. चिकेच, चक्रयुक्त. = Wheel-wright, s. रथकारः, चक्रकारः. Wheeze, v. i. कुच्छेण श्वस् 2 P.

Whelp, ८ झाद:-यकः, शिद्युः, किशोरः.

When, adv. agi; by loc. abs.; 'w. the speech was over ' वस्यवसिते तस्मिन्-2 कदा: 'w.-cver,-soover' यदा यदा, यदा कदाचित्. -Whence, adv. यतः,

यस्मात् 2 कुतः, कस्मात्-Where, adv. क्ष, कुत्र- 2 यत्रः, 'w.-ever' यञ्च यत्र; यत्र कुत्रापि, यत्र कुत्रचित्; 'w.-as 'यतः, विपयेष तुः, 'w.-by 'येनः, 'w.fore ' यद्भे, यतः, येन, किमथै, कस्य हेतोः, ' w.-in ', ' w.-to ' यत्र, ' w.-upon'

यवनंतर, तद्यु.

Whet, v. t. तिब्द c., नि-,ज़ो 4 P, क्यु 2 P. -s., -stone, s. ज्ञाण:-णी, ज्ञाणाइमन् m.

Whether, pron. कतर:-रा रत्. -conj. कि followed by बा, उत आहो or आहोस्वित (for 'or'), 'w. he do that or not स तत्करोतु न करोतु वा-

Whey, s. मस्त ॥., द्धिमंड-

Which, pron. (Relative) यत् m. f. n. (यः या-यत्). 2(loterrogative) कि m. f. n. (क:-का-कि); 'w, of two' यतर, कतर; ' w. of many ' यतम, कतम; 'w.-ever ' ex. by repeating (1).

Whiff, इ. फुत्कारः, फुत्कृतं-

While, इ. क्षणः, सहूर्तः, कालः, समयः; ' for s w. 'कंचित्कालं, क्षणं; 'sfter a' long w. 'चिरेण; 'not worth w. ' निष्फल, निरर्थक, न उपयुक्त; 'worth w.' उपयुक्त. -conj. Whilst, यहा, यावत् (followed by ताबत्); gen. by pres. part.; ग्रामं बच्छेस्तुणं स्प्रकाति ' w. going ' &c. -v. t. (away) क्षिप् 6 P, गम् c., ह 1 P, विसुद्.

Whim, 🤱 कामचारः, कामवृत्ति 🏂 छंदः, र्गदस् n., चापल्यं, मनोहोल्यं, लहरी, चित्त-तरंगः: ' at one's w. ' स्वच्छंदेन, स्वेच्छया; acting according to another's w. छंदोत्रवृत्ति f. -Whimsical, a. कामचा-रिन्, स्वारिन्, स्वेर, स्वच्छंदानुवतिन्, स्वच्छंदः चपल, लोल, अनवस्थित.

Whimper, v. i. चालकवत् रुष्ट् 2 P or क्रंद् 1 P.

Whine, v. i. See Murmur. Whinny, v. i. See Neigh.

Whip, 8. कशा-पा, प्रतीवः, प्रतिष्कपः-शः. -r. t. कशया म-ह 1 P or तहू 10 or चुद् 10 or इंड 10 or आहन् 2 U. -ping, s. कज़ा-' deserving षातः ताहनं प्रहारः

कर्य, कशाहे

Whirl, v. i. चूर्ण 6 P, 1 A, परि-, अम् 1, 4 P.=v. t. धूर्ण् c., अस् c. (असपाति). -s., -ing, & अमर्ण, पूर्णनं, अमि f.; आ-बृत्ति f.; 'w.-pool ' आवर्तः, भ्रामः, भ्रमः, जलावर्तः, जलग्रहमः, ' w.-wind ' सक्रवातः, वाताचतेः; वात्या, वातञ्जमः.

Whisk, v. i. अतिशीघं चल् C. O' पिक्षिप्त 6 P. - ह. लघुक्षेप:. 2 चामरं (for flies).

Whitekers, s. गंडलोमन् n., शुंफः.

Whisper, v. भीचे:-उपांशु-वर् 1 P; कर्णे जप् 1 P or कथ् 10 or ख्या 2 P; कर्ण उप-जप्; ' w. aside ' जनांतिकं वद्. -s., -ing, s. कर्णेवादः, उपांशुवादः, कर्णेजपः; जपः-पनं, 'in " w. 'उपांशु, जनातिकं, नीचस्य-रेण. -cr, ह. कर्णे (र्ज)जप:-कथकः-

Whistle, s. जीकाकाब्द:. 2 वंश:-शी. 🗝 😘

शीश्चराब्दं कु 8 U.

Whit, ह. लेशः, लवः, गंधः, अणुः; ' not a w.' न मनागपि, न स्तोकमपि, नाल्पमपि.

White, a. जुक्क, श्वेत, धवल, जुझ, सित, गौर (री र्र.), शुचि, अवदात, विशदः, धीत, पांडुर, आविमलः - अध्वतवर्णः, शुक्लवर्णः, ग्रुक्षः; श्वेतः, सितः, &c.; ' dressed in w. श्वेतवांसो द्धान. -en, v. 1. धवलीक 8 U, धवलयति (D.) &c. =v. i. धवलीभू 1 P. धवलायते (D.). -ish, a. आपांड्, -ness, s. गुक्रता, धावल्यं, शुभ्रता, धबलिमन्, शुक्लिमन् m. -White-wash, v. t. सुधया लिप् 6 P or धवलीकु: ' a house w. cd ' सुधाभयनं. =s. सुधा, सुधालेप:.=Whites, s. श्वेतपद्र:.

Whither, adv. कुत्र, क. 2 यत्र.

Whitlow, ८. नखंपचः, चिप्यं, नखनणं. Whittle, v. t. छिद् 7 U, तक्ष 1 P. Who,-ever, &c. See Which &c. m. f.

Whole, a. सकल, समग्र, फुत्स्न, आखिल, सम-स्त, सर्च, अखंड, निखिल, विश्व, अंशेष, निःशेष, पूर्ण, अनून · 2 (Number) अभिनः =8. साकल्यं, काल्स्यें, सामग्रवं, समासः; ' on the w. ' एवं च, एतावता, समासतः, समासेन; 'the w. of 'ex. by (a.) -ly. adv. समग्रं, साकल्येन, अशेरेण, निरवशेषं» सर्वथा, सर्वतः-शः. सर्वभावेन, एकांततः. -Wholesale, a. Ex. by, स्तूप in comp., समस्त (विकयः); 'w. dealer' स्तूप-विक्रयिन्: ' w. buying ' समस्तराशिकयः

Wholesome, a.पश्य, आरोग्यश्वहः हितावहः See Salutary.

Whoop, 🦸 सिंहनादः, क्वेडा. Whore, s. See Prostitute; 'w.'s son' बेह्यापुत्रः; ' w.-monger ' शुजंगः, विटः-=dom, 8. वेड्यावृत्ति f - प्रसक्ति f.

Why, ado. किं,कुतः, कस्मात्, किमर्थ, किकि-मित्तं, केन हेतुना; 'w. do you do so' एवं करणे कस्तव हेतुः 2 नतः 'w. you yourself are before me नद्ध भवानेव ममाग्रे वर्तते (S. 2).

Wick, s. दशा, वर्ति र्., वर्तिका, तेलिनी-Wicked, a. (Of persons) दुष्ट, दुजीत, दुरात्मन, पाप, शठ, दुराचार, खल, पाप-कर्मन, दुवन, नुशंस, पापात्मन, पापचरित,

अधार्मिक (की f.), दुश्चरित्र, 2 (Of things)

दुष्ट, पाप in comp., दुर् pr.; 'w. policy ' दुर्णाति:, See Sinful. =ly, adv. दुष्टतया, दुर्वृत्ततया, खलवत्. =ness, s. दुष्टता, द्राजन्यं, दोरात्म्यं, पापं, दुष्कृतं-ति f., पाप-कर्मम् n., दुराचारः, अनाचारः

Wicker, a. वैण्व (ची f.), वैद्ल (ली f.);

'w-work वेदलं.

Wide, a. विस्तीण, विशाल, उर, विपुल, पृथु; See Broad; 'w. of the mark 'लक्ष्मप्रस्टच्छुत, अपास्ताविक (की.). —adv., —ly,
adv. विपुलं. सर्चन, सुआति-चहु pr., 'w.
known' सुविद्धात; 'w. awake' सुमछुद्ध; 'with eyes w. open' उत्कुद्धनयन.

→3a, v. l. वृथुक्क 8 U, विशालीक, मय् 10.

—Width, s. विस्तारः, च्यासः, परिणाहः,
विशालता-

Widow, s. विषवा, अ-गत-भर्तृद्धा, विश्वस्ता, अनाथा, रंहा; 'cbild-w.' पालविधवा--od, α. अनाथा, नष्टभर्तृद्धाः -or, s. युत्-पत्नीकः, गतभार्यः, -incod, s. वैधव्यं, वै-

धष्यदशा.

Wield, v. t. (इस्तेन) भू 3 U, धू 1 P, 10, प्र-उप-युद्ध 7 A, 10. 2 (A state &c.), प्र-, शास्त्र 2 P, निर्वह c.; राज्यधुरां वहू 1 P. -y, c. क्ष्मयोज्य: (body) उत्यानचीग्य (S. 2).

Wife, s. आर्यो, पत्नी, जाया, पधू:, कलजं, दार m. (pl.), खी, परियह:, गृहिणी, गेहिनी, सहधर्मिणी, दियता, पलुभा, विया, कांता, रमणी, क्षेत्रं, गृहा: (pl.); 'a rival w. 'सपत्नी; 'taking a w. 'दारपरिग्रह:-क्रिया; 'a w. whose husband has gone abroad 'गोपितभर्वका.

Wig, 8. उपकेशः, कृत्रिमकेशः = v. t. निर्-

भर्ल्स् 10 A, उपालभ् 1 A,

Wight, ह. माणवकः, जंतुः, प्राणिन् m.

Wild. a. चन्य, चनजात, आरण्यक, चन-अरण्य in comp; 'a w. mountain' कांतारमध्य- चर्ती-चनांतर्गतः-पर्वतः; चनपञ्चः, चनगजः, चनपुष्पं &c. 2 हस्य, कूर, ऋष्याच्. 3 उन्मत्, अतिथ्याकुल; 'w. with anger' क्रोधी- मत्तः, 'w. with joy' इपोन्मत्त, इपीनर्भर. 4 मचंड, तीझ; दुदीत, अनियंत्रण, उदामयुत्ति, उच्छंखल; 'w. storm' मचंडमकंपनः- 5 अयुक्तिक, अञ्चपका, निर्मकः, See Absurd. -orness, s. चनं, अरण्यं, See Forest. 2 मतः, भूमि f., धन्वन् m. -ly, adv. उन्मत्तवत्, मचंडं, सोन्मादं, उच्छंखलं. -ness, s. चन्यता, रीज्ञता, उन्मादः, &c.

Wile, 8. छलं, कपटं, बंचनं, माया, छसन् 2. -Wily, a. भूरिमाय, मायादिन, समाय, छसपरं, कापटिक-छाझिक-(की f.), सकपट. Will, v. संक्लप् c., निर्देश् 6 P, निश्चि 5 U, निर्णी 1 P. 2 Wish, q. v. 3 (As auxiliary) by Future or Pot. mood. - s. सकल्पः, संकल्प-इन्छा-सिक f. 2 कामः

इच्छा, अभिलापः, आकांक्षा, इष्टं; ' God's w. be done ' ईश्वरेच्छा बलीयसी, मभवति भगवान विधि: 'against one's w.' बलात हठात, अकामतः: would have her w आत्माभिपाये निर्वेधपरासीतः 'at w. " स्देच्छया, यथाकामं, स्वैरं, काम in comp.: subject to the w. of another ' quis-वरा, 3 इच्छापत्रं. -ful, a. कामतः कृत-2 स्वैरिन, काम-स्वेच्छा-चारिन, स्वैरहत्त-See Wanton, -fully, adv. कामतः, इच्छापूर्वकं, स्वैरं, बुद्धवा, जानत्a. अ.पि. -fulness, ह. कामचारः, स्वेच्छा-चारः, यद्च्छा, स्वैरिता, स्वाच्छंग्रं. =ing, 2. इच्छु, सकाम, उद्यत: oft. by desid. 2: हर, अनुमत, यथेटिमत, -ingly. प्रकाम, स्वेच्छया, कामतः. स्बेच्द्रापर्च. -Would. (that) Ex. by आपे नाम: आपे नामाहमप्यात्मनो खरूपं वरं लभेयेति (S. 1); ' w. I had loved him more ' वर तिसा-ष्त्रहमधिकतरं स्निग्धोऽभूवं: यदि ... अभविष्यं तर्हि-अहो शोभनमापतिण्यत.

Wilt, v.i. v. 1 P, v. 1 P.

Win, v. t. वि-जि 1 A, विजयिन a. मू; 'won the battle' युद्धे जयमाप, समरविजयी चमूब; 'who is said to w.' यो विजयीति गण्यते-मन्यते- 2 लम् 1 A, प्राप् 5 P; See Get. 3 आकृष् 1 P, प्र-वि-लुभ् c., See Attract; 'w. over' स्वपक्षं ग्रह्म c., अन्त-पायन् a. हा.—ner, s. जयिन m., जेतृ m.—ning, s. जयः. 2 लाभः, अजितं. —a.—some, हृद्यहारिन, चित्ताकर्षिम्.

=80me, हृद्यहारिच, चित्तांकर्षित. Wince, v. i. बि-,कंप् 1 A, स्क्रुद्र 6 P, 'he did not w. ' स भयचिकतो नामवतः See

Start.

Wind, ८. वातः,वायुः,पवनः, पवमानः,आनिलः, समीरणः, मारुतः, मरुत् 🍽., मातरिश्वन्, श्वसनः,स्पर्शनः, गंधव(वा) हः,आद्युगः. 2(In stomach) वातः; वायुः 3 श्वासः; ' w.fall ' वायुपातः; (fig.) अलभ्यलाभः; ' w.lass ' उत्तोलनी; 'w.-mill ' वायुचालप चक्रं, वायुपेषणी - १० हे. वक्रं-कुटिलं-गम् Or सुप् 1 P, जिहा या 2 P; ' the river runs w.ing for a koss 'क्रोशं कुटिला नटी (S. K.) 2 Turn, q. ए. = v. t. परि-आ-चृत o, 2 पूर 10 (मारुतेन), ध्मा 1 P. 2 (Up) संप्रटीक 8 U, पिंडीक, उप-,सं-ह 1 P; अब-सो 4 P; (hair) सं-द्ध, सं-यम् C., (संय-मय केशपाशे Ka. 84). =ing, a. वक, कु-टिल, जिह्य.-8. वक्रं, वंकः, पुरभेदः. -ward, adv. वाताभिमुखं. -y, a. वातमय (यी f.), चातल. -Window, इ. चातायमं, जालं, गवाक्षः.

Windpipe, s. म्बासमालिका.

Wine, इ. मद्यं, वाक्षारसः आसवः। मधु मास्वीकं, मदिरा, सुरा; ' w.-bibber ' महापं:, सुरापं:: ' w.-seller ' मदाविक्रयिन्, शोंखिकः.

Wing, s. पक्ष:, पत्रं, पत्रं, गरत् 'm., छदः पहनन् n., 'root of a w.' पक्षति f., पक्ष मूलं; 'to be on the w. ' ही 1 A; 'under the w. of ' आश्रित-a. 2 (Of army &c.) पक्षः, दलं, पार्श्वदुलं. =o.t., ' w. the way' अध्दक्रमणं कु 8 U. =εd, α. पाक्षिन, पतात्रिन्•

Wink, v. i. नि-मिष् 6 P, नि-मील् 1 P, पक्ष्म संक्रच् 1 P. 2 संकेतं-संज्ञां-कृ 8 U! (नेत्रेण); · w. at ' उपेक्ष् 1 A, न गण् 10. =5: निमि-(मे) पः, निमीलनं, पश्मसंकोचः 2 नेज संज्ञा, आक्षेसंकेतः-

Winnow, v. t. वि-, शुध c., पू 9 U. 2 मस्फुद c.; (fig.) परीक्ष् 1 A; See Discriminate. -er, s. पावक: -ing, s. पवन, परकोटनं: 'w. -ing basket ' शुर्प:-पै, प्रस्कोटनं-

Winter, ८ हेमंतः, शिशिरः, तुषारकालः, हि-मागमः, हिम-्जीत-कालः. -Wintry, a. (s.) in comp.; हैमंत (ती f.), हैम (मी f.). 2 जीतःशिशिर•

Wipe, v. t. प्र-परि-मृज् 2 P or c., प्र-क्षंत् 10, निर्धृष् 1 P, स-मृद् 9 P; See Wash; 'w away. ''w. out 'प्रमुख्द, (स्वभाव-लोलेत्ययशः मसृष्टं (R. vi. 41), अप-अब-मृज्य, -s. मार्जनं, प्रक्षालनं 2 प्रहार:. -er, s. मार्जनी, प्रक्षालनी-

Wire, s. तंत्रं, तंत्री, तारः-रा, धातुस्त्रं, लोह-तारा-सूत्रं-तंतु:. =v. 1. तारायंत्रेण प्रेष् c. =y, a. तंत्रमय (यी f.)

Wise, a. प्र(प्रा)ज्ञ, विज्ञ, विद्ग्ध, ज्ञानवत्, पंडित, प्रज्ञावत्, धीमत्, विवोकीन्, सुधी, धीर, माते-बुद्धि-मत्, मनीषिन्, विद्वस्: See Learned also. 2 (Of acts) Hin comp.; ज्ञानमयुक्त, वैद्राह्यम्लकः: ' w. saying सुभाषितं; 'w. stop' साधुमार्गः. 🗝 मकारः; See Manner; ' in this w. ' एवं, इत्थं. -ly, adv. प्रज्ञया, ज्ञानेन, साविवेकं, सम्यक्, सुसमीह्य, सुष्ट, माज्ञवत् -Wisdom, हे. प्रज्ञा, ज्ञानं, वैद्ग्ध्यं, बुद्धि र्., धीः, विवेकः, वेदुण्यं, पांडित्यं,धीरता, मनीषा ... Wiseacro, 8. पंडितंमन्यः.

Wish, v. t. इद 6 P, स्टूड 10 (with dat.), सं-,ईह 1A, वांक् 1 P, आ-, कांक्ष् 1 P, अभिलष् 1, 4 P, कम् 1 A, बड़ा 2 P; oft. by desid. forms; जिगमियति 'w.-es to go;' जिन्नुक्षाति &c.; w. ill to ' अस्यति (D.) (with dat.);अमंगलं आशंस् 1 A; 'I w. no evil to any 'न मे कस्मिनापि द्रोहबुद्धिः द्वेषभाषः: ' I w. I could see him again ' अपि नाम तं प्रनरापि पर्येयं; 'he had nothing left 'o w for ' न किमपि तस्य स्पृहणीयमा-सीत्. 🤲 हुच्छा, मनोरथः, स्पृहा, इंहा, कामः, इप्टं, बांहितं, अभिलाषः; बांछा, कांक्षा-

Wisp, 8. शुब्कतुणकुर्चकः. Wistful, a. See Enger.

Wit, श बुद्धि-मति-र्र., मेधा धीः; Sec Intellect. 2 बुद्धितिक्षणताः, बुद्धितिलासः-चातुर्भः, ' was at his w.'s end ' किंवक्तब्यतासूदः-कुंठित-मति:-आसीत्, निरुत्तरीकृतः. 3 (Person) वाक् चतुरः, नर्मज्ञः, परिहासकथः, नर्मभाषिन m. 4 रसः, नमेन् n., वेद्ग्ध्यं, सारस्यं, नर्भ-रसिक-उक्ति f., नर्मालापः-भाषणं; 'to w.' तद्यथा. =ty, a. नर्मवेदिन्, नर्मभाषिन्: सरस विवृग्ध, रसयुक्त; परिहासजनन (नी 🏂); 'w. speech ' परिहासालापः नर्मवाक्यं, नमीलाप:•

Witch, ८ डाकिनी, मायाविनी, कुहकिनी, मा-यिनी. -ery, 'w.-craft', s. माया, अभिचार:. With, prep.Gen. ex. by instr. 2 (Manner) by instr.; भीत्या 'w. affection'; by comp. with स; सहर्षे, सभयं &c.; पूर्वे, पूर्वक in comp.; 'w. respect 'मानपुर:-सरं, आदरपूर्वकं. 3 (Accompaniment) by Bah. comp.; 'Madana w. Rati ' रात-सहायो मदनः; सक्रुष्णो रामः; gen. by समं, साकं, साधे, सह, सहितं, with instr.; ' send the book w. Rama रामहस्ते पुस्तकं प्रेषय. 4 (With verbs) सं; 'to live w. 'सं-वस्. 5 (On the side of) पक्षे. 6 (In the opinion of) मतेन, मते, (तद मतेनाकिचित्करमिदं) ' w. all ' अना-दुरप: See 'in spite of ': under Spite. -nl. adv. समं, तथा च, अपि च, तथैव.

Withdraw, v. i. प्रति-,सं-ह 1 P, अपाकुष् 1 P, अप-नी 1 P, प्रत्येत्र-हः 'w. -s the world into himself 'आत्मन्येवाखिलं विश्वं सहरति. =v. i. अप-कम् 1 U, 4 P, अप-सू 1 P,अप-गम् 1 P,परावृत् 1 A:See Retire. -al, s. संहारः,संहरणं,अंपनयनं,अपक्रमः-मणं. Wither, =v. i. म्हे 1 P, ग्हे 1 P, वि-ज़ pass; सर् 1 P, क्षि pass := v. t. नज्र c., ज्ञ c.; See Fade. -ed, a. म्लान, ग्लान,विशीर्ण, शुष्क, जीर्ण.

Withers, ८. स्कंधवेशः, स्कंधः

Withhold, v. f. नि-ग्रंह 9 P, अव-नि-चर् 7 U, नियम 1 :P, -, शति संह 1 P, अपसं-ह, वि-धु 10; न दा 3 U.

Within, adv. अंतर in comp.; अंतर्वतिन्. 2 चित्तोञ्चत, आंतर (a.). -prep. अंतरे, अ-म्यंतरे, मध्ये, अंतर् in comp.; 'w. the house ' गृहाम्यंतरे, अंतर्गृहं &c.; ' w. six षण्मासमध्ये: months ! वण्मासाम्यंतरे, अवांक् (with abl.) 2 (In the reach of) गोचर, विषय, ग्राह्म, in comp.; 'w. hearing 'कर्णगोचरीभूत: 'w. the reach of eyes ' नयनगाचरे, नयनविषये &c.; ' 18. the reach of the hand 'हस्तपाप्य-प्राह्म-

Without, prep. विना (with acc., instr., abl.), अंतरेण (with acc.), क्वते (with abl.) वर्जीयत्वा, सुक्त्वा, विहाय (with acc.); by अ-निर्-pr., हीन, रहित, वॉर्जित, व्यतिरेकेण, व्यतिरिक्तं in comp.; 'w. delay' अविलंबं; 'w. doubt' निःसंशयं, असंशयं; 'w. money 'धनहीव-रहित, निर्धन-2 (Before participles) By अ (अन्); 'w. burning' अद्हन, अद्युख्या; 'w. being marked' अलक्षित-3 बहिः (with abl.), घहिभीने. -adv. बहिः, बाह्यतः; 'lying w.' पहिःस्थित-

Withstand, v. l. निरा-प्रतिन्ह 8 U, प्रतिकृ लयति (D.), वि-रुध् 7 U, परिपंथीसू 1 P, (वद्धंपरिकरस्य ते न झैलोक्यमपि क्षमं परि-पंथीभचितुं Ve. 3); प्रत्यपन्स्या I A; See

Oppose.

Witness, s. साक्षित् m.; 'w. -es for prosecution ' पूर्ववादिनः साक्षिणः; 'ear-w.' श्रुस्ताक्षीः; 'eye-w.' हृष्टसाक्षीः 2 साक्षात् इष्ट m. 3 साक्ष्यं, प्रमाणं -v. t. प्रत्यक्षीन्तृ 8 U, प्रत्यक्षं हृज्य 1 P; See See. 2 साक्ष्येण प्रमाणीन्तः -v. i. साक्ष्यं द्वा 3 U, साक्ष्यं प्र

Wizard, s. मायाकारः: See Magician.

Wizen, a. म्हान, ग्लाधा-

Woe, s. दु:खं, शोक:; See Sorrow, Grief. winterj. हा, धिक्क, (with acc.); अहो चल, हा कर्ष: भीषा, a. Sorrowful, q. v.; 'is in a w. plight' क्रम्म-यापनः (U. 3).

Wold, ८. वर्च, अरण्यं- 2 गिरि:. Wolf, ४. वृक्तः, कोकः, ईहासूगः.

Woman, ह. खी, नारी, अंगना, अवला, यो-वित्, वनिता, ललना, योषा, सीमंतिनी, वधुः, ' nobly-born w. ' ਕੁਲਾਂ-वामा, महिला; 'young w.' युवति:-कुलजा, ती, यूनी, तरुणी, पमदा, बाला; ' beautiful w. ' सुंद्री, प्रमदा, सुभगा, नितंबिनी, वाम-लोचना; 'an excellent w. ' वरारोहा, मसकाशिनी, उद्यमा, वरवर्णिनी; sionate w. ' कोपना, भामिनी; old w. ' स्थाविरा, बृद्धा, जस्ती 'virtuous w.' सती, साध्यी, पातिवता, सुचरित्रा, कुलखी, कुलपालिका. -hood, s. योवनं, -ish, α. श्रीवत् ind., खेण (जी f.). -kind, s. स्त्रीजनः, अवलाजनः, ह्रीणं -ly, a. (s.) in comp.; ' with w. timidity ' खीरवभाव-सलभकातरतया•

· Womb, ८. गर्भः, गर्भाशयः, गर्भस्थानं.

Wonder, इ. विस्तयः, चित्रकारः, आश्चर्यः, कीतुकं 2 अद्भृतं, चित्रं, अद्भुत्वस्तुः 'it is no w. that' नेतिचित्रं यह देट., किमन चित्रं ' w.-struck ' विस्त्रयाकुल-उपहत-आपकः का. है. वि-स्ति 1 A, by (इ.) in comp.; w.-

ed at hearing the news ' वार्ताश्रवणेन संजातविस्मयः-साविस्मयः-अभूत, -ful-Wondrous, a. अस्तुत, आश्रयंभूत, विस्मयक्त कर (री f.), आश्रयं, वि-,चिन्न, विस्मापक, -fully, adv. अस्तुत, साश्रयं. -ingly, adv. सविस्मयं, साश्रयं.

Wont, ह. अभ्यासः, रीति र्र., संप्रदायः, आचारः, नित्यव्यवहारः. • cd, ७. परिचित्त, नित्यः, अभ्यर्तः, ' w. nature ' स्वभावः, प्रकृति र्रे. See Nature; 'to bring to one's w. nature ' प्रकृती स्था ८., प्रकृतिस्थ-व. कृ.

Woo, s. (विवाहार्थ) याच् 1 A, अर्थ् 10 A. आराष् c. = 21.s. विवाहकाम:, विवाहार्थिन्स. Wood, s काष्ठं, दाक n. 2 वनं, अरण्यं; See Forest; 'w.-apple' क्षिरयः, 'w.-cock'

Forest; 'w.-apple' कपित्यः, 'w.-cock' काष्ठ-वंन-कुक्कटः, 'w.-cutter' काष्ठ-विक्., काष्ठिकः, 'w.-land ' वृक्ष-वृक्षायुत-क्षि कि., 'w.-man ' आटविकः, वनजीविन कि., 'w.-cutter' q. v.; 'w.-nymph' वनदेवता; 'w.-pocker' काष्टक्टः, वार्वाचाटः, 'w.-pigeon' हारीतः; 'w.-sorr'el' चुक्रिका, देतज्ञा. -ed, a. वृक्षावृत, सद्दश्च- -en, a. काष्ठ-दारु-मयं (यो कि.), काष्ठ-दारु in comp-y. वृक्षाकीर्ण, मुमध्यिष्ठ, द्वमावृत. 2
Silvan, q. v.

Woof s. प्रतितंत्रः, वाणि-णी f

Wool, s. लो(रा)मन् गः, ऊर्णा (of sheep). -Ien, a. लोसज, ओर्ण (जी f.), ऊर्णासय (यी f.); मेवलोमज; 'w. cloth' ओर्ण-

वसं-पटः = ly, a. लोमश, रोमवत्. \mathbf{Word} , s. शब्दः, नामन् n., पर्दं, वान्यकः; \mathbf{v} . for w. ' यथाज्ञब्दं. 2 वचनं, संगरः, प्रतिज्ञा; See Promise,; 'true to, or keeping, one's w. ' सत्य-पालित-संगर:: ' you have given your w.' विहितमतिज्ञ:-दत्तवचन:-असि: 'to break one's w.' विसं-वद् 1 P, प्रतिज्ञां लुप् c. 3 वाक्यं, वन्त्रस् ग., वाच् रं., उक्ति र्र., वचनं, ' whose w. can be trusted ' आसः, आसवाक्; यथार्थवका; ' war of w. s ' वाग्युद्धं, वाक्सलहः; ' a man of few w. s' मितवाक, अल्पभाषी. 4 संदेश:, वार्ता; 'in a w. 'किं बहुना; 'in a few w. s' समासतः, समासेन, 'upon my w.' (I tell you &c.) यदि महत्तः अद्धेयं मन्यसे,यदि ते मद्वचने विश्वासः = १. १.शब्दान् रच् 10 or युद्ध 10 or ग्रंथ 9 P; gen. cx. by (s.); 'a briefly w. ed message' लघुसंदेश-पदा सरस्वती; ' well-w. ed ' सम्यग्यांथेत, साधुविन्यस्तराच्दः ' pathetically w.-cd ' करणार्थग्राथित (संदेश &c.). -Wordy, a. बहुजब्द, विस्तीणवास्, बहुवाङ्मय (यी f.), उपचितवाकू. =Iness, ड. शब्द्र-वाक्य-

विस्तरः, वाग्रपचयः, बहुशब्दत्वः Work, ८. कर्मन् गः, कृति /-, कार्यं, व्यापारः, व्यवसायः,नियोगः,क्रियाः 2 Labour, q. ए., उद्यमः, उद्योगः 3 ग्रंथः, क्रिया, कृतिः; 'at w. 'क्रर्भेच्यम a., कार्येच्यापृके a.; ' had bard w. to go ' गच्छन्नतीयायासितः. 'w.house ' कर्मशाला: ' w-shop ' कर्म-शिल्प-उद्योग-शालाः '=णः i. परिश्रमं-कर्म-क्क 8 U, ब्या-पू 6 A (with loc.), कार्यासक्त, कार्य-ध्यापून-त. भू 1 P,परि-, अस् 1 P, उद्यम् 1 P, 2 फल्र 1 P, गुणं आवह 1 P or दा 3 U,oft. by गुणः; अतिवीर्यवतीव भेषजे बहुरल्पीयसि क्रुयते गुज: (Ki. 11. 4) ' w. s; well or e ficacionsly '. =v. !. सं-,चल .., स .. 2 क 8 U, वि-धा 3 U, निर्मा 3 A, 2 P, रच् 10, घद c., (घटयति), क्लप् c. 3 उत्पद् c., जन् c., आवट्ट. 4 आयस् c., परि-श्रम् c., क्रिशू c. 5 Manage, q. v,; 'w. out' परि-उप-करम् c., साध् 5 P or c.; ' w. пр, ' Excite, q. v.; उप-प्र-युद्ध 7 A, 10. =ing, % चेटा, ज्यापारः, प्रवृत्ति f., क्रिया; See (ह.). -Wrought, a. कृत, विद्यित रूट. 2 संस्कृत, परिष्कृत, कृत; ' w. gold' हृतहेम; 'w. iron ' कुज़ी. -Workman, अ. कर्मकरः-(री र्.), कर्मकारः, कर्मकारिन, कांचः, शिल्पकारः .--like, a. दक्ष, कर्मठ. -ship, ४- कर्मको झलं, इस्तकिया. 2 कर्म, निर्माणं, घटना, आकृतिः.

World, s. विश्वं, जगत् गः, सुवनं, लोकः, च-राचरं, त्रिरदेष्ट्यं, अखिलं जगत्, ब्रह्मांडं; 'three w. ह.' निसुक्तं, त्रिलोसी, बैलोक्यं 2 Earth, q. v.; ead of the w. ' a-ल्पांत: 3 लोक:, जन:, (pl. also). 4 संसारः, भवः, संष्ट्रति र्रः, प्रपंचः, जीवयात्रा. 5 लोकाचार:-मार्गः, जनरीति fः, रूढि fः, लोकिकं, लोकः, 'in this w.' इहः, 'in the next w. ' अशुन्न, परन, भेत्य ' the next world ' पर-प्रेत-लोकाः, लोकांतरं, ' of this w. 'ऐहिका ' of the next w. 'पार-त्रिक-आमुब्सिक-पारलोकिक- (की *f*·); 'you are my all the w.' त्यं मम जीवित-सर्वस्वीसृतः; 'renounce the w.' संन्यस 4 P, वैराज्ये भवा 1 U; 'aversion to w.; वैराग्यं; ' knowing the ways of the w. लोकिकज्ञ (S. 4); 'snares of the w.' मोहपाशः, नायाजालं चक्रं - Worldly; a लौकिक; ' w. sages ' लौकिकाः साधवः; (s.) in comp; ' w. tie ' संसारतंतु:-नि-चंधनं, भवपाशः 2 ऐहिक, सांसारिक, ऐहलौ किक, प्रापंचिक. 3 (W.-minded), ऐहिक-ष्ट्रिटि-बुद्धि, संसारनिष्ठ, विषयासक्तचित्त, मर्पचासक्तः, 'w. wise 'संसारज्ञानिदः, 'w. संसारज्ञान, व्यवहारज्ञाने. =iness, ह-संसारनिष्ठा, प्रयंच-निषय-आसक्ति f. -Worldling, s. See Sensualist.

Worm, ह कु(कि)मि: (in the stomach also), कीट: टका: 'w.-disease' फुमि- रागः; 'destroying w. 8' क्वामिहर, कृषिधः =y, a. क्वमिल, कृषिमय (ची 🎵), कृषिकुल-चित. 2 क्वमिभक्षित-निष्कुषित.

Worry, v.t. प-, बाध् 1 A, अई 1 Por c., आयस c., क्लिक्स c., पीड् 10, प्र-ह 1 P.

Worse, a. निकुष्टतर, अधिकहुष्ट, पापीयस्, दुष्ट-खल-तर. 2 अधिकरुग्ण, or by दृष् 1 A; she is getting w. day by day 'अल्ज्डान्दिसं तस्या विपयेगे दृश्यते or तस्या विकारो वर्धते एवः 'you are none the w. for it' न ति प्रागवस्थायाः परिहीयसं (Mal. 4). =adv. कु, दुष्टतयाः, ex. by (a.)

Worship, v. t. पूज्र 10, : उपास 2 A, उप-श्या 1 A, आभ-, अर्च 1 P, 10, आ-राइ C., भद्ध 1 U, सेच्च 1 A, नमस्यति (D.). = 5. पूजा, उपासना-नं, अर्चा, अर्चनं-ना, आराधनं, नमस्या, सपर्या, अपचिति f., अर्हणा 2 (As a title) देवः, महराजः = per, s. पूजकः, अर्चकः, उपासकः, भक्तः, जनः, आराधकः, सेवकः, 'w. of Siva' श्रीदः, 'w. of Vishau' वैद्यावः

Worst, α. दुष्टतम, पापिष्ठ, निकृष्टतम, कष्टतमः =ঃ. कष्टतमावस्था, कष्टतमो भागः. =υ. ٤. Humble, Subdue, q. v.

Worsted, ह. और्णसूत्रं तंतुः

Worth, इ.:अर्घ:-घे,मूल्यं, See Value. 2 गुण:, उत्कर्षः, सारवत्ताः - व. अर्घ, मूल्य, अर्ह in comp.; ex. by pot. pass. part. or sig 1 P; 'w. considering' विचाराई, विचार-महिति, विचार्य; 'w. much' बहुमूल्य; ' w. little ' अल्पार्च, ' w. while ' सोमत, उचित, अमाई- -less, a. निर्शुण, गुणहीन, निरर्थक, असार, अकिंचित्कर (री 🏂), सार-गुण-हीन, अल्पमूल्य, तृणप्राय, अधम, कु-त्सित; See Mean; oft by अ in comp.; अद्रृब्दं, अपात्रं 'a w. object'. =Worthy, a. योग्य, उचित, अर्ह, सपूरा, अनुरूप, or by pot. pass part. or sig; 'a pupil w. of the name 'परमार्थतः यः :शिष्यः, यः शिष्यनामाई:, ' having a husband w. of her ' अनुरूपमर्तुगामिनी (S.); " & w. object ' पात्रं, सत्पात्रं, ग्रुणास्पर्वं. 2 आर्य, मान्य, पूज्य, भगवत्. 3 ग्राणित्, ग्रणवर्त्, ग्रुणोपेतः 🗝 मान्यजनः, आर्यः, जनः, स-ज्जन:. =ily, adv. योग्यतया, उचितं, यधार्थ, उपपक्ष- =iness, इ. योग्यता, अर्हता, ग्रणः, पात्रता-

Would, See under Will.

Wound, s. वणः, सर्व, स्रति f.; अरुष् n., ईमी, आघातः, प्रहारः; 'a w. in the flesh' त्यावणः; 'fresh w.' आईस्रते, सरीवणः. v. t. ड्यथ् 4 P, सृज् 8 P, तुद् 6 P, आआंभि-हन् 2 U, सि 5 P, वण् 10. भिद्-छिद् 7 P, विन्दृ 9 P; See Offend, Hurt. -ed, a. क्षत, व्यणित, भिन्न, विद्ध, भिन्नबेदः;

'greatly w.' क्षतिक्षत; ' mostally w.'

Wraith, इ. पिशाचः, वेतालः, भूतः.

Wrangle, v. i. See Quarrel.

Wrap, v. t. आ-सु 5 U, आ-परि-वेष्ट्र 1 A or c., अव-सुंद्र 10, आच्छद् 10. =ped, a. वेष्टित &c.; कोश्वास्त्रत, कोशस्थः =per, s. प्रावारः, प्रावरणं, अवसंदर्गं, आ-,वेष्टनं, पुटः-दं, कोशः-षः, आच्छाद्वनं, पिधानं.

Wrath,-ful, See Indignation, Indig-

nant &c.

Wreak, v. t. (revenge) सिन्ध् ८-सान् ८. (साधयति), शुप् ८., निर्पृत् 10; 'w. ing revenge' वैरसाधन-निर्यातनं; 'w. anger upon one' कोपसांत्वनं कु, कोधं शस् ८.

Wreath, श्रे. बाला, सन्त र्र., बाल्यं, हारः, उत्पीडः, दामन र्र. गः, आवाले-ली र्रः; See Garland; 'w. of smoke' धूमस्य उत्पीडः. = Wreathe, v. t. ग्रंच १ P, सूत्र 10, ग्रु-(ग्रं)फू 6 P, सं-दृष् 6 P, 10. =ed, u. स्मगन्वित, माल्यचत्, सुत्रित.

Wreck, v. t. (नावं &c.) भंजू 7 P, नज्जू c., उच्छित् 7 P, भिन्न् 7 P. =v. i. भंजू pass. =8. पोतभंगः, यानभंगः, नौज्यसनं. 2 भग्न-पोतः, भिन्ननीः. 3 उच्छेदः, मंगः, नाजः.

Wrench, Wrest, v. 1. संपीडच बहु 9 U, बलात् आकृष् 1 P or आच्छिद 7 P, अप-हु 1 P, आच्छिद बहु, =8. यलाहाकर्षणं.

Wrestle, v. i. मेल्लसुद्धं-बाहुसुद्धं-क 8 U, वाहू-बाहिव सुध् 4 A. -er, s. मल्लः, वाहु-योधः-धिन m. -lng, s. बाहु-मल्ल-सुद्धं,

मळ्कीडायुद्धं.

Wretch, s. दुरात्मन m., दुर्जातः, पापः, पापिष्ठः, जाल्मः, हताशः, नराधमः, चंडालः, खलः 2 मंद्द-हत-भाग्यः, वराकः, अधन्यः, द्वीनः, तपस्विन. -ed, a. द्वीन, वराकः (की f.), अधन्यः, gen. ex. by हतक allixed, दग्ध pr.; दग्धोदरं, मदनहतकः &.: हताशः, दुर् pr.; 'w. state 'दुर्द्शः. 2 निकृप्टतम, जधन्य. 3 दुःखभान्य, आतिदुःखितः -edly. adv. द्वीनवत्,द्वीन in comp.; 'w. dressed' द्वीनवेषः See Misersbie.

Wriggle, =: १ इतस्ततः चल् ८.

Wring, v. t. (बलवत्) आकुंच् c., सं-पीड् 10; 'w.-ing his hands in grief' दु:-खात् इस्तं इस्तेन निष्पियनः, 'w. oil' बलात् निष्कृष् 1 P or निर्ह्ह 1 P: 'w. out' निष्पीडच्च ग्रह् ⁹ U. निष्कृष्, बलवत् निःस् c. or निर्मेस् ^{c.}

Wrinkle, के बाले-ली रि., भंगः, रे(ले)खा, चर्मलेखा-भंगः, चर्ममंत्रकोचः. -०. १. चर्म-त्वचं-संकुच् 1 P or सं-द्व 1 P. -०. बिलम-तं, बलीमत्. -ed, y. ॥ रेखांकित, भंगवत्. rist, के मिल्यंधः-धर्मं, प्रकोडः

Write, v. t. लिख् 6 P; (in all senges), पत्रे आरुद्ध c. or नि-विद्यू c. 2 प्रणी 1 P, रच् 10, अंध् 9 P, निर्मा 3 A, 2 P, नि-य-वंध 9 P.—er, s. लेखका, लिपिकारः, लिख् in comp. 2 प्रणेतृ m., अंधकृत-कारः, रचकः, निर्मातृ m.—ing, s. लेखः, लेखं, लिखितं, पत्रं, लेख्यपत्रं, 'committed to w. । प्रा-ख्ट, लेख्यापित, पत्रे निवेशितः 2 (Art of w.) लिपि-थि f, लि(ले) खनं. उ रचना, निर्माणं, प्रणयनं. 4 अक्षरसंस्थानं-रचना-विन्यारः.

Writhe, v. i. (दु:खात्) संजुद् 1 P (limbs &c.) or आजप 1 P; See Smart.

Wrong, a. अन्याच्य, अधर्म्य, न्यायविरुद्ध, अयथान्याय; oft by उत्-कु pr.; w. road विमार्गः, उत्पंधः, कुमार्गः. 2 अयुक्त, अञ्च-चित, अनुपपज, अनई. 3 भ्रांत, मिथ्या, अ-यधार्थ, सदोष, वितथ, असत्य, अन्ततः ' you . are w. ' मिथ्या-अनुतं-भ्रांतिमूलकं ते वचः: this is not w. 'नेप टोप:. = क अन्याय:. अधर्मः. 2 अपकारः, निकृति 🗸 , अपराधः. 3 भ्रांति f., भ्रम:, अयाधार्थ्य, असत्यता- 4 वोष: in the w.' सदोष, भ्रांत, भ्रांतियुक्त; 'yourself are in the w. here' अन तवैव होप:. = १, १. नि-अप-कृ, वि-प्र-कृ, अप-राष 4 P .: (with gen. or loc.). 2 मि-ध्यादोषं निक्षिप् 6 P or न्यस् 4 P; ' अdoer ' अपराधिन, अपकारकः. = ful, a. अन्याय्य, दुष्ट. -fully, adv. अन्यायतः, अन्यायेन. 2 दुष्टतया. -ly, adv. मिध्या, अयुक्तं, अन्यथा, अवितथं. 2 अन्यायतः, अयथान्यायं, अन्यायन,अधर्मेण: आंत्या, &c. Wroth, a. See Angry.

Wry, a. वक्त. = ness, 8. वक्तता. 2 विकृतं

विकृति 🏸

X.

Xanthippe, s. केकेयी, कर्कशा, वक्रशीला-

Y

Yacht, क केलिपोत:, कींडानी कि Yak, क समर: (री कि.). Yam, क आलु(क)के. Yard, क अंगने, प्रांगणे, सत्वरं, अविरं 2 गजः 3 कृपकार्थः Yaro, क्षेत्रें, (और्णे-) सूत्रें संतुः Yawl, s. नी f., तरी,

Yawn, v. i. वि-,श्रृंश् 1 Å, ज(ज)भ् 1 Å. -lng, s. जूंभ:-सा, वि-, जूंभणं, वि-,जूंमिका-जंभित- -er, s. वि-जूंभक:.

Yes, adv. बाहं, ओम्, See Yes. 2 अपरंच, अपि च

Year, 8. वर्षः चें, सं-, वत्सरः, अब्दः, हायनः, समा f. (pl), इत्ह f., संवत् ind.; '12 y. -8 old ' हाद्द्रश्चार्षिक (की f.); '2 y.'8 old ' हिद्दारनी (बाला), 'approached their 16th y. ' बोडशवर्षात्मका वस्तुः, बोडशवर्षवरेषात्मस्पृशनः, 'this or current y.' वर्तमानवर्षे, ऐवमस् ind.; 'last y.' गतवर्षे, पकत् ind.; 'the y. before last' परादि ind.; 'next y.' उत्तर-आगामि-धत्मरः; परवर्षः, 'half-y.' एणमसं, वर्षार्थः, 'throughout the y.' आवर्षातातः, 'y. after y.' प्रतिवर्षे, बत्सरे वत्सरे. -|y. a. बार्षिक-सांवत्सरिक-आव्दिक-(की f.), प्रति", 'half-y.' अर्धवार्षिक-वाणमासिक(की f.). -adv. वर्षेवर्षे, प्रतिवर्षे, प्रतिसंवरसर &c.

Yearn, v.i. स्पृह् 10; स्निह् 4 P; See Long; उत्कंद्र 1 A, (उत्कंडते च युष्मत्सिकर्षस्य U. 6), उत्सुकायते-बत्सलायते (D.); त्न-सनपत्यता मां बत्सलयति (S. 7.) 'causes me to y. towards the child'. -ing, s. स्पृहा, उत्कंडा, ओत्सुक्यं, बात्सल्यं

Yeast, 8. स्रामंड:, वारोत्तरः, किण्वं,

नग्रहः ॥.

Yelk, s. See Yolk.

Yell, v. i. आ-उत्-सुझू 1 P, उच्छ: आ-कंड् 1 P; See Scream. = अन्स्रोक्षः, फीरफारः,

शब्दः, महा-दीर्थ-शब्दः.

Yellow, a. पीत, पीतल, हरिद्राभ, भीर (री.), पीतवर्ण. नीडी, a. आपीत, हरिद्राभ; ' y.white ' पांडुर, आपांडुः नाटः । ६- पीत-वर्णः, पीतता.

Yelp, Sce Bark.

Yeoman, इ. अञ्चपालः, गृहपतिः, ' y.-ly service' उपयुक्ता-बहुमाननीया-सेना.

Yes, adv. बाहं, आं, अथ कि, तथा, एवं; एव-सेव; sometimes by repeating verbs; ' saying y. 'तथंति उक्त्या.

Yester, a. हास्तन (नी f.). हास्त्य. =Yesterday, adv. हा:, पूर्वेष्टुः; 'of y.' हास्तन (नी f.). =Yesternight, % गतरात्रिः.

=udv. अतीतायां राज्ञी.

Yet, conj. तथापि (correl. of यदापि),
not ex. when y. comes after अपि
(पुष्पचत्यपि पवित्रा). =adv. अद्यापि, अधुनापि, इदानीमपि. 2 (With adjectives)
by अधिकं, परं in comp.; 'y. more
glorious' अतोधिकतरं तेजस्विन.

Yield, v. t. प-, दा 1 P, 3 U; 'y. ing fruits and flowers ' फलपुष्पद्म (मू:); प्रन्सू 2, 4 A, उत्पद्ध C., जन C. (जनयति) 2 त्यब्द 1 P, उत्-वि-सुद्ध 6 P, हा 3 P. 3 प्र-दा, विन्हू 1 P, (with loc.). = v. i. वडां गर्म 1 P or या-इ 2 P, वज्ञीभू 1 P. 2 शरणं प्रपद्ध 4 A or नम् &c. 3 (to another's opinion) अद्य -मन् 4 A, निर्वेधं-स्वाग्रहं-त्राब्द, अनु-रुध् 4 A; 'y. to a superior foe ' वैतसीं दृतिं आश्रि 1 U (R. Iv. 35); ! y. ed to his prowess ' विक्रमशालिनस्तस्य वहां यया: 'does not y. to Sachi in majestic splendour' ओजस्वितया न परिहीयते शच्याः (V. 3). =ः उत्पर्धः, फलं, लाभः =ing, a. फलद्-पर्-हायिन्- 2 अनुरोधिन्, अनुवर्तिन्, अनुकूल.

Yoke, s. युग:-गं, धुद् f., (धुरा in comp.);
fit for the y. ' युग्य, धुर्य, प्रासंग्य; (fig.).
' being under a foreign y.' प्रयक्ताता,
पारतंत्रयं. 2 युगं, युगलं, युग्यं. 3 योक्त वंधनं,
आवंध:. =v. t. युद्ध 10, योक् व्यविति (D.), संगम् c.;'y. ed to an unfit husband' अनुद्धरूपपतिसंगता; 'y.-fellow' सहन्दर:(री f.).

Yokel, इ. ग्राम्यः, ग्रामीणः, जानपदः.

Yolk, s. अंडमध्यं, पेशीगर्भे:.

Yon, Yonder, a. अदस्, इद्म, (pron. a.) पुरो हृश्यमान, नातिदूरस्थः नातिदूरं-रे, स्तोकांतरे, अवतः.

Yore, (of) पुरा, पूर्व; See Formerly.
You, यूर्य: -Your, a. त्वदीय, युष्मदीय,
तावक-योष्माक-(की f.), योष्माकीण-

Young, a. युवन (यूनी-युवति-ती f.), तरुण (जी f.), बाल (of trees &c. also); अल्पवयस्, कोमार (री f.), अभिनवदयस्कः (of men) oft. ex. by दारकः, कुमारः in comp :; 'y. sage ' सानिक्षमार:-रकः, ऋषि-दारकः; ' y. warrior ' चीरपोतः, चालवीरः, oft. by (s.) in comp., See below. -s., ' y. one' शायः-वकः, अर्भकः, अपत्यं, पोतः-तकः, शिद्धः, द्विंभः, पृथुकः, 'y. of an elephant, 'y. elephant' गजशिशुः, कलभः. -er, a. यवीयस्, धनीयस्, अनु-जन्मन्: 'y. brother or sister ' अनुजः-जा, अवरजः-जा, अनंतरजः-जा. --Youngs-ter, s. बहुः, अभेकः, कुमारकः, बालः -Youth, ह. यीवनं, तारुण्यं, पूर्व-नवं-प्रथमं-वयः, कौमारं-रकं; ' being in the prime or heyday of her y. 'प्रथमे वयसि, वर्त-माना, नवयोवनाः (state of y.) योवन-द्शा-पद्वी, तारुण्यावस्था, यौवनकालः &८. 2 (Young man) युवन m., तरुणः, वालः, कुमारः-रकः, वालजनः, किशोरः. =ful, यः तरणवयस्कः by पोतः, बालः, in comp. See (a.). =fulness, ८. तारुण्य-

Z.

Zany, इ. अंडः, वहासिन्यः, विद्ययदाः.
Zeai, इ. उत्सादः, औरस्वरूपं, सोत्साहता, व्ययता, आस्था, अत्युत्कंडा, उद्योगः, उत्तापः, उद्यंडता, अत्यद्धरागः. =0115, व. सोत्साह, अति-, उत्स्वक, उत्साहवत, व्यय, चंड, तीश्ण, अत्यासक्त, उद्युक्त, तीश्णकर्मम् =0115, वर्ण, वर्ण, औरसहन्यम्, सोत्साहं, व्ययतया. =Zeaiot, इ. आतिव्ययः, सोत्साहः.

Zebra, s. वनगर्द्भः रासभः Zenaus, s. अतः पुरं, अवरोधः. Zenith, s. समध्यं, शिरोविंदुः, खस्वस्तिनं, (fig.) 'z. of prosperity' ऐश्वर्यस्य परा काष्ठा-परा कोदिः, 'z. distance' नतं. Zephyr, s. मंद्रवाष्ट्रः वातः, सृदु-सुखस्पर्श-पवनः Zero, s. जून्यं, खं, विंदुः: Zest, s. आ-, स्वादः, अभिक्षित्रं f. Zigzag, a. वक्त, कुटिल, जिह्म, कुटिलगति. Zinc, s. दस्ता.

Zodiac, s. ज्योतिष्यकं, भ्यकं, मंदलं, राशि-यकं, 'a sign of the z. 'राशिः, लग्नं.

Zone. ह. मेखला, रश(स)ना, कांची; See Girdle. 2 मंडलं, (सू-) वलयः-पं, कटिवंधः.

Zoography, s. प्राणिवर्णनं.

Zoology, s. प्राणिविद्या-शास्त्रं, जीवादिशासं-

Zoon, 8. प्राणिन् m., सत्त्वं.

Zootomy, 8. प्राणिब्यवच्छेदः.

